

3. 7.

Deutsch-slovenisches Wörterbuch.

084732

Herausgegeben auf Kosten des
Hochwürdigsten Herrn Fürstbischöfes von Laibach,
Anton Alois Wolf,

Großkreuz des österr. kais. Leopold-Ordens, Ritter des österr. kais. Ordens der eisernen
Krone 1. Klasse, Comthur des österr. kais. Franz Josef-Ordens,
wirkl. geh. Rath Sr. k. k. apost. Majestät, &c. &c.

Zweiter Theil.

M — B.

Laibach 1860.

Gedruckt bei Josef Blasnik.

~~367430~~

367430

--01-1986

D 24

Signature B. Vodušek

M.

Maal, Maar, Maaf, f. Mahl, Mahr, Maß.
Maat, der, (in der Schifffahrt), pomagac.

Maatschaft, f. Gemeinschaft, Gesellschaft.

Mäcen, der, Mecen, f. a. Beschützer.

Maceration, die, namaka, razmakanje;
Erweichung, utrujenost, trudnost.

Maceriren, f. Einweichen, Erweichen.

Machalles, f. Factotum.

Machandel, f. Wachholder.

Machbar, adj., storiven, narediven.

Mache, die, delo; in die Mache nehmen, delati zaceti, v roke vzeti; Sinen in der Mache haben, nagajati komu, pestiti ga, obdelovati ga; die Hosen sind schon in der Mache, hlače se že delajo, šijejo; Mache, (franz.), sephani papir; bei den Köchen, maslo, zabela.

Machen, v. a., handeln, wirken, delati, rav-
nati, in ll. R. u. serb. a. činiti, raditi; be-
wirken, stvoriti oder storiti, (russ. sotvoriti,
tvorit), delati, napraviti, napravljati; ver-
fertigen, narediti, narejati; Veränderungen
machen, jedoch ohne bestimmte Benennung der
Veränderung: jeder macht es nach seinem Ge-
fallen, vsak dela, ravna, kakor mu je ljubo;
so machen es die Menschen, to je človeška
navada; mache mit mir was du willst, stori
(storiti) z mano, kar hočeš; der Herr wird's
wohl machen, Gospod bo prav obernel, na-
pravil; damit ist nichts zu machen, s tem ni
nič početi, iz tega se ne da nič napraviti;
to nič, nikamor ne kaže; was machst du?
kaj delaš? kaj počenjaš? das macht nichts,
to nič ne dě; to ni nič; er wird es nicht
lange mehr machen, ne bo dolgo vlek, zem-
lje tlačil; f. Lange; das macht (als v. n.),
weil er arm ist, to prihaja odtod, to je, ker
je ubog, tega je uboštvo krivo; zweimal
drei macht sechs, dvakrat tri je šest; was
macht der Kranke? kako je bolniku, z bol-
nikom? der Hirsch hat wenig gemacht, jelenu
je malo rog zrastle; mit bestimmter Benen-
nung der Veränderung oder Wirkung: Kleider
machen, oblačila narediti, narejati, sešiti,
šivati; ein Gedicht machen, pesem zložiti,
skladati, narediti; Geld machen, denar pridobiti,
dobivati, prisluziti, zaslužiti, sluziti;
das Essen machen, jed skuhati, kuhati, pri-
praviti, pripravljati; eine Rolle haben, den
Bedienten machen, igrati sluzabnika, biti
sluzabnik v igri; Schulden machen, dolgove
delati; zadolžiti, dolžiti se; große Sorgen
machen graues Haar, velike skerbi človeku
(zgodaj) lase ubelijo; ein fröhliches, lautes
Gesicht machen, veselo, kisle deržati se;

betragen, znesti, znašati, biti; das macht
zwanzig Dufaten, to znaša, to je (skup)
dvašest zlatov, cekinov; Gold machen, zlato
delati, v zlato preobracati; Bücher machen,
bukve spisati, pisati, spisovati; sich einen
Gögen machen, izmisliti, postaviti si malika;
sich viel machen, mnogo zaslužiti, velik dobiček
imeti; ein Gesetz machen, postavo narediti;
sich zur Regel machen, vzeti si za pravilo;
das macht keinen Unterschied, to ne dela no-
beniga razločka, to je vse eno; in den mei-
sten Fällen jedoch drückt der Slovene das
Machen sammt der in der vierten Endung
stehenden, oder durch ein Umstandswort be-
zeichneten Wirkung mit einem einzigen ent-
sprechenden Zeitworte aus, als: eine Be-
schreibung von etwas machen, popisati, po-
pisovati kaj; sich einen Begriff von etwas
machen, misliti si kaj; Einwurfe machen,
vgovarjati, proti čemu govoriti; Lärm ma-
chen, Geschrei, šundrati, kricati; ein Haus
machen, hiševati; etwas machen, (vulg.) po-
delati se; ein Ende machen, končati, kon-
čavati kaj; Anstalt machen, pripravljati se;
Einem bange machen, strašiti koga; eine
Reise machen, popotovati; einen Versuch ma-
chen, poskušati; Hochzeit machen, oženiti
(koga, se); eine Audnahme machen, izjeti
kaj; Friede machen, razmiriti, pomiriti, umi-
riti, miriti; einen Fehler machen, zmotiti se,
grešiti; Freude machen, ravveseliti, veseliti
koga; sich allerlei Gedanken machen, vsa-
korsno misliti; Bornwürfe machen, očitati
komu to in uno, svariti koga; Vorschläge
machen, nasvetovati, svetovati komu kaj;
einen Antrag machen, ponuditi, ponujati;
fund machen, razglasiti, oznaniti, oznanovati;
Einem eine Verbengung machen, prikloniti,
pripogniti, priklanjati se komu; Feuer ma-
chen, zakuriti, (ogenj zanetiti; Feuer (glas-
gen, ogenj ukresati); Spaß machen, posa-
liti se, šaliti se; große Augen machen, de-
belo gledati; mach dir nichts daraus, nič ne
maraj; sich auf etwas Rechnung machen,
šteti na kaj, zanašati se na kaj; den An-
fang machen, začeti, začenjati; Eines Glück
machen, osrečiti koga; ein Bündniß mit Je-
mand machen, združiti se, zvezati se s
kom; Groß, Aufhebens, viel Ruhmens
machen, groziti se, ustiti, šopiriti se s čem;
kosatiti se; gesund machen, ozdraviti, zdra-
viti; reich machen, obogatiti, bogatiti; tran-
rig machen. razžalostiti; weiß, schwarz ic.
machen, pobeliti, beliti, počerniti, černiti

i. t. d.; sich unnütz machen, zastonj blebetati; fertig machen, dogotoviti; frei machen, osvoboditi; schmelzen machen, raztopiti, topiti; warm machen, razgreti, razgrevati, ogrevati; alt machen, postarati, starati; Weibung machen, naznaniti; leicht machen, olahkotiti; Freundschaft machen, sprijazniti se, sprijatliti se s kom; sich Jemanden zum Freunde machen, sprijatliti se s kom; eine Entdeckung machen, iznajti, najti, nahajati; Jemanden zum Gelächter machen, osramotiti koga, (sich, se); einen Auszug machen, posneti, posnemati, izpisati, izpisovati iz —; nach Wunsch Jemanden machen, ugoditi komu; Befanntschaft machen, seznaniti se s kom; Jemand Platz machen, uginiti se, umakniti se komu; eine Uebersetzung machen, prestaviti, prestavljati kaj; sich Vermögen machen, obogateti; mit Einem gemeine Sache machen, pajdasiti se s kom; f. a. Gemein; herunter machen, ozmerjati, šteti hudo; sich naß machen, zmociti se; schmutzig machen, umazati kaj, se; sich bezahlt machen, plačati se; das Bett machen, postlati, postiljati; einen Riß machen, raztergati; selig machen, zveličati, zveličevati; Mühe machen, utruditi, truditi; Hindernisse machen, opovirati; stark machen, okrepčati; kahl machen, ogoliti, poln. olysiti; mache du, daß es fertig wird, stori, da —, glej, da bo dodelano, dokončano; zittern machen, pretesti, stresti; stresati; zu etwas machen, f. Errechnen; ich mache dich zum Vater eines großen Volkes, oceta te postavim velicinu narodu; zum Könige machen, postaviti (za) kralja; zum Rector machen, pokrivoveriti; zum Gefangenen machen, ujeti; zu Gelde machen, v denar spraviti, spravljati; zum Herrn machen, pogospoditi koga; zum Baron machen, pobaroniti; er hat ihn erst zu etwas gemacht, po njem je še le postal mož; für: verschleien, delati se; er macht sich arm, dela se abog. (t. j. dela kakor da bi bil ubog); zum Verbrecher machen, hudodelstva obkriveriti; zum Dieb machen, obtatati koga; etwas zum Verbrechen machen, za hudodelstvo šteti, pripisovati; sich krank machen, bolan (bolniga) se narediti, delati; Aufsehen machen, f. Aufsehen; lachen machen, na smeh, k smehu pripraviti koga; Einem kommen machen, napraviti, da kdo pride; etwas glauben machen, napraviti, pregovoriti koga, da kaj verjame; die Tauben machte er hörend, und die Sprachlosen redend, gluhim je dal slisati in mutastim (nemim) govoriti; er macht sich da zu thun, dela, kakor bi tu imel kaj opraviti; er macht die Sache ärger als sie ist, huje popisuje, graja, kakor je v resnici; Einem eine Sache sehr leicht machen, praviti komu, da je kaj prav lahko; das hat mir Rapphine gemacht, od tega me je začela glava boleti; gut, schlecht machen, dobro, slabo opraviti kaj; mache, daß du fort kommst, zgubi se, glej, da se spravis odod; mache doch! hiti, podvizaj se! er macht es mir zu lange,

predolgo ga ni, predolgo odlašaj; den großen Herrn machen, po gosposko se vesti, gospoda se delati; f. a. Spielen; sich's bequem machen, f. Bequem; v. r., sich davon machen, pobrati se, pobegniti, odnesti jo; sich nichts daraus machen, nič ne marati, ne meniti se za kaj; sich lächerlich machen, f. Lächerlich; sich aus dem Stande machen, ulti, zbežati, potegniti jo, zgubiti se, izmuzniti se, spleti jo, potisniti jo, pomesti jo, peté unesti, zginiti; sich verhaßt machen, sovražnike si delati; sich an Jemand machen, oberniti se nakoga, polastiti se koga; lotiti se koga; die Sache macht sich, reč gre naprej; es macht sich von selbst, samo od sebe gre; das macht sich gut, lepo je viditi, prietje; sich wobei etwas machen, dobiček imeti pri čem; sich eine Ehre woraus machen, v čast si šteti, za čast imeti; sich machen, f. Verstellen; machet euch nicht zu weit von uns, ne hodite predeleč, ne oddaljite se preveč od nas; er laßt mit sich machen, z njim se da delati; sich auf die Seite machen, ukloniti se; sich breit machen, šopiriti se, bahati se; sich auf den Weg machen, na pot podati se, napraviti se, napotiti se; sich über etwas machen, lotiti se česa, poprijeti se.

Machen, das, delanje, narejanje.

Macher, in Zfig. als Grundwort, wird durch die Formation auf — ar ausgebrücht, welche jedoch auch den Verkäufer der im Bestimmungsworte angezeigten Sache bedeutet, z. B. Hutmacher, klobučar, i. t. d.

Macherei, die, verächtl., meckarija, slabo delo, f. a. Machwerk; Buchmacherei, pisarija.

Macherlohn, das, plačilo za delo, od dela, zaslužek; der Schuster fordert so viel Macherlohn, čevljar hoče toliko od dela.

Machiavellismus, der, makiavelizem.

Machine, f. Maschine.

Machination, die, skrivna zvijača, zvijačina, skrivni naklepi.

Machiniren, v. a. u. n., f. Ränke (schmieden).

Nächsel, f. Nachwerk.

Macht, die, Vermögen, Kraft, Stärke, moč, zmožnost, zamožnost (Gutm.); alle seine Macht anstrengen, vso svojo moč napeti; aus aller Macht schreien, na vso moč, na vse gerlo vpiti, kar gerlo more; wenn es nur in meiner Macht steht, če le morem; f. a. Möglichkeit; ohne Macht sein, ne imeti moči, slab, nevečen biti; über Macht essen, čez nemoc jesti, čez mero; mit Macht stürzte das Wasser, z veliko silo se je zaganjala voda —; sittliche Macht, Gewalt, oblast; das steht nicht in meiner Macht, to ni v moji moči, tega storiti jaz ne znam, nimam oblasti; seine Macht mißbrauchen, krivo rabiti svojo oblast; die Macht zu strafen, oblast kaznovanja; eine große Macht auf den Weinen haben, veliko vojsko, oboroženo moč na nogah imeti; Landmacht, vojska, armada na suhem; Majestät, Macht, veličastvo, slava, mogočnost; die himmlischen Mächte, nebesčani, nach den heiden. Begr. ho-

govi; die europäischen Mächte, evropejske velike deržave; mit Macht, močno, mogočno.

Machtbote, der, f. Gesandte.

Machtbrief, f. Gewaltsbrief, Vollmacht.

Machteignung, f. Usurpation.

Machterklärung, f. Manifest.

Machtgeber, f. Gewaltgeber.

Machtgebot, das, povelje mogočnikovo.

Machtgebünde, f. Käsces.

Machtgebung, die, f. Bevollmächtigung.

Machthaber, der, mogočnik, oblastnik, vladar; f. a. Bevollmächtigte.

Machthaberin, die, mogočnica, oblastnica, vladarica; f. Bevollmächtigte.

Machtthat, die, f. Gewaltthatigkeit.

Machttheil, f. Vundtraut.

Machtherreicher, f. Despot.

Mächtig, adj., Kraft habend, močen, močan; viele äußere Hilfsmittel habend, mogočen; viel Gewalt habend, oblasten; in der Bergsprache, debel; *fig.* groß, silen, mogočen, z. B. mächtig, reich, silno, mogočno bogat, jako bogat; Eines mächtig werden, sein, zmoci, zmagati koga, promoci, premagati, obvladati; seiner Sinne nicht mächtig sein, svojih počutkov ne v moči imeti, ne vladati, ne čutiti se, ne biti gospodar; mächtige Arznei, močno, krepko zdravilo; ein mächtiges Heer, silna vojska; eine mächtige Stirn, zastavna glava; ein mächtiger Berg, velika gora; mächtiger Segen, obilen blagoslov; nicht eines Heilers mächtig sein, ne vinarja premoci, imeti; das Feuer wird mächtig, ogenj se vzmaga; seiner selbst nicht mächtig sein, ne biti sam pri sebi; fähig, zmogen; einer Sprache mächtig sein, jezik dobro znati, razumeti; er ist des Gebrauches seiner Hände nicht mächtig, ne more gibati z rokami; ein Mächtiger, mogočnik, mogočnjak, die Mächtigen, mogočniki.

Mächtigkeit, die, im Bergbaue, prostor, debelina —; širjava.

Mächtiglich, adv., silama.

Machttraut, f. Vundtraut.

Machtlos, adj., brez moči, oblasti; nemogöchen, slab, nevečen, reven.

Machtlosigkeit, die, slabost.

Machtraub, f. Usurpation.

Machttraf, der, poklio mogočnika.

Machtspreeher, f. Dictator.

Machtpruch, der, samovoljni izrek, povelje, ukaz mogočniga, vladarjeva premagarna volja.

Machtthat, die, samovoljno djanje.

Machtvoll, adj., v obilnosti moči, premogöchen, preoblasten.

Machtvollkommenheit, die, preoblastenost; samovladstvo; polna moč ali oblast, neutesnjena.

Machtwillkühr, f. Despotismus.

Machtwort, das, mogočna beseda, krepka, veljavna beseda; f. a. Machtpruch.

Machtzeichen, das, znamenje oblasti.

Machwerk, das, vrščil, zmašilo (V.), šušmarija, kerparija, slabo, revno delo, kakoršno prihaja od pačuhov.

Mach, Hach und Maach, riöet.

Machente, f. Moorente.

Macher, f. Gesellschaft.

Mädern, f. Medern.

Maculatur, f. Rafalatur.

Madame, f. Frau.

Mädchen, das, deklica, dekličica, dečlja, dekelec, deklič-a, dekle (ein größeres M.), punica, deklina, deklinica, a. deklaj, punčika, čeca, kerščenica, keršnica, (böhm. holka); es sind mehr Mädchen als Knaben geboren, več je rojenih ženskih, kakor mokihi, več deklic kakor fantičev.

Mädchenalter, das, deklstvo, deklinstvo.

Mädchenanstalt, die, f. Mädchenschule.

Mädchenauge, das, dekličsko oko.

Mädchenbrust, die, dekličske nedra, persi, persa.

Mädchenfänger, der, mamivec, zapeljivec deklet.

Mädchengesicht, das, dekličski dar.

Mädchengeschwäß, das, dekličsko žlobodranje, cehljanje, šepetanje.

Mädchengast, adj., dekličsk; po dekličsko, kakor dekle.

Mädchenjäger, der, sitež, prismoda na dekleta.

Mädchentraut, f. Immergrün.

Mädchenlehrer, der, dekličski učnik, učnik, kdor dekleta uči.

Mädchenlehrerin, die, dekličska učnica.

Mädchentraub, der, dekličski rop, ugrabljenje, odpeljanie, rop dekleta, deklet, *serb.* otmica, f. a. Entführung.

Mädchentrüber, der, odpeljavec deklet.

Mädchenschaft, die, deklstvo, devilstvo.

Mädchenschule, die, dekličska učilnica, šola; učilica za dekleta.

Mädchensommer, der, so viel als Frauen-sommer, babje leto.

Mädchentrene, die, deklička zvestoba.

Mädchenvoll, das, dekleta.

Mädchenverführer, der, zapeljivec deklet.

Made, die, nadir Wurm, červ zapljunek, zapljivek, (Rotte, molj), zaželka (von zažeti se, wenn nicht besser zuželka); Fleische-made, im geräucherten Fleische, žužek oder žezek, n. V. žerka, jizelica; f. a. Regenwurm.

Madebeere, die, f. Himbeere.

Mädel, f. Mädchen.

Mademoiselle, f. Fräulein.

Madenkreiser, der, červojedka, neka ptica v zahodnji Indii.

Madennas, adj., do polti moker.

Madenfisch, der, gostje, jed za červe, kar je človeško truplo, ali tudi človek sam.

Madenwurm, der, glista.

Mader, der, mont. prašenica †.

Mädesüß, f. Bodsbart.

Madig, adj., červiv; piškov.

Madonna, die, Mati Božja.

Madonnabild, f. Maricubild.

Madraße, f. Matraße.

Madrigal, das, madrigal*.

Magazin, das, magazin*, shramba za zalogo, nach V. zaloga, (mehr Vorrath), nach

Gutm. hranisče, hranise; in den Zusammenstellungen als Grundwort wird es durch die Formation auf—ica gebildet, als: Holz-Magazin, dervarnica, Heu-Magazin, senica, Stroh-Magazin, slavnica, Gewehr-Magazin, orožnica, Korn- oder Getreide-Magazin, žitnica u. dgl., ein Magazin anlegen, zalogo napraviti, napravljati.

Magg. die, Dienstmagd, dekla, auch kerščenica, kerssenica, služabnica; Magd sein, deklorati; die reine Magd, čista devica.

Magdalenenapfel, der, magdalensek.

Magdalenenbirn, die, magdalenka.

Magdalenenwurzel, f. Baldrian.

Magddienst, der, dekelstvo, deklowanie, služba za dekle, opravilo deklino.

Mägdelein, f. Hälse.

Mägdeblume, f. Kamille.

Mägdelohn, der, deklin zaslužek.

Mägdemutter, f. Knipplerin.

Magen, der, želodec; sich den Magen überladen, preobjesti se, zapahnuti se; sich den Magen verderben, želodec pokvariti si, zapasti se; einen großen Magen bekommen, razpasti se; einen guten Magen haben, dober želodec imeti, *fig.* prenesti, prenašati, debele, požirati jih; mit leeren Magen, s praznim želodcem, lačen.

Magen, in Sighn. želodečni, za želodec.

Magenader, die, želodečna žila.

Magenarzenei, die, zdravilo za želodec.

Magenbalsam, der, mazilo za želodec.

Magenbrei, f. Gchlus.

Magenbrennen, das, zgaga, gorečica.

Magenbrühen, das, tiščanje, tišanje v želodec.

Magendrüse, die, trebušna slinavka.

Magenentzündung, die, želodečna vnetica, vnetje želodca.

Magensieber, das, želodečna vročica ali vročnica; f. a. Fieber.

Magenfläche, die, želodečna ploščad, ploščad.

Magenschwulst, die, otekl. želodec.

Magengrund, der, dno želodca.

Magenhaut, die, želodečna koža ali opnica.

Magenhusten, der, želodečni kašelj.

Magenstee, f. Fieberstee.

Magenkrampf, der, keró v želodec, želodečni keró.

Magenkrankheit, die, bolezen v želodec, bolni želodec.

Magenkräuter, ober Magenkräuter, der, (*vulg.*) ein schlechter Wein, čvček, slabo, kislo vino, čmiga, kislica.

Magenkrebs, der, želodečni rak.

Magenmittel, Magenelixir f. Magenarzenei.

Magenmigtur, die, složeno zdravilo za lek.

Magenmund, der, ustje (levo) želodca, žrelo.

Magenpflaster, das, obliž na želodec.

Magenpille, die, zdravilni svalek za želodec.

Magenpulver, das, nach dem Böhm. prašek za želodec.

Magenrand, der, okrajie želodca.

Magenrost, der, želodečni sok.

Magenfarbe, die, želodečna maža.

Magenfangader, die, želodečna sesavka.

Magensäure, die, želodečna kislina.

Magenschlund, der, f. Magenmund.

Magenstein, der, želodečni kamen.

Magenstärkend, *adj.*, krepčaven za želodec, želodec krepčajoč.

Magenstärkung, die, krepčalo za želodec.

Magenstein, der, želodečni kamen.

Magentropfen, *pl.* kaplje za želodec.

Magenwasser, das, žganje za želodec dobro.

Magenweh, das, bolečina, bolenje v želodec, bolenje želodca.

Magenwurm, der, želodečna glista.

Magenwurst, die, nadelnisi želodec (svinjski želodec).

Magenwurz, f. Fieberwurz.

Magenzipfel, der, zweiter Magen des Rindviehes, kapica, avba*, avdica.

Mager, *adj.*, suh, (auch nach andern slav. Mundt.), kumern, medel, upaden, mersav, shuššan, (*poln.* und *russ.* chudy), nach *M.* slok, was jedoch eingebogen bedeutet; mager im Gesichte, vderete, upadle lica, suhiza obraza; ein magerer Acker, pusta, izmolzena, nerodna njiva; mageres Vieh, suha, ostradana živina; magere Weide, pusta, neredivna paša; magere Saat, redka setev; magere Steine, predrobno, pretanko kamenje; magere Zeiten, slabi, pusti časi, brez zaslužka; mageres Gedächtnis, prazna, revna, pusta, jalova pesem; mager werden, shušjati (se), posušiti se, omeršeti, meso je z njega derknilo, (*russ.* hudét); der Magere, suhle, sušec.

Mager, der, Kranfheit der Bäume, smolika.

Magerfled, der, mesta, kamor nič gnoja ne pride, in kjer je žito redkeji.

Magerkeit, die, suhost, mersavost, medlost, medloba, pustost, upadlost, jalovost.

Magern, *v. n.*, hujšati (se), kumrati, mersaveti.

Mägern, *v. a.*, shušjati koga, skumrati.

Magie, die, magija; f. Zauberei.

Magier, der, modri iz jutrove.

Magiker, der, f. Zauberer.

Magisch, *adj.*, f. Zaubereich.

Magister, der, mojster, magister*; pooblasteni, pooblašćeni, pooblašćeni, učnik, učnik.

Magistrat, der, mestna oblast, mestna gosposka, magistrat*.

Magistratsperson, die, gosposkina, gosposčina, gosposina oseba, od mestne gosposke.

Magistratur, die, ured.

Maguat, der, velikaš (*kroat.*), pervak, veljak, *altsl.* boljar, velmož u. veljar.

Magnesia, die, magnesia, (a. in a. fl. M.).

Magnet, der, magnet*, (in allen slav. M.), kalamit (*ital.*).

Magnetisch, *adj.*, magneten, magnetischen, kalamiten.

Magnetisieren, *v. a.*, magnetizirati, magnetizovati.

Magnetismus, der, magnetizem.

Magnetnadel, die, magnetnica, magnetna igla, severnica, kalamitnica.

Magnetstahl, der, magnetno jeklo.

Magnificenz, die, f. Pracht; als Titel der Rectoren, nach dem Russ. velikolepje.

Magnifique, f. Prachtig.

Magnamen, f. Mohnsamen.

Mahagoniholz, das, mahagonovina.

Mahd, die, das Mahen, kosnja, kositra, seča, kosenje; eine Reihe abgemähtes Gras, red, redovnica; Mahden schlagen, redovje delati, na redovje kositi, seči; die Mahden zerstreuen, redovnice trositi, redovje raztepati; kos senožeti za en dan kosnje; eine Wiese, košenina, senožet; Hägewiese, zagrajeni travnik.

Mähdert, f. Mäher.

Mähderei, die, kösei (kar jih je v eni vasi).

Mähderland, f. Seeland.

Mahdzeit, die, kosnja, zur Mahdzeit, ob kosnji.

Mähen, v. a., kositi, seči, f. a. Abmähen; bis zu einer Stelle mähend kommen, prikositi do —; zur Genüge mähen, nakositi se; im Mähen zuvorkommen, prekositi; zu Ende mähen, dokositi.

Mähen, das, f. Mahd.

Mäher, der, kösee, nach V. senosek, nach Gutm. sečnik.

Mähfeld, das, lazovina.

Mahl, das, das Aufnehmen der Speisen, jed, kosilo; f. Speisen, Essen, Gastmahl; ein feierliches Mahl, pojedina, obed; gostba, gostija, gostarija, gosti, ober gostje. pl.; das Nachmittagsmahl zwischen dem Mittag- und Abendmahl, b. d. Bauern, malica, mala južina; es abhalten, malicati; das Mahl nach dem Getreidechnitte, požinka; das Mahl, welches man den Weibern nach dem Abbrechen des Flaches gibt, oternica; das Mahl nach einem Leichenbegängnisse, sedmina, pogrebščina, pogrebnina; das Bild, eine Figur, Zeichen, Denkmahl, znamenje, spominek; ein fehlerhafter Flecken, Makel, madež, maroga; russ. platno (= petno); Mahl, nach Andern, Mal, die Zeit, wie oft eine Sache ist, oder geschieht, krat, pot, z. B. das erste Mal, prvi krat, prvič; das letzte Mahl, zadnji (poslednji) krat, zadnjič; ein Mahl, en krat; hundert Mahl, sto krat u. f. f. russ. u. poln. raz; ein für alle Mahl, enkrat za vselej; dieses Mahl, to pot; ein anderes Mahl, kak drugokrat; dies Mahl, zdaj, ta krat; zum ersten Mahl, pervikrat.

Mahlart, die, odkazovavna sekira, odkazovalo, kladvo.

Mahlbaum, der, maj; ein bezeichneter Baum, certano, zaznamnjano drevo; Grenzbaum, mejnik; Fack- oder Wehrbaum bei Wassermühlen, zatornik, prag.

Mahlbeere, f. Himbeere.

Mahlbrief, der, pogodno pismo zastran stavljenja ladje.

Mahleisen, f. Mahlart.

Mahlen, auch Malen, v. a. (pingere), malati, (böhm. u. poln. malovati). nach dem Russ. pisati (z barvami), altst. nach dem Gr. živopisati (ζωγραφειν); f. a. Abbil-

den; ein gemaltes Zimmer, malana izba; sich die Wangen mahlen, mazati se z barvami; roth mahlen, rudečiti; schlecht mahlen, packati, kacati in malati; v. r. sich mahlen, f. Darstellen, sich; zu Mehl machen (molere), zmleti, mleti, pomiljati, nach M. auch miljati; wer zuerst kommt, mahlt zuerst, kdor pred pride, pred melje; das mahlt mir im Kopfe herum, to se mi verti, suče po glavi; — skolesam potegniti n. p. iz vode; dieäder mahlen, kolo zajemlje pesek.

Mahlen, das, malanje; mlenje, mel-i, nach M. mlev.

Mahler, Maler, der, malar (auch poln. u. böhm.). altst. u. russ. živopiseec.

Mahlerakademie, f. Mahlerschule.

Mahlerauge, das, malarjev pogled.

Mahlerbursche, der, malarček.

Mahlerci, Malerei, die, die Kunst, malarija, malarstvo; die Art zu mahlen, malanje, mal; ein Gemälde, mal, malarija, malana podobna, russ. živopis.

Mahlerfarbe, die, malarska barva.

Mahlerfirniß, der, malarski firnež.

Mahlerin, Malerin, die, malarina.

Mahlerisch, adj., malarsk; fig. sprelep, präkassen; malanja vreden; živo popis-san, živo popisujoc.

Mahlerjunge, f. Mahlerbursche.

Mahlerkrant, f. Sauerflee.

Mahlerkunst, die, malarija, malarstvo, malarska umetnost.

Mahlernacht, die, vsivanje cvetec.

Mahlerpinself, f. Pinsel.

Mahlerseide, die, paleta*.

Mahlerschule, die, malarska učilnica.

Mahlertuch, das, malarsko platno.

Mahlerstube, die, malarnica.

Mahlerverein, der, malarsko društvo.

Mahlerwachs, der, malarski vosk.

Mahlgang, der, kamen; russ. postav.

Mahlgast, der, meljar, meljaj, nach V. mlevec; welcher so lange wartet, bis gemahlen wird, pomiljar, počakavec; kdor daje komu mleti; er hat viele Mahlgäste, mnogo ljudem melje.

Mahlgeld, das, mlevščina, mlevšina, mletvina; f. a. Mahlmeße.

Mahlgerinne, das, zleb, rake, ki peljejo vodo na mlinsko kolo.

Mahlgetreide, das, mel-i.

Mahlgold, das, malarsko zlato.

Mahlgraben, Gränzaraben, der, mejni prekop.

Mahlgröden, f. Mahlgeld.

Mahlgrube, f. Mahlgraben.

Mahlhammer, der, f. Mahlart.

Mahlhausen, der, Mahlhügel, mejna gomila.

Mählig, f. Altmählig.

Mahling, f. Mahlstrom.

Mahlkraut, f. Schlüsselblume.

Mahlmann, der, f. Mahlgast.

Mahlmeße, die, merica (malnarska ali ml-narska), auch ujem.

Mahlmühle, die, malen, ali mlin za zito.

Mahlmüller, der, mlinar, ali malnar (za zito).

Mahlnoth, die, sila zastran mlenja.
Mahlpfaß, der, mejni kol.
Mahlplatz, f. **Mahlstatt**.
Mahlrand, der, drobni pesek.
Mahlstraße, die, mejni steber ali stolp.
Mahlstach, der, dota, darilo, ki si dajejo zaročenci.
Mahlstischloß, f. **Vorlegeschloß**.
Mahl Silber, das, malarsko srebro.
Mahlstatt, die, der zur öffentlichen Versammlung bestimmte Platz, shodišče, shodišce pod lipo.
Mahlstein, der, mejnik; zum Denkmahl, spominski kamen, znamenje; spominek.
Mahlstrom, der, morski vertinec, vertanja morska, kernaica, tomun, nach M. a. emerk, vodovrat (russ.). böhm. vir, zatočina.
Mahlzahn, der, kočnik, kotnik.
Mahlzeichen, das, znamenje (zlasti na života).
Mahlzeit, die, Mittagemahl, južina, in Städten, kosilo, auch obed (in U. Kr. obedo); Abendmahl, večerja; für Schmaus, pojedina; das Essen vor dem Mittagessen, predjužnik, predjužnica, predpoldnaica; Nachmittagsmahl, mala južina, popoldanšnica, malica; gelesquete Mahlzeit, Bog vam žegnaj (bлагослови); Mahlzeit halten, kósiti, južinati, obedovati, večerjati.
Mahlzettel, das, mlevski zapis.
Mahnbrief, der, opominski list, tirjavno pismo; pisani opomin.
Mahnue, die, griva (in allen sl. M.).
Mahnun, v. a., opomniti, opominjati, spomniti, spominjati; Jemanden wegen einer Schuld mahnen, koga tirjati —; v. i. es mahnt mich, als wenn —, dozdeva se mi, zdi se mi, kakor da bi—.
Mahnun, das, opominjanje.
Mahnun, v. a., ogriviti; gemahnt, z grivo, grivat.
Mahnunbusch, der, griva, čop iz grive.
Mahnunflechte, die, žimnata plotenina.
Mahnunlos, adj., brez grive.
Mahnunstier, der, afrikanski divji vol.
Mahnuntaube, die, grivar (golob).
Mahnuer, **Mahnjunge**, der, bei den Pflügen, klešear, klešar; ki za klešče, kleše derži, ki kleščari, klešari, krepeli (V.).
Mahnuer, der, opominjavec, tirjavec.
Mahnuerin, die, opominjavka, tirjavka.
Mahnig, adj., grivast, eigentl. grivat.
Mahnunschreiben, f. **Mahnbrief**.
Mahnung, die, opomin, opominjanje, f. a. **Warnung**.
Mahomedaner, f. **Muhamedaner**.
Mahr, der, Alp, mora, der Mahr reitet oder brüdt ihn, mora ga tlačti.
Mähr, f. **Mähre**.
Mährchen, das, marnja, pravlica, pravljena, povedka, zmišljenka (*Gutsm.*), altst., böhm. u. poln. basen, f.; das ist ein Mährchen, ta je bosa, zmišljena.
Mährchenhaft, adj., zmišljen, basni, pravlici podobn, neverjeten.
Mährchenträger, der, pravličar.
Mähre, die, ein schlechtes, elendes Pferd,

klause, kleka, merha konj, nach M. a. klauza, gara (f. Gurn), poln. u. böhm. skapa.
Mähre, die, erdichtete Erzählung, f. **Mährchen**; eine frohe Mähre, vesela novica, vesel glas, veselo nazzanilo, poročilo.
Mähren, v. a. u. a., (mehr veraltet), marnjati; v. n., in der Erde mähren, riti, vertati po zemlji.
Mahrflchte, f. **Weichselzopf**.
Mahrte, die, **Wachscheibe**, sat, Brodmahrte, f. **Brotscheibe**.
Mähre, die, kalter flüssiger Körper, worin ein festerer eindrockt ist, eine kalte Schale, nadrobljena jed, podrobljena jed, poln, drobianska, f. **Kaltschale**.
Mahrtenhonig, f. **Scheibenhonig**.
Mai, der, veliki traven, maj, majnik, (nach *Gutsm.* petnik, šentlipušnik), serb. svi-banj, böhm. kveten, poln. u. russ. maj; grüner Zweig, grüner Birkenbaum zur Ankeimung bei festlichen Gelegenheiten, auch Maie, maj (auch poln.), mlaj, nach V. maja; Maiblume, šmarica, jurjevica; letni versio na borovji in smrečji.
Maibaum, der, breza; maj, mlaj; f. a. **Altfirsche**.
Maiblume, f. **Mai**; **Dotterblume**.
Maibumenbusch, der, čopek šmarice.
Maibutter, die, majnikovo maslo, majevo maslo.
Maid, f. **Magd**.
Maidistel, f. **Sandistel**.
Maie, die, f. **Birke**; **Mai**.
Maieblatt, das, brezovo pero.
Maiegebüsch, das, brezje.
Maieglode, **Maiglode**, f. **Maiblume**.
Maiekraut, f. **Schöllkraut**.
Maier, f. **Meier**.
Maifisch, f. **Miose**, **Döbel**.
Maiflor, die, trata cveteča v maji.
Maifrost, der, pozni mraz, v maji.
Maiguh, der, majev nalive.
Mailolz, das, **Maiweide**, beka.
Mailäfer, der, (*Scarabaeus melolontha*), keber, hrošč, altst. hräst (auch poln., böhm. u. nach *Sul. serb.*)
Mailirschen, pl. zgodnje česnje (čresnje).
Maililie, die, majeva lilija.
Mailust, die, majeva, prijetna sapa.
Mailund, f. **Mai**.
Mailunde, f. **Eintagefliege**.
Maipflanze, f. **Unterrodten**.
Maipfrieze, die, kosmati gladež.
Maipilz, der, **Serrenpilz**, jurček.
Maie, der, (*Schultheiß*), župan; dessen *Wermahlin*, županovka, županja.
Maie, die, županija.
Maierose, die, majeva roža.
Maierbe, die, zgornja repa.
Mais, **Maij**, der, **Getreideart** (*Zea mais*), turšica, debelaca, koruza, turška pšenica (M.), auch fromentin*; **Maif**, f. **Schlag**, **Gehan**.
Maisader, der, koruza, turšica; nach der Ernte, koruzišče, koruzišce.
Maisbehälter, der, **Maisdörre**, die, koruznik, auch koruzjak.

Malisch, der, f. Meisch.
 Malischlein, der, maj v. maji.
 Malischen, f. Meischen.
 Malischnee, der, majev. sneg.
 Malischdieb, der, amerikanska sraka alikavka.
 Malischche, kervomok, f. Blutharnen.
 Malischolben, der, storž, kij, strok; ein unfruchtbarer, babica.
 Malisone, die, majevo solnce.
 Malispecht, f. Graupspcht.
 Malistroh, das, slacilo.
 Malithau, der, majeva rosa.
 Maitre, f. Meister, Lehrer.
 Maitresse, f. Gebieterin, Hebsweib.
 Mainunfrau, f. Feldamille.
 Maiveilchen, das, pasja vijolica.
 Maivogel, der, f. Schmetterling; Ruckuck; Brandvogel.
 Malwurm, der, majevka (poln.).
 Malzeit, die, spomlad, fig. mlade leta.
 Majestät, die, veličanstvo, veličastvo, (altst. velič'stvo); St. I. I. apostol. Majestät der Kaiser, Njegovo c. k. apostolsko Veličanstvo cesar, auch svetli, presvetli cesar; die Majestät Gottes, veličanstvo Božje; veličije Božje; Ihre Majestäten, Nju Veličanstvi cesar in cesarica; Eure kaiserliche Majestät, Vaše cesarsko Veličanstvo, cesarost (nar. pes.).
 Majestätlich, adj., veličasten, veličastven, veličastven, veličansk; f. Erhaben.
 Majestätselecidigung, die, razžalitev veličanstva.
 Majestätsbrief, der, veličanstveno pismo, svoboščina, svoboščina.
 Majestätsgelch, das, prošnja do cesarja, kralja (t. j. vladarja samiga).
 Majestätrecht, das, veličanstvena pravica.
 Majestätshänder, f. Majestätverbrecher.
 Majestätverbrechen, das, razžalitev veličanstva, oskrumba veličanstva.
 Majestätverbrecher, der, razžalivce veličanstva, oskvernik veličanstva.
 Majestätverbrecherin, die, razžaljivka veličanstva.
 Major, der, major, (nach V. jezernik, tisočnik).
 Majora, (vota), f. Stimmenmehrheit.
 Majoran, der, (Origanum majorana), majeron, majeran, majoran *.
 Majorat, das, blizerodstvo, predstvo staršiga v rodovini, majorat *.
 Majoren, f. Großjährig, Mündig.
 Majorenität, f. Großjährigkeit; Mündigkeit.
 Majorität, die, večina, f. a. Mehrzahl.
 Makaroni, pl., vlitki, makaroni *.
 Makaronisch, adj., makaronisk, iz dveh jezikov.
 Makel, der, fehlerhafter Flecken, madež, (nach Mede, auch los), gerdež; russ. porok, pjatno (petno); eine Blässe, lisa; eine Verlegung, skruna.
 Makelci, die, presiljeno grajanje; ein kleiner Handel, mešetarjenje.
 Makelgeld, f. Maklerlohn.
 Makelig, adj., umazan, madežast, omadeževan.

Makelloß, adj., brezmadežen, brez madeža, neomadežan, čist.
 Mäkeln, v. a., so viel als tabeln, grajati, gerditi, černiti, hibe očitati, v nič devati, hultiti; v. n., einen Unterhändler abgeben, mesetiti, mešetovati, mešetariti (vergl. altst. m'sel, Gewinn).
 Mäfler, der, Unterhändler, mešetar, mešetnik, kupčijski pogajal ali sredojik, kroat. (beim Getreidehandel), grošičar; Tabler, grajaveo, grajač, černivec; očitale.
 Mäflergebühr, f. Mäflerlohn.
 Mäflergeschaft, das, mešetarija, mešetar-sko opravilo.
 Mäflerlohn, der, mešetnina, mešetarina.
 Makrel, die, (Scomber), makrela, kroat. lokarda.
 Makrobiotik, die, nauk, kako dolgo živeti, kako življenje dolgo ohraniti.
 Makrone, die, makaron.
 Makulatur, die, Schmutz- oder Paßpapier, zamazani, stergani papir, papir za zavoje ali zavitke, papir za nič, makulatura *.
 Mal, f. Mahl.
 Malachit, der, malahit.
 Malaga, der, malaga*, sladko španjsko vino.
 Mal-a-propos, ponidama.
 Malcontent, f. Unzufrieden.
 Malebiciren, f. Verwünschen.
 Maleficant, f. Hebelthäter.
 Malefizgericht, f. Criminalgericht.
 Malen, f. Mahlen.
 Maler, f. Maler.
 Malheur, f. Unglück; in Kolheur sein. (vulg.) v kaži biti.
 Malice, f. Bosheit.
 Mall, adj., für thöricht, prismojen, teröen, udarjen, prierverknen, prismuknen.
 Mallemunde, die, severni hudournik.
 Malien, v. n., (in der Schifffahrt vom Winde), sukati se; neumno govoriti.
 Malm, der, mlevka, mel, prah, f. a. Gries.
 Malmen, v. a., streti, zmeti, zdrobiti, stleči, meti, drobiti, tleči, phati.
 Malmicht, adj., mlevkast, drobirast.
 Malpighisch(e Haut), Malpighieva koža, mrežica.
 Malplaciren, f. Mißstellen.
 Malproper, f. Schmutzig.
 Walter, das, ein Getreidemaß, neka žitna mera na zgornjem Nemskem, 192 vaganov; Schutt, Sand u. sip, pesek, malta *.
 Malterholz, das, derva na seznje zložene.
 Maltheser, Maltheserritter, der, malteski, maltanski vitez; f. a. Johanniterorden.
 Maltraitiren, f. Mißhandeln.
 Malvaier, der, malvazija (zlahtno vino); f. a. Buchfink.
 Malve, die, Pappel. (Malva), slezina, selzenovec.
 Malvenartig, adj., slezinast.
 Malz, das, slad, (in allen slav. M., auch bei Gutm., und V.); Malz machen, f. Malzen; an ihm ist Hopfen und Malz verloren, f. Hopfen; ni je dobre dlake na njem.

Malz, sladni; was für das Malz bestimmt ist, za slad.

Malzaccise, die, davek od slada, sladnina.

Malzbaum, der, bei den Bierbräuern, *böhm.* sladovni tramec.

Malzbier, das, ol za mletje sladu, (ki se daje mlinarju), *böhm.* marek.

Malzboden, der, pod za slad.

Malzbottich, der, kad za slad.

Malzdarre, die, sušivnica za slad, sladnica, lesa za slad.

Malzen, v. n. u. a., slad, sladje delati, nach *M.* auch sladiti, *böhm.* hvozditi.

Malzer, der, sladar.

Malzerin, die, sladarica.

Malzhaus, f. Malzdarre.

Malzhammer, die, hram za slad, sladnica.

Malzlasten, der, sladnik, sladnjak.

Malzmacher, der, f. Malzer.

Malzmühle, die, malen, mlin za slad.

Malzmüller, der, sladomel (*böhm.* mlinar, ki žito za slad melje).

Malzsaß, der, vreče za slad.

Malzschrott, der, semleti slad.

Malzstaub, der, sladni odpadki.

Malzsteuer, die, sladnina.

Malztenne, die, pod ali gumno za slad.

Mama, die, mama, mamka, mamica; f. Mutter.

Mäme, die, Mamma, eine feige Mäme, mevža.

Mammelle, f. Mutterbrust.

Mammeluf, der, mameluk; als Abtrünniger, odpadnik, odstopnik od kersčanske vere.

Mämmen, v. n., f. Säugen.

Mämmerei, die, mevžarija, mevženje.

Mammon, der, mamon, malik bogatije, *fig.* časno bogastvo, posvetno premoženje, blago.

Mammonsdienner, Mammonsdnecht, der, mamonov hlapec, lakomnik.

Mammut, der, mamut.

Mamsel, die, f. Mademoiselle.

Man, conj., f. Aber; Nur.

Man, ein unbestimmtes unabänderliches persönliches Fürwort; der Slovane drückt es mit človek, kdo oder kdor, mit se anš, oder auch durch die dritte Person der vielfachen Zahl mit dem zu Grunde liegenden, jedoch meistens verschwiegene Subjecte Ljudje, u. f. f.; wohl auch durch die Verwandlung des Satzes in die leidende Form, z. B.: man weiß nicht, človek ne ve, nihče ne ve, ne ve se; man sagt, pravijo, govore, govori se, pravoč ali glas je; wenn man fromm und gut ist, če je človek pobožen in dober; man hat es mir gesagt, rekli, povedali so mi, rečeno mi je, slišal sim, boje; man hat mich gefragt, vprašali so me, vprašan sim bil; wenn man sich freut, kadar se veselimo; man findet allerlei Leute in der Welt, vidimo, nahajamo na svetu mnogotere ljudi; man gebe mir, naj mi kdo dá; man höre, poslušajte; man schreibt mir von Wien, z Dunaja (Beča) mi pišejo; es ist traurig, wenn man verachtet wird, težko je (človeku) zaničevanemu biti; man muß einmal sterben,

umreti nam je enkrat; man soll sich nicht selbst verachten, nihče naj se sam ne zaničuje; wenn man nicht hören will, so muß man fühlen, kdor noče slišati, mora čutiti, (u. V. tega uči to, kar molči); man kann sich meine Verlegenheit denken, vsak si lahko misli, oder mislite si, v kaki stiski sim bil; wenn man Gott fürchtet, braucht man Niemand zu scheuen, bogaboječimu se ni treba nikogar bati; was soll man thun? kaj nam je početi? man lobt dich überaß, povsod te hvalijo, (schlecht ob der Zweideutigkeit: povsod se hvalia); man ist der Zwietracht müde, vse je prepira sito; vse se ga je naveličalo; von hier aus kann man das Meer sehen, od tod je viditi morje (se vidi morje); man muß Acht geben, treba je gledati, paziti; man muß es sich blutsauer werden lassen, moramo si vse prizadeti, človek si mora vse prizadeti; wenn man nicht einmal sich selbst schont, če kdo sebi ne prizaneša, ako človek za se nič ne mara; wo bekommt man das? kje se to dobiva? von hier sieht man einen hohen Berg, od tod se vidi visoka gora.

Mänaden, pl., Priesterinnen des Bacchus, Menade.

Mancher, pron., mnogoteri, marsikdo, marsikak, marsikteri, nekteri, neki (mehr für einige), mnogi (viele); ta pa uni; manche Leute können das nicht glauben, mnogoteri ljudje tega ne verjamejo, ne veruajo, več ljudi tega ne verjame; dosti ljudi —; manche unserer Bekannten, marsikteri izmed —, dosti naših znancev; mancher hat geglaubt, mnogi so mislili, marsikteri, marsikdo je mislil; Manches hält man für ein Unglück, was es doch nicht ist, marsikaj si mislimo, da je nesreča, kar ni; zu mancher Zeit, marsikdaj; an manchen Stellen, Orten, marsikje, kjekod.

Mancherlei, adj. indecl., mnogoteren, razen, marsikaj, mnogoversten, različien, vsakorschen (allerlei), serb. svakojak; es trugen sich der Veränderungen mancherlei zu, mnogo, marsikaj, dosti, to pa uno se je premenilo; er fragte mancherlei, popraševal je to pa uno, marsikaj; mancherlei Arten, mnogotere ali različne vrste, plemen; er war in mancherlei Verlegenheiten, v marsikteri stiski (zadregi) je že bil; auf mancherlei Weise, nach V. mnogoterama.

Manchester, der, manchester, manšester.

Manchmal, adv., für manches Mal, véasi; óasi, véasih, óasih, kterikrat, nekterikrat, marsikterikrat, marsikrat (*M.*); oft, često, čestokrat, pogostama, večkrat; *poln.* u. *böhm.* časem, niekiedy (nekdaj), *serb.* kadkad, *russ.* inogda.

Mand, oder Mande, f. Manne.

Mandant, f. Vollmachtgeber.

Mandat, das, povelje, zapoved, ukaz deželske oblasti; f. a. Bevollmächtigung, Vollmacht.

Mandatar, der, f. Bevollmächtigter.

Mandarin, der, mandarin (višji kitajski urednik).

Mandel, die, f. *Mange*; die ober das, eine Zahl von fünfzehn, petnajst, *poln.* petnajstka; eine Mandel Eier, petnajst jaje; petnajst (tudi le deset in še celó le pet) snopov, razstava, razstavka, babica, stavek; in Mandeln stellen, stavkati; die Frucht des Mandelbaumes, mandelj. mandeljnovo jederee; nach dem *kroat.* badem; zwei Drüsen am Anfange des Schlundes, zleza v poziravnika, bezgavke; nach *Gutm.* auch gobica, *poln.* gruczoł, anat. migdali.

Mandel-, in *Břhan.* mandeljnov; dieser Frucht ähnlich, mandeljnost.

Mandelbaum, der, (*Amygdalis communis*), mandeljnovo drevo, nach *Sul.* badem; Mäandelbaum, f. *Siefer*.

Mandelberg, der, mandeljnov hribee.

Mandelblatt, das, mandeljnov pero.

Mandelbutter, die, maslo iz mandeljnov.

Mandeldrüse, f. *Mandel*.

Mandelgeschwulst, die, bezgavka.

Mandelholz, das, mandeljnovina, mandeljnov les; f. a. *Mange*.

Mandelfern, der, mandeljnovo jedro.

Mandelfeie, die, mandeljnovi otrobi, otrohje.

Mandelkrähe, die, (*Coracias garrula*), zelena vrana, zelenka.

Mandelfuchen, der, mandeljnovo testo.

Mandelmilch, die, mandeljnovo, jedereno mleko.

Mandelmuß, das, mandeljnova kaša.

Mandeln, v. a., die Wäſche, f. *Mangeln*, *Mangen*; den Weizen mandeln, pšenico stavkati, v stavke devati, na stavke ali razstavke šteti; v. n., das Getreide mangelt gut, žito daje goste stavke, (kér ima debele stebila), obilo snopja.

Mandelnuß, die, mandelnasti lešnik, lešnik.

Mandöl, das, mandeljnovo olje.

Mandelpflüſche, die, breskva mandeljnica.

Mandelfeife, die, mandeljnovo mýilo.

Mandelpäne, die, mandeljnovi mlinci.

Mandelpuppe, die, juha z mandeljni.

Mandeltaube, f. *Mandelfröhe*.

Mandelfeig, f. *Mandelfuchen*.

Mandelforte, die, mandeljnova torta*.

Mandelweide, f. *Buſchweide*.

Mandelweise, adv., po petnajst, po stavkih, stavkama.

Mandelschente, der, desetina v razstavkah ali stavkih; f. a. *Garbenzchente*.

Mandler, der, stavkar.

Mandoline, die, Mandote, mandolina, mandora.

Mange, f. *Reiſchule*, *Abrihtung*.

Manen, pl., abgeſchiedene Seelen, duſe pokojnih; duſe rajnoch, umerlih; bei *Preſern*, mani, pl. m.

Mang, f. *Darunter*.

Mangan, das, mangan*.

Manganſäure, die, manganova kiſlina.

Mange, die, die Rolle, mit welcher man die Feinwand glätet, monga, (läßt ſich von menem, manem ohne Zwang ableiten, *Met.*), valjak, likavnica, valjavnica.

Mangebrett, das, likavna deska (pri mongi).

Mangeholz, f. *Mange*.

Mangel, der, pomanjek, pomanjkanje, manjkanje; potrebnost, strad. nezadostnost, *ruſſ.* nedostatok, skudost; Mangel an Nahrung, strad. stradež, siromačija; Mangel am Waſſer, pomanjkanje, potreba vode, sila za vodo; in Mangel gerathen, obožati; aus Mangel an Geld, ker ni dnarjev, ni bilo, ni imel; Mangel leiden, v potrebi biti, ne imeti öesar, im. Allg. stradati, siročiti; der Müller hat Mangel an Waſſer, mlinar nima (dovelj) vode, ima premalo vode; mlinarju primanjkuje, zmanjkuje vode; es iſt kein Mangel an Brod, kruha je doſti, kruha (se) ne manjka; Mangel an Urtheilskraft, an Ueberlegung, an Verſtand, Erfahrung, nerazodnost, nepremiſſlenost, nerazumnost, neskušenosť, u. dgl. mit ne —; mit dem Mangel kämpfen, s potrebo ubijati se, revo prodajati; einen Mangel am Auge haben, hibo na öch imeti, poškodovane öči imeti, na öch poškodovan biti; Mangel an Schlaf haben, malo spati; aus Mangel an Raum, zavolj tesnote, ker je bilo premalo prostora; Mangel an Brod haben, kruha stradati; kruh je pošel, kruh malkuje (*Zal.*); f. a. *Fehler*; Mangel einer Rechnung, pogrešek öicitani, ööitekt; Mangel erſtaffen, podati ööitke; Mangel der Acceptation, der Zahlung, nevzetje, neplačilo; aus Mangel an Beweiſen, ker dokazov ni (bilo); kein Menſch iſt ohne Mangel, noben ölovek ni brez ſlabosti, brez hibe.

Mangelhaft, adj., f. *Fehlerhaft*; mankljiv, pomanjkljiv, manjkav, nedoverſen, nepopoln, nepopolnoma; das Buſch iſt mangelhaft, bukke niſo cele, nekaj jih manjka.

Mangelhaftigkeit, die, mankljivost, pomanjklivost, nedoverſenosť, necelost, nepolnost.

Mangelholz, f. *Mange*.

Mangeln, v. a., mit der Mange glätten, f. *Mangen*; v. n. u. i., f. *Fehlen*; Mangel haben, abtöend ſein, manjkati (se), pomanjkati, primanjhati, zmanjkati, zmanjkovati, ne biti, ne imeti; es mangelt an Geld, denarja manjka, denarja ni, za denar je huda, terda; es mangelt ihm an Kleidung, nima s öim oblačiti se, manjka mu obleke; oblači potrebuje, je potreben; es mangelt mir an Zeit, nimam kdaj, ne utegnem, premalo öasa imam; es mangeln noch verſchiedene von den Gäſten, veö gostov ſe ni; es mangelt ihm an nihts, niö (esar) mu ne manjka, ne manjka mu kakor tiöjiga mleka; vſega dovelj ima; niöesar ne potrebuje; ſie mangeln des Ruhmes, potrebujejo veliöastva (*Božjiga*); na malo iti, hoditi, pohajati, poteöi, potekati (n. p. od vina).

Mangelkröbe, die, f. *Kunſtkröbe*.

Mangelwurz, f. *Mangold*.

Mangen, v. a., pomongati, zmongati, mongati, valjati, likati perilo; *poln.* walkować.

Manger, der, mongavec, valjkavec, valjavec, likavec.

Mangfutter, f. *Mengefutter*.

Mangforn, daš, zmes, zmeska; Weizen und Korn untereinander gemengt, soršica, soržica, b. i. soržica.

Mangof, der, (Beta), rothet, pesa; gelber, korenje; weißer, bela pesa; kolsica, (V.), blitva; (russ. svekla).

Mangsprache, die, mešani jezik, čobodra jezika.

Maniäer, der, manihejec; scherzw. upnik, posodnik.

Manie, nezmérna strast, manija*, f. Wuth, Eucht.

Manier, die, f. Art, Weise; auf eine andere Manier, drugači, inäči; Geberden, kretanje, obnašanje z životom, navada, smešno zmerdovanje in pačenje; seine Manieren sind gut, lepo se zna obnašati, vesti med ljudmi; znanje obnašanje; f. a. Styl; die Manier zu schreiben, pisava.

Manierirt, adj., presiljen, prenapet, natgejen, siljen.

Manierlich, adj., vjuden, priljuden, lepiga, omikaniga obnašanja; f. a. Wohlgeffitet.

Manierlichkeit, die, lepo obnašanje, vjudnost, priljudnost, f. a. Anstand.

Manifest, daš, cesarjev, vladarjev razglas, russ. u. poln. manifest.

Manifestation, f. Bekanntmachung.

Manifestationseid, der, razodetna prisega.

Manifestiren, f. Offenbaren; Urkunden, manifestiren, pokazati pisma.

Manipulation, die, etwa nach dem Serb. rokovanje; ravnanje s čem; f. a. Betastung.

Manipuliren, v. a. ravnati s čem, rokovati; f. a. Betasten.

Mann, der, eine Person überh. človek, nekdo; ich kenne meinen Mann, vem s kom imam opraviti; eine Person männlichen Geschlechtes, moski, russ. mužčina; eine erwachsene Mannsperson, mož; ein braver, ehrwürdiger Mann, možak; der gemeine Mann, prostak, prosti človek; beim Militär, f. Gemeine; Gemann, mož, on, f. Gatte; ein starker Mann, korenjak, junak, čverstak, cvek; ein feiger, nicht Wort haltender, figamoz; sei Mann von Wort, bodi mož beseda; selig ist der Mann, der —, blagor človeku, blagor temu, ki —; er hat sich als ein Mann gezeigt, skazal se je moža, da mu velja moštvo; sie fielen als Männer, padli so kakor junaki, po junško; es fehlt uns noch der dritte Mann, u. f. f., še tretjega nimamo; an den Mann bringen, etwas, oddati, prodati, spečati kaj; ein Mädchen, omožiti, možiti dekle; einen Mann nehmen, omožiti se, za moža vzeti; sie möchte einen Mann haben, možilo se je prijemä; Mann für Mann, po sameznim, po samez; auch zaporedama, eden za drugim; die ganze Gesellschaft beischloß Mann für Mann, vsi so sklenili eden kakor drugi; an den rechten Mann kommen, v praviga zadeti; an den unrechten, v ne praviga zadeti, ne prav priti; er hat seinen Mann gefunden, staknil je, našel je taciä, ki mu je bil kos, ki se je z njim meril; najti sebi enaciä; seinen Mann ste-

hen, ne umakniti se, ne umanjati, ne ustrašiti se; ein Mann von Geschäften, v opravilih zveden, znajden mož, človek; ein Mann von Lebensart, vjuden mož, ki se zna obnašati med ljudmi; ein Mann vom Geschmade, dobriga vkusa, zlikan; ein armer Mann, revež, ubožec; sich Mann für Mann schlagen, mož z možem, posamem biti se; es ist ein fremder Mann, eine fremde Mannsperson draußen, neznan mož, človek je zunaj; nek moski je zunej; der alte Mann, (im Bergbaue), starec, (stari zapušteni rudnik); in den alten Mann bauen, v starca, t. j. v staro polje kopati; der arme Mann, eine Speise, nach V. siromak; ein Wort, ein Wort, ein Mann, ein Mann, mož beseda; sie stehen alle für einen Mann, vsi so za eniga; ich stehe meinen Mann, sim mož zato, dober sim za to; sechs Mann, šest mož; drei Mann hoch, nach Zed. vtrojnistva; po trije vstrie; mit wieviel Mann? s koliko možmi; er ist nicht mein Mann, ni človek za me, ne maram zanj; ein berühmter Mann, slovec mož; du bist nicht der Mann dazu, ti nisi temu kos, ti nisi za to; Mannen, pl. vojaki, vojska; in Zusammensetzungen als Grundwort bleibt im Slov. unberesht, z. B. Kuchmann, voznik, Bormann, prednik, Milchmann, mlekar i. t. d.

Mannz, **Manns**, in Sßgn. moski.

Manna, die, mana, in der Bibel auch angeljski, nebeski kruh.

Mannabirn, die, manarica.

Mannaernte, die, nabira mane.

Mannaesche, die, (Fraxinus ornus), mali, belocveteči, manini jesen.

Mannagras, f. Bluthirse.

Mannagras, daš, (Panicum sylvestre), divji bor.

Mannbar, adj., dorasten, goden, ali dober za ženilo ali možilo, udajo; (nach V. ze-niven, möglich); mannbar werden, vom Manne, nach V. možatiti, nach Gutsm. braditi se; ein mannbares Mädchen, dorastlo dekle, deklina za možitven ali udajo; das mannbare Alter, möglichne leta.

Mannbarkeit, die, dorastlos, doletnost, möglichst, ze-nivnost, leta, doba za ze-niteven, za možitven ali udajo.

Männchen, daš, človeček, možiček, (mo-žicel); von Thieren, samec; bei Vögeln auch starce; der Hase macht ein Männchen, zäjo se je postavil na zadnje noge; bei den Mäusern, das arme Männchen, luknja, kamor skrivajo ukradeno moko; Männchen auf Männchen abbrennen, ponatisniti od konea do kraja brez vse premembe.

Manne, die, (Senfelforb), košarica, cajna.

Mannen, v. n., omožiti se, možiti se, v. a., f. Bemannen.

Mannerehre, die, moštvo.

Mannergebieter, der, vladar nad možmi.

Mannergeschlecht, daš, junaški rod.

Männerhand, die, možakova roka.

Männertraft, die, junaška moč.

Männermord, der, možomorstvo.

Männermörderin, die, morivka mož.
Männernuth, der, junaška serčnost.
Männern, v. n., das Mädchen männert, za možkimi gleda, možilo se je prijemlje; ein junger Mann männert, fängt an sich gefehlet zu betragen, možk. možat prihaja.
Männerschlaucht, die, bitva med junaki.
Männertärte, die, f. Manneskräft.
Männertirn, die, junaško čelo.
Männertoll, f. Raunzierig.
Männervolk, das, možki, možaki.
Männerrille, der, volja junaka, možaka.
Mannesalter, das, možke leta, možka doba, možstvo; doraslost.
Mannesbild, das, f. Mannsbild.
Mannesbruder, der, (auf dem Karst), dever.
Mannesgefühl, das, čut možstva.
Manneskräft, die, možka moč.
Mannesmörderin, die, možomorivka.
Mannesmutter, die, svekerva.
Manneschwester, die, zum Weibe ihres Bruders, (auf dem Karst), zava, zavična.
Mannesvater, der, sveker, (—kra).
Manneswort, das, beseda možstva.
Mannfest, adj., možk, korenjašk, terden; mannfest stehen, možko, junaško stati, deržati se.
Manngeid, f. Lehengeid.
Manngericht, f. Lehengericht.
Manngerig, adj., moža željna, lačna.
Manngrab, das, jo viel als ein Mann in einem Tage umgraben kann, bei Weinbergen viell. postat-i; nach V. dnina.
Mannhaft, adj., možat, možk, junašk, korenjašk, serčen; ein mannhaftes Weib, (virago), možakinja (nach Gutm.).
Mannhaftigkeit, die, možatost, možkost, možstvo, hrabrost, serčnost, junaštvo, korenjaštvo.
Mannheit, die, možstvo, možka zmožnost, možkost; der Mannheit berauben, skopiti; f. Entmannen.
Mannichfach, Mannigfach, Mannigfalt, f. Mannigfaltig.
Mannig, f. Raucher.
Mannigfalt, der, auch Tausendfach, f. Blättermagen.
Mannigfaltten, v. a., pomnožiti, razmnožiti, množiti.
Mannigfaltig, adj., mnogoteri, mnogoversten, mnogoternat, mnogolichen.
Mannigfaltigkeit, die, mnogoverstnost, mnogoternost, mnogolichnost.
Mannigfarbig, f. Bunst.
Manniggestaltet, Manniggestaltet, adj., mnogolichen.
Manniglich, adj., vsak, sledenj, slehern.
Mannin, die, žena; nach V. človekinja, (böhm. u. poln. mužica, analog, čtva moževka).
Mannichen, das, fevd po meči, možki fevd.
Männlich, adj., možk (auch možesk), možkiga spola; das männliche Geschlecht, možki spol; tapfer, junašk, možk; männlich and sehen, možat biti; der männliche Stamm, možki zarod, rod; die männliche Linie, možka versta; fig. meč, po meči (in ne po

preslici); männliche Blüthe, možki cvet; männliche Kleidung, možka obleka oder za možke; männliche Stimme, krepak, možk glas; männliche Schreibart, krepka, terdna pisava; das männliche Glied, f. Geburts-glied.
Männlichkeit, die, možstvo, možkost, možatost; nach M. moževnost, nach Gutm. moževitost; serčnost, junaštvo.
Mannling, der, slabec, strašljivec; nied. mev-za; ein dickes schmutziges Mannsbild, pehtan.
Mannrecht, f. Lehenrecht.
Mannsbart, f. Bart.
Mannsbild, das, Mannsperſon, die, možki. russ. u. böhm. mužčina (moščina); — možka podobščina; nach Gutm. možstvo.
Mannsbirn, f. Bützbirn.
Mannschaft, die, ehemals fevdna zvestoba; Leute, možje, možstvo, ljudstvo, vojaki, ljudje; Schiffsmannschaft, mornarji na ladji; die Mannschaft eines Dorfes, možje, možki iz kako vasi; der Mannschaft berauben, f. Mannheit.
Mannschen, Männerſchen, adj., ktera se možkih boji, divja, plašljiva.
Mannschene, die, strah (nepotrebn) pred možkimi.
Mannſen, das, f. Mannsbild.
Mannserbe, der, možki dednik.
Mannsfahrt, f. Handfahrt.
Mannsgedenken, f. Menschengedenken.
Mannsgewand, das, obleka za možke.
Mannshoch, adj., moža visok, kakor dorasel človek visok, visokost junaka.
Mannshut, der, možki klobuk.
Mannserl, der, hlapčon.
Mannſleid, f. Mannsgewand.
Mannſloſter, f. Mönchſloſter.
Mannſlänge, die, sežen; mannshoch, (nach V.) moža visok; mannstief, moža globok; mannshoch, moža debel.
Mannſlente, f. Mannervolk.
Mannſmahd, die, kos senožeti, ki ga more eden v enem dnevu pokositi, nach V. dnina, nach Zal. dnevsčina, dnevsčina.
Mannsmenſch, das, vlačugarina, ki leta za možkimi.
Mannſperſon, f. Mannsbild.
Mannſroſ, der, možka suknja.
Mannſſchneider, der, krajac za možke.
Mannſchuſter, der, čevljar za možke.
Mannſtamm, der, možki zarod, rod.
Mannſtimme, die, možki glas.
Mannſucht, die, možoželjnost, hrepene-nje po možkem, možilo, (niedrig) gonjenje.
Mannſſüchtig, f. Mannſgerig, (moža željen).
Mannſtief, adj., moža globok.
Mannſtraſt, die, možka noša.
Mannſtren, Stadtneſtel, die, (Eryngi-um), stoglavež, kodrasti osat.
Mannſvolf, das, možki.
Mannſzucht, die, vojaški red in strah; f. Diſciplin; Mannſzucht halten, vojake v strahu imeti, vojake v redu imeti in strahovati; poln. karnoſć.

Mannthier, das, samec.
Mann toll, adj., f. Manngerig.
Mann tollheit, die, zgonjenost; f. Manns-
 sucht.
Mannvertreter, der, možev namestnik.
Mannweib, f. Zwitter; možakinja.
Mannwerk, das, kolikor en človek na dan
 storiti more, nach V. dnina. nach Zulok.
 dnevščina, dnevšina; f. a. Morgen.
Manometer, das, gostomer f.
Manöver, das, f. Schwenkung, nach dem
 Poln. obrat. zasuk.
Manövriren, v. n., obračati se, sukati se,
 vaditi se.
Manquiren, f. Fehlen, Crida (machen).
Manzard-Dach, das, f. Zimberdach; ge-
 brochenes Dach, Manzardova streha.
Manſch oder **Manſch**, der, čobodra, zbloda,
 zbroda.
Manſchen, **Manſchen**, v. n., bloditi, packati,
 nach M. čaplariti.
Manſcher, **Manſcher**, der, blodnik, čaplar-
 nik (M.).
Manſcherei, die, zbloja, blojenje, packanje,
 čaplarija, čaplarjenje (M.), russ. packanje,
 serb. berćanje.
Manſchetter, f. Manchester, (volneni žamet.)
Manſchette, die, etwa mrežica, zobci, ta-
 celj *, manseta, nach dem Böhm. naročka f;
 die Manſchetten zittern ihm, hlačice se mu
 tresejo, boji se.
Manſchetteneieber, das, fig. strah.
Mantel, der, plašč (russ. u. poln. plašt,
 altsl. serb. u. böhm.), auch plašč u. plajš,
 nach M. meten; den Mantel nach dem Winde
 hängen, plašč, plajš po vetru obertati, obra-
 čati, ravnati se po okoliščinah; einen Man-
 tel tragen, plašč, plajš imeti; den Mantel um-
 nehmen, ogerñiti plajš; ablegen, sleči, od
 sebe djati plašč; zunanji del kalupa; Man-
 tel eines Waldes, gojzdni rob ali kraj, gojzd-
 na stena; beim Rauchfang, plašč; eines
 Cylinders, obliina; Mantel, das vorderste Ende
 des Tuches, wo der Weber den Anfang mit
 Weben gemacht hat, nach V. privezanje;
 die Mantel, neka verv na ladji.
Mäntelchen, das, plašček, plajšek.
Mantelende, am Tuch, f. Mantel.
Mantelkind, das, f. Surenkind.
Mantellrabe, die, (Corvus cornix), siva
 vrana.
Mänteln, f. Bemänteln.
Mantelosen, der, okolnica (böhm.).
Mantelrod, der, plajš sukni podobn.
Mantelfad, der, f. Felleisen, poln. und
 böhm. tlomok, russ. čemodan.
Mantelrod, f. Kleiderstod.
Mantelweit, adj., presirok, preohlapan.
Mantelzipfel, der, krajne plašča, plajša.
Mantille, die, plaščiček, plajšiček letni žen-
 ski, mantila *.
Mannal(c), das, bei den Kaufleuten, pri-
 ročne bukke, priročnica (knjiga); bei den
 Orgeln, etwa perstnik f, ročni registri.
Manufaktur, die, eine Anſalt, etwa roko-

delnica, (kjer se mnogo blaga izdeluje brez
 ogoja in kladva ali samokova).
Manufacturarbeit, die, rokodelni, ma-
 nufaktorni izdelek; blago iz rokodelnic.
Manufacturei, die, rokodelstvo, roko-
 tvorstvo.
Manufacturist, der, rokodelničar, manu-
 fakturist *.
Manufakturwaare, die, rokodelno blago,
 izdelek.
Manu propria, M. P., s svojo, z lastno roko;
 als Hauptwort, lastnoročni podpis.
Manuscript, das, rokopis, pisanje za natis
 namenjeno, rokopis iz časov pred iznajdbo
 tiskarstva.
Mappe, f. Landkarte, Portefeuille.
Marasquin, der, neko žganje, maraskin*.
Marbel, **Marmer**, f. Marmor.
Marbeln, f. Marmoriren.
Marbelstein, f. Marmor.
Marchandiren, (Marſchandiren), f. Handel
 (treiben).
Märchen, das, f. Märchen.
Marcipan, der, mali kruh.
Marber, der, (Mustela), kuna, kunica, (in
 alt. slav. M.).
Marders, in Bſſ, kunji.
Marderfalle, die, past za (na) kune.
Marderfell, das, kunja koža, kunji meh,
 kunina.
Mardergarn, das, mreža za lovljenje kun.
Marelle, die, marelica.
Margaretenapfel, der, marjetnik.
Margaretenbirn, die, marjetinka, mar-
 jetnica.
Margaretenblume, f. Maſſlieben.
Märgel, f. Mergel.
Märgelerde, die, f. Mergelerde.
Märgeln, f. Mergeln.
Margendistel, die, osat.
Margendreher, f. Vogelwurz.
Marginalien, pl., Randbemerkungen in den
 Büchern, stranske, prikrajne opombe, opazke.
Maria, Marija; Mariä Geburt, rojstvo sv.
 Marije Device; Ave Maria, češčena si Marija.
Marien, in Bſſ, sv. Device Marije, Mariin,
 šmarni.
Mariäſchnecke, der, Marija ſnežnica.
Marienapfel, der, (Malam marianum),
 šmarno jabelko.
Marienbad, das, nach V. kapni kotlić,
 šmarna toplica; vodna kopel.
Marienburg, das, Matere Božje podoba, kip.
Marienblume, f. Maſſlieben.
Mariendistel, die, osat Dev. Marije, poln.
 ostropest.
Mariendorn, der, f. Hagebutte.
Marieneis, f. Frauenglas.
Marienfest, das, šmarni dan, šmarni praz-
 nik; sv. Device Marije praznik.
Marienfleisch, f. Maſſſeide.
Marienglas, f. Frauenglas.
Marienglöſchen, das, Device Marije vi-
 jolica.
Marientäfer, der, (Coccinella punctata),
 polonica; russ. kozjavka.

Marienmantel, der, device Marije plašček.
Mariemünze, die, Frauenmünze, šmarna meta.

Marienneffel, f. Andorn.

Marienrose, die, Marienblume, marjetica; f. Gichtrose, Gliedkraut.

Morientag, der, šmarni dan.

Marienveilchen, f. Marienglöckchen.

Marienwurz, f. Marienmünze.

Marlage, **Marlisch**, die, Kartenspiel, marjaž.

Marille, f. Narelle.

Marine, die, morska vojska, morska moč, pomorstvo, marina *.

Mariniren, v. a., marinovati, vsolomuriti, solomuriti.

Marionette, die, f. Drahtpuppe.

Mariottisches Gesetz, Mariotova postava.

Mark, das, die zellige Festigkeit in den Thierknochen, mozg. (auch *altsl. russ. u. poln.*), nach dem Serb. mozg; Gehirnmart, mozgani; im Holze und in den Gewächsen, sterzen, sverz, m.; *poln.* a. mlecze-u; an den Citronen, u. f. f. sredica, osredek. serce; das geht, fährt, bringt durch Mark und Bein, f. Bein; *fig.* das Kräftigste, evet. jedro; Mark in den Knochen haben, močan biti. *vulg.* s kruham in ne z maham rejen biti; das Mark ausaugen, mozg, kri izpiti, moč vzeti; bei den Färbern, grampa od barve.

Mark, die, ein Zeichen, znamenje; Markstein, mejnik; die Gränze, meja (granica) kake vasi; ein in seinen Marken geschlossener Bezirk, kraj, okrajna, kraj, stran; — delez v kakem gojzdu; Windische Mark, slovenska okrajna; ein Gold- und Silbergewicht, marka *, t. j. šestnajst lotov; *poln.* u. böhm. grziwna (griv'na, *altsl.* gold. Halsband), nach V. pol libre.

Mark, in Bfeg. mozgov, mozgasti, sterzenov, sterzenasti, mejni.

Markasit, der, vizmut *, markasit *; f. a. Bismut.

Markbaum, der, mejno drevo, mejnik.

Markbündel, das, mozgati povezek.

Marke, die, ein Zeichen, marka, etwa znanka †; in den Spielen, bob, datika; f. Briefmarke, Stempelmarke.

Markbrief, f. Gaperbrief.

Markeln, v. n., zbijati, tergati; f. a. Mergeln.

Marken, v. a., zeichnen, oznameniti, oznamenjati; f. Abmarken; v. n., das Erz marfet, ruda je obila, da se od centa dobiva več mark srebra; f. a. Marken.

Marken, der, okrajnan.

Markenrecht, f. Forstrecht.

Marketender, der, vojaški jestvinar ali branjevec, marketendar, *russ.* markitan.

Marketenderei, die, marketendaria †, vojaško jestvinarstvo ali branjevstvo, jestvinarija (*Gutsm.*).

Marketenderin, die, vojaška jestvinarica, branjevka, marketendarica, *russ.* markitanka.

Marketendern, v. n., vojakam jedi prodajati, jestvinariti.

Marketopf, der, lonec barve za oznamenjanje kupcijskiga blaga.

Markfett, f. Markig.

Markesäß, das, mozgovnica.

Markgewicht, f. Mark.

Markgraf, der, mejni grof.

Markgräfin, die, mejna grofinja, markgrofinja.

Markgräflisch, *adj.*, mejnografski.

Markgrafschaft, die, mejna grofsja, grofovina.

Markgrafschaftthum, das, mejno grofovstvo.

Markgroßen, der, davščina ali davšina od marke srebra.

Markhäfel, das, f. Nahlart.

Markhaut, die, mozgova kožica; f. a. Neßhaut.

Markholz, das, les z debelim sterzenam, sterzenati, sverznati les.

Markicht, *adj.*, mozgast; bei Bäumen, sterzenast, sverznast.

Markig, *adj.*, mozgat, *russ.* mozgovat; bei den Bäumen, sterzenat, sverznat; ein markiger Knochen, mozgata kost; markiges Holz, sveržina †, sterzenati les; *fig.* krepk, čvrst, terden, jedernat, močan.

Markiren, f. Marken, Bezeichnen.

Markirant, f. Epiph.

Markiren, das, križ, znamenje na meji.

Markigeldchen, das, mozgov svalek.

Marklinie, f. Gränzlinie.

Marklosung, die, znamenje, ki se deva pod mejnike; f. Lösung.

Markloß, der, f. Holzhaßer.

Markordnung, die, postava za uživanje gojzdov.

Markpalme, die, močnata palma.

Markpahl, der, mejni kol, mejnik.

Markrain, der, omeik, auch mejaš, na vrzih; f. a. Markscheide.

Markrecht, das, pravica do deleža v kakem gojzdu.

Marksaft, der, mozgov sok.

Markstein, f. Marksknochen.

Markscheide, die, meja, mejaš (auch Anrainer), im Bergbaue, meja dveh rudnikov.

Markscheidkunst, die, jamomérstvo, rudarsko ali podzemeljsko zemljomérstvo.

Markcheiden, das, mejenje rudnikov, odmejevanje rudnikov; f. a. Abgränzen.

Markscheidend, *adj.*, die markscheidende Linie, (certa) mejivnica.

Markscheider, der, jamomerec, rudarski ali podzemeljski mércin; nach *Gutsm.* mejemérnik.

Markscheiderstufe, die, mérsko znamenje, zaamnje (kam vsekano.)

Markscheiderzug, der, rudarska meritev.

Markcheidung, f. Markscheidkunst, Mark-

cheiden.

Markschloß, der, emok iz mozga.

Marksknochen, der, mozgata kost.

Markskuchen, der, mozgova potica. (povitica). kuhanje iz mozga ober z mozgam.

Markstein, der, (kamen) mejnik, kamnitni mejnik; mejni kamen.

Marktorte, die, torta iz mozga.

Marktkind, f. Marktskoden; nek dnar.

Markt, der, öffentliche Zusammenkunft der Käufer und Verkäufer, namentlich Jahrmarkt, sejem, sejm, smenj, somenj. (*altst.* s'n'm Zusammenkunft, Versammlung); Wochenmarkt, Markt für Lebensmittel, terg, terzni dan; der Platz dafür, f. Marktplatz; das Gefaß, sejem, terg; Viehmarkt, Rößmarkt, živinski, konjski sejem; zu Markte gehen, reisen, na terg, na smenj iti, hoditi; einem den Markt verderben, ceno skerhati komu; zu Markte bringen, na prodaj postaviti, prodajati; razkladati pred kom, pokazati, kazati se s čem; seine Haut zu Markte tragen, kaj nevarniga si nakopati na glavo; f. a. Haut; der Markt des Lebens, vreva, droga, gneča na svetu; am Markte wohnen, f. Marktplatz; Marktsieden, terg.

Markt, in Sßg., in Bezug auf Wochenmarkt, terzni; Jahrmarkt, smanj, sejski.

Marktamt, das, terzna gosposka.

Marktaufseher, der, terzni, sejski ogle-
da, nadglednik f.

Marktbewohner, der, terzan, terzičan.

Marktbewohnerin, die, terzanka, terzičanka.

Marktbude, die, sejska prodajavnica.

Marktcommissär, der, terzni komisar.

Markten, v. a., teržiti, sejmovati, na sejm prodajati, pogajati, vleči se za ceno.

Marktfahne, die, terzna, sejska banderica.

Marktfahrer, der, sejmnik, sejmovavec.

Marktfeld, das, teržno, smanje polje.

Marktsieden, der, terg; ein kleiner, terzič.

Marktfrau, die, sejmovavka.

Marktfreiheit, die, terzna pravica; Jahrmarktsfreiheit, sejska pravica ali svoboščina, svoboščina.

Marktgang, f. Marktpreis.

Marktgängig, adj., po terzni, sejski ceni.

Marktgeld, das, das aus dem Markte gelöste Geld, skupljeni, sterženi denar; nach V. utergovanje; das zum Einlaufen gegebene, zakupljeni denar; dnar za sejem odločen; Standgeld, sejmšina, terznina; das dem Gefinde am Jahrmarkte geschenkte Geld, sejem, smenj.

Marktgeleit, das, spremstvo ali sprevod na sejem.

Marktrechtigkeit, f. Marktfreiheit.

Marktgetöse, das, sejski sunder.

Marktgut, das, blago, ki je na sejm.

Marktkauf, das, terzni kup, sejem.

Marktsucht, der, terzni, sejski hlapec.

Marktsleute, pl., auf einem Wochenmarkte, kupci, ki pridejo na terg ali sejem, teržci, teržniki, teržni ljudje; auf einem Jahrmarkte, sejmovavec, sejmargi; Bewohner eines Marktes, terzani.

Marktimeister, f. Marktaufseher.

Marktordnung, die, terzni, sejski red, postava za sejm.

Marktpflicht, f. Standgeld.

Marktplatz, der, terg, terzišče, terzišce, sejmishce, sejmishce; *poln.* u. *russ.* rynek (Ring),

im Freien, nach V. triše (?); *russ.* auch ploščad.

Marktpolizei, die, terzna, sejska policija.

Marktpreis, der, terzna ali sejska cena, auch terzni kup.

Marktrecht, das, f. Marktfreiheit; teržno, sejsko pravo; f. a. Standgeld.

Marktruf, der, sejski izklicovavec; f. a. Marktschreier.

Marktschiff, das, terzna ladja.

Marktschild, das, teržno znamnje.

Marktschreiber, der, terzni, sejski pisar.

Marktschreier, der, jesihar, kričon; f. übr. Charlatan.

Marktschreierei, f. Charlatanerie.

Marktschreierisch, adj., po jesiharsko, kakor delajo mazaci, ki na sejmih vekajo in se bahajo; sarlatansk.

Marktschuld, die, sejski dolg.

Markstand, der, štant, štant na terga, sejm, sejski stanič.

Marktschichtigkeit, die, terzni prepir.

Marktag, der, smanji dan, sejski dan; in Bezug auf Wochenmarkt, terzni dan.

Marktvogt, der, Marktmeister, Marktschreier, der, terzni ogle-
da.

Marktzettel, der, terzni list, zapisek terzne cene.

Marktzoll, der, sejmšina, terznina.

Markung, die, f. Bezeichnung, Mark.

Markungsstein, f. Gränzstein.

Markus, f. Marquer.

Markvoll, adj., f. Markig, kräftig.

Markwage, die, vaga za eno marko zlata ali srebra.

Markweich, adj., mehek kakor mozg.

Markzieher, der, žličica, s katero se mozg jemlje iz kosti.

Marmel, f. Marmor.

Marmelade, die, v cukra vkuhani sok, marmelada.

Marmor, der, veredichteter Marmor u. Marmel, marmor, oder mramor; ein Herz von Marmor, kamnito serce.

Marmor, in Sßg., mramorni, marmorni, mramorjev.

Marmorader, die, mramorna žila.

Marmorarbeit, die, izdelek iz marmora, mramorovina.

Marmorartig, adj., marmorast, mramornast.

Marmorband, der, ein Buch mit Marmorband, bukve vezane z marmoriranim papirjem.

Marmorbild, das, kip iz marmora.

Marmorblock, der, gruda iz mramora.

Marmorboden, der, marmorne tla.

Marmorbohrer, der, sveder za marmor.

Marmorbruch, der, lom, jama marmora, marmorische, marmorische, mramornica.

Marmorfelsen, der, marmorna skala.

Marmorhps, der, marmorni mavec.

Marmorhart, adj., terd kakor marmor.

Marmorherz, das, serce terdo kakor skala.

Marmoriren, v. a., marmorirati, na marmor malati, marmorovati.

Marmorirer, der, marmoriravec.

Marmorn, *adj.*, marmoren, mramoren, marmorov.

Marmornaden, *der*, beli zatilec.

Marmorpulast, *der*, hiša iz marmora.

Marmorphlafter, *f.* Marmorboden.

Marmorplatte, *die*, marmorna plošča, ploša.

Marmorsäule, *die*, marmorni steber, stolp.

Marmorstleiser, *der*, kdor marmor brusi ali lika.

Marmorstuelle, *die*, marmorni prag.

Marmorstein, *f.* Marmor.

Marmortisch, *der*, miza iz marmorja.

Marode, *adj.*, truden, spehan, upehan, slab;

marode sein, werden, utruditi se, spehati se.

Marodiren, *v. n.*, zurückbleiben, zastati, zaostajati, kakor bi bil upehan in shojen, ter pleniti, krasti in beračiti okoli.

Marodeur, *der*, zastanec, vojaški ropar in berač, marodér.

Marone, *die*, laški debeli kostanj, maron.

Maroquin, *der*, marokansko usnje, safsjan.

Marotte, *f.* Stedenpferd, Grille.

Marque, *f.* Marke.

Marquer, *der*, markér.

Marquis, *der*, markez, markiz.

Marquise, *die*, markiza, markeza, markizinja.

Mars, *der*, Kriegsgott, Mars, Mart, bog vojske pri Rimljanih; bei den alten Slaven, Poreviti (?); *f. a.* Mastford, *der*, planet; böhm. smrtonos; in der Chemie, zelezo.

Marsch, *der*, hod, pot, marsch, russ. pohod; Abmarsch, odhod; Durchmarsch, prehod; die Tagreise, dan hoda, nach V. daina; sich auf den Marsch begeben, den Marsch antreten, iti, oditi, podati se na pot; zum Marsche blasen, schlagen, na odhod trobiti, bobnati; unser Marsch geht nach Polen, gremo na Poljsko; im Marsche begriffen sein, hoditi, iti; auf dem Marsche Halte machen, ustaviti se; einen Marsch abgewinnen, za en dan hoda prehiteti sovražnika; einen Marsch spielen, popotnice piskati, gosti, igrati; Marsch! hodi! nach dem Russ. stopaj! *f. a.* Paden, sich.

Marsch, *die*, niedriges, fettes, wässriges, sumpfiges Land, mečava, mlakasta, mužavna, močvirna zemlja, močvir, močvirje.

Marschall, *der*, marschal*.

Marschallin, *die*, maršalova.

Marschallamt, *das*, maršalstvo.

Marschallstab, *der*, maršalova palica.

Marschallswürde, *die*, maršalstvo.

Marschfertig, *adj.*, na pot ali odhod napravljén, gotov, (russ. gotovyy k pohodu).

Marschiren, *v. n.*, iti, hoditi (sosebno od vojakov), marsirati; reisen, popotovati; er kann gut marschiren, dober hodec je; marschire! poberi se, zgubi se!

Marschkrankheit, *die*, nach V. herivaška merzlica.

Marschland, *das*, *f.* Marsch, *die*.

Marschländer, *der*, kdor v mečavah, v močvirnatem kraju živi.

Marschlinie, *die*, Marschronte, *die*, odkazni pot, maršruta*.

Marschsäule, *die*, rajda vojakov gredočih; *f.* Colonne.

Marsseggel, *das*, drugo jadro nad košem.

Martall, *der*, konjski hlev velich gospodov, russ. konjušnja, nach Gutm. konjarnica.

Marter, *die*, ein sehr hoher Grad willkürlich zugesügter körperlicher oder geistiger Schmerzen, huda bolečina, auch muka (eig. nach dem *Altst.* u. *Fris. M.* moka, welches jedoch wegen des ganz gleichlautenden moka. Mehl, *altst.* auch moka nicht leicht einführbar erscheint), terpinčenje, nach V. taranje (trenje), nach dem Böhm. trapljenje; *f. a.* Folter; pašive, auch hudo terpenje.

Marterbank, *die*, *f.* Folterbank.

Marterbett, *das*, postelja, v kateri kdo terpi bolečino.

Marterbiß, *die*, travivno, boleče grizenje.

Marterdorn, *f.* Erdrose.

Marterer, *der*, zatiravec, mučivec, trapivec.

Märterer, *f.* Märtyrer.

Martergeräth, *das*, mučivno orodje.

Martergeschichte, *die*, pripoved od terpljenja.

Marterholz, *f.* Kreuz.

Marterjagd, *f.* Schjagd.

Marterkammer, *die*, Marterkeller, *der*, *f.* Folterkammer.

Marterleben, *das*, življenje polno muk in terpljenja.

Martern, *v. a.*, nach V. tret, nach dem Böhm. u. Poln. trapiti, auch muciti (eig. močiti; *f.* jedoch Marter), terpinčiti, mervariti, viciati, hude bolečine prizadevati čemu; *f. a.* Foltern; težave delati komu, pestiti koga, sukati ga, težaviti, nadlegovati hudo, pritiskati; *v. r.*, sich martern, ubijati se, krizati se, polstati se s čem.

Marterort, *der*, mucilišce, muciliše, mesto terpljenja.

Marterpsahl, *der*, mučivni kol.

Marterpredigt, *die*, pridiga od Kristusoviga terpljenja.

Marterrad, *des*, kolo.

Marterstrafe, *die*, huda, mučivna kazen.

Marterthum, *das*, mučenstvo.

Martertod, *der*, mučenska smert, Martertod, smert polna bolečine in težave.

Martervoll, *adj.*, poln muke, težave, prebrutek; mučiven.

Marterwoche, *die*, Marterzeit, veliki teden.

Marterzeit, *die*, čas hudiga terpljenja.

Martialisch, *adj.*, *f.* Kriegerisch, Ruthig.

Martinsabend, *der*, večer pred sv. Martinam.

Martinsfest, *das*, sv. Martina dan, praznik.

Martinsgans, *die*, Lichtgans, Martinogosa.

Martinskorn, *f.* Mutterkorn.

Martinschmauß, *der*, martinovanje.

Martinstag, *der*, god sv. Martina, sv. Martin.

Martinsvogel, *f.* Martinsgans, Habicht (blauer).

Martsch, *f.* Matsch.

Martstein, f. Schwefelfieß.

Märtyrer, der, griech. *μάρτυς*, (gen. *πος*)
wörtl. preisvavec, sprüchvavec, kdor vero
s svojim življenjem sprüchje, nach dem *Allst.*
mučenec oder mučnik (eig. močnik), nach
dem Griech. marternik; f. a. Blutzeuge.

Märtyrerin, die, mučenka, mučenica, mar-
ternica.

Märtyrerkrone, die, mučenska krona.

Märtyrthum, f. Marterthum.

Marunte, f. Marelle.

März, der, sušec, marec; nach *Gutm.* auch
brézen (v. breza, Spr. kar v brézni zraste,
april pobrije), osujak (? v. iell. das *Serb.*
ožujak) u. tretnik, nach *M.* postnik; *serb.*
ožujak; *böhm.* brézen; *poln.* marzec, gen.
marca, *russ.* mart.

März, in 3ßg. sušcov, bréznov, marcov.

Märzbier, das, sušcov ali marcov ol; f.
a. Lagerbier.

Märzblatt, f. Hufblatt.

Märzen, f. Merzen.

Märzente, f. Bläſente.

Märzfliege, f. Eintagsfliege.

Märzgerste, die, jari ječmen dvovertnik.

Märzipan, f. Marzipan.

Märzſchein, der, mlaj mesca sušca.

Märzſchnee, der, sušcov sneg.

Märzveilchen, das, vijolica; wildes, divja,
konjska violica.

Märzvieh, f. Merzvieh.

Märzwasser, das, sneznica.

Märzwurz, f. Benediktstrauch.

Maſch, f. Maſch, die.

Maſche, die, verſchlungenes Band, petlja,
petljica (auch in and. slav. M.), penklja;
nach *Gutm.* kampiona, nach *Alie* kotlica;
in Regen, Garnen und im Stridwerke, nach
V., ſowie auch im *Poln* u. *Böhm.* oko; eine
Dohne, zanjka, zaderga, zima; f. Dohne;
eine über die Stirne der Frauenzimmer ein
wenig unter der Haube herabhängende Maſche,
nach *V.* sroka, (sraka); eine an der Buſen-
nadel angebrachte, nach *V.* miš; f. a. Schleife;
eine Maſche fallen laſſen, oko ſpuſtiti.

Maſchen, v. a., zapetljati, petljati, zanjkat.

Maſchente, die, divja raca.

Maſſig, adj., petljast, penkljast, iz petelj,
iz ok.

Maſchine, die, sklada †, nach all. ſlav. M.
mašina oder mahina, (aus dem Griech.),
nach dem *Böhm.* auch stroj (nach der älteren
Schreibart strog, woher das in einigen neuern
ſloven. Büchern vorkommende, unpaſſende,
eig. eine Schweinekrankheit, die Finnen, be-
deutende stroga entſtanden ſein mag), nach
V. orodba (zložena).

Maſchinenähnlich, Maſchinenartig, adj.,
mašinast, mašini podoben.

Maſchinenmäßig, adj., fig. tlačansk, slep,
raboten; *ade.* rabotno, slepo, tlačansko,
mehanično, brez lastniga premislika.

Maſchinenmeiſter, der, mašinst * , ma-
šinski mojster, masinar.

Maſchinerie, die, (vse) mašine, mašinstvo,
mašinarija.

Maſchinenweſen, das, mašinstvo.

Maſchiniſt, f. Maſchinenmeiſter.

Maſchlaber, f. Bärſapp.

Maſculinum, das, moški spol.

Maſe, die, pika, zarastlina, brazgotina, obrast-
lina; f. a. Blaſe, Narbe.

Maſel, f. Maſer.

Maſelſucht, f. Anſaſ.

Maſer, der, f. Maſerholz, Maſholder.

Maſer, die, ein Flecken im dem Holze, pika,
gerca; traufe Ader, žilica, pisa; *poln.*
skoj; Wolfen im Holze, maroga; Maſern,
pl. Kinderflecken, osepnice, ogerei, za-
berci, ož, ošpice, odre, rabadi, nach *V.*
a. dobrieci; (bei *Gutm.* leče, zneমেce?);
ein fehlerhafter Flecken, eine Narbe auf der
Haut, pika; f. a. Muttermahl.

Maſerbirke, die, gerónata, geróeva, ger-
basta, bunkasta breza.

Maſerflecken, f. Maſer.

Maſerholz, das, žilicovina, geróevina, ži-
lavi, žilasti les; nach *Zalok* dobovica, do-
bovičasti les; f. a. Fladerholz.

Maſericht, adj., Maſern ähnlich, žilicast.

Maſerig, adj., pikast, žilav, žilovit, dobo-
vičast, pisast, rubadjiv.

Maſerle, die, f. Maſholder.

Maſern, v. a. u. r., geróiti (se); die Birke
maſert ſich, breza se geróit; ſchon gemaſer-
tes Holz, nach *V.* pisano geróasti les.

Maſholder, der, (*Acer campestre*), klen
(a. *russ.* u. *serb.*), nach Andern maklen,
nach *Gutm.* außer klen auch brilovo drevo.

Maſſig, adj., pikast; ein Maſſiger, pikoe.

Maſke, die, f. Larve, *poln.* u. *russ.* ma-
ska*; unter der Maſke der Freundschaft er-
ſchlich er ſein Vertrauen, tako dolgo se mu
je delal prijatelj, da mu je zaupal; vitez,
hlimba, nach *V.* auch in dieſem Sinne, šema;
es kamen 3 Maſken auf uns zu, tri šeme so
nam naproti prišle, nach *V.* trije v šemah,
nach *Gutm.* trije obšemanci.

Maſken, v. a. u. r., našemiti, ošemiti kaj, se.
Maſkenball, der, ples v šemah, za šeme;
f. a. Maſkenfeſt.

Maſkenfeſt, das, Maſkarade, die, šeme
pl., maskarada*; auf die Maſkarade gehen,
v šeme iti.

Maſkenkleidung, die, maſkaradna obleka,
oprava za, v šeme.

Maſtentanz, f. Maſkenball.

Maſſiren, v. r., šemo obleci, oblačiti, v
šemo se napraviti, obšemati (*Gutm.*) o-
maſkeraditi se, šemiti se: maſſirter Ball,
f. Maſkenball.

Maſſolben, f. Rohrſolben.

Maſſopei, die, pajdaſtvo, španovija.

Maſſiebe, f. Maſſiebe.

Maſſora, f. Ueberlieferung.

Maſſ, das, mera, Maſſchen, merica; 1/2 Maſſ,
štértič, štértinka, četértinka); der Schuſter
hat mir das Maſſ zu einem Paar Schuhe genom-
men, čevljar mi je čevlje pomeril; das Maſſ zu
einem Noſſe nehmen, sukno pomeriti, auch

nero vzeti za suknjo; Verhältniß, razmérje, primera; im hohen Maße, zelo, jako; im vollen Maße, popolnoma, prav, v polni meri; nach dem Maße des Verdienstes, po zaslugi; mit Maß, zmérno; halte Maß im Genuße, uživaj zmérno; rechtes Maß und Gewicht, prava mera in vaga; mit dem Maße, wor- nach ihr messet, soll euch wieder gemessen wer- den, s kakoršno mero bote merili, s tako se vam bo odmérjalo; geringes Maß, piela mera; Maß, der vierte Theil einer Meße trock- ner Dinge, nach V. polovnik; der sechszehnte Theil derselben, bokal, pint; Ein Maß (in Oestr. eine Maß) Bier, Wein, bokal* vina, bokal ola, buča, boca*, veré; 6 Maß, šest bokalov, pintov.

Rassa, f. Masse.

Rassacre, f. Blutbad.

Rassaciren, f. Messeln.

Rassaverwaller, der, oskerbnik mase, vsega premoženja.

Maße, die, mera, prava primera; Maße ge- brauchen, mero imeti, po méri delati; über die Maßen, über alle Maßen, čez mero, čez vsó mero, čez nemoó; auf diese Maße, po ti meri, tako; in der Maße, kakor, tako ka- kor, po meri; belannter Maßen, kakor je znano, znano je, da; bester Maßen, prav dobro; einiger Maßen, nekoliko, nekaj, po nekakšnem, nekako; gewisser Maßen, ne- kako, nekakšno, tako nekako; gehöriger Maßen, prav, kakor gre; gebührender Ma- ßen, spodobno; kakor je treba; verlangter Maßen, po volji; solcher Maßen, tako; wel- cher Maßen, po kakoršnem; im Bergbau, od- merek; die Maßen belegen, začeti delati na svojem odmérku (na odmérjenem rudniku).

Maße, die, jeder Körper nach der Menge sei- ner zusammenhängenden Theile betrachtet, ma- ßa*, Klumpen, grüda, gruda, kupa; Menge, množina; russ. gromada, böhml. hmota (gmota); f. a. Concursumasse, Verlassen- schaftsmasse; Materie, etwa snova; sich in Maße erheben, vsi vzdigniti se, v velic- ih trumah in kerdelih; ein weicher Stoff, te- sto, gošča, goša.

Maßen, f. Maßigen.

Maßen, conj., f. Jndem.

Maßenanbahnung, die, skupljanje ljudi, množica.

Massenhaft, f. Plump.

Massenweise, adv., na kupe, splaz.

Maßerte, f. Maßholder.

Massette, die, ein elender Karren Gaul, kleka, kljuse; fig. eine elende lichterliche Person, macura, babura.

Maßgabe, die, mera, domérnost, primera, razmérje; nach Maßgabe der Umstände, po okolišcinah, okolišinah, kakor naneso oko- lišćine, okolišine.

Maßgebend, adj., kar je ali daje pravilo, merilo za kaj, po čemur se je ravnati.

Maßgeber, der, uredovavec, napravilavec.

Maßgebung die, f. Maßgabe, Bestimmung; ohne Maßgebung, f. Unmaßgeblich.

Maßglas, das, bokal*, f. a. Maß.

Maßhecht, der, enoletna ščuka, šuka, nach V. ščuka, šuka z mero.

Maßholder, f. Maßholder.

Maßig, adj., Ein Maß haltend, bokalen; im Gegenjage des übermäßig und unmäßig, me- ren, zmeren, po meri, kar je prav, trezen, (nüchtern), mäßig sein, mero vediti si, vzder- zen (russ.); mäßig laufen, z mero teči; eine mäßige Grude, zmérno veselje, veselje, kar je prav, veselje po meri; mäßig leben, trez- no, zmérno živeti, z mero; mittelmäßig, sredenig, meren; eine mäßige Ernte, srednja letina; in der Zusammenjegung, primera, primérjen, po—, z. B. pflichtmäßig, po dolž- nosti, dolžnosti primeren, oder mit Suffix, gefegmäßig, postaven, heldenmäßig, junack, vitesk, regelmäßig, pravilen, pravilam pri- meren.

Mäßig, v. a. u. r., mero dati, dajati, mero vediti, krotiti, umeriti, umérjati, manj- šati, vzderževati, uderževati; er kann sich nicht mäßigen, ne ve si mere, ne more se vzderžati, berzdati; f. a. Ermäßig, Er- niedrigen; gemäßigte Wärme, srednja to- plotu; mäßige dich im Essen und Trinken, z mero jej in pij, ne jej čez mero, nezmérno; gemäßigte Zont, zmérno topli pas.

Maßigkeit, die, zmérnost, mérnost, (zmas- nost*), treznost, umérjenost, vzderžnost; die Maßigkeit des Preises bestimmte ihn zum Ankauf, ker cena ni bila prevelika, je kup- pil—; die Gefegmäßigkeit, Regelmäßigkeit, postavnost, pravilnost i. t. d.

Maßigkeitsverein, der, društvo zmérno- sti, treznosti.

Maßigung, die, umérjanje, krotenje, zni- ževanje, zmérnost; mit Maßigung, z mero, zmérno.

Massiv, adj., ein massives Haus, terdna, vsa zidana, kamnita hiša; iz eniga kosa, iz eniga kamna izdelan; etwa auch celoten, cel, poln, lit, gost, nepuhel, ne po sredi votel; aus massivem Golde, iz samiga, ei- stiga zlata, brez primesi; ein massiver Mensch, fig. debel, zarobljen, neotesan, grob clovek.

Maßlaune, die, bokalna posoda, bokal, bokalni veré, pintnik (M.)

Maßlunde, f. Maßstunde.

Maßliebe, die, marjetica, f. Gänseblume; Dotterblume.

Maßlos, adj., brez mérén, brez mere, ne- zmérén.

Maßlosigkeit, die, brez mérnost, nezmérnost.

Maßnahme, Maßnehmung, die, f. Maßregel, mérjenje, jemanje mere.

Maßner, der, mont, kdor je prosil za en ali več odmérkov.

Maßosen, der, zum Unterschiede von einem hohen Dien, nach V. peó na volka, volk.

Maßregel, die, Regel, pravilo; Vorsehrung, naredba; seine Maßregeln nehmen, ergreifen, narediti, napraviti, ukazati, česar je po okolišcinah, okolišinah potreba; halbe Maß- regeln, polovično naredbe; durchgreifende Maßregeln, ostre naredbe, russ. mera, f. a. Mittel.

Maßregeln, v. a., pravila čemu dajati, mojestrovati kaj.

Maßstab, der, eig. mérska palica, Meßwerkzeug, merilo, auch méra; verjüngter Maßstab, pomanjšana méra, pomanjšano merilo; sich zum Maßstabe nehmen, vzeti si kaj za merilo, pravilo; meriti, ravnati po čem; biti za podlogo.

Maßtopf, der, bokalni lonec.

Maß, adj., f. Fett.

Maß, der, jadernik, jadrana, (jadrano) drevo, (V. drevce), jadrilo (nach *Sul.*, hingeg. im *Altst.* sowohl jadrilo als jadro Segel), bei *Gutsm.* jambora *, *russ.* mačta, *poln.* maszt, *böhm.* stezenj, *kroat.* katarka; der große Mittelmaß, veliko drevo, veliki jadernik; srednje drevo, srednja jadrana; der vordere Maß, Heckmaß, prednje drevo, prednji jadernik; der hintere Maß, Besanmaß, Besen, zadnje drevo, zadnji jadernik; bei Zimmerleuten der große senkrechte Baum, welcher die Spitze des Thurmes bildet, an welchen die Sparren anliegen, drevo, auch serénik.

Maß, die, das Fettmachen der Thiere, pitanje, debeliva; die Mastung, kermeljenje, podkermeljevanje; Buchmaß, zir; Gchelmast, želod; Schweine, Ochsen auf der Maß haben, pitati, v hlevu rediti; in der Maß haben, v gojzdu imeti, v žiru; die Speise, der Fraß der Thiere, piča.

Maßader, die, ritna žila.

Maßadersucht, die, zlata žila, f. Hämorrhoiden.

Maßband, das, jadernikov obroč.

Maßbaum, der, f. Maß, der.

Maßbuck, die, bukev, (ki daje zir).

Maßdarm, der, ritnik, danka, anständiger, mastnica, končnik (V. u. *böhm.*), mastno ali zadnje čevo.

Maßdarmuerve, der, mastnična, končnikova čutnica.

Maßdarmschlagader, die, mastnična odvodnica.

Maßdarmvorfall, der, izstop končnika.

Maßdarmwurm, f. Maßwurm.

Maßeiche, die, hrast, ki daje želod.

Maßen, v. a.; f. Bemasten, (Jadernike postaviti) v. n., rediti, Kartoffeln masten gut, krompir dobro redi, s krompirjem se mora živina spitati, odebeliti; junge Schweine masten nicht gut, prašički se ne dajo odebeliti, spitati.

Maßen, v. a., pitati (auch *altst.* pitati u. in a. f. *l.* *W.*, hingegen pytati, fragen), debeliti, rediti, kermiti, *serb.* a. žiriti; im Maßen verderben, zapitati, zarediti; der, die Gemästete, pitanec, pitanka, debeljenec; genug maßen, dopitati; das Vieh ist schon gemästet, živina je spitana, dopitana, odebeljena, debela; v. r., sich maßen, dobro jesti in piti, mozevati.

Maßenbügel, f. Maßband.

Maßenmacher, der, jaderničar; kdor jadernike dela.

Maßfleck, der, geiler Fleck im Acker, šop, gnojni šop.

Maßfutter, das, kerma, piča, s katero se živina pita.

Maßgans, die, pitana gos; gos, ki se pita, pitavna gos; gemästete Gans, pitana gos, pitanka.

Maßgeflügel, das, pitavna perutnina.

Maßgeld, das, dnar za pitanje, žirovina, žirina.

Maßhafer, der, žirovinski, žirinski oves.

Maßholz, das, žirno drevo, *coll.* drevje, (drevje, ki daje zir).

Maßig, adj., masten, pitan, debel, tolst; s jadernikam, jaderniki.

Maßig, der, mastika (*russ.*), mastikova smola, nach *Gutsm.* mirtvik.

Maßigbaum, der, (*Pistacia lentiscus*), mastik (*russ.*), mastikovo drevo, nach *Gutsm.* mirtvikovo drevo, *kroat.* trislja.

Maßlaib, das, pitavno tele; pitano ali upitano tele, pitanec.

Maßlorb, der, verselo (*M.*), koš na jaderniku ali jadrani, mars*.

Maßlorn, das, žito za pitanje ali kermo; dunkelblaue Knoten am Maßdarme bei Hämorrhoiden, nach V. visnjav verh.

Maßluch, die, pitavna krava; krava, ki se pita; spitana krava, pitanka.

Maßlinde, die, navadna lipa.

Maßlos, adj., ohne Maßbaum, brez drevsa, brez jadernika ali jadrane; maßlos machen, f. Entmasten.

Maßloch, der, pitavni, pitani vol; *fig.* terš, štoklin.

Maßordnung, die, postava zastran žira.

Maßrecht, das, pravica na zir.

Maßschiff, das, ladica z jadrenimi drevesi.

Maßschilling, der, f. Maßgeld.

Maßschwein, das, pitavna prasica, spitana, debela prasica.

Maßseil, das, verv na jaderniku.

Maßstall, der, pitavnjak, hlev, kjer se živina pita.

Maßstück, das, pitano živinč, pitanec.

Maßtung, die, pitanje; f. a. Maß, Maßholz.

Maßvieh, das, pitavna živina, živina, ki se pita; pitana, spitana, debela živina; (u. V. zaklavnik?).

Maßvogel, der, pitani ptič.

Maßwaldung, die, f. Maßholz.

Maßwerk, das, jamborovje, jadrano drevje, jadreniki.

Maßwurm, der, glista.

Maßzeit, die, pitanje, zir. ob žiru.

Maßzurk, der, mazurka.

Matador, der, matador*, kdor zvonec nosi; bei den spanischen Stiergefechten, ta, ki ubije bika; ein Reicher, bogatin; ein Gewaltiger, mogočnik.

Matelots, pl., bregešče, bregeše, breše, široke mornarske hlače.

Mater, f. Mutterkirche, Schraubenmutter.

Material, das, pl., Materialien, roba za kaj potrebna, priprava; Schreibmaterialien, pisavne potrebščine, potrebščine, reči za pisanje potrebne; f. a. Baumaterial,

Stoff; Brennmaterial, kurjava; Spinnmaterial, predivo; Vorrath, zaloga.

Materialismus, der, materialstvo, materializem *.

Materialist, der, Spezereihändler, dišavar, bei *Gutsm.* začimbar; in der Philosophie, Anhänger des Materialismus, materialec, materialist *.

Materialität, die, telesnost.

Materialwaare, die, dišava, dišavno blago, materialno blago; f. Gewürz.

Materie, die, woraus ein Körper zusammenge setzt ist, roba, snova, tvarina, iz ktere je kaj, nach *V.* telesnina; Gitterstoff, gnoj, gnojina; f. a. Stoff, Gegenstand; (z. B. eines Buches, einer Rede); materija *.

Materiell, adj., telesen, snoven, snovstven, materialen *; f. a. Gegenständlich; das Materielle, snovstvo; geistiges und materielles Wohl, dušno in telesno dobro.

Materien, v. n., gnojiti se, zbirati se; v. a., mojstersko delo narediti, delati.

Mathematik, die, in allen slav. *M.* matematika.

Mathematiker, der, matematikar, in andern slav. *M.* matematik.

Mathematisch, adj., matematičen; mathematisch gewiß, neoveržno gotov.

Mathesis, f. Mathematik.

Mattraut, f. Geißbart.

Matraße, die, žimnica, nach *M.* arovnica*.

Matraßen, v. a., napolniti, natlačiti z žimami, z dlako.

Matrice, die, f. Matrize.

Matrifel, **Matrif**, die, zapisok, zapisovavnik, matica, imenik; Laufmatrifel, kerstno bukve.

Matrifenauszug, der, izpisok iz maticce.

Matrimonialien, pl., zakonske reči.

Matrize, die, babica (*V.*), matica, kalup za cerke ali pismenke tiskarske.

Matrone, die, gospa, vredna, imenitna postarna ženska.

Matrose, der, mornar, russ. matros.

Matrosen, in Sßg. mornarski.

Matrosenhosen, pl., mornarske hlače.

Matrosenkleid, das, mornarska obleka.

Matrosenwache, die, mornarska straža.

Matš, adv., in gewissen Spielen, kozel (*V.*); russ. suhaja (suh); Ginen matš machen, okozlati, ugnati, uganjati; matš werden, okozlan, ugnan biti.

Matš, der, gedrucktes Obst, zmečkanina, zmečkano sadje, žura; a. mehke, udirljive tla.

Matšacht, die, pajaštivo; f. Ramegradschacht; das ganze Schiffsvolk, mornarji, mornarstvo.

Matšchen, v. a., okozlati (*V.*), ugnati, uganjati, opokati; zu Matš machen, zmečkati, zdrozgati, močnik narediti iz česa.

Matšig, adj., zmečkan, zdrozgan, mehek kakor močnik; matšiges Wetter, mokro, uscano vreme.

Matt, adj., slab, upehan, nevečen, medel, mlohav; f. a. Müde; vom Glase, temen, slep, oblačen; matte Augen, temne, mervte oči; matte Farbe, mervta barva; matt ma-

chen, upehati, spehati, pehati, utruditi, truditi, oslabiti, slabiti koga; matt werden, f. Ermatten, Ermüden; im Schachspiele matt machen, ugnati, uganjati; matt schmecken, pleveti, medleti (*M.*), plevok, slab, slabiga vkusa biti.

Mattäugig, adj., temnook, temnih, motnih oči.

Mattblau, f. Blaußblau.

Mattbaum, der, graja s storjami pokrita.

Matte, die, eine grobe Decke aus Wolle, plah-ta; aus Binsen, storja, in andern slav. *M.* rogožina.

Matte, die, etwas, das keinen Glanz hat, temnina; Wiese, travnik, senožet, seča, kosena; Rasmatte, sesirjeno mleko; — nek spanjski zlati denar; f. a. Made, Meße(n).

Matten, v. n., f. Ermatten; v. a., matt machen, apehati; im Spiele, ugnati, uganjati, (za) kozla narediti, narejati.

Mattenblume, f. Dotterblume.

Mattenflachs, der, munc, f. Wiesenwolle.

Mattenflechter, der, storjar, rogožinar.

Mattenflechterin, die, storjarica.

Mattenkraut, f. Wiesenwolle.

Mattenkümmel, der, f. Feldkümmel.

Mattenraisan, f. Herbstzeitlose.

Mattenrede, f. Heuschrecke.

Mattensteinbrech, der, (Peucedanum), senožetna oselica, pasji žibert, svinjski janež.

Mattenweide, f. Erweide.

Mattgold, das, temno zlato, ne likano zlato.

Mattgoldcu, adj., iz temniga, ne zlikaniga zlata.

Mattigkeit, die, f. Mattigkeit.

Mattig, adj., sesirjen, gost; f. Gerinnen.

Mattigkeit, die, trudnost, slabost, spehanost, ugnanost, medlost; der Farben, temnost, zamoklost, oblačnost; f. a. Matt.

Mattkern, f. Strandläufer.

Mattvergoldung, die, ne likano, temno pozlačenje.

Mattwarm, f. Lauwarm.

Mattweiß, adj., zamoklo bel, bel pa ne bliščeč, blišeč.

Maturität, die, zrelost, zrelostnost, godnost; f. a. Reife.

Maturitätsexamen, das, Maturitätsprüfung, die, preskušnja godnosti.

Matz, der, dummer, blödsinniger Mensch, budalo, neumoz, babež; in Zusammenfügungen durch die Bildung auf — alo, z. B. Plaudermatz, zlobudralo, klafalo; Streichfäße, der steife Matz, skuta; im Bergbaue, taubes Erz, gluha ruda, glus.

Maze, die, Judenmaze, poln. maca, (opresnik pri Judi).

Mauchel, die, f. Stachelbeere.

Maucheln, f. Verbergen, Schachern.

Mauern, **Mianen**, v. n., das Schreien der Kagen, njavkati, mijavkati, mavkati; maurend wohin kommen, primijavkati kam; ganze Nächte hindurch mauern, vse noči premavkati.

Mauern, das, mijavk, mavk, mijavkanje.

Mauer, die, zid, nach *Gutsm.* auch mir (altes Gemäuer auch in Istrien, mirina, mirje); eine Mauer auführen, sezidati, postaviti zid;

eine Mauer um etwas führen, obzidati kaj;
die Stadtmauer, mestno obzidje; Mauerwerk,
Mauer, *coll.* zidovje, ozidje; fest wie eine
Mauer, terden kakor zid; trodene Mauer,
nach V. brezapnen zid; Mauerchen, das,
zidek, zideo; einen Graben mit einer Mauer
füttern, jarek, graben obzidati.

Mauer-, in Bsgg. zidni.

Maueraffel, der, Kellervurm, stonog, auch
presičica, gostonog.

Mauerband, das, nach V. pas (med dve-
ma nadstropjema), kamniti kraj.

Mauerbank, die, pozidnica, strešina.

Mauerbeschlag, der, pilepek na zidu.

Mauerbiene, die, zidna divja čebela, čebela.

Mauerblume, die, (Lad), rumena vijola.

Mauerbrecher, der, bei den Alten, oven,
zidolom, nach *Gutsm.* raztrupilo.

Mauerbruch, der, f. Bresche.

Mauereppich, der, f. Ephen.

Mauerer, f. Maurer.

Maueresel, der, f. Maueraffel.

Mauersalk, der, (Falco Tinnunculus), po-
stojka, *poln.* pustotka.

Mauersfest, *adj.*, terden kakor zid; in die
Mauer besfestigt, vzdian.

Mauerflechte, die, ozidni lišaj.

Mauerfraß, der, razzeblina na zidovji.

Mauergrün, f. Ephen.

Mauerhaken, der, kljuka v zid zabita.

Mauerhammer, der, zidarsko kladvo.

Mauerig, *adj.*, zidan.

Mauertalk, der, zidarsko apno.

Mauertappe, die, nadzidna strešica.

Mauerfelle, die, žlica, zidarska žlica, lo-
patica, ometačka.

Mauerfitt, der, f. Mauermörtel.

Mauerflette, die, f. Mauerspecht.

Mauerfraut, das, (Parietaria), trava sv.
Petra, *russ.* stennica; *poln.* skleničnik; f.
a. Utich.

Mauerkrone, die, zidna krona, zidni venec.

Mauerlatte, die, nach dem Böhm. pozidnica.

Mauerläufer, f. Mauerspecht.

Mauerlehm, der, zidarska ilovica.

Mauerlücke, f. Bresche.

Mauermantel, der, zidni plašč, plajš.

Mauermeister, der, zidarski mojster, moj-
ster zidar.

Mauermörtel, der, zidarska malta; f.
Mörtel.

Mauern, v. a., zidati, nach *Gutsm.* auch
miriti (*poln.* marować); im Mauern bis zu
einer Höhe gelangen, prizidati do —; dauers-
haft mauern, (v. n.), dobro, terden zidati;
zu Ende mauern, dozidati.

Mauernachtigall, die, f. Blaufeldchen.

Mauernzertrümmerer, der, razdiravec
zidovja.

Mauerpflan, f. Ephen.

Mauerspfeifer, der, f. Hauswurz, (*Gutsm.*
homulica; *coll.* homulje).

Mauerspflanze, die, rastlina ozidnica.

Mauerplatte, f. Mauerlatte.

Mauertraute, die, (Asplenium ruta mura-
ria), zidna rutica.

Mauersalpeter, der, zidni solitar.

Mauersalz, das, zidna sol.

Mauersand, der, zidarski pesek.

Mauerschoß, der, sklad, dača za ozidje
mestno.

Mauerschutt, der, sipača.

Mauerschwalbe, die, (Hirundo apus), ve-
lika hudournica, zidna lastovica, belorepec
(in Laas), *poln.* jerzyk.

Mauerschweinchen, f. Maueraffel.

Mauerspecht, der, (Tenuirostres muraria),
zidna maverica; (Certhia muraria), mert-
vasica.

Mauersteiger, der, (mont.), kdor je nad
rudarskimi zidarji.

Mauerstein, der, kamen za zid, zidarski
kamen; f. a. Ziegelstein.

Mauerstürzer, f. Kartanne.

Mauerwerk, das, zidanje, zidovje, zidina,
ozidje, mirje; Mauerwerk aus Stein u. Holz,
brani zid (*Zal.*).

Mauerwespe, die, (Goldwespe, Leinenwespe),
zidna osa.

Mauermurm, f. Maueraffel.

Mauermurz, f. Ephen.

Mauerziegel, der, f. Ziegel.

Mauerzinne, die, kresta.

Maul, die, Krankheit der Pferde am Hiesel,
podpada, podpadnica (V.), podsed, mahov-
nice, nach *Alič* gosenica; *russ.* razsédina
u. kolénnyj mokree; Krankheit des Wein-
stodes, f. Erdgalle; tudi neka mešica na
listji; Obst in die Maulle legen, damit es
mürbe werde, sadje v mečilo, medilo, mla-
dilo djati, devati, (da se uleži).

Maul, das, f. Maulfessel; Mund der Thiere,
gobec, nach V. auch trobec, nach M. ein
großes Maul, lape, *pl.* Mäusel, rivec;
Mäulchen, das, gobcek, riveček; von Men-
schen, mit verächtlichem Nebenbegriff, gerde,
široko, krive i. t. usta, auch gobec; Mäul-
chen, Kuß, poljubek; Einem ein Mäul-
chen geben, koga poljubiti; f. Küssen;
Schwauze bei den Thieren, auch smerček;
das Maul des Hahnes, am Hinterschloffe,
kljun; ein breites, schiefes Maul, široke,
krive usta; ein Maul machen, skremžiti,
kremžiti se, paciti se; ein großes Maul ha-
ben, ustiti se, bahati se; das Maul auf-
reißen, aufsperrn, aufmachen, ziniti, zevniti
(v kaj); das Maul wässert ihm darnach,
sline se mu cede po tem, sline cedi; Einem
aufs Maul schlagen, udariti po gobcu, po
zobeč, čeljustiti koga; er soll Maul und
Nase aufsperrn, ali bo zijal (t. j. čudil se
bo); vor dem Maul wegfliehen, izpred ust
vzeti; Einem das Maul stopfen, dati mu je-
sti, usta zamašiti mu, t. j. podkupiti, da
molci; Jemanden das Maul wässrig machen,
komu sline storiti, delati; das Maul wischen
u. davon gehen, usta si obrisati in iti svojo
pot, (ne zahvalivši se); Einem nach dem
Maul reden, po godi govoriti komu; sich
sein Blatt vor das Maul nehmen, na ravnost,
na vse usta govoriti, jezika si ne vezati;
halt das Maul, jezik za zobe; das Maul

halten, molčati, jezik za zobmi deržati; man muß es ihm in's Maul schmieren, mora se mu pokazati z lopato in ne s perstam; seinem Manle abbrechen, od ust si pritergati; das Maul hängen, namerdniti se, kugati se, nezadovoljen biti; das Maul aufthun, ziniti, zevniti, spregovoriti; er spricht wie es in's Maul kommt, govori, kar mu pride na jezik; sich in der Leute Mäuler bringen, ljudem v zobe priti; sich das Maul verbrennen, naleteti (s kako napeno besedo); ein loses Maul haben, dolg jezik, hud, strupen jezik imeti, dolg jezik kakor kravji rep imeti, (bei *M.* jezik mu leti); sich aufs Maul schlagen, ob pravem času obmolkni; er hat das Maul auf dem rechten Fleck, zna se odrezati, zna govoriti; Einem um's Maul gehen, ihm schmeicheln, prilizovati se komu, sladkati se, radovati se, lizati se okoli koga; Einem über das Maul fahren, obregniti se na koga, naglo, hudo odgovoriti komu; er hat mir nicht einmal das Maul gegönnt, šo toliko mi nisim bil dober, da bi me bil obgovoril; viele Mäuler zu füttern haben, dokaj jedečev imeti; Lügenmaul, lažnik; Effermaul, sladkosnedež u. dgl. mittelst einer Bildungseindung; Sprichw. einem gesenkten Gaul uff, i. Gaul; maulweiches, maulhartes Pferd, mehkgobčen, terdogobčen konj (*Dr. Bl.*).

Maulaffe, *der*, zijalo, zijak, zijac, zijavec; Maulaffen feil haben, zijale prodajati.

Maulaffen, *v. n.*, zijati, zevati, zijale, zijake prodajati.

Maulaufreißer, *f.* Maulaffe.

Maulband, *f.* Galfter.

Maulbeere, *in* Sßg. murbi, murvni oder murvin.

Maulbeere, *die*, murva, murvina jagoda.

Maulbeerbaum, *der*, (*Morus*), murva, murba, murvino drevo, *poln.* morwa, bela, černa, rudeča.

Maulbeerseige, *die*, murvina smokva.

Maulbeerpflanzung, *die*, zasajene murve.

Maulbeersaft, *der*, murvin sok.

Maulchrist, *der*, svetohlinec, kristjan z ustmi, in ne v djanji.

Maulchristenthum, *das*, svetohlinstvo.

Mauldreischer, *der*, zlobudra, žverga, klepetac, čenca *.

Maulen, *v. n.*, gut maulen, dobro slast imeti, dobro dišati; *f.* Schmollen, Maul (hängen).

Maulsehl, *der*, nach dem *Altst.* (m'zg' und m'sk) mezg, a. mezeg, mula *; delavna osa.

Maulsehl, *die*, mezgulja, mezigica, mezga.

Maulsehlreiber, *der*, mezgár.

Maulfaul, *adj.*, komur se toži govoriti; *f.* Bortfarg.

Maulfreund, *der*, prijatelj z ustmi, z jezikom, v besedah, ne v djanji.

Maulfromm, *adj.*, pobožnih besedi in no djanja.

Maulfalle, *die*, živež.

Maulgatter, *der*, bei Schmieden, zobčene lojtrice * (*Dr. Bl.*).

Maulgesperr, *das*, zijanje, zevanje.

Maulheld, *der*, bahač, bahun, širokoustnik, širokoustnež, junak z jezikom.

Maulhure, *die*, kurba, ženska gerdih, umazanih besed.

Maulig, *in* Sßg., — maulig, — usten, — gobčen.

Maulstemme, *die*, *f.* Mundstemme.

Maulstorb, *der*, Weisforb, torba, etwa naustnica, nagobnik, narivčnik.

Maulmacher, *der*, bahač, ustnež, čeljustalo.

Maulmacherin, *die*, bahavka.

Maulstier, *das*, *f.* Maulsehl.

Maulrecht, Maulgerecht, *f.* Mundrecht.

Maulschelle, *die*, klofuta, zausnica, berluzga, berluznica, ena po ustih, klapousnica (*M.*), ena zaah; eine Maulschelle geben, berluzgniti, ploskniti, počiti ali udariti po ustih, po zobeh; *f.* a. Ohrseige.

Maulschellen, *f.* Maulschelle (geben).

Maulschlag, *der*, *f.* Maulschelle.

Maulschloß, *das*, naustna ključavnica.

Maulsenke, *die*, volcie v gerlu, sajevec, holezen v gobcu (*Dr. Bl.*).

Maulstörre, *die*, *f.* Mundstemme.

Maulstörper, *f.* Knebel.

Maulstunde, *die*, besedni greh.

Maulstache, *die*, *f.* Maulschelle, (*böhm.* facka).

Maulstier, *das*, *f.* Maulsehl.

Maulstiermäßig, *adj.*, mezgast; *adv.*, po mezgovo.

Maultrommel, *die*, dromlja, brenka, brunda; *f.* a. Brummeisen.

Maulvoll, *f.* Mundvoll.

Maulwerk, *das*, gobec; ein gutes Maulwerk haben, dober jezik imeti, zgovornost; *f.* Mundwerk.

Maulwurf, *der*, (*Talpa*), kert; das Weisfen, kertovka.

Maulwurfsauge, *das*, kertovo, berljavo oko.

Maulwurfsblind, *adj.*, po kertovo, slep kratkoviden.

Maulwurfsfalle, *die*, past, skopec za kerta.

Maulwurfsfänger, *der*, kertar.

Maulwurfsfell, *das*, kertova koža, kertovina.

Maulwurfsgrille, *die*, (*Gryllus gryllotalpa*), mramor; *f.* a. Erdgrille.

Maulwurfshausen, Maulwurfsflügel, *der*, kertina, (nach *M.* a. kertinovec, kertinjak, kertišec, kertise).

Maulwurfsfäßer, *f.* Maulfäßer.

Maulnel, *v. n.*, mečkati, počati počasi.

Maulner, *f.* Zanderer.

Maulnen, *f.* Mauren.

Maur, *der*, ein Afrikaner, Mavritan.

Maurache, *f.* Mordel.

Maurer, *die*, *f.* Möhre.

Maurer, *der*, zidar.

Maurer, *in* Sßg., zidarSKI.

Maurerei, *die*, zidarija, zidarstvo; Maurerei betreiben, zidariti; darin erwerben, verlieren, prizidariti, zazidariti.

Maurergeselle, der, zidarski pomagao, delavec.

Maurerhandwerk, das, Maurergewerk, f. Maurerei.

Maurerkelle, f. Maurerkelle.

Maurerkunst, die, zidarstvo, zidarija, zidarska umetnost.

Maurermeister, der, zidarski mojster, mojster zidar.

Maurerstuhl, der, bei ihren Gerüsten, zidarska stolica (V.).

Maurerzunft, die, zidarski coh², zidarji pl.

Maus, die, (Mus), miš, f. (auch m.); dim.

Mäusehen, miska, misse (nar. pes.); die blinde Maus, slepa miš; wenn die Rabe nicht zu Hause ist, haben die Mäuse frei tanzen, kadar ni mačke doma, so miši dobre volje. (gospodarijo miši); wenn die Maus satt ist, schmeckt ihr das Korn bitter, sitimu trebuhu še dober kruh ne diši, siti miši je moka grenka; er sieht so finster aus, wie ein Löff voll Mäuse, gleda kakor hudo vreme; die Maus hat mehr als Ein Loch, miš ima po več lukenj; in der Anatomie, Muskel, mišica, altst. mis'ca, nach V. ribica, mesna ribica.

Mausader, die, bei den Pferden, mišična žila.

Mausadler, f. Wachtelsfall.

Mausbaum, f. Faulbaum.

Mausche, Mäuschel, der, jud.

Mauscheln, f. Schachern.

Mäuschenstill, f. Mausestill.

Mäuse, in der Zusammenfügung, mišji.

Mause, die, bei dem Geflügel, brijenje, bei M. misanje; bei Krebsen, Schlangen u., lev. levitev, bei andern Thieren, goljenje; f. a. Maufen.

Mäuseaar, f. Wachtelsfall.

Mäusebrot, f. Schöllfrant.

Mäusebarm, der, kurze övo.

Mäuseborn, der, (Ruscus aculeatus), mišji tern.

Mäusebrenn, der, misjek.

Mäusefahl, adj., misast (V.), misje barve.

Mäusefalle, die, past, progla, padalica na miši, nach V. mišnica, mišolovka.

Mäusefallenmacher, der, proglar, mišničar.

Mäusefeder, die, nach V. brivno pero.

Mäusefraß, der, misja zjedina, mišji zjed; die Feller haben durch Mäusefraß gelitten, miši so pojedle, razjede setev, usejano seme.

Mäusegedärm, f. Mäusebarm.

Mäusegerste, die, mišji ječmen.

Mäusegift, das, misomor, mišji strup, mišnica, miserica.

Mäusehabicht, der, sokolič mišar.

Mäusehager, der, f. Treipe.

Mäusehaar, das, das in der Mause herabfallende, britina, nach V. padna dlaka.

Mäuseholz, f. Bittersüß.

Mäusehörnchen, das, f. Siebenschläfer.

Mäusehake, die, lovica (mačka), mačka tatica; fig. zmikav.

Mäusekönig, f. Zaunkönig.

Mäuseloch, das, misja luknja, misovina, mišina.

Maufen, sich, v. r. von Vögeln, briti se, nach M. misati se, (bei Gutm. misiti se?, polžiti se?); poln. pierzyć się (periti se), böhm. pelichati; von Krebsen, Schlangen u. Seidenwürmern, leviti se, in and. M., linjati se, (bei M. liliti se); von behaarten Thieren, goliti se, mladiti se, briti se; f. übrig. das gebräuchlichere Haaren, sich; fig. von Menschen, popraviti se po bolezní, porediti se; maufen, v. a., Mäuse fangen, miši loviti; Rabe läßt das Maufen nicht, kar mačka rodi, rado miši lovi; mit listiger Geschwindigkeit wegstreifen, izmuzniti, izmuzovati, zmakniti, zmikati; das Wild maufen, zalozovati.

Maufen, das, britev, levitev, goljenje; lovljenje miši, zmikanje.

Mäusenest, das, misje gnezdo, mišnica; Mäusenester im Kopfe haben, globoko zamisljen biti.

Mäuseohr, das, misje uho; f. a. Mäuseohrlein.

Mäusepfesser, f. Stephanskörner.

Mäusepulver, das, f. Mäusegift.

Mauser, der, ein Krebs, der eben gemauset hat, mekuš (mekuš?), levee; zviti zmikav, spodmikač, tat; f. a. Döbel.

Mauserin, die, tatica, zmikavka.

Mausern, sich, f. Maufen, sich.

Mäusefischling, f. Schierling.

Mäusefischwanz, der, (Myosurus), mišji rep.

Mäusestill, adj., mäuschenstill, tihi in pri miru kakor miska, prav tiho.

Mausestodt, adj., do celiga, do dobrega, čisto mertev; nach V. oplét; er fiel mausestodt nieder, je bil oplét; mausestodt sein, werden, nach V. ohrepleti, serb. mertav, mertaveat.

Mausenle, die, navadna sova.

Mäusezahn, der, mišji zob, (spretni zob zgornje čeljusti); böhm. tesak.

Mausezeit, die, f. Mause.

Mäusefarbe, die, misja barva.

Mäusefarben, adj., misast; mausefarbenes Pferd, misec, misko.

Mäusefarbig, f. Mäusefarben.

Mäusegeier, der, jastreb mišjak, mišar.

Mäuseicht, adj., misast; kar ima dah po miši.

Mausig, adj., nur in der Redensart, sich mausig machen, košatiti se, šopiriti se, ustavljati se, kerčiti se, kozji biti, nach M. sogoriti se (?).

Mäusekopf, f. Klosterwenzel.

Mäuseohrlein, das, (Hieracium pilosella), misje ušesca, kosmatica, (Asarum), leskova korenina, virh.

Mausoleum, das, mavzolej.

Mauseln, v. n., po časi mečkati, ogrebati se.

Mäusestill, adj., Mäusestill.

Mäuseweiche, f. Weihe.

Mäuseweizen, f. Lohd.

Mauth, die, für Zoll und Zollamt, f. diese; Straßenmauth, cestnina; Brückenmauth, mostnina; Wassermauth, brodina.

Mauth in Bzgn. cestninski; mostninski, f. a. Zoll.

Mauthbar, adj., f. Zollbar; cestnini podverzen.

Rauthbeamte, der, cestninski urednik, f. a. Zollbeamte.
 Rauthbeinnehmer, der, f. Rauthner.
 Rauthfrei, *adj.*, f. Zollfrei; cestnino, mostnino prost.
 Rauthfreiheit, die, f. Zollfreiheit.
 Rauthgebühr, f. Rauth.
 Rauthgefälle, *pl.*, cestninski dohodki.
 Rauthhaus, das, cestninarska hiša; colnija.
 Rauthner, der, cestninar, mostninar, f. a. Zolleinnehmer.
 Rauthumgehung, die, im Falle einer Rauthumgehung, kadar se kdo ogne cestnino.
 Ranzen, f. Ranen.
 Ranzenfrant, f. Vodsmelebe.
 Rarime, die, vodilo, pravilo obnašanja, glavno vodilo, nach V. ravvalo.
 Maximum, das, naj višji število, naj višji ali neprestopna množina.
 Rai, f. Rai.
 Mechanik, die, mehanika, (nach V. samo-tezva).
 Mechaniker, Mechanikus, der, mehanikar, in aut. sl. M. mehanik; f. a. Ingenieur.
 Mechanisch, *adj.*, mehaničen; *fig.* raboten, tlacansk; f. a. Gedankenlos.
 Mechanismus, der, mehanizem, uredba, sostava, skladje.
 Mechanik, f. Böse.
 Mecker, f. Bergfink.
 Meckerer, der, meketac.
 Meckern, v. n., meketati, (bei M. merketati); aufmeckern, zameketati; meckend wos hin kommen, primeketati kam.
 Meckern, das, meketanje, meket.
 Medaille, die, Gedächtnismünze, svetinja (V.), medalja*.
 Medailleur, der, svetinjar, medaljar.
 Medaillon, das, medaljon.
 Median-, in Zfsgn. für mittelgroß, srednji.
 Medianoctav, das, srednja osmerka.
 Medianpapier, das, papir srednje velikosti.
 Mediat, *adj.*, f. Mittelbar.
 Mediateur, der, srednjak, f. Vermittler.
 Mediation, die, f. Vermittelung.
 Mediatifiren, v. a., mediatizirati, (narediti posrednje).
 Medicament, f. Arznei.
 Medicische Venus, Mediciška Venera.
 Medicus, f. Arzt.
 Medio mense, v. sredi, v polovici mesca.
 Medifiren, f. Lästern.
 Meditation, die, premišljevanje.
 Meditiren, v. n., premišljevati.
 Medium, f. Mittel.
 Medizin, die, Arznei, lek, zdravilo, vrachilo, gajilo; Heilkunde, zdravilstvo, zdraviloznanstvo, zdravništvo, lekarija, vraštvo.
 Medizinalaufkalt, die, f. Heilanstalt.
 Medizinalpolizei, die, zdravstvena policija.
 Medizinalrath, der, zdravstveni svetnik.
 Medizintren, v. n., zdravila uživati, jemati, zdraviti se, ozdravljati se, gajiti se.
 Medizinish, *adj.*, f. Arztlich; vrasch,

zdravilsk, zdravnišk, zdraviteljsk; eine große medizinische Praxis haben, imeti mnogo ljudi zdraviti, imeti kakor zdravnik mnogo opravila.

Medoc, der, medok* (vino).

Meduse, die, Meduza.

Medusenhaupt, das, Meduzina glava.

Meer, das, morje; Meerchen, *dim.* morjice; ein Meer von Feinden, sovražnikov kakor lista in trave; velika množica; auf dem Meere fahren, po morji se peljati, voziti; ein am Meere gelegenes Land, primorska zemlja, primorje; das todt Meer, schwarze Meer, stille Meer, weiße, rothe Meer, mertvo morje, černo morje, tiho morje, belo, radeče morje; Gismeer, ledeno morje; ein Ort hinter dem Meere, zamorje; unter dem Meere befindlich, podmorsk.

Meer= in Zfsgn. morski, pomorski, namorski.

Meeraal, der, morski ogor, morska jegulja.

Meerabgrund, der, globočina, prepad morja.

Meerabfließen, *adj.*, v morje tekoč.

Meerabier, der, morski orel.

Meerampfer, der, morska kislica, morski ščavelj, šavelj.

Meeramsel, die, morski kos.

Meeranwohnend, *adj.*, primorsk.

Meeranwohner, der, primorec.

Meeranwohnerin, die, primorka.

Meerapfel, f. Adamsapfel.

Meerarm, der, f. Meerbusen.

Meerassel, die, morski červ, stonog.

Meerauster, die, f. Auster.

Meerbambel, die, morska bambela.

Meerbarbe, f. Bartfisch.

Meerbarsch, der, morski ostrež, okunj, (f. a. Bars).

Meerbaum, f. Korallenstande.

Meerbeherrschend, *adj.*, na morji vladajoč, etwa nach dem Poln. morjovladen.

Meerbeherrscher, der, gospodar, vladar na morji.

Meerbeisdreiber, der, popisovavec morja, morjopisec†.

Meerbeisdringung, die, popisovanje morja, morjopisje.

Meerbezwinger, f. Meerbeherrscher.

Meerbusen, die, morsko loče.

Meerbüsch, f. Meerbarsch.

Meerbrandung, die, f. Brandung.

Meerbrassen, f. Brassen.

Meerbucht, die, f. Meerbusen.

Meerbulle, f. Meerohse.

Meerbusen, der, nach dem Russ. zaliv, nach Gutm. zatok (serb. u. poln.), nach V. zanozje, zaton, zanozina, f. Bucht; poln. auch odnoga.

Meerbutte, die, ober Meerbütte, (Pleuro-nectes), nach dem Russ. morska kambola.

Meerbattel, die, rakovina.

Meerbohle, die, neka mokrela.

Meerbrache, der, morski zmaj ober zmij.

Meerdroffel, f. Meeramsel.

Meerreihe, die, (Fucus vesiculosus), russ. morska kapusta.

Meereidechse, ber, morska asčorica, asčerica.
 Meereiland, f. Meerinsel.
 Meerelster, die, (*Haematopus ostralegus*), morska sraka, russ. krivec.
 Meerenge, die, morska ožina, ozko morje, russ. proliv, poln. przesmyk morski, ciasnina (tesnina) morska.
 Meerengel, ber, (*Squalus squatina*), russ. rašplja.
 Meerente, die, morska raca.
 Meereshoden, ber, dno morja.
 Meeresei, ber, neka polenovka.
 Meereschlache, die, poveršina, poveršje morsko.
 Meereshluth, die, morski tok, val; morje; f. a. Hluth.
 Meereshgewässer, das, vode morja, morje.
 Meereshgott, ber, Neptun (pri Rimlj.).
 Meereshküste, die, obrežje morsko, kraj morja.
 Meereshille, die, tihota na morji, morska tihota (tisa), tiho morje, brezvetrije, serb. tišina morska.
 Meereshstrand, f. Strand.
 Meereshstrom, ber, tok morja.
 Meereshsturm, ber, vihar na morji.
 Meereshwoge, die, val, die Meereshwogen, morsko valovje.
 Meereshahrt, die, vožnja po morji.
 Meeresharben, adj., morske barve.
 Meereshasan, f. Meereshutte.
 Meeresheder, die, russ. pernatka.
 Meereshenkel, ber, morski koper.
 Meereshij, ber, morska riba.
 Meereshlache, f. Meereshlache.
 Meereshohre, die, obmorski, primorski bor.
 Meereshran, die, Meereshranlein, das, morska gospodicina, morska deklina, sirena*.
 Meereshrosch, ber, morska žaba.
 Meereshfürst, f. Meeresherrschcher.
 Meereshgand, f. Meereshgand.
 Meereshgend, die, kraj ob morji.
 Meereshhöpf, das, morska stvar, žival.
 Meereshlade, das, f. Meereshlade.
 Meereshgewächs, das, morska rastlina.
 Meereshwirbel, das, morski vertinci.
 Meereshgott, ber, morski bog (pri nevere.).
 Meereshgöttin, die, morska boginja (pri nevere.).
 Meereshgras, das, morski mah, russ. morska nit.
 Meereshgran, adj., zelenkasto siv.
 Meereshgrünel, das, morska pošast.
 Meereshgrün, adj., morsko zelen, blede zelen.
 Meereshafen, ber, morska pristan, morsko pristanišče, pristanišce, f. a. Hafen.
 Meereshase, ber, morski zajc (riba).
 Meereshheber, f. Meereshboje.
 Meereshheber, f. Meereshboje.
 Meereshheid, f. Meereshheid.
 Meereshherr, f. Meereshherrschcher.
 Meereshherrschafft, die, vlada, vladarstvo, oblast nad morjem, na morji.
 Meereshirse, die, (*Lithospermum*), f. Meereshirse.
 Meereshose, f. Meereshboje.
 Meereshuhn, das, morska kokoš.

Meereshund, f. Meereshund.
 Meereshicht, adj., morja podoben.
 Meereshigel, f. Meereshigel.
 Meereshinsel, die, morski otok.
 Meereshjungfran, f. Meereshfran.
 Meereshkalb, das, f. Meereshhund.
 Meereshkampf, ber, boj z morjem; boj, bitva na morji.
 Meereshkate, die, opica, morska muna (Pot.), dolgorepa, merkovca*; russ. martyška.
 Meereshkengesicht, das, gerd, neznan obraz.
 Meereshkieser, f. Meereshkobre.
 Meereshkiesbaum, f. Meereshbaum.
 Meereshklippe, f. Meereshklippe.
 Meereshkohl, ber, russ. katran.
 Meereshkrähe, f. Meereshkrähe.
 Meereshkrebs, ber, morski rak.
 Meereshkrieg, f. Meereshkrieg.
 Meereshkrümme, f. Meereshkrümme.
 Meereshkattig, f. Meereshkattig.
 Meereshlenche, die, svetilo na morji.
 Meereshlilie, die, morska lilija.
 Meereshlinse, die, vodna resa (poln.).
 Meereshlöwe, ber, f. Meereshlöwe.
 Meereshlungenfrant, das, morski plućnik.
 Meereshmädchen, f. Meereshfran.
 Meereshmann, ber, povodni mož.
 Meereshmans, die, nek pomorski červ.
 Meereshmelde, die, (*Atriplex halimus*), morska lebeda.
 Meereshmensh, f. Meereshmann.
 Meereshmoos, f. Meereshmoos.
 Meereshmuschel, f. Meereshmuschel.
 Meereshnadel, die, iglica (riba).
 Meereshnase, f. Meereshnase.
 Meereshnebel, ber, megla na morji.
 Meereshneife, f. Meereshneife.
 Meereshneffel, die, morska kopriva, mah; tudi nek červ.
 Meereshnimfe, die, morska nimfa, nereida.
 Meereshnos, ber, morski vol, neka rašplja.
 Meereshrotter, die, morska vidra.
 Meereshpeterlein, f. Meereshpeterlein.
 Meereshpferd, f. Meereshpferd.
 Meereshrauber, f. Meereshrauber.
 Meereshrebe, die, nek primorsk srebrot (v Azij).
 Meereshrettig, ber, hren (auch russ. hren, poln. chrzan).
 Meereshrettigfrant, das, hrenovina.
 Meereshrind, f. Meereshrind.
 Meereshrohr, das, morsko terstje.
 Meereshsalz, das, morska sol.
 Meereshsand, ber, morski pesek.
 Meereshsai, f. Meereshsai.
 Meereshschaum, ber, (*Talcum lithomarga*), morska pena, (in allen slav. W.).
 Meereshschauen, adj., iz morske pene.
 Meereshschäumer, f. Meereshschäumer.
 Meereshschensal, f. Meereshschensal.
 Meereshschiff, das, pomorska ladija.
 Meereshschlamm, ber, primorski glen.
 Meereshschlange, die, morska kača.
 Meereshschlund, ber, žrelo, prepod morja.
 Meereshschnecke, die, morski polž.

Meerschmoß, die, globočina morja, krilo morja.
 Meerschwalbe, die, (Sterna), allg. mahavka, die gefledte, plavka; (Sterna hirundo), ribič, (böhm. rybař), russ. morská lastovka.
 Meerschwall, der, morskó veliko valovje.
 Meerschwamm, der, morská goba.
 Meerschwein, das, f. Delfin.
 Meerschweinchen, das, (Cavia cobaya), morská svinka.
 Meerseite, die, stran proti morju.
 Meerseune, f. Tang.
 Meerstab, f. Rohrperling.
 Meerspinne, die, f. Krabbe, Tintenfisch (bei Valv. hobotnica).
 Meerstachelkraut, f. Salzkraut.
 Meerstadt, f. Seestadt.
 Meerstill, adj., tiho kakor morje.
 Meerstraße, f. Meerenge.
 Meerstrom, f. Meeresstrom.
 Meerstrudel, der, morski požiravnik, vertice, kernaica, poln. u. serb. vir.
 Meertiefe, die, globokost morja.
 Meerufer, das, morski breg, kraj, morskó obrežje.
 Meerumflossen, adj., z morjem obdan.
 Meerunter, adv., pod morje, v morje.
 Meervogel, der, morská ptica.
 Meervolk, das, morske živali, morskó živalstvo.
 Meerwärtig, adj., proti morju.
 Meerwasser, das, morská voda.
 Meerwegtritt, der, primorski terpotec.
 Meerweib, das, dolg čas po morji.
 Meerweib, das, f. Meerfrau.
 Meerweit, adj., sila širok, prostran, širok kakor morje.
 Meerwind, f. Seewind.
 Meerwinde, die, morski slak.
 Meerwirbel, f. Meerstrudel.
 Meerwolf, f. Hiane; morski volk; (Perca), morski okunj.
 Meerwunder, das, morskó čudo, morská prikazen; čudovitni prikazek na (v) morji; das ist ein wahres Meerwunder, to je za res čudno, prečudno.
 Meerwurm, der, morski červ.
 Meerwurzel, f. Mannstren.
 Meerzeisig, der, morská konopljica; f. Gänling, Gräßlein.
 Meerzoll, der, f. Seezoll.
 Meerzunge, die, neka slastna kambala.
 Meerzwibel, die, (Scilla maritima), morská čebula, morski luk.
 Meerzwibelfaft, der, sok morske čebule.
 Meetschen, f. Matschen.
 Megäre, die, Megära.
 Megesen, f. Blüten.
 Mehl, das, moka (altsl. mýka), serb. a. brašno, (im Altst. Speise überhaupt, sloven. hingegen brašna oder brašno, brešno, Weggehrung), in St. melja, d. i. das Gemahlene; muntiges Mehl, zaduhla moka; grobes Mehl, debela moka; das schönste Mehl, evet; interessantes Mehl, zadnja moka; sirova moka; Auszugemehl, (Unterfr.) čila moka.

Mehl, in Bsgn. močni, nicht mokni; aus Mehl bestehend, iz moke, močnati.
 Mehlapfel, der, močnato, ne sočno jabelko.
 Mehlabau, die, bei den Mäusern, die innere Seite des Hauses und das daran hangen bleibende Mehl, grot, böhm. osipka.
 Mehlabaum, der, (Crataegus aria), mok, mokovec; f. a. Weißdorn; (Viburnum lantana), brovnika, dobroletovina, hudovitovina, medulovina.
 Mehlebeere, die, jagoda mokova, glogulje, glogova i. t. d.; f. Mehlabaum, Eberesche.
 Mehlehäufnis, das, shramba, posoda za moko.
 Mehlebentel, der, sitnica.
 Mehlbirn, die, močnica (auch poln.).
 Mehblume, f. Schlüsselblume.
 Mehlbrei, der, močnik; ein dünner Brei aus abgeführtem Mehl, podmet, podmetanica, sok.
 Mehldorn, der, glog, mokovje; f. Mehlabaum.
 Mehldornsteden, der, glogovka, glogovec.
 Mehldornstrauch, der, glogov germ. glözje.
 Mehlfass, das, Mehlfäßchen, das, sod, beček, soček za moko; bei M. laja.
 Mehlfäufel, f. Weißdorn.
 Mehlfucht, die, močni sad, plod.
 Mehlgandel, der, mokarija, kupčija z moko, mokarstvo.
 Mehlgändler, der, Mehlgewerker, mokar; serb. mučar.
 Mehlgändlerin, die, mokarica.
 Mehlgund, der, (österr. Prov.), eine Krankheit kleiner Kinder, sonst die Schwämme, nach V. pram, poliska (auch bei M.), gobice in mehrcen po ustih (Dr. Bl.).
 Mehlig, adj., dem Mehl ähnlich, močnast, moki podoben, mokast (Jarn.).
 Mehlig, adj., Mehl enthaltend, močen, močnat, nach V. auch moknat; bei M. melnat; kar daje, ima obilo moko.
 Mehlfäser, der, hrošč mokar, močni hrošč.
 Mehlfalt, der, živo apno v prahu.
 Mehlfasten, der, skrinja, predalnik za moko, močnjak, nach V. močnjek.
 Mehlfammer, die, beim Mehlgändler, mokarnica.
 Mehlfleister, der, klej iz moko, močni klej.
 Mehlfloss, der, emok iz moko; böhm. šiška, debeli svaljek iz moko.
 Mehlförder, der, mokar.
 Mehlförderin, die, mokarica.
 Mehlfraut, das, konja brada.
 Mehfleim, der, f. Mehlfleister.
 Mehlfloch, das, in der Mühle, wodurch das Mehl in den Bentel fällt, žrelo.
 Mehlmäße, die, (Parus pendulinus), plasička; f. Aschmeiße.
 Mehlmühle, die, močni molj.
 Mehlmühle, die, mlin, malen za moko.
 Mehlmüller, der, f. Müller.
 Mehlmusch, das, f. Mehlbrei.
 Mehlmutter, die, f. Mutterform.
 Mehlpappe, f. Mehlbrei.
 Mehlpulver, das, mokasti, semleti smodnik.

Mehlsreich, f. Mehlig.

Mehlsack, der, meh, vreče ali vreča, žakelj * za moko; plump wie ein Mehlsack, okorn, štoklast kakor konj.

Mehlsand, der, drobni pesek, mlevka, sipa.

Mehlschabe, die, f. Mehlmilbe.

Mehlschaukel, die, für das Weizenmehl, vevnica; für das Buchweizenmehl, lopata.

Mehlschwalbe, f. Hansschwalbe.

Mehlsieb, das, sito za moko.

Mehlspeise, die, močnata jed, jed iz moke.

Mehlstärke, die, f. Stärke.

Mehltaub, der, poliska.

Mehlsteuer, die, citva močnina, davek od moke.

Mehlsuppe, die, podmetanica, močnata polivka.

Mehlteig, der, testo (iz moke).

Mehlthau, der, sivka, bela rosa, siva rosa, rija, medna rosa, bel-i, deževna rija, smod; (Aphis), mešica.

Mehltränke, die, oblojena pijača.

Mehltrag, der, kadunje, krušnica, niške (za moko).

Mehlverläufer, der, mokar.

Mehlweiss, adj., bel kakor moka.

Mehlwurm, der, močni červ; f. Mehlkäfer.

Mehlzunder, f. Farin.

Mehr, adj. u. adv., eine größere Menge zu bezeichnen, (plus), več; bei *Gutsm.* venož; der Zeit nach, dalj; nachdrücklicher, (magis), bolj, boljše; mehr als billig, za res prav; mehr als voll, prav poln, prepoln; je mehr, desto mehr, kolikor več, toliko več, čem več, tem več; er hat mehr Bücher als andere, ima več bukev ali knjig, kakor kdo drugi; desto mehr fault es, huje gnije; ich achte ihn mehr, als dich, čislam ga nad tebe, čez tebe, več kakor tebe; er wird mehr geliebt, bolj ga ljubijo, bolj je ljubljien; mehr Leute sehen, mehr Schmerzen empfinden, več ljudi viditi, več bolečine čutiti; mehr von dieser Waare, več tega blaga; und was der Dinge mehr sind, in kar je še teh reči; solcher Leute mehr, več takih ljudi; ich will nicht mehr schreiben, nečem več (dalj) pisati; er hat mehr, als nöthig, ima več, kakor mu je treba, (čez potrebo); unsrer fund mehr, als der euerigen, naših je več, kakor vaših; es kostet mich mehr als 30 Gulden, več kakor 30 goldinarjev, čez 30 goldinarjev me stane, mi je prišlo; mehrere Aufmerksamkeit, večji pazljivost; mit mehr (mehreren) Fleiße, z večjim prizadetjem, z večji marljivostjo; mit mehreren Worten, z več besedami; das thun Mehrere, mnogi to delajo, mnogo ljudi, več ljudi, auch weiß jih to dela; ich habe es Mehreren gesagt, to sim več ljudem povedal; ein Mehreres (des Mehreren) hierüber künftigh, drugikrat kaj več od tega; des Mehreren, še bolj, bolj na tanko, natančneje, bolj na drobno; der meiste Theil, največji del; die meisten Stimmen, naj več glasov, večina glasov; nichts mehr, nič več; gar nichts mehr, ne trohe več; hüte dich

mehr vor bösen Beispielen, als —, bolj se ogibaj hudih izgledov, kakor —; es regnet nicht mehr, ne gre več dež; mehr und mehr, čedalje bolj, več; f. a. Einige; was wollen Sie mehr? kaj hočete še?; niemals mehr, nikoli ne več; er ist mehr als ich, na vsiji stopnji je; es ist mehr als zu gewiß, prav gotovo je, da ne more biti gotovši; du bist mehr gesund als reich, zdravši si kakor pa bogatejši; mehr bieten, več dajati.

Mehr, das, der Stimmen, večina; f. a. Ueberschuss, Mehrbetrag.

Mehrästig, adj., vejat, kar ima več vej.

Mehrausgabe, die, kar se je več (čez mero) izdalo, potrosilo.

Mehrbetrag, der, presežek, prebitek, kar je več, čez kaj.

Mehrblumig, adj., mnogocveten, (vielblumig).

Mehrdeutig, adj., kar ima več pomenov; f. Vieldeutig.

Mehrdeutigkeit, die, mnogopomenljivost.

Mehren, v. a. f. Vermehren; mehr machen, der Zahl nach, pomnožiti, množiti; nach *Gutsm.* povečati, večati; einen höheren Grad einer bestimmten Eigenschaft geben, povišati, zvišati, višati; f. a. Multiplizieren; v. r., sich mehrten, pomnožiti se, razmnožiti se, množiti se; die Kinder mehrten sich, otrok je leto na leto več; veraltet für: Theilen.

Mehrentheils, adv., večidel; f. a. Meistens.

Mehrer, der, množice, razmnoževavec, povečevavec, V. vekšavec; alle Zeit Mehrer des Reiches, (semper Augustus), vedno množice kraljestva, nach V. vselej vekšavec kraljestva; f. a. Multiplikator.

Mehrerin, die, množivka, pomnoževavka.

Mehrere, f. Mehr.

Mehrers, f. Dester's.

Mehrfaß, adj., mnogotérnat, nekolikokrat; f. a. Vielfaß.

Mehrhaberei, die, lakomnost nezmerina, nach V. grabljenje.

Mehrheit, die, množstvo (Velheit); Mehrheit der Stimmen, večina (veksina); in der Gram., f. a. Mehrzahl.

Mehrhäutig, adj., večleten, nekolikolen; f. a. Vielfähig.

Mehrmacher, der, grabež; f. a. Plünderer.

Mehrimalig, adj., večkrat, mnogokrat; auf mehrmaliges Gesuchen, ker sim (je) bil večkrat, nekterikrat prošien.

Mehrimalß, adv., večkrat, nekterikrat, gostokrat, često, mnogokrat.

Mehrnamig, adj., kar ima po več semen.

Mehrseitig, adj., mnogostran, mnogostransk, raznostransk; auf mehrseitiges Begehren, ker se je od več strani želelo.

Mehrseitigkeit, die, mnogostranost, več strani.

Mehrthilbig, adj., mnogozlozin, iz več zlogov.

Mehrtheil, der, večji del(ež).

Mehrtheilig, adj., mnogodelen, iz več delov.

Mehrtheiligkeit, die, mnogodelnost.

Mehrung, die, das Mehrten, množenje, vek-

šanje, razumnoževanje; eine Abzucht, jarek; Schwindgrube, brezen; f. a. Multiplication.

Mehrwerth, der, večji vrednost, kolikor je ena reč od druge vredniša, dražji.

Mehrzahl, die, večina, večji število; in der Grammatik (dualis), dvojniki, dvojno število, (pluralis), množno število, množnik, nach dem Russ. množstveno število.

Mehrzählig, adj., mnogozob, kar ima več zob.

Meib, oder Maid: f. Mädchen.

Meiden, das, f. Mädchen.

Meiden, v. a., etwas, ogniti se, ogibati se koga, česa; er muß sein Haus meiden, ne sme mu v hišo, ne sme stopiti v njegovo hišo; leide, was du nicht meiden kannst, terpi, česar se ne moreš ogniti; ich wurde von ihm gemieden, ogibal se me je; serb. a. uklanjati se; das Land meiden müssen, v deželo ne smeti; auch varovati se česa, bežati pred kom (stičen); die Speisen meiden, vzderžati, vzderževati se kake jedi, ne jesti; meiden das Böse, varujte se hudiga; nach M. anjute se hudiga; böhm. streči se, straniti se; die Sünde meiden, opustiti greh, slovo dati mu, greha se varovati.

Meiden veraltet, f. Castriren; (der Meide, rezani konj).

Meien, f. Mähen.

Meier, der, pristav, pristavšek, pristavnik; böhm. dvorak; f. a. Pächter.

Meier, der, f. Gänseheil; (Amaranthus blin-pajik, šcer; f. a. Gänsefingerfuß; tudi neki pajik).

Meieran, der, f. Meiran.

Meierblume, f. Bechuelle.

Meierbrief, der, pristavsko pismo.

Meierei, die, pristava.

Meiergut, das, pristava.

Meierhof, f. Meierei.

Meierin, die, pristavnica, pristavlja, pristavšica.

Meierfrau, das, zmolec; f. a. Waldmeister.

Meierland, das, pristavno zemljišče.

Meiern, v. a., narediti pristavo.

Meierstatt, die, pristava.

Meierzins, der, etwa pristavnina.

Meile, die, milja (in alt. slav. M.); eine Meile die der Fußes gemessen hat, dolga milja.

Meilen, miljni.

Meilenbreit, adj., (eno) miljo, več milj širok.

Meilengeld, das, miljnina.

Meilenlang, adj., miljo, več milj dolg.

Meilenmaß, die, f. Meile, (miljna mera).

Meilenmaße, die, miljnik, miljni steber, miljni kamen.

Meilenstein, f. Meilenanfänge.

Meilenanfänge, das, tisoč milj.

Meilentief, adj., eno ali več milj globok.

Meilenweit, adj., na milje prostran, dolg, oddaljen, silno, nezmerno dalječ.

Meilenweite, die, daljava ene milje.

Meilenzeiger, der, miljnik, miljokaz †, kazalo, kazavec milj.

Meiler, der, bei den Kohlenbrennern, kopa, ogelnica.

Meilerbede, die, bei Köhlern, sraja (V.).

Meilerholz, das, derva za kopo, za oglje.

Meilerkoble, die, kovaški ogel, ogel iz derv (ne podzemeljsk); coll. kovaško oglje.

Meilerköhler, der, kopar (V.), oglar v Kopah.

Meilerstatt, die, Meilerstätte, die, kopišče, kopiše.

Mein, pron. pers., gen. statt: meiner, me, mene; mein! wie ist das möglich? (jüdischer Ausruf), moj Bog, kako je to mogoče; mein, pron. poss., moj; in Beziehung auf das Subjekt, svoj; mein Sohn kommt nach Hause, sin mi gre domú, moj sin pride domu; ich liebe meinen Sohn, ljubim svojiga sina, gemüthlicher, ljubim sina; ich meines Theiles finde es für gut, po moji misli je to prav, kar se tiče mene; in meiner Stadt, in meinem Lande, pri nas (doma), v našem mestu, v naši deželi, v našem kraji; mein ist der Ruhm, meni gre slava; das Meine, moje, kar je mojiga; die Meinen, moji, mojci; mein Freund! mein Herr! in der Anrede, prijatelj! gospod! ljubi prijatelj. (nicht moj prijatelj); das Mein und Dein, kar je čigavo, moje in tvoje.

Meinbete, der, veraltet, krivi sel.

Meineid, der, kriva prisega, krivorotstvo, (poln. krzywoprzysięstwo); Eidbruch, pre-lom prisage; einen Meineid schwören, krivo priseći, prisegati; einen Meineid begehen, prisego prelomiti.

Meineiden, v. a., krive prisage obdolžiti, dolžiti, obdolževati, obkriviti, kriviti.

Meineidig, adj., krivoprisežin, krivoroten, kdor je prisego prelomil; meineidig werden, prisego prelomiti, prelamati, prestopiti.

Meineidige, der, krivoprisežnik, krivorotnik, prelomnik prisage, russ. klyatvoprestupnik; die, krivoprisežnica, krivorotnica.

Meineidigkeit, die, krivoprisežnost, krivorotnost.

Meineidisch, f. Meineidig.

Meineiderinnerung, die, opominj za-stran krive prisage.

Meineidsklage, die, tožba zavolj krive prisage.

Meineln, v. a., kake napene misli biti.

Meinen, v. n. u. a., meniti; (altsl. m'ěti, russ. mnit), misliti, kake misli biti, soditi.

(nach V. coliti in der Weisheit), willens sein, wollen, nameniti, hoteti; f. Gemeint; man meint, menijo; meinst du? menis li? misliš kaj-li? ich meine dich, tebe menim, na te merim; ich meine, misel me obhaja, do-zdeva se mi (es scheint mir); wie meinen Sie das, kako razumete, misliti vi to? kaj hočete s tem reči? es gut mit Einem meinen, dobro za koga misliti, komu dobro zeleti, hoteti; es war gut gemeinet, misel je bila dobra, dobro sim menil; es war so böse nicht gemeinet, ni bila tako huda misel, nisim tako hudo menil; das will ich meinen, to se ve de, to se razume; der Ofen meint

es wohl, peč dobro greje, je dobro zakurjena peč.

Meiner, meine, meines, *pron. poss.*, meine Mutter ist gestorben, mati mi je umrla, so mi umerli; *f.* Mein.

Meiner, *pron. pers. gen.*, mene, me; er innere dich meiner, spomni, spominaj se me; ich war meiner nicht mächtig, nisim se zavedil, nisim bil sam pri sebi.

Meinerseits, *f.* Meinethalben.

Meinesgleichen, *adj.*, meni enak.

Meinethalben, **Meinetwegen**, **Meinetwillen**, *adv.*, zastran mene, od (iz) moje strani, kar mene tiče, za mojo stran (bei *Gutsm.* za mojo voljo, za moje delo); es geschieht meinetwillen, za mene, zavolj mene se to godi; *int.*, naj bo! jez ne maram!

Meinsriede, der, falscher, trügerischer Friede, goljufni mir.

Meinige, *pron. poss. abstr.*, moj, moja, moje; in Beziehung auf das Subjekt des Sages, svoj; ich habe das meinige gethan, thue du das deinige, jez sim svoje storil, stori ti svoje; es ist das Meinige, laß mir das Meinige, moje je, pusti mi, kar je mojiga; die Meinigen, moji, mojci, moja rodovina; naši.

Meinschwur, *f.* Meineid.

Meinthat, *f.* Missethat.

Meinung, die, menjenje (richtiger als mnenje von dem nichtgebräuchlichen mneti), menitev, misel, zdetje, zdetev; das, was man zu thun gesinnt ist, namen, menitev, namemba, nakana, namera; es war meine Meinung, namenil sim bil, hotel sim; aus guter Meinung, z dobriam namenam; einer Meinung sein, die Meinung hegen, haben, kake misli biti, kako misel imeti, meniti, misliti kaj, misel ga obhaj; anderer Meinung werden, spremisliti se (si), premisliti se, k drugi misli prestopiti; von seiner Meinung abgehen, odstopiti od svojiga menjenja; bist du noch der Meinung, ali si še tistih besedi? (nur. pes.); meiner Meinung nach, po moji misli, po mojih mislih, kakor jez nemim in previdim, kakor bi jez rekelt; in der Meinung, z mislijo, s to mislijo, misleč; ker je mislil; einerlei Meinung sein, eno misli biti, edino misliti; eine große Meinung von sich haben, šteti se kaj veliciga, visoke misli imeti; Willensmeinung, volja, nagon; bei seiner Meinung bestehen, derzati se svojiga menjenja, dozdetja.

Meinungsaustrausch, der, vzajemno nazzanjanje svojih misel, pomenkovanje.

Meinungsfrei, *adj.*, prost menitev nedokazanib, brez predsodkov t.

Meinungsgegenß, der, kdor je s kom ene misli zastran česa, enako misleč, jednomislenik.

Meinungskrieg, der, prepir, vojska zavolj menitev.

Meinungssonderbarkeit, die, čudna misel.

Meinungsverschiedenheit, die, raznost misli, menjenja; bei vorkommender Meinungs-

verschiedenheit, ako se primeri, da niso vse ene misli; kadar se pokažejo razne misli (menitve).

Meinungswuth, *f.* Fanatismus.

Meinungszunft, *f.* Sekte.

Meinungszünftelei, *f.* Sectirerei.

Meiran, der, (Majoran), majoran*, majeron.

Meiran, in Bsgg., majeronov.

Meiranöl, das, majoranovo olje.

Meisch, der, mešta, zonta, mašca, zdrozgalica, drozgalica; der noch nicht lautere Wein, moßt; bei den Brantweinbrennern, drozi. *pl.*

Meisch, in Bsgg., meštai, maščni, zdrozgalicni, moštai.

Meischbottich, der, beček, brenta za drozganje, maščenje ali mešanje sladu.

Meischen, *v. a.*, premešati, mešati, zdrozgati, drozgati, nach *V.* meštati, opariti, pariti slad.

Meischfäß, das, sodeo za mešanje sladu.

Meischholz, das, mešavnik, drozgavnik.

Meischfrucht, *f.* Meischholz, (böhm. karbovacka).

Meischkufe, *f.* Meischbottich.

Meise, die, (Parus). senica (auch *serb.* hing. böhm. u. poln. sykora, russ. zinjka); in *D. Kr.* jesenica; nach *Ravn.* (*J. Kr.*), kinakalica; *dim.* Meischen, seničica.

Meisen, in Bsgg., seničji.

Meisenfang, der, seničji lov.

Meisenkasten, der, padalica, past na senice.

Meisenkloben, der, precep za lovljenje senic.

Meisenfönig, der, Sumpfsmeise, (Parus palustris), terstna senica pezdčivka, pezdurka.

Meisenmönch, *f.* Meisenfönig.

Meisennuß, die, nek laški oreh.

Meisenpfeife, die, seničja, piščalka.

Meisen Schlag, *f.* Meisenfönig.

Meiß, der, (Korffw.), ein Gehau, sek, posek; *f.* Schlag.

Meißel, der, dleto, dolbilo, (bei *Gutsm.* a. zrezalce?); Meißelchen, *dim.*, dletec.

Meißel, die, *f.* Charpie, Wiedel.

Meißel, das, jerbasček.

Meißelbohrer, der, im Bergbaue mit meißelförmiger Schneide, nach *V.* dletni, (dletasti) sveder.

Meißeln, *v. a.*, dolbsti, z dletam zrezovati, izdelovati, nach *Gutsm.* auch dletiti, bei *M.* dletviti; ein Loch meißeln, lukajo izdolbsti, z dletam izrezati, (*serb.* a. kljesati).

Meißeln, das, dolbenje, dolbnja, bei *M.* dletvanje.

Meißler, der, dolbnik, nach *M.* dletnik, dletvenik.

Meist, *adj.*, u. *adv.*, narveč, največ, narbolj; er hat das meiste Geld gewonnen, on je narveč denarjev dobil; den meisten Bestand u. *f.* *f.* haben, narveč uma, pameti, razuma imeti, najumniši biti; das Meiste, am meisten geben, narveč dati, dajati; gemeiniglich, večji del, največkrat, najrajsi; die meisten Stimmen, večina glasov; die Meisten handeln so, narveč ljudi, narveč jih dela tako; er hat am meisten dafür gespro-

ſhen, naj bolj je on govoril za to; eſt iſt miſt alles gezählt, ſkori vse je plačano, malo da ni vse plačano; auſſe meiſte, k večjemu.

Meiſtanbot, der, najviſji, največji ponudek.

Meiſtbietend, *adj.*, narveč dajoč, ponujajoč; kdor naj več ponuja; etwaſ an den Meiſtbietenden verkaufen, prodati naj več dajóimu, t. j. po dražbi prodati.

Meiſtenſ, **Meiſtentheilſ**, *adv.*, dem meiſten Theile nach, narveči del, večidel, največ, največkrat, ſkorej vselej, z večino, ſploh, po navadi.

Meiſter, der, mojſter, in Et. a. meſter; ich erkenne ihn für meinen Meiſter, deſſen überlegene Stärke, on me mojstri, on me je prekoſil, niſim mu koſ; er ſand ſeinen Meiſter, naſel, ſtaknil ga je, ki mu je (bil) koſ; einer Sache Meiſter werden, ſich von etwaſ Meiſter machen, nach V. pomojſtriti se kake reči, stvari; priſvojiti ſi kaj; užugati, zmoči, zmagati kaj; Meiſter von etwaſ ſein, biti goſpodar kake stvari; den Meiſter ſpielen, mojſtrovati; naj več veljati; ſeiner ſelbſt nicht Meiſter ſein, ne moči ſam ſebi kaj, ne biti ſam ſebe goſpodar; ich ſann meiner nicht Meiſter werden, ne morem ſam ſebi kaj; Meiſter werden bei Handwerken, za mojſtra poviſan, poſtavljen biti; Ginen zum Meiſter aufnehmen, za mojſtra poſtaviti, poſtavljeni, izvoliti; Meiſter in etwaſ ſein, biti mojſter v čem, izverſtno umeti kaj; Lehrer, učenik, učnik, podučevavec; Sprach-, Sing-Meiſter, učnik v kakem jeziku, v petji; das Werk lobt den Meiſter, delo mojſtra hvali; elavni umetnik; Würgermeiſter, župan, Poſtmeiſter, poſtar, Rentmeiſter, dohodar, Büchſenmeiſter, puſkar, mojſter puſkar.

Meiſter, in Bſſgu. mojſterski, mojſtrovski.

Meiſterarbeit, die, mojſtrovsko delo, mojſtersko delo.

Meiſterbild, ſ. Meiſtergemälde.

Meiſterbrief, der, mojſtersko piſmo.

Meiſterdruck, der, mojſterski natis, tiſk.

Meiſterei, die, mojſtrija, meſtrija; konjodérnica.

Meiſterer, der, mojſtrivec, mojſtrovavec, preſojevavec, grajavec.

Meiſtereffen, daſ, pojedina, ki jo novoizvoljeni rokodelski mojſter napravi ſo-mojſtram.

Meiſterfeiß, der, velika, mojſterska marljivost.

Meiſterfrage, die, vpraſanje za mojſtra; težko vpraſanje.

Meiſtergebühr, ſ. Meiſtergeld.

Meiſtergeld, daſ, mojſtrovina (M.), plačilo za mojſterſtvo.

Meiſtergemälde, daſ, mojſtersko malanje, mojſterka podoba (malana).

Meiſtergeſelle, der, pomagac, ki je po mojſtrovi ſmerti nameſti mojſtra in vdovi opravila vodi ali oſkernuje.

Meiſtergrad, der, mojſterſtvo.

Meiſtergulden, ſ. Meiſtergeld.

Meiſterhaft, *adj.*, mojſtrovsk, mojſtersk, izverſten, dognan, doverſen, popoln.

Meiſterhand, die, mojſterska roka; mojſter; mit Meiſterhand, po mojſtersko; mojſterſtvo.

Meiſterin, die, mojſtrova (žena); mojſtrica, mojſtrinja, učnica; ſ. a. Meiſter (in allen Bb.).

Meiſterjäger, der, lovski mojſter.

Meiſterknecht, der, Jungmeiſter; konjodérsov hlapec.

Meiſterloſ, der, kuharski mojſter, mojſter kuhar.

Meiſterluſt, die, ročnost, izurjenost mojſtra, mojſterska.

Meiſterlade, die, bei den Handwerkern, ſkladnica.

Meiſterlange, die, lug za mjilo.

Meiſterlich, ſ. Meiſterhaft.

Meiſterlied, ſ. Meiſterſang.

Meiſterloſ, *adj.*, brez mojſtra, goſpodarja; neukroten.

Meiſtern, v. a., ſ. Bemeiſtern; mojſtriti, ſtrahovati, v ſtrahu imeti; deržati, krotiti, berzdati, uzdati (n. p. ſvoje pozele-nje); ſich meiſtern, (v. r.), ſ. Beherrſchen; zmoči, zmagati koga, prekoſiti koga, preſeči, preſegati koga, koſi biti; lehren, učiti, podučevati; očitati komu vsako malo reč, terdo ſoditi, rad grajati, ſ. Schulmeiſtern, Beſtritteln.

Meiſterpfund, daſ, ſunt težji (od navad-niga).

Meiſterprobe, die, mojſterski izgled.

Meiſterrecht, daſ, mojſterska pravica, mojſterſtvo.

Meiſterſang, der, mojſtersko petje.

Meiſterſänger, der, pevski mojſter; the-maiſ, trubadur, pooblaſteni (cehovi) pevci ali peſmenik.

Meiſterſatz, der, ſtavek za mojſtra.

Meiſterſchaft, die, v. i. Meiſterrecht, ſo wie die Würde eines Meiſters, mojſtrija, mojſterſtvo; mehre Meiſter, eine Innung, mojſtri, *pl.*, mojſterſtvo.

Meiſterſchreiber, der, izverſtni piſar.

Meiſterſchuß, der, mojſterski ſtel.

Meiſterſohn, der, ſin rokodelskega mojſtra.

Meiſterſpiel, daſ, izverſtna igra, godba.

Meiſterſtreich, der, mojſtrovſka; daſ war ein Meiſterſtreich, ta je bila mojſterska; mojſtersko jo je obernoil, zavil, zaſakal; ſich durch einen Meiſterſtreich aus der Noth helfen, po mojſtersko ſe izſekati, izrezati iz zadrege.

Meiſterſtück, **Meiſterwerk**, daſ, mojſtersko delo, izverſtno, preumetno delo, preumetni izdelek, auč poſkusni izdelek, ki ga kdo naredi za mojſterſtvo, t. j. da bi ga poſtavili (za) mojſtra; dieſ iſt ein Meiſterſtück, to je mojſtrovſko delo; daſ Meiſterſtück unter mehreren Arbeiten, naj izverſtniſi, naj u-metniſi delo; die Meiſterwerke in den Wiſſenſchaften, naj boljſi, naj izverſtniſi dela (bukve) znanſtvenc.

Meistertag, ber, shod mojstrov.

Meisterwerk, f. Meisterstück.

Meisterwurz, die, (*Imperatoria ostruthium*), cesarski, russ. carski koren; *poln.* miazr wielki; mistrzownik.

Meisterzeichnung, die, mojstersko risanje.

Meisterzug, ber, mojsterska čerta; mojsterski poteg.

Meistmal, f. Meistens.

Melancholie, die, f. Schwermuth; wörtl. černi zole; velika otožnost, težka, mertva kri, merčnost (*M.*), težkomiselnost, klavernost, pobitost.

Melancholisch, *adj.*, otožin, tožin, žalosten, černožolen, klavern, žalosten; ein melancholischer Mensch, nach V. a. mertviž (?); melancholisches Temperament, težka kri; f. a. Nister; er ist melancholisch, nach Met. luna tolče, luna ga šeška.

Melange, die, zaranja nakriž; f. Mischung, zmes, soderga; f. a. Gemengel.

Melanzanapfel, ber, jabelko ljubezni.

Melasse, die, melasa*, cukrova ali sladkorjeva gosča, goša.

Melde, die, (*Atriplex hortensis*), bela lebeda nach Andern loboda; spigblättrige, (*Atriplex patula*), divja lebeda; (*Atriplex rubra*), rudeča lebeda; f. a. Hundsmelde.

Meldebrieff, ber, poročilo, naznanilo (*pisano*), oznanivno pismo.

Melden, v. a. u. r., sich melden, oglasiti, zglasiti se; napovedati, napovedovati se; ansagen, bekannt machen, povedati, napovedati, napovedovati; oznaniti, oznanjati, oznanovati, naznaniti, naznanjati, na znanje dati, dajati; sich melden lassen, napovedati se; povedati, da pride kdo k komu; vertathen, wider Eines Willen bekannt machen, izdati, izdajati, zatožiti, ovaditi, od koga povedati; sich schriftlich oder mündlich melden, pismeno ali ustmeno (*besedno*) oglasiti se, zglasiti se; die Gläubiger melden sich, upniki (*posodniki*) se glasijo, se oglašajo, napovedujejo, kar imajo tirjati; sich um ein Amt melden, prositi za službo, za službo oglasiti se; Nachricht ertheilen, Meldung thun, povedati, praviti, govoriti od česa, v misel vzeti, jemati kaj, omeniti, omenjati kaj; man hat mir gemeldet, povedali so mi, receno mi je; es wird von Rom gemeldet, iz Rima je prišlo poročilo, iz Rima poročajo, nach V. iz Rima glasijo; mit Ehren zu melden, brez zamere, s slovesam; ohne Ruhm zu melden, brez bahanja govoreč, da rečem; das Fieber meldet sich, merzlica me opominja, me prijema, se napoveduje; der Hirsch meldet (v. u.), jelen se je oglasil; der Winter meldet sich, zima nastaja, se napoveduje.

Meldenauß, die, lebedna us.

Meldenswerth, *adj.*, spomina, naznanila vreden; vreden, da se omeni ali v misel vzame.

Melder, ber, oglasnik, oznanivec, naznanjavec, napovednik.

Melderin, die, oznanivka, napovednica.

Melbeschiff, das, poročilna ladija, ladija naznanjavka.

Meldung, die, oglasitev, oznanitev, naznanilo, napoved; von einer Sache Meldung thun, naznaniti kaj, omeniti kaj; spomniti, spominjati kaj, v misel vzeti, jemati kaj, v mislih imeti kaj; f. a. Melden.

Meldungswesen, das, naznanjanje tujcov.

Meldzettel, das, naznanivni list, zglasnica, napovedni listek.

Melilote, f. Honigfliee, Steinfliee.

Melioration, die, popravek, poboljšava.

Melioriren, f. Verbeßern.

Meliren, v. n., mešati; Wein, vino mešati, kerstiti; f. a. Mischen.

Melirt, *adj.*, mešane barve.

Melisch, ber, cukr ali sladkor v kerhetih grudah.

Melisse, die, melisa; f. a. Bienenkraut.

Melissegeist, ber, melisovec.

Mell, *adj.*, molzin, nach V. zmolzin, nach M. und and. slav. M. dojin; eine melle Kuh, Ziege, molzna krava, dojna krava, koza; mell werden, pripuščati, pripuščati.

Melkeimer, ber, kablica, f. Melkfaß.

Melken, v. a., pomolsti, molsti, pomlesti; *altst.* mlēsti, in St. nach M., (so wie russ. u. böhm.), podojiti, dojiti, was jedoch im Slov. eigentlich säugen bedeutet; den Boß melken, po sreči klasje pobirati; kozla melken; *fig.* f. Ausaugen; in D. Art. nach Jarn. söekati, (*poln.* bellen.)

Melken, das, molza, molzenje.

Melker, ber, molzič.

Melkeri, die, molzenje; Viehhof im Walde, daselbst das Vieh zum melken, molzišče, molziše, molznica, pustota.

Melkerin, die, molzica.

Melkern, f. Melken.

Melkfaß, das, Melkgefäße, die, Melkeimer, ber, žehtar, (*D. R.*), kablica, (molzna) gollida, molznjak, dojača (*St.*).

Melkfüßel, f. Melkfaß.

Melkkuh, die, molzna, nach V. zmolzna krava.

Melkplatz, ber, molznica, molzišče, molziše.

Melksalat, f. Bachbunge.

Melkschaf, das, molzna ovec.

Melkschämel, ber, molzni stolec.

Melkschub, das, cedilo, cedilce, cedilka.

Melkvieh, das, molzna živina.

Melkzeit, die, molza.

Melkziege, die, molzna koza.

Melm, f. Malm.

Melodie, die, Zusammenstimmung, soglasje, Sangweise, viza*, napev, melodija.

Melodisch, *adv.*, soglasen, skluden, blagoglasen, melodien.

Melodrama, das, melodrama.

Melone, die, (*Cucumis Melo*), dinja (in all. slav. M.), melona.

Melonenbeet, das, greda, leha dinj, dinje; dinjišče, dinjiše.

Melonenferu, ber, pečka dinje, melone.

Melonenfaß, ber, sok iz dinj, melon.

Melote, f. Melilote.

Melotengras, f. Lavendel.

Melte, die, f. Melde.

Remel, f. Mehlmisse.

Remme, die, f. Rämme; šleva, šlapa, nevža, mevža, plašivec, babež, beba.

Remoiren, pl. spominski zapisi.

Remorabilien, die, spomina vredne reči, f. Denkwürdigkeit.

Memorandum, das, spis, razložba, f. Pro-memoria.

Memorial, das, priročna knjiga, f. Manual.

Memorie, f. Gedächtniß.

Remoriren, v. n. u. a., iz glave, iz pameti se učiti.

Menage, die, f. Haushaltung, Birtshschaft; eigene Menage machen, doma kuhati; jed, hrana.

Menagegeld, das, dnar za hrano, za jed.

Menagement, f. Schönnung.

Menagerie, die, menazerija, zverinjak.

Menagery, f. Sparjam.

Menagiren, f. Sparen, Mäßigen, f. d.

Menderie, f. Wolfblume.

Mendicant, f. Bettelmönch.

Mendicantenorden, f. Bettelorden.

Mencie, f. Masholder.

Menge, die, množina, obilnost, mnoštvo, obilno število, množ (M.), haufe, kup; eine Menge Menschen, množica, truma, kerdelo; etwas in Menge haben, kaj obilno imeti; Geldes die Menge, Geld in Menge, dovolj dnarjev. obilo dnarjev, mnogo dnarjev, na kupe, na cente dnarjev u. f. f.; Arbeit die Menge, Wein die Menge, obilno, dovolj, mnogo dela, dovolj vina; eine ungeheure Menge von Menschen, čuda ljudi, ima ljudi (auch altst.); kakor listja in trave, poln. ogrom; eine Menge armer Leute, množica ubogih, obilno ubogih, mnogo, auch veliko (t. j. število) ubožcev; eine solche Menge von Menschen hatten wir noch nie gesehen, toliko ljudi še nismo nikdar vidili, (toliko nezmerno množico); eine ungeheure Menge, sila, z. B. von Leuten, sila ljudi, silo veliko ljudi.

Mengel, f. Mengelwurz, Mangold.

Mengel, das, neka merica.

Mengeler, der, mešavec; branjevec.

Mengelhaufe, der, kup šare.

Mengeling, f. Mischling.

Mengellump, f. Chaos.

Mengeln, v. a., mešati, branjariti.

Mengelwurz, die, kislica, russ. ščavelj.

Mengen, v. a., trodne Dinge unter einander thun, zmesati, mešati, ein wenig, pomešati; trodne mit nasen, zmesiti, mesiti; etwas unter etwas, kaj med kaj pomešati, pomešiti, mesiti; russ. podmešat; dem Vieh sein Futter mengen, obloditi, oblojati živini; den Teig einmengen, testo umesiti, mesiti; die Karten mengen, premešati, mešati kvarte; v. r., f. d. überall hinein mengen, povsod nos vtakniti, vtikati, vtikati se, mešati se v vse; Spr. kdor se med otrobe meša, ga svinje snedo; gemengtes Getreide, zmes, f. a. Mangform; ich menge mich in fremde Händel, vtikam se, vpletam se v tuje reči; das Getreide mengt sich, žito se rameni.

Mengemaß, das, mera množine, kolikosti, nach V. velikostna mera.

Mengenpreis, der, cena reči, če se jih po več na enkrat kupi.

Menger, der, mešavec, mešalo; branjevec.

Mengerei, die, mešanje, mešarija.

Mengerin, die, mešavka, branjevka.

Mengfutter, das, mešanica; für die Schweine, obloda.

Mengforn, das, f. Mangforn.

Mengsel, das, zmesa, mešanica, mešanina, mešanje, mešarija, vsakorsna šara; mit Kleie, Mehl u. dgl. gemengtes und gebrühets Viehfutter, obloda, f. a. Gemengsel.

Mengtheil, der, primes, f. Ingredienz.

Mengwerk, das, soderga, mešarija.

Mennig, der, Mennige, die, russ. surik, nach Sul. serb. cerljenka, avinčena radečica.

Mennigbrenner, der, suricar.

Menniglätte, die, suricarnica.

Mennigroth, adj., radeč kakor surik.

Mennigstrauch, f. Spedilie.

Menonist, der, menonit, f. Wiedertäufer.

Meno, manj.

Mensch, der, človek; alles was ein Mensch thun kann, vse, kar človek more storiti; die Menschen, ljudje (d. i. Leute); das Leben des Menschen, človeško življenje; wir sind alle Menschen, vsi smo ljudje (t. j. slabi); drei Menschen, troje ljudi, trije, f. a. Person; der innere Mensch, notranji človek, f. a. Gemüth; ein Mensch braucht den andern, človek človeka potrebuje; was ist das für ein Mensch? kakšen človek (t. j. možki) je to?; was will dieser Mensch? kaj pa hoče ta? das ist keinem Menschen erlaubt, to ni nikomur dopušćeno, dopušćeno; Menschen, dik. človeček; Mensch werden, vlovčiti se; vtelesiti se; als Mensch, kakor človek; po človeško; ein armer Mensch, ubožec; ein trummer Mensch, krivenč; ein stammelnder Mensch, jecljavec; ein robuscher Mensch, hrust; ein ungeschickter Mensch, motovilež, štoklež; ein thörichter Mensch, klama, nesametnež; ein zerlumpter Mensch, capin; ein confuser Mensch, zmešnjava, zmešnjavec, u. f. f. durch die Substantivierung des betreffenden Eigenschaftswortes.

Mensch, das, dekla, kerščenica, keršenica, služabnica, kristjana; verächtlich von einer Weibsperson überhaupt, maruša, lajna; dieses ungeschicktes, donda; ein armes Mensch, reva, ubožica.

Menschen, v. i., es menscht bei ihm auch tudi on je človek in se veasih zmoti.

Menschen = in 3sg. človeški, ljudski (leški); — ljudi.

Menschenadel, der, zlahtnost človeka, človeške nature.

Menschenähnlich, adj., kakor človek; človeku podoben; po človeško.

Menschenalter, das, Generation, rod t. j. trideset let.

Menschenangeficht, das, človeški obraz.

Menschenart, die, pleme, versta ljudi, f. a. Race; nach Menschenart, po človeško.

Menschenasche, *die*, popel sežganih ljudi.
 Menschenauge, *das*, človeški vid.
 Menschenbeifall, *der*, pohvala ljudi.
 Menschenbeobachter, *der*, opazovavec ljudi.
 Menschenbeschreibung, *die*, popisovanje ljudi; ljudopisje f.
 Menschenbefeliger, *der*, osrečevavec, oblaževavec ljudi.
 Menschenbejuchst, *adj.*, kamor zahajajo ljudje.
 Menschenbild, *das*, podoba človeška.
 Menschenbildung, *die*, omika, izobraževanje ljudi.
 Menschenblut, *das*, človeška, ljudska kri; življenje.
 Menschenbrust, *die*, persi človeka (občutljivica).
 Menschendenken, *f.* Menschengedenken.
 Menschen dieb, *der*, f. Menschenräuber.
 Menschen erzieher, *der*, vzrejevalec ljudi.
 Menschen erziehung, *die*, vzreja, vzrejanje ljudi.
 Menschenfamilie, *die*, človeška, ljudska rodovina.
 Menschenfeind, *der*, odljudnik, sovražnik ljudi, svetá; kdor ljudi sovraži; neljudnik, ljudomerzec.
 Menschenfeindin, *die*, odljudnica, neljudnica, sovražnica ljudi.
 Menschenfeindlich, *adj.*, odljuden, neljuden, ljudočerten; ljudi sovražijoč.
 Menschenfeindlichkeit, *die*, odljudnost, neljudnost, neprijaznost, ljudočertnost; sovražnje svetá, ljudi, sovraštvo do ljudi.
 Menschenfeindschaft, *f.* Menschenfeindschaft.
 Menschenfern, *adj.*, odljuden.
 Menschenfleisch, *das*, človeško, ljudsko meso.
 Menschenfresser, *der*, ljudojed, ljudožer, ljudojedeo, in der Volksfagen, pesoglaveo, peslajnar, pesjan.
 Menschenfresserei, *die*, ljudojedstvo, ljudožertje.
 Menschenfresserin, *die*, ljudožerka, ljudojednica; in der Volksfage, pesoglavka, peslajnarica, pesjanka.
 Menschenfreude, *die*, človeško veselje.
 Menschenfreund, *der*, prijatelj človeštva, ljudi, ljudomil, ljudoljubeo, človekoljubeo; nach V. priljudnik.
 Menschenfreundin, *die*, prijateljica ljudi, ljudomila, ljudoljuba ženska.
 Menschenfreundlich, *adj.*, priljuden, prijazen, vljuden, ljudoljuben, ljudomil, človekoljuben.
 Menschenfreundlichkeit, *die*, priljudnost, prijaznost, vljudnost, ljudoljubnost, ljudomilost, človekoljubje.
 Menschenfurcht, *f.* Leibesfurcht.
 Menschenfurcht, *die*, strah, boječnost pred ljudmi; odljudnost.
 Menschen gattung, *die*, rod, plemo ljudi.
 Menschen gebein, *das*, človeške kosti, pl.
 Menschen gebot, *das*, človeška (ne Božja) zapoved.

Menschengedenken, *das*, pametovanje ljudi; seit Menschengedenken, odkar ljudje pomnijo, odkar svet pameti, pametva, pomni.
 Menschen gefällig, *adj.*, postrežin, prepostrežin do ljudi, f. a. Nachgiebig.
 Menschen gefälligkeit, *die*, postrežnost do ljudi.
 Menschengefühl, *das*, ljudsko čutstvo.
 Menschengeist, *der*, duh človeški.
 Menschen gericht, *das*, sodnija nad ljudmi.
 Menschen gerippe, *f.* Skelett.
 Menschen geschlecht, *das*, človeški rod, človeštvo.
 Menschen gesetz, *das*, človeška (ne Božja) postava.
 Menschen gespenst, *das*, človek gerd, strašin kakor duh.
 Menschen gestalt, *die*, človeška podoba; in Menschen gestalt, v podobi človeka, počlovečen.
 Menschen getreibe, *das*, vzdelovanje, djanje ljudi.
 Menschen getümme, *das*, drega, gnječa ljudi.
 Menschen gewalt, *die*, človeška oblast.
 Menschen gewurm, *das*, ljudje, červi zemlje.
 Menschen gleich, *adj.*, človeku enak.
 Menschen größe, *f.* Leibesgröße.
 Menschen grust, *die*, raka (za merlice).
 Menschen haar, *das*, ljudski las.
 Menschen hand, *die*, človeška roka; fig. umetnost, ročnost.
 Menschen handel, *der*, kupčija z ljudmi.
 Menschen händler, *der*, kupčevavec, ki sužnje prodaja.
 Menschen haß, *der*, sovraženje, čertenje ljudi, f. Menschenfeindschaft.
 Menschen hasser, *der*, odljudnik, neljudnik, f. a. Menschenfeind.
 Menschen haut, *die*, človeška koža; die lebendige Haut, polt.
 Menschen heil, *das*, sreča, zveličanje ljudi.
 Menschen herde, *die*, kerdelo ljudi (zlasti sužnjih).
 Menschen hold, *f.* Menschenfreundlich.
 Menschen huld, *f.* Menschenfreundlichkeit.
 Menschen hülf, *die*, človeška pomoč.
 Menschen hütter, *der*, varh ljudi.
 Menschen kauf, *der*, kupovanje in prodanje ljudi.
 Menschen kenner, *der*, poznavec (znavec) ljudi; kdor ljudi pozna.
 Menschen kennerin, *die*, poznavka ljudi; sie ist eine Menschenkennerin ohne Gleichen, ona pozna svet ali ljudi sosebno dobro.
 Menschen kenntniß, *die*, poznanje ljudi, (ljudoznanstvo f.); viel Menschenkenntniß haben, dobro svet, ljudi poznati.
 Menschen kind, *das*, človek (sin človeški), človeče.
 Menschen klasse, *die*, versta ljudi.
 Menschen koth, *der*, človečjek, ljudsko govno ali lajno, bei Gutsm. ljudnjak (beff. ljudnjek).
 Menschen kunde, *die*, f. Menschenkenntniß.

Menschenkundig, *adj.*, kdor ljudi pozna, ljudoznaven.
 Menschenkunst, *die*, človeška umetnost, ročnost.
 Menschenleben, *das*, človeški vek, človeško življenje.
 Menschenleer, *adj.*, brez ljudi; kamor ljudje ne zahajajo, odljuđen.
 Menschenlehre, *f.* Anthropologie.
 Menschenlehrer, *der*, učnik ljudi.
 Menschenleiden, *das*, človeška nadloga.
 Menschenliebe, *die*, ljubezen do ljudi, ljudoljubje.
 Menschenliebend, *adj.*, ljudoljuben.
 Menschenloß, *das*, hvata ljudi, sveta.
 Menschenlos, *f.* Menschenleer.
 Menschenloß, *das*, človeška osoda.
 Menschenlust, *die*, človeška radost.
 Menschenmeister, *der*, odertnik.
 Menschenmenge, *die*, množica, truma ljudi; *f. a.* Menge.
 Menschenmilch, *die*, človeško, ljudsko, žensko mleko.
 Menschenmöglich, *adj.*, vse, kar je človeku mogoče; kar je le mogoče.
 Menschenmörder, *der*, morivec, umorivec, ljudomorec.
 Menschenmörderin, *die*, morivka.
 Menschenmörderisch, *adj.*, ljudomorsk.
 Menschenname, *der*, človeško ime.
 Menschennatur, *die*, človeška natura.
 Menschenodem, *der*, človeška sapa, človeški dih.
 Menschenpach, *das*, človeška derhal, druhal.
 Menschenpflicht, *die*, človeška dolžnost.
 Menschenquäler, *der*, trapivec, mučivec ljudi.
 Menschenraub, *der*, ljudoropstvo, ljudokradstvo, kradenje ljudi, hitanje, posilno odpeljivanje ljudi.
 Menschenräuber, *der*, ropar ljudi, ljudolovec.
 Menschenrecht, *das*, človeška, ljudska pravica.
 Menschenreich, *das*, človeško kraljestvo.
 Menschenreich, *adj.*, vse poln ljudi, ljudstva ali ljudi poln; kjer je obilo, mnogo ljudi; obljuden.
 Menschenraat, *die*, ljudska setev.
 Menschenrauhung, *die*, človeška postava.
 Menschenrauger, *der*, odertnik; kdor ljudem kri pije, trinog.
 Menschenrücken, *adj.*, odljuđen, nepriljuden, divji; kdor se ljudi boji, in se pred njimi skriva.
 Menschenrücken, *die*, obljudnost, nepriljudnost, divjost, strah pred ljudmi.
 Menschenrinder, *der*, odertnik.
 Menschenrindererei, *die*, odertija.
 Menschenrinderin, *die*, odertnica.
 Menschenrindschädel, *die*, mesarsko klanje med ljudmi.
 Menschenrindschädel, *der*, kdor ljudi kolje, ubija.
 Menschenrindschlag, *f.* Race.

Menschenseele, *die*, človeška duša; es war keine Menschenseele da, žive duše ni bilo.
 Menschensin, *der*, človeški um.
 Menschensohn, *der*, Sin človeka, človekov.
 Menschenspeise, *die*, jed za ljudi.
 Menschensprache, *die*, človeški jezik, ljudska govorica.
 Menschenstein, *der*, kamen, ki se nareja v človeškem životu.
 Menschensterben, *das*, mor.
 Menschenstimme, *die*, človeški glas.
 Menschenstund, *der*, človeške igrače.
 Menschenthier, *das*, človek kakor zvér.
 Menschenthum, *das*, človeštvo.
 Menschenthümlich, *f.* Menschlich.
 Menschentochter, *die*, ženska.
 Menschentreiben, *f.* Menschengetriebe.
 Menschentreue, *die*, človeška zvestoba, zvestoba človekova.
 Menschenvater, *der*, oče ljudi.
 Menschenverderber, *der*, pohujalivec, pavičec ljudi.
 Menschenverkäufer, *der*, prodajavec ljudi.
 Menschenverstand, *der*, človeški um, razum, razsodnost ljudska; der gesunde Menschenverstand, zdrava pamet, zdravi um; razumni pomen kake reči.
 Menschenvoll, *das*, vsi ljudje.
 Menschenweise, *die*, nach Menschenweise, po človeško; kakor ljudje delajo.
 Menschenweisheit, *die*, človeška modrost, modrijanstvo.
 Menschenwelt, *die*, svet, zemlja.
 Menschenwerk, *das*, delo ljudi, ljudskih rok.
 Menschenwerth, *der*, človeška vrednost.
 Menschenwohl, *f.* Menschenheil.
 Menschenwohnung, *die*, stan za ljudi.
 Menschenwürde, *die*, človeška vrednost, dostojnost.
 Menschheit, *die*, človeštvo, človeška natura; die Menschheit annehmen, včlovečiti se, počlovečiti se; die Menschheit ablegen, človeštvo, človeško vrednost sleči, vreči s sebe; poživiti se; Geschichte der Menschheit, zgodovina človeškega roda.
 Menschheitlichend, *adj.*, človekoljuben.
 Menschlich, *adj.*, človešk, človeški, ljudsk, človeku podoben; menschlich denken, po človeško misliti; er sieht nicht menschlich aus, ni človeku podoben; menschlich reden, po človeško, po ljudsko govoriti; die menschliche Natur, človeška natura; es kann einem leicht etwas Menschliches begegnen, človek se lahko zmoti, premoti, vsakdo se more premotiti; vljuden, miloserčen, krotak, nach V. človečen.
 Menschlichkeit, *die*, človečnost, človeštvo, človeška natura, človeška ali ljudska slabost; ljudoljubnost, miloserčnost; alle Menschlichkeit ausziehen, *f.* Menschheit, nach V. ves izčlovečiti se.
 Menschpferd, *f.* Centaur.
 Menschstier, *der*, minotaver.
 Menschenwerdung, *die*, včlovečenje (auch altst., bogovčlovečenje), nach dem Poln. vtelenje (vteleenje).

Menses, *pl.*, auch Menstruation, Katamenien, monatliche Reinigung, žensko perilo, *vulg.* a. svoj čas, bei *Gutsm.* diže, *pl.*; *poln.* regularność miesięczna; *f.* Monatlich.

Mensur, die, méra, *f.* Zeitmaß, Taft.

Mensuriren, *v. a.*, umeriti, meriti (pišali, pisali pri orglah).

Mentor, der, Führer, Haushofmeister, vodnik, vzrejeavec, Mentor.

Menuet, die, menuet*.

Mephitisch, *adj.*, zadušin; mephitische Luft, *f.* Stidluft.

Mersch, *f.* Handentaucher.

Mergel, der, (Argilla marga), lapor, soldan; (*böhm.* slin, opuka).

Mergelartig, *adj.*, laporast.

Mergelboden, der, laporasta, soldanasta zemlja.

Mergelgrube, die, laporjeva jama.

Mergeln, *v. a.*, napeljati laporja na njivo, z laporjem pognojiti, gnojiti; *f. a.* Entfräßen; *f. a.* Handeln.

Mergelschiefer, der, škerlasti lapor.

Mergelstein, *f.* Mergel.

Meridian, der, poldnik, *poln.* poludnik, meridjan*.

Meridional, *adj.*, poldansk, južen.

Merino, der, merinos (ovca), ovca merinosa.

Merite, die, *f.* Verdienst; Orden, pour le merite, red za zaslugę.

Meritiren, *f.* Verdienen.

Meritorisch, *adj.*, meritorische Entscheidung, razsodba same reči, razsodba v poglaviti reči.

Merk, *f.* Hauptsache; meritorische Prüfung, preskušnja same reči, bistva.

Merk, der, *f.* Eppich; (Sium), koščica, košica.

Merk, das, znamenje, znamek; Merksen, znamenjee; um ein Merksen weiter, za spoznavo, za spoznanje naprej.

Merfantil in *Figgn.* kupčijski.

Merfantilbeisitzer, der, prisednik kupčijsko sodnije.

Merfantilgericht, das, kupčijska sodnja.

Merfantilisch, *adj.*, *f.* Kaufmännisch.

Merfantilproceß, der, kupčijska pravda.

Merksbar, *adj.*, opazljiv, čutljiv; *f.* Bemerkbar.

Merksisen, das, vžigalo.

Merken, *v. a. u. n.*, eine Veränderung empfinden, začutiti, čutiti, zaznati, znati, viditi, opaziti; *f.* Bemerken; man merkt es ihm nicht, ni znati na njem; nach *Gutsm.* dovancati, vančati; merken auf Jemanden, gledati po kom, na koga, v skerbi imeti ga; ich muß mir merken, moram ohraniti v spominu, moram dobro pomniti; etwas merken lassen, kaj na znanje dati, dajati; dati znati; merken Sie sich, pomnite to, zapomnite si to, imejte to v spominu; Acht haben, Acht geben, merken auf etwas, čuti nad čem, paziti, pazko imeti, gledati na kaj, streči na kaj; mar biti česa, marati za kaj; er merkt sich nichts, nič se ga ne prime; im Gedächtnisse behalten, auch na sum vzeti si, jemati kaj na sum; zeichnen, merken,

zaznamiti, zaznamovati, zaznamenjati, zaznamenjevati, znamenje pritisniti, pribiti na kaj, zapisati na kaj; wohl gemerkt! se ve da! s to opazko da; ich merke seine Absicht, vem, kam hoče; laß dir nichts davon merken, ne jemlji tega v misel, derži se, kakor bi tega ne bilo; skrivaj, ne dajaj vidi, znati, ne kaži; delaj se, kakor bi ne vedil; daß man es nicht merke, da se ne zve; das will ich ihm merken, to mu bom vedil, pomnil.

Merken, das, pametovanje, zaznamovanje.

Merkenwerth, *adj.*, spomina vreden.

Merker, der, zaznamovavec.

Merkewohl, das, opazka.

Merklisch, *adj. u. adv.*, čuten, viden, očiten, občuten, opazljiv, spoznaven; die Tage nehmen merklisch zu, dan očitno raste; viditi je, opaziti je.

Merkllichkeit, die, čutnost, znatnost, vidnost, očitnost.

Merkmäl, das, znamenje, znamenje, bei *Gutsm.* znamek; in and. *slav. M.* auch znak; *f. a.* Kennzeichen.

Merksfahl, der, (Gränzfahl), mejnik.

Merks, *f.* Gedächtniß.

Merksam, *adj.*, *f.* Aufmerksam.

Merksas, *f.* Marime.

Merkslein, der, mejnik (kamen).

Merksilberhaltig, *f.* Quedsilberhaltig.

Merksilber, der, *f.* Quedsilber; in der Mythologie, Merkurij.

Merkswort, *f.* Stichwort.

Merkswürdig, *adj.*, imenit, imeniten, pomenit, znamenit, spomina vreden, pomenliv, preudarka, premisljka vreden; *poln.* pamietny, *serb.* znatan; *f. a.* Denkwürdig.

Merkswürdigkeit, die, imenitnost, znamenitost, vrednost spomina, reč spomina vredna.

Merkszeichen, das, znamenje, zaznamek, raznamek, znamenje za spomin.

Merkszeichnung, *f.* Charakter.

Merke, die, auch der, Merks, *f.* Amfel.

Merling, der, Lerchenfalk, (Falco aesalon), skolič, mali skolič, ptičar.

Merling, der, (Proviz. aus mernik) ein halb Regen, mernik, polovnik, korlevnik, nach *Ravn.* kuplenik.

Merlmeise, die, *f.* Blaumeise.

Merung, *f.* Abzucht.

Merz, *f.* März.

Merzen, *f.* Ausmerzen, Trödeln.

Merzler, *f.* Verkäufer.

Merzschaf, das, izveržena ovca.

Merzvieh, das, izveržena živina, protrebek.

Mesalliance, *f.* Mißheirat.

Mescheller, *f.* Raspholder.

Mespeel, *f.* Mispel.

Meß, die Messe, Jahrmarkt betreffend, sejm-ski, smanzi, semanjski; die Messe in der Kirche betreffend, mašni.

Meßamt, das, peta, velika maša; *f. a.* Hochamt.

Meßbar, *adj.*, mérliiv, izmérliiv, premérliiv.

Meßbezieher, der, seymar; *f.* Fibrant.

Meßbrief, der, sejm-ska (o sejm placiljiva) menica; sprictevalo mere kake ladije.

Meßbuch, das, mašne bukvo; sejsmske bukve.
Messe, die, in der römisch-katholischen Kirche, (Missa), maša, sveta maša, nach *Gutsm.* u. *M.* meša; (*poln.* mša); die Messe lesen, maševati, mašo brati; (in Bezug auf ein Festamt), die Messe singen, mašo peti; er hat eben die Messe gelesen, ravno je odmaševal; die hohe Messe, peta maša, velika maša; die Messe hören, pri sveti maši biti; in die Messe gehen, k (sv.) maši iti, hodi; in die Messe, zur Messe läuten, k maši zvoniti, pozvanjati, vabiti; ein öffentlicher Jahrmarkt, sejm, somenj, smenj; f. Markt, Jahrmarkt; auf die Messe reisen, na smenj iti, potovati; eine Messe schenken, sejma prinesiti.

Messdiener, f. Ministrant.

Messisen, das, železno merilo, železna mera.

Messsel, f. Mengtorn.

Messen, v. n., meriti, deržati; f. Enthasten; v. a., izmeriti, premeriti, meriti, razmeriti, razmérjati; mit etwas messen, primeriti, primerjati s čem; sich mit Jemand messen, meriti se, skušati se s kom; er mißt das Geld mit Scheffeln, na mérnike, na cento ima denarjev; Getreide in Saß messen, odmérjati žito v vreče, iz mérnika sipati v-a-nje; vulg. den Roth messen, gaziti v blatu; Ge-messener Befehl, odmérjeno, natančno, odločeno, ostro, terdno povelje; auf das Ge-messenste, prav ostro in za terdno.

Messenduch, f. Meßbuch.

Messengeld, das, dnar za sv. maše.

Messentlich, adv., o vsakem sejmi, od sejma do sejma.

Messer, der, merec, merivec, mércin, mérčun; Grtmesser, zemljomerec.

Messer, das, Tafelmesser, Schlachtmesser, nož, nožič, stogajenec (bei *Gutsm.* stenjenik?), Taschmesser (zum Zutücken), britov (etw. Rasirmesser), sklepec, sključnik; in *S. K. a.* nožičerka, nožička, bei *Gutsm.* zmojenjenik, bei *M.* miheo; Messerschen, nožek, nožiček, britvica; ein schlechtes Messer, rezalo; ein kleines, z. B. für den Gebrauch der Kinder, krošel (*V.*), pipeo; ein schlechtes Taschmesser der gemeinen Leute, kerza, popkarica; Bindermesser, rezivnik, nach *Gutsm.* obročnjak, (obročnik); ein Nebenmesser, rezanik; ein Schürmesser, krivec; ein Federmesser, peresanik u. dgl.; Einem das Messer an die Kehle legen, komu nož na gerlo nastaviti, nastavljati, s silo k čemu primorati, naviti; das Messer steht ihm an der Kehle, voda mu v gerlo teče, v naj večji nevarnosti je; das große Messer führen, bahati se, lagati, veter delati.

Messerbesteck, auch Messergesteck, das, nož-nice, nož in vilice.

Messerer, f. Messerschmied.

Messerfeile, die, glavnicaarska, ploščasta, plosasta pila.

Messerfisch, der, (novacula), britva, (a. *poln.*)

Messerfläche, die, nach *Gutsm.*, treпка; nur mit der Messerfläche schlagen, le na trepko udariti.

Messerförmig, adj., nožast.

Messergurt, der, nožnični pas.

Messerhandel, der, kupčija z nožmi (in britvani).

Messerheft, das, rog, auch ročnik (noža, nožička), bei *Gutsm.* auch helce (?), nach *M.* černe f. pl. (*russ.* čerenj m.).

Messerlinge, die, rezalo, klinja *, noževa ostrina, bei *Gutsm.* pločica, *poln.* gło-wnia (glavnja).

Messerloß, der, kobilica za nož (na mizi, da se pert ne pomaže).

Messerlohn, der, Lohn für das Messen, mérski zaslužek, etwa mérnina.

Messerliden, der, nach *V. u. poln.* nožev til, nožev rob, herbet, nach *Gutsm.* taleb.

Messerschale, die, eine Hälfte des Messersheftes, platnica.

Messerscharf, adj., oster kot nož, kakor nož.

Messerschneide, die, nožnica.

Messerschmied, der, (kovač) nožar.

Messerschmied, in *3ißg.* nožarski.

Messerschmiede, die, nožarnica.

Messerschmiedhandwerk, das, nožarija (auch Messerhandel).

Messerschneide, die, noževa rez, ojstrina, noževo ojstro.

Messerspiße, die, ostri konec ali ert nožev ali noža, noževa špica *; eine Messerspiße voll, prav malo, (kolikor obtiči na konci noža, če se v kaj vtakne).

Messfahne, die, mérsko bandero.

Messfaß, das, mérska posoda, sodec za mero.

Messfreiheit, die, sejmska pravica ali svoboščina, svoboščina kraja.

Messfremde, der, tuji sejmär.

Messgaß, der, sejmär.

Messgeld, das, für das Messen, plačilo za mérjenje, mérnina; das auf der Messe gezöhte, na sejmü skupljeni, izterženi denar; das für die Messe bestimmte, denar za semenj.

Messgeleit, das, spreved na smenj.

Messgeräth, das, mašna priprava, priprava in posode za sveto mašo.

Messgeschenk, das, bei Gelegenheit des Marktes, smenj, (semnja prinesiti).

Messgeschirr, das, merica, posoda za mero.

Messgewand, das, mašna obleka, mašnikovo, cerkveno oblačilo.

Messglöckchen, das, zvonček, in *D. Kr.* čezin (pri sv. maši).

Messgut, das, blago za smenj.

Messhemd, das, (alba), mašna (mašnikova) srajca.

Messiade, die, mesiada*.

Messias, der, mesija; der Gesalbte, pomaziljenec.

Meßing, das, med-i, (bei *Gutsm.* a. medo), nach dem *Russ.* rumena ali žolta med, (indem med im *Altst.* u. *Russ.* Kupfer bedeutet), (nach *Bertič kroat.*) toč, böhm. u. *poln.* mosaz (mosiądz), mesing*.

Meßings, in *3ißg.* medni, mesingasti.

Meßingblech, das, medna ploščevina, ploševina, plehovina.

Messingbrenner, ber, medar.
 Messingdraht, ber, medni drat *.
 Messingen, *adj.*, meden, mesingast; messingene Waare, mednina.
 Messinggeschirr, das, medna posoda.
 Messinghandel, ber, kupčija z medjo, Handel mit Messingwaaren, etwa medninarstvo.
 Messinghändler, ber, medar, mesingar, kupec z medjo; in Bezug auf Messingwaaren, medninar.
 Messinghütte, die, medarnica, kjer med ali mesing delajo, žgojo.
 Messingisch, *adj.*, zgornja in dolnja nemščina, nemšina skup.
 Messingtramm, ber, medninarstvo.
 Messingtrummer, ber, medninar.
 Messingofen, ber, peč, kjer med žgo.
 Messingplatte, die, medna plošča, ploša.
 Messingfalte, die, medna struna.
 Messingschläger, ber, medar (*russ.* listoboj).
 Messingschmied, ber, kovač medninar (ki izdeluje vsakršno mednino).
 Messingtafel, f. Messingplatte.
 Messingwaare, die, mednina, medno blago.
 Messingwerk, das, medarnica, mednina.
 Messaune, die, mércunski verč, mérski bokal; in der römischen Kirche, verčiki, glazki * za vino.
 Messatalog, f. Messverzeichnis.
 Messette, die, mérska, mércunska veriga (ketine *), merni, mérski lanec, lanec za mero.
 Messorn, das, gospodovo (duhovno) žito.
 Messunde, die, mérstvo, zemljomérstvo, méroznanstvo.
 Messundig, *adj.*, v zemljomérstvu, v mérsenji izurjen, zveden.
 Messunft, die, mérstvo, mérska umetnost, ročnost.
 Messünstler, ber, mérec, mércin.
 Messlebre, die, f. Messfunde.
 Messente, *pl.*, sejmarij (prodajavei in kupci).
 Messlich, *adj.*, f. Messbar.
 Messmarkt, ber, sejmšče, sejmše.
 Messner, ber, cerkovnik, cerkvenik, mežnar *, zakristan *.
 Messopfer, das, sv. maša, dar, darovanje sv. maše.
 Messort, ber, semanja vas, sejmšče, sejmše.
 Messpriester, ber, mašnik.
 Messriemen, ber, mérski jermen (remen).
 Messruthe, die, mérska, mérsjevska palica, merni drog, prot.
 Messsack, die, roba na sejmu.
 Messschnur, die, mérska verica.
 Messstab, ber, mérna palica.
 Messstange, die, f. Messruthe.
 Messstich, ber, zemljomérski stolec, mérska miza.
 Messstück, das, (corporale). etwa Božji perstic (wie Božja miza), korporal.
 Messverzeichnis, das, sejmsko kazalo (bukev).
 Messwaare, die, sejmsko, semanje blago, blago na sejm princeno.

Messwein, ber, vino pri sv. maši potrebno.
 Messwoche, die, sejmni, sejmski ali semanji teden.
 Messzeit, die, sejm, smenj, sejmski ali semanji čas.
 Mette, die, Salmeste, solnica, škaltica.
 Mettel, f. Mistel.
 Mettzen, *pl.*, Mischlinge, welche einen europäischen Vater und eine amerikanische oder ostindische Mutter haben, oder auch umgekehrt, etwa nach dem *Poln.* mešanec, mešanci, mesteci.
 Mesto, žalostno.
 Metakritik, die, poznejši presoja.
 Metalepse, f. Rameuberwechslung.
 Metall, das, nach dem *Böhm.* (kov) etwa kovina, gewöhnl. ruda, rudnina, welches jedoch auch Erz bedeutet; edle, nobile Metalle, zlahtne, nezlahtne kovine; Stochenspeise, f. diejes.
 Metalls, in Bsg., kovinski, rudni, rudninski.
 Metallartig, *adj.*, kovinast, metalast.
 Metallasche, die, kovinski, rudni pepel, pepel od žganib kovin.
 Metallbild, das, bronasta podoba.
 Metallblatt, das, kovinski, rudni list.
 Metallblüthe, die, rudni cvet, kovinsko cvetje.
 Metallbrei, f. Amalgama.
 Metallen, *adj.*, kovinsk, rudninsk, ruden.
 Metallenthaltend, *adj.*, kar ima kaj rudnine v sebi.
 Metallerze, *pl.*, kovinske rude.
 Metallgemisch, das, kovinska zmesa.
 Metallgift, das, rudninski strap.
 Metallglimmer, f. Goldglimmer.
 Metallgold, das, medni list, tenka medna plošča, ploša.
 Metallhorn, das, rog iz kovine, kovani rog.
 Metallisch, *adj.*, rudnast, kovinast.
 Metallig, *adj.*, rudnast, kar ima kovine v sebi.
 Metallisch, *adj.*, dem Metall ähnlich, f. Metallisch, Metallenthaltend, f. Metallig, Metallen.
 Metallisiren, v. a., oraditi, ruditi.
 Metallstall, das, apnasta kovina.
 Metallkönig, ber, (kovinski) kraljik, čista kovina.
 Metallmutter, die, metalna, kovinska matka (*russ.*).
 Metallreiz, ber, galvanizem.
 Metallsaug, ber, rudnati pesek.
 Metallinctur, die, metalna tinktura.
 Metallurg, ber, rudoznaneec, rudoslovec (*russ.*).
 Metallurgie, die, rudoznanstvo, rudo-slovje.
 Metallurgisch, *adj.*, rudoznansk, rudo-slovsk.
 Metallverfegung, f. Legirung.
 Metamorphose, die, sprememba (v kaj družiga), premenitva, prepodobovanje, *poln.* przetwor.
 Metamorphosiren, v. a., spremeniti v kaj družiga, prepodobiti, prepodobovati.

Metapher, die, prenos, *poln.* przenośnia (prenosnja), metafora; govorjenje v podobli ali priliki.

Metaphorisch, *adj.*, prenesen, prenosin, (v prenesenem ali prenosnem pomenu), v podobli ali priliki; f. Bildlich.

Metaphrase, f. Umschreibung.

Metaphysik, die, metafizika *.

Metaphysiker, der, metafizikar, nach andern slav. M. metafizik.

Metaphysisch, *adj.*, metafizičen.

Metastase, die, prestavljenje, (boleznj).

Metastese, die, prestavljenje, premestitev čerte.

Metempsychosis, f. Seelenwanderung.

Meteor, das, zračni prikazek, prikazen na nebu, meteor*; f. Lufterscheinung.

Meteorolith, Meteorstein, der, spodnebni kamen, etwa a. (kamen) spodnebni.

Meteorologie, die, meteorologija*; nauk od vremena in od zračnih prikazkov.

Meter, f. Muttertraut.

Meth, der, medica, (*poln.* med do picia — za pitje). *böhm.* medovina.

Methhaus, das, Methschenke, die, medicarnica.

Methode, die, die Art und Weise, Verfahrensart, ravnanje, ravnanje; seine Methode ist diese, on tako le dela pri tem; Lehrmethode, učilo, učenje, način učenja, metoda *.

Methodik, die, metodika, napeljevanje, navod, kako dobro učiti; f. Erziehungslehre.

Methodisch, *adj.*, učilen, po učilnih, šolskih pravilih, po metodi.

Methodist, f. Brümmler.

Methodologie, die, nauk, kako učiti, učenje.

Methschenke, die, medicnica, medicarnica.

Methsieder, der, medicar, kdor medico kuha.

Methsiederei, die, medicarstvo.

Metier, f. Gewerbe.

Metonomasie, die, prestava imena, spreimemba, n. p. če se Oglar prekersti v Carbonarius.

Metonymie, die, preimemba, prememba imena (splosniga, ne priimka), n. pr. ko bi se grozd reklo na mesti vina.

Metre, das, französ. Längenmaß, meter*, gen. metra.

Metrik, die, nauk od skladanja stóp, metrika*, prozodija*, stopomérij.

Metrisch, *adj.*, stopomeren; die metrische Schreibweise, vezana pisava, pisanje v verzih.

Metropolit, der, metropolit*; f. a. Erzbischof.

Metropolitankirche, die, metropolitanska cerkev.

Metrum, das, f. Sylbenmaß; *russ.* stopozloženje.

Mett, das, meso brez tolšče, tolše.

Mette, die, Grümme im Advente, zornica, zgodnjica, svitnica, juternice, zorna, rana maša; Christmette, polnočnica; f. a. Sommerfaden, (babe leto); Lärm.

Mittel, f. Regenwurm.

Mittwurt, die, mesena klobasa, mesenica še ne vojena, auch klobasa schleichend.

Meze, die, lieberliche Weibsperson, Hure, vlacuga, vlacugarica, lajna, nečistnica, neredna, zanikerna ženska; ein zu trocknen Dingen bestimmtes Mengenmaß, brevins, auch der Mezen, vagan, star (nach andern 2 Mezen), nach V. a. kabel, bei M. korec; *böhm.* merice, čtvrtce; eine halbe Meze, mérník, polovník; f. Merling; ein kleines Maß, wie die Maßmeze, merica; Gleichbank, f. Meßge.

Meßbank, die, mesnica, f. Schlachtbank.

Meßlei, die, mesarjenje, klanje, mesarsko klanje, pobje, mesarija, f. Gemeßel.

Meßeln, v. a., mesariti, klatt, pobijati neumiljeno, sabljati in sekati; napéno rezati in tergati z nožem.

Meßen, der. (Brevins), f. Meße.

Meßen, v. n., der Mäßer meßt, z merico meriti; v. a. niederhauen, klatt, pobijati (od mesarja).

Meßgeld, f. Maßgeld.

Meßenhaus, f. Surenhaus.

Meßenweise, *adv.*, vaganama, po kabla, na vagane, na mérnike.

Meße, die, mesnica, mesarnica.

Meßen, f. Schlachten.

Meßer, der, mesar.

Meßer, in Bisan, mesarski.

Meßerhund, der, mesarski pes.

Meßerin, die, mesarica.

Meßerlucht, der, mesarski hlapec.

Meßfäßen, der, worin der Mäßer seine Maßmeßen schüttet, truga za merično žito.

Meßer, f. Meßer.

Meßer, der, mericar.

Meßeln, Meßeln, *pl.*, pohišna oprava, pohišje, pohištvo, hišno orodje.

Meßbliren, v. a., pohišno opravo, pohišje oskerbeti, omisliti.

Meßelband, f. Complott.

Meßelei, die, skrivno, zavrtno djanje, f. Complott.

Meßelmord, der, skrivni, zavrtni umor, *kroat.* zaledja, *poln.* cichobojstvo, zakatny zaboj.

Meßelmörder, der, zavrtnik, zavrtni ali skrivni morivec; nach V. u. Gutm. navratnik, *kroat.* zalednjik †.

Meßelmörderin, die, skrivna, zavrtna morivka, zavrtnica, navratnica.

Meßelmörderisch, *adj.*, zavrten, navraten; in meßelmörderischer Absicht, z namenam, skrivaj, zavrtno ga umoriti.

Meßeln, v. n. u. a., skrivaj naklepati kaj hudiga; skrivaj, zavrtno delati; Ginen meßeln, skrivaj umoriti, moriti, zavrtno, navratno umoriti.

Meßelrotte, f. Complott.

Meßelinnig, f. Hinterlistig.

Meßler, f. Hinterlistig(er Mensch), Meßelmörder.

Meßlerisch, f. Meßelmörderisch.

Meßling, *adv.*, skrivaj, natihamo, zavratno, navratno, po zvijacah.

Meuforn, f. Buchweizen.

Mente, die, tropa psov lovskih (po 50 do 60); f. a. **Meuterei**.
Meuten, v. n., štuntati, podpihovati, puntati, huskati.
Meuterei, die, punt, puntanje, puntarski sklep, vstaja zoper višji; mil. vzdig ali spor zoper višje; es entstand eine Meuterei unter den Soldaten, vojaki so se sperli, vzdignili zoper —.
Meuterer, **Meutmacher**, der, puntar, podpihovavec.
Meutmacherin, die, puntarica.
Mewe, die, (Larus), tonovšica, russ. čajka.
Mewendred, der, tonovščijek.
Mewenci, das, tonovščino jajce.
Meze, f. **Mai**.
Mezer, der, f. **Meier**.
Mezzanine, die, f. **Halbfenster**, **Halbgeschoss**.
Mezzo, srednje.
Mischma, das, skernoba, skrunoba, kužnina, kužna reč; nach V. kužni hlup (viell. hlup).
Miau, mavk. mijavk.
Miauen, f. **Miauen**.
Mich, pron. pers. (acc. sing.), me, mene; in Beziehung auf das Subjekt, se, sebe.
Michel, ein grober Michel, neotesaneč, debel človek; ein deutscher Michel, terd Nemec, nemški Juri. ki družiga ne zna kakor nemško.
Michelsblume, f. **Serbzeitlose**.
Mide, die, rogovila, kobila.
Miden, f. **Umschauen**.
Mider, der, drobne, mastne čeva pri goveji živini.
Midasohr, das, Midasovo, oslovsko uho.
Mieder, das, modrec*, nach V. a. nedrec, böhm. životek, (črbičen), nach M. etwa telovnik.
Miegen, f. **Harun**.
Miene, die, Bewegung des Gesichtes, kretanje obraza, obraz, f. **Geberde**; eine freundliche, lächelnde Miene, namuzek, namežek, (bei Gutm. naražek ?); eine unwillige Miene, namerde, pomerdek, merdec, merda, merdba; kisel obraz; er machte eine Weinerliche Miene, na jok se je deržal, (bei Gutm. nakorpič); eine finstere Miene machen, temno, gerdlo pogledati, gledati, daher auch pogled (eigentl. Anblick); wie war seine Miene? kako se je deržal, kako je bil viditi v obrazu; in Gines Miene lesen, z obraza, na obrazu komu brati; der Wein macht eine gute Miene, vino je lepo, dobro viditi, daher in diesem Sinne, vid, podoba; es hat die Miene, podoba je; der Feind machte Miene, sovražnik je hotel, kakor je bilo viditi; sovražnik se je ravnal, napravil da bi —; sovražnik se je obnašal, kakor bi hotel; russ. pokazyvat vid; zum bösen Spiel eine gute Miene machen, grenke molče, požirati.
Mieneln, v. n., pomežkovati, migati z očmi, z obrazom, kazati.
Mienendeuter, der, f. **Physiognom**.
Mienenkunde, f. **Physiognomik**.

Mienenlehrer, f. **Physiognom**.
Mienenpiel, das, kretanje obraza, pomežkovanje, miganje, mimika*.
Miere, f. **Ameise**.
Miesel, der, bei den Böttchern, die abfallen den Stüpflein Holz, rezina, kosček.
Miete, die, f. **Milbe**.
Mieter, **Mieterleib**, der, mekuž.
Mietern, v. n., von Krebsen, leviti se.
Mietz in Bzagn. najemni.
Mietbader, f. **Pachlader**.
Mietb-Contract, der, najemna pogodba.
Mietbbar, adj., najemen. najemljiv.
Mietbdiens, der, služba najemnika.
Miethe, die, (von Mieten), najem, gen., najma, (auch altst. u. in allen sl. M.); etwas zur Miethe haben, najeto, v najmu imeti; die Miethe, in einem Bauernhause, gostovanje; zur Miethe im Hause wohnen, gostovati pri kom; die Miethe auf-sagen, gostovanje, najemno stanovanje od-povedati, odpovedovati; die Miethe bezah-len, najemščino, najemšino, najemnino pla-čati; Kauf geht vor Miethe, kup velja več kakor najem; in der Landwirthschaft, kopa, kopica, f. a. **Schöder**.
Mietzen, v. n., den Gebrauch einer Sache, welche den gewöhnlichen Genuß ohne weitere Bearbeitung gewährt, laufen, (vergl. das ge-genteilige Pachten), v najem vzeti, jemati (n. p. hišo, vert, konja, ladijo i. t. d.), auch najeti, najemati, stan vzeti; um Lohn din-gen, einen Knecht, eine Magd mietzen, hlapca, dekló najeti, najemati, udinjati*, ukordati*; v službo vzeti, jemati.
Mietzer, der, najemec, najemavec, altst. najm'nik — najmenik, (vergl. najemnik, Mietzling).
Mietzerin, die, najemvavka, najmenica.
Mietzfrau, die, f. **Bermietzerin**.
Mietzfuhre, die, najeta vožnja.
Mietzgeld, das, ara, ki se daje najeti dru-zini, f. **Sandgeld**; die Miethe, najemščina, najemšino, najemnina.
Mietzhaus, das, v najem dana, dajana hiša, najemna hiša.
Mietzher, der, f. **Bermietzer**.
Mietzhof, der, najemna, v najem vzeta kmetija.
Mietzhuhn, f. **Wasserralle**.
Mietzrecht, der, (na kratko dobo) na-jeti hlapec.
Mietztsche, f. **Lohnfutsche**.
Mietztscher, der, najeti, najemni voznik.
Mietzleute, die, najemci, gostaci.
Mietzling, der, najemnik, (auch in andern sl. M.).
Mietzlingstrost, der, najemniki, pl., dru-hal najemnikov, (Judi, ki za placilo radi store vse, kar si bodi).
Mietzlohn, der, f. **Mietzgeld**.
Mietzmann, der, najemec, najemavec sta-novanja, gostac.
Mietzpfennig, f. **Mietzgeld**.
Mietzperd, das, najeti kónj.
Mietzschay, der, f. **Mietzgeld**.

Milchstall, der, najeti, najemni hlev.
 Milchstuhl, der, najemna, najeta klop, najeti stol (n. pr. v cirkvi).
 Milchtruppen, pl., najeta vojska.
 Milchtrug, die, najetje, najemanje.
 Milchvertrag, der, najemna pogodba.
 Milchvieh, das, najeta živina, živina na rejo čez zimo vzeta.
 Milchwagen, f. Milchfuhr.
 Milchweise, adv., v najmu, v najetji, najemno, na najem.
 Milchwohner, der, auf dem Lande, gostao.
 Milchwohnerin, die, gostja.
 Milchzeit, die, čas najma, najetja.
 Milchzettel, f. Muthzettel.
 Milchzins, der, f. Milchgeld.
 Milchig, f. Milbig.
 Milch, Wiege, f. Kater, Kase.
 Mignon, f. Niedlich; Liebling.
 Migräne, die, migrena*, terdovratna glavobolja.
 Mikrološmoš, der, malosvetl (böhm.).
 Mikrolog, f. Kleinigkeitsfräumer, poln. drobnostkarz.
 Mikrologie, die, f. Kleinlichkeit.
 Mikrologisieren, fg., pezdérje brati, pobirati.
 Mikrometer, das, drobnomer.
 Mikroskop, f. Vergrößerungsglas.
 Milan, f. Gänseaar.
 Milbe, die, (Acarus), nach dem Poln. und Russ. klešé; Motte, molj (nach dem Altst. u. allen slav. M. molj und nicht mol). moljek, červ, heršel, červič; f. a. Mabe; kazožnik.
 Milbenkrähe, die, červive garje, srab, garje s červiči.
 Milbig, adj., moljav; červiv.
 Milch, die, mleko; bei den ungar. u. den an Kroatien gränzenden heitrischen Slovenen nach M. auch zvara; der milchweiße, dicke Saft mancher Pflanzen, mleček, mlečni sok; bei Fischen auch mleko, poln. mleč, m., russ. moloki, pl., m.; erste Milch nach der Geburt, mlezva; frische Milch, opresno, srovo mleko; geronnene Milch, kisló mleko, senedeno, usedeno mleko, nach M. usedenica, f. a. Gerinnen; zusammengelaufene, gefäsete, zu Käse gewordene Milch, zasirjeno, usirjeno mleko; süße Milch, sladko mleko; abgerahmte Milch, posneto mleko, (mittels Abfochen), pogreto, prigrreto mleko; Buttermilch, pinjeno mleko, mleko po pinji, (poln. maslanka); Esemilch, oslično mleko; Ziegenmilch, kozje mleko; Pferd milch, kobilje mleko, n. d. gl.; Milch abrahmen, mleko posneti, posnemati; etwas mit der Milch einsaugen, od mladih nog, od seska navzeti se česa; wie Milch und Blut, kakor mleko in kri.
 Milch= in 3sgn. mlečni, za mleko, kakor mleko.
 Milchader, die, mlečna žila, žila mlečnica.
 Milchartig, adj., mlečnast, mlečen.
 Milchsaft, der, latvica, latvenica.
 Milchbad, der, mlečni potok.

Milchbad, das, kopanje v mleku.
 Milchbahn, f. Milchstraße.
 Milchbart, der, Flächbart, mah, mlečna brada, perva brada, nach Gutm. podlasei; er hat erst einen Milchbart, še le mah mu raste, poganja (na bradi); als Person, golobradeo; volk na mleko in mlečnate jedila.
 Milchbärtig, adj., golobrad; komur še le mah raste.
 Milchbaum, f. Rüster.
 Milchbehältniß, das, mlečna posoda; posoda za mleko.
 Milchblatt, f. Schutzblatt.
 Milchblume, f. Bergottsbärtlein.
 Milchbraunwein, der, mlečno žganje (tatarsko).
 Milchbrei, der, beli sok, mlečni sok, mlečna kaša; rajz na mlecí.
 Milchbrod, das, kruh z mlekam umesén.
 Milchbruder, der, sodojenec, brat po mleku, mlečni brat, nach dem Poln. jedno-mlečník.
 Milchbrüderschaft, die, sodojenstvo, bratovstvo po mleku.
 Milchbrühe, die, mlečna omaka; (slaba apnena strojnica).
 Milchbrunnen, der, jama za mleko v tleh, (da ostane hladno).
 Milchbrust, die, dojne persi, bele persi (kakor mleko).
 Milchdich, der, tat mлека, mlekokradoe.
 Milchdistel, f. Sandistel.
 Milchdrüse, die, mlečna žleza.
 Milcheimer, der, vedro za mleko.
 Milchen, adj., molzin; milchenes Vieh, molzna, (in St. und andern slav. M. auch dojna) živina.
 Milchen, v. n., Milch geben, molsti; Kuh milcht gut, Krava dobro molze; daje mnogo mleka; v. a., f. Melken.
 Milcher, der, Milchling, Milchner, der männliche Fische, mlečník, riba samica.
 Milcheffer, der, mlekojedeo.
 Milchfarbe, die, mlečna barva.
 Milchfarben, f. Milchweiß.
 Milchfaß, das, mlečni sodček.
 Milcherfel, f. Spanserfel.
 Milchfieber, das, mlečna vročnica, vročica.
 Milchfaden, f. Milchfaden.
 Milchfleisch, das, vime, vimence.
 Milchfrau, die, mlekarica.
 Milchriesel, die, mlečne osepnice, prosove, mlečni proseneo.
 Milchgang, der, in der Brust, eines weiblichen Thieres, mlečna pot, mlečni prehod, (pot) mlečnica.
 Milchgefäß, das, mlečna posoda; f. a. Milchader.
 Milchgeld, das, dnar za mleko (namenjen, isкупljen).
 Milchgelte, die, darin Milch zu bewahren, darin zu melken, žehatar, golida, molznjak, bei M. a. dukel (?).
 Milchgeschirr, das, mlečna posoda, latvica.
 Milchgeschwulst, die, persni otok; mlečni otok.

Milchgewölbe, *die*, f. Milchammer.
 Milchgrube, *die*, mlečna kaša; kaša na mleci.
 Milchhaar, *das*, *coll.* mah, prvi lasje, prva dlaka; f. Milchbart.
 Milchharn, *der*, mlečnasto scanje.
 Milchhaut, *die*, kozuh, škralup na mleku.
 Milchhirse, *die*, mlečna kaša.
 Milchlut, *der*, f. Milchsaft.
 Milchlicht, *adj.*, der Milch ähnlich, mlečnat.
 mlečkast, nach V. mlekast, auch mlečen.
 Milchlig, *adj.*, mlečen, mlečnat.
 Milchjunge, *der*, mlekarče.
 Milchlatte, *der*, kava z mlekom, bela kava.
 Milchsalz, *das*, sesajóče tele.
 Milchammer, *die*, mlekarica (wo Milch verkauft wird), mlečnica.
 Milchsaune, *die*, mlečni veró, mlečnik.
 Milchsaft, *der*, f. Rahmsaft.
 Milchseller, *der*, hram, klet za mleko.
 Milchseffel, *der*, kotlič za mleko.
 Milchsnabe, f. Milchbart; Milchjunge.
 Milchsock, *der*, mlečni močnik, mlečnik, mlečna kaša.
 Milchsoß, *die*, mlečna hrana, jed.
 Milchstrauß, *das*, (Polygala vulg.), ramšelj; mlečno zelišče, zeliše.
 Milchstrug, f. Milchsaune.
 Milchfuchen, *der*, kolač, testo z mlekom.
 Milchfuh, *die*, molzna krava.
 Milchfur, *die*, lečba, lečenje, ozdravljanje, gajenje z mlekom.
 Milchlamm, *das*, sesajóči janček, janček od seska.
 Milchleiter, *der*, f. Milchgang.
 Milchling, *der*, mladina, ki sesa, f. a. Milcher.
 Milchlöffel, *der*, ein Löffel, Milch damit zu schöpfen, mlečna žlica.
 Milchmädchen, *das*, mlekarica (mlada).
 Milchmagd, *die*, kravarica.
 Milchmann, *der*, mlekar.
 Milchmarkt, *der*, mlečni terg.
 Milchmaß, *das*, méra za mleko.
 Milchmaul, *das*, volk na mleko, hudi mlekojedec.
 Milchmesser, *der*, mlekomér †.
 Milchmuß, *das*, für Kinder, sok, f. a. Milchbrei.
 Milchnapf, *der*, latvica.
 Milchner, *der*, riba samec, ribji samec, *Gutm.* mlečnjak.
 Milchnahrung, *die*, užitek od mleka.
 Milchpacht, *der*, zakup † mleka.
 Milchpode, f. Kuhpode.
 Milchpumpe, *die*, mlečna ali persna trombica.
 Milchrahm, *der*, smetana; *serb.* skorup, bei *Gutm.* verhuje, f. Milchhaut.
 Milchreich, *adj.*, mlečnat, mlečen.
 Milchreis, *der*, rajž na mleku (mleci).
 Milchrehrlein, *das*, mlečna cevčica.
 Milchruhr, *die*, bela griza.
 Milchsaft, *der*, bei den Gewächsen, mleček,

mlečni sok; der erste im Frühjahr, mezza, muzga; Schinus, mlečni redvni sok.
 Milchsauner, *adj.*, kisel kakor mleko.
 Milchsauger, f. Nachtschwalbe.
 Milchsaure, *die*, mlečna kislina.
 Milchsaß, *das*, molzna ova.
 Milchseuer, f. Milchseiber.
 Milchsee, *der*, raztepena smetana.
 Milchschokolade, *die*, mlečna čokolada.
 Milchsoß, f. Ansprung.
 Milchsoffen, *der*, žmitek sesedeniga mleka.
 Milchstrauß, *der*, omara za mleko.
 Milchseffel, *die*, skleda za mleko.
 Milchsester, *die*, mlečna sestra, sodojenka, sestra po mleku; jednomlečnica.
 Milchseide, *die*, precejanje mleka; cedilo, cedilka, cedilec za mleko.
 Milchsiene, f. Milchseide.
 Milchsohn, *der*, dojenček, sin po mleku (proti dojnici).
 Milchspeise, *die*, mlečna, mlečnata jed, hrana.
 Milchstern, *der*, (Ornithogalum), poljska čebulica.
 Milchstraße, *die*, am Himmel, rimska cesta, bela cesta (*böhm.*), nach andern slav. *ml.* mlečna pot.
 Milchstrom, *der*, mlečna reka.
 Milchstuhl, f. Milchruhr.
 Milchsuppe, *die*, mlečni sok, mlečna polivka †; er sieht aus wie die Milchsuppe, bled, zelen je.
 Milchsoßter, *die*, dojenka, hči po mleku.
 Milchsoß, *der*, lonec za mleko.
 Milchthut, *das*, dadurch zu seihen, cedilo (perteno).
 Milchverfälschung, *die*, mešanje, kvarjenje mleka.
 Milchverkauf, *der*, prodajanje mleka, mlekarija.
 Milchverkäufer, *der*, mlekar.
 Milchwasser, f. Woffen.
 Milchweg, f. Milchstraße.
 Milchweiß, *das*, mlekarica.
 Milchweiß, *adj.*, bel kakor mleko.
 Milchwirthschaft, *die*, mlekarjenje.
 Milchwurz, f. Milchtraut.
 Milchzahn, *der*, (zob) mlečnik, mlečni, prvi zob.
 Milchzehnte, *der*, desetina od mleka.
 Milchzins, *der*, mlečina.
 Milch, *weib.*, weich, zart, mehke, mehak, nežen, nach *Gutm.* mičen; lind, voljan, lagoden; milder Regen, pohleven, dobrotljiv, voljan deß, (deček), pohlevna vlaga; eine milde Luft, prijeten, voljan, ne oster zrak; mildes Klima, zmernotoplo, ugodno, prijetno podnebje; still, sanft, tih, krotek, krotak; nicht streng, milostljiv, blag, prizaneshliv; milde Strafe, zmerna, neprehuda kazen; freundlich, prijazen, prihluden; wohlthätig, mil, dobrotljiv; im moralischen Verstande, sanft, herablassend, liebreich, mil; milde Thränen, mildes Gemüth, milde solze, milo serce; milde Stiftung,

pobožna, milodarna ustanova. nach dem *Serb.* zadržbina; freigebig (im Geben, und in Worten), usmiljen, miloserdien; mildes Leder, mehko, nekerhko usnje; *mont.* f. Würbe, Gefchmeibig; mildes Obst, sladko sadje; mildes Wein, sladko, ne pusto vino, nach *M.* gladko vino; milde Hand, dobrotljiva roka.

Milde, die, mehkost, njeznost, mičnost, voljnost, tihost, krotkost, pohlevnost, blagost, prijaznost, dobrotljivost, milost, usmiljenost, mehkoserčnost.

Milderer, der, polajševavec.

Mildern, v. a., polajšati, polajševati, zlažati, ublažiti, pomiliti, zmiliti (*Gutm.* u. *M.*), omeciti, nach *V.* povoljniti, voljniti (?); eine Strafe mildern, zlažati, zlajševati; zmanjšati, znižati; gemildert werden, odjenjati; der Schmerz hat sich gemildert, odleglo je.

Milderung, die, olajšanje, znižanje, bei *Gutm.* polagoja (*poln.* u. *böhm.* lagoditi).

Milderungsgrund, der, polajšava, polajšek.

Milderungswort, f. Euphemismus.

Mildgebig, adj., milodaren.

Mildherzig, adj., usmiljen, blagoserdien, miloserdien.

Mildherzigkeit, die, smiljenost, usmiljenost, miloserdienost, blagoserdje.

Mildigkeit, die, milost, milostnost.

Mildreich, adj., premil, preusmiljen.

Mildthätig, adj., milosten, dobrotljiv, dobrodelen.

Mildthätigkeit, die, usmiljenost, dobrotljivost, dobrota, dobrodelnost.

Militair, das, vojaško, vojaščina, vojašina, soldaštvo, zolnirstvo; er ist Militair, vojak je; viel Militair, dokaj vojakov, vojaščine, vojašine, vojaških ljudi.

Militair- in Bzgn. vojaški, soldaški, zolnirski, f. a. Krieg-, Heer-.

Militairappellationsgericht, das, vojaška presodnija.

Militairärar, das, vojaški zaklad.

Militairarzt, der, vojaški zdravnik, vrac.

Militairausreißer, f. Deserteur.

Militaircommandant, der, vojaški poveljnik.

Militaircommando, das, vojaško poveljstvo.

Militairdienst, der, vojaška služba.

Militairrecrution, die, izvršba ali ekstrakcija z vojaško pomočjo.

Militairflüchtling, der, vojaški begun; kdor zbeži pred nabiro v vojaško službo.

Militairgericht, das, vojaška sodnija.

Militairgrünze, die, nach dem *Kroat.* vojaška krajina.

Militairindividuum, das, vojak, vojaška oseba.

Militairisch, adj., vojašk.

Militairjahr, das, vojaško leto.

Militairkörper, f. Corps.

Militairmannschaft, die, prosti vojaki, vojaški ljudje.

Militairpflicht, die, vojaška dolžnost, dolžnost vojaške službe.

Militairpflichtig, adj., podveržen vojaški službi, dolžan, vojak biti.

Militairpolizeiwache, die, vojaška policijska straza.

Militairübung, die, vojaška vadba.

Miliz, die, brambovec, f. Landmiliz, Aufgebot.

Miliz, der, f. Rispengras.

Milil, Milil, das, smeti, *pl.*

Mililarde, die, tausend Millionen, milijarda*, tisoč milijonov.

Mililion, die, milijon, tisočkrat tisoč.

Mililionär, der, bogatin, ki ima dnarjev na milijone; milijonovec, milijonar.

Mililionenweise, adv., na milijone.

Militioner, der, sedma ali milijonova števila, milijonovka.

Milwürzer, f. Reumfütter.

Milz, die, nach dem *Altst.* und allen slav. *M.*, so wie auch bei *Gutm.* und *V.* slezena, in *Kr. gem.* vranica, (nach *Jan.* čmar); die Milz nicht ihn, v lakotnici ga bode; f. a. Pferdegift.

Milz- in Bzgn. vranicni, — vranice, — na vranici, na slezeni.

Milzader, die, vranicna žila.

Milzausschnitt, der, vranicni izrezek.

Milzbeschwerung, die, tiščanje, tišanje, bolečina na slezeni, vranici.

Milzbrand, der, vranicni prisad, metlaji (*Sn. Kr.*), čerm, rumeni ovci, rumeni sajevec.

Milzenhindung, die, vnetica vranice, slezene, vnet vranica.

Milzgeflecht, das, vranicne čutnice.

Milzig, adj., vranicen; f. a. Milzflüchtig.

Milzkrank, adj., na vranici bolan.

Milzkrankheit, die, bolezen na vranici ali slezeni; nach *V.* slezena.

Milzkrank, das, (*Chrysosplenium*), slezenovo zelce.

Milzsalbe, die, vranicna maža.

Milzstechen, das, bodljaji na vranici.

Milzstrang, der, vranicne kite.

Milzsucht, die, f. Hypochondrie; nach *V.* u. *M.* slezena, slezenica (auch *poln.*), vranicnica; *böhm.* vrtošivost; damit behaftet sein, sie haben, slezenast biti.

Milzflüchtig, adj., slezenast, slezenicen, vranicen.

Milzweh, das, bolečina na vranici ali slezeni.

Mimen, *pl.*, f. Geberden, Possenreißer.

Mimern, v. n., ždeti, zamišljen biti, iti.

Mimik, die, mimika*, f. Geberdenlehre.

Mimisch, adj., mimicen, ponašavsk.

Mimose, die, nach dem *Russ.* nedotika, ne dotikaj se me.

Minder, adj. u. adv., manjši, manji, pičliši; (adv.) manj; der mindeste, nar manjši, nar manji, naj manjši; nicht minder, nič manj, ne manj, ravno toliko, ravno tako; nicht das Mindeste, nicht im mindesten, celo nič, celo ne, prav nič, čisto nič; nikakor, po nikakem; aufs mindeste, zum mindesten,

om mindesten, vsaj, saj, naj manj; der mindeste Preis, zadnja cena; der Eine hat nicht minder als der Andere, oboj imata enoliko, po enacem, eden ima toliko, kolikor drugi; minder gut, slabši, nižji; der Mindeste unter uns, naj nižji izmed nas; sein minderer, mindester Bruder, mlajši, nar mlajši brat.

Minderheit, die, manjšina; die Minderheit in der Qualität des Weines bemerkend, ker sim opazil, da je vino nižje baže.

Minderjährig, *adj.*, maloleten, nedoleten, ki nima let; nedorasel, nedoraščence, nedorašeneec.

Minderjährigkeit, die, maloletnost, nedoletnost, nedoraslost.

Mindern, *v. a.* f. Vermindern; zmanjšati, pomanjšati, zmanjševati, manjšati; *v. r.*, odjenjati, odjenjevati, manjšati se, polahneti; der Schmerz mindert sich, bolečina odlega, odjenjuje, se je potolažila; manjši, ložji prihajati.

Minderzahl, die, manjši število, manjšina.

Mindestens, *adv.*, vsaj, saj, narmanj, kolikaj.

Mine, die, Gesteinszug, f. *Miene*.

Mine, die, *mont.*, jama, rudnik; *milit.*, podkop, spodkop, (auch *russ.* u. *poln.*); eine Mine graben, podkop delati; eine Mine springen lassen, podkop zažgati, podžgati; alle Minen springen lassen, vse si prizadeti, kar je le mogoče; vse poskusiti, kar bi moglo pomoči.

Minen, *v. a.*, podkopati, podkopavati, podkope delati.

Minencubent, die, podzemeljska bčela.

Minenente, die, sova podkopovavka.

Minengang, der, der Gang zu einer Mine, gerlo v podkop, gerlo (*V.*).

Minengraber, der, podkopnik, minér*.

Minenhalz, f. *Minengang*.

Minenhammer, die, podkop s smodnikom zasuti, nach *V.* arzet*; *russ.* podkopnaja komora.

Miner, der, f. *Minengraber*.

Miner, die, f. *Mineral*; *Erz*.

Mineral, das, kopanina (*poln.*), skopanina, kopana reč, rudno blago, im Allg. auch ruda, rudnina, (*rig. Erz*), böhm. nerost (*nerast*).

Mineral- in Bsgn. rudni, rudninski, rudstveni.

Mineralbad, das, rudna, rudninska kopel.

Mineralhaft, *adj.*, f. *Mineralisch*.

Mineralien cabinet, das, zbirka rudnin.

Mineralisch, *adj.*, rudninsk, rudstven, mineralen.

Mineralienner, f. *Mineralog*.

Mineralkunde, f. *Mineralogie*.

Mineralog, der, rudoznanec, mineralog, rudninar.

Mineralogie, die, rudoznanstvo, rudninarstvo, mineralogija.

Mineralquelle, die, slatina, rudninski studenec.

Mineralreich, das, rudstvo, rudninstvo, rudo, *pl.*, (u. b. *Russ.* kraljestvo kopanin).

Mineralsammlung, f. *Mineralien cabinet*.

Mineralwasser, f. *Mineralquelle*.

Miner, f. *Minengraber*.

Miniatur, die, *miniatura**, *miniaturno* ali drobno malanje, böhm. drobnomalba f.

Minimum, das, najmanjšina f. število izpod kteriga, ali manjši od kteriga ne sme biti.

Miniren, f. *Minen*.

Minirer, der, f. *Minengraber*.

Minister, der, *ministra*; Minister des Innern, der äußern Angelegenheiten, minister notranjih reči, opravil, zadev, minister zunanjih zadev; Kriegsminister, minister vojaštva, Handelsminister, kupejštva; Minister des Cultus und Unterrichtes, minister bogocastja in ukov, minister verskih in šolskih zadev (verstva in šolstva); Finanzminister, minister denarstva.

Ministerial- in Bsgn. ministerski, ministerialni.

Ministerialerlaß, der, ministerski razpis, razpis ministerstva.

Ministeriell, *adj.*, ministersk; kdor vleče, poteguje z ministri.

Ministerium, das, nach dem *Russ.* u. *Poln.* ministerstvo, auch ministerij; *coll.* ministri, *pl.*

Ministrant, der, mašni streže, ministrant*, mašni strežej, strežnik pri maši.

Minfen, f. *Verstümmeln*.

Minne, die, (*altdeutsch*), ljubav, ljubezen.

Minne- in Bsgn. f. Liebe, Liebes-.

Minnebarde, f. *Minnefänger*.

Minnebrief, f. *Liebesbrief*.

Minneedichter, f. *Minnefänger*.

Minneglück, das, (dozdevna) sreča iz (*v*) ljubezni.

Minnegott, f. *Amor*.

Minnegöttin, f. *Venus*.

Minnelied, das, pesem od ljubezni.

Minne Lohn, der, (dozdevno) plačilo za ljubezen.

Minnen, f. *Lieben*.

Minnefang, der, petje od ljubezni.

Minnefänger, der, pevec, pesmenik od ljubezni (švabski od 1138 do 1347 pod švabskimi cesarji).

Minneföld, f. *Minneföhn*.

Minneiglich, f. *Lieblid*.

Minor, manjši, mlajši; srednji, zdoljni stavek (*v* logiki).

Minorat, das, predstvo najmlajšega iz rodovine, minorat*.

Minoren, *adj.*, f. *Minderjährig*.

Minorit, der, Minorit.

Minorität, die, f. *Minderjährigkeit*.

Minorität, die, manjšina.

Minsef, das, Käsechen an den Weiden, mačka, macica; an den Erlen und Haseln, abernik, abranik, aberniki. *pl.* (*U. S.*).

Minuendus, der, minuend, manjšanec.

Minus, manj, (—).

Minuta, (alla minuta), na drobno.

Minute, die, minuta, (in allen slav. M.); f. a. Augenblick.

Minuten- in Bsgn. minutai.
 Minutenrad, das, minutno koloce (kolesce).
 Minutenuhr, die, ura, ki kaže minute.
 Minutenweiser, Minutenzeiger, der, minutni kazavec, *Russ.* minutnaja strélka.
 Minutirer, f. Kleinhändler.
 Minutlich, *adv.*, vsako minuto.
 Minze, f. Minsel.

Mir, *pron. pers. (dat. sing.)*, meni, mi; in Beziehung aufs Subjekt, sebi, si.
 Mirabellen, *pl.*, mirabele, zlahne (franceske) cibare.
 Mirabilien, f. Wunderding(e).

Mirafel, das, f. Wunder.
 Mirakulös, f. Wunderbar.

Mirhe, die, mira, neka lepo dišča smola iz Afrike. *russ.* auch smirna.

Mirte, Myrthe, die, (Myrthus), mirta, nach andern Dial. mirt, mirtova drevo.

Mirten- in Bsgn. mirtov.

Mirtenbeere, die, mirtova jagoda.

Mirtenhain, der, mirtov gaj, log.

Mirtenkrantz, der, Mirtenkrone, mirtov venec.

Mirtentrauch, der, mirtov germ.

Mirtenwald, der, mirtovje, mirtov gozjd.

Mirtenzweig, der, mirtova veja.

Misandrie, die, sovražnje moških, strah pred moškimi.

Misanthrop, die, odljudnik; f. a. Menschenfeind.

Misanthropie, die, odljudnost, f. Menschenhaß.

Misanthropisch, *adj.*, odljuden.

Miscellen, *pl.*, Miscellaneen, zmes, (auch *russ.*), vsačiga nekaj, mnogoverstne reči.

Misch-, in Bsgn. mešani, zloženi.

Mischbar, *adj.*, kar se da mešati, zmešati, zmešljiv, mešaven.

Mischbarkeit, die, zmešljivost, mešavnost.

Mischelforn, f. Mischforn.

Mischeln, v. a., etwa mešariti.

Mischen, v. a., zmešati, primesati, mešati, zamešati med —; ungleichartige Dinge ohne bestimmte Ordnung unter einander thun, gemischtes Getreide, žito iz raznih sort zmešano; ein wenig mischen, pomešati; gemischtes Obst, raznoverstno sadje; das Futter mischen, f. Mergen; Karten mischen, kvarte primesati, mešati; Wasser unter den Wein mischen, priliti, prilivati vode v vino, kerstiti vino, auch mešati vino; flüssige Dinge mit trocknen mischen, z. B. den Teig mischen, primesiti, zamesiti, umesiti, misiti testo; gemischtes Metall, mešana kovina, zložena kovina; Gist mischen, (unter Spritze) zavdati, zavdajati komu; unsere Freuden sind mit Leiden gemischt, veselje našiga življenja se versti, je združeno z nadlogami; eine gemischte Commission, komisija (zložena iz) raznih stanov (n. p. izmed vojakov in nevojakov, ali izmed duhovnov in neduhovnih); v. r. sich mischen, mešati se med —, vtakniti, vtikati se v —, vplesti, vpletati se v —; sich unter die Soldaten mischen,

iti med vojake, pomešati se med vojake; er mischt sich in Alles, (*vulg.*) v vsako reč mora svoj nos vtakniti.

Mischer, der, mešavec.

Mischerin, die, mešavka.

Mischfarbe, die, zmešana, zložena barva.

Mischfleisch, f. Ragout.

Mischfutter, das, kerna iz raznih reči zmešana; oblod.

Mischgetreide, das, f. Mischforn.

Mischklump, f. Chaos.

Mischforn, das, žitna zmes, zmes; Weizen und Korn, soršica, cig. soržica.

Mischling, das, ein gemischtes Ding, mešanec; mešanik; zmenec; ein Mischling aus — sein, biti zmešan, zložen iz —.

Mischmasch, der, ričet, soderga, brozga, zmesanica, kolobocija, zmešnjava, mešanina, zmes, to in uno zloženo, zlojenina, stlačena.

Mischmaschen, v. a. u. n., zmešati, mešati.

Mischspeise, die, mešanica. (in Idria hosta, ričet, jedoč mit dem Nebenbegriff des Schlechten).

Mischspiel, das, igra na pol žalostna, na pol vesela.

Mischtheil, f. Ingredienz.

Mischtopf, der, lonec ričeta.

Mischtrank, der, mešanica (pijaca).

Mischung, die, zmes, mešanje, mesitev, mešenje, mešanina.

Mischungsverhältniß, das, primesno razmére.

Miserabel, f. Erbärmlich, Kläglich.

Miserere, usmili se; (Kotherbreden), bjevanje svojiga blata, zapertje čev, da se mora blato proti ustam obrniti.

Misogam, der, f. Hagestolz.

Misogyn, der, kdor ženstvo sovraži.

Mispel, die, nešplja, *russ.* irga.

Mispelbaum, (Mespilus germanica), der, nešplja (drevo).

Mispelbirn, die, nešpljarica.

Miß, (in England), f. Fräulein.

Miß, ein veraltetes *Adj.*, wird in Zusammen-

setzungen, bedeutend einen Abgang, mit ne—, raz —; bedeutend einen Irrthum, mit za—, pre —, spod —, o —, u —, auch mit od —; bedeutend eine Regelwidrigkeit mit napéno, gerdo, krivo u. dgl. ausgedrückt; f. übr. die ff.

Mißachten, v. a., ne počtovati, ne čislati, *serb.* prezirati.

Mißhändeln, v. a., napéno prearediti.

Mißarten, f. Ausarten.

Mißbegriff, der, krivi, napéni zapopadek.

Mißbehagen, v. n., f. Mißfallen.

Mißbelieben, v. n., ne poljubiti se.

Mißbeliebig, f. Mißliebzig.

Mißbessern, v. a., popravljaje pokaziti.

Mißbeten, v. n., zastonj moliti, nič ne primoliti.

Mißbieten, v. a., premalo ponuditi, ponujati.

Mißbild, das, nepodoba, napéna podoba.

Mißbildung, die, napéna, nenaturna tvorina, podoba.

Mißbilligen, v. a., ne pohvaliti, grajati, huliti.

Mißbilligung, die, nepohvala, grajanje, odsvetovanje.

Mißbitten, v. a., zastoj prositi.

Mißbrauch, der, unrechtmäßige Anwendung einer Sache, kriva, napéna raba, spridba v rabi, obračanje naspid; napéno uživanje (*poln. nadzicie*); **Mißbrauch** der Antiquität, kriva, napéna raba uredne ali službene oblasti; tadelhafter **Brauch**, razvada, t. j. napéna navada; **Mißbrauch** treiben, i. **Mißbrauchen**.

Mißbrauchen, v. a., napak delati s čem, napak (naspid) obrniti, obračati kaj, krivo, po krivem, po napénem rabiti ali uživati kaj, v zlo obračati, izporabiti; **Sinnen** mißbrauchen, njegovo dobroto, prizanesljivost, mehkoserenost napéno rabiti, v zlo obračati.

Mißbräuchlich, adj., razvaden; po razvadi; z napéno, krivo rabo.

Mißbund, der, napéna, slaba, nesrečna zveza.

Mißcredit, der, nezaup, zguba vere; in **Mißcredit** gerathen, vero zgubiti pri ljudeh; in **Mißcredit** bringen, ob vero pripraviti; slabo ime, slab glas.

Mißdank, der, nezahvala.

Mißdenken, v. n., napéno misliti, motiti se.

Mißdenken, v. a., krivo razlagati, napéno, narobe razlagati, razumeti, tolmačiti, v hudo prevrčati, zavijati, na hudo stran vzeti, jemati, na krivo potegniti.

Mißdentung, die, napéno obračanje, razlaganje.

Mißdrud, f. **Naturlatur**.

Mißdruden, v. a., napéno natisniti.

Mißempfehlen, sich, v. r., priporočaje se v zamero priti.

Missen, v. n., das kann nicht missen, brez tega ne more biti, tega ne more manjkati; v. a., entbehren, pogrešati kaj; biti brez česa, manjkati (tega mu manjka); ich miße nichts am Gelde, ne poznam da bi bilo manj denarja.

Mißerfolg, der, slabi izid, iztek; auf die Nachricht von seinem Mißerfolge beschlossen wir —, ko smo zvedili, da mu je spodletelo, da se mu ni izšlo po sreči —.

Mißernte, die, slaba letina, slabi prizanek, pridelek, *rust. u. poln. neurožaj*.

Mißernten, v. n., malo pridelati.

Mißerzichen, v. a., napéno, krivo, slabo zrediti, zrejati.

Missethat, die, hudobno delo, hudobija, hudodelstvo, pregreha, zločinstvo, *poln. zbrodnia*.

Missethäter, der, hudodelec, hudodelnik, hudobnež, zločin; zločinec.

Missethäterin, die, hudodelka, hudodelnica, hudobnica, zločinka.

Mißfall, der, ein übler, schlimmer Fall, nezgoda, neugoden, slab, neprijeten dogodek ali primérlejš; f. a. **Mißgeburt**, **Frühgeburt**.

Mißfallen, v. n., ne dopasti, ne dopadati (se); ne ugoditi, ne ugajati, ne biti po godu; zameriti se komu, ne biti všeč; daß mißfiel ihm, to je zameril, za zlo vzel, to se mu je za malo zdelo.

Mißfallen, das, nedopadenje, nezadovoljnost, zamera, nedopadljivost; er hat daran Mißfallen, to se mu ne ljubi, tega nima, ne vidi rad, to mu je zoperno.

Mißfällig, adj., neprijeten, neugoden, zopern, nedopadljiv, protiven, zaméren; sich mißfällig machen, zameriti se komu, v zamero priti; mißfällig vernehmen, z nezadovoljnostjo, zamero kaj slišati.

Mißfälligkeit, die, nedopadnost, neprijetnost, neugodnost, zopernost, nedopadljivost, zamera.

Mißfarbe, die, eine unangenehme Mannigfaltigkeit der Farbe, neprijetna barva; falsche, unrechte verblische Farbe, slaba, nestanovitna, obledljiva barva.

Mißfassen, v. a., napak, narobe prijeti za kaj; f. a. **Mißverstehen**.

Mißfolge, die, slabi nasledek.

Mißfolgen, v. n., ne poslušati.

Mißfolgen, v. a., unrichtig folgern, napáčno, ne prav sklepati, izpeljevati, soditi.

Mißform, die, napéna, skažena oblika, podoba; pokveka, spaka.

Mißformen, v. a., napéno podobo dati.

Mißförmig, adj., skažene, napéne podobe, oblike.

Mißfügen, sich, v. r., ne prav udati, udajati se, ne vjemati se, ne vezati se, ne sklepati se.

Mißgang, der, zahod, napéna, neprava hoja.

Mißgebären, v. n., u. a., prevred, prezgodaj poviti, poroditi, f. *übr. Abortiren*.

Mißgeberde, die, f. **Grimasse**.

Mißgeberden, sich, v. r., pačiti se, spakovati se komu.

Mißgeberdig, adj., kdor se pači, in napéno obnasa z životam.

Mißgebilde, das, napéna, nenatorna tvorina.

Mißgebot, das, premajhna, revna ponudba za kaj.

Mißgeburt, die, unzeitige, splav, mervto povitje; das unzeitig Geborne, negodnik, negodni porod; (monstrum, partus monstrosus), spaček, šamar, čamer, nakaza; f. a. **Abort**.

Mißgedanke, der, slaba, kriva, napéna misel; pomota.

Mißgefallen, f. **Mißfallen**.

Mißgehen, v. n., zaiti, zahajati; f. a. **Mißlingen**.

Mißgelaunt, f. **Mißlaunig**.

Mißgemuß, der, napéni, škodljivi užitek.

Mißgeschent, das, škodljivi dar.

Mißgeschid, das, nesreča, nezgoda, sovrzna sreča.

Mißgeschmack, der, neslast.

Mißgeschöpf, das, spaček, spaka, spačena, spakodrana stvar, *böhm. potvora*.

Missgestalt, die, nespodoba, popaka, pokveka, neznano gerda podoba, pošast.
Missgestalten, v. a., spačiti, popačiti, pokvečiti; missgestaltet, gerd.
Missgestalttheit, die, spačenost, gerdost.
Missgestaltig, adj., spačen, gerd.
Missgewächs, das, zveržek, spačena, skazena rastlina, poln. zašniad.
Missglaube, der, kriva vera, napčena vera.
Missglauben, v. n., krivo, napčno vero imeti.
Missgläubig, adj., krivoveren, napčoveren.
Missglück, das, nesreča, ponosreča.
Missglücken, v. a., es missglücke mir, ponosrečilo se mi je, spodletelo mi je, spečalo me je, ni se mi udalo, ni se mi izšlo po sreči, ne uspešiti se.
Missgönnen, v. a., ne privoščiti, ne vošiti komu, zaviditi, zavidati komu.
Missgreifen, v. n., napak seči, prijeti, prijemati, eno na mestu drugiga vzeti, jemati, segaje po kaj zmotiti se.
Missgriff, der, zmota, napčno djanje, nach V. kriva stopnja; einen Missgriff thun, zmotiti se, premotiti se, grešiti.
Missgunst, die, neprivoščljivost, nevošnost, zavidnost, zavist; Missgunst bezeugen, nach V. oponašati komu kaj (rig. vorwerfen).
Missgünstig, adj., nevoščljiv, nevošljiv, zaviden, zavidljiv.
Misshall, der, razglasje.
Misshallen, v. n., ne ustregati se, ne biti v soglasji.
Misshallig, f. Missheilig.
Misshandeln, v. n., grešiti, grešno, napčno delati; v. a., Ginen, gerdo, hudo delati s kom, hudo zdelati, zdelovati koga, gerdo ravnati z njim, krivico delati komu, pesiti koga, nach V. a. gnjaviti koga.
Misshandlung, die, gerdo, hudo ravnanje ali delanje s kom, s čim.
Missheirath, die, nesrečna, nepristojna, neprilčna, neugodna ženitva; zakon z neenacim, neenako.
Missheirathen, v. n., ne po stanu možiti, ženiti se; vzeti neenaciga, neenako.
Missheilig, adj., nezločin, neskladen, nesoglasen, razglasen, neprimérjen, naskrižem, nepriležin.
Missheiligkeit, die, nezloga, nezločnost, neskladnost, nesoglasje, razglasje, naskrižnost, neednost, različnost v mislih, naskrižno, nasprotno, različno menjenje; f. a. Uneinigkeit.
Misshoffen, v. n., zastonj upati.
Misshoffnung, die, goljafni up.
Missjörnen, v. a., preslišati, napak razumeti.
Mission, die, misija, misijon.
Missionär, der, misijonar.
Missjahr, das, slaba letina, huda, jalova, borna, tenka, pičla letina, jalovo, nerodovito leto, serb. nerodica (neurojaj).
Misskauf, der, okup; einen Misskauf machen, okupiti se, preplacati kaj.
Misskennen, v. a., ne poznati koga, slabo, malo poznati, ne prav misliti od koga, mo-

titi se nad kom ali zastran koga, f. a. Verkennen.
Missklang, der, razglasje, krivi, nečisti, nepravi glas, glas, ki se ne ustrega, ne vjema; russ. raznoglasje.
Misskleiden, v. a., slabo oblačiti.
Missklungen, v. n., ne vjemati se, nesoglasen biti, neskladno peti.
Misskredit, der, f. Misscredit.
Misslage, f. Nothlage.
Misslaune, die, f. Laune, (üble).
Misslaunig, Misslaunisch, Missgelaunt, adj., ne pri volji, čmeren, kisel.
Misslaut, der, razglas, nelepi glas, nesoglasje, neprijetni glas; f. a. Missklang.
Misslauten, v. n., neprijetniga glasa biti, ne vjemati se, ne lepo glasiti (se).
Missleiten, Missleiten, v. a., zapeljati, zapeljevati, zavoditi, na slabo pot peljati, voditi.
Misslich, adj., ungewiß, sumljiv, nestanovit, dvomen, negotov, nevaren, nezanesljiv; es steht misslich um das, slabo kaže.
Misslichkeit, die, sumljivost, nestanovitnost, nevarnost, negotovost, nezanesljivost.
Misslingen, v. n., ne udati se, spodleteti, ponosrečiti se, pokaziti se komu, spečati ali ogoljufati koga, ne usrečiti se, napak prevreči se, (nach Gutm. užertati koga?), nevspešiti se; es ist ihm misslungen, spodletelo mu je, ni se mu izšlo po godi.
Missmuth, der, nevolnost, nejevolja, nezadovoljstvo, nevolja, merčnost, f. a. Unlust.
Missmuthig, adj., nevoljen, nejevoljen, nezadovoljen, merčen, merčljiv, siten, otožin, klavern; pust, žaltov.
Misspaar, das, etiva neparjenost, (dvoje, ki ne gre skup).
Misspreißen, nach Gutm. gaditi, f. Verachten.
Missrathen, v. n., misslingen, f. dieses; das Obst ist missrathen, sadje ni urodilo, ni storilo, se je slabo obneslo; v. a., abrathen, odsvetovati, odsvetovavati, gaditi (M.) komu kaj; kaj napčnega svetovati komu.
Missrechnen, v. n., ušteti se, prerajati se, urajati se.
Missruf, der, slabi glas, slabo ime —; in Missruf kommen, f. Misscredit.
Missschall, f. Missklang.
Missschägen, v. a., ne ceniti po vrednosti.
Missschicken, f. Fehlschicken.
Missschildern, v. a., slabo, napčno popisavati.
Missschlag, f. Fehlschlag.
Missschlagen, v. n., f. Fehlschlagen.
Missschwören, v. n., po krivem priseči.
Missstimmig, der, f. Meinid.
Misssprechen, f. Versprechen.
Missstand, der, napaka, neprilčnost, nepravščina, nepravšina, f. a. Uebelstand.
Missstellen, v. a., napak, na nepravo mesto postaviti; f. Entstellen.
Missstimmen, v. a., f. Verstimmen; glasa ne ubrati, glas skaziti, razglasiti, razglasno storiti; v. n., razglasno peti.
Missstimmig, adj., razglasen.

Mistausch, der, omenja.

Misthat, die, f. Mistethat.

Misthun, v. n., zoper postave delati.

Miston, der, nesoglasje, razglasje, razglas, neskladni, krivi, nepravi glas, russ. raznogolosa (raznoglasica).

Mistönig, v. n., ne skladati se, ne zlagati se; ne ustregati se, ne vjemati ali vezati se, russ. raznoglasit; ne doneti skladno.

Mistönig, adj., nesoglasen, razglasen.

Mistrauen, v. n., ne zaupati, ne upati, ne verovati, ne dati vere komu, ne zanesti, ne zanašati se na koga; russ. ne doverjat komu, serb. ne pouzdati se.

Mistrauen, das, nezaupanje, nezaup, maloupenost, nezaupnost, sumljivost (Argwohn); ein Mistrauen in etwas setzen, ein Mistrauen hegen, ne zaupati, ne upati komu.

Misttrauisch, adj., nezaupen, maloupen, nezaupljiv; f. a. Argwöhnisch.

Misttreten, f. Fehltreten.

Misttritt, f. Fehltritt; einen Misttritt thun, zaiti kam, napak stopiti, nach Zalok. auch nastopiti se, ostopiti se.

Misturtheil, das, kriva sodba.

Mistvergnügen, das, nezadovolje, nezadovolnost, nezadovolstvo.

Mistvergnügt, adj., nezadovoljen, nevesel; er ist mistvergnügt, ni zadovoljen, kisló se derži, za malo se mu zdi.

Mistverhalten, das, napóno, postavam nasprotno obnašanje.

Mistverhältniß, das, nepriméra, neprimerek, neprimérje, nerazmérnost; nepri-leznost, nepri-lícnost, f. a. Uneinigkeit.

Mistvermählen, v. a., ne dobro oženiti, združiti.

Mistvernehmen, f. Uneinigkeit.

Mistverständnis, der, f. Mißverständnis.

Mistverständlich, adj., po napónem, krivem razumljenji; kar se lahko napak razume.

Mistverständnis, das, nerazumljenje, napáčno, pomotno razumenje, russ. nedorazumenje; pomota; Uneinigkeit, raspertija, prepir, needinost.

Mistverstehen, v. a., napak, na robe, pomotno, krivo razumeti, neprav razumeti; nerazumeti.

Mistwachs, der, Misjahre, huda letina, neplo-dnost, f. Mißjahr, Mißernte; fehlerhafter Wachsthum, Mistwachs, nach V. vraps, pl. (?); damit behaftet, vrapav, izrasen; če kak ud prav ne doraste.

Mistwachs, v. n., ne prav rasti, ne dorasti; pokaziti se v rasti; spätlich wachsen, nicht gedeihen, ne roditi, ne rasti.

Mistwahl, die, slaba volitev, slabi zbor.

Mistwarten, f. Vernachlässigen.

Mistwerfen, v. a., ne zadeti.

Mistwollen, f. Uebelwollen.

Mistwort, das, nespodobna beseda; ne-loglasna beseda.

Mistwurf, f. Fehlwurf.

Mistziemen, v. n., ne spodobiti se.

Mistzieren, f. Verstellen.

Mistzufrieden, f. Unzufrieden.

Mist, der, gnoj, russ. navoz, kal, m., po-met; zu Mist werden, v gnoj obernti se; Stroh zu Mist machen, slamo v gnoj po-delati, podelavati; Mist fahren, breiten, gnoj voziti, trositi; das ist nicht auf deinem Mist gewachsen, to ni iz tvoje buče; er hat Geld wie Mist, ima dnarjev kot čepin, kot eunj, na cento, na mérnike; več ko usi; fig., smeti, reč za nič; f. a. Roth, Dreck; Menschenmist, človečjek, ljudsko blato; Pferdemit, konjšek, konjski gnoj; Kuhmist, kravjek; Schafmist, ovčjek, ovčji bobki; Laubemist, golobjek; Stühnermist, kurjek; Schwalbenmist, lastovčjek; Mänssemist, misjek; Regenmist, podganjek; Gänsemist, gosjek; Entenmist, račjek; Ziegenmist, kozjek, kozji bobki; Wégelmist, tiejek; Hasenmist, zajčjek; Wolfsemist, volčjek; Bärenmist, medvedjek; Hirsemist, jelenjek; u. dgl. mittelst der Bildungsyhle — jak, obwohl diese Ausdrucksweise nicht allgemein verbreitet ist.

Mist: in Bzgn. gnojni.

Mistbahre, die, gnojne nosila, nosilnice.

Mistbauer, der, kmet, ki gnoj iz mesta vozi.

Mistbeet, das, parnik (russ.), topla greda, kroat. gnojnik.

Mistbeller, f. Murmeltier.

Mistblätterschwamm, der, (Agaricus simeticarius), gnojna goba, deževnica.

Mistbrett, das, gnojna deska.

Mist, die, auch der, (Viscum album), nach V. in Reife, omela (auch russ.), auch ohmetje, (od. ohmelje?), tieji lim ali klej, böhm. jemeli, poln. jemiola.

Mistelbeere, die, omelova jagoda.

Misteldrossel, die, (Turdus viscivorus), drozgač, dreskač, böhm. omeluch.

Mistelsint, Mistelziemer, f. Misteldrossel.

Misten, v. n., Mist, Roth von sich geben, otrebiti se, osnažiti se, usrati se, srati, pokidati se, blatiti; den Mist aus dem Stalle, izkidati, pokidati, kidati gnoj, izmetati, iz-metavati, iz hleva metati gnoj; den Acker misten, pognojiti, gojiti, (poln. a. mierzwić).

Mister, der, kidač, kidavec.

Miststint, f. Bergstint nach Jan. vikica; fig. umazan, zaublten človek, smrad, smerdljivec, nach Gutm. a. klatnjak.

Mistfliege, die, (Musca simetaria), gnojna muha.

Mistforbe, die, f. Mistgabel.

Mistfurhre, die, gnojne kola, gnojni voz, a. koš, kolnice; das Führen und die Zeit Mist zu führen, gnojna voznja.

Mistgabel, die, gnojne vile, pl., (vilo) kidavnice.

Mistgälle, Mistganche, die, Mistwasser, gnojnica, gnojnsica (M.).

Mistgrube, die, gnojna jama.

Misthaften, der, kopač, kopača, kopačica za gnoj.

Misthammel, f. Mistfint (fg.).
Misthausen, der, kup gnojna, gnojni kupec, h'gnojšice, gnojše (auch russ.).
Misthof, der, gnojna luža.
Mistig, adj., gnojnat, z gnojem umazan, zadelan.
Mistkäfer, der, govnač, govnoval.
Mistkarre, die, Mistkarren, der, gnojne kola.
Mistkorb, der, gnojni koš.
Mistlache, die, Mistpfuhe, die, Mistpfuhl, der, gnojnaica, gnojna kaluža.
Mistladen, das, nakladanje gnojna.
Mistlader, der, kidač.
Mistler, der, f. Mistelrossel.
Mistmagd, die, kravarica.
Mistmelde, f. Hundemelde.
Mistmonat, f. Juni.
Mistpfuhl, f. Mistlache.
Mistpilz, der, f. Mistblätterschwamm, auch gnojna gliva.
Mistschaukel, die, gnojna lopata.
Mistschwamm, f. Mistblätterschwamm.
Miststätt, Miststätte, die, gnojšice, gnojše.
Miststadel, f. Mistlache.
Misttrage, f. Mistbahre.
Mistwagen, der, gnojne kola, kolnice, gnojni voz.
Mistwagenkorb, der, gnojni koš; die Seitenbretter davon, herbiti.
Mistwasser, das, gnojnaica.
Mit, praep., s, z, vor einem mit s anfangenden Worte zuweilen auch so, sa, in dem Altst. nur s; u. zwar, eine Gesellschaft bedeutend (eam) in allen slav. W., s, z, und dem Socialis: mit der Schwester gehen, s sestro, so (sa) sestro iti; mit sich (secum), s seboj, s sabo (bei uns allgemein üblich seboj, nichts seboj; Met.); mit sich nehmen, s sabo (altst. s' soboj, poln. z sobą, und so in allen slav. Mundart.) vzeti; wo hingegen von einem Werkzeuge, womit etwas verrichtet wird, die Rede ist, im Neuslov. ebenfalls, s, z, während im Altst., so wie in jeder der übrigen leb. slav. Mundarten das mit un- ausgebrückt bleibt, und durch den Instrumental des betreffenden Werkzeuges hinlänglich bezeichnet wird, z. B. mit dem Messer schneiden, slov. z nožem rezati, in andern slav. W. nožem rezati u. dgl.; mit der Ruthe, s šibo, (V.) so šibo; mit Gewalt, s silo, so silo; mit einander, drag z drugimi, alle mit einander, vsi skup; mit ihm, z njim, z njim vrod; die Alten mit den Jungen tödten, staroe in mladice umoriti, moriti; mit Respect zu melden, s slovesam, ne zamerite, prostite mi, (bei den Ciren.) mit Schwung, mahama; mit Furcht, strahama, u. dgl., nimm dich mit dem Lichte, dem Feuer in Acht, varuj luči, ognja; halt ein mit dem Leben, postoj z branjem; mit Freude etwas thun, vesel, rad kaj storiti; mit Leidwesen, žalosten; mit mit hat es sich geändert, ves sim se spremenil; mit der Arbeit fertig werden, delo opraviti;

Böses mit Bösem vergelten, hudo za hudo vračati; mit lauter Stimme, na glas, glasno; mit Fleiß, nalaš; mit aller Macht, na vso moč; mit einem Worte, z eno besedo; mit dem Strome, z vodo, po vodi doli; mit der Gile messen, na vatel meriti; mit Gottes Hilfe, z Božjo pomočjo; mit gutem Rathe an die Hand gehen, dobre svete dajati; mit Roth besudeln, z blatam umazati, oblatiti; mit Bäumen besetzen, drevja nasaditi na —, po —; mit Gerste besäen, ječmena usejati na —; sich mit Ruhm schmücken, oslaviti se; mit einer Krankheit behaftet sein, bolezen imeti; das Kind mit dem blauen Auge, dete z modrimi očmi, modrih oči, modrooko dete; mit Jemand schmerzen, šaliti se s kom; ich halte es mit dem Weine, f. Halten; mit einem Sohne niederkommen, poroditi sinka; mit etwas beauftragen, betrauen, naročiti, zaupati komu kaj; es ist aus mit ihm, po njem je; mit Eifer und Fleiß, ves vnet in marljiv, marljivo; mit Gile, hitro, urno; mit Stanhaftigkeit, stanovito; mit Schmerzen, v bolečinah; mit Nachtheil verkaufen, v zgubo prodati; mit Einem Male, na enkrat, hipama; es ist mit den Mannspersonen so beschaffen, taki so moški; mit nichten, nikakor ne, po nobeni eeni; mit Namen, po imenu; mit allem Rechte, po vsi pravici; mit Gottes Gnade, po Božji milosti, z Božjo pomočjo; weg mit der Sache, stran to reč, stran s to rečjo; eine Zeit bedeutend, ob, za; mit Anbruch des Tages, ob zori, ob svitu, za mladiga dne; mit dem Schläge zehn, ravno ob desetih, kadar deset odbije; mit dem Alter, na starost; mit dem ersten November, prvi dan, perviga (dne) listopada; mit dem neuen Jahre, ob novim letu (si bom kupil sukno?) novo leto (Acc.), noviga leta dan, po novem letu, ob novem letu; mit diesem Worte eilte er davon, na te besede je šinil proč; adv., mit dabei sein, kje biti, tudi v pričo, zraven biti; mit dazu gehören, z drugimi vrod; wie konntest du so etwas mit ansehen! kako si mogel tudi ti gledati kaj takega! mit zur Projection gehen, z obhodam iti; mitunter, vmes, véasih, véasi; es geht noch mit, še velja, je še nekaj; in der Zusammensetzung mit Hauptwörtern wird „mit“ im Slov., wo es eine Theilnehmung an einerlei Umständen anzeigt, häufig durch so — ausgedrückt, auch durch das Hauptwort und den Beisatz z drugimi, z drugimi vrod; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern mittelst tadi, durch den Beisatz, z drugimi vrod, zraven, skup, s kom, oft bleibt es auch ganz unübersezt, f. übr. d. ff. Mitäthen, Mitadern, Mitaltern, v. n., s kom stokati, orati, starati se, tudi stokati i. t. d.
Mitälteste, der, sostarešina; kdor je s kom vrod, ali za kom najstari; podstarešina.
Mitältestenwürde, die, sostarešinstvo; podstarešinstvo.
Mitänbeter, der, somolivec.

Mitangeklagte, der, sotoženec, die, sotoženka, sozatoženka.
 Mitarbeiten, v. n., s kom vred delati, tudi delati, pri delu pomagati.
 Mitarbeiter, sodelavec, pomagavec, pomagac, pomočnik.
 Mitarbeiterin, die, sodelavka, pomagavka pri delu, pomočnica.
 Mitansseher, der, sonadglednik.
 Mitansdrud, der, pomožni izrek.
 Mitbaden, Mitbaden, skup, z družimi reči vred peči (se), skup kopati se.
 Mitbeamt, f. Amtsfolle.
 Mitbeben, v. n., tudi tresti se.
 Mitbediente, der, sosluzabnik.
 Mitbeßlisse, f. Mißschüler.
 Mitbegeben, v. n., s kom iti hoteti; v. a., z drugimi reči vred zahtevati.
 Mitbegreifen, v. a., daš ist schon mitbesgriffen, to je že zapopadeno v —; to je že v unem.
 Mitbeklagte, f. Mitangeklagte.
 Mitbelehrte, der, sofevdnik f.
 Mitbellen, v. n., z družimi vred lajati.
 Mitberechtigte, der, soupravičeneec.
 Mitbeschuldigte, der, soobdolženeec.
 Mitbesitz, der, sopesest.
 Mitbesitzen, v. a., skup, z drugim v posesti imeti.
 Mitbesitzer, der, sopesestnik.
 Mitbesitzerin, die, sopesestnica.
 Mitbeten, v. n., moliti s kom, tudi.
 Mitbettler, der, soberač.
 Mitbevollmächtigte, der, sopooblasteneec.
 Mitbewaterben, sich, v. r., prositi za kaj s kom, tudi.
 Mitbewerber, f. Competent.
 Mitbieten, v. a., ponuditi, ponujati (na dražbi) z drugimi vred.
 Mitbitte, die, združena prošnja, skupna prošnja.
 Mitbitten, Mitblasen, Mitbleiben, Mitblöfen, Mitblühen, Mitbluten, z družimi vred prositi, pihati, ostati, beketati, cvesti, kervaveti.
 Mitbotschafter, der, sopolanec.
 Mitbraten, Mitbrauchen, Mitbrauen, Mitbrechen, tudi, z družimi vred peči, rabiti, kuhati, lomiti.
 Mitbringen, v. a., s sabo (russ. s soboju, böhm. s sebou, poln. z sobą) prinese, prinašati, nesti; auf dem Wagen, pripeljati; die Familie mitbringen, rodovino s sabo vzeti, pripeljati.
 Mitbruder, der, sobrat, pobrateneec, serb. pobratim.
 Mitbrummen, v. n., s kom godernajati.
 Mitbuhler, der, f. Nebenbuhler.
 Mitbuhlerin, f. Nebenbuhlerin.
 Mitbürge, der, soporok.
 Mitbürgen, v. n., s kom vred porok biti.
 Mitbürger, der, someščan, soderžavljan.
 Mitbürgerin, die, someščanka, soderžavljanica.
 Mitbürgerschaft, die, someščanstvo, soderžavljanstvo.

Mitbürgschaft, die, soporostvo.
 Mitchrist, der, Mitchristin, die, sokristjan, sokristjana.
 Mitdarben, v. n., s kom vred stradati.
 Mitdasen, Mitdenken, Mitdieneu, skup, s kom vred biti, misliti, služiti.
 Mitdiener, der, sosluzabnik.
 Mitdreschen, v. n. skup, s kom mlatiti.
 Mitdrescher, der, somlatič.
 Mitdruden, Mitdrüden, Mitdulden, Mitdürfen, s kom ali čem natisniti, s kom vred pritiskati, terpeti, s kom kam iti smeti.
 Mitessen, v. a., skup branati, vlačiti.
 Miteigenthum, das, solast, solastina.
 Miteigenthümer, der, — in, die, solastnik, solastnica.
 Miteigenthümlich, adj., solasten.
 Mitteilen, v. n., s kom hiteti.
 Miteinander, skup, vkup, 'drug z drugim; f. a. Einander.
 Mitempfinden, f. Sympathisiren.
 Mitengel, der, soangelj.
 Miterbe, der, sodednik, sodedič; Miterbin, die, sodednica.
 Miterbschaft, die, sodedištvo.
 Mitessen, v. n. u. a., jesti s kom; heute wollen wir alle mitessen, danes bomo vsi skup jedli; essen Sie mit, jejte z nami.
 Mitesser, der, jedec, zajedec, mizni tovaris; Mitesser, pl. nach V. sajevec, zakožni červ, böhm. ujedl.
 Mitfahren, v. n., voziti se, peljati se s kom, skup; Einem mitfahren, delati hudo s kom.
 Mitfahrt, die, vožnja v družbi s kom.
 Mitfallen, Mitfangen, Mitfassen, Mitfaulen, Mitfechten, skup, s kom pasti, uloviti, postiti se, gnjiti, bojevati se (beračiti).
 Mitfechter, der, sobojnik.
 Mitfertigen, v. n., z drugim vred podpisati kaj.
 Mitfinden, v. a., s kom kaj najti.
 Mitfinder, der, sonajdec, sonajdnik.
 Mitführen, v. n., s kom ribe loviti.
 Mitfliegen, Mitfliehen, Mitfließen, s kom, s čem, skup leteti ali ferletiti, bežati, teči.
 Mitfolgen, v. n., iti za kom, iti s kom; die mitfolgenden Urkunden, priložene pisma.
 Mitfressen, v. n. u. a., žreti s kom, skup.
 Mitfreude, die, združeno veselje.
 Mitfreuen, sich, Mitfröhen, Mitfröhnen, Mitführen, Mitführen, z družimi veseliti se, prezebovati, tlačati, čutiti, peljati.
 Mitgabe, die, dar, ki se komu da, ko kam gre, f. a. Mitgift.
 Mitgähnen, Mitgähren, s kom zdehati se, s čim vred vreti.
 Mitgang, der, hoja, pot v družbi s kom.
 Mitgaß, der, sogost.
 Mitgebären, v. a., skup poroditi; der Mitgeborene, sorojeneec.
 Mitgeben, v. a., dati komu kaj, da s sabo vzame; pridati komu koga; doto dati hčeri.
 Mitgebrauchen, f. Mitbrauchen.

Mitgefangene, der, die, sojetnik, sojetnica.
Mitgefühl, das, sočutje; f. a. Sympathie.
Mitgehen, v. n., s kom, s čim iti; es geht noch mit, že velja, še se more shajati; ni še prenemarno; im Kartenspiele, pomagati; etwas mitgehen heißen, zmakniti kaj skrivaj.
Mitgefährte, der, f. Gefährte.
Mitgehilfe, f. Gehilfe.
Mitgeigen, **Mitgeischen**, s kom gosti, uživati.
Mitgenosß, der, f. Genosß.
Mitgenossin, f. Genossin.
Mitgenuß, der, vkupno uživanje.
Mitgeschäftsführer, der, soopravilnik.
Mitgeschöpf, das, podobna stvar, sostvar.
Mitgeschell, f. Geßell.
Mitgewinnst, f. Nebengewinnst.
Mitgift, die, dota, nach V. in 3. Kr. prinos.
Mitgläubige, der, Gläubigenosse, sověrník; jonit soupnik.
Mitglied, das, fig. wörtl. soud, běst. ud, tovarš, družnik, f. übrigens die Bemerkung unter Glied.
Mitgliedschaft, die, lastnost, po kateri je kdo ud —.
Mitgraben, **Mitgrämen**, **Mitgrasen**, **Mitgreifen**, s kom vred, skup kopati, ujedati se, pasti se, seči po kaj.
Mithaben, v. a., pri sebi imeti.
Mithalten, v. n. u. a., mit Einem, Gines Parthei mithalten, s kom potegniti, vleči; einen Schmans, gostiti se, gostovati se s kom; ein Fest mithalten, praznik obhajati s kom, v družbi s kom; im Spiele, igrati s kom; wollen Sie mithalten, ali hočete z nami iti i. t. d.
Mithämmern, **Mithandeln**, **Mithängen**, **Mithaschen**, **Mithauen**, s kom vred kovati, kupčevati, obesati, loviti, sekati.
Mithelfen, v. n., tudi pomoči, pomagati komu; laßt uns mithelfen, pomozimo, pomagajmo.
Mithelfer, der, pomagavec, pomočnik, pomagac.
Mithelferin, die, pomagavka.
Mitherr, f. Gesellschaft.
Mitherrschafft, die, sovladavstvo.
Mitherrschen, v. n., s kom vladati.
Mitherrscher, der, sovladar.
Mithin, conj., tedaj, torej, po tem takem.
Mithirt, der, kdor s kom vkup pase; so-pastir.
Mithoffen, v. n., s kom upati, tudi upati.
Mitridat, der, f. Gegengift, zdravilo zoper strup, mitridat.
Mithungern, **Mithüpfen**, **Mithusten**, s kom ob enem gladovati, skakljati, kašljati.
Mithut, die, vkupna paša.
Mitigantia, f. Widerungsgrund.
Mitigiren, f. Lindern.
Mitjagd, die, vkupni lov.
Mitjagen, s kom vred lov imeti, loviti.
Mitjünger, der, součence.
Mitkaiser, der, socesar.

Mitkämpfen, **Mitkanen**, **Mitkehren**, **Mitfeuchen**, s kom vred bojovati, žvečiti, pometati, sopihati.
Mitkämpfer, der, sobojavec.
Mitklagen, v. a., s kom vred zatožiti, tožiti.
Mitkläger, der, sotožnik.
Mitklägerin, die, sotožnica.
Mitklang, f. Einklang.
Mitklatschen, **Mitklimmen**, **Mitklümpern**, **Mitklopfen**, s kom vred, z družimi ploskati, plezati, brenkati, terkati.
Mitknecht, der, sohlavec, russ. soslužnik.
Mitkneten, **Mitknien**, **Mitkochen**, **Mitkollern**, s kom ali s čim vred gnjesti, klečati, kuhati, valuckati.
Mitkommen, v. n., priti, iti s kom; komm mit, pojdi z mano, nami; pojdi tudi ti.
Mitkönnen, v. n., er kann nicht mit, ne more z njimi (iti).
Mitkranken, **Mitkrasen**, **Mitkrenzigen**, **Mitkriegen**, z družimi bolehati, praskati, križati, dobiti.
Mitkrieger, der, sovojščak, sovojšak, vojaški tovariš.
Mitkundig, adj., kdor z družimi vred za kaj vé.
Mitkutscher, der, sokočjaž.
Mitlachen, v. n., s kom smejati se, smejati se tudi.
Mitlärmen, v. a., s kom vred šundrati, ropotati.
Mitlassen, v. a., dopustiti komu, da gre s kom; laß ihn mit, naj gre z mano, dopusti.
Mitlaufen, v. n., s kom vred teči.
Mitlaut, R. der, soglasnik, soglasnica.
Mitlauter, der, f. Mitlaut.
Mitleben, **Mitreden**, **Mitkehren**, z drugimi vred živeti, lizati, učiti.
Mitlehrer, der, součnik, součnik.
Mitleid, **Mitleiden**, das, usmiljenje, smiljenje; auch pomilovanje; ich habe Mitleid mit ihm, smili, usmili se mi, pomilujem ga, milo, žal mi je zanj; Einem sein Mitleid äußern, koga milovati —; er erregte Mitleid, smilil se je ljudem, usmilili so se ga.
Mitleiden, v. n., terpeti s kom.
Mitleiden, das, f. Mitleid.
Mitleidenheit, die, terpljenje s kom, s čem; zur Mitleidenheit ziehen, tirjati, da tudi kaj pripomore.
Mitleidenschaft, die, f. Mitleidenheit; sostrast.
Mitleidenswerth, adj., usmiljenja vreden.
Mitleidenswürdig, adj., f. Mitleidenswerth.
Mitleider, der, pomilovavec, milovavec; besser Reider als Mitleider, boljši je da ti zavidačo, kakor da te pomilujejo.
Mitleidig, adj., smilen, milostljiv, miloseren; kdor z dragim vred davke plačuje.
Mitleidigkeit, die, smilenost, usmiljenost.
Mitleidslos, adj., neusmiljen, brez usmiljenja.

Mittags, *adv.*, opoldne.

Mittags- in Sigg. poldnevni, poldanski.

Mittagsbrod, Mittagessen, das, Mittagessmahlzeit, Mittagstafel, Mittagstisch, in den Städten, kosilo, u. obed; auf dem Lande, južina, obed. auch obedo.

Mittagsflucht, die, poldanska planjava, ploščad, plošad.

Mittagsgang, der, *mont.* žila, ki derži proti jugu.

Mittagsgast, der, gost na obedu, obednik, obedovavec.

Mittagsgebet, das, opoldanska molitev.

Mittagsgegend, die, južna stran.

Mittagsgelächte, das, zvonjenje o poldne.

Mittagsgefang, der, opoldansko petje.

Mittagsglode, die, es läutet die Mittagsglode, poldan zvoni.

Mittagsglut, die, poldanska vročina, pripeka.

Mittagsheimel, f. Mittagsgegend.

Mittagsheide, f. Mittagsglut.

Mittagshöhe, die, poldnevna visokost.

Mittagskost, die, poldanska hrana; f. a. Mittagessen.

Mittagskreis, der, Meridian, poldnik; pollednik, *poln.* poludnik.

Mittagsküste, die, južno obrežje.

Mittagsland, das, poldnevna dežela, (nach V. podsolčna zemlja), južna dežela.

Mittagsländer, der, prebivavec južne dežele.

Mittagslicht, das, poldanska svetloba.

Mittagslinie, die, polnedvna čerta, poldnevica.

Mittagsluft, die, opoldanska sapa.

Mittagsmahl, das, Mittagsmahlzeit, die, f. Mittagessen.

Mittagsmilch, die, opoldne molzeno mleko.

Mittagspol, f. Südpol.

Mittagspredigt, die, opoldanska pridiga.

Mittagspunkt, f. Südpunkt.

Mittagsruhe, die, počitek, pospavanje po obedu ali kosilu, opoldanski počitek; Mittagruhe halten, opočiti se, počiti, pospati po kosilu.

Mittagsrhythmus, die, *mont.* delo od poldne do večera.

Mittagsruhe, Mittagsschlummer, f. Mittagsschlaf.

Mittagssechsmal, der, pojedina opoldne.

Mittagsseite, die, poldanska (bei V. podsolčna) stran, južna stran, poldne.

Mittagssonne, die, poldansko solnce.

Mittagsspeise, die, opoldanska jed, jed pri obedu.

Mittagstunde, die, poldne, poldan.

Mittagstern, f. Sonne.

Mittagstafel, f. Mittagessen.

Mittagstisch, der, f. Mittagessen.

Mittagsvolf, das, južni narod.

Mittagswind, der, der Wind aus Mittag, jug, južni veter, krivec, nach *Gutsm.* sevec. bei V. podsolčnik (?); ein Wind um die Mittagszeit, opoldanski veter, opoldanska sapa.

Mittagszeit, die, poldan, um die Mittagszeit, o poldne.

Mittagszirkel, f. Mittagskreis.

Mittagswärts, *adv.*, proti jugu, proti poldanski strani, k jugu, k poldnevu, (nach V. proti solnce, pod solnce?).

Mittanzen, v. a., s kom plesati.

Mittänzer, der, plesavec, s kterim se pleše.

Mittänzerin, die, plesavka.

Mittanzen, v. a., s kom vred kerstiti.

Mitte, die, sredo; die Mitte des Hauses, des Gartens, sreda hiše, verta, u. f. f.; in der Mitte des Hauses, des Gartens, des Weges, v sredi hiše, sred hiše, verta i. t. d.; das in der Mitte liegende, die Mitte bildende, sredje, sredina, posredje, osredek; Mitte des Leibes, pas; einer aus unserer Mitte, eden izmed nas; in der Mitte sein, v sredi biti, srednji biti, med —; in der Mitte gehen, po sredi, med njimi (dvema, tremi i. t. d.) iti; Mitte des Monats, polovica mesca; in die Mitte stellen, medstaviti; in die Mitte werfen, medmetati; bis zur Mitte des Waldes, do srede gojzda, do sred gojzda.

Mittel, f. Mittler.

Mittel, das, Mitte, ober was in der Mitte ist, sredo, osredje, osredek; Paulus trat ins Mittel unter sie, Pavel je stopil v sredo med nje; im Mittel gehen, po sredi hoditi; das Mittel halten, na sredi biti, sred dvema rečema, sredenj biti; *mont.* ruda, kame-nje; sich in das Mittel schlagen, legen, in das Mittel treten, vmes stopiti, med nje (ko se pripravajo) stopiti, miriti, posrednik biti, (da bi pripravce narazen spravil); eine wirkende Ursache, so ferne man sich ihrer zur Erreichung einer Absicht bedient, pomocek, pripomocek, prirocek, pomogljaj, pomoga, poslužek, nach M. in St. prirok, nach dem Russ. sredstvo, nach dem Poln. sredzek; Mittel ergreifen, pripomočkov se prijeti; alle Mittel versuchen, pokusiti vse, kar bi utegnilo pripomoči; der Zweck heiligt die Mittel nicht, namemba ne posvečuje (ne opravičuje) sredstev; Mittel, *pl.*, Vermögen, premoženje, dnarji, bogastvo; bei Mitteln sein, premožin, začimen biti, imeti za čem; zu Mitteln gelangen, opomoči si, premoženje pridobiti, obogateti; Arzneimitteln, zdravilo, lek, gajilo, vracilo; kar pomaga n. pr. zelodeu, (Nagennittel), kar je dobro za —; pomoč za —; Mittel oder Werkzeug etwas zu verrichten, mit einem erklärenden Beifage, so wie in der Zusammensetzung mit Verbalhauptwörtern als Grundwort wird im Slov. häufig durch die dem Verbalhauptwörter angehängte Bildungsendung auf — alo, — ilo, — elo ausgedrückt, z. B. Mittel zur Reinigung, Reinigungsmittel, čistilo, Stärkungsmittel, krepealo u. dgl.; in der Wissenschaft, Medium, etwa sredstvo; f. a. Junst; ein untaugliches Mittel anwenden, (Ept.), vodo z rešetam zajemati, s svedram kravo dreti.

Mittel- in Sigg. srednji, posrednji.

Mittelader, die, srednja žila.

Mittelalter, *das*, srednja doba, srednje leta; in der *Geschichte*, srednji vek (in all. slav. *W.*).

Mittelart, *die*, srednji rod ali razpol, srednja sorta, versta.

Mittelbahn, *f.* *Mittelstraße*.

Mittelband, *das*, srednje vezilo; am *Dreschsegel*, goža, gož, jermen za cepec.

Mittelbar, *adj.* u. *adv.*, posredenj; posrednje, posredama, ne naravnost, po kom drugem; po sredstvih.

Mittelbarkeit, *die*, posrednost.

Mittelbaß, *der*, srednji bas.

Mittelbauchsgegend, *die*, srednji kraj trebuha.

Mittelbaum, *der*, srednje (visokosti) drevo.

Mittelbein, *das*, srednja kost, noga.

Mittelbelang, *der*, srednji znesek.

Mittelbier, *das*, srednji ol.

Mittelbing, *das*, srednja reč, sreda, sredina; obostranska reč; kar samo na sebi ni ne dobro ne zlo, ne lepo ne gerdo.

Mitteldurchschnitt, *der*, srednja cena.

Mittelendwied, *der*, posredni namen.

Mittelenle, *die*, srednja rasa.

Mittelenle, *f.* *Steinenle*.

Mittelfall, *f.* *Geierfall*.

Mittelfarbe, *die*, srednja barva, vmesna barva; *Halbfarbe*, *Regziatinta*, nach *Zalok*, nadablik.

Mittelfeld, *das*, srednje polje; an der *Baugenare*, sreda osi.

Mittelfell, *das*, (mediastinum), mreža.

Mittelfinger, *der*, srednji perst, imenitni perst (*V.*), veliki perst, srednjak.

Mittelfläche, *die*, srednja ploščad, ploščad.

Mittelfleisch, *das*, *Dammgegend*, in der *Anatomie*, presedeck, srednje meso.

Mittelform, *die*, srednja oblika, srednja velikost.

Mittelfurche, *die*, osredek; die *Mittelfurchen* aufzähren, osredke pobrati, pobirati, maliga rezati.

Mittelfuß, *der*, (*Metatarsus*), rož, *böhm.* nart.

Mittelgang, *der*, srednje hitra hoja.

Mittelgattung, *die*, sredanja (*V.*), srednje plemo, srednji rod.

Mittelgebirge, *das*, hribje, *pl.*, posrednje gore.

Mittelgeige, *f.* *Violoncell*.

Mittelglied, *das*, srednji člen; *f.* a. *Mittelsak*.

Mittelgrad, *der*, srednja stopnja.

Mittelgröße, *die*, srednja postava, srednja velikost.

Mittelgürtel, *die*, srednji pas.

Mittelgut, *das*, srednje blago.

Mittelhand, *die*, *Metacarpus*, zwischen den *Fingern* und der *Handwurzel*, *dlan*, *böhm.* zaperstje.

Mittelhändler, *der*, mešetar.

Mittelheer, *f.* *Mitteltreffen*.

Mittelhengst, *der*, žebec srednje velikosti.

Mittelholz, *das*, drevo, drevje srednje visokosti.

Mittelhorn, *das*, srednji rog.

Mittellagd, *die*, srednji lov.

Mittellahre, *pl.*, srednje leta človeškega življenja.

Mittellaut, *der*, srednji glas.

Mittellang, *der*, srednji žvenk.

Mittelluecht, *der*, srednji hlapec.

Mittellreis, *f.* *Aequator*.

Mittelland, *das*, dežela v sredi; srednje dobra zemlja.

Mittelländisch, *adj.*, osredenj; *mittelländisches Meer*, osrednje, sredozemelsko, sredozemno morje (*russ.*).

Mittellaut, *der*, srednji glas.

Mittellauter, *der*, srednoglasičnik †.

Mittelleinwand, *die*, *Bergleinwand*, hodnik, hodnično platno.

Mittellinie, *die*, srednja čerta, *f.* a. *Aequator*; *Mittelstraße*.

Mittelloch, *das*, srednja luknja.

Mittelloß, *adj.*, nepremožin, brez premoženja, potreben.

Mittellofigkeit, *die*, nepremožnost, potrebnost.

Mittelmagd, *die*, srednja dekla.

Mittelmann, *der*, srednjiga stanu človek, srednje premožni človek; *f.* a. *Vermittler*.

Mittelmäß, *die*, srednja mera.

Mittelmäßig, *adj.*, sredenj, srednje mere (ne velik, ne majhen, ne lep, ne gerd); *f.* a. *Beschränkt*.

Mittelmäßigkeit, *die*, srednost, posrednost; srednja, ne velika vrednost.

Mittelmast, *der*, srednje drevo, srednji ali veliki jadrenik.

Mittelmaner, *die*, srednja stena, srednji zid.

Mittelmeer, *das*, *f.* *Mittelländisch* (es *Meer*).

Mittelmehl, *das*, srednja moka.

Mittelloch, *der*, vol srednje velikosti.

Mittelpapier, *das*, srednje lični papir.

Mittelpreis, *der*, srednja cena.

Mittelpunct, *der*, sredeck, osredje, sama sreda, *russ.* sredotočje, (sredopieje), etwa auch *središče*, *središe*; *die Mitte*, sreda, sredina; *der mittelfte Kern*, sredanja, (*V.*); *fig.* serce; *f.* a. *Schwerpunkt*.

Mittelpunctbewegung, *die*, obračanje okoli središča, središa.

Mittelrad, *der*, srednje kolo.

Mittelraft, *die*, im *Schloße* eines *Feuergewehres*, druga stopnja.

Mittelreif, *der*, srednji obroč.

Mittelriegel, *der*, srednji zapah.

Mittelschiffen, *das*, srednja cevka.

Mittelschiffen, *der*, eines *Ackerbeetes*, verhrad (*V.*), sklad.

Mittelsatz, *das*, srednja sol, zložena sol.

Mittelsak, *der*, srednji stavek, *russ.* srednja posylka; srednji znesek.

Mittelschlag, *der*, srednost, srednja versta ali sorta; vom *Mittelschlage* sein, srednji biti, srednje velikosti, dobre biti; *f.* a. *Mittelgattung*.

Mittelschnepe, f. Gaarschnepe.

Mittelschritt, der, srednji, srednje nagli korak.

Mittelschrott, der, srednji svinec.

Mittelsmann, f. Mittelsperson.

Mittelsorte, f. Mittelschlag.

Mittelsperson, die, srednik (auch *altst.*), posrednik, mešetar.

Mittels, *adv.*, s, z, po, s pomočjo; mit-
tels des Schließels, s ključem.

Mittelsadt, die, srednje (veliko) mesto.

Mittelsand, der, srednji stan.

Mittelsange, die, im Wagen, sora, svora.

Mittelsatur, f. Mittelsgröße.

Mittelsche, *adj.*, sreden, naj nasrednjiši.

Mittelsieg, der, srednja steza.

Mittelsimme, die, srednji glas.

Mittelsraße, die, srednja cesta, srednja
pot; *fig.* posredek, sreda, zmernost, sred-
nost; golden ist die Mittelsraße, v sredi,
v zlati skledi; mera je v vsem naj boljši.

Mittelsrich, der, (signum conjunctionis),
vezaj, zvez (V.).

Mittelsrud, das, das mittelsche Stück einer
wie immer gearteten Sache, srednja, sredina;
srednji kos, kos iz srede.

Mittelsrufe, die, srednja stopnica.

Mittelsrag, der, vmesni dan.

Mittelsiefe, die, srednja globokost.

Mittelsinte, f. Mittelsfarbe.

Mittelsion, der, srednji ton, glas.

Mittelsreffen, das, f. Centrum; srednja
vojska, sredina vojske, serce vojske.

Mittelsrud, das, srednje sukno.

Mittelsrache, die, posredni vzrok.

Mittelsvieh, das, srednje velikosti, do-
brote živina.

Mittelswall, der, srednji nasip.

Mittelswand, die, vmesna stena, pregraja,
pretin.

Mittelsweg, der, srednja pot, f. Mittel-
straße.

Mittelsweg, das, ohlance *pl.*, f. Berg.

Mittelswind, der, vmesni veter, medveter.

Mittelswort, das, srednja beseda; Parti-
cipium, deležje †, prilozaj †.

Mittelszahn, der, srednji zob.

Mittelszeichen, das, srednje znamenje;
waidm., nastop.

Mittelszeit, die, srednji čas, f. a. Mit-
telalter.

Mittelszeitig, *adj.*, srednjocasen.

Mittelszeug, das, srednja roba.

Mittelszweck, der, posredni namen.

Mitten, *adv.*, sred, v sredi, na sredi, v
sredini, po sredi; mitten in der Stadt woh-
nen, sred (*rus.* sredi) mesta prebivati;
mitten auf der Wiese, nasred (na sredi)
travnika; mitten ins Herz, vsred serca,
ravno v serce; mitten entzwei brechen, na
sredi, po sredi razlomiti; mitten unter der
Predigt, na sredi pridige, med pridigo;
mitten unter die Feinde, na ravnost med
sovražnike; mitten durch, po sredi skozi,
skozi.

Mitternacht, die, polnoč, (*altst.* polunoč
u. polnoštije), auch polnoči; um Mitter-
nacht, o polnoči; vor Mitternacht, pred
polnočjo; nach Mitternacht, po polnoči; ge-
gen Mitternacht, proti polnoči; Himmelsge-
gend, polnoč, sever, bei V. odsolčna stran.
Mitternachten, v. n., es mitternachtet, pol-
noči bo, se bliža.

Mitternächig, *adj.*, polnočen.

Mitternächlich, *adj.*, der Mitternacht äh-
lich, polnočnast; gegen Mitternacht liegend,
polnočen, severn.

Mitternachts, *adv.*, o polnoči.

Mitternachtsgang, der, opolnočna hoja.

Mitternachtsgegend, die, polnoč, sever,
polnočna stran.

Mitternachtsflut, die, severno obrežje.

Mitternachtsland, das, polnočna, se-
verna dežela.

Mitternachtsländer, f. Nordländer.

Mitternachtsseite, die, polnočna, severna
stran.

Mitternachtsstille, die, polnočna tišina.

Mitternachtsstunde, die, polnočni čas,
polnočna ura, polnoč.

Mitternachtsvolk, das, severni narod.

Mitternachtswärter, *adv.*, proti severju,
proti polnoči.

Mitternachtswind, der, Nordwind, sever.

Mitternachtszeit, die, polnoč, polnočna
doba.

Mittenfel, der, sovrag.

Mittensafen, *pl.*, sredpost, sredopostje; der
Sonntag Laetare nach den Mittensafen, sred-
postna nedelja.

Mittshäter, der, sokrivec, tovarš, deležnik
hudodelstva.

Mittheil, der, delež.

Mittheilbar, *adj.*, podeljiv, naznanljiv.

Mittheilbarkeit, die, podeljivost, na-
znanljivost.

Mittheilen, v. a., podeliti, udeliti, deliti,
podeljevati, podati, dati, podajati; udele-
ziti koga česa; eine Nachricht mittheilen,
naznaniti, naznanjati, povedati reči, na
znanje dati; sich mittheilen, (v. r.), seine
Gedanken mittheilen, razodeti, razodevati
svoje želje, misli; schriftlich, pisati komu
kaj; sich mittheilen, von Krankheiten, prijeti,
prijemati se, iti naprej; mittheilen, nach an-
dern slav. M. auch priobēiti, priobēvati;
mittheilend, f. Mittheilsam.

Mittheiler, der, podeljevalec, dajavec.

Mittheilhaft, f. Theilhaft.

Mittheilsam, *adj.*, kdor rad svoje misli
razodene, odkrije; priljuden, ki rad govori.
Mittheilsamkeit, die, lastnost, po kateri
kdo rad svoje misli in želje razodeva.

Mittheilung, die, naznanilo, poročilo.

Mitthun, v. a., skup dajati.

Mittler, der, srednik, posrednik, mešetar;
Seiland, odrešnik, odrešenik.

Mittleramt, das, posredovanje, posredstvo.

Mittlere, Mittelsche, *adj.*, sreden; von
Mittlerin, die, srednica, posrednica.

mittlerer Größe, srednje velikosti; ein mittlerer Zeitwert, srednji glagol.
 Mittlerweile, *adv.*, med tem, v tem času.
 Mittlerweilig, *adj.*, črna začasen, medtemen.
 Mittoßen, Mittoßen, Mittoßen, z družimi, hkrati divjati, doneti, bučati, bobneti.
 Mittragen, *v. a.*, sabo nesti.
 Mittrauen, Mittrauen, z drugimi vred poročati, žalovati.
 Mitreiben, *v. a.*, sabo gnati, z družimi vred, skup gnati.
 Mittrieb, *der*, f. Mitweide.
 Mittrinken, *v. n.*, z drugimi piti; er trinkt auch mit, on tudi ž njimi (z nami) pije.
 Mittrinker, *der*, pivec, sopivec.
 Mitwöch, *der*, Mitwöch, *die*, sreda.
 Mitwöchentlich, *adv.*, vsako sredo.
 Mitwöch, *adv.*, v sredo; vsako sredo.
 Mitwöchen, *v. a. u. r.*, z drugimi vred vaditi kaj, se, vaditi se tudi.
 Mitunter, *adv.*, včasih, *serb.* kadkad, s čem vred, vmes.
 Mitursache, *die*, vkupni vzrok.
 Mitverbrecher, *der*, eden hudodelnikov, ki so doprinesli kako hudodelstvo, deležnik hudodelstva.
 Mitverbrecherin, *die*, deležnica hudodelstva.
 Mitverschwarene, *der*, deležnik zarote, punta, sorotnik, sopuntar.
 Mitverweser, *der*, vkupni oskerbnik.
 Mitvormund, *der*, sovarh.
 Mitvormünderin, *die*, sovarhinja.
 Mitwachen, *v. r.*, s kom drugim na straži biti.
 Mitwägen, Mitwählen, s čem drugim, s kom vagati, voliti.
 Mitwähler, *der*, sovolivec.
 Mitwählen, *v. a.*, s čem drugim valiti.
 Mitwandern, *v. n.*, s kom iti, hoditi, popotovati; wandern mit, popotvaj tudi ti, pojdi z nami.
 Mitwehen, *v. n.*, iz ene strani vleči (od več vetrov).
 Mitweide, *die*, vkupna paša, spolovna (V.) paša.
 Mitweiden, *v. a.*, vkup pasti, s kom drugim pasti; *v. n.*, skup pasti se.
 Mitweinen, *v. n.*, s kom jokati se.
 Mitweinzertl, *der*, sogornik.
 Mitwerben, *v. n.*, s kom drugim snubiti.
 Mitwerber, *der*, sosnubač; f. a. Competent.
 Mitwille, *der*, edina volja.
 Mitwirken, *v. n.*, skup delati, s kom drugim delati, pripomoči, pripomagati k čemu, s kom drugim prizadevati si, poganjati se za kaj, *russ.* soddéjstvovat; also wirft zum Guten mit, vse zdaja k dobri mu.
 Mitwirker, *der*, sodelavec.
 Mitwirkung, *die*, pomoč, pripomoč, vkupno delanje, *russ.* soddéjstvovanje.
 Mitwissen, *v. a.*, s kom vred, hkrati kaj vediti.
 Mitwissen, *das*, znanje, vedenje, ved, vkupno, hkratno vedenje; ohne mein Mit-

wissen, *nach V.* brez mojega vedeza, auch brez moje vedi; *n.* jez, da jez nisim vedil.
 Mitwissenschaft, f. Mitwissen.
 Mitwisser, *der*, sovedec, sovednik, (svedok, Zeuge); sokrivec.
 Mitwohnen, *v. n.*, s kom skup stanovati.
 Mitwohner, *der*, in Städten Weis, Schuß, verwandt, sosed; in Weinbergen, sogornik, mejaš.
 Mitwohnerin, *die*, soseda; im Weinberge, sogornica.
 Mitwollen, *v. a.*, s kom drugim, s čem drugim kaj hoteti.
 Mitzahlen, *v. a.*, s čem šteti, pristeti, pristevati; västeti, västevati; man hat ihn nicht mitgezählt, njega niso šteli.
 Mitzeitig, *adj.*, sočasen, istodoben.
 Mitzeitigkeit, *die*, sočasnost.
 Mitzeuge, *der*, sopriča; kdor je s kom priča v čem.
 Mitziehen, *v. a.*, vleči s kom, s čem; *v. n.*, s kom drugim iti kam, podati se kam.
 Mitzittern, *v. n.*, s kom tresti se.
 Mitzwed, f. Nebenzwed.
 Mixtur, *die*, mešanje, zmes, mešanina, mikstura *.
 Mnemonik, *die*, Gedächtnisfunkt, umetnost, ali nauk, kako spomin vaditi, krepiti; mnemonika *.
 Möbel, f. Meubel.
 Mobil, *adj.*, f. Beweglich, ein Heer mobil machen, previditi z vsem za odhod potrebnim, pripraviti, ugotoviti vojsko; na nogo spraviti, postaviti.
 Mobilarvermögen, *das*, premikljivo premoženje.
 Mobiliareffekte, *pl.*, premikljive reči.
 Mobilien, *pl.*, f. Rubel(n); prenesljivo blago, premikljivo blago, gibljivo imetje, pohiše, pohišno orodje, pohišna oprava.
 Mobilisieren, f. Mobil (machen), Rüsten.
 Mobilität, f. Beweglichkeit.
 Roblicht, *adj.*, prestrojen (od usnja).
 Robalität, *die*, način, ravnava; f. Verfahrungsweise.
 Mode, *die*, šega, navada, a. kolomera (eig. der papierene Schnitt der Schneider), moda, *russ.*, *poln.* n. böhm. kraj (Schnitt); der Mann n. der Mode, mođ po šegi; eine Mode mitmachen, po šegi se nositi, po šegi se ravnati; die Mode bringt es so mit sich, šega tako hoče; es ist die Mode so, tako je šega, navada; es ist aus der Mode gekommen, zastaralo se je, ljudje so opustili; *russ.* eto vyšlo iz mody; Mode werden, v navado, v šego priti, prihajati; Mode sein, po šegi biti, navada biti; navadna noša, (Tracht).
 Modes- in Sigg. po šegi, po novi šegi, po oboni, veljavni navadi, modni, po modi.
 Modeartifel, f. Modwaare.
 Modeandrud, *der*, beseda (objubljena), ki je v navado prišla.
 Modeband, *das*, trak po novi šegi.
 Modegeist, *der*, duh mode.
 Modehandel, *der*, kupčija z blagam po novi šegi, z modnim blagam.

Modelleib, das, obleka po novi šegi.
Modelrantheit, die, bolezen, ki kje v navado pride, pa hitro mine; modna bolezen.
Model, **Modell**, das, auch, der, Maß, mera; Figur, Muster, podoba, obrazec, model*; in and. sl. M. auch vzor; eine verzierte Form, Gießform, nach dem Böhm. u. Serb. kalup, auch tvorilo, model*; für Kerzen, ulivalo, lijak.
Modeladen, der, prodajavnica modniga blaga.
Modelaster, das, modna pregreha.
Modelbreit, das, f. Formbreit.
Modeler, der, kalupar, modelir.
Modelholz, das, kalupni les.
Modeling, f. Modelnarr.
Modeliren, f. Modeln.
Modellkunst, die, kaluparstvo, podobarstvo.
Modellmacher, der, kalupar.
Modeln, v. a., mit Figuren versehen, s podobami delati, podobiti, (in večkrat prenarajati); gemodelte Feinwand, platno s podobami, podobasto platno; eine gewisse Gestalt geben, upodobiti, podobiti, podobo dati, dajati; Modelle machen, kalupe ali tvorila delati, rezati.
Modellsammlung, die, zbirka kalupov, obrazcov.
Modellschneider, der, kalupar, kaluporez.
Modellstuch, das, zum Muster bei Nähterinnen, abrazi, podobe, nach V. podobasto platno.
Modenarr, der, gizdalin, ki se v vsem ravna po modi; ki nori za modo.
Moder, der, der schlammige Boden eines Sumpfes, blato, glen, grez, mlaka; blato cestno; ein fauler, mürber Körper, trohblad, trohlina, trohloba, perhlad, preperela reč, gajilina; nach Moder riechend, trohljen, zaduhel po gajilobi; zu Moder werden, f. Verwesfen.
Moderat, f. Mäßig.
Moderato, zmérno.
Moderduft, der, f. Modergeruch.
Modererde, die, trohlija perst, zemlja, gajilovica.
Modererz, das, močvirna železna ruda.
Modergeruch, der, duh po plesnobi ali trohlubi, plesnjev smrad, zaduhlost.
Modergrund, der, blato, grez.
Moderhaken, der, blatna mreza.
Modericht, adj., preperelast; nagnjiti.
Moderig, adj., f. a. Faul; blaten, plesnjev; dem Moder ähnlich, blatast; morisch, trohljen, preperel, trulj, gajiloben, perhel, operhel; modriges Holz, perhlad, tnalovina, f. Faul; moderig schmecken, riechen, po trohlienem, operhlem, gajilem diäti, duh imeti.
Moderiren, f. Mäßigen, Ermäßigen.
Moderform, f. Mutterform.
Modern, v. n., trohneti, perhneti, gnjiti, prepereti, pereti, nach V. auch spestriti se, pestriti (?), p'atriti im *Altst.* bunt, gekreist (machen), serb. truliti, [nach *Gutsm.* okerbti; f. a. Faulen.
Modern, adj., modisch, nov, po novi šegi,

sedanj, kakor je sedaj navada ali šega, prav nov.
Modernisiren, v. a., na novo šego pre-delati, prenarediti, po novi šegi narediti; napraviti, kakor je sedaj navada.
Modernisirung, die, prenariedba po sedanji navadi.
Moderwasser, das, das über einen lehmigen Boden stehende, ilovénica, glinovica, slinjevica, nach V. rumenica.
Moderschneider, der, krojač po novi šegi, auch kolomeri (gebr.).
Modeschönheit, die, lepota po novi šegi.
Modest, f. Bescheiden.
Modestisch, die, strast, pohlep, nositi se po novi šegi.
Modestüchtig, adj., gizdav in strasten na vsako novo šego.
Modetracht, die, noša po novi šegi.
Modice, zmérno.
Modification, die, prenariedba, sprememba, omara.
Modificiren, v. a., premeniti, premenjati, prenarediti, nach V. omeriti, omérjati, natanéneje odločiti.
Modisch, adj., po novi šegi, po modi, moden, novomodén.
Modistin, die, modistka.
Modulation, die, zavijanje, previjanje glasa, modulacija.
Moduliren, v. a., mit der Stimme abwechseln, glas premenjati, zavijati, previjati, glas ali z glasam zvijati.
Modus, der, f. Art, Weise.
Möge, f. Macht.
Mögen, v. n., f. Können; moči (morem, mogel), bei V. auch magati und zamoči (f. die Bemerkung unter Können), v moči biti, moč imeti; mag wohl ein Blinder dem andern den Weg zeigen? ali more slepec slepca voditi? Erlaubniß haben etwas zu thun, moči, smeti; für mich mag er es thun, za mojo stran more, sme storiti; kar se mene tiche, naj stori; jez mu ne branim; was mag ihn wohl aufhalten? kaj bi ga koli mudilo? kaj ga vender le mudi? du magst es immerhin thun, le stori; du magst zusehen, le gley; sie mögen zusehen, naj gledajo; es mag sein, bodi; naj bo; von ungewissen Sachen, sein, geschehen können, mit neki; es mag irgendwo stecken, neki mende tiefer; was mag unser Vater machen? kaj neki dela oöe? was mag das wohl kosten? koliko bi to moglo veljati? ich mag thun was ich will, so ist es nicht recht, naj storim, kar hočem, ni prav; was immer du von mir verlangen magst, karkoli bi od mene želel; alles, was du wünschst magst, karkoli želiš, karkoli si willst; sie mag ein ganz gutes Gemüth haben, mogoöe je, da ima prav dobro serree, utegne imeti; wie mag das zugehen? kako je neki to? was mag das doch bedeuten? kaj neki to pomeni? wie mag es mit dem Kranken stehen? kako je neki bolniku? mit dem Nebenbegriffe der Gleichgültigkeit von Seiten des Lebenden, mit dem Imperativ;

es mag dabei bleiben, naj per tim ostane; sie mögen beide kommen, naj prideta oba; du magst lachen oder weinen, smejaš se ali jokaj; du magst kommen wann du willst, pridi kadar koli hočeš; eine nahe Möglichkeit, eine Beforgniß bedeutend, utegniti; ich fürchte, er möchte kommen, bojim se, da bi prišel, da bi utegniti priti; bojim se on utegne priti; kommen Sie, die Speisen möchten fast werden, pridite, jedi bodo omerznile, se shladile, bi utegnile omerzniti (V.); ich hätte blutige Thränen weinen mögen, kervave solze bi bil točil; still! man möchte dich hören, tiho! bi te slisali; tiho! da te ne zaslišijo; eine Vermuthung andeutend, more biti; als Hilfszeitwort den Optativus ausdrückend, bi; ich möchte ihn gerne sehen, rad bi ga vidil; O! daß ich ihn umarmen möchte, O! da bi ga objel, da bi ga mogel objeti; möchte er doch kommen, da bi li prišel; mögen für: wollen, Lust haben, im Indicativo, hoteti; das Buch mag ich nicht, teh bukev nočem; er hätte es bekommen können, wenn er gemacht hätte, dobil bi bil, ako bi bil hotel; ich kann und mag es nicht thun, ne morem in nočem storiti tega; im Conjunctivo, bi rad; ich möchte ein solches Haus, tako hišo bi rad (imel); sie möchte es schon haben, rada bi že imela; ich habe es nicht thun mögen, nisim hotel storiti; du hättest es wohl thun mögen, ti bi bil storil; ich möchte gern, meni bi se hotlo; ich mag gern Milch trinken, rad pijem mleko; es mochten etwa acht Tage vergangen sein, kakih osem dni je minilo; er mag das wohl leiden, to ima rad.

Möglich, adj., mogoč, kar more biti; es ist möglich, mogoče je; es ist unmöglich, ni mogoče, ni moči (nach Andern ni moč), ne more biti; böhm. u. poln. možny, russ. vozmožny; es ist keine Hilfe mehr möglich, ni je (nobene) pomoči; ni moči več pomagati; thue dein Möglichstes, stori, kar je mogoče; ist es möglich? ali je mogoče? ali more to biti? moralisch möglich, kar se sme; ist es möglich, daß ich komme, morda pridem, more biti, da —; utegniti bi priti; möglichen Falles, ko bi se primerilo, utegnilo bi —; so viel es mir möglich sein wird, kar bom mogel.

Möglichkeit, die, mogočnost (V.), mogočnost, (eig. Nichtigkeit), možnost; am Besten jedoch adjectiv. durch eine Auflösung, z. B. die Möglichkeit der Sache bestreite ich nicht, ne pravim, da bi to bilo pomogoče, da bi to ne moglo biti; nach meiner Möglichkeit, kar je (bo) meni mogoče; es war keine Möglichkeit, ni bilo mogoče, ni bilo moči.

Möglichmachung, f. Verwirklichung.

Möglichst, adj., supert., schreibe mir möglichst bald, piši mi, kakor boš mogel, berž ko boš mogel; ich habe mein Möglichstes gethan, storil sim kar sim le mogel, vse, kar, karkoli sim mogel.

Mogul, Großmogul, Mogul *.

Mohamedaner, f. Muhammedaner.

Mohn, der, (Papaver), mak, fig. f. Schlaf, Opium.

Mohn in Bßgn. makov.

Mohnartig, adj., makast, makovn. st.

Mohnladen, der, makova potica, russ. makovnik.

Mohnhaupt, das, makova glava, makovka, makovica.

Mohnflöße, pl., makovi cmoki.

Mohnkopf, der, f. Mohnhaupt.

Mohnkuchen, der, f. Mohnladen.

Mohnöl, das, makovo olje.

Mohnsaft, der, makov sok.

Mohnsame, der, makovo seme.

Mohnstengel, der, makovo steblo.

Mohnstücken, Mohnflöße, makovi cmoki.

Mohnstuppe, die, makova juha.

Mohr, der, ein Neger, Schwarzer, zamorec, zamorec, (eig. ein Leberfleckiger), černeč; ein Zeug, moar, mor; einen Mohren weiß waschen wollen, bob v steno metati; minetischer Mohr, siv prah iz živiga srebra in žepa, čern-i t.

Mohr, das, f. Moor.

Möhre, die, die gelbe Möhre, gelbe Rübe, koren, coll. korenje; das Kraut davon, cima, nat-i od korenja; eine in den Samen zur Unzeit schießende Möhre, merkev, merkvice, (in andern sl. M. für Möhre überh.).

Mohregel, die, černa pijavka.

Mohren in Bßgn. zamorski, černi.

Mohrengeſicht, das, černi, zamorcov obraz; zamorec.

Mohrengran, adj., černosivkast.

Mohrenhirse, die, (Mohrhirse), sivo proso, sirka; (Sorghum vulgare), sirek, sirkovina.

Mohrenhuhn, das, černi bažan.

Mohrennabe, der, zamoreček.

Möhrenpfad, der, kuhanje korenja.

Mohrenkopf, der, zamorcova, černa glava; černoglavec, černoglavka.

Mohrenkimmel, f. Möhre.

Mohrenland, das, zamorska zemlja, dezela, zamorski kraji.

Mohrenländisch, adj., zamorsk.

Mohrenpfeffer, der, černi poper.

Mohrenslave, der, zamorec sužnji.

Mohrente, die, černa raca.

Möhrenverkäufer, der, korenjar.

Mohrenweizen, f. Ruhweizen.

Mohrenwilde, die, neka grasiča.

Mohrin, die, zamorka, zamurka.

Mohrisch, üblicher Maurisch, zamorsk, maversk.

Mohrfress, der, černi rak.

Möhrelein, das, zamorec, zamoreček; korenček.

Mohrmeise, f. Graumeise.

Mohrrübe, die, koren, coll. korenje.

Mohrrübenader, der, korenje; nach der Grute, korenische, korenise.

Moitie, f. Sülste.

Moter, der, ladjarsko kladvo.

Moskafasch, der, Mokanska (Moska) kava.

Mola, die, nach V. snetje, poln. zasniad, f. Montalb.

Molch, der, (Salamandra), močerad, (mačarad), *serb.* daždenjak.
Molchartig, *adj.*, močeradast.
Molde, die, f. Mulde.
Moldwolf, f. Erdgrille.
Moleküle, f. Belästigen.
Molinist, der, Molinist*.
Mollen, *pl.*, (im R. D. Wasse), siratka für sirovatka, bei *Gutm.* sirotka, (*russ.* syvorotka, *poln.* servatka, oder viell. für sirovodka, Käfewasser), nach *M.* zmedki.
Mollendieb, f. Schmetterling.
Mollenfische, die, belkasta češnja.
Mollenfur, die, ozdravljanje s siratko; sie gebrauchen, ozdravljati se s siratko.
Mollenlöffe, der, posnemavnica.
Mollität, *adj.*, siratkast.
Mollig, *adj.*, kar ima siratko v sobi, siratkav.
Mollkraut, f. Schlüsselblume.
Moll, der, Molton, ein Zeug, nach dem *Poln.* multani *pl.*; in der Rußl. f. Molton.
Molle, die, f. Mulde; Rindvieh.
Mollerbrod, f. Hageborn.
Mollton, der, mehki, mili glas.
Mollusken, *pl.*, moluski, zlezasti červi.
Mollwurm, f. Maulwurf.
Moloch, der, (Götze), moloh.
Molossus, der, ein Bersefuf, (— — —), molos.
Molch, *adj.*, in den ersten Grad der Fäulnis übergehend, nagnjit.
Moltebeere, die, (*Rubus chamaemorus*), neke rujavkaste maline, *russ.* moroska.
Moly, das, *poln.* smagliczka.
Moment, der, f. Augenblick, Zeitpunkt; Theil.
Momentan, *adj.*, f. Augenblicklich, Vorübergehend.
Momus, der, Gott des Spottes, Momus.
Monachifiren, v. n., sich mönchlich betragen, po mniško se vesti, obnašati.
Monade, die, monada, f. Atom.
Monadelphie, *pl.*, etwa enobratje, enobratstvo.
Monandria, *pl.*, etwa enomöstvo.
Monarch, der, samoderzec (*altsl. u. russ.*), samooblastnik, samovladee, edinovladee, samovladnik, monarh*.
Monarchie, die, samoderstvo, samovladarstvo, samovladje, edinovladstvo; derzava edinovladna, bodi si cesarstvo, kraljestvo, vojvodstvo ali knežija; auch monarhija*.
Monarchin, die, samoderzica (*russ.*), samovladnica, samooblastnica.
Monarchisch, *adj.*, samovladen, edinovladen, samovladarsk, monarhijsk, *russ.* samoderzaven.
Monasterium, f. Kloster.
Monat, der, mesec, (im R. a. mesene); in einem Monat, v enem mescu, v štirih tednih.
Monatlang, *adj. u. adv.*, (en) mesec, več mescev.
Monatlich, *adj.*, mesečen; *adv.*, na mesec, vsaki mesec; od mesca do mesca; monatliche Reinigung, Zeit, das Monatliche, anständig, navadna, (navadno imeti), perilo,

pranje, čas, mesečina (*M.*), čišča, čiša, čišenje, čišenje, nach *Gutm.* auch diže, diženga (?), *russ.* mesečno; die monatliche Reinigung haben, navadno imeti, mesečno imeti, svoj čas imeti, prati, *poln.* na perilu imeti.
Monats = Monat, in 3ßß. mesečni, mescev.
Monatsbericht, der, mesečno poročilo.
Monatsblume, f. Maßliebchen.
Monatsbuch, das, mesečni zapiski.
Monatsfluh, f. Monatlich(e Reinigung).
Monatsfrist, die, odlog za (en) mesec, mesec; in Monatsfrist, v enem mescu, za en mesec, in aut. slav. M. za mesec; mesec dni.
Monatsgeburt, die, izplav.
Monatsgeld, das, auch Monatsgelb, mesečni denar, mesečna plaça, mesečno plačilo; nach *V.* auch mesečina, mesec, i. B. das Monatsgeld beziehen, mesec potegniti.
Monatsheilige, der, mesečni svetnik.
Monatskind, f. Monatsb.
Monatsname, der, mescevo ime.
Monatsrettig, der, redkvice, redkev.
Monatsrosee, die, mesečna roza, f. a. Monatlich.
Monatschrift, die, mesečnik, mesečni časnik.
Monatssold, f. Monatsgeld.
Monatsuhr, die, ura, ki se v enem mesce enkrat navje.
Monatsweise, *adv.*, na mesce, na mesec, mesecama, vsaki mesec, po mesce; monatsweise mieten, na mesec vzeti, najeti.
Monatszeit, die, f. Monatlich(e Reinigung).
Mönch, der, mnih, menih, redovnik, *russ.* monah, černe; Mönch werden, mochen, pomnisiť koga, se, mnišiti koga, se; wie ein Mönch, po mniško; Gintm den Mönch stechen, opehariti koga; Mönchlein, *dim.* mnišek; ein verschnittenes Thier, rezanec, *kopljenee.
Mönchlein, Mönchen, v. n., po mniško delati, misliti; v. a., pomnisiť, mnišiti; rezati, skopiti, skapljati.
Mönchentand, der, mniška igrača.
Möncherei, die, mništvo.
Mönchheit, die, mništvo, meništvo.
Mönchisch, *adj.*, mnišk, menišk, samotarsk.
Mönchweise, die, (schwarzgeittiger Sänger, Schwarzblattel, černa penica, černoglavka.
Mönchs in 3ßß. mniški, samostanski.
Mönchsblatt, f. Löwenzahn.
Mönchsbogen, der, prazna stran na kaki natijseni poli.
Mönchseier, f. Geierkönig.
Mönchsgelehrsamkeit, die, mniška, samostanska učenost.
Mönchsgewand, das, mniško oblačilo.
Mönchslappe, die, meniška kapa, kapuca.
Mönchskloster, das, mniški, meniški samostan ali kloster.
Mönchsnitte, die, meniška halja, kuta (habit).
Mönchseben, das, mniško, samostansko življenje, nach *M.* mnihoвање.
Mönchsorden, der, mniški red.

Mönchsplatte, die, mniška plesa.
Mönchskrift, die, gotiſko pisanje.
Mönchſitz, der, meniſko prebivaliſce, prebivaliſce, ſamoſtan.
Mönchſſtand, der, mniſki ſtan.
Mönchſtaube, f. Schleiertande.
Mönchſweſen, das, mniſtvo.
Mönchthum, f. Mönchheit.
Mönchſwurz, f. Wohlverleiſ.
Mond, der, meſec, luna (auch *altſl. u. ruſſ.*); der Mond ſcheint, luna, meſec ſveti; der Mond nimmt zu, meſec raſte; der Mond nimmt ab, meſec odjema, pojema, ſe manjša, nach *Zal.* ſcip ſe ſtara; der abnehmende Mond, ſtari meſec; der neue Mond, mlaj, ponoviti ſe; der volle Mond, ſcip, ſip; der Mond wird voll, luna gre v ſcip, ſip, je v ſcipu, ſipu, polna luna; der Mann im Monde, čisto neznan človek; zehn Monden, deſet meſcov; der halbe Mond, f. Halbmond; nek irharski ſerp ali ſtergulja.
Mond in Bſign. — meſca, — lune, lunin.
Mondabend, der, večer, ko luna ſveti.
Mondalter, das, čas od mlaja do mlaja.
Mondauge, das, meſečno oko.
Mondäugig, *adj.*, f. Mondblind.
Mondäugigkeit, die, meſečnost.
Mondbewohner, der, meſečan.
Mondbeſchreibung, die, popis lune, meſca.
Mondblind, *adj.*, meſečen, nach *V.* meſečen.
Mondblindheit, die, meſečnost, nach *V.* meſec.
Mondbürger, f. Mondbewohner.
Mondchen, das, meſeček, lunica.
Monden in Bſign. meſečni, lunin, lune.
Mondenbeer, das, mnogo meſcov.
Mondenlang, *adj.*, meſečen, več meſcov.
Mondenlicht, f. Mondlicht.
Mondenmonat, der, meſec po luninem teku.
Mondenzeiger, der, nach *V.* meſečni ſtevec.
Mondhafte, f. Mondſzahl.
Mondfeier, f. Neumond.
Mondſbrüche, *pl.*, meſcovi krajci.
Mondſhof, der, obſtret, obſtretina lune, kolo, kolobar lune ali meſca.
Mondeſwandelungen, *pl.*, premembe meſca, lune, prikazki lune.
Mondfinſterniß, die, merknjenje meſca, lune, nach *V.* meſcov merk; es findet eine Mondſfinſterniß ſtatt, luna merkne, (bei *Gutm.*) merči.
Mondfleden, *pl.*, maroge na meſci.
Mondfluß, der, meſec, f. Mondblindheit.
Mondflüſſig, *adj.*, meſečen.
Mondfürmig, *adj.*, meſečnaſt, luni, ſerpu podobn.
Mondgeld, f. Monatſgeld.
Mondgeſtalt, die, okrogloſt, podoba lune.
Mondglanz, der, ſvetloba lune.
Mondhell, *adj.*, razſvetljen od lune, meſečine, meſečen.
Mondirung, f. Montur.
Mondalb, f. Montalb.
Mondarte, die, obraz, karta lune.
Mondfeller, f. Koller.

Mondkönig, der, meſečanski kralj.
Mondkrankheit, f. Mondſucht.
Mondkugel, die, luna okrogla.
Mondlauf, der, tek lune.
Mondlich, *adj.*, meſečnaſt, meſečen.
Mondlicht, das, ſvetloba lune, meſca; meſečina (nar. pes.); wir haben Mondlicht, es iſt Mondlicht, meſec ſveti, ſije.
Mondmann, der, moß v luni.
Mondmilch, der, bela apnena perſt.
Mondnacht, die, jaſna noč, ko luna ſveti, meſečna luč.
Mondphafen, *pl.*, f. Mondeſwandelungen.
Mondſbahn, die, pot ali krog, v kterem ſe luna verti okoli zemlje.
Mondſbrüche, f. Mondeſwandelungen.
Mondſcheibe, die, meſec, *poln.* meſcova tarca.
Mondſchein, der, ſvetloba lune, meſečina; wir haben Mondſchein, es iſt Mondſchein, meſec ſveti.
Mondſcheinnacht, f. Mondnacht.
Mondſichel, die, krajie lune, ſerpu podobn.
Mondſohn, der, meſečan.
Mondſtafel, f. Mondſarte.
Mondſucht, die, meſečnost, nach *Gutm.* meſečnjivoſt, meſečna bolezen, *ruſſ.* lunatizem.
Mondſüchtig, *adj.*, meſečen, meſečljiv, ſpéhoden.
Mondſüchtige, der, meſečnik, ſpéhodec (*Medc.*), meſečnjak, *ruſſ. u. poln.* lunatik; die, meſečnica.
Mondſüchtigkeit, f. Mondſucht.
Mondſuhr, die, meſečna ura.
Mondſviertel, das, meſcov krajie, *ruſſ.* četvert.
Mondeſwandelung, f. Mondeſwandelungen.
Mondſzahl, die, lunina ſtevilka.
Mondtag, der, Montag.
Mondtaube, f. Trommeltaube.
Mondur, die, f. Montur.
Mondwechſel, der, mena, menja lune.
Mondzirkel, der, richtiger Mondeſcyfluß, lunin krog, devetnajst let, po kterih preteku pride mlaj in ſcip, (ſip) ſopet na ravno tiſti dan.
Mone(en), f. Geld.
Moniren, f. Mahnen.
Monitoriales, **Monitorium**, f. Mahnſchreiben.
Monitum, f. Bemerkung.
Monſalb, das, ein fleißiges Gewächs in der Gebärmutter, ſnet, ſnetje (auch *böhm. u. ſerb.*); izplav, negodni porod.
Monodram, das, monodram.
Monogamie, die, enoženſtvo in enomoſtvo.
Monogram, das, f. Namenszug.
Monographie, die, ſamopis, ſpiſek od ene reči, od eniga predelka, monografija *.
Monolog, der, ſamogovor, kadar kdo govorit ſam ſo ſabo.
Monopol, das, ſamoprodaja; edina pravica, ſ čem kupčevati, kaj narejati; ſamoterſtvo.

Monopolordnung, die, postava zastran samoprodaje, samoteriva.
Monosyllabisch, f. Einsylbig.
Monoton, adj., f. Eintönig; enakoglasen, enoglasen, enoterozvočen.
Monotonie, die, enakoglasje, enoteroz glasa, živka, nach dem Russ. edinozvočije.
Monotonisch, adj., f. Monoton.
Mons Pietatis, f. Verfassamt.
Monstranz, die, monstranca, monstrancija, russ. daronosica.
Monströs, adj., f. Ungeheuer(lich), (böhm. u. poln. potvorný).
Monstrum, f. Mißgeburt, Ungeheuer.
Montag, der, ponedelek, ponedelek, *altst. u. russ.* poneděl'nik; der blaue Montag, nach dem Poln. čovljarska, šivarska nedelja ali praznik, t. j. ponedelek, v. welchem rokodelci ne delajo.
Montäglich, adj., ponedelsk; vsak ponedelek, ponedelsk.
Montan in Bsgn. f. Berg.
Montanistisch, adj., rudarsk, rudarijsk.
Monte, f. Verfassamt.
Montgolfiere, f. Luftballon.
Montiren, v. a., obleci —, oblačiti vojake, montirati jih; f. a. Bemannen.
Montirer, der, oblekar, ki vojake z obleko preskerbuj; monturar.
Montirung, die, f. Montur.
Montur, die, oprava, obleka prostiga vojaka, montura.
Monturscommission, die, monturna komisija, odborstvo zastran vojaške obleke.
Montursinspector, der, monturni nadglednik, ogleda vojaške obleke.
Monument, das, f. Denkmal.
Noor, das, auch der, močvir, *coll.* močirje, močvirje u. moevirje, (3. Kr. a.) mozirje, blato, (blatovina M.), grez, muza, mazine, mlake; mahovje, mah (b. Laibach), u. V. a. tres, tresočina, *poln., russ.* trjasina, zyb.
Noor in Bsgn. močvirai.
Noorbeere, f. Heidelbeere.
Noorbirke, die, nizka breza.
Noorboden, f. Noorerde.
Noorente, die, pisana divja raca.
Noorerde, die, mertvica (V.), tres, močvirnata zemlja, zemlja na mok (im Gegensatz zu zemlja na preed; f. Noor.
Noorregion, die, močvirje.
Noorgras, das, loček, biče.
Noorgrund, der, mečava, blata *pl.*, mahovje, tres.
Noorbirke, f. Mohrenbirke.
Noorig, adj., grezovit, blaten, močiren, (*russ.* a. zybkyj, ki se ziblje, trese pod nogami).
Noorland, das, močvirje, bei Jarn. zibi, *pl. f.*
Noorweise, f. Bergweise.
Noorpflanze, f. Sumpfpflanze.
Noorschneepse, die, (*Scolopax gallinula*), poklež (V.).
Noorseite, f. Wollgras.

Noorspinnenfrant, das, *poln.* blatnica sitova.
Noorvogel, f. Sumpfvogel, Wasserhuhn.
Noorwasser, das, mlaka, mlakužnica, močvir, močvirska voda, močvirnica; nach V. aslovnica (?), und wenn es von einem Flüße seitwärts gedrückt wird, nach V. zapovednja.
Noos, das, mah; (bei M. a. koemovec); eine mit Noos bewachsene Gegend, mah; Noor, Noorast, mahovje; mit Noos überzogen, mahovat, z maham obraščen, obrašten, zaraščen, zarašten.
Noos in Bsgn. mahov.
Noosämmerring, f. Rohrperling.
Noosbauf, die, z maham zaraščena, zarašena klop.
Noosbär, der, večji medved.
Noosbeere, die, (*Vaccinium oxycoccus*), mahovnice; Vogelbeere, jerebiče.
Noosbewachsen, adj., z maham obraščen, obrašten, zaraščen, zarašten.
Noosbinse, die, bič, biče.
Noosblume, f. Dotterblume.
Noosen, v. n., z maham obrasti se; po mahu pasti se.
Noosflechte, die, skalnati lišaj.
Noosgrau, adj., star in z maham zaraščen, zarašten.
Noosgrün, adj., zelen kakor mah.
Nooshubn, das, f. Vorkhuhn.
Noosicht, adj., dem Noose ähnlich, mahast, mahu podobten.
Noosig, adj., mahovit, mahovat, z maham obrašten.
Nooskrake, die, Nooskraker, der, stergulja za mah; eine Person, kdor mah sterga, trebi, trebič, stergač.
Nooslager, das, lož ali postelja z maham narejena.
Noosmaner, die, zid brez malte in z maham zadelan.
Noosrechen, der, grablje za mah.
Noosrecher, Noosfah, Noosochs, f. Rohrdrommel.
Noosrohr, das, terst.
Noosrose, die, stolistnica.
Noosschneepse, die, kozica.
Noosschwamm, der, *poln.* belka.
Noosweihe, f. Sumpweihe.
Noos, der, mops, mopsik; *fig.* godernjalo; tepec.
Noopen, f. Brügel.
Noosgesicht, das, *fig.* gerd obraz, s kratkim nosam.
Noosig, f. Häßlich, Mürriß.
Noosnase, die, zaferknjeni nos, kratki razplosčeni, razplosčeni nos.
Noquant, f. Spöttisch.
Noquiren, sich, f. Spotten.
Nora, f. Verzug.
Moral, die, f. Sittenlehre, Tugendlehre, *russ.* pravoučenje, *pravstvennaja nauka*, *poln.* nauka moralna, *böhm.* mravoslavi, dobroveda f.
Moralisch, adj., f. Sittlich, *mrav.* *prav-*

stven, lep, moralen; *jur.*, moralische Petersen, skupna oseba, skupščina, skupšina.

Moralisiren, v. n., lepo obnašanje, lepe sege ali nrave (nравитост) učiti.

Moralist, der, f. Sittenlehrer, *russ.* нравоучитель.

Moralität, die, nравnost, nравитост, nравstvenost.

Moralphilosophie, die, praktična, djanjska filozofija, djanjsko modroslovje.

Morast, der, vergl. Bruch, Moor, Marsch, Sumpf; ein tiefer Roth, muža, mlaka, luža, kal, kalovina, močave, *pl.*, blata, *pl.*, močvir, u. *Gutm.* a. cekla; eine solche Gegend, močvirje, močarina, nach V. auch mazine (*pl.*), mahovje (Latf.), bei Jarn. zibi, *pl.*, f.

Morastheil, der, (bei Laibach), nart, f., coll. nartje (*Medv.*)

Morastbirke, die, pritlična breza.

Moraster, f. Modererz.

Morastisch, f. Schleie.

Morastig, *adj.*, blaten, močvirn, močvirnat, mzinast (*V.*), kalovit, gliben (*serb.*), nach *Gutm.* ceklast, muzgast (mužast), morastige Stelle, zamok.

Morastlerche, f. Sumpflerche.

Moratorium, das, odlog tožb, moratorij.

Morbraten, der, pečenka s herbt.

Morche, f. Nachschatten.

Morchel, die, (Phallus esculentus), smerček, (*russ.* u. *serb.*); f. a. Trüffel.

Mord, der, die absichtliche Tödtung eines Menschen, umor, umorstvo, moritev, ljudomorstvo, *serb.* kerv; einen Mord begehen, umoriti koga, moriti; sich eines Mordes schuldig machen, z umoram se zakriviti; Jeter und Mord schreien, na pomaganje klicati, na vse gerlo kricati; einen Mord an der Unschuld begehen, f. Schänden.

Mord= in Bzgn. den Mörder angehend, morivski; den Tod bringend, morivni; eine schlechte Eigenschaft eines Dinges bedeutend, etwa gerdi, sträni, hudi, prehudi.

Mordacht, die, izgnanstvo zavolj umora.

Mordanschlag, der, naklep na življenje koga.

Mordart, die, morivna sekira (nekaj v vojssk. navadna).

Mordbeleidt, *adj.*, kriv umora, z umoram, s kervjo omadežan.

Mordbegier, die, moroželnost.

Mordbeil, das, morivna sekira.

Mordblid, der, gerdi, sträni pogled.

Mordbrand, der, požig, požiganje, požar; zažiganje.

Mordbrenner, der, požigavec, zažigavec.

Mordbrennerei, die, f. Mordbrand.

Mordbrennerisch, *adj.*, požigavsk.

Mordbrief, der, pisano naročilo umora, morivni list.

Mordeisen, das, morivno železo, jeklo.

Morden, v. a., umoriti, moriti; alle nach einander morden, vse pomoriti; todtischlagen, ubiti, ubijati, usmertiti; der, die Gemordete, umorjence, umorjenka, *pl.*, pomorjenci; *fig.*

zatreti, pokončati, na nič pripraviti, zadušiti, spodikati.

Mörder, der, morivec, umorec, umorivec, umornik, ljudomorec; Todtschläger, ubijavec, ubivec, ubojnik; an Einem zum Mörder werden, umoriti koga; Brudermörder, bratomorec; ein Mörder der Unschuld, f. Schänder.

Mörderci, die, morija, morivstvo, morjenje.

Mördergrube, die, razbojska, morivska, ubijavska jama, jama morivecov, ubojnikov.

Mörderhand, die, morivecova roka; *fig.*, morivec; durch Mörderhand fallen, umorjen biti.

Mörderhöhle, die, f. Mördergrube.

Mörderin, die, morivka, umorivka; Todtschlägerin, ubijavka; an Jemanden zur Mörderin werden, umoriti koga.

Mörderisch, *adj.*, morivsk, moriven, ubijavsk, smerten, smertonosen, kervav; eine mörderische Schlacht, kervava bitva; mörderische Aufschläge, morivski naklepi; mörderisch angreifen, po morivsko, kakor morivec ali razbojnik napasti koga.

Mörderlich, f. Heftig, Stark; mörderlich schreien, sträno vpiti.

Mörderstahl, der, f. Mordeisen.

Mordtadel, die, morivna, pokončevavna bakla.

Mordteig, *adj.*, sträsliv kakor baba.

Mordfeuer, f. Mordbrand.

Mordgebrüll, das, sträno bučanje.

Mordgeschichte, die, umor; povest od umora.

Mordgeschoss, das, smertna, morivna pušica, smertonosno orožje.

Mordgeschrei, das, sträsan krič, grozno kricanje.

Mordgefelle, der, deležnik umora, somorivec, razbojnik.

Mordgewehr, das, smertno orožje, morivna puša.

Mordgewohnt, *adj.*, vaje, ljudi moriti.

Mordgierig, *adj.*, umora željen, žejin.

Mordglode, die, morivski zvonec.

Mordgrube, f. Mördergrube.

Mordio, (*vulg.*), Jeter u. Mordie, f. Mord.

Mordteiler, der, wörtlich etwa morivnica, f. übr. Kasematte.

Mordferl, der, (*vulg.*), tič, da malo tacih.

Mordblind, das, pravi, čersti, tudi ostudni otrok; in der Bibel für Mörder, f. diesel.

Mordlich, *adj.*, morivsk, moriven, po morivsko, po razbojsko; Jemanden mordlich anfallen, napasti koga po tolovajsko, kakor razbojnik.

Mordlust, die, morivnost, kervoželjnost, umoroželjnost.

Mordlustig, f. Mordgierig.

Mordmesser, das, morivni nož.

Mordnacht, die, noč umora, morije.

Mordraube, die, maščevanje, maščevanje t umoram zavolj umora.

Mordrath, der, posvetovanje zavolj umora.

Mordschelm, der, zviti tič, goljuf.

Mordschlacht, die, kervava bitva, sträni boj.

Mordschlag, der, f. Preßschlag; *mil.* etwa morivnik, smertni adarec.
Mordschuldig, *adj.* umora kriv.
Mordschuldige, der, morivec.
Mordschwert, das, morivni meß.
Mordsin, der, morivski naklon.
Mordsprung, der, morivski naskok; pre-nevarni skok.
Mordstahl, das, f. Mordeisen.
Mordstätte, die, morišče, moriše.
Mordstich, der, morivni, smertni ubod, zabod.
Mordstoß, der, smertni sunek.
Mordstrich, der, morivni adarec; auch gerda, strašno gerda (n. p. gerdo si napravil, napletel).
Mordsucht, die, f. Mordlust.
Mordthat, die, umor, umoritev, f. Mord; eine Mordthat begehen, koga umoriti.
Mordthäter, f. Mörder.
Mordwaffe, f. Mordgewehr.
Mordweg, der, (*vulg.*), huda pot, slaba, pregerda pot.
Mordwehr, f. Mordgewehr.
Mordwuth, die, razkačena morivnost.
Mordzeichen, das, znamenje umora.
Morelle, f. Marelle, Amarelle.
Mores, f. Sitten; Mores lehren, kozo molitvico učiti koga.
Morganatisch, *adj.*, morganatische Ehe, morganatični zakon.
Morgen, *adv.*, (eras), jutre, jutri; hebe es bis morgen auf, hrani do jutri; morgen früh, jutri zjutra (zajutra), jutri zgodaj, zarana; morgen Nachmittag, jutri popoldne; heute mir, morgen dir, danes meni, jutre tebi; von morgen, od jutri (od jutrisnjiga dne naprej)).
Morgen, *v. n.*, daniti se, svitati se, zori se, jutro se dela; die morgende Sonne, jutranje solnce; *v. a.*, (veralt.), na jutri odložiti, odlagati.
Morgen, der, jutro, rano, jutranji čas; (Öfen), izhod, iztok, eigentl. richtig, vshod, vstok, auch jutro; guten Morgen, dobro jutro; es wird Morgen, jutro se dela, zori se; der Morgen bricht an, zor poka; heute Morgen, davi; das Wasser von heute Morgen, davišnja voda; des Morgens, am Morgen, zjutraj, zajutra; früh Morgens, zjutra zgodaj, zjutra rano, zarana; bei frühem Morgen, zjutra zgodaj; der Morgen des Lebens, f. Jugendzeit; gegen Morgen, proti vshodu, jutru; alle Morgen, vsako jutro.
Morgen, für, ein Feldmaß, Buchart, nach V. dnina; für Joch, oral; f. Joch.
Morgens, in Bzgg., juternji, jutranji, zajuternji, rani; f. a. Früh.
Morgenandacht, die, juternja molitev.
Morgenanzug, der, zjutrenja obleka.
Morgenarbeits, die, juternji opravke.
Morgenathem, der, juternja sapa.
Morgenbesuch, der, zajuternji obisk.
Morgenblatt, das, zajuternji list, dopoldanski list.
Morgenblau, das, zorna modrina.

Morgenblau, der, zor.
Morgenbrot, f. Frühstück.
Morgend, *adj.*, jutrisenj.
Morgendämmern, *v. n.*, zoriti se, svitati se.
Morgendämmerung, die, zor, svit.
Morgendlich, *adj.*, jutrenj.
Morgenduft, der, juternji vonj od rastlin.
Morgenessen, f. Frühstück.
Morgenfrost, der, jutranji mraz.
Morgenfrühe, die, rani, juternji čas.
Morgengabe, die, jutrina, juternina, juternji dar.
Morgengang, der, juternji hod; *mont.* jama proti jutru.
Morgengebet, das, jutranja, juternja molitev.
Morgengedanke, der, juternja misel.
Morgengegend, die, vshodni, vstočni kraj.
Morgengeläute, das, juternica, juternje zvonjenje; es erschallt das Morgengeläut, dan zazvoni.
Morgengesang, der, jutrenja pesem, zjuternica, juternje petje.
Morgengewand, f. Morgenanzug.
Morgenglocke, die, jutranji zvon; damit läuten, dan zvoniti.
Morgenglut, f. Morgenroth.
Morgengöttin, f. Aurora.
Morgengruß, der, juternje pozdravilo.
Morgenhain, der, juternji log.
Morgenhimmel, der, juternja stran nebeza.
Morgenimbis, f. Frühstück.
Morgenkleid, das, f. Morgenanzug.
Morgenkühe, die, juternji hlad.
Morgenluft, der, juternji poljubek.
Morgenland, das, jutrova dežela, zemlja, jutrovsko, vstok, vshod, vshodna dežela, vshodni kraji; wir kamen vom Morgen und sahen im Morgenlande seinen Stern, od jutra smo prišli, in vidili smo na jutrovem njegovo zvezdo.
Morgenländer, der, prebivavec jutrove ali vshodne dežele, jutrodeželec, človek iz jutrove dežele.
Morgenländerin, die, stanovavka vshodnih, jutrovih krajev.
Morgenländisch, *adj.*, vshoden, vstočen, jutrov, jutrovsk.
Morgenleben, f. Jugendleben.
Morgenlicht, das, svitanje, zor.
Morgenlied, das, f. Morgengesang.
Morgenluft, die, juternja sapa.
Morgenmahl, das, f. Frühstück, Gabel-frühstück.
Morgenmeer, das, vshodnje morje.
Morgenmilch, die, juternje mleko, davišnje mleko.
Morgennebel, der, juternja megla.
Morgenort, der, kraj, selo proti jutru.
Morgenpunct, der, jutrovnik, *astron.* etwa juternik.
Morgenregen, juternji, rani dež.
Morgenreif, der, juternja slana, juternji mraz.

Morgenroth, das, juternja zarja, zora, jutranji zar.
Morgenroth, *adj., adv.*, zarjast, zorast, rumenkasto rdeč, ljubeznjiv, ljubek.
Morgenröthe, die, f. Morgenroth.
Morgenruhe, die, juternje spanje.
Morgens, *adv.*, am Morgen, zjutraj, zjutra, v jutro, zajutra, zajtra; heute morgens, davi; gestern morgens, včeraj zjutraj.
Morgenschimmer, der, zor.
Morgenschlaf, der, juternje spanje.
Morgenschön, *adj.*, lep kakor jutro.
Morgenschuß, der, juternji strel.
Morgensegen, f. Morgengebet.
Morgenseite, die, vstočna, vshodna, jutrova stran.
Morgensonne, die, jutranje solnce.
Morgensonnig, *adj.*, v jutranjem solnci.
Morgenspeise, die, f. Frühstück.
Morgensprache, die, juternji posvet, seja.
Morgenstern, der, danica, zgodnja danica, jutrajnica, juternja zvezda; *serb.* a. prihodnica.
Morgenstillstand, nach V. juternje stanje.
Morgenstrahl, der, juternji žarek.
Morgensunde, die, jutro, juternji čas; Morgenstunde hat Gold im Munde, juternji čas zlati čas, rana ura zlata ura; kdor zgodaj vstaja, temu kruha ostaja.
Morgenthau, der, jutranja rosa.
Morgenröthe, das, vrata proti vshodu.
Morgentranke, der, juternja pijača.
Morgenraum, der, juternje sanje.
Morgentrunk, der, juternji pitek.
Morgenvolk, das, vstočno ljudstvo, ljudstvo, narod jutrove dežele.
Morgenwache, die, juternja straža; Morgenwache (Reveille) schlagen, bobnati na vzbud, z bobnam buditi.
Morgenwirth, *adv.*, proti jutru, proti vshodu, k vstoku.
Morgenweder, der, budilo, zbujavec, zbujało (juternje).
Morgenwehen, das, juternja voljna sapica.
Morgenweite, die, *astron.* jutrova daljava.
Morgenwind, der, juternji veter, (eig. des Morgens wehender), Ostwind, dolenji veter, nach M. vshodnik, vshodni veter.
Morgenswunsch, der, juternja želja, dobro jutro.
Morgenzeit, die, juternji čas, jutro; bei früher Morgenzeit, zjutra rano.
Morgig, *adj.*, Morgend, jutrisen.
Morille, f. Morille.
Mornell, f. Ribis.
Morös, f. Mürrisch.
Morsch, *adj.*, trohljen, trohljiv, perhnjen, gnil, perhel, perhek, strohnel, sterhel, preperel, sperel, bei V. a. spestrel (?), nach M. perav, *rudd.* tuhlyj, drjahlyj, ruhlyj; *serb.* trul; ein morscher Baum, morsches Holz, morscher Theil des Baumes, trohla-dina, pér, perina; f. Faul.
Morscht, das, terhljenina, preperenina, gnjilad.
Morselle, die, morzelice, morsela *.

Mörser, der, auch Mörsel, um einen harten Körper zu zerstoßen, möznar, možnarček, ein hölzerner, stopica, stopa (auch *rudd.*), Geyermörser, möznar; *rudd.* mortira.
Mörserblos, der, klada.
Mörserleule, die, točak, peščaj; *rudd.* pest; beim hölzernen Mörsel oder Stampfe, pah.
Mörserluchen, f. Gugelbuck.
Mörserstößel, f. Mörslerleule.
Mortalität, f. Sterblichkeit.
Mortalitätslisten, f. Todtenlisten.
Mortificiren, f. Amortificiren.
Mörtel, der, mort (apno umorjeno s peskam, daher viel. a. malta; *Met.*), mešanina iz apna in peska, malta (auch böhm.), *rudd.* mazka.
Mörtelhaue, die, mortnica, skobla, maltnik.
Mörtelfelle, die, žlica, zidarska žlica, ometačka.
Mörtelknecht, der, podajač.
Mörtelpfaune, die, traga maltnica, mort-nica.
Mörtelträger, der, f. Mörtelknecht.
Mörtelwäße, die, čista malta.
Mörten, v. a., kleinsten, reiben, sephati. phati, razdrobiti, zmeti, drobiti; v. n., zdrobiti, drobiti se.
Morinar, das, mertvaščina, mertvašina, umersčina, umersina, mortvar *.
Mos, das, f. Geld, Moos.
Mosai, die, mozaika.
Mosaisch, *adj.*, mozaicen, Mojzesov, judovsk.
Mösch, f. Meisch, Sperling.
Moschbeere, f. Vogelbeere.
Mosche, die, junica.
Moschee, die, mošeja, mečet, džamija. (alle Arab.), türkische molivnica (cérkev).
Moschente, f. Bisamante.
Moschus, der, f. Bisam.
Moselbeere, die, f. Moosbeere.
Moseln, v. n., nach Meos, Leim riechen, po mahu dišati.
Moskovade, die, f. Farinjuder.
Moslem, der, f. Muselman.
Mosfel, die, f. Muschel.
Mos, der, most, *altsl.* m'st; *poln.* mość, böhm. mest; *serb.* mast, m. (vergl. mastiti, pressen); zonta, masča; den Most pressen, grondje mastiti; f. a. Obstwein.
Mos, in Bspg., mostov.
Mosapfel, f. Süßling.
Mosbirn, die, tepka, auch korošica.
Mosbirnwein, der, tepkovec.
Moseln, Moseln, v. a., Most machen, grondje zmastiti, mastiti, tlačiti, drozgati; v. n., nach dem Mosse schmecken, po mostu dišati, slast imeti, na most vleci, cikati.
Möstig, *adj.*, mostast (V.), mostnat, mostu podob, soenat.
Mosleiter, f. Kletter.
Mosler, der, Tretter, der Most macht, mastivec, nach V. tlačar; Moslerin, die, mastivka, tlačarica; f. a. Mosbirn.
Mosmesser, der, mostomer.
Mospresse, die, f. Presse.
Mosrich, f. Senf.

Moſtiſh, *adj.*, ſladek kakor moſt.
Moſtraber, *pl.*, tropine, preſe vinske.
Moſtzechent, *der*, moſtna, vinska deſetina.
Moſh, *f.* Torf.
Motion, *f.* Bewegung, Antrag.
Motiv, *baſ*, *f.* Beweggrund; nagib, nagibljelj, vzrok, ſprožilo, ſprožiljaj.
Motiviren, *v. a.*, z vzroki, nagibljelji podpreti, podpirati; *f.* Begründen; motivirt, z razloženimi nagibljelji vred.
Motſche, *die*, *f.* Moſche.
Motte, *die*, molj (nach dem *Altst.* u. *all.* *and.* *flav.* *M.*, weniger richtig mol, welches eigentlich Uferbruch bedeutet, *Met.* (bei *Gutsm.* jedoch mov); *f. a.* Schabe, Milbe, Made.
Mottenfraß, *der*, moljavina, moljeva, molova zjedina, molojedina.
Mottenfräſſig, *adj.*, moljav, zjeden, zgri-zen od moljev.
Mottenkraut, *baſ*, moljnik.
Mottenwelt, *die*, verächtl. zemlja, na kateri prebivajo červi (z imenam ljudje).
Motthuhn, *f.* Strandläufer.
Motto, *baſ*, beseda, glas, geſlo †, izrek, ki ſi ga kdo izbere; *f.* Devise, Wahlspruch; beseda za nadpis izbrane.
Mousquete, *f.* Muſkete.
Mouſſelin, *der*, mežlan, muſlin.
Mouſſiren, *v. n.*, peniti ſe, ſumeti.
Moviren, *ſich*, *v. r.*, kerčiti ſe, vpirati ſe.
Möve, *f.* Mve.
Müchſlin, *baſ*, *f.* Meerſchwalbe.
Much, *der*, *f.* Schimmel.
Mucheln, *v. n.*, nach Schimmel riechen, po plesnji, po plesnjevem diſati; nach Feuch-tigkeit riechen, ſchmecken, zaduhlo diſati, zaduhel oder zathohel biti (bei *Gutsm.* zadehel); vom Getreide, nach V. okopelo diſati; muchelnd werden, okopeti.
Muchlig, *adj.*, verdorben, übel riechend, za-duhel, vperhujen, okopel (*V.*), po plesnobi diſeč; muchlig werden, zaduhneti, (*poln.* zatechnao, *böhm.* zatuechnauti, wonach ſlo-venſch, zathohel, zathohneti richtig wäre), operh-neti, operhovati, okopeti.
Muchſen, *f.* Muſſen.
Much, *der*, (*Much*), čerk; einen Much thun, čerkniti, čehniti, ihniti, ihati (*J. Kr.*).
Mude, *die*, üble Laune, Gemüthsart, verbor-gener Fehler, muha, merčnost, kujanje; Muchen haben, kujati ſe, ne hoteti govo-riti; er hat ſeine alten Muchen, ima ſvoje muhe, ſvojo termo; das Pferd hat Muchen, konj ima ſkrivno hibo.
Müde, *die*, (*Culex*), komar, Müden ſehen, komarje precejati.
Müden, *in 3ſſg.*, komarjev.
Muden, *v. n.*, einen Mud (Laut) von ſich geben, čehniti, čehniti, ihati, blekniti, be-vekniti (vom Hund); tutati (*V.*), kujati ſe, nos obesiti, merdo kazati, ne hoteti govo-riti od jeze; die Sache mudt, reč je ob-liciala, emerj, je priſla na kako oviro; nicht muden, ne ganiti z jezikam, ne ziniti; *russ.* molci in ne pikni.
Müdenbaum, *f.* Schwarzpappel.

Müdenbein, *baſ*, komarjeva noga, tenka noga.
Müdenbred, *der*, komarjek.
Müdenfang, *der*, lovlienje komarjev.
Müdenſett, *baſ*, einen nach Müdenſett ſchicken, po žabjo dlako, po polževo kri, po tieje-mleko poſlati.
Müdenſtiege, *die*, muſica.
Müdenſtarn, *Müdenſt*, *baſ*, muſja mreža, omrežje pred muhami ali komarji.
Müdenſteiger, *der*, kdor komarje preceja.
Müdenſtachel, *der*, komarjevo želo.
Müdenſtick, *der*, komarjev upik, pik.
Müdenvoll, *adj.*, poln komarjev, muhaſt.
Müdenwedel, *der*, muhovnik.
Muder, *der*, Heuchler, täuſcher Menſch, tuta, tuteo, kujalo, čmerika, čmernik, hlinec, hinavec.
Muderei, *die*, *f.* Heuchlerei.
Muderin, *die*, tuta (*V.*), hinavka, potmajena.
Mudern, *v. n.*, *f.* Stottern; hinavec biti, hliniti ſe.
Müdiſh, *adj.*, tutast, kujav, merčen, čme-ren; *f. a.* Heuchleriſh.
Müdtlich, *adj.*, komarju podoben; müdtlich ſchreiben, tanko, drobno piſati.
Mudſen, *v. n.*, *f.* Muden; čehniti, ziniti.
Mudſer, *der*, *f.* Muder.
Mudde, *der*, *f.* Muder.
Muddern, *v. n.*, berbat, riti, meſati blato, glen; *v. a.*, blato trebiti.
Muddig, *f.* Schlamig.
Müde, *adj.*, truden, utrajen, ugnan, upehan, von der Arbeit, zdelan; vom ſehen, ſhojen, ſpehan, upehan, nach V. ſpotan; müde ma-chen, werden, utruditi, truditi koga, ſe, ugnati koga, ſe, zmecati, upehati ſe, opeſati, shoditi ſe, zdelati ſe, (ſich müde arbeiten, geben); ein Pferd müde reiten, konja upe-hati, ugnati; *fig.* überdrüſſig, ſit; *J. B.* ein des Kriegeres müder Held, vojske ſit vojščak; müde werden in dieſem Sinne, naſititi ſe česa, navelicati ſe, navoliti ſe česa; müde knie, medle, ſlabe, upehane kolena; ſich müde gehen, müden reden, müde ſchreien, drefchen u. ſ. ſ. wird im Sloven. durchgehends mittelſt eines perfectiven zurückführenden Zeit-wortes und der Vorſeyhlbe na— ausgebrücht, als: nahoditi ſe, nagovoriti ſe, nakričati ſe, namlatiti ſe, i. t. d.; *f. a.* Genüge.
Müden, *f.* Ermüden.
Müdigkeit, *die*, trudnost, ugnanost, zdelanost, ſpehanost, ſhojenost.
Muff, *der, ein Stügel, Schlupfer, Stancher, ſticelj*, *russ.* muſta; Schimmel, nach M. ſtuhnota (stohnota), plesenj, plesnoba.
Muff, *der*, Laut der Hunde, renč, der Hund ſelbſt, renčalo, renč; ein Menſch, goder-njalo, godež.
Muffel, *der, ſohar; *f.* Rapſ, Heuchler.
Muffel, *die*, in der Scheidelunſt, pokrov, pokrovka, pokrovček.
Muffelig, *adj.*, *f.* Muſſig.
Muffeln, *v. n.*, mlaſkati, cmokati, žvečiti na glas; *v. a.*, *f.* Nummen, Betrügen.**

Muffelthier, das, (Ovis ammon), divja ovca.

Muffen, v. n., vom Vellen großer Hunde, rencati, lajati; maulen, schmollen, kujati se, mergoditi se, nos obesiti, obešati, sobo napeti, napenjati; f. a. Betrügen; muffen oder müssen, nach Schimmel, nach etwas Verborbenem riechen, zaduhlo (u. d. Poln. zatóhlo; bei M. zatóhlo) dišati, po zatóhlem, plesnjevem dišati, po stuhnoti dišati.

Muffig, **Müffig**, adj., zaduhel (nach dem Poln. zatóhlo, bei M. zatóhlo, nach dem Russ. zatehel), plesnjev, stuhel, smerdljiv; müffig, f. Häßlich, **Mürrisch**.

Musti, der, türkischer Oberpriester, musti*.

Mutzen, f. Muffen.

Muh, der, muk; der Muh der Kuh hat mich aufgeweckt, kravji muk (kravje mukanje) me je zbudil.

Muhamedaner, der, mahometanec.

Mühe, die, trud, prizadetje, prizadevanje, delo (Arbeit), sich Mühe geben, machen, nehmen um etwas, truditi se, prizadeti, prizadevati si za kaj; Mühe haben mit etwas, delo imeti s čem; sich viel Mühe geben, mnogo truditi se; Jemanden Mühe verursachen, komu trud napraviti, delo dati, dati; man hat viele Mühe, dosti truda je, dosti opraviti, mnogo, dokaj dela, mnogo smo si prizadeli, (komaj smo —); eine Zeit hatte ich Mühe, nekaj časa se mi je upiralo, mi je bilo težko, težavno; wollen Sie sich die Mühe nehmen, zu mir zu kommen? ali se hočete k meni potruditi, hočete mar k meni priti; die Mühe sparen, ne truditi se; seine Mühe noch Fleiß sparen, vse si prizadeti, prizadevati; Jemanden der Mühe überheben, koga truda rešiti, znebiti; es braucht nicht viel Mühe, ni treba mnogo (veliko) truda, dela; es ist nicht der Mühe werth, es lohnt die Mühe nicht, ni dela, ni stopinje vredno, ne plača se (delo); russ. ne stoit truda; mit Mühe, s težavo, s trudam, težko, komaj; die Mühen des Lebens, težave, nadloge, nuje, terpljenje našiga življenja.

Müheleben, das, življenje polno težav.

Müheleß, adj. u. adv., brez truda, brez težave.

Mühelosigkeit, die, breztrudnost.

Mühen, v. a., potruditi, truditi, nadlegovati koga; v. r., sich mühen, truditi se, pehati se, prizadevati si, upirati se, gnati se, (viell. auch das Unterfr. nujati se, Spr. brez nuje se čevlj ne obuje, nach Pot.), togotiti se, ujedati se, ubadati se; v. i., es mühet mich, jezi me, za malo se mi zdi.

Muhen, v. n., (von Mühen), zamukati, mukati; mühend nach Hause kommen, domu primukati; ganze Nächte hindurch muhen, vse noči premukati.

Müher, der, terpin, terpinec; **Müherin**, terpinka.

Mühevoll, adj., težaven, pretežaven, truda poln, težek; poln. mozolny.

Mühl-, in Bsg., mlinski.

Mühlarzt, der, kdor zna mline popravljati. **Mühlbach**, der, mlinsica, mlinski potok, potok, ki mlin žene, goni.

Mühlberg, der, hribee, na katerem je mlin na sapo.

Mühlbottich, der, die hölzerne Bekleidung der Mühlsteine, obod.

Mühlbursche, der, f. Mühlknappe.

Mühle, die, mlin, malen, (russ. melnica); eine Mühle mit drei Gängen, mlin na tri kollesa, tečaj; die Mühle stellen, den obern Stein höher stellen, kamen vzdigniti, vzdigati; die Mühle zusammen lassen, niedriger stellen, kamen stisniti, stiskati, oder schlechtweg vzdigniti, stisniti; Wassermühle, Windmühle, mlin na vodo, na sapo; f. a. Handmühle; das ist Wasser auf seine Mühle, to je voda na njegov mlin, to je ravno hotel; das Wasser auf seine Mühle leiten, vodo na svoje kollesa napeljevati, na svoj mlin obračati; Stampfmühle, stopa; dem Tuche die Mühle geben, valjati sukno; die Mühle spielen, špano vleči, igrati, triljati; in dem Mühlenspiele, die Mühle zumachen, tri narediti, narejati, tri zapreti, zapirati; aufmachen, odpreti; Mühlen, dim., mlinček, malenček, malence; Zwedmühle, nach V. cigalica*.

Mühleisen, das, die eiserne Achse, um welche sich der obere Mühlstein bewegt, nach V. kolzelj, kopiaica ober poprica (poln. paprzyca).

Mühlenanler, der, an welchen die Schiffs-mühlen befestigt werden, mlinski, malenski maček.

Mühlensarbeiter, der, mont., kdor v stopah dela.

Mühlenbach, f. Mühlbach.

Mühlendau, der, stavljenje, delanje mlinov, cimpranje mlinov.

Mühlensrohe, die, tlaka pri delanji mlina.

Mühlenshaus, das, mlin, malenska hiša.

Mühlensordnung, die, mlinarske postave, postava, red za mlinarje.

Mühlenspahn, die, zakupščina, zakupšina, štantnina za mlin, malen.

Mühlenschleufe, die, zatvornica pri mlini.

Mühlenschreiber, der, mlinski pisar.

Mühlenspiel, das, špana, f. Mühle.

Mühlenteich, das, mlinski vodnjak.

Mühler, der, f. Müller.

Mühligang, der, kolo, tečaj, kamen (z napeljano vodo vred).

Mühligast, der, f. Mählgast.

Mühligebiet, das, ein Gestell, auf welchem sich der Stein, der Lauf und der Rumpf befindet, nach V. pod.

Mühlgerechtigkeit, die, mlinska pravica.

Mühlgewinne, das, raki, žleb, po katerem je voda napeljana na mlinsko kolo.

Mühlgewölbe, das, bobnenje, ropotanje mlina.

Mühlherr, der, malnar, mlinar kakor lastnik mlina.

Mühlhäger, f. Mählfäger.

Mühlknappe, der, Mühlwecht, Mühlbursche, malnarski, mlinarski hlapec.

Mühlkunst, f. Mühlwert.

halten, zamolčati, molčati, ne izblekniti; jezik za zobmi deržati; den Mund vergiesen, merdo narediti, zmerdniti se, šobo napeti; namerdniti se, nakremžiti se; den Mund nur öffnen, čerhniti; kein Blatt vor den Mund nehmen, nobene ne zamolčati, naravnost, na vse usta povedati; etwas immer im Munde führen, kaj vedno na jeziku, v ustih imeti, v mislih imeti; vedno govoriti od česa; ein Wort im Munde haben, besedo na jeziku imeti; er kann sich mit dem Munde gut behelfen, ima dober jezik; zna se odrezati; der Mund läuft ihm voll Wasser, slino cedi (po čem); den Mund öffnen, um eine Rede anzufangen, spregovoriti, spregovarjati; aus seinem Munde ist nichts gutes zu hören, ni nikdar pridne iz njegovih ust; es ist in Aller Munde, prišlo je ljudem v zobe; vse govori od tega; Einem zu Munde reden, komu po godi govoriti; *fig.*, die Oeffnung, odpertina, ustje, žrelo.

Mund- in Bsgn., dem Munde eigen, ustni; was unmittelbar für die Tafel eines großen Herrn bestimmt ist, gospodov, kneški, grofov, u. dgl., oder bleibt es unberührt.

Mundart, die, nach and. (i. D. narečje, nach V. izreka.

Mundarzt, der, zdravnik za ustne bolezni.

Mundbecher, der, kupica, iz ktere kdo sam pije.

Mundbäcker, der, kraljev, dvorni, gospodov (i. t. d.) pek.

Mundbedarf, der, živež.

Mundbissen, der, grizljaj, zagriz, založljaj, odgrizek, košček, ki se na enkrat v usta vtakne.

Münde, f. Mündung.

Mündel, der, varovanec, weibl. varovanka, sirota, otrok pod varstvom ali tutorstvom.

Mündelgeld, f. Puppilengeld.

Mündelsache, die, varovanska reč.

Munden, v. n., schmecken, diäti, prileči se komu, f. Behagen.

Münden, sich, v. n. u. r., die Laibach münden, oder mündet sich in die Save, Ljubljana se v Savo izteka, izliva; izteci, iztekati se, izliti, izlivati se.

Mundfaul, f. Maulfaul; kdor ima gajile usta.

Mundfäule, Mundfäulniß, die, (Scorbut); gajile usta, ustna gajiloba, gajilina v ustih, ustni kurdej (*Dr. Bl.*), bei *Gutsm.* švela *russ.* cyagota.

Mundfisch, f. Mant.

Mundflescher, der, režin.

Mundflescherin, die, režinka.

Mundglaube, der, ustna, besedna vera.

Mundgut, f. Mundbedarf.

Mundharfe, die, Maulbrommel, branda, dromlje.

Mundholz, f. Hartriegel.

Mündig, adj. doraščen, dorašen, dorašel; f. a. Großjährig; nach dem österr. Recht wird man mit dem 14. Jahre mündig, daher besser odrašen, odrasel.

Mündigkeit, die, dorašlost, dorašenost; das Alter vom 14. bis zum 24. Jahre, odrasčenost, odraslost.

Mündiren, v. a., na čisto, lepo prepisati, prepisovati.

Mundflemme, die, f. Knebel, čeljustni kerč, zapertija ust.

Mundloch, der, kraljev, dvorni, gospodov, knezov (i. t. d.) kuhar.

Mundflüße, die, gospodnja kuhinja.

Mundniß, der, poljubek v usta.

Mundlaß, der, oblat *.

Mundleim, der, ustni klej, vizji klej.

Mundleute, pl., (veraltet), varovanci.

Mündlich, adj. u. adv., ustmen, ustna, beseden; mit dem Munde, ustmeno, z besedo; mündliche Uebersetzung, ustno izročilo; mündlich und schriftlich, ustmeno in pismeno, z besedo in pisanjem; mündliches Versprechen, ustmena, besedna obljuba, obljuba z besedo.

Mündlichkeit, die, ustmenost, besednost; Mündlichkeit des Verfahrens, ustmeno ravnanje, ustmena pravda.

Mündling, f. Mündel.

Mundloch, das, usta, gerlo; ustje; an der Kanone, žrelo.

Mundloch, das, prednja, beleži moka; Ausgungsmehl, čila moka, cvetna moka, cvet moka, naj čistejši moka.

Mundnagel, der, krovski žebelj.

Mundöffnung, die, zazijanje, odprtje ust, zevanje; f. a. Mündung.

Mundpfropf, der, zamašek.

Mundportion, die, obrok hrane, ki se daje vojaku.

Mundrecht, adj., priležen, f. a. Maulrecht.

Mundreis, der, obroč pri žrelu.

Mundsaite, die, maža za usta.

Mundschatz, der, davščina, davšina za varstvo.

Mundschent, der, gospodov točaj, nadčasniki, nalivac.

Mundschließer, der, (Müffel), zapiravnica ust.

Mundschwämmchen, das, der Säuglinge, nach V. ustni operh, ustni vnetek, gobice in mehrci po ustih (*Dr. Bl.*).

Mundsemmel, die, zemlja * iz čile moka.

Mundspalte, die, ustna prereza, zareza, zaloga živeža; f. Proviant; damit versehen, f. Verproviantiren.

Mundspruch, der, f. Sprichwort.

Mundstein, der, f. Grenzstein.

Mundstück, das, nach V. ustnik; an den Blasinstrumenten, auch pisk (auch *serb.*) nach M. dulco, (*russ.* dulco); Einem einen Schlag auf das Mundstück geben, koga po ustih, po zobeh udariti, počiti; am Pferdegaume, *russ.* udilo; an der Kanone, žrelo; böhm. duše (duša); die Gabe zu reden, gutes Mundstück, dober jezik.

Mundtheil, der, f. Mundportion.

Mundtuch, das, (Serviette), pertič.

Mundum, das, čisti prepisek.

Mündung, die, eines Flusses, iztok (vtok),

ustje, *russ.*, izliv; Desfning, odpertina, otvor, ustje; einer Kanone, žilinte, žrelo; eines Ofens, isteje, meisteje; eines Kalkofens, žegno; eines Gefäßes, gerlo, eines Fasses, (Spundloch), voha, (Ausgang), čep; im Saune, verzeli-i.

Mundvoll, der, založaj, grizek, grizlje, košek.

Mundvorrath, der, živež, hrana, jestvina.

Mundwasser, das, zdravilna voda za usta.

Mundweide, f. Šartrigel.

Mundwein, der, gospodovo, očetovo vino, žlahna kaplja, ki je kdo ima naj raji.

Mundwerk, das, usta in zobe; der vorzügliche Gabe zu reden, jezik, dober jezik, zgovornost.

Mundwinkel, der, ustni kot.

Municipal, *adj.*, mesten, mestne gosposke.

Municipalamt, das, mestna gosposka, županstvo.

Municipalbeamte, der, mestni urednik.

Municipalisiren, v. a., mestno uredbo ali ustavo napraviti.

Municipalität, die, als Gemeinderath, mestno svetovavstvo, mestna gosposka; f. a. Rathhaus, Beziř.

Municipalrecht, das, mestna pravica.

Municipalstadt, die, mesto s svojo uredbo, svojimi svoboščinami, svobodinami.

Munition, die, strelivo, strelna roba ali potreščina, potreščina.

Munselig, f. Nebelig.

Muntern, v. n. u. i., es muntern, ima se dela, temučno prihaja; leise, heimlich sprechen, šep-tati, čebljati, natihamo govoriti; böhm. po-šeptavati si, skrivaj kaj počenjati.

Munten, f. Ausfandschaften.

Munker, f. Auspäher, Spion.

Münster, das, Collegiatkirche, Domkirche, ve-lika cerkev, stolna, škofijska cerkev, zborna cerkev.

Munter, *adj.*, nicht mehr schläfrig, zbu-jen, zdrاملen, budin (*Gutm.* u. *serb.*); Je-manden munter machen, koga zbuditi, zbu-jati, buditi, zdramiti, dramiti; *fig.* razvese-lici, razveseljevati; lebhaft, Kraft in sich fühlend, živ, vesel, čill (eig. ausgeruht); der alte Mann ist noch sehr munter, starček je še zelo krepak, močan, čverst; muntere Augen haben, bistro, čverste oči imeti; mun-tere Pferde, čili konji; *russ.* u. böhm. bo-dry; immer munter! serce velja! cin mun-terer Kopf, zdrاملjena, dobra glava; mun-tere Farben, žive barve; *serb.* a. živahan.

Munterkeit, die, budnost, zbu-jenost, zdram-ljenost, živost, čilost, dobrovoljnost, vese-lost; *russ.* bodrost.

Muntern, f. Aufmuntern.

Münzamt, das, dnarnica (*V.*), kovnica, penezokovnica, kovnični ured.

Münzanstalt, die, dnarnica, penezokovna naprava.

Münzbaufam, der, metno mazilo.

Münzbeamte, der, kovnični urednik.

Münzbeschädigung, die, primes kovine k zlatu ali srebru.

Münzbuch, das, denarna knjiga, popisovanje dnarjev ali penezov.

Münze, die, geprägtes Metall, ein einzelnes Stück, kovan denar, auch denar, maar schlecht-weg, penex (*bei Gutm.* u. *altst.*, *serb.* novac; f. a. Denkmünze, Medaille; *coll.* denar, denarji, (*russ.* denigi); kleine Münze, Scheidemünze, drobni denar, drobiz; die kleinste Münze, božjak; Münze schlagen, prägen denar kovati; Jemanden mit gleicher Münze bezahlen, verniti komu po enaki meri, z enako mero odmeriti; das Haus in wel-chem die Münze geprägt wird, f. Münzamt, Münzanstalt; das Recht die Münze schlagen zu dürfen, f. Münzrecht, Münzregal.

Münze, die, (Mentha), meta (*russ.* mjata).

Münzeisen, f. Münzstempel.

Münzen, v. a., denarje, penexe (novce) ko-vati, delati, (*russ.* izbivat, čekanit); *fig.*, ojljati, meriti, namerjati, namenjati, nakle-pati; das war auf dich gemünzt, to je bilo tebi (na te) namenjeno; f. Abheben; neue Wörter münzen, nove besede kovati.

Münzenbeschreibung, die, popisovanje, popis denarja, denarjev, etwa auch denaro-pisje, penezopisje.

Münzenkennner, der, poznavec dnarjev, de-narja, penezoslovez, penezoznanec.

Münzenkenntniß, oder Münzenkunde, die, denaroznanstvo, denaroslavje, penezoznan-stvo, numismatika.

Münzensammlung, die, zbirka, nabira denarjev, penezov.

Münzer, der, denarar, penezar, kdor dnarje ali penexe kuje; falscher Münzer, f. Falsch-münzer.

Münzerei, die, penezarija, kovanje (sla-bih) dnarjev.

Münzerin, die, penezarica.

Münzfälscher, der, ponarejavec denarja; f. a. Falschmünzer.

Münzfälschung, die, ponareja denarjev, penezov.

Münzfreiheit, die, f. Münzrecht.

Münzfuß, der, penezno, denarno merilo, *russ.* monetnaja proba.

Münzgerechtigkeit, f. Münzrecht.

Münzhammer, der, denarno kladvo.

Münzhaus, das, kovnica, dnarnica.

Münztabinet, das, f. Münzensammlung.

Münzkennner, f. Münzenkennner.

Münzenkenntniß, f. Münzenkenntniß.

Münzkrasse, die, denarni opilki, obrezki.

Münzkunst, die, umetnost, znanje, denarje kovati.

Münzmeister, der, etwa kovnični, dnaro-kovni mojster.

Münzordnung, die, postava zastran ko-vanja dnarjev.

Münzpfund, das, penezni funt, libra.

Münzprobe, die, preskusba denarjev.

Münzprobiramt, das, etwa skušnja de-narja, dnaroskušnja.

Münzprüfer, der, (Münzwardein), dnaro-skusnik, preskusnik denarja.

Münzrecht, das, pravica, denar kovati, delati.

Münzregal, das, veličanstvena ali vladarska pravica (predpravica), denar kovati.

Münzſchein, der, penezni listek.

Münzſchlag, der, (Münzgepräge), kov, kovanje denarja.

Münzſchlager, Münzſchläger, der, f. Münzer.

Münzſchreiber, der, dnarnični, kovnični pisar.

Münzſorte, die, razni denar, versta denarjev; große Münzſorten, debeli denar; kleine Münzſorten, drobiž, drobni denar.

Münzſtadt, die, mesto, ki ima pravico, dnarje kovati.

Münzſtatt, die, Münzſtätte, f. Münzamt.

Münzſtempel, der, denarni ſtompelj, kolek.

Münzſtück, das, denar, penez, kovani denar.

Münzverfälſcher, f. Münzfälſcher.

Münzverfälſchung, f. Münzfälſchung.

Münzverfaſſung, die, denarstvena uredba.

Münzwardein, f. Münzprüfer.

Münzwerk, f. Münzanſtalt.

Münzwesen, das, denarstvo, denarske, penezne zadeve.

Münzwissenschaft, f. Münzenkenntniß.

Münzwürdigung, die, prekušanje dnarjev.

Münzzeichen, das, penezokovno znamenje.

Münzzeitel, f. Münzſchein.

Muraal, f. Schlammbeißer.

Mürbraten, der, mehka pečenka.

Mürbe, adj., voljan, voljin, omehčan, mehke, drobec, perhek, perhljiv, peljhek, rahel; bei *Gutsm.* mičen; mürbes Obſt, mehko, umeđeno, međno, mezdno, umecano, uležano sadje; mürbes Holz, perhak, trohljen les; Jemanden mürbe machen, koga omeciti, ukrotiti, umecati, toliko peſtiti ga, da odjenja, da se uda; mürbes Brod, rahel kruh.

Mürbe, die, Mürbigkeit, mehkost, voljnost, perhkost, rahlost.

Mürben, v. n., vom Obſt, mečiti se, medeniti se, mediti se, medeneti, ulezati se; die Äpfel mürben ſchon, jabelka so že perhke, mehke, uležane, se že medé; v. a., mürbe machen, omeciti, zmečiti, zmečati, mečiti.

Mürblich, adj., nekoliko mehke.

Mürmel, f. Mſel.

Mürf, der, kos kruha.

Mürfen, v. n., ſich mürriſch zeigen, kisto deržati se; v. a., zaklati, klati.

Mürſ, der, oder Mürſ, ein kleiner unanſehnlicher Menſch, paglavee; mürriſcher Menſch, godernjač, godernjalo.

Mürſſen, v. n., ſeinen mürriſchen Sinn an den Tag legen, godernjati.

Murmelaſch, der, ſumljaſoji potok.

Murmelfall, der, ein kleiner Waſſerfall, ſkakavec.

Murmeltöſe, die, ſepet več ljudi, ſumenje (množice).

Murmeln, v. n., mermrati, momlati, ſep-tati, oehljati; murren, godernjati; der Bach murmelt, potok ſumlja; *ſerb.* žuboriti, *russ.* žurčat; v. a., momlaje povedati, da ni mo-göce razumeti; inſ Ohr murmeln, zaſep-

tati na uho; eine gewiſſe Zeit hindurch murmeln, premermrati, preſumljati (ves ljubi dan).

Murmeltelle, die, ſumeči, ſumljaſoji po-toček, vir, ſtudenec.

Murmeltier, das, (*Mus marmotta*), nach dem *Russ.* ſurek, bei V. ſviſč, ſviſčeo u. ſnežna podgana, nach *Gutsm.* godernica, *M.* godernavka; *böhm.* u. *poln.* sviſtj, sviſč; *fig.* nemark, balah, lenuh.

Murre, die, aus Sand und Stein beſtehende Lawine, plaz, kamneni plaz; f. Feuerſte.

Murren, v. n., godernjati, revskati, rev-sati, mermrati, goſti, bei *M.* auch njergati, merčati; von Hunden und andern Thieren, renčati, rohnati, *böhm.* u. *russ.* verčeti, roptati; er murt Tag und Nacht, noč in dan gode, godernja.

Murrer, f. Murrlopf.

Mürriſch, adj., godernjalast, godernjav, njergav, mermrav, merčliv, ſiten; f. a. Grißgrämiſch; ein mürriſcher Menſch, mer-mravee, godernjavee; weibl. godernjula, mermravka.

Murrlopf, der, godernjač, godernjalo, mer-mrač, mermralo, ſitnež, godež, revſalo, renčalo.

Murrlopfig, f. Mürriſch.

Murrmeiſe, f. Sumpſmeiſe.

Murrſinn, der, emérnost, kiſlost, njergavost.

Murrſinnig, adj., emeren, godernjalast, puſt, kiſel; *russ.* ugrjumyj.

Murten, f. Mörten, Möhre.

Muß, f. Muß.

Muſaget, der, Name des Apollo, nach V. vodja modrie.

Muſche, die, das Schönpfäſterchen, nach V. muha, fajna.

Muſchel, die, ſkoljka (*ſerb.*), nach V. mi-ſelj; *böhm.* ſkoripka, rakovice; *russ.* ra-kovina; bei *Sul.* luſtura; Muſter, oſtriga.

Muſchel, in Zigg., ſkoljein; der Muſchel ähnljch, ſkoljkasti.

Muſchelartig, adj., ſkoljki podoben.

Muſchelleiſchel, f. Rohrſperling.

Muſchelfarbe, die, barva v ſkoljki hranjena.

Muſchelförmig, adj., ſkoljkast, ſkoljki podoben.

Muſchelgehäuſe, f. Muſcheliſchale.

Muſcheligold, das, Muſcheliſilber, zlato, sre-bro v ſkoljkah, ſkoljeinich lupinah.

Muſchellall, der, apno iz ſkoljk.

Muſchellurbiß, der, dinja.

Muſchellage, Muſcheliſichte, die, lega, plaſt ſkoljk.

Muſchelmarmor, der, marmor z okamne-limi ſkoljkami, apnenik.

Muſchelreich, adj., poln ſkoljk.

Muſcheliſchale, die, ſkoljeina čaſica, lupina.

Muſcheltier, das, ſkoljka; f. Schaltier.

Muſcheliwerf, das, izdelek iz ſkoljk, na-rejene ſkoljke.

Muſe, die, eine der neun Göttinnen der Wiſſen-ſchaften und ſchönen Künſte, muza (bei *Gutsm.* modrica, modropevka, vednoſt); Urania war ſeine Muſe, najrajſi se je pečal z zvezdo-znanſtvam.

Musel, der, čok.

Muselman, der, turek, mahometan.

Muselmännisch, adj., mahometansk, türk.

Musenbergr, der, Parnas.

Musenfreund, der, prijatelj muz, t. j. umetnosti in znanstva.

Musengott, f. *Μυσο*.

Musengünstling, der, pevec.

Musenpferd, das, Pegaz.

Musensisch, der, prebivališče, prebivališce muz, svetišče, svetisce muz, akademija.

Musensohn, der, ljubimec muz, izvoljenec muz, učence, pesmenik.

Musentempel, f. Musensisch.

Museum, das, muzej.

Musircen, v. n., gosti, piskati, igrati (serb.), muziko delati, muzicirati.

Musik, die, nach allen slav. M. muzika, nach dem Böhm. godba (nen), bei Gutm. skladnogo lasje, V. igra; Musik machen, eine Musik auführen, (mit Streichinstr.), gosti; in Bezug auf Blasinstr., piskati, im Allg. muziko delati; russ. igrat na muzikalnom instrumentji.

Musikalien, pl., muzične reči, note, muzika pisana.

Musikalisch, adj., muzičen, muzikalen; musikalisches Instrument, orodje, instrument za muziko, za godenje ali piskanje; musikalisch sein, muziki glas vediti, zveden biti v muziki.

Musikant, der, godec, muzikant *.

Musikfreund, der, prijatelj muzike.

Musiklehrer, der, učnik, učenic muzike.

Musikmeister, f. Kapellmeister.

Musikunterricht, der, poduk, podučevanje v muziki.

Musikus, f. Musikant.

Musivarbeit, die, f. Musik; malanje iz zloženih kamenčikov.

Musfate, die, muskat; bei M. muskatnica, muskatov oreh.

Musfaterler, der, muskatela, muskatno vino, muskatovec.

Musfaterlerbirn, die, muskateljica, muskateljka, muskatnica.

Musfatenbaum, der, muskatovo drevo, muskatno drevo.

Musfatenbirn, f. Musfaterlerbirn.

Musfatenblume, (—blüthe), die, muskatov cvet.

Musfatennuß, die, muskatov oreh, orešek.

Musfatholz, das, muskatovina.

Musfatöl, das, muskatno olje.

Musfattraube, die, muskatina.

Musfatwein, der, f. Musfaterler.

Musfel, der, mišca, mišica (russ. u. serb. *altsl.* myš'ca, der Arm); miška (poln.); nach V. ribica; böhm. sval.

Musfelblutadgr, die, mišična odvodnica.

Musfelseiser, die, mišična nitka, žilica, lakence.

Musfelshaut, die, mišična mrena, koža.

Musfelig, adj., mišičnat, krepkih mišic.

Musfelkraft, die, moč v mišicah.

Musfellehre, die, nauk od mišic.

Musfelnerbe, die, mišična čutnica.

Musfelstchwach, f. Kraftlos.

Musfelstark, f. Musfelig.

Musfelstweig, der, veja mišic.

Musfete, die, puša, puška, musketa.

Musfetenkugel, die, svinčena kugla ali krogla za pušo.

Musfetenpulver, das, srednji smodnik V.

Musfetter, der, musketar, muskatir.

Musfeton, der, velika puša, nach V. pukšina, puškina.

Musfeloß, f. Musfelig.

Musfeln, der, f. Mosfeln, Bisam.

Muß, das, von müssen, sila, (nach *Zal. moraca*), moraš; es ist eben kein Muß, ni da bi moral, mögel; Muß ist ein bitter Kraut, sila ni mila; eine zu einem Brie gefochte Speise, dicke, močnik; wenig dicke, flüssige, sok, podmet, podmetanica; das Fleisch zu Muß kochen, meso razkuhati, razkuhovati, meso do močnika kuhati, skuhati; Obmuß, čezana; nach den Obstarten, čespljevec, hrusčeevec, jabelčnik, i. t. d. bei Gutm. kaša, mešta; poln. papka.

Mußapfel, der, jabelko dobro za čezano.

Muß, die, praznovanje, čas, prazni čas, brezdelica, lazno, brezdelnost, bei Gutm. prikladnost; russ. dosug; Muße haben, utegniti, čas imeti, brez dela biti; seine Muße haben, ne utegniti, ne imeti kdaj časa, laza ne imeti.

Mußelig, f. Zanderhaft.

Müssen, v. n., in -kt. und nach V., sowie bei Truber u. Datnat, ebenso im Serb. morati (moram, moral sim), auch mörem, mögel, welches jedoch die Zweideutigkeit mit dem so entgegengesetzten morem, mögel können zu meiden rath, böhm. u. poln. musiti; russ. dolžen biti; (morati kommt jedoch sehr häufig in der Bedeutung nöthigen vor: so ga morali, primorali priti; — im Prät. so mögli und so mögli, trennt u. o die 2 Bedeutungen, und im Präs. mora u. more die Endvocale; wer morati durchgehends für müssen gebraucht, entfernt sich vom allgem. Sprachgebrauche und kann allen Zweideutigkeiten nicht ausweichen, Met.); gezwungen sein, primoran biti, prisiljen biti; muß es thun, mora storiti; er hat es thun müssen, moral je (mögel je) storiti, opraviti; das muß du ihm vergelten, was du ihm schuldig bist, poverniti mu moraš, kar si mu dolžan; er sieht er müsse sterben, vidi, da mu je umreti; er muß einmal sterben, umreti mora, pa je; Sie müssen mit aber meine Bitte nicht abschlagen, pa mi ne smete prošnje odreči; er wird kommen, es müste denn sein, pride, razun ko bi —; wenn er nicht muß, öe ni prisiljen; das müssen Sie von mir nicht erwarten, tega ne pričakajte od mene; genau weiß ich es nicht, muß ich dir sagen, za terdno ne vem, da ti jo rečem; mich müssen Sie nicht fragen, mene ne smete vprašati, popraševati, ne poprašujte; nöthwendig sein, potreba, treba biti komu, treba biti; man muß arbeiten, delati je treba; jetzt muß er schon da sein, zdaj že mora-tu

biti, zdaj je že gotovo prišel; es muß nichts an der Sache sein, wenda ne bo nič na tem, nič ni na tem; ihr müßt euch alle bereden haben, pa ste se (menda) vsi zmenili, da —; wer muß wohl gewissen sein, kdo je neki bil; kdo je pač; alles, was die Vornehmen kennen müssen, vse, kar je imenitnim treba znati; du mußt Geld haben, wenn —, tebi je denarjev treba, če —; es muß ja nicht sein, vsaj ni treba; er muß alles wissen, mora, hoče vse vediti; es mußte sich eben zutragen, móglo (moralo) se je ravno zgoditi; muß ich auch gehen? ali naj tudi jez grem; ich muß gerade nicht gehen, ni da bi mógel (moral) iti; ich muß gehen, iti mi je; man muß nicht außer Acht lassen, ne sme se pustiti v nemar; es muß etwas anderes dahinter sein, utegne kaj družiga vmes biti; die Schiffer dachten, es müsse ein großer Brechher unter ihnen sein, nach V. brodniki so si mislili, kak velik hudodelec bi utegnil med njimi biti.

Müssen, das, moranje, dolžnost.

Müßestunde, Müßzeit, die, ura, čas počitka, brezdelica; f. Muße.

Müßgarten, der, f. Gemüsegarten.

Mußhaus, f. Speisehaus.

Mußicht, adj., einem Muße ähnlich, močnikast (V.), močniku podoban.

Müßig, adj., brezdelan, brez dela, prazen; serb. dangube; müßig sein, gehen, brez dela biti, in Unt. Rt. u. serb. brez posla (ionst: ohne Dienstboten) biti, praznovati, čas prodajati; im nachtheiligen Sinne, pohajkovati, postopati; müßige Stunden, brezdelica; seine Zeit müßig zubringen, len, brez dela biti, bei V. lenovati; müßig zuschauen, zijale prodajati; müßig liegen, ležati brez dobička, brez vspeha, kar sadu ne nosi; kar se stori zastonj, nečimern; er war inzwischen nicht müßig, v tem ni deržal križem rok.

Müßigen, v. a., primorati, prisiliti, siliti, morati koga; f. Bemüßigen; gemüßiget, primoran, prisiljen.

Müßiggang, der, postopanje, pohajkovanje, brezdelje, praznovanje, lenoba, lenost; serb. danguba; böhm. zahalka; der Müßiggang ist aller Lasten Anfang, lenoba, brezdelnost je mati vsih pregreh; lenoba, gausoba (gerdoba); sich dem Müßiggang ergeben, začeti postopati, dela se bati.

Müßiggänger, der, postopač, lenuh, pohajac, bei Gutm. brezdelnik, mahovec; serb. danguba, ležak; (in Bezug auf Müßiggänger führt Gutm. folgendes slow. Sprichwort an: baba gobe žanje, dedec korenje sterže, sin polže strelja, hči puže (punce) dela.

Müßiggängerin, die, lenuhinja, lenivka, postopačka, pohajavka.

Müßiggängerisch, adj., postopašk; f. Müßig.

Mußleber, f. Gansenlee.

Mußpauze, die, ponov za močnik.

Mußthier oder Musthier, das, f. Gelandthier.

Mußtopf, der, lonec močnika, za močnik.

Mußwerk, f. Gemüße.

Muster, das, f. Ideal, Modell, Dessin; ein Gegenstand der Nachahmung, Vorbild, Exemplar, izgled, prilika, primér, ogled, obrazec, obraz za posnemanje, bei Gutm. predklad, posnetek, in aut. slav. M. vzor, vzorek; ein Probestück, pokaža (V.), reč za ogled ali razgled, za poskušnjo; vom Weine, von Speisen, pokažnja; Modell, Figur, kalup (böhm. u. serb.), tvorilo, kopito; Zeichnung, podoba, obraz, pismo; ein Tüchel mit schönem Muster, ruta lepiga pisma; sich zum Muster nehmen, zgledovati se nad kom, posnemati koga, vzeti si ga za izgled.

Musterbaum, der, obrezano drevce (v verto).

Musterbezug, Musterbild, f. Ideal.

Musterbuch, das, izgledne bukve; bukve z obrasci, z ogledki, s kosci kake robe za razgled, za poskušnjo.

Musterelle, die, f. Eichelle.

Musterer, der, pregledovavec.

Musterhaft, adj., izgleden, dober, izvrsten, posnemanja vredn, vzoren, lep.

Musterhof, f. Musterwirtschaft.

Musterkarte, f. Musterbuch, (mußternica).

Musterkopf, der, izgledna glava (lepo risana).

Musterlehrer, der, izgledni učenik.

Musterlich, f. Musterhaft.

Musterloß, adj., nepopoln.

Mustermacher, f. Modelirer.

Mustern, v. a., genau besehen, pregledati, pregledovati, razgledati, razgledovati vsako posebej, pretestri, pretresati, pretresovati, presoditi, presojati, preskušati, skušati, preiskovati, prebirati; gemustertes Band, pisan trak; die Truppen mustern, vojsko razgledovati, pregledovati; f. a. Flüstern.

Musterplatz, der, mesto, kjer se vojniki pregledujejo; pregledovališče, pregledovališce.

Musterprobe, f. Probe.

Musterrolle, die, Musterzettel, spisek, imenik vojakov, vajaško kazalo; f. a. Musterbuch.

Musterschreiber, der, russ. polkov pisar.

Musterschrift, die, izvrstai, izgledni soštavek, spis, izgledne, izvrstne bukve; f. Klassisch.

Musterschriftsteller, f. Klassiker.

Musterschule, die, izgledna, vzorna, normalna učilnica.

Musterstück, das, izgledek.

Musterung, die, pregled, razgled, ogled vojske; Musterung halten, ogledovati, pregledovati vojsko.

Musterwerk, das, izgledne bukve.

Musterwirtschaft, die, izgledno gospodarstvo, izgledno kmetijstvo, kmetovanje.

Musterwort, das, primerek, izgledek.

Musterzettel, f. Musterrolle.

Mutatis mutandis, s potrebnimi premenami, z zadevnimi premenami.

Muter, f. Mutter.

Mutern, f. Mäusen.

Muth, der, Gerzhaftigkeit, serce, serčnost, jakost, moštvo, junaštvo, viteštvo, hrabrost (russ.), poln. u. böhm. odvaga, nach V. u. M. auch pogum (nach Jarn. Muthwille, von gumno); bei M. a. sogornost (?); voll Muthes sein, prav serčen biti, serčnost imeti; seinen Muth haben, ne imeti serca, serčnosti, tresti se, bati se; Einem Muth machen, einprechen, ausprechen, komu serce (serčnost) delati; Muth fassen, f. Fassen; den Muth hängen lassen, serce zgubiti, zgubljati, gubiti; der Muth ist ihm vergangen, der Muth ist ihm gesunken, serce mu je upadlo; serce mu kopni; obupati (verzweifeln); ein Pferd voll Muthes, överst, živ konj; es ist kein Muth in ihm, ves mertev, mertvica je; nima nobeniga veselja; für: Gemüth, volja, serce; zu Muth sein, pri serci biti; wie ist dir zu Muth? kako ti je pri serci? kako se čutiš? es ward ihm dabei nicht wohl zu Muth, pri tem so ga težave, skerbi obšle, zbal se je; der Reiche weiß nicht, wie einem Armen zu Muth ist, bogatin ne ve, kaj revež občuti, prestane; gutes Muthes sein, veseliga serca biti, veseliga duha, dobre volje biti, vesel biti, ničesa ne bati se, veseliti se; Gott wird ihnen den Muth nehmen, Bog jim vzame duha; seinen Muth, sein Muthchen an Fremden fühlen, nad kom zasiti, znašati se, serce ohladiti; f. Anlassen (den Zorn); im betrunkenen Muth, v pijanosti; es ist ihm nicht wohl zu Muth, tesno, težko mu je okoli serca; lustiger Muth macht gutes Blut, veselje, dobra volja daje zdravje; stolzer Muth, f. Hochmuth; f. a. Gemüthsart, Gefinnung; in Zusammenfügungen als Grundwort wird es durch die Bildungsendung — ost, — nost, zuweilen auch — serčnost, — dušnost, dušje gegeben, z. B.: Sanftmuth, krotkost, Großmuth, velikoserčnost, velikodušje.

Muth, der, Schaum an Biere, olove pene.

Muthanreizend, adj., poserčevaven.

Muthanreizer, der, poserčevavec.

Mutharm, adj., boječ, obupen, brez serca.

Muthbeseelt, adj., serčen, poln serčnosti.

Muth, die, f. Muthung.

Muthen, v. a., förmlich ansuchen, etwas muthen, prositi kaj, za kaj (pri gosposki); eine Fundgrube muthen, napovedati gosposki zasledbo ali najdbo rude, z čimur se doseže predstvo pred vsačim drugim za podelitev rudnika prositi.

Muther, der, prosivec, prošnjik.

Mutherin, die, prosivka.

Muthfällig, adj., f. Muthlos.

Muthgeber, der, oserčevavec.

Muthgeberin, die, oserčevavka.

Muthgeld, das, primščina, primšina.

Muthig, adj., serčen, mošk, jak, junašk, vitešk, hraber, pogumen (f. ob. Muth in Et. sogoren?); vesel, dobre volje, veseliga duha, živ, čil, (russ. bodryj, otvažnyj, smelyj); ein

muthiger Angriff, serčen, junašk napad; ein muthiges Ross, živ, čil (ausgeruht) konj.

Muthigen, f. Ermuthigen.

Muthigkeit, die, serčnost.

Muthlein, sein Muthlein fühlen, f. Muth.

Muthlos, adj., brez serca, upadliga serca, maloserčen, boječ, obupen, strašljiv, klavern, zbezan; muthlos werden, serce zgubiti, serce mu je upadlo, vulg. hlačice se mu tresejo; muthlos machen, strašiti, plašiti, serce podreti, podirati komu.

Muthlosigkeit, die, brezserčnost, boječnost, obupnost, klavernost, strašljivost, zbežanost; mertvost.

Muthmacher, der, f. Muthgeber.

Muthmachen, v. n. u. a., f. Vermuthen, meniti, sumiti, sumnjati, misliti, soditi, zdeti se (v. i.), dozdevati se (v. i.), domišljati si, bei Gutm. ukлонjati, natočovat (argvöhnen), nach V. a. domljati, poln. domniemac się.

Muthmäßig, adj., dozdeven, domišljen, kar se opira na dozdevo, wahrscheinlich, verjeten; adv., verjetno, narberžej, kakor je podoba.

Muthmäßigkeit, die, dozdevnost, dozdevljivost, verjetnost.

Muthmaßung, die, menjenje, dozdeva, dozdevok, dozdetje, misel, domišljanje, sumnja, f. a. Vermuthung.

Muthreich, adj., f. Muthvoll.

Muthsich, adj., preboječ, (trivial) strahopzdljiv.

Muthung, die, prosba, prošnja, rudosledna napoved, napoved rudniga sledu.

Muthvoll, adj., serčan, preserčan, poln serčnosti, ves serčan.

Muthwille, der, absichtliche Befriedigung einer Andern schädlichen Lust, svojo volje, svojo voljnost (russ., böhm. u. poln.), nagajivost, object, objectnost (auf dem Karst), samovoljnost (bei Dalm.), natečnost, sprevednost, razposajenost, neposajenost, presernost, bei V. samopasnost, serhoritost, bei Gutm. osirbnost (?), nekaznost.

Muthwillig, adj., svojo voljin, nagajiv, objesten, samovoljin, natečin, razposajen, neposajen, nepokojin, razkočen, razvert, samopasen, preseren, poreden, razuzdan; er ist muthwillig, bei Gutm. osirben (?) je, norec (bebec) ga lomi, žabo ga ližejo; šaljiv; veraltet für: Freiwillig; f. a. Aufgelassen.

Muthwilligkeit, die, samopasnost, nagajivost; ukljubnost; nagajivo, ukljubno delo, f. a. Muthwille.

Muthzeitel, der, pisana napoved rudniga sledu; prošni list.

Muthschel, der, f. Baumpferling, die, f. Muth; das, f. Schutte (Brod).

Mutte, die, f. Mutte; Sinderuñ.

Mutter, die, mati, bei Gutm. a. das serb. majka, u. mama; Gebährerin, porodnica, böhm. u. poln. matka; Mutter Gottes, Mati Božja; Mutter werden, mati biti, otroka

dobiti, spočeti, spočenjati; sie ist Mutter von zehn Kindern, deset otrok ima, je rodila; die Erde ist unser aller Mutter, zemlja je nas vseh mati; die Noth ist eine Mutter der Grindungen, sila je mati znojdb, t. j. dela znojdb; *mont.* f. Lagerstätte, Erdart; *fig.* Gebärmutter, f. dieses; wie die Mutter, so die Tochter, kakoršna mati, taka hči, (kar mačka rodi, miši lovi); altes Mütterchen, stara mati, mamica, babica, starka; Mutter des Weines, droži, drože, *pl.*, bei *M.* gnezd; des Eßigs, klobuk, mäterica; ein höflicher Mann zur Aufnahme eines andern dazu gehörigen Theiles, babica, einer Schraube, matica.

Mutter- in Zigan., materin, materni, babičin, babični, maternični, matičini; bei Thiernamen bleibt es unübersetzt, indem im Sloven. hiefür der betreffende weibliche Anlaut genommen wird, z. B. Mutterhase, zajka, zaijklja; Mutterferd, kobila u. dgl.

Mutterader, die, f. Frauenader.

Mutterallein, *adv.*, kakor zapuščen, zapuščen otrok, celo sam, de žive duše ni zraven.

Mutterarm, der, materna roka.

Mutterast, der, poglavitna veja.

Mutterauge, das, materno oko, njena skerb; mati.

Mutterband, das, maternično vezalo, maternični vezek.

Mutterbaum, der, semensko drevo, semensčak, semenšak.

Mutterbein, das, členek na zadnjih živinskih nogah.

Mutterbeschwerde, Mutterbeschwerung, die, bolna maternica, maternična bolezni, maternične težave, f. a. Hysterie.

Mutterbett, das, f. Kindbett.

Mutterbiene, die, der Biene, matica, mačica, (auch maternica), kraljica.

Mutterblume, die, semenska cvetlica, semenska roza.

Mutterbruch, Muttervorfall, der, trot, kila maternice (*Dr. Bl.*).

Mutterbruder, der, ujec, ujak, (strie po materi), materin brat.

Mutterbrudersfrau, die, ujna (auch *serb.* u. *poln.*).

Mutterbrust, die, materine persi, *fig.* lju-bezen materna, f. a. Muttermilch.

Mutterbusen, der, materine nedra.

Mütterchen, das, matka, mamica; ein altes Mütterchen, babica, starka, starusa.

Mütterelixir, das, lek za maternico.

Mutterende, das, maternični kraj, konec.

Muttererbe, das, dedina po materi.

Muttererde, die, Gartenerde, perst; *fig.* mati zemlja.

Mutterfieber, das, mierzlica maternična.

Mutterfleden, f. Muttermahl.

Mutterfluch, der, prekletje, prekletstvo materino, od matere.

Mutterfluß, der, der weiße Fluß, belo, bela bolezni, beli tok.

Mutterfreude, die, materno veselje.

Mutterfreundlich, *adj.*, prijazen, kakor je mati do svojih otrok.

Mutterfüllen, das, kobilica, žebica, žrebica.

Muttergefühl, das, materno čutstvo.

Muttergerste, f. Mutterkorn.

Muttergestalt, die, materna podoba.

Muttergewächs, f. Nonnalf.

Muttergicht, die, maternični protin.

Mutterglück, das, materna sreča.

Muttergottesbild, das, podoba Matere Božje, auch bloß Mati Božja.

Muttergrimmen, das, griz, grizenje v čevih pri ženskih; f. Darungicht.

Muttergrund, der, maternično dno.

Muttergut, das, posestvo po materi.

Mutterhalb, *adv.*, po materi.

Mutterhals, der, maternični vrat.

Mutterhase, der, zajka, zaijklja.

Mutterherz, das, materno, matersko (V.) serce.

Mutterhorn, das, bei Thieren, rogovi maternice.

Mutterkalb, das, telica, junica.

Mutterkalte, die, maternično mrazenje.

Mutterkind, das, materin ljubček; Gott behüte davor jedes Mutterkind, Bog obvari vsakteriga.

Mutterkirche, die, materna, poglavitna, stara cerkev, mati cerkev.

Mutterkirchlich, *adj.*, materne, poglavitne cerkve.

Mutterkorn, das, rožič, rožički, žitni rožič, vranji parkelj, plen, snetjavo žito; bei *M.* stari kruh (?), nach *Sul.* glavnica.

Mutterkrauß, der, maternični kerč.

Mutterkrankheit, die, maternična bolezni, maternica.

Mutterkraut, das, materičnjak, materna trava, dušica, klasni dušički; kamiljica; f. a. Bertram.

Mutterkreß, der, weiblicher Krebs, f. Eierkreß; Gebärmutterkreß, maternični rak, rak v maternici.

Mutterkuchen, der, f. Nachgeburt, nach V. materna potica, potica; auch posteljica; bei den Thieren, strebi, strebine, *pl.*

Mutterkummel, der, povetni kumin.

Mutterlamm, das, ovčica, bičica, jagnjica (*M.*), janjica (*serb.*).

Mutterland, das, mati dežela, materna dežela ali domovina (glede na nasebino iz nje odpravljen), f. Stammland.

Mutterlange, die, nach V. materski lug, lug brez solnih delov.

Mutterlaut, der, materia glas.

Mutterleber, f. Nachgeburt.

Mutterleib, der, materino telo, materin život, *russ.* u. *serb.* utroba; vom Mutterleibe an, od rojstva.

Mütterlein, das, f. Mütterchen.

Mütterlich, *adj.*, einer Mutter eigen, materin, den Müttern eigen, materni, materinsk, bei V. matersk; das mütterliche Land, materna dežela; die mütterliche Linie, po materi, po

preslice, po kodolji, po mleku; das Mütterliche, materino premoženje. (*poln. macierzyna* — matersčina); mütterlich lieben, po materinsko, kakor mati ljubiti koga.

Mütterlichkeit, die, maternost.

Mütterliche, die, materina ljubezen, (do otrok); auch ljubezen do matere.

Mütterlos, *adj.*, brezmatern, brez matere; sirota brez matere, kdor nima matere; ein mütterlos gewordener Säugling, nach V. razstavec.

Mütterlose, der, die, sirota.

Mütterlust, die, materina radost.

Mütermahl, das, materino, vrojeno znamenje, ogerc, madež. *poln. u. böhm. blizna.*

Mütermensch, (*vulg.*), hat wohl ein Mütterchen dergleichen gesehen? ali je kdaj božji človek vidil kaj taciga?

Mütermilch, die, materino mleko; mit der Muttermilch einsaugen, z maternim mlekom, z mladosti navzeti se česa.

Mütermord, der, matere umorstvo, materomorstvo, umor matere.

Mütermörder, der, materomornik, umorivec, ubijavec matere.

Mütermörderin, die, materomornica, ubijavka, morivka matere.

Mütermund, der, ustje maternično. (*bei Gutm. arba?*), dessen Lippen, ustrnice maternične.

Mütern, v. a., dojiti; v. n., po materi se izvreči.

Müternachend, Müternacht, *adj.*, ves gol in nag, golonag (*V.*).

Mütername, der, ime: mati.

Mütterpfeife, die, piskero, lonček za zalogo.

Mütterpfennige, die, *pl.*, materini dnarčki, (od kterih oče ne ve, da jih mati sinu daje, pošilja), materin belič, materin dar.

Mütterpferd, das, kobila.

Mütterpflege, die, materina postrežba.

Mütterplage, f. Mutterbeschwerde.

Müterröhrchen, das, am Feuergewehr für den Ladehoh, luknja za basavnik.

Mütterschaf, das, ovca, bica, bima.

Müterschaft, die, materinstvo, materstvo, *russ. maternost.*

Müterscheide, die, maternična nožnica, (auch in andern slav. Munda.), *russ. prohod matri.*

Müterschmerz, f. Mutterbeschwerde, (materna žalost).

Müterschoß, der, materino lono, f. Schoß.

Müterschraube, die, nach V. vitje, (viterk), baba, vreteno, u. *Pol. petelin, štruca.*

Müterschwein, das, prasica, svinja.

Müterschwester, die, teta, tetka, materina sestra, nach V. ujna (richtiger Mutterbruder'sgattin).

Müterschwindel, der, omotica od maternice.

Mütersseele, die, (*vulg.*), es ist keine Müttersseele da, žive duše ni tukej.

Müterssegnen, der, materin blagoslov.

Mütersöhle, die, V. materski lug.

Mütersöhnen, die, materin sinek, materin serček, ljubček, *russ. nedorosl.*

Mütersorge, die, materina skerb.

Mütersprache, die, materni, materinski jezik, narodni jezik; *russ. otečestvenyj jazyk; Stammsprache, izvorni, prvotni jezik.*

Mütersstaat, der, mati deržava.

Mütersstadt, die, rojstno mesto; materno mesto.

Mütersstelle, die, materno mesto; die Müttersstelle vertreten, na mesti matere, namestna mati biti, mater nadomestovati; mati biti komu.

Mütersstimme, f. Mutterlaut.

Mütersstod, der, panj za plemo, matičnik.

Mütersheil, das, materin del premoženja; materinstvo, matersčina, matersina.

Mütersthräne, die, materina solza.

Müters tod, der, materina smert; smert ob porodu.

Müters traum, der, materine sanje.

Müters trompete, die, nach V. tromba.

Mütersveilchen, das, (*Viola matr.*), materina vijolica.

Müters verdienst, das, materina zasluga.

Müters wasser, das, zdravilna voda za maternico.

Müters weh, f. Rindesweh; Mutterbeschwerde.

Müters wein, der, vino za maternico.

Müters wiß, der, zdrava pamet, prirojeni um, (nach dem Böhm. u. Poln. prirojeni dovtip), prirodno ostroumje.

Müters wunsch, der, želja matere.

Müters wuth, die, nimsomanija; f. Liebeswuth, Rannstollheit.

Müters äpfchen, das, maternični čepek.

Müters ucht, die, vzreja po materi.

Müters wibel, die, semenska čebula.

Müß, der, f. Verstimmlung; ein verstimmltes Ding, okernec, okernjavec, kerna, kebec, keba.

Müße, die, f. Schaf; Fähr.

Müße, die, kapa, rauhe, kučma, kosmata kapa. *poln. ćapka, böhm. čepka, čepica;* die Müße aufsetzen, kapo na glavo djati.

Müßchen, das, kapića; f. a. Hasenfler.

Müßen, f. Stußen; Spielen.

Müßenartig, *adj.*, kapi podoben, kapičast.

Müßenband, das, trak na kapi.

Müßenmacher, der, kapičar, kapar.

Müßenmacherin, die, kapičarica, kaparica.

Müßenschirm, der, strešica pri kapi.

Müßer, der, f. Spikmanß.

Müßohr, das, okernjeno, prirezano uho.

Müßpie, f. Kurzichtigkeit.

Müßpie, f. Kurzichtig.

Müßlord, milord*.

Müßriade, die, desetisooč, miriada*; eine übersaus große Zahl, tma, tema, (auch *altsl. u.* in andern sl. M.), tema ljudi, vojakov.

Müßrhe, f. Mürrhe.

Müßrhe, die, f. Mürrhe.

Müßrien, *pl.*, skrivnosti, tajne (*russ.*), *poln. tajemnice.*

Mysteriös, f. Geheimnißvoll.

Myſtiſciſmus, der, misticizem, skrivnostnost. †.

Myſtiſt, die, mistika*, nauk od skrivnosti, skrivnostni nauk.

Myſtiker, der, mistikar*, skrivnostnik.

Myſtiſch, *adj.*, skrivnosten, skrivniga pomena, misticen.

Mythe, f. Sage.

Mythiſch, f. Mythologiſch.

Mytholog, der, basnoslovec, (*russ.*) mitolog*.

Mythologie, die, basnoslovje, mitologia*, pogansko bogoslovje, f. a. Sagenkunde.

Mythologiſch, *adj.*, basnosloven, mitologisch.

N.

Na! int., no! na!

Nabe, die, pesto, nach *V.* auch pesta (*poln.*) bei *Gutsm.* pezda, *serb.* glavina; der vordere Theil derselben, tanki konec pesta, tanki konec, (von der Achse entgleiten, nach *V.* spesniti, spesnovati se für spesniti se?); f. a. Nöhre.

Nabel, der, popek, nach *Gutsm.* u. *V.* auch pop (*russ.*); Nabelchen, Nablein, das, popic, popček.

Nabel in Bishn. popkov, popčni.

Nabelbinde, die, popkova prevoza, popkov povoj.

Nabelblatt, das, *bot.* popkovec (list).

Nabelblutader, die, popkova odvodnica.

Nabelbruch, der, popčena ali popkova kila, popkov trut, popkov poček.

Nabelförmig, *adj.*, popkast, popčnast.

Nabelgegend, die, okoli popka, etva opopje.

Nabelgrube, die, popčena jamica.

Nabelgüßer, der, popkogled.

Nabelig, *adj.*, s popkam, popčnat.

Nabelkraut, das, popkovnik.

Nabeln, v. a., popkati, popek zavezati, zavezovati; genabelt, s popkam.

Nabelöffnung, die, popčena luknja, odpertina.

Nabelpflanze, die, f. Nabelkraut.

Nabelrinne, die, popčni zleb.

Nabelsamer, f. Nabelkraut.

Nabelschild, der, popčnati ščit.

Nabelschnur, die, popkovina (*russ.*), popkov trak, bei *Gutsm.* popčena zaveza.

Nabelschnurmesser, das, popkarica.

Nabelschwein, das, Bismischwein, (*Sus tajassu*), brezrepa svinja.

Nabelsteinbruch, f. Nabelkraut.

Nabelstrang, f. Nabelschnur.

Nabeltuch, das, blazinica na popek.

Nabelwurm, f. Fadenwurm; neka ugnjida na popka.

Naben, v. a., mit einer Nabe versehen, opestiti, pestiti, pesto narediti, narejati.

Nabenbohrer, der, pestnik.

Nabengeld, das, pestnina, f. Achsengeld.

Nabenholz, das, les za pesta, pestni les.

Nabenloch, das, pesto, luknja v pesto.

Nabenring, der, pestni okov.

Näber, der, Nabenbohrer, pestnik; ein jeder Bohrer, sveder; Näberchen, das, svedec, f. Bohrer.

Näberschmid, der, svedrar.

Nabiger, f. Näber.

Nabob, der, nabob*; f. a. Schwelger.

Nach, *praep.*, die Richtung der Bewegung zu einem Gegenstande hin bezeichnend, nach einem Orte, hauptsächlich ausgedrücktem Lande, einer Stadt, v; nach Rußland, v Rusijo; nach einem Lande, wenn dasselbe im Stavenischen beivörtllich gegeben wird, nach einem Flüße, einer Stadt am Flüße, von welchem sie den Namen hat, gewöhnlich auch nach einem Ort, der hoch gelegen ist, oder dessen Name etwas Hochgelegenes andeutet, na, z. B. der Weg geht nach dem Flüße, nach der Save, nach Wien, ta pot je na potok, na Savo, nach Dunaj, nach Deutschland, na Nemško; nach dem Arzte schicken, po zdravnika poslati, pošiljati; nach Linien schreiben, po čertah pisati; nach dem Kopfe schlagen, po glavi bititi; sich nach etwas umsehen, ozreti se na kaj; nach etwas ringen, prizadevati si za kaj, hlepiti za čem; nach dem Wasser gehen, po vodo iti, nach Wasser, po vode iti; nach dem Gewichte verkaufen, na vago prodati, prodajati; nach Art der Oberfrainer, Innerfrainer, Streiter, po gorensko, po notranjsko, štajersko, ober adverb. gorenski, štajerski; nach hinten, zad, nazad, navzad; nach abwärts, navdol, navzdol; nach aufwärts, nach oben zu, kvisko, na kvisko, navzgor; nach der Quere, navprek; nach jenseits, naunod; nach vorwärts, navspred; nach rückwärts, navzad; sich nach etwas bücken, pripogniti se, da kaj vzdigne; nach etwas fragen, vprašati po čem; sich nach etwas richten, ravnati se po čem; nach dem Leben trachten, streči po življenji; immer der Nase nach gehen, na ravnost pred sabo iti; nach der Regel, po pravilu, pravilno, pravilama; nach seinem Sinne, po svojem umu; dem Körper nach bin ich gesund, telesa sim zdraviga, po telesu, kar se tiče telesa, sim zdrav; dem Anscheine nach, na videz, po zunanji podobi; wenn es nach meinem ginge, ako bi bilo po mojem; nach dem Muster, po izgledu; nach der Elle verkaufen, na vatel (laket) prodajati; nach unfertem Gelde, v našem denarji; nach Hause, domu; nach Hofe, k dvoru; nach dem Vorgange des Vodnik, po Vodnikovo; nach seinem, nach ihrem Beispiele, po njegovo, po

njeno; wenn bloß die Gegend im Allgemeinen bezeichnet werden soll, wo es gemeiniglich das Wörtchen zu bei sich hat, proti, k, z. B. nach Morgen, nach Morgen zu, nach Westen, nach dem Walde, proti jutru, proti večeru, proti gojzda; nach Laibach zu, proti Ljubljani; den Mantel nach dem Winde hängen, plašč proti vetru (po vetru) obracati; der Weg geht nach dem Walde, cesta pelje v gojzda; in dem Sinne, in welchem es für hinter steht, eine Ordnung, Reihe bedeutet, za, z. B. nacheinander, zaporedama, po versti; einer nach dem andern, eden za drugim, drug za drugim; er geht nach mir, gre za mano; er folgt nach mir, pride za meno; mir nach! za mano! za meno! er ist der erste nach dem Kaiser, prvi je za cesarjem, *serb.* doglavljenik je cesaru; nach seinem Vater arten, izvreči se po očetu; es riecht nach Wein, diši, ima duh po vinu, eika na vino; allen seinen Theilen nach, na tanko; etwas nach allen Umständen wissen, vediti vse, kaj in kako je; der Länge nach erzählen, od kraja, od začetka in vse po versti povedati; nach der Reihe, po versti; nach dem Essen, po jedi; der Geburt nach, po rodu, *russ.* rodom; etwas nach sich ziehen, v. i. nach sich hin, nach sich zu, (mit dem Tone auf sich), kaj k sebi vleči, vlačiti, kaj proti sebi vleči; hinter sich her, za sabo, za sebo vleči; nach Gebrauch, po navadi, po šegi; wenn die Zeit bezeichnet wird, nach deren Ablauf etwas geschehen soll, wird po, auch čez, za, po, gelebt, z. B.: nach sieben Tagen wird mein Bruder nach Laibach gehen, čez sedem dni pojde moj brat v Ljubljano; nach zwei Tagen wird es regnen, čez dva dni pojde dež; er hat versprochen nach fünf Uhr mich zu besuchen, obljubil je, da pride po petih k meni; de me ho po petih obiskal; nach dem Tode, po smerti; nach Schätzen graben, zaklade kopati; nach der Seite Jemand schlagen, vno koga udariti, udarjati; nach hundert Jahren, za sto let; nach der jesigen Mode, po sedanje; nach der Zeit, f. hernach; nach Christi Geburt, po Krist(us)ovem rojstvu; nach etwas greifen, sedti po kaj, stegniti roko za čem; nach Einem schlagen, mahiniti po kom, za kom; für: zufolge, po; nach meiner Meinung, po moji misli, kakor se meni zdi; nach Wunsch, po želji, po volji; po godi; nach Belieben, f. Belieben; er heißt nach mir, po meni ima ime, moje ime ima; nach Gehalt der Sachen, f. Gehalt; nach seiner Weise leben, po svoje živeti; nach meiner Einsicht, kolikor jez spredvidim; nach der Kirche, po maši; *adv.*, in Absicht des Ortes, zad, zadi, zadesj; hinten nach treten, zad, (zadesj) hoditi, za petami hoditi; das schlimmste kommt hinten nach, naj hujsi pride, je, gre zad; in Absicht der Zeit, hinten nach wird er flug, potlej se še le spametuje; vor wie nach, pred kakor potlej, poznej, pred in poznej; nach und nach, polagama, ena po eni, eno po enem; počasi, s ča-

sama, po malem, *serb.* malo po malo; nach und nach fiel alles auf den Boden herunter, vse je počepalo na tla; nach gerade wird es Zeit, pač je čas; einen Brief nach dem andern, pismo za pismom; in der Zusammenfügung mit Zeitwörtern gibt es der Slovene häufig mit der Vorsetzylbe po —, pre —, do —, oder mit dem einfachen Zeitworte und dem Weisage, za kom, po kom; oder kesneje, pozneje; in der Zusammenfügung mit Hauptwörtern mittelst po —, pa —, oder drug, poznejši, dodani.

Nachachten, v. n. u. dem sollet ihr nachachten, tega se deržite, po tem se ravnajte.

Nachachtung, die, ravnanje po čem; zur Nachachtung, za ravnanje; da se po tem ravnate (— najo).

Nachactern, v. n. u. a., orati za kom, poravati, popravljati.

Nachaffen, v. n. u. a., pačiti se po družih, spakovati se po kom, oponašati koga, auch posnemati koga (slepo in brez premislika); alles nachaffen, biti prava opica.

Nachaffen, das, oponašanje, slepo, neumno posnemanje.

Nachaffer, Nachaffer, der, oponašavec, opica, posnemac.

Nachafferei, die, posnemarija.

Nachafferin, die, oponašavka, posnemavka, opica.

Nachaffisch, *adj.*, oponašljiv, posnemarsk, opičen.

Nachahmbar, *adj.*, posnemljiv.

Nachahmbarkeit, die, posnemljivost.

Nachahmen, v. n. u. a., enako delati, delati po kom, posnemati koga, in *adv.* fl. N. nasledovati koga; Einem nachahmen, vzeti si koga za izgled, njegov izgled posnemati; Einem nachahmen, enako delati, kakor on, oponašati ga; ahme deinen Vater in der Tugend nach, delaj po čednostih svojiga očeta; posnemaj čednosti svojiga očeta. *serb.* ugledati se v koga; er ahmt seine Stimme nach, govori kakor on, pači se v govorjenji po njegovo; f. a. Nachaffen u. Nachmachen.

Nachahmend, *adj.*, posnemaven, podoben.

Nachahmer, der, posnemavec, nach *adv.* D. nasledovavec.

Nachahmerei, f. Nachafferei.

Nachahmerin, die, posnemavka.

Nachahmlich, f. Nachahmbar.

Nachahmung, die, posnemanje, posnema, hoja po čijih stopinjah; das Nachgeahmte, posnemek.

Nachahmungsgabe, die, posnemavnost; er besitzt die Nachahmungsgabe, zna posnemati ljudi, zna delati, kakor —, zna oponašati.

Nachahmungsfucht, die, nezmerna posnemljivost; posnemarija.

Nachahmungswürdig, *adj.*, posnemanja vreden, vreden, biti izgled, da se posnema.

Nachähren, v. n., klasje pobirati za kom, lavkati, pabirkovati, poperkovati.

Nachführung, die, pabirkovanje, pobiranje klasja, lavkanje.
Nachalbern, v. n., cinem, neumnosti delati po kom.
Nachalten, v. n., tudi starati se.
Nachangeln, v. n., fig. hlepiti za čem, poganjati se za kaj.
Nacharbeit, die, delo po (drugem, že storjenem delu), pozneje delo, podelek, podelovanje; popraviljanje; die Arbeit, welche Jemand nach der für die Arbeit bestimmten Zeit verrichtet, f. **Nachmachung**.
Nacharbeiten, v. n. u. a., cinem, delati za kom, podelovati, dodelovati; verbessern, popravljati; nachmachen, f. dießes; *uaidm.*, slediti (od psov); f. a. **Nachhaken**.
Nacharbeiter, der, delavec po —, za kom; posnemavec, ponarejavec; popravljavec, dodelovavec.
Nacharbeiterin, die, delavka po —, za kom, posnemavka, ponarejavka; dodelovavka.
Nachären, f. **Nachätern**.
Nacharten, v. n., cinem, storiti se po kom; zverci, zvreci, vreči se po kom; podoben komu postati, udati se po kom; *russ.* uroditjsa v kogo; in *St.* auch šaro po kom vzeti.
Nachartung, die, podobnost v rodu, f. übr. **Nacharten**.
Nachangeln, v. n., pogledovati za kom.
Nachabbeln, **Nachbaden**, **Nachbadcn**, blebetati, peči, kopati se po —, za kom.
Nachbar, der, sosed; **Nachbar sein**, sosedovati, mejiti s kom, biti si sosed; **Nachbar werden**, pososediti se, sesosediti se; f. a. **Annäherer**.
Nachbar in *Bisgn.* sosedov, sosednji, sosedski.
Nachbardiust, der, potrežba, dobrota sosedu storjena.
Nachbardorf, das, sosednja, bližnja vas.
Nachbarglied, das, bližnji člen, klep.
Nachbarin, die, sosedka, nach *M.* sosedinja.
Nachbarland, das, sosednja, bližnja dežela.
Nachbarlich, *adj.*, sosednj, sosedsk, bliženj, obliženj; nach *Medv.* auch stricov; in der **Nachbarschaft** gegründet, sosesčen, sosesen; **nachbarlich leben**, sosedovati, v sosedstvu živeti.
Nachbarmahl, das, sosedska pojedina.
Nachbarecht, das, sosednja pravica; sosedstvo; sosesčanstvo, sosesništvo.
Nachbarschaft, die, soseska, sosesčina, sosesina, sosedstvo, obližje, obližnji kraj; gute **Nachbarschaft halten**, dober sosed biti, sosesko terditi, dobro sosedovati; in die **Nachbarschaft** treten, vsosediti se.
Nachbarsleute, *pl.*, sosedje, soseska.
Nachbarstaat, der, sosednja, bližnja država.
Nachbarstadt, die, bližnje mesto.
Nachbarstern, der, bližnja zvezda.
Nachbarstube, die, sosedova stanica.
Nachbarsweg, der, sosednja, sosesčna, sosesna pot.

Nachbarsweise, *adv.*, po sosedsko, sosedsk.
Nachbauen, v. a., zidati, staviti, narejati za kom, po kom; poznej zidati, dozidati, dozidovati.
Nachbeben, v. n., tresti se po čem; tresec se iti za čem.
Nachbedenken, v. n., pozneje premisljati; vorherhan und nachbedacht, hat Manchem schon großes Leid gebracht, dobra je pamet po škodi, še boljši pa pred škodo; boljši je ena premisljena od sto storjenih (*serb.*).
Nachbedingen, *rich*, v. r., poznej izgovoriti si, poznej pristaviti pogoj.
Nachbegehren, **Nachbeissen**, poznej, kesnej hoteti, gristi; v usta vzeti na kaj (*n. pr.* na lek).
Nachbeslagte, der, protitoženec †, toženi tožnik.
Nachbessern, **Nachbessen**, v. n., cinem, lajati za kom; einem Hunde nachbessen, lajati kakor pes, psu pačiti se.
Nachbenannt, *adj.*, sledeč.
Nachbereiten, v. a., pripravljati po čem; poznej pripraviti.
Nachbericht, der, poznejši poročilo.
Nachberufen, v. a., postaviti koga za kom.
Nachbessern, v. a., popravljati za kom.
Nachbeten, v. n. u. a., moliti za kom; besede ponavljati za kom, govoriti za kom, slepo posnemati.
Nachbeiter, der, slepi ponavljajo (besed družih); er ist mein Nachbeiter, za mano govori, vsako mojo besedo ponavlja drugod; *Sul.* pogovornik.
Nachbeterei, **Nachbetung**, die, molitev, moljenje za kom; slepo posnemanje, govorjenje za drugim.
Nachbezahlen, v. a., doplačati, doplaćevati, poznej plačati.
Nachbier, das, zadnji ol, zadnje pivo, nach dem *Böhm.* patake, *pl.*, redčina, *russ.* pol-pivo.
Nachbieten, v. a., poznej ponuditi, za kom ponujati.
Nachbild, das, posnetek kake podobe, (*russ.* snimok — snemek), nach *M.* poobličje, poobraz.
Nachbilden, v. a., posneti, posnemati kaj, podobiti, upodobovati, nach *Gutm.* poobraziti, popodobiti; kaj podobniga narediti, delati, f. a. **Nachahmen**, *Copyren*; poznej izobraziti, omikati, omiko doversiti.
Nachbildern, v. n., govoriti v podobah za kom.
Nachbildner, der, poobraževavec, posnemavec.
Nachbildnerin, die, poobraževavka, posnemavka.
Nachbildung, die, poobrazba, poobličevanje, posnemanje, poobraževanje; f. a. **Nachbild**.
Nachbinden, v. a., vezati, povezovati za kom.
Nachbiß, der, poznejši ugriz, zagrizek.
Nachbitte, die, poznejši, pristavljena prošnja.

Nachbitten, v. a., poznej prositi.
Nachbittern, v. n., pogreneti.
Nachblasen, v. n. u. a., pripihniti, poznej pihati, pihati kakor kdo drug.
Nachblasen, v. n., poledeti po čem.
Nachblättern, v. n., prebrati.
Nachblechen, f. Nachzahlen.
Nachblechen, v. n., režati in zobe kazati kakor kdo drug.
Nachbleiben, v. n., poostati, poostajati, zad ostati, zaostati, zaostajati za kom; f. a. Uebrig(bleiben).
Nachbleibsel, f. Ueberbleibsel.
Nachbliden, f. Nachsehen.
Nachblinden, v. n., svetiti se za čem.
Nachblinzeln, v. n., pomežkovati z očmi kakor kdo drug.
Nachblöfen, v. n., beketati kakor —, beketati za kom.
Nachblühen, v. n., poevetati, poznej cvesti.
Nachbohren, v. n. u. a., povertati, pover-tavati; vertati za kom, razvertati, razver-tavati.
Nachbohrer, der, einer der nachbohret, po-vertovavec, sveder, s katerim se povertavajo, razvertavajo luknje.
Nachborgen, v. a., doposoditi, v zajem do-dati.
Nachbot, das, poznejši ponuda.
Nachbrautwein, der, plaviš, u. *Zal.* nanga.
Nachbraten, v. a., popeči, popekati, peči po kom.
Nachbrauen, v. a., ponarejati (ol).
Nachbrausen, v. n., Ginem, versati za kom.
Nachbrechen, v. a., za kom lomiti, tretji, potreti; einen Brief nachbrechen, tako od-pečatiti, kakor kdo drug; v. n., lomiti se za čem (n. pr. kos za kosom); die Schweine brechen den Furchen nach, svinje rijejo po brazdah; v. r., bljevati za kom.
Nachbrennen, v. n., waidm. das Gewehr brennt nach, puša zaderjuje, je zaderžala, poznej goreti; v. a., poznej žgati, požgati, požigati.
Nachbringen, v. n., Ginem, prinaesti, pri-našati za kom, poznej; das Versäumte nach-bringen, kar je zamujeniga dohiteti, pri-hiteti; nach *Pot.* zadonesti, zadonašati.
Nachbrühen, v. a., popariti, pariti poznej.
Nachbrüllen, v. n., bučati, tuliti za kom.
Nachbrummen, v. n. u. a., za kom go-dernjati, mermirati, mermraje za kom iti.
Nachbrunst, die, poznejši pojanje.
Nachbrust, die, der hintere Theil der Brust, zadnji del grodi ali pers.
Nachbrut, die, druga, poznejši zalega.
Nachbrüten, v. n., poznej leči, valiti.
Nachbrustaben, v. n., izgovarjati čerke za kom, zlogovati za kom.
Nachbünden, sich, v. r., pripogniti se za čem.
Nachbuhlen, f. Nachstreben.
Nachbürge, der, podružni porok (*V.*), pod-porok.
Nachbürschen, v. n., za kom ustreliti.
Nachbüşe, die, poznejši pokora.

Nachbüßen, v. a., dodati, poznej dati; v. n., poznej torpeti.
Nachdämmerung, die, pomrak.
Nachdauern, v. a., presušiti, presuševati.
Nachdecken, v. a., poznej pokriti, pogreniti.
Nachdenken, v. a., še, za kom natezati.
Nachdem, adv., der Zeit, hernach, potem, za tem, potlej, poznej; des Verhältnisses, kakor, z. B. nachdem es sich trifft, kakor pride, kakor kane, kakor naneso okolišine, kakor se nameri; wir wollen schon nachdem sehen, bomo že vidili potlej; conj., ker, kader, potem, kór, ober bloß mittelst des *part. perf. act.* nachdem er dieses gesagt hatte, ging er fort, (auch bei *V.*), to izrekaš je šel; nachdem er dieses gehört hatte, er-schrack er, auch (jedoch ohne Vorgang in an-derm (slav. Dial.) to. slisati se je ustrašil.
Nachdenken, v. n., einer Sache, über eine Sache, premisliti, premisljati, premisljevati, preudariti, preudarjati, pretehtati, preteh-tovati, misliti, pomisliti, pomisljati, raz-misliti, razmisljati; (bei *M.* previgovati); denke nach bei dir selbst, premisli sam pri sebi; sehr nachdenkend sein, zamišljen biti; ein nachdenkender Mann, premisljaven, pre-misljajoč, premisljevaven, preudarljiv člo-vek, premisljiv (*V.* u. böhm.), nach dem *Poln.* razsodni.
Nachdenken, das, premislík, premisljevanje, premisljanje, preudaranje, pretehtovanje, razmisljevanje; *poln.* rozwaga; ohne Nach-denken, brez premislíka; in Nachdenken ver-sinken, zamišljen.
Nachdenker, der, premisljavec, premislje-vavec.
Nachdenkerin, die, premisljavka, premis-ljevavka.
Nachdenklich, adj., premisljiv, preudarljiv; nachdenklich sein, zamišljen biti, zamisliti se, misliti; nachdenkliche Sache, premislíka vred-na reč; f. a. Bedenklich.
Nachdenken, v. n. u. a., po kom kaj raz-lagati.
Nachdichter, der, posnemavec, (pesmeník).
Nachdingen, v. a., prinajeti, prinajemati.
Nachdonnern, v. n., Ginem, zagermeti, ger-meti za kom, čem, grom posnemati, za kom z germečim glasam zakricati, za so-vražnikam s kanonami pokati.
Nachdörren, v. a., presušiti, presušati, pre-suševati; noch dazu dörren, dosušiti, pri-sušiti.
Nachdrängen, v. a. u. r., einer drängt dem Andern nach, drug sili, se žene, se poga-nja za drugim.
Nachdreseln, v. a., strugati za kom, po-snemaje ga.
Nachdreschen, v. a., posukavati, presukavati.
Nachdreschen, v. a., mlatiti za kom, auch premlatiti, pomlatiti.
Nachdringen, v. n., dreti za kom, čem, pritiskati, pritiskati za kom, gnati se za kom, siliti; dem Feinde nachdringen, gnati se, poditi se, pritiskati za sovražnikam.
Nachdrohen, v. a., žuganje pristaviti.

Nachdruck, der, die zweite, stärkere Pressung des Weines, drugo prešanje, tlačenje, maščenje; der Rest davon, patake, pl. (V.), preševce; das Wiederlaufen des Rothwildprestes, preževkovanje; *fig.*, eine angewandte, große, physische Kraft, potisk, pritisk, ponudarek, pogon, moč, krepkost; mit Nachdruck, z močjo, krepko, živo, ostro, goreče, resno, resnobno; mit Nachdruck reden, živo in s krepkim glasom govoriti; glas povzdigniti; Nachdruck geben, večji moč, veljavo dati kaki reči, potisniti jo, pognati jo; Nachdruck legen auf etwas, večji važnost pripisovati čemu, s poudarkom izgovoriti; Nachdruck eines Buches, ponatis, ponatiskanje; ponatisnjene bukve.

Nachdrucken, v. a., ein Buch, ponatisniti, ponatiskati, ponatiskovati; *poln.*, przedrukować.

Nachdrücken, v. a., potisniti, potiskati, po-
nzej, spet pritiskati, pritiskati, potlačiti;
weidm. preževkovati.

Nachdrucker, der, ponatiskavec.

Nachdrücklich, *adj.*, močen, krepk, živ, goreč, silen, čvrst; *adv.*, oestro, terdno, krepko, živo, goreče, za terdno; f. Nachdruck; nachdrücklich auftragen, zažugati, zaprotiti, komu; f. Einsprüche; nachdrücklich betreiben, terdno, zelo poganjati; nachdrücklich bitten, terdno, živo prositi; nachdrücklich strafen, oestro kazniti, kaznovati; nachdrücklich sagen, zaterditi komu, krepko, zaterdno povedati, govoriti; nachdrückliche Worte, resne, krepke besede.

Nachdruckvoll, *adj.* u. *adv.*, močen, prevažen, preimeniten; f. Nachdrücklich.

Nachdrusch, der, pomlatva, premlatva, pomlačba, premlačba, premlaćeno.

Nachdrusein, v. a. u. n., poznej, potlej otemniti, potemniti kaj, se.

Nachdürfen, v. n., smeti za kom (iti, peljati se, jezdit i. t. d.).

Nachdurst, der, des andern Morgens, suha žej, nach V. *fig.* pika (sonst von Süthern); den Nachdurst löschen, sušico ugasiti, nach V. piko odreti, dreti.

Nacheggen, v. n. u. a., povleči, povleči za kom, pobranati, prebranati, poznej branati.

Nacheifer, der, prizadetje za kom, poganjanje; f. Wettetifer; den Nacheifer erwecken, obuditi druge, da se začno poganjati z njim, da si prizadevajo, biti mu kos, doseči ga.

Nacheiferer, der, posnemavec, kdor se s kom poganja.

Nacheifern, v. n., hiteti za kom, poganjati se s kom, posnemati ga in skušati, ga doseči; f. Wettetifern.

Nacheile, die, hitenje za kom, nach dem Serb. potira; lovljenje, preganjanje; er wird mit Nacheile verfolgt, lové ga.

Nacheilen, v. n., Gitem, hiteti za kom, gnati se za kom, loviti ga; enako hitro teči.

Nacheinander, *adv.*, redama, zapored, zaporedama; auch eden, ena, eno za drugim,

auch drug za drugim, (gew. auch zaendrugama); *poln.* po sobie.

Nacheitern, v. n., poznej gnojiti se, zbirati se.

Nachempfinden, v. a., čutiti kakor kdo drug, poznej začutiti.

Nachempfindung, die, občut, občutek za čem, poznejši, poobčuti; schmerzliche Nachempfindung, pobolenje.

Nachen, der, coln oder eeln, čolnić, ladjica, barčica; aus einem Baumstamm, golica.

Nachensförmig, *adj.*, čolnast.

Nachenfel, der, f. Krenfel.

Nacher, f. Nach.

Nacherbe, der, etwa poddednik, poddedič, za kom postavljeni (podpostavljeni) dednik, nach V. podružni, podstavljeni dednik, dednikov namestnik ali nastopnik.

Nacherben, v. n., za kom dedovati.

Nacherbin, die, poddednica, podružna dednica.

Nacherfinden, v. n., znajti za kom, poznej.

Nacherhalten, v. a., potlej dobiti, k čemu pridobiti.

Nacherkennen, v. a., pozneje spoznati.

Nachernte, die, druga žetva, lavkanje, pabirkvanje klasja.

Nachernen, v. n. u. a., Gitem, žeti za kom, lavkati, paperkovati.

Nacherrwägen, v. a., poznej premisliti.

Nacherrwähnen, v. a., poznej, za čem omeniti.

Nacherzählen, v. a., praviti, pripovedovati po kom, za kom, ponavljati povest.

Nacherzählung, die, ponovljena, za kom povedana pravlica.

Nacherziehen, v. a., po izgledu koga zrediti.

Nachessen, v. n. u. a., potlej jesti, jesti za kom, po kom, na nekaj jesti.

Nachessen, das, ein Gericht nach dem Gleische, aber noch vor dem Braten, vmesna ali srednja jed, predzadnja jed, (nach V. medjed); f. a. Dessert.

Nachfahren, v. n., mittelst eines Fuhrwerkes, peljati se za kom, za čem; mit einer schnellen Bewegung auf eine andere, mahitati, seči, zagnati se, spustiti se za kom, za čem; die Gunde fahren nach, psi dervé zver; f. a. Nachfolgen; v. a., peljati z vozam, voziti za kom.

Nachfahrer, der, f. Nachfolger; mont. oglednik rudnikov.

Nachfahrt, die, vožnja za kom.

Nachfahrte, f. Hinterfahrte.

Nachfallen, v. n., pasti, popadati, pocepiti za kom, za čem.

Nachfällchen, v. n., po napénem ponarediti, ponarejati kaj.

Nachfang, der, drugi ulov.

Nachfarben, v. a., farbati ali barvati za kom, kakor kdo drug dela, prebarvati; v. n., von Farben, skozi udariti, udarjati.

Nachfassen, Nachfaulen, Nachschelten, poznej postiti se, gnjiti, bojevati se.

Nachsegen, v. a., za kom pometati, čistiti.

Nachfeier, die, drugo obhajanje, godovanja, poznejši obhajilo.

Nachfeiern, v. a., poznej obhajati.

Nachfeilen, v. a., popiliti, piliti za kom, prepiliti, s pilo pripomoči.

Nachfeuern, **Nachfinden**, **Nachfischen**, **Nachflattern**, poznej, za kom streljati, najti (pot za kom najti), ribe loviti, vibrati, serfrati.

Nachfliegen, **Nachfliehen**, **Nachfließen**, **Nachflößen**, za kom leteti, bežati, teci, plaviti.

Nachfordern, **Nachfordern**, v. a., poznej tirtjati, hoteti, da se kaj dodá.

Nachfolge, die, nasledovanje, nasledba, nasledstvo, hoja za kom; z. B. die Nachfolge Christi, hoja za Kristusam; Nachfolge im Amte, nasledje, nastop v službi; in der Erbschaft, f. Erbfolge; poznejši nasledek, nastopek.

Nachfolgen, v. n., eigentlich, priti, iti, hoditi za kom; im Reiche nachfolgen, nastopiti kraljestvo, cesarstvo za kom, nastopnik, naslednik biti, slediti za kom; der nachfolgende, naslednji, sledeči, nastopni, prvi za —; nachfolgende Sachen, sledeče reči, te le reči; Jemanden nachfolgen, nastopiti po kom, za kom; auf dem Fuße nachfolgen, vulg. stopinje pobirati, za petami biti; fig. nachahmen, enako delati, iti, hoditi za kom, posnemati koga, storiti, delati po kom; ravnati po kom, ravnati se po kom; derziti se koga; böhm. nasledovati; im Amte nachfolgen, prevzeti od koga ured, nastopnik njegov biti; mit den Augen nachfolgen, gledati za kom; f. a. Folgen.

Nachfolger, der, im Amte, in einer Würde u. f. f., naslednik, nastopnik, nach dem Russ. prejemnik, in der Lehre, im Verhalten, posnemeč, posnemavec, slednik; verächtl. (Anhängen), nach V. zapetnik.

Nachfolgerin, die, im Amte, einer Würde, naslednica, nastopnica; Nachahmerin, posnemavka, slednica; verächtl. zapetnica.

Nachform, der, posneti kalup.

Nachformen, v. a., etwas, ponarediti po kakem obrazcu ali modlu; poobrazovati; f. a. Nachbilden.

Nachforschen, v. n., preiskovati, opraševati, izpitovati, izvedovati, ozvedovati, pozvedovati; zasledovati, slediti.

Nachforscher, der, preiskovavec, opraševavec, pozvedovavec, izvedovavec, zasledovavec, izpitovavec.

Nachforscherin, die, preiskovavka, opraševavka, izvedovavka, zasledovavka, sledivka.

Nachforschung, die, opraševanje, zasledovanje, pozvedovanje; Nachforschungen anstellen, f. Nachforschen.

Nachfrage, die, nach etwas, vprašanje po čem, zastran česa; es ist viel Nachfrage um diese Waare, po tem blagu zlo poprašujejo, to blago se išče, iše, mnogo kupcev je za-nj; man hat ja die Nachfrage, vsaj se lahko popraša, vsakdo lahko popraša; ich danke für die Nachfrage, hvala za vprašanje;

eine Nachfrage halten, anstellen, opraševati po kom.

Nachfragen, v. n., einer Sache, oder nach etwas, vprašati, popraševati, opraševati po čem.

Nachfrager, der, popraševavec, opraševavec.

Nachfragerin, die, popraševavka.

Nachfressen, f. Nachessen.

Nachfreude, die, poznejši veselje.

Nachfrühen, v. n., poznej zmerzovati.

Nachfrist, die, poznej dani, dodani rok.

Nachfröhnen, v. n., za kom tlako delati.

Nachfroß, der, pomraz, pomrazica.

Nachfrühling, der, poznejši spomlad, čas po spomladi.

Nachfühlen, f. Nachempfinden.

Nachführen, v. a., peljati, voditi za kom.

Nachfüllen, v. a., den Wein, zaliti, zalivati, auch doliti, priliti, dotočiti, dopolniti.

Nachfüttern, v. a., pridati, pridavati, und pridajati klaje ali pice (kerme).

Nachgaffen, v. n., zijati za kom.

Nachgähren, v. n., povreti, poznej vreti.

Nachgang, der, poznejši hod.

Nachgänger, der, kdor za kom hodi.

Nachgäten, v. a., pleti za kom, prepleti.

Nachgebären, v. n., später, nach andern gebären, roditi po, za drugimi; nach dem Tode des Vaters gebären, poroditi po očetovi smrti; nachgeboren, poznej rojen, mlajši, po očetovi smrti rojen; ein Nachgeborener, Posthumus, posmertnik, posmertni otrok; poln. u. böhm. pogrohek.

Nachgeben, v. a., vom neuen geben, dodati, dodajati, pridati, pridajati; poznej, potlej dati, dajati; Einem etwas nachgeben, dopustiti komu kaj; v. n., die Spannung vermindern, nachlassen, nach V. ukreniti se; popustiti, prijenjati; aufhören Widerstand zu leisten, udati se, udajati se, odjenjati, jennjati, pojenjati, ponehati; von Schmerzen, odleci, odjenjati, nehati; für: sich ergeben, podati se, odjenjati; Einem nichts nachgeben, nicht geringer sein, komu ne umakniti se, enak biti, ne ustrašiti se koga, kos biti mu; waidm., von Sünden, nehati slediti; vom Eifer nachlassen, unesti se, ugnati se; der Boden gibt nach, tla se udajajo pod nogo; poln. ustępuje, ugina się; die Krankheit hat nachgegeben, bolezen je odlegla, pojenjala, prenehala; ich werde nicht nachgeben, bis du mich befriedigst, ne odleżem ti, dokler mi ne plačš; nachgebend, udajen; f. Nachgiebig.

Nachgeben, das, udaja, odlegljej, odnehljej.

Nachgeborne, der, f. Nachgebären.

Nachgebrauch, der, poznejši raba.

Nachgebrauchen, v. a., poznej, na kaj družiga rabiti (n. pr. kopel na zdravilo).

Nachgeburt, die, posteljica, trebež, senki pl., porod; f. Mutterfugen; bei Thieren, strebi, pl., trebež, bei Gutm. senki; nach Jan. pometina; die Herausschaffung derselben, potreba, iztreba.

Nachgeburtswchen, pl., nach V. pobolečki. **Nachgedanken**, pl., premislik.

Nachgedreſche, *baſ*, pomlat, pomlatva, pomlača.

Nachgeſühl, *f.* Nachempfindung.

Nachgehen, *v. n.*, Ginem, iti, hoditi, slediti za kom; iti gledat za kom, paziti za kom, na vsako stopinjo; das Unwichtige geht dem Wichtigsten nach, *f.* Nachſtehen; auf dem Fuße nachgehen, za petami biti komu; der Spur nachgehen, iti po sledu, sledu se deržati; einer Perſon nachgehen, ſich um ihre Liebe bewerben, hoditi, zahajati za —, lažiti za —, postopati za kom; ſeinen Geſchäften nachgehen, iti, hoditi po svojih opravkih, skerbeti za svoje opravila, opravljati jih, pečati se ž njimi; dem Rüſſiggange nachgehen, križem roke nositi, deržati, pohajkovati, lenobo paſti, lenarta majiti, lenobi udati se, izročiti se; nachſtreben, gnati se za čem, poganjati se, vleči se za —; dem Trunſe nachgehen, pijančevati, popivati; dem Spiele nachgehen, igri ſtreči, igri se udati, igrati; dem Befehle nachgehen, po povelji ſtoriti, narediti, delati, ukaz, povelje ſpolniti, poſlušati; ſeinem Rechte nachgehen, iſkati ſvoje pravice; es ſoll Alles ihm nachgehen, vse naj bi bilo po njegovem, kakor on hoče.

Nachgehends, *adv.*, potle, potlej, potem, kasneje, pozneje.

Nachgeber, *f.* Nachgänger.

Nachgeigen, **Nachgeißen**, za kom, po kom goſti, poznej bičati, z bičem gnati za kom.

Nachgeld, *baſ*, doplaček.

Nachgemälde, *f.* Copie.

Nachgenuß, *der*, poznejši užitek, poznejši veselje.

Nachgerade, *f.* Nach.

Nachgerathen, *f.* Nacharten.

Nachgericht, *baſ*, druga jed; *f. a.* Deſſert.

Nachgeruch, *der*, duh (ki za kako rečo ostane ali ki se poznej začuti).

Nachgeſchehen, *v. n.*, poznej, za čem zgoditi se.

Nachgeſchmack, *der*, vkus ali slast, ki ostaja v uſtih po jedi ali pijači; es hat einen süßlichen, einen bittern, einen ſaden Nachgeſchmack, malo poſladi, pogreni, poplevi (po užitji) i. t. d.

Nachgeſeh, *baſ*, postava manj imenitna.

Nachgiebig, *adj.*, udajaven, voljen, odjenljiv, prijenljiv, prizanesljiv, krotak (ſauſt), *f. a.* Willſährig.

Nachgiebigkeit, *die*, odjenljivost, prijenljivost, voljnost, krotkost, pogodljivost.

Nachgieren, *v. n.*, hlepeti po čem.

Nachgießen, *v. a.*, priliti, prilijati, doliti, doljati ober dolivati; eine Figur durch Schmelzen nachgießen, enako zliti, liti, po kakem kalupu liti.

Nachglanz, *der*, svetloba, lesk, ki ostaja za čem, svetloba, omika iz poprejšnjih časov.

Nachglätzen, **Nachglätten**, *prelikati*, *pregladiti*, za kom likati, gladiti.

Nachglimmen, **Nachglimſen**, **Nachglimben**, *poznej*, na kaj tleti, spodersniti se (za čem), žareti se, prebeliti, se beliti.

Nachglut, *die*, ostala žerjavica.

Nachgraben, *v. n.*, einer Sache, kopati za čem, po čem, kopati kaj.

Nachgrämen, *ſich*, *v. r.*, poznej ujedati se.

Nachgras, *baſ*, otava.

Nachgrafen, *v. n.*, muliti za čem.

Nachgreifen, *v. a.*, poznej prijeti, seči po —.

Nachgrübeln, *v. n.*, misliti in misliti, glavo

si beliti, ubijati, vertati kaj.

Nachgrübeln, *baſ*, vertanje; *f.* Grübelelei.

Nachgrummet, *baſ*, vauka.

Nachgrünen, *v. n.*, pozeleneti, zeleneti po čem.

Nachgrüßen, *v. n. u. a.*, odzdraviti (*serb.*).

Nachgrußen, *v. n.*, Ginem, lukati za kom; *f. a.* Nachſehen.

Nachguß, *der*, doliv, priliv, enaki zlitek po kakem kalupu; *f. a.* Copie.

Nachhaben, *v. a.*, poznej dobiti.

Nachhaßen, *v. a.*, poznej sekati, dosekati.

Nachhall, *der*, razleganje, odmevanje; *f. a.* Echo, Nachruhm.

Nachhallen, *v. n.*, razlegati se, odmevati, odzivati se, oglašati se, oglas dajati, doneti, hrumeti za čem; *v. a.*, glas oddajati, vračati.

Nachhalten, *v. n.*, dolgo terpeti, deržavo imeti; *v. a.*, poznej imeti kaj, opraviti kaj.

Nachhaltig, *adj.*, terpeč, terpežen; *f.* Dauerhaft.

Nachhämmern, *v. a.*, pokovati, prekovati.

Nachhand, *die*, das Hintertheil eines Pferdes, zadnji konec; Nachhand im Kartenspiel u. dgl. haben, zadnji, zadnjič biti.

Nachhandeln, *v. n.*, ravnati, delati po čem.

Nachhangen, **Nachhängen**, *v. n.*, einer Sache, udati se v kaj, na kaj, čemu, ſtreči čemu, slaziti čemu, hoditi za čem; den Gedanken nachhangen, zamisliti se, v mislih biti; dem Trunſe nachhangen, pijančevati; bei Jägern, einem Hirschen, s psam slediti za jelenam; einer Fährte nachhangen, iti po sledu, deržati se ga.

Nachhänger, *f.* Anhänger.

Nachhären, *v. a.*, einem geſchlachteten Schweine, nachdem es von den Borſten befreit iſt, die kleinen Grundhaare mit einem Meſſer wegschaffen, obriti, briti (preſiſica).

Nachharlen, *v. a.*, pograbit, grabiti za kom, na novo grabiti.

Nachhauchen, *v. n. u. a.*, pihniti, pihati za kom, čem; pihljati komu.

Nachhauen, *v. n. u. a.*, 3. B. im Kriege, sekati, mahati po kom, za kom (bežecim); gnati za kom; izsekati po čem, udariti s sablo odbivši udarec družiga.

Nachhauſgehen, *baſ*, hoja domu; beim Nachhauſgehen, domu gredoč.

Nachhauſkunft, *die*, prihod domu.

Nachheben, *v. a.*, durch Heben von hinten höher helfen, privzdigniti, povzdigniti, privzdigati, podzigniti, podzdigovati; hebend nach ſich ziehen, vzdigniti, vzdigati za sebo, k sebi.

Nachheſeln, *v. a.*, premikati, na novo mikati.

Rachheilen, v. n. u. a., poznej zaceliti se, ozdraveti, ozdraviti.

Rachheizen, v. a., prikuriti, priinčiti, še enkrat zakuriti.

Rachhelfen, v. n. u. r., pomoči, pripomoči, pomagati čemu, potisniti, podpirati, na roko iti; *sich* rachhelfen, opomoči si, pomagati si kam.

Rachhelfer, der, podpornik, pripomočnik.

Rachher, adv., potle, potlej, potem; f. *Hernach*.

Rachherbst, der, bahje leto, t. j. prijetni časi v začetku zime, *nach M.* a. bahja jesen; etwa auch podzimek; f. a. *Spätherbst*.

Rachherbstlich, adj., podzimen, pojesensk.

Rachherig, adj., poznejši, potlejšen.

Rachheßen, v. a., nadražiti za kom.

Rachheßeln, f. *Heßeln*.

Rachheulen, v. n. u. a., tuliti za kom, tuleč govoriti po kom.

Rachhieß, der, drugi, ponovljeni usek.

Rachhinken, v. n., *Einem* hinfend nachfolgen, bendati za kom, krevljati, švepati, hromati, šantati, čotati* za kom; napčno, okorno posnemati koga v čem; *dessen* hinfenden Gang nachahmen, oponašati šantovca.

Rach hinten, f. *Nach*.

Rachhobeln, v. a., poskoblati, pooblati.

Rachhochzeit, die, *nach* der *Haupthochzeit*, sedmina, auch poženitovanje, godovanje po ženitvi; pojedina drugi dan po ženitvi, *böhm.* odzivky, mladý.

Rachhöhnern, v. n., zasramovaje klicati za kom.

Rachholen, v. a., noch etwas hinten drein holen, še po kaj priti, iti in vzeti; *fig.* das *Beräumte*, dohietiti, dohietevati, (zamujeno) prihietiti, prihietevati; auch nadomestiti, nadomestovati, (ersetzen), popraviti; poznej učiti se.

Rachhören, v. a., poznej slišati.

Rachhülfe, die, pomoč, pripomoč.

Rachhüpfen, v. n., skakljati za kom; *nach* hüpfend *femmen*, priskakljati za kom.

Rachhut, die, *Nachtrift*, die, mala paša, zadnja paša, paša za drugo pašo; bei dem *Heere*, zadnja, poslednja straža.

Rachhüten, v. n., pasti za kom; malo pašo imeti.

Rachimpfen, v. a., koze cepiti, staviti za kom.

Rachirren, v. n., tavati, bloditi za kom.

Rachjagd, die, drugi lov.

Rachjagen, v. n., udreti, uliti (jo) za kom, derviti, gnati se za kom, pognati jo za kom, pognati se za kom; spustiti se za kom, tirati koga; jage ihm *nach*, uderi jo, ulij jo za njim; dem *Bergjäger* nachjagen, pohlepno veselja, razveseljevanja iskati, veselju streči, veselju se udati, udajati; einem Diebe nachjagen, tata loviti; zu *Pferde* nachjagen, dirjati za kom; eine *Nachjagd* halten, loviti, streljati zveri za kom.

Rachjahr, f. *Witwenjahr*.

Rachjammern, v. a., zalovati po kom, za kom.

Rachjandzen, **Rachjubeln**, v. n., ukati, vriskati za kom.

Rachlarren, v. a., cijaziti za kom.

Rachlaufen, v. a., počvečiti; prežvečiti; dolgočasno pripovedovati; f. a. *Rachseßen*.

Rachlauf, der, prikup.

Rachlaufen, v. a., prikupiti, dokupiti, dokupovati.

Rachlehen, v. a., pomesti, pometati za kom.

Rachleilen, v. a., ein *Stück* *Brot*, postaviti se s kosom kruha.

Rachleimen, v. n., kaliti, poganjati poznej.

Rachletern, v. a., prepresati, še presati, v drugo presati, tlačiti.

Rachlenken, v. n., sigati, sopihati za kom.

Rachlethern, v. n., smejati se v pest za kom gredoč.

Rachlied, das, posmertnik †. (po očetovi smerti rojen).

Rachlassen, v. n., bevskati, brečati, bavkljati za kom.

Rachllage, die, dodana tožba, f. *Widerlage*.

Rachllagen, v. n., poznej, za drugimi tožiti.

Rachllang, der, der *hlingenden Körper*, odzvenk; podon, *nach M.* odzvon, odglas, brenk, zvenk, ki se nekaj časa sliši po čem; f. a. *Nachruhm*.

Rachllatschen, v. n. u. a., ploskati za kom; *aussplandern*, izžlobodirati, zlobodirati po kom; *opravljati* koga.

Rachllauben, v. n. u. a., pobirati za kom; glavo beliti si zastran česa.

Rachlleben, v. a., polepiti, lepiti za kom, na novo.

Rachlleiden, v. a. u. r., oblačiti po kom.

Rachlleitern, v. n., plexati za kom.

Rachlliegen, v. n., še po tem doneti, oglašati se, podoneti, odmevati se, pobreneti, zvenk oddajati, f. a. *Nachhallen*.

Rachllöpfen, v. a., poklepiti, preklepati.

Rachllügeln, **Rachlnarren**, **Rachlnigern**, **Rachlnurren**, za kom, po kom ali čem modrijaniti, rozljati, pokljati, rezati.

Rachlochen, v. a., pokuhati, prekuhati, prekuhovati; kuhati kakor kdo.

Rachlödern, v. a., mamiti za čim.

Rachlollern, v. a., valuckati se za čim.

Rachkomme, der, f. *Nachfolger*, *Erbe*; *Rachfömmling*, mlajši, zarojenec, otrok, *altst.* a. *ostank*; *Rachkommen*, *pl.*, *Rachkommen* (schaft, otroci, vnuki, (Enkel, bei *Gutsm.* coll. vnučad), zaroč, zarojenci, zanamci (*M.*), *russ.* potomki (potemki), potomstvo (potemstvo).

Rachkommen, v. n., *Einem*, za kom priti, iti, prihajati, koga doiti (*einholen*); *femmen* *Sie* *uns* *bald* *nach*, pridite kmalo za nami; einem *Befehle*, einer *Pflicht* *nachkommen*, storiti, delati, ravnati po povelji, po dolžnosti; *povelje*, *dolžnost* *spolniti*, *spolnovati*, *izversiti*, *izversovati*, *dopolniti*; dem *Verprechen* *nachkommen*, besedo, obljubo *spolniti*, *spolnovati*, *mož* *beseda* *biti*; *von den Folgen*, *nastopiti*, *nastopati*; *er* *fann* *nicht* *nachkommen*, *ne* *more* *doiti* *druzih*.

Nachplündern, Nachpoltern, za čim tergati, orati, cepiti, po kom mazilirati, za kom romati, po kom žlobodati, ropotati, pleniti. Nachprägen, v. a., Münzen, ponarediti, ponarejati (brez oblasti) dnarje, kovati po izgledu koga.

Nachprüfen, Nachprüfen, Nachprüfen, Nachprüfen, Nachprüfen, preskušati, za kom skušati, za kom, poznej tepati, bunkati, snaziti, po kom regljati.

Nachquellen, Nachraffen, Nachrasen, Nachraseln, poznej, še teči iz—, poznej pograbiti, za čem divjati, rožljati.

Nachraub, der, poznejši rop.

Nachrauchen, v. n., kaditi se za čim; poznej kaditi (n. p. tobak).

Nachraum, der, f. Abraum; Spänne und Reste vom Zimmer- und Schnittholze, treske pl., iverje; alte Stöße, das schwache Holz, welches von einem angeschlagenen Geheule stehen geblieben, ostanki pl.

Nachräumen, v. n. u. a., Einem, was er in der Unordnung gelassen hat, pospraviti, pospravljati za kom.

Nachrauschen, v. n., šumeti za čim.

Nachrechnen, v. a., pograbiti, grabiti za kom.

Nachrechnen, v. n. u. a., Einem, rajtati *, računiti *, številiti † za kom, prerajtati, preračunati, prešteviliti † kaj; številbo † ali račun pregledati, pregledovati; v rajtanji dohiteti koga; f. a. Ausrechnen.

Nachrechner, f. Revisor.

Nachrecht, das, prideržek; delež glob.

Nachrede, die, eine Rede auf eine vorhergegangene Rede, govor po čem, na koneci gosa, dogovor, serb. zaglavak, bei Gutsm. pogovor; f. a. Duplit; über Jemandes Sitten in seiner Abwesenheit, obrekovanje, opravlanje, ogovarjanje, in Et. a. pogolē; in übler Nachrede sein, v gerdem imenu biti; Jemanden in üble Nachrede bringen, koga ljudem v zobe dati, koga v gerdo ime pripraviti; er ist in seiner guten Nachrede, ni v dobrem imenu, ne gre dober glas od njega, nič prida ni slišati od njega.

Nachreden, v. n. u. a., Einem etwas, hinter seinem Rücken nachtheiliges von ihm reden, obrekovati, opravljati, ogovarjati, raznašati, niedr. osirati; dessen Worte mit eben demselben Tone und Geberden ihm nachspr., govoriti za kom; koga v govorjenji oponašati, besede za kom pobirati; andern nachreden, wie man es von ihnen gehört hat; besede ponoviti, ponavljati; so wie ich es gehört habe, rede ich es nach, (relata refero), kakor sim slišal, tako povem, kakor sim kupil, tako prodam; das launst du mir nachreden, smes povedati komur hočeš, kar si slišal od mene.

Nachreder, der, opravljivec.

Nachredig, adj., opravljiv.

Nachredner, der, nastopni govornik.

Nachreichen, v. n. u. a., Einem etwas, komu kaj še podati, podajati, za kom podati kaj.

Nachreise, die, pozor.

Nachreisen, v. n., pozoreti (še nekoliko časa za drugim).

Nachreise, die, popotovanje za kom.

Nachreisen, v. n., Einem, za kom iti, hoditi; potovati za kom; ich werde ihm nachreisen, bom za njim potoval, pojdem za njim.

Nachreisen, v. n., fortfahren zu reisen, wenn sich der vorhergegangene Riß erweitert, še naprej, dalje tergati; v. a., Einem, rovat, tergati za kom, za sabo potegniti; einen Riß nachzeichnen, risati po čem, posneti risanje.

Nachreiten, v. n., Einem, jezdit za kom, jahati za kom; es kam uns Einer nachgeritten, nekdo je za nami prijezdil.

Nachreitern, v. a., preresetati.

Nachrennen, v. n., dreti za kom, teči, dirjati, dirjastiti za kom; anfangen nachzurenennen, udreti se za kom, udreti jo za kom, uliti se za kom, ober, uliti jo za kom.

Nachrente, die, pozno kesanje, kes po čem.

Nachricht, die, naznanilo, poročilo, sporočilo, glas, izvestje, pravoč (M.), oznanik; Nachricht geben, poročiti, sporočiti, sporočati, naznanje dati, dajati, naznaniti, naznanjati, naznanovati.

Nachrichtsbrief, f. Avisobrief.

Nachrichten, v. n. u. a., nochmals in Ordnung bringen, poravnati, popraviti, popravljati; hinter Jemanden aufstellen, zadi napraviti, napravljati; poznej soditi, f. a. Hinrichten.

Nachrichter, der, Scharfrichter, rabelj.

Nachrichterei, die, das Amt des Nachrichters, rabeljstvo; dessen Wohnung, rabeljnova hiša, rabeljnov dom.

Nachrichtlich, adv., po naznanilu, sporočilno; Jemanden etwas nachrichtlich zu wissen thun, komu kaj naznaniti, naznanovati; so wird auch solches nachrichtlich bekannt gemacht, zur Nachachtung, naznanja se vam, da se boste po tem ravnali, vedli, vladali, to vam je oznanjeno za vaše ravnanje.

Nachriefeln, Nachringen, Nachrinnen, Nachrollen, poznej, za čim cerljati, poganjati se za kaj, teči za čim, ropotati (germeti) za čim.

Nachrüden, hinter einem Dinge, v. n., pomakniti se, pomikati se za kom; iti, hoditi za kom, ali čim; pritisniti, pritskati za kom, čim; Einem etwas, v. a., pomakniti, pomikati kaj za kom, premakniti za kom, dalj pomakniti.

Nachrüden, das, Nachrichtung, die, pomik, primik, pomikanje za čim; (besser jedoch zeitweilig zu geben).

Nachrudern, v. n., veslati za kom.

Nachruf, der, klicanje, klic za kom; Nachruh'm, glas za kom, slov, slava po smerti; der Nachruf eines Verstorbenen, oglas, klic posmrtni.

Nachrufen, v. n. u. a., zaklicati, klicati za kom, zvati za kom; klicati za sabo.

Nachruh'm, der, slava, dobro ime ali slov

po smerti, posmertna slava, slava v spominu prihodnjih rodov.

Nachrühren, v. n. u. a., za kom dobro, slavno govoriti, koga hvaliti; es wird ihm vieles nachgerühmt, mnogo slavniga se od njega sliši, mnogo dobriga od njega govore, pripovedujejo, velik slov gre za njim (U. Kr.), močno slovi ali sluje med ljudmi.

Nachrüsten, v. n., poznej pripravljati se na vojsko.

Nachsaat, die, druga setev.

Nachsäen, v. n. u. a., dosejati, poznej sejati.

Nachsage, f. **Nachruf**.

Nachsagen, v. n. u. a., Ginem etwas, za kom reči, govoriti; ponavljati koga besede, f. a. **Nachreden**; **Nachrühren**.

Nachsalzen, v. a., še soliti, pridati soli, presoliti; na novo, po tem soliti.

Nachsameln, v. n. u. a., pozbrati, pobrati, pobirati, brati za kom; ostanke brati; v. r., poznej, nazadnje nabirati se, zbirati se.

Nachsammlung, die, zbiranje ostankov.

Nachsatz, der, drugi ali nastopni stavek, zadnji stavek, sklep.

Nachsäubern, **Nachsaugen**, **Nachsäugen**, **Nachsäulen**, **Nachschaben**, za kom trebiti ali snaziti, posesati za kom, podojiti, šumljati za čim, postergati poznej.

Nachschaffen, v. a., poznej ustvariti, poznej oskerbeti, omisliti si, za kom spraviti, spravljati.

Nachschall, der, f. **Nachhall**.

Nachschallen, v. n., hrumeti, doneti za čim, razlegati se, odglas dajati.

Nachschärfen, v. a., pobrusiti, še, potlej, v novič brusiti.

Nachscharen, v. n., pogrebsti za čim, grebati in iskati.

Nachschatten, v. a., f. **Silhouettieren**.

Nachschauen, v. n., mit seinen Blicken verfolgen, Ginem nachschauen, pogledati, gledati se, z očmi pasti koga; nach etwas sehen, in welchem Zustande es sich befindet, kaj pogledati, kaj ogledati, ogledovati.

Nachschauer, der, oglednik; nastopno merčanje, mersanje.

Nachschäumen, v. n., poznej peniti se, peneti iti, za čim.

Nachschneiden, v. n., umreti za kom.

Nachschneien, der, blisk, svit ostajoč za čim. **Nachschneien**, **Nachschellen**, **Nachschenten**, **Nachscheren**, **Nachschenden**, za čim leskati se, cengljati, poznej podariti, za kom striči; schere dich nach, poberi se za unim; za kom poditi.

Nachschicken, v. a., poslati, pošiljati za kom; poznej poslati.

Nachschieben, v. a., potisniti, potiskati za kom, pomakniti, pomikati za čim; v. n., iti za kom; vreci (pri kegljanji) za kom.

Nachschieber, der, Schwanzfuss, (Solan. nigr.), čerlenka, pasje zelje; (Solan. villos.), kodrasta čerlenka; (Solan. dulcamara), razhudnik, razhodnik; (Solan. tuberos.), krompir*.

Nachschießen, v. a. u. n., Geld nachgeben, denar dosteti, denar dodati, dodajati; nach einem andern schießen, ustreliti, streljati za kom; nach etwas plöglich fallen, švigniti, šiniti, puhiti za kom.

Nachschiffen, v. n., Ginem, peljati se v ladji za kom, veslati za kom, jadрати za kom.

Nachschimmer, f. **Nachschein**.

Nachschimmern, f. **Nachschneien**.

Nachschinden, **Nachschlachten**, za čim, poznej dreti, klati, (še eno zaklati).

Nachschlag, der, poundarek; in der Musik, nach Pol. etwa, zavijača (muzikalna), t. j., ena ali več glavni noti pridanih not; Geld, ponarejen denar.

Nachschlagen, v. n. u. a., za čim pognati, poznej udariti; eine Münze, denar kovati po čem, denar ponarežiti, ponarejati, dokovati; einem Erze im Bergbau, kopati za rudo; eine Stelle im Buche, poiskati, iskati v bukvah; Ginem nachschlagen, zvreči se po kom, f. **Nacharten**.

Nachschläger, der, ponarejavec.

Nachschlageregister, das, iskavnik †, kazalo.

Nachschleichen, v. n. u. r., Ginem, lesti, laziti, plaziti se za kom; natihama iti, nach M. podkrasti se za kom, f. a. **Nachspüren**.

Nachschleicher, der, ogleduh, f. a. **Nachzügler**.

Nachschleifen, v. a., prebrusiti, brusiti za kom; vleči, vlačiti za kom.

Nachschleppen, v. a., n. u. r., hinter sich her, vleči, vlačiti za seboj; vleči se za kom.

Nachschlendern, **Nachschludzen**, **Nachschlupfen**, **Nachschlüpfen**, **Nachschlürfen**, zadegati za kom, ihtijoč se iti za kom, pogoltniti ali požreti na kaj, zmuzniti se za čim, poserkati na kaj.

Nachschlüffel, der, ponarejeni ključ, f. **Dietrich**.

Nachschmähen, v. a., gerde besede govoriti za kom.

Nachschmaus, der, druga, poznejši pojedina.

Nachschmecken, v. n., süßlich, bitter nachschmecken, posladiti, pogreneti poznej, slast zapustiti; slast ostaje za—.

Nachschmelzen, v. n. u. a., pretopiti, topiti po kom.

Nachschmerz, der, pobolenje.

Nachschmerzen, **Nachschmieden**, **Nachschmieren**, **Nachschmunzeln**, **Nachschnattern**, **Nachschnauhen**, poboleti, poboletati, kovati po kom, poznej premazati, še mazati, muzati se za kom, gagati za kom, pihati za kom.

Nachschneiden, v. n. u. a., eine Figur, rezati, zrezovati podobo po kom, po čem; še narezati, rezati.

Nachschneitt, der, izrezek, po čem, podoba po čem izrezana.

Nachschneiffen, **Nachschneuren**, **Nachschöpfen**, za kom vohati, poznej zategniti, zajeti.

Nachschreiben, v. n. u. a., durch Schreiben nachbilden, prepisati; Worte, wie sie

Jemand spricht, aufschreiben, Einem ein Schreiben nachschicken, pisati za kom. po kom; pismo poslati za kom; wir wollen es schon nachschreiben, das Versäumte, bomo že dopisati; zadopisati.

Nachschreiber, der, pisar, prepisovavec.

Nachschreiben, v. n. u. a., Einem, vpiti, kricati za kom; Jemandes Geschrei nachahmen, oponašati čije vpitje.

Nachschreiben, v. n. korakati za kom.

Nachschrift, die, Postscriptum, dopisek, dostavek, poznej pisano, pripisek; nachgemachte Schrift, prepis, ponarejeno pisanje.

Nachschuß, der, im Billards und Regelspiele, igra, igranje za kom. verzenje za kom.

Nachschuldner, der, poddolžnik.

Nachschuß, die, druga, ponovljena strižba.

Nachschuß, der, strel za kom, poznejši strel; ein zu später Schuß, prepoznai strel; ein nachbezahltes Geld, doplačilo, doplaček, dodavek, dodatek, doštevek; Meist, f. Nachdruck.

Nachschütteln, v. n. u. a., potresti, potresati, poznej potresti.

Nachschütten, v. a., dosuti, dosipati, prsuti poznej k čemu.

Nachschwarm, der, družic, drugi roj.

Nachschwärmen, v. n., rojiti za kom, poznej.

Nachschwärzen, v. n., počerniti, černiti za kom; v drugic.

Nachschwären, v. n. u. a., blebetati za kom.

Nachschwemmen, v. a., za čim plaviti, doplaviti.

Nachschwimmen, v. n., Einem, plavati za kom.

Nachschwimmen, v. a. u. r., zasukati za kom, vspeti se za kom.

Nachschwimmen, Nachschwören, čverčati za kom, priseči po kom, za kom.

Nachsegeln, v. n., Einem, jadriti, oder jadren za kom.

Nachsegnen, v. a., благosloviti poznej, za kom.

Nachsehen, v. n. u. a., Einem mit dem Auge folgen, gledati za kom, f. Nachschauen; er mag nachsehen, das leere Nachsehen haben, naj gleda, kako bo opravil; ogoljufan biti v upanju; Einem eine Schuld, Abrechnung, spregledati, spregledovati, pregledati (auch poln.) komu kaj; prizanesti, prizanašati komu kaj, odpustiti, odpusčati, odpusati komu kaj; nach etwas sehen, eine Rechnung u. f. durchsehen, pregledati, pregledovati, ogledati, ogledovati; siehe doch nach, wie viel Uhr es ist, poglej, koliko je ura, pojdi pogledat, koliko je ura, pojdi poglej, koliko je ura; Nachsehend, f. Nachsichtig.

Nachsehen, das, f. Nachsicht.

Nachseher, der, spregledovavec.

Nachsehen, sich, v. r., želeti si za kom.

Nachsenden, v. a., Einem, poslati, pošiljati za kom.

Nachsehen, v. u. u. a., der Zeit nach, pristaviti, pristavljati kaj, postaviti, djati, devati za čim; nachgesehte, folgende Worte bes-

weisen, sledeče, tu pristavljene besede kažejo; der Ordnung nach, der Würde nach, Jemanden einer Sache nachsehen, ihn geringer schätzen, postaviti, postavljati koga za kom, zad, koga zanemariti, zanemarjati, manj ceniti, čislati koga, drugimu predstvo pred kom dati, dajati; ihm setzt er alle andern nach, on mu je nad vse, čez vse, on mu velja (mu je) več kakor vsi drugi; ein nachgesehter Erbe, (Substitutus), podpostavljeni dedič, f. Nacherbe; Einem nachsehen, in der größten Eile folgen, za kom hiteti, gnati se, dreti za kom, derviti ga, spustiti se za kom; zu Pferde nachsehen, dirjati za kom.

Nachseher, f. Verfolger.

Nachsehtzen, v. n., zdihovati za, po kom.

Nachsehn, Nachsein, v. n., er ist ihm nach, za njim je šel.

Nachsicht, die, spregled, pregledovanje, prizanašanje, prizanesba, poternost, poterpljivost, milost; odpust; ohne Nachsicht, brez milosti, prizaneska; Nachsicht haben, poterpeti; f. Nachsehen; Nachsicht einer Rechnung, pregled; prepoznai, poznejši premisli.

Nachsichtig, adj., spregledljiv, prizanesljiv, poterpljiv, milosten, milostljiv, dober; zu nachsichtig, predober, prevoljan; kdor rad spregleda, odpusti.

Nachsichtigkeit, die, spreglednost, prizanesljivost, poterpljivost, poternost.

Nachsichtlich, adj. prizanesljiv, odpustljiv.

Nachsichtsergewährung, die, spregled, podelitev spregleda.

Nachsichtstag, f. Fristtag.

Nachsichtsvoll, f. Nachsichtig.

Nachsidern, v. n., kapljati, solzeti po malem.

Nachsieben, v. a., presejati.

Nachsieben, v. n., povreti.

Nachsilbe, die, pritiklina.

Nachsingen, v. a., peti za kom.

Nachsinen, v. n., pokiniti, kiniti po tem.

Nachsinnen, v. n., einem Dinge, über etwas nachsinnen, misliti, razmišljavati, premisljati kaj.

Nachsinnen, das, misli, pl., razmišljevanje, premisljevanje.

Nachsinner, der, premisljevavec, zamišljeneec.

Nachsintern, f. Nachsidern.

Nachsiß, der, f. Nachschub.

Nachsißen, v. n., poznej dosedeti, sedeti.

Nachsollen, v. n., er soll ihm nach, za njim mora, ima iti.

Nachsommer, der, babje leto, f. Spätsommer.

Nachsorge, die, poznejši skerb; Verforge verhärtet Nachsorge, kdor popred (naprej) skerbi, ni mu potlej treba.

Nachspähen, v. n., za kom, čim gledati, prežati.

Nachspäher, der, prezin.

Nachspannen, Nachsparen, Nachspeien, poznej napeti, prihraniti, za kom pljevati.

Nachspeisen, f. Nachessen.

Nachspenden, f. Nachschenten.

Nachspiel, das, poznejši, zadnja igra, gluma na konci, poigra f.

Nachspielen, v. n., igrati po kom, čem.

Nachspornen, v. a., naganjati koga, da gre za kom.

Nachspotten, v. n., Ginem, hinter ihm her, sramotiti odhajočiga, gerde besede govoriti za njim; dessen Gang, Stimme u. f. f. mit Verspottung nachmachen, pačiti se, kakor kdo, oponašati ga, spakovaje se.

Nachspottung, die, oponašanje, pačenje.

Nachsprechen, v. n. u. a., vorgesprochene Worte wiederholen, govoriti za kom, po kom; ponavljati njegove besede; mit Nachahmung der Stimme und Gebärden, oponašati koga v govorjenji.

Nachsprecher, der, blebetalo (kdor govori brez premislila).

Nachspringen, v. n., dirjastiti za kom.

Nachspringen, v. n., skočiti, skakati za kom; Ginem nachgesprungen kommen, za kom priskakati.

Nachsprung, der, požnejši skok, poskok.

Nachspuren, v. n., pljuniti za kom.

Nachspüren, v. n., slediti za kom, komu po sledu iti, hoditi, koga zalezovati, koga zasledovati.

Nachspürer, der, zasleduh, zasledovavec, zalezovavec.

Nachsputen, sich, v. r., podvizati se za kom.

Nächst, adv., des Orts, zunächst, zu aller-nächst bei Ginem, naj bližej koga, naj bližej; hier nächst, precij tukaj, koj tukej, nar bližje tukej, prav blizo tu; der Ordnung, des Ranges, nächst Ginem, nach ihm, za kom; z. B. den ich nächst Gott am meisten ehre, ki ga za Bogam naj bolj častim; der Zeit, neulich, unidn, novio; nächst dem, demnächst, unmittelbar hierauf, prece po tem, kmalo po tem, koj po tem, kmalo, berz, koj, precij, gleich, knapp daran, tik, blizo, terdo pri, terdo zraven.

Nachstachel, f. Legestachel.

Nachstacheln, v. a., poznej zbadati.

Nachstampfen, v. a., storkljati za kom.

Nachstand, f. Rückstand.

Nachständig, f. Rückständig.

Nachstauben, v. n., prašiti se za čim.

Nächste, der, die, das, *superl.* v. Nahe; bližnji, naj bližnji; nächster Tage, te dni, perve dni, bližnje dni; nächsten Tages, f. Nächsten; mit nächsten, v. kratkem, berz ko bo prilika; der nächste Preis, zadnja, poslednja cena, zadnji kup; Nächste, der, als Hauptwort, bližnji, auch *russ.* *poln.* u. *böhm.*, in St. nach M. bliznik; *altst.* iskr'niti; liebe deinen Nächsten, wie dich selbst, ljubi svojiga bližnjiga, kakor samiga sebe; meine Nächste, bližnjica (M.), bližnja.

Nachstehen, v. n. u. a., zbadati, bosti za kom; eine Zeichnung, posneti risanje; mont. peljati se ogledavat.

Nachstehen, v. n., hinter Jemand stehen, stati za kom; der Ordnung und dem Range nach, Ginem nachstehen, zad za kom biti; ne biti mu enak, kos, biti slabši, nižji, biti manj

od koga; Nachstehend, f. Folgend; das Angenehme muß dem Nächststen nachstehen, prijetno se mora koristnemu umakniti, uganiti; seine Antwort lautete, wie nachstehet, odgovor je bil tu —, je bil tak; odgovoril je tako.

Nachstehlen, v. a., poznej ukrasti; v. r., ukrasti se, zmuzati se za kom.

Nachsteigen, v. n., Ginem, postopati za kom, laziti za njim, speti se kvizko za kom.

Nachstellen, v. n. u. a., Ginem, zalezovati, nach V. zalazovati koga, auch zasedati ga; postaviti kaj za kom; den wilden Thieren durch Fallen, Rege u. f. f., Ginem mit Gift, komu nastaviti, nastavljati; Ginem nachstellen, nach dem Leben stellen, streči komu po življenji; das Jagdzeug nachstellen, nachrichten, popraviti, popravljati.

Nachsteller, der, zalezovavec, zalaznik, prežavec, lovec, zasednik (a. *altst.*).

Nachstellerisch, adj., navraten.

Nachstellung, die, zaseda, zalezovanje, zalazovanje, hudobni naklepi zoper koga, nastave, *russ.* kovy, podstereganje.

Nachstempel, v. a., postempljati.

Nächstenliebe, die, ljubezen do bližnjiga.

Nächstens, adv., in kratkem, skorej; pri prvi priliko; berz ko bo prilika; ich will es nächstens mitbringen, bom prinesel, prvič ko pridem.

Nachsterben, v. n., umreti za kom.

Nachsteuer, die, prikladek (k davku), doplačilo.

Nachsteuern, v. a., prikladek plačevati.

Nachstich, der, posnetek, posneti medorez.

Nachsticken, v. n., posnemati vezanje (izšivanje).

Nachstiefeln, v. n., koracati za kom.

Nachstimmen, v. a., poznej, za drugim ubrati, ubirati.

Nachstufen, v. n., posmerdeti.

Nachstöhnen, v. n., ječati za kom.

Nachstolzen, v. n., sopirno mahati, rezati jo za kom.

Nachstoßen, v. a., še primašiti, še mašiti; einen Saft, podregati, nadregati, natlačiti.

Nachstopfen, v. n., lavkati za kom.

Nachstoss, der, udarec po odboji.

Nachstossen, v. a., še suniti, sovati, še dregniti, dregati, še močnej suniti, še semleti.

Nachstottern, Nachstrafen, po kom jecljati, poznej kazniti.

Nachstreben, v. n., gnati se za kom, hrepeneti po kom; er strebt der Ehre nach, po slavi hrepeni, se poganja, teži (*serb.*); nappenjati se, da bi koga došel.

Nachstreden, v. a., stegniti, stegovati za kom.

Nachstreichen, v. n. u. a., podergniti, potegniti na kaj, za čim, poznej zagosti.

Nachstrenen, v. a., Ginem, stlati za kom, še nastlati.

Nachstrich, der, ponarejena poteza.

Nachstriden, v. a., plesti po kakem izgledu.

Nachströmen, v. n., valiti se, teči za čim, uliti se za čim.

Nachtstürmen, v. n., vihariti, hruti za čim.

Nachtstürzen, v. n., udreti, uliti za kom, zagnati se za kom, zakaditi se za njim.

Nachtsuchen, v. n. u. a., poiskati, iskati, preiskovati, pregledovati; etwas bei einem Höheren, eine Pension, iskati kaj pri kom. prositi koga za kaj; potegniti se za kaj; Nehren auf dem Acker, lavkati; im Weinberge, pabirkovati, paperkovati, repkati.

Nachtsuchung, die, iskanje; Nachsuchen anstellen, iskati kod.

Nachtsudeln, v. a., ein Bild, nakacati podobno po čem.

Nachtsudler, f. Sudler.

Nachtsünde, die, poznejši greh.

Nachtsüßen, v. a., poznej osladiti, še bolj sladiti.

Nacht, die, noč; Nächsten, nočca; Dunkelheit, tema, tmina. tma; es ist Nacht, noč je, tema je; es wird Nacht, die Nacht bricht an, noči se, noč se dela, tema se dela, mrači se; er sagte der Welt, gute Nacht, ločil se je s tega sveta; bei Nacht und Nebel davon gehen, uiti po noči, v temi; in seinem Kopfe ist es Nacht, v njegovoj glavi je tema; das Reich der Nacht, f. Todtenreich; etwas auf die Nacht aufheben, kaj za zvečer shraniti; auf heute Nacht, za drevi; auf die Nacht, na noč, pod večer, drevi; vor Nacht, pred nočjo; heute Nacht, nocoj; zu Nacht, na večer; bei der Nacht, in der Nacht, des Nachts, po noči; in der Nacht waltet eine eigene Nacht, noč ima svojo moč (Spr.); über Nacht, čez noč; über die Nacht bleiben, čez noč ostati, prenočiti, nočiti, prenočevati kje; vor Nachts, pred nočjo, za vida; es creilt sie die finstere Nacht, temna noč jih obide, jih zajme, jih zatne, prehitu; zu Nacht offen, večerjati; die langen Nächte, dolge, zimske noči; Tag und Nacht arbeiten, noč in dan delati; bei Nacht sind alle Raizen grau, po noči je vsaka krava mavra; schlaflose Nächte haben, ne moči spati po noči; bis in die Nacht, v noč; die helle Nacht, jasna noč; stille Nacht, tiha, gluha noč; bis in die finstere Nacht, globoko, pozno v noč; die ganze liebe Nacht, vso Božjo, vso drago, ljubo noč; die Nacht zubringen, nočevati (V., auch russ.)

Nacht, in der Bfig., nočni, ponočni; fig. temni, mračni, temotni.

Nachtaar, f. Kanj.

Nachtangel, die, nach V. nočna verveca, nočni ternek.

Nachtanzen, v. n., plesati za kom.

Nachtänzer, der, nastopni plesavec.

Nachtappen, v. n., tavati za kom.

Nachtarbeit, die, nočno, ponočno delo, delo pri luči, pri sveči.

Nachtarbeiter, der, ponočni delavec, kdor dela po noči, pri luči.

Nachtaffen, v. n., tipaje, šlataje iti za čim.

Nachtaufen, v. a., pokerstiti, za drugim kerstiti; das Bier, še doliti vode.

Nachtbeden, f. Nachtgeschirr.

Nachtbedekt, Nachtbehangen, Nachtbelastet, adj., temoten, pretemen.

Nachtbier, das, večerni ol.

Nachtblatter, die, ponočna osepnica.

Nachtblau, f. Dunkelblau.

Nachtbild, der, temni pogled.

Nachtblindheit, die, ponočna slepota.

Nachtbrod, f. Abendessen.

Nachtbied, der, ponočni tat.

Nachtdrud, der, mora, vedomec.

Nachtdunkel, adj., pretemen.

Nachtelang, adj., cele noči, po cele noči.

Nachten, v. n. u. i., nočiti se, mračiti se; es nachtet, noči se, noč se dela, temen biti.

Nächten, adv., (D. D.), sinoč.

Nachtersehung, die, ponočna prikazen.

Nachteffen, das, večerja; f. Abendessen.

Nachteule, die, sova, čuk, vjer; f. a. Nachtfalter.

Nachtfalter, der, nočni, ponočni metulj.

Nachtfeuer, das, ponočni ogenj.

Nachtjisch, der, riba, ki si po noči išče, išče zlveza.

Nachtfrost, der, ponočni mraz; nach dem Poln. primrazek.

Nachtgang, der, ponočna hoja.

Nachtgarn, das, ponočna mreža (na škerjance).

Nachtgedanke, der, ponočna, temna, strašna misel.

Nachtgeschicht, das, ponočna bitva.

Nachtgeist, der, duh, ponočni strah.

Nachtgesang, der, ponočno petje.

Nachtgeschirr, das, kahla*, ponočna posoda.

Nachtgeschwulst, die, ponočni otok.

Nachtgeischt, f. Nachtersehung.

Nachtgeiche, die, enakonoeje †, nach Zolok. in U. Kr. prebesica noči.

Nachtgleichensunft, der, enakonoečnik †.

Nachtglode, die, večerni, ponočni zvon.

Nachtgrau, das, ponočna tmina.

Nachthand, der, ponočna sapa.

Nachthaupt, das, strašna glava.

Nachtheil, der, škoda, kvar, zguba, krivica, neugodnost; das ist, gereicht mir zum Nachttheile, to mi je v škodo, v kvar, na škodo, to mi škoduje, s tem sim na zgubi, sim kvaren; in and. slav. M. usterb; böhm. auch njma, serb. šteta; (bei Jan. uterpek?); ohne Nachtheil für die Gesundheit züchtigen, tepsti koga tako, da njegovimu zdravju ni na škodo.

Nachttheilen, v. a., še enkrat, poznej deliti.

Nachttheilig, adj., škodljiv, kvaren, škoden, v škodo, v kvar; unglücklich, nedober, neugoden; das ist mir nachtheilig, to mi je škodljivo, mi je v škodo, je v kvar, to meni ni dobro, ne prinaša koristi, dobička; die für den Angeklagten nachtheiligen Stimmen, glasovi, ki so zoper zatoženiga; dies ist dem guten Namen nachtheilig, to žali, kvari dobro ime.

Nachttheiligkeit, die, škodljivost.

Nachthemd, das, ponočna srajca.

Nachttherberge, die, prenočišče, prenočevališče, russ. nocleg.

Nachtbirte, der, ponočni pastir.
Nachthun, v. a., Einem nachthun, ihu zum Mufter nehmen, storiti, delati po kom, nositi se, ponašati se po kom, posnemati ga, prideti, pridevati, določiti, dolagati, dokladati.
Nachthut, die, straža, varovanje ponočno.
Nachthütte, die, pustota.
Nachtig, adj., weidm., star, merzel (sled).
Nachtigall, die, (Motacilla luscini), slavac, slavček, nach Gutm. slavič; serb. slavulj; die reihe Nachtigall, zagorelec; die Nachtigall schlägt, slavce poje.
Nachtimbiß, f. Nachteffen.
Nachtisch, der, Dessert, pomizek, nach V. pokosilje, pomizki pl., russ. zakuski, poslastice; der Nachtisch des Abendmahls, povečerek.
Nachtjagd, die, ponočni lov.
Nachtjälte, f. Nachtfrost.
Nachtferze, f. Nachtlucht.
Nachtfeid, das, ponočna obleka, nach V. nočna preobleka.
Nachtkönig, der, kdor ponoči zahode (sekreta) snazi.
Nachtkost, f. Abendessen.
Nachtlager, das, prenočevanje, ostaja, ostajališče, ostajališe ponoči, čez noč, prenočišče, prenočiše, prenočevališče, prenočevališče; das Nachtlager an einem Orte nehmen, čez noč, po noči kje ostati, ostajati, kje prenočiti, prenočevati, nočevati; Nachtlager geben, čez noč k sebi vzeti, pod streho imeti; auch prenočiti koga (nar. pes.)
Nachtlampe, die, ponočna lampica *, svetilnica.
Nachtlang, f. Nachtelang.
Nachtlauer, f. Nachtschwärmer.
Nachtlärm, der, ponočni sunder.
Nachtleimfrucht, das, poln. lepica nočna.
Nachtlich, adj., ponočen, nočen, temačen; bei nachtllicher Weile, po noči; adv., po noči, vsako noč.
Nachtlichkeit, die, nočnost, ponočnost, temačnost.
Nachtlicht, das, nočna luč, sveča.
Nachtluft, die, nočna sapa, ponočni zrak.
Nachtlust, die, ponočno veselje.
Nachtmahl, das, večerja; zweites Nachtmahl, povečerek; f. a. Abendmahl.
Nachtmahlen, v. n., večerjati.
Nachtmantel, der, ponočni plašč, plašč za po noči.
Nachtmarsch, der, ponočna pot, hoja.
Nachtmensch, f. Albinoš.
Nachtmotte, die, polnočnica.
Nachtmord, der, ponoči doprineseni umor.
Nachtmusik, f. Srenade.
Nachtmütze, die, nočna kapa, ponočna čepica.
Nachtnebel, der, ponočna megla.
Nachtoben, v. n., divjati za kom.
Nachtdien, v. a., poznej, za drugimi umoriti.
Nachton, der, poglasek.
Nachtönen, f. Nachhallen.
Nachtpatronille, die, ponočna obhodna straža.

Nachtquartier, das, f. Nachtlager.
Nachtrab, der, die Arriergarde, zadnja straža, posleda† (vojske), poln. odwod u. tylna straž.
Nachtrabe, der, (Ardea nycticorax), caplja, böhm. u. poln. lelek; bei Gutm. podhujka? f. a. Nachteule, Nachtschwalbe; auch Nachtschwärmer.
Nachtraben, v. n., klusati, tehtati, enplati za kom, v gujet iti za kom.
Nachtrachten, f. Trachten.
Nachtrag, der, dodavek, dodatek, doplačilo, doplaček, pridavek, dostavek, dokladek; im Nachtrage zu etwas, dodatno k čemu, za dodatek k čemu.
Nachtragen, v. a., hinter Jemanden tragen, za kom nesti, nositi; das Gefährliche vortragen, oponašati, očitati kaj, spominjati česa, pomniti, vediti komu ktero dolgo časa; hinten nach, zum Getragenen tragen, se primesti, pridati, dodati, dodajati; eine Pflicht nachtragen, popraviti, popravliti, poznej dopolniti, dopolnovati; ein Geld nachtragen, doplačati, doplačevati; in eine Rechnung, in ein Buch nachtragen, pripisati, pripisovati v kaj, pristaviti, se enkrat primesti, roditi; eine Prüfung nachtragen, poznej opraviti.
Nachträglich, adj., dodaten, poznejši, dopolniven; adv., poznej, dodatno; nachträglich Verordnung, f. Nachtragverordnung.
Nachtrag, in 3ßg., dodatni, poznejši.
Nachtraggebühr, die, doplačilo.
Nachtragverordnung, die, dodatni ukaz, novica.
Nachtram, f. Nachtrabe.
Nachtraub, der, ponočni razboj ali rop.
Nachtrauern, Nachtrauern, Nachtraumen, žalovati za kom, se več kapljati, na kaj, za čim sanjati.
Nachtreiben, v. a., gnati, poditi, goniti za kom; durch Treiben von hinten beschleunigen, pognati, poganjati.
Nachtreich, f. Unterwelt.
Nachtreif, der, ponočna slana, ponočni mraz.
Nachtreiber, f. Nachtrabe.
Nachtreife, die, nach V. nočnica.
Nachtreten, v. n., stopiti, stopati za kom, postopati, iti, hoditi, pohajati za kom, po njegovih stopinjah, stopinje pobirati; f. a. Nachstehen.
Nachtreter, f. Nachgänger.
Nachtrieb, der, f. Nachhut.
Nachriegel, der, zapah za ponoči.
Nachtritt, f. Nachhut.
Nachtrinken, Nachtrippeln, pozneje spiti, za kom drobniti.
Nachtroß, der, suknja za po noči.
Nachtröden, Nachtrömmeln, presušati, šes sušiti, za kom bobnati.
Nachtroth, f. Nordschwein.
Nachtruhe, die, ponočna tihota, ponočni počitek.
Nachtrunde, die, obhodna nočna straža, nočni obhod; russ. dozor.
Nachtrunk, der, popitek.

Nachtruppen, f. Nachtrab.

Nachts, adv., po noči.

Nachtsänger, der, ponočni pevec; f. a. Graßmücke.

Nachtschade, f. Nachtschwalbe.

Nachtschatten, der, (*Solanum nigrum*), pasje zelišče, zeliše, čerlenka, nach *Sul.* pomočnica crna, russ. psinka; nach *Alie* kozja potica; knolliger Nachtschatten, f. Kartoffel; f. a. Waldbrebe, Judenkirchje; Nachtschwalbe.

Nachtscherven, f. Nachtschmirr.

Nachtschicht, die, (*mont.*) ponočno delo.

Nachtschießen, das, ponočno streljanje v tarčo.

Nachtschläger, f. Sprosser.

Nachtschloß, das, ključavnica za ponoči.

Nachtschmauß, der, ponočna pojedina.

Nachtsmetterling, f. Nachtfalter.

Nachtsnurr, f. Nachtsangel.

Nachtschwalbe, die, (*Caprimulgus europaeus*), mravljinčar, podhujka, kozomolzec, russ., poln. u. böhm. kozodoj, russ. auch polunocnik, nach *Sul.* leganj.

Nachtswärmen, f. Nachtschwärmerei.

Nachtswärmer, der, ponočnjak, ponočnik (auch poln.), ponočni rogovilez, vlačgar ali šundravec, nočevavec, ponočni vran, auch, bei Hochzeiten, prézavec, voglar, šeskar.

Nachtswärmerei, die, ponočevanje, ponočno rojenje, rogoviljenje, šundranje, ponočno vlačganje.

Nachtswärmerin, die, ponočnica.

Nachtswarz, adj., černa kakor noč.

Nachtsweiß, der, nočni pot.

Nachtsiedel, f. Nachtlager.

Nachtsignal, das, ponočno znamenje, ponočni ogenj ali strel za znamenje.

Nachtsitzen, das, čutje ali bdenje in delanje pri luči.

Nachtskinner, die, pajik ponočnik.

Nachtskündchen, das, f. Serenade, Ständchen.

Nachtskellen, das, ponočna nastava.

Nachtskern, f. Abendstern.

Nachtskille, die, ponočna tihota, tišina.

Nachtsküd, das, malanje noči, malanje kraja, djanja ob nočnem času; malanje ponočnih reči.

Nachtskühl, der, nach V. nočni stol, stol za potrebo po noči.

Nachtskunde, die, ponočna ura.

Nachtskünde, die, ponočni, v postelji storjeni greh.

Nachtskopf, der, f. Nachtschmirr.

Nachtskunk, der, popitek po večerji, povečerek.

Nachtskur, die, ponočna ura.

Nachtskuehner, das, ponočna pošast.

Nachtskühll, adj., temen, v temno noč zakrit.

Nachtsvogel, der, ponočna tica, ponočnik, f. Nachtfalter, Nachtschwalbe; Nachtschwärmer, f. diebes.

Nachtwache, die, eine wachende Person, ponočni čuvaj; die Wache selbst, ponočna,

nočna straža; in der vierten Nachtwache, o četerti nočni straži; das Wachen bei der Nacht, čutje, f. übr. Wachen.

Nachtwachen, das, f. Nachtsitzen.

Nachtwächter, der, ponočni čuvaj ali stražnik.

Nachtwächterlied, das, petje ponočniga čuvaja.

Nachtwandeln, v. n., po noči hoditi, spē hoditi.

Nachtwandler, Nachtwanderer, der, mesečnik (auch poln.), spehodect, russ. lunatik.

Nachtwandlerin, die, mesečnica, spehodnica f.

Nachtwanderer, der, ponočni popotnik, f. a. Nachtwandler, (Nachtgänger).

Nachtwärmer, f. Bettwärmer.

Nachtwärts, adv., k polnoči.

Nachtwaiser, der, ponočni kazavec.

Nachtwerk, das, ponočni izdelek, f. a. Nachtarbeit.

Nachtwind, der, welcher in hohen Gebirgen bei übrigens herrschender Windstille während der Nacht vom Norden gegen Mittag wehet, nočnik (V.).

Nachtwunder, der, ponočni čudež.

Nachtzeichen, f. Nachtsignal.

Nachtzeit, die, noč, nočna doba; zur Nachtzeit, po noči.

Nachtzug, das, ponočna obleka, oprava.

Nachtszusammenkunft, die, ponočni shod.

Nachzübel, das, zli, hudi nasledek.

Nachurtheil, das, sklepna sodba, sklep.

Nachurtheilen, v. n., po kom soditi, poznej soditi.

Nachverwandte, f. Descendent.

Nachwache, die, druga straža.

Nachwachen, v. n., porasti, poraščati, porasati se; es wird noch ein wenig nachwachsen, še poraste, porase nekoliko; von Neuem, spodrasti; Einem nachwachsen, ihm im Wachsen nachkommen, koga dorasti, doraščati, dorašati.

Nachwachsen, v. n., gugati se za kom.

Nachwagen, der, f. Beiwagen.

Nachwagen, sich, v. r., hinten drein, upati si za kom, derzniti, prederzniti se za kom (iti).

Nachwägen, v. a., Einem, vagati za kom; v novič, še vagati, prevagati.

Nachwählen, v. a., voliti za kom, po kom, poznej voliti.

Nachweise, der, posmertnik, sirota po očetovi smerti rojena.

Nachswälzen, v. a., valiti, takati za kom; v. r., valiti se, valuckati se za kom.

Nachswandel, der, življenje po (kakem pravilu, izgledu).

Nachswandeln, v. n., iti, hoditi za kom; ravnati se po kom, živeti po njegovem izgledu.

Nachswärmen, v. a., pogreti, pogrevati za kom, še greti.

Nachswachsen, v. a., v novič prati, poznej prati.

Rachweßeln, v. n., sladkati se za kom; iti za kom, mahljaje z repam (od psov).
Rachweß, das, pobolek, pobolest (V.), ostajajoča, nastopna bolečina; hudi nasledek; pokora; nach der Geburt bei dem weiblichen Geschlecht, Rachgeburtstwehen, pobolečki, zabolečki pl., porodne bolečine pl.
Rachwehen, v. n., veti, pihati za kom, v herbet.
Rachweiden, v. n., pasti za kom.
Rachwein, der, f. Lauer; patake, pl., žonta*, kaliz; zadnje vino; zweiter Rachwein, skavec, von Treßtern, nach V. in U. Rr. tropovica (?).
Rachweinen, v. n., jokati (se) po kom.
Rachweiß, der, izkaz.
Rachweißamt, f. Kunststbureau.
Rachweisen, v. a., pokazati, dokazati; izkazati, spricati, spričevati, izkazovati, pokazati komu, kje kaj najde.
Rachweiser, f. Register.
Rachweisen, v. a., beliti za kom, prebeliti.
Rachweisung, die, izkaz, spričba; Rachweisung liefern, izkazati; f. a. Citat.
Rachweisen, v. n., veneti za čim.
Rachwelt, die, prihodnji rod ali svet, prihodnji ljudje, potemci † pl., zanamstvo †, nach Gutem. vnučad.
Rachwenden, v. a., obrniti, obračati za čim.
Rachwerfen, v. a., hinter drein, Ginem, vrei, metati, lučati za kom; Solz nachwerfen, wenn das erste abgebrannt ist, privreči, primetovati, doložiti, dolagati; Seemannen Prügel nachwerfen, podkrepeliti koga, spodrepiti ga.
Rachwiehern, v. n., rezgetati za kom.
Rachwildbret, das, aus fremden Revieren hereingefommenes, nach V. pritečenek, weibl. pritečenka.
Rachwille, f. Codicill.
Rachwimmeln, Rachwimmern, gomezljati za kom ali čim, cviliti za kom.
Rachwind, der, ugodni veter, ki piha od zadi.
Rachwinken, v. n., pomigniti komu, naj gre za kom.
Rachwinter, der, ozimki pl., nach V. u. poln. u. böhm. pozimek, pozna zima, spomladanski mrazi; wir haben einen Rachwinter, zima se nam je povernila, zima se povrača, ponavlja.
Rachwirfen, v. n. u. a., poznej, na kaj delati, tvarjati (od zdravil), pomagati; f. a. Rachholen.
Rachwirkung, die, poznejši tvarjanje.
Rachwissen, v. a., brisati, otirati za kom.
Rachwittern, v. n., slediti, vohati za čim.
Rachwogen, v. n., valiti se, vreti za čim.
Rachwollen, v. n., hoteti za kom (iti).
Rachwort, das, pogovor, pristavek (pisavcov na konci bukev).
Rachwuchß, der, spodrast, spodrejek, porast, mladje, mladina, mladost.
Rachwühlen, v. n., riti za čim, iskaje.
Rachwunsth, der, pristavljena želja.

Rachwünschen, v. a., želiti, vošiti odhodniku; spremljati ga s svojimi željami.
Rachwürgen, v. n., poznej podaviti; na kaj požreti.
Rachwüthen, v. n., divjati za kom.
Rachzahlen, v. a., plačati za kom; doplačati, doplačevati.
Rachzählen, v. a., was ein anderer zählte, šteti za kom; nach Jarn. spočitati; was man selbst zählte, prešteti, preštevati; die Glieder einer Gesellschaft nachzählen, šteti, koliko jih je v družbi.
Rachzähler, der, preštevec, f. a. Aufseher.
Rachzahlung, die, doplačilo.
Rachzeichnen, v. a., zrisati, risati po čem, risanje posneti.
Rachzeichnen, das, Rachzeichnung, die, posnetek risanja, poobrazek.
Rachzeigen, v. a., kazati za kom; nachweisen, izkazati, izkazovati.
Rachzeit, die, nastopni, prihodnji, poznejši čas.
Rachzeugen, v. a., poznej, za drugimi z roditi, roditi.
Rachziehen, v. a., hinter sich her, kaj za seboj potegniti, potezati, potegovati, vleči, vlačiti; ein Loos, poznej vdnigiti; das wird nichts Gutes nach sich ziehen, iz tega ne bo, ne pride nič dobrega, to ne bo nič dobrega prineslo; v. n., hinter drein ziehen, reifen, Ginem folgen, iti, hoditi za kom, preseliti se za kom, potovati, pomikati za kom; f. a. Nachfolgen.
Rachzimmer, v. a., stesati po čem.
Rachzischen, v. n., sicati za kom, čim.
Rachzittern, v. n., tresti se za kom.
Rachzucht, die, die letzten Jungen der Bienen vor dem Winter, zadnja zalega; böhm. priplod; Rachwuchß, spodrejek, prirejek.
Rachzuckern, v. a., sladkorja oder cukra pridjati.
Rachzug, der, zadnji potez; f. Nachtrab.
Rachzüglar, f. Marodeur.
Rachzürren, v. n., jeziti se na koga po odhodu njegovem.
Rachzwickern, v. n., gostoleti, everčati, žvergoleti za kom.
Raden, der, f. Genid, tilnik, zatilec, zatilnik, bei Gutem. zataneč, zavrtnik (?), auch sija, šinjek; in St. auch kečka; f. a. Rücken; der Mensch liegt mir den ganzen Tag auf dem Raden, ist mir auf dem Raden, ta človek mi je ves dan na glavi, me nadleguje; Jemanden den Raden bengen, komu vrat ulomiti, to je upornost zlomiti, ukrotiti ga; Jemanden den Raden schmieren, koga nakrišpati, nabiti, nabijati; auf den Raden, f. Rücklings; harter, starrer, unbiegsamer Raden, terd, otperen, neukreten vrat; fig., terma. samoglavnost, tordovratnost; er hat den Schelm, den Teufel im Raden, zvit, zrel tič je.
Radenband, das, tilna vez.
Radenbein, das, tilna kost.
Radengrube, die, tilna jama.

Nadelnhaar, das, las, lasje na zatilci.

Nadelnmußel, der, tilna mišica.

Nadelnschlag, der, im gemeinen Leben, ena na herbet, bunka po herbtu; einen Nadeln-schlag bekommen, eno po herbtu, na herbet, nach V. eno za herbet dobiti; fig. a. ogo-varjanje, opravljive besede.

Nadelnschlagader, die, tilna privodnica.

Nadelstich, adj., schuadisch, smeßen, šaljiv.

Nadel, auch Nadelnd, adj., unbefleidet, nag, bei M. golonag; nadel ausziehen, do nagiga, do naziga sleci, ogoliti; nadelte Figur, naga podoba; ein Nadelst, nag, V. nazec, böhm. nagač; von Thieren, welche keine Haare oder Federn haben, gol; nadelter Vogel, gol tič, nach Zsl. kilec, kilov tič; ebenso von Pflanzen, ohne Blätter, ohne Haare, Hülse u. dgl. gol; nadelter Same, golo seme; nadelte Gerste, golič; nadelter Weizen, golica; nadelter Hügel, gol grič, golovec; nadelte Alpen, goličave pl.; fig. gol, nag, zgol; f. a. Stoß, Stahl; die nadelte Wahrheit, gola resnica, zgol resnica, sama na sebi, čista resnica.

Nadelsteinig, adj., golonog.

Nadeltheit, die, nagota, nagost, golost, goljiva, golina, golota.

Nadel, die, igla, (a. altst.), in einig. Gegen-den jegla (böhm.); Stednadel, bucika, igla, in Unterfr. medenka (v. medo Messing); Nadelnadel, šivanka, šivavna, igla, bei Gutm. šivanka; Nadelchen, dim. iglica, šivančica; sich mit der Nadel nähren, s šivanko rediti, preživiti se; mit der heißen Nadel nähen, naglo delati in poverhama, da nima deržave; am Baume, Nadel, bodceek, bocek, igla, špičevje; wie auf Nadeln sitzen, kakor na britvah sedeti, huda mu prede, v stiski je; nach Jan. napeto mu je; mit Nadeln an-stechen, z bucikami pripeti, pripenjati; eine Nadel einfädeln, f. Einfädeln.

Nadelarbeit, die, delo s šivanko.

Nadelbaum, der, bodceovec, bockovec, poln. iglasto drevo.

Nadelbereit, adj., bei den Tuchmachern, gotov, dogotovljen, (od sukna, da ga more krojač v roko vzeti).

Nadelbinse, die, iglasta glibovica.

Nadelblatt, das, iglasto pero.

Nadelbrief, der, zavitek bucik.

Nadelbüsche, die, igelnik, igelnica; puk-šica, pušica za šivanke.

Nadelbraut, der, drat za šivanke.

Nadelbruse, die, eine Kristallisationsart, nach V. igličasta jezica.

Nadelfabrik, die, fabrika za igle, šivanke, iglarnica.

Nadelfeder, die, im Flintenschloße, nach V. jezickovo pero.

Nadelfeile, die, bei Goldschmieden, pilica zlatarska.

Nadelfisch, der, igla.

Nadelförmig, adj., iglast, igličast.

Nadelfeld, das, poboljšek, podarek, ki ga med gospodo daje mož ženski za male stroške; wörtl. igelnina †.

Nadelhecht, f. Hornfisch.

Nadelholz, das, Tangelholz, šilovje, bod-ckovje, hvojevje, hvojni les; smolnato drevo, jelovina, smrekovina, borovina, i. t. d.; ein daraus bestehendes Gehölz, čern gozjd, čern les; ein mit Nadelholz bewachsenes Gebirge, černa gora.

Nadelholzwälder, f. Nadelholz.

Nadelkerbel, der, f. Nadelkraut.

Nadelkissen, der, f. Nadelstiffen.

Nadelknopf, Nadelkopf, der, glavica bucike.

Nadelkraut, das, Nadelkerbel, (Scandix pecten), nach Gutm. česlika, česlikovina, poln. grebenica.

Nadelloch, das, f. Nadelöhr.

Nadelmöhre, f. Nadelkraut.

Nadeln, v. n., bodcke, igle narediti; bei den Schußlern, šiti.

Nadelöhr, das, uho pri šivanki, iglino uho; das Nadelöhr nicht treffen, nach Gutm. budati (?).

Nadelschwanz, der, iglasti, špičasti rep.

Nadelspize, die, spica*, konec šivanke, nach Zsl. bodica.

Nadelsstich, der, zabodec z iglo, f. Stich.

Nadelsstren, die, smrekova stelja, smrečje, špičevje, borova stelja.

Nadelstern, das, izdelek, narejen s šivanko.

Nadelsturm, der, iglasta glista.

Nadir, das, Fußpunkt, nadir*, napetnik †, podpetnik †, nach V. podnožje †, podnož-nik †, zdolnik †.

Nadler, der, iglar, igličar, šivankar.

Nadlerin, die, iglarica, igličarica, šivan-karica.

Nadlerhandwerk, das, iglarija, iglarstvo.

Nadlerwaare, die, iglarsko blago.

Nagel, der, (unguis), an den Fingern u. Zehen, noht, nach V. richtiger, nogt, altst. nog't u. nok't, russ. nogot; Nadelchen, nohtič; sich einen Nagel abstoßen, noht ogoliti, odbiti si; die Nägel abschneiden, nohte obrezati, porezati si; bis auf den Nagel abglätten, do dobriga olikati, izdelati; der Nagel, (bei Pferden das 3. Augenlied), notrenja trepav-nica, böhm. povlaka, sukno; (clavus), höl-zerener, klin, klinec, evek (?), Dachnagel, strešnik; zur Vereinigung der Bodenbretter, moznik; metallener, žebelj, žrebelj, šavelj, evek*; altst. u. russ. gvozđ; eine Art da-von, die bei den Dachstühlen gebraucht wird, matovžnik (V.); bei den Wagnern derjenige hölzerne Nagel, welcher die Achse, den Schüssel und den Kranz verbindet, moznik; an andern Bestandtheilen des Wagens, oplenik, sornik, prejmnik &c., Achsenagel, osnik; kleiner Nagel, z. B. zum Verschlagen der Schuhe, žebelj, kvedrenik, nach V. obertojak, andere kleinere, žbica; am Fuß, pregelj; mit Nägeln versehen, s klini, z žreblji pribiti, pribijati; einen Nagel einschlagen, klin, žebelj zabiti; etwas an den Nagel hängen, kaj na kol obesiti, obešati, zanemariti, zanemarjati, v nemar pustiti; er hat einen (hohen) Nagel, visoko se nosi, prevzetan je, (vulg.), kozji je; Einem den Nagel nie-

der Klopfen, f. Demüthigen; Nagelchen, žeb-
ljic, klinček; Nagelstein, f. Gewürznelke.
Nagelamboss, der, žebljarsko nakalo.
Nagelbauf, die, letva s klini, na ktere se
vervi privezujejo na ladajah.
Nagelblüthe, die, nohtov cvet, (nach dem
Pohn. nohtov belek ali meseček).
Nagelbohrrer, der, žebeljnik, žebnik, žre-
belnjak.
Nagelbode, f. Nagelstein.
Nagelcin, f. Gewürznelke, Nelke.
Nagelcisen, das, žebljarsko naklo, nakalo,
žebljarska babica.
Nageler, der, kdor kline, žeblje zabija; f.
Nagler.
Nagelfarbe, f. Rostenbraun.
Nagelfest, adj., z žebli pribiti, močno za-
terjen, priterjen, terden.
Nagelflecken, der, f. Nagelblüthe.
Nagelgeschwür, das, (Panaritium), za-
gnjida, zanohtnica, (russ. nogtojeda).
Nagelglied, das, nohtov členek.
Nagelhagel, der, in der Gefchäftsunst, že-
lezni drobiž.
Nagelhammer, der, Nagelhammerwerk, das,
žebljarnica, čavljarnica, auch fuzine za žeblje.
Nagelhandel, der, žebljarija, žebjarstvo,
cvekarija*, kupčija, kramarija z žebli.
Nagelkopf, der, glava, žebljeva glava.
Nagelkorb, der, košek za žeblje.
Nagelkrämer, der, žebjar; Nagelkrämer
sein, žebjariti; als solcher gewinnen, ver-
lieren, prižebjariti, zakebjariti.
Nagelkraut, das, (Paronichia serp.), noht-
nica, russ. nohtna trava.
Nagelloch, das, luknja za žebelj ali klin.
Nagelmahl, das, rana, znamenje od žebjev.
Nageln, v. a., mit Nägeln befestigen, pri-
biti, pribijati z žebli ali klini, žebelj za-
biti, zabijati, nach V. prižebljati, žebljati,
russ. prigvozdit; v. n., krepplje zabosti v
tla (weidm.).
Nageln, adj., čisto nov, nov nov, ves
nov; f. Funfeln.
Nagelplatte, f. Nagelkopf.
Nagelprobe, die, spitje do zadnje kaplje.
Nagelschere, die, škarjice za obrezovanje
nohtov.
Nagelschmid, Nagelschmied, der, žebjar,
(auch Nagelkrämer), cvekar, čavljar, žbičar,
kovač ki dela žeblje.
Nagelschmiede, die, žebljarnica, čavljarnica.
Nagelschneider, der, klinar.
Nagelschnitt, der, odrezki od nohtov.
Nagelschrote, f. Abschrote.
Nagelschwamm, der, (Agaricus clavatus),
klinčasta goba (?), n. Sul. klinčasti kajžac.
Nagelstein, f. Nuy.
Nagelwerkstätte, die, f. Nagelhammer.
Nagelwurzel, die, zanohtnica (eig. Nagel-
geschwür), mit Umschreibung, noht si je za-
derl. (Dr. Bl.).
Nagelzange, die, klešče, kleše za žeblje,
s kterimi se zabiti žebli potegujejo.
Nagelzieher, der, bei den Schieferdeckern,
klešče, kleše.

Nagelzwang, der, bolečina od zadirka, za-
dire, od sovražnika; f. Nietnagel.
Nagemaul, das, glodavnik f.
Nagen, v. a., glodati, gruditi, gristi, rebati,
škernjati (von Rängen), objedati, nach M.
oglavati (?); an etwas nagen, kaj glodati;
einen Knochen nagen, kost obirati; skobliti,
gruditi, objedati; am Hungertuche nagen, stra-
dati, gabati, lakota ga grudi; das nagende Ge-
wissen, grizeča vest; vest koga grize, peče.
Nager, der, glodač, glodavec, obiravec.
Nagerin, die, glodavka.
Nagethier, das, glodavka, škernjavka.
Nagewurm, der, grizeči červ.
Nagler, der, žebjar.
Näbbret, das, bei den Niemern auch Näh-
selben, nach V. konjič.
Nähe, adv., bliz, blizo, (altst. bliz, blizu u.
blize), näher blizi; nahe an der Thüre, blizo
vrat; nahe an etwas, bei etwas, zu etwas, einer
Sache, blizo česa; näher zur Stadt, blize
mesta; nahe dabei sein, blizo koga, česa
biti; zu nahe, preblizo; Einem nahe kommen,
priblizati se komu; das geht mir nahe, fränkt
mich, to me boli, to me žali; to mi je
žal; er geht mir nahe, žal mi je za-nj,
smili se mi; Einem etwas nahe legen, dobro
dopovedati komu kaj, da lahko otiplje; auch
an vso gerlo, v zobe povedati, brez vsih
ovinkov, na ravnost; Einem zu nahe treten,
razžaliti, žaliti koga; f. Kränken; nahe an
vierzig Jahr, blizo štirideset let; malo manj-
kati do —; nahe kommen, blizo priti, pri-
blizati se, blizati se; um der Sache näher
zu kommen, da pridemo do reči same, da
se poprimemo reči same; es ist ihm zu nahe
geschienen, krivica se mu je zgodila; bei
nahe, f. Veinahe; ich war nahe dabei, malo
da nisim —; malo je manjkalo; näher er-
klären, bolj na tanko, natančneje razložiti;
der Person des Königs am nächsten stehen,
pervi za kraljem biti; näher kann ich es
nicht geben, niže, boljši kup, ceneje ga ne
morem dati; es näher geben, fig. odjenjati,
udati se, omečiti se; sich nahe herzumachen,
blizo pristopiti k komu; es wird meiner Ehre
nicht zu nahe sein, moja čast ne zgubi pri
tem, ne bo v škodo moji časti.
Nähe, adj., dem Orte nach, dem Raume nach,
blizen, blizenj, auch sosednj, (nachbarlich),
näher, blizi, blize, blizej, blizisi; mehr im
Detail, umständlicher, natančen, na tanko,
na drobno; nächste, f. Nächste; das nächste
Dorf, naj blizi vas, prva vas od tukej;
von der Zeit, prvi; der nächste nach ihm,
pervi za njim; im Gegensatz zu: entfernt,
blizenj; näher Verwandter, bližnja zlahta; der
nächste Preis, zadnja cena, zadnji kup; ein
näher Freund, velik prijatelj; um seinen nä-
hern Preis, nicht nähern Kaufs, nicht näher
geben, ne boljši kup dati, dajati; der nächste
Weg, naj blizi pot, naj krajši; nächster Tage,
f. Nächstens; nähere Verbindung, bližji zveza;
die nächste Ursache, neposredni vzrok; Je-
der ist sich selbst der Nächste, vsak svetnik
ima k sebi roke obernjene.

Nähe, die, bliza, blizava, blizina, bliznjava, blizost (*russ.*), bliznost; in die Nähe, aber nicht in die Ferne sehen können, blizo, pa ne dalje viditi, kratkiga pogleda biti, kratak vid imeti; in der Nähe, blizo, oddbliz; in der Nähe betrachten, blizo, oddbliz pogledati, gledati, blize pogledati.

Nahedabei, **Nahschin**, f. **Veinabe**.

Nahemädchen, f. **Nächterin**.

Nahen, v. n., **Nahen**, sich, v. r., blizati se, priblizati se, približevati se, nastajati; die Zeit nahet, das se bliza, nastaja; der Tag nahet, nahet sich, blizo je dan, bliza se dan.

Nähen, v. n. u. a., šivati, auch šiti; zusammen nähen, sešiti oder sošiti, sošivati; sein Brot mit Nähen verdienen, kruh s šivanjem, oder s šivanko složiti; er versteht das Nähen, zna šivati; alles nach einander nähen, vse pošiti; im Nähen allen Zwirn verbrauchen, vse konce ali niti pošiti; in der Schiffersprache, für Binden, f. dieses.

Nähen, das, šivanje.

Näher, der, šivar, šivavec.

Näherci, die, šivarija, šitje, šivanje.

Näherin, f. **Nächterin**.

Näherauf, der, f. **Näherrecht**.

Nähern, v. a., priblizati, blizati, blize pri-
nesti, primakniti; v. r., priblizati se, približevati se, blizati se, blize priti, prihajati, primakniti se, primakiti se; f. a. **Nähen**.

Näherrecht, das, f. **Vorlauf**, **Einstandsrecht**; *poln.* pravo bliznosti, pervenstvo v kupu; *russ.* pravica izkupa, odkupa.

Näherung, die, blizanje.

Nahczu, f. **Veinabe**, **Siemlich**.

Nähgarn, das, Garn damit zu nähen, preja za šivanje.

Nahheit, f. **Nähe**.

Nählasten, der, f. **Nähladen**.

Nählißen, der, blazinica, im gemeinen Leben, polstree (scheint slovenisch zu sein, von pol n. streti, wegen stor, štemelj u. f. w. *Met.*) za šivanko, k šivanju; *russ.* švaljnaja poduška.

Nähfolben, f. **Nähbret**.

Nähford, der, jerbašček za pripravo k šivanju.

Nähladen, der, skrinjica za reči k šivanju potrebne.

Nähling, der, Nabling, konec, nit, ki se enkrat vdene v šivanko.

Nahme, der, f. **Name**.

Nähnael, die, šivanka, (šivna) igla, šivavnika, bei *Gutm.* šivanica.

Nähnaelmacher, der, šivankar, iglar.

Nähpult, der, šivavna, šivna mizica.

Nährahm, **Nährahmen**, der, proj.

Nähren, v. n., rediti, rediven biti; v. a., rediti, auch wohl živiti, krasiti koga, hraniti ga, hrano ali kruh, živež dajati komu, bei *Gutm.* kojiti, *serb.* gojiti; seine Arbeit nährt ihn, od dela živi (živeti), delo ga živi (živiti), redi; v. r. sich nähren, rediti se, živiti se, živeti; sich von etwas nähren, živiti se s čem, živeti ob čem; sich von der Arbeit nähren, ob delu, od dela,

nach V. na delu živeti, živ biti; das Feuer nähren, kuriti, podžigati, netiti; ogenj imeti, ohraniti; f. **Unterhalten**; den Born nähren, jezo, zamero kuhati (v sebi); den Geist, den Verstand nähren, duh, um buditi, oživljati, bistriti, krepiti; die Leidenenschaften nähren, podpaliti, podžigati strasti; Haß nähren, sovražiti, certiti; f. a. **Stegen**.

Nährend, f. **Nährhaft**.

Nährer, der, rednik, redivec, hranivec, živivec.

Nährerin, die, rednica, redivka, hranivka, živivka.

Nährgeschäft, f. **Erwerb**.

Nährhaft, *adj.*, rein (*rejni*), rediven, te-
ein, živiven, nach M. u. *Gutm.* auch ziviten, rediten, zdaten, (ausgiebig), krepke; den Boden nahrhaft machen, tla zboljšati, zemljo pognojiti, gnojiti; ein nahrhafter Mensch, delaven, za svojo hrano skerben človek, oberten.

Nährhaftig, f. **Nährhaft**.

Nährhaftigkeit, die, redivnost, rejnost, tečnost, zdatnost.

Nährriemen, der, šivni remen.

Nähring, der, f. **Fingerhut**.

Nährkraft, die, redivnost, redivna moč, tečnost.

Nährlich, f. **Nährhaft**; sich nährlich behelfen, f. **Kümmerlich**.

Nährling, der, rejenec, *weibl.* rejenka.

Nährloß, *adj.*, nerediven, netecen; nezdaten, nekoristen, puščoben, brez kruha, brez zaslužka; nahrloßer Ort, kraj, kjer ni zaslužka; nahrloße Zeit, reven čas, hudi, terdi časi.

Nährlosigkeit, die, neredivnost, netečnost, siromaštvo, revnost, hudi časi.

Nährmittel, f. **Nahrungsmittel**.

Nährmutter, die, rednica, rejnica.

Nährsaft, f. **Nahrungsaft**.

Nährsam, f. **Nährhaft**; nahrhamer Ort, kraj, kjer je dovelj zaslužka, kjer je lahko preživiti se.

Nährstand, der, redivni stan; kmetijstvo in rokodelstvo.

Nährstoff, der, redivna, živivna reč ali snova, živeli; f. **Nahrungsmittel**.

Nahrung, die, Speise, hrana, jed; Ernäh-
rung, reja, prerejanje, življenje, preživlje-
nje; Lebensmittel, živež; der Unterhalt, das Gewerbe, kruh, življenje, živež, zaslužek, delo, s čimur se kdo preživlja, obertinja; vzdržanje, vzdrževanje; Nahrung geben, hrano dati, dajati, okrepčati, krepčati; seiner Nahrung nachgeben, živeža, kruha iskati, iti po zaslužku; Nahrung für die Seele, dušna pasa, hrana; dem Feuer Nahrung geben, f. **Nähren**; Nahrung treiben, pečati se s kako obertinja; die Nahrung geht schlecht, terda je za živež, za zaslužek, malo se prisluži.

Nahrungsfleiß, der, obertnost, pridnost.

Nahrungsgeld, das, dnar za živež, potrošnina.

Nahrungsloß, f. **Nährloß**.

Nahrungsmangel, der, pomanjkanje živeža, zaslužka.

Nahrungsmittel, das, živež, hrana, eig. redilo, živilo.

Nahrungsquelle, f. Erwerbsquelle.

Nahrungsaft, der, ščipus, mlečni sok, redilni sok, živilni sok.

Nahrungsfürge, die, skerb za živež, skerb za kruh; Nahrungsfürger haben, skerbeti, truditi se za kruh, skerb imeti, od kod se bo živež, kruh vzal.

Nahrungssteuer, f. Verzehrungssteuer.

Nahrungstoff, der, f. Nahrungsmittel.

Nahrungswaare, f. Victualien, Lebensmittel.

Nährvater, der, rednik, rejnik, rejni oče, krušni oče.

Nährschule, die, šola, učivnica šivanja, kjer se dekleta uče šivati.

Nährseide, die, sukana svila, žida, šivna žida.

Nacht, die, šiv, m.; čhöne Nacht nähen, lepo šivati; eine Fuge, im Schiffbaue, sklad; in der Anatomie, šiv, stik; die Nacht ist aufgeklärt, obleka se je po šivu sparala; die Nächte aufstrennen, po šivu razparati; einen auf die Nacht fühlen, akašati koga.

Nächter, der, šivar.

Nächterei, die, šivanje; über der Nächterei sitzen, pri šivanji sedeti.

Nächterin, die, šilja, mojškra*, šivilja, šivavka, poln. szwaczka.

Nachtstafel, der, bei den Kürschnern, pritezivnik †.

Nächtsich, der, šivavna mizica.

Nachtnadel, f. Nähnadel.

Nachzug, das, šivarske reči, roba ali priprava k šivanju potrebna.

Nachzwirn, der, sukanec, konei za šivanje.

Naiv, adj., lepo nedolžen, priprost, prostosrčen, naiven*.

Naivität, die, nedolžnost, priprostost, prostosrčnost, nedolžna odkritosrčnost, naivnost*.

Najade, die, najada*.

Name, der, allgem. ime; Taufname, kerstno ime, auch wohl ime schlechthin; Geschlechtsname, Zuname, priimek, in U. Kr. häufiger pridevek; Epigname, zdevek, nadevek, pritlikelj, kakor se komu z zmérjanjem pravi; Vulgarname, prikladek, (pri hiši se pravi —); das ist des Namens der Tugend unwerth, to ni vredno čednost imenovano biti; bei dem Namen nennen, po imenu imenovati, po imenu klicati, zvati koga; den Namen verändern, preimeniti, preimenovati; seinen Namen verändern, preimeniti se, preimenovati se, prekerstiti se v —; wie ist sein Name? kako mu je ime? kako se kliče? kako se zove? kako mu pravijo? man gab ihm den Namen des Großen, rekli so mu, pravijo mu veliki; man hat ihm den Namen (Epigmenen) eines Vogelstellers gegeben, čitar so mu zrekli, zdeli; einen großen berühmten Namen haben, sloviti, slovečiga imena biti, razglašeno slave; unter fremden Namen reisen, f. Incognito; dem

Namen nach kennen, po imenu poznati; seinen Namen unterschreiben, podpisati se (s priimkam); dem Namen nach Christi, z besedo, po imenu kristjan; im Namen des Richters, v sodnikovem imenu; im Namen des Königs, po kraljevem povelji; ich mag den Namen nicht haben, daſs es von mir herkommt, nečem, da bi se reklo, da je od mene; der ehrliche Name, poštenje, dobro ime, dobri glas; ein Feind des christlichen Namens, sovražnik, zavidnik kristjanstva, kristjanov; in Jemandes Namen, na mesto koga, za koga; geh' in Gottes Namen, pojdi z Bogom, v Božjem imenu; das wird ihm einen unsterblichen Namen machen, zavolj tega bo vedno, vse čase slovelo njegovo ime; ein Mann mit Namen Semej, mož, po imenu Semej.

Namenbischof, der, etwa naslovni škof.

Namenbuch, das, imenik; f. a. A b c Buch.

Namenchrist, der, kristjan po imenu ali z besedo (in ne z djanjem).

Namendcutung, die, razlaganje, tolmačenje imen.

Namenerklärung, die, oznamba po imenu (in ne po bistvu reči).

Namenfürst, der, knez po imenu in ne v djanji.

Namengeber, der, imenovavec, imenodajavec †.

Namengeberin, die, imenovavka, imenodajavka †.

Namengebung, die, imenovanje.

Namengeführte, Namengenoss, der, eniga imena, žensev, ženso, imenjak, russ. soimennyj.

Namenheld, der, vitez po imenu.

Namenkaiser, der, Namenkönig, cesar po imenu, kralj po imenu in ne v djanji.

Namenliste, die, imenik; spisek imen, kazalo imen.

Namenloß, adj., brez imena, brezimensk, brezime, neimenovan; unausprechlich, neizrečen, neznani, nedopovedljiv; ein namenloses Buch, bukve neznani, neimenovani pisave.

Namenmeister, f. Factor, Buchhalter.

Namenmilde, die, f. Euphemismus.

Namenrathsel, das, f. Wortspiel.

Namenchung, die, Gesellschaftrechnung, družbin račun, družbina številba ali rajtenga.

Namenregister, f. Namenliste.

Namenreich, adj., mnogoimen, z mnogimi imeni.

Namenreihe, die, versta imen ali priimkov zapisanih drug za drugim.

Namenruf, der, klic po imenu.

Namenschänder, der, oskrunovavec, gordivec dobriega imena; obrekovavec.

Namensfest, das, f. Namenstag.

Namenstag, der, god; (russ., poln. u. böhm. imeniny), serb. godovni dan, imendan; den Namenstag feiern, godovati, godoviti; Derſteht zum Namenstag, vezilo, nach M. godovno, auch opasilo.

Namenstausch, der, preimenovanje.

Namenſunterfertiger, der, podpisova-
vec priimka.
Namenſunterschrift, die, podpis.
Namenſveränderung, die, premenitev
imena, primka.
Namenſverzeichniß, das, imenik.
Namenſvetter, f. Namenſgefährte.
Namenſzeichnung, f. Namenſunterschrift.
Namenſzug, der, podpisek imena, podpis-
ne čerke.
Namentlich, *adj.* u. *adv.*, po imenu, z
imenam, na ime; f. a. Inſbeſondere, *poln.*
mianowicie (imenovito).
Namentträger, der, imenovanec; f. a. Fac-
tor, Buchhalter.
Namenweſſel, der, premenitev imena, pre-
imenovanje; f. a. Metonymie.
Namenzeichen, das, znamenje imena ali
priimka.
Namhaft, *adj.*, beträchtlich, znamenit, velik,
ne majhin, f. Anſehnlich, Beträchtlich; be-
rühmt, imeniten, ſloveč; Ginen namhaft
machen, imenovati koga, povedati koga po
imenu.
Namhaftmachung, die, naznanjanje, ra-
zodenje.
Namfundig, *adj.*, imenovan; etwas nam-
fundig machen, kaj imenovati, natanko od-
ločiti; f. a. Anſehnlich.
Nämlich, *adv.*, namreč, to je, to če reči;
ich bedarf verſchiedener Sachen, nämlich eines
Gutes, u. u., več reči potrebujem, nam-
reč, zlasti, ſosebno, po imenu, klobuka,
srajce i. t. d.; kakor: klobuka i. t. d.; *pron.*
adj., für: derſelbe, ebenderſelbe, ravno ta,
ravno tiſti, iſti; er iſt noch der Nämliche,
ſe je ſtari, ni ſe ſpremeñil.
Nämlichkeit, die, iſtoſt.
Nänien, *pl.*, f. Leichengeſang.
Nanſingh, der, nankin.
Napf, der, f. Kumpf; hölzerner, gedrechselter,
torilo; auch časa (*ruſſ.*), muſlica (?);
von Weidſcherarbeit, golida; ein flacher, (hül-
ſenähnlicher), leſena skleda; von Töpferar-
beit, lonec; Wilchnapf, f. dieſes; ins Napf-
chen treten, pregrešiti ſe, škodo ſtoriti.
Napfmorſchel, f. Becherſchwamm.
Naphta, die, nafta*, f. Bergöl, (nach Ravn.
in der Wohein, premogova kri?).
Narbe, die, progä (*V.* auch *böhm.*), braz-
gotina, obrastlika, obrast-i, zarastek, nach
Medv. zarza (?), *ruſſ.* rubec (nach *V.* in
Reiſen. obrubek — obrobek?), *poln.* u. *böhm.*
blizna; im Leber, hrpa, grapa, poverſna ſtran
uſnja; an den Thüren, linga, narba*, f.
Stampe; in der Botanik, brazda, brazdica;
bei Hüſenfrüchten, oko, ločica; am Pfluge,
nach *Zalok.* klešče, kleše.
Narben, *v. n.*, zaraſčati, zaraſati ſe; za-
hrastiti, hrastiti ſe oder krastiti ſe; die
Wunde narbet, rana ſe krasti, brazgotina
ſe dela; *v. a.*, ein ſell narben, kožo ga-
rati, trebiti, dlako odergniti z nje.
Narbenbrüchig, *adj.*, rozpokan na pravi
strani.

Narbenleder, das, skrišpano, zgarano
uſnje.
Narbenloß, *adj.*, brez prog ali brazgotin.
Narbenſeite, die, jene Seite der Haut, auf
welcher die Haare oder Wolle befindlich wa-
ren, lice, prava stran, desna stran, nach
V. kaber.
Narbicht, *adj.*, brazgotinast; knodlast (od
sukna).
Narbig, *adj.*, progast, brazgotinast, braz-
gotinav, poln obrastlik ali brazgotin; ein nar-
biges Geſicht, pikast obraz; narbiges Leber,
hrapavo uſnje.
Narcisse, die, f. Narziſſe.
Narde, die, (*Andropogon nardus*), narda,
ſpiknarda.
Nardenkraut, das, (*Nigella sat.*), zamor-
ski kumin; (*arvensis*), čurek; gemeines,
zernji čurek; türkiſches, türski čurek.
Nardenwaſſer, das, ſpiknardna voda.
Nardenwurz, f. Benediktſkraut.
Närgeln, f. Nörgeln.
Narſotiſm, f. Betäubungsmittel.
Narſotiſch, f. Betäubend.
Narr, der, ein Thor, neſpametnik; ein Wahn-
ſinniger, f. dieſ.; ein gegen die Regeln der Weiſe-
heit und Klugheit handelnder Menſch über-
haupt, neumnež, neumnik, norec* (*n. Met.*
iſt ſlov. v. nariti verloren gehen, v. i. Vernunft),
nore, nach *V.* nabore u. obleduh (?); eine
Beſchränktheit der Verſtandeskräfte andeutend,
trap, trapa, beba, bebec, bebez, čama, ča-
mež, hamla, ſamlja, ſema, budalo, butec;
poln. u. *ruſſ.* glupec u. durak, *böhm.* bla-
zen, *serb.* luda; ein Unbeſonnener, ſaletel;
ſich zum Narren gebrauchten laſſen von Zei-
menden, za norea biti komu; nalaſ trapiti
ſe. (*V.*); jedem Narren gefällt ſeine Weiſe,
ſeine Kappe, vſak berač ſvojo mavho hvali;
ein Narr ſein, noret; blaſnovati; ein Narr
werden, obnoret; znoret; iz uma priti,
zmeſati ſe v glavi, izumiti ſe, pamet zgubiti;
Ginen zum Narren machen, obnoriti koga, za-
peljati koga, da kako neumno ſtori; Ginen zum
Narren haben, za norea, beba imeti koga,
norec ali oſle kazati, oſle moliti mu; ſich zum
Narren machen, f. Lächerlich (machen ſich),
ein guter Narr, dobra duſa; er wird kein
Narr ſein, ne bo tako neumen da —; Poſſen-
triſter, smeſnik, ſaljivec, glumec oder glu-
mač, f. a. Hoſnarr; einen Narren an etwas
gefreſſen haben, f. Freſſen; den Narren ſpie-
len, noret (na videx), delati ſe neumnika;
ein Narr macht ihrer hundert, en sam norec
deſet drugih napravi; Kinder und Narren
reden die Wahrheit, otroci in noreci reſnice
govoré; f. a. Einfaſtſpiñſel.
Narren, das, norec.
Narren, *v. n.*, (veralt.), ſpaßhaft handeln,
noret, norec pitati, norec briti, norec pa-
ſti, auch ſaliti ſe, noréje, neumnoſti uga-
njati; *v. a.*, Ginen narren, koga za norea
ſtoriti, delati, narediti, narejati, koga za
norea imeti, norécati ſe, ſaliti ſe s kom,
ſalo imeti ali uganjati z njim, za nos vo-
diti koga, f. a. Anſtichen; trapati koga.

Narren, f. Necken.
Narrenfrage, die, neumno vprašanje.
Narrengeschwätz, das, bledenje, neumno kvante.
Narrengesellschaft, die, družba, red zmešnikov.
Narrenhaft, f. Narrisch.
Narrenhaus, das, hiša za blazne ali zmotljence, bolnišnica za neumne ali nore, norišnica, *böhm.* blazinec.
Narrenheil, f. Guckheil.
Narrenhode, f. Knabenfraut.
Narrenjade, die, Narrenleid, das, norska, glumska obleka.
Narrenkappe, die, norcovska, glumska kapa; sich um die Narrenkappe zanken, prepirati se za prednost v kaki neumni reči; f. a. Eisenhut.
Narrenkirchweih, f. Fastnacht.
Narrenkolbe, die, Narrenkolben, der, norcovska palica; storž.
Narrenliebe, die, neumna, slepa ljubezen.
Narrenposse, die, burke, bedacija, norčija, gluma, neumnost, norčevanje; Narrenpossen treiben, machen, norčevati, burke ali neumne šale uganjati.
Narrenscheule, die, norcovska šola.
Narrenseil, das, *fig.*, Jemand am Narrenseil führen, koga za nos voditi, trapiti, mamiti, za norca imeti; *poln.* kazati komu hruške na verbi; am Narrenseil ziehen, norčevati, noreti.
Narrenspiel, das, norčije, norcovska šala.
Narrenspital, f. Narrenhaus.
Narrenstein, der, metlično ali črnoobno oglje.
Narrenstanz, der, nori, neumni ples; *fig.* norčija, norčevanje.
Narrentheibung, f. Narrenposse.
Narrentracht, die, neumna noša.
Narrenwerk, das, neumno početje.
Narrenzeug, f. Narrenposse.
Narrr, der, norčevavec; kdor se z družimi norčuje.
Narrreri, die, norčevanje ali šaljenje s kom.
Narrrhaft, f. Narrisch.
Narrrheit, die, nespamet, nespametnost, norost, norčija, neumnost, traparija, (bei *Gutm.* trapovje?); eine Narrrheit begehen, neumno, nespametno storiti, napraviti; die Narrrheit dieser Liebe fällt in die Augen, očitno je, da je ta ljubezen nespametna.
Narrin, die, trapica, norica, neumnica, trapasta, neumna ženska, f. a. Narr; eine arme Narrin, ubožica; eine liebe Narrin, uboga šleva, šlevica.
Narrisch, *adj.*, nor, norsk, neumen, trapast, butast, norčav, budalast, motavilast, vertoglav; spasshaft, zmešen, šaliv, glumljiv; sonderbar, čuden, divji; das ist narrisch von dir, ta je neumna, neumno, nespametno sistoril; narrisch sein, nor, norčav, trapast, neumen biti, noreti, (bei *V.* trapiti, trapiziti?); narrisch werden, obnoret, znoreti, zmešati se; v glavi se mu je zmešalo, pamet se mu meša;

um ali pamet zgubiti, izumiti se; f. a. Wahnsinnig.
Narrschen, f. Narren.
Narrrwall, der, (monodon), enozobec, nach dem *Russ.* edinorog, enorožec morski.
Narzisse, die, narcis.
Narzissen in Zügn. narcisov.
Nasal, das, in den Orgeln, nach *V.* nosnik.
Nasale, f. Nasen.
Nasalbuchstabe, Nasallaut, f. Nasenlaut.
Nasche, die, (in Dester.) svinja, presica.
Näschen, das, nasek.
Naschen, v. n. u. a., aus Lusternheit von etwas essen, heimlich, laskern ali sladkosned biti, rad imeti ali snedati, pojedkati kaj slastniga, kako sladčico, lakomiti se (*russ.*), lizati, oblizovati, nach *Gutm.* kočljovati, u. *V.* snedati, bei *M.* sladkosnedati, *böhm.* mlstati; skrivaj polizati kaj, posladkati se s čim; lizati se okoli deklet; den Zeller lehr naschen, oblizati, polizati pladenj (skrivaj).
Näsher, der, sladkosnedež, laskernik, kočljivec (*Gutm.*), lizavec, sladčicar, *poln.* lakotnik, bei *M.* slastoljub, *V.* sneda, snedec, sladuh.
Näsherei, die, das Naschen, lizanje, kočljevanje; *russ.* lakomstvo (slov. mehr Habsucht); die Begierde, Fertigkeit zu naschen, sladkosnedljivost, sladkosnedost; Rederei, f. dierse; Näshereien, *pl.* f. Naschwerk.
Näsherin, die, snedenka, snedlja, lizulja, sladkosneda, kočljivka.
Naschhaft, Näschig, *adj.*, sladkosned, sladkosneden, kočljiv (wählerisch), izbirčen, sljav, izbirljiv zastran jedi; kdor ima rad slastne reči, *russ.* lakomyj, *V.* sneden (mehr innerfüttlich), bei *Gutm.* oblizljiv, sladkoriten.
Naschhaftigkeit, die, Naschlust, die, snedenost, sladkosnednost, kočljivost.
Naschhunger, der, sladkosnedost.
Näschig, f. Naschhaft.
Naschfaze, die, *fig.* sladkosnedež, lizavec, lizulja.
Näschlein, *waidm.* f. Nase.
Naschmarkt, f. Obstmarkt.
Naschmant, das, f. Näsher, Näsherin.
Naschwerk, das, sladkarija, sladčica, slastne jedi; *russ.* slasti, *pl.*
Naschwildpret, das, divjačina, ki preskoči v tujo lovsko okrajno in se ondi ustrelti.
Nase, die, nos; Pferdenase, Hundnase, smerček; eingebrühte Nase, potlačen nos; aufgeworfene Nase, privihan, prikrikljen nos; f. a. Adlernase, Stumpfnase, u. dgl.; die Nase rümpfen, nos vihati, pomerdniti, merdati z nosom, nach *M.* nos ferkati; Einem eine Nase drehen, ansetzen, nasaditi, nasajati koga; nalegati koga, f. Anbinden (einen Wären); auf die Nase fallen, na nos pasti; aus einem Gesehe eine wächserne Nase drehen, prevračati, napak zvijati postavto; es liegt ihm vor der Nase, pred nosam ga (jo) ima; der Nase nachgehen, na ravnost iti; Einem etwas vor der Nase wegnehmen, izpred nosa, izpred ust vzeti; Einem auf der

Nase spielen, drezati koga v nos, pod nogami imeti ga, nespodobno ravnati; Einem etwas vor, an die Nase halten, komu kaj pod nos deržati; bei der Nase herumführen, za nos voditi koga; Einem etwas auf die Nase binden, komu kaj na nos obesiti, obesati, na ravnost povedati komu kaj; zupfe dich an deiner Nase, primi se (sam sebe) za nos; bei der Nase zupfen, spomniti česa; Einem etwas unter die Nase reiben, nach V. komu kaj pod nos podrobiti, drobiti; zanoliti jo komu; laß die Nase davon, pusti to, proč z nosom; eine Nase bekommen, po nosu dobiti, auch zaleteti se, naleteti kaj; morati oditi z dolgim nosom, ne uslišati biti; ozmerjan biti; Einem an die Nase laffen, v zobe smejati se komu; sich die Nase begießen, upijaniti se; zwei Finger über der Nase, v možganih; eine feine Nase haben, tenak nos imeti; eine große Nase habend, nosat; Einer, der eine große Nase hat, nosac, nosan; Eine, die eine große Nase hat, nosulja; durch die Nase reden, gognjati, hohnjati; Einer, der durch die Nase spricht, gognjač, hohnjač; *waïdm.* f. Geruch; das sticht ihm in die Nase, to ga peče, po tem se mu sline oede; die Nase aufwerfen, f. Aufwerfen; die Nase hängen lassen, nos pobesiti, greben mu je padel; in die Nase stechen, vom Geruch, v nos urezati, v nos udariti; die Nase hoch tragen, prevzetovati; sich eine lange Nase holen, okregan, ošetet biti; eine Nase geben, f. Berweish; er steckt in Alles seine Nase, v vsako reč svoj nos vtakne, *poln.* miesza się do wszystkiego; die Nase wischen, ubrisati si nos; ehemals für Vergebirge, Landspitze, f. diese; am Pfluge, der Theil, welcher das Streichbrett mit der Griffsäule verbindet, nach V. kozel; ein Fisch, Naschisch, bei *Gutsm.* kočura.

Nasehorn, Nashorn, das, *Rhinoceros*, nosún, nosorog, (*russ.*), *poln.* u. *böhm.* nosorožec.

Nasellaut, f. Nasellaut.

Näseln, v. n., bei den Jägern, schnuppern, vohati; durch die Nase reden, gognjati, hohnjati (u. R.), skozi nos govoriti.

Nasen- in Sßgn. nosni, — v nosu.

Nasen, v. n., mit der Nase riechen, vohati, duhati, vonjati; v. a. Jemand einen Berweish geben, koga okregati, ošeteti, oštevati; genaset, z nosam; sich nasen, z nosam(a) dotakniti se, poljubiti se.

Nasenaß, der, neznano veliki, gerdí nos.

Nasenausschnitt, der, izrezek nosne kosti.

Nasenband, das, am Pferdeganme, nasonica †, nach dem *Poln.* oglavka, nadhrapnik.

Nasenbein, das, nosna kost, nach dem *Russ.* lemeš, lemeševa stena.

Nasenblut, das, kri iz nosa.

Nasenbluten, das, tečenje kervi iz nosa, kervovenje iz nosa; er hat Nasenbluten, kri mu teče iz nosa, nach *Gutsm.* kri toči iz nosa.

Nasenbuchstabe, der, hohnjavská čerka, nach dem *Poln.* nosna čerka.

Nasenbuchen, der, (sterjeni) smerkelj.

Nasendruder, f. Nasenquetscher.

Nasenflügel, der, Nasenlappen, nach V. nosnica.

Nasengang, der, nosni prehod.

Nasengeschwür, das, ugnjida v nosu, nosna ugnjida; bei *Gutsm.* hunjavica (?).

Nasengewächß, das, polip*, hudina v nosu, zrastek v nosu.

Nasenhaar, das, kocina v nosu.

Nasenhaut, die, nosderna, nosderva, nozdra.

Nasenhöhle, die, nosnica.

Nasenhorn, f. Nasehorn.

Nasenfeil, der, bei den Seilern, zajic.

Nasenflügling, der, Naseweis, modriha.

Nasenmorpel, der, nosni hrustanec.

Nasenknoße, die, ein Auswuchs auf der Nase, nosni cvet, izrastek, pucek, bradavica na nosu; radeči nos.

Nasentrant, f. Löwenmaul.

Nasenlappen, der, f. Nasenflügel.

Nasellant, der, Nasellant, nosnik †, nosni glas, hohnjavni glas.

Nasensch, das, nosnica, *russ.* nozdria, *poln.* nozdrze, (*altsl.* noz'dri, Nase).

Nasenöffnung, die, nosova odpertina.

Nasenpolyp, f. Nasengewächß.

Nasenpopel, f. Nasenbuchen.

Nasenquetscher, der, slaba, ploščasta, ploščasta mertvaška truga*.

Nasenriemen, der, *böhm.* nanosek.

Nasenting, der, nach V. ternik; kolce ali obroček, ki se prešicu pretegne skozi nosnice.

Nasentrüßen, der, sleme nosovo, nosov rak.

Nasenschwidwand, die, hripelj.

Nasenschiene, die, okov na kozlu.

Nasenschleim, der, smerkelj.

Nasenschleimbant, die, nosna žlemnata koža.

Nasenschneller, f. Nasenstüber.

Nasenspiße, die, nach V. nosna butica, nosova butica, *poln.* konec nosa.

Nasenstüber, der, Nasenschneller, šnobrec*, ena po nosu; skerpuša (*serb.*); einen Nasenstüber geben, bereniti v nos, bei *Gutsm.* šterkece.

Nasentüß, das, medočje.

Nasenton, der, glas skozi nos.

Nasentropfen, der, kapljica pod nosom, smerkav.

Nasentuch, das, ruta za nos.

Nasentwurz, die, nosova korenina.

Naserümpfer, der, merdovt; prevzetelj, ki nos viha, z nosam merda.

Naseweis, der, modriha; človek, ki hoče vse vediti; vseznavec, vsevedež.

Naseweis, adj., vse ponoslujoč; kdo v vsako reč nos vtakuje, preraveden; premoder.

Naseweisheit, die, slepo, napuhjano modrijanstvo, nepotrebná, prevelika radovednost; f. u. Undecheidenheit.

Nasführen, v. a., za nos voditi, trapiti (N.).

Nashorn, f. Nasehorn.

Nashornvogel, der, ptíc nosorog.

Naßrümpfen, v. n., nos vihati, z nosam merdati, zaničevati.

Naß, adj., moker; feucht, mokroten, vlažen; naßer Boden, mokre tla; naß machen, zmočiti, močiti; naß naß machen, dobro namočiti, pomočiti; naß werden, zmočiti, močiti se, nach and. slav. M. zmokniti; durch und durch naß werden, zmočiti se do polti; es wird naße Augen sehn, bo jok, bo vek; naße, dumpfe Thäler, mokre in zagatne, zadahljive doline; naßer Bruder, mokri bratce, pijanček; naße Baaren, mokro blago, mokrina, tekočina; russ. židkij; f. žilflüssig; naße Wetter, mokrotno, deževno vreme; waß mir den Pelz und mach mir ihn nicht naß, nach dem Serb. hrani me sita pa vari mi (šteti mi) žita.

Naß, das, mokro, tekoča reč, tekočina, mokrina, nach M. mok.

Rässe, die, mokrota, mokrost, moča, mokrina, mokrovina, močava, vlaga, vlažnost (Feuchtigkeit); durch Rässe verschlimmern, z. B. eine Krankheit, zamočiti kaj; in der Rässe, na mokrem.

Rässeln, v. n., mokroten biti; v. a., pomokriti; es rässelst, persi.

Rassen, v. n., naß sein, moker biti; Rässe von sich geben, potiti se, močiti, rositi, solzeten; die Wunde naßet, iz rane teče.

Rassen, v. a., močiti; f. Rehen; scald. scati.

Naßhausen, der, kup namočeniga ječmena.

Naßkalt, adj., moker in merzel; ein naßkalter Tag, moker mraz.

Naßküttel, der, pijaneo.

Naßlein, das, bei den Jägern, nos.

Naßlich, adj., mokroten, vlažen, rosin, poln. mokrawy.

Naßlichkeit, die, mokrotnost.

Naßpochwerk, das, mokra rada.

Naßwarm, adj., topel in moker.

Naß, f. Naß.

Naß, f. Naß.

Näher, der, f. Nähter; geflochtener flatter Saun, plot gradivni.

Nation, die, narod, rod; f. a. Volk.

National, adj., National-, in Bzgg. narodni†, narodski; nach V. n. russinisch narodovni; f. a. Volks-.

Nationalbank, die, narodovna banka, nacionalna banka*.

Nationalcharacter, der, narodova, deželna lastnija†.

Nationallehre, die, narodovna čast.

Nationalgarde, die, narodna straža, narodska straža.

Nationalgardist, der, narodni stražnik.

Nationalgeist, f. Volksgeist.

Nationalgut, der, narodovo, domače dobro.

Nationalindustrie, die, narodna, domača obertnost.

Nationalinstitut, narodna naprava.

Nationalisiren, v. a., podomačiti, udomačiti, etwa auch ponarodoviti, unarodoviti koga, nach V. porojasiti; f. Einbürgern.

Nationalismus, der, rojastvo.

Nationalität, die, narodnost, narodovnost; Volksstamm, narod.

Nationalökonomie, f. Volkswirtschaft.

Nationalökonomisch, f. Volkswirtschaftlich.

Nationalrepräsentant, f. Volksvertreter.

Nationalstolz, der, narodna prevzetnost.

Nationaltracht, die, narodna, deželska, domača noša.

Nationalversammlung, die, narodni zbor.

Nativität, die, stan zvezd o rojstvu, prerokovanje iz zvezd; Einem die Nativität stellen, komu prerokovati iz stanu zvezd, kakor so bile o njegovem rojstvu.

Nativitätssteler, der, kdor komu prerokuje srečo iz stanu zvezd o njega rojstvu.

Natron, das, natron, solik†.

Nätsch, f. Borstgras, Riedgras.

Natzen, v. n., emerdati se.

Natter, die, (Vipera), gad; serb. ljutica; (Coluber), vož; im Allg. kaca.

Natter-, in Bzgg. gadj, gadov, auch kəcji.

Natterbiß, der, gadov, gadj, kəcji ugriz, pik.

Natterblume, f. Herrgottsbärtlein.

Natterbrut, die, gadj, zalega.

Nattergezucht, das, gadj, zalega, gadj, kəcji plod, gadj, rodovina.

Natterhals, f. Drehhals.

Natterkopf, der, gadj, glava.

Natterkraut, f. Hauswurz.

Nattermilch, die, (Scorzonera humilis), kəcja smert.

Natternest, das, gadj, gnejzdo.

Natterstich, der, f. Natterbiß.

Natterwendel, f. Drehhals.

Natterwurz, die, (Polygonum bistorta), Natterluderich, gadj, kəcji koren, kəcja korešina; f. a. Nattermilch.

Natterzunge, die, kəcji jezik, gadov jezik, strupeni, peklenski jezik; (Ophioglossum), kəcji jezik.

Natterzwang, f. Drehhals.

Natur, die, die in allen körperlichen, materiellen Dingen liegende Kraft, als Eins gedacht, so wie auch der Inbegriff aller werdenden Dinge, natura*, (auch poln., serb. u. russ.). Andere schreiben natura, nach dem Russ., Poln. u. Böhm. priroda (etym. etwas Angebornes, einen Zuwachs bedeutend, russ. auch Jestestvo (das Seiende, unrichtig, denn Gott ist auch das Seiende, aber doch nicht die Natur, Pot.), das bei Gutsm. u. V. vorkommende narav-i, in neuester Zeit in der slov. u. kroat. Literatur häufig narava geschrieben, bedeutet eigentl. Naturell (altal. u. russ. нрав, m., Seite); er hat eine starke, schwache Natur, ima močno, slabo naturo; je močan, ali slab rojen; f. Naturell; Eigenschaft, lastnost, svojstvo, lastnija, posebnost, kakošnost; nach der Natur des Gegenstandes, po reči, po tem, kakoršna je reč; f. a. Leibesbeschaffenheit; in Natura (in natura) liefern, v blagu, v rečeh kaj dati (in ne v stvarih); die Natur der Dinge erforschen, preiskovati bistvo reči, izvorno uredbo in postavu, naturo reči; die gött-

liche Natur, Božja natura; das liegt in der Natur der Sache, reč tako nanaša; Natur der Sprache, f. Geniſs; er iſt lauter Natur, priproſt je, ne hlini se; in der Natur leben, na planem, pod milim nebam; die beſte Natur, živalstvo, (v časih tudi z rastlinſtvam vred); die todt Natur, ruſtſtvo; die Natur iſt mit wenigem zufrieden, natura je z malim zadovoljna; zur andern Natur werden, ſpremeniti se v drugo natur; Stand der Natur, f. Naturzuſtand; von Natur, po naturi, od začetka, izvirno, ſamo na ſebi; von der Natur, od nature; Geſetz der Natur, naturna poſtava, naturni zakon; was in der Natur geſchieht, wird nach eigenen Geſetzen beſtimmt, natura dela vse po ſvojih poſtavah.

Natur-, in 3ſſg. naturni, ponaturni, naturſki, prirodn.

Naturabneigung, die, izvirna, ponaturna zopernost.

Naturalarbeit, die, pravo, ſamo delo (in ne dnar).

Naturalien, *pl.*, natürliche Produkte, naturni pridelki. *pl.*, prirodnine †, ali prirodine †, *pl.*, naturne, zlaſti redke in znamenite reči (V. natorſčina).

Naturalienkabinet, das, nabira naturnih ali prirodnih reči, nabira prirodnin, (nach V. nabira natorſčin).

Naturalienſammlung, die, f. Naturalienkabinet.

Naturaliſiren, f. Nationaliſiren.

Naturaliſirung, die, udomačenje, podelitev derzavljanſtva.

Naturaliſmus, der, naturalizem; f. Vernunftglaube; vera, da je Bog in natura eno.

Naturaliſt, der, naturalist; ein ſelbſtgelehrter Künſtler, ſamouk.

Naturalleiſtung, die, dajatev v rečeh, v blagu.

Naturalverbindlichkeit, die, dolžnost, kaj v rečeh, v blagu ali pridelkih dajati, opravljati.

Naturalwohnung, die, ſtanovanje (zaſtonj).

Naturalanlage, die, prirojenost, naturni ali prirodn dar, dobra glava za kaj, vrojena pripravnost ali zmožnost.

Naturbegebenheit, die, naturski prigoдек, prikazek, ponaturna zgodba.

Naturbeobachter, der, f. Naturforſcher.

Naturbeobachtung, die, f. Naturforſchung.

Naturbeſamung, die, ſamosetev.

Naturbeſchreiber, der, naturopiſec, prirodopiſec, popisovavec nature.

Naturbeſchreibung, die, natoropiſje, naturopiſ, prirodopiſ.

Naturbetrachter, f. Naturforſcher.

Naturbild, das, naturna podoba.

Naturblind, *adj.*, rojen ſlep.

Naturell, das, narav-i (auch ſerb. n. Vuk), naturna, vrojena laſtnost ſereca, čud-i, russ. prirodnoe ſvojaſtvo.

Naturen, v. a., zu etwas wohl naturret ſein, rojen biti za kaj.

Naturereigniſ, f. Naturbegebenheit.

Naturerſcheinung, die, naturni prikazek, ponaturni prikazek.

Naturerzeugniſ, das, naturni pridelek, naturni ſad, obrodek (nach andern ſlav. R. prirodn di proizvod).

Naturfehler, der, vrojena hiba.

Naturforſcher, der, preiſkovavec, premiſljevavec, opazovavec nature; f. a. Naturkundige.

Naturforſcherin, die, premiſljevavka, opazovavka nature.

Naturforſchung, die, preiſkovanje, premiſljevanje in opazovanje nature; f. a. Naturkunde, Naturlebre.

Naturgabe, die, prirojenost, naturni dar.

Naturgemäß, *adj.*, ponaturen, prirodi primeren, po prirodi ali naturo.

Naturgeſchichte, die, naturopiſje, prirodopiſ ober prirodopiſje. (nach V. ſtvarſke zgodovine), wörtl. naturna ali prirodna zgodovina.

Naturgeſetz, das, naturna poſtava, poſtava nature, naturni zakon (verallt.).

Naturgewalt, die, naturna moč, ſila.

Naturglaube, f. Vernunftglaube.

Naturgut, f. Naturerzeugniſ.

Naturhang, der, ponaturno nagnjenje k čemu.

Naturhiſtorie, f. Naturgeſchichte.

Naturjahr, das, ponaturno leto, leto od ſpomladi do ſpomladi, od jesei do jesei.

Naturkennner, der, naturoznaneec, prirodoznaneec.

Naturkenntniſ, f. Naturkunde.

Naturkind, das, f. Naturmenſch.

Naturkörper, der, naturno telo, naturna reč.

Naturkraft, die, moč nature, naturna moč, prirodna moč.

Naturkunde, die, naturoznantſtvo, prirodoznantſtvo, poznanje prirode in njenih poſtav.

Naturkundige, der, naturoznaneec, prirodoznaneec; *poln.* ſlyk.

Naturlehre, die, naturoſlovje, naturoznantſtvo, nauk od nature, ſfizika*.

Naturlebrig, f. Phyſikaſiſch.

Natürlich, *adj.*, naturnen, ponaturen, natursk, nach Andern natorsk, ponatorsk, po naturo, prirodnen, ſamooobſeben, ſamo ob ſebi; das iſt nicht natürlich, to ni ſamo ob ſebi; das iſt ſein natürliches Waſſer, to ni prava voda, ni voda ſama na ſebi; die natürlichen Eigenſchaften eines Menſchen, vrojene, prirojene laſtnosti; natürliche Triebe, ponaturni nagoni; das natürliche Leben, naturno, telesno, živalsko življenje; natürliche Strafe, ponaturna kazen, ki naſtopa ſama ob ſebi po kaceem hudobnem delu; das iſt natürlich, to ſe razumi ſamo po ſebi, to je očitno, to je lahko zapoſtasti, razjaſniti; der natürliche Oberherr, vladar po rojſtvo (t. j. komur je kdo po rojſtvo podložig); der natürliche Menſch, f. Naturmenſch; das natürliche Jahr, f. Naturjahr; der natürliche Tag, naturni dan, od ſolnčniaga vzhoda do zahoda; natürliche Haare, ſvoji, laſtni laſje;

natürliche Schreibart, priprosta, nezavita, neumetna pisava; das kam ziemlich natürlich heraus, ta je bila precej debela, okorna; natürliches Ereigniß, f. Naturbegebenheit; das Bild ist natürlich, obraz je podoben; der natürliche Stein, živi kamen, samorasli; nicht gezaubert, prav, nenarejen; natürlicher Leib, samoobsebnost, ponaturna (ne posilna) smert; natürlicher Sohn, nezakonski sin; natürliche Grenze, Begrenzung, nach V. postvarna meja; die Schlange im Paradiese war keine natürliche Schlange, kača v raji ni bila prava kača; natürliche Beschaffenheit, prirojenost; das geht nicht mit natürlichen Dingen zu, to ni samo ob sebi, ni po redu, po pravici, marveč mora biti narejeno; f. a. Natib.

Natürlichkeit, die, naturnost, ponaturnost, ponaturnost, prirodnost, prirojenost priprostost, samoobsebnost.

Naturlight, das, naturna luč ali spoznava.

Naturnäßig, f. Naturgemäß.

Naturnensch, der, ponaturni, priprosti, neomikani človek, sin, dete nature.

Naturoffenbarung, die, ponaturno razodetje.

Naturordnung, die, naturni, prirodni red.

Naturpflicht, die, naturna, prirojena dolžnost.

Naturphilosoph, der, naturni filozof*.

Naturrecht, das, naturno pravo, naturno pravstvo; angeborenes Recht, ponaturna, prirojena ali vrojena pravica; f. a. Vernunftrecht.

Naturreich, das, stvarstvo, nach andern M. kraljestvo nature ali prirode.

Naturreligion, f. Vernunftglaube.

Natursammlung, f. Naturalienkabinet.

Naturschene, f. Antipathie.

Naturschönheit, die, naturna lepota.

Naturspiel, das, nach andern slav. M. igra nature, etwa auch zmena.

Natursprache, die, ponaturno, prosto govorjenje.

Naturstand, der, naturni stan.

Naturtrieb, der, naturni, vrojeni nagon; f. a. Instinkt.

Naturvoll, das, naturno, neomikano, divje ljudstvo, ljudstvo brez državnih naredb, ljudstvo živeče v stanu nature.

Naturwaffe, die, ponaturno orožje.

Naturweisheit, die, naturna modrost.

Naturwesen, die, naturno, stvarstvo.

Naturwidrig, adj., naturni nasproten, protiven, protinaturnen, nenaturnen.

Naturwidrigkeit, die, protinaturnost.

Naturwissenschaft, die, f. Naturlehre.

Naturwüchsig, adj., nach dem Allst. samo-raseln, samoroden.

Naturwunder, das, čudež nature, prirode.

Naturzustand, der, stan nature, divji stan, brez vlade in države.

Naturzwang, der, ponaturni namen, ponaturni cilj in konec.

Raumachie, f. Seeschlacht.

Rantil, die, brodarija, mornarija, nauk, po morji voziti se, russ. morehodnaja nauka.

Rantiler, der, brodar, mornar, russ. morehodec; f. Seemann.

Rantisch, adj., brodarsk, mornarsk, pomorsk.

Navalkrieg, f. Seefrieg.

Navigation, f. Schifffahrt.

Navigationssatte, die, anglezko ustavno pismo zastran brodarstva.

Rebel, der, meglja, (altst. m'gla), russ. tuman; dim. meglia; ein Rebel der die Saaten verdirbt, tona (?), (žito toni); der Rebel steigt in die Höhe, meglja se vzdiguje, se je vzdignila; wie Rebel zergehen, raziti se, zgubiti se kakor meglja; wider Rebel, gosta meglja; bei Nacht und Rebel, f. Nacht; einen Rebel vor den Augen machen, f. Blau (er Dunst); es ist mir wie ein Rebel vor den Augen, meglja se mi dela, megleno mi je pred očmi; trotter Rebel, f. Meerbrand.

Rebel, in 3fig. megljen.

Rebelhauf, die, meglja na morji, bregu podobna.

Rebelbogen, der, mavrica belosivkljata.

Rebeldecke, die, megleno zagrinjalo, pokrivalo.

Rebeldunst, der, tenka meglja.

Rebelfarbig, f. Rebelgran.

Rebelferne, die, meglena daljava.

Rebelfeucht, adj., megleno vlažen.

Rebelfied, der, meglia, ozvezdje meglici podobno in nerazločljivo.

Rebelform, die, meglena, neodločena oblika.

Rebelgebilde, das, meglena podoba.

Rebelgewand, das, megleno ogrinjalo.

Rebelgewölk, das, oblak iz megle.

Rebelglanz, der, svetla meglja.

Rebelgran, adj., meglenast, meglen.

Rebelhauch, der, lahka meglia.

Rebelicht, adj., meglenast, megli podobn, poln. mglawy.

Rebelig, adj., meglen, nach M. auch megloven, meglovit.

Rebelkrähe, die, (Corvus cornix), siva vrana, (poln. wrona popielata).

Rebelland, das, meglena dežela.

Rebellust, die, megleni zrak, meglja.

Rebelmeer, das, megleno morje, meglja morja podobna.

Rebeln, v. n., es nebelt, megleno je, meglja je, se kadi, megli se, n. V. megljen, böhm. auch mzi; f. a. Wenebeln.

Rebelnacht, die, meglena noč; gosta, temna meglja.

Rebelrauch, der, čad.

Rebelregen, der, पर्सेenje.

Rebelreißer, das, mokra meglja, पर्सेenje.

Rebelstein, der, kalcedon*.

Rebelstern, der, zvezda meglenica, poln. mglawidło.

Rebelzeichen, das, znamenje o meglenem vremenu.

Neben, praep., den Zustand der Ruhe dicht zur Seite eines andern Dinges bezeichnend, zraven, (vergl. das böhm. zaroven, zugleich), nach Andern zravno, poleg, (altst. pol'g), kraj, pokraj česa, pri (ieg. bri), blizo (naše), vstric (daneben, in gerader Richtung), tik,

(snapp daneben); neben mir, poleg mene, zraven mene; neben Einem vorbeigehen, mimo koga iti; sich neben Einem setzen, zraven koga, blizo koga sesti; du sollst keine andere Götter anbeten neben mir, ne moli družih bogov razen mene samiga; neben dem Dorfe liegen Wiesen, poleg vasi so travniki; eine Bewegung dicht bei oder zu einem Dinge bedeutend, auch poleg, zraven, u. s. f., zuweisen auch k; begrabe sie neben mich, k meni, blizo mene, tik mene jih pokoplj; er setzte sich neben mich, k meni se je usedel; f. a. Daneben; in der Zusammensetzung mit Hauptwörtern, wenn das mit ein mit andern Dingen derselben Art coexistirendes Ding bezeichnet wird, wo für Neben- häufig Mit- gebraucht wird, gibt es der Slovenc mit so, (f. a. Mit); wenn hingegen darunter ein beigegebenes, hinzugehörtes Ding zu anderen Dingen verstanden wird, mit pri—, auch mittelst pridán, pridjan, pristavljen; und wo das beigegebene Ding den Nebenbegriff hat, daß es einem andern, durch die Zusammensetzung mit Haupt- ausgeführten Dinge nachstehe, mit postransk, pritičen, stransk, drugoten, podružin, nebitven (unwesentlich), pri—, pa—, mali.

Nebenabgabe, die, prikladek k davščini, davšini, postranska davščina, davšina, pridavščina, pridavšina.

Nebenabsicht, die, postranski namen; er hatte noch die Nebenabsicht, zraven tega je še hotel—.

Nebenader die, manjši, postranska žila.

Nebenallee, die, postranske drevesne ulice, poln. poboczna ulica.

Nebenaltar, der, stranski oltar, mali oltar.

Nebenamt, das, postranski ured.

Nebenan, adv., zraven, blizo; f. Neben.

Nebenanführer, der, drugi, manjši vodnik, vodnikov namestnik.

Nebenan gelegenheit, die, postranska, drugotna zadeva.

Nebenarbeit, die, postransko delo, kar se priskakaje dela, kar se razun poglavitniga oprava dela.

Nebenartifel, der, postranski člen, dodani člen, dodatni člen, druga, postranska reč.

Nebenaue, das, etwa paoko.

Nebenausgaben, die, meistens im pl., postranski stroški, drugi stroški; Nebenausgabe eines Buches, drugo, manjši izdanje.

Nebenbahn, die, stranska, postranska steza, pot.

Nebenband, das, (anat.) postranski, mali vizek.

Nebenbau, der, prizidek, zidanica.

Nebenbedeutung, die, drugi pomen, postranski, pritični pomen.

Nebenbediente, der, sestreže, sostrežnik, sosluznik.

Nebenbedingung, die, pristavljeni, pridani pogoj.

Nebenbegriff, der, postranski zapopadek ali razumek; pridana misel ali pomemba.

Nebenbei, adv., pri tem, po strani, po-

verh česa, auch zraven; nebenbei etwas thun, priskakaje storiti (pri poglavitnem delu).

Nebenbein, das, kost, ki je zraven druge kosti, pritična kost.

Nebenbericht, das, postransko, drugo poročilo, pridano poročilo.

Nebenbeschäftigung, die, postransko opravilo, stranski opravke.

Nebenbescheid, der, pristavljeni, drugi odlok ali odgovor.

Nebenbeweis, der, postranski dokaz.

Nebenbitte, die, pritična, pristavljena prošnja.

Nebenblatt, das, (bractea), pritični, medovetni list, kroat. palist, russ. prilistek.

Nebenblick, der, postranski pogled.

Nebenbrief, der, drugo, pridjano pismo.

Nebenbrücke, die, postranski mostek, poln. przymostek.

Nebenbruder, der, brat, sobrat; Nebenmenich, bliznji.

Nebenbuhler, der, in der Liebe, etwa soljubnik f., russ. sopernik (so— und preti, streiten); Rival überh. nach M. und dem Serb. tekmeo, (vergl. altal. t'kma allein, t'k'm, gleich), etwa auch, spodleznik, spodlezovaveo; kdor se s kom poganja za predstvo.

Nebenbuhlerin, f. Rivalität, Wettfeind.

Nebenbuhlerin, die, soljubnica f., tekmeica; spodlezovavka.

Nebenbuhlerschaft, f. Rivalität.

Nebenbürge, der, soporok; podporok, porokov porok.

Nebenbürgschaft, die, soporoštvo; podporoštvo.

Nebenbrist, der, sokristjan.

Nebendienst, der, postranska služba.

Nebending, das, manjši reč, f. Nebenache.

Nebendürse, die, manjši, pritična žleza.

Nebenein, adv., še poverh, k čemu.

Nebeneinander, adv., eden poleg drugiga; drug poleg drugiga; eden za drugim, drug pri drugem, drug za drugim, zraven sebe, vspored; f. a. Einander.

Nebeneingang, der, stranske vrata.

Nebeneinkommen, das, Nebeneinkünfte, Nebeneinnahme, pl., postranski dohodki, postranski prislužek, pripridki, nach V. postransčina, postransina.

Nebenensatz, der, f. Nebenabsicht.

Nebenerbe, der, sodedio, sodednik, f. a. Legatar.

Nebenfabel, die, vmesna basen, f. a. Episode.

Nebenfach, das, pritični, stranski predal, predel; fig. postranski opravke, postranska umetnija ali učenost.

Nebenfarbe, die, druga, pridana barva.

Nebenflaute, die, drugi bok.

Nebenflügel, der, vstrično, stransko krilo.

Nebenfluß, der, mala, stranska reka (ki se izliva v večji reko), pritok (báhm.).

Nebenfracht, die, pritovor.

Nebenfrage, die, medvprašanje, vmesno, postransko, nebitveno vprašanje.

Nebenfran, f. Nebeweib.

Nebengang, ber, stranska pot, stransko ulice; stranski ganek *.

Nebengasse, die, stransko ulico *pl.*

Nebengebäude, das, stransko zidanje, prizide, prizidek, zidanica.

Nebengebrauch, ber, postranska raba.

Nebengebühr, die, pritična davščina, davšina, postranska dolžnost, kar komu gre zraven poglavitniga dolga; *f. a.* Uebereinkommen.

Nebengebäude, ber, druga, postranska, skrita misel.

Nebengefälle, *pl.*, postranski prihodki, dohodki.

Nebengefäß, das, postranska posoda, žila.

Nebengeld, die, druga, postranska obluba.

Nebengemach, das, stranska izba.

Nebengenuß, ber, postranski užitek, *f. a.* Accidens.

Nebengeschäft, das, stransko opravilo, postransko delo.

Nebengeschmack, ber, dišek, dušek, *f.* Beigeschmack.

Nebengeschöpf, das, stvar (z drugimi).

Nebengesell, *f.* Mitgesell.

Nebengewinn, ber, postranski, manjši dobiček.

Nebengläubiger, ber, soupnik.

Nebengrahen, ber, stranski jarek, stranska grapa.

Nebengrund, ber, drugi, pristavljeni, manj tehtni vzrok.

Nebengut, das, stransko premoženje, posestvo.

Nebenhalm, ber, nach *V.* dojček (dvojček?), obraslik, razraslik.

Nebenhandel, ber, stranska kupčija, druga kupčija.

Nebenhandlung, die, vmesno delo, djanje, postransko djanje, *f. a.* Episode.

Nebenhaus, das, bližnja hiša, sosednja hiša; zidanica, prizidje; (*poln.* prydomek).

Nebenher, Nebenhin, *adv.*, mimo, zraven ali poleg koga, priskókama, priskakaje, po strani, o priliki, pri tem, *f.* Neben.

Nebenboden, ber, nadmodnik.

Nebenbof, ber, pridvor.

Nebenbühle, die, mala jama (zraven velike).

Nebeninstitut, das, podružna naprava, podružnica.

Nebenjagd, die, mali lov, malo streljanje.

Nebenkammer, die, stranska izba, soba, priizba *†*.

Nebenkind, das, postranski otrok, nezakonski otrok, *f.* Bastard.

Nebenkirche, die, (cerkev) podružnica.

Nebenklage, die, druga, pritična tožba.

Nebenkecht, ber, mali hlapec; Witkecht, sohlapec.

Nebennoten, ber, manjši, drobnejši voz, privozlina.

Nebenloch, *f.* Beifoch.

Nebenlosten, die, stranski, posebni stroški.

Nebenkrankheit, die, pritična bolezen; manjši bolezen, ki se pritakne poglavitni.

Nebenleistung, die, postranska dolžnost, oprava.

Nebenlinie, die, postranska čerta, in der Genealogie, stranski rod, stranska zlahta.

Nebenmacht, die, moč, velika deržava z ozirar na drugo moč.

Nebenmach, die, mala, druga dekla.

Nebenmann, ber, der einem zur Seite steht, človek stoječi poleg drugiga, vstričnik, so-

sed (*eig.* Nachbar); neben dem rechtmäßigen Gemahl, nach *V.* podružnik; prešeštnik.

Nebennensch, ber, Mitnensch, bližnji, auch bližnik; *f.* Nächste; *russ.* sočlovek; sein Nebennensch, človek kakor on, njemu podobni; das, ein Weimensch, pomagavka.

Nebenmond, ber, postranski, krivi, dvojni mesec.

Nebenmiere, die, male ledice, nadledje *†*.

Nebenochs, ber, vol, vprežen z drugim.

Nebenperson, die, druga, postranska oseba.

Nebenpfarre, die, podfara, mala fara.

Nebenpfeiler, ber, stranski steber ali stolp.

Nebenpflicht, die, postranska dolžnost.

Nebenplanet, ber, *f.* Trabant.

Nebenpreis, ber, drugo darilo.

Nebenpunct, ber, postranski členek, postranska, drugotna reč.

Nebenrechnung, die, posebno rajtanje, posebna rajtba ali številba.

Nebenreich, das, drugo, stransko kraljestvo.

Nebenreife, die, stranski svitek; druga, postranska naloga, rola *.

Nebenreife, die, prisevek, dosevek.

Nebenreife, die, manjši reč, pristrančina, postrančina, postranska reč, mala, drugotna, nebitvena reč.

Nebenreife, ber, posebni stavek.

Nebenreife, *f.* Nebenreife.

Nebenschma, *f.* Nebengeschmack, Beigeschmack.

Nebenschoss, ber, Wafferschoss an den Bäumen, tat; an den Neben, podočnik (*V.*)

Nebenschreiben, das, posebno pismo.

Nebenschuld, die, postranski, manjši dolg.

Nebenschuldner, ber, posebni dolžnik, so-

dolžnik.

Nebenseite, die, druga, mala stran, pri-

stran *†*.

Nebensinn, *f.* Nebenbedeutung.

Nebensohn, ber, postranski, nezakonski sin.

Nebensonne, die, stransko, drugo, dvojno, krivo solnce, solčna podoba, prisolnice.

Nebensorge, die, še druga skerb.

Nebenster, ber, zvezda manjši zraven druge večje zvezde.

Nebensteuer, die, pridavek, postranski davek.

Nebenstrahl, ber, manjši jarek.

Nebenstraße, die, stranska cesta, stransko ulice.

Nebenstreit, ber, postranski prepirali razpor.

Nebenstreich, ber, postranska čerta.

Nebentube, die, posebna izba. *f.* Neben-

kammer.

Nebenstück, das, dem Hauptstücke unterge-

ordnetes, posebni kos, posebna, manjši roč; f. a. *Pendant*.

Nebenstunde, die, f. Muße, Mußestunde.
Nebentänzer, der, vmesni plesavec, figurant *.

Nebentheil, f. Nebenstück.

Nebenthür, die, male duri, stranske vrata ali duri, *pl*.

Nebenuhr, die, stranska, mala (solčna) ura.

Nebenumstand, der, manjši okoliščina, okolišina, manjši roč, pritlična okolišina.

Nebenursache, die, drugotni, pripomočni vzrok, posebni, postranski vzrok.

Nebenverbindlichkeit, f. Nebenpflicht.

Nebenverdienst, der, posebni, postranski prislužek, prihodek.

Nebenvermögen, das, dodatno volilo.

Nebenverstand, f. Nebenbedeutung.

Nebenvertrag, der, druga, dodatna pogodba.

Nebenvormund, der, dodatni varh, sovarh.

Nebenvortheil, der, postranski, posebni dobiček.

Nebenwächter, f. Vorwächter.

Nebenwahrheit, die, podružna resnica.

Nebenwand, die, stranska stena.

Nebenweg, der, stranska pot, ali steza, zapotje, *Gutm.* pripotje; stranpotica, f. a.

Abweg; Nebenwege suchen, ovinkov iskati.

Nebenweib, das, f. Nebenweib.

Nebenwelt, f. Mitwelt.

Nebenwerber, f. Mitwerber.

Nebenwerk, das, postransko, manjši delo, f. a. Nebenfache.

Nebenwind, der, nach V. krivec, krivi veter; veter, ki iz strani vleče, stranski veter.

Nebenwinkel, der, pritlični kot, nach V. sosednji kot, tikama kot.

Nebenwort, das, Umständswort, nach V. u. dem Russ. narečje, kroat. prirečje, *poln.* przysłówko.

Nebenzugge, der, sopriča.

Nebenzimmer, das, f. Nebenlammer, Nebenstube.

Nebenzimmerchen, das, stranska sobica, kamrica *.

Nebenzollamt, das, mala colnija.

Nebenzweig, der, posebni, postranski cilj in konec; se drugi, nižji namen.

Nebenzweig, der, postranska, vmesna vejica, odrastek.

Nebst, *praep.*, s oder z, s čim vred, zra-ven, skup, in; der Vater nebst seinen Kindern, oče in (pa) njegovi otroci; oče z otroci vred; nebst mir, z mano vred; der Vater wird nebst der Mutter kommen, oče pride z materjo; oče pa mati prideta skup; ob enem s kom.

Nehmen, v. a. n. n., nagajati komu (v. nagoditi), reizen, dražiti koga, podajati koga, drezati, *poln.* nagabač; mit Worten, zasegati koga (V.), f. Anzüglich; den Hund necken, psa dražiti; was sich liebt das neckt sich gern, kar se ljubi, se rado puli; auch ukjübovati, spodbadati, zabavljati.

Neder, der, nagajivec, nagajavec, draživec.

Nederei, die, nagajanje, draženje, (mit Worten) zabavljanje; Reizung zu necken, nagajivost, zabavljivost; es sind Nedereien vorgefallen, dražili so se, nagajali so si, ukjübovali so si, zabavljali so si.

Nederin, die, nagajivka, draživka.

Nedhaft, *Nedisch*, *adj.*, nagajiv, dražljiv, zabavljiv; f. a. *Nädsch*.

Neer, die, eine solche Bewegung eines strömenden Wassers, da dasselbe durch ein Hinderniß, z. B. eine Sandbank, zurückgestoßen, eine dem Strome entgegengesetzte Richtung bekommt, obracanje, odbijanje vode.

Neffe, der, in D. D. für Enkel, vnuk; Brudersohn, (f. Bruderskind, (männl.); Schwe-sterjohn, (bei *Gutm.* stric).

Neffengunst, f. Nepotismus.

Neffenschaft, die, bratanstvo, sinovstvo, sestriństwo.

Negation, f. Verneinung.

Negativ, *adj.*, f. Verneinend; odpoveden, odrekovaven, odnikaven, nikaven, zanikaven. *poln.* odjemny, *böhm.* zaporný; negatives Gesetz, prepoved; negative Pflichten, odnikavne dolžnosti; negative Antwort, die Negative, odpoved, odrek, odrekljiv odgovor; dem Positiven (*poln.* dodajni) entgegengesetzt, etwa nach dem *Poln.* odjemni.

Neger, der, zamoreo; f. Mohr, *russ.* Арап.

Negerin, die, zamorka, f. Mohrin.

Negieren, f. Verneinen, Längnen.

Neglektengeld, das, zamudnina.

Negligent, die, f. Nachlässigkeit, Morgentleid.

Negligent, f. Nachlässig.

Negligieren, f. Vernachlässigen.

Negotiant, der, f. Handelsherr, Handelsmann.

Negotiateur, f. Unterhändler.

Negotiation, die, pogajanje (v. pogoditi), gehr. poganjanje (v. gnati, poganjati se).

Negotiieren, v. a., pogajati se zastran česa.

Nehmen, v. a., vzeti, jemati, a. vzemati, im *Altst.* u. andern sl. N. auch brati; Einem alles (mit Gewalt) nehmen, vse pobrati komu; wenn man es so nehmen will, če ho-čemo tako razumeti, tako tolmačiti, raz-lagati, auch vzeti; wenn wir es genau neh-men, če reč dobro, na tanko premislino; überhand nehmen, (v. n.) razširiti se, raz-širjati se, f. Hand; übel nehmen, zame-riti, zamérjati, za zlo vzeti, jemati; Einem etwas nehmen, auch, koga ob kaj pripra-viti; Schaden nehmen, škodovan biti, na škodi biti, škodo imeti, terpeti, auch sko-din, kvarin biti; Ende nehmen, končati se; f. a. Ende; Anfang nehmen, začeti se, začenjati se; priçeti se, priçenjati se; početi, počenjati se; eine Wendung neh-men, oberniti, obračati se; eine gute Wen-dung nehmen, na dobro oberniti se, obra-čati se; nimn nur Brot, kruha se ne brani; das Leben nehmen, ubiti, ugonobiti, umo-riti, usmertiti, končati koga; eine Person zur Ehe nehmen, (v zakon) vzeti koga; eine Frau nehmen, oženiti se, ženiti se; einen Mann nehmen, omožiti se, možiti

se; auf den Rücken nehmen, *opertiti*, oder *opertati* kaj; se, zadeti si, na herbet djati si; in Besitz nehmen, *posesti*, *posedati* kaj; Speise und Trank zu sich nehmen, *jesti* in *piti*, *zaužiti*, *užiti*, *uživati*; Geld zu sich nehmen, *s* *sabo* *vzeti*, *v žep* *vtakniti*; einen Ring vom Finger nehmen, *sneti*, *snetamti* *perstan*; ein Kind zu sich nehmen, *otroka* *k sebi* (na *rejo*) *vzeti*; Naß zu etwas nehmen, *kaj* *pomeriti*, *pomerjati*, *umeriti* *kaj*; Arznei nehmen, *f.* *Einnehmen*; Abschrift von etwas nehmen, *prepisati* *kaj*; an sich nehmen, *f.* *Annehmen*; es nimmt mich Wunder, *čudim* *se*, *čudno* (*čudna*) *se mi zdi*; das sollte mich Wunder nehmen, *temu* *bi se čudil*; in Angriff nehmen, *v roke* *vzeti*, *delati* *začeti*; Einen in die Nahe nehmen, *f.* *Nahe*; bei der Hand nehmen, *za roko* *prijeti*, *prijemati*; eine Gewohnheit an sich nehmen, *navaditi* *se česa*; bei dem Kopfe nehmen, *popasti*, *zgrabiti* *koga* *za glavo*; ein Beispiel nehmen, *f.* *Beispiel*; kein Blatt vor den Mund nehmen, *ne bati* *se nikogar* *in na ravnost* *govoriti*, *f.* *Blatt*, *Mund*; in Ueberlegung nehmen, *premisliti*, *preudariti* *kaj*; Gelegenheit nehmen, *poprijeti* *se prilike*, *kakor je*; einen Anlauf nehmen, *zaleteti* *se*, *zagnati* *se*; Unterricht nehmen, *dati* *se* *podučevati*; beim Worte nehmen, *za besedo* *prijeti* *koga*, *deržati* *se* *njegove besede*, *obljube*; er nimmt viel für seine Waare, *drag je*; dieses Geld wird hier nicht genommen, *ta denar* *se* *todi* *ne jemlje*, *ne gre*; er ließ es sich nicht nehmen, *ni si* *dal* *dopovedati* (*drugačič*), *iz glave* *zbiti*; in Empfang nehmen, *prejeti*, *prejemati*; schriftlich in Empfang nehmen, *v prejetje* *zapisati*; Abschied nehmen, *posloviti*, *sloviti* *se*; sich die Freiheit nehmen, *prederzniti* *se*, *f.* *a.* *Freiheit*; färlieb nehmen, *f.* *Färlieb*; eine Sache für die andere nehmen, *vzeti* *eno* *za drugo*; *f.* *Verwechseln*; wenn man es von dieser Seite nimmt, *če* *se* *reč* *pogleda* *od* *te strani*; Platz, Sitz nehmen, *vsesti* *se*, *sesti*, *sedati*; Jemanden gefangen nehmen, *vjeti*, *prijeti* *in zapreti* *koga*; die Flucht nehmen, *zbežati*, *ubežati*, *pobegniti*, *pete* *unesti*, *pobrati* *se*, *jo*, *f.* *a.* *Flucht*; Influcht zu Einem nehmen, *pribezati* *h komu*, *pritoči* *h komu*; gute Nacht nehmen, *lahko* *noč* *reči*; sein Nachtlager nehmen, *čez* *noč* *ostati*, *ostajati*, *prenočiti*, *prenočevati* *kje*; etwas darnach langend nehmen, *seči* *po kaj*; sich die Mühe nehmen, *prizadeti* *si*, *prizadevati* *si*, *potruditi*, *truditi* *se*; Theil an etwas nehmen, *česa* *udeležiti*, *udeleževati* *se*, *deležiti* *se*, *deležen* *biti*; sich etwas nicht zu Herzen nehmen, *ne marati* *za kaj*, *nach* *V.* *ne zmarsiti* (?) *se* *od čem*; *f.* *über* *Herz*; den Weg wohin nehmen, *kam* *podati* *se*, *kam* *oberniti* *se*, *napotiti* *se*, *iti*; einen Umweg nehmen, *okoli* *iti*, *daljno* *pot* *vzeti*, *ogniti*, *ogibati* *se* *komu*, *koga*; die Seehöhe nehmen, *solčno* *visokost* *meriti*; sich in Acht nehmen, *varovati* *se*, *f.* *über* *Acht*; in die Sperre nehmen, *pod* *pečat* *djati*, *zapečatiti*; Einem das Wort nehmen,

vzeti, *zabraniti* *komu* *besedo*; das Wort aus dem Munde nehmen, *reči* *ravno* *to*, *kar je kdo drug* *na jeziku* *imel*; in Augenschein nehmen, *ogledati*, *ogledovati*; einen Dienst nehmen, *v službo* *stopiti*; Gott hat ihn zu sich genommen, *Bog* *ga* *je* *vzel* *k sebi*, *ga* *je* *prigernil* *k sebi*; etwas auf (über) sich nehmen, *prevzeti* *kaj*, *na* *se* *vzeti* *kaj*; polotiti *se* *česa*; was soll ich mir daraus nehmen, *čemu* *mi* *bo* *to*, *kaj* *mi* *bo* *to* *rabilo*; sich Zeit nehmen, *ne* *prenagli* *se*, *počasi* *delati*; *ne* *hiteti*; Absicht auf etwas nehmen, *namerjati* *na kaj*; Anstand nehmen, *ne upati* *se* (*si*), *ne* *prav derzniti*, *ustavljati* *se* *nad čim*; *f.* *a.* *Anstand*; mit Jemand genau nehmen, *s kom* *na tanko* *ravnati*; zu Ohren nehmen, (*bibl.*) *poslušati*; Cajus nahm hier das Wort, *Kaj* *začne* *dalje*; rede dalje, *začne* *govoriti*, *povzame* *besedo*, *poprime* *besedo*; nimm! na! nehmet, nehmen Sie, *nate*, *prejmite*, *vzemite*; *v. r.*, sich nehmen, *vesti* *se*, *obnesti*, *obnašati* *se*, *vladati* *se*; wie nimmt sich denn die Sache? *kakšna* *je* *ta* *reč*? *kakšno* *je*?

Nehmen, das, *vzetje*, *jemanje*.

Nehmendung, die, *f.* *Ablativ*.

Nehmer, der, *f.* *Abnehmer*; *Einnehmer*; *ladija*, *ki* *je* *vzela* *sovražno* *ladijo*.

Nehmlich, *f.* *Nämlich*.

Nehrung, die, *Niederung*, *niza*, *nizava*, *nizko* *morsko* *obrežje*.

Neid, der, *zavist* (auch *altsl.* *neben* *zavida*), *zavid*, welches jedoch gleich dem latein. *invidia* auch Haß bedeutet, *nevoščljivost*, *nevoščljivost*, *zavidnost*, *nach* *V.* *nevist*, *serb.* *neben* *zavist* auch *nenavist* (*altsl.* *Haß*); das spricht der Neid aus ihm, *to* *govori* *iz zavidljivosti*; er wollte vor Neid bersten, *kmali* *bi* *bil* *konec* *vzel* *od zavisti*.

Neidbau, der, *kljubno*, *navlaš* *začeto* *zidanje*.

Neiden, *v. n.*, *zavidljiv*, *nevoščljiv*, *nevoščljiv* *biti*, *zavidati*; *v. a.*, *Einem* *neiden*, *f.* *Beneiden*.

Neidenwerth, *adj.*, *zavida* *vreden*.

Neider, der, *zavidnik*, *zavistnik*, *zavidljivec*, *nevoščljivec*, *nevoščljivec*, *bei* *V.* *auch* *nevidnik*; er hat viele Neider, *mnogo* *jih* *je*, *ki* *mu* *zavidajo* *srečo*; besser Neider als Mitleider, *bolje* *je* *da* *te* *zavidajo* *kakor* *da* *te* *milujejo*.

Neiderei, die, *zavidanje*.

Neiderin, die, *zavidnica*, *zavistnica*, *nevoščljivka*, *nevoščljivka*.

Neidesblick, der, *zavidni* *pogled*.

Neidgift, das, *zavida* *strup*.

Neidhaken, *f.* *Reinagel*.

Neidhummel, Neidhart, der, *gerdi* *zavistnik*, *f.* *Neider*.

Neidisch, *adj.*, *zaviden*, *zavisten*, *zavidljiv*, *zavistljiv*, *nevoščljiv*, *nevoščljiv*; *neidisch* *sein*, *zavidati*; du bist ihm *neidisch* wegen seines Reichthums, *njegovo* *bogastvo* *te* *boli*; ein *Neidischer*, *f.* *Neider*; eine *Neidische*, *f.* *Neiderin*; *f. a.* *Hestig*.

Neidflce, der, *turska* *detelja*.

Reiblos, *adj.*, nezavisten, brez nevošljivosti, brez zavida.

Reidnagel, *f.* Nietnagel.

Reidſucht, *die*, huda, gorda zavist.

Reidſüchtig, **Reidvoll**, *adj.*, *f.* Reidiſch; poln. nevošljivosti, zavida poln, zavisti poln.

Reiſe, *die*, *f.* Ruſſſchale.

Reiſeln, **Reiſen**, *v. a.*, oreho točiti.

Reiſe, *die*, der Zuſtand, da ſich etwas ſeinem Ende naht, upadanje, konec, *serb.* izmak; Ueberbleiſel einer Flüſſigkeit in einem Geſäße, nach *Gutsm.* sraga; oſtanek, najga*, nach dem *Poln.* nedopitek, *böhm.* počepje; Verneigung, priklon; es geht mit ihm auf die Reiſe, bliſa ſe ſmerti, koncu; auf die Reiſe gehen, na malo iti, hoditi, pri kraji biti; vom Faße, potekati; von etwas Brennenden, dogorevati; auf der Reiſe ſein, na malem biti, na malo priti; von der Reiſe trinſen, na malem piti (*V.*), oſtanek piti; hier iſt noch eine Reiſe Bier, tu je še oſtanek ola; tu je oſtala kaplja; beim Deſtilliren des Branntheines, nach *V.* belina.

Reigen, *v. a.*, nagniti, nagibati, nakloniti, ukloniti, uklanjati, pripogniti, pripogibati; a. pripogovati; im *Böhm.* u. *Poln.* a. nachyliti, schyliti, chyliti; ein Faß neigen, ſod povzdigniti, povzdigovati, privdigniti, ſod nagniti, nagibati, *f. a.* Begen; er neigte das Haupt, nagnil je glavo; ſein Ohr zu etwas neigen, uſesa naſtaviti, naſtavljati; das Herz zu etwas neigen, ſerce nagniti k čemu, začeti ljubiti; *v. r.*, von der Fläche, prevaliti ſe, nagniti, nagibati ſe; *f. a.* Senken, ſich; die Sonne neigt ſich, ſolnce zahaja, dan ſe je nagnil, noč naſtaja, ſe bliža; die Linien neigen ſich zu einander, čerte ſe bližajo, vkup viſe; ſich neigen aus Höſlichkeit, prikloniti ſe, priklanjati ſe, pokloniti ſe; ſich nach rechts und links neigen, v dva cepa majati ſe; ſich zu ſeinem Ende, ſeinem Verſalle neigen, h koncu, k razpadu iti; koncu bližati ſe; ſich zu etwas neigen, po čem hrepeneti; der Sieg neigte ſich auf unſere Seite, zmaga ſe je nagnila, obernila na naſo stran; es neigt ſich zum Kriege, (*v. i.*), na vojsko kaſe, na vojsko ſe obrača.

Reigung, *die*, Biegung, nagib, nagibanje, naklon, naklanjanje; Verbeugung, poklon, priklon, priklanjanje; Abhang des Bodens, poloſnost, viſenje, navdolnost, *f.* Abhängigkeit; Reigung der Magnethedel, nagibek (*V.*); Fertigkeit, etwas zu begehren, nagnjenje, nagnjenost; auch veſelje k čemu, do česa; Sunnigung, Geneigtheit, *f.* dieſe.

Reigungſcompaß, *der*, nagibni kompaß*.

Reigungſche, *die*, zakon po nagnjenji.

Reigungſwinkel, *der*, *f.* Inclinationſwinkel, Einfallſwinkel.

Rein, *adv.*, ne, (in all. ſl. *R.*), *vulg.* auch na*, na'a (ein unausdrückbarer Laut. nach *Pot. Germann.*), kaj še! o pravi! pa ne; *russ.* net, nein, das ſann nicht ſein, ne, to ne more biti; nein zu etwas ſagen, mit nein antworten, kaj odreči, odnikati, odpovedati; ne privoliti; iſt der Bruder geſund? nein,

all je brat zdrav? ni; haſt du den Schaden erſetzt? nein, ali ſi povernil škodo? nisim.

Reinherr, *der*, nikač, nikavt, nikaveo.

Reinwort, *das*, odrek, odpoved.

Reiſen, (*prov.*), *f.* Biagen.

Reißen, (*prov.*), *f.* Berdriſſen.

Rekrolog, *der*, poročilo, naznaniſe od umerliga, zgodbe iz življenja umerliga, popisovanje življenja rajnciga.

Rekrologiſch, *adj.*, popisujoč življenje umerliga.

Rekromant, *f.* Geiſterbanner.

Rektar, *der*, nektar, piſjača bogov (*pri Riml.*).

Reſſe, *die*, (*Dianthus*), *f.* Gewürzreſſe, nagel*, klinček, *russ.* gvozдика, *poln.* gwozdzik; einfache, enojni, doppelte, polni nagel; Kornreſſe, *f.* Raden.

Reſſenartig, *adj.*, nageljaſtig; *bot.* zehičaſt.

Reſſenbaum, *f.* Gewürzreſſenbaum.

Reſſenblüthe, *die*, nageljnov cvet, nageljnov cvetje.

Reſſenbraun, *adj.*, zehičaſt, nach *V.* nageljzbične barve.

Reſſenſtor, *cvetje* nageljnov; *f.* Reſſenblüthe.

Reſſengrün, *f.* Blaſgrün.

Reſſenlauſ, *f.* Rauſe.

Reſſennuß, *die*, Madagaskarſki orešek.

Reſſenöl, *das*, nageljnov oſje.

Reſſenpfeffer, *der*, nageljnov poper.

Reſſenſtod, *der*, nageljnov ſteblo.

Reſſenſtrudel, *der*, černi cepetec.

Reſſenſturm, *f.* Venediſtenfrant.

Reſſenzimmt, *der*, nageljnova kaſija.

Remeſiſ, *die*, maſeovavka, maſevavka, Nemenda (*pri nejevercih*).

Renubar, *adj.*, kar ſe more, da imenovati, izreči, izrečljiv, nach *V.* imenovaven.

Renubarkeit, *die*, izrečljivost, nach *V.* imenovavnost.

Renubetrag, *der*, nach *V.* imenska veljava; znesek po imenu (in ne po notranji vrednosti).

Rennen, *v. a.*, imenovati, zvati, klicati, *f. a.* Name; das nenne ich gehen, temu ſe pravi hoditi; wie nennt er ſich? kako mu je ime? kako ga kličejo? kako mu pravi? kako ſe piſe? nenne diſch! imenuj ſe, povej ſvoj priimek; nenne mir den Freund, weſcher —, povej mi, imenuj mi prijaſla, kteri —; Karl, genannt der Groſſe, Karel, imenovan Veliki, s priimenam Veliki; wie nennt man dieſes? kako ſe temu pravi? bei dem Namen nennen, po imenu poklicati, klicati; das Kind wurde nach dem Vater genannt, otroka ſo po očetu imenovali, dali mu ime; Einen du nennen, *f.* Duſen; du, o Gott, den wir Vater nennen, ti, o Bog, komur pravimo: Oče; *f. a.* Ernennen.

Nennen, *das*, imenovanje, zvanje.

Nennendung, *die*, *f.* Rominativ.

Renner, *der*, *f.* Rominativ, wörtl. imenovaveo, in der Arithmetik, imenovavnik, razdeljiveo, nach *V.* imeniveo, *russ.* zamenatelj.

Nennfall, f. Nominativ.

Nennwerth, der, cena, vrednost po imenu, vrednost imenovana (n. pr. na bankovcu), imenska vrednost; das Gegentheil hiervon ist Realwerth.

Nennwort, das, ime, f. Hauptwort.

Neograph, der, novopisec, novinar v pisavi.

Neographie, die, novopisje, novo pisanje, f. Sprachneuerung.

Neolog, der, novoverec, novinar, f. Neuerer.

Neologie, die, f. Neuerung.

Neologisch, f. Neuerungsfüchtig.

Neologismus, der, nova beseda, novinka, skovanka.

Nephrit, der, nefrit*, f. Nierenstein.

Nephritisch, f. Nieren-.

Nepotisieren, v. a., svojo žlahto bogatiti.

Nepotismus, der, nepotizem*, razdajanje uredov med žlahto; obračanje vlade ali oblasti svojem na korist.

Neptun, der, Neptun*, bog morja, Vodan†.

Neptunist, der, neptunist*, kdor uravnavo zemeljske poveršine iz potopa razlaga.

Nereide, die, morska deklica ali vila, nereida*.

Neronisch, neronisk, f. Unmenschlich.

Nerv, Nerve, der, auch die Nerve, čutnica (čutna žila, eig. nur für: Empfindungsnerve passend), nach dem Russ., Poln. u. Böhm. nerv*, nach dem Serb. živce. (eig. das lebendige Fleisch, analog dem Sloven. živo, in do živiga priti); Sehne, kita, žila; poet. struna; bot. žilica.

Nerven in Bsgn. čutni, čutniški, nervni, — nervov.

Nerven, v. a. u. r., ein Pferd nervet sich, konj si nastopa; hat sich genervet, si je nastopil; tetivo napeti, napenjati.

Nervenast, der, čutnična veja.

Nervenbau, f. Nervensystem.

Nervenbeschreibung, die, popis(ovanje) čutnic, nervov.

Nervenbündel, das, povezek čutnic, nervov.

Nervenfaden, der, čutna nitka.

Nervenfieber, das, vročinska bolezen, vročnica, in 3. Rr. močuh, legar, russ. nervnaja gorjaka, (bei V. vogerska bolezen).

Nervengeflecht, das, čutniški prepletok.

Nervengeist, f. Nervenast.

Nervenhaut, die, nach V. čutniška kožica.

Nervenknoten, der, čutniški, nervni vozal.

Nervenkrank, adj., bolnih nervov ali čutnic.

Nervenkrankheit, die, nervna bolezen, bolne čutnice, bolezen v čutnicah ali nervih.

Nervenlehre, die, nauk od čutnic ali nervov.

Nervenlos, adj., f. Energt unter: Entnerven, Kraftlos.

Nervenmittel, das, zdravilo, lek, pomoček za čutnice.

Nervenreich, adj., f. Nervig.

Nervenreiz, der, mik čutnic, za čutnice.

Nervensatz, der, sok v nervih, nervni sok.

Nervensalbe, die, maža, mazilo za nerve.

Nervenschlag, der, nervni mertud.

Nervenschwäche, die, slabost čutnic, nervov, slabe čutnice.

Nervenspannend, Nervenstärkend, adj., čutnice ali nerve napenjajoč, krepcajoč.

Nervenstärkung, die, krepcanje čutnic, krepčalo.

Nervensystem, das, sklad ali sostava čutnic, nervov, čutništvo.

Nervenverfassung, f. Nervensystem.

Nervenvoll, f. Nervig.

Nervenwarze, die, (Papilla nervea), nach V. čutna bradavica.

Nervenvurm, f. Fadenwurm.

Nervenzweig, f. Nervenast.

Nervig, adj., močnih, krepkih čutnic ali nervov, žilav, böhm. nervnat; fig. überst, jak, korenjask; nervige Schreibart, krepka pisava, močna, jedernata pisava; nervige Sprache, krepki govor, krepki jezik; f. a. Kraftvoll.

Nervigen, v. a., čutnice krepčati.

Nervös, adj., čutniški, nervni.

Nerz, f. Sampterfotter.

Nessel, f. Mispel.

Nessel, die, (Urtica). Brennessel, kopriva, kropiva, (altst. beides), bei Gutm. auch žgavica (poln. żegawka), die kleine, zalogica (Gutm.); (Urtica pilulifera), kroglasta kopriva; (urens), pečica, žarnica; die taube, gluha kopriva, mertva kopriva; was eine Nessel werden will, brennt bald, zgrade začne žgati, kar kopriva misli ostati; tern se iz mladiga ostri; fluge Hühner legen wohl auch in die Nesseln, tudi dobri mački včasih miš uide; tudi gosi včasih spoderkne.

Nessel in Bsgn. der Nessel eigen, davon stammend, ihr gehörig, koprivni.

Nesselausschlag, der, pupenöine pl.

Nesselbaum, f. Bohnenbaum, (poln. obrośtnica).

Nesselblase, die, mehurček od opečenja s koprivo.

Nesselbrand, der, žgeča bolečina od koprive.

Nesselbrennend, adj., žgeč kakor kopriva.

Nesselfieber, das, pupenöine vročnica.

Nesselfint, f. Brannfelsen.

Nesselfliege, die, muha koprivarica.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesseln, v. a., peči s koprivami, tepsti, žgati s koprivami.

Nesselwanze, die, stenica koprivnica.

Nest, das, gnezdo, nach dem *Altst.* gnezdo;

Nestchen, *dim.* gnezdec; *coll.* gnezdje;

Nester bauen, zu Nester tragen, gnezdo zna-

šati, delati, skladatai, nositi; das Nest aus-

nehmen, gnezdo pobrati, pobirati, t. j.

mlade pobrati; *fig.*, so viel als Bett, le-

zišče, postelja, auch gnezdo; am Kopfe, f.

Nestel; *mont.* kup rude, etwa auch gnezdo;

Wespennest, osir, osišče, osise; ein elendes

Nest, (verächtl. von einer Stadt, einer Woh-

nung), prava luknja, prav berlog, beznica;

Guttenest, kurbišče, kurbiše; Diebennest, ta-

tinsko gnezdo; vergl. das sloy. Spr. nach

Jarn. kjer se tica uplodi, tje rada hodi.

Nestel, das, podložek; *serb.* polog, *russ.*

podkladenj, *g. m.*, jajce, ki se v gnezdu

pušča, puša in podklada kokoši, da druge

ondi nese.

Nestel, die, ein schmaler lederner Riemen,

runde Schnur, etwas zugufchnüren, jermenec,

verveo; nach *Gutm.* verzilce; am Kopfe,

f. Haarnest; *serb.* zasnoček; Einem die Nes-

stel knüpfen, spodvezati koga, nezmožniga

storiti.

Nesteloch, das, luknjica za pretegovanje

verveo.

Nestelu, v. a., zvezati, vezati z jermen-

cam ali verveo; f. Nestel (knüpfen).

Nestelnadel, die, f. Schnurnadel, Kopfnadel.

Nestelstift, Nestelbeschlagn, der, okovek verv-

eni.

Nesterweise, *adv.*, *mont.* v gnejzdih, gnejz-

dama f.

Nestfeder, die, haarige, mah; die ersten Kiele,

bodeki, lopaticie, male lopaticie.

Nestbeder, der, slabši, šamlasti prešiček.

Nestküchlein, das, Nestkuchen, zadnje zva-

ljeno pišče, piše; *fig.* Nesthäkchen, das letzte,

jüngste Kind, nach *V.* postrugavnik, po-

stružnik; weibl. Geschlechtes, postružnica,

eig. das Brot aus den Teigröstchen, *analog.*

dem *Böhm.* výskrabek (= posterček) für

beides.

Nestler, der, trakar, vervear, jermenear.

Nestling, der, (mlada, negodna ujeta), nach

V. gnejzdnik, gnejzdač, golič; f. a. Nest-

liuchlein.

Nestor, der, nestor, častitljivi starček.

Nestraupe, die, gnejzdarica (gosenica).

Nesttaube, die, mladč, golobji mladč, golič.

Nest, *adj.*, ličen, čeden, berhek, snazin ali

čist, gladek, pravšen; ein nettes Mädchen,

čedna, zala deklica; nettes Vögelein, drobna

ptičica; nette Rede, gladki govor; netter

Einband, lično vezane bukve, *poln.* ładny,

bei *Gutm.* lepota.

Netter, (Prov.), f. Just.

Nettheit, Nettigkeit, die, ličnost, čednost,

snaznost, zalost, lepota, gladkost, *Gutm.*

lepota.

Netto, *adv.*, čisto, brez stroškov, odbivši,

Nettogewicht, das, čista teža, (brez tare).

Nettogewinn, der, čisti dobiček.

Netz, das, mreža; f. a. Gatu, verš, sak,

ravšelj, in andern slav. M., set-i; Netzen,

dim. mrežica; zum Hen- ober Laubtragen,

mreža, auch mrežnica; ein Netz stricken,

mrežo splesti, plesti, spletati; die Wände

des Netzes bei den Fischern, krila, *pl.* (kri-

lo); im thierischen Körper, pečica, a. mrena,

serb. pelenica; ums Herz, oserče; ums

Gedärn, očrevje; f. a. Darmhaut; ums

Aug, mrena; Netze stellen, mreže nastaviti,

nastavljati, razpeti, razpenjati; ins Netz locken,

apeljati v mreže, omamiti, zapeljati.

Netz, in der Bsg., von Netz, (mreža), mre-

žni, mrežasti; von Netzen, naß machen, mo-

čivni.

Netzbaum, der, bei den Maurern, nach *V.*

blazina.

Netzbecken, das, močivnica.

Netzbeutel, der, mrežasta možnja.

Netzboden, der, močivnica.

Netzbruch, der, pečična kila.

Netze, die, močilo, moča.

Netzen, v. a., naß machen, pomočiti, omo-

čiti, pomokriti, močiti, namakati, navla-

žiti, vlažiti, orositi, rositi, oskropiti; mit

einem Netze versehen, omrežiti, mrežiti.

Netzfaß, das, suknarska škropivnica, mo-

čivnica.

Netzförmig, *adj.*, mrežast, mreži podobn.

Netzgabel, f. Forstel.

Netzgarn, der, sak *.

Netzhaut, die, netzförmige Haut, mrežasta

koža, nitkasta koža; im Auge, čutnična

mrežica, koža.

Netzjagen, das, lov z mrežami, lov v mre-

že, mrežni lov.

Netzlammer, die, bei den Bierbräuern, olar-

ska močivnica, *böhm.* kropirna.

Netzstiel, der, močivni kotel.

Netzschwamm, der, morska goba, (s ktero

se kaj namaka ali vlaži).

Netztange, die, mrežni kol.

Netztisch, der, etwa mrežni šiv.

Netztrider, der, mrežar, kdor mreže plete

ali dela.

Netztriderin, die, mrežarica.

Netzwasser, das, škropivna voda.

Netzwerk, das, omrežje, mreže *pl.*, mre-

žasto delo.

Netzwerk, die, (Fricandelles), nach *V.* pra-

ctica (?), *M.* mrenka; telečja pečica s se-

kanino nadeta.

Neu, *adj.* u. *adv.*, nov, novinsk; von neuen,

von Neuem, na novo, od konca, od kraja,

spet, še enkrat; aufs Neue, na novo, iz

noviga, spet, v novic; der neue Mond, mlaj;

das Neue, novo, novota, novina; neue Erd-

früchte, novino; etwas Neues, novica; eine

neue Steuer, novica; das Neue, in der Jä-

gerfrucht, mladi sneg; f. a. Frisch; was

gibt's Neues? kaj je noviga? etwas wie-

der neu machen, kaj ponoviti, ponavljati,

prenoviti, popraviti; neu werden, ponoviti

se; in einer Sache neu sein, novince, novak

biti v čem; neuer Wein, mlado, letošnje vino; neues Brot, kruh iz letošnje moke; ein neuer Weingarten, neuer Acker, f. Neubruch; ein neues Kleid, nova, še ne ponošena obleka; das neue Jahr, novo leto; ein neuer Prediger, nov, drug pridigar; das neue Testament, nova zaveza; die neue Welt, novi svet; das ist eine neue Begebenheit, to se je ne davno zgodilo; neue Kräfte sammeln, na novo, zopet k moči priti; neues Geld, nov, svetel denar; der neue Mensch, spreobrnjenec, prerojenec; das ist das Neueste, to je zadnja novina; neue Sprachen, novi, sedanji, živi jeziki; neue Auflage, drugi tatis, prenatiz; die Neuern behaupten, dan današnji terdijo.

Neuanbauer, der, f. Colonist.

Neuangekommen, adj., kdor je ravno prišel.

Neuangelegt, adj., pretiskan, vnovič, v drugič natisnjen, na svetlo dan.

Neubacken, adj., f. Frisch; mlad, ravno pečen, novopečen; neubaener Brot, mlad kruh, kruh po peki; neubaener Selmann, jari gospod ali zlahnik.

Neubau, der, novo zidanje, prezidavanje; f. a. Colonie.

Neubauer, der, f. Neuanbauer.

Neubegierde, die, želja, kaj noviga zvediti; f. a. Neugier, Wissbegierde.

Neubegierig, f. Neugierig.

Neubefehrte, der, spreobrnjenec, novokrščenec, novo krščenec; die, preobrnjenka, spreobrnjenka, novokrščenka, novokrščenka.

Neubefehung, die, oživljenje.

Neubrich, der, novina (in allen slav. M.), nach V. auch noviče, noviče; f. a. Gerut, Rodeland; auch trebež, laz, nach Jarn. kopanja.

Neubrichzehent, der, desetina od novin ali lazov.

Neudentisch, adj., novo nemšk, sedanja nemščina.

Neue, der, novak, novinec; die, novinka; das, novost ali novota, novo, novina, novica, nova reč; waidm. mlad sneg.

Neuen, v. a., f. Erneuern; v. n., die Bienen neuen, bčele začnajo delati satovje, nach V. pridružujejo satje.

Neuerdings, adv., vnovič, v novo, na novo, iz noviga, spet ali zopet, ne davno, une dni, uni dan.

Neuerer, der, novinar, novotar, (böhm. n. verb.), prenavljavec, vpeljeavec novih reči, novih besed, nove pisave i. t.

Neuerjunden, adj., novoznajden.

Neuerlich, f. Neuerdings.

Neuern, f. Neuen.

Neuerichtet, adj., na novo, ne davno napravljen, vpeljan.

Neuerthum, das, Renthum, novi čas, sedanji čas, sedanjost.

Neuerung, die, als Handlung, novitva, prenavljanje, popravljanje, vpeljevanje novin

ali novih reči; als Sache, nova reč, novost, novina, novota, nova naprava, premena. Neuerungsbegierde, die, Neuerungshel, (der), Neuerungslust, Neuerungssucht, die, novotarstvo, novinarstvo, nezmerna želja do novih reči, do novin, prenavljivost, strast za premembe, za novine ali novote; novoljublje.

Neuerungssüchtig, adj., strasten za nove reči, novin, željen, lačen, novoljubljen, kdor premeno želi.

Neuerungsskifter, f. Neuerer.

Neuerungsvertrag, der, Novation, prenovitev, prenovitna pogodba.

Neusang, der, naplavina.

Neugebden, f. Neubaden.

Neugeboren, adj., novorojen, ravno rojen; f. a. Wiedergeboren.

Neugeburt, die, novo rojstvo; Wiedergeburt, prerod, preroditev.

Neugekleidet, adj., na novo oblečen, preoblečen.

Neugerent, das, novi laz, novina.

Neugeschenkt, adj., ravno podarjen, na novo darovan.

Neugestalten, v. a., na novo uravnati, urediti, preuravnati.

Neugetaufte, der, novokrščenec, novokrščenec; die, novokrščenka, novokrščenka.

Neugeborene, f. Neue, der.

Neugewürz, das, f. Allerleigewürz.

Neugier, Neugierde, die, vedčnost, zvedčnost, zvedljivost, radovednost, radovedčnost, V. zvednost, böhm. zvedavost, russ. ljubopytstvo (gleichsam popraslivost).

Neugierig, adj., vedčen oter zvedčen, radoveden, zvedljiv, radovedčen, nach V. zvedin; ein Neugieriger, radoveden, nach V. zvednez; böhm. zvedavy; ich bin neugierig, rad bi vedil, slisal; mika me vediti, žene me zvediti, radoveden sim, auch serbljiv.

Neugierigkeit, die, f. Neugier.

Neuglaube, der, nova vera, novoverstvo, inoververstvo.

Neuglaubig, adj., novoverak, novoveren, nove vere.

Neuglaubige, der, novoverec; die, novoverka.

Neuheit, die, novost, nach V. novota; Neuigkeit, novica; Neuerung, f. dieses; die Neuheit macht es schön, za to je lepo, ker je novo.

Neuigkeit, die, f. Neuheit; neue Begebenheit, novica, kaj noviga, auch novina.

Neuigleitskrämer, der, novičar; raznašavec novic.

Neuigleitskrämerin, die, novičarica.

Neujahr, das, novo leto; verb. auch mlado leto; auf Neujahr, ob novem letu; nach Neujahr, po novem letu; das große Neujahr, Sveti trije kralji.

Neujährling, der, novoletnik.

Neujährs-, in Sigg. novoletni, noviga leta, k novimu letu, na novo leto.

Neujahrsfest, das, novo leto, praznovanje noviga leta.

Neujahrsgeſchent, das, dar, darilo za novo leto, koleda na novo leto (*poln.*).
Neujahrsmeſſe, die, novoletni smenj.
Neujahrsnmgang, der, žegnanje pohiſno.
Neujahrswnſch, der, voſčilo, voſilo, voſenje noviga leta ali voſčenje sreče k novimu letu.
Neuland, das, novina, nova zemlja, novi svet; f. übr. **Neubrud**.
Neulehrig, f. **Neugläubig**.
Neulich, *adj.* u. *adv.*, unidan, ne davno, v kratkem; der **neuliche**, undanji.
Neulicht, das, f. **Neumond**.
Neuling, der, novinec, novak.
Neumacher, der, prenavljuje, popravljač.
Neumarft, der, novi terg, novo sejmiſče.
Neumodiſch, *adj.*, po novi noſi, po novi ſegi, po novi, ſedanjí navadi, novomodén.
Neumond, der, das neue Licht, mlaj; auch nova luna, mlad ali nov meſec (*Gutm.* u. *serb.*), *serb.* a. mena; *russ.* novolanje; es wird Neumond, meſec ali luna ſe mladi (*Gutm.*).
Neun, *num. card.*, devet; neun Männer, devet moſ, devetero moſ; vor neun Uhr, pred devetemi; nach neun Uhr, po devetih, po deveti uri; neun Tage, devet dni; Einer aus nennen, eden izmed devetih, izmed deveterih, nach V. devetak; je neun Äpfel, vsak po devet jabelk; ſeinen neun Brüdern, ſvojím devet bratam.
Neun, die, devetica, devetka, nach M. auch devetérka.
Neunauge, das, (*Petromyzon fluviatilis*), nach M. piſkur, nach *Gutm.* ſvelčica, nach *Sul.*, dem *Russ.* u. *Poln.* minoga.
Neune, die, f. **Neun**, die, *pl.* ein Collegium von neun Perſonen, nach V. devetaki; Einer aus dieſen, devetak.
Neuned, das, devetovogelnik, devetokotje.
Neunedig, *adj.*, na devet voglov, devetovogelen, devetokoten.
Neuner, der, f. **Neun**, die, als Münze, devetak; die **Neuner**, *pl.* f. **Neune**, *pl.*
Neunerlei, *adj.*, devetér, deveteroverſten, devet sort; **neunerlei** Samen, devetero ſeme.
Neunfach, *adj.* u. *adv.*, deveteren, devetkraten, deveterostrok, devetkrat, das **Neunfache**, devetkrat toliko.
Neunfältig, *num.*, devetérnat.
Neungleich, **Neunheil**, f. **Bärſapp**.
Neunhundert, *num. c.*, devet ſto, in andern ſlav. M. devet ſet.
Neunhundertel, das, devetſtotina.
Neunhundert, *adj.*, devetſtokrat.
Neunhundertſte, *num. ord.*, devetſtoti, devetſtotni.
Neunjährlg, *adj.*, devetleten, v devetih letih; ein Neunjährlger, devetletnik; eine Neunjährlge, devetletnica.
Neunjährlch, *adv.*, na deveto leto, vsakih devet let, vsako deveto leto.
Neunſtrawurzel, f. **Enſtattig**.
Neunmal, *adv.*, devetkrat, devet potov.
Neunmalig, *adj.*, devetkraten.
Neunmännrlg, *adj.*, (*bot.*) devetomoſen.

Neunmonatlich, *adj.*, devetmeſečen, devet meſcov, vsacih devet meſcov.
Neunmörder, f. **Neuntöbter**, **Horniß**.
Neunpfündig, *adj.*, devetſuntén, devet ſuntov, devet liber.
Neunſeitig, *adj.*, devetoſtran.
Neunſilbig, *adj.*, devetozložin.
Neunſtimmig, *adj.*, devetoglasen.
Neunſtündig, *adj.*, devet(ih) ur.
Neuntägig, *adj.*, devetodaeven, devet(ih) dni.
Neuntäglch, *adv.*, vsakih devet dni.
Neuntauſend, *num. card.*, devet tiſoó.
Neuntauſendſte, *num. ord.*, devettíſoáni.
Neunte, *num. ord.*, deveti; zum neunten Male, devetió; der neunte März, deveti dan ſauſca.
Neuntehalb, *adv.*, oſem in pol, poldeveti.
Neuntel, das, devetinka, devetina.
Neuntes, *adv.*, devetió, v deveto.
Neunthalb, f. **Neuntehalb**.
Neuntheilig, *adj.*, devetér, iz devetih delov.
Neuntöbter, der, der ſleine, (*Lanius colurio*), ſrakopér, mali ali rujavi ſrakopér, nach M. auch ſetnica, *russ.* ſorokoput; der groſſe, (*Lanius excubitor*), veliki ſrakopér.
Neunwöchentlich, *adj.*, vsacih devet tednov, vsaki deveti teden.
Neunwöchig, *adj.*, devet tednov, devette-densk.
Neunzählig, *adj.*, deveterozobat, z deveterimi roglji.
Neunzeh(e)n, *num. card.*, devetnajſt.
Neunzehner, der, devetnajſtica, devetnajſtka.
Neunzehnerlei, *adj.*, devetnajſtér.
Neunzehnfach, **Neunzehnfältig**, *adj.*, devetnajſtérnat, devetnajſtkraten.
Neunzehnjährlg, *adj.*, devetnajſtleten.
Neunzehnmahl, *adj.*, devetnajſtkrat.
Neunzehntauſend, *num. card.*, devetnajſt tiſoó.
Neunzehnte, *num. ord.*, devetnajſti.
Neunzehntel, das, devetnajſtiaka, devetnajſtina.
Neunzehntenſ, *adv.*, devetnajſtió, devetnajſto.
Neunzehnthalb, *num.*, oſemnajſt in pol.
Neunzig, *num. c.*, devetdeſet, devetdeſetero (n. pr. vol); in St. auch devetred.
Neunziger, der, devetdeſetak, devetredak, devetdeſetletnik, ſtarček v devetdeſetih letih; die **Neunzigur**, devetdeſetlica, devetdeſetka; (*Wein*), vino od leta tiſoó ſedem ſto in devetdeſet.
Neunzigerin, die, eine 90 Jahr alte Frauſperſon, devetdeſetletna ſtarka, devetdeſetnica, nach V. devetdeſetka.
Neunzigerlei, *adj.*, devetdeſetór, devetdeſetoverſten.
Neunzigſach, *adj.*, devetdeſetér.
Neunzigfältig, *adj.*, devetdeſetérnat, devetdeſetogub, devetdeſetostrok.
Neunzigjährlg, *adj.*, devetdeſetleten.
Neunzigjährlch, *adv.*, vsacih devetdeſet let.
Neunzigmal, *adv.*, devetdeſetkrat.

Reunzigmalg, *adj.*, devetdeseterokraten, devetdesetkraten.

Reunzigpfänder, *der*, devetdeset fantar.

Reunzigste, *num. ord.*, devetdeseti.

Reunzigstel, *das*, devetdesetinka, devetdesetina.

Reunzigstens, *adv.*, devetdesetič, (*v*) devetdeseto.

Reunzigstündig, *tätig*, wüchig, *adj.*, (*od*) devetdeset ur, dni, tednov.

Reunzigtausend, *num. card.*, devetdeset tisoč.

Reunzigzöllig, *adj.*, (*od*) devetdeset palooov. Reunpfänner, *der*, sol iz nove ponve.

Reurent, *das*, f. Reubruoh.

Reurode, *die*, f. Reubruoh.

Reusaf, *der*, novi posestnik.

Reuschein, f. Reumond.

Reustadt, *die*, novo mesto.

Reusüchtig, *adj.*, novoželjen, hrepeneč po novini ali premeni.

Reusüchtigkeit, *die*, novoželjnost, novotarstvo f.

Reustamentlich, *adj.*, nove zaveze, noviga zakona, novozakonsk, novozavezen.

Reuthum, f. Reuerthum.

Neutral, *adj.*, nobenostran, nobenostransk, nikamern, nikakov, nobenoplaten (*Gutem*), neutralen; ich bin neutral, z nikomur ne vlečem, z nikomur ne potegujem, nisim ne te ne une strani; f. a. Unpartheilich, Theillos.

Neutralisiren, *v. a.*, (*chem.*), ukrotiti, krotiti, ubraniti, da se kdo ne poprime nobene strani, pristop k kaki strani ubraniti.

Neutralität, *die*, nobenostranost, nikamer-nost (*V.*), neutralnost; bewaffnete Neutralität, na bran pripravljena nobenostranost.

Neutralisalz, *das*, ukrotena sol; *poln.* sol obojjetna.

Neutrum, *das*, nach dem *Russ.* srednji spol; *poln.* nijaki rodzaj.

Neuberjüngt, *adj.*, ravno pomlajen, pomlajen.

Neuberlobt, *adj.*, novozaročen.

Neuvermählte, *der*, zenin, ravno oženjen, novoženjenec; *die*, nevesta, novoudana, ravno omožena.

Neuvogel, f. Schneeammer.

Neuwelt, *die*, novi svet; sedanji svet ali rod.

Neven, f. Nefse.

Neuritisch, f. Nervös.

Neurologie, f. Nervensehre.

Nexus, f. Zusammenhang, Verbindung; (*nexus subditelae*), vez ali zveza podložstva, podložnosti (pod grajščino); *ex nexu* lassen, ne vtikati v kaj.

Nibbe, f. Schnabel.

Nische, f. Nische.

Nichel, f. Naden.

Nicht, *der*, f. Stüttenicht, *poln.* dymna żużel, tucya.

Nicht, *adv.*, ne; er kommt lange nicht, dolgo ga ni; sie sehen den Falken nicht, ne vidijo bruna; er ist nicht gestorben, ni umorl; treibe die Schafe auf die Weide, ženi ovce past;

heute treibe die Schafe nicht auf die Weide, danas ne goni ovac na pašo; gehe hier nicht, ne hodi mi tod; nicht nichts, sondern viel, ne nič, temuč mnogo; nicht nur, sondern auch, ne le, ne samo, temuč tudi, ampak tudi, f. übr. Sondern; zu nichte machen, v nič djati, devati, na nič spraviti, spravljati, uničiti (*V.*), uničevati, končati, končevati, i. t.; mit nichten, ne; mit nichten, sondern er soll Johannes heißen, ne tako, ne tega, ampak Janex naj se imenuje; gar nicht, celo ne; ganz und gar nicht, durchaus nicht, nikakor ne, kratko nikar ne, po nobeni ceni, po nobeni meri ne; der Himmel wolle es nicht, varuj Bog! Bog varuj! Bog obvaruj, Bog ne daj; f. a. Behüten; ich sehe ihn oft nicht, velikokrat ga ne vidim; nicht besonders, nič kaj ne; ich sehe ihn nicht oft, ne vidim ga mnogokrat; er ist immer nicht zu Hause, wenn ich zu ihm komme, vselej ga ni, nikoli ga ni doma, kadar —; er will nicht, neće, neće; wenn ich nicht gekommen wäre, und zu ihnen nicht geredet hätte, so hätten sie keine Sünde, ako bi ne bil prisel, in (bi) jim ne (bil) govoril, ne bi greha imeli, ober bi greha ne imeli; es ist euch nicht unbekannt, ni vam neznano, ober znano vam je; wo nicht, wenn nicht, če ne, ako ne; daß nicht, da ne, da ne; ich darf nicht Wasser trinken, ne smem vode piti; nicht doch! nikar! nicht so, meine Kinder! nikar tako, otroci! nicht so böse! nikar tako jezo, tako hudo; weine nicht, nikar ne jokaj, und ne jokaj; oder auch in Imperativform, analog dem Jeli, jelite, na, nate; thut du nicht, nikari; thut ihr (zwei Männer) nicht, nikarita, (zwei Frauen), nikarite; thut ihr (*pl.*) nicht, thut Sie nicht, nikarite; nicht wahr? kaj ne? jeli? ali ne? nicht wahr ihr? (zwei Männer), jelita? ihr (zwei Frauen), jelite? nicht wahr? (ihr *pl.* Sie), jelite?; ich sehe ihn nicht ungern, ne vidim ga nerad; es ist nicht mißlungen, nach *V.* ni šlo po nesreči; es ist nicht anders, ni drugač; ni druga; taka je; warum nicht? čemu ne? zakaj ne? warum nicht gar? kaj pa še? wie ruhig würde ich jetzt nicht einschlafen; kako mirno, lahko bi pač zdaj zaspal! meinst du etwa, ich wisse nicht, daß —, ali ne vem, kaj li (*V.*, nach Andern kali), da —; er ist nicht nur nicht sparsam, sondern auch ein Verschwender, ne le, da ni varčen, še prav zapravilivec je; zapravlja, ne pa da bi bil varčen; nicht lange darauf, malo po tem; ich habe nicht bald ein so flinkes Pferd gesehen, nisim z lepo vidil urnišga konjica; nicht nur die Israeliten, sondern auch die Welt bedurfte des Erlösers, vsemu svetu, ne le Izraelcam, je bilo treba Odrašenika (odrešenika); des Nachbruders wegen wird im Slov. das ne öfters wiederholt, z. B. du wirst der Hand Gottes nicht entgehen, ne boš ne odšel, ušel Božji roki u. dgl.; es behagt ihm nicht zu arbeiten, neće delati, delo mu ne diši; es war nicht anders, als sollte

die Welt untergehen, bilo je, kakor bi imel biti sodnji dan; nicht her, nicht hin, ne tje, ne sem; ni tje, ni sem; nicht minder, f. minder; auch dieser nicht, nach dem Serb. niti ta, ni ta; in der Zusammenfügung mit Hauptwörtern wird nicht im Slovenischen, zumal bei Hauptwörtern, die eine Person bedeuten, mit ne —, sonst auch mittelst eines, in der Bedeutung dem mit nicht verbundenen Worte entgegengesetzten Ausdruckes, am häufigsten jedoch durch eine entsprechende Auflösung gegeben, wie aus den ff. ersichtlich ist.

Nichtachtung, die, nečisljanje; dies war seinerseits ein Zeichen der Nichtachtung, s. tem je pokazal, na tem je bilo viditi, da (ga, je) ne čisla, spoštuje; zaničevanje.

Nichtanerkennung, die, nepohvala, nepriзнание.

Nichtannahme, die, nevtjetje.

Nichtbeachtung, die, Nichtbeobachtung, nepaz, nepaznje, nepazljivost, nemarjanje; zanemarjanje.

Nichtbildung, die, neomikanost, neotesanost.

Nichtchrist, der, nekristjan.

Nichtchristin, die, nekristjana.

Nichtdasein, das, nepričujočnost, nebitnost.

Nichtdenker, der, kdor se z mišljenjem ne peča.

Nichtdieter, der, nepesmenik; kdor ne zna ali ne more pesem skladati.

Nichte, die, in gerader Linie, f. Enkelin; in der Seitenlinie, f. Bruderskind; (weibl.), Schwestertochter.

Nichteinbringung, die, die Nichteinbringung der Klage in der festgesetzten Zeit hat den Verlust des Klagerrechtes zu Folge, ako kdo v odločeni dobi ne toži, ne vloži, ne poda tožbe, zgubi tožbino pravico.

Nichterscheinung, die, vor's Gericht, neprihod.

Nichtfreiwillig, f. Unfreiwillig.

Nichtgebrauch, der, neporaba; kader kdo česa ne rabi.

Nichtgedenken, das, nepomnjenje; pozabljeno, f. a. Amnestie.

Nichtgelehrte, der, nečen.

Nichtgemeinschaft, die, nevkupnost; raznost.

Nichthaltung, Nichterfüllung, die, nespolnjenje, zanemarjanje.

Nichtöflichkeit, die, neprijaznost, neprijadnost.

Nichtig, adj., nič (Gutm. u. V.), prazen, neveljaven, minljiv, zaničen, nevreden, nečimern; f. a. Eitel; nichtige Aussprüche, prazni izmisliki, izgovori; nichtig machen, uničiti, podreti, veljavo vzeti (razveljaviti); f. a. Annuliren; nichtig werden, veljavo zgubiti; für nichtig erklären, izreči, da kaj ne velja; der unsern nichtigen Leib verklären wird, kteri bo premenil naše revno telo, (Filip. 3. 21.).

Nichtigklärung, die, izrečenje, da kaj ne velja.

Nichtigkeit, die, ničnost, neveljavnost,

praznost, minljivost, nestanovitnost, nečimernost; die Nichtigkeit seiner Behauptung ist Jedermann klar, vsacimu je očitno, da, kar on terdi, nima nikake podstave, da nič ne velja; bei sonstiger Nichtigkeit, ker bi sicer delo bilo ničeno, neveljavno, ker bi ne imelo nikake veljave.

Nichtigkeitsbeschwärze, die, pritožba (zavolj) ničnosti.

Nichtkennner, der, neznavec; kdor reči ne pozna, ne zna; nevedenec.

Nichtleiter, der, (phys.), neprevodnik.

Nichtmensch, der, nečlovek.

Nichts, adv., Nichts, das, nič, nach Gutm. auch nika; niſter; mit nichts, nach V. z ničim; aus Nichts wird nichts, iz nič ni nič; zu Nichts werden, v nič priti; ich weiß von Nichts, nič (ničesar) ne vem; mein früheres Nichts, moje prvo nič, prejšnje nič; es ist nichts, nič ni; er taugt zu Nichts, on ni za nič, ni za nobeno rabo; es taugt zu Nichts, nič ne zaleže, ne odverne, ne izda, ne rabi; dieß ist wie Nichts, to in pa nič; wenn es weiter nichts ist, če ni drugziga, kakor to; meine Freude ist in nichts zertronnen, moje veselje je splavalo po vodi; für Nichts achten, f. Geringschätzen; es gericht ihm an Nichts, (eulg.) drugziga mu ne manjka kakor pričijiga mleka; er hat mir nichts gegeben, nič mi ni dal, besser ničesar mi ni dal; nichts desto weniger, minder, pri vsem tem, z vsem tem, vender, nach V. u. M. niſter manj; besser etwas als nichts, boljſi nekaj kakor nika; boljſi bobova ſlama, kakor prazne jaſli; nichts darnach fragen, ne vpraſati po čem; ne marati za kaj; gar nichts, celo nič, čisto nič, prav nič, nič pa nič; wo nichts ist, hat der Kaiser sein Reich verloren, kjer nič ni, ſe huda ura ne vzame, (ſe cesar nič vzeti ne more); das Nichts ist für die Augen gut, nič je dobro za oči (Spr.); bei Gott ist nichts unmöglich, pri Bogu ni nič nemogoče; ich habe nichts zu trinken, nimam kaj piti; gar nichts, ne stvarce, ne trohe, nikaſ trohice (troſice), ne cempere; das hat nichts zu ſagen, to nič ne de; mir nichts, die nichts, meni nič, tebi nič; ne to, ne uno; brez praviga vzroka; mit ihm ist nichts anzufangen, z njim ni nič opraviſi, početi; es geht nichts darüber, čez to, nad to ni nič.

Nichts, das, die Null, ničla, ničica.

Nichtsbedeutend, adj., brez vse cene; kar nič ne pomeni, nepomennljiv, nevažen.

Nichtſchuld, die, nedolg.

Nichtſein, das, nebitje, nebitnost.

Nichtſgültig, adj., neveljaven, za nič.

Nichtſtenuer, der, neznanič.

Nichtſenſ, Nichtſenſe, Nichtſenſig, adj., nevreden, nepriden, za nič; das ist nichts-ung, to ni za nič, to in pa nič; ein Nichts-ungiger, nihče, nič, nič od človeka.

Nichtſthuer, der, postopač, pohajkovavec; kdor nič ne dela in roke križem derži; f. Mißgänger.

Nichtſthueri, die, pohajkovanje, nedelo.

Nichtswerth, *adj.*, nič vreden, ničien; ein nichtswerth Mensch, zanikernik, zanikernez, clovek, ki betve ne velja; malovrednež. **Nichtswisser**, *der*, nevednež, puhloglavec. **Nichtswürdig**, *adj.*, nič vreden, zanikern, negoden, kar ni nič prida, nič ne velja; er ist nichtswürdig, ni nič vreden, ni nič prida; er ist ein nichtswürdiger Mensch, ničesar ni z njim, nič ne velja, ni piškaviga oreha vreden; ein Nichtswürdiger, zanikernik, spridenec; *russ.* negodjaj. **Nichtswürdigkeit**, *die*, nevrednost, ničnost, zanikernost, bei *Gutem*. ničvrednost; nevredno, gerdo djanje.

Nichtthat, *die*, opušenje, opušenje dela. **Nichttheilnahme**, *die*, neudležba, nodelžnost; seine Nichttheilnahme geht daraus hervor, da se on tega ni udeležil, vidi se iz—. **Nichtübung**, *die*, opuščeno, opuščeno vajeenje, delo.

Nichtweiter, *das*, nedalj(e).

Nichtwissen, *das*, nevedenje, nevednost.

Nichtwollen, *das*, nehotenje, nehotnost; im Falle des Nichtwollens, ko bi ne hotel.

Nichtzahlung, *die*, neplačanje, neplačilo; im Falle der Nichtzahlung von Seite des Hauptschuldners, ko bi poglavni dolžnik ne plačal.

Nick, *der*, pokim(anje); *f. a.* Rippe; Genick.

Nickel, *der*, ein verächtlicher Mensch, gerdoba, gerdavä, nesnaga, nedečad; ein liebliches Frauenzimmer, vlačugarica, zanikernica, ciska*; ein Halbmetall, (nicolum), nikelj.

Nickelblume, *die*, nikeljnov cvet.

Nickelerz, *das*, nikeljnova ruda.

Nicken, *v. n.*, mit dem Kopfe, kinniti (*M.*), kimati, kinkniti, kinkati, (nach andern *sl.* *M.* kiti, kiniti, kivati); auch zmajati, majati, potresti, potresati z glavo, (mit dem Kopfe schütteln), ein wenig, pokinkati, pokimati; Einem nicken, (zum Zeichen der Bejahung), prikimati komu, priterditi z glavo; schlummern, zadremati, zakimati, dremaje kinkati z glavo; mit den Augen nicken, treniti, trepniti, trepati, migniti, migati z očmi, auch zmeti (*Zal.*); *v. a.*, *f.* Neigen; kimaje pokazati kaj.

Nicker, *der*, kimavec, kdor z glavo kima, kinka; kimanje z glavo; dremek.

Nickfang, *f.* Genickfang.

Nickstuhl, *der*, *f.* Lehnstuhl.

Nick, *adv.*, nikoli, nikdar, *n. Gutem*. a. nikdaj; *f. a.* Niemals; nie wird (siner), nikdar ne bo nobeden —; er bekommt nie irgendwo etwas, nikoli nikjer nič ne dobi; er wird nie reich, bode bogat, kadar pes rogat.

Niece, *f.* Nichte.

Niedel, *f.* Nahtm.

Nieden, *adv.*, zdoalej; *f.* Nienieden.

Nieder, *adj.*, nizke; niedere Gegen, nizki kraj, nizava, etwa auch dolensko; ein niederes Haus, nizka hiša; der Würde, dem Range nach, mali, auch nizji, (nicht nizke); niedere Jagd, niedere Behörde, Geistlichkeit, Schulen u. s. f., mali lov, mala ali nizji oblast, mala, auch nizji duhovšina, male sole i. t. d.; Hohe und Niedere, mali in ve-

liki; der niedere Adel, mala gospoda; niederen Standes, nizkiga, borniga stanu; im moralischen Verstande, nevreden, poreden itd. niedere Verläumder, nesramni obrekovavci; *f. äbr.* **Niedrig**; niedere Metalle, nizji, manj vredne kovine; der Haß der Niedern, sovraštvo nizjih (do vizjih), podložnih; *adv.*, doli; den Garten auf und nieder laufen, po vertu gori in doli tekati; nieder mit ihm, verzite, potlačite ga na tla; posekajte ga!; in den Zusammensetzungen mit Zeitwörtern, po —, pri —, se —, za —, s — ober z —, zuweilen mit dem Beisage, na tla, k čemu (nize stoječimu), navdol, unflavisch, doli; *f. a.* die mit Herab, Herunter, zusammengef. Zeitw.

Niederbeben, *v. n.*, tresoč se pasti na kaj.

Niederbegeben, *sich*, *f.* Herabbegeben, *sich*.

Niederbeissen, *v. a.*, s klanjem spraviti na tla.

Niederbeten, *f.* Herabbeten.

Niederbetten, *v. a.*, položiti kam, kakor na posteljo.

Niederbengen, *v. a.*, upogniti, auch pripogniti, pripogibati, pripogovati navdol, k tlam; demüthigen, ponižati, poniževati; vom Schmerz niedergebeugt, pobit, potlačen, prevzet od žalosti, prihuljen, žalost ga je zvila, sključila.

Niederbiegen, *f.* Herabbiegen.

Niederbitten, *f.* Herabbitten.

Niederblasen, *v. a.*, popihniti, popihati na (tla).

Niederbliden, *v. n.*, oči pobesiti, v tla, pod se pogledati.

Niederblinken, *f.* Herabblinken.

Niederbohren, *v. a.*, presuniti in povaliti na tla.

Niederbord, *der*, nizji bok ali ostenek ladije.

Niederbrausen, *f.* Herabbrausen.

Niederbrechen, *v. a.*, podreti, podirati, polomiti, razdjati, razrušiti (in zvaliti na tla); *v. n.*, *f.* Niederfallen.

Niederbrechung, *die*, polom, podertje.

Niederbreiten, *v. a.*, pogerniti, razgerniti po tleh.

Niederbrennen, *v. n.*, pogoreti, do tal pogoreti, zgoreti (vse); *v. a.*, požgati, požigati, sežgati, popaliti do tal.

Niederbringen, *v. a.*, prinesiti, prinašati, spraviti, spravljati na tla, pod se i. t. d.

Niederbröckeln, *v. n.*, drobeč se pasti (na tla).

Niederbücken, *sich*, *v. r.*, auf die Erde, pripogniti se, pripogovati, ober pripogibati se, (da se kaj pobere, vzdigne), nagniti se, nakloniti se.

Niederbüscheln, *f.* Niederschießen.

Niederdeutsch, *adj.*, dolnonemsk.

Niederdeutschland, *das*, dolno ali severno Nemsko, dolnji Nemci.

Niederdonnern, *v. n.*, zagermeti na nize stoječiga, z germenjem telebiti, pasti; *v. a.*, z gromam, z germečim glasam podreti, zvaliti, ubiti.

Niederdrängen, **Niederdringen**, *f.* Herabdrängen, Herabbringen.

Niederdrücken, v. a., potlačiti, navdol, v. n. iz tlačiti, pritisniti, pritskati na tla; polomiti, tiščati, tisati; unterdrücken, tlačiti, zatirati, gnjesti; f. a. **Niederbengen**.

Niederdruden, f. **Duden**.

Niederdrüsen, v. n., smeti priti, iti navdol.

Niedere, die, nizava; f. **Niederung**.

Niederreiten, f. **Herabreiten**.

Niederfahren, v. a., navdol voziti, peljati a vozati; zu Boden werfen, povoziti koga; v. n., spustiti se, spuščati, spuhati se, zagnati se navdol, na tla siniti, švigniti; zur Grube niederfahren, umreti, pod zemljo priti; Christus ist niedergefahren zur Hölle, Kristus je šel, stopil pred pekel.

Niederfahrt, die, vožnja na vzdol; hod v predpekel.

Niederfall, der, pad, popadanje na tla.

Niederfallen, v. n., pasti, padati, telebiti na tla; alle fallen nieder auf das Angesicht, vsi popadajo na obraz, pasti pred koga; auf die Knie fallen, poklekati, poklekovati, nach dem Poln. pasti na kolena; unter der Last niederfallen, zgruditi se, zverniti se, zvaliti se na tla pod težo; waidm. das Feldgeschlagel fiel nieder, ptiči so se spustili na tla.

Niederfallen, v. a., posekati, posekovati, podreti, povaliti, zvaliti na tla; in der Chemie, napraviti, da se usede, spraviti na dno; f. a. **Präcipitiren**.

Niederfällig, f. **Sachfällig**.

Niederfegen, v. a., omesti, ometati, ostergati na tla.

Niederfeuern, f. **Niederschießen**.

Niederfinden, f. **Herabfinden**.

Niederflammen, f. **Herabflammen**.

Niederflattern, **Niederfliegen**, v. n., sferfrati, sferfrati, zleteti, leteti na tla.

Niederflehen, v. a., sprostiti n. pr. blagoslov Božji na koga.

Niederfließen, v. n., teči navdol, na tla, f. a. **Herabfließen**.

Niederführen, f. **Herabführen**.

Niederfüllen, v. a., (mont.), spravljati iz jame kamenje.

Niedergabeln, v. a., z vilami prehosti in zvaliti na tla.

Niedergassen, v. n., zijati na koga (nize stokejga).

Niedergang, der, (der Sonne), zahod, zapad, zaton solca; beim Niedergange vom Berge, ko smo šli z gore nazaj, navdol; zahodnji kraji; f. a. **Niederfahrt**.

Niedergebeugt, f. **Niederbengen**.

Niedergebeugtheit, **Niedergedrückttheit**, die, pobitost, klavernost, otožnost, prihujenost.

Niedergehen, v. n., iti, hoditi z višave navdol; von der Sonne, zaiti, zahajati, iti za goro, za morje, v zaton, za Božjo gnado, nach V. zakermati. böhm. zapadati; f. a. **Sinken**; **Herabfließen**; es geht nach nieder, persi.

Niedergelangen, v. n., priti na (tla).

Niedergerecht, das, mala, nižji sodnija; waidm. mala nastava.

Niedergeschlagen, adj., pobit, klavern, otožen, žalostin.

Niedergeschlagenheit, die, pobitost, klavernost, žalost, otožnost.

Niedergießen, v. a., zliti, liti na tla; v. i., es gießt nieder, lije, da je groza, curkama gro dež.

Niedergleiten, **Niederglitschen**, f. **Herabgleiten**.

Niedergreifen, v. n., poseči, seči, segati po kaj na dol.

Niederhaben, v. a., er hat ihn nieder, pod se ga je spravil.

Niederhaden, f. **Niederhauen**.

Niederhageln, v. n., leteti kot toča na tla.

Niederhalten, v. a., s kljuko potegniti do tal.

Niederhalten, v. a., deržati pri tleh, nizko deržati; zaderževati koga, ne dati mu vzdigniti se, na tesnem imeti, zavirati.

Niederhangen, v. n., navzdol, k tlam viseti, majati (majim).

Niederhaufen, v. a., razpihniti, popihniti.

Niederhauen, v. a., Bäume, posekati, posekavati, podreti, podirati, porobiti; Feinde, pobiti, pobijati, potolči oder potleči, auch posekati.

Niederheben, v. a., sneti in na tla postaviti.

Niederhelfen, f. **Herabhelfen**.

Niederherrschen, v. a., zapovedovavno zakricati na nize stoječe.

Niederhinken, v. n., navdol šantati.

Niederhoden, v. n., počeniti, počepniti, počepati, čepeti, pohretiti se, nach Jarn. ničati.

Niederhoder, der, počepuh; — in, počepulja.

Niederholder, **Niederholunder**, f. **Altich**.

Niederholz, f. **Unterholz**.

Niederhüpfen, v. n., skakljati navdol.

Niederjagd, die, mali lov.

Niederjagen, v. a., goniti navdol, goniti, da cepne.

Niederlammern, v. a., počesati, česati navdol.

Niederlämpfen, v. a., pobiti, v boji zvaliti na tla.

Niederlauern, f. **Niederhoden**.

Niederlehen, v. a., pomesti navdol.

Niederlappen, v. n., kippend niederfallen, omahniti, omahovati, f. übr. **Rippe**.

Niederlappen, v. a., spustiti, odkleniti, f. a. **Abklappen**.

Niederleiden, f. **Unterleiden**.

Niederklettern, v. n., plaziti navdol.

Niederklappen, v. a., sklepati na tla.

Niederknien, v. n., poklekati, poklekati (kleniti), poklekovati.

Niederknien, das, poklek (ovanje).

Niederkühlen, v. a., einen Weiser, nach V. skuhati kopo.

Niederrollern, v. n., valuckati se navzdol.

Niederkommen, v. n., f. **Herabkommen**; entbunden werden, otroka imeti, poroditi,

roditi, razločiti se; v otročjo posteljo priti.
 f. äbr. Entbinden.
Niederkönnen, f. Herabkönnen.
Niederkrachen, v. n., zahrúšcatiti in telebiti na tla.
Niederkriechen, v. n., lesti navzdol.
Niederkriegen, f. Niederbringen.
Niederkriechen, v. a., začekati, načekati.
Niederkunft, die, porod. f. Entbindung; prihod z visjiga kraja; ihre Niederkunft ist nahe, nach *Gutsm.* k otroku se joka.
Niederlächeln, **Niederlachen**, v. n., smehljati se, smejeti se na nize stoječiga.
Niederlage, die, f. Hinterlegung, Depositum; im Kriege, pobitje, pobjo, zguba boja, bitve, razbitje, nach *and. slav.* M. poraz, poraženje; sie beibringen, potolči, pobiti, otestiti; das Darniederliegen, bolezen; Vorrathshaus für Waaren, hranisce, hranise, zaloga, založisce; založise, böhm. u. poln. skladi.
Niederlagern, v. n., poloci po tleh.
Niederlagsgebühr, die, založnina.
Niederlagsverwandte, der, sozaložnik.
Niederland, das, im Gegensatze des Oberlandes, dolensko, nizava, dolnja dežela.
Niederländer, der, dolence, (eig. zunächst Unterländer).
Niederländerin, die, dolenka.
Niederländisch, adj., im Allgem. dolensk (eig. unterfränkisch).
Niederlangen, f. Niedergreifen.
Niederlaß, der, spustek; f. Colonie.
Niederlassen, v. a. u. r., spustiti, spuščati, spusati koga, se (navdol); am Seile, po vervi spustiti (v brezen); sich häuslich niederlassen, useliti se, naseliti se, udomiti se, nastaniti se kje; izvoliti si stanovalisce, stanovalise; sich niederlegen, sestiti, vsediti se, vsediti se, sedati; lassen Sie sich nieder, sedite, vsedite se.
Niederlassung, die, spustek, spuščanje, spušanje; uselitev, naselitev, nastanjenje, izbor stanovališca, stanovašica; f. a. Colonie.
Niederlassen, v. n., teči navdol; v. a., v teku povaliti, podreti koga.
Niederlegen, v. a. u. r., položiti, polagati, odložiti, odlagati, pokladati na tla; eine Last, zdeti, zdevati; sich niederlegen, (auf die Erde), leči, uleči se, (na tla, na zemljo); sich in das Bett legen, leči v posteljo, spat iti; sich öfters niederlegen, nach Art der Kranken, polegati; ein Kind niederlegen, in das Bett, položiti otroka (spat, v posteljico ali zibel); etwas bei Jemanden niederlegen, shraniti, hraniti pri kom; f. a. Hinterlegen, Aufbewahren; die Waffen niederlegen, orožje odložiti, na stran položiti, od sebe djati, raz se djati; fig. pomiriti se; ein Amt niederlegen, službo pustiti, od sebe dati; odpovedati se, odreči se službe, russ. u. poln. složit; Waaren, shraniti, v zalogo dati.
Niederlegung, die, polozenje, odloženje, odlaganje.
Niederlenken, v. n., kreniti, nagniti, obrniti, voditi navdol.

Niederlesen, f. Herunterlesen.
Niederlenken, v. n., posvetiti komu (navdol gredočimu).
Niederliegen, v. n., na tleh, na zemlji ležati, nizko ležati; der Handel liegt ganz nieder, kupčija je prišla na nič, je zastala, nehala; f. a. Darniederliegen; v. a., poležati, ležé potlačiti, pomeckati.
Niederladen, f. Herabladen.
Niedermachen, v. a., f. Niederlassen; die Krämpfe eines Gutes niedermachen, okrajce, krajevce navdol zavhati, pobesiti; niederhauen, posekati, pod meč djati, pobiti vse; mit dem Säbel, posablati vse; Jemanden beschimpfen, zdelati, zdelovati koga; f. a. das gewöhnlichere: Heruntermachen.
Niedermachen, v. n., pokositi, poseči; fig. pobrati, vzeti vse, auch pokositi (n. pr. od smerti).
Niedermahlen, f. Zermalmen.
Niedermeheln, v. a., pomesariti, pomoriti, posekati, russ. umerševljat.
Niedermügen, v. n., želeiti priti na tla, navdol.
Niedermüssen, f. Herabmüssen.
Niedern, f. Erniedrigen.
Niederneigen, v. a., pripogniti, pripogibati, pripogovati k tlam.
Niedernöthigen, v. a., prisiliti, siliti koga da se vsede.
Niederpflügen, v. a., zorati, preorati, poorati.
Niederplätzen, **Niederplättern**, v. n., plusknati na tla.
Niederpressen, v. a., potlačiti, potisniti.
Niederpurzeln, v. n., prekucniti se in telebiti na tla.
Niederputzen, f. Niederblasen.
Niederrammeln, **Niederrammen**, v. a., z. B. ein Bett, pokomajšati, razgajšnati, razkopati posteljo.
Niederrasen, v. n., mit Gewalt niederfallen, pridivjati, lomastiti navdol; v. a., polamastiti; v divjem napadu podreti.
Niederrasseln, v. n., prizožljati, rozljati navdol; vöm Pferde, zrozljati s konja.
Niederrauschen, v. n., šumeti navdol.
Niederreiben, v. a., pograbit, grabiti navdol.
Niederreden, v. a., Ginen, koga prevpiti, koga z jezikam, z besedo pobiti, podreti, posekati.
Niederregnen, v. n., f. Herabregnen; v. a. die Blumen sind niedergereget, dež je evetice pobil, potolkel, utepel, pošibil, cvetice so pokinile od dežja.
Niederreißen, v. a., ein Gebäude, podreti, podirati, razdreti, razdirati, razvaliti, serb. porušiti, böhm. zboriti; niedergeissen, podert; der Baum ist niedergeissen, nach V. plot je verzelt, (verzelt, verzlo?); einen Ast vom Baume niederreißen, vejo odkrehniti, odčesniti, odtergati, odlomiti.
Niederreißen, das, podertje, podiranje, razdiranje.
Niederreiten, v. n., navdol jezdit, v. a.,

pojenzditi, pojahati, pojezdariti, s konjem povaliti, poteptati, pohoditi, pomandati, pojezditi.

Niederrennen, v. n., navdol dirjati; v. a., podirjati, podirjastiti, polomastiti, prevreči v diru, v teku.

Niederrieseln, v. n., šumljati navdol.

Niederringen, f. Besiegen.

Niederrinnen, **Niederrollen**, f. Herabringen, Herabrollen.

Niederrufen, f. Herabrufen.

Niederrütteln, v. a., pomakatati in prevreči.

Niedersäbeln, v. a., posablati, posekati, pomahati s sablo.

Niedersägen, v. a., prežagati in podreti (n. pr. drevo), z žago spraviti na tla.

Niedersaß, der, f. Bodensaß.

Niedersaufen, v. a., zaliti koga, ugonobiti s pijaco.

Niederschaffen, f. Herabbringen.

Niederschanderu, v. n., od groze zgruditi se na tla.

Niederschauen, v. n., oči pobesiti, v tla gledati.

Niederschaueln, v. a., skidati na tla.

Niederschmeinen, f. Herabschmeinen.

Niederschmecken, f. Herabschmecken.

Niederschmiden, v. a., Gott hat ihn zu uns niedergeschickt, Bog nam ga je poslal z nebes.

Niederschießen, v. a., durch Schießen, mit einem Schusse niederwerfen, ustreliti, s strelam ubiti, zvaliti na tla; s strelam podreti, razstreljati; v. n., sich schnell niederwärts bewegen, zagnati se, šiniti, n. pr. izpod oblakov na—

Niederschlag, der, das Präzipitat, kaliz (V.). usedlina; thesis, in der Russk, nach V. udar; **Niedersaß**, f. Bodensaß; der atmosphärische Niederschlag, padavina, spadlina iz ozračja.

Niederschlagen, v. n., in der Russk, nach V. udariti, udarjati, niederwärts, udariti, udarjati navdol; naglo telebiti, pasti, zverniti se na tla; terjusniti; v. a., pobiti, pobijati, potolči, zbiti; Einen niederschlagen, vzeti komu serce, ožalostiti ga, opariti, pobiti mu serce; niedergeschlagen, pobit; niedergeschlagenes Herz, pobito serce, oparjeno serce; das niedergeschlagene Wesen, pobito derzhanje, pobitost; in der Schmie, na dno vreči, usedlino napraviti, (vergl. die Rebenart, vino pod se meče), na dno spraviti; der Vär hat das Getreide niedergeschlagen, medved je povalil, potlačil, polomastil, pomečkal žito; eine solche Stelle im Getreide, valuh; eine Klappe niederschlagen, f. **Niederlassen**; den Blick, die Augen niederschlagen, oči pobesiti, pobežati, v tla pogledati, nach V. oči po sebi vreči, metati, poln. ocy spusćić; nach Ravn. poklapiti se (?); einen Baum niederschlagen, posekati, podreti drevo; f. a. **Herabschlagen**; die Wallungen, die Hitze, potolaziti, utaziti, umiriti, umanjšati; niederschlagendes Mittel, utaziło, potolaziło; die Hoffnung niederschla-

gen, up vzeti, jemati komu; der Hagel schlug das Getreide nieder, toča je žito pobila, potokla, pomlatila; das Obst niederschlagen, oklatiti, sklatiti; einen Beweis, spodbiti, spodbijati, ovreči; einen Proceß niederschlagen, pravdo odpraviti, etwa auch pobiti, konec storiti ji, zaukazati, da se ustavi, da se popusti.

Niederschlingeln, sich, v. r., viti se, vjugati se navdol.

Niederschleichen, v. n., lesti, plaziti se navdol.

Niederschleppen, f. Herabschleppen.

Niederschleudern, f. Herabschleudern.

Niederschlingen, **Niederschlingen**, v. a., požreti, požirati, pogoltniti; f. a. **Berschnitzen**.

Niederschlüpfen, v. n., šiniti, smukniti na tla.

Niederschürfen, v. a., srebniti, posrebat, srebat; poserkati, serkati.

Niederschmetteru, v. a., treščiti ob tla; v. n., terjusniti, telebiti na tla.

Niederschreiben, v. a., zapisati, napisati, pisati.

Niederschreien, f. Herabschreien.

Niederschreiten, v. n., korakati navdol.

Niederschütteln, v. a., otresti, potresti, tresti; den Schnee, sneg ograbiti.

Niederschwenken, **Niederschwimmen**, f. **Herabschwenken**, **Herabschwimmen**.

Niederschwingen, sich, v. r., spustiti se na perntah navdol.

Niedersegen, **Niedersehen**, **Niedersehnen**, sich, **Niedersehen**, navdol jadрати, na tla gledati, želiti si v nižavo, poslati navdol.

Niedersein, v. n., das Haus ist schon nieder, hiša je že poderta, je že zgorela.

Niedersinken, v. a., spustiti, spusćati, spuhati v globočino, v jamo, ins Wasser, utopiti, utapljati, pogrezniti; f. a. **Senken**.

Niedersehen, v. a. u. r., posaditi, posajati; auch postaviti, postavljati na tla; sich da und dort niedersehen, nach Art der Kranken, pokladati se, posedati; sich setzen, seten, sedati, vvesti se, vsedati se; posaditi se; von mehreren, gleichsam im Umkreise, razposesti se; setzen Sie sich nieder, sedite, vsedite se; eine Commission niedersetzen, komisijo, odbor postaviti, postavljati, moze postaviti, auch sostaviti komisijo.

Niedersicheln, v. a., požeti.

Niedersingen, v. a., Jemanden durch sein Singen zum Schweigen bringen, v petji ugnati, prepeti koga, nach dem Serb. nadpeti.

Niedersinken, v. n., im Wasser, (und zu Grunde gehen), utoniti, utopiti se, utapljati se, pogrezniti se, iti na dno, potopiti se; auf die Knie niedersinken, poklekni; aus Schwäche niedersinken, sesesti se (*Gutm.*), zgruditi se; in den Boden der Erde niedersinken, usaditi se, usajati se, udreti, udirati se; in der Luft, pasti, padati; die Nacht sank nieder, noč se je storila; die Sonne sank nieder, solnce je zašlo, je šlo za goro, v zaton.

Niederstehen, v. n., sesti, sedati, vsesti se, vsedati se, posaditi se; in der Kindersprache, počicati se; Jemanden niederstehen heißen, reči komu sesti, naj se vsede; mit Jemanden niederstehen, abmachen, unterhandeln, pogoditi, pogajati se s kom; v. a., posedeti, z. B. das Gras, travo posedeti, povaliti; sede potlačiti, pomečkati.

Niederstollen, f. Herabstollen.

Niederstrecken, v. a., metati na nize stoječe.

Niederstrecken, v. n., dirjastiti navdol; v. a., reitend niederwerfen, pojezditi, pojezdari, podirjastiti, polomastiti.

Niederstrecken, f. Herabstrecken.

Niederstrecken, v. n. u. a., pljaniti na tla.

Niederstücken, adj., nizkiga debela; niederstümmiges Holz, nizki les, mali les, prtilikovje, prtilikovci.

Niederstücken, v. a., poteptati, poceptati, pohoditi; mit dem Fuße auf dem Boden stampfen, z. nogo ob tla udariti, udarjati.

Niederständig, adj., nizek.

Niederstehen, v. a., prebosti, prebadati, presuniti, predreti koga in zvaliti ga na tla.

Niedersteigen, v. n., stopiti, stopati, iti navdol; niedersteigende Linie, f. Absteigen.

Niederstellen, v. a., postaviti, postavljati na tla, djati na tla; niedersetzen, posaditi na tla; niederlegen, položiti, polagati.

Niederstimmen, v. a., z. B. eine Geige, nižej, nizko ubrati, ubirati.

Niederstolpern, v. n., er stolperte nieder, spotaknilo se mu je, da je padel.

Niederstoßen, v. a., pahniti, suniti koga, da telebi na tla, podreti ga, pobiti ga; (nieder schlagen), durchbohren, mit dem Degen durchstoßen, prebosti, presuniti, predreti koga, da se zverne na tla; mit den Hörnern niederstoßen, pobosti koga.

Niederstrahlen, v. n. u. a., sijati na —.

Niederstrampeln, f. Niederstampfen.

Niedersträucheln, f. Niederstolpern.

Niederstrecken, v. a., zu Boden werfen, (na tla) vreči, metati, položiti; podreti ga, zverniti ga; na tla spraviti ga; sich niederstrecken, (v. r.), uleci se, zvaliti, stegniti se na tla; tödten, pobiti; die Segel niederstrecken, jadra, platna pobrati.

Niederstreifen, f. Beflegen.

Niederströmen, f. Herabströmen.

Niederstürzen, v. a., prekucniti, prekucovati, zverniti, zvracati, zvaliti, pahniti navdol; einen Kopf niederstürzen, pisker, loonec povezniti; v. n., prekucniti se, pasti, zvaliti se; ein Wolfenbruch stürzte nieder, oblak se je utergal, velik naliv je bil; auf die Knie niederstürzen, poklekni, na kolena se spustiti naglo, vreči.

Niedertanzen, v. a., die Schuße, s plesam pšedergniti, preplesati.

Niedertanzen, v. a. u. n., potopiti, potapljati koga, se.

Niedertanzen, das, potaplanje.

Niedertönen, v. n., rosi (na nize stoječe).

Niedertönen, sich, v. r., bei den Jägern, sich niederlegen, leci.

Niedertoben, **Niedertosen**, v. n., divjati navdol.

Niedertüchtig, adj., zaveržen, nizek, zanikern, nevreden, gerd, russ. podlyj; ein Niedertüchtiger, gerdež, zaverženec, nesramež.

Niedertüchtigkeit, die, zaverženost, nizkost, zanikernost, gerdoba.

Niedertrauen, f. Herabtrauen.

Niedertreiben, v. a., das Vieh niedertreiben, goniti na nize mesto; zu viel treiben, pregnati, presiliti z gonjo; die Saat niedertreiben, pohoditi z živino, goniti jo po setvi.

Niedertreten, v. a., pohoditi, poteptati, poceptati, pomandrat; die Schuße niedertreten, škorne pokrevljati, poteptati, pošvedrati, pošepetati, pošvertati.

Niedertinken, v. a., izpiti kaj; f. a. Niedertraufen.

Niedertümmern, v. a., razrušiti, razdjati.

Niederung, die, niza, nizava, nizina, dol, nizki svet, dolina, fleine, dolinica, (bei M. dnika?).

Niederwachsen, v. n., v tla rasti.

Niederwagen, sich, v. r., upati si iti navdol.

Niederwald, der, nizka hosta, nizkoplodni gojzd.

Niederwälzen, v. a., zavaliti, valiti navdol.

Niederwand, f. Beinsleid.

Niederwärts, adv., na dol, navzdol, navdol, navniz (M.), k tlam.

Niederwelt, die, dolnji svet.

Niederwerfen, v. a., na tla vreči, metati, zvaliti, zverniti na tla; v. r., sich vor Jemand niederwerfen, pasti pred koga, pred koga poklekni, na obraz pasti.

Niederwinken, v. n., pomigati komu, naj gre doli.

Niederwollen, v. n., hoteti (iti) navdol.

Niederwürgen, v. a., pogoltniti, požreti, požirati kaj; prijati koga za gerlo in vreči na tla.

Niederwüthen, v. n., divjati navdol.

Niederzerren, v. a., vleci koga na tla.

Niederziehen, v. a., na tla, navdol potegniti, potezati, potegovati, vleci, k tlam vleci; v. n., navdol pomikati se, iti.

Niederzwingen, v. a., das Essen, s silo požirati, siliti se pri jedi.

Niedlich, adj., f. Artig, Süßlich; ein niedlicher Vogel, drobna, predrobna ptičica; ein niedliches Gesicht, zala, berhka stvar; niedliche Speisen, slastne, osladne jedi, užitne jedi, f. a. Leder; sich niedlich kleiden, čedno, čisto oblačiti se, nositi se; ein niedliches Haus, prijatna hišica; ein niedlicher Garten, lep, prijeten vertiček.

Niedlichen, sich, v. r., zalšati se, lišpati se.

Niedlichkeit, die, drobnost, zalost, ličnost, berhkost; slastna jed.

Niednagel, f. Nietnagel.

Niedrig, adj., nizek; nicht erhöht vom Boden, prtiličen; ein niedriger Baum, nizko,

pridlično drevo; ein niedriges Wasser, plitva; majhna, negloboka voda; niedriger machen, ponizati, ponizovati; niedriger werden, ponizati se; f. a. Erniedrigen; niedrige Schulen, male šole; niedriges Wildpret, mala divjačina; niedrige Jagd, mali lov; niedrige Geistlichkeit, niedriger Adel, nizki duhovščina, duhovščina, mala gospoda; f. das gewöhnlichere Nieder; Sinen für niedrig halten, koga malo čislati; niedrige Stimme, tih glas; niedriger Preis, nizka cena; dober kup; niedrig spielen, za malo igrati; ein niedriger Mensch, gerdež, nizka duša, zaverzenec; ein niedriges Haus, pridlična, majhna hiša; niedrige Holz, mali les, pridličje, pritlikovec *pl.*; aus niedrigem Stande, nizkiga stanu, rodu; niedrige Schreibart, nizka, prosta pisava; niedriger Geist, gerda skopost.

Niedrigen, f. Erniedrigen.

Niedrigkeit, die, nizkost; nizava; nizko, gerdo djanje; aus der Niedrigkeit des Preises war schon zu erschen, po nizki ceni je bilo znati —.

Niedrigstämmig, f. Niederstämmig.

Niedrigung, die, zniževanje; eine niedrige Gegend, nizava, niza.

Niele, die, f. Schlingbaum.

Niemals, Niemals, adv., nikdar, nikoli, nobenkrat, ne enkrat ne; das wird niemals geschehen, to se bo zgodilo, kadar bo v petek nedelja (ad græcas Calendas), f. a. Nie.

Niemand, pron., nihče, ničee, nikdo, nobeden, noben, nikak človek; f. a. Kein; die Nacht ist Niemandes Freund, noč človeku neprijateljica; Niemanden gehörig, ničigarsen, nikogarsen; es ist Niemand zu Hause, ni nikogar, ni nobeniga doma; du bist ihm der Niemand, mara za te kakor za lanski sneg, kakor vrana za brodnika; das weiß Niemand, tega nihče, nobeden ne ve, nikdo; ich sehe Niemand, žive duše ne vidim; Niemand ist rein als Gott allein, le Bog sam je čist, vsi drugi smo grešni ljudje; Niemand von unsern Leuten, nihče, nikdo, nobeden naših; damit Niemand in die Grube falle, da kdo v jamo ne pade; Niemand Fremdes, noben tujec, tujico; Niemandes, nach dem *Altst.* u. and. *sl.* W. ničij; auch ničigarsen, nikogarsen.

Niepe, Nieper, f. Selt, Genau.

Niere, die, ledvica, obisti, in St. ribica, Nieren, obisti, ledvice, *altst.* obistija, *pl.* n., und ledvige, *pl.* böhm. ledvina; an den Pferden der Rückgrath zwischen dem Sattel und der Gruppe, ledja *pl.*, ledje *pl.*; die Gegend der Nieren am thierischen Körper, ledja *pl.*, ledje *pl.*; *mont.* okroglasta ruda; der Herz und Nieren prüft, ki gleda na misli in želje.

Nieren, in Bgan. ledvični, obistni.

Nierenanschnitt, der, ledvični izrezek.

Nierenbecken, das, ledvini jerin.

Nierenbeschwerung, die, bolečina v ledjih, obistna bolezen.

Nierenblutader, die, ledvična, obistna odvodnica.

Nierenbraten, der, ledvična ali obistna pečenka, nach V. a. pečeno ledje, *poln.* gornica, poledzwica; pečenka z obistjo.

Nierenentzündung, die, vnetica, vnetje ledvie, vnetje obisti; er hat die Nierenentzündung, ledvice, obisti so se mu vnele.

Nierenfett, das, ledvična mast, obistna tolsča, tolsia.

Nierenformig, adj., ledvičast, okroglast.

Nierengeschwür, das, ugnjida na ledvici, obisti(h).

Nierengries, der, ledvični, obistni pesek.

Nierenhaut, die, ledvična, obistna koža.

Nierenkrank, adj., na ledvicah, na obistih bolan, bolnih ledvie.

Nierenkrankheit, die, obistna bolezen.

Nierennerve, die, ledvična, obistna čutnica.

Nierensand, der, f. Nierengries.

Nierensaugader, die, obistna sesavka.

Nierenschlagader, die, ledvična, obistna privodnica.

Nierenschmalz, das, ledvična zabel, ledvična zabela; ledvična raztopljen mast.

Nierenschmerz, f. Nierenbeschwerung.

Nierenschnitte, f. Poffesen.

Nierenstein, der, ledvični kamen.

Nierenstolle, f. Nierenschmalz.

Nierenstück, das, ledje (V.), kos mesa z ledvice ali obistjo.

Nierenstucht, die, ledvična ali obistna bolezen, nach V. bolezen na ledjih.

Nierenstüchtig, adj., na ledvicah bolan.

Nierentalg, das, loj okoli ledvie.

Nierenweh, das, f. Nierenbeschwerung.

Niesche, f. Abhängig (sanft).

Nieschel, f. Schopf.

Nieschblatt, Nieskraut, das, f. Bertram; Gichtkraut; Gnadenkraut; Maiblume; falsches Nieskraut, f. Raneypfeffer.

Nieseler, der, gognjač, hohnjač.

Nieseln, v. n., gognjati, f. Nieseln; sein regnen, (West. Pr.), persati, (persi, im Böhm. für: regnen überh.); nieselnd, näselnd, gognjav, hohnjav.

Niesemittel, das, pomoček za, zoper kihanje.

Niesen, v. n., kihniti (einmal), kihati, bei Gutm. u. russ. a. čihati; niesend wohin kommen, prikihati kam; den ganzen Tag hindurch nieseln, ves dan prekihati; ich werde dir etwas nieseln, (*vulg.*, als v. a.), boš lizal.

Niesepulver, das, kihavni prah, kihalo.

Nieser, der, Siner der nieset, kihalč, kihavt, kihavee, kihalo; ein einmaliges Nieseln, kih, kihjenje.

Nieserin, die, kihavka.

Nieserlich, adj., kihav; es ist mir nieserlich, kihati se mi hoče.

Niesersucht, die, kihavost, kihavica.

Niesewurz, die, (Helleborus), teloh, n. V. telog, a. zavlačni koren, zavlačnik, n. Dainko kihavka, coll. n. Gutm. telovje; russ. čemeriknik; weiße Niesewurz, (Veratrum), čemerika; (Veratrum nigrum), čemerika radeočetna; falsche Niesewurz, f. Feuerrose; sie

einem Vieh durchziehen. nach V. telog zavleči, oder s telogom zavleči živini.

Niesewurzel, die, f. Niesewurz.

Nießbar, adj., užiten.

Nießbrauch, der, Nutznießung, (Ususfructus), užitek, uživanje; den Nießbrauch von etwas haben, imeti užitek od česa, uživati dohodke; *poln.* użytkowanie.

Nießbrauchen, v. a., uživati.

Nießbraucher, f. Nutznießer.

Nießbrauchgläubiger, der, upnik, ki ima pravico, uživati zastavo.

Nießbrauchgut, f. Fideicommiss.

Nießbrauchverpfändung, die, zastava užitka.

Niet, das, net*, nach Jarn. ščeneo, (bei *Guttm.* šeneo), *russ.* zaklepa.

Niete, die, ein Looszettel, welcher ohne Gewinn herauskommt, nička †, nach V. ništro, *poln.* pustka; f. a. Niet.

Nieteisen, das, netavnik.

Nieten, v. a., zanetati, netati*; auch zankviti, prebiti žebelj in zabiti ga; *sch.* v. r., f. Vestreben, *sch.*

Nietfest, adj., pibit, prikovan.

Niethammer, der, netavno* kladvo.

Nietnagel, der, net*; ein Splitter des Nagels am Finger, zadirek, zaderika, zanohtnica (*serb.*); *russ.* zausenica; ein Stückchen aufgerissener Haut über der Wurzel des Nagels am Finger, welches weiter gerissen, sehr Schmerzen verursacht, Nagelstich, Reidenagel u. ff., sovražnik.

Nietneu, adj., nov, čisto nov, f. Funksel-nagelneu.

Nietschindel, der, pribita škodla.

Nissel, f. Bruch.

Nisseln, f. Nisseln.

Nistel, die, f. Nichte; eine Person, die leicht weint, kremža, mila Jera, emérda od ženske; f. a. Dirne.

Rigromantie, f. Schwarzkunst.

Nilhil ad rem, ne gre sem, v to.

Nikawitz, der, f. Bergflus.

Nilling, f. Itzih.

Nilpferd, das, povodnji konj; f. Flußpferd.

Nilreiber, f. Zbis.

Nimbsch, der, šaš, loč; nach *Medved*: geschwärtztes Niebgras, (*Carex atrata*), ocherlena viš; vogelfußstöriges, (*Carex ornithopoda*), sičjonoga viš; fingerstöriges, (*Carex digitata*), perstna viš; niedriges, (*Carex humilis*), nizka viš; weißes, (*Carex alba*), bela viš; behaartes, (*Carex pilosa*), kosmata viš; stachelspitziges, (*Carex mucronata*), bodica viš; zellenträgendes, (*Carex pilulifera*), bunkasta viš; bergtragende, (*Carex montana*), gorska viš.

Nimbush, der, f. Heiligenschein; *Ag.* svetlost, veličastvo, lesk, f. a. Glanz.

Nimfe, f. Nymphe.

Nimmer, adv., zu keiner Zeit, nikdar, nikoli, f. Nie; nie mehr, nicht mehr, nič več, nikdar več, nikoli več, nobenikrat več.

Nimmerstich, der, žalostnik, človek, ki nikdar ni vesel.

Nimmergenug, f. Nimmerfatt.

Nimmermehr, adv., nikdar več, nikoli več, nikdar ne, po nikakem.

Nimmernichtern, der, pijanec, ki se nikdar ne strezni.

Nimmerfatt, adj., nenasiten, nikdar sit; der, nevtečnik, nenasitnež, netek; pozerah, nesitež, lakota; er ist ein Nimmerfatt, nima dna, ni nikdar sit, človek mu ne more nategniti; f. a. Bielsraß.

Nimmerstich, der, dan ki ga ni; — kadar bo v petek nedelja.

Nimmerwell, das, *serb.* neven.

Nipp, der, serk, serkljej; einen Nipp thun, serkniti, srebniiti.

Rippen, v. n. u. a., kljanti, kljevati; f. a. Stichel; in Trinken kleine behendezüge thun, na tanko piti (V.), pivčati, serkljati, pokušati, srebkat.

Rippen, adj., zal, berhek, f. Ritt.

Ripp, f. Knipp.

Rirgend, Rirgend, Rirgendwo, adv., nikjer, nigder, v nobenem kraji; nirgends hin, nikamor; nirgends herum, nikoder; von nirgends her, od nikodar, odnikod; nirgends anders, nikjer drugod.

Rirren, f. Schurren, Rirren.

Rische, die, nisa*, (*poln.* u. *russ.*), dolb-lina, jama v zidu (za kako podobu).

Riß, die, pl., Risse, gnjida, gnida; größere, nach *Guttm.* vušenik, vušec.

Rissig, adj., gnjidav, gnidav; f. a. Filzig.

Rißbaum, der, glavnik za gajide.

Risten, Risteln, v. n., gnjezditi, gnjezdo delati, nositi, znašati; f. a. Cinnisten, *sch.*

Ritrös, f. Salpétrig.

Ritrum, f. Steinfall.

Riveau, das, f. Wasserwage; vodoravno po-verkje (*Met.*), im Bulg. lindina; ivel*; *poln.* poziom (pozem).

Riveliren, v. a., ivelati, na ivel* djati, zravnati, vici, lindkati (von lindek u. R. horizontal), *Met.*

Rix, der, povodni moß (v bañoslovji).

Rixblume, f. Froschbiß.

Rixe, die, povodna žena (v bañoslovji).

Robbe, die, f. Roppe.

Robel, adj., f. Edel; nobel thun, visoko nositi se, zlahtno gospodo posnemati.

Robilitiren, f. Adeln.

Roblesse, f. Adel, (zlahtniki kaeiga kraja).

Roß, conj. u. adv., se, (tig. šee für ješee); weder Freude noch Leid, ne veselje ne žalost, bei den ältern slov. Schriftstellern, so wie in u. Kr. u. im *Serb.* ni —, ni, auch niti —, niti; ich habe es niemals gesehen noch etwas davon gehört, tega nisim nikdar ne vidil, ne (niti) slisal; noch so klein, še tolikén, še tako majken; und dazu noch, in k temu še, poverh še; man sagt noch dazu, pa še pravijo; er wird zuletzt gar König, še kralja ga izvolijo; noch eins, še eno; er ist noch nicht gekommen, ni ga še; sei er noch so schön, bodi še toliko lep; besser bodi si lep kolikor hoče (*böhm.* sebe krasnejši).

Ročmalig, *adj.*, ponovljen, sopeten.
Ročmalš, **Ročmahls**, *adv.*, še enkrat; spet.
Roče, *die*, buncelj, *f.* knoče.
Nolens volens, hoté ali nehoté, hotéma nehotéma, rad ali nerad, hočeš ali nočeš.
Noli me tangere, *wörtl.* ne dotikaj se me; *f.* Springtaut.
Romade, *der*, pastir.
Romaden, *pl.*, **Romadenvolk**, *nach dem Russ., Poln. u. Böhm.* kočujoči narod, kočarji; kočevavci, pastirski narod.
Romadisch, *adj.*, pastirsk, kočujoč (*russ.*).
Romadisiren, *v. n., russ. u. poln.* kočevati.
Romen, *f.* Rame; nomen et omen, ime in pomenek.
Romenclatur, *f.* Ramenverzeichnis.
Nominalwerth, *f.* Reunwerth.
Nominativ, *der*, imenovavnik; prvi sklon ali padež.
Nominiren, *f.* Ernennen.
Ronchalance, *f.* Unachtsamkeit.
Ronc, *die*, deveta, devetnica.
Nonens, *f.* Luding.
Nonne, *die*, in gottesfürchtlichen Beschäftigungen lebende weibl. Person, nuna^u, redovnica, *poln.* zakonica, *altst.* mahninja; eine Nonne fein, nunovati; eine Nonne werden, ponuniti se, v samostan ali kloster iti; *f. a.* Eischeute; ein hohler Raum, ein vertieftes Gefäß, baba, babica; ein verschnittenes Rutterschwein, rezana prasica, presica.
Nonnens, *in Bzgn.* nunski, nunin.
Nonnen, *f.* Verschneiden, Castriren.
Nonnenfleisch, *das*, *fig.*, es ist ihr fein Nonnenfleisch gewachsen, ni se ji priljubilo nunsko življenje.
Nonnengans, *f.* Baumgans.
Nonnengarn, *das*, lična preja.
Nonnenkleid, *das*, nunsko oblačilo.
Nonnenkloster, *das*, ženski, deviški, nunski samostan, kloster; *nune pl.*
Nonnenkraut, *f.* Erdbrauch.
Nonnenleben, *das*, nunovanje.
Nonnenmeise, *die*, (*Parus palustris*). Sumpfwaise, terstna senica, pezdčivka; *f. a.* Wschweise.
Nonnenorden, *der*, nunski red, *nach dem Poln.* deviški zakon.
Nonnensteier, *der*, ihu nehmen, ponuniti se.
Nonnenstaube, *f.* Schleiertaupe.
Nonnenstrich, *die*, nunska noša.
Nonnenweihe, *die*, posvetitev, posvečevanje nune.
Ronpareille, *f.* Unvergleichlich.
Non plus ultra, nad vse, čez to (*ga, je*) ni.
Ronsens, *f.* Unstinn.
Roppe, *die*, knodel^u, kodrec.
Roppeisen, *das*, odšcipavnica, odšcipavnica (suknarska).
Roppen, *v. a.* odšcipavati, odšcipavati, skubsti, čistiti sukno.
Ropper, *der*, Ropperin, *die*, kdor čisti sukno.

Nord, *der*, Norden, sever, polnoč, severna, polnočna stran; *f. a.* Nordwind.
Nord- *in Bzgn.* severni, polnočni.
Nordbahn, *die*, severna železna cesta.
Norden, *der*, severna stran (zlasti Evrope), sever, polnoč.
Norden, *sich, f.* Orientiren.
Nordbreite, *die*, severna širokost.
Nordgegend, *die*, severni kraj, polnočna stran.
Nordgrenze, *die*, severna meja.
Nordisch, *adj.*, severn, seversk.
Nordkreis, *der*, severni povratnik.
Nordland, *das*, severna dežela, polnočni kraj.
Nordländer, *der*, iz polnočne dežele, polnočnik (*poln.*), *nach Gutm.* severnjak.
Nordländisch, *adj.*, iz polnočnih, severnih krajev.
Nordlich, *adj.*, severn, polnočen, od, iz polnoči; *adv.*, proti severju, proti polnoči.
Nordlicht, *das*, polnočna zarja; *russ.* severnoe sijanje.
Nordluft, *die*, severna sapa.
Nordost, *der*, polnočnovzhodna stran, severnovzhodna stran, burinja stran; *der Nord-* ostwind, *nach V.* burja.
Nordöstlich, *adj.*, severnovzhoden, severovzhoden.
Nordpol, *der*, polnočni ali severni tečajnik.
Nordstein, *der*, *f.* Nordlicht.
Nordseite, *die*, severna stran.
Nordstern, *f.* Polarstern.
Nordvolk, *das*, severno, polnočno ljudstvo.
Nordwärts, *adv.*, k. proti polnoči, proti severju.
Nordweiser, *f.* Compaß.
Nordwest, *der*, severozahodna stran, od severja k zahodu.
Nordwestlich, *adj.*, severozahoden, polnočnozahoden.
Nordwind, *der*, sever, severni ali polnočni veter, (*bei Gutm.* slanjak, garbin, *bei M.* auch krivec).
Nörgeln, *v. n.*, njergati, godernjati; *f. a.* Quälen.
Norm, *die*, vodilo, pravilo; Inbegriff mehrerer Vorschriften, Normalienbuch, pravilnik.
Normal, *adj.*, pravičen, pravšen, izgleden, normalen, po pravilu.
Normale, *das*, pravilo, pravilnik; Normalienbuch, pravilnik.
Normaljahr, *das*, pravilno leto.
Normalmaße, *die*, izgledna, normalna šola.
Normalmaassfond, *der*, zalog za normalne šole.
Normaltag, *der*, veliki praznik, prepovedni dan.
Normiren, *v. a.*, dati, dajati pravila za kaj, uravnati, uravnovati kaj.
Normwidrig, *adj.*, nepravšen (*V.*), nepravilen.
Nornen, *pl.*, Norno^u.
Nörz, *f.* Sumpfstötte, (*russ.* norka).
Nosce te ipsum, spoznaj, spoznaj samiga sebe.
Nosologie, *f.* Krantheitslehre.

Noß, das, živinčc.
 Noßel, das, polič.
 Noßel, f. Affel.
 Noßelfint, f. Brustwenzel, Graßmilde.
 Noßelweise, adv., po poličih, na poliče.
 Noßch, nebeski cvet, f. Himmelsblatt.
 Nota, die, f. Anmerkung, Rechnung.
 Notabene, das, opomba, pristavek, očitek;
 f. a. Berweis.
 Notabeln, pl., veljaki.
 Notar, der, notar*.
 Notariat, das, notarstvo.
 Notariat, Notariat, in Bsgg. notarstveni,
 notarski.
 Notariatssakt, der, notarski zapis, spis,
 notarstveno pismo.
 Notariatsschreib, das, notarska pismar-
 nica.
 Notariatssgebühr, die, notarski prislužek.
 Notariatsinstitut, das, notarstvo.
 Notariatsinstrument, f. Notariatssakt.
 Notariatssammer, die, notarska zbornica.
 Notariatssordnung, die, postava za no-
 tarstvo, notarstveni red.
 Notariatssiegel, das, notarski pečat.
 Notariatsszeichen, das, notarsko znamenje.
 Note, die, f. Dienstschreiben; Anmerkung,
 opomba, opazka, pripisek, pristavek; der
 Zettelhauf, bankovec; f. a. Rechnung; in
 der Musik, nota*, nach V. sekirica; nach
 Noten singen, iz not, po notah peti; es
 geht nach Noten, gre, da je kaj, kakor da
 bi žgal.
 Notel, die, kratki spisek, sostavek.
 Nöten, f. Saudern.
 Notenblatt, Notenbuch, das, list, bukve
 z notami.
 Notendruck, der, natiskanje, tisk not, ban-
 kovcov.
 Notenumission, die, izdajanje bankovcov.
 Notenfeder, die, pero urezano za note (za
 pisanje not).
 Notengeheiß, Notenhälter, f. Notenhult.
 Notenhändler, der, kupčija z notami.
 Notenlesen, das, branje, čitanje not.
 Notenschreiber, der, kdor rad opombe ali
 opazke pripisuje.
 Notenspapier, das, notni papir, papir za
 note.
 Notenhult, das, deržalo, polica za note.
 Notenschreiber, der, kdor note piše, pre-
 pisuje.
 Notenscheiter, der, kdor note vrezuje ali
 gravira.
 Notenumlauf, der, tek bankovcov; der
 Notenumlauf beträgt —, bankovcov je, toče
 med ljudmi (toliko).
 Notenumwechsel, der, pošiljanje pisem, do-
 pisovanje.
 Noth, adv., es thut ihm noth, potrebuje, po-
 treba, treba mu je (česa); es thut mir
 noth, es ist mir noth, (von einem natürlichen
 Bedürfnisse), tišči, tiši me.
 Noth, die, sittliche Nothwendigkeit, gegründete
 Ursache, das Bedürfen, potreba; wenn es die
 Noth erfordert, im Falle der Noth, če bo

treba, kadar je potreba; zur Noth, če je
 treba, za potrebo, v potrebi; ich brauche es
 zur höchsten Noth, silno potrebujem; ohne Noth,
 ohne gegründete Ursache, brez potrebe; Mühe,
 Anstrengung, nadloga, delo, težava, trud, nuja;
 mit jemanden Noth haben, nadlogo s kom
 imeti, delo imeti, veliko opraviti; das macht;
 verursacht mir Noth, to mi nadlogo dela; Bers
 legenheit, stiska, zadrega; Sinem seine Noth
 klagen, potožiti komu svojo nadlogo, svoj
 križ; zur Noth genau, faum, komaj; der Zeug
 reicht zu einem Kleide zur Noth, (zur höchsten
 Noth) hin, komaj je tega sukna zadosti
 za obleko, po sili se bo storilo, se bo sha-
 jalo; er konnte es so zur Noth, komaj je
 znal, za silo je znal; er hat zur Noth zu
 leben, komaj da shaja, za silo ima kaj
 jesti; mit genauer Noth davon kommen, komaj
 niti, serb. malo ne poginuti; in Nothen sein,
 v revah, v nadlogah biti; über Noth essen,
 čez potrebo jesti, čez nemoč; der Zustand,
 da man in der Wahl der Mittel eingeschränkt
 ist, Dürftigkeit, Armuth, potrebnost, po-
 trebschina, potrebsina, reva; mit Noth küm-
 pfen, potreben biti, pomanjkanje terpeti, revo
 prodajati; eins ist Noth, eno je potrebno, eni-
 ga je treba; die letzte Noth, f. Agonie; aus
 der Noth eine Tugend machen, silo v dobro
 oberntiti; äußerer Zwang, sila, nuja; aus
 Noth, po sili; Noth und Glend, stiska; es
 ist Noth vorhanden, sila je, nevarnost je;
 es hat keine Noth, ni sile, ni nobene ne-
 varnosti; Jammer und Noth, joj, prejoj;
 Noth kennt kein Gebot, Noth bricht Eisen,
 sila kola lomi, sila železne kola lomi; Noth
 lehrt beten, to uči, kar molči; kdor moliti
 ne zna, naj se na morje poda; Noth schärfet
 den Witz, ni učitelja nad potrebo, uči po-
 treba iskati hleba (kruha); man hat Noth,
 von diesem Menschen Geld zu friegen, težko,
 težavno je spraviti dnar iz njega; Noth
 mit den Kindern haben, težavo, skerbi, nad-
 logo imeti z otroci; er steht in Noth, nad-
 loga ga tepe, tare; die schwere Noth; f.
 Hallsucht; daß dich die schwere Noth! bes te
 plentaj; er leidet keine Noth, ni mu sile;
 f. a. Verdruß; wo die Noth am höchsten, ist
 die Hilfe am nächsten, kadar žalost do verha
 prikipi, se veselje že glasi.
 Noth, in der Bsgg. v sili, za silo, zasilni.
 Nothadresse, die, zasilni nadpis.
 Nothanfer, der, veliko, zasilno sidro, nach
 dem Russ. mertvo sidro, rešnje sidro.
 Notharbeit, die, silno, naglo delo, delo v sili.
 Nothauswurf, der, zur Verleumdung des
 Schiffes, metanje, izmetanje blaga iz ladije
 v sili.
 Nothbau, der, zasilna, nagla stavba, zidanje
 za silo.
 Nothbehelf, der, reč za silo rabljena, kjer
 ni boljšiga.
 Nothbrücke, die, zasilni, začasni most, most
 za silo, za ta čas, dokler se ne napravi
 boljši.
 Nothbrunnen, der, studenec, kladex za
 silo, v naglici izkapan.

Nothdamm, **Nothdeich**, der, jez v sili, za silo, začasni jez.

Nothdienst, der, služba, tlaka v sili, v nadlogi.

Nothdrang, der, sila velika.

Nothdringen, v. a., nothgedrungen, prisiljen, primoran.

Nothdurft, die, potreba, potrebsčina, potrebsina, potrebnost, kar je potrebno; jur. nach Nothdurft, za potrebo, po potrebi; f. a. Noth; Nothdurft leiden, potreben biti, pomanjkanje (potrebni) terpeti; was zur Nothdurft gehört, kar je potrebno za život; *jurid.* pravdni razgovor; Nothdurften handeln, povedati, razložiti pred sodnikom, kar se komu za pravdo zdi potrebno; seine Nothdurft verricht u. svojo (telesno) potrebo opraviti, opravljati, iti na zahod, k svoji potrebi, iti od sebe, zavolj sebe. *poln.* na przechod, na dvor išč.

Nothdürftig, *adj.*, Bedürfnig, potreben, u. *Jurn.* skuden, (*serb.* oskuden); nothdürftig leben, v potrebsčini, potrebsini živeti, komaj živeti, siromašiti, sirošiti; faum, za potrebo, komaj, za silo; es reicht so nothdürftig zu, komaj skeza, je komaj za potrebo, komaj shajam z—.

Nothdürftigkeit, die, potrebsčina, potrebsina, potrebnost, reva; *serb.* oskudnost.

Nothheimer, der, gasivno vedro; f. Feuer-eimer.

Nother, der, ubogi terpin.

Notherbe, der, najni dedič ali dednik; komur gre dolžni del.

Notherbschaft, die, dolžni del.

Nothfall, der, sila, potreba; im Nothfalle, kadar bo potreba, če je sila.

Nothfeuer, das, ogenj v sili, za znamenje nadloge, nach V. divji ogenj, germada.

Nothfreund, der, prijatelj v potrebi, v nadlogi.

Nothfrist, die, najzadnji, neprelozni rok, obrok.

Nothgedrungen, *adj.*, prisiljen, v sili, primoran (od potrebe).

Nothgedrungenheit, die, sila, prisiljenost.

Nothgeld, das, denar za potrebo, prihranjeni denar.

Nothgericht, das, f. Halsgericht.

Nothgeschrei, das, vpilje v sili, na pomagaj.

Nothhelfer, der, pomočnik v sili, v potrebah.

Nothhelferin, die, pomočnica v sili, v potrebah.

Nothhobel, der, bei den Büchsenhäusern, žlebak +.

Nothhilfe, **Nothhilfe**, die, pomoč v sili, v potrebah.

Nöthig, *adj.*, potreben; ich habe Geld nöthig, dnarjev potrebujem, dnarjev mi je treba, mi je potreba, dnarji so mi potrebni; was habe ich das nöthig? čemu mi je to? kaj mi je tega treba?; er hielt es für nöthig, menil je, da je potrebno —, spoznal je za potrebno; das Nöthige, potrebsčina, potrebsina, potrebne reči, česar je potreba;

es ist nicht nöthig, ni treba, ni potrebno, ni sile.

Nöthigen, v. a., prisliti, siliti, primorati, morati k čemu, nagnati, naganjati, naviti, nach M. prinuditi, nuditi, posiliti, siliti; Jemand zu essen, trinfen nöthigen, ponujati koga z jedjo in s pijačo, siliti ga, prositi ga, nagovarjati; sich nöthigen lassen, dati se prositi; ich sehe mich genöthiget es zu thun, moram storiti.

Nöthigenfalls, *adv.*, če je, bo treba, kadar bi treba bilo.

Nöthiger, der, moravec, posilnik, primoravec.

Nöthigkeit, die, potrebnost.

Nöthigung, die, moranje, siljenje.

Nothjahr, das, slaba, huda letina, dragina, slabo leto; f. Mißjahr.

Nothlage, die, über offenbare Gewalt, tožba, zavolj sile, zavolj posiljenja, tožba, k kateri je bil kdo prisiljen.

Nothleucht, der, začasni hlapec, hlapec za potrebo, ker boljšiga ni.

Nothlage, f. Nothstand.

Nothleidend, *adj.*, potreben, nadložen, sirošen, siromašk, reven; ein Nothleidender, siromak, revež, ubožec, ubog terpin, stradavec.

Nothleider, f. Nothleidend.

Nothlos, *adj.*, brez potrebe; f. Unnöthig.

Nothlüge, die, laž v sili, v zadregi.

Nothmittel, das, pomoček v sili.

Nothnagel, der, f. Nietnagel; žebelj za silo, za potrebo; *fig.* kar se v sili rabi; f. Nothbehelf.

Nothpeinlich, f. Nothpeinlich.

Nothpennig, der, denar za potrebo, prihranjeni dnarji.

Nothrecht, das, silna pravica.

Nothreiz, *adj.*, posiljeno zrel, prezgodej zrel.

Nothreis, der, obroč za silo, za potrebo.

Nothreise, die, potrebna pot.

Nothreue, die, potrebna reč, silna reč, potreba.

Nothschilling, f. Nothpennig.

Nothschlummer, der, posiljeno spanje.

Nothschnitt, der, rez v sili, kopanje rude iz sile; f. a. Kaiserschnitt.

Nothschuß, der, strel v sili; einen Nothschuß thun, streliti v sili, za znamenje sile ali nadloge, s strelom naznaniti silo ali nadlogo.

Nothstall, der, für unbändige Pferde, nach V. stiska, *poln.* u. *böhm.* lisica; bei einer Viehscheide, zasilni hlev.

Nothstand, der, bebrängter Zustand, nadloga, velika reva, stiska; da man zu einer unbefugten Handlung gezwungen ist, posiljenje, sila.

Nothstern, f. Romet.

Nothstopf, f. Nothbehelf.

Nothtaufe, die, kerst v sili, v nevarnosti, zasilno, začasno kerščenje, keršenje.

Nothtaufen, v. a., kerstiti, keršćevati, kerševati v sili, v smertni nevarnosti, za silo dati kako ime, ker boljše ni znano.

Noththeil, f. Noththeil.

Nothdür, die, vrata za silo.

Nothübel, das, neogibno zlo.

Nothwahl, die, izbor v sili.

Nothweg, der, pot v sili, zasilna pot, preozka pot.

Nothwehr, die, bran v sili, prisiljena obramba, pravična bramba samiga sebe; im Falle der Nothwehr, ko je bil prisiljen, samiga sebe ali svoje premoženje braniti.

Nothweiser, der, matica za potrebo hranjena.

Nothwendig, adj., silo potreben, neogibno potreben, nujin, potreben, da drugači, da brez tega biti ne more, *poln.* konieczny, *russ.* neobhodimyj, nužnyj (nujni); das ist nothwendig, to mora biti; f. a. Absolut; nothwendiger weise, po sili, po neogibni, (neogibljivi) potrebi.

Nothwendigkeit, die, neogibna potreba, sila, neogibnost; die Nothwendigkeiten des Lebens, za življenje neogibno potrebne reči (nach *Gutsm.* morabitnost).

Nothwerk, das, potrebno delo, zasilno delo, delo v sili.

Nothwort, das, beseda za silo, ker boljši ni.

Nothwurf, f. Nothandwurf.

Nothzeichen, das, znamenje v sili, znamenje nadloge.

Nothzucht, die, f. Gewaltthätigkeit; zur Befriedigung der Wohlthat, posilna nečistost, posiljenje; *russ.* nasilestvo; Nothzucht begeben; f. Nothzüchtigen.

Nothzüchtigen, v. a., posiliti, (nach *Ravn.* pokorjastiti, korjastiti), po sili oskruniti, onečastiti.

Nothzüchtiger, der, posilnik, posilovavec ženske.

Nothzwang, f. Nothdrang, Nothzucht.

Notification, die, naznanilo, napoved.

Notificiren, v. a., naznaniti, naznanjati, napovedati, napovedovati komu kaj.

Notion, die, f. Begriff; gefällsamliche, razsodba (kameralna).

Notioniren, v. a., Jemanden, izreči zoper koga sodbo zavolj derzavnih dohodkov.

Notirbuch, das, zapisi, zapisne bukve.

Notiren, v. a., zapisati, zapisovati, zaznamiti, zaznamovati; f. a. Anmerken.

Notist, der, zaznamovavec.

Notiz, die, naznanilo; Notiz nehmen, na znanje vzeti; f. Kenntniß; er nahm keine Notiz davon, ni maral, ni se zmeril za to.

Notorisch, adj., sploh znan, vsem znan, očiten.

Notischel, f. Knb.

Novelle, f., novela *, povest, pripoved (romantisch); f. a. Nachtragsverordnung.

Novellensreiber, der, novelist *, spisovavec, skladavec povesti.

Nova, f. Novitäten.

Novation, f. Neuerung, Neuerungsvertrag.

November, der, listopad†, listov gnoj, november *, böhm. u. poln. listopad; serb. studeni; *russ.* nojabr.

Novitäten, die, nove bukve; f. a. Neuigkeit.

Noviz, Novize, der, Neuling, novak, novi-

nee, samostanski novinec, novic *; *russ.* послушник.

Noviziat, der, novinstvo, novaštvo, novišto *, čas poskušnje, poskusno leto v samostanih.

Nu, f. Nu, das, in einem Nu, na mah, v enem trenutji, v enem hipu, kakor bi pihnil, kakor bi trenil, mignil; nach Jan. po hito; in dem nämlichen Nu, ta hip; f. Augenblick.

Nuance, Nuancirung, f. Schattirung, Abstufung.

Nuanciren, f. Abtufen, Schattiren.

Nüchtern, adj., der denselben Tag noch nichts gegeben und getrunken hat, tešče (*altal.* t'et, leer), teš, ki se ni ogressil, ki se ni otešal, otešal; nüchtern trinken, na tešče, teše piti; nüchterner Speichel, slina na tešče, teše; das Fleisch schmeckt nüchtern, meso plevi, nima prave slasti; a. prazen, jalov, suh; noch seinen Rausch habend, oder davon schon befreit, trezvez, trezen (für trezven), bei *Gutsm.* trezljiv, trezek; nüchtern werden, strezviti, trezviti se, strezniti se; ein nüchternes Leben führen, zmérno živeti; laßet uns nüchtern sein, trezni bodimo.

Nüchternheit, die, der Zustand, da man noch nicht gegessen hat, teščnost, tešnost, (*russ.* тощест-и); im Zustande der Nüchternheit, na tešče, teše; der Zustand, da man ohne Rausch, sich völlig bewußt ist, treznost, trezrost; f. a. Mäßigkeit; Nüchternheit eines Einfalles, praznost, puhlost, jalovost; in der Nüchternheit bereut er, trezen, streznen se kesa —.

Nüde, f. Nüde.

Nudern, v. r., godernjati, mermrati (nerazumljivo).

Nudel, die, Nudeln, rezanci (auch serb.), lezanji, (*poln.* lazanki), nach V. mužljji, nudeljni; Stopfnudeln, svaški, testovniki (*Gutsm.*); Germnudeln, nach *Gutsm.* u. M. kipjenki.

Nudel-, in der Bspg., za rezance, lazanje, lezanje mužlje, za nudeljne.

Nudelbret, das, dilja, deska za lazanje.

Nudelbrühe, f. Nudelsuppe.

Nudelholz, das, f. Nudelwalze.

Nudelmacher, der, lazanjar, makaronar*.

Nudelmehl, das, moka za lazanje, za rezance.

Nudeln, v. a., z. B. eine Gans, gosko pitati.

Nudelsprige, die, makaronik†.

Nudelsuppe, die, juha z lazanji.

Nudelsteig, der, testo za rezance, za lazanje.

Nudelwalze, die, valej, valjar za rezance.

Nudität, f. Radtheit; naga podoba.

Nüffeln, v. n., durch die Nase reden, gognjati.

Nullen, f. Saugen.

Null, adv., null und nichtig, ničen, neveljaven; null und nichtig machen, erllären, ovreči, podreti, razveljaviti†.

Null, Nulle, die, nach V. ničla; in andern slav. N., nula, (bei *Gutsm.* gola); fig., clovek brez veljave.

Nullität, die, ničnost; f. Nichtigkeit.

Ruslitätsbeschwerde, **Ruslitätsklage**, die, pritožba, tožba na overženje, na overžbo.

Rüfmauß, f. **Scharrmauß**.

Rumer, die, številka, (V.), cifra*, števililo, číslo (böhm. u. russ.), broj (serb. u. altsl.); er wehnt Rumer 15, stannu je pod številko 15; durch alle Rumer loben, na vsako stran; eine gute Rumer bei Jemand haben, zelo v čislili biti pri kom.

Numerale, f. **Zahlwerth**.

Numerär(er Werth), f. **Zählwerth**.

Numeriren, v. a., zaznamovati s številkami; v. n., šteti, številiti.

Numerisch, adj., po številki, po številu.

Numeru, f. **Zählen**, **Numeriren**.

Numerpfahl, der, kol s številki.

Numerus, f. **Zahl**.

Rumismatit, die, penezoznanstvo, denarslovje; f. **Rüszfunde**.

Rumismatifer, der, denarslovec, penezoznanec.

Nun, adv., den gegenwärtigen Augenblick bedeutend, zdaj, sedaj, sada; von nun an, od zdaj, odshmal, odsihdob; v prihodnjic, od zdaj za naprej, odslej; was nun? kaj hočemo sedaj storiti? nun u. nimmermehr, celo nikdar več ne, nikoli ne; *conj.*, überhaupt, pa, pak, tedaj; wenn ich nun Recht habe, so —, če pa pravo terdim, če tedaj pravico govorim —; nun es nicht mehr zu ändern ist, ker se reč ne more preložit; f. Da; nun traf es sich aber, zgodilo se je pa, da —; wie nun, wenn er kommt, kako pa, ko bi prišel? nun so sei es! no naj bo; nun gut, dobro tedej! nun, was sagen Sie dazu? no, kaj menite Vi? nun! nun! no! no! je nun! i no! sage mir nun einmal, no povej mi že no; wo es bloß zur Ründe der Rede dient, wird es im Slov. nicht übersezt.

Runciatur, die, poslanstvo papežev.

Runcius, der, poslanec, poročnik papežev, nuncio.

Runcupation, f. **Erbseinführung**.

Runmehr, adv., zdaj, sedaj, zdaj pa.

Runnebrig, adj., sedanji, zdajni, zdajnsji; die runnebrige Einrichtung, naprava, kakoršna je sedaj.

Rünnen, f. **Sangen**.

Rur, *conj.*, f. **Allein**; le, samo; du kannst nur hingehen, le pojdi tje; ich will es nur sagen, denn was hilft das Längnen, hočem le povedati, kaj pomaga tajiti; nur deinetwegen, vse zavolj tebe; nur sollst du mir es geben, samo da mi daš; ich habe es nur ihm erzählt, nisim povedal (druzimu), kakor njemu; samo, edino njemu sim rekel; er thut es nur aus Eitelkeit, zgolj iz nočimernosti to dela; nur ich war gegenwärtig, ni bilo nikogar razun mene; nicht nur, sondern, ne le, temuč, ne samo, ampak tudi; nur fort, le proč; warte nur! le počakaj! bringt mich nur immer unter die Erde, le pod zemljo me spravito; nur geweint, nur gelacht, le jokajte, le jokaj; wer ihn nur sehen will, kdor koli ga hoče viditi; warte nur noch ein wenig, še majčkino počakaj; ich

muß nur sehen, wo er ist, moram vender pogledati, kje je; *adv.*, ich war nur fertig geworden, als er kam, ravno sim bil do delal, ko je prišel.

Rürig, f. **Droßig**.

Ruschem, v. n. a., gognjati.

Ruschen, v. n. u. a., zanderhaft, langsam arbeiten, kasno, počasno delati, pečkati, mečkati, ogrebat se.

Ruscher, der, mečkalo, pečkalo.

Ruß, die, wälsche Ruß, oreh; **Rüsschen**, das, orešic, orešek; **Rüsse** knaßen, orehe tolei, gristi; **spaltend** knaßen, orehe klatti; **Hafelnuß**, lešcnik, lešnik; **Buchnuß**, žir; **Eichennuß**, želod; f. a. **Mandel**, **Rußatannuß**, **Zirbelnuß**; in die Rüsse gehen, iti lešcnikov brat; der ob. die Hafelnüsse pflücht, lešcnikar, lešcnikar, lešcnikarica, lešcnikarica; in die Rüsse gehen, *fig.* na zgubo iti; er ist keine taube Ruß werth, ni piskaviga oreha vredn, ne dam piskaviga oreha zanj; Jemand eine harte Ruß aufknäßen geben, komu kaj težkiga naložiti, zasoliti jo komu; težavno delo dati; in einer Ruß, in nuce, v posnetku; **Steinnuß**, koščak, košak, im Gegensatz zu mehku; eine runde Erhöhung, oblica, kapa, ki se obrača; eine Vertiefung, šiška; im Schiefgewehr, zob (V.), vretenica; aus der Ruß sein, (veralt.) f. **Außer** (sich sein); Jemand wieder in die Ruß bringen, (veralt.) f. **Besänftigen**.

Ruß = in **Biß**. orehov.

Rußbaum, der, oreh; **Hafelnußstaude**, leska, leskov germ.

Rußbäumen, adj., orehov; iz orehoviga lesa, iz orehoviae; **rußbäumenes Holz**, orehovina.

Rußbaumholz, das, orehov les, orehovina.

Rußbein, f. **Schiffbein**.

Rußbeißer, der, orehar, lešcnikar, lešcnikar; (Corvus coryacaetes), **Rußbeßer**, **Rußknäßer**, der, lešcnica, orehovka (poln.), (Corvus glandarius), f. **Häher**; gemeiner Rußbeißer, grahasta lešcnica, lešnica; f. a. **Kernbeißer**.

Rußbohrrer, der, rivčkar orehar †.

Rußbraun, f. **Rußfarben**.

Rußbrecher, der, klešce, kleše za orehe, f. a. **Rußbeißer**.

Rußbusch, der, leskov germ.

Rußbusen, f. **Rußfattel**.

Russen, (Deß. Pr.), f. **Schlagen**.

Rußfarbe, die, orehova barva.

Rußfarben, adj., orehast, orehove barve.

Rußgarten, der, oreške, orehov vert.

Rußgebüsch, f. **Rußbusch**.

Rußgrau, adj., orehasto siv.

Rußhader, f. **Rußbeißer**.

Rußhäpel, die, die grüne Schale der Wallnuß, oblak, oblačina, oblakovina, beljakovina, laska, luščina, lušina, robkovina; ružina; nach **Gutem**, rubina, richtiger robina, auch grenica; die Rüsse von dieser Schale befreien, orehe, lešcnike robkati.

Rußheber, f. **Rußbeißer**.

Rußholz, das, orehovina, orehov les.

Rußhülse, die, Prätische, f. Rußhäpel.
 Rußkern, der, jedro, jedroce orehovo.
 Rußknader, der, klesčice, klesčice za orehe;
 f. a. Rußbeißer.
 Rußkrähe, die, Rußkrätscher, der, Rußpider,
 f. Rußbeißer.
 Rußöl, das, orehovo olje.
 Rußsattel, der, der Unterschied in der Ruß,
 der sie in vier Theile theil, predalček v orehu,
 kobilica.
 Rußschale, die, immer harte, orehova lu-
 pina, russ. skorlupa; die äußere weiche,
 grüne, f. Rußhäpel.
 Rußstauden, die, Rußstrauch, der, leska, le-
 šca, leša, leskov germ. coll. leskovje, le-
 ševje, leševje.
 Rußtraube, die, česulja lešnikov, lešnikov.
 Rußwald, der, orešje, orehov gojzd.
 Rußter, Rußter, die, nosnica, vergl. nozdria,
 nozdre in and. sl. R.
 Rußtern, v. n., povohati, vohati.
 Ruß, die, nuta*, nach dem Russ. u. Böhm.
 draga, nach V. spunt.
 Rußhobel, der, nutnik, dražnik (russ.),
 špuntik.
 Nutriment, Nutrition, f. Nahrung, Ernäh-
 rung.
 Nutsch, der, cavsca, culica, f. Rinderbutte.
 Nutschon, v. n., sesati, cuzati.
 Nutschläppchen, das, Nutschläppchen, f.
 Rinderbutte.
 Nutz, Nutz; f. Nützlich; nichts nütze, zu nichts
 nütze, za nič, za nobeno rabo, kar nič ne
 velja; nič ne zaleže, nič ne izda, ne vede,
 ne odverne; wenn er etwas nütze wäre, ko
 bi bil za kaj.
 Nutzanwendung, die, obračanje v prid, na
 dobro, etwa auch pohasanjenje; die Nutzen-
 anwendung machen, kak nauk obrniti, obra-
 čati na ta ali uni primerek.
 Nutzbar, adj., koristen, k prid, porabljiv,
 dober; nutzbar machen, v prid obrniti kaj;
 porabiti kaj; f. a. Nützlich.
 Nutzbarkeit, die, koristnost, porabnost.
 Nutzbeziehung, die, preudarek, prerajt
 dobiček.
 Nutzholz, die, hrast za les (in ne za derva).
 Nutzgenuthum, das, užitna last.
 Nutzen, auch Nutzen, v. n., koristiti, korist
 prinesti, nesti, priditi, bei Truber prid-
 vati, rabiti, hasniti, v prid biti, zaleci,
 dobro storiti, delati, na dobro, na hvalo
 priti, biti; von einer Argui, pomoči, po-
 magati; f. a. Dienen; prileci, privilegiati se
 čemu, ugoditi, ugajati.
 Nutzen, jedoch auch Nutzen, v. a., gebrau-
 chen, als Mittel anwenden, porabiti, rabiti
 kaj, poprijeti se česa, uživati kaj, obrniti,
 obračati kaj, na prid obračati, auch (bei
 Gutam. u. serb.) poslužiti, služiti se; sein
 Geld nützen, dobro, koristno obračati, na-
 lagati, na dobiček obračati.
 Nutzen, der, das Gute, welches man sich durch
 den Gebrauch, die Anwendung einer Sache
 verschafft, korist - i, hasen, hasek. (auch
 serb.) prid; Nutzung, užitek; Gewinn, Vor-

theil, dobiček; f. a. Gewinn; (russ. polza);
 es ist nicht ohne Nutzen, ni brez koristi,
 kaže; zum Nutzen gerichen, na dobro, na
 hvalo priti, iti, biti; er zieht großen Nutzen
 aus dem Landgute, kmetija mu mnogo nese,
 mu daje lep dohodek, dobiček; was wirst
 du für einen Nutzen davon haben? kaj si
 boš boljki s tem? čemu ti bo to? kaj ti to
 rabi? ich weiß keinen Nutzen davon zu ma-
 chen, ne vem (ne znam) si tega v prid
 obrniti, ne vem s tem kaj početi; zu wel-
 chem Nutzen? za kakšno rabo? čemu? sich
 etwas zu Nutzen machen, kaj v prid, v ko-
 rist obrniti, obračati, kaj ukoristiti, po-
 hasniti; jeder sucht seinen Nutzen, vsak gleda
 na svoj dobiček; die Eigenschaft eines Din-
 ges, da es gebraucht werden kann, rabljivost;
 die Sache hat einen großen, vielfachen Nutzen,
 ist nicht ohne Nutzen, reč nese, veliko nese;
 es ist vom wesentlichen Nutzen, silno pomaga,
 mnogo izda.
 Nutzgarten, der, užitni vert, vert, ki nese
 dobiček.
 Nutzgenuß, der, uživanje.
 Nutzgewächs, das, užitna, porabna rastlina.
 Nutzholz, das, les (in ne derva); orodje
 kmetijsko (leseno).
 Nutzjahr, das, užitno leto.
 Nützlich, adj., koristen, dober, hasnovit
 (M.). užiten; Einem nützlich sein, komu ko-
 ristiti, hasniti, koristen biti, v prid biti;
 diese Arznei ist nicht nützlich, sondern schäd-
 lich, to zdravilo ne pomaga, ampak ško-
 duje; ein nütliches Buch, koristno bukve;
 eine nützliche Lehre, dober, koristen nauk;
 seine Zeit nützlich anwenden, čas na dobro
 obrniti, obračati; sein Geld nützlich anwen-
 den, denar dobro v svoj prid obrniti, v
 korist obrniti, ukoristiti; tako obrniti, da
 nese dobiček; nütliches Haushier, živina,
 ein Stück davon, živinče; nützlich sein, f.
 Nutzen.
 Nützlichkeit, die, korist, koristnost, has-
 novitost, prid.
 Nutzlos, adj., nekoristen, brez koristi, brez
 užitka ali prida, zastonj; nutzlos verstreichen
 lassen, ne porabiti česa, ne obrniti česa v
 svoj prid; eine nutzlose Arbeit thun, (išeržh.)
 prazno slamo mlaiti.
 Nutzlosigkeit, die, nekoristnost, brezko-
 ristnost.
 Nutznießer, der, uživavec, poln. užtkownik.
 Nutznießerin, die, uživavka.
 Nutznießung, die, užitek, uživanje, f. Nieß-
 brauch.
 Nutzreich, adj., prekoristen, koristen, izda-
 ten, kar dobiček daje, nese.
 Nutzung, die, der Gebrauch, poraba, uživa-
 nje, užitek; von etwas Nutzung haben, užite-
 k (od) kake reči imeti, uživati kako reč;
 dobiček, dohodke od nje vleci, prijemat;
 der Ertrag selbst, prihodek, dohodek, pri-
 delek, dobiček, užtki; in der Dienznutzung,
 dobiček; kar bōle naneso v panj; f. a.
 Nutznießung.
 Nutzungsanfschlag, der, cenilo, cenjenje

prihodkov, preudarek, premet dohodkov, užitkov, dobička.

Nutzungseigenthum, das, užitna last.

Nutzungseigenthümer, der, užitni lastnik.

Nutzungseigenthümerin, die, užitna lastnica.

Nutzungsrecht, das, pravica (do) uživanja.

Nutzungsfache, die, užitna reč.

Nutzvieh, das, užitna živina.

Nymphe, die, in der Mythologie, Nimfa*; in II. Kr. u. dem Serb. analog Vila, bei

den Russ. Rusalka, bei den Slov. rojenica, divja žena, povodna žena; *fig.* eine allzufreie, junge, weibliche Person, nerednica. f. Freudenmädchen, Dirne; in der Naturgeschichte, f. Puppe; Wasserjungfer.

Nymphenhaft, *adj.*, Nimsam* podoben; serb. vilinsk.

Nymphenwuchs, der, vilinska rast, sprelepa, čudna rast.

Nymphomanie, die, nimsomanija*; f. a. Mannsucht.

D, *lit.*, o; vom A bis zum D, od kraja do konca; doppeltes D, neka večša ali veša.

D! Oh! *int.*, o! oh! Ausdruck der Klage, joj! oj! prejoj! ojoj! sprejoj! Ausdruck des heftigsten Schmerzens, o! ost! as! ast! o welch eine Tiefe, o kakošna (kolika) globočina; *vulg.* auch dete kolikošna globočina! o der Schande, o sramota! o mich Unglücklichen, joj me nesrečniga!; o daß es so läme, Bog hotel, da bi bilo tako; o du Glender, (nach *Gutsm.*), ti nesrečna kost; o weh! jojmene!, jojmenešta! gorje (meni, tebi); o, sachte!, o le počasu; o, wie schön, jej kako lepo; o, das war schön, to ti je bilo lepo; o, nicht doch!, o, pa ne!; o des Thoren, de ga neumežal!; o daß ihn! o do bi ga!

D, Oha! Zuruf, die Pferde stille stehen zu machen, oga!, oha! voha!

Dase, die, oaza*, zelenica v puščavi, pušavi, (eig. eine mit Gras bewachsene Stelle in einem Urwalde).

Ob, *adv.*, für Oben, f. Obangezogen.

Ob, *praep. poet.*, für über, nad, znad, verh; ob dem Haupt, nad glavo; ihm grantte ob dem Wundermanne, groza ga je bila čudodelnika; ustrašiti se koga; ob dem Hunger sterben, (od) glada umreti. za lakoto umreti; ob dem Glauben kämpfen, za vero bojevati se, zavolj vero; ob der Gns, nad Anizo, unstran Anize; ob der Tauber, na reki Tauberu; ob dem Male, med jedjo, pri jedi; f. Während; ob den Welten, verh svetov; ob den Sternen, nad zvezdami; ob Einem sein, koga tirati, priganjati; f. a. Darob; in Zusammenfügungen mit Haupt- und Zeitwörtern drückt es der Slovene nicht aus.

Ob, *conj.*, ali, —li, auch ko; (bei *Gutsm.* auch dali); ob der, oder jener, ali ta, ali uni; als ob, kakor bi, kakor da bi; frage erst, ob er da ist, vprašaj, ali, če je tukej, vprašaj je li tu; als ob es Schande wäre, kakor da bi sramotno bilo; ob — oder nicht, jeli — ali ne, ali — ali ne; laß fragen, ob er krank, todt sei, nach V. reci iti vprašat, če ni bolan, mertev, (u. nicht, če je bolan); hingegen ob er schon genesen, če je že zdrav; ob wohl, f. Obwohl; ob morgen

schönes Wetter sein wird, mag Niemand wissen, nach *Gutsm.* Bog si jo ve, ali bo jutri lepo; ob auch, f. Obwohl; es ist mir, als ob ich Hunger hätte, tako se čutim, kakor ko bi bil lačen.

Obacht, die, Acht, Aufsicht, paženje, pazka, pomnja; etwas in Obacht nehmen, v skerbi imeti kaj, paziti, gledati na kaj; Obacht geben, f. Acht geben; göttliche Obacht, f. Obhut; aus der Obacht lassen, pustiti iz oči, zanamariti; er gab so lange auf ihn Obacht, bis er ihn ertappte, tako dolgo ga je pasel, da ga je spasel (*Gutsm.*).

Obachten, v. n., paziti, gledati na kaj.

Obachtsamkeit, f. Achtsamkeit.

Obangezogen, Obangeregt, Obbermeidet, Obbenannt, Obberregt, Obberührt, Obbesagt, u. dgl., zgori imenovan, zgori rečen, zgori v misel, v besedo vzet, zgori omenjen, opomnjen; obbeschrieben, gori popisane.

Obbieten, v. a., zapovedovati nad čem, prepovedati, prepovedovati.

Obdach, das, streha, krov, krovje, stan, stanišče, staniše (Quartier), prenočišče (Nachtherberge), pribežališče, pribežališe (Zufluchtsort); Jemanden Obdach geben, koga pod streho vzeti, jemati; f. a. Berberbergen; unter Obdach kommen, pod streho priti; unter einem Obdach auf besseres Wetter warten, vedriti; f. a. Schutz, Wetterdach.

Obdachlos, *adj.*, brez stanu, ki nima kam iti pod streho; *altst.* bezkrov'n.

Obducent, der, razdevnik †, razparavec, pregledovavec merliča.

Obduciren, v. a., truplo, merliča razparati, parati, razdjati, razdevati, odpreti. *gem.* schlecht gori djati.

Obduction, die, razdeva †, odpertje, notranji pregled merliča, razparanje trupa, obdukcija*.

Obductionsbefund, Obductionsbericht, der, razdevno poročilo †, poročilo od razparanja, od notranjiga pregleda kacija merliča.

Obduration, f. Verhärtung.

Obedienz, die, pokorščina, pokorsina, pokornost (xlasti mniška); f. a. Gehorsam.

Obedienzpfarre, die, klosterska fara.

Obelisk, der, obelisk*.

Oben, *adv.*, auf der vom Mittelpunkte der Erde am weitesten entfernten Fläche eines Dinges, zgor, zgori, zgorej; oben schwimmen, zgori plavati, po verhu plavati; von oben herab, od zgorej, nach V. zviskuma, z visokosti, z višave; im Gegenſatze des hier unten, gori, na verhu, verh; oben auf dem Berge, oben im Himmel, oben darauf ſtehen, oben drauf legen, gori na hribu, gori v nebu, verh česa, na čem stati, položiti, polagati verh česa, na kaj; vorher, zgori, popred; wie oben gedacht worden, kakor je zgorej v misel vzeto, kakor smo že omenili, kakor smo pred rekli; am vornehmſten Platze, zgor, zgori, odspred; oben wohnen, zgori, v najvišjem nadstropji; oben auf dem Baume, na verhu drevesa, verh drevesa; oben liegen, na verhu ležati; Ginen von oben bis unten beſehen, premeriti koga s pogledam od verha do tal, od glave do nog; oben und unten aus, (nach *Gutsm.*) po planinah no dolinah.

Oben, *das*, verh, zgornje.

Obenan, *adv.*, obenan ſtehen, na pervem, na sprednjem mestu, odspredi; er ſieht obenan, prvi je, predstvo ima pred vsemi; bis obenan füllen, do verha, pod verh napolniti, naliti, natočiti; obenan ſegen, ſchwingen, nadstaviti, nadmahnti.

Obenauſ, *adv.*, oben darauf, na verhu, gori; er iſt oben auf, na konji, premagal je vse napotja, srečen je; oben darauf, verh tega.

Obenaus, *adv.*, obenauſ ſein, nepremišljen; er will obenauſ, oben hinauſ, visoko meri, leti, koſati ſe, ſopiri ſe, rad bi letel, pa perja ni ſo zredil (*Gutsm.*).

Obendurch, *adv.*, zgori ſkoki.

Obenein, **Obendrein**, *adv.*, als Zugabe, verh, po verhu tega, poverh vsega; über dieſe noch, verh tega, razun tega ſe; oben ein geben, privreći, pridati; man wird noch obendrein ausgelacht, ſe ſmejaſo ſe človeku.

Obenherum, *adv.*, zgori okoli.

Obenhin, *adv.*, nur oben hin, nur ſo oben hin, poverhama, po verhu, le po verha, (tje v en dan); etwas obenhin thun, poſalepiti kaj, po verhu kaj storiti, (bei *Gutsm.* oderzniti, omekniti), nemarno, po nekerb-nem, toliko, da je ime, kakor ſi že bodi, hitro, *serb.* koje kako; nach dem *Russ.* na hitro roko delati kaj.

Obenhinig, *f.* **Oberflächlich**, *Seicht*.

Obenwert, *das*, nadvodni del ladije.

Ober, *adj.*, gornji, zgornji, gorenji, verhni (*altſl.*); das obere Stodwert, gorenja hiſa; die obere Stadt, zgornje mesto; oberſte, *f.* **Oberſt**; *fig.* der Würde, Gewalt, dem Range nach, viſi, viſji, auch prednji; die Obern, Vorgeſetzten, viſji, vikſi; die oberen Schulen, viſje ſole; im Kartenspiele der Ober, *f.* **Obermann**; als *praep.* für: über, *f.* dieſes.

Ober, in den Zuſammenſetzungen, dem Orte nach, zornji, zgornji, gorenji; der Würde nach, viſi, viſji, veliki, glavni; auch nach

dem Beiſpiele des *Serb.*, auch *Poln.*, *Böhm.* u. *Altſl.* nad —.

Oberacht, *f.* **Acht**.

Oberadmiral, *naj viſji admiral**, veliki admiral* (*russ.*).

Oberalte, **Oberälteste**, *der*, starešina (ka-eiga rokodelstva), nadstarešina.

Oberamt, *das*, veliki ured, viſi ured.

Oberamtmann, *der*, viſi opravnik, viſi urednik.

Oberamtsregierung, *f.* Landesſtelle.

Oberarche, *die*, (*waidm.*), zgornje mreže.

Oberarm, *der*, nadlahti, nadramje, nadkomolec.

Oberarmbein, *das*, nadlahtna oev (*V.*), nadkomolčna kost.

Oberarzt, *der*, veliki, viſi zdravnik.

Oberaufſeher, *der*, veliki, viſi ogleđa, viſji nadzornik †, nadglednik †, doglednik †.

Oberaufſeheramt, *das*, viſi dogledstvo †, nadgledstvo †.

Oberaufſeherin, *die*, viſi nadglednica †, doglednica †.

Oberauſſicht, *die*, viſji nadzor † (*russ.*), nadgled †, dogled, (*böhm.* dohlizeni, *poln.* dozor).

Oberaugenbraun, *die*, *f.* **Oberbraune**.

Oberauſtheiler, *der*, viſi razdeljevavec.

Oberballen, *der*, zgornje, gorenje bruno; *f. a.* **Architrab**.

Oberbau, *der*, gornje zidanje, gornje delo, po verhu zemlje.

Oberbauch, *der*, zgornji trebah, nach *V.* nadtrebuh.

Oberbauchgegend, *die*, nadtrebuſje.

Oberbauer, *der*, boljec, veljak med kmetovavci.

Oberbaum, *f.* **Hauptbaum**, **Garnbaum**.

Oberbaumeiſter, *der*, viſji stavski mojſter.

Oberbefehl, *der*, über ein Kriegsheer, naj viſi poveljstvo, glavno poveljstvo.

Oberbefehlshaber, *der*, naj viſi poveljnik, glavni poveljnik, (nach *V.* prevodnik), *f. a.* **Befehlshaber**.

Oberbefehlshaberschaft, *die*, **Oberbefehlshaberſtelle**, **Oberbefehlshaberwürde**, *die*, naj viſi poveljstvo, zapovedstvo, naj viſji komanda*.

Oberbehörde, *die*, viſi oblaſt, viſi goſposka.

Oberbeichtvater, *der*, veliki ſpovednik, (glavni pridvorni duhovnik).

Oberbein, *das*, morſka koſt; *f.* **Ueberbein**.

Oberbergamt, *das*, viſi rudarijski ured.

Oberbergmeiſter, *der*, viſi rudarski mojſter.

Oberbett, *das*, *f.* **Bedbett**.

Oberbente, *die*, zgornji del panja.

Oberbevollmächtigte, *der*, viſi pooblaſtenec.

Oberbiſchof, *der*, viſji, vikſi ſkof, nadſkof †; *f. a.* **Erzbischof**.

Oberblatt, *das*, zgornji liſt.

Oberblei, *das*, zgornji ſvinec.

Oberboden, *der*, naj viſi ſtrop, in *St. peter*, *m.*, *poln.* najvyšze piſtro.

Oberbootsmann, *der*, nadmornar †.

Oberbotmäßigkeit, f. Oberherrschaft.
Oberbraune, f. Augenbraune.
Oberbühne, f. Oberboden.
Oberbürge, der, poglaviti porok.
Obercommandant, f. Oberbefehlshaber.
Obercommando, Armeebefehlcommando, armadno nadpoveljstvo; f. Oberbefehl.
Oberdach, das, nadstrešek, zgornja streha.
Oberdeichamt, das, viši jeznijski t.
Oberdeutsch, das, zgornja nemščina, nemščina, adj., gornonemski.
Oberdeutschland, das, gorenje Nemsko.
Oberdirector, der, višji ravnavec, vodja.
Obere, der, viši, viški; bei *Gutm.* auch predpostavljenik, predstojnik. *russ.* načelnik (načelnik), *böhm.* u. *poln.* verchnik.
Obereigenthum, das, glavna vlast, nadvlast.
Obereigenthümer, **Obereigenthumsherr**, der, glavni vlastnik oter lastnik, nadvlastnik.
Obereigenthümlich, adj., nadvlasten, glavnolasten.
Obernehmer, der, višji pobiravec, pobirac, glavni tirjavec, f. a. *Einnehmer*.
Oberenke, f. Oberknecht.
Oberfach, das, zgornji predalček.
Obersfeldherr, der, višji vodja, veliki vojskovodja ali poveljnik.
Obersfeldherrnwürde, f. Oberbefehlshaberschaft.
Obersfeldmarschall, der, glavni, veliki marsal *.
Oberfinanzrath, der, višji finančni svetovavec.
Oberfläche, die, poverhnja (V.), poverhnost, poversje, poversšina, gornje lice (V.); *poln.* auch płaszczyna (ploščina).
Oberflächlich, adj., poveršen, poveršnat, plitev, plitek (friht), ne uterjen; adv., poverhama, ne iz dna; ne na tanko, ne globoko, poverh, po verhu; wer nur oberflächlich die Geschichte kennt, kdor je le nekoliko, le kolikaj zveden v zgodovini; f. a. *Oberhin*.
Oberflächlichkeit, die, poveršnost, poverhnost, plitkost, neuterjenost.
Oberflottenführer, der, f. Oberadmiral.
Oberforstamt, f. Oberförsterei.
Oberförster, der, veliki logar, ali gojzdar, viši borštinar *.
Oberförsterei, die, viši ob. višje logarstvo, viši, velika logarija, stanovališče, stanovališče višiga logarja; (bei *Gutm.* viši lesovarstvo).
Oberforstmeister, der, veliki nadlogar, *poln.* wielki nadleśniczy.
Oberführer, f. Obersfeldherr.
Oberfuß, der, Fußwurzel, nach V. podgležno, nadstopalo, *russ.* pljusna; Oberriß, im Gegensatz zur Sohle, nach V. und dem *Böhm.* nart, m., (auch Oberleder).
Obergebieter, der, viši, naj viši zapovednik.
Obergebiß, das, zgornji zobje, zobje zgornje celjusti.
Obergeholz, f. Oberholz.
Obergeist, der, višji duh.

Obergerhab, der, nadvarh.
Obergericht, das, viši sodnija, (auch bei *Gutm.*), etwa auch presodnija t.
Obergerichtsherr, der, gospod, imetnik viši sodne oblasti.
Obergerichtsrath, der, svetovavec viši sodnije.
Obergeschoß, das, zgornja hiša, zgornji del, zgornji stan, zgornjica (M.), nastropje; f. a. *Geschoß*, *Stodwerk*.
Obergeshöhe, f. Oberleder.
Obergesims, das, zgornji okrajik, nach *Gutm.* zverhno opasje.
Obergespann, der, viši župan.
Obergewalt, die, viši oblast, naj viši oblast, moč, (*poln.* zwierzchność).
Obergewand, das, zgornja obleka.
Obergewehr, das, gornje, na ramenu, rami nošeno orozje (puša, kopje i. t. d.).
Obergott, der, viši bog.
Obergöthe, der, veliki malik.
Obergrad, der, viši stopnja, dostojnost; f. a. *Superlativ*.
Obergurt, der, zgornji jermen (remen), zgornji pas.
Oberhalb, adv. u. *praep.*, zgoraj, verhösa, nad čim, poverhu; oberhalb der Brücke, zgoraj nad mostam, unstran mosta proti vodi gredoč.
Oberhand, die, Handwurzel, zapestje, zapestje (?); die obere Fläche der Hand, gornji, verhni del roke (dlani nasproti); *fig.*, überlegene Gewalt, im Wettsstreite, premoč, predstvo, prednost, prvo mesto; die Oberhand haben, behaupten, premoči, premagati, zmagati, zmagovati, prvi biti; *vulg.* zgoraj, na verhu biti, zvonec nositi (etwas verächtl.); die Oberhand bekommen, auch zuzugati, preobvladati (mehr *serb.*) koga; f. a. *Ubergewicht*; Einem die Oberhand lassen, dati komu prvo mesto, mesto na desni; Oberhand im Spiele, prva roka; Oberhand behalten, (von Ansichten, Anträgen u. dgl.), obveljati.
Oberharnisch, f. *Altermannsharnisch*.
Oberhaupt, das, glava, naj viši glava, glavar, poglavar; Oberhaupt des Staates, glava države, državni vladar; in andern st. M. načelnik (von *načeti*, und nicht etwa von *ceho*); zum Oberhaupte wählen, za poglavarja izvoliti, voliti; sich zum Oberhaupte aufwerfen, za poglavarja usiliti se, uriniti se, poglavarstva, vladarstva polastiti se.
Oberhauptlich, adj., des Oberhauptes, poglavarjev; in dessen Würde gegründet, poglavarsk, glavarsk.
Oberhauptmann, der, prvi, veliki, naj višji stotnik.
Oberhaus, das, gorenja hiša, gornjica (M.); im englischen Parlamente, gornja zbornica, (zbornica lordov).
Oberhaut, die, (epidermis), zunanja ali poverhna kožica, nach V. kabier (?), verhanjica, polt, (do polti moker).
Oberheerführer, f. Oberbefehlshaber.

Oberhefen, f. Spundhefen.
Oberhemd, das, verhna, gornja srajca.
Oberherr, der, naj višji gospod; vladar, naj viši oblastnik.
Oberherrlich, adj., naj višjiga gospoda, vladarsk; kar se tiče naj viši vlade.
Oberherrlichkeit, **Oberherrschafft**, die, naj višji gospodstvo, vlada, vladarstvo, naj višji oblast; die Oberherrschafft im Kampfe bekommen, f. Oberhand; der Oberherr, f. dieses.
Oberherrschastlich, f. Oberherrlich.
Oberherrschen, v. n., gospodovati nad —.
Oberhimmel, der, zgornje nebo.
Oberhirt, der, višji pastir; auch vladavec, glavar.
Oberhof, der, verhni, gornji del dvora; f. a. Gerichtshof (oberster).
Oberhofgericht, das, dvorska nadsodnija.
Oberhofjägermeister, der, veliki dvorski lovec.
Oberhofmarschall, der, veliki dvorski maršal.
Oberhofmeister, der, veliki dvorni mojster.
Oberhülle, die, f. Fegeseuer.
Oberholz, das, Stammholz, visoko drevje, visoki, dorasli les; Aeste, vejevje, lesna poversina.
Oberhose, die, hlače, (in ne spodnjice).
Oberhüttenamt, das, viši topilnični ured.
Oberin, die, f. Priorin.
Oberintendant, der, veliki, glavni opravnik.
Oberirdisch, adj., pozemeljsk, tudi nadzemelsk.
Oberjäger, der, prvi, višji lovec, nadlovec.
Oberjägermeister, der, veliki lovec, viši lovski mojster.
Oberkammer, die, f. Oberhaus.
Oberkammerherr, der, prvi kamernik.
Oberkaplan, der, prvi, višji kaplan.
Oberkellner, der, prvi, višji točnik, kletnik.
Oberkieser, der, zgornja celjust.
Oberkieserschlagader, die, privodnica zgornje celjusti.
Oberknecht, **Oberknechten**, f. Oberkieser.
Oberknecht, das eigentliche Kinn, f. dieses.
Oberkirchenrath, f. Consistorium, wörtl. veliko cerkveno svetovavstvo.
Oberklasse, die, gornji razred, klas.
Oberklaue, die, bei Pferden, mali rog; bei Thieren mit gespaltenen Klauen, mali parkelj; beim Federvieh, mali krempelj.
Oberkleid, das, gornja, verhna obleka.
Oberknecht, der, veliki hlapec.
Oberkohlrübe, f. Kohlrabi.
Oberkommando, f. Obercommando.
Oberkörper, der, gornje truplo.
Oberkranz, der, an den Knien, nach V. gornja polza.
Oberküchenmeister, der, veliki kuhar.
Oberlade, die, am Webersuhle, der obere Theil der Lade, worin der Kamm (greben) befestigt wird, nach V. gornji pah, nach Zal. gornje žlaje.
Oberland, das, gorensko, gorenji, viši kraj.

Oberländer, der, gorenec, gorjanec.
Oberländerin, die, gorenka, gorjanka.
Oberlandesgericht, das, viši deželna sodnija, deželna nadsodnija.
Oberlandesgerichtsrath, der, svetovavec deželne nadsodnije.
Oberländisch, adj., gorensk, gorjansk.
Oberlandrichter, der, veliki sodnik.
Oberlast, die, zgornji naklad.
Oberlastig, adj., zwischen den Verdrößen zu viel Last habend, zgornj preobložen, prenalozten.
Oberlauf, der, zgornja paluba (russ.).
Oberleder, das, oglas, urbas*, böhm. nart, m. serb. naplat.
Oberlesze, die, f. Oberlippe.
Oberlehen, das, nadsevd f.
Oberlehensherr, der, viši sevdni gospod.
Oberlehrer, der, višji, prvi učenik, učitelj; f. a. Hauptlehrer.
Oberleib, der, zgornje telo, zgornji, nadtrebušni zivot, auch zivot schlechweg, nach V. u. dem Russ. nadtrebušje.
Oberleine, f. Oberarde.
Oberlieutenant, der, nadlajtnant*.
Oberlippe, die, zgornja ustnica, f. a. Lippe.
Oberlippennerve, der, čutnica zgornje ustnice.
Oberluft, f. Aether.
Obermacht, f. Uebermacht.
Obermann, der, im Wettstreite, premagavec, zmagavec, močnejši; Schiedsrichter, f. dieses u. Obmann; im Kartenspiele, višnik (poln.). Eines Obermann werden, pod se spraviti koga, zmoci ga; mil. vojak na desni strani v verst.
Obermeister, der, nadmojster.
Obermönch, der, prvi mnih, f. Archimandrit.
Obermühlstein, der, verhni, gornji kamen ali točaj; f. Ränfer.
Oberoßfizier, der, viši oficir*, nadoficir.
Oberpächter, der, viši zakupnik ali štantnik.
Oberpfarre, die, velika fara.
Oberpfarrer, der, veliki fajmošter.
Oberpfarrkirche, f. Mutterkirche.
Oberplatte, die, zgornja plošča, ploša.
Oberplatz, f. Oberhand.
Oberpostamt, das, viši poštnja, velika pošta.
Oberpriester, der, veliki duhoven.
Oberpriesterlich, adj., veliciga duhovna, nadduhovsk.
Oberrang, der, viši čast, viši častna stopnja.
Oberrecht, f. Obergenthum.
Oberreihe, die, viši versta.
Oberrentmeister, der, veliki dohodar f.
Oberrichter, der, veliki sodnik; in der Gemeindeversammlung, veliki zupan.
Oberrichterlich, adj., oberichterliches Urtheil, sodba viši sodnije, višiga sodnika, etwa auch presodba.
Oberrinde, die, zgornja skorja, poversni lub.
Oberrinke, f. Oberklaue.
Oberriß, der, f. Oberfuß.

Oberroß, der, verhna suknja, f. **Heberroß**; **Oberleid**.
Obers, das, smetana, angebl. in St. poveršnja; f. **Rahm**.
Obersaal, der, zgornja dvorana †.
Obersatz, der, prvi stavek, sprednjik, *böhm.* napoved.
Oberschale, die, poverhna lupina.
Oberschar, **Heberschar**, die, (*mont.*) nadmerek.
Oberschlagmeister, der, veliki zakladnik †.
Oberschneit, der, veliki točar.
Oberschneifel, der, stegno, gornji del stegna.
Oberschiffer, der, naj viši ladijar.
Oberschild, der, das, zgornji ščit.
Oberschlüchtig, *adj.*, oberflüchtiges Wasser, nadkolesna voda, gornja voda, voda z verha padajoča na kolo; oberflüchtiges Rad, kolo na korco, na sfote.
Oberschreiber, der, prvi pisar, viši pisar.
Oberschuh, f. **Heberschuh**.
Oberschule, die, višji šola ali učivnica; f. a. *Gymnasium*.
Oberschüler, f. *Gymnasiast*.
Oberschulrath, der, eine Person, viši šolski svetnik ali svetovavec, Collegium, višji šolsko svetovavstvo.
Oberschultheiß, der, veliki župan.
Oberschwelle, die, nach *V.* preklada, nach *Gutm.* nadpražje (auch *böhm.* u. *poln.*), nadurce.
Oberseite, die, zgornja stran, beim Tuche, lice.
Obersitz, der, prvi sedež, pervo, naj imonitniše mesto.
Oberst, *adj.*, *sup.*, naj viši, naj večí, naj bolj na verhu; zu oberst, na verhu, zgoraj; das oberste Stodwerk, naj viši, zadnje nadstropje; das Oberste der Milch, f. **Rahm**; die oberste Stelle einnehmen, prvi biti, predstvo pred vsemi imeti, biti na prvem mestu; die oberste Gewalt, naj višji oblast; das Unterste zu oberst kehren, vse prevreči, premetati, premešati; in den Zusammenfügungen, naj višji; oberster Gerichtshof, naj višji sodnija, dosodnija †.
Oberst, **Oberste**, **Obrist**, der, *mil.*, der vorgefeste eines Regiments, nach allen sl. *M.* polkovnik (von polk, *altsl.* pl'k, Regiment).
Oberstaatsanwalt, der, viši državni pravdnik.
Oberstaatsgewalt, f. *Souverenität*.
Oberstadt, die, gorenje mesto.
Oberstallmeister, der, viši konjušnik.
Oberstelle, die, viši oblast; pervo mesto, f. *Vorrang*.
Obersthofkammerer, der, veliki dvorni kamernik.
Obersthofmarschall, der, naj viši dvorni marschal.
Obersthofmarschallamt, das, naj viši dvorno marschalstvo.
Obersthofmeister, der, naj viši dvorni mojster.
Obersthofrichter, der, naj višji dvorni sodnik.

Oberstimme, die, visoki, prvi glas.
Oberstlehenrichter, der, naj viši fevdni sodnik.
Oberstlieutenant, der, in allen slav. *M.* podpolkovnik.
Oberstrich, der, f. *Apostroph*.
Oberstrichterlich, *adj.*, naj viši sodnije.
Oberstunde, die, gornjica (*M.*), gornja hiša.
Oberstüd, das, zgornji del, kos.
Oberstufe, f. *Superlativ*.
Oberstwachmeister, der, major pri konjici, (bei *V.* viši strážnik).
Obertrufel, der, lucifer, belcebub.
Obertheil, der, (das), gornji del, gornji konec, zverhina, verh, verhovina.
Oberthor, das, zgornje vrata, *pl.*
Oberthür(e), zgornje duri, *pl.*
Oberverded, f. *Oberlauf*.
Oberverwalter, der, veliki, višji oskerbnik (upravník).
Obervogt, der, naj viši vojt (vajd).
Obervormund, der, nadvarh †.
Obervormundschaft, die, nadvarstvo, (varstvena sodnija).
Obervormundschastlich, *adj.*, nadvarstven.
Obervorsteher, der, prvi, viši predstojnik (bei *Gutm.*), prvi izmed vikših.
Obernähut, f. *Obangezogen*.
Oberwärts, *adv.*, nach oben hin, gor, kvisko, proti verhu, navzgor.
Oberwasser, das, zgorenja voda; f. a. *Flußwasser*; das Oberwasser haben, dobiti, zmagati.
Oberwelt, die, svet, gornji svet, tukajšnji svet, zemlja.
Oberwuchs, der, vejevje na drevji, f. *Oberholz*; za rast odmenjeno drevje; visoko drevje.
Oberwundarzt, der, višji, prvi ranocelnik.
Oberwurf, der, (*weidm.*), zgornja čeljust divjiga prašča.
Oberzahn, der, zgornji zob.
Oberzimmermann, der, prvi, veliki tesar.
Obgedacht, **Obgemeldet**, **Obgenannt**, f. *Obangezogen*.
Oblig, **Obligon**, **Obwohl**, **Obzwär**, *conj.*, dasi, desi, dasi ravno, dasi tudi, ako ravno, ako tudi, čeravno, če tudi, če prav; ich habe es gethan, obgleich du es verboten hast, storil sim, čeravno si prepovedal; ob es gleich nicht zu billigen ist, so —, če se tudi ne more hvaliti, vender —; meine gegenwärtige, obzwär geringe Arbeit, moje sedanjte, bodi si tudi malo delo; obgleich er jung ist, dasi je mlad, če prav je mlad, auch naj ti je mlad; *serb.* akoprem, prem da.
Obhaben, obhabende **Pflicht**, f. *Aufhaben*.
Obhatten, f. *Schützen*.
Obhand, f. *Oberhand*.
Obherrscher, v. n., gospodovati nad čim.
Obhut, die, varstvo, bramba, čuvanje, za-vežje, skerb; die göttliche Obhut, Božje varstvo, Bog vodi, je varh; f. *Aufsicht*.
Obig, *adj.*, f. *Ober*; poprejšenj, prejšenj,

zgorej rečen, popred omenjen; aus Obigem ist klar, iz gori razložena se vidi očitno.

Obiter, f. Obenbin.

Object, das, f. Gegenstand; reč, stvar, predmet, predsebek (V.); Object der Steuer, davku podveržena reč; hundred Dufaten sind schon ein Object, sto cekinov je že nekaj, ni ravno malo.

Objection, f. Einwurf.

Objectiv, adj., predmeten, predseben, objektiven; f. Gegenständlich; wir kennen Gott nicht objectiv, Boga ne poznamo nasebno, t. j. kakor je sam na sebi; das Objectiv, kar je, biva samo na sebi razun nas.

Objectivglas, das, im Fernrohr, russ. u. poln. predmetno steklo, steklo stvarnem nastavljeno.

Objectivität, die, predmetnost, nasebnost.

Oblast, f. Last.

Oblate, die, oblat*, oblatek, (nach Gutm. mlinec; eigentl. Scharrblättchen), lepenica (Ravn.)

Oblatenbäcker, **Oblatenverkäufer**, der, oblatar.

Oblation, f. Opferung.

Oblatorien, pl., kupcijske naznanila, poročila.

Oblei, die, živež, dnar samostanam darovan.

Obliegen, v. n., einer Sache obliegen, pečati se skerbno s čim, prizadevati si za kaj, v skerbni imeti kaj, beliti si glavo, truditi se, ukvarjati se s čim (etwas verächtlich); den Emdien obliegen, učiti se marljivo, nach V. podajati se na kaj, nach Gutm. streči čemu, udan biti; es liegt mir ob, ich bin verbunden, dolžen sim, dolžnost mi je, moja dolžnost je, dolžnost imam, jez sim za to postavljen, moje delo, moje opravilo je (to storiti); meni je naloženo, mene služba veže i. t. d.; im Streite obliegen, premoči, premagati, žmoci, zmagati, zmagovati.

Obliegenheit, die, dolžnost, naloga, zaveza.

Obligat, adj., dolžen, zavezan; obligater Gegenstand, zapovedani uk; in der Russk, poglavitni glas, nach Zal. na gosli, na orgle peti.

Obligation, die, zaveza, prevzeta dolžnost; Schuldverschreibung, dolžno pismo (zlasti derzavno), obligacija.

Obligatorisch, adj., vezaven, vezujoč.

Obligeance, f. Gefälligkeit.

Obligant, f. Verbindlich.

Obligiren, v. a., f. Verbinden; ich bin Ihnen obligirt, dobroto ste mi storili, hvalen sim vam.

Obligo, in Obligo sein, dolžan biti; ohne mein Obligo, brez moje zaveze.

Oblignus, (casus), posrednji sklon, t. j. vsak sklon ali padež razun perviga in petiga.

Obliteriren, f. Ausstreichen.

Oblongum, das, podolgasto öveterokotje.

Obmacht, f. Uebermacht.

Obmann, der, f. Aufseher; der den Auf-

schlag gebende Schiedsrichter, pervak med razzodniki, pervomestnik.

Obmannschaft, die, stopnja, čast, po kateri je kdo pervak med razzodniki.

Obac, die, f. Hautbois.

Obolus, der, obol*, medni dnar nekdanjih Atencov.

Obreptio, f. Erschleichung, Erschleichen.

Obrigkeit, die, gosposka, oblast, bei Gutm. oblastnija, oblastvo; der Obrigkeit gehören, gosposki, deželni oblasti pokoren biti; Obrigkeiten, oblastniki.

Obrigkeith, adj., gosposke, deželne oblasti; das obrigkeithliche Ansehen, veljava gosposke, gosposčina veljava; obrigkeithliche Person, oblastnik.

Obrigkeithstein, f. Grenzstein.

Obrist, der, f. Oberst.

Obrüen, f. Ueberladen, Ueberhäufen.

Obschon, f. Obgleich.

Obschweben, v. n., f. Vorhandensein, Verortehen; die Sache schwebt bei Gericht ob, reč teče pred sodnikom; die zwischen ihnen obgeschwebten Streitigkeiten, njih prejšnji prepiri; die obschwebende Gefahr, bližnja nevarnost, preteča, nastajoča nevarnost.

Obscön, adj., nesramen, gerd, debel, umazan, nespodoben, klafarsk.

Obscönität, die, Obscaena, umazanost, nesramen, nesodobne besede; f. a. Bote(n).

Obscur, adj., f. Dunkel, Unbekannt.

Obscurant, der, mračnjak, temnjak.

Obscurantismus, der, mračnjaštvo, sovräzene ljudske omike; f. Richtschene.

Obscuriren, f. Verduusein.

Obsecuren, f. Beschwören.

Obsehen, f. Aufsicht (haben über etwas).

Obseher, f. Aufseher.

Obsein, v. n., biti nad čim.

Obsequien, pl., bilje, vilje.

Observanten, pl., fränciskani stariga terdiga reda.

Observanz, die, stara navada.

Observanzmäßig, adj., po stari navadi.

Observation, die, opazovanje.

Observationsarmee, die, **Observationscorps**, das, opazovavna, pazna vojska, opazovavni, prežavni oddelek, nach dem Russ. u. Poln. observacijna armada.

Observator, f. Beobachter.

Observatorium, f. Sternwarte.

Observeiren, f. Beobachten; Befolgen.

Obicht, f. Aufsicht.

Obsidian, der, obsidian*.

Obsieg, f. Sieg.

Obliegen, v. n., premoči, premagati, premagovati; im Prozeß, dobiti pravdo; die obliegende Partei, ta ki je dobil pravdo; von einer Meinung, obveljati.

Obieger, der, dobieve, zmagavec.

Obignation, die, zapečatba, zapečatenje.

Obigniren, v. a., zapečatiti, pečatiti.

Obistenz, f. Widerstand.

Obistiren, f. Widerstreben.

Obsolet, f. Veraltert.

Obforge, die, skerb za kako reč.

Obſorgen, ſ. Sorgen.

Obſt, *baſt*, coll. Baumfrüchte, ſadje; *altſl.* ovoſtiſe, *russ.* ovoſci, *pl.*, *m.*; abgelegenes Obſt, uležano, madno, medno ſadje. umlajeno ſadje, mehka hruška; gebörttes Obſt, suho, poſuſeno ſadje, nach *Gutm.* suſoba; herbes Obſt, skominasto, kiſlo, terpko ſadje; beſchädigtes, ubito, potolčeno; das Obſt ablegen laſſen, ſadje mediti, mladiti, maditi, medeniti, mediti; ſ. a. Abſliegen; Obſt dörren, ſadje suſiti; Obſt zum Dörren, ſadje za suſilo; Ausſchnigel und Schalen vom Obſt, nach *Gutm.* teſina (?); ſ. a. Kernobſt, Steinobſt; Obſt von den Bäumen ſchlagen, ſadje klatiti.

Obſt-, in Bſſgn. ſadni. — ſadja.

Obſtafel, ſ. Hinderniß.

Obſtand, ſ. Widerſtand.

Obſtart, die, verſta, ſorta ſadja; andere Obſtarten, drugo ſadje.

Obſtatt, ſ. Widerſtand.

Obſtbär, der, navadni medved.

Obſtban, der, ſ. Obſtzuht.

Obſtbaum, der, ſadno, rodovitno drevo, ſadonosno drevo.

Obſtbaumſchule, die, ſadivnica, ſadiſſe, ſadiſe ſadnih dreves.

Obſtbaumzuht, die, ſajenje, ravnanje ſadnih dreves, ſadniga drevja, ſadjoreja †.

Obſtblüthe, die, ovetje ſadniga drevja, ovetje ſadja.

Obſtbrecher, der, precep (V.), tergač.

Obſtbrei, der, čežana.

Obſtbunde, die, branjarnica, prodajavnica za ſadje.

Obſtdarre, die, suſnica, suſivnica za ſadje.

Obſtehen, ſ. Widerſtehen.

Obſter, ſ. Obſthändler; Obſtwächter.

Obſternte, die, obiratev, treſenje ſadja; zur Zeit der Obſternte, kadar je ſadje zrelo, kadar ſe ſadje treſe, ſpravlja, obira.

Obſteſſer, der, ſadjojedeč, ſadjojedež; kdor rad ſadje je; *vulg.* kdor je volk na ſadje.

Obſteſſig, der, ſadni kis, jeſih*, kis iz ſadja.

Obſtſteden, der, madež od ſadja.

Obſtfrau, ſ. Obſthändlerin.

Obſtfreund, ſ. Obſteſſer.

Obſtgarten, der, vert, ſadni vert, ſadovnjak, ſadovnik, (bei *Gutm.* ſadno lekovce), *böhm.* u. *russ.* ſad.

Obſtgärtnerci, die, ſadna vertnarija.

Obſtgattung, ſ. Obſtart.

Obſtgöttin, die, Pomona.

Obſthamen, ſ. Obſtbrecher.

Obſthandel, der, branjarija, branjarſtvo, kupcija ali kramarija s ſadjem.

Obſthändler, Obſtler, Obſtkrämer, Obſthode, der, branjevec, (branjar), prekupec ſadja, nach *M.* ſadar (auch *böhm.*), nach *Gutm.* ſadjar; Obſthändler ſein, branjariti, ſadje prodajati, s ſadjem kupčevati, ſadje prekupovati.

Obſthändlerin, die, branjevka, ſadarica, ſadjarica; ženska, ki ſadje prodaja, *Gutm.* branjarica.

Obſthauſ, das, branjarnica, ſadjarnica.

Obſthode, ſ. Obſthändler.

Obſthüter, ſ. Obſtwächter.

Obſtjahr, das, leto za ſadje dobro, leto, v

ķterem ſadje obrodi, nach *V.* ſadno leto.

Obſtinat, ſ. Falſchärriq.

Obſtination, ſ. Eigenſinn.

Obſtkäſer, der, ſadni hroſč.

Obſtkammer, die, hranivnica za ſadje, medija, medivnica, ſhramba za ſadje.

Obſtkeller, der, klet, hram za ſadje.

Obſtkenner, der, poznavec vsakorsniga ſadja.

Obſtkern, der, peška, pečka, auch peček ſ. übr. Kern.

Obſtkiſte, die, ſkatla ſadja, za ſadje.

Obſtkorb, der, cajna, koſara, jerbas ſadja, za ſadje,

Obſtkram, der, ſ. Obſthandel.

Obſtkrämer, ſ. Obſthändler.

Obſtkuchen, der, potica iz ſadja.

Obſtkultur, die, ſ. Obſtzuht.

Obſtkunde, die, Pomologie, ſadjoznanſtvo, nauk od razniga ſadja, in kako ſ' njim ravnati.

Obſtlehre, die, ſ. Obſtkunde.

Obſtſeje, ſ. Obſternte.

Obſtmangel, der, pomanjkanje ſadja; kadar je malo ſadja; dragina ſadja.

Obſtmann, ſ. Obſthändler.

Obſtmarkt, der, terg, terziſſe, terziſe za ſadje.

Obſtmonat, der, ſadni meſec, ſ. September.

Obſtmoſt, der, ſadni moſt, moſt iz ſadja, tolkla, piſaja jabelčnica, hruſkovnica i. t. d.

Obſtmuſ, ſ. Obſtbrei.

Obſtpflanzung, die, zaſad ſadnih dreves, meſto, kjer je ſadno drevje zaſajeno.

Obſtpreſſe, die, ſtiſkavnica, preſa za ſadje.

Obſtreich, *adj.* ſadnat, rodoviten (s ſadjem), kjer je obilo ſadja, ſadniga drevja, poln ſadja.

Obſtruction, ſ. Verſtopfung.

Obſtruiren, ſ. Verſtopfen.

Obſtſaft, der, ſok iz ſadja, zmaſčeno, zmaſeno ſadje.

Obſtſchale, die, lupina od ſadja.

Obſtſchnitz, der, kerhelj od ſadja (Jabelka, hruſke i. t. d.), nach *M.* režen, gebörtter, klujie.

Obſtſtein, der, koſčica, koſica.

Obſtſtiel, der, recelj, pecelj, rep, repiē.

Obſtwächter, der, varh, varovcin, čuvaj ſadja, ki ſadje varuje.

Obſtwald, der, ſadno drevje.

Obſtwein, der, vino iz ſadja, etwa auch ſadjevec; aus Roſtbirnen, tepkovec; aus Birnen, hruſčevec, hruſevec; aus Aepfeln, jabelčnik, jabelkovec, leſnikovec, i. t. d., ſ. a. Eider.

Obſtwurm, der, červ v ſadji.

Obſtzeit, die, čas ſadja, ko je ſadje zrelo.

Obſtzuht, die, ravnanje, reja ſadja ali ſadniga drevja, ſadjoreja †; ſich mit der Obſtzuht befaſſen, pečati ſe s ſadjem, sa-

dit, oskerbovati, obdelovati, obravnavati sadno drevje.

Obteniren, f. Erlangen.

Obtrectation, f. Nachrede, (üble).

Obtrectator, f. Verleumder.

Obtrectiren, f. Lästern.

Obtrudiren, f. Aufbürden.

Obtrudiren, f. Verwirren.

Obtus, f. Stumpf.

Obwalten, v. n., vorhanden sein, biti, nahajati se; mit Einfluß vorhanden sein, vmes biti; pritakniti se; herrschen, vladati, gospodovati; es waltet kein Zweifel ob, ni dvombe, ni je dvombe; ne gre, ni dvomiti; die obwaltende Gefahr, bliznja, nastajoča, protoca nevarnost.

Obwalter, der, ravnavee, oskerbovavec.

Obwohl, f. Obgleich.

Obzwar, f. Obgleich.

Occasion, f. Gelegenheit.

Occident, der, večer, zahod, f. a. Abendland.

Occidentalisch, adj., zahoden, f. a. Abendländisch.

Occupation, f. Einnahme; Zueignung.

Occupationsarmee, die, posedna vojska.

Occupiren, f. Besetzen, Zueignen, sich; ich bin sehr occupirt, imam vse polno dela.

Ocean, Ozean, der, veliko, visoko morje, ocean, russ. okean, f. Weltmeer.

Ocher, der, (Oehra), okra, ohra; zemlj-ska rumenica, vernik.

Ocherfarbe, f. Ochergelb, Berggelb.

Ochergelb, adj., rumen, kakor okra, okrozolt, okrorumen; das, zemlj-ska rumenica.

Ochlokratie, die, ohlokracija*, derhalovladje†, vlada derhali, prostiga ljudstva.

Ochs, Oche, der, vol, volé, ein junger Ochs, junec; das Ochschén, volicé, volicek, juncek; der wilde Ochs, divji vol, f. a. Aurochs, Büffelochs; Zuchtochs, bik; Zugechs, eigent. vol (rezanec, tolcenio); die Ochsen hinter den Pflug spannen, konja pri repi berzdati, kravo pri gobci molsti, kravo s svedram dreti; da stehen die Ochsen am Berge, lej ga bika na strehi, gleda kakor riba na suhem, kakor zaboden vol in si ne ve pomagati; ein dummer Ochs, telo, storkla, euphem. bözzi volek; Ochs mit vorwärts hängenden Hörnern, kopin; ein großhörniger, rogin; ein röhlicher Ochs, rosin, ein schwarzer, éadin, murio; mit vorwärts gebogenen Hörnern, daher stösig, kapeo, kapast vol, hilec; ein magerer, durch Leiden verdorbener, ogornik; ein blonder, plaveo; ein schwärzlicher, dimeo; ein weißer, beleo; ein hirschfarbener, jelen, u. f. w. f. dergleichen leicht zu adaptirende Hirtenbenennungen unter Kuh; des Ochsen, volov.

Ochsen, v. n., pojati se, goniti se, loviti se; die Kuh ochset, krava se poja, se tare, se goni, se lovi; sie ochset zum zweitemale, nach V. se potera.

Ochsen-, in Bzgn. volovji, volovski.

Ochsenauge, das, eig. volovsko oko; f. a.

Gänseblume, große; neko evertje a celim rumenjakam.

Ochsenäugig, adj., debelook.

Ochsenbauer, der, volar (V.), kmet, ki le z voli kmetuje.

Ochsenbentel, f. Niedgras.

Ochsenblut, das, volovja kri.

Ochsenbraten, der, goveja, eig. volovska pečenka.

Ochsenbrech, f. Hanhechel.

Ochsenbremse, die, goveji, volovski obad, volovski brencelj.

Ochsendumm, adj., govedast, neumen, kakor živina, kakor junec; ein Ochsendummer Mensch, zagovedenec, govedež.

Ochsendummheit, die, volovska neumnost.

Ochsenfell, das, volovina, volovska koža; ein Ochsenfell haben, neobčutljiv biti, terdo, oslovsko kožo imeti.

Ochsenfieber, das, mrazenje po jedi.

Ochsenfleisch, das, volovje, volovsko meso, volovina, f. a. Rindfleisch.

Ochsenfalle, die, volovski žolč.

Ochsenfeld, das, bikovina.

Ochsenfist, adj., volovsk, bikast, govedast, telebast, storklast, storast, bedast, neukreten, debel, neotesan, (bei Gutm. zapet).

Ochsenhaftigkeit, die, govednost, neukretnost, volovska okornost.

Ochsenhandel, der, kupčija z voli.

Ochsenhändler, der, volovski kupec, barantavec z voli, kdor z voli kupuje, volar (unbestimmt und bedeutet auch Ochsenhirt, Ochsenknecht u. dgl.).

Ochsenhaut, f. Ochsenfell.

Ochsenhirt, der, volar, volovski pastir.

Ochsenhirt, sein, volariti, volc, voli pasti; seine Zugenjahre, in denen er sich nützliche Kenntnisse aneignen konnte, verbrachte er als Ochsenhirt, svoje mlade leta, v kterih bi se bil lahko kaj koristniga naučil, je zavalaril.

Ochsenhuf, f. Ochsenflau.

Ochsenjoch, das, volovski jarem, telega.

Ochsenjunge, der, volar, volarce.

Ochsenkalb, das, telicek, juncek, mladi bicek.

Ochsenflau, die, volovski parkelj.

Ochsenknecht, der, volar, hlapec, ki z voli vozi.

Ochsenkopf, der, volovska glava; zastavna glava, bikasta glava; bei den Drogen, trotovo rodilo; f. a. Dummkopf.

Ochsenloth, der, volovjek.

Ochsenkraut, f. Hanhechel.

Ochsenleder, das, volovina, volovsko usnje; Ochsenleder haben, f. Ochsenfell.

Ochsenmarkt, der, volovski terg, sejm, volovsko sejmische, sejmise.

Ochsenmäßig, f. Ochsenhaft.

Ochsenmaul, das, volovski gobec; široke usta.

Ochsenmist, der, volovjek, volovski, goveji gnoj.

Ochsenpost, die, fig. Ochsenpost nehmen, mit

der gehen, fahren, polza jezdit; zelo počasi voziti se.

Schensrüden, der, volovski, skrivljeni herbet.

Schenschwanz, der, volovski rep.

Schenschne, f. Schensziemer.

Schenspalte, f. Schensflaue.

Schensfall, der, volovski hlev, volovnjak.

Schensfiru, die, volovsko, volovo čelo.

Schensreiber, der, f. Schenshirt, (volovski) poganjač.

Schensziemer, der, volovska žila, (posušena, za korbač), a. bikovica, *böhm.* u. *poln.* bykovec.

Schenszunge, die, volovski, goveji jezik; (*Anchusa*), volovski jezik, bei *Gutsm.* boraza; f. a. *Hundsözunge*.

Schsig, f. Schsenhaft.

Schšner, der, Schšnecht, volar, volovski hlapec.

Scher, f. Scher.

Sctav, das, osmina, osmerka; ein Buch in Sctav, bukve v osmini, knjiga v osmerki; *Klein-Sctav*, mala osmina.

Sctav, in Bßgn. v osmerki, v osmini, v oktavi, osminski.

Sctavband, der, zvezek v osmerki.

Sctavblatt, das, osminski list.

Sctave, die, osma (V), oktava, in der *Musik*, etwa osmica (*Pot.*); *theol.* sedmi dan, sedmina.

Sctavformat, das, osmina, osmerka.

October, der, kozopersk. (kozapersk.), oktober, vinodajt, vinec, mostnik (*Pot.*), nach *Gutsm.* vinski mesenc, desetnik; *serb.* listopad, *poln.* październik, *böhm.* říjen, *russ.* oktyabr.

Detroi, f. Handelsfreiheit; Privilegium; Verzehrgesteuer.

Detroiren, v. a., eine Verfassung, podeliti (sam ob sebi) ustavo, darovati.

Ocularzunge, f. Augenzunge.

Oculiren, f. Augeln, (s popkam cepiti).

Oculist, f. Augenarzt.

Ode, die, oda, visoka pesem.

Oede, adj., samotn, pust, opušen, opusen, pustosen, puščoben, pušoben, nenaseljen, neobdelovan, gol; prazen, divji; odljuden, kamor ljudje ne zahajajo; öde liegen lassen, ne obdelovati; bei *Gutsm.* rod (*serb.*); ödes Land, f. Oede, die; öde machen, f. Verwüsten.

Oede, die, pušca, puša, pustinja, puščava, pusava, puščoba, pušoba, goljava, golica, samotija, samota, samija; pusto, samotno, nenaseljeno mesto.

Odem, der, f. Athem; Obem haben, f. Athmen.

Oedem, f. Wassergeschwulst.

Odemlos, f. Athemlos.

Oeden, f. Veröden, Verwüsten.

Oendichter, der, pisavec, skladavec od.

Oedenei, f. Wüsten.

Odenstag, f. Mittwoch.

Oedum, das, odej, odeon.

Oder, conj., ali, *resian*, alboj, *altst.* ili, libo; wenn er nur könnte, oder wollte, da bi le mogel, ali hotel; er ist entweder krank, oder

schon gestorben, ali je bolan, ali je pa že umerl; oder auch, ali tudi, ali pa tudi; ich oder du, jez ali ti, ali jez ali ti; sei es der oder jener, bodi ta, bodi uni.

Odermennig, der, die, (*Agrimonia*), nach andern fl. R. repik, menik, (*Agrimonia lupatoria*), vsega sveta zdravje.

Odiß, f. Gehäßig.

Odmißig, f. Demüthig.

Odrometer, der, hodomer, potomer.

Oedung, die, pustosenje.

Odzing, f. Grundsteuer.

Ofen, der, Stubenofen, peç; Ofen, pecca; der Ofen raucht, n. V. peç se kadi, richtiger iz peçi se kadi; den Ofen heizen, peç zukuriti, kuriti, v peçi zukuriti, zanettiti; der Ofen glüht, (zeleznä) peç je razbeljena; einen Ofen setzen, peç postaviti, napraviti; den Ofen hüten, za peço sedeti, peç varovati, podpirati, peçi se tißcati, tißati; glühender Ofen, bela, razbeljena peç; der hohe Ofen, plavz, fuzine; ihn ablassen, nach V. plavz pustiti, (ogenj ugasniti); ihn anlassen, zaçgati, zaçigati; den Ofen beschicken, plavz napraviti; hinter dem Ofen heißen, doma tißcati, çepeti (hrez dela); damit kann man seinen Hund aus dem Ofen locken, f. Hund; hinterofen, zapècek; Backofen, pecnica, (*Gutsm.*); Darrofen, sußivnica; Schmelzofen, topilnica, talivnica, plavz; Ziegelofen, opeçnica; Kalkofen, apnenica u. dgl. mit; teist der Formation auf — nica.

Ofen, in Bßgn. peçni, peçi; okoli peçi, pri peçi i. t.

Ofenaufer, der, peçni okov.

Ofenauge, das, an den Schmelzöfen, nach V. lukaña pri nogi.

Ofenbank, die, klop okoli peçi, pri peçi, polica; auf der Ofenbank liegen, len biti, lenobo pasti, lenorit biti; valjati se za peço.

Ofenblase, die, Ofentessel, der, peçni kotel, vzdani kotel.

Ofenbrand, der, ena peç; ein Ofenbrand Ziegel, ena peç opeke, oegla; ein Ofenbrand Kalk, apnenica apna.

Ofenbruch, der, metallischer Anßatz, etwa zindra.

Ofenbruder, f. Ofenstüßer.

Ofenbede, die, tomo.

Ofeuer, Ofner, der, peçar, lonçar, ki peçi postavlja, dela, (*russ.* peçnik).

Ofenform, die, kalup za peç.

Ofenfuß, der, podnoßje peçi.

Ofengabel, die, burkle, *pl.*, roglic, *pl.* (*kroat.*).

Ofengeländer, das, česlesnik.

Ofengeld, das, peçnina.

Ofengessig, das, polieica.

Ofengestübe, f. Gestübe.

Ofengewölbe, das, obok peçi.

Ofenheizer, der, kuriver.

Ofenhoder, Ofenbüter, f. Ofenstüßer.

Ofenherd, der, ognjißce, ognjiß in peçi.

Ofenkachel, die, slepica, kahla*, modelnica*, peçnica.

Ofentessel, f. Ofenblase.

Ofenfranz, der, **Ofenfrone**, die, teme peči.
Ofenfrüde, die, krevlja, greblja, nach *Gutm.* podgarnjak, (böhm. ožeh — özig).
Ofenlehm, der, ilovica za peči.
Ofenloch, das, mesteje, isteje, meisteje, *pl.*, bei *Gutm.* a. osteje, in andern slav. *M.* ustje (sing. n.); vergl. übr. **Ofenwand**; das Loch unter dem Ofen, in der Mauer, nach *Gutm.* pečna jama, pečnica; das Rauchloch, *poln.* u. böhm. čepuha; bei den Ofen der Bäder stuben und allen Heerdeisenfeuern, žrelo, žekno, žepno; bei den Ziegelbrennern, žolta.
Ofenmeister, der, plavžar.
Ofenplatte, die, plošča, ploša, iz kakoršnih je narejena železna peč, železna modelnica; ploščevina, na kateri peč stoji.
Ofenröhre, die, cev, troba (böhm. u. russ.) v peči.
Ofenrost, der, gartar * v peči, f. *Rost*.
Ofenruß, der, saje iz peči.
Ofenschäufel, die, veslica, als Brotschäufel, lopar; f. a. **Ofenfrüde**.
Ofenschirm, der, pečni prikrov, zaslon, ploh.
Ofenseher, der, pečar, kdor peči dela.
Ofenstüb, der, zapeček.
Ofenstüber, der, pečuh (V., auch *poln.*), pečuhar (V.), zapečnjak; kdor se valja za pečo.
Ofenstange, die, drog.
Ofenstaub, f. **Stüttcrand**.
Ofentafel, f. **Ofenplatte**.
Ofenthür(e), die, pokrov, zaslon pred mestejami, meistejami, zapora; nach *Jan.* veka.
Ofentopf, f. **Ofenblase**.
Ofenwand, die, innere, steje, *pl.*, bei *Gutm.* steja; äußere, mesteje, *pl.*, vergl. **Ofenloch**.
Ofenwisch, der, omelo, lesičje, lesičjak za peč.
Ofenzinß, der, pečnina.
Offen, *adj.*, nicht zu, odpert; nicht verschlossen, odklenjen, nezaklenjen; offenes Fenster, odperto okno; halb offene Thür, priperto duri; ein offenes Gefäß, nepokrita, odkrita posoda, brez pokrovke; offene Flasche, nezamašena sklenica; den Himmel offen sehen, viditi nebesa odperte, nebo odperto; offen werden, odpreti, odpirati se; nicht zugebedt, odkrit, razkrit, razodet, razgernjen, razhaljen; ausgebreitet, raztegnjen; offene Arme, raztegnjene roke; offene Tafel halten, jeden, der mittheilen will, dazu ziehen, obena miza, miza za slednjiga; von fehlerhaften Leibes- schäden, nach V. roten; offene Füße, nach *Verl.* gotove noge, nach V. rotne noge, (vergl. das unterkrain. poretiti, retiti, beschädigen); offener Schade, nezaceljena rana; freimüthig, odkrit, oöten, odkritoseren, raven, goloseren; offenes Herz, ravno, odkrito serce; offener Kopf, odperta, bistra, zbrisana glava; offen liegen, na prostem, neodhan; offenes Licht, gola luč, sveča v rokah; offener Gang, ne pokrit prehod; offene Gegend, plan; in einer offenen Gegend, na planem, na planjavi; f. *Frei*; offener Brief, odperto pismo, ne zapečateno ali že

odpečateno, razpečateno pismo; offene Stadt, odperto, neobzidano, nezavarovano, neuter- jeno mesto; offenes Land, odperta dežela; v ktero je pot odperta; offene Erde, nezamerzle tla; offener Frost, golomrazica, sa- homrazica; offener Pfah, neposedeno, ne- zasedeno mesto; offener Leib, nezapečen, odperto telo; offener Wechsel, na neodločen znesek; offene Gant, oöitna dražba; offener Laden, oöitna prodajavnica, za vsačiga od- perta; auf offener Straße, oöitno, na oöit- nem, na oöitni cesti, na ulicah; offen lie- gen, oöiten, razločin, jassen biti; offen re- den, odkrito, na ravnost, brez ovinkov, in priderzikov govoriti; offene Stelle, odperta služba; f. *Erledigen*; offener Wind, ugo- den, dober veter, *mont.* votlinast; f. a. *Drusig*; mit offenem Munde, zevaje, auch zijaje; mit offenen Augen, z odpertimi očmi gledaje; das Land liegt dir offen, dežela je pred tabo; offen stehen, odpert biti; offen stehen lassen, odperto pustiti, ne zapreti; die Einsicht steht Jedermann offen, vsakdo sme, more pogledati, pregledati; der Parthei steht der weitere Rechtszug offen, vdeležencu je dopuščeno, pognati pravdo pred viši sodnijo; dem Gläubiger steht der Weg der Appellation offen, upnik sme pro- siti za presojo; offener Busen, nach *Zal.* jahlo nedrije, razjandrano nedrije, gosli kazati; offene Schuld, oöitna spoved (*M.*); ein Eynd, worüber eine weitere Beschwerde- führung offen steht, razsodba, zoper ktero se je moö naprej (pri viši oblasti) pritožiti.
Offenbar, *adj.*, oöiten, oöit; *russ.* javnyj; von Jedermann dafür erkannt, vsem znan; vieler Herzen Gedanken werden offenbar werden, misli mnogih serc se razodenejo; offen- bare Lüge, oöitna laž; es ist offenbar, oöitno je; alles wird offenbar werden, vse se zve, se bo zvedilo, vse bo oöito; an ihm wird Gottes Herrlichkeit offenbar, nad njim se razodeva Božja čast; offenbare See, offen- borer Pfah; f. *Offen*.
Offenbaren, v. a. u. r., razodeti, razode- vati kaj, se, odkriti, odkrivati kaj, se, po- vedati, na znanje dati, dajati, naznaniti; f. a. *Eröffnen*; alles wird sich offenbaren, vse bo razodeto, vse bo na dan prišlo; vse se bo zvedilo, vse bode na svetlo prišlo, vidilo se bo, pokazalo se bo; in theologi- scher Bedeutung, razodeti, razodovati; Ge- heimnisse offenbaren, odkriti, razodeti skriv- nosti; sich offenbaren, razodeti se, povedati svoje skrivnosti; geoffenbarte Religion, raz- odeta vera.
Offenbarlich, f. **Offenbar**, Bekannt.
Offenbarung, die, razodetje, razodenje, naznanjanje, odkrivanje; die Offenbarung Johannis, (skrivno) razodenje svetiga Ja- neza, (nach V. razodevščina); razodeto resnice; Vernunft und Offenbarung, um in razodenje Božje.
Offenbarungsglaube, der, vera v Božje razodenje.
Offenbarungsort, f. *Draefel*.

Offendiren, f. **Beleidigen**.

Offenheit, die, *fig.*, odkritost, odkritoserčnost, odpertost.

Offenherzig, *adj.*, odkritoserčen, ravnodusen, odkritiga, odpertiga, ravniga serca, *serb.* iskren, istinit, *russ.* čistoserdčnyj; ein offenherziger Mensch, človek odkritiga serca, nepotuhujen človek, ki človeku v oči gleda (V.); ein offenherziges Bekenntniß, odkrito spoznanje, spoznanje iz odkritiga serca, odkrito povedanje, odkrita spoved; mit Jemand offenherzig umgehen, odkrito s kom ravnati; der Offenherzige, odkritoserčnik, odkritoserčni človek.

Offenherzigkeit, die, odkritost, odkritoserčnost, ravnoserčnost, ravnodašnost, nepotuhjenost, ravnodušje, odkrito serce; *serb.* istinitost, iskrenost, *poln.* szczerość; mit Offenherzigkeit, odkrito, odkritoserčno, na ravnost in brez zavojev ali prideržkov.

Offenkundig, *adj.*, sploh znan, vsim znan, povsod znan.

Offension, f. **Beleidigung**.

Offensiv, f. **Angriffswaffe**.

Offensivallianz, f. **Angriffsbündniß**.

Offensive, die, die Offensive ergreifen, napadama delati, začeti napadati, udarjati, popadati, napadni boj.

Offenstüd, das, Gärtnerausbruch, odperta gredica.

Öffentlich, *adj.*, was vor Jedermann geschieht, očit, očitno, vprico drugih, prico ljudi; sich öffentlich sehen lassen, očitno pokazati se; zu Jedermanns Gebrauche bestimmt, öffentlicher Ort, vsim odperto mesto; ein öffentliches Gebäude, očitno poslopje, besser jedoch ist die spezielle Bezeichnung, als: derzavno poslopje (Staatsgebäude); cesarsko (kaisersches), mestno (städtisches), občinsko (Gemeindehaus), cerkveno poslopje (Kirchengebäude) u. dgl., auch bleibt es zuweilen unberührt, als: öffentliche Gasse, ulice; öffentlicher Markt, terg; öffentliches Wirthshaus, kerčma, gostivnica; öffentliches Leben führen, med ljudmi, med svetam živeti; öffentliches Haus, f. **Burenhaus**; eine öffentliche Anstalt, očitna naprava; öffentliche Lixitation, očitna dražba; *serb.*, *russ.* u. *poln.* javni, auch publici; öffentliche Bücher, f. **Grundbuch**, **Landtafel**.

Öffentlichkeit, die, očitost, očitnost, *serb.* javnost, *russ.* publicnost; ohne Öffentlichkeit, na tihem, natihama; Öffentlichkeit des Verfahrens, očitna pravda, očitno pravdanje; die Öffentlichkeit nicht scheuen, ne bati se, če tudi reč pride med ljudi.

Offeriren, f. **Anbieten**.

Offerte, f. **Anbot**.

Offizial, der, oficial *.

Offizialgericht, das, škofja sodnija.

Offiziant, der, sluzabnik, mali urednik, oficial *.

Offiziell, *adj.*, ureden, po uredu, sluzben; *adv.*, uredama, sluzbeno; f. **Amlich**.

Offizier, der, f. **Beamte**; bei den Soldaten,

officir * (in allen slav. M.), častnik †; die Offiziere, officirji, oficirstvo.

Offiziers, in **3fig.**, officirski.

Offiziersrang, der, officirska stopnja.

Offizin, die, Werkstätte, delavnica, officina*; Buchdruckerei, tiskarnica; Apothekese, lekarnica; Barbierstube, brivnica.

Offizinell, f. **Heilkräftig**.

Offiziös, f. **Amlich**; im officiösen Wege, uredama, po uredu.

Offizium, f. **Amt**, **Pflicht**.

Öffnen, v. a. u. r., odpreti, odpirati, (nach Pot. nur) odperati (zaperto); aufschließen, odkleniti, odklepati (zaklenjeno); den Zaun öffnen, odverzniti, razverzniti, verzniti; eine Hürde, geflochtene Thür öffnen, otdakniti, otdikati (kar je zatakajeno); ein verflochtenes Loch öffnen, odmašiti, kar je zamašeno, oddeleti zadelano, odpažiti zapaženo, odčepiti zacepljeno (nach M. zacepano); eine Flasche öffnen, odmašiti; einen Ballen öffnen, odvezati, razvezati, kar je zvezano, povezano; eine Wunde, Eitergeschwulst öffnen, predreti, predirati, prebsti; den Mund öffnen, usta odpreti, ziniti ober zevniti, zevati; zum Reden, spregovoriti, spregovarjati; die Ader öffnen, puscati, pušati; ein Schloß öffnen, ključavnico odkleniti, odklepati; Laufgraben öffnen, rove, prekope skopati, *poln.* przykop otworzyć; der Himmel öffnet sich, ujasnilo se je, megle se je zgubila; sich die Bahn öffnen, gaz predreti; f. **Bahn**; das Herz öffnen, serce razodeti, odkriti, odkrivati; f. **Eröffnen**; die Augen öffnen, spregledati, spregledovati, oči odpreti, odpirati; Einem die Augen öffnen, oči odpreti komu, posvetiti mu, da resnico spozna; einen Brief öffnen, odpečatiti, razpečatiti pismo, auch odpreti, odviti (zavito); einen todtten Körper öffnen, preparati, preparjati, prerézati, odpreti truplo, razuditi; den Leib öffnen, omečiti in ocistiti trehuh; Schlachtwieh öffnen, iztrebiti, trebiti; von den Blumen, razcevesti, razcevetati se, razviti, razvijati se; ein Buch öffnen, f. **Aufschlagen**; Thür und Thor öffnen, prostost dati, da se razširi, priliko dati vrata odpreti (kaki razvadi); ein Feld öffnen, dovoliti pasti po njivi; die Vorrathshäuser öffnen, žitnice odpreti, začeti vsacimu prodajati; die Schrift öffnen, Luc. 24, 25., odperl jim je um, da so razumeli pisma; öffnen, odpirajoc.

Deffner, der, Niedkamm, grabljice.

Deffnung, die, die Handlung, das Deffnen, odpiranje, odklepanje, otdikanje, odpertje, odklep; Deffnung des Leibes, odpertje (V.); Deffnung haben, ne biti zapečen, zamašen, odpert biti; keine Deffnung haben, zapert biti, zapečen biti; *russ.* imet zapor; der geöffnete Ort, odpertina; überhaupt, preduh, odpor, odpertija, odpertje, luknja (Loch); eine hohle ründliche Deffnung, tuljava (V.); des Ohres, usesna tuljava; in der Mauer, luknja, lina, okno (Fenster), predor (Durchbruch); am Rofse, Mantel, um die Hand

durchzustehen, prestiz; eines Baunes, verzel; vom Groß, raspok, zijanje.

Deffnungsrcht, das, odpertje (V.), pravica, ki jo ima sevdni gospod, kadar hoče, iti v sevdnikov grad.

Dft, *adv.*, mehrmals, večkrat, velikrat, nach *Gutm.* und *Jarn.* auch često, pogosto, mnogokrat, pogostama, auch velikrat (velikokrat), dostikrat, dokajkrat, marsikrat, marsikterikrat; am öftesten, naj večkrat, najčesče (*Gutm.*) wie oft? kolikrat, kolikokrat? so oft, tolikrat, tolikokrat; so oft er will, kolikorkrat hoče; schon so oft, že tolikokrat; gar oft, prav pogostama, prav mnogokrat; wer oft den Dienst wechselt, eripart wenig, gosta služba, redka suknja.

Defter, *adj.*, večkraten, dostokraten; öftere Ohnmachten bekommen, večkrat omedleti; zum öftern, mnogokrat, često, ne enkrat; öfter thun, ponoviti, ponavljati, posgetovati.

Defterer, *adv.*, i. **Dft**.

Dftmalig, **Dftmalig**, *adj.*, pogosten, večkraten, gostokraten, mnogokraten, dostokraten, gost.

Dftmalig, **Dftmalig**, *adv.*, dostikrat, velikrat.

Dh! i. **D**, *int.*

Dheim, der, Waters Bruder, stric; der Mutter Bruder, ujec; bei *Gutm.* ujec; ehemals auch: Neffe.

Dheime, die, teta, strina, ujna; i. Tante, Ruhme.

Dheimz, in der Bzga. stricov, ujev.

Dheimlich, *adj.*, stricov, stricev, ujev, ujev.

Dheimshaft, die, stricevina.

Dhl, i. **Del**.

Dhm, i. **Dheim**, **Ahn**, **Ehren**, **Ahm**.

Dhmblatt, etwa brezlistnica; i. Klette.

Dhmen, i. **Heimen**.

Dhmer, i. **Dinfelgerste**.

Dhmkrant, i. **Frauenmäntelchen**, **Grindwurz**.

Dhudenklich, i. **Undenklich**.

Dhne, *praep.* u. *adv.*, brez, in allen andern slav. Munda. bez; ohne Ruhm zu melden, nočem se hvaliti, brez bahanja govoreč; ohne Ansehen der Person, brez ozira na ljudi, ne ravnaje se po osebi; ohne Geld, brez denarjev; zwanzig Männer und Frauen ohne die Kinder, dvajset moških in ženskih razun otrok, brez otrok, (ne vstevaje otrok); ohne Mühe, brez nuje, brez težave, lahko; ohne Unterschied, brez razločka, nach V. nelocima; ohne Umstände, brez zavoja, brez ovinkov; ohne Ende, brez konca in kraja; ohne Unterlaß, neprenehama, neprestano; ohne Schmerz, brez bole, zares; ohne Zweifel, brez dvoma, gotovo; Dhne daß, i. **Daß**; es ist geschehen, ohne daß ich es wußte, zgodilo se je brez mojega vedenja, brez mojega vedenja; ohne daß ich es wollte, brez moje volje; er ist fortgegangen, ohne ein Wortchen gesprochen zu haben, sel je, besedice ne spregovorivši, ne znil ni,

kar sel je; er ist nie fortgegangen, ohne sich empfohlen zu haben, nikoli ni sel, da bi so ne bil priporočil; ohne zu wissen und zu wollen, nehutama in ponevedama; ohne dich umzusehen, erblickst du den Stern nicht, ako se ne obernoš, ne ugledaš zvezde; ohne dich loben zu wollen, nočem te hvaliti, ali —, ne da bi te hvalil, ali —; ohne etwas zu fürchten, ohne alle Furcht, brez vsega strahu; ohne zu sprechen, molčec; nicht ohne Besorgniß, z nekako skerbjo; er kam, ohne gerufen zu sein, prišel je nepoklican, nepozvan; ohne weiters, na ravnost, brez ovinkov, brez odloga; es ist nicht ohne, (Provizial.), ni brez nič, ni prazna, ta ni kar si hodi; er thut es, ohne recht zu wissen, warum, dela, de sam ne ve, zakaj.

Dhnedem, **Dhnedies**, **Dhnehin**, ze tako, brez tega.

Dhnegott, i. **Altheist**.

Dhnehaupt, das, **Dhneopf**, der, brezglavnik, kar je brez glave.

Dhnehose, der, brezhläenik.

Dhneutgeltlich, i. **Unentgeltlich**.

Dhnerachtet, i. **Ungeachtet**.

Dhnesorge, brezskerbni.

Dhnersen, **Dhneachtet**, **Dhnefahr**, i. **Unsern**, **Ungeachtet**, **Ungefahr**.

Dhngötterei, i. **Altheiteri**.

Dhnlängst, i. **Unlängst**.

Dhnmacht, die, Mangel der Macht, Kraft, nemoč, omaga, slabost; der Zustand, da der Körper wie todt dahin sinkt, omedlevica, nvestica, omotica (Schwindel); omamien, medlica (M.), medloba; russ. obmorok (obmrak); in Ohnmacht fallen, omedleti, omedlevati, onesvestiti se, (v omedlevico pasti); slabo mu je, slabosti ga, obhajajo.

Dhnmächtig, *adj.*, kraftlos, nemočen, slab, brez moči, kar je onemoglo, omagalo, opesalo; Kräfte und Bewußtsein verlierend, omedlevic, omotičin, omamljen, omamien; ohnmächtig werden, omedleti; i. **Dhnmacht**; kraftlos werden, onemoči, omagati, oslabeti; er ist ohnmächtig, omedlel je, v omedlevici je; ohnmächtigen Zorn haben, jeziti in pertiti se; ein Ohnmächtiger, omaganec (V.); dieser Ohnmächtige da, ta revež.

Dhnmächtigkeit, die, Kraftlosigkeit, nemoč, slabost, omedlevičnost, omotičnost.

Dhnmageblich, i. **Unmageblich**.

Dhnerbzig, *adj.*, brez čutno ali nervov.

Dhnsattig, *adj.*, brezsenčen; ehnsattige Völker, brezsenčniki pl., ljudstva med povratnikama.

Dhnschwanz, der, brezreppnik; weibl, brezreppnica.

Dhnschwer, i. **Unschwer**.

Dho! *int.*, oho!

Dhr, das, uho; das äußere, innere Ohr, zunanje, notranje uho; Ohrschen, ušesce; das Gehör, sluh; die Ohren jucken, praskati se, pečkati po ušesih; die Ohren jucken ihm, ušesa ga serbe, rad bi zvedil kaj noviga; tauben Ohren predigen, bob v steno metati, gluhim pripovedovati pravljice; sich etwas

hinter das Ohr schreiben, dobro zapamtiti, pomniti kaj, vediti jo komu; Jemand die Haut, das Fell über die Ohren ziehen, koga odreti, odirati; ob vse svoje pripraviti; er hat es fausttief hinter den Ohren, jih ima (debele) za ušesi, je ves muhav, zvit ptič je, prepekan; er ist noch naß, ist noch nicht trocken hinter den Ohren, ima še mah za ušesi, komaj je izlezel iz lupine; dicke, harte Ohren haben, zaraščene, zarašene ušesa imeti, ne hoteti slišati; dünne Ohren haben, tenek sluh imeti, tenko slišati; den Kopf zwischen die Ohren nehmen und davon gehen, pobrati svoje kopita, uliti jo; Einem einen Korb ins Ohr schneiden, narediti mu jo, da bo pomnil; zu seinen Ohren sehen, paziti na kaj; er hat seine Ohren dazu, neč nič slišati, nič vediti od tega; auf dem Ohre höre ich nicht gut, na to uho ne slišim dobro; die Ohren klingen mir, po ušesih mi zvonit; gällen, saufen, brausen, poje mi po ušesih, buči, hrumi, sumi; er schreit, daß Einem die Ohren gelten, vpije, da cloveka ušesa bole; die Ohren hängen lassen, ušesa pobesiti, nach *Gutsm.* poklopati; sich hinter den Ohren fassen, praskati se za ušesi, v kertice hoditi; Jemanden hinter die Ohren schlagen, an die Ohren schlagen, komu zaoh dati, dajati, koga zaoh počiti, zausneco dati; bis über die Ohren in etwas (in Wasser, in Schulden u. dgl.) stecken, čez glavo tičati v čem, (v vodi, v dolgih i. t. d.); sich auf das Ohr legen, spat iti; ein Ding am rechten Ohre angreifen, kaj za toporišce, toporiše prijeti; die Ohren aufthun, spijati, ušesa nastaviti, nastavljati; Einem die Ohren fügen, prijetne reči pripovedovati mu, prilizovati se; ich habe es mit eigenen Ohren gehört, na svoje ušesa sim slišal; Einem die Ohren mit etwas reiben, vedno nastevati, očitati komu kaj; Jemanden beständig in den Ohren liegen, komu vedno na ušesa trobiti, koga glušiti; Einem etwas in das Ohr setzen, einen Floh, ostrašiti z neprijetnim naznanilam, *poln.* vlezla mu je muha v nos; sein Ohr zu Jemand neigen, zu Ohren fassen, nagniti ušesa, rad poslušati; f. *Geneigt*; ein gutes Ohr haben, dober sluh imeti; alles was ein Ohr hat, kdor koli hoče poslušati; zu einem Ohr hinein, zum andern hinaus, *vulg.* pri enem ušesu noter, pri drugim ven, ne marati za kaj, za uho metati (*Gutsm.*); Jemand die Ohren warm machen, nach *Zal.* komu ušesa zmenecati, nadlegovati koga s svojim pripovedovanjem ali nagovarjanjem; Einem die Ohren voll schreien, glušiti koga; Einem etwas in die Ohren blasen, zašepati komu kaj, natoleovati, podpihniti, podpihovati koga; zu Ohren tragen, skrivaj povedati, na uho prinesiti; die Ohren verstopfen, ušesa zamašiti, zatisniti; er fand ein offenes Ohr bei ihm, rad ga je poslušal, dobro je sprejel njegove besede; angenehm in die Ohren fallen, prijeten ušesu biti; es ist mir zu Ohren gekommen, slišal sim, zvo-

dil sim; f. *Kommen*; er hat große Ohren, je uhat (ušat); Großohr, einer, der große Ohren hat, uhač, uhole, uhan; alles war Ohr, vsi so zvesto poslušali; Jemanden bei den Ohren nehmen, koga zuhati, uhati, koga za ušesa prijeti, prijemati; *fig.* vjeti, zapreti koga; die Wand hat Ohren, stena slisi, posluša; das Ohr in einem Buche, f. *Geschohr*; am Hadenfluge, deska (pri plugu); an Kanonen, f. *Zapfen*; in der Baufunkst, f. *Ohrgehölze*.

Ohr, das, uho, *pl.* ušesa, *n.* uha, *rus.* uško; **Ohr** einer Nadel, uho; **Ohrchen**, das, ušesce; an den Geschritten der Heasel, roč, *aho*; an Kleidungsstücken, rundlicher Ring von Draht, babica; an einer Geißel, gerlo; an den Wasser- und Weineimern, uhel; an der Zimmerhaube, ključ; am Hammer, luknja; an einer Wistgabel, Senfe, tuljava, tuljavka, (luknja, kamor se vtakne villice, vilisa, kosische, kosise).

Ohr, **Ohren**, in *Siß.* ušesni.

Ohrbad, der, svinjska čeljust.

Ohrbammel, f. Ohrgehänge.

Ohrband, f. Ohrband.

Ohrbatz, f. Ohrsteige.

Ohrbeichte, v. a., skrivaj razodeti komu.

Ohrblutader, die, ušesna odvodnica.

Ohrbohrer, der, f. Ohrwurm.

Ohrdrüse, die, Ohrspeicheldrüse, ušesna slinnava; Ohrschmalzdrüse, ušesne äleze.

Ohre, **Ohre**, f. *Ohorn*.

Ohren, v. a., schön gehört, lepih ušes; eine Nähnadel öhren, uho narediti, napraviti.

Ohrenband, das, ušesni vezek, prednji, zadnji.

Ohrenbeichte, die, spoved (skrivna, ušesna).

Ohrenblasen, das, podpihovanje.

Ohrenbläser, der, podpihovavec, podpihač, priseptovavec, opravljivec, *rus.* naušnik.

Ohrenbläsererei, die, podpihovanje, podpihovavstvo, opravlanje.

Ohrenbläserin, die, podpihovavka, opravljivka.

Ohrenbrausen, das, šumenje, hrum v ušesih; es haben, f. *Ohr*.

Ohrdiener, der, prilizovavec.

Ohrenfinger, der, f. Ohrfinger.

Ohrenfluß, der, tekocina iz ušes, iz ušes mu teče.

Ohrengällen, das, bučanje po ušesih, po ušesih mi poje.

Ohrengrübler, f. Ohrwurm.

Ohrenhöbler, f. Ohrwurm.

Ohrentisch, der, radovednost, serbenje ušes.

Ohrenklemme, f. Ohrenschmerz.

Ohrenklingen, f. Ohrengällen.

Ohrenkrankheit, die, ušesna bolezen, bolne ušesa.

Ohrenläuten, das, zvonjenje po ušesih.

Ohrenräumer, der, äličica, trebilo za ušesa.

Ohrensaufen, das, sum po ušesih.

Ohrenschmalz, das, nach *V.* ušesno blato, nach *Slomšek* ušesno maslo; nach *Gutsm.* ušesna smola.

Ohrenschmaus, der, üsesam prijetni glas, slja za üsesa.

Ohrenschmerz, der, bolečina v üsesih, boljenje üses.

Ohrenspießend, *adj.*, üsesa nastavlja.

Ohrentaucher, der, (*Podiceps auritus*), uhasti pandirek.

Ohrenträger, f. Ohrenbläser.

Ohrenweh, f. Ohrenschmerz.

Ohrenzart, *adj.*, tenkih, nežnih üses.

Ohrenzunge, der, priča, ki je sama slisala, kar pričuje, samoslišec f, slisavši na svoje üsesa, üsesna priča.

Ohrenzwang, der, f. Ohrenschmerz.

Ohrenze, die, die große, (*Strix bubo*), nach Freyer veliki bubuj, lesni bubuj, nach V. velika (lesna) sova, vjer; die mittlere, (*Strix otus*), mala sova, rogata sova; die kleine, (*Strix scops*), čuk.

Ohrfeige, die, ena zauh, zausnica (auch *altst.*), berluzga, klofuta, klapoušnica (*M.*), pljuska (*Gutm.*); Jemanden eine Ohrfeige versetzen, komu zauh dati, koga za uh počiti, usekati, čofiti, lopiti, omuzati, udariti, česniti po obrazu, zaunhiti, zauševati, (*altst.* zaušiti), koga klofutniti, klofutati, berluzniti, klapoušniti (*M.*); f. a. *Badenstreich*; (*böhm.* políček, poglavěk).

Ohrfeigen, v. a., Ohrfeigen geben, f. Ohrfeige.

Ohrfinger, der, mezinec, *russ.* mizinec, *serb.* mezimac, (*altst.* mezin'o u. mizin'e, der letzte Sohn), mali perst.

Ohrflügel, der, zgornji del zunanjiga üsesa.

Ohrförmig, *adj.*, uhast, üsesast, üsesu podobn.

Ohrgegend, die, in der Ohrgegend, okoli üses.

Ohrgehänge, vhs, Ohrgehent, das, nausnica, nach V. nausensnica, nach M. u. *Zal.* uhan.

Ohrgeschwür, das, üsesna ugnjida.

Ohrgewölbe, das, Ohr (Baut.), šija (*V.*).

Ohrgrübel, f. Ohrlöffel.

Ohrhahn, der, f. Auerhahn.

Ohrhängen, v. n., Ohren hängen lassen; f. Ohr.

Ohrhänger, der, klapoušnik, pobiti, boječi, klaverni clovek.

Ohrhöhle, die, üsesna votlina.

Ohrbläser, f. Ohrwurm.

Ohrtauz, der, (*Aegolius otus*), uharica, uhasta sova (*Freyer*).

Ohrtissen, f. Kopftissen.

Ohrnoschen, der, üsesna košćica, košica.

Ohrnorpel, der, üsesni hrustanec.

Ohrtaum, das, izurjeni mornar.

Ohrkläppchen, das, nach V. üsessee, üsesno mehko, üsesna mehčina, nach *Gutm.* poduhec, üsesna meča, üsesni poklapec; bei Kindern, mehčinnica (*V.*).

Ohrsling, f. Ohrwurm.

Ohrloch, das, luknja v uho, üsesna odpertina.

Ohrlöffel, der, üsesna zličica, *russ.* uhovertka.

Ohrlöffleintraut, f. Behen.

Ohrloß, *adj.*, brezuh, brezüsesen, brez üses.

Ohrmahl, das, üsesno znamenje (na ovcah).

Ohrmuschel, die, nach M. uhel.

Ohrnerve, die; üsesna čutnica.

Ohring, der, nausensnik (*V.*), f. Ohrgehänge.

Ohrt, f. Ahle.

Ohrtaube, die, uhata gerlica.

Ohrtrommel, f. Trommelfell.

Ohrwachs, f. Ohrenschmalz.

Ohrwaschel, f. Ohrkläppchen.

Ohrwidrig, *adj.*, üsesam zopern.

Ohrwurm, der, (*Forficula auricularia*), škarnjica, nach *Gutm.* uholaz, (*serb.* uholaza), štrigavica, štrigla, nach M. üsesnica, *poln.* šćipavka; er ist so freundlich wie ein Ohrwürmchen, sladkih besedi je, govori, kakor bi med lizal; neka üsesna bolezen lovskih psov.

Ohrzange, f. Ziehzange.

Ohrzypfel, f. Ohrkläppchen.

Ohrse, die, f. Ohr.

Ohr, der, f. Ohr; podstrešni kot.

Oekonom, der, gospodar. (*russ.* domovodec); Landwirth, gospodar, kmetovavec.

Oekonomie, die, gospodarjenje, hiševanje, gospodarstvo, varčno ravnanje, umna razložba, umna naprava, ekonomija *.

Oekonomisch, *adj.*, gospodarsk; in der Bedeutung des guten Haushaltes, varčen.

Oekonomisiren, v. n., varovati, varčno ravnat, dobro gospodariti; f. a. *Haushalten*.

Oktangulum, f. Ahted.

Oktant, der, oktant*, osmina kroga ali kolobarja.

Oktav, f. Octav.

Oktober, f. October.

Oktogon, f. Ahted.

Oktroi, f. Octroi.

Oculiren, f. Oculiren.

Oculist, f. Augenarzt.

Oekumenisch, f. Allgemein.

Del, **Dehl**, das, olje, nach *Gutm.*, so wie *altst.*, *böhm.* u. *poln.* olej; *altst.* a. maslo; flüchtiges, wesentliches Del, zginljivo olje; fettes Del, mastno olje; Del schlagen, olje phati, delati; Del brennen, in der Lampe, olje žgati, z oljem svetiti; feines Del, drago olje; Del ins Feuer gießen, z oljem ogenj gasiti, strast povišati; Einen schlagen, daß er Del gibt, nezmerno pretepsti koga; Bier, (Ale), f. dieses; in Del malen, z oljem, z oljnatini barvami malati.

Del-, in der Figg. aus Del bestehend, oljnati, iz olja; ölbaumen; oljski.

Delantbaum, f. Ahlbaum.

Delb, f. Schwan.

Delbad, das, kopel z oljem.

Delbaum, Olivenbaum, der, (*Olea europaea*); olika, oljka, maslina (*altst.* u. *maslina*); der wilde oder böhmische Delbaum, f. Eleaster.

Delbäumen, *adj.*, oljkin, eig. oljein, oljkov (*M.*); ölbaumes Holz, oljkovina (*V.*).

Delbeerbaum, f. Eleaster.
 Delbeerdrossel, oljčni drozeg.
 Delbeere, Olive, die, oliva, olivka, maslična jagoda. (nach Gutsm. olejbar *).
 Delbeerernte, Dellese, Olivenernte, die, branje olivk.
 Delbeerfarben, Delbeergrün, adj., olivast, olivkast.
 Delbeerfarn, der, olivna pečka.
 Delberg, der, oljska gora, olivnica (poln.).
 Delbild, das, podoba z oljem malana.
 Delblatt, das, oljkin (oljčin) list.
 Delbrüße, Delbruse, die, grampa, troskva (V.), drožo od olja.
 Delburstig, adj., (od svetilnice), ki ima malo olja, ki hoče ugasniti.
 Oleander, der, (nerium), oleander *, russ. puhovnik, poln. plochowiec.
 Eleaster, der, (Elaeagnus), divja, češka olika, češka oliva.
 Oelen, v. a., naoljiti, russ. masliti; eine Speise, z oljem zabeliti, beliti, polito, polivati; den Salat, solato z oljem polito, zabeliti; das Papier ölen, papir v olji namočiti, namakati; ein Schloß, ključavnico z oljem namazati, pomazati, mazati.
 Oelzenen, v. n., imeti duh, slast po olji.
 Oeler, der, oljar.
 Oelerer, der, mjarlar.
 Oelerin, die, oljarica.
 Oelfarbe, die, oljnata barva (V.)
 Oelfarben, adj., nach V. oljnate barve, f. Delbeerfarben.
 Oelfaß, das, sodček za olje.
 Oelflasche, die, sklenica za olje.
 Oelflecken, der, madež od olja, oljnati madež.
 Oelfrucht, f. Delbeere.
 Oelgang, der, f. Oelmühle.
 Oelgarten, der, oljnik, olivnik.
 Oelgelb, adj., zelenkasto rumen, kakor olje.
 Oelgemälde, das, malarija z oljnatimi barvami.
 Oelglas, f. Oelflasche.
 Oelgötte, der, leni, neočutljivi, kladasti človek.
 Oelgölle, die, davščina, davšina od olja.
 Oelhandel, der, kupčija z oljem, oljarija; den Oelhandel betreiben, z oljem kupčevati, etwas verächtlich, oljariti.
 Oelhändler, der, oljar.
 Oelhändlerin, die, oljarica.
 Oelhaut, die, nek pergament.
 Oelhefe, f. Delbrüße.
 Oelhorn, das, rog za olje.
 Oelicht, Oelartig, adj., oljast, olja podobno, kakor olje.
 Oelig, adj., Del enthalten, oljnat; oljen; öliger Salat, oljnata solata; sich ölig machen, z oljem zamazati se, pooljiti se.
 Oligarch, der, oligarh *.
 Oligarchie, die, oligarhija, vlada mnogih.
 Oligarchisch, adj., od nekoliko ljudi vladan.
 Oligarchien, nekdanji časi.
 Oligäten, pl. lepodiseče olja.
 Olive, f. Delbeere.

Olivin, das, olivin *, nach Sul. maslinkovec; bei einem Sperrschloße, struica.
 Oelfäßer, f. Maßfäßer.
 Oelfammer, die, Oelfeller, der, oljnica, shramba, klet, hram za olje.
 Oelfelter, die, preša, tlačivnica za olje.
 Oelfind, das, (bibl.), maziljenec.
 Oelfrug, der, verč za olje, nach M. oljesnica.
 Oelfuchen, der, pogača, kolač z oljem; oljni hlebec (iz drož), perga, oljnate preše *.
 Oellade, die, oljni predalček.
 Oellampe, die, nach M. oljenka.
 Oellese, die, tresenje oliv.
 Olla Potrida, neka španjska jed iz raznih reči, ričet.
 Olm, f. Molek; Känlnuß.
 Oelmacher, f. Oelschläger.
 Oelmagen, der, mak.
 Oelmahler, der, malar, ki z oljem mala.
 Oelmahlerei, die, oljnati mal, malanje z oljnatimi barvami.
 Oelmann, der, oljar.
 Oelmaß, das, mera, merica za olje.
 Oelmühle, die, mlin ali stopa za olje, oljarnica.
 Oelmüller, der, oljar.
 Oelmüllerin, die, oljarica.
 Oelnuß, die, oreh, ki daje olje; f. Behen.
 Oelpflanze, die, oljnata rastlina, rastlina za olje.
 Oelpfaß, f. Oelfuchen.
 Oelpresse, die, stiskavnica za olje.
 Oekrappe, f. Maßnappe.
 Oekreid, adj., oljnat.
 Oelröschen, f. Nieswurz (schwarze).
 Oelruß, der, saje od olja v lampi.
 Oelsalbe, die, oljnata maža.
 Oelsame, f. Rübsame, Leindotter.
 Oelsäumer, der, oljar tovarnik, ki olje na konji prodajat nosi od hiše do hiše.
 Oelschläger, der, oljar; kdor olje dela.
 Oelschmiere, die, mazanje, mazarija z oljem.
 Oelstab, der, vejica od oljke.
 Oelsenid, f. Eisen.
 Oelstampfe, die, stopa, oder stopa za olje.
 Oelbaum, f. Abfirische.
 Oeltonne, die, bečka za olje, bečka olja.
 Oelung, die, mazanje z oljem, oljenje; die letzte Oelung, sveto olje, sv. poslednje olje; die letzte Oelung geben, v sveto olje djeti, devati; böhm. u. serb. poslednje pomazanje.
 Oelzweig, der, oljčina, oljkina vejica, maslična vejica, znamenje miru; den Oelzweig reichen, mir ponuditi.
 Olymp, der, Olymp *, stanovališče, stanovališče bogov (pri Rimlj.).
 Olympiade, die, olimpiada *, čveteroletje pri nekdanjih gerkih.
 Olympisch, adj., olimpijsk; f. Himmlisch.
 Omen, f. Vorbedeutung.
 Ominös, adj., zlovesten †, koben †, slabo prerokajoč.
 Ouanie, die, samooskrumba, f. Selbstbestung.

Dnanist, der, kdor sam sebe skruni, oskrunja; f. *Selbstschänder*.
On dit, govorica, pre (Et. böhm. pry) boje, (Oberfr. ljuboje, viell. aus ljudje u. bojiti).
Onera, pl. Onus, f. Last.
Oneriren, f. Belasten.
Onerös, f. Lästig.
Ouisluf, f. Affel.
Onkel, f. Oheim.
Onomatopöie, die, posnemanje naturniga glasa ali žvenka v besedi, onomatopeja*.
Ontologie, die, bistvoslovje, ontologija*.
Ontologisch, adj., bistvoslovsk.
Ouchia, f. Nagelgeschwür.
Ouzr, **Ouzhstein**, der, oniks*.
Ovat, f. Undurchsichtig.
Opal, der, opal*.
Opalmutter, die, opalsčcina, opalsina.
Oper, die, opera, nach V. peta igra, (spevoigra †, böhm. u. poln.); crnste, volika opera, fomišče, smešna opera.
Opera, pl., bukve, kar jih je kdo spisal.
Operat, das, izdelek, spis, sostavek.
Operateur, der, operator, f. Wundarzt.
Operation, die, überhaupt, delo; Unternehmung, početje, započetje zlasti kake vojske; chirurgische, operacija, durch Schneiden, odrez, rezanje, durch Sägen, žaganje u. dgl., Finanzoperation, dnarstveno delo, početje.
Operationsbasis, die, podstava vojaškiga delanja.
Operette, die, opereta*, mala opera.
Operiren, v. n. u. a., f. Wirken, delati, tvorjati; operirati koga, t. j. odrezati, odžagati, i. t. d. mu kak ud; russ. delat operaciju.
Operist, der, f. Opernsänger.
Operment, das, (Auripigmentum), f. Auripigment.
Opernarie, die, napev, aria iz kake opere.
Operndichter, der, spisovavec oper, pesmenik, ki sklada opere.
Opernguter, der, glediščno, gledišno gledalce, kukalce.
Opernhaus, das, gledišče, gledišce za opere, russ. operni dom, hiša za pete igre.
Opernsänger, der, pevec v operi, operni pevec, (nach dem Böhm. spevoigravec†).
Opernsängerin, die, pevka v operi, operna pevka.
Opfer, das, dar, darilo, daritev, aldov* (*magy.*); Opfergeld, dar cerkvi poklonjen; das Gropfer, auch posvete, posvečilo, posvečnina; Widmung, izročitev, posvetitev, posvečba; Brandopfer, f. Viehes; Dankopfer, zahvalni dar, bogohvalni dar, zahvalsčina, zahvalsina; f. a. Messe; zum Opfer bringen, v dar dati, dajati, prinesti, prinašati; znebiti se, odreči se kacicca užitka, kake reči komu na korist; er ist das Opfer der Freiheit geworden, končan je bil, padel je, življenje je izročil za svobodo; er ist als Opfer der Trunksucht gefallen, pianstvo ga je končalo, ugonobilo; f. a. Widmen, Weißen; Verehrungsopfer, bogočastni dar, častni dar; Versöhnungsopfer, bogo-

spravni dar, spravi dar; Bittopfer, bogo-prosni, prosni (prošnji) dar; Sühnopfer, rešnji dar; Opfer geben bei Hochzeiten, v kuhovnico dajati, v jabelko potikati (nar. pes.).
Opfer, in Bsgn. darilni, daritni, f. übr. die Folgenden.
Opferaltar, der, darilnik, bei den Alten, zertvenik (*altst.*).
Opferbar, adj., pripraven za darilo.
Opferbeil, das, darilna sekira.
Opferblut, das, kri v dar pobite živali, darilna kri.
Opferbrand, der, darilni ogenj.
Opferbrat, das, posvečeni kruh; f. Hostie.
Opferbüchse, f. Opferstod.
Opferer, der, darovavec, aldovavec* (*Gutsm.*).
Opferfleisch, das, darilno meso, darovano meso, meso darovane živali.
Opferfest, das, darovanje.
Opferfeuer, f. Opferbrand.
Opfergabe, die, dar, posvečnina.
Opfergang, der, daritni pristop (k altarju).
Opfergeschüß, das, darilnica, posoda pri darovanji rabljena.
Opfergeld, das, darovani denar, darilni denar, ki se daje ali na altar poklada, dajanje v sklad; kar gospodarji poslam o novem letu dajo.
Opfergeschirr, f. Opfergefäß.
Opferguß, das, pitni dar.
Opferhaus, das, darovavnica, daritna veža.
Opferherd, f. Opferaltar.
Opferhorn, das, darilni rog.
Opferhundert, f. Helotombe.
Opferkasten, f. Opferstod.
Opferkuchen, der, darilni kolač.
Opferklamm, das, jagnje v dar dano.
Opfermahl, das, nach V. darine, pl., *altst.* žrtva.
Opfermesser, das, klavni nož, klavski nož; unter dem Opfermesser fallen, f. Opfer.
Opferu, v. a., podariti, dariti, darovati; za dar, za podar prinesti, prinašati, aldovati* (*magy.*); widmen, izročiti, izročati; izročevati, posvetiti, posvečevati čemu kaj; ein Thier, zaklati v dar; sich opfern, posvetiti se, izročiti se za koga, izročiti svoje življenje za kaj, *altst.* žrtvovati; in der Kirche, na altar položiti, v sklad dati, dajati; sein Liebste opfern, znebiti se, odreči se naj ljubšiga komu na korist; f. a. Aufopfern, Hingeben.
Opferu, das, darovanje, daritev.
Opferpriester, der, darovavni duhovnik, darovavec, aldovavec* (*altst.* žr'e).
Opferpriesterin, die, duhovnica, darovavka.
Opferrauch, der, dim od zažganiga daru.
Opferschale, die, darilna čaša, sklada.
Opferschlächter, der, kdor bogovam dari kolje.
Opferschmaus, der, f. Opfermahl.
Opferstahl, f. Opfermesser, Opferbeil.
Opferstätte, die, daršče, darise.
Opferstod, der, skrinjica ali puška za darila, sklادnica, darilnica.

Opferthier, das, darilna žival, darovavna žival, v dar dano, namenjeno živinče.
Opfertisch, der, miza za dari, darilnica (miza), darilnik (oltar).
Opferstüb, der, smert za kaj.
Opferung, die, daritev, darovanje, aldo-vanje*; Meßopfer, sv. maša.
Opfervich, das, darilna, darovana, v dar bogovam zaklana živina.
Opferwein, der, darilno vino; darovano, posvečeno vino.
Opferzug, f. Opfergang.
Opbit, der, ofit, worl. kačnik (kamen).
Ophthalmie, die, očesna vnetica, vnetica oči.
Ophthalmisch, adj., — očesne vnetice.
Opint, das, opijati, uspavalo iz opija.
Opinion, f. Meinung.
Opium, das, makovec, makov sok (iz ju-trovič dežel), opij.
Opodeldok, der, opodeldok.
Oppignoriren, f. Verpfänden.
Opponent, f. Gegner.
Opponiren, v. n., bestritten, Einwurfe ma-chen, nasprotovati, ugovarjati; sich oppo-niren, f. Aufsehn, sich.
Opportun, f. Gelegen, Zeitgemäß.
Opposition, die, Handlung, nasprotovanje, nasprotje; Gegenparthei, vladi, ministrum nasprotna, nasprotujoča stran(ka) v ustav-nih deržavah; f. a. Einwurf; in Opposition mit Jemand sein, biti zoper koga, naspro-tovati komu; astr. protistanje (dveh pla-netov za 180 stop. naravniga vzhoda).
Oppositionsgeist, der, nasprotovavnost.
Oppositionsfrage, die, nasprotna tožba.
Oppositionspartei, f. Opposition.
Oppression, f. Unterdrückung.
Oppugniren, v. n., f. Belämpfen.
Optativ, der, želivnik, želivni naklon.
Optik, die, optika, vidoznanstvo †, nauk od svetlobe.
Optiker, der, optikar, in and. sl. M. optik, vidoslovec †, vidoznanec †; Augengläserma-cher, očalar, očnikar.
Optimat, ital. boljar, velijar, f. Maguat.
Optimismus, der, nauk od naj boljšiga sveta, optimizem.
Optimist, der, kdor se derži učenja od naj boljšiga sveta, optimist*; fig. kdor povsod le dobro vidi.
Optisch, adj., optičen, vidosloven, vido-znansk; viden; optischer Betrug, privid; kakor se kaj očem zdi.
Opus, f. Werk.
Orakel, das, Götterbescheid, mališki izrek, vedežvanje, nach V. pravež, orakelj*; böhm. bogozvest-i; der Ort, prerokovalisçe, prerokovalisçe; kdor mnogim ljudem svet ve.
Orakelmäßig, f. Geheimnißvoll.
Orange, die, Pomorance, ital. pomo d' au-rancio, pomoranca, pomoranca, serb. auch naranca.
Orange, adj., f. Orangefarbe.
Orangen, in Sfgn. pomarančni.
Orangenbaum, der, (Citrus aurantium), pomoranca, pomarančno drevo.

Orangenblüthe, die, pomarančno cvetje.
Orangefarbe, adj., pomarančast, poma-rančne barve.
Orangengarten, der, pomarančnik.
Orangengärtner, der, vertnar pomarančar.
Orangenverläufer, der, pomorančar.
Orangerie, die, (ograde ali hiša) poma-rančnica, (vert) pomorančnik, f. a. Ge-wächshaus.
Orang-Utang, der, (Simia Satyrus), oran-gutan.
Oranienkirche, die, oblica.
Orant, f. Löwenmantel, f. Wohlgemut.
Oration, f. Rede.
Oratorie, f. Redefunft.
Oratorisch, f. Rednerisch.
Oratorium, das, Betstübchen, molitevnica, cerkvica, molitna izbica; Singstüd, oratorij.
Orbar, f. Urbar.
Orbil, hud, čmern učenik, kakor je bil Orbil.
Orbis pictus, svet v obrazih.
Orchester, das, der Ort, orkester* (in allen sl. M.). Tonkünstler, godci, pl. muzični u-metniki.
Orchesterwesen, das, orkestrove zadeve.
Orchis, f. Anabentrant.
Orcus, f. Unterwelt.
Ordalien, pl., ordalije, sodbe Božje, s po-skušnjo v ognji ali v vodi, kakor so bile v navadi pri nekdanjih Nemcih.
Orden, der, f. Stand; eine Gesellschaft, de-ren Glieder durch eigene Regeln und Gelübde mit einander verbunden sind, red; geistlicher Orden, duhovski red; poln. zakon; Ritter-orden, viteški red; einen Orden tragen, red, t. j. redovo znamenje, zvezdo, križec no-siti; Orden des goldenen Vlieses, red zla-tiga runa.
Ordens, in Sfgn. redov, redovni, reda.
Ordensalter, das, leta za red, za vstop v red odločene.
Ordensband, der, trak ali vervea kaci-ga reda.
Ordensbrach, der, redova navada, šega.
Ordensbruder, der, redovnik, mni; re-dov brat.
Ordenscapitel, das, redov zbor.
Ordensgeistliche, der, duhoven redovnik, redovni duhoven, poln. zakonnik.
Ordensgeistlichkeit, die, redovna duhov-ščina, duhovšina, redni duhovni, redovniki, mnih, samostanci (Klosterleute).
Ordensgelübde, das, redovna, mniška ob-ljuba.
Ordensgenos, der, sovedovnik, f. Ordens-bruder.
Ordensgericht, das, redova sodnija.
Ordensgesch, das, postava, ustanovilo reda.
Ordensglied, das, soud reda, in Bezug auf geistliche Orden, redovnik, mni; weibl. redovnica, nuna.
Ordensherr, der, gospod z redam posavljen.
Ordensinignien, f. Ordenszeichen.
Ordensjungfer, die, redovnica.
Ordenskanzler, der, redov kanceler.

Ordnungsleid, das, redovna obleka; suk-nja redova.

Ordnungskreuz, das, križec reda.

Ordnungsmitglied, der, f. **Ordnungsbruder**.

Ordnungsmeister, der, (veliki) mojster viteškiga reda.

Ordnungsmitglied, f. **Ordnungsglied**.

Ordnungsmitglied, die, mnih, redovnik, samostanec.

Ordnungspflicht, die, redovna dolžnost.

Ordnungspfründe, die, redova prebenda, komenda.

Ordnungsprofess, f. **Ordnungsgelübde**.

Ordnungsregel, die, redovno pravilo, zakon.

Ordnungsritter, der, vitez kaciga reda, nach V. križanik.

Ordnungsschwester, die, redovnica, nuna.

Ordnungsstatut, f. **Ordnungsgesetz**.

Ordnungsstern, der, zvezda kaciga reda.

Ordnungsverleihung, die, podelitev reda.

Ordnungszeichen, das, znamenje kaciga reda, red.

Ordnentlich, *adv.*, poredama, po redu, v redu, prav, redno, redama; **kakor gre**, **kakor je treba**, **kakor velja**; es ist ordentlich fast, prav mraz je, zares je mraz (da ni nikaka sala); etwas ordentlich erzählen, povedati po versti, **kakor je bilo**; gewöhnlich, navadno, po navadi; *adj.*, der Ordnung, der Befehrschrift gemäß, reden, pravilen, in Rt. a. poreden; ordentlicher Bedienter, postavljeni, pooblasteni spovednik; ordentliches Leben, redno življenje; im Gegensatz des: außerordentlich, für gewöhnlich, navaden; der ordentliche Richter, pravi, redni sodnik; ordentlicher Lehrer, pravi učnik, navadni učnik; in ordentlichen Fällen, v navadnih rečeh, primérlejh; den Formalitäten gemäß, prav, urejen; eine ordentliche Hochzeit halten, pravo ženitno gostovanje imeti, **kakor gre**, **kakor se spodobi**; ordentlicher Wohnort, pravo, navadno, redno domovalishe, domovalise, stanovalishe, stanovalise; ordentliches Zimmer, spravna izba; ordentlich stellen, lepo pospraviti, v red djati; sich ordentlich machen, lepo, spodobno opraviti se; die Uhr geht ordentlich, ura gre prav; die Post kommt ordentlich, pošta redno, t. j. ob odločenih urah prihaja; ein ordentliches Leben führen, po redu, zmérno, lepo živeti; or-
ordentlicher Weise, po navadi.

Ordnentlichkeit, die, rednost, pravilnost, navadnost.

Order, f. **Befehl**.

Ordnungsalia, f. **Ordnungszahl(en)**.

Ordnungsanz, die, f. **Ordnungsanz**.

Ordnungsanz, *adj.*, navaden, f. **Schlecht**.

Ordnungsanz, das, škofstivo, škofja.

Ordnungsanz, v. n. u. a., v. i. befehlen, veleiti, veleovati; (schriftlich) napisati, zapisati, zapisovati, n. pr. lek ali zdravilo božniku; hat dir der Arzt etwas ordinirt? ali je zdravnik kaj zapisal? f. **Verordnen**; einen Geistlichen ordiniren, duhovno, mašnikove rede dati, dajati; posvetiti, posvečevati za duhovna, poduhovniti koga, *serb.* rediti koga.

Ordinaris, der, redni, pravi učenik; škof, **kakor pravi vladnik škofje**.

Ordination, **Ordinirung**, die, posvečenje, posvetitev duhovnov, podelitev duhovskih redov; von Aertzen, zapisovanje zdravil (bolniku).

Ordinirung, f. **Ordination**.

Ordnen, v. a., uréditi, razrediti, rediti, urejati, urédovati, v red djati, devati; poredama, redama devati; razverstiti, verstiti; uravnati, uravnavati, ravnati, v red spraviti, spravljeni; po redu razpoložiti, razposaditi, razpostaviti; fesslegen, ustanoviti; f. auch **Anordnen**; wie ich den Gemeinden in Galatia geordnet habe, (I. Cor. 16. 1.), **kakor sim ukazal cerkvam v Galacii**; daß ich dich ordne zum Diener und Zeugen, (Apostelg. 26. 16.), **da te postavim služabnika in pričo**; die Soldaten in Reihen ordnen, vojake razverstiti, zverstiti, zverstovati; die Begierden ordnen, želje krotiti; in Ordnung halten, f. B. die Handthiere, živino verdevati (viell. von v red devati).

Ordner, der, ravnavec, narejavec, uredovavec, uravnovavec, zverstovavec, vodja.

Ordnerin, die, ravnavka, uredovavka, uravnovavka, zverstovavka, vodnica.

Ordnung, die, Uebereinstimmung des Mannigfaltigen, red, in and. f. B. auch poreden; das Ordnen, uredovanje, uravnavanje, verstanje; f. a. **Ordnen**; die Ordnung der Gesellschaft bei Tische, razposajanje družbe; Ordnung der Wörter, f. **Folge**; die Ordnung erfordert es, red hoče imeti, red velevari; die Truppen in Ordnung stellen, razverstiti, razpostaviti vojake; es ist keine rechte Ordnung, ni prava reda; die Ordnung lieben, prijatel redna biti, rad imeti vse v redu, vse po redu spravljeni; die Truppen in Ordnung halten, v redu deržati, imeti, strahovati vojake, da se po ukazih na tanko ravnajo; die bürgerliche Ordnung, derzavni red, red med derzavljani; ravnaje po derzavljanskih postavah; Säulenordnung, razmérje, red, Klasse, razred, versta; wer sich wider die Obrigkeit sezet, der widerstreibet Gottes Ordnung, kdor se oblasti ustavlja, ta se ustavlja Božji volji, (naredbi); menschliche Ordnung, človeška naprava, uredba, uravnava; Ordnung der Gedanken, razredba misli, pravi stik misli; Ruhe und Ordnung, pokoj ali mir in red; dabei soll diese Ordnung beobachtet werden, pri tem se je deržati tega reda; er, es ist an der Ordnung, versta je prišla na-nj; kdo, kaj je na versti; zur Ordnung weisen, rufen, posvariti, opomniti koga, naj se reda derži, naj se spodobno obnaša; Ordnung im Essen halten, v jedi se reda deržati, zmérno in ob odločenih časih jesti; die Ordnung der Natur, naturni red; in Ordnung halten, verdevati; in Ordnung bringen, uréditi, uredovati, v red djati, devati, auch verdjati, spraviti, spravljeni, uravnati, f. a. **Ordnen**; aus der Ordnung kommen, iz navade priti, iz reda priti; sie folgen in der Ordnung hin-

ter einander, gredo po verstí eden za enim, drug za drugim; es íst alles in der Ordnung, vse je prav, vse v redu, za poredama; der Ordnung nach, redama, poredama, po verstí; außer der Ordnung, zunaj reda, ne po verstí; in Bzgn. als Grundwort, postava, auch red; Gerichtsordnung, sodnji red, pravdni red; Jagdordnung, postava za lov, lov-ska postava i. t. d.

Ordnungs-, in Bzgn. redni, — po redu.
Ordnungsanstalt, die, kroat. redarstvo †, f. Polizeí.

Ordnungsaufsicht, die, nadgled zastran oböniga reda.

Ordnungsgemäß, f. Ordnungsmäßig.
Ordnungsliebe, die, rednost, ljubezen do reda.

Ordnungsliebend, adj., kdor ima rad vse v redu, prijatel reda, rednosti.

Ordnungslos, adj., brez reda, razdjan; ordnungslos zusammenlegen, zverhovatiti.

Ordnungslosigkeit, die, etwa brezrednost, razdjanost, zmešnjava.

Ordnungsmäßig, adj., reden, v redu, po zapovedih ali ukazih, kakor gre, kakor je prav; postavam primeren.

Ordnungsrichter, der, deželni sodnik (v Lislandii).

Ordnungssinn, der, čutstvo, glava za red, notranje nagnjenje k redu, k rednosti, f. a. Ordnungsliebe.

Ordnungsstrafe, die, kazen zavolj reda, za ohranjenje reda.

Ordnungswidrig, adj., nereden, redu nasproten, zoper red.

Ordnungswidrigkeit, die, nerednost.

Ordnungszahl, die, nach Pot. redovno, nach V. redno število.

Ordonanz, Ordnanz, die, der dienstthuende Soldat bei einem Befehlshaber, so wie das Dienstverhältnis selbst, ordinañca *, službeni stražnik, pošiljanec †; auf Ordonanz sein, imeti službo pri poveljniku in nositi njegove povelja; f. a. Vorführer.

Ordre, die, povelje, zaukaz; auf Ordre laufender Wechsel, menjica na zaukaz; auf Ordre, meine eigene, na moj lastni zaukaz.

Oreade, f. Bergnymphe.

Orelbaum, f. Rehlbeerbaum.

Orengel, f. Mannstren.

Orezie, f. Esqier.

Ore, der, Goldpfeile, zlata posterv.

Organ, das, physik. im Allg. organ *, eines organischen tierischen Körpers, ud; eines bloß pflanzenmäßig lebenden, orodba, n. Bellostenece cevnik; Sinneswerkzeug allg. čutilo; das Organ des Geruchsinnes nennt man Nase, vonjalo ali duhalo se imenuje nos; so auch vidilo, slisalo, kušalo; Werkzeug überhaupt, orodje, (V. orodba); Mittel, f. dieses; Glied, ud; Stellvertreter, namestovaveo, namestnik, postavljenec; amtliche Organe, uredniki, pri kakem uredn služeci, postavljenoci; die dem Ministerium untergestellten Organe, osebe, uredi, ki so pod ministerstvom; Vermittler, srednik, posrednik;

durch Jemandes Organ Einem zu wissen geben, po kom kaj vediti dati; er ist das Organ der Gesellschaft, on dela namesti družbe, on namestuje družbo; er hat seine Organe, ima svoje ljudi (ki za-nj delajo).

Organdin, f. Resseluch.

Organisch, adj., organsk, živ; organischer Fehler, organska hiba ali napaka, (nach V. udna, životna napaka); organische Chemie, organska kemija; organisches Gesez, organska, uravnavna postava, uredba.

Organisation, die, uravnavna, uredba, uredstvo.

Organisations-Commission, die, uravnavna, urejavna komisija.

Organisieren, v. a., urediti, urejati, uredovati; uravnati, uravnovati, f. a. Besetzen; trefflich organisirter Kopf, prebrisana, premedena, dobro omikana glavica.

Organisirung, f. Organisation.

Organisirungs-, in Bzgn., uravnavni, uredbeni.

Organisierungsgründzüge, pl., pogravné čerte ali vodila uredbe.

Organisierungswerk, das, uredba; uravnavnanje.

Organismus, der, organizem *, urejaj, uredstvo; f. a. Organisation; Verlegung des Organismus, poškodba notranjih žlahtnih delov ali organov života; sostava, skladje.

Organist, der, organist, orglaveo, orglar, (auch Orgelmacher).

Organistin, die, organistova žena.

Organsie, f. Kettenseide.

Orgende, die, neka hladivna pijača ječmenova.

Orgel, die, orgle pl., russ. u. poln. nach dem Ital. organo, pl. m.; Orgel spielen, schlagen, orglati, nach Gutm. orgle prebirati, na orglah igrati; Handorgel, orglice.

Orgels-, in Bzgn. od orgel, v. pri orglah, za orgle, orgelni, bei Gutm. orgelski.

Orgelbalg, der, meh pri orglah.

Orgelbau, die, organistova klop pred orglami.

Orgelbau, der, delanje orgel; als Kunst, orglarija; den Orgelbau verstehen, znati orgle delati; mit dem Orgelbau beschäftigt sein, orgle delati.

Orgelbauer, der, orglar, mojster, ki orgle dela.

Orgelchor, der, kor ali ganek * v cérkvi, kjer so orgle.

Orgeler, f. Organist.

Orgelgeschütz, das, orgle, pl.

Orgelkasten, der, oklad orgel, orgle; fig., debela ženska.

Orgelklang, f. Orgelspiel.

Orgelkunst, die, znanje na orgle.

Orgelmacher, der, f. Orgelbauer.

Orgeln, v. n. u. a., orglati, orgle prebirati, na orgle igrati; zu orgeln anfangen, zaorglati; er hat den ganzen Tag georgelt, ves dan je preorglat; sich satt orgeln, naorglati se.

Orgelpfeife, die, piščal, pišal v orglah

wie die Orgel Pfeifen auf einander folgen, biti eden malo več (ali manjši) od drugih, kakor so pišali, pisali v orglah.

Orgelpult, f. Rotcupult.

Orgelregister, das, register* v orglah, (kroat. igra).

Orgelspiel, das, orglanje; orglice (kakor so v urah); man herte Orgelspiel, orgle so zapelo, pelež; orgle so bile slisati.

Orgelspieler, **Orgelschläger**, der, orglavec, kdor zna na orgle; f. a. Organist.

Orgelspielerin, die, orglavka.

Orgelstimme, die, glas orgel; piščal, piščal posamna, auch so viel als Register.

Orgelthür, die, duri k orglam.

Orgelton, der, glas orgel.

Orgelreiter, der, ki mehove vleče, goni, f. a. Balgentreter.

Orgelwerk, das, notranje delo, notranja sestava orgel; orgle.

Orgelwolf, der, neka hiba, razglasje v orglah, volk.

Orgelzug, f. Orgelregister.

Orgien, pl., ponočne nesramne gostije, f. Bacchanal.

Orient, der, jutro, jutrove dežele, zemlje pl. jutrov svet, vzhod (tj. vzhod), vzhodna stran, f. Morgenland, Osten, Levante.

Orientale, der, prebivalec jutrovih dežel.

Orientalisch, adj., jutrov, vzhodenj, jutrovih dežel; orientalscher Granat, vzhodnji granat, almandin.

Orientalist, der, kdor zna jezike in šege jutrovih dežel; kdor se peča z vzhodnimi jeziki.

Orientiren, v. a., einen Riß, obrazek po solnci narediti, narejati, postaviti po štirih straneh sveta, kakor leže; v. r., sich orientiren, einorten, razvediti se, razvedati se (V.), razgledati se in najti, kje je jutro, kje poldan i. t.; znati se v kaj, zvediti se, razgledati se v čem in ravnati se; soznati se s čim, udomaćiti se kje; er ist schon orientirt, je že doma.

Orientirung, die, razvedba, razgledba.

Oriplamme, die, oriplam*, neko francosko derzavno bandero v srednjem veku.

Original, das, original* (in all. sl. M.), Urbild, izvirna podoba, malarija, nach dem Poln. a. pervotvor, podoba od perve roke in ne posnetek. (f. a. Muster, Vorbild); Ueberschrift, prvi ali izvirni spis, izvirni pišanje, pervopis†, in ne prepis, list od perve roke (Gutsm.). lastnorodno pismo (Gutsm.); außerordentliches Genie, izvrstni umetnik, ki hodi svojo pot, ki nikogar ne posnema, edin svoje verste, iznajdnik; Sonderling, čuden človek, posebnež.

Original, in Bzgn. izvirni, pervotni, pervorodni (poln.), originalni, pervotvorni; posebni, čudni, lastnorodni, samorodni.

Originalausgabe, die, izvirna izdajba (praviga založnika).

Originalität, die, izvirnost, pervotnost, pervotvornost, originalnost, reč, ki se sa-

ma iz sebe počenja, posebnost, f. a. Eigenheit; russ. podlinnost, edinstvennost.

Originaliter, adv., v izvirnem spisu.

Originalmensch, der, f. Original.

Originalvertheilung, die, izvirna, pervotna delitev.

Originalwechsel, der, izvirna, pervopisna, lastnorodna menjica.

Originell, adj., f. Original; das war originell, preudno je bilo, redko viditi.

Orión, der, ein Gestirn, Orijon, rimšice, rimske palice pl.

Orkan, der, silni vihar, piš, nevihta, orkan*, fortuna, in aub. D. burja.

Orle, f. Erle.

Orlean, der, orlean*, temnorodeča barva iz zern nekiga indijskiga drevesa.

Orlog, der, veralt. vojska (slovesno napovedana).

Orlogschiff, das, f. Kriegsschiff.

Orlogsflotte, f. Kriegsflotte.

Ornament, f. Verzierung.

Ornat, der, mašna obleka, oprava; überh. oprava, naprava, f. a. Puk, Schmud.

Ornithocephalus, der, pticoglavce (neka predpotopna zver).

Ornitholog, der, pticoznavec, pticoslovec, ornitolog, učenj poznavec ptictev.

Ornithologie, die, pticoznanstvo, prirodopisje ptictev, nauk od ptictev.

Ornithologisch, adj., pticoznansk, pticoslovsk.

Ornithomantie, die, vedeževanje iz pticjiga leta.

Orograph, der, goropisec, popisovalec gora.

Orographie, die, popisovanje gor, goropisje.

Orseille, die, eine Art Flechten, welche die Columbinfarbe gibt, (Lichen roccella), orselj, skalni lisaj.

Ort, der, ein bestimmter Raum, welchen ein Ding einnimmt, oder einnehmen kann, mesto (auch Stadt), kraj (auch Rand); ein jedes Ding an seinem Orte, vsaka reč na svojem mestu; an allen Orten suchen, povsod, po vsih krajih iskati; an einem andern Orte, drugoj, drugde, inde, kje drugoj; an einen andern Ort bringen, prenesti na drugo mesto, drugam, inam, kam drugam; von, aus einem andern Ort, od drugod, od inod; er griff ihn an drei Orten an, popadel ga je na treh mestih, s treh krajev, od treh strani; an mehreren Orten, na več mestih; Zeit und Ort der Zusammenkunft bestimmen, povedati, kje in kje se bodo sošli; an welchem Orte? kje? na katerem mestu; die Grenze des Raumes, in der Geometrie, (locus geometricus), kraj; Kanton, okraj, okrajna; Rand, rob, kraj; ein mit Ballisaden umgebener, besetzter Ort, ostrog; Gegend, stran, kraj; ein Ort, wo es viele Quellen gibt, virje; Ort zwischen den Schultern, medpleče, f. Gegend; Ort aller Freiheit und Zügellosigkeit, Tummelplatz, drajna (nar. pes. nach Met. eigentl. dreina v. dreti, was eine Reunbahn bedeuten würde);

Ort, bis wohin man am Lande die Reichen zu begleiten pflegt, kerzise; die vier Orter des Himmels, štiri strani sveta; im Herkulesen, mesto v gozdu, kjer raste drugačno drevje; Stadt, mesto; besetzter Ort, terdojava, zavarovano, uterjeno mesto; Flecken, terg; Dorf, vas, selo; an meinem Orte, pri nas doma; ein Prediger des Ortes, duhoven, ki je v zadevnem kraju, v tisti vasi; an öffentlichen Orten, na očitnih mestih; berücktigte Orter, hiše, stanovašišča, stanovašiša slabi imena; Wohnort, stanovašišče, stanovašise, domovašišče, domovašise; Aufenthaltsort, prebivališče, prebivalise; Versammlungsort, shajališče, shajalise, zbiralische, zbiralise; Zufluchtsort, pribežališče, pribežalise; u. dergl. mittelst der Formation auf — ische, ise; f. a. Stätte; an Ort und Stelle, na samem mestu. (kjer se je kaj zgodilo); Ort, wo das Wasser durchfließt, heranschlägt, niederläßt, sachte, hudovirje; Ort voll Ungeziefers, mergolische, mergolise; ein unterirdischer, podzemeljski; erhabener Ort, visočina; einsamer Ort, samija, samota, na samem; niedriger Ort, nižava; Ort, wo das Wasser in die Erde fließt, ponikve *pl.* požiravnik; Ort, wohin man die Pflanzen säet, die später überseht werden, posad; Ort, wohin sie überseht werden, presad; ein Ort im Walde, wo es gutes Futter gibt, otolsche, otolske; ein schmaler Ort, zagata, otisje; verschlossener Ort, zapustija (*Zal.*); ich meines Ortes, za mojo stran, kar se mene tiče; gehöriger Ort, na svojem mestu, kjer je treba; höhern Ortes, pri viši oblasti, pri viši gosposki; von hohen Orten, hohen Ortes, od viši oblasti; hiesigen Ortes, tukej, tu, pri nas; aller Orten, povsod, po vseh krajih; an unrichtigen Orte, ne na pravem mestu, nepristojin, nespodoben, neprilichen; eine Sache am rechten Orte angreifen, za toporische, toporisce prijeti, na pravem konci lotiti se česa; von Ort sagen, (veralt.), od konea, od kraja, od začetka povedati; das lasse ich an seinen Ort gestellt sein, v to se ne bom vtikal, tega ne mislim pretresati, to naj že bo, kakor hoče; von einem Ort wegnehmen, vzeti odkod; am heimlichen Orte, na skritem, na skrivnem; mont. mesto pod zemljo, ki je na verhu zemlje zaznamljeno s kolam, tudi konec vodoravniga rudnika; vor Ort kommen, dodelati do konea rudnika; vor Ort arbeiten, konec rudnika delati; bei den Schuttern, f. Abste; um den Ort gehen, okoli ogla zaviti; f. Eck, Winkel, Spitze; tudi neki dnar kakor četerti del večjiga dnarja, kakor mera, štertin, četvert, četert.

Ort-, Orts-, in 38g. etwa krajni, po kraju, krajo —.

Ortband, das, konec, ert noznice, *russ.* nakonečnik.

Ortschreiber, der, krajopiseec.

Ortsbeschreibung, die, popisovanje krajev, (mest, trgov, vasi, sel), mestno popisovanje (*V.*), krajopisje f.

Ortbret, das, das äußerste Bret, (z. B. am Bettgestell), končica, končna dilja, deska; Seitenbret eines Bettgestelles, stranica, stranska dilja.

Ortschen, das, mestec.

Orte, Orte, die, kar se zapije in zaje; f. Beche; auch Erische.

Orten, v. a., (vom Vieh.), izbirati kar je boljiga in drugo razstresati.

Ortengesell, f. Altgesell.

Ortern, v. a., bei den Tischlern und Baummachern, die Enden absägen, prižagati, prižagovati (konce).

Ortfeder, die, pero na konci peroti.

Ortgroßchen, der, neki dnar.

Orthauer, der, rudokop, ki dela na kraju rudnika.

Orthaus, das, Edhaus, vogelna hiša, hiša na vogalu.

Orthobotik, die, nauk, kako prav in dobro živet.

Orthodor, *adj.*, pravoveren; (im *Russ.* in Folge unrichtiger Uebersetzung pravoslaven); f. a. Rechtgläubig.

Orthodoxie, die, pravovernost, pravoverje, pravoverstvo.

Orthoepie, die, nauk, kako besede prav izgovarjati.

Orthogon, f. Rechteck.

Orthographie, die, pravopis, pravopisje; f. Rechtschreibung.

Orthographisch, *adj.*, pravopisen.

Ortseggel, f. Edseggel.

Ortlich, *adj.*, lokal, mesten (auch städtisch), obmesten, krajni, (nach dem *Serb.* auch mestoven); örtliches Uebel, bolezni v kakem posamnem ndu ali delu života, ki se kaeiga mesta derzi; örtliche, endemische Krankheit, v kakem kraju navadna, domača bolezni, krajna bolezni; örtliches Bedürfnis, potreba, pomanjkanje kake reči, ki je v tem ali unem kraju, in ne povsod, potreba posamnih krajev; das Örtliche, mestne, krajne zadeve, mestnost.

Ortlichkeit, die, mestnost, krajnost; f. a. Localität; Ort, kraj, mesto.

Ortolan, der, (*Emberiza hortulana*), vertni sternad, vertnik.

Ortsahl, der, kol na verhu zemlje za znamenje podzemelskiga mesta.

Ortsage, f. Ortsfede.

Ortsäge, die, žaga za prižagovanje desk.

Ortsangabe, die, povedba kraja, kjer je kaj pisano, storjeno; der Brief ist ohne Ortsangabe, v listu ni povedano, kje je pisan.

Ortsbefehlshaber, der, krajni poveljnik, poveljnik v kakem posamnem kraju.

Ortsbehörde, die, krajna gosposka, in andern slav. R. mestna gosposka, welchse jedoch im Slav. eher städtische Behörde bedeutet.

Ortsbeschaffenheit, die, posebnost, lastnost kaeiga kraja; f. a. Örtlichkeit; die Ortsbeschaffenheit nöthiget mich, kraj je takšen, da moram —.

Ortsbeschreibung, die, popis káciga posamniga kraja.

Ortschaft, die, kraj, kjer ljudje prebivajo, vas, selo; f. a. *Kanton*.

Ortsheit, das, das bewegliche Stück Holz an der Wage, woran ein Pferd mit den Strängen gespannt wird, nach *V.* mala vaga, nach *Jan.* das böhm. razpora, russ. valek.

Ortschick, f. Schiefwinkelig.

Ortsgeistliche, der, gospod duhovni, duhoven v kakem kraji, na kmetih.

Ortsgelegenheit, die, lega káciga kraja, kake vasi.

Ortsgemeinde, die, posamna občina ali soseska.

Ortsgericht, das, krajna sodnija.

Ortspolizei, die, zgodovina posamniga kraja.

Ortsobrigkeit, die, krajna gosposka.

Ortspolizei, die, krajna policija.

Ortsputz, f. Ortsfeder.

Ortsseelsorger, der, duhovnik, dušni pastir v kakem kraji.

Ortstein, f. Gestein.

Ortsroh, das, zjedi od slame, ki ostajajo pod žvino.

Ortsveränderung, die, premenitev prebivališča, prebivalisa, preselitev; bei einer etwaigen Ortsveränderung, ko bi kdaj kam drugam presel, preselit se —.

Ortsvorstand, Ortsvorsteher, der, župan.

Ortung, die, mont. f. Ort; vogel rudnika.

Ortwaise, adv., po krajih, od kraja do kraja, od vasi do vasi, vas za vasjo.

Ortsiegel, der, vogelni korec, korec na stresem voglu.

Oscillation, die, zibanje, mahanje; f. Schwingung.

Oscilliren, f. Schwingen.

Ose, die, babica, baba, kap, kapnica.

Osemund, oземundsko železo.

Oesen, v. a., zajemati, prazniti, škodovati.

Oesefah, das, zajemac, korec.

Osmium, das, ozmi, smerdin †.

Ost, Osten, der, vzhod (rig. vshod); solnčni vzhod; (altal. v'stok und v'shod), gebr. nur izhod (auch serb. u. böhm.), russ. vostok, poln. wschod; vzhodnja stran neba, jutro; der Wind kommt aus Osten, veter vleče od vzhoda, od jutra; f. a. Orient, Ostwind.

Ost, in Bfsg. vzhodnji, (vshodnji).

Ostfibel, adj., na viden.

Ostentation, die, bahanje, kovanje.

Osteologie, die, nauk od kosti, kostoslovje † (russ.)

Ostern, in der Bfsg. velikonočni, veliki.

Ostereabend, der, velika sobota, velikonočna sobota, večer velike sobote, velikonočni osvete, velikonočna bilja, vilja.

Osterblume, f. Ruchenschelle, Narzisse.

Osterbrod, das, kolač, pinjica (bei Trief), f. Osterladen.

Osterdinstag, der, velikonočni vtorek (po veliki noči).

Osterei, das, buntes gefochtes Ei, pirh, nach *M.* pisanica, pisanka; böhm. kraslice.

Osterfeiertag, f. Osterfest.

Osterfest, das, velikonočni praznik; Ostern fest halten, nach *V.* velikonočico jesti; f. a. *Ostern*.

Osterladen, der, (velikonočni) kolač, miznjak (*Gutsm.*), nach *M.* prezmec, velikonočni krah, böhm. mazanec.

Osterlad, f. Osterladen.

Osterfreude, die, velikonočno veselje.

Ostergrenze, die, velikonočnik †, russ. kljuc.

Osterkälbchen, f. Sonnenläufer.

Osterkerze, die, velikonočna sveča; f. a. *Königsterze*.

Osterkranz, f. Königsterze.

Osterlamm, f. Osterladen.

Osterlamm, das, velikonočno jagnje.

Osterland, das, vshodnja dežela.

Osterlich, adj., velikonočen, letnišk, vuzemsk, nach *M.* vuzemsk; österliche Zeit, velika noč; österliche Beichte, velikonočna spoved.

Osterlicht, f. Osterkerze.

Osterlied, das, (cerkvena), velikonočna pesem, nach *M.* vuzemnica.

Osterlilie, die, rumeni narcis.

Osterluzet, f. Hohlwurz.

Ostermarkt, der, Ostermesse, die, velikonočni smenj.

Ostermonat, f. April.

Ostermontag, der, velikonočni ponedeljek (drugi velikonočni praznik).

Ostern, pl., velika noč, nach *V.* velikonoč; bei den ungarischen u. an Ungarn oder Kroatiern grenzenden Slovenen, so wie auf dem Karste, vuzem, nach *M.* vuzem, in St. nach *M.* auch letnice, pl., Auferstehung, altal. v'skr'senje, serb. uskers; gegen Ostern, k veliki noči; vor Ostern, pred veliko nočjo; um Ostern, ob veliki noči; nach Ostern, po veliki noči; das Mahl, velikonočnica; das Geweihte, zegen, zeganos; Ostermal halten, velikonočico jesti. (*V.*)

Osternacht, die, noč med veliko soboto in velikonočno nedeljo.

Osterpalme, die, verbove mačice.

Osterechnung, die, preračun velikonočnih praznikov.

Osterroune, die, vshodnje solnce.

Ostersonntag, der, velika nedelja, velikonočna nedelja (pervi velikonočni praznik); der erste Oster Sonntag, prva nedelja po veliki noči.

Osterspiel, das, terpljenje Kristusovo (igra).

Osterstod, f. Osterkerze.

Ostertag, der, velikonočni dan (praznik).

Ostertanz, der, velikonočni ples.

Osterveilchen, das, (viola tricolor), siroatica, mačesica.

Ostervollmond, der, velikonočni ščip, šip.

Osterwasser, das, velikonočna voda.

Osterwind, f. Ostwind.

Osterwoche, die, veliki teden.

Osterzeit, die, velika noč, velikonočni čas.

Ostzins, der, velikonočno plačilo; f. Zins.

Ostgegend, die, kraj proti vzhodu, jutru.
Ostgrenze, die, vzhodna meja, meja proti vzhodu.
Ostkante, die, vzhodni breg reke.
Ostland, das, vzhodna dežela, jutrova dežela.
Ostländer, f. Orientale.
Ostländisch, f. Orientalisch.
Ostlich, adj., vzhodni. (serb. izhodni), jutrov, *altal.* v'stoč'n; *adv.*, gegen Morgen, proti jutru, proti vzhodu, k vzhodu.
Ostluft, die, sapa od vzhoda.
Ostnordost, der, vzhodnosevernovzhodni f.
Ostpunkt, f. Morgenpunkt, vzhodnik f.
Ostrand, der, vzhodni kraj.
Ostracismus, der, ostracizem, sodba s čepinami.
Ostseite, die, vzhodna stran.
Ostüdoft, der, vzhodnojužnovzhodni f.
Ostvogel, f. Strandläufer.
Ostvoll, das, vzhodni narod.
Ostwärts, *adv.*, proti jutru, k, proti vzhodu.
Ostwelt, die, vzhodni svet, Azija.
Ostwind, der, jutrova sapa, solčnik, juter-nik, burja, zdolec (*Gutsm.*), hervaški veter, burja.
Otthem, f. Athem.
Ottave rime, osmeroverstnice f.
Otte, f. Erle.
Otter, die, strupena kača s ščiti po trebahu; f. Natter, Wiper; er ist giftig wie eine Otter, pisano gleda kakor modras; (mustela lutra), Otter, die u. der, vidra (in allen slav. M.), bei *Gutsm.* a. vider, m., samec od vidre.
Otter, in Sßgu. f. Natter, Fischotter, vidrin.
Otterbalg, f. Otterhaut.
Otterbaum, f. Erle.
Otterfänger, der, vidrar, (auch Otterver-läuser).
Ottersell, f. Otterhaut.

Otterfuß, der, vidrina noga.
Ottergalle, die, gadji žolč, strup.
Ottergezücht, das, überhaupt, kačja za-lega, gadji plod; f. Schlangenbrut.
Ottergift, das, kačji strup.
Otterhaut, die, vidrovina, vidrina koža.
Otterhund, der, pes vidrar.
Otterjagd, die, lov na vidre.
Otterkopf, der, vidrina glava; f. a. Frauen-krieg.
Otterlauch, f. Allermannsharnisch.
Otterbrut, f. Ottergezücht.
Ottering, die, zviti modras.
Otterisch, der, kačji ugriz.
Ottervogel, f. Natterhaß.
Otterzahn, der, kačji zob.
Otterzunge, die, kačji, vidrin jezik.
Ottienstraunt, f. Feldtitterpöru.
Ottiren, f. Hebertreiben.
Overt, f. Offen.
Overture, die, vvodnica, pričetnica, *ruß.* u. *poln.* uvertura.
Oval, adj., eiförmig, podolgast, podolgovat, obel, jajceast.
Ovation, f. Triumph, Huldigung.
Oxelbaum, f. Nehlbeerbaum.
Oxhost, das, oksost * (neka mera za te-kočine).
Oxyd, der, okislina, okisanec (*Vert.*), böhm. kysličník, *ruß.* okisl, *poln.* niedokwas.
Oxydation, die, okisanje, okislenje, *ruß.*
Oxydiren, v. a., okisliti, okisati; f. a. Berzehen, fisch.
Oxydul, der, okislanec (*Vert.*).
Oxygen, das, kislec (*Vert.*).
Oxymoron, das, Redefigur, nasprotje na videz (n. p. smert ni smert).
Ozean, f. Ocean, Weltmeer.
Ozon, das, ozon.
Ozonometer, das, ozonomér f.

P.

Paan, f. Jubelgesang.

Paar, adj., von Zahlen, f. Gerade; paar oder unpaar spielen, gerade oder ungerade, lih (ungerade) ali sodev, soda (gerade) igrati, sodati; diese Handschuhe sind nicht paar, rokovići si niste v red; rokovići ne greste skup, niste par, niste obe eniga para, ni-ste enaki.

Paar, das, zwei zusammen gehörende Dinge einer Art, dvoje, dvojica (*Gutsm.* a. *serb.*), par, (par oder para auch in and. sl. M.), böhm. a. suda (= soda) als *subst.*; in, zu, bei Paaren kommen, parama, sparama, po paru, v paru, s param, po dvoje, po dva, po dva in dva, *serb.* und nach *V.* dva po dva priti; ein Paar Schuhe, čevlji, eni čevlji; zwei Paar Schuhe, dvoje čevljev; ein schönes

Paar machen, z. B. von Pferden, nach *V.* kored biti; zu Paaren treiben, ugnati, ugnjati, nasukati, ustrahovati, strahovati, okrotiti, ugnati v kozji rog, pameti naučiti, na rep skočiti, pokoriti, premagati; f. Bändi-gen; ein Paar Ochsen, jarem volov, par volov, vprega volov, auch voli schlechtes, nach *Jarn.* in Rt. svež-i; ein Paar von jeder Thiergattung, dvoje vsake živali, dvoje vsaciga roda; ein Paar Hofen, Stiefel, hlače, čevlji; überhaupt, dvoje, dva; ein Paar Kinder, dvoje otrok, dva otroka; vier Paar Lauben, stirikrat po dva goloba, osem golobov; ein Paar Stück Vieh, dvoje živinčet; f. Ehepaar; ein Paar werden, vzeti, jemati se, v zakon stopiti; f. Heirathen; ein paar, *adv.*, für: wenig, einige, kake

dva, ene dva, nekoliko, kako dvoje, par; ein paar Worte, dve, tri besede, nekaj, malo besed; jeit ein paar Tagen, neke dni, nekoliko dni.

Pärchen, das, parek; f. Paar.

Paaren, v. a., zwei Dinge mit einander verbinden, združiti, zediniti, družiti, ediniti po dva; zwei Geschöpfe beiderlei Geschlechts, spariti, pariti; sich paaren, v. r., spariti se, pariti se; f. a. Brunsten; copulieren, bei den Gärtnern, cepiti z nakladam; Einfall mit Vorzicht gepaart, priprostost s previdnostjo združena, priprost pa vender previdin.

Paarholz, das, im Schiffbau, parovke †.

Paarlich, f. Paarweise.

Paartöpfe, pl., nach dem Poln. dvojaki.

Paarung, die, parjenje, druženje.

Paarweise, adv., po dvoje, po dva, dva in dva, parama, sparama, v paru, po paru, dva po dva.

Paßt, f. Paßt.

Paßt, der, ehemals für: Vertrag; — jetzt Pachtvertrag, Kauf und Verkauf des Gebrauches einer solchen Sache, welche nur mittelst der darauf verwendeten Thätigkeit des Uebernehmers (Pächters) den gewöhnlichen Nutzen gewährt, zum Unterschiede von der Miete, nach dem Serb. zakup †, štant* (von Bestand), arenda* (ital.), russ. otkup, poln. arenda u. dzierzawa, bei V. auch naletje; in Paßt haben, nehmen, v. zakupu, štantu imeti, v. zakup vzeti; Pachtgeld, f. dieses; die Sache selbst, v. zakup vzeto; f. Miete (najem); Erbpacht.

Paßt, in Bsgn. zakupni, štantni.

Pachtabgabe, f. Pachtgeld.

Pachtauslag, der, preudarek, premet, cenitev, cenjenje užitka, cenjenje dohodkov kake reči, ki se ima dati v zakup.

Pachtanzeige, die, naznanilo zakupa.

Pachtbauer, der, f. Pächter; zakupni, štantni kmet, nach V. a. naletnik (?); er muß sein Pachtbauer sein, mora mu tlako delati, veliko terpi pri njem.

Pachtbrief, der, zakupno pismo, štantno pismo. (nach V. naletno pismo).

Pachtbürger, Paltbürger, der, pogojni meßcan.

Pachtcontract, der, f. Pachtvertrag.

Pachten, v. a., in Paßt nehmen, nach dem Serb. na, v. zakup vzeti, jemati, zakupiti, v štant* ali arendo vzeti, užitek kake reči kupiti, kupovati, nach V. na leta najeti, najemati, nach And. v najem vzeti, welches jedoch jurid. richtig nur mietzen bedeutet.

Pächter, Pächter, der, zakupnik †, štantnik*, nach V. naletnik, (ki je na leta najel), nach Andern najemnik, richtiger der Miether; russ. otkupščik, arendator.

Pächtere, die, zakupništvo, v. zakup dana kmetija.

Pächterin, die, zakupnica, štantnica.

Pachtfrau, f. Pächterin, Verpächterin.

Pachtgeld, das, zakupščina, zakupšina, zakupnina, štantnina, nach V. naletovina, nach

Andern auch najemščina, najemšina (eigent. Miethzins).

Pachtgeschäft, das, zakup.

Pachtgrund, der, zakupni svet, zakuppo zemljišče, zemljiše.

Pachtgut, das, v. zakup vzeto posestvo, v. zakup vzeta kmetija.

Pachthaus, das, f. Miethhaus.

Pachtherr, der, lastnik, gospodar, gospod, ki daje v zakup, nach V. ki daje na leta; f. Verpächter.

Pachthof, f. Pachtgut.

Pachthube, die, v. zakup vzeta zemlja.

Pachtinhaber, der, f. Pächter.

Pachtjahr, das, zakupno, štantno leto.

Pachtlehen, das, v. zakup dani fevd.

Pachtleute, pl., zakupniki pl.

Pachtlich, adv., po, v. zakupu, zakupno.

Pachtlos, adj., brez zakupnika.

Pachtlust, die, volja, kaj v. zakup vzeti.

Pachtlustig, adj., kdor je voljan, kaj vzeti v. zakup ali štant.

Pachtmann, f. Pächter.

Pachtmeier, der, zakupni pristavnik.

Pachtmeierei, die, v. zakup vzeta pristava.

Pachtmühle, die, v. zakup vzeti, nach And. najeti molen, mlin.

Pachtnehmer, der, f. Pächter.

Pachtzins, f. Pachtgeld.

Pachtzystem, das, zakupstvo, uravnava zakupnih reči, kakor velja v kaki deželi.

Pachtung, die, zakup, jemanje v. zakup.

Pachtvertrag, der, zakupna pogodba, štantna pogodba, nach And. najemna pogodba (eig. Miethvertrag).

Pachtvieh, das, zakupna, v. zakup vzeta živina.

Pachtweise, adv., zakupno, na zakup, po, v. najemu, nach V. naletno.

Pachtzins, f. Pachtgeld.

Pachydermen, pl., Dickhäuter, debeloškoec (kakor slon, nosorog).

Paß, der, povezek, (nach Gutm. zvezaj), bala*; ein Paß Kleider, eula (oblačil), pertljaja; f. Gepäcke; Paßlein, f. Grabschriften; mit Paß und Paß, z vso svojo robo.

Paß, das, lieberliches Gefindel, derhal, smet, zverček, žlota, böhm. holota (golota) u. slota; zanikerni, malovredni ljudje; Diebspaß, tatje, tatinska derhal; Paßchen, eulica; f. a. Bündel.

Paß, in Bsgn. zavojni, povezni.

Paßan, der, Name eines Hundes, primi ga, šava!

Paßbengel, f. Paßhond.

Paßboot, f. Paßetboot.

Paßbrett, das, deska za robo popotnih na vozi.

Paßbrücke, f. Paßbrett.

Paßdarm, f. Paßdarm.

Paßdecke, die, plahta, s ktero je tovor pokrit.

Paße, die, zmérjanje.

Paßfelsen, das, kavelj, železo za nakladanje.

Paßel, f. Paß (Paßchen).

Paſſen, ſich, v. r., pobrati se, pobirati se, preč iti, spraviti se; paſſt auch fort, poberite se; paſſe dich deiner Wege, stran se poberi; zgubi se, spravi se, skidaj se mi odtod, poberi kopita, pojdi se solit, idi mi izpred oči, iztrebi se odtod; paſſen, v. a., ſeſt angreißen, popaſti, popadati, zgrabiti, zgrabiti, prijeti, prijemati koga, lotiti se ga; waſ er zuerſt zu paſſen frugte, kar mu je najpred prišlo v roko, med perſte; mit den Krallen paſſen, s krepplji zgrabiti; Gutfiſchen paſſt den Wanderer, groza prime, spreleti popotnika; *russ.* hvatiti; mehrere Dinge ſeſt zuſammenlegen, in etwas, vložiti, vlagati; auf etwas, auf den Wagen, naložiti, nalagati, nakladati, natovoriti; weiße Sachen, Kleider, Wolle, natlaçiti, stlaçiti, spraviti, spravljati v kaj, nabasati, basati*, culo napraviti, napravljati; voll paſſen, napolniti, naložiti, natlaçiti in natepſti; f. a. Schellen.

Paſſen, baſ, nakladanje, vlaganje, povezo-

Paſſer, ber, Angreifer, popadnik, napadnik, zgrabnik; f. a. Paſan; der Waaren einpaſſt, vlagavec, nakladavec, nakladaç, baſaç*.

Paſſerei, die, nakladarija; f. a. Gepäſ.

Paſſerin, die, popadnica, nakladavka.

Paſſerlohn, ber, nakladnina.

Paſſern, v. n., drobno koracati.

Paſſeſel, ber, tovrni oſel, oſel, ki butare, breme noſi; Einſes Paſſeſel ſein, za koga delati in terpeti, kakor oſel.

Paſſet, baſ, culica, zvezek, zvezček, zavitek.

Paſſetboot, baſ, poſtna ladija, (*russ.* paketbot).

Paſſfaß, baſ, ſod za vlaganje robe.

Paſſfutter, f. Emballage.

Paſſgarn, baſ, povezna preja.

Paſſgeräth, baſ, f. Gepäſ, Bagage.

Paſſhauſ, baſ, Paſſhof, ber, nakladavnica; f. a. Magazin, Zollamt.

Paſſhülle, die, f. Emballage.

Paſſliſte, die, ſkrinja, zaboj za vlaganje robe.

Paſſluçht, ber, nakladavec, nakladaç; f. a. Troſſluçht.

Paſſmüſſel, f. Paſſſod.

Paſſlade, die, eine Zahl von 10 Stücken, deſet, deſetero.

Paſſlaken, f. Paſſleinwand.

Paſſleder, baſ, zavijavno uſnje.

Paſſleinwand, die, debelo, grobo platno za zavijanje, nach *Zal.* kuke, tulje (Berg).

Paſſlinnen, f. Paſſleinwand.

Paſſlohn, ber, nakladnina, plaçilo za zavijanje, nakladanje robe.

Paſſmatte, die, ſtorja za zavijanje ali ovijanje blaga, plahta.

Paſſmeiſter, ber, na poſtah, kdor ima blago v ſkerbi.

Paſſnadel, die, velika igla, za zaſivanje bal.

Paſſodell, die, cula blaga, ki jo ſme vsak popotnik brez plaçila na ladijo vzeti.

Paſſpapier, baſ, debeli, zavijavni papir.

Paſſpferd, baſ, tovrni konj.

Paſtraum, ber, in einer Rutfche u. ſ. f. etwa nakladnica, vložnica.

Paſtreitel, ber, povirek, zavirek.

Paſtriemen, ber, jermen za povezoвање robe.

Paſſattel, ber, tovrsko ſedlo, (*russ.* vjuçnoe ſedlo).

Paſſcheit, f. Paſſſod.

Paſſſeide, die, ſrova, v povezkah poſiljana ſvila.

Paſſſpaten, f. Paſſeiſen.

Paſſſod, ber, ſokavnik, baſavnik*, rajtelj*, porajtelj*, *poln.* krepulec.

Paſſſtril, ber, poveza, preveza, konopec za povezoвање robe.

Paſſſtroh, baſ, ovijavna ſlama.

Paſſträger, ber, noſiç, ki (povezano) robo noſi.

Paſſtuch, baſ, grobeſ, welleneſ, nach V. plattavina, f. Paſſleinwand.

Paſſwagen, ber, tovrni voz, voz z robo, pratežni voz.

Paſſwerl, baſ, im Waſſerbane aus Faſchinen verfertigteſ Werk, plot, bregnica, in Et. richtiger breznica.

Paſſwefen, baſ, vſe reçi, ki ſe tiçejo robe, vožene za kom.

Paſſzug, f. Emballage.

Paſſzwirn, f. Paſſgarn.

Paſſt, f. Vertrag.

Paſſagog, ber, vzrejnik, pedagog*; f. Erzieh.

Paſſagogik, die, f. Erziehungsſtunde.

Paſſagogiſch, f. Erziehungsſtundig; (*pedagogiſch*).

Paſſagogium, baſ, f. Erziehungsſhaus.

Paſſde, die, Kröte, f. dieſes; eine Krankheit des Rindvieheſ, otekanje.

Paſſdeln, Paſſden, v. n., koracati drobno, zlaſti po mokrem.

Paſſdenkraut, f. Quecke, Krötenbinſe.

Paſſderat, f. Knabenſchänder.

Paſſ, *int.*, paſ! nach V. pah! pok! piſſ! puſſ, paſſ puſſ, piſ puſ, pah puſ.

Paſſen, v. n. u. a., puhati, puhati; Tabak rauchen, tabak puhati.

Paſſament, baſ, allerlei unter einander geſchmelzte Silber, pagament, nach V. ſirovo ſrebro.

Paſſatiſchel, ber, (*Deſterr.*), pogaça.

Paſſe, ber, paž*; f. Edelſnabe.

Paſſemünze, die, konjska meta.

Paſſina, die, ſtran, plat.

Paſſiniren, v. a., zaznamenjati ſtrani, platnice, liſte s ſtevilkami; *böhm.* ſtrankovati f.

Paſſode, die, pagoda; Waſſerpuppe, moicelj.

Paſſ! *int.*, pa!

Paſſille, Paſſillefarbig, *adj.*, ſlammast, ſlamme barve.

Paſſir, ber, pēr*, *poln.* par; Paſſirſammer, zbornica pērov.

Paſſirie, Paſſirſchaft, die, pērſtvo.

Paſſel, f. Föſel.

Paſſſong, ber, pakſon*.

Paſſt, ber, pogodba; f. Vergleich.

Paſſadin, f. Abenteuer.

Palais, f. Pallast.
 Paläographie, die, staropisematvo.
 Paläographisch, staropisen.
 Pallast, f. Pallast.
 Palästra, f. Festschule.
 Palatin, der, palatin*.
 Palatinat, das, palatinstvo.
 Palatine, f. Pelztragen.
 Pale, die, strok, luščina, lušina.
 Palen, v. a., laščiti, lošiti; f. Ausfchälen.
 Palerbsc, die, grah v strožji.
 Palester, f. Palester.
 Palette, die, bei den Malern, paleta*, malarska dilica, malarski krožek, russ. palitra.
 Palingenesie, f. Wiedergeburt.
 Palinodie, f. Widerruf.
 Palladium, das, paladij; f. Schutzbild.
 Pallast, der, ein langes Schlachtschwert der Reiter, palas* (in all. slav. M.).
 Pallast, der, veliko gosposko poslopje, grad (Schloß), dvor, gosposka (speziell. škofja, kraljeva, grofovsk, kneška i. t. d.) hiša, bei Gutm. das kroat. palača; velika, lepa hiša.
 Pallastvorsteher, der, etwa naddvornik.
 Pallbohrer, der, ušesnik.
 Palliativ, das, etwa hladvini, mirivni, zadrživni pomoček.
 Palliade, die, Schanzfahrt, kol; coll. okolje (Gutm.) ohlodje, nach V. auch prostrica (?), gradišnica, palisada*; ein mit Palliaden umgebener Ort, nach Met. ostrog.
 Palliaden, f. Verpfählen, Planken.
 Pallium, das, theol., plašček, plajšek.
 Palm-, Palmen-, in Bgg., palmov.
 Palmbaum, f. Palme.
 Palmblatt, das, palmovo pero.
 Palmbusch, der, am Palmsonntag geweiht zu werden, butara; nach Gutm. presenec, cvetovec oder cvetnik, macovec, macovje, macarovje; D. Kr. gubana, gubana (Pot.).
 Palme, die, der Palmbaum, palma, palmovo drevo; Palmblatt, palmovo pero, palmov list, palma, znamenje zmage; f. a. Stachpalme; das Auge an den Weinstöcken, oko; f. Auge, Knospe; wollige Blütenknospe an Orlen, Haseln, popke, abranek; an Weiden, muca, mučica, mačica; (Räpchen, auch im Böhm. kočička), nach M. kavernika; ein in Niederdeutschland übliches Maß, dlán, palma; eine römische Palme, pod rimska, rimski pedanj.
 Palmeibörnchen, das, palmova ververica.
 Palmenbewunden, adj., s palmami ovit.
 Palmenblüthe, die, palmov ovet.
 Palmendistel, f. Stachpalme.
 Palmendrossel, die, palmov drozg.
 Palmengarten, der, palmovnik, palmov vert.
 Palmenhain, Palmenwald, der, palmovje.
 Palmesfel, der, cvetni osel.
 Palmfrucht, die, palmov sad.
 Palmgehörn, f. Handgehörn.
 Palmgewächß, das, palmasta, palmovita rastlina.

Palmhonig, der, in der Bienenzucht, verbova paša (V.).
 Palmhorn, das, palmovo jedro.
 Palmkase, der, palmov sir.
 Palmkästchen, f. Palme.
 Palmkohl, der, palmovo pérje.
 Palmkohl, das, palmova moka.
 Palmkuch, f. Dattel.
 Palmöl, das, palmovo olje.
 Palmraute, f. Palmeibörnchen.
 Palmrast, das, palmov sok.
 Palmsonntag, der, cvetna nedelja.
 Palmtag, f. Palmsonntag.
 Palmweide, die, (Salix caprea), rakita; nach Gutm. jiva.
 Palmweide, die, blagoslov, zegen lesa, butar, cvetovec.
 Palmwein, der, palmovec.
 Palmwoche, die, cvetni teden; Charwoche, veliki teden.
 Palmzeit, die, čas mačie, verbov evet.
 Palmzweig, der, palmova vejica, verba z mačicami; f. Palmbusch; einem den Palmzweig reichen, podati palmo v znamenje miru.
 Palster, f. Pastinate.
 Palstroß, f. Heberroß.
 Pampelblume, f. Löwenjahn.
 Pampilet, f. Flugblatt.
 Pans, der, cmok, zmitek.
 Panschel, der, pomoranska polenovka.
 Pan, m., Hirtengott, Pan; bei den heidnischen Slaven, Vel, Velos.
 Panacee, die, Universalmedizin, zdravilo za vsako bolezni, (vselechni pomoček), panacea.
 Panade, f. Brotsuppe.
 Panaticium, das, zanohtnica.
 Pandekten, pl., pandekte pl., zbirka rimskih postav.
 Pandore, bandura; f. Mandore; Pandorenbüchse, Pandorina puska.
 Panegyriker, f. Lobredner.
 Panegyrikus, f. Lobrede; (panegyrik).
 Panee, die, notranji oboj, opaz sten.
 Panier, das, poglavitno bandero, bandera, russ. prapor; f. a. Fahne.
 Panisbrief, der, krušno pismo, krušni list, (ki podeljuje samostanom kruh).
 Panisch, Panischer Schrecken, nagli, veliki strah, tudi jalovi, prazni strah.
 Panzer, f. Banner.
 Panzerherr, f. Bannerherr.
 Panzerführer, f. Fahnenführer.
 Panorama, das, Rundgemälde, panorama*.
 Pansh, f. Pantisch.
 Panschen, f. Pantischen.
 Pansc, f. Pansc.
 Pansen, f. Pansen.
 Panslavismus, der, panslavizem.
 Panster, das, bei den Wassermühlen, Pansterrad, vodno kolo, kolo na vage, (ki obrača dva kamena, böhm. hubenad); das Gerüst, vaga (V.).
 Panstermühle, die, Wassermühle mit einem Pansterrad, nach V. mlin na vage.
 Pansterwelle, die, vreteno navažniga kolesa.

Pansterzeug, das, priprava mlina na vage.
Pantalon, das, Klöppelflavier, pantalon *.
Pantalons, *pl.*, dolge hlače z nogavicami vred, bei *M. hale*.

Pantheismus, der, (wörtl. vseboštvo), panteizem *.

Pantheist, der, panteist.

Pantheistisch, *adj.*, panteistišk.

Pantheon, das, panteon *pri Rimlj.*, hram ali tempelj vsem malikam posvečen, (zdaj cerkev vseh svetnikov v Rimu).

Panther, der, **Pantherthier**, (Felis pardus), f. Leopard; *russ.* bars, *böhm.* pardal.

Panther, in den Bssgn. pardov, barsov.

Pantherfell, das, **Pantherhaut**, die, pardovina, pardova koža.

Pantherthier, f. Panther.

Pantoffel, der, (*scarpa ital.*), škroper *; (*böhm.* škrapetle), krevse *pl.*, šlebeder, šlape, (Schlarfen), nach *Gutsm.* brezpetnik, kopitec und das *kroat.* papuče (*arab.*); er steht unter dem Pantoffel, žena hlače nosi; žena mu je hlače vzela, šlape je.

Pantoffelbaum, f. Korkeide.

Pantoffelleisen, das, neka podkoveca.

Pantoffelheld, der, šlape od moza, ki ga ima žena v oblasti.

Pantoffelholz, das, f. Korholz.

Pantoffelmacher, der, kdor krevse, šlape dela, pantoflar *.

Pantoffeln, *v. a.*, usnje dergniti na probkovi skorji.

Pantoffelpaar, f. Pantoffel.

Pantoffelstein, der, goba, lahki kamen.

Pantomime, die, pantomima* (in allen slav. Wörtl.), u. *Gutsm.* oponašanje djanya ljudi.

Pantomimik, die, pantomimika, ročnost, občutke s kretanjem života razodevati.

Pantomimisch, *adj.*, pantomimičen, pantomimen.

Pantophaq, der, vsežernik †.

Pantsch, **Pansh**, der, godlja, čobodra, mešanina, zdrozganina; auch **Pantsche**, die, *fig.* in die Pantsche kommen, v zadrego priti, zabresti v blato.

Pantschen, **Panschen**, *v. n. u. a.*, drozgati, ploskati, berluzgati, lovšati (*V.*), brozdati, zlepetati, kolavdrati, kavdrati; *Russ.* pantschen, mleko mešati.

Pantscher, der, drozgalo, zlepetalo, mešavec.

Pantscherei, die, nach *V.* lovšarija, brozda, zdrozganina.

Pantscherin, die, drozgavka, mešavka.

Pantschweiler, das, blatno vreme.

Panzer, der, f. **Wanst**; **Wamms** oder **Ritzel**; auch **Panzer**; eine feste, das feindliche Geschöß, abhaltende Bedeckung des Klumpfes, oklep, oklop, bei *Gutsm.* persna obramba, *russ.* lity, *pl.* u. bronja; f. a. Schild (der Schildkröten); ein schnuppiger Panzer, lusšinasti, lusšinasti napersnik; einen Panzer anziehen, djati na se oklep.

Panzerärmel, der, železni rokav.

Panzerfegen, (*veralt.*), f. **Ansmauchen** (verb).

Panzerfisch, der, u. dem *Russ.* ščitonošec.

Panzergeschweide, das, kinč na oklopu.

Panzerhahn, der, (*Trigla catafracta*), u. d. *Russ.* jezasta lastovica (riba); f. **Serhahn**.

Panzerhandschuh, der, železna rokavica, rokavica.

Panzerhemd, das, železna srajca.

Panzerhosen, *pl.*, železne hlače spodnje.

Panzerkette, die, ovratna veržica.

Panzermacher, der, oklopar.

Panzeru, *v. a.*, nach *Gutsm.* oklopiti, z oklepam preskerbeti, v oklop obleči; *v. r.*, oklop na se djati, vzeti; f. a. **Waffnen**, fisch; gepanzerter Soldat, oklopnik.

Panzerad, f. **Panster**.

Panzerreiter, f. **Kürassier**.

Panzerrenner, der, **Panzerflinge**, močna plošča ali klinja, da odklop predere.

Panzerroß, f. **Panzer**.

Panzerthier, das, Armabill, pasanec, oklopnik.

Päon, der, peon, Veršuf, u — uu.

Päonie, die, f. **Gichtrose**.

Päonieblättrig, *adj.*, s potoničnimi peresi.

Papa, der, tata, tatej, očka.

Papagei, der, (*Psittacus*), papiga, *poln.* popuga, *böhm.* papoušek; wie ein Papagei schwätzen, blebetati brez premislika.

Papageiammer, der, papigasti sternad.

Papageien, in Bssg. papizji, za papige, papigasti.

Papageienbauer, das, kletka za papige.

Papageienmäßig, *adj.*, kakor papiga, brez premislika.

Papageienthum, das, brezrazsodno pomenjanje, ponavljanje.

Papageisfeder, die, papizje pero.

Papageigrün, *adj.*, papiznozelen.

Papageischäbel, der, papizji kljun.

Papelhaus, **Paperhaus**, der, blebetavec, blebetac; f. **Blaudersfische**.

Papelig, f. **Gefchwäßig**.

Papelliese, die, blebetalja.

Papeln, **Papern**, f. **Bländern**.

Papier, das, papir* (auch in andern slav. W.), nach *And.* popir, *dim.* papirček, (*russ.* bumaga); ein Stückchen Papier, papirček; listek; Stempelpapier, štemplani papir; gezeichnetes Papier, klejeni t. j. pisavni papir; Druckpapier, natisoni, vodni papir; türkisches Papier, turški, pisani papir; Packpapier, debeli papir za zavijanje, za zavitke; *Papier*, *pl.*, pisanje, pisarije, pisma, papirji; die *Papiere* versiegeln, pisma zapečatiti; zu *Papier* bringen, napisati, spisati, spisovati kaj, sostaviti, sostavljati; f. a. **Werthpapier**; das *Papier* schlägt durch, papir premaka, se zaliva, ne derži tinte, pretaplja.

Papier, in den Bssg. papirjev, papirni, papirnati.

Papieradel, der, nach *V.* papirna gospoda; f. a. **Briefadel**.

Papierbaum, der, bela topola, japanska murva.

Papierbirke, die, papirna breza.

Papierblatt, das, list papirja, pero iz papirja.

Papierblume, die, (Naphalium), božja strešica; papirni glavinec (centaurea pap.)
Papierbogen, der, pola papirja.
Papierbide, die, debelina, kakorsno ima po navadi papir.
Papierdünn, adj., tenak, kakor papir.
Papiereffekten, f. Wertpapier.
Papieren, v. a., v papir zaviti; adj., papirnat, papiren, tenak kakor papir.
Papierfabrik, die, papirnica, fabrika za papir.
Papierfenster, das, okno iz papirja, papirno okno.
Papiergeld, das, papirni, papirnati denar.
Papierhandel, der, kupčija s papirjem; (auch s derzavnimi papirji ali dolžnimi zapisi).
Papierhändler, der, papirar (auch Papiermacher), kdor s papirjem kupčuje; böhm. u. poln. papirnik.
Papierhändlerin, die, papirarica.
Papierhandlung, die, papirarnica, štacuna ali prodajavnica papirja.
Papierfäßer, der, papirojed †.
Papierknoschen, der, (unat.) papirna košica, košica.
Papierkrümer, f. Papierhändler.
Papierladen, f. Papierhandlung.
Papierlaterne, die, papirnata lužirna.
Papierlaß, die, papirni molj.
Papierlumpen, pl., cunjje za papir.
Papiermasse, die, papirna masa, sophani papir, papirno testo, böhm. papiroverka †.
Papiermacher, der, papirar.
Papiermacherei, die, papirarstvo.
Papiermacherin, die, papirarica; des Papiermachers Gattin, papirarjevka.
Papiermaß, das, papirnata mera.
Papiermasse, f. Papiermasse.
Papiermühle, die, papirnica.
Papiermüller, der, papirar.
Papiermüße, die, papirnata kapa.
Papieröl, f. Kreosot.
Papierrolle, die, zvitek papirja; — neki polž.
Papiersechstel, die, škatla za papir, — iz papirja.
Papierschere, die, škarjo (pisarske) za papir.
Papierschild, der, papir.
Papierschnitzel, **Papierspäne**, pl., obrezki, ostržiški od papirja.
Papierstange, die, (papyrus), papir, papirjevo drevce.
Papiersteig, f. Papiermasse.
Papierstempel, der, **Papiertapete**, die, papirnati oboj.
Papiertorf, f. Blättertorf.
Papillon, f. Schmetterling.
Papillote, die, Haarwickel, zavitek, zavo.
Papinianischer Saß, Papinov lonec.
Papismus, das, papeževstvo, papeštvo †.
Papist, der, papeževce, nach Gutsm. papežnik (a. böhm. u. poln.).
Papistisch, adj., papešk, papežnišk, kdor se papeža derži.

Papp, f. Pappe.
Papparbeit, die, izdelak, roba z močnim lepam ali popam*, roba iz kartona*, zlepljenina, lepilo.
Papparbeiter, der, lepljeninar †, kartonar, popar, lepljar †.
Pappband, der, f. Pappband.
Pappbogen, der, pola debeliga papirja ali kartona.
Pappbret, das, deska za lepljenje.
Pappe, die, dicker Rehlbrei, močnik za otroke, in der Kindersprache, papa; Kleister, močnati lep ali klej, pop*, nach Gutsm. lep-nica; neko mazilo za ladije zoper červivnost; mehrere zusammengeklebte Bogen Papier, debeli sklejeni papir, karton*, böhm. lepenka.
Pappband, der, vez z debelim sklejnim papirjem, terdo vezane bukve.
Pappel, die, (Populus), schwarze, nach V. jagned, m.; nach Sal. Silberpappel, beli jagned, topol, topolka; graue Pappel, sivi jagned, topol; Zitterpappel, kleine Pappel, (Populus tremula), trepetlika; hica, je-sika; schwarze Pappel, čorni jagned; (böhm. jehnedla, weiße Pappel), russ. osokor; weiße, topol, m. u. f. topola, topolovka; die carolinische Pappel, raznolisti topol; die amerikanische, amerikanski topol; die italienische, (Populus pyramidalis), laška topola, nach Sal. jablan (sonst Apfelbaum), Malve, slez; f. a. Eibisch, Pestilenzwurz.
Pappel, in Bsgn. topolov, jagnedov, slezov.
Pappelallee, die, topolove ulice (a. poln.).
Pappelartig, adj., topolast.
Pappelbach, der, s topoli obraščeni potok.
Pappelbaum, f. Pappel.
Pappelblatt, das, topolov, jagnedov list, pero.
Pappelblättrig, adj., topololist.
Pappelblume, die, f. Malve.
Pappelbod, der, topolov kucek.
Pappelgang, f. Pappelallee.
Pappelgarten, der, topolje.
Pappelholz, das, jagnedovina, topolovina, topolov, trepetlikov les.
Pappelkäfse, der, zerno slezovo.
Pappelknospe, die, jagnedov popek.
Pappelkraut, f. Malve.
Pappelknospe, die, topolova mušica, uš.
Papeln, adj., topolov, jagnedov.
Papeln, v. n. u. a., in der Kindersprache, papkati.
Papelnager, der, topolov rivčkar.
Pappelreihe, die, versta topolov.
Pappelreis, das, topolova vejica.
Pappelrose, die, rožasti slez.
Pappelstabe, die, topolova maža.
Pappelstange, f. Schlingbaum.
Pappelwald, der, jagnedje, topolje, topolovje, topoljek.
Pappelwanze, die, topolnica (stenica).
Pappelweide, die, bela verba; f. a. Pappel.
Pappen, v. n. u. a., mit Breie füttern, z močnikom pitati, močnik jesti dajati; mit Pappe befestigen, popati*, klejiti, lepiti z

močnatim leplam; f. Kleben; in der Kin-
dersprache, für: essen, papati, papkati; —
ladijo mazati zoper červe.

Pappen, *adj.* iz sklejcniga ali popaniga
papirja; eine pappene Schachtel, škatala iz
popaniga papirja, iz kartona.

Pappendeckel, der, pokrovček iz debeliga,
sklejeniga papirja; Pappe selbst, debeli,
sklejeni papir, platnice, nach V. debelač †.

Pappenform, die, model* ali kalup za
papirnat maso, za kartone.

Pappenleim, der, klej, lepilo za debeli
papir, za kartone.

Pappenmacher, der, kdor kartone ali de-
beli, klejeni papir dela, böhm. lepenkar †,
kartonar.

Pappenpresse, die, kartonarska tlačilnica.

Pappenstiel, der, f. Kleinigkeit, Pfifferling;
reč. ki ni vredna piskaviga oreha.

Pappenteig, der, papirna masa.

Papper, der, papavec, (papež (f. erzw.).

Pappig, *adj.* mehak kakor močnik, kle-
jast, popast.

Pappschachtel, f. Pappenschachtel.

Pappwerk, f. Papparbeit.

Papst, der, papež (auch böhm. u. poln.); als
Papst regierten, nach dem Böhm. papeževati;
zum Papst wählen, izbrati, izvoliti za pa-
peža; des Papstes, papežev.

Papste, in der Bzgg. papeški, auch papežev.

Papstbaum, f. Papstweide.

Papstgut, das, papeževo posestvo.

Päpstlich, *adj.*, f. Päpstlich, päpstlich wer-
den, pristopiti k papeževim.

Papstkrone, die, papeževa krona.

Päpstlich, *adj.*, papešk, papežev; der päp-
stliche Stuhl, papeški sedež, sveti sedež; f.
a. Stuhl; der päpstliche Nuntius, papežev
nuncij ali poročnik.

Papstlos, *adj.*, brez papeža, brez papežen.

Papstmütze, die, papeževa krona, kapa,
(tiara).

Papstnachfolge, die, versta, red, nasled-
vanje papežev.

Papstrecht, das, papeške pravice ali po-
stave, papeško pravstvo.

Papstthum, das, papeštvo, papeževa do-
stojnost.

Papstvogel, der, vodni škerjanec (böhm.).

Papstwahl, die, voljenje, volitev papeža.

Papstweide, Papstweide, die, f. Kallische,
Wehl- oder Schlingbaum.

Papstwürde, f. Papstthum.

Papstische, f. Patsche.

Papstographie, die, (im Gegensatze zur
Lithographie), papirotisk †.

Paquet, f. Pack(et).

Par, f. Paar.

Parabel, die, Gleichniß, prilika, u. Gutm.
pripodoba, nach V. pripovest; in der Geo-
metrie, parabola (neka kriva čerta, kegla-
sta čerta); f. a. Allegorie.

Parabolisch, *adj.*, v priliki ali pripodobi,
prilichen, parabolien (poln. paraboliczny).

Parabolisiren, v. n., v prilikah govoriti.

Parachronismuß, der, pomota v času.

Parade, die, feierliches Gepränge in Ansehung
der Kleider und des Hausgeräthes, gizada
(mehr Hoffahrt), parada* (in all. slav. M.),
krasa, velikolepie (Bracht, russ.); Parade
mit etwas machen, pokazovati se v čem,
(v kakem oblačilu); in Parade erscheinen,
priti v praznični (semanji) obleki; milit.
parada.

Parade, in Bzgg. paradni.

Paradebett, das, Brunfett, slovesno ozali-
šani mertvaški oder.

Paradepferd, das, paradni konj.

Paradeplatz, der, mesto za parade odlo-
čeno.

Paradewache, die, paradna straža.

Paradezimmer, das, paradna izba ali soba.

Paradies, das, raj, paradiz; Aufenthalt der
Seligen, sveti raj, nebesa; einem Paradiese
gleich, podoba raja.

Paradies, in Bzgg. rajski.

Paradiesäpfel, der, rajsko jabelko; f. a.
Adamäpfel.

Paradiesammer, der, rajski sternad.

Paradiesbaum, f. Eleaster.

Paradiesbewohner, der, nebeščan, rajski.

Paradiesfeige, die, rajska smokva.

Paradiesgarten, der, raj, sprelepi, raju
podobni vert.

Paradiesholz, das, f. Alor; rajsko drevo.

Paradiesisch, *adj.*, rajsk, raju podoben,
nebeško lep.

Paradiesstorn, das, rajsko zerno.

Paradiespapagei, der, rajska papiga.

Paradiesvogel, der, rajska ptica, rajka,
böhm. auch letavec.

Paradieszeit, die, rajski, presrečni čas.

Paradigma, das, ein Musterwort, izgled,
izgledna beseda, po kateri se drugo podobne
besede sklanjajo.

Paradigmatisch, *adj.*, izgleden.

Paradiren, v. n., znašati se, nesti se, po-
kazovati se v gizdavi obleki; milit. na pa-
radi stati; vom Pferd, f. Conrüttiren.

Paradox, *adj.*, sonderbar, seltsam (von Be-
hauptungen), čuden, nasproten splošnimu
menjenju ljudi, nepričakovan.

Paradoxie, die, posebnost, čudnost.

Paradoxon, das, čudni, splošnimu menje-
nju nasprotni stavek, izrek.

Paraffin, das, böhm. palojina †.

Paragraph, der, paragraf*, odstavek.

Parallaxis, die, astron., nach dem Poln.
u. Böhm. dvogled †, paralaksa.

Parallel, *adj.*, vstričin, (enako, vstrie),
böhm. rovnobežny (= enakotečni), poln.
ravnolegly (= enakolegly).

Parallele, f. Parallellinie, Parallelliste,
Vergleich; die Parallele ziehen, primeriti,
primerjati reč reči, milit. ein Theil der
Laufgräben.

Parallellismuß, der, paralelnost, vstrič-
nost.

Paralleltreis, der, (geogr.) soravnik.

Parallellinie, die, vstrična čerta, vstrič-
nica.

Parallelopipedum, *das*, paralelopiped *, vstričnosten †.

Parallelogramm, *das*, paralelogram *, podolgasto čveterokotje z vstričnimi črtami.

Parallelschelle, *die*, podobno mesto v raznih bukvah, (ki govori od enacih reči).

Parallelsirkel, *der*, f. Parallelskreis.

Paralogismus, f. Fehlschlus.

Paralyse, *die*, mertad.

Paralysiren, *v. a.*, *fig.* prekratiti kaj.

Paralytisch, *adj.*, mertuden.

Parameter, *der*, obmernik †.

Paraphe, *die*, podpis imena, znamenje imena.

Paraphernalien, *pl.*, premoženje zraven dote priženjeno.

Paraphiren, f. Stempeln; pristaviti podpis.

Paraphrase, f. Umschreibung.

Paraphrasiren, f. Umschreiben.

Paraphrast, *der*, razlagavec.

Paraplettisch, *adj.*, mertuden.

Parapluie, *das*, f. Regenschirm.

Parasit, *der*, f. Schmaröher; — pflanze.

Parasitisch, f. Schmaröherisch.

Parasol, *das*, f. Sonnenschirm.

Parasiten, f. Rebenpfeiler.

Parat, f. Bereit.

Parcelle, *die*, kos, mali del (zlasti zemljišča), delec, odmerjeni kos.

Parcellicren, *v. a.*, na male kose razdeliti zemljišče, zemljiše; f. Zerstückeln.

Parquet, **Parquet**, *der*, barhan, parhan.

Pard, f. Panther.

Pardel, **Parder**, f. Panther.

Pardel oder Parder, *der*, ein Vogel, (*Sceloporus arquata*), škurh; (*Tringa squatarola*), bistrški dolar, veliki martinček; *Pardelvogel*, (*Charadrius pluvialis*), deževnik.

Pardon, *der*, odpusćanje, odpusćanje, milost pomilostenje (eig. pomilostćenje), prizanesba, Sinem Pardon geben, komu življenje pustiti, k smrti obsojenega pomilostiti.

Pardoniren, *v. a.*, odpustiti, odpusćati, odpusćati komu, pomilostiti, milost podeliti, življenje pustiti.

Pardune, *die*, auf Schiffen, parduna *.

Pare, *das*, einer Schrift, istopis †.

Parentalien, *die*, f. Leichenmal.

Parentation, *die*, f. Leichentrede; parentisiren, Leichentreben halten.

Parentese, *die*, ein Klammerzug, f. dieses; medstavek †; Einflammerungszeichen, okleppek, serpek.

Parentesiren, f. Einflammern.

Parere, *das*, f. Gutachten.

Pares curiae, sodnija eniga stanu, (kjer sta sodnik in sojenec eniga stanu).

Paretmacher, *der*, nogovčiar.

Parforce, *adv.*, silama, s silo, po sili.

Parforcehund, *der*, gonjač.

Parforcejagd, *die*, f. Fehljagd; nach V. gonja na konjih, jezdna gonja; t. j. lov, pri katerem gonijo jelene, dokler upehani ne pocepajo.

Parfum, *der*, f. Wohlgeruch.

Parfümerieware, *die*, lepodiseče blago, dišava.

Parfümeur, *der*, dišavar.

Parfümiren, *v. a.*, napolniti, oškropiti z dišavo, z lepim duham, ctiva odišaviti †.

Par hazard, f. Zufällig(er Weise).

Par honneur, zavolj casti.

Pari, f. Al pari; nach dem Russ. enakocenost.

Parification, *die*, poenačba, enakost.

Parificiren, *v. a.*, poenačiti, enačiti.

Pariren, *v. n.*, gehorchen, f. Gehorchen; *v. a.*, wetten, f. dieses; in der Rechtkunst, prestreči koga; auch odbiti, odbijati, odverniti, odvracati udarec; f. Auspariren; anhalten, zastanoviti, ustaviti.

Parirung, *die*, prestrežba, prestreženje.

Pariserbin, *die*, parizanka.

Pariskraut, f. Einbeere.

Parisvogel, f. Aernbeisser.

Parität, *die*, enakost, enaka pravica, enakščina, enakšina.

Pariter, f. Gleichfalls.

Park, *der*, angleški vert. gaj. park *; Thiergarten, zverinjak; Sammelplatz fürs grobe Geflüß, f. Artilleriepark.

Parisfied, *das*, konj, ki kanono vleče.

Parlament, **Parlement**, *das*, parlament *, derzavni zbor na Angleškem, nach Gutm. spravišče narvikših svetnikov.

Parlamentär, *der*, pogovornik, poslanec (v vojski od ene do druge armade), pogajavec; *russ.* parlament.

Parlamentärschiff, *das*, pogovorna ladija, ladija za dogovarjanje poslana ob vojski.

Parlamentiren, *v. n.*, dogovarjati se, pogajati se s sovražnikom zastran česa.

Parlamentäracte, *die*, postava po derzavnem zboru izdana.

Parlamentärwahl, *die*, volitev (poslancov) v derzavni zbor.

Parliren, f. Sprechen.

Parmerkäse, **Parmesankäse**, *der*, parmezan, parmezanski sir.

Parnas, *der*, Parnas; den Parnas besteigen, začeti pesmi skladati.

Parodie, f. Pfarrei; **Parochial**, f. Pfarr.

Parodie, *die*, smešno posnemanje kake pozije, parodija.

Parodiren, *v. a.*, smešno, za šalo posnemati kako pesem, smešno predelati jo.

Parole, *die*, beseda, mož-beseda; Lösungswort; f. dieses, (nach dem Böhm. u. Poln. geslo).

Paroli, *das*, paroli*, im Pharospiel, zavihanje kvarte za znamenje, da se nje dobiček v igri pusti; f. a. Erwiederung.

Paronomasie, *die*, enakoglasje.

Paronym, *adj.*, soroden.

Paroxysmus, *der*, nach V. popast-i; des Fiebers, mrazenje, mraz, ki se ponavlja, kadar koga merzlica popade, strese; čas tregenja, norenja, nastop bolezni.

Parquett, *das*, gefädelter Fußboden, vloženo tla; im Theater, mesto med orkestram in

parteram; in Gerichtsstuden, prograjeno ali odgrajeno mesto za sodnike.

Parquettiren, f. Täfeln.

Partsch, f. Börs, **Partsch**.

Part, ber, Theil, del; Part an etwas haben, delež, del pri čem imeti; ich für meinen Part, za mojo (svojo) stran, kar se mene tiče; *jurid.* f. **Gegner**, **Partei**; der beslagte Part, toženec.

Partage, f. Theilung.

Partagiren, f. Theilen.

Partei, die, eine Partei (gewöhnlicher: **Partie**) Waaren, Menschen, nekaj blaga, del blaga, del ljudi, kup blaga, kup ljudi, (eni); Jagd-partei, lovec, kar jih gro skup na lov, lov-ska družba; im Kriegswesen, kerdelo, neodločen oddelek vojakov; streifende Parteien, raztresene trupe vojakov, ki po deželi plenijo ali ropajo; auf Partei ausgehen, na rop iti; f. a. **Beute**; mehrere Personen gleicher Meinung und Bestrebung, stranka f, stran; die Stadt ist in zwei Parteien getheilt, meščanje na dvoje vlečejo, v mestu sta dve stranki; jednomislenik (*Vuk*); *russ.* edinomislenik, partija; (*böhm.* u. *poln.* neben strana auch stranictvo); die französische Partei, Francozi, francoska stranka; Jemandes Partei halten, s kom vleči, njegovih eden biti, na njegovi strani stati (*Guttm.*), koga deržati se, biti za-nj; die Partei des Königs, kraljevi; Jemandes Partei nehmen, s kom potegniti, na koga stran prestopiti, združiti se z njim; zu Jemandes Partei treten, na koga stran stopiti, komu pristopiti; Jemand zu seiner Partei bringen, koga na svojo stran pripraviti, pripravljati; Partei nehmen, potegniti s temi ali unimi; Religionspartei, f. Sekte; im Kanzleiwesen, für Bethetheiligte, vdeležene; Parteien, vdeleženi ljudje, auch Ljudje schlechthin; Niethypartei, f. Niether (*gostao*); die klagende Partei, tožnik, wißl. tožnica; die beslagte Partei, toženec, wißl. toženka; die contrahirende Partei, pogodnik, wißl. pogodnica; die Gegenpartei, nasprotnik, wißl. nasprotnica; eine gute Partei (besser: **Partie**) machen, dobro, bogato oženiti se, omožiti se; f. **Partie**.

Partei, in Abg. — stranke.

Parteianicht, die, misli, menitev po stranki, ktere se kdo derži, pristrana misel.

Parteien, sich, v. r., raziti se, razdeliti se v razne stranke.

Parteienhaß, der, sovraštvo strani, med strankami.

Parteiführer, der, glava, ravnaveč, vodnik kako strani ali stranke.

Parteigänger, der, stranec f, strančan f; f. a. **Anhänger**; im Kriegswesen, einer der auf Raub ausgeht, ropaveč, plenivec, tudi poveljnik roparske trupe; *russ.* u. *poln.* najezdnik.

Parteigeiß, **Parteihang**, der, duh strani, razpertij, stranstvo.

Parteigegens, der, združenec, edinomislenik.

Parteihaupt, f. **Parteiführer**.

Parteifisch, **Parteifisch**, *adj.*, enostransk, enostran (einfeltig), pristran; *russ.* pristrasten; parteifisch sein, pristran biti, po lich, po ljudeh se ravhati, (*böhm.* oseboljuben), po ljudeh ali na ljudi gledati; parteifisches Urtheil, pristrana sodba, pristranska sodba, (etwa auch sodba strani, straneti); f. a. **Partei** (halten).

Parteifampf, der, boj raznih strank.

Parteilichkeit, die, enostranost, pristranost; *russ.* u. *altsl.* pristrastje; *böhm.* a. stranobijnost; sich Parteilichkeiten zu Schulden kommen lassen, pristrano ravhati.

Parteilos, *adj.*, nobenostan, nobenostansk, brezstransk; f. a. **Neutral**; **Unparteilich**.

Parteilosigkeit, die, nobenostanost, brezstranost, nepristranost.

Parteimann, der, f. **Parteigänger**.

Parteinahme, die, pristop k ti ali uni strani.

Parteinehmer, der, stranec, enostranec.

Parteifache, die, reč, ki se tiče strani, ljudi; f. a. **Privatsache**.

Parteifchrift, die, spis, sostavek za kako stran, pristrano pisanje.

Parteifucht, die, stranstvo, želja, kako stranko napraviti, prevelika pristranost, stranoželjnost f, želja, razpertije v deželi in punte napraviti, strastno iskanje slednikov ali enakomislenih ljudi.

Parteifüchtig, *adj.*, stransk, pristran f.

Parteiung, die, razpertija, razpad v razne stranke.

Parteiunth, die, razkačenost, serd raznih stran, razdraženost stranke proti stranki.

Parten, f. Theilen; v. n., delež imeti.

Partenblatt, das, veliki terpotec.

Partier, der, delivec, deležnik.

Parterre, das, pri tleh, pritličje f, ober pritličje f, partér *, *böhm.* přizemí (prizemje), pritlična hiša, hiša pri tleh; f. a. **Erdgeschöß**.

Parterreloge, die, pritlična loža *.

Partial, **Partiell**, **Partiell**, *adj.*, delen; *adv.*, deloma, nekaj.

Partialobligation, die, delno dolžno pismo.

Participant, **Partizipient**, der, deležnik; f. **Theilnehmer**.

Participation, die, f. **Theilhaftigkeit**.

Participiren, v. n., vdeležiti se, deležiti se česa, delež imeti, deležen biti.

Participium, das, f. **Mittelwort**.

Particular, f. **Partiulär**.

Partie, die, f. **Partei**; eine Partie Waaren, del, kos, nekaj blaga, neka odločena množina, neko število; in ganzen Parteien verkaufen, na debelo prodati, prodajati; ein Hause sich erfindender Personen, tovaršija, društvo, družba; mit von der Partie sein, v tovaršiji biti, vdeležiti se kako veselice, skom iti; eine Landpartie machen, iti, peljati se na kmeto, na deželo; eine Partie Billard, Regelspiel, ena igra; Heirat, von Mannspersonen, eine gute Partie, bogata ženitev; eine gute Partie machen, treffen, bogato se ože-

niti; von dem weiblichen Geschlechte, bogata možitev, bogato se omožiti; ein reichliches Herz ist die beste Partie, pošteno serce je naj boljši dota; in der Tonkunst, naloga.

Partiell, f. Partial.

Partiell, die, Theilchen, delček, kosek, kosček; in der Sprachlehre, ein kleiner Theilchen, besedica, (partikula).

Partikular, adj., f. Einzelu, Besondern; poseben, soseben, posamen, posamsk; theilweise, delen, na dele, delama.

Partikulare, das, razkazek, izkazek; Partikularien, posebne okoliščine, okolišine.

Partikularfriebe, der, posebni mir (med nekterimi in ne med vsemi vojskovavci).

Partikularinteressen, pl., posebne zadeve.

Partikularisiren, v. a., razštetiti, razkazati na drobno.

Partikulier, der, zasebnik, f. Privatmann.

Partiren, v. a., razdeliti, deliti.

Partirerei, f. Betrügerei, Schmuggel.

Partisan, f. Anhänger, Parteigänger.

Partisane, die, ein langer Spieß sammt Parthe, partizana*, francosko kopje, russ. berdyš.

Partite, f. Post (in einer Rechnung); Kunstgriff.

Partitenmacher, der, zvijačar, goljuf.

Partitiv, adj., delen; das, delivnica (beseda).

Partitur, die, (in der Tonk.), partitura*.

Partner, der, deležnik; Halbpartner, spolovinar, böhm. polovičnik.

Parude, f. Perle.

Parvenu, f. Emporkömmling.

Parze, die, Schiffsfalgstörin, Parka; rojenica, nach dem böhm. sodica.

Parzen, sich, v. r., kosatiti se, šopiriti se.

Pas, f. Schritt.

Pasch, der, im Würfelspiele, enako število oces na dveh ali treh kostkah, n. Gutem. sparanje v kobrah, paš; er hat den Pasch geworfen, kobre je sparał, paš je vergel.

Pascha, der, pasa, basa, turkski deželni poglavar; das, f. Ostern.

Paschalil, das, paševstvo.

Paschen, v. n., würfeln, f. dieses; von Waaren, zabranjeno robo voziti; f. Schmuggeln, Schwärzen; Frieden machen, umiriti se, in der Komödie paschen, ploskati z rokami; abpaschen, oditi, pobrati se.

Pascher, der, tihotapec, kontrebantar*.

Pascherei, die, f. Schmuggel; tihotapstvo.

Pasigraphie, die, vsepisemstvo†.

Pasquill, das, Schmähscrift, zasramovavno pisanje, pisana psotka, paskvil (in allen alt. slav. Wörterb.).

Pasquillant, der, pisavec zasramovavnih spisov ali sostavkov, paskvilant, sramotivec.

Pasquillantisch, adj., sramotiven.

Pasquilliren, v. n., sramotivne sostavke pisati in razdajati.

Pasquinaden, pl., f. Posse(n), Spötterien).

Paß, der, enger Weg, die Klausel, besonders

aus einem Lande in das andere, Desfilé, otišje, soteska, tesnina (poln.), ozki prehod, ozki klaneo; f. a. Engpaß; in der Schiffersprache auch Meerenge, f. dieses; Pässe befehen, otišja, prehode zapreti; Durchgang, prehod, svobodni prehod, pot; Meisenthunde, Paßvort, potni list, potni izkaz, pos*; einen Paß lösen, vzeti potni list; ein gewisser Schritt des Pferdes, Paßgang, Antritt, Dreischlag, Zelt, nach V. pasji hod, (nach Zalokardren, v dren jezdit, nach M. skok, v skok, skakama jahati; nach Gutem. lahek korak); russ. u. böhm. inohod, böhm. auch klus; in diesem Pässe mag es gelten, v tem primeru, v tej okoliščini, okolišini more biti; ehemals für Last, f. dieses; auch für Maß; zu paß gemacht, von Kleidern, prav, po meri, da se priležejo; wohl zu Paß sein, zdrav biti; Paß geben, f. Acht; zu Paß kommen, o pravem času priti.

Paß, adj., po godi, pristojin, ugoden, v pravi meri, pravšen.

Passa, Pascha, das, judovska velika noč.

Passabel, f. Leidlich, Erträglich.

Passade, f. Durchreise.

Passage, die, Durchreise, prehod, pot; Stelle aus einem Buche, mesto, besede; in der Musik, teko mesto za igranje ali godenje.

Passagier, der, popotni, popotnik, potnik, prehodnik; ein sauberer Passagier, prav pič.

Passagiergut, das, reči, premoženje popotnih.

Passagierstube, die, izba za popotne.

Pasant, das, Amt, wo Pässe ausgefertigt werden, ured za potne liste.

Passant, f. Passagier.

Passato, pretekelt, minul.

Pasatwind, der, pasatni, živi veter, reden veter, ki stanovito iz ene strani vleče (zlasti med povratnikama).

Paß auf den Pfennig, der, ein sehr genauer Mensch, stiskavec, ki vsak vinar menca med persti, preden ga dá.

Paßbrief, f. Paß.

Paße, die, das Aufpassen, preža, pažnja; f. Laner; die Paße haben, im Kartenspiele, ne igrati; auf der Paße stehen, prežati, paziti; neke male kanone na ladjah.

Pasfelbeere, die, wilde Alpen- od. Bergjohannisbeere, planinsko grozdjico; f. a. Berberis.

Pässeln, v. n., kleine unbedeutende Arbeit verrichten, počkati, štokati.

Passen, v. n., warten, achten, paziti, prežati na kaj, pasti kaj, streči, čakati; f. Lanern; im Kartenspiele, memo pustiti, pascati, pascati, (V.), ne igrati; Einem auf den Dienst passen, gledati na vse njegovo djanje, da bi mu škodval, da bi ga spodrinil; angemessen sein, das rechte Maß haben, pristati, pristojati (?) se, in U. Kr. prav biti, stikati se, prileči se, prillegati se, klemati se, udati, udajati se, podati se, vjemati se, zadosti biti, dobro stati, spodoben, primern, pristojin biti, spodobiti se, (nach M. auch zateti, zatiem?); es paßt auf ein Haar

popolnoma se vjema; das paßt nicht hieher, to ne gre sem; den Dierben paßt alles, tatovam je vse prav, je vse po godi; das paßt, wie die Faust aufs Auge, to se (komu) poda, kakor svinji sedlo; v. r., sich paßen, primeren biti, priloci se; v. a., paßend machen, primeriti, zmeriti, meriti; f. Anpassen; paßend, *adj.*, prilicn (a. *altst.*), prikladen, primeren, ugoden, pristojin, priležn, spodoben, prav; der paßende Schlüssel, pravi ključ; paßender Ruch, ulita suknja, kakor bi jo ulil; Dchsen, die nicht paßen zu einander, nakrižni voli.

Passépartout, f. Haupt Schlüssel, Dietrich.

Passéport, der, potni list.

Passer, der, prežavec; f. a. Zirkel, Paßform.

Passfestung, die, terdnjava v soteski.

Paßform, die, nach V. tikama kalup ali model, dopolnitni kalup.

Paßgang, der, eines Pferdes, nach V. pasji hod, *russ.* inohod; f. Paß; das Pferd hat einen Paßgang, nach V. konj drobni.

Paßgänger, der, konj s pasjim hodam; ki ima pasji hod; *russ.* inohodec.

Paßhaus, der, Haus, wenn er noch so ist, wie er aus der Wäsche kommt, konopno predivo izpod terlice.

Paßibel, f. Empfindlich, Leidjam.

Paßig, *adj.*, izrezan ali tudi izbunkan, ne gladek.

Passion, die, das Leiden, terpljenje, (zlasti Gospodovo); Leidenschaft, strast, močna zastarana želja; ich habe Passion, mika, miče me, želje imam, žene me.

Passioniren, sich, f. Creisern, sich.

Passionirt, *adj.*, poželjiv, strastno hrepenec, strasten.

Passionsblume, die, (*Passiflora*), nach and. slav. M., mačenicca (= močenicca).

Passionsgeschichte, die, povest od terpljenja Krist(us)oviga.

Passionslied, das, Passionspredigt, die, pesem, pridiga od Kristusoviga terpljenja, postna pridiga.

Passionswoche, die, veliki teden.

Passionszeit, die, čas, v katerem se obhaja spomin Gospodoviga terpljenja.

Passiren, v. a. u. n., einen Ort, vorbei, skozi kraj, memo njega iti, prehoditi, prehajati, potovati skozi —; eine Waare passiren lassen, blago dalje pustiti, dovoliti da se blago dalje pelje; für etwas passiren, gehalten werden, štet biti, veljati; für wen passirt er? za koga ga imajo, čislajo, štejejo? geschehen, zgoditi, goditi se, primeriti se, pripetiti se; was passirt neues? kaj je noviga? kaj se noviga godi?; f. Geschehen; Bewilligen, dopustiti, dovoliti; nachlassen, odpustiti kaj; erträglich, mittelmäßig sein, es passirt, to se zajde, (*V., böhm.* to projde, ujde), že se velja, ni še prenemarno; das laß ich passiren, to je nekaj, to nekaj velja; einen Fluß passiren, iti čez reko; passirt! dovoljeno! dopusceno, dopusceno; f. a. Zubringen.

Passirbar, **Passirlich**, *adj.*, prehoden, kadar se more, sme hoditi; f. a. Erträglich, Zulässig.

Passirgewicht, das, lahka zlata vaga.

Passirschein, der, Passirzettel, das, potni list, prehodni list, *poln.* przepustka (= prepuštnica).

Passirung, die, prehod, dovoljenje, dopust.

Passiv, *adj.*, terpen, terpiven; passives Zeitwort, Passivum (verbum), terpivni, nedjavni glagol; passiver Widerstand, tihi, terpivni upor; mercant. dolzen; sich passiv verhalten, nič, ničesar ne početi, tiho biti.

Passivcapital, das, dolžni kapital *.

Passivforderung, die, dolg.

Passivhandel, der, nedjavna, zgubna, vovozna kupčija, (po kateri se blago iz zunanjih dežel za gotov dnar prejema in ne za izvažano domačo robo).

Passivinteressent, *pl.*, dolžne obresti.

Passivität, die, terpivnost, nedjavnost.

Passivschuld, die, dolg, (pravi dolg, kteriga je treba drugimu plačati); Aktivschuld, dolg, ki se tirja od družiga).

Passivstand, der, vsi dolgov, ki jih kdo ima, stan dolgov, terpni stan.

Passivum, das, dolg; f. a. Passiv.

Paßkarte, die, prehodnica; auf der See, merivna mapa; kvarta, s katero se ne igra.

Paßkugel, die, nach V. kugla na polnem, tikama kugla, ki se natanko prilaga cevi, primerna kugla.

Paßlich, *adj.*, primeren, ugoden, spodoben; f. Passend), Schidlich.

Päßlich, f. Erträglich, Leidlich.

Paßlichkeit, die, primernost.

Paßport, der, potni list.

Paßreiber, der, pisavec potnih listov.

Paßsteuer, die, davek od potnih listov.

Paßus, f. Schritt, Stelle (in einer Schrift).

Paßwesen, das, zadeve, reči potnih listov.

Paßzettel, der, f. Passirschein.

Paste, die, Edelstein aus einem Glasteige, zlitni kamen, ponarejeni dragi kamen, pasta *; odtisk.

Pastel, f. Waid.

Pastell, der, ein aus Farbenteige geformter und getrockneter Stift, um trocken zu malen, suha barva, pastelj *, barvnik †.

Pastellfarben, *adj.*, suhe barve.

Pastellmaler, der, malar, ki mala s suhim barvami.

Pastellmalerei, die, malanje, mal s suhim barvami.

Pastenci, die, f. Pastinake.

Pastetchen, das, pastetica.

Pastete, die, pasteta *, pečenina s testam pokrita, (bei Gutm. mesotestencia u. krepeve?). *russ.* pirog und pastet m.; aus dieser Pastete wird nichts, iz tega meha ne bo moke.

Pastetenbäder, der, pastetar.

Pastetenbäckerei, die, pastetarija.

Pastetenbäckerin, die, pastetarica.

Pastetenband, das, forma za pastetni krajce.

Paštetenboden, der, paštetno dno.
Paštetenbrod, das, paštetni kruh, paštetno testo.
Paštetendeckel, der, paštetni pokrovec iz testa.
Paštetenfleisch, das, paštetno meso, meso za pašteto, v pašteti.
Paštetenform, die, forma ali kalup za paštete.
Paštetenoßen, der, mala peč za pečenje paštet.
Paštetenrand, **Paštetenfranz**, der, paštetni okrajce, oboč.
Paštetentaube, f. Feldtaube.
Paštetenteig, der, testo za paštete.
Paštetenwerl, das, paštete pl.
Pastinal, die oder der, Pastinake, (Pastinaca), pastinak, pasternak, merkevca; wilce Pastinake, (Daucus carota), divje korenje, merkevca.
Pastinakarig, adj., merkevčast.
Pastinakis, der, pasternak.
Pastisch, der, der männliche oder Samen bringende Hanf, belica.
Pastor, der, pastor*, duhovni pri lateranlih; f. a. Prediger, Seelsorger.
Pastoral, adj., pastirjev, duhovniga pastirja, farni.
Pastoralanweisung, die, poduk v duhovnem pastirstvu, v dušnem pastirstvu.
Pastorale, f. Hirtengebidht.
Pastoralfall, der, primerljiv v dušnem pastirstvu.
Pastoralien, pl. zadeve dušniga pastirstva, duhovne zadeve.
Pastoraltheologie, die, dušno pastirstvo, pastirstveno bogoslovje, pastirsko bogoslovje.
Pastorat, das, pastorstvo.
Pastoren, in Sigg. pastorski.
Pastorin, die, pastorjeva (žena), pastorka.
Pastorschaft, die, f. Pastorat.
Pataš, der, rudeca opica.
Patbohne, f. Saatbohne.
Pate, f. Seyling.
Paten, v. a., pflanzen, usaditi, usajati, saditi.
Patene, die, božja mizica, božja skledica.
Patent, das, patent*, (odpert, povelje, odpert list, bit *Gutsm.* povelja, *kroat.*); f. Privilegiumsurkunde, Bestallungsbrief.
Patentalinvalid, der, patentalni invalid.
Patentiren, f. Privilegiren; Patentirt, privilegiert, patentiran.
Patentmäßig, adj., po patentu, patentu primeren.
Patentsweise, adj., na celi poli, nepregnen.
Patentiwaare, die, patentovano blago; samoprodajno blago (na Angleškem).
Patentwidrig, adj., patentu nasproten.
Pater, der, duhovni oče, pater*.
Paterbier, das, boljši pivo.
Paterbse, die, f. Saaterbse.
Paterfamilias, der, hišni oče.

Pateroster, das, das Gebet, očenáš; Rosenfranz, molek; roženkranc*, pateroster*; *poln.* u. *böhm.* rožaniec, *kroat.* krunica, čislo.
Paterosterwerk, das, neka mašina za zajemanje vode.
Pathe, der, Laufge in Bezug auf das Kind, boter*, kum*; f. Gebatter; Karl ist mein Pathe, Länfling, Karlu sim boter; f. Länfling, Firmpathe; f. dieses.
Pathe, die, botra, kuma; f. Gebatterin.
Pathenbrief, der, kumski listek.
Pathengeld, das, botrovski podar, zibelni, kerstni denar, kumščina, kumsina.
Pathengesent, das, Pathengroschen, der, f. Pathengeld.
Pathenschaft, die, botrinstvo, botrinja, boterstvo, kumstvo; f. Gebatterschaft.
Pathenstelle, die, f. Pathenschaft; Pathenstelle vertreten, za botra biti, kum biti.
Pathenzettel, f. Pathenbrief.
Pathetisch, adj. u. adv., živ, goreč, poln ognja, strasten, krepek, prevažen, preimniten, f. Ernst, Feierlich; *poln.* patetyczny.
Pathmos, fig. f. Eril.
Pathogenie, die, Lehre von der Entstehung der Krankheiten, patogenija, nauk od postanka bolezni.
Pathognomist, f. Diagnostik.
Patholog, der, patolog*, poznavec bolezni.
Pathologie, die, nauk od bolezni, znanstvo bolezni, boloslovje †, patologija.
Pathologisch, adj., boloznansk †, bolosloven †, patologijsk.
Pathos, der, nach V. vout, razodetje strasti ali gorečiga čutstva.
Patient, der, bolnik.
Patientenstube, die, izba bolnih.
Patientin, die, bolnica, bolna, bolna ženska.
Patinen, pl., cople pl.
Patlopf, der, veliki kos rude.
Patois, das, die platte Bauernsprache, kmečki jezik, kmečko zavijanje pri govorjenji.
Patres, pl., očetje (cerkveni).
Patriarch, der, oćak; f. a. Erzbater; Oberbischof, patriarch.
Patriarchal, in Sigg. Patriarchalisch, adj., oćaski, — oćakov, patriarhijski, (patriarhovski), patriarhalni; patriarchalische Lebensweise, patriarchalno, vkupno življenje vse rodovine pod enim oćakam.
Patriarchallirche, die, patriarhalna cerkev, patriarhijska cerkev.
Patriarchat, das, oćaštvo, patriarhija, patriarhovstvo.
Patriarchisch, f. Patriarchal.
Patrimonial, adj., deden, patrimonialen.
Patrimonialgericht, das, graščinska dedna sodnija, patrimonialna sodnija.
Patrimonialgut, das, dedina, dedna graščina, grašina.
Patrimonium, das, dedina ali delež po očetu, očevina, oćinstvo.
Patriot, der, Vaterlandsfreund, prijatelj ali pravi sin domovine, nach V. domovinec,

nach *Gutsm.* domoljubnik, etwa domorodec, rodoljub, dober deželan.

Patriotin, die, domorodka, rodoljubnica.

Patriotisch, *adj.*, domoljuben, domoroden, rodoljuben, nach *V.* domovinsk.

Patriotismus, der, domoljubnost, domoljubje, domorodstvo, rodoljubje, ljubezen do domovine.

Patristik, **Patrologie**, die, nauk od svetih cerkvenih očetov, patristika.

Patristisch, *adj.*, patristiden.

Patriz, die, der stählerne Stempel, durch dessen Abdruck im Kupfer die Patrizie entsteht, patrica, (nach *V.* dedec).

Patriziat, das, meščanska, mestna zlahtnost.

Patrizier, der, mestni zlahtnik.

Patrocinium, das, kirchl. obhajanje, praznik farniga pomočnika; f. *Vertretung* (im Proceffe).

Patrolle, die, **Patrouille**, **Patrouille**, patrola, obhodna straža, nach *Gutsm.* ogle-dovavna ponočna straža, (*poln.* auch zwia-dy, gleichsam straža na zvedo hodeča); vervca na trompeti.

Patrolliren, **Patrouilliren**, v. n., patrolovati, obhajati na ogled, s stražo hoditi.

Patron, der, Fürbitter, prošnik, priporo-čnik (*V.*), patron; svetnik, komur je kaka cerkev posvečena; Beschützer, zavetnik, varh, pomočnik, dobrotnik; f. a. *Gönner*; Eigen-thümer, der Hauspatron, der Schiffs-patron, lastnik ali gospodar (zlasti ladije); Kir-chenpatron, cerkveni patron, podelivni gos-pod; kdor ima pravico, duhovnije ali fare podeljevati; er ist ein sonderbarer Patron, čuden človek je.

Patronat, das, patronstvo, podelitna pra-vica, pravica, fare in duhovnije pri cerkvah podeljevati.

Patronatsrecht, das, podelitna pravica.

Patrone, die, **Patron**, **Model**, wonach etwas gemacht wird, vzor, obrazec, kalup, vzor-nica (*böhm.*), model*, muster*; eine mit Pulver gefüllte Papierhülse, bei den Solda-ten, patrona*, naboj (Ladung); der Schuh selbst, strel; bei den Buchdruckern, patrona.

Patronentasche, die, torba za patrone, prošnik*, patronjak*, *russ. u. serb. pa-trontas**, *poln. ladovnica* (nabojnica).

Patrouin, die, prošnjica, priporočnica, za-vetnica, pomočnica, patrona.

Patronymikon, das, priimek po očetu.

Patronymisch, *adj.*, po rodnem priimku.

Patrouille, f. **Patrouille**.

Patsch, *int.*, pljusk, plesk, čof, lop; patsch, da lag es, emok, na tleh je bilo; im Wasser, sterbunk.

Patsch, der, ein Schlag mit der flachen Hand, plesk, plosk.

Patsche, die, bei den Strohdachdeckern, ein zugespitztes, mit einem Griff versehenes Brett, čohla (*V.*), krivnica; ein Werkzeug, weiche Dinge damit fest zu schlagen, trepača, trepavnica; kothiges Wasser, čobodra, plan-dra, pljuska, poklepica, plojdra, blato; im

der Rindersprache, ročica; Verlegenheit, f. dieses; in der Patsche sein, v stiski biti; Papaische, čevlji za doma, šlape*, papoče (*arab.*) copato, compate.

Patscheln, v. n., čobodrati, čofotati, plun-gati po vodi.

Patschen, v. n., ploskniti, ploskati, čofo-tati; im Wasser, pljuskati, berljuzgati, plun-gati; im Rother, broditi, berčkati, kacati, berhati; es regnet, daš es patscht, dež gre, da se ulija; für flatschen, f. dieses; f. a. *fliden*; eintrocknen, Risse besommen, počiti, razpokati se, pokati; v. a., ein Kind patschen, oploskati otroka, na plosk, s ploskam, z dlavno udariti, biti (po zadnjici); Einen patschen, v zadrego spraviti koga; Stroh patschen, (von den Dachdeckern), počohati, čohati; v. a., sich patschen, z. B. von der Matraze, svalke delati.

Patschen, v. n., rudern, (von kleinen Fähr-zeugen), veslati.

Patscherpe, f. Bogellirsche.

Patschfuß, der, f. Schwimmsfuß.

Patschfüßig, *adj.*, nach dem *böhm.* plos-ko-nog.

Patschhand, die, f. Patsche.

Patt, der, f. Grind.

Patte, f. Fußschlag (am Kleide).

Pattelsche, die, trepetlika.

Pattlos, der, krastavec, grintavec.

Paßen, v. a., čekati, mazati; f. *Paßen*.

Paßerei, die, čekarija, mazarija.

Paßig, *adj.*, osaben, napihnen, ukljuben; paßig thun, košatiti se, stegovati se, na-penjati se, (*vulg.* užka kašlja, pa nima kaj pljuniti), *serb. u. poln.* kokošiti se.

Pauke, die, nach *V.* und auch bei *Gutsm.* bobnica, *böhm. u. poln.* kotel za bobnanje u. laški boben, pavke*; die Pauken schla-gen, na bobnice biti, (nach dem *Poln.* v kotle biti); ein Pauck, wie eine Pauke, tre-buh kakor šodeček, boben* (*tympanum*), im Ohre, bobnica; ein Kind, das immer schreit, vekalo, vecaj, vekavo dete; der Pauke ein Loch machen, konec narediti čemu; f. a. *Bubonen*.

Pauken, v. n. u. a., na bobnice biti; Einen derb pauken, ihn derb schlagen, koga ogom-pati, obunkati; mit dumpfem Tone reden, zamolklo govoriti, momlati; schwagen, plu-dern, f. dieses; die Kanzel pauken, udarjati, tolci ob prižnico.

Paukenfell, das, bobnična mreža; *anat.* f. *Trommelfell*.

Paukenfellspanner, der, napenjavec bob-nice.

Paukengang, der, im Ohre, bobnični zleb, prehod.

Paukengestell, das, stalo, podstava za bobnico.

Paukenhöhle, die, im Ohre, bobnična vot-lina, dupljina.

Paukenklang, der, glas bobnic, kadar se zasliši bobnica, kadar bobnica zapoje.

Paukenmacher, der, bobničar, bobnar.

Paukenring, der, bobnični obroček.

Paukensaiten, die, bobnična struna, (čutnica v ušesu).
Paukenschlag, der, bitje, udarjanje na bobnice, bobnanje.
Paukenschlägel, der, paličica ali betec za bobnico.
Paukenschläger, der, bobničar, ki bije na bobnico, bobnavec.
Paukentranner, der, ključ za bobnice.
Paukenpiel, f. Paukenschlag.
Paukenstod, f. Paukenschlägel.
Paukentou, f. Paukenklang.
Paukenwerk, das, bobnica in vsa priprava k njej.
Paukenwirbel, der, Paukenschraube, die, vinta na bobnici.
Pauker, der, f. Paukenschläger.
Pauluhn, f. Pfan.
Pauverismus, der, siromaštvo, ki se širi po svetu.
Pauvertät, f. Armuth.
Pausbad, f. Bausbad.
Pausblume, f. Schlüsselblume.
Pausch, f. Pausch.
Pauschal, in Bizz. navprečni, načezni.
Pauschalausgleichung, die, načezna pogodba, poravnava.
Pauschale, die, načezek †, navprečni dnar, nach V. navprečna, splosnina.
Pauschalgeber, f. Pauschale.
Pauschaliren, v. a., (Ranzleipr.), odmeriti, vzeti kaj navprek, načez.
Pauschel, der, (mont.) bet, betič.
Pauschen, v. n., f. Pauschen; v. a., raztolči, tolči, biti (rudo); auch topiti, taliti rudo.
Pauscht, der, Quischt, 182 pol papirja.
Pause, die, das Zunchalten, ustavljenje, po-tihnjenje, ponehanje; Unterbrechung, preneh-ljenje, prestanek; im Reden, premolk, pomolk; preihnjenje, russ. oddih, (bei V. tihljej, molčaj); eine Pause machen, f. Pau-sen; in der Zensunft, oddih, prenehhljej; nach einer kleinen Pause, za malo časa.
Pausen, f. Aufschwellen; eine Pause machen, f. Pausiren.
Pausiren, v. n., eine Pause machen, als Unterbrechung, prezenjati, prenehati, pro-stati (mehr serb.); im Reden, premolkniti, preihniti, pomolcati; in der Musik, preih-niti, prenehati; anshören, eine Handlung zu verrichten, nehati, pojenjati, odpočiti se, od-dahniti se oder si, počivati, postati (s čim), počakati, ustaviti se, (böhm. u. poln. auch časovati); pausiren, odpočivajoo, molčeo.
Pausen, v. n., močno oteči, otekati, za-buhniti.
Pavaniren, sich, v. r., šopiriti se.
Pave, f. Steinpflaster.
Pavedette, f. Brieftaube.
Pavian, der, (Papio), pavian *, (neka opica kratkorepa in golorita); fig. gerd, neznan človek.
Paviansegesicht, das, neznano gerdi obraz.
Pavillon, der, ein Gartenhaus mit rundem Dache, paviljon *, kiosk *; šotor z okroglo

streho; prizidje pri palačah, prizidek; f. a. Bettstümmel.
Pauvre, f. Arm.
Pazifikale, das, križ, (ki se pri masi viš-jim osebam daje kušniti).
Pazifikation, f. Friedensstiftung.
Paziszent, der, pogodnik.
Pazisziiren, v. n., pogoditi, pogajati se.
Pech, das, smola, (altst. auch peklo, vergl. slov. pegla); wer Pech angreift, beschädigt sich, (Ezech. 13, 1.), kdor za smolo prime, se osmoli; vergl. auch kdor se med otrobe meša, ga svinje anedo; Pech an den Hofen haben, nicht fortzubringen sein, priliman biti, pribit biti; mit Pech bestreichen, posmoliti, zasmoliti, smoliti; er hat Pech, (vulg.), v kasi je, ne gre mu po sreči; f. a. Harz.
Pech, in der Bizz. smolni, smolnati.
Pechartig, adj., smolast, smolnast, smoli podobn.
Pechbärme, die, (bei den Bräuern), smola-ste droži.
Pechbaum, der, weifl. smolno drevo; f. Föhre, Fichte.
Pechblume, f. Pechnelke.
Pechbraun, adj., temnorjav.
Pechbrenner, der, smolar, (ki borovino že zavolj smole).
Pechbrennerei, die, smolarstvo; sich da-mit beschäftigen, smolariti.
Pechbrennerin, die, smolarka.
Pechbrennhaus, das, smolarnica.
Pechdampf, der, dim od goreče smole.
Pechdraht, der, dreta, nach andern slav. M. dretva, nach M. u. Ravn. (in Pivka), derm. dermek.
Pechen, Pech machen, v. n., smolariti, smolo kuhati, smolo brati; prijemati se kakor smola, tidati na mestu kakor pribit; v. a., mit Pech bestreichen, überziehen, nasmoliti, posmoliti, zasmoliti, smoliti.
Pecher, der, smolar.
Pecherde, die, (humus picea), smolnata perst, smolavica.
Pecherz, das, smolnasta ruda, čornikasta, svetla ruda.
Pechfadel, die, smolnica, smolnata bakla.
Pechfaden, der, smolna, smolnata, osmoljena nit; f. a. Pechdraht.
Pechfahne, die, smolnica.
Pechflechte, die, smolnasti lišaj.
Pechgeruch, der, duh po smoli.
Pechhandel, der, smolarija, kupčija s smolo; ihn betreiben, smolariti; damit gewinnen, verlieren, prismolariti, zasmolariti, (smola-riti kann jedoch auch: Pech gewinnen be-deuten).
Pechhändler, der, smolar (auch Pecher).
Pechhaube, die, smolna kapa.
Pechhaner, der, f. Pechbrenner.
Pechholz, f. Harzholz.
Pechhut, der, smolnik.
Pechhütte, die, smolarnica.
Pechicht, adj., pechähulich, smolast, smol-nast.

Pechig, *adj.*, smolnat, smolen, osmoljen; sich pechig machen, osmoliti se; in Hütten werfen, zamazan, umazan (od železa).

Pechigkeit, *die*, smolnatost.

Pechlappe, *f.* Pechhaube.

Pechlerze, *die*, aus schwarzem Kuschlitt, slepur (*V.*). (iz černiga loja s primešano smolo).

Pechloble, *die*, mastni, smolasti premog; *f. a.* Gagat.

Pechlranz, *der*, smolnjak (*M.*), smolni venec.

Pechrüde, *die*, smolna greblja (sodaraka).

Pechruden, *der*, smolni hlebec (svalek).

Pechler, *der*, smolar.

Pechlich, *f.* Pechlicht.

Pechlicht, *das*, slepur (*V.*)

Pechlöffel, *der*, zlica za zajemanje smole.

Pechmann, *der*, smolar.

Pechmeise, *die*, kolomaznica.

Pechuelle, *die*, (Lychnis viscaria), smolnicka; *f. a.* Gauchblume.

Pechosen, *der*, smolarska peč. peč za kucharje smole.

Pechöl, *das*, smolno olje.

Pechpfanne, *die*, ponev za smolnice.

Pechrauch, *f.* Pechdampf.

Pechreich, *adj.*, smolnat.

Pechring, *f.* Pechlranz.

Pechrinne, *die*, zarezna v smrekovem deblu, iz ktere se cedi smola; smolotečina.

Pechscharre, *f.* Holzmesser.

Pechschmierz, *die*, smolna maža.

Pechschwarz, *adj.*, črna kakor žužek; pechschwarze Finsterniß terda tema.

Pechstieder, *f.* Pechbrenner.

Pechstein, *der*, smolek *f.*

Pechtanne, *die*, Fichte, smreka.

Pechtonne, *die*, beček za smolo.

Pechtopf, *der*, lonec za smolo.

Pechtorf, *der*, smolna, naj boljši šota.

Pechwerg, *das*, smoljenina (za smoljenje ladij); *f. a.* Fuß.

Pedal, *das*, pedal v orglah, pedalni registri.

Pedant, *der*, Schulzucht, muhovar, muhovec (gebr.); pedant* (in allen slav. Wörterbüchern).

Pedanterei, *die*, Pedanterie, Pedantismus, pedantstvo; *f. a.* Schulzuchterei.

Pedantisch, *adj.*, pedantisk.

Peddig, *der*, *f.* Marl, Citer.

Pedell, *der*, šolski služabnik.

Pegajus, *der*, Pegaz.

Pegel, *der*, im Wasserbaue, vodomér, kazalo visokosti kako vode; auch vejevje, derva.

Pegelu, *v. n. u. a.*, lokati; meriti globokost vode.

Pegler, *der*, pijanec.

Peil, *das*, ein Merkmal, woran man die Höhe des Wassers erkennt, *f.* Pegel.

Peilen, *v. n. u. a.*, die Tiefe des Meeres untersuchen, überhaupt messen, meriti. (sosebnno globokost morja).

Peilholz, *das*, Peilstock, *der*, vodomérna palica.

Pein, *die*, *f.* Marter, heftiger Schmerz, huda

bolečina, bol, muka (*Mon. frising. moka*); Seelenleiden, bittkost, težava; Pein verursachen, mučiti, trapiti, pestiti (heftig zusehen), pekčiti, terpinčiti; hudo terpienje; Pein leiden, hudo terpeti; *f. a.* Folter; Strafe, kazen.

Peinbauf, *f.* Folterbauf.

Peingefühl, *das*, mučni, pekoci, trapni (*böhm.*) čut.

Peingericht, *das*, sodnija za hudodelstva, zaglavna sodnija.

Peinigen, *v. a.*, trapiti (*böhm.*), pestiti, pekčiti, mučiti, terpinčiti (*M.*), ječiti (durch Kerker), težaviti, težave napravljati, treti, nach Jan. umarzati; das Gewissen peiniget den Bösen, hudobniga vest peče, pekli, žge; *f. a.* Foltern.

Peinigend, *adj.*, mučn, trapiven, britek, težaven; *f. a.* Peinlich.

Peiniger, *der*, mučivec, (mučitelj), trapivec, pestivec, grozovitnež, trinog; ein Peiniger; *f.* Peinigen.

Peinigerin, *die*, mučivka, trapivka.

Peinigung, *die*, pestitev, pestenje. (peščenje), stiskanje, pekjenje, mučenje, terpinčenje; *f.* Pein.

Peinlich, *adj.*, mučn, mučiven, briedek, pretežaven, s hudimi bolečinami, *böhm.* trapny; poln terpijenja in bolečine; peinliches Gericht, kervava, kriminalna sodnija, zaglavna sodnija; die peinliche Frage, *f.* Folter; ein peinlicher Tod, težka smert, v hudih bolečinah; peinlich untersuchen, *f.* Foltern; das peinliche Recht, peinliche Gesetze, kazensko pravstvo, postave zoper hudodelstva; peinlicher Proceß, zaglavna pravda; peinlicher Fall, zaglavni primerljaj, kazenski primér; peinliche Halogerichtsordnung, pravdni red zaglavne ali kriminalne sodnije; Jemanden peinlich auflagen, auf Leib und Leben, koga na smert tožiti, pri zaglavni sodnji; peinlich Beschlagter, zatozenec, preiskovanec; eine peinliche Lage, težava, stiska, briedek stan; ein peinlicher Mensch, preboječ, plašen človek; *f.* Aengstlich.

Peinlichkeit, *die*, mučnost, briedkost, težavnost, zaglavna sodnja oblast; *f. a.* Aengstlichkeit.

Peinvoll, *adj.*, premučn, pretežaven; *f.* Qualvoll.

Peißter, *f.* Peißter.

Peitsche, *die*, bič (in allen slav. W.), korbáč; mit der Peitsche fassen, pokati z bičem; mit der Peitsche hauen, šleniti, udariti, šeskat koga z bičem, bičati; *f. a.* Ausläufer, Ranfen.

Peitschen, *v. a.*, bičati, (bičevati), z bičem biti, tepsti, nabijati, udrihati, korabčati, (*poln.* chłostać); mit Ruthen peitschen, ošibati, šibati, s šibo ošeskat, našeskat, šeskat, nasekat, tepežkat; lange genug peitschen, nabijati se, nakorabčati se; ein wenig peitschen, pobijati; wohin peitschen, peitschend treiben, pribijati, prisibati koga kam; die Wellen peitschen an das Ufer, (*v. n.*), valovi se zaganjajo na breg; tepejo

breg; das Schicksal peitscht ihn, nesreća ga tepe, tare, preganja; den Wein peitschen, vino čistiti, makati, stresati ga.

Peitschen, das, bičanje, šibanje, tepenje.

Peitschenförmig, adj., bičast.

Peitschenfingernagel, — geſchnal, i. Peitschenknall.

Peitschenhieb, der, šlenek, udarec z bičem. (böhm. švig).

Peitschenknall, der, pok, tresk z bičem, pokanje.

Peitschenmacher, der, bičar, korabačar (auch Peitschenverkäufer).

Peitschenstab, **Peitschenstiel**, der, bičnik, kropivovec, gajzelnik *, nach andern slav. M. bičiče, bičiče.

Peitschenstod, der, i. **Peitschenstab**, (Asphodelus luteus), nach dem Böhm. mečik žoliti.

Peitschenstreich, der, i. **Peitschenhieb**.

Peitscher, der, bičavec, bičevavec, kdor z bičem tepe, udriha.

Peitscherin, die, bičevavka.

Peitschschlange, die, bičasta kača (dolga in tenka).

Peitschwurm, der, tenkoglavce *.

Pejotiren, i. Verschlimmern.

Pel, die, i. Hündin.

Peleſche, die, ein Kleid, pekeša *.

Peltinit, der, nach dem Böhm. grebenec (okamenina).

Peltorale, das, ein Brustmittel, zdravilo za persi; ein Schild, Bild, das die latholischen Priester auf der Brust tragen, križec (Zalok.).

Pekulat, das, Raſſendiebstahl, okradba dnarnice.

Pekuniär, adj., dnaren, v denarij.

Pelagiſch, adj., morsk.

Pelaſgiſch, adj., visokomorsk.

Pele-mele, bunt durch einander, zmešan, vce vprek.

Pelerine, i. Pelzfragen.

Pelikan, der, (Pelicanus onocrotalus), pelikan *, nach dem Böhm. nenasit, nesit, altſl. nejesy, russ. (in Ulraina) baba; ein Werkzeug zum Ausziehen der Zähne, klešec, kleše (zu rovanje zob); nach Ravn. vod; in der Chemie, pelikan, steklena posoda za prežiganje ali destiliranje.

Pelikaner, i. Wundarzt.

Pelle, die, die grüne Schale der Nüſſe, robkovina, beljakovina (Ravn.) i. Ruſſhüſel.

Pelleterie, i. Kürschnerwaare.

Peloton, das, oddelek vojakov (po 40—50 muž, ki hkrati ustrele), russ. izvod.

Pelotonſchuer, das, ogeň ali strel v malih oddelkih, izvodih.

Peltram, i. Rahenkrant.

Peltschen, pl., (Coronilla), bunte, šmarna detelja.

Pelz, der, ehemahls für Decke überhaupt, i. dieſes; die Haut der Milch, škarlup, smetana; Haut der Thiere, koža, meh; eine mit der Beibehaltung der Haare gegerbte Haut, kerzno, kožuovina, kožušina, (kosmato

usnje); Pelz der Schafe, runo; nastrizena volna, auch kožuh; ein mit Pelz gefüllter Oberrock, kožuh, russ. u. poln. suba, weiches auch Jarn. für Weiberpelz anführt; fig. koža, život; Einem den Pelz auskleppen, koga namajiti, nabiti, napokati; Einem den Pelz waschen, koga namahati, tadi ozmerjati hudo; wasch mir den Pelz und mach mir ihn nicht naß, nach dem kroat. hrani me sita (sitiga), pa štedi (varuj) mi žita; volk sit in pa koža cela; Einem eine Haut in den Pelz setzen, Unruhe verursachen, in große Verlegenheit bringen, podkuriti komu, deti mu bolho v uho.

Pelz, in Bſſg. kožušni, kožuhov, kosmati, iz kožuovine, kerzno.

Pelzaffe, der, (callitrix), lepovlaska *.

Pelzart, die, kožuovina; Art zu pſropfen, cepljenje, cepitev.

Pelzbein, das, cepivna koščica, košica (Pſropfwertzeug).

Pelzbefeh, das, oblog iz kožuovine.

Pelzen, v. a. pſropfen, ucepiti, vcepiti, cepiti, (nach dem Poln. u. Böhm. šcepiti, russ. privivati); die Haut abziehen, odreti, dreti, odirati, iz kože deti, devati; die Schale abziehen, omajiti, majiti, olupiti, lupiti; für prügeln, i. dieſes.

Pelzer, der, Pſropfer, cepivec, kdor sadje cepi; Hautabzieher, derec; Pelzhändler, kožuhar; Kürschner, kerznar.

Pelzſied, der, kos kožuovine, smetane.

Pelzfutter, das, kosmata podloga, podšivka, podklada iz kožuovine.

Pelzhändler, der, kožuharstvo, kožuharija; der Betrieb des Pelzhandels, kožuharjenje; den Pelzhandel betreiben, kožuhariti, s kožuovino kupčevati.

Pelzhändler, der, kožuhar.

Pelzhändlerin, die, kožuharica.

Pelzhandschuh, der, kosmata rokavica, (u. der allgem. Ausſpr. und den Wohlſtands regeln beſſer rokavica Met.).

Pelzhosen, die, kosmate hlače.

Pelzſicht, adj., nekako kosmat, kožuhast, kožuovini podoban; pelzſichte Birn, kosmačka, kožuška.

Pelzig, adj., kosmat, s kožuhem.

Pelzjaude, die, kratki kožuh.

Pelzjuppe, die, jopa s kožuovino podložena.

Pelzkamm, der, kerznarski greben za kožuovino.

Pelzkappe, die, kosmata kapa, kučma.

Pelzſtirſche, die, nach dem Böhm. hrupavka, hrupánka, debela čornica; gepſropfte, cepljenka.

Pelzſtief, das, kožuh.

Pelzfragen, der, Pelerine, kosmati ovratnik ali vratnik (iz kožuovine); Palatine, palatinka, nach dem Böhm. mačica, (russ. ogonki).

Pelzmantel, der, korarski kožuh.

Pelzmeiſe, die, i. Schwanzmeiſe.

Pelzmesser, das, cepivni nož.

Pelzmotte, die, molj kozuhovini škodljiv, molj kozuhovec.
Pelzmütze, die, kosmata kapa.
Pelzraupe, die, kosmata gosenica, (in *St. a.* vosenica = kosmatica).
Pelzreis, das, cep, cepio, nach *V.* trak.
Pelzrod, der, kozuh, kosmata suknja, šuba ali šavba (bei *Jarn.* Weiberpelz).
Pelzsamt, f. Felbel.
Pelzschabe, f. Pelzmotte.
Pelzschuh, der, kosmata, s kozuhovino podvlečena čizma, čevlji.
Pelzshule, die, zarod mladih cepljencov, cepišče, cepišce (*V.*).
Pelzstiefel, der, kosmati ali pa s kozuhovino podvlečeni škornji.
Pelzwaare, die, kozuhovina, kosmata roba.
Pelzwaach, das, cepivni vosk.
Pelzwerk, das, kozuhovina, kosmata roba.
Pelzwerkhändler, der, kozuhovinar, (*böhm.* kožesinář).
Pelzwohle, f. Pelz.
Penaten, *pl.*, bei den alten Römern, penati, hišni ali domači bogovi.
Pengant, f. Hang.
Pendant, der, f. Seitenstück.
Pendel, **Pendul**, das, bei der Uhr, nepokoj, bingelj, (trepetikelj für pendikelj), nemirka, (*russ.* majatnik, *poln.* kolibnik; überhaupt nach *V.* binga; das Pendel in Bewegung bringen, zagnati, zaganjati uro).
Pendeluhr, die, ura z nepokojem, s pendikeljnam.
Pendulinmeiße, f. Beutelmeiße.
Penetrant, *adj.*, vom Geruch, močan, hud.
Penetriren, f. Durchbringen.
Penguin, der, tolstnjak.
Penibel, f. Beschwerlich.
Penich, der, f. Henggras.
Penn, der, ein hölzerner Nagel, klin, moznik; Thürriegel, pah, zapah.
Pennal, das, peresnik, peresnica, nach *V.* peresni tul; Spottnamen jüngerer Universitätslehrer, etwa belobraдец.
Pennen, *v. a.*, s klinam zabiti, zatakniti.
Penny, f. Pfennig.
Pensel, f. Pinsel.
Pension, die, das Ausgeienthaben, doslužba, izslužba, pokoj; Gehalt eines Ausgeienten, doslužnina, pokojnina, mertva plaća, penzija *; Pensionärsanstalt, f. Erziehungs- haus, Kostschule.
Pensionär, **Pensionist**, der, dosluženec, uživavec doslužnine ali mertve plaće, pensionar *; f. a. Kostgänger, Pflegling.
Pensionat, das, f. Erziehungs- haus.
Pensioniren, *v. a.*, doslužnino ali penzijo dati komu, pensionirati koga; djati v pokoj, izsluženost.
Pensionsanstalt, f. Erziehungs- haus.
Pensionsgehalt, f. Pension.
Pensionsgelder, *pl.*, daarij za doslužnino, doslužninae.
Pensionsstand, der, dosluženost, izsluženost.
Pensionsverbot, das, zaderžba, ustav-

ljenje penzije; pod prepoved djati doslužnino.
Pensib, *adj.*, für nachdenkend, nachsinnend, schwermüthig, premißlajoc, zamislen, po- beßene glave.
Pensum, das, naloga (v šoli).
Pentachord, das, ein mit 5 Saiten bezog- nes Instrument, peterostrunek f.
Pentaeder, f. Fünflach.
Pentaglotte, die, ein Buch in 5 Sprachen, zumal die Bibel in 5 Sprachen, peteroje- zione bukve, sveto pismo v petih jezikih.
Pentagon, das, f. Fünfeck.
Pentameter, der, petomé, pentameter, peterostopni verz.
Pentametrisch, *adj.*, petomeren, peto- stopen.
Pentarch, der, peták, eden izmed petih, ki vladajo.
Pentarchie, die, vlada petih.
Pentateuch, der, petere Mojzeseve bukve, pet Mojzesovih bukev, (*russ.* a. pjatknizje).
Penterballen, der, siderno bruno.
Penultima, (syllaba), predposlednji, pred- zadnji zlog.
Penzen, *v. n.*, mit Bitten quälen, mole- dovati.
Pepinerie, die, f. Baumschule, semenische, semenise, (auch als Bildungsanstalt).
Peplich, die, kurja noga, (*poln.* rozsiad).
Perception, f. Wahrnehmung.
Percepiren, f. Empfangen, Begreifen.
Perceptient, der, prejemavec, pobiravec.
Pereat!, konec ga bodi; naj pogine!
Peremptorisch, *adj.*, ohne weitere Frist, nepreložin, nepreložljiv, nepodaljšljiv, zad- nji, (*poln.* zawity; entscheidend, dosojin, od- ločiven, določiven; peremptorische Frist, f. Gallfrist).
Perennirend, *adj.*, viele Jahre dauernd, von Pflanzen, večleten, nach *V.* preleto- vaven, und perennirend sein, preletovati.
Per fas et nefas, po pravici in krivici.
Perfelt, *adj.*, popolen, popolnoma, do do- briga; prav dobro in brez spotike (*n. pr.* znati čitati).
Perfektibilität, die, spopolnjenost †, do- versälljivost.
Perfektioniren, *v. a. u. r.*, spopolniti, spopolnovati kaj, se, f. a. Vervollkommen.
Perfektum, das, pretekli čas.
Perfid, f. Treulos.
Perforation, die, prevertanje, preluk- njanje.
Perforativtreppe, der, bei den Wund- ärzten, nach *V.* (ranocelski) nabožec ali vertavnik.
Perforiren, *v. a.*, prevertati, preluknati.
Pergament, das, pergamen, pergament*, kroat. kver; bei *Gutsm.* karmien, papir iz kože.
Pergament: i. d. Bfign. pergamenov, per- gamentni.
Pergamentartig, *adj.*, pergamenast.
Pergamentband, der, vez v pergamen;

baš, vezek iz pergamenta; anat. pergamentov nova kita.

Pergamenten, *adj.*, pergamenov, pergamenten*, pergamenast.

Pergamentier, *f.* Pergamentmacher.

Pergamentthaut, *die*, koža za pergament, pergamentasta kožica.

Pergamentstein, *f.* Hornstein.

Pergamentmacher, *der*, pergamenar.

Pergamentmacherei, *die*, pergamenarstvo.

Pergamentschaber, *der*, pergamenarski delavec, ki pergament sterže.

Perge, *f.* Föhre, Kiefer.

Perhorreszenz, *die*, in der Rechtsprache die Verwerfung eines Zeugen, eines Urtheils oder Richters, zaveržba, izveržba.

Perhorreszenzgrund, *der*, zaveržbni, izveržbni vzrok.

Perhorresziren, *v. n.*, zavreči, izvreči (pričo, sodnika), russ. otrinut (odrinuti).

Peridium, *das*, okrov pri gobah.

Perigäum, *f.* Erdnähe.

Perihelium, *f.* Sonnennähe.

Peristarpium, *das*, lusk, luščina, lušina.

Perisopen, *pl.*, oddelki (sv. pisma).

Perimeter, *f.* Umfreis.

Per indirectum, *posrednje*, po ovinkih, po kom drugem.

Periode, *die*, Zeitraum, doba, čas, ali oddelek časa, občasje †, vek, (Jahrhundert); ein vollständiger Satz, besonders mehrere zu einem Ganzen verbundene Sätze, etw. strok, złożeni stavek, russ. u. poln. period, m.; *f. a.* Monatlich(e) Reinigung).

Periodenbau, *der*, zlaganje stavkov.

Periodisch, *adj.*, wiederkehrend, občasen, periodisch, nach Raven. rokoven; periodische Druckfrist, občasni, periodični tiskopis †; od časa do časa prihajajo, občasno, (ob odloženem času); periodisch versiegende Quellen, presihajoči studenci; periodischer Monat, obhodni mesec; periodisch schreiben, złożene stavke ali periode rabiti, delati.

Periodologie, *die*, nauk od zlaganja stavkov.

Periosteum, *das*, koža okostnica, pokostnica.

Peripatetiker, *der*, peripatetik.

Peripetie, *die*, nagli prevrat, prekuc.

Peripherie, *die*, obvod, obod kroga; obvodna čerta, nach V. okoluž (Reifn.), *f. a.* Umkreis, Umgegend.

Peripherieumfang, *der*, etw. obvodni pas.

Peripherisch, *adj.*, obvodnen.

Periphrase, *die*, *f.* Umschreibung.

Periphrasiren, *f.* Umschreiben.

Periskopisch, *adj.*, obgleden.

Peristaltisch, *adv.*, wurmförmig, freisend, peristaltische Bewegung der Gedärme, pogorjaven, zvijaven po podobi červov; peristaltično kerčenje cev.

Peristyl, *f.* Säulengang.

Perjurios, *f.* Meineidig.

Perjurium, *f.* Meineid.

Perlan, *f.* Perlant.

Perkussion, *die*, udar.

Perkussionsgewehr, *das*, udarna puša, samokresnica.

Perlappfel, *der*, biserno jabelko.

Perlartig, *adj.*, bisernast, bisernast.

Perlasche, *die*, biserni, najčistejši popol.

Perlschen, *das*, biserček.

Perlschud, *der*, predrobni natis ali tisk.

Perle, *die*, die löcherige Scheibe in dem Buttersasse, metuček, koloe, metič, šterbonek; ein Loch in derselben, nach V. jagoda; runder Körper, jagoda (eig. Kern); Zubelen in der Perlmuschel, biser (altst. biser u. bisr, auch serb. biser), perla*, nach V. draga jagoda, russ. žemčug; Perlen fischen, biserov iskati; mit Perlen zieren, z biseri ozalčati, olepčati; poet. kaplica, biser; man muß Perlen nicht den Sänen vortwerfen, ne meči biserov pred svinje; škoda beliga kruha psam dajati (poln.); *f. a.* Schnepferd; im Weine, nach M. živice.

Perlen- in der Zfsg. biserni, biserov oder biserjev.

Perlen, *v. n.*, kleine Bläschen werfen, von Flüssigkeiten, nach V. prašiti, jagode, berbuncke ali bulice metati, nach M. mozeti, živice spuščati, spuštati; poln. iskriti se; der Wein perlt, vino prasi, mozi, živice spuša. spuša; das Laub perlt, listje se sveti, leskeče od rose; biseram podobne kapljice delati.

Perlenarbeit, *die*, izdelek z biseri.

Perlenanster, *f.* Perlenmuschel.

Perlenbant, *die*, im Meere, melj, kleebet z biseri.

Perlenbohrer, *der*, bisernik (sveder).

Perlenbrantwein, *der*, dobro žganje.

Perlenfang, *f.* Perlenfischerei.

Perlenfänger, *f.* Perlenfischer.

Perlenfarbe, *die*, biserna barva.

Perlenfischer, *der*, kdor biserov išče, išo ali bere, bisernik.

Perlenfischerei, *die*, iskanje, branje, lov biserov.

Perlenflechte, *die*, biserni lišaj.

Perlengran, *adv.*, biserno-siv.

Perlenhandel, *der*, kupčija z biseri.

Perlenhändler, *der*, biserar, bisernik.

Perlenhell, *adj.*, bister, jasen, svetel kakor biser.

Perlenhirse, *f.* Steinbreche.

Perlenkleid, *das*, oblačilo z biseri.

Perlenkopf, *der*, biserna glavica.

Perlenkranz, *der*, biserni venec.

Perlenkraut, **Perlkrant**, *das*, (Lithospermum arv.), ptičje proso.

Perlenkupfer, *das*, biserna med.

Perlenmaß, *das*, mera za bisere.

Perlenmuschel, *f.* Perlmuschel.

Perlenreich, *adj.*, bisernat, bisernovit, poln biserov.

Perlen samen, *der*, predrobni biser.

Perlen schah, *der*, biserni zaklad, biseri.

Perlen schaum, *der*, živice, biserno pene.

Perlen schmud, *der*, okras, okinō z biseri.

Perlen schnur, *die*, niz biserjev, biseri

na trak ali vervco nanizani, nach V. stroka bisarov.

Verlensief, f. Verlenmas.

Verlensiderei, die, izšivanje, vezenje v biserih.

Verlensucher, **Verlentaucher**, f. Verlenfischer.

Verlenthau, der, bisernasta rosa.

Verlenwarze, die, biserna bradavica.

Verlenweiß, adj., bisernobel.

Verlenzahn, der, zob kakor biser.

Verlenle, die, (Strix flammea), pegasta sova, mertvaška ptica.

Verlsfarbig, adj., biserne barve.

Verlsisch, f. Weisfisch.

Verlsiege, die, russ. cvetuka.

Verlgeschmeide, das, lišp, lepotija iz biserjev.

Verlgras, das, sterdivka. *poln.* konopka.

Verlgraupe, -grühe, die, čista ječmenova kasa.

Verlhahn, f. Verlhuhn.

Verlhenne, die, f. Verlhuhn.

Verlhirse, die, divje prosó.

Verlhuhn, das, (Nimda meleagris), Verlhahn, pegat, Verlhenne, pegatka. *poln.* u. *böhm.* perlca, nach *Sul.* biba, biserka.

Verlisch, adj., bisernast, perlcast.

Verlsirichen, die, grčapelite Kirichen, pestnice, zernice.

Verlmuschel, **Verlmuttermuschel**, die, (Meleagrina margaritifera), bisernica, ostriga bisernica, nach *Gutm.* biserna matica, biserni zaklopjak.

Verlmutter, die, biserna matica, (auch in and. slav. M.)

Verlmutteralabaster, **Verlmutterstein**, der, biserni alabaster.

Verlmutterweiß, f. Verlenweiß.

Verlreier, der, braziljski rangar.

Verlsalz, das, biserna sol.

Verlsand, der, bisernati pesek.

Verlschrift, die, naj drobnejši datisne čerke.

Verlsstein, der, kamen bisernik.

Per *majora*, po večini.

Permanent, adj., stanovit, neprenehama terpeó.

Permanenz, die, stanovitnost, neprenchljivi terpez.

Permiss, der, f. Erlaubnißschein, Erlaubniß, privoljenje, dovolitev.

Permission, die, dopust.

Peroration, die, govor, očitni govor.

Peroriren, v. n., govor imeti, pred zbrano množico govoriti.

Per pedes, hodó, pész.

Perpendikel, der, binga(?), nepokoj, f. äbr.

Perudel, **Peruschuur**, (*poln.* prostopadla čerta, *böhm.* olovnice = svinčnica čerta.)

Perpendikular, adj., navpičen, navpik, (*poln.* prostopadly, *russ.* otvésnyj, *böhm.* kolmy).

Perpendikularität, die, navpičnost.

Perpetuell, **Perpetuirlisch**, adj., veden, neprenchljiv, večni.

Perpetuiren, f. Fortdauern.

Perpetuum mobile, das, nestoj t, vednogib t, vednogibnica t.

Perplex, f. Verblüfft.

Per se, samo zase, samo po sebi.

Persequiren, f. Verfolgen.

Perisfrage, die, posmeh, zasmeh.

Perisfieren, v. n., podajati koga, zasmehovati.

Perlig, f. Pfrisch.

Persio, f. Pfrischbranntwein.

Persio, das, persio *.

Persistiren, f. Bestehen (worauf).

Person, die, Statur, Wuchs, postava, rast, m., vzrast, m.; Zahán war klein von Person, Zahaj je bil majhne postave; Schön von Person, lepe postave; lepiga života, čedno zrasčen, zrasen, zrasten; lang, groß von Person, visoke postave; ein menschliches Individuum oder Einzelwesen, wo es, wie in der Philosophie streng auf den Begriff ankommt, nach and. slav. M. oseba, persona *, altsl. lice, sonst aber člověk, pl. ljudje, (moški, ženska), auch glava, noch häufiger bleibt es im Slov. unübersetzt; der Mensch als Person, člověk kakor oseba; wer ist diese Person? kdo je ta člověk? und mit Rücksicht auf das Geschlecht, kdo je ta moški? ta ženska?; auf jede Person, na vsako glavo, na vsaciga; ein Schauspiel mit 6 Personen, igra s šesterimi; ohne Ansehen der Person, ne gledaje na človeka, brez ozira ali pogleda na osebo; brez pogleda na stan kaciiga človeka; zwölf Personen am Tische haben, dvanaest ljudi (glav) pri mizi imeti, noch besser, dvanajestero jih imeti pri mizi; die Haushaltung besteht aus neun Personen, družine je devetero; hiša ima devetero družine (devet glav); die Person zählt einen Thaler, vsak (vsaka glava) tollar plača; die Thiere als Personen auftreten lassen, živali kakor ljudi vpeljati, poosebiti jih; erste, zweite, dritte Person (in der Grammatik), perva, druga, tretja oseba; nach dem Russ. perva, drugo, tretje lice; eine geringe Person, nizki člověk, nizkiga stanu; eine öffentliche Person, očitna ženska, (nečistnica, kurba); in eigener Person, sam, (serb. u. *poln.* sam glavom); einige aufgeführte Personen, nekteri modri, omikani; der König kam in eigener hoher Person, kralj je sam prišel; meine geringe Person, jaz, etwa auch moja majhnost; summe Person, statist*, molčedi igravec; eine schamlose Person, nesramnež, meist jedoch nesramnica u. dgl.; sein Reisesgeräthe ist bereits abgegangen, er für seine Person wird erst in acht Tagen abreisen, njega blago je že odšlo, on sam pa pojde čez ali za osem dni; wir für unsere Person, mi za se; kar se nas tiče; sie werden in der Person irren, v osebi, v člověku se motite; Jemanden der Person nach kennen, koga po obrazu poznati, po spodobu (po životu); fürstliche Personen, knezi; Standesperson, männl. gospod, imenitnik, weibl. gospa, imenitnica; Mannperr-

son, mošk, (moška glava); Frauenperson, ženska, (ženska glava); angesehene Personen, imenitni ljudje; die drei Personen Gottes, tri Božje osebe; seine Person gut vorstellen, dobro obračati se po svojem stanu; eine lächerliche Person spielen, smešno vesti se, da se komu ljudje smeja; juristische oder moralische Person, f. Moralisch.

Personal, in Bzgn. osebni.

Personal(e), das, osebo, družina; Arbeitspersonale, delavci; Geschäftspersonale, logarji n. dgl.; f. a. Personenzahl.

Personalarrest, der, osebni zapor.

Personalbefugniß, das, osebna pravica.

Personalexecution, die, osebna izvršba, eksekucija.

Personalgewerbe, das, osebna obrtnija.

Personalgläubiger, der, upnik brez zastave, ki se mora dolžnikove osebe držati; naosebni upnik.

Personalhaftung, die, osebna odgovornost ali zaveza.

Personalien, pl. osebnosti, osebne okoliščine, okoliščine ali zadeve.

Personalität, f. **Persönlichkeit**.

Personaliter, f. **Persönlich**.

Personalrecht, das, osebna pravica.

Personalrichter, der, osebni sodnik.

Personalstand, der, stan oseh ali osebja, število oseh.

Personalsteuer, die, glavni davek, glavnina, životnina.

Personalzulage, die, dodatek, priklad, priveržek ali doplaček na osebo; osebni dodatek.

Persona publica, f. Staatsbeamte.

Personen, in Bzgn. osebni, —oseb.

Personenbeschreibung, die, popis oseh.

Personendichtung, f. Personifikation.

Personenfall, f. Dativ.

Personenfürwort, f. **Persönlich** (es F.).

Personenrecht, das, pravica (glede) oseh.

Personenrücksicht, die, osebni ozir, ozir na osebo.

Personenverwechslung, die, pomota v oseh.

Personenzahl, die, število oseh, ljudi, družine.

Personifikation, die, poosebovanje, poosebilo.

Personifiziren, v. a., poosebiti, poosebovati, poln. uosobiti.

Persönlich, adj. u. adv., die Person betreffend, oseh; ich war persönlich bei ihm, sam s'ím bil pri njem, (osebno); persönliche Freiheit, osebna svoboda, samosvojtvo; persönliche Fürwörter, osebne zaimena; nach dem Poln. osebni zaimki; persönliche Zeitwörter, osebni glagoli; persönliche Rücksicht, ozir na osebo ali stan, nach V. vglb (?); Einen persönlich kennen, koga po obrazu poznati, f. a. Person; er sieht schon recht persönlich aus, lepo je že odrastel, porastel; je prav odrasčen, odraslen je, kakor se vidi; durch sein persönliches Erscheinen, ker je sam prišel; einen persönlichen Haß gegen Jemanden

haben, koga samiga na sebi sovražiti, koga sovražiti; persönliche Sicherheit; životna varnost; persönliche Sachenrechte, osebne pravice na (ali do) reči.

Persönlichkeit, die, osebnost, osebstvo; seine Persönlichkeit vergeffen, sebe samiga pozabiti; osebna zadeva ali okoliščina, okoliščina; russ. ličnost, samoličnost.

Perspektiv, das, gledalo, kukalo, Diopter, nach dem Poln. u. Böhm. prezirnik, pregleddnik; Fernrohr, daljnovid.

Perspektive, die, etwa obvidnost (Pot.), perspektiva, umetnost risati ali malati reči tako, da se vidi deleč, kar je deleč, blizo, kar je bliz (Pot.).

Perspektivisch, adj., daljnoviden, iz dalje viden, nach dem Russ. perspektiven. (nach V. izviden, u. Pot. obviden).

Persuadiren, f. Ueberreden.

Persuasion, f. Ueberredung.

Pertinenzien, pl., Pertinenzstücke, pl., pritliklina, pritične, postranske reči, ki spadajo k poglavitni reči; f. Zugehör.

Perturbiren, f. Stören, Benruhigen.

Perücke, Perude, die, baroka, (lasulja f, lasenka f); Singperücke, kebasta baroka; Zopfperücke, kitasta baroka.

Perückenopf, der, f. Perückenstod.

Perückenmacher, der, barokar, barovkar.

Perückenmacherei, die, barokarstvo.

Perückenmacherin, die, barokarica.

Perückenhafterl, die, škatala za baroke.

Perückenstod, der, lesenka glava za baroke, barokarska glava; fig. f. Dumkopf.

Perun, Donnergott der alten Slaven, Perun*.

Perurinde, f. Chinurinde.

Pervigilien, pl., ponočna Božja služba.

Perzent, od sto, odstotek f, ob. odstotka f; fünf Perzent, pet od sto.

Perzental, in Bzgn. odstotni.

Peschen, v. n., privaditi, vaditi, privabiti, vabiti.

Pesefe, die, f. Pütsche.

Pesef, f. Dohsenjemer.

Pesef, die, eine Stube unten im Hause, stannica.

Pesfelbeere, f. Preiselbeere.

Peso, der, teza, peza*.

Pest, die, eine bösaartige ansteckende u. schnell tödtende Krankheit, auch das Sterben genannt, kuga (auch serb.), auch besonders in St. mor (altst. u. in allen slav. M.), pomor, morija (mehr: das Morb.); russ. a. čuma, böhm. morova rana; Kinderpest, goveja kuga; Pest unter Pferden, konjska kuga, u. f. w.; an der Pest sterben, za kugo umreti; mit der Pest angesteckt werden, kugo nalessi, kuga se ga je prijala; daß dich die Pest! da te mor! de to kuga!; die Pest herrscht, wüthet, kuga razsaja, razgraja, mori; fig. kuga; die Pest griff ein, kuga se je vnela; gegen die Pest dienend, protikuzin, protimoren; er meidet ihn wie die Pest, boji se ga kakor kuge, kakor strupa, kakor gada.

Pests, in der Bzgn. kužni, pomorni, zoper kugo ali mor.

Pesthähnlich, Pestartig, *adj.*, kugast, böhm. morovit(y); kugi podoben.

Pestangestecht, *adj.*, okužen.

Pestarzt, der, zdravnik kužnih, kužni zdravnik.

Pestbeule, die, auch Pestdrüse, kužni mazel, tur. kužna bula, nach *Gutsm.* dimlača (böhm. dymnice, poln. dymienie, böhm. auch hliza — gleza) u. prekurs (?).

Pestblase, die, kužni mehur; s. a. Pestbeule.

Pestblatter, Pestdrüse, die, s. Pestbeule.

Pestdampf, Pestdunst, der, kužni hlap, sopar.

Pestel, die, Zannpfähle mit Löchern, in welche die Latten gesteckt werden, verolja; ein Zannpfahl mit Armen, soha.

Pestessig, der, zdravilni kis zoper kugo.

Pestgeruch, der, kužni smrad, duh, puh.

Pesthaft, *adj.*, kužin, kugi podoben; ein Pesthafter, kužnik, okuženec.

Pesthauch, s. Pestgeruch.

Pesthaus, das, Pesthof, der, hiša kužnih, bolnišnica za kužne, kužna hiša.

Pestilenz, die, s. Pest.

Pestilenzialisch, Pestilenzisch, *adj.*, kužin.

Pestilenzkraut, s. Geißkraut.

Pestilenzvogel, der, (*Sylvia pestilentialis*), kužna penica, böhm. kopřivník; (*Amphisp. garullus*), čopasti pegam (scheint aus: Böhme entstanden), böhm. brkoslav česky.

Pestilenzwurz, s. Hupfattiich.

Pestisch, *adj.*, kužast, kužin, strupen.

Pestkirchhof, der, pokopališče, pokopališe za kugo umerlih.

Pestkordon, der, kordon*, zapertija zoper kugo.

Pestkrank, *adj.*, kužin, okužen, na kugi bolen; der, die, Pestkranke, kužnik, kužnica.

Pestkrankheit, die, kuga, kužna bolezen.

Pestlich, s. Pestisch.

Pestlied, das, pesem ob kugi.

Pestluft, die, kužni, okuženi zrak, kužna sapa.

Pestmittel, das, lek, zdravilo, pomoček zoper kugo, proti kugi.

Pestnagel, der, s. Röhre.

Pestöl, das, olje zoper kugo.

Pestordnung, die, naredba, ukaz zastran kuge.

Pestplage, die, kuga, kužna nadloga.

Pestprediger, der, pridigar ob času kuge.

Pestqualm, s. Pestdampf.

Peststoff, der, kužnina, kužna skvernina.

Pestvergiftung, die, okuženje, okužba.

Pestvogel, s. Pestilenzvogel.

Pestzeit, die, kuga, čas kuge, kužni čas, zur Pestzeit, ob kugi.

Pestwurz, die, repuh.

Petarde, die, Geschütz in Gestalt einer Glocke, Sprengstück, petarda*, russ. a. stenolom, razbijalo.

Petardiren, s. Sprengen.

Petardirer, der, petardnik.

Petent, der, prosivec, prošnjik.

Peterlein, das, s. Petersilie.

Petermann, der, nek drohen dhar; Petersfisch, morski drakon, morski kovač.

Petersblume, die, (*Melampyrum arv.*), poljski černivec.

Petersfisch, s. Petermann.

Petersgerste, s. Hartgerste.

Petersilie, die, (*Apium petroselinum*), peteršilj, peteršilj; wilde, mala trobelika, pasji peteršilj; russ. u. poln. petruška, nach *Sul.* persin.

Petersilienz, in Böh. peteršiljev.

Petersilienholder, der, (*Sambucus racemosa*), česuljek.

Petersilienkraut, das, peteršiljeva nat.

Petersilienwurzel, die, peteršiljeva korenina.

Peterskorn, das, s. Dinkel; Gold.

Peterskraut, das, (*Melampyrum*), černivec; (*Lonicera*), kozji parkelci.

Petersschlüssel, der, sv. Petra ključ; (*Primula offic.*), ovcica.

Petersstab, der, palica sv. Petra.

Petersvogel, s. Sturmvogel.

Peterswurz, s. Johanniskraut.

Peteschen, *pl.*, ostudnice *pl.*, peteče* *pl.*

Petiren, s. Bitten.

Petit maître, s. Stutzer.

Petit, Petitschrift, die, drobni tisk, drobne natisne čerke.

Petition, die, prošnja, prositev, prosba.

Petitioniren, v. n., prositi.

Petitionsrecht, das, pravica, prošnje podajati.

Petitionschrift, die, prošnje pismo, prošnji spis.

Petium, das, s. Begehren.

Petrefakten, die, okamenine, okamnine; s. a. Versteinernung.

Petrifikation, die, s. Versteinernung.

Petrifiziren, v. n., okamneti, skameneti.

Petriner, s. Weltgeistliche.

Petschaft, das, Werkzeug zum Siegeln, pečatnik; der Abdruck, pechat, m. a. im Serb. u. Altst., hingegen im Russ., Poln. u. Böhm. *gen. fem.*; mit seinem Petschaft versiegeln, s. svojim pečatom zapečatiti.

Petschafttring, der, pechatni persten ali perstan, pechatnik.

Petschaftstecher, der, pečatar.

Petsche, s. Ruder; verschen, s. Rudern.

Petschel, das, (Schlef. Prov.), s. Ralb.

Petschier, das, s. Petschaft.

Petschieren, v. a., zapečatiti, pečatiti.

Petschiering, s. Petschafttring.

Petschierstecher, der, pečatar.

Petschierstöckel, das, pechatnik.

Petschierwachs, das, pechatni vosk.

Petto, (*ital.*), in Petto haben, na misli imeti, namenjen biti.

Petulant, s. Ruthwillig.

Pey, der, medved; s. Bär.

Peze, die, psica, kužla, kuja; eine liebliche unzüchtige Weibsperson, lajna, nesramnica.

Pezel, das, jagnje.

Pfenschel, das, f. Eingeweide.

Pfad, der, steza, *dim.* stezica, auch (poš) pot, tir.

Pfad, das, (Pfaid, österr. u. bair. Prov.), srajca, pertena obleka.

Pfadleisen, das, *mont.* Pfahleisen in der Haspelsäge, nach V. rinka *.

Pfaden, v. a., f. Bahnen.

Pfadig, f. Gangbar.

Pfadler, der, platnar, srajcar, prodajavec pertene robe.

Pfadlerin, die, platnarica, mojškra *.

Pfadlos, *adj.* brez steze, nehoden, pust, brezpoten; f. Unwegsam.

Pfadlosigkeit, die, brezpotnost, neprehodnost.

Pfadschan, die, ogled, pregled (ovanje) stez in potov.

Pfäffchen, das, f. Braunteufelchen.

Pfaffe, der, den Stand entehrender und vöbelhafter Schimpfname, far *; in der Naturgeschichte, f. Nachtschwalbe, Dompfaffe; (Fulica atra), liška; (Uranoscopus glaber), nebogled † gladki; f. a. Wasserjungfer.

Pfaffenbaum, der, (evonymus vulgaris), kapčevina, farske kapice.

Pfaffenbeere, f. Johannisbeere, schwarze.

Pfaffenbinde, die, (Arum), sterkoec.

Pfassenblut, f. Pfaffenbinde.

Pfassenholz, das, kapčev les.

Pfassenläppchen, das, farska kapica.

Pfassenlaß, f. Raulbüß.

Pfassenplatte, die, f. Löwenzahn.

Pfassenröhrchen, f. Pfassenbaum, Dotterblume.

Pfassenrüh, f. Frauenrüh.

Pfassenstiel, der, f. Löwenzahn.

Pfahl, der, kol, *coll.* kolje, nach *Gutm.* auch steber (Säule), am Baune, mit Löchern, vereja; mit armen ähnlichen Aesten, soha (auch im *Böhm.* ein Pfahl), Pfählehen, *dim.* količek, zatič, tik (*Jarn.*); einen Pfahl einschlagen, einrammen, kol zabiti, zatičoi v tla; eine Reihe Pfähle, po versti zabito kolje, nach M. kolisbe; an den Pfahl stellen, f. Pranger; vorgeschubte Pfähle, *mont.* okovani koli; in meinen, oder zwischen meinen vier Pfählen, med štirimi stenami, doma; einen Pfahl im Fleische haben, nadlogo na životu imeti; der Pfahl einer Mäße, dolga korenina; Pfähle entäften, kole klestiti, entinden, beliti; Pfähle strecken, koliti.

Pfahl, in Bsgg. s koli (kolmi), na koleh.

Pahlbau, f. Pahlwerk.

Pahlbaum, der, drevo za kol dobro, drevesa za kole.

Pahlbuhle, die, ospičena podnica.

Pahlbrüde, die, most na koleh, na polah.

Pahlbürger, der, predmešan.

Pahleiche, die, hrast za kole dober.

Pahleisen, das, železni kol, drog.

Pählen, v. a., mit Pfählen versehen, s koljem graditi, natakniiti, natikati, naticati, kole zasajati, zabijati; auf einen Pfahl spießen, na kol natakniiti, natikati, nabiti,

nasaditi; den Wein- oder Hopfenberg pfählen, okoliti, koliti, okoličiti, koliciti.

Pfählen, das, koljenje, nasajanje na kol.

Pfahlgraben, der, rov, ali jarek s kolmi.

Pfahlgrund, der, podstava, duo na zabiti koleh.

Pfahlhaufen, der, kup kolov.

Pfahlhaß, das, hiša na koleh, v tla zabiti.

Pfahlheide, die, pregrada s koljem.

Pfahlholz, das, *coll.* kolje; ein einzelner Pfahl, kol.

Pfahlhölzchen, das, količ, količek.

Pfahlleiter, die, osterv; in Obstgärten, ključ.

Pfahlmast, der, samocelo drevo na ladii.

Pfahlmühle, die, mlin na koleh.

Pfahlpaußel, der, bet za zabijanje kolov.

Pfahlramme, die, oven, (auch böhm. beran), nach V. kolovrat, russ. baba.

Pfahlruthe, die, (beim Teppichweber), nach dem Böhm. votkovec.

Pfahlschlägel, f. Pfahlpaußel.

Pfahlschlagung, die, zabijanje kolov.

Pfahlschwanz, der, širji zgornji konec kola.

Pfahlwall, der, nasip s koli zavarovan.

Pfahlweide, die, mandeljnova verba.

Pfahlwerk, das, kolje, koli *pl.*, nach V. kolovje, russ. palisadnik.

Pfahlwurm, der, kukec.

Pfahlwurzel, die, Herzwurzel, nach V. kol; f. übr. Herzwurzel.

Pfahlzahn, der, plot iz kolov.

Pfaid, f. Pfad, das.

Pfaidler, f. Pfadler, Trübler.

Pfalz, die, Begattung, f. Balz, Falz; Palast, dvor, grad (nekdanjih rimsko-nemških cesarjev); als Gebiet, palatinstvo (*Gutm.*).

Pfalzen, f. Balzen.

Pfalzgericht, f. Hofgericht.

Pfalzgraf, der, palatinski ali dvorski knez, falgroß.

Pfalzgrafschaft, die, palatinstvo, falgroßstvo.

Pfand, das, zastava, (auch böhm. u. poln.), nach *Gutm.* auch das russ. zalog (im Slav. mehr *zond*) u. zaklad (slav. *ščag*), a. zadatek (Darangabe); gerichtliches Pfand, rubeščina, rubešina, zarubljeno blago; sein Leben zum Pfande, življenje zastaviti, zastavljati; Pfand der Liebe, *fig.*, zadatek, sad, zastave, ljubezni; der heil. Geist, Pfand unsers Erbtes, sveti Duh, zastava naše dedščine, dedšine; Pfänder spielen, igrati za zastave; (bogečkati?); unbewegliches Pfand, f. Hypothek; Geld auf Pfänder leihen, dnar v zajem dajati ali posojati na zastave; ein Pfand nehmen, vzeti, prejeti na zastavo; das Pfand ist verfallen, zastava je zapadla (prepadla); ein Pfand einlösen, rešiti, odkupiti (nach andern slav. *W.* inkupiti) zastavo; etwas zum Pfande, als ein Pfand geben, zastaviti, zastavljati kaj, zastavo dati, dajati; sein Wort zum Pfande geben,

na svoje poštenje, na svojo besedo kaj obljubiti; eine anvertraute Sache, izročilo.

Pfand, in der Bfpg. zastavni.

Pfandauflösung, die, rešitev, odkup, izkup zastave, izplačilo.

Pfandbar, *adj.*, zastavljiv, za zastavo dober.

Pfandbar, *adj.*, rubljiv, zarubljiv.

Pfandbesitz, der, posest zastave.

Pfandbestellung, die, zastavljenje, zastava, zastavljanje.

Pfandbillet, das, **Pfandbrief**, der, zastavni list, zastavno pismo.

Pfandbuch, das, zastavne bukve, zastavna knjiga.

Pfandbürge, f. Geißel.

Pfandbürgschaft, f. Geißelschaft.

Pfandcapital, das, zastavni kapital.

Pfandgeld, das, zastavščina, zastavščina, rubežni denar (dnar, s katerim se odkupi zarubljena reč).

Pfandeinseher, f. Pfandgeber.

Pfandel, das, emérda.

Pfandemann, f. Pfänder.

Pfanden, v. n. zastavljen biti.

Pfänden, v. a. z. B. Vieh, zarubiti, rubiti živino, *serb.* rubati, nach dem *Poln.* u. *Böhm.* zajeti, zajemati komu kaj; ein Pfand nehmen, v zastavo vzeti, jemati; f. a. **Verpfänden**.

Pfänden, das, rubljenje, rubilo, rubež.

Pfänder, der, rubivec, rubnik; f. a. **Feldhüter**.

Pfänderrecht, die, pravica koga rubiti, pravica do rubljenja.

Pfänderin, die, rubivka, rubnica.

Pfänderlösung, die, odkupovanje zastav.

Pfänderspiel, das, zastavna igra, igra v zastavo, za zastavo.

Pfändersuchung, f. Pfändungsgefeuch.

Pfandgeber, der, zastavivec, zastavodavec, nach dem *Poln.* zastavec.

Pfandgewähr, die, zastavna varščina.

Pfandgläubiger, der, zastavni upnik, *poln.* zastavnik.

Pfandhaber, **Pfandhalter**, der, imetnik zastave, zastavnik.

Pfandhaus, das, zastavna hiša, zastavilnica.

Pfandherr, der, f. Pfandhaber.

Pfandhof, f. Pfandhaus.

Pfandinhaber, der, imetnik zastave, zastavnik.

Pfandlehen, das, zastavljeni fevd.

Pfandlich, *adj.*, zastaven; *adv.*, zastavno, za zastavo.

Pfandlösung, die, rešenje, rešitev zastave; f. **Pfandauflösung**.

Pfandmäßig, *adj.*, zastaven.

Pfandnehmer, der, zastavojemnik; f. a. **Pfänder**.

Pfandpflichtig, *adj.*, pod zastavo.

Pfandrecht, das, zastavna pravica.

Pfandsache, die, zastavna, zastavljena reč.

Pfandsatz, f. Pfandhaber.

Pfandschaft, die, Gienchaft, zastavnost, zastavljenost; **Pfand**, zastava.

Pfandschein, der, zastavni list.

Pfandschilling, der, dnar na zastavo prejet, zastavščina, zastavščina, rubnina, odkupnina.

Pfandschuld, die, zastavni dolg, z zastavo zavarovan.

Pfandschuldner, der, zastavivec, zastavljavec (*V.*), nach dem *Poln.* zastavec.

Pfandschuldnerin, die, zastavivka, nach dem *Poln.* zastavka.

Pfandsicherheit, die, zavarovanje z zastavo.

Pfandspiel, das, f. **Pfänderspiel**.

Pfandsfall, der, rubežni hlev.

Pfändung, die, rubljenje, rubež (*V.*), rubežni, rubilo, vzetje pod zastavo; (u. dem *Böhm.* u. *Poln.* zajetje); die gepfändete Sache, rubežina, rubeščina, zarubljena roba.

Pfändungsbewilligung, die, dovolitev rubljenja.

Pfändungsgebühr, die, rubnina.

Pfändungsgefeuch, das, prošnja za rubljenje.

Pfändungslofen, *pl.*, rubežni stroški.

Pfandverkäufer, der, prodajavec zastavljene robe.

Pfandverschreibung, die, zastavni zapis, zastavno pismo.

Pfandvertrag, der, zastavna pogodba.

Pfandwarnung, die, napoved rubljenja.

Pfandwehrung, **Pfandweigerung**, die, upor zoper rubljenje.

Pfandweise, *adv.*, v zastavi, zastavno; pfandweise besitzen, v zastavi imeti, za zastavo, kakor zastavo.

Pfänic, f. **Fench**, **Fenchel**.

Pfannapfel, **Pfannbirn**, f. **Bratapfel**, **Bratbirn**.

Pfanne, die, **Bratpfanne**, ponva, ponev, (*böhm.* u. *poln.* *panev*); **Pfännchen**, ponvica, *serb.* tiganj; **Eisepfanne**, kotel; in **Weschütten**, ponev; **Zapfenpfanne**, **Zapfenloch**, jede halbfingelige Vertiefung, worin sich der Zapfen einer stehenden Welle bewegt, šiška (*V.*), blazinica, teč; *anat.* am Ende der Knochen, nach *V.* šiška, nach andern slav. *M.* čaška; am Schießgewehre, ponvica (*V.*), prašnica, *russ.* polka; in die Pfanne hauen, posekati, na drobne kose razsekati; eine Pfanne mit drei Rissen in der Küche, koha, *dim.* kozica; Pfanne an hölzernen Thüren, zaba; Dachpfanne, zlebnik, korec; Mörtelpfanne, maltnica; Pfännlein, f. **Hahnenfuß**.

Pfannenisen, das, železo za ponve.

Pfännelstück, das, (in der Schmeltz.), kos s ponve.

Pfannenbod, der, in den Salzwerken, nach *V.* trinoga.

Pfannenbrett, das, deska, zaslon pred ponvo.

Pfannendeckel, der, der Deckel auf einer Pfanne, ponvin, ponvični pokrov, pokrovec od ponve, pokrovka, ponvina rena; am Gluthenpfloße, nach *V.* prožnica, *russ.* ognivo.

Pfauneneisen, f. Pfanneisen.

Pfaunenflider, der, ponvičar, kotličar.

Pfaunengestell, das, trinog, trinožna podstavka.

Pfaunengrube, die, anat. (fovea acetabuli), jamica šiske ali čaške.

Pfaunenhausen, der, kljuka za ponve.

Pfaunenhaus, das, (eines Salzw.), ponvišče, ponviše f.

Pfaunenherr, f. Pfänner.

Pfaunenleucht, der, podkladek za ponev.

Pfaunenläufer, pl., manjši kosi soli iz starih pokaženih ponev.

Pfaunenschmied, der, ponvar, ponvičar, kotlar.

Pfaunenstein, der, in Salzw. ponevni kaminen, perstena usedlina.

Pfaunenstiel, der, ročka, deržalo ponvino, ponvični ročnik; Schwanzmeise, f. dieses.

Pfaunenziegel, der, Hohlziegel, zlebak, zlebnik, korec.

Pfänner, der, lastnik solin.

Pfaunfischen, der, Pfänzel, ponevnjak f, fanceel *, (böhm. svitek); auch cvrtje.

Pfaunfischenkraut, das, (Panacetum balsamita); vratoč (auch böhm.) širokolisti.

Pfaunwerf, das, posest solnice, solništvo.

Pfänzel, f. Pfaunfisch.

Pfarr-, in der Bsgg., die Pfarre betreffend, farni; zum Pfarrhof gehörig, farovski.

Pfarrader, der, farna, farovška njiva.

Pfarramt, das, Pfarre, fara; ein gutes Pfarramt bekommen, dobro farno dobiti; die Stelle eines Pfarrers, služba fajmoštova, njegove opravila; poln. plebania.

Pfarrauffseher, f. Superintendent.

Pfarrbeneficiant, f. Pfarrer.

Pfarrbeneficium, das, fajmoštovi dohodki, fara.

Pfarrbesetzungerecht, f. Patronat.

Pfarrbezirk, der, fara; zu welchem Pfarrbezirk gehören ihr? v ktero farno ste?

Pfarrdienst, der, fajmoštova služba, fara.

Pfarrdorf, das, vas s farno, fara, farna vas.

Pfarre, die, fara * (auch böhm. u. poln.), etwa auch dahovnjia, kroat. parokia * u. župa, welches letztere, nach dem altslavischen Recht einen politischen Bezirk bedeutend, im Slovenischen wegen der misslichen Zweideutigkeit (vergl. župa *, Suppe) nicht zu empfehlen ist, russ. prihod; Wohnung des Pfarrers, farovž *; zu welcher Pfarre gehört ihr? v ktero farno ste?

Pfarrei, f. Pfarre.

Pfarreinkünfte, pl., dohodki kake fare.

Pfarren, v. n., v (kako) farno biti; v. a., f. Einpfarren.

Pfarren, der, luk.

Pfarrer, der, fajmošter *, farnešter *. im Böhmischen auch pleban * (auch poln. kroat. plován, neben župnik); böhm. farař, serb. paroh; des Pfarrers, fajmoštrov; Pfarrer sein, fajmoštrovati.

Pfarrer-, in Bsgg. fajmošterski.

Pfarrer, der, fajmošter *, farnešter *. im Böhmischen auch pleban * (auch poln. kroat. plován, neben župnik); böhm. farař, serb. paroh; des Pfarrers, fajmoštrov; Pfarrer sein, fajmoštrovati.

Pfarrer-, in Bsgg. fajmošterski.

Pfarrer, der, fajmošter *, farnešter *. im Böhmischen auch pleban * (auch poln. kroat. plován, neben župnik); böhm. farař, serb. paroh; des Pfarrers, fajmoštrov; Pfarrer sein, fajmoštrovati.

Pfarrer-, in Bsgg. fajmošterski.

Pfarrstube, die, tlaka fajmoštru dolžna.

Pfarrfuhrer, die, rabotna vožnja za fajmoštra.

Pfarrgebäude, das, farovž *.

Pfarrgebühr, die, plaćilo za fajmoštra; fajmoštovi prihodki.

Pfarrgemeinde, die, fara, (farna občina).

Pfarrgenoss, der, eig. faran, meist, farman.

Pfarrgerechtigkeit, die, fajmoštrove pravice.

Pfarrgrundstück, Pfarrgut, das, farno zemljišče, zemljiše, posestvo.

Pfarrhandel, f. Simonie.

Pfarrhaus, das, farovž *, etwa auch dahovnjia, poln. plebania.

Pfarrherr, f. Pfarrer.

Pfarrhof, der, (wörtl. farni dvor); f. Pfarrhaus.

Pfarrholz, das, farovski gojzd, listnik.

Pfarrhufe, die, farna zemlja ali kmetija.

Pfarrjungfer, f. Pfarrmagd.

Pfarrkind, das, faran, farman; weibl. farmanka.

Pfarrkirche, die, fara, farna cerkev.

Pfarrleucht, der, fajmoštrov hlapec.

Pfarrland, f. Pfarrader, Pfarrhufe.

Pfarrleben, f. Patronat.

Pfarrleute, pl., farmani, farani.

Pfarrmagd, die, farovška, fajmoštrova dekla.

Pfarrpfünde, die, fara.

Pfarrpfündler, der, farni ubožec, ubogi.

Pfarrrecht, f. Patronat.

Pfarrsache, die, reč, ki se tiče fajmoštra in njegove službe.

Pfarrsiegel, das, farni pečat.

Pfarrstisch, der, fajmoštrov stol (v cerkvi), farovž.

Pfarrsprengel, f. Pfarrbezirk.

Pfarrstuhl, f. Pfarrstisch.

Pfarrtemporalien, pl., farni užitki.

Pfarrverleihung, die, podelitev, podeljevanje fare.

Pfarrvieh, das, farovška živina.

Pfarrwiese, die, farovski travnik, fajmoštrova senožet.

Pfarrwohnung, f. Pfarrhaus.

Pfarrzehnte, der, farna desetina, desetina za fajmoštra.

Pfarrzins, der, odrajtovilo ali plaćilo za fajmoštra.

Pfaff, das, der Zaun eines Grundstückes, welcher es von den Gemeinweiden und Wegen geschieden wird, meja, ograja, plot.

Pfau, der, (Pavo), pav * (auch böhm. u. poln., russ. pavlin, altsl. u. serb. paun); f. a. Ephen.

Pfaunen-, in der Bsgg. pavov, nach dem Poln. u. Böhm. pavji.

Pfaunenartig, adj., pavant.

Pfaunauge, das, pavovo oko, tudi nek metulj.

Pfaunenei, das, pavovo jajce.

Pfaunefeder, die, pavovo pero, pavje pero.

Pflanengleich, f. Pflanzenartig.
Pflanensamm, der, pavova roža.
Pflanenkraut, das, Wasserpfeffer, vodni kolenc, vodni poper.
Pflanenpracht, die, pavov lišp, pavova lepota.
Pfanenschwanz, Pfanenschweif, der, pavov rep; f. a. Pfantaube.
Pfanenspiegel, der, pavova oko; f. a. Pfantenkraut, Wasserdoft.
Pfanenstolz, adj., napihnjen, prevzetan kakor pav, kakor kozje meso.
Pfanenstolz, der, pavova prevzetija (zastran zunanje, minljive lepote).
Pfanfasan, der, pavasti bažant.
Pfanfliege, die, (Libellula), kačji pastir.
Pfanbahn, der, pav (on).
Pfanbeune, die, pavica, pavovka (ona).
Pfanhubu, das, pavček, pavov piščanec.
Pfanuelle, die, žabica, zálíka.
Pfanrad, das, pavovo kolo.
Pfanreiter, der, pavasti rangar.
Pfanchwanz, f. Pfanenschwanz.
Pfanseu, v. n., prevzetovati.
Pfantaube, die, pavasti golob, böhm. pavka.
Pfanwedel, der, pavovo muhalo.
Pfebe, die, (Cucurbita pepo), dinja, buča; f. a. Melonc.
Pfeffer, der, (Piper nigrum), poper, nach *M. perper* u. *peper* (böhm. u. poln.); spaznič Pfeffer, (capsicum annuum), türski poper, poprika; weißer Pfeffer, beli poper; ganzer Pfeffer, celi poper ali v zernih; mit Pfeffer würzen, f. Pfeffern; da liegt der Dase im Pfeffer, to je poglavitni vzrok; iz tega izvira vsa neizgoda; er blieb im Pfeffer sitzen, na nič je prišel; v stiske je zabredel; wäre er schon we der Pfeffer wächst, da bi ga černi muri popil; da bi ga ne bilo; er legt den Pfeffer darauf, hudo ga je zasolil (drago zacenil); ein Schlag aus dem Pfeffer, udar, po katerem skli, močno boli; deutscher Pfeffer, d. i. Beeren des Krenschbaumes.
Pfeffer, in Bsgn. poprov, dem Pfeffer ähnlich, poprasti.
Pfefferartig, adj., poprast, böhm. pe-provity.
Pfefferbaum, der, poprovo drevo; f. a. Ketherholz, (Daphne mez.); der wilde Pfefferbaum, nek ruj v vzhodnji Indii.
Pfefferbeere, die, poprovo zerno.
Pfefferblatt, das, poprov list; f. a. Pfannmünze.
Pfefferbrühe, die, poprova, popprana, ostupana * juha, ali župa.
Pfefferbüchse, die, popernica, štopnica (von štopa *, Pulver).
Pfefferfaß, das, popernica.
Pfefferfaß, Pfefferfresser, f. Pfeffervogel.
Pfeffergurke, die, kislá mala kumarica; omurka s popra.
Pfefferhast, f. Pfefferartig.
Pfefferholz, das, poprovina, les poprovi-ga drevesa, f. a. Krenschbaum, Pfaffenholz.
Pfefferkorn, das, poprovo zerno, zernce.

Pfefferkraut, f. Saturci; (Lepidium latifolium), čober.
Pfefferkuchen, der, popernjak, popernik, poprénka, mali kruhek, mali kruh, sterdénica.
Pfefferkuchengebilde, das, obrazek ali podobica iz maliga kruha.
Pfefferkuchensform, die, forma ali kalup za popernike.
Pfefferkuchensuppe, die, puncica iz maliga kruha.
Pfefferküchler, der, popernjaker.
Pfefferküchleret, die, popernjakarica, (ki mali kruh prodaja).
Pfefferkümmel, f. Kümmel.
Pfefferleder, f. Schmaroger.
Pfefferling, der, f. Pfefferchwamm.
Pfeffermühle, die, mlin za poper.
Pfeffermünze, die, (Mentha piperita), poprova méta.
Pfeffermünzöl, das, olje iz poprove mete.
Pfeffern, v. a., opoprati, poprati, ein wenig, popoprati; nach *M. perprati* u. *perprati*; ostupati *, postupati *, štopati *. ali potresti s popram; gepfeffert, poprán, s popram, ostupan; gepfefferte Worte, zbadljive besede; zasoliti jo komu; gepfefferte Waare, predrago blago; gepfeffertes Schlag, udaroc, po katerem hudo skli; tepežkati, seškati; zu viel gepfeffert, prepoprán; v. n., žgati, peči, skleti; die Ruthe pfeffert, šiba skli; das pfeffert auf die Junge, peče na jeziku.
Pfeffern, das, popranje.
Pfeffernuß, f. Pfefferkuchen, (mali kruhek v podobi oreha).
Pfefferöl, das, poprovo olje.
Pfefferpflanze, die, poper, poprovník.
Pfefferpint, f. Aron.
Pfefferreißel, Pfefferzösel, Pfefferzölein, poprovina.
Pfefferchwamm, der, (Agaricus piperatus), mlečnica, srovojedka, srovka, blagva; poln. kozak; Pfefferling, (Agaricus cantarellus), lesišica, nach *M.* blagva.
Pfeffersieb, das, sitce za poper.
Pfefferstände, Pfefferstrauch, der, poper, poprovo drevo ali germ.
Pfefferstein, der, poprovec †.
Pfefferstoff, der, poprovina.
Pfefferthymian, der, poprov dušek.
Pfeffervogel, der, (Rhamphastros piperinorus), poprojedeo, poprojed.
Pfeiffammer, die, Heddenammer, (Emberiza cirius), pisani sternad.
Pfeifdrossel, die, (Turdus iliacus), Zippdrossel, mala brinovka.
Pfeife, die, ein Tonwerkzeug, piščel-i, piščal (auch altst. u. lyato), pišal, piščala, pišala, in der Orgel, piščal, russ. dudka, serb. svirka, svirala; Girtenpfeife, piščelka, in St. auch žvegla; Pfeifchen, dim. piščelka, pišelka, piščalka, piščalcica; aus Weidenruthen, piščelka; nach eines andern Pfeife tanzen, plesati, šakati, kakor kdo drugi piska; die Pfeife einziehen, obmolkniti, od-

jenjati, ugnati se; Pfeifen schneiden, weil man im Rohre sitzt, poprijeti se dobre prilike; utergati rožo, dokler cvete; er schneidet seine Pfeife bei diesem Geschäfte, gleda, da tudi njega mervica doleti; doppelte Pfeife, bei *Vale*. vidalce, *pl.*; Tabakspfeife, lula (auf dem Karst gebr., auch *serb.* u. *poln.*), pipa, fajfa*, *böhm.* dymka, *russ.* trobka (trobka); eine Pfeife stopfen, anzünden, lulo naložiti, natlačiti, lulo zakuriti, zažgati; ein Pfeifchen rauchen, izpiti, piti lulo ali fajfo tabaka; bei den Webern, cevka; Räucher an den Gewächsen, f. d.; Röhrfnochen der Thiere, f. d.; die Dülse im Leuchter, luknja, tul, tuljava; die Zelle in der Wachsfarbe, piskree; Röhre überhaupt, cev.

Pfeifen, v. n. u. a., mit einer Pfeife, zapiskati, piskati, (*serb.* svirati), in St. nach *M.* auch zažveglati, žveglati; der Wind pfeift, veter cvili, tuli, žvižga; (*böhm.* fučí); die Kugel pfliff in der Luft, kugla* je žvižgala po zraku; die Vögel pfeifen, ptički žvergole, gostole, everče; aus dem letzten Loch pfeifen, umirati, pojemati, f. a. Loch; ich werde dir etwas pfeifen (*vulg.*), boš lizal; von Schlangen, sičati; mit dem Munde pfeifen, zažvižgati, žvižgati, xvizdati; in die Finger pfeifen, zaberlizgati, berlizgniti, berlizgati; dem Hunde pfeifen, psu zažvižgati, zaberlizgati; eine kurze Zeit, popiskati, požvižgati; Tage und Nächte hindurch pfeifen, prepiskati, prekvižgati, pregostoleti, preberlizgati cele dni in noči; zu etwas pfeifen, pripiskati, prižvižgovati; pfeifend wohin kommen, pripiskati, prižvižgati kam, piskaje, žvižgaje priti kam; sich satt pfeifen, napiskati se, nažvižgati se; herunterpfeifen, odpiskati, odžvižgati eno; durch Pfeifen aufhoben, dožvižgati koga; bei den Gärtnern, in Gestalt eines Rörchens pfeiften, nach *V.* nasaditi, nasajati, z nasadam cepiti.

Pfeifen, das, piskanje, pisk, žvižganje, žvižg, žvižgalica, gostolenje, nasajanje; beim Altemholen, hripanje; durch Pfeifen gewinnen, verlieren, pripiskati, zapiskati; recht ins Pfeifen kommen, razpiskati se.

Pfeifenbeschlag, der, okov lule.

Pfeifenbohrer, der, lulinik.

Pfeifenbrenner, der, lular, pipar, fajfar, (ki lule iz gline dela).

Pfeifenbrennerei, die, žganje lul.

Pfeifenbrett, das, piščalna, pišalna dilja, deska (pri orglah).

Pfeifend, *adj.*, žvižgajoč, piskajoč.

Pfeifendeckel, der, lulin pokrov, pokrovček, *böhm.* poklopek.

Pfeifenbreher, f. Rebenstecher.

Pfeifenerde, die, glina, ali il za lule.

Pfeifenfabrik, die, lularnica.

Pfeifenform, die, kalup za lule; piščalna podoba.

Pfeifenformer, der, izdelovavec lul.

Pfeifenfutter, das, tok za piščali, za lule.

Pfeifengläser, der, kdor glinjene lule lošči.

Pfeifenhandel, der, kupčija z lulami; lularstvo.

Pfeifenhändler, Pfeifenträger, der, lular, ki prodaja lule.

Pfeifenholz, das, les za lule; za piščali, pišali; (*Salix caprea*), sviba.

Pfeifenknochen, der, piščal, pišal.

Pfeifenkopf, der, lula, pipa, fajfa*.

Pfeifenloch, das, luknja na piščalki, piščalki.

Pfeifenmacher, der, lular, pipar, fajfar; kdor lule ali fajfo dela.

Pfeifenmergel, der, piščalasti, pišalasti lapor.

Pfeifenmundstück, das, cev, cevka, trobec, dulec.

Pfeifenrümer, der, bezalo za snaženje lul.

Pfeifenrohr, das, cev, cevka ali trobka lule, f. a. Wasserrohr.

Pfeifenrast, der, grampa tabakova, ki ostaja v luli.

Pfeifenschneider, der, lular, ki lule izrezeje.

Pfeifentod, der, piščalnica v orglah.

Pfeifentopfer, der, basalo, tlačilo.

Pfeifentüß, das, kos lule.

Pfeifente, die, (*Anas penelope*), žvižgavka, (*russ.* svišč).

Pfeifenthon, f. Pfeifenerde.

Pfeifenthonweiß, *adj.*, sivklatobel.

Pfeifenwerk, das, piščalje pri orglah.

Pfeifenzünder, der, prižigalec, zažigalec, zažigalo.

Pfeifer, der, der die Pfeife spielt, piskavec, piskac, žveglac, *serb.* svirac; einer der mit bloßem Munde pfeift, žvižgavec, žvižgac; berlizgavec.

Pfeiferei, die, piskarija, žvižgalica, žvižganje, berlizganje.

Pfeiferin, die, piskavka, žvižgavka; berlizgavka.

Pfeiferschaft, die, piskavstvo.

Pfeifhase, der, planinski zajec.

Pfeifholder, der, (*Oriolus galbula*), kobilar.

Pfeiflerche, f. Biplerche.

Pfeifflange, die, gad žvižgac.

Pfeil, der, nach *Gutm.* und allen slav. *M.* strela, nach *V.* und auch bei *Gutm.* pišica, pušica, pušica, sulica (a. Lang), *dim.* piščica, *böhm.* auch šip; wie ein Pfeil geschossen kommen, prileteti kakor pišica; einen Pfeil abschießen, spustiti, zagnati, zalučati pušico ali strelu; er hat seine Pfeile verschossen, onemogel je; izgovoril se je in ne ve več.

Pfeil=, i. d. Bsgn. piščni, strelni; dem Pfeile ähnlich, piščasti, strelasti.

Pfeilartig, *adj.*, puščicast, piščast, strelast.

Pfeilblättrig, *adj.*, strelolist.

Pfeilbogen, der, lok.

Pfeileisen, das, strelna ost (zelezna).

Pfeiler, der, eine edige aus Stein gehauene oder gemauerte Stütze, opora, podpornja, steber, (eig. Säule), stolp, (nach *M.* pod-

boj, eig. Thürpfoste); f. a. Schaft der (Säule);
mont. f. Bergfeste; böhm. u. poln. sloup;
ozki zid med oknama.

Pfeilerchen, das, stobrec, stebriček.

Pfeilern, v. a., opore ali stebre napraviti.

Pfeilerspiegel, der, zerkalo na zidu med
oknama.

Pfeilerstein, der, kamen za steber.

Pfeilerweite, die, medstolpje.

Pfeilfisch, Pfeilhecht, f. Hornfisch.

Pfeilförmig, adj., strelast, psicast; v
podobi strele ali pušice.

Pfeilfutter, das, tok za strele ali pušice.

Pfeilgerade, adv., prav na ravnost.

Pfeilgeschwind, adj., nagel, hiter kakor
strela, hitreji kakor ptica, od ptice.

Pfeilhöhle, die, puščina jamica.

Pfeilschwer, der, f. Röcher.

Pfeilkraut, das, (Sagittaria), strelna trava.

Pfeilmacher, der, pušičar, strelar.

Pfeilmaus, die, švigavec.

Pfeilnaht, die, in der Oöologie, temenov
stik, strelni stik ali šiv.

Pfeilnatter, die, strelolithri gad.

Pfeilregen, der, toča puše.

Pfeilschießen, das, streljanje z loka.

Pfeilschnell, adj., hiter kakor strela; ka-
kor bi strelil.

Pfeilschnelle, die, hitrost, naglost strelna.

Pfeilschuß, der, strel s pušico, z loka.

Pfeilschütze, der, pušičar, strelec s puši-
cami, strelar.

Pfeilschwanz, der, strelasti rep; f. a.
Epigante.

Pfeilspitze, die, ostri konec strele ali pu-
šice.

Pfeilstein, f. Belmenit.

Pfeiltragend, adj., strelonoson.

Pfeilträger, der, strelonos, strelonosec.

Pfeilwunde, die, rana s pušico ali strela.

Pfeilwurf, der, verzenje, zagón strele.

Pfeilwurz, die, gadji jekiz.

Pfeilwurz, die, kol, f. Herzwurzel.

Pfeis, f. Geschwulst.

Pfelle, f. Girze.

Pfennig, f. Fench.

Pfennig, der, eine geringe Scheidemünze,
vinar, venar* (aus Wien, böhm. vidensky
— dunajski); fenik*; eine kleine Münze,
belič, denarček; i. Heller; Schaupfennig,
nezlica, tutika; für Geld überhaupt, f. die-
ses; bei Heller u. Pfennig bezahlen, do zad-
njiga vinarja izplačati, vse do krajeerja.

Pfennigerz, das, neka železna rudā v
močirji.

Pfennigfuchser, der, skopun, stiskač,
stiskavec; f. Geizhals.

Pfennigfuchseri, f. Geiz.

Pfennigkrant, das, (Lysimachia nummu-
laria), pijavčina ali vinarsko zelje; (Thlaspi
arvense), poljska kobuljica.

Pfennigmeister, f. Einnehmer.

Pfennigschenke, die, cuzlja.

Pfennigzins, der, plačilo ali odrajtvalo v
dnarjih.

Pferch, der, Roth der Thiere, govno, blato,
gnoj; auch für Pferde, f. dieses.

Pferchader, der, njiva s tamararam gnojena.

Pferche, die, ein mit Hürden eingeschlossener
Raum, worin die Schafe auf den Brachfel-
dern über die Nacht getrieben werden. (zum
Behufe des Düngers), tamar u. tamor (V.),
pletena ograda, grajenik, oseč, serb. tor,
obor, poln. koszar; die Art die Schafe
übernachten zu lassen, tamarjenje.

Pferchen, v. n., den Pferd von sich lassen,
oöediti, öediti se; otrebiti, trebiti se; v.
a., düngen, nach V. tamariti, tamorvati,
gnojiti z ovcami v ograjah, ki se prestav-
lajo; Pferde machen, tamore staviti, oseke
delati in prestavljeni; zusammendrängen, v
tamar ali oseč vgnati, vganjati ovce; fig.
nažokati, stlačiti kaj; f. a. Einpferchen.

Pferchhütte, die, ovcarska kočica ali ko-
libica pri osekih ali tamarh.

Pferchlager, das, ovce, kar jih je v oseku
ali tamarji.

Pferchrecht, das, pravica, ovce na njivah,
v tamarjih ali ograjah puščati, pušati.

Pferchschlag, der, tamarjenje, tamarjenje.

Pferd, das, konj, Pferdchen, dim. konjč,
konjček; coll. konjica, konjstvo (böhm.);
ein wildes Pferd, divji konj; Pferde halten,
konje imeti; Pferde anschirren, obuzdati,
uzdati konje; Pferde wechseln, konje pre-
pceci, prepregati, (menjati); frische Pferde
nehmen, druge, t. j. čile ali spočite konje
vzeti, napreči; Pferde ausspannen, konje
razpregati; zu Pferde reisen, jezdariti; mit
unterlegten Pferden reisen, prepregati na
potu; zu Pferde kommen, prijездiti, (na
konji priti); sich zu Pferde setzen, konja
zajездiti, zasedati, na konja sestati, speti
se, zagnati se, (zasedati konja berziga, nar.
pes.); vom Pferde steigen, s konja stopiti,
spustiti se; ein zugerittenes Pferd, f. Zu-
reiten; Sattelpferd, konj pod sedlo; ein
eingefahrenes Pferd, vožnji konj, (ki je va-
jen voziti); das Pferd neben dem Sattelpferde,
nach Ravn. konj kre ruda; das erste Pferd links
bei einem Viergespann, konj na vojko; zu
Pferde dienen, konjik ob. konjnik biti, pri
konjnikh biti; er wurde mit hundert Pferden
gegen die Räuber ausgeschildt, poslali so ga
s sto konjiki nad razbojnik; sich vom
Pferde auf den Fiel setzen, iz mlake v lužo
priti; auf einem hohen Pferde sitzen, pre-
vzeten, napihnjen biti; nicht vom Pferde
kommen, ne priti raz konja, t. j. nepre-
nehama jezđiti; er wurde auf dem fah-
len Pferde betroffen, na laži ga stakne-
jo; dem Pferde Spornen geben, spodbo-
sti z ostrogam, podbistrati (nar. pes.);
die Pferde hinter den Wagen spannen, konja
pri repu berzdati; einem geschweiften Pferde
muß man nicht ins Maul sehen, podarjeni-
mu konju se ne gleda na zobe, f. Gaul;
hütche dich, mein Pferd schlägt dich, varuj
se me; das Pferd schlägt aus, konj rita,
beca; Pferd mit einer Bläse, lisec, lisast
konj; Rappe, vranec, muren; weißes Pferd

Schimmel, belee, sivee; Gifenschinmel, si-rasti konj; kroat. zelenko; Rußs. lesjuk; Schede, pikee; buntschediges Pferd, prekee; mautsfarbenes Roß, misko; braunes, pram. pramee, rijavec, rijan; Wallach, rezan konj. rezanee, kopljenee auch konj schledito; der Schute bleibt dem Pferde an den Hufen, sneg so konju kopiti. nabira; Rutterpferd, kobila, junges, kobilica, zebica; das männliche un- verschnittene, zebec, zrebec; ein junges männliches, zebò, zrebe, zebicek; ein schenes Pferd, plah, splasen konj; ein elendes Pferd, kljuse, kleka; ein schlechtes Pferd ist es, das an der Krippe steht und nicht ißt, slab konj, ki pred jaslami stoji, vender ne jé; das Pferd mit der Zunge führen, konja z mlas-kam (böhm.) voditi; ein Pferd lenken, konja kretati; vom Pferde stürzen, pasti raz konja. s konja; das Pferd ist wild geworden, konj se je spert, so je jel šketiti, štetiti, nach dem Böhm. se je sprotivil; Heupferdchen, kobilica; astron. konjicek.

Pferde-, in den Bshn. konjski.

Pferdeapfel, die, konjsko jabelko.

Pferdearbeit, die, delo s konji; fig. konj-sko delo.

Pferdearznei, die, lek ali zdravilo za konje.

Pferdearzneifunde, die, konjsko zdra-vilstvo, zdravništvo.

Pferdearzt, der, konjski zdravnik, t. j. ki konje ozdravlja.

Pferdeauge, das, konjsko oko.

Pferdebändiger, der, krotivee konj.

Pferdebauer, der, kmet konjorejee.

Pferdebauw, f. Stallbaum.

Pferdebeschlag, der, podkovavanje konj, konjska podkov.

Pferdebisse, die, močirna serpica.

Pferdeblume, die, poljski černivee.

Pferdebohne, f. Feldbohne.

Pferdebremse, die, breneelj, obud, f. Bremse.

Pferdebürste, die, nach Gutm. konjska ščet, šet.

Pferdecut, die, konjska zdravitev.

Pferdedecke, die, plahta, podsedlica M., cabraka*, konjska odeja (Gutm.), russ. popona.

Pferdedieb, der, konjski tat, (russ. ko-njekrad); einen Pferdediebstahl begehen, ko-nja ukrasti.

Pferdedille, die, konjski koper.

Pferdedünger, der, konjski gnoj, konjščenk.

Pferdeegel, der, konjska pijavka.

Pferdeesfel, der, f. Manesfel.

Pferdeeseige, die, konjska siga*; konjek.

Pferdeschnel, der, konjski kumin.

Pferdesleisch, das, konjsko meso, konji-na, nach M. auch konjščina, konjšina.

Pferdesliege, die, konjska muha.

Pferdesreund, der, kdor ima konje rad.

Pferdesrohne, die, dlaka s svežjo, konji.

Pferdesüllen, das, zebè, zrebè, dim. ze-bicek, weibl. zebica.

Pferdesuß, der, konjska noga.

Pferdesüßig, adj., konjskonog.

Pferdefutter, das, konjska klaja. pica, böhm. u. poln. obrok, (rig. Fütterungsfrist oder -portion).

Pferdegeruch, der, duft po konjini.

Pferdegeschirr, geräth, das, konjska o-prava, oprega, orna (V.), hami(?)

Pferdegist, das, strup za konje.

Pferdeglied, das, velika, oslovska sreca.

Pferdegras, das, f. Honiggras.

Pferdegurt, der, podprog, podproga, pod-pas, podpasnja, (M.)

Pferdehaar, das, die langen Schwanzhaare, zima; am Halse, griva; sonst dlaka konjska.

Pferdehaarverlauer, der, zimur.

Pferdehai, der, naj veči požerun.

Pferdehandel, der, konjarija, konjarstvo; den Pferdehandel treiben, konjariti, s konji kupčevati; Einen beim Pferdehandel betrügen, okonjariti koga; beim Pferdehandel gewin-nen, prikonjariti kaj; verlieren, zakonjariti.

Pferdehändler, der, konjar, konjski kup-čevavee.

Pferdehären, adj., zimnat.

Pferdehaut, die, konjina, (auch Pferde-leisch), konjska koža.

Pferdehirs, f. Brandhirs.

Pferdehirt, der, konjski pastir, (pastir) konjar.

Pferdehuf, der, konjsko kopito, konjski rog.

Pferdehufnatter, die, kača kopitnica f.

Pferdehüter, f. Pferdehirt.

Pferdejunge, der, konjski hlapce, ko-njarček.

Pferdestamm, der, konjsko česalo.

Pferdestampf, der, boj konj, na konji.

Pferdestanie, die, divji kostanj.

Pferdestauf, der, kup, kupnja konj.

Pferdesteuer, der, poznaavec konj, kdor dobro konje pozna, konjoznavee f.

Pferdesteue, f. Pferdehuf.

Pferdestemmer, f. Stacheläfer.

Pferdesteuer, der, konjski hlapce, konjar, im Altst. u. Serb. konjuh.

Pferdestopf, der, konjska glava.

Pferdestraft, die, konjska moč; zehn Pfer-destraft, toliko moči kakor deset konj.

Pferdestraube, die, konjska bolezen.

Pferdesträpel, f. Pferdeeseige.

Pferdeland, die, konjska us.

Pferdeleder, das, usnje iz konjske kože.

Pferdeleine, die, vajat, oglavnik, po-vodec.

Pferdelenker, der, konjovladnik f, voznik.

Pferdeliebhaber, f. Pferdefreund.

Pferdeln, v. n., po konjiici dišati.

Pferdemädl, der, konjski mesetar.

Pferdemähne, die, konjska griva.

Pferdemarkt, der, Zahnmart, konjski se-menj, smenj, sejm, jonst terg; der Platz, konjsko sejmische, sejmische, terzišce, terziše.

Pferdemäßig, adj., konjsk; nenavaden; adv., po konjsko; neumno kakor konj; er

arbeitet pferdemäßig, dela kakor konj, da se hoče pretergati.
Pferdemiethe, die, najem konja.
Pferdemilch, die, kobilje mleko.
Pferdemilz, die, konjska vranica; f. a. **Pferdegist**.
Pferdemist, der, Pferdeloth, konjski gnoj, konjsko blato ali govno, konjek, konj-šöek, konjšek, böhm. koninec.
Pferdemühle, die, mlin, ki ga konj goni ali obrača.
Pferdemünze, die, (Mentha sylvestris), konjska meta.
Pferdenarr, der, norec na konje.
Pferdenase, die, smerček.
Pferdenuß, die, naj debelši laški oreh, böhm. chrapač.
Pferdepolei, der, konjska meta, polaj.
Pferderennen, das, f. **Wettrennen**.
Pferderuthe, die, konjska žila, scalo.
Pferdesaat, die, Pferdesame, der, (Phellandrium aquaticum), konjska kumara, morak.
Pferdesattel, der, konjsko sedlo; (sella equina, in der Anatomie), konj (V.), etwa auch sedlo.
Pferdeschau, die, ogled, razgled konj.
Pferdeschinder, der, konjedereo; kdor konje terpinči.
Pferdeschopf, der, konjski čop.
Pferdeschrape, die, konjsko česalo.
Pferdeschwamm, der, konjska goba.
Pferdeschwanz, Pferdeschweif, der, konjski rep; (Equisetum fluviatile), vodna preslica.
Pferdeschwefel, der, konjsko (naj debelši) žeplo.
Pferdeschweif, f. **Pferdeschwanz**.
Pferdeschwemme, die, konjska kopva, brod za konje.
Pferdestall, der, konjski hlev, konjišnica, konjska štala, nach *Gutsm.* konjarnica, (mehr für den Stall eines Pferdehändlers), serb. konjušnica.
Pferdesteher, f. **Horniß**.
Pferdestriegel, f. **Striegel**, poln. zgrzebło.
Pferdetag, der, dan vojnje tlake.
Pferdetreiber, der, konjar.
Pferdeverleiher, der, kdor konje v najem daje.
Pferdewechsel, der, preprega, menja konj.
Pferdewesen, das, konjstvo.
Pferdewiese, die, konjski travnik.
Pferdewurm, der, konjski červ.
Pferdewurmkrant, f. **Wiesenknopf**.
Pferdewurz, die, (Carlina acaulis), konjska potica.
Pferdezahn, der, konjski zob.
Pferdezäum, f. **Zaum**.
Pferdezeng, das, f. **Pferdegeschirr**.
Pferdezucht, die, konjska reja, reja, ravnanje konj, konjoreja †; sich damit befassen, konje imeti, rediti; konjarija (auch Pferdehandel).
Pferdisch, f. **Pferdemäßig**.

Pferdemaun, f. **Centaur**.
Pferdner, f. **Pferdebauer**.
Pferſig, f. **Pferſch**.
Pferſpennig, der, f. **Knider**, **Geizhals**.
Pfieß, f. **Geschwulst**.
Pfißf, der, der Ton des Pfeifens mit dem Munde, žvižg, zvizd, zažvižg; mit der Pfeife, pišk; einen Pfiß thun, zažvižgati, zaberližgati; nichts auf den Pfiß geben, ne zmeniti se za žvižganje, za znamenje; der Hund versteht den Pfiß, pes pozna znamenje z žvižgam dano; fig. Liß, Ränſe, ovinki, zvi-jača, zvižčnost, zvižcina; den Pfiß verſtehen, zvit biti; f. **Liß**; das ſind Pfiße, nach V. to so presneti vinki; (vulg.) ein Maß in Wien, frakel *.
Pfißerkrant, das, (Gentiana centaureum), **Laufentguldentraut**, **taſzentroža**.
Pfißerling, der, gelber, leſiſica, f. **Pfeſerſchwamm**, ſeinen Pfißerling werth ſein, ne cempere ne biti vredno, ne ſtati za nič; ni piškaviga oreha vredno.
Pfißig, adj. f. **Lißig**, prekanjen, preſnet, premeten, prepekan, prebriſan, zvit, zvižcen, zvižak, ſegav (mehr ſpaßhaft); poln. obrotny (obraten); ein pfißiger Streich, zvita. (zvito narediti); ein pfißiger Menſch, f. **Pfißiſus**.
Pfißigſeit, die, zvitost, zvižčnost, prekanjenost, preſnetost, premetenost; (iſt jedoch nach dem Geiſte der ſlov. Sprache beſſer durch ein Beiwort auszudrücken).
Pfißiſus, der, (vulg.), zvižcenik, zvita buča, prekanjenec, f. a. **Schlautopf**, (poln. przebiegłec).
Pfinſt, in den Pfinſgn. binkoštni. binkoštni.
Pfinſtabend, der, na večer pred binkoštni; nach *Gutsm.* binkoštna bilja, kerstnica.
Pfinſtbirn, die, binkoštnica.
Pfinſtblume, die, f. **Pfinſtroſe**.
Pfinſtdienſtag, der, binkoštni torek (vto-rek).
Pfinſten, pl. (πεντηκοστή, altſ. pot' deſetnica), binkošti, pl. f. duhovi, (serb. neben trojice pl.), trojaki (prev. kroat.) oder trijaki, (o sv. trojaci, im Allgem. die Pfinſtwoche); böhm. svatodušní svatky (svetodušní prazniki); poln. zielone świątki; russ. Trojcy den, Duhov den; zu Pfinſten, o binkošti; nach Pfinſten, po binkošti.
Pfinſtſeiertag, der, **Pfinſtfeſt**, das, binkoštni praznik.
Pfinſtſreude, die, binkoštna veſelica.
Pfinſtlich, adj. binkošten.
Pfinſtmonat, f. **Mai**.
Pfinſtmontag, der, binkoštni pondeljek.
Pfinſtnacht, die, noč pred binkoštno nedeljo.
Pfinſtoch, der, gepuſt wie ein Pfinſtoch, prevec naſopirjen in naliſpan.
Pfinſtſtrome, f. **Genſter**.
Pfinſtpredigt, die, binkoštna pridiga.
Pfinſtroſe, die, potonika, f. **Päonie**.
Pfinſtſonntag, der, binkoštna nedelja.
Pfinſtag, der, binkošti.

Pflingstviole, f. Muttervechelchen.
Pflingstvogel, f. Goldamsel.
Pflingstwoche, die, binkoštni teden.
Pflingstzeit, die, binkošti, *pl.*, binkoštni čas, trojaki.
Pfinne, f. Finne.
Pfipp, f. Pipp; pika, bei *Gutm.* pivka, böhm. ticec, russ. tipun; einem Hühne den Pfipp reißen, kokoši piko dreti.
Pfirre, die, f. Kreisel.
Pfirren, v. n., sich im Kreise herumdrehen, verteti se, sukati se, (v kolo iti pa nič ne opraviť).
Pfirsch, **Pfirsche**, die, Frucht des Pfirsichbaumes, breskov, breskva; deren Fleisch vom Kerne geht, kalanka, kalanica, platanica; eine nicht vom Kerne gehende, Härtling, kostnica, koščenka, kosenka, koščenica, kosenica, duraneja *, (Duranzel).
Pfirsch, in den Fßgn. breskov, (für breskov), breskvin.
Pfirschbaum, der, (*Amygdalus persica*), breskev, breskva, n. *Gutm.* breskovo drevo.
Pfirschblatt, das, breskov list, breskvinno pero.
Pfirschblüthe, die, breskvin cvet, breskovno cvetje.
Pfirschblüthen, *adj.*, breskovocveten, barve breskoviga cvetja.
Pfirschblüthroth, *adj.*, rudeč kakor breskov cvet.
Pfirschbranntwein, der, breskovo žganje, breskovec, nach *M.* breskovnica.
Pfirschkern, der, breskvina kost, koščica, košica, breskovo jedro.
Pfirschkraut, f. Füllkraut, Wasserpfeffer.
Pfirschlaub, das, breskovo listje.
Pfirschstein, der, breskvina kost.
Pfirschweide, die, beka, mandeljnova verba, f. a. Buschweide.
Pfister, der, samostanski pek.
Pfisterschabe, die, kuhinjski ščurek, šurek.
Pfiß, der, skok.
Pflanzenbar, *adj.*, kar se more saditi, kar je za sadilo.
Pflanzen, das, rastlinica.
Pflanz, die, überhaupt Gewächs, rastlina, zel-i, zelišče, zeliše, *coll.* rastlinje, rastlinstvo, rastje, rastenje, bilje, (nach *V.* rastika); ein junges Gewächs zum Setzen, Setzling, sadika, presad, presaženka, saženica, presadika; der Ort, wo zum Uebersetzen bestimmte Pflanzen wachsen, presadenik; eine Frucht-pflanze, (z. B. Getreide, Kuchengewächs u. dgl.) im Allgem. sadeč; grüne Pflanzen, zelenje; der Baum ist eine Pflanze, drevo je rastlina; Kraut, f. dieses; aus dem Samen wächst die Pflanze hervor, nach *Pot.* iz semena zraste cep; eine von der Natur selbst hervorgebrachte Pflanze, samorasla zel, samosevka, nach *Gutm.* samorasnica; sich mit Pflanzen abgeben, rastlinariti, zelišča nabirati; einjährige, perennirende Pflanze, enoletnica, večletnica; Zellenpflanze, covenjača, zellenlose, brezcevnica; blätterige, blattlose, listnata, brezlistna i. t. d.

Pflanzen, sich, v. r., lišpati se, kakor mladina rada dela.
Pflanzen, v. a., usaditi, saditi, (einpflanzen, vsaditi); anpflanzen, zasaditi, nasaditi, nasajati drovesca, osaditi vert; versetzen, übersetzen, presaditi, presajati; *Sa-* lat pflanzen, salato saditi, verpflanzen, zasaditi, zasajati; zu etwas Gepflanzten pflanzen, prisaditi, prisajati; aufpflanzen, z. B. eine Fahne auf den Thurm pflanzen, posaditi, postaviti, djati, razviti bandero; Kanonen auf die Wälle pflanzen, nastaviti, nastavljati, (nach dem *Böhm.* zategniti); eine Familie, sich an einen Ort pflanzen, naseeliti, useliti koga, se; f. Verpflanzen; sich wohin pflanzen, posaditi se kam, prikidati se kam in običati, (in ne hoteti oditi); sich selbst pflanzen, zasejati se, zarediti se samo od sebe kakor samorastlica; das Oht hat Gott gepflanzt, Bog je uho stvaril, naredil; daß pflanzen in Eines Herz, vcepiti, vsaditi v serce.
Pflanzen, in Fßgn. rastlinski.
Pflanzenabdruck, der, rastlinski odtisk, (*böhm.* u. *poln.*)
Pflanzenanatomie, die, razdeva rastlin(aka).
Pflanzenartig, *adj.*, rastlinast, bilinast.
Pflanzenasche, die, rastlinski pepel.
Pflanzenbeet, das, greda, gred, gredica za sadike, nach *V.* auch obersäe.
Pflanzenbeschreibend, *adj.*, rastlinopisen.
Pflanzenbeschreiber, der, rastlinopisec f.
Pflanzenbeschreibung, die, rastlinopisje f., popisovanje rastlinstva.
Pflanzenbildung, die, rastlinska tvorina.
Pflanzenbuch, das, rastlinarske bukve, f. Botanik.
Pflanzenerde, die, perst-i.
Pflanzenessend, *adj.*, rastlinojed; das Thier, rastlinojedka.
Pflanzenesser, der, rastlinojed(ec), weibl. rastlinojedka.
Pflanzenfarbe, die, rastlinska barva.
Pflanzenfaser, die, rastlinsko vlakno.
Pflanzenfloh, der, zelna bolha; *poln.* u. *böhm.* skotogon.
Pflanzenforscher, der, rastlinoznanec, rastlinar.
Pflanzengarten, der, rastlinski vert, f. Botanischer Garten.
Pflanzengewächse, **Pflanzenhiere**, *pl.* (Phytozoa), rastlinske živali, biljoživi.
Pflanzenkeim, der, f. Keim.
Pflanzenkenner, **Pflanzenkundige**, der, rastlinoznanec, (rastlinoznavec), f. Botaniker.
Pflanzenkenntniß, die, rastlinoznanstvo.
Pflanzenkoralle, die, rastlinska koravda.
Pflanzenkörper, der, rastlinsko telo.
Pflanzenkost, die, rastlinska hrana.
Pflanzenkunde, die, rastlinoznanstvo, (*poln.* rastlinoznavstvo).
Pflanzenlängensatz, das, f. Pottasche.

Pflanzenland, die, zelna už, rastlinska už, nach dem Böhm. mešica.

Pflanzenleben, das, rastlinsko živetje, življenje rastlin; ein Pflanzenleben führen, životariti †; russ. prozjibat.

Pflanzenlehre, die, f. Botanik.

Pflanzenleber, f. Botaniker.

Pflanzenlese, die, zbiranje, nabiranje rastlin ali zelišč, zelišč.

Pflanzenmäher, Pflanzenfäger, der, žival rastlinojedka.

Pflanzenmilch, die rastlinsko mleko, mleček.

Pflanzenöl, das, rastlinsko olje.

Pflanzenreich, adj., travnat, bilnat, böhm. rastlinaty.

Pflanzenreich, das, rastlinstvo, bilje, rastje; wörtl. kraljestvo rastlin.

Pflanzensaft, der, rastlinski sok, (izleček).

Pflanzen Salz, das, rastlinska sol.

Pflanzenammlung, die, zbirka rastlin.

Pflanzenauer, adj., rastlinokisel †.

Pflanzenfänger, f. Schwärzspflanze.

Pflanzenfüure, die, rastlinska kislina.

Pflanzenfchleim, der, smola.

Pflanzenstein, Phytolith, der, biljokam † (böhm.), okamnela rastlina, f. a. Pflanzenabdruck.

Pflanzenstod, f. Pflanze.

Pflanzenstoff, der, pervina kaeiga zelišča.

Pflanzenstheil, f. Pflanzenstoff.

Pflanzenstier, das, biljoživec †.

Pflanzentragend, adj., rastlinonos †.

Pflanzenversteinern, die, skamenenje rastlin, skamenela rastlina.

Pflanzenwahreragerci, die, vedeževanje iz zelišč.

Pflanzenweisen, das, rastlinstvo.

Pflanzenwissenschaft, f. Botanik.

Pflanzer, der, eine Person, die pflanzt, sadivec, sadnik, zasajavec, nasajavec; Colonist, naselnik, vlastnik naselbino; ein Werkzeug, Pflanzholz, kol, klinec.

Pflanzer, in Biqu, sadivski, naselitni.

Pflanzerin, die, sadivka, zasajavka, naselnica.

Pflanzgarten, der, sadišče, sadiše, presadnik, razzadnik (russ. u. serb.), semenišče, semenise, (nach V. sadiče, sadičnik).

Pflanzholz, das, kol, klinec, ki se pri sajenji rabi.

Pflanzling, der, sadnje drevesce, divjak iz semena; fig., vzrejenček.

Pflanzort, der, sadišče, sadiše, presadnik; f. a. Colonie.

Pflanzreis, f. Pflanzling.

Pflanzschule, die, f. Pflanzgarten, Baumschule; Seminar.

Pflanzschüler, f. Seminarist.

Pflanzstaat, der, naselbina, podružna deržava.

Pflanzstadt, die, selo, selišče, seliše, naseltev, naselba, naselbina, böhm. u. poln. osada.

Pflanzstod, der, f. Pflanze.

Pflanzung, die, das Pflanzen, sajenje, zasajanje, saditev; Colonie, naselbina, naseltev, nach V. selo.

Pflanzvoll, das, naselbiki, naseljenci.

Pflanzwetter, das, vreme za sajenje ugodno.

Pflaster, das, Heilmittel, vom griech. emplastum, plašter, gewöhnl. plašter*, altl. plastir, dalm. obliž, u. Jambr. u. Gutm. oblag, pomaz. (russ. maz-i, neben plastyr), böhm. přilep (neu); ein Pflaster anlegen, djati, položiti obliž na rano; ein Pflaster streichen, razmazati, raztegniti na cunjico obliž; mit Steinen belegter Boden, tlak (u. Gutm. zunächst Strich), kamnite tla, nach V. tlavnek (V) u. mostanje (russ. mostit, und poln. bruk, — Brücke); böhm. dlažba, serb. tarac* (auch bei Gutm.); fig. das Pflaster treten, postopati, brez dela klatiti se (po ulicah); das Pflaster legen, f. Pflastern; es ist in dieser Stadt ein theures, (heißes, hartes) Pflaster, v tem mestu je drago živeti, je velika dragina, vgl. das f. Svr. in Bezug auf Wien: kdor hoče iti na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj; das war ein Pflaster für meinen Wagen, s tem sim si zelodec pokrepal, postavil; f. a. Mörtel, Estrich; Blasenpflaster, mehurnik; Wundpflaster, colec, celnik; Zugpflaster, vlečnik.

Pflasterbeitrag, der, sklad, pripomoček za tlak.

Pflasterblei, das, svinčeno apno.

Pflasterboden, f. Pflaster.

Pflasterstein, das, plašterček, poln. muszka.

Pflasterer, der, der den Boden belegt, tlakar, kdor tlak dela, serb. taracar.

Pflastergeld, das, tlakovina.

Pflasterhammer, der, tlakarski bet.

Pflasterhane, die, tlakarska motika, matika.

Pflasterläser, der, spanjska muha.

Pflasterlocher, der, mazač.

Pflasterlohn, das, f. Pflastergeld.

Pflastermanth, die, tlakovina.

Pflastermeister, der, tlakarski mojster, vodnik, zapovednik.

Pflastern, v. a., ein Pflaster legen, djati, devati plašter; mit Steinen belegen, nach V. pomostati, mostati, (im Russ. u. Alt. mostiti), tlak delati, nach Gutm. u. serb. potaracati, taracati, altböh. dlažiti; poln. brukować (von bruk, Brücke, also mostiti); gepflastert Hof, pomostan dvor (V.), richtiger, pomosten dvor.

Pflasterplatte, die, oven, bet.

Pflasterriiden, der, herbet tlaka.

Pflasterseker, der, f. Pflasterer.

Pflasterstängel, der, f. Pflasterstängel.

Pflasterstapel, der, zlicica za plaštre.

Pflasterstein, der, plošča, ploša, kamen za tlak ali tla.

Pflasterstößel, der, tolkač, bet, oven, kessel tlakarski.

Pflasterstrasse, die, cesta s tlakam, taracana.

Pflasterstreicher, der, f. Pflasterlocher.

Pflastertreter, der, postopac, klatež, čuva

auch pouličnjak, uličar, umanjah (*M.*), ki pohajkuje po ulicah, (bei *Gutsm.* mancegou?), *poln.* auch junak uliczný.

Pflasterreiterin, die, postopavka, ki se klati po ulicah.

Pflasterung, die, taracanje, delanje tlaka.

Pflasterweg, der, pot s tlakam, taracana, pomostana.

Pflasterwerk, das, f. Pflaster (in beiden Bedeutungen).

Pflasterzeug, der, tlakarsko orodje.

Pflaum, f. Pflaumsfeder.

Pflaume, die, (*Prunus*), die Frucht des Pflaumenbaumes, im Allg. nach allen slav. *M.* sliva, in *St.* nach *M.* konjsica; in engerer Bedeutung die größten runden, auch gelben Früchte dieser Art, sliva; hingegen die kleinern länglichen, blauen oder röthlichen, (*Sebastica*), čespa, česplja; f. a. Eierpflaume; eine kleinere ganz runde Art Pflaumen, cibara; Pflaumen kafen, wilden, slive peči, susiti (na zraku); Pflaumen ohne Stein, cibare brez kosti.

Pflaumen-, in der Zigg. slivov, čespop, čespljev.

Pflaumenartig, adj., slivast, čespljast.

Pflaumenbaum, der, (*Prunus domestica*), sliva (drevo), česplja (Zwetschenbaum), *coll.* slivje, čespljevo.

Pflaumenblatt, das, čespljevo, slivovo pero.

Pflaumenblätterig, adj., slivolist(en).

Pflaumenblüthe, die, slivov, čespljev cvet, *coll.* cvetje; zur Zeit der Pflaumenblüthe, ob čespljevem cvetu, ko so česplje cvetle.

Pflaumenfalter, der, slivov motulj.

Pflaumenfarbe, die, slivova barva.

Pflaumengarten, der, slivnik, slivnjak, čespljevec, slivov vert.

Pflaumenhandel, der, kupčija s slivami, s čespljami.

Pflaumenhändler, der, slivar, čespar; es sein, slivariti, čespljariti.

Pflaumenholz, das, čespljevina, slivovina, čespljev, slivov les.

Pflaumenlern, der, der Stein selbst, (obwohl selten), čespljeva, slivova pečka, kost, koščica, kosica; der im Steine eingeschlossene Samenlern, slivovo, čespljevo jederce.

Pflaumenlernöl, das, olje iz slivovih ali čespljevih jederc.

Pflaumenmargenröschen, f. Ohrlöffleintraut.

Pflaumenmuß, das, čespljevec, čespljeva ali slivova čezana.

Pflaumenöl, das, slivovo, čespljevo olje.

Pflaumenstamm, der, slivovo, čespljevo deblo.

Pflaumenstein, der, čespljeva ali slivova pečka, kost.

Pflaumensuppe, die, čespljeva juha ali polivka (*böhm.* u. *poln.*).

Pflaumentorte, die, čespljeva, slivova torta.

Pflaumenweich, adj., mehek kakor sliva zrela.

Pflaumenfeder, die, f. Pflaumsfeder.

Pflaumsuchen, der, slivovnik (*böhm.*), čespljeva potica, povalnica (*3. St.*).

Pflaumschwachs, der, čespljevo rozičje.

Pflauntunke, die, čespljeva omaka.

Pflegant, das, oskerbnija.

Pflegebefohlen, f. Pflegebefohlen.

Pflege, die, Ausicht und Vorforge, skerb, oskerbovanje, gledanje na koga, oskerbhenje; der Pflege des Vormundes anvertraut, izročten varhovi skerbi; Rechtspflege, nach dem *Russ.* pravosodje; Pflege der Künste, skerb, prizadeva za umetnijo, *serb.* nega, negovanje; Erziehung und Versorgung; reja, goj, gojenje, *german.* vzderževanje; ein Kind in der Pflege haben, otroka v reji imeti, in vzrejati ga; die zur Bequemlichkeit nöthige Handreichung, z. B. bei Kranken, strežba, postrežba; er hat keine Pflege, nimaa postrežbe, nihče mu ne postreže, ne pogleda nanj; du bist in guter Pflege, da du sie gut aussehest, v dobri reji si, da si tako zdrav, tako ličen viditi; Verwaltung einer Sache, f. dieses; die Pflege der Thiere, verdevanje (v red devanje) žirvine; Bezirk, okoliß ali okraj komu izročten; geistliche Pflege, duhovno oskerbovanje, ravnanje; f. a. Pflegamt; eine Pflege angebeihen lassen, f. Pflegen.

Pflegebedürftig, adj., postrežbe potreben.

Pflegebedürftigkeit, f. Hüßlosigkeit.

Pflegebefohlen, adj., kdor je pod varstvom ali skerbstvom.

Pflegebefohlen, der, oskerbovavec, varovanec; die, oskerbovanka, varovanka; t. j. kdor ima varha ali skerbnika; f. a. Pflegefind.

Pflegebestellung, f. Vormundschaft.

Pflegeeltern, pl., rejniki, redniki, krušniki, drugi starši.

Pflegegericht, das, varstvena sodnija, skerbstvena sodnija.

Pflegei, f. Pflegamt.

Pflegekind, das, männl. rejnec, rejenček, weibl. rejenka, (nach V. rejic, rejka).

Pflegekosten, pl. stroški za reja.

Pflegelos, adj., brez postrežbe, obrambe.

Pflegempfohlen, f. Pflegebefohlen.

Pflegemutter, die, rednica, rejnica, krušnica (nach dem *Poln.* kruhodavka), druga mati.

Pflegen, v. n., gewohnt sein (sowohl von lebenden als leblosen und unpersönlichen Dingen): der Begriff des Pflegens in diesem Sinne liegt in der frequentativen Form der slov.

Zeitwörter und wird daher nicht überfetzt, was oft auch bei imperfecten Zeitwörtern überhaupt, (besonders in negat. Sätzen) der Fall ist, sonst aber: navado imeti, šego imeti, navajen biti, vajen biti, navada njegova je, navada mu je, rad —, u. negativ redko kdaj —, nikoli —; die Römer pflegten die Todten zu verbrennen, wir pflegen sie zu begraben, Rimljani so merlice sožigali, mi jih pokopavamo; um welche Stunde pflegst du in die Kirche zu gehen? okorej

hodiš v cerkev?; welche Mühle pflegt ihr zu benützen? kam nosite v mlin?; er pflegt zu geben, daje; in einigen Gegenden pflegt man die Acker nicht zu säen, in nekterih krajih ne plevajo njiv; wann pflegt ihr das Heu zu mähen? kdaj kosite travo pri vas? darauf pflegte er zu antworten, na to je odgovarjal, na to je rad odgovoril; er pflegt zu jagen, ima navado reči; das pflegt er sonst nicht zu thun, ni mu navada, ni sicer vaju tega storiti; sicer tako ne dela; er pflegt nach Tische zu schlafen, po jedi rad spi; ima navado po jedi spati; so pflegt es zu geschehen, tako se rado godi; (böhm. tak se přiházív); wir es zu gehen pflegt, kakor se rado zgodi; thue, wie du pflegst, stori kakor si vaju. kakor imaš navado; stori po svoji navadi; er pflegt im Sommer um 4 Uhr aufzustehen, poleti ob štirih vstaja; rechte so, wie Freunde zu thun pflegen, nahm er Abschied von mir, prav po prijateljsko se je z menoj poslovil; wie Sanfter zu thun pflegen, kakor pred pijanec; v. a. einen Kranken pflegen, postreči, streči bolniku; skerbeti, skerb imeti za-nj; okovariť, verdevati (v red devati) ga; (böhm. u. poln. dogledovati); verwalten, oskerbovati, opravljati, ravnati, nach andern slav. R. upravljati; des Amtes pflegen, službo opravljati; des Altars pflegen, (1. Kor. 9, 13), altarju služiti; der Hütte pflegen, skotvorju služiti; gleichwie eine Amme ihre Kinder pflegt, kakor mati, ki skerbi za svoje otroke; den Gottesdienst pflegen, (Luk. 1, 8.), duhovsko službo opravljati; des Rechts pflegen, pravico delati, soditi, deliti; der Wohlthat pflegen, nasladnost, meseno (poltno) veselje uživati; Pflanzen pflegen, rediti, gajiti; f. Warten; ein Kind pflegen, otroka rediti, krasiti, gojiti, durch eine Zeit hindurch, prerediti, prekrusiti ga, im Serb. negovati koga; häufig wird im Slav. pflegen sammt dem davon abhängigen Gegenstand durch ein einziges dem letzten entsprechendes Zeitwort ausgedrückt: die Unternehmung pflegen, preiskovati; der Ruhe pflegen, počivati, odpočiti se; Rath pflegen mit Jemand pflegen, posvetovati se s kom; nach lange gepflogenen Rath, po dolgem posvetovanji; Unterhandlungen pflegen, pogajati se, nach V. ravnati za kaj; Freundschaft mit Jemanden pflegen, drugovati (mehr kroat.) s kom, prijatel biti; s kom prijatelstvo terditi; Umgang pflegen, pečati se, meniti se s kom; Verhandlungen pflegen, obravnavati; der Güte pflegen, si kaj dobriga privošiti, z lepo poravnati, pogoditi se; der Gelegenheit pflegen, prilike poprijeti se; seinen Leib pflegen, za telo skerbeti, ugajati telesu, ne pozabiti samiga sebe; seiner Gesundheit pflegen, varovati se, paziti na svoje zdravje; sich pflegen, v. r., tako gledati, da se komu dobro godi, dobro jesti in piti, ugodno živeti, privoščiti, privošiti si kaj dobriga.

Pfleger, der, Verpfleger, višji, oblastnik,

urednik, upravnik, oskerbnik, vadj * (M.); Statthalter, deželni poglavar; Curator, skerb-nik; Pfleger der Kranken, strežnik, preskerbovavec; der Künste, podpornik, ki se poganja za povzdigo umetni; Pflegerater, f. dieses; Landrichter, sodnik na kmetih.

Pflegerei, f. Pflege (als Begriff).

Pflegerin, die, oskerbnica, preskerbovavka, pomočnica, rednica.

Pflege-schreiber, der, pisar pri sodnii na kmetih.

Pflegesinn, der, postrežnost, postrežljivost.

Pflege-sohn, der, rejenec, rejenček, rejce, serb. hranjenik.

Pflegetochter, die, rejenka, rejenčica, rejka.

Pflegevater, der, rednik, reznik, redivec, krušni oče, drugi oče, (poln. auch ehle-bodawca = kruhodavec), serb. hranitelj.

Pflegevogt, der, oskerbnik, komur je kaj izročeno.

Pfleghaft, (veralt.) für Leibeigen.

Pfleglich, adv., kakor gre. kar je prav, kakor mora pri dobrem gospodarstvu biti, pametno.

Pflegling, der, f. Pflegekind; Mündel.

Pflegschaft, die, f. Pflege; Eigenschaft eines Pflegers, prevzeta skerb, opravstvo, oskerbnina; anvertraute Gegend, f. Pflege, Curatel, skerstvo ali varstvo.

Pflegschaftlich, adj., varstven, ali skerstven.

Pflegschaftsangelegenheit, die, varstvena reč, skerstvena zadeva.

Pflegung, die, rejenje, gojenje, postrežba, skerb.

Pflegvater, f. Pflegevater.

Pflicht, die, sittliche Nothwendigkeit, dolžnost, russ. dolg, (böhm. u. poln. povin-nost); seine Pflicht thun, svojo dolžnost izpolniti, storiti; nach seiner Pflicht handeln, po svoji dolžnosti delati; seine Pflicht verabsäumen, svoje dolžnosti zanemar-jati, v nemar puščati, pušati; bürgerliche Pflichten, derzavljanske dolžnosti; ich bin durch heilige Pflichten gebunden, svete dolž-nosti me vežejo; sich zur Pflicht machen, dolžnost naložiti si, imeti za dolžnost, f. a. Verpflichten; aus Pflicht, po dolžnosti; das Versprechen begründet eine Pflicht, ob-ljuba dolg dela; Obliegenheit, zaveza, dolg, dolžna oprava, pravna dolžnost; die letzte Pflicht dem Verstorbenen erweisen, iti za pogrebem, (poslednjo dolžnost ali čast ska-zati rajniku); Lehenpflicht, sedvna dolž-nost, t. j. zvestoba; ehliche Pflicht, za-konska dolžnost, telesna združba; Sid u. Pflicht, prisega; in Pflicht nehmen, a pri-sego zavezati koga, zapriseči ga; die Pflicht leisten, priseči, prisego opraviti; in Pflicht stehen, s prisego zavezan biti; pri-segel je; ich halte es für meine Pflicht, za svojo dolžnost imam, v dolžnost si ste-jem; als Abgabe, davščina, davšina, dača; der Pfarrer sammelt seine Pflicht, sajmošter biro jemlje, pobira; in dieser Pflicht, todi,

v tej strani, po teh krajih; auf Flußschiffen, neka izbica.

Pflicht, in Sßg., — dolžnosti, — po dolžnosti.

Pflichtanker, der, največi (zasilni) maček.

Pflichtankerhan, das, verv največiga sidra.

Pflichtaufgabe, die, naložena dolžnost.

Pflichtbruch, adj., dolžin.

Pflichtbeßissen, adj., goreč, vnet za dolžnost.

Pflichtbeitrag, f. Contingent.

Pflichtbruch, der, prelom prisego, zaveze.

Pflichtbrüchig, adj., zoper dolžnost, zoper prisego; kdor je prelomil svojo zavezo, svojo prisego.

Pflichtentzehr, die, nauk od dolžnosti.

Pflichtenkreis, f. Collision.

Pflichterfüllung, die, spolnitev, spolnovanje dolžnosti.

Pflichterlassung, die, odpust, spregled dolžnosti.

Pflichterweisung, f. Pflichtleistung.

Pflichtexemplar, das, dolžni, zapovedani iztis.

Pflichtfrei, adj., brez dolžnosti ali davščin, dolžnosti odvezan, davščine, davšine prost; tlake prost.

Pflichtgebot, das, velevanje, zapoved dolžnosti.

Pflichtgebühr, f. Gebühr.

Pflichtgefühl, das, čut, čutstvo dolžnosti, za dolžnost.

Pflichtgeld, das, dolžna plača.

Pflichtgemäß, f. Pflichtmäßig.

Pflichtgenosß, der, sozavezanec †.

Pflichtig, adj., zavezan, dolžin, kdor ima dolžnost; sich gegen jemand pflichtig machen, komu zavezati se, dolžnost prevzeti; pflichtige Unterthanen, podložniki, dolžni tlako, davšino i. t. opravljati, dolžnosti podverženi; seine Pflichten erfüllend, spolnujoč svojo dolžnost.

Pflichtigkeit, die, dolžnost, kateri je kdo podveržen.

Pflichtkorn, das, birno žito, žito za biro.

Pflichtleistung, die, spolnitev, oprava dolžnosti; prisega zvestobe.

Pflichtlich, adj., dolžnosten.

Pflichtlos, adj., ne zavezan, brez dolžnosti, dolžnosti prost, odvezan; f. a. Pflichtbrüchig.

Pflichtmäßig, adj., dolžin, po dolžnosti, dolžnosti primeren, nach Gutem, po dolžnem; kar se veže z dolžnostjo.

Pflichtmäßigkeit, die, (ist im Slov. adj. zu geben), die Pflichtmäßigkeit einer Handlung beweisen, dokazati, da je djanje dolžnosti primerno.

Pflichtruf, der, klic, poklic dolžnosti.

Pflichtschein, der, prisežni list.

Pflichtschuldig, adj., u. adv., dolžin, po dolžnosti; kakor je kdo dolžin.

Pflichttheil, der, (Legitima), dolžni del; f. a. Contingent.

Pflichtträger, der, urednik, zavezan a prisego.

Pflichttren, adj., dolžnosti zvest; zvesto spolnujoč svojo dolžnosti.

Pflichttrene, die, zvesto spolnovanje dolžnosti.

Pflichtvergeßen, adj., dolžnosti pozabljiv, kdor je pozabil na svojo dolžnost; kdor dolžnost zanemarja ali v nemar pušča, puša; pflichtvergeßen handeln, dolžnost zanemariti, zanemarjati, dolžnost prelomiti, zoper dolžnost delati, zoper vest, nevestno.

Pflichtvergeßenheit, die, opuščanje, opuščanje tega, kar je kdo dolžin storiti; zanemarjanje dolžnosti, nevestnost, brezvestnost; nevestoba.

Pflichtverletzung, die, prelom dolžnosti, djanje zoper dolžnost, prestopok zapovedi.

Pflichtwidrig, adj., protiven dolžnosti, dolžnosti nasproten; adv., zoper dolžnost, proti dolžnosti.

Pflichtwidrigkeit, die, delo dolžnosti nasprotno.

Pflücken, f. Zischen.

Pflittern, v. n., (schwäch.) emerdati se.

Pflock, der, kleiner kurzer Pfahl, kolček, terkelj, klin, klince; Döbel in der Mauer, voha, čok; čevljarski leseni klinček ali evke; eine Art Zischern, f. diefes.

Pflockbohrer, der, (mont.), svedrec, s katerim se verta vnetna luknja pri streljanju skozi ilovčino masilo (Pflock).

Pflocken, v. a., količati, koliti, s kolmi ali klinci v tla zabiti pri priteriditi, n. pr. platno, ki se beli; flöcken und pflöcken, v lankjo vtakniti koga.

Pflockfisch, f. Wallfisch.

Pflockort, der, ograja, zagraja, čevljarsko bodilo za lesene evke.

Pflüdeisen, das, klesčice (pri tkanji svile).

Pflüden, v. a., ausziehen, rupfen, izpuliti, puliti, izpipati, pipati; Räder aus einem Gewebe, pukati; einen Vogel pflüden, oskubsti, skubsti; Ginen pflüden, oskubsti, skubsti koga, t. j. ogoljufati; Blumen pflüden, utergati, tergati; (abreißen), mit der Wurzel, izrovati, rovat; Kirchen pflüden, česnje brati; Hopfen pflüden, hmelj brati; Salat pflüden, salato prebirati, obirati; Harfentöne, prebirati harpo; Brot pflüden, nadrobiti, drobiti; alles nach einander pflüden, vse populiti, poskubsti, potergati; zur Gemüthe, Müdigkeit pflüden, napuliti se, naskubsti se, natergati se, nabrati se; wie viele Blumen hast du (zusammen) gepflückt?, koliko evk si natergal, naroval, nabral?

Pflüden, das, puljenje, skubenje, terganje.

Pflüder, der, pulivec, skubec, tergal.

Pflüdsel, das, puljenina, pukanina, skubenina.

Pfluder, f. Haferfchlebe; Schlamm.

Pfludern, v. n., fosotati se perotni.

Pflug, der, nach dem Altst. und allen lebenden slavischen N. plug, in Rt. auch oralo, ralo (auch altst., russ. u. serb.), in Rt. auch drevo (oravno); das Zubehör des

Pfluges, oplazje; unter, ober dem Pflug befindlich, podplazen, nadplazen; die Pferde hinter den Pflug (Wagen) spannen, f. Pferd; das ist meine Ege und Pflug, to je moj edini zaslužek; Pflug Landes, f. Guse; f. a. Rotte, Partei.

Pflug-, im Pflgen. pluzni.

Pflugabgabe, die, pluznina.

Pflugbalken, Pflugbaum, der, Grendel, gredelj, (auch in and. slav. N.), hlod.

Pflugbar, adj., oraven, (böhm. u. poln. orny).

Pflugbeil, das, pluzna sekirica (za potrebo).

Pflugbürger, f. Pflbürger, (meščan kmet).

Pflugdeichsel, die, pluznica.

Pflugdienst, f. Pflugrobue.

Pflugeisen, Pflugmesser, Adermesser, das, čertalo, nach Gutm. oravnik, ravnik (auch serb.), poln. kraj.

Pflügefeld, das, ralni svet, rali (V.), ornica.

Pflügefeld, der, ornina, pluznina, placilo od oranja.

Pflügen, v. a., orati, pluziti, (russ. a. pahati), poet. brazditi; zum zweiten Male pflügen, preorati, preoravati ober prearjati; zu Ende pflügen, doorati; f. a. Andern; sich müde pflügen, naorati se; mit eines Andern Rathe pflügen, s tujo roko kačo loviti; der Auser pflügt, maček se vleče po dnu morja, dera; das Meer pflügen, fig. morje rezati, deliti z ladijo, brazdo delati z ladijo.

Pflügen, das, oranje, ral-i, oral-i; mit dem Pfluge bis zu einer bestimmten Stelle kommen, priorati do (n. pr. srede).

Pflüger, der, orataj, orač, ratej, ratar, oratar, (pluzar? M.)

Pflugrobue, die, tlaka z drevesam, s plugam.

Pfluggeld, das, pluznina.

Pfluggestellen, f. Pflugröschchen.

Pfluggewende, f. Angewende.

Pflughefen, f. Salenpflug.

Pflughalter, der, orataj, drevar; Pflughalter sein, drevariti, za drevo deržati.

Pflughaupt, das, das unterste Holz des Pfluges, sein Haupttheil, plaz (auch böhm.), oplaz, podsad (V.), podol, (in St. auch oglavka?).

Pfluglehre, die, Pflugwende, obračilo, f. Angewende.

Pfluglopf, f. Pflughaupt.

Pflugkrume, die, slocina.

Pflugland, das, f. Pflügefeld.

Pflugmacher, der, plugar.

Pflugmesser, das, f. Pflugeisen.

Pflugnagel, der, kurež, kiras.

Pflugnarbe, die, klešče, kleše; die Narbe halten, klešariti, klešariti, krepeliti.

Pflugnase, die, der Theil, wo das Streichbrett und die Griesfäule an einander stoßen, einen spitzigen Winkel bildend, pluzni nos, nach V. jemež (?).

Pflugochs, der, oravni, delavni vol, pluzni vol.

Pflugpferd, das, oravni, delavni konj, pluzni konj.

Pflugrad, das, pluzno; Pflugeäder, (kollesa) pluzne; nach M. pluznice, nach Jarn. kollessica.

Pflugrade, f. Pflugeäder.

Pflugradlette, die, gradenjica.

Pflugrecht, das, pluzna pravica, nach Pflugrecht übernehmen, na tri leta prevzeti (njivo).

Pflugrente, die, zum Abstoßen der sich an das Streichbrett anhängenden fetten Erde, otka.

Pflugrödel, f. Pflugrente.

Pflugroß, f. Pflugpferd.

Pflugsäule, f. Pflugeisen.

Pflugsäule, die, Griesfäule, Griesfäule, kozolec, stebrec.

Pflugschar, die, lemez, (auch altsl. u. in allen slav. N.), anat. (vomer, os impar), lemezna kost, (liha kost), lemez, nach Andern ralo.

Pflugscharre, die, Pflugscharter, der, f. Pflugeisen.

Pflugschak, f. Pfluggeld.

Pflugschiene, die, oplata (V.)

Pflugschleife, die, nach V. podsmuklja, vlak (böhm.)

Pflugschubel, f. Flamingo.

Pflugschuß, f. Pfluggeld.

Pflugsch, f. Pflugeisen.

Pflugspannbrett, das, polica.

Pflugsterze, die, ročica, ročnik, nach M. ročn, nach Gutm. auch nožica (böhm.), (preroc in St.?)

Pflugstier, f. Pflugochs.

Pflugstöckchen, das, auch Pfluggestellen, kozolec; das Holz, woran die Räder laufen und worauf der vordere Theil des Grendels ruht, blazina, polica, böhm. zglavje, poln. kozica.

Pflugstürze, die, Pflugbrett, Streichbrett, dilja, deska, poln. odkladnica; f. a. Pflugssterze.

Pflugtreiber, der, poganjač, ki konje ali voli poganja.

Pflugtreiberin, die, poganjačka.

Pflugvieh, das, avež-i (Rt.)

Pflugwage, die, woran die Pferde gespannt sind, vaga.

Pflugwende, f. Pfluglehre.

Pflugwetter, das, ein langes, vorn zweifelhafes Holz am Pfluge, welches hinten im Pflugstöckchen befestigt ist und vorn die Pflugwage trägt, auch Feier genannt, pluzno oje, böhm. drabec.

Pflugwurz, die, visoka slezina.

Pfneischen, f. Schnaufen; v. a., waidm., Aufklobern, f. dieses; psam dati jesti divjajine; Pfneische, f. Hunderecht.

Pfneisten, f. Funken.

Pfnotten, f. Schmollen.

Pfortader, die, (vena portae), vratarica, vratica, (böhm. u. poln.)

Pfortchen, das, vratica pl., durco pl.

Pforte, die, Thor, vrata, pl., Reibthor,

Pforten, dverec, durce *pl.*; die ottomansische Pforte, nach *aut. slav. M.* otomanska Porta; visoka Porta; otomanski, carigradski dvor, turško cesarstvo; an Schiffen, odper-tine ali line za kanone; tudi okena na ladii.

Pforten-, in den Bzgn. vratni.

Pfortner, der, vratar, (auch *altst.* neben vr'atnik u. dv'atnik); *anat.* (Pylorus), želodcovo vhodisce, vhodise, *russ.* privratnik, pridverniki, desno ustje zelodcovo, etwa auch vratar.

Pfortnerin, die, vratarica.

Pfisch, der, *icaidm.*, kerna divjacini pokladana.

Pfischherd, der, golo gumno (ticnica).

Pfoste, die, an der Thür, nach dem *Böhm. u. Poln.* podvoj, nach *Aut.* podboj; *böhm.* u. *russ.* auch vereja, (im Slov. mehr Pöstel im Baune); senkrecht stehender Pfeiler oder Baum, als Theil eines Gestells, stehend, stölpig; am Fenster, stebrić, podvoj; starke Bohle, podnica, bruno, f. Bohle; Stütze für sich darauf rankende Gewächse, natić, natik, *fig.* für Thür und Thor; nach *M.* stropnica.

Pföthen, das, nozica, tačica *; Pföthen halten, merdanjo narediti (za poco *).

Pfote, die, mit Behen versehene Füße vierfüßiger Thiere, noga, taca *, *russ. u. poln.* lapa; Einem auf die Pfote klopfen, kercati koga po perstih; sich die Pfoten verbrennen, naleteti jo, skupiti jo, stakniti jo, opeći se; Einem auf die Pfote treten, stopiti koma na nogo, na berklje; die Pfote geben, prednjo nogo ali tace podati (od psov); an den Pfoten saugen (von Bären), tace lizati si; ein Pföthen*, kolikor se s stisnjenimi persti zajme.

Pföteln, v. n. u. a., Einem, radovati se okoli koga; s tacami praskati in grebsti.

Pfrängen, f. Einengen.

Pfersen, f. Mästen (Gänse).

Pfriem, auch Pfriemen, der, oder Pfrieme, die, bei Tuchmachern der Draht in dem Schützen, worauf die Pfeife steht, nach *V.* slusa, snovavnična špilja und sukovavni-ca; ein spitzig zulaufender Ast, rep, zaklinek, rokav; bei Schneidern, Sattlern, Schuftern, bodilo (*V.*), šilo (Able), *dim.* bodilce, šilce; f. a. Fenster; mehrere Arten Schneeden.

Pfriemeisen, das, zeleso pri šilo, bodilo.

Pfriemendorant, der, (Spartium), ma-trika.

Pfriemenförmig, *adj.*, šilast.

Pfriemengras, f. Borstgras.

Pfriemenholz, Pfriemenkraut, f. Fenster.

Pfriemenschwanz, der, špicasti rep, nach *Sul.* šilce.

Pfriemente, f. Spizente.

Pfrill, f. Grise.

Pfropf, der, zamaha, zamašek, zatik, zaka, cep (*Gutm.*), nach *M.* auch zaterja-lek (?), *russ.* probka; das Papier auf die Kugel im Gewehr, nach dem *Böhm. u. Poln.* pribitka.

Pfropfstein, das, f. Belzstein.

Pfropfen, v. a., stopfen, namašiti, mašiti, nadeti, naphati, natlačiti, vdjati, naga-titi; f. über. Stopfen, Verstopfen; gepfropft voll, namašen, natlačen, nagaten do ver-ha; sich voll pfropfen, najesti in namašiti se, napokati se, nabiti se; die Flasche pfropfen, sklenico zamašiti, zamašek v-takniti, vtikati va-njo; das Reis eines Baumes in den Spalt des Wildlings ste-fen, vcepiti, cepiti; mehrere Wildlinge nach einander pfropfen, pocepiti več divja-kov; ein gepfropfter Baum, cepljeno drevo, vcepjenec; sich müde pfropfen, nacepiti se; in den Kern pfropfen, v zarezo ali zleb ce-piti; in den Spalt pfropfen, v sklad cepiti; in die Rinde pfropfen, za kožo ali lubad cepiti, f. a. Helsen; bei den Zimmerleuten, podstaviti, podstavljati, cepiti (*V.*); in Ei-nen pfropfen, vcepiti, f. Beibringen.

Pfropfen, das, mašenje, cepljenje.

Pfropfen, der, f. Pfropf.

Pfropfer, der, masivec, gativec; Giner, der Bäume pflzt, cepivec, kdor sadje, drevesa cepi, požlahtnuje.

Pfropferin, die, cepivka.

Pfropfsammer, der, auf Schiffen, zati-kavniki f.

Pfropfmeißel, der, zagojzdicca (cepivna).

Pfropfmesser, das, cepivni nož, cepivnik.

Pfropfreis, das, cep, cepić, cepivna mla-dika, (nach *V.* trak), nach *Caf* sušnik, auch cepika.

Pfropfsage, die, vertnarska ali cepivna žazica.

Pfropfschne, die, zarod ali vert cepljen-cov, (nach *V.* cepišce, cepise).

Pfropfwachs, das, cepivni vosk, vertnar-ski vosk.

Pfropfwerkzeug, das, cepivno orodje, ce-pivna priprava, cepilo.

Pfropfzieher, der, maček (*V.*), čepo-vlak f. *böhm.* korkotah, vyryvac.

Pfründe, die, duhovska služba s stanovit-nim dohodkam, duhovski kruh; prebenda, duhovnija; mesto v ubožnici ali presker-bovavnici.

Pfründelos, *adj.*, brez duhovnije ali pre-bende.

Pfründen, v. a., podeliti dohodke kaki du-hovnici ali fari, založiti jo; podeliti pre-bende; v. n., dobre dohodke nesti.

Pfründenetrug, der, prihodki kake pre-bende ali duhovnije.

Pfründenhandel, Pfründenanst, f. Si-monie.

Pfründenvergeber, f. Patron.

Pfründgut, das, duhovno posestvo.

Pfründler, der, ubožec v ubožnici ali iz nje preskerbovan, špitalnik, preskerbo-vanec, almožnik.

Pfründner, der, Pfründler, prebendar, kdor ima duhovnijo z dohodki, *böhm.* nadanec.

Pfründwein, der, duhovno vino.

Pfuchen, Pfluchen, v. n., pihati, die Kage pfuchzet, mačka pihla.

Pfundstein, das, mont. krivec.

Pfund, der, globoka lokva, kal, muža (St.), kaluža, luža, mlaka, f. a. Pfühe; ein feuriger Pfund, ognjeno jezero, pekel; Pfund, das, f. Ansehracht.

Pfund, der, blazina, podzglavje, vzglavje, vzglavnik, blazinica srednje velikosti; (Bauf.), blazina.

Pfundartig, adj., blazinast.

Pfundbust, der, muževina, kalužni smrad.

Pfundeln, v. n., duh imeti po luži.

Pfundfisch, der, mlakužna riba; f. a. Schlammbeiser.

Pfundfrosch, der, žaba mlakužnica.

Pfundlicht, adj., mlakužast, mlakast, lužast, mužast; po luži dišeč.

Pfundlig, adj., mlakužen.

Pfundschneuse, die, kozica, (eig. Heerschneuse); blatni kljunac.

Pfund, int., pej. pejte bodi! ha! sej! suj! pfui schäme dich! pfui der Schande! pej, sram to bodi! nach V. vej sramota!; (in der Kinder Sprache, kakl)

Pfund, f. Verhöhnung.

Pfund, das, (16 Unzen oder 32 Loth), ein Kramersfund, funt *. (auch serb., russ. u. poln.), libra *, (auch böhm.); zwei Pfund, dva funta, dve libri; nach Pfunden, f. Pfundweise; anderthalb Pfund, poldrugi funt; das schwere Pfund (bei Frachten), trije centi; fig. Talent, f. dieses; ein rechtes Pfund, pravica vaga.

Pfundapfel, der, funtnik.

Pfundbirn, die, funtnica, libernica.

Pfunde, f. Bachbunge.

Pfunden, v. n., funt tehtati, vagati, težak biti; na funte prihajati (n. pr. od dobička).

Pfunden, v. a., f. Wägen.

Pfunder, der, libernik, funtnik, u. weibl. funtnica; kar je funt težko; z. B. ein Buch, libernik, sulec, libro težak, ein Hecht, funtna ščuka, šuka, libernica ali funtnica u. dgl.; Zwölfpfunder, dvanajstfuntna kanona.

Pfundgeld, das, Lehenwaare, primščina, primšina.

Pfundgewicht, das, funtna teža; libra ali funt kakor vtež.

Pfundhölzer, pl., Holzarten, welche nach Pfunden verkauft werden, les na vago.

Pfundig, adj., liberen, funten; pfundiges Jinn, nečist kositar, ki ima pri centu nekaj funtov svine v sebi; zwanzigpfundiger Stein, kamen dvajset funtov ali liber težak.

Pfundkartoffel, die, krompir funtnik, (debel).

Pfundleder, das, podplatno usnje, podplatnik (V.), usnje na vago ali funtno, gropa, (eine ganze zu Schilde bereitere Ochsenhaut).

Pfundnuß, die, debeli, funtni leščnik, lešnik.

Pfundsohle, die, podplat.

Pfundschabung, die, poversina 80 □ sežnje.

Pfundstein, der, funtni kamen, libernik, funtnik.

Pfundweise, adv., na funte, na libre, po funtih, po funtu, po libri, russ. funtami.

Pfundzinn, das, nečisti s svincam zmesani kositar, f. Pfündig; funtni kositar.

Pfusch, int., plusk!

Pfusche, die, ein Koshaupt, welches sich nicht gehörig schließen will, vihtelj, veka (U. Kr.), nach V. vihel, vihelač.

Pfuschen, v. n., vom Schießpulver, wenn es angezündet wird, pluskni, plusk storiti; v. a. u. n., ohne gehörige Kunst, ohne berechtigt zu sein, arbeiten, šušmariti, pačuhariti, mazati, slepariti se, rokodelstvo kaziti, kvariti; obenhin und schlecht machen, skerpariti, sfoslati, poverhoma narediti, f. a. fudeln; in etwas pfuschen, v kaj mešati se, vpletati se; bei Gutm. vratati, fretati *.

Pfusch, der, der, šušmar, pačuh, slepar, moister skaza, mazač (Enrpfusch), samonk, ki rokodelstvo kvari; ein Laut, f. Pfusch.

Pfuscherei, die, šušmarija, šušmarjenje, šušmarstvo, kerparija, pačuharija, šušmarsko, skvarjeno delo, kerpanina.

Pfuschern, die, šušmarica, pačuhaja.

Pfuschhaft, adj., šušmarsk; pfuschhaft arbeiten, šušmariti.

Pfuschern, f. Pfuschen.

Pfuschwerk, f. Pfuscherei.

Pfusen, f. Zischen.

Pfüster, f. Wofit.

Pfühe, die, mlaka, mlakuža, luža, kaluža, lokva; dim. lužica, lokvica, bei Gutm. cekla, mlačina; voda, ki se steče v rudnikih.

Pfüheimer, der, (mont.) vedro za zajemanje vode.

Pfühen, v. a., plati vodo, zajemati; v. n., f. Zischen, Zerplagen; svigniti kam.

Pfühenaufer, die, mlakužna ostriga.

Pfühenwasser, das, (ka)lužnica, mlakužnica, lokvenica, mlačnica, a. luža schlechtw.

Pfühist, adj., lužast, mlakast, mlakužast, mužast.

Pfüstig, adj., lužnat, mlakužnat, poln luz in mlak.

Pfüsmade, die, mlakužni červic.

Pfüsmeweise, f. Sumpfsmeise.

Pfüsmuß, adj., moker kakor mis, do polti moker (skoz in skoz), kakor bi ga iz mlake izvlekel.

Pfüschale, die, (mont.) pol (V.)

Phacton, der, facton *, neka kočija.

Phaläne, f. Nachtfalter.

Phalar, die, Heertern, böhm. klin, falanga (russ.).

Phanerogam, das, vidnosplodnica, cvetka.

Phänomen, das, prikazek, prikaz nenavaden vlasti v ozračji; f. Erscheinung.

Phänomenologie, die, fenomenologija, prikazoslovje f.

Phantasie, die, . Fantasia, Einbildung,

Einbildungskraft; in der Musik und Male-
rei, fantazija.
Phantasiereich, *adj.*, žive umišljive.
Phantasieren, *v. n.* f. Fantasieren.
Phantasma, *das*, prikazen, privid (?).
Phantasmagorie, *die*, fantazmagorija,
umetno napravljane prikazni.
Phantast, *der*, f. Fantast.
Phantastisch, f. Fantastisch.
Phantom, f. Fantom, privid, *poln.* widmo.
Pharao, Pharaon, *die*, nach dem *Russ.*
banka *, igra v banko. *poln.* faraon.
Pharaon, *das*, f. Perlehn.
Pharaonskeige, f. Paradiesäpfel.
Pharaonsmaus, *die*, Pharaonsratte, *die*,
faraonova miš, faraonov dihur.
Pharisäer, *der*, farizej, (*altst.* farisej);
f. a. Heuchler, Scheinheilige.
Pharisäisch, *adj.*, farizejsk; f. a. Heuch-
lerisch.
Pharisäismus, *der*, farizejstvo.
Pharmaceut, *der*, lekar, zdravilar; f. Apo-
theker; es sein, (etwas verächtlich) lekariti,
zdravilariti.
Pharmaceutif, *die*, lekarstvo, zdravilarstvo,
umetnost, leke ali zdravila pripravljati.
Pharmaceutisch, *adj.*, lekarsk, zdravi-
larsk.
Pharmakologie, *die*, lekoznanzstvo †, zdra-
viloznanzstvo, nauk od zdravil.
Pharmakopoea, *die*, pravilnik lekarski, ali
zaukazi, kako gre zdravila narejati in pro-
dajati.
Pharos, Pharos, f. Leuchtturm.
Phasan, f. Fasan.
Phase, *die*, sprememba svetlobe nekterih
planetov, sosebno lune, faza *; *fig.*, stop-
nja; in eine neue Phase treten, na novo
obrniti se, zasukati se, zopet spremeniti se.
Phasein, f. Fasin.
Phasele, f. Böhne.
Philadelphie, *die*, bratroljubje.
Philethes, *der*, prijatelj resnice, resni-
coljub †.
Philanthrop, *der*, f. Menschenfreund, (*böhm.*
lidomil = ljudomil).
Philanthropic, f. Menschenliebe.
Philanthropisch, f. Menschenfreundlich.
Philharmonisch, *adj.*, godboljub †, kdor
ima rad muziko.
Philhellene, *der*, prijatelj Grekov.
Phyiker, *der*, Schwabe, bei Böttchern, me-
zelj (V.); Nichtstudent, filistinee, meščan-
cek; kdor konje v najem daje, in najeti
konj; ostanek tabaka v luli.
Philolog, *der*, jezikoslovec †, filolog *.
Philologie, *die*, filologija, jezikoslovje †.
Philologisch, *adj.*, filologičen, jezikoslo-
ven †.
Philomele, *die*, prijateljica petja; f. Nach-
tigall.
Philosoph, *der*, filozof *, modri, modree,
prijatelj modrosti, modrijan, modroslovec,
modroznanee; *altst.* ljubomadr'e, nach *Gutm.*
modroznanee, u. M. modroljub.
Philosophaster, *der*, Vernünftler, (napčen,

lažnjiv) modrijan, modree (V.), nach dem
Serb. modrijaš.
Philosophaster, *v. n.*, modrijaniti.
Philosophem, *das*, umni izrek, umno pre-
mišljevanje.
Philosophie, *die*, filozofija *, modrost (Weis-
heit), nach M. modroljubje, modroznanzstvo,
nach V. modrija u. umstvo.
Philosophin, *die*, filozofinja, modra.
Philosophiren, *v. n.*, modrovati, nach V.
umovati se, resnico razmišljovati, preisko-
vati, filozofovati. (*poln.* filozofovač); po
umu razlagati.
Philosophisch, *adj.*, filozofsk, filozofjsk,
poumen (V.).
Philotechnie, f. Kunstfium.
Phiole, *die*, sklenica z dolgim vratom, nach
V. buca.
Phlegma, *das*, Entzündung, Brand, f. diefe;
wässrige Feuchtigkeit, vodenost kervi, als
Temperament, hladna kri, hladnokervnost,
hladnokervje (*russ.*); f. a. Gleichgültigkeit;
počasnost, neukretnost, nečutnost, leno-
kervnost.
Phlegmatiker, *der*, hladnokervnik, po-
časnik.
Phlegmatisch, *adj.*, voden, hladnokerven,
lenokerven, len, počasen.
Phlogistisch, *adj.*, f. Brennbar.
Phlogiston, f. Brennstoff.
Phosgen, *die*, tulenjakisil, f. tulenjakisil †.
Phosgen, *die*, tulenja kislina.
Phonisch, *adj.*, zvočni, glasni.
Phönix, *der*, feniks, feniks *, bei M. nach
dem *Böhm.* u. *Poln.* samolet †, ognjacek †.
Phönixwärmer, *der*, neka vesca, vesca.
Phosphor, *der*, (wörtl. svetlonos), fosfor *,
samonett †, böhm. kostik, (koščenec, ker se
nahaja v vseh kosteh), tudi vsaka reč, ki
se po temi svetl.
Phosphor, in Phos. fosforni, samonetni.
Phosphorblei, *das*, fosforni svinee.
Phosphoreisen, *das*, fosforno zeleso.
Phosphoreszenz, *die*, svetlost, svetljenje.
Phosphoresciren, *v. n.*, svetiti se po
temi.
Phosphorsauer, *adj.*, fosfornokisel.
Phosphorsäure, *die*, fosforna kislina.
Photogen, *das*, svetlina †.
Photographie, *die*, (wörtl. svetlopis), fo-
tografija.
Photometer, *der*, svetlomér, lucomér.
Phrase, *die*, Ausdrack, f. dieses; Redensart,
govorilo, izrek; Phrasen machen, mnogo
besed imeti brez praviga pomena.
Phrasologie, *die*, nabira govoril ali iz-
rekov.
Phrasenmacher, *der*, govorun.
Phryne, *die*, zapeljivo lepo ženstvo.
Phthisis, *die*, f. Schwindsucht, Auszehnung.
Phthisisch, *adj.*, f. Schwindsüchtig.
Physik, *die*, f. Naturlehre, Naturkunde, fi-
zika.
Physikalisch, *adj.*, prirodznansk †, priro-
dosloven †, kar se tiee fizike.
Phyiker, Physikus, *der*, fizikar, in andern

flav. M. fizik *, prirodznanec, prirodoslovec; f. a. Naturforscher; böhm. přírodník †; — okrajni ali kresijski zdravnik.

Phylognom, der, liceznavec †, fiziognom *. **Phylognomie**, die, lice, obličje, obraz, podoba obraza; **Phylognomie** der Stadt, popoba mesta, kakor je viditi.

Phylognomist, die, liceznanstvo †, obrazoznanstvo †, fiziognomika.

Phylognomist, f. **Phylognom**.

Phylognomisch, adj., obrazoznansk.

Phylognomist, der, f. **Phylognom**.

Phylographie, die, popis prirode.

Phylogratie, die, fiziokratija.

Phyloglog, der, fiziolog *, böhm. životoslovec †.

Phyloglogie, die, fiziologija, organsko prirodznanstvo, znanstvo, ki uči opravila organskih teles zlasti človeškiga, böhm. životoslovje †.

Phyloglogisch, adj., fiziologijsk.

Phylogisch, adj., naturen, natoren, natersk, prirodosloven, fizičen; phylogische Großjährigkeit, prava, ponaturna polnoletnost, doletnost; phylogische Person, posamna oseba (im Gegensatz zur moralischen Person); phylogischer Tag, naturni ali prirodni dan.

Phylograph, der, popisovavec rastlin, biljopiseec †, rastlinopiseec †.

Phylographie, die, popisovanje rastlinstva, biljopisje †, rastlinopisje †.

Phyloglithen, pl., Pflanzenversteinerungen, okamnele zelišča ali rastline, rastlinske okamnine, böhm. rastlinokam †.

Phyloglogie, die, nauk od rastlinja; f. Botanik.

Piacere, Wechsel a piacere, poljubna menjica, menjica na voljo.

Piant, f. Rold.

Piano, in der Tonkunst, tihama, pojemno; f. Langsam.

Pianoforte, das, fortepiano *, fortepiana.

Piarist, der, pijarist *, poln. pijar.

Piaster, der, piaster.

Pichen, v. a., posmoliti, osmoliti, zasmoliti, nasmoliti, smoliti, s smolo prevleči, namažati; Häuser pichen, sode zasmoliti in zakuhati; Bäume pichen, drevje nasekovati, načertati, da se začne smola iz njih cediti; f. a. Harzen; v. n., žehtati ga, pijančevati.

Pichen, das, smoljenje.

Picher, der, smolivec, smolič.

Pichholz, das, bei den Schuftern ein Glättholz, likavnik.

Pichleinwand, das, posmoljeno platno.

Pichwachs, das, Brutenleim, Borstoss, nach V. lotanjs, sed (?).

Pick, der, z. B. der Schlag einer Uhr, pik, pek, kero, kljunjenje.

Pickart, f. Rohrdommel.

Pide, die, copin, cempin, krimp; zum Behalten der Nähnähte, skerl.

Pidel, der, ein Werkzeug, f. Pide; das, spuščaj, spušaj na koži.

Pidelbeere, f. Heidelbeere, Preiselbeere.

Pidelflöte, die, piščalka, pisalka.

Pidelhäring, der, smešnik, šalivec, glumač, šegavec; f. Possenreißer, Hanswurst.

Pidelhaube, die, f. Pidelhaube, russ. šišak, poln. przyłbica.

Pideln, v. n. u. a., pikljati, kerekljati.

Piden, v. n. u. a., kljuniti, kljevati, nach M. auch kljuti, (poln. kluc), pokljevati, pikniti, pikati, kavšati, kljakati (M.); entzwei piden, razkljuniti, razkljevati, razpikniti, prekljuniti; von der Uhr, pikati, pikljati; sich satt piden, nakljevati se; mit dem Finger, keroniti, kereati.

Piden, das, kljevanje, pikanje.

Pider, der, kljevavec; f. a. Pid.

Pidet, f. Piquet.

Pidling, f. Spedhäring.

Pidmeise, die, f. Brandmeise.

Pidnid, der, die Gasteri, wozu jeder Gesellschaft seinen Antheil mitbringt, skladne gostje, piknik *.

Pidrosine, die, naj boljši rozinka.

Piece, f. Stüd.

Piedestal, das, f. Fußgestell.

Piel, der, neka vrv na ladij; die, naj spodnji prostor v ladij.

Piele, die, Pife, Spieß mit langem Schafte, kopje, sulica, drog, russ. u. poln. pika. (nach Gutsm. ostrip?); in den Karten, zelje (M.), pik, russ. viny; Längenmaß, dva seznaja; eine Pife auf Jemand haben, piko, jexo na koga imeti, gorak biti komu; von der Pife an, od naj nizi stopnje.

Pieleisen, das, obkopje.

Pielenfähnen, das, banderole na kopji.

Pielenförmig, adj., suliclast, kopjast.

Pielenier, der, kopjar, sulicnik.

Pielenhaft, der, kopjišče, kopjiše.

Pielenträger, der, kopjar.

Pielhammer, der, nach V. pikelj, pikon, ostrevo.

Pielholz, das, im Schiffbau, vervnica †.

Pielrod, der, kopjišče, kopjiše.

Pielstüd, f. Pielholz.

Pielente, die, racica.

Pielen, f. Bergfink.

Pietät, die, pobožnost (Frömmigkeit); Ljuben in udanost do staršev.

Pietismus, der, f. Frömmerei.

Pietist, der, Pietistin, russ. svjatosa; f. Frömmler, Frömmlerin.

Pietisterei, die, svetohlinstvo; f. Frömmerei.

Pietistisch, adj., svetohlinsk.

Pifang, der, ein Gewende, ogon, kraj.

Piff, f. Paff, Pfiff; frakelj.

Pigment, f. Farbstoff.

Pignale, f. Pinte.

Pigomanzie, die, vedeževanje iz studenönice.

Pilant, adj., rezen, rezek, oster (od slasti); f. a. Auzüglich.

Pilanterie, die, pikanje, zbadanje z besedo.

Piliren, v. a., pikati, zbadati z besedami; f. a. Betreffen; zameriti se; sich auf etwas piliren, v glavo vbiti si kaj, derht biti na kaj.

Pisolo, f. Pidelstüte.

Pifoterie, f. Anzughlichkeit.
Pilromel, das, gorjuposlalina f.
Pilafter, der, steber, stolp (k steni prizidan).
Pilbeere, f. Eibischbeere.
Pilch, f. Pilchmanß.
Pilger, der, popotnik, potnik, ki peš hodi; Wallbruder, romar, in U. Kr. nach *Zatok*. božjevec (božjopotnik), kdor hodi po božjih potih; bei *Gutsm.* auch rimlar, *dim.* romarček.
Pilger, in der *Sßßa*. romarski, božjevski.
Pilgerfahrt, die, božja pot, romanje.
Pilgerflasche, die, romarska buča.
Pilgergang, der, božja pot, romanje.
Pilgerhut, der, romarski klobuk.
Pilgerin, die, popotnica; Wallschwester, romarica, nach *Zat.* božjevka.
Pilgerkleid, das, romarsko oblečilo.
Pilgermädchen, das, mlada romarica.
Pilgermantel, der, romarski, tujski plašč.
Pilgern, v. n., wandern, potovati, popotovati; wallfahrten, romati, na božjo pot iti, hoditi, (bei *Gutsm.* auch rimlati); ich werde auf den heiligen Berg pilgern, poromam na aveto goro; pojdem tje na božjo pot; pilgernd erreichen, doromati. priromati do —; sich müde pilgern, naromati se; überall hin pilgern, vse obromati; im Pilgern gewinnen, verlieren, priromati (si n. pr. zdravje), zaromati (n. pr. denar).
Pilgern, das, potovanje, romanje.
Pilgerrod, der, romarska suknja.
Pilgerschaft, die, popotovanje, romanje, romarstvo, božja pot.
Pilgerschaar, die, romarji, *pl.*, truma romarjev, božjevci, romarstvo.
Pilgersmann, der, romar; f. Pilger.
Pilgerstab, der, romarska palica, božjev-ska palica; f. a. Wanderstab.
Pilgertasche, die, romarska, božjevska torba.
Pilgrim, der, Pilgrimshaft, die, f. Pilger zc.
Pille, die, Arznei in Gestalt eines Kügelchens, svalček, osvalek, pilula^z, kuglica^z, nach *Gutsm.* bobika; Sinem eine Pille zu verschlucken geben, ozmořjati, ošteti koga; bittere Pillen, gorjupe besede, očitante; Sinem die Pillen vergolden, na laganiem komu kaj očitati, z rahlo besedo; f. a. Bille.
Pillen, den Mählfstein schärfen; f. Bissen.
Pillendreher, der, svalkar, pilular (t. j. lekar).
Pillenform, die, podoba pilul, kalupek za pilule.
Pillenmacher, der, pilular.
Pillennessel, die, rimska kopriva.
Pillenteig, der, testo za svalke ali pilule.
Pillenschachtel, die, skatlica za svalke zdravilne.
Pilori, f. Branger.
Pilot, der, f. Sienermann; Lothse; Pfahl.
Pilotiren, f. Lothsen, führen, Rammen.
Pilse, f. Pilse.
Pillenschnitt, der, usahnjenje klasa.
Pilz, der, eßbarer Schwamm, (Fungus), go-

ba, nach *V. u. Sul.* gliva, *russ.*, *poln.* u. böhm. grib; (Boletus), jurji, gobanje; (Agaricus cantarelus), lesice; (Agaricus deliciosus), srovke; (Agaricus lactifluus), pečenice; in die Pilze gehen, iti gob brat, *fig.* zgubiti se, uiti.
Pilzigt, *adj.*, glivast, gobast.
Pilzsäure, die, gobna kislina.
Pimpelchen, das, daničica.
Pimpelig, f. Weichlich, Kleinweise.
Pimpelweise, die, f. Blauweise.
Pimpeln, v. n., zvončkljati, emerdati se.
Pimpernelle, f. Pimpinelle.
Pimpernuß, die, die Frucht des echten Pistazienbaumes, (Pistacia vera), terpentinka; die gemeine, wilde Pimpernuß, (Staphylea), klocek, kloček, divji sresček; *poln.* kłocina.
Pimpernußartig, *adj.*, kločkočast.
Pimpernußbaum, Pimpernußstrauch, der, kločkoča (drevo), kločkočina, kokočevina.
Pimpernußholz, das, böhm. klokotina.
Pimpinelle, die, (Pimpinella), strašnica; (Anisum), bedrenec, sladki janež, žlahnek, janisovec; (Saxifraga), mali žlahnek; (magna), veliki žlahnek; (Poterium sanguisorba), kornimšica; u. dem *Russ.*, *Poln.* u. böhm. bednec, bedernik; f. a. Bemerblume.
Pimpler, der, emérda.
Pin, der, smolnata reč, česarek, smreka.
Pinast, die, pinas, neka ladija.
Pinelweise, die, f. Blauweise.
Pinge, die, (*mont.*) Vertiefung in Gestalt eines Kessels, kotlja, kotlanja, kotanja.
Pinjel, die, kregulj; f. Schelle.
Pinjeln, v. n., bengljati, zvončkljati.
Pinguin, der, Fetzgans, (Aptenodytes), tolstinica (povodna ptica južnoamerikanska).
Pinie, die, Piniensfern, pinela, limbov oreček, (Croton biglium), krotan lestarski.
Pinienbaum, der, (Pinus pinca), pažulek; f. Ziebelbaum; *russ.* pinja.
Pinienensäure, die, smrekova kislina.
Piniole, f. Pinie.
Pink, *int.*, pink, der, pink, kres.
Pinke, die, ein Schiff, dolga ladija s ploščentim, plošnatim dnam.
Pinfel, der, (Prov.) f. Mastdarm.
Pinfeln, v. n., den Pinfel anfüllen, nadeti, nadevati; piffen (von Rindern), curati.
Pinfen, v. n., kresati; hämmern, kovati.
Pinfert, der, f. Lodvogel.
Pinne, die, žebelj, evék^z; *dim.* žeblice; *russ.* гвоздик; beim Feldmessen, klinec, kollecek; am Hammer, f. Hammerpinne; perotne peresa pri sokolith.
Pinnen, v. a., im Schiffbau, zvezati, vezati les.
Pinnenbaum, der, bei Sammtwebern, nach *V.* persno vratilo, (auch böhm.).
Pinnenhammer, f. Finnenhammer.
Pinnoholz, das, (Rhampus frangula), nagojev les, nagojevina; f. Spindelbaum.
Pinfel, der, etwa sopek, čop, čopić (äcetin, dlak), *russ.* kist; gew. penzelj; Bot-

- Peninsel, nach dem böhm. söetka; den
 Pinself gut führen, dobro malati, mal, na-
 ein malanja; ein dummer Mensch, f. Ein-
 faltspinsel; *waitim*. merjasovo poscalo.
 Pinselfchen, das, šopíček, penzelček *.
 Pinself, die, slaba malarija, mazarina
 (poln.); neumna, ki jo kdo napravi, emer-
 danje.
 Pinseler, der, mazač od malarja, emerald.
 Pinselfhaft, adj., prismojen, neumen.
 Pinselfhaftigkeit, die, prismojenost.
 Pinselfmacher, der, ščetkar, kdor šope ali
 šopice malarske dela.
 Pinselfmäßig, f. Pinselfhaft.
 Pinselfmoos, das, koravdni mah.
 Pinseln, v. a., s penzelnam delati, pen-
 zelj rabiti, namazati, mazati, slabo malati;
 v. n., evilliti, emerdati se; f. a. Kuanfern.
 Pinselforden, der, red prismojenocov.
 Pinselfschwanz, der, šopasti rep.
 Pinselfstiel, der, ščetišče, šetiše.
 Pinselfstrich, der, potex s penzelnam.
 Pint, f. Spige; rasti, pl.
 Pinte, die, pinta *, bokal (na Českem).
 Pinzette, die, rahocelske kleščice, pinoeta *.
 Pion, (im Schachsp.), f. Bauer.
 Pionier, f. Schanzgräber, pionir *.
 Pip, int., čivk, pit; der, einen Pip hören
 lassen, začivkati.
 Pipe, die, f. Pfeife; eine Art spanischer Wein-
 fasser, podolgasti sodoc.
 Pipen, v. n., čivkati, čivkljati, russ. piščat;
 ein pipendes Küchlein, pišče, piše, piščanec,
 pišanee; pipend wohin kommen, pričivkati
 kam; ganze Nächte hindurch pipen, prečiv-
 kati cele noči; für meinen, f. Pinseln.
 Pipenstab, der, deska, les za sodarske doge.
 Piper, f. Piphubn.
 Piberin, das, poprovina.
 Piberling, der, ein Bärbling, einer, der nichts
 ertragen kann, mehkaž.
 Pifffliege, die, zol.
 Piggans, die, goska, gosji piščanec, emerd.
 Piphade, die, nadskoknica.
 Piphubn, der, petelinček; ein Hund, das
 gern weint und plagt, njérga, njergavs, emér-
 da; böhm. piskora.
 Piphubn, das, puta.
 Pipig, adj., njergav, emerdav.
 Pipierche, die, (Alauda trivialis), mala
 repnica, mala cipa, žuznja.
 Piplings, adv., ourkama (n. p. je tekla
 kri).
 Pippan, f. Löwenzahn.
 Pipping, der, pepinek.
 Pippö, der, eine Krankheit der Hühner, pika;
 f. Pippifs.
 Pippfen, v. n., piko imeti.
 Pippig, adj., pikav; böhm. tipavy.
 Pipfad, der, f. Dudsack; njérga, emérda.
 Pique, f. Pife.
 Piquet, das, piket*, opazovavna straža v
 taboru (okoli 50 mož), poln. pikiet; ein
 Spiel, piket, piketanje.
 Piraaß, Pieraaß, das, glista na ternku ali
 odici.
- Pirat, f. Seeräuber.
 Pirogue, f. Canot.
 Pirol, Pirolt, der, Goldamfel, kobilar, poln.
 wilga.
 Pironette, die, pirueta *, zasuk, obrat ob
 eni nogi.
 Pironettiren, v. n. sukati se, verteti se
 okoli.
 Pisaden, f. Plagen.
 Pisang, der, (Musa paradisea), rajska smo-
 kva, muza; böhm. banan f.
 Pischten, v. n., pst! delati.
 Pise, der, steptana perst za stavivo.
 Pisolith, der, grahovec f.
 Pisperling, f. Pipierche.
 Pisse, die, f. Harn; scanje, scavnica, mo-
 krica, moč, m. (auch altst., böhm. u. poln.),
 russ. moča, serb. mokrača; die falsche Pisse,
 f. Harnstreuge; klare Pisse, f. Zanterstall.
 Pissen, v. n., scati, poscati se, oscati se,
 anständiger, mokriti, vodo pustiti, puščati,
 pusati, močiti; von Kindern, pocurati se,
 curati; ins Bett pissen, einmal, uscati se
 (v posteljo); ušcivati se, (poln. fczg. w
 nocz ryby łowić); durch Pissen anfüllen,
 nascati posodo.
 Pisser, der, uscane, uscance.
 Pisserin, die, uscanka.
 Pissfluß, f. Harnfluß.
 Pissgurre, f. Reißter.
 Pisspott, Pisspoff, f. Nachtopf.
 Pisswinkel, der, uscani kot, kamor se ho-
 dijo ljudje ošcivat.
 Pistazie, f. Pimpernuß.
 Pistazienbaum, f. Pimpernußbaum.
 Pistaziengrün, f. Blasgrün, zelen kakor
 pistacija.
 Pisten, v. n., nach V. psikati, bistati.
 Pistill, das, f. Mörserkenne; im Blumenfelde,
 nach Vert. samičica, nach Sul. plodnica.
 Pistillchen, das, paličica mjaraska.
 Pistole, die, Kanßbüche, pistola *, pištola,
 nach V. mala puška (auch serb.), puščica, bei
 Gutsm. (u. serb.) samokres, poln. u. russ.
 pistolet, altböh. pištjal (= piščala); eine
 Goldmünze in Spanien, pistola.
 Pistolenholster, die, tok ali tul za pištola.
 Pistolenlauf, der, pištola cev.
 Pistolenschuß, der, strel iz pištola; einen
 Pistolenschuß weit, dokler pištola nese.
 Pitheke, die, brexrepa opica.
 Pitschaft, f. Pitschaft.
 Pitschard, f. Mauerstech.
 Pitschen, v. n., pijančevati.
 Pittauer, f. Rohrdommel.
 Vittoreß, adj., čudovito lep; f. Malerisch.
 Vittoreßlen, pl., malarije.
 Pigeln, v. n., vor Kälte stark jucken, die
 Finger pigeln mir, persti me sklé, serbó,
 mi goré od mraza.
 Pizzicato, in der Musik, rexljaven.
 Placat, f. Aufschlag, Aufschlagzettel.
 Placenta, f. Mutterkuchen.
 Placetum regium, vladarska (cesarska,
 kraljevka i. t. d.) dovolitev, razglasiti po
 deželi ukaze cerkvene oblasti.

Plache, die, ein flacher, ebener Plaz, planja, planjava; grobes Tuch, grobe Leinwand, plahita; f. a. Padsleinwand; lovsko platno.

Plachmal, das, prežepjeno srebro.

Plachmann, f. Hornerz.

Placiren, v. a., postaviti, umestiti; v. r., nastaniti se kje.

Plach, der, ein flaches breites Ding, plosčnata, plosnata roba; Lappen, cunja, madež.

Plache, f. Platte, Ofenplatte.

Plachen, v. a., fest schlagen, stlačiti, tlačiti, steptati, teptati; sehr plagen, pestiti, nadlegovati; die Unterthanen plachen, podložno tlačiti, treti, zatirati, trapiti; f. Plagen; sich plachen, ubijati se, splosčiti, splositi, plosčiti, plositi, madežati, mazati; f. a. Meiden, Anheften; v. n., plachern, einzelne Schiffe nach einander ohne Ordnung thun, ne hkrati, ne o pravem času streljati.

Placher, der, ein fehlerhafter Schuss, neredni strel, nevcasni strel ali pok; Riedel, Pladen, f. diese; pogrešek, napčnost; Siner, der andere plagt, f. Flager.

Pladeret, die, nadlega, tlačenje, pestenje, poščenje trenje.

Pladerig, f. Fledig.

Pladerin, die, pritskavka, trapivka, nadlegovavka.

Pladschrift, die, f. Anschlag.

Pladwerl, das, mehka gradba, jez.

Pladde, die, cunja, capa.

Pladdern, v. n., čofotati, pluskati (od deža), v. a. u. n., berluzgati, pluskati, čofotati z vodo, žlepetati.

Pladdernach, adj., moker do polti.

Plasond, f. Platsfond.

Plage, die, ein Schlag (veraltet); ein äußeres, beschwerl. Uebel, nadlega, nadloga, težava, stiska, trud, skerb, ubijanje, (bei M. tura), muka (*Mon. Frising.* muka), nach *Gutm.*, sowie böhm. u. poln. trapljenje, zaujeda; schreckliche Plage, strašna siba (Božja); viel Plage mit etwas haben, nadlogo, težavo, križ imeti s čim; Drangsal, nadloga, nesreča, serb. auch bič (Geißel), kazen Božja, (Gottes Strafe).

Plagegeist, der, nadležnik, stiskavec, mučivec, pritskavec, trapivec, vrag; f. a. Furie.

Plagen, v. a., nadlegovati koga, mučiti (statt močiti), težaviti, treti, trapiti, pekliti, moriti koga, nadlego, nujo, veliko skerb delati komu, serb. kiniti, dosadjivati; die Unterthanen plagen, pritskati, tlačiti, gnosti, zatirati, napletati, pestiti koga, nagajati komu (mehr: necken), ermüden, truditi; die Reugierde plagt ihn, radovednost ga peče, mu ne da miru; v. r., sich mit etwas plagen, ubijati se s čim; moriti se, vicati se, polstisti se (auf dem Karste), upirati se, upenjati se, poln. mozolić się nad czem, truditi se, križ imeti, trapiti se; sich lange genug plagen, natruditi se, ugnati se; f. a. Schlagen, Strafen.

Plager, der, nadležnik, nadlegovavec, težak

človek, mučivec (für močivec), trapivec, pritskavec, pestivec, zatiravec.

Plageret, f. Pladeret.

Plagerin, die, trapivka, nadležnica, nadlegovavka.

Plagetsusel, f. Plagegeist.

Plagethier, das, žival, ki človeku nadlego dela.

Plagge, die, rušina, ruša odrezana, nach *Gutm.* u. russ. dern.

Plaggemeier, der, rušinar.

Plaggen, v. n. u. a., rušine rezati, z rušinami obložiti, oblagati.

Plaggras, f. Niedgras.

Plagiarius, adj., izpisan, prepisan.

Plagiarius, der, Menschenräuber, Ludo-kradnik; ein Schriftsteller, der fremde aus- geschriebene Gedanken für seine eigenen aus- gibt, uđeni tat, ki misli krade, prepisun, nach dem *Poln.* pismokradec.

Plagiat, das, prepisarija, spisovavska tat- vina, pismokradstvo (*poln.*)

Plagiator, f. Plagiarius.

Plagium, f. Plagiat.

Plagostoff, der, vetrokaz, vetrogled, böhm.

Plagweg, der, ein schlechter, löcheriger Weg, bertozasta, gradasta pot, težavna pot.

Plaidiren, v. n., pred sodnikam obravna- vati, zagovarjati.

Plaisant, f. Angenehm; Scherzhaft.

Plaisir, f. Vergnügen.

Plasat, das, f. Anschlag.

Plampe, die, ein herabhängendes, hins- und herschwankendes Ding, gaglja, kratak meč, ki mahadra semtertje.

Plämpel, der, slaba pijača.

Plämpern, v. n., pohajati brez dela.

Plan, adj., raven, plan; fig., razločin, oči- ten, jasan.

Plan, der, der Grundriß, osnovni ris, osno- va, auch plan; Entwurf, načert, načertek, osnutek, russ. čertež; *poln.* rozklad; (bei *Gutm.* ravnlo); nur in Gedanken gewachte Vertheilung der Haupttheile eines Ganzen, namen, namera, nach *V.* omislík, misel, nakamba, naklep, načín (sonst: Art und Weise); ich mache einen Plan, nakanjam, načínjam (*V.*), omisljam; f. a. Absicht; Pläne schmie- den, naklepe snovati, naklepiti; seinen Plan fahren lassen, odstopiti od svojiga namena; seine Pläne sind gescheitert, spodletelo mu je, ni po sreči izpeljal svojih namenov; bei den Goldschlägern, plan; ein ebener mit Gras bewachsener Plaz, ravnica, ravina, ravan, plosčad, planja, planjava; ein grüner Plan, trata (sosebno pred hišo), planjava z drevjem obraščena, obrašena; auf dem Plane liegen, na tleh ležati; Kampfsplan, bojísée, bojísé, bojevalísée, bojevalísé; Tanz- plan, plesišće, plesiše, plesalisée, plesalisé; den Plan behalten, zmagati; gleich auf dem Plane sein, pri roki biti; f. a. Plane; (area), selo, selisće, selishe.

Planchette, f. Meßtisch.

Plane, die, eine Decke, plahta, grobo, debelo platno.
Pläne, die, Ebene, ravan, ravnina, ravnja.
Plänein, v. n., naklepe delati, izmišljati, snovati.
Planen, f. Planiren, Ebenen.
Planentwerfend, adj., snujoč, naklepa-joč.
Planer, der, kdor osnovne rise dela; plošča, ploša kamnita.
Planet, der, (zvezda) premienica, pomičnica, planet, in allen andern slav. *pl.* planeta f.
Planeten-, in der Bsg. — premienic, planet(ov).
Planetenbahn, die, pot premienic, pomičnih zvezd ali planetov; (nach dem Böhm. u. Poln. draga premienic).
Planetenjahr, das, leto premienic.
Planetenlauf, der, tek premienic.
Planetenleser, **Planetensteller**, der, zvezdogled, planetar; razkladač planetov.
Planetenstern, das, sostava premienic.
Planemäß, **Plangerecht**, f. Planmäßig.
Plangen, f. Lüften (sein).
Planhammer, f. Planirhammer.
Planirsch, der, jelen zmagaec.
Planiglob, das, upodobljenje zemlje v dveh oblih polovicah na ravni planoti, planokrogla †, planiglob.
Planimetrie, die, planomérstvo, *russ.* ploskomérje.
Planiren, v. a., eben machen, zravniti, poravniti, ravniti, auch ravnati; glätten, ugliedern, glätten; das Papier durch Seimwasser ziehen, klejiti papir, planirati.
Planirhammer, der, glädvnik.
Planirpreffe, die, bukvoveška stiskavnica.
Planirwasser, das, f. Seimwasser.
Planke, die, ein breites Brett, podnica, deska; f. Bohle; eine daraus verfertigte Wand, planke pl., plot, ograda, stena iz desk, paž, opaz, zapaž; in N. D. ein Flüssigkeitsmaß.
Plankelei, die, das, Plänkeln, etwa streljankje (*Zal.*), nach dem Serb. (*Vuk*), puškaranje, streljanje v malih trumah, ki tu pa tam sovražniku nagajajo; nach dem Russ. prestrelka.
Plänkeln, v. n., etwa streljankati, streljčkati (*Zal.*), nach dem Serb. puškarati se, *russ.* imeti, delati prestrelko, s posamnim streljanjem tu pa tam nagajati sovražniku.
Planen, v. a., ograden u. d. deskami, oplankati, plankati, pažiti, opaziti.
Planenreihe, die, nach *Gutsm.* tinj, tinjeve.
Planenzaun, der, plot ali ograda iz desk, planke, böhm. parkan.
Plänler, der, puškaravee, kdor se udeleži puškarjenja ali prestrelke; raztreseni strelei.
Plantügel, die, neko urarsko ravnilo, glädilo.
Plantwurf, das, planke, oplankovanje.
Planlos, adj. u. adv., brez namena, brez namislika, brez nakambe.

Planlosigkeit, die, pomanjkanje namislika; in jedoch im Sloven. *adj.* zu geben, f. Planlos.
Planmacher, der, f. Projecturmacher.
Planmäßig, adj., premisljen, namisljen, nakanjen, namenu ali naklepu primeren, namérjen; *adv.*, zverstama (*V.*), po namislika ali naklepu, premisljema, po nameri.
Planmäßigkeit, die, premisljenost, namisljenost; besser mit einem Beiwort, f. Planmäßig.
Planodie, f. Zernweg.
Planisch, *int.*, *coll.*, plask!
Planische, **Planische**, f. Platte.
Planischen, **Planischen**, v. n., berlaagati, merlizgati, pluskati, čofotati; f. a. Bladdern.
Planischeneinguss, das, kalup zlatarski za zlivanje plošč, plos.
Planischenhammer, der, zlatarsko kladvo za razbijanje plošč, plos.
Planischer, der, čofotalo.
Planspiegel, der, ravno, ploščasto zerkalo.
Plantage, die, Colonie, naselba; f. a. Anpflanzung.
Plantagenbesitzer, f. Planzer.
Planvoll, adj., poln namenov, naklepov, po dobro razverstenem namislika delajoč, delaje.
Planwechsel, der, premena risa, osnove, presnova.
Planweise, *adv.*, zverstama (*V.*), f. Planmäßig; im Forstwesen, po delih, kosih.
Plapperet, die, zlobodranje, blebet, blebetanje, berbranje, labranje, zlabranje, zvečenje, zverganje, kvašenje, *serb.* herbhlanje.
Plapperer, der, zlobodravee, zlobudra, zlobudran, zlobudralo, zlobudrav človek, zverga, blebetavee, klopotee, berbravee, labravee, kvasač.
Plapperhaft, adj., zlobudrast, blebetav, blebetavast, zlobodrav, herbhjav, herbhjavast, labrav, zvergav, zlabrav, herbhav.
Plapperhaftigkeit, die, zlobudravost, blebetavost, berbravost, herbhjavost.
Plapperhaas, der, **Plappermaß**, der, **Plappermaul**, das, f. Plapperer.
Plapperin, **Plapperläte**, **Plapperliese**, die, zlobudravka, labravka, blebetulja, klopotalja.
Plappern, v. n. u. a., zlobodrati, blebetati, škeledrati (*V.*), berbrati (*M.*), klopotali, zlabrati (*M.*), kvasiti, zvečiti, zvergati, labrati, klobodrati, čebljati, jeziki brustiti, govoriti brez premislika, kakor bi otrobe vezal, čenčati* (*ital.*), kvantati und dgl.; sich müde plappern, nazlobodrati se, nablebetati se; durch Plappern verflümen, verflümen, zazlobodrati; den ganzen Tag hindurch plappern, ves dan prežvečiti, prežvergati.
Plappert, der, plapert*, nek nemäk daar.
Plappertasche, f. **Plapperer**, **Plapperin**.
Plarer, der, topivee.
Plärränge, das, kormežljivo oko, kergavo oko; (*Ostropium*), izvezjena trepavnica.
Plärrängig, adj., kormežljiv; der, die Plärrängige, kormežlavee, kormežlavka; f. a. Ziehlängig.

Plarre, die, nach *V.* mehur, eine große Blätter, beim Hindvieh.
Plarre, die, velike usta, kergavost konjskih oči.
Plarren, *v. n. u. a.* dreti se, emendriti se, emerdati se, emeriti se, rjuti, auch zījati, da človeka nesa bole; anfangen zu plarren, zadreti se, zaemerdati se; plarrend wohin kommen, priemerdati se, pridreti se kam.
Plarrhahn, *f.* Kampfhahn.
Plarrmann, das, *f.* Plarre; vekalo, zijalo.
Plasma, *f.* Gebilde.
Plastik, die, plastika*; *f.* Bildnerkunst, Bildhauerei.
Plastisch, kipovit; *f.* Bildend.
Platan, die, (Platanus), nach dem *Russ.* platan m., u. činar, böhm. vodoklen; javor zunanjih dežel.
Plate, *f.* Sandban.
Plateau, das, *f.* Tafelplatz, Tischaussatz.
Platengras, das, *f.* Quecke.
Platern, *f.* Plaudern.
Platfond, der, strop.
Plathuf, der, švaplja, švapplež, ploščeno, plošno kopito.
Platina, die, platina, belo zlato.
Platine, die, ploščica, plošica iz kovine.
Platiniren, *v. a.* poplatiniti, platiniti.
Platonisch, *adj.* platonische Liebe, platon-ska, dušna ljubezen.
Platonisiren, *v. n.* dušno ljubiti.
Platisch, *int.* col! emok!
Platschen, *f.* Pladdern; ins Wasser platschen, šterbankniti v vodo.
Platschen, *v. a.* die Thür, loputniti, loputati z durmi, zaloputniti.
Platscher, der, *f.* Entsch; čofotavec.
Platschern, *v. n.* čofotati, čopotati po vodi, čopljati (*V.*), pleskati, pluskati, žlepetati, plivskati, berlazgati, nach *Gutsm.* plunkati, nach *M.* merlitzgati, plahititi; die Quelle platschert, studenček šumlja, čoplja (*V.*).
Platt, *adj.* flach, plosk, ploščat, plošat, ploščnat, plošnat, böhm. a. plochy; platte Nase, ploščnat, plošnat nos; das platte Land, rovan, planjava; flaches Land, kmeti, dežela; wenig tief, plitev; platter Spiegel, *f.* Planspiegel; eingebrüht, nach *Mede.* tančič (?); platt sagen, ohne Umschweife, naravnost povedati, na vse usta, brez ovinkov; platte Wahrheit, gola, glada, razločna, lahko razumljiva, čista resnica; platt machen, sploščiti, ploščiti, razplošiti; plattes Dach, ploščnata, nizka streha; platter Stuhl, prosta, nizka pisava; ein platter Ausdruck, nizka, jalova, prostasčka beseda; etwas Plattes sagen, po prostasčko zarobiti jo; platte Stirn, nizko čelo; platt sprechen, *f.* Plattdeutsch; ein platter Mensch, zarobljenec, kmetavs, prostak; in der Malerei, *f.* Gemein, Unedel; platt unmöglich, *f.* Platterdinge; er ist sehr platt, ne dela ovinkov, na ravnost jo zarobi, na vse usta pove, kar misli; platt abschlagen, na ravnost, čisto odbiti.
Plattbaum, der, bei den Vogelfellern, ein wachsender, so beschüttelter Baum, daß man

Reimruthen daran befestigt, nach *V.* živo drevec (obsekano za ticarje).
Plattblau, *adj.* gladkosvetel.
Plattboden, der, ploščnato, plošnato dno.
Plattboot, das, čelna, čoln s ploskim dnom.
Plattbord, *f.* Dahlbord.
Plattbreit, das, likavna, gladivna deska.
Plättchen, das, ploščica, plošica.
Plattendisch, *adj.* *f.* Niederdeutsch, doljno nemšk, prosto nemšk.
Platte, die, eine ebene Fläche, planjava, ravan, ravnina, von Eisen, Stein u., ploščad, plošad, *poln.* płaszczyzna; die Platte eines Degens, des Dehres einer Art u. *f.* *f.*, plosk; der platte fahle Berggipfel, goličava, golič, golina; *f.* a. Nuttief; Platte eines fahlen Kopfes, die Glaze, pleša, plešina, nach *Gutsm.* Tonfur, duhovska krona, (auch *poln.* u. böhm.); eine Platte bekommen, o-plesati na verhi glave, na temenu; bei den Tuchmachern, skaza zavolj pretergane osnovne niti; ein breiter ebener Körper, plošča, ploša; *f.* Kupferplatte; eine Platte von Eisen, plošča, ploša železa; von Stein, škerl, (Schieferplatte), kamnita plošča, ploša; Platte eines Nagels, glava, glavica; anat. *f.* Knochenplatte; eine flache Schüssel, ploča (*V.*), plitka, skleda; das Werkzeug, die Wäsche zu plätten, gladež, likavnik; im *N. D.* für Schürze, *f.* d.; ein Fahrzeug, auch Platte, *f.* Fähr, Floß.
Platte, die, ravnjenje, likanje.
Plattehrte, die, nek amerikanski pondirek.
Platt Eisen, das, železo, likalo, likavnik, bei den Friseurn, kodrarska lopatica (*V.*).
Plattische, die, (Pleuronectes platessa) *rus.* kambala.
Platten, *v. n.* potlačiti se, poravnati se, sploščiti se, splošiti se.
Platten oder Plätten, *v. a.* die Erhabenheit vermindern, ploščiti, plošiti, potlačiti, povaliti, poravnati, polikati; die Erde ist an den Polen geplattet, zemlja je na polu vtisnjena, vderta; völlig platt drücken, zmlinčiti; die Wäsche plätten, olikati, zlikati, likati, ugliediti, gladiti; ein wenig, polikati, pogladiti; *f.* Bügeln; bei den Voglgärbern, posekani hrast omajiti; bei den Zimmerleuten, splatiti, stikniti.
Plattenfeile, die, drobna pila ključavnica.
Plattenmeise, die, terstna senica, *f.* Stumpfmeise.
Plattennagel, der, glavati žebelj.
Plattenschläger, der, plošcar, plošar.
Plätter, Plätter, Plattner, der, eine Person, gladivec, ravnivec, likavec, kdor plošča dela; ein Werkzeug, likavnik, likalo.
Platterbse, die, (Lathyrus), eistnek, ploščasti, plošasti grah, nach *Med.* tančič grah, (*esr.* potanca, ein flacher Brotsaib), zahme, *f.* Nidererbsche; (*Lath. prat.*) *f.* Honigwiede; (*Lath. tub.*) *f.* Erdnuß.
Platterdinge, *adv.* prav, čisto, celo, kar naravnost, do konca, kratko, popolnoma, do dobrega, do celiga, *serb.* upra-

vo, po svo, *russ. nepremennno; id* will es platterdings nicht, nočem ter nočem, nočem, pa je.

Plattfisch, *f. Plattfische.*

Plattfuß, *der*, die Schale, podplat, stopalo, *russ. pljusna, böhm. chodidlo (= hodilo);* ein mit einem breiten Fußplatte versehener Mensch, švaplja, ravnodiljec, ploskonožec.

Plattfüßig, *adj.*, švaplja (*V.*), ploskonog.

Plattgarn, *f. Stopfgarn.*

Plattgerste, *die*, jari ječmen, sosebno dvo-verstnik.

Platthalbig, *adj.*, ploskostebelni.

Platthaupt, *f. Rahlkopf.*

Plattheit, *die*, plošnatost, (*in* *and. D.* ploskost); planost, ravnost, prostost, nizkost; Plattreiten reden, po prostasko, kakor kmetavs govoriti, debelo zarobiti jo, nizke misli razodevati; *f. übr. Platt.*

Plattholz, *das*, ravnilo.

Platthorn, *das*, ploščasti, plošasti rog, *f. a. Antelope.*

Platthuf, *der*, ploščnato, plošnato kopito.

Platthufig, *adj.*, ploskorog, s ploščnatim, plošnatim kopitam.

Plattig, *das*, ploščaste, plošaste vervi na ladii.

Plattiren, *v. a.*, mit Silber belegen, posrebriti, posrebrovati, (*eig.* versilbern), s srebram, *t. j. s* sreberno ploščico, ploščico povleči (*poln.*), nach dem *Rusa.* nakladno delo delati, platirati; (*Plattirung, russ. nakladno delo.*)

Plattitüde, *f. Gemeinheit.*

Plattkissen, *das*, likavna blazinicna.

Plattkopf, *der*, ploščoglavec, plošoglavec, ploščasta, plošasta glava; Dummkopf, butec, praznoglavec.

Plattköpfig, *adj.*, ploskoglav, ploščoglav.

Plattland, *f. Fildland.*

Plattling, *f. Plattlopf, Plattling, f. Ründ.*

Plattloth, *das*, svinčena pokrovka na kanonah.

Plattmühle, *die*, ploščivnica, plošivnica, ploščarnica, plošarnica; Plattmühle, likavnica.

Plattuase, *die*, ploščnati, plošnati nos; ploskonosec.

Plattuafig, *adj.*, ploščonos, plošonos, s ploščnatim, plošnatim nosam.

Plattuen, *v. a.*, ptiče loviti na limanice.

Plattner, *der*, ploščar, plošar, *f. a. Plätter.*

Plattneß, *f. Stopfgarn.*

Plattquehle, *die*, bei den Wäschern, podvita rjuha, na kateri se perilo lika, podloga.

Plattreiß, *der*, železni obroč z vintami (za silo).

Plattröse, *f. Mauerpfeffer.*

Plattschien, *v. a.*, ploščiti, plošiti.

Plattschiff, *f. Gabare*, (ladija s ploščnatim, plošnatim dnem).

Plattschlagung, *die*, ploščenje, plošenje.

Plattspiegel, *f. Planspiegel.*

Plattstein, *der*, škerl, kamnita plošča, ploša, *f. a. Trottoir.*

Plattsteden, *das*, ravnjenje (klobuka).

Plattsteller, *der*, das Plättreifen darauf zu legen, nach *V. mrežica.*

Plätttisch, *der*, likavna miza, miza, na kateri se perilo lika.

Plätttopf, *der*, razgrevač †.

Plattuch, *das*, suknena podloga za likanje.

Plattwalzen, *das*, valjanje na ravno.

Plattwäße, *die*, perilo, ki se mora likati, gladiti, tanši perilo ali pertenina.

Plattwurm, *der*, ploščasti, plošasti červ.

Plattzeit, *die*, bei den Vogelfellern diejenige Zeit, wenn die Vögel auf Leimruthen am Plattbaume gefangen werden, ptičja lovija, čas, ptiče loviti na limanice.

Platz, *int.*, plosk! buh!

Platz, *der*, ein breiter ebener Theil der Erdo-fläche, planjava; ein grüner Platz, zelena trata, vor dem Haushof, predverje; ein freier Platz, *z. B. Schlossplatz*, planjava pred gradam, nach *Pot.* planišče, planiš; *russ. ploščadka; ein öffentlicher Platz, Markt-*platz, terg, terzišče, terziše, semnjišče, semnjiše, sejmish, sejmish; Plätze zu einer gewissen Verriichtung werden im Slov. häufig durch die Formation auf -ische, -ise angedrückt, *z. B. ein Platz*, darauf zu reiten, zu spielen, zu tanzen, zu schießen, zu kämpfen, Reitplatz -c-, jezdišče, jezdiše, jahališče, jahališe, igratišče, igratiše, plesische, plesise, strelische, strelise, bojišče, bojiše; Tummelplatz, drajna; auf dem Platze bleiben, (*in* einem Handgemenge), mertev biti, poginiti v boji; den Platz behaupten, zmoci, zmagati; Platz gemacht! na stran! odstopi(te)!, umakni(te) se!, proč!; Stadt, Markt, Schloß, Dorf, mesto, kraj; es sind seine Kassebeihen auf dem Platze, nič kave ni zdaj v tem mestu; Baaren vom Platze, blago iz tega mesta, (*od* kteriga se go-vori); besetzter Platz, terdnjava, zavaro-vano mesto; Handelsplatz, kupčijsko mesto; der Raum, welchen ein Körper oder ein Ding einnehmen kann oder wirklich einnimmt, pro-stor, mesto; Einem Platz machen, prostor narediti, umakni se, umakati se; vielen Platz einnehmen, veliko prostora vzeti, je-mati, zaleci, zalegati, zaseci, zasegati; das Gotteshaus hat Raum genug, um dar-in tausend Menschen anzubringen, Božja hiša ima prostora dovolj za tisoč ljudi, za ti-soč duš; nehmen Sie Platz!, sedite, vse-dite se!, böhm. posad'te se; gleich auf dem Platze sein, precī pripravljn biti za boj; pri roki, na roko biti; der Bitte Platz geben, uslišati prošnja, dovoliti; Platz greifen, biti, veljati; *f. a. Statt* (finden); dieß ist mein Platz, to je moje mesto; Einen von seinem Platz verdrängen, spodrinit koga z mesta njegoviga; in der Kirche seinen Platz haben, imeti stol v cerkvi; bestimmte Stelle, Würde, Amt, mesto, služba; an Gines Platz kommen, na koga mesto priti; *f. Stelle*; ein Fladen, dünner, breiter Kuchen, mlinec, nach *V. vertala**, böhm. u. *poln. placka*, slab kolač; Nachahmung des

Schalles, plosk, plesk, lop, pok, huh, tresk, hruš; ich hörte einen Plag, slišal sim plosk; mit einem Plage zerspringen, f. zerplagen; ein freier, leerer Platz, (Area), gumno; Plag, worauf das Haus steht, selo, selišče, seliše; Einem einen Plag auf den Hintern geben, lopniti, ploskniti koga po riti; im Fortw., nasek, odirek, obeljava, oderta skorja na kakem drevesu; falscher Plag, redčina, golčava; tudi odločeni prostor s posekanimi dervi vred; bei den Jägern, nastavišče, nastaviše; krača divje prasice.

Platzbäder, der, nach V. kruhar, pek, ki nima prave pekarnice.

Platzbaderin, die, kruharica.

Platzbauch, der, trebušasti som.

Platzbüchse, die, Knallbüchse, pokavnica, pokalica, pokavka.

Plätzchen, das, mestce, prostorček.

Platzcommandant, der, plackomandant *, poln. komandant placu.

Platzcommando, das, plackomanda, (policijska gosposka za vojaške ljudi, nicht mestno poveljstvo, welches Orts- oder Stadtcommando wäre).

Plage, die, am Baume, nasek, narez, razpok; daß du die Plage friegest, da bi te razneslo, da bi se razpočil!

Pläz, die, krača divje prasice; kuhinjsko sekalo; rudarski kremp.

Pläzen, v. n., den Schall nachahmen, den ein platter Körper auf einen andern schlagend macht, ploskniti, plušiti, plusniti, ploskati, lopniti, loputiti, lopati, loputati, zalusiti, zaderleskati V., perskniti; es regnet, daß es plagt, daß gre, da ploska, de čopota; das Holz plagt im Feuer, derva treskajo, pokajo, praskečejo (M.); Schießpulver, welches nicht plagt, smodnik, ki ne poka; pläglich zerspringen, počiti, pokniti, pokati, razpočiti se, razleteti se (s pokam); so viel offen, daß man pläzen möchte, jesti, da bi skorej počil; mit einem ähnlichen Schalle fallen, in den ROTH pläzen, plunkniti, äterbunkniti, lopniti (kakor dolg in širok je) v blato, v mlako; ins Zimmer pläzen, plušiti, huhniti v izbo; mit etwas herauspläzen, izblekniti kaj; für prahlen, f. diebes.

Pläzen, v. a., eine Blase pläzen, razmečkati, narediti, da se kaj razpoči; eine Naht pläzen, raztegniti, dokler se ne razpoči; auf den Hintern pläzen, oploskati, ploskati po riti; einen Baum pläzen, nasekati drevo; v. n., (waidm.) vom Reibock, lezišče, ležiše napraviti si; f. a. Kliden.

Pläzer, der, ein pläzender Schall, plask, plesk, plosk, lop; f. Plag, auch Prahler.

Pläzer, der, plesk, plosk po riti.

Platzfaß, das, medarski gasivnik.

Platzgold, das, f. Knallgold.

Platzhalter, f. Statthalter; Stellvertreter.

Platzhirsch, f. Planhirsch.

Pläßig, adj., (im Fortw.), plážiger Han, prebiravni posek.

Platzläser, der, pokač (hrošč).

Platznecht, f. Vortänzer, (beim gemeinen Volk).

Platzugel, die, in der Physik, pokavnica (V.), steklena kugla, ki se na ognji razpoči; f. a. Bombe.

Platzmajor, der, major, ki straže na terdnjavi razpostavlja, russ. u. poln. placmajor.

Platzmeister, f. Vortänzer.

Platzordre, die, mestno povelje.

Platzpulver, das, f. Knallpulver.

Platzqued Silber, f. Knallqued Silber.

Platzregen, der, ploha, naliv, lijavec, liv, lijavka, (poln. a. deszcz nawałny, nagły).

Platzregen, v. n., liti, (ploha je nastala).

Platzriemen, der, f. Ochsenziemer.

Platzsilber, f. Knallsilber.

Platzstratte, die, mestna menjica.

Plähung, die, nasek, nasekovanje drevesa, ki se ima posekati.

Platzwechsel, der, f. Platzstratte.

Plauderei, die, blebet, blebetanje, berblanje, f. Blapperei.

Plauderer, der, žlobudra, bobotač (V.), blebetalo, f. Blapperer.

Plauderhaft, adj., bobotavast, blebetavast, f. Blapperhaft.

Plauderhaftigkeit, die, bobotavost, blebetavost, žlobudravost.

Plauderin, die, blebetulja, bobotulja, blebetuša, f. Blapperin.

Plauderlinse, f. Plauderin.

Plaudermarkt, der, verächtlich, blebetišče, blebetiše.

Plaudermas, Plaudermaul, f. Plauderer.

Plaudern, v. n., f. Blappern; blebetati, bobotati (V.), čeljustati.

Plaudernarr, Plauderfisch, f. Plauderer.

Plaudertafel, die, f. Plauderer, Plauderin.

Plauderwerk, das, žlobudranje.

Pläuschen, v. n. u. a., žvečiti, kvasiti, žvergati.

Pläuscher, f. Blapperer.

Pläusibel, f. Anekdote.

Plaute, f. Brustschild, -Degen.

Planß, int., f. Plag.

Planße, f. Lunge; nečista kositarica (ruda).

Pläbejer, der, nezhlahtnik, iz prostiga ljudstva, prostak, plebejie.

Pläbejisch, adj.; prostak, prostonaroden, plebejsk; f. Böbelhaft, Gemein.

Plebs, f. Pöbel.

Pleiche, f. Planke.

Plein pouvoir, f. Vollmacht, Machtvollkommenheit.

Plejad, pl., Regen- oder Siebengestirn, gostosevci, auch gostožiroci, pl., russ. sedmizvezdje.

Plenarifikation, die, Plenum, polna seja, polni zbor.

Plenipotenz, f. Vollmacht (unbeschränkte).

Plenterhieb, der, prebiravni sek, prebiravno sekanje.

Plentern, v. a., (Fortw.), prebirati gojzd.

Pleonasmus, der, pleonazem, prepollnjenje.

Pierren, f. Plärren.

Plethi, etwa soderga (Pot.); in der Redensart, Krethi und Plethi, vse križem,

Pleuresie, die, bodljaji.

Pleurense, die, černi obrobek, okrajik.

Pli, f. Gewandtheit.

Plidschuld, f. Klippschuld.

Plieren, f. Einbiegen.

Plimm, der, bel kresivni železnik (ruda).

Plinsen, pl., dünnes Badwerk, belinci pl. böhm. svitek.

Plinsen, v. n., f. Plinsen.

Plinte, die, (Bauk.), plinta *.

Plite, f. Schmitte; Wunde; Buhlin.

Plitt, der, (Cyprinus), kozel.

Plochtaube, f. Holztaube; Ringeltaube.

Plombe, die, svinčeni pečat.

Plombiren, v. a., svinčeni pečat pridjati; votle zobe zasvinčiti.

Plone, die, f. Eingeweide.

Plott, f. Plattsfuß.

Plog, der, Schall, plosk, f. Ploß; auf den Plog kann ich es nicht schaffen, iz nohta ga ne morem izlizati; auf den Ploß, zdajci.

Plöße, die, (Cyprinus latus), androga; (Cyprinus erythrophthalmus), černooka (V.), russ. plotva.

Plöpflich, adj., nagel, nenadan, nepričakovan; adv. mahama, hipoma, naglo, iznenada, nanaglama, na enkrat; auch kar, z. B. plöpflich stürzt er auf ihn los, ka' zaleti se vanj; pri tej priči; kakor bi trenil, z očmi mignil.

Plöflichkeit, die, naglost, neprevidnost.

Plünderhosen, pl., svitice pl., široke hlače, jahle (Zalok.), russ. n. poln. šaravare, serb. dimlje pl.

Plündern, v. n., mahedrati, preohlapien biti.

Plumage, f. Federbusch.

Plump! int., plunk! sterbunk!

Plump, adj., nestoren (V.), neukreten, cmokat, störrast, debel, telebast, neokresan, neotesan, storklast, nach Gutm. ohrabel, zavaljen, terkel, telazast (?); plump zur Arbeit, odročten, okoren, nepripraven, nespreten, böhm. nemotorny, russ. neskladnyj; ein plumper Mensch, storkleß, störr, teleban, telebec, storkla, okorneß, bet; ein plumper Scherz, debela, groba, prostaška, kosmata šala.

Plumpe, die, f. Pumpe; Froschbiß; kravji zvonec.

Plumpen, v. n., plunkniti, plunkati, sterbunkniti, sterbunkati, plasniti, pluskati, telebiti, telebati kam, terjusiti; ins Wasser plumpen, sterbunkniti v vodo; mit dem Plumpstod, bei Fischern, stökati *, sterbunkati; in das Zimmer plumpen, v hišo pluščiti, plušiti, zagnati se, buhniti v izbo; plump sein, f. Plump; mit etwas heraus plumpen, f. Platsen.

Plumpheit, die, neukretnost, nespretnost, neotesanost, okornost, nepripravnost, grobst, nach Gutm. ohrablost, telebavost, böhm. nemotornost, neshravnost (= ne-

zgrabnost), russ. neskladnost; debela, groba beseda.

Plump hose, f. Plünderhosen.

Plumpseule, die, bei den Fischern, stökavnik (V.); mit der Plumpseule kommen, okoren, debel, neotesan biti.

Plumpst! int., plunk! sterbunk!

Plumpstod, der, ein zusammengedrehtes Tuch, um damit in manchen Spielen zur Strafe zu schlagen, zvita, spletena ruta; fig. ein plumper Mensch, f. Plump; den Plumpstod geben, z zvito rato tepsti.

Plumpsen, v. n., f. Plumpen; v. a., z zvito rato dati eno.

Plumpstod, der, stökavnik (V).

Plumpstolz, adj., po kmečko, po prostaško prevreten, osaben.

Plunder, der, altes Geräth, alte Kleidung, berklarja, ropotija, klozja, soderga, cunje, cape, starina, šara, serb. starež, bei Gutm. paludje (?); das ist nur Plunder, to so same berklarje, ropotije, (to je sam šment, hejnt! zlomek!); to ni vredno piškaviga oreha; weg mit dem Plunder, stran s to ropotijo; du Plunder! ti hejnt! ti zlomek!

Plünderei, die, plenjenje, ropanje, russ. grabež.

Plünderer, der, plenivec, ropar, grabivec, böhm. drancovnik, russ. grabitelj.

Plündererin, die, plenivka.

Plünderhosen, f. Plünderhosen.

Plünderhammer, die, izba za berklarijo, za starež, za staro šaro in ropotijo.

Plünderkasten, der, Plünderkiste, die, shramba za staro ropotijo.

Plünderkram, der, berklarja, starina, ropotija, šara; als Beschäftigung, starinarstvo.

Plündermann, der, canjar.

Plündermarkt, der, f. Trödelmarkt.

Plündermilch, die, kislo mleko, sosirjeno mleko.

Plündern, v. n. u. a., der beweglichen Güter nach dem Soldatenrecht gewaltsam beranben, opleniti, izpleniti, pleniti (auch altsl.), oropati, ropati, po sili pobrati, vzeti, jemati, razgrabiti (M.), grabiti (russ.), hiße obrati, böhm. vydrati, zloupiti; f. a. Ausziehen (Zerand), oskubati; die Kasse plündern, okraști kaso, oropati jo; ein Buch plündern, kar je dobriga iz bukev prepisati in za svoje med ljudi dati; v. n., ausziehen, seliti se, preselovati se.

Plündern, das, plen, plenjenje, ropanje. Plünderfaß, der, vreča ali žakelj cunj, starih ropotij.

Plünderstod, der, roparski panj, ul.

Plünderung, die, ropanje, porop, plenjenje, plen, russ. grabež, hiščenje, poln. lupież; die Stadt der Plünderung preis geben, dopustiti, da se mesto opleni, oropa; plenu izročiti, prepustiti; die Plünderung dauerte den ganzen Tag, ves dan so vojaki plenili, ropali, grabili po mestu.

Plünderungssucht, die, ropa željnost, grabljivost.

Plünderungsfüchtig, *adj.*, roparsk, ro-pa željin, grabljiv.
Plunderwagen, *der*, voz, starih berklarij in ropotij.
Plunderweise, *die*, puhla, prazna, piškava modrost.
Plunderwerk, *das*, šara, ropotija.
Plundrig, *adj.*, cunjast.
Plunz, *der*, f. Klumpen; Wanst.
Plunze, *die*, Blutwurst, mulica, (klobasa) kervavica.
Plural(is), *der*, množno število, f. Mehrzahl.
Pluralität, f. Mehrheit.
Plus, *adv.* več, f. Mehr; *das*, f. Ueberschuß.
Plüsch, *der*, halber Sammet, pliš* (in allen slav. M.)
Plüschartig, *adj.*, plisast, plišu podoben.
Plüsch, *adj.*, plisev, iz pliša.
Plüschsammet, f. Plüsch.
Plusen, v. n., f. Hervorragen; v. a., पुलित्; sich plusen, ogrebiti se.
Plüsen, v. a., ekubsti.
Plusmacher, *der*, presilovavec, kdor tuhta na to, kako bi se deržavni dohodki pomnožili bodi si podložnikom na škodo.
Plusmacher, *die*, presilovanje podložnikov v davkih; množenje svojih dohodkov drugim ljudem na škodo.
Plusquamperfectum, *das*, davno pretekli čas.
Plüster, f. Plausen.
Plüsen, f. Plausen.
Plüßer, *der*, buča, tikva, f. a. Krug, böhm. baňka.
Plüßig, *adj.*, f. Aufgedunsen.
Pluviale, *das*, pluvial*, veliki mašni plajš, plašč, večerničnik †.
Pluviometer, *der*, dežomér.
Pneumatologie, *die*, nauk od duhov.
Pneumonie, f. Lungenentzündung.
Pöbel, *der*, prosto ljudstvo, nizi ljudstvo, prostasčina, prostasina, ljudinstvo (*serb.*), žlota (*altst.* glota), druhal, nach And. derhal, ljudje nizkih misel, prostaki, *ruß.* čern-i, böhm. chatra, luza; *der* Pöbel ist sich überall gleich, prosta derhal je povsod enaka; vornehmer Pöbel, ljudje visocija stanu pa nizkih misel (misli).
Pöbelanführer, *der*, vodnik, napeljevalec prostiga ljudstva, ljudovod †.
Pöbelart, **Pöbelci**, *die*, prostaske obnašanje, prostastvo.
Pöbelglaube, *der*, vera proste derhali, nizjiga ljudstva.
Pöbelhaft, *adj.*, prost, neotesan, prostasč, ljudsk (*serb.*), neolikan, neokresan, nizek; po navadi nizke derhali, nach V. druhalsk, f. Gemein.
Pöbelhaftigkeit, *die*, neotesanost, prostost, nizkomiselnost, prostastvo.
Pöbelhaufe, *der*, žlota, derhal, (*poln.* motloch).
Pöbelherrschaft, *die*, druhalska vlada, vlada proste derhali, druhalovladje †, f. Oskolantie.

Pöbelherrscher, *der*, druhalovladnik †.
Pöbelherz, *das*, nizko serce, nizkomiselnost.
Pöbelfäßer, *der*, navadni hrošč.
Pöbelmäßig, f. Pöbelhaft.
Pöbelsinn, f. Pöbelhaftigkeit.
Pöbelsprache, *die*, besede, govorica prostiga ljudstva, prostasčki jezik.
Pöbelstand, *der*, nizki, prosti stan.
Pöbelvolk, *das*, prosto ljudstvo; f. Pöbel.
Pöbelwahn, *der*, prazna vera prostiga ljudstva.
Pöbelwort, *das*, prostasčka beseda, beseda prostiga ljudstva.
Pöck, f. Schlag.
Pöckarbeiter, f. Pöcker.
Pöckbank, f. Pöckerd.
Pöcke, *die*, tolkavnica.
Pöckeln, *das*, an den Pöckstämpeln, žok (V.)
Pöcken, v. n., an die Thüre, poterhati, terkati, nach M. pokljukati, kljukati, *serb.* kucati; es pöckt, nekdo terka, buta (na steno); anfen, klati se, kregati se; *das* Herz pöckt, serce tolče, bije, f. klopfen; lärmen, razbijati, razsajati, ropotati, šundrati; auf etwas pöcken, s čim se ošabiti (V.), košatiti se, šopiriti se, ustiti se, ponasati se, auch opirati se na kaj, zanašati se; napejati se; auf die Stärke pöcken, junačiti se; f. a. Prahlen; Einem pöcken, komu protiti, groziti se, nach V. nasajati se nad kom, navijati koga?; klubovati; v. a. Einem pöcken, pretepati, buntkati, biti koga; *das* Erz pöcken, phati, nach V. puhati rudo, drobiti, tolči (tleči); ein wenig pöcken, poterhati, poklepati, potolči, pophati; sich müde pöcken, naterkati se, naklepati se i. t. d.
Pöcken, *das*, terkanje, tolčenje, klepanje, phanje ali puhanje, razbijanje.
Pöcker, *der*, im Pöckwerke, phao, puhač, delavec v rudarski stopi; Prahler, ošabnik, širokoustnik, bahao.
Pöckerei, *die*, razbijanje, puhanje, baharija.
Pöckerin, *die*, phavka; bahavka.
Pöckerz, *das*, phavna, puhavna ruda.
Pöckgerinne, *das*, Pöckgraben, *der*, stopni zlebi.
Pöckhaus, f. Pöckmühle.
Pöckheide, *die*, rudarski bet.
Pöckerd, *der*, izpiravnica za rudo.
Pöckloß, *der*, tolkavnica, tolkača.
Pöckmehl, *das*, stopna moka, rudna moka.
Pöckmühle, *die*, Pöckwerk, rudne stope pl., rudni mlin.
Pöckrinne, f. Pöckgerinne.
Pöcksaule, *die*, stopni steber.
Pöckstempel, *der*, rudna stopa.
Pöckwasser, *das*, voda na stope.
Pöckwerk, f. Pöckmühle.
Pöckzins, *der*, stopnina †.
Pöde, *die*, koza, osepnica, f. Blatter; tie Pöden haben, koze imeti, kozji, kozav biti; f. a. Pöden.
Pöden, v. n., kozav, kozčav, nach Gutem.

osepničast biti, koze imeti, (nach *M.* osepnicati ?); v. a., cinimpfen, koze, (osepnice, vimenice) staviti, cepiti; Majern dobrici.

Bodenblatt, f. Wasserampfer.

Bodenfieber, das, osepnica vročica.

Bodengift, das, f. Blattergift.

Bodengrube, die, pika, jamica.

Bodengrübiger, adj., pikast, osepnica; ein bodengrübiger Mensch, pikec.

Bodenholz, das, kvajak.

Bodenimpfung, die, stavljenje, cepljenje koz.

Bodenkrank, adj., kozav, kozčav, osepnica.

Bodenkrankheit, die, koze, osepnice, pl.

Bodenmaße, die, f. Bodengrube.

Bodenmäßig, f. Bodengrübiger.

Bodennarbe, f. Bodengrube.

Bodennarbig, f. Bodengrübiger.

Bodenraute, f. Geißraute.

Bodenstein, der, (Variolit), osepniknik †.

Bodenwurzel, f. Chingawurzel.

Bodig, adj., kozav, kozčav; f. a. Blatter.

Podagra, das, f. Fußgicht, protin v nogah, putika, podgrom, nach *And.* putogrom, potogrom, nach *V.* dertavica (angeblich in *Sn. Kr.*)

Podagratisch, adj., podgromov, podgromast, putikast, podagrast; f. a. Fußgichtig.

Podagrif, der, podgromec, putogromec.

Poder, f. After.

Poesie, die, pesmenstvo, pevstvo, pesništvo, poezija, pevska umetnost, (russ. stihotvorstvo); ein Gedicht, f. diejes; (Erzählung, f. d.

Poet, der, pesmenik (*Gutsm.*), pevec, pesnik, poet, skladavec pesem, poln. auch wierszopis.

Poetaster, der, pesmar, pevec, pesmarček.

Poeterei, die, pesmarija, pesmarstvo, pesmarjenje.

Poetik, die, nauk, kako pesmi skladati, pesmoslovje †, poetika.

Poetiker, der, pesmoslovec †, kdor uči, kako gre skladati ali zlagati razne pesmi.

Poetisch, adj., pevsch, pesniisch, poetischen, vreden, da se v pesmih slavi.

Poetisieren, v. n. pesmi delati, zlagati, skladati, peti.

Pöfel, der, Ausschuß, Brat, ostanki, izveržki, izbirk, ropotija.

Poffesen, pl., Nierenschnitten, pofeze *.

Pogge, die, žaba, krastavica.

Poggendeich, der, žabja gradba.

Poggengras, f. Krötenbinse.

Poggenschott, f. Froschleisch.

Pohl, der, das Haar des Sammetes, zamestova dlaka.

Pohlarm, der, ročica.

Pohle, die, nach *V.* dlačni snutek.

Pöhlen, v. a., garati, goliti kožo.

Pohlhaden, f. Kettenfäden.

Pohlhamm, Pohlshafft, der, žametarsko berdo.

Pohlkette, f. Pohle.

Point, f. Punkt, Stich (im Spiel).

Point d'appui, f. Stützpunkt.

Point d'honneur, f. Ehrenpunkt.

Pointe, f. Spitze.

Pointiren, v. a., staviti na kvarto; mil. obrniti, obračati kanono.

Points, pl., site spice *.

Poissarde, f. Fischweib.

Pöfal, der, bokal *, velika kupa, veliki kozarec.

Pöfel, der, Salzwasser, razzol (russ., poln. u. böhm.), slanamura, solomurja, slanica; das Fleisch in den Pöfel legen, meso nasoliti, nasaljati, nasalati (*V.*), v razzol djati, devati.

Pöfel, in der Bfzg. nasoljeni, soljeni, slani (gefalzen).

Pöfelfleisch, das, nasoljeno meso, slano meso, soljenina (böhm.).

Pöfelhäring, der, nach dem Böhm. slanik.

Pöfelhecht, der, nasoljena, slana ščuka, šuka.

Pöfelimone, die, slana limona.

Pöfeln, v. a., nasoliti, vsoliti, posoliti, soliti, v razzol ali solomurjo djati, devati; gepöfeltes Fleisch, f. Pöfelfleisch; v. n., premeniti se v slanico (od soli, potresene po mesu); od soli prevzeti se (meso je prevzeto od soli).

Pöfelrogen, der, nasoljene ikre, kaviar *.

Pöfuliren, f. Zehen.

Pöl, der, Endpunkt der Erdbache, nach *Gutsm.* u. *V.* tečaj (*anal.* dem poln. biegan, böhm. točna), pol *; unter dem Pole befindlich, podtečajni; magnetische Pole, magnetische tečnja, pola.

Pölat, der, Boularde, verschmittenes Huhn, rezana kokoš; ein Thier aus Polen, polak; udarec po herbtu.

Pölate, die, polaka *, neka laška ladija.

Pölar, in Bfzg. tečajni, polarni.

Pölarbär, der, beli medved.

Pölarente, die, severna rasa, zimška rasa.

Pölarisation, die, polariziranje, polarization.

Pölarisiren, v. n., polarizirati, obrniti, obračati se k tečaju, (tečajiti se †).

Pölarität, die, obrnjenje, nagnjenje k tečaju, magnetisch.

Pölarkreis, der, (krog) tečajnik, tečajni ali polarni krog.

Pölarländer, pl., tečajni kraji, kraji blizu tečaja (severniga ali južniga).

Pölarlicht, das, severna svetloba, nach *Ravn.* borjava.

Pölarmenschen, pl., ljudje tečajnih krajev.

Pölarstern, der, Nordstern, severna zvezda, tečajna zvezda, burovz *.

Pölarzirkel, der, f. Polarkreis.

Pölbär, f. Polarbär.

Pölder, der, po grajenji pridobljeni svet.

Pöldrak, der, polniische Rünge, poltrak (*V.*).

Pölei, der, (Mentha pulegium), polaj, polej, nach *Gutsm.* u. *M.* drobna meta; f. a. Thimian.

Pölei, in Bfzg., polejev, polajev.

Pöleiblätterig, adj., polejolist.

Poleiöl, *das*, polejevo, polajevo olje.
Polemit, *die*, učeni prepir, *nach V.* zavračanja, *vérski* prepir, branjenje svojih in spodbijanje nasprotnikovih stavkov.
Polemiser, *der*, prepiravec.
Polemisch, *adj.*, prepiren.
Polemisiren, *v. n.*, prepirati se, pravdati se zavolj učenih reči, *nach V.* zavračati.
Polemostop, *der*, vojaški daljnogled †.
Polenta, *die*, polenta*.
Polente, *die*, severna rasa.
Polenŭs, *der*, severna lesica, *russ.* *pesc.*
Polhöhe, *die*, tečajna visokost.
Pol, *f.* *Artig*.
Poliaŭer, *der*, mestni vrač.
Police, *die*, pismo, protipis, zavarovavnic zastran zavarovanja.
Polir, *in der Bŷg.* likavni, gladivni, lošćivni, lošivni.
Polireisen, *das*, likalo, gladilo.
Poliren, *v. a.*, *f.* *Glätten*; olikati, likati, uglatiti, gladiti; glängen, lošćiti, lošiti (*russ.*), svetliti (*Gutm.*), polirati, *serb.* laščiti (= lašćiti); *nach einmal* poliren, prelikati, preloščiti, prelošiti.
Poliren, *das*, likanje, glajenje, lošćenje.
Polirer, *der*, likavec, gladivec, lošćivec, lošivec; bei Maurern und Zimmerleuten, *polir**, podmojster.
Polirfeile, *die*, gladivna pila.
Polirglas, *das*, gladivno steklo.
Polirnochen, *der*, čevljarsko (koščeno) gladilec, likavnik.
Polirpulver, *das*, lošćivni, lošivni prah.
Polirstahl, *der*, gladivno jeklo.
Polirstoß, *der*, gladilka (*russ.*).
Polirt, *adj.*, polikan, poglajen, uglajen, lošćen, lošen.
Polirzahn, *der*, lošćivni, lošivni, likavni zob.
Polirung, *die*, glajenje, likanje, lošćenje, lošenje, poliranje.
Politesse, *f.* *Artigkeit*.
Politica, *politische* reči.
Politik, *die*, politika (*in allen slav. M.*), *nach Gutm.* znanje, ravnati mestno in deželske reči, vladoslavlje †, državoznanstvo †; *f. a.* *Weltflugheit*.
Politiker, *Politikus*, *der*, mož zveden v politiki, *poln.* *polityk*; *f. a.* *Schlaukopf*, *Kannegießer*.
Politisch, *adj.*, političen, kar se tiče državnega vladanja; *fein*, listig, zviti, šegav.
Politisiren, *v. n.*, politične reči pretresati, od političnih zadev govoriti, etwa *auch* politikovati.
Politur, *die*, gladkost, gladčina, lesk; *f. a.* *Glanz*.
Polizei, *die*, Handhabung guter Ordnung, namentlich Abwendung der verschiedenen menschlichen Gütern drohenden Gefahren, *in allen slav. M.* *policija*. (*kroat.* *neu redarstvo*); *das Amt*, *f.* *Polizeiamt*; *f. a.* *Polizeiwissenschaft*.
Polizei, *in der Bŷg.* policijski.
Polizeiamt, *das*, policija, policijski ured.
Polizeianstalt, *die*, policijska naprava.

Polizeiaufscher, *der*, *f.* *Polizeidirector*.
Polizeiaufsicht, *die*, policijski nadgled, dogled; *unter Polizeiaufsicht stehen*, biti pod policijskim nadgledom, pod policijsko pažnjo.
Polizeibeamte, *der*, policijski urednik.
Polizeicommissär, *der*, policijski komisar.
Polizeicommissariat, *das*, policijsko komisarstvo.
Polizeicommission, *die*, policijska komisija.
Polizeidiener, *der*, policijski služabnik, policaj*.
Polizeidirection, *die*, policijsko vodstvo, ravnavstvo.
Polizeidirector, *der*, policijski ravnavec, vodja.
Polizeigericht, *das*, policijska sodnija.
Polizeigewerbe, *das*, policijska obertnija, rokodelstvo.
Polizeigewicht, *der*, policaj.
Polizeilich, *adj.*, policijsk, po policii.
Polizeimäßig, *adj.*, policii, policijskimu redu primeren.
Polizeiordnung, *die*, policijski red, policijska postava.
Polizeipräsident, *der*, predsednik policije.
Polizeirichter, *der*, policijski sodnik.
Polizeisache, *die*, policijska reč, zadeva.
Polizeiiiberetzung, *die*, policijski prestopok (*t. j.* prestopok policijskih postav).
Polizeiwesen, *das*, policijsstvo, vse policijske reči skup.
Polizeiwissenschaft, *die*, policijsko znanstvo, policija.
Polk, *der*, rezani merjasec, štorkla.
Polka, *die*, polka (*ples*).
Polkreis, *f.* *Polarkreis*.
Polk, *der*, verh. *versic*; *f. a.* *Polkmehl*.
Pollak, *der*, Fiŷch, menik polak.
Polle, *die*, verh. *versic*, glava.
Pollen, *f.* *Köpfen*.
Pollendefel, *f.* *Mühe*.
Pöller, *der*, ein kleiner Mörser daraus zu schiessen, možnar; *f.* *Mörser*.
Polthaus, *das*, žitnica.
Poltig, *f.* *Polzig*.
Polmehl, *das*, *Mittelmehl*, *auch* *Halbmehl*, srednja moka.
Pollution, *die*, etwa omadežanje (*samiga sebe*), zmoca, odprava semena.
Polmenŷchen, *f.* *Polarmenŷchen*.
Polmebe, *f.* *Strandjäger*.
Polnacht, *die*, dolga noč za tečajnikama.
Polonaise, *die*, polski ples, poloneza, nek kóžuh za ženske.
Polonisiren, *v. a.*, *popolščiti*, *popolšiti*, *popolšćevati*, *popolševati*.
Polstein, *f.* *Magnet*.
Polsteinartig, *f.* *Magnetisch*.
Polsteinraŷt, *f.* *Magnetismus*.
Polster, *der* oder *das*, blazina (*mehr Matrage*), blazinica, podglavlje, podkladek, podložek, *polster**; *im Wasserbau*, blazina, podstava, podloga; *f. a.* *Rissen*, *Strohmatte*.
Polster, *in der Bŷg.* oblazinjeni, *z* blazino.

Polsterapfel, der, nach *Zal.* lenuh.
Polsterbauf, die, oblažinjena klop, mehka klop.
Polsterbette, das, f. *Sopha*.
Polsterchen, das, blazinica.
Polstermacher, der, blazinar, blazinčar.
Polstern, v. a., oblažiniti, podblaziniti, blaziniti, z žimami, s perjem natlačiti, nabiti, napolniti; alles nach der Reiche polstern, vse poblaziniti; neu polstern, preblaziniti.
Polstern, f. *Polsterstern*.
Polsterfessel, der, oblažinjeni stol, oblažinjeno sedalo.
Polsterfisch, der, oblažinjeni sedež.
Polsterstuhl, der, oblažinjeni stol, stol z blazinico.
Polster, in Bsgn. ropotav, ropotavni.
Polsterabend, der, predporočni večer, večer pred svatbo ali poroko; *russ.* dévčnik.
Polsterer, der, ropotač, ropotavec, ropotalo, razbijavec, razsajavec, ropotec, zdelovavec, šundravec, šundralo, človek nagle jeze.
Polstergeist, der, strah, strašilo, pošast, spaka, duh, ki po noči ropoče (kakor se babjevéream dozdeva), bei *Gutsm.* kanik (?), *fig.*, zgrajavec; f. *Polsterer*; *Polsterfium*, ropotavost, godernjavost.
Polsterhaft, *adj.*, ropotav.
Polsterhammer, der, f. *Polsterschläge*.
Polsterin, die, ropotavka, šundravka, razbijavka.
Polsterkammer, die, hram, shramba za ropotije, za starino, za vsaktero šaro.
Polstermeite, die, am grünen Donnerstage oder Charfreitage, večer nice veliki četrtek, petek in saboto (*Pot.*).
Polstern, v. n., ropotati, šundrati, razbijati, razdelavati, zdelavati, razsajati, nach *V.* a. razbotati (nach *M.* razbotiti), šunder, ropot, šum delati, butati ob kako votlo reč; an die Thür polstern, puhati, razbijati, treskati na vrata; naglo govoriti in vpiti, razsajati, vekati, kregati se; in die Stube polstern, priropotati, prišundrati v stanico; von der Treppe polstern, zropotati z gredic; ganze Nächte hindurch polstern, vse noči preropotati, prešundrati; anfangen zu polstern, zarpotati, zašundrati; sich müde polstern, naropotati se, navekati se; sich polstern entfernen, odropotati, odšundrati, ropotaje oditi; v. a., breit polstern, razklepati, razbiti; razbijati; polstern sagen, blejati kaj.
Polstern, das, ropot, šunder, ropotanje, n. *V.* razbota; f. a. *Lärm*.
Polsternuß, die, (oreh) ropotec, klopotec, böhm. křepáč.
Polsterschläge, die, *Polsterschlägel*, der, truskec, izklepovavnik, kotlarski bet.
Polsterfium, f. *Polstergeist*.
Polstier, das, žival ob tečajih zemlje.
Poltron, f. *Feigling*, *Faulenzer*.
Poltronic, f. *Feigheit*, *Faulheit*.
Polwolf, das, narod podtečajni, za tečajnikam.
Polyandrie, die, mnogomoštvo.
Polyanthea, die, cvetožbirkica.

Polyanthisch, *adj.*, mnogocveten.
Polyarchie, die, mnogovladje, mnogovladstvo †.
Polycholi, die, žolčica.
Polychrest, *adj.*, mnogopomožin.
Polychromatisch, *adj.*, mnogobarven.
Polyhedrisch, *adj.*, nach dem Böhm. u. Poln. mnogosten.
Polyhedron, das, mnogostenje †.
Polygamie, die, mnogoženstvo.
Polyglott, *adj.*, v več jezikih, mnogojezični.
Polyglotte, die, ein Buch, die Bibel in vielen Sprachen, bukve, zlasti sveto pismo v več jezikih.
Polyglottenlexikon, das, slovník, besednjak v več jezikih.
Polygon, das, mnogokotnik †.
Polygraph, der, mnogopiseec.
Polygraphie, die, mnogopisje, pisarija.
Polygynie, die, mnogoženstvo.
Polyhalit, der, mnogosolec.
Polyhistor, der, mnogozaveec.
Polymathie, die, mnogoznavstvo.
Polynomium, das, mnogo veličina †.
Polyoptier, der, mnogogled.
Polypp, der, ein Pflanzenstiel, u. dem Griech. mnogonožec, daher bei *V.* nogáč, in andern slav. *R.* polip*, nach *Met.* hobotnica (bei *M.* jedoch Meerspinne); ein Fleischgewächs, nach *V.* mesna rast, divje ali hudo meso, in der Nase, divji nos; *poln.* krakacica (krakatica).
Polypädie, die, mnogodetstvo.
Polyptel, mnogolisten.
Polyptag, der, požeruh.
Polyphonisch, *adj.*, mnogoglasen.
Polyptilabum, das, mnogozložnica (beseda).
Polyphudeton, das, govorjenje, v kterem se rabi več veznikov zapored.
Polytechnik, die, politheknika*, učivnica raznih umetnost.
Polytechnisch, *adj.*, polithečni; polytechnische Schule, učivnica mnozih znanstev in umetnost.
Polytheismus, der, mnogoboštvo (pri nejevereh). malikovavstvo.
Polytheist, der, malikovavec, mnogobožnik.
Polytheistisch, *adj.*, mnogobožen, malikovavsk.
Polz, *Polzen*, f. *Polzen*.
Polzirfel, f. *Polsterfisch*.
Pomade, die, maža, mazilo, vosk za lase, pomada*.
Pomadengeruch, der, duh po pomadi.
Pomadiren, v. a., pomazati, mazati s pomado; nach dem Poln. pomadovati.
Pomeranze, die, (*Pomum aurantium*), pomorānca, naranča, pomarānca; nach *V.* zlato jabelko; f. a. *Orange*.
Pomeranzen, in der Bsgn. pomorānčni, pomarānčni.
Pomeranzenbaum, der, (*Citrus aurantium*), pomorānca, pomarānčno drevo.
Pomeranzenbirne, die, pomorānčica.

Pomeranzenblüthe, die, pomarančni cvet.
 Pomeranzenfarbig, *adj.*, pomarančast.
 Pomeranzengarten, der, pomorančnik.
 Pomeranzengeist, der, pomorančevce.
 Pomeranzenhändler, der, pomorančar.
 Pomeranzenlürbiß, der, pomorančnica.
 Pomeranzenlilie, f. Feuerlilie.
 Pomeranzenmann, der, pomorančar.
 Pomeranzenmünze, die, (*Mentha gentilis*), lepa meta.
 Pomeranzenöl, das, pomorančno olje.
 Pomeranzenrost, der, pomorančni sok.
 Pomeranzenstale, die, pomorančni olup, pomorančna lupina, skorja.
 Pomeranzenstängel, der, sivi kos.
 Pomeranzenwein, das, pomorančarica.
 Pommer, der, pomorec, pomoranski konj; eine Art Hunde, nach V. puma, pumerelj.
 Pommesel, f. Dorst.
 Pomolog, der, umen sadjorejic, kdor je zveden v ravnani sadja.
 Pomologie, die, umna sadjoreja †, sadjoznanstvo †; f. Obstkunde.
 Pomologisch, *adj.*, kar se tiče umne sadjoreje, sadjoznansk †.
 Pomona, die, Pomona, boginja sadja (nekdanjih Rimljanov).
 Pompe, der, feierliches Gepränge, gizda, očitno skazovanje ali kazarje zmoglosti, mogočni sprevid (*Guts.*), nach M. krasnost, russ. velikolepie, slava, velikoslavje †; f. Aufzug; Gepränge.
 Pompe, f. Pumpe; Gelsgurke.
 Pompelblume, f. Löwenzahn.
 Pomper, f. Pumper.
 Pompermette, Pompernidel, f. Pumpermette, Pumpernidel.
 Pomphast, *adj.*, gizdav, v slavi in bliščobi in s hrupam, velikolepen (*russ.*), slaven, krasen.
 Pomphosen, *pl.*, lange, weite, široke blače, *pl.*, jahle, jandre (*Zat.*), jahlaste, jandraste blače; f. Blinderhosen.
 Pompös, f. Pomphast.
 Ponderabilien, *pl.*, težine (*böhm.*).
 Pönen, f. Strafen.
 Pönfall, der, zapad kazni.
 Pönitz, die, pokora, kazen, f. Strafe.
 Pönitzpfarre, die, medla, pusta fara.
 Pontal, der, ein französischer Wein, pontak.
 Pontifical(e), das, pontifikal; * in pontificalibus, v polni škofji opravi.
 Pontifical, das, papestvo.
 Pontiren, f. Ueberbrücken.
 Ponton, das, most na čolnih ali ladijah, ponton* (*russ.*).
 Pontoniers, *pl.*, mostarji, pontonirji.
 Pontus, f. Meer.
 Pöonie, f. Pöonie.
 Popanz, der, strašilo za otroke, rok (in der Redensart), rok isče otrok), nach V. bavec, *russ.* čučelo; f. a. Bauwan.
 Pope, der, ein griechischer Weltgeistliche, pop.
 Popel, Popelmann, Popanz, für Teufel, cucek.

Pöpel, auch Popel, der, smerkelj, sterzen kaciga tura; im Obß, f. a. Griechö.
 Popen, in der Bsga. popovski.
 Popenblume, f. Löwenzahn.
 Popo, der, f. Sinterer.
 Poppel, f. Pappel.
 Populace, f. Pöbel.
 Populär, *adj.*, allgemein verständlich, lahko umeven, razumljiv, domač, tudi nizkim umen, neprevinok za prosto ljudstvo, ljudstvu primérjen; populärer Vortrag, beseda prostimu ljudstvu umevna, lahka; populär schreiben, pisati za prosto ljudstvo, obénorazumljiv, *russ.* prostonaroden; beim Volke beliebt, ljudstvu dopadljiv, prijeten, kogar ima ljudstvo rado, kdor se je prostimu ljudstvu priljubil, prikupil; leutselig, vljuden, priljuden, do nizjih prijazen.
 Popularisieren, v. a., napraviti kaj prostimu ljudstvu umevno, priliciti prostim nizjim ljudem; sich popularisiren, s prostim ljudstvom se pečati, prijazen biti do njega, prikupovati se ljudstvu.
 Popularität, die, vljudnost, priljudnost, prijaznost do ljudstva, priprostost, umevnost; nach Popularität streben, prikupovati, priljubovati se, dober delati se ljudstvu, iskati njegove ljubezni.
 Popularitätssache, die, nezmérno iskanje narodove ljubezni.
 Population, die, prebivavci; f. Bevölkerung.
 Populiren, v. a., f. Bevölkern.
 Populös, f. Volkreich.
 Por, Pörn, Poree, der, (*Allium porrum*), por, porej, luk.
 Poren, *pl.*, Schweisßlöcher, (luknjice) potnice, znojnice.
 Porfirche, f. Emporkirche, (nach Ravn. prehodt *pl.*).
 Porlaube, die, böhm. pavlač.
 Porös, *adj.*, luknjiast; puhel (od repe).
 Porosität, die, luknjiavost.
 Porphyre, der, röthliche Asphäsiart, porfir.*
 Porphyren, *adj.*, porfirten, porfirov.
 Porree, f. Por.
 Porst, der, f. Porste, Kellerrast.
 Pörschel, f. Gipfel.
 Pörscheln, sich, f. Sträuben, sich.
 Pörschüssig, *adj.*, ježec se, spenjajoč se.
 Port, der, f. Hafen.
 Portal, das, velike, sprednje vrata, *pl.*, tudi prednja stran zidovja.
 Portativ, f. Tragbar.
 Porte, die, f. Pforte.
 Portehaise, die, f. Sänfte, Tragesessel.
 Porteepee, das, officirski pas ali remen za meč, portepej*.
 Portefeuille, das, pisemnica †, listnica †, fig. področje, opravilstvo; Minister ohne Portefeuille, minister brez posebniga področja ali opravilstva (brez portfejlla).
 Portefeuille, f. Brieftasche.
 Porter, der, porter*, nek angleški ol.
 Porteur, der, nosec, nosivec; Ueberbringer, Vorzeiger einer Urkunde, prinsec, pokaznik.
 Portfoglio, f. Portefeuille.

Portier, der, vratar, f. **Portner**.

Portikus, f. **Gallerie**.

Portion, **Portion**, die, kos, del, delež, (*altst. dola*); Gabe einer Speise, nach *M.* in St. gebr. (?) povzemka, obrok, nach *V.* jemlje; was auf ein Mal gefocht werden soll, nach *V.* skuhlje; Pferdeportion von rauhem Futter, klaja; an Hafer, zob, auch obrok.

Portirt, portirt sein für Einen, dobro hoteti komu, poganjati se za-nj.

Portlandstein, der, portlandes †.

Porto, das, poština, poštovina, pisemmina, dnar za pošto.

Portobetrag, der, znesek poštine.

Portofrei, *adj.*, brez plačila, poštine prost, oprošcen, oprostet, od česar ni treba plačevati poštine.

Portofreiheit, die, prostost poštine.

Portogebühr, f. **Porto**.

Portrait, **Portrait**, das, obraz, podoba, podobščina, podobšina, portret* (*russ. u. poln.*).

Porträtiren, **Porträtmalen**, v. a., obraze, podobe ali portrete delati, malati, poobraziti, poobrazovati, poobličiti, poobličevati.

Porträtmaler, **Portraiteur**, der, obrazni malar, portretni malar, podobšcinar, podobšinar.

Porträtmalerei, die, obrazna ali portretna malarija, malanje podobšcin, podobšin, portretov.

Porträtmalerin, die, portretna malarica.

Portulak, der, (*Portulaca oleracea*). mali plusec, rešlak, gosna trava, bobovnjek (?), nach *Gutsm.* tušnjak (*serb.*), *böhm.* u. *poln.* kurja noga.

Portulakmelde, die, tušnjakasta lebeda.

Portwein, der, vino portugalsko.

Portwisch, f. **Partwisch**.

Porzellan, das, porcelan*, *poln.* porcelana, *russ.* фарфор; viel **Porzellan** haben, mnogo porcelanastih posod imeti; unechtes, halbes **Porzellan**, f. **Fajence**, **Steingut**.

Porzellan-, in der *Figg.* porcelanasti.

Porzellanblau, *adj.*, bledomoder.

Porzellanbrennerei, die, porcelanarnica.

Porzellanbläse, **Porzellandose**, die, porcelanasta puška, skatlica.

Porzellanen, *adj.*, porcelanast, (eig. porzellanartig), porcelansk, *böhm.* porcelanovy.

Porzellanerde, die, porcelanasta zemlja ali perst, porcelanka, porcelanovica.

Porzellanfabrik, die, porcelanarnica, porcelanska fabrika.

Porzellanfabrikant, der, porcelanar.

Porzellanflechte, die, porcelanasti lišaj.

Porzellanglas, das, porcelanasto steklo.

Porzellanplatte, die, porcelanova gladcina.

Porzellangut, das, porcelanovina.

Porzellanhandel, der, kupčija s porcelanam, ali pa s porcelanovino.

Porzellanhändler, **Porzellanfrämer**, der, porcelanar (auch **Porzellanerzeuger**).

Porzellanmacher, der, f. **Porzellanfabrikant**.

Porzellanmaler, der, malar na porcelanu.

Porzellanmasse, die, porcelanina.

Porzellaniederlage, die, zaloga porcelanovine.

Porzellanosen, der, peč, v kateri žgejo porcelan.

Porzellanthon, f. **Porzellanerde**.

Porzellanvergoldung, die, pozlačevanje na porcelanu.

Porzellanwaare, die, porcelansko blago, porcelanovina.

Porzellanweiß, *adj.*, porcelanasto bel.

Posament, f. **Porte**.

Posamentirer, **Posamentier**, der, pasar, premar, trakar, pozamentnik †, kdor tke pasi, preme in traki.

Posanne, die, trobenta, nach dem *Poln.* u. *Russ.* troba, tromba, nach dem *Serb.* troblja, (*böhm.* sarma); die **Posanne** tönt, trobenta poje; in die **Posanne** blasen, zatrobentati, zatrobiti v trobento; *fig.* raznesti, razglasiti kako novico, hrup narediti, delati.

Posannen, v. a. u. n., trobentati, trobiti (na trobento); zu **posannen** anfangen, zatrobentati; **posannen** wohin kommen, pri-trobentati; durch's **Posannen** zusammen rufen, strobentati; eine gewisse Zeit hindurch **posannen**, pretrobentati; sich müde **posannen**, natrobentati se; *fig.* na glas govoriti, křičati, oznanjati; f. a. **Ausposannen**.

Posannenbas, der, trobentni bas.

Posannenbläser, der, trobentar, trobentač, nach dem *Russ.* trobač.

Posannenhorn, das, polz trobentnik.

Posannenregister, das, piščali, pišali v orglah s trobentnim glasam.

Posannenruf, der, poklio s trobento; auf den **Posannenruf**, ko zapoje trobenta sklicujoča.

Posannenton, der, glas trobente, trombe, trobentni glas.

Posanner, **Posannist**, der, f. **Posannenbläser**.

Posaunenruf, f. **Posannenruf**.

Posche, die, f. **Lafche**.

Pose, die, die noch ungeschüttene Schreibfeder, peresni tul, cev; f. **Federkiel**, **Riel**; ein Bündel Gläser, povesmo.

Posen, v. n., bresti, broditi.

Position, die, Stellung, postavljenje, stan, stopnja; Lage, lega; eine feste **Position** einnehmen, terdno ustopiti se, ustaviti se; Abschnitt, f. dieses; in der Prosodie, postav-ljenje; Behauptung, terjanje, terditev.

Positiv, *adj.*, dan, ustanovljen; positive Religion, razodeta vera (*V.*), dana vera; positives Recht, postava, dano, ustanovljeno, pisano pravstvo; positives Gesetz, zapoved; bejahend, terdiven; positive Electricität, stavn, kladna, nach dem *Poln.* dodatna elek-trika; ich weiß es positiv, za terdno, za gotovo vem; positive Antwort, odločni, razločni odgovor; positive Strafe, postavna kazen.

Positiv, das, eine Art kleiner Orgeln, male (*prenesne*) orgle, ročne orglice *pl.*

Positiv(us), der, perva stopnja (prilogov). **Posito**, denimo, vzemimo, na primér, postavimo.

Positur, die, ustop, f. Stellung, Haltung; sich in Positur setzen, pripraviti se, postaviti se prav, ustopiti se.

Posse, die, eine scherzhafte, zur Belustigung dienende Geberde, burka, (bei V. burek m.), smešno, šalivo kretanje, smešna kvanta, šala, gluma, (gebräuchl., *altst.* glum, glumhenje u. ägga), godčevska, norčija, *russ.* šutka; als Theaterstück, smešnica, smešna igra ali komedija, farsa *, nach V. budla; Possen machen, reisen, treiben, burke, šale ali norčije uganjati, norčavo ali po godčevsko vesti in kretati se; norčevati, norce briti; das sind Possen! to so kvante! ta je bosa! neumnosti!

Possesfel, der, večji kovaško kladvo.

Possen, der, auf eine lustige Weise zugefügter Schade, Schabernack, nach V. klubanje, nach *Gutm.* klubet-i, klubetovanje, (bei Jarn. kljubet), zabavljanje, nagajanje, nach *Caf* klubest; Jemanden einen Possen spielen, komu eno narediti, komu klubovati, ponagajati, nagoditi, nagajati, komu v-klub (klubu, klubici) kako napresti; nastor storiti, nach *Mursec* na znic; zum Possen thun, navlaš, navlaš, (vklub) storiti, delati, klubati (V.), klubovati; *serb.* perkos učiniti, prekositi; er merkte den Possen, zapazil je, kar mu je bilo napleteno, spoznal je, kam pes tace moli.

Posseneule, die, duk.

Possenhaft, adj., burkast, smešen, šaliv, zabavljiv, norčav, glumljiv (*altst.*), godčevsk.

Possenhaftigkeit, die, smešnost, šalivost, norčavost.

Possenmacher, **Possenreißer**, der, burkež, smešnik, šalivec, zabavljač, kvantač, glumač (auch bei *Gutm.* u. V.), norčevavec, godec (eig. *Russiant*).

Possenmacherei, **Possenreißerei**, die, norčevanje, šale, burke.

Possenmacherin, **Possenreißerin**, die, smešnica, šalivka, norčevavka.

Possenschreiber, der, pisavec smešnih iger.

Possenspiel, das, burke, *pl.*, im Theater, f. Posse.

Possensüd, das, smešnica, burka.

Posses, der, posest, posestvo; f. Besitz.

Possession, f. Besizung.

Possessionirt, f. Anssig.

Possessor, der, posestnik; f. Besitzer.

Possessorium, das, Klage in possessorio.

Possessorienklage, tožba zastran posesti, hingegen Klage in petitorio, tožba zastran vlasti.

Possirlich, adj., smešen, šalen; f. Possenbaß, Drollig.

Possirlichkeit, die, smešnost, šalnost, norčavost.

Post, der, f. Poršč; Schachtelhaum.

Post, die, die öffentliche Beförderungsanstalt, pošta, (auch *serb.* u. *böhm.*, hingegen *russ.*

u. *poln.* pošta); die fahrende Post, vorna pošta; die reitende Post, jezdna pošta (nach dem *Poln.* konjska p.); ordentliche, ordinäre Post, navadna pošta; Fußbotenpost, peš pošta (V.); extraordinäre, Extrapost, najeta pošta (V.), posebna pošta; die Post abmarieren, čakati, dokler pošta ne pride; die Post abfertigen, pošto odpraviti; sich auf die Post setzen, vvesti se na poštni voz; die Post nach Laibach, Ljubljanska pošta; Post nehmen, pošto (poštne konje) najeti, najemati; die Post bezahlen, poštno vozni-no, poštnino placati; es geht bei ihm alles auf der Post, pri njem gre vse urno kakor po pošti; auf die Post gehen, iti na pošto, t. j. v poštnijo; drei Posten von hier, tri pošte, t. j. tri poštne postaje od tod; eine gute Post, dobro poročilo, naznanilo, vesela novica; mit der ersten Post schreiben, po prvi pošti pisati; mit der Post reisen, po pošti, (s pošto) iti, peljati se; Postentragen, opravljati, raznasati; eine Summe Geldes, denar, število denarjev, znesek, za kaj odmenjen, postavek; eine Post in die Rechnung tragen, denar zapisati, postaviti v število, v obrarj; Post für Post zahlen, sproti placevati, t. j. znesek za zneskam placevati; Artikel, članek, postavek; Forderung, f. dieses.

Post, i. d. Bzgn., poštni; in Betreff einer Geldpost, — zneska, — postavka.

Postabgang, **Postablauf**, der, odhod pošte; vor Postabgang, preden pošta odide.

Postament, das, podnožje, podstolpje f, podstavek, stajalo; f. Fußgestell.

Postamt, das, pošta, auch poštinja, poštni ured; Aufgabepostamt, prejenna poštinja; Abgabepostamt, oddajavna poštinja.

Postamtss, in Bzgn. poštinski.

Postanalt, die, pošta.

Postarbeits, die, delo, ki se mora hitro dokončati, delo na speh, na pogon.

Postaufseher, der, poštni vodja ali rav-naveo.

Postbeamte, der, poštni urednik.

Postbediente, der, poštni služabnik.

Postbedienung, die, služba (nizi) pri pošti.

Postbericht, der, poštno poročilo; naznanilo po pošti poslano.

Postblei, die, kolikor se svinca na enkrat stopi.

Postbörse, f. Kaufbörse.

Postbote, der, pismonos, poštni sel.

Postbrief, der, pismo od pošte prejeto.

Postbuch, das, poštne bukke.

Postchaise, die, poštna kočija.

Postcomptoir, das, poštna pisarnica.

Postdatiren, v. a. poznejši dan postaviti na kako pismo.

Posteinkünfte, *pl.*, poštni dohodki.

Posteinrichtung, die, poštna uredba.

Postement, das, f. Postament.

Posten, der, Ort, Stelle, mesto, kamor je kdo postavljen; jedem Arbeiter seinen Posten anweisen, postaviti slednjiga delavca

na svojemesto; odkazano mesto, postanek, nač *Gutm.* stajališče, stajališe, stojališče, stojališe; Waſche, straža, strazišče, straziše; seinen Posten verlassen, zapustiti svoje mesto, iti z mesta, kamor je bil posajen ali postavljen; der erste, verlorene Posten, zgubljenec, (poginu izročen); vojak ali vojak kam postavljeni; Amt, Würde, služba, stopnja; in der Arithmetik, postavek, nač *V.* stava; Geldbetrag, f. Post.
Postenlauf, der, tek, hod pošti(e); der Postenlauf ist offen, pošte gredo, pošta gre brez ovire.
Postenträger, der, f. Reingekleisträger, Kutscher; in *U. R.* kdor zdrahe prenaša, zdrahljivec.
Poste restante, *adj.*, (naš) na pošti ostane, poste restante.
Posteriora, *pl.*, f. Hintere.
Posteriorität, f. Nachkommenſchaft.
Posterioritätscurator, der, [skerbnik zarodov.
Postfelleisen, das, poštna torba; f. a. Felleisen.
Post festum, prepozno, poznej, ko se je reč že zgodila; po toči zvoniti.
Postfrei, *adj.*, brez poštnine, poštnine prost, f. Portofrei.
Postfreiheit, f. Portofreiheit.
Postfuhr, die, poštna vožnja, vožnja za pošto.
Postgefälle, *pl.*, poštni dohodki.
Postgeld, das, poštni denar, poštnina, poštovina, poštna voznina; Postgeld zahlen, pošto plačati, poštnino opraviti, opravljati.
Postgerechtigkeit, die, poštna pravica.
Posthalter, der, welcher das Recht hat, Postpferde zu halten, poštnar.
Posthalterei, die, poštnarija.
Posthalterin, die, poštnarica.
Posthaus, das, pošta, poštnija, poštnarnica, poštnarska hiša.
Posthorn, das, poštni rog, poštnarski (postiljonski) rog; razni polži.
Posthuma, die, posmertnica†. hči po očetovi smrti rojena; *pl.*, bukke po pisavcovi smrti na svetlo dane.
Posthumus, der, posmertnik, f. Nachgeboren.
Postille, die, postila, pridige, pridigarske bukke.
Postillon, der, postiljon, poštni hlapec, poštni kočijaž, poštnik.
Postinspector, der, poštni nadglednik†, doglednik†.
Postiren, f. Einstellen.
Postkalesche, die, poštna kočija.
Postkameel, das, velblod, dromedar.
Postkarte, die, poštni razkazek (pisem); poštni zemljovid†.
Postkasse, die, poštna denarnica.
Postkerl, der, poštni hlapčon.
Postknecht, der, poštni hlapec.
Postkutsche, die, poštni voz, poštna kočija.
Postmeile, die, poštna milja.

Postmeister, der, poštar (*V.*), poštni mojster (*Gutm.*), poštnojster.
Postmeisterin, die, poštnarica.
Postnachricht, die, naznanilo po pošti.
Postnumeriren, v. a., poznej plačati.
Posto, f. Stelle, Posten; Posto fassen, postaviti se, ustopiti se.
Postordnung, die, poštni red; postava za volj pošte.
Postort, der, mesto ali kraj s pošto, pošta, postaja.
Postpapier, das, poštni, t. j. tenki, gospodski papir.
Postpferd, das, poštni, poštnarski konj.
Postporto, f. Porto.
Postraße, f. Poststation.
Postrecht, das, posebna pravica, ki jo ima pošta; f. a. Postgerechtigkeit.
Postrecepisse, das, nač dem *Kroat.* poštna primka (neu).
Postreise, die, popotovanje po pošti, s pošto.
Postreisende, der, s pošto potujoči.
Postreiter, f. Postillon.
Postrittgeld, das, poštna jezdina.
Postsäule, die, kazavec milj, poštni miljo-kaz†, poštni steber, miljnik†, *russ.* versta. (barnach analog milja).
Postschein, der, poštni list.
Postschiff, das, poštna, poštnarska barka ali ladja, f. Paketboot.
Postschleicher, der, (blinder Passagier), etwa pritaknjeneec, kdor se vozi s pošto, ne plačavši voznine.
Postschreiber, der, poštni pisar.
Postscript, der, pripis, dostavek, f. Nachschrift.
Poststall, der, poštni, poštnarski hlev.
Poststation, die, pošta, poštna postaja, poštna stacija, (*russ.* stancija).
Poststätt, Poststätte, die, f. Postort.
Poststraße, die, poštna cesta.
Posttube, die, poštna odpravnija†, poštnarnica†.
Posttag, der, poštni dan.
Posttäglich, *adv.*, vsak poštni dan, z vsako pošto.
Posttaube, die, f. Brieftaube.
Posttage, die, poštna taksa.
Posttrain, f. Postzug.
Postulant, der, tirjavec.
Postulat, das, stavek, ki ne potrebuje dokaza, zahtevak, postulat².
Postulation, f. Forderung.
Postuliren, f. Fordern; za gotovo vzeti, jemati.
Postvergehen, das, poštni pregrešek.
Postverwalter, der, poštni oskerbnik, f. a. Posthalter.
Postwagen, der, poštni voz.
Postwärter, f. Posthalter.
Postwechsel, der, prepreganje poštnih konj; f. a. Poststation.
Postweg, der, poštna pot, cesta.
Postwesen, das, poštno reči, poštno zadeve skup, poštno opravila, pošta, poštnarstvo, (nač dem *Böhm.* poštnovstvo).

Postzeitung, die, poštne novice.

Postzettel, f. Postschein.

Postzug, der, poštni vozovlak.

Potage, die, mesena juha z razno primesjo.

Potagelöffel, das, velika razdajavska žlica.

Potamographie, die, rekopisje †, popisovanje rek.

Pot de chambre, f. Nachtopf.

Pote, f. Psote.

Potentat, der, vladar, vladajoči gospod, nach V. mogočnik. (böhm. močnar).

Potentile, f. Künstlingerfrau.

Potenz, die, Macht, moč, močnost, mo-gočnost, oblast; in der Arithmetik, poten-cija, nach dem Russ. stopnja; (poln. po-tega, wynosić do potęgi); zur Potenz er-heben, števelo s sabo pomnožiti, ali pošte-vati, povišati na drugo, tretjo stopnjo ali potencijo, potencirati.

Potenziren, v. a., poviksati, povikševati, povzdigniti; veči moč podeliti; f. a. Potenz.

Potpourri, der, wörtl. vonjavni piskrec; fig. zmes, vsakiga kaj.

Potsche, f. Patsche, (Paputsche).

Pott, f. Topf.

Pottasche, die, lugasta sol (Vert.), sol iz navadniga luga. n. Zaf. pepelik †, potašelj †, potašenj. (russ. u. böhm. potaš), n. V. pepelarska sol; nach Gutm. erasol? u. vom veralteten Kesselsche, kotelni pepel.

Pottascherzeuger, Pottaschfieder, der, po-tašar; kdor pepelik ali sol iz navadniga pe-pela napravi.

Pottaschfiederei, die, potašarija; delanje pepelika ali potašeljna, potašnja.

Pottbäcker, f. Töpfer.

Pottfisch, der, (Physeter macrocephalus), glavac (rod kita).

Pottkasten, Pottkaster, f. Kesselhafen.

Pottkase, der, star, plesnjev sir.

Pottleder, f. Schmarher.

Pottweide, die, bela verba.

Pot! int., dete! date! tete! Pot tausend! dete končaj! šembraj! vulg. kosmata kapa! žerdane grablje! raca pečena mačka! bos te plentaj!; auch Pot Welten! Pot Fenster! Pot Stern!

Potensteder, der, šopavnica, šipavnica.

Poularde, die, kopljena kokoš.

Poussiren, f. Emporbringen, Befördern.

Präadamiten, pl., predadamovci (t. j. no-beni).

Präambulium, f. Vorspiel; Vorrede.

Präambuliren, f. Einleiten.

Präaccessor, der, sprednik v službi.

Präbende, prebenda; f. a. Pfründe.

Präbendist, Präbender, der, prebendnik, f. a. Pfründner.

Präcarium, Precarium, f. Bittleihen.

Präcaution, f. Vorsicht, Verwahrung.

Präceptor, f. Lehrer.

Prachen, v. a. u. n., smole očistiti drevje, obirati ga.

Pracher, der, f. Bettler.

Pracherei, f. Bettelci.

Prachern, v. n., beračiti, moledvati.

Pracherpad, f. Bettelvoll.

Pracht, die, ein hoher Grad von Glanz und Schönheit, bliščoba, blišoba, svetlost, neznana, bliščeča, blišeča lepota, russ. vel-kolepje, nach V. šumeče veličstvo in obil-stvo, nach M. gizdost, gizda, f. a. Para-de, Pomp, Gepränge; des Rundes stille Pracht, tiha svetloba lune; in Pracht er-scheinen, priti v sprepleji, bliščeči, blišeči opravi; das ist eine Pracht, to ti je lepo-ta; nach M. auch das russ. u. altsl. kras-nost (eia. krasota); f. a. Prachtlicbe; zur größern Pracht, zavolj lepšiga.

Pracht-, in Bzgn. sprepleji, bliščeči, bli-šeči, slavni, veličanski.

Prachtaloe, die, slavna lopatika.

Prachtaufwand, der, f. Zuruß; potrata, potroški za gizdo.

Prachtaufzug, der, slavni obhod.

Prachtausgabe, die, lepši izdanje knjige, knjiga v sprelepem izdanji.

Prachtbau, der, lepo, veličansko, krasno † zidanje, poslopje.

Prachtbett, das, f. Paradebett.

Prachtblume, die, nenavadno lepa cvetlica.

Prächtein, v. n., nezmerno šopiriti se, liš-pati se.

Prächten, f. Prahlen.

Prachtexemplar, das, sprepleji iztis.

Prachtgarten, der, lepi, veličanski vert.

Prachtgebäude, f. Prachtbau.

Prachtgeschwulst, f. Zuruß.

Prachtgrabmal, f. Mausoleum.

Prachtganz, der, gizdavec.

Prachthimmel, der, nebo.

Prächtig, adj., berhek (V.), prezal, spre-lep, velikolepen (russ. učen prekrasen), presvetel, gizdav, šmaren, bliščeč, blišeč, gosposk; prächtig gefleidet sein, lepo, giz-davo, bogato obleden biti; prächtig leben, dobro živeti, močevati; ein prächtiges Wet-ter, prav lepo vreme, neizrečeno lepo; er wohnt prächtig, lepo stanovanje (lep stan) ima; prächtiger Mensch, izversten, prijeten človek; adv. prav, prav lepo, izverstno.

Prächtigkeit, f. Pracht.

Prachtjuwelle, die, bliščeča, blišeča, spre-lepa dragotina.

Prachtkegel, f. Obelisk.

Prachtleben, das, lepo, dobro življenje, v obilnosti.

Prachtlicbe, die, gizdavost, nagnjenje k bliščobi, blišobi.

Prachtliebend, adj., kdor ljubi zunanjo bli-ščobo, blišobo, gizdav, f. a. Hoffärtig.

Prachtliebhaber, der, gizdavec, kdor ima rad bliščobo, blišobo in velikolepje.

Prachtllie, die, (maselnica) slavnica.

Prachtlos, adj., priprost, brez gizde in zunanje lepote.

Prachtluß, die, veselje, ki ga kdo uživa iz zunanje bliščobe, blišobe in lepote.

Prachtluft, die, gizdavost, nezmerni po-hlep po zunanji bliščobi, blišobi.

Prachtvoll, adj., presvetel, prelep, bli-šeč, blišeč, izversten, izbran, f. a. Prächtig.

Prachtwagen, der, lepi, bliščeči, blišeči voz.

Prachtwerk, das, prelepo delo, velikolepna (*russ.*) knjiga, prezale bukve.

Prachtzimmer, das, sprelepa, prekrasna soba.

Präcipitant, *adj.*, f. Vorschnell.

Präcipitant, die, prenačljennost.

Präcipitāt, das, vsed, vsedlina, *poln.* osad, f. Niederschlag.

Präcipitiren, f. Niederschlagen, napraviti, de se kaj na dno vsede, na dno spraviti; vsedlino delati.

Präciß, *adj.*, na tanko, pično odločen, natančen; präciße Schreiber, jedernata pisava; präciße Wechsel, menjice s pično odločnim dnevam.

Präcision, die, natančnost, pičnost, *russ.* točnost; Kürze, kratkost, jedernatost; jasnost; odločnost.

Präcludiren, v. a. (*jur.*), etwa izkleniti, izklepati, f. Ausschließen.

Präclusion, die, sodnji izklep † od vseh pravic.

Präclusivfrist, die, zapadna doba, nepreložni rok; f. a. Peremptorisch.

Practil, f. Praktik.

Prädeliberiren, v. a., popred preudariti, pretehtati.

Prädestination, die, predodredba (*V.*), predodločba, predodmerjenje, poprednji usod, preizvolitev; f. Vorherbestimmung.

Prädestiniren, v. a., popred nameniti, odločiti, odmeriti.

Präeterminismus, der, vera na predodredbo.

Präbialisit, f. Gutsherr.

Präedicabile, das, kar se sploh da od kake reči terditi.

Prädiciren, f. Aussagen; Vorhersagen.

Prädikant, der, pridigar, f. Prediger.

Prädikat, das, dasjenige, was von einer Sache, dem Subjekte, gesagt wird, povedek, nach *V.* pridevek, gleich dem *Poln.* przymiotnik (primetnik), nach dem *Böhm.* prisodek, *kroat.* nazivak; f. a. Titel.

Prädilection, f. Vorliebe.

Prädisposition, f. Anlage, Neigung (zu einer Krankheit).

Prädominiren, v. n., premagati, premagovati; f. Oberhand (haben).

Präexistenz, die, poprednje bitje ali bivanje, predbitnost †.

Präfect, der, f. Vorfteher; Statthalter.

Präfectur, die, deželno poglavarstvo.

Präferenz, f. Vorzug.

Präferiren, f. Vorziehen.

Präfixum, das, nach *V.* preddevek, f. Vorfylbe.

Prägeisen, das, zgornji kalup za kovanje dnarjev, *russ.* čekan.

Prägel, der, kup šare; kaša.

Prägeln, v. a., ršten, pražiti, cvreti.

Prägen, v. a., überhaupt drücken, vtisniti, vtiskati, vtiskovati; Geld prägen, denarje kovati; viel Geld prägen, mnogo

nakovati; alles Silber zu Geld prägen, vse srebro pokovati; nach and. D. auch bitenar (*russ.* auch čekanit); neue Worte prägen, nove besede kovati; ins Gedächtnis einprägen, vtisniti si v glavo, v spomin, vbiti si, zapomniti si dobro, pametiti, zaterditi, vtepati v glavo.

Prägen, das, kov, kovanje.

Präger, der, denarni kovec, kdor dnarje kuje ali bije.

Prägeschaf, f. Schlageschaf.

Prägestempel, der, kovni stempel.

Prägestoß, der, dolnji kalup ali stempel za kovanje dnarjev.

Prägewerk, das, kovalo †.

Pragmatik, die, pragmatika.

Pragmatisch, *adj.*, pragmatičen.

Prägnant, f. Schwanger; Gehaltreich; Bündig.

Prägraviren, f. Belasten.

Prägun, die, vtiskanje, kovanje dnarjev.

Prahlen, v. n., bahati se (nur im *Slav.*), šobiti se, hvaliti se, prohvaliti se (*V.*), košatiti se, nach *Jarn.* košiti se, štimati se, povzdigovati se, znašati se, spenjati se, veličati se (*russ.*), n. *V.* auch das *russ.* u. *dalm.* hvastati (se), *böhm.* u. *poln.* chlubit se, *prov. kroat.* hrastiti se; mit Worten in Bezug auf eine beachtliche That prahlen, ustiti se; kogar je več slišati kakor viditi; mit Gelehrsamkeit prahlen, bahati se z učenostjo, prehvaliti se, hvaliti se z učenostjo; er prahl mit der Vernunft, hvali se, da ima um (ali pamet); ein wenig prahlen, pobahati se, pohvaliti se, poustiti se; stolz sein, prevzetovati; prahlen wohin kommen, pribahati se kam, (n. pr. pribahal se je domu, da je dobro prodal voli); glänzen, svetiti se, bliščati, blišeti, lesketati se; im *N. D.* für überschreien, f. dieses; hast du nicht genug geprahlt? ali se nisi še nabahal, nahvalil?

Prahlen, das, f. Prahlerei.

Prahlen, *adj.*, bahajoč; *adv.* bahaje (se).

Prahler, der, bahač, hvalež, širokoustež, ustnež, (Raufmacher), bahavs, bahač, samohvalec, nach *V.* auch hvastač, (*russ.* hvastun).

Prahlerci, die, baharija, bahanje, bahavost, bahastvo, nach *Gutm.* samohvalnost, nach *V.* hvastarija, hvastanje; vergl. das von *Gutm.* angeführte Sprichwort in Bezug auf eitle Prahlerci: velik ropotee, pa malo melje und nach *M.* velik krič, pa majhen pič.

Prahlerhaft, f. Prahlerisch.

Prahlerin, die, bahavka, bahulja, širokoustnica, nach *V.* hvastavka, (*russ.* hvastunja).

Prahlerisch, *adj.*, bahav, bahačk, bahavsk, bahaven, samohvalen (*Gutm.*), nach *V.* hvastav, širokousten, (*russ.* auch kičlivy).

Prahleschwätz, f. Prahlerci.

Prahlist, f. Prahlerisch.

Prählistigkeit, die, bahavost, hvastavost.

Prählistig, der, bahavec, bahac, f. Prählist.

Prählistig, v. n., bahati se.

Prählistig, die, bahavost, ustljivost, hvastavost (V.), samohvalnost.

Prählistig, f. Prählistig; kdor se rad baha in povzdiguje z besedami.

Prählistig, das, bahaska beseda.

Prählistig, der, auch der Prählist, die Prählist, prevozna ali prebrodna plavica, pram (böh.), f. a. Fächer.

Prählistig, die, f. Prählist; kol za hmelj.

Prählistig, v. a., popred, pred katero rečjo razsoditi kaj; škodovati, na škodo biti.

Prählistig, f. Nachtheilig.

Prählistig, das, pedsodba †, poprednja sodba.

Prählistig, f. Schaden; Vorurtheil.

Prählistig, der, pes.

Prählistig, v. n., bei Gerichte, praktiko opravljati, vaditi se, uriti se, pripravljati se; beriziti se (gebr., etwa v. briga); Zemanen etwas aus der Tasche prählistig, komu kaj iz žepa spraviti, spravljati, izmakniti, izmikati; von Aerzten, opravljati svojo umetnijo, živiti se z njo, ozdravljati ljudi; biti vao; hier wird so prählistig, tukej se tako ravna, dela, je taka raba, navada, šega.

Prählistig, die, Ausübung, djavnost, djansko opravlanje, praktika; in der Kalenderprählistig, Wetterpropheteiung, Bauernprählistig, praktika †; Prählistig, zvijače (zlasti pravdar-ke), f. a. Prählist.

Prählistig, adj., kar se da izpeljati, opraviti, porabiti; dieser Wald ist nicht prählistig, skozi ta gozjd ni moči peljati se, iti.

Prählistig, der, praktikant*, vajenec †; f. a. Winkelschreiber.

Prählistig, f. Ränfeschmied.

Prählistig, Prählistig, der, skušeneec, skušen in izučen človek, russ. praktik.

Prählistig, adj., djansk, praktičen; prählistig der Grundfag, djansko vodilo; prählistig der Vernunft, djanski, djavni um; ein prählistig der Mann, f. Prählistig; prählistig der Arzt, zdravnik, ki službo opravlja in ljudi zdravi ali vrači; prählistig erlernen, z lastnim djanjem in ne iz bukev, z lastno skušnjo učiti se; f. a. Anwendbar, Ausföhbar.

Prählistig, der, prelat, (naslov imenitnih duhovnikov).

Prählistig, die, prelatovo stanovanliše, stanovanliše.

Prählistig, der, prelatstvo.

Prählistig, die, prelatura, prelatstvo, prelatura.

Prählistig, das, Vorausvermächtniß, predvolilo †, naprejšnje volilo.

Prählistig, v. a., naprej voliti kaj.

Prählistig, der, vvodni, naprejšnji člen, naprejšnji dogovor.

Prählistig, das, einer Rechnung, naprejšnji načert številke ali računa.

Prählistig, pl., Friedensprählistig, vvodni, podstavní dogovori ali načert miru, (ki je podstava pri pogajanji zastran miru).

Prählistig, adj., napet, močno napet, nategnjen, močno natlačen, nabit, poln; f. a. Elastisch; Zäh.

Prählistig, der, odskok, odlet, odboj; als Schall, puh.

Prählistig, v. n., den Schall elastischer Körper geben, an etwas prählistig, puhniti, puhati, butniti oder butiti, butati, terčiti, terkatí, trešciti, trešiti; vermöge der Spannkraft zurückgeschossen werden, odskočiti, odskakati, odskakovati, odleteti, odletati, odletovati, odsterkniti, odsterkati, odbiti, odbijati se.

Prählistig, f. Prählist.

Prählistig, f. Elastizität.

Prählistig, adj., napet, (nach V. a. bohnast, odskokel); prählistiges Gebirge, sterma gora, f. Prählist, adj.

Prählistig, f. Elastizität.

Prählistig, f. Elastisch.

Prählistig, der, (Rifschetschuß), nach dem Poln. strel, streljanje na odboj, odbojni ali odskočni strel.

Prählistig, der, Radbüßer, odnesnik, odnašnik, odnašavec.

Prählistig, f. Prählist.

Prählistig, f. Elastisch.

Prählistig, f. Einleiten.

Prählistig, das, vvod, vvodna igra ali godba, predigra †.

Prählistig, v. a., (naprej) premisliti, premisljati.

Prählistig, der, obdarjenec.

Prählistig, die, Belohnung, (castni) dar, darilo, podarek, premija †; Erßag, povračilo; Asscuranzprählistig, zavarščina, zavarščina.

Prählistig, v. a., obdariti, obdarovati, f. Belohnen.

Prählistig, die, prednji stavek.

Prählistig, f. Eindrud.

Prählistig, f. Bremsen.

Prählistig, der, premonstran, böh. premonstrak, poln. Norbertanin (nach dem Stifter Norbert).

Prählistig, f. Prählist, Gepränge.

Prählistig, v. n., velicati se, dičiti se (kroat.), očiti se (V.), skazovati se; mit etwas prählistig, velicati se s čim; velik sum delati s čim (V.); znašati se, košatiti in spenjati se, gizdati se; bliščati ali blišati se, svetiti se; f. a. Prählistig; die Natur prählistig im Frühlingegewande, priroda ali natura se blišci, bliši v spomladnji obleki, se kaže v svoji lepoti; sein Name wird unter den Namen berühmter Männer prählistig, ime njegovo se bo svetilo med imeni slavnih mož; očino — viditi, biti.

Prählistig, v. a., f. Drücken, Pressen.

Prählistig, das, velicanje, bliščanje.

Prählistig, der, eine Person, f. Prählistig; ein Schandpfahl, sramotni steber, nach Gutem, terlica (Breche), ogerlin (Halbschiffen), nach M. klada, (Blod); Schandgerüste, sramotni

oder; an den Pranger stellen, pripeti k ogerlinu (*Gutsm.*), *fig.* v očitnem pisanji zasmakovati, gerditi.

Braughast, *adj.*, bliščec, bišec, svetel, gizdav.

Braute, *dic.* medvedova taca *.

Pränotant, *der.* kdor prosi za predznambo ali prenotacio.

Pränotat, *der.* dolžnik, zoper kteriga se je izprosil predznamba.

Pränotation, *dic.* predznamba †, prenotacija, pogojni vpis v gruntno bukve.

Pränotations-Rechtsfertigungsfälle, *dic.* tožba za opravičenje predznambe.

Pränotationswerber, *f.* Pränotant.

Pränotiren, *v. a.*, prednamiti, prednamovati †, pogojno vpisati.

Pränumerando, *naprej* plačevajo.

Pränumerant, *der.* Vorausbezahlter, predplačnik †, Subscriptent, naročnik, podpisnik, prenumerant *.

Pränumerat, *dic.* Vorausbezahlung, predplačilo †, prenumeracija; Subscription, podpis, naročba.

Pränumerationsbetrag, *der.* predplačilni znesek.

Pränumeriren, *v. n.*, naprej, pred (izdajem) plačati, plačevati; subscribiren, naročiti, naročati kaj, podpisati se na kaj.

Präoccupiren, *v. a.*, prehiteti koga; präoccupirt sein, imeti svojo (zlasti neugodno) misel od kake reči, še preden se ž njo pride v dotiko; zavzet biti; *f.* Eingenommen.

Präparand, *der.* pripravljaneč, *böhm.* pripravnik, preparand *.

Präparant, *der.* lekar, zdravilar.

Präparat, *das.* etwa pripravek, prigotovek, preparat *.

Präparation, *f.* Zubereitung, Vorbereitung.

Präpariren, *v. a.*, pripraviti, pripravljati, prigotoviti, delati; *sih* präpariren, *f.* Vorbereiten.

Präparirstein, *f.* Reibstein.

Präponderanz, *f.* Uebergewicht.

Präponderiren, *f.* Uebergewicht (haben).

Präposition, *dic.* *f.* Vorwort.

Präpotenz, *dic.* premoč.

Präputium, *f.* Vorhaut.

Präcipiren, *f.* Wegschnappen (einem etwas).

Prärogativ, *das.* *f.* Vorrecht, Vorzug.

Prasch, *f.* Lärm.

Präscribiren, *f.* Vorschreiben, Verjähren.

Präscription, *f.* Vorschrift, Verjährung.

Präsens, *das.* sadanji, pričujoči čas.

Präsent, *das.* nach *V.* prikazilo, dati kaj v prikažo (?); *f.* übr. Geschenk; *adj.*, *f.* Gegenwärtig.

Präsentant, *der.* Vorsteller, Vorschläger zu Aemtern, predstavljavec †; Präsentant eines Wechsels, pokaznik †, predočnik †.

Präsentation, *dic.* Ueberreichung, podaja, pokaz, predočba †; zu einer Stelle, predstavljenje.

Präsentationsfrist, *dic.* rok ali doba za predočbo menjice.

Präsentationsrecht, *das.* pravica, za kako službo predstavljati, predstavna pravica.

Präsentations schreiben, *das.* predstavno pismo.

Präsentatum, *das.* praesentatum, dan vložbe in število.

Präsentiren, *v. a.*, verzeigen, podati, podajati, skazati, pokazati, predočiti †; *das* Gewehr präsentiren, predstaviti orožje, čast izkazati z orožjem; präsentirt! predstavi(te) orožje, *russ.* na karaul! (karaul, Schildwache); ein Gefuch präsentiren, vložiti, izročiti prošnjo; zu einem Amte, predstaviti, predstavljati, nasvetovati koga za kako službo; *sih* präsentiren, pokazati se, viditi biti; et präsentirt *sih* gut, lepo ga je viditi, gledati; *f.* Ausnehmnen, *sih*.

Präsentirteller, *f.* Credenzsteller.

Präsentirung, *dic.* *f.* Präsentation.

Präsens, *f.* Gegenwart.

Präsensgeld, *f.* Tagegeld.

Prasir, *der.* praz (žlahtni kamen), *böhm.* opeska †.

Präservation, *dic.* ohramba, obvarovanje.

Präservativ, *das.* obvarovavni lek, hranilo, ohranilo, nach *V.* ovračilo, vračilo, (Arzenei), *f.* übr. Schutzmittel.

Präserviren, *f.* Bewahren, Vorbauen.

Präses, *der.* prezes *, *f.* Präsident.

Präsident, *der.* nach *Gutsm.* predsednik, nach *V.* predseda, (als Titel) prezident * predsednik.

Präsidentin, *dic.* prezidentova žena.

Präsidentenschaft, **Präsidentenwürde**, *dic.* predsedstvo †.

Präsibiren, *v. n.*, biti predsednik, nach dem *Russ.* anal. predsedstvovati, prezidirati.

Präsidium, *das.* nach *V.* predsedstvo und predsednija; *f.* a. Präsident.

Pras, *f.* Lärm, Verschwendung.

Prasbruder, *f.* Prasir.

Prasselbeere, *f.* Preiselbeere.

Prasselgold, *f.* Quallgold, laš, gluš.

Prasselhart, *adj.*, preterd.

Prasseln, *v. n.*, im Feuer prasseln, pokljati, pokati (od derv), prasketati, praskati (*serb. u. böhm.*, im Slov. mehr fragen), everkati, nach *V.* everčati, čerčati, sveršati, versati, treskati; zu prasseln anfangen, zapokljati, zaprasketati; ein wenig prasseln, popokljati, poprasketati, počeverčati; prasselnd, pokljajoc, pokljaje; donnern, germen in ropotati.

Prasseln, *das.* pokljanje, prasketanje, praskot, čerčanje.

Prassen, *v. n.*, ein üppiges Leben führen, besonders in verschwenderischem Genuße der Spiße u. des Trankes, tratiti, zapravljati, požreševati, potratno in zapravljivo, razuzdano živeti, nach *V.* kočljivo (eig. naschhaft) živeti, nezmerno ali čez nemoč jesti in piti, (bei *M.* čeznemčevati), gostovati so, trebuha stroči, pojedine imeti, *poln.* godować, *böhm.* kvasiti.

Prassen, das, potrata, požreševanje, razuzdano in potratno življenje.

Prasser, der, potratnik, zapravljivec, zadajavec, požrešnik, požerah, požertnjak, gostovavec (*Gutsn.*), nach *V.* kočljivec (*Verdermaul*); ein reicher Prasser, bogatin (*Luk. 16.*)

Prasserei, die, potrata, tratenje, zapravljanje, zadevanje, požrešno in nezmerno, razuzdano življenje, gostovanje.

Prasserin, die, potratnica, zapravljivka, požeruhinja.

Prasnickel, f. Schmauserei.

Prast, f. Prast.

Prastabiliren, f. Vorherbestimmen.

Prastabilismus, der, vera na predodredbo, predodločbo.

Prastanda, pl., dolžnosti.

Prastanten, pl., die äußern zinnernen Drüsen, prestanti*.

Prastation, (*Gur.*), f. Leistung.

Prastiren, f. Leisten, Entrichten.

Prastumiren, f. Voraussehen, Vermuthen.

Prastumtion, f. Vermuthung.

Prastuntiv, adj., f. Rnthmählich.

Prastupponiren, f. Voraussehen.

Prastudent, der, kdor se prestola, vladarstva lasti, tirjavec, pretendent.

Prastendiren, f. Anspruch (machen).

Prastension, f. Forderung; Annassung.

Prastensiv, Prastentios, adj., prevzetel, ki se vtikuje v vsako reč in hoče, da bi se drugi umikali.

Prastieren, v. a., preskočiti koga, f. Uebergehen.

Prastirum, das, pretekli, prešli čas, auch pretečeni čas.

Prastri, der, izgovor (prazni), izmislik, pretveza; f. Vorwand.

Prastor, der, pretor*, f. Landrichter.

Prastische, f. Ruchbuehen.

Prastur, die, pretura, pretorstvo.

Praste, die, f. Tasse; fig. für Hand, pest, krepplj.

Prastusen, f. Schmausen.

Prastvalenz, f. Ueberlegenheit.

Prastvaliren, f. Ueberlegen (sein).

Prastvaricant, der, prestopnik.

Prastveniren, v. n., einem, auch das Prastvenire spielen, f. Zuorkommen Einem; Einem, f. Benachrichtigen.

Prastvention, die, prohitenje, preubranitev.

Prastventivmaßregel, die, predodvračna, preubranivna naredba.

Prastvität, f. Vörsartigkeit.

Prastix, die, praktika, djanje, vadba, urjenje, opravljanje umetnijske, ozdravljanske ljudi; f. Praktik.

Prastair, f. Unsicherheit.

Predigen, v. n. u. a., pridigati, pridigovati, predigati, (*kroat.* predikavati); nach *V.* znantiti, oznanovati, očitno učiti, razširjati, pridigo imeti, *ruß.* propoved gorovit, *böhm.* u. *poln.* kazati; alles predigt uns das Dasein Gottes, vse nas glasno uči, nam oznanuje da je Bog; tänden Ohren

predigen, bob v steno metati; sich müde predigen, napridigati se; Aufrucht predigen, nagovarjati k punctu.

Predigerin, die, pridigarjeva ali pastorejva žena (pri *Luteran.*).

Predigerorden, der, pridigarski ali dominikanski red.

Predigt, die, pridiga, prediga, (*kroat.* predika), duhovni govor, beseda Božja; eine Predigt halten, pridigati, pridigovati, pridigo imeti; in die Predigt gehen, k pridigi iti; unter der Predigt, med pridigo, (*pri pridigi*); Einem eine Predigt halten, živo svariti in opominjati koga; svarilo, opomin; okreg.

Predigtamt, Predigeramt, das, pridigarstvo, pridigarsko opravilo.

Predigtauszug, der, izpisek, posnetek iz pridige.

Predigtband, der, zvezek pridigarskih bukev.

Predigtbuch, das, pridige, pridigarske bukve.

Predigtentwurf, der, načert pridige.

Predigthören, das, poslušanje pridige ali besede Božje.

Predigtsammlung, die, zbirka pridig, zbrane pridige.

Predigtstube, die, pridigovavnica.

Predigtstuhl, der, prižnica, pridiznica (*V.* u. *M.* neben predganica), leca.

Predigtweisen, das, pridigarstvo, pridigarske zadeve.

Preisbisch, f. Schachtelhalm.

Preis, der, (*pretium*), der Werth einer Sache im Handel, im *Allg.* und allen lebenden *slav.* *M.*, cena, im *Sloven.* auch kup (eig. Kauf); den Preis festsetzen, machen, ceno postaviti, ustanoviti, odločiti, napraviti čemu, zaceiniti, ceniti kaj; zu welchem Preise? po čem? vom Preise ablassen, odjenjati; der genaueste Preis, zadnja cena, naj bližnja, naj nizi cena; der Preis steigt, cena gre na kvikko; ist gestiegen, je poskočila; der Preis fällt, cena odjenjuje, se niža, se je znižala; der Preis steht, cena je stanovitna, se ne gane; den Preis erhöhen, herabsetzen, ceno povišati, zvikšati, ponizati, znižati, poskociti z blagam; um einen geringen Preis, ceno, za nizko ceno, dober kup, za majhen dnar; billiger Preis, pošten kup, prav kup, cena, da je za oba prav; Schätzungspreis, etwa cenilo (*analog.* dem gebr. sacilo); die Sache steht hoch im Preise, reč je draga; steht im zu hohen Preise, zu hoch im Preise, reč je predraga; Erster Preis, f. Beste; dieß thue ich um keinen Preis, tega ne storim po nobeni ceni, (po nikakem, nikakor); Lob, Ruhm, slava, hvala, dika, (nach *M.* bei den ungar. *Slovenen*), čast, čislanje; Herr, du bist würdig zu nehmen Preis u. Ehre u. Kraft, (*Offenbarung*, 4, 11.), vreden si, Gospod, da prejemeš slavo in čast in moč; die Belohnung in einem Wettstreite, nach *V.* stava (zunächst für die eigentliche Wette an-

wendbar); Preis für eine gelehrte Abhandlung, etwa častni dar, darilo razpisano, in andern slav. M., nagrada; den Preis anschreiben, aussetzen, darilo razpisati, razglasiti; mit dem Preise gekrönt werden, nach V. stavo dobiti, (in einer Wette); als etwas Gutes überhaupt, z. B. der Tugend Preis, plačilo čednosti; Preis, den man auf Jemandes Kopf setzt, etwa naglavnica †, darilo, plačilo ti-stimu, ki koga živiga ali mertviga k gosposki pripravi; Einem den Preis zuerkennen, darilo komu prisoditi, prisojati; der in der Lauf- oder Rennbahn errungene Preis, dohitek (V.); etwas Preis (oder als adv., preis) geben, der Willführ eines Jeden überlassen, pustiti, prepustiti, prepustiti, prepušati, izročiti, izročiti komu kaj, da dela z njim, kakor hoče, nastaviti, nastavljati (poln. nadstawić) kaj, se; tvegati se česa; popustiti kaj, zapustiti kaj, da se ga sme vsakdo polastiti; den Soldaten eine Stadt preis geben, izročiti, dati vojakom mesto na plenjenje, russ. na grabljenje; dem Spotte preis geben, izročiti, podvreči zasramovanju, zasmehovanju; der Noth preis gegeben, v revi, v sili (biti); sich der Gefahr preis geben, podati se v nevarnost; sich den Lastern preis geben, udati se pregreham; sich der Unzucht preis geben, nastaviti, nastavljati se; sich dem Sturme, den Wellen preis geben, viharja se prepustiti, valovam se izročiti; böhm. u. poln. dati v, na šano (in die Schanze schla-gen); Preis, der, das Preischen, rob, obro-bek, jermenček; am Pferdefusse, f. Krone; prozica.

Preisangabe, die, naloga z razpisanim darilom, naloga za darilo.

Preisanschreibung, **Preisansetzung**, **Preisaußstellung**, die, razpis darila.

Preisansetzer, **Preisansetzer**, der, kdor je darilo postavil, razpisal.

Preisbewerber, der, kdor se poganja za darilo; f. Wettseiler.

Preisbewerbung, die, poganjanje za raz-pisano darilo.

Preisbieter, der, cenivec.

Preisbourant, der, cenik †, razkazek te-kočih cen ali kupov, vsakokratna cena tega in uniga blaga.

Preisbeere, die, rothe Heidelbeere, (Vac-cinium vitis idaea), rudeče černice, tiše černice; Steinbeere, nach Gutsch. (unter: Granen), kamščevje, poln. kamioneczka neben czerwienica, czerwona borowka (ru-dečica, rudeča borovnica), nach dem Russ. u. Böhm. brusnica, nach Mursec samonica; f. a. Bärentraube.

Preisen, v. a., laut rühmen, hvaliti, slaviti, povelicati, povelicevati, velicati oder veličiti, častiti na glas, čast, slavo, hvalo dati, da-jati, čislati, ceniti, v čislh imeti, bei den ungar. und Croat. Slossen dicit; f. Loben, Rühmen; Jemandem glücklich preisen, koga srečniga imeti, reči, hvaliti, da je srečen, auch blaghe deliti, dajati komu, blagrovati, med srečne šteti; Gott loben und preisen,

čast in hvalo Bogu dati, dajati, Boga sla-viti, častiti, dicit, böhm. velebiti; Gott sei gepriesen, čast bodi Bogu! jeder Krämer prei-set seine Waare, f. Loben; eine Waare prei-sen, zaceniti, ceniti robo, ceno nastaviti, povedati, po čem je; als v. n., was preiset die Waare? po čem je blago? f. a. Schmüden.

Preiser, der, hvalivec, čislavec.

Preiserin, die, hvalivka, povelicevavka.

Preisertheiler, der, delivec daril(a).

Preisfrage, die, vprašanje za darilo, nach V. stavno vprašanje.

Preisgeben, f. Preis (geben).

Preisgebung, die, opusčenje, izročenje.

Preisgesang, f. Lobgesang, Loblied.

Preislauch, der, španski luk.

Preislich, f. Preiswürdig, Vortrefflich.

Preisliste, die, f. Preisbourant.

Preisnehmer, der, obdarjenec, kdor je pro-jel častno darilo ali svetinjo.

Preisrichter, der, sodnik zastran razpisa-niga darila.

Preisrah, f. Tare.

Preisrath, die, razprava ali pisanje za darilo, kakor odgovor na razpisano nalogo; gekrönte, obdarjeno pisanje, obdarjen sosta-vek. (nach V. stavno pisanje).

Preisreher, f. Preisansetzer.

Preisstück, das, obdarjena igra.

Preisung, die, hvaljenje, slavjenje, čislanje.

Preisverzeichnung, f. Preisbourant.

Preiswürdig, adj., preiswerthe Waare, kupa vredno blago, ceni primérno blago; eine preiswürdige That, slave, hvale vredno delo, russ. dostohvalnyj, cennyj.

Preiswürdigkeit, die, vrednost hvale, sla-ve, hvala, hvaljivost.

Preiswettel, das, f. Preisbourant.

Preisziegel, der, neka versta strešnih opek ali korcov na enem konci širjih.

Preiszuerkennung, die, prisodba, prireka darila.

Prell, der, napetje, napon; im Wasser, to-mun, kernica.

Prellbeere, f. Moosbeere.

Prelle, die, metanje lesice na kviško in pa platno ali mreža, s ktero se to dela.

Prellen, v. n., prallen machen, odbiti kaj, udariti, da odskoči, napraviti, da odleti, spodbiti; Füchse prellen, eine grausame Jagd-belustigung, kviško metati lisico (naglo na-tegovajte platno ali sukno, na ktermen je), skvertati lisico; fig. Einen prellen, preka-niti, ukaniti, oiganiti, oechtati, prevartiti, ganiti, (böhm. ohnouti), otrapati, ogoljufati koga, spečati koga, speljati, oplesti; f. Be-trügen, Aufführen; Einen ums Geld prel-len, nach Zal. dnar izpleti iz koga, (poln. ogolić).

Preller, der, goljuf; f. Betrüger; kdor le-sice kviško meče; neka kanona; ein Prel-ler auf den Hintern, plesk, udarec; odskok, odboj.

Prellerei, die, prevara, goljufija, pehar-jenje, ciganjenje; f. Betrügerei.

Prellerin, die, goljufica, sleparica.

Presshammer, der, puhar.
Pressgarn, **Pressnetz**, das, mreža, s katero se lesice kvisko lučajo.
Pressschlag, der, odbojavni udar.
Pressschuß, f. **Pressschuß**.
Pressstein, f. **Pressstein**.
Premier, der, der Erste, Premierminister, prvi minister; f. a. **Artifel** (leitender).
Premse, **Premse**, f. **Premse**, **Presse**.
Preusen, v. a., stiskati, tlačiti; die Räder, privreti, privirati. zavreti, zavirati.
Presbyter, f. **Presbyter**.
Presbyterianer, der, in England, presbiterijaneec.
Presbyterium, das, mesto pred velikim oltarjem, duhovnišče, duhovniše.
Presence, f. **Gegenwart**.
Press, adv., tik, tikama, naponama; f. **Knapp**.
Pressant, adj., muden, silen; es ist nicht pressant, ni sile, ne mudi se.
Pressbau, die, bei den Papiermachern, nach V. ploh.
Pressbar, adj., stisljiv (poln.), stlačljiv; kar se da stisniti, stlačiti, zgostiti.
Pressbaum, der, der lange starke Hebel einer großen Presse, nach *Gutm.* u. V. sleme pri tlačivnici; der Sperrbaum in den Mühlen, terliknik; f. a. **Kelsterbaum**.
Pressbengel, der, ein an der Spindel der Buchdruckerpresse angebrachter am äussersten Ende mit einem Knopfe versehener Schwungarm, kol (z. betico), vojnica, mataroga, russ. kuka; der Bengel oder Schwengel, u. *Pot.* betica.
Pressboi, der, léniši baja *.
Pressbreit, das, nach V. ploh, presica, dim. plošic; deske u. zwar stranice, sprednica.
Pressdedel, der, pokrivalo tiskavnično.
Presse, die, ein Werkzeug zu drücken u. pressen (torcular), tlačivnica, stiskavnica, presa *, nach V. a. žema, russ. tiski, m. pl., böhm. lis; Buchdruckerpresse, tiskavnica; Druck, tisk; unter die Presse geben, v. natis dati, natisniti dati; das Buch ist unter der Presse, bukvo so v natisu (v tisku), se tiskajo; hat die Presse verlassen, so natisnjeno, na svetlo prišlo; Freiheit der Presse, f. **Pressfreiheit**; in der Presse sein, v. stiski biti; f. a. **Klemme**; in die Presse nehmen, pestiti koga, naviti koga; der Glanz des Buches, lesk, gladkost; es hat die Presse verloren, ne leskeče se; die Doffnung der Presse zum Abfließen des Saftes, gerlo; die Seitenlatten, stranice; die Querlatten, rošice; der kleine Druckpflö, babica; der bars auf drückende Holzpflo, strela.
Preßeisen, f. **Bügel Eisen**.
Pressen, v. a., vermittelt einer Presse, pressati *, tlačiti, stiskati, žmikati, ožemati, nāžemati, (altst. žeti, žmā); viel pressen, mnogo nātlačiti, nātiskati, nāžemati, napressati; noch einmal pressen, prezemati, preātlačiti; drücken, stisniti, stiskati, stlačiti, nātlačiti, tlačiti, zmeeckati, zmencati; f. a. **Drücken**; die Kirche war gepreßt voll, cōrkev je bila nātlačēna; den Saft aus der

Citronen pressen, ožeti, (ožmem), ožemati pomarančo, izžeti, iztisniti, iztlačiti iz nje sok; Wein pressen, f. **Kellern**; urgiren, pristiskati, priganjati; die Roth preßt ihn, sila ga stiska, tre, tlačī, gnjete; mein Herz ist gepreßt, serce je stisnjeno, v britkosti; Gerichtskosten pressen, f. **Equiren**; Watrosen, Soldaten pressen, ujeti, loviti mornarje, vojake po sili jemati, siliti k službi.
Pressen, das, tlačenje, stiskanje, meckanje.
Presser, der, pressavec *, stiskavec, tlačivec; tirjavec.
Presserin, die, pressavka *, stiskavka, tlačivka.
Presserlohn, der, plačilo od tlačēnja ali pressanja.
Pressfreiheit, die, razuzdanost tiska (kakor kriva raba svobodniga tiska).
Pressfreiheit, die, svobodni tisk, svoboda v tiskanji bukev.
Pressgang, der, truma oboroženih vojakov, ki gredo novincev loviti.
Pressgericht, das, sodnija za tisk, zastran natisnenih reči.
Pressgesch, das, postava za tisk.
Pressglanz, der, lesk, nach V. prešni losk.
Presshaft, adj., statt presshaft, hrom, neboglen, bolehen, (nach *Miklos*, auch das altst. nedožen); f. übr. **Presshaft**.
Presshaspel, der, vreteno papirarsko.
Presshaus, das, pressaynica *, tlačivnica.
Pressiren, v. a. u. v. n., f. **Drängen**; es pressirt nicht, ni sile, nič se ne mudi; er ist pressirt, ima dokaj opraviti.
Presslocht, der, hlapec, ki tlačī ali preša.
Presslopf, der, in den Rūchen, pressana glavica (V.); an den Pressen der untere Theil der Schraube, wodurch die Pressstange gesteckt wird, glava.
Pressling, f. **Erdbeerkrant**.
Pressmaschine, f. **Presse**.
Pressmeister, der, bei den Buchdruckern, u. V. natsikač.
Pressmoß, der, pressanje, pressanec; f. übr. **Obstmoß**.
Pressschraube, die, Pressspindel, vreteno, nach V. vretenica; Pressschraubenbaum, nach *Zal.* sveča.
Pressschwengel, der, f. **Pressbengel**.
Pressspan, der, bei den Tuchbereitern, debelo gladki papir ali karton, ki se poklada med sukno pri valjanji.
Pressspindel, f. **Pressschraube**.
Pressstange, die, pritiskalo; f. **Pressbengel**.
Pressstühr, die, deske, ki se rabijo pri valjanji sukna.
Pressstuch, das, ožemalo.
Pressüberretung, die, prestopek postave za tisk.
Presswand, die, stena tiskavnice.
Presswein, der, pressovec (V.), masčēnec, pressano vino, nach dem *Poln.* iztlačeno vino.
Presswind, der, postranski veter.
Presswurst, die, zelodec, böhm. bachor.
Presszeug, das, tiskalo, tiskavna priprava ali oprava.

Přehzwang, der, ovira, nesvoboda zastran-
tiska; f. Censur.
Přest, f. Bärcullan.
Přesto, naglo.
Přetios, *adj.*, drag, žlahten, f. Koftbar.
Přetiosa, *pl.*, dragotine.
Přetium, f. Přetš; (*pretium affectionis*).
cena posebniga priljubljenja, *poln.* war-
tość polubowa.
Přeušelbeere, f. Přesfelbeere.
Přezel, die, presta, přesta *.
Přibramit, der, pribramec.
Přichen, v. n., sigati, sagastiti.
Přid, *adv.*, ostro, na tanko, pícno.
Přid, der, pika; auf den Přid, na piko,
na cerko, na las.
Přide, die, f. Rennaunge, Stachel; Naigabel.
Přidel, der, želece, bodalce; f. a. Kröte.
Přideleni, die, zbadanje z besedo; f. Pi-
lauterie.
Přideln, **Přiden**, v. a., bosti, zbadati; v.
n., ščeti, skleti, žgati, (kakor kopřiva);
f. a. Stacheln; přidelud, f. Přlant.
Přiede, f. Emporkirche.
Přiel, f. Gartenhaus; Laube.
Přier, der, Rēspřier, mašnik, mešnik,
(nach dem Russ. posvećenec); Geistliche,
duhoven, duhovnik; der hohe Přier, ve-
liki duhoven; ein griechischer oder russischer
Přier, pop; ein heidnischer Přier, aj-
dovski ali poganski duhovnik; zum Přie-
r machen, posvetiti, posvečevati, podu-
hovniti.
Přier, in der Břgg. duhovni, duhovski,
mašnikov.
Přiereramt, das, maštvo, meštvo, maš-
ništvo, duhovska služba, duhovske opra-
vila; das Přiereramt verwalten, mašnik
biti, duhovsko službo opravljati.
Přiererausehen, das, duhovska veljava,
zunanja dostojnost.
Přiererdienst, f. Přiereramt.
Přiererhaupt, das, duhovski poglavar.
Přiererhaus, das, duhovščnica, duhov-
ščica, semenišče, semeniš.
Přiererheilighum, das, duhovsko sve-
tišče, svetiše.
Přiererhemd, f. Chorhemd.
Přiererberrschafft, die, Hierarchie, du-
hovska vlada, vlada duhovščine.
Přiererberrscher, der, duhovski vikár,
vladar, vladar duhovnov.
Přiererbüt, der, duhovski klobuk.
Přiererin, die, duhovnica (pri nejevercih).
Přiererjoch, das, jarem duhovske vlade.
Přiererkleid, das, duhovsko, mašnikovo
oblačilo.
Přiererlich, *adj.*, duhovsk, mašnikov; das
přiererliche Amt, f. Přiereramt.
Přierermantel, der, mašni plajšč, plajšč.
Přiererorden, der, duhovni red; f. a.
Přiererstand.
Přiererreich, das, duhovsko kraljestvo.
Přiererroß, der, duhovska suknja, duhov-
ska obleka; f. a. Talar, (*poln.* rewerenda).
Přierersagung, die, duhovsko ustanovilo.

Přiererschaft, die, duhovščina, duhovščina,
duhovstvo, duhovni.
Přiererschrift, die, duhovske pismenke;
f. Hieroglyphe.
Přiererskaat, der, duhovska deržava.
Přiererskaud, der, duhovstvo, duhovski
stan, maštvo; sich dem Přiererskaud wi-
den, na duhovstvo učiti se.
Přiererskaud, das, duhovstvo, maštvo,
posvečenstvo; mašnikova dostojnost.
Přiererskunde, die, duhovsko pismo.
Přiererswahl, die, volitev duhovna.
Přierersweihe, die, mašnikovo posvečenje
ali žegnanje *, posvečevanje, posvečenje
za mašnika; die Přierersweihe ertheilen, po-
svetiti, posvečevati (za) mašnika.
Přiererswissenschaft, die, duhovska ved-
nost, učenost.
Přiererswohnung, die, duhovščnica.
Přiererswürde, f. Přiererskaud.
Přierersgebüud, das, cveretje, cverček.
Přiererseln, v. n., cverčeti; v. a., ocvreti,
cvreti.
Prima, die, prima, prvi razred; erste Stim-
me, prvi glas; Prima-Wechsel, perva me-
njica; Prima Donna, perva pevka, prima-
dona.
Primär, *adj.*, pervoten.
Primarius, **Primararzt**, der, prvi zdravnik
v bolnisnici.
Primärschule, die, začetna šola.
Primas, der, prvi veliki škof v cesarstvu,
nach M. škof pervak, kroat. pervostolnik †,
böhm. u. poln. primas.
Primat, das, Primasamt, dostojnost ali
služba perviga nadškofa, nach V. pervstvo;
f. a. Vorrang.
Primawechsel, f. Prima.
Prime, die, perva, in der Russ, perva
stopnja, prvi glas, perva stran (pri buk-
vah); in Röstern, perva ura; im Fichten,
pervo postavljeno.
Primel, f. Schlüsselblume.
Primitiv, f. Ursprünglich, das, f. Stamm-
wort.
Primiz, die, nova maša.
Primiziren, v. n., novo mašo peti, imeti.
Primogenitur, die, pervorojenstvo.
Primzahl, die, pervinsko, izvorno število.
Prinzenläse, der, böhm. brinza.
Prinz, der, princ *, knez; kaiserlicher Prinz,
cesarjevič, cesarič (nar. pes.); königlicher,
kraljevič, kraljič; herzoglicher, vojvodič;
fürstlicher, kneževič i. t. d.
Prinzen, in der Břgg. cesarjeviški, kralje-
viški i. t. d., — princov.
Prinzenziehung, die, vzreja, odgoj
princov, cesarjevičev i. t. d.
Prinzeßin, die, princessinja *, princessa,
kaiserliche Prinzeßin, cesarjevičica; königliche,
kraljevičica, kraljeva, kraljičica; herzogliche,
vojvodičica, i. t. d.
Prinzeßinapfel, der, princessnik.
Prinzeßinbirn, die, princessa.
Prinzip, das, Anfang, izvirak, začetek,
(altst. načelo), podstavni nauk, podstavno

pravilo; Grundsatz, vodilo, poglavitno vodilo, podstavna resnica; f. a. Grundsatz.
Prinzipal, der, gospodar, pri komur kdo dela ali se uči, principal *.
Prinzipal, in 3ßg. poglavitni, pervotni.
Prinzipal(e), das, in der Orgel, principal, nach V. poglavnica.
Prinzipalbas, der, poglavitni bas.
Prinzipalin, die, gospodinja.
Prinzipalität, die, gospodarstvo; f. a. Obermacht.
Prinzipalschuldner, der, poglavitni ali prvi dolжник.
Prinzipalstimme, die, prvi, poglavitni glas.
Prinzipat, das, predstvo.-prednost, pervstvo.
Prinzipist, der, principist *, učenec drugega gimnazijskega razreda.
Prinziplich, adj., princovski, knešk.
Prinzipmetall, das, žolta, rumena med ali kotlovina.
Prior, der, prednik ali glavar v samostanu, prior *, prvi za opatom, (podopat †), nach Gutm. mniški predstojnik.
Prior, in der 3ßg. priorski.
Priorat, das, priorstvo.
Priorin, die, prednica, priorka, glavarica v samostanu.
Priorität, die, predstvo, prednost, pervstvo; Priorität der Zeit, poprejsnost.
Prioritätsfisch, adj., predstven.
Prioritätsrecht, das, predstvena pravica, pravica predstva.
Prise, die, so viel man auf ein Mal nimmt, vzemek, nach M. povzemka, (nach V. zajedem); mit zwei oder drei Fingern, z. B. eine Prise Schnupftabak, ščepec, ošcapek, (poln. niuch); ein vom Feinde erbeutetes Schiff, zaplenjena, zajeta ladja, rop, plen, rubež, russ. dobyča; Prißen machen, capern, zeti, jemati, zapleniti, pleniti ladje; ein Schiff für gute Prise erklären, razsoditi, izreči, da je kaka ladja postaven, pravičen plen.
Priselbeere, die, češminova jagoda.
Prisma, das, prizma, russ. prisma, das gläserne, etwa robatnik, nach Rob. trirobatno steklo.
Prismatisch, adj., prizmatičen.
Prison, f. Haft.
Prutsche, f. Britische, Scheibe.
Prüttseln, v. n., berluzgati po vodi.
Prüttsen, v. a., fortjagen, (vom Böhm. pryč, weg), spokati, preč pognati; er ist geprüttscht, spodletelo mu je; v. n., vrata zalopnuti, zalopnuti, vedno odpirati in zapirati.
Privat, adj., f. Geheim; unbeantragt, nach Gutm. zaseben, privaten, samosvojin (mehr: eigenberechtigt); häuslich, domač; der, die, das, besondere, poseben, oseben; der Privat, zasebnik, privatni človek.
Privatbetheuerer, das, oseben, posebno naključje.
Privatangelegenheit, die, osebnajna, osebnja reč.

Privatbetheiligte, der, posamski, zasebni udeleženeec.
Privatbühne, die, domače, posebno gledališče, gledišče.
Privatdiener, der, posebni služabnik.
Privatdocent, der, privatni docent *.
Privatreue, die, oseben postenje.
Privateigenthum, das, lastnina zasebnih ali privatnih ljudi.
Privaterinnerung, die, skrivni opomin.
Privatgefälle, das, posebni dohodki.
Privatgelehrte, der, zasebni učenec, mož.
Privatgottesdienst, das, nach V. tiha Božja služba, tiho cerkveno opravilo, domača Božja služba.
Privatim, adv., natihamo, doma.
Privatinteresse, das, privatna, zasebna zadeva.
Privatisiren, v. n., sam za se živeti, brez posebnega opravlila ali ureda, (nach V. osebovati †, posamezvati †).
Privatissimum, učba, razlaga samo za nekatere (ne ocitna).
Privativ, f. Ausschließend.
Privatfasse, die, posebna, osebnajna denarnica.
Privatflügel, der, privatni tožnik.
Privatleben, das, zasebno, domače, privatno življenje, nach V. osebovanje †.
Privatlehrer, der, domači učenik.
Privatmann, der, zasebnik, zasebni, posebni, privatni človek.
Privatnuzen, der, osebn, lastni dobiček.
Privatperson, die, zasebni človek, zasebnik, osebnik, sameznik, posameznik; weibl. zasebnica, privatna ženska.
Privatrecht, das, als Begriff mehrerer Vorschriften, privatno pravo ali pravstvo, etwa auch medseben pravo.
Privatrechtss, **Privatrechtlich**, adj., privatnopraven.
Privatsache, f. Privatangelegenheit.
Privatschule, die, stranska, posebna, privatna, neocitna šola.
Privatstand, der, zasebni stan, zasebstvo †.
Privatstunde, die, privatni, domači poduk.
Privattheater, f. Privatbühne.
Privatübereinkommen, das, posebni, medsebeni dogovor.
Privatunterricht, f. Privatstunde.
Privatvermögen, das, posebno, osebnajno, privatno premoženje.
Privatwirtschaft, die, zasebno gospodarstvo.
Privatzugriff, das, spričevalo od kakega zasebnega človeka in ne od gosposke.
Privet, das, f. Abtritt.
Privilegiren, v. n., privilegiati, privilegij, t. j. posebno pravico ali oblast dati, podeliti; privilegiert, privilegiert, s privilegijem ali s posebno pravico (s predpravico †); f. a. Beborrechten; privilegiertes Testament, olajševana oporoka, oporoka s posebnimi olajšavami; privilegiertes Gericht, posebna sodnija.

Privilegium, das, privilegij (auch nach dem *Poln.*), *russ.* privilegija; svoboščina, svoboščina, posebna pravica ali oblast, (ki je drugi v enacih okoliščinah nimajo), *böhm.* výsada; f. a. *Vorrecht*, Befreiung; privilegium fori cambialis, posebna dobrota menjicne sodnije.

Privilegiumsertheilung, die, podelitev privilegija.

Pro et contra, za in zoper kaj, na obe strani.

Probabel, f. *Wahrscheinlich*.

Probabilismus, der, nauk, da človek sme storiti vse, od česar samo meni, da utegne prav biti.

Probat, *adj.*, dokazan, skušen, po skušnjah poterjen; f. a. *Bewährt*.

Probation, f. *Beweis*.

Probationsschrift, die, dokazni spis.

Probiren, das, poskusek.

Probe, die, ein Versuch, skušnja, skus (eig. nach dem *Altst. u. Russ.* izkušnja, izkus), poskušnja, poskus, proba; eine Probe machen, skusiti (izkusiti), skušati, poskusiti, poskušati; die Probe halten, aushalten, skušnjo, prestat, obstati, v skušnji obstati; Jemanden auf die Probe stellen, koga skusiti, skušati; zur Probe, na poskušnjo, von Getränken und Gewaren, pokušnja, na pokušnjo; er ließ sich zur Probe davon geben, rekel si je dati na pokušnjo, za pokušnjo; die Probe hält die Farbe, barva je stanovitna, se ne gane pri raznih poskusih; einen Arbeiter auf die Probe nehmen, vzeti delavca na poskušnjo; Kauf auf Probe, kup na poskušnjo; die Probe beweismittel machen eine halbe Probe, to dokazala so ali veljajo za pol dokaza; Muster, ogledek, izgled, pokaz, kosce za pokaz, za ogled, *russ.* образчик; Stempel, stempelj *, proba *; Proben des Gleißes ablegen, izkazati, izpričati marljivost, ali da je priden; in der Rechenkunst, dokaz, proba.

Probe, in der *3fig.* poskusni, izkusni, — na poskušnjo, — na pokušnjo, — na proba, na pokaz ali pokažo.

Probearbeit, die, delo na poskušnjo.

Probekuchen, das, peka, pečenje na poskušnjo.

Probekand, das, bei den Böttchern, nach V. stavnik, sestavni obroč; Einband, zvezek na poskušnjo.

Probekblatt, das, list na ogled, na poskušnjo.

Probekleß, das, poskusni pleh *.

Probeklei, das, izkusni svinec.

Probekbogen, der, pola na ogled ali pokažo.

Probekbuch, das, f. *Probirbuch*; bukve na ogled, na poskušnjo, tudi izgledna knjiga.

Probekdreßchen, das, poskusna mlačev, da se vidi, kako žito plenja.

Probekdruck, der, tisk na poskušnjo.

Probek Eisen, das, poskusno, skusno železo.

Probekfahrt, die, ogledna ali poskusna vožnja.

Probefest, *adj.*, kar je v skušnji obstalo, dostalo, v skušnji poterjen.

Probefener, das, *altböh.* plamen pravdozvestni.

Probegeräth, das, priprava, orodje za skušanje, poskusna oprava.

Probegesang, der, poskušnja v petji.

Probegewicht, das, poskusna vaga.

Probegold, das, zlato skušano, ki je v skušnji dostalo.

Probekhaltend, *Probekhältig*, *adj.*, kar je v skušnji obstalo, v poskušnji ali probi poterjen; probekhältiger Wechsel, terdna menjica, ki je v redu.

Probekhammer, f. *Probirhammer*.

Probekhaß, das, hiša skušnje.

Probekhengst, der, žrebec za poskušnjo, (če se kobila poja).

Probekjagen, das, lovska skušnja, lov za poskušnjo.

Probekjahr, das, leto poskušnje, leto na poskušnjo.

Probekorn, das, poskusno zernce (*sreberno*).

Probekunft, f. *Probirkunft*.

Probeklection, die, uoba na poskušnjo.

Probekleßling, der, skušanec; f. *Novize*.

Probeköffel, der, poskusna žlica, izgledna žlica.

Probekmark, die, poskusna marka.

Probekmaschine, die, poskusna mašina ali naprava.

Probekmaß, das, poskusna mera.

Probekmäßig, f. *Probekhältig*.

Probekmuster, f. *Muster*.

Probekn, f. *Probiren*.

Probeknadel, die, poskusna igla.

Probekofen, der, poskusna peč.

Probekpredigt, die, poskusna pridiga, pridiga za poskušnjo.

Probekr, f. *Probirkr*.

Probekgebühr, die, izkusnina, skusnina.

Probekring, der, poskusni obroček ali rink *.

Probekröhre, die, poskusna cevka.

Probekschrift, die, pisanje za poskušnjo, za pokažo.

Probekschuß, der, poskusni strel.

Probeksilber, das, skušano srebro.

Probekstab, der, poskusna palica.

Probekstange, die, poskusni drog.

Probekstod, f. *Probekstab*.

Probekstube, die, skušarnica †.

Probekstück, das, poskusek, kos na ogled, na pokažo.

Probekwerkzeug, das, skušalo.

Probekzange, die, poskusne klešče, kleše.

Probekzeit, die, čas poskušnje, skušnje.

Probekzettel, das, skusni listek.

Probekzinn, das, poskušani kositar ali cin.

Probekzirk, in *3fig.* poskusni, izkusni.

Probekzirkel, das, skusni svinec.

Probekzirkel, das, zapisnik skušenj, poskusnica †.

Probiren, v. n. u. a., poskusiti, poskušati, skusiti, skušati (richtiger izkusiti, izkusati); den Geschmack einer Speise oder

eines Getränkes prüfen, pokusiti, pokušati (im *Altst.* versuchen überhaupt), okusati; skuš-
njo napraviti, delati s čim; beweisen, do-
kazati, dokazovati, izpričati, izpričevati;
erforschen, zvedavati, pozvedavati; presku-
siti, preskušavati; f. a. Probe.
Probirer, der, skušavec, poskušavec, po-
skusnik.
Probirgewicht, das, poskusna vaga.
Probirhammer, der, poskusno kladivo.
Probirhaust, die, poskustvo, probirstvo
(*böhm.*).
Probirnadel, die, poskusna igla (zlatar-
ska).
Probirstein, der, skusni kamen, poskusni
kamen, zlatarska oelica za poskušanje zlata
in srebra; *fig.* skušnja, skusilo, (*russ.* pro-
birni kamen).
Probirwage, die, poskusna vaga ali teht-
nica.
Probität, die, poštenost.
Problem, das, naloga, zastavek (zlasti za-
motani ali dvomljivi), vprašanje.
Problematisch, *adj.*, dvomljiv, negotov,
problematisch.
Pröbling, der, skušenec.
Probst, i. Propst.
Procediren, f. Prozediren.
Procent, das, f. Prozent.
Proceß, f. Prozeß.
Procession, f. Prozession.
Proclama, i. Ausruf; Bekanntmachung.
Proclamation, die, razglas, oklic, ozna-
nilo.
Proclamationsedict, das, oznanivni iz-
rok.
Proclamator, der, izklicovavec, oznano-
vavec.
Proclamiren, v. a., oklicati, razglasiti
(vsem, očitno); f. Verkündigen.
Procura, die, Vollmacht, pooblastilo; Ver-
sorgungsgebühr, opravnina.
Procuration, die, opravljanje tujih reči;
pooblastenje; Trauung durch Procuration,
poroka po pooblastenji, posredovanji.
Procurator, der, oskerbnik, opravnik; f. a.
Bevollmächtigte; Sachwalter, Advokat,
besednik, pravdnik, zagovornik, zavetnik
(mehr *serb.*); in den Klöstern, nach V. go-
spodar; Staatsprocurator, državni pravd-
nik, nach V. cesarski besednik, auch pro-
kurator.
Procuriren, f. Verwalten; Verschaffen.
Prodigalität, f. Verschwendung.
Prodigiös, f. Wunderbar.
Prodigius, f. Verschwenker.
Prodromus, f. Vorbote.
Produkt, das, f. Erzeugniß; Naturprodukt,
obrodek, pridelek, sad, sadež, plod. (nach
dem *Russ.* proizvod); Ergebniß, Resultat,
f. diese; Produkt des Gewerbesleißes, izdelek.
rokovorina; in der Multiplikation, pom-
nožek, nach V. izvod, auch znesek; eine
jede hervorgebrachte Substanz, stvar; Pro-
duct, der, očitno tepenje učenca v šoli (po
zadnjici); *jurist.* der Produkt, etwa poka-

zovnik †, ta, zoper kogar se v pravdika-
ko dokazno pismo pokaže.
Producentpreis, der, cena pridelkov, sa-
dežev, izdelkov.
Production, die, von Urproducten, pridelo-
vanje, dobivanje; f. a. Erzeugung; von
Kunstproducten, izdelovanje, narejanje; —
očitno kazanje, igra.
Productionskapital, das, kapital, dnar
za pridelovanje, izdelovanje.
Productionskosten, *pl.*, stroški pridelo-
vanja.
Productionskraft, f. Productivität.
Productiv, *adj.*, in Bezug auf Urproducte,
rodoviten, ploden; sonst, delaven, oberten,
priden.
Productivität, die, rodovitnost, plodnost,
delavnost, obertnost.
Produzent, der, pridelovavec, izdelovavec;
f. a. Erzeuger; *jurist.* pokazavec, vloznik
dokazniga pisma (v pravdi).
Produziren, v. a., f. Erzeugen, Hervor-
bringen; pridelati, pridelovati, izdelati, iz-
delovati, narediti, delati; *jurist.* eine Ur-
kunde, pokazati, podati, vložiti dokazno
pismo; f. a. Legen; Zeugen produziren, f.
Anführen; sich produziren, v. r., očitno ka-
zati se, igrati pred množico.
Produzierung, die, pokaz, vložba pisma;
sonst, f. Production.
Profan, *adj.*, uneingeweiht, zunanj, neiz-
voljen, neposvečen (V.); weltlich, posveten,
nach dem *Serb.* svetoven, neduhoven; ruf-
los, gerd; f. Gemein; der Profane, tujec,
nepripuščenec, nepripuščenec, neposvečenec.
Profanation, f. Entheiligung.
Profangesichte, der, posvetna zgodovina.
Profaniren, f. Entheiligen, Entweihen.
Profanität, f. Weltlichkeit, Gemeinheit.
Profanscribent, der, posvetni pisavec.
Profeß, die, obljube, *pl.* mniška obljuba
ali zaveza; f. Gelübde; Profeß thun, ob-
ljube storiti, delati, zavezati se z mniško
obljubo.
Profeß, der, mniški obljubnik.
Profession, die, rokodelstvo, delo, s čimur
se kdo peča, živi; obertnija, mojstrija;
Profession von etwas machen, kaj opravljati
kakor obertnija ali rokodelstvo, živež imeti
od česa; Profession vom Saufen machen,
pijančevati; vom Tanzen, plesariti; vom
Stehlen, tatiniti (V.), kradlivec biti (V.);
vom Glücken, preklinjati, preklinjavec, weibl.
preklinjavka biti, i. t. d.
Professionell, f. Handwerksmäßig.
Professionist, der, rokodelc; f. a. Hand-
werker.
Professionsmäßig, f. Handwerksmäßig.
Professionsverwandte, der, kdor je s
kom enaciga rokodelstva ali oberta.
Professo, ex professo, navlaš, navlaš, nalaš.
Professor, der, očitni učenik višjih šol,
professor* (in allen slav. M.), ordentlicher,
pravi, redni profesor; außerordentlicher, iz-
redni; Professor der Theologie, profesor bo-
goslovja, bogoslovni profesor.

Professorencollegium, *das*, profesorstvo, zbor profesorjev.
Professorin, *die*, profesorica.
Professur, *die*, profesorstvo, profesorska služba, profesura, učeništvo; *die* Professur niederlegen, odpovedati se profesorstvu.
Profil, *das*, der Durchschnitt, *f.* dieses; von menschlichen Figuren, stranska podoba, stranski vid, (*poln.* przekroj — prerez); Jemanden im Profile (en profil) malen, koga od (se) strane izmalati, malati, presečni ris.
Profit, *der*, dobiček, pridava, korist; *f.* übr. Gewinn, Nutzen; es ist kein Profit, ni nič dobička; auf Profit, na dobiček.
Profitabel, *adj.*, *f.* Einträglich, Vortheilhaft.
Profiter, *der*, ostanek, Sparleck, nach dem Böhm. gospodariček; *poln.* profitka; Gewinnstücken, mali dobiček.
Profitiren, *v. a. u. a.*, dobiček storiti, delati, imeti, bolj si biti, profitirati; *f.* übr. Gewinnen.
Profos, **Profos**, *der*, profoz *, in andern slav. M., profos, vojaški ječar.
Profund, *adj.*, globok, globokomiseln.
Profundimetrie, *die*, globokomerstvo †.
Profundität, *f.* Gründlichkeit.
Prognose, **Prognos**, *die*, napoved, prerokovanje zlasti od kake bolezni, kako se bo obrnila.
Prognostikon, *das*, prerokovanje; ein Prognostikon stellen, naprej povedati, prerokovati komu kaj; *f. a.* Vorzeichen.
Prognostisch, *adj.*, prerokoven, napoveden, napovedoven.
Prognostiziren, *v. a.*, napovedati, napovedovati, naprej povedati, prerokovati.
Programm, *das*, očitna napoved kake poskušnje ali kakiga družiga početja, oznanilo kakih novih bukev s pregledam zapopadka, naznanilni, povabilni spis, program *.
Progreß, *f.* Fortschritt.
Progression, *die*, in der Mathematik, postopnost †. *russ.* progressia.
Progressist, *der*, naprednik.
Progressiv, *adj.*, napredoven, postopen; *adv.* postopnoma.
Prohibiren, *v. a.*, prepovedati, prepovedovati.
Prohibition, *die*, prepoved.
Prohibitiv, **Prohibitorisch**, *adj.*, prepoveden, zabraniven.
Prohibitivsystem, *das*, prepovedstvo, prepovedne naredbe ali postave zastran vvažanja robe iz zunanjih dežel.
Probe, **Brone**, *die*, der mit Laubholz bewachsene Rand eines Feldes, živa meja ob njivah, obrasten obronek.
Projekt, *das*, namera, nakana, načert, nasnutok, *russ. u. poln.* projekt; Vorschlag, nasvet, predlog; *f. a.* Plan, Anschlag.
Projektil, *das*, strela, zastrelek.
Projektion, *die*, načertovanje, nasnavanje; obris, izris.
Projektiren, *v. a.*, načert narediti, delati,

načertati, narisati, nasvetovati, načert osnovati, snovati, nakaniti, nameniti.
Projektmacher, *der*, kdor vedno velike načerte snuje, snovač novih reči ali nasvetov.
Projekture, *f.* Vorprung.
Pro insolendo erklären, razglasiti, da ne more plačati svojih dolgov.
Prolapsus, *f.* Vorfall.
Prolegomena, *pl.*, predgovor.
Proletariat, *das*, siromaštvo, siromaki, siromaški ali ubogi deržavlani.
Proletarier, *der*, siromak, nemanič.
Proliz, *f.* Ausführlich.
Prolug, *der*, predgovor, vvod (*z.*ig. vevod).
Prolongation, *die*, podaljšanje, odlog, prelog (plačilniga dne).
Prolongationsgebühr, *die*, odložnina.
Prolongiren, *v. a.*, podaljšati, podaljševati, dan plačila preložiti, odložiti, (*poln.* przedłożyć — predložiti).
Pro lubito, po volji, poljubno.
Prolusion, *f.* Vorspiel.
Promemoria, *das*, (P. M.), spisek v opomin, prošnja pisana, pisana razložba osebnih zadev, ki se izroči višjemu.
Promenade, *die*, sprehod; *f.* Spaziergang.
Promeniren, *f.* Spaziren.
Promesse, *die*, obet, obljuba.
Promotion, *die*, povzdiga na viši stopnjo, povišanje na akademjsko častno stopnjo ali doktorstvo.
Promotor, *der*, poviševavec, podelivec akademjske dostojnosti.
Promotus, *der*, povišanec.
Promoviren, *v. a.*, povzdigniti, povzdiguвати, povišati, poviševati koga, podeliti mu akademjsko ali vseučilišno dostojnost, doktorstvo, podoktoriti (podohtariu) koga; *v. n.*, er hat promovirt, dohtar je postal.
Prompt, *adj.*, hiter, ročen, natančen; *adv.*, hitro, nemudno, brez odloga, picho.
Promulgation, *die*, *f.* Kundmachung.
Promulgiren, *v. a.*, razglasiti, oznaniti; *f.* Kundmachen.
Proune, *die*, (*mont.*), zasek s pikelnam.
Pronomen, *f.* Fürwort.
Pronominal, in Bzgh. zaimenski.
Pronunciation, *f.* Aussprache.
Pronunciren, *f.* Aussprechen.
Prasmium, *f.* Vorrede.
Propädeutik, *die*, preduk, pripravljavni uk, vpeljavna vadba, predvadb.
Propädeutisch, *adj.*, predučni, pripravljaven.
Propaganda, *die*, propaganda *, spreobračevalnica, naprava, društvo za razširjanje katoliške vere, za spreobračanje nevrnih; Propaganda machen, razširjati, širiti kak uk, kake vodila.
Propagandist, *der*, propagandist *.
Propagation, *die*, razširjanje kakiga uka.
Propagiren, *v. a.*, razširjati, trositi uk, ali kake vodila, iskati jednomislenikov.
Pro patria, za domovino.
Propeller, *der*, propeler *.

Propfen, f. **Psropfen**.

Prophet, ber, prerok auch prorok; Weis-sager, prerokovavec, vedečevavec; ein guter Prophet, böhm. dobrovestec. ein böser, zlověstec.

Prophetenapfel, der, Prophetengurte, die, preroška kumara.

Prophetengabe, die, dar prerošiva.

Prophetengeist, der, preroški duh.

Prophetenfraut, f. **Bilsenfraut**.

Prophetenschaft, die, preroštvo, prerokovavstvo.

Prophetin, die, prerokinja, prorokinja, prerokovavka.

Prophetisch, adj., prerošk, prorok, nach V. prerokovsk.

Prophezeien, v. a., prerokovati, prorokovati, naprej povedati, napovedati, napovedovati (eig. nur ansagen), bei Dalmat. u. Gutm. bogovati; ein wenig prophezeien, poprerokovati.

Prophezeiung, die, prerokovanje, prorokovanje, (nach V. a. prerokba); alle seine Prophezeiungen gingen in Erfüllung, vse, karkoli je prerokoval, se je spopolnilo.

Propination, die, (eines Getränkes), samoprodaja pijače.

Propinationberechtigte, der, opravice-nec s samoprodajo pijače, od kogar mora vsak kupovati pijačo, kdor je potrebuje.

Propolist, der, prekupec, prekupovavec.

Propolium, f. **Vorkauf**.

Proponent, der, nasvetovavec, predlagavec.

Proponiren, v. a., nasvetovati, nasvetovavati, predložiti, predlagati (mehr fremd, jedoch schon im Allt.).

Proportion, die, primera, sprimera, razmera, razmérie; f. a. Ebenmaß, russ. sorazmernost, proporcija.

Proportionalzahlen, pl., razmérne šte-vila.

Proportionalzirkel, der, razmérno šestilo.

Proportionirt, **Proportionirlich**, adj., primeren, sprimeren, razmeren; ebenmäßig, etwa skladomeren, someren, enakomeren; proportionirte Nase, primeren nos, po primeri.

Proposition, die, nasvet, predlog (auch allt.).

Proposition einer Predigt, f. **Vorwurf**.

Propre, f. **Reinlich**, **Reit**.

Proprehandlung, die, lastna kupčija (brez družnikov).

Propreté, f. **Reinlichkeit**.

Proprewechsel, der, lastna menjica.

Proprietar, **Proprietät**; f. **Eigenthümer**, **Eigenthum**.

Pro primo, pervič.

Prost, der, (praepositus), prošt, prepozit (im Götzenkreis u. kroat.); f. a. Vorgesetzte, (bei Gutm. opresnik?).

Prostci, die, proštija, proštinja.

Prostciader, die, proštijiska njiva.

Prostlich, adj., proštijisk, proštovsk.

Prostling, der, ein dicker, fetter Mensch, debelec, treburar.

Proststelle, die, proštija.

Prophläen, pl., f. **Vorhof**, **Halle**.

Pro quota, **pro rata**, po svojem deleži, po delu, ki komu gre.

Prorektor, der, an der Universität, prorektor*, namestni ravnavec.

Prorogazion, die, odlog, prelog kaciga roka.

Prorogiren, v. a., odložiti, odlagati, preložiti, prelagnati (na drugi dan).

Prosa, die, Prose, in allen slav. Wörterbüch. proza*, nach V. und dem Böhm. prosti govor.

Prosaiker, der, prozaicni pisavec, proza-ik(ar), prozaist.

Prosaisch, adj., prozaichen, prostogovoren.

Prosaist, f. **Prosaiker**.

Proscenium, das, igravnicia.

Proscribiren, v. a., izgnati, izganjati iz dežele; der, die Proscribirt, ignanec, pregnanec, pregnanka.

Proscription, die, izgnanje, pregnanje iz domače dežele.

Prosector, der, raztelesovavec.

Pro secundo, drugič.

Prosecution, die, preganjanje, nadaljevanje.

Poselyt, der, spreobernjenec, novak v veri, novoverec; Poselyten machen, spreobra-čati k svoji veri, loviti, iskati sovérnikov, jednomislenikov.

Poselytenmacher, der, spreobernnik, spreobernnitch, lovec sovérnikov, jednomisle-nikov; kdor strastno in bodi z lepimi bodi z gerdimi pomočki ljudi k svoji veri spreobrača.

Poselytenmacherei, die, nerazsodna, strastna gorečnost v spreobračanju ljudi k svoji veri, na svojo stran; f. **Befehrsucht**.

Prosequiren, f. **Verfolgen**.

Proserpina, **Prozerpina**.

Prosit! Prost! Bog pomoz! naj se prileže, bodi k zdravju!, naj tekne!, na zdravje!

Prosodie, die, prozodija, zlogomerje, sto-pomerje.

Prosodisch, adj., prozodičen.

Prosopopöie, die, poosebva.

Prospekt, der, der Anblick, vid; Aussicht, pogled v —, razgled, izgled (Gutm.).

Jemanden den Prospekt verbauen, nach V. komu okno zazidati; f. a. Bauplan; Plan.

Prospektmaler, der, kdor razgleda mala.

Prosperiren, f. **Gedeihen**.

Prosperität, f. **Wohlfahrt**.

Prosipiziren, f. **Voraussehen**.

Prostituiren, f. **Beschimpfen**; **Blasphemien** (einen, sich), **Lächerlich** (machen).

Prostitution, die, onečastenje, sramota.

Prostyl, f. **Säulengang**.

Protege, f. **Günstling**.

Protegiere, v. a., varovati, braniti (koga), vleči se, poganjati se za-nj, biti, govoriti za koga; f. **Begünstigen**.

Protektion, die, bramba, branitev, zago-vor, f. a. Gunst, (russ. pokrovitelstvo).

Protector, der, branivec, zavetnik; f. a. **Schutzherr**.

Protektorat, f. *Schutzherrschaft*.

Protektorin, die, branivka, zavetnica.

Protest, der, f. *Einspruch*, *Verwahrung*, očitni upor, protest, *böhm.* odpor; *Wechselprotest*, menjšeni protest; *Protest einlegen*, erheben, f. *Protestiren*.

Protestant, der, protestant, luteran, luteranar, nach *M. tibinec*; f. a. *Widersprecher*.

Protestantin, die, protestantkinja, luteranka (ali pa tudi kalvinka).

Protestantisch, *adj.*, protestanšk, luteransk, (bei *M. tibinsk*).

Protestation, die, očitno ugovarjanje, upiranje, odbijanje, nasprotno izrečenje; protestiranje menjice.

Protestiren, v. n., upreti se, upirati se; očitno ustaviti, ustavljati se, oglasiti se zoper kaj, zavreči, zametavati, odbiti, odbijati; einen *Wechsel protestiren*, (als v. a.), protestirati menjico, t. j. dobiti notarjevo spričevalo zastran tega, da kdo menjice noče vzeti ali vzeto ne plačati.

Protestirung, f. *Protestation*.

Proteus, m. *Protej*.

Protokoll, das, zapisnik, vpisnik, protokol, nach *V.* besedni zapis; f. a. *Matrize*; *Protokoll führen*, zapisovati; etwas zu *Protokoll nehmen*, zapisati, zapisovati kaj; zu *Protokoll geben*, dati, povedati na zapisnik, zapisati dati, dajati; das *Protokoll wurde geschlossen*, zapisnik je bil sklenjen; ein *Protokoll aufnehmen*, narediti zapisnik.

Protokollarisch, *adj.*, protokollarische Aufnahme, Vernehmung, zapis; izpraševanje na zapisnik.

Protokolliren, v. a., vpisovati, zapisovati kaj, v protokol zapisati, vzeti.

Protokollist, der, zapisovavec, protokolist².

Protokollsführer, der, zapisovavec.

Protokollführung, die, zapisovanje.

Protokollnummer, die, številka vložniga zapisnika.

Protomartyr, der, pervaomučenik.

Protomedicus, der, prvi deželni zdravnik, veliki zdravnik (*V.*).

Protonotar, der, mestni pisar.

Protophy, f. *Urbild*.

Protophd, das, *böhm.* pervokislčnik †.

Protozoon, das, pervaživka †.

Protraktion, f. *Verzögerung*.

Proß, der, f. *Kröte*.

Proßen, v. a., in der *Geschäftskunst*, die Kanonen und andere schwere Körper von einem Orte zum andern mit Mühe bewegen, *proviri*, vzdigovati, prevzdigovati kanone, f. a. *Ansproßen*, *Abproßen*; v. n., müreisch, unwillig sein, und dieß durch *Ranken* und *Stillschweigen* zu erkennen geben, kajati se, potermaliti se.

Proßig, *adj.*, nach *Zal.* neprigojin, neterlepen; f. übr. *Mürrisch*, *Troßig*.

Proßlette, die, lanec ali veriga pri kolih za kanone.

Proßmanen, v. n., jezikovati, odgovarjati.

Proßnagel, der, igla, iglica pri kolih za kanone.

Proßwagen, der, bei den *Artilleristen*, prednji konec, perva prema za kanone, nach dem *Russ.* predki *pl. m.*

Proßzeröl, das, provansko, naj čistejši olje.

Proverbialisch, f. *Sprüchwörtlich*.

Proverbium, das, pregovor.

Proviant, der, živež, sosebno za vojsko, zaloga za hrano, brešno, proviant²; mit *Proviant versehen*, z živežem založiti, zakladati; f. a. *Mundvorrath*.

Proviant, in den *Bisgn.*, živežni (*V.*), — za živež.

Proviantamt, das, etwa založnja †.

Proviantcommission, die, založna komisija, živežna komisija.

Provianthaus, živežnica †, založnica, magacin za živež; žitnica (*Getreidesammer*).

Proviantiren, f. *Verproviantiren*.

Proviantmeister, proviantmajster²; kdor ima skerb za zalogo živeža.

Proviantschiff, das, ladija za privajanje živeža, proviantna ladija.

Proviantwagen, der, voz za živež, proviantni voz, žitni voz.

Proviantwesen, das, reči, ki se tičejo zalaganja kake vojske z živežem, živežne zadeve; zaloga živeža.

Providenz, die, previdnost.

Provinz, die, dežela, okrajna, pokrajna, provincija; f. a. *Bezirk*; *Gebiet*.

Provinzial, *Provinziell*, *adj.*, deželen.

Provinzialhauptstadt, die, poglavitno mesto kake dežele, deželno poglavno mesto.

Provinzialinteresse, das, deželna zadeva.

Provinzialismns, der, deželna beseda, govorica, beseda v kaki deželi, v kakem kraju navadna; deželščina, deželšina †, pokrajščina, pokrajšina †.

Provinzialzeitung, die, deželni časnik, deželne novice.

Provision, die, zaklada (*V.*), zaloga, f. *Vorrath*; *Versorgungsgeld*, opravnina, provizija; *Rätterprovision*, mesečna u. dgl.; *Vorsorge*, previdba.

Provisionell, f. *Vorsorglich*.

Provisor, der, oskerbnik (zlasti lekarnice), provizor; *Vertreter*, namestnik.

Provisorisch, *adj.*, začasen, namesten, *poln.* tymczasowy, *böhm.* zatimni.

Provisorium, das, začasna naredba.

Provocat, f. *Heranförderer*; *Kläger*.

Provocat, der, f. *Beflagte*.

Provocation, *Provocirung*, die, poklic na boj; prošnja za presojo.

Provociren, f. *Heranfördern*; *Berufen sich*.

Provoß, f. *Profoß*.

Proxenet, f. *Räuber*; *Ehestifter*.

Proximität, die, bližnost, bližnja zlahta.

Proxeditur, v. n., ravnati, iti.

Proxedur, die, ravna, f. *Proßeß*.

Prozent, das, (*pro Cento*), od sto, od-

stotek; zu 5 Prozent, po pet od sto; knji-garski dobiček.

Prozentual=, in 3sgn. odstotni.

Prozeß, der, der Rechtsgang, pravdanje, pravdo ravnanje; der Rechtsbandel, prav-da; den Prozeß gewinnen, verlieren, pravdo dobiti, zgubiti; durch Prozeß gewinnen, pri-pravdati kaj, izpravdati kaj, iztožiti kaj, s pravdo dobiti, izviti, izdelati; er hat sein ganzes Vermögen durch Prozesse verloren, vse svoje premoženje je zapravdal; Pro-zeß führen, pravdati se, pravdo imeti s kom; Einem den Prozeß machen, tožiti ko-ga; kurzen Prozeß machen, ob kratkem od-praviti, hitro odbiti; ein chemischer Prozeß, kemijsko ravnanje; auf nassem Wege, nach V. razmaka; auf trockenem, razpušcanje, razpušanje.

Prozeß=, i. d. 3sgn. pravdni.

Prozeßakten, pl., pravdni spisi.

Prozeßfreund, der, pravdar.

Prozeßführer, der, pravdavec, pravdar.

Prozeßhandlung, die, pravdno djanje, pravdna obravnava.

Prozeßion, die, procesija, obhod (očitni), nach dem Russ. očitni hod, (nach V. spre-vod); Prozeßion halten, s procesijo iti.

Prozeßionsranne, die, prehodna go-senica.

Prozeßiren, v. n., pravdati se, tožiti se (Klage führen); pričkati ali prepirati se (streiten); hast du noch nicht genug prozeß-irt? ali se še nisi napravdal?

Prozeßkosten, pl., pravdni stroški, sod-ni stroški, (nach Gutem. pravdni izlog).

Prozeßmacher, der, pravdar; —riu, die, pravdarica.

Prozeßmäßig, adj., po pravdnem redu.

Prozeßordnung, die, pravdni red, sodni red; Strafprozeßordnung, red kazenske pravde.

Prozeßsache, die, pravdna reč ali zadeva, pravda.

Prozeßsücht, die, pravdarija, pravdarstvo.

Prozeßsüchtig, adj., pravdarsk, pravdljiv, prepirljiv (eig. streitsüchtig); der, die Pro-zeßsüchtige, pravdar, pravdarica.

Prozeßsualisch, adj., pravden.

Prozeßverbal, besedni razlog.

Prozeßverfahren, das, pravdna ravna-va, ravnanje v pravdi.

Prozeßverhandlung, die, pravdna ob-ravna-va.

Prozeßwesen, das, pravdstvo †, pravd-ne reči.

Prüde, f. Spröde; Prüderie, f. Biederrei.

Prudel, der, der Probem, kajenje, par, sopar, para (zlasti od kipeče vode), in den Mühlen, prašenje, prah; bei den Sä-gern, kal, kaluža; f. a. Sprudel.

Prudeler, der, šesnalo, packalo.

Prudeln, v. n., hlapeti, vom fochenden Was-ser, berbrati, berbarkati (V.), vreti, ver-vrati, nach andern slav. M. kлокotati; an-fangen zu prudeln, zakipeti, zavreti, za-

klokotati, f. a. Sprudeln; v. a., eine Sache obenhin machen, pošesnati, šesnati; v ku-hinji kako jed spackati, da je le; nesnaž-no pripraviti.

Pruden, die, previdnost, modrost.

Prüfeisen, f. Sonde.

Prüfejahr, das, leto skušnje, poskušnje.

Prüfen, v. a., durch einen angestellten Ver-such, poskusiti, poskušati, skusiti, skušati (nach And. izkusiti, izkušati ober iskušati); einen Wein, eine Speise prüfen, pokusiti, pokušati vino, jed; prüfet Alles und das Gute behaltet, vse pa skusite, kar je do-briga, ohranite; erforſchen, untersuchen, pre-iskati, preiskovati, raziskovati, pregledati, pregledovati, pozvedovati, razgledovati, iz-sledovati, russ. auch razbirati; prüfen ei-nen Vorschlag, preudariti, preudarjati, pre-tehtati, pretehtovati, premiſſjati, pretre-ten, pretresovati nasvet; einen Schüler prü-fen, examiniren, preskusiti, preskušati, pre-skušavati, izprašati, izpraševati; der Ge-prüfte, preskušeneec; sich prüfen, izpraše-vati se, svojo vest izpraševati; geprüft, izprašan, poterjen, doskušten, doučen; ein prüfendes Auge, sledivni pogled.

Prüfen, das, preskušanje, skušanje, po-skušanje, izpraševanje, pretehtovanje, pre-udarek.

Prüfenswerth, Prüfenswürdig, adj., pre-udarka, preskušnje vreden.

Prüfer, der, izpraševavec, skuševavec, pre-skusnik, preskušavec; pozvedovavec.

Prüferin, die, izpraševavka, skuševavka.

Prüffunst, die, f. Probirkunst, umno iz-praševanje, umetnost v preskušnji, pre-sodnost.

Prüfling, der, izpraševanec, preskuše-vanec; izpraševani učenec.

Prüffstein, der, f. Probirstein.

Prüfung, die, Untersuchung, skušanje, skuš-nja, poskušanje, poskušnja, preiskovanje, pozvedovanje, izledovanje, pretres, pre-soja, pregledovanje, razgledovanje kake reči; russ. auch razbiranje; die Prüfung dieses Sages wollen wir ein anderes Mal vornehmen, drugikrat hočemo preudariti, v pretres ali presojo vzeti ta stavek; Gra-men, preskušnja, izpraševanje; eine Haupt-prüfung, veliko izpraševanje, velika pre-skušnja; f. a. Probe.

Prüfungsausschuß, der, izpraševanjski, izpraševadni odbor, preskusni odbor.

Prüfungscandidat, f. Prüfling; kdor prosi za preskušnje.

Prüfungskommission, die, izpraševav-na ali preskusna komisija; f. a. Prüfungsausschuß.

Prüfungsfener, das, preskusni, poskusni ogenj.

Prüfungsform, die, oblika, način pre-skušnje.

Prüfungsgegenstand, der, reč preskuš-nje, nauk, iz kteriga se kdo izprašuje.

Prüfungsgesicht, der, presodljivost.

Prüfungsgeſpräch, das, preskusni pogovor ali razgovor.
Prüfungsmittel, das, skuſilo, preskušalo.
Prüfungſaal, der, ſoba za preskušnje.
Prüfungſtunde, die, ura preskušnje ali izpraševanja.
Prüfungſtag, der, dan izpraševanja, dan za preskušnje poſtavljen.
Prüfungſtaze, die, preskušnina.
Prüfungſthal, das, dolina skuſnje.
Prüfungſtrieb, ſ. Prüfungſgeiſt.
Prüfungſzeit, Prüfzeit, die, čas skuſnje, poſkušnje.
Prüfwage, die, poſkusna tehnica.
Prügel, der, ſklešek, oklešek, ein Knüttel, ſ. dieſes; ein Stod, palica ſoſebno debela in geręasta, krepolec; die Prügel *pl.*, udarci ſ palico ali porenkljem: Einem Prügel geben, ſ. Prügeln; mit einem Prügel darein ſchlagen, s silo delati, sile poprijeti se; mit dem Prügel antreiben, s palico (t. j. s silo) priganjati koga; der Prügel wird zu thun friegen, ſiba bo pela; Einem Prügel unter die Kräfte werfen, podkrepeliti koga; mezelj, paklez, prakol.
Prügelei, die, pretep, pobjoj, tepež, ſ. Schlägerei.
Prügelholz, ſ. Knüttelholz.
Prügelgefahr, die, nevarnost, dobiti jih s palico.
Prügeln, v. a. tepsti, biti, toľci s palico, porenkljem ali krepeljo, krepelcam, auch überhaupt für ſchlagen, otepstí, pretepstí, pretepati, nabiti, nabijati, otolci, natolci, pretolci, nagarbatí, ogarbatí, pregarbatí, garbatí, ogoliti, nagaliti, guliti, oklestiti, klestiti, oterniti, otrinjati, naſeškati, ſeškati, omlatiti, namlatiti, premlatiti, mlatiti, oſlatati, opokati, napokati, pokati, nama-zati, mazati, nahabiti, obunkati, nabunkati, bunkati, prismukniti, nažgati, ožgati, na-sekati, naklepati, nakuriti, nadegati, čes-niti, česati; ſich prügeln, oſvigati, pretepstí se, biti se s kom. ſ. a. Knütteln; zu Lode prügeln, ubiti s palico, s kolom.
Prügeln, das, pretepanje, nabijanje.
Prügelnaht, die, šiv čez palico.
Prügelſuppe, die, niedrig für: eine Tracht Prügel, leſkov močnik, leſkova maſt, leſkovo olje.
Prügelweg, der, grajena cesta.
Prügler, der, pretepastev.
Prüglerin, die, pretepastevka.
Prümmel, ſ. Broden.
Prunelle, die, ſ. Brunnelle; ſ. Fliegenfänger.
Prunellenſatz, das, ſolitarjeve zerna.
Prunin, das, ſlivovina.
Prunſ, der, berhkota, bliſ, krasnost, (*M. poln.* okrasa), dragota, ſ. Gepränge, Pracht, Glanz; ohne Prunſ, brez hrupa, brez zu-nanjo bliſčobe, bliſobe.
Prunſanſug, der, ſlavni obhod.
Prunſbeet, das, prelepa, bliſčeca, bliſeča poſtelja.
Prunſblume, die, prekrasna cvetlica.
Prunſbohne, die, mnogocvetni bob.
Prunſdecke, die, prelepa, predraga odeja.

Prunſbegen, der, paradni meč.
Prunſen, v. n., bliſčeti, bliſeti, svetiti se, kazati se v veliki lepoti, v liſpu in gizdi, vznęati se, ſ. Prangen; po malem jeſti (kakor povabljenec).
Prunſer, der, kdor se preveč gizda in liſpa.
Prunſſinger, der, perſt s perſtani.
Prunſgebände, das, prelepo, zalo poſlojpe.
Prunſgefäß, Prunſgelag, Prunſgemach, Prunſgeſchier, Prunſgewand, das, poſoda, goſtije, ſoba, lončenina, obleka s preve-liko gizdo, z nezmernim liſpam.
Prunſhaft, adj., gizdov, velikolepen, kra-sen, bliſčec, bliſeč.
Prunſliebend, adj., gizdoljuben, zunanjo bliſčobo, bliſobo in liſp lubijoč.
Prunſloſ, adj., tih, brez gizde in liſpa, brez hrupa, skromen.
Prunſloſigkeit, die, brezgizdnost, tihoſt, skromnoſt.
Prunſmacher, ſ. Prunſer.
Prunſredner, der, govornik, ki rabi lepe beſede brez globociga pomena.
Prunſrednerei, ſ. Declamation.
Prunſſaal, der, lepo ozaliſana ſoba.
Prunſucht, die, napuh, gizdavost.
Prunſvoll, adj., ſ. Prachtvoll.
Prunſwagen, ſ. Prachtwagen.
Prunſzimmer, ſ. Prachtzimmer.
Prünziegel, der, neka ploſčasta, ploſasta opeka za ſtreho.
Prunſen, v. n., kihati, pilati kakor mačka.
Prunſ, das, grampa od kuhane ribje maſti.
Psalm, der, psalm, (ſveta, Davidova peſem), böhm. žalm.
Psalmbuch, das, psalmanik, bukve psalmov, russ. psaltry.
Psalmen, v. n., psalme peti, prepevati, nach dem Böhm. psalmovati.
Psalmgeſang, der, Psalmlied, das, petje psalmov; psalm.
Psalmodiren, Psalmsingen, ſ. Psalmen.
Psalmiſt, der, pevec, ſkladavec psalmov, nach dem Russ. psalmenik.
Psalmſänger, ſ. Psalmiſt.
Psalter, der, nach *M.* das Russ. psaltir, *poln.* psalterz, *altſl.* pęs'nica, pęv'nica; ſ. a. Psalmbuch; der ſaltige dritte Wagen bei den wiederſtändigen Thieren, devetogub, prebiravnik.
Psalterſpiel, das, breknanje psaltira.
Psendo-, in Bęgn. laznjivi, lazni, krivi, nepraví, podverženi, nach dem Russ. samo-zvane, weibſ. ſamozvanka, (analog dem franęöſ. soi diſante).
Pſendomorphoſe, die, goljuſna premena.
Pſendonnm, adj., ſalſchnamig, pod laznim, krivim, izmiſljenim imenam.
Pſendophiloph, der, laznjivi, krivi mo-drijan, modree ſamoznane.
Pſendoprophet, der, krivi, laznjivi prerok.
Pſittig, ſ. Papagei.
Pſora, ſ. Krätze.
Pſoriſch, ſ. Krätzig.
Pſt! int., pſt! bſt!

Psyche, die, duša; psiha.
Psychisch, *adj.*, dušen.
Psycholog, der, dušoslovec †, dušoznavec †, psiholog.
Psychologie, die, dušoslovje †, dušoznanstvo †, nauk od duše, psihologija, *böhm.* a. dušoveda †.
Psychologisch, *adj.*, dušosloven, dušoznansk, po dušoznanstvu, psihologičen.
Psychomantie, *Psychomantie*, f. Geisterbannerei.
Psychrolisie, merzla kopel.
Psifane, die, ječmenovka, ječmenova voda, tizana *.
Psivalinum, das, slinovina.
Pubertät, die, f. Geschlechtsreife, Mannbarkeit.
Public, **Publik**, *adj.*, očiten, razglašen, vsem znan, oklican; f. übr. *Öffentlich*.
Publifandum, das, razglas, postava za razglas namenjena.
Publikat, das, oznanilo, razglašena postava.
Publikation, die, razglašenje, razglas, oklic, oznanilo, f. a. *Rundmachung*.
Publikum, das, občinstvo; eine an einem öffentlichen Orte versammelte Menge, zbrana množica; Zuschauer, gledavci; Zuhörer, poslušavci; Lesewelt, Leser, bravci; alle mit uns zugleich lebenden Personen, die Welt, svet, ljudje, ljudstvo, skupščina, skupščina, *russ.* publika; etwas vor den Augen des Publikums thun, očitno, nach V. kaj pred očmi vsiga sveta storiti; auf Universitäten, očitna učba, ktero sme vsak zastopaj poslušati; f. a. *Gemeinwesen*.
Publiziren, **Publiciren**, v. a., razglasiti, razglašati, razglaševati, oznaniti, oznanovati, naznaniti, naznanovati; f. a. *Rundmachen*.
Publikierung, f. *Publikation*.
Publizist, der, publicist *, mož v deržavnem pravstvu zveden, ki zlasti v časnikih ali novicah zadevne vprašanja razlaga, f. a. *Journalist*.
Publizistik, f. *Journalistik*.
Publizität, die, očitnost.
Puch, die, sušivnica, kjer se sol suši.
Puch! *int.*, pok!
Puden, f. *Bochen*.
Pud, das, ein russisches Gewicht von 40 Pfund, pud, m.
Pudelrund, *adj.*, debel kakor sodček.
Puddenwurf, die, debela mulica, debelak.
Pudding, der, englische Mehlspeise, puding, budin.
Puddingstein, der, jajčasti kremen.
Pudel, der, koder, kodrasti pes, pudelj *, (auch *russ.*, *böhm.* u. *poln.*); naš wie ein Pudel, moker kakor miš; er ist bekannt wie ein hunder Pudel, znan je kakor slab dolar; eine Regelbahn, f. dries; ein Versehen, blod, blodnja; zmotu, pomota; einen Pudel machen, schiefen, (pri keglanji) slabo, napéno vreci; sploh zmotiti se, zgrešiti, pogrešek ali pomoto storiti; f. a. *Pfüte*.

Pudeldid, *adv.*, pudeldid betrunken, do do-
 briga pijan.
Pudelfisch, f. *Wels*.
Pudelhund, der, koder.
Pudelsopff, der, kodroglavec, kodrolasec, koder.
Pudelmütze, die, kosmata kapa, kučma, nach M. muta.
Pudeln, v. a., Ginen, gerdo kakor s psam
 ravnati s kom, kakor svinja z mehām; f. a.
Pudeln: v. n., keglati; pri keglanji ne
 zadeti; sploh zmotiti se ali zgrešiti, po-
 moto storiti; opotekaje se iti kakor pijanci,
 gugati se; das Brot pudeln, kruh se je
 spakedral.
Pudelnährisch, *adj.*, ves smešen, norčav,
 glumliv, godčevsk, šaljiv.
Pudelpuppe, die, zelo kosmata gosnica.
Pudelschnecke, f. *Pschilschnecke*.
Pudenda, sram, f. *Geburtsglied*.
Puder, der, ein feines Pulver überhaupt, f.
 Pulver; Haarpuder, moka ali štupa za lase,
 nach *Gutm.* das *russ.* pudra.
Puderbeutel, die, mošnjica ali žaklič za
 vlasno moko ali pudro.
Puderbläser, der, pihavnik ali sipavnik,
 iz kteriga se sijlje moka ali pudra na lase.
Puderhändler, der, pudrar.
Puderig, *adj.*, oštupan, opudran.
Pudermacher, der, pudrar.
Pudermacherin, die, pudrarica.
Pudermantel, der, ogrinjalo, ki se jemlje
 pri pudranji las, *poln.* podwłosnik (= pod-
 vlasnik).
Pudern, v. a., oštupati, poštupati, štupati,
 potresti, potresati lase z moko ali pudro,
 opudriti, opudrati, popudrati, pudrati oter
 pudriti, prašiti.
Puderpflüster, f. *Puderbläser*.
Puderquast, der, štupavnik, f. a. *Puder-
 bläser*.
Pudersalm, der, pudrasti losos.
Puderschachtel, die, škatala za pudro, pu-
 drenica.
Puderzucker, der, sephani, stolčeni cukur *.
Puerilia, *pl.*, otročarije.
Puerperalfieber, f. *Kindbettfieber*.
Puff! puh! puff! tress! zok! lop!; es wird
 Püsse regnen auf deinen Pudel, lop! lop!
 ho pelo po tvoji gerbi; der Puff, bunka,
 puh, udar; einen Puff geben, f. *Puffen*;
 nabrani, široki rokavi; Anschwellung, buh,
 nabuhnjenje; umetno zvisane ženske nedra;
 das ist ein Puff, ta je bosa, ta je izmis-
 ljena, smešna govorica; auch prazna ba-
 harija, f. *Auffschneiderel*.
Puffärmel, der, nabrani široki rokav, ka-
 koršne časih nosijo ženske.
Puffbohne, f. *Reichbohne*.
Puffen, v. a., opuhati, puhati, otleči, o-
 toleči, toleči, lopniti, lopati, nazokati, na-
 bunkati, bunkati koga s pestjo, f. *Brü-
 gest*; drogati, gnjoati, zokati, sovati s
 pestjo; den Wein puffen, (Provins.) vino
 mešati, čaplariti (M.); v. n., einen dum-
 pfen Schall von sich geben, bobotati, lop-

niti, loputniti, loputati, hrepati, f. Dumpsf; anhschwellen, nabuhniti se, napihniti, napihovati se; *vulg.* es pufft, to je nekaj, to nekaj kaže.

Puffen, das, bunkanje, puhanje, lapanje.

Puffer, der, puhavec; Sackpfeife, pistolica. mali samokres, f. a. Terzerol.

Puffspiel, das, puf *.

Puffwagen, der, kmečki voz z neokovanimi kolesi.

Puagel, f. Beisuf.

Puissance, f. Macht, Großmacht.

Pufen, v. a., zmakniti, zmikati, izpleti.

Puferei, die, mala tatvina.

Pufhaftig, *adj.*, zmikaven, tatvinsk.

Pule, Pulchen, Pulbahu, f. Henne, Hahn.

Pulen, Pullen, f. Kneipen, Klaben.

Pull, f. Pudelskopf.

Pulle, die, eine Flasche, vampasta sklenica; Harn, seanje, seavnica.

Pullen, v. n., f. Saufen; Bissen.

Pullicinella, auf ital. Theater, pulicínela *, f. Handwurst.

Pulliane, die, vampasta sklenica.

Pulmeister, der, veliki pijanec.

Pulpet, f. Pult.

Pulross, (Tringa squatarola), f. Bardel.

Puls, der, Schlag, udar, udarec zlasti na zvon; der Schlag der Pulsader, trip, bilo, cip, bite, tep(en)je, točenje žile privodnice, *russ.* u. *poln.* puls; Pulsader, nach *Gutm.* u. *V.* cipla, bei *Gutm.* auch das kroat. žila igravica, *poln.* tętna żyła, nach *Vertovec* žila odvodnica, odvodna žila u. Blutader (vena), žila privodnica, privodna žila, hingegen nach *Dr. Bl.* gerade umgekehrt, so wie auch im *Böhm.* nach *Prest* odvodice Blutader, und privodice. Pulsader, obšchon *Jungman* mit Rücksicht auf's Herz als das Centrum des Blutumlaufes der erstenannten Bezeichnung den Vortzug gibt; der Puls geht, schlägt, cipla tepe, tripa, bije, tolče, (ein Mal schlagen, tripniti); ein heftiger, schwacher, ungleicher Puls, močna, slaba, nestanovitna žila; er hat keinen Puls, žila mu več ne bije, ne tepe; nach dem Pulse fühlen, pošlatati žilo, kako bije, kako kri teče, puls poskusiti.

Pulsader, die, f. Puls; cipla, nach *M. a.* cipunica, cipna žila, nach dem *Russ.* bjočá žila.

Pulsadergeschwulst, die, Pulsaderkropf, der, (aneurysma), razšir ali razteg žile privodnice.

Pulsation, die, bite, tepenje, tripanje privodnih žil.

Pulsen, Pulsiren, v. n., biti, tepsti, tolči, tripati; noch pulset Leben in seinen Adern, še bije življenje v njegovih žilah.

Pulshammer, f. Wasserhammer.

Puls, f. Kolbenrohr.

Pulsen, f. Blüthen.

Pulsmesser, der, bilomér †, cipomér †.

Pulsschlag, f. Puls.

Pulsstillstand, der, Pulsstörung, die, (Asphixie), oterpnjenje privodnih žil, o-krep kervi.

Pulswege, f. Pulsmesser.

Pulszittern, das, tresoči žilni trip.

Pult, das, naslon ali polica za bukve, nach dem *Böhm.* podstavek, pult; in der Kriegsbaufunst, nach dem *Böhm.* nabož.

Pultdach, das, einhängiges Dach, nach *V.* klanica, nach *Zal.* pristrešek, streha samo z eno položno stranjo.

Pulver, das, überhaupt, prah, moka, (zun. Mehl), stupa *; als Arznei, auch Pulverchen, nach allen and. slav. Dialecten, prašek; stupa *; Schießpulver, nach den übrigen slav. M. strelni prah, auch prah schlechthin, nach *V.* smodnik, gew. pulser *, pursej *; er ist nicht einen Schuß Pulver werth, ni poka vreden, ni piškaviga oreha vreden, ni za nič, za nikako rabo; kein Pulver riechen können, ne moči vohati strelniga praha, bajjoserchen, boječ biti; diese Soldaten haben noch kein Pulver gerochen, ti vojaki še ne vedo, kak duh ima strelni prah. sie niso bili v bitvi, v ognji; er hat das Pulver nicht erfunden, bebast, zabit je, nima dokaj v glavi; ein Pulver für die Augen, *vulg.*, predrobno pisanje; zu Pulver machen, stoßen, f. Pulverisiren: Einem ein Pulverchen beibringen, zaudati komu.

Pulver, i. d. Bfign. — za strelni prah ali smodnik. — strelniga praha, — prahu.

Pulverartig, *adj.*, prahast, prahu podob.

Pulverbbeutel, der, Pulverbüchse, die, prašnik.

Pulverchen, f. Pulver.

Pulverdampf, der, dim ali čad od strelniga praha.

Pulverdonner, der, pokanje, germenje strelniga praha.

Pulverfaß, das, sod za smodnik ali strelni prah, sod strelniga praha.

Pulverfeger, die, rešeto za strelni prah.

Pulverflamme, die, plamen vžganiga strelniga praha.

Pulverflasche, die, prašnik, f. Pulverhorn.

Pulvergang, der, podkopni prehod s strelnim praham napolnen.

Pulverhandel, der, kupčija s strelnim praham ali smodnikom. smodničarstvo †.

Pulverhaus, f. Pulverthurm.

Pulverholz, f. Faulbaum.

Pulverhorn, das, rog za smodnik ali strelni prah, nach dem *Böhm.* u. *Poln.* prahovnica.

Pulvericht, *adj.*, sephan ali semlet na drobno, stupast, prahu podob, *böhm.* praškovit.

Pulverig, *adj.*, kar ima prah ali stupo v sebi, sephan, stolčen v prah.

Pulverisation, Pulverisirung, die, sephanje, razmetje v prah.

Pulverisiren, Pulvern, v. a., v prah stleči, stolči, tolči, razmeti, semleti, meti, sephati, phati.

Pulverkammer, die, smodnišnica, ali kamera za strelni prah v ladji; in einer Ritzze, *russ.* kamera podkopa; del kanone.

kamor se smodnika ali strelniga prahu nasuje.

Pulverfarren, der, voz, kola za smodnik, prah, (*russ.* jaščik porohovoj).

Pulvertorn, das, (posamno) zerno smodnika ali strelniga praha.

Pulvermacher, der, kdor dela strelni prah, smodničar f.

Pulvermagazin, der, zaloga ali magazin strelniga praha, f. übr. Pulverthurn.

Pulvermaß, das, mera, merica za smodnik ali strelni prah, kar ga je treba na en strel, patron *.

Pulvermasse, die, etova prahovina ali zmes, iz ktere se dela strelni prah.

Pulvermühle, die, praharnica, mlin za strelni prah, pulfrarnica.

Pulvermüller, der, prahar f, smodničar f, (*russ.* porohovoj master).

Pulvern, v. n., praške ali zdravilne štupe jemati, uživati.

Pülvern, v. a., f. Pulverisieren, v. n., u-streliti, sprožiti, f. a. Losfahren.

Pulvernäpfchen, das, kresilo.

Pulverprobe, die, skušanje strelniga praha.

Pulverrauch, f. Pulverdampf.

Pulverröllchen, f. Patrone.

Pulversack, der, in den Feuerlöthren, die Stelle, wo das Pulver die größte Gewalt ausübt, nach V. strel; vreča ali meh s strelnim prahom napolnjen.

Pulversalz, f. Pulvermasse.

Pulverschuß, adj., kdor se strela, boja boji, f. Feig.

Pulverschwamm, der, goba (s potresenim smodnikom, da se je rajši prime ogenj).

Pulverschwanger, adj., kar ima mnogo strelniga prahu v sebi, böhm. prachotečky.

Pulversieb, das, sito za strelni prah.

Pulversprengen, das, razbijanje kamenja s strelnim prahom, razstreljanje.

Pulverthurn, der, smodnišnica, pulfrarnica *, turn, v katerem se hrani strelni prah, zidanica za strelni prah, (*russ.* porohovoj magazin, böhm. prachovna).

Pulvertonne, die, f. Pulverfaß.

Pulverwagen, voz strelniga praha; f. Pulverfarren.

Pulverwurf, die, meh s prahom napolnjen za zaziganje podkopov; strelnoprashna klobasa.

Pump! int. f. Puff!; Pump, der, f. Puff, der, Stoß; als Schimpfwort, tebeban, štor-kleß; auf Pump nehmen, f. Borg.

Pumpbrunnen, f. Pumpe.

Pumpe, die, nach dem Kroat. sesaljka, tromba (auch ital.), pumpa, vodovlak, poln. wodociąg (= vodoteg), nach V. guba (T), *russ.* nasos; ein Brunnen, nach V. šterna na žago; vodnjak ali kladex na pumpo.

Pumpen, i. d. B. B. B. sesaljšni, pumpni.

Pumpen, v. n., bunkniti, šterbunkniti (v vodo); v. a., pumpati, na sesaljko vleči, plati (poljem), trombat, (nach V. auch zä-gati u. z. gubo oder gobo vleči), s pumpo

zajemati, čerpati; das Wasser aus dem Schiffe pumpen, vodo izplati, plati iz ladije; in der Studentenprache, na zajem ali na posodo vzeti, jemati dnar.

Pumpenärmel, der, pumpni rokav na ladijah, (po katerem se izplana voda odpeljuje).

Pumpenbohrer, der, kdor trombe verta, sveder pumpnik.

Pumpendaal, das, pumpni odvod na (ladijah).

Pumpengat, das, pumpno ustje.

Pumpenhafen, der, pumpna kljaka.

Pumpenherz, f. Pumpenschuh.

Pumpenhisten, der, pumpni oboj.

Pumpenklappe, die, zaklopnica, jeziček pri pumpi.

Pumpenkolben, der, pumpni precep.

Pumpenmacher, der, pumpar, sesaljšar.

Pumpenmide, die, pumpna razsoha.

Pumpenrohr, das, Pumpenröhre, die, pumpna cev, pumpni ror *.

Pumpensauger, f. Pumpenschuh.

Pumpenschuh, der, pumpni čevlji.

Pumpenschwengel, der, sesaljšna ročica.

Pumpenstange, die, Pumpenstod, der, die eiserne, auch hölzerne Stange in der Pumpe, an welche der Pumpenschuh befestigt ist, pumpni drog; Pumpenstod, als Haupttheil der Pumpe, f. Pumpenröhre.

Pumpenstiefel, der, srednja cev v pumpi, kakoršne se rabijo na ladijah.

Pumpenwerk, das, mašina s pumpami, f. a. Saugwerk.

Pumper, der, pumpavec, kdor vodo vleče s pumpo; kdor na posodo jemlje.

Pumpermette, die, nach V. duhovne molitve velikiga tedna, f. a. Polstermette.

Pumpen, v. n., ropotati, rožlati.

Pumpenstiel, der, čerai Vestfalski rezenjak (kruh); f. a. Späßvogel.

Pumpstose, f. Pfluderhohe.

Pumpstule, die, strojarska tolkavnica.

Pumps, der, ropot (zlasti vetrov po trebuhi).

Pumpsen, f. Jarzen; Brüheln.

Pumpsstule, f. Kolbenrohr.

Pumpstange, Pumpstiefel, Pumpwerk, f. Pumpenstange, Pumpenstiefel, Pumpenwerk.

Punge, f. Pad, Sad.

Pungeln, v. n., opertiv nositi.

Punkt, Punkt, der, Stich mit einer feinen Spitze, pik; Tüpfel, Zeichen in der Schrift, pika, piknja, *russ.* točka, *poln.* u. böhm. kropka (Tropfen), auch točka; mit Punkten mahlen, s pikami malati; auf den Punkt, na tanko, pienno, *russ.* točno; etwas nach allen Punkten erfüllen, kaj po vsem dopolniti, na vse strani, po vseh delih; was diesen Punkt betrifft, kar se te reči tiče, kar zadeva to reč; auf dem Punkte stehen, nach V. u. im Böhm. na tem biti, besser nakaniti, kaniti, nakanil sim bil, volja me je bila; pripravljen biti; f. a. Begriff (im Begriffe sein); Einem den Punkt über das i setzen, razlagati komu, kar ne potrebuje

razlaganja; und hiemit machte er Punctum, s temi besedami je končal ali nehal; die-
sen Punct wollen wir nicht berühren, od te-
ga se ne bova menila; der Theil einer Rede,
del; ein Satz, stavek; Abſatz, odloček,
odstavek; es darf kein Punctchen fehlen,
prav nič, le pičice ne sme manjkati; Punct
eines Vertrages, člen, členek, (imenitniši
in torej odločno povedana) reč; zadeva,
okolščina, okoliščina; f. a. Gegenstand;
ein sehr kleiner, kaum merklicher Theil, ein
Punctchen, pičica, zernec; Punct sieben Uhr,
na tanko ob sedmih, kakor ura odbije se-
dem; die Sache ist auf den Punct gelangt,
prišlo je do tega; ein wichtiger Punct, im-
eantno mesto, f. Platz; Punct für Punct be-
antworten, na vsak člen posebej odgovoriti;
die Erde ist nur ein Punct gegen das Ganze
der Schöpfung, zemlja je samo pičica, zernec
proti vsemu stvarstvu; (geom.) einen fe-
sten Punct suchen, iskati trdnega mesta;
Endpunct, konec, skrajnost; Abendpunct,
srednji zahod, zahodišče, zahodiše; f. a.
Standpunct, Schwerpunct, Mittelpunct u.
dgl.; in der Natur. (Serpula planorbis),
ploščasta, plosčasta lezovka f.

Punktschaft, der, opikani ahat.

Punktation, die, načertek, ali spis po-
glavnih členov kakke pogodbe.

Punktfeisen, f. Punktschrad.

Punkten, f. Punktschrad.

Punktfarn, der, (Polypodium), sladke ko-
reninice.

Punktsiren, v. a., opikati, napikati, pi-
kati, pike narediti, delati; s pikami, iz
pik narediti, narejati, (n. pr. podoba),
nabdati; s pikami zaznamiti, zaznamo-
vati, osnovati, oznamenjati.

Punktsirruft, die, umetno punktiranje ali
pikanje.

Punktsoralle, die, (Isis millepora), ko-
ravda mnogopičnica.

Punktsiradel, die, punktirana igla, rez-
barska igla.

Punktschrad, das, punktirno kolesce.

Punktlich, adj., natančen, pičen, russ. to-
čen; ein punktlicher Mann, natančen mož,
auch tenak, ki se trdno derži reda; punkt-
lich verrichten, na tanko, pično, po vseh
delih opraviti, opravljati, storiti, delati;
adv., na las, na tanko, natančno, ob uri,
na uro, kakor ura; ob odločenem, ob prav-
nem času.

Punktlichkeit, die, natančnost, pičnost.

Punktslinie, die, čerta s piko zaznamlje-
na; neka Karolinska pikasta kaca.

Punktmäßig, f. Punktlich.

Punkt, in Puncto, gledé na —

Punktschrad, f. Punktschrad.

Punktslein, f. Granit.

Punktation, die, pikanje.

Punktsell, f. Punktlich.

Punktsur, die, an dem Dessel der Buchdrucker-
presse, nach V. bodilo, punktura, böhm.
zabodka.

Punktweise, adv., členek za členkam,
stavek za stavkam, punkt za punktam.

Puns, Puns, f. Haarrest.

Puns, der, punc, russ. punš.

Punsbecher, der, čaša za punc.

Punschen, v. n., punčevati, punc piti.

Punscheule, die, navadna sova.

Punscheist, der, Punscheistz, die, pun-
čevina, puncév izleček.

Punschegesellschaft, die, družba puncé-
vavcov.

Punschlied, das, pesem, peta pri punc.

Punschlöffel, der, žlica za punc.

Punschwulver, das, puncév prašek.

Punschwirth, der, puncar.

Punschwirtin, die, puncarica.

Pünt, f. Spitze.

Punze, die, punc *

Punziren, v. a., puncirati.

Punzirung, die, punciranje.

Pupill, der, Wundel, sirota nedoletna, va-
rovance; Pupille, die, varovanka.

Pupillar-, in Sign. sirotni, sirotinski,
varovanski.

Pupillardepositum, das, sirotinsko
hranilo.

Pupillargelder, fig., sirotinski denarji.

Pupillarmäßig, adj., sirotinsk, pupillar-
mäßige Sicherheit, sirotinska, t. j. taka
varnost, kakršna je po postavi treba,
gledé na sirotno premoženje.

Pupillarsubstitution, die, pupilarno pod-
postavljenje, postavljenje dediča po nedo-
letnem dediču.

Pupillartabelle, die, sirotinski razkazek.

Pupillarvermögen, das, sirotno, siro-
tinsko premoženje.

Pupille, f. Augenhirn.

Pupillencollegium, das, varstvena sod-
nija.

Pupillenrath, der, varstveni svetnik.

Pupillengelder, f. Pupillargelder.

Puppe, die, Kosewort für ein kleines Mäd-
chen, punica, punčica, čeca; so auch die
nachgemachte Figur eines Kindes, Döck,
puncika, čeca, lila (böhm. u. poln. lala),
lilika, donda, puža za igračo; nach dem
Poln., böhm. u. Kroat. lotka; auch mözi-
ček; ein Büschel Dinsen, woran die Fischer
den Räder binden u. dgl., nach V. plavut,
bei den Insekten, meh, mesiček, mesič,
zapredek, žok, russ. kukla, nach Medeed
trappel; walgenförmige Schilfsolbe, sveča, f.
Rohrsolbe; po konci postavljenno snopje.

Puppen, v. n. u. v. a., s čecami, s pun-
čicami igrati (se), donde, puže, lile de-
lati; po konci postavljati snopje, nach dem
Böhm. grotiti; ribe vabiti s plavutjo; za-
motati, zamotavati v kaj; v. r., sich pup-
pen, zapresti, zapredati se, zaviti, zavi-
jati se v zapredek, f. übr. Verpuppen.

Puppengesicht, das, lilin, punčičin obraz,
obraz ali obličje kakor lila, nepomenljivi
obraz.

Puppenhaft, adj., lilast, dondast, pužast.

Puppenhändler, der, lilar, prodajavec lil, puž, dond za igračo.
Puppenhülle, die, mešček, i. Puppe.
Puppenlirische, i. Judenlirische.
Puppenfram, der, kupčija z otročjimi igračami, z lilami, igračarjio.
Puppenfrämer, der, lilar, kdor z otročjimi igračami kupenjo, igračar, lotkar.
Puppenfrämerin, die, lilarica, igračarica, lotkarica.
Puppenmacher, der, lilar, kdor dela punčice ali lile za otročje igračo.
Puppenräuber, der, neki hrošč, ki zaprede žre.
Puppenspiel, das, igrača, igranje z lilami ali punčicami; i. a. Marionettenspiel; Kindererei.
Puppenstand, der, zapredstvo, zapredenost.
Puppenwerk, Puppenzeug, i. Puppenfram.
Pur, *adj.*, unvermuthet, unverfälscht, čist, nach M. samočist (auch böhm.), nezmešan; purer Wein, samo, čisto vino, suho vino, (nach V. celo vino); es ist pur lauter nichts, je samo ljubo nič; golo nič je; pure Wahrheit, gola resnica, živa resnica; aus purer Habgucht, iz same, iz gole lakomnosti; pures Wasser, čista voda; aus purem Silber, Gold bestehend, ves srebern, ves zlat, iz samiga (čistiga) srebra, zlata; i. a. Lauter, Rein.
Purbeckstein, der, purbek *.
Purdel, der, kladvo kovasko.
Purganz, die, čistilo, i. Abführungsmittel.
Purgation, i. Reinigung; Nachfertigung.
Purgatorium, das, očistna prisega; vice *pl.*
Purgirarznel, i. Purganz.
Purgiren, *v. n.*, flüßigen Stuhlgang haben, dristo imeti, mehko gre od njega, očistiti se, i. übr. Laziren; *v. a.*, očistiti, izčistiti, izčiščati, izčiščati, čistiti, omečiti ali život odpreti, odpirati; in den Rechten, sich purgiren, očistiti se, opravičiti se; purgirend, čistiven, mečiven.
Purgirflaß, i. Bergflaß.
Purgirflaße, die, čistivna ali mečivna kasija.
Purgirfrant, das, čistivno, mečivno zeliše.
Purgirlein, i. Bergflaß.
Purgirmittel, das, mečilo, čistilo, gem. dristilo.
Purgirruß, i. Brechruß.
Purgirpille, die, čistivni svalek.
Purgirpulver, das, čistivni, mečivni prašek.
Purgirtrank, der, čistivna pijača.
Purgierung, die, čiščenje, čišenje.
Purgirwinde, die, (Convolvulus scammonia), zamorski slak (svlak).
Purgirwurzel, i. Rhubarber.
Purhafer, i. Randafer.
Purification, die, čiščenje, čišenje.
Purificiren, i. Läutern, Reinigen.
Purismus, der, parizem*, prenapeta skerb za čistost jezika (in tudi seg kacija naroda), čista čistogovorstvo †.
Purist, der, čistivec, čistogovornik †; kdor se preveč boji tujih besed; jezikotrebec †.

Puristerei, die, i. Purismus; jezikotreb-
 ljenje †.
Puritaner, der, puritan, puritanec.
Puritanerin, die, puritanka.
Purität, i. Lauterheit, Reinheit.
Purpeln, *pl.*, aspice, i. Majern, Rothern.
Purpur, der, eine hochrothe Farbe aus der Scharlachschilblaus u. Kermesschildblaus, skerlat oder skerlat, (*arab.* sikarlát, *deutsch.* Scharlach, auch in allen romanischen Sprachen vorkommend), karmezin, nach d. *Altst.* u. *Russ.* bager, bagree, i. a. Carmesin, Carmin; Purpurkleid, Purpurmantel, i. dieje; des Himmels Purpur, zarja; der Wangen Purpur, rudeča lica, rudečoba lica; im Purpur geboren, kraljevskiga roda; mit dem Purpur bekleiden, za kardinala povišati, v skerlatasti plašč obleči; mit Purpur färben, skerlatiti, na skerlat barvati, bagriti.
Purpur, i. d. Bizza, skerlatni oder skerlatni, skerlatasti, nach dem *Altst.* bagreni, karmezinasti.
Purpurhammer, der, mehikanjski rudeči sternad.
Purpurapfel, der, skerlatnik.
Purpurat, i. Cardinal.
Purpurbeere, die, skerlatnorudeča jagoda.
Purpurbeleidet, *adj.*, v skerlat oblečen, v skerlatnih oblačilih.
Purpurbentel, der, skerlatasta mošnja.
Purpurblume, die, skerlatnorudeča cvetka.
Purpurbint, das, skerlatnorudeča kri, rudeci sok.
Purpurbraun, *adj.*, skerlatnorjav.
Purpurbrust, die, skerlataste persi.
Purpurböble, die, kavka skerlatnica.
Purpurdrossel, die, (oriolus phoeniceus), rudeci kobilar.
Purpurdunfel, *adj.*, skerlatnotemen.
Purpurfarbe, die, skerlatna barva, skerlat, bager, i. Purpur.
Purpurfarben, Purpurfarbig, Purpurn, *adj.*, skerlatast, skerlaten oder skerlaten, skerlatnorudeč, rudeč kakor skerlat, bagren; nach dem *Böhm.* červecov.
Purpurfarber, der, kdor barva na skerlat, bagrivec, bagernik (*altst.*).
Purpurfeuer, das, rudeci ogenj, plamen.
Purpurflamme, i. Purpurfeuer.
Purpurflammig, *adj.*, z rudečim, skerlatnim plamenam.
Purpurlügel, der, skerlatna perut.
Purpurfunken, der, iskra rudeča kakor skerlat.
Purpurgespinnst, das, skerlatna preja.
Purpurgewand, i. Purpurkleid.
Purpurgewöl, das, oblak rudeč kakor skerlat.
Purpurglanz, der, skerlatnorudeča svetloba.
Purpurglühend, *adj.*, skerlatnožaren.
Purpurglut, die, skerlat.
Purpurhell, *adj.*, skerlatnojasen.
Purpurnuß, das, skerlatasta liska.
Purpurhut, der, skerlatni klobuk, skerlatnik (V.).

Purpuricht, Purpurisch, *adj.*, škerlatast.
 Purpurkamm, *der*, škerlatnorudeči greben.
 Purpurflee, *der*, rudeča detela.
 Purpurfleid, *das*, škerlatna obleka, škerlatno oblačilo, škerlatnica (*V.*).
 Purpurflepper, *der*, rudeči, škerlatni dlesk.
 Purpurfrämer, *der*, škerlatar, kdor škerlat prodaja.
 Purpurlicht, *das*, luč rudeča kakor škerlat.
 Purpurlippe, *die*, rudeča ustnica, rudeči žnabelj *.
 Purpurmantel, *der*, škerlatni plašč, plajš, škerlatnik, *altst.* bagrenica; mit ihm befreidet, v škerlatnik ogernjen, (znamenje kraljeve časti).
 Purpurmeer, *das*, morje rudeče kakor škerlat.
 Purpurmeer, *das*, škerlatno ohmetje.
 Purpurmund, *der*, škerlatnorudeče usta.
 Purpurn, *adj.*, škerlaten, f. Purpurfarben.
 Purpurn, *v. a.*, f. Purpur, (mit Purpur färben).
 Purpurnatter, *die*, kača škerlatnica.
 Purpursirische, *die*, rudeča breakev.
 Purpurstrand, *der*, škerlatnorudeči kraj, rob.
 Purpurreiber, f. Vergreiber.
 Purpurroth, *adj.*, škerlatast, škerlatnorudeč, bagren, bagrorudeč; purpurroth machen, oškerlatiti, škerlatiti, obagruti, bagriti, na škerlat barvati.
 Purpurrothe, *die*, škerlatnost, škerlatna rudečoba, *russ. a.* červlenost.
 Purpursaft, *der*, škerlatni sok.
 Purpursaum, *der*, škerlatni rob.
 Purpurschaum, *der*, škerlatnorudeča pena.
 Purpurschein, *der*, škerlatnorudeča zarja.
 Purpurfleier, *der*, škerlatnorudeče ogrinjalo.
 Purpurschnecke, *die*, škerlatni polž, nach dem *Russ.* bagrenka.
 Purpurschuppe, *die*, škerlatasta luščina, lušina.
 Purpurseide, *die*, škerlatasta svila.
 Purpursonne, *die*, solnce rudeče (kakor škerlat).
 Purpurstoff, *der*, škerlatovina.
 Purpurstrahl, *der*, škerlatni žarek.
 Purpurstrahlend, *adj.*, škerlatnih žarkov, škerlatnožaren.
 Purpurtraube, *die*, škerlatasti grojzd.
 Purpurwange, *die*, prerudeče lice.
 Purpurweide, *die*, rudeča verba.
 Purpurweiderich, *der*, navadni verbovník, f. Weiderich.
 Purpurwolke, f. Purpurgewölk.
 Purren, *v. a.*, podrezati, požokati, dražiti.
 Purren, *der*, kos, bertavs.
 Pürsch, f. Bürsch.
 Pürschen, f. Bürschen.
 Pürzel, Pürzel, kratak kosčik kake reči.
 Pürzeln, f. Burzeln; Pürzeln, razrezljati na male kosčike.
 Pürzeltaube, f. Lummeltaube.

Püschel, f. Büschel.
 Püselte, *das*, česarek.
 Püseln, f. Streicheln, Liebsofen.
 Püsten, f. Wollgras.
 Püssen, f. Rüffen.
 Püssiren, f. Wössiren, Wössiren.
 Pustblume, f. Löwenzahn.
 Pustel, *die*, mozolj; f. Finnen, Sitzblase.
 Pustelausschlag, *der*, ošpice.
 Pusten, *v. n. u. a.*, hukati (v roko).
 Pusten, *der*, f. Geschwür, Buß.
 Puster, *der*, hukac.
 Püster, *der*, Boviß, *der*, babji pezdec; kleiner Blasebalg, pihavnik, pihavniček, mali meh.
 Püsterfliden, f. Fliden.
 Püsterich, *der*, pihalo.
 Püstern, f. Flüstern.
 Püstig, f. Aufgedunsen.
 Püstrohr, f. Blaserohr.
 Pute, *die*, Puthuhn, f. Truthuhn; Schlammbeißer.
 Püte, *die*, solna sveča v solarnicah.
 Putenjunker, f. Landjunker.
 Püter, Püterhahn, f. Truthahn.
 Putern, *v. n.*, hitro momliti in govoriti, govoriti, da sline odsterkavajo; f. a. Schelten.
 Putrefaction, f. Fäulniß.
 Putrescenz, *die*, gnijenje.
 Putresciren, *v. n.*, gaiti.
 Putsch! *interj.* os! os, os! šu! šu, šu!
 Putsch, *der*, wörtl. terk, terčenje, nepomenljiv poskus prekucije.
 Putschen, *v. n.*, terkati se, z glavo zagnati, zaganjati se, terčiti s kozarci.
 Putt, *das*, Rufen der Hühner, put! put! pit! pit!
 Puttchen, *das*, pitka.
 Putte, Pütte, f. Püße.
 Putten, *v. n. u. a.*, kopati zemljo, vodo vleci iz kiterne.
 Puß, *der*, *die* Handlung da man pußt, čedenje (čečenje), opravljanje, napravlanje, lepotičenje, zalisanje, lišpanje; das Gernuß sein, lepa naprava, alles, was zur Verschönerung einer Sache, namentlich aber in Bezug auf den Anzug dient, lišp, nach *V.* snaga (eig. Reinlichkeit, im *Altst.* aber Stärke), našmig, kinó (*magy.*), *poln.* stroj, *russ.* ubor, ubranstvo, *serb.* ures, nakit, *böhm.* okrasa, ozdoba; f. a. Galanteriewaare; ein Buß Spizen, spice za eno napravo, kar jih je treba za eno opravo.
 Pußbeden, f. Barbierbeden.
 Pußdose, *die*, eine Person, die immer gepußt geht, gizdalin, našopirjenec, lišpanek; weibl. Pußdirne, lišpanka, ženska, ki se vedno lišpa in lepotiči, gizdavka.
 Puße, *die*, f. Lichtpuße; und Lichtschuppe; auch Bosse.
 Pußeisen, *das*, bei den Maurern, nach *V.* plazna, spicasta plazna.
 Pußel, *der*, kvas (pri pekarjih).
 Pußen, *der*, im Obst, f. Buß; in den Hüttenwerfen, rudna gruda.
 Pußen, *v. a. u. r.*, jäubern, (vom Schmutz),

očediti, čediti, otrebiti, trebiti, otrebljevati, očistiti, čistiti, osnažiti, snažiti, obrisati, brisati (n. pr. čevlje); ein wenig pužen, so wie auch mehrere Gegenstände nach einander pužen, počediti, potrebiti, počistiti, posnažiti; noch einmal, von neuem pužen, prečediti, prečistiti, pretrebiti, presnažiti; blänsen, olikati, osvetliti, likati, svetliti, dergniti, da se svetli; sich die Nase pužen, usekniti se, usekovati se, *böhm.* izsmerkatati se; den Bart pužen, obriti, briti koga, se; den Feind pužen, natepsti, nabiti sovražnika, mnogo mož postreliti mu; das Licht pužen, svečo usekniti, usekovati, uterniti, utrinjati, *böhm.* utřiti, utřati; die Sterne pužen sich, zvezde se utřajajo, padajo, se potakajo, *serb.* lete; die Mauer pužen, ometati, ometavati zid; Ginen pužen, okregati, kregati, ozmérjati, zmérjati, ošteti, oštovati, obrati, obrirati, posvariti, svariti; Pferde pužen, konje snažiti, česati; f. Striegeln; die Bäume pužen, drevje otrebiti, pretrebiti, trebiti, spodrezovati, klestiti, prebirati suhe veje, *russ.* podčistit; verschönern, schmücken, nališpati, lišpati kaj, se, lepo napraviti, napravljati se, nalepotičiti, lepotičiti se, lepotiti (*Guts.*), okinčati, kinčati, lepšati, zališati, šmigati se, šopiriti se (übermäßig pužen), *russ.* ubrat, ubirat, *poln.* u. *böhm.* strojiti, auch krasiti, ozdobovati, ličiti, *serb.* kititi, resiti; die Vögel pužen sich, ptički se obirajo, se čedijo; in der Schweiz auch für: schneiden, töbten, auch viel essen, f. diese, vus', ihn, f. Pusch.

Pužen, das, f. Pus.

Pußer, der, snaživec, čistivec, trebec, lišpavec; Bartpußer, f. Barbier; f. a. Spurbiene, Verweis.

Pußerin, die, snaživka, čistivka, trebivka, lišpavka.

Pußgegenstand, der, reč, roba za lišp.

Pußgemach, das, lišpavnica, napravljavnica, izba, kjer se zlasti ženske napravljajo in lišpajo, lepa, ozališana soba.

Pußgewand, das, prelepa obleka.

Pußhandel, der, kupčija z lepotijami, z robo za lišp, z modnim blagam; f. a. Galanteriehandel.

Pußhändler, der, prodajavec robe za lišp ali modniga blaga, lepotinar †.

Pußhändlerin, die, prodajavka lepe modne robe ali blaga za lišp, za lepotijo.

Pußhandlung, die, prodajavnica modniga ali lišpniga blaga.

Pußholz, das, bei den Schufern, šoba (V.).

Pußig, i. Pußig, Drollig.

Pußigel, der, cloveček, moziček.

Pußjungfer, f. Pußdoct, Kammermädchen.

Pußkasten, der, omara za lepo robo, za lišp.

Pußkopf, der, glava; f. Haubstod.

Pußladen, f. Pußhandlung.

Pußmacherin, die, f. Pußhändlerin, Haubenträgerin.

Pußmaschine, die, čistivna mašina.

Pußmeißel, der, (bei den Klempnern), prebivavno dleto.

Pußmesser, das, (brivna) britev; bei den Lohgerbern, stergon.

Pußmittel, das, čistilo, lepotilo.

Pußnarr, Pußnarrin, f. Pußdoct.

Pußnellen, f. Poffenreißer.

Pußquehle, die, brisla, otirača.

Pußsack, f. Pußgegenstand.

Pußschachtel, die, škatlica za traki in tako robo.

Pußschere, die, f. Lichtpuße.

Pußstranf, f. Pußtafeln.

Pußstein, f. Wimsstein.

Pußstube, die, f. Pußgemach.

Pußsucht, die, lišpljivost, šopirljivost; f. Soffahrt.

Pußsuchtig, f. Soffährtig, Pußdoct.

Pußtisch, der, mizica, prod ktero se ženske napravljajo; f. Toilette; mizica z lepimi rečmi.

Pußwaare, die, Pußwerk, das, lepotija, lepotnija, lepotinstvo, roba ali blago za lišp; f. a. Galanteriewaare.

Pußzange, die, trebivno kleščice, klešice.

Pußzeug, das, snažilo, priprava za snaženje, za čiščenje, roba za lišp.

Pußzimmer, f. Pußgemach, *russ.* ubornaja komnata.

Pužen, der, zamazana, zalita čerka v natisu.

Pußzolanderde, die, pucolana.

Pußmäen, pl., pridlikovci, f. Zwerg.

Pußmäiß, f. Zwergartig.

Pyrallolit, der, nach dem Böhm. jinožarec †.

Pyramidal, Pyramidalisch, adj., piramident, piramiden, ostrostolpen †.

Pyramide, die, ein großes, nach oben spitz zulaufendes Gebäude, dergleichen man in Aegypten findet, piramida; eine Spitzsäule, nach V. robata stula, nach dem Poln. robati ostrostolp. (*böhm.* Jehlanec †).

Pyramidenförmig, f. Pyramidal.

Pyramidenpappel, die, laška topola.

Pyrenäisch, adj., pirenejsk.

Pyretisch, f. Fieberhaft.

Pyrologie, die, ognjoslovje †.

Pyroli, f. Goldamjel.

Pyromantie, die, prerokovanje iz ognja.

Pyrometer, der, ognjomér †.

Pyrometrie, die, ognjomérstvo †.

Pyrop, der, pirop*, česki granat.

Pyrophor, der, samonet.

Pyrotechnik, f. Feuerkunst.

Pyrotelegraph, der, ognjeni telegraf*, telegraf z germadami.

Pyrrhichius, der, Versfuß, (uu), pirihlj.

Pyrrhonianer, f. Zweifler.

Pythagorisch, Pythagoräisch, adj., pitagorsk; pythagoräisches Stillschweigen, pitagorsko, predolgo molčanje.

Qua, als, kakor.

Quaal, f. **Qual**.

Quaas, **Quas**, ein russisches, bierartiges Getränk, kvas.

Quabbe, **Quabbel**, die, die Wamme des Rindviehes, nader, žvader, podvratnik, nach dem Russ. podgrodek, böhm. laloch; auch kos tolstiga mesa; eine moorige Stelle, Quäbbe, moövirne tla, zamok.

Quabbelig, adj., masten, tolst, debel, da se trese; von Speifen, plevek.

Quabbeln, v. n., tresti se, zibati se, kakor se trese ali guglje žolca, tolsča ali pa moövirnat svet.

Quadel, die, f. **Wachtel**.

Quadelbeere, f. **Quafelbeere**.

Quadelchen, das, igradica.

Quadelei, die, blebetanje, klobasanje (böhm. jeboch klabositi); otročarija.

Quadelhaft, adj., otročji, nepremišljen, nestanovit, motovilast.

Quadelhaftigkeit, die, nestanovitnost, nezanesljivost.

Quafeln, v. n., quafeln, čeljustati, klobasati, govoriti nepremišljeno; wafeln, cencati, omahovati, gugati se, klamoteriti, motoviliti se, otročji biti; quafelnđ herankommen, prigugati se, pričencati.

Quadenfrant, f. **Bärwinde**.

Quadler, der, vertoglavec, motovilež, nestanovitni, vetrasti človek.

Quadsalber, der, mazač, vračuh, mažar, mazilar; f. a. **Charlatan**, **Marktstreicher**.

Quadsalberei, die, mazarija, mažaštvo, šarlatanstvo *, nach *Gutm.* mazilarija.

Quadsalberin, die, mazačka, mazilarica, šarlatanka *.

Quadsalbern, v. n., mazilariti, kakor neuk, ozdravljati ljudi sosebno z vsakoränimi mažami ali žavbami, šarlataniti.

Quad, f. **Böse**, **Uebel**.

Quadartig, f. **Bösartig**.

Quaddel, die, f. **Blatter**; rudeče znamenje po pičenji.

Quadder, f. **Queder**.

Quaddern, f. **Manschen**, **Kneten**.

Quader, der, **Quaderstein**, der, **Quaderstück**, das, rezani četrovogelni kamen, v štiri vogle rezani ali tesani kamen, (russ. auch plitnjak).

Quadragesima, die, perva postna, pepelnica nedelja, od ktere je 40 dni do velikiga petka; **Quadragesimale**, post (štiridesetdanski).

Quadrangulär, f. **Viereckig**.

Quadrangulum, das, četrovogelnik, četrokotje enakostrano.

Quadrant, der, kvadrant *, četert kroga, (oglomer, Winkelmaß).

Quadrat, das, četrovogelnik ali četrokotje, četérnik (*Zal.*), s štirimi enacimi

stranmi in pravokotji, in allen slav. Wörtern. auch kvadrat *, in einigen neuern slov. Büchern štirjak †; die zweite Potenz, kvadrat, druga stopnja ali potencoja kaeiga čisla; mašna, mašnikova kapa, kvadrat; bei den Buchdruckern, kvadrat.

Quadrat, in der Bfsg. kvadratni, neu, aber gut anwendbar, štirjaški (vom štirjak), viereckig, f. dieses.

Quadratelle, die, kvadratni vatel ali lakat. **Quadratfuß**, der, kvadratni čovelj, štirjaški čovelj.

Quadratisch, adj., kvadraten.

Quadratflaster, die, kvadratni sezenj.

Quadratmeile, die, kvadratna. štirjaška milja.

Quadratruthe, die, kvadratna palica ali prot; f. a. **Quadratflaster**.

Quadratstein, der, f. **Quaderstein**.

Quadratur, die, četvérnina (*Zal.*), kvadratura.

Quadratwurzel, die, kvadratni koren, nach dem *Poln.* kvadratna pervina.

Quadratzahl, die, kvadratno število, nach dem *Poln.* številni kvadrat.

Quadratzeil, der, kvadratni, štirjaški palec.

Quadriennium, das, četroletje, štiri leta.

Quadrige, f. **Viergespann**.

Quadrille, die, kadrija. *poln.* kadryl, m.

Quadriren, v. a., ein Viereck machen, abviere, v štiri dele razdeliti, na štiri vogle narediti, delati; eine Zahl mit sich selbst multipliciren, pomnožiti, množiti ali potestvati število samo seboj, na drugo stopnjo ali potencojo povišati, etwa početveriti †, čveteriti †, *poln.* kvadratować; eine Fläche quadriren, verhnost, poveršje izmeriti, meriti; v. n., sich schiden, spodobiti se; das quadrirt nicht, to se ne spodobi, to ne gre, to se ne primérja, ne prilega; quadrirt, kvadriran, v kvadratu ali na drugi potenco.

Quadrupeden, pl., četroonožci.

Quadrupel, f. **Vierfach**; f. a. **Quadruplum**.

Quadrupel = Alliance, die, četroozvezje †, zveza med štirimi državami, četvérnata zveza.

Quadruplum, das, čvetero.

Quadsch, ein quadsches Zeug, zlobodranje, kakor bi otrobe vezal.

Quaduse, f. **Kröte**.

Quagga, das, konj kvaga *.

Quai, der, f. **Kai**.

Quai! int. kvak! regljanje.

Quael, f. **Quael**, **Wachtel**.

Quaelbeere, f. **Wachholderbeere**.

Quaelchen, das, nebogljeno, emerdavo otroče.

Quaeln, v. n., po otročje blesti.

Quaken, v. n., ščrien, wie die Frösche, regljati, ragljati, kvakati, nach *Gutm.* rege-

tati, kreketati (*serb.*), verkati, bei *M.* vogati (?); wie die Gien, vakati (*V.*), gagati; wie die Raben, kroatati; anfangen zu quafen, zaregljati, zakvakati, zaregetati, zagagati, zakrokati; quafen wohn fommen, priregljati, prikvakati, prigagati do —; ganze Tage hindurch quafen, vse dni pre-regljati, prekvakati, pregagati.

Quafen, das, regljanje, kvakanje, gaganje. Quäfen, v. n. u. a., schrien, wie die Fische, bevskati, bevskati, lajati; böhm. skomliti; wie die Hasen, večiti (*V.*), nach *M.* kvekniti, kvečati, emuliti; wenn der Hase von Hunden ergriffen wird, zastokati, zavekati, stokati, vekati; von Kindern, mit widerlicher Stimme schreien, emuliti, emerdati se, dreti se, vekati.

Quäfen, das, bevkanje, cviljenje, emuljenje. Quäfenrosch, der, der braune Graßfrosch, Landfrosch, rujava žaba rosnica ali vertna, krohavica; f. Erdfrosch, Graßfrosch.

Quafente, die, (Anas clangula), černi zvonec, arakarica, srakarski zvonec.

Quafer, der, regljavec, kvakavec, regljavka, kvakavka, t. j. žaba.

Quäfer, der, bevkavec, t. j. lesjak; eine Religionsfeste, Bitterer, kvaker, kveker, (trepetao).

Quäferci, die, bevkanje lesiöje, kvakerija, kvakersko krivoverstvo.

Quäferente, f. Quafente.

Quäfergesellschaft, die, kvakerska družba.

Quäferisch, adj., kvakersk.

Quäfsint, f. Bergsint.

Quäfler, der, žlobudra.

Quaflreier, der, (Ardea nycticorax), čapla, böhm. volavka krkovec; f. Nachtreier.

Qual, die, Schmerz des Leibes, bolečina, terpljenje, muka (eig. moka); f. Marter, Pein, Plage; des Gemüthes, težava, britkost; *serb.* auch kina; Jemanden Qual antun, f. Quälen.

Qualbelastet, adj., v velikem terpljenji, v težavi in britkosti.

Quale, f. Quehle.

Quale, das, f. Qualität.

Quälen, v. a., sukati, viti, pestiti koga, hudo imeti ga ali hudo z njim delati, ravnati, mučiti (eig. močiti), terpinčiti, pekliti, vicati, nach *V.* gnjaviti, trapiti (nach *M.* a. böhm. u. poln.), tarati (treti), moriti; er quält mich mit Witten, nadleguje mi (me), glasi me s svojim moledvanjem; Beschwerde machen, težiti, težaviti, težavo, trud delati, prizadjati, prizadevati; britkost delati; er wird von der Wicht gequält po kosteh ga terga, lomi; sich mit Sorgen quälen, skerbeti; mich quälen Sorgen, skerbi me, skerbi me zjedajo, koljejo, pečejo, moré; vjedati se; die Nächte quälen mich mit fürchterlichen Träumen, nach *V.* po noči me strašne sanje peklé; sich mit einer Arbeit quälen, ubijati se, truditi se, upirati se, upenjati se s čim; lästige Gedanken quälen mich, nach *V.* sukajo me nadležno misli; — peči, gristi, boleti (pri serci); f. a.

Martern, Peinigen, Plagen; Farben quälen, barve na platnu razmazovati.

Quälend, adj., trapiven, mučiven, težaven. Qualengewimmer, das, ječanje (od velikiga terpljenja).

Qualenrad, das, kolo za trenje (s kolesam treti, nar. pes.).

Qualentlasten, Qualentlastet, adj., bolečina, terpljenje, muk prost, rešen, oter.

Qualenvoll, f. Qualvoll, adj., mučn, britek, prebritek, böhm. trapny.

Quäler, der, mučivec (močivec), nadlegovavec, trapivec, peklivec.

Quälerci, die, mučenje (močenje), terpinčenje, trapljenje.

Quälersfüllt, f. Qualvoll.

Quälerin, die, mučivka (močivka), nadlegovavka, trapivka, peklivka.

Qualgeist, der, f. Quäler, Furie.

Qualgepränge, das, nadležna bliščoba.

Qualgericht, f. Halsgericht.

Qualgöttin, f. Furie.

Qualification, die, pripravnost za kaj, in izrečenje, da je kdo pripraven ali dober za kaj; seine Qualifikation anweisen, svojo lastnost, svojo prikladnost ali pripravnost za to ali uno službo, za to ali uno umetnijo i. t. izkazati.

Qualificationsanweisung, der, izkaz pripravnosti, prikladnosti.

Qualificationsstabelle, die, razkazek pripravnosti ali prikladnosti, razkaz lastnosti.

Qualificiren, v. a., pripravniga, prikladniga za kaj narediti, delati, koga za pripravniga spoznati ali razsoditi, da je dober za kaj, nach dem *Serb.* u. *Poln.* usposobiti, sposobiti koga; v. r., sich qualificiren, pripravniga, prikladniga za kaj se storiti, delati, pripravnost zadobiti; qualificirt sein, pripraven, prikladen, dober biti za kaj; f. a. Eignen, sich.

Qualificirung, f. Qualification.

Qualität, die, f. Beschaffenheit, Eigenschaft; kakšnost, kakovost; in Qualität eines Zeugen, kakor prič; Güte, dobrota (zlasti notranja); Waare derselben Qualität, ravno tako, takšno blago, blago tiste verste ali sorte; f. a. Ansehen.

Qualitativ, adj. u. adv., z oziram na kakšnost, notranjo vrednost, po kakovosti.

Qualtorn, f. Speil.

Quall, der, (wenig gebr.), vir, klopot, voda, ki verva iz tal.

Qualle, die, nach *Sul.* klobučjak, nek morsk žlezasti červ.

Quallen, f. Stauen.

Qualm, der, dicker Dampf, par, hlop, sopar, poln. u. böhm. zaduch; f. übr. Dampf; dicker Rauch, puh, gost dim ali čad; — velika vročina, omotična vročina.

Qualmbad, das, f. Dampfbad.

Qualmdampf, f. Dampf.

Qualmen, v. n., pariti se, kaditi se, puh-teti, hlapeti, čaditi se (*M.*), dim dajati ali delati, zelo dimiti se, plati; das Zimmer

tre začenjajo; davčina, ki se na kvatre opravlja, tudi plača, ki se na kvatre dobiva; bei den Handwerfern, kvaterni zbor.

Quartalaufweis, der, četertletni izkaz.

Quartalgehd, das, **Quartalsgroschen**, der, dnar, groš, ki se mora plačati vsake kvatre.

Quartalliter, adv., vsake kvatre, vsako četert leta, na vsake tri mesece, nach dem Böhm. četvertletno.

Quartalpfennig, f. **Quartalgehd**.

Quartalschrift, die, (period. Druckschrift), črna četvertletnik f.

Quartaltabelle, die, četertletni razkazek.

Quartalweise, adv., po kvatrih, vsake kvatre, od kvater do kvater; f. a. **Quartalliter**.

Quartaner, der, učenec četertiga leta, četertiga razreda.

Quartausfieber, das, merzlica na četerti dan, četvertodnevnic, četertica, štertica (M.), štertača, poln. czwartaczka.

Quartant, der, **Quartband**, der, bukve ali zvezek v četvértki, četérki.

Quartblatt, das, četert pole, četvert lista.

Quartbogen, der, četverka, četérka.

Quarte, die, der vierte Theil eines Ganzen, f. **Quart**; eine Reihe von vier Dingen; z. B. im Bissspiele, četertica, štertica (V.); in der Musik, četverta, četerta stopnja; an der Violine, tretja struna od naj nižje; in der Beschleunigung, četerta, četerti mahlije, ali udarek, četerto postavljenje.

Quartett, das, vierstimmiges Luststück, kvartet *. četveroglasna skladba, četveroglasno, četverno petje.

Quartformat, das, četvértka, četérka.

Quartier, das, der vierte Theil, f. **Quart**; na ladjah 6 ur straže; ein Viertel in einer Stadt, četert mesta, oddelek mesta; in den Gärten, četertina, predelek; eine Wohnung, stan, stanovanje; Wohnstätte, stanišče, stanise, stanovališče, stanovališe, kvartir *; Zimmer, stanica; Aufenthaltsort, prebivališče, prebivališe, bivališče, bivališe; Herberge, nočišče, nočiše, prenočevališče, prenočevališe, ostajališče, ostajališe, staja; bei Jemanden im Quartiere stehen, liegen, pri kom stanovanje imeti, pri kom stanovati, nastanjen biti; Quartier nehmen, nastaniti se kje, postaniti se v kakem mestu, po hišah (od vojakov); fig. für Parbon, f. diesse; einem Gefangenen Quartier geben, vjetimu življenje pustiti, vjetiga pri življenji ohraniti, vjetimu prizanesti, prizanašati, pomilostiti ga; sein Quartier geben, ne zanesti, ne pomilostiti, posekati; um Quartier bitten, prositi za milost; bei den Schuftern, f. Hersefleder; Schiltabtheilung, predelek ščita na gerbu; um Hemde, Querbaum am Halse und den Armeln, böhm. naramek, podsadka.

Quartierbeitrag, der, pridavek, priklad, doplaček za stan(ovanje).

Quartierbillet, das, list za stan, list na stanovališče, stanovališe.

Quartieren, v. n., stanovati, nastanjen biti; v. a., f. Einlagern, Einquartieren.

Quartierfreiheit, die, prostost dolžnosti,

vojakam stan dajati, prostost zastran nastanovanja vojakov.

Quartiergeld, das, stanovina †, dnar za stanišče, stanise, za kvartir.

Quartiermeister, der, kvartirmojster *, n. Gutm. kolnirski stanodelnik, taborski delivec, razstanovivec.

Quartierträger, der, stanodavec, stanodajavec.

Quartierzettel, f. **Quartierbillet**.

Quartseite, die, stran v četvértki.

Quartus, četerti učenik.

Quarz, der, eine Steinart, (Silex quarzum crystallus), nek steklast belkast kremen, nach Sul. serb. belutak (belutek), russ. u. poln. kvaro, auch golyš, (bei V. soltan, sonst Mergel).

Quarz, in der Bsgg. kvarcov.

Quarzartig, adj., kakor kvaro, kvarcovit.

Quärzen, v. n., kremžljati se.

Quarzen, adj., iz kvarca, kvarcov.

Quarzflus, der, pisani kvaro.

Quarzgang, der, kvarcova žila.

Quarzgranatstein, der, granatasti kvaro.

Quarzsicht, f. **Quarzartig**.

Quarzig, adj., Quarz enthaltend, kvarcat, kar ima kvaro v sebi.

Quarzkrystall, der, navadni, temnejši kristal.

Quarzsand, der, pesek s kvarcam.

Quarzsinter, der, kremen kapalec (böhm.).

Quarzsteinart, die, kremenina.

Quas, der, ein unmäßiges Ghen, in Quas und Fraß, požrešnost, požertija.

Quaste, die, ein dünnes Reis, sibirica; eine kleine Wase, ein Geschwür, mehurček.

Quasen, v. n., quasseln, quasseln, quassen, žreti, požreševati; f. **Schwanzen**; kvasiti in klobasati neumne reči.

Quaser, **Quasseler**, der, blebetavec, kvasač; f. **Schwäher**.

Quaserei, **Quasserei**; f. **Geschwäh**.

Quasi, f. Gleichsam; kakor, kot, kakor da, nekako, bi djal, tako rekoč; in Zusammensetzungen, nekako, na pol; nach dem Russ. samozvane, weib. samozvanka; zacasen.

Quasiämtlich, adj., nekoliko, na pol ureden.

Quasidomicilium, das, začasno domovališče, domovališe.

Quasigelehrte, der, kos učeniga, učenec samozvane; polovljenjak, perteni modrijan.

Quasimodogeniti, (wie die Reugeborenen), der erste Sonntag nach Ostern, bela nedelja, prazniška nedelja, botrična nedelja (U. Kr.).

Quassen, f. **Quasen**.

Quasselig, f. **Schwachhaft**.

Quasseln, v. n., kvasiti, klepetati.

Quassie, f. **Bitterholz**.

Quast, f. **Quas**.

Quästhen, das, šopek, šopek, (kistka).

Quaste, die, auch Quast, der, šop, šop, in andern slav. M. kist-i, böhm. trapez; f. a. Binsel; ein feiner Quast, zvita buča; Haus Quast, f. Einfaltspinsel.

Quam. u. M. vreo. (im Serb. vreo neben vratak u. vrulja als Quelle überh. hingeg. im Böhm. vřídlo, heiße Quelle; jedoch bedeutet im Altst. vřeti sowohl: siedeln als auch: quellen), zdenec, nach *Gutsm. u. M.* auch zviranjek, cuzinec (?), altst. u. russ. istok, istočnik, böhm. pramen, zřídlo, (poln. źródło); eine lebendige Quelle, ziv, mocan studenec; Bach, potok; eine gefasste Quelle, kotlja; der Ort, wo das Quellwasser hervorbringt, izviralische, izviralise (*Gutsm.*), f. oben; eine periodische Quelle, presihajoc studenec; heiße Quellen, toplice; Heilquelle, f. dieses; Quellen der Thränen, poet. für Augen, f. dieses; nach einer Quelle graben, do vode kopati, vode, studenica iskati, böhm. vytemeniti; der Grund des Daseins, der Erkenntniß, vir, izvir, početek, studenec, (russ. rodnik), oder mittelst Umschreibung, Gott ist die unerschöpfliche Quelle alles Guten, Bog je vir vsega dobrega, ki nikoli ne poteče; der Ackerbau ist die Quelle der Wohlfahrt, iz kmetijstva izvira, prihaja blagovitost; die Quelle des Heils, vir zveličanja t. j. sveti kerst; die Quellen der Geschichte, izvirk, zajemki, zajemališče, zajemališče zgodovine; aus lauter Quellen schöpfen, iz čistiga studenca zajemati, t. j. vediti po zanesljivem človeku.

Quellen, v. n., aus der Erde hervorkommend, vom Wasser, izvirati, privirati (*M.*), nach *Gutsm. u. M.* privreti, vreti (auch altst. u. serb.), vervrati, kipeti iz tal; priteci, pritekati, teči iz —, curlati iz —, (böhm. prameniti se, prejštetiti se, temeniti se, vyřiti se); Thränen quellen ihm aus den Augen, solze so se mu ulile, uderle, pocedile, so jelo teči iz oči. f. Pfützen, Strömen; aus Gott quillt alles Licht, vsa svetloba izvira, prihaja, izhaja od Boga, auch začeti, začeti se, roditi se; unter dem Hute hervor quillt ihm das Haar um Nacken und Stirne, izpod klobuka se mu širijo, mu silijo pregošiti lasje na vrat in na čelo, f. a. Hervortreten; aufquellen, von der Feuchtigkeit ausgedehnt werden, napeti se, napenjati se, napiti se, napojiti se, napajati se, namočiti, namakati se, razbuhniti se, böhm. nabobřeti, nabobnati, nabobřiti se; die Fenster sind gequollen, okna so se napele, nach dem Böhm. navolgnile; vlage napiti, navzeti se; v. a., quellen machen, razmočiti, namočiti, namakati, močiti, vreti dati; das Wasser quellen, f. Stauen.

Quellengiltig, adj., kar so da izpričati iz izvirkov zgodovinskih; kar velja za izvirek.

Quellenhell, adj., čist, kot studenec.

Quellenmäßig, adj., nach Art einer Quelle, kakor studenec, studenec podoben; den ersten Urkunden gemäß, po izvirkih, po per-vih pisanih naznanilih.

Quellenmerz, das, (Sium nodiflorum), vozlacvetna kosčica.

Quellenreich, Quellreich, adj., studenčnat (*V.*), kjer je mnogo studencov.

Quellenströmend, f. Quellenreich.

Quellenstudium, das, pretehtovanje, pre-tresovanje zgodovinskih izvirkov.

Quellentrunken, adj., kar studenec moči ali napaja,

Quellgras, das, (Aira aquatica), vodna metlica, russ. vodni sitnik; f. a. Wasser-schmiele.

Quellgrund, der, virje, izviralise, nach V. studenčina, pl., zamok.

Quellig, adj., quellenenthaltend, studenč-nat; ein quelliger Boden, f. Quellgrund.

Quellje, f. Reiterente.

Quellmaß, das, mera, primera, v kteri se vlažno ali namočeno žito napne in raz-tegne; f. das entgegengesetzte Einwöhrung.

Quellmoos, das, mah, mahovje ob stu-dencu.

Quellnymph, die, vodna vila ali nimfa*.

Quellreich, f. Quellenreich.

Quellsalz, das, studenčna sol, solnati studenec.

Quellsand, der, svišč, sviš, poln. sypki piasek.

Quellseimse, f. Quellbinse.

Quellsprung, der, vreo, kipenje vode iz tal; böhm. vyprysk.

Quellstod, der, namakavno korito, nama-kavnik olarski, böhm. naduvnik.

Quellstrahl, der, curek studenčni.

Quellwasser, das, studenčina, studenč-nina, živa voda (serb. u. böhm.), f. a. Quelle.

Quendel, der, (Thymus serpyllum), ma-terna dušica, mačesica (*Gutsm.*), mačja dušica, materni dušek; f. Thimian; Quen-del für Quandel, f. lesteres.

Quendelbeere, f. Quandelbeere.

Quendelblättrig, adj., duškolist.

Quendelöl, das, materno dušice olje.

Quendelwolle, die, (Cuscuta), predon-ica, ki se nahaja na materni dušici.

Quene, die, eine junge Kuh, die noch nicht gefalbt hat, telica, junica, f. Färse.

Quengelt, die, emerdanje in tozenje.

Quengeln, v. n., mit weinerlicher Stimme über Kleinigkeiten klagen, javkati, emerdajo se tožiti, otroče, neumno vesti se; mit Kindern quengeln, preveč paziti na vsak jok in omehkuziti otroke.

Quengler, der, emërda, javkalo.

Quensel, der, f. Quängel.

Quent, der, das Quentchen, der vierte Theil eines Loths, kvintelj, kvintljec; fig. nicht ein Quentchen, f. Pfifferling.

Quer, adj., poprečen, prečen, vprečen, navprečen, postransk (*Gutsm.*), adv., prek, vprek, spreka, prekama, počez, na križ, navprek, poprek, napoprek, bei V. a. preko (*serb.*), poprečno, od (s) strani; quer über etwas, prek česa, čez kaj, (t. j. od eniga kraja širjave do drugiga in ne podolgama); einer queren Hand, eines queren Fingers breit, (eno) dlán, en perst širok; quer auf dem

Pferde sitzen und reiten, po strani jezdití, quer über den Fluß, čez reko, čez vodo; eine quere Linie, ein queres Holz, f. Querslinie, Querholz; ein Holz quer über das Andere legen, pokladati na križ (ali križem) poleno čez poleno; die Quer, f. Quere; mit einem Balken quer durch die Thür wollen, narobe kaj početi.

Quer-, i. d. Bsgn. poprečni, prečni.

Querabtheilung, die, poprečni tir ali prepaž.

Queracker, der, zvratnica, zvrati pl.

Querallee, die, poprečno drevesne ulice.

Querangriff, der, napad ali udar s strani, od strani; f. a. Diverſion.

Queraſt, der, poprečna veja, veja poprečnica.

Querart, die, ein Beil in Geſtalt eines T, mit zwei Schneiden, wovon die eine mit dem Stiele parallel, die andere aber in die Quere geht, oberdeutsch Zwerſhart, nach V. teslača, (böhm. križ, kroat. obeſtranica, nach M. drevnica ali tepaca v dva ſeka); jene Schneide heißt nach V. sekira, dieſe knapovka*, z enim oſtam ſeka, z drugim koplje.

Querbaſſen, der, wärtl. poprečno bruno, nach V. prečni tram, tram na križ, prečnik, auch bloß križ, nach M. oſečnik; nach Ravn. čeznica; der Baſſen zwiſchen dem Architrab und Oberbaſſen, nach V. ſtrešina, ruſſ. perekladina; am Kreuze, prečnik.

Querband, das, prečna vez, anat. poprečni vezek.

Querbauf, die, prečna klop, stopica (V.).

Querbauchmuſſel, der, poprečna trebaſna miſica.

Querbaum, der, an einer Schlitte, nach V. blazina.

Querbein, das, am kleinen Schenkel der Pferde, prečna ali kriva koſt.

Querbinde, die poprečna opasivnica.

Querbreit, das, poprečnica (deska).

Querbaum, der, poſtranski jez.

Querder, der, ein Röder, vada za ribe; f. a. Neunauge.

Quer durch, adv., poprek.

Querdurchſchnitt, der, poprečni presek; poprečnik.

Quere, die, poprečnost, poprečina; Breite, ſirjava; in die Quere, po ſirjavi, prek, od ſtrani, počez, poprek; f. Quer; ins Kreuz und in die Quere, vso križem, vso križema; Einem in die Quere ſommen, aka-ziti, kaziti, na poti biti, vprek priti, zmeſti komu, vprečiti ſe, vprečiti ſe; zmeſkati; es geht mir Alles der Quere, vso mi gre napak, narobe; etwas die Quere machen, in die Quere nehmen, zameriti; zamerjati kaj, za zlo vzeti, jemati.

Querell, f. Beſchwerde, Klage; Querellen, pričkarije.

Querelliren, v. n., pričkati ſe, tožiti drug drugiza.

Queren, v. a., eine Wendung nach der Quere geben, vprek oberniti, obračati, zavaliti i. t.

d.; v. r., ſich queren, vprečiti ſe; križati ſe; navkriž ſi biti.

Querseld, adv., Querseldein, ſig., neprevi-dno, iz nenada; brez reda, napak, vso narobe.

Querslöte, die, ſtranica, poſtranka, poprečna ſtavta, poſtranska piſčal, piſal, nach M. vidalice pl.

Querslägel, der, bei den Jägern, nach V. prekpot.

Quersfrage, die, poprečno, poſtranko vpraſanje.

Quersfurche, die, eine Furche, welche die in die Länge gehende Furche durchſchneidet, poprečna brazda, nach V. vozara, zvrat, krača.

Quergang, der, navprečna hoja; mont. poprečna žila.

Quergaſſe, die, ſtranko ulice pl., prečno ulice pl., poln. precznica, ruſſ. pereulok, (preulek).

Quergeiſt, der, prečna glava.

Quergeſichtsblutader, die, poprečna obrazna žila.

Quergeſtein, das, poprečno kamnje.

Quergiebel, der, prečni hiſni ſcīt, nach V. ſkoncama ſtreha.

Quergaben, der, poprečni rov ali jarek.

Quergrimmdarm, der, poprečna kotnica ali danka.

Querhaus, das, s koncama hiſa (V.), ki ima podolgasto ſtran na ulice.

Querheit, die, prečnost.

Querhöder, der, gerba loketne koſti.

Querholz, das, les na križ, poprečni les, prečnik, krivnica, prečnica; Querhölzchen am Joche, zatka; Querholz an einem Reſſen, ſeljuſt; an den Schlitten, f. Querbaum; zum Sperren, zapor, zatik; an der Egge, polica.

Querſai, der, nach dem Böhm. prečno nabrežje.

Querfluſt, die, (mont.) zavita ſpoklina, poprečna votlina, f. a. Fluſt.

Querkopf, der, narobe glava; ein Menſch mit einem Querkopf, človek, ki na robe miſli, t. j. drugači kakor ini ljudje; termoglavec.

Querköpfig, adj., termoglaven, kdor ima narobe glavo.

Querl, der, Quirl in den Rücken, razteplja, raztrepavnica, terkalo, dirnidajček, trepalce, žverklja (ſeines Wörb.), nach andern lav. M. motevka; böhm. a. michačka; ein Gipfel des Tangelholzes, verſic, kolence; ein Tangelholz ſteht im fünften Querl, smreka ima peto kolence (V.).

Querlagerholz, das, im Schlenſenbau, prečnica.

Querlatte, die, prekla; bei den Webern, f. Querschämel.

Querlauf, der, poprečni tek.

Querleiſte, die, poprečna letvica, anat. poprečna čerta.

Querlen, v. a., Gier, raztepati, raztrepati, žverkljati, raztrepati, utrepati, trepati, razbiti, ubiti, biti jajce, (nach dem Böhm.

u. *Poln.* zamotiti, motiti), vmešati, mešati; v. n. u. r., in dem Hause herumquerlen, po hiši motati se, sukati se, gajsnati se, nach V. kveriti (Q).

Querlförmig, *adj.*, vretenčast, motučkast.

Querlinie, *die*, prečna V., prečna poteza ali čerta, prečnica; poprečnica.

Quermaner, *die*, poprečni zid.

Quermuskel, *der*, poprečna mišica.

Quernacht, *die*, über die Quernacht, v 48 urah.

Quernaht, *die*, prečni šiv, šiv po čez.

Quersäule, *die*, postranska pišal, pišal; f. Quersäule.

Querrahn, *der*, prečnik, (rom *).

Querriegel, *der*, prečni pah, zatik.

Querriss, *der*, poprečna, stranska razpoklina.

Quersack, *der*, besaga *, *russ.* sumka.

Quersadl, *der*, prečna, preveza pri besagi.

Quersattel, *der*, postransko sedlo, žensko sedlo.

Quersaum, *der*, prečni rob.

Querschämel, *der*, bei den Webern, prečni podnožnik, nach *Zal.* podložnik.

Querschleidewand, *f.* Querwand.

Querschüssel, *der*, prečno stegno.

Querschlag, *der*, im Bergbaue, nach V. prekop, predelo.

Querschlechte, *die*, prečni prekop.

Querschchnitt, *der*, vprečna rez, prekop, f. a. Durchschnitt.

Quersinn, *der*, napéna betica, napéne misli.

Quersinnig, *adj.*, napéne misli, narobe glavna.

Querspalte, *die*, nach V. prečni cep, prekol, nach *Jarn.* razplat.

Quersprung, *der*, odskok.

Quersab, *f.* Querschämel.

Quersand, *der*, poprečnost.

Quersange, *die*, wörtlich poprečni drog, prečna ranta, im Dachstuhl, škarje, *pl.* (V.); bei den Wagnern, oplen; am Saune, ranta.

Quersack, *f.* Quersange.

Quersasse, *die*, prečna cesta; in einer Stadt, f. Quergasse.

Quersack, *der*, napéno ali na robe delo, napéna, (ki jo kdo napravi).

Quersack, *der*, prečna čerta ali poteza, poprečnica, nach V. križem čerta, *poln.* kreska poprzeczna; Einem einen Quersack durch die Rechnung machen, zvesti komu rajtengo ali naklep, skaziti mu jo, skerhati, spodnesti; pot zastopiti, na poti biti, prestreči koga, zaprečiti.

Quersack, *das*, prečni kos, prečnica.

Quersack, *die*, poprečna podporaja.

Quersack, *der*, bei den Zimmerleuten, im Mühlenbaue, usw. stranica; an einem Strahn, ročica und roka, je nach seiner Größe.

Quersack, *f.* Querschämel.

Quersack, *das*, bei den Jägern, prečna plahta.

Quersack, *adv.*, vprek, poprek.

Quersack, *der*, večni toživec, prepirljivec.

Quersack, *v. n.*, vedno tožiti druge.

Querwall, *der*, Traves, poprečni nasip.

Querwand, *die*, prečna stena, stena poprečnica, prepažba, pregrada; f. a. Scheide- wand.

Querweg, *der*, križem pot, prek pot.

Querweiterung, *die*, im Wasserbau, poprečni ali veliki odvod.

Querwind, *der*, stranski veter, nach V. krivi veter, križem veter, krivec (sig. Süd- wind, bei M. Nordwind).

Quersack, *das*, narobe beseda, drugim nasprotna beseda.

Quersack, *die*, poprečna rana.

Quersack, *f.* Quersack.

Quersack, *der*, poprečna vejica.

Quersack, *die*, ein Bläschen entstehend vom Drüsen, otiska, mehuroček ali žulj od pritiskanja ali guljenja.

Quersack, *v. a.*, otreči s tiračo.

Quersack, *das*, poljski gladež.

Quersack, *f.* Quersack, v. n.

Quersack, *f.* Quersack.

Quersack, *die*, pokavka.

Quersack, *die*, stiska, nuja, in der Quersack sein, v tesnobi, v stiski biti; f. a. Klemme; ein Werkzeug zum Quersack, stiskalo, mečkalo; f. a. Bündel, Quersack.

Quersack, *das*, stiskavno železo, klešče, kleše, žgavno železece.

Quersack, *v. a.*, zmečkati, mečkati (auch im Böhm.), zmlinčiti, mlinčiti, zgojesti, gnjesti, gajaviti (V. u. serb.); auspressen, iztisniti, iztiskati, stiskati, iztlačiti, tlačiti; im Russ. söemitt, davit; Hanf quersack, konopljó treti; sich den Finger zwischen der Thür quersack, priščeniti si (böhm. priškrpnouti si) perst med vrati in zmlinčiti ga; Metall quersack, razbijati, tanjšati; na kose razdrobiti, drobiti.

Quersack, *der*, mečkavec, tlačivec, tarec.

Quersack, *die*, mečkavka, tlačivka, trica.

Quersack, *die*, Pergamentform, pergamen za tanjšanje zlatih listov.

Quersack, *die*, plošča, ploša.

Quersack, *die*, mečkalo, mečkavna priprava.

Quersack, *die*, mečkanje, zmečkanje, zmečkalej; Contusion, otolčenje, pobitje, otolk- lje, otiska, zmlinčenje; odirek.

Quersack, *die*, zmlinčenina, zmečkani- na; f. Contusion.

Quersack, *die*, f. Quersack.

Queue, *die*, (franz.), rep; palica biljardna; (mil.) zadnji oddelek; versta ljudi pred glediščem stoječih drug za drugim, dokler se ne odpre gledišče.

Quibbel, *das*, f. Wortspiel.

Quid, *adj.*, vesel, čverst, živ, gibčen.

Quid, *der*, f. Quidsilber.

Quidborn, *der*, živi studenec.

Quidbornig, *adj.*, studenčnat.

Quidbrei, *f.* Amalgama.

Quiden, *v. a.*, z živim srebram delati, ravnati, poživosrebiti ꝛ.

Quidern, *f.* Rihern.

Quiderz, *das*, ruda živiga srebra.

Quidmetall, f. Amalgama.

Quidfaud, der, avišō, aviš, mlevka, nach V. hliš.

Quidkertz, der, tresorepka.

Quidkist, der, pozlačevalo.

Quid. (qui) pro quo. f. Mißgriff; Einem ein quid pro quo machen, oslepiti koga.

Quidam, neki, nekdo.

Quiddel, f. Quaddel.

Quief! ein Laut! vik! aik!

Quiefen, v. n., zaviliti, oviliti, vekati, večati (M.), kričati kakor prešički; quiefend wohin kommen, prieviliti, privekati kam; den ganzen Tag quiefen, ves dan precviliti; lange genug quiefen, navciliti se, navekati se.

Quiefig, adj., vekav, emerdav.

Quiefen, f. Quiefen.

Quiel, f. Geifer.

Quieren, v. a., križem orati, poprek brannati, vlačiti; v. n., f. Kränfeln, Sicheln.

Quiescent, der, počitnik, nach V. počivavec.

Quiescentengehalt, der, etwa počitnina, počivnina, plača počitnika.

Quiescentz, f. Rubelstand.

Quiesciren, v. n., počivati, zadovoljevati se ihm; v. a., v počitek djati, devati.

Quietismus, der, kvietizem*, kriva vera, da je zveličanju potreba brezčutnosti.

Quietist, der, kvietist*.

Quietsch, f. Quiel.

Quietschen, v. n., oviliti, kričati; f. Quiefen.

Quietschfint, f. Bergfint, Dampfass.

Quillen, f. Quellen.

Quifker, f. Bißschel.

Quincailerie, die, lično drobno blago, kratko blago.

Quine, die, Fünfstreifer, peterica, kvintérna.

Quinen, v. n., Quimen, hirati, bolehati, poln. kwęczęć.

Quinfeln, v. n., tenko peti, čivkati.

Quinquagesima, pustna, tolstá nedelja.

Quinquennium, das, peteroletje, pet let.

Quint, f. Quent.

Quinta, die, peti razred.

Quintal, der, kvintal, cent.

Quintaner, der, učeneo petiga razreda.

Quinte, die, peta, peta stopnja, peti glas, kvinta; im Bißtrittspiel, petica (V.); Quinten im Kopfe, zvijače, vitki (Zal.), nach V. vinti; f. a. Winkelfzug.

Quintenmacher, der, zvijač, zvijačnik; f. Röntemacher.

Quinterne, die, fünf in einander gesteckte Bogen Papier, petina (V.); f. a. Quine.

Quintessenz, die, cvet, kar je naj boljšiga v kaki reči.

Quintett, das, kvintet*, peteroglasno petje, etwa peteropev.

Quintisch, der, kvinč, 60 bokalov vina.

Quintuplum, das, petero, petérnati zaosek.

Quiren, f. Quieren.

Quirl, f. Quert.

Quirlen, f. Quieren.

Quispelbinse, f. Klachsgraß.

Quisselbeere, f. Bogelsche.

Quist, Quisten, f. Verschwendung.

Quittsch, f. Quede.

Quittsche, Quittse, f. Eberesche.

Quitt, adv., frei, los, bot (indecl. viell. für pot — krat?). prost, rešen; einer Sache quitt sein, prost biti kake reči, znebiti se je. ločiti se, ne biti zavezan; Jemanden quitt und los zählen, odbotiti koga, plačati koga; ich bin des Eides quitt, prisega ma več ne veže; er ist aller Sorgen quitt, skerbi se je znebil, oprostil, skerbi ga več ne teže; wir (zwei) sind nun quitt, zdaj sva bot, verb. sad smo klic, zdaj si nisva nič dolžna, nima drug drugimu nič plačati; quitt werden mit Jemand, pobotati se s kom, böhm. spraviti se; quitt gehen, f. Verlieren.

Quittanz, f. Quittung.

Quittbrief, f. Verzicht.

Quitte, die, (Pyrus cydonia), kytina, kutina, bei Gutm. kitina, nach Sul. verb. gunja, tunja, russ. u. poln. pigva; die wilde Quitte, neke neßple.

Quitten, in der Bßq. kutnov.

Quitten, v. a., f. Quittiren; Entledigen.

Quittenapfel, der, kutnar, kutnasto jablko.

Quittenbaum, der, kutново drevo; f. Quitte.

Quittenbirn, die, kutnarica, kutnasta hruška.

Quittenblüthe, die, kutnov cvet.

Quittenbranntwein, die, kutново žganje.

Quittenbrod, das, kutnjak.

Quittenfarben, Quittengelb, adj., rymen ali zolt kakor kutna.

Quittenhäusling, der, neka rumena kornopljica.

Quittenkern, der, kutново zerno, pečka.

Quittenlatwerge, die, kutnov sok.

Quittenmispel, f. Quitte.

Quittenmuß, der, čezana iz kutin.

Quittenpflische, die, kutnasta breakva.

Quittenrost, der, sok iz kutin.

Quittenwein, der, kutnovce, kutnovica.

Quitter, der, pobotavec; f. a. Quittenhäusling.

Quittern, v. n., smejati se bolj natihamu.

Quittiren, v. a., den Empfang beschleunigen, pobotni, plačalni, gewöhnl. plačani list od sebe dati, dajati; prejemni list dati, poterditi prejem, pobotnico dati, russ. raspisat sja; serb. namirata dati; kvitirati; ver-laffen, pustiti, zapustiti, puščati, pušati, popustiti; službo pustiti, službi odpovedati se, izstopiti; f. Abdanken; Aufgeben; russ. itti v ostavku.

Quittirungerevers, der, izstopni protipis †.

Quittung, die, pobotni list, plačalni list, pobotnica, razdolžnica, razdolžni list, gewöhnl. plačani list, kvitenga*, spisani bot, im Görzerischen, kvitanca*, serb. namirnica, russ. rospiska.

Quittungstämpel, der, stempel za pobotni list.

Quize, f. Eberesche.

Quoad, po —, kar se tiče, kolikor.

Quodlibet, das, nač dem Russ. vsačina (V.). zmes, soderga, čobodra, vsaciga nekaj, kvodlibet*.

Quöfen, f. Quetschen.

Quote, die. znesek, delež, tolikeri del, količina †.

Quotidianfieber, das, vsakdanja merzlica.

Quotient, der, kolikratnik, razštevno število, (böhm. količnik †), kvocien*.

Quotiren, v. a., spise, pisma s številkami zapored tekočimi zaznamiti, zaznamovati.

Quotisation, die, odločba deležev, razdelitev.

Quotisieren, v. a., deleže odločiti, odločevati, razdeliti, deliti.

Quotus, f. Quote.

Quubbel, der, f. Quabbe.

Quurhalsen, v. n., sič würgen, daviti se.

R.

Rä, im R. D. f. Leib.

Raa, Rahe, die, f. Segelstange, nač dem Russ. rajna.

Raaban, das, verv, s katero se jadro privezuje k rajni.

Raafang, der, podporna verv pri rajni.

Raahafen, der, kljuka na rajni.

Raafette, die, veriga, ki se ovija okoli rajne.

Raanoß, der, konec rajne.

Raafegel, der, veliko jadro, jadro na rajni.

Raafeil, das, verv na rajni.

Raafstange, f. Raa.

Rabad, das, stara ropotja.

Rabaden, v. n., rožlati, terkati.

Rabatt, der, spustek pri ceni, odbitek od cene, popust, rabat*; Rabatt geben, spustiti, prijenjati od cene.

Rabatte, die, Umschlag an den Kleidern, ošiv, oslec, zaslec, obšavica, böhm. vylotek; grüner Roß mit rothen Rabatten, zelena suknja z rdečimi ošvi, osleci, zasleci; in den Gärten, eingefasstes Beet, greda, gredica obsajena.

Rabattiren, v. n., odbiti, odbijati od cene.

Rabbelei, die, klepetanje.

Rabbeler, der, klepetavec, f. Schwätzer.

Rabbeln, v. n. a., klepetati, naglo in nepremišljeno govoriti, kvasiti; f. Plaudern.

Rabbeltafche, f. Plaudertafche.

Rabbi, der, rabi, judovski učeni, mojster.

Rabbinat, das, rabinstvo.

Rabbiner, der, rabin, Judovski učenik, duhoven).

Rabbiniß, adj., rabinsk.

Rabbinißmus, der, rabinski nauk.

Rabbiniß, der, rabinist, talmudist.

Rabe, der, (Corvus corax), krokar, (poln. kruk, böhm. krkavec), vran, in St. auch krampač, nač dem Serb. gavran; als Gattungsbegriff, vran; schwarz, wie ein Rabe, čern, kot žužek, kot murček, kot saje; ein weißer Rabe, bela vrana, kaj preredkiga; der Rabe fräßt, vran ali krokar kroka; sichlen wie ein Rabe, vse se ga prime kakor smole; ein junger Rabe, vranč, krokarček, vranji ali krokarški mladč; der indische Rabe, (Aras), nač dem Böhm. lalok; ein schwarzes Pferd, so wie ein Biß, f. Rappe.

Raben, in der Bfßg. überhaupt, krokarški vranji.

Rabenaß, das, merha, merlina, merčina za krokarje, gerdoba od človeka ali sosebnno ženske, ki je vredna biti vranja pasja, gnoj, ostud.

Rabenältern, pl., nemili, brezserčni, brezdušni starši, vranji starši.

Rabenart, Rabenbeschaffenheit, die, vranja lastnost, brezserčnost (zlasti staršev do otrok in otrok do staršev), nač Rabenart, po vranje, po krokarško.

Rabenci, das, vranje jajce; f. a. Bofist.

Rabensfeder, die, vranovo, vranje, krokarško pero.

Rabensfell, das, fig. ženska zgerbančene črne kože.

Rabensfittig, der, vranja perut.

Rabensfuß, der, vranja noga; pomorski terpotec.

Rabengedränge, Rabengedränge, das, krok, krokanje, krokot, krokotanje (M.).

Rabenhaar, das, črni lasje; er hat ein Rabenhaar, ima črne lase, črnolas, črnih las je.

Rabenheller, der, neki švajcarski dnar (z vranjo glavo v kovu).

Rabenherzig, adj., terdoserčen, neusmiljen.

Rabenkiel, der, tul vranjiga peresa; vranje pero.

Rabenkrähe, die, (Cornix nigra), črna vrana.

Rabenkrähen, i. Bfßg. vranji, — černe vrane.

Rabenolden, f. Rabenhaar.

Rabenmist, der, vranjek.

Rabenmutter, die, terdoserčna, brezserčna, vranja mati.

Rabennest, das, vranje gnezdo.

Rabenpose, f. Rabenkiel.

Rabenschwabel, der, vranji kljun; neki polž; neke ranocelske klešče; anat. vranjokljunski podaljšek.

Rabenschwartz, adj., vranji, črn, kakor krokar, kakor vran, kakor žužek.

Rabenschwärze, die, vranja črnoba, prav črna barva.

Rabensinn, f. Rabenart.

Rabensohn, der, vranji, t. j. terdoserčni sin.

Rabenstein, der, f. Nichtplatz; f. a. Belemnit (Schwartz).

Rabenstimme, die, vranji, neprijetni glas.
Rabentochter, die, vranja, brezserčna hči.
Rabentuch, das, plahovina ruska.
Rabenvater, der, vranji, brezserčni, ne-
 usmiljeni oče.

Rabenvieh, f. Rabenaas.
Rabenwolf, **Rabenpach**, das, tatinska druhal.
Rabisch, der, rovas, roš, böhm. rabuše.
Rabischmeister, der, rovašni mojster.
Rabisgras, f. Rasenschmiele.
Rabrader, f. Reuntödter.
Rabulist, der, Zungenbrecher, jezičnik; **Rechts-
 verdrer**, zvijačnik, kdor postavlo sprevrä-
 ča, rabulist *.

Rabulisterei, die, jezičnost, jezikavost,
 prevračanje pravice, postave, zvijaštvo.
Rabulistisch, adj., jezičen, zvijašk.
Racaille, f. Gefindel.
Raccomodiren, f. Ausbessern.

Race, die, plemo, rod; f. a. Art, Schlag;
 von fremder Race, tujoplemenec, inoplemen-
 nik; von kleiner Race, nizkiga plemena.

Rach-, in Sfgg. maščevavni, maševavni.
Rach, f. Spinnr.

Rachauge, das, maščevavno, maševavno
 oko.

Rachausruf, der, maščevavski, maševavski
 krio.

Rachbeere, die, divji poper.

Rachbild, f. Nachbild.

Rache, die, maščevanje, maševanje, nach
M. maščenje, mašenje, (nach dem *altstl.*
m'st. m'stenije sčint maščevanje, meševanje,
 meščenje, mešenje richtiger, bei *V. a.* mo-
 štovanje, böhm. u. *poln.* pomsta, *serb.*
 osveta); aus Rache etwas thun, v mašče-
 vanje, da bi se maščeval; die Rache glimmt
 in seinem Herzen, želja maščevanja mu tli
 v serci; glühen vor Rache, etva goreti ma-
 ščevavnosti, po maščevanji hrepeneti; Rache
 nehmen, üben, f. Rächen, sč; auch für:
 Strafe, Vergeltung.

Rache-, in der Sfgg. maščevavni, maševavni,
 maščevavski, maševavski.

Rachebild, der, maščevavni pogled.

Rachedrang, **Rachedurst**, der, hrepenenje
 po maščevanji; damit erfüllt sein, zelo hre-
 peneti po maščevanji, želel je, gualo ga
 je, zmaščevati se.

Racheengel, **Nacheengel**, der, angelj ma-
 ščevavec.

Rachegebet, das, prositev za maščevanje.

Rachegebäude, der, misel na maščevanja;
 sie hegen, misliti na maščevanje, kako bi
 se maščeval.

Rachegeist, der, duh maščevavec, mašče-
 vavnost.

Rachegericht, das, maščevavna sodnija,
 sodnija maščevavka.

Racheglühend, adj., hrepenec po mašče-
 vanji, maševanji.

Rachegöttin, die, boginja maščevavka, ma-
 ševavka; f. Furie (nach dem böhm. Iutica,
 vsteklca, in *Et. anal.* hudenica).

Rachel, die, brazda, razpok.

Rachelust, f. Rachlust.

Rächen, v. a., pomaščevati, pomaševati,
 maščevati, maševati kaj nad kom; nach *M.*
 auch maščiti, mašiti (2, sollte nach dem *Altstl.*
 u. andern slav. *M.* mastiti, mestiti, wie es
Truber hat, oder etwa maščati, mašati sein,
 russ. mstit, otmäščevat); v. r., sč an Be-
 mand rächen, pomaščevati, pomaševati se,
 zmaščevati, zmaševati, maščevati, maševati
 se nad kom, nach andern *D.* pomestiti, me-
 stiti se nad kom, auch znositi, znašati se
 nad kom, ohladiti se nad kom, *serb.* osv-
 titi se; f. a. Vergelten, Strafen; gerächt,
 mašcevan, maševan, maščen, mašen.

Rächen, das, maščevanje, maševanje, ma-
 ščenje, mašenje.

Rachen, der, žrelo, golt, gertance, goltance
 (elasti zverin), nach *V.* das *russ.* zev, m.
 nach *M.* željustje, lapa; den Rachen auf-
 sperren, gobec, žrelo odpreti, odpirati, zev-
 niti, zavezati; bei Rachen, široke usta;
 Abgrund, prepad, brezen, jama strašna;
 einem Pferde den Rachen stechen, puščati,
 pušati konju v gertanci; Einem den Rachen
 füllen, napasti koga; alles hat sein Rachen
 verschlungen, vse je pognal skozi gerlo.

Rachnahme, die; maščevanje, maševanje;
 nach dieser schrecklichen Rachnahme, zmašče-
 vavsi se tako strasno nad —.

Rachenbräune, die, vnetica gerla.

Rachend, adj., maščevaven, maševaven.

Rachenförmig, adj., (ringens), žrelast.

Rachepfer, das, človek za maščevanje ubit.

Rächer, der, maščevavec, maševavec, ma-
 ščavec, mašavec (*Krön*), *altstl.* m'stitelj
 (mestivec), *serb.* osvnetnik, a. bei *Gutm.*

Rächerfüll, f. Rächgierig.

Rächerin, die, maščevavka, maševavka, ma-
 ščavka, mašavka.

Rächerisch, adj., maščevavsk, maševavsk,
 maščevaven, maševaven.

Racheschwert, das, maščevavski meč.

Racheschwefter, f. Furie (in *Et. analog.*
 hudenica).

Rachestoß, der, maščevavski udarec.

Rachevollstrecker, f. Rächer.

Rachgeist, f. Nachgeist.

Rachgier, die, maščevavnost, maševavnost,
 hrepenenje, žeja po maščevanji, maševanji,
 razkačenost, jarost.

Rachgierig, adj., maščevaven, maševaven,
 maščevanja željan, hrepenec po maščevanji,
 jaren.

Rachgierigkeit, die, maščevavnost, ma-
 ševavnost, hudi pohlep po maščevanji.

Rachglut, die, goreča želja, nad kom zma-
 ščevati se.

Rachgrimm, der, huda jeza in maščevav-
 nost.

Rachhand, die, roka maščevavka.

Rachheiß, f. Racheglühend.

Rachitis, f. Rachitis.

Rachlust, die, f. Rachgier.

Rachlustig, f. Rachgierig.

Rachschreiend, adj., vpjoc po maščevanji.

Rachschwert, f. Racheschwert.

Radsinn, der, Radsucht, die, maßbevavnost, maßevavnost.
Radsüchtig, *adj.*, maßbevaven, maßevaven, maßevanja željn, hrepeneč, pohlepen po maßevanju.
Radzorn, f. Radgrimm.
Rad, der, f. Arrat; Rad auch Rader, der, f. Mandelkrähe, Rabenkrähe, Dohle.
Radeln, v. n., zaskripiti, škripati; er radelt den ganzen Tag auf seiner Geige; ves dan preskriplje.
Rader, der, f. Rad; (*vulg.*) pes; konjedirec, merha od cloveka.
Raderei, die, ubijanje, trud, upiranje.
Raderig, f. Schmutzig.
Raderfule, die, konjedirčeva jama.
Radern, sich, v. r., ubijati se, truditi se, upirati se, napenjati se, (auf dem Karst, polstiti se), moriti se z delam, *böhm.* moloovati se.
Radett, das, Schlagnetz im Ballspiele, lo-par (V.).
Radette, die, f. Ralete.
Rad, das, ein Kreis, kolo, kolobar; f. a. Kreis; ein Rad umdrehen, enkrat zasukati, zagnati kolo; mit einem Wagen ein Rädchen machen, okoli česa zavoziti, voziti; ein Rad schlagen, kolo narediti, narediti, nach V. kolobenec, kolobenčati, *böhm.* kozolet metati; der Pfau schlägt ein Rad, pav se šopiri, razšopirja rep; Wagenrad, kolo, in St. auch kotač; das fünfte Rad am Wagen, peto kolo pri vozu, *poln.* potreben kakor psu peta noga; die Räder schmieren, koleša mazati; das Rad that drei Umgänge, kolo se je trikrat obrnilo (okoli); das Rad in der Mühle, mlinsko kolo, ober-schlächtiges, na korec, na sfote; unter-schlächtiges, loparno kolo; das Rad stücken, naperiti, naperjati, periti kolo, (kolo z britvami naperjaste, nar. pes.); ihm ist ein Rad vom Wagen gelaufen, kolo se mu je snelo t. j. veliko dobroto ali pomoč je zgubil; das Rad geht aus dem Geleise, nach *Gutm.* kolo oséva; den Räder mit dem Rade hinrichten, ubijavca s kolešam tretti (nar. pes.); auf das Rad steigen, vplesti na kolo hudodelnika; ein gutes Rad spielen, dobro znati hudodelce s kolešam tretti; übers Rad brechen, f. Radebrechen; in Hüttenw. reſeto.
Radachse, die, os, podvoz, nach *Pot.* pod-os; f. a. Rabe; Welle, (vreteno).
Radähnlich, *adj.*, kolešu podoben, kolčast.
Radarm, der, f. Spritze, nach V. motaroga.
Radartig, f. Radähnlich.
Radband, das, obroč kelezni na kolešu, šina.
Radbürge, f. Schubarren.
Radbelleidung, die, obloga kolešna.
Radbod, der, kozel pod kolo.
Radböhrer, der, Rabenbohrer, pestnik.
Radbrehen, v. a. einen Verbrecher radern, s kolešam tretti, kolešovati (nar. pes; so wie bei *Gutm.* u. V.); deutsch radbrechen, nemško lomiti, hrustati.
Radbrecher, der, kdor kak jezik lomi t. j. slabo govori.

Radbrunnen, der, štérna na vetre, štérna s kolešam, kolešna štérna.
Radbüchse, die, pesto (Rabe), nach *Ravn.* pušica, bei Räderstrubern die vertical stehende, šiška.
Rädchen, das, kolésee, kolec, kolčice.
Raddistel, f. Mannstreu.
Radearm, Radebürge u. f. f., f. Radarm u. f. f.
Radehafen, der, tezavnik, natezavnik.
Radehaue, die, Radehade, motika, kopača, rovница (V.), oplaznica, bei den Steinbrechern, kramp.
Radeheller, der, kolešnica † (mlinarju dajana).
Radehobel, der, kolarski strug.
Radekopf, der, in Mühlen, Radschere, das mit einem Einschnitte versehene, dem Ventel die gehörige Spannung verleiheude Holz, kolešna glava.
Radel, f. Raden.
Rädel, der, im Hüttenwesen, nabuh (*böhm.*), f. a. Sieb; Loh; das Rädel, f. Rädchen.
Rädelförmig, *adj.*, kolčast.
Rädelkraut, das, (*Antirrhinum linaria*), matere Božje lan.
Rädeln, v. a., sich, v. r., verteti, vertiti kaj, se, sukati kaj, se, v kroge gnati (M.), sieben, f. Rädern.
Rädelsäule, die, (im Hüttenw.) nach dem *böhm.* nabušni steber.
Rädelsführer, der, napeljevavec, začetnik, nach V. vojdač, bei *Gutm.* spređa, *serb.* kolovodja.
Rademacher, der, kolár, (bei V. kolešar).
Rademacherhandwerk, das, kolaratvo, kolarija.
Rademacherin, die, kolarica, kolarjeva žena.
Raden, der, (*Agrostemma githago*), kókalj, kokelj, (šerzw. kokelj mokelj); *Agrostemma coeli* (rosa), kokelj nebeska roža; voll Raden, kokeljaat.
Raden, v. a., opleti, pleti kokalj iz žita; f. a. Reuten; Rotten; auch für sieben, f. dieses.
Räden, f. Sieben.
Radendistel, f. Mannstreu.
Radenſieb, das, ravnavno, nach V. auch sodivno reſeto, reſeto za obravnavanje žita v skednji.
Räder, der, ein großes Sieb auf Dresch-tennen zum Reinigen des gedroschenen Getreides vom Stroh, retra, reta, rejta, rehta, *dim.* retica; (*böhm.* říčice); zum Reinigen des Getreides vom Unkraut, f. Radensieb; für gepochte Erze, reſeto; eine Person, rehtavec, retavec, obravnovavec.
Räderarm, der, in den Mühlen, Sichtarm, ročica gredeljna ali valeja.
Räderbaum, der, (Bochw.) kolešnik †.
Räderseile, die, urarska pilica za kolešca.
Räderigs, in Bssg. kolešni.
Räderin, die, retavka, rehtavka, ravnávka, obravnovávka.
Rädermacher, der, Rädler, kolovrtar, f.

a. Radmacher; als Siebmacher, retar, rehtar. rešetar.

Rädern, v. a., einen Verbrecher, hudelodnika s kolesam tretji; f. a. Radbrechen; mit dem Rade einen überfahren, povoziti, považati, pod kolesi zlomiti, zmečkati; gerädertes Deutsch, lomljena, slabo ali pokvarjeno izgovarjana nemščina, nemšina; hudo stresati, da kosti pokajo (od slabe ceste); mit dem Rad siebe das Getreide reinigen, žito rav-nati, obravnovati, narejati, u. Rr. narejati, rehtati, činiti, občinjati, nach Gutm. auch presoditi, soditi, preso-jati; das gepochte Erz rädern, phano, stolčeno rudo sejati, rešetati, prese-vati; mit Rädern versehen, kolesa napraviti, narediti, narejati.

Räderschneidezeug, das, urarsko vrezovalo.

Räderstempel, der, kolarsko kladivo.

Räderstein, der, kamenovec †.

Räderwelle, die, in den Mühlen, Siehwelle, stoječi gredelj ali valej, ki stresa pajtelj.

Räderwerk, das, kolesa, kolesca v kakršni bodi mašini, kolésje; f. a. Siebwerk.

Radeschere, f. Radelstpf.

Radezange, die, natezivno klešče, kleše, navlak.

Radezirfel, der, kolarsko šestilo.

Radfelge, die, platišče, platiše, f. a. Felge; am Wasserrade in den Mühlen, krog (V.), lopata (Schaufel).

Radfeuer, f. Schmelzfeuer.

Radfunder, das, in Hüttenwerken, das Gefüder, das Gerinne, zleh, rake; Canal, navodnik (Zal.)

Radförmig, adj., kolesu podoben, kolesast.

Radgarn, das, groba preja.

Radgeleise, f. Geleise.

Radgrube, die, im Mühlbau, die Grube unter der Mühle, in welcher sich die innern Räder bewegen, podkolesna jama; nach dem Böhm. podkolje.

Radiation, die, sijanje, spuščanje, spušanje žarkov.

Radical, Radikal, adj., eingewurzelt, ukoreninjen, koreninsk, izviren, radikalen; adv., pri korenini, skoreninama, iz korena, iz korenine, s korenino vred, iz dna.

Radicalcur, die, ozdravitev, vracenje pri korenini, pri vzroku bolezni začeto.

Radicalismus, der, radikalizem.

Radicalwort, das, korenina, koreninska beseda.

Radiciert, adj., ukoreninjen; radicierte Gewerbe, ukoreninjene (radicirane) obrtnije.

Radiech, der, (Raphanus sativus), redkvica.

Radiechshute, die, redkvični strok.

Radir- in Bgg. stergavni, strugavni.

Radireisen, das, bei den Chirurgen, womit sie die zu trepanirende Stelle von Haaren entblößen, britvica.

Radiren, v. a. u. n., izstergati, stergati, izstrugati, strugati (n. pr. napisano besedo z nožem); in der Kupferstecherkunst, izrezati z razjedno vodo, f. Aetzen, radirati.

Radirkunst, die, medorezba s pomočjo razjedne vode, radiranje.

Radirmesser, das, stergalce, stergavni nožicek.

Radirnadel, die, medorezna igla.

Radirpulver, das, prah, štupa, ki se rabi pri izstergovanju pisanja.

Radir, f. Strahl; Radmesser.

Radir, f. Wurzel, Wurzelzähl.

Radlasten, der, kolesni oboj.

Rädler, der, kolar; Spinnradmacher, kolovratar.

Radkranz, der, kolesni obod, platišče, platiše.

Radkrenz, das, Radfreiglatte, die Speichen des Wasserrades in den Mühlen, mataroga (V.), motoroga.

Radkrümme, die, f. Radfelge.

Radluppe, f. Radnagel.

Radlauf, f. Kreislauf.

Radlinie, die, cikloida*.

Radliß, der, (aus dem Slav.), f. Gassenpflanz.

Radmantel, der, široki plajšč. plajš brez rokavov.

Radnabe, f. Nabe.

Radnagel, der, womit eiserne Schienen auf den Wagenrädern befestigt werden, evak za pribijanje šin, okovnik †, nach V. coklar, bei Gutm. lunik und osnik, welche Ausdrücke jedoch beide Nahnagel bedeuten.

Radnellen, f. Raden.

Radotage, f. Geschwäh.

Radoteur, Radotiren, f. Faselier, Faseln.

Radschau-fel, die, lopata; Schiffschau-fel, korec.

Rad-schneide, die, škerpec na ladijah.

Rad-schneide, die, šina kolesna (in a. f. R.), kolesni okov (Gutm.).

Rad-schuh, der, cokla.

Rad-spieg-e, die, špica (böhm., russ. und serb.), šprilja (V.), nach Gutm. přéčka, nach Ravn. napera, (P), in Sfr. natezva.

Rad-sperre, die, zavernica, zaverivnica, zavernica, zavor, auch zapenjača (M.).

Rad-spül-lig, adj., od blata, ki kola samo spira.

Rad-spur, die, kolesnica, koleja, kolinjak (M.), koloteča, kolovoz, in St. a. kolomeja, f. übr. Geleise.

Rad-spurweite, die, širokost kolesnice.

Rad-stoß, der, bei den Wagnern, nach V. kolesna preša.

Rad-stö-ßer, der, an den Ecken der Mauern die Wagenräder abzuhalten, odnásavec, vogelnik (eig. Gastein), f. a. Brallstein; Rad-benbör-er.

Rad-strafe, die, kolo, trenje s kolesam.

Rad-stube, die, (mont.), nach V. kolovnica kolnica.

Rad-stuhl, der, podkolišče, podkoliše †.

Rad-ther, der, das, kolomaz, f. Wagenther.

Rad-träger, der, gonjač, ki kolo goni ali suče, hodé po njem.

Rad-trag, der, korito, v ktero se kaj re-šeta ali reta, rehta.

Rad-tumpf, der, kernica.

Rad-welle, die, vreteno, kolesna os, gre-

delj, valej, štekelj*, im Röhlenbau nach *Zal. preslica*.

Radwinde, die, vreteno a kolesam.

Radzahn, der, in den Röhlen, palec, in den Uehren, zobec.

Radzapfen, der, štekelj*, os, f. Radwelle.

Raff, der, f. Streifen, der, im Handel, jermena ribe (V.); Raff und Refel, riba zrezana na jermene, ki se pa še skup derže.

Raff, das, f. Raffholz.

Raffel, die, für den Gläs abzuraffeln, ripelj*, rifelj*, f. Gläseraube; bei den Fischern, rundes Fischgarn, das alles mit fortrafft, lovnica; sak; zgornja jelenja čeljust; konjske jasli, f. a. Maudertasche.

Raffeln, v. a., den Gläs, rifati*, smukati, grebenati lan.

Raffeln, v. n., čebljati.

Raffen, v. n. u. a., vzgrabiti, grabiti, als nach der Reihe raffen, vse pobrati, pograbiti, spograbiti, poloviti (auffangen), vzeti, jemati; zusammen raffen, zgrabiti, zvléci, zvlačiti, stlačiti, brez reda nakopiti, zusammengegriffene Sachen, nagrabljene stvari, reči, zgrabljenina; an sich raffen, na se potegniti, siloma polastiti se; prigrabiti.

Raffen, das, grabljenje.

Raffer, der, grabelj, pograbnik, lakomnik.

Raffgut, das, nagrabljeno, po krivici spravljenno premoženje.

Raffholz, das, suhlad-i, suha hosta, dračje in vejce, na tleh lezede, ki se nabira po gojzdu, pobirki, pl., kertice.

Raffinade, die, precišanje, precišanje cukra; precišeni, precišeni cukrer, precišenec, precišenec.

Raffinage, die, Raffinement, das, prehri-sanost, prekanjenost, prepekanost, premedenost, zvitost.

Raffinerie, die, fabrika čistiga cukra, precišavnica, precišavnica, raffinerija*, f. a. Kniff.

Raffinieren, v. a., feiner machen, precišiti, očistiti, precišati, precišati, očistiti, očistati; den Zucker raffinieren, cukrer (sladkor) čistiti, precišati, f. Läutern; v. n., nachsinnen, premisljati kaj, glavó si beliti, pamet si tretí (M.); raffiniert sein, prekanjen, zvit, prepekan, zvijačen.

Raffineur, der, precišavec, precišavec.

Raffinirtheit, die, premetenost.

Raffzahn, der, Schneidezahn, prednji zob, böhm. kusak.

Rafrachissement, f. Erfrischung.

Rage, f. Wuth.

Ragen, v. n., moléti, steržeti (daher storž. Pot.), sterleti, početi, gledati iz —, kazati se, in die Höhe ragen, kupeti, stermeti, vzdigovati se, moleti kviško, böhm. strmiti; f. a. Hervorragen, Herausragen, Ueberragen, bei Gutm. sterčati (poln.), nadvisiti (serb.).

Ragellein, das, lopatica.

Ragewurzel, die, (Orchis albida), petelinček, (Orchis bifolia), muhovnik; (Orchis morio), dišča mošnjica, kukovec,

(Orchis pyramidalis), otročnik; (Orchis satyria), cepetec; poln. storczyk.

Ragezahn, f. Raffzahn.

Ragout, das, mesna juha z razrezanimi mesnimi kosiki, f. a. Gemisch.

Ragwurz, f. Ragewurzel.

Rähe, f. Raa.

Rähe, der, velik pes.

Rahm, der, Milchrahm, smetana, verhnje (St. u. bei Gutm.), auch škerlop; jede dickliche Substanz, die sich auf der Oberfläche eines flüssigen Körpers sammelt, klobuk, škerlop, nach Oberfl. smetana, serb. povlaka; Ruß, saje; den Rahm von der Milch nehmen, posneti, posnemati smetano; f. a. Rahmen.

Rahmbaum, der, drog v dimniku, na kteriga se obeša meso.

Rahmbeere, f. Brombeere.

Rahmeisen, das, in der Buchdruckerei, Formschraube, zapor (Pot.).

Rähmel, der, prikahovec, prismoda (v lonch in kozicah); ein Stück Holz, porajtelj, krepel.

Rähmeln, v. n., po prismoji dišati, po prismojenem dišati.

Rahmen, der, Rahm, in der engsten Bedeutung, rom*, rema*, (in allen slav. M. aus dieser Wurzel, nur im Serb. okvir, u. oplata); f. a. Bilderrahmen, Fensterfutter; nach *Zal.* oklep; ein Gestell, ein Brett, etwas darauf zu stellen, polica; Seitenbrett, strana; bei den Webern zum zetteln, rema, vrata (V.); Stidrahmen, rom, proj, nach dem Serb. palice; bei den Buchdruckern, oklep; am Pfluge, nach V. ključ; der Rahm der Säge, die hölzerne Einfassung derselben, ožazje; die Rahme, f. Weindrebe; bei den Schuftern, rom.

Rahmen, v. a., die Milch rahmen, mleko posneti, posnemati, smetano posneti; für erhöhen, (veralt.), f. dieses; mit Rahmen versehen, nach dem Serb. okviriti, (oplatiti), gew. v rom djati, devati; in der Jägersprache, dohiteti, zasačiti, vjeti zajca (od psov); v. n., die Milch rahmet, mleko dela smetano, nach M. smetani (smetaneti?).

Rahmen, sich, v. r., spenjati se.

Rahmenmacher, der, remar, okvirar.

Rahmenstau, die, ogleđovanje suken razpetih na romh.

Rahmenstempel, der, pokončni oboj ali rom pri vratih.

Rahmenstuhl, der, nach V. čevclj na rom*.

Rahmenstück, pl., škornji na rom*.

Rahmenstück, das, ein Stück Fleisch vom untern Buge eines Rindes; f. Bugstück.

Rahmhobel, der, nach V. žlebnik, pripravnik.

Rahmholz, das, mizarski les.

Rahmhund, der, lovski pes (na zajca).

Rahmig, f. Rußig.

Rahmlaune, die, kaglica* za smetano.

Rahmläse, der, mastni, tolsti sir, sir iz smetane.

Rahmtehrer, f. Rauchfangtehrer.

Rahmkuhen, der, kolač s smetano.
 Rahmlöffel, der, snemavnica (V.), posnemavnica, nach *Gutm.* posnemavka.
 Rahmühterei, die, nach V. šivanje v romu.
 Rahmsack, der, cednik (böhm.).
 Rahmpelste, die, jed s smetano napravljena, smetanasta jed, tropine.
 Rahmständer, der, pinja.
 Rahmstiefel, der, čevlji na rom.
 Rahmstück, das, bei den Tischlern, poprečni ali počezni oboj vrat.
 Rahmsuppe, die, juha s smetano.
 Rahmtopf, der, čerba, čerfa, čeplja.
 Rahn, Rahnig, adj., šviglast, šibek; f. Schlant.
 Rahn, die, Rahnigkeit, schlaffe Beschaffenheit, tenkost, stegjenost, šibkost, šviglasto telo; im Forstwesen, f. Windbruch.
 Rahn, f. Strecken.
 Rai, f. Rothen.
 Raibeln, v. n., rajati.
 Raifling, f. Kächer.
 Raigras, f. Reihgras.
 Railliren, f. Ausziehen (einen); Raillerie, Raikleur; f. Spott, Spötter.
 Rail, pl., železno šine cestne.
 Rain, der, Rasentrain zwischen zwei Aedern, meja, omejek, nach M. griva, nach *Gutm.* rob, böhm. osredek, skladek; Grenze überhaupt, f. dieses; Ager, trata, loka, ledina; f. a. Ager; Hügel, f. dieses.
 Rain, der, kozica, lonec na treh nogah.
 Rainbalken, der, im Pflügen fehlerhaft liegen gelassener Streifen, celina (puščena pri oratvi), böhm. kaz (von kaziti).
 Rainbaum, der, mejno drevo, mejnik (auch Grenzstein), (nach *Zalok.* auch mejsch, sonst Anrainer).
 Rainbeere, die, koxje češnje.
 Rainblümchen, das, (Bellis), marjetica, iskrica; (Amaranthus luteus), laška kamilica.
 Rainen, v. n., mejiti, deržati se; f. Grenzen.
 Rainfarn, Rainfarren, der, (Tanacetum vulgare), nach *Gutm.* vratič (auch poln.), lopatka.
 Rainfohl, der, (Lapsana), divji vohrov; (Laps. foetida), prascovo zelce; f. a. Günsedistel.
 Rainrecht, das, mejna pravica.
 Rainschwalbe, die, f. Rheinschwalbe.
 Rainschwamm, f. Nagelschwamm.
 Rainstein, der, mejnik.
 Rainweide, die, (Ligustrum vulgare); f. Gartriegel, (serb. kalina).
 Rainweiden, das, pašnja po mejah.
 Raïson, die, razum, pamet; f. Vernunft; er hat seine Raïson zum Weinen, nima za kaj so jokati; er nimmt seine Raïson an, ni mu dopovedati, ne da si reči, gluh je za vsako pametno.
 Raïsonnabel, adj., pameten, pravičen, po pameti; f. a. Freigebig; Einen raïsonnabel durchprügeln, dobro, posteno namlatiti koga.
 Raïsonnement, das, umetovanje, razso-

janje; f. Urtheil; modrovanje, razkladanje, govorjenje (malo vrednih ljudi).
 Raïsonneur, der, modrovavec, jezičnik, zabavljivavec, čeljustalo.
 Raïsonniren, v. n., soditi, razsojati, razkladati, modrovati, zabavljati, jezikati, besediti, pregovarjati; f. a. Vernünfteln; raïsonnirende Geschichte, (ummo) razkladana zgodovina, razkladna, razlagavna zgodovina.
 Rait, in Bfzg. računarski.
 Raiten, f. Rechnen; Reben, f. Rädern.
 Raiter, der, von raiten, rechnen, f. Rechnungsführer; f. a. Räder.
 Raitern, v. a., retati, rejtati, rehtati.
 Raitstammer, die, f. Rechnungskammer.
 Raistrath, f. Rechnungsrath.
 Raiweizen, der, f. Labrant.
 Raf, der, f. Rabe, Arrad.
 Rafen, f. Röhren, Rechen.
 Rafete, die, raketelj, raketa*.
 Rafetenbohrzeug, das, vertalo za rakete.
 Rafetenfabrik, die, raketarnica.
 Rafetenhammer, der, raketarski betič.
 Rafetenhülse, die, raketni zvitek.
 Rafetenkopf, der, raketna glava.
 Rafetenladstoch, der, raketni nabijavnik.
 Rafetenmacher, der, raketar.
 Rafetenruth, die, raketna palica.
 Rafetenstach, der, raketna zmes ali masa.
 Rafen, der, kokalj.
 Rallen, f. Rammeln, Rallen.
 Rall, der, f. Schwächer.
 Ralle, die, (Rallus), capovoznik, mokoš (V. mlakuška?), kosec, russ. dergač; f. a. Bachstelnig, Grassläufer; Schwägerin, klepetulka; die graue Ralle, pisana morska lastovka.
 Rallen, v. n., toben, rassajati, razbijati, schwägen, klepetati.
 Rallenreiter, der, rumeni rangar*.
 Ralliiren, v. a., skupiti, spraviti zopet (množico).
 Ram, (mont.), f. Zwitter.
 Ramadan, Ramajan, der Fastmonat der Muhamedaner, ramadan*, ramazan.
 Ramassirt, adj., čokast, tersast, krepek, moden.
 Ramen, f. Rammern.
 Ramm, der, f. Rammler; ein Widder, oven, jarec, praz; perć; ein Rater, maček; Wulle, bik; in R. D. kerč.
 Rammbock, f. Rammkloß.
 Rammbock, der, oven; f. a. Rammkloß.
 Ramme, die, ein Werkzeug, Pfähle damit in die Erde zu schlagen, kolovrat (V.), russ. koper; der Rammbock, f. Rammkloß.
 Rammel, der, f. Schafbock; auch die Rammel, Rammkloß, f. dieses.
 Rammelabend, f. Polsterabend.
 Rammelig, f. Lässig, Niederlich.
 Rammeln, v. a., Pfähle in die Erde, kole v tla zabiti, zabijati; das Bett, razkomajsati, razmandrati; v. n., heftige Bewegungen mit Händen und Füßen machen, berecati, becati, komajsati se, goniti se; von Hufen,

Raninchen, Raizen u. Böden, f. Brunsten; v. r., mont. die Gänge sammeln sich, rudno žile se mešajo ena z drugo.

Rammelochs, der, bik.

Rammelzeit, die, hoja po plemenu; f. Brunnf.

Rammen, v. n. u. a., Pfähle in die Erde, zabiti, zabijati kole v tla; poln. wbijać; die Erde festrammen, stlačiti, tlačiti; f. a. Lärmen.

Rammer, der, zabijavec.

Rammloch, Rammloch, der, oven; russ. u. poln. babu.

Rammeler, der, zajec (samec); f. Widder.

Rammshörn, das, oinov rog.

Rammshopf, der, oinov glava; ein Pferd, oinovlavec.

Rammshnase, die, oinov smerček ali nos.

Ramp, f. Menge.

Rampe, die, Auffahrt, klančina (V.); lušine, lušine, ali platiči, ki se cepijo od roga; in der Baufunft, nach dem Böhm. greben.

Rampen, v. a., poprek kupiti, kupovati.

Rampfe, die, f. Hauswurz.

Rampfen, f. Zetten.

Ramsel, der, Ramfenwurz, divji česen, ramšelj, medvedji česen.

Ramsen, f. Esparsette.

Ran, ranig, besser, ranu, f. Schlant.

Rancune, f. Groll.

Rand, der, eines Brunnens, einer senkrechten Vertiefung, Grube, Wiese, eines Abgrundes, kraj; eines Buches, kraj; eines Flusses, Grabens, breg, jeza (V.). dim. brezič, breziček; am Rande des Abgrundes stehen, nad samim prepadom ali breznam stati; eines Berges, rob, kraj; eines Schiffes, bok (Seite), eines Tuches, krajevina, krajei; eines Tüchels, n. Ravn. dislo; eines Glases, Bechers, Kopfes, Gefäßes, Tüchels, einer Münze, rob, obrobek, dim. robeč, robeček, okrajek; eines Hutes, kraji pl., okraj klobukov; eines Siebes, v. i. die Einfassung, obod (obvod); eines Aders, obrusek, kraj, konec, rob, obmejek; am Ende des Aders, zratnik; ein abschüssiger Aderrand, obronek; einen Rand brechen, list pregaiti, pregibati; an den Rand schreiben, na kraji zapisati; das versteht sich am Rande, to se samo po sebi razume; Ende, kraj, konec; mit einer Sache zu Rande se čim do kraja (do konca) priti —; kaj do kraja (do konca) dognati, dokončati, doversiti; zu Rande sein, pri kraji (pri konci) biti.

Randanmerker, Randbemerker, f. Glossenmacher.

Randanmerkung, Randbemerkung, die, opomba, razlaga na kraj bukev pripisana; f. a. Glossen; Randanmerkungen machen, fig. jezik brusiti; f. Glossiren.

Randchen, f. Rand (dim.).

Rändeln, v. a., f. Rändern.

Rändelwerk, f. Kränzelwerk.

Randen, v. n., na kraj, do kraja priti.

Ränden, Rändern, v. a., orobiti, robiti;

gerändert, robljen, z robci; uzobčati, zobčati, rezljati.

Randerklärer, f. Glossenmacher.

Randsack, das, nakrajni predelek.

Randsack, f. Bleibe.

Randgelder, das, okrajni oprijemac.

Randglosse, f. Randanmerkung, Glossen.

Randholz, das, meja, drevje obkrajno.

Randig, in 3sg. — okraja, — roba, 3. B. breitrandig, širociga okraja; rändig, z okrajci, z robci.

Randnoten, der, vozal pri, na kraji.

Randmuster, das, bei den Schuftern, auch Rahmen, priloga (V.), rom.

Randschild, der, robati skit.

Randschreiber, f. Glossenmacher.

Randschrift, die, einer Münze, napis, pisanje na robu, okoli peneza; eines Buches, f. Randanmerkung.

Randschüssel, die, robata skleda (V.).

Randsack, das, rob, zablateni rob.

Randsändig, adj., nakrajn.

Randsüßig, adj., z rečelnam na kraji.

Randsreifen, der, obrob (V.).

Randsüß, das, oklep, rob, krajec.

Ranen, f. Brunsten.

Rauft, der, f. Rand; Scherzel von einem Leib Brod, krajec, (bei Gutm. krajnik), auch die Rinde, skorja, zemeljna skorja, okorela ali skerlupasta.

Ränstchen, das, krajček.

Rang, der, die Reihe, versta, red, nach dem Böhm. poredje; Schiffe des ersten Ranges, ladje prve verste (s 100 in več kanonami); Würde, častna stopnja, nach dem Altst. u. Russ., dostojenstvo; Verrang, predstvo, prednost, pervenstvo, prvo mesto, prednje mesto, visji stan, visji red, večji imenitnost; die obere Stelle, prednje mesto, gornji sedež; die rechte Hand, desnica, desna, desna stran; ein Mann vom Rang, mož visociga stana; der militärische Rang, vojska častna stopnja, russ. čin; Jemanden den Rang ablaufen, prehiteti ali preteči, prekositi koga, prestreči koga, nach V. nazaj djati koga; Jemanden den Rang geben, lassen, prvo mesto, predstvo dati, odstoppiti komu, umakniti se komu, da stopi na prvo mesto; eine Krankheit der Schweine, f. Rausorn.

Rangbestimmung, die, odločba častne stopnje.

Ränge, der, ein lang aufgeschossener Mensch, dolgin, dolgan, švigelj, švigla; f. a. Aufschießen; (no)poredni fantalin, poulični klatetz; die Ränge, dolga ranta od ženske; breja prasica; f. a. Mangold; Filskraut.

Rangen, der, eine Leite, herdo, breg.

Rangen, f. Dehnen; Toben.

Rangiren, (frans.), v. a., urediti, uredovati, v red ali versto djati, devati, razrediti, razredovati, razverstiti, razverstovati, uravnati, uravnati, ravnavati; sich unter einander rangiren, verstiti se med sabo po častni stopnji; sich rangiren, svoje reči v

red spraviti (dolge poplačati), v red se postaviti; *ſich* unterwerfen, beitreten, *f.* dieſes.

Rangliſte, *die*, ſpiſek po čaſtni ſtopnji.

Rangloſ, *adj.*, brez čaſti ali doſtojenſtva.

Rangmäßi, *adj.*, primérjen čaſtni ſtopnji.

Rangordnung, *die*, red ali vorſta gledé na čaſtno ſtopno, verſta, po kateri gre eden za drugim gledé na čaſt, razverſtitev po čaſtni ſtopnji; čaſtni red.

Rangſchiff, *f.* Linienſchiff.

Rangſtoß, *adj.*, prevzetan ali napihnjen zavolj viſocija ſtanu, na ſtan.

Rangſtreit, *der*, Rangſtreitigkeit, *die*, prepír zaſtran prednoſti v čaſti ali doſtojenſtvu, prepír za predſtvo (bei *V.* za gorſinost).

Rangſucht, *die*, čaſtiželjnost, čaſtilakomnost, čaſtiſtičnost, pohlepa za čaſtmi, iſkanje čaſti.

Rangſüchtig, *adj.*, pohlepen po čaſti, po prednoſti, čaſtilakomen, čaſtiželjin, kdor ſe vleče in poganja nezmérno za viſji čaſt, za prednje meſto.

Rangverordnung, *die*, ukaz zaſtran čaſtne ſtopnje, na kateri je kdo proti drugim.

Ranimiren, *f.* Auſſtriſchen.

Rant, *adj.*, tenak, ſibek, gibčen, ſvíglaſt.

Rant, *der*, (in der einfachen Zahl veralt.), *eig.* krivina, kriva pot; *Ränfe*, *pl.* zviſjača, zviſjačina (*M.*), spletke (*verb.*), naſh dem *Altſt.* leſt, kovarſtvo; *f. a.* Kunſtgriff, Liſt; mit *Ränfen* umgehen, *Ränfe* brauchen, ſpielen, zviſjače delati, rabiti, pleſti, spletko in homati je delati; *f. a.* Rantſorn.

Rante, *die*, *f.* Ranten.

Rantegeiſt, *der*, zviſjačnost, zviſjaſtvo.

Rantemacher, *f.* Rantefchmied.

Ranten, *der*, aſh die Rante, an den Weinreben und andern Gewächſen, roka, ročica, vilice, *pl.* bičje, ovijača, in *St.* premeſnjača, tenka vejica, loza, naſh *V.* zadriga, ſkarjice, ključici; Ranten treiben, v vilice iti; *der* wilde Ranten, *f.* Ralbaum; zani-kerna ženſčina.

Ranten, *v. n. u. r.*, viti ſe, ovijati ſe, oprijemati ſe, opletati ſe, v ročico ali vilice iti; *den* Leib hin und her bewegen, zvirati ſe, viti ali zvijati ſe, naſh *M.* krivoritati (?); *f. a.* Schmiegen, *ſich*.

Rantenbaum, *der*, latnik; in Weingärten, brajdnik.

Rantengewächſ, *das*, tertje, tersje; ranteſende Rante, etva ovijavka, oprijemavka, openjavka.

Rantenſtab, *f.* Thyrſus.

Rantenwaldung, *die*, goſto tersje.

Rantenwurz, *f.* Brannenwurz.

Ranterei, *die*, zviſjačnost, kovarnost.

Rantefchmied, *der*, zviſjačnik, zviſjač, zdračnik, zapletavec, kovarnik, naklepnik.

Rantefpieler, *f.* Rantefchmied.

Rantevoll, *adj.*, prezvit in prepekan, zviſjaſh, zvit kakor gerča, kakor kozji rog, *altſt.* kovar'n; *poln* zviſjač in ſpletk.

Rantig, *adj.*, viliciſt, tertſt.

Rantſorn, *das*, eine Krankheit der Schweine,

naſh *V.* čeljuſtni mozol ali ſpuſčaj, čerm, mozol na nebu; *den* Rantſorn nehmen, izrezati, rezati mozol; auch für Mutterſorn, *f.* dieſes.

Rante, *die*, peſa.

Ranten, *v. n.*, rigati, gigati po oſlovsko.

Rant, *f.* Rarm.

Rante, *die*, tenka smreka, ranta *.

Rannſel, *die*, zlatica; *f.* Sahnſuſh.

Ranz, *der*, ein kleiner, dicker Menſch, öök.

Ranzie, *die*, prasića.

Ränzel, *f.* Ranzen.

Ranzen, *der*, ronec *, roncelj *, kernir, torba, beſaga, cula, bei *Gutm.* romarſki naramnik; *f. a.* Jelleiſen, *poln.* u. böhm. kromok; verächſl. trebuch, vamp *; *Schmeer*, ſalo; *Sinem* etwas auf den Ranzen geben, obunkati po herbtu, po gerbi; ſinen Ranzen füllen, ſvoj žakelj natlačiti, napokati ſe.

Ranzen, *v. a.*, das Bett zu Schanden tanzen, poſteljo razkopati, razriti, razneſti; *v. n.*, po zaltovem diſati; *den* ganzen Tag tanzen, ves dan goniti ſe, letati okoli, vlačiti ſe; *die* Hunde, Raubthiere ranzen, ſie begatten ſich, psi, zveri ſe gonijo; *f.* ſüß. Brunſten; *v. r.*, ſich ranzen, zlekaiti, zlecati ſe, lecati ſe (*M.*), zvirati ſe, pretegovati ſe, ſtezati ſe, zvijati ſe; ſich müde ranzen, nagoniti ſe, naletati ſe.

Ranzenle, *f.* Schleiereule.

Ranzig, *adj.*, zaltav, žarek; *f. a.* Bitter; ein ranziger Menſch, zgongen človek; ranziges Kind, zgongenec.

Ranzian, *die*, odkupſčina, odkupſina; *f. a.* Löſegeld.

Ranzioniren, *v. a. u. r.*, odkupiti, odkupovati, izkupiti, izkupovati iz ſužnoſti, reſiti koga, ſe.

Ranzionirte, *der*, odkupljenec, reſenec; *die*, odkupljenka, reſenka.

Ranzzeit, *die*, čas gonjenja; *f.* Brunſt.

Rape, *der*, rapé, (debelejši tabak za nos).

Rapel, **Rapel**, *der*, poklie domu; *f.* Abberufung.

Rapffinf, *f.* Grünſinf.

Rapp, *adv.*, berzo, ročno; Rapps rapps! ſviga ſvaga!

Rapp, *der*, *f.* Rabe; Ramm (der Weintrauben).

Rappe, *der*, ein ſchwarzes Pferd, muren, mur, černjava, vranec, vran ali čern konj; — neki dnar, na katerem je vtisnjena vranja glava; auf Schußers Rappen reifen, peſh hoditi; ein Fiſch, mrendé.

Rappe, *die*, eine Pferdekrankheit, Geſchwulſt der Knie an den Hinterbeinen, naſh *V.* mahovnica; gebrüchl. *pl.* mahovnice, rape *, *ruſs.* kolénnyj mokree; auch für Krüge, *f.* dieſes; neko orodje, s katerim ſe tabak za nos napravlja.

Rappel, *der*, vertoglavica, zmeſnjava, vertoglavnost; *den* Rappel haben, je udarjen, terčen; *f.* Rappeln.

Rappel, *die*, Raſſel, klopetec, klepetec, ropotec, ropotulja; *f.* Flachſtraufe.

Rappelig, *adj.*, vertoglav, zmeſan, terčen, prismojen, zmeſane glave.

Rappellköpfig, **Rappellköpfigsch**, *adj.*, vertoglav, uporen, termast, jezen; ein rappellköpfiges Pferd, konj, ki ima koževnik ali tiščavko.

Rappeln, *ſich*, *v. r.*, podvizati (se), hieteti; *v. n.*, ropotati, klopotati; es rappelt bei ihm, es rappelt ihm im Kopfe, blöde, mesa se mu, v glavi se mu verti, mu roji, nima četrte deske v glavi, *russ.* kolobrodit; mit Rüssen rappeln, ropotati; mit Geld, rožlati, evenkati.

Rappen, *v. a.*, die Mauer berappen, ometati, ometavati zid; den gemähten Weizen rappen, zgrabiti, pograbititi, grabiti pšenico; *f. übr.* Raffen.

Rappenfuß, *f.* Sträßenfuß.

Rapper, *der*, grabljiv, grabljač.

Rappfiß, *f.* Rappe.

Rappier, *das*, rapir*, ſoret*, topi meč.

Rappieren, *ſich*, *v. r.*, *f.* Fichten, mahati in horiti se z rapiram.

Rapport, *der*, poročilo, sporočilo, poved, *f.* Bericht; im myſtichen Sinne, zaveza, dotika; *f.* Verhältniß; Anſtrogung, raznos.

Rapporteur, *v. a.* Berichterſtatter; Angeber.

Rapportiren, *v. a.*, poročiti, sporočiti, poročati, naznaniti, naznanjati, naznanovati oder naznanjevati; *f. a.* Angeben.

Rapportzeitel, *das*, *f.* Melbzettel.

Rapps, *der*, das um die Mühlſteine ſitzen gebliebene Getreide, nach *V.* ostale zerna *pl.*, *f. a.* Müſen, Müſamen; den Rapps haben, *f.* Rappel.

Rapps, *der*, ein auf reife Trauben gegoffener Wein, um nochmals mitzugähren, nach *V.* soršica (? ſonſt Mengſorn); *f. a.* Beerwein.

Rappschnabel, *f.* Raſeweis.

Räppſe, *die*, Räppuſe, kavs, kavsanje, razpopad, ravs, ravsanje; etwas in die Räppſe geben, v ravs in kavs dati leko reč (med več ljudi, da se za-njo puljo, tergaſjo, ravsajo), na ruvanje, nach dem *Poln.* na grabez dati.

Rappen, *v. n. u. a.*, zgrabiti, grabiti, ravs-niti, ravsati, hlastniti, hlastati, kavs-niti, kavsati, razgrabiti, razhitati.

Rapſame, *f.* Müſamen.

Raptus, *der*, popadek norosti, divjanje, norenje.

Rapunzel, *der*, (*Campanula* oder *Phytouma rapunculus*), zajka, motovilec, ležnjacič, pančica, repka (*böhm.*), repučec (*serb.*); *f. a.* Kreuzwurz; Herrgotts-bärtlein.

Rapunzelhrenpreis, *der*, bobovnik.

Rapunzelsalat, *der*, motovilec.

Raquete, *f.* Raſete.

Rar, *adj.*, ſelten, redek, redko, malokdaj, peredkama; ſchön, artig, vorzüglich, lep, zal, všeč, všečen, poſeben, izverſten, poſebno lep, dober, da malo tachi; *f. a.* Selten.

Raren, *f.* Plärren.

Rarität, *die*, redkost, redka reč, poſebno lepa ali izverſtna reč.

Rarſänlig, *adj.*, redkostebern, redkih ſtebrov ali ſtolpov.

Raſch, *adj.*, jaderen, hiter, uren, berz, berzen, ročen; hißig, nagel, prenagel; ein raſches Pferd, biſter, eil, živ konjic; raſche Entſchließung, nagel ſklep; raſcher Wind, močan veter; ein raſches Feuer, velik ogenj, ki hitro gori; *adv.*, hitro, urno, jaderno, in *St.* pohitoe.

Räſch, *adj.*, von harten Körpern, kerpek, krepek, (*poln.* kruchy, chrzeszczący); das Brod iſt räſch gebaden, krah je krepko za-pečen (*V.*), da hrusta v uſtih, rod krah; von Dingen, die einen ſcharfen Geſchmack haben, rezen, oster, terpek; räſches Obſt, rezno sadje, skominasto sadje; preſlan; vom Geſchmack, auch zerek oder zerek (bitter), žaltav (ranzig), zagolten (herb).

Raſch, *der*, raſevina, *russ.* raſ; ein daraus verfertigter Weiberrock, raſa.

Raſchel, *die*, lahkomiselnä ženska.

Raſcheln, *v. n.*, zaſumeti, ſumeti, zaſumatiti, ſumatiti (*n. pr.* po liſtji).

Raſchheit, *die*, nagloſt, naglica, hitroſt, hitrica, urnoſt, berzoſt, ročnoſt.

Raſchlich, *f.* Raſch.

Raſchmacher, **Raſchweber**, *der*, raſevinar, raſar.

Raſchverkäufer, *f.* Raſchmacher.

Raſegedicht, *f.* Dithyrambe.

Raſeglaube, *f.* Fanatiſmus.

Rafen, *der*, dichtes, ſtrahalmiges Graſ, trava (zelena, goſta); ein mit ſolchem Graſe bewachſener Platz, trata, bei *Gutsm.* zelennia; ein Stück mit ſolchem Graſ bewachſenen angeſtochenen Getreides, ruſina, auch ruſa, in *St.* nach *Gutsm.* und *Jarn.* dern, *m., coll.* dernje (*russ., böhm. u. poln.*), nach *M.* in *St.* tratnica; vaſa* (*Waſen*), nach *Einigen* auch jeſa (*eig. Damm*); voll *Rafen*, *böhm.* drnaty; *Rafen* ſtehen, ruſine rezati, nach *Gutsm.* ruſiti (*ſonſt zerſchren*); *Rafen* oder *Waſenſtücke* vom gerſtlichen Acker wegräumen, nach *Jarn.* podernovati, dernovati (welches nach dem *Poln.* mit *Rafen* belegen heiſt).

Rafen, *v. n.*, ungeſtüm lärmern, razbijati, razsajati, hudo uganjati, vihrati, udelavati, razgrajati, nach *M.* auch razbotiti; in einer heſtigen Leidenschaft ſein, divjati, noredi, *böhm.* srseti; ſich den Ausſchweifungen überlaſſen, rojiti, poželenja, ſtrastim ſlužiti; auf eine grobe Art wider die Vernunft handeln, noret, lomastiti, neſpametno živet in udelovati; der Vernunft beraubt ſein, mit gewaltthätigen Ausbrüchen raſen, divjati, nach dem *Allſ.* beſenovati, beſniti; *böhm.* beſneti; raſend wohin kommen, pridivjati kam; von *Hunden* u., toll werden, steči; toll ſein, ſtekel biti; in heſtigen Zorn gerathen, hudo razſerediti se, razkaciti se, raztogotiti se, togotiti se; eine raſende Begierde, ſtrastno, preſilno poželenje; raſendes Zeug ſchwähen, neumno kvasiti; raſend theuer, ſilo drag; neizrečeno drag; raſender Schmerz, preſilna, prehuda, nedopovedljiva bolečina; ein

rafenber Hund, stekel pes; ein rafenber Mensch, besen, divji človek, besnik; die Rafende, divjavka, besnica; der Kranke rafet, bolnik blede, brede; f. a. Fantastiren; rafend werden, obdivjati, zdivjati; sich zu Tode rafen, v divjanji smert storiti; das Unglück rafet ihn (v. a.) zu Boden, huda nesreča ga je potlačila na tla, ga je pripravila ob um; die ganze Woche hindurch rafen, ves teden predivjati.

Rafen, das, divjanje, besnost (a. bei Gutm.), f. Raseri.

Rafenaltar, der, altar iz dervov ali ruš zložen.

Rafenbank, die, rušnata, zelena klop, klop z dernjem obložena.

Rafenberg, der, travnati grič.

Rafenbleiche, die, beljenje, belilo po trati.

Rafenbinsengraß, das, (Scirpus cespitosus), serpica dernasta.

Rafeneisenstein, der, Rasererz, das, podružna ali priverhna železna ruda.

Rafenciche, die, poljski hrast, hrast med njivami.

Rafend, f. Rafen.

Rafengrab, das, zeleni, z dernjem pokriti grob.

Rafenhaue, die, den Rafen damit zu hauen, lopata, ali motika za rezanje dernja.

Rafenhopfen, der, samorasli hmelj, samorasce.

Rafenhügel, der, zeleni, travnati griček, travnata gomila.

Rafenur, der, (mont.), kos rudnika, v katerem se še ni začelo delati.

Rafenläufer, der, (mont.), priveršnica (zila rudna).

Rafenmeister, der, Rafenmeister, konjač, konjederec, jahar, tratinški ali hostni messar (Zalok.); f. a. Abdecker.

Rafenpafen, f. Rafenstüd.

Rafenplatz, der, trata, loka, böhm. drnište.

Rafenrain, der, meja, obraščena meja, omej; f. Rain.

Rafenröftung, die, pogrinjanje lanu po trati, da se godi, ali rosi.

Rafenschicht, die, plast dernja.

Rafensemse, f. Rafenbinsengraß.

Rafenstich, der, zeleno, z dernjem obloženo sedalo.

Rafenstecher, der, rušinar, rušar, dernar, rušinorezec f.

Rafenstein, f. Rafeneisenstein.

Rafenstüd, das, ein Stüd mit Rafen bewachsenen Landes, tratina; ein Rafen, rušina odrezana, dern.

Rafenteppich, der, (post.), zelena trata.

Rafentorf, der, priveršna ali podružna šota.

Rafentreppe, die, gredice ali stopnice rušinate ali z dernjem obložene.

Rafenwälder, der, (mont.), lenuh.

Rafenweg, der, travnata pot, steza, steza po zelenem, po travi.

Rafenziegel, der, böhm. drnovka.

Raser, der, razsajavec, divjavec, besnik, hudi norec.

Raseri, die, razsajanje, divjanje, zdivjanost, norenje, norija, norost, besnost, blendenje (Fantastiren), steklost (Tollheit), huda jeza in togota; in Raseri gerathen, zdivjati, raztogotiti se; etwas in Raseri thun, besen, v togoti, v ihti ali jarosti kaj storiti.

Raserin, die, razsajavka, huda norica, divjavka, besnica.

Raserer, f. Bartscherer.

Rasewurzel, f. Tollirsche.

Rasig, adj., tratinat, travnat, rušinat, dernat (böhm.); für rasend (veraltet).

Rasiren, v. a. u. r., obriti, briti koga, se, brado briti komu; eine Festung rasiren, podreti, podirati; f. Schleifen; von Kugeln, streifen, schrammen, f. diese; noch einmal rasiren, prebriti; mit dem Rasiren verdienen, pribriti.

Rasirmeiſſer, das, britev, auch britva.

Raspe, f. Rappe, Miſpe.

Raspel, die, raspa *, pila (in St. pilo) za les, nach Gutm. strugalo ober strugača (eig. Schabeisen), russ. terpag; Raspeln hauen, raspe delati.

Raspeibrod, das, Franzbrod, nach V. osterгани, oskrabani kruh.

Raspelfeile, die, rezbarska pila.

Raspelfisch, der, raspa, poln. pistuga.

Raspelhauer, der, pilar, raspar.

Raspelhaus, f. Arbeitshaus.

Raspelmeiſſel, der, dleto pilarsko (za sekanje pil).

Raspeln, v. a., raspati *, piliti (eig. feilen), nach V. stergati ober strugati und skrabati (beides eig. fragen, schaben), s raspo izdelati, izdelovati; Geld zusammen raspeln, f. Raffen, Scharren.

Raspelspan, der, Raspelspäne, pl., ostružki, raspovine, opilki (izpod raspe).

Raspler, der, raspavec.

Rasß, f. Rasß.

Rasßbrunnen, f. Sauerbrunnen.

Rasße, Rasßheit, die, zagoltnost, terpkost, gorjupost.

Rassel, die, ropotec, ropotulja, klepetalo.

Rasseler, der, ropotavec, klepetavec, rozlavec, trepetlika.

Rasselgold, f. Rauschgold.

Rasselmann, die, polh, škablja (Zal.).

Rasseln, v. n., das Geräusch gerüttelter metallener Körper, röhlati, rovljati, er raselt mit der Kette, z verigo röhlte; mit Schlüssel rasseln, s ključmi skrabotljati (nar. pes.); mit dem Wagen, den Hufeisen, der eisen, škertniti, škertati (nar. pes.), ropotati; von anderem Geräusch, n. Gutm. kraspetati, auch šklesati, kresčati (böhm.), in rasseln anfangen, zarozlati, zarovstati, zaskrabotljati, zasškertniti, zasšklesniti, zaropotati; prirovstati, priropotati; sich rasseln vom Pferde herablassen, zarozlati, s konja, zur Genüge rasseln, narozlati se; ganze Nächte hindurch rasseln, vse noči prerozlati, preropotati.

Raffeln, das, rožlanje, derčanje, rovtanje, ropot, *poln.* turkot, grzmot.

Raffelwächter, **Raffelmann**, der, ponočni čuvaj s ropotaljo.

Räffen, v. n., rezne ali zagoltno slasti biti.

Räfflich, *adj.*, enomalo rezek.

Rast, der, (*milit.*), predzadnje bobnanje k odhodu; f. *Ausbruch*.

Rast, die, Ruhe, počitek, počinek, počitje (*Gutsm.*), pokoj, oddih, odpočinek, *serb.* odmor; keine Rast und Ruhe haben, ne imeti pokoja, miru, počitka; ne imeti ne počitka, ne pokoja; Rast, am Schiefswegwehre, počinek (*V.*), stopnja (prva, srednja, tretja); Rast oder Raste für Reile, f. *dieses*.

Rastballen, der, deržeče bruno.

Rastbett, das, postelja za počivanje; zum Faulenzen, nach *Gutsm.* lenišče, lenišce.

Rastelbinder, der, dratar, loncovez.

Rasten, v. n., počiti, opočiti se, počiniti (se), počivati, oddahniti se und si, f. a. *Ruhen*; schlafen, spati.

Rasterer, der, rožlavec, šundravec.

Rastern, f. *Lärmen*, *Raffeln*.

Rastlos, *adj.* u. *adv.*, brez počitka, brez postanka, neprestano, vedno, preven, neutrujen, brez prenehleja, brez oddiha, neugnan, neutrudama; rastlos arbeiten, gnaniti se in delati in ne dati si počitka.

Rastlosigkeit, die, neutrujenost, neugnana, neprenehljiva delavnost.

Rastpunct, der, odpočinek.

Rastral, f. *Rastrum*.

Rastriren, v. a., čertati, rastrirati.

Rastrum, das, zum Stragen, prasklja (*V.*); ein Werkzeug, Notenpapier damit zu liniren, brana (*V.*).

Rastisch, der, sedalo za odpočitek.

Raststätte, die, Raststätt, počivališče, počivališ (Ruheplatz); Station, postaja, prepregališče, prepregališe.

Raststation, die, počivališče, počivališ, prepregališče, prepregališe, postaja.

Raststein, der, počivavnik, počitni, počivavni kamen.

Raststunde, die, ura počitka.

Rasttag, der, dan počitka, počitni ali počitku namenjeni dan, počinek, počivanje, počitek; an Höfen, dan po velikem obhaju ali godovanji; *russ.*, rozdyh (razdih, oddih); Rasttag halten, machen, počivati, praznovati, odpočiti se, (nach *M.* danjeva); f. a. *Rasten*.

Rastzeichen, das, znamenje oddiha, počitka.

Rastr, die, izsterganina, izstrug v kakem pisanji; f. a. *Reisigpüne*; *Tonsur*.

Rata, f. *Pro rata*.

Ratafia, der, ratafia*, neko žganje.

Rate, die, del, odplačilni del, odplačilo, *poln.* rata; in Raten, v posamnih odplačilih; f. a. *Flachsreste*.

Rätelding, f. *Klapper*.

Rateln, f. *Flandern*.

Raten, f. *Rauschen*.

Ratenweise, *adv.*, na dele, v posamnih

odplačilih, deloma, v rokih ali na brišto*.

Ratenzahlung, die, plačevanje na dele, v ratah ali večkratnih odplačilih, v rokih, v obrokih.

Rath, *adv.*, rath sein, ne imeti.

Rath, der, (*consilium*), svet (*altsl.* s'vét), svetovanje; (*deliberatio*), posvet, posvetovanje, pomenek, pomenkovanje, pogovor, pogovarjanje; für Meinung, f. *dieses*; Rath halten, schlagen, posvetovati se s kom, nach *V.* svet sklepati; bei sich, premisljati kaj, preudarjati; Einem einen Rath geben, ertheilen, svetovati komu kaj, svet dati, dajati; etwas zu thun, nasvetovati kaj; etwas zu unterlassen, odsvetovati komu kaj, razgovoriti, razgovarjati; Einem Rath folgen, po koga svetu delati, ravnati, poslušati koga; mit sich selbst zu Rathe gehen, premisljati sam pri sebi, svoje pameti vprašati za svet; Jemand zu Rathe ziehen, sich Rathe erholen, koga za svet vprašati, poprašati zastran česar; Rath pflegen, mit Jemand zu Rathe gehen, posvetovati se, pomeniti se, pomenkovati se, pogovarjati se s kom; der Geist des Rathes, razsodnost, razumnost; Raths werden, einen Rath fassen, skleniti, sklepati kaj, sklep storiti; in der Bibel, Božia sprevidnost, volja; seines eigenen Rathes leben, po svojem, po svoji volji živeti; mein Rath wäre, jez bi rekel, jez mislim, sodim; auf meinen Rath that er es, na moje besede, po mojem svetu je storil; eine Versammlung, ein Collegium, zbor, svetovavstvo; Staatsrath, državno svetovavstvo; als Gericht, zborna sodnija; der geheime Rath, skrivno svetovavstvo; Rath halten, zbor, sejo imeti, v seji biti; Senat, etwa starešinstvo; Stadtrath, mestna gosposka, mestni zbor; Ausschuß, odbor; den Rath versammeln, zbor, svetovavstvo sklicati; im Rathe vortragen, v seji, pred zbranim svetovavstvom kaj razlagati; einer aus dem Rathe, eine einzelne Person, Rathesherr, bei *Dalm.* u. nach *Gutsm.* světnik, senk svetovavec, posvetovavec (*V.*); Etwas zu Rathe halten, ravnati varno s čim, z. B. das Seinige zu Rathe halten, s svojim varno ravnati, dobro gospodariti; f. *Sparen*; nicht zu Rathe halten, ne varno ravnati s čim, zapravljati; die Art und Weise, ein Mittel, etwas zu erreichen, pot, način, pomoč, lek, zdravilo; f. a. *Mittel*, *Ansatzweg*; ich will mich Rath finden, schaffen, bom že pot našel, jo bom izdelal, izvil; kommt Zeit, kommt Rath, f. *Kommen*; scämama se bo že dalo kaj izmisliti, *poln.* kdor bo žita, najde se tudi mera, *böhm.* čakaj časa, kakor gos klasa; hier ist guter Rath theuer, težko je pomoči ali pomagati, težko je kaj svetovati, kaj reči; es kann noch Rath werden, dafür ist noch Rath, še se da pomagati; hier ist kein anderer Rath, tukej ni drugiga storiti, ni druge pomoči; es soll Rath werden, bomo pomagali; das wird der beste Rath sein, ta bo naj boljši; ich weiß mir keinen Rath, ne vem, kaj bi počel, ne vem

si pomoči; mit Rath und That, z besedo in z djanjem; Geräth, orodje; f. Geräth. **Rathen**, v. n. u. a., einen Rath geben, svetovati komu kaj, svet dati, dajati; nasvetovati kaj; zureden, f. dieses; Rath schaffen, pomoči, pomagati; wem nicht zu rathen ist, dem ist nicht zu helfen, kdor za dober svet ne mara, za njega (je) ni pomoči; komur ni svetovati, mu ni pomagati; ich rathe dir, ihne es nicht, pravim ti, ne delaj tega (če ne —); damit wäre uns allen gerathen, s tem bi nam bilo vsem pomozeno (pomagano); ich weiß mir nicht zu rathen, ne vem si pomoči, ne vem kaj bi počel, kam bi se djal; muthmaßen, nach der Wahrscheinlichkeit urtheilen, uganovati, ugibati, nach M. gadati, *altst.* gatati, (auch in andern slav. W., *serb.* pogajati); man wußte den Thäter nicht mit Gewißheit, alle aber riefen auf Titius, niso prav vedili, kdo de bi bil, (kdo je kriv), vsi pa so mislili na Ticija; rathe, was ist das, ugan, kaj je to; er hat das Räthsel gerathen, (errathen), uganil je uganko, zastavico; ich halte es für gerathen, menim dobro bi bilo, za dobro imeti, šteti; es möchte gerathener sein, boljše bilo, če (da) —, jaz bi rekel, bi sodil, mislil —.

Rathen, das, svetovanje, ugibanje, gadanje (M.).

Rathet, der, ugibavec, uganovavec; f. a. Rathgeber.

Rathfertig, *adj.*, kdor ve precizno svetovati kaj.

Rathforschen, **Rathfragen**, v. a., (bibl.), za svet poprasati, poprasovati; davon Rathfrager, kdor vpraša druge za svet.

Rathgeber, der, svetovavec, svetvavec, svetnik.

Rathgeberin, die, svetovavka.

Rathgebung, die, svetovanje.

Rathhaus, das, svetovavnica, mestna ali meščanska hiša; nach *Gutm.* svetna hiša; Rathszimmer, f. dieses.

Rathhausaal, f. Rathszimmer.

Räthig werden, (veralt.), f. Beschließen.

Räthin, die, svetovavica žena (gospa).

Rathhammer, die, svetovavnica na ladijah.

Rathleute, *pl.*, možje svetoiki.

Räthlich, *adj.*, sparsam, varčen; räthliche Lehrer, po zboru postavljeni učeniki; nützlich, koristen, dober, kar se komu more in sme svetovati; übt, f. Rathsam; räthlich umgehen, f. Schonen.

Rathlos, *adj.* u. *adv.*, brez pomoči, brez sveta, kdor si ne ve ne svetovati, ne pomoči, kdor ne ve, česa bi se prijel, kaj bi začel, kam bi se djal; der rathloseste Zustand, stan brez vse pomoči.

Rathmann, der, svetovavec, svetnik, staršina, (občinski) mož; f. Rathsherr.

Raths, in *Bzgg.* svetovavski, zborni.

Rathsam, *adj.*, für sparsam, f. dieses; was anzurathen ist, kar se more, sme svetovati, (nach V. u. M. svetovaven), dober, koristen, pameten, moder, razumen; es ist nicht rathsam, ni svetovati, ni varno, ni

jako, ne kaže; das Rathsamste wird sein, nar boljše bo; du mußt es selbst wissen, was dir rathsam ist, tvoja glava, tvoj svet.

Rathsamkeit, die, Sparbarkeit, varčnost; koristnost, (im Elov. besser durch ein Beiwert ausgedrückt; f. Rathsam).

Rathsbedürftig, *adj.*, sveta potreben.

Rathsbeschl., der, povelje mestne gosposke.

Rathsbeschl., der, zborni sklep, sklep svetovavstva, mestne gosposke f. t. d.

Rathsbote, der, služabnik ali sel mestne gosposke.

Rathsbuch, das, svetovavske ali zborne bukve *pl.*, zborni zapisniki.

Rathsbücherei, die, knjižnica mestne gosposke.

Rathsclag, der, posvetovanje, pomenkovanje, svet, naklep, namera; (*jur.*) rubrika z odpisam ali odlokom.

Rathsclagen, v. n. u. a., posvetovati se, pomenkovati ali pogovarjati se s kom zastran česa, nach M. v svetih biti; bei sich rathsclagen, sam pri sebi premisljati, preudarjati, naklepiti.

Rathscläger, der, Rathschlägerin, die, f. Rathgeber, Rathgeberin.

Rathsclägg, *adj.*, zvéden, skušin; kdor ve drugim kaj svetovati; (*jur.*), na rubriki.

Rathscließung, die, Rathschluß, der, sklep (po posvetovanji), nach *Gutm.* dosodba; der Rathschluß Gottes, sodba Božja, volja Božja.

Rathscollegium, das, zbor, svetoiki ali svetovavci *pl.*, svetovavstvo.

Rathsdiener, der, (zborni) služabnik, mestni hlapec.

Räthsel, der, f. Raden.

Räthsel, das, uganka, zastavica, *ruß.* z. *poln.* zagadka, *serb.* zagonetka; Jemanden ein Räthsel aufgeben, vorlegen, komu uganko zastaviti, zastavljati, zastavico dati, dajati; ein Räthsel auflösen, errathen, uganiti, ugibati zastavico ali uganko; das ist mir ein Räthsel, v to se ne morem zvediti ali znajti, to mi je temno, nerazločno, to mi je uganka; er ist mir ein Räthsel, ne razumem ga, njegovo obnašanje mi je čudno, nezapodadljivo; er spricht in Räthseln, vse, kar pove, je uganka, je nerazločno.

Räthselbild, das, temna, nerazločna podoba ali prilika.

Räthselden, das, uganica.

Räthseldenter, der, ugibavec, uganovavec.

Räthseldenterin, die, ugibavka.

Räthseldichter, der, kdor uganke ali zastavice zmišlja.

Räthselfrage, die, uganka.

Räthselhaft, *adj.*, uganki podoben, neuganjen, skriven, skrit, nerazločen, temen, nerazumljiv, čuden, nezapodadljiv, v kar se je težko zvediti ali znajti.

Räthseln, v. n. u. a., v ugankah govoriti, uganke zastavljati in ugibati.

Räthselspruch, der, nerazločni izrok; f. Orakel.

Räthselvoll, *adj.*, akriven, pretemen; f.

Räthselhaft.

Räthselwort, *das*, temna, nerazločna beseda, uganka.

Räthseuge, *die*, manjši, ožji odbor.

Räthsfähig, *adj.*, za svetovavca dober, pripraven.

Räthsfähigkeit, *die*, prikladnost, pripravnost za svetovavca (obti biti svetovavec).

Räthschlagge, *die*, bandero, s katerim se poveljniki ladij kličejo k admiralu na posvet.

Räthsglied, *das*, svetnik, zbornik, odbornik (Rathsmitglied), nach *Gutsm.* svetni družnik.

Räthsgremium, f. Rathscollgium.

Räthshandel, *der*, pravda, ki gre pred zorno sodnijo.

Räthshaupt, *das*, glava, glavar zbora ali svetovavca.

Räthshaus, *das*, hiša mestne gosposke ali tudi hiša pod mestno gosposko.

Räthsherr, *der*, svetnik (bei *Dalm.* nach *Gutsm.* u. *V.*), svetovavec, posvetovavec, zbornik, odbornik, (Rathsmitglied).

Räthsherrnstelle, *die*, služba svetnika ali svetovavca.

Räthsherrlich, *adj.*, svetovavsk.

Räthsteller, *der*, mestna klet.

Räthskissen, *das*, Ginem *das* Räthskissen nach *Hanse* schiden, slovo dati svetovavcu, svetniku, odpraviti ga iz zbora.

Räthsmann, f. Rathsherr.

Räthmeister, f. Bürgermeister.

Räthsperson, *die*, svetnik; f. Rathsherr.

Räthspersonale, *das*, osebje svetovavstva, zbora.

Räthsprotokoll, *das*, zborni zapisnik, svetovavstveni zapisnik.

Räthsprotokollist, *der*, spisovavec zborniga zapisnika, zborni zapisovavec.

Räthssaal, *der*, zbornica, svetovavnica.

Räthschluss, *der*, sklep zbora, svetovavstva, zborne sodnije i. t. d.

Räthsreiber, *der*, zborni ali svetovavstveni pisar.

Räthsigung, *die*, seja svetnikov, seja svetovavcov, zborna seja.

Räthspruch, *der*, razsodba zbora ali svetovavstva.

Räthstand, *der*, stoli v cerkvi za mestno gosposko.

Räthstelle, *die*, svetovavska služba.

Räthstube, *die*, posvetovavnica, svetovavnica, zbornica.

Räthstuhl, f. Rathstand.

Räthstag, *der*, sejni ali zborni dan.

Räthsverlag, *der*, razglas zborniga sklepa.

Räthversammlung, *die*, zbor, svetovavski zbor, zbrano svetovavstvo, nach *Gutsm.* svetno spravišče.

Räthverwandte, f. Rathsglied.

Räthswage, *die*, mestna tehtnica, mestna vaga.

Räthswahl, *die*, volitev, izbor svetnikov ali odbornikov.

Rathswchsel, *der*, menja, premenitev svetnikov ali zbornikov.

Rathszimmer, *das*, posvetovavnica, zbornica.

Ratification, *die*, eines Staatsvertrages, priterdba derzavne pogodbe; f. a. Genehmigung.

Ratificationsurkunde, *die*, priterdno pismo, poterdno pismo; die Ratificationsurkunde auswechseln, premenjati, premenjevati priterdne pisma.

Ratificiren, v. a., priterditi, priterjati, poterditi; f. a. Genehmigen.

Ratin, *der*, ratin', (neka tkanina).

Ratiniren, v. a., ratinirati; f. Kräuseln (Zuch).

Ration, *die*, das Maß am rauhen Futter, klaja (za en dan odločena), obrok; am Hafer, zob; auf Schiffen das Maß und Gewicht an Speise, obrok, odmerek hrane za vsaciga moža; f. a. Portion.

Rational, Rationell, *adj.*, vernünftig, umen, pameten, russ. umstvennyj; rationelle Landwirthschaft, umno kmetovanje; *adv.*, umno, pametno; (*math.*) racionalni, kar se da na tanko in popolnoma izračuniti.

Rationalismus, *der*, racionalizem*, umovérstvo f.

Rationalist, *der*, umovérnik, racionalist*, umstvenik f; nach *V.* pametuh.

Ratione, gledé na —.

Rationell, f. Rational.

Ratsch! *int.* resk! rask!

Ratsche, *die*, auch Rätzche, ropotulja, ropotec, derdralo, derdravka, nach *Gutsm.* skerblicia.

Ratschen, v. n., einen schnarrtenden Ton von sich geben, derdrati, ropotati; im Reden, gerkati, pogerkovati, nach *V.* auch älekedrati (?); von Enten, gagati; f. a. Schwaben.

Rätschen, v. a., Flachs, tretti; f. Brechen; auch Plaudern.

Ratschente, *die*, divja raca.

Ratte, *die*, Raze, (*mus rattus*), podgana, nach *Gutsm.* auch podkan (*böhm.*); nach dem *Kroat.* štakor und stakor, *serb.* parcov, *poln.* szczur, *russ.* krysa; verliebt wie eine todtte Ratte (*niedr.*), vez zateleban; ägyptische Ratte, f. Tharandsmans.

Rattel, *die*, f. Ratsche, Reitel.

Ratteln, v. n., derdrati, rajtati; f. a. Reiteln.

Ratten, f. Hausen.

Rattenz, in Bsg. podganji, podganski.

Rattenbart, f. Schnurrbart.

Rattenbirn, *die*, dolgorepka.

Rattenfalle, *die*, past za podgane, podganja, podganska past.

Rattenfänger, *der*, podganar, kdor podgane lovi.

Rattenfresser, *der*, podganojedka (kača).

Rattengift, *das*, strup za podgane, mišnica, mišica; f. a. Mäusegift.

Rattengran, Rattenfahl, *adj.*, siv kakor podgana, podganje barve.

Rattenfahl, *adj.*, prav gol.

Mattenkönig, der, gruča podgan z zraščeni repi.

Mattenloth, der, podganjek, podgansček, podganšek.

Mattenkraut, f. **Mottenkraut**.

Mattenneß, das, podganje gnezdo.

Mattenpfeffer, f. **Viencsaug**, **Stephanskörner**.

Mattenpulver, f. **Mattengift**.

Mattenchwanz, der, podganji rep, dolg in gol rep; eine Pferdefrankheit, böhm. molj; tenka kita las; bei den Tuchmachern, kaz, gerba; (*Ophrys ovata*), nach dem *Poln.* jajčasti dvolistnik.

Mattern, f. **Rasseln**.

Rättich, f. **Röhrkraut**.

Raß, der, f. **Ratte**, **Murmeltier**; **Bildhmanns**, **Itzitz**; schlafen wie ein Raß, spati kakor polh, kakor derva, kakor medved, kakor bi ga ubil.

Räse, die, podgana, in einer Bedeutung auch polh, kertica, f. **Ratte**; er schläft, wie eine Räse, f. **Raß**; Sturmvogel, hudournik.

Rasen, f. **Rasseln**, **Salzen**, sich.

Rasenconfect, das, podganji strup, podganja večerja.

Räsen, v. n., nach *V.* zavečati, večati, zastokati; der Gase räset, zajio veči; der Gase rächte dreimal, und fiel todt hernieder, zajio je trikrat zavecal, zastokal; v. a., einen Hasen, mamiti zajca večee.

Ratzwolf, f. **Raublöwe**.

Raub, der, urspr. eine große Geschwindigkeit, auf den Raub thun, v. naglici, na vse preterganje, na skok, hitro in poverhama; die Handlung des Raubens, ropanje, plenjenje, grabljenje a. *altst.*; das Verbrechen des Raubes, razboj (a. *altst.* neb. razbojstvo), rop, tolovajstvo (nur im *Slov.*), *russ.* grabež, *poln.* łup, zabor; die geraubte Sache, rop (*V.*), plen; uropana, ugrabljena, uhitana, unesena reč; den Raub theilen, razpopasti, razpopadati (*V.*) rop; f. a. Beute; er ist ein Raub des Todes geworden, umerl je, smertna kosa ga je pokosila, zadela, smert ga je vzela, pobrala; das Schloß wurde ein Raub der Flammen, grad je izgorel do tal, ogenj ga je pokoncal; vom Raube leben, od ropanja živeti, razbojnik biti; Mädchenraub, Jungferraub, Menschenraub, f. diefe; in den Raub geben, f. **Raube**; einen Raub begehen, f. **Rauben**; den Raub freffen, ulovljeno, ugrabljeno (živat) žreti; auf den Raub ansehn, plena, lova, ropa, dobiče (*M. u. russ.*) iskati; na rop, na lov hoditi.

Raube, in Bfzg. razbojni, tolovajski.

Raubaal, der, menek.

Raubadel, der, tolovajska gospoda, razbojno plemstvo.

Raubalant, f. **Rappe**.

Raubameise, die, f. **Ameisenlöwe**.

Raubanfall, der, razbojni napad.

Raubbegierde, die, grabljivost, zgrabljivost, nach *Gutm.* ropaželjnost.

Raubbegierig, adj., grabljiv, zgrabljiv,

roparsk, razbojin, ropaželjin, hrepeneč po plenu.

Raubbiente, die, (böela) roparica, navratnica, nach *Gutm.* auch ropnica, nach dem *Böhm.* tatica.

Raubeln, v. n., moledovati za kaj.

Rauben, v. n. u. a., uropati, ropati, upleniti, zapleniti, pleniti, (nach *M.* auch ropniti, und bei *Gutm.* das serb. robiti, eig. zum Sklaven machen), ugrabiti, posilno vzeti, jemati, uhitati, hitati (nar. pes., a. *altst.* hyštati neben hytiti); alles rauben, vse poropati, popleniti, pograbiti, pohititi; die Gtre rauben, čast odvzeti, jemati, ob čast ali poštenje pripraviti, pripravljati; raubend verschleppen, razpopasti (*V.*), razpleniti; das Herz rauben, serce ukrasti; das Leben rauben, življenje vzeti, ugonobiti koga; das raubt mehr Zeit, to je bolj mudno, jemlje, potrebuje več časa; er raubt, razbojnik je, (*poln.* auch razbijac); er hat mir die Ruhe geraubt, ob mir me je pripravil, mir mi je vzel; geraubtes Gut, f. **Raub**; ein Gut rauben, ugrabiti, unesti posilno, uhitati blago; durch Rauben bekommen, priropati; Menschen rauben, ljudi krasti, hitati.

Rauben, das, ropanje, plenjenje, grabljenje (*altst.*), hitanje.

Räuber, der, razbojnik (insbes. Straßenräuber, auch *altst.* u. *russ.*), ropar, tolovaj (*magyar.* tolvaj); der in Wäldern haufende, hostnik (*Gutm.*); unter die Räuber fallen, med razbojnike zajti, razbojnikom, tolovajem v roke priti; er wurde von Räubern angefallen, razbojniki so ga napadli, popadli; er ist der Räuber meiner Ruhe, mir mi je vzel, odnesel; ein lechter Schuß am Stamme eines Fruchtbaumes, tat, podrase, nach dem *Poln.* volk; Wasserfuß, vode-nica (*V.*), in St. divja panoga; abgeseuerte Fäden des Dochtes, welche schnell niederbrennen und das Salz schmelzen machen, tat, (*poln.* trafilof); Raufarn, f. dieses.

Räubers, in Bfzg. roparski, tolovajski, razbojniski, gew. razbojski.

Räuberanführer, der, roparski poglavar, vodja ali vodnik; f. **Räuberhauptmann**.

Räuberbande, die, tolovajsko kerdelo, roparska derhal, tolovaji, razbojniki *pl.*, kerdelo ali trop razbojnikov.

Räuberei, die, roparija, roparstvo, ropanje, tolovajstvo, razbojstvo, nach *M.* razbojstvo.

Räubergenosse, der, tovariš, družnik roparjev, razbojnik.

Räubergeschichte, die, povest od roparjev ali razbojnikov.

Räuberhand, die, er fiel in Räuberhände, razbojnikom je prisel v post, v roke.

Räuberhaupt, das, **Räuberhauptmann**, der, glavar ali napeljevace tolovajske derhal, veliki tolovaj, serb. nach dem arab. haram-baša (aus harami Räuber u. baša, Pascha).

Räuberhöhle, die, razbojska, roparska ali tolovajska jama, skrališče, skrališse razbojnikov (*Gutm.*).

Räuberhorde, die, razbojnska derhal, truma tolovajev, roparska derhal.

Räuberin, die, roparica, razbojnica, tatica (Diebin).

Räuberisch, adj., roparsk, tolovajsk, razbojn, (razbojnišk), grabljiv, zgrabljiv, nach *Gutsm.* razbojnsk, dereč; räuberischer Mensch, f. Räuber; räuberischer Anfall, tolovajski napad; räuberisch bauen, (mont.), hitro in poverhama delati; der räuberische Todtschlag, razbojni uboj, roparski uboj.

Räuberflaue, die, tolovajski krempej.

Räuberfhar, die, f. Räuberbande.

Räuberstand, der, roparstvo.

Räuberunweisen, das, roparsko razgranje, udelovanje; f. Räuberrei.

Räuberwolf, das, roparski, razbojni narod, roparj, pl.

Raubfall, der, f. Geierfall.

Raubfisch, der, roparska riba, roparica, grabljivka.

Raubfliege, die, muha roparica.

Raubgebäude, das, (mont.), rudnik na hitro delo.

Raubgeflügel, f. Raubvogel.

Raubgenosß, f. Räubergenosß.

Raubgeld, das, uropani, uplenjeni dnarji.

Raubgejindel, das, roparska druhal.

Raubgier, die, f. Raubbegierde.

Raubgierig, f. Raubbegierig.

Raubgierigkeit, die, f. Raubbegierde.

Raubgut, das, uropano, ugrabljeno, po krivici in silama vzeto blago, rop, plen.

Raubhöhle, Raubhorde, f. Räuberhöhle, Räuberhorde.

Raubläfer, der, hrošč ropar.

Räubling, der, ein Kind von einem Jahre, vlašček, vlašsek.

Raubmahl, das, jed za zveri.

Raubmord, der, razbojni umor, umor z razbojem.

Raubnest, das, tolovajsko gnezdo, skrivališče, skrivališce, zahajališče, zahajališe razbojnikov.

Raubschiff, das, roparska ladija, tolovajska barka; f. a. Caper.

Raubschiffer, der, ein Seeräuber, morski tolovaj; f. Caper.

Raubschloß, das, tolovajski, roparski grad.

Raubschuß, der, tatinski strelec ali lovec, zverinski tat, zverokradnik †.

Raubstaat, der, roparska država.

Raubsucht, die, etwa, razbojnost, plenljivost, grabljivost; f. übr. Raubbegierde.

Raubstüchtig, adj., f. Raubbegierig.

Raubthat, die, razboj, razbojno delo.

Raubthier, das, zvér (dereča), zverina, zgrabljiva zvér.

Raubtruppen, die, roparske trume pl., roparska vojska.

Raubverschlingend, adj., ropa golten, plenogolten †.

Raubvogel, der, nach V. ujeta, zgrabljivi tič, klepec, ptica roparica, nach *Gutsm.* ropna ptica.

Raubwolf, f. Räuberwolf.

Raubwild, das, zvérjad, zverina.

Raubzug, der, odhod na rop, na plen.

Rauch, adj., kosmat, auch dlakov (serb.), dlakast (*Gutsm.*), kozuhat (*M.*), böhm. a. srstnaty; die rauhe Seite, kosmata, dlakasta, nach V. garasta* stran; Rauch anzuführen, resast, rasast; Rauch machen, okosmatiti, kosmatiti (V.); rauchtes Holz; f. Raubholz; f. a. das verwandte Rauch; das Rauches heraufkehren, (vulg.) zobe pokazati komu.

Rauch, der, dim; zu Rauch werden, v dim proverniti se, sprepeniti se; vom Rauch angelassen, okajen, očajen, čadast; im Rauche aufgehen, skaditi se, pokaditi se, zgoreti, pogoreti; der Rauch kam bis zu uns, do nas se je prikadilo; einen Rauch von sich geben, kaditi se; f. Rauchen; einen Rauch machen in einem Lofale, zakaditi, zakajati; räuchern, pokaditi, kaditi; Weihrauch, kadilo; nach Rauch schmecken, riechen, po dimu dahniti, dišati, elast ali duh imeti; Fleisch in den Rauch hängen, meso na dim obesiti, obešati, djati meso kaditi; f. Räuchern; Rauch und Brod haben, ein eigenes Haus und Nahrung, svojo streho in hrano imeti; eine Arzneipflanze, vinska rutica; kein Feuer ohne Rauch, ni vina brez pelina, ni ognja brez dima, ni jela brez dela, ni žita brez kokolja; aus dem Rauche in das Feuer, iz dima v ogenj, iz dežja pod kap priti; für Ruß, saje pl., f. a. Dampf, Dunst, Qualm; voll Rauch, dimen, dimnat, zakajen.

Rauchaltar, der, kadilni oltar.

Rauchapfel, f. Stachelapfel.

Rauchbad, das, kajeje (bolnih udov).

Rauchbart, der, kosmata brada; ein Mensch, bradač, kosmač.

Rauchbaum, der, prednji suknarski valej.

Rauchbeere, f. Stachelbeere.

Rauchbeinig, adj., kosmatonog, kosmatih nog.

Rauchbuche, f. Sägebuche, Buche.

Rauchdampf, der, tenke dim.

Rauchdicht, adj., sila gost.

Rauche, f. Rauche, Raufe.

Rauchen, v. a., Rauch machen, okosmatiti, kosmatiti; Tabak rauchen, tobak piti, žgati, auch kuriti (russ. u. böhm.), puhati, (serb. pušiti); voll rauchen, nukaditi, zakaditi; v. n., einen Rauch, warmen Dunst von sich geben, kaditi se, dimiti se (auch altst.), nach M. a. kuriti se (russ); f. a. Dampfen; ein wenig rauchen, zu rauchen anfangen, pokaditi se; nasßes Holz raucht sehr, mokre derva se močno kade, delajo dim; wo Feuer ist, da raucht es, kjer je ogenj, ondi jo dim, kjer gori, ondi se tudi kadi; der Ofen raucht, iz peči se kadi (v stanico); die Küche raucht, v kuhinji se kadi; es raucht in der Küche, (vulg.), gospodinja oštevta, obira dekle; da raucht es im Hause, v tej hiši ona hlače nosi, moža zmérja; arbeiten, daß Einem der Kopf raucht, delati da se vee kadi; er läßt, daß ihm der Kopf raucht, laže, do se kadi, laže, kakor bi orehe tolkel.

Rauchen, *bas*, kajenje, (nach V. kaja).
 Rauchenzen, *v. n.*, po dimu dišati.
 Raucher, *ber*, tobakar, pipar, lular, kdor tobak pije; ne dožgano oglje.

Räucherapparat, *bas*, prekaljalo.

Räucherer, *ber*, kadivec.

Räucherfaß, *f.* Rauchfaß.

Räucherholz, *bas*, kadilni les.

Räucherig, *Räucherig*, *adj.*, dimen, okajen; die Speise nicht räucherig, jed po dimu, po smodu diši, dahne, jed se je prismodila.

Räucherhammer, *die*, dimnica, vodivnica (für odivnica).

Räucherkerze, *die*, das Räucherkerzen, kadilna, lepodiseča svečica, kapucinarček, černa sveca.

Räuchern, *v. a. u. n.*, pokaditi, kaditi; Briefe räuchern, pisma prekaditi, prekaljati, kaditi; sich räuchern, kaditi se; in der Kirche räuchern, v. cerkvi kaditi, kadilo zažgati, žgati; den Göttern räuchern, bogovam ali malikam kadila žgati, zažgati, kaditi; Würst, Fleisch räuchern oder selchen, in St. u. St. klobase, meso povoditi, voditi (für oditi, bei Gutm. u. M. a. serb., böhm. u. poln., hingegen im Russ. koptit), posušiti, sušiti v dimu; geräuchertes Fleisch, povojeno, kajeno, suho meso, vojenina, böhm. uzenina, poln. wędlina; zu viel geräuchert, prevojen, prekajen; viel Fleisch räuchern, dokaj mesa navoditi, nasušiti.

Räuchern, *bas*, kajenje, prekajanje, vojenje.
 Räucherpfanne, *die*, kadilna ponev, *dim. panvica*.

Räucherpulver, *bas*, kadilo, kadilni prah, stolceno kadilo (V.).

Räucherstätte, *die*, vodivnica.

Räucherung, *f.* Räuchern.

Räucherwerk, *bas*, f. Rauchwerk.

Räucherwurst, *die*, (po)vojena klobasa, suha, okajena klobasa.

Rauchfang, *ber*, dimnik; f. a. Feuerstätte.

Rauchfängeld, *bas*, f. Rauchfangsteuer.

Rauchfanglehrer, *ber*, dimnikar, sajogulec, sajomet, (nach Gutm. auch sajnicar, kačmar).

Rauchfanglehrerei, *die*, dimnikarstvo.

Rauchfangsteuer, *die*, Rauchfängeld, ometnina, davek od dimnikov, nach dem Russ. dimovina, bei M. dimnikarščina.

Rauchfärber, *ber*, kdor kerzno ali kožu-hovino barva.

Rauchfarben, Rauchfarbig, *adj.*, dimast.

Rauchfaß, *bas*, kadilnica, nach Gutm. a. kadilnjak.

Rauchfeuer, *bas*, dimni, dimnati ogenj.

Rauchfleisch, *bas*, povojeno meso; f. Räucher.

Rauchflügel, *ber*, kosmatoperotnik.

Rauchfrost, *f.* Rauchreif.

Rauchfuß, *ber*, kosmatonožec, kocanožec.

Rauchfüßig, *adj.*, kocanog, kosmatih nog.

Rauchfutter, *f.* Rauchfutter; kosmata podvlaka.

Rauchgans, *die*, povojena gos.

Rauchgar, *adj.*, kožuhozinat, wörtl. kosmato strojen, rauchgares Fell, kožuhozina, kerzno; durch den Rauch gar gemacht, v. dimu pripravljen.

Rauchgelb, *adj.*, dimast, okajeno rumen (V.), sajasto rumen, černikasto rumen.

Rauchgeld, *f.* Rauchfangsteuer.

Rauchgewölbe, *bas*, ein Gewölbe über dem Schmelzofen zum Auffangen des Rauches, šija, nach V. dimnik.

Rauchgezottelt, *adj.*, kocast, kosmat.

Rauchgras, *bas*, f. Rispengras.

Rauchgran, *adj.*, dimasto siv (V.).

Rauchhaarig, *adj.*, kosmat.

Rauchhafer, *ber*, der Barthafer, čerai oves, ovsika (V.).

Rauchhandel, *ber*, kupčija s kožuhozino, s kosmato robo; f. Pelzhandel.

Rauchhändig, *adj.*, kosmatorok, kosmatih rok.

Rauchhändler, *ber*, kožuhozinar; f. Pelzhändler.

Rauchhändlerin, *die*, kožuhozinarica.

Rauchhäutig, *adj.*, kosmate kože.

Rauchhobel, *ber*, nach V. kosmač, *dim. kosmaček*.

Rauchholz, *bas*, kosmati les, drevje s listjem, neoklesčeno, neokleseno, ki ima še listje.

Rauchhuhn, *bas*, kokoš za davek.

Rauchicht, *adj.*, dimast; rauchicht (schmecken, f. Räucherig).

Rauchig, *adj.*, dimen, dimnat, zakajen, kjer se močno kadi.

Rauchkammer, *die*, f. Räucherpfanne.

Rauchknecht, *ber*, vodivec.

Rauchkoble, *die*, die unausgebrannte Kohle, nedožgano oglje, ogorek, glavnja.

Rauchkopf, *ber*, kosmata glava, kosmatoglavec; kosmatoglavi zimorodek; omele okroglo.

Rauchkugel, *die*, Dampfkuugel, dimna kugla*, dimnica, hlapnica.

Rauchleder, *bas*, Corduan, welcher auf der Fleischseite geschwärzt worden, und rauch ist, kosmato usnje, kosmati kordovan, nach V. irhasto usnje (Reißleder?).

Rauchledern, *adj.*, iz kosmatiga usnja, nach V. irhast.

Rauchlich, *adj.*, dimast.

Rauchlind, *die*, brest.

Rauchloch, *bas*, dimnica (V.), in Bauernhäusern, leva. poln. czelusć, czopuch, russ. dymnik u. otdušina (oddusček); fig. beznica, luknja.

Rauchmeister, *f.* Kreuzkranz.

Rauchmeister, *ber*, veliki vodivec.

Rauchopfer, *bas*, kadilni dar, kadilo za dar.

Rauchpfanne, *die*, f. Räucherpfanne.

Rauchpennig, *f.* Rauchfangsteuer.

Rauchpost, *die*, garmada (auch Feuerpost).

Rauchröhle, *die*, dim, ki se v podobi stebra vzdiguje ali kvjško vali; nach Raven. dimni euek.

Rauchschaf, *f.* Rauchfangsteuer.

Rauchschwalbe, *die*, domača lastovica.

Rauschschwanz, der, kosmati rep, kosmato-repec, weibl. kosmatorepka.
Rauschwarz, f. Rauschlebern.
Rauschseide, die, f. Klotseide.
Rauschtein, f. Rauschtopas.
Rauschfeuer, f. Rauschganggelf.
Rauschstrom, der, dimno valovje, ki se vleče po ravni.
Rauschrube, die, stanica, v kateri se kadi, v kateri se sme tobak piti.
Rauschtobak, der, pivni ali žgavni tobak, tobak za lulo, (nach V. debeli tobak); nach dem Kroat. u. Serb. duhan (auch arab.).
Rauschtopas, der, dimasti topas.
Rauschtopf, der, (lonce) kadilnik.
Rauschumhülle, adj., ves v dimu, z dimam obdan.
Rauschware, die, Rauschwerk, das, kosmatina, kozuhovina; f. Pelzwerk.
Rauschweizen, f. Bartweizen, poln. kosmatka.
Rauschwehr, die, breg zaraščen z verbovjem.
Rauschweiß, der, kosmati som.
Rauschwerk, das, kadila pl., kadilna roba; im Forstw. vejevje, oklestki; f. a. Weiraum.
Rauschwerken, adj., kozuhast.
Rauschwerken, v. a., im Forstw., einen gesällten Baum rauschwerken, obsekati, obsekavati, oklestiti, klestiti.
Rauschwerter, Rauschwaarenhändler, f. Kürschner, Pelzhändler.
Rauschwolke, die, dimni oblak, gosti, oblaku podobni dim, val dima.
Rauschwurz, f. Braunwurz.
Rauschzehnte, der, kosmata desetina.
Rauschzeug, das, kadilna priprava.
Rauschzimmer, f. Rauschrube.
Räude, die, krasta, hrasta, perhaj, garje, grinte, arab. oskrebke; f. Schorf; (poln. skorup, russ. strup).
Räude, die, perhljaj, poln. parch, parszywość, Kräze, garje pl., svrab, arab; eine Baumkrankheit, oskrumbe; f. a. Grind.
Räudig, adj., perhljav; fräsig, garjev, srahav; grintig, krastav; ein räudiges Schaf, garjeva ovca, goričljiva ovca (Karst; russ. paršivaja ovca); räudig werden, okrastaveti u. ohrastaveti; Räudige, der, garjevec, krastavec u. hrastovec; die, garjevka, krastavka.
Räudigkeit, die, garjevost, nach dem Russ. paršivost, nach V. garjota.
Rauschbold, der, pretepavec, pretepač, ruvan, (böhm. rvač, vergl. das altsl. r'van-i, r'vanj), metavec ali metun, tergav, puljež (Gutm.), pipavec (Gutm.), tepav, tepežnik, russ. dračun; f. a. Walger; ein Zäuner, f. biefes.
Rauschdegen, der, meč za boj, bojni meč; široka sabla; eine Person, f. Rauschbold.
Rausche, die, das Rausen, rovanje (eig. rvanje), puljenje, pretepanje, lasanje; er besam die Rausche, lasen je bil, zlasali so ga; die Rausche, die Risse, ripelj*, rissel*; f. Rauschbrause; das Viehfutter hinter dieselbe zu stecken, garo

pl., lojtra* nad jaselmi; der Gänse, puljenje ali skubenje gos.
Ränseln, v. a., den Flachs, smukati, rasnjati*, ripljati*, rissjati*, lan ali glavice osmukati, smukati.
Rausen, v. a., zwischen die Finger fassend ziehen, izpuliti, puliti, izrovati, rovat (altsl. r'vati), nach Gutm. izpipati, pipati; iztergati, tergati (eig. reifen), Feder rausen, ein Guhn, oskubsti, skubsti; eine lebende Gans rausen, puliti, izdreti, izdirati gosi peresa; der Ramm rausst (v. n.), glavnik terga, izdira lase, se zadira; einen bei den Haaren, am Kopfe rausen, zlasati, lasati koga; sich die Haare aus dem Kopfe rausen, lase si puliti, tergati iz glave; den Flachs rausen, aus der Erde ziehen, lan poruvati, ruvati, auch pukati; die Samenlapfeln abreißen, f. Ränseln; Alles nach der Reihe rausen, vse poruvati, populiti, potergati; im Rausen bis zu einer Stelle kommen, privuvati do —; Gras rausen, travo puliti, ruvati; das Rind rausst das Gras, govedo muli travo; v. r., sich rausen, spopasti se, ruvati se, puliti se, tergati se, nach Gutm. pipati se, nach M. mikati se, metati se; sich schlagen, pretepani se, tepati se, pobijati se, točiti se, biti se; f. a. Rausen; wenn sich die Herren rausen, müssen die Unterthanen die Haare lassen, kjer se konji igrajo, osli padajo; zur Genüge rausen, napuliti se, naruvati se, naskubsti se; f. a. Walgen, sich.
Rausen, das, f. Rause.
Rausen, der, f. Rausbold, Walger; den Rausen machen, spielen, bahati se, junačiti se in zavolj imena ruvati se, metati se; ein Werkzeug zum Rausen; f. Rausdegen.
Rauserei, die, tepez, tepežnja, pretepanje, pulja, puljava, puljavica (V.), ruvanje, pipanje (Gutm.), metanje, boj; eine Rauserei anfangen, spuliti se, skliti se, sprijeti se, spopasti se; f. a. Zäuererei.
Rauserin, die, tepavslja, ruvavka, pretepanka; f. a. Zäuerin.
Rausfeder, f. Schwungfeder.
Raushandel, der, tepez, zavolj kterege pride tožba pred sodnika; f. übr. Rauserei.
Rausholz, das, Haarraus, bei den Weisgerbern, puljač (V.), skubač.
Rauskunst, die, znanje, ruvati in metati se.
Rausmesser, das, klobučarski rezivnik.
Rausplatz, der, terišče, terise.
Rausriss, die, tepežnost, ruvavnost, strast ali nagojenje, ruvati se, tergati se in puliti se z drugimi, prepirljivost.
Rausrissig, adj., puljiv, ruvaven, nagojen k pretepanju.
Rauswalle, die, puljena volna, puljenica, skubenica, volna s kož izdergnjena, volna z živih ovac izpuljena, izpukana.
Rauszange, die, velike klese, klese.
Rauszehnt, der, nach V. puljena desetina.
Rauszeit, die, pulja, čas skubanja; f. Rause.
Rausgraf, Wildgraf, der, ravgrof*.
Rauh, adj., auf der Oberfläche uneben, un-

glatt, eig. hrapav, annähernd auch, oster, (eig. ičarf), pust, terd (hart), praskav, ser-tec, gricást (hügelig), grudast, gručast (flumpig), rod, gerčast (flotig), robot (eifig), böhm. drsny, poln. chropowaty, serb. hrapav; rauh gleich einer Feile, nach V. garast, negladek; rauher Weg, grudasta pot, gerda pot; rauhe Hand, razpokana roka, terda roka; rauhes Gatter der Pferde, seno in slama, (ne pa zób); rauhes Land, pusta, neobdelana zemlja; uneig. rauher Hals, kosmato gerlo; rauhe, heifere Stimme, hripav, zderit, okripel glas, zagerljen, nach V. auch kosmati glas; f. übr. Heiser; russ. siplyj; das Haar des kranken Thieres wird rauh, nach V. mersi se, zmersči se dlaka holnima živinčetu, (vergl. das serb. mrška, Runzel, mršiti se, die Stirn runzeln); überhaupt von Haaren, resasti lasje, resasta dlaka; vom Gefchmack, ogatin, gorjup, terpek; es weht ein rauher Wind, ojster veter brije, ojstra sapa piše; rauhes Klima, neprijetno, ostro, merzlo podnebjje, russ. surovij; rauh schauen, serpo, osorno gledati; rauhes Wetter, gerdo, neugodno vreme; rauh reifen, nach dem Böhm. ojinjeti, injeti; von der sittlichen Verfeinerung entfernt, terd, zarobljen, debel, sirov, neomikan, divji, neotesan, štorast; f. a. Grob, Roh; haarig, f. Rauh; ein rauher Diamant, neizdelan diamant (almaz); ein rauher Styl, terda, okorna, pusta, roda pisava; Einem rauhe Worte geben, zarežati na koga.

Rauharbeit, die, omela pl., velike kartače*.

Rauhbart, der, ostr, resasta brada.

Rauhblättrig, adj., resastih, garastih, negladkih peres, ostrolist (böhm.).

Rauhborsten, pl., čopi ščetin.

Rauhbufel, der, lučcinasta morska gosenica.

Rauhdistel, die, gladež; f. a. Kardendistel.

Rauhe, die, f. Rauhigkeit; bei den Vögeln, f. Rauhe.

Rauheisen, das, f. Roheisen.

Rauheit, f. Rauhigkeit.

Rauhen, sich, v. r. u. auch n., die Vögel rauhen (sich), f. Mäusen, sich; v. a., rauh oder rauh machen, okosmatiti, kosmatiti (V.), sich rauhen, aus den Haaren fagen, kosmatiti sukno; gerauhtes Leder, f. Rauhleder.

Rauhfröñ, f. Rauhreif.

Rauhfrutter, das, klaja, t. j. seno, trava in slama.

Rauhhaar, f. Rauhborsten.

Rauhobel, der, kosmač (V.), s kterim se vpervi obla, na debelo.

Rauhönig, der, kosmati med, kosmata sterd, s satovjem vred zmekkan in neprecejen med, pri nekterih pa pomeni Rauhönig najboljši med.

Rauhigkeit, die, Rauhe, Rauhheit, kosmatost, ostrom, grobost, sirovost, neomikanost, neotesanost, zarobljenost, negladkost, praskavost, auch rodost terdost, osornost, pustost, robotost; f. a. Heiserkeit; die Rauhigkeiten, grički, gerce, robi (serb. hrape) na

kaki reči; alle Knochen thun mir weh von der Rauhigkeit des Weges, vse kosti me bole od preterde poti, od gerde, gradaste poti; an der Rauhheit der Stimme erkennen, po zderitem ali hripastem glasu koga poznati u. dergl. mittelt des Beiwortes, wie es der Geist der slov. Sprache erheischt.

Rauhkopf, der, omelo, s kterim se stropi ometajo.

Rauhreif, der, inje, (altst. inije), n; auch ivje, imje.

Rauhseifer, der, kdor sekire in enako debeliši orodje brusi.

Rauhstein, der, neobtesani, neizdelani kamen.

Rauhwaare, f. Pelzwaare.

Rauhwaide, die, Luffstein, lahki kamen, opoka; f. Lof, Luf.

Rauhweizen, der, resnica, osinka.

Rauhwerf, f. Pelzwerf.

Rauhzañg, adj., ostrovoglast, oistrovoglat.

Rauhzehnte, der, kosmata desetina, desetina v snopji.

Rauhzeit, f. Rauhe.

Rauke, die, (Sisymbrium nasturtium), vodna kreša. russ. rezuha; f. Brunnenresse; (Sisymbrium sophia); f. Beseuftraut.

Raum, adj., (veralt.), f. Geräumig.

Raum, der, prostor auch prestor, prostranost (V., eig. Geräumigkeit), prostranstvo (russ.); die Räume des Himmels, nebeske planjave; leerer Raum, concr. praznija (auch poln.), praznota, russ. pustota; der innere Raum, notranjost, notranjščina, notranjšina; Stelle, mesto; wir haben keinen Raum zum Sitzen, nimamo kje sedeti, nimamo prostora, da bi sedli; f. a. Platz; ein Luftloch bei den Kohlenbrennern, dušek (za dim); in der Tischler-, Maurer- u. Zimmermannssprache, svetloba, svetlo; vielen Raum habend, prostoren, prostran (weit); vielen Raum einnehmen, mnogo prostora zaseči, zasegati, zaleči; Raum lassen, ne zaleči, ne povzeti vsega prostora; der Raum dehnt sich in der Grube aus, (mont.), jama grede na prostore (V.); im Schiffe, f. Schiffraum; den Raum einer Flasche ausfüllen, naliti sklenico, kolikor more va-njo, kolikor derži; Raum machen, f. Platz (machen); er hatte keinen Raum zur Ruhe, ni utegniti, ni imel kdaj spokoriti se; Gelegenheit, prilika, prilžnost; einer Bitte Raum geben, uslišati prošnjo; der Leidenschaft Raum geben, udati se strasti, poželenju; solchen Gedanken muß man nicht Raum geben, takim mislim se človek ne sme prepuštiti, izročiti; Hofraum, dervarnica; Hofraum, dvorišče, dvoriše; im Raume hinter dem Thore, za vrati, nach dem Böhm. v zavratji.

Raumaner, der, sidro na dnu ladje hranjeno.

Raumanf, der, požeruh.

Raumböhrer, der, povertač †, sveder razsirjavni, za povertovanje ali razvertovanje kake luknje.

Raumeiche, die, posamni hrast.

Raumeisen, das, maček (V.).

Räumen, v. a., etwas von, aus einem Orte räumen, spraviti, spravljati kaj iz česa, s česa; etwas aus dem Wege räumen, s poti, izpod nog spraviti, odpraviti, odstraniti, *serb.* ukloniti; Ginen aus dem Wege räumen, izpod nog ispraviti, abiti koga (skrivaj); den Ort, den Platz, das Zimmer, das Haus räumen, d. h. darin befindliche Dinge beseitigen, izprazniti, prazniti kaj; den Ort, das Haus verlassen, oditi, iti odkod, zapustiti, zapuščati kraj, hišo, prazno hišo prepustiti drugim, preseliti se, seliti se iz hiše; das Unreine weg schaffen, einen Brunnen, Teich u. s. w. räumen, iztrebiti, potrebti, trebiti; f. a. Reinigen; das Holz bei Seite räumen, s poti spraviti derva; mittelst eines Wagens, izvoziti, voziti derva iz —; durch Ausstragen, iznesti, iznositi, nositi derva iz —; vom Tische räumen, z mize spraviti oder djati, devati; räumen, im Weinbaue, okopavati tersje in perst rahljati; ein Loch räumen, povertati, razvertati lukajo; der Feind räumte das Land, sovražnik se je umaknil, jo je pobrisal, je odšel iz dežele; den Stall räumen, izkidati, kidati gnoj iz hleva; v. n., der Wind räumt, (in der Seesprache), veter se podaja. Räumen, das, izpravlanje, praznjenje, trebljenje, odhod iz —.

Räumer, der, der Unreinigkeiten bei Seite schafft, trebivec, kidavec; ein Werkzeug dazu, trebilo; die Feuertegwehre, die Kanonen damit zu reinigen, trebilo, čistilo; die Tabakspfeife zu reinigen, bezavnik, bezalo, pretikalo; f. a. Staubbohrer.

Räumerei, die, izpravljarija, trebljenje.

Räumersparruß, die, prihranjenje mesta.

Raumfeile, die, ključavničarska pila.

Räumig, Räumig, adj., prostoren.

Rauminhalt, der, derzanje, kolikor kaka posoda derži; f. a. Inhalt.

Räumlein, das, prostoreček.

Räumlich, adj., prostoren, glede na prostor, prostor zadevajoč; f. a. Geräumig.

Räumlichkeit, die, prostornost.

Raumlos, (bei den Kählern), f. Raum.

Raumlos, adj., brezprostoren, neprostoren.

Raummessung, die, prostoromerje.

Raumnadel, die, die Stündlöcher auszuräumen, bezalo (V.), igla trebivna, *russ.* zatravnik, *poln.* przetyczka.

Raumpfahl, der, bei den Köhlern, drog, s katerim se duški predirajo.

Räumte, die, debelo morje; f. Hoch (hohe See).

Räumung, die, izpravlanje, izpraznjenje, zapuščenje, zapušenje, odhod iz —.

Räumungsrecht, das, pravica, jarek ali rov iztrebiti; f. Fegerecht.

Raumundkraut, das, (Chrysoplenium), slezeno zelce.

Raunen, v. n. n. a., leise reden, šeptati, čebljati, tiho reči, govoriti, na uho povedati; f. Flüstern; v. n., hin und her sprin-

gen, bei den Jägern, preskakovati; v. a., ein Pferd raunen, f. Castriren.

Rauner, der, šeptavec, čebljavec.

Raunzen, v. n. n. a., wie die Ragen, kernjankati (M.), mermravkati (Gutm.); sehr bitten, moledvati; weinen, kisati se, emérdati se.

Raunzer, der, moledovavec, emérdač, emérda.

Raunzig, f. Schlecht.

Raupe, die, eine Krankheit des Rindviehes, böse Füße desselben, nach V. mahovnice pl., razparnica med parklji, nach Zal. osivnica, gosenica; Larve eines Insektes, gosenica, auch vosenica (Gutm. u. Mikt., vergl. altst. vas, wornach vosenica u. gosenica gleich kosmatica; auch im Poln. ist wasienica neben gasienica), vulg. a. osranka; Raupen im Kopfe haben, muhe imeti, loviti; f. Grille; Raupen machen, po godčevsko pravit smešne; Ringelraupe, srebernica †; Seidenraupe, svilna gosenica, sviloprečka †; Raupe des Goldfischers, zlatoritka.

Raup Eisen, f. Raupenscheere.

Raupen, in Bfzg. gosenični, goseničji (V.), voseničji.

Raupen, v. n. n. a., gosenice obrati, obirati, gosenice nabirati, drevje obirati, gosenice spravljati z drevja.

Raupenbrut, die, gosenična zalega.

Raupenei, das, gosenično jajöce, zapljunek.

Raupenfliege, die, goseničarica.

Raupenfraß, der, er hat durch Raupenfraß viel Schaden erlitten, gosenice so mu škodo delale, so mu objedle, pokončale —.

Raupengraß, f. Glanzgras; (Phleum), pasji rep.

Raupenhülse, die, gosenični lev.

Raupenjäger, Raupenleser, der, goseničar, obirac.

Raupenleben, das, fig. životarjenje †.

Raupenneß, das, gosenično, nach V. goseničje gnejzod; fig. meželj v preji.

Raupensäure, die, gosenična kislina.

Raupenscheere, die, škarje za gosenice.

Raupenschmeißer, der, metulj, ki gosenične jajöce zasirja.

Raupenstand, der, goseničji stan.

Raupenstein, der, kamen goseničnik †.

Raupentöbter, der, eine Wespenart, osa goseničarica, goseničnica, *russ.* najezdnik; f. a. Pharaonemaus.

Rauper, der, goseničar.

Raupföhlig, Raupföhig, adj., mahovničen, osivničen.

Rausch, der, von starken Getränken, pijanost, vinjenost, nach Gutm. a. pijanstvo (mehr die Leidenschaft des Trunkes), *poln.* auch dy-mek, szum, *russ.* pohmelje; einen Rausch haben, pijan, napit biti; sich einen Rausch trinken, ihn bekommen, upijani se, opiti se, prenapiti se; (niedr. kravo kupiti); Jemand einen zutrinken, upijani koga; ein Rauschen, vinjenje (in Bezug auf den Wein), pika, muha; ein Rauschen haben, vinjen, ali vinsk biti (vom Weine), tercen biti, mahnjen biti, v glavo dobiti ga, v glavi imeti

ga, cepljen biti, muho imeti, *russ.* hyt na veselje; im Rausche hin und her wanden, na suhem plavati, petljati, t. j. petlje delati, omahovaje iti, da je vsa cesta nje-gova (pijanecova); ein derbes, dicktes Rauschen bekommen, usleviti se, nalokati se ga; schnell einen Rausch bekommen, nach *M.* kmalo se napojiti; im ersten Rausche, v prvem napadu, v prvem ognji; den Rausch ausschlafen, izspati se po pijanosti, iztrezniti se, vino se mu je izkadilo iz glave; der Brand an den Blättern des Weinstocks, palež, rosa, snet; ein Wasserfall, šumeči slap; einen Rausch im Ofen machen, zagnetiti v peči; f. a. Geräusch; Rauschforn, ljulika; Preiselbeere, f. bieses.

Rauschbeere, die, Vogelbeere, jerebičje, jerebika, rebika; f. a. Moosbeere, Preiselbeere.

Rauschen, f. Rausch.

Rauschen, v. n., ein Geräusch machen, rāuschend sich bewegen, vresāti, versāti, oder versēti, sumeti, šumatiti (j. V. vom Laute), *serb.* žustiti, *böhm.* žusteti, *poln.* szelesć (— szeljesteti); von einem starken Geräusche, wie beim Fall eines Baumes, hreščati, hrusčati; nach *Mikl.* hroščati; von den Blüthen, versēti, bucati, bobnati (mehr: tofen); das Wasser rauscht, voda šumi; rieselt, šumlja; lärmen, hrumeti, hrupeti, šundrati; mit den Flügeln rauschen, fofotati; der Rost rauscht, roš šumi, vro; durch ein Dickicht rauschen, lomastiti skozi goščavo, gošavo; das überreife Gras rauscht, trava serpi, (serpeti, *Medo.*); die Schweine rauschen, bukajo se svinje; einen Rausch verursachen, pijaniti, v glavo iti; f. Veräuschen; rauschend, šumen, šumeč, versēč, hrumeč; den Weifall rauschen, (v. a.), na glas, s hrumam pohvalo izkazati, hrumeča pohvala; rauschend wohin kommen, prišumeti, prišumatiti, priveršeti, prihroščati, prilomastiti; zu rauschen anfangen, austrauschen, zaveršeti, zahrščati, zasumeti; eine gewisse Zeit hindurch rauschen, ves čas priveršeti, presumeti, prehroščati i. t. d.; ein wenig rauschen, pošumeti, poveršeti.

Rauschen, das, šumenje, versenje, hreščanje; f. a. Geräusch; das Rauschen auf den Wipfeln der Bäume mahut miš —, kadar začume veršički drejva, spomnim se —.

Rauschgelb, das, rumena ali radeča mianica, počepljeni arzenik; f. Auripigment.

Rauschgold, das, nach *Gutm.* u. *V.* loš (im *Russ.* losk Politur, loščiti, poliren), nach *Gutm.* a. šumno, šumeče zlato, *russ.* šumiha; auch zlati list, zlate pene; *fig.*, f. Blätterwerk.

Rauschgrün, f. Moosbeere.

Rauschig, *adj.*, pijan, terčen, vinsk; f. Rausch; rauschend, šumen, šumeč.

Rauschforn, f. Zolch.

Rauschling, der, (Traube), tičina.

Rauschmittel, das, pijana, upijanečljiva pijača, omamilo.

Rauschpfeife, die, šumeča kvinta v orglah.

Rauschsilber, f. Blattsilber.

Rauschwerk, das, šumeča reč; f. a. Rauschpfeife.

Rauschwurzel, f. Knoblauchfrant.

Räusperu, sich, v. r. auch v. n., odkasljati, odkasljevati se, izherkati se, odherkati se, herkati, (im *Altst.* u. *alt.* slav. *R.* hrakati, im *Böhm.* jedoč chrkati), nach *V.* auch derzati se (derzati sonst bescheln), sich räuspernd wohin kommen, prikasljati, priherkati kam; ganze Nächte hindurch sich räusperu, vse noči preherkati; ein wenig, poherkati.

Räusperu, das, herkanje.

Raute, die, ehemals ein Biered überhaupt, jetzt ein geschobenes Biered, Rhombus, nach *V.* vegasta kupa (?), kupa poveznica, vegasti četverovogelnik, romb, (nach *Zal.*) rutica (?); eine längliche Raute, Rhomboides, podolgasti četverovogelnik, romboid; in der deutschen Karte, kupa; f. a. Fenstertraute; bei Edelsteinen, f. Facette; eine Pflanze, (Ruta), ruta, rutica, dišeca rutica; (Thalictrum), talia.

Räute, die, krožek pri ključ.

Rauten, f. Facettiren.

Rautenbalsam, der, mazilo iz dišee rutice.

Rautenblatt, das, rutično pero, kvarta s kupo.

Rauteneffig, der, jesih ali kis ulit na rutično peresa.

Rautenförmig, *adj.*, kupast, rombove oblike.

Rautenglas, das, kupasto steklo.

Rautenfranz, der, vence iz rutie.

Rautenöhl, das, Oehl aus Rautenfrant, rutno olje, olje iz rutie.

Rautenstein, der, dragi na robce izbrušeni kamen.

Rautenstich, der, bei den Nähterinnen, šiv na štiri vogle.

Rautenviereck, f. Raute.

Rautenwasser, das, rutna voda.

Rautenwein, der, rutno, rutično vino.

Rautenweise, *adv.*, v rombih.

Räutern, sieben, f. Räubern.

Ravage, f. Verwüstung.

Ravagiren, f. Verherren.

Ravelin, der und das, zunanji okop, ravelin.

Raveling, f. Reer.

Razia, f. Raubzug, Streifung.

Raziafazzia, f. Raubzug.

Razon, der, polopoprečnik terdnjave.

Reaction, die, nasprotno, odbojno, nach dem *Russ.* obratno delanje ali tvarjanje, zavračba; f. a. Gegenwirkung, Rückwirkung; in der Politik, verächtl. stranka starokopitna, starokopitncež; *jur.* ponovljenje pravde.

Reactionär, der, zavračnik †, nazadnjak †, starokopitnež †.

Ragiren, v. n., nasprotvati, odbijati, zaverniti, zavračati, nach dem *Poln.* oddelovati, *russ.* obratno dejstvovati.

Real, der, real*, spanjski sreberni denar.

Real, *adj.*, stvarin, rečin; f. a. Dinglich; Wirklich, resničen, djanjek.

Realact, *ber*, delo, djanje zastran ležečiga posestva.

Realcredit, *ber*, vera ležečiga, nepremikljiva posestva, t. j. primera, po kateri se lažji ali težji dobiva dnar na ležeče posestvo.

Realdefinition, *die*, rečna, bistvena oznamba.

Realexecution, *die*, izvršba ali eksekucija glede na nepremikljivo posestvo; zur Realexecution schreiten, ležeče blago podvreči eksekuciji.

Realgeld, *das*, pravi, kovani dnar.

Realgericht, *das*, stvarna, t. j. zastran ležečiga blaga oblastna sodnija.

Realinjurie, *die*, razžalitev z djanjem, djanjska.

Realisation, *die*, uresničenje (V.), doveršba, plačilo.

Realisiren, *v. a.*, f. Verwirklichen; opraviti, opravljati, dogotoviti, dognati, uresničiti, (*poln.* urzeczywistnić) in der Kaufmannspr., v dnar spraviti ali obniti, prodati.

Realismus, *ber*, realizem, nauk od resničnosti zunanjih reči.

Realist, *ber*, realist*, stvaroverec†.

Realität, *die*, rečnost, resničnost; f. Wirklichkeit; ein Mensch ohne Realität, nezanesljiv, nepošten človek; jur. ležeče ali nepremikljivo blago, posestvo.

Realitätenbesitzer, *ber*, posestnik, zemljak.

Realiter, *adv.*, zares, v resnici, v djanji.

Realkenntniß, f. Sachkenntniß.

Realleben, *das*, nepremikljivi fevd†.

Realrichter, *ber*, stvarni sodnik; f. a. Realgericht.

Realschule, *die*, realna šola.

Realschüler, *ber*, učenec iz realne šole.

Realwerth, *ber*, rečna, prava, notranja vrednost.

Reambulation, f. Grenzbegehung.

Reassurance, *die*, nasprotno zavarovanje.

Reassumiren, *v. a.*, einen Rechtsandel, ponoviti, obnoviti, iz nova začeti pravdo; einen Vortrag, zopet povzeti.

Reassumption, *die*, obnova, ponova pravde.

Reb-, f. Neben-.

Rebbelwurm, f. Maulwurfsgrille.

Rebben, *v. n.*, pojati se (od žrebcev in bikov).

Rebbinde, f. Waldbrebe.

Rebe, *die*, f. Ranke; schwanker Rebenzweig, rozga (*M. n. altstl.*) ali mladika vinske terte, odraslik, *altstl.* létoras; auch der Weinstock selbst, terta, vinska terta, ters, im *Altstl.*, *Serb. n. Russ.* loza; die Reben, *coll.* tertje, tersje; die Reben beschneiden, terte obrezati, obrezovati; die Reben anbinden, terte privezovati; auch für Weinberg und in der Bibel für Abkömmling, f. dieje; die wilde Weinrebe, vinika; Reben fenschen, tertne mladika grebeničiti, grubati;

wilde Rebe, terta samosevka; die Rebe treibt ohne Fruchtansatz, ters se živioi; die Rebe macht kleine Beeren, ters se viniči.

Rebell, *ber*, puntar, spornik.

Rebellin, *die*, puntarica, spornica.

Rebellion, *die*, punt, puntarija, spor (vapor), nach Zolokar spertija, *russ. n. poln.* bunt.

Rebelliren, *v. n.*, spuntati se, puntati se, puntariti se, spreti se zoper —; f. a. Empören, sich.

Rebellisch, *adj.*, puntarsk, sporen.

Reben-, in der Bsgg. tertni, tersov u. terani, — vinsko terte.

Nebenader, *ber*, vinograd.

Nebenartig, *adj.*, tersast, rozgast.

Nebenastche, *die*, tertni, tersni pepel, pepel iz rozg.

Nebenaue, *das*, oko, obalec, obalček, poppek vinske terte, *poln.* oczko.

Nebenbaum, *ber*, verba.

Nebenberg, f. Weinberg.

Nebenbeschneidung, *die*, Nebenbeschneidezeit, rezitev, obrezovanje; nach M. rez.

Nebenbinder, *ber*, vezač.

Nebenbinderin, *die*, vezačica, vezačka.

Nebenblatt, *das*, tersni list, tertno pero.

Nebenblut, *das*, božja kaplica, vince (zlasti ruderde ali černo).

Nebenbogen, *ber*, am Bogengeländer, oblok iz vinskih rozg; sparon.

Nebenblude, *die*, sovec, (*Oenanthe*), *russ.* kropilo.

Nebenfeld, *das*, polje z vinsko tertno zasajeno, sadišče tertno (*Zal.*).

Nebengang, *ber*, prehod (*poln.* chodnik), s tersjem obdan.

Nebengattung, *die*, tertno pleme.

Nengeländer, *das*, brajda.

Nebengott, f. Bacchus.

Nebenhai, f. Weinberg.

Nebenholz, *das*, tersje, tersov, tertni les.

Nebenbügel, *ber*, vinska gorica, griček obsajen s tertjem.

Nebenlaub, *das*, tertno listje; f. a. Nebenblatt.

Nebenlaube, f. Nebengeländer.

Nebenmesser, *das*, vinjek, vinječok, nach V. auch norez (gleichsam vinorez), kosir, kosirnik (V.), reznik, krivec.

Nebenmilbe, *die*, vinski klesč.

Nebenpfehl, *ber*, kol, kolek; sie in die Erde einschlagen, koliti.

Nebenreich, *adj.*, tertoviten, vinsk, kjer se obilno vina pridelajo.

Nebensaft, *ber*, (im Frühjahr), tertna solza, (terta solzi, se joka), *fig.* vino, vince, vinska kapljica.

Nebenschlinge, *die*, f. Ranke.

Nebenschneider, f. Hirschlaser.

Nebenschneidzeit, *die*, rezitav, rezatev.

Nebenschößling, *ber*, izraslik vinske terte.

Nebenstipe, *die*, die abgeschnittenen Spitzen der Reben, rezje, (*coll.*), rožje (von rozga), obrezek.

Nebenproß, *ber*, tertna mladika, nach Gutm. poganjek, rozgva.

Rebenstecher, der, ein kleiner Rüßelsäfer, (*Rhynchites betuleti*), tertijon, ščipavnica, nach V. vjedaž; (*Laborhynchus giraffa*), tertijon zemljak.

Rebenstod, der, terta, ters, vinska terta, coll. tertje, tersje, (*poln. winna macica*).

Rebenthraue, f. Rebensaft.

Rebenvater, der, kdor je prvi terto ravnal.

Rebenwasser, f. Rebensaft.

Rebenwelle, die, butara rozja.

Rebenzinte, die, ročica; f. Rante.

Rebenzweig, der, rozga (auch bei V.), rez-nica; f. Rebe.

Rebgeleude, das, prisolnčni, s tertjem ob-sajeni obronek.

Rebgewächs, f. Weinbau.

Rebhuhn, das, (*Perdix cinerea*), das Männ-chen, jereb; das Weibchen, jerebica, (auch *altsl. n. serb.*), nach andern slav. M. kuropatka.

Rebhühnerfleisch, das, jerebina, jerebič-no meso.

Rebhühnerkraut, das, Glaskraut, (*Parie-taria officinalis*), mūsница.

Rebhuhnschnepfe, die, jerebičasti kljunač.

Rebig, f. Munter.

Rebland, das, vinska dežela.

Rebmann, f. Winger.

Rebrecht, *adj.*, rebrechter Wein, pošteno, nepokvarjeno, čisto vino, kakoršno daje terta.

Rebschoß, f. Rebensproß.

Rebus, der od. das, rebus *.

Rebutant, *adj.*, sopern.

Recadenz, f. Scimfall.

Recapitulation, die, povzetje, povzema, kratko ponovljenje.

Recapituliren, v. a., povzeti, povzemati, ob kratkem, v posnetku ponoviti, ponavljati kaj.

Recensent, der, pretresavec, presojevavec kakih bukev, kaciga sostavka; f. a. Kritiker.

Recursion, die, pretres, presoja, presod-nje naznanilo kakih bukev, kaciga sostav-ka; f. a. Kritik.

Recensiren, v. a., kritiziren, presoditi, pre-sojevati; pretresti, pretresati; zu streng re-censiren, preostro soditi.

Recepisse, das, prejemni list; Postrecepisse, primka †.

Recept, das, zapis (zdravnikov), recept *, nach dem *Russ.* zdravniški predpis †.

Receptaculum, f. Behälter.

Reception, f. Aufnahme.

Receptiren, v. a., napisati bolniku zdravilo.

Receptilien, *pl.*, ženi prihranjene posestva.

Receptivität, die, navzetnost, navzemljivost.

Receptor, f. Einnnehmer.

Recess, der, ein Vergleich, sprava, poravnanje pismeno; Rückstand, dolg; f. übr. Rückstand; die Beche baut den Recess ab, rud-nik odplačuje naprej založeni dnar.

Recessbuch, das, rudarske računske bukke, nach V. dolgovavske bukke, *pl.*

Recessiren, v. n., skleniti pismeno poravnavo.

Receveur, f. Empfänger.

Rechange, f. Rückwechsel.

Rechbeere, f. Kesselhals.

Rechen, der, grablje *pl.*, zobace, bei *Gutsm.* auch greben; ein großer mit sieben Zähnen, die Rehren auf dem gebroschenen Stroh damit zu sondern, grabljenec (V.); in Leichen, grablje, rešetka, böhm. zberačka; f. a. Kleiderrahn, Kleiderrechen; der Theil des Rechens, worin die Zähne sind, seljust; Re-chen zum Holsfangen, grablje.

Rechen, v. a., grabiti, in St. grabljati; ein wenig rechen, pograbiti; zusammenrechen, zgrabiti, auch pograbiti; bis zu einer Stelle mit dem Rechen gelangen, prigrabiti k —, do —; rund herum rechen, obgrabiti; über eine Fläche hindurch rechen, pregrabiti (n. pr. senozet); beim Rechen in Verlust kommen, ugrabiti se; wegrechen, odgrabiti; aneinander rechen, razgrabiti; zu Ende rechen, do-grabiti; für rechnen, f. dieses.

Rechen, das, grabljenje.

Rechenamt, das, računarija.

Rechenbrett, f. Rechenbrett.

Rechenbirn, f. Pfundbirn.

Rechenbogen, der, računska pola.

Rechenbohrer, der, grabljenik.

Rechenbrett, das, diljica *, deščica računska.

Rechenbuch, das, nach *Gutsm.* računske bukke, nach V. rajtavne bukke.

Rechenfehler, der, pogrešek, pomota v številbi, rajtanji.

Rechenherr, der, preglednik (računov).

Rechenhammer, die, računarija †.

Rechenkunst, die, nach *Gutsm.* računstvo, številstvo †, računoznanstvo †, aritmetika *.

Rechenkünstler, der, umetni računar.

Rechenmaschine, die, računska mašina.

Rechenmeister, der, dober številbar, rajtar, ucenik številstva; der Vorgesetzte einer Rech-nungsammer, veliki računar.

Rechenpfennig, der, tutika.

Rechenpflicht, die, rajtenga *, rajtanje, ob-rajt, odgovor; Rechenschaft geben, ablegen, račun ali rajtengo dati, dajati, odgovor dati, dajati, (*serb.* razlog dati), odgovar-jati; Jemand zur Rechenschaft fordern, ko-ga na odgovor poklicati, etwa auch na od-govor vzeti; vor dem Gerichte Gottes, od-govor; zur Rechenschaft ziehen, odgovor tir-jati, rajtengo tirjati.

Rechenschaftspflicht, f. Verantwortlichkeit.

Rechenschiele, die, številska, računska † šola ali učilnica.

Rechenschüler, der, številski ucenec, iz številske, računske šole.

Rechenstäben, das, računska paličica, klinček pri številbi ali rajtanji.

Rechenstiel, der, grabljische, grabljise.

Rechenstift, der, klinček, s kterim se piše na številbni, računski tablicei.

Rechenstunde, die, ura za računstvo (od-ločena).

Rechentafel, die, številbna, računska tabla, desčica; von Schiefer, skril, skalica (V.).

Rechentisch, der, številbna, računska, rajtavná mizica.

Rechenunterricht, der, poduk v računstvu, v rajtanji.

Rechenzahl, der, zob (pri grabljih).

Recher, der, grabljač, grabljic.

Recherche, f. Unterſuchung.

Recherſiren, f. Unterſuchen, Suchen.

Recherin, die, grabljavka, grabljica.

Rechling, f. Wörſ.

Rechnen, v. n. u. a., zählen, šteti, zu etwas rechnen, prišteti, priſtevati, zuſammen rechnen, ſošteti, ſoštovati, šteti; ein Ding unter eine allgemeine Eigenschaft (allgemeines Prädicat) bringen, unter die Geſchleiden rechnen, med pametne šteti, vverſtiti, verſtiti, udružiti, pametnim priſteti, priſtevati, za pametnaja imeti, čislati; aus gegebenen Zahlen eine andere unbekannte Zahl finden, bei *Gutm.*, im *Kroat.* u. *Serb.* računati oder računiti, (aus dem *latein.* ratio, rationari), gewöhnl. rajtati (im Oberd. raiten), etwa auch številiti (aus ſtevílo, Zahl), nach V. šteti, *russ.* ſčitat, izčisljat; im Kopfe rechnen, iz pameti, iz glave rajtati, računati; an den Fingern rechnen, na perſte šteti; ſchriftlich rechnen, nach V. na pismo rajtati; auf etwas rechnen, zanesti, zanaſati ſe na kaj, *russ.* polagatsja; f. Verlaſſen, ſich; falſch rechnen, v računu zmotiti ſe, urajtati ſe; Jemand etwas zum Verdienſte rechnen, komu kaj v pohvalo šteti; für eine Schande rechnen, v ſramoto šteti, za nečast vzeti, jemati; etwas für nichts rechnen, kaj za nič imeti, ne paziti za kaj, ne meniti ſe za kaj; das wird nicht gerechnet, to ſe ne šteje, ne deva v račun; ſein Alter rechnet man auf ſechzig Jahre, priſojujejo, dajejo mu ſeſtdeſet let; mit Jemand rechnen, obrajt ali račun delati s kom, botati (*Gutm.*), obračunati, obrajtovati s kom; er hat ſich für eine Ehre gerechnet, v čast ſi je ſtel; darauf war nicht gerechnet, tega ni nikdo pričakoval, miſlil; eins ins andere gerechnet, eno z drugim; ſo hoch rechnet er ſeinen Verluſt, toliko ſodi, ceni, da je izgubil; in Wanſch und Wogen rechnen, na poprek, na počez vzeti, jemati; haſt du noch nicht genug gerechnet? ali ſe ſe niſi naračunal, narajtal?

Rechnen, das, računanje, rajtanje.

Rechner, der, računar, računavec, številar, rajtavec, bei *Gutm.* auch čislar; er iſt ein guter Rechner, dobro zna računati, v računi je zveden.

Rechnerin, die, računarica, računavka.

Rechnung, die, nach *Gutm.*, dem *Kroat.* u. *Serb.* račun (aus ratio), rajtanje, rajtengo, obrajt, prerajt, številba, nach V. a. čislo (ſig. die Zahl), *poln.* rachunek; Rechnung halten, führen, rajtinge piſati, (*russ.* ſčēt vesti); t. j. zapisovati prejemke in ſtroške; etwas in Rechnung bringen, einbe-

ziehen, ſtellen, kaj v ſtevílo, rajtingo poſtaviti, zapisati, vzeti, djati, kaj zaračunati, vračunati ali vrajtati; eine Rechnung durchſehen, obrajt pregledati, pregledovati; Rechnung über etwas legen, von etwas ablegen, od česa odgovor, rajtingo dati, dajati, račun ſtoriti, delati; auf meine Rechnung, na moj račun, na moje ſtroške, *vulg.* na mojo brado, na mojo moſnjo; einem die Rechnung abnehmen, rajtingo, odgovor, račun tirjati, iſkati od koga; ſchreiben Sie es auf meine Rechnung, zaſiſite na moj račun, t. j. na moj dolg, med to, kar ſim jez dolžan; er hat die Rechnung ohne den Wirth gemacht, ſpečalo ga je, ſpodletelo mu je, auch öcz premoženje potratu delati; etwas auf Rechnung nehmen, kaj na upanje, na dolg, na počak vzeti; f. Vorg; einen Strich durch die Rechnung machen, pokaziti komu kaj, račun zmesti mu; die Rechnung abſchließen, obrajt, račun ſkleniti, ſklepati, poglavitni račun narediti; nach meiner Rechnung, po mojih miſlih, kakor jez miſlim, nemim, ſodim; das kommt nicht in Rechnung, to ne gre v račun, na to ſe ne gleda, to nima nič v ſebi; einer Sache Rechnung tragen, pomisliti, gledati, paziti na kaj; ſich Rechnung auf etwas machen, zaneſti, zanaſati ſe na kaj, pričakovati, upati kaj, nadjati ſe česa, nach dem *Böhm.* bruſiti ſi zobe na kaj; Rechnung von Jemand fordern, odgovor tirjati od koga; f. a. Rechenſchaft; die monatliche Reinigung, f. Menſtrualität; ſeine Rechnung bei etwas finden, dobiček imeti pri čem, dobivati, delo ſe izplačuje.

Rechnungsabſchluß, der, ſklep računa ali računov.

Rechnungsabſolutorium, das, računski odpravek, računsko odpravilo.

Rechnungsacten, *pl.*, računski ſpisi.

Rechnungsagnoscirung, die, poterdba, priznanje računov.

Rechnungsamt, das, računarija.

Rechnungsanſtand, der, računski ſpotiklej ali pomislilik.

Rechnungsart, die, *Species*, računski način, nach dem *Russ.* računsko pravilo.

Rechnungsbeamte, der, ſtevilbiniſki, računski urednik, računarijski urednik.

Rechnungsbeispiel, das, računski primerek ali izgled.

Rechnungsbeleg, der, računski dokaz.

Rechnungsbetrag, der, znesek kaciga računa.

Rechnungsbemänglung, die, očitanje pomot ali pomanjkljivosti v kakem računu.

Rechnungsbuch, das, bukve prihodkov in ſtroſkov; f. a. Rechenbuch.

Rechnungsclarierung, die, razlaga, pojasnilo računa.

Rechnungs erledigung, die, reſenje računa, odpis na podani račun.

Rechnungsersatz, der, povračilo iz računa.

Rechnungsſach, das, računstvo.

Rechnungsfall, der, številbinski, računski primérlejš.

Rechnungsfehler, der, pomota v računu.

Rechnungsführer, der, številnik, računar, nach dem Kroat. u. Russ. računovodnik †.

Rechnungsführung, die, računarstvo, računovodstvo †.

Rechnungsgeld, das, izmisljeni dnar, ki se v računih rabi.

Rechnungshof, der, oberste, najvisji računarija.

Rechnungsjahr, s. Verwaltungsjahr.

Rechnungskammer, die, etwa številarija, računarija.

Rechnungsleger, der, etwa računodavec †, kdor odgovor, rajtingo, obrajt daje.

Rechnungslegung, die, dajanje obrajta, računa.

Rechnungsmangel, der, pomanjkljivost, hiba v računu.

Rechnungsproceß, der, računska pravda.

Rechnungsprüfung, die, pregled, pretres računa.

Rechnungsrath, der, (a. Collegium), računsko svetovavstvo; (als Person), računski svetnik ali svetovavec.

Rechnungsrest, der, računski ostanek.

Rechnungsrevident, der, računski preglednik, preglednik (računov).

Rechnungsrevision, die, pregled, pregledovanje računov.

Rechnungstaxe, die, plača od rajtanja, računska taksa, številnina, rajtnina, računovina †.

Rechnungsverständige, der, računoznavec, zvedeni računar.

Rechnungsverschoss, s. Rechenfehler.

Rechnungsvorteil, das, nach V. prihihlj računski.

Rechnungsweise, das, računstvo, računske zadeve.

Rechnungszweig, der, računski predelek.

Rechnstroh, das, zgrabljen slama.

Recht, adj. u. adv., prav, pravičen, priležin, prilicina; etwas zu recht legen, napraviti, kakor gre, v red djati; es geschieht ihm ganz recht, prav mu je, nach andern Dial. pravo mu je, dobro ali dobra, prava se mu godi; vulg. auch komaj mu je; ich komme mit dieser Sache nicht zu recht, v to reč se ne morem znati, zvediti; s. a. Gelingen; einem den Kopf zu recht setzen, koga zumiti, umiti, na pravo pot pripraviti; das Kleid ist mir recht, obleka mi je prav, se mi prilaga, podaje; dem ist nichts recht, nič mu ni prav, neveden je, nič ne vzame za ljubo; es ist mir nicht recht, ni mi po godi, po volji, ljubo; recht kommen, zur rechten Zeit, priti o pravem času, za časa, za dobe, ob dobi; thne recht, po pravici delaj, pravico delaj; recht schon, prav (pravo) lep, prelep, zelo, močno, jako lep; der rechte Vater, pravi, prisi oče; s. a. Echt; der rechte Bruder, pravi, prisi, rodni (russ.), rojeni (serb.) brat; wo mir recht ist, če se ne motim, če prav pomnim; die rechte Bedeu-

tung des Wortes ist, pravi, lastni pomen te besede je oder, ta beseda prav za prav pomeni; rechte Kinder, pristni, lastni otroci; nicht uneheliche, zakonski otroci; rechte Linie, ravna čerta; rechter Winkel, pravi kot (poln. prosty kąt); das ist nicht das rechte Buch, to niso tiste bukve (ki jih menim), niso prave bukve; er ist ein rechter Narr, prav norec je, ves norec, popolnoma norec je; du kommst mit ihm nicht zu recht, nič ne opraviš pri njem, ne boš se zmenil, pogodil s njim; zu recht machen, pripraviti, pripravljati; die Haare, ucesati se; in alle Sattel recht sein, v vse, na vsako stran prav biti; so ist es recht und billig, nach V. tako je prav in prav; die rechte Hand, desna roka, prava roka, desnica; (böhm. u. poln. pravica), auch schlechtweg desna, prava; sich rechter Hand wenden, na pravo, na desno obrniti se; du bist mir auch der Rechte, ti si mi pač pravi; ich weiß nicht recht, wie —, nič kaj ne vem, kako —; der ist zum Rechten gekommen, ta je pravica zadel; rechter Größe, pravišnje velikosti; alles zur rechten Zeit, vse ob svojem času (poln. w swój czas); die rechte Seite des Buches, lice (auch in andern slav. M.), sonst desna stran, auf der rechten Stelle, na pravem mestu; er hat was rechtes gelernt, dobro je izsolan, izučen, mnogo lepiga se je naučil; recht in die Mitte, v samo sredo, prav na sredo; recht regieren, dobro, pravično, kakor gre, vladati; zu recht helfen, pomoči na pravo pot; ich weiß es selbst nicht recht, sam za terdno, za gotovo ne vem; recht so! prav(o) tako!, dobro tako!, prav je!; recht machen einem, ustreči komu, ugoditi mu, ubrati mu jo po volji; es geht nicht mit rechten Dingen zu, to ni po pravici, — to ni samo na sebi; ta zna več kakor hruške peči (t. j. zna čarati); recht stehen, po konci, sklonjen stati; die Kugel ist recht, kugla* se prilaga puški; den rechten Ausdruck wählen, najti primérno, prilieno besedo; der rechte Erbe, pravi dednik (in ne kdo drug, ki se le vriva); recht als ob er nicht bei Acoste wäre, ravno kakor da bi ne bil čisto pameti; es ist nichts Rechtes, nič posebniga, nič izverstaiga ni; mir ist nicht recht, ni mi dobro, slabo mi prilaga; das wäre mir recht, ta bi bila lepa; vor die rechte Schminde gehen, na pravica obrniti se; er kommt nicht zurecht, ne gre mu od rok; du bist seine rechte Hand, ti si mu desna roka, brez tebe ne more biti; mit erhobenem Rechte —, povzdignivši desnico; eine rechte Freude, veliko veselje.

Recht, das, Besugniss zu handeln, pravica, in andern slav. M. pravo; der Inbegriff der Gesetze einer Art, etwa pravo, pravstvo, a. postave, zakonik (Gesetzbuch); der Richter beugt das Recht, sodnik zvraca, nach V. lomi pravico (bei Dalm. pravdo pripogibati, poln. podwracac); das Kirchenrecht, das canonische Recht, cerkveno pravstvo †, cerk-

vene postave; die Rechte erläutern, postave razlagati; das gemeine Recht, nemško pravstvo (rimskimu nasproti); sich der Rechte befeßen; pravoznanstva, pravoslavlja učiti se, postave učiti se; Doktor der Rechte, doktor (gem. dohtar) pravoznanstva, a. pravdoznanstva; mit Bestand Rechts, zu Recht beständig, stehend, praven, po postavah, po pravu veljaven; er versteht die Rechte, zveden, znajden je v postavah, v pravoslavlji; etwas durchs Recht erlangen, kaj s pravdo dognati, po sodni zadobiti, pripravdati kaj; durchs Recht verlieren, zapravdati kaj; was Rechts ist, kar je pravno, kar postava velewa; den Weg Rechts ergreifen, pravdo začeti, začentjati, pravdati se; im Wege Rechts, s pravdo; Recht sprechen, recht ergehen lassen, soditi, sodbo storiti, delati, pravico storiti, delati, udeliti, deliti; darauf hast du dein Recht, do tega, na to nimas pravice; ich habe das Recht es zu thun, smem to storiti, pravico imam, to storiti; Gewalt geht für (vor) Recht, f. Gewalt; das Recht des Personens, navada, pravica v navadi ustanovljena; von Rechtswegen, po pravici, po postavi; sein Recht vergeben, odstopiti, odpustiti od svoje pravice oder auch odstopiti pravico, znebiti se pravice; einem Recht widerfahren lassen, pravico delati s kom, kakor je prav; das Recht verbrechen, pravico zviti, zvijati, zvracati; er gab ihm Recht, njegovo je pohvalil, poterdil, z njim je potegnill, rekel je, da ima on prav(o); er behielt zuletzt doch Recht, nazadnje je vendar njegova obveljala, on je pravo terdil; er will immer Recht haben, vselej mora njegova veljati; f. Rechtshaberisch; mit Recht, po pravici, po vsi pravici; Recht über etwas, oblast, moč nad cim; einem sein Recht antun, dati, storiti mu, kar mu gre; wo nichts ist, da hat der Kaiser sein Recht verloren, kjer nič ni, voj-ska ne vzame; f. a. Kaiser, Nichts; das Recht verlassen, pravico odreči komu, t. j. ne hoteti soditi mu po postavah; Gnade für Recht ergehen lassen, f. Gnade; einem sein Recht thun, izversiti obsodbo, kazniti koga; er hat den Schein Rechts, na videz postava za-nj govori; mit welchem Rechte? po kaki pravici? s kakim imenom? s kako oblastjo?; die Rechte des Blutes, pravice rodu; das Recht ausüben, pravico izverševati, rabiti, uživati; wider das Recht, po krivici; das Bürgerrecht, derzavlanstvo, mešanstvo; das Recht der Erstgeburt, per-vorojenstvo.

Rechte, die, (nämlich Hand), f. Recht, adj. Recht, das, pravokotje, četveroogelnik s pravimi ali stermimi koti, poln. auch prostokat.

Rechteig, adj., pravokoten.

Rechten, v. n., vor Gericht streiten, pravdati se s kom za kaj, zastran česa; sonst streiten, prepirati se, prekarjati se, priokati se, (altal. preti, böhm. piti se, souditi se).

Rechter, der, pravdar, prepiravec.

Rechterin, die, pravdarica, prepiravka.

Rechtsfertig, (veralt.), f. Rechtmäßig.

Rechtsfertigen, v. a. u. r., opravičiti, pravičiti, opravičevati, nach V. opravičati, pravičati, serb. u. russ. opravdati, pravdati; sich rechtsfertigen, opravičiti, pravičiti se, oči-stiti se (reinitigen), oprati, zagovarjati se (sich vertheidigen); ein solches Betragen ist nicht zu rechtsfertigen, tako vedenje, obnašanje se ne da opravičiti; einen Reifenden rechtsfertigen (veralt.), popotnikove izkaze pregledati; entschuldigen, izgovarjati; sich ausweisen, izkazati kaj, izkaze svoje pokazati; f. a. Lossprechen.

Rechtsfertiger, der, opravičevavec, izgovarjavec, oči-stnik.

Rechtsfertigung, die, pravičenje, opravičenje, zagovor, odveza grehov po Kristusovem zasluženji; nach M. opravičba.

Rechtsfertigungsslage, die, tožba za opravičenje —.

Rechtsfertigungsschrift, die, f. Apologie.

Rechtsuch, der, prava lisica, pravi ruja-vec (konj).

Rechtsgeunt, adj., nach Gutem, prav mis-lec, prave misli, pravičen.

Rechtgläubig, adj., pravoverec, prave vere.

Rechtgläubige, der, pravoverec, pravovérnik; die, pravoverka, pravovérnica.

Rechtgläubigkeit, die, pravovérnost, pravovérstvo.

Rechtshaber, der, prepirljivec, svojeglavec, nepreučljiv, neprevérljiv človek, ki svojo terdi, žene.

Rechtshaberei, die, prepirljivost, nepreučljivost, gerda navada, da kdo vedno le svojo goni ali terdi, in hoče, da bi njegova veljala.

Rechtshaberin, die, prepirljivka, nepreuč-ljiva.

Rechtshaberisch, adj., prepirljiv, nepreuč-ljiv, neprevérljiv, svojeglaven.

Rechtläufig, adj., ravnohoden; eine recht-läufige Uhr, dobra, pravična ura.

Rechtliche, das, pravi sevd*.

Rechtlich, adj., pravoučen, pravoveren.

Rechtlich, adj., Recht liebend, pravičen; ehrlich, posten; dem Rechte gemäß, praven, postaven; gerichtlich, sodenj, pred sodnijo; einen rechtlich belangen, tožiti koga; rechtliches Verfahren, redna pravda; im rechtlichen Verlaufe, v pravoznanskem pomenu; rechtliche Mäßigkeit, obed, kakor gre, ne preslab.

Rechtlichkeit, die, pravičnost, pravnost.

Rechtliebend, adj., pravičen, kdor pravico ljubi.

Rechtlinig, adj., ravnóčerten, z ravnimi čertami ali potezami.

Rechtlos, adj., unrechtmäßig, krivičen, ne-pravičen, nepraven, nepostaven, brezpraven; kogar več postave ne branijo, kdor nima nikake pravice (exlex).

Rechtslosigkeit, die, krivičnost, brezprav-nost, brezpravje (poln.).

Rechtmäßig, adj., postaven, postavam pri-meren, po pravici, pravičen; der rechtmäßige

Besitz, postavna posest; der rechtmäßige Besitzer, postavni posestnik; rechtmäßiger Titel, postavno ime.

Rechtmäßigkeit, die, postavnost, pravičnost.

Rechtmünzer, der, kdor ima oblast, daar delati.

Rechtortig, f. Rechtwinkelig.

Rechts, adv., auf die Frage wohin? na desno, na pravo (roko); auf die Frage, wo? nach Einigen, na desni, na pravi (roki, strani), meist jedoch auch na desno; rechts gehen, od sebe iti; rechts her, od desne strani; rechtshin, na desno; rechts um, na desno okrog; rechts sein, desno roko rabiti, ne biti levonik; der rechts und links ist, *böhm.* obouručnik (oboročnik).

Rechts-, in Sßg. pravni, postavni.

Rechtsabtretung, die, prepust, odstop pravice.

Rechtsam, adj., pravičen.

Rechtsamt, f. Gericht.

Rechtsangelegenheit, die, pravna reč.

Rechtsansicht, die, pravoznansko menjenje.

Rechtsanspruch, der, pravica do česa; Rechtsansprüche machen, tirjati kaj, vprašati po čem.

Rechtsausführung, die, dokaz pravice.

Rechtsbeauftragte, der, sodnji komisar.

Rechtsbefestigung, die, uterdba pravic.

Rechtsbegriffen, f. Jurist.

Rechtsbegriffenheit, die, učenje (marljivo) pravoznanstva.

Rechtsbehelf, der, pomočec za dokaz pravice.

Rechtsbehörde, f. Gericht.

Rechtsbeistand, der, zagovornik, skerbnik.

Rechtsbeständig, adj., postaven, po pravici, po postavi veljaven.

Rechtsbeständigkeit, die, postavnost.

Rechtsbeweis, der, dokaz pravice.

Rechtsbildung, die, pravoznansko urjenje, izobraževanje.

Rechtsbuch, das, zakonik.

Rechtsschaffen, adj., der Regel, Abicht gemäß beschaffen, prav, priležen, kakor gre, kakor je treba, kakor je v redu, za kaj, dober; thut rechtsschaffene Früchte der Buße (Matth. 3, 8.), storite vreden sad pokore; der rechtsschaffene Glaube, prava vera; ein rechtsschaffener Knecht, dober, priden hlapec; Neigung besitzend, zu thun, was recht ist, pošten, nach V. u. *Gutsm.* praveden (auch *altst.*); dieß sind rechtsschaffene Leute, to so pravični ljudje, poštenu, vredni ljudje, (in Et. angeblich auch očesa ljudje); nach Gebühr, prav, z. B. einen rechtsschaffenen ausschelten, koga prav, hudo, močno, jako ošteti, da je kaj; etwas rechtsschaffenes lernen, mnogo naučiti se, kaj prida naučiti se; sich rechtsschaffenen wehren, dobro, junaško braniti se, pošteno (serb.) braniti se; Gott rechtsschaffenen dienen, zvesto Bogu služiti.

Rechtsschaffenheit, die, pravost, poštenost, pravednost, pravičnost; seine Rechtsschaffen-

heit ertheilt daraus —, da je mož pošten, vidi se iz tega —.

Rechtsschliessung, f. Gerichtsserien.

Rechtsschreibung, die, pravopis, pravopisje, bei *Gutsm.* pravopisnost, pravo pisanje besed, nauk, kako besede prav pisati.

Rechtsconsulent, Rechtsberater, der, pravoznanski svetovavec, pravdoznanec pri dan kacinu društvu.

Rechtsdreher, der, zvijač, zvrčavec postave, zapletavec; f. a. *Chicaneur, Rabulist.*

Rechtsdreherei, die, zvijanje, zvrčanje pravice ali postave, zvijaštvo.

Rechtsfeitig, adj., ravnostran, ravnobočen.

Rechtsfeitigkeit, die, ravnostranost, ravnobočnost.

Rechtsferkennner, der, sodnik.

Rechtsferkennung, die, razsod, razsodba, razsojanje.

Rechtsferfahren, adj., skušen, zveden v pravoznanstvu.

Rechtsferweis, f. Rechtsbeweis.

Rechtsfall, der, pravni primerljaj (zlasti komu v razsojo predložen); Rechtsfret, pravda.

Rechtsfolge, die, pravni, postavni nasledek.

Rechtsforderung, f. Forderung.

Rechtsfrage, die, vprašanje, ki se tiče prava, postave, pravno vprašanje.

Rechtsfreund, f. Advokat.

Rechtsgang, der, pravda, pravljanje, tek ali hod pravde.

Rechtsgebäude, das, sostava pravstva.

Rechtsgebrauch, der, pravna navada.

Rechtsgefühl, das, pravičnost, čutstvo praviga, pravice.

Rechtsgelehrsamkeit, die, pravoznanstvo (*poln.* prawoznawstwo), pravdoznanstvo, pravdoslovje.

Rechtsgelehrte, adj., v pravoznanstvu zveden, izučen.

Rechtsgelehrte, der, pravoznanec, pravdoslovec, pravdoznanec, pravdnik (*Gutsm.*), *böhm.* u. *poln.* pravnik (Jurist).

Rechtsgeschäft, das, pravno opravilo.

Rechtsgeiuch, das, prošnja za razsodbo.

Rechtsgeschäfte, die, zgodovina kaciga pravstva, pravna zgodovina.

Rechtsgiltig, adj., pravnoveljaven, veljaven po postavah.

Rechtsgiltigkeit, die, pravna veljavnost.

Rechtsgleichheit, die, enakost pred sodnijo; f. a. Gleichberechtigung.

Rechtsgrund, der, pravna podstava, pravni, postavni vzrok.

Rechtsgrundsatz, der, pravno vodilo.

Rechtsgültig, f. Rechtsgiltig.

Rechtshandel, der, pravda.

Rechtshängig, adj., tekoč (pred sodnijo), v pravdi.

Rechtsinstitut, das, pravna naprava ali ustanova.

Rechtskniff, der, zvijača; f. *Chicaner.*

Rechtskosten, pl., sodni ali pravdni potroški, (kar se zapravda); f. Gerichtskosten.

Rechtskraft, die, pravna moč ali veljav-

nost; in Rechtskraft erwachsen, pravno moč ali veljavo zadobiti; f. a. *Gesetzeskraft*.
Rechtskräftig, *adj.*, pravnoveljavno, *poln.* prawodzielny, prawomocny; etwa a. pravno doterjen.
Rechtskunde, f. *Rechtsgelehrsamkeit*.
Rechtskundige, *der.* f. *Rechtsgelehrte*.
Rechtsleben, *das.*, pravno življenje.
Rechtslehre, *die.*, pravoznanstvo.
Rechtslehrer, *der.*, pravoslovni učenik, učnik pravoznanstva.
Rechtsmann, *der.* f. *Rechtsgelehrte*.
Rechtsmittel, *das.*, pravni pomoček, pravdni pomoček, pravna ali postavna pot.
Rechtsmündel, *der.*, varvance v pravnih rečeh.
Rechtsobject, *das.*, reč ali predmet pravice, pravni predmet.
Rechtspflege, *die.*, nach dem *Russ.* pravosodje, nach *V.* deljenje pravice, etwa auch oskerbovanje, izverševanje pravice, sojenje.
Rechtspraktikant, *der.*, pravni praktikant (vajenec).
Rechtsprincip, *das.*, pravno, pravoslovno vodilo.
Rechtsprechung, *die.*, pravo izgovarjanje besed.
Rechtsregel, *die.*, pravno, pravdarsko pravilo.
Rechtssache, *die.*, pravda, pravna reč ali zadeva.
Rechtspruch, *der.*, razsodba kake pravde.
Rechtspruch, *der.*, pravno ali postavno varstvo.
Rechtschwindler, f. *Chicaneur*.
Rechtsprache, *die.*, pravoznanski govor ali jezik, pravoslovno besedstvo.
Rechtsprecher, *der.*, sodnik.
Rechtsinn, f. *Rechtsgefühl*, *Rechtlichkeit*.
Rechtspruch, *der.*, razsodba, sodni izrok ali izrek.
Rechtsstaat, *der.*, pravna t. j. na pravico operta država.
Rechtsstand, *der.*, sodnija, kateri je kdo podveržen.
Rechtsständig, *adj.*, pod sodbo, pod sodnijo (kako biti), podlozin ali podveržen kaki sodnji.
Rechtsstreit, *der.*, pravda, pravni prepir ali razpor.
Rechtsstudium, *das.*, pravoslovje, učenje (se) pravoznanstva.
Rechtsstuhl, *der.*, sodništvo; f. *Obergericht*.
Rechtstag, *der.*, dan, pravdni dan.
Rechtstitel, *der.*, pravno ime.
Rechtsherr, *der.*, prošnik.
Rechtskunde, *die.*, pravno pismo.
Rechtsverbrecher, *der.* f. *Rechtsbrecher*.
Rechtsverbrechung, *die.*, zvižanost, zvižanje, zvrčanje prava.
Rechtsverfahren, *das.*, pravno ali sodno ravnanje, pravda.
Rechtsverfassung, *die.*, uredba, uravnavna pravosodja, sodnij.
Rechtsverhältnis, *das.*, pravno razmerje.

Rechtsverhandlung, *die.*, pravdna obravnava.
Rechtsverleher, *der.*, žalivec, poškodnik pravice.
Rechtsverletzung, *die.*, žalitev, poškodba pravice; f. a. *Eingriff*.
Rechtsvermutung, *die.*, nach dem *Poln.* u. *Böhm.* pravna domenitev; f. *Vermuthung*.
Rechtsverständig, *adj.*, v pravoznanstvu, v postavah zveden, izurjen.
Rechtsverständige, *der.* f. *Rechtsgelehrte*.
Rechtsvertreter, f. *Rechtsvormund*.
Rechtsverwahrung, *die.*, pravna ograda f.
Rechtsvorbehalt, *der.*, pravni prideržek.
Rechtsvormund, *der.*, zagovornik, namestovavec.
Rechtsvorsicht, *prava* previdnost.
Rechtswart, *der.*, preobdolžencev (kridatarjev) zagovornik.
Rechtsweg, *der.*, pravda, pravdna pot; den *Rechtsweg betreten*, pravdo začeti, tožiti; auf dem *Rechtsweg verweisen*, odpraviti koga na pravdo pot, reči mu, naj toži, naj pravdo začne.
Rechtswidrig, *adj.*, postavi, pravici nasproten, krivčen, nepraven, proti postavi.
Rechtswidrigkeit, *die.*, krivičnost, nepravnost.
Rechtswirksam, *adj.*, postavno veljavno, a pravno močjo.
Rechtswirkung, *die.*, pravni učinek, pravni nasledek.
Rechtswissenschaft, *die.* f. *Rechtsgelehrsamkeit*.
Rechtswissenschaftlich, *adj.*, pravoznanski, pravosloven.
Rechtswohlthat, *die.*, pravna dobrota.
Rechtswang, *der.*, weitere, pritožba k višimu sodniku, pred viši oblast; f. a. *Zustanzung*.
Rechtswustand, *der.*, pravni stan (v katerem deržavljanske postave vladajo).
Rechtswang, *der.*, nujna podsodnost, (po kateri je dolžan, v pravnih rečeh obračati se na odločeno gosposko).
Rechtswun, *das.*, pravo, dolžnostim primérno djanje in ravnanje.
Rechtswinkel, *der.*, pravi ali stermin kot, n. *Aubern*, ravni kot, was jedoch mehr einen geraden Winkel andrückt.
Rechtswindelig, *adj.*, pravokoten, nach *V.* pravovoglast.
Rechtzeitig, *adj.*, pravočasen f., pravodoben f., *adv.*, o pravem času, ob dobi, za časa, za dobe, ob svojem času.
Recidiv, *adv.*, er ward recidiv, bolezen se mu je povernila, ponovila.
Recidiv, *das.* f. *Misfall*.
Recipe, *vzemi* (to in to zdravilo).
Recipient, *der.* f. *Annahmer*; in der *Gemeine*, *russ.* prijemnik, nach *V.* vjemnik, postavljena posoda.
Recipiren, f. *Annahmen*.
Reciproce, f. *Wechselseitig*.
Reciprocität, *die.* f. *Gegenseitigkeit*, *Wechselseitigkeit*.

Reciprocum, *das*, (*verbum*), povračni glagol.; (*Jus reciprocum*), pravica vzajemnosti.
Recitativ, *das*, in der Oper, recitativ*, petje bolj govorjenju podobno.

Recitiren, *v. a.*, brati ali govoriti na glas (kaj n. pr. iz bukev).

Red, *f.* Gestell, Gerüst.

Redbant, *die*, *f.* Koller, Kollerbant.

Redbaum, **Redholder**, *f.* Wachholder.

Rede, *der*, nach *V.* rantež; *f.* Riese; ehemals für Held, *f.* dies.

Rede, *die*, eine Art der Befriedung, rante *pl.*; bei den Riemern und Lederbereitern, natezavnik; *f. a.* Stange; kljuka za obošanje sabel i. t.; Rinde, lub. lubad; eine Rede Leinwand, 12 vatlov.

Reden, *v. a. u. r.*, stegniti (für raztegniti, od. vstegniti), stegati oder stezati, stegovati, raztegniti, raztezati, raztegovati kaj, se, *poln. a.* wyciągać (= iztegniti); zlekiniti, zlecati se, lecati se, die Hand reden, *f.* Strecken; Leder reden, unsje nategovati, raztegovati; den Kopf in die Höhe reden, glavo vzdigniti, kvisko pomoliti; und Moyses redte seine Hand gen Himmel, in Moyses je stegnil svojo roko proti nebu; einen Verbrecher reden; *f.* Kollern.

Redhaifen, *v. n.*, vrat napenjati, stegovati.

Redholder, *f.* Söholder, Wachholder.

Redschmiede, *die*, nategovavnica za železo.

Redzeng, *das*, raztezalo, natezalo; *f. a.* Folter.

Reclamant, *der*, oporečnik, tirjavec.

Reclamation, **Reclamirung**, *die*, Widerruf, oporeka †, preklie; tirjanje koga za kako reč; Einbruch, ugovor.

Reclamationsfrist, *die*, doba za ugovor.

Reclamiren, *v. a.*, widerrufen, oporeči, oporekati, preklionti, preklionovati; nazaj tirjati kaj; ugovore delati zoper kaj, oglasiti se zoper kaj.

Recognition, *die*, spoznanje, priznanje; *f.* Anerkennung.

Recognitionsgelder, *pl.*, dnarji plačevani v spoznanje glavne vlasti.

Recognitionsschein, *f.* Interimsschein.

Recognosciren, *v. a.*, ogledati, ogledovati, na razgled ali pozvedbo oditi, iti, nach *V.* oznavati, *perf.* oznati (?); *f. a.* Anerkennen, Spähen.

Recognoscirung, *die*, ogled, razgled, pozvedovanje. *poln.* rozpoznawanie (= razpoznavanje).

Recollecten, *f.* Minorit.

Recolligiren, *sch.* *v. r.*, prebrati se, premisliti se, St. zgomoleti se.

Recommandabel, **Recommendabel**, *adj.*, priporočila vreden.

Recommandation, **Recommendation**, *die*, priporočilo, priporočanje.

Recommandations schreiben, *das*, priporočno pismo, priporočilni list.

Recommandiren, *v. a.*, *f.* Empfehlen, Anpreisen; einen Brief, priporočiti, rekommandirati pismo.

Recompense, *die*, *f.* Belohnung.

Recompensiren, *f.* Vergelten.

Reconnaissant, *f.* Erkenntlich.

Reconvalescent, *der*, prebolenik, okrevavec.

Reconvalescenz, *die*, prebolenje, ozdravenje, okrevanje; *f. a.* Genesung.

Reconvalesciren, *v. n.*, *f.* Genesen.

Reconvenient, *der*, protitožnik †.

Reconvention, *f.* Widerklage.

Recordiren, *v. n.*, pred hisami peti.

Recreation, *die*, *f.* Erholung.

Recreationsgeld, *das*, dnar za pokrepcanje in razveseljevanje.

Recreationstag, *der*, počitni dan, dan za počinek namenjen.

Recreiren, *sch.*, *f.* Erholen.

Recrudesceiren, *v. n.*, pohujšati se iz noviga, nazaj pritisniti (od kake bolezni).

Recrut, *der*, vojaški novinec, novak, rekrut*.

Recrutiren, *v. n. u. a.*, v vojake ali soldate, v vojaščino vzeti, jemati (*fig. assentiren*), nove vojake ali vojaške novince nabirati (auch *russ.*), skupljati; *f. a.* Ergänzen; *sch.* recrutiren, število napolniti, polniti, dopolnovati se, spodmladiti.

Recrutirung, *die*, nabira novincev ali novih vojakov; *f.* Aushebung.

Recrutirungspflichtig, *adj.*, kdor uteče ali pobegne pred nabiro vojaških novincev.

Recrutirungsgesch, *das*, postava za nabiro vojaških novincev.

Recrutirungspflichtig, *adj.*, kdor je dolžan, priti ali postaviti se k vojaški nabiri.

Recta, na ravnost.

Rectangulum, *f.* Rechteck.

Recte, *f.* Recht.

Rectificiren, *v. a.*, in der Scheidekunst, prežigati, *f.* Destilliren; rectificirter Wein: geist, prežgani vinski cvet, prečiščeno, prečišeno vino; berichtigten, popraviti, popravljati; einen rectificiren, podučiti koga.

Rectification, *die*, Berichtigung, poprava, popravek; (*chem.*), prežiganje; *f.* Destillation.

Rectificationsausweis, *der*, popravni izkaz.

Rectificationsurbar, *das*, popravni urbar.

Rector, *der*, rektor*, (ravnavec viših šol).

Rectorat, *das*, Rectoratitel, *der*, Rectorwürde, *die*, rektorstvo.

Recueil, *f.* Sammlung.

Recuperation, *f.* Wiedererlangung.

Recuperiren, *v. a.*, zopet zadobiti, pridobiti.

Recurrent, *der*, pritožnik, pribežnik †.

Recurriren, *v. n.*, pribežati h komu ali obrniti se na koga, pritožiti se, pritožbo ali rekurs zoper kak odlok podati pred viši oblast.

Recurs, *der*, pritožba (*fig.* Beschwerde), rekurs* zoper kak odlok (in ne zoper sodbo); *f. a.* Regress, Schadloshaltung.

Recusation, *die*, odrek, odpoved.

Recusiren, *f.* Verweigern.

Redacteur, *der*, uredovavec, ob. urejevavec, nach Anderm vrednik (richtiger urednik, welcher

jedoch in der Bedeutung: Beamtete gebraucht wird, vergl. das *altsl.* urędzati von uręditi, ordnen), *russ., poln. u. böhm.* redaktor.

Redaction, die, uredovavstvo, vredništvo (nicht uredništvo), nach andern slav. *M.* redakcija*; das Redigiren, uredovanje, uravnavanje; wer hat die Redaction dieses Blattes? kdo deva v red, kdo uravnjuje ta list.

Redart, die, f. Mundart, Redensart.

Redatiren, f. Antedatiren.

Redbar, adj., govorljiv.

Rede, die, Sprache, Jezik, auch beseda; Art und Weise des Redens, govor, govorjenje, govorica, (gorica), maronj (vergl. das deutsche Mähre); er hat eine vernünftliche, laute Rede; razložno govori, na glas, glasno govori; die gebundene Rede, vezani govor, poezija; davon ist die Rede nicht, od tega (nach andern Dial. o tem) se ne govori; das ist der Rede nicht werth, škoda besed za to, to ni vredno, da bi se omenilo, v misel jemalo, da bi se govorilo od njega; die Rede ist darauf, v besedah smo prišli na to, beseda je nanesta na to; die in Rede stehende Sache, reč, za ktero gre, od ktere se govori; wovon ist die Rede? kaj govorite, kaj imate? od česa se močnite, govorite? jur Rede stellen, na odgovor poklicati, tirjati od koga, da odgovor da; Rede und Antwort, odgovor; er kann mit der Rede nicht fort, jezik se mu spodleeta, zaletuje, nach *Gutsm.*, njemu beseda teče, kakor sok v dobi; Rede stehen, odgovor dati; odrezati se komu, ne ustrašiti se, ne zamolčati je; Gespräch, pogovor, pomenek; in die Rede kommen, razglasen biti, razpiti biti, v jezike, v zobe priiti ljudem; f. a. Gerede; es verbreitet sich die Rede, daſſ er —, sum gre, leti, bje na-naj; Jemanden in die Rede fallen, komu v besedo seči, zaletovati se, besedo presekati; die Rede ist ihm vergangen, zgubil je besedo, obmolknil je; Jemanden in die Rede bringen, razglasiti koga, razpiti, v jezike spraviti, obrekovati koga; Gerücht, govorica, pravdo, golč, glas; es geht die Rede, pravijo, govori se; er achtet nicht auf meine Rede, ne mara, ne meni se za moje besede; unnütze Reden führen, zastonj govoriti; ein feierlicher Vortrag, govor; eine geistliche Rede, ogovor (*Vert.*), pridiga; eine Rede halten, očitno govoriti, govor imeti; deine Rede verwirrt sich, govorica se ti zmeša.

Redebild, das, podoba v govorjenji.

Redebühne, die, Tribune, leca.

Redefluss, der, zgovernost, *russ.* velerečje.

Redeform, die, način (govorjenja).

Redefreiheit, die, svobodno, govorjenje, svoboda govorjenja.

Redefügung, die, (f. Construction), so-stavlanje besed, delanje stavkov, skladanje besed v stavke.

Redefunst, die, govorstvo (*V.*), lepegovorstvo†, govornišvo, govorna umetnost, nach *V.* auch zgovernost (Verehsamkeit).

Redeflüssiger, der, lepegovornik†; f. Redner.

Redefluss, die, zgovernost, razzgovernost.

Redeflussig, adj., zgovoren, razgovoren, kdor rad govori.

Redemption, die, odkup.

Redemptorist, der, Ligorjan.

Reden, v. n. u. a., govoriti, in *D.* *Kr.* krenjati, (vergl. das *altsl.* kramola Aufrucht u. govor so wie ml'va Lärm, hingegen *slov.* govor u. *böhm.* mluva, *poln.* mowa Rede, u. auch *sloven.* nach *Miklošič.* muviti?), besonders in *St.* marnovati (*Gutsm.*, vergl. das deutsche mähren), in *St.* golčati; *poet.* auch besediti, besedovati (auch *altsl.*); zu reden anfangen, spregovoriti, spregovarjati; zur Genüge reden, nagovoriti se; zu Ende reden, dogovoriti; Thiere redend einführen, postaviti živali govoreče; wenn er ins Reden kommt, kadar se razgovori, kadar se mu jezik oguglje (niedrig); mit Jemand reden, govoriti s kom, meniti se, pomenjati se, pomenkovati se, pogovarjati se, razgovarjati (zgovarjati) se s kom; ein wenig reden, pogovoriti; zu einem reden, nach *V.* govoriti v koga; auf etwas zu reden kommen, zmeniti se od česa, beseda je nanesta; einem das Wort reden, za koga govoriti, zagovarjati koga, potegniti, vleči se za koga; du hast gut reden, lahko govoriš, lahko je tebi govoriti; vernünftig reden, pametnih besedi biti; schlecht reden eine Sprache, lomiti, hrustati; er redet aus Stolz so, po osebnem je takih besedi; aus dem Sinne reden, f. Ausreden; er läßt mit sich reden, posluš dober svet; in den Wind reden, v veter govoriti, bob v steno metati; ins Gewissen reden, živo prigovarjati, na dušo govoriti; einem nach dem Munde reden, komu po miseln, po volji, po godi govoriti; durch die Nase reden, gognjati (*böhm.* huhnjati), nach Andern hohnjati, skozi nos govoriti; sinnlos reden, eins ins andere reden, klobuštrati, blesti, broditi, klobosati, kakor bi otrobe vezal; im Schlafe reden, spe govoriti; öffentlich reden, očitno, pred zbrano množico govoriti ali pridigati; schnell, un-dentlich reden, herbotati, herbrati; zornig reden gegen einen, zadreti se, obregniti se, zarezati na koga; laut reden, vpiti, křičati; über alles reden, jezik brusiti nad vsem; leise reden, šeptati, tiho govoriti; einem zu nahe reden, auf Jemanden reden, opravljati, obrekovati koga; kurz von der Sache zu reden, da ob kratkem reč odpravimo, povemo, kratko govoreč; man redet stark davon, daſſ —, močno govore, pravijo, da —; reden was ins Maul kommt, govoriti, kar komu pride na zobe, kar slina na jezik prinose, govoriš vse na zobe, da nima nič podobe (nar. pes.); ein redender Beweis, ziva priča; redende Miene, f. Ausdrucksvoll; ein redendes Wappen, govoreci gerb; etwas Anderes denken, und etwas anderes reden, drugo na miseln in drugo na jezik imeti; slovenisch reden, slovensko, po slovensko oder auch slovenski govoriti.

Reden, das, govorjenje, besede; einem das Reden verbieten, prepovedati komu govoriti; viel Redens von einer Sache machen, mnogo besedi delati od česa, mnogo pripovedovati; f. a. Aufheben, Aufsehen, das; sich im Reden erschöpfen, izgovoriti se.

Redend, adj., govoreč, živ.

Redensart, die, besedilo, govor, govorjenje, nach *Gutm.* govorina f., u. dem *Poln.* u. *Russ.* izraz (sig. Ausdr.) das sind Redensarten, to so besede; Sprichwort, prepovor.

Rederprunt, f. Bombast.

Reder, der, govornice.

Rederei, die, brušenje jezika, govorjenje, besede prazne; f. Gerede.

Redesaal, der, govorivnica.

Redesatz, f. Recitativ.

Redesatz, der, stavak (v govorjenji).

Redeschen, adj., molčec, tih, tutast, malobeseden, nezgovoren, kdor se boji govoriti, kdor ima malo besed.

Redeschene, die, molččnost, malobesednost, nezgovornost.

Redeschmuck, lepota govorjenja.

Redeschwulst, der, košatost; f. Bombast.

Redetheil, der, del govorjenja.

Redelübung, die, vaja v govorjenji, govorstvu.

Redeverbindung, die, vez besed(i).

Redevortrag, der, govor.

Redeweise, die, govorjenje.

Redewerkzeug, das, govorilo.

Redezeichen, das, črta govorno znamenje.

Redezimmer, f. Redesaal.

Redigiren, v. a., urediti, uredovati od. n. rejevati, v red djati, devati, naravnati, naravnati; f. a. Verfassen.

Redingote, die, redingot*.

Redlich, adj., pošten, praveden, mož beseda; gerade, raven; treu, zvest; aufrichtig, resničen, odkritoseren; ich meine es redlich mit ihm, nach *V.* resnica mi je do njega; der redliche Besizer, poštena posest; der redliche Besizer, pošteni posestnik; redliche Kinder, zakonski otroci.

Redlichkeit, die, poštenost, pravednost, pravčnost, vestnost (Gewissenhaftigkeit), resničnost, odkritoserenost.

Redner, der, govornik, govorec (*V.*), nach *Gutm.* und dem *Allst.* besednik; er ist ein guter Redner, lepo zna govoriti, *russ.* vitija.

Rednerblume, die, črta govorska cvetka.

Rednerbühne, die, prižnica, leca (za očitno govore).

Rednerel, die, (verächtl.), očitno govorjenje.

Rednergebärde, die, dar zgovornosti, govorstva.

Rednergeberde, die, kretanje govornikovo.

Rednerin, die, govornica, besednica.

Rednerisch, adj., lepogovoren, zgovoren (sig. berebt), nach *V.* govorsk.

Rednerkunst, die, f. Redekunst; Rednerkunst, obrati (*böhm.*) in zasuki, s kterimi govornik poslušavce ganiti skuša.

Rednerstimme, die, lepogovorni ali govorski glas.

Rednerstuhl, der, f. Rednerbühne, (nach *V.* govornica, welches jedoch eher Rednerin bedeuten würde, während govorivnica für Redezimmer angenommen wurde).

Redoute, die, öffentlicher, maskirter Ball, ples v šemah; in der Befestigungskunst, reduta, (nach *Gutm.* zagraja, nach *V.* zakop).

Redontabel, f. Furchtlich.

Redressiren, v. a., popraviti, poverniti.

Redselig, adj., razgovoren, zgovoren, nach *V.* pogovorčen, govorljiv (*M. u. russ.*), pogovorljiv (*Gutm.*), priljuden, kdor se rad meni z ljudmi; im schlechten Sinne, jezičen.

Redseligkeit, die, razgovornost, zgovornost, zgovorljivost, priljudnost, jezičnost (im schlechten Verstande).

Reduciren, v. a., vermindern, zmanjšati, pomanjšati, manjšati, znižati, zniževati; ein Heer, (verabschieben), odpustiti, razpustiti (*russ.*); berechnen, preračniti ali precegniti n. pr. tuj dnar na domači, premeriti, premercniti (*V.*) eno mero na drugo; primérjati eno drugimu; hierauf reducirt sich alles, vse se shaja v to, to je vse; f. a. Zurückführung.

Reduction, **Reducirung**, die, zmanjšanje, pomanjšanje, znižanje, razpust, preračun enega dnarja na drugi(ga).

Reductionstabelle, die, preračunske razkazek, primérjavnica.

Reductor, der, napravljac (ranocelski).

Reed oder **Red**, adj., im N. D. für Bereit, fertig, (worans das furchtner. indeclinable nared stammen mag).

Reede, f. Rehde uff.

Reell, adj., rečn, stvarn, bistven, zanesljiv, zvest; f. a. Gründlich.

Reemtion, f. Wiederkauf.

Refaction, die, odbitek od cene, ker je blago (kupčijako) pokvarjeno.

Refaction, die, krepčalo, krepčavna jed.

Refectorium, das, obednica (v samostanih).

Referat, das, črta razložba ali nazvestje v zboru; das Referat haben, biti razložnik ali referent v kaki zadevi, f. a. Bericht.

Referendum, reč, od ktere se ima razložba zboru dati.

Referent, der, razložnik, nazvestnik, referent*, f. a. Berichterstatter.

Referiren, v. a., dati razložbo ali nazvestje od česa (v zboru), nazvestiti kaj; erzählen, pripovedati, pripovedovati; berichten, sporočiti, poročiti, sporočati, naznaniti, naznanjati; einen Bid referiren, pri-sego zaverniti ali nazaj dati.

Reff, das, ein Gestell an der Schnitterse, woran sich das gemähte Getreide anlehnt, kozle (V.); ein Gestell zum Lasten tragen, króšnja (*böhm.* krosna, *poln.* jasła); in der Schiffsahrt, malo jadro, jaderec, f. a. Riff.

Reffeln, f. Fasern.

Reffen, v. a., jadra nekoliko spodvezati, tudi sneti.

Reffträger, der, króšnar, f. a. Säufirer.

Reffen, der, divji bezeg.

Reflectiren, v. n., auf etwas, na kaj pomisliti, misliti; paziti, gledati na kaj, über etwas, kaj premišljevat, pretehtovati, preudarjati; reflectirnde Urtheilskraft, preudarna razsodnost; das Licht zurück werfen, svetlobo odbijati, odbijati se (*poln. u. serb.*).

Reflector, der, etwa odbijavnik.

Reflex, der, odsvet, f. Abglanz, Widerschein.

Reflexion, die, odbijanje žarkov ali svetlobe (*russ. ostraženje*); Erwägung, premislik, premislanje, preudarek. (*böhm. rozmysl*).

Reflexionsvermögen, das, etwa premislihanost, pomiselnost.

Reflexionswinkel, f. Abprungewinkel.

Reform, die, Verbesserung, poprava, odprava razvad; Umbildung, preuredba, preuravnava, preuredba.

Reformation, die, reformacija, novoverstvo (zlasti Kalvinovo).

Reformator, der, popravljavec, preurejavec (zlasti vere), *russ. preobrazovatelj*.

Reformiren, v. a., verbessern, popraviti, popravljati; odpraviti, odpravljati razvade; umändern, preurediti, preurejati, preurediti, preurejati, preuravnati, preuravnati; erneuern, prenoviti, prenavljati; reformirari; ein Urtheil reformiren, f. Abändern; reformirt, popravljen, preurejen; ein Reformirter, reformat (*russ.*), človek reformirane ali kalvinske vere, kalvinec.

Refosko, der, refosko*.

Refractair, der, upornik; kdor se krati kaj storiti.

Refraction, die, lom, odboj žarkov, f. Strahlenbrechung; Reflexion.

Refrain, der, nach V. pripevek, (*russ. pripev*).

Refrigerant, das, hladilo, hladilni lek.

Refrigeratorium, das, kemijski hladivnik (*posoda*).

Refrigeration, die, ohlad, hlajenje.

Refrigeriren, f. Erkühlen.

Refringiren, v. a., nalomiti, nalamati.

Refugie, f. Flüchtling.

Refundiren, i. Zurückzahlen.

Refusion, i. Zurückzahlung.

Refus, der, odpoved.

Refusiren, v. a., odbiti, odreči komu kaj.

Refutation, die, f. Widerlegung.

Refutiren, i. Widerlegen.

Regal, adj., von vorzüglicher Größe und Schönheit, kraljevsk, kraljevske lepote in velikosti.

Regal, das, polica za bukve; večji tiskarske čerke, regal; in der Regel, regal, človeški glas posnemajoč pisčal, pisal; f. a. Regale.

Regale, das, auch Regal, vladarska ali veličanstvena pravica; veličanstveni prideržek.

Regalfolio, das, velika pola.

Regaliren, v. a., podariti kaj, poslužiti s čim, pogostiti s čim.

Regalpapier, das, kraljevski, nach dem

Russ. u. Poln. Aleksandrijski papir, regalski papir.

Regard, f. Rücksicht; Ehrerbietung.

Regardiren, v. a., gledati na kaj, marati za kaj, v čislili imeti kaj.

Regatta, die, Wettsfahrt der Gondeln in Venedig, regata*.

Rege, adj. u. adv., gibben, gibek, gibljiv, živ, živoen (*M.*); rege werden, zganiti se, ganiti se, zbuditi (vzbuditi), zdigniti se, zbuhati se, oživeti; rege machen, zganiti, zgugati, zbuditi, (bei *Gutem*, xrašiti? *poln. rozruszać*); eine Frage, sprožiti; f. Anregen; die Aufmerksamkeit des Feindes rege machen, pazljivost obuditi, obujati; das Bild rege machen, spoditi zver, zgnati divjačina; die rege Hände, gibbene, pridne, marljive, obertne roke; Alles ist rege, vse je živo, vse se giblje in suče; rege Fantasie, živa domišlja.

Rege, die, die Bewegung, gibčnost, gibljivost, živost, živočnost, obertnost; bei den Vogelfellern, vabnikovo stojalo.

Regel, die, Norm, pravilo, (*altst. u. in alten leb. sl. M., auch bei V.*), vodilo (leitender Grundsatz), nach V. u. M. auch ravnilo; Maxime, vodilo obnašanja, življenja; eine Regel befolgen, po kadem pravilu ravnati; Maßregel, naredba; lineal, f. dieses; Weg, pot; der gewöhnliche Gang, navada; in der Regel, po navadi, navadno, sploh, pravilno, pravilama; nach Regeln, umetno, po pravilih; bei dem weiblichen Geschlechte, f. Monatlich(e), das), Inbegriff mehrerer Regeln, pravilnik.

Regel de Tri, f. Regula de Tri.

Regelbild, das, pravilna podobščina, podobščina.

Regelbuch, das, pravilnik.

Regeler, der, Regler, uredovavec, uravnovavec.

Regelgebände, das, pravila umetno zložene kacija jezika.

Regelhaft, f. Regelmäßig.

Regelliebe, die, veselje do pravilnosti.

Regellos, adj., nepravilen, brez reda, neuravnan, neurejen, nepravšen; ein regellofes Leben, neporedno, zanikerno življenje; seine Sprache ist regellos, ni (ga) jezika brez pravil.

Regellosigkeit, die, nepravšnost, nepravilnost, brezrednost.

Regelmann, der, suznik pravila, f. Bedant.

Regelmäßig, adj., pravilen, po pravilu, prav (narejen), pravšen, v redu, kakor gro, kakor je treba; regelmäßig gebaut, pravilno, prav delan, prav zložen; navadno, ob odločeni uri; regelmäßig schlafen, redno spati danas kakor jutri; in Rt. poreden (*Gutem*).

Regelmäßigkeit, die, pravilnost, pravšnost, rednost; *poln. regularność*.

Regeln, v. a., v red djati, devati, urediti, urejati (*serb. a. rediti*), uravnati, uravnati; pravila dati, ustanoviti čemu, f. a. Ordnen; geregelt, uravnan, z odločenimi pravili; f. a. Regelmäßig.

Regelpriester, der, redovnik, f. a. *Mönch*.

Regelrecht, *adj.*, pravičen, pravilo ali pravilam priméren, po pravilu; ein regelrecht Mann, kdor se na tanko drži pravila, ravna po pravilih.

Regelschmied, der, pravilar, pravilarček.

Regelung, die, uredba, uravnavna česa, odločba pravil za kaj.

Regelwidrig, *adj.*, nepravilen, ne po pravilu, nereden, pravilu ali pravilam nasproten, nepravšen; daß ist regelwidrig, to je, gre zoper pravila, to ni primérno pravilam.

Regelwidrigkeit, die, nepravilnost, djanje pravilam nasprotno.

Regelzwang, der, nuja pravil, utesnjenje po pravilih.

Regen, v. a. u. r., ganiti, gibati kaj, se, zmežiti, mežiti kaj, se (auch bei *Gutsm.*); er kann die Hand nicht regen, ne more ganiti z roko, ne more preganiti roke; man darf sich hier nicht regen, tukaj se človek ne sme ganiti, mežiti, premakniti; reget euch auf Erden, gibajte se po zemlji; Gienem die Gasse regen, žolč vzdigniti komu, razjeziti koga; die oben geregte Sache, pred omenjena reč; es regt sich kein Blättchen, listek se ne gane; es regt sich in ihm ein Gefühl, vzdiga se, oglasa se v njem čustvo; eine Lust regt sich in mir, želja me obhaja, nahaja; die Liebe regt sich in meinem Herzen, ljubezen se zbujá v mojem serci, so je zbudila; f. a. *Rege*.

Regen, der, dež (*altsl. d'žd*), nach V. u. dem *Böhm.* vlaga, welches sonst nach dem *Altst.* und andern f. *W.* Feuchtigkeit bedeutet; der Regen, der zu Ende Juni auf die blühenden Weinstöcke fällt und ihnen schadet, heißt nach V. padež; Regen bei Sonnenschein, in St. plik; der Regen legt sich, hat aufgehört, vedri se, uvedrilo se je, zvedrilo se je, dež je nehal; ein sanfter Regen, dežek, (dežer *Gutsm.*); pohleven dež; ein anhaltender Regen, deževanje, deževje; aus dem Regen in die Traufe, iz dežja pod kap, iz dima v ogenj, iz mlake v lažo priti; s klopi pod klop, s konja na osla priti; Staubregen, peršenje, Plakregen, ploha, naliv; wir wurden vom Regen überrascht, dež je nas ujel; es sieht nach Regen aus, podobá je, da bo dež, na dež se ravna, k dežju se napravlja; der Regen hat momentan aufgehört, prevedrilo se je, dež je prejenjal; es ist schon genug Regen gefallen, nadeževalo se je že; es ist Regen nöthig, dežja (auch deža) nam je potreba.

Regen, in Bsgn. deževni.

Regenbach, der, hudournik, lijak, f. a. *Gießbach*.

Regenbogen, der, mavrica, božji stolček, božji stolec, nach V. a. mlečnica (?), *altst. daga* (= doga), bei *Gutsm.* pijavka, (*poln. tpeza*, = toča, f. *Agel*).

Regenbogen, in Bsgn. mavrični, božjiga stolčka.

Regenbogenfarbig, *adj.*, mavričast.

Regenbogenhaut, die, mavrična kožica, f. a. *Iris*.

Regenbogenkreis, der, mavrični krog.

Regenbogenstein, der, mavričnik †.

Regenbringend, *adj.*, etwa dežjanosen.

Regence, f. *Regentschaft*.

Regendach, daß, pristresče, pristresček, streha pred hišo.

Regendefel, der, pokrovec na puši.

Regendicht, *adj.*, nepremočljiv, ne prepustajoč, ne prepustajoč dežja, gost, da ne pušča ali ne kaplje skozi.

Regenecke, die, kot, iz kteriga dež rad prihaja.

Regeneration, die, prerojenje, prerodba, prerod, prenovitev.

Regeneriren, v. a., preroditi, prerajati, prenoviti, prenavljati.

Regenfener, daß, ognjeni dež.

Regenfliege, die, deževna muha.

Regenfrei, *adj.*, veder, suh.

Regengrass, der, zelena, deževna žaba.

Regengalle, die, del ali kos mavrice, nepopolna mavrica.

Regengehirn, daß, etwa deževnice (zvezde v ozvezdji junca); f. *Syaden*.

Regenewölle, daß, oblaci, deževni oblak.

Regenguß, der, naliv, (*poln. ulewa*), auch ploha.

Regenhaft, f. *Regnerisch*.

Regenhut, der, (siroki) klobuk za dež.

Regenlapp, die, kapa (ob dežji).

Regenlase, f. *Goldamsel*.

Regenleid, daß, ogrinjalo, poveršna suknya za dež.

Regenkraft, f. *Pestilenzwurz*.

Regenkrinne, die, žlota, (*V.*), nach *Zal.* žlod na stebrih.

Regenland, daß, dežela deževna, v kteri rad dež gre.

Regenloß, f. *Regenecke*.

Regenloß, *adj.*, brez dežja; regenloser Tag, vedri dan; regenloses Wetter, vedro.

Regenluft, die, sopar.

Regenmantel, der, plašč, plajš za dež, (ob dežji), aus Bast, ličnik, ličnati plašč ober plajš, plajš.

Regenmaß, daß, dežjomér.

Regenmesser, f. *Regenmaß*.

Regenmonat, der, deževni mesec, April, f. *biesee*.

Regennacht, die, deževna noč.

Regennaß, *adj.*, od dežja moker, zmočen.

Regennässe, die, deževna moča, močava, mokrota, vlaga od dežja.

Regenpfeifer, der, (*Charadrius pluvialis*), deževnik, *böhm.* koliba (koliga), *russ.* zuek.

Regenrinne, die, žleb za dež, žlota, žlod.

Regenrod, f. *Regenleid*.

Regenschauer, der, plöglih fallender, bald vorübergehender Regen, ploha, nagli dež, ki hitro prejde, *böhm.* prehanka (=preganjka); ein Vorbad, f. *Regendach*.

Regenschirm, der, gewöhnlich, marela*, auch streha (šerzw.), nach dem neugebildet

ten *Böhm. u. Poln.* dežnik †, etwa auch strešica, štorica.
Regenschlag, f. Mauerband.
Regenschlucht, die, uvertina od dežja.
Regenschwer, f. Schweiß.
Regenstrom, der, tekoča voda ob dežji, prival (*böhm.*); sušica (voda, ki le ob dežvi teče).
Regent, der, Berweiser, oskerbnik vladarstva, vladnik, vladarjev namestnik; Monarch, vladar, (cesar, kralj, vojvoda itd.)
Regentag, der, deževni dan.
Regentin, die, vladica †, vladarjeva namestnica.
Regentropfen, der, deževna kaplja, kaplja dežja, kaneek; einzelne Regentropfen stellen auf mein Kleid, nektare šerkotine so mi padle na suknjo.
Regentschaft, die, namestno vladarstvo, vladija †.
Regentuch, das, ogrinjalo, rjuha za dež, (*böhm.* plena).
Regenvogel, der, (*Scolopax arquata*) škurh.
Regenwall, *adj.*, z obilnim dežjem.
Regenwasser, das, deževnica; das vom Dach herabfließende, strešnica, kapnica.
Regenwasserrecht, das, pravica do deževnice, (deževnice rabiti).
Regenwetter, das, namentlich anhaltendes, deževno vreme, deževna ura, deževje, moča; wir hatten Regenwetter, dež je bil, dež je šel.
Regenwind, der, deževni veter, triv. u-scani veter.
Regenwinfel, f. Regenede.
Regenwolf, f. Regenvogel.
Regenwolke, die, deževni oblak.
Regenwurm, der, glista (pozemeljska), nach V. in St. deževnica (auch *poln.*), nach *Gutm.* červ deževnik.
Regenzeichen, das, znamenje dežja, (de bo dež).
Regenzeit, die, deževni čas, deževanje, deževje; zur Regenzeit, ob dežji, kader je dež.
Regenzisterne, die, f. Cisterne, nach *Gutm.* u. *Jarn.* stekva (†).
Regier, der, vabnik, vabič.
Regieren, *pl.*, zbirka pisemali povelj (starih).
Reggieß, der, živi duh, obertni človek.
Regie, f. Verwaltung.
Regieraufwand, der, Regierkosten, *pl.*, stroški za upravo.
Regieren, *Regiren*, v. a., lenken, voditi, ravnati, obračati, den Wagen regieren, voziti, kočjati; das Schiff regieren, f. Steuern; die höchste Gewalt in einem Staate haben, vladati, cesarjevati, kraljevati, vojvodovati i. t. d. f. Herrschen; als Papst regieren, papeževati; im Hauswesen, gospodariti; als Hauswirthin, gospodinijiti; verwalten, f. dies ses; Gott regiert Alles, Bog vse vlada, obrača; der regierende Bürgermeister, oblastni, opravljajoči župan; sich selbst regieren, f. Beherrschen; es regiert die Pest, kuga gospodari, kuga razsaja, divja (wüthet), bolegen hodi (auch *russ.*) po deželi; f. Graf-

siren; wie regiert sich das Fieber, (v. r.)? kako se obnaša, kako se kaže merzlca? der Geiz regiert ihn, skopost ga vlada, hlapce skoposti, dnarjev jo; der regierende Kaiser, (sedaj) vladajoči cesar, sedanji, pravi cesar; wo Wirle regieren, kjer je mnogo gospodarjev; v. n., f. Lärmen.
Regieren, das, f. Regierung.
Regierer, der, vladavec, f. Beherrscher; Regierer sein, f. Regieren.
Regiererin, die, vladavka.
Regiersucht, die, pohlep za vladanjem, nach V. gospodovavnost, f. a. Herrschsucht.
Regierföchtig, *adj.*, gospodovaven (V.), vladoželjen, f. Herrschföchtig.
Regierung, die, Lenkung, vodenje (vojenje), ravnanje; das Regieren oder Herrschen im Staate, vladanje (cesarjevanje, kraljevanje, vojvodovanje, kneževanje i. t. d.), die Ausübung der Gewalt, oblastovanje, gospodovanje; Verwaltung des Hauswesens, gospodarjenje, in Bezug auf die Hauswirthin, gospodinjenje; die oberste Staatsgewalt, vlada, vladarstvo; unter der Regierung des Kaisers Otto, ob času cesarja Otona, pod vladarstvom Otona; Regierung eines Landes, einer Provinz, deželno poglavarstvo; die Regierung übernehmen, antreten, vladati (vlado) začeti, vlado prevzeti, nastopiti, nach dem *Russ.* vstopiti na prestol; die Regierung niederlegen, odreči se, odpovedati se vladarstva, krone, prestola; bei der Regierung flagen, tožiti pred deželnim poglavarstvom; die Regierung führen, vladati, f. Regieren; durch die Regierung erwerben, privladariti; verlieren, zavladariti; der Regierung müde werden, navladati se, nacesarjevati se, nakraljevati se, i. t. d.; Gottes Regierung, f. Fügung.
Regierungs-, in *Östern.* vladni, vladarski, vladarstveni, vladarstva.
Regierungsantritt, der, nastop vlade, vladarstva, *russ.* vstopljenje na prestol.
Regierungsart, Regierungsform, die, vladba, vlada, način vladanja.
Regierungsbehörde, die, deželno poglavarstvo.
Regierungsbeisitzer, der, prisednik poglavarstva.
Regierungsblatt, das, vladni list, vladni oglasnik.
Regierungsverlaß, der, vladni razpis, razpis deželniga poglavarstva.
Regierungsform, f. Regierungsart.
Regierungskanzlei, die, pisarnica deželniga poglavarstva.
Regierungskunst, die, vladoznanstvo, izurjenost, zvedenost v vladanji, umno vladarstvo.
Regierungsloß, *adj.*, brezvladen, brez vladarstva (brez cesarja, kralja i. t. d.); regierungseloser Zustand, brezvladje, brezza-konje.
Regierungslosigkeit, die, brezvladnost.
Regierungsnachfolger, der, naslednik, nastopnik v vladarstvu.

Regierungsorgan, das, vladni ured; vladni urednik ali postavljenec.

Regierungsrath, der, vladni svetnik ali svetovavec; vladno svetovavstvo.

Regierungsrecht, das, pravica do vlade; vladarska pravica.

Regierungssache, die, vladna zadeva.

Regierungssorge, die, vladarska skrb.

Regierungswechsel, der, mena, premena v vladarstvu.

Regierungszeitung, die, vladni časnik.

Regime, f. Regierung.

Regiment, das, Regierung, f. dieses; das Regiment führen, f. Regieren; im Kriegswesen, nach dem Russ., Böhm. u. Poln. polk (im Allst. plk Volk, aber auch Cohorte), gewöhnl. regiment*, im kroat. regimenta.

Regiments-, in Bsgn. polkovni (böhm.), regimentni.

Regimentsarzt, der, regimentni zdravnik.

Regimentscasse, die, regimentna dnarnica.

Regimentsfeldscherer, der, regimentni ranocelnik.

Regimentsgelder, pl., regimentovi dnarji.

Regimentsinhaber, der, imetnik regimenta.

Regimentsquartiermeister, der, regimentni kvartirmojster*.

Regimentsstüd, das, regimentova kanona.

Regimentsstambour, der, regimentni tambur.

Regimentsunkosten, pl., auf Regimentsunkosten leben, s. tujimi dnarji, na tuji račun živeti, na državno ali tudi draštvene stroške.

Regimenterweise, adv., v celih regimentih ali polkih.

Region, f. Gegend; Schichte.

Regiren, f. Regieren.

Regisseur, der, im Theater, narejavec, ravnavec, f. a. Stenereinnehmer.

Register, das, ein Verzeichniß von Namen, spisek, imenik, zapisnica, popis; in den Büchern, kazaveo, kazalo, zapopadek (Zuhalt), mehrere Dinge einer Art, versta, rajda; in der Orgel, register*, nach dem Kroat. igra, böhm. zmena, im Russ. kľuč, glas, ein öffentliches Buch, (očitno) bukve, n. pr. računске bukve; im schwarzen Register stehen, biti v černih bukvah (zapisan), v slabem spominu; das gehört ins alte Register, to je stara rač, stara moka.

Registeraufstand, der, (mont.) četvertletno poročilo ali naznanilo.

Registerformat, das, pokončna oblika ali razmera.

Registerpapier, das, krepki pisavni papiir, kakoršen se rabi za računске bukvo.

Registerschiff, das, poglavitna ladja nekdanje španske sreberne flote*, register-nica†.

Registerstaxe, f. Intabulationstaxe.

Registerszug, im Orgeln, f. Register.

Registrator, der, registrator, vpisovavec.

Registratur, die, registratura, pismenica†, spisnica†, (Altenhammer).

Registrieren, v. a., vpisati, vpisovati, f. Eintragen, Verzeichnen.

Reglement, das, pravilo, zakon.

Reglementsmäßig, adj., pravilen, po zakazu, po zapovedi.

Regler, der, uravnovač.

Regnen, v. n. u. i., es regnet, dež gre, (nach Gutem. u. V. auch dež hodi, russ. dožd idet, poln. deszcz pada, serb. kiša pada), auch dezi (V. so wie im Allst. u. Serb.); anhaltend regnen, deževati (v. i.); weit und breit regnen, nach dem Böhm. razdežiti se; es hat den ganzen Tag geregnet, ves dan je deževalo, ves dan je šel (bil) dež; schwach regnen, peršeti, böhm. mžiti; mit häufigen Unterbrech. in Unterfr. nalepljati; es wird bald regnen, skorej bo dež; heute wird es (trotz den Regenwolken) noch nicht regnen, danas se bo še prevleklo, bo še previselo; wenn es noch so sehr regnete, če bi ne vem kako dež šel; es regnet stark, lije, dež lije, gre in lije; aufhören zu regnen, momentan (als Unterbrechung des Regens), prevedriti se, prenehati, allgemein, zvedriti se, uvedriti se, vedriti se (auch: sich ausheatern), nehati, dež je nehal, jenjal; vedro je; schnell aufhören, spreleteti se; es regnet im Strömen herab, dež je šel, kakor bi iz škafa lilo; es hat genug geregnet, nadeževalo se je, izlilo se je; es regnet Blüthen vom Baume, cvetje se sipje z drevesa kakor bi dež šel; es regnete Steine auf sie herab, kamenje je letelo, padalo nad nje; der Herr regnete auf Sodom Feuer und Schwefel, (nach der Uebersetzung der Bibel), Gospod je deževal na Sodom žeplo in ogenj; Gott regnet (als v. a.). Bog daje dež.

Regnerisch, adj., deževen, nach M. deževig; es sieht regnerisch aus, podoba je, da bo dež, k dežu se je napravilo, naredilo.

Regreß, der, Rückanspruch, nach V. odškodba (eig. Entschädigung), poln. regres, zwrot, serb. navrata†, (obratna, nazajna pravica?); seinen Regreß an Jemanden nehmen, odškodbe pri kom iskati, koga za odškodbo tirjati, poprijeti, koga (svojiga prednika) derzati se zastran škodo.

Regreßerbe, der, prideržni dednik.

Regressiren, v. n. u. r., za odškodovanje tirjati, poprijeti koga, serb. (neu) uzeti navratu protiv koga.

Regressiv, adj., navraten, nazajni†.

Regreßnahme, die, tirjanje odškodbe od prednika.

Regresspflichtige, der, prednik, ki je dolžen škodo poverniti.

Regret, das, f. Leidwesen.

Regrettiren, f. Bedauern.

Regsam, adj., gibben, gibiliv, oberton, živ, cil; ein regames Herz, občutljivo srce; f. a. Nege.

Regsamkeit, die, gibčnost, f. a. Nege.

Regula de Tri(bus), die, Dreifaß, tristav-

ka, nach dem *Poln.* zlato pravilo, zlato število; *Regula* quinquaginta, drojnata tritavka.

Regulär, f. *Regelmäßig*; reguläre Truppen, redni, pravi vojaki.

Regulares, redovni duhovni.

Regularität, die, rednost, pravilnost.

Regulariter, *adv.*, pravilno.

Regulativ, das, uredba, naredba, pravilnik; Maßstab, merilo.

Reguliren, v. a., uravnati, ravnati, uravnovati, v red pripraviti, pripravljati, v red djati, devati, urediti, urejati, nach V. a. upravit, upravljati (in *adv.* si. M. verwalten), f. a. *Regeln*; regulirte Größliche, redovni duhovni.

Regulirung, die, uravnava, uredba, uravnavanje, narejanje, ravnanje, urejanje; desinitive Regulirung, stanovitna naredba, uredba; Regulirung des Flusses, poravnavanje, urejenje reke; Berichtigung, poprava.

Regulus, (*Chem.*), f. König.

Regung, die, f. *Bewegung*; gibanje; einmalige, gib, gibljive, zgib; ohne Regung, negibljiv, ne gane se; Regung des Herzens, začut serčne želje, prvi oglas ali obud kaciga občutka (*čutstva*), vzdig.

Regungslos, *adj.*, negibljiv, mertev, neobčutljiv, kar se ne gane, ne makne.

Regungslosigkeit, die, negibljivost.

Reh, f. *Rehe*.

Reh, das, (*Cervus capreolus*), u. zwar das Weibchen, serna, *rudd.* neben serna auch sajsa, (*M.* hat ohne Angabe der Quelle serno für Reh ohne Rücksicht des Geschlechtes?), *dim.* sernica; das Männchen, f. Rehbock.

Reh-, in *3*fig. sernji (*Gutm.* so wie *poln.* u. *böhm.*, *serb.* serneć), serne.

Rehabilitation, die, postavljenje v poprejšnji stan.

Rehabilitiren, v. a., v poprejšnji stan postaviti.

Rehbaum, der, Haspelwelle, vreteno (*V.*).

Rehbein, das, sernja noga.

Rehblatten, v. n., f. Blättern.

Rehbock, der, sernjak. *böhm.* srnec, *poln.* sarna kozioł, rogacz.

Rehböckchen, **Rehböcklein**, das, serneć, nach *Gutm.* sernji kozlić.

Rehbraten, der, sernina pečena.

Rehbrunn, die, bezganje serna.

Rehde, die, nach V. brodišče, stajališče za ladje, zatočje; f. Anfergrund, Hafen.

Rehdeß, *adj.*, brez oprave, gol.

Rehden, v. a., napraviti, napravljati ladjo k odhodu; f. Rüsten.

Rehder, der, gospodar ali lastnik ladje.

Rehderci, die, f. Anstiftung; Gesellschaft von Rehden, brodarsko ali ladijarsko društvo.

Rehdung, die, naprava ali odprava ladje, oprava, t. j. potrebna roba ladje.

Rehe, *adj.*, steife Muskeln habend, zastan, sklučen; f. Steif, Starr; wenn der Hant rehe wird, kadar se konoplje ugodijo; Pfers

destrantheit, revmatiočno vnetje kopita in noge (*Dr. Bl.*).

Rehe, die, zastanje, sklučenost, oterpajenje, *poln.* u. *böhm.* ochvat.

Rehegras, f. *Quede*.

Rehehille, die, serna (ona).

Rehsarbe, die, sernjakasto (*V.*).

Rehsarben, **Rehsahlgau**, *adj.*, sernast, sernjakast, rujavklat.

Rehsfell, f. *Rehhaut*.

Rehsfleisch, das, sernina, nach *M.* sernovina, *serb.* sernetina.

Rehsfuß, der, sernja, sernjakova noga, poprek prerezano deblo cepljencovo.

Rehsfüßig, *adj.*, sernjonog, lahkonog, urnih nog, nozie.

Rehsgeiß, die, serna.

Rehsgeßalt, die, in Rehsgeßalt, kakor serna, serni podoben.

Rehshaar, das, dlaka ali kocina serne (sernina), nach *M.* sernja dlaka.

Rehsaut, die, sernina (*M.*, auch *Rehsfleisch*), sernja koza.

Rehsbeide, f. *Beide*.

Rehsalb, das, Männchen, sernjaček (*V.*), serneć, serneć, serne; Weibchen, sernica, sernica; *rudd.* mlada serna.

Rehsente, die, **Rehschlägel**, der, sernjakovo, sernino stegno, zadnja četert serne.

Rehsflee, f. *Rehsalb*.

Rehsfrant, f. *Psriemenfrant*.

Rehsleder, das, strojena sernina, sernje usnje.

Rehsledern, *adj.*, iz sernine, sernovine.

Rehling, der, mlečna goba, gliva; f. *Pfifferling*.

Rehnuck, das, mreže sernam nastavljanje.

Rehrüden, der, ein Braten, auch eine Rehspeise, sernjakov, sernin (sernji) herbet.

Rehschlägel, f. *Rehsente*.

Rehschrot, das, nach V. sernjaki, *pl.*

Rehschrotter, f. *Sirchläufer*.

Rehspeißer, der, sernjaček, serneć, ki rozičke dobiva.

Rehswildbret, das, Rehe, serne, *coll.* nach V. sernjava (*V.*); *fleisch* von Rehen, sernina.

Rehszidein, f. *Rehsalb*.

Rehsziege, die, serna.

Rehsziemer, der, konec sernjiga herbta.

Reib-, in *3*fig. stergaven, dergaven, — za dergjenje.

Reibale, die, strauzo, strugarasko šilo.

Reibasp, der, stopica (n. p. za mak).

Reibe, die, dergalo, stergalo; f. a. *Reibseifen*.

Reibebret, das, bei den Maurern, plazna (*V.*).

Reibbürste, die, ščetka za dergjenje.

Reibhammer, der, pah.

Reibhölzchen, das, f. *Bündhölzchen*.

Reibseifen, das, kerhliao, stergaca (*V.*), stergalo, stergulja, *serb.* trenica, *rudd.* terka, gewöhnl. ribezen*, nach *Gutm.* a. rezen.

Reibseufte, die, bet, tolkač, phavnik, phaj, pah.

Reibelappen, der, cunj, kosček sukna ali platna za dergjenje, dergalo platneno.

Reiben, v. a. u. r., zmeti, umeti, nameti, ometi, meti (manem), nach dem *Altst.* und allen leb. slav. *M.* treti, auch dergniti, dergati, garati (nach *Pot.* von greti); frottiren, dergniti; sich die Augen reiben, meti si oči (auch böhm.); den Flachs reiben, lan treti, gladiti; auf einem Reibeisen, nastergati, stergati, ribati*; durch bloßes Hin- und Herbewegen, meti, mancati, mandrati; zu Pulverreiben, zmeti, sephati (mittels einer Stampfe), farben reiben, barvo mleti, treti; Rüben reiben, repo ribati*; Krautsohl reiben, zelje rezati; mit Früßen reiben, tretiti, mandrati, meti (n. p. proso); zwischen den Fingern reiben, med persti meti kaj; wund reiben, razdergniti; stark reiben, fragen, dergajati, dergajati, dohati, drapati; reiben u. pugen, auf dem Karst, želati; den Boden reiben, dergniti in miti, ribati*; sanft reiben, gladiti; die Hände reiben, roke meti, (auch böhm.); das Vieh reibt sich, živina se oehlja ali doha, se dergne, derga, gajana, gara ob kaj; sich an einem reiben, nagajati komu, iskati si je pri kom, zbadati koga; scheuern, f. dieses; sich reiben, prepirati se, njedati se; von leblosen Dingen, zadevati se, guliti se, dergniti se; ein wenig reiben, pomencati, pometi, podergniti, postergati, pomencati, počohati, pogladiti; heute hat er viel gerieben, danas je mnogo naterl, namel, nastergal; Wasche reiben, f. Auswinden; beim Reiben verloren gehen, umeti se, ustergati se; Ginnem etwas unter die Nase reiben, komu kaj pod nos dati, zasoliti mu jo; einem die Ohren mit etwas reiben, vedno očitati komu kaj.

Reiben, das, trenje, dergnjenje, metje, metev, mancanje.

Reibepfanne, die, ponev za trenje ali phanje.

Reiber, der, ein Werkzeug, damit zu reiben, melo (V.), dergalo, mencalo, dergac; ein Wiebel an den Feustern, vertac (V.), bei *Gutsm.* sukavnik; eine Person, mevec, stergavec, ribavec.

Reiberin, die, mevka, tarica, stergavka.

Reibesand, der, pesek za trenje ali ribanje.

Reibeschale, die, skledica, v kateri se kaj mane ali melje.

Reibeschiff, der, am Wagen das Querholz über den Weichselarmen, worauf sich der Langwagen (svora) reibt, polza.

Reibestein, der, mevni kamen, (malarski) kamen za motje ali trenje.

Reibestock, der, bei den Maurern, plazna.

Reibetuch, das, otiralo, trača.

Reibewisch, der, omelo.

Reibewohl, der, klyčavničarski sveder.

Reibzeug, das, dergalo.

Reibfener, das, divji ogenj, po dergnjenji dohjen.

Reibholz, das, f. Reibeschiff.

Reibisch, der, f. Rannkraut.

Reibling, f. Reiste.

Reibnagel, der, jeglica, sornik (svornik), rodnik.

Reichtabak, f. Raps.

Reibung, die, das Reiben, metev, dergajenje, sterganje, mencanje, garanje i. t. d.; dergnjenje ali guljenje dveh stvari; Reibung zwischen Menschen, prepir, razpirtje, prikanje.

Reich, adj., einen Ueberfluß an zeitlichen Gütern habend, bogat, vermögend, premožen, (auch zaciemen), blagoviten; reich an Geld, an Varschaft, dnaren; ein reicher Mann, bogatin; eine reiche Frau, bogatinka; ein reiches Kleid, bogata obleka, ki se blešči zlata in srebra; eine reiche Sprache, bogat jezik; reiches Gemälde, malanje bogato, z mnogimi podobami; f. a. Kostbar; er ist reich, bogat, terden je, ima za čim, mnogo premore; in großer Menge vorhanden, in Bezug auf erwünschte Dinge, obilen; ein reiches Opfer, obilna daritev; ein reicher Segen, obilen blagoslov; reiche Ernte, obilni, bogati pridelek; eine reiche Erzader, bogata žila; reich an Aehren, klasat; reich an Trauben, grozdat; reich an Blut, kervnat; reich an Quellen, studenčnat u. so in vielen Fällen mittels der Bildungssylbe -at-, -nat, oder wo es sich mehr um innere Eigenschaften handelt, mittels der Vorgesessylbe pre—, z. B. reich an Verstande, preumen, premoder; reich an Kenntnissen, preučen; reich an Herzensgüte, predobriga serca, u. dergl.; reich machen, obogatiti, bogatiti; reich werden, obogateti, bogateti; er wird nie reich werden, nikdar ne obogati, nikoli ne bo bogat, oder scherzw. bode bogat kadar (bo) pes rogat; eine reiche Heirath thun, bogato se oženiti, se omožiti; er machte eine reiche Parthie, bogato se je oženil; sie that eine reiche Heirath, bogato se je omožila.

Reich, das, Herrschaft, oblast; gospodarstvo, vladarstvo; im theol. Sinne, kraljestvo; das Reich Gottes, kraljestvo Božje; das Himmelreich, nebesko kraljestvo; dein ist das Reich, tvoje je kraljestvo; Gebiet, oblast, okolišče, okoliže; Staat, deržava, auch deržela (deržela), und mit Rücksicht auf den Titel des Oberhauptes, Kaiserreich, cesarstvo, Königreich, kraljestvo; das Türksche Reich, turško cesarstvo (serb. hier carstvo), Turcija; das deutsche Reich, auch Reich schlecht hin, nemško cesarstvo, Nemčija; das Reich zusammenrufen, poklicati, sklicati stanove, poslati v zbor, deržavni zbor; sein Reich hat ein Ende, dovladal je (docezaril je, dokraljeval je i. t. d.); das gehört in mein Reich, to je moje, to gre, sega v moje opravilo; Wasserreich, voda, vodovje; Erdreich, zemlja, in kar je na njej; Körperreich, etwa telesje; das Reich der Geister, duhovji; das Reich der Thiere, der Pflanzen, der Mineralien, živalstvo, rastlinstvo, rudstvo (in and. M. a. kraljestvo, carstvo živali i. t. d.); das Reich der Natur, stvarstvo; alle drei Reiche, vsi trije deli (a. poln.) stvarstva.

Reichthum, f. Reichthum.

Reiche, ber, bogatin, nach *M.* auch bogatec, bogatuh (verächtl.).

Reichen, v. n. u. a., (veralt.), f. Bereichern.

Reichen, v. n., sich der Ausdehnung nach erstrecken, segniti (*St. u. im Altst.*), seči, segati; bis an etwas reichen, seči, segati do česa, doseči, dosecati kaj, priti, prihajati, iti do česa; der Großen Arme reichen weit, gospoda sega daleč; mit etwas reichen, shajati s čim; über etwas hinaus, hinüber reichen, moleti, šterleti, majati; das Luch reicht zum Hocke, suknja bo dosti za sukojo; das Geld reicht zum —, denar skeza, z dnarjem homo shajali; meine Augen reichen nicht so weit, tako daleč nedogledam, mi oči ne segajo; vom Gewehre, nesti do —; sie reichen nicht über das fünfzehnte Jahrhundert hinaus, ne presegajo petnajstiga stoletja; der Wald reicht bis an die Stadt, gojzd sega, se razprostira do mesta, (*serb.* auch dopirati, pružati se); von der Zeit, auch terpeti do —; er blickt sich bis an die Sterne zu reichen, nach *V.* misli, da more zvezde strahovati; v. a., mit ausgestrecktem Arme hinhalten, podati, podajati, pomoliti, pomajati, moliti, dati, dajati komu kaj, proziti; das Abendmahl reichen, obhajati koga, podeliti, deliti mu sv. Rečnje telo; einem Kranken, z Bogam spraviti, previditi bolnika; einem hilfsreiche Hand reichen, pomoči, pomagati komu; die Brust reichen, podojiti, dojiti dete; Nahrung reichen, živiti, hraniti koga; Kosten reichen, plačati stroške za kaj; er reicht ihm das Wasser nicht, naj se mu skrije, ni mu kos, enak.

Reichgabel, die, senene vile, podajavnik, podajac, nach *Gutsm.* podajavnica.

Reichhaltig, adj., bogat, poln, obilen, rodovit, obilno založen, z obilno zalogo; das Getreide ist reichhaltig, žito plenja, je bogato, plenjavito, zernato; reichhaltiges Buch, bukve polne lepih nauk; reichhaltiges Silbererz, bogata sreberna ruda; f. a. *Reich*, adj.

Reichhaltigkeit, die, obilnost, preobilnost, rodovitnost, obilna zaloga, bogastvo, *altst.* auch obilje.

Reichhard, der, Eisenfrant, omej, sporiš.

Reichheit, die, bogastvo, (eig. bogatost).

Reichlich, adj., bogat, obilen, (bei *M.* izobilen); adv., bogato, obilno; reichlich eine Stunde, debela ura; wir haben eine reichliche Getreidernte gehabt, žita smo lepo reč, smo obilno pridelali; alles reichlich haben, vse dosti in čez imeti, vsega v obilnosti, na prebitok, *rus.* vsem izobilovat; f. a. *Hinlänglich*.

Reichlichkeit, die, obilnost.

Reichs, in der Bzgg. für Staats-, derzavni; des *H. N.* deutsch. Reichs, nemškiga kraljestva ali cesarstva; auch bloß nemški; eines Kaiserreichs, cesarstven; eines Königsreichs, kraljestven.

Reichsabschied, der, (odhodni) sklep ali razsodek nemškiga derzavniga zbora, cesarski odpisek.

Reichsacht, die, izgon, pregnanstvo iz nekdanjiga nemškiga cesarstva; f. a. *Acht*.

Reichsächter, der, pregnanec, izgnanec.

Reichsadel, der, derzavno plemstvo, nemška gospoda t. j. nemškiga kraljestva.

Reichsäbler, der, derzavni orel zlasti nemški, cesarski orel (in *J. R.* orles).

Reichsamt, das, derzavni ured.

Reichsangelegenheit, die, derzavna zadeva ali reč.

Reichsanstalt, die, derzavna naprava, ustanova; geologische, zemljioslovna derzavna ustanova f.

Reichsantheil, der, delež vladarstva.

Reichsapfel, der, cesarsko jabelko.

Reichsarchiv, das, derzavna pisemska shramba, pismenica.

Reichsarmee, die, derzavna armada.

Reichsausschuß, der, odbor (nemških) stanov.

Reichsbau, die, derzavno zidanje ali stavljenje.

Reichsbeamte, der, derzavni urednik.

Reichsbeitrag, der, plačilo za (nemško) kraljestvo, dotiček f.

Reichsbergwerk, der, derzavni rudnik.

Reichsbischof, der, škof kakor derzavni stan.

Reichsboden, der, derzavni svet.

Reichsbürger, der, derzavljan.

Reichsbürgerrecht, das, derzavljanstvo f.

Reichscladenblei, das, svinec iz bogate žindre.

Reichscontingent, f. *Reichsbeitrag*.

Reichscredit, der, derzavni up, derzavna vera.

Reichsdeputation, f. *Reichsausschuß*.

Reichsdiel, f. *Usurpator*.

Reichsdomänen, pl., derzavne kronске posestva.

Reichsein, das, bogastvo.

Reichserbe, f. *Thronfolger*.

Reichsfiscal, der, derzavni fiskal.

Reichsfeind, der, sovražnik cesarstva.

Reichsfolge, f. *Thronfolge*.

Reichsfrei, adj., naravnost ali neposrednje cesarju (nekdanjimu nemškemu) podložen.

Reichsfürst, der, derzavni knez (nemški).

Reichsfuß, der, denarno merilo, kakoršno je veljalo v nekdanjem nemškem cesarstvu.

Reichsgehülfe, *Reichsgenosß*, der, sovladar.

Reichsgenossenschaft, die, sovladarstvo.

Reichsgericht, das, derzavna sodnija.

Reichsgeschichte, die, zgodovina nemškiga kraljestva ali cesarstva.

Reichsgesetz, das, derzavna postava.

Reichsgesetzblatt, das, derzavni zakonik, oglasnik derzavnih postav.

Reichsgesetzlich, adj., po derzavnih postavah.

Reichsgewalt, die, derzavna oblast.

Reichsglied, f. *Reichsbürger*.

Reichsgraf, der, grof nemškiga cesarstva.

Reichsgniden, der, rajniš.

Reichshandel, f. *Reichsangelegenheit*.

Reichshandhelt, der, derzavno gospo-
darstvo.
Reichsheer, das, derzavna vojska ali ar-
mada.
Reichshülfe, die, pomoč celiga nemškiga
cesarstva.
Reichsinstitut, f. Reichsanstalt.
Reichskrone, die, derzavna krona.
Reichsstasse, die, derzavna dnarnica.
Reichsleinodien, **Reichsinfiguren**, pl.,
derzavne svetinje.
Reichsland, f. Kronland.
Reichslehen, das, derzavni fevd*.
Reichsmacht, f. Reichsheer.
Reichsministerium, das, derzavno mini-
sterstvo.
Reichsmonopol, das, derzavna samopro-
daja, samoterstvo.
Reichsoberhaupt, das, glava derzave, ce-
sarstva.
Reichspanier, das, derzavno bandero.
Reichspfleger, f. Landeschef.
Reichspost, die, derzavna pošta.
Reichsrath, der, als Collegium, derzavno
svetovavstvo; eine Person, derzavni svet-
nik, svetovavec.
Reichsſache, f. Reichsangelegenheit.
Reichsſchatz, der, derzavni zaklad.
Reichsſchatzſchein, der, list derzavniga za-
klada, zakladnica f.
Reichsſiegel, das, derzavni pečat.
Reichsſchlus, der, sklep derzavniga zbora.
Reichsſchuld, die, derzavni dolg.
Reichsſorge, die, skerb za cesarstvo.
Reichsſtadt, die, svobodno mesto neposred-
nje cesarju (nekdajniku nemškemu) pod-
verženo.
Reichsstände, pl., stanovi zbrani kake der-
zave, zlasti nekdanjiga nemškiga cesarstva.
Reichsſtandſchaft, die, derzavno stanov-
stvo.
Reichssteuer, die, derzavni davek.
Reichstag, der, derzavni zbor (poln. und
russ. sejm).
Reichstagſangelegenheit, die, reč, za-
deva derzavniga zbora.
Reichstäglich, adj., derzavno zboren, —
derzavniga zbora.
Reichsthaler, der, nemški toler.
Reichstruppen, f. Reichsherr.
Reichsunmittelbar, adj., neposrednje
derzaven.
Reichsverbinding, die, derzavna zveza.
Reichsverfaſſung, die, derzavna ustava f.
Reichsverfaſſungsmaßig, adj., po der-
zavni ustavi.
Reichsverrätther, der, izdajavec derzave.
Reichsverſammlung, die, derzavni zbor.
Reichsvertretung, die, derzavno name-
stovanje.
Reichsverwaltung, die, derzavna uprava f.,
vlada.
Reichsverweſer, der, derzavni vladnik,
vladarjev namestnik.
Reichswährung, die, denarna veljava, dnar
v kaki derzavi veljaven.

Reichswappen, das, derzavni gerb.
Reichsſchwef, der, derzavni namen.
Reichszepter, der, das, derzavno žezlo.
Reichthum, der, bogastvo, bogatija, obil-
nost, blagovitost, bibl. mamon; **Reichthum**
an etwas habend, f. Reich; Wohlhabenheit,
premožnost; **Reichthum** an Geld, dnarnost;
Blutreichthum, kervnatost.
Reichweizen, der, egiptovska pšenica, kos-
matinka.
Reichwerkzeug, das, podajalo.
Reif, adj., von Früchten und Gewächſen,
zrel; in andern N. auch dospelj; reifes Obſt,
zrelo sadje; bei *Gutsm.* auch prizerjen, se-
zorjen; von Thieren, vollkommen ausgebil-
det, goden, ober godan; zum Heirathen reif,
goden za ženitev; zum fliegen reif, flügge,
goden ptič (im *Altal.* bedeutet god'n ange-
nehm, im *Böhm.* würdig); zum Wegjagen
reif, (von Menſchen), zrel, prepekan ptič,
kogar je treba odpraviti; reifes Holz, do-
rasel, dovolj gost in terd les; reifes Alter,
moške leta, doraslost, nach *Raven.* meter-
stvo, welches jedoch das hohe Alter bedeutet;
reif werden, f. *Reifen*; reife Ueberlegung,
godni, zadostni, dobri preudarek, premislík;
reifer Verſtand, godni, razsnovani razum;
reifes Geſchwür, zrelo, dozorjena ogajida;
die Sache iſt reif, reč je gotova, priprav-
ljena; reifes Mädchen, f. *Mannbar*.
Reif, der, geſtorner Thau, slana (auch *altal.*),
in Et. und im *Serb.* a. mráz, (bei *Gutsm.*
bela rosa); der ſich an Mauern anſetzt, srež,
(*poln.* *szron*, *Reif* überh.), an Bäumen, ivje;
mit *Reif* bedeckt, bel od slane; poet. beli
lasje; eine Vertiefung, f. *Niefse*; ein Seil,
verv (zlasti na ladjah); als Längenmaß, f.
Klafter; *Reifreiß*, ein ſchmaler, ringförmiger
Körper, obroč (in allen slav. N.); *Reif* um
ein Faß legen, sod nabiti, nabijati; durch
einen *Reif* ſpringen, skozi obroč skakati;
metati, takati, kolikati; ein breiter ring-
förmiger Körper, runder, blecherner Rand in
den Rädchen, obod, eig. obvod, kolce; an
Kanonen, pas; um den Mund, kolobar; ein
erhabener Rand, rob, robec.
Reiſebunge, die, bei den Faßbindern, obro-
čarnica (V.), kobila za obroč, krivivnica.
Reiſebild, das, podoba v okroglem okviru.
Reiſchen, das, obroček.
Reiſe, die, zrellost (in Bezug auf Früchte),
godnost, godnota, zor (N.). dozor, dozor-
nost, zrelina (*Gutsm.* u. *Serb.*); zur Reiſe
kommen, gelangen, ſie erhalten, dozoriti, se-
zoriti se, zoriti se, zgoditi se, goditi se,
zgodnjati se, dogotoviti se; f. a. *Reiſen*;
es iſt noch nicht zur Reiſe gediehen, še ni
gotovo, dognano; wenn ſein Verſtand zur
Reiſe kommt, (*vulg.*) kadar bolj k pameti
pride.
Reiſeiſen, das, kovaška natezivnica.
Reiſeln, f. *Nieſeln* (*poln.* *žlebkovati*, nach
V. risati).
Reiſen, v. n., reif werden, sezoretí, zoretí,
sezoriti se, uzoriti se, zoriti se, nach V.
u. *Gutsm.* zazoriti, zoriti (als v. n.); noch

ein wenig reifen, *so* pozoreti, pozorevati, pozoriti (se), pogoditi, pogodnjati; wenn es vollkommen gereift hat, kadar je dozorelo; (bei *M.* das russ. dozrevati, sozrevati); kadar je dozorelo; zu viel reifen, prezoriti (se); *fig.*, dorasti, *serb.* prispeti; das Korn reift, zito zori; auch zgodnjati se, godnjati se, zgoditi, pogoditi, goditi se; v. a., reif machen, uzoriti, sezoriti, zoriti, zgodnjati, zgoditi, godnjati, goditi; ein wenig, pozoriti, pogoditi, pogodnjati; hinlänglich reifen, dozoreti, dogodnjati, dogoditi, dogotoviti; die Hige hat das Getreide früh gereift, vročina je zito zgodaj uzorila, sezorila; v. n. u. i., es reift, slana pada, slana je; nach *Gutm.* u. *M.* auch, slani, mrazi; mit einem Rande versehen, v. a., obrobiti, robiti; ein Faß, nabiti, nabijati mit Rinnen versehen, risati (V.).

Reifer, der, nabijavec; f. a. Seifer.

Reiserbahn, f. Seiserbahn.

Reisgemälde, f. Reibbild.

Reishalen, der, kovaške klešče za obijanje koles.

Reisholz, das, les za obroče, obročni les, obroči (pl.).

Reisfloben, der, ključavničarski precep.

Reisler, der, Nebenart, in St. weiser, rujavica, rother, ranfolicia.

Reislich, adj. u. adv. goden, natančen, dober; na tanko, iz dna, iz korenine; reislich überlegen, dobro, na tanko, dovelj, kakor je treba, prav misliti, premisljevat.

Reisling, der, Nebenschöpfung an den Bäumen, tat; an den Neben, podočnik.

Reismesser, das, rezilnik, nach *M.* auch obročnjak oder obročnik, u. orežnik.

Reismonat, der, f. November.

Reisrod, der, nach *V.* obročno krilo, krilo iz obročkov, nach dem *Poln.* u. *Böhm.* rogovka (ker stoji kakor rog).

Reisflagen, das, f. unter: Reis, den Reis treiben; auch vervi delati.

Reisflügel, f. Reiser, Seiler.

Reisflügel, Reismacher, der, obročar (auch bei Reiserflügel).

Reispauner, der, nategač, nategovavec.

Reispiet, das, takanje obroča, kolikantje (?).

Reisstab, der, Reisstange, die, palica za obroče.

Reisstuhl, der, kobila, rezilnica, rezilni stol.

Reistanz, der, ples skozi obroč.

Reisstange, die, Reisziche, natezivnik, natezivnik, ugibač, (*M.*), obročna navlaka.

Reisziche, der, natezivnik, lesica (kovaška).

Reigen, der, f. Reihen.

Reihe, die, mehrere in einer Linie neben einander befindliche Dinge, versta, red (sonst Ordnung), auch reda (*böhm.*) oder ridaj; *dim.* verstica; eine Reihe oder Zeile aufschreiben, napisati versto; eine Reihe Zähne, versta zob; eine Reihe Perlen, versta, niz (*serb.*), resta (?) bisorov; Reihe in der Feldar-

beit, d. i. die von mehreren Arbeitern gleichzeitig in Angriff genommene Abtheilung des Feldes oder Weinberges, postat — i (auch als Feldmaß), in St. jam; bei der Mahd, redovnica, red (sem.), redica; eine kunte Reihe, omizje možkih in ženskih; nach der Reihe, po versti, redama, poredama, zaporedama, po čredi (auch *altst.*), zverstama; sich in die Reihen der Landesvertheidiger stellen, iti, postaviti se med deželne brambovce; in die Reihe setzen, razverstiti, verstiti, urediti, urejati (V.); alles nach der Reihe morden, niebermachen, schütteln, niederdrücken, vse pomoriti, posekati ali povaliti, potresti, pollačiti u. f. f. mittels der Vorsehlspele po —; etwas in die Reihe der Lasten setzen, kaj med pregrehe verstiti oder šteti, pregreham prišteti, prištevati; wir stehen in der Reihe, in Reihe, nach *V.* štriamo se, stojimo v versti, v redu; sich in eine Reihe von Kriegern verwickeln, zaplesti se v vojsko za vojsko, v več vojak zapored; in Reihe und Glied, f. Glied; die Reihe trifft mich, jez sim na versti, čredi, na mene je versta prišla, na me je čreda prišla, moja versta je; nach der Reihe thun, verstiti se, črediti se v čem; nach der Reihe gehen, po versti, po čredi iti, verstiti se, črediti se, drug za drugim; auch an ihm wird die Reihe kommen, tudi njegov čas pride, njegova ura odbije; Holz in Reihen aufstellen, v skladovnice zlagati; der Mensch, in der Reihe der irdischen Wesen die erste Stelle behauptend, človek, pervak izmed pozemeljskih stvari; f. a. Wendung.

Reiheführer, die, vožnja za gospoda.

Reihen, Reigen, der, Tanz in einem Kreise, nach *V.* kolo (*serb.*); raj (auch *poln.*), rajanje; Gesang, petje, den Reihen führen, kolo voditi; den Reihen eröffnen, začeti, prvi biti izmed —.

Reihen, v. a. u. r., in eine Reihe stellen, razverstiti, uverstiti, zverstiti, verstiti; urediti, urejati, rediti, v red djati, devati; Perlen, nanizati, nizati, nabrati, nabirati, sich reihen, razverstiti se, v versto postaviti se; an einander reihen, zverstiti, zverstovati; vergl. za serpam snopje stavka se (nar. pen.); Soldaten reihen, vojake zverstiti (t. j. razverstiti), zverstovati, po versta razstaviti; razrediti, f. a. Ordnen; Heften; v. n., der Fuchs reihet, lesica laja, hovka; tanzen, rajati; von den Wasservögeln, pariti se.

Reihenfolge, die, versta, red, po kterem kaj drugo za drugim gre; gib die Reihenfolge der Könige an, povej mi, kako (po kterem redu, v kteri versti) so kralji sledili, bili drug za drugim; poverstni red.

Reihenführer, der, kolovodnik, *serb.* kolovodja.

Reihengang, der, Turnus, verstenje, kolobarjenje.

Reihengefang, der, petje k plesu.

Reihenordnung, f. Reihengang.

Reihenschulze, der, župan, (kadar na-nj versta pride).

Reihenscheker, der, (ceglarski) skladač.

Reihenschmel, die, trenta, (V.) rogljač.

Reihentanz, der, f. Reihen.

Reihenweise, adv., po versti, zverstama, čredama, po redu, drug za drugim.

Reiher, der, (Ardea, inšef. cinerea) čaplja, (auch poln. u. serb., russ. jedoch čaplja), gabožolt, rangar*, in St. a. ribiö; der gestirnte Reiher, f. Rohrdommel; nach Zal. grauer Reiher, (Ardea cinerea), siva čaplja, rangar; Fischreiher, in St. ragar, a. veliki ribiö; Purpurreiher, (Ardea purpurea), strombla, rujava čaplja; der kleine Reiher, rangaröck; kleiner Silberreiher, (Ardea garzetta), beli rangaröck; großer Silberreiher, velika čaplja, veliki beli rangar, zabogut, a. zabogud (zabogolt?), skolek; Halsreiher, ramena čaplja, buntek.

Reiher, in Bsgn. čapljini, čaplin.

Reiherbeize, die, lov čapelj, rangarjev, oder, na čaple (s sokoli).

Reiherbusch, der, čop čaplinih ali rangarjevih peres.

Reiherfall, der, sokol čapljar t. j. izučen na lovljenje čapelj.

Reiherfeder, die, čapljino pero, pero čaplje.

Reiherjagd, f. Reiherbeize.

Reiherneß, das, čapljino gnezdo.

Reiheröl, das, čapljino olje (iz gnjiliga čapljina mesa).

Reiherstrauß, f. Reiherbusch.

Reihgras, das, französisches, divji oves, pahovka, englisches, travna ljulika.

Reihig, in Bsgn. verstni; breitreihig, tri-versten.

Reihschank, der, poverstno točenje (ki gre od hiše do hiše).

Reihsweise, f. Reihenweise.

Reim, der, nach dem Ital. u. Frans. rima* (auch serb., bei Gutm. hingegen rim, wie im Poln. u. Böhm.), nach V. vjem (besed ali zlogov), nach M. stik, welches jedoch M. selbst im slov. deutsch. Theil richtiger für Zusammenhang erklärt, russ. nach dem Griech.: rithma; f. a. Gleichklang; männlicher Reim, terdi vjem, weiblicher Reim, mehki vjem; f. Reimspruch; er macht Reime, rime kuje, pesmari.

Reimart, die, versta rim ali vjemov.

Reimbold, f. Reimschmied.

Reimdichter, f. Reimschmied.

Reimen, v. n. u. r., ähnlichen Klang haben, sich rimen, vjemati se (po glasu), rimati* so (Gutm. auch in and. sl. R. rimati und rimovati, nur im Russ. prihodit v rithmu); rimo delati, na rimo ali enako končavati se; fig. sich schiden, vezati se, skladatai se, stikati se, sklepati se, priloci, prilgati se, vjemati se, spodobiti se, udati se, pristojen ali prilichen biti; v. a., rimati besedo za besedo; er reimt folgende Wörter aufeinander, ale: pri njem, v njegovih pesmih se rimajo takne besede ena z drugo, kakor: Reime machen, rime kovati, pesma-

riti; reč z rečjo zložiti, zlagati, stikati, skladatai.

Reimer, der, pesmaröck, skladan, rimač (russ. rithmač), nach Gutm. rimar.

Reimerei, die, rimarija, pesmarija, kovanje slabih pesem; tudi neslane, okorne pesmi.

Reimfall, der, f. Cadence.

Reimfrei, f. Reimlos.

Reimfüller, der, pritliklez, priticek zavolj rime.

Reimgedicht, das, pesem, poezija v rimah.

Reimgesetz, f. Strophe.

Reimkunst, Reimlehre, die, nauk od rim, ročnost v rimanji.

Reimkünstler, Reimler, f. Reimer.

Reimlich, adj., vjemen, rimaven, kar dela rimo.

Reimlos, adj., brez vjemov, brez rim, nerimovan.

Reimrathsel, das, uganka v rimah.

Reimregel, die, pravilo zastraan rime.

Reimschmied, der, skladan (pesem), pesmar, rimar ali rimač.

Reimsulze, die, vjemai zlog.

Reimsprecher, der, kdor v rimah govori.

Reimspruch, der, pregovor v rimah.

Reimweise, adv., v rimah, na rimo.

Reimwerk, f. Reimerei.

Reimwort, das, beseda, ktera dela vjem ali rimo z drugo besedo.

Rein, adj., glänzend, lauter, klar, ohne fremden Zusatz, von flüssigen, durchsichtigen und festen Dingen, eist, unvermengt, sam, eist, brez primesi; reines Gold, samo čisto, pravo, suho zlato; gereinigt, očiščen, očišsen, učišsen, učišsen; frei von Schmutz, eiden, saazin, eist, umit, opran; ungeeignet, prost, sam na sebi; reine Haut, brez madezev ali marog; reine Hände haben, čedna ali umite roke imeti, fig. nedolžen, nekriv, eist biti; dem Reinen ist alles rein, čistima je vse čisto; sich rein brennen, waschen, f. Rechtfertigen; reinen Mund halten, f. Mund; Hütte rein streichen, likati klobuke; reines Blatt Papier, eist list; nepopisan (bel) list; reiner Wein, čisto vino, vino samo na sebi, nemesano; reinen Wein einschenken, f. Einschenken; ein reines Hemd, srajca po perila, bela srajca, oprana srajca; reiner Weizen, čista pšenica, brez kololja, brez glote; reines Bett, čedna postelja, z belimi opranimi rjuhami; reine, pure Wahrheit, gola resnica, sama čista resnica, reines Vermögen, d. i. nach Abzug der Passiva, pravo, čisto premoženje, cine reine Sprache, eist jezik (nespakedran s tujkami); ein Wort rein ausdrücken, besedo čisto, razločno izreči, izgovoriti; reine Jungfrau, čista, neoskrunjena, neomadežana devica; Jemanden rein sprechen, koga nedolžniga spoznati, izreči, da je kdo nekriv; odvezati ga; rein ansetzen, reinen Tisch machen, vse pojesti, snesti, do zadnje merve ali drobtinice; den Vecher rein austrinken, kupico sprazniti ali izpiti do dna, do zadnje

kapljece, povse, vse čisto izpiti; ein reines Jagen, streljanje samo ene verste divjadi; rein belegte Hündin, psica breja po psu enaciga plemena; rein nichts, prav nič, čisto nič, celo nič. kar nič, nič nič; rein machen, očistiti, očiščati, čistiti, osnažiti, snažiti, ocediti, čediti; die Stube rein machen, pomesti, pometati po hiši; mittelt des Wassers, Hände, Geschirr, umiti, miti, umivati; Wäsche, oprati, prati; ein Bild rein machen, na čisto, do dobriega izdelati, dogotoviti; wir sind noch nicht auf Reine gekommen, nismo se še zmenili, nismo še reči dognali; rein halten, čedno ohraniti, hraniti; die Straffen rein halten, potepuhe in nevarne ljudi odganjati, preganjati s ceste; ins Reine, auf Reine bringen, v red spraviti, na gotovo pripraviti, ugotoviti, poravnati, dognati kaj, ins Reine schreiben, čedno pisati (V.), na čisto (russ. na belo) prepisati, prepisovati; die reine Vermunft, goli um; eine reine Liebe, čista ljubezen; reine Freude, pravo veselje (brez vse žalosti); rein fügen, čisto, prav peti; reine Lehre, čist nauk brez zmot(e); sich rein wissen, v svesti si biti svoje nedolžnosti; reines Gewissen, čista vest; reines Vieh, zdrava živina, bibl. čiste živali; rein-ausgehen, f. Peer; rein unmöglich, prav nemogoče; reine Arbeit machen, vse podelati, vse opraviti (vse požeti, pomlatiti i. t. d.); reiner Himm,el, jasno (auch vedro) nebo; sie war die reinste Unschuld, gola nedolžnost je je bila; Niemand ist rein, als Gott allein, sam Bog je čist in popolnoma.

Rein, f. Rain.

Reindel, Reinel, der, koza, kozica; f. a. Wilsnapp.

Reindünfler, der, kdor sam od sebe misli, da je čist.

Reine, die, f. Reinheit.

Reine-clande, die, eine Art saftiger Pflanzen, kraljica (Zal.), nach Ravn. vodenična sliva.

Reinecke, der, das Fuchsmännchen, lesjak, lisjak; in den Fabeln, lisica, lesica; f. a. Storch.

Reinel, f. Reindel.

Reinen, f. Reinigen; Traben.

Reiner, f. Rennthier, Reinecke.

Reinertrag, der, čisti dohodek. čisti dobiček.

Reinertragsberechnung, die, preračun čistiga dohodka.

Reinette, die, kosmač (jabelko).

Reinsarre, Reinsarrenkraut, f. Rainfarn.

Reinflaß, der, praznje predivo. (kakorko prihaja iz Narve).

Reingeist, der, cvet, sam vinski cvet.

Reingeistig, adj., zgol duh, dušen, iz samiga vinskiga cveta.

Reinglaube, die, čista vera (brez pomot).

Reingläubige, der, čistoverec, die, čistoverka.

Reingut, adj., čisto dober, samo dober.

Reinhanf, der, mikano konoplje.

Reinheit, die, čistost, čistota; die Reinheit seiner Absicht geht daraus hervor, da je imel čist namen, da pri tem ni iskal svojiga dobička, vidi se iz; čednost, snažnost; Unschuld, nedolžnost; Reinheit des Himmels, jasnost, vedrina; besser jedoch beivörtllich zu geben, darum f. Rein.

Reinherzig, adj., čistiga, nedolžniga serca, etwa auch čistoserčen.

Reinigen, v. a., rein machen, očistiti, očiščati, očišati, izčistiti; vollends reinigen, dočistiti, dočičati, dočisati, vom Schmutze befreien, ocediti, čediti (böhm. ciditi), osnažiti, snažiti; obrisati, brisati, otreiti, otirati; die Stube reinigen, pospraviiti in pomesti po stanici; die Wäsche reinigen, oprati, prati; die Hände, das Küchengeschirr reinigen, umiti, pomiti, umivati, pomivati; eine Wunde reinigen, izprati, izpirati rano in očistiti jo kervi in sokervice; den Magen reinigen, potrebiti, počistiti po želodeci, želodec izčistiti, iztrebiti; ein Land von Bettlern reinigen, beraško nesnago, berače odpraviti iz dežele, beračinstva očistiti jo; die Sprache reinigen, jezik očistiti, čistiti; noch einmal reinigen, prečistiti, prečičati, prečisati; alles nach der Reihe reinigen, vse počistiti, počediti, posnažiti, pobrisati; das Getreide reinigen, mit dem Sieb, zito ravnti, soditi (Gutsm.) obravnovati, občinjati; durchs Schwingen, plati; sich vom Verdacht reinigen, opravičiti, pravičiti se, očistiti se sumnje, lepišga) se delati; die Kuh reinigen sich, (nachdem sie gefalbet hat), krava se trebi, se je otrebila; Gläser reinigen, poplakniti, izplakniti, izplakovati; Gold reinigen, zlato prečistiti, prečisati, čistiti (v ognj); durch Herausflaube des Geringeren reinigen, prebrati, prebirati, izbirati; den Stall reinigen, pokidati, izkidati gnoj iz hleva.

Reiniger, der, čistivec, očiščavec, očišavec, snažec, trebec.

Reinigerin, die, čistivka.

Reinigkeit, die, čistost, čistota; f. a. Reinheit, und Reinlichkeit.

Reinigung, die, čiščenje, čišenje, čistenje, čišca, čiša, snaženje, brisanje, trebljenje, u. dgl. f. übr. Reinigen; die Reinigung von Verbrechen, opravičenje, očiščanje, očišenje; f. a. Entlastung; die Reinigung des Zimmers nimmt täglich eine halbe Stunde in Anspruch, pol ure potrebuje(m), da po sobi pomete(m) in posnaži(m); die monatliche Reinigung, f. Monatlich; Maria Reinigung, očiščevanje, čiševanje, sv. Marije D., Svočnica, russ. svetenje gospodne.

Reinigungseid, der, očistna prisega.

Reinigungslehre, die, nauk, kako telo snažiti.

Reinigungsmittel, das, čistilo, očiščalo, očisalo, mečilo, čistivno, mečivno zdravilo.

Reinigungsopfer, das, očistni dar.

Reinigungsort, der, očiščališče, očisališce; der Seelen, vice pl., böhm. očistec.

Reinigungswurzel, die, jalapa*.

Reinlich, *adj.*, frei von Schmutz, eoden, snažen, čist, opran (von Kleidungsstücken), (bei *Gutsm.* prižen?); etwas reinlich halten, čediti kaj, snažiti, snago ljubiti; f. a. *Rein*; ein reinlicher Mensch, snažen človek, prijatel snage in čistote; f. a. *Rein*.

Reinlichkeit, die, čednost, snažnost, snaga.

Reinlichkeitspolizei, die, policija za snago, zastran snaznosti.

Reinmacher, der, snaživec, snažnik.

Reinschreiber, der, prepisovavec (ki prepisuje) na čisto.

Reinschrift, die, čisti propis ali spis, prepis na čisto.

Reinvieh, das, zdrava, čista živina ali drobnica.

Reinweide, die, f. *Hartriegel*.

Reis, der, f. *Reiß*.

Reis, das, ein dünner junger Zweig eines Baumes, mladika, vejica, odraslik; ein abge schnittenes auch, šibica, šibina, protek; *coll.* šibje, sočje, dračje, protje; zum Binden, tertje; dünne Reiser, suho šibje, suha hosta, von Weinreben, rožje; da Paulus einen Haufen Reiser zusammen raffelte, ko jo bil pa Pavel nabral kup hoste (*altst.* m'nož'stvo roždja); Birkenreiser, metlina, metlinje, metliče, brezje (sonst Birkenwald); im Forstwesen, mlado drevje, koli.

Reisbar, **Reisbar**, *adj.*, ein reisbarer Weg, pot, po kateri je mogoče hoditi ali popotovati.

Reisbaum, der, beim Vogelsang, drevo z limanicami.

Reisbund, **Reisbündchen**, das, butara, (protja, šibja, rožja, tertja, hoste), nach V. a. bašek(?).

Reiße, f. *Reiße*.

Reise, die, pot (zlasti daljna), popotovanje, hoja, potovanje, (u. *Gutsm.* auch das böhm. cestovanje); eine Reise thun, machen, auf der Reise sein, popotovati, potovati, iti, hoditi (eig. gehen), na poti biti; auf der Reise, potovaje, med potjo, na poti; auf die Reise, na pot; eine Reise vorhaben, na pot namenjen biti, iti, misliti; spravlja se na pot; kam dalje; eine Reise anstellen, unternehmen, antreten, sich auf die Reise machen, begeben, na pot se podati, besser odriniti, oditi, vzdigniti se na pot, iti iz doma; Glückliche Reise! srečno pot!; wo geht die Reise hin? kam si se namenil? kam popotvas? (*vulg.* mit Auspielung auf den raschen Gang), kam jo mahaš, režeš?; nun ging die Reise fort, zdaj smo odšli, smo odrinili oder odrinemo dalje; er hat viele Reisen gemacht, dokaj sveta je obhodil; eine Reise zurücklegen, pot storiti, delati, pot preiti; die Reise forsetzen, dalje iti, popotovati; auf Reisen gehen, po svetu iti, hoditi; eine doppelte Reise, vožnja tje in nazaj; eine Tagereise, dan hoda; Abreise, odhod, Durchreise, prehod; Geschäftreise, pot po opravilih, zavolj opravil; Lustreise, hoja po zraku; eine Reise Steine, en poljšaj kame-

nja; eine Reise, zwei Reisen, enkrat, dvakrat; kolikor se kake reči enkrat naredi (setke, splete i. t. d.).

Reise, in *Sfgn.* potni, popotni.

Reiseabentener, das, priključje na poti.

Reisealtar, der, prenosni, potni altar.

Reiseanzug, f. *Reisefleid*.

Reiseapotheke, die, prenosna, nach V. nosna apoteka, ali lekarnica.

Reisebedarf, der, potrebščine, potrebšine za pot.

Reisebedürfnis, das, na poti ali za popotovanje potrebna reč.

Reisebeginn, der, odhod.

Reisebeschreiber, der, potopisec, popisovavec poti (kake).

Reisebeschreibung, die, popisovanje ali popis kake poti, potopisje.

Reisebett, das, potna postelja.

Reisebuch, das, poti dnevnik ali zapisnik, popotne bukvice.

Reisebündel, das, ronec*, f. a. *Reisegepäck*; in ein Bündel gebundene Bedürfnisse, eula; Wegzebrung, bresno.

Reisebank, der, potnina.

Reisebüten, f. *Reisegebühr*.

Reisebüten, *adj.*, na pot napravljen, k odhodu pripravljen ali gotov; sich reisefertig machen, na pot, k odhodu pripravi se, napraviti se, napravljati se, ravnavati se.

Reisekutsche, die, die man auf der Reise trägt, um Getränke mit zu tragen, čutara, opletana sklenica, auch buča.

Reisestrecke, der, prijatel popotovanja; kdor rad popotuje ali po svetu hodi; f. a. *Reisegefährte*.

Reisegahrte, die, nach V. potovna tlaka, *Reisegahr*, f. *Reisepferd*.

Reisegebet, das, molitev pri odhodu, na potu.

Reisegebühr, die, potnina.

Reisegefährte, der, pajdaš, popotni tovarš, družo, pridružnik, nach *Gutsm.* cestni družnik, *altst.* s'pač'nik (sopotnik); Anton war mein Reisegefährte, s Tonetam sva hodila. Tone je po mano popotoval.

Reisegefährtin, die, pajdašica, potna, tovaršica, pridružnica. sopotnica.

Reisegesolge, das, popotno spremstvo, spremljevalci (kaciga veliciga gospoda).

Reisegeld, das, dnar za pot, potni dnar, nach V. u. *Gutsm.* potpnica (auch eine Reise, sowie Reisemittel), nach M. popotnina.

Reisegenos, **Reisegenosin**, f. *Reisegesährte*, u. f.

Reisegepäck, das, roba, reči popotnikove, eule, perljaga.

Reisegeräth, das, (po)potno orodje in posodje.

Reisegericht, *adj.*, na mali lov učen, f. a. *Feldgericht*.

Reisegesellschaft, die, pajdaši, *pl.* pajdašija, popotna družba, potna tovaršija, sopotniki.

Reisegesellschaft, **Reisegesellschaft**, **Reisegesellschaft**, f. *Reisegesährte* u. f.

Reisegewand, *bas*, f. **Reisefleid**.
Reisegut, *bas*, prehodno posestvo, ki prehaja na ženski rod, na preslico.
Reisehaft, *adj.*, *sich* reisehaft anziehen, obleči se kakor na kako (daljino) pot.
Reisehandbuch, f. **Reisebuch**.
Reisehut, *der*, popotni klobuk.
Reisejäger, *der*, mali lovec (im Gegensatz zum hirschgerechten Jäger).
Reisejägererei, *die*, mali lov.
Reisefapelle, *die*, prenosna kapelica.
Reisefarte, *die*, popotni zemljovid, zemljovid za popotne, cestokaz †.
Reisefissen, *bas*, blazinica potna (na kako pot s sabo jemana).
Reisefiste, *die*, skrinja popotna.
Reisefleid, *bas*, popotno oblačilo, potna obleka.
Reisefoffer, *der*, skrinjica popotna, nach *Ravn.* usnjača.
Reisefoß, *die*, hrana ali živež za po poti; brešno, popotnica (*Zal.*).
Reisefoßen, *pl.*, potni potroški, izdajki.
Reisefkunst, *die*, umetnost, kako s pridam in malimi stroški popotovati; umno potovanje.
Reiselied, *bas*, popotna pesem, popotnica.
Reiselust, *die*, želja do popotovanja.
Reiselustig, *adj.*, kdor rad popotuje.
Reisemann, f. **Reisende**.
Reisemantel, *der*, popotni plašč, plajš.
Reisemarschall, *der*, potni maršal.
Reisemüde, *adj.*, pota, ali potovanja, hoje, truden; kdor se je napotoval, nahodil, kdor se je naveličal popotovanja.
Reisemücke, *die*, **Reiseflappe**, popotna kapa.
Reisen, v. n., *auch* als v. a. u. r., popotovati (*gewöhnl.* als *imperf.*), *auch* potovati, (*Gutm.* u. *serb.*), nach *Gutm.* *auch* das *böhm.* cestovati; bann werbe ich reisen, potlej pa popotvam (*verb. perf.* nar. pes.); zu Fuß reisen, peš iti, potovati; zu Pferde reisen, jezdariti, jezdit, na konji potovati; zu Wagen reisen, voziti se, z vozom popotovati; durch das Reisen alles Geld verthun, vse premoženje zapotovati, zahoditi; schon mancher Groschen ist dahin gereiset, marsikak grošič smo že potrošili, popihali; nach Italien reisen, na Laško oditi, iti; über Görz reisen; skozi Gorico iti; gereisete Pflanzungen, tuje zelišča; des Tages sechs Meilen reisen, šest milj na dan iti, šest milj hoda storiti; einen andern Weg reisen, (als v. a.), po drugi poti iti, drugo pot vzeti (V.), drugot potovati; diesen Weg bin ich noch nicht gereiset, po tej poti še nisim hodil; hier bin ich schon gereiset, tod sim že hodil, popotoval; über Land reisen, na kmete iti; zu Lande reisen, po suhem potovati, zu Wasser reisen, po mokrem potovati, (po vodi, po morji); ein (viel) gereiseter Mann, človek, ki je mnogo po svetu hodil, skusil; ki je mnogo obhodil, dokaj sveta prehodil; sich müde reisen, (als v. r.), nahoditi se, upehati se, napotovati

se; ein wenig reisen, prehoditi se, razhoditi se; reise nur, zgubi se, poberi se.
Reisen, *bas*, potovanje; f. **Reise**.
Reisend, *adj.*, potujoč, popoten.
Reisende, *der*, popotnik, popotni (človek), potnik, (bei *Gutm.* u. *M.* *auch* cestnik?).
Reisepartikulare, *bas*, potni razkazek, nach V. popotnica.
Reisepaß, *der*, potni list, potno pismo, pos*.
Reisepferd, *bas*, potni konj.
Reiser, *der*, popotovavec, kdor rad po svetu hodi.
Reisefohle, f. **Grubenfohle**.
Reiserod, *der*, popotna suknja.
Reiseroute, f. **Reiseweg**.
Reisefad, *der*, ronec*, kernir.
Reisefschritt, *der*, potni korak.
Reisefschuh, *der*, popotni čevlji.
Reiseflizze, *die*, ocert potovanja, potopisni ocert.
Reisestab, *der*, **Reisestod**, palica (na pot).
Reisestunde, *die*, ura odhodna.
Reisefucht, *die*, nezmerna želja do popotovanja.
Reisetag, *der*, dan odhoda.
Reisetasche, *die*, popotna torba, torba za potne potreščine, potrebšine.
Reisefraum, *der*, potovanje v sanjah.
Reiseftrieb, *der*, er empfand einen Reisetrieb, gnalo ga je, mikalo ga je popotovati.
Reisenbr, *die*, ura (za po poti).
Reisenfunde, *die*, potno pismo.
Reisefwagen, *der*, popotni voz, kočija, kolesen*.
Reisefweg, *der*, pot za kako hojo izbrana.
Reisefwert, f. **Reisefefreibung**.
Reisefetter, *bas*, vreme (dobro) za popotovanje.
Reisefezehrung, *die*, popotnica, brešno, im *Altst.* brašno, *Schwaare*.
Reisefzeit, *die*, čas za popotovanje (dober); čas potovanja.
Reisefzug, *bas*, oprava in priprava za pot.
Reisefziel, *bas*, konec potovanja, kamor je popotnik namenjen; da waren wir schon unserm Reisefziele um einige Meilen näher, tu smo že bili za nekoliko milj bliže kraju, kamor smo se bili namenili, (do kteriga smo hotli priti).
Reisefzug, *der*, družba (veči) popotnikov.
Reisefholz, *bas*, hosta, vejevje, veje, dračje, suhljad, sočje, rožje, drevje, ki daje mnogo hoste.
Reisig, *bas*, hosta, oklestki, pobirki, dračje, (*auch* *Altst.*), suhljad, protje, fratje; f. a. **Reisefholz**; **Wnschholz**.
Reisig, (*veraltet*), f. **Veritten**; *der* reisige Zeug, f. **Reiterrei**; **Gefchirr**.
Reisige, *der*, ein Soldat zu Pferde, konjnik; ein Reisender, f. **dieses**.
Reisefrab, *der*, palica iz butare.
Reisefwelle, f. **Reisefund**.
Reisefwerk, *bas*, hosta, vejevje, protje; f. **Reis**; zagraja s protjem.
Reiß, *der*, (*Oryza sativa*), rajž, laško pšeno (*wörtl. wälfche Gröhe*, analog. dem *russ.*

saracinskoe pšeno), in St. angebl. orez, serb. oriz, poln. ryż; der deutsche Reis, f. Vartgerste; Schleischer Reis, f. Mannagras.

Reiß-, in Bzhu. rajzev.

Reißartig, adj. rajzu podoben.

Reißaus, das, Reißaus nehmen, pete umakniti, zbezati, spihniti jo, potegniti jo, uneasti jo, pobrati kopita in uteči, lesici na rep sestiti.

Reißbauf, die, smukavnica za konoplje.

Reißban, der, ravnanje, sejanje rajza.

Reißbeere, f. Verberisbeere.

Reißblei, das, svinčeni čertnik, svinčenik †.

Reißblume, die, cvet rajzeve moke.

Reißbrannwein, der, rajzevec.

Reißbrei, das, rajzeva kaša, kuhani rajz, in St. angebl. orezova kaša.

Reißbrett, das, risavna deska, deska za risanje.

Reißbrot, das, kruh iz rajzeve moke.

Reißbrühe, die, rajzeva juha.

Reißdieb, der, kdor rajz krade.

Reißelbeere, f. Preiselbeere.

Reißen, v. n., von einem Faden, Stricke,

einer Saite u. dgl., utergati se, protergati se,

tergati se, alle Saiten nach einander reißen,

vse strune so se potergale, so popokale;

auseinander reißen, raztergati se, razceesati,

cesati (Medv.), razceesniti se; die Leinwand

reißt, platno se terga, se seka; wenn alle

Stricke reißen, če ne bo druge pomoči; sich

spalten, počiti, razpóčiti se, razpokati (ed),

pokati, klati se, cepiti se; der Wind

reißt, veter dere, se zaganja v kaj, zavija,

razsaja, divja; an etwas reißen, tergati kaj,

potegniti, vleči kaj (če bi se tudi pretergalo);

der Ramm reißt, glavnik se zadira; sich mit

schneller Gewalt fortbewegen, dreti,

derviti se, gnati se; f. a. Reißend; es

reißt in Stüde, raztergalo se je, razderlo,

razpóčilo, razleto se je na kose; v. i., es

reißt mich in den Gebärmern, kolje, grize

me po čevih, ščiplje ali šiplje me, je me;

es reißt mich im Arme, po roki ali rami

me terga, lomi, boli me; v. a., durchreißen,

pretergati, raztergati, aus einander reißen,

in Stüde reißen, tergati, razceesniti; abreißen,

utergati, odtergati, tergati, rovat, dreti;

aus der Erde reißen, utergati, izdreti, izdirati,

izrovati, rovat (n. a. D. rvati); einen

Sich reißen, razplati (poln.), plati, prerazati,

rezati ribo (podolgama); Feden reißen

oder schleiß, omuzniti (Gutsm.), omuzati,

muzati; f. a. Schleiß; den Wein reißen,

(tretje leto) vse tersje, tertje nad tlami

odrezati, porezati; Holz reißen, deriva

razcepsiti, cepiti, razkalati, klati; gerissene

Latten, klane late ali letve; einen Stier,

hengst reißen, rezati, skopiti, kopiti oder

skapljati, (böhm. klestiti); eine Fichte

reißen, f. Lachen (v. a.); einen Acker

reißen, aufreißen, celino orati, zorati; ein

gerissenes Blatt, (bot.), zaderti list, zaderto

pero; zeichnen, čertati, zarisati, narisati, risati

(in allen slav. M.); etwas aus der Hand u. f. f.

vom Leibe f. f. reißen, izter-

gati, stergati, tergati, izdreti, izdirati iz rok, z života (russ. vyrvat — izrovati); der Wind

reißt Ziegel vom Dache, veter terga korce s

strehen; Jemanden zu Boden reißen, na tla

podreti, podirati koga, zaderviti, polomastiti,

polomiti, povihрати, vreči; der Born

reißt ihn zu dieser That, jeza ga je nagnala,

napravila k temu; etwas an sich reißen,

hlastniti po čem in kaj na se potegniti,

zagrabit kaj, ogerniti, silama polastiti se

česa; einen aus der Noth reißen, koga iz

nadloge spraviti, potegniti koga (naglo),

oteti ga; die Saiten reißen, grabiti, naglo

brenkati; mit sich reißen, s sabo, seboj

potegniti; sich die Haare aus dem Kopfe,

lase tergati si, puliti si z glave; es hat ihn

dahin gerissen, za sabo ga je potegnilo; der

Sturm reißt Bäume aus der Erde, vihar je

drevesa izdiral, roval iz zemlje, je podiral

drevesa; alles nach einander reißen, vse

potergati, porovati, podreti i. t. d.; der Wolf

reißt, podira jelena na tla; Pöffen reißen,

burke uganjati, norce briti ali loviti, neumnosti

delati, f. a. Pöffen; Boten reißen, umazane

ali gerde besede govoriti, klatati; f. übr.

Boten; v. r. sich an einem Nagel reißen,

prasniti se (V.), ob žebelj opraskati se,

raniti se; sich um etwas reißen, puliti se,

rovati se za kaj, tergati se za —, poganjati

se, potegovati se, vleči se močno za kaj; sie

reißen sich um ihn, vlak je za-nj.

Reißen, das, terganje, cesanje (M.), rovanje

(poln. rwanie), pulenje; des Wassers, nagel,

dereč tok, drenje; der Federn, muzzanje;

des Laubes, smukanje; Reißen in den Gliedern,

terganje, im Leibe, grizenje, zavijanje,

červčenje, rezanje, rez (M.); Zeichnen, risanje,

u. dgl.; f. das Zeitwort Reißen; das Reißen

haben, ungeduldig sein, v melec iti, v kertice

iti ali hoditi; ne da mu miru.

Reißend, adj., reißendes Wasser, dereča,

bistra (poln. u. russ.) voda; reißende Wölfe,

dereči volkovi; reißende Thiere, zverine,

zveri zgrabljive (V.); die Waare hat einen

reißenden Abgang, geht reißend ab, vlak je

za to blago, terga jo se, pulijo se za blago,

razpotegnili so, razpopadli so blago; ein

reißender Schmerz, hudo, silno terganje,

terga joči protin.

Reißer, der, eine Person, hud tergavec ob-

leke; ein Messer mit einer Klemme, um damit

die Wieden bei den Korb- und Siebmachern

u. dergl. dünner zu schneiden, nach V. rezir;

(rastrum), orodje zaznamovavno.

Reißern, v. n., von Jagdhunden, beschu-

fen, beriechen, ovohati, povohati, vohati kaj.

Reißernte, die, rajzeva žetev.

Reißfah, das, sod za rajz.

Reißfeder, die, risarsko ali čertavno pero,

čertavnik, risavnik.

Reißfeld, das, rajz, njiva z rajzem obse-

jana; nach der Ernte, rajzišče, rajziše, ore-

zišče, oreziše.

Reißgelb, f. Rauschgelb.

Reißgerste, die, ječmen golec; Vartigerste, resnjak, pšenični ječmen.

Reißhaken, der, ein Reißer, welcher mehr die ist als breit, robato dleto (V.) ključavničarsko.

Reißkamm, der, naj debejši gredaše za volno, nach V. velika kerteza ali kertača.

Reißke, Reißer, der, (Agaricus deliciosus), srovojedka, srovka, russ. ryžicek.

Reißkette, die; zavorani lance.

Reißloch, der, nach dem Böhm. rajževa kaša.

Reißloche, die, risarski ogel, čertavni ogel (eig. ogelji).

Reißlorn, das, rajževo zerno.

Reißkraut, f. Gledkraut.

Reißkuchen, der, rajževo testo pečeno.

Reißplatte, die, klana letva, nach V. krajnica, platovna lata.

Reißling, f. Birkenspanner.

Reißloch, das, predertina nedožgane kope.

Reißmäher, der, kosce, ki rajž kosi; neki dlesk v Azii in Afriki, ki rajžu škodo dela.

Reißmaß, das, bei den Holzarbeitern zur Bemessung der Dicke eines Holzes, aus zwei viereckigen Stäben mit einem Stüchel, nach Zol. plešcet.

Reißmehl, das, rajževa moka.

Reißmesser, das, bei den Gektschlagern mit doppelter Schneide, zlatarski nož.

Reißmüh, f. Reißbrei.

Reißnagel, f. Nietnagel.

Reißpflanze, f. Reiß.

Reißschiene, die, nach Pot. etwa risarsko linijalo.

Reißspeise, die, jed iz rajža.

Reißstein, der, kamen rajževoc.

Reißstift, der, čertnik, risalce.

Reißstroh, das, rajževica.

Reißtuppe, f. Reißbrühe.

Reißzeug, das, čertavno, risavno orodje, risava, risarska priprava ali roba.

Reißzirkel, der, risarski oirkel², ohvodnik.

Reiße, die, ein kleines, derb zusammengebreitetes Bünd Flächens, povemo; soviel Fläche, als man auf einmal durch die Hand reißen, pest, ogelajenica (V.).

Reißendümel, das, auf der Kunkel, kosmič, kodolja.

Reit, f. Rechnung.

Reit, in der Bzgg. von Reiten = rechnen; f. Rechnung; jezdni, von: Reiten = zu Pferd sitzen, jezdni -, za ježo.

Reitbahn, die, nach V. jezdišče, jezdise (auch böhm.), jezdarnica, nach Gutm. jezdna ograja.

Reitbar, adj., dober za ježo ali jahanje, jahaven.

Reitburche, der, jezdni hlapec ali fant (ki jezdi za gospodam).

Reitdecke, die, jezdna plahta.

Reite, die, planja; f. a. Hofraum.

Reitel, der, kurzer, harter Stiel, f. Knüttel, Flügel; Padreitel, povirek (V.)

Reiten, v. a., s povirkam povezati, zajejati².

Reiten, v. n. u. a., raiten, für: rechnen, f. dieses; ehemals für reifen überhaupt, heut zu Tage auf einem Thiere sitzend sich wohin begeben, jezditi, jezdariti, jahati (auch serb., im Altst. jahati); ich werde hinreiten, pojezditi tje, ein wenig reiten, pojezditi, pojezdari. pojahati; auch konja prejahati; um etwas herum reiten, objezditi, objahati kaj; geritten kommen, prijezditi, prijahati, na konji priti; fehl reiten, zajezditi kam, zajezdari jo; auf einem Gel reiten, na oslu, auch osla jezditi, jezdariti; wohin reiten, odjezditi, odjahati kam; ein Pferd müde reiten, konja z ježo utruditi, upehati, zjezditi; ein Pferd lahm reiten, konja pohromiti z ježo; ein Pferd fleiß reiten, konja zavreti (V.); einen Weg zum ersten Male reiten, vpervi jezditi po kaki poti; desselben Weges reiten, ravno po tisti cesti jezdariti; auf einem Steden, na palici jezditi; auf einer Bank reiten, okobelj sedeti na klopi (z razkračenimi nogami); vom Hengst, f. Beschälen; einen Schriftsteller reiten, mnogo prepisovati, izpisovati iz kach bukev; der Teufel reitet ihn, hudoba ga goni, ga ima v oblasti; reitend, f. Beritten; Jemanden zu Boden reiten, pojezditi koga, s konjem povaliti; sich müde reiten, najezditi se, razjezditi se (V.); spazieren reiten, prejahati se; sich einen Wolf reiten, volka dobiti od ježe, uzliti se.

Reiten, das, jeza, jezdarenje, jahanje; durchs Reiten verthun, zajezditi, zajezdari (dnarce).

Reiter, der, von rechnen, f. Rechner; ein Reib, rešeto, (bei Gutm. redeseja); der ein Thier reitet, jezdec, jezec, jezdic, jezdar (Gutm.); er ist ein guter Reiter, dobro jezdari; ein Soldat zu Pferde, konjik (auch serb. neben konjanik), besser konjnik nach dem altst. kon'nik; spanische oder frieische Reiter, (in der Kriegeskunst), nach dem Russ. u. Poln. rogatka; ein Pferd ohne Reiter, poln. kon samopas; (Pringa gambetta), reitser Reiter, valiki dolar.

Reiter, in der Bzgg. konjiski besser konjniški.

Reiteranzug, der, obhod na konjih.

Reiterdeggen, der, konjniški moč.

Reiterdienst, der, konjniška služba, delo konjikov.

Reiterei, die, Art und Weise zu reiten, jeza, jezarja; eine vollständige Reiterei, vedno jezdarenje, vedna jaharija; Soldaten zu Pferde, konjnen (nar. pes., russ. u. poln. konnica), konjniki pl., konjstvo, konjstvo, konjništvo (M.); f. a. Reitbahn.

Reiterfahne, die, konjniški prapor, praporec, konjniško bandero².

Reiterflinte, die, f. Carabine.

Reitergar, adj., na pol kuhan, nedokuhan.

Reitergeld, das, f. Bergegeld.

Reiterhandschuh, der, konjniška rokovica.

Reiterhausen, der, truma, kerdelo konjnikov.

Reiterlied, das, konjniška pesem.

Reitern, v. n., komajsati se na dem, ka-

kor zgonjen otrok; v. a., ſieben, sejati, reſetati, rejtati.

Reiterpferd, das, konjniški konj, kovaſji konj.

Reiterregiment, das, regiment konjnikov.

Reiterroß, der, konjniška ſuknja.

Reiterſalbe, die, maža zoper garje ali hraste.

Reitſchaft, die, konjniſtvo; f. a. Reiterei.

Reiterſchlacht, die, boj ali bitva konjice, s konjico, med konjniki.

Reitersfrau, die, konjikova žena.

Reitertanz, f. Reiten.

Reiterwache, die, ſtraža konjnikov.

Reitgeſährte, der, ritva ſojedec, ſojedznik.

Reitgerſte, die, korobač, bič, ki ga rabi jezdec.

Reitgras, f. Niedgras.

Reitgurt, der, nach V. podpersnica, paſivnik, prepaſ za ježo.

Reithandschuh, der, rokavica za ježo.

Reithaus, das, jezdlišče ali jezdarnica pokrita.

Reithengſt, f. Weiſchüler.

Reitherr, f. Rechnungsführer.

Reithofen, pl., jezdarske hlače, hlače za ježo.

Reitjunge, f. Reitburſche.

Reitkammer, die, f. Rechnungskammer.

Reitkiffen, das, jezdna blazina.

Reitknecht, der, jezdni hlapec, konjski hlapec, konjar (eig. Pferdeknecht, ſo wie das russ. n. serb. konjuh).

Reitkröte, f. Erdgrille.

Reitkunſt, die, jezdarſtvo, jezdarija, jezdna, jezna ali jezdarska umetnoſt, nauk, kako je treba jezdi; Reitkünſte, jezdarski zaſuki, obrati, (forkelnj *).

Reitlauſ, die, f. Hilzlanſ.

Reitlingſ, adv., okobelj, okobalim, kobalj, jezde, kakor bi jezdi, serb. jaſimice, russ. verhom, poln. na ſposob jeznego (= v podobi jezdijoſiga). böhm. okročné (vergl. das serb. okročiti n. okoračiti konja).

Reitmaſche, die, eine nicht recht verbundene Maſche im Rege, cigalica (V.).

Reitmanſ, die, kertica, poljska miſ.

Reitmeiſter, f. Rechenmeiſter.

Reitmoß, der, bik.

Reitpeitiſche, die, bič za ježo.

Reitpferd, das, jezdni konj, jezni konj, jahač (V.), konj za ježo, verächtl. ježno kljuſe; serb. auch ſedlenik; deſ. Teufels Reitpferd, f. Waſſerjunger.

Reitplatz, der, jezdlišče, jezdlišo.

Reitpoſt, die, jezna poſta, t. j. ſel ali glaſnik na konji.

Reitrath, der, f. Rechnungsrath.

Reitroß, der, ſuknja jezdna.

Reitroß, das, f. Reitpferd.

Reitſattel, der, ſedlo za ježo (in ne za tovor).

Reitſchämel, das, Gerüſt in den Sägemühlen, worauf der Sägebloß liegt, voz (V.).

Reitſchelde, die, an den Pferdegeſchirren, nožnica.

Reiſſchmied, f. Huſſſchmied.

Reiſſchule, die, jezdarnica, jeznica (V.), jezdna ſola; f. a. Reitbahn.

Reiſtall, der, hlev jezdni konj.

Reiſtſteig, der, jezdna pot.

Reiſtſtetſch, f. Widerſpenſtig.

Reiſtſteſel, pl., jezdni ſkorni.

Reiſtſtock, der, bei den Drechſlern, ſtokelj *.

Reiſttenne, die, verſävnica, ſkedenj.

Reiſtzug, das, jezdna priprava, roba za ježo potrebna.

Reiſtzu, der, eine Art Schläges der Finken, grieu (V.), auch der Fint ſelbſt, f. dieſ.

Reiſzung, f. Cavalcade.

Reiz, der, Erregung, Eindruck, vzbud, razdražba; einen Reiz auf das Auge verurſachen, oko zganiti; im Allg. cut obuditi; einen Reiz empfinden, im Allg. začutiti kaj; er empfand einen Reiz auf der Zunge, porezalo ga je na jeziku, auf der Haut, poſerbelo ga je; in der Wurgel, greblo ga je v gerlu; Reiz. (ſtimulus), ſpodbod, ſpodbada, nagon (Zrieb); was einen lebhaften Grad angenehmer Empfindungen hervorbringt, mik. vabnoſt; der Reiz der Schönheit, mik. mikanje lepote; die Reize der Tugend, lepota, ljubeznjivost čednoſti; das Verbotene hat mehr Reiz, ukradeni kruh bolj diſi.

Reizbar, adj., was der ſinnlichen Eindrücke fähig iſt, dražljiv, dražljiv, razdražljiv; zum Zorne reizbar, naglo jeze, naglojezen; eutljiv, obeutljiv, gintljiv.

Reizbarkeit, die, razdražljivost, zdražljivost, dražljivost, obeutljivost, eutljivost.

Reizen, v. a., ſinnliche Eindrücke hervorbringen, vzbuditi, vzbujati, obuditi, zganiti, ganiti, cut obuditi, ohujati; heftiger, razdražiti, dražiti, ſtreſti, ſtreſati; die Nerven reizen, razdražiti čutnice; den Magen reizen, želodec dražiti; einen reizen, zum Zorn reizen, nadražiti. podražiti. dražiti koga, razkačiti, kačiti (V.); Thiere, dražiti, ſčevati, ſevati, huſkati živali; nagajati jim; antreiben, f. dieſes; angenehme Empfindungen erwecken, mikati, na ſe vleči, vabiti k ſebi; Haſen, Füchſe Vögel locken, klicati, privabiti, vabiti; f. a. Locken.

Reizend, adj., anmuthig, zal, mičin, mikaven, vaben, prelep, ljubeznjiv, russ. prelestnyj; erregend, dražin, draživen, dražijoč, ſpodbadljiv; reizende Heilart, draživno ozdravlanje.

Reizer, der, draživec, vablivec.

Reizerin, die, draživka, vabljivka.

Reizfähig, f. Reizbar; Empfanglich.

Reizfähigkeit, f. Reizbarkeit, Erregbarkeit.

Reizloß, adj., nemičin, nezal, nelep, brez lepote.

Reizmittel, das, dražilo, vzbuja, pogon.

Reizſucht, f. Geſallſucht.

Reizung, die, draženje, mikanje, vabljenje.

Reizvoll, adj., prelep, ves mikaven, vabiven, draživen.

Rejection, f. Verwerfung.

Reiciren, f. Abweiſen.

Reſel, der, lange, ſchmale Streifen von ein-

gefaßenen, Getrockneten auf einigen Fischen, na jermeno zrezana suha riba; ein großer Hund, pasja para; ein plumper, grober Mensch, zarobljenec, neukretneč, neukretnik, storkleč, teleban.

Refelci, die, zarobljena, zarobljenost.

Refelhaft, adj., zarobljen, debel in notesan.

Refeln, sich, v. r., zarobljeno, kakor teleban obnašati se.

Refut, f. Recrut.

Relais, das, prepegališče, postaja, kjer se konji prepegajo.

Relaispferd, das, konj za preprego.

Relation, die, f. Bericht, Verhältnis, Verbindung.

Relativ, adj., nanašaven, nanosen, oziren, poln. odnosny; adv., nanosno, ozirno, do tično; relative Stimmenmehrheit, ozirna večina.

Relaxation, die, popust, odveza.

Relaxiren, f. Entbinden.

Relagation, f. Verweisung.

Religiren, f. Verbannen.

Relevant, f. Erheblich.

Relevation, f. Erhebung.

Reliviren, v. a., eine Figur, povzdigniti, odlikati; einen Umstand, f. Erheben.

Relief, das, zvišano, izbuknjeno, nach Zatskopično delo, zvišana podoba; fig. ein Relief geben einem, f. Ansehen.

Religion, die, die Art, Gott zu verehren, vera (zun. Glaube), verstvo † (V.), russ. und poln. neben vera auch zakon (Gesetz), böhm. naboženství; sich zu einer (der christlichen, jüdischen) Religion bekennen, vere, (keršćanske ali keršanske, judovske) biti; die Religion ändern, k drugi veri prestopiti, preveriti se; Gottesverehrung, Kultus, bogočastje, služba Božja, svete bogoslužne opravila; die der Verehrung eines göttlichen Wesens entsprechende Gesinnung, pobožnost, bogaboječnost; viel Religion haben, prav pobožen, bogaboječ biti; die natürliche Religion, naturna vera, posamez umu; die wahre Religion, prava vera, pravoverstvo (Gutsm.); auch für: geistlicher Orden, f. dieses.

Religions-, Sigg. vérsk. — vere.

Religionsänderung, die, zmenja vere, prestop k drugi veri.

Religionsangelegenheit, die, vérska zadeva, reč, ki se tiče vere.

Religionsbedrückung, die, zatiranje vere, krivica, ki se komu godi zavolj vere.

Religionsbekenntniß, das, vera, ktere je kdo.

Religionsbeschwerde, die, pritožba zavolj vérskih reči.

Religionsbühn, das, vérski nauk, vérske bukve.

Religionsdienst, der, vérska služba.

Religionsduldung, f. Toleranz.

Religionsedict, das, vérski izrok, izrok zastran cerkvenih reči.

Religionseid, der, prisega na vero, s ktero se kdo zaveže h kaki veri.

Religionseifer, der, gorečnost za vero, vnetost za vero; der blinde, slepa, prenapeta gorečnost, fanatizem*.

Religionsfond, der, vérski ali cerkveni zalog.

Religionsfreiheit, die, svoboda vere, vérska svoboda ali prostost; bei Gutsm. prostost bogočastva.

Religionsfriede, der, vérski mir.

Religionsgenosß, der, sovränik, enoverec (poln.); ólovek ene vere, ene cérkve.

Religionsgeschichte, die, zgodovina zgodbe sv. vere; vere.

Religionsgesellschaft, die, društvo ali bratstvo v veri, sovrästvo, vérsko občestvo.

Religionsgespräch, das, pogovor, razgovor od vere, od vérskih reči.

Religionshaß, der, sovraštvo ali sovraž zavolj vere.

Religionskrieg, der, vojska za vero.

Religionslehre, die, vérski nauk, nauk vere; als Wissenschaft, etwa veroznanstvo, veroslovje.

Religionslehrer, der, učeník vere.

Religionsmeinung, die, menjenje, menitev zastran vere, v vérskih rečeh.

Religionsmengerei, die, mešanje raznih vér (v eno vero).

Religionsparthei, die, nach Pohl. vérska ločina; f. a. Religionsgesellschaft.

Religionsache, f. Religionsangelegenheit.

Religionssecte, die, krivoverstvo, serb., razkolništvo.

Religionspaltung, die, vérski razdor, vérska razpertijsa.

Religionspöster, der, zasmehovavec vere, russ. hulitelj véry.

Religionspöstererei, die, zasmeh, zasmehovanje vere.

Religionspösterin, die, zasmehovavka, hulivka vere.

Religionsstifter, der, ustanovnik, začetnik vere; poln. založyciel wiary.

Religionsstiftung, die, začetek, ustanovitev, ustanovljenje vere, osnova vere.

Religionsstörung, die, motenje vere (ali bogočastja).

Religionsstreit, der, prepír zavolj vere, vérski prepír.

Religionsübung, die, bogoslužje †, služba Božja, nach Gutsm. bogoslužnost, opravlanje cerkvenih obredov; die Religionsübung hemmen, stören, svete opravila ovirati, motiti.

Religionsunterricht, der, poduk ali podučevanje v veri, nauk v veri, vérski nauk; den Religionsunterricht erteilen, v veri podučiti, učiti.

Religionsverfolgung, die, preganjanje zavolj vere.

Religionsveränderung, f. Religionsänderung.

Religionsverwandte, f. Religionsgenosß.

Religionswahrheit, die, vérska resnica.

Religionsweiser, der, vérski učeník (pri Judih).

Religionswissenschaft, die, f. Religionslehre.

Religionsszwang, der, zatiranje, tlačenje vere; utesnjeno ali nesvobodno bogoslužje, vérsko prisilje.

Religiös, adj., subj., pobožen, bogaboječ; object. die Religion betreffend, vérsk., veren; in religiöser Beziehung, glede na vero, kar se tiče vere; religiöses Buch, svete bukve, od Božjih reči; der Religiöse, f. Ordensgeistliche.

Religiosität, die, pobožnost, bogaboječnost.

Reliquiarium, das, nabira svetinj ali svetih kosti.

Reliquie, die, ostanek.

Reliquien, pl., svetinje, ostanki ali kosti svetnikov, serb. u. russ. moči, pl.

Reliquienkästchen, das, skrinjica za svetinje ali kosti svetnikov.

Reffel, f. Sirschholder.

Reiling, f. Rater.

Reilmans, die, polh, leskova miš.

Reinren, v. a., Pfänder, rešiti, odkupiti; eine Naturalgiebigkeit, premeniti v denarje.

Reinution, die, rešitev, odkup; premenitev v denarje.

Reinutionsvertrag, der, premenitna pogodba.

Remarquabel, f. Bemerkenswerth.

Remarque, f. Bemerkung.

Remarquieren, f. Aumerken.

Remedium, das, pomoček; zdravilo.

Remediren, f. Abhelfen.

Remel, der, klada; gruča; brazda.

Remesse, Rimesse, die, bei Kaufleuten, menjica za plačilo poslana, f. a. Rückwechsel.

Reminiscenz, die, f. Erinnerung; diese Schrift hat viele Reminiscenzen, v teh bukvah je marsikaj, kar opominja na že brano v družih bukvah.

Remeniscere, druga postna nedelja.

Remise, die, Wagenschauer, kolarnica, klarnica; im Fortwesen, mladje.

Remissivschlag, die, nerazločna, nedosodna bitva.

Remissibel, f. Erlasslich.

Remission, f. Nachlaß.

Remittenda, pl., bukve, ki se nazaj pošiljajo.

Remittent, der, pervoimnik † menjice.

Remittiren, v. a. nazaj poslati, pošiljati; poslati menjico namesti plačila; f. a. Nachlassen.

Remis, der, f. Schnupfmeise.

Remonstration, f. Gegenvorstellung.

Remonstriren, v. n., pred oči postavljati komu kaj.

Remonte, die, dopolnitev, dostava, dostavljanje (konj za konjico).

Remontepferd, das, dopolnitni, dostavni konj.

Remontiren, v. a., wieder beritten machen, na novo konje omisljati, dopolnovati, dostavljati konje.

Remontirungscommission, die, komi-

misija za dopolnovanje vojaških konj, dostavna komisija.

Remotion, die, odprava; odstava.

Removiren, v. a., odpraviti, odpravljati, odstaviti, odstavljati.

Remplaciren, v. a., nadomestiti, nadomestovati koga.

Remuneration, die, plačilo (za imenitni deli).

Remuneriren, f. Belohnen.

Recontre, das, srečanje; mali spor; mali boj.

Recontrenen, f. Begegnen.

Rebant, der, dnarnicar, oskerbnik.

Rebendzous, das, f. Stellschwein, (V. shajalica).

Relegat, der, odpadnik, odstopnik odvere.

Relette, die, Reffelart, kosmač (V.)

Reforciren, f. Verstärken.

Refort, f. Verstärkung.

Rengel, f. Range.

Rengeln, v. a., strahovati.

Renitent, adj., fein, upirati se, kratiti se, ustavljati, kerčiti se, braniti se.

Renitenz, die, ustavljanje, upor, kratenje.

Renfen, sich, v. r., stegati se, lecati se; f. a. Lenfen.

Renf, f. Rennthier.

Renkahn, die, tekavnica, dirjavnica, tekališče, tekališče, dirjavna ograja.

Renkbaum, f. Welle.

Renne, die, Rinne, zleb, po katerem se odteka voda, jalovo kamenje spušča, spuša i. t. d.

Rennen, v. n., zu Fuß, teči, tekati, bežati, leteti, udreti se, poditi se, uliti, užgati jo, dirjati, smučati (H.); gnati se, (serb. terčati); s curkam udriti za kom; zu Pferde rennen, dirjati, dirjastiti; die Kuh rennt, krava bežlja; friehend rennen, šeežeti, šeežeti; mit dem Ross wider die Wand rennen, z glavo v steno butati, zaganjati se, kaj nemogočiga začenjati; in sein Verderben rennen, v svojo nesrečo, v svojo pogubo leteti, gnati se; gerannt kommen, pridirjati, priteči; die Zeit rennt, čas grozno hiti; nach etwas rennen, leteti za čim, poganjati se za kaj; zur Genuge rennen, nadirjati se, natekati se; v. a., Jemand zu Boden rennen, podreti koga, dirjaje, z ježo, z vrazam; pohniti v teko, povaliti ga (prevreči), zverniti; Jemanden den Degen durch den Leib rennen, koga z mečem predreti, presniti, prebosti; komu skoz život meč pognati, poriniti; den Wein rennen, kerstiti, z vodo mesati; das Eisen rennen, železo taliti.

Rennen, das, dirjanje, dir, beg, tek; ins Rennen kommen, razdirjati se.

Renner, der, eine Person, dirjavec, teka-vec; ein Pferd zum Rennen, jahač, berzonogi konj, bego (Zal.); f. a. Schmelzer.

Rennfener, das, talilni ogenj.

Rennerd, der, in den Eisenhämmern, talilno ognjišče, ognjišče, ješa*.

Rennerisch, f. Rennthier.

Rennerholz, f. Sparren.

Rennjagen, *das*, f. Schjagd.
 Rennpferd, Rennroß, f. Renner.
 Rennplatz, *der*, tekališče, tekališe, dirjal-
 lišče, dirjalise, (pri *M.* bečaj?).
 Rennsau, *die*, svinja, ki se buka.
 Rennschiff, *das*, hitra ladija, barka, hitri
 čoln, jahta*.
 Rennschlitten, *der*, sančice, *pl.*, lahke san-
 ke, *pl.* smučke, *pl.*, smuke, *pl.*, smuci *pl.*
 Rennse, *die*, f. Käsefab.
 Rennspiel, *das*, *dir.* f. Wettrennen.
 Rennspindel, *die*, *der* Drillbohrer, durgelj.
 Rennstein, *der*, kamniti žleb.
 Rennthier, *das*, (*Cervus tarandus*), nach
 dem *Russ.* severni jelen, bei *Gutsm.* sed-
 lon (?), nach *Grabr.* dërjež†, *böhm.* und
 nach *Sul. serb.* sob; hingegen heißt das
 Glenthier (*Cervus alces*) im *Russ.* los.
 Rennthierbremse, *die*, obad, ki sever-
 nimu jelenu nagaja.
 Rennthierflechte, *die*, jelenovec, jelenji
 mah.
 Rennthierfleisch, *das*, meso severniga
 jelena.
 Rennthierhaut, *die*, koža severniga jelena.
 Rennthierheerde, *die*, čreda severnih je-
 lenov.
 Rennthierkalb, *das*, severno jelenče.
 Rennthierkuh, *die*, severna košuta.
 Rennthiermoos, f. Rennthierflecht.
 Rennthierzucht, *die*, reja severnih jelenov.
 Rennwagen, *der*, dirjavni voz.
 Rennwerk, *das*, f. Abgang, (Calo).
 Rennziel, *das*, cilj, do kteriga se dirja
 ali teka.
 Renommée, *das*, f. Ruf; in Renommée sein,
 f. Verühmt.
 Renommirt, f. Verühmt, Verühmtigt.
 Renommiren, *v. n.*, janačiti in rovaťi se.
 Renommist, *der*, rovan, f. Raufbold; Bra-
 marbaš.
 Renonce, *die*, *der* Mensch ist meine Re-
 nonce, tega človeka ne morem (terpeti,
 viditi).
 Renonciren, f. Verzichten.
 Renovation, *die*, obnova, nova volitev.
 Renoviren, f. Erneuern.
 Rentamt, *das*, nach dem *Kroat.* prihodar-
 stvo†, dohodarstvo, f. a. Cameralamt.
 Rentämthlich, *adj.*, prihodarstven, doho-
 darsten†.
 Rentbar, *adj.*, kar prihodke daje ali nese,
 kar dobro nese; kazen.
 Rentbarkeit, *die*, lastnost, po kateri kaj
 prihodke daje ali nese; kaznost; um sich
 von der Rentbarkeit des Gartens zu überzeu-
 gen, da bi se prepričal, ali bi vert kak
 dobiček nese!; koliko prihodkov bi dajal
 i. t. d.
 Rentbeamte, *der*, dohodarski urednik.
 Rente, *die*, die Renten von Grundstücken,
 prihodki, dohodki, *russ. n. poln.* dohody;
 von Capitalen, Zins, obrest, f. a. Ein-
 künfte; eine Geldsumme auf Renten legen,
 f. Anlegen; eine Anstalt, f. Rentamt.

Renten, *v. a.*, f. Trennen; *v. n.*, nesti, no-
 siti, vredti, ali dajati dobiček, izplačati, iz-
 plačevati se; das Gut rentet jährlich tau-
 send Thaler, to posestvo mi nese vsako
 leto tisoč tolarjev.
 Rentencapital, f. Leibrenten.
 Rentendotation, *die*, založitev z dohodki.
 Rentenei, f. Rentamt.
 Rentenirer, Rentier, Rentirer, *der*, kdor
 od dohodkov živi, prihodke vleče ali uživa.
 Rentiren, f. Renten.
 Rentkammer, f. Rentamt.
 Rentmeister, *der*, nach dem *Kroat.* priho-
 dar†, dohodar†.
 Rentmeisterei, f. Rentamt.
 Rentuer, f. Rentenirer.
 Rentschreiber, *der*, dohodarstveni pisar.
 Rentverwalter, *der*, oskerbnik dohodkov.
 Rentviren, f. Steppen.
 Rentur, *die*, dohodarstvo†, dohodarija†.
 Renniren, f. Abschlagen.
 Renunciation, *die*, odpoved, odstop.
 Rennunciren, f. Verzichten.
 Renzel, *richt.* Ränzel, torbica.
 Reolen, *v. a.*, prekopavati (zemljo).
 Reorganisation, *die*, preuravnava, preu-
 redba.
 Reorganisiren, *v. a.*, preuravnati, preu-
 ravnovati, na novo urediti, uravnati, preu-
 rejati.
 Reparatur, *adj.*, popravljiv, prenapredljiv,
 povračljiv.
 Reparation, Reparatur, *die*, poprava, po-
 pravilo, prenapredba (eig. Umänderung), pov-
 rašilo (Erfag).
 Reparatursaufwand, *der*, Reparaturs-
 kosten, *pl.*, stroški za popravo, popravni
 stroški.
 Repariren, *v. a.*, popraviti, popravljati;
 prenaprediti, prenaprejeti (eig. umändern),
 nanovo napraviti.
 Repartiren, *v. a.*, razdeliti, deliti med.
 Repartition, *die*, razdelitev, *böhm.* roz-
 vrh (=razveržek).
 Repartitionsausweis, *der*, razdelni iz-
 kaz.
 Repartitionschlüssel, *der*, ključ za
 razdelitev.
 Repassiren, *v. n.*, nazaj iti.
 Reven, f. Reifsen.
 Reyer, f. Seiler.
 Repercussion, *die*, odboj.
 Repertorium, *das*, iskavnik†, kazalo;
 Repertoire, spisek iger kaciga gledišča, gle-
 diša.
 Repetent, *der*, etwa, ponavljavec, ponav-
 ljač, repetent*.
 Repetiren, *v. a.*, ponoviti, ponavljati; f.
 Wiederholen.
 Repetiruhr, *die*, ura ponavljavka, ura re-
 petirnica.
 Repitition, f. Wiederholung.
 Repliciren, f. Erwidern.
 Repliiiren, (*milit.*) f. Zurückweichen.
 Replit, *die*, protiodgovor†, tožnikov od-
 govor, replika*.

Respondiren, *f.* Sastan.

Reposition, *die*, uravnava zvinjeniga uda.

Repositorium, *das*, polica za bukve.

Reposuiren, *f.* Zurücktreiben.

Reppen, *v. n.*, sich regen, *v. n.*, ganiti se, gibati se.

Repphuhn, *f.* Rebhuhn.

Repräsentant, *der*, namestnik, namestovavec, (nach dem Russ. predstavnik †), *serb.* zastupnik (= zastopnik, auch *allst.*), *Vollvertreter* auch poslanec, odbranec.

Repräsentantenkammer, *die*, zbornica namestovavcov, poslanecov.

Repräsentanz, *die*, namestovanje, namestovavstvo, namestovavei, *pl.*

Repräsentation, *die*, Vertretung, namestovanje; ein Schauspiel, igra, predstava.

Repräsentativ, *adj.*, namestovaven, namesten; *f. a.* Darstellend.

Repräsentiren, *v. a.*, namestovati koga, darstellen, kazati, (schlecht) predstaviť, predstavljati †; im Schauspiel repräsentiren, igrati; sich Wichtigkeit zu geben verstehen, mogoco vesti se, nach V. mogočiti se. *f. a.* Präsentiren; Darstellen; 100 Gulden Interesten repräsentiren ein Capital von 2000 Gulden, sto goldinarjev obresti kaže na dva tisoč gold. istine.

Reprehendiren, *v. a.*, grajati, očitati.

Reprehension, *die*, graja.

Repressalien, *pl.*, odbojna sila, vračilska sila; Repressalien gebrauchen, ausüben, silo delati za silo, silo s silo plačevati, vračevati, krivico s krivico odplačevati.

Repressiv, *adj.*, (im Gegensatz zu Präventiv), odvräcen.

Repressivgesetz, *das*, odvräcna, zaustavna† postava.

Reprimande, *f.* Tadel, Verweis.

Reprise, *die*, drugo vzetje, rubljenje.

Reprobation, *f.* Gegenbeweis.

Reprobiren, *f.* Verwerfen.

Reproche, *f.* Vorwurf.

Reproducent, *der*, protidokaznik †.

Reproduciren, *sich*, *v. r.*, ponoviti se, ponavljati, se; zopet zrasti, spodrasti, zopet prikazati se, zopet pokazati se; *v. a.*, na novo pokazati, na dan spraviti, nadomestiti; priče zoper priče napovedati, dokaz zoper dokaz izpeljavati.

Reproduction, *die*, ponavljanje, ponovitev, spodrast, *f. a.* Wiedererzeugung.

Reproductionskraft, *die*, ponavljavna moč, obnavljavnost, čtva a. spodrašljivost, spodrašljivost, celivna moč; in der Psychologie, pomnjljivost (V.).

Reproductiv, *adj.*, ponavljaven, spodrastin.

Repromission, *die*, obljuba za obljubo.

Repromittiren, *v. a.*, nasproti obljubiti kaj.

Reprotest, *f.* Gegenverwahrung.

Reps, *f.* Räps.

Republik, *die*, republika. *hudovaladje* †, *hudovaladna deržava*, *bei V.* nach dem *Poln.* *hudska* (občna) *reč*, (rzeczpospolita); *f. a.* Gemeinwesen.

Republikaner, *der*, republikan, republikanec.

Republikanisch, *adj.*, republikansk, *hudovaladin*.

Republikanisiren, *v. a.*, z republikanskimi miselnimi naudati, naudajati.

Republiren, *f.* Trennen.

Repubdium, *das*, ločitev zakona.

Repugnation, *f.* Widerstreben.

Repugniren, *f.* Widerstreben.

Repuls, *der*, *f.* Abweisung.

Repulsion, *die*, odboj, odgon.

Repulsiv, *adj.*, odganjaven.

Reputation, *die*, veljava pri ljudeh, dobro ime, poštenje.

Reputirlich, *f.* Anständig, Ehrbar.

Requiem, *das*, černa masa; Obsequien, bilje, *eię*, vilje (aus vigilia), *f.* Seelenmesse.

Requieent, *der*, opraševavec.

Requiriren, *v. a.*, poprositi koga za kaj, kakor se zlasti gosposke prosijo ena drugo za opravo kake reči.

Requisiten, *pl.*, *f.* Erforderniß.

Requisition, *die*, prošnja, zaprosnja.

Requisitionsschreiben, *das*, zaprosno pismo, prosivno pisanje (gosposke do gosposke).

Resch, *adj.*, kerhek, rezen; rečs reden, na vse usta govoriti.

Rescission, *f.* Riß, Trennung.

Rescribiren, *v. a.*, odpisati, odpisovati.

Rescript, *das*, odpis, odgovor, pisan odgovor, ali ukaz (više gosposke na niži).

Resede, *die*, (Reseda), reseda², resedica.

Reservarmee, *f.* Reserve.

Reservat, *das*, priderček, *f.* Vorbehalt.

Reservation, *die*, priderček, prihrana.

Reservationsinvalid, *der*, invalid a priderčkam.

Reservatpunkt, *der*, priderček, prideržni členek.

Reserve, *die*, nastopivna armada, založna armada, zaloga, reserva (*russ.*); *f. a.* Hüdenhalt.

Reservegelder, *pl.*, založni dnarji.

Reservetruppen, *pl.*, vojaki založne armade.

Reserviren, *v. a.*, prihraniti, prihranjati, prideržati, priderževati si kaj, izgovoriti si kaj, okovariti.

Reservoir, *f.* Wasserbehälter.

Resident, *der*, rezident².

Residenz, *die*, stolno mesto, dvorno ali vladarjevo prebivališče, prebivališče, stanišče, staniše, nach M. und aud. slav. M. stolica.

Residenz, *in* Sigm. stolni, prestolni.

Residiren, *v. n.*, stanovati, stolovati (*serb.*), stan ali sedež imeti (od vladarjev), z dvoram biti.

Residuum, *das*, ostanek, *f.* Rest.

Resignation, *die*, odpoved, *f.* Verzicht; sklep, izročiti se volji Božji; *f.* Hingebung, Selbstverlängnung; sodnje razpecatenje.

Resigniren, *v. n. u. a.*, odpovedati se

öemu; odstopiti; f. Abbanfen; razpečatiti; resignirt sein, na vse pripravljen biti, udan.

Resinös, f. Harzig.

Resistenz, die, upor, bramba.

Resistiren, v. n., upreti, upirati se komu, f. Widersehen, sich.

Resolut, adj., serčen, s terdnim sklepam pripravljen, naj pride kar hoče.

Resolution, die, sklep; odlok.

Resolventia, pl. f. Auflösende (Arzneimittel).

Resolviren, f. Auflösen; Beschließen.

Resolvirtabelle, f. Reductionstabelle.

Resonanz, die, razleganje, odziv, odmev, odglas.

Resonanzboden, der, Schallboden, nach V. razlegavnik, bobnišče, bobniše, doniše.

Resonanzloch, das, odmevna odpertina, rožica.

Resonanzloß, adj., gluh, brez odglasa.

Resoniren, v. n., odmevati, odglasiti, odglasiti, odglasati se, razlegati se.

Resorbentia, pl. f. Einfangemittel.

Resorbiren, v. a., f. Einfangen.

Respect, der, spoštovanje; čislanje, veljava pri ljudeh, mit Respect zu melden, s slovesam, z dopuščanjem, dopuščanjem; vor jemand Respect haben, bati se koga, (nach Cas in St. stersniti se koga).

Respectabel, adj., častiljiv, veljaven, f. Ansehnlich.

Respectiren, v. a., častiti, čislati, spoštovati, v čislj. imeti, f. Achten.

Respectirlich, f. Respectabel.

Respective, adv., z oziram, ozirama.

Respecttage, pl., Nachsichtstage, prizanesni dnevi, odložni dnevi, serb. dani od duhu, od počeka.

Respectu, glede na, s pogledam na.

Respicient, der, nadglednik f., doglednik f.

Respiciren, f. Berücksichtigen.

Respirabel, adj., sopljiv.

Respiration, die, dihanje, sopenje.

Respirationsorgan, f. Athmungsorgan.

Respiriren, f. Athmen.

Respiro, der, prelog dobe za plačilo odločeno.

Respondent, der, zagovornik, odgovornik.

Respondiren, v. a., odgovoriti odgovorjati; beim Singen, odpeti, odpevati.

Responsabel, f. Verantwortlich.

Responsorium, das, odpev, odpevanje kora ali pa množice v cerkvi.

Reß, f. Riß.

Reßbaum, der, ein harter Balken, welcher schwächer zur Unterlage dient, Träger, steher, podpora, podpornik, tram*.

Reßsen, v. a., (mont.) f. Säuen, Graben.

Reßsen, der, (mont.) der Baßergraben, worin geisset wird, korito (V.).

Resentiment, zamera, f. a. Nachempfindung.

Resentiren, zameriti, f. a. Nachempfinden.

Reßen, f. Dirichtholder.

Reßort, f. Triebfeder; Bereich; mont. dahlava odmerka.

Reßortiren, v. n., v opravila kake oblasti segati, spadati.

Reßource, f. Hülfquelle; družbeno skajališče, shajališe.

Reß, der, ostanek, in and. fl. M. ostatek; Reßten, ostanček; Reß vom Senge, kosčiki, konci; prebitek, böhm. zbytek; in Reß bleiben, dolžen ostati, na dolg(u) ostati, ostajati; zwei von vier abgezogen bleibt zwei Reß, če dve odštejem od štirih, ostanete dve; Jemanden den Reß geben, končati koga, ugonobiti ga; popolnoma potlačiti ali na nič spraviti; er hat seinen Reß, prišel je na nič; po njem je, ubit je; pijan je kakor krava.

Reßtant, der, dolžnik.

Reßtaurateur, der, gostnik, gostivnik, gostivničar (pri komur se dobiva jed).

Reßtauration, die, gostivnica, kjer se dobiva jed za dnar.

Reßtauriren, f. Wiederherstellen; v. r., f. Erfrischen, sich.

Reßten, Reßtiren, v. n., ostati, ostajati, na dolg ostati, ostajati, auch prebiti; es reßtet noch eine ansehnliche Menge, lepa reč je še ostalo; es reßten noch viele Schuldner, mnogo dolžnikov še ni plačalo.

Reßter, der, f. Reß.

Reßtituiren, v. a., nazaj dati, poverniti; f. Erstaten, Ersetzen; in integrum reßtituiren, v poprejšnji stan postaviti.

Reßtitution, die, povračilo, vračilo, reßtituti in integrum, postavljenje v poprejšnji stan; f. a. Wiederherstellung.

Reßtort, der, poslednji kraj, kamor je kaka ladija z blagam namenjena.

Reßtriction, f. Einschränkung.

Reßtringiren, v. a., stesniti, stesnovati; die Mittel, prenehati z zdravlili, manj dati.

Reßzettell, das, zapis plačila, ki na dolgostane.

Reßultat, das, izid, nasledek, konec; Befund, Ergebnis einer Rechnung, nach V. znajdek, znesek; was ist das Reßultat davon, kaj je nasledek, konec tega? kaj se je podalo, pokazalo iz tega?

Reßultiren, v. n., iziti se, slediti iz, podati, podajati se iz česa, pokazati se; f. a. Ergeben, sich; die Reßultirende (Kraft, Linie), nastopnica f. (moč, čerta).

Reßumé, das, povzemek, posnetek.

Reßumiren, f. Zusammenfassen.

Reßurrection, die, vstanje, vstajenje.

Reßtabliren, f. Wiederherstellen.

Reßtardaten, pl., ostanki, ki jih je treba plačati.

Reßtardation, die, zastajanje.

Reßtardiren, v. a. u. n., die Uhr retardirt, ura prekasno gre, zakasneva, zastaja.

Reßteniren, v. a., zaderžati, zaderževati.

Reßtentionsrecht, das, zaderžna pravica, pravica, tujo reč zaderžati, prideržati.

Reßtirade, die, umik, umikanje; seine Reßtirade wohin nehmen, kam umakniti, umakati se, pribožati, bežati kam; f. a. Abtritt.

Retiriren, sich, v. r., umakniti se, odstopiti, nazaj podati se, bežati.

Retorsion, odmena; f. Vergeltung (einer Unbill).

Retorte, die, ein kegelförmiges Gefäß mit einem oben zurückgebogenen Halse, präzigatorium (z. vratam), retorta* (*russ. u. poln.*), böhm. krivulja f.

Retouschiren, f. Auffrischen.

Retour, f. Rückkehr.

Retour, in Bzgg. povračni, nazajni, odmenivni.

Retourniren, v. a., den Wechsel, poverniti menjico.

Retourrechange, das, povračna primka f.

Retourwechsel, der, povračna menjica.

Retraction, f. Wiederruf.

Retract, f. Einstand; Wiederkauf.

Retractiren, f. Wiederrufen.

Retradiren, f. Zurückgeben.

Retraite, f. Rüdzung.

Retraichement, f. Verschönerung.

Retraichiren, f. Abschneiden.

Retratte, f. Rückwechsel.

Retribution, f. Wiedervergeltung.

Retrograd, f. Rückgängig.

Rette, der, pes, kurze, kuzeck.

Rettel, der, belica potočna.

Retten, v. a. u. r., oteti, (otmem, eig. entreißen, *impf.* otovati, otamati oder otimati nicht viel gebraucht), rešiti (*v. perf.*), reševati (wenig gebr.), ohraniti, hraniti; er ist nicht mehr zu retten, ni mu več pomoči, pomagati; sich retten, rešiti se, (*russ.* spastisja, izbavitsja); sich vermittelst der Flucht retten, uiti, ubežati; f. Entfliehen; sich an einen Ort retten, pribežati kam, priteči, pritekati kam; aus dem Wasser, iz vode, potegniti iz vode; das Leben retten, življenje oteti, ohraniti, obvarovati (belažiti); obraniti, osvoboditi (bepreiti); der Retterete, rešenec, osvobojenec, ohranjenee.

Rettend, *adj.*, rešnji.

Retter, der, rešnik, rešivec, otnetnik; Retter meines Lebens, on mi je ohranil obvaroval, otel življenje; *waidm.* odganjač (pes).

Retterin, die, rešnica, otnetnica, pomočnica.

Reittig, der, (*Raphanus*), redkev, redkva, bei *M.* retka.

Reittig, in der Bzgg. redkvini, iz redkve.

Reittigfeld, das, redkev, redkvišče, redkviše.

Reittigsaat, die, redkvina setev.

Reittigsame, der, redkvino semo.

Reittigweib, das, redkvarica.

Reittlos, f. Rettungslos.

Rettung, die, otetje, rešitev, rešenje, ohranba, osvobodba; er ist ohne Rettung verloren, za-nj je ni več pomoči; zgubljen je; ihm habe ich die Rettung meines Lebens und meiner Ehre zu verdanken, on mi je rešil, ohranil življenje in poštenje; Rettung bringen, f. Retten; um Rettung rufen, na pomoč klicati; auf die Rettung seiner Ehre bedacht sein, braniti svoje poštenje.

Rettungs-, in der Bzgg. rešenj, rešiven, osvobodiven, (oteten).

Rettungsaustalt, die, Rettungshaus, das, rešivnica, naprava za otetje, pomočna naprava.

Rettungsboot, das, rešivni čoln.

Rettungsbrücke, die, rešnji most.

Rettungsbaum, der, hvala za rešitev.

Rettungslos, *adj.*, zgubljen, neresljiv; rettungslos verloren, zgubljen brez pomoči, brez upanja.

Rettungslosigkeit, die, zgublenost, neresljivost.

Rettungsmittel, das, rešilo, pomoček (za otetje), rešnji pomoček.

Rettungsprung, der, rešnji skok.

Rettungsversuch, der, poskušnja rešitve, otetja, osvobodjenja; er machte einen Rettungsversuch, skušil je rešiti, oteti, osvoboditi koga, se.

Reue, die, kes, kesanje, žalost, obžalovanje grevanje* (*Gereuen*), *serb. u. russ.* kajanje, *poln.* žal; in der Theologie, kes, žalost, žalovanje, obžalovanje (eig. Betrauern), gew. grevenga* (*Gereung*), Reue über etwas empfinden, skesati se, kesati se; er empfand Reue über diese That, žal mu je bilo, da je to storil; obžalovati kaj, žalovati nad ihm (Betrauern); die Reue wird nachkommen, kesal se boš; Reue und Leid erwecken, nach *M.* kes in žal obuditi; aus Reue vom Verbrechen absehen, skesavši se opustiti haddelstvo, kesaje se ne doprinesiti.

Reueless, *adj.*, neskesan, terdovraten, ki svojih grehov ne obžaluje, kesanja prost.

Reuen, v. a. u. a., skesati se, kesati se; *russ.* raskajatsja, pokajatsja, kajatsja; die Sache reuet mich, kesam se zavolj tega, žalujem zavolj tega, obžalujem to, žal mi je zavolj tega, žalosti me to, (nach *V.* in *Ob.* *Kr.* žeham se?), greva* me; f. a. Beren; das Geld reuet mich, žal mi je teh dnarjev; meine Sünden reuten mich, kesam se svojih grehov; es wird dich reuten, (*vulg.*), glava te bo bolela.

Reuevoll, *adj.*, prav skesan, *poln.* kesa.

Reuegeld, das, odstopnina, nach *V.* skesavni dnar; *russ.* neustojka; dnar za umanjkanje.

Reuehandlohn, f. Reuegeld.

Reueig, *adj.*, skesan, kesajoč se, obžalujoč, zgrevan*; ein Reueiger, skesane, nach *V.* kesavnik; eine Reueige, skesanka, grehov obžalovavka.

Reueauf, der, raskupnina; f. Reuegeld.

Reuemüthig, *adj.*, skesan, spokorjen, zgrevan*, pokajan (*serb.*); f. übr. Reueig.

Reuemüthigkeit, die, skesanost, zgrevanost*.

Reunion, die, snid (*böhm.* beseda).

Reusch, f. Preiselbeere.

Reuse, die, Fischreue, von Garn, versa, (in allen slav. M.), von Stabholz, nach *V.* šora; ein Reuse überh. cajna, jervas; f. Rorb.

Reusevoll, *adj.*, *poln.* verš.

Reussiren, f. Glücken, Gelingen.

Neustimme, die, des Gewissens, kes obuja-
joči glas vesti.

Neut, das, laz, kerčevina, novina.

Neute, die, das Neuten, kerčenje, delanje
lazov, novine; Neuthaue, rovnica, kopaca,
kopulja, motika; bei dem Pfluge, otka; an
der Sägemühle, podajač.

Neuten, v. a., f. Ankreuten, Reissen; Baum-
wurzel aus der Erde reuten, izdreti, izdi-
rati, izrjavati, ruti, ruvati korenine; laze
delati, kerčiti.

Neuter, der, lazar, kerčevinar, rovačec;
ein Sieb, rešeto, protók (etwa von prota-
kati); großes Sieb, reta, retra; ein Reiter,
f. diefes.

Neuthaue, Neuthaue, f. Neute.

Neuturn, das, žito iz laza, kerčevino.

Neutspaten, der, rovnica, kramp, kerpav-
nik (V.).

Neutzehnte, der, laznina, desetina od no-
vine.

Neuvoll, f. Renevoll.

Neuvollen, v. n., (Kaufm.), opomoči se,
do plačila priti.

Neuwaſche, f. Vergeltung, Raſche.

Neuwaſchiren, ſich, Neuwaſche nehmen, z enako
mero odmeriti, verniti; f. a. Räſchen.

Neveille, die, juterna bobnanje, budnica †,
poln. pobudka, russ. sbor.

Revelation, f. Offenbarung.

Revenuen, f. Einkünfte.

Reverberation, die, odbijanje žarkov,
svetlobe.

Reverbere, die, svetilnica, ki svetlobo od-
bija.

Reverberiren, v. n. u. a., odbijati, od-
bijati se; v apno prežigati s plamenam.

Reverberiroſen, der, peč odbojnica †.

Reverende, die, Oberleid eines Geiſtlichen,
reverenda *.

Reverenz, die, priklon, poklon, pripoglej;
eine Reverenz machen, prikloniti, pokloniti
se, priklanjati, poklanjati se; f. Ehrerbie-
tung.

Revers, der, die Rückſeite der Münzen, nach
V. herbet, una stran, auch druga, zadnja
stran, serb. naličje; eine Schrift, ein Rück-
ſchein, protipis †, zavezno pismo, pismena
zaveza.

Reverſalien, pl., f. Gegenverſchreibung;
als Handlung, odmena.

Reverſion, f. Rückkehr.

Reverſiren, ſich, v. r., pismeno zavezati
se, protipis † od sebe dati.

Revident, der, preglednik; kdor prosi za
dosojo ali revizijo.

Revidiren, v. a., pregledati, pregledovati;
v. n., prositi za dosojo (za sodbo najviši
sodnije).

Revier, das, stran, okraj, okrog, okolica,
ograjn del gojzda; f. Bergrevier, Forſt-
bezirk; Stadtwiertel; in unſerem Revier, v
naſi soseščini, soseſini.

Revieren, v. n., von den Jagdhunden, is-
kati, slediti.

Revierjäger, der, okrajni lovec.

Revision, die, Durchſicht, pregled, pregle-
dovanje; Verſung zur dritten gerichtl. In-
ſtanz, proſnja za dosojo; altruss. peresud
(= presod).

Reviſionsamt, das, pregledni ured.

Reviſionsbogen, der, pregledna pola, zad-
nja poprava.

Reviſionsinſtanz, die, najviši ſodnija, do-
sodnija †.

Reviſionsſache, die, reč za dosojo na-
menjena.

Reviſionsſchrift, die, doſojni ſpis.

Reviſionsſuch, die, proſenje za dosojo;
die Sache iſt im Reviſionszuge, pravda je
pognana, teče pred najviši ſodnijo.

Reviſor, der, pregledovavec.

Revociren, f. Zurückrufen, Wiederrufen.

Revolte, f. Empörung.

Revoltiren, f. Empören.

Revolution, die, prekuoſja, punt, prevrat †,
(böhm. u. ſerb.), vſtaja † naroda; velika
poſilna prenareja, revolucija, im Allg. raz-
vrat.

Revolutionär, der, prekuenež, prevratnik,
puntar; adj., prevratni, prekuoiſk, puntarſk.

Revolutioniren, v. n. u. a., prekuoſjo
ali prevrat napraviti, prekuovati, ſpuntati,
puntati se, ſpuntariti, puntariti se, s pun-
tarſkimi ali prevratnimi miſelmi navdati,
navdajati.

Revue, die, f. Muſterung.

Rhabarber, die, (Rheum palmatum), ra-
barbara *, russ. u. böhm. revenj; falſche
Rhabarbar, f. Ampfer.

Rhabarberauzug, der, f. Rhabarberex-
tract, evat, izlecek rabarbare.

Rhabarberbaum, f. Faulbaum.

Rhabarberpulver, das, prašek iz rabar-
bare, revenjev prašek.

Rhabarberwurzel, f. Rhabarber.

Rhachitiſ, die, kervice (auch böhm.) ko-
leneti pl., (beide gebt.).

Rhachitiſch, adj., kdor ima kervice.

Rhagades, pl., razpokana koža.

Rhaphanie, f. Kriebelkrankheit.

Rhapontik, die, rapontika *, russ. revenj
čerenkovj.

Rhapsodie, die, rapsodija, kos pesmi (zla-
sti odločki Homerovih poezij).

Rhapsodiſch, adj., kosama, v koſih ali
odlomkih, ne v celoti.

Rhapsodiſt, der, episovavec.

Rhede, die, f. Rede.

Rhein, (veralt.), f. Bach.

Rheinbeere, Rheinblume, Rheinfarn, f.
Rainbeere, Rainblume, Rainfarn.

Rheiniſchwalbe, die, Uferſchwalbe, bregulja.

Rheinweide, f. Schwarzpappel.

Rheinwein, der, rensko (rajnsko) vino.

Rhetor, der, f. Redner.

Rhetorik, die, retorika *, nach V. governost;
f. Redekunſt.

Rhetoriſch, adj., retoričen, lepogovorſk;
f. a. Beredt.

Rhenma, das, Rheumatiſmus, der nahod

(Schnupfen), tok (Fluß), prehlajenje (Er-
laltung), revmatizem *.

Rheumatisch, *adj.*, nahoden od prehlajenja.

Rhinoceros, das, f. Nashorn.

Rhinoplastik, die, umetnost, nose nare-
jati in pristavljati.

Rhodischerholz, Rosenholz, falsches Eben-
holz, rožno drevo, asfalt (*russ.*).

Rhombus, das, in der Geometrie, f. Raute,
romb.

Rhomboid, das, zategnjeni četveroogelnik,
romboid.

Rhonen, *pl.*, rothe Rüben, pesa.

Rhythmus, der, Numerus, mera, primérje
v govorjenji; Reim, Cadenz, f. diese; in der
Tonkunst, glasomerje †.

Rhythmisch, f. Ebenmäßig, Wohlklingend.

Ribbe, f. Rippe.

Ribeln, v. a., močno dergniti, dergniti in
prati (pogostoma).

Ricambio, f. Rindwechsel.

Richt, das, f. Gericht (in allen Bed.).

Richtbau, die, sodivnica.

Richtbaum, der, ein in die Höhe gerichteter
Baum, woran man den Kloben befestiget,
Bauholz in die Höhe damit zu winden, nach
Ravn. pokončnik.

Richtbeil, das, rabeljska sekira (sekira,
s ktero hudodelnikom glave sekajo).

Richtblei, das, etwa svinčena, plajba * (bei
Gutsm. svinčeni ravnik †); f. a. Senblei.

Richtbock, f. Richtbeil.

Richtbüchse, die, kervavi oder nach dem *Serb.*
pogubni oder.

Richtdiele, die, bei den Böttchern eine starr-
te Diele, das windschiefe Bodenholz auf der-
selben zu richten, baba (*Zat.*).

Richte, die, gerade Richtung, ravnost; in
die Richte bringen, zravniti, zravnati, ravn-
niti, ravnati; sich in die Richte gehen, na
ravnost, na bližnico iti; eine Reife, f. dieses.

Richteisen, das, ravnilo železno.

Richtelle, f. Eichelle.

Richten, v. a. u. r., etwas, das krumm ist,
gerade machen, zravniti, ravniti, a. zravnati,
ravnati; ein wenig richten, poravniti; alles nach
einander richten, vse poravniti; nach einer Regel
richten, in gehörige Ordnung bringen, u. v. upra-
viti, upravljati, uravnati, uravnnavati; die
Uhr richten, uro naravnati, ravnati; zu Holz
richten, (*waidm.*), v gozjd oberniti se; ein
Haus richten, das zugebaute Zimmerholz
auf einander setzen, steno zložiti, zlagati
(V.), vzdigniti, vzdigovati; f. a. Heben (ein
Haus); die Lage der Theile eines Dinges be-
stimmen, z. B. in Ordnung, zu recht, zum
Offen richten, u. f. w., napraviti, napravljati;
zubereiten, pripraviti, pripravljati; wohin ich
meine Schritte richte, kamorkoli se obernem;
seinen Weg nach einem Orte richten, napo-
titi se, oberniti, obračati se proti kaccmu
kraju, na ravnost iti tje; die Kanonen rich-
ten, nameriti, namerjati kanone, pomeriti,
pomérjati, meriti z njimi kam; f. a. Len-
ken, Zielen; nastaviti, nastavljati; seine Ab-

sicht war auf das Verbrechen gerichtet, nje-
gova misel je bila obernjena, je merila na
hudodelstvo; die Klage gegen Jemand rich-
ten, tožbo podati, nastaviti zoper koga;
seine Gedanken auf etwas richten, začeti mis-
liti na kaj, misli oberniti na kaj; ein Schrei-
ben an Jemand richten, pismo do (na) ko-
ga napisati, naravnati, oberniti, *serb.* upra-
viti; emporrichten, in die Höhe richten, sklo-
niti, sklanjati, povzdigniti, vzdigniti, vzdig-
govati, ustromiti, stromiti (*russ.* stremiti),
in Resia nach *Terst.* soditi; sich in die Höhe
richten, skloniti se, sklanjati se, vzdigniti
se; sich auf die Hüfte richten, vstati po konci;
überhaupt nach einem Gegenstande, nach et-
was richten, oberniti, obračati po čem, ubrati,
ubirati; die Segel nach dem Winde richten,
oberniti, obračati jadra po vetru, *russ.*
napraviti, napravljati po vetru; sich nach
etwas, nach eines Rathe u. f. f. richten, rav-
nati se, vladati se, obnašati se, vesti se,
delati po čem, deržati se česa (kakor pra-
vila), poslušati svet, spošnovati; urtheilen,
Urtheil fällen, razsoditi, razsojati, soditi;
noch einmal, von Neuem, presoditi, preso-
jati; ein Todesurtheil vollziehen, življenje
vzeti; f. über. Hinrichten; Jemand mit dem
Schwerte, glavo vzeti, odsekati komu; mit
dem Strange, obesiti, obešati koga; mit
dem Rade, s kolesam treti; etwas ins Werk
richten; f. Bewerkstelligen; napraviti, na-
pravljati, narediti, izpeljati; zu Grunde rich-
ten, končati, končevati, ugonobiti, gonobiti,
v nič djati, uničiti, uničevati, na nič pri-
praviti, *serb.* upropastiti; die Arznei auf
Jemandes Zustand richten, zdravilo primeriti
komu, uravnati po boleznj; die Augen auf
etwas richten, pogledati v kaj, oči oberniti,
upreti v kaj; die Augen gegen Himmel rich-
ten, oči v nebo povzdigniti, kviško pogle-
dati; sich nach Jemand richten, auch posne-
mati koga, iti za kom; der Preis richtet
sich nach —, cena se ravna po —; je pri-
merna —, gre za —; aller Augen sind auf
ihn gerichtet, vsi imajo oči v njega vperte,
obernjene, ves svet gleda na-nj, se zgle-
duje, razgleduje nad njim; richtet nicht (*e.*
n.), auf daß ihr nicht gerichtet werdet, ne
sodite, de ne bote sojeni; Gott wird die
Menschen richten, Bog bo sodil ljudi; auch
sodbo storiti, delati; den Körper gerade rich-
ten, po konci postaviti se, zravnati se;
richtet euch, (*mil.*), nach dem *Poln.* ravnaj-
te se, *böhm.* v boky zbraň! (= puško v
bok); den Vögeln richten, nastaviti, nastav-
ljati plüdem; einen Reiter richten, dogoto-
viti in pokriti kopo; Schaden richten (*veralt.*)
škodo poverniti; die Leute richten, f. Aus-
richten; die Linie richtet sich von vornwärts
nach rückwärts, čerta se od navspred za-
vija (*perf.* zavije) na zad.

Richten, das, ravnanje, napravljanje, so-
jenje, obračanje, stromljanje.

Richter, der, der etwas nach einem gewissen
Puncte richtet, namérjavec, ravnavec; der
über etwas ein Urtheil fällt, sodnik, *altst.*

sodija; ich will sein Richter nicht sein, noch dem ga soditi; Kritiker, presojavaec, pretresavec; zum Richter setzen, sodnika postaviti; sein Sie unser Richter, razsodite nam(a) pravdo; der Ausspruch des Richters soll entscheiden, kar bo sodnik razsodil, izgovoril, to naj velja; Gemeinderichter, župan.

Richteramt, das, sodnji ured, služba sodnika, sodnje delo, nach *Gutm.* sodstvo, nach *V.* sodništvo; abeliches Richteramt, sodništvo zunej pravde, v nepravdlih rečeh.

Richteramtsdekret, das, dekret za sodnji ured, sodstvo.

Richteramtprüfung, die, preskušnja za sodnji ured ali sodništvo.

Richtercollegium, das, zbor sodnikov.

Richterblick, der, (ostri) pogled sodnika.

Richterei, die, brezoblastno sojenje.

Richterin, die, ravnava, sodnica.

Richterisch, *adj.*, mogočen, po sodniško.

Richterlich, *adj.*, sodenj, sodnišk; auf richterliches Ermessen ankommen lassen, sodniku v roke dati; richterliche Functionen, sodnje, sodniške opravila, dela; richterliche Gewalt, sodnja oblast.

Richter, f. Befristeten.

Richterswert, das, sodnji meč, meč pravice.

Richterspruch, der, sodba, razsodek, izrok, sklep sodnikov.

Richterstelle, die, sodniška služba.

Richterstellvertreter, der, sodnikov namestnik.

Richterstube, die, sodilnica, sodilnica (auch *altstl.*).

Richterstuhl, der, sodnji stol, sodišče (*altstl.*), sodišce, sodilišče (*altstl.* u. *russ.*); vor Gottes Richterstuhl, pred Božjo sodbo, pred Božjim sodnikom.

Richterskron, f. Richterstuhl.

Richterswaage, die, sodnja tehtnica.

Richterssack, f. Hebamahl.

Richtsgewalt, f. Jurisdiction.

Richtshammer, der, ravnik (*V.*).

Richtshaus, das, sodilnica (auch *altstl.*).

Richtsholz, das, ravnilo leseno.

Richtig, *adj.* u. *adv.*, der Regel, der Wahrheit, Vorchrift, dem Gesetze gemäß, prav, po postavah, v redu, kakor je treba, kakor gre, narejen, prav narejen, pravšen, postaven, dober, brez pogrškov; eine richtige Schreibart, pravila, dobra pisava, kakoršna mora biti, brez pogrškov; ein richtiges Verfahren, postavno ravnanje; eine richtige Abschrift, pravični, prav narejeni, natančni (genau) prepis; richtig abschreiben, prav prepisati, na tanko; richtiges Maß, pravična mera; richtig, pravi, pristni, priani; zuverlässig, zanesljiv, pravičen; f. a. Recht; der richtige Weg, prava pot; f. Gerade; richtig urtheilen, prav, dobro, zdravo soditi; es ist richtig so, res je tako, resnica je; die Uhr geht richtig, ura gre, kaže prav; richtige Mittel, pravi pomočki; es ist mit der Feirath richtig, ženitev je gotova; nicht richtig im Kopfe sein, ne biti čisto pameti,

meša se (mu), verti se mu v glavi; es ist alles richtig, (abgemacht), vse je gotovo, vse je izdelano, narejeno, dognano; ein richtiger Bezahler, gotov plačnik, plačevavec; mit Jemand richtig werden, pogoditi se skom, dogovoriti se, zmeniti se, poravnati se; die Sache ist schon richtig, reč je gotova, je dognana, poravnana; etwas richtig machen, opraviti, opravljeni, plačati, plačevati kaj, dognati, dodelati; es geht hier nicht richtig, ober mit rechten Dingen zu, to ni samo na sebi; an diesem Orte ist es nicht richtig, todi ni varno, tukaj strazi; f. a. Geheuer; richtig übersehen, prav, na tanko, zvesto predstavljati; richtig! prav! res je tako! zares! se ve del; er hat es richtig wieder vergessen, pa je le vendar res pozabil.

Richtigen, sich, f. Orientiren.

Richtigkeit, die, pravost, gotovost, resničnost, pravičnost, pravilnost, natančnost; nach *Gutm.* zaterdnost; in Richtigkeit bringen, upraviti (*V.*), ugotoviti (*V.*), v red spraviti, spravljati, urediti, uravnati; mit etwas in Richtigkeit kommen, dognati kaj, ugotoviti kaj; mit einem in Richtigkeit kommen, pogoditi se, domeniti se; es hat damit seine Richtigkeit, res je tako (taka); in Richtigkeit bringen, f. Bezahlen; die Richtigkeit der Thatfache erörtern, pozvediti, ali je djanje resnično (dogodek resničen); die Richtigkeit der Rechnung bestätigen, poterditi, da je prav zrajtano; Richtigkeit der Forderung, gotovost tirjave, dolga; für die Richtigkeit der Uebersetzung gut stehen, biti porok ali dajati odgovor za to, da je kaj prav, na tanko, zvesto predstavljeno; alles ist in Richtigkeit, vse je v redu, dognano.

Richtigbefund, der, spoznanje, da je kaj v redu.

Richtigstellen, v. a., popraviti, ugotoviti.

Richtigstellung, die, poprava, ugotovljenje.

Richtteil, der, klin, ki se rabi pri namernanji kanon.

Richtflössel, der, bei den Kohlenbrennern, nach *V.* sterzen, kol za sterzen, kol za pinjo.

Richtforn, das, am Schießgewehr, muha (*böhm.* u. *russ.* muška).

Richtleiste, der, (preklano) kopito čevljarsko.

Richtmahl, f. Hebamahl.

Richtmaß, das, f. Eichmaß; mera, po kateri se kdo ravna.

Richtpfennig, der, nach *V.* upravljaj f.

Richtplatz, der, morišče, morise, nach dem *Serb.* pogubilišče, nach *Ravn.* kervavo znamenje (wörtl. Blutmahl), nach *Gutm.* mertvišče, mertviše; Gerichtplatz, sodnje mesto, sodišče, sodiše.

Richtpunkt, der, cilj (*russ.* cilj-i.)

Richtsaal, der, sodilnica.

Richtschacht, der, navpični predih ali saht*.

Richtschneide, die, in dem Schlüsselblatte, zarez, pl.

Richtschweif, das, ravnilo, pravilo (*russ., poln.* u. *böhm.*), lašta*; f. a. Richtholz.

Richtschnur, die, bei den Drechsleru, naslo-

njak (V.); bei den Zimmerleuten, méraa vervca, špaga; Regel, ravvalo, pravilo, vodilo, po kterem se kdo ravna; dieß diene Jedermann zur Richtſchnur, vsakdo delaj, se ravnaj po tem, se derži tega.

Richtsſwert, das, rabeljski meč, f. a. Richtersſwert.

Richtſpindel, Richtſpille, die, durgolj.

Richtſtange, die, in den Mühlen, kol, drog.

Richtſtatt, Richtſtätte, die, f. Richtplatz; preseka v gojzdu za nastavo mrež.

Richtſteig, der, ravniški steza, stranska pot, krajsi pot, bližnjica, böhm. pešina.

Richtſtein, der, kamen za zaamenje.

Richtſtod, der, ein Werkzeug zum Richten, ravnilo (V.); pošet tesarska.

Richtſtuhl, rabeljski stol, f. Richtersſtuhl.

Richtung, der, f. Gerichthtag.

Richtung, die, das Richten, namérjanje, ravnanje, napotenje; namér; die Linie, welche ein Punkt in seiner Bewegung beschreibt, pot, stran, proti kteri se je kaj oberno, hod, oalj in konec, kamor kdo meri; in gerader Richtung, na ravnost. serb. na pravac, upravo; eine andere Richtung nehmen, drugam, inam oberniti se, zasukati se, na drugo stran oberniti se; seine Richtung wohin nehmen, napotiti se kam; in gewisser Richtung gehen, po kaki poti iti; eine dem Staate feindliche Richtung einhalten, meriti zoper deržavo, deržavi sovražne namere in misli razodevati; feindliche Richtung, navpična čerta; in dieser Richtung, v to mero.

Richtungslinie, die, čerta, ktere se kaj derži.

Richtswage, die, prebesnica (Zal.).

Richtweg, f. Richtſteig.

Richtzeug, das, ravnilo.

Ricinöl, das, ricinovo olje.

Rid, das, obešalo, polica; Bohnenstange, Eisenstange, kol, natič.

Ridbohne, die, natiški, ovijalni bob.

Ride, die, serna, ki je že mlade imela;

Riege, f. dieses.

Ridraden, v. a., razgugati, razcuzati, razgajsnati kaj.

Ricochetschuß, f. Prallschuß.

Ridicule, f. Lächerlich, Lächerlichkeit.

Riebs, der, rudece grozadjice.

Riebsel, f. Stachelbeere.

Riechbar, adj., vonhiv, nach V. obduhljiv.

Riechbarkeit, die, vonhivost, obduhljivost.

Riechbein, das, Siebbein, (kost) sitnica, sitce.

Riehdorn, der, rumena roža.

Riechen, v. n., (sinen Geruch von sich geben), dišati, duh imeti, auch vonjati (V. u. M.); nach etwas riechen, dišati, duh imeti po čem; gut riechen, lepo dišati. russ. dahnut; dumpfig riechen, tuhneti; übel riechen, smerdeti, čehati. russ. vonjat, währ- end vonjati im böhm. von gutem Geruche, im Sloven. aber meist im thätigen Sinne als: Geruch empfinden gebraucht wird; zu riechen anfangen, zadisati; eine kurze Zeit hindurch riechen, podišati; den ganzen Tag

riechen, ves dan predišati; bis wohin riechen, pridišati, prismerdeti; widerlich riechen, zoperna duh imeti; der Todte riecht schon, od merlica že neduh gre; es riecht ihm aus dem Munde, iz ust mu smerdi; es riecht nach Raje, (v. i.), po siru diši; v. a., den Geruch empfinden, povohati, vohati. (altst. ghati), povonjati, vonjati, auch poduhati, duhati, (im Altst. hauchen), russ. njuhati. (serb. njušiti); durchs Riechen gemacht werden, zavohati, zavorjati, zaduhati kaj; um etwas herum riechen, ovohati, ovonjati, obduhati kaj; durchs Riechen herausfinden, izvohati, zaslediti kaj; genug riechen, navohati se, naduhati se; den Vraton riechen, zavohati klobaso; zapaziti, kam per taco* moli; böhm. čutila kosa kamen; fein Pulver riechen können, baba bitl, bati se (strela); f. Reige, adj., wer kann das riechen, kdo ima tako tenak nos, da bi to zavohal (kdo more to vediti, ako se mu ne pove); er hat noch sein Pulver gerochen, ni še bil v bitvi, f. a. Pulver; die Hunde riechen fein, (v. n.), psi dobro slede; f. a. Geruch.

Riechen, das, dišanje, f. a. Geruch; vohanje, duhanje.

Riechend, adj., dišeč; wohlriechend, lepo dišeč, serb. mirisan; wohlriechende Blüthen, cvetje lepiga, prijetniga duha; übelriechend, smerdeč, smerdljiv, zoperniga duha; riechend (Geruch verbreitend) wohin kommen, pridišati, prismerdeti kam.

Riecher, der, vohavec; Raje, smerček.

Riecherei, die, voharija.

Riechfläschchen, das, poduhavnica, dišeća kleničica, vonjavnica.

Riechsalz, das, (močno) dišeća sol.

Riechstoff, der, dišavna snova †.

Riechwasser, das, dišeća voda.

Ried, das, f. Rieth; die mit Ried- zusammen- gesetzten Wörter siehe unter Rieth-, Rohr- u. Sumpf-.

Riederstein, der, f. Tropfstein.

Riedgras, das, viš, trava, ki raste po močvirji; (Carex), Segge, šar (St.), muheč, russ. osoka, poln. ostrica; f. a. Segge.

Riedhaar, f. Feldwied.

Riedhahn, f. Auerhahn.

Riedtolbe, f. Rohrtolbe.

Riedschnecke, die, povodni kljunač, f. a. Heerdschnecke.

Riedweg, der, pot ob močvirji, na močvirje.

Riedwurm, f. Reitwurm.

Riefe, die, Rinne, zlebiti, zlebek, žličica, brazda; Erhöhung, robec.

Riefeln, Riefen, v. a., zlebiti, zlebkke delati, (nach dem Poln. zlebkovati); geriefelte Büche, risanica; faust schütteln, rahljati, na rahlem sigati.

Riege, die, f. Reihe; Falte, Runzel, guba, gerba; Darre, susivnica za žito.

Riegel, der, an einer Thüre, pah, zapah, zapirka, (M.), zapor, zatik, zarinjek, zasunek, (bei Gutm. u. serb. zasunka, poln. zasuwka), nach Gutm. a. zamek (böhm. ein Schloß); bei den Zimmerleuten und Tisch-

lern ein langes Querholz, nach *V. vanta*, ist er vieredig, obrezaneo; den Riegel vordrehen, zapahnuti vrata, *fig. braniti kaj*; bei den Nähtinnen, am Ende eines Schlisses oder Knopfloches, rigleo*, böhm. poutko (potec Fessel); Hebebaum, navor, vod; am Pflege, das durch den Bolzen gesteckte Eisen, zaneta; der Wechsel bei den Jägern, steza (*V.*).

Riegelband, das, voz.

Riegelbohrer, der, womit die Löcher zu den hölzernen Nägeln in die Riegel gebohret werden, Bandbohrer, nach *V. livivnik*.

Riegelfest, *adj.*, s paham zaterjen.

Riegelholz, das, panj (*V.*), les za pahe, rante.

Riegelloch, das, luknja v zidu, v ktero se zatika pah.

Riegeln, *f. Verriegeln.*

Riegelschaukel, *f. Kropffschaukel.*

Riegelschloß, das, zapahnica (*V.*), ključavnica.

Riegelwand, die, pregrada, tin, pretin.

Riegelwerk, das, *f. Fachwerk.*

Riegen, *f. Reiben, Rummeln.*

Riegwand, die, im Wasserbaue, Schalholz, brana.

Riehwurm, der, in den Bienenstöcken, Larve des Immenwolfes, nach *V. vešnik*, (vešonik), čebelní červík.

Riede, *f. Ride.*

Rielwurm, *f. Riehwurm.*

Riemchen, das, remenec, jermenec, jermenček; *f. a. Bartbeißer.*

Riemen, der, auch Riem, ein langer schmaler Streifen Leder, in *St.*, sowie im *Altst.* und allen lebend. slav. *R.* remen, *coll.* remenje, in *Kr.* und *Kl.* jermen, *coll.* jermenje; eine Kutsche hängt in Riemen, kočija je na remenih; einem Pferde Riemen legen, zavleči jermenec; aus Riemen bestehen, biti iz remenja, jermenja; er muß den Riemen ziehen, mora seći po mošajo, mora plačati; aus anderer Leute Haut ist gut Riemen schneiden, lahko je s tujim polenom orehe klatiti, (na stroške dražih ljudi bogateti); Riemen schneiden, remene rezati; die Riemen zum Gespanne, vprežno remenje, jermenje; Ruder, veslo; ein Riemen Papier, ein Ballen, oder 10 Riesel, trobela, brema, nach *V. povoza papirja*; an den Weinreben, vilice; bei den Fleischern, ozki kosi govedine; *f. a. Riegel, Querholz.*

Riemen, *v. n.*, in der Schiffersprache, odriniti z ladjo, odveslati; als *v. a.*, *f. Verriemen.*

Riemenbein, *f. Meerestier.*

Riemengehänge, das, remenje, jermenje.

Riemengefäß, die, bič iz jermenja.

Riemenmaß, *f. Quadratmaß.*

Riemenpferd, das, welches an mehrspannigen Wagen vor die Stangenpferde gespannt wird, nach *V. pripreza*, spreza, *serb.* prednjak, konj na povodci.

Riemenqualle, die, zapona na remenu.

Riemen Schneider, der, jermenar, remenar.

Riemenstuh, der, opanka, ožma.

Riemenseil, das, *f. Leitseil.*

Riemenwage, die, Vorderwage, priprožna vaga.

Riemenwerk, das, remenje.

Riemenwurm, der, glista.

Riemenzweig, der, junge, aufgeschossene Fichten oder Tannen anderthalb Ellen hoch, eines Fingers dick, posemljika (*V.*).

Riemer, der, remenar (auch Riemenverfasser), jermenar, uzdar (Schiffmacher).

Riemer, in Bshg. remenarski, jermenarski.

Riemergefäß, der, remenarski pomagač.

Riemerhandwerk, das, remenarstvo, jermenarstvo, jermenarija, remenarija, jermenarsko delo; das Riemerhandwerk erlernen, remenarskiga naučiti se; es betreiben, remenariti, jermenariti.

Riemerin, die, remenarka.

Riemernadel, die, remenarska igla.

Riemloch, das, luknja v jermenu.

Riemzeug, *f. Riemenwerk.*

Riesel, der, maček, mucek; ein unreinlicher Mensch, nemarneč, nesnaga, potepuh, gerdobec, gerdin; ein Schornsteinfeger, dimnikar; ein Handwurst, *f. tiefes.*

Riese, der, velikan (auch *russ. u. böhm.*), kroat. orjaš* (*mag.*, dasselbe dürfte das *Gutm.* orjak sein, oder wäre es auf das *altdeutsch.* Riese zurückzuführen?), nach dem *Serb.* gorostas, gorostanik (auch bei *Gutm.* aus gora und stas = *Satur*), wie auch velnog, verhnog, böhm. neben velikan auch obr (slav. Name der Auren) und poln. olbrzym; ein sehr großer Mensch, pravi junak, dolgan, gora; der Elefant, dieser Riese unter den Landthieren, slon, ta velikan izmed pozemeljskih živali.

Riese, die, derča, drička, dersavnica; eine Schnettse, plaz; eine Holzrieße, derza za les, derča; Flächstöße, madivnica za lan.

Riesel, die, ein Sommerfleck, pega; *f. a. Flecken.*

Rieselandschlag, der, *f. Maseru.*

Rieselig, *adj.*, pegast.

Rieseln, *v. n.*, nach *V. žerliti* (*V.*), žvergljati, overgljati (*nar. pos.*); von Quellen, Bächen, eurljati, žegljati, cezljati, šumljati, šumotati, žveržati (*russ.* žurcat), *serb.* žamoriti, žuboriti; der Sand rieselt vom Berge, posek se siplje, se melini z brega; ein wenig regnen, peršeti, (bei *Gutm.* paršati), rositi; vom Schnee, wenn er in Gestalt kleiner Hagellörner herabfällt, sodrati, sodra, babje pšeno gre, suha mrznica; das rieseln: de Gefühl, mersanje po životu (premeršati, zameršati, *v. i.*).

Rieseln, das, žvergljanje, žverčanje, cezljanje, šumljanje.

Rieselraupe, die, pogasta, pisaasta gosienica.

Rieselregen, der, peršenje.

Rieselz, in der Bshg. velikansk, nezmerno ali naramno velik, presilen, velik.

Riesen, *v. n.*, (wenig gebt.), sich bewegen, majati se; sich erheben, aufquellen, vzdigniti se, narasti se, rasti; abfallen, einzelnweise abfallen, wie *z. B.* das wurmförmige

Obst, spasti, spadati, pocepati, cepati, secpati, trebiti se, ospati se, zdercati, zderk-niti; v. a., vscopsen, cepiti.

Riesenalpe, die, velikanka med planinami.
Riesenameise, die, veliki mravljinec, velika mravljica.

Riesenarbeit, die, (pretežavno) delo za velikana, velikansko delo.

Riesenarm, der, roka velikana.

Riesenbändiger, der, zmagaavec, krotivec velikanov.

Riesenbaum, der, velikansko drevo.

Riesenbehrscher, der, vladar nad velikani.

Riesenbein, das, velikanska, neznano velika kost.

Riesenberg, der, velikan med gorami.

Riesenbett, das, ajdovski grob.

Riesenbezwinger, f. Riesenbändiger.

Riesenbild, das, velikanska, naramna podoba.

Riesenbrust, die, persi velikana.

Riesendam, der, preveliki jez.

Rieseneidechse, f. Krotobil.

Riesenfettgans, die, velikanska tolstnica.

Riesenfliege, die, muha velikanka.

Riesenform, die, velikanska podoba.

Riesenförmig, adj., velikansk, velikanske podobe.

Riesenfuss, der, velikanska noga.

Riesengebiet, das, nezmerna dežela.

Riesengeier, der, sokol velikan.

Riesengeist, der, velikanski duh, um.

Riesengeschlecht, das, velikanski rod, plemo, rodovina velikanov.

Riesengestalt, f. Kolof.

Riesengestaltig, f. Kolossal.

Riesenglied, das, velikanski ud, člen.

Riesenglode, die, naramni, sila veliki zvon.

Riesengroß, adj., neizmerno, strašno velik, neznano velik, velikansk, naramen (auch böhm., altsl. ram'n, hestig), velikanske podobe, poln. ogromny, serb. (auch bei Vuk) gorostaslan.

Riesengröße, die, nezmerna, neznana velikost, naramnost.

Riesenhaft, f. Riesengroß, Kolossal.

Riesenherz, das, zelo veliko serce.

Riesenhauch, f. Riesengroß.

Riesenhund, der, pes velikan.

Riesentampff, der, boj med velikani, boj z velikani.

Riesenkunst, die, nezmerni prepad.

Riesenknochen, f. Riesenbein.

Riesenkopf, der, velikanska glava.

Riesenkörper, der, nezmerno veliko, velikansko telo.

Riesenkraft, die, neznano velika, silna moč.

Riesenkraftig, adj., silo močen, silne moči, velikanske moči, močen kot štempihar.

Riesenkrieg, der, velika, nezmerno imenitna vojska.

Riesenland, das, dežela velikanov.

Riesenlerche, die, veliki škerjanec.

Riesenmächtig, f. Riesenkräftig.

Riesenmährchen, das, pravlica od velikanov.

Riesenmäßig, f. Riesenförmig, Riesengroß.

Riesenmittel, das, vračilo za velikane, premočno.

Riesenmücke, die, komar velikan.

Riesennase, die, velikanski, neznano veliki nos.

Riesensäule, die, velikanski, naramni stolph, steher.

Riesenschatten, der, nezmerna senca.

Riesenschildekröte, die, željva velikanka.

Riesenschlange, die, (Boa constrictor), n. dem Russ. zmij velikan, kača velikanka, poln. krowosys, nach Sul. serb. udav.

Riesenschritt, der, sila veliki korak.

Riesenschuh, der, velikanski čevlji.

Riesenschwert, das, naramni meč.

Riesenstein, der, nezmerna, velikanska deržava.

Riesenstamm, der, presilno deblo; f. a. Riesengeschlecht.

Riesenstark, f. Riesenkräftig.

Riesenstärke, f. Riesenkraft.

Riesensimme, die, nenavadno močan glas.

Riesentreit, f. Riesentampff.

Riesenthier, das, velikan med živalmi.

Riesenwerk, das, velikansko, nezmerno veliko, težko in imenitno delo.

Riesenwespe, die, osa velikanka.

Riesicht, adj., velikanu podoben; f. Riesen-groß.

Riesin, die, velikanka.

Riesuhr, f. Sanduhr.

Rieß, das, Papier, 20 Bsch oder 480, auch 500 Bogen, ris* (auch böhm.), nach Gutm. sklad, V. rešta, russ. stopa.

Rießhänge, die, papirarski križ za obešanje papirja, obešalo za papir.

Rießling, der, Weinrebe, gelber, zolta grahovina (Sl.), weißer, drobna grahovina.

Rießwerk, das, im Wasserbau, graja s protjem in koli, gatva (böhm.).

Rießen, der, Flachs, f. Rößen.

Riester, der, am Fänge, ročica; am schadenhaften Schuße, župan, županec, zaplata; am Fusse, nart, (m.); f. a. Rüster.

Riet, oder **Riet**, das, Schilfrohr, Rohr, terst, bič, loc, coll. terstje, biče, ločje, roba iz terstja narejena; bei Tuchmachern, greben; f. a. Rohrseife, Bergrüden; eine Weinbergflur, gorica; eine moorige Gegend, močava (V.), močarina; Bach, potok.

Rietbinder, der, terstenicar, storjar.

Rietblatt, das, greben.

Rietblattseher, der, grebenar.

Rietdach, das, storja.

Rietgras, f. Niedgras.

Rietkamm, der, bei den Webern, grabljice, pl. greben (iz terstja); f. a. Weberkamm.

Riff, das, lange Bank in der See aus Sand, gomila (V.), gomilje, sipa; russ. mel-i; aus Felsen, pec, auch prag (V.), öer oder kir, kloc, skala podvodna.

Risse, Rissel, die, Flachsrisse, (zu unterscheiden von der Sechse), riselj*, ripelj*, nach

M. derzej, etwa smukalo, derzalo; f. a. Raufe, Risppe.
Risselbaum, der, stol, ripljavni ali smukavni stol.
Risseleisen, das, f. Risse; neka zlatarska pila.
Risselkamm, f. Risse.
Risseln, v. a., den Glash, lan zripljati, risljati oder ripljati*, smukati, glavice, nach *M. derzati*, (zu unterscheiden von *Hescheln*); kleine Furchen an einem Dinge machen, rissati; f. Risseln; oft und viel reiben, ripsati in dergniti; einen risseln, ozmérjati, ošteti koga.
Rissler, der, risljac.
Rigid, f. Streng.
Rigidität, f. Strenge.
Rigorismus, der, preostroba, preostrost, ostro нравно učenje.
Rigorist, der, preostrež†, preterdež (v нравnem nauku).
Rigoristisch, Rigorös, f. Streng.
Rigorousum, das, ostro izpraševanje, ostra preskušnja.
Rigneur, f. Strenge.
Rille, die, eine kleine Rinne vom Regenwasser, plaz (V.), uvertina; überhaupt, Alebic, grabnic*, struzica (struga); Rillen machen, razplaziti (V.).
Rimeisse, die, poslanje menjice namesti dnarjev.
Rimpeln, v. a., bei Kammmachern, zobčati, zobe napiliti, narezovati.
Rimpler, der, kdor zobe na glavniki narezuje; eine Säge, etwa zobaca.
Rind, das, govedo; ein Stück, in einigen Gegenden auch brav, bei *Gutm.*, g. f. (?), običen brav-a, u. bravec richtiger: Schaf, Schöpf, bedeutet; f. a. Dohf, Fart, Färse.
Rinde, in der Bfz. goveji.
Rinde, die, im Allgem. skorja, nach dem *Altst.* und andern lehn. slav. *M. kora*; an Bäumen, lub (auch poln.), koža, coll. lubje, lubad; die rauhe, äussere, wie z. B. bei Fichten, skorja; an einer Rinde, Schorf, hrasta oder krasta; am Brot, skorja; dim. Rindchen, skorcica, korica, hrastica; gestorne Rinde auf dem Schnee, sren; die Rinde an der Oberfläche der geackerten Dammerte, welche durch das Austrocknen nach einem Regen entsteht, skorup oder skerlap, auch für: Milchsaut, (zemlja skorupno, böhm. skraloup, Kruste, russ. u. poln. skorupa, Schale, serb. skorap, Milchrahm); mit einer (harten) Rinde überzogen werden, oskorjati se; vom Geschwür, auch ohrastati se; einer Rinde ähnlich, skorjast, kozast, krastast; eine Rinde haben, oskorjan, skornjat, kožnat, krastav; die dicke Rinde ablösen, ostergati skorjo; die weiche, biegsame ablösen, olupiti, lapiti, omajiti, mujiti (von Bäumen).
Rindenartig, adj., skorjast, lubast, krastast, skorji podoban
Rindenbaum, der, drevo, kteriga lubje se rabi.
Rindenläufer, f. Borkenläufer.

Rindenlahn, der, coln iz skorij ali lubja.
Rindenfleber, f. Baumspacht.
Rindenknospe, die, popek, ki poganja iz luba.
Rindenlöbel, das, kozulj.
Rindenranpe, die, gosénica, ki se nahaja za drevno skorjo, lubarica f.
Rinderan, die, trata, po kateri se goveja živina pase.
Rinderbraten, der, goveja pečenka, pečena govedina, pečeno goveje meso.
Rinderenger, die, goveji, kravji obad.
Rindergebrüll, das, mukanje.
Rinderhaft, adj., goveda.
Rinderherde, die, čeda goved.
Rinderhirt, der, goveji pastir, govedar (*M.*, auch Rinderfnecht).
Rinderhirtin, in der Bfz. govedarski, govejih pastirjev.
Rinderhirtinnenlohn, der, govedarina (*M.*).
Rindern, adj., goveji, (nach *Gutm.* auch govedsk).
Rindern, v. n., pojati se, goniti se, loviti se, treti se, derviti se, (in *B. R.* auch pomisljati se); wenn die Kuh gerindet hat, (auch), kadar je krava uplemenjena, breja.
Rinderpekt, die, goveja kuga.
Rinderschleier, f. Bachstelze.
Rindersenke, die, goveja bolezen, kuga.
Rinderstall, der, goveji hlev, meist jedoch (wie auch im *Böhm.*) hlev schlechthin.
Rindersstelze, die, pastarica, kravja pastarica, sesavka.
Rindertalg, der, goveji loj.
Rinderweizen, f. Kuhweizen.
Rinderzunge, die, goveji jezik.
Rindsällig, adj., rindsälliger Baum, susica.
Rindsfleisch, das, govedina, goveje meso.
Rindsfleischbrühe, die, goveja juha ali polivka.
Rindsicht, f. Rindenartig.
Rindig, adj., skorjat, oskorjan, hrastav, okrastan.
Rindleder, das, Rindsleder, goveje usnje, govedina (auch und zwar gebräuchlicher für: Rindsfleisch), kravina, volovina; Rindsleder haben, terde koze, neobčutiti biti.
Rinds, in der Bfz. goveji; f. a. die mit Rinder = zusammengefügten Wörter.
Rindsauge, das, goveje oko; f. a. Gänseblume (große).
Rindsblase, die, goveji mehur.
Rindsblut, das, goveja kri.
Rindschällig, adj., ein rindsälliger Baum, drevo, kterimu se skorja lupi ali terga ali odstopa.
Rindschlag, der, klanje (po redn).
Rindsflecke, pl., vampi pl.
Rindschaar, das, dlaka (goveja).
Rindschaut, die, goveja koža.
Rindsnochen, der, goveja kost.
Rindsopf, der, goveja glava, als Schimpfwort, govedo. tele; f. a. Dummkopf.
Rindsmart, das, goveji mozeg.
Rindvieh, das, coll. goveda, pl., goveja

živina, nach *Gutm.* govodjo, auch govedina (mehr für: Rindfleisch), goveje blago, *russ.* rogataja skotina; zwölf Stück Rindvieh, dvanajst goved, govejih repov, auch glav; du bist ein Rindvieh, pač si živina, pač si govodast; f. a. Dummkopf; in Bezug auf die Zusammenfügungen (Rindvieh—), f. die mit Rind-, Rinder- und Rinds- zusammengefügten Wörter.

Rindviehzuht, die, reja goveje živine.

Rinforzando, *Ital.*, krepkejše.

Ring, f. Gering.

Ring, der, Ringerring, perstan, Oberfr. persten, auch nach dem *Altal.* und den übrigen slav. W., richtiger persten, (zunächst, wie auch im *Russ.* u. *Poln.* nur ein Ring mit Steinen oder in der Form der Siegelringe); ein einfacher Ring von der Form der Eheringe, nach dem *Altal.*, *Serb.* u. *Böhm.*, so wie nach *Jarn.* auch persten, gewöhnl. jed. rinka*; mehrere Ringe, *serb.* perstenje; *coll.* der Ehering, věrník; den Ring an den Finger stecken, natakñiti, natikati persten; abziehen, sneti, snemati perstan; Örring, f. dießes; ein Kreis, krog, okrog, krožec, okrožek, kolobar, kolobarček, auch kolo. kolce, obod (obvod), obodek, obroč, obroček (Reif); anat. obroček; Wagentring, u. f. f. damit etwas zusammen zu halten, vez-i; ein spiralförmiger Ring, kušar, kušár (V.); ein eiserner Ring, železni obroč, rinka*, rinka*; der Ring an einer Kette, klep (*Gutm.*); der Ring am Monde, obstret, obstretina, obstertje, kolobar; der Ring am Halme, kolence, *dim.* kolencec; am Baume der Jahresteing, letina, letnica; ein Ring Draht, kolač; auch ein Holzmaß, 4 Schock; — ein Marktplatz, f. dießes; zum Auflopfen, terkalo; blaue Ringe unter den Augen, meh-nice, klobase, *serb.* podočiji modri; ein Ring aus Leder, pas; in der Anatomie, der große, kleine Ring, veliki, mali krožek; Ringe wechseln, (bei der Trauung), nach *Jarn.* perstenovati (auch *serb.* und *böhm.*); in den Ring drehen, zasukati, sukati, zaver-ti v krog; ehemals auch für Hessel; an den Hufen der Pferde, (vzdignjeni) svitek, venee.

Ringamsel, f. Ringdroffel.

Ringanker, der, maček z lopato.

Ringartig, *adj.*, kolen, obročka, perstanu podobn, okrogel; f. a. Ringförmig.

Ringauge, das, kolčasta kača.

Ringband, das, vezek obročka.

Ringbauch, f. Barbe.

Ringbein, das, an dem Hufe der Pferde, svitek (visok), nach *Dr. Bl.*, obročkasta nadkost f.

Ringbürger, der, meščan na tergu stanujoč.

Ringdroffel, **Ringeldroffel**, die, (*Turdus Torquatus*), komatar.

Ringe, (veralt.) f. Leichtigkeit.

Ringnorpel, der, obročkasti hrustanec.

Ringelkuss, die, borenje, metanja (po pravilb), borstvo.

Ringel, das, perstanček, perstenek, krožec, kolce.

Ringel, der, krožec; bei Vögel, ovratni krožek, ovratnik; in der Bienenzucht, böelni červio, böelna zalega v podobi červica.

Ringelamsel, f. Ringdroffel.

Ringelbienz, f. Ringel.

Ringelblume, die, (*Calendula*), meseček.

Ringelblumenfarbe, die, mesečkova, rumenorudeča barva.

Ringelbohne, die, navadni bob.

Ringelbrod, f. Brezel.

Ringelgaus, f. Erdgaus.

Ringelgedicht, das, *franz.*, rondeau, *poln.* tarnach rondo.

Ringelicht, *adj.*, kolčast.

Ringelig, *adj.*, s kolci, na kolca zvit, kolčat (*russ.*).

Ringellette, die, veriga zavita.

Ringelkraut, f. Springkraut.

Ringelgäus, f. Goldspecht (*Picus aur.*).

Ringeln, v. a., das Haar in Ringel legen, v kolca viti, nach V. krogjati; f. a. Rind-seln; s kolci ali krožki opisati, pisati; die Schweine, Stuten ringeln, ternkati; v. n. u. r. v kolca zвити se, zvijati se, viti se, vleči se, zavijati se.

Ringelnatter, f. Hauschlange; nach *Sul.* (*Coluber natrix*), belouška.

Ringelraupe, die, nach dem *Böhm.* perstanica, srebernica.

Ringelraupenmotte, die, perstanični molj, nach *Sul.* vitičar.

Ringelreihen, der, kolo.

Ringelreim, f. Ringelgedicht, Refrain.

Ringelrennen, das, karuselj*, persten (igra), perstan ali rinka bosti.

Ringeltritt, der, dir v krog.

Ringelsatz, der, ponavljavni stavek.

Ringelschlange, f. Hauschlange.

Ringelspiel, f. Ringelstechen.

Ringelstechen, das, f. Ringelrennen.

Ringelstod, f. Löwenjahn.

Ringelstüd, das, rondo (*franz.*).

Ringeltanz, der, kolo, ples v krog.

Ringeltaube, die, (*Columba palumbus*), grivnik. veliki, divji grivar ali grivnik, *poln.* grivač, *böhm.* grivnjac.

Ringelvers, f. Ringelgedicht.

Ringelweizen, f. Kuhweizen.

Ringeln, v. n., mit Jemand ringen, boriti se, metati se, vleči se, vezeljati se (*3. Pr.*), rovat se, puliti se (beides mehr raufen); skušati se, nach *Jan.* jakovati se (*böhm.* mocoovati se); sie rangen mit einander, borila sta se, metala, rovala, vlekla sta se; er ringt mit dem Tode, s smertjo se ruje (*7 V.*), rinja; mre ober morje, umira, *serb.* bori se dušom; nach etwas ringen, truditi se, poganjati se, gnati se po čem. napañjati se, prizadevati si na vso moč, da bi—; streiti po čem, upirati se po čem, iskati zelo česa; nach V. auch das *russ.* domagati se česa, *serb.* težiti za čim; mit dem Glend ringen, moriti se; der für euch im Gebete ringt, (*Koloss.* 4, 12.), kteri jo

skerben (kteri se bojuje) za vas v molitvah; v. a., die Wäſche ringen, perilo oviti, ovijati, ožeti, ožemati, izžeti (izžmem), izžemati, in št. izžmikati, ožmikati, žmikati; er ringt mit den Händen, roke si lomi (nar. pes. auch böhm. und poln.), auch viti, previjati (M.), izvijati roke; Jemand etwas aus der Hand winden, komu kaj iz roke izviti, izvijati, izdreti, izdirati; die Schweine, die Stuten ringen (als regelm. Zeitw.), f. Ringeln; einen Baum ringen, občertati, čertati oder čertiti drevo, die geringte Fische, čertani hrast; v. r. sich wie ein Wolf ringen, kakor červ zvijati se, previjati se, viti se; v kolce zviti se.

Ringen, das, borba, metanje, veželjanje, rovanje; ožemanje, žmikanje, vitje; des Ringens überdrüssig werden, naboriti se, nametati se, naruvati se.

Ringente, die, neka divja rasa z belim krožkam okoli vrata.

Ringer, der, borec, metavec, ravan.

Ringerin, die, borivka, metavka.

Ringfassung, die, vdelava, oprava perstena.

Ringfertig, adj., (wenig gedr.), na metanje, na bor, na rovanje pripravljen, ročen, uren, gibčen, hiter; f. a. Leichtfertig.

Ringfertigkeit, die, ročnost, urnost.

Ringfinger, der, f. Goldfinger.

Ringförmig, adj., perstanast, kambast, kolčast, perstenu, kolcu, krocu podoben.

Ringfutter, f. Ringlöffchen.

Ringgang, f. Kreislauf.

Ringgriff, der, popad pri metanji ali borjenji.

Ringhafen, der, ožemavna kljuka.

Ringhaltig, f. Geringhaltig.

Ringlöffchen, das, perstenik, tok za perstene, böhm. perstenica.

Ringtragen, der, russ. značek oficirski, srebrneri ščitek na persih.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringförmig, f. Ringfingertrant.

Ringspindel, die, vreteno z obročem.

Ringstein, der, kamen v perstanu; f. Gemme.

Ringstod, der, ovijavnik.

Ringuhr, die, urica v perstanu.

Ringung, die, metanje, rovanje, borjenje, ovijanje; f. Ringen, das, auch Strümmung.

Ringwall, der, obmestni nasipi.

Ringwechsel, der, perstenovanje (Jarn., serb. n. böhm.)

Ringweise, adv., v kolo, v okrog, na okoli.

Rinken, der, ein dicker Ring, wie an Wagenbestandtheilen, rink *, rinka *, okov (kakor na pestu), obroč, kolce; f. a. Schnalle, Riemen (am Orgelwindlasten).

Rinfentuch, das, bei den Jägern, mreža z rincicami *.

Rinnungig, adj., kermežljiv, kermežljiv, komur teče, komur se cedi ali kerga iz oči, kergavih oči.

Rinnungigkeit, die, kermežljivost.

Rinnbaum, der, drevo za korito pripravo.

Rinne, die, zleb, dim. Rinnchen, zlebek, zlebič, zlebiček; Dachrinne, žlot; Gerinne, rake, pl., straga (auch altst. u. böhm.); an Säulen, zlebek, russ. dorozka (= dražica, cestica); bei den Jägern, neke mreže z golobam.

Rinneisen, das, ein Hafen, welcher die Dachrinnen trägt, kljuka za zleb.

Rinnen, v. n., teči (fließen), cediti se, solzeti, cureti, curljati; Thränen rinnen aus den Augen, das Auge rinnt von Thränen, solze so se počedile, teko iz oči, oči so solzne; (von vielen Thränen); oči v solzah plavajo, solze oči zalivajo; das Blut rinnt aus der Wunde, kri teče iz rane, rana kervavi; das Licht rinnt, luč, sveča se kerga; ein Gefäß rinnt, posoda pušča, puša; das Wasser rinnt aus den Straßen, voda se cedi iz tert; terta se joka, solzi; biemohin rinnen, priteči, priourljati do —; rinnen machen, točiti; Thränen rinnen ihm aus den Augen, serb. suze roni.

Rinnenförmig, adj., zlebast, zlebcast, zlebovit; rinnenförmige Beschaffenheit, zlebovitost.

Rinnengarn, f. Rinne.

Rinnenknabel, der, zlebasti kljun, ptič zlebokljunc *.

Rinnenzirkel, der, bei den Wärdchern, froš (Zal.), oternik (Rinneisen).

Rinnhade, die, zlebata motika.

Rinnholz, das, les za zlebe pripravn, zlebovina.

Rinnleiste, die, in der Säulenordnung, russ. razpuska, poln. esownik.

Rinnsaal, Rinnfel, der, straga (Gutem., auch altst.); f. a. Rinfbett, Rinne; Rinnfel, das, f. Lab.

Rinnstein, Rinnstein, in der Gasse; f. Gasse, (kamniti izliv).

Riole, die, globoka brazda, prekop; an der Wand, polica; f. a. Rinne.

Riolen, v. n. u. v. a., brazditi (V.), prekopavati in prevračati zemljo z globokim oranjem, preoravati.

Rippen, das, reberco.

Rippe, die, rebro; falsche Rippen, neprave rebra; die langen Rippen, dolgo rebra; die kurzen Rippen, kratke rebra; falsche Rippe, bei den Fleischern, kos govedine izmed dveh reber; Gegend unter den Rippen, podrebrje; große Rippen haben, rebernat, rebrat; zwischen den Rippen befindlich, medreberni; unter den Rippen befindlich, podreberni; Gegend zwischen den Rippen, medrebrje; einen in die Rippen stoßen, koga dregniti, dregati, soniti, savati v rebra; Rippen eines Schiffs, bok (russ.); in der Baukunst, rebra; an den Blättern, žilice (na spodnji strani lista); vergl. govedo napetih reber, podreth reber.

Rippel, f. Schaafgarbe.

Rippeln, sich, v. r., ripsati se; v. a., die Wäfsche, dergoiti in prati.

Rippen, v. a., etwa orebriti, rebriti (V.), žilice, rebra delati; getippte Arbeit, rebrasto, rebercasto delo.

Rippenapfel, f. Kantapfel.

Rippenbraten, der, pečene rebra.

Rippenbruch, der, zlomljene rebra; sich einen Rippenbruch zuziehen, rebra zlomiti si.

Rippenfell, das, Rippenhaut, die, operana mrena, podreberna mrena; f. Brustfell.

Rippenfellentzündung, die, vnetica operne mrene.

Rippenfleisch, das, meso v rebrih, rebernina, rebra.

Rippengegend, die, rebra.

Rippenhalter, der, miška rebroderžnaž.

Rippenhals, der, reberni vrat.

Rippenheber, der, vzdigovavka reberna.

Rippenhorpel, der, reberni hrustanec.

Rippenhuchen, f. Herzgeßspann.

Rippenloß, adj., brezrebern, brez reber.

Rippenstoß, der, gajoc, udar pod rebra; ena pod rebra; Rippenstöße bekommen, pod rebra dobiti, dobivati.

Rippenstück, das, kos pri rebrih, od reber, reberni kos, rebra.

Rippentheil, der, reberje.

Rippenweh, das, bolečina na rebrih.

Rippenwinkel, der, reberni kot.

Rippig, adj., rebernat.

Rippispeer, f. Rippenbraten.

Rippstrappß, int., es geht alles rippstrappß, vse kobelj (V.) gre, vse gre v kolobar, v svitek; f. a. Rappß.

Risalit, der, (Bauk.), f. Vorsprung.

Risch, adj., f. Rasch.

Risch, der, stermec, pad.

Rischt, das, am Wagen, polza.

Rifico, das, f. Wagniß; auf mein Rifico, na moj dobiček ali mojo zgabo.

Ristiren, Risquiren, v. a. u. n., derzniti kaj, poskusiti, v nevarnosti biti; f. a. Gefahr (laufen), Wagen (v.).

Rispe, die, Blumen auf Stielen von verschiedener Länge, (panícula), z. B. am Hafer, an der Hirse u. f. f., lat. m. coll. latje, latovje, serb. (nach Vuk) vlat, m. hingegen, böhm. lat, f.; am Buchweizen u.

dgl., kozulja, kozdura (V.); an eben diesem die noch nicht blühende, die sich erst entwickeln, dresen, dresel (V.); sonst auch metlica, poln. wiecha; freie Rispen habend, prostolaten.

Rispen, v. a., mit Rispen versehen, olatiti, latiti; scheren, anscheren, bei den Webern, snovati; f. a. Kränzeln.

Rispenförmig, adj., latast, metlast.

Rispengraß, das, im Allgem. trava latovka (poa), tratnica, russ. mjatlika, böhm. lipnice; (Poa annua), device Marije solzice.

Riß, der, die Handlung des Reißens, terganje; f. übr. Reißen; Risse bekommen, für: Schläge, f. Schlag; die Öffnung oder Trennung der Theile eines Körpers, reza, rega; an einem Kleide, preterg; an einem festen Körper, Mauer, Holz, poč-i, poka, razpok, razpoka, razpoklina, pokotina, poklina, počina (Gutsm.). špranja (? poln. szpara); f. a. Spalte, Ritze; ein Riß an der Hand, razpokanina, praska; ein Riß in der Mauer, poč, špranja; ein Riß, očert, ris, obris, naris, narisek; einen Riß bekommen, razpočiti, razpokati se, pokati; Risse bekommen, von Kleidern, Papier u. dgl., pretergati se, tergati se; die Erde bekommt bei großer Hitze Risse, zemlja se ob hudi vročini razpok, tla se ob ausi spakajo, zemlja rija, zeva, je razhrebana (Zal. razhrebana? eigentlich razhropana, Pot.); Riß der Erde, auch rassedlina; vor den Riß treten, vor dem Riß stehen, braniti s svojim životom, nastavljen biti vai nevarnosti; bei den Schiffen, zarezek, po kterem šiva; Risse, derca, vdercina n. pr. od dežja; einen Riß in denbeutel machen, izprazniti mošujo, mnogo stati; einen Riß durch die Rechnung machen, naklepe spodnesti, ovreči, uničiti; bei den Jägern, zver, ki jo je volk raztergal; f. a. Riß; der Riß hat einen Riß, suknja je pretergana, je raztergana.

Rißbank, die, ein in die See gehender Damm, jeza (V.).

Rissig, adj., razpokan, pokničav, poln razpok, z vdercinami.

Rißplatte, die, očertna plošča, ploša.

Riß, der, am Fuße, Oberriß, nart, m.; an der Haut, zapest, zapestje; am Pferdehufen, greben, kom, gem. vidermaž; nach dem Russ. zašjek, poln. kląb, böhm. petelinček.

Riste, f. Reiste.

Risten, v. a., v povesma vezati predivo.

Ristorno, das, prenos ali prepis kaciaga znoska iz eniga računa v drugiga.

Ristretto, das, posnetek.

Rite, adv., kakor gre, kakor je v redu.

Ritratta, f. Rückwechsel.

Ritsch! resk! der, povezek zmandrane alame.

Ritscher, f. Buchfint.

Ritt, der, jeza, jahanje, (bei Gutsm. jezd, dirk); einen Ritt machen, pojediti, jezditi kam; in Bezug auf einen Spazierritt, prejahati se.

Mittelweibe, f. Mauerfall.

Ritter, der, ein Reiter, jezdec, konjnik; ein Adliger, vitez; einen zum Ritter schlagen, koga (za) viteza narediti, narejati, med vitezo povzdigniti; ein irrender Ritter, klativitez; er will an ihm zum Ritter werden, rad bi ga prekosil, uzugal; um den Ritter schießen, za stavo streljati; arme Ritter, v maslu pečene zemlje z jajci; arme Ritter im Glendseffett baden, revo prodajati; Ritter des goldenen Vlieses, vitez zlatiga runa; Ritter sein, viteževati.

Ritter, in der Bfsg. viteški, male gosposke.

Ritterakademie, die, viteška akademija, učilišče, učilišče za mlade plemiče.

Ritteralter, f. Ritterzeit.

Ritterart, die, viteška navada, šega; nach Ritterart, po viteško.

Ritterbank, die viteška klop, klop ali sedež male gospe (n. pr. v deželnem zboru).

Ritterbild, das, podoba konjika.

Ritterblume, f. Ritterhorn.

Ritterbrauch, f. Ritterart.

Ritterbuch, das, bukva od vitezov.

Ritterburg, die, viteški grad.

Ritterbürtig, adj., viteškiga rodu.

Ritterbürtigkeit, die, viteški rod.

Ritterbau, der, plačilo, darilo vitezu namenjeno.

Ritterdienst, der, konjniška služba.

Ritterdorf, das, viteška vas.

Ritterehre, die, viteška čast, viteško ime, poštenje.

Ritterfest, viteško godovanje, obhajanje.

Rittergeist, der, duh viteški.

Rittergerechtigkeit, die, viteška pravica ali svobosčina.

Rittergericht, das, viteška sodnija.

Rittergeschichte, die, povest od vitezov.

Rittergeschlecht, das, viteška rodovina.

Rittergut, das, viteško posestvo.

Ritterhaft, adj., vitešk. vitezu podoben, pristojin, zlahten, gosposk.

Ritterjungfrau, die, viteška devica.

Ritterkampf, der, viteški boj.

Ritterkreis, der, gosposki okrog.

Ritterkreuz, das, viteški križec.

Ritterlich, adj., gosposk, vitešk; tapfer, mošk, hraber, junask; ritterlich kämpfen, junasko bojevati se, biti se, deržati se; ritterliches Thier, (weidm.), divja prasica.

Rittermäßig, f. Ritterhaft.

Ritterorden, der, viteški red, poln. zakon kavalerow.

Ritterpferd, das, viteški, za viteza namenjeni konj.

Ritterrecht, das, viteška pravica.

Ritterroman, der, roman*, pripovest od vitezov.

Ritterruhm, der, viteška slava.

Rittersaal, der, viteška zbornica.

Ritterschaft, die, viteštvo, vitezi, mala gosпода, malo plemstvo; die Waffen unserer Ritterschaft, orožje našiga vojskovanja. (2. Cor. 14. 4); eine gute Ritterschaft ausüben, dobro vojskovati se v vojski (1. Tim. 1, 18).

Ritterschäftlich, adj., viteštven, male gosposke, nižjiga plemstva.

Ritterschar, die, truma vitezov.

Ritterschlag, der, vzetje med vitezo (poviteževavni udar z mečem).

Ritterschloß, f. Ritterburg.

Ritterschule, f. Ritterakademie.

Ritterschwarm, der, množica vitezov.

Ritterschwert, das, viteški meč.

Rittersinn, der, viteško serce in mišljenje.

Rittersitte, die, viteška šega.

Rittersitz, die, viteško stanišče, stanise; f. a. Rittergut.

Rittersold, der, viteška plača.

Ritterspiel, das, viteška igra, russ. ristališče.

Rittersporn, der, viteška ostroga; (Delphinium), ostroga, ostrožnik, ostrožica, svalnik, tičice (St.), ajdovsko zelje; (bei Gutm.) divji komin, kumin).

Ritterstand, der, viteštvo, viteški stan; in den Ritterstand erheben, povišati, narediti (za) viteza, povitežiti koga.

Ritterstern, der, viteška zvezda.

Ritterstüd, das, viteška igra v gledišči.

Rittertafel, die, klop, miza viteška.

Rittertag, der, viteški zbor.

Ritterthum, Ritterwesen, das, viteštvo.

Rittertod, der, viteška, junaska smert.

Ritterton, f. Ritterart.

Rittertracht, die, viteška noša.

Rittertreue, die, viteška zvestoba ali ver-nost.

Ritterweise, f. Ritterart.

Ritterwort, das, viteška (neprelomna) beseda.

Ritterwürde, die, viteška čast ali dostojnost.

Ritterzeit, die, vek, čas vitezov, viteška doba.

Ritterzug, der, viteška vojska.

Rittgeld, das, jezdnina.

Rittig, adj., Zugeritten, f. Zureiten.

Rittlings, f. Reitlings.

Rittmeister, der, konjiški stotnik, ritmojster*, russ. u. poln. rotmistr.

Rittmeisterin, die, ritmojstrova (žena).

Ritual(e), das, obrednik, opravilne, obredne bukve, nach V. opravilnik, etwa auch pravilnik rimski.

Ritus, der, obred (russ.), šega cerkvena.

Riß, der, Rige, die, eine fehlerhafte Spalte, poc-i, spoka, pokotina, rega, razpoklina, bezen, f. luka, predertina; ein schmaler, langer, mit einem spitzigen Werkzeuge gemachter Riß, auch in weichen Körpern, prask, prasica; Riben bekommen, vreskniti, vreskati; f. a. Schramm, Spalte; der Schall des Risses, resk.

Risseisen, das, (mont.), womit die Rige in das Gestein geschlagen werden, veliki sveder (V.).

Riben, v. a., die Haut, praskniti, prasniti, opraskati, praskati, odreti, obraziti, raziti, im Bergbaue, zavertati, vertati.

Rißfeder, die, kleines Blech im Bergbaue, welches man in die gehauenen Rißen legt, damit die dazwischen gefestigten Keile desto stärker angreifen, zaloga (V.), priloga.

Rißicht, adj., počast, pokatinast.

Rißig, adj., opraskan, razpokan.

Rißmesser, das, f. Lanzette.

Rißwurf, das, vertavno orodje.

Rival, der, f. Nebenbuhler (böhm. sok).

Rivalisiren, v. n., poganjati se s kom za predstvo; f. a. Wettseffern.

Rivalität, die, poskušanje, tekmanje (M.), russ. soperničestvo; es ist jedoch dem Geiste der sloven. Sprache angemessener, es zeitwörtlich zu geben, z. B. es bestand schon von Jugend auf eine Rivalität zwischen ihnen, že od mladih nog sta se skušala, sta se poganjala, kdo bo dražja prekositi; f. a. Wettseffer, Wettstreit.

Rostbeef, das, pražena govedina.

Robath, **Roboth**, die, tlaka, rabota; f. a. Frohndienst; **Sandrobath**, peš tlaka; **Ingrobath**, tlaka z vozom.

Robathablösung, die, odkup tlake ali rabote.

Robathen, v. n., raboto ali tlako delati.

Robather, der, tlačan; **Sandrobather**, pešec, samotjež tlačan.

Robbe, der, auch die, Seehund, (Phoca vitulina), morski pes, russ. tjuenij.

Robbenfang, der, lovija morskij psov, lov na morskiga psa.

Robbenfell, das, koža morskiga psa.

Robbenthau, der, salo morskiga psa.

Robertstrauf, das, (Geranium robertianum), kervavo korenje, kervomočnice.

Robinsonade, die, povest od Robinsona, sploh čudne zgodbe, zlasti od potovanja.

Roborant, das, Roborantia, pl., krepčalo, krepčavne vračila ali zdravila.

Roboriren, f. Stärken.

Roboth, f. Robath.

Robust, adj., korenjašk, čverst, krepek, močan.

Rocaille, die, stekleni bisser; umetno napravljena jama ali špilja (n. pr. v kakem verto).

Rode, der, (Roja), nach Pot. plošnatica, russ. skat, rašplja, serb. u. böhm. rejnok; im Schachspiele, turn, turenj, im Russ. ladja; — neki krokur.

Rodel, die, zvita beka, terta.

Rödeln, v. n., hripati, gergati (V.), hropeti, hropati, gerčati, (böhm. chrčeti); eine gewisse Zeit hindurch rödeln, prehripati, pregergati (n. pr. ves dopoldan); f. a. Ansrödeln; v. a., hripaje, gergraje povedati, izgergati besedo.

Rödeln, das, hripanje, gergot, gergranje, hropenje, gerčanje (nach dem böhm. herčenje).

Rodenadler, f. Meeradler.

Rodiren, v. n., (im Schachsp.), zamenjati turenj za kralja.

Rödler, der, hripač, gergač, hripavec.

Rod, der, bei dem männlichen Geschlecht, (Gesch-

rod), suknja; **Uebertod**, poverinja suknja, serb. halja, haljina; ein den größten Theil des Leibes bedeckendes Kleid aus grobem Gausstuch für die Landbewohner beiderlei Geschlechtes, suknja, bukova suknja; bei dem Frauen Geschlecht, ein faltiges Kleidungsstück von den Hüften bis auf die Knie, krilo; in 3. R. mahala, pl., im böhm. u. Serb. suknja, serb. auch skut (eig. Schopf, analog dem slov. krilo); f. a. Leibrod; ein Brautrod in Istrien (bei Valv.), ječerma; den Rod anziehen, anziehen, suknjo obloči, sleči; der Rod hat sich unten abgestoßen, suknja se je ubila.

Rödchen, das, suknjica, krilec.

Rodelohr, f. Reiserod.

Roden, der, das hölzerne Gerath, Flachs u. a. daran zu spinnen, Kunkel, koželj, m., (auch böhm.), f. a. Spinnrad; der am Roden zu spinnende Flachs, kodelja; einen Roden anlegen, kodeljo napraviti; das Holz, worauf der Flachs aufgesteckt ist; f. **Rodenstock**: Roggen, eine Getreideart, (Secale cereale), reż, f., in St. nach M., so wie auch im Poln. u. böhm. zito (sonst Getreide überhaupt); wir haben keinen Roden, nimamo reži, eig. rzi; Winterroggen, zimka; Sommerroggen, jarka.

Roden, **Roggen**, in der Sigg. reżeni, rženi. **Rodenader**, der, reż, nach der Grnte, režišce, režiše, ržišce (M.).

Rodenähre, die, reżeni klas.

Rodenblatt, das, ovoj papirnati okoli koželja.

Rodenblume, f. Kornblume.

Rodenbrei, der, reżeni močnik, močnik iz reżene moke.

Rodenbrod, das, reżeni kruh, reženjak.

Rodenfeld, f. Rodenader.

Rodengülte, die, kazen od reži.

Rodenforn, das, reżeno zerno, als coll. rež.

Rodenmehl, das, reżena moka.

Rodenmoor, der, (das), močvinate, za reż priprave tla.

Rodenmutter, f. Rutterforn.

Rodenstock, der, preslica.

Rodenstroh, das, reženica, reżena slama.

Rodenstube, die, predivnica.

Rodenreipe, die, (Bromus secalinus), kostreba reżena; (Bromus arvensis), norški oves.

Rodenweisheit, die, presličena modrost.

Rodenwurm, der, f. Korwurm.

Rodenzunft, die, družba predic.

Rodfalte, die, guba na suknji.

Rodknopf, der, gumb na suknji.

Rödling, der, reženjak.

Rodschopf, der, škric suknje, nach dem Poln. u. Russ. pola, russ. a. podol, m., serb. skut.

Rodstaß, die, žep pri suknji.

Rococo, das, stare šege in noße na novo vpeljane.

Rödde, der, f. Rude.

Rode, die, der Fuchs, lesica; Gerent, laz, novina, kerčevina, trebež (Zal.).

Rodeader, der, njiva v lazi, novina.

Rodehadt, die, rovnica.

Modeland, das, f. Mode, Gerant.
Model, f. Meitel, Hahnenlaum; *fur.* für Rotulus.
Modelapfel, f. Klapperapfel.
Modelbuch, das, kerčevinske bukve.
Modelkraut, f. Käusekraut.
Modeln, v. a., porajljati, rajljati *; f. Reiteln; v. n., rožljati, ropotati.
Modeln, v. a., kerčiti, laze delati, trebiti; ein getriebener Grund, trebež; f. a. Urbar (machen).
Modeln, der, der vierte Magen des Rindviehes, nach V. goli vamp, gostožobnik, čerterti želodec; f. Labmagen.
Modeler, der, lazar, kerčevinar, *poln.* karczownik.
Modelweg, der, pot do lazov.
Modelzichte, der, desetina od lazov, od novin.
Modeler, f. Trommeltaube.
Modelontade, die, baharija.
Modeling, die, kerčitev, delanje lazov ali novine.
Model, f. Moof.
Modelation, f. Bitte.
Model, *adj.*, rahel, ogugan, omajan, kar se guglje, maja.
Modeln, v. n., gugati se.
Modeln, der, Eier der Fische, so lange sie im Leibe derselben sind, ikra (in allen slav. M.); voll Magen, ikernat, ikrast.
Modeler, der, Mögner, ein Fisch weiblichen Geschlechtes, riba ikernica (V.).
Modelstein, der, ikrast kapeljnik.
Modeln, f. Modeln.
Modeling, f. Modeler.
Modelwurz, f. Modelwurz.
Model, *adj.*, rauh, f. dieses; unbearbeitet, neizdelan, neobdelan, neobtesan, neustrojen, rod, und verglichen; rohe Seide, nepredena, nebarvana svila, *russ.* syrec; ungeflocht, sirov (*altal.* surov), srov; (nekuhan, ne pečen); rohen Eisen, f. Roheisen; roher Schwefel, srovo, neprečiščeno žeplo; rohe Leinwand, nebeljeno platno; rohes Tuch, nevaljano sukno; rohes Buch, nevezane, neoplatene bukve, v listih; ungeschliffene Sitten habend, divji, zarobljen, neobtesan, neokresan, grob, sirov (auch in andern slav. M.), gladek kakor hrastova skorja; hart, tird, hud; ein rohes Leben, zanikerno, malopridno življenje; sich roh liegen, sich wund sitzen, senje dobiti, senjast biti; f. a. Durchliegen; eine rohe Sache, sirovina; ein roher Mensch, zarobljenec, nach Jarn. sirovina; nichts roh essen, ne jesti nič siroviga; rohes Obß, unreif, nezrel; rohes Gewicht, f. Brutto, Bruttogewicht; roher Edelstein, neizdelan, neizbrusen dragi kamen.
Modelarbeit, die, im Hüttenbau, sirovo delo (V.).
Modelisen, das, nach V. sirovo železo, grodelj; *poln.* surowiec.
Modelgut, das, neizdelano blago.
Modelheit, die, sirovost, srovost, srovota (V.); die Rohheit des Firsches bemerkt man da-

durch, da je meso sirovo, so iz tega vidi —; rohe Sache, sirovina, srovina; Ungeschliffenheit, sirovost, zarobljenost, neobtesanost, divjost; nach der Rohheit seiner Sitten zu schließen, ako sodimo po njegovem neolikannem obnašanji; Rohheit des Produktes, neizdelanost, neobdelanost, besser jedoch beizwörtlich zu geben, f. Roh; Rohheiten sagen, grobe, zarobljene, debele (besede) govoriti.
Modelherzig, *adj.*, siroviga, debeliga serca.
Modelhöpfig, *adj.*, iz siroviga, nedokuhaniga hmelja (n. p. ol).
Modelich, das, srebrena ruda po pervem topfenji.
Modeling, f. Grobian.
Modelosen, der, sirova talivnica.
Modelr, das, ein walzenförmiger hohler Körper, auch Röhre, cev, tul, ror*, nach dem Böhm. u. *Russ.* troba; gezogenes Rohr, cev risanica; Röhre, puşa, puška; etwas auf dem Rohre oder Rorne haben, f. Korn; Blaserohr, pihavnik; ein Gewächs, (Typha), terst, *coll.* terstje, terstina, nach Gutschm. terstikovina, terstovina; ein einzelnes Rohr, terstika; (Arundo phragmites), bič, bičje, mečiček, mečičevje, mečičeje; im Rohr ist gut Pfeifen schneiden, kdor denarje ima, lahko moško ravna, kdor ima s čim, lahko gre v Rim; Pfeifenrohr, f. dieses; spanisches Rohr, terskovec, nach dem *Russ.* terstnik.
Modelrammer, f. Rohrherling.
Modelrart, die, versta bičja, terstja.
Modelrbein, das, das hohle Bein des Schenkels, cevka, kost, pišal, pišal, nach V. stegnova (richt. stegnja) kost.
Modelrblatt, das, greben.
Modelrblech, das, plehovina* za cevi.
Modelrüller, f. Modelrommel.
Modelrbrunnen, der, napeljana sterna*, napeljana voda, sterna na rora*, napeljani kladex ali studene.
Modelrbüchse, die, puška, pušica za sklepanje cevi ali rorov.
Modelrbund, das, butara terstja.
Modelrbusch, der, terstje, ragozje.
Modelrdaß, das, streha iz terstja, lačja; eine Hütte mit einem Rohrdaße, kočja s terstjem krita.
Modelrdecke, die, storka; im Zimmer, strop s terstjem obit.
Modelrdidig, das, terstje, terstjeje, terstna gosča ali gosä.
Modelrdommel, die, (Ardea stellaris), Noesluh, ponočni vran (V.), bobnarica, povodni boben, böhm. u. serb. bukač, *poln.* bak, *russ.* vyp. f.
Modelrdrossel, die, (Turdus arundinaceus). Bruchdroffel, terstni vrabec (V.), veliki terstni drozg, drozgova penica, *russ.* blatni drozg.
Modelrre, die, walzenförmige, in die Länge gehende Höhlung unter der Erde, rov (M.), luknja; Röhre eines Monturfs, kertina; des Dachses, jazbina; des Fuchses, lisičina, und dergl. mittelst der Formation auf — ina; überhaupt, ein hohler Cylinder, cev, tul,

tuljava, tuljavka, troba (V.), trobelka; Röhren, cevka, cevčica, tulec, tulček, trobelčica; das Wasser in Röhren leiten, vodo na cevi ali rore napeljati kam; Saströhre, cevka sočnica; die hohen Knochen, piščal; f. Röhrebein; Luftröhre, sapnik, auch dušnik; Speiseröhre, ješenik; Stiefelröhre, golenica; am Leuchter, tuljava, tul; f. a. Bratröhre, Ofenröhre.

Rohreife, der, inje, ivje; f. Rohkreife.

Rohreisen, das, neka krevlja v plavžih.

Rohreien, v. a., cevkat; f. a. Rohrsien.

Rohren, adj., tersten, iz terstja.

Rohren, v. a., terstje brati, s terstjem obiti, obijati.

Röhren, v. n., rinnen, cureti, ereti, curhati; der Hirsch röhrt, nach V. jelen ruka (rika, buči); v. a., napraviti cev ali trobo.

Röhrenblech, f. Röhreblech.

Röhrenbohrer, der, cevnik (sveder).

Röhrenbüchse, die, f. Röhrebüchse.

Röhrenfahrt, die, versta rorov ali cevi; eine Röhrenfahrt von hundert Stüd Röhren, versta sto (sklenjenih) rorov.

Röhrenförmig, adj., cevkast, trobelast.

Röhrenflätter, der, gladilo.

Röhrenfern, der, steržen.

Röhrenforalle, die, cevkastra koravda.

Röhrenleitung, die, napeljava vode po cevih ali rorih.

Röhrenmeister, der, šternar (V.).

Röhrenplatte, die, plošča ploša za cevi.

Röhrenschneide, die, polž cevjak †.

Röhrenweide, f. Hartriegel.

Röhrenz, das, luknjičasta ruda.

Rohrfall, f. Meerabier.

Rohrfeiler, der, delavec, ki puše pili in lika.

Rohrflöte, die, piščal, pišal, piščalka iz terstja, terstenica (V.).

Rohrfrosch, der, žaba v terstičji.

Rohrgewäch, f. Rohrbusch.

Rohrgeschicht, das, pletenina iz terstja.

Rohrgeschwür, f. Kistel.

Rohrglanz, f. Schilfgras.

Rohrgras, das, f. Niedgras.

Rohrhalb, der, terstika, terst (eno steblo).

Rohrhirse, die, f. Futterhirse.

Rohrhobel, der, strug žlebnik (puškarski).

Rohrholz, das, les za cevi ali rore*.

Rohrhörnchen, das, polž mizarček.

Rohrhuhn, das, (Fulica), lisca. (russ. lisuha), nach Gutm. auch tukalica, plazka.

Rohricht, adj., mečijast, terstast, terstja podoben.

Rohricht, adj., cevast, cevkast.

Rohricht, das, f. Rohrdidicht, Abfall.

Rohrig, adj., poln terstja, s terstjem zaraščen.

Rohrig, adj., cevnat, s cevkami.

Rohrhamm, der, greben tkavski.

Rohrkanne, die, verö z lijakam.

Rohrkasten, der, kašta*, korito, vodnjak, (russ. vodojem).

Rohrknochen, f. Röhrebein.

Rohrkolbe, die, Rohrkolben, der, palica

ali betica terstova, (Typha); f. Kolbenrohr, Narrenkolbe.

Rohrkorb, der, viternati (M.) jerbas.

Rohrkraut, das, f. Löwenzahn.

Rohrlein, das, cevka, cevčica.

Rohrleinbaum, der, cevna ta kasija.

Rohrleintraut, f. Löwenzahn.

Rohrleiwurm, der, spomladanska muha; (Serpula), cevjak †.

Rohrleiter, der, kdor gasivno brizglo obrača.

Röhren, v. a., pfeifen, im Gartenbaue, * nasadam cepiti, nasaditi, nasajati (V.).

Rohrfling, der, cevkar †; weibl. cevkarica †, (žival v cevki ali luknji živeča).

Rohrmeise, die, f. Stumpmeise.

Rohrmeister, f. Röhrenmeister.

Rohrmeister, der, neki nožič stolopletov.

Rohrmeise, die, morska lastovica.

Rohrmilch, f. Schafslau.

Rohrnagel, der, obojnik (žebelj).

Rohrpfeife, die, f. Rohrflöte; (neka piščal v orglah).

Rohrreiter, f. Rohrdommel.

Rohrsänger, der, (Motacilla trochilus), terstni muharček, terstnica, terstna penica.

Rohrschneide, die, ein Sahn in dem Weberschneide, zob (V.); die Rohrschneiden zuschnitten, tesati zobe.

Rohrschiff, das, terstje, terstičje, mečije.

Rohrschmied, der, kovač puškar.

Rohrschneide, die, (Arundo silvatica), hostna ali morska terstika.

Rohrschneide, die, terstni kljunač.

Rohrschwalm, f. Rohrmeise.

Rohrspalter, der, kdor terstje kolje.

Rohrspatz, der, f. Rohrsänger, Buntelmeise, Baumspatz.

Rohrsperling, der, (Emberiza schoeniclus), terstni sternal, böhm. rakosnik, poln. trzcinnik; er schimpft wie ein Rohrsperling, jezika kakor šoja, kakor vrabec, godernja kakor berač mokostresel; f. a. Rohrdrossel.

Rohrstab, der, terstena palica, nach dem Poln. u. Böhm. terstina; fig. slaba podpora.

Rohrstein, der, okamnelo terstje.

Rohrstod, f. Rohrstab.

Rohrstuhl, der, tersteni stol, stol spleten iz terstja.

Rohrstuhlflächter, der, stoloplet.

Rohrteich, der, ribnik obraščen s terstjem.

Rohrteich, der, ribnik z napeljano vodo.

Rohrtrog, der, f. Rohrkasten.

Rohrvogel, f. Rohrdrossel; (Ardea minuta), buntik (V.).

Rohrwand, die, stena s terstjem obita.

Rohrwasser, das, po rorih* ali cevih napeljana voda; er blieb aus wie Rohrwasser, zmanjkalo ga je kakor vode pri koritu, (iznenada).

Rohrweide, f. Hartriegel.

Rohrweide, der, plešic (Jan.).

Rohrwerk, das, terstenina, roba iz terstja narejena, vsakoršno terstje.

Rohrwiese, die, travnik s terstjem in bičjem.

Rohrwangel, f. Reuntödter.

Rohrschlacht, die, žlindra, plavžna žlindra.

Rohrschmelzen, das, f. Roharbeit.

Rohschwefel, der, kosmato žeplo (V.).

Rohschleifen, das, neizdelano, kosmato jeklo.

Rohstein, der, sirovec (poln.).

Rohzucker, der, (Moscovade), neprekuhani in neprečišeni sladkor ali cukar.

Rojebank, f. Ruderbank.

Rojen, f. Riemen.

Rojer, f. Ruderer.

Roland, der, veliki človek.

Rolandkrähe, die, roža najvikiši.

Rölling, der, povodna žaba, zelena povodna žaba.

Rolla, okolovanje†; Beschluss per rollam, sklep po okolovanji (in ne v seji).

Rollapfel, der, f. Klapperapfel.

Rollbank, die, klop z valjki.

Rollbar, adj., kar se da zviti.

Rollbaum, der, Haspelbaum, vreteno; das Kreuz, damit die Fußsteige zu sperren, križasti prelaz, vertelja obert vertilja (bei Prededor); f. a. Drehbaum.

Rollbett, das, postelja s kolesci ali na kolescih.

Rollboden, f. Rollammer.

Rollbrett, das, valjavna dilja ali deska, deska mongavica, likavnica; f. a. Rangesbrett.

Rollbrücke, die, most na valjarjih.

Rolle, die, kolesce, kolce; eine runde Scheibe, vitel, kolesce, krožek; ein Bett mit Rollen, postelja na kolescih; Flaschenzug, škerpec; Kloben, f. dieses; etwas auf Rollen fortbewegen, nach V. na valj dalje spraviti, spravljati; an der Spule des Spinnrahms, vreteno; eine Walze, valj, valjek, valjar; Röllchen, valjček, valjarec, valjarček; in der Stampfmühle der geschweifste Hebel an der Walze, womit der Schnabel der Stampfe in die Höhe gehoben wird, matoroga (V.), pežaj (Zal.); eine Mänge, f. dieses; ein zusammengerolltes Ding, Papier, Locke, u. f. w. svitek (zunächst ein Tragstrang), zvitek; eine Rolle Leinwand, trobela platna; eine Rolle Tabak, klobasa (rig. Burs), serb. com; Rolle Stide, Zwirn, cevka, kolo, kolce svile; eine Rolle Dufaten, stebriček, voljek, kupec cekinov (zavit v papir); ein Rolle Stodhich, 180 rib; Amsterrolle, f. Aufstellungsbret; Lüste, spisek, imenik, f. a. Musterrolle; Klingrolle, zvonec; die Rolle eines Schauspielers, naloga (Aufgabe), del, rola*, oseba, zunächst die vom Schauspieler vorgestellte Person, die Rolle Cäsars haben, spielen, etwa Cezar biti, Cezarja igrati, nach andern darstellend, delati; seine Rolle gut spielen, dobro obnašati se, vesti se; aus der Rolle fallen, od svoje naloge zaiti, zahajati, svojo nalogo zapustiti, zapuščati, zmešiti se, slabo obnesti, obnašati se, vesti se, vladati se; das Betragen eines Menschen in einzelnen Fällen, obnašanje; er möchte eine große Rolle spielen, rad bi imel ime-

nitno opravilo, imeniten del pri tem, rad bi bil velik gospod, rad bi kaj veljal; eine erbärmliche Rolle spielen, revno obnašati se, prava rova biti; in der Baukunst, geschweifelter Krag- und Schlüsselstein, nach V. polževa podobna, polž, polzek; ein stehendes Sieb, Erde, Sand, u. f. w. darüber rollen zu lassen, mreža; eine Rutsche, Riefe, derca, drica, zleb; im Bergwerke zu Zbrja, rolen*, neki predor; eine fehlerhafte Deffnung durch einen Damm, hudournik (V.), luknja; f. a. Regelschneide.

Rollreifen, das, železo pri škerpci.

Rollen, v. n., rollern, točiti se, takljati se, valiti se, kataljati se, kotati se (St. M.), talikati se, nach Jan. talokati se (?); der Wagen rollt, voz derdra, ropoče, derci, (in Bezug auf den Schall, knarren); der Stein rollt den Berg hinunter, kamen se vali, katalja, se taklja, se kota s hriba navzdol; die Erde rollt um die Sonne, zemlja se suče, se verti, se obrača okoli solca; die Augen rollen ihm im Kopfe, oči se mu verte, se mu sučejo; der Donner rollt, gromi (močno), grom buči, bobni; die Thränen rollen aus den Augen, solze iz oči dero, teko, lijo, se oede, se vade; f. a. Riefeln; die Raubthiere rollen, zveri se gonijo, pojajo; f. Brunsten; die See rollt, morje valove žene, se zaganja; die Jahre rollen, leta hite, lete, teko, se vade v morje preteklosti; auf den Straßen rollen, begati, tekarati po ulicah; rollend wohin gelangen, privlati se, pritočiti se, pritakljati se do —, priderdrati do; v. r., die Haare rollen sich, lasi se vijo, zvijajo, se kodrajo, zvitki se delajo; v. a., rollen machen, zatočiti, potočiti, točiti, zavaliti, valiti, zakataljati, kataliti, potakati, zatakljati, takljati, zakotati, kotati (St.); den Teig rollen, testo valjati, svalke delati; mittelst der Rolle, naviti, navijati na —; das Getreide, den Sand auf der Rolle sieben, sejati, čistiti; die Wäsche rollen, likati, mongati*; f. Wangen; die Haare rollen, lasi sukati; ein Papier zusammen rollen, papir zviti, zvijati, poviti, povijati; gerollte Gerste, tergana, mleto ječmenova kaša; die Save rollt ihre Gewässer durch das Thal, Sava vali, žene vodo po dolu; die Augen im Kopfe rollen, oči obračati, prevračati, verteti; ein Stück Zeug auf eine Walze rollen, tkanino naviti, navijati, namotati na valj.

Rollen, das, takanje, kotanje, valjanje.

Rollenband, das, trakovi v kolescih, kolo trakov.

Rollenblech, das, medni pleh* za plošče, ploše pri žebli.

Rollenblei, das, čisti svinec v ploščah.

Rollenförmig, adj., valjast, valjkast, z zavinki.

Rollenneid, der, zavist med glediščnimi igravci zavolj rol.

Rollenschneide, f. Regelschneide.

Rollentabak, der, tobak v klobasah, nach V. predenece, predeni tobak, debeli tobak.

Roller, ber, valjavec, valjač; ein Rater, maček; ein altes untangliches Pferd, merha, kleka.

Rollerde, die, durchgerollte Erde, presejana perst; nachrollende, herabrieselnde Erde (*mont.*), mlevka; f. a. Gerölle, Geschiebe.

Rollfaß, das, zehljarski sukavni sodec (*V.*).

Rollfuß, ber, noga s kolesam.

Rollgerste, die, zimski ječmen, šestoverstnik.

Rollholz, das, valjar, valj leseni; f. a. Wangebreit, Hagebuche.

Rollig, *adj.*, melinast, sipnat, svet, ki se melje, ki se melini ali siplje.

Rolliren, v. n., f. Circuliren, (okolovati?).

Rollkammer, die, valjavnica, izba za likanje perila.

Rollkasten, ber, grad monge ali likavnice.

Rollkuchen, ber, potica (für povitica), gubanica oder gibanica.

Rollmaus, die, polh.

Rollmessing, das, naj tanši (pasarska) med.

Rollreifen, ber, peč na kolesih.

Rollpferd, das, konjiček na kolesih.

Rollquehle, die, brislja, brisavka na valjarji.

Rollschacht, ber, sipavni šaht*.

Rollschleibe, die, škerpec, (nach andern škripec), kolo.

Rollschlange, die, neki zavit polž.

Rollschwanz, ber, zvitoropka (žival).

Rollsieb, das, mreža (za pesek).

Rollstein, ber, valjasti kamen.

Rollstod, ber, klobučarski valjek.

Rollstuhl, ber, stol na kolesih.

Rolltabak, f. Rollentabak.

Rolltuch, f. Rollquehle.

Rollvorhang, ber, zastor, predgrinjalo (*poln.* u. böhm. zasloná) na valjarjih, ručeta*.

Rollwagen, ber, auf Schreien stehender Wagen, nach *V.* kolca, *pl.*, otroški voziček; f. a. Laufband.

Rollwaffe, die, likavno, valjavno perilo, perilo, ki se mora likati ali mongati.

Rollzeit, die, der vierfüßigen Raubthiere, koja po plemenu, gonjenje; f. Brunst.

Rollzunge, die, (*Lingua spiralis*), zviti jezik.

Rom, n. Rim; Rom ist nicht in einem Tage erbaut, na enkrat se ne zozida grad.

Roman, ber, roman, zmišljena pripoved.

Romanendichter, ber, zmišljavec, pisavec romanov.

Romanenleser, ber, bravec romanov.

Romanhaft, **Romanenhaft**, *adj.*, romanu podobn, kakor se bere v romanih, romansk.

Romantik, die, romantika*.

Romantisch, *adj.*, romantičen, romantišk; schön, anmuthig, reizend, prelep, mičen, mikaven.

Romanze, die, romanca, *poln.* romansa.

Romei, f. Camille.

Römer, ber, ein Bringlas, kupica, kozarec; svetovavnica v Frankfurtu ob Majnu.

Römersfahrt, die, romanje (po odpustke).

Römerling, ber, pokaženi Rimljan.

Römermonat, ber, dnar, ki so ga nekdanji

nemški stanovi dajali v dnarnico nemškega cesarstva.

Römern, v. n., obnašati se po rimsko.

Römerzünftzahl, die, petnajstletnica; indikcija?

Römisch, *adj.*, rimsk; das römische Recht, rimsko pravstvo, rimske postave; römischer Kummel, rimski kmin; römisch-katholisch, rimsk katolišk, rimsko-katolišk.

Römling, f. Römerling.

Rommer, ber, ein an den Füßen gezeichnetes Schaf, nach *V.* na nogah mazana, pikasta ovca.

Ronde, f. Runde.

Rondeau, das, f. Rundgefang, Ringelgedicht.

Rondel, das, okroglina, okroglo planišče, planišo, nach *V.* krožec.

Ronne, das, f. Gerinne.

Rönnel, das, izlivek pri jezu.

Rooß, *adj.*, rahel.

Rooß, ber, f. Raub; im Schiffswesen ein Wetzschlag auf dem Decke, oboj.

Rooß, das, sat, *coll.* satje, satovje.

Rooßente, die, (Wachse), der Urath, welchen das geschmolzene Wachs absetzt, älin-dra, žmikulc.

Roquelauer, ber, popotni plašč, plajš.

Roratensse, die, f. Mette.

Rösch, *adj.*, kerhek, hrustljast; rösch gebackenes Brod, zapečen kruh, ki v ustih hrusta; f. a. Spröde.

Rösche, die, der Fall, die Reigung eines Flusses; f. Gefälle; im Bergbaue, vodnik (jarek), vodni jarek ali rov.

Röscheit, die, kerhkost.

Röschen, v. a., *mont.* jarek ali grapo rezati, kopati; f. a. Rösken.

Rosa, f. Rosenfarben; *sub rosa*, skrivno, s pogojem molčanja, (da se nikomur ne pove).

Rose, die, Entzündung, f. Rothlauf; (*Rosa*), Blume, roža (auch in andern slav. Munda), goščavka, gošavka, roža vertnica (Gart-rose), *altsl.* šip'k u. šipok; *dim.* Röschen, rožica, vertničica, gošavčica; wilde Rose; f. Hagebuttenrose; die Rose von Jericho, Jerihunska roža; Rosen streuen, pflücken, rožice sipati, tergati; *fig.* veselje delati, uživati; die Rosen seiner Wangen, njegovo eveteče obličje, rudeče lica, böhm. rumenec; unter Rose, *sub rosa*, f. Rosa; Rosen an Blättern der Gide, Weiden, Buchen, d. i. der erhabene, röthliche von Birken bewohnte Auswuchs, jagoda; am Luche, roža; Band-rose, Rose aus Edelsteinen, roža, rožica; seine Rose ohne Dornen, vsaka roža ima tjerne (drace); Seit bringt Rosen, čaa vse napravi; ich bin auch nicht auf Rosen gebettet, ich tanze auch nicht auf Rosen, tudi jez ne počivam na rožah; t. j. tudi meni se ne godi najboljši.

Rosen, in Bsg. rožni, rožasti, rdeči, prelepi.

Rosenader, die, Frauenader, materničasta žila (*V.*), rožna žila.

Rosenkätzte, die, rožna akacija.
 Rosenaloe, f. Aloe.
 Rosenalter, f. Rosenzeit.
 Rosenaugeſicht, Roſenantiſt, daſ, rudeće, roži podobne lica.
 Rosenapfel, der, čebular (*Zal.*); f. a. Hagebutte.
 Rosenartig, adj., rožast, vertničast, roži podoben; (*med.*), šenast.
 Rosenau, die, trata z rožami obsajena.
 Rosenauſzug, der, rožni izleček.
 Rosenbahu, die, pot vesela, polna rož.
 Rosenbalfam, der, rožno mazilo.
 Rosenband, daſ, rožasti, rožnati trak.
 Rosenbaum, der, visoki rožni germ; (*Rhododendrum*), planinsko mazilo.
 Rosenbeere, die, f. Hagebutte.
 Rosenbeet, daſ, rožna, vertnična gredica.
 Rosenbeſtränzt, adj., z rožami ovenčan, z rožnim vencam.
 Rosenbett, daſ, rožna postelja, postelja iz rožnih peres.
 Rosenbiene, die, (*Apis certanularia*), čap-biene, čtva čela rožarica, mala, rumena čela.
 Rosenbirn, die, hruška rožnica.
 Rosenblatt, daſ, rožni list.
 Rosenblume, die, neki morski jež.
 Rosenblüthe, die, roža.
 Rosenbringend, adj., rožnat, rožonosen (*ſchl.*).
 Rosenbohrer, der, neka šiškarica (*osa*).
 Rosenbusch, der, rožni germ.
 Rosenbusen, der, rožaste nedra.
 Rosendorn, daſ, f. Hagebuttenſtranz, Sundersrose.
 Rosenduft, der, rožni duh, vonj.
 Rosenefſig, der, rožni kis ali jeſih *.
 Rosenfald, adj., rumenkast kakor vela roža.
 Rosenfarbe, die, rožna, rožnata, lepo rudeča barva.
 Rosenerbſe, die, Doldenerbſe, čeſuljasti, gručasti grah.
 Rosenfarben, Roſenfarb, adj., rožnobarven, rožne barve, rožnat, rožno rdeč, cveteč.
 Rosenfelge, die, rožarica (*smokva*).
 Rosenfeld, f. Rosenbeet.
 Rosenfeſt, daſ, rožno godovanje, obhajanje.
 Rosenfeuer, daſ, rožna rudečoba.
 Rosenfinger, die, rožni perst.
 Rosenfingerig, adj., rožnopersten, rudečepersten, rožnih perstov, rožnorok.
 Rosenſittig, der, rožna perot.
 Rosengarten, der, rožni vert, rožnjak.
 Rosengebüſch, f. Rosenbusch.
 Rosengeſicht, f. Roſenantiſt.
 Rosengeſtalt, die, rožasta, sprelepa podobna.
 Rosengeſtände, f. Rosenbusch.
 Rosengeſirn, daſ, rožno rudeča zvezda.
 Rosengewand, daſ, rožnobarvna obleka, rožnato oblačilo.
 Rosengewinde, die, rožni venci (obošeni).
 Rosengewöl, daſ, rdeči oblačje.

Rosenglanz, der, rožni avit, lesk, rudeč-kasta svetloba.
 Rosenglut, die, žareča rdečoba rož.
 Rosengrille, die, rožni skeržat.
 Rosengut, daſ, eine Art gediegenen Zink-vitriols, roževceč *.
 Rosenhaft, adj., roži podoben, rožast.
 Rosenhain, der, rožni log, *serb.* gaj.
 Rosenhand, die, rožna, lepa roka.
 Rosenhand, der, rožni duh.
 Rosenhaupt, daſ, z rožami ovenčana glava.
 Rosenheide, die, živica iz rožniga germovja.
 Rosenholder, f. Wachholder.
 Rosenholz, daſ, rožno drevo, rožni les; f. a. Rhodiferholz.
 Rosenhöſel, daſ, olje rožniga drevesa.
 Rosenhonig, der, rožni med.
 Rosenhügel, der, rožni griček.
 Rosenjahr, f. Rosenzeit.
 Rosenjüngend, die, cveteča mladost.
 Rosenjüngling, der, cveteči mladenec.
 Rosenkäſer, f. Goldkäſer.
 Rosenſchleichen, die, taſčica, taſčica, šmarnica.
 Rosenſette, die, verižica iz rož.
 Rosenſcid, f. Rosengewand.
 Rosenſpize, die, rožni, šipkov popok, pucek; *fig.* cveteča deklica.
 Rosenſpizig, adj., z rožnimi popki.
 Rosenſohl, der, rožni ohrov.
 Rosenſtalle, die, rožasta koralda.
 Rosenſtranz, der, rožni, rožnati venec, venec iz rož; *Paternoſter*, molek, čislo, rožnikranec *, *paternoſter* *, *poln.* u. *böhm.* rožanice, *serb.* ač krunica (*kronica*).
 Rosenſtranzförmig, adj., molkast.
 Rosenſtränzt, der, molkar.
 Rosenſtrände, f. Pimpernuß.
 Rosenkrone, f. Roſenſtranz.
 Rosenſpfer, daſ, rudeca med, rudeča mednina.
 Rosenſlager, f. Rosenbett.
 Rosenlaube, die, rožna senčnica, lopa.
 Rosenlauch, der, rožnati luk.
 Rosenlaub, die, rožna uš ali muſica.
 Rosenlicht, daſ, rudečkasta luč.
 Rosenlippe, die, rožnata, rudeča ustaica.
 Rosenmädchen, daſ, am Roſenfeſte, rožnica, z rožami ovenčana deklica, rožarica.
 Rosenmonat, der, f. Mai, Juni und Juli.
 Rosenmund, der, rudeče usta.
 Rosenmündig, adj., rudečeuſten, rudečouſten, rdečih ust.
 Rosennarcisse, die, rožni narcis.
 Rosenöl, daſ, rožno olje.
 Rosenpappel, die, (*Studentenblume*), (*Malva alcea*), rozlin.
 Rosenreich, adj., rožnat, poln rož.
 Rosenroth, adj., rožast, rožno rdeč, rudeč kakor roža; f. a. Roſenfarben.
 Rosenroth, daſ, f. Roſenfarbe.
 Rosenſaß, der, rožni sok.
 Rosenſalbe, die, rožna maža.
 Rosenſchein, f. Roſenlicht.
 Rosenſchimmer, f. Roſenglanz.
 Rosenſchwamm, der, šipkova goba.
 Rosenſchwinge, f. Roſenſittig.

Rosenfirup, f. Rosenfaft.

Rosenfontag, der, tretja nedelja po velikih noči.

Rosenpauß, der, rožnik f.

Rosenpur, die, veseli sled.

Rosenstahl, der, štajersko rdeče jeklo.

Rosenstein, der, rožni drevnik f, rožica f, rozeta *.

Rosenstich, der, rožasti šiv (V.).

Rosenstod, der, rožni germ, vertnični germ, zlasti eno steblo, rožina (Pot.).

Rosenstrauß, der, rožni, vertnični germ, germovje.

Rosenstrahl, der, rudeči žarek.

Rosenstrauß, der, zvezek, poveljek rož.

Rosenthal, der, rožna dolina.

Rosenthan, der, rudeča rosa, moka.

Rosenwange, die, cvetoče lice, rdeče lice.

Rosenwald, der, rožno germovje, rožna šuma.

Rosenwangig, adj., rudečeličen, cvetočeličen, rdečih, cvetočih lic.

Rosenwasser, das, rožna voda.

Rosenweg, der, pot z rožami obsajena, prevesela pot.

Rosenweide, f. Bachweide.

Rosenwidler, der, neka gosonica na rožah.

Rosenwoche, die, veseli teden, časok.

Rosenwoge, die, rdeči val.

Rosenwolke, die, rdeči oblak.

Rosenwurz, die, rožni koren.

Rosenzeit, die, rožno cvetje, čas, kadar rože cveto; fig., cvetoče, mlade leta, blagi, sladki čas.

Rosenzinn, das, rožni kositer.

Rosenzucker, der, rožni cukur *.

Rosette, die, rožica; f. a. Rosenstein.

Rosicht, adj., rožast, vertničast, roži podob.

Rosig, adj., rožnat, cvetec, prelep, rdečkast, mil, sladek.

Rosinante, die, merha, kleka, kljuse.

Rosinen, pl., suho grozdje, posušeno, venjeno grozdje, evebe *.

Rosinenbad, das, umivanje s sokom iz suhiga grozdja.

Rosinenkuchen, der, potica s suhim grozdom ali evebi.

Rosinenmann, der, kdor prodaja suho grozdje, evebar *.

Rosinentunke, die, omaka iz suhiga grozdja ali eveb.

Rosinfarben, Rosinroth, f. Rothroth.

Röselich, f. Rosicht.

Rosmarin, der, (Rosmarinus), rožmarin, in andern D. rožmarin *; wilder Rožmarin, f. Mutterkraut.

Rosmarin, in der Bfsg. rožmarinov.

Rosmarinapfel, der, rožmarinar, rožmarinee.

Rosmarineffig, der, rožmarinov kis.

Rosmarineist, der, (ungarisches Wasser), rožmarinovec, ogerska vodka.

Rosmarinheide, die, (Andromeda), divji rožmarin.

Rosmarinöl, das, rožmarinovo olje.

Rosmarinstengel, der, rožmarinovo steblo.

Rosmarinstrauß, der, rožmarinov germic.

Rosmarinwasser, das, rožmarinova voda.

Rosmarinweide, f. Haarweide.

Rosmarinwein, der, rožmarinovo vino.

Rosmarinzwieg, der, rožmarinova vejica.

Rosomaf, der, rosomak *.

Roß, das, in der Bienenzucht, f. Roß; im Bergbau, bei den Riemern, in der Baukunst u. f. f., kobila, koza, konj, tudi neka ogljarska mera na Ogerskem; für Pferd, konj; f. Pferd; zlasti konj za boj, za vojsko; sich auf Roß schwingen, zagnati se, zavihtiti se, na konja, zasedeti konja, zu Roße, na konji, jezdo.

Roß-, in der Bfsg. konjski; f. a. die Zusammenfügung mit Pferde —.

Roßader, die, konjska žila.

Roßameise, die, velika, konjska mravlja.

Roßampfer, die, vodna kislica.

Roßapfel, der, konjska figa *, konjšček, konj sek.

Roßarznei, die, zdravilo za konje, konjsko, presilno zdravilo.

Roßarzt, der, konjski vrac, zdravnik.

Roßbad, der, konjski studenec, konjšček, konjšek.

Roßballet, das, konjski ples (V.).

Roßbalsam, der, konjska meta.

Roßbändiger, der, krotivec konj, konj, konjski krotivec.

Roßbaum, der, neka debela sliva, konj.

Roßbeere, f. Heidelbeere.

Roßbespannt, adj., z vpreženimi konji.

Roßbezühmer, f. Roßbändiger.

Roßbohne, f. Pferdebohne.

Roßbremse, die, konjski obad, bremselj.

Roßbube, der, konjski fant, konjarček.

Roßbusch, der, čop zim.

Roßbede, f. Pferdebede.

Roßdienst, der, tlaka s konji.

Roßdroßel, f. Ringdroßel.

Roßdampf, f. Rofrdommel.

Roßegel, der, konjska pijavka.

Roßeißen, das, f. Husten.

Rößelsprung, der, auf dem Schachbrette, poteg konjiča, konjičev skok, tekaranje.

Rossen, v. n., goniti se, pojati se; die Stute roßet, kobila se poja, gre po plemenu, poln, palić się.

Rosente, die, divja raca.

Roslauf, der, konjski dir.

Rosfarren, der, praprot (velika).

Rosfenchel, der, konjski komorač.

Rosfleisch, das, f. Pferdefleisch.

Rosfüßig, adj., s konjskimi nogami.

Rosgarten, der, konjski vert.

Rosgeier, f. Geieradler.

Rosgelb, f. Rauschgelb.

Rosgeschirr, das, konjska oprava.

Rosgeschmeide, das, konjski kinč *.

Rosgepauß, das, konjska vprega.

Rosgras, f. Honiggras.

Rosgurt, f. Bauchgurt.

Roßhaar, das, im Allgem. konjska dlaka; die Haare der Mähne und des Schweifes,

zima, in Et. zinja (*M.*, auch böhm.), in St. lasanica (*Gutm.*).

Roßhandel, der, kupčija s konji, konjarjenje, konjarisa, konjarstvo; Roßhandel treiben, konjariti; beim Roßhandel gewinnen, prikonjariti; dabei verlieren, zakonjariti.

Roßhändler, der, konjar (auch Roßnecht), kupčevavec s konji.

Roßhaar, *adj.*, zimnat, zimast, iz zime.

Roßhärzeng, der, sita, *pl.*, zimovina.

Roßheer, das, truma konj, konjiča (konjica).

Roßherde, die, čreda, čeda konj.

Roßhirt, der, konjski pastir.

Roßhuf, der, konjsko kopito, konjski rog.

Roßig, *adj.*, roßige Stute, kobila, ki se poja.

Roßläufer, der, govnač, govnoherbar; der gehörnte, rogač, klešcar, klešnar.

Roßtaum, der, česalo konjsko; f. a. Roßhändler.

Roßtampf, der, boj med konji, s konji.

Roßkastanie, die, (*Aesculus hippocastanum*), divji kostanj.

Roßlette, f. Verglette.

Roßrute, die, grebelj, ki jo vlečejo o konji.

Roßtummel, der, divji kumin.

Roßtundig, *adj.*, konj vagen, kdor umé s konji ravnati.

Roßtunst, die, mašina, ki jo gonijo konji.

Roßlattig, f. Sufattig.

Roßlauf, der, tek, dir konjski.

Roßleder, das, konjina, konjasko usnje.

Roßleiber, f. Rößler.

Roßlein, das, konjič, konjiček; an der Geige, kobilica.

Roßlenker, der, kdor umé konje voditi in kretati.

Rößler, der, irharski pačuh.

Roßlinnen, das, hodnično platno.

Roßmähne, die, griva konjska.

Roßmann, der, (*Centaurus*), polkonj, pol človeka pol konja, (po basni).

Roßmarkt, der, konjski semenj obet sejim.

Roßman, das, gobec (konjski); f. a. Wallroß.

Roßmensch, f. Roßmann.

Roßmilch, die, kobilje mleko.

Roßmist, der, konjski gnoj.

Roßmühle, die, konjski mlin.

Roßmule, f. Sommerprosse.

Roßmüller, der, lastnik konjskiga mlina.

Roßmünze, die, konjska meta.

Roßnagel, der, podkovni žebelj.

Roßnase, f. Pferdenase.

Roßoli, Roßoglio, rozolj, rozolja; Roßolizbrenner, -händler, rozoljar.

Roßpappel, f. Rüsepappel; Sufattig.

Roßpahl, der, kol, na kteriga je konj privezan.

Roßpflaume, die, f. Eierpflaume (nach *M.* konjeica, nach *Gutm.* sterboncelj).

Roßpolci, f. Roßmünze; Roßnefel.

Roßquell, der, konjski vir, Hipokrena.

Roßreigel, f. Rohrdommel.

Roßrute, f. Zaurrute.

Roßschiff, das, ladija, ki jo vlečejo konji.

Roßschwanz, der, konjski rep; f. a. Rautenraut.

Roßschwanzbaum, f. Sadebaum.

Roßschweif, der, konjski zeplo.

Roßschweif, der, konjski rep; ein türksches Ehrenzeichen, tug² (türk.), bunček; ein Reiter mit einem Roßschweif, nach *V.* grivar.

Roßstall, der, konjski hlev, konjska staja, konjarnica.

Roßstert, f. Roßschwanz.

Roßtan, f. Roßballer.

Roßtanfcher, der, konjski menjavec, konjar.

Roßtreiber, der, konjski gonjač.

Roßtummel, f. Breiter.

Roßweilchen, das, pasja vijolica.

Roßvoll, f. Reiterei.

Roßwagen, der, voz z vpreženimi konji.

Roßwärter, f. Pferdnecht.

Roßwedel, (nach *Jarn.* pahalica), f. Roßschweif.

Roßweide, f. Bruchweide.

Roßwerk, f. Roßtunst.

Roßwilde, die, gahora, f. a. Feldwilde.

Roßwirbel, f. Roßläufer.

Roßwurm, der, konjska glista.

Roßwurz, die, konjska, kozja potica; f. Gernwurz.

Roßwurz, f. Zaurrute.

Roßzahl, der, konjski zob.

Roßbaum, der, berzda, ujzda, uzda.

Roßzeit, f. Brunst.

Roßzucht, die, konjska reja, reja, ravnanje konj.

Roß, der, auf den Feuerherden, roß², roß², *Russ.* rosetka (za praženje); im Bauwesen, brana; Gitter, mreže, eisen; Roß am Helme, f. Helmgitter; *mont.* germada rude in derv, tudi žgana ruda; beim Kalfbrennen, apnenica (iz derv zložena, ne zidana) in tudi, kolikor se ob enem sozge; Roß (ohne vielfache B.), an den Metallen, (*rubigo*), rja, oder erja, rjavina, erjavina; dem Roße ausgesetzt sein, na rji biti; Roß setzen, ansetzen, zarjaveli, rjaveti, rja se prijem, se je prišla česa; am Getreide, Brand, saet, čern, smod, auch rja, f. a. Brand; Bleiroß, Eisenroß, svinčene rja, zelezna rja; der Roß zerfrißt das Eisen, rja razjedat, je razjedla zeleso; *mont.* neka rudna raxtopnina, rja; in den Rünzen, primen; in den Bienenstöcken, f. Roß.

Roß, in Bleg, prazni, prazivni; rjav, zarjavel.

Roßband, das, rjavi trak.

Roßbeef, f. Roßberf.

Roßbett, das, (*mont.*), žgalisče f.

Roßbirn, die, maslenica.

Roßbraten, der, prazena govedina, prazole (*M.*), gewöhnl. berzole, (*serb.* perzolica von perziti), na rosta prazeno meso, f. a. Carbonade.

Roßbraun, *adj.*, rjav, erjav, rujav.

Rostbrenner, der, žgavec, (rudožgavec).
Röste, die, das Rosten, žganje; godenje (—gojenje) lanu; der Ort, wo Flachs oder Hanf geröstet wird, godišče, godišce, madišče, mladšče; im Hüttenbaue, rudožgavnica, f. a. **Rostbett**; kolikor se lanu ob enem zgodi: rjaveti, erjaveti; zu rosten anfangen, zarjaveti; rja je, razjeda; alte Liebe rostet nicht, stara ljubezen ne mine, ne rjavi (ako ni mesena).

Rosten, das, rjavenje.

Rösten, v. a., den Hanf, Flachs, das abgeschnittene Getreide, das Rindholz u. s. w. goditi, mladiti, godniti, maditi, rositi, močiti; noch ein wenig rösten, še pogoditi, pomaditi; zu viel rösten, pregoditi, premaditi; wir haben unsern Flachs in zwei Wochen geröstet, lan smo zgodili, zmadili, zrosili v štirinajstih dnehi; der Flachs ist genug geröstet, lan je goden, je mlajen, umlajen, u-rošen, ugojen; auf einem Roste über dem Kohlenfeuer, speci, peči na rošu ali roštu, auch spraziti, praziti; in einer Pfanne, v ponvi ali kozici peči, sevrete, ocvreti, cvreti, praziti, bei Gutm. evirati, böhm. smaziti; an einem mäßigen Feuer schnell austrocknen, prežgati, prežigati, žgati; geröstetes Erz, žgana ruda; geröstetes Wehl, prežgana moka; auch pripekati, sušiti, poln. rumienie (brännen), Kaffee rösten, žgati kavo; gerösteter Kuchen, (3 Ros. 7, 12), podpeplnik; ein wenig rösten, popraziti, pocvreti; zur Genüge rösten, napraziti se.

Rösten, das, goditev, mlajenje, rositev; prajenje, cvetje, prežiganje.

Röster, der, im Bergbaue, žgavec, rudožgavec; madivec, rosivec.

Röster, f. Rührer.

Rösterig, f. Röstig.

Röstern, f. Rosten.

Rostfarbe, die, rjavo, rjavost, rjava barva. **Rostfarben**, Rostfarblich, adj., rjav, rjavkast, rjave barve.

Rostfleder, der, rjavi madež; madež od rje; rjavka f.

Rostfleisch, das, f. Rostbraten.

Rostgestell, das, kozica.

Rostgrube, die, den Flachs darin zu rösten, mocivnica, godivnica, madiivnica.

Rosthaus, das, Rosthitte, die, žgavnica, rudožgavnica f.

Rostholz, das, derva za prežiganje rude.

Rosthitte, f. Rosthaus.

Röstig, adj., rjav (V.), zarjavel, erjav, rjast, rijnat, česar se je prejela rja; rostige Dinge, rjavina (Gutm.); rostig werden, zarjaveti; (mont.) rostiges Wasser, rjav-nica.

Rostkäser, der, rjavček (hrošč).

Rostkrant, f. Rost.

Rostofen, der, žgavnica, peč za žganje rude.

Rostpapier, das, papir, s kterim se rja dergne s kake robe.

Rostpfahl, der, kol, steber za brano.

Rostpfanne, die, ponva, ponev cvertna.

Rostrippe, die, praženo, na rošu pečeno rebro.

Röstschlade, die, žgavna zindra.

Röstschläger, der, in Hüttenwerken, drohivec.

Röstschuppen, f. Rosthaus.

Röstschwamm, der, rjava goba.

Röstschwelle, die, im Bauwesen, prag, hloh branin.

Röststutze, die, f. Roste.

Röstung, f. Rosten.

Rostweide, f. Bruchweide.

Rostweiche, die, f. Sumpfwiehe.

Rostwender, der, preobračavec (žgavne rude).

Rotation, die, vertenje, sukanje, f. Kreislauf.

Roth, adj., rdeč, (eig. part. praes. vom altsl. r'deti se, roth sein), gewöhnlich rdeč geschrieben, bei Gutm. auch čerljen (altsl. č'r'vjen, č'r'm'a u. rumén); zu roth, ungesund roth, v obraz zapriščen, zaripljen; rothes Haar, rdeči lasje, rosi lasje (im Altst. ras u. ryžd, blond); in Bezug auf verschiedene Abstufungen: blutroth, dunkelroth, u. s. f. das rothe Meer, rdeče morje; rothe Wangen, rdeče lica; heute roth, morgen todt, f. Heute; rother Wein, černo vino; auch rdeče vino; rothe Blätter, rdeča, najboljši gladčina; rothe Fahne, kervavo bandero; roth sein, rdeči se, rdečiti se (wenig gebt.), rdeč biti; rothe Rüben, pesa; rothe Kuh, rdečka; rothes Geld, rdečkasto zlato; der rothe Hahn, f. Hahn; rothe Ruhr, griza kervavica; der Himmel wird roth, nebo se rdeči (rudeči); roth werden, zardeti, gewöhnlich zarudeti; er war, wurde schamroth, v lica je zardel (zarudel), zapelk (V.), zagorel, je zaripnil, rdečica ga je spreletela, obsula; rdeča ga je prehajala, ga je prešla, obšla, obšla, polila, f. Erröthen; das rothe Bild: pret, jeleni, košate i. t. (in ne divji prase). **Roth**, das, rdečina, rudečina, rdečica, rdečoba; rdeča barva.

Rothaster, der, rdečoritka.

Rothauge, das, rdeče oko; rdečooka žival; (Cyprinus rutilus), čermnooka; f. Flöhe; (poln. rumienica, böhm. podaustev).

Rothäugig, adj., rdečook, čerljenook.

Rothbrade, die, rdeče lice; als Person männl. rdečolčnik, weibl. rdečolčnica.

Rothbradig, Rothbräutig, adj., rdečolčen, rdečih lic, rdeč v obrazu, zaripljen, (von einer fränkischen Rölhe).

Rothband, das, rdeči trak.

Rothbart, der, rdeča brada; eine Person, rdečobradnik oder rdečolčnik, rdečobradež ob. rdečobradež, f. a. Bartfisch.

Rothbärtig, adj., rdeče brade; rdečobrad, rdečobraden, (poln. a. rudobrody).

Rothbauch, der, rdeči trehuh; žival rdečiga trehuha.

Rothbäugig, adj., rdečiga trehuha, z rdečim trehuham.

Rothbaum, f. Lerchenbaum.

Rothbeere, die, (rdeča) jagoda.

Rothhein, das, rdeča noga; nek kljunač.
 Rothheinholz, f. Hartriegel.
 Rothheinig, f. Rothfüßig.
 Rothbinder, der, sodar, (ki dela velike sode iz rdečiga lesa).
 Rothbirn, die, rdečka, frankfurtarica.
 Rothblässhcn, f. Grünfuß.
 Rothblühend, adj., rdečocveten.
 Rothblütig, adj., rdeče kervi, rdečokervnen.
 Rothbraun, adj., rdečkasto rjav, rdečokasto rujav, rus.
 Rothbrüchig, adj., von Eisen, razbeljeno, kerhko, v razbeljenji kerhko železo; nach dem Russ. rdečokerhko železo; von Bäumen, terhladinast (V.), rothbrüchiges Holz, terhladina, proti sredini trohljeni in-kerhki les.
 Rothbrust, die, Rothbrüsthcn, das, rdeče persi; rdečopersna žival.
 Rothbrüstig, adj., rdečih pers; rdečoper-sen.
 Rothbuche, die, bukev, (in 3. St. a. ters).
 Rothbüchcn, adj., bukov; rothbüchcned Holz, bukovina, bukov les.
 Rothdöbel, der, stari klen, rdeči klen ali klin.
 Rothdrossel, die, (Turdus illiacus), mala brinovka, (böhm. crh).
 Röhre, die, rdečina, grvōhnl. rdečina, rdečica, rdečoba, rdečost; von einer schamhaften Röhre überzogen werden (am Gefäße), f. Erröthen; bei der Gutsündung, zaripljenost; Morgenröthe, Abendröthe, zarja, zora; rdečilo, čerljena, rdeča barva; f. a. Färberröthe; Labkrant, weißes, für Rüste, f. dieses.
 Rotheide, die, hrast (navadni).
 Röthel, der, rdeča roba; rdeča kreda, rdeči čertnik, böhm. rudka.
 Röthelerde, die, rdečasta perst, angleška zemlja (ruda).
 Röthelfarbe, die, barva rdeče krede.
 Röthelgeier, f. Mauerfall.
 Rötheln, v. a., z rdečim čertnikom zapisati, zaznamovati; v. n., rdečkast prihajati.
 Rötheln, pl., Rinderkrankheit, rdečina, ruske, f. a. Masern.
 Röthelstein, der, f. Röthel.
 Röthelweiße, f. Maueranfall.
 Röthelzeichnung, die, narisek z rdečim čertnikom.
 Röthen, v. a., pordečiti, rdečiti, na rdeče pobarvati, barvati; seine Hände sind vom Blute geröthet, njegove roke so kervave; die Abendsonne röthet die Berge, večerno solnce žari hribe, (ožariti, žariti); bei den Metallarbeitern, razbeliti, beliti; das Feuer röthet das Eisen, ogenj beli železo, für röthen f. dieses; v. n., roth werden, pordečiti se, zardeti, f. übr. Erröthen; roth sein, rdeči (se), rdeč biti; v. r., die Kirichen röthen sich schon, česnje se že lisijo; der Himmel röthet sich, žari se.

Rothente, die, Brandente, (Anas Tadorna), morska raca; (Anas Crecca), f. Kricente.
 Rotherle, die, f. Erle (gemrine).
 Rothfahl, adj., na rdeče plavkast.
 Rothfärber, der, barvar na rdeče.
 Rothfarbig, adj., rdeč, rdeče barve.
 Rothfaul, f. Rothbrüchig.
 Rothfeder, die, rdeče pero; rdečoperka; f. a. Plöthe (nach dem böhm. belica).
 Rothfichten, der, smreka.
 Rothfieder, f. Rothfeder.
 Rothfint, der, f. Buchfint; Bergfint.
 Rothfisch, der, rdeča riba; planinska posterv.
 Rothfledig, adj., rdečolisast, z rdečimi lisami ali marogami.
 Rothflosse, die, rdeča plavuta; Rothflosser, riba rdečih plavut.
 Rothföhre, f. Krummholzbaum; neka postervam podobna riba jezernica.
 Rothfuchs, der, rdeč konj, rjavec; f. a. Brandfuchs.
 Rothfuß, der, rdeča noga; rdečonožka (žival); nek kljunač; neka gos, f. Radgans.
 Rothfüßig, adj., rdečonog, rdečonožen, rdečih nog.
 Rothgans, f. Baumgans.
 Rothgar, adj., s česlam ustrojen.
 Rothgärber, der, f. Lohgerber.
 Rothgärberei, die, f. Lohgerberei.
 Rothgebirge, das, rdeča ruda, rdeče kamenje.
 Rothgelb, adj., rdeče rumen, rdeče žolt.
 Rothgesiedert, adj., z rdečim perjem, rdečiga perja.
 Rothgerste, die, ozimi ječmen, ozimec šestoverstnik.
 Rothgerte, f. Hartriegel.
 Rothgeschwäbcl, adj., rdečokljun; rdečokljunec (ptič).
 Rothgestreift, adj., z rdečimi progami.
 Rothgießer, der, medinar, f. a. Kupferschmied.
 Rothgimpel, f. Gimpel.
 Rothglühend, adj., razbeljen, v razbeljenji rdečkast.
 Rothgöldenerz, das, rdeča sreberna ruda.
 Rothgünsel, f. Birkwurz.
 Rothhaar, das, rdeči lasje.
 Rothhaarig, adj., rdečolas, rdečih las, rjav, rjavec, von Thieren, rdeča dlaka.
 Rothhals, der, rdeči vrat; rdečovratka (ptica); f. a. Rothente.
 Rothhalsig, adj., rdečovraten; rdečiga vrata.
 Rothhäusling, f. Bluthäusling.
 Rothhart, adj., rothheitiges Holz von Bäumen, welche auf einer Seite einen rothen brüchigen Strich haben, nach V. rjavicast.
 Rothhirsch, der, jelen (navadni).
 Rothholz, das, rdeči les (za barvo).
 Rothhorn, das, rdeči rog; rdečorožec, rdečorožka (žival).
 Rothhuhn, das, rdeča kokoš; f. a. Haselhuhn; rdeča jerebica.

Rothhut, škrlatnik, f. Cardinal.
Rothstammig, adj., z rdečim grobenam.
Rothstappchen, das, (verächtl.) f. Cardinal.
Rothschelchen, das, (Sylvia rubecula), tašica, tašica.
Rothschelchenholz, f. Schlingenbaum.
Rothsohl, der, rdečkasti ohrovt.
Rothkopf, der, eine Person, ein Thier des männlichen Geschlechtes, rdečoglavec, rosec (V.); weiblichen Geschlechtes, rdečoglavka; rothköpfige Kuh, rumenka; f. a. Rothhäls; neka rdečoglava želna; rdečoglavi srakopér.
Rothköpfig, adj., rdečoglav, rdečolas, rjav.
Rothkraut, das, rdeče zelje.
Rothkupfer, das, med iz žilindre.
Rothlauf, der, die Rose, (erysipelas) šen, (nach V. a. psen), jarboleo, russ. u. böhm. roža; die rothe Ruhr, f. diese; bei Pferden, bei Schafen, šen, jarboleo, verbanec; bei Schweinen, pereči ogenj.
Rothlauskraut, f. Robertskraut.
Rothlein, f. Rothjohre.
Röthlich, adj., rdečkast, gewöhnlich rdečkast geschrieben; röthlich von Angesicht und Haaren, rjav; als Hauptwort männl. rjavec, dim. rjavček, rjavček; weibl. rjavka.
Röthlichbraun, **Röthlichgelb**, adj., rdečkasto rjav, rjav, rdečkasto rumen.
Röthling, der, (Sylvia Phoenicurus), pogorelec, rdečorepka; (Sylvia Fithys), ilovica; neka riba belica, posterv; neka goba, turek.
Rothmachung, die, delanje dnarjev, v kterih je več medi, kakor pa srebra.
Rothmantel, **Rothmäntler**, der, serežanec; človek v rdečem plašči.
Rothman, f. Lemming.
Rothmetall, das, rdečkasti mesing.
Rothmündig, adj., rdečousten, rdečih ust.
Rothmüße, f. Raden; človek z rdečo kapo.
Rothnase, die, rdeči nos, človek z rdečim nosom.
Rothnase, adj., rdečonos.
Rothnecken, f. Blutharnen.
Rothnuss, die, rdeči lesnik (von leña, Met.).
Rothpilz, der, f. Birlenschwamm.
Rothrod, der, rdečosuknjár.
Rothrödig, adj., v rdeči suknji.
Rothrüster, der, rdeči ameriški brest.
Rothschentel, der, rdečonogi kljunač.
Rothschimmel, der, rdeči sivec, serco (V.).
Rothschimmelicht, adj., belkasto rdeč.
Rothschägel, f. Gimpel.
Rothschmied, der, f. Kupferschmied.
Rothschnabel, der, rdečokljunec (ptič), rdečokljunka (ptica).
Rothschnäbelig, adj., rdečokljun.
Rothsaur, die, bei den Zimmerleuten, tarsarska žnora ali vervea.
Rothschwanz, der, **Rothschwänzchen**, das, (Motacilla erithacus), žmarnica, bei Gutm. brojica; russ. gilj; f. a. Rothkopf; rdeči kos.
Rothseitig, f. Rothbrüdig, Rothbart.
Rothspecht, der, f. Buntspecht.

Rothstein, **Rothstift**, f. Röthel.
Rothstert, f. Rothschwan.
Rothstrahlig, adj., žarec, z rdečimi žarki.
Rothstreifig, adj., z rdečimi lisami, prorgami, rdeče pisan, pasast.
Rothstrumpf, der, človek z rdečimi nogavicami.
Rothtaune, f. Rothschichte.
Rothvogel, der, zagorelec; f. a. Blutsinf; Gimpel.
Rothwälsch, das, latovsko, cigansko; die rothwälsche Sprache, latovski jezik, tatinski jezik, plaščurski, plašarski jezik; aploh nerazumljiv jezik, ki se v nepoštenem namenu ali smešno rabi; f. a. Wanderwälsch.
Rothwangig, adj., rdečoličen.
Rothweide, die, beka (rdečkasta).
Rothwild, **Rothwildbret**, das, rdečkasta divjačina, t. j. jeleni in košute.
Rothwurf, die, Bluthwurf, kervavica, mulica.
Rothwurz, f. Birkwurz.
Rothwüßling, f. Rothschelchen.
Rotiren, v. n., točiti se kakor kolo.
Rotte, die, truma, tropa, trop, množica, kup, derhal, bei Gutm. auch das kroat. u. serb. četa und nach M. šaka; bei den Schlächtern, dvoje goved, ovac (za mesnico); eine Rotte Diebe, tatinska derhal; (mil.), russ. u. poln. rota; kolikor je mož drug za drugim, nasproti pa pomeni „Glieder“, „versta“, može drug poleg drugiga stojete.
Roteln, f. Rötheln.
Rotten, v. a. u. r., skupiti, skupljati kaj, se, zbrati, zbirati se, (v trope), puntati se, nach V. sterniti, strinjati se; f. a. Zusammenrotten; ich will ihn mitten aus seinem Volke rotten, potrebil ga bom izmed njegoviga ljudstva, f. äbr. Ausrotten; v. n., für Faulen, f. dieses.
Rottengeist, puntarstvo, f. Parteigeist.
Rottenmacher, der, puntar.
Rottenmacherin, die, puntarka.
Rottenmeister, f. Rottenmacher.
Rottenweise, adv., truma za trumo, tropama, trop za tropam, v tropih; po čredi.
Roterei, die, skupljanje, puntarija, shajanje v trope.
Rottgans, f. Baumgans.
Rottgefell, der, puntar, ki se udeleži kakke puntarske trume.
Rotiren, f. Rotten.
Rottland, f. Rodeland.
Rottmann, **Rottmeister**, der, f. Corporal.
Rottung, die, f. Zusammenrottung.
Rottvogel, f. Rothvogel.
Rottzehnte, der, desetina od kerčevine ali laza.
Rotation, f. Inrotation.
Rotuliren, f. Inrotuliren.
Rotulus, der, zavoj spisov (pravdnih).
Roth, der, (in Preußen Schmetter), smerkelj, in St. auch oxger oder voxger (auch böhm., russ. und poln.), gen. vozgra; russ. auch

sopha; eine bekannte Pferdekrantheit, smerkelj, wird nur *adj.* gehört, smerkav konj (*Dr. Bl.*).

Roßalaun, der, kisli kamen.

Roßbart, f. Roßmanel.

Roßbrüßte, die, anat. medeljustna gerča.

Roßten, v. n., smerkav biti; smerkelj so mu eedi iz nosa; smerkati.

Roßfisch, der, Schleimfisch, smerkavica†, böhm. pulec.

Roßig, *adj.*, smerkav, smerkljiv, in St. a. ozgriv, vozgriv, (auch böhm., poln. u. russ.), zasmerkan. osmerkan; mit dem Roß behaftet, smolikav.

Roßigkeit, die, smerkavost, vozgrivost, smolikavost.

Roßkober, Roßkolbe, f. Roßfisch.

Roßklappen, der, ruta za nos.

Roßling, Roßlöffel, der, smerkavec, smerkovec, smerkolin, nach M. vozgrivec, smerkljivec.

Roßmanel, das, Roßnase, die, smerkavec, smerkavo otroče; f. a. Roßlöffel.

Roßhägel, der, ein zur Nase hinaushängender Roß, sveča, smerkelj (ki visi iz nosa).

Roßhündte, die, smerkavi, goli polž.

Roßschwefel, der, konjsko žeplo.

Roßverdächtig, *adj.*, roßverdächtige Drüse, kužna smolika.

Rouge, f. Roß.

Roulade, (*musik.*), f. Ränser.

Roulean, f. Roßvorhang.

Rouliren, f. Circuliren.

Route, die, pot; er wird seine Route über Laibach nehmen, skoz Ljubljano pojde, skoz Ljubljano jo bo udaril, mahnil; f. a. Richtung.

Routine, die, vajeost, zvedenost, ročnost; navada; aus der Routine kommen, odnavaditi se, f. Umgebung.

Routinier, der, skušenec; kdor kaj po skušnji zna in ne iz bukev ali šolo.

Routiniren, v. n., navaditi se, vaditi se, rutinir, vaje, naučen, ročen, zveden v čem, f. Einüben.

Rovert, f. Baumspatz.

Royal, *adj.*, kraljevsk, kraljev, f. Königlich.

Royalist, der, kraljev (človek), kraljevec†, die Royalisten, kraljevi.

Rubbe, f. Robbe.

Rubberig, f. Holzgerig.

Rübe, die, (*Brassica rapa*), die große weiße, repa, (in allen slav. W.); *dim.* Rübchen, das, repica; Wassertrübe, vodena repa, böhm. vodnice; Rüben essen, repo jesti, gewürfelte, gedünstete Rübe, kerhljanka, (V.), nach *Gutsm.* gedünstete Rüben, smodnice; eine gekochte ganze Rübe, oblica; eine gebratene ganze Rübe, smojka, bei *Gutsm.* auch počka, (pečena repa); fogenannte Lamsrübe, kosenica (V.); saure Rüben, sekanica (*Gutsm.*); geriebene, ribanica (*Gutsm.*); rothe Rübe, pesa, auch rona (*Gutsm.*); gelbe Rüben, korenje (in allen slav. W. merkev); eine einzelne, koren; in Hirse gefäete Rübe, prosenica; f. a. Kohlrübe; ein Gericht Rü-

ben, repa; wesse Rüben, olupki, posušena repa; ringelige, saftlose Rübe, nach *Jan.* vrapavica; Jemanden ein Rübchen schaben, nach V. komu korenček stergati, (a. böhm. mrkviku strouhati), t. j. smeja se komu podergniti s kazavnim perstam desne roke po kazavniku leve; wie Kraut und Rüben durcheinander gemengt, prava čobodra, pravi ričet; bei Pferden, Schwanzrübe, mesnati del repa, steržen konjskiga repa; weißes Rüblein, f. Rapunzel; tudi neki polži.

Rubel, der, eine russische Silbermünze, (100 kopeken), rubelj, russ. rublj; ein halber Rubel, russ. poltina.

Rüben, in 3fig. repni.

Rübenader, der, repa, njiva z repo obsejana; nach der Ernte, repišče, repišce.

Rübenapfel, der, nach *Gutsm.* replja.

Rübenartig, *adj.*, repnat, repi podoben.

Rübenbau, der, sejanje, ravnanje, pride-lovanje repe.

Rübenbeet, das, gredica z repo obsejana.

Rübenblatt, das, cima, *coll.* repno pérje, šavje, šavje.

Rübenboden, der, tla za repo dobre.

Rübenfeld, f. Rübenader.

Rübenfliege, die, muha reparica.

Rübenförmig, *adj.*, repi podoben, repnat ober repast.

Rübenfresser, der, repar, repojedec.

Rübengarten, der, repni vert; f. a. Rübenader.

Rübengrube, die, repna jama, nach *Gutsm.* bednica, beznica u. repnica (auch Rübenwasser).

Rübenhahnenfuß, der, gomoljasta zlatica.

Rübenherbel, der, f. Rälbertröpf.

Rübenkraut, f. Kohlrübe.

Rübenkraut, das, nach *Gutsm.* u. V. nat-i, (auch böhm.), cima, metenica (*Gutsm.*); *coll.* repno pérje, šavje, šavje; das Rübenkraut an den Rüben abschneiden, repo obrezovati.

Rübenlampe, die, repna, iz repe narejena svetilnica, norec.

Rübenland, das, repna dežela, f. a. Rübenader.

Rübenrapunzel, der, rumeni ali franco-ski motavillec.

Rübenrettig, der, černa redkev ali redkva.

Rübensame, der, repno seme.

Rübensäule, *pl.*, olupki repni, aleluja.

Rübenschnitt, der, obrisek, obrezek repni.

Rübenwasser, das, von saueren Rüben, repnica.

Rübenweißling, der, motulj repar.

Rübesaat, die, f. Rübesamen.

Rübesamen, der, Rübesaat, (*Brassica napus*), Rübs, Reps, eine Delbpflanze, ogerščica, ogeršica, repica (auch serb. u. böhm. neben repka), unrichtig, gorščica, welches Senf bedeutet; eine Art davon, bivce.

Rübesamenöl, f. Rübsenöl.

Rubicell, der, rubicel.

Rubin, der, rubin, etwa rubećin, (*analog.* sberlatin.).

Rubinapfel, der, rubinar.
 Rubiner, der, f. Rubinapfel.
 Rubinfarbe, die, rubinasta barva.
 Rubinfarben, adj., rubinast.
 Rubinfluß, der, narejeni, nepravil rubin; rubinov golat.
 Rubining, der, perstan z rubinam, rubinov persten.
 Rubinstein, f. Rubin.
 Rübel, f. Rübsenöl.
 Rubrif, die, (in missali), medpisek (V.); Ueberschrift, (titulus), naslov, nadpis, naglavje; eine Spalte, predelek, rubrika*; das gehört in eine andere Rubrif, to gre v drugo versto, v drug razpol.
 Rubrifrechnung, die, račun po predelkih.
 Rubriziren, v. a., nadpise ali naglavje narediti, narejati, rubricirati; predelke napraviti.
 Rubrum, das, napis, nadpis, naglavje †, f. a. Rathschlag.
 Rübsen, der, f. Rübsamen.
 Rübsenader, der, Rübsenfeld, das, ogeršica, repica, njiva z ogeršico obsejana, repišce, repise.
 Rübsenöl, das, ogeršično, ogeršično olje, repično olje, russ. reprse maslo.
 Ruch, (veralt.), f. Krähe.
 Ruchbar, (bei Heinsius Ruchibar), adj., razglaßen, raznesen, ruchbar werden, razglaßiti se, raznesti, raznašati se, razzvediti se; es ward ruchbar, glas so zagnali, raznesla se je govorica, glas se je razširil; ruchbar machen, raznesti, razglaßiti, glas zagnati, f. a. Berüchtigt.
 Ruchbarkeit, Ruchbarkeit, die, razglaßenost; daraus erhellt die Ruchbarkeit der Sache, iz tega se vidi, da je reč med ljudmi znana, razglaßen.
 Rucheln, f. Röcheln; Murren; von Schweinen, bukati se.
 Rucheln, f. Brüllen.
 Ruchert, f. Dohle.
 Ruchgras, das, (Anthoxanthum), dißeča trava; böhm. vonjavka.
 Ruchlos, adj., sorglos, (wenig gebräuchl.), nemaren; ein ruchloser Mensch, hudobnež, nemarnež; Gottvergessen, malovreden, nevreden, zanikern, malopriden, hudoben, nesramen; ein ruchloses Leben führen, malopridno, gerdo živeti.
 Ruchlosigkeit, die, nemarnost; hudobnost, hudobija, popačenost, nespodobnost, nesramnost, zanikernost; hudobno, malopridno djanje.
 Ruchsaat, f. Kleebrant.
 Ruchstert, f. Rannenbrant.
 Ruchibar, f. Ruchbar.
 Ruchtig, f. Berüchtigt.
 Ruch, der, pomik, mah, vzdig, poteg; einen Ruch thun, potegniti, pomakniti, potisniti, suniti, dregniti, zganiti, mahniti, vzdigniti; in Einem Ruche, na enkrat, mahama, na mah; na en poteg; f. a. Anfall; (eine Krankheit).

Ruch, der, herbet, sleme, rober.
 Rüdanfall, der, povračni pripad; serb. ošaste.
 Rüdanprung, f. Negreß.
 Rüdanzeige, die, poročilo na poročilo, povračno naznanilo.
 Rüdbant, die, das Strichholz, worüber die großen Jagdnetze gestrickt werden, berden (V.).
 Rüdbehalt, der, f. Vorbehalt.
 Rüdbehalten, v. a., utegniti, utegovati, priderzati, priderževati, utergati, utergovati.
 Rüdbersungsschreiben, f. Abberungsschreiben.
 Rüdbetagen, f. Postdatiren.
 Rüdbleiben, f. Zurückbleiben.
 Rüdbleibsel, das, ostanek.
 Rüdblick, der, ozir, ozirek; ozir v minule čas; einen Rüdblick thun, werfen, ozreti, ozirati se (naza); oberniti oči, serb. a. ogledati se.
 Rüdblicken, v. n., ozreti, ozirati se.
 Rüdbrett, das, premikavna deska.
 Rüdbringen, f. Zurückbringen.
 Rüdbürge, der, drugi porok, namestni porok, porokov namestnik, f. a. Afterbürge.
 Rüdbürgschaft, die, namestno poroštvo, podporoštvo.
 Rüddenken, v. n., pomisliti, misliti naza; f. a. Zurückdenken.
 Rüddenten, v. n., nanašati se na kaj.
 Rüde, die, (Corvus frugilegus), Saatfrähe, černa poljska vrana.
 Rüdempfang, der, prejem, prejetje vernjeniga.
 Rüden, v. a., makniti, ganiti, pomakniti, mikati, pomikati, gibati, poriniti, porivati, suniti, sovati, besser sovati; näher rüden, zu etwas rüden, primakniti, primikati, pomakniti, pomikati kaj k čemu; rüde den Stuhl zum Tische, pomakni, potisni stol k mizi; weg rüden, odmakniti, odmikati, odriniti, odsunten (mittels eines Stoffes); odnesti (wegtragen); den Tisch rüden, mizo mikati, zgibati; Einem den Tisch rüden, na gostje priti k komu; den Zeiger einer Uhr rüden, dalf, naprej pomakniti; den Hut in die Augen rüden, klobuk na oči potlačiti; den Hut aus dem Gesichte rüden, prevzdigniti, privzdigniti klobuk; die Garne auf dem Vogelherde rüden, povzdigniti, vzdigniti naglo; aus dem Feuer rüden, potegniti iz ognja; f. a. Reißen; vom Sattel rüden, s sedla vreo; v. n., den Ort vermittelst einer kurzen vorübergehenden Bewegung in einem Absätze auf ein Mal verändern, umakniti se, primakniti se, pomakniti se, odmakniti se; in mehreren Absätzen, mikati se, primikati se, odmikati se, pomikati se; z. B. der Zeiger an der Uhr rüdt immer weiter, kazevoe na uri se vedno pomika; mit dem Stuhle näher rüden, primakniti se; näher rüden auch, približati se, bližati se; der Hase rüdt zu Holze, zajie se pomika v sumo; höher rüden, kvisko pomakniti, pomikati se, vzdigniti, vzdigovati se, speti, speinjati se; die Zeit rüdt näher, čas se bliža,

nastaja, nastopa; wegrücken auch odstopiti, odstopati, uganiti se, umakniti, umikati se; rüfte dich, premakni se (V.), gani se; ins Feld rücken, na boj oditi, iti, odhajati, vzdigniti se; die feindlichen Truppen rückten in die Stadt, sovražnikova vojska je posedla mesto, je šla, stopila, pridrla, pomaknila se v mesto; er rückt nicht von der Stelle, ne premakne se, (premakniti, premikati se), ne gane se; mit dem Gelbe aus der Tasche rücken müssen, morati v mošnjo seči; denarji morajo iz mošnje, treba je plačati; f. a. Ansrücken, Herausrücken; Anrücken u. dgl.

Rücken, der, am thierischen Körper, herbet (auch *altst.* u. *ant. sl. R.*), pleča, *pl.* (eig. Schultern); im *Serb.* auch ledja (eig. Lenden); Jemanden den Rücken kehren, komu herbet pokazati, kazati; zapustiti ga, pomoč odtegniti, herbet, pleča obrniti; Einem den Rücken kehren oder streichen, namažati koga z leskovim oljem, oklepiti mu pleča, po plečih dati, dajati mu; Jemanden auf den Rücken nehmen, koga zadeti, zadevati na herbet; etwas auf den Rücken laden, opertiti oder opertati kaj; auf den Rücken tragen, opertiv nesti, nositi; den Rücken wenden, obrniti se, obracati se, ozreti se, ozirati se; für: sich entfernen, herbet umakniti; malo umakniti se, umikati se, uganiti se; Etwas mit dem Rücken ansehen müssen, morati čemu slovo dati, zapustiti; auf den Rücken liegen, vznak (auch *altst.*), znak ležati; hinter dem Rücken, za herbtam, za pleči, zadej, na skrivnem, skrivno, skrivši, skrivaje, brez vedeza, *russ.* zaočno; einen breiten Rücken habend, plečnat, *fig.* kdo marsikako težavo lahko prenese; dem Feind in den Rücken fallen, od zadi poprijeti, zagrabití sovražnika; den Feind im Rücken haben, za sabo, za herbtam, za pleči imeti sovražnika; Einem den Rücken decken, halten, komu herbet varovati; braniti, varovati koga, da ga kdo ne popade odzadej; Einem den Rücken fragen, dobrihati koga, sladkati se mu; er hat einen steifen Rücken, ne uda se rad, terdiga herba je; den Rücken beugen, ukloniti, uklanjati se, pripogniti, pripogibati se; podvrei se, udati, udajati se; der Rücken eines Gebirges, nach V. oestro (sleme), greben, sleme, reber, *russ.* a. herbet; vergl. njiva reberrina (nar. pes.); der Nase, rob nosov, nach V. gredeji; Rücken eines Adlers zwischen zwei Furchen auf breiten Beeten, verkraji (V.), auf schmalen Beeten, kraj, *poln.* oziemek, zagon; eines Messers, einer Klinge, til (auch *poln.*), rob, nach *Gutsm.* taleb (?), *serb.* tupo (topo); einer Kleidung, stan zadnji; Heurücken, kopica, in Rücken legen, v kupa djati, devati; Weirücken, razstavka; bei den Jägern, f. Witterflure; die Hände auf den Rücken binden, komu roke od zadi, na herbtu zvezati; Rücken des Buches, herbet.

Rücken, in Bspg. herbtai.

Rückenader, die, herbtai žila.

Rückensirn, f. Pfundsirn.

Rückenblut, das, eine Krankheit des Rindviehes und der Schafe, nach V. suha žabica, ledovna žabica, nach Dr. Bl. kervava žabica; als Form. des Anthrax, ledni ali ritnikov čerm, Dr. Bl.; das Rückenblut brechen, žabico tepsti, dreti.

Rückensorten, *pl.*, nach V. in Reifnitz okle, *pl.*

Rückendarre, f. Rückenmarksauszehrung.

Rückensell, das, f. Rückenhaut.

Rückensläche, die, herbet, herbtische, herbtische.

Rückenslosse, die, herbtai plavuta.

Rückengelenk, f. Rückenwirbel.

Rückengurt, der, nach dem *Poln.* naplečnik.

Rückenhaar, das, herbtai, poherbtai dlaka.

Rückenhalt, der, Hilfe, zaslonba, podpora, pomoč, zaloga; f. Reserve; eine Person, auf die man sich verläßt, Rückenhalter, zaveznik, zaslonbnik (*Zal.*), branivec, zavetnik, zagovornik.

Rückenhaltsheer, f. Reserve.

Rückenhaut, die, welche den ganzen Oberleib inwendig bekleidet, koža herbtai, (nach V. plučni zlem).

Rückenhäuter, f. Häuter.

Rückensamm, der, herbtai greben.

Rückenslinge, die, robata klinja, meč z eno ostrino.

Rückensorb, der, naramni koš, krošnja.

Rückensraker, der, praskulja za dergnjenje herba.

Rückenslehne, die, naslon, nach *Zal.* herbtai.

Rückenmark, das, herbtai mozeg.

Rückenmarksauszehrung, die, herbtai sušica, sušica herbtai mozga.

Rückenmarksgang, der, prehod, luknjica herbtai mozga.

Rückenmarkshaut, die, mrena herbtai mozga.

Rückenmuskel, der, herbtai miška, mišica.

Rückennarbe, die, herbtai čutnica.

Rückennabe, der, černa poljska vrana.

Rückensattel, der, am Pferdgeschirre, herbtai jermen, herbtai, podrepnica, (V.) na-herbtai, poherbtai, *poln.* naplečnik.

Rückenschanze, die, zunanji okop.

Rückenschlag, der, herbtai ščit.

Rückenschlag, der, ena po plečih, udarec po plečih, po herbtai.

Rückenschmerz, der, bolečina v herbtai.

Rückenschwimmer, der, znakoplacec, f. Ruderwanze.

Rückenseite, die, herbet, f. Rückseite.

Rückensreicher, der, mazilo leskovo za herbet; plečomazec f.

Rückensreif, der, proga na (po) herbtai.

Rückensilb, das, bei den Fleischern, nach V. sinjek; sinjakovina (*M.* Salscheil; sija, im *Altst.* Hals); von geschlachteten Schweinen, auch sinjek, zazio, riba (*Zal.*); bei den Schneidern, zadnji stan.

Rückenweh, f. Rückenschmerz.

Rückenwind, der, dobri veter, dobra, ugodna sapa, (ki v ladijo odzadej piha).

Rückenwirbel, der, herbtai vretenici, herbtai sklep, herbtai sklepa kost, n. *Gutsm.* herbtai obračna kost, *serb.* herbtai 'sgloba; f. a. *Wirbelbein*.

Rüder, der, potiskavec, pomikavec; potiskalo, pomikalo.

Rüderinnern, *flsch.* v. r., spomniti, spominjati se česa.

Rüderinnerung, die, spomin; angenehme Rüderinnerungen haben, lepih, prijetnih reči ali prigodkov (iz preteklih časov) spominjati se.

Rüderl, f. *Rasßliebe*.

Rüderlag, der, der Klage, zavernitev, zavračba tožbe.

Rüdersatz, der, Rüdersehung, povračilo, povernitev, povračba.

Rüdersatzrecht, das, pravica do povračila.

Rückfahren, f. *Zurückfahren*.

Rückfahrt, die, vernitev, povračna vožnja; auf der Rückfahrt, ko smo se nazaj peljali, domu peljaje se.

Rückfährte, f. *Hinterfährte*.

Rückfall, der, bei den Verzen, povernitev bolezni, ponovljena bolezen; in der Theologie, Rückfall zur Sünde, ponovljenje greha, ponovljeni greh (povernitev v greh); im Lebenwesen, povračni pripad; beim Rückfall des Lebens, kadar sevd fevdnimu gospodu nazaj pripade.

Rückfallen, f. *Zurückfallen*.

Rückfallgeld, f. *Annaten*.

Rückfalljahr, das, povračno leto.

Rückfällig, *adj.*, ponavljaven; povračin; rückfällig werden, in Sünden, zopet grešiti, greh ponoviti, poverniti se v greh; in Bezug auf eine Krankheit, na novo zboleti; von Gütern, nazaj pripasti, poverniti se komu.

Rückflucht, die, pobeg v poprejšnji kraj; auf der Rückflucht, nazaj beže.

Rückflug, der, beim Rückfluge, nazaj leto.

Rückfordern, v. a., nazaj tirjati, f. a. *Zurückfordern*.

Rückfracht, die, vožnja, naklad o povračbi; blago, ktero vozniki peljejo nazaj gredoč iz mesta, kamor so kaj pripeljali, nach V. nazajvožnja; seine Rückfracht bestand in 5 Mezen Weizen, nazaj je vozil deset mérnikov pšenice.

Rückfrage, die, poprašanje, vprašanje na vprašanje; eine Rückfrage halten, popraševati, opraševati, vprašavca popred (pred odgovorom) vprašati; povračno vprašanje, ponovljeno vprašanje.

Rückgabe, die, vernitev, vračilo, povračba; vor der Rückgabe des Gestohlenen kann er auf seine Verzeihung rechnen, dokler ne verné, dokler nazaj ne da ukradeniga, mu ni odpusčanja, odpusčanja, odpusčanja pričakovati.

Rückgang, der, vernitev, hod v kraj, od kod je kdo prišel, rakov hod, rakova pot; auf dem Rückgange, nazaj gredoč; für Re-

gress, f. dießes; der Rückgang des Beifalles, pad. padanje, znižanje cene; man suchte den Rückgang der Heirat zu verhindern, glodali so, da bi se ženitev ne razderla; da bi reč ne zastala, ne prišla na nič, ne spodletela i. t. d.

Rückgängig, *adj.*, nazaj gredoč; eine Sache rückg. machen, kaj nazaj vzeti, jemati, preklucati, oporeči (wiederrufen), spodnesti, na nič pripraviti, opovreti, opovirati, znesti; einen Kauf, Vergleich rückgängig machen, razdreti, podreti, razdirati, podirati; rückgängiger Kauf, razkup; *serb.* razvréi se; rückgängig werden, podreti se, razdreti se, ne uspešiti se, zastati; eine rückgängige Bewegung machen, (*mit.*), umakniti se, umikati se, nazaj obrniti se.

Rückgängigkeit, die, f. *Rückgang*.

Rückgangerecht, f. *Regress*.

Rückgebogen, *Rückwärtsgebogen*, *adj.*, hil (*Mede.*).

Rückgehen, f. *Zurückgehen*; Rückgängig (werden).

Rückgehend, *adj.*, nazaj gredoč. gredé. f. a. Rückgängig.

Rückgenuß, der, uživanje. veselje po spominu.

Rückgewalt, die, vernjena sila; f. *Repressalien*.

Rückgrath, Rückgrat, der, die scharfe Erhöhung in der Mitte des Rückens, herbtanec, herbtanica, (nach V. a. gredelj; b. *Gutsm.* auch herbtische, *russ.* hrebet).

Rückgrathsbein, f. *Wirbelbein*.

Rückgrathsmaße, der, herbtancova miška oder mišca.

Rückgrathsreder, der, herbtancova stegovavka (miška).

Rückgurt, f. *Rückenriemen*.

Rückhall, der, f. *Echo*, *Wiederhall*.

Rückhallen, v. n., odmevati, razlegati se, f. *Wiederhallen*.

Rückhalt, der, die Zurückhaltung, priderček, uderček; ohne Rückhalt sprechen, naravnost, brez priderčka, odkrito povedati, govoriti.

Rückhalten, f. *Zurückhalten*.

Rückhaltlos, *adv.*, naravnost; na vse usta, odkritoserčno.

Rückheime, f. *Handgriffe*.

Rücklauf, der, kup, odkup, kupnja, rešitev prodane reči; nazajni + kup, nazaj kupljenje, f. *Wiederlauf*; beim Rücklauf, kadar kdo reč (ki jo je prodal), nazaj, zopet kupi.

Rückkauflich, *adj.*, kar se more nazaj kupiti.

Rückkehr, die, povernjenje, vernitev, *serb.* povratak; auf der Rückkehr bei Jemand ein sprechen, nazaj gredé pri kom oglasiti se; man bemerkte Zeichen der Rückkehr des Lebens, pokazalo so se znamenja, da se življenje povrača; was ist die Ursache der Rückkehr dieses Uebelstandes? zakaj se je ta napaka zopet pokazala? zakaj se je povernila?

Rückkunft, die, f. *Rückkehr*; bei meiner

Rückkunft, kadar nazaj pridem, kadar pridem, kadar se povernem.

Rückladung, f. Rückfracht.

Rücklauf, der, povračni tek; tek v kraj, odkod je kdo pritekel.

Rücklaufen, v. n., nazaj teči, f. Zurücklaufen.

Rückläufig, adj., nazaj tekoč; f. Rückläufig.

Rückleine, die, bei den Vogelfestlern, womit das Gern schnell gerückt wird, nach V. portugalica.

Rücklings, adv., znak, (auf dem Rücken *altst.* v. znak), ritinsko, navzrit, (*M.* beides einigermassen niedrig); za sabo; rücklings gehen, ritinsko iti (s herbtam naprej); rücklings fallen, znak pasti, ritinsko pasti; rücklings liegen, znak ležati; rücklings einschwenken, über die Achsel, nach V. zníc v nie natočiti, nalliti; *russ.* na vzníc; rücklings werfen, vnie, vzníc vrci, metati; rücklings angreifen, odzadi popasti, popadati, *serb.* s traga, iza ledjah.

Rückmarsch, der, povračna pot, pot domu; f. Rückzug.

Rücknahme, die, vzetje, jemanje daniga, preklie (Wieberuf), f. a. Zurücknahme.

Rückprall, der, odlet, odskok.

Rückreise, die, vernitev, povračna pot; auf der Rückreise, nazaj, domu (*Heim-*) potovanje; für die Hin- und Rückreise, za pot tje in nazaj.

Rückruf, der, poklic koga od kod; f. a. Abberufung.

Rückrufen, f. Abberufen, Zurückrufen.

Rückschein, der, f. Revers, Gegenchein.

Rückschere, f. Rückbreit.

Rückschlag, der, udarec po herbtu; odboj; ponovljeni udarec; f. a. Rückwirkung.

Rückschluß, der, povračni sklep, (od nasledkov na vzrok); im Rangeschluf, vernitev kake priloge; mit Rückschluß der Beisagen, priloge gredo, se pošiljajo nazaj, se vračajo.

Rückschließen, v. n., nazaj (od nasledkov na vzrok) sklepati.

Rückschreiben, v. a., odpisati, odpisovati.

Rückschreiben, das, odpis, pisemni odgovor.

Rückschreiten, v. n., nazaj stopati, rakovo pot iti.

Rückschritt, der, nazadek †; rakova pot.

Rückseite, die, zadnja stran, zadnja plat, narobe stran, *serb.* naliče, herbet; eines Wagens, zadnji konec; einer Garbe, n. f. f. Ritina.

Rücksicht, die, ozir; zadeva, zadevek; Betrachtung, ozir, pogled, premislik, pomislik, preudarek; in gewisser Rücksicht, po eni strani, na eno stran ali plat, po neki strani, nekaj, nekako; in Rücksicht seiner Verdienste, zavolj njegovih zaslug, gledena, s pogledom na njegove zasloge; Rücksicht auf etwas nehmen, ozirati se na kaj, čislati kaj, marati za kaj, pomisliti; auf Personen Rücksicht nehmen, ravnati se po

ljudeh, gledati na stan ljudi (nach V. gledati ljudem na lice); pristrano delati; er that es ohne Rücksicht auf Ehre und Rechtsschaffenheit, storil je, ne pomislivši na čast in poštenje.

Rücksichtlich, adv., gledé na, z oziram, s pogledom na—.

Rücksichtslos, adv., brez ozira, neozirno; ne gledaje, ne maraje za nič.

Rücksichtslosigkeit, die, brezozirnost.

Rücksiegel, das, nasprotni pečat.

Rücksitz, der, sedež na vozu, ko je človek obrnjen s herbtam proti konjem; nach V. zadnji sedež; einen Rücksitz haben, ritinsko peljati se, nazaj obrnjen voziti se.

Rücksprache, die, posvetovanje, posvet, pogovor zastran česa; Rücksprache mit jemand halten, vslegati, nehmen, posvetovati se s kom; s kom se pomeniti, zmeniti, meniti, pomenkovati, pogovoriti, pogovarjati se.

Rücksprung, der, odskok; (bei Gutschm. nazajni skok); einen Rücksprung thun, nazaj, ritinsko skočiti.

Rückstand, der, dolg, ostajanje na dolg, zastali dolg, dolžni ostanek, zastanek, nedoplačani znesek; noch im Rückstand sein, še dolžan ostati, še na dolg ostati; die Rückstände eintreiben, potirjati zastane dolge, ostale dolge; Rückstände von Amtsgeschäften, zastanki, zastale dela.

Rückständig, adj., na dolg, zastal, zastan; rückständig sein, še dolžen biti, še dolžen ostati, na dolgu biti, nedoplačan, neizplačan; ein Rückstand, rückständiger Gehalt, nepotegnena plača.

Rückstaube, f. Ringeltaube.

Rückstehen, f. Zurückstehen, Rückständig.

Rückstellig, f. Rückständig, und Rückgängig.

Rückstrahl, der, odzar, odsvit, odsij.

Rückstrahlen, f. Zurückstrahlen.

Rückstrich, der, vernitev, (zopetni) prihod ptičev, im Gegensatz zu Hinstrich, odhod.

Rücktreten, f. Zurücktreten.

Rücktritt, der, odstop; stopnja nazaj ali ritinsko.

Rückumwälzung, f. Contrerevolution.

Rückverfolgung, die, odbojno, povračno preganjanje.

Rückverkauf, der, prodaja nazaj, prodaja prodavcu.

Rückverrechnung, die, protiračun †.

Rückwärtzen, f. Zurückwälzen.

Rückwärts, adv., sigen, sein, zad, sadi, kadej sedeti, biti; rückwärts gehen, ritinsko, navzrit (*M.*) iti, nazaj iti, hoditi; auch rakovo pot iti, hoditi, nazaj v poprejšnje napake iti, verniti se; rückwärts sigen, nazaj obrnjen, s herbtam proti konjem sedeti, f. a. Rücklings; rückwärts kommen, nazaj priti, iti.

Rückwechsel, der, nasprotna menjica (Gegengewechsel), povračna ali nazajna menjica.

Rückweg, der, pot nazaj, vernitev; seinen Rückweg nehmen, nazaj iti, *fr.* nazaj hoditi; verniti se, povračati se, auf dem Rückwege, nazaj gredoc, nazaj gredé, *russ.* obratnyj put.

- Rückweise**, *adv.*, rückweise arbeiten, pri skakoma delati; soust, malo po malo, pomikoma; sich rückweise bewegen, zaganjaje se iti.
- Rückweisung**, *dic.*, umik, odstop.
- Rückwind**, *der*, nestanoviten veter, ki zdaj na to, zdaj na uno stran poteguje.
- Rückwirken**, *f.* Zurückwirken.
- Rückwirkung**, *dic.*, nasprotna moč, odbojna moč, nasprotno, odbojno delanje, djanje, nasprotni, odbojni učinek, nach dem *Poln.* oddelovanje, *f. a.* Gegenwirkung, Reaction.
- Rückzahlen**, *v. a.*, plačati, plačevati, odplačevati, verniti, vračati, nazaj dati.
- Rückzeichen**, *das*, nazaj dano znamenje, znamenje za odgovor.
- Rückzug**, *der*, einer Menge, eines Heeres, povračba, vrnitev vojske, pot ali hod nazaj, umik; auf dem Rückzuge, nazaj greddo; den Rückzug antreten, nazaj obrniti se, poverniti se, verniti, vračati se; *f. a.* Retirade; Rückzug der Vögel, *f.* Rückstrich.
- Rückzugsordnung**, *die*, red, po katerem se bojne ladije nazaj pomikajo.
- Rude**, *f.* Raute; Krühe.
- Rüde**, *die*, Hund, pes (samec); Fuchs, lesjak (samec); Wolf, volk (samec); velik pes.
- Rüde**, *adj.*, *f.* Roh.
- Rudel**, *das* (und der), eine Menge mehrerer Dinge, Thiere, eine Art Herde, Schaar, čoda, tropa, truma, roj; das Gerede bei den Vogelstellern, drevoe; ein rundliches, an einem Ende breiteres Holz, eine Masse im Kessel umzurühren, mešavnik.
- Rüdelein**, *v. n.*, *f.* Bewegen, sich; *v. a.*, *f.* Rühren.
- Rüdenhorn**, *das*, (*swaidm.*), nach *V.* pasji rog.
- Rüdenhund**, *der*, močan pes.
- Rüdenknecht**, *der*, pasji hlapec (*V.*).
- Rüdenpartei**, *die*, hlapci, ki imajo lovske pse v skerbi.
- Ruder**, *das*, veslo (in allen slav. *M.*), nach *M.* auch lenta (?), *russ.* auch greblo; *dim.* veselo; an dem Ruder ziehen, veslati, veslo gnati, goniti, pri veslu sedeti (*V.*); Steuerruder, nach dem *Altsl. u. Russ.* kermilo; das Ruder führen, kermi, kermaniti, ladijo vladati, obračati; am Ruder des Staates sitzen, derzavo vladati, kermilo derzavno ali vladno v rokah imeti; der mittlere Theil eines Ruders, wo es anliegt, heißt nach *V.* jabelko; der breite Theil, perut, (*böhm.*); *swaidm.* noga povodnih ptie; *poet.* peruti (kakor ptije vesla).
- Ruder**, *in* 3fig. vesleni.
- Rudera**, *pl.* ostanki, razvaline.
- Ruderartig**, *adj.*, veslast, veslu podoben.
- Ruderband**, *das*, veslena terta, verv, kermilna verv.
- Rudersaui**, *die*, veslarsko sedalo, veslarska klop, nach *Gutm.* barva (?).
- Ruderschwärze**, *f.* Ruderer.
- Ruderente**, *die*, raca veslavka.
- Ruderer**, *der*, Ruderknecht, veslar (*a.* Ruderverfertiger), veslavec, nach *Gutm.* vodni voznik (vergl. das *serb.* vozar), *russ.* grebec.

- Rudergat**, *f.* Ruderloch.
- Rudergewiss**, *das*, veslavna priprava.
- Rudergreif**, *der*, vesleno derzalo.
- Rudersaule**, *der*, kermilna kljuka.
- Rudersaui**, *der*, čola na vesla, nach *Pot.* veslavni čola.
- Ruderknecht**, *f.* Ruderer.
- Ruderleute**, *pl.*, veslarji, veslavci.
- Ruderlichter**, *die*, veslena privzdigovarka † (*very*).
- Ruderloch**, *das*, veslina, nach *V.* kermilna luknja.
- Ruderloß**, *adj.*, brez vesel, brezveslen.
- Rudermeister**, *der*, galejar (*V.*), veslarski mojster (*Gutm.*), kdor je nad veslarji.
- Rudern**, *v. n.*, veslati, veslo gnati, goniti, z veslam voziti (*Gutm. u. serb.*), veslariti (*Gutm.*), nach *M.* auch lentati (?), *russ.* gresti (veslami); mit den Armen rudern, z rokami mahati, mahadrati; rudern bis wohin gelangen, priveslati do—; den ganzen Tag hindurch rudern, ves dan preveslati, veslati; sich müde rudern, naveslati se; durch das Rudern verdienen, priveslati, priveslariti; sich rudern entfernen, odveslati; ein wenig rudern, poveslati; *swaidm.* kricati kakor škarjevec ali ruševce; *v. a.*, den Rahn rudern, z veslam voziti čola, z veslanjem naprej spraviti.
- Rudern**, *das*, veslanje.
- Rudernachen**, *f.* Rudersaui.
- Rudernagel**, *der*, vesleni klin, zatik.
- Ruderspinn**, *die*, kermilni obračavnik †.
- Ruderriem**, *der*, vesleni jermen (remen).
- Ruderring**, *der*, veslena gož ali rink †.
- Ruderschliff**, *das*, ladija na vesla, galeja*, (*Galeere*), veslena, nach *V.* veslavna ladija.
- Ruderschlag**, *der*, mah ali udar z veslam (po vodi); Ruderschläge machen, veslati.
- Ruderschwanz**, *der*, veslavni rep.
- Rudersklave**, *f.* Galeerenklave.
- Rudertast**, *f.* Ruderschlag.
- Ruderverfertiger**, *der*, veslar.
- Ruderwanze**, *die*, povodna stenica.
- Ruderwerk**, *das*, vesla *pl.* in vsa veslavna priprava.
- Rudimente**, *pl.*, Anfangsgründe, Grundkenntnisse des Wissens, začetni, prvi nauk.
- Ruf**, *der*, ein starker Laut, krik, kric, zavpitje (bedeuten sämmtlich zunächst Geschrei); man hörte einen Ruf, nekdo je zavpil, zaslišal se je glas, klic, nekdo je zaklical; die Handlung, da man einen zu sich ruft, klic, zaklic, poklic, pozov, zov; klic zivali med sabo; auf Eines Ruf hören, zaslišati, slišati glas, klicanje koga; Ruf in ein Horn, in das Hiehorn, klic, zov z rogam, klicavno trobljenje; Beruf, klic, poklic; Ruf der Natur, naturni glas, poklic, opominj, nagon; mit den Ruf blasen, schlagen, klic trobiti, bobnati, s trobljenjem ali bobnam kam klicati vojake; es geht der Ruf, daß der Friede nahe sei, pravdo je, govoricica je, glas je, pravijo, govore, da bo

kmali mir, f. übr. Gerücht; Leumund, vergl. das Spr. bolsji dober glas, kakor sreborn pas; mündlich fortgepflanztes Urtheil, glas, ime, ktero ima kdo pri ljudeh, nach M. slov, russ. slava, altsl. sluti; ich bin im guten Rufe, nach V. dobro slovem (altsl. sluti, slova) u. slujem, v. dobrem glasu sim; ich bin im üblem Rufe, slabo slovem, razvpit sim; im Rufe der Wahrheitsliebe stehen, za resničniga veljati pri ljudeh; resnični imenovan biti; ljudje ga imajo, čislajo, cenijo (za) resničniga; Jemanden in einen üblen Ruf bringen, razvpiti koga, raznašati; der gute Ruf, dobro ime, poštenje, slava (Gutm.); mit dem Rufe erreichen, doklicati koga; der Ruf verbreitete sich davon bis, to je prislovelo, (V. setj prisloveti im Infm. voran), zaslovela do —; in üblen Ruf kommen, ljudem v zoba priti; dem Rufe nach kennen, po glasu ali slavi poznati koga in ne po osebi; Einladung, poklic, povabilo; ein Luchvogel, zovnik, vabnik; ein Luchwerkzeug bei den Jägern, zov (V.), piščalka, pišalka vabivna; Schorf, f. Rufe.

Rufe, die, hrasta, krasta.

Rufen, v. n. u. a., poklicati, klicati, pozvati, zvati, aufrufen, poklicati; schreien, zavpiti, vpiti, zakričati, kričati, zavekati, vekati; man hörte rufen, zaslišal se je vek, klic; zu Gott rufen, glasno Boga klicati, Boga prositi; Feuer rufen, kričati: gori! gori! ogenj!; um Rache rufen, na maščevanje klicati; um Hülfe rufen, na pomoč klicati, na pomagaje klicati ali kričati; ins Gewehr rufen, k oрожju klicati; die Pflicht ruft mich, dolžnost me kliče; Einem rufen, poklicati, klicati koga, zavpiti na, v koga; beim Namen rufen, die Namen rufen, po imenu klicati; er rief: mich dürstet, zavpil je: žejin sim; die Stunden rufen, odklicati, klicati, odpeti, peti ure; nach M. oklicavati ure; die Magd ruft die Schweine, dekla svinje zove (Gutm.); es hat dich Niemand gerufen, nihče te ni klical, vabil (eigent. einladen); Sie kommen wie gerufen, ravno o pravem času ste prišli; zum Zungen rufen, zapričati koga; die Glocke ruft die Leute in die Kirche, zvon vabi, kliče, zove ljudi v cerkev; Einem etwas ins Gedächtniß rufen, spomniti, spominjati koga na kaj ober česa; des Rufens müde werden, naklicati se.

Rufen, das, klicanje, zvanje.

Rufendung, Ruffall, f. Vocativ.

Rufer, der, klicavec.

Ruferin, die, klicavka.

Ruffall, f. Vocativ.

Ruffelei, f. Knappelei.

Ruffeln, Rüsseln, f. Reiben; Knuppeln.

Ruffler, f. Knuppler.

Rüßig, adj. hrastav, skorjast, skorjav.

Rüßbar, adj., kar se more grajati ali očitati.

Rüge, die, Tadel, svarilo, graja očitno izrečena, posvarilo; Strafe, pokora, kazen;

die Rüge des Gewissens, tožba vesti, vestno tozenje (V.); das verdient eine Rüge, to se mora grajati; ehemals (und zum Theile noch) für: Anzeige und Anklage; wegen einer strafbaren Handlung; für Uebertretung selbst, für: gerichtliche Untersuchung; für: Strafgericht, und Polizeigesetz, f. alle diese Ausdrücke an betreffender Stelle.

Rügeamt, f. Strafgericht.

Rügebar, f. Rlagbar; Strafbar.

Rügeblick, der, svarivni pogled.

Rügegericht, f. Strafgericht.

Rügen, v. a., tadeln, mit Worten bestrafen, beschuldigen, okregati, pokregati, kregati, posvariti, svariti, grajati; očitati komu kaj; gerichtlich bestrafen, kazniti (elasti v doarjih), pokoriti; anführen, erwähnen, imenovati, omeniti, v misel vzeti; f. a. Beschuldigen, Mhnden.

Rügeopfer, das, daritev za zatožbo prešestnice (pri nekdanjih Judih).

Rüger, der, svarivec, grajavec, očitavec, ovadnik, zatožnik.

Rügesache, f. Straffsache.

Ruhe, die, pokoj (in all. sl. M.); Rast, Grholung, počitek, počinek, odpočinek, oddih; mir (eig. Friede), tihota oder tšama (eigent. Stille); der Gegenstand ist in der Ruhe, reč je v pokoji, se ne giblje; der Mensch hat keine Ruhe, ta človek nima pokoja, si ne da miru; Schlaf, spanje, počitek; damit ich euch die Ruhe nicht mitnehme, da vam spanja ne odnesem, (sim se vsedel); Tod, (večni) mir in pokoj; Gott gieb ihm die ewige Ruhe, Bog mu daj večni mir in pokoj; in der Ruhe sein, leben lassen, mit Ruhe essen uff., pri pokoji, pri miru, z miram; seine Ruhe haben, pokoja, miru, počitka ne imeti; der Ruhe pflegen, počiti (se), odpočiti se, počivati; sich zur Ruhe begeben, iti počivat, k počitku iti, spat iti; zur Ruhe bringen, upokojiti, umiriti, utaziti (Gutm.); die Mutter hat das Kind zur Ruhe gebracht, nach Gutm. mati je ubavila otroka; weber Ruhe noch Rast haben, ne mira, ne pokoja, ne pokoja ne počitka ne imeti; laß mich in der Ruhe, pusti me z miram, pri miru, daj mi mir, in St. a. naj oder nehaj me pri pokoji; Ruhe schaffen, mir narediti, napraviti; die Ruhe zu Mittag, opoldanski počitek; Ruhe, in der Jägerlyrache, ležiße, ležiße; im Feuergewehrschlosse, Rast, počivalo (V.); er hat sich in Ruhe begeben, slovo je dal opravilam; f. a. Ruhestand; er liebt die Ruhe, rad ima mir; Ruhe des Gewissens, mir vesti, mirna vest; mit Ruhe, in Ruhe, miren, mirno, brez straha; sein Gesicht zeigte Ruhe, na obrazu je bil viditi miren, neganjen; das Seinige in Ruhe genießen, uživati svoje v miru in pokoji; die öffentliche Ruhe, občni, očitni pokoj; die Ruhe nehmen, f. Beunruhigen; die nächtliche Ruhe, ponočna tihota; Ruhe! sage ich, tiho! molči! pravim; nur Ruhe! le tiho! le počasu!; er bedarf der Ruhe, (nach einer Anstrengung), počitka mu je potreba, odpočiti se mora; in der

- Landwirtschaft, f. Brache; diese Nacht habe ich keine Ruhe, noch ne morem spati; ich wünsche Ihnen eine angenehme Ruhe, lahko noč!, dobro spite!; in seine Ruhe eingehen, za vekomaj zaspati, umreti; Einen zu seiner Ruhe bringen, f. Beerdigen; Ruheort, počivališče, počivališce; in der Mechanik, f. Ruhepunkt.
- Ruhebant, die, klop počivavna, počivališče, počivališce, (V.), russ. ležanka; des Leufs Ruhebant, f. Ruffgang.
- Ruhebedürftig, adj., pokoja, počitka potreben.
- Ruhebett, das, mehka klop, sofa*, kanape*.
- Ruhebock, der, bei den Vogelstellern, worauf die Stangen mit den Leimruthen im Niederlegen ruhen, rogovila.
- Ruheblühne, die, počivalo (v jami ali rudniku).
- Ruhefeind, der, sovražnik (očitniga ali derzavniga) pokoja.
- Ruhefeld, das, f. Brachfeld.
- Ruhefreund, der, prijatelj pokoja; miroljubnik.
- Ruhegeber, der, utazivec, utazilo, mirilo.
- Ruhegehalt, der, počitna, mertva plača, doslužina, pokojnina.
- Ruhejahr, das, leto pokoja, sedmo leto (nekdanjih Judov).
- Ruhehammer, die, čumnata, spavnica; fig. grob.
- Ruhehissen, das, blazinica za počivanje; ein gut Gewissen ist ein sanftes Ruhehissen, sladko spi, kogar vest ne teži.
- Ruhehand, das, dežela miru.
- Ruhehose, adj., brez počitka, brez pokoja, nemiren, nepokojin.
- Ruhen, v. n., počiti, počiniti, (beides auch im *Allst.*), počivati, spočiti se, odpočiti od. odpočiti se, (nach *M.* auch das russ. pokojiti se, u. ničati?, welches im *Allst.* herabsteigen bedeutet); die Feder ruhet, pero počiva, je v pokoji, se ne giblje; die Wage ruht, tehtnica miruje, je v enakotežji; im Frieden sein, nach dem *Serb.* u. bei *V.* mirovati; von der Arbeit ausruhen, počiti, počivati, odpočiti (se) od dela; oddahnti se, oddihati se; auf etwas ruhen, na čem sloveti, naslonjen biti, opirati se na kaj; er wird nicht eher ruhen, ne bo dal miru, ne bo zadovoljin, ne bo jenjal, odlegel, dokter —; ruhen lassen, počitek dati; odložiti, odlagati; der Adler ruhet, njiva počiva; das Schwert ruhet in der Scheide, meč miruje, počiva, mir kraljuje; den Leich ruhen lassen, ribnik (bez 6 let) posušiti in zorati za njivo; schlafen, spati; ich wünsche Ihnen wohl zu ruhen, lahko noč! sladko počivajte!; hier ruht seine Asche, tukej je pokopan, tukej počiva (leži) v grobu; der Geist Gottes ruht auf ihm, Duh Božji je nad njim; wie haben Sie geruht? kako ste spali?; hast du noch nicht genug geruht? ali se še nisi nalezal, naspal?; seine Blide ruhten

- auf ihm, oči je imel vanj uperte; ne zginiti očesa.
- Ruhen, das, počivanje, ležanje, f. a. Ruhe.
- Ruheort, Ruheplatz, der, počivališče, počivališce, počivalo, kraj za počitek namenten, russ. mesto otdyha.
- Ruhepflaster, f. Ruhehissen.
- Ruhepunkt, das, uspavalot.
- Ruhepunkt, der, f. Punkt, Pause; in der Mechanik, etwa opornik +, nach *V.* oprica +.
- Ruheplatz, die, setev na ledino ali praho.
- Ruhestich, der, počivalo, počivališce, počivališce.
- Ruhestiller, f. Duescent.
- Ruhestab, der, bei den Malern, naslon, palica.
- Ruhestand, der, počitek, pokoj; in den Ruhestand versetzen, v počitek djati, djati na merto plačo.
- Ruhestätte, die, počivališce, počivališce, kraj počitka, miru, nach *M.* a. pokojišce.
- Ruhestein, der, počivavni kamen, počivavnik.
- Ruhestelle, die, počivališce, počivališce; odpočinek pri govorjenji.
- Ruhestörer, der, motivec pokoja, nepokojnež, draživec.
- Ruhestörerin, die, motivka pokoja, nepokojnica, draživka.
- Ruhestörung, die, motenje (občniga) pokoja.
- Ruhestunde, die, počitek, ura počitka, ura počivanja.
- Ruhetag, der, dan počitka; f. a. Rasttag.
- Ruhevoll, adj., prav pokojin, ves miren.
- Ruhezeichen, f. Pause.
- Ruhezeit, die, čas počitka, počivanja.
- Ruhig, adj., pokojin, miren, tih (*stills*); nicht ruhig sein können, neposajati biti; ich bin ruhig, mirujem, miren sim, ne ganem se; ich besitze eine Sache ruhig, kaj mirno v posesi imam; sich ruhig verhalten, z miram, pri miru, pri pokoji biti, miren, pokojin biti, mir, pokoj dati, nikogar ne nadlegovati, nikomur ne nagajati, ali zabavljati, mirovati; ne prepirati se; ein ruhiges Gewissen, mirna, čista vest; ruhig! tiho! molle!; ruhig schlafen, mirno, tiho, sladko spati; das ruhige Grab, tihi grob; sein Sie ruhig, brez skrbí bodite; tiho, mirno bodite, ne bojte se; ruhig machen, upokojiti, pokojiti, utaziti, pomiriti; ruhig werden, upokojiti se, umiriti se, utaziti se.
- Rühlen, f. Röcheln; von den Fröschen, regliti, ragljati.
- Rühling, der, der Sumpffrosch, žaba ragljaca.
- Ruhm, der, in allen slav. W., so wie bei *Gutsm.* u. *V.* slava, hvala (*hoh*), im *Allst.* u. *Kroat.* dika, (nach *M.* sloves?); Ehre, čast; ehemals auch für Geschrei überhaupt, (vergl. das *Gutsm.* Syrw. mehr Ruhm als Wahrheit, večí slava kakor krava; u. nach *M.* večí krič kakor ptič); sich Ruhm erwerben, slavo pridobiti si; poslaviti se; dieß gereicht ihm zum Ruhme, to mu je v čast, v hvalo, to ga hvali, slavi; ohne Ruhm zu melden, ne da bi se hvalil, nočem se hvali-

liti; sein Ruhm breitete sich aus, njegova slava se je razšela, razglasila po svetu; nichtiger Ruhm, nečimurna slava.

Ruhmbedeckt, *adj.*, slaven, sloveč, preslaven.

Ruhmbegier(de), *die*, pohlep po slavi, želja slave, slavaljubje (*altst. u. russ.*).

Ruhmbegierig, *adj.*, hrepeneč, hlepeč po slavi, slave željin, slavaljubljen.

Ruhmbefrängt, *adj.*, slavoovenčan†, s slavo ovenčan.

Ruhmdurst, *f.* Ruhmsucht.

Ruhmdurstig, *f.* Ruhmsüchtig.

Rühmen, *v. a. u. r.*, oslaviti, poslaviti, slaviti, pohvaliti, hvaliti, slavo, hvalo dati, dajati, dičiti, povišati, poviševati, povzdigniti, povzdigovati (erheben), razglasiti, razglasčevati, veličati (preisen); ich rühme mich dessen nicht, ne hvalim se s tem, zavolj tega; sich eines Rechtes rühmen, hvaliti se, bahati se, da ima pravico; ohne mich zu rühmen, ne da bi se hvalil; man rühmt ihn als einen geschickten Mann, hvalijo ga kakor pametnega moža; glas gre od njega, da je pameten možak; sich rühmen, hvaliti se, *f. a. Prählen*; er rühmt sich gern, njega je več elisati, kakor viditi.

Rühmen, *das*, hvaljenje; viel Rühmens machen von etwas, prehvaliti, čez mero hvaliti, kaj v hvalo podelavati (nach V.?), *serb.* hvalisati.

Rühmer, *der*, hvalivec, povikševavec, povzdigovavec, veličavec.

Rühmerin, *die*, hvalivka.

Rühmerforn, *adj.*, komur je slava namenjena.

Ruhmeschalle, *die*, veža slave, *böhm.* slavin†.

Ruhmgekrönt, *adj.*, slaven, s slavo ovenčan, ovit; človek razglašene slave.

Ruhmgeschlecht, *das*, slavna rodovina.

Ruhmgier, *die*, časti lakomnost, nezmerno slavaljubje.

Ruhmgierig, *adj.*, slave lakomen.

Ruhmgöttin, *die*, boginja slave (pri Rimlj.), Fama.

Rühmlich, *adj.*, slaven, slave, hvalo, dike vreden, pohvalen, pohvale vreden, lep; das ist nicht rühmlich, to ni lepo, to mu ni v čast ali hvalo.

Rühmlichkeit, *die*, slavnost, hvalevrednost; pohvalnost.

Rühmlich, *der*, bahač, *f.* Prähler.

Ruhmlos, *adj.*, brez slave, neslaven, brezslaven.

Ruhmlosigkeit, *die*, neslavnost, brezslavnost.

Ruhmuarr, *der*, nespametni slavaljubnik.

Ruhmneid, *der*, zavist slave, nevoščljivost, nevoščljivost zavolj slave.

Ruhmneider, *der*, er hatte viele Ruhmneider, marsikdo mu je zavidal slavo; mnogo ljudi je njegova slava bolela.

Ruhmredig, *adj.*, bahask, bahaven, velikonsten, širokousten, samohvalen (*russ.*); ein Ruhmrediger, hvale (V.), bahač; veli-

koustnež, hvaluh, nach *Gutm.* samohvaleo (*russ.*); *f. a.* Prähler; seine Ruhmredige, bahavka, bahulja; ruhmedig sein, bahač (bahavka) biti, bahati se, ustiti se.

Ruhmredigkeit, *die*, baharija, bahanje, širokoustnost, *russ.* samohvalstvo.

Ruhmreich, *f.* Ruhmvoll.

Ruhmsam, *f.* Ruhmredig.

Ruhmsfeler, *f.* Prähler.

Rühmjén, *Rühmseln*, *v. a.*, prehvaliti, čez mero hvaliti in povzdigovati, *serb.* hvalisati.

Rühmsucht, *die*, slavohlepnost, žeja, lakomnost, nezmerna želja slave in hvale, nezmerno slavaljubje, hrepenež, hlepenje po slavi.

Rühmsüchtig, *adj.*, slavohlepen, slavelačen.

Ruhmvoll, *adj.*, slaven, preslaven, polen slave in hvale, dičen. (?)

Ruhmwürdig, *adj.*, slave vreden; ruhmwürdig handeln, pohvalno, slavno delati, doprinesti delo slave vredno.

Ruhmwürdigkeit, *die*, slave vrednost.

Ruhr, *die*, die weiße Ruhr, drista, drenja, hitrica, dripalica, *russ.* ponos; die rothe Ruhr, Dysenterie, auch Ruhr schlechthin, griža, nach *Gutm.* kervavica, (*böhm.* u. *poln.* červenka); die Ruhr haben, grižev biti, grižo imeti; an der Ruhr sterben, za grižo umreti; in der Landwirtschaft, preoravanje; im Weinbau, zadjna kop; in der Falkenbeize, vabnik sokol.

Ruhralant, *der*, (Aula dysenterica), grižal, griževi oman, *f. a.* Verufrant.

Ruhrartig, *adj.*, grižast, griži podoben.

Rührbar, *adj.*, ganljiv; rührbares Herz, mehko, ganljivo serce.

Rührer, *pl.*, vmete, vmetene jajca; evertje, evertček, evertje jajca.

Rührfein, *das*, in der Küche, kopač; zelenski mešavnik.

Rühren, *v. a. u. r.*, ganiti, gibati. giniti, ginjati (?); streit, stresati (erschüttern); Ginen das Herz rühren, v serce seči, segati; komu zganiti serce, omčiti, mečiti serce, *serb.* tronuti, dirnuti u serce; sein Blick hat mich gerührt, užalilo se mi je, milo se mi je storilo, ko ga zagledam tačiga; v serce me je zabolelo, žalost me je obvezela, spreletela, obšla; es rührt ihn nichts, nič se ga ne prime; mit gerührtem Herzen, z ginenim sercam, ganjeniga serca; zu Thränen rühren, nach dem *Böhm.* razsolziti koga; seine Thränen rühren mich nicht, tvoj jok me ne gane; gerührt sein, spreganjen, ganjen, ginen biti; bis in das Innerste, v serce, do živiga, v živo ganjen biti; er war vor Freude gerührt, veselje ga je prevzelo; der Vogelfeiler rührt den Vogel, nach V. pticar uka, giblje ptica; er war vom Schläge gerührt, mertud ga je zadet, udaril; der Blitz hat ihn gerührt, strela ga je zadela, treščilo je va-nj; seine Hand hat uns gerührt, roka njegova nas je zadela, dosogla; freisörmig in Bewegung setzen, in etwas rühren, kaj mešati, mesti, *f. a.* Querten; die Butter rühren, umesti, me-

stiz f. a. Buttern; die Trommel rühren, zabohmati, bobnati, na boben udariti, biti; sein Glied rühren, ne ganiti se, ne gibati se, ne zmeziti se, ne meziti se; in Bewegung bringen, auch zmajati, omajati, majati, zjugati, ogugati, gugati; in der Landwirthschaft auch rühren, das zweite oder dritte Mal zur Winterfaat pflügen, praho preorati, preoravati, drugič prasiiti; rühre dich, gani se, krečaj se, makni se, delaj, trudi se, hiti; unter einander rühren, pomešati, zmešati; noch einmal, promešati; zur Genüge rühren, namesati se; v. n., von etwas herrühren, od česa priti, prihajati, izhajati, izvirati, das rührt daher, to je, prihaja od tod; f. Herrühren; die Leiter rührte mit der Spitze an den Himmel, lestvica, ki je na zemlji stala, in se z verham nebes dotikala, f. a. Reichen.

Rühren, das, mešanje, gibanje, dotikanje u. dgl.

Rührend, adj., mil, mißen (V. mehr für: reizend), ganljiv, gniljiv, (o)mečiven, v serce segajoč, serce zgibajoč, stresajoč; es ist rührend, to mora človeka zganiti, stresti, prešiniti, nad tem se človeku mora uzaliti, na ino storiti.

Rührfaß, das, Butterfaß, pinja, nach M. metilnica, metilo; sodček, v katerem se kaj meša.

Rührgabel, die, mešavne vile.

Rührgerste, die, šiba, na ktero je vabnik (ptič) privezan.

Rührhaken, der, ein Pflug mit einer zweischneidigen Schar, orača (V.); im Hüttenbaue ein Werkzeug, das im Flusse stehende Silber u. dgl. umzurühren, groblja (V.).

Rührholz, das, mešavnik.

Rührig, adj., gibend. živ. ročen, uren, oberten, okreten (serb.), delaven, čil, russ. auch bodryj (munter).

Rührigkeit, die, gibčnost, živost, urnost, ročnost, obertnost, okretnost, delavnost, marljivost.

Rührkelle, die, kuhavnica, mešavnica, u-metac (St.).

Rührkette, die, veriga za oderzanje kake posode.

Rührkirsche, die, drenulja.

Rührkraut, adj., grižev; rührkrank sein, grižo imeti.

Rührkraut, das, (Gaaphalium), grižnice, pl., f. a. Rührkrant.

Rührkübel, der, pinja.

Rührkerche, die, škerjanec vabnik.

Rührlöffel, der, kuhavnica.

Rührlöffelbrett, das, kuhavničnik.

Rührlöffelkraut, das, žličnik.

Rührmischkasten, f. Springkraut.

Rührmilch, die, grižni červ.

Rührmilch, die, pinjeno mleko, metuda (Gutsm.), zmedki (Gutsm.), zmedenica (M.), nach Gutsm. auch stepki; auch getrunnene Milch.

Rührmittel, das, zdravilo za grižo.

Rührnagel, der, in den Rühren, klepetec, (V.), klepotec.

Rührnuss, f. Bartnuss.

Rührrecht, f. Strandrecht.

Rührrinde, die, grižna skorja (skorja za grižo).

Rührsam, f. Rührig.

Rührscheit, das, Rührsteden, der, mešavnik (V.), žokavnik.

Rührschnur, die, učka (V.), vervea, s ktero je ptič vabnik privezan, réra*.

Rührstange, die, mešavni drog, bei den Köhlern, bokavnica, štoravnik*, auch drog.

Rührsteden, Rührstod, f. Rührscheit.

Rührstod, der, beim Butterfaße, medelo.

Rührstüd, das, gniljiva igra (glediščna).

Rührung, die, ganjenje, ganitev, užala, o-mecitev, ginjenje, gibanje; man sah ihm die Rührung an, vidilo se mu je, da je ganjen, da mu je seglo v serce, do živiga, da se mu je uzalilo u. dgl. f. Rühren; Rührung der Trommel, bobnanje; des Ralles, mešanje; die Rührung des Ankers, ovoj (iz starih vervi).

Rührungslösch, adj., neganljiv, brez občutka.

Rührvogel, der, ptič vabnik, nach V. ptič učkanec.

Rührwurz, die, f. Biehwurz; nach Gutsm. vrednik; brausliche Rührwurz, f. Biehwurz.

Ruin, der, Untergang, pogin, poguba, zatertje, razdjanje, konec; das war sein Ruin, to ga je končalo, pogubilo.

Ruine, die, Ruinen, pl., Reste einer zerstörten Stadt, Festung, eines Schlosses, razvalina, podertina, gradina, gradišče, gradišce, groblja, podertija, razmet, razsip, posip, razvaline, ostanki, mirina, mirje (altes Weidauer), zidina, nach dem Böhm. razpadlina.

Ruiniren, v. a., razdjati, razvaliti, podreti, pokončati, pogubiti, uničiti; na nič pripravit; serb. upropastiti.

Rülpß, der, rig, riganje.

Rülpfen, v. n., (lantes aufhossen), er rülpft, riga se mu, rigniti, rigati, nach M. auch zrigava se; vergl. das davon verschiedene Schindzen.

Rülpfer, der, rigavec, rigalo; f. a. Rülpß.

Rülpferin, die, rigavka.

Rülzen, f. Rülpfen.

Rum, der, rum (in allen slav. W.).

Rummel, der, ropotija, berklarija, razbota, hrup, praska, ravs, šunder; den ganzen Rummel laufen, vso ropotijo, vso šaro kupiti, vse vprek (dobro in za nič), čobodra, mešanina, kup; f. a. Rausch; stevilo oces v piketni igri; er versteht den Rummel, ve, kje kokoš jajca nese, russ. ve, kje raki zimujejo.

Rummel, der, Sägelsack, kerlj, hlod.

Rummelci, die, stara ropotija, črep, f. Rummel; šundranje; stara hisa, ki se hoče podreti.

Rummeln, v. n., romplati, berkljati, hrupiti, šundrati, razbotiti (M.).

Rumor, der, f. Lärm, Rummel, nach V. ramovs.

Rumoren, v. n., f. Lärmen.

Rumorer, der, šundravec.

Rumormache, die, šundrava straža.

Rumpeler, der, ropotač, ropotin, šundra-vec; nach *Gutm.* klozinjač; der einen schweren Fuß hat, krevsa.

Rumpelgeist, f. Voltergeist.

Rumpeltammer, die, berkljarnica, shramba za staro ropotijo, za staro in starino.

Rumpelkasten, der, omara ali skrinja za vsakoršno šaro in ropotijo; fig. stara, razpraskana in polomljena kočija; stara šklemla od ure.

Rumpeln, v. n., ropotati, teblati, zdelovati, rompotati, šundrati, derdrati (vom Geräusche des Wagens), rovtati, u. *Gutm.* klozinjač, škripati na bas; in das Zimmer (hinein) rumpeln, v hišo priropotati, prišariti; ganze Nächte rumpeln, vse noči preropotati; hast du nicht genug gerumpelt? ali se še nisi naropotal?; f. a. Poltern.

Rumpeln, das, ropotanje.

Rumpennuß, f. Nußstumpf.

Rumpf, der, ein kleines Gefäß aus Baumrinde, kozul, u. V. kozar, dim. kozarčok, kozarec; für Hatz, škorta*; in den Mühlen der Getreibetrichter, grod, grot (V.); Einsägung des Ventels, mlinski koš; Wienenwohnung, ul, panj; der Theil des menschlichen Körpers zwischen dem Kopfe und den Füßen, telo, truplo, nach dem *Poln.* und *Gutm.* (telesni) panj, čok (M.), nach V. ters, nach dem *Russ.* u. *Serb.* trup, *russ.* a. tulovišče; der Rumpf eines Schiffes, rebra, truplo ladje; der Rumpf von einem Baume, die Schmäge, porobek, čok, štor, panj; der Rumpf eines Hundes, stan, f. a. Leib; Rumpf eines Stiefels, golenica, sara.

Rümpfen, v. a., (den Mund frümmen), das Maul über etwas rümpfen, merdati, zmerdniti se, zmerdovati se, namerdniti se, namerdovati se, merdati narediti, delati, nach *Gutm.* usta na kraj vleči und merčati (*russ.* morščiti); die Nase rümpfen, nos vihati, (nach M. nos ferkoma vleči), *serb.* perčit nos, *poln.* krzywić.

Rümpfen, das, merdanje, zmerdovanje, vihanje nosa.

Rumpfholz, das, lončarski glativnik.

Rumpfleber, das, usnje, teletina za škornjice, za golenice.

Rumpfloch, das, das Loch im Ventel oder Mühlenrichter, sipnik (?), luknja.

Rumpfmulde, die, in den Mühlen, žlebiček, koritce.

Rümpfnase, die, merda.

Rumpfsäge, die, in den Eisenhämmern, eine Zange, womit der eingeschmelzte Teufel unter den Hammer gebracht wird, velike klešče (V.).

Rund, adj., u. adv., okrogel, a. krogel, obel (auch altst.), stočen; etwas rund machen, zokrogeliti, pookrogeliti, okrogeliti kaj, zobliti kaj; okroglo ali oblo narediti; rund herum, krog, krog in krog, okoli in okoli, okrog, v krog; rund abschlagen, čisto, po-

polnama odreči; etwas mit runden Worten, oder rund heraus sagen, kaj naravnost povedati, brez ovinkov, odkritoserčno, na vse usta; runde Gestalt, okroglina, okroglost; runde Wangen, okrogle, debele lica; er ist rund, ličen je, lepo rejen je; sich rund setzen, dobro jesti in popraviti se, zrediti se; die Frau ist rund, f. Schwanger; eine runde Antwort, razločen, očiten, gladek odgovor; eine runde Zahl, okroglo število ali čislo; länglich rund, jajčast, podolgasto okrogel, (im Böhm. obly); rund gehen lassen, zaverteti, zatočiti; der Kopf geht mir rund, glava se mi verti; das ist mir zu rund, v to se ne zvem; rund erhoben, hlebčast.

Rund, das, okroglina, oblina, okrogla reč, krog; in einem Garten, f. Rondel; das Rund der Erde, f. Erdball; Ründchen, okrogle hüben; f. a. Rundwerk.

Rundauge, das, okroglo oko; okroglooka žival.

Rundäugig, adj., okroglih oči, očes.

Rundbäutig, adj., okroglioben, okroglih lie.

Rundbaum, der, f. Wellbaum.

Rundbeet, das, okrogla gredica.

Rundbild, das, podoba na okrogli plošči.

Rundbrüstig, adj., okroglih pers.

Runde, die, krog (Kreis); in die Runde, krog, okrog, v krog; in die Runde neben einander stellen, v krog postaviti, nastaviti; zehn Meilen in die Runde, 10 ur na okrog; in die Runde gehen, krog, okrog hoditi, iti; kroziiti; in die Runde trinken, napijati si, da kupica okoli gre; die Runde in der Nacht, ponočni obhod, obhodna straža, runda*; ein Tanz, kolo; Walzer, okrogla; f. a. Münde.

Runde, die, Rundheit, okroglost, kroglost, okroglina, oblina.

Rundeisen, das, okroglo dleto.

Rundel, f. Rondel.

Runden, sich, v. r., okrogel prihajati.

Ründen, Runden, v. a., zokrogeliti, okrogeliti, krogeliti (*russ.*) stočiti (n. pr. obroč stočiti), okroglo narediti, delati; einen Staat ründen, f. Arrondiren; eine gerundete Schreibart, odločna, jedernata in sploh lepa pisava.

Runderhoben, f. Conver.

Runderhobenheit, f. Convergenz.

Rundfarbe, die, Treibfarbe, nach dem Böhm. parilo strojarsko.

Rundfisch, der, f. Stodfisch.

Rundfläche, die, okrogla ploščad, f. Rondel.

Rundgebäude, das, oblo, okroglo poslopje, rotunda.

Rundgemälde, das, mal na okrogli plošči.

Rundgesang, der, okrožna pesem, petje v krog.

Rundhant, die, rovnica rudarska.

Rundheit, die, okroglost, oblina, f. Runde.

Rundhobel, der, žlebasti strug.

Rundhohl, f. Conca.

Rundhöhlung, die, Concavität, vboklina, vbokljenost, vdertost.

Rundholz, das, nach V. oblikovec, oblako-

vec, celotni les; vejevje; valjasti les na la-
dijah.
Rundiren, v. a., okrogeliti; domalati, do
dobriga izmalati.
Rundtiefel, der, okrogli, obli kremen.
Rundtapp, der, buča, f. Platttapp.
Rundtöpfig, adj., bučast, bučoglav, z o-
kroglo glavno.
Rundlich, adj., okroglast, okrogelkast,
kroglast, kroglat, kroglovat (nach M. und
russ.); rundliche Hand, drobna pa lepo re-
jena roka; rundlicher Kopf, buča.
Rundlichkeit, die, kroglovatost, poln. okrą-
glawość.
Rundmesser, das, strojarski rezivnik.
Rundbohrnauge, die, okrogla lina.
Rundperle, die, okrogli biser.
Rundplatz, f. Rondel.
Rundrahmen, der, okrogli okvir.
Rundsäge, die, stolarska žažica.
Rundsäule, die, okrogli steber, f. a. Cy-
linder.
Rundschau, die, ogled, obgled, ozir.
Rundschneide, die, okrogla žila.*
Rundschild, der, okrogli ščit.
Rundschur, die, obšivna verveca.
Rundschreiben, f. Cirkulare.
Rundstahl, der, okroglo strgarsko dleto.
Rundstein, der, okrogli kamen.
Rundstichel, der, pečatarsko dleto z o-
kroglo ostjo.
Rundtasse, die, okrogla miza; Tischge-
schäft, omizje.
Rundtempel, der, rotunda*.
Rundtrunk, der, napitnica; kupica, ki gre
okoli po mizi.
Rundum, adv., okoli in okoli, krog in
krog, na okoli, vkrog.
Rundung, **Ründung**, die, das Ründen, o-
krogljenje; Ründe, runde Figur, okroglina,
obolina, okroglost, kroglost; die Rundung
geben, do dobrega izdelati, dodelati in po-
polnoma narediti, f. a. Arrondiren.
Rundwache, f. Runde.
Rundwangig, adj., okroglogladien, okroglih,
debelih lic.
Rundwerk, das, kroglo delo; izgledna po-
doba iz mavca, po kateri se mala, risa.
Rundwurm, der, glista.
Rundzirfel, der, kolarsko šestilo.
Rundzug, der, okrogla, krožna poteza ali
čerta.
Runt, die, runa*. runska čerka (starodan-
ska ali starogotska); ein geschnittenes Pferd,
Wallach, kopljenec, rezanec, auch konj
schlechtweg.
Runen, in Sßg. ranski.
Runen, v. a., ein Pferd, skopiti, kopiti,
skapljati, rezati.
Runenschrift, die, runsko pisanje; runsko
čerke, rune.
Runenstab, der, runska palica.
Rung, (veralt.), f. Ringen.
Runge, die, an einem Leiterwagen, ročica
(Rupfe, Ripfe), f. a. Peiste (am Rüstwagen),
poln. klonica.

Rungschale, die, Rungschämmei, Rung-
stoch, der, das Holz zwischen den Rädern,
worin die Rungen stecken, oplen (auch im
Böhm.).
Runte, der, auch Runten, abgeschnittenes
dickes Stück Brot, bertavs.
Runzel, die, Runzelröbe, die, rother Ran-
gold, pesa, rudeca pesa; gewöhnlicher jedoch
nur die Art mit weißem Fleische, bela pesa,
nach V. rumena pesa; böhm. burgundaka
řepa, poln. barak, russ. sveklovica.
Runzelrübenschuster, der, pesni cukar, cu-
ker iz bele pese.
Runten, f. Runen.
Runter, **Rünter**, der, rezar, skapljavec.
Runz, der, cmok; vierschrötiger, grober
Menich, hrust, zarobljenec.
Runzen, sich, v. r., stegovati, stezati se.
Runznel, die, babšce, babura, babuza,
stara baba (ropoti), gerbavs babji.
Runzen, f. Schuener.
Runze, die, das Bett eines Flusses, struga,
grapa; ein Schnitt, Einschnitt, zarez; vre-
zano ali vsekano znamenje.
Runzel, die, im Gesichte, gerbanec (V.),
gerba, bei Gutm. vrappa, vraska (beides a.
böhm. neben řasa), nach dem Russ., Serb.
und Poln. mersčina, merska; Runzeln im
Luthe, gerbe, gube, f. a. Falte; Runzeln
besommen, zgerbiti se, zgerbančiti se, ger-
bančiti se, f. Runzeln.
Runzelblume, die, gerbasta cvetka.
Runzelhaut, die, nagerbljena koža.
Runzlig, **Runzig**, adj., gerbav, zgerban,
zgerbljen, gerbancast, nagerbljen, zgerban-
čen, nabran, (nabrane lica), vraskav (M.,
böhm.), vrapast (Gutm. nach Jara.);
runzlig machen, nagerbiti, zgerbiti, ger-
biti, nagerbančiti, zgerbančiti, gerbančiti,
nach dem Russ. u. Poln. namerščiti, zmer-
ščiti, mersčiti, (böhm. vrasčiti), runzelig
werden, zgerbiti se, gerbiti se, gerbati se,
zgerbančiti se, gerbančiti se; serb. a. mer-
goditi se, f. a. Falten.
Runzelmann, der, zgerbančen, siten, cme-
ren starac, sitnez.
Runzeln, v. a., zgerbiti, gerbiti, f. oben
Runzlig (machen); die Stirn runzeln, čelo
namersčiti, namergoditi se (serb.), poln.
koža postavio; zmerdniti se, ježno se na-
rediti; v. n., die Haut runzelt im Alter,
koža se gerbi v starosti, f. a. Runzlig
(werden). v. r., sich runzeln, zgerbiti se, zger-
bančiti se, f. a. Falten.
Runzelranne, die, zgerbljena gosenica.
Runzelschlange, die, nagerbljena kača.
Runzelstirn, die, zgerbljeno, nagerbljeno,
nabrano, zgerbančeno čelo.
Runzelstirnig, adj., gerbastiga, nabraniga
čela.
Runzelvoll, adj., močno gerbast, poln
gerb in mersčin.
Rupf, der, poteg, pocuk*, f. a. Rupf; einen
Rupf thun, pocukati*, pocukniti*; Rupfe
besommen, zlasan biti.
Rupfe, die, skubenje; kodelja prediva.

Rupfen, v. a., die Haare, izpuliti, puliti, ro-vati (*russ.* rvať), pipati, tergati, izdreti, izdirati; die Federn, oskubati, skubati, (*russ.* ščirati); gerupfter Vogel, oskuben ptič; sich rupfen, lase si puliti, tergati z glave; so fahl wie eine gerupfte Gans, ves gol; Einen rupfen, nach und nach um das Seine bringen, koga oskubati, skubati, omolati; iz-molsti iz njega; zur Genüge rupfen, naskubati se; durch Rupfen bekommen, z. B. Fe-dern, naskubati; alle Gänse nach der Reihe rupfen, vse gosi poskubati.

Rupfen, das, skubenje, puljenje.

Rupfen, adj., hoden, hodnice; rupfene Leinwand, hodnik, hodnično platno; auch der Fiasch hiezu heißt, hodnik; Abfall vom Brecheln, beraci, *pl.*, nach *Gutm.* talova, psina.

Rupfer, der, skubec.

Rupferin, die, skubica.

Rupfvogel, der, oskubeni ptič.

Rupfzange, die, klešče, s kterimi se kaj ruje, izdira.

Ruppe, f. *Malraupe*.

Ruppig, adj., capinast, capan, stergan, razstergan; ein ruppiger Mensch, capin, sterganec; f. a. *Lumpig*; ein ruppiges Ge-schenk, boren, reven dar; sich ruppig betra-gen, skopariti; f. *Armelig*, *Kniderisch*.

Rupps, der, ruk², poteg, popad.

Ruprecht, der, der Knecht Ruprecht, bavbar, s kterim strašijo otroke.

Ruprechttraut, das, (*Geranium robertina-num*), prisadnica, kervavo korenje.

Rural, f. *Ländlich*.

Rusch, der, ločje, bičje (in sploh nizko ger-movje), über Rusch und Busch, čez germ in storn.

Rusche, *Rüsch*, f. *Ulmbaum*.

Ruscheln, v. n., rovtati, šumeti, rožlati; telebasto, nepremišljeno ravnnati.

Ruschlich, adj., telebast, butast.

Ruse, f. *Lärm*, *Streit*.

Rusle, die, misji tern.

Ruß, der, saje, *pl.*, nach *Gutm.* saja (auch im *Serb.* u. *Russ.* im *Singul.* gebr.), und sajavina, böhm. u. *russ.* auch kopet; voll Ruß, f. *Rußig*; an der Gerste, anet.

Ruß-, in Bßg. za saje; sajev; černi; den Ruß ähnlich, sajast.

Rußartig, adj., sajast.

Rußbaum, f. *Rüster*.

Rußbraun, adj., černo rjav, rjav kakor saje; Rußbraun, das, sajava rjavica.

Rußbütte, die, brenta za saje.

Rüssel, der, rivec, rilo (*M.*, so wie *russ.*, *serb.* u. *poln.*), nach *M.* a. herlec, heršel; Elephantenrüssel, nach *V.* und den übr. slav. *M.* troba slonova, auch slonov rivec; nie-tig auch vom Munde des Menschen, gobec, rivec.

Rüssel-, in Bßg. rivecasti, riveati.

Rüsselchen, das, riveček, rilce.

Rüsseldrache, der, morski slon.

Rüsselfisch, der, riba rivečarica †.

Rüsselfliege, die, muha rivečarka †.

Rüßelförmig, adj., rivečast, rilast.

Rüßelicht, adj., rivečast, riveu podoben.

Rüßelig, adj., rivečat, z riveam.

Rüßelfäuser, der, (*Curculio*), nach *V.* das *russ.* dolgonosek, štrigovec, *poln.* wgry-zek; f. a. *Kornwurm*.

Rüßelmanß, die, rivečarica † miß.

Rüßelmotte, die, molj rivečar †.

Rüßeln, v. n. u. a., z riveam šavniti, popasti, zagrabit; v. n., im Stroh rüßeln, šumatiti po slami.

Rüßelthier, das, žival rivečarica †, — z riveam.

Rußen, v. a., osajiti, zasajiti, sajiti, s sa-jami zamazati; ein wenig rußen, posajiti.

Rußfarbe, die, sajasta barva.

Rußfarben, adv., sajast, čadast; ein ruß-farbener Dops, čadin, rußfarbene Ruß, čada.

Rußfäßen, f. *Rußbütte*.

Rußhütte, die, sajarnica.

Rußicht, adj., sajast, sajarn podoben.

Rußig, adj., sajav, sajnat, s sajami po-valjan in umazan; etwas, sich rußig machen, osajati kaj, so; s sajami umazati, ocer-niti kaj, so.

Rußlamer, die, sajnica.

Rußkreide, die, černa kreda.

Rußkübel, der, posoda za saje; umazan, nečeden kuhar, ali takošna kuharica.

Rußlange, die, sajav lug.

Rußöl, das, Daggert, brezovo olje, brezova smola, *poln.* dziegieć.

Rußschabe, die, stergalo, ometalo za saje.

Rußschlägel, f. *Rußkübel* (im *fig.* S.).

Rußschwarz, adj., čern, kakor saje, kot žuzek.

Rußschwarz, das, sajavo černilo.

Rußbaum, der, bei den Maurern, starke senk-rechte Bäume, welche den vornehmsten Theil eines Gerüstes ausmachen, podporno ali po-končno drevo pri zidarskih odrih, kobila (*V.*), nach dem *Russ.* stojka, böhm. šte-nir²; f. a. *Rüster*.

Rüßboß, der, koxa pri odru, (*russ.* byk).

Rüßbrett, das, odrenica, dilja za oder.

Rüste, die, bei den Köhlern vier bis sechs Zoll dicke Klößchen, welche um die Weiler herum gelegt werden, konci, *pl.* (*V.*); die Sonne geht zur Rüste, solace gre v zaton, f. *Rüpe*.

Rüsten, f. *Rästen*.

Rüsten, v. r. u. a., so wie auch v. n., sich zu etwas rüsten, napraviti, napravljati se, ravnnati se k čemu; sich zur See, zu Lande rüsten, na morji, na suhem na vojsko na-pravljati se, na boj ravnnati se; sich zur Reise rüsten, na pot pripraviti, pripravljati se, ravnnati se; einen Soldaten rüsten, vo-jaka z orožjem opraviti, opravljati, vojaka oborožiti, orožiti (nach dem *Russ.*); f. a. *Ausrüsten*; sich mit der Geduld rüsten, s po-terpljenjem previditi se, oborožiti se; zu-bereiten, pripraviti, pripravljati, prigotoviti, gotoviti; vom Kopf bis zum Fuß gerüstet, od glave do pete ves v orožji; die Zimmer rüsten, vse lepo v red djati in popraviti

po sobah; das Erdreich rüsten, f. Bearbeiten; ein Gerüst machen, oder narediti, narejati, napraviti, napravljati.

Rüster, der, der Ulmbaum, (Ulmus), brest (auch serb.), lom, russ. Ilem, poln. wiaz; Lehme, f. Raschholder.

Rüster, der, bei den Schuftern, županec; am Pfluge, Serze, Ladrüster, leva ročica; Strichbrettträger, desna ročica.

Rüsterholz, das, brestovina, brestov les.

Rüstern, adj., brestov.

Rüsterwald, der, brestovec, brestje.

Rüsterwanze, die, brestova stenica.

Rüstgabel, die, bei den Köhlern, rogovila.

Rüstzeug, f. Rüstung.

Rüsthans, das, orožnica, (nach V. orožiše.).

Rüstig, adj., terden, močan, živ, čil, čerst, krepak; für sein Alter ist er noch rüstig, za njegove leta se mora reči, da je še terden, da je pri moči; f. a. Hürtig; Bereit; ein Rüstiger, korenjak, hrust, ters.

Rüstigkeit, die, terdnost, čerstost, krepkost; čilost.

Rüstsal, adj., kmečk, kmetovsk.

Rüstsalzabbot, die, kmetovska tlaka.

Rüstiziren, v. n., na kmetih prebivati.

Rüstizität, die, kmečka zaročbenost.

Rüstammer, die, orožnica, šhramba za orožje.

Rüstleiter, die, vozna lojtra*, böhm. febrina.

Rüstloch, das, lukaša v zidu za blazine (Rüststange.).

Rüstmeister, der, orožničar.

Rüstnagel, der, klinac, kakorsne rabijo zidarji pri odrih.

Rüstplatz, der, etwa orožišče, orožiše, (Gutm.).

Rüstsaal, f. Rüstammer.

Rüststange, die, horizontal an die Rüstbäume befestigte Stange, blazina (V.), prečni hloh.

Rüsttag, der, in der Bibel, dan pripravljunga; veliki petek.

Rüstung, die, das Rüsten, napravljanga, pripravljanga, orožanje; dasjenige, womit man gerüstet wird, orožje, bojna priprava, vojaška oprava. (Gutm. a. das unannehmbar böhm. und poln. zbroja, woraus seine Benützung wenigstens eines böhmischen Wörterbuches erhelle); auch eine Art Armbrust, f. dieses; bei den Maurern, oder in vsa roba za oder potrebn; tudi vsa ptičarska priprava; Hartisch, Floßbett, f. diese.

Rüstwagen, der, voz za orožje in bojno pripravo; veliki lojterni* voz; f. Leiterwagen.

Rüstzeug, das, Maschine, priprava, f. a. Rüstung; ein ausgewähltes Rüstzeug Gottes, (Apostelg. 9, 15.), izvoljena posoda (Božja).

Rute, f. Raut.

Ruthe, die, Gerste, šiba, prot, das Rütchen, šibica; in and. sl. R. auch rozga; die Ruthe geben, mit Ruthe hauen, s šibo sloniti, udariti, topati, ošeskat, šeskat; auch ošibati, šibati; er steht noch unter der Ruthe, je še pod straham (očetovskim), ni še

odrastel šibi; er hat sich selbst eine Ruthe gebunden, sam si je nakopal križ, nadlogo na glavo; serb. sam sebi o zlu raditi; Rüststuck, palica, (10 ali 12 čevljev); bei den Jägern der Schwanz, rep (zlasti lesičji); (penis), moški člen, rasti pl.; (clitoris), segetavček; Ruthe des Stieres, žila; am Rad, f. Radstiene; Karons Ruthe, Aro-nova palica; an einem Ziehbrunnen, stanga*, drog; die Esenllinge, bei den Schloßern, dem Feuer damit Luft zu machen, geflümmte eiserne Stange, nach V. kopac, popravljač; an den Brücken, die langen Zimmerhölzer, worauf die Bretter genagelt werden, most-nik, nach V. lognar*, f. Brückenruthe; an dem Dreßflegel der Stod, welcher beim Dreschen in der Hand geführt wird, ročnik; steife Ruthe, f. Quert; Birkenruthe, brezovke, metlinje; Wänschelruthe, f. dieses; Gottes Ruthe, šiba Božja; Angelruthe, tornek.

Ruthen, f. Distren, Eichen.

Ruthenbündel, das, butara šib, n. Gutm. beganica, šibje, protje zvezano; f. a. Rüstes.

Ruthenischer, der, ribič na ternek.

Ruthenischerer, die, lovija na ternek, s teraki.

Ruthenförmig, adj., šibast, šibi, protu podob.

Ruthengebüsch, das, šibje, protje.

Ruthengeflecht, das, oplet iz šib, iz protja.

Ruthenlapp, die, beim Dreßflegel, gož, goža.

Ruthenkraut, das, (Ferula), böhm. metlovka.

Ruthenlang, adj., palico dolg.

Ruthenschlag, der, udarec, udar s šibo; Ruthenschläge geben, am Tage der unschuldigen Kinder, topežkati, nach Gutm. šapati.

Ruthenstreich, der, f. Ruthenschlag.

Rutzbahn, f. Gleisbahn.

Ruthe, die, Holzruthe, derca za les.

Rutzel, die, vlažugarica.

Rutchen, v. n., gleiten, derkniti, derkati, dercati, (bei M. posmakniti se, posmakavati se); sich auf dem Hintern fortbewegen, dersati se po riti; auf dem Gise, dersati se; Holz rutchen lassen, derva valiti, spušcati po derci; die Sache will nicht rutchen, reč neče iti naprej, je obtičala, zastala; auf dem Wagen, f. fahren; rutchend wohin kommen, privalti se, pridercati se, pridercati se do —.

Rutchen, das, dercanga, smukanje, der-sanje.

Rutchenbinse, f. Knopfbirse.

Rutcher, der, eine Person, dersavec; zderk, derk.

Rutcherrecht, das, wenn Jemand eine Schuld nicht an einem bestimmten Tage entrichtet, und wenn mit jedem Tage die schuldige Summe rutcher, d. i. um das doppelte wächst, nach V. poskakovavna pravica.

Rutichig, adj., polzek, slizek, spolzek, opolzel, f. Glitscherig.

Rutte, f. Mahruppe, (monek).

Rüttelfall, Rüttelgeier, f. Manerfall.

Mittelholz, das, Glätzholz bei den Handschuhmachern, šoba (V.).

Mitteln, v. a., zmakatati, makatati, streti, zmeziti, meziti, stresati, potresti, potresati, tresti, gugati; serb. dermati; das Maß rütteln, mero potresti, gerüttelt voll, poln. z verham; das Getreide rütteln, rešotati, auch vejati žito; bei den Handschuhmachern, s šobo gladiti, (nach V. vdergati, vikiati).

Mitteln, das, makatanje, stresanje, tresenje. Rüttelung, i. Mitteln.

Mittelweide, i. Buschart; Mauerfall.

Mitten, i. Mitteln.

Mitten, das, trešlika, merzlica.

Mittich, i. Flößstrant, Wasserpfeffer.

Muttstroh, das, slama, (Schlechtw. im Gegenfatz zu škopa), zmečkana, zmeta slama, nach M. stiri, pl.

Rythmus, i. Rhythmus.

S.

Sa! int., ju! juhej! hajsa!, huja!

Saal, der, der Vorhof, preddvorje; ein Platz vor den Zimmern eines Hauses, Vorhaus, veža, in St. a. priklet; im Stockwerke, zgornja veža; die Flur im Hause, dvorišče, (im Küstnl. borjao); ein großes geräumiges Zimmer, sala* (poln., russ. u. serb.), neu izbana, dvorana; in der Zusammensetzung als Grundwort gibt es der Slovene häufig mittelst der Formationsendung — nica, welche der slov. Bedeutung des Bestimmungswortes angehängt wird, z. B. Ballsaal, plesavnica, Büchersaal, knjižnica, Gerichtssaal, sodilnica, Speisesaal, obednica, Versammlungssaal, zbornica u. dgl.; Freudenfaal, hiša veselja, Sternensaal, ozvezdje, zvezde; ehemals für: Hof, Hoflager.

Saalbede, die, strop v sali.

Saalfenster, das, okno v sali.

Saalfrei, (veralt.), i. Lastenfrei.

Saalgefelle, der, snemač (papierarski delavec, ki v obšavnici razpete pole papirjeve snemlje.).

Saalmann, (veralt.), i. Hofmann.

Saame, i. Same.

Saat, die, die Handlung des Säens, sejanje, sev; das junge Getreide, setva, setev, setvina; die Zeit des Säens, setva, sejatov; Frühsaat, jarina, jara setva; Winterfaat, ozimna, ozimka; die Saat steht schön, žita so lepe, lepo kažejo; die Saaten, obsejano njive; der Same, seme, semensko žito; fig. sad, plod, seme.

Saat-, in Bsgg. namentlich mit Fruchtarten, semenski, za seme.

Saatbestellung, die, setev.

Saatbohne, die, semenski bob.

Saatenstand, der, setev, žita; stern, v kterem so žita.

Saaterbse, die, semenski grah.

Saatfeld, das, žitno polje, setva, obsejano polje.

Saatfrucht, die, semensko žito, žito za setev namenjeno.

Saatfurche, v. a., das letzte Mal pflügen vor dem Säen, orati za setev.

Saatfurche, das, zadnja oral za setev.

Saatgerste, die, semenski ječmen.

Saatgras, i. Windhalm.

Saatgurle, die, kumara za seme.

Saathäfer, der, semenski oves.

Saathaus, der, semenska konoplja, semenica, černica.

Saathirse, die, navadno proso.

Saathuhn, i. Brachvogel.

Saatharde, i. Harde.

Saatflorn, das, žito za seme.

Saatfrähe, die, (Corvus fragilegus), poljska vrana černa, navadna vrana.

Saatland, das, polje za setev.

Saatlerche, die, poljski škerjanec.

Saatling, der, coll. kalovje; i. a. Saathanj.

Saatlinse, die, semenska leča.

Saatlos, adj., neobsejan; ungesätet wachsend, samoseven, samorastin; als Hauptw. samosevec, weibl. samosevka.

Saatrade, i. Saatfrähe.

Saatsee, der, die, žitno polje, podobno morju ali jezeru, ki valove žene.

Saatvogel, i. Regenbogel.

Saatwilde, die, i. Futterwilde.

Saatzeit, die, setev, žitna setev, setva, sejatov; zur Saatzeit, ob setvi.

Sabäismus, der, sabeizem, zvezdočastje f.

Sabbat, der, sabota, nach and. D. sobota; bei den Juden, šaben, den Sabbat feiern, böhm. šabesovati.

Sabbater, der, in der Bibel, i. Wochentag.

Sabbatfran, die, kristianska ženska, ki Judam o saboti streže.

Sabbatjahr, das, bei den alten Juden, sedmo leto, sabotno leto, leto pokoja in odpuščenja, odpušnja.

Sabbats-, in Bsgg. sabotni.

Sabbatsmäuder, der, kdor sabote ne praznuje, oskrunjavec sabote (tudi nedelje).

Sabbe, die, Weiser, Speichel, besonders bei Kindern, slina; Mauthwurfsgrille, mramor.

Sabbabart, Sabbelbart, der, alinee, slinasti človek.

Sabbel, i. Sabbe.

Sabbelig, adj., slinast.

Sabbeln, Sabben, Sabbern, v. n., geisern und sabbern leßen, slino cediti; osliniti, zasliniti, sliniti kaj.

Säbel, der, nach dem Altst. und all. sl. M. sablja, nach der slov. Aussprache jedoch eher sabla; zakrivljen meč; mit dem Säbel niederemachen, posabljeti, sabljati.

Säbel-, in Bsgg. einem Säbel ähnlich, sab-

hasti; zum Säbel gehörig, —sabljo, —pri sablji u. dgl.; sabeljai.
Säbelbein, das, kriva noga, krivenôasta noga; eine Person mit krummen Beinen, raz-
 čeprenjenec, krivonožec.
Säbelbeinig, *adj.*, krivonog.
Säbelbohne, die, f. Schwertbohne.
Säbelfisch, f. Sawertfisch.
Säbelförmig, *adj.*, sabljast.
Säbelfuß, der, sabljasta noga, kriva noga,
 ein säbelfußiges Pferd, sabljenog (V.).
Säbelgeiß, das, sabeljai roc.
Säbelhaußrede, die, kobilica sablja-
 rica f.
Säbelhieb, der, udar, usek s sabljo.
Säbelholz, das, krivine (pri ladijah).
Säbelslinge, die, klinja* sablje, sabeljna
 klinja.
Säbelkrumm, *adj.*, sabljast, kriv, zakriv-
 ljen kakor sablja.
Säbeln, v. a., sabljati, s sabljo sekati,
 mahati, f. Niedersäbeln.
Säbelscheide, die, noznica za sabljo, sa-
 beljna noznica.
Säbelschnabel, der, sabljasti kljun, krivi
 kljun.
Säbelschnäbler, der, ptič sabljekljunec,
 krivokljunec.
Säbelscheide, die, ostrina, ostro sablje.
Säbelstreich, der, udarec s sabljo.
Säbeltaſche, die, sabeljna taška (V.).
Säbenbaum, der, (Juniperus sabina), sa-
 binska brina, *ruſs.* artyš, *serb.* somina
 (Mažur., fehlt bei Vuk).
Säch, (am Pfluge), f. Stach.
Sachbemerktung, die, opomba glede na
 reč samo (in ne na besedo).
Sachbeweis, der, rečni spričok, dokaz z
 rečjo (in ne z besedami).
Sachdienlich, *adj.*, dober v kaki reči.
Sacht, die, reč (auch *poln.*), stvar (mehr
 Ding, Geschöpf); delo, opravilo (Geschäft);
 zadeva oder zadevek (Angelegenheit); Streit-
 sachen, pravda, pravdna zadeva; Ereigniß,
 prigodek, zgodek; *dim.* Sächlein, Sächel-
 chen, rečca, stvarca; unverrichteter Sache zu-
 rückkehren, brez vspeha verniti se, nič ni
 opravil; priſel je nazaj, pa ni nič opravil;
 seiner Sache gewiß sein, svest (nach Andern
 v svesti) si biti česa; in wichtigen Sachen,
 v imenitnih, tehtnih, težkih (važnih) re-
 čeh, zadevah; eine Sache, kaj, nekaj; ſich
 einer Sache annehmen, potegniti se za kaj;
 die Sache der Wahrheit führen, resnico ter-
 diti, stati za resnico, pognati, poganjati
 se, potegniti se, vleči se, potegovati se za
 resnico, za pravico; seine Sache verrichten,
 svojo potrebo opraviti; das ist deine Sache,
 to je tvoja dolžnost, to tebe zadeva, to
 se tebe tiče; to je tvoje opravilo; to hodi
 tebi mar; to je tvoja skerb; ich halte mich
 an die Sache und nicht an Worte, derzím
 an reči ne pa besed; er macht seine Sache
 schlecht, slabo opravlja svoje delo, kar je
 prevzel; ich will den Hergang der Sache ge-

nan erzáhlen, hočem povedati na tanko, ka-
 ko se je bilo, kako se je godilo; man erzáhlt
 von Ihnen schöne Sachen, lepe (reči, besede)
 slisimo od vas; über eine Sache spre-
 chen, od česa govoriti; in dieser Sache, v
 tem, v tej reči; zur Sache! govorimo od
 tega, za kar gre, od reči same; der Sache
 nach, po rečeh, v djanji; das ist eine schöne
 Sache, lepo je, lepa reč je, to je kaj le-
 piga; es ist eine mißliche Sache, težavno,
 neprilichno je; viele Sachen beſitzen, imeti
 dokaj reči, dokaj robe, veráchtl. dokaj ſare;
 jur., reč; das ist eine ſonderbare Sache,
 čudna je ta, oder to je čudno; das ist meine
 Sache nicht, to ni mojiga opravila, to ni
 moja skerb, auch to ni moja navada; der
 Eigennutz ist nie seine Sache gewesen, nikdar
 ni lastniga dobička iskal; nach Gestalt der
 Sache, kakor kaže, kakor bo kazalo; ka-
 kor reči ali okoliščine naneso; ich muß
 erst hinter die Sache kommen, moram reč
 prej zvediti, moram pozvediti, kaj in kako
 je; der Sache zu viel thun, čez mero seči,
 segati, ne imeti mere v čem; seine Sache
 verstehen, svojo delo umeti, v svojem sve-
 den, znajden, prebrisan biti; die Sache ist
 ſo zugegangen, tako je bilo, tako se je go-
 dilo; das gehört nicht zur Sache, to ne gre,
 ne spada sem, ne gre k temu; die Sache
 verhält ſich ſo, to je tako; die Sache steht
 gut, reč je na dobrem, dobro kaže, reč je
 na terdaem; das bringt die Natur der Sa-
 che ſo mit ſich, reč sama po sebi tako na-
 naša; das thut nichts zur Sache, to nič ne
 de; Sachen, *pl.*, imetek, premoženje; seine
 sieben Sachen zusammenpacken, svoje kopita,
 svoje ſila in kopita pobrati, svojo siroma-
 ſtvo; mit Jemand gemeinſchaftliche Sache
 machen, s kom zediniti se zavolj tega ali
 unega namena.

Sachen, v. n., (Provinz.), f. Klagen.
Sachenpreis, der, cena reči, stvari zlasti
 za živeč.
Sachenrecht, das, pravica do (ſchl. na)
 reči; perſonliches, dingliches Sacherecht, o-
 sebná, stvarna pravica do reči.
Sachenwelt, die, f. Körperwelt, vidne stvari,
 vidni svet.
Sachenwerth, der, Sachwerth, notranja
 vrednost kako reči.
Sacher, der, (Provinz.), pravdar.
Sacherklärung, die, rečna razlaga.
Sachfällig, *adj.*, ſachſällig werden, ſein,
 pravdo zgubiti; Jemanden ſachſällig erklá-
 ren, komu pravdo odsoditi (V.), zoper koga
 storiti sodbo.
Sachſälligkeit, die, die Nachricht von ſei-
 ner Sachſälligkeit hat mich nicht übertraſcht,
 nisim se čudil, ko ſim ſlišal, da je izgu-
 bil pravdo.
Sachführer, der, etwa pravdnik, besednik,
 zagovornik, f. a. Anwalt, Advokat.
Sachführeramt, das, opravilo, dolžnost
 pravdnikova, besednikova.
Sachgedächtniß, das, rečni spomin.

Sachgemäß, *adj.*, reči priméren.

Sachgenosse, *der*, deleznik.

Sachheit, *die*, rečnost, bistvo.

Sachinhalt, *der*, zapopadek, obsežek reči.

Sachkenner, *der*, zvedenec, v rečeh znajden, ali zveden mož; kdor kaki reči glas ve (daher *im altst.* veglasni), etva auch znavec (*serb.* znalac).

Sachkennerin, *die*, zvedenka.

Sachkenntnis, *die*, umenje, poznanje reči, zvedenost, znajdenost v kaki reči; mit *Sachkenntnis* urtheilen, soditi kakor zveden mož.

Sachkunde, *die*, *f.* *Sachkenntnis*.

Sachkundig, *adj.*, znajden, zveden v rečeh, (nach dem *Altst.* veglasen); *der* *Sachkundige*, *f.* *Sachkenner*.

Sachlage, *die*, stan reči; reči, kakor so—.

Sachleer, *adj.*, prazen, suh, kar nima nič v sebi.

Sachleere, *die*, praznost glede na obsežek.

Sächlich, *adj.*, rečen; das *sächliche* Recht, *f.* *Sachenrecht*; *sächliches* Geschlecht in der Sprachlehre, srednji spol (auch *russ.* und *böhm.*; im *Poln.* rodzaj nijaki).

Sächlichkeit, *die*, rečnost; srednost; die *Sächlichkeit* dieses Hauptwortes geht daraus hervor, da je to ime srednjiga spola, vidi se—.

Sachregister, *das*, kazalo reči, spis, obsežek reči (od katerih se v kaki knjigi govori).

Sachreichtum, *der*, obilnost reči, mnogotérnost.

Sacht, *adj.*, leife, tih, tihoten, lahen, lahan, nach *V.* lagoden; *adv.*, tiho, lahno, natihamma, na lahanem, polahkama, polagama; *sachte* treten, lahno, rahlo, na perste stopati, *f.* *Leise*; langsam, počasen; počasi, počasno, po malem, zlagama; gemach, sanft, mehke; poljno, mehko, rahlo; *sachte!* *sachte!* le počasi! bešufsam, varno in počasno; *sachte* Klippen, zaraščene skale v vodi.

Sachten, *f.* *Besänftigen*.

Sachtheit, *die*, počasnost, rahlost.

Sachverstand, *der*, rečni pomenek; *f.* *a.* *Sachkenntnis*.

Sachverständig, *adj.*, moder, v reči znajden, zveden, umen; ein *Sachverständiger*, znavec, poznavec reči, zvedenec; *f.* *a.* *Sachkenner*.

Sachverzeichnis, *f.* *Sachregister*.

Sachwalten, *f.* *Vertreten*.

Sachwalter, *der*, Advokat, besednik, zgovornik, pravdnik, pravdosrednik †, advokat; Agent, oskerbnik, opravnik; Bevollmächtigte, *f.* *dieses*.

Sachwalteramt, *Sachwaltschaft*, *f.* *Sachführeramt*.

Sachwort, *f.* *Hauptwort*.

Sachwörterbuch, *das*, rečni besednjak ali slovník.

Sack, *der*, *n.* *Gutm.* *u.* *serb.* vreća, (*altst.* vrétište), gewöhnl. žakelj*, *dim.* Säckchen, vrećica, žakljic, žakljicek, cucelj, culica; meh

(eig. Schlauch, Balg); die Tasche, im *Kroat.* *u.* *Serb.* das türkische *žep* (auch bei *Gutm.*), gewöhnl. arzet*, auch torba; Bettelsack, maverha beraška; Schnappsack, mavha; Jemanden in den Sack stecken, koga v mavho vtakniti, vtikati, premagati ga; im Sack haben, v pesteh imeti; derbeutel, možnja, nach dem *Russ.* možna, *dim.* možnjica; ebenso Heden sack, možnja, možnjica; am Hirschmerz, *u.* brgl., homot., ravšelj; seinen Sack füllen, napokati in-najesti se, natlačiti si želodec; Getreide in den Sack schütten, žito v vrečo suti, sipati; Einen aus dem Sack, in den Sack spielen, delati z njim kakor svinja z mehman, smeti z njim početi vso po volji; die Raze im Sack kaufen, kupiti mačko v žaklji (vreči); aus dem Sack verkaufen, okupiti; juviel zerreißen den Sack, preveš se s kruham ni dobro; etwas in einen löcherigen Sack schütten, vodo z rečtam zajemati; es geht Alles in seinen Sack, vso je napeljano na njegov dobiček; den Sack aufhalten, žakelj deržati (tatu); aus dem Sack essen, skrivaj; so voll wie ein Sack, pijan kakor krava; sit da bis perstam dosiegel; wie ein Sack auf Jemand liegen, zavaliti se na koga kakor konj, kakor klada; er schlägt auf den Sack und meint den Hiel, bije po žaklji, ker konja ne more (*poln.*); mit Sack und Pack, z vsem svojim (premoženjem), *f.* *Paß*; ein eingeschlossener Raum, *f.* *Sackgasse*; Kirs sack, požeruh; Dumm sack, bedak; Plauder sack, zlobudra.

Sackband, *das*, motoz za žaklje.

Sackbuck, *das*, male bukvice (za v žep).

Sackdieb, *f.* *Taschendieb*.

Sackdrillisch, *der*, žakljevinar †, debeli trojnik ali trilih*.

Sädel, *f.* *Sedel*.

Säckelkrant, *f.* *Sirtentasche*.

Sacken, *v. a.*, Korn, Malz sacken, v žakelj al vrečo vsuti, sipati, djati, devati; die Taschen voll sacken, žepo natlačiti si, nabiti si; der Hirsch ist gut gesackt, jelen je debel, širok v zadnjem konci; *v. r.*, sich sacken, sich senken, upasti, upadati, potlačiti se; von weiten Kleidungsstücken, hamatrati, hamdrati, gerbavščiti se, gerde gube delati, mehuriti se; vom Essen, poleći se (v želodec); das Wasser sackt sich, voda upada, se uteka, usiha, *v. n.*, *f.* *Niedergehen*.

Säcken, *v. a.*, einen Verbrüher, v vrečo vřiti in potopiti, *f. a.* *Sacken*.

Säcker, *der*, sipavec.

Sackförmig, *adj.*, kakor žakelj ali vreča, vrečast, vreči podoban.

Sackgans, *f.* *Kropfgans*.

Sackgarn, *das*, sak* (auch *poln.* *u.* *serb.*), vrečasta versa; *russ.* nevod.

Sackgasse, *die*, nach dem *Böhm.* slepe ulice, (*Russ.* gluhe ulice, nach *Ravn.* ulice na mrtvice).

Sackgeige, *die*, male gosli (da se lahko v žep denejo), žepno gosli.

Sackgeschwulst, die, bula (V.).
 Sackgölte, f. Sackzehnte.
 Sackhase, der, fehlerhafte Stelle in einem geprüften Acker, oplaz, celina (puščena).
 Sackig, adj., mahadrav.
 Sackkalender, der, mala pratika.
 Sackknecht, der, žokavnik.
 Sackleben, f. Ventellehen.
 Sackleinwand, die, debelo platno za vreče, žaklješina, russ. derjuga.
 Sackler, der, vrečar.
 Sackmann, f. Räuber.
 Sackseife, die, meh, diplo, mešin, f. Dudselsack.
 Sackseifer, der, diplar, f. Dudselsackseifer.
 Sackstolt, die, mala, žepna pištola.
 Sackrad, das, im Mühlenbaue, loparno kolo z zlomljenimi lopatami.
 Sackschafel, die, kolesni korec; na kteriga voda pada.
 Sackspinne, die, pajik vrečarj.
 Sackstich, der, neki vozal z vermi na ladii.
 Sackträger, der, nosič, nosač, ki žito v žakljih nosi, vrečonosec.
 Sacktuch, das, robeč, ruta za nos, za v žep; grobe Leinwand, f. Sackleinwand.
 Sackuhr, die, žepna ura, f. Taschenuhr; (u. V. nosna ura).
 Sackwall, adv., s polno vrečo, s polnim žepam.
 Sackwage, die, bestehend aus einer Röhre, in welcher eine Feder verborgen ist, weil man sie in dem Sack, d. i. in der Tasche tragen kann, nach V. peresna vaga ali tehtnica, žepna važica.
 Sackwespe, die, osa vrečaricaj.
 Sackzehnte, der, desetina v zernji, žitna desetina, kazen, m. (Gutsn.); starič (Zul.).
 Sackzwillich, der, grobi dvojniki ali cvilich* za vreče, žaklješina.
 Sackzwirn, der, debeli konci, niti.
 Sacrament, das, f. Sakrament.
 Sacramentiren, v. a., šentovati, sakramentovati.
 Sacristei, die, f. Sakristei.
 Sacularisiren, f. Säkularisiren.
 Sadducäer, der, saducej.
 Sadrah, m., hudoba.
 Sackfisch, der, sejavnica, sevnica, setnica, sevk.
 Sackland, f. Sackland.
 Säemann, der, sejavec, sevec.
 Säemaschine, die, mašina sejača, sejavna mašina.
 Säen, v. n. u. a., usejati, sejati; es ist Zeit zu säen, čas je setve oder setvi, čas je, da sejemo; habi ihr schon den Weizen gesät, ali ste že usejali pšenico; Geld säen, darje trošiti, sipati, raztresati; das hat er gesät, to jo on zasejal, nasejal; allen Samen säen, vse seme posejati; herum säen, razsejati, razseвати; wer nicht sät, wird nicht ernten, kdor ne seje, ne žanje, kdor redko seje, bo redko žel; hinzu säen, prisejati; zu Gude säen, dosejati; das Kraut sät sich selbst, to

zelišče se samo zaseva, plodi; noch einmal säen, presejati (njivo).
 Säen, das, usejanje, setev, nach Zul. seva; biß zu einer Stelle mit dem Säen gelangen, prisejati do—.
 Säepflug, der, sejavnik, sejavno drevo, nach dem Böhm. razsevalo.
 Säer, der, f. Säemann.
 Säerin, die, sejavka.
 Säesack, der, vreča semenskiga žita, iz ktere se seje.
 Sätuch, das, sejavna rjaha, v kateri ima sejavec seme, sejača, sejavnica (M.).
 Säewetter, das, vreme ob setvi.
 Säezug, das, sejavno orodje, sejavna priprava; f. a. Säemaschine.
 Saffian, der, Marquin, safran* (in all. fl. M.), turško usnje.
 Saffianmacher, der, saffianar.
 Safflor, der, (Carthamus tinctorius), divji žefran, (russ. želtjanica, nach Sul. svetlica); neki apnasti kobalt.
 Safran, der, (Safran), (Coreus sativus), žefran, nach and. slav. M. šafran; der wilde Safran, f. Safflor; nektare apnaste kovine; mit Safran würzen, požefraniti, žefraniti.
 Safran-, in 3fig. žefranov, šafranov.
 Safranapfel, der, žefranovecj.
 Safranfarbe, die, žefranova barva.
 Safranbündler, der, žefranar; — händlerin, die, žefranarica.
 Safranöl, das, žefranovo olje.
 Safranpflirsche, die, breskev žefranovkaj.
 Safranpflanze, f. Safran.
 Saft, der, sok, (auch altsl.), sočnjava (V.), nach Zul. soča; f. a. Most; in den Bäumen, mezga (serb. mezgra, poln. miazga, böhm. miza, woraus mezga richtiger denn mizga); vlaga (ženčigkeit), tekočina (flüssigkeit), voda, sokrovica, (altal. s'kr'vica, crnor); Säftchen, soček; milchartiger Saft, mleček; die Bäume stehen in vollem Saft, dreve je meževno, sočno, se meži, (serb. mezgra, mezgrati), mezga je; die Zeit, da die Bäume in vollem Saft stehen, mezga, u. V. mizga; Ribesfals, sok vkuhani, izleček, poln, u. böhm. povidlo, (=povilo); Viskensaf, voda brezovica, brezova mezga; gesunde Säfte haben, zdrave kervi biti; rother Saft, kri; Säftchen, izleček (izvleček)† lekarshi, raztopnina; es ist ohne Kraft und Saft, nima nič v sebi, je brez jedra, brez moči; suh, model; gerinubarer Saft, z. B. im thierischen Körper, sok, vlaga, nach V. sterdljiva mezga; in den Eisenhütten kleine Kugeln, die beim Zersetzen des Eisens in die Höhe getrieben werden, iskre; flebriger Saft, f. Harz; Bergsaft, f. dieses.
 Saft-, in 3fig. sočni, meževni, meženi.
 Saftbälgen, das, sočni mešiček.
 Saftbehältniß, f. Donigbehältniß.
 Saftbirn, die, sočna hruška, sočnicaj.
 Saftblau, adj., lakmusove barve.
 Säften, v. n., Saft bekommen, mežiti se (serb. mezgrati, Vuk), v meži biti; die

* Kefpel faften durch den Saft, sok se cedi od jabelk.

Säften, f. Sästigen.

Säftfaden, der, sočna nit v mahu.

Säftfarbe, die, sočna (t. j. živalska ali prarastlinska in ne rudninska) barva.

Säftfäule, die, gnjiloba telesnih sokov ali vlag.

Säftfuge, f. Jahrring.

Säftfülle, die, presocnost.

Säftgang, der, prehod za sok, mežgovod t.

Säftgefäß, das, sočnjak t.

Säftgrube, f. Säftbehältniß.

Säftgrün, das, zelena sočna barva.

Säftholz, das, meževno drevje.

Säftig, adj., sočen, sočnat, vlažen (seučti); von den Bäumen, meževen, muževen, mežen; die Rinde von einem saftigen Zweige abzziehen, nach V. šibo omuziti, mužiti (možiti); der Zweig ist saftig, šiha se meži, oder nach V. muži; ein saftiges Gespräch, umazani, kosmati, nespodobni, nesramni pogovori; f. a. Moſti.

Säftigen, v. a., sočiti, sočiti, sočno narediti.

Säftigkeit, die, sočnost, meževnost, sokovitost (*Gutsm.*), vlažnost (seučtſheit).

Säftleer, Säftlos, adj., brez soka, nesoden, pust, suh, brez jedra, jalov.

Säftlosigkeit, die, nesocnost, brezsočnost, suhost, suhota, puščoba, pušoba, jalovost.

Säftmesser, der, mežgomer.

Säftmuh, f. Latwerge.

Säftträuber, der, zajednik, f. Schmaroterpflanze.

Säftreich, adj., sočnat, poln soka; presoden, prevlažen.

Säfttring, der, f. Jahrring.

Säftrohre, die, cevka sočnica, za sok.

Säftwall, f. Säftreich.

Säftzeit, die, mezga, meženje, serb. megranje.

Sagbar, adj., etwa povedljiv, izrekljiv, pripovedljiv, kar se more povedati, reči.

Sage, die, was Jemand sagt, die Worte, govorica, govor, govorjenje, (nach *Gutsm.* rekanje); seiner Sage nach, po njegovih besedah, f. a. das gebräuchlichere Rede; die mündliche Fortpflanzung einer unverbürgten Begebenheit, Gerücht, govorica (abgef. a. gorica), glas, in Et. a. pravoo, goló (guc); es geht die Sage, pravijo, govore, glas so zagnali, ljudje ženo; es ist allgemein die Sage, vsi pravijo, vse govori, povzod se ali pri povedovati; nach der Sage, kakor pripovedujejo; eine Fabel, pravlica, pripovedka; mündliche Ueberlieferung, Tradition, ustno izročilo, f. a. Mythe.

Säge, die, zum Sägen, gewöhnl. žaga*, in einigen Gegenden, so wie nach all. anh. sl. M. pila (sonst Feile), nach *Gutsm.* neben žaga auch pila auch rezatica; *dim.* žazica (auch žagica), pilica; mit der Säge zerschneiden, z žago prerezati, prožagati; tudi neka ribiška mreža.

Sägebaum, f. Säbenbaum.

Sägeblatt, das, platnica, list, žažni list; žaga.

Sägebloß, der, kerlj (za žaganice), hlod, žagovec, žagovnik.

Sägeboß, der, koza, kozača. und wenn die Säge mit einem Gegengewichte versehen ist, nach V. uckavnica, žaga na uckavnici, n. Zalok, prebescnica.

Sägefisch, der, žaga (riba).

Sägeförmig, adj., žagast, zobčast.

Sägegatter, das, f. Beise, brana, jarem.

Sägegestell, das, worin das Sägeblatt befestigt ist, gručt*.

Sägehändler, der, žagar (a. Säge schmied).

Sägeholz, das, Sägefloß, f. Sägebloß.

Sägelohn, der, plačilo žagarsko, za žaganje.

Sägemehl, das, f. Sägespäne.

Sägemesser, der, nadžagar t.

Sägemühle, die, žaga, oder žage, *pl.* žaga na vodi.

Sägemüller, der, žagar, lastnik žage (na vodi).

Sagen, v. n. u. a., reči (*v. pers.*), nach *Gutsm.* in Et. (?), so wie im Böhm. rekati, povedati (*v. pers.* ohne entspr. *impf.*), djati (*v. pers.* im *part. praet. act.*: „djal“; veräl. hingegen das *Praes.* in kaj deš? was sagst du? was meinst du?), praviti (*v. impf.* auch böhm.), govoriti (reben), čerhniti (cig. müssen, f. dieses); was sagst du? kaj praviš? ich werde sagen, porečem, auch povem; sage mir deinen Namen, povej mi, kako ti je ime; ich darf es nicht sagen, ne smem povedati; wie gesagt, kakor sim že rekelt; gesagt, gethan, rekelt storil; kakor (je) rekelt tako (je) storil; Jemanden Dank sagen, komu se zahvaliti, hvalo dati, skazati, f. üb. Danken; für Jemand gut sagen, za koga porok biti; du hast von Glück zu sagen, tvoja sreca je; moras Boga hvaliti, da—; zu Einem etwas sagen, komu kaj reči; Jemanden lobt sagen, reči, povedati, govoriti, da je kdo umert; Einem einen guten Morgen sagen, voščiti komu dobro jutro, reči mu: dobro jutro; was wollen Sie damit sagen? kaj menite s tem? kaj hočete reči s tem? unter uns gesagt, med nami govorec; med nami bodi rečeno; ich habe mir sagen lassen, slišal sim, povedali so mi; das lasse ich nicht von mir gesagt werden, nočem, da bi se kaj taciga govorilo (slišalo) od mir; man sagt, pravijo, govore, f. a. Sage, Gerücht; er sagte nur so, to so hile le besede; hier hat er nichts zu sagen, tukaj ne veleva, ne zapoveduje on, nima oblasti veleovati; was sagt die Schrift? kaj govori pismo; mein Herz sagt mir, serce mi pravi, mi razodeva, mi naznanja; nichts sagend, nepomenljiv, prazen, jalov; das will schon etwas sagen, to je že nekaj; zu Allem ja sagen, k vsemu prikimati, privoliti; laß dir doch sagen, eliši, poslušaj; er laßt sich nichts sagen, ne posluša nikaciga sveta, ne da si dopovedati; lassen Sie sich sagen, dovolite,

da vam povem; als wollte er bei sich sagen, des; du hast gut sagen, lahko ti je reči, lahko govoris; man sagt er habe Geld, in St., ima pre denarje, böhm. ma pry peníze; so zu sagen, tako reči, tako rekoč; mit Respect zu sagen, f. Respekt; Jemand etwas sagen lassen, komu kaj poročiti, sporočiti, sporočati; entgegen sagen lassen, odporočiti, odgovor poslati; was ich sagen wollte, hotel sim reči; ich möchte nicht sagen, ne rečem, da —; spricht viel, sagt wenig, veliko govori. malo pove; das will sagen, to pomeni. hoče reči; to je toliko; es hat nichts zu sagen, nič ne da, nima nič v sebi; ich sage dir, pravim ti.

Sagen, das, f. Sage.

Sagen, v. n. u. a., mit einer Säge schneiden, žagati*; in einigen Gegenden und nach and. slav. M. auch piliti, (welches jedoch auch und vorzugsweise feilen bedeutet); Holz sägen, derva žagati; hast du schon genug Holz gesägt? ali si že našagal dovolj derv?; mit dem Sägen bis zur Mitte kommen, do srede prižagati; lange genug sägen, našagati se; rund herum, obžagati.

Sagen, das, žaganje.

Sagenforschung, die, pretehtovanje, premišljanje starih povedek.

Sagengeschichte, die, pravlice, povedke; zgodovina starodavnih časov.

Sagenschmied, der, kovač, ki žage dela, žagar, böhm. pilář.

Sagenzeit, die, dawnost, pravliški čas, predzgodovinski časi, iz povedek ali pravilo znani.

Sager, der, pravec, pripovedovavec, f. a. Zeuge.

Säger, der, žagavec, žagar; i. a. Sägeschnäbler.

Sägerabmen, der, worin die Sägeschneldläuft, jarem, brana, nach Zul. nožnici; der Holz davon, režanci.

Sägerin, die, pripovedovavka.

Sägerin, die, žagovka, žagarica.

Sägeschnäbler, der, neki potapljavec.

Sägespäne, pl., žaganje, žagovina, böhm. drtiny, russ. opilki.

Sägestock, der, f. Sägeblock.

Sägetaucher, f. Tauchente.

Sägewagen, der, voz na žagi.

Sagewort, das, glagol.

Sägezahn, der, zob žažni.

Säglich, f. Sagbar.

Sago, der, sago (in all. sl. M.), der Baum, Nerpalme, sagovo drevo, sagovina.

Sagogrübe, die, sagova kaša.

Saber, der, (Provinzl.), kal, cimica žitna.

Sahlband, das, im Bergbaue, krajevina, okrajna ruda, stranski rob, (ki rudno žilo oklepa); an den gewebten Zeugen, Sahlleiste, krajevina, krajic, nach Ravn. čislo, (Reisu.), obšava; am Pfluge, Ring um den Pflugbalen, gredanica (V.), nach Zatok. gožka.

Sahlbuch, f. Kataster.

Sahleisen, das, železo s fabriškim znamenjem zaznamljeno.

Sahlleiste, die, f. Sahlband.

Sahlleisenleiste, die, osnutek za krajevino.

Sahlmann, der, f. Volkstredler; Sahlleute, pl., priče.

Sahlweide, die, (Salix caprea), iva (auch serb. u. poln. neben kozlina = kozja verba); einfädige Weide, (Salix pratensis), rakita; f. a. Baumweide, Baumwollenweide.

Sahnbreisel, die, prešta* s smetano, smetanasta prešta.

Sahne, die, smetana, verhoje (St.), f. Rahm, Milchrahm.

Sahntäse, der, sladki, smetanasti sir, f. Rahmtäse, nach V. sladka skuta.

Sahntuchen, der, smetanasti kolač.

Sahnteig, der, testo s smetano.

Sahrbuche, die, die schwarze Pappel, f. Pappel.

Saigen, Saiger u. f. f., f. Seigen u. f. f.

Sain, (Prov.), f. Träge.

Saison, f. Jahreszeit.

Saite, die, struna (altsl. u. all. slav. M.); dim. strunica; die Saiten aufziehen, ein Instrument damit beziehen, strune navezati, navezovati, nategniti, nategovali, naprožiti; die Saiten zu hoch spannen, strune preveč napeti, naperjati, fig. preveč tirjati, hoteti; die Saite springt, struna poka, je počila; die Saiten stimmen, strune ubrati, ubirati; eine Saite schlagen, na eno struno gosti; gelindere Saiten aufziehen, popustiti, odjenjati, utihniti; prepreči; die Saite tönt, struna poje, brenka; die Saiten rühren, zabrenkati, brenkati, strune pritiskati; Röhlenlaute, velik voz oglarski.

Saitenbezug, der, strune za ene gosli, etwa auch ostrunek.

Saitenfest, f. Saitenhalter.

Saitengetön, das, brenk, brenkanje.

Saitenhalter, der, an den Violinen der obere nach V. vrat, der untere, rep.

Saiteninstrument, das, cig. gosli, pl., (auch für Violin), instrument s strunami, (ostranjeno orodje).

Saitenflang, der, brenk, brenkanje; man hörte Saitenflang, strune so zapele.

Saitenlundig, adj., kdor zna gosti.

Saitenkünstler, der, godec, ki gode ali igra na strune, mehr gen. brenkar, brenkavec.

Saitenlos, adj., brezstrun.

Saitenmacher, der, strunar (auch Saitenverkäufer).

Saitenspiel, das, godenje, muzika, igra na strune, brenkanje na strune.

Saitenspieler, f. Saitenkünstler.

Saitensteg, der, kobilica.

Saitensternwerkzeug, das, f. Saiteninstrument.

Saitenwurm, der, živa nit.

Saitig, in Sigg. —strunat.

Saferfall, der, (Falso sacer), veliki sokol, im Poln. sokol Podolski.

Saframent, das, (sacramentum), allg. sakrament, (wörtl. svetost, posvetilo, sve-

tilo, bei *Gutm.* svetstvo †, im *Russ.* tajinstvo = skrivnost, im *Serb.* svetotajstvo); mit den heil. Saframenten versehen, previditi koga (n. p. bolnika); das Saframent des Altars, sveto Rešnje telo, tš spunden, obhajati koga.

Saframentiren, v. n. (niedr.), šentovati, sakramentovati, f. *Kluchen*.

Saframentlich, adj., v podobi sakramenta.

Saframentschänder, der, oskrnjavec sv. zakramentov, Božji ropar, *altstl.* svetotat'e (sacrilagus).

Saframentspender, der, delivec svetih zakramentov; in Bezug auf das heil. Saframent des Altars, obhajavec.

Saframentstag, f. Frohnleichnamsfest.

Sakrifiz, *Sakrifice*, f. *Opfer*.

Sakrifizieren, f. *Opfern*.

Sakrilegium, f. Kircheneinbruch.

Sakristan, der, cerkovnik žagradar, duhoven žagradnik, ki ima cerkveno orodje in posodje v skerbi.

Sakristei, die, žagrad, zakristija.

Sakular, adj., stoleten, f. a. *Weltlich*.

Sakularfeier, die, stoletna slovesnost, stolta.

Sakularisation, die, der Klöster, vzetje cerkvenih in zlasti samostanskih ali mniških posestev; einet *Geistlichen*, razduhovnilo †.

Sakularisieren, v. a., duhovne, zlasti mniške posestva vzeti, v posvetne posestva obrniti; einen *Geistlichen*, (uneigentlich gesagt), razduhovniti (*Serb.* razpopiti gebräuchl.).

Säkulum, das, stoletje, vek; f. *Jahrhundert*.

Saladiere, f. *Salatkrügel*.

Salamander, der, f. *Waldh.*

Salamandereidechse, die, močeradasti kušer, kušar.

Salamanderhaar, das, neka dobra srebrena ruda v nitih ali vlaknih.

Salamahändler, der, salamar.

Salami, die, salama.

Salat(ium), das, letna plača, f. *Gehalt*.

Salatiren, f. *Besolden*.

Salat, der, salata, in *St.* šalata; *Serb.* ložika (*Vattig*); etwas als Salat essen, kaj za salato jesti.

Salatbaum, deutscher, f. *Leene*.

Salatbeet, das, Salatbank, salatna greda, gredica.

Salatgabel, das, vilice lesene za salato.

Salatgewächs, das, salatno zelišče.

Salathaupt, das, salatna glava.

Salatkraut, das, salatno zelišče, zeliše, zel ali rastlina, ki se rabi za salato.

Salatlöffel, der, žlica za salato.

Salatpflanze, die, f. *Salatkraut*.

Salatkrügel, die, skleda za salato.

Salatwurm, der, červ salatnik †.

Salbader, der, kvasilo, kvasac, žvėrga; *Quadsalber*, f. *biefes*.

Salbaderci, die, žlobodranje, kvasenje; f. a. *Quadsalberci*, mazarija.

Salbaderen, v. n., kvasiti, žlobodrati, kakor bi otrobe vezal, f. a. *Quadsalberu*, mazariti.

Salbe, die, maža, mazilo. nach *Gutm.* pomaz, maz, (auch *russ.*), žavba*; neka mast za ladije.

Salbei, die, *Salvei*, (*Salvia*), žajbelj*, bei *Gutm.* u. *kroat.* kadulja, *poln.* šalvija.

Salbeiblatt, das, žajbeljnovo pero.

Salbeieisig, der, žajbeljnov kis ali jesih.

Salbeigrau, adj., rdečkasto siv.

Salbeiwende, f. *Rampweide*.

Salben, v. a., pomazati, mazati s kako mažo, z mazilom, pomaziliti, maziliti (*Gutm.*) der *Gefalbte*, maziljenec; *poln.* pomazaniec; die *Gefalbte*, maziljenka; den *Stein salben*, maziliti kamen (z oljem pomazati).

Salben, das, mazanje, maziljenje.

Salbenbaum, f. *Pappel* (*Schwarz*).

Salbenbereiter, der, *Salbenräumer*, der, mazilar, mažar.

Salbenbüchse, die, pušica za mazilo, mazilnica.

Salbenduftend, adj. dišeč po mazilih.

Salbenfram, der, mazilarija; vsakoršno mazila skup.

Salbenräumer, f. *Salbenbereiter*.

Salbspatel, der, lopatica za mazila.

Salber, der, mazavec, kdor mazili; f. a.

Salbei; auch *Quadsalber*.

Salberei, die, maziljenje, mazarija.

Salberin, die, mazavka.

Salbling, *Salbling*, f. *Salmling*.

Salbunz, f. *Lehenunz*.

Salböl, das, mazilno olje, olje za maziljenje duhovnih, kraljev i. t. d. namenjeno; sveto olje.

Salbstube, die, mazavnica.

Salbung, die, mazanje, maziljenje; mit *Salbung* predigen, pridigati živo, da v serce gre, f. a. *Erbauung*.

Salbungreich, *Salbungsvoll*, f. *Erbaulich*.

Salbiruch, das, plašilne bukve, pobotnica †.

Salbiren, v. n. u. a., abščließen, rajtengo ali številbo skleniti, sklepati; bezahlen, plačati, plačevati.

Saldo, der, sklep računa; Ueberschuß, ostane na dolg, ki se pokaže po sklenjenem računu; in *Saldo* bleiben, ostati na dolg; Ausgleichung, f. *biefes*; per *Saldo*, za pobot, za izravnanje.

Salzen, v. a., umazati.

Salzenholz, f. *Abkirche*.

Salzwurzel, f. *Knabenkraut*, *Stendelswurz*.

Salzhund, f. *Seehund*.

Saline, die, solina (*V.*), soline *pl.*, solarija, f. a. *Salzwerk*.

Salineninspector, der, solinski nadglednik.

Salinisch, adj., solinsk.

Saliter, der, f. *Salpeter*.

Salivation, f. *Speichelfluß*.

Salte, die, *Salz*, f. *Salzweide*.

Salm, der, f. *Waldh.*; nedorasli losos, losos v spomladi in po leti; podolgasti kos kositra; für *Waldh.* f. *biefes*; einen langen *Salm* machen, dolgo žvečiti in kvasiti od česa.

Salmforelle, f. Lachforelle.

Salmiak, der, (Sal ammoniacum), salmjak (auch böhm. u. poln.), nach Gutm. amonjakova sol. russ. našatyr.

Salmiakbeschlag, der, salmjakova skorja.

Salmiakgeist, der, salmjakovec.

Salmiaksalz, das, salmjakova (lugasta) sol.

Salmliug, der, klinček, kliněk; (Salmo salvelinus L.), nach Gutm. zlatovčica; enoletni losos.

Salomo, Salamon; ein wahrer Salomo, premoder; pravi Salomon.

Salomonisch, adj., Salamonov.

Salon, der, salon*, f. Saal, (shajavnica pri veliki gospodi).

Salope, f. Ilireinisch.

Salpeter, der, (Nitrum), solitar, gen. solitra; russ. solitra.

Salpeter, in Bsg. solitrov, soliterni.

Salpetererde, die, solitrova, soliterna zemlja.

Salpetersaß, der, perhnjenje zidovja.

Salpetergeist, f. Salpetersäure.

Salpeterhütte, die, solitrarnica, soliternica.

Salpetericht, adj., solitrast.

Salpeterig, adj., solitrav, soliternat.

Salpeterlange, die, solitrov lug.

Salpeterluft, die, soliternati zrak.

Salpetersauer, adj., soliterno kisel.

Salpetersäure, die, soliterna kislina, zjednica.

Salpeterschaum, der, solitrova pena.

Salpeterschwefel, der, soliterno žeplo.

Salpetersieder, der, solitrar (Gutm.).

Salpetersiederer, die, solitrarija; f. a. Salpeterhütte.

Salpetersloff, der, solitrovina, f. a. Stoffsloff.

Salpeterwasser, das, voda soliternica.

Salpetericht, Salpeterig, f. Salpetericht, Salpeterig.

Salze, die, die Tunfe, omaka, pomaka (slana ali kisl.).

Salsen, pl. (in der Bibel, 2. Mos. 12, 8.), poljske zelišča, zeliša.

Salsendorn, der, česminje, česmilje, česmilj, f. Berberis.

Salsentraut, f. Knoblauchkraut, (Erysimum allaria), gojzdni česnik.

Salsenspeise, die, jed a kisló omako.

Salter, f. Pfalter.

Sätling, f. Salzgras.

Sätling, der, Sauerampfer, kislina.

Salto mortale, smertno nevarni skok.

Salutation, die, pozdrav, pozdravljenje, česčenje, česenje, pozdravljanje (masnikove besede: Gospod z vami); streljanje na čast.

Salutiren, v. n. u. a., pozdraviti, pozdravljati (elasti od vojakov, s pušo, sabljo ali banderam, ravno tako s strelam iz kanon), streljati na čast, russ. otdat čest = čast dati, skazati komu.

Salvation, f. Vertheidigung, Verwahrung.

Salvationsschrift, f. Vertheidigungsschrift.

Salva venia, brez zamere, s slovesam.

Salve, die, Abfeuerung mehrerer Feuergewehre auf einmal, strel (elasti hkrati iz več puš ali iz več kanon), pozdravni strel, pozdrav s strelam; eine Salve geben, ustreliti iz vseh puš.

Salvegarde, f. Sauvegarde, Sicherheitswache.

Salviren, v. a. u. r., rešiti, qtetí, (beides v. perf.), braniti, hraniti kaj, se; pobegniti.

Salvo, in Salvo sein, na varnem biti.

Salvo meliori, s prideržkam boljšiga (razsodka, pomočka i. t.).

Salvo titulo, (S. T.), brez prikrate, zastran naslova.

Salvus conductus, varni spreved.

Salz, das, sol; feste Salze, sterjene soli; Duplisatiz, prezigana, dvakrat žigana sol; flüssige Salze, tekoče soli; englisches Salz, böhmisches Salz, f. Bittersalz; gejottet Salz oder Rindsalz, kuhana sol, nach dem Poln. varjenka; Salz und Brot, kruh s soljo; kruha in soli; gib mir Salz, daß ich soli; Boßsalz, Seesalz, Meersalz, morska sol; Steinsalz, kammena sol, nach Gutm. ogeraska sol; Salz graben, sol kopati; Salz fieden, sol kuhati ali variti; in Salz legen, f. Einsalzen, Pöseln; mit Salz würzen, osoliti, soliti; Fleisch in das Salz hauen, maso (sesekano) vsoliti, nasoliti; Ginen bei Jemand in Salz hauen, očerniti, obrekovati koga; fig. sol, f. a. Wiß; enere Rede sei mit Salz gewürzt, vaše govorjenje hodi s soljo osoljeno; der Hieb ist aus dem Salze, skli, peče.

Salz, in Bsg. solni, solnati; gesalzen, einz gesalzen, slani, vsoljeni.

Salzabgabe, die, davščina solna, solnina f.

Salzader, die, solna žila.

Salzähnlich, adj., solnast; salzähnlicher Stein, Haloid, nach Sul. pasol f.

Salzamt, das, solni ured, (solnija f.).

Salzartig, adj., solnast.

Salzbeamte, der, solni urednik.

Salzbereiter, der, Salzarbeiter, solar, solnar.

Salzbereitung, die, delanje soli, solnarija oder solarija, solarjenje (auch Salzhandel).

Salzberg, der, solna gora, solnata gora, solni hrib.

Salzbergwerk, das, f. Salzgrube.

Salzbiese, f. Salzgras.

Salzblumen, pl., solni cvet.

Salzbohnen, pl., vsoljeni boh.

Salzbrodem, der, solni hlap.

Salzbrühe, die, slanamura (V.), solamura, russ., böhm. u. poln. rassol, (u. Gutm. solna vraga).

Salzbrunnen, der, solni ali slani studenec, slatina.

Salzbude, f. Salzbereiter.

Salzbüschel, die, solnica.

Salzbutter, die, slano maslo.

Salzdebit, der, prodaja(nje) soli.
 Salzdirection, die, solno ravnavstvo †.
 Salzen, v. a., osoliti, soliti; ein wenig salzen, posoliti; zu viel salzen, presoliti; presalzen; zu sehr gesalzen, preslan, presoljen; gesalzen, slan; die Fische sind gesalzen, u-daroi skle, peko, žgo; von Waaren, gesalzen, presneto drag; zasoliti ceno.
 Salzen, das, soljenje, solilo.
 Salzen, adj., slan.
 Salzerde, die, solna zemlja, slana perst.
 Salzfaß, das, Salzfässer, solnica; nach Gutm. a. solenka, bei M. solnjak; ein großes Faß Salz aufzubereiten, sod, becek za sol, solni; (vulg.) očesna jamica pri konjih.
 Salzfisch, der, slana riba.
 Salzflut, die, slana voda, morje.
 Salzhühre, die, solna vožnja, voz soli.
 Salzföhre, der, solni voznik.
 Salzfütterung, die, dajanje ali pokladanje soli živini; lizanje soli.
 Salzgaß, der, kdor od koga soli kupuje.
 Salzgefall, das, solni dohodki.
 Salzgeist, f. Salzsäure.
 Salzgenosß, der, deležnik soline.
 Salzgewerk, f. Salzgenosß.
 Salzgras, das, (Triglochin), solničica (nach dem Böhm.).
 Salzgrube, die, solna jama, solna ruda, solina, mesto, kjer sol kopljejo, poln. kopalnia soli, solna gora.
 Salzgurle, die, vsoljena kumara.
 Salzhaltig, adj., solnat.
 Salzhandel, der, solnarija, solnarstvo, solnarjenje, solarija, kupčija s soljo; Salzhandel betreiben, kupčevati s soljo, solnariti.
 Salzhändler, der, solnar oder solar, solni kupčevavec; kdor kupčuje s soljo.
 Salzhändlerin, die, solnarica, solarica.
 Salzhäring, der, slanik.
 Salzhaus, das, solarnica; solna zaloga; f. a. Salzamt.
 Salzhecht, der, vsoljena, razsoljena, slana ščuka.
 Salzicht, adj., slankast (V.), solnast, kar ima slast po soli.
 Salzig, adj., gesalzen, slan; viel Salz enthalten, solnat; salziger Geschmack, slast po soli, nach Gutm. slanota.
 Salzigkeit, die, slanost; solnatost.
 Salzfasse, die, solnijska dnarnica †.
 Salzfalten, der, solnjek (omara), solnjak; f. a. Salzhandel.
 Salzlärner, f. Salzföhre.
 Salzkloß, der, kepa, gruda soli.
 Salzlumpen, f. Salzkloß.
 Salznappe, der, solokop (poln.). f. a. Salzfieder.
 Salznecht, f. Salzbereiter.
 Salztorb, der, solinski jerbas, koß.
 Salztorn, das, zerno soli, drobtina soli.
 Salztithe, die, die Hütte, Pfannhütte, kocha, v kateri sol kuhajo, nach V. solna kuhinja, russ. u. böhm. solovarnja.
 Salztram, f. Salzhandel u. f. f.

Salztraut, das, (Salsola), slana trava, nach dem Russ. u. Poln. soljanka.
 Salztreß, der, v slani vodi kuhani rak.
 Salzkrystall, der, solni kristal ali ledec.
 Salzluchen, der, kolač potresen s soljo.
 Salzladen, der, prodajavnica soli, solarnica.
 Salzlate, die, f. Salzbühre.
 Salzlede, die, im Jagdweien, mesto, kjer se sol potresa živalim, lizalica, nach V. solna (?).
 Salzlecken, das, lizanje soli.
 Salzmann, f. Salzhändler.
 Salzmarf, der, solni terg.
 Salzmaß, das, solna mera, mera za sol.
 Salzmeer, das, slano morje.
 Salzmeßer, der, merič, ki meri sol.
 Salzmeße, f. Salzfaß.
 Salzmonopol, das, samoprodaja soli.
 Salzmühle, die, mlin za kameno sol.
 Salzmatter, die, neka kača v kaspjskem morji.
 Salzniederlage, die, solna zaloga, solarnica.
 Salzordnung, die, postava za sol.
 Salzpaht, der, štant ali zakup solnin(e).
 Salzpfanne, die, solna ponev.
 Salzpfennig, f. Salzabgabe.
 Salzpfanne, die, solna, slana rastlina.
 Salzpreis, der, cena, kup soli.
 Salzprobe, die, poskušnja, proba soli.
 Salzpunge, die, nach dem Poln. bobovnica navadna.
 Salzquelle, die, slani studenec, slatina.
 Salzrinde, die, solna skorja.
 Salzlauer, adj., solnokisel.
 Salzsäule, die, in der Bibel, solnati steber, russ. stolp slanyj.
 Salzsäure, die, solna kislina.
 Salzsauf, der, solarija, prodaja soli na drobno.
 Salzschäufel, die, solarska lopata.
 Salzschamm, der, slana, morska pena.
 Salzseht, der, solar ali solnat, ki sol prodaja na drobno.
 Salzschiff, das, ladija s soljo naložena.
 Salzschlag, der, zornati kamen.
 Salzsee, der, slano jezero; die, f. Meer.
 Salzfieder, der, kdor sol kuha, solinar, russ. poln. u. böhm. solovar.
 Salzfiederei, die, solina, kjer se sol kuha ali vari, russ. solovarnja.
 Salzsoße, f. Salzfiederei.
 Salzsohle, die, mit Salz geschwängertes Quellwasser, slana voda, slani studenec.
 Salzstätte, die, sušivnica za sol.
 Salzstein, der, solnik †; f. a. Steinsalz.
 Salzsteuer, die, davek od soli, f. a. Salzabgabe.
 Salzstock, der, gruda soli, u. Gutm. solni öök.
 Salztheil, der, solni del.
 Salztopf, der, lonec soli.
 Salztrog, der, solno koritce.
 Salzverkauf, Salzversteiß, der, solarija, solarstvo, prodaja soli.

Salzverschleißamt, das, državna solarija, f. Salzamt.
Salzversilberer, der, kdor sol prodaja.
Salzverwalter, der, solni oskerbnik.
Salzwage, die, solna vaga.
Salzwagen, der, voz soli.
Salzwasser, das, slanica, slana voda; f. a. Salzbrühe.
Salzwerk, das, f. Salzgrube, Salzsiederei, solina, im *Altst.* solište (= solišče.).
Salzwesen, das, solarstvo, solnarstvo, vse kar se sploh tiče kopanja in dobivanja soli.
Salzwirker, f. Salzsieder.
Salzvoll, der, col od soli, vvoznina, izvoznina od soli.
Same, der, Samen, seme; coll. semenje; Samen säen, sejati, im *Altst.* auch semeniti; der männliche Same, seme (moško); der Same des göttlichen Wortes, seme besede Božje; der Same ist noch nicht aufgegangen, seme še ni kalilo; der Same fällt bei der Ueberreise aus dem Gehäus heraus, seme se preza, se je izprezalo in je izpadlo —; f. a. Saat; Brut; Nachkommenchaft; im Hüttenbaue, žilindra, ki ima še nekaj kovine v sebi; viel Samen enthalten, semenat.
Samen-, in Bsgg. semenski, —za seme.
Samenader, die, semenska žila.
Samenbalg, der, pleva, mekina.
Samenbaum, der, Mutterbaum, drevo za seme, za razplod puščeno, pušeno, semenšak.
Samenbehälter, der, Samenbehältniß, das, semenska posoda, semenjak †, osemenje †.
Samenbereitung, die, pripravljanje, delanje semena.
Samenbläschen, das, semenski mehürček.
Samenblatt, das, lopatica, prvo pero.
Samenboden, f. Fruchtboden.
Samenbohne, die, bob za seme.
Samenbohrer, der, f. Hans (weiblicher).
Samenbrei, der, začetek semena; (in den Haselnüssen), sneg.
Samenbruch, der, semenska kila.
Samendede, die, kožica, ki seme obdaja.
Samenerbse, die, grah za seme.
Samenenergicung, die, izliv semena, f. Pollution.
Samenfisch, der, riba za pleme.
Samenfluß, der, eine Krankheit, semenotok †.
Samengang, der, semenski prehod.
Samengefaß, das, semenska posoda, semenik, semenjak.
Samengehäuse, das, semenska postolja (V.), semenik (russ.), kapica, f. inöbeseu. Kerngehäuse.
Samengerste, die, semenski ječmen.
Samengetreide, das, žito za seme, semensko.
Samengewächs, das, das des Samens wegen angebaut wird, semenica.
Samenhalter, f. Fruchtboden.
Samenhandel, der, kupija s (raznimi) semeni, semenarstvo.

Samenhändler, der, semenar.
Samenhändlerin, die, semenarica.
Samenhaut, die, koža, ki seme obdaja.
Samenholz, f. Samenbaum.
Samenkapfel, die, semenska kapica.
Samenkeim, der, kal.
Samenkeim, der, nach and. slav. M. semenska častica ali kupica.
Samenkeru, f. Kern.
Samenknopf, der, glavica.
Samenknopf, der, glava (n. p. makova); bei der Kartoffel, jabelko.
Samenkoru, das, einzeln, zerno, coll. zernje, seme; žito, rez za seme.
Samenkrant, das, f. Samengewächs; Samfrant, (Potamogeton), vodeni bobovnjek, russ. rdest, žiliga; f. a. Froschlattig.
Samenlappen, der, f. Samenblatt.
Samenlebre, die, nauk od semena.
Samenlobe, die, drevesce zasejano iz semena.
Samenloß, adj., brez semena; brez otrok.
Samenmöhren, pl., semensko korenje.
Samenöl, das, olje iz raznih semen, (lano), makovo olje i. t. d.).
Samenperle, die, zernasti biser, predrobni biser.
Samenreiß, f. Samenlobe.
Samenröhre, die, semenska cevka, semenica †.
Samenrübe, die, semenska repa.
Samensaft, der, semenski sok.
Samenschlag, der, posek za obsejanje.
Samenschule, die, semenišče, semenise, posadnik, russ. razsadnik.
Samenstaub, der, semenski prah.
Samenstein, der, okamnelo semenje, zernje.
Samenstengel, der, stebelce, ki nosi seme.
Samenstrang, der, semenska vervea.
Samenstrang, der, 3. B. bei der Hirse, lat. coll. latje.
Samenthierchen, das, etwa živalca (nach Met. živalica, wie man es in Unterfr. spr., und Oberfr. nicht: živavca), semenica.
Samentrager, adj., semensk, semenast.
Samenträger, der, semenonosec †, f. a. Fruchtboden.
Samenverzeichnis, das, kazalo razniga semena.
Samenzapfen, der, česarek, storž.
Samenzwiebel, die, čebula za seme; Brutzwiebel, čebulek.
Sämerei, die, semena, pl., semenje (coll.).
Sämereihandel, der, kupija z mnogoverstnim semenjem, semenarija.
Samig, in Bsgg. —semenat.
Sämis, adj., irhast, jirhast (auch poln. u. böhm. neben zamsovy); sämisches Leder, jirh, irh, jirhovina, irhovina, irhasto usnje, (russ. zamsa, serb. lutak); f. a. Fettgar.
Sämisgerber, der, irhar, jirhar.
Sämisgerberei, die, jirharija, irharija, irharstvo, strojenje na irh.
Samstoff, die, hrana iz svojih pridelkov (in ne kupovana).
Samfrant, f. Samenkrant.

Sammelbar, *adj.*, zbirljiv, zbirčen.

Sammelbrod, *das*, nabrani, pribiračeni kruh.

Sammelbuch, *das*, (Collectuarium), zapiski *pl.*, zapisne bukve.

Sammelci, *die*, bernjavsanje.

Sammelleiß, *der*, pridnost v nabiranju, nabirljivost.

Sammelglas, *das*, Collectingglas, zbiravno steklo.

Sammelgrube, *die*, des Mühlwassers, in *St.* steska.

Sammelhaus, *das*, nabirališče, nabirališe.

Sammelkasten, *der*, omara, v katero se nabirane reči devajo; bei Mühlen, steska (antigeblich in *St.*), stok vode, vodnjak.

Sammelorn, *das*, birno žito, žitna bira; nabrano žito.

Sammelfinse, *die*, zbiravna leča.

Sammeln, *v. a. u. r.*, brati (*v. impf.*), nabrati, nabirati, zbrati (*altst.* s'birati), pobrati, pobirati, (šon bei *V.* auch skupiti, skupljati (mehr *kroat.*, wie auch kupiti als *v. impf.*); Wirten unter dem Baume sammeln, pobrati, pobirati; wie viele Wirten hast du gesammelt? koliko hrušk si nabral? Honig sammeln, (i. B. von Wien), med nabrati, nabirati, znašati; Bemerkungen sammeln, zbirati, nabirati, zapisovati opombe; Steine vom Ader sammeln, trebiti njivo, kamenje v grobljo zbirati; viele Kenntnisse sammeln, mnogo naučiti se, zadobiti si znanosti; ein Heer sammeln, vojsko spraviti na nogo, zbrati, zbirati; für ernten, f. dieses; das Wasser sammelt sich, voda se zbira, steka; f. a. Anhäufen; sich sammeln, zbrati se, zbirati se, shajati se, skupiti, skupljati se; die Milch sammelt sich im Euter, pribira se mleko v vimenu; seine Gedanken sammeln, svoje misli zbrati, zbirati; sich sammeln, sich fassen, prebrati se, k sebi priti; alle Kräfte sammeln, moč povzeti, povzemati (si); neue Kräfte sammeln, okrevati, popraviti se, opomoči se, zmagati se; Mehren sammeln, lavkati; das Getreide sammeln, spraviti, spravljati žito; er sammelte alle um sich, zu seiner Partei, vse je na se, na svojo stran spravil, pripravlil; zum Gesammelten sammeln, pribirati, dobrati; Betteln, brati, bernjati, bernjavsati; wo ein Nas ist, da sammeln sich die Ader, kjer je merha, ondi se zbirajo postojne; es sammelte sich das Wasser unter dem Himmel an besondere Derter, zbero naj se vode, ki so pod nebam, v poseben kraj; Collecte sammeln, biro jemati; Gemeinbeiträge sammeln, sklad pobirati, v sklad brati; hast du noch nicht genug gesammelt? ali se še nisi nabral?

Sammeln, *das*, branje, nabiranje, zbiranje, pobiranje.

Sammelname, *f.* Sammelwort.

Sammelorden, *f.* Bettelorden.

Sammelort, *der*, des Wassers, stok.

Sammelplatz, *der*, shajališče, shajališe,

zbirališče, zbirališe; die Hauptstadt wurde zum Sammelplatz der Truppen gemacht, vaki so se (po povelji) zbirali v glavnem mestu; (unter freiem Himmel, nach *V.* trise?).

Sammelwein, *der*, birno vino, (*n. Zalok.* naberin.).

Sammelwerk, *das*, (scherzw. Sammelcurium), nabirki, *pl.*, nabirčina, zmes, nach dem *Russ.* vsaka vsačina; *f. a.* Compilation.

Sammelwort, *das*, (nomen collectivum), zborna ime.

Sammelwörtlich, *adj.*, zborn.

Sammet, *das*, (nach Adelung aus dem *Gr.* ἴσιμπος — sešesjädig), gew. žamet, *kroat.* baršun (bei *Gutm.* irrth. barzun, vermuthlich aus dem *magyar.* barsony), *böhm.* u. *poln.* aksamit, *serb.* kadifa*; gefärbener Sammet, gladki žamet; (vergl. das *slow.* Spr. pamet je boljši kakor žamet).

Sammetz, in *Fig.* von Sammet, žametov, žametni; *f. a.* Sammetartig.

Sammetartig, *adj.*, žametast; kakor žamet.

Sammetband, *das*, žametasti trak.

Sammetblume, *die*, žametasta, kakor žamet voljna evetlica; *f. a.* Napfließe; (Tagetes patula), žametnik; Amarant, ljubeznica.

Sammetborte, *die*, žametov pasec, žametova porta*.

Sammetbürste, *die*, ščetka, šetka za žamet.

Sammetdecke, *die*, žametna odeja.

Sammeten, **Sammeten**, *adj.*, žametov, žametnen (*Gutm.*); voljan, mehak, nežen, kakor žamet.

Sammetente, *die*, rjava morska raca.

Sammeterde, *f.* Tuff.

Sammeterz, *das*, lasasta rada.

Sammetfabrik, *die*, žametova fabrika.

Sammetgras, *das*, žametasta trava.

Sammethaft, *f.* Sammetartig.

Sammethose, *die*, žametove hlače; *fig.* hlačati petelin.

Sammethüchen, *f.* Wassertalle.

Sammethut, *der*, žametov, žametni klobuk, (klobuk žametnik).

Sammetkappe, *die*, žametova kapa.

Sammetkleid, *das*, žametovo, žametno oblačilo.

Sammetleder, *das*, usnje voljno kakor žamet.

Sammetmacher, *f.* Sammetweber.

Sammetmesser, *das*, nož za žamet, žametarski nož.

Sammetmilch, *f.* Erdmilch.

Sammetmoos, *das*, žametasti mah.

Sammetneffe, *die*, žametnik† (klinček).

Sammetpappel, *f.* Pappelrose; rumeni slez.

Sammetrasen, *der*, rušina (mehka) kakor žamet.

Sammetrose, *die*, žametasta roža.

Sammetshuh, *der*, žametov čevlj.

Sammetshwarz, *adj.*, žametnočern, čern kakor žamet.

Sammetstuhl, der, žametarsko statve.
Sammetstuhl, das, sukno kakor žamet.
Sammetverbrämung, die, žametni obrob, obšiv.
Sammetvogel, der, metulj žametnik †, (žametnokrilec †).
Sammetweber, der, žametar, tkavec žameta.
Sammetweberci, die, etwa žametarstvo, žametarija, tkanje žameta; die Werstätte, žametarnica.
Sammetweberin, die, žametarnica.
Sammetweich, *adj.*, voljn kakor (kot) žamet, mehek kakor žamet.
Sammetweich, die, žametova voljnota, voljnost, mehkost.
Sammler, der, nabiravec, pobiravec, in St. berih, zbiravec, (nicht izbiravec sondern statt des *altst.* s'biratelj); verächtl. bernjač, bernjavec, bernjavs; ein fleißiger Sammler von Antiquitäten sein, pridno nabirati starine.
Sammlerin, die, nabiravka, pobiravka, zbiravka; verächtl. bernjavka, bernjavšlja, bernjotlja (*M.*); Sammlerin sein, nabirati.
Sammlung, die, das Sammeln, nabiranje, zbiranje, bira, branje; verächtl. bernja; die Menge der zusammengebrachten Dinge, nabor, nabira, auch zbirka (*M.*, böhm. u. *serb.*); eine Sammlung für die Armen veranstalten, zbirati, brati, pobirati (po hišah) dnarje za uboge, biro napraviti; v sklad brati; eine Sammlung von Münzen, nach *V.* nabor denarjev, auch zbirka denarjev ali penexov; für Versammlung, shod, zbor; f. a. *Collecte*.
Sammlungscasse, die, skladna, nabirna dnarnica.
Sammlungsglas, f. *Sammels*glas.
Sammlungsort, der, zbirališče, zbirališe, shajališče, shajališe.
Sammlungspunct, der, zbirališče, zbirališe, zbiravnik †.
Sammt, *adv.*, insgesammt, vse vkup, vse skup, vse splaz; sammt und sonders, vsi akup, *serb.* svikolici; (bei *M.* vsaki mnogi); *praep.* sammt einem, s kom red (*V.*), s kom vred, s kom; Gott hat uns, da wir todt waren in Sünden, sammt Christo lebendig gemacht und hat uns sammt ihm auferwecket, Bog nas je, ko smo bili mervti za voljo grehov, oživil s Kristusom vred in nas je obudil z njim vred; f. a. Mit; Gesammt und die Zusammenfügungen.
Sämmtlich, *adj.*, vsecihern, vselehern, vsi, vsi akup, *serb.* vaskolik; die sämmtliche Familie, vsa rodovina, kar je je.
Samtmacht, f. *Gesamtmacht*.
Sammtregierung, die, vkupna vlada.
Samtschrift, n. f. f., f. *Gesamtschrift*.
Samstag, der, nach dem *Altst.*, so wie allen leb. slav. *M.* sobota (auch bei *M.*), in *St.* gew. sabota.
Samstägig, *adj.*, soboten.
Samstägig, *adv.*, vsako soboto.
Sanct, *adj.*, (*St.*), eig. svet; bei Ordensmen meistens sent bei Sanct Jakob, pri

Sentjakopu, auch pri svetem (*sv.*) Jakopu; Sanct Viti, Šembid (*sv.* Vid).
Sanctification, Sanctificirung, f. Heiligsprechung.
Sanctificiren, v. a., posvetiti, posvečevati; f. a. Heilig sprechen.
Sanction, die, vladarska poterdba, zakonitev, zakonilo †, (nach *V.* zakonjava †); die Sanction ertheilen, f. *Sanctioniren*.
Sanctioniren, v. a., poterditi, poterjevati, (poterdovati), uzakoniti, zakoniti †; kaki postavi dati voljavo z razglasam kazni, prestopnikom odmerjene.
Sanctuarium, das, svetišče; f. a. *Archiv*.
Sand, der, pesek; seiner Sand, svišč, sviž, sipa; f. a. *Flugsand*; *Ries*; grauer Sand, reženjak; männlicher Sand, prod z silovico; weiblicher Sand, mlevka zdrobljiva; mit Kieselsteinen gemengter, kremenčav pesek; aschfarbiger, pepelnak; höchstens bis zur Fingergroße groß, usivec; mit Kalkstein vermengt, brusnjak; der Wildling, divjak; Sand graben, pesek kopati; ihrer sind wie Sand am Meere, jih je kakor listja in trave; für Sandwüste, f. dieses; auf Sand bauen, na pesek zidati, staviti; bei den Schmieden das Eisen damit zu sanden, varež (*V.*); Jemand Sand in die Augen streuen, koga slepiti, mamiti, nach dem *Poln.* komu oči zamjiliti; Sand oder Gries, *med.*, kamen.
Sand, in Flüss. peščeni, pešeni; dem Sande ähnlich, peskast (*V.*), peščenast, pešenast.
Sandaal, der, (*Ammodytes*), nach dem *Poln.* ogor peščenik, *rus.* peskoroj; auch für Sander, f. dieses.
Sandaal, der, peščena, pešena njiva.
Sandale, die, sandalja, čevlji na stogljaj.
Sandallee, die, peščene, s peskam posute drevesne ulice, nach *V.* pešeno hodiše.
Sandarach, Sandrach, Sandraß, das, sandaraka, brinova smola; f. a. *Bienendrost*.
Sandart, der, f. Sander.
Sandartig, *adj.*, peščenast, pešenast, peskovit (*böhm.*).
Sandauster, die, ostriga peščenica †.
Sandbad, das, peščena kopel, pokladanje bolniga uda v gorak pesek.
Sandbauf, die, im Meere, Flüße, prod, sipa, sipina, melina, kleeet (*Pot.*), *rus.* melj-i; im Bergbaue, pesek, peščena lega, peščeni sklad; auf eine Sandbauf gerathen, obsedeti, obtičati, nasesti.
Sandbeere, f. *Värentraube*.
Sandberg, der, (groß ali hrib) peščenik, pešenik, melnik, peščena gora.
Sandboden, der, peščeni, pešeni svet, zemlja peščena, pešenica, peščene tla, peščenina, sviznica.
Sandboot, das, ladija za pesek.
Sandbüß, f. Sander.
Sandbruch, der, tako zlomljena noga, da je kost zdrobljena v pesek.
Sandbüschel, die, nach dem *Russ.*, *Poln.* u. *Böhm.* peščenica, sipnica, nach *Gutsm.* peskovnica, peščenica (*Pot.*).
Sanddistel, die, f. *Eberwurz*.

Sandborn, der, (*Hippophae rhamnoides*),
peščeni tern (*russ.*), *böhm.* žlutý zob.
Sandbürcleiche, die, merlič v pesku po-
susen, peščena mumija.
Sandel, der, Sandelholz, das, sandalno
drevo, sandal, sandalovina; f. a. Brasilien-
holz; les višnjeviga behena.
Sanden, v. a., s peskam potresti, potre-
sati, posuti, posipati, sipati; bei den Schmied-
den das glühende Eisen sanden, z varem
železo potresti oder potrositi, potresati.
Sander, der, (*Perca lucio-perca*), nach dem
Russ. u. *Poln.* sodak oder sodac, nach *Sul.*
serb. smudj.
Sandfisch, das, sod sa pesek; f. a. Sand-
bichse.
Sandfeld, das, peščeno polje, f. a. Sand-
boden.
Sandfennich, f. Lieschgras.
Sandfisch, f. Sandaal.
Sandfloh, der, bolha peščenaica f.
Sandform, die, peščeni kalup.
Sandfuhr, die, vožnja, voz, peljaj peska.
Sandgalle, f. Erdgalle.
Sandgang, der, peščena žila.
Sandgegend, die, peščeni kraj.
Sandgraber, der, kopac, ki pesek koplje.
Sandgras, f. Hirseggras.
Sandgries, f. Gries.
Sandgrube, die, jama, kjer se pesek kop-
lje, peščena jama.
Sandgrund, der, peščeno dno; f. a. Sand-
boden.
Sandguß, der, zlivanje v peščeni kalup, v
peščeno forme.
Sandgut, das, naj nižji tobakove perosa.
Sandhafer, der, ovsir (*böhm.*), černi oves.
Sandhase, der, Berghase, beli, planinski
zajac; im Regelspiel, einen Sandhasen ma-
chen, napóno vreči.
Sandhäger, f. Sandhorst.
Sandhausen, der, kup peska.
Sandhirsch, der, jelen, ki biva v pešče-
ninah.
Sandhorst, der, gomila peska, peščeni gri-
ček, f. a. Sandbaul.
Sandhügel, der, peščeni grič.
Sandhuhn, f. Sandläufer.
Sandig, *adj.*, peščen, pešen, (im *Altst.*
pešcan), nach *M.* pešnat, d. i. pešnat,
nach dem *Böhm.* peščenat; sandiger Boden,
f. Sandboden.
Sanditz, f. Sandaal.
Sandinsel, die, peščeni otok.
Sandläufer, der, peščeni hrošč.
Sandlauer, der, kdor pesek vozi.
Sandlöffel, die, krumpir, ki raste v
peščenic, pešenci.
Sandlasten, der, traga* za pesek.
Sandlinge, f. Sandhorst.
Sandloß, der, peščena gleba; (*med.*) o-
teklo mode.
Sandloblauch, der, peščeni česnik.
Sandlöschchen, f. Lieschgras.
Sandlorn, das, zerno peska, peščeno zerno,

pešček, nach *M. a.* das *russ.* peščinka;
reß, ki raste v peščenic.
Sandkraut, das, (*Arenaria*), peščena trava,
peskovec (*poln.*).
Sandkrebß, f. Landkrebß.
Sandkresse, f. Gründling.
Sandkrieger, der, nek strupen modras,
ki se v pesek zariva.
Sandkuchen, der, neka rahla ali drobeča
gubanica.
Sandland, das, f. Sandboden.
Sandlauch, f. Sandloblauch.
Sandläufer, der, (*Glaucol*), u. *V.* tekea,
b. *Jan.* tekica; f. a. Wasserhüpfse, Strand-
läufer; so wie Sanduhr.
Sandlaine, die, peščeni plaz, melina, ki
se uterga.
Sandlieschgras, das, pasji rep peščeni.
Sandlilie, die, kosmavec.
Sandlinde, die, kámenna lipa.
Sandlößel, der, žlica za potresanje va-
reza.
Sandmann, der, peskar, kdor pesek vozi,
prodaja; scherzw. für Schlaf, spanje, drémeß;
der Sandmann kommt, zaspanec je tu.
Sandmeer, der, neglegedna peščenaica,
peščeno morje.
Sandmergel, der, lapor s peskam.
Sandmohn, der, poljski mak.
Sandmumie, f. Sandbürcleiche.
Sandnatter, f. Sandkrieger.
Sandnelle, die, pešnik (*Ravn.*).
Sandpfaue, die, kerznarska ponev za
pesek.
Sandpfeifer, der, dolarček (belkasti); f.
Wasserhüpfse.
Sandplan, der, bojišče s peskam posuto.
Sandpulver, das, prašek zoper kamen.
Sandrad, f. Sandarath.
Sandrad, das, kolo, ki pesek zajema in
vzdiguje.
Sandreiß, Sandriff, f. Sandbaul.
Sandregen, der, pesek, ki pada na tla ka-
kor deß; peščeni deß.
Sandregerlein, f. Sandläufer.
Sandreiter, der, scherzw. raz konja ver-
zeni jezdec.
Sandriedgras, das, (*Carex arenaria*), pe-
ščeni, pešeni vis, šar, (*russ.* peščanaja o-
soka); (*Carex acuta*), rudnica, radna.
Sandrieße, die, melnik (*V.*), melina.
Sandroden, der, reß, ki raste na pešče-
nih tleh.
Sandrohr, das, peščeninski terst.
Sandruhrpflanze, die, f. Jünglings-
blume.
Sandrad, der, vreča peska ali za pesek.
Sandräer, f. Sandmann.
Sandschaukel, die, lopata za pesek.
Sandwelle, f. Sandbruch.
Sandwicht, die, lega, plast peska.
Sandwilt, f. Sandrohr.
Sandwulbe, die, (*Hirundo riparia*), bre-
gulja, *russ.* striß.
Sandwedge, f. Sandriedgras.
Sandwand, der, prašni pesek.

Sandstein, der, peščenik, pošenik, peščeni kamen.

Sandsteingrube, die, jama, kjer peščeni kamen lomijo ali kopljejo.

Sandstede, die, peščenina, peščeni kraj.

Sandtorf, der, šota s peskam zmešana.

Sandforte, die, kerhka, drobna torta.

Sandrespe, die, glistnik; f. a. *Dachrespe*.

Sanduser, das, peščeni, pešeni breg, prod.

Sanduhr, die, peščena, pešena ura, n. V. smertna ura, hišna ura, *böhm.* sipaci hodinky (= sipna ura).

Sandvoll, adj., peskovnat, pešonat, zelo peščen, pešen, kjer je vse polno peska.

Sandwagen, der, voz peska.

Sandweg, der, s peskam posuta pot.

Sandweide, die, f. *Bruchweide*, *Wachweide*; (peščena verba.).

Sandwerste, f. *Sandweide*.

Sandwespe, die, (*Sphex*), *russ.* najezdnik (neka osa), f. *Kaupentödter*.

Sandwinde, die, slak poljski.

Sandwurm, der, morska glista.

Sandwüste, die, peščena puščava, pešena pušava, peščenina, pešenina, nach dem *Russ.* peščena step u. peski, *pl.*

Sandzucker, der, f. *Farin*; *Küchenzucker*.

Sauft, adj., mehak, mehek (rig. weich), voljin (sonst willig), rahel, (insbes. locher, vergl. a. *kroat.*, im *Russ.* ryhtyj do d. rogel), n.

Gutsm. auch rah, nežen (zart), pohleven, (gemüthig), krotek oder krotak (zahn, sauftmüthig), tih (still), miren (ruhig), mičen (*Jarn?*), sladek (süß), f. a. *Lieblig*; sanfte

Hände, mehke, glatte roke; sauft wie Baumwolle, voljno kakor bombaž; sauft

schlafen, lepo božati koga; ein gutes Gewissen ist ein sanftes Ruhelissen, f. *Ruhelissen*;

sanfte Stimme, sladek, nežen glas, tih pa prijeten glas; mit sanften Worten,

z rahlo besedo; sauft anstreiten, lahko, na laganem stopkati; sanfte Lüfte, voljna (a. *poln.*), tiha sapa, prijeten vetrec; ein sanfter

Mensch, krotek, pohleven človek, tih človek; ein sanftes Lamm, krotko jaguše;

ein sanfter Regen, pohleven dež, dežek, n. V. a. vlažen (rig. feucht) dež; sauft betasten, pošlatkati, rahlo, voljno prijeti;

saft bei der Hand fassen, rahlo za roko prijeti; ein sanftes Gemüth, mila duša, milo

serce, blago serce; ein sanfter Schlaf, sladko spanje, lahko spanje; sauft schlafen, sladko spati; es wird dir sauft thun, v tolažbo ti bo; einen saunten Tod sterben, mirno, lahko zaspati; ein sanftes Bett, mehka postelja;

eine sanfte Anhöhe, griet, ki se polagama, složno vzdiguje, (ne stern); mein Joch ist sauft, (*Matth.* 11, 30.), moj jarem je sladak; sanftes Wesen, krotkost, tihost.

Sänfte, die, als Eigenschaft, f. *Sauftheit*; Tragestuhl, nosilnica (*Gutsm.*, eigentl. Trageüberh.), za ljudi nosilni stol, nach dem *böhm.* nosila, *pl.*

Sänftein, f. *Streicheln*.

Sänften, f. *Besänftigen*.

Sänftenpferd, das, etwa nosilni konj.

Säunstenstange, die, drogi, na kterih je nosilnica.

Säunstenträger, der, nosilničar †, nosič, ki nosi ljudi v nosilnicah.

Säunsteigfällig, adj., krotek, pohleven in poterpežljiv.

Säuntheit, die, krotkost, rahlost, voljnost, mehkost, pohlevnost, tihost, gladkost, mirnost, (im Sloven. jedoch besser durch ein

Beimort zu geben, f. daher *Sauft*).

Säuntherzig, adj., krotkoserčen, krotkiga, pohlevniga, blagiga serca.

Säunftig, adj., von Bergen, položin, zlozin, ki se polagama, brez sternea vzdiguje.

Säunftigen, f. *Besänftigen*.

Säunftiger, f. *Besänftiger*.

Säunftigungsmittel, das, mirilo, krotilo, utazilo, tolažilo, hladilo (*Kühlung*).

Säunftlich, adv., voljno, rahlo, polagama.

Säunfmuth, die, krotkost, krotkoserčnost, tihost, voljnost, blagost, pohlevnost, pohlevno, krotko, mirno serce, prizanesljivost; Sinen mit Säunfmuth behandeln, s kom krotko, rahlo, lepo ravnati.

Säunfmüthig, adj., krotkoserčen, krotek, pohleven, voljan, tih, blag, f. a. *Sauft*.

Säunfmüthigkeit, f. *Säunfmuth*.

Sang, der, f. *Gefang*; petje, pesem, pesmi, *pl.*, prepevanje; meist nur in der Redensart mit Sang und Klang, s petjem in zvonilam.

Sangboden, f. *Resonanzboden*.

Sangdichter, der, pevec (*liricini*).

Sangdroffel, f. *Gefangdroffel*.

Sange, die, česulja, česuljka, grozdio; in der Bibel (von: Sengen), zeleno klasje na ognji posušeno ali pešeno.

Sangenfrant, f. *Schierling*.

Sanger, adj., f. *Scharf*, *Stark*.

Sänger, der, pevec, (bei *Gutsm.* a. pojec); Dichter, pevec; die kleine Grasmücke, mala penica, nach *Ravn.* germovček.

Sängeramt, das, pevstvo, pevska služba.

Sängerewigkeit, die, pevska večnost.

Sängerin, die, pevka, pevkinja (*V.*).

Sängern, v. n., skleti.

Sangfink, der, ščinkovec, šinkovec pevec; bei den Vogelfellern, slepi šinkovec kakor vabnik.

Sangführer, der, vodnik, pervak pevski.

Sangherd, f. *Vogelherd*.

Sanglerche, die, škerjaneec poljski.

Sanglich, adj., kar se da peti, peven †; pesmi podoben.

Sanglos, f. *Gefanglos*; gefangloser Hain, tih, gluh, nem gaj.

Sangmeister, der, besser: *Gefanglehrer*, pevski učenic; kdor peti uči.

Sangspiel, das, godenje s petjem, popevna muzika.

Sangständerchen, das, petje, pod oknam.

Sangstreit, der, pevski skus.

Sanguinler, der, lahkokervnik †; človek, vesel, ki živi v veselih nadah.

Sanguinisch, adj., f. *Blutreich*; sanguinischs Temperament, lahka kri, lahka kri;

sanguinisch, lahkokerven, lahke kervi; sich sanguinische Hoffnungen machen, preveč upati, prelahko upati, prerad verjeti; s. a. Zehpfuß.

Sangvogel, der, pevec, pevski ptič.

Sangweise, die, melodia, napev.

Sanikel, der, (Sanicula), Bruchkraut, kilovník (Deš.), zanikel*, russ. lečuha (lečiti = sanare); der schwarze Sanikel, s. Kaiserwurz.

Sanität, die, Gesundheit, zdravje (elasti občno, t. j. po vsi deželi), zdravstvo.

Sanitäts-, in Bsg. zdravstveni.

Sanitätsbericht, der, poročilo zastran občniga zdravja, zdravstveno poročilo.

Sanitätsbeschau, die, zdravstveni ogled.

Sanitätscollegium, das, s. Gesundheitsrath.

Sanitätskordon, der, kordon* ali zapertija zavolj zdravja.

Sanitätsrückicht, die, aus Sanitätsrückichten, zavolj občniga zdravja.

Sanitätswesen, das, zdravstvo †, zdravstvene reči.

Sank, adj., pretežek, da se hoče potopiti (na vodi).

Sansculotte, f. Obuchose.

Saphir, Sapphir, der, safir*.

Saphirblau, adj., višnjev ali moder kakor safir, safirno višnjev, safiren.

Saphiren, adj., safiren, safirast.

Saphirubin, der, safirasti rubin.

Sappe, die, podkop, podzemljiska pot do terdnjavniiga okopa ali grabna.

Sappen, f. Sappiren.

Sapper, Sappeur, der, saper*, podkopnik, nach V. lopatar.

Sapperment, int. (vulg.), hentaj, plantaj.

Sapphisch, adj., safiren.

Sappiren, v. n., podkopati, podkopavati, podkop narediti, delati.

Saraph, f. Säbel.

Sardachut, der, sardahat.

Sardelle, die, sardelja, nach dem Serb. sardela, russ. sardelj-i.

Sardellenfang, der, lovlja sardelj.

Sardellenfänger, der, sardeljar (a. Sardellenverkäufer).

Sardellenalat, der, salata s sardeljami.

Sardellenlauge, Sardellentunke, die, omaka s sardeljami.

Sarder, der, fleischgrother Edelstein, gew. Catoneol, karnejol.

Sardine, die, sardeljica, sardinka.

Sardonisch, sardonisches Lachen, zaničevavni smeh.

Sardonys, der, sardonik, dragi kamen iz kaleedona in karnejola; nach Andern gleichbedeutend mit Sarder oder Carneol.

Sarg, der, truga* mertvaška, böhm. rakev f. (altsl. raka = Grab).

Sargbeschlag, der, okov truge.

Sargdeckel, der, pokrov truge.

Sargmagazin, der, zaloga mertvaških trug.

Sargnacht, die, večna noč, kakoräna je v grobu.

Sargnagel, der, žebelj, evek za mertvaško trugo.

Sargsteier, der, Sargtuch, das, mertvaški pert.

Sarsasmus, der, pikanje, zbadljive besede.

Sarlastisch, adj., zbadljiv, zajedljiv.

Sarophag, der, sarkofag.

Sarsaparilla, die, (Smilax sarsaparilla), hodeci slak, sarsaparilla.

Sarsche die, Wollenzug vermisch mit seidenen Fäden, sarka*.

Sarter, der, Modell eines Schiffes, model* ladje, njeno sostavo.

Sassafras, der, Fenchelholz, (Laurus sassafras), nach alt. slav. R. sasafas, (nach Gutm. sladki janež, sladkovec).

Sassafrasöl, das, sasafasovo olje.

Sasse, die, in der Jägersprache, lezišce zäzje, gnezdo.

Sassjagen, das, streljanje košut (samih in ne tudi jelenov).

Sastrant, f. Knoblauchkraut.

Satan, der, der Oberste der Teufel, satan, altsl. sotona; Teufel überhaupt, vrag, zlo-dej, hudič, hudir, peklenščak, skušnjavec, fig. hudoba, prava hudoba.

Satanisch, adj., vrazji, zlodjev, satansk, hudičev, peklen-sk.

Satansarbeit, die, vrazje, ostudno delo.

Satansengel, der, engel z rogni.

Satansherz, das, prehudobno serce.

Satellit, der, spremljavec, s. a. Trabant.

Satin, der, satin, neka na pol svilena tkanina.

Satinirt, adj., atlasast, na atlas tkan.

Satisfaction, f. Genugthuung.

Satrap, der, satrap, (namestnik nekdanjih perzijskikh kraljev).

Satrapie, die, satrapija, f. Statthaltereie.

Satrapisch, adj., zatiraven, posilin, po navadi satrapov.

Satrapiren, v. a., zatirati, tlačiti.

Satt, adj., für hinlänglich, f. dieses; sit, nasiten; adv., genug, dosti (do sita), dovolj, dovelj, zadosti; ein Satter weiß nicht, wie dem Hungerigen zu Muth ist, siti ne ve, kako je lačnimu; satt machen, nasititi, sititi; in Bezug auf den Trank, napojiti; dovolj jesti, piti dati; satt werden, nasititi se, navolit se česa; satt sein, sit biti, dosti imeti; ein satter Magen, poln želodec, sit trebuh; ihr Sacken macht mich nicht satt, njeniga smehu se ne najem; sich satt sehen einer Sache, nagledati se česa; sehr satt, sit, da bi s perstam dosiegel (vulg.); sich satt essen, najesti se česa, do sitiga najesti se; sich satt trinken, napiti se česa; sich satt schlafen, naspiti se; sich satt lachen, nasmejati se, u. f. f. durchgehends mittelst eines zuträufelnden Zeitwortes, und der Vorleschylbe na —; ich konnte mich daran nicht satt sehen, nisim se ga mogel nagledati; einer Sache satt werden, naveličati se česa, navoliti se ga, serb. dosaditi se (als v. i. dosadiloma se); man wird seiner bald satt, kmalo se ga nasitim, kmalo sim ga sit, kmalo se ga naveličam, kmalo mi preseda; davon

wird er nicht satt, toga je premalo za-nj, s tem se ne naje; des Lebens satt sein, navelicati se življenja, nazižeti se; sattes Grün, temno zelenilo; satt zu thun haben, dovelj opravila, dela imeti.

Satte, die, latvica, latovnica (J. Kr.).

Sattel, der, Sig zum Reiten, sedlo; *dim.* sedeloe; Bergsattel, sedlo, jarem; in alle Sattel gerecht, na vse sedla prav (V.), v vse zvediti se, vsemu, vsaki okoliščini kos biti; aus dem Sattel heben, werfen, s konja vreei; prekositi, spodrinati koga; sich in den Sattel schwingen, *fig.* zvito nakloniti si dobiček, izviti kaj; Einem in den Sattel helfen, pomoči komu na konja, do službe, do kruha; fest im Sattel sitzen, tordno deržati se, in ne dati se, svest si biti zmage; dem Pferde den Sattel anlegen, ob-sedlati, osedlati, sedlati konja; den Sattel abnehmen, razsedlati konja, sedlo snemati mu; sich auf den Sattel legen, uleniti se, poleniti se; in Hüttenwerken, kobila; bei den Tischlern ein Klösch, welches hoch- und niederhängt werden kann, und auf welchem das zu bearbeitende Brett mit einem Ende ruht, während das andere Ende festgeschraubt ist, stalica (Zat.); an der Violine, kobila; an den Rüfen, f. Rucksack; ober dem Sattel befindlich, nadsedelni, unter dem Satt. l. befindlich, podsedelni.

Sattel-, in der Figg. na sedla.—sedla, sedlin, n. V. sedlov; einem Sattel ähnlich, sedlast. **Sattelbaum**, der, škela (V.), nach dem Poln. lok sedla.

Sattelbein, das, (anat.) konjsko sedlo, turško sedlo.

Sattelhogen, der, f. Sattelbaum.

Satteldach, das, f. Viehdach, drovakpna streha.

Satteldecke, die, plahta, odeja čez sedlo, podsedlica (? Jan.).

Satteldrud, der, oguljenina senja, vtiska, serb. sadno, böhm. sadno; volk od jездarjenja.

Sattelfertig, *adj.*, pripravljn za sedlanje; pripravljn, na konja zagnati se; *fig.* podkovan na vse štiri.

Sattelfest, *adj.*, tordno sedec v sedla; tordn v čem, da se ne da omajati, užgati; doma.

Sattelfliege, die, muha sedlarica †.

Sattelfrei, *adj.*, graščinskih davšin prost.

Sattelgerüst, das, škele, pl.

Sattलगurt, das, nach V. opasivnica, podpersnica, podproga, oder podprog.

Sattelhammer, der, sedlarsko kladvo.

Sattelhof, der, kmetija graščinskih davšin prosta.

Sattelholz, das, les za sedla.

Sattellammer, die, sedlenica (V.).

Sattellissen, das, blazina za sedlo.

Sattellisch, der, konjski hlapec, sedlač.

Sattellnos, der, budlo (Zat.), berdo, spretno sedlo (Pol.), böhm. predni verh sedla; glavica; serb. jabuka (jabelko.).

Sattelträh, die, siva vrana, f. Nebelträh.

Satteln, v. a., osedlati, sedlati; sich satten, *fig.* pripraviti, pripravljati se (n. pr. za preskušnjo.).

Sattelpferd, das, auf welchem der Fuhrmann reitet, nach V. vajetni konj, konj pod sedlam, konj na roci, sedlenik, podsedlenik, *poln.* u. böhm. auch podsební konj.

Sattelpferd, das, f. Sattelpferd.

Sattellrüden, der, herbet divjiga prašica.

Sattelfteg, der, langes Holz zwischen den beiden Bäumen, stranica.

Satteltasche, die, tok (V.), torba, bisaga na sedlu.

Sattellung, die, sedlanje.

Sattellzug, das, sedlinna oprava, ježna priprava.

Sattelwede, die, žebelj za okovavanje sedla.

Satten, f. Sättigen.

Sattgelb, *adj.*, temno rumen.

Sattgelehte, der, kdor se je nazižvel, življenja navelical.

Sattgrün, *adj.*, temnozelen.

Sattheit, die, sitost; wenn er sich im Zustande der Sattheit befindet, kadar je sit.

Sättig, Sättigend, *adj.*, nasiten, sit.

Sättigen, v. a. u. r., nasititi, sititi, (bei Gutm. a. dosititi); napolniti (z. g. anfüllen); zu viel sättigen, prenasititi, prenapasti; er ist nicht zu sättigen, njega ni moč napasti, nasititi, ni nikdar sit, je neteben, netek, nepotrupin, ne moreš mu nategniti, da bi imel zadosti; sich sättigen, nasititi se, najesti se, napasti, übermäßig, (*vulg.*) napokati se, nabiti se; Mehlspeisen sättigen sehr, (v. n.), močnate jedi so site, so nasitne; das Vieh sättigen, nakermati, napasti; auch jesti dati, piće, klaje dati, dajati; chem. saturiren, nasititi; gesättiget, sit.

Sättiger, der, sitivec, nasitnik.

Sättigkeit, die, sitost, nasitnost, f. a. Sattheit.

Sättigung, die, sitenje (sidenje), nasitenje; Zustand der Sättigung, sitost, nasitenost.

Sättigungspunct, der, nach dem Böhm. verh sitosti.

Sättigungszieh, der, etwa nasitni nagon, ješčnost, ješčnost.

Sattler, der, sedlar, komatar, f. a. Sechund.

Sattler-, in Figg. sedlarski.

Sattlerahle, die, sedlarsko silo.

Sattlerarbeit, die, sedlarsko delo, sedlarski izdelek.

Sattlerei, die, Sattlergewerk, Sattlerhandwerk, das, sedlarstvo, sedlarja; das Sattlerhandwerk betreiben, sedlariti; damit erwerben, prisiedlariti, vertieren, zasedlariti; das Sattlerhandwerk lernen, sedlarskiga učiti se; Sattlerei als Werkstatt des Sattlers, sedlarnica.

Sattlerreisen, f. Sattlerahle.

Sattlergarn, die, sedlarsko strojenje.

Sattlerhammer, der, sedlarsko kladvo.

Sattlerin, die, sedlarka, sedlarica.

Sattlermeister, der, sedlarski mojster, mojster sedlar.

Sattlerzwecke, f. Sattlerzwecke.

Sattsam, adj., zadosten, dovoljin; adv., zadosti, dosti, dovolj oder dovelj, do sitiga, f. a. Genug.

Sattsamkeit, die, zadostnost, dovoljnost.

Sattsein, das, f. Satttheit.

Saturation, f. Sättigung.

Saturei, die, Bohnenkraut, (Satoreia), nach den arab. fl. M. cober, gew. šatraj, šatrajka oder šetraj; f. a. Bergsaturei.

Satureiöl, das, šetrajevo olje, čobrovo olje.

Saturiren, f. Sättigen.

Saturn, m. Satura (bog časa pri nekdanjih Rimljanih); bei den Slaven n. böhm. Angabe, kert, sitivrat; Wandelhern, saturn, böhm. aus dem Mittelalter, gladolet.

Saturnalien, pl., Saturnovi prazniki nekdanjih Rimljanov.

Satyr, der, ein Wald- oder Feldgott der Alten, satir, (böhm. kozonožec f.).

Satyre, die, zabavljica, nach allen übr. fl. M. satira; f. a. Spottgedicht, Schmähschrift.

Satyrnschreiber, Satyriler, der, zabavljicar, zabavljivec, zasmehovavec (Spötter), satiriker, nach arab. D. satirik.

Satyrisch, adj., zabavljiv, zasmehovaven, zasmehen (V.), satirieren; satyrisch reden, sein gegen Jemand, zasmehovati koga, osle kazati komu, pikati, zabdati ga.

Satyrisieren, v. n. u. a. f. Durchziehen, Bespötteln; satiro ali zabavljice pisati.

Satz, der, das Einsetzen, vkladanje, vlaganje (n. pr. koze v strojno); stavljense; der Sprung eines vierfüßigen Thieres, skok; einen Satz, Sätze machen, skočiti, skakati; einen Satz, Sätze über die Grube machen, preskočiti, preskakovati jamo; Sätze machen, korčiti se, kratiti se, ustavljati se; eine Composition in der Musik, sklad, skladba, skladanje; der Bodensatz, gošava, gošava, goša, goša, grampa, troskva (von geschmolzener Butter, Str.), kaliz, f. übr. Bodensatz, (u. M. podmast); ein Satz in der Logik, stavek, tirjanje, (Behauptung), izrek (Ausspruch); Grundsatz, f. dieses; seinen Satz ausführen, svoj stavek, svoj izrek izkazati, dotediti; Hofsatz, postavek, postavljeni col; f. a. Post; der Einsatz im Spiele, stava; bei den Jägern das, was auf dem Hieshorne ohne abzusetzen geblasen wird, stavek (V.), tudi kožje kocine, s kterimi je rog ozalihan; drei Sätze thun, trikrat zatrobiti; Fische, Erklänge, nasad (V.), poln. narybek; bei den Feuerwerfern der Beng, womit man Feuerfugeln, Raketen u. s. w. füllt, basanje* (V.), polnilo; bei den Buchdruckern, skladanje, u. dem Russ. nabiranje čerk; f. Setzen; in Bergbau mehrere aufeinander gesetzte Höhlen, nasad (cevi za izpravljanje vode iz jame); in den Schmelzhütten, kar so rude dene enkrat v topilnico; ein Satz Schachteln, mehrere in einander, nach V. (in Reihn.) glavica; sind ihrer zu vier, poširnica; zu sechs, pošestica, gew. poširnica, pošestice im Plur.; ein Satz Waaren, f. Partie; in den Rechten ein rechtliches Einbringen vom Grunde aus

in die Feder, narekanje v zapisnik; Brodsatz, Fleischsatz, f. Sähung, Tare; Geld auf den ersten Satz leihen, denar na prvi vpis posoditi (eig. v zajem dati); na prvo hipoteko*; na prvo stopnjo.

Satz-, in Bzgg. semenski, f. übr. die f. f.

Satzbrief, f. Pfandbrief.

Satzgläubige, der, Sätzer, vpisani upnik, knjižni upnik.

Satzhase, der, (waidm.), zajka, zajklja.

Satzholz, f. Seehling.

Satzig, adj., grampast.

Satzkarpfen, der, nasadni, semenski karp, poln. karp na zarybienie.

Satzloch, das, luknja v zidu med dvema hißama.

Satzmaß, f. Lademaß.

Satzmehl, das, f. Stärfmehl.

Satzmöhre, die, semenski koren.

Satzpost, die, vpis v gruntlich bukva; knjižna tirjava.

Satzrube, die, semenska repa.

Satzschrift, die, pravdni spis, pravdno pisanje.

Satzstod, der, sajenee, sadnik, sajenka, mladika, sadika.

Satzstüd, das, ein Ei, damit die Henne ihre Eier fortlegt, podložek.

Satzsteich, der, nach V. u. böhm. nasadni ribnik, böhm. a. nasadnik.

Sähung, die, Statut, ustanovitev, ustanovilo, zakonilo, postava (Gesetz); Tare, postavek f. postavljena, odločena cena, taksa*; po izročilu prejeti nauki in äge.

Sähungölehre, f. Dogmatik.

Sähungöloß, adj., brezpostaven, brez postav.

Sähungörecht, das, ustanovljeno, dano, pisano pravstvo, dane postave.

Sähungöübertretung, die, prestoppek postav ali takse.

Sähweide, die, sajenka, sajenica verbova.

Sähweise, adv., stavkama, po stavkih, stavek za stavkam.

Sähzeit, die, bei den Jägern, čas, ob kterem zverjad mlade ima ali se koti, kotenje (kočenje).

Sähzwiebel, die, sadiyna, semenska cebula za presad.

Sau, die, ein erwachsenes Schwein, svinja, presič, prasce, bei den Jägern, divji presič; ein weibliches Schwein, svinja, presica, serb. kernača; nach M. sprasna svinja; eine Horde Säue, čada svinj, presičev; die Säue hüten, presiče past; wer sich unter die Treiber (Kühen) mischt, den fressen die Säue, kdor so med otrobe meša, ga svinje snedo; eine Sau aufheben, aramotno imeti; fig. ein Tintenfleck, svinja, čacka, packa, f. a. Fehler; unfähige Person, nečista, umazana ženska, nesnažnica, nesnaga, svinjska ženska; in Hüttenbau, f. Kupferbau; das Silber in die Sau jagen, pozgubiti srebro med žlindro; Bratsau, kozica.

Sau-, in Bzgg. presičje, presičev, svinjski.

Sanaas, Sanaß, das, das geringste vom

geschrotene Getreide, das den Schweinen zur Nahrung dient, opremki, *fig. slaba, nesnažna* jed.

Sauapfel, der, f. Holzapfel.

Sauapfelbaum, der, Iesnika.

Sauauge, f. Einbeere.

Saubär, der, merjasec, f. Eber.

Saubere, die, pasjica, pasje zelje.

Saubeller, der, Saufinder, Iovski pes, ki divjih presičev sledi.

Sauber, *adj.*, rein, eden, snažin, čist, von der Wäsche, bel, opran; sauber machen, snažiti; sauber mit etwas umgehen, varno, lepo, previdno ravnati s čim; saubere Arbeit, lično, lepo, tenko, čedno delo; hübsch, zal, berhek, lep; sauber gekleidet, lepo, zalo obledo; ein sauberer Vogel, lep tič, pravi tič, zvit, zrel ptiček, (ne)porednež, zanikernerz; das ist ein sauberer Sohn, lep sin, pravi sin je.

Säuberer, der, čistivec, trebivec, snažnik.

Säuberfaste, der, in der Mühle, shramba za presejano moko.

Säuberkeit, die, čistost, čednost, čeda (*M.*), snažnost, snaga; zalost, lepota, berhkost; ličnost; aus der Säuberkeit der Kleider auf den Stand schließen, po čednih oblačilih soditi, kteriga stanu—.

Säuberlich, *adv.*, čedno, varno, previdno, lično.

Säuberling, der, gizdalin, lišpaveo.

Säubern, *v. a.*, očediti, čediti, osnažiti, snažiti, otrebiti, trebiti, očistiti, čistiti, očistiti, očistati; ein wenig säubern, Alles nach der Reife säubern, počediti, posnažiti, potrebiti; die Bäume säubern, drevje otrebiti, suhe veje prebrati, prebiti; sich säubern, čediti se, snažiti se, uči očistiti se; die Birnen säubern sich, böcle se praše, se čedijo gjasobe; im Bergbau, trebiti, groblje in saro odpravljati; zur Genüge säubern, načediti se; mit dem Wasser, omiti, miti, oprati, prati.

Säubern, das, Säuberung, die, čenjeje, snažba, nach *Gutm.* čoja.

Säuberlieb, das, sito (*v. mlinu.*).

Saubirn, die, drobnica, medvedovka, medvedova hrušica, hrušica.

Saubirnenbaum, der, drobnica.

Saublume, die, f. Löwenjahu.

Saublut, das, svinjska kri.

Saubohne, die, Pferdebohne, bob; f. a. Bilsentfrant.

Sauborg, der, rezana svinja, rezanka.

Sauborste, die, ščetina, šetina (svinjska).

Saubraten, der, svinjska pečenka, pečena svinjina; preslaba pečenka.

Saubrod, das, f. Erdsapfel; (*Cyclamen europaeum*), kokorek, korček, svinjski krah, auch volče jabelko, krešec, kozja repica, kroš, krošec, kervavi lišec.

Saubrunn, der, razritje, mesto, kjer so divji presiči rili.

Saubürste, f. Hornfisch.

Sauge, die, Tunte, omaka, f. a. Brüh.

Sauciere, die, omačnica f.

Saucisse, **Sauciſſen**, das, klobasa (*v. koštrunovih čevih*); meh a strelnim praham napolnen za zažiganje podkopov.

Saudirne, die, svinjarica, gnjsa.

Saudistel, die, (*Sonchus oleraceus*), škerbinka, osat, mleč, f. a. Dreidistel.

Saudred, **Saufoth**, der, svinjščak, svinjek, svinjsko blato.

Sauen, *v. n.*, ravnati s čim kakor svinja s meham; svinjati, svinjariti, (*M.*), umazano, kosmato govoriti; packati, kacatipo —, f. a. Besauen.

Sauer, *adj.*, kisel, starf sauer, zvesčel, *poln.* kvašny; sauer werden, skisati, kisati se; von der Milch, f. Gerinnen; saurer Wein, kisló vino, kislica, oviček, praskovec; einen sauren Nachgeschmack haben, pokisniti; saure Nahrung, kisló vrenje, kisanje; beschwerlich, težak, truden, terpek, terd, hud, grenak, težaven, gorak; sich es sauer werden lassen, traditi se, mnogo prizadeti, prizadevati si; saure Arbeit, težavno, težko delo, terdo delo; wenn dir die Feldarbeit sauer wird, če ti je kmetovati terdo, hudo; er muß in den sauren Apfel beißen, mora a roko v ogenj; Ginem das Leben sauer machen, komu življenje ogreniti, greniti; es kommt mir sauer an, težko me stano; mürrisch, verdrüsslich, unangenehm, kisel; ein saures Gesicht machen, kisló pogledati, deržati se, zmerdniti, merdo napeti, nopenjati; f. Verdrüsslich; etwas Saueres, kislina.

Sauer, der, Sauerteig, kvas; f. a. Essig; Sauerfrant.

Sauer, der, svinjar, svinjavec.

Sauerampfer, der, (*Rumex acetosa*), kislica, *poln.* szezaw, *rus.* ščavelj.

Sauerapfel, der, kiseljak.

Sauerbraten, der, kisló pečenka, kisló pečenje.

Sauerbrieschen, das, neprijetno, grenko-pisemce.

Sauerbrüh, die, kisló omaka.

Sauerbrunnen, der, kisló voda, in *St.* slatina (*M.*), nach *Gutm.* u. *V.* kiselnica, in *St.* kselica d. i. kislica, nach *Gutm.* und dem *Poln.* auch kiselico, *pl.*

Sauerbrunnensflaſche, die, slatinska sklenica.

Sauerbrunnensalſ, das, slatinska, grenka sol.

Sauerdorn, der, češmin, češmiga, f. Berberis.

Säuerer, die, svinjarija; nesnaga; gerdo delo.

Säuerreien, das, neko kerhko železo.

Sauerfleisch, das, kisló meso.

Sauergras, f. Niedgras.

Sauerhonig, der, (*Oxymel*), kislí med, med a kisam ukuban, nach *V.* jesihani med.

Sauerlase, der, sir iz sesedeniga mleka (in ne iz smetane.).

Sauerlische, die, kisló češnja; višnja.

Sauerlice, das, (*Rumex acetosella*), zajčja, kisló deteljica.

Sauerfleesäure, die, kislina iz zajčje detelje.

Sauerkrutte, die, f. Holzapfel.

Sauerkraut, das, kisel, nach *M.* auch kvaseno zelje (?), *poln.* u. *böhm.* kvasna kapusta.).

Sauerkrautwasser, das, kelnica, (oder zelnica.).

Säuerken, v. n., pokisniti, na kisel cikati*.

Säuerlich, adj., rezen, kar (po)kisno ali na kisel vlece, nach *M.* kiselovat (*ruß.*), kiselnaat, nach *Gutm.* okisen, etwa auch kiselkast oder kiselkasi, pokisljiv.

Säuerling, der, f. Sauerampfer; Sauerbrunnen; Pfifferling; kisel vinska terta; (*Oxalis acetosella*), zaježa deteljica.

Säuerluft, die, kisel, čisti zrak.

Säuermaul, f. Sauerapfel.

Säuermilch, die, kisel, sosedeno, sirjeno mleko.

Säuern, v. n. skisati se, kisati se, (nach *M.* okisniti, okvasniti); es ist noch nicht in dem Faße, worin es säuern muß, ni še dognano; ni še mlena; f. a. Versäuern, Verderben; was nicht sauert, süßt nicht, brez potu ni medu.

Säuern, v. a., skisati, pokisati, okisati, kisati, okvasiti, zakvasiti, kvasiti (*M.*); nach *Gutm.* ukiseliti, kiseliti (auch *serb.*); gesäuert, okisan, gesäuertes Brod, okvasen kruh.

Säuern, das, Säuerung, die, kisanje, kvasenje.

Säuerort, der, kraj za razmakanje kvasu, *böhm.* zatestek.

Säuerschotten, der, der saure, fäulige Theil der geronnenen Milch, siratka.

Säuerseif, f. Sauerampfer.

Säuersüchtig, adj., kisel, tutast, ömern, f. Griesgrämisch, Mürrisch, (nach *M.* okisnjen?).

Säuerstoff, der, Drygen, nach *Vertovec* kiselie, *böhm.* kyslik, *poln.* kwasorod.

Säuerlich, adj., sladkokisel, nach dem *Russ.* kiselosladač, na pol kisel, na pol sladak.

Säurteig, der, kvas, (in all. slav. *M.*), in Laibchen, drožje, drožice (*Wern.*), krovačec (Sauerstäpfel), nach *Gutm.* auch kvasilo.

Sauerapfel, der, fig. kisavt, kislež, kiselica (od človeka), tutec, tuček, pustah, ömerneč, pust, kisel, nach *V.* in St. taroben človek, kiseljak.

Sauerapfeligkeit, die, kiselost, tarobnost, ömernost.

Sauerapfisch, f. Sauerapfel.

Sauerwasser, das, kisel voda, slatina, f. Sauerbrunnen.

Säuessen, das, svinjska, nesnažna, nečedna jed, preslaba, pusta jed, jed za svinje in ne za ljudi.

Säueng, der, lov, lovljenje divjih prešičer, zakol ali nabod divjiga prasca; mesto, kjer se divji prešiči love.

Säuenger, f. Säubeller.

Säueng, der, hudi pijanec, črepuh, črep (*Gutm.*), nach *V.* vleci ga.

Säuengbruder, der, f. Säuser; Säusamerad, pitni, vinski brat, bratec.

Säueng, v. n. u. a., trinfen von Thieren und im verächtlichem Verstande von Menschen, piti, lokati, žlempati, *ruß.* pijanstvovati; von leblosen Dingen, in sich einziehen, popiti, posrebat. srebati, poserkati, serkati; zu säufen geben, napojiti, napajati (živino); ansehwendend trinfen, pijandevati, popivati, žlempati, v se liti; naliti, nalijati se ga; napajati se, kozarce zvracati, vleci ga; Wein, Bier säufen, vino, ol čez nemoš piti, z vinam, z olam se naliti, nalijati; sich toll und voll säufen, do gerla naliti se, ušleviti se, preopiti se, preopijati se; die ganze Nacht hindurch säufen, vso noč prepiti, pijandevati; er sauft wie ein Loth, pije kakor krava, kakor vol; hast du noch nicht genug getrunken? ali se še nisi nalokal? napil, ali se ga še nisi naserkal? sich frauf säufen, prepiti se.

Säueng, das, pitje močno, pijandevanje, lokanje, srebhanje, serkanje, žlempanje; er hat sich das Säufen angewöhnt, pijanstvu se je udal, piti se je navadil.

Säueng, v. a., Thiere trinfen, napojiti, napajati živino.

Säuengschel, der, svinjski janež (*Pencedanum offic.*).

Säuser, Säuser, der, pijanec, hud pivec, popijavec, pijandevavec, kotanja, u. *Gutm.* a. črep, čep, *poln.* u. *ruß.* pijanica; Säuser sind unverbesserlich, pijanec se preoberne, kadar se zverne (*Spr.*).

Säusererei, die, pijandevanje, pijanstvo, popijanje.

Säuserin, Säuserin, die, pijanka, huda pivka, popijavka, pijandevavka, nach *M.* pijanica.

Säufern, v. n. u. i., žejati, f. Dursten. Säuserwahninn, der, (delirium tremens), pijanska ali treseca norost.

Säuferinne, die, pijanski ogorec, prišči od nezmerniga pitja.

Säufergelaß, die, pijandevanje, miza pijancov, družba ali omizje pijancov.

Säufergenosß, Säufergenosß, f. Säuserbruder.

Säufergesellschaft, f. Säuserbruder.

Säufergesellschaft, die, pijanska družba ali tovaršija.

Säuferger, die, pijanstvo.

Säufergurgel, Säuferhaß, Säuferhaß, f. Säuser.

Säuferhaß, das, pijanska hißa, kerema.

Säuferheld, der, kdor se v pijanstvu junači in druge prekositi skuša.

Säuferhinder, f. Säubeller.

Säuferisch, der, morsa svinja.

Säufertrauf, adj., bolan od nezmerniga popivanja; er ist säufertrauf, lasje ga bole, otekla lase ima, glava ga boli po vinu.

Säuferfleisch, das, svinjina, svinjsko meso.

Säuferlieb, das, pijanska pesem, pivska, zdra-vica.

Säufling, f. Säuser.

Sausluft, f. Sausgier.
Sausraß, f. Sausfien.
Sausrad, f. Sausfer.
Sausfchuld, die, dolg od zapitiga vina, ola i. t. d.
Sausfchwester, die, pijanka, pitna sestra ali tovaršica.
Sausfag, der, dan za pijančevanje namenjen.
Saugader, die, žila sisavka; srebavka, sesavno. srebno orodje.
Saugaderdrüse, die, sesavčna žleza.
Saugaderlehre, die, nauk od sesavk.
Saugamme, die, dojnica, nach *Gutm.* dojka, dojica, f. a. *Amme*.
Saugarn, **Saunetz**, das, mreža za lov na divje prasce.
Saugarten, der, ograda divjih prešičev.
Saugblume, die, mertva kopriva.
Sauge, in *3fig.* sesni (*Gutm.*), sesavni, sesajoči, pri sesku, od sesca, neodstavljeni.
Sauge, die, bei den Malzbarren, dušek, böhm. vócesno.
Saugeferkel, das, prašiček od seska, (ki še sesa), sesavno ali sesajoče prase, sesno prase.
Saugefüllen, das, zrebo sesavno.
Saugegel, f. Blutegel.
Saugeglas, **Saugehorn**, das, sesulja, f. a. *Rinderbütte*, *Ludel*.
Saugekalb, das, tele pri sescu, od sesca, sesno tele.
Saugeküuchen, f. **Saugehorn**.
Saugelamm, das, sesno jagnje.
Saugemahl, das, znamenje od sesanja.
Saugemaschine, die, sesalo.
Saugemutter, f. **Saugpumpe**.
Saugen, v. n. u. a., *Milch saugen*, die Brust fangen, posesati, sesati (*altst. s'sati*), auch cecati, cucati (auch böhm.), cizati; noch ein wenig saugen, še posesati; aus einer Flasche, poserkati, serkati, posrebati, srebati; aus der Wunde das Blut saugen, iz rane kri poserkati, serkati, popiti, ispititi, piti; Honig saugen, med serkati; der Bär saugt im Winter an seinen Tagen, medved se liže; saugend, sesajoč, pri sesci, od seska, sesen, sesaven; etwas aus den Fingern saugen, sam od sebe znati, izmisliti si; in sich saugen, v se vleči, jemati kaj, napiti, napjati se česa, navzeti, navzemati se; sich voll saugen, napiti se, naserkati se; genug saugen, nasesati se, naserkati se, napiti se; zu viel saugen, presesati se.
Saugen, das, sesanje, serkanje, srebhanje.
Sängen, v. a., dojititi; ein wenig fängen, podojtiti; seske dati, sesati dati; im böhm. von Menschen, kojiti; durch eine gewisse Zeit fängen, predojtiti; mit dem Säugen verderben, zadojtiti; genug fängen, nadojtiti so; f. a. *Ernähren*, *pflegen*.
Sängen, das, dojenje, dojtitev, dojilo.
Saugpflanze, f. *Schmarogerpflanze*.
Saugpumpe, die, srebaloica, f. über *Pumpe*.
Sauger, der, sesao, sesna, sesavna žival;

f. a. *Pumpenschuh*, Saugeßisch nach dem *Russ.* deržiladija, prilipalo.
Säugerin, die, i. d. Bibel, doječa (ženaka).
Säugeröhre, die, cev sesavka, serkavna cev.
Säugerüssel, der, sesavni rivec, sesavnik, sesalo.
Säugeschwamm, der, navadna morska goba.
Säugerhier, das, dojivka, doječa žival.
Säugetochter, die, dojenka.
Säugewarze, die, Papille, bradavica, bradavičica na sesci.
Säugewerk, das, sesavnica (pumpe), f. *Pumpe*.
Säugezahn, der, mlečni zob.
Säugefäß, f. **Saugader**.
Säugling, der, dojenec, dojenček, sesavček; weibl. dojenka, dojenčica; dete pri sesci; ein saugendes Kalb, sesno tele, tele pri sesci; ein nach einmaligen Abspannen wieder gefangtes Rind, pridojenec (*V.*); fig. für verstandeschwach, f. dieses.
Säuglöde, die, nur in der Redensart: mit der Säuglöde läuten, mastno govoriti (*V.*), kvantati, klafati, kvonjati, (*V.*), umazane, kosmate praviti, nesramen gobec imeti; svinjarije govoriti, svinjske besede po u-stih imeti.
Saugraß, das, (*Ledum palustre*), svinjska trava, böhm. rojovnik.
Saugrob, adj., grob da je groza.
Saughadich, f. *Sadich*.
Saubach, **Sauhehe**, die, gonba, lov na divje prešiče.
Sauhirt, der, svinjar, svinjski pastir.
Sauhirtin, die, svinjarica.
Sauhund, der, svinjski pes; prav svinjski človek.
Sauhüter, der, svinjar.
Sauigel, f. *Schweinigel*.
Säuisch, adj., svinjsk; säuisch mit etwas umgehen, po svinjsko delati, ravhati s čim; svinjati a čim, delati s čim kakor svinja z meham; nečeden, umazan.
Saujagd, die, **Saujagen**, das, svinjski lov, lov na divje prešiče.
Sauanne, die, pomijnik.
Sauastanie, f. *Erduß*.
Sauferl, der, fig., presio, prase, svinja, svinjar, gerdez, nemarnež, gerdoba.
Sautuoten, f. *Ferkelstaut*.
Saufoben, der, pitovnjak, svinjak, svinjski hlev.
Saufsch, der, svinjski, nečeden kuhar.
Saufschin, die, svinjska, umazana in nesnažna kuharica.
Sautrant, f. *Ferkelstaut*.
Saulache, die, svinjska mlaka, (ka)luž, v kteri se valjajo svinje.
Säulbaum, der, drevo dobro za steber.
Säule, die, steber (im Serb. nach *Vuk* staber gleich stablo, Stamm); im Kroat. für Säule neben stup auch stobor, welches je doch *Vuk* mit Hof (aula) erklärt, nach *Pot.* sklonik, nach dem *Altst.* (st'p und st'ba), *Russ.* u. *Serb.* stolp oder stohl, (*Gutm.* hat stop), böhm. sloup, poln. słup; dim.

Säulen, stebroc; *fig.* auch podpora; auf Säulen ruhend, na stebrih (postavljen, slo-
neč), s stebri podpert; *f. a.* Pfeiler, Wahl.
Säulen, das, svinjsko, pasje, nemarno,
nessažno, gerdo življenje.
Säuleder, das, svinjsko usnje, svinjina
(mehr: Schweinefleisch); *fig.* svinja, merha,
nečistnik, nečistina, kurba.
Säulen-, in 3. h. g. steberski (*Gutm.*).
Säulen, *v. a.*, s stebri ali stolpi olepsati;
stebre narediti, narejati; s stebri podpreti,
podstebriti †.
Säulenbaum, *f.* Säulbaum.
Säulendick, *adj.*, debel kakor steb.
Säuleneingang, der, s stebri ozaljšani
vhod.
Säuleneinfassung, die, ostolpje.
Säulenförmig, *adj.*, stebraš, stolpovit,
stebra ali stolpu podoben.
Säulenfuß, der, steborno podnožje, stalo,
podstolpje (*russ.*), podstebetje.
Säulengang, der, *f.* Colonnade, nach V.
stebriše.
Säulenge tragen, *adj.*, na stebrih (slo-
neč), s stebri podpert.
Säulenglied, das, člen ali del stebra.
Säulenhalle, *f.* Colonnade.
Säulenhals, der, šija stebrova.
Säulenhaupt, das, glava stebra, nadstol-
pje, nadstebetje.
Säulenheiligt, *f.* Säulensteb.
Säulenhaus, **Säulentopf**, *f.* Säulenhaupt.
Säulentrang, der, venec stebrov ali stol-
pov, *poln.* stupowieniec †.
Säulenuppelung, die, stik, zveza ste-
brov ali stolpov.
Säulenauße, die, *f.* Colonnade.
Säulenordnung, die, steberski red, nach
dem Böhm. stolporedje †, (*russ.* porjadok
stolbov); die böhische Säulenordnung, do-
riški stebri ali stolpi.
Säulenpaar, das, dva zvezana stebra.
Säulenraum, der, medstebetje, medstol-
pje, (auch in and. slav. M.), razstolpje.
Säulenreihe, die, versta stebrov ali stolpov.
Säulenschaft, der, die eigentliche Säule,
deblo stebra, stebor (sam od podnožja do
glave), nach dem Russ. sredostolpje.
Säulenspat, der, stebričasti vések (V.).
Säulensteb, der, Stylit, nach dem Altal.
(svetnik) stolpnik.
Säulenstein, der, *f.* Basalt.
Säulenstellung, die, nach dem Böhm. po-
stolpje †.
Säulenstuhl, der, podstava, podstavek; *f.*
a. Säulenfuß.
Säulenthor, das, vrata iz stebrov.
Säulenverdoppelung, die, dvostolpje †.
Säulenweite, die, *f.* Säulenraum.
Säulenwerk, das, *f.* Colonnade; kar je
stebrov na kakem postopji skup.
Säuloder, der, *f.* Schwarzschlagen.
Säulöffel, *f.* Säulenraut.
Saum, der, der äußerste Rand, ein umgebo-
gener Rand, rob, ähm. robec; krajnik, kra-
jic, okrajik, obšiv; *f. a.* Rand; Saum der

Felsenwand, kraj peši, rob; am Pferdehufe,
f. Preis, Krone; so viel Last, als man auf
ein Lastthier laden kann, besonders auf ein
Roß, tovor; auch verschiedene Maßereien;
von: Säumen, zamuda, zaderžek.
Saumagen, der, svinjski želodec; uneigent-
lich, *f.* Sauserl.
Saumandel, *f.* Erdnuß.
Saumarkt, der, svinjski sejim, semenj; der
Platz, svinjsko sejmische; in Bezug auf den
Wochenmarkt, svinjski terg.
Saumast, *f.* Schweinemast.
Saumelde, die, habji pezdec.
Saumelß, **Saumilch**, *f.* Saubistel.
Saumen, *v. n. u. a.*, tovoriti.
Säumen, *v. a.*, von Saum-Rand, bei Näh-
terinen, obrobti, zarobiti, robiti; von Saum-
Laß, *f.* Säumen; bei den Zimmerleuten, be-
hauen, obtesati, obrezati (po vervci ali
kauri); säumen machen, muditi, zaderžati,
zaderževati; *v. n.*, zögern, muditi se, obo-
tavljati, Dberst, opotavljati se; ich will nicht
säumen, nečem odlasati, odlagati, odkladati,
kesneti; sich säumen, (*v. r.*), kesan biti,
počasi tavati, mečkati.
Saumenß, das, merha, kurba.
Saumer, der, *f.* Saumthier.
Säumer, der, obotavljaec, opotavljaec,
zanikernik, mudnik, mudljivec, mudivec,
zamuda, počasen, kesan človek, mečkalo;
der einen Saum macht, robivec, obšivavec;
Lastbeförderer, tovarnik; *f. a.* Saumthier.
Säumerin, die, mudljivka, mudivka, mud-
nica, kesna ženska; — robivka.
Saumesel, der, tovarni osel.
Saumfarn, der, (Pteris), velika praprot.
Saumflosse, die, krajna plavuta.
Saumhaß, **Säumig**, *adj.*, muden, poča-
sen, meckav, meckalast, kesan, mudljiv,
nemarn, len.
Säumigkeit, die, *f.* Saumlosigkeit.
Saumilch, die, svinjino mleko; *f. a.* Saubistel.
Saumist, svinjski gnoj, *f.* Saudred.
Saumlägel, der, konjska lodrica.
Saumlaite, die, an den Windmühlen, pe-
rotna sredajica.
Säumling, der, *f.* Säumer, (*poln.* opie-
szalec).
Saumnacht, die, šiv na rob, robni šiv.
Säumriß, die, auch das, zamuda, pomuda,
kesnoba, kesjenje, *f.* Verzug; Hinderniß,
zaderžek.
Saumroß, der, tovarni vol.
Saumseßer, **Saumroß**, das, tovarni konj,
tovorno kluse.
Saumfal, *f.* Säumriß; Saumlosigkeit.
Saumfalszinsen, *pl.*, zamudnina, zamud-
ne obresti.
Saumfattel, der, tovarno sedlo, tovor.
Saumficht, die, korci strešni na robu,
nach V. lega na robu.
Saumfelig, *adj.*, muden, mudljiv, obotav-
ljiv, opotavljiv, nach M. zuzlav; saumfelig
sein, len biti, nemaren biti, muditi, zama-
jati, mečkati, zuza, zuza biti (*Lat.*).
Saumlosigkeit, die, mudnost, mudljivost;

obotavljanje, opotavljanje, kecnost, lenost, nemarnost, žuljavost (*M.*).
Saumtan, f. Leil.
Saumbier, das, tovarna žival, živina; f. a. Lastthier.
Saumutter, die, prasica, svinja, ki se je opasila.
Saunest, das, fig. luknja, nesnažna beznica, gerdo mesto ali selo.
Sauneh, f. Saugarn.
Saunohr, das, svinjsko uho, f. Wegerich.
Saupelz, der, fig., f. Sauferl, Sauleber.
Saurach, der, česmin, f. Verberis.
Säure, die, die saure Beschaffenheit, kislota, kislota, kislota; ein saurer Körper, kislina; das Sauerfraut hat die Säure verloren, zelje se je zvešilo; Salzsäure, solna kislina.
Saurebe, die, f. Zauurebe.
Säurebrechend, adj., kislota jemajoč, odpravljajoč.
Säuren, f. Säuren.
Sauringel, f. Gänseblume.
Saurüde, f. Saubeller.
Saurudel, das, kerdelo divjih prešičev.
Saurüssel, der, svinjski rivec.
Saurüsselstisch, der, morska svinja.
Saus, der, sam, hrup, hruš, hrum; Saus und Braus, sunder, dir in das; f. a. Braus.
Sausack, der, želodec; f. a. Saumagen; Pfeffer.
Sausalat, der, divja ločika.
Sauschnabel, f. Löwenzahn.
Sauschneider, der, svinjski rezar, svinjorez, svinjorezar, rezar ali skapljavec.
Säusel, der, šumot, šumljanje; f. a. Gesäusel.
Sauselaut, der, sisek, sis (Zal.), šumnik, šumni glas.
Säuseln, v. n., željati (*V.*), šumljati, šumotljati, tiho veti, (bei *V.* a. mojljati?); v. a., šumljaje izgovoriti; zu säuseln anfangen, zašumljati; eine gewisse Zeit hindurch säuseln, prešumljati (n. pr. vso noč); säuseln anfangen, prišumljati; säuseln sich entfernen, odšumljati.
Säuseln, das, f. Säusel, Gesäusel.
Säuselftimme, die, šumljajoči glas.
Sausen, v. n., šumeti, hrupeti, hruščeti, berčati, bučati, tuliti, verseti; im Ohre sausen, zvoneti; zu sausen anfangen, zašumeti; ein wenig sausen, pošumeti; gesauset kommen, prišumeti, prihruščati; die ganze Nacht sausen, vso noč prešumeti; sausend sich entfernen, odšumeti.
Sausen, das, šum, šumot, šumenje, versenje, hrušenje.
Sauser, der, šumnik, šundravec, f. a. Sauselaut.
Sauswind, der, piš, vihar, šumeči veter, f. a. Stausetopf.
Sauspieß, der, neki akopec ali kopilo za divje svinje.
Saußall, der, svinjak, svinjski hlev, fig. f. Saunest.
Saußtein, f. Stinfstein.

Saußteller, lovski psi, ki divje prešiče ustavljajo.
Sausudel, f. Saulache.
Sautanne, f. Barlapp.
Sautob, f. Hundsmelde.
Sautrant, der, svinjska, nesnažna pijača.
Sautreiber, der, svinjar.
Sautrog, der, svinjsko korito.
Sauwirthschaft, die, svinjsko, nesnažno gospodarstvo, ravnanje.
Sauwurz, f. Braunwurz, Zauurübe.
Savaten, pl., alte Schuhe, šlebedri, šlapute, švedri, škerpeti.
Savoir faire, skušenost, ročnost v opravilih.
Sbirren, pl., beriči (laški).
Schorfren, f. Anslagen, Vorschießen.
Schorfo, f. Anslage, Vorschuß.
Sca, f. Eta.
Scabiose, die, grintovec, garjevo zelišče.
Scene, die, Austritt, nastop, scena, pokaz; f. a. Schaubühne, Schauplatz; Begebenheit, prigodek, dogodek, naključek; Gemälde, podoba, vid; in Scene gehen, igrati biti; in Scene setzen, za gledišče, gledišče pripraviti, prirediti.
Scenerie, die, glediščno priprave in oplešave, dekoracije*, scenarija*.
Scenisch, adj., glediščen, gledišen, sceničen (*poln.*).
Scenographie, die, glediščno, gledišno, daljnovidno malanje.
Scepter, der, f. Repter.
Sch anstatt f sprechen, (3. B. wenn man ischt anstatt ist ausspricht), nach *V.* šlekat, šlekedrati.
Schaaß, Schaam, Schaar; f. Schaf, Scham u. f. w.
Schabaas, das, mezra, ki se sterže s gorjupje strani.
Schabad, das, osteržek, f. Abschabsel.
Schabatte, die, podstava, tnaló, čok pod nakalam.
Schabe, die, Motte, molj; nach dem *Poln.* Pelzschabe, kozuhovec, Luchschabe, suknovec; Milbe, žizek; f. Milbe; Pfl: Bartschabe, ščurek, ščurek, žohar; Thonschneide, f. Thonschneide; ein Rischneß, Rassel, lovnica (*V.*), ravšelj (*Zal.*); Krätze, garje pl., kraste oder hraste, svrab; f. a. Schabeisen.
Schäbe, die, pezdír, coll. pezdírje; skorja v solinskih ponvah.
Schabebau, die, strunarska stergavnica.
Schabebaum, der, Schabebod, der, bei den Bärbern, golivni ploh, stružnik (*Zal.*).
Schabeblech, das, Schabeblinge, die, čevljarsko stergalce.
Schabebod, der, stergavni stol (glavničarski), f. a. Schabebaum.
Schabebrett, das, stergavna deska (n. pr. strojarska.).
Schabeisen, Schabeisen, das, Schabeisen, Schabemeiser, skobla (sodarska), strugla (*V.*), strugalo, stergulja, stergača, stergon; bei den Bärbern, golivnik, stergon.

Schabehobel, der, strugla, strugelj.
Schabellinge, Schabebloch, f. Schabeisen.
Schabel, Schabelbohne, die, bob (sabljasti).
Schabelmöhre, f. Radelfrant.
Schabemesser, f. Schabeisen.
Schaben, v. a., ostergati, stergati, ostrugati, strugati, oskoblati, skoblati, oder skobliti (u. pr. dogo), nach *Gutsm.* auch skerbblati (?), derkati; die Haut schaben, sich schaben, (v. r.), praskati se, dergniti se; f. übr. Kratzen; viel Kreide schaben, mnogo krede nastergati; ein wenig schaben, postergati, poskoblati; lange genug schaben, nastergati se, naskoblati se; ein Rübchen schaben, f. Rübe; bei den Kupferstechern, f. Radiren; zu dem Geschabten schaben, pristergati; Geld schaben, f. Zusammenfahren.
Schaben, das, sterganje, skoblanje.
Schäben, pl., pezdırje.
Schabenfressig, adj., moljav.
Schabengift, das, strup za molje.
Schabenfrant, f. Rottenfrant.
Schaber, der, ein Werkzeug, strugla (V.), skobla, stergulja; eine filzige Person, skopuh, skopnež, stiskavec; f. a. Schinder; einer der schabt, stergavec, stergač.
Schaberei, die, sterganje, skoblanje, stergarija; von einem Filze, skoparija, skopornost; f. Geiz.
Schaberin, die, stergavka; skopornitnica, stiskavka.
Schabernad, der, burka, šala, f. Poffen, Streich; Semand einen Schabernad spielen, komu eno napresti, nakacati, nagojati, kljubovati.
Schabernaden, v. n. u. a., burke uganjati, nagojati, f. Poffen (tšun.).
Schabernader, der, f. Poffenmacher.
Schabernadisch, adj., šaljiv, nagajiv, godčevsk.
Schaberübchen, das, vulg. šlek, šlek, šlek, indecl.; Einem ein Schaberübchen machen, komu korenček stergati, f. Rübe.
Schabernusch, der, f. Schachtelhaln.
Schabewerkzeug, das, stergalo.
Schabewolle, die, nastergana volna, arovia, ki jo jirharji s kož steržejo.
Schabicht, adj., moljav.
Schäbig, adj., kräpig, srabljiv, garjev, hrastav, nach Jan. šugav; als Schimfwort, du schäbiger Kerl, ti garjevec, umazanec, revež; schäbiger Geiz, gerda, nizka, umazana skopost; beschabt, odergnjen, oguljen, iznošen.
Schabillinge, die, bei den Binugießern, stergulja.
Schablone, die, kalup, f. Formbrett, Modell.
Schabrade, die, šabraka oder šabraka, (o-deja), posedlica (M.), russ. u. poln. čaprak, nach Ravn. vaša (?).
Schabradenhändler, -macher, der, šabrakar.
Schabfel, das, strugotina oder stergotina, stružina, ostružek, ostružki, pl., sterglina.
Schabzieger, der, eine Art Rasse, nach V. ožemcič.

Schach, das, ein morgenländisches Brettspiel, šah (russ., poln. u. böhm.), serb. škak; Jemand Schach bieten, komu v okom priti, kljubovati, f. Krohen; Schach dem König, varuj kralja, kralju v okom; Schach spielen, šah igrati, bei *Gutsm.* na šahe igrati.
Schachblume, die, (Fritillaria melengris), Ribizblume, lugovojci evet.
Schachbrett, das, šahovnica (poln. u. böhm.), serb. škaknica.
Schachbrettmacher, -verkäufer, der, šahovničar.
Schachen, f. Schach (bieten, spielen); Rauben; Bierheilen.
Schacher, der, barantanje, eiganjenje, kupčija na drobno z nezmerno dobičkarijo, kakor se sploh Judam očit; veraltet für Schachspieler.
Schächer, der, besonders in der Bibel, razbojnik; er ist ein erbärmlicher Schächer, prava neumna reva je, uboga žival je.
Schacherei, die, barantija zlasti judovska.
Schacherer, der, barantač, barantavec.
Schacherjude, der, barantavski Jud.
Schächerkreuz, das, Schalkkreuz, soha, rogovila, rogovilasti križ (v podobi čerke Y).
Schachern, v. n., barantati, (po judovsko ali eigansko z dobičkarijo), kupčariti, böhm. šahrovati, eiganiti (russ.), nach M. juditi.
Schachfeld, das, polje ali kupa na šahovnici.
Schachkönig, der, kralj v šahu.
Schachfrant, f. Fenster.
Schachmat, adj., im Schachspiel, šahmat, užugan, šah in mat; fig. pobit, spehan, utrudet, oplet, izdelan.
Schachspiel, das, f. Schach.
Schachspieler, der, kdor šah ali na šahe igra, šahar.
Schachstein, der, podobica v šahu ali šaku, šahovnični kamenček.
Schacht, der, für Stange, f. dieses; im Forstwesen für Gegend, f. dieses; im Bergbau, navpična jama, nach V. jašek (?), im Poln. jaszczyk, Schachtel, šek (V.), predih, okno, nach dem Russ., Böhm. u. Poln. šakta, serb. donja; einen Schacht abteufen, absinken, predih ali jašek kopati; einen Schacht austonnen, obiti; einen Schacht austauscheln, oboj prenoviti; ein gleich langer und breiter Körper, kupa, f. a. Viertel; Lärm.
Schachtel, f. Schachbrett.
Schachtelbühne, die, presledek, opočitek v jasku.
Schachtel, die, gew. škatla*, nach *Gutsm.* sklopnica, bei V. jaska (Poln. jaszcz, jaszczyk), nach dem Altst. u. Böhm. krobica (poln. krobka, russ. korobka); dim. Schachtelchen, škatlica; eine alte Schachtel, starka, babulja, babšce, babura.
Schachtelboden, der, dno škatle, dno v škatli.
Schachtelborste, die, ščetina, šetina čevljarska (ker se tako ščetine v škatlah kupujejo).

Schachteldeckel, der, pokrov, pokrovec, pokrovček (od) škatle.
Schachtelform, die, podoba škatle; f. a. Schachtelform.
Schachtelgut, das, bei den Würstenbindern, naj močnejši ščetine, šetine.
Schachtelhalm, der, (Equisetum), preslica, konjski rep, nach V. hoš, richtiger nach dem Russ. hvošč.
Schachtelholz, das, les za škatle.
Schachtelkrämer, der, škatlar (a. Schachtelmacher), Schachtelkrämer sein, škatlariti; škatle, (suho robo) prodajati.
Schachtelkrämerin, die, škatlarica.
Schachtelmacher, der, škatlar.
Schachtelmahlerei, die, malanje škatel.
Schachteln, v. a., v škatle djati, devati, zlagati; s preslico ali hvoščem (bei V. s hošem) treti, dergniti, gladiti, čistiti.
Schachtelsaft, f. Marmelade.
Schachtelschiene, f. Schachtelzarge.
Schachtelfloß, der, der hölzerne Klotz, über welchen die Schachteln geformt werden, model škatlarski.
Schachtelzarge, die, obod.
Schachten, v. a., v kupfe ali enakostrane öveteroogelnike razdeliti, deliti; geſchachtet, kupast (V.).
Schächten, v. a., bei den Juden, zaklati, klati, f. Schlachten; einen ſchächten, koga namukati, ostepiti, auch: opehariti koga.
Schächter, der, klavec, mesar judovski.
Schächtfeger, f. Schlammbeißer.
Schachtfuß, Schachtſchuh, der, reč, övель dolga in široka in pa palec debela.
Schachthalm, f. Schachtelhalm.
Schachthaus, das, nadsahtnik, hišica nad šahtam.
Schachtholz, das, oboj v šahtu.
Schachthut, der, Schachtlappe, die, rudarski klobuček.
Schachtfrant, f. Gliedfrant.
Schachtmeister, der, rovski, jamski meister, (kdor je nad delavec pri kopanji jar-kov, jezov i. t. d.).
Schachtſicht, (in ungarischen Salzwerken), f. Stellen.
Schachtſchneider, der, neka odmern šahtov.
Schachtstätte, die, mesto šahta ali za šaht namenjeno.
Schachtſtener, die, predihnnina †, šahtnina †.
Schachtſtoß, der, krajši stran prediha, šahta.
Schachtſtöcke, die, opažnica ali obojna deska v šahtu.
Schachtzug, der, poteg, potegljaj v šahu.
Schade, die, ova.
Schäde, Schädig, f. Schede u. f. f.
Schader, f. Mißdroffel.
Schadbar, f. Schadhaft.
Schadbürge, der, porok za nevarnost, porokov porok, f. a. Rückbürge.
Schade, der, a. Schaden, škoda (a. böhm., poln. u. serb.), kvar, serb. a. šteta, russ. usčerb, vred; ein zu großer Schaden, pre-škoda; ein Schaden durch Elementarereignisse, uima; Verletzung am Körper, oškodba, po-

habljenje, rana (Wunde); ein innerer Schaden, notranja bolezen, skaza; f. a. Mangel, Gebrechen; an dieser Waare habe ich Schaden, pri tem blagu sim na zgubi, sim zgubil, imam škodo; nach Schaden trachten, hudobne naklepe delati; durch Schaden wird man ſing, kar škodi, to uči, (böhm.), f. a. Klug; ſich seines Schadens erholen, povra-čilo škodo, odškodno dobiti od koga; Schaden tragen, škodo terpeti; auf Schaden und Gewinn, na dobiček in zgubo; den Schaden erſehen, poverniti, poravnati škodo; einen Schaden haben, nehmen, zu Schaden kommen, škodovan, poškodovan biti, a. škodin, kvarin biti; na zgubi biti, zgubo imeti; Jemand einen Schaden thun, zſügen, koga o-škodovati, poškodovati, škodovati, škodo komu storiti, delati, auch komu škodovati; ſich ſelbſt einen Schaden thun, sam sebi rokav zaſiti; es iſt kein Schaden um ihn, ni ga škoda; Schade um ihn! škoda za-nj!; der Schaden am Getreide, n. Met. goljazen, in ll. Kr. golazna (Zal.); Schade! daß er nicht hier iſt, škoda, da ga ni tukej, serb. šteta!; er iſt durch eigenen Schaden flüger ge-worden, lastna škoda (zguba) ga je izučila, izmodrila.
Schadegeld, das, odškodba †, povračilo škodo.
Schadefant, der, okup, (okupiti se).
Schädel, der, Schedel, črepina, čepina, bu-ča, dieſer Schädel, betica (neakretna), f. Hirnſchädel; zerbrochene Stücke, črepine; dünner Schädel, tolkavec (St.).
Schädelbohren, f. Trepaniren.
Schädelbohrer, f. Trepan.
Schädelform, die, podoba čepine.
Schädelgebirge, die, gomila, veliki kup črepin.
Schädelhaut, die, črepinina koža, (očrep-nica †).
Schädelknochen, der, črepinina kost.
Schädellehre, die, nauk od črepine.
Schädelſchinden, f. Stalpiren.
Schädelſtätte, die, Schädelhöhe, nach M. čepinjevec; Gulgata (v Jeruzalemu); etwa auch črepinjek.
Schaden, v. a., škoditi, škodovati; v ſko-do, na škodo biti, škodo storiti, delati, kvar delati; das hat ſeiner Gefundheit ge-ſchadet, to mu je pokazilo, pokvarilo zdrav-je; es ſchadet nichts, nič ne de; das ſann ihm nicht ſchaden, prav ma je, ni ma od-več; er ſann mir nicht ſchaden, ne more mi škodo storiti, ne more mi nič (hudiga pri-zadati).
Schadenbringend, f. Schädlich.
Schadenersatz, der, povračilo škodo, od-škodba; auf Schadenersatz klagen, tožiti za povračilo škodo.
Schadenfreude, die, radost ali veselje nad tajo škodo, n. V. škodoželje u. škodo ra-dovidnost, serb. u. russ. zloradost; Scha-denfreude empfinden, veseliti se, vesel biti tuje ali ljudske škodo, nesreče.

Schadenfreund, der, Schadenfroh, človek tuje nesreče vesel; škodljivec škodoželjnik.

Schadenfroh, *adj.*, škode (tuje) vesel, škodoželjen, škodljiv (mehr schädlich); er ist schadenfroh, rad vidi škodo (V.), veseli se, raduje se škode ali nesreče drugih.

Schadenfroheit, f. Schadenfreude.

Schadengeld, das, odškodni danar, odškodnina.

Schadenlust, die, škodoželjnost, škodljivost.

Schadenlustig, *adj.*, škodoželjen.

Schadenpreis, der, cena, cenilo, izrečeni znesek škode.

Schadenrechnung, die, preračun škode.

Schadenschätzung, die, cenitev, cenjenje škode.

Schadensicherheit, die, varnost zastran kake škode.

Schadenvergütung, f. Schadenersatz.

Schadenverursacher, der, škodnik.

Schadhaft, *adj.*, škodovan, poškodovan, oškodovan, pokvarjen, pohabljen, pokazen, polomljen, necel; (chemals auch für: schädlich).

Schadhaftigkeit, die, poškodovanost, pokvarjenost.

Schädigen, f. Beschädigen.

Schädlich, *adj.*, škodljiv, kvaren, kvarljiv; ein schädlicher Mensch, škodljivec; ungesund, nezdrav, škodljiv, slab (eig. schwach); schädlich sein, f. Schaden.

Schädlichkeit, die, škodljivost, kvarnost.

Schadlos, *adj.*, brez škode, brez kvara, brez zgube; schadlos sein, odškodovan biti, ne imeti škode, ne biti na zgubi; Jemanden schadlos halten, koga škode (pred škodo) varovati, komu škode poverniti, povračati, povračevati; koga odškoditi, odškodovati; u. *Gutm.* komu za škodo biti.

Schadloshaltung, die, odškodba, odškoditev, povračilo škode.

Schadloshaltungs-Revers, der, odškodni protipis f.

Schadlosigkeit, die, brezškodnost, brez-kvarnost, celost.

Schaf, das, ovca, u. *Gutm.* u. V. in einigen Gegenden auch, bica, *dim.* bičica, generell, brav (*gen.* bravu), bravka; ein mehrere Jahre altes, starka; ein volljähriges, u. V. in J. Kr. štaka (?); Schafe und Ziegen, drobnica (*coll.*); das wilde Schaf, divja, sibiriska ovca; das gemeine Schaf, navadna ovca; Schafe scheeren, ovce striči; faust wie ein Schaf, krotak kakor ovca; ein gutes Schaf, *fig.* dober človeček, dobra ovca; ein dummes Schaf, neumnik, topec; der geduldigen Schafe gehen viele in einen Stall, krotkih ovce (gre) mnogo v en hlev; der Wolf frist auch die gezähnten Schafe, tudi štete ovce volk pojé; Schafe halten, ovce, drobnico, bravino imeti, rediti; ein rüdtig Schaf heist die ganze Herde an, ena garjeva ovca vso čedo ogarji, oskruni; in einigen Gegenden für: Hebel, f. diebes.

Schafz, in Bfsg. ovčji, — za ovce.

Schafampfer, der, ovčja kislica.

Schafbau, f. Schafmist.

Schafbein, das, ovčja kost.

Schafblattern, Schafpocken, *pl.*, ovčje kozo; bei Menschen, neprave kozo.

Schafblöten, das, blejanje, beketanje.

Schafbock, der, oven, (insbes. in der Bibel-sprache), jarec (auch Ziegenbock), merkač, praz, brav (mehr für Schafgeschlecht überh.), bravec, *ruß.*, *poln.* u. *böhm.* baran, f. a. Ramm; ein verschüttener, f. Schöpf; Schafböcklein, biček.

Schafbremse, die, ovčji obad.

Schafbutter, die, ovčje maslo (srovo).

Schäfschen, das, ovčica; *fig.* er hat sein Schäfschen geistoren (bei dem Gesäße), sebe ni pozabil, spravil je svoj dobiček; er hat sein Schäfschen im Trostener, aufs Reine gebracht, ima mačka v skrinji; providil so je, pridobil si je lep danec in ga sedaj tiho uživa; Käpchen an Maiden, f. d.; der Himmel ist voll Schäfschen, nebo je polno ovčic, t. j. belih oblakov, *poln.* sv. Peter ovčice pase.

Schäfschenblume, f. Löwenzahn.

Schafsdarm, der, ovčje čevo.

Schafsdieb, der, ovčji tat;odor ovce krade.

Schafsbünger, der, ovčji gnoj, perga (?) (Pferd).

Schäse, f. Zudererbse; Einem in die Schäsen gehen, f. Gehge.

Schafegel, der, moloji, f. a. Egelkrankheit.

Schafen, *adj.*, (Provin.), ovčji.

Schafenger, f. Schafbremse.

Schäfer, der, ovčar, bravar (*Gutm.* u. V.), ovčji pastir; Gemeindefschäfer, srenjski ovčar, in St. varovcin; ein treuer Schäfer, zvest pastir; f. a. Endelholc.

Schäfers, in Bfsg. ovčarski.

Schäferbrief, f. Liebesbrief.

Schäferhube, der, ovčare, ovčarčik.

Schäferdiestart, die, pastirsko pesemstvo, pastirsko, *pl.*

Schäferci, die, ovčarija, ovčarstvo; reja ovac; ovčji hlev in ovčarnica; *ruß.* u. *poln.* ovčarnja.

Schäfergedicht, das, pastirska (pesem), nach dem Böhm. u. *Poln.* seljanka.

Schäfergespräch, f. Idylle.

Schäferhaus, das, ovčarska hiša, ovčarnica (*Gutm.*).

Schäferhund, der, ovčarski pes.

Schäferhütte, die, ovčarska koč ali bajta.

Schäferin, die, ovčarica, ovčja pasterica.

Schäferisch, *adj.*, ovčarsk, pastirsk, *adv.*, po ovčarsko, pastirski.

Schäferjunge, Schäferknabe, f. Schäferhube.

Schäferkarre, die, ovčarska kočica na kolesih.

Schäferknecht, der, ovčarski hlapec.

Schäferleben, das, pastirsko življenje.

Schäferlied, das, ovčarska pesem.

Schäfermädchen, das, ovčarica, ovčaričica, ovčarjeva hčerka.

Schäferhund, f. Erdhund.

Schäferpfeife, die, pastiraka piščal, dudla.
Schäferroman, der, pastirski roman.
Schäferspiel, das, pastirska igra (v gle-
 dišči).
Schäferstab, der, ovčarska palica.
Schäferstand, der, ovčarstvo, ovčarskistan.
Schäferstanz, der, ovčarski ples.
Schäferstasche, die, ovčarska torba.
Schäferwelt, die, pastirski svet, pastir-
 stvo.
Schäferwolle, die, ovčarska volna.
Schäferzeit, die, srečna pastirska doba (v
 poezijah).
Schafentier, das, ovčje vime.
Schaff, das, škaf, (a. russ., im Böhm. ško-
 pek), vedrica, kabel, bei *Gutem*. vodono-
 nica (?), *dim.* škafek, a. škafica; zum
 Schöpfen, korec, zajemac, polnik; als Ge-
 treidemass, osem vaganov; Waschschauf, pe-
 rilnik, perilnica.
Schäffel, f. Scheffel.
Schaffel, das, brenna, škafica.
Schaffell, das, ovčina (auch böhm., kann
 jedoch zugleich Schaffelisch bedeuten), ovčja
 koža.
Schaffen, v. n. u. a., (von Gott), etwas
 hervorbringen, welches vorher nicht war, aus
 Nichts erzeugen, stvariti oder ustvariti, nach
 allen übr. sl. M. und dem Gebrauche in St.
 richtiger stvoriti, stvarjati, f. übr. Erschaf-
 fen; machen, thun, wirken, storiti, delati,
 narediti, narejati, opraviti; was hast du hier
 zu schaffen, kaj imaš tukej delati, opraviti?
 kaj delaš, česa iščeš tod? Einem viel zu
 schaffen machen, mnogo prizadeti, prizade-
 vati, zadovati, veliko na glavo nakopati,
 nakopavati komu; dosti truda napraviti;
 den ganzen Tag zu schaffen haben, ves dan
 delo, opravilo imeti; viel zu schaffen haben,
 mnogo dela imeti, u. M. jako se paščiti
 (eig. sich sehr beeilen); machen, zur Wirklich-
 keit bringen, napraviti, napravljati; Jeman-
 den Geld, Ruhe schaffen, komu denarje, po-
 koj napraviti, priskerbeti, pripravi, nare-
 diti, da je mir; etwas herbeischaffen, f.
 dieses; sich Bücher, Kleider schaffen, bukvo,
 obleko napraviti si, omisliti, priskerbeti si,
 nakupiti si, preskerbeti se, previditi se z
 bukvami; f. Anschaffen, Erwerben; Rath
 schaffen, svetovati; befehlen, vele, vele-
 vati, zapovedati, zapovedovati, ukazati, ukazo-
 vati; f. a. Befehlen; aus dem Hause schaf-
 fen, iz hiše spraviti, spravljati koga, f.
 Entfernen; sich etwas vom Halse schaffen,
 f. Entledigen, sich; damit habe ich nichts zu
 schaffen, to ni mojiga dela, opravila; to se
 mene ne tiče; wohin schaffen, spraviti kam;
 Einem Recht schaffen, pravico storiti, k pra-
 vici pomoči komu; sich selbst Recht schaffen,
 sam sebi sodnik biti, sam sebi pravico de-
 lati; ich will Hülfe schaffen, jez bom poma-
 gal; das schafft nichts, to nič ne pomaga;
 die schaffende Kraft, stvarna moč; in der
 Seefrache für essen, f. dieses.
Schaffen, das, stvarjanje, delanje.
Schaffer, der, f. Schaffner.

Schaffin, f. Mistläser.
Schaffelisch, das, ovčje meso, u. *Gutem*.
 ovčina, bei M. ovčatina, f. a. Schaffell.
Schäffler, der, skafar.
Schaffner, der, Amtsvorwalter, Haushofmei-
 ster, Verwalter, hišnik, oskerbnik, nareja-
 vas, opravilnik; über Küche und Keller,
 ključar; f. a. Kellner; auf den Bauernhoch-
 zeiten, starašina; bei den Postfutschern, Fuhr-
 leuten, u. V. skerbnik, (welches jedoch für
 Curator angenommen wurde), besser oskerb-
 nik, opravnik.
Schaffneret, die, das Amt eines Schaffners,
 oskerbnija, služba oskerbnika, oskerbo-
 vanje, opravljanje tujiga gospodarstva;
 die Wohnung des Schaffners, stanovališce,
 hiša oskerbnika.
Schaffnerin, die, oskerbnica, hišnica, klju-
 čarica.
Schaffnerstanz, der, starešinov ples.
Schaffot, das, pogubni, morivni oder, f.
 Blutgerüst.
Schaffungskraft, die, stvarjavna moč,
 stvarjavnost.
Schaffutter, das, piča, klaja, korma ovčja;
 aus getrockneten Baumblättern, hrodelj.
Schafgarbe, die, (Achillea millefolium),
 rman, erman, *poln.* kervavnik.
Schafglocke, f. Schaffschelle.
Schafgras, das, ovčja trava.
Schafhaut, die, ovčina, ovčja koža; in ei-
 ner Schafhaut stecken, biti ovca.
Schafhäutchen, das, die zarte Haut, welche
 die Frucht im Mutterleibe unmittelbar um-
 gibt, (Amnios), u. V. vodena mrena, ovčja
 mrenica, kapica (a. im *Poln.* czepek).
Schafhen, das, ovčje seno.
Schafhirt, Schafhirtin, f. Schäfer u. f. f.
Schafhof, der, predhlevje, f. a. Schäferet.
Schafhund, f. Schäferhund.
Schafhürde, die, ovčje stan, tamar, osek,
 ograja, f. a. Hürde.
Schafhusten, der, (suh) ovčje kašelj.
Schafameel, das, (camelus pacos), lama,
 peruvjanska ovca.
Schaffäse, der, ovčji sir.
Schafferbel, f. Klettenkerbel.
Schaffknecht, der, (ovčji) poganjač, ovčar-
 ski hlapec.
Schaffkrant, das, ovčje zelišce, zeliše.
Schafflamm, das, ovčica, jagnica, bičica.
Schafflaub, das, zum Füttern im Winter, vej-
 nik, hrodelj, plast, plastje, ein schlechtes,
 plaz.
Schafflaß, die, ovčja aß oder veß; Schaf-
 züde, f. a. dieses.
Schaffleber, die, ovčje jetra, *pl.*
Schafflede, die, lizanje (solno), ovčje liza-
 nje, sol, ki se daje ovcam lizati, *russ.*
 ovčje lizalo.
Schaffleder, das, ustrojena ovčina, ovčje
 usnje.
Schaffledern, *adj.* iz ovčjiga usnja.
Schafflinie, f. Linfenbaum.
Schafflorbeere, die, ovčji bobek, ovčjek.

Schafstunge, die, ovčje pluča, *pl.*; eine Schafstunge haben, slabih pluč biti.
Schafsmäßig, *adj.*, ovčji, ovci podoben, neamen, *adv.*, po ovčje.
Schafsmant, das, ovčji gobec; f. Rapunzel.
Schafmeister, der, gospodar ovčje čede.
Schafmilch, f. Schafzäde.
Schafmilk, die, ovčje mleko.
Schafmilk, der, ovčji gnoj, ovčjek.
Schafmutter, die, ovca (za plemo od tretjiga do šestiga leta).
Schafnos, das, ovca, glava drobnice.
Schafnuß, f. Pferdenuß.
Schaforgel, f. Schälcrpfeife.
Schafpelz, der, ovčja kozuhovina; ovčji kozuh.
Schafpferd, f. Pferd.
Schafpode, f. Schafblätter.
Schafrippe, f. Schafgarbe.
Schafroß, der, ovčji smerkelj.
Schafstüde, der, ovčji pes, ovčjak (*Zal.*).
Schaffalbe, die, mazilo za garjeve ovce.
Schafsunge, das, neumno, debelo gledanje.
Schaffschaf, der, davek od ovac, ovčja davščina, ovčnina†.
Schaffschelle, die, ovčji zvonec, zvonček.
Schaffschere, die, bravske (*V.*), ovčje škarje, u. *Zal.* strigalice, strige.
Schaffscheren, das, striženje ovac, f. Schafschur.
Schaffscherer, der, strizec, striznik, ki ovce striže.
Schaffschur, die, striža, ovčja striža (*V.*), strižba, striženje ovac, in čas, o katerem se to delo opravlja.
Schaffschwingel, der, ovčja trava.
Schaffsgericht, das, neumni, ovčji obraz.
Schaffschirn, das, neumna ovca, neumnež.
Schaffsleid, das, ovčja odeja; ein Wolf in Schaffsleidern, volk v ovčji koži, obleki.
Schaffstöps, der, ovčja glava; *fig.* neumnež, f. Dummkopf.
Schaffstöpsig, *adj.*, neumen, trapast.
Schaffspiel, das, igra z ovcami.
Schaffstall, der, ovčji hlev, ovčarija, bravčjak, u. *Gutm.* u. *V.* ovčnjak, (?), ovčjak, in and. D. ovčarnja; ein Rothstall auf Weiden, pastota.
Schaffstaud, der, ovce, *pl.*, (kar jih imajo pri kaki hihi, v kakem kraju i. t. d.); einen beträchtlichen Schaffstaud haben, dokaj ovac, drobnice imeti, veliko ovčarijo imeti.
Schaffstroh, das, ovčja (za ovčje steljo rabljena) slama.
Schaffst, der, an einem Spieße, drog, kopjsche, kopjsche, ratišče, ratišce, deržalo; geraber langer Stamm eines Baumes, deblo, *serb.* stablo, stabar (stebler); eine Säule, deblo (*russ.* steržen u. sredostolbje); einer Pflanze, steblo, bil; ein höhler Körper, am Federfiele, tul, tuljava; an den Stiefeln, golenica, *russ.* golenišče, u. *M.* sara (a. *serb.* neben truba — troba) an Weberstühlen, Stäbe an den Rämmen und auch das ganze dazu gehörige Gerüst, žlajo *pl.*; an der Stachnadel, kar je bučko med oafjo in

glavo; stebelce; am Lauen, f. Ducht; die Mauer zwischen zwei Oeffnungen, deblo (*V.*); zwischen dem Fenster oder einer Thüre und der Ecke, zid na oblem, Gesti, roč, ročnik, f. a. Gesti; am Gewehr, f. Flintenshaft; Vorderhaft, kopito.
Schaffst, in Bsgg. debelni, stebelni, oblesni i. t. d.
Schaffstücke, f. Schafzäde.
Schafftäubling, der, zelena srovka.
Schafftod, der, koza.
Schaffdraht, der, drat za bučke.
Schäften, **Schafsten**, v. a., ein Gewehr, ročaj narediti, delati; opraviti pušo; einen Speiß, kopjsche narediti, nasaditi, nasajati; im Jagdwesen, eine zersprungene Leine ohne einen Knoten wieder zusammen machen, durchs Aufdrehen, prisukati, prisukovati; durchs Zusammennähen, prišiti, prišivati, überhaupt, pripojiti (*Zal.*); gut geschäfteter Baum, lepiga, ravniža debila; wohlgeschäfteter Hund, dolziga, tenciga života.
Schäftter, der, nasajac; kdor ročaje dela.
Schäftförmig, *adj.*, stebblast, debblast.
Schäftgestirn, das, debelni zidec (*V.*).
Schäftsthal, der, f. Schachtelsthal; Kantenkraut.
Schäftsthen, das, f. Schachtelsthal; Kantenkraut; Armlenfter, (*Chara*), nach dem *Poln.* ramonica.
Schäftstolz, das, ročajni les (*V.*), les za ročaje ali ročnike.
Schäftig, in Bsgg. 3. B. Dreischäftig, v tri cepi, v tri pramene; f. a. Geschäftig.
Schäftmodel, der, das, kalup ali model za ročaje, za dolgost bucik.
Schäfttrieb, der, pravica, ovce čez tujo zemljo goniti, ovčja gonja.
Schäfttritt, die, ovčji pašnik, ovčja paša.
Schäftspiegel, der, zercalo na zidu med oknama.
Schäftstung, die, nasajanje, opravljjanje.
Schäftvieh, das, ovce, *pl.*, brav, drobnica (mehr: Kleinvieh).
Schäftwasser, das, Feuchtwasser, nach *V.* otročja, sadova (spöcktkova ali zarodova) voda.
Schäftweide, die, ovčji pašnik, ovčja paša, f. a. Baumwollenweide.
Schäftweizen, f. Volsch.
Schäftwolle, die, volna (ovčja).
Schäftzäde, die, klešč (a. *russ.*, *poln.* u. *böhm.*), klop (auch *serb.*).
Schäftzucht, die, reja ovac, ovčarija; sich mit der Schäftzucht befassen, ovce rediti.
Schäftzüchter, der, ovčar; kdor ovce ima ali redi.
Schäftzunge, die, terpotec, pripotec, f. Wegetich.
Schäftzug, das, laneno seme za olje.
Schäftden, (*Prov.*), f. Wels.
Schäftal, der, (*Canis aureus*), šakalj, rumeni volk.
Schäfte, die, f. Bein; Schenkel; Rettenglied.
Schäfer, f. Krammetvogel,

Schäfer, der, šaljivo, smešno, burkož, n. dem Russ. šalan, nagajivo; seinen Schäfer mit Jemand haben, nagajati komu, pošaliti se s kom; šaba, bolna kleka.

Schäferci, die, šala, gluma, burke, pl., nach M. šalarija; f. Šterg.

Schäferhaft, adj., šaljiv, burkast, burkav, nagajiv, zgonjen; f. Muthwillig.

Schäfern, v. n., laut scherzen und lachen, kurzweilen, zigravati (V.), kratkočasovati se, pošaliti, šaliti se, šale zbijati, burke uganjati in smejati se, šebijati, goniti se; mit Jemand, nagajati komu, šalo uganjati iz njega.

Schätern, das, f. Schäferci.

Schäferstiefel, der, prav smešno, prav zgonjenec.

Schal, adj., plevek, plehek, slab, medel, pust, prazen, gluh, neslan, neslasten; der Wein ist schal geworden, vino je splevalo, je plevko, se je zvešilo; pleveti; schale Worte, prazne, jalove besede, puhle.

Schalbar, adj., lupljiv, olupljiv.

Schalbe, die, junica; jalovica.

Schalblase, die, mehuroek, f. Blatter, Hitzblase.

Schalblech, das, okov osi.

Schalbrett, das, krajnik, krajic, krajna žaganica.

Schalchen, das, čašica, skledica, skledica, torilce.

Schaliele, f. Schalbrett.

Schale, die, ein hohles einer Halbfugel ähnliches oder ihr nahe kommendes Gefäß, zum Trinken, čaša, torilo, moravšica (V.), šala*, zum Essen, skledica, delica, skudela*; mit einer Handhabe, repuljeica; Schüssel, skleda; f. a. Napf; kalte Schale, f. Kalkschale; der Schildkröte, lupina, šepina; die Schale des Kees, der Krebsen, Schnecken und dergleichen, lupina; Rüsschale, die harte, lupina, die äußere, grüne, f. Rüssbügel, (in St. angebl. robudje); Schale eines Baumes, lub, lubjo, lubad, skorja; biegsame Bekleidungen, z. B. Appels, Birn, Zitronenschale, lap (V.), olupek, auch lupina; kozica; (putamen), otrebek; f. a. Hülse; Hirnschale, f. Hirnschädel; auf den Achsen der Wagen, f. Schalblech; Schale der Eichel, f. Eichelbecher; Schalen des Messers, f. Messerschale, bei M. černe (Russ. čerenok, poln. oprawa); Schalen eines zu Brettern gefügten Blockes, f. Schalbrett; Schale am Buche, platnica, auch repetnica, perotnica; eine Schale Erz, rudna plošča, ploša, ki se je odlašila, odlušila; die hornartige Bekleidung der Füße bei den Thieren mit gepalteten Klauen, parklji, pl.; fig., lupina; odeja, zunanjščina, zunanjšina, po-veršnost; willst du den Kern, so zerbrich die Schale, če to jedro mika, lupino zgrizi.

Schale, f. Zwiß.

Schaleisen, das, lupilo, majilo.

Schalens, in figg. — lupine, — v lupini; lupinasti.

Schalens, v. a., mit Schalen versehen, z. B.

ein Messer schalen, nož oplatničiti, platničiti, opravititi, opravljati, nasaditi, nasajati; einen Deich schalen, jez obajtati, bajtati (V.); in der Baukunst, obiti, opaziti; ein hochgez schalter Hirsch, jelen visokih parkljev.

Schalens, v. a., der weichen, biegsamen Schale berauben, z. B. Birnen schalen, olupiti, lupiti, omajiti, majiti; Bäume schalen, olubiti, lubiti, omajiti, majiti, ogoliti, goliti; Nüsse schalen, orehe luščiti, lušiti, robkati; sie ist wie ein geſchältes Ei, prav čista, čedna; einer Haut, Hülse, eines Hautchens berauben, oluščiti, luščiti, lušiti; ein Stück Land schalen, oruščiti, ruščino odvzeti; Papier schalen, klejani papir (polo od pole) luščiti ali ločiti; Mais schalen, koruzo slaščiti, kožuhati; sich schalen, v. r., luščiti, lušiti se; die Haut schält sich, koža lušči, luši, se maji; von Schnecken, polžiti se (M.), von Schlangen, leviti se; v. a., ein Glas ausschalen, f. Auspülen; v. n., für plantern, f. diees; das schält viel, to je velik razloček; weit von einander schalen, velik razloček je med —; was schält dir? kaj ti je? f. Fehlen.

Schalens, das, lupljenje, majenje, luščenje, lušenje.

Schalensförmig, adj., torilast, čašast, sklediclast.

Schalensruht, die, sad v lupini.

Schalengehäuse, das, lupina, hiša (n. pr. polzeva).

Schalennuhl, das, moka v otrobih.

Schalenschrotter, der, platničar; kdor nože nasaja v platnice ali roge.

Schalenthier, f. Schalthier.

Schaler, der, lupivo, majivo; lusk, f. a. Schälser.

Schälser, der, obrezek, olupek; von Rüben, olupek, nach Gutm. lupljenec.

Schalstisch, der, riba v lupini, f. a. Schalthier.

Schalgang, f. Graupengang.

Schalgebirge, f. Flöß.

Schalhade, die, trebivnica, s ktero se rušina odira.

Schalhaut, die, lupinasta koža.

Schalheit, die, praznost, jalovost, neslanost, puhlost.

Schalhengst, der, žebec, žrebec za plemo, f. Beschäler.

Schalholz, das, omajeni les; les za bajtanje ali paženje jozov; f. a. Schalbrett.

Schalig, adj., z lupino, v lupini.

Schal, der, ehemals ein Aecht, jetzt, prekanjence, nagajivo, prepekanec, prebrisanec, premedence, potuhnjenec, u. M. poniglave, potajavec, kdor jih ima za užesmi; scherzhaftige Arglist hinter ein unschuldiges Betragen verbergender Mensch, kos, tič, ptiček zvit; er hat den Schall im Nacken, hinter den Ohren, zviždnik, potuhnjenec je, če ravno solepiga ali dobriga dela; loser Schall, zvit je kakor geräa; je größer Schall, je größer Glück, nach dem Poln. enim šilo briso, drugima se brem neče; ein Ding,

welches durch den äußern Schein täuscht, zmena; f. a. Schale; Zant.

Schallen, f. Betrügen.

Schallen, Schallen, einen Baum, f. Schellen; im Schiffbaue, f. Nageln; prov. für Zanken, f. diejes.

Schallhaft, *adj.*, kdor jih ima za ušesi, čebel za ušesi. zvit, premeden, presnet, prepekan; schallhafte Augen, zapeljivo oči; poniglav, potuhnjen, pregnan, ukanljiv, n. *Ravn.* perlovit (?).

Schallhaftigkeit, die, premedenost, poniglavost, potuhnjenost, preksenost (?), zvitost, goljuštvost, zapeljivost.

Schallheit, f. Schallhaftigkeit; Arglist; zvijaca, zvito delo.

Schallisch, f. Schallhaft.

Schallkopf, der, puhloglavec.

Schallauge, das, zlo, zapeljivo, zvito oko.

Schalläugig, f. Schallhaft.

Schallberg, (veralt.), in den Schallsberg bauen, prešestvati.

Schallsbedel, der, potuhnjenecovo pokri- valo ali klobuk.

Schallschraut, f. Ironie.

Schallsfreund, der, zviti, krivi prijatel.

Schallsinn, der, f. Schallhaftigkeit, (nach *Ravn.* perlovitost).

Schallsinnig, f. Schallhaft.

Schallsnecht, der, zviti, goljušni hlasec.

Schallsnarr, der, glumač, kdor se dela, kakor bi bil nor, f. Possentreißer, Hohnarr.

Schallsnartheit, die, smešna.

Schallsöhr, das, uho zvitiga človeka; mit Schallsöhren hören, gluh(iga) se delati.

Schallspöttisch, f. Ironisch.

Schali, der, glas (Laut), zvenk, nach and. 2. zvok, donenje, zvonjenje; man vernahm den Schall der Glocken, zvonovi so zapeli, zasliši se glas zvonov, zvonilo; der Schall von einem ins Wasser geworfenen Körper, šterbonk, šterbovnik.

Schallboden, f. Resonanzboden.

Schallen, v. n., glasiti se, razlegati se, zvoniti (läuten), doneti, zvenčeti, zveneti, hrameti, bobneti. bučati; schallen lassen, oglasiti se; schallendes Gelächter, krohot, hrumeči, preglasni smeh.

Schallen, das, donenje, hobnenje; zvonjen- je, *rußs.* u. *serb.* zvučanje (= zvočanje).

Schallente, die, žličarica, f. Pöfseleute.

Schallgelächter, das, krohot.

Schallgewölbe, das, odbijavni, odglasni obok.

Schallhorn, f. Posaune.

Schalltraut, f. Kesselpaß.

Schallloch, das, in den Glockenthürmen, li- ne, tir oder dir (nar. pes.), nach dem *Poln.* odglasna lina ali luknja.

Schallreich, *adj.*, doneč, glasen, f. Klang- reich.

Schallrohr, f. Sprachrohr; Schalmci.

Schallstrahl, der, žarek glasu.

Schalltuch, das, spodnja odpertina trobente.

Schallwort, f. Klangwort.

Schalm, der, odločeni kos; f. a. Rettungsglied.

Schalmbaum, f. Ulme.

Schalmci, die, piščalka, žvegla*, n. *V.* tro- benta, n. *Valcasor* bei Stume roženica, *serb.* svirala, *rußs.* svirél, f.

Schalmeien, v. n., piskati na piščalko.

Schalmeier, der, piskavec, kdor zna na pi- ščalko, piščalko.

Schalmen, v. a., durch Abhaunng eines Stückes der Rinde einen Baum zeichnen, drevo začertiti, čertati, beliti, majiti; f. a. Lachen; bei den Wagnern, opisati, opisov- vati (*V.*).

Schalmenstein, f. Schielen.

Schalmung, die, beljenje, čertanje.

Schalmuschel, die, skledična školjka.

Schalobst, das, sadje v lupini.

Schalohr, das, einer Schale gleichendes wei- tes Ohr eines Pferdes, n. *V.* oslove ušesa; tudi tak konj.

Schalotte, die, f. Aschlauch, *rußs.* šarlot.

Schalottenblume, f. Röhenschelle.

Schalpflug, der, einen noch nicht urbar ge- machten Boden damit abzuschälen, zu entras- sen, nach *V.* plitvi, zvisani plug.

Schalbuchstabe, der, vtična, vtikana čerka.

Schalten, v. n. u. a., schalten und walten, hantieren, nach Gutdünken behandeln, obra- čati, gospodovati, vladati, gospodariti, ravn- nati, delati po svoji volji s čim, kakor je komu ljubo, kakor hoče; von sich schalten, (veralt.), f. Stoßen; ein Schiff schalten, f. Lenken, Stenern.

Schalter, der, ravnavec, gospodovavec, vla- davec.

Schalstier, das, lupinarica, žival v lupini, x lupino, nach dem *Rußs.* črepokožna, čep- inokožna žival, nach *Sul.* korepnjak.

Schalstjahr, das, prestopno leto (a. böhm., *poln.* u. *serb.*), bei *Gutm.* a. prestanki, *rußs.* visokosnyj god.

Schalstmonat, der, prestopni mesec (v me- scem letu), bei *M.* prestavni mesec; böhm. hruden.

Schalstah, der, f. Klammerstah, Parenthese.

Schalstag, der, prestopni dan.

Schalstwort, das, vtaknjena, vmesna be- seda, vrinjena beseda.

Schalstzeile, die, vmes vtaknjena versta.

Schalung, die, ograda, oboj.

Schaluppe, f. Schaluppe, *rußs.* šljupka, *poln.* ślupka.

Schalwage, die, skledna, torilna vaga ali tehtnica, torilnica.

Schalwand, die, tin, pretin, prograd, propaž.

Schalweide, f. Püschweide.

Schalwerk, das, obajtanje, puž.

Schalwurm, f. Schalthier.

Schalzahn, der, drobivi zob, drobč zob, zob, ki se drobi (zlasti konjski).

Scham, die, eigentlich, die mit Schamröthe verbundene Unlust unserer Blöße, Unvollkom- menheit, sram, m. (gew. indeclinabel, nach dem *Altst.*, *Serb.*, *Poln.* u. *Russ.* hingegen wohl auch declinirbar), n. *V.* sramota (mehr Schande), *serb.* a. sramež m., sramotica;

ich empfinde, habe Scham, sram me je, sramujem se; vergl. das *serb.* obrazneni ne dopušta; vor Schamroth werden, zarideti, zaripniti, ker je cloveka sram; falsche Scham, napćno, nepravo sramovanje, etwa auch napćni sram, (po napćnem sram biti); die Fähigkeit, jene Unlust zu empfinden, sramoželjivost, sramnost (*V.*); weder Scham noch Schande haben, ne imeti ne sramoželjivosti, ne sramote, celo nesramen biti, eben so: aller Scham den Kopf abgebissen haben; die Blöße des Leibes, nagost, nagota; die Geburtslieder, sram, *m.* nach Andern, *f.* übrigen Geburtslied; Schamgegend, *f.* dieses; Schande, sramota.

Scham-, in Zigg. sramni.

Schamband, das, sramni vezek.

Schambedeck, *adj.*, osramoten; prerdeč (od) sramote.

Schambein, das, sramna, *n. V.* sramova kost, sramnica.

Schambeinhöcker, der, sramnića gerba.

Schambeinmüßel, der, sramnića mišca.

Schamberg, der, sramni verh.

Schambug, *f.* Schamseite.

Schambüßel, *f.* Bödel.

Schäme, *f.* Schamhaftigkeit.

Schämel, der, Fußschämel, podnožje, podnožnica, stolček, praćica*; bei den Webern, podnožnik; *f.* Tritt; in der Artillerie, noga; an den Wagen, Karren, oplen; in den Sägemühlen, voz; *f. a.* Klumpen; Gestell.

Schämellein, das, noga (podnožnice, stolčka).

Schämelleisen, das, bei den Webern, iglica, podnožnikova iglica.

Schämelmörser, der, nogati moznar.

Schämen, sich, *v. r.*, ich schäme mich, sramujem se, sram me je; schäme dich nicht, ne sramuj se, ne bodi te sram; er schämt sich vor Niemanden, nikogar ga ni sram, auch nach dem *Russ.* nikogar se ne sramuje; *altst.* stydėti se; Psui, schäme dich! pej, sram te bodi!; sich scheuen, *f.* dieses.

Schamerregend, *adj.*, sramoten.

Schamerrothen, das, rdećica (ga je polila), zardenje.

Schamgefärbt, *f.* Schamroth.

Schamgefühl, das, sramoželjivost, in Andern *sl. W.* stydljivost.

Schamgegend, die, osramje, dimle, *pl.*, (*a.* bei *Gutsm.*), *n.* and. dimje, *sing.*

Schamglied, *f.* Geburtsglied, Scham.

Schamhaar, das, sramna kosmatina, kocina.

Schamhaft, *adj.*, sramoželjiv, richtiger sramoželjiv, sramen, nach *M.* sramljiv, in and. *sl. W.* stydljiv.

Schamhaftigkeit, die, sramoželjivost, besser sramoželjivost, sramnost, *n. M.* sramljivost.

Schamhügel, das, *f.* Schamberg.

Schamhüßlein, das, das Schamhüßlein abziehen, odreći se sramu.

Schämig, *f.* Schamhaft.

Schamknochen, der, sramna kost.

Schamkranz, *f.* Hundsmelde.

Schamlesze, die, sramna ustnica, piak, im *Böhm.* pysk, Lippe überh.), *n. Ravn.* gobica.

Schamleszenbündchen, das, vezek sramne ustnice.

Schamleiste, die, *f.* Mittelfleisch.

Schamlich, *adj.*, nekoliko, malce sram.

Schamlippe, die, *f.* Schamlesze.

Schamlos, *adj.*, nesramen, brezsramen (*V.*), brez vse sramote, nesramoželjiv, *serb.* bez srama čovek (gebr.), bezobrazan, und bezočan, böhm. bezočelný; ein Schamloser, nesramnik, nesramneč, ostudnik, gerdun; *serb.* sramotnjak (*Vuk*), eine Schamlose, nesramnica, *f. a.* Frech; er ist durchaus schamlos, njega je sram kakor volka strah; nesramen je kakor pes.

Schamlosigkeit, die, brezsramnost, nesramnost, *n. V. a.* nesramje; nesramno delo ali djanje.

Schamnerve, der, sramna čutnica.

Schamperl, der, das, okrogla, klasarska pesem.

Schamspflanze, die, *f.* Mimose.

Schamrippe, die, beim Niesen, kos mesa volovskiga od kratkih reber.

Schamroth, *adj.*, od sramote zazaril, zardel oder zarudel, ripeč *J. R.*, zaparjen, oparjen (*Gutsm.*); ich ward schamroth, sram me je obsel, zapek, zazaril, zardel, zagorel sim v lice; ich bin schamroth, *n. V.* oči po sebi mečem (*?*); er ist schamroth geworden, auch rdećica ga je polila, spreletela, radećica, rjavica mu je v lice stopila, zaripnil je, *f.* Geröthen; schamroth machen, *f.* Beschämen.

Schamröthe, die, *a.* Schamroth, das, rdećica, radećica (*v.* obrazu), zaripnjenje, zardelost, rjavica (*Gutsm.*), sram, sramovanje; Si nem eine Schamröthe abjagen, v sramoto pripraviti, *f.* übr. Beschämen.

Schamschlagader, die, sramna privodnica.

Schamseite, die, dimle, *pl.*, auch mednože (niedr.); *f. a.* Schamgegend; Weichen.

Schamtheile, *pl.*, *f.* Geburtsglied, Scham.

Schamzünglein, das, *f.* Rißler, *russ.* klitor*.

Schand-, in Zigg. sramotni, ostudni.

Schandaltar, der, sramotni altar.

Schandbalg, der, nezakonsko dete; zanikerni otrok; mahva.

Schandbar, *f.* Schändlich, Lasterhaft.

Schandbarkeit, *f.* Schändlichkeit.

Schandbild, das, sramotna, ostudna podob.

Schandbrief, der, sramotno pismo.

Schandbube, der, zanikerneč, malopridneč, gerdavš.

Schandbuch, das, pregerde, nesramne bukve.

Schandbühne, die, *f.* Pranger.

Schanderdel, der, gerda klofuta (klobukova); pokrivalo, plašč sramote.

Schande, die, Unehre, Schimpf, sramota, sramotenje; gerdo delo, sramotna reč; nečast; das wäre eine Schande, sramotno, gerdo bi bilo; Psui der Schande! o sra-

mota! ewige Schande, večna sramota; zu Schanden werden, mit Schanden besetzen, v sramoto priti, sramoten biti; in Schande bringen, Jemanden zu Schanden machen, koga osramotiti, usramotiti, sramotiti, v sramoto pripraviti; na laž postaviti; zmešati, zmešati; er wird nicht zu Schanden werden, nach V. ne bo (ostal) na sramoti; das gereicht ihm zur Schande, to mu dela sramoto, se mu šteje v sramoto, to ga sramoti; Schen vor Unthe, f. Scham; seine Schande bedecken, f. Blöße, Scham; körperliche Verunstaltung, Verkrümmelung, (mehr trivial), škoda, pohab(henje), pogerda (*Gutm.*); ein Pferd zu Schanden reiten, konja do škoda jezdit, z ježo pohabiti, pokvariti, presiliti, pregnati, zdelati; sich zu Schanden arbeiten, zdelati se, pregnati se z delam; ein Ding zu Schanden machen, kaj poškoditi, oškodovati, poškodovati, pokvariti, pohabiti, pokaziti, sporabiti; durch den Hagel ist für viel tausend Thaler zu Schanden gegangen, s točo je šlo mnogo tisoč tolarjev na škodo, v zgabo, pod zlo; als Bededung, pokrivalo; pokrivava cunja; f. a. Tragband; Cloufe.

Schänden, v. a., osramotiti, zasramotiti, sramotiti, pogerdti, ogerdti, gerdti, sramoto storiti, sramoto delati, east, poštenje vzeti, jemati, onecastiti, opsovati, psovati (mehr *serb.*), *russ.* sramit; verunstalten, pokvariti, pohabiti, poškodovati; von geheiligten Dingen, oskruniti, skruniti (für skruniti); ogerdti, gerdti; der Verlust der Nase schändet das Gesicht, gerd je obraz brez nosa; seine Hamme schänden, sramoto delati svoji rodovini; den Sabbat schänden, ne syetiti, ne posvečevati, nalašč prestopiti; eine Person schänden, oskruniti, omažežati, onecastiti, *vulg.* skurbati; Knaben schänden, jih oskranjati, nečistost z njimi uganjati; sich selbst schänden, sam sebe skruniti; Einen schänden, mit Worten, zasramovati; scherzweise für: nennen; Einen einen gnädigen Herrn schänden, reči koma: zlahtni gospod, z zlahtnim gospodom pitati koga; Armuth schändet nicht, uboštvo ne sramoti, ni sramota.

Schänder, der, sramotivo; zasramovavec; oskranjavec, skrunivec; für Verleumder, f. d. Schandfleck, der, sramota, gerdi madež, sramoti, gerdivni madež, gerdota, oskrumba (*skverna*), n. *Mede*. los (?), merskot, f. (?); den Schandfleck tilgen, izbrisati, izprati madež, sramoto.

Schandfriebe, der, sramotai, nečastai mir. Schandgebot, das, Schandbot, weit unter dem Werthe der Waare, ponudek, ponudba pod nič, po nič; für den Verkäufer ohne allen Gewinn, mertva cena (*V.*), n. and. D. väivi, pasji dnar.

Schandgedicht, das, sramotna, nesramna, sramotivna, gerdivna pesem ali poezija.

Schandgeld, das, durch schändliche Mittel erworbenes Geld, nesramni denar, sramotni

dnarji; geringes Geld, f. Schandgebot, Spottgeld.

Schandgemälde, das, ein schändliches, nesramni mal; Pasquill, sramotivni mal, sramotna malarija.

Schandgeschichte, die, sramotna, gerdivna pripoved.

Schandgesell, f. Schandbube.

Schandgewerbe, das, sramotai, nesramni zaslužek.

Schandglode, die, sramotno zvonilo.

Schandhure, die, vlačuga, gerdoba, casuta, zaveržena nesramnica, mavha.

Schandiren, f. Schelten.

Schandlaus, der, kup pod nič, v nič, po nič.

Schandkrieg, der, sramotna vojska.

Schandläster, das, sramotna pregreha.

Schandleben, das, sramotno, gerdota, zanikerno življenje.

Schändlich, *adj.*, sramoten, gerd, sramotiven, gerdiven; ostuden, oguden n. skuren, (*Gutm.*), a. neogaden, ein schändlicher Mensch, zanikern, malopriden človek, gerdoba, gerdavš, ostudnik; schändlich leben, gerdota, nesramno, zanikerno, gajusno živeti, *serb.* sramotivati (*Vuk*); ein schändliches Gewerbe, sramoten, nesramen, nečist, gerd zaslužek; beschämt, osramoten, sramovaje se; schändliche That, grozno hudo, hudobno, gerdota delo; es ist schändlich, sramota je; verunstaltet, gerd, ostuden, pogerjen, neznan; ein schändlicher Tod, zasramna smert (nar. pes.).

Schändlichkeit, die, sramnost, gerdoba, ogajusnost, ostudnost, ogudnost, (nach dem Böhm. ogavnost), malopridnost, zanikernost, sramotno, gerdota delo.

Schandlied, das, nesramna pesem; sramotna, sramotivna pesem.

Schandlüge, die, debela, kosata, gerdota laž.

Schandmal, Schandmal, das, sramotno znamenje, f. Schandfleck, Brandmal.

Schandman, das, nesramne usta, nesramni jezik, gobec; jezik, ki druge sramoti in obrekuje; sramotivec, opravljivec.

Schandmittel, das, gerdi pomoček.

Schandname, f. Schimpfname.

Schandort, der, mesto sramote, sramotno.

Schandpfehl, der, sramotni kol, f. Pranger.

Schandpfehl, der, velika sramota, (v ktero se kdo pogrezne).

Schandpranger, f. Pranger.

Schandpreis, f. Schandgeld.

Schandrede, die, nesramni govor, gerdota, umazane, nečiste besede; klafarija; sramotivno govorjenje zoper koga.

Schandrad, der, mavha (*ženska*), vlačugarica.

Schandsäule, die, sramotni, sramotivni steber ali stolp.

Schandschrift, die, den Verfasser schändende Schrift, sramotno pisanje; Pasquill, sramotivno, zasramovavno pisanje, f. a. Pasquill.

Schandchristler, f. Pasquillant.

Schandsprache, die, gerdi jezik; f. a. Schandrede.

Schandstein, der, sramotni kamen (ki so ga nekaj hudodeiniki nosili), f. a. Pranger.
Schandstück, das, nesramno delo; nesramna igra (v gledišči).
Schandthat, die, sramotno delo, gerdoba, grozno, gerdo, nesramno delo ali djanje.
Schandtitel, der, sramotni naslov.
Schandtod, der, sramotna smert.
Schandung, die, sramotenje, osramotenje, oskranjeje, oskrumba; Schandung einer unmündigen Person, oskrumba osebe neodrasle; f. a. Nothzucht.
Schandvolf, das, sramotno, ostudno ljudstvo.
Schandwache, die, sramotna straža.
Schandweib, das, nesramnica, malopridnica, gerdoba (od ženske).
Schandwinkel, der, nesramni kot.
Schandwort, das, gerda, sramotna beseda; f. a. Injurie.
Schandwurz, f. Weinheil.
Schandzeichen, f. Schandmahl.
Schäne, die, vitra (za košoplete).
Schanf, der, von Flüssigkeiten, točenje; den Weinschanf haben, vino točiti; Verkauf im Kleinen, (s. B. Salzschanf), prodaja, prodajanje na drobno; für Schanf, f. dieses; Wirthshaus, keréma, pivnica.
Schanfbesugniß, das, pravica točenja, kerómarjenja.
Schanfverlußt, der, am Weine, (il calo) razkap.
Schanfwirth, der, kerómar, pivničar, oştir*.
Schanten, Schanten, f. Span.
Schanzarbeit, die, delanje okopov, šancov, serb. robija; hudo, težavno delo.
Schanze, die, in der Befestigungskunst, okop, nasip (Wall), rov (Graben), nach dem Russ. u. Poln. šance*; ogradá; Schanzen graben, bauen, okope, nasipe, šance delati, rov kopati; in der Schanze liegen, v okopih ležati; eine Schanze aufwerfen, okop napraviti, z okopam, nasipam utrditi se; ein Wurf im Würfelspiele, Zufall, günstige Wendung, jetzt gewöhnl. nach dem Französischen Chance geschrieben, die Schanze schlagen, vroči kocko (koštka), srečo skušati, vadlati; die Schanze glückte ihm, po sreči so mu je izteklo; seine Schanze bewahren, opazen, providin biti; etwas auf die Schanze setzen, staviti, f. a. Spiel; etwas in die Schanze schlagen, vagati kaj, tvegati se óesa, sreči izročiti; storiti kaj na srečo, nevarnosti nastaviti; f. a. Chance.
Schanzen, v. a., kopati, nasipe, okope, rove, šance delati, f. a. Verschanzen, Einschützen, sich; veraltet für: Spielen, f. dieses.
Schanzenfrohne, die, tlaka za okope.
Schanzenkase, der, slabi sir.
Schanzer, Schanzgräber, der, kopač, okopnik, nasipnik, russ. šancokop, pionir*.
Schanzgeräth, f. Schanzzeug.
Schanzkleid, das, opona na bojnih ladjah razpeta, zakrivalo.
Schanzloeb, der, koš (s perstjo napolnjen, kakor se v rovih rabi), russ. tur.

Schanznust, die, umetnost, okope delati; umno delanje okopov in nasipov.
Schanzläufer, der, neka suknja.
Schanzney, f. Fingergarn.
Schanzpfahl, der, f. Pallissade, (poln. koziołki).
Schanzwerk, das, terdajava z okopi.
Schanzzeug, das, kopaško, pionirsko, šancokopno orodje; priprava za kopanje rovv in nasipov.
Schapel, der, (veraltet), ein Kranz, šapel*; f. a. Rosenkranz; etwas Krummes, krivina.
Schapelshabel, der, krivokljunec.
Schapp, Schapp, f. Schaff.
Schar, die, (ehemals: Einsammlung, Grnte); mehrere bei und neben einander befindliche Dinge einer Art, truma, trop, tropa, kerdelo, kup, rida, u. Met. verselo (f. Gewimmel), množica, množina, množstvo, serb. četa, jalo, russ. tolpa; sich zu Scharen versammeln, zbrati, zbirati se v trope; Adel, f. dieses; Regiment, polk; unermessliche Schar, tma; kakor listja in trave; am Flügel, lemež, f. Pflugschar; in einigen Gegenden für Mantwurf, f. dieses; f. a. Einschnitt, Scharfe; požeto žito, nanzanjek, naketek.
Schar, f. Scharmanns.
Scharbe, die, veliki vran, povodni, pomorski vran; f. a. Geynte, Quafferente.
Scharbe Brett, das, deska za razrezovanje.
Scharbekraut, das, narezano, zrezano zelje.
Scharben, Scharben, v. a., rezati, rezljati, na drobne kosce razrezati, razrezovati, zrezati, rezati, nadrobiti, drobiti; auch für: schaben, f. dieses.
Scharbo, der, gewöhnlicher, Storbut, f. Mundfäule; u. Dr. Bl. kardej, (auch böhm. allg. geb.).
Scharbockslée, f. Bitterlée.
Scharbockkraut, f. Köstlikraut; Schöllkraut.
Scharbeich, der, poškodovani jez; vodi najbolj nastavljeni jez.
Schar, die, bei den Zimmerleuten, böhm. šar.
Scharen, v. a., sich, v. r., sich versammeln, sterniti se, strinjati se, združiti, družiti se, skupiti, skupljati se, zbrati, zbirati se v trumah, tropih, v kerdelih; razpostaviti kaj, se v trope, v posamne oddelke; mont. ein Gang Scharer dem andern zu, zwei Gänge Scharen sich, žila rudna se z drugo, žila se z žilo strinja, stika, zedinja, veze; prov. für: arbeiten, leihen, f. diese.
Scharenfürer, der, vojskovod, poveljnik tram.
Scharengewühl, das, vrenje tram, verselo.
Scharenheer, das, velika vojska.
Scharenweise, adv., v trumah, v tropih, na trame, v kerdelih, etwa auch tropama, trumama.
Scharf, adj., oster (u. all. f. l. M.), oster, rezen (schneidend), a. bridek oder briedk (serb. u. böhm., hingegen im Altel. bridk

häßlich, abscheulich); sehr scharf, preoster; ein scharfes Messer, oster, nabrusen, bridek nož; eine scharfe Spitze, oster konoc; scharf zum Anfühlen, f. Rand; scharf machen, f. Schärzen; brisend, ripeo oder rupeo, grizeo, skelec, rezek. (serb. u. russ.); scharf sein, brisen, ripiti (Gutm.); f. a. Nehend, Beisend; ein scharfer Essig, Senf, Rettig, Rase, hud vrisik ali jesih itd.; für: durchdringend, ein scharfes Auge, Gesicht, Gehör, scharfer Verstand, bistro oko, bister, jasen obraz, bister, oster, prebrisan um, bistra glava; scharfer Ton, oster glas, f. a. Hell; scharfes Geblüt, ostra kri; scharfer Wind, ostra sapa, hud, merzel veter, ki brije, ki reže, brezi; einen scharfen Verweis geben, ostro, terdo, hudo ozmerjati koga; scharf auftreten, krepko delati; scharf bewachen, dobro, na tanko paziti in varovati; scharf an einander kommen, hudo, serdito spreti se; scharfe Strafe, ostra, huda kazn. serb. strog, f. a. Streng; ein scharfes Gehör, dober, tenak, oster sluh; ein scharfes Gesicht haben, dobro, jasno, bistro, serpo oko imeti, bister vid, bistro viditi, gledati kakor zalje; scharf hören, dobro, na tanko, tanko slisati; dobro, tanke ušesa imeti; scharf gehen, urno mahati (Jo); scharf arbeiten, terdo delati; scharf auftragen, za terdo, ostro naročiti; scharf laden ein Gewehr, puško s kuglo nabiti, nabasati*, serb. nabiti zernom; scharf schießen, streljati s svincam, s kuglami, etwa auch na ostro; scharfer Winkel, oster kot.

Schärf-, in Bzgg. ostrivni.

Scharf, das, spodnji ozki del ladije; naboj kanone; loses Schars, ezelezni drobiz, ki se nabije v kanono.

Scharfapparat, der, ostrilo, brusilo, brus. Scharfband, der, trebuch z ostrim robam. Scharfbild, der, bistri, živi, ostrí pogled; bistro oko.

Scharfblickend, adj., bistrovidin.

Scharfbojzen, der, strela, žebelj z ostro špičo*.

Scharfe, die, die Eigenschaft, ostrost, ojstro, hudost, bistrost, bistrina, jasnost, tenkost, natančnost, reznost; die Schärfe der Unterscheidung ersieht man daraus —, kako ostro, kako na tanko se je preiskovalo, vidi se iz —; vierz deutet auf Schärfe der Säfte hin, to kaže, da ima telo ostro soko, u. f. f. mittelst eines Beiwortes; der scharfe Theil eines Messers, ostro, ojstro, ostrina, rezina, serb. a. ostrica; ägende Keuschigkeit, jedka, xjedljiva, ripeca voda, jedkost; die scharfe Raute, (ostri) rob; auf der Schärfe des Messers stehen, fig. vagati se, blizo razsodbe biti; mit Schärfe verfahren, ostro, terdo, krepko ravhati s kom; mit Schärfe angreifen, f. Folltern.

Scharfedig, adj., z ostrimi robi ali ogli. Scharfeisen, das, in den Mühlen, ostrovo, (V.), f. übr. Mühlschärfe.

Scharfen, v. a., scharf oder scharfer machen

izostriti, naostriti, poostriti, ostriti, ojstriti, nabrusiti, brusiti; ein wenig scharfen, poostriti, pobrusiti u. dgl.; schneiden, rezati; sich die Haut aufschärfen, sich an etwas scharfen, opraskniti se, opraskati se, raziti se; geschärft ansprechen, kerhko izreči; Bohrenhaken scharfen, f. Zuspitzen; Mähsteine, Sichel, Sensen mit dem Hammer scharfen, klepati; wie viele Sensen hast du schon geschärft? koliko kos si že sklepal?; zur Genüge scharfen, dobrusiti; a. nabrusiti se, naklepati se; einem Pferde die Eisen scharfen, ein Pferd scharfen, konja ostro podkovati, da se mu ne spodersa; den Verstand scharfen, um zbistriti, bistriti, zostriti, ostriti; ein geschärfter Befehl, ostra zapoved, f. a. Einscharfen; die Strafe scharfen, kazn izostriti, ostriti; die Aufmerksamkeit scharfen, natančneje paziti, na uho vložiti i. t.

Scharfgesicht, f. Scharfsichtig.

Scharfgras, das, ostrica.

Scharfhalig, adj., z ostrimi kljukami.

Scharfhammer, der, ploščivno kladvo medinarško.

Scharfhobel, der, die ranhe Fläche des Holzes für den Schlichthobel damit zuzubereiten, kosmač (V.).

Scharfhornig, adj., ostrorog.

Scharfkanstig, adj., ostrorobat, živorobat, z ostrimi, živimi robi, f. a. Scharfedig.

Scharfkanzig, adj., ostrih krempljev.

Scharfkraut, das, f. Klebekraut.

Scharflein, f. Scherstein.

Scharfling, f. Stuchling.

Scharfmanel, der, ostrozobka †.

Scharfmandig, adj., z ostrim robam ali krajem.

Scharfreunen, das, dirjanje z ostrim orožjem.

Scharfrichter, der, rabelj, böhm. u. poln. kat.

Scharfrichteramí, das, rabeljstvo, rabeljnova služba.

Scharfrichterei, die, als Gewerbe, f. Scharfrichteramt; Scharfrichterhaus, Scharfrichterswohnung, rabeljnov dom, rabeljnova hiša. Scharfrichterin, die, rabeljnovka, rabeljnova žena.

Scharfziehend, adj., hudiga, močniga duha.

Scharfschneidig, adj., prav oster, preoster, britek (serb. u. böhm.), u. dem Poln. ostrorezen, ostrosečen.

Scharfschuß, der, strel s kuglo, strel na ostro.

Scharfschüb(e), der, strelec, ki strela z risanico, merivni strelec, ostrostrelec (böhm. u. poln.); izvertni strelec.

Scharfsicht, f. Scharfsichtigkeit.

Scharfsichtig, adj., bistrovid, bistrovidin, ostrovid, ostrovidin, zirk, bistrook, ostrook; fig. zbrisan, prebrisan, premoten, preumeten, bister, ostroumen, bistroumen.

Scharfsichtigkeit, die, bistrovidnost, bistro oči, ostrovidnost, bistrost oči; prebrisanost, zbrisanost, premetenost.

Scharffinn, der, bistri um, bistra glava, bistri duh, bistra misel, bistroumnost, ostroumnost, bistrost, bistroumje, ostroumje (russ.), prebrisanost.

Scharffinnig, adj., bistroumen, ostroumen, bistre, prebrisane glavice; premeten, zbrisan, bistriga razuma, razumen, prerazumen.

Scharffinnigkeit, die, bistroumnost, ostroumnost, f. a. Scharffinn.

Scharfspizig, adj., z ostrim koncam, z ostro špicom*, zelo špicast*.

Scharfstein, der, bukovoveški kamen za prirezovanje usnja.

Scharfung, die, ostrenje, brašenje, klepanje.

Scharfsadig, adj., ostrozobčast, z ostrimi zobci, ogli.

Scharfsahnig, adj., ostrozob, ostrih zob.

Scharfszeichen, das, znamenje ostriga, kerhko izgovorjaniga glasa; ostrilce †, böhm. přizvuk.

Scharflust, die, udertina, ki se strinja z udertino.

Scharframme, die, am Pfluge, woran die Pflugschar befestiget ist, podsad (V.), n. *Zal.* podel.

Scharfrenz, das, križanje rudnih žil, križ.

Scharlach, der, f. *Purpur*; skarlat, skarlat, skarlatasto sukno; in Scharlach gelleidet, škerlatnik; f. a. Scharlachfieber.

Scharlach, in Bisp. škarlatni; dem Scharlach ähnlich, škarlatasti.

Scharlachbaum, der, (*Quercus coccifera*), kermesov, škerlatni hrast, nach dem Russ. dob kermesonosni.

Scharlachbeere, f. Kermes.

Scharlach, adj., škarlaten, škerlatast.

Scharlachfarbe, f. Scharlach.

Scharlachfarben, f. Scharlach.

Scharlachfieber, das, ruske, pl., škarlatna ali rudeca vročica, rudečica; poln. płońca, szkarlatyna, russ. krasucha (= rudečuha).

Scharlachgesicht, das, zaripljeni obraz.

Scharlachblühen, f. Rothflehchen.

Scharlachkraut, das, (*Salvia horminum*), kadulja.

Scharlachforn, f. Kermes.

Scharlachlaus, die, škerlatni červič, f. Kermes.

Scharlachmohn, der, škarlatno rudeci mak.

Scharlachroth, adj., rudec (rdeč) kakor škarlat, škerlatast.

Scharlachröthe, die, škarlatna rudečoba, rdečina.

Scharlachruth, das, škarlat, škarlatasto sukno.

Scharlachvogel, der, ptič škerlatnik, rudeci ptič.

Scharlachwurm, f. Kermes.

Scharlei, der, f. Scharlachkraut; eine Art Maut, kosmati oman, f. a. Vorressch.

Scharlengen, v. n., (previnz.), zijaliti, f. Gassen.

Scharling, Scharling, f. Heilkraut.

Scharmeister, der, ootnik (serb.), f. Anführer.

Scharmüchel, das, ein kleines Gefecht, mali boj, pretop, rovartja, spopadek (russ. shvatka); eine papierene Dute, škarnicelj*.

Scharmücheln, Scharmuziren, v. n., rovat se, sprijeti se, spopasti se (v malem boju), po malem nagajati si, tepsti se.

Scharn, (Prov.), f. Mist.

Scharnier, das, an der Sägemühle, klešče (V.), klese, mački (*Zal.*), f. a. Charniere.

Scharndeln, pl., mlinci, pl.

Scharpe, die, Vinde, pasica, prepasivnica; f. a. Armbinde, Feldbinde.

Scharpie, f. Charpie, (cefranje).

Scharre, die, Werkzeug zum Scharren, derzula, stergulja, stergalo, ogrebija, greblica, stergača, (bei Gutm. derkalo); eiserne, zelozna stergulja, i. t. d.; Pflugscharre, otka; Pechscharre, smolarska pralica; das Abgescharrte, osterček.

Scharreisen, das, f. Scharre, (eiserne).

Scharren, der, Brotscharren, kruharnica, pekarnica, Fleischscharren, mesnica.

Scharren, v. n. u. a., derzati, gerniti, grebsti, stergati, kopati; die Hühner scharren, kokoši berskajo, razgrebajo, razkopavajo; mit den Füßen scharren, dergniti, kopati, praskati z nogami; das Pferd scharret, konj kopple; vom Stiere, kopati, meliniti; ein Loch in die Erde scharren, luknjo v tla skopati; in die Erde scharren, verscharren, zagrebsti oder zagerniti, zagrebati, zakopati, zakopavati; Ruß aus dem Schornstein scharren, ogrebsti, ogrebati dimnik; Rüben scharren, f. Schaben; Geld scharren, denar nagrabiti, grabiti, nakopieiti, kopieiti, serb. sgertati; unter etwas scharren, spodgrebsti, spodgrebati; sich müde scharren, nagrebsti se, nastergati se, nakopati se; mit dem Scharren bis zu einer Stelle gelangen, prigrebsti, prikopati do —.

Scharren, das, grebenje, razgrebanje, kopanje, razkopavanje.

Scharrer, der, stergač; smolar.

Scharrerde, die, (po cestah) naderzana perst.

Scharrfuß, der, f. Krachfuß; als Person f. Krachfüßler.

Scharrfüßeln, v. n., priklanjati se praskajo z nogami.

Scharrfüßler, f. Krachfüßler.

Scharrdals, der, gladovnjak, lakomnik.

Scharricht, das, nasterček, nastergana, nagrebena reč.

Scharrmans, die, voluhar, kertica; f. a. Mantwurf.

Scharrsahl, f. Strebspahl.

Scharrsel, f. Scharricht.

Scharrsod, der, les za priterjenje Jadernika.

Scharrwerkzeug, f. Scharre.

Scharfe, die, škerta (V.), škerba, škerbina oder šerbina; brazgotina (Marbe), praska; zarez, (Einschnitt); für Scharfe, f. dieß; an schneidenden Werkzeugen, škerba, škerbina; Scharfe ausweichen, škerbino izbrusiti, brusiti; im moralischen Sinne (für Fehler), pregrešek popraviti, madež izbrusiti, po-

boljšati se; eine Hafenscharte in der Lippe, zajeza zarezca; eine Scharte im Eisen, plena (auch böhm); f. a. Schießscharte; eine Pflanze, f. Feldscharte; Kärberkraut; (ser-ratula), russ. serpuha, böhm. u. serb. srpek. Schartete, die, slaba kajžura, f. a. Wißh. Schartendistel, die, šcit, šcitavka i. t. d. Schartenkraut, das, f. Scharte, (serrata); Storchschnabel.

Schartig, adj., škerbast, škerbinast, škerhan; beim Eisen, pleniv, plenast; schartig machen, škerhati, kerhati.

Schartigkeit, die, škerbavost, škerhanost. Schartstüd, das, krajnik na dnu kako posode.

Scharwache, die, množna straža, čuvaji pl., f. a. Rinde, Patronille.

Scharwächter, der, čuvaj iz obhodne straže.

Scharweise, adv., mnogo, v trumah, f. Scharenweise.

Scharwerk, f. Krohne; postransko delo.

Scharwerken, f. Krohnen.

Schatt, das, neka mera za med.

Schatten, der, senca, (eig. Diminutivform aus dem *altsl. sen f.*); n. *M.* für begrenzten Schatten in Bezug auf die Gestalt des Schatten werfenden Körpers das *kroat. tenja*, (russ. *tén f.*, *poln. cien*), ist es aber auch slovenisch?, hingegen für Schatten als Mangel des Sonnenlichtes, in Bezug auf die Kühle, senca; ich stehe mir selbst im Schatten, ich mache mir Schatten, z. B. während des Schreibens mit der schreibenden Hand, u. V. zaslepljam si; wenn man mit der linken Hand schreibt, nimmt man sich selbst das Licht, so z. levo pišem, si zaslepljam; im Schatten sitzen, senčiti se, hladiti se; ein wenig, posenčiti se, zur Genüge, nasenčiti se; der kühle Schatten, hlad, hladna, hladivna senca; ich sah seinen Schatten, (manes), in Civil-Kroatien u. a. n. *M.* tenjo (?) njegovo sim vidil; einen Schatten machen, werfen, senco delati; vor seinem eigenen Schatten stehen, svojo lastno senco (t. j. brez varoka) bati se; nach dem Schatten greifen, za senco, za praznim mamillam roko stegniti, senco loviti; wie ein Schatten vergehen, miniti, zginiti, zibniti kakor senca; das ist nicht ein Schatten von jenem, to ni senca uniga; in den Schatten stellen, zatemniti, zakrivati, zad za drugim pokladati; f. Verdunkeln; Jemanden Schatten machen, koga zaslanjati (a. in and. D.); v luči biti, stati komu; er sieht aus wie ein Schatten, kakor duh, senca je; Finsterniß, tmina, tma, temota; das Reich der Schatten, kertova dežela, kraljestvo sence, tmine; in der Malerei, senca, senčanje; Schatten pflanzen, senčnato drevje saditi; Meerschatten, Ueberflüß, senčnica f.

Schatten-, in Bßg. senčni, senčnati.

Schatten, v. n., senco delati, zaslanjati, posenčiti, seniti; v. a., f. Schattiren.

Schattenast, der, košata, senčna veja.

Schattenbaum, der, senčnato drevje.

Schattenbehausung, die, hladni dom, f. a. Schattenreich.

Schattenbezirk, der, senčni, temni okraj.

Schattenbild, das, senčna podoba, senca; Trugbild, mamilo, slepilo; ein Bild nach dem Körper, podoba po senci, posenčnica f., f. Schattenriß.

Schattendienst, der, služba božja judovska kakor senca proti kerščanski.

Schattendunkel, das, senčna temotnost, temacnost.

Schattenfarbe, die, senčna barva.

Schattenfreude, die, veselje kakor senca minljivo.

Schattenführer, der, sencovod f., sencogon f.

Schattenfürst, der, knez na videx, brez moči.

Schattengang, der, senčna (V.), pot, ulice mit hladnim drevjem.

Schattengebilde, f. Trugbild.

Schattengebung, f. Schattirung.

Schattengefilde, das, temno polje.

Schattengestalt, die, podoba senčna, kakor senca, kakor duh; zmišljena podoba.

Schattengewächs, das, senčna rastlina, (ki rada v senci raste).

Schattenglück, das, minljiva, goljušiva, viderna sreča.

Schattengröße, die, senčna velikost; fig. puhla visokost, prazna, votla, nečimerna visokost.

Schattenhain, der, hladni gaj.

Schattenhut, der, senčnik, slamnik.

Schattenkönig, der, malani kralj, na videx, brez vlade in moči.

Schattenkraut, f. Sternkraut.

Schattenkust, die, umetnost, posenčne podobe delati (u. pr. na zidu).

Schattenkünstler, der, umetnik, ki zna razne posenčne podobe delati.

Schattenland, das, senčna, hladna dežela; f. Schattenreich.

Schattenlänge, die, senčna dolgost.

Schattenleben, das, življenje nično, kije kakor senca proti pravimu življenju.

Schattenleuchte, die, f. Zaublerlaterne.

Schattenlicht, das, mrak, soton, somrak.

Schattenliebend, adj., kar ima rado senco, sencoljubig f.

Schattenlinde, die, senčnata, košata lipa.

Schattenlinie, die, senčna čerta.

Schattenmasse, die, temno mesto v kakem malu.

Schattennacht, die, senčna tmina ali noč.

Schattennatur, die, senčno bistvo, minljivost, zgijnljivost.

Schattenpapier, das, temni, černi papir.

Schattenperson, die, zmišljena oseba, posebek f.

Schattenreich, adj., senčnat.

Schattenreich, das, dežela mertvih, umerlih, rajnih; myth. kraljestvo sence in tmine, kertova dežela.

Schattenriß, der, Silhouette, podoba ali obraz po senci, posenčnica f., silueta*; fig. splošno, počezno čerto.

Schattenschnitt, der, izrezek, izrezana podoba po senci.

Schattenſeite, die, osonja oder osojna stran (odsolnčna stran), n. V. osonj, ſem. nach Aub. osonje, osovje, a. osovina; stran od svetlobe obrnjena, temna stran; beim Gebirge, zagorje, osonji hrib; fig. slaba stran, slabost, pomanjkljivost.

Schattenſiſſ, der, senčnato, hladno sedalo.

Schattenſpiel, das, igra s senčnimi podobami, n. and. D. kitajske sence (ombres chinoises), n. V. senčna igra.

Schattenſpieler, der, kdor napravi senčno podobo na zidu.

Schattenſtrom, der, široka, reki podobna senca.

Schattenſtufe, die, raznost sence, f. Schattirung.

Schattenſtag, der, hladni poletni dan.

Schattenſtal, das, senčni, hladni dol.

Schattenſtreiber, f. Schattenführer.

Schattenſtuffer, das, obeneni breg.

Schattenſuhr, die, solnčna ura.

Schattenſumriß, f. Schattenriß.

Schattenwald, der, senčnati, gosti gojzd.

Schattenweg, der, senčnata, hladna pot.

Schattenweißeit, die, nečimerna, prazna modrost.

Schattenwelt, die, zamišljeni svet; f. a. Schattenreich.

Schattenwerk, das, nično, nečimerno delo; senca.

Schattenwesen, das, prazna, puhla reč, zamišljena reč.

Schattenzeiger, der, kazavec solnčne ure.

Schattenzug, der, nerazločna, temna čerta.

Schattirn, v. n., (prov.), krohotati se.

Schattig, adj., senčen, senčnat, osojin; hladin; ein schattiger Ort, zahladje, osonje, osovje, n. V. osonj f., f. Absonnig; ein schattiger Baum, košato drevo; ein schattiger Wald, gost (tiſt), hladen (tiſl) gojzd.

Schattigkeit, die, senčnatost, hladnost.

Schattiren, v. a., n. V. nasenčati, senčati, senco delati, dajati, malati, oseniti †, seniti †.

Schattirung, Schattung, die, senčanje †, dajanje, malanje sence; senčna postopnost †, russ. otténka; auch senca.

Schatulle, die, skrinjica, škadica; osebnajni vladarjev zaklad.

Schatullenmacher, der, škatar, škatičar.

Schatullgelder, pl., domača, osebnajna vladarjeva dnarnica.

Schatz, der, Vorrath, Menge mehrerer Dinge einer Art, zaloga, blago, zaklad, auch zaklada; aus seinem Schätze Alles und Neues hervorbringen, jemati iz svojiga zaklada novo in staro (Matth. 13, 52); Vorrath festhalten, sorgfältig bewahrter Dinge, bogatija ob. bogastvo, bogata zaloga, zaklad (russ. klad neben sokroviſſe, woraus V. skriwiſſe gebildet, böhm. poklad, poln. skarb), dragotina, blago; ſich Schätze sammeln, dnarjev, veliko bogatijo (ſkup) ſpravit, nakupičiti; der Schatz des Staates, derzavni zaklad;

derzavna dnarnica ali blagajnica; Brantschatz, dota; ein vergrabener Schatz, skriti denar, skrita bogatija, skrita gotovina; die Blume entfaltet ihre Schätze der kommenden Sonne, ovet razgrinja svoje bogatije, svoje blago vsahjočimu solcu; ein ruhiges Leben ist ein Schatz über alle Schätze, mir (mirno življenje) je bogastvo vsih bogastev, je bogastvo čez bogastvo; Steuer, Abgabe u. ſ. f., davščina, davšina, davek; geliebte Person, männlich, ljubček, ljubi, weiblich, ljubica, ljub, dika; f. a. Lieb, in Ob. D. für Gefäß, f. d.

Schatzamt, das, f. Schatzkammer.

Schatzbar, f. Steuerverbar.

Schatzbar, adj., precenljiv, cenljiv; achtenwerth, čislanja ali spoštovanja vreden, drag; f. a. Kostbar; er ist mir schätzbar, čislam ga, v čislh ga imam, cenim ga.

Schatzbarkeit, die, cenljivost, vrednost, dragost, žlahtnost; draga reč, dragotina.

Schatzbehalter, f. Schatzmeister.

Schatzbillet, f. Schatzschein.

Schatzchen, das, ljubček, ljubica.

Schatzcollegium, das, dohodarstvo †.

Schatzen, v. a., davek naložiti, nalagati; f. a. Brandschatzen.

Schätzen, v. a., den Werth, Preis bestimmen, preceniti, ceniti, ſacati †; vom Verkäufer, zaceniti, ceniti, ceno postaviti, postavljati; zu hoch schätzen, preceniti; aus wahrſcheinlichen Gründen bestimmen, dafür halten, etwas der Zahl, dem Gewichte nach schätzen, šteti, meniti, soditi, misliti, a. ceniti; für eine Ehre schätzen, v. čast šteti si, za čast imeti; hoch schätzen, hoch halten, čislati, v. čislh imeti, ceniti, spoštovati; ein geschätzter Freund, čislán, spoštovan prijatelj; man sollte ihn höchstens 50 Jahre schätzen, človek bi djal, da nima čez 50 let; den Werth einer Sache zu schätzen wissen, spoznati, vediti, koliko je kaka reč vredna.

Schätzen, das, cenjenje, čislanje.

Schätzenwerth, Schätzenwürdig, adj., čislanja, spoštovanja vreden, f. a. Schätzbar.

Schätzer, der, cenivec, cenitnik; n. V. cenar, böhm. ceníc; spoštovavec, častivec, čislavec.

Schätzeret, die, napóna cenitev.

Schätzergebiß, die, cenitnina †.

Schätzerin, die, cenivka, spoštovavka.

Schatzfrei, adj., davka prost, brez davka, davku nepodverzen.

Schatzfreiheit, f. Steuerfreiheit.

Schatzgeld, das, davek, danci dnarji; stari hranjeni dnarji, etwa zakladni dnarji.

Schatzgräber, der, iskavec, kopavec zakladov ali skritih dnarjev, russ. kladokopatelj (zakladokop).

Schatzgräberet, die, iskanje, kopanje, iskarija zakladov.

Schatzgräbergeschichte, die, pripoved ali pravica od zakopanih in odkopanih dnarjev.

Schatzgräberin, die, iskavka zakladov.

Schatzgut, das, davku podverzeno blago.

Schatzhaus, f. Schatzkammer; Ragazin.

Schähherr, f. Schäher.
Schachammer, die, zakladnica, nach dem Kroat. blagajnica; als Behörde, f. Schachcollegium, Cameralamt.
Schachammerschein, f. Schachschein.
Schachkasten, der, zakladna skrinja; f. a. Schachammer, Schachulle.
Schachmann, der, cenitni priseženi moč, zapriseženi cenivec.
Schachmeister, der, zakladnik, blagajnik, n. V. dohtar; f. a. Rentmeister.
Schächmeister, f. Schäher.
Schachpflichtig, f. Steuerpflichtig.
Schachpreis, der, etwa cenilo analog. dem gebr. šacilo*, cena, ki so jo cenivec postavili; etwas unter dem Schachwerth hintangeben, prodati kaj pod cenilo.
Schachrath, f. Schachcollegium.
Schachrecht, das, cenitna pravica; pravica ceniti kaj po vrednosti.
Schachschein, der, zakladni list.
Schachtafel, die, cena, razkaz cene.
Schachung, die, Steuer, davek, davščina, davčina, nalog, dača, namet (serb.).
Schähung, die, cenitva, cenitev, cenjenje, (n. M. cenija); Hochschähung, čislanje; die Schähung vornehmen, ceniti.
Schähungsbetrag, der, cenitai, cenjeni znesek, cenilo.
Schähungseid, der, cenitna prisega.
Schähungspreis, f. Schachpreis.
Schähungswerth, der, prisojena cena (V.), cenjena vrednost, f. übr. Schachpreis.
Schachverwahrer, Schachverwalter, Schachverweiser, Schachwalter, der, oskerbnik zakladnični, blagajnični, f. Schachmeister.
Schau, die, gledanje, vid; das Besichtigen, ogleđ, ogleđovanie; zur Schau ausstellen, na ogleđ postaviti, postavljati; zur Schau tragen, legen, kazati, pokazovati kaj, bakhati, ponašati se s čim; nur zur Schau, le za (na) pokaz (russ.), na viden; skazovati se s čim; auf Schau und Probe, na pokaz, na poskušnjo; Schau halten, in die Schau nehmen, ogleđati, ogleđovati, f. a. Pranger.
Schauamt, das, ogleđniša, n. V. ogleđija.
Schauanstalt, die, ogleđna naprava, ogleđniša, preskuševavnica f.
Schausaustellung, die, razstava (na ogleđ).
Schaub, der, Schob, Schopf, (vgl. das fl. šop u. škopa); ein Bund Futterstrohes, otep, Dachstrohes, škopnik; Schaub machen, škopati.
Schaubar, adj., vidia, ogleđin; ogleđljiv.
Schaubrett, das, im Mühlenbaue, ein hölzerner zwischen zwei Reisten beweglicher Schieber vor der Oeffnung des Mehlfassens, vrata, kuko (Zal.).
Schaubdach, das, slamnata streha.
Schaube, die, dolg plašč (moški in ženski), šuba oder duba (a. in and. sl. M.), n. V. šavba*.
Schaubegier, f. Schaugier.
Schaubund, das, škopnik.
Schauber, der, ein Haimen ohne Gabel, gladki ternek.

Schaubhut, der, großer runder Strohhut für das weibliche Geschlecht, široki slamaik, (n. V. pehar).
Schaubild, das, podoba na ogled postavljena.
Schaubrod, das, (bei den alten Inden), ogleđni kruh, n. dem Russ. u. Böhm. predložni kruh.
Schaubude, die, razstavica.
Schaubühne, die, gledališče, gledišče, Igravnica; f. Theater.
Schauder, der, hoher Grad des Grauens, groza, dergetee (M.), trepet (Gezitter), stres (Gutem.), in U. Kr. a. zona; es ergreift mich ein Schauder bei diesem Gedankēn, groza me obide, spreleti, me zvije, kadar pomislim na to; mit Schauder vernehme ich es, groza me je slišati; bei Gutem, pristrach (?); von der Kälte verursachter Schauder, mraz, trepet, tres, f. a. Schauer.
Schauder, in Fiq. grozni, grozovitni.
Schaudergemälde, das, grozna, ostudna malarija.
Schaudergezitter, das, trepet od groze.
Schauderhaft, adj., grozen; grozovit, grozoviten, grozovinsk (M.), pošasten (schrecklich); schauderhafter Mensch, strašljiv, strahovit človek.
Schauderhaftigkeit, die, groznost, grozovitost.
Schaudericht, adj., nekoliko strašin.
Schauderig, Schauderlich, adj., grozen, pregrozen, f. Schauderhaft.
Schaudemähr, die, strašna, grozovitna priповest.
Schaudern, v. n. u. i., dregetati, trepetati, tresti se, zgroziti, groziti se; es schaudert mich (oder) mir, groza me obhaja, spreletuje, zona me je obšla, mraz me obhaja, spreletuje, stressa, lasje mi stopajo po koncu, se mi ježijo; grozi me, mravlje so mi prišlo (V. u. a. mravi mi?), dregetee me ima (M.), strah me lomi, groza, strah me je; vor Kälte, tresti se (od) mraza; f. a. Grauen, Entsetzen, sich.
Schaudern, das, f. Schauder.
Schaudervoll, adj., pregrozen, prestrašin, strahu, groze poln.
Schauen, v. n. u. a., gledati, kroat. u. bei M. a. glediti, serb. a. viriti, motriti, smatrati; sehen, viditi; hübsch schauen, als Dim. in der Kindersprache, gledkati; Alles schaute auf ihn, vsi so imeli oči (vperle) v njega, vsi so vanj (v njega) gledali; zu schauen anfangen, pogledati, pogledkati; schau, schau! glej! leij! poglej!; schau gen Himmel, poglej, povzdigni oči v nebo, kviško; genug schauen, nagledati se; sich im Schauen zu recht finden, razgledati se; Brod, Fleisch schauen, (beschauen), ogleđati, ogleđovati, pregledovati; Gott schauen, Boga gledati; schau auf Niemand, ne gledaj na nikogar, ne ravnaj se, ne zgledaj se po nikomur, ne maraj za nikogar; er schaut und sieht nicht, gleda pa ne vidi; f. a. Anschauen,

Acht (geben); scharf, streng anschauen, z očni bi ga prebodel.

Schauen, das, gledanje.

Schauer, der, schnell vorübergehender Sturm, Blatregen, Hagel, huda ura, (Gewitter), naliv, (nagla) ploha, vihar, nevihta, toča (Hagel), poln. nivalnica; schnell vorübergehende Erschütterung der Haut, mravlje, pl. (V.), mraz, m.; der Schauer kommt mich an, obhajajo, obidejo me mravlje, trepetec, dergetec me prime, stresno, pretresno me, mraz me je spreletel; f. a. Schauerder; ein Ort, wo man von der rauhen Witterung und dem Winde gedeckt ist, zavetje, zatišje, suhota; f. a. Schuppen, Hütte; der gute ober helle Schauer, preneh-licher (kake bolezni); Alteration, mraz, mrazenje, stres, stresanje; Schauerchen, f. Paroxismus, Zudung, Anfall; ein heiliger Schauer durchbebt meine Glieder, premerščalo me je po životu od sveta groze; auch für: Weher, Behältniß, Dede, f. diese; von schauen, glodavee; der Schauer in die Zukunft, prerok, vedež, vedeževavee, f. Echer; Beschauer, oglednik, preglednik; ladjarski delavec.

Schauer, in der Bfsg. grozni, grozoviti, strašni.

Schaueranblick, der, grozni, strašni pogled.

Schauerbild, das, grozna, groze polna podoba.

Schauerbrett, das, gladivna, likavna deska.

Schauererfüllend, adj., pregrozen, kar dušo z grozo polni.

Schauergefühl, das, čut(stvo) groze, groza.

Schauergeheimniß, das, grozovita skrivnost.

Schauergeschichte, die, pregrozna povest.

Schauerholz, das, bei den Webern, slikavnik (palica za likanje in natezanje platna).

Schauerig, adj., grozen; es ist mir schauerig, mrazi me, mraz me stres; vor Wetter geschützt, pod streho, pokrit.

Schauerfals, adj., hudo merzel, da človeka stres.

Schauerfalte, die, hudi mraz.

Schauerlich, adj., grozen, strašin; mir ist so schauerlich, kakor da bi me hotlo mraziti.

Schauermannsnoß, der, vozal na konci vervi (na ladjah).

Schauern, v. n. u. i., es hagelt, es schauert, toča gre; f. Hageln; schauern, dergetati, trepetati; es schauert mir davor, groza me je tega. grozi se mi, to se mi studi, gnjusi, f. a. Schaudern; mich schauert vor Kälte, (od) mraza so tresem, dergečem; schauernde Stille, (als v. a.), tihota, ki človeka z grozo napolnuje, navdaja; es schauert mir die Haut, groza me obhaja, me spreletuje, stres; v. a. für: Schauern, f. dieses; Weinwand schauern, platno likati, gladiti; v. n., pokrivati, streho delati, zavetje dajati.

Schauerndacht, die, strašna noč.

Schauersehnlange, die, kača grozovitica † (amerikanska).

Schauerstille, die, grozna, strašna tihota.

Schauerthat, die, grozovito delo, djanje.

Schauervoll, adj., grozovit, grozen, pre-grozen, prestrašan, groze poln.

Schanessen, das, jed za oči, za pokaz, za gledanje (na mizo postavljena), n. Gutm. okopasna jestvina.

Schanfel, die, lopata (in allen fl. M.), dim. lopatica; an einem Ruder der ins Wasser schlagende Theil, lopata (russ. lopast, f.); eine hölzerne Schanfel, veslica; Brettschanfel, lopar; an dem Rührrade, lopata, lopar (V.); in einem Rahne, plavnica (vodo plati); die Schanfel, womit man Korn wirft, vevnica, n. M. vejania, vejaja; das Korn mit der Schanfel werfen, žito vejati, veti; die Schanfel zum Begräumen des Schnees, lopata, greblja, n. Zol. a. lopar; am Ruder, f. An-ferschanfel.

Schanfelband, das, lopatasti rožanec, pant.

Schanfelbein, das, lopatasta noga.

Schanfelblatt, das, lopatasti list.

Schanfelbohrer, der, sveder lopatar.

Schanfelbürger, f. Pfahlbürger.

Schanfelente, die, Berg- ober Moherente, rujavka.

Schanfelförmig, adj., lopatast, lopati podobn, kakor lopata.

Schanfelgehörn, das, lopatasti rog, lopatniki †.

Schanfelhirsch, der, jelen lopatastih rog.

Schanfeliß, f. Schanfelförmig.

Schanfelig, adj., z lopatami.

Schanfelfunk, die, lopatarija, ogrebarija.

Schanfelmacher, Schanfelverkäufer, der, lopatar.

Schanfeln, v. n. u. a., z lopato izkidati, kidati, z lopato delati, grebsti, ogrebat, metati, kopati, z lopato zajemati, cerpati, plati; auf einen Schanfen schanfeln, na kup skidati, zmetati; Schnee schanfeln, sneg kidati; zusammenschanfeln, z lopato skidati, hinschanseln, izkidati (z lopato); das Wasserrad schanfeln, kolesa lopate nabiti, nabijati, kolo olopatiti; den ganzen Tag schanfeln, ves dan prekidati, ves dan kidati; sich müde schanfeln, nakidati se; durch Schan-feln verderben, zakidati, zmetati z lopato.

Schanfelrohr, das, lopatosta uho.

Schanfelrad, das, kolo na lopate, z lopatami.

Schanfelrecht, das, pravica, rov, jarek trebiti; pravica, tajo njivo za neko plačilo obdelovati.

Schanfelstiel, f. Schanfelrecht.

Schanfelfiel, der, lopatisce, lopatiše, (n. Gutm. lopatna ročica).

Schanfelwerk, das, mašina z lopatami za trebljenje in praznenje rovov, ribnikov i. t.

Schanfelzahn, der, (bei den Viehräubern die gewechselten Zähne wegen der schan-felförmigen Form so benannt), lopatasti zob, lopatnik.

Schanfenster, das, lina. linica, (iz ktere se kam gleda); im Kaufmannsgewölbe, razstavno okno, ogledno okno.

Schanfente, f. lhu.

Schanfker, ber, kidavec, kidač; žival z lopatniki (zobmi).
Schanfrei, *adj.*, brez graje.
Schanfubren, v. a., na ogled prepeljevati med ljudmi.
Schangan, ber, Schangallerie, die, glediščna galerija*.
Schaugebühr, das, glednina, f. Eintrittsgebühr.
Schangel, das, spominski denar, svotinja, medalja*.
Schängeprünge, das, očitna gizada, skazovanje.
Schangericht, f. Schanessen.
Schangerüst, das, oder (za gledavec), gledišče, gledišce.
Schängestuhl, f. Loge.
Schangler, die, nezmerna radovidnost, gledljivost.
Schanglerig, *adj.*, kdor nezmerno rad gleda, radogledin, radovidin.
Schangelas, das, f. Zornette.
Schangelrosen, f. Schangel.
Schanherr, ber, (svétnik) oglednik, f. Beschaer.
Schanfe, die, neki čoln.
Schanfel, die, gugalica, gugalnica, guge, pl., (M.), zibel (M.), cuzalica, guncica, ujkica, ujkavnica, serb. ljuškica, nihalka, bei M. a. juhanica; auf der Schanfel sein, v zadregi biti, omahovati.
Schanfeln, v. a. u. r., gugati kaj, se, zibati, ujkati (? huiščen), juhati (M.), cuzati, guncati, serb. ljujati, nihati; ein wenig schanfeln, pogugati, pozibati, pocuzati i. t. d., cenzati, ein Mal schanfeln, zgugniti, gugniti, ceneniti; in eine schanfelnde Bewegung bringen, zgugati, ogugati; sich schanfelnd wohin gelangen, prigugati se, pri-cuzati se; sich mitte schanfeln, nagugati se; v. n., oscilliren, zibati se, sem ter tje mahati, gugati se, (v dva cepa majati se, V.), omahovati, russ. kacatsja, kolyhatsja, serb. u. böhm. kolebati se.
Schanfeln, das, guganje, cuzanje, zibanje, guncanje.
Schanfelnd, *adj.*, gugajoč (se); *adv.*, gugaje se, zibaje se.
Schanfelsystem, das, vedno omahovanje, nestanovitnost.
Schanfker, ber, gugavec, gugač, zibavec, cuzavec; reč, ki se guglje.
Schanfkerin, die, gugavka, zibavka.
Schankreis, ber, gledišče, gledišce, f. a. Circus.
Schanlegen, v. a., na ogled postaviti, postavljati.
Schanlust, die, veselje do gledanja, f. a. Schangler.
Schanlustig, *adj.*, kdor rad gleda, vidi; es fanden sich schanlustige genug ein, sešlo se je dokaj gledavcov, dovelj ljudi, ki bi bili radi gledali.
Schaum, ber, pena (in all. fl. M.), pene, pl.; Schaum geben, zu Schaum werden, speniti se, peniti se; vergänglich wie ein Schaum,

mialjiv, zginaljiv kakor pena; f. a. Ab-schaum; mit Schaum bedecken, openiti, osliniti; f. a. Geiser.
Schaumbedel, *adj.*, penast, ves v penah, openjen.
Schaumbier, das, ol-v sklenicah, peneči ol.
Schaumeister, ber, mojster oglednik, pregledovavec.
Schaumen, v. n., peniti se, gomezljati, pene dolati, gnati, tiscati, tiscati, f. a. Moun-siren, Sieden; zu schäumen anfangen, razpeniti se, vspeniti se; v. a., das Meer schäumen, hitro voziti se po morji zavolj razboja ali ropa; das Fleisch schäumen, posneti, posnemati pene, f. Abschaumen, Abschöpfen; schäumen machen, razpeniti; er schäumt Geiser und Born, (od) jezo vre, kipi, pene so mu cedé z ust, (bei Gutsmititi?); peni se (od) jeze, ilite, togote, f. a. Geisern.
Schäumen, das, penjenje.
Schäumer, peneč, penast; slinav; schäumender Wasserfall, bel slap.
Schäumer, ber, likavni valjev papirarski.
Schäumer, ber, penivec; posnemavec (pen).
Schäumfliege, f. Schäumwurm.
Schaumgeboren, *adj.*, penoroden +.
Schaumgold, das, zlate pene.
Schaumig, *adj.*, peni podoben.
Schaumig, *adj.*, penast, peneč, v penah, böhm. penavy.
Schaumfelle, die, Schaumlöffel, ber, penjenica (Pot.), penenica, (V.), penovka (Gutm.), posnemavka, penjaca (M.), n. V. a. penjula (? penulja).
Schaumfette, die, am Saume, f. Rinnfette.
Schaumkraut, f. Schaumblume.
Schaumleiter, ber, pene solitrove.
Schaumröstein, das, Schaummohn, ber, behen beli.
Schaumraff, ber, pene, n. pr. vinske, penasti sok.
Schaumraff, das, obrežna morska sol.
Schaumraffe, die, jed iz rastrapanih beljakov; lepe, pa prazne besede; pitanje s prazno klico.
Schaumrinne, f. Schangel.
Schaumrinne, ber, svotinjar, medaljar.
Schaumung, die, penjenje, gomezljanje.
Schaumwein, ber, penina.
Schaumweiß, *adj.*, bel kakor pene.
Schaumwerk, f. Schaumweise.
Schaumwirbel, ber, peneči vertines.
Schaumwurm, ber, penavec +.
Schaupfennig, f. Schangel.
Schauplay, ber, etwa gledališče, gledališe, gledišče, gledišce; obzor (Horizont); Schauplay des Krieger, bojišče, bojiše, bojevališče, bojevališce; die Erde ist der Schauplay der göttlichen Wohlthaten, n. V. zemlja je razgledalo Božjih dobrot; vom Schauplaye ab-treten, iti iz tega sveta, umreti; auf dem Schauplaye erscheinen, prikazati se, očitati biti.
Schaupracht, f. Schängeprünge.
Schaupuppe, f. Marionette.

serb. puštenica; - durch einen Baum u. dgl. schreiben, pregraditi, pregrajati.

Schaunund, das, okroglo gledišče, glediše, amfiteater.

Schausaal, der, gledavnica.

Schausitz, der, glediščni sedež, sedež v gledišči, glediši.

Schauspiel, das, Theaterstück, igra (gledišča-na), oditno igranje, kazenje; ein Schauspiel schreiben, igrō za gledišče pisati; auf-führen, igrō igrati; ins Schauspiel gehen, v gledišče, glediše, v teater iti. hoditi; Bild, vid, obraz, podoba; eine ihr Kind mit Zärtlich-keit pflegende Mutter ist ein rührendes Schauspiel, ginaljivo je viditi mater, ki ljubeznjivo skrbí za svojiga otroka; mila podoba je.

Schauspielartig, f. Dramatisch.

Schauspieldichter, der, dramatischer Dichter, pesnik, pesmenik, ki glediščne igre sklada, pisaveo glediščnih iger.

Schauspieldichterin, die, dramatische Dichterin, pisavka glediščnih iger.

Schauspielkunst, die, dramatische Kunst, pesmenstvo ali pesništvo; dramatische Poesie.

Schauspieler, v. a., igrō igrati.

Schauspieler, der, igraveo (glediščni, gledišni), komediant*, aktör*, im Allg. glumc.

Schauspielergesellschaft, die, družba glediščna, gledišna, družba igravcov.

Schauspielerin, die, igravka (glediščna).

Schauspielerpersonale, das, Schauspiel-lertruppe, die, igravci glediščni.

Schauspielhaus, das, gledišče, glediše, teater.

Schauspielkunst, die, glediščno igravstvo, dramatische Kunst.

Schauspieltheater, die, dramatische Kunst, dramaturgie.

Schauspielmäßig, adj., gledišchen, gledi-šen, teatralen*.

Schauspielsaal, der, f. Schausaal; als Schaubühne, igravnica.

Schauspielssprache, die, glediščni jekik.

Schauspielwesen, das, igravstvo, glediščne reči, zadeve.

Schaustellen, v. a., na ogled postaviti, postavljati, razstaviti, razstavljeni.

Schausteller, der, razstavnik.

Schaustellung, die, razstava, stava na ogled.

Schaustück, das, reč na ogled postavljena; gewöhnl. für: Schauspiel, f. dieses.

Schaustufe, die, ruda za pokažo, cjak ali gruča rude za pokažo (V.).

Schantag, der, ogledni dan, razstavni dan.

Schantanz, der, f. Ballet.

Schanthum, der, f. Warte, Belvedere.

Schantisch, der, miza oglednih ali predlož-nih hlebov.

Schantragen, v. a., skazovati kaj, se; bahati, ponosati se s čim.

Schanwarte, f. Warte.

Schanwürdig, adj., pogleda, vida vreden.

Schawine, die, odstrizek srebra.

Schebe, die, f. Scheibe.

Schebete, die, šebeka* (neka bojna ladja z 12 do 40 kanonami).

Sched, das, f. Schaft.

Schedart, der, f. Elster.

Schedschu, das, neka rasa.

Schede, die, ein festiges männliches Thier, z. B. Pferd, pisan, brezast konj; šareo (*serb.*), brezo, bei Gutm. pikast konj, v. Dschen in Oberst. kerze; ein solches weibliches, breza, pisan (krava), šara (V.); ein festiges Pferd mit Weiß und Schwarz, sero (V.).

Scheden, v. a., meist nur im Partic. gescheht, brezast, šaren, (*serb.*), pikast (vunt-irt), grahat, russ. pegij, pestrj, böhm. u. poln. strakaty = srakast.

Schedente, die, f. Eideute.

Schedenzug, der, vproga brezoov, šarocov.

Schedig, adj., brezast, f. Scheden; bunt-schedig, pisan, pirhat.

Scheda, f. Zettel.

Schedel, Schedelbohrer u. ff., f. Schädel u. ff.

Schediasma, f. Punctuation.

Scheel, f. Schel.

Scheere, f. Schere.

Scheffe, der, f. Schöpfe; palica rabljena pri nošenji.

Scheffel, der, ein in verschiedenen Gegenden verschiedenes Getreidemaß, u. dem Böhm. u. Poln. koreo, bei Gutm. četert, russ. šefelj; u. V. kabel; er hat mit ihm ein Scheffel Salz gegeben, stara znaica sta.

Scheffeln, v. n., izdajati, plenjati, polniti (V. u. *serb.*), dajati mnogo zern, böhm. sypati; das Getreide hat recht gut gemantelt und wird auch gut scheffeln, mnogo snopja; mnogo zernja; zito bo plenjalo, (mėrnik polnilo); gut scheffeln, bogat, izdaten, plenjevit, spor (in U. R. u. a. russ.).

Scheffelsack, der, vreča, ki derzi koreo ali šefelj žita.

Scheffelsack, der, žitina od koreo dajana.

Scheffelzehnte, f. Sackzehnte.

Scheq, f. Schaft.

Scheibchen, das, šipica*, kolce, kolesee, krožec.

Scheibe, die, f. Rolle; krožec, kolo, kolce, (okrogla) ploša, ploša, taler*; Fensterscheibe, šipa*; f. a. Fensterscheibe; Wachs-scheibe, sat; Löferscheibe, kolovrat, kolovratek; Sonnenscheibe, u. ff., krog, kolo; ein Scheibchen Bursch, Apfel, kolesee, okrogel kerhelj; Salzscheibe u. a. runde flache Massen, krožec; Schießscheibe, tarca (auch poln., eig. ein Schild, sowohl in den germ. als a. in den roman. Sprachen und im Arab.); am Knie, f. Kniescheibe; Brotscheibe, f. d.; nach der Scheibe schießen, v tarco streljati; Dörsen, f. Wurstscheibe; bei den Jägern, zadnji konec jelena; im Hüttenbaue, po-gača; bei den Bräuern, kup za kaljenje potreseniga razmočeniga žita.

Scheiben, f. Schieben.

Scheibenapfel, der, šebulnik†.

Scheibenartig, adj., kolčast, krožcu podob.

Scheibenbank, f. Ziehbank.

Scheibendirn, die, Diefstiel, ploščnicaf, ploš-nica, u. Ravn. kravojnica.

Scheibenbläſe, die, tarônica (V.), tarôna risanica.

Scheibendorſch, der, veliki pomuhelj.

Scheibenform, die, podoba ſipe, kroga, kolca; okrogla ploſad, ploſad.

Scheibenförmig, ſ. Scheibenartig.

Scheidenhonig, der, med v ſatji, stord v satovji.

Scheideninstrument, daſ, ſ. Aſtrolabium, Winkelmeſſer.

Scheibensamm, der, berdo.

Scheidenſönig, der, tarôni kralj, kralj ſchleſiweg, poln. ſtrzelcokrol.

Scheidenſtude, die, Reiſſenſe, natezavnik, natezivnik, leſica.

Scheidenſtunſt, die, vodotok na ſkripih.

Scheibepulver, daſ, nar žlahtniſi smodnik ali ſtrelni prah.

Scheidenröhr, daſ, tarôna risanica.

Scheibetrund, adj., okrogloploſcat, okrogloploſat.

Scheibenſchieſen, daſ, ſtreljanje v tarôo, ſtrel v tarôo.

Scheibenſchneide, die, polž ploſčnik †.

Scheibenſchüß, der, tarôar, tarôni ſtrelec, tarôſtrelec †, ſtrelec, ki v tarôo ſtrelja.

Scheibenwerk, daſ, delo, maſina na kolca, ſkerpce.

Scheibenwurf, der, lučaj.

Scheibenzug, ſ. Flaſchenzug.

Scheibicht, ſ. Scheibenartig.

Scheibig, adj., koledſcaſt, kročcaſt, podobn koledſcu, kročcu.

Scheidbar, adj., ločljiv; kar ſe da ločiti, razkrojiti.

Scheidbarkeit, die, ločljivost, razločljivost.

Scheide, die, (vagina), ein Futteral ſchneidender Werkzeuge überhaupt, nožnica, a. nožnice, pl. u. nožne, pl. (u. der Githymologie nur Meſſerſcheide); die Degenscheide, nožnica, u. V. mečnica †, daſ Schwert aus der Scheide ziehen, meč potegniti, izdreti iz nožnice; von ſcheiden, die Grenze, meja, predel, pregraja; in der Pflanzenlehre, ſ. Blumenſcheide; Blattſcheide; in der Anatomie, ſ. Mutterſcheide; für: Wels, ſ. dieſes.

Scheidebauf, die, mont. prebiravnica †.

Scheidebaum, der, mejno drevo, mejnik.

Scheidebecher, der, kupa vina, ki ſe pije pri ločtvi.

Scheidebein, daſ, in der Reſenhöhle, hripelj.

Scheidebliß, der, poſlednji pogled o ločtvi; von der Abendſonne, ſolnce ſe oxira.

Scheidebrief, der, razvezno piſmo, ločitno piſmo, poln. rozwod.

Scheideck, daſ, predel, teme gorskiga ſedla.

Scheideeiſen, daſ, (mont.), prebiravnik (kladvice).

Scheideetz, daſ, izbrana, prebrana (dobra) ruda.

Scheidefüſtel, der, ſ. Scheideeiſen.

Scheidegerüſt, Scheidegeſtell, ſ. Molator.

Scheideglas, daſ, in der Chemie, ločni, ločivni liž ali lijak.

Scheidegold, daſ, odločeno, izbrano zlato.

Scheidegruß, der, pozdrav (henſe) pri odhodu, pri ločtvi.

Scheidehaden, der, zapenec pri nožnici.

Scheidejunge, der, (mont.) izbirač, izbiraſe.

Scheideſamm, der, bei den Rattunwebern, der Deſſner, Niedſamm, u. V. grabljice, pl.

Scheideſtunſt, die, ločba (a. böhm.), ko-mija, anuk, kako reči v pervine krojiti ali razkladati.

Scheideſünſtig, ſ. Chemiſch.

Scheideſünſter, ſ. Chemiſer.

Scheidefuß, der, poljubek pri ločtvi, pri sloveſu.

Scheidelehre, ſ. Scheideſtunſt.

Scheidelinie, die, meja, mejna čerta, ločnica, mejnica; ſ. Grenzlinie, Demarſationſlinie.

Scheidemauer, die, ločivna ſtena, ločivni zid, ſrednji zid, tin. pregrada; mejni zid (Grenzmauer), ſ. a. Scheidewand.

Scheidemehl, daſ, rudna moka.

Scheidemeſſer, daſ, krojivni nožic.

Scheidemünze, die, drobiž, drobni denar ali penex (a. ſerb., böhm. u. poln.).

Scheiden, v. n., odločiti ſe, razločiti ſe, ločiti ſe, podati ſe, iti, oditi, odhajati od koga, ſlovo vzeti, jemati, poſloviti ſe, ſloviti ſe. (Abſchied nehmen); in and. ſl. M. a. razſtati ſe s kom; ſcheiden, von der Welt, von hinen ſcheiden, ſvet zapuſtiti, zapuſcati, zapuſati, preſeliti ſe v večnoſt, iti s tega ſveta, umreti; daſ ſcheidenbe Jahr, odhajočo leto, leto, kteriga konec ſe bliža; ſie ſcheiden von einander und zerſtreuten ſich, razšli ſo ſe; für Entſcheiden, ſ. dieſes; v. r., ſich ſcheiden, razločiti, ločiti ſe, razdvojiti ſe, raziti, razhajati ſe, razkrojiti ſe, vsak ſebi iti, narazen iti; die Milch ſcheidet ſich, ſ. Gerinnen; wenn Seele und Leib ſich ſcheiden, kadar ſe duſa loči od telesa; v. a., razločiti, odločiti, ločiti kaj, razdeliti, deliti, razdružiti, in 2 Theile, razdvojiti (Gutſm.), razpoloviti; daſ Gut vom Schlechten, odbrati, odbirati, prebirati; Metalle ſcheiden, izbrati, izbirati, diſtiti; Chemiſch ſcheiden, v pervine razkrojiti, krojiti, razkladati, razſtaviti, razſtavljati; wir ſind geſchiedene Leute, ſmo narazen, vsak ſebi, ſmo ločeni, nimamo (nimava) nič več med ſabo, naſſiga prijatelſtva ſe konec; Streitende von einander ſcheiden, narazen, vsak ſebi ſpraviti; Verlobte ſcheiden, razperſtenovati (böhm.); ein Ehepaar ſcheiden, uneig. razvezati, razvezovat, razzakoniti, razženiti; eig. ſcheiden vom Liſche und vom Bette, ločiti od mize (kruha) in poſtelje; ſie haben ſich ſcheiden laſſen, dala ſta ſe ločiti, izproſila ſta ločitev od mize in poſtelje, ruſs. razvoditſja; Lichter an der Feſte des Himmels, die da ſcheiden Tag und Nacht, (naj bodo) luči na terdini neba, in naj ločijo dan in noč; die Eheſe von den Böcken ſcheiden, ločiti ovce od kozlov; einen Streit ſcheiden, ſ. Schlichten; der geſchiedene Ehegatte, ločenec, ločeni zakonski, die geſchiedene Ehegattin, ločenka, ločenica,

Scheibenbohrer, der, durgelj a krožcam.
Scheiden, das, ločenje, ločitev, razločba, razločevanje.

Scheidenfläche, die, plošča maternične ustnice.

Scheidenförmig, *adj.*, nožničast, nožnicam podoben.

Scheidenhaut, die, nožničasta kožica.

Scheidenmacher, der, nožničar.

Scheidenmündung, die, maternično ustje.

Scheidenvorhof, der, ustnično predvorje f.

Scheidenpfad, der, zwischen zwei Grundstücken, meja, mejna pot, steza; ein Weg, Scheidenweg, razpotje, razcestje, razkrižje, križpot, dvopotje, križen-pot.

Scheidenstuhl, der, mejni kol.

Scheidepreise, die, tiskavnica za nožnice.

Scheidepunkt, der, in der Scheidefunst, ločivna pika, ločivnik; mesto ločitve, ločilo; razhajališče, razhajališe, presledek.

Scheider, der, ločivec, delivec, odbiravec, f. a. Chemiker; **Schiedsrichter**.

Schiedsrichter, f. **Schiedsrichter**.

Scheiderin, die, ločivka, delivka, odbiravka, prebiravka.

Scheidefaß, der, ločivni, krojivni sok.

Scheidesiß, f. **Scheidegerüst**.

Scheidespruch, der, razsod, razsodba izvoljeniga razsodnika.

Scheidestein, der, mejnik, mejni kamen.

Scheidestrom, der, mejivna, mejna reka.

Scheidestube, die, odbiravnica.

Scheidestunde, die, ura ločitve, zadnja, smertna ura.

Scheideton, der, pojemajoči glas, (ki se zgublja).

Scheidetrichter, der, f. **Scheideglas**.

Scheidewand, die, posrednja, srednja stena, modstenje f., predel (*Gutsm.*), pregraja, prepažba (*böhm.*), tin, protin, (*serb.*), presledek; anat. vmesna, ločivna mrena; in der Nase, hripelj; *fig.* ločilo; eine Scheidewand bilden, ločiti; *mont.* odbiravna, izbiravna skala; eine Scheidewand errichten, pretiniti, pregraditi, prepažiti.

Scheidewasser, das, razjedna, huda voda, n. V. ločnica f.

Scheideweg, der, odhodnja.

Scheideweg, der, mejna, mejivna pot; ein Kreuzweg, f. **Scheidpfad**; am Scheidewege stehen, biti na razpotju; pot, po kateri drug od drugiga odhaja.

Scheidewerk, das, prazno kamenje, gluha ruda, ki jo je treba od dobre rude odbirati.

Scheidewind, der, odhodni pomig.

Scheideweichen, das, ločno, mejno znameenje; f. a. *Interpunction*.

Scheidig, *adj.*, nožničast, nožnicast.

Scheidung, die, ločitev, ločitva, odhod; **Scheidung** zweier Elemente, als Trennung, (*unrig.*) razveza, gew. ločitev od mi zein postelje; chemische **Scheidung**, ločba, krojitov, *poln.* rozexyn, rozklad.

Scheiß, **Scheiß**, das, neka ladjica v severnem morju.

Schein, der, der Zustand des Scheines, das

helle Licht eines leuchtenden Körpers, sijanje, svetloba, avit; **Schimmer**, bliscoba, bliscoba, blis, lesk, žar; wir haben Sonnenschein, solnce sije; Mondschein, luna sveti, a. sije, luna, svetloba lune ali mesca, lunini žarki; in der Astronomie, f. **Aspecten**; einen Schein haben, von sich geben, werfen, svetiti se, bliscati (*se*), lesketati se; beim Schein des Feuers, pri ognju, ko se je vidilo od ognja; der neue Schein, mlaj; der volle Schein, sip; Jännerschein, mlaj prosinca; der äußere Schein, (*species*), Anschein, videx, podoba, vid, poverhnost, dozdeva, zdetje; zum Scheine thun, na videz storiti, delati kaj; nach dem Scheine, po vidu, kakor je bilo viditi; ein schriftliches Zeugniß über ein Geschehniß, list, pismo, spriček, spriča, pismena poterdba, pismeni izkazek; einen Schein von sich geben, dati list, spričo od sebe; Trauschein, kerstni list; Trauschein, poročni list, i. t. d.; f. a. **Tauschein**; Schein der Heiligen, f. **Heiligungslanz**; wie ein Schein herumgehen, tavati okoli kakor senca, kakor gola, prazna podoba; sich mit dem Schein begnügen, zadovoljevati se s prazno podobo, z delam na videz storjenim; er hat nicht einen Schein von Hoffnung, le kolčikaj, le maličakaj upanja nima, vse upanje je zgubil; er hat den Schein wider sich, videx, vid je zoper njega, njegovo djanje se zdi biti, je na videz hudobno ali napčno; der Schein trägt, (*zunanja*) podoba je goljufiva; ni vse zlato, kar se sveti; vid goljufa; dem äußeren Scheine nach, na oko; Täuschung, omama, goljufija; sich den Schein geben, delati se na videz, kakor da bi —; es hat den Schein, podoba je, kaže se; den bösen Schein meiden, ogibati se, zderževati se podobe xliga ali hudiga; eine Sache hat oft einen guten Schein, reč je dostikrat na videz dobra, se mnogo-krat dobra vidi, je viditi, se zdi biti dobra; etwas nur zum Scheine thun, kaj le na videz, za videz, k videzu, na oko storiti, (*zavoli česa*); Einen unter dem Scheine Rechtsens um das Seinige bringen, pod podobo pravičnosti ogoliti, oslepariti koga.

Schein, in **3ßg.** videzni (*V.*), vidni, dozdevni, lažnjivi, krivi, — na videz, — na vid, po zdetju, po podobi.

Scheindel, der, kriva, lažna zlahtnost; das ist ein Scheindel, reč je le viditi zlahtna, pa ni. **Scheinähnlich**, *adj.*, poverhama, po vidu podoben.

Scheinangriff, der, napad na videz; kakor bi hotli napasti.

Scheinart, f. **Halbart**.

Scheinbar, *adj.*, videzen (*V.*), na videz, na oko, viden, po zunanj podobi; seine Stufe ist scheinbar, on je samo viditi miren, se zdi biti, se dela miren; f. a. **Vermeintlich**, **Vertrügerisch**.

Scheinbarkeit, die, videznost; f. **Schein**; die **Scheinbarkeit** seiner Güte erfahren wir daraus —, da je bil samo na videz dober, da se je le zdel biti dobrotljiv, to smo spoznali iz —.

Scheinbarlich, *adj.*, očiten.

Scheinbegründung, *die*, dokaz na videz, dokazovanje z videznimi; hlinljivimi vzroki ali dokazi.

Scheinbehelf, *der*, pomoček na videz, prazen izgovor, pomoček, s katerim se kaka reč na videz polepša, poboljša; f. *Notzbehelf*.

Scheinbeichte, *die*, spoved na videz, na oko.

Scheinbeter, *der*, molitvar.

Scheinbeterin, *die*, molitvarica.

Scheinbeweis, f. *Scheinbegründung*.

Scheinbild, *das*, nepravna, kriva podoba.

Scheinblind, *adj.*, na videz slep.

Scheinbund, *der*, zveza na videz, goljufna.

Scheinbuße, *die*, pokora na oko, lažnjiva.

Scheinkrist, *der*, kristjan na videz, na oko, lažnjiv, hlinjen, hinavsk.

Scheinkristenthum, *das*, kristjanstvo na videz.

Scheindarstellung, f. *Projektion*.

Scheindel, f. *Deckmantel*.

Scheinding, *das*, reč na videz, zmišljena reč.

Scheindelstein, *der*, krivi, nepravni dragi kamen.

Scheinehe, *die*, zakon na videz, *vulg.* zakon pod smreko; krivi, nepravni zakon.

Scheinehre, *die*, čast na videz, prazna, puhla, nična, dozdevna, zmišljena čast.

Scheinen, *v. n.*, helles Licht von sich geben, von der Sonne, sijati; warm scheinen, pripekati, prigrevati, pritiskati, solnce je toplo, greje; der Mond scheint, mesec, luna sveti, a. sije; das Licht, die Sterne scheinen, luč, zvezde svetijo; glänzen, svetiti se, lesketati se; *fig.* očiten biti, dalje viditi biti, vor andern scheinen, nach dem *Serb.* odlikovati se; zu scheinen anfangen, zasvetiti, zasvetiti se, zalesketati, zasijati, posijati; ein wenig scheinen, posijati, posvetiti, posvetiti se; bis zu etwas scheinen, prisijati, prisvetiti do —; rund um etwas scheinen, obsijati, obsvetiti kaj; recht ins Scheinen kommen, rassisjati se; ganze Tage hindurch scheinen, eele ali vse dni presijati, presvetiti; des Scheinens müde werden, nasijati se, nasvetiti se; die Sonne hat einen Augenblick durch die Wolkengeschienen, n. *Ravn.* solnce je skoz oblako hlenilo, pogledalo; auf eine gewisse Art empfunden werden, ohne daß eben die Sache so beschaffen sei, wie sie empfunden wird, (vidori), als v. n., zuweisen a. als v. i., pozdeti se, dozdeti se, zdeti se, dozdevati se, viditi se, na videz, na oko, na oči biti (takošen ali drugač), vid ali podoba imeti, podoben biti, kazati (se), *serb.* a. činiti se, *böhm.* podobati se; mir scheint es, meni se zdi, (u. V. a. sumnja se mi); wie es mir scheinen wird, kakor se mi pozdi, kakor (se) mi bo kazalo; es will mir scheinen, pozdeva se mi; dieß scheint ein gutes Mittel zu sein, to je, kakor kaže, kakor se vidi, dober pomoček; wie scheint es dir? kako se ti zdi? kaj deß? er will gelehrt scheinen, hoče, da bi ga imeli (za) učeniga, učeniga se dela, kaže, uče-

nost prodaja; es scheint regnen zu wollen, na dež kaže, kaže de bo dež; fromm scheinend, na videz, na oči bogaboječ ali pobožen; die Sache scheint besser zu sein, als sie ist, (to) se zdi biti boljši kakor je v resnici (samo na sebi).

Scheinfeind, *der*, sovražnik na videz, dozdevni.

Scheinfisch, *der*, dozdevna riba.

Scheinfreund, *der*, videzni, nepravni, hinavski prijatelj, prijatelj na videz, na oko.

Scheinfreundschaft, *die*, prijateljstvo na oko, goljufno.

Scheinfriede, *der*, mir na videz, goljufni, nepravni mir.

Scheinfromm, *adj.*, na videz, na oko pobožen.

Scheinfurcht, *die*, hlinjena boječnost; strah pred zunanjim podobo.

Scheingebilde, *Scheingestalt*, f. *Phantom*.

Scheingelehrt, *adj.*, na videz učen.

Scheinglaube, *der*, nepravna, videzna, lažna vera, vera na videz, na oko.

Scheingliederig, *adj.*, z dozdevnimi členki.

Scheinglück, *das*, dozdevna, domišljena sreča.

Scheingold, *das*, podverženo, nepravo zlato.

Scheingroß, *adj.*, na videz velik.

Scheingröße, *die*, dozdevna, domišljena velikost.

Scheingrund, *der*, dozdevni, nederžni vzrok, lažni dokaz.

Scheingut, *das*, lažnjivo, domišljeno blago.

Scheinigut, *adj.*, dober na oči, na videz.

Scheinhandel, f. *Scheinvertrag*.

Scheinhandlung, *die*, djanje na videz; eine Scheinhandlung vornehmen, na videz kaj storiti.

Scheinheilig, *adj.*, svet ali pobožen na videz, na oko, hinavsko svet, hinavsk; ein Scheinheiliger, svetopetnik (*vulg.*), svetohlince, hinavec; eine Scheinheilige, svetopetnica (*vulg.*), svetohlianka, hinavka, f. a. *Frömmter*.

Scheinheiligkeit, *die*, napôna, lažnjiva, poverhna svetost ali pobožnost, svetost, pobožnost na videz, na oko, svetohlinstvo, f. a. *Gleicherei*.

Scheinherrschaft, *die*, dozdevna, lažna vlada, gospodstvo na videz.

Scheinherrscher, *der*, dozdevni, namalani vladar.

Scheinhilfe, *die*, pomoč na videz.

Scheinläufer, *die*, kerstnica.

Scheinkampf, *der*, slepi boj, boj na videz.

Scheinkauf, *der*, kup na videz, zmišljena kupnja.

Scheinkusch, *adj.*, na videz čist in sramožljiv.

Scheinkuschheit, *die*, lažnjiva čistost.

Scheinlage, *die*, tožba na videz.

Scheinflugheit, *die*, modrost, pametnost na videz.

Scheinkörper, *der*, zmišljeno, dozdevno telo, ki nima telesa kakor podoba.

Scheintunſt, *die*, lažna, domišljena umetnost.

Scheintraut, *adj.*, na videz bolan; ki se dela bolan (bolniga).
Scheinleben, *das*, slabotno, nepravo življenje, životarjenje †.
Scheinlehre, *f.* Perspective; Idealismus.
Scheinleiche, *die*, telo na videz mrtvo.
Scheinliche, *die*, hinavska, hlinjena ljubezen.
Scheinlob, *das*, hinavska, hlinjena hvala, hvala na videz.
Scheinmacht, *die*, dozdevna, zmišljena, videzna moč.
Scheinmittel, *f.* Scheinbehelf.
Scheinmühe, *die*, trud na oko.
Scheinruhen, *der*, goljufna, zmišljena korist, korist na videz in ne v resnici.
Scheinpracht, *die*, dozdevna, lažnjiva slava in blisčoba, blisoba.
Scheinruhe, *die*, pokoj, mirnost na videz.
Scheinruhe, *der*, lažnjiva, domišljena zmaga, zmaga na videz.
Schein Silber, *das*, podverženo, nepravo srebro.
Scheinstill, *adj.*, na videz prevzet.
Scheinstrafe, *die*, kazen na videz.
Scheintritt, *der*, prepir na videz, zmišljen.
Scheintrübsal, *die*, strast človeka, ki bi rad veljal za več kakor je v resnici.
Scheinträne, *die*, lažna, goljufna, slepivna solza.
Scheintod, *der*, dozdevna smert, smert na videz, *serb.* prikazna smert, *n.* dem Böh. u. *Poln.* domenjena smert, zamolk (*Medv.*).
Scheintodt, *adj.*, na videz mrtov, *n.* V. mertvinast; kdor se zdi biti mrtov; ein Scheintodter, *n.* V. mertvinec (?), ein Scheintodtes Kind, mertvinček (*V.*); *böhm.* zamrtnik; eine Scheintodte, mertvinka (*V.*); *adv.*, kakor mrtov, s podobo mertviga; Scheintodt werden, *n.* *Medv.* zamolkniti se.
Scheintren, *adj.*, na videz zvest.
Scheintrene, *die*, hinavska, hlinjena zvestoba.
Scheinursache, *die*, dozdevni vzrok.
Scheinverabredung, *die*, pogovorna videz.
Scheinverdienst, *das*, dozdevna, videzna zaslug.
Scheinvergnügen, *das*, dozdevno, domišljeno, goljufno veselje.
Scheinverkauf, *der*, prodaja na videz, zmišljena.
Scheinvertrag, *der*, pogodba na videz, zmišljena.
Scheinvollkommenheit, *die*, lažna popolnost.
Scheinwahr, *adj.*, na videz, dozdevno res.
Scheinwein, *der*, maščeno vino.
Scheinwert, *das*, delo na videz, na oči.
Scheinweisen, *das*, zmišljeno, videzno bistvo.
Scheinwidersinnig, *f.* Paradox.
Scheinwohl, *das*, dozdevna, domišljena blagovitost.
Scheinwunder, *das*, dozdevno čudo.
Scheinwurm, *f.* Scheintäfer.
Scheinwurzel, *die*, korenini podobni izrastek.
Scheinzahlung, *die*, plačilo na videz.

Scheinzornig, *adj.*, na videz jezen.
Scheinzüchtig, *f.* Scheinensüch.
Scheinzüchtigkeit, *f.* Scheinensüchtheit.
Scheißbeere, *f.* Kreuzbeere.
Scheiße, *die*, (*vulg.*), drista, sranje, hitrica, driskavica, sracka, lijavica, *f.* Abführen, Bunschluß, Durchfall.
Scheißen, *v.* *n.* u. *a.*, (*triv.*), srati; von Kindern, kakati*; usrati se, posrati se, osrati se, podelati se, okidati se (*Gutm.*), izprazniti se; *poln.* lojnić.
Scheißer, *der*, (niedrig), osrane, usrane, usranec.
Scheißerei, *die*, sranje.
Scheißerin, *die*, usranka.
Scheißhans, *das*, *f.* Abtritt, (*poln.* sra-czyniec).
Scheißkraut, **Scheißmelde**, *f.* Flachsseide.
Scheit, *das*, ein Stück gespaltenes Holz, Brandstübe, poleno, *dim.* Scheitgen, polence; kaljanica; noch kleiner, polenöice, a. polen-öck; Scheite schlagen, razpoleniti, spoleniti, poleniti (*V.*), gew. razecepi, cepiti derva, klati; wenn nur zwei Scheite aus einem Holze entstehen, heißt im Elev. u. V. jedes davon, plat, *dim.* platiö; und Holz auf zwei solche Scheite schlagen, platiöti; Wätscherheit, spēvta*, doge; solche Scheite machen, krojiti, klati les za doge; ein brennendes Scheit, ogorek, glavnja; ein Span überh. *f.* dieses.
Scheit der Ballenbinder, *f.* Padstod; bei den Bäuern, *f.* Kertscheit; *f.* a. Grabstübe; ein Strizel, struca*; in Scheiter gehen, na kose razbiti se (od ladji).
Scheite, *die*, *f.* Schute.
Scheitel, *der*, a. die, teme (in all. fl. M.), bei Gutm. verh., verhotec glave; von der Fußsohle bis zum Scheitel, od glave do nog; od nog do glave; er berührt mit dem Scheitel die Sterne, (*vulg.*) zvezde klati, v zvezde droga, zvezde obira; *fig.* auch für Kopf, glava; der Berge Scheitel, verh., slemo; bei den Sternen, *f.* Scheitelpunkt.
Scheitelbein, *das*, temenska kost, kost temenica, lubanja.
Scheitelfläche, *die*, planjava, verh. gore, kompolje, slemo.
Scheitelgeschwulst, *das*, otekline na temenu.
Scheitelhaar, *das*, temenski lasje, lasje na temenu.
Scheitelfreis, *der*, navpični krog, krog navpičnik †.
Scheitellinie, *die*, navpična čerta, navpičnica †.
Scheiteln, *v.* *a.*, das Haar, lasse razeesati, česati, od temena na obe strani razdeliti jih, lasse preciti; *v.* *r.*, polagati se na obe strani glave.
Scheitelpunkt, *der*, nadglavnik †, versnik†, zenit*, navpičnik †, nadglavna pika.
Scheitelrecht, *adj.*, pokončen, navpičen, vertikalen*, nadglaven (*russ.*), *poln.* prostopadly, *böhm.* kolmy; *adv.*, navpik.
Scheitelwinkel, *der*, nadglavni, temenski kot, azimut*.

Schlechterhausen, der, gormada, (nach dem *Altstl.* gramada, gramada derv; im *Böhm.* u. *Poln.* gromada, Hausen überh.), lomača (*V. und serb.*), u. *Gutsm.* stog derv, bei *M.* gormača, naton, *russ.* kooter.

Schlechter, v. n., von *Schiffen*, razbiti se, zdrobiti se, razlomiti, streti se, razkrušiti se; nicht gelingen, spodleteti, spoderkniti komu; ne iti po sreči, ne udati se, ne podati se; f. *Vereiteln*, *Wißlingen*; v. a., razbiti, razbijati, razkrušiti, krušiti (ladijo, od viharja).

Schleitlöche, die, plavišče, plaviše, plavivnica derv.

Schleithauer, der, dervar. kdor derva cepi, cepivo.

Schleitholz, das, derva, *pl.*, polenje, *coll.* polena, *pl.*

Schleimaß, das, polenska méra.

Schleimeiler, der, kopa iz cepljenih polen in ne iz oblikovih (*Klöppelmeiler*).

Schel, *adj.*, für: schief, f. dießes; schielend, škelec, škilast; *fig.* schel zu etwas sehen, gerdo, hudo, krivo, poprek, po strani, pisano gledati koga, kaj, brezasto gledati, zavidljivo, nevošljivo gledati, zavidljiv, gordogled, nevoščljiv, nevošljiv; siehest du darum so schel, daß ich so gütig bin, (*Matth.* 20, 15), jeli tvoje oko hudobno, da sim (jes) dober?

Schelb, **Schelch**, f. Schräg.

Schelbe, f. Schälbe.

Schelfe, die, von *Mepeln*, lupek, olupek, lupina; *dim.* Schelfchen, lupinica; von *Erbsen*, Bohnen, wälschen Rüßen, luščina, lušina, rebina (von *Rüßen*), f. a. *Schale*.

Schelsen, **Schelsern**, **Schilsen**, v. a., olupiti, lupiti, olusčiti, oluštiti, luščiti, luštiti, majiti; v. r., sich schelsen, lupiti se, majiti se, f. a. *Schälten*.

Schelladler, f. Entenadler.

Schellapfel, der, terdikasto jabelko.

Schellart, die, topa sekira za razbijanje solnih grad.

Schelle, die, n. *V.* kragulj, kregulj, *dim.* kraguljec, (nar. pes. u. a. *böhm.*), kraguljček; n. *Gutsm.* n. *M.* hingegen kragulja; gew. zvonec, zvonček, zvončuklja; f. a. *Klingel*; *Rauschelle*, zausnica, klappausnica, klofata, klofarnica, f. *Rauschelle*, *Ohreige*; in der deutschen Karte; b. *Gutsm.* kufa (*V.*), nach dem *Böhm.* u. *Russ.* bobni, *poln.* dzwonka (zvonka); *Handschellen*, Fußschellen, lesice, *pl.*, okovi *pl.*, pota.

Schellen, v. n. u. a., mit Schellen klingen, zažvenkljati, žvenkljati, zazvončkati, zvončkati, cingljati (*V.*), žingati (*V.*), bei *M.* kraguljiti; ein wenig schellen, pozvončkati, pozvenkljati; schellend wohin kommen, prižvenkljati, prizvončkati kam; eine Zeit hindurch schellen, prežvenkljati; es schellet jemand an der Thür, nekdo pri vratih cinglja, žvenklja, zvončka; f. a. *Zerschellen*.

Schellen, das, zvončkanje, žvenkljanje, n. *M.* kraguljenje.

Schellend, *adj.*, zvončkajoč, žvenkljajoč.

Schellenband, das, ovratnik, mariže z zvončki ali kraguljci.

Schellengeläut, das, žinganje, (*V.*), žvenkljanje, zvončkanje, kraguljčkanje; konjska oprava z zvončki.

Schellengerassel, das, škrabotljanje z zvončki.

Schellenhalsband, das, f. *Schellenband*.

Schellentappe, f. *Parrentappe*; einer Sauche die Schellentappe anhängen, v smeh pripravi.

Schellenklang, f. *Schellengeläut*.

Schellenkranz, der, kraguljec (a. *böhm.*).

Schellenlaut, f. *Vorlaut*.

Schellennetz, das, mreža z zvončkam.

Schellenpferd, das, konj z zvončki okoli vratu.

Schellensack, f. *Klingelbeutel*.

Schellenschlitten, der, sani s kragulji, z zvončki.

Schellente, f. *Pöffelente*.

Schellenwerk, das, reč z zvončki.

Scheller, der, žingavec, zvončkavec; f. a. *Schellwort*; *Waldrabe*.

Schellerbse, f. *Valerbse*.

Schellisch, der, (*Gadus aeglesinus*), (*poln.*) lapac, *russ.* vahnja.

Schellischauge, das, serpo oko.

Schellhammer, der, železni bet za razbijanje, kresanje kamenja.

Schellhartz, das, smola, ki se cedi iz omajene smreke.

Schellhengst, der, *Schellhengst*, pastuh, celak, žrebec, f. *Beschäler*.

Schellkraut, das, (*Chelidonium majus*), lastovičica, kervomočnica, radeči mleček, krivljek, draznica (*Jan.*), grenica, kravje zeliše; (*Chelidonium minus*), bradavičnik.

Schellung, die, zvončkanje, stres, pretres kosti.

Schellwurz, f. *Schellkraut*.

Schelm, der, in der gelindern Bedeutung, f. *Schall*; Betrüger, pravi ptič, zrel ptič, goljaf, tat, pregnanec, prepekan in neposten clovek, premedenec, presnotež; im härtesten Sinn, sramotnik, hudobnik, hudodelnik, zum Schelm machen, čast odvzeti, odsoditi; ein Schelm der weggeht, malopriden je, kdor odide, nesnaga je; ohne allen schlimmen Begriff, nabore, (*poln.* nieborak); armer Schelm! uboga reva! revež, ubog terpin!, aromak; ein Schelm betrügt den andern, nach dem *Poln.* naletet je svoj na svojica; zadel je kosa na kamen; ein Schelm beruft sich auf den andern, cigan zapričuje svoje otroko (*poln.*); wie ein Schelm handeln, po eigansko, goljufsko delati; ein Schelm kennt den andern, (pozn) svojo svojiga; (*böhm.* u. *poln.* šelma).

Schelmauge, das, zvito, zvijačno oko.

Schelmball, der, *fig.* (*Dupe, franx.*), clovek, kogar zvijačniki za norca imajo, za nos vodijo, goljufanec.

Schelmeln, **Schelmeln**, v. n., slepariti, ukajati ljudi, zviti ptič biti, imeti jih za ušesi,

znati voč kakor hruške peči; v. a., f. Schinden.
 Schelmenauge, f. Schelmange.
 Schelmengras, das, ostrica.
 Schelmenfinn, Schelmenſprache, f. Schelmsinn, Schelmsprache.
 Schelmerci, die, in der gelinderen Bedcutung, als Eigenschaft, premedenost, zvitost, zvijačnost, prepekanost, ročnost, druge za nos voditi in slepariti; Schelmerci in Kopf haben, imeti jih za ušesi, za tilcam, zvite imeti v glavi, zvijače.
 Schelmengeſicht, das, obraz zvijačnika, prepekaniga človeka.
 Schelmengeziht, das, zvita derhal.
 Schelmisch, adj., golufen, ukanljiv, zvit, zvijačen, prepekan, premeden, presnet, zvit, kakor gerča; ſchelmisch lächeln, v pest, po strani mazarati in smejati se. v klobuk smejati se; ein ſchelmischer Mensch (im harten Verſtande), hudobnik, hudovoljnik, goluf.
 Schelmrede, die, zvite, zvijačne beſede.
 Schelmsinn, der, f. Schelmerci (als Eigenschaft); er iſt voll Schelmsinn, ima jih za ušesi, xrel ptiček je.
 Schelmsprache, die, tatinski, rokovnaški jezik, zvijačni jezik.
 Schelmſtreich, der, Schelmsſtück, das, Schelmsſtücken, zvita, premedena, presneta (namr. rei), zvijača; f. a. Schelmerci.
 Schelſucht, die, f. Neid; gerdoglednost, krivoglednost, nevoſljivost, zavidljivost.
 Schelſüchtig, adj., gerdogleden, krivogled, hudogled, nevoſljiv, zavidljiv, zavidin; f. ſchelmisch, ein Schelſüchtiger, hudogled, gerdogled, gerdoglednik, zavidnik, zavidljivec, nevoſljivec; eine Schelſüchtige, hudoglednica, gerdoglednica, zavidljivka, nevoſljivka.
 Schelſüchtigkeit, die, gerdoglednost; f. Neid, Schelſucht.
 Schelte, in Bzgg., ſramotivni, zmérjavni.
 Scheltbar, adj., (veralt.), zmérjliv.
 Scheltbrief, der, zmérjavno, očitavno pismo.
 Schelte, die, okrog, gerde beſede, zmérjanje.
 Schelten, v. n. u. a., waidm., zavekati, oglasiti se (od zvérijadi); Einen unſchuldig ſchelten, izreči, razglasiti, da je kdo nekriv ali nedolžen; er läßt ſich einen gnädigen Herrn ſchelten, mora se mu reči: zlahtni goſpod; ſuchen, kleti, preklinjati, hudičevati, ſentovati; man ſann es weder loben noch ſchelten, ne more se ne hvaliti ne grajati; auf Jemand ſchelten, auch, einen ſchelten, koga zmérjati, okregati, kregati, oſteti, oſtevat, opsovati, psovati, obrati, obirati, reſnice beliti mu, obregniti se, zarežati, režati na koga, poln. lajati; er mag immerhin ſchelten, wenn er nur gibt, naj goderja, de le da; naj reži, da le kaj ſpod palca aſputi; den ganzen Tag ſchelten, ves dan preſentaciti, preſentovati, prehudovati se; Jemand einen Dieb ſchelten, oblatiti koga, s tatam pitati ga, tatvino oponaſati,

reči da je tat; in der Biſel auch für: Beſehlen, Einſchärſen; f. a. Beſchimpfen, Schmahen.
 Schelten, das, zmérjanje, kreg, preklinjanje, oponaſanje, grajanje, ſramotenje, gerdenje.
 Schelter, der, gerdivec, zmérjavec, oſte-vavec, obiravec, psovavec; f. Fenſterladen, Schieber.
 Schelterin, die, hudičevavka, ſentovavka, zmérjavka.
 Scheltſchrift, die, ſramotivno pisanje; f. Scheltbrief.
 Schelſucht, f. Schmahſucht.
 Scheltwort, das, nadevek, zdevek, graja, zmérjavka, zmérjanje, gerda, ſramotivna beſeda, kletvica (Jarn.), kletvina (Berwünſchung).
 Schema, das, izgledni obris ali načert, vzor (nach and. D.), obrazec (russ.), izgledok.
 Schematiſch, adj., obrisen, po, v načertu, v obrazcih.
 Schematiſiren, v. a., v načertu ali obrazcu razložiti, razkladati.
 Schematiſmus, der, ſematizem*, etiva razklad, razkaz; f. a. Schendrian.
 Schemel, u. ſ. der, f. Schämel u. ſ.
 Schemen, der, f. Schatten, Schein; Larve (woher das ſloven. ſema?).
 Schemper, der, patoka olava.
 Schent, der, Mundſchent, točaj, ſent, točiv-vec, nalivač, kerčmar; überh. prodajavec na drobno; ein Schent Bier, bokal ola; Schent ſein, kerčmariti, na drobno prodajati.
 Schenbar, adj., dober za dar, za darilo, podarljiv, dariven; von Wein, Bier u. ſ. w., etiva točljiv, kar se sme točiti, prodajati; naſtavljen, na čepu.
 Schenbarkeit, die, etiva podarljivost, točljivost.
 Schentbier, das, točeni ol.
 Schenke, die, točivnica, pivnica, kerčma (kommt im Altſl. und in allen lebenden ſlav. W. vor); f. a. Kneipe; Weinſchenke, viſka pivnica ali kerčma; Bierſchenke, olava pivnica; Methſchenke, medična pivnica; Salzſchenke, prodajavnica ſoli; in die Schenke gehen, pit iti, v oſtarijo ali pivnico iti; als Trinkgeſchirr, f. Krug; die Schenke auſtrinken, komu na zdravje piti.
 Schenkel, der, für Kende und Hüfte, f. dieſe; der Theil von der Hüfte bis zum Knie, der große, obere Schenkel, ſtegnok, beim ſtegnoc; nach Andern auch bedro; der kleine oder untere Schenkel vom Knie bis zum Fuße, golen, golenek; beides auch noga (eig. Fuß). Schenkel eines Fieſels, noga; beim Winſel und Dreieck, rama, bok; im Weinbau, po-ganjek; ſich den Schenkel verrenken, bedro, ſtegnok zmakniti, xviniti si; dicke Schenkel habend, ſtegnat, bedernat.
 Schenkel-, in der Bzgg. nach dem Altſl. u. Böhm. ſtegnji, ja, je, bederni, ſtegenski (V.), — ſtegnia.

Schenkelader, die, bederna žila (privodnica u. odvodnica).
 Schenkelaufang, der, pritiček, podaljšek stegna.
 Schenkelbein, das, bederna kost ali piščal; stegno.
 Schenkelbinde, die, bederna ali stegna povežka†.
 Schenkelblatt, das, kos konjske oprave, ki visi po stegnu.
 Schenkelbruch, der, zlomljena bederna kost, zlomljeno stegno; (Hernia inguinalis), polocinska kila.
 Schenkelgelenk, das, kolkov, bederni sklep, sklep stegna.
 Schenkelhöhle, die, kolkova šiška (V.).
 Schenkelig, *adj.*, stegnat, bedrat; ungleich schenkelig, zbedran (V.).
 Schenkelknochen, f. Schenkelbein.
 Schenkelmuskel, der, bederna miška.
 Schenkeln, v. a., schön geschenfelt, lepili stegen, beder.
 Schenkelnerve, der, bederna čutnica.
 Schenkelrausch, *adj.*, berzonog, ūrnih, hitrih, naglih nog.
 Schenkel Schmerz, der, bei den Wöchnerinnen, terganje v stegnu.
 Schenkelverrenkung, die, zmakajeno, zvinjeno stegno.
 Schenkelwurzel, f. Hüfte.
 Schenken, v. a., einen flüssigen Körper gießen, herreichen, im Kleinen verkaufen, točiti, na prodaj imeti, na drobno prodajati, kerčmariti; einsehenen, natočiti, natakati, naliti, nalijati oder nalivati; einem Rinde schenken, podojiti dete, dati otroku sesati; unentgeltlich geben, podariti, dariti (*russ.*), darovati (*altsl.*), pokloniti (*serb.*), dati komu (brez plačila ali vračila, zastonj, tako), podeliti, deliti; Einem seine Freundschaft schenken, izbrati si koga (za) prijatelja; freigebig erlassen, odpustiti, odpustiti; die Strafe schenken, prizanesti komu, kaznen odpustiti; das Leben schenken, življenje pustiti; Glauben schenken, vero dati, dajati, verjeti; wenn uns Gott das Leben und die Gesundheit schenkt, če nas Bog žive in zdrave ohrani, če nam Bog zdravje da; das ist dir nicht geschenkt, to boš še plačal, ta ti ni odpustena; alles schenken, vse podeliti.
 Schenken, das, f. Schenkung.
 Schenkensamt, das, točajstvo, služba točaja.
 Schenker, der, darovavec, darivec, podarivec, delivec.
 Schenkerin, die, darovavka, darivka.
 Schenkfaß, das, hladivna posoda.
 Schenkgerichtigkeit, die, kerčmarska pravica, pravica, vino, ol i. t. d. točiti, pravica točenja.
 Schenkhaft, f. Freigebig.
 Schenkhaus, das, f. Schenke.
 Schenklaune, die, verò, v kteriga se vino nataka.
 Schenksteller, der, klet, kjer vino ali ol točijo;

Schenkmaß, das, točivna, pitna mera, kerčmarska mera.
 Schenkrecht, das, f. Schenkgerichtigkeit.
 Schenkstatt, Schenkstätte, Schenkstube, die, točivnica; f. a. Schenke.
 Schenksteller, f. Credenzsteller.
 Schenkstisch, f. Credenzstisch, bei *Gutsm.* postranica, nach dem *Russ.* postavec pijačeni.
 Schenkung, die, daritev, darovanje; das Geschenk selbst, dar, darilo, *serb.* poklon; *dim.* darek, darilec; eine Schenkung machen, f. Schenken; Schenkung unter Lebenden, daritev med živimi; auf den Todesfall, na primerljnej smerti; Schenkung der Strafe, odpustenje; f. a. Erlass.
 Schenkungs-, in 3sg. daritni.
 Schenkungsbrief, der, daritno pismo, *poln.* list darowny.
 Schenkungsurkunde, f. Schenkungsbrief.
 Schenkungsvertrag, der, daritna pogodba, pogodba (zastran) daritve, darovanja.
 Schenkwein, der, nastavljeno vino, točeno vino.
 Schenkwrith, der, kerčmar, gostivničar; f. Schenk.
 Schenkwrithin, die, kerčmarica, točivka.
 Schenkwrithschaft, die, kerčmarstvo, kerčmarija, točenje vina.
 Schepern, v. n., (öst. Prov.), ropotati, rožlati.
 Scheyn, f. Pfannenstein.
 Scheyper, f. Fließ (Wies).
 Scher, f. Raulwurf.
 Scherbank, die, bei Blechhämmern, ploščevinarska klop (z velikimi škarjami).
 Scherband, das, an der Deichsel, oglavnik.
 Scherschne, das, čepinica.
 Scherbe, die, črepina, čepina, črep (*Gutsm.*), črepnja, bei *Gutsm.* auch črepinja; in Scherben zerfallen, na kosce razbiti se; ein seltsames zerbrechliches Gefäß selbst, lonec, piškréc, kahla*.
 Scherbeden, das, brivska skledica.
 Scherbel, f. Scherbe.
 Scherbenartig, *adj.*, črepinast.
 Scherbenblume, die, cvetlica v lonci.
 Scherbenbuck, der, kup, groblja črepin.
 Scherbenbürr, *adj.*, suh kakor čepina.
 Scherbengericht, das, (ostracismus), ostracizm, sodba črepna ali lupinska (t. j. na ostrizne lupine zapisana).
 Scherbengewächs, das, rastlina v lonci.
 Scherbenlokal, der, črepni arsenik, črepna mišnica.
 Scherbenvoll, *adj.*, čepinat.
 Scherbenurtheil, f. Scherbengericht.
 Scherbret, das, snovavnica (V.).
 Scherbstiel, f. Schartenbistel.
 Schere, die, (forfex), škarje oder škarne, *pl.*, *dim.*, škarjice *pl.*, (bloß slov. u. kroat., in andern slav. M. nožice, *pl.*), mit der Schere abschneiden, odstriči, striči; Wollschere, nach *Gutsm.* strizalo (strigalo?); der Laut der Schere, škero, škereniti; sich mit der Schere schneiden, ustriči se; Klippe (im

Meere), in der Ost- und Nordsee, nach V. škerbina, russ. škory (—škarje), böhm. skalina; krebsšchere, ščipavnica, šipavnica, klešče, pl. (böhm. klepeto); an der Kinnlade der Pferde, škarje; an einer Wage der Kolben oder Kloben, Wagegericht, škarje, nach V. škerpec, procep, burnik; beim Glockengiesser, klešče zvonarske; an einem Feldwagen, trabi, trablje, pl. f., nach Andern sing. trabje (genit. trabjesa).

Schereisen, das, neka podkov.

Schereu, v. a. mit der Schere schneiden, ostriči, striči (strižem), ostrigati; Schafe scheren, ovce striči; mit dem Rasirmesser, obriti, briti koga, brado; er ließ sich den Kopf scheren, dal si je glavo obriti (do goliga); das Tuch scheren, nach V. sukno briti, nach Gutsm. und andern Dial. auch striči; für essen, žreti; mähen, kositi; das Vieh schiert die Wiese, živina muli trato, goli; fertscheren, Ginen, spoditi, poditi, izgnati, iztirati; die Leute scheren, nadlegovati ljudi, nadlego, trud, delo prizadevati jim; V. Plagen; die Unterthanen scheren, dreti, odirati, zatirati, molati, žuliti, oberguliti, stiskati; Ginen scheren, zbadati, dražiti koga, nagajati mu; ein Tau scheren, nategniti, napeti verv; er hat sein Schäfchen geschoren, sam sebe ni pozabil, lep darčik je spravil v mošnjico; Alle über einen Kamm scheren, f. Kamm; Ginen über den Kamm scheren, ukaniti koga, da ne ve kdaj; der Wirth schert seine Gäste, kerčmar molze, skube pivec, jim soli; was schert dich das? kaj ti je to mar? kaj je tebi za to?; das schert mich nicht, to me ne zadeva; laß mich ungeschoren, daj mi mir, pusti me; bei den Webern, nasnovati, snovati, naviti, navijati osnovo; v. n., uliti jo, uteči; die Störche scheren, čaplje sfofotajo semtertje; v. r., šcher' dich weg, poberi se, zgubi se; sich scheren, pobrati se, zgubiti se, skidati se, s poti iti, pobrati svoje kopita in oditi; vleči se proč; sich mit etwas scheren, pečati se, ukvarjati se, truditi se, ubijati se s čim; sich um etwas scheren, za kaj meniti se, pečati se, mar biti, meniti se, marati za kaj, skerbeti; f. Beslummern, sich.

Schereu, das, f. Schnur; nagajanje; nadlegovanje.

Scherenassel, die, (Scolopendra forficaria), stonoga, kleščarica†, nach V. strigalica, gostonožnica.

Scherenboot, das, ploski ali nizki čoln s kanonami na vzhodnem morji.

Scherenflotte, die, flota*, złożena iz malih čolnov, russ. grebnjy flot.

Scherenförmig, adj., škarjast, škarjam podoben.

Scherenschiff, f. Scherenboot.

Scherenschleifer, der, brusac, brusivec, ki brusi škarje, nože i. t. d.

Scherenschmied, der, kovač ki škarje dela, škarjar.

Scherensod, der, čola z velikimi škarjami za razrezovanje mednih plošč.

Scherentausendbein, das, f. Scherenassel.

Scherer, der, strižec; f. a. Feldscherer; Wartscherer, brivec, brijač; nadležnik, nadlegovavec, snovavec, navijavec.

Schererei, die, striženje, strigarija, brijenje; Plaferei, Maße, nadloga, nadlegovanje, delo, trud, nach V. auch razlaka, zlake (zvlaka?); ich habe mit dem Bleichen viel Schererei, imam z beležam dosti zlake (V.); delo, ki komu že priseda; serb. dosada, neprilika.

Schererin, die, strižlja (V.), strigavka, brivka, nadležnica.

Scherf, der, troha, trošica, mervica, drobni denar, vinar*, grosio, penezek.

Scherschen, Scherslein, das, trošica, betvo, betveco (bei M. auch betveica), sein Scherslein beitragen, pripomoči po svoji (mali) moči, kar je mogoče, nekoliko, malo reč, kaj maliga.

Scherfode, die, f. Scherwolle.

Scherfutter, das, brivski tok.

Schergaden, f. Barbierstube.

Schergarn, das, osnova, snutek.

Scherge, der, mestni, tudi sodnji hlapec, brič, berič, brič (auch böhm.).

Schergen, (prov.), f. Schieben.

Schergenamt, das, berišstvo, beriška služba, beriške opravila.

Schergenhaft, adj., berišk, adv. po beriško.

Schergenvolk, das, beriči.

Scherglied, das, (mont.), kljuka (vervna).

Schergaare, pl., strižna dlaka, ostrizki.

Scherhaken, der, bojna kosa (na ladjah rabljena).

Scherhorn, f. Ammonshornschnecke.

Scherif, m., šerif.

Scherläufer, der, kleščar, klešnar, (klešman).

Scherlasten, der, bei den Webern, tkavska, snovavna truga*.

Scherle, f. Kirmöbe.

Scherlöschchen, das, Scherluse, die, f. Scherlasten.

Scherleint, die, vervi ali konopei za razpenjanje perila.

Scherling, f. Wärenflan.

Schermans, die, kertica, bei Jan. u. kroat. voluhar; f. a. Maulwurf.

Schermanshausen, der, kertina.

Schermesser, das, britva, britov; ein Waul, wie ein Schermesser haben, strupen, nabrúšen jezik imoti, ostriga jezika biti.

Schermesserschneide, die, britvenica.

Schermühle, die, snovalo, navijalo.

Schernidel, f. Sanikel.

Scherpche, Scherpe, f. Vogelfirsche, Schlingbeere.

Scherpe, (Winde), f. Schärpe; (Halbier), f. Schemper.

Scherrahm(en), der, snovavno motavilo, snovala, pl. (poln.).

Scherschwanz, f. Weihe.

Scherstube, die, brivnica.

Schertisch, der, miza za postriganje sakna.

Schertuch, *das*, brivski pertič.

Scherung, *die*, striža, strižba, striženje; f. a. Schererei, Anschere.

Scherwenzel, *der*, im Kartensp., dolnjak (*serb.*), niznik (*poln.*), hlapec (*russ.*); *fig.*, človek pripraven za vsako tudi nizko delo ali službo, lizun, *poln.* nadskakivač, nadslugivač; f. a. Pudel; zdravilo ne iz potrebe, ampak bolj iz navade uživano.

Scherwenzeln, *v. n.*, sliniti se okoli vsačiga, ponujati se za vsako tudi nizko delo, priklanjati se vsem; vsačiga hlapec biti.

Scherwolle, *die*, nach V. strižna volna (a. böhm.); ostrizki sukneni.

Scherz, *der*, šala (*gebr.*, schon bei Gutem., auch *serb.*), auch burke, *pl.*, gluma, (*gebr.*), (bei V. barli *pl.*?); smeh, norčevanje, norčija; *russ.* šuta, *böhm.* u. *poln.* žert; f. übr. Spaß; Scherz bei Seite, za res, brez šale; Scherz für Ernst halten, imeti šalo za resnico; etwas im Scherz sagen, v šali reči, pošaliti se; er versteht keinen Scherz, z njim se ni šaliti; Scherz machen, treiben, f. Scherzen; seinen Scherz mit Jemand haben, šaliti se, norčevati se s kom (iz koga), smejati se in nagajati mu; einen Scherz aus etwas machen, na smeh obračati.

Scherzando, *Adj.*, šaljivo.

Scherzel, *das*, von einem Laibebrod, krajček.

Scherzbrief, *der*, šaljivo pismo.

Scherzeit, *die*, strižba.

Scherzen, *v. n.*, einen Scherz machen, über etwas scherzen, pošaliti se, šaliti se (*gebr.*), šale briti, zbijati, uganjati s čim oder iz česa (auch in andern slav. M.), auf dem Karst, premlajati se; mit Bewegungen, wie, z. B. Kälber, Hunde, Wallfische u. f. f., igrati, zigravati se (V.), skakljati, boriti se, skakati, goniti se, Oberfr. spremlajati se; ein wenig scherzen, pošaliti se, ponorčevati se; mit ihm ist nicht zu scherzen, z njim se ni šaliti, ni (nikaka) igrača; lustig sein, veseliti se, radovati se, smejati se, veselo skazovati s čim; f. Tändeln, Spielen; genug scherzen, nasmaliti se, nagajati se; umscherzen, obigravati (V.).

Scherzen, *das*, šaljenje, šala, norčevanje.

Scherzer, *der*, šalivec, norčevavec, zgojnenec.

Scherzerin, *die*, šalivka, norčevavka.

Scherzeng, *das*, strižna, brivna ali brivska priprava, strigalo.

Scherzfener, f. Lustfener.

Scherzgedicht, *das*, šaljiva, šalna pesem, smešnica, nach dem Poln. u. Russ. zabavna poezija.

Scherzgeist, *der*, bog šale (nekdanjih Rimljanov).

Scherzhast, *adj.*, šaljiv, šalen, norčljiv, smešen, glumljiv (*altst.*), godčevsk; etwas scherzhast vorbringen, smešno kaj povedati.

Scherzhastigkeit, *die*, šaljivost, šalnost, norčljivost.

Scherzlanne, *die*, (Humor), šaljivost, veselost in pripravnost za šale.

Scherzlaunig, *adj.*, šaljiv, vesel in pripraven za šalo, godčevsk.

Scherzlich, f. Scherzhast.

Scherzliebend, *adj.*, kdor šalo ljubi; f. a. Scherzhast.

Scherzlied, *das*, šaljiva, smešna (pesem).

Scherzmacher, f. Scherzer.

Scherzrede, *die*, šaljive, smešne besede; šaljivi govor.

Scherzreiber, f. Scherzer.

Scherzweise, *adv.*, v šali, v norčiji, na (za) smeh, šaljivo.

Scherzwort, *das*, beseda v šali izrečena.

Schetter, f. Hülse.

Schetter, *der*, krepko, povoščeno platno.

Schen, *adj.*, plašin, plah, plašljiv, oplášen, boječ, strašljiv, auch bojazljiv (*altst.*), nach Raven. auch dur; Einen schen machen, splasiti, oplásiti, preplásiti, plasiti koga, prestrašiti, strašiti (*schreden*); schen sein, plasin, plah biti, plasiti se; schen werden, z. B. von Pferden, splasiti se; schen gewordenes Pferd, splášen konj; schener Mensch, boječ, divji človek, ki se družih sramajo, nepriljuden, odljuden; lichtschen, wasserschen, kdor pred lučjo ali svetlobo, pred vodo beži, kdor se svetlobe, vode boji; schenes Wesen, plašnost.

Schen, *die*, plahota, plahost, plašnost, strašljivost, boječnost; Abschen, Abneigung, f. dieses; Furcht, strah; er lügt ohne Schen, laže kakor bi orehe tolkel; Schen vor Jemanden tragen, koga se bati; ohne Scham und Schen, brez strahu in sramu; ohne Furcht und Schen, brez vsega straha; Schen vor Menschen, divjost, sramovanje, sramozljivost, odljudnost; dem Pferde die Schen benehmen, privaditi konja; heilige Schen, sveti strah, spoštovanje; f. übr. Ehrfurcht.

Schenke, *die*, strašilo, plasilo (*poln.*).

Schenken, *v. a.*, plasiti, strašiti koga; die Hühner aus dem Garten, spoditi, poditi, pojati, zderviti, preplásiti kokoši, pregnati, odgnati, odpraviti, odpravljati; die Sorgen schenken, skerbi odganjati, odvracati, odpravljati; Kinder schenken, otroko strašiti (s pravlicami).

Schenken, *das*, plašenje.

Schenker, *der*, plašivec, strašivec.

Schenkerin, *die*, strašivka, plašivka.

Schenksel, f. Schenke.

Schenel, f. Schenfel.

Schonen, *v. n.*, a. u. r., Furcht empfinden, sich vor etwas schonen, bati se česa, plasiti se, strašiti se pred čim, strah biti česa; sramovati se česa; sram biti česa; nach Cas tersiti se; Widerwillen, Edel empfinden, als ein Uebel zu vermeiden suchen, gnujati se, ogibati se česa, umikati se čemu; sich vor Niemand schonen, nikogar, nobeniga ne bati se, ne sramovati se; seine Kräfte schonen, ne gledati na dnarje; ni mu dnarjev žal; ne zdi se mu dnarjev škoda, er schont sich vor der Arbeit, dela se boji, dela ga je strah, delo mu proseda, dela se ogiba, se varuje; gebrannte Kinder schonen

das Feuer, kogar jo kača pičila, se zvito vervi boji; sich vor Menschen scheuen, skri-vati se, bežati pred ljudmi, sramovati se, divji biti; das Licht scheuen, svetlobo so-vražiti; er scheut seine Mühe, nikak trud mu ni preveč; er scheut sich, ne upa si, ne derzno; ich scheue mich es zu sagen, ne upam si, sram me je, bojim se povedati; u. d. *Serb.* obraz mi ne dopušća; tñe Rečt und scheue Niemand, delaj po pravici in nikogar se ne boj (in ne maraj za nikogar).

Schener, die, ein gedecktes Gebäude, das ein-geerntete, schon getrocknete Getreide aufzubewahren und auszubereiten, skedonj (*Kaschubisch*: skudnia), auch gumno, (letzteres eigentl. eine Dreschmühle auf dem Felde, wäh-rend das Gebäude zur Aufbewahrung des schon getrockneten Getreides, nach dem *Russ.* und *Serb.* kútnica, [sonst Kornkammer], *anal.* dem senica für Heuschener, und ein Gebäude zum trocknen des eingeernteten Getreides ko-zoleo heißt, f. Harte); böhm. u. *poln.* stola; bei *Gutsm.* parna* (aus dem deutschen Barn = Banse); die Ziegelschener, opecnica, cegelnica; die Wagenschener, kolarnica, klanica; f. a. Schauer; Heuschener, senica, svisti; Reinigung, čedenje, čišćenje, sna-ženje, dergnjenje.

Schenerfah, das, pomivalnica, *poln.* pomy-walnik.

Schenerfrau, die, čistivka.

Schenerhader, f. Schenerlappen.

Schenerkraut, das, Schachtelhalm, preslica.

Schenerlappen, der, cunja, brisla, otiralo.

Schenermagd, die, pomivavka.

Schenern, v. a., dergniti, dergati oder der-znati, gajsnati; die Schweine scheuern sich an den Säumen, svinje se dergnoje ob drevje, auch garati se, aršati se, dergljati se, čohati se; mittelst eines nassen Lappens und mit Sand, s peskam umiti, miti, otreti, otirati, čistiti, ribati*; f. a. Reiben; Mün-zen scheuern, dnarje svetliti, čistiti, da se svetijo; einen scheuern, ober Jemanden den Kopf scheuern, komu rosnice beliti, koga zmérjati, kregati; hast du dich noch nicht genug geschauert? ali se še nisi nagaral?

Schenern, das, umivanje, čišćenje s pe-skam.

Schenerfah, der, iglarska vreća z žaga-njem napolnjena.

Schenerfand, der, pesek za čišćenje ali ribanje.

Schenerfande, Schenertonne, f. Schenerfah.

Schenerwisch, f. Schenerlappen; čop sla-me za ribanje.

Schengefäß, die, strašna podoba.

Schenerlappe, die, Schenerfeder, das, naoč-nik, (zaslonka na oči plavljivih konj), f. a. Angenefeder.

Schenne, die, f. Schener, (skedonj).

Schennelle, die, čuk, (čuvik).

Schenngerüst, das, oder (auch böhm.).

Schennrecht, der, hlapec, ki je nad mla-tiče postavljen.

Schennenteue, die, f. Dreschenteue, Tenne.

Scheneur, f. Schener.

Schensal, das, das Abscheu erregt, ostuda, spaka, gnus, gerdoba, gnusoba, nach dem *Böhm.* ogava; Schreckbild, strašilo, pošast; er ist ein wahres Schensal, prava gerdoba (ga) je; gnusna, ostudna reč; f. a. Abscheu, Ungeheuer.

Schenfelig, f. Schenflich.

Schenflich, adj., merzek (V., auch *Serb.* u. *Russ.*), pošasten, strašin, grozen, grozo-vit, gnusen, ostuden, ogaven (*böhm.* u. bei *M.*); eine schenfliche That, ostudna hudo-bija; f. a. Abscheulich.

Schenflichkeit, die, ostudnost, studnost, strašnost, gnusnost, grozovitost, nesnaga, gnusoba, gerdoba, gnusna, ostudna reč.

Schente, die, brizla, sikalica (otročja).

Schenten, f. Spritzen.

Schere, Scherbe, die, pezdír, Scheren, pez-dirjo (*coll.*), in St. a. terinje.

Schibbe, die, (prov.), bica.

Schiboleth, das, siboleth; f. a. Lösungswort.

Schicht, Schichte, die, die ganze Tiefe des hohen Ofens, plavžina †, (*Zal.*); Theil, del, delitev, delež (u. pr. pri dedščini); Erb-schicht, f. Erbtheil; der vierte Theil, četrt-i, četertina; als Maß, (*mont.*), tri čevlje, drei Schichten tief, devet čevljev globok; Lager, Flöz, Banf, sklad, skládnic, sklád-nica, skladvavnica, lega, rajda, red, versta (mehr Reihe), bei *Jarn.* u. *Met.* a. plast, *gen. fem.* (nach dem *Russ.* u. *Böhm.* eine Platte, Fläche als abgelöster Theil eines Ganzen, auch die Honigscheibe, nach dem *Serb.* hingegen und bei *M.*, wie a. noch in U. R. ein Heu-schober, jed. überall *gen. mas.*), b. M. für Schichte a. plasta, *böhm.* u. *Russ.* sloj; in St. a. šara; Reihe, rešta, red, versta; sich nach Schichten setzen, vvesti se versta za versto, (*Mark.* 6, 40); das Holz in Schichten legen, derva v skladvavnice skladatai, zlagati, devati; ohne genoßene Ruhe fortgesetzte Arbeit, (im Berg-bau), posad (V.); Pause im Arbeiten, pre-nehljej, konec, oddahlik (*Zal.*); eine Reihe im Weinberge arbeitender Weinleser, postat-i, u. V. posad, m.; Schicht machen, nehati delati, dodelati (za ta dan); die Schichte antreten, delo, delati začeti, začenjati; Schicht halten, verfahren, dostati odločeni čas pri delu; množina dela, ki se na en-krat naredi; die Schicht be-schiden, radi za plavljenje odločeni dati primérno primes, f. Beschiden; der Bergmann wird schicht, ra-dokop ni več za delo.

Schichtel, das, bei den Handschuhmachern, zrezek †, obstranek †, evikelj*.

Schichteln, v. a., sošivati eviklje*.

Schichten, v. a., theilen, razdeliti, deliti, od-ločiti, odločevati, odbrati, odbirati; f. a. Abfinden, (z delezem odpraviti); Classifi-ciren; Holz schichten, derva zložiti, skladatai, zlagati (v skladvavnice), *Russ.* v sezñje po-stavljati; in eine Reihe, Ordnung bringen, (narešati, rešati), urediti, urejati, zver-stiti, verstiti, pospraviti; Waaren schichten,

blago, tovore nakladati na ladijo; v. n., für Gerinnen, f. dieſes.

Schichtenmacher, **Schichter**, der, sklada-vec, nakladač.

Schichterin, die, skladavka, nakladavka.

Schichtgeber, f. Erblasser.

Schichtglatte, die, gladčina naenkrat do-ljena.

Schichtholz, das, derva v skladavnicah.

Schichtig, adj., skladen, v plastih, skladih.

Schichtlohn, der, dnina (rudarska).

Schichtmeister, der, nad dninarje postav-ljen, n. V., dninski mojster.

Schichtsemmel, die, trenta.

Schichttheilung, die, delitev dedine.

Schichtung, die, delitev, deljenje blaga; odbiranje, prebiranje.

Schichtweise, adv., skladata, plastama, legata, verstama, redama; sklad na sklad, po skladih, legah, verstah, redih, v plastih.

Schid, der, pripravnost, spretnost, f. Ge-schicklichkeit; auf seinem Schide sein, dobro volje biti; nek sternad na Francoskem.

Schiden, v. a., poslati, pošiljati (im *Allst.* u. *Serb.* a. slati als v. *impf.*); schide mit den Bedienten, pošli mi služabnika, (reci mu, naj pride k meni); Ginen nach Brot, um Salz schiden, poslati, a. zagnati, zaga-njati koga po kruha, po soli, a. odpraviti, odpravljati; schide ihn wehin anders, dru-gam ga napoti, odpravi, zaženi; eine Bombe in die Stadt schiden, zagnati, vreči, zalh-čati bombo v mesto; ins Glend schiden, f. Verbannen; er hat ihn in die Schule ge-schickt, dal ga je v šolo; Waaren schiden, blago poslati, odpraviti; Ginen in die an-dere Welt schiden, spraviť s tega sveta, na uni svet, umoriti ga; wie es Gott schickt, kakor bo Bog hotel, odločil, obernill, ka-kor bo Božja volja, kakor bo Bogu dopadlo; kakor Bog da, nakloni, ustanovi; v. r., sich fügen, sich schiden, naključiti se, na-meriti se, dogoditi se, primeriti se; wie es sich schiden wird, kakor kano, kakor bo; f. a. Ereignen, sich; rüsten, napraviti, na-pravljati se, pripravljati se, ravnati se; schide auch! napraviti se!; ravnajte se; a. podvizajte!; das nöthige Verhältniß haben, vjemati se, vezati se, stikati se; der Noth schickt sich nicht zu dem Mantel, suknya se ne spodobi k plašču; ne pristojni, se ne pristje plašju, ni primerna, ne gre k plašču; die Antwort schickt sich nicht zur Frage, ta odgovor se ne vjema, se ne veže z vpra-šanjem, mu ni pristojen, priličen, primeren; f. a. Passen; zwei Personen schiden sich gut zu-sammen, dobro vkup orjeta, se prilikata (*Zal.*), klemata se, f. a. Harmoniren; sich in die Sache schiden, udati, udajati se v kaj, ravnati se po čem, navaditi se, privaditi se česa; sich in sein Glend schiden, v revo udati se; dem Wohlstande gemäß sein, spodobiti se, *serb.* pristojati se; das schickt sich nicht, to se ne spodobi, f. Geziemen, Gebühren, sich; sich in eine Sache gut schiden, zvediti se v kaj, glas vediti čemu, razumeti, umeti; so würde

es sich am besten schiden, tako bi bilo naj primérniši; ich will mit ihm nichts zu schid-len haben, (als v. n.), nočem z njim nič opraviti imeti; er schickt sich nicht für diese Stelle, on ni za to službo, ni pripraven, ni prikladen; es will sich nicht schiden, neče se podati, ne gre.

Schiden, das, pošiljanje.

Schider, der, poslavec, pošiljavec.

Schiderin, die, poslavka, pošiljavka.

Schidlich, adj., spodoben, pristojen, prili-čn, primérnen ober primeren, prikladen, dober, pripraven; zur schidlichen Zeit, o pra-veem času, pogodno, o svojem času, ob času; ich halte es nicht für schidlich, ne zdi se mi spodobno, pristojno.

Schidlichkeit, die, spodobnost, pristojnost, priličnost, pripravnost, prikladnost; f. a. Anstand.

Schicksal, das, Ereigniß, zgoda, dogodek, naključec, naključba, namera; er hat son-derbare Schicksale, čudne reči se mu gode; eine Begebenheit, der der Mensch nicht ent-gehen kann, odloček, namenek, etwa a. u-soda, umen, umera, bei *M.* nach dem *Böhm.* osoda, nach dem *Russ.* sodba, sodbina, rok (sonst: Kriß u. omen), *serb.* udes; kar je komu sojeno ali usojeno, umérjeno, odmérjeno, namenjeno, odrejeno, odločeno, f. a. Ge-schick, Loß; Gott leitet das Schicksal der Menschen, Bog ravna človeške reči; Nie-mand weiß um sein Schicksal, nikdo ne ve, kaj mu je Bog odredil (*Gutm.*), namenil, ober umenil, usodil, umeril; günstiges, sre-ća, widriges, nesreća.

Schicksaldeuter, der, kdor prerokuje, ra-zodeva ljudem, kar jim je sojeno.

Schicksalégang, der, obrnjenje osode ali sreče.

Schicksalé göttin, f. Parze.

Schicksalémacht, die, moč osode.

Schicksaléwort, das, beseda, naznanjajoča prihodno srečo.

Schicksalverwünschend, adj., preklinjaje svojo srečo.

Schicktasche, f. Portefeuille.

Schickung, die, das Schiden, (wenig gebr.), poslanje, pošiljanje; die Schickung Gottes, naklomba, volja, previdnost Božja, dopu-šćenje Božje, umen Božji; sich in Gottes Schickung fügen, udati se naklombi Božji. podati se v Božje roke, udati se v voljo Božjo, temu, kar bo Bog odločil, naklo-nil; besondere Schickung, posebno naključje, f. Schicksal; Rügung.

Schiebbar, adj., pomikljiv, kar se da po-makniti, poriniti.

Schiebbarte, f. Langbeil.

Schiebchen, das, bezgova jagoda.

Schiebchenbaum, der, bezeg.

Schiebdeckel, der, pomikljiv pokrovec.

Schiebe, die, vertnarska stergulja; f. a. Steg.

Schiebebad, f. Schiebestarren.

Schiebeisen, f. Schiebe.

Schieben, v. a., riniti, poriniti, porivati,

auniti, sovati, makniti, pomakniti, pomikati, pahnuti, pahati, bezniti, bezati; den Riegel ins Loch (schieben, zariniti, zasuniti pah; etwas in die Tasche, in den Mund schieben, vtakniti, vtikati v —; djati, devati v —; ein wenig schieben, posuniti, poriniti, popahniti, potisniti, pognati; schiebe den Stuhl an die Mauer, pomakni stol k zidu; Brod in den Ofen schieben, kruh vsaditi, vsajati, v peč devati; bei Seite schieben, na stran pahnuti, suniti, dregniti (beides mehr: stossen), odriniti, odrivati, odmakniti, odmikati, odstraniti; in die Höhe schieben, vzdigniti, vzdigovati; vor sich her schieben, pred sabo pahati, tirati; die Ofen schieben, voli vlecejo (z glavjo); Einem etwas ins Bewußtsein schieben, na vest pustiti, puščati, pušati; von sich schieben, einen Rath. Antrag, f. Abschieben, Verwerfen; etwas auf die lange Bank schieben, odložiti, odlagati, pod uho potakniti, zatezati; f. a. Banl; eine Arbeit von sich schieben, umakniti se dela, ogniti se ga; die Schuld auf Jemand schieben, koga kriviti, dolžiti, krivico (krivnjo) na koga spahniti, zverniti, zvracati, zvaliti; auseinander schieben, razmakniti, razmikati; die Unterlage wegschieben, spodriniti, spodrivati; hinzu schieben, primakniti, primikati; geschwind eisen, hitro tlačiti, zmašiti, mašiti v usta; Einen in den Saß schieben, na led posaditi; Regel schieben, kegljati*, keglje (in St. angebl. kuke) podirati, pobijati; die Kugel schieben, kuglo * zatočiti, takati, kataljati; v. n. von Pflanzen, zrasti, rasti (vidno) če dalje viši, kviško pognati, gnati; ein Thier schiebt, zgubi, gubi (perve) zobe, premenjati zobe, russ. u. poln. roniti zobe; im Geheh schieben, z glavjo naprej visseco mahati, s prihuljeno glavjo podvizati; a. pomikati se; v. r., sich schieben, zvežiti, vežiti se.

Schieben, das, pomikanje, pahanje.

Schieber, der, eine schiebende Person, pahač, pomikavec, takljač; Schieber eines Karrens, f. Karrenschieber; Schiebesch, na rogeh vozni vol; Werkzeng, Brotschieber, flache Schaufel, lopar; Kohlschieber, kleine, flache Schaufel, veslica; eine Art von Deckeln, die zugeschoben werden, auch der Riegel, zapah, zasunek; zapor, zapornica, zatvornica; tonvulsische Krausheit der Pferde, vertoglavje, tisavka (Bl.); in den Sägemühlen der Haken, welcher das Steigrad fortschiebt, u. V. pralica, od. velikii podajavnik, podajač; ein Stöpsel, zamašek, zatiček, zamaha; sploh premi kljiv kos kake zložene reči.

Schieberin, die, pahavka.

Schieberling, f. Pfifferling.

Schiebewand, die, f. Conflite.

Schiebsch, Schiebjenster, Schiebklasten,

Schieblade u. dgl., f. Schubsch, u. f. f.

Schiebkarren, der, Schubkarren, Schiebesch, mit einem Rad, tačka (in allen slav. M.), kolura, u. Gutsm. samotežnica, samokolnica (M.), taljiga, toliga (M.), (vergl.

das russ. teljega, teležka), grad (M.), f. a. Karre, Karren.

Schiebkarren, f. Karrenschieber.

Schiebling, der, gnancec.

Schieblingsconfignation, die, zaznamek, spisak gnancev.

Schieblingsconvoj, der, sprevoz, odprava gnancev.

Schieboch, der, f. Schieber.

Schiebplak, f. Regelfahn.

Schiebriem, der, tačarski jermen, obramnica (Pot.).

Schiebsch, der, mavha, žep.

Schiebslange, die, bei den Stromschiffen, drog (V.); in den Schneidmühlen jene Stange, die in den Bohring eingreift, podajavnik, (V.), maček (Zal.).

Schiebthür, die, premikljive dveri ali duri.

Schiebtruhe, die, cize, pl., (Jan.), grad (Jan.).

Schiebzeng, das, podajavna, pomikavna priprava.

Schieb, f. Fürchterlich; Zornig.

Schiedbuch, das, pogodbe bukve.

Schiedbeere, f. Mehlbeere.

Schiedeschaft, der, odločni, razločivni saht*.

Schiedlich, adj., spraven, miren in prijenjliv.

Schiedmahl, das, ločno znamenje, mejnik.

Schiedmauer, f. Scheidemaier.

Schiedrain, der, meja.

Schiedsfreund, Schiedsmann, Schiedsrichter, der, razsodni moč ober moč (schlichtw., razsodnik, izbrani ali poljubni (a. im Poln.) sodnik. bei Gutsm. razsodnik, posrednik oder srednik (Rittelsmann), mirivec (Friedensrichter).

Schiedsgericht, das, razsodnija, poljubaa ali izbrana sodnija, f. übr. Schiedsrichter.

Schiedsrichterlich, adj., razsoden, razsodenj, — razsodnika; schiedsrichterliches Amt, razsodstvo, služba, opravilo razsodnika ali izbraniga sodnika.

Schiedspruch, der, razsodba, sklep razsodnika ali izbraniga sodnika.

Schiedstein, der, kamen mejnik.

Schiedsurkunde, die, razsodno pismo.

Schiedung, f. Schiedung.

Schiedwand, f. Scheidewand.

Schief, adj., von der wagerechten oder senkrechten Linie abweichend, nagnjen, visseco, straneč, naklonjen; in andern slav. Dial. kos; adv., naposev, posev s sujec, poškal (St.), po strani; f. a. Quer; schief gebogen, vzvečen, povéžen; in schiefer Richtung, Linie, naposev, poprek; schiefe Säule, nagnjen, visseco stebler; die Fläche ist schief, plosa ali planjava visi, je visseca, položna, naklonjena, nagnjena; schief gehen, po strani iti, hoditi; ein schiefer Winkel, naklonjen ogel, russ. kosoj ugol; Einen schief ansehen, koga po strani, vprek, krivo pogledati; der Wagen hängt schief, voz strani (straneti, in diesem Sinne gebräuchlich); trumm, kriv; ein schiefes Maul, krive usta,

fig. merda, zmerdljej, namerdek; *schief* schreiben, pisati navdol ali navgor, ne naravnost; *schief* denken, krivo, napak, napéno misliti, krive, napak, napéno misli imeti; ein *schiefes* Blatt, na eni plati širji pero; *schiefer* Wind, skorej nasprotni, stranski veter; die *Sache* geht *schief*, slabo kaže s to rečjo; reč gre napéno, gre rakovo pot, so je jela kaziti; *schief* anfangen, napak, na robe začeti kaj; das *Urtheil* ist *schief*, sodba ta strani, je napéna; etwas *schief* nehmen, zameriti kaj, za zlo vzeti; *schief* machen, zvežiti, veziti; einen *schiefen* Verstand haben, prekast biti.

Schieflein, das, švedrasta noga; švedra.

Schiefleinig, *adj.*, švedrast, krevljast, krivonog; ein *Schiefleiniger*, eine *Schiefleinige*, švedra, krevlja.

Schiefbetel, der, f. Brecheisen.

Schiefe, die, naklonjenost, nagnjenost, voga, povéznost, krivina, (eig. Krümmung), *serb.* kosina, kosost; *Schiefe* des Urtheils, napénost, f. úbr. *Schief*.

Schiefer, der, überhaupt, reč, ki se lupi, plati; platiš, plena (von Eisen), šibra*; am Kopfe, lusk, luskina; (argilla schistus), eine Steinart, n. V. skril n. škrl, n. and. škerl, škerli, bei *Gutem* hingegen škerlo, im *Böhm.* škřidla, (= škřila) n. škřidla, *poln.* łupni kamen, łupek, *russ.* сланец, n. *Sul.* *serb.* skriljavac; Splinter, f. biefes; sich einen *Schiefer* in den Fuß treten, teršico v nogo zadreti si; einen *Schiefer* auf Jemand haben, f. Groß; f. a. Muff.

Schieferalaun, der, skrilni golut.

Schieferblau, f. Graublau.

Schieferbruch, der, skrilni lom (V.), jama, kjer skril lomijo ali rujejo.

Schieferdach, das, škrlinata streha; ein Haus mit einem *Schieferdache*, s škrljo ali platičom krita hiša.

Schieferdecker, der, krovac, ki strehe s skriljo krije.

Schieferreisen, das, bei den Grobschmieden zum Abhauen der *Schieferzähne*, skrilnik†.

Schieferfarben, f. Graublau.

Schieferflöh, das, krilna žila.

Schiefergebirge, das, skrilna gora.

Schiefergestein, das, skrilno kamenje.

Schiefergips, der, platičasti mavec.

Schiefergrau, f. Graublau.

Schieferhammer, der, krovsko kladvo.

Schieferhauer, der, skrilar; kdor skril ruje.

Schiefericht, *adj.*, skrilast; plenast, platinast.

Schieferig, *adj.*, skrilnat; plenat; *fig.* unwillig, zaderikast, émern; f. a. Bornig.

Schieferlöble, die, skrilni ogel, n. *Sul.* ugall skriljavi.

Schieferlopf, der, skrilna lega.

Schieferlatte, die, prekla za skrilnato streho.

Schiefermergel, der, skrilasti lapor.

Schiefern, v. n., brummen, zadirati, zaderikast, zaderikav biti, godernjati za vsako reč; v. r., sich *schiefen*, razkrojiti, krojiti

se, splatiti, razplatiti, platiti se; von der Haut, luščiti se, lupiti se, razpokati se, pokati, kalati se, klati se.

Schiefernagel, der, stresnik, ki se rabi pri skrilnatih strehah, žebelj skrilnik†.

Schieferriere, die, skrilna obist.

Schieferplatte, die, škrl, skril, skrilna ploša, ploša.

Schieferhneider, der, *Schieferpalter*, skrilar, kdor skril reže, kroji, kolje.

Schieferstein, der, nach V. skrilnik, f. a. *Schiefer*.

Schiefersteinern, *adj.*, skrilen.

Schiefersteinprobe, die, skušanje skrilnika (v ognji in vodi).

Schieferstift, das, skrilni čertnik.

Schieferstüd, das, kos skrili.

Schiefertafel, die, skril, škrlina ploščica ali tablica.

Schieferthon, der, skrilasta, laporjeva glina.

Schiefertisch, der, skrilna miza.

Schieferwade, f. Hornstein.

Schieferweiß, das, najličniši svinčena beloba.

Schieferzahn, der, zob drobeč, ki se lupi in plati; bei Felsen, nach dem *Böhm.* volčji zob und podzobec.

Schiefhade, f. *Schieflein*.

Schiefheit, die, poveznost, vegavost, napévnost, *fig.* napénost; napéno delo; das ist wieder ein Beweis von der *Schiefheit* seiner Ideen, to zopet izpričuje, kako krive, napéne misli ima.

Schiefkopf, der, glava po strani; strangoglavac, f. a. Querkopf.

Schiefkreuz, f. Andreaskreuz.

Schiefles, der, poprečni, postranski tek.

Schiefling, der, prekast človek.

Schiefmaß, f. Winkelmaß.

Schiefmanl, das, krive usta; krivoustnež.

Schiefmäulig, *adj.*, krivousten, s krivim gobcam.

Schiefnase, die, krivi, zaviti, po strani nos.

Schiefnasig, *adj.*, krivonos.

Schiefrund, *adj.*, podolgasto okrogel, zavito okrogel.

Schiefsehen, das, bolezen, po kateri kdo reči zavite, naklonjene vidi.

Schiefswinkelig, *adj.*, z nagnjenim ogram.

Schief, *adj.*, f. *Schiel*, *Schief*; *schielend*, škilast, škilč, prekast.

Schiellange, das, prekast, škilasto oko; krivogledac, kdor križem gleda.

Schiellangig, *adj.*, škilast, križem gledajoč, škilč, prekastih oči, krivook, *kroat.* križogled, am besten nach dem *Poln.*, *Ruth.* u. *Serb.* (razrok vermouthlich für razok) razok; ein *Schiellängiger*, škilac, krivogled (V.); eine *Schiellängige*, ščila.

Schielen, v. n., bei nicht gleichläufigen Achsen der Augäpfel sehen, križem gledati, škiloti, (*böhm.* škaliti n. šilhati, *hing.* b. *Fuk* škiljiti, blinjeln), navskriž, po strani, krivo gledati, *poln.* świndrem patrzeć, z boku patrzeć; er *schielt*, škili, je škilast, križem gleda; seitwärts ansehen, a. als v. a., prekast,

popreko, po strani gledati; potuhnjeno gledati, iz pod očesa, po strani, skrivaj pogledovati za kom, zabodeno gledati; schielern von Farben, spremenjati se, spremenjavati se, russ. otlivat, f. a. Schiffern; das Urtheil schielt, razsodek strani, je napčen.

Schielend, f. Schielängig.

Schieler, der, škilec, krivogled, kroat. križogledac.

Schielerin, die, škila, škilavka, krivogledka.

Schieler, das, po strani uho; ein mit einem solchen Ohr, stranouh.

Schiem, f. Schimen.

Schiemann, der, prvi pomočnik kormancov, šiman*.

Schienbein, das, (tibia), das starke Vorderbein des Unterschenkels, golen, (a. *altel.* u. in *alt.* leb. fl. M.), golenica, pišcal (od kolena do pete); das kleinere hintere Bein des Unterschenkels, (fibula), f. Wadenbein, mečna kost ali cev; u. V. pišcal, pišal, welches jedoch ein Röhrelein überhaupt bedeutet.

Schienbeinfläche, die, plošča golenja.

Schienbeinmüſſel, die, miška golenja.

Schienbeinerve, die, čutnica golenja.

Schienbeinſchlagader, die, žila privodnica golenja.

Schiene, die, Radschiene, šina*, (a. in *and.* fl. D.), bei *Gutm.* und im *Serb.* šinja; ein Brettchen, desčica; bei den Töpfern ein kleines flaches Brett, die Töpfe damit von außen zu eben, dilja, ste von innen zu eben, kuhavnica; bei den Siebmachern die langen, dünnen, hölzernen, biegsamen Riemen, woraus die Siebe geflochten werden, vitra; am Körper, f. Schienbein; Harnisch, f. Armschiene; Beinarnisch; bei den Wundärzten für Beinbrüche, špritle*, desčica, *poln.* und *russ.* šabek; bei den Drechsler die Lehre, worauf sie sich beim Drehen stützen, palica, naslanjak, a. špritle.

Schieneisen, f. Schieneneisen.

Schienen, v. a., okovati, okovavati n. pr. kolo, šine pribiti, nabiti, ein gebrochenes Bein, v. šprilke ali desčice djati, devati.

Schienendurchschlag, der, prebijac za prebijanje šin.

Schieneneisen, das, šine, *pl.*, železo za šine.

Schienenfaß, das, in den Hüttenwerken, koš, košara, košarina za oglje.

Schienenfußen, der, f. Schienbein.

Schienen Nagel, der, Schiennagel, šinjak, žebelj za šine.

Schieneröhre, die, Wadenbein, mečna pišcal, pišal.

Schieneruthe, die, bei den Webern die Kette hinter den Kammlättern quer durchkreuzend, škarjo *pl.*; die weiten Rützen heißen u. V. čepiči *pl.*

Schienenstümpel, der, f. Schienen durchschlag.

Schienenfaß, f. Schienenfaß.

Schienenzange, die, klošče za prijemanje šin.

Schier, *adv.*, brinawe, balb, skori, skor, skoroj, ravno de ne, malo de ne, malo manjka da ne, toliko da ne; a. blezo, ne mara de;

a. als *adj.*, ehemals für: plötzlich, schnell; jezt in N. D. eine schiere Haut, čista, bela in glacka koža; schieres Fleisch essen, zgot, samo meso jesti; schieres Holz, gladek les, brez gerč in herg.

Schieren, v. a., pospositi; spodbosti, spodbadati; Milch schieren, f. Rühren; Eier schieren, pregledati, skušati, če so čiste; f. a. Bußen.

Schierhammer, der, glativno kladvo (medninarsko).

Schierling, der, (Cicuta oder conium maculatum), trobeljka (*Gutm.*), smerdljivec, misjek, mišnik, stenčnik, misje zelce, lajneš, *russ.* omeg; smerdljivi koren.

Schierlingss, in Bfg. trobelični.

Schierlingsscheker, der, kupa trobeličniga soka.

Schierlingssblatt, das, trobelično pero.

Schierlingssgift, das, trobelični strup, trobelikovina f.

Schierlingssast, der, trobelični sok.

Schierschauen, f. Durchschauen.

Schieß, in Bfg. strelni.

Schießampfer, f. Schafampfer.

Schießbar, *adj.*, ustreljiv, kar se more ustreliti.

Schießbedarf, der, Ammunition, streljivo, streljina. (t. j. smodnik in kugle ali zerna).

Schießbeere, f. Krenzbeere, Faulbeere.

Schießbogen, der, strelni lok, samostrel.

Schießbrander, f. Brandur.

Schieße, die, bei den Bäckern, lopar, dilja (V.).

Schießen, v. n., schnell dahin, daher fahren, eigentlich und figürlich šiniti, švigniti, švigati, puhati, puhati, smukniti, smukati; das Wasser schießt vom Berge, voda dere, se lije z gore; vom Blut, uliti se, zagnati se, sikniti, sikati, s curkam udreti se (iz rane), spustiti se, pcediti se močno; aus der Hand schießen, cepniti, pušiti iz roke; die Thränen schossen mir in die Augen, solze so mi stopile v oči, so me obilile; der Wein schoß ihm in den Kopf, vino mu je šlo v glavo; er kam geschossen, pri-lomastil je; prileleti, pridreti, priderviti; auf die Beute schießen, zagnati se, zaleteti se, zaprašiti se, zakaditi se, pognati se v —; schießen lassen, spustiti, spuščati (iz rok), popustiti; den Jügel schießen lassen, odje-njati, popustiti, spopustiti, popuščati uzo; vom schnellen Wachsthum der Pflanzen, naglo rasti, zvihrati, vihrati, shobotati, hobotati; von den Bäumen, poganjati, odganjati; in die Höhe schießen, kvisko pognati, gnati, rasti, f. a. Aufschießen; mit den Blicken umher schießen, z oči stre-ljati (auch *serb.*); in Samen schießen, seme nastavljati; nach etwas schießen mit dem Gewehre, v kaj, po čem ustreliti, streljati; die Flinten schießt gut, ta puša dobro strelja, dobro nese; dalješ nese; v. a., eine schiet-sende Bewegung geben, puhati, puhati, za-gnati, zaganjati, lučati, metati, spuščati, spuščati; vermittelst eines Schießgewehres, stre-liti, a. ustreliti, streljati, pokati; zornige Blif-

le schießen, ježno pogledavati koga; blind schießen, v arak ustreliti, brez kugle; fehl schießen, ne zadeti, memo streliti; scharf schießen, na ostro streliti, i. übr. scharf; mit Kanonen schießen, s kanonami streljati; losdrücken, sprožiti pušo; nach der Scheibe schießen, v tarčo streljati; er ist geschossen, bat einen Schuß, je prismojen, mahnjem, terčen, prismojenec je, prismoda, prismuknjen; in Jemand geschossen sein, zateleban, zaljubljen v koga; einen Graben schießen, jarek, rov rezati; in den Fuß schießen, v nogo streliti; sich eine Kugel vor den Kopf schießen, ustreliti se; Steine schießen, kamnje metati, lučati, zaganjati; einen tod schießen, ustreliti koga. (posvetiti komu); Erge und Berge, f. Sprengen; Brod in den Ofen, kruh vsaditi, vsajati, v peč devati; Geld zusammen schießen, denarje zveroi, zmetati, zložiti, skup dati ali skupiti (mehr für: sammeln); a. metaje šteti denarje; einen Boock schießen, z motovilam, z motiko ustreliti, zmotiti se; mit dem Schießen zerstören, razstreljati, z strellam razdjati, podreti; eine Bresche schießen, zid prestreliti, razbiti, prebiti, pretergati s streljanjem; die Sonne schießen, visokost solca meriti (na morji); zur Wenige schießen, nastreljati se, pokanja navelicati se; wie viele Vögel hast du geschossen? koliko pticev si nastreljal; anschießen, f. dieses.

Schießen, das, strel (Schuß), streljanje, streljava, pokanje; ein Schießen halten, streljati zlasti v tarčo (od kake družbe).

Schießer, der, strelce; f. a. Jäger; bei den Bädern, vsajaveo (pri vojaških pekih).

Schießfisch, f. Hornfisch.

Schießgat, das, strelna luknja.

Schießgeld, das, strelščina, strelšina; plačilo od ubite zveri.

Schießgerechtigkeit, die, pravica, streljati (na tujem zemljišču, zemljiki).

Schießgewehr, das, strelno orožje; puša, puška, samokres (Pistole).

Schießgraben, der, mestni jarek, v kterem je meščansko strelišče, strelšče.

Schießhaus, das, u. Gutsm. strelnica (a. poln. u. böhm.), n. V. u. dem Serb. strelšče, strelšče.

Schießherd, der, gumno, kjer se ptici s strelam zganjajo v mreže.

Schießhund, der, lovski pes, ki ostreljeno zverjad lovi; antraßen wie ein Schießhund, na uho vleči kakor hert, prav na tanko paziti.

Schießhütte, die, lovska koč.

Schießlarren, der, strelni, lovski voz.

Schießlinge, f. Drahtmesser.

Schießvogel, die, kugla* iz puše streljena.

Schießling, der, švigla, dolgin; kar je hitro zrastle in shobotalo.

Schießloch, f. Schießscharte.

Schießmahl, das, znamenje, cilj, kamor se strelja.

Schießpferd, das, izučeni lovski konj.

Schießplan, der, ravno strelišče, strelšče, planjava s strelščem, strelščem.

Schießplatz, der, strelišče, strelšče.

Schießprügel, der, verächtl. für Hinte, etwa pihavnik, zokavnik, štor (od puše).

Schießpulver, das, u. and. sl. M. strelni prah, u. V. smodnik, f. übr. Pulver.

Schießrecht, f. Schießgerechtigkeit.

Schießring, der, neko merilo za drat.

Schießröhre, die, zazigavna cev.

Schießscharte, die, u. V. strelna lina, lina za streljanje; strelna luknja, russ. bojnica, serb. puškarica.

Schießscheibe, die, tarča (eig. ein Schild im Poln., Böhm. u. Russ., so wie in den rom. u. german. Sprachen u. a. im Arab.).

Schießspiel, das, strelna igra.

Schießpule, die, f. Schiff (bei den Webern).

Schießstand, der, aus welchem die Schützen nach der Scheibe schießen, stališče, stališe (V.).

Schießstatt, die, strelišče, strelšče, f. a. Schießhaus.

Schießtafel, die, f. Billard.

Schießtasche, die, lovska mavha ali torba.

Schießwagen, f. Schießlarren.

Schießwand, die, zid za strelščem, strelščem.

Schießwiese, die, strelščena trata.

Schießwede, f. Bolzen.

Schiff, das, kleines Flußschiff, čoln, čeln (eig. der Kahn), dim. čolniz; ein großes Fahrzeug, Lastschiff, Seeschiff, ladija, ladja, čajka (V.). serb. brod (sonst Fuhr), barka*; im Altst. u. and. sl. M. a. korab, korablj, poln. okret; das Schiff scheiterte, ladija se je razbila; zu Schiffe gehen, bringen, sich begeben, v ladijo iti, stopiti; zu Schiffe fahren, v ladij peljati se, voziti se; Vorschiff oder Vorder Schiff, nach dem Altst. u. Russ. nos; Hinterschiff, kerna (altst. u. russ.); bei den Webern u. Gutsm. anovavnica, u. V. sovavnica, in St. u. n. and. sl. M. a. čolnek; bei den Buchdruckern, ladice (V.), stranišnica (Pot.); der mittlere größte Theil einer Kirche, u. V. život (ceerkven), sredina, osredje cerkve; Schiff und Wechirr, vse orodje skup; tudi voz in druga vozna priprava; Kühlschiff, hladivnica.

Schiffamt, das, ured nad ladjami, brodnijač, ladjarski ured.

Schiffbank, die, sedalo; eine Stütze oder ein Fuß dieser Bank, sedalnica.

Schiffbar, adj., u. V. vozen, broden (serb.). ladjaven f. (V.), russ. sudodhodnyj; die Sava ist schiffbar, Sava je vozna voda, Sava je vozna, nosi ladije; der Sonjo ist nicht schiffbar, po Soči ne morejo voziti, Soča ni za ladije.

Schiffbarkeit, die, brodnost; f. übrigens Schiffbar.

Schiffbarmachung, die, poprava reke za ladije; delo, s kterim se reka naredi priprava za ladije, za vožnjo.

Schiffbau, der, delanje, tesianje ladij.

Schiffbauer, der, tesarški mojster, ki umé ladije delati, tesar za ladije, ladjodelec f.

Schiffbauholz, das, les za ladije.

Schiffbaukunst, die, umetnost, ladije delati,

tesarstvo za ladije, ladijodelstvo †, ladijotesarstvo †.

Schiffbaumeister, der, f. Schiffbauer.

Schiffbein, das, (Os scaphoideum) n. V. colnić.

Schiffbesteuerung, die, znanje, ladijo voditi.

Schiffbiene, die, Schiffbienen, bčele iz panjev v ladijah.

Schiffboden, der, ladjino dno.

Schiffbohrer, der, vertavec, ki ladije vertajo.

Schiffbrod, das, brodnarskikruh, f. Zwiebad.

Schiffbruch, der, razbitje, razrušenje, razsutje ladije, (bei *Gutsm.* ladjelom †); et litt Schiffbruch, čola se mu je razbil, razsol, n. V. ubil; *fig.* nesreča, zguba velika.

Schiffbrüchig, *adj.*, komur se je ladija razbila, razdjala; schiffbrüchige Waaren, blago rešeno ali oteto iz razbite ladije; et ward schiffbrüchig, ladija se mu je razbila; utopljenec, potopljenec, (der *Strunfente* ober *Gefunkene*), ebenso utonjenec; nesrečnik.

Schiffbruchsnoth, die, nesreča, nadloga, kadar se ladija razbije.

Schiffbrücke, die, most na ladijah, na čolnih, (n. V. čolnji most), bei *M.* brod (Fähre, Ueberfuhr).

Schiffchen, das, ladjica.

Schiffeln, v. n., poverhama delati, onegati.

Schiffen, v. a., prepeljati, peljati, pluti, prepeljevati po vodi, v čolnu, v ali na ladii, prevoziti, prevažati, voziti koga, kaj po vodi, odpraviti, odpravljati na ladii; v. n., prepeljati, peljati se na ladii, po vodi, voziti se v ali na ladii, n. *Gutsm.* ladjati †; wohin schiffen, nekam stromljati (f. *Lenfen*), n. V. strujati (?); ein wenig weiter schiffen, popeljati se naprej.

Schiffer, der, kdor se vozi na ladii; barkar, brodnik, brodar (*serb.*), čolnar; auf den Ueberfuhrten, brodnik; f. a. Capitain; Schiffsherr; Matrose.

Schiffer, in *3fig.* ladijarski, brodarski ober brodnarski, brodniki, mornarski.

Schifferhose, die, mornarske hlače.

Schifferkalender, der, brodarska pratika.

Schifferknecht, der, ladijarski hlapec.

Schifferlohn, der, ladijarska mezda ali plača; Ueberfahrtsgehalt, brodnina, prevoznina.

Schiffermühe, die, ladijarska kapa.

Schifferrn, f. Schiffen, (na malih ladijah voziti).

Schiffersprache, die, posebne brodnarske besede.

Schifferzunft, die, ladijarsčina, ladijarsina, brodarsčina, brodarsina, brodarska družba.

Schiffsfahne, die, bandero ladjino.

Schiffsharer, der, ladijar; kdor se vozi po vodi.

Schiffsfahrt, die, Schiffsfahrt überhaupt, vožnja po vodi, na ladijah, nachdem *Serb.* brodarstvo, n. V. brodnija (bei *für* Fluss (schiffahrt), auf dem Meere, morska vožnja, pomorstvo, mornarstvo (Matrosenthum); Fahrwasser in den Flüssen, brod (V.), reka sosebno v morji; wie hatten eine glückliche

Schiffahrt, srečno smo se prepeljali, vozili po morji; die Engländer verstehen die Schiffahrt, Angleži znajo po morji voziti (se).

Schiffsfahrtsgesetz, das, ladijarsko, brodarska ordjje, oprava.

Schiffsfahrtsgesetz, das, postava zastran brodarstva, zastran vožnje po morji, brodarska postava.

Schiffsfahrtstennutuiß, -kunde, -kunst, die, ladijarska umetnost, znanje vsega za vožnjo po morji potrebniga.

Schiffsfahrtsvertrag, der, brodarstvena pogodba, pogodba zastran vožnje po morji.

Schiffsförmig, *adj.*, čolnast, ladii podoben; schiffsförmige Grube, in der Anatomie, n. V. čolnic, čolnicek, čolnasta jamica.

Schiffsfraucht, die, brodnina, tovornina (od blaga na ladijah prevažaniga).

Schiffsgeld, das, voznina (za prevoznjo po vodi).

Schiffseräthe, das, ladijarsko orodje.

Schiffshafen, der, kljuka na ladii rabljena.

Schiffshalter, der, gospodar ladije.

Schiffshandel, der, kupčija na ladijah; — kupčija z ladjami.

Schiffsheer, f. Flotte.

Schiffsholz, f. Schiffbauholz.

Schiffsjunge, der, mornarski novinec.

Schiffslind, f. Matrose.

Schiffsknecht, der, brodarski, brodniki hlapec.

Schiffkunst, die, umno ladijarstvo.

Schiffslände, die, breg, f. Anlande, Ansuhr.

Schiffleine, die, verv za vlačenje čolna.

Schiffsteier, die, lestvica v ladijo.

Schiffstleuchte, die, svetilnica za ladije, ladijarska.

Schiffsteute, *pl.*, čolnarji, ladijarji, brodniki, brodarji; auf der See, mornarji.

Schiffsmüller, der, ladijarski mešetar.

Schiffsmann, der, f. Schiffer; Steuermann.

Schiffsmannuifß, *adj.*, ladijarsk, mornarsk.

Schiffsmüde, *adj.*, kdor se je naveličal vožnje po vodi.

Schiffsmühle, die, mlin (malen), na vodi, mlin na čolnih ali ladijah; das äussere Schiff derselben, welches zur Ankerle dient, bedenj (V.).

Schiffsmüller, der, lastnik mlina na ladijah.

Schiffsoberste, f. Admiral.

Schiffordnung, die, postava zastran vožnje na ladijah.

Schiffpech, das, smola za ladije, b. *Gutsm.* kleg, pegla.

Schiffperd, das, konj, ki ladijo vlačí (proti vodi).

Schiffpfund, das, ladijarski cent (poltretji cent), russ. siffant.

Schiffpumpe, die, pumpa*, sesaljka, s katero se voda iz ladije pole, n. V. sesavni pol.

Schiffräuber, f. Seeräuber.

Schiffreich, *adj.*, kdor ima obilno ladij, kjer je mnogo ladij.

Schiffrose, die, f. Windrose.

Schiffrüstung, die, oprava ladjina.

Schiffand, der, pesek na dnu ladije, težina, balast*.
 Schiffassuranz, die, zavarovanje ladije.
 Schiffbauch, der, ladijino osredje.
 Schiffbefehlshaber, f. Schiffscapitän.
 Schiffbefeidung, die, oboj ladije.
 Schiffbewegung, die, obrat, zasuk ladije (zlasti v boji).
 Schiffboden, der, ladijino dno.
 Schiffbord, f. Bord.
 Schiffscapitän, der, ladijin kapetan, n. V. ladijski glavar, poveljnik, zapovednik nad ktero ladijo.
 Schiffcommandant, der, ladijin poveljnik.
 Schiffcunabel, der, ladijin nos (russ.). rivec, a. kljun.
 Schiffseil, das, verv, ki se rabi na ladijah.
 Schiffschlag, die, ladijino bandero.
 Schiffslorm, die, n. V. ladijino vezanje, n. ladijin kos. (die Hölzer, welche dem zu bauenden Schiffe die Gestalt geben).
 Schiffsracht, die, tovor, naklad, f. a. Schiffsracht.
 Schiffsrachtschein, der, (Connaissance), ladijin vozni list.
 Schiffsfreund, der, ladijski družnik ali tovariš.
 Schiffsführer, f. Schiffscapitän.
 Schiffgebäude, das, ladijino telo, sama ladja brez pritikline.
 Schiffgeleite, das, bojna ladja sprem-ljevalka.
 Schiffgerippe, das, (Carcasse), n. V. ladijin kos.
 Schiffhauptmann, der, najviši poveljnik ali glavar kake ladije.
 Schiffhandel, der, f. Schiffhandel.
 Schiffheilige, der, svetnik kakor ladijin patron.
 Schiffherr, der, Rheder, ladijin gospodar ali lastnik.
 Schiffkammer, die, izbica v barki ali ladii, zlasti spavnica, f. Kajüte.
 Schiffkoch, der, kuhar na kaki ladii.
 Schiffküche, die, kuhinja kake ladije.
 Schiffladung, die, naklad kake ladije.
 Schiffleiter, f. Steuermann.
 Schiffmannschaft, die, mornarji, moštvo kake ladije.
 Schiffoberste, der, viši glavar kake ladije.
 Schiffsofficier, der, ladijin oficir.
 Schiffsoldat, der, namorski vojak.
 Schiffspart, der, delež kake ladije.
 Schiffspartner, der, deležnik kake ladije f. a. Schiffsfreund.
 Schiffspatron, der, gospodar ladije, n. Gutsm. barkador*; svetnik, patron ladije.
 Schiffspartition, die, mornarski obrok.
 Schiffsrath, der, posvet na ladii.
 Schiffraum, der, notranji prostor ladije, podvodni del ladije.
 Schiffrose, die, f. Windrose.
 Schiffscunabel, der, nos, rivec ladije.
 Schiffschwenkung, die, obrat, zasuk ladije.
 Schiffsoldat, der, vojak, vojsčak, vojsak na barki, pomorski.

Schiffstange, die, drog.
 Schiffstopfer, der, zasmaljač, masivec, f. a. Kalsaterer.
 Schiffstück, das, kanona na ladii.
 Schiffstentzilien, pl., potrebnice ladijine.
 Schiffsvoll, das, mornarji, čolnarji, brod-niki, f. a. Schiffleute.
 Schiffsvordertheil, f. Schiff.
 Schiffswappen, das, ladija gerb.
 Schiffswerfte, die, f. Schiffwerfte.
 Schiffzahn, das, verv, kakoršna se rabi na ladijah.
 Schiffzehr, der, das, smola (za zasmaljanje ladij).
 Schiffzehr, die, ura na ladii.
 Schiffwerfte, die, oder Schiffwerft, das, ladijenica (böhm.), naprava, kjer ladije tešejo ali stavijo, ladijodelnica†, serb. škar, russ. verf.
 Schiffwetter, das, vreme dobro ali neugodno za vožnjo na ladijah.
 Schiffwurm, der, ladijojedni kukce ali červ.
 Schiffzahl, die, število ladij.
 Schiffzug, das, f. Schiffgeräthe.
 Schiffzeichen, das, vlaka, vlačenje ladij.
 Schiffzimmermann, der, tesar, ki ladije teše.
 Schiffzimmerplatz, das, tesavnica, kjer se les za ladije teše.
 Schiffzoll, der, col od ladij opravljan.
 Schiffzug, der, pomorska vojska ali armada (kam odpravljena).
 Schiffzwiebad, f. Zwiebad.
 Schiff, f. Nebergung.
 Schiften, v. n. u. a., ein Gewehr, f. Schäf-ten; bei den Zimmerleuten, n. V. podložiti, podkladati; von Zengen, izlizati se; ce-frati se.
 Schifftig, adj., zaviti, zategnjen.
 Schifane, f. Chicane.
 Schilbe (Prov.), f. Schaf.
 Schilchen, f. Schielen, (vergl. das Gutsm. n. böhm. šilhati).
 Schild, der, ščit, (Gutsm. u. V. so wie a. in allen übrig. sl. M.), bei Dalm. u. Gutsm., so wie nach dem Poln. u. Russ. tarča (Zart-sche, mittelalt. latein. targia, n. f. f., f. a. Schei-be); zum Beweise, daß ščit slovenski sei, führt Vodnik an, daß in Reifnis die den Zettel schützende Scheibe am Weberbaume so heiße; für Wappen, gerb, gerbai ščit; den Schild niedern, zlahtnost ponižati; Einem in den Schild reben, dvomiti, reci, da kdo ni plemenitiga rodu; das Bild eines Wap-pens, podoba v gerbu; fig. für: Schug, bramba, okrilje (serb.), obramba, branilo, varstvo, zavetje, russ. zaščita; etwas im Schilde führen, eigentl., kaj, kako podoba v gerbu imeti, fig., kako skryvo namembo, nakano, skriven naklep v glavi imeti; kaj misliti, meniti, kovati, snovati; namérjati; f. a. Sinn, (im Sinne haben); zum Schilde geboren, zlahtniga rodu, plemenite kervi; am Schlosse, ščitek; Schale der Schildkröte, črepina oder čepina, čepinja.

Schild, das, bei den Handwerkern, kazalo (*Gutam*) visede, kaže, u. andern slav. M. izveska, tabla*; bei einem Wirthshause aus einem Fichtenwipfel bestehend, vorh.

Schild*, in Bgg. scitni, — scita, — na scitu.

Schildabtheilung, die, radelek, predelek gerba, ali gerbniga scita.

Schildamsel, die, morski kos.

Schildbanf, f. Schiffbanf.

Schildbar, f. Adelig.

Schildbesenfrant, das, kamnica.

Schildbürtigkeit, die, klahnost.

Schildbaum, der, scitnik †.

Schildbedekt, adj., s scitam, nach dem

altst. osöiten, Hauptw. scitnik.

Schildbewaffnet, f. Schildbedekt.

Schildbürger, der, abolnež, neumnež, neukretnež.

Schildchen, das, scitek; versöcek.

Schilddrossel, die, morski drozeg.

Schilddrüse, die, scitna žleza.

Schilddurchbrecher, der, scitolom(nik) †.

Schilden, v. a., etwa osöititi, scititi (*altst.*), s scitam previditi, obdati.

Schildente, f. Röffelente.

Schilderei, die, opis, popis; mal, izobražba, popisovanje.

Schilderer, der, popisovavec, malar.

Schilderhaus, das, stražnica (*poln.* u. *böhm.*). stražna hišica, *russ.* budka.

Schilderhebung, f. Aufstand; Insurrection.

Schilderig, adj., etwa scitnat (*a. böhm.*).

Schildern, v. a., mit einem Schilde ver-

sehen, f. Schilden; geschilbert, (*weidm.*),

s scitkam na persih; s obilim pérjem na

persih; Figuren mit Farben entwerfen, iz-

malati, malati, bei V. nach dem *Russ.* izo-

braziti, izobražati; *poln.* kreslić; beschrei-

ben, živo popisati, popisovati. u. dem *Serb.*

u. a. D. opisati, opisovati kaj; Zeuge schildern,

(im Gegenfatz zum Drucken), malati, pisati;

zeichnen, izrisati, orisati, risati; v. n.,

Wache stehen, stražiti, na straži biti, stati;

eine gewisse Zeit hindurch schildern, prestra-

žiti (u. pr. dve uri); genug schildern, na-

stražiti se; stati kje in pričakovati česa.

Schildern, das, straženje; f. a. Schilder-

ung.

Schilderschütterer, der, scitolom(nik) †,

hrust.

Schilderung, die, popis (zlasti živ), nach

dem *Serb.* opis, popisovanje, malanje, izo-

bražanje.

Schildferkel, f. Panzerthier.

Schildfessel, die, deržalo.

Schildfint, der, f. Buchfint.

Schildfisch, der, f. Messerfisch; Sanger.

Schildflechte, die, tatarski lisaj, scitarka.

Schildförmig, adj., scitast, scitu podo-

ben; tarčovit (*böhm.*).

Schildführer, der, scitonos(ec).

Schildgerechtigkeit, die, pravica imeti

kazalo ali izvesko na hiši, kerčmarska

pravica.

Schildgewappnet, f. Schildbedekt.

Schildhahn, f. Wirthshahn.

Schildhalter, der, in den Wappen, scito-

deržec.

Schildhecht, der, kostnata šuka, šuka.

Schildhelm, der, čelada s scitam.

Schildig, adj., scitnat (*a. böhm.*).

Schildläser, der, (*cassida*), u. dem *Russ.*

scitonoska.

Schildlee, der, (*Hedysasum coronarium*),

španska detolja.

Schildnappe, der, scitnik, scitonosec (*russ.*)

opoda* (*u. Mikt. von mag. apro, flein*).

Schildnecht, der, f. Schildnappe.

Schildnapf, der, gumb na scitu.

Schildnorpel, der, scitni hrustanec.

Schildträhre, die, f. Rebellträhre.

Schildtrant, das, šisak (*russ.*), f. a. Fie-

berfrant.

Schildtröte, die, (*Testudo*), u. *Gutm.* u.

dem *Altst.* *Böhm.* u. *Poln.* želva ob. želv,

bei *Valcasor* sklednica, *russ.* črepaha

(= črepaha), *kroat.* u. *serb.* kornjača, in

Jstr. terdorog, u. *Vilhar* tartaruga = ter-

dorog, bei *Gutm.* a. skorjača †; ein Be-

lagerungswerk der Alten, nach dem *Böhm.*

scitnica †.

Schildtröten, in Bgg. želvji, želvin.

Schildtrötenarbeit, die, delo, izdelek iz

želvine.

Schildtrötenartig, adj., želvast.

Schildtrötenflam, der, glavnik iz želvine.

Schildtrötenfahle, die, želvina, želvina

črepina, ober čepinja.

Schildtrötenfahle, f. Schildtrötenfahle.

Schildtrötenstein, der, kamen želvnik †.

Schildtausch, die, (*coccus*), škerlatna us,

škerlatinka, f. Kermes, Cochenille.

Schildtehen, das, klahtni fevd †.

Schildmacher, der, scitar.

Schildmaner, die, im Wasserbaue, kašta

(V.); eine Cöcarpe, podzidej, prizid, pod-

porni zid, oporni zid, opora.

Schildnatter, die, kača scitarica †.

Schildohr, das, scitno deržalo.

Schildpadde, die, Schildpatt, das, želve-

vina †.

Schildplatt, f. Schildpadde.

Schildrabe, die, vrana scitnata.

Schildrand, der, kraj, krajio scita; über

den Schildrand rechnen, predrago zaceniti,

preceniti.

Schildreiger, Schildreiter, f. Nachtrabe.

Schildriemen, der, scitna naramnica, scitni

jermen.

Schildschristmaier, der, malar, ki ka-

zala ali kazavne table mala.

Schildträger, der, scitonosec, f. Schild-

nappe.

Schildträgerin, die, scitonosnica.

Schildwache, die, straža; *russ.* karaul,

časovoj; Schildwache stehen, na straži biti,

stati, f. a. Schildern (*v. n.*); als Person,

stražnik; vojak na straži stoji; Schild-

wache ablösen, f. Ablösen.

Schildwächter, der, stražnik.

Schildzapfen, der, im Geschühweifen, öep,

u. dem *Böhm.* gredelj, *russ.* vertilug.

Schiff, der oder das, (Arundo), terst, terstika, coll. terstje, terstovina, a. rogoz; (Scirpus), n. Gutm. und allen übr. f. l. M. sit, oder sita, coll. sitje, sitina; (Aira), povir, bič, bičje, mečič, mečiček, coll. mečičevje, f. a. Binsen, Rohr.

Schiffartig, adj., terstnat, terstikast, mečičnat, rogozast.

Schiffbewachsen, adj., s terstjem, rogozino obrasten, bičnat, ločnat, terstnat.

Schiffdach, das, terstna streha.

Schiffdecke, die, storja.

Schiffdorreich, f. Rohrperling.

Schiffen, adj., mečičnat, terstnat.

Schiffen, v. a., mit Schiffrohr bescheiden, s terstjem obiti, obijati.

Schiffgras, das, (Scirpus sylvaticus), serpica.

Schifflicht, f. Schiffartig.

Schiffig, f. Schiffbewachsen.

Schiffkaze, die, neka divja mačka ob kaspjckem morji.

Schiffklinge, die, f. Hohlklinge.

Schiffmatte, n. Jan. vehtja; f. Schiffdecke.

Schiffmeer, das, in der Bibel, rudee morje.

Schiffreich, adj., terstnat.

Schiffrohr, das, terstika, f. Schiff. (Arundo).

Schiffschmayer, f. Rohrperling.

Schiffperling, der, f. Granneise, Sumpfmeise.

Schiffvogel, f. Rohrperling.

Schill, der, f. Sauder.

Schille, die, Schalbrett, paznica.

Schillebold, f. Wasserjungfer.

Schiller, der, Schillerfarbe, die, spreminjasta barva.

Schillerglanz, der, spreminjasti lesk.

Schillerig, adj., spreminjast, spreminjaven, barvo spreminjajoč, böhm. menjav, menjav, russ. dvulčnoj.

Schillern, v. n., spreminjati se, barvo prelivati, barvo menjati, oder spreminjati, russ. otlivat, serb. a. igrati.

Schillerpath, der, n. V. spreminjasti vesek.

Schillerstein, f. Schillerpath.

Schillertaffel, der, spreminjasta tasta ob. kitajka (poln.).

Schillertier, das, Schiffervogel, der, zival, ptica spreminjasto barve.

Schillerwein, der, n. V. sivo vino; rudečkasto ali čerakasto vino.

Schilling, der, als Münze verschiedenen Werthes, silling*; als Geld, in den Zusammenhungen, z. B. Kaufschilling, Pfandschilling, und da wird es im Sloven. durch die Formation auf — ščina, šina oder — nina gegeben, kupščina oder kupnina, zastavščina, oder a. kupni dnar, zastavni dnar; als Zahlwort, trideset; tudi neka mera; das Streichen mit Ruhen, šeskanje, tepenje, šibe pl.; einen Schilling Jemand geben, koga ošeskat, našeskat, šeskat, otepti, pretepti, tepsti.

Schillingsgut, das, f. Erbsingut.

Schillingmann, Schillingbauer, f. Erbsingmann.

Schiffkud, f. Schille.

Schilpe, f. Schülpe.

Schimmel, der, (mucor), plesnoba, plesenj f., plesnjevina, plesnivec, plesnjina; am Käse, pers; der Anzang vom Schimmel, operh; das Schimmeligsein, plesnjavost, plesnjivost; der Geruch nach Schimmel, duh po plesnjem, zatohlina; am Wein, bérša; mit Schimmel überschlagen werden, spleniti, plesniti, operhniti; im Scherz für: Geld, der hat Schimmel, ima plesnjevih tolarjev v skrinji; ein weißes Pferd, belec, sivec, sivko; EisenSchimmel, sirasti konj; der Apfelschimmel, serb. zelenko.

Schimmelanath, der, operh, operhina.

Schimmelfartig, adj., plesnjevkast, plesnini podobn.

Schimmelbrot, das, plesnjevi kruh.

Schimmelente, die, Moderente, raca jamarica.

Schimmelig, adj., plesnjiv, plesnev, operhel (morsch); schimmelig werden, spleniti, plesniti; das Schimmeligsein, plesnjavost.

Schimmelkraut, das, (Gnaphalium), božja strelica, grizevec; (Filago), f. Füllkraut.

Schimmeln, v. n., plesniti; zu schimmeln anfangen, spleniti, operhniti, sperhniti, perhniti (eig. modern); das Brot schimmelt, kruh plesni.

Schimmeln, das, plesnenje, plesnoba.

Schimmer, der, lesk, lesketanje, svetloba, blis, blis, bliscoba, blisoba, a. blesk, blesketanje; f. a. Glanz, Schein; der Schimmer des Goldes, lesk, bliscoba zlata, böhm. bleskot, leskot; ein schwaches, zitterndes Licht, merlenje, berlenje, slaba, berleca, merleca luč, priblesk, zablesk; dieses ist nur der Schimmer eines sanften Morgenthes, n. V. to je še le pohlevne zarje prvi priblesček, priblesk; temni odssi; ein Schimmer der Hoffnung, iskrice upanja; f. a. Dämmerung.

Schimmergewölke, das, svetli oblaki.

Schimmerglüd, das, očitna sreča, sreča na videz, na oči.

Schimmerläser, der, f. Johannisläser.

Schimmerlicht, das, berleca luč.

Schimmerlos, adj., brez leska, brez svetlobe, temen.

Schimmern, v. n., hell und zitternd leuchten, blesketati se, lesketati se, migljati, migetati, svetiti se, bliscati, blisati se, zariti se, (glühen); anfangen zu schimmern, zalesketati se, zabliscati se; eine kurze Zeit schimmern, polesketati, polesketati se, pomigljati; eine gewisse Zeit hindurch schimmern, preblesketati, prelesketati se; die Sterne schimmern, zvezde migljajo, serb. trepeti; schwach und zitternd leuchten, merleti, berleti, vor den Augen, migati pred očmi, f. flimmern, dämmern; zu schimmern anfangen, zamerleti, zaberleti; schimmerndes Glüd, f. Schimmerglüd; bis zu einer Stelle schimmern, prilesketati se, privesiti, priberleti do —, v —, (als v. perf.).

Schimmern, das, bliščanje, blišanje, lesketanje, berlenje; f. a. **Schimmer**.
Schimmernd, *adj.*, bliščec, svetel, migljajoč, trepetč (*serb.*).
Schimmerreich, *adj.*, poln leska, svetlobe, bliščec, blišč, presvetel.
Schimmersucht, die, pohlep po bliščobi, blišobi, po bliščobi slavi.
Schimmerung, f. Dämmerung.
Schimmelig, f. Schimmelig.
Schimpf, der, Schande, sramota; Verletzung der Ehre, osramotenje, zaničevanje, sramotenje, ogerda, pogerda, graja, zasramba; f. a. **Vešchimpfung**; Einem einen Schimpf antun, osramotiti, sramotiti, ogerditi, gerditi koga; das ist ein Schimpf für ihn, to ga sramoti, mu dela nečast in sramoto; im Ernst und Schimpf, za res in v šali, f. *übr. Scherz*; zum Schimpfe, na sramoto.
Schimpf, in 3ßg. sramotni, sramotivni.
Schimpfen, v. n. u. a., mit ehrenrührigen Worten beleidigen, opsovati, psovati; (b. V., jedoch mehr *serb.*), ogerditi, gerditi, grajati, osramotiti, sramotiti, zasramovati koga, z gerdimi besedami pitati, ozmerjati, zmerjati, f. a. **Schelten**, **Vešchimpfen**; rogati se komu, gerde besede in pritlikljeje zdeti, zdevati mu; (bei V. sverkat?) ; ihn einen Betrüger schimpfen, z goljufam pitati, zbadati, zmerjati, pitati ga; veraltet für: scherzen, f. dieses.
Schimpfen, das, sramotenje, gerjenje, zasramovanje, zmerjanje.
Schimpfend, f. Schimpflich.
Schimpfer, der, grajavec, zmerjavec, psovavec, zasramovavec, gerdivec, sramotivec.
Schimpferin, die, grajavka, zmerjavka, zasramovavka.
Schimpfgedicht, das, i. zabavljica, zasramovavna, sramotivna pesem.
Schimpflich, *adj.*, sramoten, nesramen, pogerden, sramotiven, sramotljiv (V.), zaničljiv, zasramovaven, nečasten; es ist schimpflich, sramotno je, sramota, nečast; auf eine schimpfliche Art, nesramno, gerdo, nepošteno, sramotno; f. a. **Ehrenrührig**.
Schimpflichkeit, die, sramotnost, nečastnost, sramotljivost, sramotno djanje.
Schimpfname, der, pritliklej, sramotno ime, zdevek, vzdevek, ime z zmerjanjem dano, nadevek; sie gaben ihm den Schimpfnamen: Confusionsrath, zdeli so mu: zmešnjava; böhm. přezdoti.
Schimpfrede, die, zmerjanje, sramotivno, ogerdno besede.
Schimpfspiel, f. Paßquill.
Schimpfspiel, das, zabavljiva igra, f. a. **Poffe**.
Schimpfsucht, die, sramotivnost.
Schimpfvogel, der, merjuh, f. **Schimpfer**.
Schimpfweise, *adv.*, zabavljivo, zmerjavno, zaničljivo.
Schimpfwort, das, gerda beseda, zdevek, sramotna, zaničljiva beseda, psovka (*serb.*).
Schin, f. Kopfgrind.

Schindaß, das, merha, cerklina, cerkonina, f. a. **Naß**.
Schindanger, der, derisöe, derise, odiralise, odiralise, jama za merho, konjodirska trata.
Schindel, der, nach Abtheilung nur im Plur., deska, desčica, skodla, skodlica (a. *serb. u. poln.*), bei V. gonta (? *poln. u. russ. gont*, neben skudla u. dranica), *kroat.* krov-nica (a. b. *Gutm.*) und kalanica; Schindel machen, deske, skodle krojiti, dreti, klati, bei den Wundärzten, f. **Schient**.
Schindelfen, das, desčica, skodlica.
Schindeldach, das, streha iz desk ali skodel; das Haus hat ein Schindeldach, hiša je s skodlami krita.
Schindeldecker, der, krovec, (ki hiše s skodlami krije).
Schindelreihen, das, krojivnica, u. V. klinja".
Schindelfuge, die, sklad, stik.
Schindelhauer, **Schindelmacher**, der, deskar, gontar, skodlar; die Werkstätte desselben, skodlarnica.
Schindelholz, das, les za skodle, za deske.
Schindelmachergewerbe, das, skodlarstvo.
Schindelmesser, das, strag.
Schindeln, v. a. (podeskati), deskati (V.); geschildelt, skodlast; v desčice djati, devati (od ranocelnikov).
Schindelnegel, der, skodelnik, strečnik, *poln.* skudelnik.
Schindelstamm, der, deblo, kereelj, ratelj, cok za skodle ali deske.
Schinden, v. a., odreti, dreti, odirati, iz kože djati, devati; *serb.* guliti; einen Baum, gerdo majiti, dreti; sich schinden, (v. r.), odreti si kožo, oderniti si, opraskati si n. pr. roko; *fig.* zatirati, tlačiti, pritiskati, presiliti, pretegniti, guliti, molsti; f. a. **Quälen**, **Bedrücken**.
Schinden, das, dertje, odiranje, tlačenje.
Schinder, der, f. **Abdecker**; konjač, konjedirec, merhodirec, živoder, oderuh, derah, jahar, derah; **Schinderin**, konjedirka, *fig.* odernik, oderuh, derah, zatiravec, pijavka, f. a. **Bedrücker**; Geizhals.
Schinder, in 3ßg. konjedirski.
Schinderanger, f. **Schindanger**.
Schinderei, die, Wohnung des Schinders, konjedirica, konjedirska hiša, u. V. konjačija, f. a. **Abdeckeri**; dessen Arbeit, dertje, konjaštvo, konjedirstvo; drenja, odiranje; u. M. derija, dertija; *fig.* grobe Uebergriffenheit der Willigkeit, odertija, guljenje, tlačenje, zatiranje; težavno delo, s kterim se kdo ubija.
Schindergewerbe, das, konjedirstvo.
Schindergrube, die, konjedirska jama.
Schinderhaus, f. **Schinderei**.
Schinderisch, *adj.*, konjedirski.
Schindertarren, der, konjedirski vox.
Schindermäßig, *adj.*, konjedirsk.
Schindermwohnung, die, f. **Schinderei**.
Schindfleisch, das, merhovina.
Schindrade, die, Schindluder, das, Schind-

mähre, die, živa merha, medel konj, kljuse, kloka, (*russ.* klača); Schindluder mit einem spielen, pometati s kom, za nič imeti ga.

Schindvieh, das, merha, repenina (?).

Schinken, der, hintere Keule eines Schweines, gnjat, f. (bei Vuk gnjat, m.), krača, (*russ.* okorok—okrak); VorderSchinken, plece, gen. plečeta, (eig. Schulter).

Schinken, in Břgn. gnjatin, gnjatni.

Schinkenbein, das, gnjatnica, gnjatna kost.

Schinkenhändler, der, kdor povojeno gnjati ali plečeta prodaja; vojeninar.

Schinkenmeise, f. Kohlenmeise.

Schinkenmesser, das, nož, s kterim se reže pleče.

Schinkenweib, das, vojeninarica.

Schippe, Schüppe, Schibbe, lopata, veslica; f. Schaufel; eine Schippe bekommen, f. Korb.

Schippfcheren, das, drugo ali tretje ostriganje sukna.

Schirbel, der, črepina, čepina, nach Andern čepinja, črep, f. über. Scherbe; ein Stück angefrischtes Eisen aus Eisenhämmern, koncelj (?).

Schirben, f. Schirbel.

Schirfen, v. n., eintöniger Laut der Finken, šinkati; šinkati, čerkati, (V.), škertati.

Schirfen, v. n., curati, scati.

Schirflorn, das, potočni granat.

Schirm, der, ebene Fläche, ravana ploša, ploša, ravan; *uaidm.* zadnji del jelenoviga ali serniniga života; f. a. Schild; Sturm: dach; *uaidm.* koča, šator, suhota, pustota; spanische Wand, zaslon, zaslonilo, zastor, strešica, *poln.* zaslon, zastava; *bot.* f. Dolde; im Mühlenbaue, zapornica, zatvornica; Schirm gegen das Licht, senčnik, f. a. Lichtschirm, Abhaltung eines Uebels, Schutz, varovanje, bramba, obramba, ohrana, varstvo, okrilje (*serb.*), branilo (*Gutm.*); f. a. Sonnenschirm, Regenschirm.

Schirmbrett, das, zaslanjača.

Schirmbrief, der, pismo, v kterem kdo komu obeta svojo brambo in pomoč.

Schirmbüchse, die, brambovska puša.

Schirmdach, das, pristresček, pristresje, podstrešek, streha, *russ.* navés.

Schirmen, v. a., (chemals: fichten); beschützen, braniti, varovati, okovariti, hraniti; Einen schirmen, braniti koga, vleči se, pomikati se za koga; zaslanjati; zaklanjati; f. a. Beschirmen; sich schirmen, v. r., varovati se pred čim.

Schirmer, der, branivec, ohranivec, varh, zavetnik, f. Beschirmer, Beschützer.

Schirmfutter, das, perteni tok ali žakljo za dežnik.

Schirmgeld, das, plačilo za brambo.

Schirmgenoss, der, sodeleznik obrambe.

Schirmgerechtigkeit, f. Schutzgerechtigkeit.

Schirmgott, der, bog branivec.

Schirmhalter, f. Schirmherr.

Schirmherr, der, zavetnik (*Gutm.*), f. Schirmer; *russ.* pokrovitelj, zaščitelj.

Schirmhut, der, klobuk z večji strešico.

Schirmkraut, das, (Trientalis), nach dem Böhm. jednocvetek †.

Schirmling, der, varovanec, branjenec, hranjenec.

Schirmmacher, der, kdor zaslon, senčnike, dežnike dela.

Schirmmauer, die, zavarovavni zid.

Schirmmühe, die, kapa s strešico.

Schirmpalme, die, seitasta palma.

Schirmpflanze, f. Doldenpflanze.

Schirmrecht, das, pravica brambo, koga braniti.

Schirmschiff, das, strážna, varna ladija.

Schirmträger, f. Schildträger.

Schirmverwandte, f. Schirmgenoss, Schirmverwandte.

Schirmvogel, die, der, zavetnik, branivec.

Schirmwache, f. Schutzwache.

Schirmwaffe, die, f. Schutzwaffe.

Schirmwagen, der, lahki voz s štorjo ali streho.

Schirmwand, die, zaslon, zaslanjavna stena.

Schirmwärter, der, varh, streže.

Schirmwerke, *pl.* terdajave, branila *pl.*

Schirpen, v. n., everčeti.

Schirr, f. Geschirr.

Schirren, nur in den Břgn. f. Abschirren, Auschirren, Auschirren.

Schirrgeld, das, opravovina.

Schirrhaken, der, žeželj, greblja.

Schirrholz, f. Kuchholz.

Schirrkammer, die, f. Geschirrkammer.

Schirmmeister, der, kdor je postavljen nad opravo in orodje, nadvornik † (*böhm.*).

Schirmmeisterei, die, nadvorstvo †.

Schirting, der, šertink* (neko angleško platno).

Schisma, das, nach dem *Altst.* u. *Russ.* razkol, odcep od vere, raznovérje.

Schismatiker, der, razkolnik (*Altst.* und *russ.*), odcepljencec, ločencec; raznoverec, inoverec, (eig. Anderglaubender).

Schismatisch, *adj.*, razkolni, raznovoren.

Schitterig, *adj.*, redkek.

Schitterkeit, die, reddčina, redkost.

Schittereher, der, (*Ardea cinerea*), sivi rangar*.

Schlabben, Schlabbern, Schlappen, v. a., pozmlepati, zlemlepati, polokati, lokati, hlop-tati, hlastati; genug schlabben, nazlemlepati se; f. a. Pländern.

Schlabberer, der, zlemlepač.

Schlabbere, f. Krenzbeere.

Schlacht, die, hudi boj ali poboj med dvema armadama, bitka (*serb.*), bitva (*russ.*, *poln.* u. *böhm.*); eine Schlacht liefern, bo-jevati se, biti se; udariti se; eine Schlacht gewinnen, v bitvi, v boji (zmoci) zmagati, (premoči), premagati; f. Behaupten; eine Schlacht verlieren, v bitvi zmagan biti, bitvo zgubiti, v bitvi otepen, tepen biti; eine Schlacht dem Feinde anbieten, sovražnika na boj poklicati, pozvati, boj ponuditi mu; in der Schlacht bleiben, v boji pobit biti; die Schlacht ordnen, vojsko urediti, preure-

diti za boj; die Schlacht erneuern, bitvo ponoviti, ponavljati; se enkrat poskusiti se.

Schlacht-, in Bgg. bojni, bitni.

Schlachtbank, die, eig. klavnica, pobijavnica; Fleischbank, mesnica, mesarnica, poln. rzeznica; auf, zur Schlachtbank führen, v mesnico peljati, voditi; fig. k smerti, v smert peljati; Schlachtbank der Menschen, ubijališče, ubijališce, morišče, moriše.

Schlachtbar, adj., klaven, dober za klanje, za zakol (gebräuchl.).

Schlachtbär, der, dereci medved.

Schlachtbegier, Schlachtbegierde, die, etwa bojoželjnost, bojevavnost; želja, hrepenenje, v boji poskusiti se.

Schlachtbegierig, adj., boja željan.

Schlachtbeil, das, mesarica, kostenica (Zal.), mesarska sekira; bojni meč.

Schlachtberühmt, adj., v boji slaven.

Schlachtbeschreibung, die, popis bitve, boja.

Schlachtblut, der, klavna klop, mesarski stol.

Schlachtbrand, der, hud boj, požaru podobnavnu enak.

Schlachten, v. a., ein Thier oder ein Dpfer, zaklati, klati, pobiti, pobijati, a. ubiti, ubijati, zabosti; einen Ochsen schlachten, pobiti vola; eine Ziege, ein Huhn schlachten, zaklati koza, kokoš; nicht schlachten, ein schlachten war es, ni bil boj, ampak mesarsko klanje; alle meine Freunde habe ich dir geschlachtet, (veralt.) i. Dpfen; morden, umoriti, mesariti; alles Vieh schlachten, vso živino poklati; als Fleischhauer, mesariti, klati.

Schlachten, das, klanje, mesarjenje; pobijanje.

Schlachtenbereit, f. Kampfbereit.

Schlachtengebieter, der, poveljnik v bitvi.

Schlachtengewohnt, adj., bojev vaje.

Schlachtenfett, adj., kdor se je nabojeval.

Schlachtenmaler, der, malar, ki zlasti boje ali bitve mala.

Schlächter, der, (Falco lanarius), neki sokol.

Schlächter, der, klavec, pobijavec; Metzger, mesar.

Schlächter-, in den Bgg. klavski, mesarski.

Schlächterbank, f. Schlachtbank.

Schlächtere, die, mesarsko klanje, morija.

Schlächtergeselle, der, Metzgergeselle, mesarski pomagalo ali hlapec.

Schlächterhandwerk, das, Metzgerhandwerk, mesarstvo, mesarija; daselbe betreiben, mesariti; dadurch gewinnen, primesariti, verlieren, zamesariti.

Schlächterin, die, klavka, pobijavke; Metzgerin, mesarica.

Schlächterlohn, der, etwa klavščina, klavščina, plačilo od klanja.

Schlächtermeister, der, f. Schlächter.

Schlachtfessen, das, kolino, pl., (auch das Bekannt gegebene Geschenk vom geschlachteten Vieh).

Schlachtfeld, das, bojišče, bojiše (V.), bojalšče, bojalšce, borishe, borise, terishe, terise, n. V. a. bitine (?), pl., russ. rat-

noe pole; das Schlachtfeld behaupten, premagati, zmagati v boji.

Schlachtfertig, adj., na boj pripravljen, gotov.

Schlachtführer, der, f. Heerführer.

Schlachtgang, der, prigode v kaki bitvi, kakor si med seboj nasledvajo.

Schlachtgedränge, das, stiskanje, drega, gneča v bitvi, v boji.

Schlachtgeld, das, f. Schlächterlohn; mesarnina f.

Schlachtmenge, das, stiskanje, pritiski v boji.

Schlachtgeräusch, das, bojni hrup, hrum.

Schlachtgerüstet, adj., na boj pripravljen.

Schlachtgesang, der, bojna pesem, bojno petje.

Schlachtgeschmeide, das, f. Rüstung.

Schlachtgeschrei, das, bojni krik, krič.

Schlachtgetöse, Schlachtgetümmel, das, bojni sum, žunder, bojno vrenje, drajna.

Schlachtgewehr, das, bojno orožje.

Schlachtgewinner, der, zmagavec.

Schlachtgewohnt, adj., boja vaje.

Schlachtgewühl, f. Schlachtgetöse, Schlachtgedränge.

Schlachtgott, der, serb. Davor, f. Kriegsgott.

Schlachtgrauß, der, groza bitve.

Schlachthammel, der, skopee (kastron) za klanje.

Schlachthausen, der, trop bojni, truma vojsčakov, vojsakov.

Schlachthaus, das, Schlachthof, klavnica, pobijavnica; f. a. Schlachtbank.

Schlachtstühn, adj., v bojih derzen, neprestraš.

Schlachtlied, f. Schlachtgesang.

Schlachtlinie, die, bojna versta, rajda, linija.

Schlachtmesser, das, klavni nož, mesarski nož ali nožič.

Schlachtmonat, f. November.

Schlachtochse, der, vol za klanje, (pitani), vol namenjen za klanje, za zakol, (in U. Kr. gebräuchlich).

Schlachtopfer, das, zakol, n. andern D. zertva; das geschlachtete Dpfer, n. V. kolina (?), kervavo darilo.

Schlachtordnung, die, bei den Kriegsheeren, red, bojni red (V.); sich in Schlachtordnung stellen, v boj postaviti se, razstopiti se, razverstiti se, verstiti se v boj; bei Fleischern, klavni red, mesarski red, mesarska postava.

Schlachtpferd, das, bojni, vojaški konj, konj za vojsko.

Schlachtplan, der, osnutek, načert bojni, plan bitve.

Schlachtreihe, die, bojni red, bojna versta, reda.

Schlachtross, f. Schlachtpferd.

Schlachtruf, der, klic, klicanje, krič v bitvi, k boju, na boj.

Schlachtschiff, das, ovesa za zakol.

Schlachtschiff, das, f. Kriegsschiff.

Schlachtschild, der, bojni ščit, f. a. Schild.
 Schlachswert, das, bojni meč.
 Schlachtkatt, die, f. Schlachtbank.
 Schlachttener, die, klavščina, klavšina;
 f. a. Schlachtgeld.

Schlachtsüß, das, zum Geschenke an einen
 Verwandten, koline, pl.; — živinče za za-
 kol; ein Schlachtgemälde, mal, podobščina
 kaciga boja, kake bitve, bôhm. bitevni
 obraz.

Schlachtsurm, der, napad, bojni napad;
 f. a. Sturm.

Schlachttag, der, klavni dan; an dem eine
 Schlacht zu liefern ist, oder geliefert worden
 ist, bitve dan.

Schlachtthier, f. Schlachtsüß.

Schlachtung, die, klanje, pobijanje.

Schlachtvieh, das, klavna živina, zakol,
 (V.), živina za zakol, za mesnico, pitana
 živina (Mastvieh).

Schlachtwagt, der, oglednik, doglednik pri
 klanji živine.

Schlachtwagen, der, bojni, v bitvah rab-
 ljeni voz.

Schlachtwurm, f. Spießwurm.

Schlachtzettel, das, dovoljenje k zaklanju.

Schlachtzeng, das, klavna priprava, me-
 sarsko orodje.

Schlaf, der, solitarska goščava, gošava.

Schladdarm, f. Mastdarm.

Schlafte, die, in den Schmerzhütten, auch in
 den Schmerzbrennereien, Wagenfchmierbren-
 nereien, u. dgl., zindra (im Poln. zedra, a.
 zindra, hing. bei Gutm. a. zlintra u.
 zlinter); im Russ. Schlafte: izgarina, o-
 garki, pl. m., okaliny, pl. f., im Poln.
 neben zindra a. żużel, m. u. f. (b. Gutm.
 Kienruß), Jarn. u. kroat. izvarek; voll
 Schlafen, f. Schlafig; flüssige Schlafte,
 pena (Schaum); am Gien, Scharte, Schlaf-
 fenstuck, plena; für Mastdarm, f. dieses; fig.
 nesnaga.

Schlafen, v. n., zindro dati, dajati, zlin-
 drav biti, u. V. a. zindrati†; peniti se.

Schlafen, in 3fig. zindrati, zindravi,
 — iz zindro.

Schlafenartig, adj., zindrast.

Schlafenbad, das, kopanje v zindri.

Schlafenbett, das, zindrisčoe†.

Schlafenblei, das, zindrati svinec.

Schlafenerz, das, zindrasta ruda; ruda
 iz zindro ali zindrenica.

Schlafengang, der, odvod zindro.

Schlafengrube, die, jama za zindro, zlin-
 drenjak.

Schlafenhaufen, der, kljaka za zindro.

Schlafenhalbe, die, zindrisčoe, zindrisčoe,
 groblja zindrena.

Schlafenklein, das, zindreni, u. V. zlin-
 driski drob.

Schlafenläufer, der, kdor zindro izvaža
 na zindrisčoe, zindrisčoe.

Schlafenofen, der, peč za zindro.

Schlafenstein, der, kamen zindrenik.

Schlafentritt, f. Schlafengang.

Schlafenwäscherei, die, pranje, ispiranje
 zindro.

Schlafenzange, die, klešče za zindro.

Schlafenzinn, das, ein iz zindro.

Schlader, f. Schlappe.

Schladergans, die, divja gos.

Schladerig, adj., blaten, beruzgast.

Schlädern, v. n., ploskati in deževati;
 v. a., pod nič prodati, prodajati.

Schlafenwetter, f. Schlafwetter.

Schlädicht, adj., zindrast.

Schlädig, adj., zindrast, zindrav; schlaf-
 tige Beschaffenheit, zindravost; schlädiges
 Wetter, deževje, blatno.

Schlädigkeit, die, zindravost.

Schlafwetter, das, deževno vreme, blat-
 no, blato.

Schladder, f. Hader.

Schladderig, f. Rothig.

Schlaf, der, der mittlere Seitentheil des Hau-
 tes, (tempus), meist in der Mehrheit: die
 Schläfe, senec, gewöhnl. senci, pl. bei M.
 a. osluhi (?) u. das serb. slepo oko, *allst.*
 skranije, pl. f. (vergl. unter Schlafbrin, u.
 V. skrenica), russ. viski; (somaus), tig.
 u. den übr. sl. M. sen, gen. sna (b. Gutm.
 u. V.), gewöhnl. jedoch spanje (das Schlaf-
 fen), böhm. a. spanek; es kommt kein Schlaf
 über meine Augen, oči ne zatisnem, ne mo-
 rem zaspati; in Schlaf gerathen, verfallen,
 zaspati; ich bin vor Schlaf hingenken, za-
 spanec me je posilil, zvil, zlomil, prevzel;
 ein leiser Schlaf, mehko spanje; sanfter
 Schlaf, sladko spanje; ein tiefer Schlaf,
 terdo spanje; im Schlaste, spe, spēč, v snu
 (böhm. u. poln.), v snu (Jarn.); das
 Schläfschen, spanjčice; er hat einen guten
 Schlaf, dobro, terdno spi (spava); ein
 Schläfschen thun, malo pospančkati, spanč-
 kati, pospati, podremati, (zlasti po jedi);
 setzen Sie sich, damit sie uns den Schlaf
 nicht austragen, sedite, de nam spanja ne
 odnesete; der Zustand der Betäubung, oterp-
 nost (M.), oterpnjenje, zdrevenenje, russ.
 onemenje (kaciga uda); das Gewissen liegt
 im Schlaste, vest spi, je oterpila, se ne
 gane; einen ewigen Schlaf schlafen, zaspati
 na vekomaj, mertev biti; der Schlaf quält
 mich, zaspanec me lomi, toži se mi. f. a.
 Schläfrig; Augen voller Schlaf, zaspano
 oči; ich hatte heute einen guten Schlaf, do-
 bro sim se naspal; magnetischer Schlaf,
 magnetično spanje; in den Schlaf bringen,
 uspati. uspavati, ululati; mit der Wiege,
 uzibkati; aus dem Schlaf wecken, erwecken,
 zbuditi, zdramiti koga, so; sich den Schlaf
 aus den Augen wischen, po spanji, oder zbu-
 divši se oči moti si; er hat einen leichten
 Schlaf, spi kakor na vodi; recht in den
 Schlaf kommen, razspati se (böhm.)

Schlafader, die, senska žila (V.), žila v
 senci.

Schlafapfel, der, pasja roža, šipek; (Atro-
 pa mandragora), russ. adamova glava.

Schlafarzenei, die, lek ali vracilo za spa-
 nje, uspavalno†.

Schlafbalsam, f. Schlafarzenei.
 Schlafbank, die, klop s posteljo, posteljica po dnevi za klop rabljena, russ. ležanka.
 Schlafbeere, f. Tollkirsche.
 Schlafbегeрde, die, zaspanost.
 Schlafbein, das, (ossa temporum), n. V. in J. Kr. a. skrenica, a. skrenje (? richtig, skranica, oder skranica, vergl. das *altsl. böhm. u. poln.* skranijo *pl.*, f. für Schläfe).
 Schlafbett, f. Bett.
 Schlafboden, der, ispa (za spavanje).
 Schlafbringend, adj., zaspan, po čemur se človeku dremlje, dremljiv, russ. snotvornyj.
 Schlafdrüsig, adj., zaspan, dremoten, tožljiv.
 Schläfe, *pl.*, nach Einigen *sing.* f. Schlaf.
 Schlafen, v. n., spati, n. and. D. a. spavati, (bei *Gutsm.* spajati); süß schlafen, u. überhaupt in der Kindersprache, spaněkat; ein wenig schlafen, pospati, pospaněkat; f. a. Schlummern; geh' nur hin und schläfe, le idi in zaspí; schläfe wohl, lahko, sladko spi, lahko noč; die Sähe schläft, roč je zaspala; er schlief drei Tage, tri dni je pre-spal; genug schlafen, naspati se; er schlief wie eine Ratte, spi kakor derva, kakor klada; bei Jemand schlafen, prenočiti pri kom, f. a. Beschlafen; der Fuß schläft, noga (mi) je zaspala; das Gewissen schläft, vest je oterpnila, spi; leise, sanft schlafen, sladko spati; alles schlief fest, spalo je vse, kakor poklano; sich schlafen legen, spat iti, leč iti, v posteljo iti; počivat (ruhen) iti; bis in den letzten Tag schlafen, spati do beliga dne; Ginen schlafen machen, koga uspati, udremotiti; seine Nachjucht schläft nicht, njegova jeza (maščevavnost) ne počiva, ne miruje, ne spi; im Grabe schlafen, v grobu počivati, spati (večno); schlafend, spe, speč, spijoo; einen Schlafenden aufwecken, spečiga zbuditi.
 Schlafen, das, spanje, spavanje (*serb.*), počivanje; durch das Schlafen verlieten, verjamen, zaspati, prespati; das Schlafen der Glieder, f. Schlaf.
 Schlafen, f. Einschlafen.
 Schlafenbein, das, f. Schlafbein.
 Schlafenblutader, die, senska, senóna žila odvodnica.
 Schlafend, f. Schlafen.
 Schlafenecke, die, senóni ogel.
 Schlafenfortsatz, der, senski podaljšek.
 Schlafenrube, die, senska jamica.
 Schlafenmuskel, -nerve, der, senska miška, čutnica.
 Schlafen Schlagader, die, senska žila privodnica.
 Schläfer, der, spijooi človek, etiva a. spaveo; Langschläfer, zaspanec, zaspano, dremalo, *poln.* spioch; in St. aug. spanjuga (?).
 Schläferin, die, speča ženska, spavka, zaspanka.
 Schläferig, f. Schlätzig.
 Schläfern, v. i., es schläfert mich, drema oder dremlje se mi, zaspanca imam, za-

spaneo me lomi, sili, hoče se mi spati, a. tozi se mi, spal bi rad.
 Schlaf, adj., im Gegensatz zu: straff und fleiß, omahel, odmekel, ohlatten, nenategnjen, nenapet, ne tog, mahadrav, *böhm.* ochably; f. a. Laz; schwach, slab, oslabljen, ohlappen, medel, mlahav; well, vel, veden, zvednjen, zvenjen; schlaff werden, odmekniti, ohlappniti, oslabeti, odjenjati, zmlahaveti; schlaff machen, odmekiti (V.), oslabiti, popustiti, odpeti; schlaffe Ohren, pohešene, mahljave, viseča ušesa, mit schlaffen Ohren, klapouch.
 Schlaffen, f. Erschlaffen.
 Schlafheit, die, omahlost, odmeklost, ohlappnost; slabost, mlahavost, velost.
 Schlafieber, das, zaspana mercialia (V.), *böhm.* spanlivka.
 Schlafijch, f. Bitterwoche.
 Schlafgänger, f. Nachtwandler.
 Schlafgast, der, prenočevavec.
 Schlafgend, die, sencl.
 Schlafgeld, das, plača za posteljo, spavni denar (V.), prenočina.
 Schlafgemach, das, spavnica, čumnata.
 Schlafgenos, der, Schlafgefell, der, spavni tovarš, sospavec, nach dem *Russ.* jednoposteljniki.
 Schlafgenoschaft, die, vkupao spanje.
 Schlafgott, der, bog spanja (pri Rimlj.) Morfej.
 Schlafhaube, die, spavna ali nočna kapa, ponočnica, (V.), *fig.* eine schläfrige Person, dremalo, dremant, zaspano.
 Schlafhaus, das, prenočevavnica.
 Schlafhemd, das, spavna, ponočna srajca, srajčnik.
 Schlafhosen, *pl.*, ponočne hlače.
 Schlafkabinet, das, Schlafkammer, die, spavnica, spavna čumnata.
 Schlafkammerad, Schlafkammeradschaft, f. Schlafgenos.
 Schlafkappe, f. Schlafhaube.
 Schlafkasten, der, nočna skrinja.
 Schlafkirsche, f. Tollkirsche.
 Schlafkopi, f. Schläfer.
 Schlafkrankheit, die, dremavec, mertvičnost.
 Schlafkrant, das, f. Bilsenkrant, Nachtschatten, Tollkirsche.
 Schlafkreß, der, rak smertnoglavec f.
 Schlafkruz, der, pasja roža.
 Schlafkuß, der, poljubek preden kdo gre spat.
 Schlaflatwerge, die, aspavalo f.
 Schlaflied, das, uspavnica f., aja tutaja.
 Schlaflos, adj., brez spanja; buden, *böhm.* bezesny; adv., ne spe, ne speč; schlaflose Nächte haben, noči brez spanja; er hat viele schlaflose Nächte, marsiktero noč ne spi, ne zatisne očesa, ne more spati.
 Schlaflosigkeit, die, nespanje, bdenje (Wachen), russ. bezsonnica; *poln.* bezsenność; was ist die Ursache seiner immerwährenden Schlaflosigkeit, zakaj ne more nikoli spati; n. *Gutsm.* nespečnost.
 Schlafst, die, dremavec, zaspanec, tožljivost.

Schlafstüg, f. Schläfrig.

Schlafmittel, das, uspavalot, n. V. zas-paloť.

Schlafmütze, die, f. Schlafhaube.

Schlafpelz, i. Schlafrock.

Schlafpille, die, svalek za spanje.

Schlafpulver, das, uspavavni prašek.

Schlaftratte, die, der Siebenschläfer, polh; fig. zaspanec.

Schlafraubend, adj., spanje jemajoč, od-našajoč, böhm. snokradny.

Schlafredner, der, sanjač, govornec v sanjah, kdor v spanji govori.

Schlafrednerin, die, která v spanji, spe-ali v sanjah govori; sanjavka, govornica v sanjah.

Schläfrig, adj., zaspan; er ist schläfrig, zaspan je, nevečen (sig. frašilos), dremle se mu, toži se mu, hoco se mu spati; drem-ljiv (Gutsm.), er ist noch schläfrig, ni se še naspal; fig. tožljiv, len, počasen, f. a. Langweilig; es ging schläfrig zu, vse je dremalo.

Schläfrigkeit, die, zaspanost, dremota, zaspanec, dremež.

Schlafrock, der, n. V. ponočna suknja, po-nočnica, tľva hišna suknja, suknja za doma.

Schlafrose, die, žipek.

Schlafsaal, der, spavnica, russ. spalnja.

Schlafsejel, der, n. V. spavni stol, ni-čevnik (Zal.), f. Lehnstuhl.

Schlafstätte, die, spalnice, spalise (V.), po-čivališče, mesto, kjer kdo spi.

Schlafstelle, Schlafstube, die, spavnica.

Schlafstuhl, f. Schlafsejel.

Schlafstunde, die, ura za spanje odločena.

Schlafsucht, die, mertvica, mertvičnost, dremavec; veliki zaspanec, dremota, mertva dremota, mertvilo (serb.), bei Gutsm. za-spana bolezni; fig. nemarnost.

Schlafsuchtig, adj., mertvičen.

Schlafsuchtmittel, das, vračilo za (zo-per) mertvico.

Schlaftrank, der, uspavalot, zas-palo (V.), pijača ali pitje za spanje.

Schlaftrunk, der, povečerek, pitje, ki se jemlje, preden se gre spat; n. Gutsm. na-pitek za dobro spanje.

Schlaftrunken, adj., dremoten, od spanja ali zaspanosti pijan in vertoglav, da se človek sam sebe ne zave, močno zaspan.

Schlaftrunkenheit, die, dremotnost, za-spanost.

Schlafwagen, der, lohak voz, v katerem se more spati.

Schlafwandler, der, Schlafwandler, f. Nachtwandler; prerokovavec iz spanja.

Schlafwärtz, adv., proti sencam, k sen-cam gor.

Schlafweizen, der, f. Polch.

Schlafwirkend, f. Betäubend.

Schlafzeit, die, čas spanja; čas, o katerem hodijo spat; es ist jetzt Schlafzeit, sedaj je čas spati, oder spat iti.

Schlafzimmer, das, spavnica, spavna izba ali čumnata.

Schlag, der, (ictus), udar, udarec, (n. M. bitek?). mah, mahlje; das Schlagen, udar-janje, tepenje u. f. f., f. Schlagen; Don-ner Schlag, strela, falter, vodena, heiser, og-njena; der Knall des Donners, eines Geuer-gewehres, n. f. f., pok, tresk; eines fallen-den schweren Körpers, lop, plosk, bunk; es that einen Schlag, počilo je, tresčilo, ter-justilo, lopnilo je; Schlag auf Schlag, tresk na tresk, pok na pok; mah na mah; udar za udarec; der elektrische Schlag, elektrici-udar, (narejena strela); die Büchse hat einen guten Schlag, puška dobro strelja ali poka; der Gesang einiger Vögel, petje, zver-golenje, gostolenje, ki na usessa bije; durch den Schlag der Nachtigall wurde ich auf-ge-weckt, slaveček jame prepevati ter me zbudi, böhm. tlukot; der Schlag einer Uhr, bitje, udarec, udarek; mit dem Schläge sechs er-scheint ich, kadar bo šest bila, oder ravno ob šestih, oder kakor šest odbije, pridem; gleich nach dem Schläge sechs, kadar šest odbije; ich höre den Schlag einer Taschen-uhr, sliskim uro, ki tolce, ki gre; die Uhr thut eiss Schläge, enajst bije; es ist auf den Schlag 12 Uhr, vsaki čas bo bilo dvanaht; der Schlag des Pulses, des Herzens, bije, tepenje, bijenje, tolčenje, trip, i. a. Puls; der Puls thut in einer Minute fünfzig Schläge, žila v minuti petdesetkrat udari; das Herz thut viele Schläge, serce gosto tepe, polje, bije, tolce; er that einen dritten Schlag, te-lebil je, da je zagermelo, da se je zemlja potresla; Art, Gattung, versta, sklat (V.), sorta; plemo, rod, serb. a. pasmina, pore-klo; i. a. Art; Leute eines Schläges, ljudje enaciga rodu ali plemena; nach dem alten Schläge, po starem kopitu; von gleichem Schläge, nach dem Poln. iz istega plota kol, surki iz ene moke, osli z ene loke; der Schlag der See, bijenje, butanje (v barko), pluskanje, zaganjanje; das ist so auf den Schlag, wie sie es gerne höret, to je po takšnem, kakor ona rada slisi; to je prav po njenem; ein Schlag mit dem Ham-mer, n. f. f., udarec, udar; auf den Pult u. dgl., poudarek (V.); mit dem Stöße, udarec, mahlje, mit der Faust, bunk, bun-ka, mit der flachen Hand, oplaz, plosk, berluzga; mit dem Finger, kero; mit der Peitsche, šterk, oslik; Schläge geben, erthei-len, topati, biti, f. übr. Schlagen; Schläge, šibe, palica, serb. batine; die Schläge des Schicksals, šibe Božje, terpljenje, ki ga komu Bog umeni; mit dem Hammer sechs Schläge auf den Nagel thun, šestkrat u-da-riti s kladvam na žebelj; Schlag halten, f. Takt; der Schlag, bei den Fleischern, pobi-janje; der kleine Schlag, klanje, zakol; mit einem Schläge, mahoma, na mah, hipoma; Schläge thun weh, šiba skli, boli; er hat sich einen großen Schlag gethan, sam sebi je rokov zasil, je škodo napravil; der Schlagfluß, mertud, mertudnica, božje, božja roka, n. V. kap (3. R., serb. kaplja); der Schlag hat ihn gerührt, getroffen, mer-

tad ga je zadel; in der Seefahrt eine Wendung im Laviren, zasuk, obraćilo (V.); Baumschlag, malanje drevja; das Gepräge bei Münzen, kov; die Münze ist von einem bekannten Schläge, ta doar je kova znana; das auf eine Waare geschlagene Zeichen, naudar (V.), stempelj*, f. a. Geprägte; Hammerschlag, Hufschlag, Einschlag, f. diese; in der Musik der Takt, takt*, udar; die in den Mühlstein gehauenen Riemen, klop, klepanje; bei den Fischern, ribji rep (ker riba ž njim tolóe); eine vom Wildschwein geschlagene Wunde, rana, vbođ ali vgriz divjiga prasea; bei den Weingärten, (aggar), sep; Graben, jarek; — neka mera za šoto; im Forstwesen, Hieb, sek, mesto, kjer les ali derva sekajo, böhm. paseka; trebež; ein abgeholzter Theil des Waldes, soč, sočje, posečevje, posečje, obsečevje, frata*, planjava (Obrst.); Windschlag, golina, kjer je veter polomil drevje; an den Rasteten der Sap, der den Knall verursacht, pok; die Fallthiere an Taubenhäusern, u. f. f., zatornica, zapornica; Baumthüre, lesa; die Thüre in der Kutsche, duri, vrata v kočijo, zatornica; f. a. Schlagbaum; eine Reihe neben einander liegender Aeder, poljina; ein Schlag damit Vögel zu fangen, zapadka (Pot.), zatornica, tičnica, cipnica; du ringst nach Schlägen, serbi to; iščeš si jih; du wirst Schläge bekommen, boš tepen; šiba bo pela.

Schlagader, die, f. Pulsader; Puls.

Schlagaderbruch, der, preterg privodnice.

Schlagadergang, der, privodnični prehod.

Schlagadergeschwulst, f. Pulsadergeschwulst.

Schlagaderhaut, die, privodnična koža ali mrena.

Schlagaderkammer, die, f. Herzkammer.

Schlagaderlehre, die, nauk od privodnic.

Schlagaderöffnung, die, odpertija, ustje privodnice.

Schlaganfall, der, napad, popad mertuda.

Schlagartig, adj., mertudničast, mertuden, mertudast.

Schlagball, der, žoga, mečok, pola, f. a. Ball.

Schlagbalsam, der, balzam zoper mertud.

Schlagband, das, im Gegensatz zum Seesband, nabojni obroč.

Schlagbar, adj., im Forstwesen, sočin, dorasčen, dorasčen, kar se more s pridam posekti, f. a. Haubar.

Schlagbarkeit, die, doraslost, (po)sečnost.

Schlagbäuchig, f. Schlägebäuchig.

Schlagbauer, der, a. das, ein Vogelhaus mit Fallthüren, u. V. izbica, hišnica, tičnica, zatornica.

Schlagbaum, der, Randthiere damit zu fangen, past; Sperrebaum, zaporna ranta, zavora, zapor, zapornica, prečnica (serb.), poln. rogatki, pl.; russ. zastava u. rogatka; im Stalle, pregrada; im Weberstuhle, zabijaka; fig. für Hinderniß, f. dieses.

Schlagberecht, f. Schlagfertig.

Schlagblau, adj., visnjav po kakem udarci.

Schlagbogen, f. Nachbogen.

Schlagbohrer, der, vertalo.

Schlagbrücke, die, Zugbrücke, zdvigavni most, f. Zugbrücke.

Schlagbrunnen, der, bei den neugeborenen Kindern, u. V. mehko temo, mečava, nach dem böhm. temeneč†, f. a. Fontaenell.

Schlagdegen, f. Fuchteldegen.

Schlage, die, eine hölzerne, bet, bat, a. bit, kij; ein Hammer, kladvo; an dem Weberstuhle, pah.

Schlägebäuchig, adj., lačen, da se vanj vidi; z vderim trebuham; f. a. Herzschlächtig.

Schlägebloß, der, koza.

Schlagebraun, der, f. Handegen.

Schlagefaul, adj., terde kožo, da se ga šiba ne prime, nečutni za šibo.

Schlageisen, das, ein Werkzeug zum Zerühren des Kalkes bei den Maurern, motika, rovnica; Meißel mit einer breiten geraden Schneide, bei den Steinmiegern, škarpel*; Thiere damit zu fangen, progla; bei den Förstern, odkazovavno kladvo; bei den Sattlern, zapadka (böhm.).

Schlagelsoß, f. Schlägebloß.

Schlägel, der, der Zapfen in den Zeichen zum Ablassen des Wassers, zamašek, zatornica, čep, čepnik; im Bergbau, macola*; bei den Böttchern, kij (a. böhm.), kijie, betica, bet, naboj, nabijalo, pogon, tolkalo (Pot.), terkel (Gutm.); überhaupt ein hölzerner Hammer, bet, betec, kijie (dim. v. kij); tolkavnica (Waschbläuel), serb. malj; um etwas Weiches damit zu schlagen, trepaca; die hintere Keule eines geschlachteten Thieres, stegno, bedro, zadnja četert; an den Schweinen, gnjat, f. Schinken, Keul.

Schlägelarbeit, die, (mont.), vkupno delo.

Schlägeleisen, das, rastolkalo† (böhm.).

Schlägelfisch, f. Hammerfisch.

Schlägelgefäß, der, sodelavec.

Schlägelgrube, die, im Fischreiche, tomun v ribniku.

Schlägellrieg, der, vojska z beti.

Schlägellahm, adj., na eno nogo šantav.

Schlägelmilch, die, pinjec, piojenec, čer pinjenica, pinjeno mleko.

Schlägeln, v. n., lahm gehen, bedrati, šantati, šepati (posebno od ostreljeniga jelesa, ki z zadnjo nogo šanta); kako napéno storiti, zmotiti se.

Schlägelwelle, die, neko oljarsko vitlo.

Schlagen, v. n., heftig und schnell fallen, an ein anderes Ding heftig bewegt werden, tresčiti, tresiti, treskati; butiti, butati v kaj, zaganjati se, biti v —, ploskati; die Wellen schlagen an das Schiff, valovi udarjajo, bisejo ob ladjo, butajo, se zaganjajo v ladjo; mit dem Kopfe auf den Stein schlagen, z glavo ob kamen udariti, tolči; heftig fallen, terjusiti, telebiti; die Flamme schlägt in die Höhe, plamen aviga, se avignil, se zaganja, poganja kvisko; aus der Art schlagen, izvreči se, prevreči se, f. a. Art; den ganzen geschlagenen Tag, ves hubi, ves Božji dan; eine schnelle Veränderung

hervorbringen, udariti, udarjati; die Linde schlägt durch, f. Durchschlagen; mit den Füßen schlagen, (vom Pferde), f. Anschlagen; die Blätter schlagen ein, koze se vdorajo, so se vderlo (V.); das Korn ist in die Höhe geschlagen, žito je poskočilo (v eni); sich schlagen, spodleteti, (spodletelo mu je), es mal ga je: f. Mißlingen; dieß schlägt nicht in mein Reich, to ni mojiga opravila, ne gre, ne sega v moje delo; serb. spadati; der Dampf schlägt mir auf die Brust, sopar, sopuh mi pada, se mi ulega na persi; zu Glück schlagen, f. Gelingen; die Nische schlägt gut, puša dobro poka; enl. len, počiti, pokniti (ein einziges Mal schlagen), pokati, tresčiti, tresiti, treskati, buhati, puhati; der Donner schlug in das Haus, v hišo je tresčilo, udarilo, je strela udarila; das Gewissen schlägt ihm, vest ga peče, mu ne da mira; die Farbe schlägt ins Blaue, barva gre na višnjevo; in sich schlagen, v se iti; an die Thür schlagen, udariti na vrata, poterhati, terkati; anschlagen, f. dieses; der Vogel schlägt mit den Flügeln, ptič tepe, maha s perotmi, fofče; auf einen Haub schlagen, kremplje zasadi v kaj; an die Glocke schlagen, na zvon udariti, biti; die Arznei will nicht anschlagen, zdravilo neče pomagati, sluziti, tvarjati; der Brand ist dazu geschlagen, snet (prisad) so je pritaknil; dazu schlagen, pritakniti se, pristopiti; eine Art des Singens mancher Vögel, peti, prepevati; die Nachtigall schlägt, slavček poje; aus Ohr schlagen, na ušesa biti, zaslišati se, zadoneti; bellen, lajati, f. a. Bellen, Anschlagen; der Frost ist ihm in die Glieder geschlagen, mraz mu je prevzel vse ude; der Hammer schlägt, kladvo tolče, kladva tolčejo; die Wellen schlagen in das Schiff, valovi so silili v ladijo; der Wind schlägt in die Segel, veter v jadra bije, pritiska; die Uhr schlägt (deutet die Zeit an), ura bije; wie viel schlägt die Uhr? koliko bije? es hat sechs geschlagen, šest je bila, perf. je odbila; ich weiß, wie viel es geschlagen hat, vem, pri čem sim; der Puls, das Herz schlägt, žila, cipla tepe, serce bije, tepe, polje, tolče; f. a. Puls; den Blick zur Erde schlagen, oči (v tla) pobešiti, pobešati, v tla pogledati; gen Himmel, kviško pogledati; Wurzeln schlagen, korenine pognati, gnati, poganjati; vkoreniniti se, koreniniti se, prijeti se; v. a. a. r., biti, toloi; die Trommel schlagen, bobnati, Orgel schlagen, orglati; die Stunden schlagen, ure biti, perf. odbiti; in Stöße schlagen, na kosce razbiti, zbiti, razbijati, raztleči und raztolči, toloi; Butter schlagen, v piñji delati, f. a. Buttern; etwas zu Boden schlagen, zvaliti, zverniti na tla, den Feind, die Flotte in die Flucht schlagen, pobiti, pobijati, potolči, otepati, besiegen, premagati, zmagati; den Feind in die Flucht schlagen, sovražnika v beg zagnati, zaganjati, zapoditi, zader-viti, razkaditi, razkropiti; todt schlagen, ubiti, ubijati, pobiti, pobijati; einen Stoc

in die Erde, einen Nagel in die Wand u. f. f. schlagen, zabiti, zabijati, kaj v —; eine Sache aus etwas schlagen, izbiti, izbijati kaj iz česa; von etwas herunter, zbiti, zbijati s česa; etwas an etwas schlagen, pribiti, pribijati kaj na —; die Eier in die Speise schlagen, jajca v jed vbiti, vbijati, vtropati; aus den Gedanken schlagen, iz glave izbiti, izbijati; sich schlagen, (v. r.), biti se, tepsti se, bojevati se; auf den Hieb oder Stich, s sabljo ali z mečem; zum Ritter schlagen, f. Ritter; er hat mit einer Wunde geschlagen, ranil mo je; Kessel schlagen, kotle delati; Raketen schlagen, rakete polniti; Schlächten schlagen, boj bojevati (Pres.); etwas mit dem Hammer, mit dem Stocke u. dgl. schlagen, udariti, udarjati; Jemand aufs Maul schlagen, koga po ustih, po šobi, po gobci udariti, počiti; ich schlage dich auf das Maul, te bom po gobci, po šobi; dam ti jo na usta; Jemand hinter die Ohren schlagen, koga za uho počiti, udariti, lopiti, ubrisati, pribrisati, tresčiti, prismoditi, usekati, komu za uho dati, eno za uho navezniti; Jemand mit Blindheit schlagen, koga s slepoto kazniti, udariti, koga oslepiti; er ist mit Blindheit geschlagen, zares slep je; aus Rache, zur Rächung, mit einem Werkzeuge, Stocke, Prügel, nabiti koga, natolci; strahovati, tepsti; koga natepsti, nagarbati, nazvizgati, nakrispati, seči (sečem) koga; mit einer Ruthe, našibati, našeskat, navigati, našverkat, f. übr. Abprügeln, Prügeln; sich an die Brust schlagen, biti, terkati, toloi se na persi; bei den Buchbindern das Buch, Gold zu dünnen Blättern schlagen, raztolči, toloi; mit dem Schwerte schlagen, mahniti, mahati, udrihati z mečem; ein Pfaffen schlagen, narediti, narejati; Lärm schlagen, šundrati, šunder, hrup, vris zagnati, delati, kričati; eine Brüste schlagen, most narediti, postaviti (naglo čez kako vodo); ein Lager schlagen, f. Lager; die Saiten schlagen, brenkati, strune prebirati; die Schweine in die Raß schlagen, v zir gnati, goniti; den Foll auf etwas schlagen, colu podvreči kaj; einen Schuh über den Leisten, na kopito nabiti, pribiti (V.), pribijati, nabijati; das Tuch im Weben schlagen, platno udariti, udarjati, goniti; die Füße über einander, die Hände, die Arme in einander schlagen, noge, roke križem deti, devati, prekrižati; so auch den Arm um den Nacken, das Salz in Körbe, deti, devati; den Takt schlagen, mero ali takt dajati, f. Takt; Holz schlagen, derva sekati, podirati, dervariti; in Scheite hauen, cepiti, klafi derva; Del schlagen, olje delati, (perf. storiti, narediti); Feuer schlagen, ogenj ukresati, kresati; Münzen, Geld schlagen, denarje delati, kovati, (perf. storiti, narediti, nakovati, skovati); an das Kreuz schlagen, križati, na križ pribiti, pribijati, raspeti, razpenjati; Marsch schlagen, marš bobnati; der Hirsch schlägt sein Geweih, jelen odbija roge (je odbil); er ist von einer Sau geschlagen

worden, svinja ga je sunila (V.), uklala, ujedla, pobodla; Ochsen schlagen, voli klati, pobijati; die Ader schlagen, pušcati, pušati; den Mantel um sich schlagen, v plašo zaviti se; sich aus dem Sinne schlagen, pozabiti; iz miali izbiti; der Raubvogel schlägt seine Klauen in den Raub, vjeda, kremplje zasaja (v vlovljenou žival); Bier in Gläser schlagen, f. füllten; Wasser schlagen, vodo zajemati, plati; den Arm um etwas schlagen, objeti, objemati; etwas in die Schanze schlagen, f. Schanze; etwas in den Wind schlagen, kaj v nemar pustiti, pušcati, pušali; kaj zanemariti, zanemarjati, ne zmeniti so za kaj, ne marati za —; ein Löwe mit aus- oder vorge-schlagener Zunge, lev z pomolšenim jezikom; etwas durch ein Sieb, durch einen Durchschlag schlagen, kaj presejati, presovati, precediti, precejati (durchsiehen), n. V. predlačiti (?); ein Rad schlagen, f. Rad; auf das Rad schlagen, f. Rädern; sich mit Sorgen schla-gen, moriti se, ubijati se s skerbmi; sich mit Grillen schlagen, muhe loviti, s praz-nimi muhami ukvarjati se; das Salz in Körbe schlagen, metati, kidati sol v koše; die Augen, das Angesicht zur Erde, in die Höhe schlagen, obrniti, obračati oči, obraz v tla, pod se oder po sebi (V.), na kviško; sich linker, rechter Hand schlagen, na levo, na desno obrniti, obračati se, podati se, napotiti se, zasukati se na levo, na desno; sich zu dem Feinde, zu einer Partei schlagen, s sovražnikom, s stranko potegniti, potego-vati, vleči, prestopiti k —, pristopiti, pri dru-žiti se komu; in and. sl. R. pristati k komu; sich ins Mittel schlagen oder legen, f. Mit-tel; etwas zu Capital schlagen, vzeti, jemati v kapital, prišteti, pripisati kapitalu; bei V. nandariti; zur Masse schlagen, v maso prenesti, prenašati; den Ball schlagen, žogo, meček biti, žogo metati; sich mit seinen eigenen Worten schlagen, sam sebi nasproti govo-riti, mit Worten schlagen, z besedo zaver-niti, zavračati; z besedo podreti, pobiti; Wellen schlagen, valove gnati, goniti, der-viti; ein wenig mit der Ruthe auf die Hand schlagen, kercati, kercati, everkniti; über den Leib, udariti, sleniti s žibo; mit geball-ter Faust auf den Rücken schlagen, s pestjo po herbtu bunkati, gumpati, šterbunkati, (nieder.); etwas in Papier schlagen, kaj v popir zaviti, zavijati; die Thüre zuschlagen, duri, vrata zaluščiti, zaderlešiti, zalop-niti, f. übr. Zuschlagen; mit der Thüre heft-ig schlagen, z durmi luskati, butati; ein geschlagener Mann, v nič djan, pod nič pri-pravljen, zgubljen clovek, nesrečnik; in Kesseln schlagen, v okove djati, deti, vkle-niti, vklepati; einen Kneien schlagen, za-vozlati, vozlati, vozal narediti, narejati; wen Gott liebt, den schlägt er, kogar Bog ljubi, ga tepe; das Unglück schlägt den Men-schen oft hart, mnogokrat nesreča cloveka ostro tepe; die Hände über den Kopf schla-gen, f. Ringen (die Hände); von der Hand schlagen, zavreči kaj, ne vzeti.

Schlagen, das, bitje, bijenje, tepenje, u-darjanje.
 Schlagend, adj. fig. premagaven, priprco-vaven, uterjen.
 Schläger, der, f. Raufser; pretepavec, te-pavs, tepin, tepun, tepežnik, tergavs; als Werkzeug, f. Knüttel; Schlägel.
 Schlägerei, die, pretep, tepež, boj, rova-nje, draka (M.).
 Schlägerin, die, rovakva.
 Schlageseck, f. Schlagseck.
 Schlägestampfe, Schlagstämpfe, die, tol-kač (V.).
 Schlagetodt, der, pobijavec.
 Schlagenbr, die, bijoca, n. V. bivna ura, russ. časny s boem (ura z bojem).
 Schlagewerk, das, bilo (v uri).
 Schlagfalle, die, past, prokla.
 Schlagfeder, die, in den Schloßern, pero, zmet-i, (nach dem Poln. sprožina); am Ge-flügel, tepetavec (V.), najmočnejši perotne peresa, f. a. Schwungfeder.
 Schlagfertig, adj., pripravlen za boj; gotov, hiter.
 Schlagflus, der, f. a. Schlag; božja roka, kap (V., a. Serb. neben kaplja), mertud, mertud-nica; gew. božji žlak *, russ. poralič, (aus dem Griech.); er hat den Schlagflus bekommen, n. f. f., božje ga je ndarilo, mertud ga je zadel.
 Schlaggewicht, das, an den Uhren, bitna vtež ali peza *.
 Schlaglocke, die, zvon pri uri, na kte-riga bje.
 Schlaggold, das, zlata pena, f. Knallgold.
 Schlaghahn, f. Haubentaucher.
 Schlaghäufel, das, zatornica, tičnica, bei Gutm. bezovnica.
 Schlagheftlein, das, auf dem Vogelherde, kolici, na ktero so pripete mreže.
 Schlagholz, das, ein Werkzeug zum Schla-gen, kij, kijie, f. Schlägel; schlagbares Holz, doraščeni les; f. Haubar; Holz, das am Stamme wieder ausschlägt, wenn es abge-hauen worden, šihje, obrastki, obrast, niz-ki les; bei den Spielen der Kinder, gonč (V. u. Gutm.).
 Schlaghüter, der, semensko drevo, drevo za seme puščeno, semenac (böhm.).
 Schlägisch, adj., kdor se rad ruje in pre-tepa.
 Schlagtorn, f. Schlagseck.
 Schlagkräftig, adj., krepak.
 Schlagkraut, f. Gamander, (russ. kadilo).
 Schlaglah, die, molzna krava.
 Schlaglawine, f. Lawine.
 Schlaglicht, das, frans. coup de jour, iz-razna, veči svetloba (na kaki del mala-rize puščena).
 Schlagloth, das, die Masse zu löthen, lo-talo *; f. a. Loth.
 Schlagmaschine, die, bitna priprava ali mašina.
 Schlagmittel, das, zdravilo zoper mertud.
 Schlaguagel, der, in der Schlagenbr, vzdi-govalo *.

Schlagnetz, das, Kallnetz, nastavna mreža; damit fangen, pod mrežo loviti, perf. vjeti; im Ballspiele, odbojna mreža, raketka*.

Schlagnote, die, cela nota.

Schlagpfehl, der, bei den Watterthüren der Bäume, der vordere Pfahl, woran die Thüre anschlägt, nach V. veliki steber u. zapiravec, podboj (Zalok.).

Schlagpulver, f. Knallgold.

Schlagregen, der, ploha, nalive (dež z debelimi, ploskajocimi kapljami).

Schlagring, der, obroček zoper mertud.

Schlagröhre, die, sprokivna cevka.

Schlagraat, die, Schlagrame, der, seme za olje.

Schlagwatten, der, izrazna ali močnejši senca, osenčje (franz. l'ombrage).

Schlagzahn, der, plačilo za kovanje daarjev; f. a. Zall.

Schlagzweibe, die, in der Uhr, bitno kolce.

Schlagzieher, der, ein langer Schieber bei den Bädern, lopar, veslica.

Schlagklüffel, der, ključ od zavora, nach V. verniški ključ.

Schlagfchreiber, der, cestninski pisar.

Schlagwindel, die, strugarsko vreteno.

Schlagwule, f. Schlagfeder.

Schlagkämpfe, f. Schlagesampse.

Schlaglange, die, f. Schlagbaum.

Schlagloch, der, tolkalo, tolkavnica.

Schlagtaube, die, domaći, pitomni golob.

Schlagthüre, die, zapadne dveri ali duri.

Schlagtuch, das, plahta.

Schlaguhr, f. Schlaguhr.

Schlagwachtel, die, navadna prepelica.

Schlagwand, die, bei den Jägern, zapadna mreža.

Schlagwasser, das, voda (ali žganica) zoper mertud; nach dem Poln. serčna, tudi ogerska voda.

Schlagweite, die, sežaj, nach V. doseg (elektrische iskre).

Schlagwelle, die, zaganjavec, zagon.

Schlagwerk, das, eine Maschine, im Brückenbau, u. dgl., damit die Pfehle in die Erde zu schlagen, oven, oven na odru oder z odram; in den Uhren, bilo, nach V. u. dem Poln. bijalo (u. zvonilo).

Schlagwerksfeder, die, bilna zmet.

Schlagwetter, das, f. Hagelwetter.

Schlagwort, das, napovedna beseda, nastavna beseda.

Schlagwunde, die, rana od udarca, nach Zal. udarjena rana.

Schlagzeit, die, čas, derva sekati; nach dem Böhm. posečni čas.

Schlafen, v. a., jadra odvezati.

Schlafs, der, bet, cepec (als Schimpfwort).

Schlamm, der, blato na dnu rek in luz, glen, m. (sichon bei Gutm., auch poln. u. böhm. für Schlamm, schlammiger grünlicher Bodensatz), grez (auch altst.), plodra, nach M. in St. muža, bei Gutm. auch klatje, böhm., poln. u. serb. auch kal, kalovina (vergl. kaluža, Pfütze), voll Schlamm, f.

Schlammig; mont. ruda stolčena; f. a.

Schlich; fig. blato, luza, nečistost, nesnaga.

Schlammbad, das, lužna kopel.

Schlammbeißer, der, Schlammbeißer, (Cobitis fossilis), piškor, piškor.

Schlammblütte, die, brentač za glen ali mužo.

Schlammten, v. n., blatiti, blato ali glen delati.

Schlammten, v. a., Asche, Sand, Erz, oprati, prati, opirati, spirati, splakniti, splakovati, čistiti, umiti, umijati ober umivati; einen Leich, Graben u. f. f., otrebiti, strebiti, trebiti, (grez ali blato izpraviti, izpravljati iz ribnika); v. n., gew. schlammten, im Genuße der Speise und des Trankes unmäßig sein, požreševati (Gutm.), nezmerno pojedati in popivati, nlijati se; f. a. Prassen.

Schlammten, das, spiranje, trebljenje, požreševanje.

Schlammmer, der, vom v. a., pravec, spiravec, trebivec; vom v. n., požrešnik, goltan, (po)zeruh, kravopas.

Schlammerei, die, žretje, požrešnost, požreševanje.

Schlammfang, f. Gloase.

Schlammfisch, der, als allgemeine Benennung, blatnica (V.), für: Schlammbeißer, f. bieses.

Schlammflüßig, adj., blaten, (nach dem Böhm. plenotok, gnojotok).

Schlammgeschmaß, der, slast, duh po glenu ali blatu.

Schlammgraben, der, korito za pranje rude.

Schlammgrube, die, kalužna jama, kaluža.

Schlammherd, der, korito (za pranje rude), spiraliße, spiraliße.

Schlammicht, adj., blatnast, glenast, mužast.

Schlammig, adj., blaten, kalužen, mužnat, zaglenjen, zablačen (Gutm.).

Schlammigkeit, die, blatnost, zablačenost.

Schlammfrüde, die, trebilo, greblja za blato.

Schlammfange, die, blatni lug.

Schlammloß, adj., brezblaten, čist.

Schlammfüße, f. Pfütze.

Schlammfildröte, die, blatna želva.

Schlammflich, f. Schlich.

Schlammstein, der, blatnik †.

Schlammwerk, das, spiravnica (rudna).

Schlammamp, der, ričet.

Schlampe, die, pasja čista jed, ki jo hitro požlempa; fig. vlačugarica, nečistnica, umazanka, capasta ženščina, cafuta, lajna.

Schlampen, Schlampampen, v. a. u. n., zlempati, lokati, cmokljati; schlotterig herabhängen, zdrahan biti, ohlapno viseti; f. a. Schlumpen, Prassen.

Schlampend, wohin gelangen, prieokljati, prihlačati kam razdrahan, da je vse z njega majalo.

Schlumper, Schlampamper, der, cmokljač, zlempač, zlempavt; f. a. Prasser, Schlammmer.

Schlammerei, **Schlammamperei**, die, zlempanje, cmokljanje, požreševanje.
Schlampig, *adj.*, schlampiges Wetter, blatno vreme; *fig.* umazan, capast, zanikern; schlampiges Essen, prečista, prevodena, zlem-pasta jed.
Schlange, die, kača, *dim.* kačica, gad (bes. Viper, im Böhm. Schlange überhaupt), nach dem *Altst.* zmij (auch nar. pes.) und zmija, gož, richtiger voz, Hauschlange, *poln.* wąż Schlange überhaupt, die eberne Schlange, bronzasta kača; sich krümmen und winden wie eine Schlange, previjati se kakor kača; eine Schlange in seinem Busen nähren, kačo v nedrih imeti, živiti; na svojo škodo, sebi v pogubo rediti koga; f. a. Feldchlange; geflügelte, letéca kača; die Schlange ist schlimmer denn ein altes Weib, nach *Gutm.* gad babo sne; die Schlange häutet sich, kača se levi; bei den Brannweinbrennern, troba, vrat zaviti.
Schlängelgang, f. Schlängengang.
Schlängelicht, *adj.*, kači podobn, kriv, zaviti.
Schlängeln, sich, izvijati, zavijati se, viti se, nach dem *Serb.* krivudati se, vijugati se; v. n., zvijati se kakor kača, goljusen biti.
Schlängelung, die, zvijanje, vitje, zavoje.
Schlängen, in der *Bjgg.* kačji, gadji; ein- nern Schlange ähnlich, kačast, gadast.
Schlängenambeter, der, etwa gadomolec.
Schlängenart, die, kače plemo, gadji rod; nach Schlängenart, po kače; zvijač-nost, škodljivost.
Schlängenartig, *adj.*, kačji, gadji, gadast.
Schlängenauge, f. Schinitt, Krötenstein.
Schlängenbalg, der, der abgelegte, kačji lev, in *St. a.* kačji olilek, nach *Gutm.* kačjevin, *serb.* svlak, košuljica.
Schlängenbeere, die, kačja jagoda.
Schlängenbeschwörer, der, kačji zago-varjavec, nach andern D. zaklinjač.
Schlängenbiegung, die, kačji ovinek, zavinek.
Schlängenbiss, der, nach *Gutm.* kačjak.
Schlängenbiss, der, kačji pik, ugriz, *fig.* grizenje vesti; Verfahren beim Schlängen-biss, kako ravnati, kadar koga kača piči, uje, ukolje, ugrize.
Schlängenblume, f. Schneeglöckchen.
Schlängenbrut, die, kačji zarod, rod, plod, kačja zalega, *fig.* zvijaški ljudje.
Schlängenbusen, der, gadje serce.
Schlängendiener, f. Schlängenambeter.
Schlängenei, das, kače jajce; f. a. Schlän-genauge.
Schlängeneidechse, die, kačasta asöerica.
Schlängentwurf, der, kačji, zvijačni, zvijaški naklep, nakan.
Schlängenfang, der, kačji lov; sich da-mit abgeben, kačo loviti.
Schlängenfall, der, kačojedni sokol.
Schlängenfisch, der, riba kači podobna.
Schlängenfleisch, das, kače meso.

Schlängenförmig, *adj.*, kriv, zaviti, *serb.* vijugav, vijugast.
Schlängenfreiheit, die, strupena svoboda.
Schlängenfresser, der, kačojed, gadojedec.
Schlängengang, der, kačasta, vijugasta pot, polna zavinkov.
Schlängengeboren, *adj.*, kar so kače rodile.
Schlängengewinde, das, kačji zvitki, zavinki.
Schlängengeziß, das, sičanje, žvižganje kač, gadov.
Schlängengezißt, das, f. Schlängenbrut.
Schlängengift, das, kačji strup.
Schlängenglatt, *adj.*, gladek kakor kača, goljusen.
Schlängengleis, f. Schlängengang.
Schlängengras, f. Krähenfuß.
Schlängengürtel, der, kačji pas, (s kačo opasan).
Schlängenhaar, das, kačji las, lasje iz kač.
Schlängenhaarig, *adj.*, s kačjimi lasi.
Schlängenhaß, der, kačji vrat; tenak vrat, ki se previja.
Schlängenhalbig, *adj.*, tenciga, kačjiga vrata.
Schlängenhaß, der, skrito, strupeno so-vraßstvo.
Schlängenhaupt, das, Schlängentopf, der, kačja glava.
Schlängenhaut, die, kačja koža; f. a. Schlängenbalg.
Schlängenherz, das, kače, zvijačno serce.
Schlängenholz, das, kače drevo.
Schlängenhorn, das, kačji rog.
Schlängenhülle, die, goljufno ogrinjalo.
Schlängenlosigkeit, die, velika pamet ali umnost.
Schlängentopf, f. Schlängenhaupt.
Schlängentrant, das, (Aram dracunculus), kačnik; kačji koren, lilicnjek.
Schlängentrone, die, kačja krona.
Schlängentrümme, — mung, f. Schlängen-gewinde.
Schlängenleib, der, kače telo.
Schlängenlinie, die, kriva, zavita, vija-gasta, kačasta čerta.
Schlängenlist, die, zvijača, zvijačina kačja, velika; f. List.
Schlängenloch, das, kačja luknja, kačnjak (M.), gadinja, gadišoe, gadiše.
Schlängenmann, der, f. Schlängenträger.
Schlängenmännchen, das, kačur.
Schlängenmord, der, gadnjek (rastl.).
Schlängenneß, das, kače gnezdo.
Schlängenpaar, das, dvoje kač (obojiga spola).
Schlängenpulver, das, kačja stupa*.
Schlängenraden, der, zrelo kače.
Schlängenraupe, die, pisana gosienica.
Schlängenröhre, die, zavita cevka, kača.
Schlängensäule, die, zviti steber.
Schlängenschwanz, der, kačji rep.
Schlängenschweif, f. Schlängenschwanz.

Schlangenseele, die, kačja, strupena duša, zvižračnik.
Schlängensprung, der, kačji skok ali zalet.
Schlängensab, der, palica z dvema kačama, Merkurjeva palica.
Schlängenscherer, der, kačji pastor.
Schlängenstein, der, kačnik †, kačji kamen.
Schlängensich, der, kačji pik, kačje pičenje; bei Mähterinnen, kačasti šiv (V.).
Schlängensstreifen, der, kačja proga.
Schlängentödtend, adj., gadomoren.
Schlängenträger, der, gadonos(ec), zmijonošec (Astron.).
Schlängenverehrung, die, (Ophitismus), zmijojacstje †, česčenje kač.
Schlängenwesen, das, gadovitost.
Schlängenwindung, f. Schlängengewinde.
Schlängenzug, die, (Oristolochia serpentaria), kačji koren.
Schlängenzahn, der, kačji zob; f. a. Schlängenzunge.
Schlängenzischen, das, kačje sičanje, böhm. sykot.
Schlängenzunge, die, (ophioglossum), kačji Jezik.
Schlängenzüngig, adj. kačjojezičen.
Schlank, adj., švlglast, (a. im Böhm. švihly), šibek, tenak; schlank von Gliedern, šibkih udov; biegsam, gibek, gibčen, serb. vitak; ein schlanker Baum, besonders Buche, šiba; schlanken Wipfels, tankoverh (adj., serb. Boffel.); schlankweg, f. Geradezu.
Schlankel, der, porednež, potepin.
Schlankeln, v. n., pohajkovati, klatiti se, vlačiti se.
Schlanken, v. n., klampati, mahlasto iti.
Schlankfüßig, adj., tankonog, tencih, šibkih nog.
Schlankgewachsen, f. Schlank.
Schlankheit, die, tenkost, šibkost, gibkost, vitkost.
Schlapp, f. Schlaff.
Schlapp, der, ein Schall, šlop.
Schlappbrüstig, adj., mlahavih, velih pers.
Schlappre, die, Maulschelle, lop, udarec, berluzga; f. übr. Maulschelle, Ohrseige; fig. zgaba, škoda, neareca; milit. f. Niederlage; ein großes hängendes Maul, šoba; Kopfbeutel, kitna možnjica.
Schlappen, v. n., lopotati, mahati.
Schlappheit, f. Schlaffheit.
Schlapphut, der, klapeta, klofarnica, jeba, klamuza (Gutm.).
Schlappohr, das, klapasto uho, mahavo uho.
Schlappohrig, der, klapouh, subst. klapoušnik, f. klapoušnica.
Schlappß, f. Schlapp.
Schlar, f. Schleier.
Schlaraffe, der, lenah, poležuh, brezskerb-nik, nemarnik, ki mesenimu poželenju živi; f. a. Faulkuzer.
Schlaraffenland, das, dežela, kjer ljudem pešene piščeta v usta letó, kolobocija (V.), utopija*; raj postopačev.

Schlaraffenleben, das, leno, brezskerbno življenje, pohajkovanje.
Schlarfe, die, leichter, weiter Pantoffel, šlobeder; f. Pantoffel.
Schlarfen, v. n., šlobedrati, kresati z nogami; schlarfend wohnen kommen, prikrevljati, prišlobedrati, prikresati kam.
Schlattern, v. n., vihrati (a papirjem).
Schlan, adj., f. Arglistig, listig, Pfiffig; prebrisan, muhlav (St.), zvit, prekanjen, šegav, premeden, zvižrač, in andern D. lokav, hiter; auf eine schlaue Art, z ovin-kam (V.), premedeno, zvito; nach V. auch muhast (eig. launenhaft); schlauer Betrug, zvita prevara, presneta prevara; (Brez britve briti).
Schlaube, f. Schlaue.
Schlauch, der, im Meere, požiravnik, kotel; ein lederner Sack, meh, dim. mešček, usnjena vreča, usnjena tudi pertena cevka, kozol (in St. n. Penn); zum Abfluß des Urnathes, pretok, gerlo, troba (böhm.); Ruthe mancher Thiere, žilnjak; bei Döfen, vamp; podgerlišče (Gutm.); f. a. Röder; čebulje steblo.
Schlauchartig, adj., mehu podoben, mehast.
Schlauchbohrer, der, trobovert.
Schlauchen, v. a., otrebiti, strebiti, pretrebiti, trebiti, čistiti.
Schlauchförmig, f. Schlauchartig.
Schlauchröhre, die, pretočna cev.
Schlauchschwamm, der, gliva.
Schlauchspitze, die, brizgla z meham.
Schlaunder, f. Schließe.
Schländer, die, f. Schlender.
Schlaue, die, die grüne Schale der Nüsse, lupina, lupinje, ruzinje, ruž (Zalokar), oblakovina, oblčina (V.), obokina, robčovina, robkovina.
Schlauen, f. Schülen.
Schlaueit, die, zvitost, prekanjenost, premedenost; f. a. List.
Schlauenschuß, der, zviti ptič.
Schlaugewandt, adj., prepekan, pregnan.
Schlaugigkeit, f. Schlaueit.
Schlaukopf, der, prekanjenec, prebrisanec, premedenec, prepekanec, potuhjenec.
Schlauflinn, der, f. Schlaueit.
Schlauflinnig, f. Schlaun, listig.
Schlecht, adj., schlicht, prost; einen völligen Mangel an den nöthigen Eigenschaften habend, slab (in andern slav. M. schwach), zel, nepriden, malopriden, spriden (verborben), ohne Zusatz, gewöhnlich, hodenj (neben hodniden, besonders von ordinärer Leinwand), vsedenj, vsakdanji, navaden; ein schlechtes Buch, nach dem Serb. knjižura, knjižurina; eine schlechte Kuh, kravšče, kravše; ein schlechtes Schaf, ovče; schlechter Hut, jeba, klapeta; einen geringen oder geringern Werth habend, mali, nizek, majhen, ubožen (arm), boren (Gutm., nur slov.), reven, zadnji; von schlechtem Herkommen, nizkiga stanu, roda; schlechtes Raß, pičla merna; eine schlechte Besetzung, majhna me-zda ali plača; eine schlechte Mäßigkeit, slabo

kosilo; ein schlechtes Kleid, capa; um ein schlechtes Geld kaufen, za malo denarjev kupiti; sich schlecht kleiden, siromassko, revno nositi; das ist ein schlechtes für einen so reichen Mann, to je malo za tako bogatiga moža; schlechte Gesundheit, slabo zdravje; schlechte Zeiten, slabi, terdi, zagatni, pusti časi; Ginen schlecht machen, černiti, ogovarjati koga; es ist nicht gar so schlecht, ni vsega prenemarn; schlechtes Gold, nizko zlato, male cene; schlecht daran sein, na slabem biti, slaba se mu godi; schlechten Kauf, Tausch machen, okupiti se, omenjati se; eine schlechte Grwohnheit, napōna navada; eine schlechte Handlung, hudobno djanje; schlecht machen, pokaziti, pokvariti; schlechter werden, pokaziti se, pohujšati se, slabši biti; u. Jan. zaherleti (?); ein schlechter Kerl, malopridnik; hudobnik, (ne)porodnek, zanikernik; schlechtes Wetter, slabo, gerdo vreme; schlecht an Jemand handeln, gerdo s kom delati, ravnati; mir war schlecht zu Muthe, težko mi je bilo pri sercu, predda mi je; für schlechterdings, f. dieses; ehemals auch für: gerade, recht; schlechter Wein, eviček; die letzte Weise war schlecht, zadnji smenj se je slabo obnesel; die schlechteste Waare, naj nizje, naj zadnje blago, ostanki; das ist schlecht, to ni za nič, ni nič prida; ich weiß ihm schlechten Dank, kdo ga je prosil za to?; schlecht zufrieden, malo, ne kaj zadovoljin; schlechte Straffe, gerda cesta; ein schlechtes Gesicht haben, slabo oči imeti, kratkiga vida; das ist ein schlechter Trost, (vulg.) taka tolažba in pa nič; ein schlechter Hirsch, mersav, suh jelen.

Schlechte, die, f. Schlechtigkeit; Flos.

Schlechterdings, adv., durchaus, celo, čisto, po vsi ceni, po vsem, po vsakem, na ravnost, nach dem Serb. vsakakor, docela; brez pogoja, brez ugovora; schlechterdings nicht, celo ne, po nobeni ceni (ali meri) ne, kratko nikar, nikakor ne, kratko in malo ne; f. a. Ganz (und gar).

Schlechtfall, f. Blausuß.

Schlechtfarber, f. Schwarzfarber.

Schlechtheit, f. Schlechtigkeit.

Schlechtthin, adv., na ravnost; f. Schlechterdings.

Schlechtbührend, adj., nagluh (serb.).

Schlechtigkeit, die, malopridnost, malovrednost, bornost, spridenost; um dich von der Schlechtigkeit seiner Absichten zu überzeugen, da te prepričam (tega), kako napleno, hudobno misli, f. übr. Schlecht.

Schlechtthig, adj., nizek, male cene, slab.

Schlechtweg, adv., zgolj, na ravnost, po vsem; f. a. Durchaus, Schlechterdings.

Schled, der, lizanje, obliček.

Schleden, v. a., lizati, mlaskati kaj; genug schleden, namlaskati se, nalizati se.

Schleden, das, mlaskanje.

Schleder, der, snedež, sladkosnedež, oblinjeneč, kočljivce (Gutsm.); waidm. izbirhiv jelen; f. a. Ledermaul.

Schlederbissen, f. Lederbissen.

Schlederei, die, sladkarija; f. a. Lederu.

Schlederhaft, adj., oblinjen, sladkosneden, kočljiv, izbirhiv; f. Lederhaft.

Schlederhaftigkeit, die, sladkosnedost, laskernost.

Schledermaul, f. Schleder.

Schledern, f. Schledern, (vom Wasser in den Stiefeln), älepetati, cmokati.

Schledkrämer, der, slaščičar.

Schledern, f. Spülen.

Schleebäuchig, f. Herzschlächtig.

Schleep, das, navoj (na ladjah).

Schlech, adj., skominast, skomina (indecl. skomina mi je).

Schlehdorn, f. Schlehdorn.

Schlehdornblüthe, die, ternov cvet, ternova cvetja.

Schlehdorn, der, (Prunus spinosa), tern (černi), russ. ternovnik, poln. tarnina, bei Gutsm. ternika; coll. ternje, ternovje.

Schlehdornschlechte, die, ternov lisaj.

Schlehe, die, die Frucht des Schlehdornes, ternulja, ternolica (Gutsm.), oparnica, böhm. u. poln. trnka.

Schlehen, in Bsgg. ternov.

Schlehenblüthe, f. Schlehdornblüthe.

Schlehenbusch, f. Schlehenstrauch.

Schlehenbusch, der, ternovka.

Schlehenstrauch, der, ternje, ternov germ, ternolje, oparnice (Zal.).

Schlehenwasser, das, pijača iz ternulj.

Schlehenwein, der, ternuljevec.

Schlei, f. Schlei.

Schleich, in Bsgg. brezoblastni, pokotni.

Schleichdrucker, der, pokotni, brezoblastni tiskar.

Schleichen, v. n., von der Bewegung der Thiere ohne Füße, lesti (Lezem), laziti (v. frequ.), plaziti se (auch böhm., im Slov. jedoch a. für Herumstreifen), im Altal. pl'zēti; f. a. Kriechen; komarati; heran schleichen, priljesti; um etwas schleichen, oblesti, obla-ziti; einen gewissen Raum durchschleichen, prelesti, prelaziti; leise gehen, insbesondere um unbemerkt zu bleiben, lesti, vleči se, štapati (V.), tapati; im Finstern herumschleichen, tavati okoli po temi; schleichend kommen, priljesti, pristapati, pritavati, pristapati; heimlich, prihuliti se (gebüdt), hultiti se, prikrasti se, privleči se; die Rache schlich in die Kammer, mačka se je ukradla, zmuzala v čimnato; das Blut schleicht träge in den Adern, kri leno, se vleče v žilah, leno teče; sich davon schleichen, izmuzniti, izmuzati se, odlesti, ukrasti se, natihama oditi; eine Thäne schleicht sich aus dem Auge, solza je prillezla iz oči, so je poecidla po obrazu; er schleicht wie die Rache um den heißen Brei, hodi kakor mačka okoli vrele kaše; einen schleichen lassen, spezdeti se; sich wohin schleichen, (als v. r.), f. oben; v. a., Waaren schleichen, f. Paschen; (russ. promytit, poln. przemyćić); skrivaj vvažati ali vnašati.

Schleichen, das, lazenje, lezenje.

Schleichenb., *adj.*, lezejoč, lazijoč, ober lazeč, plazeč; (schleichendes Thier, golazen; ein schleichender Mensch, nach V. laznik, lezavt, prihuljenec, potmajenec, pokotnik; ein schleichendes Wesen, prihuljenost, skrivarija; ein schleichendes Fieber, počasna, suhotna merzlica, skrivna spodjedna merzlica).

Schleicher, *der*, zvijačnik, ki svoje namene skriva, prihuljenec, potuhjenec, spodleznik, *rudd.* podlaza, tihotapec (V.); pezdec; f. a. **Schleischhändler**.

Schleicheri, *die*, prihuljenost, skrivarija, tihotapstvo (V.), skrito ravnjanje.

Schleicherin, *die*, prihuljenka, tihotapka, potuhjenka.

Schleischfieber, f. **Schleichenb.** (es Fieber).

Schleischgang, *der*, lezenje, štapanje, lazenje.

Schleischgift, *das*, počasno spodjedni strup, Tofanina voda.

Schleischgut, *das*, Schleischwaare, skrivaj pripejano, kontrabantarsko blago, tihotapska roba.

Schleischhandel, *der*, kontrabant*, kupčija s prepovedanim ali pa skrivaj vvažanim blagam, skrivna, nach dem *Russ.* u. *Poln.* premitna, tihotapska kupčija; Schleischhandel treiben, kontrabant nositi, voziti ali prodajati, prepovedano ali skrivaj vvažano roba prodajati.

Schleischhändler, *der*, kontrabant*, tihotapec†, skrivni kupčevavec, nach dem *Poln.* u. *Russ.* premitnik (von myto Zoll), *kroat.* kriomčar (neu), prodajavec prepovedaniga ali skrivaj vvažaniga blaga.

Schleischhändlerin, *die*, prodajavka prepovedaniga ali nezacolaniga blaga, kontrabantarica, premitnica, skrivna kupčevavka.

Schleischtreppe, *die*, skrivne stopnice ali gredice.

Schleischtritt, *der*, tiha stopinja.

Schleischwaare, f. **Schleischgut**.

Schleischweg, *der*, ovinek, stranska, prepovedana pot, krivina, skrivna steza, *poln.* przeskoki; f. a. Schlich; Würschleg, lovska steza; *waldm.* f. Würschleg.

Schleie, *die*, (Cyprinus tinca), nach dem *Serb.*, *Böhm.*, *Poln.* u. *Russ.*, linj, linjak.

Schleier, *der*, zagrinjalo (eig. eine Verhüllung), zavojs, gew. slar*, (österreich. deutsch) (Schlar), *rudd.* pokrivalo (Bedeckung, ein eigentlicher Ausdruck hiefür findet sich in keinem slav. D. vor); ein lockeres, leichtes Gewebe, pajčolan (M.), ten (Zat.), tandica za zagrinjala; *dim.* zagrinjalec; (bei *Gutsm.* pacalet (sazzoletto) u. panjončolan?); die Wahrheit ohne Schleier darstellen, resnico na ravnost, brez ovinka povedati, golo resnico povedati, praviti, samo na sebi; Schleier der Ohnmacht, omrak; der Schleier der Zukunft, zagrinjalo; den Schleier nehmen, ponuniti se, v samostan iti.

Schleierense, *die*, (Strix ulula), pogasta mertvasica, sova pegasta.

Schleierstor, *der*, tandica, ten, *poln.* rąbek (= robec).

Schleierfrau, *die*, f. **Buchmacherin**, (prodajavka zagrinjal).

Schleiergewebe, *das*, tkanina za zagrinjala.

Schleierkappe, *die*, ogrinjača.

Schleierleben, *das*, sevd† po preslici, ženski sevd.

Schleierleinwand, f. **Schleierstor**.

Schleierlos, *adj.*, brez zagrinjala, odkrit, brez zavoja, nezakrit.

Schleiermacher, *der*, kdor zagrinjala dela.

Schleierweise, *die*, f. **Haubenweise**.

Schleiern, *v. a.*, zagarniti, zagrinjati; f. **Verschleiern**; einen Kolben schleiern, bei den Wasserröhren, zatalhati, tulhati, s cunjami oviti, ovijati.

Schleiertaupe, f. **Haubentaube**.

Schleiertuch, f. **Schleiergewebe**.

Schleierverhüll, *adj.*, z zagrinjalom zagarnjen ali zaviti.

Schleierwanze, *die*, zavojnica† stenica.

Schleisbahn, *die*, darsa, darsalica, dricavnica, derkalnica.

Schleisbanl, *die*, brusnica.

Schleisbaum, *der*, am Weberstuhl der Baum, an welchem das Werk herunter schleift, persno vratilo (V.), valec (böhm.).

Schleisbein, *adj.*, kdor krevsa, noge vlece po tleh.

Schleise, *die*, bei den Jägern, eine an einer Schnur geschleppte Ködweise, vada, vlačena ali vlačena vada, böhm. vnada; eine Schlinge, darin sich das Fiedervieh an den Füßen fängt, f. Schlinge; ein Dehr, z. B. an der Leinwand in der Weiche, womit sie an Pföcke befestigt wird, petlja, svačica (D. Kr. nach V. wahrst. slauica, vergl. slak, die Winde, convolvalus); von Draht, habica; eine aus Band gemachte, zur Fiede, nach V. ohez, f., ovoza; prevoz, auch trak; f. a. **Entschleise**; ein kleiner plumper Schlitten, Lasten darauf festschleppen, smuči ali smuko *pl.*, posmojke (V.), *pl.*, vlačo *pl.* J. K., f. a. **Schlitten**; nach dem *Poln.* vlač; eine Schleise auf dem Gise, f. **Schleisbahn**; um Baumstämme von den Bergen herabzulassen, f. **Niese**; Werthätte des Schleifers, brusivnica, zarez, na mejnikih.

Schleifen, *v. a.*, langsam ziehen, vleči, vlačiti; f. a. **Schleppen**; einen Buchstaben, mehro, raho izgovoriti; einen Knoten schleifen, eine Schleife machen, petljati, penkljati (statt pentljati für petljati); einen Randsfang schleifen, na pošev, ali vprek petljati, sezidati; den Hut schleifen, s trakam ozalisiati; zerstoren, eine Stadt schleifen, mesto razdžati, razdevati, razrušiti u. porušiti (*Gutsm.*), podreti, podirati, razdreti, razdirati, razvaliti, *serb.* u. *rudd.* razoriti; Knoten schleifen, note zlivati (*rudd.*), zvezati, vezati; Waaren schleifen, na smučeh ali vlačah napprej spraviti, spravljati; ein Kleid schleifen, vleči po tleh suknjo, pometati z njo; das Pferd schleift den Reiter, konj je za sabo vlekend jezdec; bis zu einer Stelle schleifen, privleči do —; zusammen schleifen, zvléči,

zvlačiti; in einen abseitigen Ort schleifen, zavléci, zavláčiti; scharf machen, nabrusiti, brusiti (na brusu in ne na osli), ostriti (schärfen), russ. točít; ein wenig schleifen, pobrusiti; glätten, zgladiti, ugliediti, gladiti, olíkati, líkati; mit dem Schleifen verderben, zabrusiti; ein geschliffenes Messer, nabrusen nož; ein geschliffener Mensch, omikan, olíkan, oglajan, otesan člověk; v. n., der Auerhahn schleift, nach V. divji petelin dela rigel; der Mantel schleift, plašó se vleoó, pometa po tleh; auf dem Gise, dersati se, derkati se; bis zu einer Stelle, pridorsati (se) do —; sich müde schleifen (in allen Bedeutungen des act. u. neutr.), navleči se, navlačiti se, nabrusiti se, nadersati se; mit dem Schleifen die Sohlen durchwehen, predorsati podplate; die Fischer schleifen, vlečejo sak po dnu.

Schleifen, das, vlačenje, podiranje, brusenje, dersanje.

Schleifenblume, die, divji hren.

Schleifer, der, ein schleifendes Ding, in der Rußf., nach V. ders, dersk; eine Person, brusivec, brusnik, brusar, (serb. u. böhm.), am Gise, dersavec, dersaó; auch ein alter deutscher Tanz.

Schleiferei, die, brusivnica, brusarnica.

Schleiferin, die, brusivka, dersavka.

Schleiferhandwerk, das, brusivstvo, brusarstvo, brusarija; dadurch verdienen, pribrusiti, pribrusariti.

Schleifgöthe, die, brusarski boter.

Schleifhaden, der, brusna kljuka.

Schleifhamen, der, sak, ki se vleóo po dnu vode; f. Schleppnetz.

Schleifhandel, f. Schleichhandel.

Schleifkanne, die, deža za mleko i. t.

Schleifmaschine, die, brusivna mašina.

Schleifmühle, die, brusni mlin ali malin (V.), brusarnica, brusivnica.

Schleifnadel, die, iglica za lase; f. Haarnadel.

Schleifrad, das, brusno kolo, brusnično kolo.

Schleifrebe, die, Nebenschößling, podočnik, volk, tat.

Schleifreiß, das, zavora, zaverilo.

Schleiffand, der, brusni kamen.

Schleiffahle, die, brusivna skledica.

Schleiffahle, die, brusno kolce.

Schleiffahle, der, cokla.

Schleiffahle, f. Schleiffahle.

Schleiffahle, das, Schleiffahle, obruski, brusina, nach V. brusnina, poln. muł.

Schleiffahle, f. Schleiffahle.

Schleiffahle, der, runde um ihre Achse bewegliche Steine zum Schleifen, brus, brusni kamen; Meßstein, osla (auch poln. u. böhm.), serb. točilj.

Schleiffahlehandel, der, kupója z brusí, brusarstvo.

Schleiffahlehandlér, der, brusar, ostar.

Schleiffahlehorn, das, oder Kumpf, worin die Mäher die Meßsteine aufbewahren, oselnik, vodir.

Schleifstube, die, brusivnica.

Schleifstüre, die, skrivne duri, vrata.

Schleifstreppe, f. Schleichstreppe.

Schleifstrag, der, brusnica.

Schleifstrag, die, razdevanje, podiranje, rusenje.

Schleifweg, f. Schleichweg.

Schleifwerkstatt, f. Schleifstube.

Schleifzehnte, der, poljubno jemana desetina.

Schleifzügel, der, für junge Pferde, lahka uzda.

Schleibe, f. Schleie.

Schleim, der, nach V. alex, richtiger, sluz oder sliz (altst., serb. Vuk, u. poln., sluz-i, böhm. u. russ. sliz-i), glen (mehr Schlamm), žlem*, oder žlem* (auch böhm.), nach M. irihmál. žleza (die Drüse); von gefochter Gerste, f. Seim; flüßigfeist, mokrota; Speichel, slina; Kleber, f. dieses, im Poln. klej; Rog, smerkelj; beim Zinngießer, ostružki.

Schleimaal, f. Schleimwurm.

Schleimabführend, adj., sliz odločujoč, slizocístni f.

Schleimanhäufung, die, zbiranje slizi, (sliz se zbira ali nabira).

Schleimartig, adj., zlezast besser slizast, žlemast, smerkast; f. a. Klebrig.

Schleimapfel, der, böhm. slizovka f.

Schleimbeutel, der, sliznik f.

Schleimblätig, adj., sliznokervnen, žlemnokervnen, böhm. lepkokrevny; f. a. Phlegmatisch.

Schleimblütigkeit, die, sliznokervnost.

Schleimbarmgicht, die, slizna kolika.

Schleimdrüse, die, slizna žleza, smerkljeva žleza.

Schleimeln, f. Waschen.

Schleimen, v. a., slizi ali žlema očistiti, otrebiti, trebiti, čistiti; einen Mal schleimen; f. Abfchleimen; v. n., sliz ali žlem delati, napravljati, russ. u. böhm. sliznuti.

Schleimer, der, čistivec.

Schleimfieber, das, slizna vročnica.

Schleimfisch, der, f. Rohfisch, žlemaik.

Schleimfluß, der, böhm. slizotok f.

Schleimharnen, das, slizomočnost.

Schleimharz, das, smerkava smola.

Schleimhaut, die, slizna koža ali mrena, sliznica; Malpighische Schleimhaut, Malpighieva koža.

Schleimicht, f. Schleimartig, Schleimichtes Ding, slizoba, slezota (V.).

Schleimig, adj., ein wenig, slizkast; stark, slizek, slizav, bei Vuk sluzav, auch slizast, polzek, opolžen, žlemast.

Schleimfische, die, morski škerjanec.

Schleimloch, das, sliznica.

Schleimnatter, die, polzka kača.

Schleimsack, der, sliznik.

Schleimsauer, adj., sliznokisel.

Schleimsäure, die, slezna kislina.

Schleimscheide, f. Schleimsack.

Schleimstaar, der, slizna slepota.

Schleimstein, der, smerkavi, polzki kamen.

Schleimstoff, der, slizeo f; (nach Vert. zlezeo); f. Kleber.

Schleimsucht, f. Schleimfluß.

Schleimthier, f. Weichthier.

Schleimüberzug, der, glen, blato na jeziku ali zobeh.

Schleimwurm, der, Fischwurm, ribja glista.

Schleißbaum, f. Kienbaum.

Schleife, die, Feuchtspäne, terska, n. And. treska, n. V. derenica (böhm. dranice), luč, a. serb., russ. lučina; Gharpie, pukanje, cefranje, cufki (Zalok).

Schleifen, v. n., zlizati se, odergniti se (od obleke); preteči, miniti (od časa); v. a., spalten, cepiti, klatti, dreti, tergati; reißen, die Fäden schleifen, pérje (dobelsi) skubiti (V.), muzati (Gutm. u. M.), nach and. D. pérje dreti; schälen, die Rinde schleifen, lupiti, majiti; Steine schleifen, kameenje rovat; Häuser schleifen, f. Schleifen; f. a. Verschleifen; Meiler schleifen, razdreti, razkopati.

Schleifen, das, klanje, cepljenje.

Schleifentiefte, f. Kienbaum.

Schleifenschnitzer, der, kdor terske dela, terskar; ein Messer mit einem dicken Rücken, glayni nož (V.).

Schleifentamm, der, lučnik (gebr.).

Schleifentod, der, svečnik.

Schleifer, der, skubič.

Schleiffeder, die, skubeno pérje (coll.).

Schleiffohre, f. Kienbaum.

Schleifholz, das, les za lučnike, za terske.

Schleifig, adj., stergan, zlixan.

Schleifstein, der, platič.

Schleifzwichel, die, zimska čebala.

Schlennen, Schlämmen, f. Schwelgen.

Schlummer, u. f. f., f. Schlummer u. f. f.

Schlumpe, u. f. zapon, zanka.

Schlunder, f. Schlendergang, Schlendrian.

Schlunderer, der, klatez, pohajkovač, koracalo.

Schlendergang, der, vlecenje, lena hoja, koracanje, pohajkovanje; fig. f. Schlendrian.

Schlenderin, die, postopavka, koracalo, bendalo.

Schlendern, v. n., langsam, träge und gedankenlos gehen, bendati, koracati, vleči se, vlačiti se, v stop, leno, kinkavo hoditi, gambati, šemotati, (Jan.); durch die Gassen schlendern, vlačiti se, plaziti se po ulicah; bis wohin schlendern, pribendati, prikoracati, priklattiti se do —.

Schlendern, das, bendanje, koracanje.

Schlendrian, der, fig. a. Schlender und Schlendergang, stara navada, stara šega, staro kopito; dem alten Schlendrian folgen, delati po stari navadi, kakor so delali predniki, ne misleč, da bi moglo drugačie bolje biti; po starem kopitu delati, bodi si prav ali ne.

Schlenge, die, ein in das Wasser gebautes Flechtwerk zur Abhaltung desselben, plot, graja; der oberste Theil desselben, poplet (V.).

Schleugel, der, zaderga, zanka.

Schlentärer, der, bingljavec, kinkovec.

Schlentferhede, die, die beim Flache absfällt, tule, kuke pl.

Schlentfermagd, die, dekla, ki si službe izbira.

Schlentfern, v. n., mahati, kinkati; mit den Füßen im Eizen, bingljati: z nogami psam zvoniti, (a. im Böhm. nogama zvoniti); die Arme schlentern lassen, roke pnsiti, da mahajo, f. a. Schlendern; v. a., metati, lučati, zadegati, zagnati; Jemanden Roth an die Kleider schlentern, komu blata na oblačila šterkniti, šterkati.

Schlenzen, v. n., postopati.

Schlenzer, der, postopac.

Schlepp, f. Schleppe.

Schleppbaum, der, vamp*; eine Person, vampež.

Schleppdampfschiff, das, vlečni parobrod.

Schleppe, die, eine Art der Bekleidung des Kopfes bei dem andern Geschlechte, ovijaca, zavijaca; der nachschleppende Theil des Kleides, n. V. rep, (a. in and. sl. M., obškon etw. anstößig; im Russ. neben hvost a. šlejt*, im Böhm. vlečka (neu); etwa a. vlak; ein Werkzeug zum schleppen, smuke pl., vlačo pl., vlak.

Schleppen, v. a., vleči, vlačiti, derpaliti, ejaziti (Gutm.); hin und her schleppen, razvleči, razvlačiti; bis wohin schleppen, privleči do —; bis zur Mäßigkeit schleppen, navlačiti se; hinter sich her schleppen, za sabo vleči po tleh; sich mit Grillen, pečati se, ubijati se, ukvarjati se, vlačiti se s kom; a. vlačiti kaj težkiga; mit einer Kranffheit schleppen, dolgo terpeti, dolgo vlačiti bolezen; hoditi z njo; sich wohin schleppen, (v. r.), vlačiti se; v. n., vleci se, fr. vlačiti se po tleh; schleppend gehen, majati se; einer der schleppend geht, hlomudrav, hlomudra; schleppende Rede, predolg, preobširn in dolgočasni ogovor, ki se preveč vleče; poln. rozvlekly.

Schleppen, das, vlačenje.

Schleppennatter, die, kača vlačuga f.

Schleppenträger, der, kdor šlep* ali rep nosi za kako imenitno osebo, vlakonosec f.

Schlepper, der, vlačivoo, vlačnik; f. a. Schleppschiff; was geschleppt wird, vlak; velike grablje, ki jih konji vlecejo.

Schlepperci, die, vlecenje, vlačenje, raztezovanje.

Schlepperin, die, vlačivka.

Schleppern, f. Schlampern.

Schleppgewand, das, f. Schleppkleid.

Schlepphafen, der, vlečna kljuka, ali kavelj na priprožni verigi.

Schlepplasten, der, vlačuga (V.).

Schlepplette, die, vlečna, u. V. priprožna veriga.

Schlepplammer, die, zagozda.

Schleppkleid, das, n. V. oblačilo z repam, repato oblačilo, repača, obleka z vlačam ali šleparam.

Schleppnetz, das, bei den Fischern, n. V. draga*, (franz. la drague); und homot

(Hämen); *russ.* u. *böhm.* nevod; mreža, ki se vleče po dnu vode.

Schleppriegel, der, veliki zapah, pah.

Schleppsäbel, der, vlečna sablja.

Schleppfad, der, eine träge, schmutzig gefleckte Weibsperson, umazanka; mit welcher sich Jemand schleppt, vlačugarica, mavha; ein schleppender Sack, torba; besonders bei den Fischen, f. *Schleppnetz*.

Schleppschiff, das, vlačivka, vlačivna, wohl a. vlečna ladja.

Schleppseil, das, f. *Schlepptan*.

Schleppstrang, der, vlačna verv.

Schlepptan, das, verv (vlačugarica V.), *russ.*, bugsir*; ein Schiff ins Schlepptan nehmen, barko ali ladjo na verv vzeti ali djati, *russ.* bugsirovati.

Schleppträger, f. *Schleppenträger*.

Schlepptrug, der, radarsko smuke, vlak.

Schlender, die, frača, n. and. sl. M. prača, *altal.* prasta (=prašča). (bei *Gutsm.* und *kroat.* prača), in St. angebl. lučanka.

Schlenderer, der, fračar, pračar.

Schlenderleder, das, usnje ali jermen za pračo.

Schleudern, v. n., die Spule schleudern, klopota, ropota, ohlatno toče; oben hin verrichten, sušojati oder sešojati, suštrati, vihrati, po verhu in le na pol delati, bodi si kakoršno hoče, na skok, na veter, v naglici delati; v. a., zalučati, lučati, verči, metati, zadegati, zabrusiti, zagnati; s fračo vreei, n. *Gutsm.* pračati; mit den Händen schleudern, f. *Schleudern*; mit den Waaren schleudern, pod nič, pod zgubo prodajati, *russ.* prodāt za bezcénok; f. a. *Verf. schleudern*.

Schleudern, das, sušojanje, vihranje, lučanje.

Schleuderschneide, die, tarča (za metanje s pračo).

Schlenderstein, der, kamen za fračo ali pračo.

Schlenderschuh, das, zagon s pračo.

Schlenderseuche, die, tresnica (ovnc).

Schleuten, v. a., oplakniti, splakniti, splakovati.

Schleunig, *adj.*, iter, nagel, berz, jadern, speßen; *adv.* hitro, nanaglama, naglo, berz, preciz; brez odloga ali zamude, nemudama, pri tej priči, zdajci, urno, naravnost.

Schleunigen, f. *Beschleunigen*.

Schleunigkeit, die, hitrost, urnost, naglost.

Schleuse, die, žleb ali rake z zatvornico, *serb.* ustava, n. M. splav (*böhm.* neben stavido), *poln.* zastava und upust, f. a. Canal, Elbste; die Fallthüre der Schleuse, zatvornica, bei *Gutsm.* zapirnica, zapir.

Schleusenbau, der, napeljevanje vode (po jarku ali žlebi z zatvornicami).

Schleusengeld, das, zatvorsčina (V.), zlebnina.

Schleusenmeister, der, zatvorničar, zatvorsina (V.).

Schleusenthüre, die, zatvornica.

Schleusen Zoll, f. *Schleusengeld*.

Schlich, der, das Schleichen, lezenje; geheimer Weg, skrivna pot, stranska pot, ovi-

nek, amuk (*Gutsm.*); geheime Orte, luknja, skrališe, skrališe; Ränke, Kunstgriffe, zvijače, ovinki, pletke; im Häuten bauen, pranka f., mit Wasser vermischt, glen (V.); stolčena in oprana ruda, šlih*; trofener Schlich, stolčina; zmleta ruda, mel; bei den Webern, f. *Schlichte*.

Schlichtsaß, das, posoda za pranko ali rudni glen.

Schlicht, *adj.*, eben, gerade, raven, gladek, ličen, von Haaren, nekodrast; ungefünfelt, priprost, prost, samonaseben (V.), sam na sebi; der schlichte Menschenverstand, ravna, zdrava pamet, prirojeni, prosti razum; schlichter Mensch, priprost clovek, n. M. mož na ravnost.

Schlichtart, die, *Schlichtheil*, das, široška (*kroat.* širočka n. tesaca, *böhm.* širočina), bejsača (M.), bradlja oder bradva (*Vuk*), žantlaka*.

Schlichtbar, *adj.*, kar se da poravnati.

Schlichte, die, bei den Webern, močenje (V.), n. and. D. tkavski klej; f. a. *Schlichtigkeit*.

Schlichten, v. a., das Holz mit der Schlichtart, n. V. porezati, porezavati, čisto obdelati, obdelovati, obtesati, obtesavati; das Krumme schlichten, zraviti, ravniti, a. ravnati; ein Brett schlichten, na gladko zobliti; den Aufzug bei den Webern, omočiti, pomočiti, močiti (V.), s klejem namazati, mazati; bei den Glöden: Stückgießern, namazati, mazati; glatt feilen, likati, na gladko spiliti, piliti; die Felle auf der Fleischseite glatt schaben, bei den Lohgärbern, ostergati, omezdriati, n. V. prati; in Ordnung legen, zložiti, skladata, zlagati, restati; v skladvnice zlagati (n. pr. derva); die Haare schlichten, laso napraviti, v red spraviti; einen Streit beilegen, poravnati, poravnavati, končati, razsoditi prepri; pomiriti, umiriti preprijače, f. a. *Beilegen*.

Schlichten, das, poravnava, poravnavanje; skladvanje; obtesovanje i. t. d.

Schlichtente, f. *Düser*.

Schlichter, der, skladvace, urejevavec.

Schlichterin, die, skladvaka.

Schlichtseile, die, bis zum Poliren damit glatt zu feilen, pila likavnica, likavna pila.

Schlichthaartig, *adj.*, gladkih las.

Schlichthammer, der, ebene Sachen damit glatt machen, likavno klavno, likalo, likavnik.

Schlichtheit, die, priprostost, ravnost.

Schlichtherzig, *adj.*, priprostiga serca, prostoserčen.

Schlichthin, f. *Schlechtthin*.

Schlichthobel, der, damit glatt zu hobeln, gladki oblič, ličnik (*Pot.*).

Schlichtig, f. *Schlicht*, Glatt.

Schlichtigkeit, die, gladkost, gladkosta, ravnota.

Schlichtmeißel, der, likavno dleto, ličnik.

Schlichtmond, der, bei den Lohgärbern, etwa gladvnik, nach V. strihavnik*; bei den Kürschnern, kosa.

Schlichtpinsel, der, razmazovalce.

Schlichttrahnen, der, strojarski oklep.

Schlißstahl, der, bei den Drechsleern ein Werkzeug, damit glatt zu drehen, likavno jeklo (V.).

Schlichtung, die, poravnava, f. a. Schlichten.

Schlichtzunge, die, strojarske (natezovavne) klešce, kleše.

Schlichtweise, f. Schichtweise.

Schlid, der, fetter, zäher Schlamm, glen, m. (a. poln. u. böhm., hingegen ist im Russ. glen-i, ein ausgepresster Saft überhaupt), böhm. a. slinovice.

Schlißboden, der, mehki, udiravni svet, grez, il.

Schlißdamm, der, ilovnik.

Schlißen, v. n., ploskati, f. Peden.

Schlißergaß, die, divja gos.

Schlißerig, f. Schlammig.

Schlißern, v. a., srebati. lokati; v. n. von der Milch, f. Gerinnen; f. a. Schlipfen.

Schlißerische, die, sladkosnedež, polizovaveo, oblixnjenec.

Schlißgrund, der, glen, grezovina, ilovina.

Schlidig, **Schlidicht**, adj., glenast, glinast, blatnat.

Schlißkrapsen, der, petelinček, smukelj (Zat.).

Schlißland, das, nanos, f. a. Schlißgrund.

Schlißmilch, die, zagrizeno mleko, f. Gerinnen.

Schlißner, das, nizki breg.

Schlißweide, f. Pfirsichweide.

Schliß, der, eine nasse, nicht ausgebackene Stelle des Brotes, svalok; böhm. u. poln. zakal, russ. nedopeka; das Brot hat Schliß, krah je svalkast.

Schließen, v. n., zlesti, lesti, laziti, auch splaziti, (plaziti) se, vlačiti se; zmužniti, zmužati se kam; f. a. Schleichern, Kriechen; in die Kleider schließen, obleči, oblačiti se, napraviti se, napravljati se; aus dem Ei schließen, izlesti iz lupine, izvaliti se, izleci se.

Schliefer, der, lezavt, plezavt; pes na jazbeco; f. a. Wuff.

Schliefig, adj., flosartig, svalkast, omokast, nezapečen, nedopečen, böhm. brusovity, russ. tóstovatyj.

Schliefigkeit, die, svalkavost.

Schließfaser, f. Weißfaser.

Schlier, f. Schleier.

Schliß, der, proudarek stroškov (v solar-nicah).

Schließer, der, f. Schließe.

Schließbar, adj., zapirljiv, zaklepljiv.

Schließdamm, der, mit welchem ein Ort verschlossen wird, zavora, zaranta, zapiravni drog.

Schließbolzen, der, zatikavnik.

Schließe, die, iglica, zatikavnik, ključ, dedec, zapenka oder zaponka, (z. B. an einer Corallenfurne), kopča (serb.); Schußbrett der Schützen, zatvornica; eine Art von Anker, Schließeranker, vez (V.); am Zoch, zatkla, čavlj; an den Büchern, zapenec (V.).

Schließen, v. a., zumachen, z. B. die Fenster schließen, zapreti, zapirati, zatvoriti, zatvarjati, (mehr kroat. u. serb.); nur halb

schließen, pripreti, pripirati; mittelst eines Schließes zumachen, zakleniti, zaklepati, s ključem zapreti, pod ključem imeti, serb. zaključati; Jemanden schließen, in Ketten legen, koga vkleniti, vklepati, vkovati, v zezleže djati; die Bühne schließen, stisniti, zatisniti; geschlossene Gesellschaft, družba sama za se; geschlossene Jagd, ograjeni, z mrežami opeti lov, tudi prepovedan lov; geschlossenes Land, dežela zaterjena z varnimi mejami; geschlossene Wiese, zagrajen, ograjen travnik; geschlossene Zeit, post, postni, prepovedni čas; in geschlossenen Reihen, vstisnjenih redih ali verstah; einen Vertrag schließen, pogoditi se, pogajati se zastran česa, a. pogodbo skleniti, sklepati; einen Vergleich schließen, poravnati se; einen Kauf, Verkauf schließen, kupiti, prodati; ein Bündniß schließen, zavezati se, zavezo ali zvezo storiti ali skleniti; die Ehe mit Jemand schließen, v zakon stopiti s kom, vzeti koga; die Ehe werden im Himmel geschlossen, etwa zakoni se sklepajo, delajo v nebesih; kdor je komu sojen, a tem de se oženi (omoži); den Frieden schließen, pomiriti se, mir skleniti oder storiti; f. a. Abschließen; beenden, končati, dokončati, končavati, dokončevati, doversiti, doversovati, dognati, konce storiti, a. skleniti, sklepati, oder mittelst der Vorlesshylbe do —; die Predigt schließen, pridigo skleniti, končati, dopridigati; einen Brief schließen, pismo doversiti, dopisati; eine Oeffnung genau decken, anfüllen, stisniti, stiskati, zatisniti; mit dem Stricke, zadergniti, zategniti; die Augen schließen, oči zatisniti, zatiskati, a. zamezati, zamzeti; f. g. zaspati; umreti; mit geschlossenen Augen, mezo, zmajo (Zalok); einen Kreis schließen, v krog stopiti, krog narediti; um Jemand einen Kreis schließen, obstopiti, obdati koga; in sich schließen, zapopasti, zapopadati, obseči, obsegni, v sebi imeti; die Hand schließen, pest stisniti, narediti; einen Winkel schließen, skleniti kot; die Hände in einander schließen, roke skleniti; in seine Arme, an sein Herz schließen, objeti, objemati, in der Kindersprache, objemokati koga; okleniti, oklepati se, oviti se koga; pritisniti, pritskovati koga k sereu; die Reihe schließen, zadnji biti; den Reichstag schließen, skleniti derzavni zbor, razglasiti, da je dokončan; einen Schluß ziehen, soditi, skleniti, sklepati, sklepe delati ali izpeljevati, poln. vnositi, russ. zaključat; von sich auf Andere schließen, po sebi meriti druge, soditi zastran družih, f. a. Folgern; einen Bogen schließen, oblok skleniti; ein Protefoll schließen, skleniti zapisnik; ein geschlossenes Pferd, konj napetih reber (im Gefenlage zu konj udertih reber); das Leben schließen, življenje skleniti, a. blof skleniti, končati, umreti; Federn schließen, f. Schließen; v. n., ein Schließel schließt nicht, ključ so ne prilaga tej ključavnici, ne gro v ključavnico, ne zaklepa in ne odklepa; eine Thüre schließt nicht, duri so ne zapi-

rajo, se ne prilagajo dobro; a. strinjati se, stikati se, vjemati se; eure Thir schließt gut, pri vaših vratih imate terden zapor; der Reiter schließt, jezdec se priklepa, dobro, terdno (oklenjen) sedi na konji; sich endigen, skleniti, sklepati se, končati se; hier schließt der Brief, tu je konec pisma, tu se pismo končuje; v. r., sich schließen, zapreti, zapirati se; von den Soldaten, stisniti, stiskati se, sterniti, strinjati se; v. tesno vorsto stopiti; die Augen schlossen sich, oči so se zatisnile; die Wunde hat sich geschlossen, rana se je zacelila, se celi, se je sklenila; die Rose schließt sich am Abend, roža se stano pod večer; der Bund schloß sich, zaveza je bila sklenjena; das Jahr schloß sich, leto je šlo h kraju, se je končalo; es schließt sich daraus, iz tega se more soditi.

Schließen, das, zaklepanje, zapiranje.

Schließher, der, zapiravec, zaklepavec, zaklepac; Gefängnißschlüssel, ječar; der das Essen und Trinken im Beschluß habende, ključar, kdor ima kaj pod ključem.

Schließheramt, das, ključarstvo.

Schließerei, die, ključarija; ječa.

Schließerin, die, zapiravka, ključarica.

Schließfeder, die, zaklepno pero; f. a. Schließfeder.

Schließgeld, das, eines seiner Gast entlassenen, zapirščina, zapirščina (V.).

Schließhahn, der, an den Weinsäfern, zapadna, zaklepčasta pipa; an der Schließstange in der Mauer, ključ.

Schließhaken, der, zapiravna kljuka, woz ein der Riegel des Schlosses schnappt, bur-nik (V.), kamba.

Schließkette, die, zapiravna veriga.

Schließkorb, der, jerbas a pokrovam zaklenjenim.

Schließkraut, das, glavato zelje.

Schließlich, adv., na zadnje, zadnjič, poslednjico; adj., zadnji, poslednji; schließliche bitte ich dich, končevaje (pismo) te prosim; f. a. Definitiv.

Schließmuskel, der, (sphincter), zapirna miška, n. V. zadergnik, zapornik, zapiravnica.

Schließnagel, der, Schließriegel, zapah; zatka.

Schließpaß, der, bei den Siebmachern, razcepnik †.

Schließriegel, f. Schließnagel.

Schließränge, die, neka mizarška žaga, ki tako žaga, da se prežagani kosci na tanko vjemajo ali stikajo, n. V. staklinasta (?) žaga.

Schließsalat, der, glavata salata.

Schließung, die, zapor, zapiranje, končevanje.

Schliff, der, einen Schliff thun, pobrasiti, s oslo potogniti; das Messer hat einen schönen Schliff, nož je lepo (na)brusen; die Abfälle beim Schleifen, f. Schleissel.

Schliffel, der, zarobljenec, štokleč.

Schlumm, adj., in N. D. für schlief, f. d.; geneigt zu schaden, hud, zel, škodljiv, hudoben, nap-

öen, serb. zločest, ljut; ein schlimmer Hund, hud pes, ki rad kolje; der schlimmste Feind, najhujši sovražnik; ein schlimmer Mensch, hudobnik; ein schlimmer Herr, hud, oster, osoren gospod; etwas schlimm deuten, komu na škodo obračati kaj; im schlimmsten Falle, v najhujšem (in and. D. v najgrößem) primern; es geht ihm schlimm, slabo se mu godi, slabo se mu vede; f. a. Schleicht; es wird mir schlimm nach der Speise, vzdiguje, gazi se mi po jedi, slabo mi prihaja; mir wird ganz schlimm dabei zu Ruche, v serce me boli, težko mi je pri sercu; heute ist ihm schlimm, danas mu je huje; es wird einem schlimm, wenn man so etwas sieht, človeka zabolí, kadar kaj tacioga vidi; schlimm bei einer Sache wegkommen, slabo opraviti; opeči se; schlimmes Wetter, gerdo, hudo vreme; schlimmer Weg, gerda, slaba pot; schlimme Zeiten, hude leta, hudi, terdi, zagatni časi; schlimme Augen, bolno, bolečo oči; er hat einen schlimmen Finger, perst ga boli.

Schlimmen, f. Verschlimmern.

Schlimmern, v. n., et schlimmert, óedalje huje mu je; v. a., f. Verschlimmern.

Schlimmbreit, die, hudost, napenost.

Schlingern, f. Schleifen.

Schlingbaum, der, ein Strauch, f. Wehlbaum, (Viburnum lantana); f. Sumach.

Schlinge, die, um Vögel zu fangen, nastava, zaderga, zanka oder zamka (a. serb. Fuk), žima, bei Gutm. klapa (?) u. progl (Falle), f. a. Dohne; Rasche, petlja (petlja u. penklja); die Wendungsschlinge, n. V. kambnica; zancnica, svitek; eine Schlinge machen, petljo narediti; am Seile, oko; einem eine Schlinge legen, pasti koga, nastaviti mu mrežo, jamo kopati mu, gledati, kako bi mu škodoval; der Schlinge entgegen, ulti zanki nastavljeni, ulti nevarnosti; den Kopf aus der Schlinge ziehen, oteti se iz reve ali nevarnosti; in seine eigene Schlinge fallen, vjeti se v svoji lastni nastavi; zamotati se v —; f. a. Schlingbaum.

Schlingel, der, lenuh, zaspanec, okornež, štokla; f. a. Tangenichts.

Schlingelei, die, štoklarija, okorno, štoklasto vedenje.

Schlingelhaft, adj.; štoklast, zarobljen, okorn in zanikern; ein schlingelhaftes Verhalten, f. Schlingelei.

Schlingeln, v. n., štoklasto in okorno vesti se.

Schlingen, v. n. u. a., heftig und in großen Massen hinunter schluden flüßige Dinge, lokati; Speisen, žreti, goltaiti, goltati, požirati; er will alles in seinen Bauch schlängen, vse bi požerl; alles nach der Reihe schlängen, vse pogoltaiti, pogoltati, polokati, požlempati, pohlastati; sich satt schlängen, nažreti se, nasrebiti se; er kann nicht schlängen, ne more požirati; der Abgrund schlang sie in sich, jama jih je požerla; v. r. sich um etwas schlängen, se okeli oder okrog česa oviti, ovijati, viti, zavijati; okleniti,

oklepati se česa, opletati se, omotati se, oprijemati se; *böhm.* vinouti se; der Bach schlinget sich durch die Wiesen, potok se vije, *serb.* se vijuga po travnicih, (bei V. se vija); v. a., die Arme in einander schlingen, križem djati, devati, objemati se; in einander schlingen, a. preplesti, prepletati; einen Vorbergweig um Gines Scheitel schlingen, oviti, ovijati komu teme z —; mit einer Schlinge versehen, petljo napraviti, zavezati, zadergati; eine Art des Stickens, f. Sticken (*böhm.* vsivati = izsivati).

Schlingen, das, goltanje, ovijanje.

Schlinger, der, požeruh, požrešnik, goltavec; ovijavec, nabijavec, prepletavec.

Schlingern, v. n., (von den Schiffen), zibati se, guncati se.

Schlingerschlag, der, umni zasuk.

Schlingfaden, der, bei den Gerben, Neben u. f. w., ročica.

Schlinggewächs, Schlingkraut, das, ovijavka, ovijavna rastlina, zelišče, ki se ovija okoli drugih zelišč.

Schlingtuhle, die, brezden.

Schlingpflanze, f. Schlinggewächs.

Schlinggrabe, der, morski vran.

Schlingstrauch, f. Schlingbaum.

Schlinglust, die, požrešnost.

Schlingwurm, f. Maulwurfsgrille.

Schlinge, f. Schleife.

Schlingeschlaup, der, capin, capasti človek.

Schlipp, f. Zipfel (an einem Kleide).

Schlippe, die, narobe; f. a. Schürze; Brandgasse, Feuer Schlippe, presledek med dvema hišama, *poln.* oplotki.

Schlappen, f. Schlüpfen.

Schlappwurz, f. Natterwurz.

Schlitten, der, sani, f. pl., (im *Serb.* saoni); Schlitten fahren, zu Schlitten fahren, sanjkat kaj, se, na saneh peljati, voziti kaj, se, (bei *Gutsm.* sanenkati u. sanencati); von Menschen gezogen, samotežnica, samotež sani, f. a. Schleife; in den Schneemühlen, voz.

Schlitten, v. n. u. a., (veralt.), sanjkati (a. *serb.* u. *böhm.*).

Schlittenbahn, die, saninec, saninjak, *serb.* saonik; es ist gute Schlittenbahn, dobra pot za sani.

Schlittenbaum, der, Schlittenfufe, die, krivina, a. saninec oder saninec (sonst Schlittenbahn, a. im *Serb.* saninac u. saonik Schlittenbaum), *russ.* poloz = plaz, *poln.* u. *böhm.* sanice, pl., das Querholz der Schlitten, oplen; der senkrechte Pfeiler, kozolec oder kozelec; a. štrama (V.).

Schlittendeichsel, die, oje pri saneh ali smučeh.

Schlittener, Schlittenfahrer, der, kdor na saneh vozi, sanjkavec.

Schlittenfahren, das, vozenje na saneh, sanjkanje.

Schlittenfahrt, die, vožnja na saneh, sanjkanje.

Schlittengeläute, das, zvončkanje pri vožnji na saneh.

Schlittenhaken, der, an der Sägemühle, Schiebeflange, maček.

Schlittenholz, das, les za sani.

Schlittenfufe, die, f. Schlittenbaum.

Schlittenlauf, (D. D.) f. Schlittenbaum.

Schlittenpferd, das, konj k sanem (priprezen).

Schlittenrad, das, kolo pri žažinem vozu.

Schlittenreise, die, (daljna) vožnja na saneh.

Schlittenschelle, die, f. Schelle.

Schlittenwelle, die, vreteno.

Schlittenwetter, das, (dobro ali slabo) vreme za sanjkanje.

Schlittenzug, das, orodje; priprava ali oprava k sanem.

Schlitter, f. Schlittenbaum.

Schlittschuh, der, derkalica, vojskła (f. b. Laß), in St. angebl. polzgača; *poln.* łyżwa, kosle, pl.; im Schneee zu gehen, kerp-lja; Schlittschuh fahren, laufen, dersati se, vojsklati se (bei Laß).

Schlittschuhfahrer, Schlittschuhläufer, der dersavec, vojsklač.

Schliß, der, prereza, razporec oder razporek, (a. *poln.*), razparek (*böhm.*), razcep, razkol, podolgasta ozka rozpoklina ali poč; einen Schliß in den Bauch machen, kerpuh razparati, prerezati; mit der Schere, razstricken; der Schliß an Hemden, an den Weinleidern, razporek.

Schlißange, das, mežavo, na pol odperto, oko.

Schlißzüngig, adj., mežavih oči, mežeč.

Schlißen, v. a., prerezati, prerezovati, rezati, razparati, parati; spalten, razcepiti, precepiti, cepiti, razklati, klati, kalati, razplattiti; ein geschlißtes Fell, kalanec (V.); geschlißet, (von Kleidern), z razporkam; (von Augen), f. Schlißzüngig; genug schlißen, nappari se, nacepiti se.

Schlißen, das, razparanje, paranje, cepljenje.

Schlißfenster, das, lina podolgasta in ozka.

Schlißgraben, der, mali jarek na trati, grabnic (V.).

Schlißig, adj., na razporek, z prerezo ali razporkam.

Schlißmantel, der, ženski plašč z razporkama nameisti rokavov.

Schlißmesser, das, bei den Chirurgen, f. Lanzette, parač.

Schlodde, f. Lumpen.

Schloddern, f. Schlottern.

Schlodern, v. a., im Löthen mit Lehm überziehen, ogliniti, gliniti (V.).

Schloweiß, adj., bel bel, bel kot sneg ali toea (für Schloweiß).

Schloven, v. a., ein Schiff, razdjati ladijo.

Schlörfer, der, ein niedergetreter Schuß, pošvedrani čevlji, f. a. Schlarfe.

Schloß, das, zum zuschließen, (serra), ključavnica, klucanica (*Gutsm.*); *serb.* brava; ein Anhängeschloß, zabica, taska, obešenica, ein hölzernes, opadka (V.); nach dem *Poln.*

kladka; an der Glinte, nach dem Serb. o-
genj, n. Jarn. oella (?); an den Büchern,
Armbändern, f. Schliesse; unter ein Schloß und
Niegel, pod ključem, pod zaklepam; ein
Schloß vorlegen, taško vdjati, pripeti, obe-
siti; das Schloß will nicht zugehen, ključav-
nica se neče zakleniti; Sinem ein Schloß
vor den Mund legen, usta zamašiti, prisi-
liti koga, da molči; Schlußstein, f. dießes;
an den Reifen, zareza na obrocih; ein ein-
geschlossener Ort, eine Burg, ein Gastell, grad,
grajščina, grajsina, (a. Hertschaft); ein fe-
stes Schloß, terden grad, terdnjava; das
königliche Schloß, kraljevski grad ali dvor;
unter dem Schloß befindlich, podgradni;
Raum vor dem Schloß, predgradje; Schloß-
fer in die Luft bauen, gradove staviti si v
oblake; auf ihn hätte ich Schloßer gebaut,
na njegovo besedo bi bil glavo zastavil;
das Ende der Nase bei Pferden, smerček;
der Schluß, sklep, stik, mesto, kjer se dve
reči stikate ali strinjate; an der Muschel,
nach dem Böhm. oreh.

Schloß-, in Bßg. ključavnični; grajski (grad-
ski), grajščinski, grajsinski.

Schloßaufseher, f. Castellan.

Schloßballen, f. Schlußballen.

Schloßbauer, der, gradišček, gradišnik.

Schloßbeamte, der, grajski urednik.

Schloßbein, das, f. Steißbein.

Schloßberg, der, grad, grič ali gora z
gradam.

Schloßbeutel, der, n. V. zaklepčasta (?)
mošnja.

Schloßbewohner, der, grajski, grajščin-
ski (namreč: prebivavec, človek).

Schloßbier, das, grajski ol.

Schloßblech, das, ključavnični kositar ali
pleh*.

Schloßbrunnen, der, grajska štérna, f. a.
Brunnen.

Schloßchen, das, ključavničica, taščica;
gradič.

Schloßdame, f. Schloßfran.

Schlosse, die, toča (debela). russ. n. verb.
grad; es fallen Schlossen, toča gre, suje;
von Schlossen beschädigtes Getreide, točnato
žito; weiß wie Schlossen, bel kakor sneg;
f. a. Hagel.

Schlosseisen, das, burnik (V.).

Schlossen, v. n. u. i., es schloßet, toča gre.

Schloßen, v. a., geschlossen, z gradam, s avo-
jim gradam.

Schlossen Korn, das, točno zerno.

Schlossenregen, der, dež s točo.

Schlossenstein, der, točnik †.

Schlossensturm, der, nevihta s točo.

Schlossenweiter, das, toča, točno vreme,
huda ura s točo.

Schlossenwolke, die, točnati oblak.

Schloßer, Schloffer, der, ključavničar, klju-
čancar, gem. šlosar*; kovač, ki dela klju-
čavnice; feine Frau, ključavničarica, ključav-
ničarica.

Schloßerarbeit, die, ključavničarsko delo.

Schloßerhandwerk, Schlofferhandwerk,
das, ključavničarstvo.

Schloßerjunge, der, ključavničarski uč-
nec, učenek.

Schloßerwerkzeug, das, ključavničarsko
orodje.

Schloßerzunft, die, ključavničarski ceh*,
šlosarska bratovščina.

Schloßfeder, die, pero, prožina (russ. n.
poln.), zmet v ključavnici.

Schloßfenster, das, okno v gradu.

Schloßflügel, der, prizidek, del gradu.

Schloßfran, die, grajšakinja, grajska go-
spa, grajščica (Zal.).

Schloßgarten, der, grajski vert.

Schloßgefeßen, adj., der Schloßgefeßene,
n. V. gradovec.

Schloßgesinde, das, grajski posli.

Schloßgraben, der, rov ali jarek okoli
gradu.

Schloßhauptmann, der, gradnik (V.),
naddvornik †.

Schloßherr, der, grajščak, grajsak, graj-
ski gospod.

Schloßherrin, f. Schloßfran.

Schloßherrschaft, die, grajščina, grajsina.

Schloßhof, der, grajski dvor.

Schloßholz, das, grajski les, fig. boječ,
nenavoljen mornar.

Schloßkapelle, die, grajska kapela ali
čerkvica.

Schloßkirche, die, grajska cerkev.

Schloßmacher, der, f. Schloßer.

Schloßmauer, die, zid, ozidje okoli gradu.

Schloßnagel, der, welcher den hintern Wa-
gen an den vordern befestiget, sornik, eig.
svornik.

Schloßpferd, das, grajski konj.

Schloßplatz, der, planjava pred gradam,
grajski naton.

Schloßriegel, der, zapah.

Schloßranger, der, grajski pevec.

Schloßsoldat, der, grajski vojak.

Schloßstätte, die, gradišče, gradiše.

Schloßthor, das, grajske vrata.

Schloßtritt, der, stopnja jelenova v leži-
schi s prednjo nogo.

Schloßuhr, die, grajska ura.

Schloßverwalter, der, grajski oskerbnik.

Schloßvieh, das, grajska, grajščinska ži-
vina.

Schloßvogt, f. Castellan.

Schloßwache, die, grajska straža, straža
v gradu.

Schloßwächter, der, grajski stražnik ali
čuvar.

Schloßwagen, der, grajski voz, kočja.

Schloßwall, der, nasip okoli gradu.

Schloßweg, der, pot k gradu, na grad.

Schloßzirkel, der, zaterjeno šestilo.

Schlott, f. Schornstein; Abzug.

Schlote, f. Schlund.

Schlottfeger, Schlottfeger, f. Schornstein-
feger.

Schlottter, der, glen v solarnicah; die, f.
Klapper.

Schlotterapfel, der, klopoteo, ropoteo, klopotavka.
Schlotterei, das, klopoteo.
Schlotterfaß, das, Wegfiste, oselnik, oslenik, bei *Gutsm.* vodir.
Schlotterhose, die, zdrahane hlače.
Schlotterig, *adj.*, zdrahan, ohlapen, mahdrav, nereden, klapav (*serb.*); f. a. **Schloß**.
Schlotterkopf, der, potresac, majavec, majez (z glavo majati); pijaneo.
Schlottermilch, die, kisló, sosedeno mleko.
Schlottern, v. n., mahati, mahatati, mahadrati, gugati se, dergetati; klopovsati; die Knie schlottern, kolena se tresejo, ugi-bajo, kibijo; das Wasser in der Butte (Schlot-tert, voda žlompota, klobovsa, klompa; von Kleidungsstücken, mahadrati, viseti, majati s koga, ko bi nanj obesil; das Ei schlottert, jajce klopoče; geschlottert kommen, pritrestiti se, priklompati, primahadrati, oplotati se; f. a. **Schlendern**, **Schlenkern**.
Schlotterrohr, das, mahljavo uho; ein solches Thier, klapoušec, klapouha žival.
Schlottervogel, f. Ribitz.
Schloßer, f. Kinderbutte.
Schloweitß, f. Schlößweiff.
Schlubbern, v. a., f. **Schlendern**.
Schlucht, die, eine vom Wasser anegewaschene Höhlung, struga, (Rinnal), böhm. xmol; Hohlweg, globel, f., globela (V.), grapa, klane, deher, soteska (Engpaß); *russ.* ovrag; überhaupt eine Kluft, prepad, prepadnja, to-kava, (M.) (a. für Abgrund), gnjača, (St.), jarek, korito.
Schluchzen, v. n., er schluchzet, kolea se mu, (böhm. škytati se, *russ.* ikat, *serb.* štućati se), in St. angebl. skomukati, bei *Gutsm.* zamolkniti, zamolkovati se komu, einmal schluchzen, koleniti se; ein heftiges Weinen, welches man zu unterdrücken sucht, ihtiti se, togotiti se, pojematí, močno jokati se, *russ.* vshlippyvat; von dem Laute der Hasen und Dache, nach M. emuliti; sie konnte vor Schluchzen nichts sagen, jok ji ni dal spre-govoriti; o mein Freund! so schluchzte er, ljubí prijatel! tako je od presilniga joka pojemat, —.
Schluchzen, das, kolcanje; ihta, ihtenje, jok, poje-manje.
Schluchzen, der, Schnadeler, kolcanje, kole, böhm. škytavka; ich habe den Schluchzen, kolea se mi, f. a. **Schluchzen**.
Schlud, der, požirek, požir, pogolt, serk, poserk, serkhej, posrebljej, srebot; *dim.* **Schludchen**, požiroček; einen Schlud thun, goltiniti, serkniti, srebniti; in einem Schlud, na en dušek, na enkrat.
Schlude, die, der Schlud, durch welchen man schludt, golt, požiralo, f. **Schlud**.
Schluden, v. a. u. n., goltiniti, goltati, po-goltiniti, pogoltati, požreti, požirati; anstän-diger, poukiti, poukivati; eine Speise hinun-ter schluden, jed pogoltiti, požreti, anstän-diger poukiti; etwas schludiges, serkniti, po-serkati, serkati, posrebniti, posrehati, sre-

bati, (mehr schluden); ich kann nicht schluf-fen, ne morem požirati, goltati, srehati; f. a. **Schlingen**; für schluchzen, koloati se, f. a. **Schluchzen**; von leblosen Dingen, piti, serkati, požirati; alles nach der Reihe schluf-fen, vse požreti, pogoltati, posrehati; genug schluden, nagoltati se, nasrehati se, nalo-kati se.
Schluden, das, požiranje, goltanje, žertje, srebanje, serkanje.
Schluden, der, kolcanje; **Schluden haben**, f. **Schluchzen**.
Schludente, die, dolgokljunka raca.
Schluder, der, veraltet für: Pfeifer, f. die-seß; *fig.* ein armer Schluder, ubožec, ter-pinec, siromak, bore, ubog terpin, uboga ova, revež; f. a. **Schlingrabe**.
Schluderei, die, f. **Schluden**.
Schludfieber, das, Schluchzenfieber, merz-lica s kolcanjem, n. V. kolcavna merzlica.
Schludweise, *adv.*, v požirkih, v srebljejih.
Schludbern, f. **Schlottern**.
Schluff, der, (*weidm.*), ein enger Ort, wo-durch ein Thier seinen gewöhnlichen Gang nimmt, n. V. košovje (? košovje), zmuzeek, luknja, skozi ktero se kaka zvér zmuza; nek rumen pesek.
Schluff, *adj.*, vlažen, ne dovelj suh; *fig.* nemaren.
Schlüffel, der, povertna miß.
Schluff, die, f. **Schlucht**; und **Schluff**; bei den Berglöfen, presledek med dvema klopema.
Schlug, eine Art Bernstein, f. dieses.
Schlummer, der, dremanje, drem, dremek, dremoteo, dremež, dremota (a. **Schlafstuf**), lahko, t. j. neterdno spanje; ein sanfter Schlummer, sladko dremanje; *fig.* smert; Bewusstlosigkeit, dremota, nesvestnost, nesvestje.
Schlummerbetäubt, *adj.*, zaspan.
Schlummerer, der, dremavec, verächtl. dremalo.
Schlummererin, die, dremavka.
Schlummerfieber, das, mit einem häufigen Schlummer verbundenes, dremavica, drema-vec, zaspana merzlica.
Schlummergott, der, Morfej.
Schlummerhügel, f. Grabhügel.
Schlummerig, *adj.*, dremoten, dremljiv.
Schlummerkopf, der, zaspanceo, dremalo.
Schlummerköpfig, *adj.*, zaspan.
Schlummerforn, das, mak, zaspano zernce.
Schlummerkraut, das, zaspano zelšöc.
Schlummerlager, das, dremališöc, dremališe.
Schlummerlatte, die, gredi *pl.*
Schlummerloß, *adj.*, brez spanja, nezaspán, f. a. **Schlafloß**.
Schlummerlosigkeit, f. **Schlaflosigkeit**.
Schlummern, v. n., dremati, lahko, sladko spati ali spančkati (da se lahko zbudi); im Grabe schlummern, v grobu počivati; *fig.* ždeti, čemeti kakor brez svesti in mi-sli; anfangen zu schlummern, zadremati, za-mežati; eine Zeit hindurch schlummern, pre-dremati, zur Genüge, nadremati se.

Schlummern, das, f. Schlummer.
Schlummernd, *adj.*, dremajoč, dremav, dremoten, *adv.*, dremaje; vom Feuer, tleč.
Schlummerstätte, **Schlummerstelle**, die, dremališče, dremališe.
Schlummersticht, die, dremavost.
Schlummerthier, das, dremava, zaspana žival.
Schlummertrunken, *adj.*, ves zaspan, dremoten.
Schlummerwirkend, *adj.*, uspavajoč, zaspan.
Schlummerer, f. Schlummerer.
Schlump, der, f. Zufall.
Schlumpe, die, oifa, f. Schlampe.
Schlumpen, v. n., glücklicher Weise zusammenreffen, naključiti se, nameriti se po sreči; schlapp herabhängen, viseti; neredno vlačiti se; es schlumpet alles an ihm, vse na njem oder z njega visi, jahla, kakor bi obesil na kol.
Schlumper, der, capin, razdrahanec.
Schlumpen, f. Schlumpen.
Schlumpig, *adj.*, ohlapen, preohlaten, razdrahan, nereden v obleki, ki na se ne gleda; f. a. Schlaf.
Schlumpigkeit, die, ohlapnost, nerednast v obleki.
Schlump, f. Unversehens.
Schlumpweise, *adv.*, nenadoma.
Schlund, der, der Anfang der Speiseröhre, gerlo, gertan (a. *allst.*), gertanec, golt, goltanec, požirak (*Gutsm.*); bei Hühnern, golzun; es ist mir in den unrechten Schlund gerathen, zaletelo se mi je (namreč: v sapnik ali dušnik namesti v ješčenik); die Speiseröhre selbst, ješčenik, jedčnik; Oeffnung einer Höhle, Nachen, zrela; eine verschlingende Stelle im Wasser, požiravnik; Strudel, vertineo, eine tiefe Stelle im Wasser, kernica, tomun, tonf, *poln.* topiel, f.; Abgrund, prepap, brezen; globina; f. a. Randsfang, Schlut.
Schlund, in Bsgg. goltai, — v gerlu ali gertanec.
Schlunddrüse, die, goltna žleza.
Schlundtopf, der, verh, glava ječnika, požiravnika.
Schlundtopfschnürer, der, miška zategovavka gertanca.
Schlundröhre, die, požiralo, ješčenik ober ječnik.
Schlung, der, požirek; einen Schlung thun, goltaiti; pogoltek.
Schlungebeere, die, Beere des Schlungbaums, drobotova jagoda.
Schlungröhre, die, die unterste Röhre an einer Pumpe, welche das Wasser in sich schlunget, požiravnik, požiravna cev ali troba.
Schlunk, f. Schlund.
Schlunken, f. Schlottern.
Schlunzig, f. Schlumpig.
Schlunpe, die, Ueberbleibsel der Rohlfäße, štori, storzi; Schlupentohl, vihteli, vihravec zolja, ki ni naredilo glave; neka lahka barka.
Schlupf, der, smuk; die Handschuhe in einem Schlupfe anziehen, v rokavico smuk-

niti, smuk! pa je v rokavica; ozka luknja, skozi ktero se je težko izmuzati.
Schlupfe, die, cibora.
Schlupfe, f. Bispel.
Schlupfen, **Schlupfen**, v. n., durch eine Oeffnung, splaziti, plaziti se, zmuzniti, zmuzati, muzati se skozi —; mit dem Nebengriff der Schnelligkeit, smukniti, siniti, smukati skozi —; es ist mir aus der Hand geschlupft, zderknilo mi je z rok, f. a. Ausgleiten, Entgleiten; aus dem Hause schlupfen, smukniti, siniti iz hiše, f. a. Schließen, Schließen, Entschlupfen; Hinwegschlupfen.
Schlupfen, das, muzanje, smukanje.
Schlupfer, der, muzavec, smukavec, f. a. Muff.
Schlupfern, v. n., schlupfrig sein, polzeti.
Schlupfgang, der, skriti prehod.
Schluphafen, der, skrito, malo pristanišce, pristaniše.
Schlupfläser, f. Mehlfäser.
Schlupfloch, das, luknja, skrališche, skrališe, f. a. Schlupfwinkel.
Schlupfort, f. Schlupfwinkel.
Schlupfrig, *adj.*, polzen, polzeč, polzek, opolzel, zderkljiv, spodersljiv (z. B. vom Gise), bei *Gutsm.* slizek, gladek in moker, n. M. u. in aud. D. sklizek, n. *Mursee* smuček (smučka, o); ein schlupfriger Mensch, nestanovitnež, omahalist človek; unfittlich, nečist, pohujsljiv, zapeljiv, umazan, nesrammen, debel, kosmat; gefährlich, nevar; der Weg ist schlupfrig vom Regen, pot je opolzla (od deža); ein schlupfriger Beweis, polzek, nederden dokaz.
Schlupfrigheit, die, opolzlost, polznost, spolzkost; Unfittlichkeit, nečistost, pohujsljivost, zapeljivost, nesrammnost; pohujsljiva beseda ali podoba.
Schlupfthor, das, skrivne vrtica.
Schlupweise, f. Rauptentödtet.
Schlupfwinkel, der, skrivni kot, skralica, skrališche, skrališe, zakotje (*Gutsm.* neben zakotek), bei M. das russ. ubezische, böhm. skryš (bei Jan. skroviš?).
Schlupfauf, der, skrivna, sumljiva kupčija.
Schlurf, der, serk, serkljej, böhm. chlip; einen Schlurf thun, serkniti.
Schlürsen, v. n. u. a., mit einem Geräusch eine Flüssigkeit in sich ziehen, poserkati, serkati, posrebat, srebati, pivkati, serkljati, böhm. u. *poln.* chlipati; alles nach einander schlürsen, vse poserkati, posrebat; oft und langsam schlürsen, poserkavati; sich satt schlürsen, naserkati se, nasrebat se česa; für schlürsen, noge vlačiti po tleh in derselb.
Schlürsen, das, serkanje, srebhanje.
Schlürsend, *adj.*, serkajoč, serkaje.
Schlürfer, der, serkavec, srebavec, serkavt, serkljač.
Schlürferin, die, serkljavka, srebavka.
Schlurig, **Schlurig**, f. Schlumpig; Trunrig, Trüb.
Schlurf, f. Schlund.
Schluf, der, Ende, sklep, konec, doversietung, zveršetek (nach dem Serb.), serb. a.

zaglavak, sverha; das Schließen, zaklep, zaklepanje, zapiranje; beim Schluß des Thores, ko so se vrata zaperle, zapirale; der Schluß aus Vernunftgründen, sklep, nach dem Russ. izvod; Urtheil (log.), razsod, razsodek; Beschluß, Entschluß, sklep, odločba, odloček; namen; am Schluß, konec (n. pr. konec mesca); den Schluß einer Sache machen, kaj skleniti, sklepati, dokončati, dognati; f. Schließen; Beendigen; den Schluß aus etwas ziehen, iz česa ober po čem skleniti, sklepati, soditi, izpeljati, izpeljevati; f. a. Folgeru; f. a. Schlußbein, Schlußstein; mein Schluß ist gefast, sklenil, odločil sim, (kaj mi je storiti); die Thür hat einen guten Schluß, vrata imajo terden zapor, se privilegajo dobro; ichreiten, eilen wir zum Schluß des Briefes, daj, končajmo pismo; waidm. kadar jelen z zadnjo nogo stopi v sled perve noge; der Reiter hat einen guten Schluß, jezdec terdeno na konji sedi.

Schlußart, die, sklepanje, plemo ali versta skleпов.

Schlußballen, der, in welchem die Sparen zusammen gehen, slemo, veliko slemo.

Schlußbein, das, kolk, bederna kost (zlasti pri ženskih).

Schlußbemerfung, die, opomba na konci pristavljena.

Schlußbericht, der, končno poročilo.

Schlußbier, das, ol za likof*, ol, ki se daje zidarjem, kadar dodelajo hišo, dodelnina*.

Schlüssel, der, ključ, *dim.* Schlüsselchen, ključek; der Schlüssel schließt nicht, f. Schließen; der goldene Schlüssel, zlati ključ; ihn bekommen, Kammerherr werden, f. Kammerherr; den Schlüssel stecken lassen, ključ v ključavnici pustiti; die Schlüssel der Stadt schiden, mestno ključce poslati, t. j. mesto predati, podati, udati se; ein Schlüssel bei den Schwestern, klin, zagozda; der Schlüssel eines Landes, ključ, nach V. deželni pah, terdnjava na meji deželni; Schlüssel zu einer Geheimschrift, in der Musik, auch ključ.

Schlüssel, in der Bsg. ključni.

Schlüsselasche, f. Pottasche.

Schlüsselbart, der, brada, nach dem Poln. pero (od ključa).

Schlüsselbein, das, nach V. ključ (auch im Russ. ključek), auch ključ ali sklepna kost, ključnica (V.).

Schlüsselbeinader, auch Schlüsselader, die, (vena subclavia), ključna žila, podključna žila odvodnica.

Schlüsselbeinmüffel, der, podključna miska.

Schlüsselblume, die, (Primula), ovičica, bičica, trobentica, pevčica, berkončica, jeglec, iglec, (Sul.) jaglec.

Schlüsselbüchse, die, ključ za streljanje, strelni ključ, pušica.

Schlüsselbund, der, ključ, zvezek ključev; f. a. Schlüsselring.

Schlüsselborn, der, zob, joziček ključavnici, ki gre v votel ključ.

Schlüsselgeld, das, ključnina (darilo, ktero da kupec hise prodavcovi ženi ali hčeri).

Schlüsselhaften, der, kljuka za ključce (za obešanje ključev).

Schlüsselfette, die, veržica za ključce.

Schlüsselfraut, das, Seifenraut, (saponaria), milnica.

Schlüsselloch, das, (ključna) luknja v ključavnici; durch das Schlüsselloch schauen, pri ključavnici kukati, skozi ključavnico luknjo gledati.

Schlüsselloch, der, nach V. kamba, kambica, (obroček ali kolce za ključce).

Schlüsselloch, das, votli ključ, votlina ključna.

Schlüsselschlüssel, das, schüt (ključni).

Schlüsselwahrer, der, ključar.

Schlusfall, der, f. Cadenz.

Schlusfassung, f. Beschlußfassung.

Schlusfolge, die, Resultat, nasledek, sklep izpeljan iz več stavkov; f. a. Folgerung.

Schlusform, die, f. Schlußart.

Schlusgebet, das, zadnja molitev.

Schlusgedanke, der, poslednja, sklepna misel; was war der Schlusgedanke seiner Predigt?, s ktero mislijo je sklenil, končal pridigo?

Schlusgerecht, f. Folgererecht.

Schlusgesang, der, Finale, končnica*, sklepnica*.

Schlusig, *adv.*, ich bin schlusig geworden, sklenil sim, odločil sim, nakanil sim; dies machte mich schlusig, to me je nagnilo.

Schlusjahr, das, zadnje leto, (s kterim se kaka doba končuje).

Schluskeil, der, (mont.), klin, zagozda.

Schluskeite, f. Synlogismus.

Schluskunst, die, sklepanstvo, umno sklepanje, razsodnost, nauk, kako sklepe ali razsode delati.

Schluslauf, f. Cadenz.

Schlusleiste, die, bei den Buchdruckern, russ. zastavka, kaka podoba ali druga lepota na konci bukev, nach V. končna kraža (?).

Schluslich, *adv.*, na zadnje, na konci.

Schluslied, das, zadnja pesem.

Schlusmachung, die, razsojanje, sklepanje.

Schlusmäßig, f. Folgererecht.

Schlusnahme, f. Beschluß.

Schlusprüfung, die, poglavitna, velika preskušnja.

Schluspunct, der, (končevavna) pika, končaj, Russ. točka.

Schlusrechnung, die, obrajt, obrajtanje, končni prešte, račun, sklep.

Schlusrecht, f. Folgererecht.

Schlusrede, die, Epilog, (f. b.), sklep, zadnji del govora, böhm. dogovor; f. a. Synlogismus.

Schlusreiß, der, der äußerste an einem Gefäße, otorni obroč, nach V. otornik (unvollständig, weil auch Kimmreiß bedeutend).

Schlusreiß, *adv.*, f. Beschlußreiß; (kar je

toliko dognano, da se more razsodek storiti).

Schlußreihn, f. Syllogismus.

Schlußreim, der, končna rima.

Schlußrichtig, f. Folgerecht.

Schlußsätze, die, lönica; f. Schließsätze.

Schlußsatz, der, Folgesatz, Conclusion, sklep, izpeljaj, zadnji stavek.

Schlußschrift, die, končni spis, povzemni spis.

Schlußstein, der, auch Schloßstein, womit ein Gewölbe geschlossen wird, zagozdni kamen, zagozdna, nach M. sklepnik, im Böhm. klin, poln. zawornik (= zapornik, sklepnik) und ključ; der nach der Beendigung eines Gebäudes feierlich gelegte Stein, poslednji kamen.

Schlußsteinlegung, die, pokladanje poslednjega kamna.

Schlußstück, f. Schlußsatz.

Schlußtag, der, zadnji dan kake dobe.

Schlußtritt, f. Schloßtritt.

Schlußtrunk, der, dopitek.

Schlußübersicht, die, končni pregled.

Schlußverhandlung, die, končna obravnavna.

Schlußvermögen, das, razsodnost, sklepnost.

Schlußvertheidigung, die, končni ali poslednji zagovor.

Schlußwort, das, etwa zagovor.

Schlußzeichen, das, končno znamenje, končaj.

Schlußzettel, das, meßetarski list.

Schlußziegel, der, ploščasti opek za streho.

Schlußzierat, die, končna kraža (V).

Schlußzusatz, der, poslednji pristavek.

Schmach, der, f. Sumach.

Schmach, die, zaničevanje komu izkazano, zasramovanje, sramota in graja, gerdota (V), psovanje (V), gerjenje; jemand alle Schmach anthun, egerditi, gerditi koga, osramotiti, sramoto delati komu, rogati (?) se mu; zur Schmach werden, ogerjen biti; f. a. Schande, Schimpf.

Schmachbedeut, Schmachbeladen, Schmachbelastet, adj., osramoten, ogerjen, zasramovan, s sramoto obdan.

Schmachbedingung, die, sramotni pogoj.

Schmälich, f. Schmählich.

Schmachrede, die, sramotivno, grajavno besede.

Schmachsäule, f. Schandsäule.

Schmachten, v. n., vor Hunger, Durst schmachten, lakota, žeje medleti, omagovati, giniti, sline požirati, suhe usta imeti, zevati, stradati, nach Gutm. omlahati (? mlahaveti); f. a. Lechzen; einen hohen Grad der Sehnsucht empfinden, nach jemand schmachten, mreti za kom, po kom, hudo hrepeneti in zeleti, koperneti po čem, serb. čeznuti, böhm. u. poln. schnouti (sahniti); schmachtende Augen, medle, medleče, poželjive oči, mil pogled; im Gefängnisse schmachten, v ječi medleti, giniti, stokati in zdihovati (po prostosti); f. a. Vergehen.

Schmachten, das, medlenje, omagovanje, kopernenje.

Schmachthalß, der, stradavec, lakota.

Schmachtig, adj., schlanf, droben, medel; tanek, šibek; f. Schlauf; lačen, izstradan, suh, ubožin, reven; schmätzig leben, revno, borno ziveti, stradati (kruha).

Schmächtheit, die, šibkost, tenkost, revnost.

Schmachtforn, das, kleine, unvollkommen, unreife Körner im Getreide, premek, opremek, spolik (Medv.).

Schmachtlappen, f. Schmachthalß.

Schmachtsling, der, drobnic (V.), švigla.

Schmachtriemen, der, pas, (okoli pravniga trebuha, da se manj stresa); den Schmachtriemen umschnallen müssen, prepsavati se, stradati, gabati, lakoto terpeti, zategovati trebuh.

Schmachtung, f. Schmachten, das.

Schmachvoll, adj., nesramen, sramoten, presramoten.

Schmachzähre, die, solza zavolj sramote.

Schmach, f. Geschmach, Sumach.

Schmadet, die, šmaka*, neka kupčijska barka.

Schmaden, v. n., cmokati, auch schmadsen, f. Schmaßen.

Schmadgar, adj., s rojem strojen.

Schmadhaft, adj., slasten, dobro dišec, dobre slasti (ali cene za usta), vkusen (M. u. russ.), žmahen* (in andern slav. M. smachny); reines Wasser ist nicht schmadhaft, čista voda nima (nikake) slasti; diese Speise ist schmadhaft, ta jed ima dobro slast, šloveka dobro diši; böhm. chutny.

Schmadhaftigkeit, die, slastnost, dobra slast, vkusnost (M. u. russ.), žmahnost*.

Schmadlos, adj., neslasten, brez vse cene, nevkusen, plevk, f. a. Geschmadlos.

Schmadlosigkeit, die, neslastnost, plevkost.

Schmad, f. Schmerle.

Schmadderbuch, das, začeki, pl., hitri zapiski, mažiknjiga (kroat.).

Schmadderer, der, čekavec, mazavec, čekalo, kacalo.

Schmaddern, v. n. u. a., začekati, čekati, packati, kacati, mazati in pisati; einen Brief schmaddern, načekati, sčekati, nakacati pismo.

Schmadderwerk, das, čekarija, čakke, pl., knecarija.

Schmähs, in Bzgg. sramotni, sramotivni.

Schmähbrieft, der, sramotivno pismo.

Schmähen, v. n. u. a., zasramovati koga, osramotiti, sramotiti, gerditi za besedo, grajati, zmerjati, obirati koga, psovati (V. serb.).

Schmähen, das, grajanje, gerjenje.

Schmäher, der, grajavec, gerdivec, zasramovavec, serb. psovac.

Schmäherin, die, grajavka, gerdivka, sramotivka.

Schmähgedicht, das, zasramovavna pesem ali poezija.

Schmähhandel, f. Injurienproceß.

Schmählen, f. Schmälen.

Schmählich, adj., sramoten; schmählich bez handeln, gerdo, zaničljivo ravhati s kom; schmählicher Tod, sramotna smert; schmählische Kälte, hud, strašan mráz.

Schmählichkeit, die, sramotnost.

Schmählust, f. Schmähsucht.

Schmähre, die, zasramovanje, gerjenje, psovanje oder psovka (serb.), sramotiven govor, sramotivne, gerde besede (ki jih kdo govori zoper koga).

Schmähschrift, die, Pasquill, sramotivni list, zasramovavno pismo, pisanje, pisana psovka.

Schmähschreiber, f. Pasquillant.

Schmähsucht, die, sramotivnost, jezičnost, opravljuvost, zmérljivost.

Schmähsüchtig, adj., sramotiven, opravljuv, jezicen, zmérljiv, obrekovaven; der, die Schmähsüchtige, opravljuvec, opravljuvka.

Schmähung, die, als Handlung, graja, psovanje (V.), sramotenje, zasramovanje; Schmäheten, Schmähorte, f. diese.

Schmähwort, das, zasramovavna, zaničvavna, gerda beseda, psovavna, sramotivna beseda, psovka (serb.); f. a. Schimpfwort; Einem mit Schmähworten begegnen, f. Schmähen.

Schmal, adj., geringe Breite habend, ozek, vozek; schmalen Leibes, tenkiga, šibkiga, drobna života; schmaler Weg, ozka, tesna (snapp) pot; mit schmalen Schritten gehen, drobneti, meti; gering, schlecht, armlich, tesen, slab, pičel, tenak, majhen, skop; das Essen ist ihm schmal gemessen, pičlo hrano ima, na tesnem mu dajejo jesti, nach dem Böhm. ima visok zleib, visoke jasli; borno, revno živeti.

Schmalbäckig, adj., suh, vderth, upadlich lie, ozkolichen (böhm.).

Schmalbett, das, ozka greda.

Schmalblättrig, adj., ozkolist.

Schmale, die, f. Schmalheit.

Schmal Eisen, das, železo za lemeže.

Schmälen, v. n., jekiz stegniti, stegovati, jekikovati, godernjati, lajati, vekati, kričati, gosti, kregati se; er schmälet den ganzen Tag, ves ljubi dan pregode (oder gode); waidm. oglasiti se, zavekati (od sern); als v. a., gering machen, f. Schmälen.

Schmalente, die, mala divja raca.

Schmaler, der, ein Klotz mit senkrecht stehenden Klingen, zwischen welchen die Schienen der Weiden bei den Korbmachern, und andere dergleichen Dinge bei andern Arbeitern nach der Breite beschnitten werden, tesavnik (V.), obrezivnik.

Schmalerer, der, krativer.

Schmalern, v. a., schmaler machen, zožiti, požiiti, ožiti; dünner machen, stanjšati, stanjševati; eng, enger machen, stesniti, utesniti, tesniti (böhm., russ. u. poln.), nach V. tesno biti, stisniti, stiskati (zusammen ziehen), geringer, kleiner machen, prikratiti, kratiti, prikrajšati, krajšati (eig. verkürzen), zmanjšati, umanjšati, manjšati, zmanjševati,

russ. umalit; nach Gutem., spičiliti, pičiliti, znižati, zniževati (herabsetzen); Gines Ehre schmälern, obrekovati koga, čast vzeti, jemati, kratiti komu; ein Kleid schmälern, vjeti, vjemati (V.) oblačilo; v. r., sich schmälern, stisniti, stiskati se, ožji, tesneji prihajati, biti (n. pr. od doline).

Schmälern, das, Schmälernung, die, oženje, stanjševanje, utesnjava, prikrate, manjšanje; der Ehre, obrekovanje.

Schmalflügelig, adj., ozkokril, ozkih perut.

Schmalflügler, der, ozkokrillnik.

Schmalgern, f. Schmaddern.

Schmalhälfig, adj., tenkovrat.

Schmalhans, der, stradač, strade, terpin; hier ist Schmalhans Küchenmeister, tu mache es na ognjišči, ognjiši leži; tu so slabo, revno je, je pičla, borna hrana.

Schmalhefe, f. Sauhefe.

Schmalheit, die, ozkost, ožina, tesnost, tankost.

Schmalholz, das, bei den Kohlenbrennern, drobne derva.

Schmalich, f. Schmälich, Armselig.

Schmallopf, der, ozkoglavet.

Schmalleder, das, im Gegensatz des Pfundleders, kravje usnje, tanjši, nach V. rudečo usnje.

Schmalleibig, f. Schmächtig.

Schmalre, f. Schmalther.

Schmalrüden, der, serna po pojanji.

Schmalrüdig, adj., ozkiga, tenkiga herbta.

Schmalzant, die, sočivje.

Schmalzäbelig, adj., tenkokljun, ozkokljun.

Schmalzschwanz, f. Holzkäfer.

Schmalzblau, f. Schmelzblau.

Schmalte, die, smalta (russ.), višnjava barva.

Schmaltheilung, die, razdel na pičlo, na drobne kose.

Schmalther, das, koštica, sernica dveh let, čó se ne ubreji.

Schmalvieh, das, drobnica (zlasti brav).

Schmalvogel, f. Sperling.

Schmalz, das, maslo (topfjeno); ausgebratenes Thierfett, mast, tolsča pretopljena, salo; ohne Salz und ohne Schmalz, neslan in nezabeljen, brez soli in zabele ali začimbe; f. a. Butter, Threnschmalz.

Schmalz-, in der Pf. für Schmalz bestimmt, aus dem Schmalz, beides masleni.

Schmalzbirn, die, maslenica, maslenka, kilovka (neke sočne hruške), nach dem Poln. babe.

Schmalzblume, f. Dotterblume.

Schmalzbrot, f. Butterbrot.

Schmalzdose, f. Schmalzkrübel.

Schmalzheute, der, desetina od drobnice.

Schmalzen, v. a., zabeliti, beliti, bei V. a. zabeljevati, auch, besonders in U. R., und im Serb. začiniti, začinjati, bei Gutem. masliti (russ.), im Serb. u. Böhm. mastiti; weder gefalzen noch geschmalzen, brez soli in zabele, neslan in nezabeljen.

Schmalzen, das, beljenje, začinjano.
 Schmalzsaß, das, f. Schmalzlibel.
 Schmalzfeder, f. Fettsfeder.
 Schmalzgesirr, das, maslena posoda.
 Schmalzgrube, die, fig., mastna, bogata
 dežela, posebno kjer mnogo lepe živinice
 rede.
 Schmalzhändler, der, maslar.
 Schmalzhändlerin, die, maslarica.
 Schmalzhefen, pl., tropine, pl., (od masla).
 Schmalzig, adj., maslen, masten, tolst.
 Schmalzsafer, der, višnjevi hrošč, böhm.
 babka.
 Schmalzkipfel, der, masleni rogljček.
 Schmalzkrout, das, vertna salata ali ločika.
 Schmalzlibel, der, deža*, burica (Ravn.).
 Schmalzknuden, der, masleni hlebček (V.)
 ali kolač, maslena potica.
 Schmalzmänn, f. Schmalzhändler.
 Schmalzmusch, das, maselnik, maselnjak.
 Schmalzpfanne, die, ponev, ponva za top-
 ljenje masla.
 Schmalzsnitte, die, masleni odrezek,
 knita* na maslu cveta.
 Schmalzschwein, das, tolsta svinja.
 Schmalztopf, der, maselnik (M.), masle-
 njak (Vuk), lonce za maslo.
 Schmalzung, die, beljenje.
 Schmant, der, Milchrührn, smetana; in Salz
 werfen, penat; im Bergbau, šmant*.
 Schmanten, v. n., peniti se.
 Schmantopf, der, lonce za smetano.
 Schmaragd, f. Smaragd.
 Schmaru, der, eine Mehlspeise, žganci praženi.
 Schmarochen, v. a., prisliniti se, prislepiti
 se nepovabljen kam, kjer je kaj jesti, sli-
 niti se (auch schmeicheln); tuje skledo lizati,
 zastonj jesti in piti, auch oglariti ali šes-
 kati (beides zunächst bei Hochzeitgelagen üblich,
 jedoch auch allgemein anwendbar), lizati se,
 prežati, da bi človeka kosček doletel, k
 tuji mizi prikerpati se, prikidati se, pri-
 makniti, primikati se; schmarochen gehen, na
 prezalico iti; bei Gutm. zaplečevati, böhm.
 pochlebovati, poln. gledati kje se iz dim-
 nika kadi; f. a. Schmeicheln.
 Schmarochen, das, slinjenje, šeskanje, oglar-
 jenje, prežanje.
 Schmaroher, der, slinež, prislinjenec, lizun
 (Schmeichler), bei Hochzeiten, oglar od vo-
 glar, šeskar (jedoch auch für Schmaroher
 überhaupt anwendbar), im Poln. pasorzyt
 (= pasorit mit Anspielung auf parasitus),
 russ. darmojed und tuncjadec (ki zastonj
 je), im kroat. zdeloliz (auch bei Vuk čan-
 koliz), nach V. auch slepnik (?), bei Gutm.
 zaplečnik (?), Jarnik gibt es mit Wiener),
 im Böhm., Poln. u. Russ. auch pochlebnik
 (auch Schmeichler), prichlebnik, nachlebnik.
 Schmaroherci, die, voglarija, šeskarija;
 f. Schmarochen, das.
 Schmaroherin, die, slinjenka, lizavka; bei
 Hochzeiten, voglarica, šeskarica.
 Schmaroherisch, adj., prislinjen, šeskarisk.
 Schmaroherneßel, die, zajedna, nametna
 kopriža.

Schmaroherpflanze, die, etwa zajedavka,
 zajednica, nach Sul. nametnica, böhm. rost-
 lina cizopasni (tajopasna).
 Schmarre, die, brazgotina, obrastlik, (rane,
 zlasti podolgaste), proga (V. auch böhm.),
 zackelene rana; f. übr. Narbe.
 Schmarren, v. a., praskati, praaskniti.
 Schmarrig, f. Narbig.
 Schmasche, die, oko; f. Masche; lična jan-
 oja kozuhovina, poln. smusik.
 Schmas, der, emok, mlask, glasn poljubek.
 Schmase, die, der etwas beträchtlicher lange
 Stoch eines abgehauenen Baumes, porobek,
 velik štor ali panj, stromelj, štremlj, šter-
 celj; schon ausgehoben, panjač, böhm. pařez;
 die Schmägen austreten, štore porvati, rvati
 ober rvati; im Brückenbau, bet.
 Schmasen, v. n. u. a., im Essen oder Rüßen,
 emokniti, emokati, (russ. čmokat); (mlask-
 niti), mlaskati, emokaje jesti kaj, emo-
 kaje, na glas poljubovati koga; schmasend
 wohnen kommen, priemokati, primlaskati kam;
 eine gewisse Zeit hindurch schmasen, pre-
 emokati, premlaskati; im Fortwischen, v. a.,
 Schmägen austreten, štore ali porobke ro-
 vati, kopati in skladatai.
 Schmasen, das, emokanje, mlaskanje.
 Schmaser, der, emokan, emokač, emoka-
 vec, mlaskavec; ein Laut, emok; ein Bo-
 gel, auch Schmäser, Strinschmäser, (Sylvia
 rubicola), bela penica, (Sylvia rubetra), ve-
 lika penica; (Sylvia aenantho), beloritka,
 belorepka.
 Schmaserin, die, emokavka, mlaskavka.
 Schmasflaster, die, sezenj porobkov ali
 štorov.
 Schmauch, der, gosti dim, čad, nach V.
 smod.
 Schmauchaal, der, posušena, povojena je-
 gulja.
 Schmauchen, v. n. u. a., kaditi se, puhati
 (V. blasen), auch dimiti se, čaditi se (böhm.).
 kuriti (rig. heizen), serb. pušiti se; Tabak
 schmauchen, tobak piti, kaditi, puhati; meine
 Pfeife schmaucht gehörig, nach V. lula mi
 dobro kuri; ein wenig schmauchen, pokaditi
 se; mit Schmauch anfüllen, zakaditi; Fleisch
 schmauchen, f. Schmäuchen.
 Schmäuchen, v. a., Wienen schmäuchen, bee-
 lam podkaditi, kaditi, z dimam pregnati,
 preganjati jih; Fleisch schmäuchen, meso ka-
 diti, prekajati, sušiti, oditi ober voditi; f.
 a. Räucheru: einen Fuchs schmäuchen, lisici
 zakaditi, podkuriti.
 Schmäuchen, das, kajeenje, prekajanje, vo-
 jenje.
 Schmaucher, der, kadivec; Tabasschmaucher,
 tobakar.
 Schmauchfeuer, das, smojenje, ogenj brez
 plamena, ki se le kadit.
 Schmauchgesellschaft, die, tobakarska
 tovaršija, družba tobakarjev.
 Schmauchig, adj., zakajen, dimnat.
 Schmauchloch, das, f. Rauchloch.
 Schmauchstube, die, čadnica, dimnica, ka-
 divnica.

Schmaus, ber, pojedina, gostarija, gostije (gostje) ober gosti, *pl. f.* gostovanje, pir (mehr Hochzeitschmaus), nach dem Böhm. godovanje; einen Schmaus geben, pojedino, gosti napraviti komu, gostiti koga; zum Schmause bitten, v gosti povabiti; *fig.* velika sl. (von slast durch Glücken des st, also nicht slja, *Met.*), veselje, prijetnost.

Schmausbar, *f.* Eßbar.

Schmausbruder, ber, jedež, kdor se rad gostuje.

Schmausen, *v. n. u. a.* gostiti se, gostovati se, pasti se, pojedati in mozevati, po gostijah hoditi (*Gutm.*), pirovati (*a. russ. u. serb.*), nach dem Böhm. u. Poln. godovati; znančst feiern, god Namensfest; heute wird geschmauset, dantes bo pojedina, bo gostarija, danas imamo gosti; Kirichen schmausen, črešnje zobati (s posebao slo); ein wenig schmausen, pogostiti se; genug schmausen, nagostiti se, nagostovati se; durch Schmausen verthun, zagostovati.

Schmausen, das, gostitev, gostovanje.

Schmauser, ber, jedež, sneduh, pojedun, snedenec, lahkoživec, dobrojedeo (*Gutm.*).

Schmauserci, die, gostarija; *f. übr.* Schmaus.

Schmauserin, die, snedenka, pojedunka, ki se rada gostuje, dobrojedka.

Schmauserisch, *adj.*, kakor prav jedež.

Schmausgesell, Schmausgenos, *f.* Schmausbruder.

Schmausstasse, die, sklad za pojedina.

Schmauskreis, ber, družba, tovaršija pojedev.

Schmauschwester, *f.* Schmauserin.

Schmedbar, *adj.*, dišljiv, vonjljiv, okusljiv, kar se da okusiti.

Schmedbissen, das, kosce za pokušno.

Schmede, *f.* Geschma.

Schmeden, *v. n.* in einigen Gegenden (*analog.* dem slov. dišati in roža diši, jed komu diši) für riechen, *f.* dieses; durch den Geschma auf eine gewisse Art empfunden werden, slast ali vkus imeti, von Speisen auch: dišati; die Galle schmedt bitter, želó ima grenko slast, je grenak, (po) greni v ustih; der Heuig schmedt süß, med je sladak, je sladke slasti, sladkiga vkusa, sladi; die Speise schmedt ihm gut, jed se mu prilaga, mu dobro diši; der Wein schmedt mir, vino mi je všeč, mi diši, se mi prilaga, mi dobro de (besommt mir wohl); nach etwas schmeden, po čem dišati, duh imeti po (*n. pr.* po sodu), slast imeti po —, vleči, potegniti na, einkniti, cikati * na kaj; eine jede Speise schmedt anders, vsaka jed je druge cene (*V.*), ima svojo slast, svoj vkus; wohl schmeden, prijeten, po godi biti, goden, vkusen biti, dopasti, dopadati, priléci, prilégati se; er läßt sich schmeden, dobro je, podviza pri jedi; *f.* Appetit haben; das schmedt nach mehr, dobro je ali malo je; die Arbeit will ihm nicht schmeden, delo mu ne diši, mu smerdi, delo mu ni po godu, dela nerad; *v. n. u. a.* kosten, pokusiti, pokušati; durch den Geschma erkennen, em-

finden, čutili (po vkusu, na jeziku); ich schmede das Salz im Wasser, čutim sol v vodi; er soll auch schmeden, naj čuti, skusi tudi on, kako —; nicht schmeden können, brez vkusa biti, ne poznati po vkusu; er soll ihn nicht schmeden, ne more ga prestat, čutili, viditi; ein Vergnügen schmeden, veselje uživati; scharf schmeden, tenkiga, ostriga vkusa; Blumen schmeden, *f.* riechen.

Schmeder, ber, pokušavec; *f. a.* Ledermaul; usta, gohee; Nase, smerček.

Schmederin, die, pokušavka, sladkosnedka.

Schmederkoch, ber, kuhar za laskerne ljudi.

Schmedherr, ber, pokušavec (policijski, ki ol po keremah pokuša); *fig.* *f.* Neccent.

Schmeer, *f.* Schmeer.

Schmeiße, *f.* Schlüfte.

Schmeißelbiß, ber, prilizneni, prilizljivi pogled.

Schmeißel, die, das Schmeißeln, prilizovanje, muljenje (*St.*), lepa beseda, ugodno djanje, s kterim se kdo komu skuša prikupiti; bei *Gutm.* priliznost (?), priliznjenost. Schmeißelhaftigkeit; Jemanden alle nur ersinnlichen Schmeißeleien machen, komu, kar je mogoče, prilizovati se, radovati se, sladkati in sliniti se okoli koga na vso mod, da bi mu jo ubral; Einem eine Schmeißelei sagen, komu kaj lepiga, prilizneniga reči.

Schmeißelhaft, *adj.*, von Personen, priliznen, prilizliv, prikupliv; ein Schmeißelhafter, eine Schmeißelhafte, *f.* Schmeißeler, Schmeißelerin; von Sachen, das ist mir schmeißelhaft, to mi dobro de, to mi je ugodno, dobro se mi zdi, ustrezno mi je s tem.

Schmeißelhaftigkeit, die, priliznjenost.

Schmeißeln, *v. n.*, der Hund schmeißelt seinem Herrn, pes se raduje, se muli (*St.*) okoli gospodarja; *f. a.* Streicheln; sonst, lizati se, smukati se okoli koga, sliniti se, prilizniti se, prilizovati se komu, sladkati se, dobrikati se, lep ali dober delati se komu, prikupiti, prikupovati se komu (*eig.* sich um seine Gunst bewerben), nach *V.* auch militi (?) se komu, nach *Gutm.* lesičiti se, rožmariniti se; sie schmeißelten ihm und sagten, Du hast Recht, da bi se mu prikupili, reko mu: pravo terdiš; *poln.* podchlebiac, *serb. u. russ.* laskati komu, *russ. a.* l'isti komu; sich schmeißeln mit etwas, kaj obetati si, nadjati se, upati, meniti, misliti.

Schmeißeln, das, *f.* Schmeißelei.

Schmeißelnd, *adv.*, prilizovaje se; *f. a.* Schmeißelhaft.

Schmeißelrede, die, priliznjeno govorjenje, lepe, priliznjene, prikupljive besede.

Schmeißelung, die, *f.* Schmeißelei.

Schmeißelvolk, das, lizun, prilizneni svet.

Schmeißelworte, *pl.*, *f.* Schmeißelrede.

Schmeißelzunge, die, priliznen, sladak jezik, medene usta.

Schmeiden, v. a., *šlitiati**; f. **Schlichten** (bei den Webern).

Schmeiðler, der, prilizovavec, priliznjenec, nach *M.* priliznik, lizun, sladkač, molivec, bei *Gutsm.* vertorepec, niedr. sladkoritnik; *russ.* laskatelj, l'otec.

Schmeiðlerin, die, prilizovavka, priliznjenka.

Schmeiðlerisch, *adj.*, prilizovavsk, prilizovaven, lizunsk; *adv.*, prilizovaje se.

Schmeidig, *adj.*, droben, stranast (*V.*), f. das gebr. **Geschmeidig**.

Schmeidigkeit, f. **Geschmeidigkeit**.

Schmeißer, der, tavriško jabelko.

Schmeißen, v. a., werfen, vreci, metati, terjusiti, zabrusiti, zadegati, telebiti, trošiti, (bei *M.* skolehati?), butiti; schlagen, butiti, oterniti; zu Boden schmeißen, na tla zvaliti, zverniti; v. n., fallen, telebiti, trošiti kam; das Pferd schmeißt hinten aus, konj rita, berca (ritniti, ritati, bereniti, bercati); Roth von sich geben, podelati se, usrati se, posrati se, srati.

Schmeißfliege, die, nach *V.* mesna, mearsarska muha, (auch in *and. slav. W.*), nach *V. a.* zaplodna muha, zapljunkarica † (*Zal.*).

Schmiele, f. **Schmiele**.

Schmelz, der, posteklina †, smalta*, *russ.* *smist**; nach *M.* loš, (*Gutsm.* gibt loš mit Rauchgold, *M.* an einem andern Ort mit Glasur, im *Russ.* ist: lošiti aus loš = lesk poliren, im *Böhm.* lešiti, also slov. leščiti; oder soll lošiti nur voščiti von vosk sein?); *poet.* lesk, svetla, živa barva; **Schmelz** der Bähne, sklenina.

Schmelzarbeit, die, im Hüttenbaue, topfjenje, taljenje, plavjenje rud; emailirte Arbeit, posteklina †, postekljenina †.

Schmelzarbeiter, der, postekljeninar.

Schmelzbar, *adj.*, topljiv, raztopljiv, taljiv.

Schmelzbarkeit, die, topljivost, raztopljivost, taljivost.

Schmelzbogen, der, zapisna pola (v plav-
zih).

Schmelzbuch, das, zapisne bukve (v plav-
zih).

Schmelzbutter, die, maslo, kuhano, (raz)-
topfjenes maslo.

Schmelze, die, das Schmelzen, plavjenje, topfjenje, taljenje; f. a. **Schmelzhütte**.

Schmelzeisen, das, grodelj (*V.*), taljeno pa ne dokovano železo.

Schmelzen, v. a., *šmalzen*, zaheliti, bo-
liti, začiniti, začinjati; schmelzen machen, raztopiti, stopiti, raztapljati, topiti, razta-
liti, staliti, taliti, auch razplaviti, plaviti, razpustiti, razpusčati (*Gutsm.*), auch in an-
dern *slavisch. Munda.*), im *Böhm.* preha-
nėti; noch einmal schmelzen, pretopiti, pre-
tapljati; etwas fettes schmelzen, evreti, im
Böhm. škvariti, *serb.* ovariti; gefrorene Kör-
per flüssig machen, stajati, raztajati, tajati,
in *St. u. serb.* raztaliti, taliti; Farben schmel-
zen, zlititi, zlivati; f. **Verschmelzen**; mit
Schmelz malen, emailiren, postekliti, nach

V. a. topljenim delati, emailirati*; nach *M.*
položiti, lošiti, cig. poleščiti, leščiti (*böhm.*
oder lošiti, *russ.*); v. n., in einen flüssigen
Körper verwandelt werden, stopiti se, raz-
topiti se, raztapljati se, topiti se, taliti se;
von gefrorenen Körpern, z. B. Eis, Schnee-
ballen, stajati se, raztajati se, tajati se
(auch *altsl.*), in *St.* taliti se, (*poln.* top-
nieć); vom liegenden Schnee, skopnėti, kop-
nėti, im *Russ.* sneg tajet; der Schnee schmilzt
heute, mit Rücksicht auf das Thauwetter, ju-
ge, južno je, užuzilo se je (*böhm.* snih jihně).
Schmelzen, das, topfjenje, taljenje, plav-
ljenje, tajanje, raztop.

Schmelzer, der, überhaupt, topivec, plavec,
(*V.*) taljivec, plavžar (*V.*), pretapljavec.

Schmelzerel, die, f. **Schmelze**.

Schmelzerin, die, topivka, taljivka.

Schmelzerknecht, der, topivski hlapec ali
pomagač.

Schmelzesse, die, topivski viganj.

Schmelzfarbe, die, kovinska barva; f. a.
Schmelz, **Schmalte**.

Schmelzfeuer, das, topivni ogenj.

Schmelzform, die, troba iz meha v plav-
vilno peč.

Schmelzgast, der, kdor daje svojo rudo v
tujo topfnicu.

Schmelzgefäß, das, posoda za taljenje,
taljivna posoda.

Schmelzglas, das, kovinsko steklo, ste-
kleno leščilo †, (*russ.* loščilo); f. **Schmelz**,
Email.

Schmelzhaut, das, **Schmelzhütte**, die, ta-
ljivnica, topivnica, plavivnica, plavž (*V.*),
russ. plavilnja.

Schmelzherd, der, tališće, talše.

Schmelzkammer, die, topivnica (kovnitsa).

Schmelzkelle, f. **Schmelzlöffel**.

Schmelzkeßel, der, topivni kotel.

Schmelzkunst, die, plavstvo, taljivstvo, umao
taljenje rud; Emailirkunst, posteklinarstvo.

Schmelzling, f. **Klapperapfel**.

Schmelzlöffel, der, besonders zur Schmel-
zung des Bleies in kleinen Maschinen, topivna
ponev, topivna žlica.

Schmelzmalen, f. **Emailmalen**.

Schmelzmeister, der, topivec.

Schmelzofen, der, peč za topfjenje ali ta-
ljenje rud, taljivna peč, plavž (*Gutsm. u. V.*).

Schmelzperle, f. **Glasperle**.

Schmelzpfanne, die, topivna ponev.

Schmelzsilber, das, pasarsko (po)srebrilo †.

Schmelztahl, der, sirovo jeklo.

Schmelzstätte, die, topilišće, topiliše.

Schmelztiegel, der, raztopnik (*poln.*), to-
pivnik, taljivni lonec.

Schmelzung, f. **Schmelzen**, das.

Schmelzungsmittel, das, topilo, talilo.

Schmelzwerk, das, postekljenina †, f. a.
Schmelz, **Email**.

Schmelzwerkzeug, das, topivsko, topivno
orodje.

Schmer, das, **Wagenschmer**, kolomaz-i; and
Pech, smolnjak (*V.*), **Schweinschmer**, mast,
salo; Fett überh. mast, tolšča, tolša.

Schmerbauch, der, debeli trebuch, tolsti; n. V. debel hlam (?); f. a. Unterleib; eine Person, debelak, trebuchar, trebuchac, trebusnik (*Guts.*).

Schmerapfel, der, mastnac † (*böhm.*).

Schmerbel, f. Heurich.

Schmerbütte, f. Barbe, Dorngrundel.

Schmergebirge, das, ilasti svet.

Schmergel, **Schmirgel**, der, zum Polstren, gladivni, likavni kamen, russ. nazdak, poln. szmergiel, gen. szmergla; Tabasschmergel, ilindra, grampa v luli; f. a. Schellkraut, Dotterblume.

Schmerhändler, der, salar, tolsčar.

Schmerhaut, f. Fethhaut.

Schmerhöfer, f. Schmerhändler.

Schmerholz, f. Nöhsenunge.

Schmerichst, *adj.*, salast, masti podobn.

Schmerig, *adj.*, masten, tolst; f. Fettig.

Schmertram, der, tolsčarnica †.

Schmerkraut, f. Wohlverleib, Heurich.

Schmerl, **Schmir**, der, (Falco Aesalon), sokolič, ptičar.

Schmerle, die, f. Schmerl; ein Fisch, (Cobitis barbatula), smerkez, habica, böhm. mrenek, russ. golec.

Schmerleder, das, f. Schmierleder.

Schmerleib, der, hleb, kolo masti ali sala.

Schmerlengrube, die, jama za piskore.

Schmerlinde, die, unbetanisch so genannt, vermutlich wegen ihres weichen Holzes, Anzstinde, Sommerlinde, lipa škrokolista.

Schmerling, f. Schmerle.

Schmermann, f. Schmerhändler.

Schmerbütte, f. Schmerbütte.

Schmerstein, der, tučnik †.

Schmertopf, der, lonec za mast ali tolašco.

Schmervieh, das, garjeva živina, ki se mora mazati; eig. Schmiervieh.

Schmervogel, der, Baumlerche, velika cipa; f. a. Baumlerche.

Schmervogelhütte, die, cipnica.

Schmerwaust, der, f. Fethwaust, Schmerbauch.

Schmerwurz, f. Fethwurz, Fethhenne, Bruchkraut.

Schmerz, der, des Leibes, bolečina, bol, m., (boleček, sklina? V.), in and. sl. D. a. bolest-i, in der Kindersprache, buba (M.); ein heftiger Schmerz, huda bolečina; vor Schmerzen schreien, (od) bolečino vpiti; er empfindet Schmerzen im Rücken, bolečino čuti, ima v hrbtu, gewöhnlicher, herbet ga boli; er hat Magen Schmerzen, želodec ga boli, po želodecu ga boli; ich habe auf einmal einen Schmerz in der Brust empfunden, v persih me je zabolelo; des Gemüthes, žalost, britkost, britkoba, skerb, žal (*indecl.*), *altst.* a. taga (toga), otočnost; mit Schmerzen erwarten, težko težko pričakovati česa, mreti po čem; ich höre es mit Schmerzen, žal mi je, težko mi de, težko se mi zdi, peče me v serci, boli me v serce, ko to slišim; der Schmerz läßt nach, bolečina nehava, jenjuje, odlega, so lajša, manjša; der Schmerz hat nachgelassen, odleglo mi je, nehalo, minilo, jenjalo

me je (namr. boleti); der Schmerz verbreitete sich über den ganzen Kopf, vsa glava se je razbolela; der Schmerz lehrt styechen, bolečina ne zna molčati, poln. co (kar) koga boli, o tem mowić (govoriti) woli; viele Schmerzen verursachen, veliko žalost, mnogo skerbi komu napraviti; bei M. von phyl. Schm. bolečiniti (?) koga; Schmerz lindern, bolečino olajžiti, tolažiti, olajšati.

Schmerzbar, f. Schmerzhast.

Schmerzbesaßet, *adj.*, (od) bolečine sključen, v hudih bolečinah.

Schmerzen, v. n. u. i., boleti; zu Schmerzen anfangen, zažoleti; ein wenig Schmerzen, poboleti, pobolevati; rund herum Schmerzen, oboleti; bis zu einer Stelle des Körpers, priboleti (v. i.) do —; die Wunde schmerzt mich, rana me boli; es schmerzt, boli; heftig, beißend, me skli; der Fuß schmerzt mich, noga me boli, (von giftischen Schmerzen), po nogi me terga; recht zu Schmerzen anfangen, (von einem um sich greifenden Schmerz), razboleiti se, razbolelevati se; aufhören zu Schmerzen, nehati, odjenjati, odleci, odlegati; Schmerzen in der Kindersprache, bubati, zabubati, pobubati; der Finger schmerzt mich, perstec me buba; es schmerzte mich, daß ich ihm nicht helfen konnte, žal mi je bilo, bolelo, peklo me je, da mu nisim mogel pomoči (ali pomagati); f. a. Schmerz; a. u. žalostiti, razžalostiti koga, žalostiti.

Schmerzen, das, bol, hollenje.

Schmerzenbänderer, der, krotivec, tolažnik bolečin.

Schmerzenfrei, f. Schmerzlos.

Schmerzengebärer, die, porodnica v bolečinah.

Schmerzengeld, das, prižaljeni, kervavi denar, dnar, povračilo za prestane bolečine.

Schmerzensglühend, *adj.*, bolečine goreč, razbolen.

Schmerzenhaus, das, hiša bolečine, žalosti.

Schmerzenjahr, das, žalostno leto.

Schmerzenlinderer, der, tolaživec, olajševavec bolečin(e).

Schmerzenlos, f. Schmerzlos.

Schmerzenmann, der, terpin.

Schmerzenreich, *adj.*, poln bolečine.

Schmerzenverneuerung, die, ponovitev bolečine, ponovljena bolečina.

Schmerzenmutter, die, britka, žalostna mati.

Schmerzenruf, Schmerzensschrei, der, klic, krič, vpitje (od) bolečine.

Schmerzensohn, der, sin, otrok bolečin.

Schmerzenstillend, *adj.*, bolečino olajšujend, bolotolažnič.

Schmerzenstimme, die, glas bolečine.

Schmerzenston, f. Schmerzensstimme.

Schmerzenvoll, f. Schmerzvoll.

Schmerzenwunde, die, skleča rana.

Schmerzenvergütung, f. Schmerzensgeld.

Schmerzregend, *adj.*, bolan, bolečinsk.

Schmerzfrei, f. Schmerzlos.

Schmerzgefühl, das, Gut bolečina, bol.

Schmerzgeld, f. Schmerzensgeld.

Schmerzhaft, adj., boleč, bolen, skleč, etw. was Schmerzhafte, bolečina; moralisch, žalosten, britek; ein Schmerzhafter Todesfall, žalostna smert; die Schmerzhafte Muttergottes, žalostna, brikta Mati Božja; das ist mir sehr Schmerzhaft, to me močno boli, to mi je žal; Schmerzhafte Krankheit, bolezen polna bolečine, brikta, huda, böhm. bolestna.

Schmerzhaftigkeit, die, bolečnost (V.), besser adj., f. Schmerzhaft.

Schmerzlast, die, wörtl. butara bolečin, nadloga, hudo bolečina, ki koga tro (tarejo).

Schmerzleidend, adj., bolen, v bolečinah.

Schmerzlich, adj., boleč, žalosten, britek; es war schmerzlich für mich, brikkost, žalost mi je prizadjalo.

Schmerzlichkeit, die, f. Schmerzhaftheit.

Schmerzlidernd, adj., bolečino tolažijoč, hladijoč, olajšujoč.

Schmerzlos, adj., brez bolečine; tako, da človeka ne boli; bolečino prost.

Schmerzlosigkeit, die, seine Verfahrensweise hat den Vorzug der Schmerzlosigkeit, njegovo ravnanje je za to bolj, ker človeka pri tem (nič) ne boli.

Schmerzmann, der, f. Schmerzensmann.

Schmerzstillend, f. Schmerzensstillend.

Schmerzvoll, adj., poln bolečine, ves v bolečinah, prežalosten.

Schmetten, der, (Desterr.), smetana.

Schmetterer, der, treskavec, f. Donnerer.

Schmetterhensschrede, die, f. Klapperhenschrede.

Schmetterling, der, (Papilio), metulj (a. kroat.), in J. u. D. Ar. motovilec, n. V. motulj, böhm., russ. u. poln. motylj, im Serb. lepir oder leptir; Nachtschmetterling, večer, veša; fig. metulj, veterik, nestanovitnež; in einen Schmetterling verwandeln, nach dem Böhm. zmetuljiti.

Schmetterlingsartig, adj., metaljast, metaljast, kakor metulj.

Schmetterlingsblume, die, metaljasta cvetka.

Schmetterlingsfang, der, Schmetterlingsjagd, die, lov metaljev.

Schmetterlingsfisch, der, metaljasta smerkavica †.

Schmetterlingsflügel, der, Schmetterlingschwinge, die, metaljava perutnica.

Schmetterlingswerk, das, bukke od metaljev.

Schmettern, v. a. u. n., tresčiti, tresiti, troskati, hrusniti (V.), hrusčati oder hrusati, loputniti, loputati, telebniti, telebiti; mit dem Kopfe an die Wand schmettern, z glavom v steno butiti, butati; zu Boden schmettern, tresčiti na tla, terjusiti, povoliti hrusčaje na tla; in tausend Stücke schmettern, f. Zerschmettern; die Trompete schmettert, trobenta doni, buci, poje; die Fenster schmetteten vom Schläge, okna so

se stresle, so zaropotale; der Rinf, die Ferde schmettert, sinkovec ropoče (V.), škerjanec žgoli, gostoli, žvergoli.

Schmettern, das, tresk, treskanje, ropot, hrum; gostolenje.

Schmetternd, adj., hramen, veršec, gostoleč.

Schmide, die, an der Beitsche, pokavnik.

Schmiden, f. Beitschen.

Schmied, Schmied, der, kovač; Messerschmied, nožar, kovač, ki nože dela; Nagelschmied, žebliar i. t. d., ein Fisch, morski kovač.

Schmiedbar, adj., kovaven; kar se da kovati; russ. kovkij.

Schmiede, die, kovačnica; vor die rechte Schmiede gehen, na pravo mesto, prav priti, iti.

Schmiedeamboß, der, naklo, nakalo, eig. nakovalo, (a. im Serb. neben nakovanj m.).

Schmiedearbeit, die, kovaško delo, kovaški izdelek.

Schmiedebalg, der, kovaški meh.

Schmiedeeisen, das, kovno, kovavno železo.

Schmiedeeise, die, kovaška ješa*. kovaško ognjišče, ognjiše, nach dem Serb. kovaški viganj, (im Böhm. vyheň, f.).

Schmiedegerath, das, kovaško orodje.

Schmiedehammer, der, kovaško kladvo (kladivo).

Schmiedehandwerk, das, kovačija, kovaštvo; das Schmiedehandwerk erlernen, kovaškiga se naučiti.

Schmiedesneht, der, kovaški hlapec.

Schmiedefohle, die, kovaški ogel, (nach dem Altst. ogel), collect. kovaško oglje, (u. and. D. ogljevje).

Schmiedemeister, der, kovaški mojster.

Schmieden, v. a. kovati; Eisen läßt sich schmieden, železo se da kovati; wie viele Hufeisen hast du heute geschmiedet? koliko podkev si skoval, (naredil)?; ein wenig schmieden, pokovati, pokovavati; sich mühe schmieden, nakovati se; Verse schmieden, pesmariti; neue Wörter schmieden, nove besede kovati, zmišljati, zmišljavati; zu Ende schmieden, dokovati; ganze Nächte schmieden, vse noči prekovati; mit dem Schmieden bis zu einer Stelle kommen, prikovati do —; einen Verbrecher in Eisen schmieden, hudo delnika zakovati, (V. u. russ.), v zelonje djati; ihn an oder auf etwas schmieden, prikovati na kaj, k čemu; durchs Schmieden ausdehnen, razkovati; eine böse Sache schmieden, kaj hudiga skovati, (kovati), naklepat, splesti, plosti, nasnovati, snovati; man muß das Eisen schmieden, weil es warm ist, f. Eisen; zwei Nägel in einer Hufe schmieden, z enim kamnam dva ptiča zadeti.

Schmieder, der, snovavec, naklepavec.

Schmiederechnung, die, kovaški račun, kovaška rajtenga.

Schmiedeschlaße, die, kovaška žlindra, f. a. Hammerschlag.

Schmiedefinter, der, okujine, škaje.

Schmiedestof, der, kovaška klada, čok, čola za nakovalo.

Schmiedewerk, f. Schmiedearbeit.

Schmiedewerkstätte, f. Schmiede.

Schmiedezange, die, kovaške klešče, klese, pl.

Schmiedezzeichen, das, kovaško znamenje.

Schmiedseile, die, kovaška pila.

Schmiedehandwerk, f. Schmiedehandwerk.

Schmiedin, die, kovačica.

Schmiedjunge, der, kovaški učence, kovaček.

Schmiedläufer, der, f. Hirschschütter.

Schmiedweise, adv., po kovaško; schmiedweise geschlagenes Lau, verv na enem konci tanjši.

Schmiedzunder, f. Schmiedesinter.

Schmiege, die, das bewegliche Winkelmaß, nach dem Russ. skladi naogelnik, nach dem Poln. ogelnica, u. Ravn. kljuka (na odpertje); f. a. Schiefe.

Schmiegen, v. a., bei den Werkleuten, eine Wand nach einem Winkel über oder unter 90 Grad fortzuführen, ukloniti, uklanjati, upogniti, upogibati, upogovati; nagniti, nagibati; v. r., sich schmiegen, viti se, zvijati se, oviti, ovijati se, oprjeti, oprijemati se, okleniti, oklepati se, opletati se; sich demüthigen, ponizati se, znizati se, kriviti se, zvijati se pred kom, prihuliti se, f. a.

Schmeicheln; a. ravnati se natanko po volji koga; der Hund schmiegt sich, pes se zvija, prilizuje, raduje, mali; der Beinstof schmiegt sich an den Ullbaum, terta se ob berst ovija, f. a. Schlingen, sich; sich in einen Winkel schmiegen, stisniti se, sključiti se, potuhiti se, skerčiti se v kotiček; die Ruthe schmiegt sich, f. Biegen.

Schmiegsam, adj., vitek, udajaven, gibben, f. a. Biegsam; Geschmeidig; Nachgiebig.

Schmiegsamkeit, die, vitkost, gibčnost, (poln. przytulność).

Schmiegun, die, f. Schmiege; das Schmiegen, zvijanje, vitje, nagib, nagibanje.

Schmiehe, die, eine Grasart, ostrica, pahovka, masnica; nach dem Poln. u. Böhm. metlica.

Schmielen, f. Lächeln.

Schmielente, f. Schmalente.

Schmier, das, f. Schmiere; Wagenschmier.

Schmieralien, pl., Geschreibsel, mazarija, čockarija, pisarija; podkupnina.

Schmierarzt, der, mazač, mazar, pačuh.

Schmierbaß, der, tolsčnik (meh).

Schmierbaum, f. Riefer.

Schmierbrand, der, neki snet na pšenici.

Schmierbuch, das, prvi zapiski.

Schmierbüchse, die, posoda za kolomaz, puka za maz, kibla*, kolomaznica (böhm.).

Schmiere, die, womit man schmiert, mazilo, maža; Wagenschmier, kolomaz, maz; Schuschiere, mast; Schmiere geben, namazati koga; flebriger Schmiere mastno umazanje, špeh*.

Schmiererimer, f. Schmierbüchse.

Schmierer, v. a. u. n., namazati, mazati, (b. M. mastiti), ein wenig schmieren, pomazati; vers-

schmieren, zamazati; unterhalb schmieren, podmazati; noch einmal schmieren, premazati; auseinander schmieren, razmazati; unreinlich, unedelhaft machen, umazati, zamazati, zabrazdati; unedelhaft schreiben, mazati, čockati, kacati, gerdo pisati; in ein Buch schmieren, začockati, načockati kaj v bukve; bestechen, podmazati, pomazati, podkupiti, podkupovati, podmititi (St.); f. Bestechen; wer schmiert, der gut führt, kdor maže, mu kaže, (mu točo); den Bufel schmieren, prügeln, namazati, mazati, nāžgati, napokati, naklepeni, naguliti, nasmukati i. t. d., f. Prügeln; den Wein schmieren, vino mešati, kerstiti, čaplariti (M.) f. Fälschen; Einem das Maul schmieren, sline storiti; s prazno žlico pitati; lepe reči obetati, usta namazati mu; Einem etwas ins Maul schmieren, f. Maul; die Gurgel schmieren, serkati ga, gerlo močiti; er läßt sich schmieren, podkupljiv je; Butter auf das Brot schmieren, namazati kruh z maslam.

Schmierer, das, mazanje, podkupovanje.

Schmierer, der, mazač, mazaveo; Einem, der schlecht schreibt, schlechter Schriftsteller, mazač, čocka.

Schmiererei, die, mazarija, čockarija, pisarija.

Schmiererin, die, mazavka, čockavka.

Schmierfaß, das, f. Schmierbüchse.

Schmierhändler, der, kolomazar, salar.

Schmierig, adj., umazan, (zamazan), masten, špehov*; kar rado maže. (böhm. mazavy, mazny, serb. porljiv, kaljav); sich schmierig machen, umazati se, zamazati se; ein schmieriger Mensch, umazanec; eine Schmierige, umazanka, mažulja; schmieriges Fleisch, slizko, smerkavo meso.

Schmierigkeit, die, umazanost.

Schmiering, f. Gelbwein, (Strandläufer).

Schmierlase, der, mehki sir, mohot (V.), f. Quark.

Schmierlappen, der, cunjia umazana.

Schmierleder, das, černo, s tranam napito, namazano usnje.

Schmierlein, f. Schmerle (Verhensfall).

Schmierling, f. Schmierer; (neka strupena goba).

Schmiermeße, f. Schmierbüchse.

Schmierofen, der, smolajaska peč, f. Pechofen.

Schmierpfanne, die, ponev za maz.

Schmierpilz, der, umazanec.

Schmierpulver, die, mazilo, maža (rancielska).

Schmierseife, die, mazljivo mjlo.

Schmierseife, f. Schmierseife.

Schmierseife, f. Schmierseife.

Schmierseife, die, volna garjevih ovac; kratka volna izpod vratu in mednožna.

Schmierseife, die, turški bob.

Schmierseife, Schmierseife, die, posodica za lepoto.

Schminke, die, Anstrich, lepotica (V.). lepotilo, poln. barvica; die rothe Schminke, rdečilo oder radečilo, bei Gutm. u. in and. sl. M. rumenilo, die weiße Schminke, belilo (in all. sl. M.); Bienen-Schminke, pomaža; ohne Schminke, samo čisto, samo na sebi.

Schminken, v. a. u. r., lepotičiti (V.), lepotiti (Gutm.), malati se, barvati se, sich roth schminken, pordečiti, rdečiti se (in and. M. rumeniti se), sich weiß schminken, beliti se, z belilam pomazati, mazati se; die Bienenstöcke schminken, panjeve pomazati, mazati (z rečjo bčelam prijetno); geschminnt, olepšan, ne samo na sebi.

Schminker, der, lepotivec, lepotičnik, kdor se z lepotili maže.

Schminkelei, die, mazarija lie, lepotičenje.

Schminkelein, die, lepotičnica, ki si liea maže, mala.

Schminkeflächchen, f. Schminkeflächchen.

Schminkeglas, das, skleničica za belilo, ali rdečilo.

Schminkehändler, der, etwa lepotičar, rdečilar, belilar.

Schminkeflächchen, das, cunjica, kerpica za lepotičenje.

Schminkemittel, f. Schminke.

Schminkeöl, das, lepotičeno olje.

Schminkepflasterchen, das, n. and. D. musica (na obraz), f. Schminkepflaster.

Schminkepinsel, der, lepotivni čopič.

Schminkewasser, das, lepotivna voda.

Schminkeweiß, das, belilo.

Schminkewurzeln, die, ptiče proso.

Schmirgel, f. Schmirgel.

Schmirgeln, v. n., nach verborbenem Fitt riechen, žaltovo smerdeti, zaretiti, (V.); v. a., kovine gladi ali likati s šmirgljem.

Schmirmelhaft, adj., zatohol.

Schmirmelu, v. n., po plesnjevini dišati.

Schmirse, der, sverk, mah, mahlje, lučaj; Schmirse bekommen, tepen biti; Schmirse geben, opletati, sverkat; einen Schmirse geben, šleniti koga; einen Schmirse haben, zateleban v koga biti, (bei Gutm. muha v močniku biti); blato, ognjusek.

Schmirte, die, f. Schlichte, Schmeiche.

Schmirten, f. Schlichten (Reinwand).

Schmirz, der, ein Streich mit einem schlanen Körper, z. B. einer Ruthe, zik, (V.), šlen, sverk, udar; einen Schmirz geben, šleniti koga; auf die Finger, kercniti, kercati, madež na obleki; mont. neka ilovica.

Schmirze, die, der dünne, äußerste Theil einer Pfeife, pokavnik, luskavnik, (a. poln pekaczka); eine Schmirze an die Finger geben, po perstih kresniti, kercniti; maža; madež; napčna progla na suknu.

Schmirzen, v. a., mit einem dünnen, biegsamen Körper schlagen, škniti, šknati (V.), šleniti, švigniti, šknati*, poln. chłostać; zamazati kaj; färben, barvati, pomazati, mazati; f. a. Schlichten (von den Schmirzen); v. n., den Schmirz fahren lassen, schmirzen, vernunreinigen, umazati, mazati, černiti; f. a. Schmeißen.

Schmirzer, f. Färber.

Schmirzwort, f. Schimpfswort.

Schmuckeln, f. Schrumpsen.

Schmucke, die, Krume, sredica, (vergl. das Gutm. Sprw. dedeci (dedci) sredico mudlajo, otroci skorjo gradijo).

Schmucken, v. n., skujati se, kujati se, n. Jarn. gnevati se (eig. zürnen); n. V. tutniti, tutati (V.), merdo narediti, f. übr. Manlen; eine schmuckende Person, tuta, kujavec; schmuckend weinen, kremziti se.

Schmucken, das, tutanje (V.), kujanje, kuja, merda.

Schmucker, f. Schmucken(b).

Schmuckig, adj., kujav, tutast.

Schmuckmädchen, das, Schmuckmädchen, der, (Boudoir), kujališce, kotiček, kamor se kujavec skrjuje.

Schmuckbraten, der, n. and. sl. M. dušeno meso, dušenina, v svojim soku sparjena ali cverta govedina.

Schmuckoren, v. a., f. Dämpfen; čmažiti (V. im Böhm. u. Poln. smažiti), pariti, v nje-govem soku peči ali cvreti meso; n. an. D. dušiti meso; v. n., čmažiti ali pražiti se; zusammen-schmuckoren, čuhniti, začuhniti (V.); vor Hitze beinahe ersticken, pariti se, kuhati se; dafür soll er in der Hölle schmuckoren, (vulg.), za to ga bo vrag overl v pekl.

Schmuckoren, das, čmaženje, praženje.

Schmuckhitz, die, vročina za praženje; pre-huda vročina.

Schmuckig, adj., prevroč.

Schmuckstuck, das, kos mesa za praženje; f. a. Schmuckbraten.

Schmucktopf, der, koza, dim. kozica za čmaženje ali cvrenje.

Schmuck, der, (vulg.), dobček.

Schmuck, adj., zal, berhek, čeden; schmuckfer Gestalt, čverste postav.

Schmuck, der, Fuß, Staat, lepotija, snaga (V.), lepa, gizdava oprava, gizda, n. dem Böhm. okras(a)†; priesterlicher Schmuck, duhovska oprava, obleka; Kostbarkeiten, Edelsteine, Perlen, dragotina, kinö* (mag.); zlatnina in srebernina; Schmuck der Rede, lepotina, cvetka, lepe podobe; serb. ures, nakit; ganz im königlichen Schmucke, ves po kraljevo napravljen; ohne Schmuck, sam na sebi, priprost.

Schmuckangel, die, svetla odica.

Schmuckbohne, f. Schminkebohne.

Schmuckebold, der, gizdalin, gizdavec.

Schmucken, v. a. u. r., lepotiti, lepšati, zalisti, lišpati, kinčati (kints*, magyar.), o-gizdati, nagizdati, gizdati, in and. D. kra-siti, ubrati, ubirati; lepo opraviti, na-praviti; f. a. Verschönern; serb. resiti, kititi; die Natur schmuckte sich im Lenze von neuem, pomladiti se, mladiti se.

Schmucken, das, lepotenje, lepšanje, li-spänp.

Schmucker, der, lepšavec, lepotivec, f. a. Fußhändler.

Schmuckfeder, die, (lepotivno) pero.

Schmuckgeld, *das*, denar za lišp in kinó, za dragotinae.
 Schmuckgeräth, *das*, drago orodje, dragotinae.
 Schmuckgewölbe, *f.* Schmuckhandlung.
 Schmuckhandel, *der*, kupóija z lepótino in dragotinami, dragotinarstvo.
 Schmuckhändler, *der*, dragotinar, lepótinar; *f. a.* Juvelir.
 Schmuckhandlung, *die*, prodajavnica dragotin.
 Schmuckkasten, *der*, Schmuckkästchen, *das*, etw. lišpnica, kinócnica †, skrinjica ali ákatlica za dragotinae.
 Schmuckfette, *die*, draga verižica, *n. V.* draga ogolica (?).
 Schmuckladen, *f.* Schmuckhandlung.
 Schmucklos, *adj.*, brez gizde in lišpa, priprost, prost, neozalisan, neolepsan.
 Schmucklosigkeit, *die*, brezgizdnost, prostost.
 Schmucknadel, *die*, draga igla ali bucika (ki se nosi zavolj lepšiga).
 Schmuckrede, *die*, košati govor.
 Schmucksachen, *pl.*, dragotinae, *f.* Schmuck.
 Schmuckstrahl, *der*, omara za lepótino.
 Schmuckwaare, *die*, Schmuckwerk, *das*, lepótine, olepsava, okinóje, *f.* Schmuck, Bijouterie.
 Schmuckwort, *das*, lepa beseda.
 Schmuckel, *der*, nesnaga, nesnažna ali nečedna, umazana oseba.
 Schmuckelei, *die*, nesnažnost, nečistota, svinjarija; *smrad*.
 Schmuckeler, *der*, *f.* Schmuckel.
 Schmuckelig, *adj.*, nesnažin, gerd, *f. a.* Schmuckig.
 Schmuckeln, *v. a.*, osvinjati, svinjati, obrazdati; *v. n.*, osvinjati, posvinjati se; umazan biti, hoditi.
 Schmuckeregen, *f.* Stanbregen.
 Schmuckente, *f.* Spedente.
 Schmuckgelei, *f.* Schleichhandel, Pascherei.
 Schmuckgeler, Schmuggler, *der*, *f.* Schleichhändler.
 Schmuggeln, *v. n.*, kontrebant nositi, prodajati, s prepovedanim ali skrivaj čez colno potezo prinesenim ali pripeljanim blagam kupčevati, *f.* Schleichhandel (treiben).
 Schmullen, *f.* Schmuckeln.
 Schmumacher, *der*, dobičkar.
 Schmumacherei, *die*, dobičkarija.
 Schmunkeln, Schmunkern, Schmunksterlachen, *v. n.*, namuzniti, namuzati se, mužati se komu, muzo kovati (*Ravn.*); smehljati se; mit Jemand, onegati s kom, čebljati.
 Schmunkelud, *adv.*, smehljaje se, muzaje se, namuznivši se.
 Schmunkig, *f.* Kett.
 Schmunksen, *f.* Unterhandeln.
 Schmunkeln, *v. n.*, glave stikati, (skrivaj govoriti).
 Schmunkern, *f.* Schmunkeln.
 Schmunkern, *v. n.*, nach Kautnis riechen, po operhljem, po plesnjevem dišeti.

Schmuck, Schmuck, *der*, umazanje, umaz (*Gutsm.*), umaza, povaljanje, nesnaga, nach *Caf* nesklut; voller Schmuck, ves umazan, povaljan, zabrazdan, zablacen; vom Schmucke reinigen, očediti, čediti; *fig.* gerde, umazane, nesramne besede; Brand am Gekleid, snot.
 Schmuckbärmel, *der*, rokaveo.
 Schmuckbärtel, *der*, umazanec.
 Schmuckband, *der*, umazaniga trebuha.
 Schmuckbude, *der*, umazanec.
 Schmuckbuck, *das*, zapisnica, prve zapisne bukve, *f.* Strazja.
 Schmuckeln, *f.* Schmunkeln.
 Schmucken, Schmucken, *v. n.*, für lächeln, *f.* Schmunkeln; den Schmuck fahren lassen, mazati; schmuckig werden, umazati se rado, zamazati, povaljati se; schmuckig einhergehen, umazan hoditi; *f. a.* Beschnucken.
 Schmuckentwurf, *der*, (Brouillon), prvi načrt.
 Schmucker, *f.* Schmuckbärtel.
 Schmuckfarbe, *die*, temna barva, na kateri se madeži tako hitro ne poznajo.
 Schmuckfarben, *adj.*, temne, černe barve.
 Schmuckfleck, *der*, madež, brazdež, maroga, *f.* Schmuck.
 Schmuckhammel, Schmuckigel, *f.* Schmuckbärtel.
 Schmuckig, *adj.*, umazan, povaljan, gerd, nesnažen, skorn, nečeden, zamazan, po-brazdan, osvinjan; mit Roth beschnuckt, zablacen, utepen, čern (schwarz), schmuckiges Wetter, gerdo, mokrotno, gem. usceno vreme; schmuckig gelb, zamazano rumen; schmuckige Worte, nečiste besede; schmuckiger Geiz, gerda, umazana, smerdljiva skopost; schmuckig machen, *f.* Beschnucken.
 Schmuckigkeit, *die*, umazanost.
 Schmuckloch, *der*, nesnažni kuhar.
 Schmucklappen, *der*, gerda canja.
 Schmuckpapier, *das*, gerdi, černi, zamazani papir.
 Schmuckrede, *die*, kosmato, umazano, nesramno govorjenje.
 Schmuckreiz, *der*, prvi obrisek.
 Schmucktitel, *der*, zunanje ali namestno čelo bukev.
 Schmuckwort, *das*, umazana, nečista beseda.
 Schmuckzeichnung, *die*, prvi obris, naris.
 Schnabel, *der*, kljun, *dim.* Schnäbelchen, kljunček; *böhm.* zobak; ein langer frummet Schnabel, dolg kljun, kriv, zakrivljen kljun; *fig.* für Mund, usta, jezik; sprechen wie einem der Schnabel gewachsen ist, povodati, zarobiti jo po svoje, na vse usta, govoriti, kar komu na jezik pride; die Schere am hintern und vordern Theile des Wagens, trahje; *f.* Schere; in der Stampfmühle wagerecht an die Stampfe befestigter Daumen, vermittelst dessen die Stampfe von den Rollen des Wellbaumes in die Höhe gehoben wird, ročica (*V.*); an den Schiffen, riveo, nos; an der Dachrinne, gobec; an

- Samen, kal, ein frummer, rožio; mit dem Schnabel piden, kljuniti, kljevati; mit dem Schnabel flauben, pozobati, zobati.
- Schnabel**, in Sigg. Schnabelähnlich, Schnabelartig, kljunast.
- Schnabelei**, die, lizanje, poljubovanje.
- Schnabeleisen**, das, klesčice, klešice, železce z nosam ali kljunam; bei den Griseuren, das Lappereisen, precep (V.).
- Schnabelfisch**, der, kljunati som ali kit.
- Schnabelflöte**, die, flauta* s kljunam.
- Schnabelförmig**, adj., kljunast, kljuna podoban.
- Schnabelfutter**, das, zobanje.
- Schnabelhaut**, die, bei den Wasservögeln, etwa okljunje.
- Schnabelholz**, das, bei der Rebe, das aus dem letzten Auge des Rebenbogens hervorstwachsende Holz, kljunček.
- Schnabelig**, adj., kljunat.
- Schnabeliren**, f. Schnabeln.
- Schnabelkraut**, das, (Geranium Robert.), kervavomočenece.
- Schnabelmöhre**, f. Nabelkraut.
- Schnabeln**, v. a., polizati in pojesti kaj, posladkati se s čim, n. v. požnablati, znablati*.
- Schnabeln**, v. r., die Vögel schnabeln sich, ptiči se pitajo (V.), se igrajo s kljunam; golobčati se, golobčevati se (Gutm.); v. a., geschnabelt, s kljunam, nosam, kljunat.
- Schnabeln**, das, golobčanje.
- Schnabelring**, der, welcher die Schere der Hinterachse an den Langwagen befestiget, sornica, svornica.
- Schnabelschuh**, der, čevlji z zakrivljenim riveam.
- Schnabelthier**, das, kljunata žival, ptič; (Ornithorhynchus paradoxus), pticotulenj cudni.
- Schnabelvieh**, f. Schnabelthier.
- Schnabelweide**, die, tija paša, paša za kljun, sladki kosi, slaščice; f. Lederbissen.
- Schnabelwinfel**, der, kot pod kljunam.
- Schnabelzange**, die, kljunaste klešče.
- Schnäbler**, der, (Plotus anomaloroster), n. dem Böhm. šjak† čudnokljanski.
- Schnabuliren**, f. Schnabeln.
- Schnade**, die, ovseno steblo.
- Schnaid**, der, (Destr.), rezni dah ola in enake pijace; der Mensch hat seinen Schnaid, nima serca, ognja.
- Schnafe**, der, schnafischer Mensch, f. Schnafisch.
- Schnafe**, die, (Culex), komar; Schlange, belouška —; neka versta malih ovac; ein lustiger Einfall, n. f. w., burka, godčevska, šala, gluma; f. a. Posse, Scherz, Schwanl, Spaß.
- Schnafen**, f. Plaudern, (auch burke ugnjati).
- Schnafengarn**, das, mreža za muhe.
- Schnafenkraut**, f. Farenkraut.
- Schnafenmacher**, Schnafes, der, f. Schnafisch(er Mensch).
- Schnafisch**, adj., spašhaft, burkast (V.), smešen, šaljiv, glumljiv, godčevak; ein schnafischer Mensch, smešnač, šaljivec, godec, glumač (V.), burkež; das ist doch schnafisch, ta je vendar smešna.
- Schnalle**, die, zapona, zapenklja, zapenec, nach Gutm. u. V. karjice pl., nach V. in Resia preje pl., (russ. prjačka), kljupa (M.), serb. kopča; Rinne, kljuka, nach Gutm. zaletavka; bei den Buchdruckern, nosece.
- Schnallen**, v. a., zapeti, zapenjati oder zapinjati; als v. n., f. Knallen, Schnalzen.
- Schnallenbürste**, die, ščetka za zapenklje.
- Schnallenhändler**, Schnallenmacher, der, zaponar, zapenkljar, kljukar.
- Schnallenpußer**, der, kdor zapenklje čisti in svetli.
- Schnallenschmied**, der, kovač, ki dela zapone.
- Schnallenschuh**, der, čevlji z zapenkljo.
- Schnaller**, f. Schnalzer.
- Schnalzen**, der, Schnalze, die, f. Schnalzer.
- Schnalzen**, v. n., luskati (Gutm.), pokati; ein Mal schnalzen, zaluskniti, zaluskati; mit den Fingern schnalzen, sie frachen lassen, s persti pokati; mit der Zunge, einmal, dleskniti, als v. impf. dleskati, böhm. tla-skati; Einem vor das Gesicht schnalzen, komu pod nos pokniti, počiti, luskniti; schnalzend wehin kommen, pripokati, priluskati kam; eine gewisse Zeit schnalzen, prepokati, preluskati; schnalzend sich entfernen, odpokati jo.
- Schnalzen**, das, luskanje, pokanje, dleskanje.
- Schnalzer**, der, als Person, luskavt, dleskavec, pokač; eine Schnalze, lusk, dlesk, pok; f. a. Schnippen, Stüber.
- Schnalzerpeitsche**, die, bič s pokavníkam.
- Schnäpel**, der, (Salmo lavaretus), russ. sig.
- Schnäper**, f. Nase (Nasfisch).
- Schnapp**, Schnapps, interj. hap! hlasi! sava! hlop! treski luska.
- Schnappbein**, das, krajši noga.
- Schnappe**, die, bei den Jägern, jedes Hellsch, Hallsch, nach V. padna mreža, padnica.
- Schnappen**, v. n., mit dem Munde nach etwas, hapniti, hapati (poln u. V.), hlapati, šapniti, šapati (V.), šavsniti, hlastniti, hlastati oder hlistati (V.), z usti ali gobeam loviti, hlopniti, hlopati (Gutm.), nach Lust schnappen, hlistati, hlapati, teško dihati, zevati; in die Höhe schnappen, kviško zagnati se, odskočiti, odskakovati; nach etwas schnappen, fig. hlepeti, koperneti po čem, pognati, poganjati se za kaj, loviti; ein Schloß schnappt, ključavnica zapada, je zapadla, zaskočila; den diesem Worte eigenthümlichen Schall von sich geben, derleskniti, derleskati, a. derlesčiti (V.); der Auerhahn schnappt, ehe er ansatz zu schleifen, nach V. divji petelin klemfa, potlej rigelj dela, auch petelin kodaka.
- Schnappen**, das, hlastanje, hapanje, lovljenje.
- Schnapper**, der, hlastač, hlastavec, hlistar, ravnač, zapadačka†.
- Schnäpper**, der, bei den Wundärzten, pu-

ščalo, pušalo, kavselj (V.), omersalec (nach M. in St. gebr.), pičla.

Schnapperi, die, lovlja, hlepenje.

Schnapperin, die, hlastavka.

Schnappern, f. Schnappen, Schnattern.

Schnappfeder, die, zapadna zmet ali sprožina.

Schnappführer, der, vodnik razbojnikov.

Schnappgalgen, f. Schnellgalgen.

Schnappgarn, f. Seufgarn.

Schnapphahn, der, fig. popadež, popadnik, primaž, razbojnik; f. a. Scherge, Parteilgänger (im Krieg).

Schnappisch, f. Schnippisch, Raseweis, Vorlaut.

Schnappmesser, das, sklepec, sklepoček, zaklepček, britev; f. übr. Messer.

Schnapps! f. Schnapp.

Schnapps, der, ein Schluck Brantwein, požirek žganja; Brantwein überhaupt, žganje, žganica; (russ. vodka u. gorélka).

Schnappsack, der, torba, mavha popotnih; f. a. Ranzen.

Schnappsadträger, der, torbar, mavhar.

Schnappsbruder, der, žganjopivec, žganjar.

Schnappsbunde, die, žganjarnica, žganjarija.

Schnappsbulle, Schnappsbutt, die, sklenica za žganje.

Schnappschen, v. n. u. a., einen Schluck Brantwein zu sich nehmen, serkniti, serkati, lokati žganje; er schnappt gern, rad žganje pije.

Schnappsflasche, f. Schnappsbulle.

Schnappshaus, das, f. Schnappsbunde.

Schnappsstube, die, f. Schnappsbunde.

Schnappsstod, der, lesena žlica.

Schnappsstirner, der, žganjar, žganjopivec.

Schnapptuch, f. Schnappe.

Schnappweise, die, zapadno, števno molovilo (Zählweise).

Schnar, f. Hurtig, Gerade.

Schnarcheln, v. n., smerčati.

Schnarchen, v. n., smerčati, auch herhrati, hernjati, hernjolti, herguliti, herčati, der-njohati, herlti; böhm., poln. u. russ. hrapati; auffchnarchen, einmal schnarchen, zasmerčati, zaherhrati, zaherčati; ein wenig schnarchen, posmerčati; die ganze Nacht hindurch schnarchen, vso noč presmerčati; er schnarcht schon, že spi (smerčó); genug schnarchen, nasmerčati se; ungestüm verweisen, reden mit rauher, drohender Stimme, zarohneti, rohneti, rezati, revsati.

Schnarchen, das, smerčanje.

Schnarchend, adj., smerčav, smerčec; adv., smerčec.

Schnarcher, der, smerčoin, smerčoin, smerčavec, smerčalo, herčavs, der-njohavec, rohne.

Schnarcherin, die, smerčavka, smerčinka.

Schnarchhaus, f. Schnarcher.

Schnarrbaß, der, škripavi bas.

Schnarrdrossel, f. Misteldrossel.

Schnarre, die, derdralo, ropotača, klopo-

talja, ropotalo; f. Ratsche, Misteldrossel, Schnarrwachtel.

Schnarreisen, das, zlatarsko nakalce.

Schnarren, v. n., škripati, derdrati, ropotati, klopotati, hreščati, derskati (Jarn.); mit der Zeige schnarren, škripati na gosl; im Reden schnarren, šlekedrati; f. Ratschen; durch die Nase reden, gognjati; das r mit der Zehe aussprechen, gerkati; ein wenig, pogerhati, pogerkovati, nach V. a. herhrati, derdrati (V); zu schnarren anfangen, zaskripati, zaderdrati; schnarrend wohin gelangen, priškipati, priderdrati do —; eine Zeit hindurch schnarren, preškipati, prederdrati; sich müde schnarren, naskipati se.

Schnarren, das, škripanje, derdranje, gerkanje.

Schnarrend, adj., škripajoč, škripav, adv., derdranje, škripaje.

Schnarreute, die, Schnatterente, (Anas strepera), konopnica, berlozga, žlabravka.

Schnarrer, der, škripavec, derdravec, šlekedravec, gerkavec; f. a. Misteldrossel.

Schnarrhenscheide, f. Klapperhenscheide.

Schnarrig, f. Hurtig.

Schnarmanlen, v. n., slina cediti, ko drugi jedo.

Schnarrwerk, das, in den Orgeln, nach V. smerčavne piščali, berbre pl., brundalo † (kroat.).

Schnarrwachtel, die, (Rallus crex), kosce; f. Wachtelsönig.

Schnarchen, f. Schnarchen.

Schnat, f. Reis (zweig), Grenze.

Schnatte, die, urez, rana.

Schnatter, die, usta.

Schnatterei, f. Plauderei.

Schnatterente, f. Schnarreute.

Schnatterer, der, Schnattergans, Schnatterhaus, Schnatterleisel, Schnattermanl, f. Plauderer, Plaudertasche.

Schnatterhaft, f. Plauderhaft.

Schnattern, v. n. u. a., von Enten, vakati (V.), von Gänsen, gagati, krakati (V. u. russ.); gogotati; plaudern, klepotati, klobasati, zlobodrati; f. Plaudern; sich müde schnattern, nagagati se, naklepotati se.

Schnattern, das, von Enten, vakanje; von Gänsen, gaganje, krakanje, gogotanje; überhaupt, blebetanje, klepetanje, zlobodranje, blebet, klepet.

Schnatternd, adj., klepetav, klepetaje.

Schnattertasche, die, f. Plauderer.

Schnau, f. Schnauze.

Schnauben, v. n. u. a., puhati, sopihati, glasno sopsti ali dihati, pihati skozi nos, im Böhm. perskati, seršeti; Feuer schnauben, ogenj pihati skozi nos; die Nase schnauben, f. Schnäuzen; Labal schnauben, f. Schnupfen; Saul schnaubte mit Dräuen u. Norden, (Apostelg. 9, 1), slov. Ueb. Savel jo dihtel pretenje in morijo; nach etwas schnauben, hrepneti, dihteti, koperneti po dem; schnaubend wohin kommen, pripuhati, pripihati kam.

Schnauben, das, puhanje, sopihanje.

Schraubig, *adj.*, puhajoč, puhaje, sopihaje.
Schraube, *die*, neka ladjica.
Schrauben, *v. n.*, rohneti, viseti na stran.
Schrauben, *f.* Schraubfellen.
Schrauben, *v. n.*, puhati, pihati; zum Verreden, gagati; vor Jern schrauben, jeze pihati, (sersati, serseti); *f.* übr. Schrauben.
Schrauber, *der*, puhavec, pihac.
Schraube, *die*, hervortragender Theil an einer Kanne, Lampe u. *f.* *f.*, nos, rivec, dulce, šoba, cizek, kljun, troba; *f.* a. Schuppe.
Schrauben, *f.* Schrauben.
Schraub, *der*, Schraubhart, *der*, berk, im Pl. berki u. berkovi, nach andern D. u. bei Gutm. vosi (osi), mustace*.
Schraube, *die*, bei Hunden, gobec, smerček (Nase), Nüssel, rivec, nach V. auch dušek, herlec (*M.*); an den Trinfgefäßen, nos. dulce, nach dem Russ. rivec; verächtlich für Mund, gobec; halt die Schraube, molči; die Schraube hoch tragen, prevzetovati.
Schraube, *f.* Lichtpuke.
Schraubchen, *das*, gobček, usta.
Schraubzel, *das*, lisa na konjskem smerčku.
Schrauben, *v. n.*, obregniti se, zarohneti.
Schrauben, *v. a. u. r.*, usekniti, usekovati koga, se, (nach Gutm. u. andern D., izsmerknti, izsmerkati se); die Sterne schrauben sich, zvezde se utrinjajo (uterniti, utrinjati se); das Licht pugen, luč usekniti, usekovati (aveč); uterniti, uterniti, utrinjati (tersko, luč); Ginen schrauben, ihu listig bevothellen, ociganiti, opehariti, ogoljusati koga; *f.* Pressen; er schraubt sich in einem fort, zmiram smerka; geschraubt, z nosam ali dulce.
Schrauben, *das*, usekovanje, utrinjanje.
Schraubverband, **Schraubband**, *der*, bei den Wundthieren, nach V. uklenjen obroč.
Schraubenform, *die*, kalup za nose ali dulce.
Schraubenfaser, *f.* Nussfaser.
Schraubzer, *der*, usekac, smerkac, smerkon.
Schraubicht, *adj.*, rivicast, šobast, trobast.
Schraubig, *adj.*, z nosam, riveam.
Schraubtopf, *der*, lonec z nosam, riveam.
Schraubtuch, *das*, robec za nos.
Schnecke, *die*, die nackte, (limax), polž, *dim.* polček; bei Gutm. a. slinovec (*russ.* slizenj), biba, *poln.* slimak; (cochlea), polž z lupino, s hiso, nach Gutm. polž hisonosec; langsam wie eine Schnecke, počasni kakor polž, po polzevo; als Bierath, zavitek; *f.* Schnörfel; zavita pot; zavitek v ušesih.
Schnecken, *v. n.*, lesti, kakor polž, po polzevo ali polzevo; vodo plati s trobo Arhimedisevo.
Schnecken, *in der Biss.*, den Schnecken eigen, polžig, polzew; der Schnecke ähnlich, polzast.
Schneckenartig, *adj.*, po polzevo zavit, zasukan, polzast, na zavoj.
Schneckenauge, *das*, polzevo oko; Mittelpunkt eines Schnörfels, polzew pucek (*V.*).

Schneckenbehältniß, *das*, polžnik, polznica.
Schneckenberg, *der*, hrib polžnik (*V.*), hribeč z zavito potjo.
Schneckenblut, *das*, polzeva kri.
Schneckenbohrer, *der*, dessen Bohrspige wie eine Schnecke gewunden ist, nach V. zlebnik; ein zweischneidiger, perotnik.
Schneckenbrühe, *die*, polžja juha.
Schneckenbeutel, *der*, zalizek, zapertina polzeve hiše.
Schneckenfeder, *f.* Spiralfeder.
Schneckenfett, *adj.*, masten kakor polž.
Schneckenförmig, *f.* Schneckenartig.
Schneckenfröh, *der*, piča za polze.
Schneckenfang, *der*, polzew hod, lezenie po polzevo, zavita pot, koloviz (*V.*).
Schneckengewölbe, *das*, polže sije *pl.* (*V.*).
Schnecken gleich, *adj.*, kakor polž, po polzevo.
Schnecken grub, *die*, polznica.
Schneckenhandel, *der*, kupčija s polži, polžarstvo *f.*
Schneckenhändler, *der*, polžar.
Schneckenhändlerin, *die*, polžarica.
Schneckenhaus, *das*, lupina polzeva, hiša, polžina (*Jan.*).
Schneckenhorn, *das*, zaviti rog; Fühlhorn, polzew rog, tipavnica, tipalo polže.
Schneckenlegel, *der*, in den Tauchern, polžasto vrtilo (*V.*), *poln.* cevi.
Schneckenflee, *das*, laska detelja; Hopfen-Schneckenflee, (Medicago lupulina), hmelja osenja; rundfruchtiger Schneckenflee, (Medicago orbicularis), okrogloplodna osenja; Kattler-Schneckenflee, (Medicago carstiensis), krasna osenja; kleinster Schneckenflee, (M. minima), mičkenna osenja; weichster Schneckenflee, (M. mollissima), mehkužna osenja; sichelfruchtiger Schneckenflee, (M. falcata), serpoplodna osenja, auch svinjska reja; gestreuter Schneckenflee, stegnjena osenja; gemeiner Schneckenflee, (M. sativa), nemška osenja, luocerna, nemška detelja, metelka, večna detelja, hrustec (*Medv.*); *f.* a. Klee.
Schneckenkrebs, *der*, polži rak.
Schneckenkreis, *der*, zaviti krog, koloviz (*V.*).
Schneckenlangsam, *adj.*, po polzevo počasen.
Schneckenlinie, *die*, polžasta čerta, zavita čerta.
Schneckenloch, *das*, dušek, odpertina polzeve lupine.
Schneckenmarmor, *der*, polžasti marmor.
Schneckennerve, *der*, zavitkova čutnica.
Schneckenpost, *die*, polzew tek, počasna vožnja.
Schneckenrad, *das*, kolce, kolo zavito, polžasto.
Schneckenraupe, *die*, polžasta gosenica.
Schneckenrind, *adj.*, kolovizast (*V.*); schnell rind machen, koloviziti (*V.*).
Schneckenrundung, *die*, koloviz (*V.*).
Schneckenräumer, *der*, polžar.
Schneckenröhre, *die*, zaviti steber.
Schneckenstafel, *die*, *f.* Schneckenhaus.

Schnecken-*schlange*, die, glisti podoben polž.
Schnecken-*schlich*, der, lezenje, polževa hoja.
Schnecken-*schrift*, **Schnecken-*tritt***, der, polžev korak, polževa stopnja.
Schnecken-*stein*, der, kamen polžnik †.
Schnecken-*stiege*, die, zavite, okrogle, polžaste, kolovizaste, zasukane stopnice ali stenge *.
Schnecken-*stiege*, die, f. **Schnecken-*stiege***.
Schnecken-*tritt*, f. **Schnecken-*schrift***.
Schnecken-*weg*, der, zavita pot, pot na zavoj ali zavinke.
Schnecken-*weib*, das, polžarica.
Schnecken-*weise*, *adv.*, nach einer Schneckenlinie, kolovizno, v kolovizih; langsam, wie die Schnecke, po polže.
Schnecken-*zug*, der, f. **Schnecken-*gang***; schneckenartig gegogener Strich, polžasta, zavita čerta ali poteza.
Schnecken-*schneid*, f. **Schneid-*schneid***.
Schnee, der, sneg, *dim.* snežio, *trop.* belin; gefrorne Schneefläche, sren (vgl. d. *Gutsm.* Sprw. po srenu klasje pobirati, eine verbliche Arbeit), *böhm.* ledovatina; frisch, auf den alten gefallener Schnee, *serb.* ponovac (*Vuk*); f. a. *frisch*; es fällt Schnee, sneg gre (auch *russ.* u. *serb.* sneg ide), sneži (*serb.*), nach V. sneg pada (a. *poln.* u. *böhm.*); in dicken Flocken, sneg kocnja; bei einem Schneegestöber, mete; der Schnee zeigt sich, fällt ein wenig, sneg naletuje; weiß, wie gefallener Schnee, bel kakor padli sneg, paden (nach *Majar* padani) sneg; f. *Neue*; es ist viel Schnee gefallen, zapadlo jo, sneg je zapadel; es ist nur ein wenig Schnee gefallen, pobelilo je samo; der Schnee schmilzt, sneg kopni, jag je; unter dem Schnee verborgen, pod snežni.
Schnee, in Bgg. snežni, sneženi.
Schneecam-*mer*, der, (Emberiza nivalis), snegulja (*poln.* u. *böhm.*), stornad.
Schneecan-*wurf*, der, der erste, kleine angeflaute Schnee, operh auch poperh (V.).
Schneecan-*arm*, der, prebela, snegobela † roka.
Schneecan-*artig*, *adj.*, snegovit, snegu podob.
Schneecan-*bahn*, die, tir, vozna pot po snegu; durch Fußgeher gemachter Weg, gaz-i, bei *Gutsm.* a. gaznja; Schlittenbahn, f. dieses.
Schneecan-*ball*, der, ein kleiner mit der Hand zusammengegrühter, kupa snežena, *serb.* gruda; sich mit Schneebällen werfen, kopati se, *serb.* gradati se; ein großer Ball, Schneeballen, nach V. sneženi val; gemeiner Schneeball, (*Viburnum opulus*), kozja pogaoica; eine Wehlpeise, evertje, maslinec, everti orezki, flancat *.
Schneecan-*baum*, der, snegocvet †.
Schneecan-*bedekt*, *adj.*, s snegam pokrit, zameten, osnežen.
Schneecan-*behangen*, f. **Schneecan-*bedekt***.
Schneecan-*berg*, der, snežnik, snežna gora.
Schneecan-*birn*, die, bela maslenica.
Schneecan-*blind*, *adj.*, od snega, snežniga blišča ali bliša slep; sneg v oči bliščeč, blišeč.
Schneecan-*blümchen*, das, f. **Schneeglöckchen**.
Schneecan-*bruch*, der, škoda na drevju po snegu.

Schneecan-*brüchig*, *adj.*, od snega polomljen.
Schneecan-*icht*, *adj.*, zasnežen, zapaden.
Schneecan-*ede*, die, sneg, snežena streha, odeja.
Schneecan-*oble*, f. *Dohle*.
Schneecan-*rossel*, die, komatar.
Schneecan-*sen*, der, planinski leotjan.
Schneecan-*te*, die, ponočna sova.
Schneecan-*fall*, der, zapad snega, sneg.
Schneecan-*st*, der, f. *Vergstuf*.
Schneecan-*schicht*, die, snežni lišaj.
Schneecan-*stode*, die, snežena muha, snežena plattica, snežni kosmič, snežinka (*M. a. russ.*), snežnice *pl*.
Schneecan-*gäde*, f. *Dohle*.
Schneecan-*gans*, die, snežna gos.
Schneecan-*garn*, das, snežna, zimiska mreža.
Schneecan-*gebirge*, das, snežniki, *pl*.
Schneecan-*gebilde*, das, snežno polje, snežnina (nar. pes.).
Schneecan-*gerolle*, **Schneecan-*gestürze***, das, plaz, val snega.
Schneecan-*gestöber*, das, metenje, vihranje s snegam (*vulg.* burja platno meri), *russ.* mjetelj, *böhm.*, *poln.* u. *russ.* metelica, *serb.* vijavica.
Schneecan-*gewand*, das, prebela obleka.
Schneecan-*glöckchen*, das, (*Leucorum vernum*), zvonček, šebojka, truterica (*M.*); (*Galanthus nivalis*), korčik, dremljavka; (*Leucorum aestiv.*) povodnja šebojka, poletna gozpodičina (*Medv.*).
Schneecan-*grünze*, f. **Schneecan-*linie***.
Schneecan-*grube*, die, snežna jama, (*serb.* snježnica).
Schneecan-*haar*, das, beli lasje.
Schneecan-*artig*, *adj.*, belolas, belih las; eine Person, die solche Haare hat, belolasec, belolaska.
Schneecan-*base*, der, belin.
Schneecan-*haube*, f. **Schneecan-*garn***.
Schneecan-*haufen*, der, kup snega.
Schneecan-*haupt*, das, snežno teme gore, bela, sivn glava.
Schneecan-*huhn*, das, belka, bela jerebica.
Schneecan-*icht*, *adj.*, snegast, bel kakor sneg, snegu podob.
Schneecan-*ig*, *adj.*, snežen, snežnat.
Schneecan-*älte*, die, snežni mraz.
Schneecan-*flumpfen*, der, gruda snega.
Schneecan-*fönig*, der, f. *Baumfönig*.
Schneecan-*floppe*, die, snežna kopa (*poln.*).
Schneecan-*fruste*, die, sren.
Schneecan-*lugel*, f. **Schneecan-*ball***.
Schneecan-*last*, die, teža, breme snega.
Schneecan-*lawine*, die, (sneženi) plaz, *poln.* zaspas.
Schneecan-*lerche*, die, pozni škerjanec.
Schneecan-*linie*, die, (čerta) ločnica vedniga snega.
Schneecan-*los*, *adj.*, kopen, tal, *adv.* talo, kopno; (*Schneecan-*lose** Stelle, kopnina, skopnica (*Jarn.*)).
Schneecan-*luft*, die, snežni zrak, snežna, ostrasapa.
Schneecan-*mann*, der, sneženi možioelj.
Schneecan-*masse*, die, kup snega.

Schneemeiße, die, plazica, (*Gutm.*), snožica; f. a. Alschmeiße, Graumeiße.
 Schneemilch, die, (s)penjeno mleko (z ubitimi in raztrepanim jajci).
 Schneemus, f. Schneemilch.
 Schneepflug, der, plug, oralo za sneg.
 Schneeregen, der, dež s snegom.
 Schneereich, *adj.*, snežnat, *serb.* snegopadni (n. pr. svet).
 Schneeriefe, die, plaz.
 Schneerinde, die, skrapa, sron.
 Schneerose, die, sibirska roža.
 Schneeschichte, die, lega snega.
 Schneeschlange, die, snežna kača.
 Schneeschuh, der, kerplja, (*böhm.* u. *poln.* narty u. kraple).
 Schneeschmelzen, das, kopnenje.
 Schneesperling, f. Schneeammer.
 Schneestaub, der, drobni sneg, prašenje.
 Schneesturz, f. Schneelawine.
 Schneetropfen, der, (*Galanthus nivalis*), beli korčik, dremljavka, kurica.
 Schneeeißen, f. Schneeglöckchen.
 Schneeberührung, die, zamet.
 Schneevogel, f. Schneeammer, Schneehuhn.
 Schneewasser, das, snežnica, *serb.* snježanica.
 Schneeweiß, *adj.*, bel kakor sneg, prebel, (nach dem *böhm.* snegobelič).
 Schneewetter, das, sneg, snežno vreme, sneževje; es ist Schneewetter, sneg gre.
 Schneewiesel, das, bela podlasica.
 Schneewind, der, sneg z vetram, snežni veter, snežna sapa.
 Schneewolke, die, snežni, sneženi oblak.
 Schneezeit, die, snežni čas; f. a. Schneewetter.
 Schneefel, f. Schuäpel.
 Schneidbar, *adj.*, rezljiv.
 Schneide, die, Schärfe, ostro, oestro, ostrica, ojstrica, ostrina, ostraba, rezina, rezilo (auf dem Karst), rez (*M.* u. *böhm.*); bei Haften, sek; die Säuerlichkeit, reznost; die Schneide verlieren, skorhati, kerhati se; f. Schärfe, Klinge; bei den Jägern, Sprengel, Dohne, aus einem Reis, locenj (*V.*); f. Dohne; an einem Bohrer, an der Pflung: scharr, perot; für: Grenze, f. dieselb.
 Schneidebank, die, der Wöttcher, rezivni stol, kobila, (rezak *M.*?).
 Schneidebock, der, kobila, kozel.
 Schneidebohrer, der, mit scharfen Schneiden, u. *V.* čepinec, žlebasti sveder.
 Schneidebrett, das, bei den Schustern, deska.
 Schneideisen, das, rezivnik, rezalo, rezalce, sekalo, sekalec.
 Schneidegeld, das, reznina, strižnina.
 Schneidezeug, das, razne rezala.
 Schneideholz, das, obsekavno drevje, drevje dobro za obsekovanje.
 Schneidel, der, bei den Köhlern die zweite Reihe Holz in einem Meßer, f. Schniedel; Schnaid.
 Schneidesade, die, slamorezna truga*, slamoreznica, f. Häderflugsband.

Schneideseder, f. Sohlenleder, (zerfchuitenes).
 Schneidelholz, f. Schneideholz.
 Schneideln, v. a., obsekati, obsekavati, oklestiti, klestiti, trebiti, veje prerezovati, spodrozovati, škortati (*V.*), f. a. Beschnelden; graso sekati.
 Schneideln, der, plačilo, mezza žagar-jem i. t. d. dajana.
 Schneidemeßer, das, mit zwei Handhaben, rezivnik, rezni nož, orežnik, *russ.* rezak, f. a. Meßer; Meßer der Siebmacher, rezir.
 Schneidemühle, die, žaga, f. Sägemühle.
 Schneidemüller, der, žagar.
 Schneiden, v. a. u. n., a. i. u. r., rezati, (namentl. mit einem Meßer oder ähnlichen Schneidewerkzeug), in and. D. a. krojiti, robiti; mit der Schere, striči, mit der Säge, žagati, piliti; mit dem Rasirmesser, briti; mit der Sichel, žeti; mit der Art, sekati; das Meßer schneidet gut, (v. n.), nož rad reže, dobro reže, je oster, nabrušen; schneidendes Werkzeug, rezalo, rezilo; schneidend, oster, nabrušen, rezoč, režejoč, rezek, rezen, hud, britek; skleč, brežgo; das schneidende Wasser, f. Harnzwang; das Getreide schneiden, požeti, žeti, požinjati; ein wenig schneiden, porezati; den Wein (Reben) schneiden, terte obrezati, rezati, obrezovati; sich schneiden, verlegen mit dem Meßer, urezati se, an mehreren Stellen, porezati se, mit der Art, u-sekati se, mit der Schere, ustriči se, mit der Sichel, užeti se, mit der Sense, ukositi se, mit dem Rasirmesser, ubriti se, i. t. d.; bis zu einer Stelle schneiden, prirrezati do —; f. a. Einscheiden; klein schneiden, razrezati, rezati na drobne kose; Brod schneiden, krahna urezati, rezati komu; Stroh schneiden, slamo rezati, rezanico delati; die Bienen schneiden, böcle podrezati, spodrezati, podrezavati, spodrezavati; Kraut schneiden, zelje rezati; Geld schneiden, denarje žeti (*V.*), mnogo dobićki imeti; viel bei einer Sache schneiden, sehr bei dem veliko urezati, odrezati; Ginen schneiden, galiti, odirati, oskubsti, obrati, okožuhati koga; koga ob denar pripravi, f. Prellen; eine Feder schneiden, pero urezati, rezati; die Spitze der Feder abschneiden, pričeliti, čeliti pero; den Wurm schneiden, izrezati, izrezovati; den Bruch schneiden, kilo rezati; Holz schneiden, derva žagati; Krume, rezati, obrezovati, sekati; den Wein schneiden, vino popravljati, boljšati, moč dajati mu; Thiere schneiden, skopiti, kopiti, skapljati, rezati; mit einem schlechten Meßer schneiden, škortati (*M.*); in Holz schneiden, vrezati, vrezovati, vdolbati, dolbsti, f. Graviren (u. and. D. izrezati na lesu); Bienen, Gesichter schneiden, zmerdniti, zmerdovati se, pačiti se, f. Gesicht, Grimasse; wie viele Kuthen hast du geschnitten? koliko šib si narezal? Komplimente schneiden, poklone ali komplimento delati, nach dem *böhm.* u. *Poln.* sekati; von Wunden, vom Schmerz, skleti, ščemeti, brežeti, peči, žgati; sich schneiden, opeči se, nalo-

teti, spečalo ga je, spodletelo mu je; das schneiden in den Ventel, to možnjo kolje, stane mnogo denarjev; schneidende Worte, zbadljive, ostre besede; schneidende Kälte, hud mraz, premraz, ki reže v leca; ins Herz schneiden, serce presuniti, prebosti, v serce zaboleti, boleti; es schneiden ihn im Bauch, (v. i.), zavija, reže, grize, kolje ga v trebuhu; der Wind schneidet, veter, sapa brije, reže.

Schneiden, das, rez, rezanje; zavijanje; im Bauch, zajedavica.

Schneider, der, überhaupt, rezec, rezavec; Kleidermacher, nach *Gutm.* u. *V.* krajac (serb. krojač *Vuk*) u. šivar (a. serb. u. *V.* šivac), gow. žnidar*, böhm. krejci (gebr.), poln. krawiec.

Schneider*, in Bfsg. krajaški, šivarski, žnidarski*.

Schneiderarbeit, die, šivarija, šivanje.

Schneiderbube, Bursche, der, krajaški učenec.

Schneidererei, die, šivarstvo, šivarija, krajaštvo, žnidarija.

Schneiderfisch, der, belka.

Schneidergeselle, der, šivarski, krajaški, žnidarski pomagac, ali delavec.

Schneiderhandwerk, das, f. Schneidererei.

Schneiderherberge, die, krajaška kerēma.

Schneiderin, die, rezavka; Kleidermacherin, šivarica, krajačica, žnidarica; Nähterin, šivilja, mojskra*.

Schneiderjunge, f. Schneiderbube.

Schneiderkarren, f. Häring.

Schneiderkrankheit, die, krajaška bolezen, f. a. Krätze.

Schneiderlohn, der, šivnina.

Schneidermehle, f. Wasserjungfer.

Schneidermüßel, die, krajaška miška.

Schneidern, v. n., krajačiti (*V.*), šivariti, žnidariti*, šivat hoditi; šivati; den ganzen Tag schneiden, ves dan prešivati.

Schneidernadel, die, šivanka; f. Nadel; die dreifantige, robača (*Zal.*).

Schneiderrechnung, die, krajaški račun.

Schneidersehere, die, velike krajaške škarje.

Schneiderseele, die, strašljivec, haba.

Schneidervogel, der, (Motacilla sartoria), pastarica krajaška.

Schneiderwerkstatt, die, šivarnica, krajačnica f, krajaška stanica.

Schneiderzunft, die, krajaški oeh*, krajaška družba, srenja.

Schneidesäule, die, kolarsko deržalo.

Schneideschleibe, die, rezivna šipa (*V.*).

Schneidesohle, die, bei den Wagnern starke Bohle mit drei Löchern, Hölzer im Schneiden zu befestigen, steher (*V.*).

Schneidestein, f. Quaderstein.

Schneidestuhl, der, dletec pečatarsko.

Schneidestock, f. Schneidelade.

Schneideware, die, strižna roba.

Schneidewaffe, die, sečno, rezno orožje.

Schneidewerk, Schneidewerkzeug, das, rezalo, rezilo, (krojilo).

Schneidezahn, der, prednji zob.

Schneidezeng, das, rezno, rezivno orodje, rezalo, rezilo.

Schneidezengmacher, der, rezalar f.

Schneidezirkel, der, rezivno šestilo f.

Schneidig, adj., Schneide habend, rezen, oster, ojster, nabrušen, zbrašen; was sich leicht schneiden läßt, rezaven (*V.*), schneidiges Gestein, obilna, lahko dobljiva ruda.

Schneidinstrument, f. Schneidezeng.

Schneidmaschine, die, zum Getreide schneiden, samožnec f.

Schneidung, die, rezanje.

Schneien, v. n. u. i., es schneiet, sneg gre, sneg pada, sneži, (a. serb.), snežuje (*Gutm.*), f. a. Schneet.

Schneien, das, sneg, metenje, sneženje.

Schneisig, f. Schlant.

Schneisse, f. Dohne.

Schneitein, f. Schneideln.

Schnell, adj., nagel, hiter, uren, berzen, ročen, jadern (*altl. jedr*); adv., naglo, hitro, urno, berz, bistro, ročno, jaderno, iz nenada; im Fortwiesem, schnell gehend, zavvit; schnell mit dem Munde sein, hitro, brez premisljka povedati, blekniti kaj; schneller Tod, nagla, neprevidna smert; schnelles Corps, lahka vojska; schnelles Wasser, bistra voda; zu schnell machen, arbeiten, delati na skok, na vse pretorganje; schneller machen, prihiteti.

Schnellbank, die, (catapulta), u. *V.* skarsa (?).

Schnellbeschwingt, adj., berzih perut.

Schnellbote, f. Eilbote, Courier.

Schnelle, die, naglost, naglica, hitrost, hitrica, urnost.

Schnellen, v. a., beroniti, bersniti, berkniti (*Gutm.*), bercati, bersati; a. feroniti, feracati; Jemanden vor die Nase schnellen, koga v nos bersniti; Reith schnellen, šterkniti, šterkati; etwas in die Luft schnellen, zalučati; zagnati knisti; Rühse schnellen, f. Pressen; Pfeile schnellen, spustiti, spuščati, metati; Jemanden schnellen, bevorthellen, ganiti, ukaniti, usekniti (*V.*) koga; f. a. Pressen; los schnellen, sprožiti, prožiti; v. n., švigniti, švigati; eine Feder schnellen lassen, pero sprožiti; skočiti, spustiti se, buskniti, šterkniti, šterkati, zleteti; zurück schnellen, odskočiti, odskakovati, odleteti, odletovati; kniško zagnati se, pognati se; mit dem Finger schnellen, luskati, pokati s perstam.

Schnellen, das, odskakovanje, fercanje, bercanje.

Schneller, der, ein Stoß mit gespanntem Finger, vera, hero; vor die Nase, šnobere*, strelinka (angekl. in *St.*); am Feuergewehre, jezicek.

Schnellsahrer, der, herzoovoznik; berzi voz.

Schnellsalle, die, bei den Jägern eine Falle, die in die Höhe schnellst und das Thier fängt, lesica; die herab knischt, pah (*V.*), past, pascu.

Schnellfinger, der, urni perst; eine Person, urnoperstnik†; kdoz hitro, brez premisljka piše.

Schnellfingerig, *adj.*, urnoperstnik†, urnih, berzi perstov.

Schnellfliegend, *adj.*, bister, hitro tekoč, berzotok†.

Schnellfuhrwerk, das, berzi voz.

Schnellfüßig, *adj.*, hitronog†, hitrih nog, berzi nog; berzi konj (nar. pes.).

Schnellgaltig, der, neke vislice.

Schnellgenuß, der, mialjivo veselje.

Schnellglaube, der, lahkoverje.

Schnellgläubig, *adj.*, lahkoveren, f. Leichtgläubig.

Schnellharz, f. Federharz.

Schnellheit, die, Schnelle, Schnelligkeit, naglost, hitrost, urnost, berzost, berzota, jadernost, naglica, hitrica.

Schnellkraft, die, prožljivost (V.), f. Elastizität.

Schnellkräftig, f. Elastisch.

Schnellkugel, die, Knippel, Knider, odskočnica†, kamnita kuglica za igračo.

Schnellauf, der, hitri, urni tok.

Schnellläufer, der, tekavec, tekun, jadernik.

Schnellpost, die, hitra pošta.

Schnellritt, der, nagla jeza.

Schnellschleife, die, locenj (V.).

Schnellschreibefunst, die, hitro, urno pisanje.

Schnellschreiber, der, naglopiseo, hitropiseo, urnopiseo, berzopiseo.

Schnellschrift, die, hitropis†; berzopis†.

Schnellschritt, der, urni korak.

Schnellschliff, das, im Jagdw. potegolica (V.).

Schnellsieder, der, hitri, urni varnik, berzovar†.

Schnellwage, die, (statera), vaga s kembeljam, vaga na šteder*, ali studira*, böhm. u. poln. přezmen, m.; einziehende Schnellwage, etwa samopopravná vaga s kembeljam.

Schnellzug, der, berzovlak†.

Schnellzüngig, *adj.*, hitriga jezika.

Schnepse, die, (Scolopax), n. Gutam. und V. kljunač, bei Gutam. a. podlesk (? dlesk, Kernbeißer), serb. šljuka, russ. kulik.

Schnepfen, in Břg. kljunačev.

Schnepfendred, der, kljunačevo blato, govno.

Schnepfensaug, der, lovlja, lovitev kljunačev.

Schnepfenschiff, der, morski kljunač.

Schnepfenfliege, die, poln. vujek, vodna muha.

Schnepfengasse, die, kljunačeva stogna (V.), oder stegno pl., kljunačeva pot.

Schnepfenjagd, die, lov na kljunače, strellanje kljunačev.

Schnepfenkoth, f. Schnepfendred.

Schnepfenzeit, die, čas za kljunače.

Schnepfenzug, der, odhod, prihod kljunačev; jato kljunačev.

Schnepfhubn, das, veliki kljunač.

Schneppe, die, spiziges Lappchen, das vor der Stirne von Frauenzimmern getragen wird, u. V. čop, petlja; kljun, poln. klin; an Gefäßen, nos, gerlo; an Lampen, duša.

Schnepfer, f. Schnapper; Schneppe.

Schnepfer, f. Wachtelkönig.

Schuerse, Schuers, f. Schlinge (für den Vorfang).

Schnurkel, f. Schnörkel.

Schniden, v. a. u. n., f. Schnellen; die Feldhühner schniden mit den Schwänzen, jerobi migajo, mahlajo, tresejo z repam; die Vögel schniden das Wasser, tiči berskajo vodo.

Schnidschnad, der, prazne besede, klopentanje, blebet, burke pl., (böhm. tresky plesky).

Schnieden, f. Schnauben, Schnaufen.

Schniedel, der, die zweite Reihe Scheite in einem Kohlenmeier, u. V. dragi štos*, u. Raven. sterzen.

Schniegel, der, f. Nuz, Schmund.

Schniegeln, f. Nuzen, lispati se, šmigati* se.

Schnigel, der, kalin. boltek, popkar.

Schnipseln, Schnippeln, Schnippen; v. a., mit der Schere in sehr kleine Stücke schneiden, šmicljati (V.), na drobne kosce razstriči, razstrigati.

Schnipsen, v. a., (Dess.), zmakniti, zmikati, u. Medv. a. porobiti, robiti.

Schnippchen, das, lusk, dlesk, bero, luskanje; ein Schnippchen schlagen, luskniti, luskati, dleskniti, dleskati.

Schnippe, f. Schneppe.

Schnippel, das, obrezek.

Schnippen, v. a., mit der Schere schneiden, šmiccati, šmicati (? V.), razstriči, razstrigati; f. a. Schnellen; schniden, f. dieses; Jemandem vor die Nase schnippen, komu šnohero* dati, koga berskniti, berskati.

Schnippisch, *adj.*, schnäppisch, nagliga jezika, jezice; ki besede pregriza, prejeda, besedljiv; ki vsako reč razumeti hoče, f. a. Vorlaut.

Schnirkel, f. Schnörkel.

Schnirkelschnecke, die, poštni rog (polz).

Schnirbaden, v. a., na kerhko speči, peči.

Schnirbraten, der, kerhka pečenka.

Schnirren, f. Schnirbaden.

Schnitt, der, die Handlung des Schneidens, rez., rezanje; Durchschnitt, prerex, prerexa; einen Bruch durch den Schnitt operiren, einen Schnitt vornehmen, rezati; sich auf den Schnitt heraus fordern, na boj z nožem; ein Schnittchen machen, z nožem dajati se; Schnitschnitt, zarezta, rez, vrez; in den Weinbergen, obrezovanje, rezitva, rezitev, rezba (böhm.); die Ernte, žetev, žetva; mit dem Schnitt zu Ende sein, požeti, dožeti; Gewinn, dobiček; einen Schnitt bei Sträus machen, svoj dobiček imeti pri dem; napolniti si mošajo pri dem; der Schneider hat einen guten Schnitt, krajno zna dobro krojiti; der neue Schnitt, (u. dem Serb. u. Böhm.) novi kroj, a. nova noša; den Schnitt verstehen, bahati se, dobro hvaliti se; der

Schnitt an der Feder, razcep; einen Schnitt machen, vrezati, prerezati; ein Schnitt Brot, kječik u. s. f., kosce, odrezek, rezljaj kruha, mesa; an einem Buche, obreza, rob; *poln.* brzeg; ein Buch mit vergoldetem Schnitte, bakve s pozlaćenim robom, s pozlaćenom obrezom; papirernes Rüstler, kolomér.

Schnittbank, f. Schneidebank.

Schnittbohne, die, navadni bob.

Schnitte, die, kosce odrezan, u. V. reženj, rezljaj, rezelj; in kleine Schnitten schneiden, razmaljati, zu großen Schnitten schneiden, razkosati, kosati; vom Döste, kerhelj.

Schnitter, der, ženjec, žnjec.

Schnitterfest, das, dožetvina, dožetki, *pl. poln.* dožinki; das bei der Gelegenheit gebackene Brot, dožetnjak.

Schnitterin, die, žnjica, ženjica.

Schnitterlohn, der, žetnina, mezda ženjicam dana.

Schnittermahl, das, požinka, dožetnica.

Schnitterschmuck, f. Schnittermahl.

Schnittertheil, das, wenn die Gründe beider Parteien einander gleich sind, u. V. sodba na spolovino, spolovna sodba.

Schnittfläche, die, etwa pričelek, odrezna plošča, ploša.

Schnittfleisch, das, sosekano meso.

Schnittgeld, das, žetvena odkupnina.

Schnittgras, f. Niedgras.

Schnitthandel, der, prodaja, trgovina na drobno, na vatel, kupčija s krojnim blagom.

Schnitthändler, die, kupčevavec s krojnim blagom, z blagom na vatel.

Schnitthandlung, die, prodajavnica z blagom na vatel, (nach dem *Böhm.* u. *Poln.* za laketno blago).

Schnittobel, der, obrezivnik.

Schnittholz, das, abgechnittene Neben, rezje, reznice, mladike, f. Häfser.

Schnittlauch, der, drobnjak.

Schnittling, der, zum Häfser abgechnittene Neben, reznica, f. Häfser; Absenker; vom Baume zum Zwischen, Reis, cep, cepic, mladika, f. Pfropfreis; junger gechnittener Döste, rezanec; volio.

Schnittlinie, die, čerta reznicat.

Schnittmesser, das, bei den Wädhern, rezivnik, f. Schneidmesser; das Nebenmesser, vinjak, ober vinjek, kosirnik, reznik, (*V.*).

Schnittmorchelsuppe, f. Wollgras.

Schnittreis, der, kamenorezba.

Schnittschein, f. Coupon.

Schnittvergoldung, die, zlata obreza.

Schnittwaare, die, blago, tkanina na drobno, na vatel prodajana, nach dem *Böhm.* u. *Poln.* laketno blago, krojno, strižno blago.

Schnittwunde, die, urez, urezna rana; in Bezug auf verschiedene Schneidezeuge, f. Schneiden.

Schnittzeit, die, žetev.

Schnittwiebel, f. Schnittlauch.

Schnitt, der, kosček; Apfelschnitt, kerhelj, uhelj (*Zalok*); Apfelschneide, okrogli kerhelj; f. a. Schnitte.

Schnittarbeit, die, rezba (*böhm., russ. u. poln.*); izrezovanje, vrezovanje podob.

Schnittbank, die, rezivni stol; rezbaraki stol.

Schnittbrett, das, rezbarska mizica.

Schnittel, das, odrezek, zrezek, f. Schnitt.

Schnittelci, die, rezljanje, rezljarija.

Schnitteln, v. a. u. n., izrezljati, rezljati.

Schnittern, v. a. u. n., izrezati, izrezovati, rezati podob; graviren, f. dieses; ein gechnittes Bild, izrezek.

Schnittern, das, izrezovanje.

Schnittet, der, der welcher schnittet, rezbar, podoborezec; ein Messer mit langem Hefte bei den Tischlern, u. a., nož z dolgim rogam, nož, rezivnik; Fehler, pomota, pogrešek, blod (*Gutm.*); einen Schnittet machen, urezati se; zmotiti se.

Schnitterei, die, rezbarija.

Schnitterin, die, rezbarica.

Schnittern, v. n. pogreške delati zlasti zoper slovnico.

Schnittfleisch, f. Schnittfleisch.

Schnittgeld, das, dolbnina, reznina.

Schnittkunst, die, rezbarstvo, umetno izrezovanje podob.

Schnittlappen, f. Kalbannen (geschnittene).

Schnittler, der, rezljac, rezljavec.

Schnittling, der, f. Schnittel.

Schnittmesser, das, f. Schnittet, Schnittmesser.

Schnittisch, f. Schnittbrett.

Schnittwerk, das, rezbarsko delo, rezbarski izdelek, izrezano delo, dolbenina.

Schnittzug, das, vsakorošno rezilo in rezbarsko orodje.

Schnobbern, Schnoben, v. n., vohati, f. Schnuffeln.

Schnöde, *adj.*, eitel, verächtlich, untauglich, malopriden, za nič, nečimern, prazen, šolj, ošaben; gering, malopriden, nizek, reven, boren; schädlich, verderblich, škodljiv; Jesmauden schnöde begegnen, s kom zaničljivo, razzaljivo ravnat; schnöder Mensch, nach *Gutm.* odurni, merski človek; schnöde Welt, nečimerni svet.

Schnödigkeit, die, prevzetnost, nečimernost, praznost, napénost, zaničljivost.

Schnolle, die, poliv.

Schnopfwiese, die, števno motovilo.

Schnopfern, f. Schnuffeln.

Schnoren, f. Schnardchen.

Schnorkel, der, polzek (*V.*), zavoji, zavitki zavolj lepaiga, prepletaj; čirečare (*Jan.*), t. j. nepotrebno, napéno lepoticje zlasti na zidovji.

Schnörkelhaft, *adj.*, zavinkast, z zavitki.

Schnörkeln, v. a., zavitke napraviti, delati, prepletati z raznimi lepoticjami.

Schnorre, f. Schnauze.

Schnotte, f. Rob.

Schnobel, f. Unterkinn.

Schnübbeln, f. Straucheln.

Schnübeln, v. n., gogajati.

Schnuder, f. Rob.

Schnuff, *f. Ephe.*

Schnuffelkrankheit, die, bolezen v rivot pri prosičih.

Schnuffeln, **Schnuffeln**, *v. n. u. a.*, vohljati, vohati; *russ.* njuhati; gogojati oder hohnjati, (d. i. durch die Nase reden); *f.* Verschnüfeln.

Schnuffelnd, *adj.*, vohajoč.

Schnuffler, *der*, vohave, vohun.

Schnufflerin, die, vohavka, vohavslja.

Schnupfen, *der*, nahod, zamašeni nos, in Tolmein a. pošast (ionst Gespenst); ich habe den Schnupfen, nahod imam, nahoden sim, nos se mi je zamašil.

Schnupfen, *v. a. u. n.*, für Schnuffeln, *f.* dieses; den Tabak v. dgl., gew. tabak šnofati*, nach einigen vohati, nosljati†, nach *Caf* in *V. d. Resia* dihati (athmen), *russ.* njuhat (= duhati, vohati); *poln.* zażywać, *böhm.* šnupati*, *serb.* etwa šmerkati.

Schnupfen, das, šnofanje; als Kranzh. nahod.

Schnupfenartig, *adj.*, nahodast.

Schnupfenmittel, das, lek za nahod.

Schnupfer, *der*, šnofavec.

Schnupferin, die, šnofavka, tabakarica.

Schnupfig, *adj.*, nahoden, pošasten.

Schnupftabak, *der*, tabak za nos, nach *V.* drobni tobak, nach einigen unrichtig duhan, indem duhan oder duvan nach *Vuk* Rauchtabak bedeutet.

Schnupftabakbüchse, =dose, die, tabačnica, tabakera, tabakerica.

Schnupftuch, das, ruta, robeo za nos.

Schnuppe, die, ausgebrannter Docht, utrinjek, otrinjek, nach *V.* otrinek, dogorek.

Schnuppen, *der*, *f.* Schnupfen.

Schnuppen, *v. a.*, schnappen, luskaiti, luskati; Licht pufen; *f.* Schnüpfen, Pufen; Tabak schnuppen, *f.* Schnupfen; vor die Nase schnuppen, v nos udariti, udarjati.

Schnur, die, (veralt.), des Sohnes Frau, snahna, sneha (*Gutm.*), nevesta (eig. die Braut).

Schnur, die, rundes Band aus mehreren Fäden, motoz, vervca, prevoza, žnura* (auch in and. slav. W.); bei den Drechsleru, je nach der Beschaffenheit, struna, jermen oder remen, auch vervca; Angelschnur, nach *V.* vodiča (eig. Angel), vodična vervca; eine Schnur Perlen, biseri na trak ali vervco nanizati, niz biserov, nach *V.* stroka bisero; eine Schnur Feigen, venec, rešta, klobasa sig ali smokev; etwas an einem Schnürchen haben, ročen biti v čem, dobro znati; über die Schnur hängen, iz ojnio stopiti, stopati, čez mero stopiti, segati; *f. a.* hängen; nach der Schnur, na tanko, po potezi, pično; *f. a.* Nischtschnur; nach der Schnur leben, v redu in zmerno živeti; von der Schnur zehren, od gotoviga, od prihranjeniga živeti; mit Schnüren besetzen ein Kleid, z vervcami obšiti, obšivati.

Schnürband, das, trak, prevoza, spodvoza, voza.

Schnürbrust, die, modrec na zaderguljico, zatezljivi modrec*, *russ.* šnorovka.

Schnüren, *v. n.*, (mont.), *f.* Schnüren; v.

a., fest schnüren, zategniti, zategovati, zadergniti, zaderzati, žnurati*; ein Ding schnüren auf etwas, privezati, privezovati, povezati, povezovati (z vervco ali motozam) na kaj; auf eine Schnur reihen, nabrati, nabirati, nanizati, nizati na vervco ali trak; *fig.* Einen schnüren, koga dreti, skubiti, guliti, eiganiti, ganiti; *f. a.* Pressen, Ueberborthellen; auch z vervco meriti, zaznamovati; ein Thier schnüren, spodvezati moda; eine Wage schnüren, z vervcami opraviťi tehnično; sich schnüren, povojiti se, zadergovati se.

Schnüren, das, zategovanje, privezovanje, nizanje.

Schnürer, *der*, zategovavec, goljuf, böhm. odrgost†.

Schnurfeuer, das, ogenj po žnuri.

Schnurförmig, *adj.*, etwa vervcast.

Schnurgerade, *adv.*, po žnuri*, po niti, po verstí. (*Gutm.*), po potezi, na ravnost, premo (*Ravn.* auch böhm.); *adj.*, prav raven.

Schnürhafen, *der*, zaponka, kljuka zapenjavna.

Schnurlette, die, zapenjavna veržica.

Schnurleid, das, (ženska) obleka, ki se zaderguje ali zapenja; obleka na zaderguljico (*Ravn.*).

Schnurleid, *der*, stan na zaderguljico; *f.* Schnürbrust.

Schnürlein, das, vervca, žnurica*, špažica*.

Schnurloch, das, kotlica, rinka*, rinčica.

Schnurmacher, *der*, motozar, vervcar.

Schnurmühle, die, vervčarnica†.

Schnurnachbar, *der*, (mont.), rudarski mešar.

Schnurnadel, die, igla.

Schnürnestel, *f.* Schnürband, Nestel.

Schnürbart, *der*, Ankelbart, Schnauzbart.

Schnürbürtig, *adj.*, berkast, vosat.

Schnurre, *der*, *f.* Scherge, Häfcher, Wächter.

Schnurre, die, *f.* Schnauze, Schnurre; renčalo, volk, brunda; schlechtes Hausgeräth, čep, šara; eine lächerliche Erzählung, smešnica, kratkočasnica; *f.* Pöffe, Schwalfe, Schwanf.

Schnurren, *v. n.*, diesen Ton von sich geben, wie die Waisfaser schnurren, brenčati, perhati, verčati, žekrati (*V.*); *f. a.* Schnurren; berneti; vom Laute der Thiere, renčati, dernjati, gerčati, gosti, dergniti; die Kage schnurrt, mačka gode, prede; von Glyphen, nach *Gutm.* ručiti (auch böhm.); Jemanden anschnurren, zarenčati nad kom; *f.* Brummen; zusammenschnurren, dūre werden, zgerbiti, gerbiti se, sžiti se (von sig*); *v. a.*, *f.* Betteln, Stöheln.

Schnurren, das, brenčanje, bernenje, renčanje, godenje, beračanje.

Schnurrend, *adj.*, brenčav, brenčeo, berneo, godernjav.

Schnurrer, *der*, brenčalo, godernjalo.

Schnürriemen, *der*, jermenec, stogljaj, (*Gutm.*).

Schurrig, *adj.*, lächerlich, burkast, salzig, smeßen, zabaven; f. a. Drollig, Possirlich.
Schurrigkeit, die, smeßnost, saljivost, burka, godčevska, smeßna.
Schurrkäfer, f. Mistkäfer.
Schurrpfeiferei, die, ropotije, šare, smeße nepotrebno reči.
Schürschuur, f. Schuur.
Schürschuh, der, opanka, mestva (Jan. im Serb. Vuk lebener Strumpf).
Schürsenkel, f. Schürband.
Schurstein, f. Roststein.
Schürstiesel, der, čizma.
Schurstradß, *adv.*, na ravnost, ravno, premo, čisto, celo.
Schürung, die, zaderg, zadergovanje.
Schusselig, f. Unsauber.
Schüsselfeln, v. n., fufnjati, štefnjati; f. Aufspüren.
Schub, der, Schöbe, die, škopnik.
Schoben, sich, v. r., dergaiti se, garati se.
Schober, der, ein Haufe Heu, ehe man es einführt, kopica, kup sena; ein großer Haufen Heu, unter freiem Himmel errichteter, stog (auch in and. slav. N.), lonica; ein Haufe von zehn Garben, stavek, razstavka; von mehreren, kopica; ein Haufe von 60 Garben, kopa; Schober machen, stogovati, kopiti; f. a. Schaff.
Schoberbaum, f. Schoberstod.
Schoberfled, der, ograbek, zgrabek.
Schoberling, f. Korallenchwamm.
Schobern, v. a., Garben schobern, stavkati, razstavkati, v stavke djati, devati; Heu, Stroh, kopice ravnati, v kopice devati; stog narediti, stoge delati.
Schoberstod, der, osterv, sterv, stožnica, rogla.
Schock, f. Schach, Schock.
Schock, das, eine unbestimmte Menge einzelner Dinge, kup, množina; eine Menge von 60 Stücken, kopa; šestdeset; ein Schock Äpfel, šestdeset jabek; ein Schock Vögel, šestdeset ptic u. dgl., mtoz (V.).
Schockbrunnen, f. Pumpbrunnen.
Schockel, f. Schanfel.
Schocken, v. a., das Unterholz schocken, butare delati, hosto buštati (V.); f. Sloßen, Schanfeln; das Getreide schocken gut, žito zdaja, plenja, žito polni, žito je zdato, polno, zernato; vom Schiffe, zibati se, gugati se.
Schockrei, *adj.*, davšćine prost.
Schockgetreide, das, žito v stavkah.
Schockholz, das, aus den Ästen, hosta, vezje; Holz in Bündeln, butare *pl.*; f. a. Reichholz.
Schocker, der, prod, brebir, berna; f. a. Schutt; grober, gruba.
Schockerig, *adj.*, prodast (V.).
Schof, der, škopnik, škopnjek.
Schofel, *adj.*, f. Schofelig.
Schofel, der, amet, izveržek, odbirek, izbierek, slaba ropotija, roba za nič.
Schofelig, *adj.*, malopriden, nič vreden, za nič, slab, reven.

Schofeltorf, der, revna šota.
Schofelwaare, die, Schofelzeug, das, 1. Schofel.
Schoff, das, eines Glbeichiffes, rivec.
Schoffe, der, f. Schöppe.
Schoffstein, f. Dachziegel.
Schole, Schöle, die, nečistnica.
Schololade, die, čokolada, šokolada.
Scholar, der, šolar, školar.
Scholarch, der, šolski glavar, ravnaveo.
Scholaster, Scholastikus, der, učeník.
Scholastik, die, školastika (Slozofija srednjega veka), školastična slozofija.
Scholastiker, der, školastik.
Scholastisch, *adj.*, školastičen.
Scholdern, v. n., igrati, metati kuglico.
Scholiast, der, ein Erklärer alter Schriften, der Anmerkungen dazu schreibt, razlagaveo starih bukev, starin.
Scholien, *pl.*, pristavki *pl.*, opombe (k starim pismam ali bukvam).
Schollbeißer, f. Schabe.
Scholle, die, (gleba, *lat.*), Erdscholle, kepa, gruda, gleba (*russ.* glyba), plošča, ploša; nach *Gutsm.* perstena kepa, *fig.*, zemlja; voll Schollen, f. Schollig; was einmal abgeadert wird, odorek; Fiescholle, ledena akril, plošča ledena; ein Fische, nach dem *Russ.* kambala; f. Plattfisch.
Schollen, f. Hornen.
Schollenhüpfer, f. Weisflehchen.
Scholllicht, *adj.*, grudast, kepast.
Schollig, *adj.*, grudat, kepat.
Schöllkraut, Schöllwurz, mali lesjak, kervnik; f. Schellkraut.
Schomerling, f. Krametsvogel.
Schon, *adv.*, že, vže, užo, vre; ich weiß schon, was du willst, vže vem, kaj hočeš, vsaj vem, kaj hočeš; *conj.* habe ich schon wenig, so habe ich doch genug, dasi imam malo, vender mi je dovolj; es ist schon wahr, jedoch —, res je sicer, ali —; pač je res, to da; f. a. Dinehin.
Schön, *adj.*, rein, čist; schön machen, f. Reinen; was Wohlgefallen erregt, lep, berhek, zal, ličen, steten*, in and. D. auch krasen; äußerst schön, lep, da bi ga le gledal; eine schöne Hand schreiben, lepo pisati; schönes Wetter, lepo vreme, jasno; schön aber dumm, zunej lep, znotrej slep; schön lassen, stehen, lepo podati se, lepo udati se, prileči se; schön aussehen, lep biti, lep viditi biti; ein schöner Jüngling, zal, čeden mladeneč; eine schöne Stimme, prijeten glas, f. a. Lieb; das riecht schön, (besser: gut), lepo diši; der Mensch ist das schönste der Geschöpfe, človek je naj lepši izmed vseh stvari; das schöne Geschlecht, wörtl. lepi spol, žensko; die schöne Welt, omikani svet; schönes Wild, lična podobna; eine schöne Seele, lepa, blaga duša; eine schöne Summe, lep dnar; du bist mir ein Schöner, prav ptič si, lep možak si mi; schöner Dank, priseróna hvala, lepa hvala (ti bodi); die schönen Künste, f. Kunst; schön thun, gladiti, božati koga, prilizovati se komu; sich schön machen, lep, dober de-

- lati so; schöne Worte geben, a prazno žlico pitati; ist nicht so schön. (*vulg.*) lahko se brez stolca nagledaš.
- Schönarmig, *adj.*, lepih rok.
- Schönäugig, *adj.*, lepih oči, lepook.
- Schönbar, *adj.*, varljiv, kar se more varovati, hraniti.
- Schönbart, *f.* Barve.
- Schönbaum, *f.* Lerchenbaum.
- Schönblättrig, *adj.*, lepolist, lepiga listja.
- Schönblind, *adj.*, mesečen.
- Schönblondchen, *das*, rumenolaska.
- Schönbräunchen, *das*, černkljasta.
- Schönbrüstig, Schönbusig, *adj.*, lepih pers.
- Schöndrüd, *der*, natis na prvo stran, na lice, prva natisnjena stran bele pole.
- Schöne, *das*, lepo, lepota.
- Schöne, *die*, lepa, zala (*russ.* krasavica); Schönheit, zalost, lepota, berhkost, lepost (*V.*).
- Schönedel, *der*, Gutedel, španjol.
- Schöneln, *v. n.*, lep biti, za oči prijeten pa ne koristen biti.
- Schönen, *v. n. u. a.*, vor Verlegung zu bewahren suchen, varovati kaj, gledati na kaj, da se ne oškoduje; schöne deine Augen, vari oči; auch prijenzati, prijenzevati komu, priznasti, prizanašati. nach dem *Serb.*, *Russ.* u. *Altst.* ščediti; sich schonen, varovati se, ogibati se nevarnosti; *f. a.* Nachsicht (haben), seine Kosten schonen, ne zdi se mu škoda dnarjev.
- Schönen, *das*, varovanje, ščednja†.
- Schonend, *adj.*, prizanašaven, prizanašaje komu, varno (*n. p.* varno delati s čim, schonend umgehen).
- Schönen, *v. n.*, (veralt.), schön sein, lep biti; *v. a.*, lepšati; den Wein schönern, bistriti, čistiti vino, narediti, da se ubriše.
- Schönenswerth, *adj.*, prizanesbo vreden.
- Schoner, *der*, varovavec, prizanesec, prizanašavec; ein Schiff, neka dolga in ozka ladja, nach dem *Russ.* škuna.
- Schönern, *f.* Verschönern.
- Schönfärber, *der*, barvar na lepo, na svetlo, barvar, ki na svetlo, na lepo barva.
- Schönfärberei, *die*, barvanje na svetlo, na lepo.
- Schönfeiler, *der*, neka vinska terta.
- Schönfledchen, *das*, *f.* Schönpflaster.
- Schöngärtner, *der*, umetni vertnar.
- Schöngesühl, *das*, čutstvo za lepoto, lepocutje†.
- Schöngesärb, *adj.*, lepo barvan.
- Schöngesüht, *adj.*, lepih rog.
- Schöngesit, *der*, wörtl. lep duh, kdor se hvali, da je v lepih umetnijah zveden, lepoznanec†.
- Schöngesistere, *die*, lepodušje†, lepoznanstvo†.
- Schöngesistig, *adj.*, lepodušen, lepoznanek.
- Schöngesichte, *f.* Velletrist.
- Schöngesähut, *adj.*, lepo grive.
- Schöngesäß, *f.* Perlgras.
- Schöngeslein, *f.* Eberwurz.
- Schönheit, *die*, lepota, zalost, berhkost, ličnost; *f. a.* Schöne.
- Schönheitsreich, *adj.*, prelep.
- Schönheitsgefühl, *f.* Schöngesühl.
- Schönheitsmittel, *das*, etwa lepotilo.
- Schönheitsfönn, *f.* Schöngesühl.
- Schönheitsstrunten, *adj.*, lepote pijan, omamljen.
- Schönheitswasser, *das*, lepotivna, lepotična voda.
- Schönherr, Schönlung, *der*, gizdalin.
- Schönlandig, *adj.*, lepolisten, lepiga listja.
- Schönmehl, *das*, lepa moka.
- Schönpflaster, *das*, lepotični, lepotivni nalepek, *poln.* muszka.
- Schönredner, *der*, umetni govornik.
- Schönsem, *adj.*, varčen.
- Schönfäulig, *adj.*, z lepimi stebri.
- Schönfäreibekunst, *die*, lepo pisanje, lepopisnost, lepopisje.
- Schönfäreiber, *der*, lepopisec, kdor zna lepo pisati.
- Schönfäreiberei, *die*, lepo pisanje, lepa pisarija.
- Schönseite, *die*, lice.
- Schönfönn, *f.* Schöngesühl.
- Schönfärsche, *die*, lepi jeziki.
- Schönfärscher, *der*, etwa lični govornik, kdor ima dober jezik, zna lepo govoriti.
- Schönfäst, *adv.*, prav lepo.
- Schönfäuer, *der*, prilizovavec.
- Schönfäueret, *die*, prilizovanje, sladkanje.
- Schönung, *die*, varovanje, prizanašanje, prizanesljivost; ohne Schönung, nemilo; im Walde, *f.* Gehäge, Hägefchlag.
- Schönungsfälsche, *zareji* prihranjen kraj; *f.* Hägefchlag.
- Schönungsfäls, *adv.*, brez ozira, nemilo, brez usmiljenja, brez prizanesbe.
- Schönungsfäls, *adj.*, usmiljen, prizanesljiv.
- Schönvließig, *adj.*, lepiga runa.
- Schönwängig, *adj.*, lepoličen, lepih lic.
- Schönwängigfästlich, *adj.*, lepoznanek†.
- Schönzeit, *die*, *f.* Hägezeit.
- Schooß, *der*, krilo, kolena, stegna (sedočiga), nach *M.* und nach andern *D.* lono; ein Kind auf den Schooß nehmen, otroka na kolena vzeti, na krilo, na kolenski, v krilo derzati, hängen, v naročji derzati, auf den Armen; im Schooße der Erde, v krila, v nedrih zemlje, v zemlji, (nedro, nedra eig. Busen) im Schooße der Familie, doma med svojimi, vsred svojih; er wurde wieder in den Schooß der Kirche aufgenommen, čérkev ga je zopet sprejela v svoje naročje; an der männlichen Kleidung, škrie(?), *serb.* skut, *poln.* u. *russ.* pola; dem Gläde im Schooße sitzen, ljubljene srece biti; die Hände in den Schooß legen, roke križem oder nakritz derzati, poleniti se, len biti; *f. a.* Bisfel; *dim.* Schöfchen, krilce, nederce.
- Schooßbein, *f.* Schambein.
- Schooßbuck, *das*, buke, ki jih kdo naj rajši bere.
- Schooßfell, *das*, *f.* Schurzfell.

Schöpfhund, der, psiček, kužek, kakor jih imajo po mestih gospe, ščene.
Schöpfjünger, der, ljubljén učenec, ljubljenceo.
Schöpfkind, das, postovanec, ljubček, serček, ljubljencek, naj ljubši dete; das Emblem davon bei Hochzeiten, kolenček (V.); ein Schöpfkind des Glüdes, ljubljenceo sreče.
Schöpfneigung, Lieblingsneigung, die, naklon, kterimu je človek posebno udan.
Schöpfschlange, f. Busenschlange.
Schöpfstunde, die, navadni greh, naj ljubši greh.
Schöpfstuch, f. Schürze.
Schöpfen, v. n., ropotati; mit einer Glocke, zvenkljati, zvončkati.
Schöpf, der, Haarschöpf, čop, dim. čopek, (russ. čup, böhm. u. poln. čub, serb. čupa); Gipsel eines Baumes, verh. versä, versäček; bei den Vögeln, čop; russ. hohol, serb. kukma, bei M. plazem (?); Einem den Schöpf stein, zlasati, lasati koga; Kopf, glava, buča; bot. čop, oder šop, šopić.
Schöpf, f. Schöpfe.
Schöpfartig, adj., čopast, šopast.
Schöpfbar, adj., zajemljiv.
Schöpfbehälter, der, čerpalnica.
Schöpfbrunnen, der, f. Brunnen, Ziehbrunnen, (bei V. zajemni beč oder beč?).
Schöpfbad, das, kačka (Ravn.).
Schöpfe, der, f. Schöpfe.
Schöpfe, die, zajemljivce (V.), čerpališče, mesto v reki, kjer vodo zajemajo.
Schöpfseimer, der, an den Ziehbrunnen, vedro, vederec; ein kleiner, korec, polnik; russ. čerpalo.
Schöpfen, v. n., čop ali šop dobivati, v. a., geschoffen, čopat, čopast; geschoffene Henne, čopka, čopa; f. a. Stöpfen.
Schöpfen, v. a., einen Theil eines flüssigen Körpers auffassen, zajeti, pozajeti, zajemati, pozajemati, polniti, auch počerpati, izčerpati, čerpati; abschöpfen, f. diebes; leer schöpfen, izprazniti ščerno, vso vodo iz nje pozajeti, pobrati; Wasser im Siebe schöpfen wollen, vodo z rošetam zajemati, po sredu klasje pobirati (Gutm.); Athem, Luft schöpfen, zajeti, zajemati sapo, v se potegniti, vleči, sopsti, dihati; frische Luft schöpfen, v čisto sapo priti, iti, čisti zrak uživati; bekommen, z. B. Muth schöpfen, serce si storiti, serce dobiti, ujanaciti se, oserečiti se; er schöpft Argwohn, Verdacht, sumiti, sumnjati je začel, sum se je obudil v njem, (vulg.) pokadilo se mu je; Hoffnung schöpfen, upati; Licht schöpfen, pojasniti v kaki reči dobiti; Vergnügen schöpfen, veseliti se česa; eine Begierde schöpfen, pozeleti, začeti česa; ein Urtheil schöpfen, sodbo storiti, delati, izreči, skleniti, sklepati, razsoditi, soditi, sklepe storiti; sich müde schöpfen, naderpati se; hieraus ist zu schöpfen, iz tega se vidi, se zajemlje; für: schassen f. diebes; waidm. napositi sokola, pti dati, dajati mu, okopati ga; daraus schöpfte er Trost, to ga je potolažilo; Nutzen schöpfen,

korist imeti iz česa, od česa; v. n., Wasser durch einen Riß einlassen, puščati, pušati; der Rahn schöpft, voda teče, sili v čoln; die Sonne schöpft Wasser, solnce pije (vodo); der Falke schöpft, sokol pije; der Hosen schöpft, hmelj se osipa (böhm.).
Schöpfen, das, zajemanje, čerpanje.
Schöpfende, das, verh. (drevesa).
Schöpfente, f. Saubente.
Schöpfer, der, das Werkzeug zum Schöpfen, korec, zajemnik, polnik; eine Person, welche schöpft, zajemavec, čerpavec; der ein Werk aus eigener Macht hervorbringt, stvarnik (eigentlich nur von Gott); Gott ist der Schöpfer aller Dinge, Bog je stvarnik vsih reči, Bog je stvaril vse reči; er ist der Schöpfer dieser Lehranstalt, on je napravil, ustanovil, postavil to učilnico.
Schöpfergeist, der, f. Genie.
Schöpferhand, die, stvarnikova roka, roka stvarnika.
Schöpferhuld, die, stvarnikova milost.
Schöpferin, die, eine weibliche Person, welche schöpft, zajemavka, čerpavka; Urheberin eines Werkes, einer Anstalt, začetnica, ustanovnica, oder zeitwörtlich, f. Schöpfer.
Schöpferisch, adj., tvoriven, stvarjaven, stvarnikov, Božji.
Schöpferkraft, die, stvarjavna moč, samotvornost.
Schöpfermacht, die, stvarnikova moč.
Schöpferruf, der, stvarnikov glas.
Schöpferwerde, das, stvarnikovo: bodi.
Schöpferwort, das, stvarjavna beseda, beseda stvarnika.
Schöpfgalgen, der, rogovila pri šterni.
Schöpfgefäß, das, zajemavna posoda, zajemalo, čerpalo.
Schöpfgeiste, die, zajemavna golda, korec, kablica.
Schöpfgeschirr, f. Schöpfgefäß.
Schöpfzeug, das, zajemalo, čerpalo.
Schöpfhaar, das, čop las na temenu.
Schöpfhafen, der, zajemavna kljuka.
Schöpfheber, der, čopasti vran.
Schöpfhenne, die, čopka.
Schöpfig, adj., čopat.
Schöpfkanne, die, zajemavnica.
Schöpfkelle, die, zajemavna žlica.
Schöpfkelbel, der, f. Schöpfseimer.
Schöpfleiche, die, čopasti škerjanec.
Schöpflöfel, der, zajemnica, zajemna žlica.
Schöpfweise, die, f. Saubeweise.
Schöpfmühle, die, zajemavni mlin, zajemavna makina.
Schöpfquelle, die, studenec, iz kteriga se zajemlje voda.
Schöpfrad, das, zajemavno kolo, kolo s koreci oder na korce.
Schöpfraupe, die, čopasta gosjenica.
Schöpfschaukel, die, pol (V.), plavnica.
Schöpfstaube, die, čopasti golob.
Schöpfzug, die, stvarjenje, stvaritev; alle erschaffenen Dinge zusammen, stvarstvo, svet, stvari pl.; vor der Schöpfung des Urtheils, preden se stori ali izreče sodba; dies sind

seine Schöpfungen, to so njegovo dela, to je on postavil, napravil, izmislił.

Schöpfungsbau, der, sostava vsega stvarstva.

Schöpfungsfest, das, obhajanje, praznovanje stvaritve sveta.

Schöpfungsgedanke, der, misel, stvariti.

Schöpfungsgeschichte, die, popis stvaritve sveta, zgodovina od stvarjenja sveta.

Schöpfungskraft, **Schöpfungswort**, f. **Schöpferkraft**, **Schöpferwort**.

Schöpfungswerk, das, stvarjenje, stvaritev.

Schöpfungswöch, die, teden, v katerem je Bog svet stvaril.

Schöpferwerk, das, zajmavna mašina.

Schöpfzeug, f. **Schöpfgezeug**.

Schöppe, der, Veisiger, sodnji prisednik, a. prisežni mož; Richter, sodnik.

Schoppen, der, Wagenschoppen u. dgl., klanica, kolarnica, lopa (V.), šupa* (besond. Heuschoppen), *poln.* wozownia; Heu in den Schoppen werfen, zmetati, zmetovati; ein hohles Gefäß überhaupt, mora, posoda; die Hälfte eines Maßes, polič; ein Schoppen Wein, polič vina; ein Viertel eines Maßes, maseljic*.

Schoppen, v. a., nagnjaviti, nagnjesti, natlačiti kaj, tlačiti; f. *übr.* Stopfen.

Schoppenbank, die, **Schoppenstuhl**, der, klop prisednikov.

Schoppeneid, der, prisega (za) prisednika.

Schoppenglas, das, polič.

Schoppenmeister, der, prvi prisednikov.

Schoppenreiber, der, sodnji pisar.

Schoppenstube, die, sodnica.

Schoppenweise, adv., po meri, po bokalu, po poliči.

Schopper, f. Stopfer.

Schoppnadel, die, n. V. bacelj (bei Gutsm. facel).

Schoppstahl, der, pitavnik (hlev).

Schoppstein, der, f. Füllstein.

Schöpf, der, verschnittener Schaßbock, skopec, (auch böhm. u. *poln.*), tolcenec, kostrun oder kastron*; *fig.* cepec, bet, bedak.

Schöpfen, in Bfzg. skopeov, kastrunov.

Schöpfenbraten, der, skopeova, kastronova pečenja, pečenja skopčevina.

Schöpfenfleisch, das, skopčevina, kostrunovo meso, bravina.

Schöpfenhaut, die, skopceova koža.

Schöpfenmäßig, f. Dumm.

Schöpfenschlägel, der, **Schöpfenkeule**, die, skopcevo pleče, krača.

Schore, die, (im Schiffbaue), podpora.

Schoren, f. Scheren, Schorren.

Schorf, der, rauhe Rinde auf einer Wunde, krasta, hrasta, *dim.* krastica, (*böhm.*, *poln.* und *russ.* strap), nach Vert. škorkup, im Böhm. a. škraloup; f. a. Grind.

Schorfen, v. n., hrastav, garjev biti.

Schorfig, adj., krastav, škorkupast.

Schorimooß, f. Flechte.

Schorle, die, ščurek, šurek.

Schorlopf, der, ostrizence.

Schörl, der, eine Steinart, škril, škerl, *russ.* šerl.

Schormanß, f. Scharrmanß.

Schorn, f. Erdscholle.

Schornstein, **Schorstein**, der, dimnik (zidan).

Schornsteinfeger, **Schorsteinfeger**, der, dimnikar (V. auch im *Poln.* kominiarz and komin), kdor dimnike sterže, čisti.

Schornsteinhandwerk, das, dimnikarija, dimnikarstvo.

Schornsteinfragen, **Schornsteinmantel**, der, kija, plašč dimnika.

Schornsteinröhre, die, cev ali troba dimnika.

Schorte, f. Schürze.

Schoß, der, f. Schooß.

Schoß, der, junger Zweig, mladika, poganjik; bei der Rebe, rozga, mladika, mladje; die Steuer, davek, dača, davščina; zusammengehoffenes Geld, sklad; Stodwerk, f. Geschöß, Stodwerk.

Schoß, das, f. Geschöß.

Schoßbalg, der, die Scheide am Getreideshalme, nach V. vretenec, trebusec, bučica, bučka; f. Scheide.

Schoßbank, die, dolga klop z naslonilam.

Schoßbar, adj., davku podverzen.

Schoßbeere, f. Scheißbeere.

Schoßchen, das, okence ali šipica vzdigliva.

Schoßeinnehmer, f. Einnehmer.

Schoßel, am Kleide, f. Schooß.

Schoffen, v. n., in die Höhe schießen, shobotati, hobotati; der Roden schoßet, reß stebli, reß stoble poganja, gre v steblo; v. a., ein Haus schoßet jährlich zehn Thaler, hiša daje letniß deset tolarjev davka (bei V. davkuje).

Schoßfer, der, lopar; f. Hänfling, Einnehmer.

Schoßferei, die, pohirni ured.

Schoßfrei, adj., davka prost.

Schoßgatter, f. Fallgatter.

Schoßgeld, das, davek.

Schoßgerinne, das, zleb.

Schoßgras, f. Kresse.

Schoßherr, f. Einnehmer.

Schoßjahr, das, die Jahre, da man noch wächst, mlade leta, v kterih človek raste.

Schoßleite, die, der hintere an den Postwägen und Kutschen befindliche Raum, in welchen Koffer und Risten geworfen werden, oddelek za roba.

Schoßlied, der, kitno stebelce.

Schoßling, der, mladika, mladica, odrastlik, *serb.* auch ogranak; zlasti mladika iz korenin; bei der Rebe, rozga, cep; f. a. Schoßkind.

Schoßfennig, der, davek.

Schoßpflichtig, adj., f. Steuerpflichtig.

Schoßrebe, die, mladica, mladika, rozga, cep.

Schoßreich, adj., *poln.* mladik, *poln.* odrastlikov ali poganjkov.

Schoßreis, f. Schoßling.

Eschornne, die, zleb za deževnico na strehi.
Eschornstein, der, f. Belemnit, Donnerstein.
Eschornwurz, f. Stabwurz.
Eschote, die, (siliqua), strok (a. poln., böhm. u. russ.), kozula (Karf), auch laščina, lušina, lusk; dim. stroček, stročiček; collect. stročje; serb. mahuna, im Böhm. neben struk auch lusk; in die Eschoten gehen, v stročeje iti, stročje delati, serb. mahunati se; Eschoten habend, stročnat.
Eschoten, in Bsgg. stročni, v stročji.
Eschotenartig, adj., strokast.
Eschotendorn, der, akacija.
Eschotenerbsen, pl., grah v stročji.
Eschotenflee, der, Steinflee, (Lotus corniculatus), türk. detolja; f. a. Steinflee.
Eschotenlos, adj., brez stročja, brezstročen.
Eschotenpfeffer, der, paprika.
Eschotenviole, f. Mutterweilchen.
Eschoter, f. Engelwurz.
Eschotig, adj., stročnat.
Eschotische, die, bezgova jagoda.
Eschott, das, die Eier der Fische, ikre pl., f. a. Karat.
Eschottasch, sotina†.
Eschotten, der, und im Plur., die Wolken, siratka, sirotka; f. Wolken; Milchwasser süßes, sladka siratka; von warmer geronnener Milch, kuhana siratka; der eigentl. sogenannte, welcher den Biegekräse giebt, prokuhana siratka (V.), skuta*; zu Eschotten werden, f. Gerinnen.
Eschottengaus, die, Basanski nesit.
Eschotter, f. Schoder.
Eschottern, v. a., cesto posuti, posipati (z brebirjem, s prodam).
Eschöttling, der, prešček.
Schraffiren, v. a. u. n., in das Kreuz gehende Linien machen, die Schatten dadurch zu bezeichnen, nach V. križem skertati, čerkati, čerko delati, šrastrati*; schraffirte Zeichnung, ris, risanje s peresam.
Schraffirung, die, čerkanje; f. a. Schattirung.
Schräg, **Schräge**, adj., f. Quer, Schief; poprečen, vogast, povežen, adv., prek, poprek, s šujco, na pošev.
Schräge, die, poprečnost.
Schrägebock, der, bei den Weißgärbern, kozel.
Schrägemass, das, bei den Tischlern, f. Schmiege.
Schragen, der, ein Haufen Scheitholzes, trije senji derv v skladvnici; bei den Arbeitern in Holz, Wagner, Zimmerleuten u. a., kobila, kozača, kozel, stol.
Schragen, v. a., schräge machen, poprečno, na pošev narediti.
Schragenholz, das, derva v skladvnicah.
Schrägschnitt, der, rez na pošev.
Schragstein, der, bei den Weißgärbern, vtež.
Schrägschraube, die, gosnica s poprečnimi čertami.
Schrägung, die, prečina; f. a. Abhang.
Schrägzeitig, adj., krivoversten, vogast.
Schraffel, f. Strüppel.

Schraffen, f. Schreien.
Schram, der, (mont.), jamlić (Ravn.).
Schramm, f. Schief.
Schrammen, f. Schraffiren; (mont.), jamlić kopati.
Schrambauer, der, bei den Bergleuten, šramar* (böhm.).
Schramme, die, praska, oprask, versa, proga, zareza, bei Jan. vrapa, bei Gutm. černelica (?) od udarca.
Schrammen, v. a., prasniti (V.), praskniti, opraskati, praskati, raziti.
Schrammhuften, der, suhi kašel.
Schrammig, adj., spraskan, opraskan, poln prask.
Schrammschuh, f. Streifschuh.
Schrams, f. Schräg.
Schrauf, der, Behältnis mit Thüren, omara*, omar oder omar*. f. Kasten; skrinja (eig. Kiste); bei den Jägern, stopinja (V.), nach dem Böhm. razkrok, širina med dvema stopinjama.
Schraufader, die, inwendig an den Schenkel der Pferde, (vena saphaena magna), völika podkožna odvodnica zadnje noge (Dr. Bl.), bedernica (Zalok).
Schranbalken, der, präcnik.
Schranke, die, Schranken, pl.; Einfriedung, ograja, pregraja, ograda; mit Schranken einschließen, ograditi, pregraditi, zagraditi, z ogrado odločiti; in den Schranken erscheinen, na bojišče priti; in den Schranken laufen, za stavo teći, (lov. Viebel leb. v teči teći); Beschränkung, Grenze, meja, mera, utesnjava; in seinen Schranken bleiben, mero deržati se; seine Schranken überschreiten, mero preseči, prestopiti, čez mejo seči; Schlagbaum, zavora; er kennt keine Schranken, mero ne ve, ne ve, kaj bi počel; Schranken setzen, f. Einschranken, Einschalt (thun); f. a. Gericht.
Schränkelein, das, noga čez križ, križem djana; fig. krajač.
Schränkeisen, das, für die Säge, ključ (V.) za razgibanje ali prečenje žažnih zob.
Schränken, v. a., križem deti, devati; Holz, derva križem skladata; einen Platz schränken, graditi, mejiti, z ogrado odločiti, ločiti; die Säge schränken, žago razperiti, razgibati, prečiti, vihrati, širjati, a. šrojiti, šrajati*; v. n., im Gehen die Füße vor einander oder freuzweise setzen, und auf solche Weise gehen, oprezkaje se iti, (da je vsa cesta pjančova), v petlje iti (schrüzweise petljati), petlje delati, spodvirati se, šemotati ali švepati z nogami; der Hirsch schränkt, jelen narazen stopaj; (böhm. rozkročně chodi).
Schrankenlos, adj., neograjen, neugnan, neutesnjen, brezmejin.
Schrankenlosigkeit, die, neograjenost, neugnanost, neutesnjenost.
Schranckenwerk, das, pregraje, ograje pl.
Schräncken, das, f. Zalusie.
Schränklinge, die, die Säge damit zu schränken, ključ (V.).
Schraufschlüssel, der, omarni ključ.

- Schränkweise**, *adj.*, križem, poprok.
Schrankbaum, der, ein Baum aus geschränkten Stäben, plot.
Schranne, die, *f.* Schranke; ograjeno mesto; Landshranne, deželna sodnija; Mauthshranne, cestninska pregraja ali zavora.
Schranz, der, Schlemmer, Fresser, jedež; prilizovaveo, lizau sosešno na kraljevskih dvorih. *f. a.* Hoffhraz.
Schranzen, *v. n.*, pojedati; prilizovati se, *f. a.* Fressen, Schlemmen.
Schranzer, *f.* Fresser.
Schrap, *f.* Fertig.
Schrape, die, Schrapeisen, das, ein Werkzeug damit zu schaben, fragen, skraba (*V.*), stergulja, stergača.
Schrapel, *f.* Schabfel.
Schrapeln, *v. n.*, anfangen zu Eis zu werden, zmerzovati, led, sroč se dela, ledeni; *v. a.*, popraskati, postergati, stergati.
Schrapen, *v. a.*, skrabljati, praskljati; škripati; *f.* Krachen.
Schrapper, der, stergaveo, praskaveo; škripač.
Schrapshaus, Schraphaus, der, skopin, grabava.
Schrappe, *f.* Tische.
Schratel, der, (im Dester.), skrat, skratelj*.
Schraube, die, eine mit Gewinden versehene Walze, *n. V.* vretenica (*St. u. kroat.*), *a. d. dec.*, *russ.* vint, ovnič (*V.*), gew. šravf*; nach Andern vertelo, vijak, zaškor (*M.*); eine Schraube ohne Ende, vertelo brez konca, am Bohrer, *n. V.* pirjo (?); mit Schrauben besetzten, z verteli priterditi, gew. prišravfati; in weiterer Bedeutung walzenförmige Körper ohne Gewinde, klineo vertelo ali šravfa podobni; an der Geige, *f.* Wirbel; die Sache steht auf Schrauben, reč je negotova, so maja; seine Worte auf Schrauben stellen, na dva kraja, dvomiselnio govoriti, zvijati, prevračati besede.
Schrauben, *v. a., n. V.* priviti, viti, z vertelam ali šravfam priterditi, prišravfati, zašravfati, šravfati* od. šravhati*, vintati, privintati, *russ.* zavintit, vintit; fester schrauben, priviti, privijati, (*V.*); lockerer schrauben, odjenjati, odjenjevati; Jemanden die Daumen schrauben, komu palca zaviti; v šravf djati; geschraubt, zaviti, zasukan; geschraubt sprechen, zavito, zasukano govoriti, na dva kraja govoriti; zavijati, sukati besede; affectirt, siliti se, prenavljati se v govorjenji; Einen schrauben, nagajati komu, smejati se komu; umš Geld, *f.* Pressen.
Schrauben, in Bspg. za šravbo ali šravfe; šravbni, šravfni; ähnlich, šravbast, vertelast.
Schraubenblech, das, eine mit Schraubenmüttern versehene stählerne Platte, Schrauben darinen auszuschnitten, *n. V.* vitnik †, vitni sveder.
Schraubenbohrer, der, Schraubenmütter auszubohren, sveder za šravbo, šravbnik ali šravfnik.

- Schraubende**, die, an einer Drehbank, preslie (*Ravn.*).
Schraubendreher, der, vreteničar, šravfar*.
Schraubeneisen, das, eine eiserne Platte mit Schraubenmüttern, die Schrauben darinen zu schneiden, plošča za zrezovanje vretenic ali šravfov; *f. a.* Schraubendroher.
Schraubensformig, *adj.*, vreteničast, šravfast, vintast.
Schraubengang, der, die Gewinde an Schrauben oder an der Schraubenmutter, vit-i, zavoj (*n. V.* muha?, lice?).
Schraubengewinde, das, *f.* Schraubengang.
Schraubenhorn, das, zaviti rog.
Schraubenfloß, der, kleiner Schraubstoß, vreteničica (*V.*), primaž s šravfam.
Schraubenlinie, die, *n. V.* kačja čerta ali zareza.
Schraubenmutter, die, *n. V.* vreteno, (? eig. Spinzel), *n. baba*, vretenična matica, žmek (in *St.*), snuta (? *St.*), *russ.* gajka.
Schraubenregister, das, vsi strugaraki šravfi skup.
Schraubentziff, der, železni obroč s šravfi pritorjen.
Schraubenschlüssel, der, mit einer Schraubenlinie, Vorlegeschlüssel damit aufzumachen, svedrasti ključ, z vinto ključ.
Schraubestoß, *f.* Schraubstoß.
Schraubenwinde, die, bei den Wöttchern, sodarska vinta.
Schraubenzange, die, pasarsko klešče s šravfam, *f. a.* Schraubstoß.
Schraubenzieher, der, Meißel, die mit einem eingeschnittenen Kopfe versehenen Schrauben damit herauszuziehen, dleto, dletos.
Schraubenzwinge, die, bei den Tischlern, *n. V.* spona, *a. poln.*
Schraubstoß, der, *n. V.* primaž, primaž z vinto (*russ.*), precep s šravfam, *russ.* tiski z vintami.
Schraubstange, die, klešče ali celjusti primaža.
Schraubzwinge, *f.* Schraubenzwinge.
Schrauen, *f.* Schreien.
Schreck, der, bei den Jägern, ein Schrecktuch, strašilo; Riß, Spalt, Schrick, kreh, poč, pok, reka; einen Schreck haben, ustrašiti se, bati se, *f. übr.* Schreden.
Schreckbar, *adj.*, geschreckt werden können, strašljiv, bojeo.
Schreckbeispiel, das, *f.* Abschreckend(es Beispiel).
Schreckbild, das, strašilo, strah, strašna podoba.
Schrede, *f.* Wachtelkönig.
Schredid, der, prisega strašivna.
Schreden, *v. a.*, ustrašiti, ostrašiti, prestrašiti, strašiti koga, preplašiti, oplašiti, splasiti, plašiti koga, strah narediti, delati komu; Einen mit Drohungen schreden, groziti, pretiti, zugati komu, *n. Gutm.* zlobiti se komu; Vögel schreden, ptičie plašiti, poditi, *f.* Schrecken; in den Rücken, z maslam opariti, popariti, pariti, (pošrekati*); *v. n.*,

einen Riß bekommen, póciti, oder pokniti, pokati, regniti, režati; iz strahu oglasiti se, zavpiti (od zverin); für erschrecken, f. b. Schrecken, das, strašenje; plašenje.

Schrecken, der, strah, strahota, groza (Entsetzen), trepet, prepast, russ. užas; in Schrecken gerathen, vom Schrecken befallen, überfallen werden, ustrašiti se, prestrašiti se, strašiti se; v strahu biti; Jemanden einen Schrecken machen, einjagen, verurfachen, in Schrecken setzen, koga ostrašiti, strašiti; koga v strah privariti, privravljati; vor Schrecken zusammenfahren, stresniti se, ustrašiti se, strahu se stresti, tresti, tro-petati, dergetati, (strahu) prepaden biti; der Schrecken hält die Einwohner gefangen, n. M. strah grabi prebivavce; davor em-pfunde ich Schrecken, tega me je strah, me je groza; der Schrecken ist mir in die Glieder gefahren, strah me je prevzel; es überfiel mich ein Schrecken, ich gerieth in Schrecken, ustrašil sim se, strah me je obšel, obhajal, spreletel, spreletoval, groza, zona me je obšla, prešla, spreletela, strah, groza me je bilo; premeršalo je po meni od groze; ein Ende mit Schrecken nehmen, strašni konec imeti, grozno smert storiti; vor Schrecken krank werden, od strahu zboleti.

Schreckenberger, der, božjak.

Schreckenbringend, adj., ostrašiven, böhm. grozonosen.

Schreckenbrüllend, adj., grozovitno tuljoc.

Schreckenscheinung, die, strašna prikazen ali pošast.

Schreckensfrei, adj., neustrašen, neprestrašen, neboječ; ki strahu ne pozna.

Schreckengang, der, strašna pot, hoja.

Schreckengebiete, der, grozovitnež.

Schreckengeheul, das, strašno vpitje; grozovitno kricanje.

Schreckengestalt, die, strašna podoba.

Schreckenloß, f. lnersghoden.

Schreckensbild, das, strašni pogled, vid, strašna podoba, strašilo, strah.

Schreckensbotschaft, die, strašno nannano.

Schreckensgespenst, das, pošast, strah, prikazen.

Schreckensherrschaft, die, Terrorismus, grozovladje †, terorizem.

Schreckensherrscher, der, grozovladnik †, trinog.

Schreckensmann, der, grozovitnež, strašni človek, f. a. Schreckensherrscher.

Schreckensnacht, die, strašna, grozna noč.

Schreckensort, der, strašno mesto.

Schreckensruf, der, strašni, grozni klic, krio.

Schreckenspost, f. Schreckensbotschaft.

Schreckenssystem, f. Schreckensherrschaft.

Schreckenstag, der, grozni dan, dan groze.

Schreckenstag, der, strašna, grozna smert.

Schreckensnumm, adj., groze, strahu nem.

Schreckensvoll, adj., strahu poln, groze poln, pregrozin, prestrašin.

Schreckenswort, das, strašna, grozna be-seda; f. Drohung.

Schreckenswesen, das, strašno, pošastno bistvo, biže.

Schrecker, der, strašivec.

Schredgedanke, der, strašna misel.

Schredgeist, der, strah, duh, ki ljudi straši.

Schredhaft, adj., genigt Schreden zu empfinden, strašljiv, plašin, plašljiv, plah, boječ; geeignet Schreden einzufloßen, strašin, f. Schredlich.

Schredherd, der, strašivno gumno.

Schredlarve, die, strašivna šema ali larva.

Schredlich, adj., strašin, strašan, strahovit, grozen, strašansk, russ. užasnyj; adv., strašno, rameno; schredlich starr, strašno, grozno močan, premočan; sein Gewissen beunigt ihn schredlich, vest ga neusmiljeno pokli.

Schredlichkeit, die, strašnost, strahovitost, grozovitost.

Schredling, der, strašlivec, plašlivec, plašne, etwas trivial, strahopezdilivec.

Schredniß, die und das, strahota; strašna reč.

Schredort, f. Schredensort.

Schredpulver, das, prašek za strah.

Schredsam, f. Schredhaft.

Schredstuh, der, strašivni strel, strel za oder na strah; fig. prazni strah; žalostna, slaba, pa neresnična novica.

Schredsprung, der, bei den Jägern, kolobar (V.).

Schredstein, der, malahit; f. a. Preßstein.

Schredstrafe, f. Exemplarisch.

Schredtuch, das, bei den Jägern, strašilo.

Schredwasser, das, voda, lek za strah.

Schredwort, das, f. Schredenswort, Drohung.

Schredwurm, f. Maulwurfsgrille.

Schrei, der, krik, krič, vrisk bei M. vskrik; ti-nen Schrei thun, zakričati, zavpiti, zavekati, zadreti se; durch einen Schrei ver-sammeln, skričati; man hörte einen Schrei der Angst, nekdo je iz strahu zakričal.

Schreibart, die, pisava, pisanje; er hat eine fräftige Schreibart, njegova pisava je krepka; krepko, jedernato piše; f. a. Styl (russ. slog); wörtl. način pisanja.

Schreibbedarf, der, pisavne potrebšćine.

Schreibblei, f. Schreibblei.

Schreibbuch, Schreibebuch, das, pisavne bukvice, knjiga ali bukvice za čisto pi-sanje.

Schreibe-, in Bzgg. pisni, pisavni, pisaraki.

Schreibblei, das, pisavni svinec, f. a. Reißblei.

Schreibgebühr, die, pisnina, plačilo za pisanje, za napis (napisnina).

Schreibgeist, der, nezmérna želja, kaj pisati, bukve med ljudi dajati.

Schreibgeld, das, pisnina.

Schreibfögel, der, f. Schreibgeist, Schrei-bejndt; er hat einen Schreibfögel, serbi ga, rad bi pisaril.

Schreibekunst, die, umetnost, nauk pisati, (umetno) pisanje; pisma umetnost; **Schreibekünste**, umetni zavitki v pisanji.

Schreibekünstler, der, umetnik v pisanji, lepopisec.

Schreibeln, v. n., pisariti.

Schreibelohn, der, pisnina.

Schreibemeister, der, učenik pisanja, v pisanji; wer ist dein Schreibemeister gewesen? kdo te je učil pisati? kdo ti je bil učnik v pisanji?

Schreiben, v. n. u. a., napisati, spisati, pisati; an Jemanden schreiben, komu pisati; auf Papier schreiben, na papir pisati; eine Antwort schreiben, odpisati komu; nach einer Sache schreiben, pisati po kaj; er schreibt sich, piše se, kliče ali zove se, imenuje se; er nähert sich dem Schreiben, pisarija, pisanje, t. j. prepisovanje ga živi; eine gute, schlechte Hand schreiben, lepo oder ödno pisati, gerdo oder slabo pisati, a. čečkati; die Feder schreibt gut, schlecht, pero piše dobro, slabo; woher schreibt sich das? od kod je to? od kod prihaja to?, od kod se je vzelo? ich kann lesen und schreiben, znam pisati in brati, u. V. znam pismo, znam slovenje; sich etwas hinter die Ohren schreiben, kaj v glavo vtisniti, vtiskati, vediti, pomniti ktero komu; in etwas schreiben, f. **Einschreiben**; die Feder schreibt nicht, pero ne daje tinte; ein Werk schreiben, spisati, spisovati bukvo; sich müde schreiben, napisati se; sich im Schreiben erschöpfen, izpisati se; Einem gut schreiben, f. **Entschreiben**.

Schreiben, das, pisanje; Brief, pismo, list; er ist des Schreibens unfähig, ne zna pisati.

Schreibepunkt, das, polica, na kateri se piše, naslon (V.), böhm. podstavec.

Schreiber, der, einer, dessen vornehmste Beschäftigung im Schreiben besteht, pisar, pisare; russ. a. pisec. Siner, der etwas geschrieben hat, pisavec, pisatelj (mehr serb.); er ist ein schlechter Schreiber, slabo, gerdo piše; f. a. Verfasser; verächtlich, pisun, pisač, mazač; als Schreiber sich verdienen, erwerben, pripisari si kaj; ein Fisch, f. Nase.

Schreiberamt, f. **Schreiberdienst**.

Schreiberdienst, die, pisarska služba, pisarstvo.

Schreiberei, die, pisarija, pisarjenje, pisanje; seine Schreibereien finden Beifall, njegovo pisarijo (se) ljudem dopadajo.

Schreibereiverwandte, pl., pisarji pl.

Schreiberisch, f. **Schreiber**.

Schreiberholz, f. Feldahorn.

Schreiberin, die, pisarica; pisavka; pisunka, f. übr. Schreiber.

Schreiberisch, adj., pisarsk.

Schreiberlohn, der, etwa pisarina.

Schreiberposten, der, **Schreiberstelle**, die, pisarska služba.

Schreibesucht, die, pisavost (böhm.), pisavica † (serb. mašur), hrepenenje, bukve spisovati, f. a. **Schreibgeist**; strastno pisanje bukev.

Schreibzeug, das, pisavno orodje, pisavna ali pisarska roba, priprava za pisanje.

Schreibfeder, die, pero (za pisanje), pisno pero, (u. M. pisek?).

Schreibfehler, der, pomota, pogrešek v pisanji, pisna pomota.

Schreibfertigkeit, die, ročno pisanje, ročnost v pisanji.

Schreibfinger, der, pisavni perst.

Schreibgeräthe, f. **Schreibzeug**.

Schreibkalender, der, zapisna pratika.

Schreibkisel, f. **Schreibetigel**.

Schreibkreide, die, pisna, pisavna kreda.

Schreibkunde, die, znanje pisati, f. **Schreibekunst**.

Schreibleder, das, pisno, pisavno usnje.

Schreiblehrer, f. **Schreibemeister**.

Schreiblection, die, učba v pisanji.

Schreibler, der, pisač, pisun, pisare.

Schreiblust, die, f. **Schreibesucht**.

Schreibmaschine, die, pisalo †, pisavna ali samopisna mašina.

Schreibmaterialien, f. **Schreibbedarf**.

Schreibmesser, f. **Federmesser**.

Schreibpapier, das, pisni, pisavni papir, papir za pisanje.

Schreibregel, die, pravilo za pisanje.

Schreibrichtig, adj., pravopisen, prav pisan, f. **Orthographisch**.

Schreibrichtigkeit, die, pravopisnost †.

Schreibsäculum, das, pisavi, radopisni vek.

Schreibschrift, die, f. **Curfschrift**.

Schreibstule, die, učilnica za pisanje ali kjer uče pisati.

Schreibschüler, der, učenec, ki se uči pisati.

Schreibselig, adj., radopisen, nach dem Böhm. pisav.

Schreibseligkeit, die, radopisnost, f. a. **Schreibesucht**.

Schreibstift, der, čertnik.

Schreibstoff, der, pisavna priprava; reč, od ktere se more kaj pisati.

Schreibstube, die, pisavnica, pisarnica (Kanzlei).

Schreibsucht, f. **Schreibesucht**.

Schreibsüchtig, adj., f. **Schreibselig**.

Schreibtafel, die, pisavna desčica ali tablica.

Schreibtag, der, dan pisanja ali odločen za pisanje.

Schreibtiſch, der, pisna miza, pisarska miza.

Schreibtrage, adj., len v pisanji; kdor nerad piše.

Schreibübung, die, vaja v pisanji.

Schreibung, die, pisanje; pisava.

Schreibunterricht, der, poduk v pisanji.

Schreibweise, f. **Schreibart**.

Schreibwidrig, adj., pravopisu nasproten, nepravilno pisan.

Schreibwuth, die, prestrastna želja, bukve pisati.

Schreibzeug, f. **Schreibzeug**.

Schreibzimmer, das, pisavnica, izba za pisanje odločena.

Schreibzug, f. Zug.

Schreien, v. n. u. a., kričati, vpiti, vekati; zu schreien anfangen, zakričati, zavpiti, zavekati, vek zagnati, zadreti se, f. a. **Aufschreien**; sie schreien über Ungerechtigkeits, vpijejo zoper krivico, na glas tožijo; nach Stot schreien, vpiti: daj kruha; **Stener schreien**, kričati: gori! gori! aus vollem Halse schreien, dreti se, na vso moč, na ves glas zavpiti, vpiti; dreti se kakor sova; die Ragen schreien, mačke se dero; Einem die Ohren voll schreien, glušiti koga, navpiti koga; wie ein Ruchel schreien, kukati; wie ein Giel schreien, rigati; vom Frosch, regljati; wie eine Gule, skovikati; wie ein Rabe, krokati; von der Dohle, krehtati, kavkati; wie ein Kind, vriščati, večati, ječati, dreti se, (lado gnati?); genug schreien, navekati se, nakričati se; vor Schmerzen schreien, kričati (od) bolečine; um Hülfe schreien, klicati na pomoč; na pomagaje vekati.

Schreien, das, kričanje, vekanje, vek, vpitje, krič, vriščanje, večanje, ječanje.

Schreiend, adj., vpijoč, kričeč, vekajoč; **adv.**, kriče, vekaje; preglasen, prešumen; schreiende Farbe, preživa, nach dem *Poln. a.* kričeča barva, (*böhm. křiklavý*); da cloveka oči zabole; schreiende Ungerechtigkeits, vpijoča krivica, velika krivica; schreiend antworten, odkričati; schreiend nach Hause kommen, domu prikričati, privekati.

Schreier, der, vekač, kričalo, kričavec, vekalo; vekav človek, vekav otrok; verächtl. kričon, (*russ. krikun*), godernjavec, nezadovoljnik; f. a. Quasente.

Schreierei, die, kričarija.

Schreierin, die, kričavka, vekavka.

Schreierisch, adj., vekav, kričav.

Schreierpfeife, die, kričava pišćal.

Schreihals, der, ein viel und heftig schreiendes Kind, kričalo, vekalo, vekač, vekav otrok.

Schreimaul, f. Schreihals.

Schrein, der, skrinja, *dim.* skrinjica; f. a. Schrank, Kasten.

Schreiner, der, skrinjar, mizar, f. Tischler.

Schreiner-, in Bsg. mizarski, skrinjarski.

Schreinerarbeit, die, skrinjarsko delo.

Schreinerzeug, das, skrinjarsko, mizarsko orodje.

Schreinhalter, f. Archivar.

Schreinspand, das, premikljiva zastava.

Schreisand, der, f. Schreihals.

Schreiten, v. a., stopiti, stopati, korakati oder koraciti, korake ali stopinje delati; verächtl. korakati; enge, kurz schreiten, male stopinje delati, drobneti; zum Werke schreiten, za delo prijeti, prijemati, delo začeti, začinjati, dela se poprijeti, poprijemati, dela se lotiti; er soll mir nicht mehr über die Schwelle schreiten, naj mi ne stopi več čez prag; zur Sache, zum Urtheile schreiten, reči se poprijeti, začeti sodbo delati; zur zweiten Ehe schreiten, vom Manne, drugič so oženiti, ženiti; vom Weibe, vdružio so

omožiti, možiti; über etwas hinweg schreiten, na kaj ne pomisliti, ne pomarati.

Schreiten, das, stopanje, koracenje.

Schreiton, der, kričeci, vrišćeci glas.

Schreitung, die, koracenje, stopanje, f. Progression.

Schreibvogel, der, kričavi pič.

Schrell, f. Scharf.

Schreibpapier, das, f. Löschpapier.

Schreiben, f. Schröpfen.

Schreib, f. Alp.

Schrid, der, poč, f. Schred.

Schrift, die, pisanje, pismo, spis, spisek; seine Schrift, njegova roka, njegovo pisanje; ein Werk, bukve, pisavsko ali slovstveno delo; ein Anschlag, sostavek, spisek; die feinste Schrift lesen, brati naj drobnejši pisanje, naj drobnejši čerke; in die Schrift schreiben, (vom Buchbinder), urezati, priti z nožem do natisnjeniga; Lettern, čerke; die heilige Schrift, sveto pismo; Gutschrift, Frakturcheift, Kanzleischrift, f. diese; seine sämtlichen Schriften, vse, kar je on pisal (pisal); unter den Schriften liegen, med raznim pisanjem, med pisami; Brechschrift, pravdni spis.

Schriftabich, der, odstavek.

Schriftanzeige, die, naznanilo novih knjig ali bukev.

Schriftausleger, der, razlagavec (svetiga) pisma.

Schriftauslegung, die, razlaganje pisma.

Schriftbehaltuiß, das, shramba za pisma, pismen.

Schriftbeurtheiler, f. Recensent.

Schriftbeurtheilung, die, pretres, pretresovanje, pretehtovanje, preudarjanje kaci bukev, kaciga sostavka.

Schriftbewahrer, f. Registrator.

Schriftbeweis, der, dokaz iz sv. pisma, svetopisemski.

Schriftchen, das, pisemce, bukvice, knjižica.

Schrifteln, v. n., pisariti, bukve male cene dajati med ljudi.

Schriftenmacher, der, pisac.

Schriftenthum, das, pisemstvo, f. Litteratur.

Schrifterfinder, der, iznajdnik pisma, pisanja.

Schrifterklärer, f. Schriftausleger.

Schriftflehde, die, popisani listaj.

Schriftforscher, der, premisljavec sv. pisma.

Schriftforschung, die, premisljevanje, preiskovanje sv. pisma.

Schriftführer, der, zapisovavec, f. Actuar.

Schriftgebräuchlich, adj., kakor se v sv. pismu jemlje, svetopisemski; **adv.**, po sv. pismu.

Schriftgelehrte, der, pismar, pismouk, pismoznanec; učen v sv. pismu, *russ.* knižnik.

Schriftgemäß, f. Schriftgebräuchlich.

Schriftgewölbe, das, u. V. pismisce, pismo; f. Archiv.

Schriftgießer, der, čerkolivec; kdor čerke ali pismena dela.

Schriftgießerei, die, čerkolivnica.

Schriftgießerkunst, die, öerkolivstvo †, delanje tiskarskih čerk.
Schriftguß, der, zlivanje, delanje tiskarskih čerk.
Schrifthalter, der, pismoderžec †.
Schriftkasten, der, skrinjica za čerke (s predelki).
Schriftkunst, die, pismoškodje †, pismo-stavje †; umetno pisanje bukev.
Schriftkürzung, die, okrajševanje besed v pisanji.
Schriftlehrer, der, učenik sv. pisma.
Schriftler, der, pisac, pisun.
Schriftlich, pisan, pismen; schriftliches Verfahren, pismena ravna, pravda; schriftliche Vollmacht, pismeno, pisano pooblastilo; schriftlich aufsehen, napisati, spisati kaj; schriftlich klagen, pismeno tožiti, pisano tožbo podati; sich schriftlich verbinden, pismeno se zavezati, nach dem Böhm. zapisati se komu; schriftlich antworten, odpisati, odpisovati komu; schriftlich melden, pisati, s pismam poročiti; ich will es dir schriftlich geben, hocem ti spisano dati, černo na belem; bei Jemand schriftlich einkommen, komu pisano prošnjo podati, podajati.
Schriftmäßig, *adv.*, po sv. pismu, f. a. Schriftgebräuchlich.
Schriftmutter, f. Matrice.
Schriftreiber, f. Censor.
Schriftfähig, *adj.*, fevdimu gospodu neposrednje podveržen.
Schriftsatz, der, f. Satz.
Schriftsäule, die, stranica, stran, kolumna*, opisani steber.
Schriftschak, f. Archiv.
Schriftschneider, der, čerkorezec †.
Schriftschrank, der, omara, skrinja za pisma.
Schriftseite, die, popisana, natisnjena stran.
Schriftstehen, das, zlaganje ali skladanje čerk, čerkostavje.
Schriftsteker, der, skladavec (čerk), čerkostavec †, nach *Pot.* pismostav †, *russ.* načorščik (= nabirač).
Schriftstötter, der, zasmehun sv. pisma.
Schriftsprache, die, pismeni ali knjižni jezik.
Schriftstein, der, popisanik (kamen).
Schriftstelle, die, rek, besede, mesto iz katic bukev, iz sv. pisma.
Schriftsteller, der, pisavec, spisovavec (bukve), skladavec knjig.
Schriftstellerei, die, pisavstvo, pisanje bukev, pisarija; sich mit Schriftstellerei befassen, bukve zlagati, pisariti in v natis dajati.
Schriftstellerin, die, pisavka, spisovavka ali skladvavka bukev.
Schriftstellerschaft, *adj.*, pisavsk, spisovavsk.
Schriftstellern, v. n., pisariti, s pisanjem bukev ukvarjati se, pečati se.
Schriftstellerschaft, die, pisavstvo, spisovavstvo.
Schriftstellerstolz, der, spisovavski nupuh, domišljevanje.

Schriftstellersucht, f. Schreibsucht.
Schriftstellerwelt, die, pisavci bukev.
Schriftstempel, der, pečatnik.
Schrifttasche, f. Portefeuille.
Schrifttext, f. Schriftstelle.
Schriftverächter, f. Schriftspötter.
Schriftverdrehet, der, prevračavec, krivi razlagavec sv. pisma.
Schriftversälscher, der, ponarejavec ali prenařjavec kaciga pisma, kacih bukev.
Schriftversälschung, die, ponareja ali prenařja, ponarejanje ali prenařevanje pisem, bukev, kvarjenje pisma.
Schriftversasser, der, f. Schriftsteller.
Schriftverständige, der, pismoznanec.
Schriftversuch, der, pisavska poskušnja.
Schriftwechsel, der, f. Correspondenz; einen Schriftwechsel unterhalten, pisati si (drug drugimu) pisma, dopisovati si (neu).
Schriftwirdig, *adj.*, sv. pismu nasproten.
Schriftwort, das, svetopisemska beseda.
Schriftzeichen, das, Buchstabe, čerka, pismeno znamenje, pisno znamenje.
Schriftzug, der, potez v pisanji; f. Zug.
Schillen, v. n., wie Grillen, övercati, skripati.
Schrump, f. Schrumpf.
Schrunden, f. Schrunden.
Schruenen, v. n., skleti.
Schrippe, die, bei den Bädern, širuca*; bei den Luchmachern, gerbanec.
Schritt, der, stopinja, stopnja, korak, stopaj (*V. u. Gutsch.*, *russ. u. poln.* stopa), stop, koracaj (*Gutsch.*); Gang, hod, hoja; einen Schritt machen, stopiti; Schritte thun, stopati, koraciti, *fig.* potegniti se, vleči se, pognati, poganjati se za kaj; einen Schritt gehen, nach *V.* stopaje iti, v stop iti, hoditi; kleine Schritte machen, drohneti (*V.*), verächtl. koracati, bei *Gutsch.* kruclati; mit kleinen Schritten kommen, pridrohneti, prikoracati kam; mit schnellen Schritten kommen, priteci, prispešiti (*Zal.*); Schritt für Schritt, korakama, stopinja za stopinjo, (*russ.* noga za nogo), malo po malo, zlagama; den ersten Schritt in einer Sache thun, pervo stopinjo storiti, začeti kaj; einen gefährlichen Schritt thun, nevarniga dela, nevarne reči lotiti se; als Maß, korak; zehn Schritte, deset korakov; gleichen Schritt halten, enako iti, stopati; die Schritte verdoppeln, podvzati začeti, stopinje poriti; Schritt halten, v stop hoditi; auf allen Schritten und Tritten nachgehen, za petami biti, hoditi komu, stopinje pobirati; Einen Schritt, im Schritte reiten, v stop jezdiiti, jahati; einen guten Schritt gehen, široko stopati.
Schrittling, *adv.*, stopaje, v stop.
Schrittmäß, das, mera po koracih, na korake.
Schrittmäßig, *adv.*, po korakih, na korake, v stop, malo po malo.
Schrittmesser, der, stopomer.
Schrittstuh, f. Schlittschuh.
Schrittstein, der, im Bache, um darüber unbeneigt zu schreiten, stopavnik, stopavnikpl.

Schrittweise, *adv.*, korakama, po stopinjah, v stop, stopama.

Schrittzähler, *der*, geometrisches Werkzeug, stopomér, (*poln.* u. *böhm.* krokoméř — korakoméř).

Schriř, *f.* Kalle.

Schrobél, *die*, eine Art feiner Kardätschen, neke gradaše za lično volno, gredaše.

Schrobeln, *v. a.*, gradašati ob, gredašati.

Schrobsäge, *die*, im Schiffbaue eine Sticksäge, die einen geraden hölzernen Stiel hat, priroćnica †.

Schroff, *adj.*, rauh, viele Ungleichheiten habend, škerbinast, oster, robast, osoren; *f.* Rauh, Badig; jäše, štel, stern, sterment, prepadin; *fig.* osoren.

Schroffe, *die*, hrpavost, škerbina, ostrina, ostrom, stermost, stermina, stermentost, stermost; *fig.* osornost.

Schroffen, *v. n.*, stermeti.

Schroffheit, *die*, *f.* Schroffe.

Schroffig, *f.* Schroff.

Schroffsahn, *f.* Schneidezahn.

Schroll, *der*, ein grober, plumper Mensch, čok, terš.

Schrolle, *die*, kepa, gruda; *f.* Scholle; *fig.* muhe; *f.* Lanne.

Schröpf, *die*, podkošnja žita, košenje žita, preden gre v stebila.

Schröpfen, *v. a.*, eine Art des Aberlassens verrichten, kupice ali roziće staviti komu, kupćevati (*Met.*), *russ.* puskat krov rožkom; Getreide schröpfen, es vor dem Schossen oder Halme treiben abschneiden, damit es nicht zu eilig wächst, podkositi, podkašati (*M.* u. *russ.*), podžeti, podžinjati (*poln.*); Äpfel schröpfen, Obäbäume, narezati, narezovati; *fig.* Ginen schröpfen, odreti, odirati, gultiti, goljafati; *f.* Pressen, Uebervorthellen.

Schröpfen, *das*, pušćanje s kupicami, stavljenje kupic; podžinjanje, podkošnja žita mladiga.

Schröpfer, *der*, kdor kupice stavi, stavljao kupic.

Schröpfkopf, *der*, kupica, rog, rozić, *böhm.*, *poln.* u. *russ.* banjka.

Schröpfknäpper, *der*, sulčića, omerzalec.

Schröpfwunde, *die*, rana od stavljenih kupic.

Schröpfzeug, *das*, priprava ranocelska za stavljenje kupic.

Schrot, *das*, Stück eines Baumstammes, kerl, kercelj, hlod, čok; Schrote zu Brunnenröhren, hlodi, čoki za roré; ein vom ganzen Stück abgeschnittener Theil, kos platna, pola; ein Bettuch besteht aus zwei oder drei Schrotten, rjuha ima dve ali tri pole; ein Stück überhaupt, *f.* dieses; in den Münzen gehauene runde Stücke, kolešce (za penenze), *böhm.* striz; Schrot und Korn, teža in jedro (ali eistost); ein Mann vom alten Schrot und Korn, poštenjak, mož starih navad, praviga, stariga poštenja, mož stariga kopita, stare korenine, korenjak; vom groben Schrot, *f.* Grob, Grobian; bei Steinen, sibro; die Abgänge, nachdem die Münzen ausgehauen

wurden, auch die Abgänge von Oblaten, obrezina (*V.*); fleingehackte Stücke Blei oder Eisen, damit zu schießen, sekanci (*V.*); gegossene, svinco, in St. u. kroat. šprih, *russ.* drob, *f.* šretelj*, *böhm.* broka; Abfälle vom Sägen, žaganje; vom Hauen des Holzes, ivorje, *f.* Švan; gröblich gemahltes Getreide, nach *V.* tergana moka, žernjena moka, nach *M.* drob u. zamet; nach *Zal.* a. na vres zmleto žito; Kapsel aus Baumrinde, kozar, kozulj, škorta*; das äußerste Ende eines gewebten Tuches, am Anfange, glavina, am Ende der Leinwand, konci *pl.*, nach *M.* krajnik, krajevce; am Anfange bei der Leinwand auch prisukljeji (*V.*).

Schrotart, *die*, nach *V.* kladnica, drevnica, auch robnica oder robivnica.

Schrotbaum, *der*, Lasten damit auf den Wagen auf- oder abzuladen, vod.

Schrotbeil, *das*, *f.* Schrotart.

Schrotbentel, *der*, mešio, mošnja za svinco ali zerna.

Schrotbock, *der*, Lasten vom Wagen abzuladen, koza.

Schrotbohrer, *der*, welcher am Ende einen Haken hat, der die Späne herauszieht, žlebnik (*V.*).

Schrotbüchse, *die*, risanica za drobní svinco, ptićavica.

Schrote, *f.* Aufschrote, Schroteisen.

Schroteisen, *das*, ein Meißel, vermittelt eines daraufgeführten Schlags etwas damit abzusondern, nastavec; bei den Schuftern, krivec; *f. a.* Baummeißel.

Schrotel, *das*, *f.* Schrot (šretelj*).

Schroten, *v. a.*, nagen, gröblich zermalmen, graditi, glodati, škernjati; *f.* Nagen; das Getreide schroten, tergano moko delati, žito tergati, debelo mleti, nach *V.* in u. Kr. sožerniti, žerniti (? an der Handmühle mahlen); drobiti (*böhm.* u. *poln.*); auch žeti (a serpam); der Quere nach zertheilen, hauen, presekati, prežagati n. pr. deblo na tri čoke; presekati, prerezati na dva kosa; schieben, wälzen, valiti, takati, kotati (*M.*); das Horn schroten, rog žagati; ehemals überhaupt für Schneiden; auf einen Hiel schroten, na osla vzdigniti, posaditi; geschrotenes Holz, nach *V.* platovi, ein einzelnes Stück, plat.

Schroten, *das*, glodanje, debelo mlenje, sekanje, presekovanje.

Schrotör, *der*, ein Werkzeug zum schroten, sekalec, nastavec (*V.*), ein Räder, rogač; eine Person, welche schneidet, säget, hauen, rezac, žagar, sekač; — skladač sodov (*poln.* toczybeozka).

Schrotsaß, *das*, sod za tergano moko.

Schrotform, *die*, Form zum Schrotgießen, ponvica.

Schrothack, *f.* Schrotart.

Schrothammer, *der*, sekalo kladvu podobno.

Schrothobel, *der*, kosmač (*V.*), *russ.* skobelj.

Schrothorn, *das*, rog za svinco.

Schrotläser, *der*, rogač.

Schrotfleien, *pl.*, debeli otrobi.

Schrotform, das, debelo mleta ali tergana moka; ein einzelnes Kornschrot, f. **Schrot**.
Schrotleiter, die, nach V. skladična (U. Kr.), legnarji*.
Schrotling, der, abgehaunenes, abgefügtes, abgeknittenes Stüd, kosce, obrezina, obrezek.
Schrotmanš, f. Siebenschläfer.
Schrotmehl, das, debela moka, nach V. kopana moka.
Schrotmeißel, der, sekalec.
Schrotmodel, f. Schrotform.
Schrotmühle, die, mlin za debelo ali tergano moko, nach V. za žernjeno moko (poln. žarna).
Schrotsäge, die, die große, lange, die Bäume damit quer durchzuschroten, nach V. košnica, kočnica; der Länge nach in zwei Hälften zu durchsägen, robidaica (V.), glavničarska žaga; eine Säge mit bogenförmigen Eisen, sloka ali gerbasta žaga (V.).
Schrotschere, die, veliko škarje (iglarske).
Schrotschuh, der, strel s šreteljni*.
Schrotschwein, das, mali prašič za zakol.
Schrotschiff, das, debela verv.
Schrotspeck, der, razsekana slanina.
Schrotsod, der, čola.
Schrotschiff, Schroitau, f. Schrotschiff.
Schrotte, die, suha sardela.
Schrotthurm, der, šreteljnica*.
Schrottwage, die, nivel*, livel*, stavna mera (V.), russ. urovenj (etwa uravnalo?).
Schrotwurm, f. Maulwurfsgrille.
Schrotzahn, der, sprednji zob.
Schrubbeln, Schrubben, v. n. u. a., bei den Tüchtern, na debelo stružiti ali skoblati; reinigen, pometati, čediti, volno mikati.
Schrubber, der, pometavec, mikavec, metla.
Schrubber, f. Schrubben.
Schrubbhobel, der, f. Schrothobel.
Schunden, v. n., zittern vor Kälte u. dgl., tresti se, trepetati mraza, groze.
Schruffhobel, der, f. Ruffhobel.
Schrumpel, die, f. Schrumpf, Runzel.
Schrumpeln, f. Schrumpfen.
Schrumpfen, der, skerčba, kerčenje; Frucht-schrumpfen, der Abgang des Getreides durch Eintrocknung, usušek, usušilo; Runzel, Falte, gerba.
Schrumpfen, v. n. u. r., skerčiti, kerčiti se, zmerščiti, zmerščiti, merščiti se (a. serb., russ. u. poln.); von der Haut, runzelig werden, nagerbiti, zgerbiti, gerbiti se, zgerbančiti, gerbančiti se, merščiti se; die Pflanzen schrumpfen, slive se gerbij; geschrumpfte Stirn, nabrano čelo; f. a. Eintrocknung, Zusammenschrumpfen; die Milch schrumpft, mleko se seseda, kožo dobiva.
Schrumpfig, adj., skerčen, zmerščen, zmeršen, zgerbančen, nagerbljen, gerbast, stinjen.
Schrunde, die, auch Schrund, der, f. Spalt, Riß; Schunden an den Händen, vom Waschen, spoklina, razpoklina; von der Kälte an den Lippen, gerba, gerbanec, zgerbljenina, zgerblina (V.), razzeba.

Schunden, v. n. u. r., počiti, razpokati, pokati, škorpunati, okreniti; geschunden, razpokan, razzebelkast.
Schunden, das, pokanje, razpokanje.
Schundig, adj., opokel (Jarn.), razpokan, razzebelkast; f. a. Rißig.
Schunthahn, f. Truthahn.
Schrupfen, v. a., na debelo okrožiti.
Schrupphobel, der, kosmač.
Schub, der, im Regelspiele, nach V. zatoč, too; einen Schub thun, zatočiti, enkrat zagnati, vreči; ein Schub Regel, kegli (kar jih je potreba za igro), auch igra; in einem Schub, na skok, na mah; Fortschaffung des lichterlichen Gefühls nach der Heimath, gnanje (od gosposke do gosposke); vermittelst des Schubes weiter geschafft werden, od gosposke do gosposke gnan biti (V.); f. Schieben; der Schub der Bühne, das Bahnen, pogan (V.); den ersten Schub thun, perve zobe poganjati; Schub einer fortbewegten Sache, premik, poriv, potisk; das Schieben, pahanje, potiskanje; einen Schub geben, suniti, pahniti, poriniti koga; eine Lade, predal, predalock, predel, predelock; bei den Bäckern, was auf einmal in den Ofen gethan wird, vsad, peka, peč (a. russ.).
Schubbiat, f. Schuft.
Schubblech, das, vor dem Ofen, pokrov, zaslon.
Schübel, der, pušelj, pest.
Schubfach, das, f. Schub.
Schubfenster, das, nach V. zaticavno, ober zaticno okno.
Schüßig, adj., (mont.), položin, zlagama nagenen.
Schubfarren, der, tačka, kolura, samokolnica, vlak (V. in Reif.), mit zwei Rädern, dvokolnica; f. Schiebfarren.
Schubflaste, der, predalčnik (V.).
Schublade, die, predal ali predel, tružica*, ki se poteguje ven; eine Lade in dem Gestelle eines Tisches, miznica (V.).
Schüßling, f. Schiebting, Schubfenster.
Schubriegel, šviglasto drevesce.
Schubloch, das, luknja za polena.
Schubochs, der, za roge vpreženi vol; f. Schiebochs.
Schubriegel, der, zapah.
Schubfach, der, f. Schiebfach.
Schubspah, der, gnanski list.
Schubthür, die, potiskavne dveri (Muree).
Schubut, f. Schufut.
Schubwalze, die, poravnovavni valjar, valj.
Schubwand, die, pomikljiva stena.
Schubweise, adv., poganjaje, pahaje, s potiskam.
Schubzeit, die, im Deichbaue, počitek.
Schüßtern, adj., straslich, bojazljiv (Gutm.), plah, plašin; schüßtern sein, boječ biti, ne upati si, ne derzniti, plaho gledati okoli sebe; adv., strahama, s straham, plašno.
Schüßtern, f. Einschüßtern.
Schüßternheit, die, plašlichkeit, bojazljivost, boječnost, straslichkeit, plahost.

Schudelig, f. Wadelig.

Schudeln, v. a., f. Schaufeln; gugati, guncati, vjekati; v. n., wadeln, schwanken, majati se, gugati se.

Schudelrad, das, gugavo kolo.

Schuden, v. n., sovati; f. Stoßen.

Schuder, der, divji kozliček.

Schudler, der, gugavec, vjekavec.

Schudel, der, vihravec, ferhravec.

Schüdeln, v. n., prenagliiti se, vihrati.

Schuffe, die, koreo, veliki koreo.

Schuffel, f. Schaufel.

Schüffel, f. Schöffel.

Schüffeln, Schuffen, f. Schaufeln, Scharren.

Schuffler, der, f. Köffler, Schauler.

Schufft, der, armseliger Mensch, nabore; bettelhafter Mensch, bernjat (V.), beračon, berač; (nebulo), malovrednik, zanikernož, ubi-vec, gerdavā; der obere Theil des Vorderbeines eines Pferdes oder Rindes, gnjat.

Schufftig, adj., armselig, bettelhaft, beračk, capinsk, reven, gerd, zanikern.

Schufft, der, velika sova, vjer.

Schuh, der, čevlj, črevlj (auch in and. D. aus dieser Wurzel), in U. Kr. u. kroat. postol, solen*; nach Miklos. vnačo (coll.); dim. čevljie; (in Krain bedeuten jedoch unter der Landbevölkerung čevlji gewöhnlich Stiefel überhaupt); f. a. Stiefel, Halb- stiefel; ein hölzerner Schuh, cokla (ital. zoccolo); ein Paar Schuhe, čevlji pl., soloi; Schuhe anziehen, čevlje obuti, obuvati, a. obuti, obuvati se; schlechtm.; Schuhe wechseln, preobuti, preobuvati se; Schuhe ausziehen, čevlje sezuti, sezuvati oder izzuti, auch se- zuti, sezuvati se; Verschuhung, f. diesed;

Schuhe austreten, pošvertati, švertati, pošvedrati, švedrati čevlje; ohne Schuhe, bos, bōhm. rozzut; das obere Leder, oglav; Gi- nen mit Schuhen versehen, obuti, obuvati koga; der Schuh fiel mir vom Fuße, čev- velj se mi je sezul; die Schuhe hinten nie- dertreten, na opetniku hoditi; aus den Kin- derschuh getreten sein, otroče čevlje izzuti;

lederne Schuhe, usnjati čevlji; umgewendete Schuhe, čevlji na lio; das habe ich an den Schuhen abgelaufen, to sim že davno vedil, pri tem sim že zobe zjedel (poln.); Jeder weiß am besten, wo ihn der Schuh drückt, vaak naj bolje ve, kje ga čevlji tišoi, žuli; Einem die Schuhe austreten, fig. prehitoti koga;

spodriniti koga v čem, prevzeti komu kaj; Einem etwas in die Schuhe gießen, schieben, podtakniti, podtikati komu kaj, komu kaj pripisovati, kriviti ali dolžiti ga zastran česa; alle Schuhe über einen Leisten schla- gen, vse po enem kopitu delati, narejati;

als Längenmaß, čevlj, poln. stopa; ich messe fünf Schuh fünf Zoll, pet čevljev me- rim paleov pet; eiserne, hohle Beschläge an den Enden, Ščen, u. f. f., žok; Flintenschuh, Fahrenschuh, žok; am Blasbalg, gerlo;

bei den Füßen der Pferde u., f. Schale; Hemmschuh, cokla*.

Schuhabsatz, der, opetnica, opetnik, peta, podpetnica.

Schuhable, die, (čevljarsko) kilo.

Schuhant, das, čevljarija.

Schuhbaifen, der, čevlj (merilo leseno).

Schuhband, das, jermen, trak k čevljem, stogljel.

Schuhbant, die, čevljarska štacuna ali pro- dajavnica.

Schuhblatt, das, oglav, nart, urbas*, f. Oberleder.

Schuhblecher, der, f. Schuhflider.

Schuhbude, f. Schuhbant.

Schuhbürste, die, kertaca, ščet za čevlje ali škornjice.

Schuhbüßer, f. Schuhflider.

Schuhdehner, der, ein Werkzeug Schuhe zu dehnen, natozalo, nategovač.

Schuhdraht, der, dreta (russ., poln. dratva, bōhm. dratov, serb. dretva), in J. Kr. a. derm, dermik.

Schuheisen, das, dereze pl.

Schuhen, v. a., f. Verschuhē; geschuhet sein, čevlje nositi, imeti, obut biti; okovan na konci.

Schuhfleß, der, župan, župane, kerpa, bri Gutem. oklad.

Schuhflider, der, popravljac, kerpač, ker- pucar.

Schuhfliderer, die, korparija, kerpucanje starih čevljev.

Schuhgasse, die, čevljarske ulice.

Schuhhader, der, cunja, brislja za čevlje.

Schuhhnecht, der, čevljarski hlapec ali po- magáč.

Schuhkreiß, der, čevljarski nož, krivec.

Schuhladen, der, čevljarska prodajavnica.

Schuhlappen, der, f. Schuhfleß; sich auf die Schuhlappen geben, vvesti se lesici na rep; ubrisati jo.

Schuhlasche, die, uho.

Schuhleder, das, usnje za čevlje.

Schuhleiste, der, kopito.

Schuhleistenmacher, -verkäufer, der, kop- itar.

Schuhlöffel, der, nazávník.

Schuhmacher, der, čevljar, črevljar, f. Schuster.

Schuhmacherin, f. Schusterin.

Schuhmacherhandwerk, das, čevljarija, čevljarstvo.

Schuhmarkt, der, čevljarski terg, (in Be- zug auf einen Jahrmarkt, smenji).

Schuhmaß, das, mera na čevlje; čevljarska mera.

Schuhmeister, der, f. Schuster.

Schuhmadel, die, šilo.

Schuhnagel, der, žebelj, žbica (žebljica) za čevlje.

Schuhnestel, f. Schuhriemen.

Schuhpeß, das, čevljarska smola, smola za dreto.

Schuhpfloß, der, der hölzerne Absatz an den Schuhen, štekljic*; lesena podpetnica.

Schuhpinne, die, evak*, evikanec oder evitanec (Zal.), a. evikavec.

Schuhpußer, der, ličivec, čedivec (V.),

kdor čevlje liči, čedi ali čisti; Ginen wie einen Schuhpußer behandeln, pometati s kom. Schuhriemen, der, čevljski jermen, jermenec.

Schubrose, die, petlja, zanka na čevljih.

Schuhstämmer, die, čevljarsko, čevljsko mazilo, voščilo, vošilo.

Schuhstapelle, die, zapona, zaponek, f. a. Schnalle.

Schuhstapf, die, černilo za čevlje, golč (St.).

Schuhstapel, f. Schuhriemen.

Schubsohle, die, podplat.

Schubstrasse, f. Schuhgasse.

Schuh, f. lhu.

Schuhwachs, das, čevljarski vosk, vosk za čevlje; voščilo, vošilo.

Schuhwerk, das, čevlji, čevljarska roba.

Schuhwische, die, čevljsko, čevljarsko mazilo, ličilo.

Schuhwischer, der, f. Schuhpußer.

Schuhwisch, der, čunja za brisanje čevljev.

Schuhwede, f. Schuhnagel.

Schul, f. Schief, (daher das böhm. šikmo).

Schul, in Bsg. šolski, šolni.

Schulabhandlung, f. Schulschrift.

Schulamt, das, učitelstvo, služba pri kaki šoli, učilnici, učiteljska služba, wörtl. šolska služba, šolski ured.

Schulan gelegenheit, die, šolska zadeva, reč.

Schulanstalt, die, učilnica, učilišče, učiliše, f. Schule.

Schulanweisung, die, šolski navod, poduk.

Schularbeit, die, šolsko delo.

Schulanfseher, der, šolski oglednik, ogleda, šolski nadglednik † oder nadzornik †.

Schulanfseheramt, das, šolska ogledniža nadzorstvo †.

Schulanfsicht, die, ogledovanje šol, nadčuvanje šolami.

Schulbank, die, šolska klop, klop v šoli.

Schulbekannte, der, die, znanec, znanka iz šole; součenec; součenka.

Schulbeweis, der, učeni dokaz, šolski dokaz.

Schulbildung, die, šolska omika.

Schulbude, f. Schulstube.

Schulbuch, das, šolske bukve, šolska knjiga.

Schulbuchdruckerei, die, tiskarnica za šolske bukve.

Schulbücherverseheiß, der, prodaja, prodajavnica šolskih bukev.

Schuld, die, (active), f. Schuldforderung; passive, Darlehensschuld, dolg. (n. V. a. dolgovanje, im kroat. Geshäft überhaupt); frei von Schulden, brez dolga, (nikomur dolžan); Schulden machen, zadolžiti, dolžiti se, dolge delati; eine Schuld bezahlen, dolg plačati, odpraviti, odriniti, razdolžiti se; in Schulden stehen, močno zadolžen biti, tičati v dolgeh; Schulden eintreiben, dolge potirjati, tirjati; die Schuld der Natur zahlen, dolg nature plačati, t. j. umreti; in Schulden gerathen, v dolge zakopati se, zabresti, zaiti; ich bin noch in 3he

rer Schuld, Vaš dolžnik sim še; vergieh uns unsere Schulden, odpusti nam naše dolge; die wirkende Ursache eines Uebels, krivnja (Verschulden), krivica (mehr: Unrecht), am besten beivörtl. mit kriv; er leidet aus eigener Schuld, sam si je kriv, da terpi; wer hat die Schuld? kdo je kriv?; die Schuld liegt nicht an mir, jez nisim kriv (tega ober temu, v tem); ohne Schuld sein, ne biti kriv; das ist ohne meine Schuld geschehen, tega nisim kriv, to se je brez meno zgodilo; ich gebe Einem etwas Schuld, meße sie bei, šlebe sie auf ihn, dolžim, besser krivim koga; pripisati, pripisovati komu kaj, uestovati, zamérjati komu kaj; sich etwas zu Schulden kommen lassen, zakriviti, okriviti se s čim, zagrešiti, pregrešiti se s čim; er ist daran Schuld, po njem se je to storilo, on je napravil to; Verbindlichkeit, dolžnost, zaveza; Folge, nasledek; er hat viele Schulden anstehen, ima dokaj (izposojenih) dnarjev med ljudmi; Verbrechen, Vergehen, f. diese.

Schuldbar, adj., zadolžen; česar je kdo kriv, kar se mu mora pripisovati.

Schuldbefleckt, adj., kriv, s krivico omažan.

Schuldbelastet, adj., s krivno obtežen; krivica ga teži, tišči, k tlam pritiska.

Schuldbeweis, der, dokaz pregrehe; dolga.

Schuldbewußt, adj., v zavesti krivnje, kriviga dela; ich bin mir nicht schuldbewußt, vest mi ne očita pregrehe, krivnje.

Schuldbrief, f. Schuldschein.

Schuldbuch, das, dolžne bukve.

Schuldbürge, der, porok.

Schuldeinforderung, die, tirjanje.

Schuldeintreiber, der, tirjavec, f. a. Exentor.

Schulden, v. n., dolžan biti, nach dem Altst. u. Serb. (Vuk) a. dolgovati.

Schuldenbelastet, adj., zadolžen.

Schuldenbetrag, der, znesek dolgov.

Schuldencasse, die, poplačevavnica (V.).

Schuldenfrei, adj., brez dolga, sich schuldenfrei machen, razdolžiti se, dolgovi očistiti se.

Schuldenlast, die, dolg; mnogo dolgovi, ki so na kakem posestvu, wörtl. teža, breme dolgovi.

Schuldenmacher, der, zapravljujev, ki dolge dela.

Schuldenmasse, die, vsi dolgi, skupni znesek dolgovi.

Schuldentilgungscasse, die, razdolžna dnarnica.

Schuldentilgungsfond, der, razdolžni zalog.

Schuldenzahler, der, plačevavec dolgovi.

Schuldenzinsen, pl., obresti od dolgovi.

Schulderlaß, der, odpust dolga.

Schuldforderung, die, tirjanje, tirjava, posodilo, dolg pri kom.

Schuldfrei, adj., nekriv, nedolžin.

Schuldgebung, die, krivljenje; dolženje.

Schuldgenos, der, sodolžnik.

Schuldgefängniß, das, zapor zavolj dolgov; jeća za dolžnike.
Schuldhaft, **Schuldhaftig**, f. **Schuldig**.
Schuldheiß, der, auf den Dörfern, župan, u. Ravn. sodja.
Schuldheißenannt, das, Schulzenamt, županstvo; die Wohnung, Kanzlei des Schuldheissen, županija.
Schuldheißerei, die, županija (V.)
Schuldheißin, die, županja.
Schuldherr, der, f. **Gläubiger**.
Schuldienner, der, šolski hlapec, služabnik.
Schuldienst, der, mala učiteljska služba, šolska služba.
Schuldig, *adj.*, zu etwas verbunden, Gelfchuldig, in einer Pflicht gegründet, dolžin, dolžan, zavezan; Einem schuldig sein, dolžan biti komu kaj, dolgovati (*altst.* und *serb.*); du bist mir schuldig zu folgen, dolžnost imaš, dolžnost tvoja je, poslušati me; schuldigen Dank abtatten, dolžno hvalo dati; viel schuldig, zadolžen; ein Verbrechen, Vergehen auf sich habend, kriv; der Schuldige, krivec, krivi; die Schuldige, kriva; sich schuldig machen, zakriviti se, okriviti se, zagresiti se s čim; schuldig erklären, izreči da je kriv; ich finde mich schuldig, kriv(iga) se čutim; des Todes schuldig sein, smerti zapasti; schuldige Summe, dolg.
Schuldigen, f. **Beschuldigen**.
Schuldiger, der, dolžnik; wie wir unsern Schuldigern vergeben, kakor mi odpustimo svojim dolžnikom; Einer, der beschuldiget, dolživec; kdor krivi.
Schuldigerklärung, die, razzodba, da je kdo kriv.
Schuldigkeit, die, dolžnost; es war seine Schuldigkeit, dolžnost njegova je bila, dolžan je bil; seine Schuldigkeit thun, svojo dolžnost izpolniti, opraviti.
Schuldistrict, der, šolska okrajina, šolski okraj.
Schuldfrage, die, tožba za dolg.
Schuldläugner, der, tajivec, nikavec dolga.
Schuldiente, *pl.*, dolžniki.
Schuldlos, *adj.*, nekriv, nedolžin (eigentl. schuldenfrei), pravičen (gerecht); *adv.*, po nedolžnem.
Schuldlosigkeit, die, nedolžnost, nekrivost, pravičnost.
Schuldmann, f. **Schuldner**.
Schuldmäßig, *ad.*, po dolžnosti, f. **Pflichtmäßig**; die schulmäßige Gebühr, kar komu (koga) gre, u. *Gutsm.* a. kar je lepo in prav.
Schuldner, der, dolžnik; seine Schuldner mahnen, tirjati svoje dolžnike; zum Schuldner machen, etwa zavezati si koga, f. **Verpflichten**.
Schuldnerin, die, dolžnica.
Schuldopfer, das, dolžni dar (V.), dar za kako opusčenje ali pregrešenje.
Schuldpost, die, dolg, (dolžni znesek, postavek dolga).
Schuldregister, das, f. **Schuldbuch**.
Schuldsache, die, reč, ki se tiče dolga.

Schuldschein, der, dolžno pismo; *poln.* zapis duga; f. a. **Obligation**.
Schuldschwer, f. **Schuldbelastet**.
Schuldhurm, f. **Schuldgefängniß**.
Schuldübernehmer, f. **Cessionar**.
Schuldurkunde, f. **Schuldschein**.
Schuldverschreibung, die, dolžno pismo, dolžni zapis.
Schulzettel, das, dolžni list.
Schule, die, šola, škola (in and. D.), učilnica, učilišce, učiliše (*rußs.*), hohe Schule, visoko šole; in die Schule gehen, die Schule besuchen, v šolo hoditi; zur Schule halten, v šolo dati, goniti; Schule halten, šolo imeti, učiti; aus der Schule schwagen, izblekniti kaj; Einen in die Schule führen, skušati koga; das war für ihn eine Schule der Geduld, takaj se je učil potrpeljivosti; Baumschule, f. *dieses*; die Schule ist aus, šola je minila, ura je dotekla; die Schule schwänzen, klatiti se okoli in ne iti v šolo; ni ga bilo v šolo; die ganze Schule lief auf die Gasse, vsi učenci so prileteli na ulice; die deutsche, französische Schule, nemška, francoska šola; sie hat keine Schule, ni doučena, ni pravilno izurjena (od pevk); in der Meis Schule, umetni stop.
Schulen, *v. n.*, v šolo hoditi, *v. a.*, in der Schule lehren, učiti, šolati, vaditi, uriti; wohlgeschulter Gesang, petje iz dobre šole; schulen laufen, klatiti se okoli in ne iti v šolo.
Schulentaat, der, vse šolstvo.
Schuler, f. **Lehrer**.
Schüler, der, der lernt, učenec, šolec (V.), šolar, *dim.* učenček, šolarček; *serb.* und *kroat.* djak (insbesondere lateinischer Schüler, böhm. u. *poln.* žak, aus diaconus).
Schülerhaft, *adj.*, šolarsk, novinsk ali novask (V.), djašk (*serb.* u. *kroat.*).
Schülerin, die, učenka, šolarica.
Schülerisch, **Schülermäßig**, f. **Schülerhaft**.
Schültern, *v. n.*, po šolarsko učiti in sploh vesti se.
Schulterziehung, die, šolska zreja, odreja.
Schulsach, das, šolski predel, f. a. **Lehrfach**.
Schulsähig, *adj.*, za šolo priparven, dorasel.
Schulfeierlichkeit, die, šolska slovesnost, šolsko obhajilo.
Schulfeiertag, der, šolski praznik, Schulfest, šolski prazniki, vakance*.
Schulfern, f. **Schlottern**.
Schulfest, f. **Schulfeiertag**; *adj.*, terden v šolskih rečeh.
Schulfond, der, šolski zalag.
Schulform, die, šolska navada, oblika, šolski način.
Schulfrage, f. **Schulsuchferti**.
Schulfreund, der, prijatel, podpornik šol, šolski prijatel; součene.
Schulfreundin, die, šolska prijatlica; součenka.
Schulfreundschaft, die, součerstvo, znajnje, prijatelstvo iz šole.
Schulsuchß, der, Bedant, muhovec, šolski neslanec, šolnik.

Schulfuchsen, v. n., muhovec bití, muhe loviti (v učení).

Schulfuchserci, die, muhovstvo, pendantizem (poln.).

Schulfuchsiß, f. Pedantiß.

Schulgebäude, das, šolsko poslopje, učilišče, učilišce.

Schulgefahrte, der, součenee.

Schulgefahrin, die, součenka.

Schulgefangniß, das, šolska zaperica.

Schulgehilfe, der, šolski pomočnik.

Schulgeld, das, učnina, šolnina, šolarina.

Schulgelehrsamkeit, die, šolska učenost.

Schulgelehrte, der, šolski učeni, humanist*.

Schulgenosse, der, f. Schulgefahrte.

Schulgerecht, adj., po šolskih pravilih, pravičen, šolski; ein schulgerechtes Pferd, izučeni konj.

Schulgelelle, f. Schulgefahrte.

Schulgesetz, das, šolska postava.

Schulgetreide, das, bira za učenika.

Schulgewässh, das, prazne besede, šolska motanina.

Schulhalter, der, učenik, n. V. učivec.

Schulhalterin, die, učenica.

Schulhaus, das, učilnica, šola, šolska hiša.

Schulherr, der, šolski ravnoe.

Schulinspektor, der, šolski oglednik.

Schuljahr, das, šolsko leto.

Schuljunge, der, učenček.

Schulkenntniß, die, šolska učenost, šolska znanost.

Schulkind, das, učenček.

Schulklasse, die, šolski razdelek, razred, red.

Schulknabe, der, f. Schuljunge.

Schulkrum, der, šolska roba, vsa ropotija, ki jo uče v šolah.

Schulkrant, adj., kdor se dela bolan.

Schulkrankheit, die, zmišljena, lažnjiva bolezen; bolezni za izgovor, nach dem Russ. pritivorna bolezen.

Schulkunst, die, umetnost po šolskih pravilih.

Schullehrant, die, šolsko učilo, način šolskiga učenja.

Schullehre, die, šolski nauk ali uk.

Schullehrer, der, šolski učenik, nach dem Serb. učitelj, školnik (M.).

Schullehreramt, das, učiteljstvo, učiteljska služba.

Schullehreranstalt, die, pripravljavnica, semenišče za učenike, učiteljska ali pedagogična učilnica.

Schullehrerstelle, die, učiteljska služba.

Schullust, die, veselje do šole.

Schulmädchen, das, učenka, učenica.

Schulmann, der, učenik, učitelj, šolnik ali školnik, v šolskih rečeh izvedeni mož.

Schulmäßig, adj., šolsk, f. Schulgerecht.

Schulmeister, der, učenik, na kmečkih šolah; (šolni mojster, šolmojster).

Schulmeisterci, die, f. Schullehrerstelle.

Schulmeisterin, die, učenica; des Lehrers Frau, učenikova žena.

Schulmeistern, v. n. n. a., obnašati se

kakor učenik, z učiteljsko veljavo učiti druge, na široko in nekako mogočno razkladati kaj ljudem, ki bolje razumejo; mojestrovati.

Schulmeister, der, im Schulmeisterstene, po učiteljsko.

Schulmusterung, die, ogled, pregled kake šole.

Schulordnung, die, šolski red; šolska postava.

Schulort, der, učilišče, učilišce; fig. kujališče.

Schulp, der, soviel von einer Richtigkeit, als bei einer bestigen Bewegung derselben in einem Gesäße über den Rand desselben schlägt, plusk, plunkelj.

Schulpe, Schülpe, f. Schale.

Schulpern, v. n., plunkniti, plunkati (čez posodo); v. a. zlompotati, plunkati s polno posodo; f. a. Blättern, fisch.

Schulperd, das, učeni konj, izučeni konj.

Schulpredigt, die, šolska pridiga.

Schulprobe, die, šolska poskušnja, preskušnja, šolsko izpraševanje.

Schulprüfung, die, f. Schulprobe.

Schulrath, der, als eine Person, šolski svetovavee ali svetnik; als Collegium, šolsko svetovavstvo ali svetatvo; šolski zbor (Schulversammlung).

Schulrathstube, die, šolska svetovavnica.

Schulrecht, adj., f. Schulgerecht; das, šolska pravica.

Schulrede, die, šolski govor.

Schulregel, die, šolska postava, šolsko pravilo, vodilo.

Schulrektor, f. Rektor.

Schulsaal, der, šolska izba.

Schulsache, die, šolska reč ali zadeva.

Schulsack, der, torbica, mavha za bukve.

Schulschiff, das, šolska ladija, ladija za vadbo.

Schulschrift, die, šolski spis ali sostavek; sostavek, bukve od šol.

Schulsitz, der, sedalo, stol, klop v šoli.

Schulsprache, f. Kunstsprache.

Schulstand, der, učiteljski stan.

Schulstaub, der, šolski prah; fig. težavna učiteljska služba.

Schulsteif, f. Pedantiß.

Schulstelle, f. Schullehrerstelle.

Schulstolz, der, učiteljska napihnjenost.

Schulstrafe, die, šolska kazni ali pokora.

Schulstreit, der, šolski prepir, učeni prepir.

Schulstube, f. Schulsaal.

Schulstunde, die, šolska ura, ura, v kateri je šola.

Schultafel, die, šolska tabla.

Schulter, die, (humerus), rama (eig. nach and. D. und dem im Slov. die und da noch gebräuchl. Plur. ramena richtiger als neutr. rame, gen. ramena), der Theil hinter der Achsel, pleče, pl. (im Serb. pleći pl. f.), a. für Rücken; auf der Schulter tragen, na rami (ramenu) nesti, opertav, opertiv nesti, na kerkući nesti; auf die Schulter nehmen, opertiti ober opertati, na ramo ali kerkuć zadeti, zadevati; so viel man auf

einmal auf den Schultern tragen kann, naramek; Schulter bei Thiren, plečo, gnat; der Raum oder die Gegend zwischen den Schultern, medpleče; hinter den Schultern, zapleče; die Schultern zusehen, f. Achsel.

Schulterband, das, lopatni, plečni vezek.

Schulterbein, das, plečna kost, f. a. Achselbein.

Schulterblatt, das, (scapula), n. V. u. and. slav. R. lopata, lopatica; n. *Gutsm.* pleče.

Schulterblatt(blut- u. schlag-)ader, die, lopatična žila (odvodnica, privodnica).

Schulterblattnerve, die, lopatična čutnica.

Schulterblech, das, etwa naramnik, oramnik.

Schulterbrett, das, naslonilo, naslanjalo.

Schulterbucht, die, die Vertiefung zwischen den Schultern, medpleče, medplečna jama.

Schulterende, das, konec, končina pleč.

Schultergeheul, das, prekoraonica.

Schultergewand, f. Schultertuch.

Schultergrath, der, lopatični greben.

Schulterhaken, der, lopatna kljaka, šinjek.

Schulterhöhe, die, (acromion), lopatični verh.

Schulterig, in Bspg. z. B. breiterschulterig, plečnat, ramenat.

Schulterkleid, f. Schultertuch.

Schulterknochen, f. Schulterbein.

Schultern, v. a., na ramo deti, devati; schultert das Gewehr! etwa na rame puško!, na ramo!, russ. na plečo!; breit geschultert, plečnat.

Schulternacht, die, šiv naramka.

Schultertuch, das, (humeralo), bei der Abtheilung, n. *Ravn.* oglavnica (Poß), *Böhm.* mečni naramek.

Schulterwinkel, der, plečni kot.

Schultheiß, f. Schultheiß.

Schultheologie, die, šolastično bogoslovje.

Schultisch, der, miza v šoli.

Schulübung, die, šolska vaja, vadba.

Schulunterricht, der, šolski poduk.

Schulverfassung, die, šolska uredba, uravnava.

Schulverwalter, der, šolski oskerbnik.

Schulvorsteher, der, šolski višji.

Schulwart, f. Schulinspector.

Schulweide, f. Hartriegel.

Schulweise, f. Schulkart.

Schulweisheit, die, šolska modrost ali učenost.

Schulweisen, das, šolstvo, šolske reči; vso, kar se tiče učilnic.

Schulwissenschaft, die, šolski nauk, šolsko znanstvo.

Schulwort, das, šolska, umetnijska beseda.

Schulwürde, die, šolska dostojnost ali čast.

Schulzant, der, Schulzänkerei, die, šolski prepir.

Schulze, der, auf den Dörfern, župan; staršina, f. Schultheiß u. f. f.

Schulzeit, die, šolski, učni čas; leta, v kterih kdo v šolo hodi.

Schulzimmer, das, f. Schulhaus.

Schulzin, die, županja.

Schulzucht, die, šolski red in strah.

Schummel, die, eine nachlässige Person, die viele unnütze Bewegungen macht, und zwecklos umherläuft, avša, mahadrato, štokalo; f. a. Schlampe.

Schummelhaft, f. Schlampig.

Schummeln, v. n. u. v. a., so gehen, daß der Körper dabei viel bewegt wird, avšati, na škerpehi biti, mahadrati, vibrati.

Schummer, der, somrak.

Schummern, v. a., mračiti se.

Schund, der, etwas, das geschunden wird, o-dertek, nesnaga; in weiterer Bedeutung, das schlechteste, unbrauchbarste; das ist lauter Schund, izveržek, gnoj, älek (? *Zal.*); mer-cina.

Schundeln, f. Wälsen.

Schundern, f. Schleifen.

Schundfeger, Schundfönig, der, kdor zahode ali stranišča čisti in spira.

Schundgrube, die, cerknjaka (*Ravn.*); f. a. Cloale.

Schuner, ein Schiff, f. Schoner.

Schunfeln, f. Schanfeln.

Schupf, Schupp, der, ein mit Schieben verbundener Stoß, bez, n. V. šuka (?), po-žok; f. a. Schub; Jemanden einen Schupf geben, žokniti, žokati, dregniti, drezati, suniti koga; (ursus lotor), majajski medved.

Schuppe, die, lуска (a. *poln.* u. *kroat.*, hing. *serb.* ljuska), a. luskina, n. V. u. M. a. špera (?). *russ.* česuja; dünne Theile des Brundes am Kopfe, perhljaj, n. *Gutsm.* skralop (škorlup); endlich sind ihm die Schuppen von den Augen gefallen, na zadnje je vender spregledal.

Schuppe, f. Schub, Schupf; Einem die Schuppe geben, pahnti koga na stran; odstaviti koga; f. a. Schanfel.

Schuppen, der, f. Schoppen, der.

Schuppen, v. a., einen Fisch, ribo olusčiti, lusčiti oder luskati, ostergati, odergniti, o-goliti ribo, f. Abschuppen; mit Schuppen versehen, im *Part.* geschuppt, luskinat, z luskami pokrit; mit einem Stosse schieben, a. schupfen, dregniti, suniti, žokniti, dregati, suvati, žokati, pahati; vom Amte schuppen, spokati, odstaviti, odpraviti od službe; v. r., lusčiti, lusiti so (od kože), lupiti se, majiti se; sich an etwas, garati se, gajenati se, dergniti se ob kaj.

Schuppen, das, lusčenje, suvanje i. t. d.

Schuppen, f. Schanfel.

Schuppenartig, *adj.*, luskast, luskinat.

Schuppenbede, die, lusknato pokrivalo.

Schuppenbedeße, die, luskinata asčerica.

Schuppenente, die, pisana race.

Schuppenfisch, der, luskinata riba.

Schuppenförmig, *adj.*, luskinat.

Schuppengerind, der, luskinat perhaj.

Schuppenhaut, die, lusknata koža.

Schuppenloß, *adj.*, brez lusk.

Schuppennacht, die, luskinati šiv.

Schuppenpanzer, der, luskinati oklep.

Schuppenpelz, der, kožuovina iz kože majajskiga medveda.

Schuppenraupe, die, luskinata gosenica.
Schuppenreich, *adj.*, lusknat, luskinat.
Schuppen Schlange, die, luskinata kača.
Schuppenthier, das, (Manis), etwa luskinovec, luskovec (*böhm. u. poln.*).
Schuppenwurzel, die, (Squamaria), lusnec.
Schuppicht, *adj.*, luskinat, luskant, (*poln.* luścast), šperast.
Schuppig, *adj.*, luskinat, lusknat, z luskami pokrit.
Schuppigkeit, die, lusknatost.
Schuppente, f. Kriechente.
Schur, die, Handlung des Scherens, des Wollwisches, striža, striženje, strižba, *poln.* strzyż, f.; er thut es mir zur Schur, nagaja mi; f. Pöffen; a. Haut.
Schürbaum, der, im Forstwesen, semensko drvo; f. a. Schürhafen.
Schüreisen, f. Schürhafen.
Schüren, v. a., das Feuer rütteln, pobezati, bezati, rahljati, razpretati oženj, mešati, u. Gutm. rušiti (bei M. rašiti, vermuthlich Druckfehler); Kohlen schüren, razgreniti, razgrebati, razkopavati; das Grubenlicht schüren, potegniti, pomakniti naprej stenj; Feuer schüren, d. i. anmachen, zagnetiti ob. zanetiti, raznetiti, netiti, zakuriti, podkuriti, kuriti; *fig.* podkuriti, podkurjati, spodbosti, spodbadati, podpihniti, podpihovati, dražiti, *serb.* potaknuti, poticati; den Rod schüren, podrecati krilo, f. Aufheben.
Schüren, das, bezanje, mešanje, razpretanje (*Ravn.*), podpihovanje.
Schürer, der, podpihavec, državec; kurivec.
Schurf, der, im Bergbause, jama rudosledna; bei den Jägern ein Schnitt, f. dieses; Schorf f. dieses.
Schurfe, die, konj, ki zob ne menja.
Schürfen, v. a., rigen, schneiden, f. d. (zadreti, zadirati); nach Gängen schürfen, rude slediti, iskati, kopati iskaje rude.
Schürfer, der, rudoslednik.
Schürferin, die, rudoslednica.
Schürfgeld, das, najdnina†, rudoslednina†.
Schürfgeldercasse, die, bratovska denarnica.
Schürfgezü, das, rudosledno orodje.
Schürfzettel, das, rudosledni list.
Schürhafen, der, kopač, kopalo, greblja, grebljica, podgrinjalo (richt. podgrebalo, Gutm.), rušilo (Gutm.), ožeg, žoželj (*Ravn.*) *serb.*
Schürholz, das, derva, kurjava, polena *pl.*
Schurigeln, v. a., nadlegovati koga, nagajati, zadevati.
Schurl, der, f. Tannzapfen.
Schurle, der, potepuh, zanikornež, malovrednež, malopridnež, slepar.
Schurkenreich, der, Schurkenthat, die, sleparija, zanikernost, malopridno, sleparsko delo, sleparska, potepinska.
Schurkere, f. Schurkenreich.
Schurlisch, *adj.*, potepinsk, sleparsk.
Schürnecht, der, netivec.
Schürloch, das, isteje *pl.*, oder mesteje;

bei den Köpferbrennöfen, žovtina (V.); bei den Raßbrennereien, žekno.
Schurre, f. Eisbahn.
Schurren, v. n., von der Rage, presti, gosti, brandati; auf dem Eise, dersati.
Schürschaufl, die, popeček.
Schürstab, Schürstod, der, bezalo, žokavnik.
Schürung, die, podkurjanje, podpihovanje.
Schurwolle, die, strižna volna.
Schurz, der, Bedeckung, auch ein Kleidungsstück, krilo (V.); im Bergbause, eine Kette, f. dieses; am Herde, f. Mantel; *waidm.* zadnji konec serne; f. a. Schurzfell; in der Bibel, zur Bedeckung des Unterleibes, (Joh. 13, 4. u. 5.), nach der slov. Bibelübersetzung, pert, s kterim je bil opasan.
Schurzband, das, podrasni pas (V.), prepasivnik (M.).
Schürze, die, das Hütruch, in St. gebr. prednik (auch *russ.*, M. bei Gutm. prednak), nach V. predpert (?) und opasnik, prepas (*poln.*), predpas; *serb.* opregača, pregača, oprežina, zaslon, *böhm.* zastira, nach *Mede.* pertnik; nach jeder Schürze laufen, etwa ob vsak prednik (birtah*) obrisati se, za vsako kitljo letati, neeramen biti.
Schürzen, v. a. u. r. mit einem Surte, Schürzenbunde in die Höhe binden, podrecati ob. spodrecati, spodrecovati se, spodrasati, spodrasovati, (V.), spodpasati, spodpasovati kaj, so; bei den Webern, navezati, navezovati (prejo, kjer se preterga); zavozlati, vozlati, vozal narediti, narejati, na vozal (*böhm.* na zadrhmo) zavezati, zadregnuti; den Knoten einer Handlung schürzen, djanje zamotati; geschürzt, s prednikam.
Schürzen, das, spodrecovanje, prepasovanje.
Schürzenamt, das, služba po ženski dobljena.
Schürzenband, das, trak na predniku.
Schürzenunterstützung, die, podpora v dnuhrih skričaj od kake ženske dobivana.
Schürzenzins, der, odkupnina pervonočna, pasnina.
Schürzer, der, podrekar, podpasovavec.
Schurzfell, das, nach V. usnjato krilo, usnjati prepas ali opasnik.
Schurzfelte, f. Schurzfell.
Schürzhütel, der, pas.
Schürzhut, f. Schürze.
Schurzwerk, das, die Banart, nach welcher ein Haus aus über einander gelegten und in einandergefühten Balken erbaut wird, nach V. stena, izba, vezana hiša; es aufführen, stenno skladati.
Schußeln, v. n., šeptati.
Schusel, f. Schudel.
Schuß, der, eines Schießgewehres, die Ladung u. f. f., strel, pok, (hřeš), nach Jan. spráželj, *serb.* hitac; auf den Schuß, na pervi strel, s pervim strelam; einen Schuß thun, streliti oder ustreliti; mehrere, strehiti; es fiel ein Schuß, man hörte einen Schuß, nekdo je ustrelil; ein blinder Schuß, strel na prazno; Ladung, naboj; er ist feinen Schuß Pulver werth, f. Pulver; ein

tauber Schuß, gluh strel; f. a. Breßschuß; einen Schuß bekommen, ostreljen biti; im Geldzählen, met; bei den Bäckern, vsad, peka; des Wassers, curek, puh, skok, zagon; eines Vogels im Fluge, let, zlet; eines Thieres im Laufen, let, beg, dir; der Vogel ist im Schusse, ptio leti; in den Schuß kommen, navaditi se, izuriti se, ročnost; der Vienenstock steht im Schusse, er wird nach dem Schnitte von den Vienen wieder gebaut, panj satje popravlja; im Schusse sein, (von Gewächsen), kvisko vihrati, hobotati, noreti; an den Gewächsen, Schößling, mladika, letna mladika, poganjek (M.); der zweite Schuß, spodrasek (V.), der hinter dem Blatte sproßt, zalistnik; alter Schuß, starika; Mangel an Gegenwart des Weistes und der Besonnenheit, prismoda, vihravec; einen Schuß haben, prismojen, zalotel, zalotelast biti, terčen biti, bero ga je prijel; der Schuß des Pferdes, dir; am Pferdehufe, strela.

Schußbartel, der, vihravec, zalotel, norec. Schußbaum, der, (mont.) prekladnik, prečnik.

Schußblätter, die, nador.

Schußbühne, die, mont. okrov (V.).

Schüßel, die, skleda; flache Schüssel, plitvica; hölzerne, lesena skleda, torilo; eine kleine, zdela, škudela*, (mehr Schale); die Schüssel umkehren, povezniti skledo; waidm. jelenje uho; dim. Schüsselchen, skledica, skledičica.

Schüsselbrett, das, sklednik, (osušivna ali ocejavna) polica za skledo.

Schüsseler, der, skledar, torilar.

Schüsselform, die, skledna podoba.

Schüsselförmig, adj. skledast, torilast.

Schüsselfreund, f. Schmaroher.

Schüsselgestell, das, sklednik.

Schüsselhader, der, cunja (za brisanje skled).

Schüsselhecht, der, srednja ščuka (ravno za eno skledo).

Schüsseliht, f. Schüsselförmig.

Schüsselnknecht, der, odtekavna, ocejavna polica.

Schüssellecker, f. Schmaroher (russ. bljudoliz).

Schüsseln, v. a., v skledo djati, devati in na mizo nesti.

Schüsselrand, der, rob skledni.

Schüsselring, der, podsklednik †.

Schüsselkraut, der, omara za skledo.

Schüsseltuch, f. Schüsselbader.

Schüsselwage, die, tehtnica s skledami, s torili.

Schusser, der, kamnita kuglica za igračo.

Schussern, v. n., s kuglicami igrati se.

Schüßfertig, adj., pripravljn za strel.

Schüßest, adj., varen pred puško, neranljiv, kogar puša ne zadene.

Schüßerci, f. Schüßest.

Schüßgeld, das, f. Schießgeld; nach V. strelščina, strelšina.

Schüßgerecht, adj., ugoden za strel; vom Pferde, ki se strela ne boji.

Schüßteil, f. Nichtteil.

Schüßling, der, ein aufgewachsener Mensch, ranta, dolgeč, žvigla; f. a. Schößling.

Schüßlinie, die, strelna čerta (auch russ.).

Schüßloch, das, prestrel.

Schüßmäßig, adj., in der gehörigen Entfernung, etwas mit dem Schusse erlegen zu können, prav na strel, na strel postavljn, nastavljn.

Schüßrecht, f. Schüßgerecht, Schüßmäßig.

Schüßwasser, das, zdravilna voda za ostreljenine.

Schüßweide, die, beka.

Schüßweite, die, strelaj, serb. puškomet; auf Schüßweite, na strelaj.

Schüßwunde, die, strelna rana, ostreljenina, ostrelba; eine Schüßwunde beibringen, ostreliti koga.

Schüster, der, nach Gutm. u. V. čevljar, čevljar, šostar*, šolnar, böhm. u. poln. švec (= šivar); Schüster bleibe bei deinem Leiste, čevljar ostani pri kopitih, ne segaj čez kopita.

Schüster-, in der Bzgh. čevljarski.

Schüsterahle, die, silo (čevljarsko), dim. silce.

Schüsterarbeit, die, čevljarsko delo, čevlji.

Schüsterbude, die, čevljarnica.

Schüsterdraht, f. Schuhdraht.

Schüsterei, die, čevljarija.

Schüstergarn, das, preja za dreto, derm.

Schüstergasse, f. Schuhgasse.

Schüstergefelle, der, čevljarski hlapec.

Schüsterhaft, adj., čevljarsk.

Schüsterhandwerk, das, čevljarstvo, čevljarija; das Schüsterhandwerk erlernen, čevljarskiga naučiti se; es betreiben, čevljariiti, čevlje šivati.

Schüsterholz, f. Hartriegel.

Schüsterinnung, die, Schüsterzunft, čevljarsčina, čevljarsina, čevljarski ceh.

Schüsterjunge, der, čevljarski učeneec.

Schüsterkarpfen, der, linj.

Schüsterkreuz, der, krivec.

Schüsterkraut, das, dobra misol.

Schüsterladen, f. Schüsterbude.

Schüsterleisten, der, kopito čevljarsko.

Schüsterlicht, das, čevljarska sveča.

Schüstermäßig, f. Schüsterhaft.

Schüstermesser, das, nož (čevljarski).

Schüstern, v. n., čevljariiti, čevljariti, čevlje delati, šivati.

Schüsternacht, die, čevljarski šiv.

Schüsterpech, das, čevljarska smola.

Schüsterstängel, der, Schüsterstuhl, der, čevljarski stol.

Schüsterstwürze, die, golč (Gutm.).

Schüsterwaare, f. Schüsterarbeit.

Schüsterwerkstätte, die, etwa čevljarnica.

Schüsterzange, die, čevljarsko klešče, kleše.

Schüsterzerg, das, čevljarsko orodje.

Schute, die, ein Werkzeug zum Graben, rovnica, lopata; fig. nečistnica.

- Schüte**, die, ein Fahrzeug, *russ.* šuta, *böhm.* u. *poln.* škuta.
- Schutt**, der, die Stein- und Kalktheile beim Einstürzen eines Gebäudes, sip, razzip, groblja (Steinhausen), razmet; in Schutt begraben, podsuti, podsipati, zasuti, zasipati; Trümmer, razvaline, podertina; f. Ruine; das geschüttete Getreide, žito, odmerak žita, plačilo v žitu; in Schutt zusammenstürzen, sesuti se, razzuti se, razvaliti se; f. a. Schoder.
- Schütt**, die, Insel im Flusse, otočica, osredok, (nach V. loka. eig. Wiese).
- Schüttboden**, der, žitnica, žitna kašča.
- Schütte**, die, ein Bund ausgedroschenen Futterstrohes, otep; ein Bund ausgedroschenen Dachstrohes, škopnik; — kup kamenja, peska; f. a. Taucherhuhn.
- Schütteler**, der, tresoč.
- Schüttelfrost**, der, (stresajoči) mráz.
- Schüttelfrost**, der, kdor z glavo trese, tresoč se starček.
- Schütteln**, v. n. u. a., tresniti, potresti, tresti; etwas von Etwas schütteln, otrestiti, stresti, tresti, otrestiti, stresati kaj s česa; den Kopf zu etwas schütteln, nad čim z glavo zmajati, majati, otrestiti, otrestiti, odkimati, odkimovati; Jemanden die Hände schütteln, nach V. komu roko pomajati, koga za roko potresti; einen Baum schütteln, Äpfel schütteln, drevo potresti, tresti, jabelko tresti; sich müde schütteln, natresti se; Einen schütteln, pomajati, potresti koga, fig. ošteti koga; sich schütteln, tresti se (od mraza); das Fieber schüttelt ihn, mrazlica ga trese, meketa; aus dem Nessel schütteln, iz rokava istresti, iz mavhe izsuti; brez pripravljanja kaj storiti.
- Schüttelwehen**, pl., popadki.
- Schütten**, v. a., trochene Körper in Menge fallen machen, vsuti, sipati; flüssige Gegenstände, liti, uliti, izliti, izlijati; in etwas schütten, vsuti, vliti; geben, entrichten, žito dati, dajati; viel schütten, mnogo nasuti, naliti; pfänden, rubiti (živino); *scaldm.* getränen, storiti, roditi; v. n., *mont.* das Bergwerk schütten, v rudniku se pridoluje obilo rade; vom Getreide, plenjati, izdajati; (als v. a. dajati po dva mernika); v. r., die Milch hat sich geschüttet, mleko se je zagrizlo, zasirilo; f. Gerinnen.
- Schütten**, das, sipanje, litje.
- Schüttenstroh**, das, zum Füttern, otepi pl.; zum Strohdache, škopa, škopniki pl.
- Schütter**, der, stres.
- Schütter**, der, sipač.
- Schütter**, adj., redkek; schütter machen, redditi, besser rejditi (*Met.*).
- Schütterbärtig**, adj., redkobrad.
- Schütterkeit**, die, redkost, reddina.
- Schüttern**, v. n. u. a., schüttern machen, stresati, stresati; f. Erschüttern; gittern, tresti se, trepetati.
- Schütterung**, die, tresenje, stresanje.
- Schüttfutter**, das, zob.

- Schüttgabel**, die, vile pl. (s kterimi slamo vlečejo v skednu).
- Schüttgeld**, das, plačilo za prerejo zarußljene živine.
- Schüttgut**, das, žito na ladijah prevaževano.
- Schütthausen**, der, groblja, kup ali gro-mača (*Gutm.*) drobirja, kamenja in peska; podertina, razzip, razdertina.
- Schüttbau**, das, f. Speicher.
- Schüttböhle**, die, poderta jama.
- Schüttarren**, der, samokolnica, kola za sip, za drobir.
- Schüttasten**, der, žitnica.
- Schüttler**, der, stresavec; fig. treslika.
- Schüttlerin**, die, stresavka.
- Schüttling**, der, krajši voln.
- Schüttmohn**, der, osipni mak.
- Schüttort**, der, f. Schüttplatz.
- Schüttplatz**, der, trosišče, trosiše, sipališče.
- Schüttrecht**, das, pravica, rubiti tujo živino, ki se zaleze v škodi.
- Schüttregen**, der, ploha, naliv.
- Schüttstall**, der, hlev za zarußljeno živino.
- Schüttstein**, der, f. Gußstein.
- Schüttstube**, die, in der Mühle, grad.
- Schüttung**, die, sipanje; im Wasserbaue, zajež, zagraja, žitna davščina, davšina.
- Schüttungseresultat**, das, dohodek iz žitno davščine, davšina.
- Schüttwagen**, f. Schüttarren.
- Schüttwinkel**, f. Schüttplatz.
- Schuß**, der, varstvo, bramba, obramba, ohranilo (*M.*), zavetje (eigentlich die vor Winden sichere Seite, *serb.* zavjetrina); f. a. Schirm; zum Schutze dienen, varovati, hraniti; der Baum steht im Schutze, drevo stoji v zavetji, zatšiji; Schuß geben, f. Schützen; in Schuß nehmen, braniti koga, (mit Worten) zagovarjati koga; zum Schutze anvertrauen, shraniti kaj pri kom, v shrambo izročiti; sich in Jemandes Schuß begeben, priteci k komu, pod njegovo okrilje ali zavetje podati se; Schuß- oder Fallstühle im Wasserbaue, zapornica, zatvornica; nach dem Böhm. u. *Poln.* stavilo, *serb.* ustava.
- Schüßanwall**, f. Anwall.
- Schüßbar**, adj., geschützt werden können, varljiv, branljiv, kar se more braniti, varovati.
- Schußbesohlene**, der, izročeneec, varovaneec, oskerbovanec; die, izročenska, varovanka.
- Schußbietend**, adj., varovaven, hraniven.
- Schußbild**, das, (palladium), hranivna, varna podoba ali svetinja, podoba pomočnika ali pomočnice.
- Schußblattern**, pl., koze kravje, koze cepjenke, vimenice.
- Schußbrett**, das, das Wasser damit zu schützen, zurück zu halten, zapornica, zatvornica, zastavnic; auf den Wiesen ein Brett wider den Anlauf des Wassers, zastavnic; f. a. Schuß.
- Schußbrief**, der, brambeno pismo, varno, varovavno pismo.

Schutzbund, der, Schützbindniß, das, odbojna zaveza; **Schutz** und **Trutz**bindniß, odbojna in udarna zveza ali zaveza.

Schütze, der, der mit dem Schießgewehre umzugehen weiß, strelec, dober strelec; auch gute Schützen fehlen, tudi dobri mački včas miß uide; bei den Webern, Schiffen, so-vavnica, nach Andern, snovavnica; f. **Schiff**; öffentlicher Wächter, čuvaj; Sternbild, strelec.

Schutzempfohlene, f. **Schutzbefohlene**.

Schützen, v. a., f. **Beschützen**; varovati, čuvati, braniti koga česa, hraniti, okovariti, v brambo ali varstvo biti komu, zavetje, streho delati čemu, zasloniti, zaslanjati, pokrivati; fremdes Vieh schützen, zarubiti v škodi zatečeno živino; den Lauf des Wafers hemmen, das Wasser schützen, ustaviti, zatvoriti, zaježiti, zaježati, zagradi, graditi; schützen, braniven, hraniven, varovaven.

Schützenamt, das, strelski ured.

Schützenbruder, der, strelski brat (V.), družnik (strelsko družbe).

Schützenbrüderschaft, die, bratovščina, bratovšina, družba strelecov.

Schützeneinung, f. **Schützenbrüderschaft**.

Schützenfest, das, strelski praznik.

Schützensel, der, angel varh ober varh, russ. angel hranitelj.

Schützenselage, das, strelska pojedina.

Schützenselfest, das, praznik angel(n)ov varhov.

Schützenselgesellschaft, die, Schützenselbe, die, strelci pl., družba strelecov.

Schützenhaus, das, f. **Schießhaus**, strelnica, strelišče, strelisce, tarčnica f.

Schützenhof, der, f. **Schützenhaus**.

Schützenkasse, die, strelska dnarnica.

Schützenkönig, der, strelski kralj.

Schützenloos, das, strelski žreb.

Schützenmeister, der, strelski mojster.

Schützenplan, **Schützenplatz**, der, strelišče, strelisce.

Schützenpauß, der, f. **Schützenselage**.

Schützenwesen, das, strelstvo.

Schützenwiese, die, strelna trata ali loka.

Schüter, der, varh, čuvaj; f. **Beschüter**; ein Arbeiter im Bergbaue, zatvornik; **Schutz** heilige, f. dieses.

Schutzflügel, der, im Wasserbaue, jez.

Schutzfran, die, pomočnica, zavetnica.

Schutzgatter, das, zatvornica, grablje.

Schutzgehänge, f. **Amulet**.

Schutzgeist, der, čuvavni duh, duh varh; f. a. **Schützensel**.

Schutzgeld, das, nach V. bratščina, bratšina, plačilo za obrambo.

Schutzgeleit, das, varni, svobodni sprevod, straža.

Schutzgenosse, der, človek sovarovanec, sodelceznik varstva ali brambe.

Schutzgenossenschaft, die, sodelcestvo brambe, vsi skup, kar jih je pod varstvom kacega človeka.

Schutzgerechtigkeit, die, varstvo, pravica brambe ali varstva.

Schutzgesuch, das, prošnja za obrambo.

Schutzgott, der, Bog varh.

Schutzgotttheit, f. **Schutzgott**.

Schutzhaltung, f. **Schutz**.

Schutzheilige, der, pomočnik (V.), svetnik varh ali patron.

Schutzheilige, die, pomočnica, patronka.

Schutzheiligthum, f. **Schutzbild**.

Schutzherr, der, varh, branivec, zavetnik.

Schutzherrschaft, die, branivstvo.

Schutzjude, der, vseljeni Jud.

Schutzkampf, der, odbojni boj.

Schutzkind, das, rejnček.

Schutzkrieg, der, branivna, odbojna vojska.

Schutzleistung, die, varovanje, branitev, bramba.

Schützling, der, branjenik, branjenec, varovanec.

Schutzloß, adj., zapuščen, zapušen, brez varstva.

Schutzlosigkeit, die, zapuščenost; mit Rücksicht auf seine gänzliche Schutzlosigkeit, pomislivši, da je popolnoma zapuščen, brez pomoči in brambe.

Schutzmann, der, branivec.

Schutzmauer, die, oporni, branivni zid, predzidje f.

Schutzmittel, das, branilo.

Schutzort, der, pribežališče, pribežališe, pribežišče, pribežje; in Bezug auf den Wind, zavetje, zatišje.

Schutzpoden, die, f. **Schutzblattern**.

Schutzpodenempfung, die, cepljenje.

Schutzrede, die, zagovor, zagovarjanje.

Schutzredner, der, besednik, zagovornik.

Schutzschrift, die, pisani zagovor.

Schutzstadt, die, mesto pod varstvom.

Schutzsucher, der, kdor obrambe išče, prosi.

Schutzthurm, der, branivni stolp.

Schützling, die, branjenje.

Schutzverein, der, društvo za brambo.

Schutzvertrag, der, pogodba zastran brambe.

Schutzverwandte, der, prikupljenec (V.), f. a. **Schutzgenosse**.

Schutzvorrede, die, zagovorni predgovor.

Schutzwache, die, prevodna straža.

Schutzwaffe, die, branivno, odbojno orožje, orožje za bran.

Schutzwand, die, branivna stena.

Schutzwehr, die, fig. obramba, obrana, odboj; f. a. **Schutzwaffe**.

Schutzwort, das, zagovor; f. a. **Flüchwort**.

Schutzzeitel, der, prikupno pismo (V.).

Schutzzeuge, der, priča za koga.

Schwaaal, der, (leuciscus), belica.

Schwabacher, adj., Schwabacher Schrift, švabasiina (böhm.).

Schwabbelbohne, die, navadni bob.

Schwabbeln, v. n., čopotati, ploskotati, člempetati; geschwabbelt voll, prepoln, da čez šterka; geschwabbelte Waden, napete, tresče se lica.

Schwabber, der, brisalo na ladijah.

Schwabe, der, Hauschwabe, šurek, žohar; ein zwischen einem allzu lockeren Reif geschlagenes Stück Reif, in Schwaben ein Philister, meželj (V.).

Schwabenfeld, das, in der Wappenkunst, švabsko polje (belo in rdečo).

Schwabengift, das, strup za šurke.

Schwabenstreich, der, neumna, ki jo kdo napravi.

Schwabenweizen, der, pšenica enozernica.

Schwach, *adj.*, ohne Kraft, slab, slaboten, brez moči, nemočen (*M.*), obnemogel, mlahav, medel, nach *Gutsm.* vehlav, opoteklživ; bei den ältern Schriftstellern a. nevéčen, malovečen; ein schwaches Kind, slabo dete; schwacher Wein, lahko vino; schwacher Beweis, slab, lahak dokaz; schwaches Licht, medla, berleča, berljava luč; schwache Augen haben, slabihi, berljavihi oči biti, berleti; der Feind war zu schwach, sovražnika je bilo premalo; schwache Befähigung, mala, majhna, slaba posada; schwache Stimme, tih glas; schwach besetztes Spiel, z malo igravci; schwache Farbe, medla, slaba barva; kränklich, bolehen, bolelast; das ist seine schwache Seite, to je njegova slabost; slaba stran (*russ.*); das schwächere Geschlecht, slabši (slabejši) spol; dünn, tenak, šibek; auf schwachen Füßen stehen, biti slab, neterden, ne stati terdno, na terdnem; schwach werden, oslabeti, slabeti; schwach machen, f. Schwächen; schwach brennen, berleti, merleti, merlihati (*Jarn.*); schwache Gesundheit, slabo, neterdno zdravje; zu schwach zur Arbeit, prešibek za delo.

Schwäche, die, slabost, nemoč (*Gutsm.*), medlost, nezmožnost; Dünne, tankost, šibkost, tankota, šibkosta; f. a. Gebrechen; Bescheiden bei seiner Schwäche fassen, na slabem mestu, na slabi strani prijeti koga; die Schwäche eines Degen's, u. f. f., nach *V.* tanko meča, (*böhm.* slabo).

Schwächen, v. a., oslabiti, slabiti, bei *Gutsm.* slabotiti, moč vzeti, jemati, izpiti komu, čemu; prov. *russ.* obezveknut; geschwächte Gesundheit, slabo, oslabiljeno zdravje; f. a. Vermindern; den Ton schwächen, odjenjati, popustiti; eine weibliche Person schwächen, f. Schwängern; schwächendes Heilmittel, slabilo; sich geistig schwächen, zbežati se, ubiti se.

Schwächen, das, slabljenje.

Schwacher, der, slabice, einer Person, f. Schwächerer.

Schwachgläubig, *adj.*, maloveren.

Schwachheit, die, slabost, slabotnost, slabota; f. Schwäche; napeno, iz slabosti storjeno delo, pogrešek; eine Schwachheit begehen, grešiti, spotakniti se.

Schwachheitslunde, die, greh slabosti, spotika.

Schwachherr, der, medlenjak, slabe, kilavec.

Schwachherzig, *adj.*, mehkgig serca, slaboserčig, mehkužen.

Schwachherzigkeit, die, mehko serce, mehkosercnost, mehkužnost, slaboserčnost, slabost serca.

Schwachkopf, der, bedak, trap, beba, topec, topoglavec, bebec, topec, budalo, človek slabe glave, slabiga spomina ali razuma, slaboumnik, nach *Rarn.* odura, dura (Poif).

Schwachköpfig, *adj.*, bedast, trapast, be-

bast, budalast, slaboumen, topoglav, medlih možgan, kesne glave.

Schwachköpfigkeit, die, topoglavost, slaboumje.

Schwächlich, *adj.*, slaboten, nemočen, opoteklživ, bolehav, nabogljen; schwächliche Gesundheit, nabogljenost; nach *Gutsm.* slaboviten (*böhm.* u. *poln.*), mlahav, omahlživ.

Schwächlichkeit, die, slabotnost, bolehavost, bolehnost, nemočnost, *böhm.* u. *poln.* slabovitost.

Schwächling, der, slabe, slabec (*V.* u. *böhm.*), slabotnik, izpit, slab človek; f. a. Schwachkopf; weibl. nach *V.* slabica; u. dem *Böhm.* (*vulg.*) biti kakor maslo na solnei.

Schwachmuth, der, slabomiselnost, plahost.

Schwachmüthig, *adj.*, slabomiselnig.

Schwachnervig, *adj.*, slabihi čutnie.

Schwachsightig, *adj.*, slabihi oči, slaboviden, berljav (im *serb.* nach *Vuk* stumpfsinnig).

Schwachsigtiger, der, berljavec, berlin.

Schwachsin, der, slabi um oder razum, slaba glava, kesni um, slaboumje.

Schwachsinig, *adj.*, slabiga uma, slaboumen, kesne glave, kesnoumen.

Schwachsinigkeit, die, slabost uma.

Schwächung, f. Schwächen, das.

Schwächungsmittel, das, slabilo.

Schwächungsweise, die, slabivno ozdravlanje.

Schwachwerden, das, slabenje, medlenje.

Schwaden, der, vider Dunst, debeli sopar, puh, čad; die Reihe des gemähten Grafes oder Getreides, red, redovnica, redica, in *St.* a. plast, plasta (*M.*); collect. redovje, *poln.* pokos; in Schwaden liegen, v redovji, v redovnicah ležati; die Schwaden zer schlagen, redovje raztrositi, trositi, razmetavati; der Schwanz des Hirsches, repek; (*panicum*), f. Hensch, Bluthirse.

Schwadenbrei, der, prosena kaša.

Schwadengerste, die, pšenica enozerna.

Schwadengras, das, rdeče proso, sirk.

Schwadengröße, die, mana.

Schwadenried, das, ostrica prosnata.

Schwader, f. Schwadron.

Schwaderer, der, blebetoč, klepetoč, sanjač.

Schwaderisch, der, ein Loch, welches ein herabschießendes Wasser in die Erde wählet, kotlja (*V.*).

Schwadern, v. n., čopotati; f. Schwabbeln; zlobodrati, žvečiti, kvasiti.

Schwadron, die, škadron, truma, trop, kerdelo konjnikov.

Schwadroniren, v. n., sterniti, strinjati se (od bataljonov); potepati se; *fig.* f. Schwadern.

Schwadronweise, *adv.*, po škadronih.

Schwager, der, des Mannes Bruder, dever; der Bruder meiner Frau, šurjak (*serb.* šura u. šurak; *russ.* šurin); der Mann der Schwester, in Bezug auf eine andere Schwester, svak (oder svojak, auch im *Russ.* u. *Serb.*), in Bezug auf ihren Bruder im Slov. auch svak, (im *Russ.* u. *Serb.* jedoch mit Bezug auf die patriarchalische Lebensweise, zet, wel-

Hes im Sloven. bloß Schwiegersohn bedentet); *fig.* für Postrecht, f. dieses.

Schwügerei, die, verächtl. *deverija*, *svasčina*.

Schwügerin, die, Schwester meiner Frau zu mir, *svasot* od. *svest* (*Dalm.*), nach Andern *svakinja* (*russ.* *svojačina*); des Mannes Schwester zu seiner Frau, *zolva*, *zova* (*V.*), *serb.* *zaova*, *zaovica*, *altst.* *zl'va*; *russ.* *zolvka*, des Bruders Frau, *snaha* dem *dever* gegenüber; die Frau des *dever*, *jeterva* (die Frauen zweier Brüder sind einander *jeterve*); die Frau des *surjak*, *šurnaja* (*serb.*), *šurjakinja*.

Schwügerlich, *adj.*, *deversk*, *svašk* u. dgl.

Schwügerin, v. a. u. *refl.* *posvačiti*, *svačiti* se; Einen Schwager nennen, *etwa sva-kati*, *svojakati* (*Vuk*).

Schwügerschaft, die, *svasčina* †, *svasstvo* †, *russ.* *svojestvo*; nach *Volc.* in *38r.* *prirod* (rod in *prirod*).

Schwäher, der, f. Schwiegervater.

Schwäherin, f. Schwiegermutter.

Schwaig, f. Schweige.

Schwalbe, die, (*Hirundo*), *lastovka*, *lastovica*, im *Serb.* auch *lastavica*, (a. im *Altst.* *lastovica* und nicht etwa *vlastovica*); wie eine Schwalbe fliegen, *gostoleti* *kakor lastovka*; eine Schwalbe macht keinen Sommer, *ena lastovica ne čini spomladi* (nach dem *Serb.*); Ziegenmelker, f. dieses; ein Fisch, *lastovica* (*Vuk*); f. a. Dürsteige.

Schwalben, in der *38g.* *lastovčeni*, *lastovičeni*.

Schwalbenadler, der, *sokol beloglavec*.

Schwalbenfall, f. Gabelweibe.

Schwalbenfisch, f. Schwalbe.

Schwalbenfrant, das, (*draznica rumena*), f. *Schellfrant*.

Schwalbenmist, der, *lastovčnjak*.

Schwalbennest, das, *lastovičje gnezdo*, *best* *gajezdo* (*Met.*).

Schwalbenschwanz, der, *lastovičjin rep*; diesem ähnlich an einem Vogel, *škarjasti rep*; eine Art Verbindung bei den Zimmerleuten, so wie in der Kriegerbaukunst, *škarje pl.*

Schwalbenstein, der, *kamen lastovičnik* †.

Schwalbentau, die, *lastovčini golob*.

Schwalbenwasser, das, *lastovčina voda*.

Schwalbenwurz, die, (*Asclepias vincetoxicum*), *lastovčino korenje*; f. a. *Storchschnabel*.

Schwalberbaum, der, *kalinovina*.

Schwalzeisen, das, *železo za lemeže*.

Schwälen, f. Schwelen.

Schwalg, der, *Schwalch*, bei den Glockengießern, *Öffnung*, wodurch die Flamme auf das Metall schlägt, *šviga* (*V.*).

Schwalze, f. Schwalbe.

Schwallen, v. a., zwei Hölzer mittelst eines Schwalbenschwanzes in einander fügen, *škarjati*.

Schwall, der, *puh*; eine Menge sich wellenförmig bewegender Dinge, *Wassers*, *Geners*, u. f. f., nach *V.* *slap* (sonst *Wasserfall*), *naval*, *plaz*; u. dem *Schwalze*, s. *plazama*, *splazama* (*Gutm.*); von Menschen, (do) *čuda ljudi*, *vse černo ljudi*, *ljudi kot listja in*

trave, *množica*, *truma*, *pritisk*, *gajec*, *hrup*, *šum*; f. a. *Wortschwall*; *velikanska reč*.

Schwallen, v. n., sich mit Gewalt u. Geräusch wellenförmig hin und herbewegen, *valliti* se, *gajeciti* se, *pritiskati*.

Schwalme, f. Schwalbe, Schwall.

Schwamm, der, *goba*, *gliva* oder *gljiva*; f. a. *Pilz*, *Badeschwamm*; der *Generschwamm*, nach *V.* u. *Ravn.* *trot*, (u. *St.*, *russ.* *trat*, *serb.* *trud*); *Warze*, *bradavica*; *Auswuchs*, *divje ali hudo meso*, *hudina*, *divjina*, *polip* †; *Ausgag*, *goba*; f. a. *Gliedschwamm*; (*Agaricus*), *lesica*, *srovke*; auch *jurji*, *gobanje* i. t.; *Schwämme bilden*, *zgoboveti*.

Schwammartig, *adj.*, *gobast*, *gljivast*.

Schwammbaum, der, *drevo*, na *kterem* *rastejo* *gobe*.

Schwämmchen, das, *gobica*; f. *Mundschwämmchen*, (nach dem *Russ.* *mléčnica*).

Schwämme, f. *Mundschwämmchen*.

Schwämmen, f. *Schwemmen*.

Schwammgeschwulst, die, *gobovina*.

Schwammgewächs, das, *goba*.

Schwammicht, *adj.*, *gobast*, *gljivast*, *žmuklast*.

Schwammig, *adj.*, *gobat*, *poln* *gob*.

Schwammkraut, f. *Schuppenwurz*.

Schwammpilz, der, *goba* (za *ogenj*).

Schwammwämmer, der, *gobar*; es sein, *gobe* *brati*.

Schwammwämmerin, die, *gobarica*.

Schwammwäure, die, *omaka* z *gobami*.

Schwammwäure, die, *gobna kislina*.

Schwammstein, der, *gobnik* †.

Schwammstoff, der, *gobovina* †.

Schwammuppe, die, *juha* z *gobami*.

Schwan, der, (*Anas olor seu cygnus*), nach *V.* *labud*, bei *Gutm.* a. *labod* (vergl. *poln.* *labędź*), *altst.* u. *russ.* *lebed*.

Schwane, f. *Schwanenfeder*.

Schwanen, in *38g.* *labudji*, *labodji*, *labudasti*, *prebeli*.

Schwanen, f. *Mhnen*.

Schwanenarm, der, *prebela roka*.

Schwanenbein, das, *pérnica iz labudjih peres*.

Schwanenboi, der, *tenka bajka* (*russ.*).

Schwanenbrust, die, *prebele persi*.

Schwanenbusen, der, *prebele nedra*.

Schwanendune, die, *labudovo périje*.

Schwanenfarbe, die, *labudja barva*.

Schwanenfeder, die, *labudje*, *labudovo pero*.

Schwanenfuß, der, *prebela noga*.

Schwanengans, die, *labudasta gos*.

Schwanengarten, der, *labudnjak*.

Schwanengesang, der, *labudovo petje*; der letzte Gesang eines Dichters, *poslednja pesem*.

Schwanenhals, der, *labudov*, *labudji vrat*; *fig.* *prebeli vrat*.

Schwanenhand, die, *prebela roka*.

Schwanenhaut, die, *bela*, *gladka koža*.

Schwanenkiel, der, f. *Schwanenfeder*.

Schwanenlied, *Schwanenlied*, f. *Schwanengesang*.

Schwanennaden, der, *prebeli zatilec*.

Schwanenrein, Schwanenweiß, adj., prav bel, bel kakor sneg, prebel.

Schwanentaucher, f. Pelikan.

Schwanenwagen, der, voz, ki ga vlečejo labudi.

Schwanenweiße, die, prebelota, labudja belost.

Schwanfeder, f. Schwanenfeder.

Schwang, der, guganje, zibanje, *rus.* mah; uneigenl. der Zustand, da etwas im Gebrauche üblich ist, šega, navada; eine Glocke in den Schwang bringen, omajati, ogugati, razgugati, zagugati zvon; ist im Schwange, zvon se guglje; im Schwange sein, v navadi biti, v modi * biti.

Schwangbaum, der, majočo drevo; die Deichsel, oje.

Schwangbett, f. Hangebett.

Schwangblei, f. Schwängel.

Schwängel, der, Schwengel, der Klöppel in einer Glocke, kembelj, klepec, žvenkelj*, camelj (*M.* in *St.*); f. übr. Glodenschwengel; am Dreschflegel, betica, glavica; Hebel an der Glocke, woran das Seil hängt, motorog; Brunnenschwengel, schwante Rutsche, woran der Eimer hängt, vaga (*Pot.*), stanga*, ročica, ročnik; an der Uhr, f. Pendel.

Schwanger, adj., noseča, nosna, težka, ne sama, samodruha (*a. böhm.*), u. *Gutm.* v drugem pasu (?), v drugem stanu, in der Chemie, napolnjen, napojen; von der Luft, težak, poln; — navzeti se; mit etwas schwanger gehen, kaj skrivši snovati, naklepiti, namisljati, nakanjati; eine schwangere Person, noseča; ein ober mehrmahl schwanger Gewesene, u. *V.* poporodnica; schwanger werden, spočiti, spočenjati, nositi; von einer Unverheiratheten, niedrig, zvaljati se; schwanger gehen, nositi (*dete*), noseča biti; hochschwanger, f. dieses; unglückschwanger, prenesrečen.

Schwangere, die, f. Schwanger.

Schwängerer, der, kdor je ktero nosečo storil, niedrig, zvaljaveo; wer war der Schwängerer? od koga, eigav je otrok?

Schwängern, v. n., noseča biti.

Schwängern, v. a., eine, nosečo storiti, u. *V.* pomateriti; im gemeinen Leben, insbesondere bei Unverheiratheten, zvaljati, skherfati; wer hat sie geschwängert? od koga, s kom ima otroka?, kdo je oče?, s kom je imela opraviti?, s kom se je spečala, zvaljala?; geschwängert, noseča, težka; in der Pflanzl., navdati, navdajati s dim; sich schwängern, navzeti, navzemati se; a. napolniti, polniti, napojiti, napajati; bei den Thieren, ubrejiti, uplemeniti, bei den Pflanzen, obrodoviti, f. Befruchten.

Schwangerschaft, die, noseč(n)ost, nosnost, noseči stan, nosestvo, nošenje.

Schwängerung, die, uplojenje, napolnenje, napojenje; navdaja, navzetje.

Schwangrad, f. Schwungrad.

Schwangseil, f. Schwunseil.

Schwanz, adj., šviglast, gibek, giböen, šibek, vahljav (*M.*), tanek, nevečen (schwach)

nicht bestimmt, negotov, nestalen, dvomljiv, nedoterjen, f. a. Biegfam, Schlauf.

Schwanz, der, Schergrede, burka, šala, gluma, smešnica, smešna (pripovedka), smešna, šalna beseda, f. a. Pöffe, Schuafte.

Schwanzbisch, das, smešnice, pl.

Schwanken, v. n., majati se, gugati se, bingljati (*V.*), zibati se, kinkati, bingati, mahati, omahovati; *serb.* ljujati se, nihati se, kolebati se, voziti se; von flüssigen Dingen, plunkniti, plunkati, f. a. Schwabbeln; die Giden, sie schwanen vom Winde, erschütteret, majajo se hrasti od vetra, gugajo se, gibljejo se, omahujejo, pripogibljejo se (sie beugen sich); seine Knie schwanlen, kolena mu utripeljo, u. *Gutm.* mu prepadaajo, uklekuje se (*Jan.*); der Kahn schwankt, čoln se guglje, se ziblje, se maje; der Braten schwankt am Spieß, počenka na ražaji maha, se maje, omahuje (*V.*); im Gehen schwanen, gredoč omahovati, opotekati se, cinkati (*Jarn.*), švepati se (*M.*); bei *Gutm.* vurtiti se (? vertiti se, tig. sich brechen); wohin schwanen, prigugati se, primajati se kam, opotekaje se kam iti; ungewiss sein, dvomljiv, sumen biti; unentschieden sein, omahovati; obotavljati se; ein schwankender Begriff, negotov, nedoterjen, temen, nedoločten, dvomljiv, dvomiseln pomenek; schwanen machen, zagugati, razgugati, ogugati, pomajati, razmajati kaj, zmatohati, matohati, motovšati (*Ravn.*).

Schwanken, das, guganje, majanje, majalica, omahovanje, negotovost, nedoločnost.

Schwanken, f. Schwanke.

Schwanker, der, obotavljavec, omahovavec, vertoglaeco.

Schwankflüßig, adj., slabih nog, tresoč se.

Schwanzmacher, der, šalivec, smešen clovek, burkež, f. Pöffenmacher.

Schwanzung, f. Schwanke, das.

Schwanzweise, adj., smešno, po godčevsko.

Schwanzling, der, labudič; labodu podobna žival.

Schwanz, der, rep, Schwänzchen, dim. reppek, repič, (Schwanz des Fisches, u. and. D. prot. des Hirschen, pero, des Fisches, plask); dem Hunde auf den Schwanz treten, stopiti psa na rep, t. j. dražiti ga; den Schwanz streicheln, lizati se okoli koga; auf den Schwanz schlagen, utajiti, skrivaj polastiti se česa; Haarzopf, kita; verächtl. für Gefolge, f. dieses; mit einem langen Schwanz, repat; mit dem Schwanze wedeln, f. Schwänzeln.

Schwanz, in Bsgg. repni, — v repu; mit einem Schwanze versehen, repat; dem Schwanze ähnlich, repast.

Schwanzader, die, žila repnica, v repu.

Schwanzaffe, der, repata opica.

Schwanzbeere, f. Heidelbeere.

Schwanzbein, das, tertica, repova kost, *rus.* viharec.

Schwanzbrett, das, rep.

Schwanzel, f. Grünschwanz.

Schwänzeln, v. n., wedeln, z repam ma-

hati, mahljati, migljati; radovati se, muliti se okoli koga; lizati se, prilizovati se.

Schwänzpfeunig, der, ukradeni daar.

Schwänzen, v. n., webeln, z repam mahati, f. Schwänzeln; den Hintern im Gehen hin und her drehen, z ritjo meti, verteti se, u. V. ritati (? sonst ausschlagen); müßig herumschwänzen, brez dela okoli potepati se, klatiti se; verteti se; v. a., das Pferd schwänzen, konju rep zvezati, podvezati, vezati; mit einem Schwänze versehen, u. V. repiti; geschwänzt, repat, z repam; die Schule schwänzen, versäumen, ne iti v šolo, šolo zamuditi; Jemanden schwänzen, seine Herrschaft schwänzen, v. i. Geld bei dem Einkaufe für sich behalten, opehariti, daar pod palcam shraniti, po krivičnem prideržati si; nepravico dobiček imeti; Holz schwänzen, bei den Holzflößen, odganjati les ali derva, ki ostajajo na bregu, plaviti.

Schwänzen, das, potepanje, goljufovanje.

Schwänzende, f. Schwänzlein; konec repa.

Schwänzler, der, delavec, ki derva od brega paha.

Schwänzfädel, der, veternika ali veternik z repam, (iz volovskega repa).

Schwänzfarn, f. Frauenhaar.

Schwänzfeder, die, pero iz (ptičjig) repa.

Schwänzfleige, die, repatič (muha).

Schwänzflosse, die, Schwänzflossfedern, repna plavut.

Schwanzfuß, der, zadnja prirepna noga.

Schwanzhaar, das, bei Pferden, zima; sonst dlaka iz repa.

Schwanzhafer, der, gluhı oves.

Schwanzhammer, der, ein vom Wasser getriebener Hammer, kladvo za delanje äin.

Schwänzig, in Bfsg. repat.

Schwanzkröte, der, repatica (krastača).

Schwanzloß, adj., brez repa, brezrep.

Schwanzmeise, die, (Parus caudatus), dolgorepka, bogolavka, mlinarček, repata sonica.

Schwanzperle, die, borovka s kito.

Schwanzpfeffer, der, kubedni poper.

Schwanzratte, die, repata podgana.

Schwanzriemen, der, podrepnica, podrepnik, podrepina.

Schwanzring, der, obroček na repu.

Schwanzröhre, f. Schweifröhre.

Schwanzsäuge, die, bei Orgelbauern, repna žaga.

Schwanzschraube, die, an den Feuertgewehren, končnica (V.), končni šravb.

Schwanzschuppe, die, luskinsa na repu.

Schwanzspitze, die, konec repa.

Schwanzstern, der, repata zvezda, repatica, f. Komet.

Schwanzstück, das, rep, ein Stück am Schwanz, kos pri repu, poln. krzyżowka.

Schwanzträger, der, f. Schleppträger.

Schwanzwespe, die, repata osa, nach dem Böhm. strigavka.

Schwanzwurm, der, f. Fadenwurm, u. V. repni červ; gnüßnenje repa pri goveji živini.

Schwanzwurzel, die, konec repa; repasta korenika.

Schwapp! Schwapp! int., čop! čop! čok! plosk! lop; das geht schwapp, lop, kamor pletiti.

Schwappelbauch, der, trebuháč.

Schwappeln, f. Schwabbeln.

Schwappen, Schwappern, v. n., pluskati, plunkati, žlempetati, čofotati.

Schwär, auch Schwären, der, eine Erhöhung der Haut, unter welcher sich Eiter erzeugt, gnojni mehur, mehur, gnojni versió, zunanjaja ugnjida, u. M. vred (a. böhm. u. poln.), tvor, tur, ule (gen. ulessa), podkožnik; f. Geschwür.

Schwären, v. n., ognjiti se, gnjiti se, abirati se (bei Jan. pribirati se, böhm. podbirati se, u. Jan. a. vrediti se); recht ins Schwären kommen, razgnjiti se; der Riegel schwärzt, nogt se gnjoi, ist abgeschworen, so je odgnojil; f. Abgeschwären, Ausgeschwären.

Schwären, das, gnojenje.

Schwärend, adj., ognjen, gnjoiven.

Schwarz, der, Schwärze, černa oblak, černa oblacića; f. a. Schwarm.

Schwarzen, v. n. u. i., es schwärzet, obläci se, temni se.

Schwärzraut, f. Grundraut.

Schwarm, der, Bienen Schwarm, roj (in allen f. W.), in Rt. a. mladč (Gutsm.), f. a. Bienen Schwarm; den Schwarm in einen Stock fassen, roj v panj ogrebeti, (ogreniti), ogrebat; fig. einen Schwarm haben, besomen, rojiti, muhe imeti; der Schwarm steigt ihm in den Kopf, zrojiti, rojiti; eine Menge, trop, truma, množica, verselo; Lärm, hrup, šunder, polanja (Zal.); im Schwarme leben, v vednem hrupu in šumu živeti, f. a. Sauß (u. Brauß); der Leithund hat den Schwarm, (waidm.), pes se je presledil, so je zmotil.

Schwärmen, v. n., von Bienen, Mücken, rojiti, u. M. in St. und den ädr. f. W. rojiti se; fig. v hrumu, hrupu in šumu živeti, rojiti, verseti, hrupiti, šunderati; herum schwärmen, potepati se, klatiti se, vladiti se (alasti po noči), ponočevati; im Denken, dunklen Vorstellungen folgen, bresti, bedaliti, blazniti, sanjati, prenapeto misliti, vibrati; recht ins Schwärmen kommen, razrojiti se; genug schwärmen, narojiti se, schwärmend wohin kommen, prirojiti, privrescati kam.

Schwärmen, das, rojenje, vlačuganje, ponočevanje, bređenje, sanjanje.

Schwärmer, der, Herumlanfer, rojivec, rojáč (V.) razuzdanež, potepin, tepežnik, potepuh, ponočnjak, mračnik (Gutsm.); Kantast, bedalež, sanjavec, sanjar, vrela betica; bei Feuerwertern, švigavec, russ. zmejka; f. a. Schlemmer; Abendvogel, vešča, veša; Läufer, skakavni pajik.

Schwärmeri, die, rojenje, sanjanje, sanjarija, sanjarstvo, bedalija, pregnane, prenapete misli, prenapetost; f. a. Faus-tismus.

Schwärmerer, der, prenapeta gorečnost.
Schwärmerin, die, sanjarka, sanjatica.
Schwärmerisch, adj., sanjarsk, po navadi sanjarja, ali človeka prenapetih misli, prenapet, pregan, pregoreč, nach dem *Poln.* fanatičen, fantastičen.
Schwärmerstopp, **Schwärmerling**, f. **Schwärmer**.
Schwärmerlich, adj., sanjarsk.
Schwärmezeit, die, čas rojenja, u. *V.* rojni čas.
Schwärmgeist, der, f. **Schwärmer**.
Schwärmhüter, der, kdor čaka roja.
Schwärmreich, adj., (böcle), ki mnogo rojev daje.
Schwärmsack, der, vreča, možnja za roj, u. *V.* čebelni sak.
Schwärmweise, adv., tropama, v tropih, trumah, v rojih.
Schwärmzeit, die, f. **Schwärmezeit**.
Schwarte, die, u. *Gutm.* u. *V.* tolsta koža; fig. koža človeka; Ginen hauen, daſ die Schwarte knack, udariti koga, da se vse pokadi; das Seitenbrett eines Brettsloches, krajnik; skorja na rudni topfenini; Rajen, f. dieses; Schwärtschen, f. **Schare**; eine gute Schwarte, dobra reva; harte Rinde des Erdreifes, skorup; stara knjizurina, staro plece od bukev.
Schwartenbrett, das, krajnik, muželj, mužljaz (*Ravn.*).
Schwartenmagen, der, nadelani želodec.
Schwartenwurf, die, nadelana klobasa.
Schwartig, adj., okoren, terd, mozoljnat.
Schwarz, adj., črn, a. vran, insbesondere von Pferden, (bei *Vuk* überhaupt schwarz), a. mur, ein schwarzes Pferd, vranec, mur, muren, čeruko; schwarz machen, počerniti, černiti; f. a. Aufschwärzen; schwarz werden, počerniti, černiti se; a. černeti; schwarz geworden, očernel, začernel; der schwarze Sonntag, tiha nedelja; schwarz von Ruß, sajast, sajnat; von Rauch, zakajen, okajen; schwarze Gelbsucht, načernica (*böhm.*); schwarzbehaar, schwarzgehnäbelt, černih las, a. černim kljnam; schwarzes Kupfer, nečistena med; eine schwarze Sau, černja (*Ravn.*); schwarze Kuh, mavra, čada, černkija; von der Sonne verbrannt, zagorel, rjav, zagorelkast, nach *Jan.* černomanjast, (serb.); trautig, otožen, temen, mračen, žalosten; grünlich, strašin, strahovit, grozen, grozoviten; hudoben; der schwarze Gedanke, hudobna misel; die schwarze That, hudobno, černo delo; schwarz auf weiß haben, zapisano imeti, pismeno, černo na belem imeti; in der Nacht find alle Kühe oder Rapsen schwarz, po noči je vsaka krava mavra; so vse mačke černe (*Gutm.*); schwarzes Gewölz, černi, temni oblaki; schwarze Nacht, temna noč; schwarze Augen, černe oči; nicht Alles, was schwarz ist, ist schlecht, černa krava ima vsaj belo mleko (*Gutm.*); ins Schwarze fallen, černkasto biti, na černo potegniti, vleči; das schwarze Brett an Universitäten, nuznaničnica, černa deska; schwarze Tafel, černa tabla; schwarz

zes Register, černo bukve; Ginen schwarz anschreiben, f. Verschwärzen; das Schwarze in einer Sache, černina, černo; im Auge, f. Augenflecken; das Schwarze in der Scheibe, černo v tarči; ein Schwarzer, Negar, černeck; zamorec, *poln.* murzyn; überhaupt ein schwarzer Mensch, černjuch; der Schwarze, vrag, hudič; schwarz gehen, v černo oblečen biti; schwarze Kirichen, černice; schwarzes Wildpret, f. Schwarzwild; schwarzer Waldhahn, f. *Virgah*; schwarzes Holz, f. Nadelholz, nach *Sul. aerb.* černogorica; ein schwarzes Hemd, schwarze Wäsche, umazan, povaljan; eine Blöße schwarz machen, spodrediti drevje na golčavi; zarasti se; schwarzes Brot, čern kruh (zlasti rezenjak); die schwarze Kunst, Art des Kupferstechens, neki način vrezovanja podob; schwarze Kunst, Bauderei, černo knjištvo (*russ.* u. *poln.*), f. a. Bauderei, Hexerei; färben, schwarz, černiti, na černo barvati.
Schwarz, in Bfz. černi, černo —; zagorel, osmojen, temen, zamokel.
Schwarz, das, černo, černa barva, černina; als Farbe, černilo, u. *V.* černjare; *russ.* *böhm.* u. *poln.* černj f.
Schwarzäugig, (veraltet), f. **Schwärzlich**.
Schwarzamsel, die, (*Turdus merula*), kos.
Schwarzauge, das, černo oko.
Schwarzangendraunig, adj., černoberv.
Schwarzängig, adj., černook, černih oči, u. *V.* a. černogled.
Schwarzbauch, die, černo lice; veči kanja.
Schwarzbäcker, der, pek, ki čern kruh peče.
Schwarzbadig, adj., černoličen.
Schwarzbart, der, černa brada, černobradež.
Schwarzbartig, adj., černobrad.
Schwarzband, der, nosati karp.
Schwarzbeere, die, borovnica, černica.
Schwarzbeerenfammier, der, borovničar.
Schwarzbeerenstrauch, der, borovničevje, černičevje.
Schwarzbinder, der, sodar.
Schwarzblattel, das, černoglavka, černa penica, kovaček.
Schwarzblau, adj., černomoder, temnomoder.
Schwarzblech, das, černa ploščevina.
Schwarzbleich, adj., etwa černohled.
Schwarzblütig, adj., černe kervi.
Schwarzbraun, adj., černorjav.
Schwarzbrod, das, černi kruh, u. *V.* mlacčev kruh (?).
Schwarzbrüsten, das, neki plezav.
Schwarzdorn, f. **Schlehdorn**.
Schwarzdunfel, adj., prav čern, temen.
Schwärze, die, černota, černoba, černost (*Gutm.*), vranost, černa barva; ein schwarzer Körper überhaupt, černina; womit man färbt, černilo; Schwärze des Gedankens, strážnost, grozovitnost, hudobnost kake misli; Dunkelheit, temnost.
Schwarze, der, f. **Schwarz**.
Schwarzen, v. n., schwarz sein, černeti, černiti se.

Schwärzen, v. a., počerniti, začerniti, černiti, *serb.* a. vraniti; das Eisen schwärzen, posmoliti, smoliti; die Wäsche schwärzen, umazati, mazati; trübe machen, černiti, žalostiti, žalostno storiti, delati, temniti, mračiti; schwarz darstellen, f. Aufschwärzen, o-černiti, černiti; Waaren schwärzen, heimlich einbringen, ich schwärze, skrivaj nesti, nositi, f. Färschen, Schmuggeln; der Himmel schwärzt sich, oblači se, temni se.

Schwärzen, das, černjenje.

Schwarzenste, die, (Colymbus minor), mali, savski potapljavaec, goslar.

Schwarzער, der, černivec; Schmuggler, kontrabantar, tihotapec.

Schwarzערц, das, černikasta srebernica.

Schwarzfalte, der, černi sokol.

Schwarzfarbe, f. Schwärze.

Schwarzfärber, der, černivec, kdor na černo barva.

Schwarzfärberei, die, barvanje na černo.

Schwarzfarbig, f. Schwarz.

Schwarzfederig, adj., černaiga pérja.

Schwarzfledig, adj., mavrast, s černimi marogami.

Schwarzflügelig, adj., černokril, s černimi perutnicami.

Schwarzflügler, der, dlesk černokrilec.

Schwarzfuß, der, černa noga.

Schwarzfüßig, adj., černonog; s černimi nogami.

Schwarzgallig, adj., n. *Gutm.* zabernel, n. Jarn. začernel, togoten.

Schwarzgar, adj., na černo strojen.

Schwarzgefledt, Schwarzgefleckt, f. Schwarzfledig, Schwarzflügelig.

Schwarzgelb, adj., černorumen, černožolt, černikasto rumen, temnožolt.

Schwarzgestreift, adj., s černimi progami.

Schwarzgrau, adj., temnosiv.

Schwarzgrün, adj.; temno zelen; schwarz grünlich, temno zelenkast.

Schwarzhaarig, adj., černolas, černih las.

Schwarzhalbig, adj., černovrat.

Schwarzhäutig, adj., černorok.

Schwarzholz, das, černi les, f. übr. Nadelholz; ein damit bewachsener Berg, černa gora.

Schwarzlamm, der, černi greben.

Schwarzlappe, f. Schwarzblattel.

Schwarzleble, die, Schwarzleichen, das, (Motacilla phaeinurus), pogorelec, pogorelec, (Motacilla rubecola), rjava tasica.

Schwarzleblig, adj., s černim gerlam.

Schwarzlopf, der, černa glava; ein Weischoß überhaupt, černoglavec, dim. černoglavek, f. a. Schwarzblattel.

Schwarzlöpfig, adj., černoglav.

Schwarzlorn, das, černo zerno.

Schwarzlörnig, adj., černožern.

Schwarztraut, f. Niesewurz.

Schwarzlummel, der, (nigella), zamorski kumin, černuha (*poln.* u. *böhm.*).

Schwarzlunst, die, f. Schwarz; Zauberei.

Schwarzlünstelei, f. Hexerei.

Schwarzlünstler, der, n. a. D. černoknjik-nik, f. a. Zauberer; (čarovnik *Gutm.*).

Schwarzlünstlerin, die, černoknjiznica, f. a. Hexe.

Schwarzlünstlerisch, adj., černoknjizen.

Schwarzlupfer, das, černa, nečista med.

Schwarzlich, adj., černikast, černkljat; začernel, černel, n. *Gutm.* počern; im Gesichte, ogorel, zagorel, začernel, černomanjast (*serb.* bräunlich), *böhm.* u. *poln.* čern navy, bei *M.* černljen (cher roth); dunfelfärbig, n. V. plavičev, plavičast; dunfelfarbiger Rock, plavičasta suknja; aus Schwarz und weißer Wolle bestehendes ungefarbtes Tuch heißt n. V. plavič (?)

Schwarzlichkeit, die, začernelost, zagorelost.

Schwarzmacher, der, očernovavec.

Schwarzmäutig, adj., černogriv.

Schwarzmantel, der, černi plašč, plajš; černoplašnik.

Schwarzmeise, die, (Parus ater), gozdan senica, pogozdnica, mnišek.

Schwarzmund, der, černoustnica.

Schwarzohr, das, černouhi pes.

Schwarzpapel, die, černi jagned.

Schwarzrandig, adj., s černim krajem.

Schwarzrauch, der, mali erman.

Schwarzreiterchen, das, planiaski, gorski losos.

Schwarzroß, der, černa suknja; černosuknož.

Schwarzrödig, adj., v černi suknji.

Schwarzroth, adj., temnořeč.

Schwarzrölich, adj., temnořečkast.

Schwarzsamig, adj., černosemen.

Schwarzschedig, adj., grahast, marogast, pisan, s černimi progami.

Schwarzschimmel, der, zagoreli sirec, grahasti sire; černosivi konj.

Schwarzschwabelig, adj., černokljan.

Schwarzschwanz, der, černorepa penica.

Schwarzschwanzig, adj., černorep.

Schwarzsele, die, černa duša.

Schwarzscilig, adj., s černimi boki.

Schwarzsel, das, černilo.

Schwarzspecht, der, (Picus martius), černa žolna, krekavt, kreka, kljukovec, klokar, mavrica.

Schwarzstirnig, adj., černočel.

Schwarzsticht, die, černa rumenica, černica, černožolcnost.

Schwarzstaut, die, smreka.

Schwarztaucher, der, černa liska.

Schwarztaug, die, černitev.

Schwarzwald, der, černi gozd.

Schwarzwaugig, adj., černoličen.

Schwarzweiß, adj., černa in bel.

Schwarzwild, das, černa divjina, divjačina (divji prešiči).

Schwarzwinde, die, slak.

Schwarzwollig, adj., černe volne.

Schwarzwurz, die, gabez, černi koren, f. Weinheit; Zannrübe.

Schwarzzah, der, černi zob.

Schwarzählig, adj., černožob.

Schwatteln, f. Schwabbeln.

Schwatz, f. Geschwätz.

Schwäzen, v. n. u. a., žlobodati, čebljati, šeptati (flüstern), ščebetati, blebetati, gomilici (*Jan.*), f. a. Plaudern, Plauschen, Klatschen; aus der Schule schwäzen, izblebetati, izblekniti, razglasiti, raznesti, f. a. Schule; von unethischen, unwichtigen Dingen, unbesonnen reden, kvasiti, žvečiti, klobasati, šopitati (? *V.*); vertraulich reden, kremljati, pomenkovati se, Oberfr. goričevati; den ganzen Tag hindurch schwäzen, prežvečiti, preblebetati ves dan.

Schwäzen, das, blebetanje, žlobudranje.

Schwäzer, der, blebetač, blebetavec, kvasač, kvase, žlobudra, f. a. Plauderer; čebljač, žlabrač; ščebetalo, benetalo.

Schwäzerei, die, blebet, blebetanje, žlobudranje.

Schwäzerin, die, klepetalja, ščebetulja, blebetulja, žlobudravka, žlabravka.

Schwatzhaft, adj., žlobudrav, žlobudrast, blebetav, čebljiv, f. a. Geschwätzig.

Schwatzhaftigkeit, die, blebetavost, žlabravost.

Schwätzig, f. Schwatzhaft.

Schwatzmarkt, der, blebetišče, blebetiše.

Schwatzman, das, f. Schwäzer.

Schwatzschule, f. Schwatzmarkt.

Schwatzsucht, die, blebetavost.

Schwatzsuchtig, f. Schwatzhaft.

Schwante, f. Trutshuh.

Schweben, die, visenje; in der Schweben sein, viseti; die Verhandlungen sind noch in der Schweben, obravnavanje še teče, še ni dogana; Schweben zwischen dem Guten und Bösen, omahovanje; f. a. Gleichgewicht; die Riemen der Kutschen, n. V. gunga, guga, gewöhnl. jermen.

Schweben, in Bsg. viseti.

Schwebband, das, obešalec.

Schweben, v. n., in dem Wasser schweben, plavati (eig. schwimmen); in der Luft schweben, plavati (a. russ.) po zraku, nositi se, voziti se, zibati se, viseti (unbeweglich schweben oder hängen); die Wolken schweben in der Luft, oblaki na nebu plavajo, se sprehajajo, vozijo, (*böhm.* vznášeti se); an etwas schweben, viseti, obošen biti od kaj; der Vogel schwebt in der Luft, tič se po nebu vozi, ziblje; der Adler schwebt über seine Jungen, orel se vesi nad svojimi mladimi (*Bibelübers.*); der Geist Gottes schwebte auf den Wässern, duh Božji se je sprostiral nad vodami; über dem Haupte schweben, viseti nad glavo; in Gedanken schweben, na mislih biti; die Galten eines Orwandes schweben, n. V. gube plavajo, oblačilo plava; schwebender Gang, lahka hoja; schwebende Brücke, f. Kettenbrücke; im Vergaue schwebend, viseti; schwebende Mittel, visočna celina; eine schwebende Firt, teme visoci; *fig.* für horizontal, raven, vodoraven, *ade.*, razama; auf der Junge schweben, biti na jeziku, na veri jezika, *böhm.* plesti se na jeziku; es schwebt mir vor den Augen, očitno

mi je, pred očmi mi je, očitno vidim, kakor bi bilo pred mano; zwischen Furcht und Hoffnung schweben, med strahi in upi omahovati (*M.*); in Gefahr schweben, in nevarnosti biti; in Zweifel schweben, dvomiti, sumnjati, v negotovosti biti; hoch schwebende Gedanken, visoke misli, n. V. visoko mahajoče misli, še haben, visoko mahati, leteti; die Streitsache schwebt noch, pravda teče, še ni dogana, doversena, visi; schwebende Staatskunst, nezaloženi deržavni dolg; schwebende Gelder, na dolg ostali, neiztirjani, ne prejeti dnarji; schwebender Garten, visoci, plavajoči vert.

Schweben, das, visenje.

Schweben, der, muha rivčarica f. f. a. Vergehenfall.

Schwebfliege, f. Schweben.

Schwebfliege, die, visoca tarča.

Schwebenlopf, der, kratkolasec.

Schwederich, der, (mlinarske) mreže na ribe.

Schwederlein, f. Rothhäusling.

Schwele, der, žeplo (*altal.* župel, m. und séra, a. žep'l'n, schwefelig), n. Aud. žveplo, nach dem Russ., Böhm. u. Poln. séra, serb. sumpor (a. bei Gutm.); natürlicher, gebirgener Schwefel, samorodno žeplo; künstlicher Schwefel, narejeno žeplo.

Schwefel, in Bsg. žepleni, žvepleni, *russ.* sérnij.

Schwefelabdruck, der, žepleni odtisek.

Schwefelarbeiter, der, žeplar f.

Schwefelartig, adj., žeplast, žveplenast.

Schwefeläther, der, žepleni eter.

Schwefelauflösung, die, žeplena raztopnina.

Schwefelbad, das, žeplena kopel; žeplene toplice.

Schwefelbalsam, der, žepleno mazilno olje.

Schwefelberg, der, žeplena gora.

Schwefelbild, f. Schwefelabdruck.

Schwefelblau, adj., žeplenomoder.

Schwefelblumen, blühen, pl., žepleni evet.

Schwefelbrech, der, močvirna zlatica.

Schwefelbrunnen, der, žepleni studenec.

Schwefeldampf, der, žepleni par, dim.

Schwefeldunst, der, žepleni puh.

Schwefelerde, die, zemlja žeplenica.

Schwefelerz, das, žeplena ruda.

Schwefelfaden, der, Schwefelhölzchen, seržhen, das, žeplenka, žeplenica, žepleni klinčki; (*böhm.* sirka).

Schwefelfadenbüsche, die, žepleničnica.

Schwefelfadenmacher, -verkäufer, der, žepleničar.

Schwefelfang, der, laknja za žeplo.

Schwefelfarben, Schwefelgelb, adj., žeplene barve, žeplenoramen.

Schwefelflamme, die, žepleni plamen.

Schwefelform, die, kalup za žeplo.

Schwefelfang, der, žeplena žila.

Schwefelgarn, f. Schwefelfaden.

Schwefelgeruch, der, žepleni dah, duh po žeplu.

Schwefelgrube, die, žeplena jama, žeplenik f.

Schwefelhaft, f. Schwefelicht.
 Schwefelhaltig, f. Schwefelig.
 Schwefelbälgen, f. Schwefelsaden.
 Schwefelhütte, die, žeparnica†, uta ali topilnica za žeplo, n. V. žeputa (?).
 Schwefelicht, adj., žepenast, žeplast.
 Schwefelig, adj., žepen.
 Schwefelgläser, adj., žepenokisel.
 Schwefelgeruch, f. Schwefelsaden.
 Schwefelkohle, die, žveplen ogel ali premog.
 Schwefelkohlenstoff, der, žepenoogljennina†.
 Schwefelkolben, der, žeparska tolkača.
 Schwefelkuchen, der, žeplo, žepena plošča.
 Schwefelkünterofen, der, čistivnica, predčistavnica za žeplo.
 Schwefelleber, die, žepene jetra, smerdljivo žeplo.
 Schwefelgas, die, smradavka† (böh.).
 Schwefellicht, das, žepenien.
 Schwefellöffel, der, žeparska posnemavnica.
 Schwefelluft, die, žepeni zrak.
 Schwefelmannchen, das, rudarska žepelnica.
 Schwefelmetall, das, žepena kovina.
 Schwefelmilch, die, žepeno mleko.
 Schwefeln, v. a., požepiti, žepiti, žvepliti; (nad žepnim puhom deržati); geschwefelter Wein, žvepljeno vino.
 Schwefeln, das, žepjenje.
 Schwefelofen, der, peč žveplenica.
 Schwefelöl, f. Schwefelsäure.
 Schwefelpfanne, die, žeparska ponev ali skleda.
 Schwefelqualm, Schwefelrauch, Schwefelschmuck, der, gosti žepeni dim ali čad.
 Schwefelquelle, die, žepeni studenec.
 Schwefelräucherung, die, kajenje, prekanjanje z žeplam.
 Schwefelregen, der, žepeni dež.
 Schwefelreich, adj., žepenat.
 Schwefelsalbe, die, žepena maža.
 Schwefelsalmiak, f. Schwefelleber.
 Schwefelsalz, der, gošča, grampa žepena.
 Schwefelsauer, adj., žepenokisel.
 Schwefelsäure, die, žveplokislina, hudičovo olje.
 Schwefelschlacke, die, žepena žindra.
 Schwefelsee, der, Schwefelspüß, der, žepeno jezero.
 Schwefelseife, f. Schwefelleber.
 Schwefelwachs, das, žepeni vosk.
 Schwefelwasser, das, smerdljiva, žepena voda.
 Schwefelweinsäure, die, žepenovinska kislina.
 Schwefelwerk, das, f. Schwefelhütte.
 Schwefelwurz, die, (Pencedanum offic.), svinjaki janež.
 Schwefze, die, f. Schnellseil.
 Schwegel, Schwiegel, die, (D. D.), piščal, woher das in St. gebt, žvegla.
 Schweiden, f. Schwöden.
 Schweis, der, f. Schwanz, rep, dim. reppek, repič; am Kleide, f. Schleppe; des

Kometen, rep, metla; (mont.), kraj, končina; akrajina, slaba ruda; f. a. Umschweif; bei den Webern, f. Eintrag.
 Schweisbrett, das, nategovavna deska.
 Schweisfeilen, das, bei den Stuhlmaschinen, ein großes Stemmisen, dleto.
 Schweisen, v. n., in dem Land herum, potepati se, krožiti, gnati se, vlačiti se, pohajati, (n. V. vinkati se); klatiti se, motati se; aus den Schranken, des mejo stopiti; z repam migati; f. a. Jren; v. a., mit einem Schweife versehen, schon geschweiftes Pferd, konj lepiga repa; geschweift, repat; in einem flüssigen Körper schweifen, mahati, žvigati; ein Glas, oplakniti, splakniti, splakovati; bogenförmig ausschneiden, slockati, (V.), slockiti, iztesati, iztesovati, izstriči, izstrigati; f. a. Ausschweifen; geschweift, slock, zokrožen; Getreide schweifen, ometati, f. Jegen; einen Helm schweifen, s čopam ozaliskati; bei den Vortenschweifern, die Rette schweifen, snutek napenjati.
 Schweisen, das, izrezovanje, slockanje (V.).
 Schweiser, der, klatež, potepuh, pohajac.
 Schweisig, in 3ßg. — rep (langschweisig, dolgorep).
 Schweisrahmen, der, bei den Vortenschweifern, napenjalo†, napenjavní rom*.
 Schweisricmen, der, podrepnica.
 Schweissäge, die, ozka žaga za izrezovanje.
 Schweisstern, der, repata zvezda.
 Schweisstüd, das, repina, f. Schwanzstüd.
 Schweisträger, f. Schlepsträger.
 Schweisung, f. Umschweif; Schweisen, das.
 Schweis, adj., vlahen.
 Schweigt, die, eine Herde, čeda; ein Viehhof, Vorwerk, pristava.
 Schweigekunst, die, zamolčljivost.
 Schweigen, v. n., molčati; zu Schweigen anfangen, umolkniti, obmolkniti, obmolčati, utihniti, potihniti, obtihniti; auf eine kurze Zeit schweigen, premolkniti, pretihniti, pomolčati; schweige! molči, tiho budi, jekik za zobe (oder derži za zobmi); von etwas schweigen, kaj zamolčati, molčati od česa (o čem); ne govoriti od —; mähnschweigen u. f. f. schweigen, ne čerhniti besede, ne ziniti je, f. Rudsen; potuhajeno molčati (V.); der thut weislich, der da schweigt, modri molči, moder je, kdor molči; vor einem schweigen, komu molčati, ne odgovarjati mu; zu etwas schweigen, terpeti, ne roči besede; fig. ne pisati; der Gehang schweigt, petje je potihnilo, je nehalo; sein Gewissen schweigt, vest spi, molči, ga ne opominja; lang genug schweigen, namolčati se; v. a., schweigen machen, utihniti, potolažiti, utaziti; ein Kind, utišiti otroka; f. Besänftigen; die Zunge schweigen, berzdati, uzdati jezik.
 Schweigen, das, molk, molčanje, tihota; als bloße Unterbrechung, premolk; zum Schweigen bringen, utaziti, napraviti, da kdo molči, da utihne (n. p. strel sovražnika), da neha.
 Schweigend, adj., molčec, adv., molče, tiho.
 Schweiger, der, molčavec.

Schweigerin, die, molčavka.
 Schweighaft, Schweigfam, *adj.*, molčoč, molčljiv, zamolčljiv; malih besed, tih.
 Schweigsamkeit, die, molčočnost, zamolčljivost, tihost, malogovornost.
 Schweigselig, Schweigseligkeit, f. Schweigfam.
 Schweimel, f. Schwindel.
 Schweimen, f. Schwinden; Vergehen (giniti).
 Schweimer, der, neki sokol.
 Schwein, das, (*Sua scrofa*), svinja, prešič, prasce, a. prasce, n., svinje, n., pacek (*Medo.*), (pojs), Schweine hüten. svinje pastiti, prešiče pasti; ein männliches unverschnittenes Schwein, f. Eber; ein männliches verschnittenes, prasce, prešič; ein weibliches, svinja, kernača; ein weißes, beluga, ein schwarzes, černja; ein gemästetes, pitana, kermljena svinja, kermljenka; *dim.* prešiček, svinjka, svinjica; f. a. Ferkel; Schweine in den Raß treiben, na (v) žir gnati; *fig.* flet, klet, Fehler, svinja, packa; eine unreinliche Person, umazaneec, umazanka, gerwein, svinjar, svinja, prasce; die Schweine grunzen, svinje kralijo, ovilijo (besonders wenn sie hungrig sind), wenn sie aufgeschreckt werden, n. *Gutm.* svinjo krohota, kermlohota; ein buntfarbenes Schwein, prekec, ein bondbäbiges, pasec.
 Schweinaas, das, svinjska merhovina, merha.
 Schweinartig, *adj.*, svinjast, svinjsk.
 Schweinbär, der, domači prešič, merjasce.
 Schweinblatter, die, svinjska osepnica.
 Schweinbohne, f. Sanbohne.
 Schweinbraten, der, Schweinsbraten, svinjska pečenka, pečena svinjina.
 Schweinbröt, das, (cyclamen europ.), podzemeljske hruške, f. Sandbröt.
 Schweindistel, f. Sandistel.
 Schweinen, *adj.*, svinjsk, prešičev.
 Schweinen, f. Schwinden.
 Schweiner, der, f. Schweinhirt.
 Schweinerei, die, svinjarija, svinjstvo, svinjarstvo; nečistost.
 Schweinern, f. Schwinden, Schmälern.
 Schweinessen, f. Saneßen.
 Schweinestall, der, svinjak, svinjski hlev.
 Schweinsfänger, der, bei den Jägern, pes, ki divje prešiče popada.
 Schweinsfisch, das, pomjnik.
 Schweinsfett, das, svinjska mast, salo.
 Schweinsfinken, f. Finken.
 Schweinsfleisch, das, svinjina (*serb.* svinjetina, u. kermetina), svinjsko, prešičevo meso, prešičevina.
 Schweinsfress, der, Schweinsfutter, das, jed, kerna za prešiče.
 Schweinglocke, f. Sanglocke.
 Schweinhaut, f. Schweinsch.
 Schweinhälter, der, svinjar, kdor svinjo ima, redi, svinjorejce; als Hirt, svinjar (auch Schweinhändler).
 Schweinhamme, die, prešičovo pleče.

Schweinhandel, der, kupčija a prešiči, s svinjami.
 Schweinhändler, der, kdor a svinjami kupuje; svinjar.
 Schweinhake, die, gonja divjih prešičev.
 Schweinhaus, das, svinjak.
 Schweinhaut, die, svinjina (auch Schweinsfleisch), svinjska koža.
 Schweinherde, die, čeda svinj.
 Schweinhirsch, der, svinja babirusa*.
 Schweinhirt, der, svinjar, svinjski pastir, kdor svinje pase, *rus.* svinjopas.
 Schweinhirtin, die, svinjarica.
 Schweinhund, der, svinjski pes.
 Schweinhüter, f. Schweinhirt.
 Schweinigel, der, prešičasti, prešičji, rivičati jež; f. a. Stachelschwein; *fig.* ein unreinlicher, ungefiteter Mensch, prasce od človeka, svinja, svinjar.
 Schweingelei, die, svinjarija, gordo djanje.
 Schweingeln, v. n., svinjariti, gordo reči govoriti ali delati.
 Schweinisch, *adj.*, svinjsk, svinjarsk; schweinischer Mensch, f. Schweinigel.
 Schweinjunge, der, svinjarček.
 Schweinsäuer, f. Rüßelsäuer.
 Schweinsartoffel, die, krompir za svinje, svinjski.
 Schweinsföden, der, Saufofen, Sauhall.
 Schweinsföden zum Rästen, pitovnjak, in St. kermijensčak.
 Schweinsföden, der, svinjsčak, svinjek, svinjsko blato.
 Schweinsfresse, die, svinjski terpotec.
 Schweinsleder, das, svinjina strojena.
 Schweinsling, f. Schweinspilz.
 Schweinsmarft, der, svinjski sejm.
 Schweinsmast, die, svinjsko pitanje.
 Schweinsmilch, der, svinjski gnoj.
 Schweinsmöhre, die, merkveia.
 Schweinsmutter, die, prasica, presica; (n. dem Böhm. oprasnica); die zum drittenmale geworfen, tretjica, tretjakovka, terejakovka*.
 Schweinspilz, f. Saupilz.
 Schweinspilz, der, rumena gliva, böhm. podmaselnik.
 Schweinsplan, der, svinjska trata.
 Schweinspode, f. Schweinsblatter.
 Schweinsporck, f. Porck.
 Schweinsrage, f. Pharaonsmaus.
 Schweinsraut, f. Kranichkraut.
 Schweinsauge, das, auch bei den Pferden, svinjsko oko.
 Schweinsäugig, *adj.*, svinjook.
 Schweinsborste, die, ščetina (svinjska).
 Schweinsbraten, f. Schweinbraten.
 Schweinschaf, der, davek od svinj.
 Schweinschauer, der, oglednik (svinj).
 Schweinschlächter, der, mesar, ki soaebno svinje ali prešiče kolje.
 Schweinsmalz, das, Schweinschmer, svinjska ali prešičja mast.
 Schweinschneider, der, rezar, rezavec, svinjorez.
 Schweinschnitt, der, rezanje, skapljanje svinj, rezarija.

Schweinswarte, die, tolsta svinjska koža, bohova* koža, svinjski krajnik.
 Schweinsfeder, f. Schweinsborste.
 Schweinshäls, der, prešičji vrat, svinjski vrat.
 Schweinshaut, die, koža svinjska.
 Schweinsjagd, die, lov na divje prešice.
 Schweinskeule, die, svinjska četert.
 Schweinskopf, der, prešičja, svinjska glava; svinjoglavce.
 Schweinsleder, das, svinjsko usnje.
 Schweinswagen, der, svinjski želedec; fig. ogadnik (*Gutm.*), svinja od človeka.
 Schweinsnetz, das, mreža nastavljena divjmu prešicu.
 Schweinsohr, das, svinjsko uho.
 Schweinsprung, der, svinjski, prešičji skok.
 Schweinsrüssel, der, svinjski rivec.
 Schweinschwanz, der, svinjski (zaviti) rep.
 Schweinsstirn, die, svinjsko čelo.
 Schweinstall, der, svinjak, svinjski hlev; zum Wästen, f. Schweinfoben.
 Schweinstein, der, svinjik†, smerdljivi kamen.
 Schweinsthräne, die, hlinjena solza.
 Schweinstreiber, der, svinjar, (prešičar? V.)
 Schweinsul, die, mlaka, po kateri se valjajo svinje.
 Schweinswaffe, die, oklo (*Ravn.*); f. Hanzahn.
 Schweinszahn, der, svinjski zob; f. Hauer und das vorige.
 Schweinszeug, das, priprava za lov na divje prešice.
 Schweintrog, der, korito (iz kteriga jedo svinje).
 Schweinwildebret, das, divje svinje.
 Schweinzug, das, svinjarija.
 Schweinzins, f. Schweinschaf.
 Schweinzucht, die,reja, ravnanje svinj, (svinjoreja†).
 Schweinzunge, die, prešičji, svinjski jezik.
 Schweiß, der, pot, znoj; den Schweiß abtrocknen, pot obrisati, brisati; im Schweisse sein, potin biti, potiti se; Schweißtreibendes Mittel, nach V. potilo†; der saure Schweiß, kar si kdo s trudam prihrani, prisluži, terdi, kervavi zaslužek, kervavo delo; in Schweiß geraten, kommen, spotiti se, potiti se, serb. oznojiti se; er trift vom Schweisse, poti se, da vse od njega kaplje; das hat Schweiß gefohlet, to smo se potili, ugreli; falter Schweiß, kurji pot (? V.), merzli pot; den Schweiß abwarten, ležati v postelji, dokler pot ne neha in se ne posuši; er fanu seinen eigenen Schweiß nicht riechen, delo mu ne diši, boji se potu; im Schweisse meines Angesichts sollst du dein Brod essen, v potu svojiga obraza (nach M. s potam v obrazu) boš krah jedel; Todeschweiß, smertni, mertvi pot; der Schweiß bricht aus, pot udarja iz njega, nach dem Poln. pot bije na-nj; bei den Jägern, kri.
 Schweiß, in der Bfz. potni, znojni.

Schweissangst, die, strago (od strahu).
 Schweissbad, das, nach Gutm. u. V. potivna kopel, potivnica (*poln.*); f. a. Dampfbad; ein Schweissbad nehmen, v potivnici kopati se.
 Schweissbeere, die, brinova jagoda.
 Schweissbefördernd, f. Schweissreibend.
 Schweissbleich, adj., od pota blod.
 Schweissen, v. a., das Eisen schweissen, železo variti; zusammenzuschweissen, zvariti, variti (auch in andern D.); v. a., bei den Jägern, kervaveti, kri mu teče; vom Eisen, začeti topiti se.
 Schweisser, der, varivec.
 Schweisserrungen, adj., z velikim potam, kervavo pridobljen.
 Schweissfieber, das, angleški pot, potna vročina.
 Schweissfleden, der, potna zamaza.
 Schweissfuchse, der, u. V. zamokli rjavec.
 Schweissgruben, das, potna jamca.
 Schweissighe, die, varivna vročina, vročina za varjenje potrebna.
 Schweisshund, der, pes, ki po kervi sledi (ostreljeno zver), kervoslednik†.
 Schweissig, adj., poten, potan; bei den Jägern, kervav.
 Schweisskloßend, adj., terd, težaven.
 Schweissloch, das, potnica, potna luknjica, (bei Gutm. potno oddihalec).
 Schweissmittel, das, zdravilo za pot, nach V. potilo†.
 Schweissand, der, bei den Schmieden, varež.
 Schweissensch, die, potna kuga.
 Schweissstrauf, der, pijača za pot.
 Schweissreibend, adj., kar je dobro za pot, kar (na) pot žene, potiven; Schweissreibendes Mittel, f. Schweissmittel.
 Schweissstriefend, adj., ves moker od potu.
 Schweissstropfen, der, potna sraga ali kaplja.
 Schweisswund, das, potna rana, potni roboč, obrisavka, podložka voščena platna (u. pr. za pod pazho).
 Schweissung, die, varjenje.
 Schweisswurst, die, kervavica, mulica.
 Schweisswurz, die, f. Hustflüß.
 Schweizer, der, f. Leibwache, Thürhüter, Meier; progasta veverca.
 Schweizerer, die, kravarija; f. Meierei.
 Schweizerflöte, die, nach V. stranska piškal, pišal.
 Schweizerhosen, pl., široke hlače.
 Schweizerlärche, der, švajcarski sir.
 Schweizerträhse, die, (*Corvus graculus*), kramperica, planinski škorec, planinska kavka.
 Schweizerkrankheit, f. Heimweh.
 Schweizerrose, die, planinska roža.
 Schwelen, v. n., tleti; v. a., žgati, paliti (brez plamena).
 Schweler, der, žgavec.
 Schweigen, v. n. u. a., f. Schluden; schliessen, požreševati, zapravljati, potratiti, nasladno in razuzdano živeti, pasti se, pitati se, gostiti se, nezmerno, čez nemož jesti

- in piti, žreti, uživati brez mere vsakorano veselje in goditi si.
- Schwellenbaum**, f. Wasserhofslunder.
- Schwelger**, der, požrešnik, požeruh, zapravljivec, razuzdaneec; f. Prasser; euphem. sladkoživec.
- Schwelgerei**, die, požrešnost, nasladno in razuzdano življenje, nezmernost; f. a. Praßerei.
- Schwelgerhaft**, f. Schwelgerisch.
- Schwelgerin**, die, požrešnica, zapravljivka, samogoltnica.
- Schwelgerisch**, adj., požrešin, razuzdan, nezmeren, rassispen, nasladen.
- Schwellholz**, das, derva za žganje smole.
- Schwell**, f. Well.
- Schwellboden**, der, Trockenboden, bei den Bierbräuern, süßwässa.
- Schwellen**, v. n., f. Wellen, v. a., sušiti; f. Dören.
- Schwellkrett**, das, jeznica (*Gutsm.*).
- Schwelle**, die, Thürschwelle, prag; die Oberschwelle, preklada (*Pot.*), nach *Gutsm.* podboj (Pfoße) u. nadboj; unter, hinter der Schwelle befindlich, podprazni, zaprazni; er soll nicht über meine Schwelle kommen, naj mi ne hodi čez prag, naj ne hodi k meni; für Rand, kraj; Schwelle der Brücke, Mühle, blazina.
- Schwellen**, v. n., widernatürlich aufgetrieben werden, vom Reibe, oteči, otekati, obotaviti, botaviti, navreti, obrakniti (*Jarn.*), napuhniti, zapuhniti, puhati (auch in andern D.), nach Andern buhniti; die Rüsse schwellen ihm, nogo mu otekajo; geschwollen, otekel, zapuhel, napuhel; *fig.* napet, obilen, poln; das Wasser schwillt, voda raste, se narašča, nach V. se napenja, (napeti, napenjati se); vom Ruth, der Bruch, zrast, rasti, širiti se, naraščati se, kipeti, greben mu raste, mu je zrastel; vom Meere, vzdigovati se, burkati se; f. a. Anschwellen; v. a., ein Pferd schwellen, durch das Reiten, ožuliti konja; das Wasser schwellen, anwachsen machen, nach V. napeti, napenjati vodo, zajeziti vodo, zagradi, ustaviti jo; mit einer Schwelle versehen, neu schwellen, nov prag narediti, narejati; im Wasser schwellen, razmočiti, razmakati; schwellen machen, napeti, napenjati; manche Gifte schwellen den Leib, po nekterih strupih začne telo otekati, otok napraviti, delati; Ruth schwellt seine Brust, serce (serčnost) mu širi persi.
- Schwellen**, das, otekanje, naraščanje, narašanje, napenjanje, burkanje.
- Schwellenbaum**, der, delbo za prag dobro.
- Schwellenholz**, das, les za prage.
- Schwellen**, der, napenjavec; der mit Schwellen versehen, pragar; an den Schlitten, f. Schlittenkufe.
- Schwellenband**, **Schwellenriemen**, der, bei den Sattlern, (derzavni) jermen.
- Schwellfarbe**, die, bei den Fohgerbern, čreslenica.
- Schwemme**, in Bisp. plavni.
- Schwemmbrautwein**, der, poplak.

- Schwemme**, die, kopanje nlasti konj in druzih žival; der Ort in einem Wasser wo man Thiere schwemmen läßt, kopavnik, kopališče, kopališe, kopel; die Sau wälzt sich nach der Schwemme wieder in dem Rothe, svinja umita, okopana se zopet valja po blatu.
- Schwemmen**, v. a., flößen, plaviti, gnati; f. a. Flößen; der Fluß hat viel Erde an das Ufer geschwemmt, voda je mnogo perstik bregu naplavila, nanesla; Pferde, Gänse u. f. schwemmen, kopati, polivati z vodo, umivati; in der Bibel, zmociti, močiti; andere Gegenstände schwemmen, splakniti, splakovati.
- Schwemmen**, das, plavljenje, kopanje.
- Schwemmenkraut**, das, vodna rastlina.
- Schwemmer**, der, plavivec; — nek dolg čoln na Donavi.
- Schwemmerde**, die, naplavina.
- Schwemmort**, f. Schwemme.
- Schwemmenregen**, der, ploha.
- Schwemmsehl**, das, in den Grzwafchereien, spirki.
- Schwemmteich**, der, kopališče, kopališe.
- Schwende**, f. Schwämme.
- Schwenden**, v. a., (veralt.), einen Wald, ein Gehölz, požgati, požigati gojzd, laze žgati; auch für verringern.
- Schwengbaum**, der, (*mont.*), ročica (*V.*).
- Schwengel**, f. Schwängel, Pendel.
- Schwengeluhr**, pl., die, f. Pendeluhr.
- Schwenk**, f. Schlang.
- Schwenkbaum**, der, Biehbengel, böhm. žibna.
- Schwenkbürste**, die, ein mit Büscheln von Borsten versehenes Werkzeug, mucika za umivanje.
- Schwenkel**, f. Schwängel.
- Schwenken**, v. a., schwingen machen, i. B. die Fahne schwenken, z banderam mahati, vihtiti, zasukati, sukati, obračati, verteti, kriliti (? St.), páhati; sich schwenken, (v. r.), zasukati se, zasukniti se, zaverteti, verteti se, oberniti, obračati se, zaberniti se, kreniti se, zavihtiti se; schwenket euch! zasukniti se (*V.*); sich aufs Pferd schwenken, zagnati se, zavihtiti se na konja; Gläser schwenken, oplakniti, splakniti, auch splahniti, omiti, splakovati, oplakovati, omivati.
- Schwenken**, das, sukanje, mahanje, splakovanje.
- Schwenker**, der, mahavec, sukač, sukavec, umivač, oplakovavec.
- Schwenkerin**, die, mahavka, splakovavka.
- Schwenkern**, f. Schwenken.
- Schwengkessel**, der, omivavnica, splakovavnica.
- Schwenkrad**, f. Schwungrad.
- Schwenkung**, die, obrat, zasuk, obračanje, sukanje; Schwenkungen mit etwas machen, f. Schwenken.
- Schwenkwasser**, das, voda za splakovanje.
- Schwenten**, f. Verderben (v. a.).
- Schwepe**, f. Peitsche.
- Schwepen**, v. a., pomesti, pometati po skednu.

Schwer, *adj.*, physik. težek, težak (in St. a. žmeten); Gold ist schwerer als Blei, zlato je teži od svinca; ein Pfund schwer, funt (libro) težak; schwer sein, težak biti, dosti vagati; schweres Geld, lep denar, mnogo denarjev, auch dober denar (dobriga zlata ali srebra); schwere Reiterer, težka konjica (zlasti oklopniki); schweres Geschütz, kanone ali topovi, možnarji*, i. t.; schwere Eide, težka avilenina; schwere Tane, naj debelši vervi; schwere Hunde, veliki (lovski) psi; beschwerlich, težaven, truden, auch težak, gorak (warm), kervav (blutig); das fällt mir schwer, to mi je težko, me težko stane, težko mi do, boli me; wird es dir schwer, ali te teži? ein schwerer Traum, hudo, težko sanje; schweren Athem haben, težko sopati, nadušljiv biti, sigati, (von Thieren) sakkati; schwere Sünde, velik groh; gewichtig, tehten, bremenit (V.), bremenat; schwerer Kerker, težka, huda ječa; schwere Polizeiüberretung, težki policijski prestoppek; schwere Strafe, ostra, huda kazen; schwerer Rechtsfall, težak, zamotan, zapreden primer; schwere Noth, huda sila, terda; f. a. Kallsucht; schwere Zunge, terd, okoren jezik, jezik se mu zavaljuje; schweres Buch, temne, težko razumljive bukve; schwere Zeiten, hudi, zagatni, terdi časi; schwerer Wind; hud veter, vihar. piš; schwere See, viharo morje, ki valove žene; schwere Krankheit, huda, nevarna bolezen; sich schwer versündigen, hudo pregrešiti so; schwere Menge, premnogo, sila; schwerer Schlaf, terdno spanje; sich schwer ärgern, zelo, močno jeziti so; schwere Erisse, težka, težko prebavna jed; es wurde mir schwer ums Herz, na ino se mi je storilo, užalilo se mi je serce; schwer machen, pritežiti, priteževati, težiti; f. a. Erschweren; das Herz schwer machen, razžalostiti koga; lästig, težak, nadležig; *adv.*, težko, s težka; schweres Getreide, jekleno žito; schwer gehen, klopapat, štorlati, okorno hojo imeti; einen schweren Kopf haben, terdo, slabo, topo glavo imeti; schwer hören, nagluh biti, nach Zal. hudo slisati; mit schwerem Herzen, z žalostnim, britkim sercam, serce me je bolelo; schwerer Kampf, hud, terd boj; er entschließt sich schwer, volja ga boli.

Schwerarmig, *adj.*, težkih rok.

Schwerathmig, *adj.*, nadušljiv, sigast, (bei Kindern, n. Zal.), zbreberčen, težko dihač.

Schwerbegreifend, *adj.*, kesniga, terdiga razuma.

Schwerblütig, *adj.*, wörtl. težkokervn; f. a. Schwermüthig.

Schwerblütigkeit, *die*, gosta, težka kri, težkokervnost.

Schwere, *die*, teža, težkost, težina. (Gutsm., serb.), težkota, Beschwernung, težilo; f. Gewicht; große Schwere, pretežkost; Schwierigkeit, težavnost, trudnost; die Schwere einer Sache, sie auf der Hand haltend, untersuchen, tehtati; die Schwere der Strafe, oostrost kazni, im Sloven. jedoch besser *adjectiv.* zu geben;

f. Schwer; specifische Schwere, nach Rob., primórna teža.

Schweren, *v. n.*, težak biti, vagati, nadležig biti; *v. a.* f. Beschweren.

Schwererde, f. Varrt.

Schwerfall, *der*, Vers, palimbah*, (— — v).

Schwerfällig, *adj.*, težaven, težek, okoren, štorast, štorblast, neukreten, neokreten, nespreten, nepripraven.

Schwerfälligkeit, *die*, težavnost, okornost, neukretnost, neokretnost, nespretnost, nepripravnost.

Schwerfläthe, *die*, težna plošča, ploščad.

Schwerflüßig, *adj.*, težkotopni, kar se nerado topi.

Schwerflüßig, *adj.*, težkih, okornih nog, etwa auch težkonog.

Schwergängig, f. Schwerfällig.

Schwergläubig, *adj.*, neveren, težkoveren.

Schwerhändig, *adj.*, težkorok.

Schwerheit, *die*, težkost.

Schwerherzig, *adj.*, žalosten, otožen, težkiga serca.

Schwerhörig, *adj.*, nagluh, f. a. Schwer.

Schwerköpfig, *adj.*, terdoglav, terde, kesne, tope glave.

Schwerköstig, f. Theuer.

Schwerkraft, *die*, težnja (serb. eig. Schunsucht), težnost, težna moč, n. V. teza; f. a. Centripetalkraft.

Schwerleder, *das*, težko, funtno usnje, podplatje, podplatovina, f. übr. Pfundleder.

Schwerleibig, *adj.*, debel.

Schwerleibiger, *der*, debeluh, debelač.

Schwerleibigkeit, *die*, debelost.

Schwerlernig, f. Schwerköpfig.

Schwerlich, *adv.*, težko, šahti (3. Kr.); er wird schwerlich durchkommen, težko bo kaj iz njega.

Schwerlinie, *die*, čerta težnica (težna čerta).

Schwerlöthig, *adj.*, etwa težkovag.

Schwermetser, *der*, wörtl. težomér †, f. Barometer.

Schwermut, *die*, težko serce, žalostne misli, otožnost, klavernost, n. V. mertvica (eig. Vethargie), bei Gutsm. britkomiselnost; f. a. Melancholie.

Schwermüthig, *adj.*, klavern, pobit, otožen, težkiga, žalostniga serca, britkomiseln (Gutsm.); er ist schwermüthig, n. V. kali se mu po glavi; f. a. Melancholisch.

Schwermutkrank, **Schwermuthevoll**, *adj.*, preotožen.

Schwerniß, f. Beschwerde.

Schwerpunkt, *der*, težišče; središče teže kaciaga telesa.

Schwerrißpig, *adj.*, n. V. gruzljat.

Schwerfchmelzend, f. Schwerflüßig.

Schwerfinn, f. Schwermuth.

Schwerfönnig, f. Schwermüthig.

Schwert, *das*, meč, (in all. sl. W.), (n. V. sprich in U. St.); zum Schwerte verurtheilen, mit dem Schwerte hinrichten, ob glavo djati, davati; bloßes Schwert, nag, gol meč; vergl. das Sprw. kdor meč izdira, pod mečem umira; mit dem Schwerte durchbohren,

z mečem presunili; mit Feuer und Schwert verwißten, z ognjem in mečem pokončati; das Schwert umgürtet, meč pripasati; ein Schwert hält das andere in der Scheide, boji se meč meča (*poln.*); für Säbel, f. dieses; mit dem Schwerte dazwischen schlagen, s silo u dariti, razsoditi; *dim.* Schwertchen, meček.

Schwertaloe, die, visoka lopatika.

Schwertbohne, die, turški bob.

Schwertel, der, (*Gladiolus*), meček, deveta srajčica.

Schwertfiedler, der, (*Sparganium*), ježeva ježica.

Schwertfeger, der, mečar, sabljar.

Schwertfegerdracht, der, mečarski drat.

Schwertfisch, der, riba sabljaca †.

Schwertflamme, die, der blühende Schein eines blanken Schwertes, lesk, blesk meča.

Schwertförmig, *adj.*, mečast, meču podoban.

Schwertfortsatz, der, mečasti podaljsek.

Schwertfutter, f. Schwertscheide.

Schwertgenosse, f. Kriegsgesährte.

Schwertgieß, der, udar z mečem.

Schwertkissen, das, fevd po meči.

Schwertlilie, die, (*iris*) sabljica, f. a.

Schwertel, n. *Sul.* perunika, sabljio.

Schwertorden, der, etwa mečarski red.

Schwertriemen, der, an welchem das

Schwert hängt, jermen za meč.

Schwertritter, der, vitež mečar.

Schwertscheide, die, nožnice za meč, u. *M.* mečnica †.

Schwertschlag, der, mah, udar z mečem; ein Land ohne Schwertschlag erobern, u. *V.* dobiti zemlju brez maha z mečem, t. j. brez prelivanja kervi, brez boja.

Schwertkrieger, der, kdor meče brusi.

Schwertseite, die, versta po očetu, po meči.

Schwertreich, der, f. Schwertschlag; einen Schwertschlag geben, mahnuti, udariti z mečem.

Schwerttheil, der, dedina po meči.

Schwertträger, der, *russ.* mečenosec, *poln.* mečnik.

Schwertzunge, die, jezik kakor meč; (*vulg.*), ima jezik kakor krava rep (nam-reč dolg).

Schwerwichtig, f. Gewichtig.

Schwester, die, *sestra*, *dim.* *sестrica*; leibliche, tečie, prisna, lastna, prava sestra; Stiefschwester, po polu sestra; Vaters Schwester, teta; Mutters Schwester, ujna.

Schwester, in Bgg. sестerin, sестrinski.

Schwesterblut, das, sестerna kri.

Schwesterbrut, die, sестerski kruh.

Schwesterbund, der, sестerska zveza; po-sестrimstvo (nach der *serb.* Volksfiste).

Schwesterkind, das, sестerin otrok, sестra-nee; f. Geschwisterkind.

Schwesterkuß, der, sестerni poljubek.

Schwesterlich, *adj.*, sестersk, sестrinsk.

Schwesterliebe, die, sестerska ljubzen.

Schwestermann, der, f. Schwager.

Schwester mord, der, sестromorstvo, *russ.* sestroubystvo.

Schwester mörder, der, sестromorec.

Schwestern, v. n. sестriti se; po sester-sko živeti skup.

Schwester(n)paar, das, sестri (dve).

Schwester(n)schaft, die, sестerstvo, sестrin-stvo (*serb.*), sестersčina; die Schwester-schaft aufheben, etwa razsестriti.

Schwester(n)schar, die, kap. truma sester.

Schwester(n)sinn, der, sестerska misel, se-sterako serce.

Schwester(n)sohn, (*sестrić*), Schwesstertoch-ter, (*sестricina*), f. Geschwisterkind.

Schwesstertreue, die, sестerska zvestoba.

Schwessternunft, f. Schwessterschaft.

Schwesste, f. Grenze.

Schwesstigen, f. Beschwesstigen.

Schwiesbogen, der, u. *Gutm.* oblok (auch böhm., obok ist aus obvok = oblok). b. *V.* krivce, *russ.* svod, f. a. Gewölbe, Bogen.

Schwier, f. Schwager; Schwieriger vater.

Schwieger, Schwiegerin, f. Schwagerin; Schwiegermutter.

Schwiegerältern, *pl.*, die Ältern des Mannes in Bezug auf die Frau, sveker, svekerva, moževi stariši; die Ältern der Frau in Bezug auf den Mann, tast in tašča, taša (*serb.* punica), ženini stariši.

Schwiegerkind, f. Schwiegersohn, Schwie-gertochter.

Schwiegermutter, die, die Mutter des Ehe-mannes in Bezug auf die Frau, svekerva, (im Slov. wohl auch tašča); die Mutter der Ehegattin in Bezug auf den Mann, tašča, taša.

Schwiegermütterlich, *adj.*, svekervin, taščin, tašin.

Schwiegersohn, der, zet.

Schwiegertochter, die, sneha (*altst.* sn'ha), a. snaha, sinovlja (*V.* *poln.* synowa naml. sinova žena), neveta (eig. die Brant).

Schwiegevater, der, der Vater des Ehe-mannes in Bezug auf die Frau, sveker, (im Slov. a. tast); der Vater der Ehefrau in Bezug auf den Mann, tast.

Schwiegeväterlich, *adj.*, svekrov, ta-stov; nach Art eines Schwiegevaters, po tastovo.

Schwiele, die, Hitzbläschen an der Hand von harter Arbeit, mozol; harte, dicke Stelle an der Haut, žulj (a. *serb.* bei *Vuk*), ožuljek, tisk, zaguljek, nach dem *Poln.* terdnina, *altst.* u. *russ.* mozol; in die Länge aufgelau-fene Streifen, welche besonders von Reisschne-bien entstehen, proga (*M.*), f. a. Blau(e Streife), am Fuße, otiska. žulj, ožuljenina; Schwiele machen, bekommen, ožuliti kaj, se, žuliti, otisčati, tiskati, tiskati.

Schwiele, f. Anschwellen.

Schwielich, *adj.*, einer Schwiele ähnlich, žuljast, mozoljast.

Schwielig, *adj.*, žuljnat, ožuljen, otisčan.

Schwium, f. Schumacht.

Schwieren, v. n., postopati, vlačiti se, f. übr. Schwärmen.

Schwierig, *adj.*, beschwerlich, težaven, te-

žek, trudn, gorak, terd; f. a. **Schwer**; et ist schwierig im Schenken des Vertrauens, nerad upa, da vero; gefährlich, novaren; von Schwären, otekel, zabuhel; f. a. **Feierlich**.
Schwierigkeit, die, težava, težavnost, težkota, trudnost, terdost; Hinderniß, ovira, napotje, zadržek; es unterliegt mancher Schwierigkeit, precej težko je; wegen ein Paar Grofsen Schwierigkeiten machen, vleči se za par grošev; a. kerčiti se, kratiti se, upirati se, ugovarjati; f. a. **Einwendung**.
Schwierigkeitsbege, die, delanje zadržkov, spotikljivost.
Schwierigkeitsmacher, der, sumljivec, spotikljivec, omahovavec; človek, ki se nad vsem spotikuje.
Schwimmen, f. **Beschwichtigen**.
Schwimmstuhl, die, plavavnica f.
Schwimmbafe, die, napihnjeni mehur za plavanje.
Schwimmbuch, der, auf dem Wasser schwimmende sumpfige Insel, n. V. **splav**.
Schwimmbüde, die, plavajoči most.
Schwimmen, v. n., von Flüssigkeiten, teči, liti se, cediti se; die Thräne schwimmt ihm im Auge, solza mu je stopila v oči; auf einem flüssigen Körper getragen werden, plavati; geschwommen kommen, priplavati kam; er schwimmt den ganzen Tag, ves dan plava, preplava; ans Ufer schwimmen, splavati na breg; über den Fluß schwimmen, reko preplavati; schwimmen lernen, učiti se plavati; auf dem Rücken schwimmen, vznak plavati, wie ein Frosch, po žabje, wie ein Hund, po pasje; in der Luft schwimmen, f. **Schweben**; im Butter schwimmen, plavati v maslu, zalit biti z maslom; ein wenig schwimmen, poplavati; weg schwimmen, odplavati; genug schwimmen, naplavati se; im Schwimmen die Gesundheit einbüßen, zdravje zaplavati; er schwimmt in Thränen, solze ga zalivajo, solze preliwa, pretaka; im Ueberflufs, živet (plavati) v obilnosti; schwimmendes Gebirge, podmokla, močvirna gora; schwimmend, plavajoč, plavaje.
Schwimmen, das, plavanje.
Schwimmer, der, plavar, plavavec; geschickter Schwimmer sein, dobro znati plavati; ein Falt, ostriz.
Schwimmeri, die, plavarija.
Schwimmerin, die, plavavka, plavarica.
Schwimmfeder, die, plavut, plavuta, f. **Flosse**.
Schwimmfuß, der, plavna, n. V. **lopatasta noga**.
Schwimmgürtel, der, plavni, plavarski pas.
Schwimmbaut, die, plavna koža, *rus.* preponka, n. V. **lopatica**.
Schwimmböden, *pl.*, plavne, plavarske hlačice.
Schwimmkäfer, der, hrošč plavar.
Schwimmkappe, die, plavarska kapa.
Schwimmkleid, das, plavarska obleka.
Schwimmkrähe, die, morskä žoga.
Schwimmkunst, die, plavarstvo.

Schwimmkünstler, der, umotai, izverstni plavar.
Schwimmmaß, die, vodna mäs, *böhm.* voduska.
Schwimmmeister, Schwimmlehrer, der, plavarski mojster, kdor plavati uči.
Schwimmort, Schwimmplatz, der, plavalisče, plavalishe, kopalishe, kopališe.
Schwimmstuh, der, etwa vodohodni čevlji.
Schwimmschule, die, šola za plavanje, etwa plavarnica.
Schwimmschwanz, der, plavni rep.
Schwimmstier, das, plavavka, plavajoča žival.
Schwimmvogel, der, ploskonožni, lopatonožni ptic, ploskonožec; plavavka.
Schwimmzeug, das, priprava za plavanje.
Schwind, der, sahnjenje, venjenje; f. a. **Gefchwind**.
Schwinde, die, lišaj; neki červ, ki garje napravlja.
Schwindel, der, Zustand, da sich alles mit uns umzudrehen scheint, omotica (bei M. omot), vertoglavica (a. *serb.*), motuh (?), vertenje v glavi, vertoglavje (*Gutsm.*), *böhm.* u. *poln.* zavrat; vergl. das davon verschiedene Wort **Dhumaht**; ich habe den Schwindel, omotica se mi dela, v glavi se mi verti, omotičen sim; Schwindel der Schafe, f. **Drehtrautheit**; *fig.* vertoglavno dela in početja (brez resnične podstave); f. a. **Schwingel**.
Schwindelaussicht, die, omotični pogled.
Schwindelbeere, die, f. **Tollkirsche**.
Schwindelci, die, vertoglavje, vertoglavne, nespametne dela in početja, mamivne in slepivne opravila (brez podstave).
Schwindeler, Schwindler, der, vertoglav-vec; kdor nespametno ravna v svojih početbah (zlasti kupöjskikh ali obertnjskikh).
Schwindelgeist, der, vertoglavnost, vihravost, nespametno ravnanje; ein Schwindeler der Mensch, vertoglavvec, vihravec; weibl. vertoglavka, vihravka; vrela, zagorela glava.
Schwindelhäfer, f. **Schwingel**, Tollgerste.
Schwindelhoch, *adj.*, visok, globok, da se človeku omotica stori, omotične visokosti ali globokosti.
Schwindelhöhe, die, omotična visokost.
Schwindelig, Schwindlig, *adj.*, vertoglav, omotičen; omotici podverzen; ich werde mir wird schwindelig, v glavi se mi verti, omotica se mi dela, omotičen sim, vertoglavica, omotica me napada; ein schwindeliger, unbesonnener Mensch, f. **Schwindelci**, **Schwindelgeist**; schwindelige Höhe, f. **Schwindelhöhe**.
Schwindelkopf, f. **Schwindelgeist**.
Schwindelkorn, das, hülka.
Schwindelkrant, f. **Koriander**.
Schwindelmacher, f. **Schwindeler**.
Schwindelmittel, das, zdravilo za (zoper) omotico.
Schwindeln, v. a., schwindeln machen, omotico delati; eine schwindelnde Höhe, omotična visokost; vertoglavo, nespametno

govoriti; v. n. u. i., mit schwindelt, moni se v glavi verti ali sude; omotica se mi dela, nach *M.* v omot mi gre, vso mi leti v oberljenece (bei *Gutm.* ferlinece), v ober-tenj mi gre, glava se mi moti; er schwindelt, er handelt abenteuerlich, unbefonnen, njemu se v glavi verti; vertoglavje, nespametno, vertoglavno delo.

Schwindeln, das, vertoglavnost.

Schwindelpulver, das, prašek zoper omotico.

Schwindelsucht, die, *fig.* vertoglavnost.

Schwindelsüchtig, *adj.*, vertoglav, vertog-
glaven.

Schwinden, v. n., vergehen, schnell aufhö-
ren, zginiti, giniti, miniti, zibniti, zgubiti
se, gubiti se, ugasniti, preiti, prehajati; er
schwand vor meinen Augen, zgini mi je iz-
pred oči; schwinden lassen, zgubiti kaj, zne-
biti se česa, pustiti, odjenjati, spregledati;
unvermerkt abnehmen, giniti, usušiti se, su-
šiti se, usahniti, sahniti, pojemat, hirati,
manjšati se, shujšati, hujšati (se), *serb.*
čeznuti, nestajati; ein Glied schwindet, ud
se suši, ud gine; f. a. Eingehen; die
Kräfte schwinden, moč gine, se zgublja, člo-
vek hira, (se) hujša, slabi; er ließ alle
Hoffnung schwinden, vso upanje je izgubil.

Schwinden, das, ginjenje, sahnjenje, mre-
nje, hiranje, hujšanje.

Schwindflechte, die, f. Schwinde.

Schwindgrube, die, in welche sich die Un-
reinigkeiten aus einem Hause sammeln, gnojna
jama, luža.

Schwindler, f. Schwindeler.

Schwindlerin, die, vertoglavka.

Schwindlig, f. Schwindelig.

Schwindsucht, die, nach *Gutm.* sušica u.
suha bolezen (auch *serb.* u. *böhm.*), je-
tika * (Hefiß), *böhm.* auch suchotiny, *pl.*
hiranje, sahnjenje (eig. Schwinden).

Schwindstüchtig, *adj.*, sušichen, jeticchen,
kdor ima suho bolezen; (*böhm.* suchotinar),
medluh (*Jarn.*).

Schwindstüchtigkeit, die, sušica, jeticnost.

Schwindsuchtkraut, das, (Galeopsis), mert-
va kopriva.

Schwindsuchtmittel, das, lek zoper su-
šico.

Schwindsuchtwurz, f. Schellkraut.

Schwinen, f. Schwinden.

Schwinge, die, Flügel, krilo, perot oder pe-
rut, auch krilot; im Bergbaue, das Feldge-
stänge hin und her zu schwingen, in den Pa-
piermühlen, die Stiele an den Stampfen, u.
V. krilo, perut; den gebrechten Flachs, Hauf
anzuschwingen, u. *V.* tresivnica, trepalo
(*M.*); ebendasselbst ein Bläuel, damit den ge-
dörreten Flachs anzubrechen, plesa; die Fut-
terschwinge, die geflochtene Waune, platenica,
pol, plavnica, rešetec, nach *M.* rasohe;
böhm. u. *poln.* opalka; eine breite Sprosse
in den Wagenleitern, polica, kozolec; f. a.
Schaufel.

Schwengel, der, (Festuca), bilnica, kostre-
ba; f. a. Dölggerste.

Schwingen, v. n. u. r., von der Bewegung
des Pendels, bingati (*V.*), nach dem *Kroat.*
u. *Serb.* njhati oder nihati se, etwa auch
mahati, zibati se, kolebati se (*poln.* und
serb.); sich am Seile schwingen, šmukati
f. dieses; zu schwingen anfangen, u. *V.* za-
bingniti, zabingati; zanihati se, zazibati se,
omahniti; sich auf das Pferd schwingen, na
konja pognati se, zagnati se, zavihiti se
(nar. pes.), puhiti, na konja skočiti, ko-
nja zasediti; Einen aufs Pferd schwingen, vz-
digniti, zavihiti koga na konja, posaditi
ga na-nj; sich über den Baum schwingen, za-
gnati se, skočiti čez plot; sich in die Höhe,
Luft schwingen, splavati kvisko, vzdigniti se,
vzleteti, pognati se, *poln.* wznieść się;
schwingen dich mit Adlerschnelle in die Höhe,
nach *M.* splavaj (zaženi se) po orlovo na-
kvisko; die Saite schwingt sich, struna se
trese, se stresa; sich auf den Thron schwin-
gen, polastiti se prestola, popeti se (*serb.*),
vzdigniti se na prestol; f. a. Emporschwin-
gen; v. a., den Flachs schwingen, predivo
otepati, otepati, otresti, otresati, otrepati,
trepati; das Getreide schwingen, oplati, plati
(poljem); noch einmal schwingen, preplati;
beim Schwingen, verloren gehen, uplati se; das
Garn, otrepati, trepati; den Arm, die Fahne
schwingen, mahati, vihati, sukati s čim,
pahati s čim.

Schwingen, das, nihanje, kolebanje, ma-
hanje, i. t. d.

Schwingenapf, der, iglarske necke.

Schwingend, *adj.*, nihaven, kolebaven.

Schwingenpaar, das, dve krili.

Schwinger, der, mahavec, vihtivec.

Schwingsfeder, Schwungfeder, (Stoß).

Schwungkraft, f. Schwungkraft.

Schwungmaschine, die, mahalo, nihalo.

Schwungslüffel, f. Schwingenapf.

Schwungseil, das, gugalica verv.

Schwungsieb, das, plavno rešeto.

Schwungstein, der, bernilo †.

Schwungstock, der, f. Schwinge.

Schwinguhr, f. Pendeluhr.

Schwingung, die, nihanje, kolebanje, gune-
(*V.*), mah, mahlje (*Rob.*), mahanje, suka-
nje, bingljanje, ujčkanje, planje; Schwin-
gung der Saiten, tresenje; in Schwingung
bringen, razkolebati, razgugati.

Schwingungsebene, die, nihališče †.

Schwingungsknoten, der, vozal nihanja,
kolebanja.

Schwingungspunkt, der, f. Schwingen-
punkt.

Schwingewanne, f. Schwinge, Futter-
schwinge.

Schwipp, f. Schwipp.

Schwippe, die, an der Angelruthe der oberste
biegfame Theil, peta, šibki konec; an der
Peitsche der angedrehte dünne Theil, pokav-
nik; f. a. Peitsche.

Schwippen, v. a., švigati, švigati; šleniti,
udariti s šibo ali bičem; pometati.

Schwipper, f. Geschneidig.

Schwipp, *int.*, plesk, tresk, lop, čof.

Schwippen, v. n., smukniti proč.

Schwirbeln, v. n., f. Wirbeln, der Kopf schwirbelt mir, v glavi se mi verti, forfrati, berneti, brenčati.

Schwirre, f. Schwinge.

Schwirren, v. n., sverčati (V.), čerčati, everčati, ferčati, berneti, brenčati, žureti (M.), škipati, schwindend aufstiegen, sverčč zleteti, sferfrati.

Schwirren, das, sverčanje, čerčanje, ferčanje.

Schwindend, adj., čverčav, berneč; everčč, brenčč.

Schwiß, der, f. Schweiß.

Schwißbad, das, f. Schweißbad, Dampfbad.

Schwißbank, die, potivna klop; klop v potivnici.

Schwiße, die, parjenje, aus Pfundleder in die Schwiße legen, bei den Gerbern, podplatno usnje pariti.

Schwischen, v. n., malo spotiti se, po potu dišati.

Schwischen, v. n., potiti se, (russ. potét); znojiti se, poten biti; vlažen biti; die Fenster schwischen, okna se pote; näßen, potiti se, solzeti, močiti; zu schwischen anfangen, spotiti se, oznojiti se, böhm. zapotiti se; vom Leder, pariti se; bei den Büchern schwischen, potiti se, mozuliti se, beliti si glavo nad bukvmi; es schwißt mich, (v. i.), potim se, ugrel sim se, znoj mi je, ugrela me je delo; v. a., Blut schwischen, kervav pot potiti; nach and. Dial. s kervjo potiti se; Leder schwischen, pariti usnje; Pech schwischen, smolo izpusčati, izpusati.

Schwischen, das, pot, znojenje.

Schwischend, adj. potan, poteč se.

Schwischig, adj., potan, moker od pota, zapoten; f. Schweißig.

Schwischkasten, der, potivnica.

Schwischst, die, ozdravljajne s potam.

Schwischmittel, das, zdravilo za pot.

Schwischpulver, das, potilo f, potivni prasek, štupa*.

Schwischstube, die, potivnica.

Schwischstuhl, der, potivni stol.

Schwistrant, der, pijača za pot.

Schwüdefaß, das, bei den Weißgerbern, n. dem Russ. natiravnik f.

Schwüdegrube, die, natiravna jama.

Schwüden, v. a., schweiden, bei Weißgerbern die Felle, russ. natirati z apnam, po gorjupl strani z apnam pomazati in na kup zložiti.

Schwüdededel, der, mazalo, natiralo f.

Schwügen, f. Zammern.

Schwüll, f. Raufbüß.

Schwüpe, die, in der Baukunst, podpirka f. (Sumavsky).

Schwüpfelode, die, im Deichbaue, griva, ali ruša.

Schwübrbrief, der, prisežni list, prisežno pismo.

Schwören, v. a. u. n., einen Eid ablegen, priseči, prisegati, prisegovati; schwören lassen, na prisego gnati koga; beeidigen,

zapriseči, zaprisegati, v prisego vzeti, jemati koga; Erene schwören, priseči zvestobo, s prisego zavezati se komu; zur Fahne schwören, na bandero priseči; zur Fahne geschworen, na bandero zaprisežen; auf das Evangelium schwören, priseči na sveti evangelii (deržeč roko na-nj); beschwören, hoch und theuer schwören, zakleti se, kleti se, zaklinjati se, zarotiti, rotiti se, sveto obetati, zagotovljati; Stein und Wein schwören, f. Wein; bei Gott schwören, pri Bogu, pred Bogam priseči, prisegovati, nach dem Russ. božiti se; bei seiner Seele oder Seligkeit schwören, pridušiti, zapridušiti, priduševati se, zapriduševati se; böhm. a. dušiti se; einen Eid schwören, f. Eid; ich schwöre, Bog ve, da—, Bog je priča, de—; einen leiblichen Eid schwören, na svojo vest priseči, prisegati; er schwor ihm den Tod, zarotil se je, zarekel, zagovoril se je, da ga ubije (da mora umreti); wer gern schwört, lügt gern, kdor se rad roti, pri tem resnice ni; ein Geschworener, priseženec, prisežni moč, f. a. Geschworne; ich wollte schwören, prisegel bi, de—, obljubim, da—; geschworen sein, poglavni, prisežni sovrainik.

Schwörer, das, priseganje, rotenje.

Schwörer, der, prisegavec, rotivec, zaklinjavec.

Schwörerin, die, prisegavka, rotivka.

Schwörhaus, f. Rathhaus.

Schwörherr, der, gospod prisežnik.

Schwörtag, der, Huldigungstag, prisežni dan.

Schwunden, f. Schwanfen.

Schwunde, f. Hott.

Schwül, adj., soparen, zagatin, sparen; es ist schwül, soparno, soparichno, zagatno je, sparno; fig. für bange, f. dieses.

Schwüle, die, schwüler Zustand der Luft, zagatnost, soparica, sparica, kuhlica, vročina (žige).

Schwülen, v. a., pariti, soparno storiti, delati, pritiskati.

Schwüllich, f. Schwielig.

Schwülität, f. Schwüle, Klemme.

Schwülstlopf, der, Grimova sajka ali koza.

Schwülst, die und der, Geschwülst, otok, otekline, obraklost, napuhlina; Stolz, napuh, napuhjenost; Bombast, der Schwülst, sopirnost, košatost, f. a. Bombast.

Schwülstig, adj., fig. napuhjen, napuhel, napet; košat, sopiren.

Schwülstigkeit, f. Schwülst.

Schwülstrant, f. Geißbart.

Schwund, der, bei Pferden, sušica, f. a. Schwindsucht.

Schwung, der, mah, mahlje, zagon, zalet, skok, poskok, zlet; das Schwingen, mahanje, gibanje, zibanje, kolebanje; Schwung bekommen, (j. B. vom rollenden Stein), omah dobiti; eine Glocke in den Schwung bringen, ihr den Schwung geben, zvon zazibati, ogugati, omajati, zavungati, zaguncati; sein im Schwunge, zibati se, f. Schwingen; in einem Schwunge, nach V. na (en) vung, vunec, zib, na mah, z enim skokam,

einen Schwung nehmen, sich geben, zavungati se, zavihtiti so, viši pognati se, poruti razpeti; f. Schwingen; f. a. Schwingung; Gewohnheit, navada, f. über. Schwang; Erhebung der Seele, des Gedankens, povzdig, povzdiga, vznesenje, vzlet; f. a. Flug; Schwung des Ausdrucks, nach dem böhm. proznost; der Industrie einen Schwung geben, povzdigniti obertnost; in den Schwung kommen beim Schlagen, Wehen u. dgl., razmahati se (auch böhm. u. poln.), razhoditi se, u. f. f.

Schwungbewegung, f. Schwingung.

Schwungfeder, die, perotnično pero, letavno pero, nach Gutm. splavuta (?), haba; in der Uhr, pero.

Schwunggewicht, f. Pendel.

Schwunghaft, adj., živ, oberten, goreč; schwunghafter Handel, živa, pridna kupčija.

Schwungkraft, die, gnavna moč, proznost; in der Physik, f. Centrifugalkraft.

Schwungrad, das, ein an der Peripherie mit einem oder mehreren schweren Körpern versehenes, welches dadurch eine schwingende Bewegung erhält, kolo s kije, mahavno kolo, mahalo (poln.).

Schwunglinie, f. Kreislinie.

Schwungrede, die, vzneseni govor.

Schwungreich, adj., prozin, živ, vznesen, navdahnjen, nadšen (begeistert).

Schwungriemen, der, an den Rutscher, Schwungring, nach V. gugavnik, guncavnik, russ. podvezno remenje.

Schwungspunkt, der, sredina gibanja ali mahanja.

Schwungvoll, f. Schwungreich.

Schwungsweise, adv., mahama.

Schwunz, f. Grünfinf.

Schwunz, f. Schwanz.

Schwur, der, prisega; pridušanje, zakletba, rotenje; es wird zum Schwur kommen, pride na prisego; f. a. Eid; mit einem Schwur bekräftigen, s prisego potrditi; f. a. Fluch; einen Schwur thun, zakleti se, zarotiti so; den Schwur halten, brechen, prisego deržati, prelomiti.

Schwurbrüchig, adj., krivoprisežin, krivoroten, f. a. Eidbrüchig.

Schwurbühne, die, prisežna leca.

Schwurfinger, der, prisežni perst.

Schwurgericht, das, porota †, sodnija prisežnih.

Schwurig, adj., gnojia, f. Schwierig.

Schwurmann, der, porotnik.

Schwurplatz, der, rotišče, rotiše, prisegališče, prisegališe.

Schwurvergessen, adj., f. Eidvergessen.

Sc, f. St.

Scibile, das, kar se more vediti, znati; človeško znanje.

Scientifisch, f. Wissenschaftlich.

Scienz, f. Wissenschaft.

Scillet, namreč.

Scintilliren, f. Funken.

Scirrhus, f. Beulig.

Scirrhus, f. Verhärtung.

Scission, f. Spaltung.

Scilla, Seila, (novarno mesto).

Sebenbaum, f. Säbenbaum.

Sech, das, das messerförmige Pflanzmesser, čertalo (auch serb. u. böhm.).

Sechen, v. a., s čertalam rozati.

Sechloch, das, in welches das Sech befestigt ist, luknja, nach V. dolb za čertalo.

Sechring, der, obroček, rinek* na čertalo.

Sechš, num. c., šest, ihrer sechs, šestero; zu sechsen, po šest; je sechs, vsak po šest; bei meiner Sechš (statt Sechse), primaraha, pri moj dunaj, pri moji kokoši (statt duai); das erste Sechš, prvih šest; sechs Jahre šest let; sechs Vögel, šest pticov, petero pticov; um sechs Uhr, ob šestih.

Sechš, die, Sechse, šestica, nach M. šestka, šestërka.

Sechš-, in 3fig. šesto —, šest —, šestero —.

Sechšarmig, adj., šesterorok, šestorok.

Sechšästig, adj., šesterovejin, šestoversin (sechshüftig).

Sechšängig, adj., šestorook.

Sechšbein, das, šestonožec, šestonožka.

Sechšbeinig, adj., šestonožen, šestonog.

Sechšblattig, Sechšblättrig, adj., šestolisten, šesterolisten.

Sechšblumig, adj., šestoeveten.

Sechšböhmer, der, šestogrošak.

Sechšbuchstäblich, adj., iz šest čerk ali pismenk.

Sechšeck, das, šesterokotje, šestogelnik (russ.); die Au bildet ein Sechšeck, trata ima šest oglov.

Sechšedig, adj., šesterokoten, šestoroglat, šestogeln.

Sechšedigheit, die, šestogelnost.

Sechšemerig, adj., šestovedern; ein solches Paß, šestërka (bri Vuk šestorka).

Sechšellig, adj., šestolakatni.

Sechsen, greichet, iz šest delov.

Sechsender, der, šestèrnik.

Sechser, der, šestica, šestak, f. a. Sechsender.

Sechserlei, num., šestèr, šestèren, šestèrnat; iz šestih raznih verst, russ. šestèro-jakij.

Sechšfach, adj., šesterogub, šestorostrok, auch šestkraten (eig. sechsmalig), šestèrni, šestèrnat (sechserlei); das Sechšfache, šestkrat toliko.

Sechšfächerig, adj., šestopredalen.

Sechšfachtigkeit, die, šestorogubnost.

Sechšfältig, f. Sechšfach.

Sechšfältigen, v. a., pošesteriti.

Sechšfarbig, adj., šestobarven.

Sechšfederig, adj., šestoperèren.

Sechšfinger, der, šestoperstnik †, serb. šestà (Vuk).

Sechšfingerig, adj., šestoperst(en).

Sechšfläche, die, šestostenje †.

Sechšflügel, der, šestokrilac, weibl. šestokrilka (auch serb.).

Sechšfuß, der, šestonožec, weibl. šestonožka.

Sechshüftig, adj., šestèronog, šestonožen.

Sechsegesang, der, (Sextett), šestoropevž.
 Sechsegroßmünze, das, šestogrošak +.
 Sechshändig, adj., šestorok.
 Sechsherr, der, šestak (V.), šestovladnik +.
 Sechsherrschaft, die, šestorovladje +, vlada šestakov.
 Sechshörnig, adj., šestorog, šestorožin.
 Sechshundert, num. c., šest sto (in and. D. šest set); mit sechshundert Gulden, s šest sto forinti; je sechshundert, vsak po šest sto; sechshundert Mal, šeststokrat; sechshundertmalig, šeststokraten.
 Sechshunderttel, das, šeststotina (sestostotina).
 Sechshundertste, der, šeststotni (russ. šestisotnyj).
 Sechsjährig, adj., šestleten, šestoleten; ein sechsjähriges Pferd, sechsjährige Stute, im Serb. šestak, šestakinja (V.), šestletni konj.
 Sechsjährlich, adv., na šest let, vsacih šest let.
 Sechslautig, adj., šestorob.
 Sechstöpfig, adj., šestoroglav, šestoglav(en).
 Sechstreuzerstück, das, s. Sechser.
 Sechstöchig, adj., šestoloten.
 Sechsmal, adv., šestkrat, šest potov; sechsmalshunderttausend, šestkrat sto tisoč.
 Sechsmalig, adj., šestokraten.
 Sechsmännig, adj., šestomožen.
 Sechsmonatig, adj., šestmesečni, šestih mesecov.
 Sechsmonatlich, adv., vsacih šest mesecov.
 Sechspaarig, adj., šestoparen.
 Sechspfünder, der, šestofuntnik, šestlibernik.
 Sechspfündig, adj., šestofunten, šest funtov, šestfunten, šestolibern.
 Sechstreihig, adj., šestoversten; sechsreihige Gerste, ješmen šestoverstnik; sechsreihiger Weizen, šestoverstnica, šestoredica (Vuk).
 Sechsruderig, adj., šestoveselni.
 Sechssaitig, adj., šestostran.
 Sechssäulig, adj., šestostolpen.
 Sechschauler, der, ein drei Jahre altes Schaf, tretjak, weibl. tretjica.
 Sechseitig, adj., šestostransk, šestosten.
 Sechseitige Schaf, šestorozoba ova.
 Sechsilbig, adj., šestorožin.
 Sechspännig, adj., s šestimi, s šesteric.
 Sechspiel, das, igra ali godba šestih.
 Sechstimmig, adj., šestoroglasen.
 Sechstrahlig, adj., v šest curkih.
 Sechstündig, adj., šest ur, šestouren.
 Sechsthündig, adv., vsacih šest ur.
 Sechstägig, adj., šestodneven, šestih dni.
 Sechstäglich, adv., vsacih šest dni.
 Sechstaufend, num., šest tisoč; sechstaufendmal, šest tisočkrat.
 Sechstaufendste, adj., šesttisočni, šesttisočni.
 Sechstaufendstel, das, šesttisočina.
 Sechste, adj., šesti; zum sechsten Male, šestio.

Sechste, die, in der Tentunft, šesta.
 Sechstel, das, šestina, šestinka.
 Sechsten, adv., šestič, šesto.
 Sechthalb, polšesti.
 Sechtheil, f. Sechstel.
 Sechtheilen, v. a., šestiti, na šest delov razkrojiti.
 Sechtheilig, adj., šestorodelen, v šest delih.
 Sechszwanzig, num., šest in dvajset; sechszwanzigste, šestindvajseti, serb. dvadeset i šesti.
 Sechswinkelig, adj., šesteroogeln.
 Sechswochen, pl., porod, otročja postelja, nach M. rodi, babine, f. a. Wochenbett.
 Sechswöchentlich, adv., vsacih šest tednov.
 Sechswöchig, adj., šest tednov (torpeč).
 Sechswöchnerin, die, otročnica, porodnica (im höhern Style), f. a. Wöchnerin (bei Gutm. detelnica?); sie besuchen, na zibel priti, iti (Gutm.).
 Sechszählig, adj., šestérnat.
 Sechszählig, adj., šesterozob.
 Sechszählig, adj., s šest rogji ali zobci.
 Sechszehig, adj., z nogo šestoperstno.
 Sechzeilig, f. Sechzeihig.
 Sechzefingig, adj., šestozob.
 Sechzüllig, adj., šest palcov (dolg, širok i. t. d.).
 Sechtelafche, die, mjlarski pepel.
 Sechteln, v. a., perilo pariti, kuhati, zeh-tati* (böhm. vyvariti).
 Sechteln, das, zeh-ta, zeh-tanje.
 Sechtelstich, das, zeh-tnik.
 Sechzehn, num., šestnajst; die Zahl Sechzehn, šestnajstica, šestnajstka; ihrer sechzehn, šestnajstero; je sechzehn, vsak po šestnajst.
 Sechzehned, das, šestnajstooegeln.
 Sechzehnedig, adj., šestnajstooeglat, šestnajstooegeln.
 Sechzehrender, der, Hirsch, šestnajsterak.
 Sechzehner, der, šestnajstica, šestnajstka; als Münze, šestnajstak.
 Sechzehnerlei, šestnajstéren, šestnajstérnat.
 Sechzehnfach, Sechzehnfältig, adj., šestnajstogub, šestnajstérnat, šestnajstokraten.
 Sechzehnfüßig, adj., šestnajstonožen.
 Sechzehnhundert, num., šestnajst sto.
 Sechzehnjährig, adj., šestnajstoloten.
 Sechzehnlöthig, adj., šestnajstoloten; sechzehnlöthiger Mensch, premeten človek.
 Sechzehnmal, adv., šestnajstkrat.
 Sechzehnmalig, adj., šestnajstokraten.
 Sechzehnmonatlich, adv., vsacih šestnajst mesecov, vsak 16. mesec.
 Sechzehntägig, adj., šestnajstodneven.
 Sechzehnte, šestnajsti.
 Sechzehnteil, šestnajst in pol, polsedemnajsti.
 Sechzehntel, das, šestnajstina, šestnajstinka.
 Sechzehntelform, die, šestnajstérka.
 Sechzehnten, adv., šestnajstič.

Sechzig, num., šestdeset, in *St.* a. šestred.
Sechziger, der, die Zahl, šestdesetica, šestdesetak; ein Sechzigjähriger, šestdesetletni človek, šestdesetih let, nach *V.* a. šestdesetak; šestdesetletno vino; sechzig verschiedene Geschlechter, šestdesetero raznih rodov.
Sechzigerin, die, šestdesetletna žena; nach dem *Böhm.* šestdesetnica.
Sechzigerlei, šestdeseteri.
Sechzigfach, adj., šestdeseterogub, šestdeseteren, šestdeseternat.
Sechzigjährig, adj., šestdesetleten.
Sechzigmal, šestdesetkrat.
Sechzigste, der, šestdeseti.
Sechzigstel, das, šestdesetina, šestdesetinka.
Sechzigtausend, adj., šestdeset tisoč; sechzigtausendste, šestdesetotisočni.
Sechzigtheil, f. Sechzigstel.
Seidel, der, Beutel, Gasse, možnja, žep; ein Gewicht, lot (pri nekdanjih Judih); f. a. Beutel.
Seidelamt, das, dnarničarstvo †.
Seidelblume, f. Rothholz.
Seideltraut, f. Hirtentasche.
Seidemeister, der, dnarar (*V.*), dnarničar, nach *M.* možnar.
Seideln, v. a., v možno spraviti, spravljeni.
Seidelschneider, der, f. Beutelschneider.
Seidenstock, der, ein Ambos mit eingehauenen Furchen, worin man den Draht aus dem größten Stach schlägt, greben dratarski.
Seider, der, die Hülsen der ausgepressten Weizen, mesiček; f. a. Hülse.
Seidren, f. Belästigen.
Seidler, f. Seidemeister.
Seidel, f. Seidel.
Seidentar, z mnogo sejo.
Seidez, das, šestnajsterka.
Seidezband, der, bukve v šestnajsterki.
Sediment, f. Bodensatz.
Sediren, f. Niederschlagen.
Sedizton, f. Aufstand.
Sedum, das, bradvionik.
See, der, Landsee, jezero, in *St.* jezera, serb. blato; *dim.* jezerce; Gegen am See, pojezerje; hinter dem See befindlich, zajezerni, zajezerte; Flusssee, živo jezero, rečno jezero.
See, in *Bib.* jezerni, jezerski. — jezera.
See, die, das Meer, morje; Handlung zur See, kupčija čez morje, po morji, pomorska kupčija; See halten, na širocem morji derkati se; auf der offenen See, na visocem morji; die hohe See, veliko, oderto morje; in die See stecken, odriniti po morji, odpravi se, podati se, oditi iz pristanišča, pristaniša.
See, in *Bib.* morski, pomorski, — na morji, f. a. Meer und die f. f. Zusammenfügungen.
Seeal, der, morska jegulja.
Seeabgrund, der, globina, kernica jezera.
Seeadler, f. Fischeaar.
Seeakademie, die, pomorska akademija.
Seeampfer, f. Meerampfer.
Seeamsel, die, morski kos.

Seeanker, f. Anker.
Seeanwohner, der, primorec, brežan; Anwohner eines Landsees, pojezeranec, pojezerce.
Seearsenal, f. Arsenal; (pomorska orožnica).
Seeassicuranz, die, morska zavarovavnica.
Seeaster, die, morska ostriga.
Seebach, der, jezernica.
Seebad, der, morska kopel; kopanje v morji.
Seeball, der, morski jež.
Seebär, der, morski medved; pes ali tulen morski.
Seebeben, das, potres morja.
Seebefehlshaber, f. Admiral.
Seebeherde, die, pomorska gosposka.
Seebeschreiber, der, popisovavec morja.
Seebespielt, adj., cesar se morje dotika, kar morje pere, obliwa, obteka.
Seebett, das, jezerišče, jezerišce, dno jezerno.
Seebinse, die, morska sita.
Seeblume, die, weiße, (*Nymphaea alba*), beli plačnik; gelbe, (*N. lutea*), rumeni plačnik, serb. lokvanj (*Vuk*).
Seeblumenartig, adj., lokvanjast.
Seebohne, die, morski bob (neki jež).
Seebörs, der, škukasti okunj.
Seebranch, der, morska navada.
Seebrief, der, pomorski list.
Seebulle, f. Meeröchs.
Seediens, der, mornarstvo, služba pomorska.
Seedrahe, der, himera.
Seedeckse, die, morska jaščerica, jašerica.
Seeeinhorn, das, morski enorožec, enozobec.
Seente, die, (anas fusca), velika černica.
Seerbsche, die, morski grah.
Seefahrer, der, brodar, kdor se po morji vozi in robo prevaža; russ. morehodec.
Seefahrt, die, morska vožnja, vožnja po morji, brodarstvo.
Seefeder, die, (*Pennatula*), nach dem Russ. pčrnatka.
Seefenkel, f. Meerfenchel.
Seefenster, das, tres, jezereno okno, okence a. nach *V.* okno na močvirji.
Seefisch, der, jezerna riba, riba jezernica; f. a. Meerfisch.
Seefischerei, die, lovija jezernih, morskih rib.
Seefischs, der, morski lan.
Seeflotte, f. Flotte.
Seefracht, die, morska voznina.
Seegall, f. Ribijs.
Seegebranch, f. Seebranch.
Seegesicht, das, boj na morji.
Seegegend, die, pomorska krajina.
Seegericht, das, pomorska sodnija.
Seegetrud, der, duh po morji.
Seegesichte, die, pomorske dogodbe.
Seegesetz, das, pomorska postava.
Seegesicht, das, (fata morgana), pomorski prikazek.

Seegeſpenſt, baſ, morſko ſtraſilo.
 Seeſgott, ſ. Meerſgott.
 Seegraſ, ſ. Meergraſ.
 Seeſgrün, ſ. Meergrün.
 Seegrund, ber, dno morja.
 Seehaſen, ſ. Haſen.
 Seehaſen, ſ. Meerſchwalbe.
 Seehandel, ber, pomorſka kupöija.
 Seehaſe, ſ. Meerhaſe.
 Seeheer, baſ, pomorſka vojska.
 Seeheld, ber, pomorſki junak.
 Seeherſchaft, die, pomorſko goſpodſtvo, goſpodovanje, zapovedovanje na morji.
 Seeheuſchrecke, die, kobiličasti rak.
 Seehund, ber, (*Phoca vitulina*), morſki pes, tulenj (*russ.*).
 Seehund, in Biſſg. — morſkiga psa.
 Seeigel, ber, Seeapfel, morſki jež.
 Seeigelſtein, ber, ježeveo †.
 Seeſalb, ſ. Seehund.
 Seeſamm, ber, morſki greben.
 Seeſante, ſ. Seeſiſte.
 Seeſarte, die, morſka mapa, karta.
 Seeſlippe, die, morſka skala, klečot, ſ. Klippe.
 Seeſohl, ſ. Meerſohl.
 Seeſonpaß, ber, morſki kompas.
 Seeſrauf, *adj.*, kdor ima morſko bolezen.
 Seeſrankheit, die, morſka bolezen.
 Seeſrauf, ſ. Meergraſ.
 Seeſtreß, ber, rak morſki, (jezerſki).
 Seeſtrig, ber, vojska na morji.
 Seeſtrone, die, morſka krona.
 Seeſuh, die, morſka krava, bregovec (*poln.*).
 Seeſunde, die, morſka znanost.
 Seeſunſt, die, mornarſka umetnoſt.
 Seeſiſte, die, pomorje, primorje, (beides Küſtenland, Küſtenſtrich), morſki breg, brežina; morſko obrežje.
 Seeſamt, baſ, čorna maſa, peta maſa za mertve.
 Seeſand, baſ, primorje, pomorje, pomorſka dežela ali krajina; — pojezérje.
 Seeſänder, ber, primorec.
 Seeſänderin, die, primorka.
 Seeſändiſch, *adj.*, primorak (*eig. küſtenländiſch*).
 Seeſlaterne, die, morſka ſvetilnica.
 Seeſlavendeckel, die, eine Art Wiefenfrantes, am Meerſtrande, limoneo † (*böhm.*)
 Seeſbad, baſ, zaduſhnica.
 Seele, die, duſa, *dim.* duſica; die abgeſchiedenen Seelen, duſo mertvih, rajnih; ber Feder, seroe, nach *M.* a. duſa v peresu; ſchöne Seele, lepa duſa; bei meiner Seele, pri moji duſi; bei ſeiner Seele ſchwören, ſ. Schwören; mit Jemand eine Seele ſein, edinih miſli biti; eine kleine Seele habend, maloduſen; Gott ſei ſeiner Seele gnädig, Bog mu daj večno luč, večni mir in pokoj; die Seele erhalten, duſo ohraniti; es thut ihm in der Seele weh, v duſo, v seroe ga boli; die Liebe iſt die Seele aller guten Thaten, ljubezn jo duſa vseh dobrih djanj; etwas auf die Seele binden, ſ. Binden; es ging ihm durch die Seele, preſinilo, preſu-

nilo, prebodlo mu je ſerce, duſo; ein Werk ohne Seele, delo brez življenja, mertvo, brez duſe; voll Seele, živ, gnljiv, v seroe ſogajoo (*J. B. eine Predigt*); ſage es keiner Seele, živi duſi, živimu kerſtu ne povej; es war keine Seele, žive duſe ni bilo; baſ Galibet der Feuergeſchre, ſvinec (*V.*), *russ.* kamora.
 Seelen, baſ, primorſko življenje.
 Seelen, in Biſſg. duſni.
 Seelenadel, ber, duſna blagoſt, žlahtnoſt, plemenitoſt, žlahtnoduſje.
 Seelenamt, ſ. Seelamt.
 Seelenangſt, die, duſna ſtika, britkoſt, težava, ſ. a. Angſt.
 Seelenarm, *adj.*, preubog.
 Seelenarmuth, die, duſno uboſtvo.
 Seelenarznei, die, duſno zdravilo.
 Seelenarzt, ber, duſni zdravnik.
 Seelenband, *adj.*, britkiga serca.
 Seelenbeobachter, ber, opazovavec duſe.
 Seelenbild, ber, duſni pogled.
 Seelenbrand, die, neveda Kristuſova.
 Seelenbrechend, *adj.*, duſelomen †.
 Seelenbund, ber, duſna zaveza, zveza.
 Seelendurſt, ber, duſna žeja, želja.
 Seelenergreifend, *adj.*, duſo ſtreſajoo.
 Seelenerhabenheit, die, duſna velikoſt, viſokooſt.
 Seelenerlöſer, ber, odreſenik duſ.
 Seelenerquickung, die, duſna okrepcava.
 Seelenerſchütterung, die, potres, ſtres, zmajanje duſe.
 Seelenfänger, ber, duſelovec †.
 Seelenfolter, die, duſna muka.
 Seelenfreund, ber, priſerčni, ſerčni prijatel.
 Seelenfriede, ber, duſni mir.
 Seelenfroh, *adj.*, iz duſe veſel, rad.
 Seelengefahr, die, duſna nevarnoſt, nevarnoſt za duſo.
 Seelengeſpräch, baſ, duſni pogovor.
 Seelenglück, baſ, duſna sreča.
 Seelengroß, *adj.*, velikoduſen.
 Seelengröße, die, velikoduſnoſt, veliko-duſjo.
 Seelengut, *adj.*, predober, ſerčno dober.
 Seelengüte, die, duſna dobrota, predobrota.
 Seelenhandel, ber, kupöija z duſami, z ljudmi.
 Seelenhaſcher, ſ. Seelenfänger.
 Seelenhaſſer, ber, ſovražnik duſe.
 Seelenheil, baſ, zveličanje (duſe).
 Seelenheilſtunde, die, duſno zdraviſtvo.
 Seelenhirt, ber, ſ. Seelſorger.
 Seelenhochheit, die, vzviſenooſt, viſokooſt duſe.
 Seelenjagend, *adj.*, duſeloven †, kdor duſe lovi.
 Seelenkampf, ber, duſni boj; težava.
 Seelenſaper, ſ. Seelenfänger.
 Seelenſang, ber, glas, oglaſ duſe.
 Seelenkraft, die, duſna moč.
 Seelenkrank, *adj.*, na duſi bolen.
 Seelenkrankheit, die, duſna bolezen, bolna duſa.

Seelenummer, ber, dušna skerb.
 Seelenunde, vie, dušoznanstvo, dušeznanstvo.
 Seelenlast, vie, dušna teža, breme.
 Seelenleer, adj., brezdušin.
 Seelenlehre, f. Psychologie, (nauk od duše).
 Seelenlebrig, f. Psychologisch.
 Seelenleiden, das, dušno terpljenje, dušne težave.
 Seelenlicht, das, dušna svetloba, luč.
 Seelenliebend, adj., dušoljuben.
 Seelenlos, adj., brezdušin, mrtov, brez duše; ber, die Seelenlose, brezdušnik, brezdušnica.
 Seelenlosigkeit, vie, brezdušnost, brezdušje.
 Seelenmesse, vie, črna maša, sv. maša za duše, po mrtvih, zadušna maša (nach and. Dial.).
 Seelenmesser, ber, dušemér.
 Seelenmord, ber, dušegubstvo.
 Seelenmordend, adj., dušeguben (nach dem Serb. dušoguben).
 Seelenmörder, ber, dušegubec, dušemorec.
 Seelenmüde, adj., trudne, medle duše.
 Seelennahrung, vie, dušna hrana.
 Seelennoth, vie, dušna nadloga, sila.
 Seelenopfer, das, dar za dušo (e).
 Seelenpein, Seelenplage, Seelenqual, f. Seelenleiden, (dušna muka).
 Seelenrausch, ber, pijanost, omamljenost duše.
 Seelenregister, das, popis ljudi.
 Seelenreich, das, duše mrtvih; als adj. f. Reichthum.
 Seelenruhe, vie, dušni pokoj, mir vesti.
 Seelenruhig, adj., pokojno, mirno duše; mirne vesti.
 Seelen Schaden, ber, škoda na duši.
 Seelen schändend, adj., dušo skrunec, gerdec.
 Seelen schatz, ber, dušni zaklad.
 Seelen schilderung, vie, popis (ovanje) duše.
 Seelen schmerz, ber, žalost, dušna bolečina.
 Seelen schmerzlich, adj., etva dušetvorni.
 Seelen schwach, adj., malodušin, na duši slab.
 Seelen schwäche, vie, malodušje, dušna slabost.
 Seelen seligkeit, vie, dušno zveličanje; darauf schwören, pridušovati se.
 Seelen speise, vie, dušna hrana.
 Seelen spiegel, ber, dušno zercalo.
 Seelen stärke, vie, moč duše, dušna.
 Seelen stille, vie, dušna tihota.
 Seelen sturm, ber, dušni vihar.
 Seelen tag, ber, vseh vernih duš dan.
 Seelen tod, ber, dušna smert.
 Seelen tödter, f. Seelenmörder.
 Seelen trost, ber, dušna tolažba.
 Seelen unsterblichkeit, vie, neumerjodnost duše.
 Seelen verderbend, adj., dušoguben.
 Seelen vergnügt, adj., iz duše vesel.

Seelenverkäufer, ber, ljudokupec, dušeprodavec (russ.), prodajavec duš, dušekrader.
 Seelenvermögen, das, dušna moč, dušna možnost.
 Seelenvoll, adj., duše, duha poln, z dušo, z duham napolnjen.
 Seelenwanderung, vie, (metempsychosis), preduševanje, preseljevanje duš(e), prehajanje duše iz telesa v telo (im Heid. Veg.).
 Seelenweh, das, dušna bolečina.
 Seelenweide, vie, dušna paša.
 Seelenwed, das, vaho (?), presčica, presčica.
 Seelenwedend, adj., dušebuden.
 Seelenweder, ber, budivec duše, dušebudnik.
 Seelenwohl, das, dušna sreča, blaženost.
 Seelenwunde, vie, dušna rana.
 Seelenzustand, ber, stan duše.
 Seelerthe, vie, škernjancasti deževnik; f. a. Röhricht.
 Seelerfreund, adj., za dušo tolažin, razveseliven.
 Seelerguidend, adj., za dušo okrepčevaven.
 Seelenste, vie, pomorska svetilnica.
 Seelente, f. Seemann.
 Seelhaus, f. Spital, Armenhaus.
 Seelicht, das, morska lučca.
 Seelig, adj., kar ima dušo.
 Seeling, ber, vtis na dan morja, ki ga pušti ladja za sabo.
 Seelinse, vie, morska leča.
 Seelenner, ber, (po)znavec duše.
 Seelenlos, f. Seelenlos.
 Seelenmesse, f. Seelenmesse.
 Seelöwe, ber, morski lev.
 Seelörge, vie, dušno pastirstvo, (bei Gutsm. duhovna skerb, dušna oskerbnija); vinograd gospodov.
 Seelörger, ber, duhovni pastir, dušni pastir.
 Seelörger schaft, Seelörgeramt, f. Seelörge.
 Seelust, vie, morska sapa, morski zrak.
 Seelunge, f. Seehase.
 Seemacht, vie, eine beträchtliche Anzahl Kriegsschiffe sammt Equipage, morska moč, morska vojska, f. a. Flotte, nach V. mogoče na morji; vie feindliche Flotte, sovražna plovca (?); eine Macht die sie unterhält, na morji močna, mogočna, veljavna deržava, russ. morska deržava.
 Seemächtig, adj., eine große Seemacht habend, na morji mogočen, močen, veljaven.
 Seemaßrele, vie, morska makrela.
 Seemann, ber, mornar (insb. Matrose), serb. nach Vuk pomorac (= pomorec), russ. morehodec.
 Seemannisch, adj., mornarsk, pomorsk.
 Seemannschaft, vie, pomorsko ljudstvo ali moštvo, mornarstvo, mornarji.
 Seemannskunst, vie, pomorska umetnost, umetna, umna vožnja po morji.
 Seemannstreu, vie, zmijev greben morski.

Seemeise, die, morska, pomorska milja.
 Seemensch, f. Neermann.
 Seemebe, die, morska tonovšica, čajka.
 Seemornell, f. Strandläufer.
 Seemuschel, die, morska školjka.
 Seenabel, der, morski popek.
 Seenadel, f. Neernadel.
 Seenatter, f. Seeschlange.
 Seendel, der, megla na morji.
 Seenellenstein, der, mrežasta korald.
 Seenessel, f. Neernessel.
 Seeneunauge, f. Lamprette.
 Seenimpe, die, morska deklica, vila.
 Seenoth, die, nadloga, sila na morji.
 Seenuß, f. Stachelnuß.
 Seewuß, der, morski vol.
 Seewitzigier, der, pomorski oficir.
 Seewür, das, morsko uho †, zlatinka (Šut.).
 Seewitter, die, morska vidra.
 Seepalme, die, zvezdata sabljica.
 Seepapagei, der, morski potapljavec, *rusa*.
 toporka.
 Seepflanz, f. Pflanzenreih.
 Seepferd, das, f. Flusssperd, Wallroß.
 Seepflanze, die, rastlina morska, jezér-
 ska (jezernica).
 Seepilz, der, zvezdica gobasta.
 Seepumpe, f. Seebumme.
 Seepuppe, f. Seebumme.
 Seerabe, der, morski vran, *rusa*. kormo-
 ran; nejasit ali peklekan černi.
 Seerache, f. Tauchente.
 Seerath, der, morsko svetovavstvo.
 Seerate, die, morska opica.
 Seeräuber, der, morski razbojnik, *altst.*
 kursar.
 Seeräuberei, die, morski razboj, morsko
 roparstvo, kursarstvo.
 Seeräuberisch, *adj.*, razbojin, tolovajsk,
 roparsk, kursarsk.
 Seeräuberischiff, das, razbojniška, kur-
 sarska ladija.
 Seeräuberstaat, der, Piratenstaat, kur-
 sarska, razbojniška država.
 Seerebhuhn, das, (glareola), teka.
 Seerecht, das, pomorsko pravstvo (pravo),
 pomorske postave.
 Seereich, *adj.*, jezernat.
 Seereise, die, potovanje, vožnja po morji.
 Seereisende, Seereiser, der, morski po-
 potnik; kdor se vozi po morji.
 Seerohr, der, morska, jezerna teratika.
 Seerose, f. Seebumme.
 Seerohr, f. Wallroß.
 Seerüstung, f. Rüstung.
 Seesalz, das, morska sol.
 Seesalzsaure, die, morska kislina.
 Seesand, der, morski pesek.
 Seesantitätsbehörde, die, pomorska
 zdravstvena gosposka.
 Seeschaden, f. Havarei.
 Seeschale, f. Seeergas.
 Seeschau, f. Neerschau.
 Seeschauwer, f. Seeräuber.
 Seeschiff, der, morska ladija.
 Seeschiffer, f. Seefahrer.

Seeschiffahrt, die, vožnja po morji.
 Seeschildkröte, die, morska želva.
 Seeschiff, das, jezersko teratje.
 Seeschlacht, die, boj, bitva na morji.
 Seeschlange, die, morska kača.
 Seeschlund, der, žrelo morske globine.
 Seeschuete, die, morski pajik.
 Seeschule, f. Seeschademie.
 Seeschwaibe, die, hudournica, morska la-
 stovica.
 Seestorpion, der, morski škorpion.
 Seesoldat, der, pomorski vojak; Seesol-
 daten, f. Seemannschaft.
 Seespiegel, der, die glatte Oberfläche der
 See, des Sees, morsko, jezersko poveraje,
 lice, (*böhm.* hladina = gladina morska).
 Seespinne, die, morski pajik; — kratko-
 repi rak.
 Seesprache, die, mornarski jezik; in der
 Seesprache, po mornarsko, mornarski.
 Seestaat, der, morska država, f. a. See-
 mach.
 Seestadt, die, primorsko mesto, mesto ob
 morji, pri morji; ob jezeru.
 Seestädter, der, stanovaveo pomorskega
 mesta.
 Seestunde, die, *böhm.* rogovitka †, rožena
 korald.
 Seestein, der, jantar, ki se v morji dobiva.
 Seestern, der, morska zvezda.
 Seesternfrant, das, morski oman, *poln.*
 odmiennik.
 Seestichling, f. Dorusich.
 Seestier, der, morski bik.
 Seestille, die, tihost na morji, f. Wind-
 stille.
 Seestint, f. Stint.
 Seestrand, der, morski breg, morsko o-
 brežje.
 Seestrede, die, daljava na morji, kos
 morja.
 Seestrich, der, predel, pas morja.
 Seestück, das, namalano morje.
 Seesturm, der, morski vihar, morska ne-
 vihta.
 Seetamarinde, die, morska tamarinda.
 Seetang, f. Meergras.
 Seetanne, die, preslica.
 Seetaube, die, golobji potapljavec.
 Seetaucher, f. Seepapagei.
 Seetenfel, der, f. Meerrosch.
 Seethal, das, dolina z jezerom.
 Seethier, das, morska žival.
 Seetorf, f. Sumpfort.
 Seetreffen, das, bitva, boj na morji.
 Seetrist, die, morsko plavje, morski izmetl.
 Seetristig, *adj.*, kar morje izmeče na
 breg.
 Seetrompete, die, morski rog.
 Seetruppen, *pl.* pomorski vojaki, pomor-
 ska vojska.
 Seeufer, das, primorje, morski breg, kraj
 morja.
 Seeuhr, die, morska ura, ura za po morji.
 Seesunfall, der, nezgoda, nesreča na morji.

Seeungeheuer, das, morska pošast, morski velikan, nach *Ravn.* morski(a) zmam; *russ.* morskoe čudovišče; *serb.* morska nakaza.

Seeversicherung, die, pomorsko zavarovanje.

Seebogel, der, morski ptič.

Seebold, das, mornarji *pl.*

Seevorrathshaus, das, pomorska zaloga.

Seewanze, die, morska stanoga.

Seewarte, die, primorska gledavnica †.

Seewärts, *adv.*, proti morju, k morju.

Seewasser, das, Meerwasser, morska voda; Wasser aus Landseen, jezerna voda, jezernica.

Seewegerich, der, morski terpotec.

Seeweide, die, verba ob jezeru; paša ob jezeru, po jezeru.

Seeweinrebe, die, Noziderska terta.

Seeweisfisch, der, morska belica.

Seewermuth, der, morski pelin.

Seewesen, das, mornarija, mornarstvo, pomorstvo, morske zadeve ali reči.

Seewild, das, morske dereče živali.

Seewind, der, morski veter, mornik, morska sapa (ki vleče z morske strani).

Seewindblume, f. Meerneffel.

Seewolf, der, morski pes; f. a. Meerfrosch.

Seewort, das, mornarska beseda.

Seewurf, der, morski izmet; f. a. Seetrist.

Seewurm, der, morski červ; morska kača; kukoo.

Seezughaus, das, shramba, orožnica, arsenal pomorstva.

Seezoll, der, morski col.

Seezottenkopf, f. Medusenhaupt.

Seezug, der, pomorska odprava, odhod boj-niga ladjeva.

Seezunge, die, morski jezik (riba).

Seefeln, v. n., (in der Eigennur Sprache) ert.

Sege, die, neka ribška mreža.

Segeissen, das, (veralt.), kosa, serp.

Segel, das, jadro (*altst.* bei *Gutsm.* auch jadra, *serb.* jedro), bei *M.* das *russ.* vetrilo (*Gutsm.* hat vetralo), *böhm.* plahta, *V.* ploh (?); unr. versel * (in *D. Kr.* für Schiff gebt. aus dem Ital.); die Segel ausspannen, beisehen, machen, jadra razpeti, razpenjati; (napeti, razpreči. *Gutsm.*); die Segel einziehen, einnehmen, beinehmen, jadra vjeti, zvezati, zviti, zložiti, nach dem *Russ.* podbrati; nach dem Winde richten, jadra po vetru oburniti, obračati; die Segel streichen, jadra spustiti, spuščati, spuhati; *fig.* udati se, predati se, koga za mojstra spoznati; mit vollen Segeln fahren, z razpetimi jadri, na vse jadra peljati se; unter Segel gehen, podati se na morje, odjadriti, f. a. Absegeln; hundert Segel, sto ladij; der Wind schlägt in die Segel, veter se zaganja v jadra; für Segel, f. d.

Segelbalken, der, jaderno bruno.

Segelbar, *adj.*, dober, pripraven za jadranje, za vožnjo, splavin.

Segelbaum, der, für Mastbaum, f. dieses; stöžer na barkah veslenicah.

Segelberühmt, *adj.*, po vožnji ali brodarstvu slaven.

Segelboden, der, jadrarnica †.

Segelducht, f. Mastducht.

Segeler, Segler, der, jadravec, jadrivec, f. a. Schiffer, Seefahrer; ein Schiff, f. Segelschiff; *fig.* oblak, ki plava pod nebam; Segler (uneig. B.) schwindeliges Schaf, vertoglavec (merkač), vertoglavka (ovca).

Segelfahrt, die, vožnja na barki z jadri.

Segelfertig, *adj.*, gotov ali pripravljen na morje, na odhod po morji; z razpetimi jadri; sich segelfertig machen, pripraviť se na odhod, za vožnjo (po morji).

Segelfrei, f. Segelloß.

Segelgarn, das, niti, preja sukana za šivanje jader.

Segelgewand, f. Segeltuch.

Segelgichter, der, polivač.

Segelkahn, der, čoln na jadra.

Segelklar, f. Segelfertig.

Segelkundig, *adj.*, kdor je zveden v jadranji.

Segelkunst, die, umetnost, znanost, kako jadra obračati.

Segelleinwand, f. Segeltuch.

Segellinie, die, kriva certa.

Segelloß, *adj.*, brez jader.

Segelmacher, der, jadrar.

Segelmacherei, die, jadrarstvo, jadrarija.

Segelmeister, der, jadrarski mojster, mojster jadrar.

Segeln, v. n., jadрати ober jadriti, odpraviti se, odpeljati se, peljati se, voziti se po morji (v ladii na jadra); bis wohin segeln, prijadriti do —; der Vogel segelt in der Luft, ptič se vozi nad nami, plava pod nebam; v. a., ein Schiff in den Grund segeln, ladijo (manjšo) pojadriti (V.), potopiti, utopiti, utapljati jo zagnavši se nanjo.

Segeln, das, jadrenje, jadranje, vožnja.

Segelnachen, der, čoln z jadri, na jadra.

Segelnadel, die, jadrarska igla.

Segelordnung, die, red, po katerem se ladije peljejo.

Segelreede, f. Segelfertig.

Segelring, der, jaderno kolce.

Segelschiff, das, barka, ladija z jadri, na jadra, ladija jadravka.

Segelschneider, der, f. Segelmacher.

Segelseil, das, jaderno verv.

Segelspriet, f. Segelstange.

Segelstange, die, Rahe, *russ.* rajna, nach V. palica, nach *Gutsm.* jadrnica, jaderno drog; lantina, f. a. Ra.

Segelstein, f. Magnet.

Segeltan, f. Segelseil.

Segeltuch, das, platno za jadra, jadrovina (*Gutsm.*).

Segeltuchmacher, der, jadrovinar.

Segelvoll, *adj.*, z mnogimi jadri, poln jader ali ladij.

Segelwerk, das, nach V. jadrernina, vse jadra, nach *Gutsm.* jadrovje (? jaderje).

Segelwetter, das, vreme ugodno za vožnjo.

Segelwind, der, veter dober za vožnjo.

Segelzugehör, die, vse orodje, ki spada k jadram kake ladje.

Segelzunge, die, jaderni jezik.

Segen, der, das Zeichen des Kreuzes, sveti križ, prekrižanje; den Segen machen, prekrižati so; die Anwunschung, feierliche Ausrufung künftiger Glückseligkeit von Gott, *blagoslov* (serb.), *žegen**, *žegnanje**, (altst. *blagoslovljenje*); den Segen geben, über etwas sprechen, *blagosloviti* (v. perf.), *blagoslavljeni*, *požegnati*, *žegnati*, *blagoslov* ali *žegen* dati, *deliti*; Segen auf den Weg, srečno pot; die Wirkung dieses feierlichen Segens, *Gebühren*, *Reichthum*, *sreča*, *blazenost*, dar *Božji*, nach Göttern auch *blagor*, *blager* (aus dem *blagor* tobi! entstanden, und als Substantiv nur in der Redensart: *blagre* komu *dajati*, *deliti*, *selig* preisen, nachweisbar), *korist*, *vspch*, *bogastvo*, *obilnost*; Gott gebe seinen Segen dazu, *Bog* *blagoslovi*, *Bog* *daj*, da bi se po sredi izpejalo in obrodilo; dabei ist kein Segen, pri tem ni srede, auch ni dobička; den Fluch in Segen verwandeln, *prekletsivo* v *blagoslov* *preobniti*; Segen der Felder, *dobra letina*, *obilni pridelek*, *obrodek*; geistlicher Segen, (Ephef. 1, 3), *duhovni blagodar*; Morgen Segen, *Abend Segen*, *Jutrenja*, *večerna molitev*; *Beschwörungsformel*, *zagovarjanje*, *zagovor*; *Fieber Segen*, *Wetter Segen*, *zagovarjanje merzlice*, *vremena i. t.*; eine Person, die Andern Glück bringt, *osrečevavec*, nach V. *oblagoravec*; ein Gottes Segen ist Alles gelegen, etwa *brez Božjiga žegna* vse nič ne pomaga, ni srede.

Segensfülle, die, f. *Segensfülle*.

Segensform, das, kito za *blagoslovljenje*, *blagoslovnina* f.

Segensloß, adj., *brez blagoslova Božjiga*, *neblagovit*.

Segenreich, adj., *Segenschwanger*, *blagovit*, *blazen*, *presrečen*, nach *Gutm.* *žegna poln*, *obilno žegnan*.

Segensernte, die, *obilna žetev*, *obilni pridelek*.

Segensflur, die, *žegnana njiva*, ki je dobro obrodila.

Segensformel, die, *besede blagoslovne*; *zagovor*.

Segensfülle, die, *obilni žegen*, *obilnost*, *blagoslovljenost*, *blagovitost*, *plen*.

Segensgefilde, f. *Segensflur*.

Segenshand, die, *blagoslovna roka*.

Segensland, das, *blagoslovljena*, *blazena*, *bogata*, *srečna dežela*.

Segensprechen, f. *Segnen*.

Segensprediger, der, *blagoslovec*, *blagoslavljaec*; *zagovarjavec*.

Segenspredigerin, die, *blagoslavljačka*, *žegnalka*; *zagovarjalka*.

Segenspruch, der, *blagoslov*; die Handlung, *blagoslovljenje*, *blagoslavljanje*.

Segensquelle, die, *izvir blagoslova*, *blagovitosti*.

Segensreich, f. *Segenreich*.

Segenstropfen, der, *blagoslovna kaplja*.

Segenstunde, die, *blagoslovljena*, *žegnana*, *srečna ura*.

Segenwort, das, *beseda blagoslovna*, *izrek blagoslova*.

Segenswunsch, der, f. *Segen*; *voščenje*, *vošilo* *obilne srede*.

Segenvoll, f. *Segenreich*.

Segenwolke, die, *oblak*, ki *prinaša sredo*.

Segge, f. *Niedgras*.

Segler, f. *Segeler*.

Seglerin, die, *jadravka*.

Segment, das, *krajec*, (*böhm.* *oblokoren* f).

Segnen, v. a., (nach *Adelung* vom *Latin.* *signare*); *feierlich Glück anwünschen*, mit Verbindung des Kreuzzeichens, *poblagosloviti*, *blagosloviti* (v. perf. *Vuk*), *blagoslavljeni*, *požegnati*, *požegnati*, *žegnati* (auch *poln*, n. *böhm.*), *žegen* ali *blagoslov* dati, *dajati*, *deliti*; sich segnen, (*kreuzigen*), *prekrižati*, *križati*, *križ* *narediti*, *delati*; er hat sich *gesegnet*, *obogatet* je (*pri tem*); Gutes wünschen, *dobro*, *srečo* *voščiti*, *vošiti*, *želeiti*; segnen, *gesegnen* beim Abschiede, *roci*: *srečno!* *Bog* *te* *obvari!* in *oditi*, *posloviti*, *sloviti* se, *slovo* *vzeti*, *jemati*; die Welt, das *Zeitliche* segnen, *zapusiti* *ta svet*, *preseliti* se v *večnost*; preisen, *blagare* *dajati*, *deliti*, *blagovati* (*Gutm.*, V. u. M., t. j. *roci*, *klicati*: *blagor* *tebi!*); *slaviti*, *hvaliti*; f. *Preisen*; *heiligen*, *posvetiti*, *posvečevati*; mit einem Gebete, *pomoliti*, *moliti* *nad kom* (*čim*); *beseligen*, *oblažiti*, *blaziti*, *osrečiti*, *osrečevati*, *uspeh* *dati*, *nakloniti*; Gott *segne* *die!* *Bog* *ti* *daj* *dobro*. *Bog* *ti* *daj* *srečo*, *te* *obdaruj*; *gesegnete* *Ernte*, *dobra*, *obilna letina*, *obilni pridelek*; *gesegneten* *Leibes*, *noseča*, f. *Schwanger*; mit zeitlichen Gütern *gesegnet*, *bogat*, *obdarjen* s *časnim blagom*; er war mit Kindern *gesegnet*, *imel* je *dokaj*, *mnogo* *otrok*; das *Fieber*, *Wetter* segnen, *zagovoriti*, *zagovarjati* *merzlice*, *vreme*; *gesegneter* *Ausgang*, *srečen izid*.

Segnen, das, *blagoslavljanje*, *žegnanje*, *voščenje* *dobrigr*; *zagovarjanje*.

Segner, f. *Segensprediger*.

Sehbar, (adj.) *vidin*.

Sehe, die, (im gemeinen Leben), *vid*; *waidm.* *zajetje oko*.

Sehachse, die, (*axis opticus*), *vidna os*.

Seheglas, das, f. *Augenglas*.

Sehegügel, der, *vidni griek*.

Sehekraft, die, *vidna moč*, *vidna zmožnost*, *vid*, *vidnost*.

Sehekreis, f. *Gesichtskreis*.

Sehekunst, f. *Optik*.

Sehelinse, die, f. *Krystalllinse*.

Seheloch, das, f. *Augenstern*, *Sehnervenfloch*.

Sehemittel, das, *gledalo*, *vidilo*.

Sehen, v. n., eine gewisse Gestalt haben, *biti*, *viditi* *biti*; *sauer* *sehen*, *kislo* *deržati* se, *namernditi* se, *merdati* se; *aus* *ganz*

andern Augen sehen, ves drugačen biti; er sieht in unser Geschlecht, podoban nam je, ähnlich sehen, podoban biti. *serb.* nalik biti; gleich sehen, enak biti; f. über. Ansehen; die Fenster sehen auf die Gasse, okna gleda, so, gledajo. kažejo, so obrnjene na ulice; das Land sieht gegen Osten, dežela leži na vzhod; v. a. u. n. im Allgemeinen, vermittelt der Augen wahrnehmen, viditi (*v. perf. u. impf.*). *russ.* u. *böhm.* auch zreti; gut sehen, dobro viditi, dober vid, dobre oči imeti; die Kagen sehen bei der Nacht, mačke vidijo ponoči; er kann nicht aus den Augen sehen vor Schläfrigkeit, komej gleda, tako je zaspan; er ist nirgend zu sehen, ni ga nikjer viditi; mit seinen eigenen Augen sehen, s svojimi lastnimi očmi, na svoje oči t. j. za gotovo, za terdno viditi; auf et was sehen, schauen, pogledati, pogledovati, gledati; nach der Uhr sehen, pogledati na uro; etwas nicht sehen wollen, delati kakor bi ne vidil, nach V. slep se delati kako reči; über die Achseln sehen, zaničevati, po strani gledati; aller Augen sahen auf ihn, vsi so gledali, so imeli oči obrnjene, uperte va-nj; sich darauf, daß es ordentlich gemacht werde, glej, pazi, skušaj, prizadevaj si, da se reč prav naredi; man kann Niemand ins Herz sehen, nikomur se ne vidi v srece; durch die Finger sehen, f. Finger; schlecht sehen, spregledati se; nach dem Kranken sehen, gledati na bolnika, skerb imeti za-nj, skerbeti; auf die Finger sehen, f. Finger; er muß ihm in die Hände sehen, pičlo hrano ima od njega; gleda se mu v usta, ko je; etwas sehen gehen, iti česa gledat; Ginen gehen sehen, viditi koga, da gre, ko gre (*serb.* gdo ide), unrichtig, viditi koga iti; man hat ihn herumsehleichen gesehen, vidili so ga, da so jo potepal damit ich sehe, wo zu fahren, da so mi bo vidilo vozit (*nar. pes.*); sehen lassen, pokazati, kazati, pokazovati, na ogled postaviti, razstaviti; sich sehen lassen, prikazati se, *fig.* izkazati se, kazati se, hvalliti se; er ließ sich nicht sehen, ni ga bilo viditi, skrit je bil; laß sehen, pokaži!, (čakaj) da vidim; er darf sich vor ihm nicht sehen lassen, ne smo mu pred oči (priti); sich! siehe da! glej! lejl, glej no, vidiš (vial), na!; sehet doch, glejste no; ich sehe nicht, wo das hinaus will, ne vidim, no morem spreviditi, ne vem, kam to meri; ich will sehen, bom vidil, kako —; ich sah im Voraus, že pred sim vedil, da —; gern sehen, rad imeti kaj, ljubiti kaj; z dobrim ocesam gledati na —; Gott sieht auf den Willen, Bog gleda na voljo; den Tod sehen, (bibl.), umreti; hieraus sehe ich, iz tega vidim, sodim, skleпам; f. Ersehen; ich sehe nicht aufs Geld, ni mi za dnarje, ni mi dnarjev mar, škoda; er sieht nur auf seinen Worthell, samo na svoj dobiček gleda, svojiga dobička išee; sich, hier bin ich, lej me; er mag selbst sehen, wie er zum Gelde kommt, njegova skerb bodi, kako bo dobil

dnarjev, f. Zusehen; sich satt sehen, nagledati se koga, česa; sich blind sehen, toliko gledati, da oslepi, gledaje oslepeti; sich zum Narren sehen, zagledati se v koga in obnoret; nach nichts sehen, ne marati za nič; von Angesicht zu Angesicht sehen, f. Angesicht; sich sehen, (*v. r.*), viditi se, sniti se, shajati se.

Sehen, das, videnje, vid, gledanje; ins Sehen kommen, razgledati se; ich kenne ihn vom Sehen, poznam ga po obrazu, po licu, (pa znana nisva).

Sehend, *adj.* vidijoč, riht. videoč; sehend machen, vid, pogled koma dati, poverniti; sehend werden, spregledati, vid ali pogled dobiti; sehend sein, viditi, vid, pogled imeti; ein Seher, nach V. videoč; *adv.* videoč; ko je vidil.

Sehnerve, der, vidna čutnica.

Sehnervenlos, das, odpertina vidne čutnice.

Sehenswerth, Sehenswürdig, *adj.* pogleda, vida vreden, vreden, da so pogleda ali ogleda, mikaven.

Sehenswürdigkeit, die, mikavna, redka, posebna reč, reč vredna pogleda, pomina, imenitnost.

Scheorgan, f. Schewerzeug.

Schepunct, der, derjenige Punct, auf welchem man sieht, gledna pika, f. a. Gesichtspunct.

Scher, der, prorok, prerok, vedeževavec; nach V. videoč (der Sehende).

Scherbild, der, preroški pogled.

Scherin, die, prerokinja.

Scherkunst, die, preroštvo.

Scherrohr, das, gledalo, lukalo, f. Fernrohr (očnik *serb.*).

Scherthum, das, preroštvo.

Scheweise, die, način gledanja, videnja.

Scheweite, die, dogled; es liegt nicht in der Scheweite, ni mogoče dogledati.

Schewerzeug, das, vidilo.

Schewinkel, der, vidni ogel, ogel videnja.

Scheziel, das, dogledek; reč, v ktero oči merijo.

Schnader, die, f. Sehne.

Sehne, die, kita, (debela kita), kitica, ehmal, ein jedes Band, f. dieses; im Leibe, (tendo), kita, nach dem *Russ.* suha žila; Sehne am Bogen, tetiva, (struna, eigentl. Saite); in der Geometrie, odreza (*V.*), struna (nach dem Latein. chorda).

Sehnen, sich, v. r., nach etwas, hrepeneti po čem, pozeleti, zazeleti, želeti česa; mreti. dihteti, koperneti, hlepiti po čem, nach *Gutm.* čleti (*V.*); težko čakati (kakor kanja dežja), goreče želeti; *serb.* glnati, čeznati; zdihovati po čem; er sehnt sich nach dem Gelde des Nachbarn, polaknil, polakomil se je sosedovih dnarjev; er sehnt sich nach der Heimat, dolg čas mu je po domu; f. a. Begehren, Gellüsten, Verlangen. Sehnen, das, hrepenenje, mrenje, kopernenje, hlepanje, pozelesenje, poželjivost, pohlepnost.

Sehnenklappe, die, (Verhärtung der Bueggefäße bei Pferden), terdina uklonivko.

Sehnenküchleichen, das, sezamasta * koshica, koshica.

Sehnenkumiere, die, kitna sliz.

Sehnenkumir, die, trakasta kita.

Sehnicht, adj., kitast, žilast.

Sehnig, adj., kitai, kitnat, a kitami.

Sehnlich, adj., željni, goreč, hrepeneč, dihtiv, hlepen, a veliko, gorečo željo, silen, strasten; sehnlich warten, težko, komaj čakati, čakati in čakati, na iglah sedeti; sehnlicher Wunsch, živa, vroča želja.

Sehnsucht, die, mrenje po čem, hlepenje, hrepeneje, vroča, goreča želja, silno pozeenje.

Sehnüchtig, adj., hrepeneč, poželjiv, nach V. mertev po čem.

Sehnüchtheit, Sehnsüchtheitsvoll, adj., hrepeljiv, hrepeneč, a vroča, plameneča, živo željo naudan, napolnjen.

Sehorgan, Sehpunct, f. Sehwerkzeug, f. Sehpunct.

Sehr, adv., zelo (auch *altst.*, gewöhnlich *zlo* ausgedrückt), jako, močno, silno, prav, grozno, strašno, rameno (nar. pes.), naravno (*böhm.*), sila, pre —; sehr reich, ves bogat, silo bogat, prav močno, silno, jako bogat, prebog; in St. ang. auch kroto (krut, im Serb. dič) bogat; das kann sehr wohl geschehen, silo lahko se zgodi, prav lahko se zgodi; sehr schnell, berz berz; sehr gut, ves dober, prav dober; sehr schön, zelo lep, prav lep, lep lep, kaj lep, prolep; sehr achten, silno spoštovati; sehr viel, dokaj, premnogo; zu sehr, preveč, odveč, nad mero, čez mero; sehr groß, prevelik; sie mögen mich noch so sehr haßen, naj me še toliko, še več sovražijo; ich liebe ihn so sehr, toliko ga ljubim, tako močno ga ljubim; so sehr er sich sträubt, naj se še toliko kerči; nicht so sehr, ne ravno, ne tako, ne toliko; sehr benöthigen, potrebovati, kakor siromak kos kruha; sehr selten, redek kakor bela vrana.

Sehrohr, f. Fernrohr.

Sehungsbogen, der, vidni lok.

Sehameise, die, ruska.

Seiche, f. Haru, (mont.) potočič.

Seicheln, v. n., dišati po scarnici.

Seichen, f. Harnen, (von Thieren).

Seicher, der, usane.

Seichern, v. n., tiščati (v. i.) scati.

Seichsliege, f. Kothsliege.

Seichschel, die, f. Nachtopf.

Seicht, adj., eine geringe Tiefe habend, plitev, plitek, neglobok, gazljiv, brodljiv; ein seichtes Gebirge, nizka gora; seicht pfügen, ne globoko, plitko orati; *fig.* slab, jalov, puhel, prazen, plitev, suh, medel, neosnovan, neuterjen, poversin; seichte Stelle, plitvina (V.), plitvo mesto, nach *Zal.* prag; seicht werden, upadati, utekati se (od vode).

Seichtdenkend, adj., plitkomiseln (*böhm.*).

Seichte, die, plitvina (V.); *serb.* plićina.

Seichten, das, plitviti.

Seichtgelehrt, adj., puhloglav, nedoučen.

Seichtheit, die, plitvost, plitkost, plitkota; alabost, jalovost, puhlost, f. übr. Seicht.

Seichtigkeit, f. Seichtheit.

Seichling, der, ein seichter Kopf, puhloglaveo.

Seichttopf, f. Nachtopf.

Seichwindel, die, pelnica.

Seichwinkel, der, scališče, uscani kot.

Seichwund, adj., wund vom Haru, bei kleinen Kindern, presen (ll. St.) ob. besser viell. prisien, razjeden (po scanini).

Seide, die, nach V. u. *Gutsm.* das *serb.* svila, *germ.* zida*, (*ruß.* šelk, *rig.* šolk, *böhm.* hedvab, *poln.* jedwab); feine Seide bei etwas spinnen, ne imeti dobljeka pri čem; wilde Seide, divja svila; sich in Seide fleiden, svilene oblačila nositi; svilenina; (*Cuscuta epithym.*), predeneo.

Seidel, das, maslec*, *dim.* mašliček.

Seidelaß, der, f. Kellerhals, (volčji koren).

Seidelfäschchen, das, maslec.

Seideln, v. a., Pferde an Füßen fesseln, konja v spone djati (na paši), speti (*Zal.*).

Seiden, adj., aus Seide, nach dem *Serb.* svilen, (svilena, svileno), Seide betreffend, svilen, svilni, svilno, židen, *germ.* židan, *seidenes Band*, svilen, židan trak; seidenes Gant, pregladka, mehka koža; halbscheiden, f. b.

Seidenähnlich, adj., svilast f, svili, židi podobn, kakor svila.

Seidenarbeit, die, svilenina.

Seidenarbeiter, der, svileninar, delavec, izdelovavec svilene robe.

Seidenartig, f. Seidenähnlich.

Seidenband, das, svileni, židani trak.

Seidenbast, der, svilena lika.

Seidenbau, der, svilarstvo, svilarija, ravnanje svile, reja svilaie.

Seidenbaumwolle, die, svileni bombaž.

Seidenbereiter, der, pripravljao (svile).

Seidenbinse, f. Wolllas.

Seidenbirn, die, *serb.* svilajca (Vuk).

Seidenbräuer, der, svileni škurh.

Seidencci, das, svilni mešič, zapredek (galata*, kokon*), *böhm.* ošeh.

Seidencrente, die, pridelek svile.

Seidenfabrik, die, svilarnica, nach Vuk svilarna.

Seidenfabrikant, der, svilar.

Seidenfaden, der, svilna, židna nit.

Seidenfalter, der, svilnični motulj.

Seidenfärber, der, kdor svilo ali svilenino barva.

Seidenflode, die, svilni kosmič, kocenj.

Seidengewand, das, svilena obleka.

Seidengewebe, das, svilena tkanina.

Seidenglanz, der, svilni lesk.

Seidengras, das, juka* svilasta.

Seidenhaar, das, svileni, mehki, voljni las; svilno lakno.

Seidenhaarig, adj., svilenolas, *serb.* avilenokos.

Seidenhandel, der, kupčija, trgovina a svilo, svilarstvo, svilarija.

Seidenhändler, der, svilar (serb. Vuk);
 kdor x žido kupčujo.
 Seidenhändlerin, die, svilarica.
 Seidenhandlung, die, Seidengevölbte, svilarnica, prodajavnica svilenine.
 Seidenhase, der, zajco svilodlaki ali angoraki.
 Seidenhaspel, der, motovilo za svilo.
 Seidenhäuschen, f. Seidenet.
 Seidenhund, der, svileni psiček.
 Seidenhut, der, svileni, židani klobuk.
 Seidenkänichen, f. Seidenhase.
 Seidentante, f. Seidenstüpe.
 Seidentette, die, svilena osnova.
 Seidentleid, das, svileno oblačilo.
 Seidentümel, das, svileno klobko.
 Seidenkraut, f. Flachseide.
 Seidentultur, f. Seidenbau.
 Seidenladen, f. Seidenhandlung.
 Seidenlager, das, sklad, zaloga svile ali svilenine.
 Seidenloche, die, svileni zvitek.
 Seidenmanufaktur, die, izdelovanje svilenine, svileni izdelki; f. a. Seidenfabrik.
 Seidenmotte, f. Seidenfalter.
 Seidenpapier, das, svileni papir.
 Seidenpflanze, f. Bingelkraut.
 Seidenraupe, die, (gosenica) svilnica, svilna gosenica, nach Andern sviloprežka, svilod nach Poklukar, nach Sul. svilac, (öerrv) svilnik, svilni ali židni öerrv; in Rüssen. kavalir*.
 Seidenrebe, die, virginjska svila.
 Seidenreich, adj., svilnat, židnat.
 Seidenjammet, der, svileni žamet.
 Seidenschmetterling, f. Seidenfalter.
 Seidenschuur, die, svilena verveca.
 Seidenschwanz, der, (Ampelis), pegam, russ. sviristelj, böhm. brkoslav.
 Seidenschwanz, f. Seidenschweif.
 Seidenspinner, der, svilopredec; f. a. Seidenraupe.
 Seidenspinneret, die, predenje svile; svilopredivnica.
 Seidenspinnerin, die, svilopredica.
 Seidenstüpe, die, svilene špiče*, blonde*.
 Seidenstüpe, die, cevka za svilo.
 Seidenstar, der, svileni škorec.
 Seidenstein, f. Bergflachs.
 Seidenstücker, der, kdor svilenino veze.
 Seidenstoff, der, svilena roba, močna svilenina.
 Seidenstrid, der, svilena verv.
 Seidenträger, der, žival s svileno dlako.
 Seidentuch, das, svileni robe.
 Seidenvögelchen, f. Seidenzeißig.
 Seidenwaare, die, svileno blago, svilenina.
 Seidenweber, der, tkavec svilene robe, svilotkavec*.
 Seidenweberei, die, svilotkavstvo.
 Seidenwebstuhl, der, statve za tkanje svilenine.
 Seidenweich, adj., mehak, voljan kakor svila.
 Seidenwerk, das, vsakoršna svilena roba, svilenina.

Seidenwidler, der, navijač.
 Seidenwirker, f. Seidenweber, (kdor svilo na mašini tke).
 Seidenwirkerstuhl, f. Seidenwebstuhl.
 Seidenwolle, die, f. Seidenbaumwolle.
 Seidenwollig, adj., serb. svilorun (Vuk).
 Seidenwurm, der, f. Seidenraupe.
 Seidenzeug, f. Seidenstoff, (svilena tkanina).
 Seidenzucht, f. Seidenbau.
 Seidenzüchter, der, kdor se peča s prideloivanjem svile.
 Seider, f. Maut, (Risch).
 Seier, der, zakozni öerrv.
 Seife, die, nach V. mýilo, (viess. besser mýilo), oder milo (auch poln., russ. u. böhm.), serb. sapun*, gew. žajsa*; Seifen fochen, mýilo kuhati, delati; f. a. Seifenwerk; ohne Seife barbieren, brez britve obriti koga, o-ciganiti ga.
 Seifen-, in 3sg. mýilni, milni; (mont.) izpran.
 Seifen, v. a., omýiliti, mýiliti, namýiliti, oder militi (auch böhm., russ. u. poln.); mont. izprati, prati rudo, f. a. Waschen.
 Seifen, das, mýiljenje; pranje rude.
 Seifenaloe, die, mýilna lopatika.
 Seifenapfel, der, mýilnik† (böhm.).
 Seifenarbeit, die, pranje.
 Seifenartig, adj., mýilast, mýilast, mýilovit.
 Seifenartigkeit, die, mýilovitost.
 Seifenbaum, der, mýilnik†, mýilno drevo.
 Seifenblase, die, mýilni mehurček, mýilno pena.
 Seifendorn, der, öesmin.
 Seifenen, v. a., rudo prati.
 Seifener, der, perionik (V.), kdor rudo pero.
 Seifenerde, f. Wasserde.
 Seifenform, die, kalup, model, forma za mýilo.
 Seifengebirg, das, naplavljenina, nasipina.
 Seifengeist, der, mýilovec, mýilni lug.
 Seifengeld, das, dnar za mýilo.
 Seifengestein, das, nasipina.
 Seifengold, das, izprano zlato.
 Seisenhändler, der, mýilar (auch Seifensieder), kdor mýilo prodaja.
 Seifenläser, der, mýilni örevljec.
 Seifenkessel, der, mýilni kotel.
 Seifenkraut, das, (Saponaria), mýilnica (Böhm. u. poln.).
 Seifenlange, die, mýilarski lug.
 Seifenöl, das, mýilno olje.
 Seifenprobe, die, preskušnja mýila.
 Seifenpulver, die, mýilna maža, mýilno mazilo.
 Seifensäure, die, mýilna kislina.
 Seifenschaum, der, mýilna pena.
 Seifensieder, der, mýilar, mýilar, (russ. mýilovar).
 Seifensiederet, die, mýilarija, mýilarstvo (auch Seifenhandel); der Ort, mýilarnica.
 Seifensiederhandwerk, das, mýilarstvo; es betreiben, mýilo delati, kuhati, mýilariti.

Seifensiederin, *die*, mšilarica.
 Seifensiederlauge, *die*, mšilarski lug.
 Seifenspirit, *s.* Seifengeist.
 Seifenstein, *der*, kamen mšilnik.
 Seifenstoff, *der*, mšilenina *†*.
 Seifenstückel, *pl.*, opirki, *pl.*
 Seifentrügelchen, *das*, koritce, jamica
 za mžilo.
 Seifenwasser, *das*, voda mšilnica, getođhnl.
 žafnica *.
 Seifenwäsche, *die*, pranje z mšilam.
 Seifenwerk, *das*, rudno perilo (V.), ru-
 dopravnicat, *s.* a. Wascheret.
 Seifenwurz, *die*, *s.* Seifenkraut.
 Seifer, *der*, namiljevavec; *s.* a. Seifener;
 Weiser.
 Seifern, *s.* Weisern.
 Seifisch, *adj.*, mšilast; slizok.
 Seifig, *adj.*, mšilat, mšilnat.
 Seifner, *s.* Seifener.
 Seige, *s.* Seihe.
 Seigebühse, *die*, (Seihebrühse), procejenka.
 Seigefas, *das*, (Seihfas), cedilo.
 Seigeforb, *s.* Seihforb.
 Seigen, *s.* Seihen.
 Seigepfanne, *die*, *s.* Durchschlag.
 Seiger, *adj.*, (mont.), navpičin, *adv.*, navpik.
 Seiger, *der*, *s.* Seih; Sanduhr; Zeiger,
 auch Uhr (überhaupt).
 Seigerarbeit, *die*, odločevanje medi od
 svinec in srebro.
 Seigerblei, *das*, svinec, ki se potrebuje
 za odločevanje srebra od medi.
 Seigerbarröfen, *der*, peč plamenica za
 odločevanje srebra.
 Seigerborn, *das*, med, ki ostaja po odlo-
 čenem srebru.
 Seigergang, *der*, navpična žila; uren hod.
 Seigergerade, *adj.*, navpičin, navpik.
 Seigergeräde, *die*, ravnost, navpičnost.
 Seigergewicht, *das*, *s.* Mßgewicht.
 Seigerhütte, *die*, čistivnica, odžigavnica
 za srebro.
 Seigerkras, *das*, odpadek pri odločeva-
 nji srebra.
 Seigerlinie, *die*, navpična čerta.
 Seigern, *v. a.*, (mont.), navpik kopati,
 nach V. zakopati, zakopavati se; izmeriti,
 meriti in odločiti navpično čerto, navpično
 globokost; Silber seigern, (s. svinec) sre-
 bro od medi odločiti, ločiti; nach dem Russ.
 odapljati, odžigati.
 Seigern, *das*, navpično kopanje žile; mér-
 jenje navpične globokosti; odločevanje sre-
 bra od medi.
 Seigeröfen, *der*, odžigavnica, čistivnica za
 srebro.
 Seigepfanne, *die*, ponev, v katero se vliva
 svinec pomešan s srebrom.
 Seigerrecht, *s.* Seufrecht.
 Seigerrihte, *s.* Seigergeräde.
 Seigerriß, *der*, navpični prerez ali presek.
 Seigerschacht, *der*, navpična jama, na-
 vpni (rudni) rov ali šaht.
 Seigerschlafte, *die*, žilindra, ki se dobiva
 pri odločevanju srebra.

Seigerschlag, *der*, udarec ure.
 Seigerstück, *das*, kos medi za odločevanje
 srebra.
 Seigerstunde, *die*, ura.
 Seigertense, *die*, navpična globina, glo-
 bokost.
 Seigerung, *die*, *s.* Seigern.
 Seigerzeug, *das*, odločena med.
 Seigesack, *der*, (Seihfack), vreča s tropi-
 nami.
 Seigestein, *der*, luknjasti peščeni kamen.
 Seigestroh, *das*, bei den Bierbräuern, pod-
 stilkja (böhm.).
 Seigetopf, *der*, cedivni lonec.
 Seigetuch, *s.* Seihuch.
 Seigezeug, *das*, cedilo.
 Seigicht, *s.* Seihuch.
 Seigneur, *s.* Herr (gnäbiger).
 Seihe, *die*, cedilo; izcedek, tropine, gošča,
 ki ostaja po precedu; *s.* a. Durchschlag.
 Seihen, *v. a.*, seigen, precediti, procejati,
 cediti, pretočiti, pretakati; po precedu či-
 stiti, bistriti.
 Seihen, *das*, preced, procejanje, ceja.
 Seih, *der*, cedilo; (der Seihende), cejar
 (V.), procejar, procejavec; *s.* a. Seiger.
 Seiherin, *die*, procejavka.
 Seihforb, *der*, pleteno cedilo, cedilnik,
 cedivni jernbas, cejna pletenica.
 Seihkraut, *s.* Löwenzahn.
 Seihutna, *das*, cedivna ruta, cedivna per-
 tenina.
 Seihung, *s.* Seihen.
 Seil, *das*, *verv. dim.* vervca, in *St. u. M.* vožo
 ober ožo, (serb. užo, *gen.* užeta u. uža Vuk;
 kroat. a. provaz). u. Gutm. konop, konopee
 (Strick) und vezilje; mit einem Seil binden,
 z vervjo privezati; auf einem Seile tanzen,
 po, na vervi hoditi; Ginen das Seil über
 den Kopf (über die Hörner werfen), brez
 britve obriti koga, ganiti koga; an einem
 Seile ziehen, vleči s kom, zmenjen biti;
 bei Pferden, *s.* Geschirr; Seil und Treil,
 vse vervi in jadra skup; *s.* a. Göpeltette;
 Seil um die Pferde anzubinden, pripón.
 Seilen, *v. a.*, *s.* Seigeln; mit Seilen befe-
 stigen, privezati, povezati z vervmi; ein
 Schiff seilen, z vervmi opraviti ladjo; sa-
 motež vleči kaj (na vervi); bei den Seil-
 lern, razpeti posamne pramene.
 Seiler, *der*, vervar, konopar, vožar (M.
 u. serb.).
 Seilerarbeit, *die*, vervarski izdelek.
 Seilerbahn, *die*, vervarnica, (v) ožarnica.
 Seilererei, *die*, Seilergewerk, *das*, vervarija,
 vožarija, ober ožarija, ožarstvo.
 Seilergeselle, *der*, vervarsko pomagač,
 delavec.
 Seilerhandwerk, *das*, vervarstvo, vožar-
 stvo ober ožarstvo.
 Seilerin, *die*, ožarica, vervarica.
 Seilermeister, *s.* Seiler, (mojster ožar).
 Seilerrad, *das*, motovilce (V.).
 Seilerzeug, *das*, vervarsko orodje.
 Seilfischer, *der*, *s.* Angelfischer.

Seilfischstein, f. Ammonshornschnecke.
Seilgänger, f. Seiltänzer.
Seilmacher, f. Seiler; Segelmacher.
Seilrad, f. Seilerrad.
Seilschlitten, der, (Seilerschlitten), voz (vervarski).
Seiltanz, der, ples, hoja po vervi.
Seiltänzer, das, hojenje, plesanje po vervi.
Seiltänzer, der, etwa vervoplesec, vervohodec, vervolezec.
Seiltänzererei, die, hojenje po vervi.
Seiltänzerin, die, vervohodka f.
Seiltänzerisch, adj., vervohodsk.
Seiltänzerkunst, die, umetnost, po vervi hoditi.
Seiltänzerstange, die, f. Balancirstange, (vervohodski drog).
Seilweide, f. Sahlweide.
Seilwerk, das, vse vervi, kar jih je na kaki reči.
Seim, der, čisti med, ali sterd, ki se oedi iz satovja; samotok (serb.), gosti sok, f. a. Schleim; Gerstenfchleim, f. d.
Seime, die, vervea, konopec (tenak).
Seimen, v. a., oediti; tako kuhati, da se dobi gost sok; Honig seimen, med oediti, očistiti, očistati, čistiti; v. n., mnogo soka dati, dajati.
Seimhonig, der, samotok (Vuk), tekoči med; izcejeni med.
Seimicht, adj., slizast.
Seimig, f. Schleimig.
Sein, pron. poss., wenn es sich auf das Subject des Satzes bezieht, svoj; Terpin hat sein (eigenes) Haus verkauft, Terpin je prodal svojo hišo; wenn es sich aber nicht darauf bezieht, njegov, auch njega. zuweilen auch mu, ji (dat. pron. pers.); Terpin hat sein (dessen 3. B. des Ruynis) Haus verkauft, Terpin je prodal njegovo hišo, oder njega hišo, wohl auch, obškon minder deutlich, Terpin mu je prodal hišo; er mit seiner Frau, on z ženo (s svojo ženo), on pa žena njegova; es hat seine Wichtigkeit damit, res je tako (taka); Seine Majestät der Kaiser, Njegovo veličanstvo cesar; man ist am liebsten unter Seinen, človek je najrajši med svojimi (med domačimi), med svojci, svojiga k svojimu vleče; das Geld ist sein, polje je njegovo; er kann seine Wege gehen, naj gre, kamor hoče; das Mein und Sein, moje in njegovo; nicht mein Vater, sondern seiner, ne moj, ampak njegov oče; genit. pron. pers. njega.
Sein, verb. aux. f. Seyn.
Seine, f. Seinige.
Seiner, gen. pron., in Bezug auf das Subject, seiner selbst, sohe, se; sonst, njega, — ga.
Seinesgleichen, njemu enak, f. Gleich.
Seinethalben, Seinetwegen, Seinetwillen, adv., zavoľo njega; za stran njega, zanj (eigentl. für ihn), nach Gutem, za njega delo, za nja voljo.
Seinige, adj., in Bezug auf das Subject,

avoj; sonst, njegov, njega; er lebt vom Seinigen, od svojiga živi; Jedem das Seinige, vsakimu svojo (bodi, auch vsakimu bodi, kar je njegoviga, kar mu gre); das Seinige, premoženje; er hat das Seinige gethan, storil je svojo dolžnost; er ist unter den Seinigen, med avojimi, med alahto je, med domačimi, serb. svojta, avojat; f. a. Angehörig.

Seisen, v. a., (in der Schifffahrt), dve vervi zvezati.

Seising, die, vezalo.

Seisse, f. Sense.

Seit, adv., od, kar, seit dem Tage, od tega dne, seit der Zeit, od tega časa; seit einem Jahre, eno leto, od lani; seit gestern, seit heute früh, od včera; od davi; seitdem du weg bist, odkar tebe ni, od te dobe, ko si odsel; seit meines Vaters Tode, po smerti mojiga očeta, oder odkar mi je oče umrl; seit meines Hierseins, odkar sim tukej; seit wann? odklej? seit wann hat er dir nicht geschrieben, koliko časa je, da ti ni pisal?; seit er genesen ist, odkar je ozdravil; schon seit vier Tagen sah ich ihn nicht, štiri dni ga že nisim vidil; seit ich ihn kenne, kar se poznavam, nach V. odkler (eig. von wo ab) se poznavam; seit dem, odtlej (V.), odslej, odsih dob, odsih mal.

Seitab, adv., na stran, proč.

Seitbliden, v. a., po strani pogledati, gledati.

Seitdem, f. Seit.

Seite, die, stran (in and. D. strana), auch plat; im Buche, stran; beide Seiten, obe strani; von allen Seiten, od vseh strani, z vseh strani, (poln. zewszad); sich von der guten Seite zeigen, od dobre strani pokazati se; sich auf die Seite machen, na stran, v stran, nach V. und dem Böhm. strano iti, spraviti se; ulti, pobrati se skrivaj; etwas auf die Seite bringen, na stran djati, spraviti; skrivaj unesti, zmakniti; bei Seite gehen, k svoji potrebi iti; bei Seite, na stran, v stran, s poti; nach der Seite rücklings, vno; zur Seite stehend, na strani; die östliche, westliche Seite, u. dergl., zahodnja, zahodnja stran; auf der einen Seite, auf der andern Seite, na eno plat, na eno stran, na drugo stran; po enem, po drugem; die rechte Seite eines Zeugens, lice, die verkehrte, linke Seite, narobe, serb. naliče; Scherz bei Seite! brez šala! za res!; von Seite des Berichtes wird N. N. mit dem Beisage vorgeladen, daš —, sodnija vabi, kliče l. l. s tem pristavkam, da —; Seite, hohle des Leibes, bok, auch stran; eines Schiffes, auch bok; als Wand betrachtet, stena; Kinem zur Seite gehen, s kom, zraven ali poleg koga iti; fig. okoli njega biti in skerbeti zanj; Jemand auf seine Seite ziehen, na svojo stran koga potegniti, spraviti; er hielt seine Seite, z njim je vlekel; potegniti s kom; er hatte auf seiner Seite 125 Stimmen, imel je za se (bilo je zanj) 125 glasov; die

Hände in die Seite legen, podpreti se z rokami; an die Seite stellen, primeriti, primérjati koga komu oder s kom; zur Seite stellen, pridati, pridajati koga komu; sich auf die faule Seite legen, poleniti se, ule-niti se; sich auf die schlimme Seite legen, pokvariti se, udati se zanikernimu življe-nju; bei Seite setzen, na stran djati, odroči se; von väterlicher, mütterlicher Seite, po odetu, po materi; jedes Ding hat seine 2 Seiten, vsaka reč ima dve strani, dve plati, (dva konca); ich, von meiner Seite, kar se mene tiče; Ginen auf die Seite räumen, s poti spraviti koga, ubiti ga; er kommt ihm nicht von der Seite, ne gane se od njega; von der Seite ansehen, po strani pogledati koga; in die Seite fallen, (mil.), v bok prijeti, od strani naposti; Partei, stran, die andere Seite, nasprotnik; Theil, del, stran; Kante, rob, kraj (Rand); auf seine Seite, na svoj pol (?Jan.).

Seitel, das, maslee *.

Seiten-, in den Bzgg. S., postranski, stran-ski, pobočin, (nach and. D.).

Seitenabtheilung, die, stranski razdel.

Seitenabweichung, die, etwa postranost.

Seitenader, die, postranska žila.

Seitenaster, der, pristranska rit.

Seitenallee, die, postranske ulice drevne.

Seitenangriff, der, napad od strani.

Seitenansicht, die, pogled, vid od strani (s strani).

Seitenarm, der, bei einem Flusse, panoga.

Seitenast, der, (po)stranska veja.

Seitenbalken, der, stransko bruno.

Seitenband, das, stranski vezek.

Seitenbeet, das, postranska grēda.

Seitenbein, das, kost stranica.

Seitenbetrag, der, znesek ene strani.

Seitenblatt, das, stranica, postransko pe-resce.

Seitenblick, der, pogled po strani; einen solchen werfen auf etwas, po strani pogle-dati kaj.

Seitenblutader, f. Seitenader.

Seitenbrett, das, stranica, stranska de-ska, dilja; krajnik; an den Lauffchiffen, o-bojnica.

Seitenbrücke, die, primostek.

Seitendach, das, pristrešje.

Seitendamm, der, postranski jez.

Seitener, f. Parteigänger.

Seitenfach, das, predalčik pristranski.

Seitenflach, adj., ploščastih strani.

Seitenfläche, die, stena, stranica, stran-ska plošča, ploša (in no dno).

Seitenflügel, der, postranska perot.

Seitenfutter, das, podvlaka na straneh.

Seitengasse, die, postranske ulice.

Seitengebäude, das, postransko poslopje, pristava (M.), prizidek, (Subaute).

Seitengegend, die, stran.

Seitengesicht, das, pogled od strani.

Seitengewehr, das, sablja, meč.

Seitengraben, der, prirovj.

Seitenhaar, das, postranski lasje.

Seitenhaus, das, hiša zraven hiše sto-jeca.

Seitenhieb, der, udarec od strani.

Seitenhölzer, pl. stranskice.

Seitenhüter, der, stranovarh f.

Seitenkraft, die, postranska moč.

Seitenlade, die, pristranska predal.

Seitenlang, adj., eno stran, več strani dolg.

Seitenlinie, die, postranska čerta ali ver-ata; stranski rod.

Seitenmahl, das, znamenje, brazgotina na strani, v boku.

Seitenmauer, die, postranski zid.

Seitenmaut, die, postranski šiv.

Seitenrand, der, stranski kraj ali rob.

Seitenröhre, die, postranska šina.

Seitenriss, f. Seitenhieb.

Seitenrisslager, die, pristranska pri-vodnica.

Seitenrissmerz, der, bolečina v boku.

Seitenrissstopp, der, stopinja v stran.

Seitenrissprung, der, zaskok.

Seitenrissstopp, adj., postransk.

Seitenrissstopp, das, bodljaji, pl.

Seitenrissstopp, der, ubodec v bok.

Seitenrissstopp, der, drog v bok.

Seitenrissstopp, die, postranska cesta.

Seitenrissstopp, der, postranska čerta.

Seitenrissstopp, das, stranica, krajnik; Pendant, enaka, podobna reč, ki dela z drugo par.

Seitenrissstopp, die, postranski žep, (po-stranska) torba, torbica, mavha.

Seitenrissstopp, der, stran, postranski del.

Seitenrissstopp, die, postranske vrata.

Seitenrissstopp, der, in den Schneidemühlen der äußere Tram am Zugwagen, welcher den Sägestock an den Wagen festhält, nach V. kord. (dazwischen kommen Reile, zaloge oder orehi).

Seitenrissstopp, der, panoga, odrastlik, div-jak, zaležnica.

Seitenrissstopp, die, stranski rod, stranska versta.

Seitenrissstopp, die, stranska stena, stranica.

Seitenrissstopp, das, f. Schlafbein.

Seitenrissstopp, der, stranska pot, steza; Ab-weg, stranpot (V.), serb. stranputica; ei-nen Seitenweg einschlagen, zaviti jo.

Seitenrissstopp, f. Seitenrissmerz.

Seitenrissstopp, das, prizidje, stransko oxidje, stranska terdnjava.

Seitenrissstopp, der, stranski veter, veter od strani.

Seitenrissstopp, der, nach dem Böhm. und Poln. prikotek.

Seitenrissstopp, das, beseda drugi enaka ali podobna.

Seitenrissstopp, die, dolga korenina (V.).

Seitenrissstopp, die, število stran; mit Sei-tenzahlen versehen, f. Paginiren.

Seitenrissstopp, das, kolo z zobmi na strani.

Seitenrissstopp, der, kazalo strani.

Seitenrissstopp, das, stranska izba.

Seithalb, *f.* Seitwärts.

Seither, *adv.*, od tega časa, odsih dob, (odsih mal).

Seitherig, *adj.*, dosedanj, dozdanj; sein seitheriges Betragen läßt nichts zu wünschen übrig, od te dobe se obnaša tako, da smo z njim popolnoma zadovoljni.

Seitig, *adj.*, Seiten habend, in den Bzgg. — stransk.

Seits, Deinerseits, od tvoje strani, zavolj tebe, *f.* übr. die Bzgg.

Seitwärts, *adv.*, v kraj, na stran, od sebe, vstran, pri ober po strani, pri kraji; seitswärts befindlich, postransk, stransk; quer, poprek; *f.* a. Seite.

Sejour, *f.* Aufenthalt.

Sejourneren, *f.* Aufhalten, sich.

Sejungiren, *f.* Absondern.

Selante, die, prosočnica čerta.

Selundiren, *f.* Ausschließen.

Sellusion, *f.* Ausschliefung.

Selondär, *adj.*, drugoten; etbliche selondäre Syphilis, šklerjevo in 3. Kr.

Selondärschulen, *pl.*, srednje šole.

Selondientenant, der, podlajtnant.

Sekret, das, skrivni peccat, *f.* a. Abtritt; Geheimniß.

Sekretär, der, sekretär, skrivni pisar, tajnik †, Schreibschrauf, pisavnik, pisavni omar; (Falco serpentarius), *russ.* vestovščik; nogac †.

Sekretariat, das, sekretarstvo, služba tajnika ali skrivniga pisarja.

Sekretarium, das, izpraševavnica.

Sekretion, *f.* Absondern.

Sekt, der, sekt, sladko špansko in kanarsko vino.

Sekte, die, verska družba, razkol (*russ.*), krivoverstvo (falscher Glaube), sekta*, ločina †.

Sektenmeister, **Sektenurheber**, der, začetnik krive vere.

Sektion, die, odsek, oddelek; *f.* a. Abschnitt; Leichenöffnung.

Sektionsbericht, der, poročila od razpora ali razdjanja kacija merlica.

Sektirer, der, krivoverec, razkolnik, ki krivo vero trosi med ljudi.

Sektirerei, **Sektirung**, die, trošenje, širjenje krivoverstva.

Sektor, *f.* Kreissehnchnitt.

Sekular, *adj.*, stoleten; weltlich, posveten.

Sekularfeier, die, stoletni praznik, stoletnica, praznovanje stoletniga obstanka.

Sekularisation, die, preobrnjenje duhovskega posestva v posvetno, odvzete duhovskega ali cerkveniga posestva za deržavo; eines Klostergeistlichen, razmnisha.

Sekularisiren, *v. a. u. n.*, razglasiti za posvetno, preobrniti duhovsko premoženje v posvetno; einen Ordensgeistlichen, izpuštiti iz reda, razmnishi.

Sekulum, *f.* Jahrhundert.

Sekunda, die, drugi razred (v šoli); Wechsel, druga menjica.

Sekundaner, der, drugošolec.

Sekundant, der, dvobojni drug ali svedok, pomočnik.

Sekundär, *f.* Sekundär.

Sekundärgebirge, das, drugotno gorovje.

Sekunde, die, sekunda.

Sekundenuhr, die, ura, ki sekunde kaže.

Sekundenzeiger, der, sekundnik.

Sekundiren, *v. a.*, pri dvoboju priča biti; pomagati; *f.* a. Begleiten.

Sekundlientenant, der, podlajtnant.

Sekundogenitur, die, drugorodstvo.

Sekuriren, *f.* Sichern.

Sekurität, *f.* Sicherheit.

Seladon, ein Schäfername, Seladon; *f.* Schäfer.

Seladongrün, *f.* Meergrün.

Selb, *f.* Selbst.

Selbänder, samodrug, sam drug, še s kom; das, shod s kom drugim.

Selbdritte, der, sam tretji, z dvema drugima.

Selbe, *f.* Derselbe.

Selber, *f.* Selbst.

Selbsünste, der, sam peti; s štirimi drugimi biti peti.

Selbiger, *pron., rel.*, isti, tisti; am selbigen Tage, tistiga dne; selbiger Mann, (ta) isti mož, uni mož, ravno ta mož.

Selbst, *adv.*, sam; sie selbst, ona sama; du selbst bist daran Schuld, sam si tega kriv; Selbst ist der Mann, sam delaj, če hočeš, da bi bilo prav storjeno; an und für sich, sam (sama, samo) na sebi; von selbst, samo od sebe; auf sich selbst angewiesen, sam ob sebi; den Wagen selbst ziehen, samotež (brez vol) peljati voz; nach sich selbst beurtheilen, po sebi soditi (drugo); sich selbst angehören, sam svoj biti; die Liebe seiner selbst, ljubezen (do) sebe samiga; von selbst wachsende Pflanze, rastlina samosevka, samorastna trava, *serb.* samonikom rasti; er ist die Demuth selbst, gola poniznost ga je; selbst sein Geld würde nichts nützen, tudi njegovi denarji, celo njegovi denarji bi nič ne izdali, *serb.* ni novci mu neče hasniti; er kann sich selbst nicht helfen, sam sebi pomoči ne ve; wer einem andern die Grube gräbt, fällt selbst hinein, kdor drugimu jamo koplje, sam va-njo pade; zu sich selbst kommen, k sebi priti, zvediti se.

Selbst, in Bzgg. samo —, —sebe samiga.

Selbst, das, nach V. samstvo (eher das Alleinsein), *böhm. u. poln.* samost; sein Selbst mehr lieben, als Alles, samiga sebe ljubiti nad vse; sein Selbst ist ihm sein Gott, on sam si je bog.

Selbstabdtung, die, krotenje sebe samiga, zatiranje, morjenje svojiga mesa.

Selbstachte, der, samosami.

Selbstachtung, die, čislanje, spoštovanje sebe samiga.

Selbstadel, der, samozlahtnost †.

Selbstahnen, das, čutenje v sebi samem.

Selbstanlage, die, zatožba sebe samiga.

Selbstantwort, die, odgovor, ki si ga človek sam da.

Selbstopferung, die, darovanje samiga sebe, izročitev sebe samiga (v dar).
Selbstbesieder, der, samooskrunjavec.
Selbstbesiedlung, die, oskrumba samiga sebe, *russ.* samooskvernjenje, onanija.
Selbstbefruchtung, die, samouplodba.
Selbstbeherrschung, die, moč, oblast nad sabo, gospodovanje nad sabo.
Selbstbeichte, die, Selbstbekenntniß, daš, samoizpoved; priznanje ali obstanje sebi samimu.
Selbstbemächtigung, die, samolastnost, samolastna posedba kake reči.
Selbstbereitung, die, pripravljanje kake reči doma, domače delo.
Selbstberuhigung, die, umirjenje sebe samiga.
Selbstbeschäftigung, die, delo, ki si kdo sam da.
Selbstbeschauung, die, samogledstvo †.
Selbstbestimmung, f. Selbstbewußtsein.
Selbstbestimmung, die, samoodsebnost delanje.
Selbstbetrachtung, die, premišljevanje, preiskovanje samiga sebe.
Selbstbetrug, der, omama, ukana samiga sebe.
Selbstbetrüger, der, kdor sam sebe ukanja.
Selbstbeurtheilung, die, presojanje samiga sebe.
Selbstbevollmächtigung, die, pooblastilo sebi samimu dano.
Selbstbeweger, der, samogibec †, f. a. Automat.
Selbstbewußtsein, daš, zavest, svest sebe samiga, vedenje od sebe samiga, *poln.* samowiedza (etwa samošvestje †); *zum* Selbstbewußtsein bringen, usvestiti.
Selbstbildung, die, omikanje sebe samiga (kakor samouka).
Selbstbiographie, die, popis(ovanje) svojega življenja.
Selbstbemühigung, f. Selbsterniedrigung.
Selbstdenken, daš, lastno mišljenje; samomiselnost †.
Selbstdenker, der, misleči človek, samomiselnik †.
Selbstdünkel, f. Eigendünkel.
Selbstdür, *adj.*, samosuh.
Selbsteigen, *adj.*, svoj vlasten, samo vlasten, vlastit svoj; sein selbsteigener Herr sein, sam svoj biti; seine selbsteigenen Worte, njegove lastne besede.
Selbsteinklehr, f. Besserung.
Selbstelei, die, samoljubje, f. Egoismus.
Selbstempfangniß, die, samospodbetje.
Selbstentladung, die, samosprožba.
Selbstentleibung, die, f. Selbstmord.
Selbstentzündung, die, samovnetje; kadar se kaj samo od sebe vname.
Selbsterfahrung, die, lastna skušnja.
Selbsterhaltung, die, ohranjenje sebe samiga.
Selbsterhaltungstrieb, der, nagon, sebe samiga ohraniti.

Selbsterhebung, die, povzdigovanje, po-
viševanje samiga sebe nad druge.
Selbsterkenntniß, die, spoznanje, pozna-
nje samiga sebe.
Selbsterniedrigung, die, poniževanje sa-
miga sebe.
Selbsterungen, *adj.*, kar je kdo sam (s
lastnim trudom) zadobil.
Selbsterwählt, *adj.*, nach V. po svoji
glavi izvoljen.
Selbsterzeugt, *adj.*, kar je kdo sam (do-
ma) pridelal, naredil; lastniga, domačiga
dela.
Selbsterzieher, der, samouk; vzrejavce
sebe samiga.
Selbstfeind, der, sovražnik samiga sebe.
Selbstfluch, der, prekletje samiga sebe.
Selbstfrei, *adj.*, po sebi samem svoboden
ali prost.
Selbstgebacken, *adj.*, doma pečen.
Selbstgefallen, daš, samoljubnost.
Selbstgefallig, *adj.*, samoljuben; sebi do-
padljiv, samorad; v se zaljubljen, sam s
sabo zadovoljin.
Selbstgefälligkeit, die, samoljubnost,
samoljubje.
Selbstgefühl, daš, samočutje; čutenje
svoje lastne vrednosti.
Selbstgehen, daš, samohod; samostalnost.
Selbstgelehrte, der, samouk.
Selbstgenügsam, *adj.*, samodovoljin
(*russ.*); sam sebi dovoljin ali zadosti.
Selbstgenügsamkeit, die, samodovoljstvo
(*russ.*), zadovoljnost s sabo.
Selbstgenuß, der, samoužitje †.
Selbstgericht, daš, sodba samiga nad sabo.
Selbstgefäcrt, *adj.*, samoset.
Selbstgeföhr, daš, samostrel.
Selbstgegebend, *adj.*, kdor si sam
postave daje, samozakonsk †.
Selbstgeponnen, *adj.*, samopreden, do-
ma preden.
Selbstgespräch, daš, samogovor †, govor
sam s seboj.
Selbstgeständniß, f. Selbstbekenntniß.
Selbstgewachsen, *adj.*, samoseven, sa-
morasčen; als Hauptwort, samosevek, weibl.
samosevka.
Selbstgewalt, die, samooblastje, samosilje.
Selbstglauben, der, vera v sebe samiga.
Selbsthalter, der, samoderžec.
Selbsthaß, der, sovraštvo do samiga sebe.
Selbsthasser, der, sovražnik sebe samiga,
samočertnik †.
Selbstheil, daš, samogaj.
Selbstheit, die, f. Selbst, daš; seine Selbst-
heit verlängern, zatajiti samiga sebe.
Selbstheizmaschine, die, samokurna na-
prava.
Selbstherr, der, samosvojnik, sam svoj
gospod.
Selbstherrschast, die, samovladstvo, sa-
movladarstvo, *russ.* samoderžavje.
Selbstherrscher, der, samovladar, samo-
vladnik, samoderžec (*russ.*), samooblastnik.

Selbstherrscherin, die, samovladavka, samoblastnica.

Selbsthülfe, die, samolastna pomoč, pomoč sebi samimu; der sich der Selbsthülfe bedient, samopravičnik; sam sebi pravico delati.

Selbstig, besser **Selbstisch**, *adj.*, sebičen, samoljuben, serb. sebeznao (sebezna, o), samoživ, f. übr. Egoistisch.

Selbstigkeit, die, sebičnost, f. Egoismus.

Selbstkampf, der, boj s sabo, s svojim nagnjenjem.

Selbstkenntniß, die, poznanje samiga sebe.

Selbstling, *adj.*, sam moder; kdor si mnogo misli od sebe in od svoje modrosti.

Selbstlosigkeit, die, modrijanstvo.

Selbstloser, der, samovar (*russ.*).

Selbstkraft, die, lastna moč.

Selbstlaut, der, glas, f. a. **Selbstlauter**.

Selbstlautend, *adj.*, samoglasen, glasen.

Selbstlauter, der, samoglasnik, nach Ausdern, samoglasnica, glasnica; halber Selbstlauter, pologlasnik.

Selbstlautig, f. **Selbstlautend**.

Selbstlautigkeit, die, samoglasnost.

Selbstlehrer, die, samoučba, samoučenje.

Selbstlehrer, der, Selbstlehrling, samouk.

Selbstler, f. Egoist.

Selbstleuchtend, *adj.*, samosvetel.

Selbstliebe, die, samoljubje; lubezen samiga sebe, lastna lubezen, *poln.* samolubstwo.

Selbstliebig, *adj.*, samoljuben.

Selbstling, f. Egoist.

Selbstlob, das, samolastna hvala, lastna hvala, samohvalstvo (*poln.* u. *russ.*).

Selbstlobner, der, samohvalec.

Selbstlos, *adj.*, nesebičen.

Selbstmacht, die, samolastna moč.

Selbstmißtrauen, das, nezaupanje v sebe samiga.

Selbstmord, der, samomorstvo, *russ.* samoubijstvo, *serb.* samodavljenje.

Selbstmörder, der, samomor, samomorcec, *russ.* samoubijca.

Selbstmörderin, die, samomorka, samomorka.

Selbstmörderisch, *adj.*, samomoren, samomorsk; in selbstmörderischer Absicht, z namenam, samiga sebe umoriti.

Selbstnährend, *adj.*, samohran (*Vuk*).

Selbstopfer, f. **Selbstopferung**.

Selbstpeiniger, der, mučivo, trapivec samiga sebe, samoterpinčar (*V.*).

Selbstpflicht, die, dolžnost do sebe samiga.

Selbstplager, f. **Selbstpeiniger**.

Selbstpreis, f. **Selbstlob**.

Selbstpreller, f. **Selbstbetrüger**.

Selbstprüfung, die, izpraševanje, preskušanje samiga sebe.

Selbstquäler, der, f. **Selbstpeiniger**.

Selbstquäleret, die, terpinčenje samiga sebe.

Selbsttrache, die, samolastno maščevanje.

Selbstträger, der, samolastni maščevavec.

Selbstrecht, das, lastna pravica.

Selbstregierung, die, samovladje, samopravstvo †.

Selbstrichter, der, kdor sebe samiga sodi; sodnik v svoji lastni pravdi.

Selbstrihm, der, samohvalstvo, lastna hvala.

Selbstrihmer, der, samohvalec.

Selbstschaffend, *adj.*, samotvoren.

Selbstschänder, f. **Selbstbesteder**.

Selbstschändung, f. **Selbstbestedung**.

Selbstschätzung, die, f. **Selbstachtung**.

Selbstschau, die, ogledovanje samiga sebe.

Selbstschmeißler, der, sam svoj prilizovavec.

Selbstschuld, die, lastna krivnja ali krivica, lastni dolg.

Selbstschuldner, der, dolžnik (pravi, poglavni in ne porok).

Selbstschuldnerin, die, dolžnica (in ne porok).

Selbstschuß, der, samostrel, (eine solche Bißtole, im Serb. somokres).

Selbstschutz, der, samovarstvo, varovanje, hranjenje sebe samiga.

Selbstschwächer, **Selbstschwächung**, f. **Selbstbeder**, u. f.

Selbstsieg, der, zmaga nad sabo.

Selbstsorge, die, skerb za samiga sebe.

Selbstspott, der, zasramovanje samiga sebe.

Selbstspottend, *adj.*, samorasten, samokaliven †.

Selbststand, der, samosvojstvo.

Selbstständig, *adj.*, sam svoj, samosvojin, samostalen, samostojin †, samovlasten, u. dem *Russ.* u. *Poln.* samobiten; selbstständig sein, sam svoj biti, ne biti podložni nikomur.

Selbstständigkeit, die, samosvojnost, samostalnost, samovlastnost, samobitnost, nepodložnost.

Selbstsucht, die, samoljubje, samopasnost, samogoltnost, samopridnost, sebičnost, f. a. Egoismus.

Selbstsuchtig, *adj.*, samoljuben, samopasen, samogolten, samopriden, sebičen, samoživ.

Selbstsuchtler, f. Egoist.

Selbsttaufe, die, samokerst.

Selbsttaucher, der, samokersčeneo.

Selbsttäuschung, die, omama, ukana sebe samiga, f. a. **Selbstbetrug**.

Selbstthätig, *adj.*, samodjaven, samodelaven.

Selbstthätigkeit, die, samodjavnost, samodelavnost.

Selbsttöchter, der, f. **Selbstmörder**.

Selbstüberbringer, der, samonosec.

Selbstüberwindung, die, premaganje sebe samiga.

Selbstunterredung, f. Monolog.

Selbstunterricht, der, f. **Selbstlehrer**.

Selbstverächter, der, zaničevavec samiga sebe.

Selbstverachtung, die, zaničevanje samiga sebe.

Selbstverdient, *adj.*, zaslužen a svojim trudom.
Selbstverführung, *die*, zapeljivanje samiga sebe.
Selbstvergeffen, *adj.*, sam nase, sam sebe pozabljiv.
Selbstvergeffen, *das*, pozabljenje samiga sebe.
Selbstvergeffenheit, *die*, pozabljivost samiga sebe.
Selbstvergötterung, *die*, povzdigovanje samiga sebe.
Selbstverirrt, *der*, samozmoteneo.
Selbstverlag, *der*, im Selbstverlag, sam založil.
Selbstverläugner, *der*, katajevavec samiga sebe.
Selbstverläugnung, *die*, katajba, katajevanje samiga sebe.
Selbstverleier, *der*, samozaložnik.
Selbstverlehung, *die*, Selbstvertrüppelung, povečanje, pokvarjenje samiga sebe.
Selbstverstümmelung, *die*, pohabljenje, pokaženje sebe samiga.
Selbstverteidigung, *die*, bran, branjenje sebe samiga.
Selbstvertrauen, *das*, zaupanje sebi saminu, na sebe samiga.
Selbstvormund, *der*, samosvojni človek, svoj lastni varh.
Selbstwerth, *der*, vrednost sebe samiga.
Selbstwesend, *f.* Selbstständig.
Selbstwille, *der*, terma, svojeglavnost, samovoljnost; *f.* Eigensinn.
Selbstwillig, *adj.*, termast, samovoljin, svojeglaven.
Selbstwirkend, *f.* Selbstthätig.
Selbstwort, *f.* Hauptwort.
Selbstwürger, *der*, samodavec.
Selbstzerstörung, Selbstvernichtung, *die* pogubljenje, uničba sebe samiga.
Selbstziel, *das*, lastna namera.
Selbstzögling, *der*, samouk.
Selbstzüchter, *der*, samorejic.
Selbstzufrieden, *adj.*, samodovoljin, zadovoljin s seboj.
Selbstzufriedenheit, *die*, samodovoljstvo, zadovoljnost s sabo.
Selbstzünder, *der*, etwa samozig, samonet, *f.* Phosphor.
Selbstzwang, *der*, sila sebi storjena.
Selbstzweck, *der*, samocilj.
Selbstzwick, *der*, prepis s sabo.
Selbstzwickst, *der*, samodvanajeti.
Selbstwalt, *f.* Willkür, Autonomie.
Selbwalter, *der*, samovladnik.
Selbwalterei, *die*, samovladje, samovlastnost, *f.* Selbstherrschaft.
Selbwaltig, *adj.*, samovladen, samovlasten.
Selben, *v. a.*, Gleich feldern, povoditi, voditi, oditi (St. und in andern D.), sušiti; prekajati, prekajati.
Selber, *der*, vojeninar, sušivec, prekajavec.
Selberei, *die*, vojeninarstvo.
Selbfleisch, *das*, vojeno, povojeno, suho meso, vojenina.

Selchammer, *die*, vodivnica, odvlnica.
Selecta, *pl.*, izversteniki (v visoki šoli).
Selen, *das*, selen, *böhm.* lunik.
Selene, *die*, luna.
Selenit, *der*, *f.* Mondbewohner; Mondstein, lunji kamen.
Selenograph, *der*, lunopisec.
Selenographie, *die*, lunopisje.
Selfalting, *das*, (engl. bei den Maschinenwebern), samodelj.
Selfaktor, *der*, samopredj.
Selig, *adj.*, glücklich, blažen, srečen; pre-srečen; blagovit; im Himmel, zveličan; selig der, blagor temu!; seliges Gefühl, blaženi čut; selig preisen, blagor deliti, dajati komu, blagrovati koga; des Glückes im Himmel theilhaftig nach dem Tode, zveličan; Gott habe ihn selig, Bog mu daj večni mir in pokoj; selig syden, izreči, razglasiti, da je kdo zveličan, zveličanim prišteti; die Seligen im Himmel, zveličani v nebesih, nebesčani (Himmelsbewohner); seligmachen, zveličati, zveličevati; für verstorben, rajni, rajnik, gewöhnl. rajniki, rajnka oder rajnca, rajnko, in St. u. serb. u. russ. pokojni, oder pokojnik, weißl. pokojnica, *poln.* u. *böhm.* nieboszczyk.
Seligen, *f.* Beseligen.
Seligkeit, *die*, blaženstvo, blaženost, blagovitost, sreča (notranja); welche Seligkeit! kolika sreča! radost! veselje!; die ewige Seligkeit, večno zveličanje, zveličanost; *poln.* chwala niebieska; Einem die ewige Seligkeit wünschen, *fig.* želeči, da bi umerl; sveti raj; die 8 Seligkeiten, 8 zveličanskih ödnost, nach V. osem blagornost.
Seliglich, *adj.*, preblähen.
Seligmachend, *adj.*, zveličevaven; die allein seligmachende Religion, edino zveličevavna, zveličavna vera.
Seligmacher, *der*, zveličevavec, zveličar (Heiland).
Seligmachung, *die*, zveličanje, zveličevanje. *f. a.* Beseligung.
Seligpreisen, *f.* Selig.
Seligsprecher, *der*, kdor koga zveličanim ali pravičnim prišteva.
Seligspredung, *die*, (beatificatio), im Gegenst. zu Heiligsprechung, prištetev med zveličane ali pravične; razglas, da je kdo zveličan.
Seligwerdung, *die*, zveličanje.
Selle, *f.* Sahlweide.
Selleri, *der*, (Apium graveolens), zelena (pörnata, košata, korenasta), *russ.* selerej.
Sellmann, *f.* Reithund.
Selten, *adj.*, redok, poredek (*M.*), nach Gutem. malokdajin, malokdajšen, öden, (eig. wunderbar), nenavaden, izversten, posoben; *adv.*, redko, redkokdaj, malokdaj, redkama, poredkama, malokrat; selten eiser, malokdo; nicht selten, ne redko, pogostama; selten machen, redöiti; seltener werden, zgubljeni se, redöiti se, pojemati; na redko iti.

Seltenheit, *die*, redkost, redkota, posebnost; redka, posebna, čudna reč; Ihr Besuch ist eine Seltenheit, tako poredkama prihajate k nam.

Selterwasser, *das*, selterska voda.

Seltzam, *adj.*, čuden, nenavaden; sich seltsam benehmen, čudno vesti, obnašati se; divji (wild), poseben, f. a. **Selten**.

Seltzame, *das*, auch *die*, čudna, posebna, nenavadna reč.

Seltzamkeit, *die*, čudnost, nenavadnost, posebnost, čudovitost; čudna reč.

Selbe, f. **Salbei**.

Sematologie, *die*, znamoslovje †.

Semde, f. **Vinse**.

Semelkrant, f. **Milchkrant**, **Mutterkrant**.

Semester, *das*, semester*, polletje †, šest mescev, pol leta.

Semestral, *adj.*, pololetni, šestmesečni.

Semestralprüfung, *die*, pololetna preizkušnja.

Semid'or, f. **Halbgold**.

Semifolon, f. **Strichpunct**.

Seminar(ium), *das*, semenišče, semeniš; duhovščina, seminar, alumnat.

Seminarist, *der*, seminarist, alumnatar.

Semiologie, **Semiotik**, *die*, nauk od znamenj bolezni, znamoslovje †.

Semisch, f. **Sämisch**.

Semmel, *die*, žemlja*, beli kruh, in **St. žulka** (**Drohn.**), okrogli hlebec, *rus.* u. *poln.* bulka; pšenična moka.

Semmelbäcker, *der*, žemljar.

Semmelbröt, *das*, beli kruh, hlebec.

Semmelci, *die*, neumno, čelarno žlobodranje.

Semmeler, *der*, žlobudra; mečkal.

Semmelfreund, *der*, žemljar, hlebčar.

Semmelhaus, f. **Haus** (*der männliche*).

Semmelloß, *der*, cmok iz žemlj.

Semmelkrumme, *die*, žemljina sredica.

Semmelmehl, *das*, prednja moka ali cvet moko za žemlje.

Semmeln, v. n., žlobodrati; mečkati (*pridelu*).

Semmelopfer, *das*, darilo pšenične moko.

Semmelstieber, *der*, lopar za vsajanje žemlj.

Semmelteig, *der*, testo za žemlje.

Semmelwerk, *das*, žemlje in takošen bel kruh.

Semse, *die*, bič, loček, f. **Vinse**.

Senat, *der*, starašinstvo, svetovarstvo, senat; bei den Gerichtshöfen, odbor.

Senator, *der*, senator, starašina, getv. starašina.

Senatorie, *die*, starašinstvo, služba senatorska, senatorstvo.

Senatorswürde, *die*, senatorska dostojnost, senatorstvo, starašinstvo.

Senats, in **Stggn.** starašinski, senatni; odborni.

Senatsconsult, *der*, sklep starašinstva ali senata.

Senatspräsident, *der*, odborni predsednik.

Senatsversammlung, *die*, zbor starašinstva, senata, odhoda.

Send, *adj.*, f. **Tranrig**; *der*, duhovna sodnija ali doglednija, f. a. **Synode**.

Sendbar, *adj.*, kar se more poslati.

Sendbote, *der*, sel, človek do koga poslani, f. a. **Vote**.

Sendbrief, f. **Sendschreiben**.

Sender, f. **Sendschreiben**; **Vinse**.

Senden, v. a., poslati, pošiljati, odpraviti, odpravljati, zagnati, zaganjati, napotiti; f. a. **Schiden**; **Geschosse** senden, vreči, metati, zagnati, zaganjati, lučati; auseinander senden, razposlati, razpošiljati.

Senden, *das*, pošiljanje, odprava.

Sender, *der*, pošiljavec, odpravnik, odpravljavec; metavec.

Sendgericht, f. **Send**.

Sendherr, *der*, gospod pošiljavec.

Sendling, *der*, poslanec, pošiljanec, odpravljeneč.

Sendmann, *der*, doglednik.

Sendpflichtig, *adj.*, duhovni sodni podveržen.

Sendrecht, *das*, dogledna pravica.

Sendschreiben, *das*, pismo, list, nach **M.** poslanica, (auch *serb.*).

Sendung, *die*, poslanje, odprava; odpravek, poslana roba, böhm. u. *poln.* posilka; f. a. **Botchaft**; **Mission**, poslanstvo.

Senesbaum, *der*, (cassia senna), senna (**Gutsm.**), *rus.* senet.

Senesblätter, *pl.*, senesovo, senetno pérje, listje.

Senf, *der*, (**Sinapis**), gorčica, gorčica, (bela, črna); u. **Gutsm.** a. gorščica, muštarda*, (der zubereitete, Mustart); einen langen Senf machen über etwas, mnogo praznih besed govoriti.

Senfartig, *adj.*, gorčicač.

Senfbrühe, *die*, gorčična omaka.

Senfbüchse, *die*, gorčičnica.

Senfglas, *das*, sklenica za gorčico.

Senfhändler, *der*, gorčičar.

Senf Korn, *das*, gorčično zerno.

Senfössel, *der*, žlica za gorčico.

Senfmehl, *das*, gorčična moka.

Senfmühle, *die*, mlin za gorčico.

Senföl, *das*, gorčično olje.

Senfpflaster, *das*, obliž ali plaster gorčični.

Senfsame, *der*, gorčično seme.

Senfschälchen, **Senfschüsseltchen**, **Senfsnäpftchen**, *das*, skledica za gorčico.

Senfte, f. **Sänfte**.

Senfteig, *der*, testo iz gorčične moko.

Senftopf, *der*, lonec gorčice.

Senftunke, f. **Senfbrühe**.

Senfweißling, *der*, metulj gorčičnik.

Senge, *die*, ožig, palež.

Senge, in **Stggn.** žgavni, smodni.

Sengefeuer, *das*, ogenj za ožiganje, emojenje, parjenje.

Sengen, v. n., žgati se, smoditi se; v. a., ožgati, požgati, sežgati, žgati, osmoditi, smoditi, averkati (**V.**), pariti; sengen und brenn

nen, požigati in paliti, vse razdajati z ognjem; eine Haus sengen, pariti gos; ein Schiff, žgati ladjo, smolo izžigati; von der Sonne, pripekati, žgati, pritiskati, rjaviti (n. pr. travo); Hüte sengen, klobuke smoditi (t. j. predolgo dlako odžigati).

Seugen, das, žganje, požiganje, smojenje, paljenje.

Sengerig, adj., osmojen; es riecht sengerig, po smodu, po smojenini diši.

Sengestrahl, der, pripečni, paljivni, žgeči žarek.

Sengestroh, das, smodivna slama.

Sengstätte, die, smodišče, smodišce.

Senior, der, starši, senior; starešina.

Seniorat, das, seniorat; starešinstvo.

Senfblei, das, nach Gutm. vodomérni svinec, nach V. svinec, svinčnik, böhm. olovnic, nach M. grezilo (? russ. gruzilo), nach dem Poln. globinoméř, vodomér, kamler*, plajba*.

Senfe, die, eine niedere Gegend, nízina, níza (V.), dol; das Ablegen der Senfer, grubenje; das Senfgarn der Fischer, mit Blei beschwert, svinčnica (V.), mit Steinen, kamnica (V.); eine Stelle, wo Pferde in den Schlamm einsinken, grez-i.

Senfseisen, das, medarsko nakovalce.

Senfel, der, f. Senfblei; ein Band, vervea z metalnim koneam; f. Schnitnadel; (mont.) železna kljupa.

Senfelblech, das, pleh za konce verve.

Senfelholz, das, žokavnik.

Senfelschnur, f. Senfel.

Senfelstift, der, metalni konec pri vervcah.

Senfen, v. a., in die Tiefe lassen, spustiti, spuščati (v globino), pogrezniti, pogrezovati; in die Grube, v jamo pogrezniti; ins Wasser, potopiti, utopiti, potapljati; eine Rebe, einen Zweig senfen, nach M. pogrebnati, grebnati, pogrebeničiti, grebeničiti, gew. grabati oder grubati; russ. prigibati; in Vergessenheit senfen, v pozablenje (pozabo) pripraviti; den Blick senfen, oči pohešiti, pohešati, v tla pogledati; niedriger machen, ponižati, znižati, nízati; (mont.), v globokost, pod se kopati; das Gefühlsrohr, sklanjati; neigen, nagniti, nagibati; v. r., das Land senft sich, dežela se znižuje, pada, se nagiblje, se spušča, se ulega; auf die Knie, zgruditi se na kolena, poklekni; das Haus senft sich, hiša se ušeda, se je ušedla; neigt sich, se je nagnila; süßer Schlaf senfte sich, sladko spanje se je spustilo.

Senfen, das, pogrezovanje, potapljanje, used.

Senfende, f. Senfer, Absenfer.

Senfer, der, grebenica, f. Ableger; eine Person, welche senft, grebeničar, potapljavec, pogrezovavec; f. a. Senfe; Troghaus.

Senfsaustel, der, rudarsko kladevce.

Senfgarn, f. Senfe.

Senfgrube, die, grebenična jama; das überflüssige Wasser abzugießen, brozno (V.).

Senfhammer, der, der auf seiner größten Bahn Furchen hat, nasekano kladvo (V.).

Senfholz, das, bei den Holzstöcken, das auf den Grund gesunkene Holz, utopljenec (V.).

Senfnecht, der, Ableger damit zu befestigen, kljuka.

Senfsoiben, der, kovaško grezilo †.

Senfser, der, vervóar, trakar.

Senfslinie, die, navpična čerta.

Senfspahl, der, den ausschlagenden Senfer daran zu binden, kol (grebenični).

Senftrebe, f. Senfer.

Senftrecht, adj., navpičn, adv., navpik, n. Gutm. po svinci (posvinčni), nach V. a. po konci, zviskama, skloniv, poln. prostopadly und pionowy; f. a. Lotrecht, Perpendikular.

Senftreife, die, verša potapljavna (V.); Reufe, die man einseuft.

Senfrippe, die, rebarnica †.

Senfschlagt, f. Senfwerk.

Senfstod, der, grebenična terta, grebenična mati.

Senfstüd, f. Senfwerk.

Senfung, die, spuščanje, utop, utapljanje, grebeničenje, znižanje, used; ulega, pressed, nagib, f. Neigung.

Senfwage, die, areometer; gostoméř †.

Senfwerk, das, Senfschlagt, Damm aus Faschinen, Würsten u. f. f., ins Wasser gesenkt, potapljavno delo (V.), jez potapljavniga dela.

Senfzeit, die, beste Zeit für das Senfen des Gewächses, das terte pogrobati.

Senne, der, ein Viehhirt, welcher das Vieh den Sommer über auf den Alpen weidet, zugleich der Pächter der Wilsnugung, nach V. planšar, ki je ob enem zajemnik, planinar (auch senb. neben stanar), mlekar (Tolm.), böhm. salašník; Senner sein, planšariti, planinariti.

Senne, die, f. Sennerhütte; Schne; Senesbaum; die Herde auf den Alpen, nach V. zajemna odeda, zajemnice, pl., ein Stück Vieh davon, zajemnica.

Sennen-, in Zisgn. planinski.

Sennenalpe, die, Alm, planina (auch poln. auf den Karpaten, połonina).

Sennenbutter, die, planinsko maslo.

Sennenläse, der, planinski sir.

Senner, der, f. Senne, der; Pferd aus einer Stuterei, žebec.

Sennerci, die, planševanje, planšarstvo, planinarstvo; eine Herde, f. Senne, die; die Sennerhütte, f. dieses.

Sennerhütte, die, staja (V.), planšarska koč, mlekarnica, stanišče, staniše, für das Vieh, stan (auch serb. neben stanarna), muža (Tolm. molža?), böhm. salaš.

Sennerin, die, planšarica, stanarica (Vuk), planinarica.

Sensal, der, mešetar, sensal*, f. a. Mäfler; es sein, mešetiti, mešetariti, mešetovati.

Sensarie, die, (Mäflergebühr), mešetnina, mešetarnina.

Sensation, die, veliki vtis; f. Aufsehen,

Eindruck, Senſation maſhen, hrap med ljudmi narediti, zganiti jih.
Senſe, die, kosa; das Getreide zu mähen, žitna kosa; *dim.* kosica; eine schlechte, kosača; damit schneiden, f. Mähen; ſich mit der Senſe ſchneiden (beim Mähen), ukositi se; die Senſe dengeln, koso klopiti.
Senſen, in Bſegn. kosni.
Senſenbaum, der, koſiſce, koſiſe.
Senſenſen, das, železo ali jeklo za koso.
Senſenförmig, *adj.*, koſast, koſovit.
Senſengerüſt, das, zum Zuſammenfaſſen des Getreides, kozlec (V.).
Senſenhaben, f. Senſentrüde.
Senſenhammer, der, koſarnica, kladvo.
Senſenhandhabe, die, palec, palčnik, rečel, deržac. (za levo roko), f. a. Senſentrüde.
Senſenrieb, der, rana od kose.
Senſenſtiel, der, peta.
Senſenſtlang, der, žvenk kose.
Senſenſtlinge, die, kosa.
Senſentrüde, die, bérta, kljuka, bérta (za desno roko).
Senſenmann, der, Mäher, koſec; *fig.* ſmert a koso.
Senſenring, der, womit die Senſe an den Senſenſtiel befeſtigt wird, koſir, nach *Ravn.* grivna.
Senſenſchmid, der, koſar (auch Senſenverläufer), kdor kose dela.
Senſenſtahl, der, zum Ausgleichen der Senſenſtlinge, ogajilo; ſonſt, jeklo za koso.
Senſenſtange, die, Senſenſtiel, der, koſiſce, koſiſe, a. koſje, rantſce (*Medv.*).
Senſenſtein, der, oſla; der Behälter davon, oſelnik; vodir.
Senſenträger, der, dan za rabotno koſnjo.
Senſenträger, der, koſonoſec, f. Senſenmann.
Senſibel, f. Empfindlich, Reizbar.
Senſibilität, f. Empfindlichkeit.
Senſifiziren, f. Verſinnlichen.
Senſorium, das, čutilo, (poſebno v možganih).
Senſual, Senſuell, *adj.*, čutin; naſladin.
Senſualität, die, čutnoſt.
Senſual-Philoſophie, die, ſenſualna (čutovérna) ſlozoſofja.
Sente, die, im Schiſſbau, ſenta*, (neka letva na ladii).
Sentenz, die, odloček, izrek oder izrok; Sprichwort, pregovor; Urtheil, ſodba, razſodba, razſodek; Saz, ſtavek.
Sentenzioniren, f. Aburtheilen.
Sentenzioſ, *adj.*, poln tehtnih izrekov ali naukov; krepk.
Sentiment, f. Geſinnung.
Sentimental, *adj.*, mehkočuten, nežnočuten, ſentimentalen*.
Sentimentaliſiren, f. Empfindeln.
Sentimentaliſt, der, mehkočutnik.
Sentimentalität, die, das Sentimentale, mehkočutnoſt, mehkočutje, nežnočutnoſt, mehkužnoſt ſerca. ſentimentalnoſt*; f. Empfindſei.
Sentiren, f. Fühlen, Urtheilen.

Separabel, *adj.*, odločljiv.
Separat, *adj.*, ločen, odločen, poſeben, različen, razdružen.
Separatfriede, der, poſamezni mir, mir ſklenjen s poſamno vlado (in ne s vsemi vojskovavci).
Separatim, *adj.*, poſamez, poſamič, poſebej.
Separation, die, ločenje, odločba, razločba, f. Trennung.
Separationsgelüſte, das, razdruživne miſli.
Separatiſmus, der, razdruſtvo, razdružljivost, razpadnoſt.
Separatiſten, *pl.*, razdružniki, poſebnezi, inoverci.
Separatiſtiſch, *adj.*, razdruživen, razdružljiv.
Separator, der, ločivec, odločevavec.
Separatvotum, das, poſebni, različni glas.
Separatzug, der, poſebni, zasebni (vozo)-vlak.
Separiren, v. a. u. r., razdružiti kaj, se, odločiti, ločiti kaj, se, f. ſ. ſ. *Trennen*, *Absondern*; ſeparirtes Zimmer, odločena izba, t. j. s poſebnimi dvermi.
Separirung, f. Separation.
Sepia, die, ſepia, tintnica* (riba).
Seponiren, v. a., na ſtran djati.
Septanfieber, das, merzlica ſedmodnevica.
Septangulum, f. Siebened.
September, der, kimovec, kimavec (V.), ſeptember, nach *Gutz.* devetnik, *serb.* rujan (*gen.* rujna), *böhm.* září, *kroat.* malomeſnjak, miholiſćak, *poln.* wrzesień, *russ.* ſentjabr.
Septembiraltafel, die, ſedmerični, ſeptemviralni ſtol.
Septemvirat, das, ſedmerica, ſedmerovladje †.
Septennal, f. Siebenjährig.
Septentrional, f. Nördlich.
Septett, das, ſedmeropev †.
Septime, die, in der Muſik, ſedmi glas, ſedmica †.
Septiſch, *adj.*, gnjiloben.
Septuageſima, ſedmedſeti dan pred velikonočjo (tretja predpoſtna nedelja).
Septuaginta, (*griechiſche Ueberſetzung* der 70.), ſedmedſeterica (gerſkih preſtavljavcov v. pisma ſtariga zakona).
Septum, das, hripelj (v noſu).
Sequens, der, ſledeci; Sequenz, f. Folge.
Sequeſter, das, f. Sequeſtration; der, ſekveſter.
Sequeſtration, die, ſekveſtracija.
Sequeſtriren, v. a., ſekveſtrirati, ſekveſtracii podvreći.
Serail, das, ſerail, f. a. Harem.
Seraphin, der, ſeraſ, ſeraſin, angel prednje verſte.
Seraphinenorden, der, red sv. Frančiſka.
Seraph(in)iſch, *adj.*, ſeraſiſk.
Serapiſ, Serapida (boginja nekdanjih Egipćanov).

Seraštier, ber, serašöer (türski vojskovod).
 Serenade, die, serenada*, muzika ali petje pod oknam, u. V. večerna muzika, Ständchen, nach V. stava.
 Serenissimus, presvetli (vladar).
 Serge, die, sarža (russ.).
 Sergeant, ber, f. Feldwebel; (Gerichtsdienster), bric.
 Sergeant, f. Saturei.
 Serie, die, versta, reda, rajda.
 Serinette, die, orglice za iznudenje pticev.
 Serios, f. Ernstlich.
 Serle, die, soha.
 Sermon, f. Rede.
 Serös, adj., voden, vodenčast.
 Serpe, f. Krummholzbaum.
 Serpentin, ber, (Stein), kačnik, gadnik; f. a. Schlangenstein.
 Serpentine, f. Schlangelinie.
 Serreide, f. Berreide.
 Serse, f. Mehlbeerbaum.
 Serum, das, im Blute, oder sonst als kranthafter Erguß, voda; daher die Wassersuchten, vodenice.
 Servante, die, skodelnik †, šalnik †.
 Servelatwurst, die, klobasa iz možgan.
 Service, das, mizna priprava, namizje †.
 Serviette, die, pertič, bela ruta za mizo.
 Serviettenhalter, ber, deržalce za mizni pertič.
 Servil, f. Knechtisch.
 Servilismus, f. Knechtisgefühl.
 Serviren, f. Bedienen; (mizo pogerniti in na njo nositi jedi).
 Serviröffel, ber, žlica podajavnica.
 Serviteur, ber, sluga.
 Servitut, die, Dienstbarkeit, služnost.
 Sesam, Sesamfrucht, das, morsko seme (nach Terpinc), sezam (auch böhm. und russ.), poln. ciemierzycznik.
 Sesambein, das, sezamasta kost.
 Sesamol, das, sezamovo olje.
 Sesel, ber, (seseli), Steinsümmel, divji kumin.
 Sesselfame, ber, kuminovo olje.
 Sessel, ber, (ein Stuhl überhaupt), stol, serb. stolica; gepolsterter Stuhl, blazinjener stol, stol naslonjak, f. a. Lehnseffel; Sib. sedež, sedalo.
 Sessel-, in den Bspgn. stolon, — stola.
 Sesselmacher, ber, stolar.
 Sesselträger, ber, stolonoseo.
 Sessellüberzug, ber, povlaka na stol.
 Seßhaft, adj., naseljen, f. Ansäßig.
 Seßhaftigkeit, die, naseljenost, nastanjenost.
 Session, f. Sitzung.
 Sesterzie, die, sestéroj.
 Sextetto, das, Sextett, sesteropev †.
 Seß, f. See.
 Sehart, die, način skladanja; skladba.
 Seßbar, adj., stavljev.
 Seßbreit, das, nach dem Russ. naborna deska.
 Seßbühne, die, im Bergbaue, miza (V.).

Sehe, die, zasad, sadišče, sadiše; latovnica.
 Sehei, das, ein in geschmolzene Butter geschlagenes Ei, halbweich gebadenes Ei, evercek, na mehko cvrto jajce; jajca na maslu.
 Seheisen, das, in den Eisenhämmern, die glühenden Stücke damit zu zertheilen, sekalo, veliko, malo sekalo (V.).
 Sehen, v. a. sitzen machen, (Jemand auf etwas), posaditi, posajati koga (n. pr. na konja), im weitem Verstande auch stehen machen, postaviti, staviti, postavljati (stellen), an einen bestimmten Ort bringen, djati, deti, devati, položiti, polagati (legen), pripraviiti, umestiti u. dgl.; den Hut auf den Kopf setzen, klobuk na glavo djati, pokriti, pokrivati se; den Degen an die Brust setzen, meč nastaviti persam, na persi; hinzu setzen, pristaviti, pristavljati, pridjati, pridevati; ins Gefängniß setzen, v ječo, v luknjo djati, vtakniti, posaditi, zapreti; zum Pfande setzen, zastaviti, zastavljati kaj; die Garben in Mandeln setzen, stavkati, v razstavke sostavljati, skladatai, devati; auf die Probe setzen, skušati, skušnji podvreči; zusammen setzen, f. dieses; in der Buchdruckerei, staviti, skladatai, nach dem Russ. nabirati (pers. nabrati) čerke ali pismenke; ins Geld setzen, v denar spraviti, preobniti kaj, izvesti, spečati kaj; auseinander setzen, razložiti, razstaviti, razlagati, razkladati, razstavljati; f. a. Beilegen; er scheint etwas daran zu setzen, šteje za nekaj, nach V. nekaj na to postavja, (auch geh. hodi mu za to); Jemand außer Stand setzen, nemogoče storiti; napraviti, da kdo ne more —; außer Streit setzen, na gotovo postaviti, za terno ustanoviti, da ne bo nikake pravde; in Bewegung setzen, zagnati, zaganjati, zagugati, ogugati, preganiti, premakniti; in Thätigkeit setzen, pognati kaj, v djavnost pripraviti; in Freiheit setzen, izpustiti (iz ječe); in Schrecken setzen, prestrašiti, splasiti, v strah pripraviti; Bäume setzen, usaditi, saditi, nasaditi; herum setzen, obsaditi, obsajati; ein Ziel setzen, konec storiti čemu, zavreti, zastanoviti; etwas aus den Augen setzen, zanemariti kaj, v nemar pustiti, ne marati za kaj; das Vertrauen auf Gott setzen, na Boga zaupati, v Boga zaupanje staviti (M.); in die Lotterie setzen, v igro, loterijo staviti; gesetzt den Fall, daß —, denimo, recimo, postavimo, da —, nach dem Poln. pripustivši, da —, pripustimo, da —; f. a. Annehmen; Junge setzen, storiti, mlade imeti; festsetzen, f. dieses; in Verlegenheit setzen, zmotiti, zmešti; Gäste setzen, točiti (vino); ein Denkmal setzen, spominek postaviti, postavljati; u. v. Russ. vzdigniti; Ginen über etwas setzen, postaviti, devati nad kaj; izročiti mu v skerb; ein Klystier setzen, dati klistir, klistirati; in Verwunderung setzen, zapanjiti (serb.), osupniti oder viell. osopniti; eine Heune setzen, nasaditi kokoš; eine Feil setzen, dobo odločiti, postaviti; ins Klare setzen, razjasniti, počistiti, razložiti, na go-

tovo postaviti; flüchtigen Fuß setzen, pobegniti, unesti peto; in Unkosten setzen, v škodo pripraviti; außer Kraft setzen, vzeti čemu moč, veljavo, preklicati kaj; damit er in den Stand gesetzt werde, die Sache zu bewerkstelligen, da mu bo mogoče, dognati reč; in den vorigen Stand setzen, v poprejšnji stan postaviti, pripraviti; in ein Amt setzen, službo izročiti komu; in Noten setzen, v note djati; unter Wasser setzen, zatopiti, potopiti, potapljati kaj, z vodo zaliti; ins Werk setzen, izpeljati kaj; auf eine Karte setzen, staviti na kvarto; aufs Spiel setzen, nevarnost (zgube) nastaviti, izročiti, vagati kaj; zur Rede setzen, odgovor tirjati, izpraševati; den Kopf auf etwas setzen, za terdno skleniti, glavo dati za kaj; den Fuß ans Land setzen, stopiti na suho, na zemljo; einen an seine Stelle setzen, dati komu namestnika, postaviti ga na njegovo mesto; er setzt eine Gfne darein, v čast si šteje, ima, čisla; Geld auf Jemandes Kopf setzen, razpisati darilo na čigar glavo, f. a. Preis; er fordert nicht mehr als gesetzt ist, ne tirja več kakor je pogojeno, postavljeno, dogovorjeno; vom Amte setzen, f. Absetzen; Hoffnung setzen, f. Hoffen; auf den Thron setzen, na prestol postaviti ali posaditi, kralja izvoliti; ein gesetzter Mensch, možat človek, mož, terden; f. a. Unterfetzt; aus der Hand setzen, iz roke spustiti; zum Vermund setzen, f. Einsetzen; Schröpfköpfe setzen, f. Schröpfen; Knöpfe auf ein Kleid setzen, gumbe prišiti, prišivati; ein Kind in die Welt setzen, f. Gebären, Erzeugen; in Flammen setzen, zažgati, zapaliti; Einem den Kopf zurecht setzen, glavo uravnati; Einem den Stuhl vor die Thüre setzen, iagnati, izpokati ga iz hiše; Feuer setzen, mont. žgati v jami, da se ruda omeči; Blutegel setzen, pljavke staviti; das Glas an den Mund setzen, kozarec k ustam djati, nesti; Grz setzen, v peč vsuti, sipati; daran setzen, f. Wägen; Mißtrauen in etwas setzen, ne upati, ne dati vero; Einen in Feuer und Flammen setzen, hudo razkačiti koga, podkuriti mu; v. r., sich setzen, sest, vvesti se, sedati, vsodati se; eben setzt er sich, ravno seda; sich öfters setzen, nach Art der Kranken, posedati; alle setzten sich nach einander, vsi posedejo; sich setzen, herum, auseinander, razposesti se; sich hinweg setzen f. dieses; sich in den Kopf setzen, v glavo vgnati si, vbiti si, zabiti si, vtepti si; f. a. Kopf; sich auf den Kopf setzen, na glavo postaviti se; das Schiff hat sich auf den Grund gesetzt, ladija je obsedela, obticala, je sedla na dno; sich vom Pferde auf den Esel setzen, raz konja na osla sest, prit; von flüssigen Körpern, wenn das Trübe sinkt, uvesti, uvesti se, nastati se; auch ubrisati se (od ola); von der Schwulst, splahniti, splahovati, uplahniti, uplahovati, nach V. posesti, posedati se; vom Teig, posesti, posedati se; den Aufenthalt wo wählen, naseliti, useliti se, nastaniti se, udomiti se;

sich mit den Gläubigern (auseinander) setzen, poravnati se, pogoditi se, zmeniti se z upniki; sich in den Rath setzen, odriniti, na pot kreniti se, podati se; sich zur Wehre setzen, v bran postaviti se, braniti se; sich zur Ruhe setzen, pustiti dosedanje delo in k pokoju podati se; sich in Kunst setzen, prikupiti se kumu; von Gebäuden, uvesti, uvesti se; vom Wasser, upasti, upadati, padati, uteči, utekati se; sich zu Pferde setzen, posesti konja, konja zajahati; von Truppen im Kriege, ustaviti se, razpostaviti se; sich in Gefahr setzen, podvreči se nevarnosti; sich an Jemandes Stelle setzen, postaviti se na koga mesto; sich in Unkosten setzen, stroške si napraviti; sich in den Kahn setzen, v čoln stopiti; sich auf etwas setzen, po vsi sili kaj hoteti; sich auf die Hinterfüße setzen, upreti, upirati se, kerčiti se; v. n., springen, skočiti, perhniti, planiti, zagnati se, buskniti; über den Fluß setzen, durchs Schwimmen, preplavati reko; mit dem Kahne, prepeljami se čez reko, prebroditi; an den Feind setzen, udariti, planiti nad sovražnika; mont. sich erstrecken, doseči, dosecati kaj, segati, stegovati se kam; über die Grenze setzen, mejo prestopiti; mit Gewalt, silliti, dreti naprej, valiti se; über den Graben setzen, jarek preskočiti; man setzte mit Fragen an ihn, pritisnili so nanj z vsakršnim popraševanjem; v. i., entstehen, zu etwas kommen, es wird Schläge setzen, pretep bo; sich bo pela; tepen bo nekdo; es setzte viel Mühe, mnogo je truda stalo, težavno je bilo; es hat einen fürchterlichen Jank gesetzt, grozno so kričali, hud prepir je bil; was hat es gesetzt? kaj je bilo? kaj se je zgodilo?

Sehen, das, posajanje, postavljanje, pokladanje u. f. f., f. das Zeitwort.

Seher, der, stavec, stavljavec; in der Drufferei, pismostavec, skladvacec, russ. nabornik (nabirao, nabornik); f. a. Compositär; Sesholben.

Scherde, die, rušina, ruša, dern, ki se poklada na jez.

Scherfchler, der, pomota v skladanji, f. übr. Druffchler.

Scherlohn, der, stavnina, skladnina.

Schfänkel, der, rudarski bet.

Schfchler, f. Druffchler.

Schiffch, der, nasadna riba.

Schgarten, der, vert za sadike, sajenice.

Schhamen, der, nastavni ternek (V.).

Schhammer, der, ein Seheisen, sekalo, sekalo.

Schhase, der, zajkla, zajka.

Schholz, f. Schling.

Schlarpsen, f. Schlarpsen, (poln. karp z narybku).

Schlartoffel, die, krompir za sajenje.

Schlarfen, der, predelnik za tiskarske čerke.

Sesholben, der, die Ladung der Kanonen auf einander zu sossen, basavnik (V.), nabijavnik f.

Seckunst, die, umetnost muziko skladati; f. **Consekerkunst**.

Secklatte, f. **Nachterlatte**.

Seckling, der, insgemein zur Fortpflanzung in die Erde gesetztes Gewächs, von Bäumen, nach V. sadovni kol, sadika, mladika ali mladica, sajenska, von Weinreben, reznica, kluč, von andern Pflanzen und Kräutern, presad, sadež; **Seckling**, nasadna riba; **Krautseckling**, presadni kapus.

Secklinde, die, bei den Buchdruckern, pismo-stavsko ali naborno ravnilo.

Seckmann, f. **Schiedsmann**.

Schmeißel, der, dleto klučavničarsko.

Schmort, der, zasad; mont. f. **Brennort**.

Schusslange, die, presad, presadica, sajenska, f. **Seckling**.

Schrebe, die, kluč, reznica.

Schreis, f. **Seckling**.

Schschäfer, der, spolovni ovčar.

Schschiff, f. **Seckbrett**.

Schschiffer, der, namestni ladijar ali brodnik.

Schschlich, der, čista, presejana ruda.

Schsohle, f. **Schwelle**.

Schstange, die, im Bergbaue, železni drog.

Schstätte, f. **Sech**.

Schstüd, das, kvas.

Schsteich, der, nasadni ribnik; nasadnik (böhm.), russ. sadok.

Schstrog, der, im Hüttenwesen, mešavne načke.

Sechnung, f. **Sechen**, das.

Schswage, die, nach V. stavna mera, livel, f. **Bleiwage**.

Schswide, die, verbova mladika, sajenska.

Sechzeit, die, (waidm.), die Zeit, Junge zu werfen, čas kotenja; zur Sechzeit der Hasen, kadar se zajke kotijo, kadar imajo mlade.

Schzweig, der, f. **Seckling**.

Seuche, die, eine zu gleicher Zeit über viele Menschen oder Thiere verbreitete Krankheit nicht ansteckender oder auch ansteckender Natur, nach V. kuga, (nach dem slovenischen Volksgebräuche und auch nach Vuk die Pest, welche sich das serbische Volk als in überseeischen Ländern wohnende, nur zeitweise Gurepa auf Gottes Geheiß heimfindende Weiber vorstellt), kužna bolezzen, pomor, f. a. Pest; Epidemie, eine zeitweise grassirende Krankheit ohne Rücksicht auf Contagiosität und Verlauf, etwa pohajavna bolezzen, (auch im Serb. nach Drobnic pošast, pošlica, n. Vuk aber pošlica und rednja, kakor da hi po redu sla), auch bolezzen schlechtweg, bolezzen, ki gospodari, razsaja; epidemija*; Viehseuche, živinska kuga; (das Wort kuga ist für alle Seuchen zu gebrauchen, weil es vom Volke auch gebraucht wird bei Seuchen der Menschen und Thiere, welches sich überdies jede (auch miasmatische) Seuche als ansteckend vorstellt; vor dem Auftreten der orientalischen oder levantischen Pest hat unser Volk wahrscheinlich keine andere Seuche gekannt, oder wenigstens nicht so brachet; wenn

es daher diese verheerende Seuche kuga genannt hat, so dürfte nichts im Wege liegen, auch andere Seuchen kuga zu nennen, und ich schlage vor, die orientalische oder levantische Pest zum Unterschiede von den andern türkischen kuga zu bezeichnen, ansteckende Seuche, nalezljiva kuga, nicht ansteckende Seuche, nenalezljiva kuga; Epidemie, Endemie, Epizootie undENZootie sind nichts als Bezeichnungen der Seuchen nach Zeit- und Ortsverhältnissen, bei Menschen oder Thieren, daher auch mit kuga zu bezeichnen mit den erforderlichen Beiwörtern, Dr. Bl.); f. von sittlichen Uebeln, kuga; Schwäche, slabost; langwierige Krankheit, dolga bolezen.

Seuchenartig, adj., kugast; f. a. **Ansteckend**.

Seuchenhjahr, das, kužno leto; leto, v kterem kaka bolezzen razsaja.

Seuchenschwanger, adj., kužin, kužnat.

Seuchentoff, der, skvernina, kužnina, kužilo, böhm. morovina.

Seuchgrube, die, kužna jama, luknja.

Seuszcu, v. n., zdihati, zdihovati (eigentl. vzdihovati); aufseuzzen, zdihniti; den ganzen Tag seuzzen, ves dan prezdihovati; nach etwas seuzzen, zdihovati po čem; stöhnen, ječati, stokati.

Seuszcu, das, zdihovanje.

Seuszcu, adj., zdihajoč; adv., zdihovaje.

Seuszcu, der, vzdih, zdihljaj, vzdihljaj; einen tiefen Seuszcu ausstossen, globoko zdihniti; eine Person, vzdihovavec.

Seuszcu, das, zdihovanje, prezdihovanje.

Seuszcu, die, zdihovanka.

Seebenbaum, f. **Säbenbaum**.

Sever, f. **Geifer**; **Streng**.

Sexagesima, šestdeseti dan pred veliko nedeljo.

Sexta, šesti razred.

Sextaner, der, šestošolec.

Sextant, der, sekstant, šestnik †.

Sernal, **Sernell**, adj., spoln.

Sexualtrieb, f. **Geschlechtstrieb**.

Sechn, jetzt gewöhnlich Sein geschrieben, v. n., biti; nicht sein, ne biti; öfters sein, nach and. D. bivati; Etwas sein lassen, v nemar pustiti, puščati, pušati kaj, ne meniti se za —; er ist krank, bolan je; sei nicht böse, ne bodi hud; wie ist es mit Ihnen, kako ste, kako se vam godi, auch kako se imate; es mag darnum sein, naj bo, (vulg. naj se pes obe-si); da sei Gott vor, Bog obvari; so sei es, bodi si, (naj bo); er ist recht daran, prav ima, pravo tedi; er ist übel daran, slaba je za-nj pri tem, slabo mu kaže; laß sein, daß es so ist, denimo, recimo, da je tako, f. **Sechen**, **Annehmen**; wo sein, nahajati se, biti kje; seien Sie so gütig, bodite tako dobri, skazite mi to dobroto; wenn es sein kann, če je mogoče, če se more zgoditi; was soll das sein? kaj hoče to, kaj pomeni?; seid willkommen, Bog vas sprimi; auf

sein, na nogah, pokonec biti, ne ležati; es ist aus mit ihm, po njem je, f. über, Aus; es ist mir, als ob ich ihn einmal gesehen hätte, zdi se mi, pozdeva se mi, kakor da bi ga bil že enkrat vidil; sein oder nicht sein, biti ali ne biti; es sei denn, razun ko bi —; dem sei wie ihm wolle, naj bo kakor hoče; es ist zu haben bei, dobiva se, na prodaj je pri —; er ist nicht zu Hause, ni ga doma; er ist ein König, kralj je (in den nordslav. Dial. kraljem je); er thut als wäre er reich, bogat(iga) se dela; er ist für ihn, za-nj govori, vleče se, poteguje se; zu etwas sein, biti za kaj (doher); über etwas her sein, skerbeti za kaj; guter Hoffnung sein, noseča biti; gleich gestimmt sein, enako misliti; ruhig sein, mirovati, počivati; böse sein, jeziti se; Einen Feind sein, sovražiti koga; auf seiner Hut sein, varovati se; hinter Jemand her sein, preganjati koga, gnati se za njim; so viel schwer sein, vagati, potegniti, potegovati, tehtati; u. dgl. mit- telst eines dem Umstandsworte entsprechenden Zeitwortes; ein Schenkwirth sein, kerömari- riti; ein Schuster, Tuchhändler, Lederer sein, čevljariti, suknariti, usnjariti, u. dgl., auf ari, obson diese Formation in vielen Fällen einen ungünstigen Nebenbegriff der Stüm- pereie zu involviren scheint; Hausherr, Haus- wirth sein, knecht, Magd, Hirt, Hirtin sein, gospodariti, gospodinjiti, hlapčevati, deklor- vati, pastiriti, pastariti; Brautjungfer sein, družici u. dgl.; ich bin des Todes, mrem; es ist aus der Mode, ne nosi se več; es ist mir um das Geld, za dnar mi gre, mi je, mi prede; drei Tage war die Belustigung, tri dni je terpela, je bila veselica; es ist mir weinerlich, solze me silijo, jokati se mi hoče, na jok mi je, hodi; er ist nicht zu sättigen, ne moreš ga nasititi; ei, das wäre der Henker! kaj zlomka! Willens sein, nameni, misliti kaj; so viel an mir ist, kar morem, kar bom mogel; es ist an dem, ta- ka je, tako je; bei sich sein, zavediti se; was ist zu Ihrem Befehle? kaj zaukažeto? f. Befehlen; was ist für deine Mühe? kaj si zaslužil? kaj si dolžan (za tvoj trud); wie wäre es, wenn sie mitgingen? kako pa, če bi šli s nami; es sei Krankheit, es sei Faulheit, bodi (si) bolezen, bodi lenoba; als Hilfszeitwort, biti (f. die Grammatik); seiend, etwa, bivajoo oder mittelst der Auf- lösung, alles Seiende, vse, kar je, u. and. D. bodoč (folger. futurus), böhm. jsouci jsouci.

Schn., das, bitje, bivanje, f. a. Dasein.

Schawl, der, šal*.

Sibaldia, die, Pflanze, sibaldija.

Sibbe, int., po! po!

Sibbeere, f. Heidelbeere.

Sibille, die, Sybille, šembilja, prerokova- ka; die alte Sibille, stara babura.

Sibillinsch, adj., šembiljesk, prerokova- ven, prerošk.

Sich, pron. rec. dat., sebi, si, er hat sich selbst zuzuschreiben, sam sebi naj pripiše; jeder ist sich selbst der Nächste, vsak je sebi

naj bližji; bei sich, pri sebi; sich etwas kaufen, kupiti si kaj; mit sich, s sabo, sabo, saboj; vor sich, nach sich, pred sabo, za sabo; auf sich, na sebi; an sich, sam na sebi; acc. sebe; se, sich selbst betrügen, sebe samiga golja- sati; sich gehen lassen, svojim željam udati se; sich freuen, veseliti se; Jeder für sich, vsak za se; von sich, od sebe; auf sich, na se; unter sich, pod se; hier sitzt sichs gut, tu je dobro, lahko sedeti; tu se dobro sedi.

Sichel, die, serp, dim. serpek; das Ge- treide mit der Sichel schneiden, žeti; sich mit der Sichel schneiden, užeti se; Sichel des Mondes, krajce; die große, kleine Sichel, (anat.), veliki, mali serp; f. a. Kornblume; Sichel.

Sichelbein, das, kriva kost, noga.

Sichelblume, die, (Kornblume), plavica.

Sichelfliege, die, dolgovratka.

Sichelflosse, die, serpastá plavuta.

Sichelförmig, adj., serpast, serpovit.

Sichelfrohne, die, tlaka s serpam.

Sichelhast, Sichelst, f. Sichel förmig.

Sicheling, f. Handvoll.

Sichelflang, der, kadar serp poje.

Sichelflee, der, (Medicago falcata), avin- ska resa.

Sichelkraut, das, (Sium falcaria), serp- njek, sračje gnezdo.

Sichelkrumm, f. Sichel förmig.

Sichelmert, Sichelmöhre, f. Sichelkraut.

Sicheln, v. a. odžeti, žeti; gesichelt, s ser- pam; sich sicheln, v. r., krajce kazati, de- lati.

Sichelschmid, der, serpar (auch Sichelver- fänger), kdor serpe dela.

Sichelschnabel, der, serpasti, krivi klau.

Sichelschnäbler, der, krivokljunka (ptica), f. a. Brachvogel.

Sichelschwanz, der, serpasti rep.

Sichelwagen, der, voz s kosami ali serpi (nekaj v vojskah rabljen).

Sichelzahn, der, serpozob†.

Sichelzahn, das, železna šiba za serpe.

Sichelzins, der, serpnina†.

Sicher, adj., ohne Gefahr, varen, brez- skerten, segurn* (Gutm.), zavarovan, zaklonjen, v zavetji, gotov (gewiss); Etwas sicher stellen, zavarovati, zagotoviti, zago- tovljati kaj; Einen, varnost dati mu; ich bin dessen sicher, zares, za terdno vem, go- tovo vem; zu mir darfst du sicher kommen, k meni svobodno, nach V. slobodno hodia; ohne Furcht, brez straha, brez skerbi; sich sicher wissen, ne bati se nevarnosti; du kannst es mir sicher offenbaren, le povej mi, ne boj se; wir sind des Lebens nicht sicher, nismo si življenja svesti (nach Andern v svesti); ein sicherer Thomas Terpin, neki Tomaž Terpin; ein sicherer Weg, varna pot; sicheres Geleite, varni sprevoz, nach dem Poln. železni list; sicher zu Werke gehen, varno delati; Einen sicher machen, svo skerb, ves strah mu vzeti, pregnati; sichere Hand, terdna roka, ki se ne trese.

Sicher gestellt, *adj.*, zavarovan.

Sicherheit, *die*, varnost; segurnost*, svoboda, nach V. sloboda, (Freiheit), varni kraj; in Sicherheit sein, na varnem biti; in Sicherheit vor Wind, v zavetji, zatláji; in Sicherheit bringen, spraviti na varno mesto, zavarovati; die Sicherheit der Straßen war nie größer als jetzt, nikoli niso ceste bile varniše kakor sedaj; gotovost (Gewißheit), zanesljivost (Verlässlichkeit); Sicherheit geben, leisten, varnost, varščino dati; Pfand, zastava; Bürgschaft, poroštvo; mit Sicherheit behaupten, za terdno, za resnično povedati; Ruhe, mirnost, brezskerbnost.

Sicherheitsanstalt, *die*, zavarovavnica.

Sicherheitsbehörde, *die*, varnostna oblast, gosposka za občno varnost postavljena.

Sicherheitsbetrag, *der*, znesek varščine.

Sicherheitsbündniß, *das*, zavarovavna zveza.

Sicherheitsbürge, *der*, zavarovavec.

Sicherheitsgeleit, *f.* Sicher.

Sicherheitskarte, *die*, varni list.

Sicherheitsleistung, *die*, zavarovanje, danje varnosti, dana varnost.

Sicherheitsmaßregel, *die*, naredba za varnost.

Sicherheitsort, *der*, varni kraj, f. a. Asyl.

Sicherheitspfand, *das*, zastava (zavarovavna).

Sicherheitsröhre, *die*, troba zavolj večí varnosti.

Sicherheitsrückschloß, *das*, zavarovavna ključavnica.

Sicherheitsventil, *das*, —zapfen, *der*, varovavna zaklopa.

Sicherheitswache, *die*, straža za varnost, nach V. slobodna straža.

Sicherlich, *adv.* gotovo, za terdno, zvesto; du wirst sicherlich nicht davon kommen, ne boš odšel ne (V.).

Sichermahl, *das*, znamenje varnosti (doglej so meje varne).

Sichern, *v. a.*, sicherstellen, zavarovati, varovati, ohraniti, hraniti, čuvati, okovariti; gesichert, varen, zavarovan; na varno spravljén, shranjen; davor sichert ihn sein Verstand, pred tem (tega) ga varuje pamet; mont. rudo prati.

Sicherniß, *f.* Caution.

Sichersahl, *der*, kol mejuik.

Sicherslein, *der*, skala za pranje rude.

Sicherstellen, *f.* Sicher, Affecuriren, Versichern.

Sichersteller, *der*, zavarovavec.

Sicherstellerin, *die*, zavarovavka.

Sicherstellung, *die*, zavarovanje, varnost.

Sicherstellungsanstalt, *die*, zavarovavnica.

Sicherstellungsseid, *der*, zavarovavna pri-nega.

Sicherstellungshaus, *f.* Contumazhaus.

Sicherstellungsmittel, *das*, zavarovalo, varščina, varšina.

Sicherung, *f.* Versicherung.

Sichler, *der*, *f.* Schmitter, Siebelschnäbler.

Sichling, *der*, nožasti karp.

Sicht, *die*, vid; ein nach Sicht zahlbarer Wechsel, menjica na vid, na pokaz plačljiva.

Sichtbar, *adj.*, vidio, vidljiv, očiten, adeo, vidama, vidno, očitno; es ist sichtbar, daß, vidi se, očitno je, da —; die sichtbare Kirche, očitna cerkev; das Sichtbare, očitne reči, vidni svet; f. a. Deutlich; sichtbar werden, pokazati se; sichtbar sein, viditi se.

Sichtbarkeit, *die*, vidnost, vidljivost, očitnost.

Sichtbarlich, *adj.*, očito.

Sichtbarmachung, *die*, pokaz, pokazovanje, razodenje.

Sichtbrief, *der*, menjica na vid, na pokaz.

Sichten, *v. a.*, preresetati, rešetati, retiti, presejati, sejati, obćiníti, obćinjati, soditi, plati, obravnnavati; reinigen, precistiti, čistiti, prebrati, prebirati, odbrati dobro od slabiga, odbirati.

Sichten, *das*, sejanje, rešetanje, obravnavanje; prebiranje, odbiranje.

Sichter, *der*, sejavec, presevavec, rešetač.

Sichterin, *die*, presevavka.

Sichterzeug, *das*, presevalo.

Sichtig, *f.* Sichtbar; kurzichtig, kratkovid(en).

Sichtforn, *das*, Viñer, muha.

Sichtfraut, *f.* Ruprechtstraunt.

Sichtlich, *adj.*, vidin, očitin, videč.

Sichtlos, *adj.*, brez izvida.

Sichtung, *f.* Sichten, *das*, odbira, odbor.

Sichtweile, *die*, in den Windmühlen, lopatnik (Zat.).

Sichtzeug, *das*, in der Mühle, sito.

Sidern, *v. n.*, solzeti, cezeti, kapljati, curljati; das Fass sidert, sod pušca, puša.

Sideral, *adj.*, zvezden.

Sideraljahr, *das*, zvezdno leto.

Sidergrün, *f.* Süngrün.

Sie, *pron. pers. (sing. nom.)*, ona; wo ist Agnes? sie ist ja hier, kje je Neza? vsaj je tukej; sie und nicht er, ona ne pa on;

Junger hat sie nicht gehört, (hatt hast du —), deklica, nisi nič slišala? sie war die Unschuld selbst, gola nedolžnost je je bilo; Sie, *dim.* Siechen, *das* Weibchen von Thieren, samica, ona; (*sing. acc.*), ich habe sie gesehen, vidil, sim jo; sie und nicht ihn sah ich, njo sim vidil, ne pa njega; durch sie, po nji (njej); z njo; *pl. nom.* in der Rede, vi, *acc. vas*, (auch im Serb., Russ. und Böhm., nach französischer und englischer Art, im gemeinen Leben jedoch nach den Deutschen, oni, wie auch im *vulg. Böhm.*); glauben Sie das nicht, ne verujte tega; Sie habe ich dort nicht gesehen, was ondi nisim vidil; wo sind die Kinder? sie sind in der Schule, kje so otroci? v šoli so; ich sah sie auf der Straße, na cesti sim jih vidil.

Sieb, *das*, feines aus Roßhaar, sito; grobes aus Wieden, rešeto; *f.* Reuter; *dim.* sitce, rešetce; Sieher, cedilo, cedilce; durch ein Sieb laufen lassen, presejati, sejati; f. Sieben; Wasser im Siebe tragen wollen, vodo z rešetam zajemati.

Siebarbeit, die, sejanje.
Siebartig, *adj.*, sitast; rešetast, situ, rešetu podoben.
Siebbein, das, Riechbein, sitasta kost (V.).
Siebbeinnast, die, šiv sitaste kosti.
Siebbentel, der, sejavna mošnja (luknja-sta).
Siebbiene, die, (Sphex cribraria), sitasta osa.
Siebblatt, das, f. Siebboden.
Siebboden, der, dno sita, rešeta.
Sieben, v. a., mit dem Sieb reinigen, pre-sejati, sejati; preresetati, rešetati, (nach Gutm. auch sitati); gesiebtes Mehl, sejana, presejana moka; f. a. Rädern, Sichten.
Sieben, das, sejanje.
Sieben, *num. card.*, sedem; sieben Kinder, sedem otrok, sedmero otrok; je sieben, po sedem, vsak po sedem; sieben und zwanzig, sedem in dvajset; die Sieben, Zahlfigur, sedmica; seine sieben Sachen zusammen nehmen, pobrati šila in kopita (in oditi); svoje siromaštvo pobrati; die böse Sieben, *fig.*, huda baba, hudo vreme ženske; das Sieben, sedmerica.
Siebenaderig, *adj.*, sedmerozilen.
Siebenarmig, *adj.*, sedmerorok.
Siebenästig, *adj.*, sedmerovejin.
Siebenäugig, *adj.*, sedmeroook.
Siebenbeinige, der, sedmokrak (Vuk).
Siebenbergig, *adj.*, sedmogorsk.
Siebenblättrig, *adj.*, sedmerolist.
Siebenblume, die, sedmoevetka.
Siebened, das, sedmerokotje, sedmoogelnik.
Siebenedig, *adj.*, sedmerokoten, sedmoogeln.
Siebeneimerig, *adj.*, sedmovedren; ein solches Faß, sedmak, nach Vuk sedmakinja.
Siebener, der, eine Münze, sedmica, sedmak (Vuk).
Siebenerlei, *adj.*, sedmeri.
Siebenfach, **Siebenfältig**, *adj.*, sedmeren, sedmérnat, sedmerostrok, sedmerogub.
Siebenfärbig, *adj.*, sedmerobarven.
Siebenfingerig, *adj.*, sedmeroperst.
Siebenförmig, sedmoličen.
Siebenfüßig, *adj.*, sedmonog, sedmeronog.
Siebenfüßler, der, sedmonožec, sedmokrak.
Siebengebirg, das, sedmogorje.
Siebengestalt, die, sedména podoba.
Siebengestirn, das, Plejaden, gostosevci, gostožirci, gostožirji, auch koklja nach dem Russ. wörtl. sedmozvezdje.
Siebengzeit, das, dišeca detelja.
Siebenhauptig, *adj.*, sedmoglaven, sedmeroglav.
Siebenhäutig, *adj.*, sedmokožen, sedmerokožen.
Siebenherr, der, sedmak.
Siebenhügelig, *adj.*, sedmoholmen, na sedmero holmih ali gričih.
Siebenhundert, *num.*, sedem sto (in nordsl. D. sedem set); mit siebenhundert Gulden, s sedem sto forinti; siebenhundert

mal, sedem stokrat; siebenhundertmalig, sedemastokrat.
Siebenhundertel, das, etwa sedemstotina.
Siebenhundertste, der, die, das, sedmostoti.
Siebenjährig, *adj.*, sedemletni, sedem let; ein siebenjähriges Pferd, konj sedmak (Vuk); siebenjährige Stute, sedmakinja.
Siebenjährlig, *adv.*, vsako sedmo leto.
Siebentantig, *adj.*, sedmoroben.
Siebentöpfig, *adj.*, sedmoglav(en).
Siebentruerzstüd, das, sedmica.
Siebenmahl, **Siebenmal**, sedemkrat.
Siebenmahlig, *adj.*, sedmekraten.
Siebenmännig, *adj.*, sedmomožen.
Siebenmonatig, *adj.*, sedmomesečen.
Siebenmonatlich, *adv.*, vsaki sedmi mesec.
Siebenpfortig, *adj.*, sedmerovraten.
Siebenpfundig, *adj.*, sedmosunten.
Siebepunct, der, sedmopícnik (hrošo).
Siebenreihig, *adj.*, sedmoversten.
Siebenruderig, *adj.*, na sedem vesel.
Siebentag, der, sedmerostavka†.
Siebenschichtig, *adj.*, sedmeroplasten.
Siebenschläfer, der, Vilch, polh; eine Schlafhanne, zaspane; in der Legende, sedem bratov speciĥ.
Siebenschuhig, *adj.*, sedem čevljev dolg.
Siebenschwanz, f. Seidenfchwanz.
Siebenseitig, *adj.*, sedmostran, sedmerostran.
Siebenseilbig, *adj.*, sedmozložin.
Siebenseilbler, der, sedmozložna beseda.
Siebentern, f. Siebengestirn.
Siebentimmig, *adj.*, sedmeroglasen, sedmoglasen.
Siebentrahlig, *adj.*, sedmožarin.
Siebentströmig, *adj.*, sedmerotok, sedmoročen.
Siebentündig, *adj.*, sedem ur, sedmouren.
Siebentündlich, *adj.*, vsako sedmo uro.
Siebentzig, *adj.*, sedmodneven, sedmerodneven.
Siebentäglich, *adv.*, vsaki sedmi dan, öcz sedem dni.
Siebentausend, *num.*, sedem tisoč.
Siebentausendstel, das, sedmotisočina.
Siebente, der, die, das, sedmi; die, sedmi glas.
Siebenteil, polsedmi.
Siebentel, das, sedmina, sedminka.
Siebentens, *adv.*, sedmič, sedmo.
Siebenthalb, polsedmi, šest in pol.
Siebentheil, f. Siebentel.
Siebenthellig, *adj.*, sedmerodelni.
Siebenthörig, *adj.*, s sedmimi vrati, sedmerovraten.
Siebenwöchentlich, *adv.*, vsaki sedmi tiden.
Siebenwöchig, *adj.*, sedem tednov.
Siebenzahl, f. Sieben.
Siebenzehig, *adj.*, s sedmimi persti na nogi.
Siebenzehn, f. Siebzehn.
Siebenzig, f. Siebzig.
Siebenzöllig, *adj.*, sedem paleov dolg.

Sieber, der, sejavoc, rešetavec; f. a. Siebmacher.
Sieberin, die, sejavka.
Siebförmig, *adj.*, sitast; rešetast, situ podobn.
Siebhandel, der, sitarstvo, rešetarstvo.
Siebhändler, f. Siebmacher.
Siebnocken, f. Siebhebel.
Siebler, der, f. Sieber (in beiden Bed.).
Siebmacher, der, sitar, rešetar; kdor sita ali rešeta dela.
Siebmacherz, in Bsgg. sitarski, rešetarski.
Siebmacherei, die, sitarija, rešetarstvo.
Siebmashine, die, sejavna mašina.
Siebmehl, das, sejana moka.
Siebner, der, sedmica.
Sieblatte, die, sitasta mreža.
Siebrand, der, obvod, obod.
Siebmaschine, die, šina na rešetu.
Siebseker, der, rudar (V.), kdor rudo seje.
Siebstaß, der, palica za rešeta (za vitre).
Siebstaß, der, prah po občinjani.
Siebt, das, neka kosa.
Siebtopf, das, in der Mühle, sito, f. a. Venteltopf.
Siebwäscher, f. Siebseker.
Siebwerk, das, presevalo v mlinu.
Siebwehre, f. Siebmaschine.
Siebzehn, *num.*, sedemnajst; je siebzehn, vsak po sedemnajst; ihrer siebzehn, sedemnajstero; siebzehnmal, sedemnajstkrat; siebzehnmalig, sedemnajstkraten; die Siebzehn, f. Siebzehner.
Siebzehnedig, *adj.*, sedemnajstokoten.
Siebzehner, der, sedemnajstica; eine silberne Münzsorte mit der Zahl XVII, petica.
Siebzehnerlei, *adj.*, sedemnajsteri.
Siebzehnfach, **Siebzehnfältig**, *adj.*, sedemnajstern, sedemnajsternat, sedemnajstogub; sedemnajstostrok.
Siebzehnfuß, der, sedemnajstnoga.
Siebzehnfüßig, *adj.*, sedemnajstnog.
Siebzehnhundert, sedemnajst sto.
Siebzehnhundertel, das, sedemnajstotinka.
Siebzehnjährig, *adj.*, sedemnajstoleten.
Siebzehnte, der, die, das, sedemnajsti.
Siebzehnteil, polsedemnajsti, šestnajst in pol.
Siebzehntel, das, sedemnajstina, sedemnajstinka; sedemnajsti del.
Siebzehntend, sedemnajstiö, sedemnajsto.
Siebzig, *num.*, sedemdeset, nach Guts. sedemred; siebzig Kinder, sedemdesetero otrok; die Siebzig, sedemdesetka.
Siebziger, der, eine 70jährige, männliche Person, nach V. und dem Böhm., sedemdesetnik, človek, starček sedemdesetih let.
Siebzigerin, die, nach V. und dem Böhm. sedemdesetnica, sedemdesetletna ženska.
Siebzigerlei, *adj.*, sedemdeseteri.
Siebzigfach, **Siebzigfältig**, *adj.*, sedemdeseter, sedemdeseternat.
Siebzighährig, sedemdesetleten.
Siebzigmäßig, *adj.*, sedemdesetkraten.
Siebzigste, der, die, das, sedemdeseti.

Siebzigsteil, polsedemdeseti, 69 in pol.
Siebzigstel, das, sedemdesetina, sedemdesetinka.
Siebzigstend, *adv.*, sedemdesetiö.
Siebzigstellig, *adj.*, sedemdeset palcov (dolg, širok).
Siech, *adj.*, immer fränklich, bolehen, bolehav, naboglen, slabiga zdravja, slaboten (schwächlich), f. a. Kranz; ein Siecher, bolnik.
Siechbett, das, dolga bolezen.
Siechen, v. n., bolehati, vedno bolehen, naboglen biti; sukiti se, hirati, medleti, f. Kränkeln; eine gewisse Zeit hindurch siechen, prebolehati (n. pr. vso zimo).
Siechen, das, bolehanje.
Siechenhaus, das, hiša za bolehe; Spital überhaupt, f. d.
Siechenhammer, die, izba bolehnih.
Siecher, **Siechhändler**, der, bolehavec, bolnik.
Siecheit, die, bolehavost, bolehnost, naboglenost, hiranje.
Siechnecht, der, bolnišniöni hlapec.
Siechling, der, bolehavec, nabogleneo (bei V. nabohleneo), verächtl. piškovec.
Siechsein, f. Siechen.
Siechthum, das, f. Siecheit.
Siede, die, vrenje, parjenje; es ist in der Siede, vre, pari se; mit heißen Wasser eingedünstes Viehfutter, parjenje; parjena rezanica.
Siedegrad, der, stopnja vrele vode.
Siedehaß, das, skrinja, posoda za parjenje.
Siedeheiß, *adj.*, vrel.
Siedehitze, die, vročina vrele vode, kropa.
Siedehütte, die, vrelnica (V.).
Siedekessel, der, kotel za vrenje ali parjenje.
Siedel, der, Ortschaft, selo; f. a. Stessel, Sattel.
Siedelei, die, selišce, seliše, selo.
Siedelhof, der, dvor.
Siedeln, f. Aufstellen, Niederlassen, f. d.
Siedelung, die, naselitev, naseljevanje.
Sieden, v. n., zavreti, zvreten (*Guts.*), vreti, skipeti, kipeti (rig. überlaufen), kuhati se, *serb.* auch klučati (wallen), *böhm.* variti se; die Fische sieden schon, ribe so že kuhajo, že vrejo; noch eine Zeit sieden, še povreti; genug sieden, dovreten; recht ins Sieden kommen, razvreten se; sieden, vrel; siedendes Wasser, krop, (*altsl.* ukrop), vrele voda; v. a., sieden machen, povreti, vreti, pokuhati, skuhati, kuhati; Milch sieden, n. Guts. und V. zvariti, variti (auch in and. D.) mleko.
Sieden, das, vrenje, varjenje, kuhanje; durch Sieden größer werden, razkuhati, a. *böhm.* navreti se; durch Sieden eingehen, ukuhati se, uvreten se.
Siedesofen, der, belivna peč.
Siedespanne, die, varivna ponev (V.); in den Salzwerken, varivni kotel.
Siedepunct, der, am Thermometer, vrelin f., stopnja vrelosti.

Sieber, der, variveo, pariveo; Eisensieber, mžilar u. dgl.

Sieberer, die, varivnica, russ. varnica, varnja; Eisensieberer, Salpetersieberer, mžilarnica, solitrarnica.

Sieberin, die, varivka.

Siedhaus, f. Sieberei.

Siedheiß, f. Siedheiß.

Siedland, das, nizava.

Siedler, der, f. Ansiedler.

Siesern, f. Siedern.

Sieg, der, zmaga, premaga, nach *Gutm.* premag, dobitva u. dobitje, serb. u. russ. pobjeda, bōhm. vítězství; den Sieg erschleien, davon tragen, behalten, premoči, premagati, zmoči, zmagati, zmagovati koga, serb. a. prevladati, nadvladati, savladati; u. *Gutm.* obladatai (mehr erobern); wenn uns Gott den Sieg gibt, öe nam Bog zmago nakloni; ein blutiger Sieg, kervava, draga zmaga; den Sieg entscheiden, zmago, boj razločiti (nar. pes.); der Sieg war auf Seite der Serben, Serbi so premagali, f. a. Ueberwinden; fig. zmaga, obveljava (V.).

Siegbar, f. Sieghaft.

Sieghedert, adj., z zmagami ovenčan.

Siegel, das, die Figur, der Abdruck, pečat, m. (auch im Serb. m., sonst f.); Petschaft, das Versieg, pečatnik; sein Siegel drucken, aufdrucken, pritisniti, pritskati pečat na kaj; ein Siegel stichen, vrezati, vdolbsti pečat; das Siegel eines Briefes aufheben, odpečatiti, razpečatiti pismo; unter Siegel legen, zapečatiti; f. a. Verschluss; die Siegel abnehmen, odpečatiti; unter Siegel geben, zapečatiti kaj; ein Siegel nachmachen, ponarediti, ponarejati pečat; Brief und Siegel geben, pismeno zagotoviti; unter dem Siegel der Verschwiegenheit, pod zavezo molčljivosti; fig. für Bestätigung überh. f. dieses; das Siegel ist unversehrt, pečat je cel, nepoškodvan, pečata se ni nikdo dotaknil.

Siegelbau, die, bei den Tuchmachern, pečatna klop.

Siegelbar, adj., zapečatljiv.

Siegelbewahrer, der, nach V. pečatnikar, hranivec pečata, kancelir*.

Siegelbruch, f. Siegelbrechung.

Siegeler, der, pečatar, pečativeo; veraltet für Juwelenhändler.

Siegelerbrechung, die, razpečatenje (brez-oblastno).

Siegelerde, die, (terra sigillata), pečatna perst ali glina.

Siegelsälscher, der, ponarejavec pečatov.

Siegelgebühr, die, Siegelgeld, das, pečatnina.

Siegelgräber, f. Siegelstecher.

Siegelhammer, der, pečatno kladeveo.

Siegelsapfel, die, škatlica, v kateri je pečat.

Siegelsunde, die, pečatoznanstvo†, pečatoslovje†.

Siegellack, das, pečatni, španski vosk.

Siegellackmacher, der, delavec pečatniga voska.

Siegelleinwand, f. Wachseleinwand.

Siegelloß, adj., brez pečatnika, neza-pečaten.

Siegelmäßig, adj., kdor sme imeti lastni pečat.

Siegeln, v. a., zapečatiti, pečatiti; f. Versiegeln.

Siegeln, das, pečatenje.

Siegeloblate, die, pečatni oblat.

Siegelpresse, die, pečatilo†, pečatnica†.

Siegelring, der, pečatni perstan od. persten pečatnik.

Siegelstecher, der, pečatar; kdor pečate vrezuje.

Siegelstod, der, podlaga, na katero se pritiska pečat.

Siegelwachs, f. Siegelack.

Siegelzeichen, das, pečatno pismo.

Siegen, v. n., über einen, premoči, premagati, zmoči, zmagati, premagovati, zmagovati koga, užugati ga, f. a. Sieg (davon tragen); fig., sein Antrag siegte, njegov navet je obveljal; siegend, zmagovaven, premagovaven, zmagonos, (nach dem Russ.); f. a. Versiegen.

Siegen, das, zmananje, f. a. Sieg.

Siegenbaum, f. Sädenbaum.

Sieger, der, premagavec, zmagavec, prevladavec, nach *Gutm.* dobitnik, predobitnik, obladvac.

Sieger, in 3ßg. zmagavski, premagavski.

Siegerdegen, der, premagavski meč.

Siegergewalt, die, premagavna sila.

Siegerhaupt, das, zmagavcova glava.

Siegerheer, das, zmagavna armada.

Siegerin, die, premagavka, zmagavka, u. *Gutm.* predobitnica.

Siegerkrone, die, premagavski, zmagavski venec, zmagavska krona; sie erwerben, dobiti krono zmagavca, zmagati.

Siegern, f. Siedern.

Siegersäule, die, steber v spomin kake zmage postavljn.

Siegerschwert, f. Siegerdegen.

Siegerwunde, die, rana zmagavca.

Sieges, in 3ßg. premagavski, zmagavski, premagavni, dobitni.

Siegesaufzug, der, zmagavski obhod.

Siegesbild, das, podoba zmage.

Siegesbogen, der, premagavski oblok, slovesno, premagavske vrata, f. Triumphbogen.

Siegesdenkmal, das, spominek zmage.

Siegeschre, die, čast, slava zmage.

Siegesfahne, die, zmagavsko bandero ali zastava.

Siegesfest, das, Siegesfeier, die, obhajanje, obhajilo, praznovanje zmage.

Siegesfürst, der, premagavski, dobitni knez.

Siegesgefühl, das, čut(stvo) zmage.

Siegesgeheut, das, mehrere zusammenver-einigte Kriegsgeräte als Waffen, u. f. w., welche als (Trophäen) irgendwo aufgehängt dargestellt werden, premagavsina†, zname-nje zmage.

Siegessgepränge, *das*, obhajanje, slavljene zmage, *f. a.* Triumph.
 Siegesgeschrei, *das*, premagavni vrisk.
 Siegesgöttin, *die*, boginja zmage.
 Siegeshand, *die*, zmagavcova roka.
 Siegesheer, *das*, vojska zmagavna.
 Siegeskranz, Siegeskrone, *f.* Siegerkrone.
 Siegeslied, *das*, zmagavna pesem.
 Siegeslohn, *der*, plačilo zmage.
 Siegesmacht, *die*, zmagavna moč, sila.
 Siegesmahl, *das*, einem Sieger zu Ehren, pojedina, gostija zmagavcu na čast; znamenje zmage.
 Siegesnachricht, *die*, poročilo, naznanilo zmage.
 Siegesopfer, *das*, darilo za zmago.
 Siegespalme, *die*, veje zmage.
 Siegespforte, *f.* Siegesbogen.
 Siegespreis, *der*, plačilo zmage.
 Siegesraub, *der*, vzetje zmage; plen.
 Siegesrausch, *im* Siegesrausch, pijan (od) zmage; *f. a.* Siegestaumel.
 Siegesruhm, *der*, slava zmage.
 Siegestaumel, *der*, omama, nezmerno veselje zavolj zmage.
 Siegestrophäe, *f.* Siegeszeichen.
 Siegestrunken, *adj.*, vesel zmage, pijan (od) zmage.
 Siegesvoll, *f.* Siegreich.
 Siegeswaffe, *die*, premagavno orožje.
 Siegeswagen, *der*, slavni, slovesni voz.
 Siegeszeichen, *das*, znamenje zmage, *russ.* trofej.
 Siegeskrönt, *adj.*, zmagaven, zmagovaven, slavoovčan.
 Siegeswuhnt, *adj.*, navajen zmage.
 Sieghaft, *adj.*, premagavsk, zmagovit.
 Sieghand, *f.* Siegeshand.
 Siegler, *f.* Sieger.
 Sieglos, *adj.*, brez zmage.
 Siegmannswurz, *die*, *f.* Allermannsharnisch; laški sloz; meček.
 Siegmuth, *der*, zmagavno serce.
 Siegesprahlen, Siegesprangen, *v. n.*, hvaliti se, ponasati se z zmago.
 Siegreich, *adj.*, premagaven, zmagoviten, zmage vaju, *kroat.* slavodobiten, *nach* Gutsm. predobiten.
 Siegestein, *der*, kamen zvezdnik.
 Siegestrunken, *f.* Siegestrunken.
 Siegwartilsiren, *f.* Empfindeln.
 Siegwurz, *f.* Siegmannswurz.
 Sieh! *f.* Ehen.
 Siele, *die*, bei den Vögeln, babica, samica, *f.* Sie.
 Siefern, *f.* Sichern, (kapati, teči).
 Sie!, *das*, eine Deichschleuse, zatvornica.
 Siele, *die*, komat, povodec za konje; *f. a.* Pferdgeschirr; obramni fermen; in den Sie! gehen, vedno ubijati se z delam.
 Sielen, *v. a.*, vodo spustiti, spuščati, spuhati; *f. a.* Sillen.
 Sielenbau, *der*, nareja, postavljanje zatvornic.
 Sieigraben, *der*, poglavni jarek, *böhm.* nahon (nagon).

Sieltief, Sieltwetterung, *f.* Sielgraben.
 Siemann, *f.* Pantoffel.
 Siep! *int.*, rao, rao!
 Siezen, *v. a.*, vikati, (onikati).
 Sigilliren, *f.* Siegeln.
 Sigillum, *f.* Siegel.
 Signal, *das*, znamenje, znamenje (zlasti v daljo dano, kakor n. pr. strel iz kanone i. t.).
 Signalement, *das*, osebni popis (n. pr. kaciga beguna).
 Signalfener, *das*, ogenj za znamenje zakurjen.
 Signaliren, *v. n. u. a.*, znamenje dati, dajati.
 Signalisiren, *sich*, *f.* Hervorthun, *sich*.
 Signalshuß, *der*, naznanilni strel.
 Signatum, podpisano.
 Signatur, *die*, podpis in pečat, *nach* V. podznamovanje; bei den Buchdruckern, znamka†, signatura*.
 Signett, *das*, kleines Petschaft, ročni pečtnik.
 Signification, *die*, pomen.
 Significiren, *v. a.*, naznaniti, naznanjati.
 Signiren, *v. a.*, podpisati, podpisovati, u. V. podznamovati.
 Signor, *f.* Herr.
 Silau, *f.* Wäuruz.
 Silbe, *f.* Sylbe.
 Silber, *das*, srebro, *dim.* sreberco; gediegenes Silber, čisto, samorodno (*russ.*) srebro; aus Silber verfertigt, sreberni; gemünztes Silber, sreberni darji; sein Silber in Sicherheit bringen, srebernino spraviti na varno; *poet.* beloba; auf Silber speisen, iz srebernih posod jesti; in Silber eingefasst, v srebro opravljen; Silber verarbeiten, podelati, podelavati srebro; dreizehnlöthiges Silber, trinajstlotno srebro; Silber brennen, srebro čistiti, prežigati, taliti.
 Silber-, in Pßg. sreberni, beli.
 Silberaal, *der*, belkasta jegulja.
 Silberader, *die*, sreberna žila.
 Silberagio, *das*, nadavek na srebro.
 Silberähnlich, *f.* Silberartig.
 Silberhorn, *der*, rdeči ameriški javor.
 Silberaustrich, *der*, sreberni pomaz, polvlak.
 Silberarbeit, *die*, srebernarstvo, srebernarsko delo.
 Silberarbeiter, *der*, srebernar.
 Silberarbeiterhandwerk, *das*, srebernarstvo.
 Silberartig, *adj.*, srebrast, srebrovit, srebru podoben.
 Silberäpfelstein, *der*, *f.* Höllenstein.
 Silberauflösung, *die*, raztopina srebra.
 Silberauge, *das*, belo oko; belooki vran.
 Silberauszug, *der*, iztapljanje srebra.
 Silberbach, *der*, bistri potok.
 Silberband, *das*, sreberna zavoza, sreberni trak.
 Silberbär, *der*, beli medved.

Silberbarre, *die*, sreberno palice.
 Silberbart, *der*, bela, siva brada.
 Silberbaum, *der*, (Protea), sreberneč.
 Silberbeblecht, *adj.*, s srebram okovan.
 Silberbeblümt, *adj.*, s srebernimi rožami ozališan.
 Silberbedeckt, *adj.*, s srebram obdan, pokrit, olepšan, vdelan.
 Silberbekleidet, *adj.*, v srebernih oblačilih.
 Silberberg, *der*, sreberna gora.
 Silberbergwerk, *das*, sreberna jama, rudnik na srebro.
 Silberbeschildet, *adj.*, s srebernim ščitom, škitam.
 Silberbeschlag, *der*, sreberni okov.
 Silberbeschwingt, *adj.*, srebrokril.
 Silberbezahlung, *die*, cena za sreberno rado postavljena.
 Silberbleß, *adj.*, medlo bel.
 Silberblatt, *das*, sreberni listek, f. a. Gänsefrant.
 Silberblättrig, *adj.*, srebrolist, belolist.
 Silberblau, *adj.*, belkast, plavkast, sivkast (kakor srebro).
 Silberblech, *das*, sreberni pleh.
 Silberblinden, *das*, lesk srebra.
 Silberblume, *die*, sreberna cvetka.
 Silberblumig, *adj.*, srebernocveten.
 Silberbogen, *der*, sreberni lok.
 Silberbüß, *die*, okan zlahtni.
 Silberbräune, *die*, rjava srebernica.
 Silberbrant, *die*, sreberna nevesta.
 Silberbrunnerei, *die*, prežiganje, čiščenje srebra, čistivnica za srebro.
 Silberbuchsabe, *der*, sreberna čerka.
 Silberbüste, *die*, ščetka za srebro (za likanje srebra).
 Silberdiener, *der*, služabnik za srebernino.
 Silberdistel, f. Mariendistel.
 Silberdraht, *der*, sreberni drat.
 Silbererz, *das*, sreberna ruda, srebernica.
 Silberfaden, *der*, sreberna nit.
 Silberfarbe, *die*, sreberna, belkasta barva.
 Silberfaser, *der*, srebrobeli bažant.
 Silberfisch, *der*, riba srebernica.
 Silberflimmer, Silberflitter, *die*, sreberna pena.
 Silberflügel, *der*, perote bele kakor srebro.
 Silberflüßig, *adj.*, srebrotok.
 Silberflut, *die*, bistra, čista voda.
 Silberfresser, *die*, morska posterv.
 Silberfuchß, *der*, virginjanski pes.
 Silberfuß, *der*, an einem Geräthe, sreberna noga.
 Silbergang, *der*, sreberna žila.
 Silbergefäß, *das*, sreberna posoda.
 Silbergeflochten, *adj.*, iz srebra spleten.
 Silbergehalt, *der*, srebro, kar ga je v čem, nach V. srebernost.
 Silbergehört, *adj.*, s posrebernimi rogov.
 Silbergeld, *das*, sreberni denar ali penex.
 Silbergelodt, *adj.*, sivoglav, beloglav.

Silbergeräthe, *das*, sreberno posodje, srebernina.
 Silbergeschid, *das*, mont. etiva srebrokazna ruda.
 Silbergeschirr, f. Silbergeräthe, (nach Gutm. sreberno sodje).
 Silbergeschmeide, *das*, sreberni okras, srebernina.
 Silbergeschirrt, *adj.*, belozvezden.
 Silbergetön, *das*, jari glas, sreberni žvenk.
 Silbergewand, *das*, sreberna obleka, odeja.
 Silbergewässer, *das*, bistre vode.
 Silbergewebt, *adj.*, s srebram, srebernimi nitmi tkan.
 Silbergewicht, *das*, sreberna vaga.
 Silbergewölß, *das*, belkasti, sreberni oblaki.
 Silberglanz, *der*, blešk, lesk srebra; srebrovica (Sul.).
 Silberglätte, *die*, sreberna pena.
 Silberglimmer, *der*, mačje srebro, blisčnik, ki se sveti kakor srebro.
 Silberglöße, *die*, sreberni zvon.
 Silbergras, *das*, belkasta trava; f. a. Schmiele.
 Silbergrau, *adj.*, srebroziv, siv, sivkast.
 Silbergroßden, *der*, sreberni groß.
 Silbergrube, *die*, sreberne rude, jama, kjer kopljejo srebro.
 Silberhaar, *das*, beli, sivi lasje.
 Silberhaarig, *adj.*, belolas, srebrolas.
 Silberhaft, f. Silberartig.
 Silberhaltig, *adj.*, kar ima srebro v sebi, nach V. srebernat; silberhaltiges Erz, sreberna ruda.
 Silberhaupt, *das*, siva glava; sivoglavec, beloglavac.
 Silberhell, *adj.*, čist, jaren, svetel kakor srebro.
 Silberherd, *der*, (in Idria zum Schlemmen der Erze), pina.
 Silberhochzeit, *die*, sreberna poroka.
 Silberhorn, *der*, sreberni, jasno doneči rog.
 Silberhund, f. Silberfuchß.
 Silberhütte, *die*, topivnica za srebro.
 Silberig, f. Silberhaltig, Silbern.
 Silberläser, *der*, belorivček, f. Rüsselläser.
 Silberlalf, *der*, sreberno apno.
 Silberlammer, *die*, srebernica.
 Silberlammere, *der*, sreberničnik.
 Silberlasten, *der*, omar, shramba za srebernino.
 Silberlies, *der*, sreberni pesek ali kremon, f. a. Kies.
 Silberklang, *der*, čisti, tanki, jarni glas, žvenk, srebern glas (Gutm.).
 Silberklar, *adj.*, čist, kot srebro.
 Silberklumpen, *der*, kos, gruda srebra.
 Silberkönig, *der*, prav čisto srebro.
 Silbertorn, *das*, sreberno zerno, zernjo srebra.

Silbertram, der, (Handel), kupčija s srebernino, sreberninarstvo.
 Silberkranz, der, sreberni venec.
 Silberträhse, die, sreberni ostružki in opilki.
 Silbertraut, das, f. Mainfarn, Sinan.
 Silberkreide, die, srebrovita kreda.
 Silberkrone, die, sreberna krona.
 Silberlaß, der, losos Sifermlerjev.
 Silberladen, der, sreberniarska štacuna.
 Silberlaub, das, belo, srebrobelo listje.
 Silberlaut, der, čisti, jasni glas.
 Silberleder, das, posrebrreno usnje.
 Silberleer, adj., brez srebra, gluh.
 Silberlette, die, srebroviti il.
 Silberling, der, srebernjak.
 Silberlohe, die, sreberni, belkasti zvitek.
 Silbermeer, das, sreberno morje.
 Silbermine, die, jama, rudnik, kjer kopljejo srebro, rude sreberne.
 Silbermond, der, beli mesec.
 Silbermotte, die, beli molj.
 Silbermuhl, der, neka mehka sreberna ruda.
 Silbermünze, die, sreberni dolar.
 Silberu, adj., sreberna (auch altsl., serb., poln. u. böhm.), bei V. u. M., nach dem Russ. srebrn; älterne Hochzeit, sreberna, druga poroka; fig., belkast, svetel kakor srebro.
 Silberu, v. n., srebro v sebi imeti; v. a., posrebriti und posreberniti.
 Silbernadel, die, sreberna igla.
 Silberniederschlag, der, sreberna usedlina.
 Silberpapier, das, posrebernjen papir.
 Silberpappel, die, (Populus alba), beli topol, topolka, topolovka, beli jagned.
 Silberplatte, die, sreberna ploščica.
 Silberplättel, die, srebroploščiciar†.
 Silberprobe, die, preskušnja srebra.
 Silberpulver, das, sreberni prah.
 Silberqued Silber, das, srebrovito živo srebro.
 Silberquelle, die, čist, bistor vir, studenec.
 Silberrauch, sreberne saje pl.
 Silberreich, adj., srebernat (V. u. böhm.), v srebru bogat; kar ima obilno srebra v sebi.
 Silberreicher, der, beli (amerikanski) ran-gar, f. Reiter.
 Silberrein, adj., čist kakor srebro.
 Silberring, der, sreberni persten.
 Silberrolle, die, kupec sreberniga danja.
 Silbersaiten, die, sreberna struna.
 Silberstrand, der, sreberni pesek.
 Silberstahl, die, sreberna zdelica.
 Silberstamm, der, sreberna pena.
 Silberstube, die, sreberna plošča, ploša.
 Silberstein, der, lesk, odsvit srebra.
 Silberstichel, der, f. Silberhaupt.
 Silberstraße, die, sreberna žlindra.
 Silberschlager, der, kdor srebro mlinči, plošči, tepe, f. Goldschläger.
 Silberschmelzer, der, topivec srebra.

Silberschmid, der, f. Silberarbeiter.
 Silberstaur, die, sreberna vervca.
 Silberstaud, das, kopa srebernih grosev.
 Silberstank, f. Silberkasten.
 Silberstuppe, die, sreberna luščina.
 Silberstwan, der, srebrobeli labod.
 Silberstviß, das, srebernina namizna, sreberno posodje.
 Silberspinner, der, srebropredec†.
 Silberstab, der, sreberni prot, sreberna palica.
 Silberstange, die, drog srebra.
 Silberstein, der, sterjena sreberna žlindra.
 Silberstifer, der, kdor s srebram veze, štika*.
 Silberstimme, die, čist, jaren, jasen glas.
 Silberstoff, der, srebrovina†; svilenina s srebram.
 Silberstrich, der, gospica (Sul.).
 Silberstrom, der, sreberni potok.
 Silberstüd, das, sreberni penec; kos srebra.
 Silberstufe, f. Silberstumpen.
 Silbertanne, die, bela jelka (Jelca).
 Silberthaler, der, sreberni toljar.
 Silberthau, der, sreberna rosa.
 Silberton, der, f. Silberklang.
 Silberträchtig, f. Silberhaltig.
 Silbervermählung, f. Silberhochzeit.
 Silberverwahrer, der, hranivec, čuvaj srebernino.
 Silberwaare, die, sreberno blago, srebernina.
 Silberwagen, der, sreberni voz.
 Silberwäscher, der, kdor srebro pere, čisti.
 Silberwasser, das, prebistra, čista voda.
 Silberweide, die, bela verba.
 Silberweiß, adj., bel, kakor srebro.
 Silberwerkerei, die, tkanje v srebru.
 Silberzeug, das, srebernina, sreberno posodje in orodje.
 Silberzeugend, adj., srebroroden†, srebrovit.
 Silge, die, (Selinum), mala trobelika, seljanka, die Sumpfsilge, močirna seljanka (Med.).
 Silhouette, die, silhueta†, senčni obraz.
 Silhouetteiren, v. a., obraziti po senci, siluetirati.
 Silikat, das, kremencan†, (böhm.).
 Silizium, das, kremeneo†.
 Sille, die, vudka, komat; Niemen zur Befestigung der Lothvögel auf dem Vogelherde, nach V. vudka, komat; den Vogel anfüllen, okomata, pripeti, navudkati (V.).
 Silvan, Gott der Wälder, bei den alten Römern, Silvan; (analog.) bei den Slovenen, divji mož, žalik bei Feistig).
 Silbinsäure, die, smrekova kislina.
 Simeonskraut, das, (Malva alcea), rožasti slez.
 Simmer, das, neka suha mera, četert korca.
 Simonie, die, nach dem Russ. u. Poln. svetokupstvo†, simonija*; prodajanje in kupovanje duhovnj (duhovnih služb).

Simonist, der, svetokupec f.
Simple, adj., prost, priprost; f. a. Einfältig.
Simplex, f. Einfaltspinsel.
Simplicitas, pl., enojne, proste reči.
Simplicität, f. Einfachheit.
Simplifiziren, f. Vereinfachen.
Simš, der, prikrov, (polica); f. Gefimš, nach V. zidec, nach *Gutsm.* opas, prekrov (?) na zidi; ein Brett, etwas darauf zu legen, polica.
Simšwerk, das, f. Simš, Gefimš.
Simulation, f. Verstellung.
Simuliren, v. a., na videz storiti, delati, f. a. Vorfellen, sich.
Simultan, adj., vkupon, hkraten, enočasen.
Simultanhypothese, die, vkupna zastava.
Simultankirche, die, vkupna cerkev.
Simultansschuldner, der, vkupni dolžnik.
Sinau, der, Sinau, (Alchemilla), hribja resa; Frauenmantel, device Marije plajšček.
Sindau, f. Sinau.
Sinecrastelle, die, mesto, služba brez dela.
Sinesennelle, die, kitajski nagelj*.
Sing, in 3fig. pevske; — za petje.
Singacademie, die, pevska akademija.
Singanstalt, die, pevska šola, šola, učivna naprava za petje.
Singbar, adj., peven, za petje; kar se da peti.
Singbarkeit, die, pevnost.
Singbas, der, debeli glas, debelo petje, bas pri petji.
Singchor, der, pevci, weibl. pevke; kor pevcov.
Singdrossel, die, (Turdus musicus), drozeg cikolt, bovec (?).
Singen, v. n. u. a., peti, popevati, auch pojati; zu singen anfangen, zapeti; zu Ende singen, dopeti; unausgesetzt singen, prepevati; er singt den ganzen Tag, vos dan prepoje; genug singen, napeti se, izpeti se, (sich ausfinden), singend nach Hause kommen, pripeti domu; singend antworten, odpeti, odpevati komu; wechselweise singen, odpevati si, verstitt se v petji; ein Lied singen, zapeti, odpeti, peti pesem, erbärmlich, zakrožiti, krožiti, kruliti eno; ins Singen kommen, razpeti se; durch Singen gewinnen, pripeti, verlieren, zapeti (n. pr. združje); immer ein Lied singen, vedno eno, svojo gosti, gnati; nach Noten singen, nach *Gutsm.* po sekircah peti; singen, wie die Hirten den Vieh, nach *Gutsm.* orokati (?); von den Vögeln, peti, evercati, žvergoleti, gostoleti, pesmi drobiti; er kann singen, zna peti; wie die Alten singen, so u., f. Jung; dichten, pesmi skladati, peti; f. a. Besingen; die Angeln singen, kroglo žvižgajo, (piskajo, švigajo); die Ohren singen mir, v ušesih mi zvonit, šumit.
Singen, das, petje, popevanje, prepevanje, pojanje; im Singen unterrichten, učiti koga peti.
Singend, adj., pojoc; prepevaje.

Singenote, die, nota, sekirica za petje.
Singer, f. Sängler.
Singesaite, die, (Chantrelle), struna E na goslih.
Singesak, der, pevni stavek.
Singeschaupiel, das, opera*, igra s petjem.
Singeschaupieler, der, gledališni pevec.
Singeschwade, f. Singmilde.
Singeschule, die, šola za petje, šola petja.
Singeschüler, der, učenec, ki se uči petja.
Singeschwan, der, pevski labod; divji labod.
Singespil, das, f. Singeschaupiel.
Singestimme, die, pevski glas, glas.
Singestück, das, popevka (*Gutsm.*), pesem.
Singestunde, die, ura petju odločena; poduk v petji.
Singetanz, der, ples s petjem.
Singevogel, der, ptic pevec, ptica pevka, pojoci ptic.
Singeweise, die, napev, viza*.
Singfliege, die, brenteča muha.
Singgedicht, das, pesem.
Singhaas, das, pevska hiša, pevališče, pevališo f. (*Vuk*), pevnica f.
Singintant, f. Singanstalt.
Singnabe, der, deček pevček.
Singkunst, die, petje, pevstvo, umetnost petja ali pevka.
Singlehrer, der, pevski učenik, učenik petja, v petji, za petje.
Singleiter, die, f. Tonleiter.
Singlust, die, veselje do petja.
Singmeister, der, f. Singlehrer.
Singmesse, die, peta masa.
Singmilde, die, brenteči komar.
Singrün, das, (Vinea minor), nach dem Serb. zimozelen, f., poln. u. russ. barvinek.
Singsang, der, kroženje, cviljenje in slabo petje.
Singular, der, f. Einzahl.
Singularität, f. Eigenheit.
Sinle, die, eine niedrige tiefe Gegend, nizava, nach *Gutsm.*, in eigen. Namen, ponikva v. nikniti; podlezina, breznica (T), f. Senke.
Sinken, v. n., langsam in die Tiefe fallen, padati; uglobiti, globiti se, spuščati se; in einem flüssigen Körper auf den Boden sinken, utoniti, toniti, utopiti se, potopiti se, potapljati se; in einem weichen Körper (Morast) sinken, udreti, udirati se, pogrezni se, pogrezovati se, lesti na dno; ein Haus stukt, hiša se poseda (posesti), se useda (usesti); zu Boden sinken, zusammensinken, zgruditi se; na kup zlesti, sčeniti se (V.); auf's Knie sinken, poklokniti, pasti na kolena; in Ohnmacht sinken, omedleti, medleti, omedlevati, serb. obeznaniti se; die Sonne sinkt unter das Meer, solnce ide v zaton; unter das Thier sinken, ponižati se pod žival, pasti, znebiti se časti in poštenja; die Stimme sinken lassen, glas spustiti; er ist in Schlaf gesunken, zaspanec ga je avil; das sinkende Jahr, dotekajoče, h koncu gredo-

če leto; die Hände sind ihm gesunken, roke so mu oslabele, ohnemogle; er ließ ihn sinfen, ni mu pomagat, brez pomoči ga je pustil; den Kopf sinfen lassen, glavo nagaiti; der Rebel sinft, meгла pada; bis in die sinkende Nacht, do terde, temne noči; in die Arme sinfen, okoli vrata pasti; in einen tiefen Schlummer, Schlaf sinfen, terdo zadremati, zaspati; das Feuer sinft, ogenj umira, ugaša se, pojema; er läßt den Muth sinfen, serce mu upada; serce je zgubil; v. a., (mont.) v globokost, pod se kopati.

Sinfen, das, padanje, tonjenje, pogrez.

Sinker, f. Senfer; kdor šahte koplje.

Sinkwerk, f. Gefenke.

Sinn, der, das Vermögen zu empfinden, čuti, (auch bei *Gutm.* neben počutek), russ. чувство, böhm. u. poln. zmysl; f. a. Empfindungsvermögen; die fünf Sinne, petero čutov; das Organ des Sinnes, čutilo; durch die Sinne wahrnehmen, začuti, čuti kaj; das fällt in die Sinne, to se čuti, je občutno; der äußere Sinn, vnanji čut; der innere, notranji čut (V.); ein feiner Sinn, tenak čut; er hat seinen Sinn dafür, nima čuta, glavo za to, ni za to; tega ne čuti; f. Empfänglich; Verstand, um, razum, pamet; Bewußtsein, zavest, vvest; bei Sinnen sein, zavediti se, pri pameti biti; von Sinnen kommen, obnoret, noret, nezdave pameti biti, pomešati se v glavi, ni sam pri sebi, böhm. zblazniti se; Wille, volja; Gemüth, misel, duša, serce; Gefinnung, Absicht, misel, namemba, nakana, u. *Gutm.* mena; das war nicht mein Sinn, tega nisim menil; misli; es ist mir nie in den Sinn gekommen, nikdar me ni bila misel, nikdar mi ni bilo na misel, nisim mislil, nakanil; andern Sinnes werden, spremljiti se, premisliti se; sich zu Sinne ziehen, k sercu vzeti, jemati si; sich aus dem Sinne schlagen, iz glave zbiti, pozabiti; er hatte im Sinne, je bil namenjen, namenil; sich in den Sinn kommen lassen, poželeti česa, polakniti se česa; auf seinem Sinne bleiben, verharren, ostati pri svoji misli; lauterer Sinn, čista, odkrita, priprosta misel; der sündliche Sinn, prenosni, nelastni pomen; was kommt dir in den Sinn? kaj ti je prišlo v glavo?; Gienem durch den Sinn fahren, preuditi koga, učiti ga kozjo molitvico, pokorščino, pokorščino; etwas Böses im Sinne haben, zlo misliti, kaniti, naklepati, namérjati; sie sind alle eines Sinnes, vsi so ene misli, ene volje; (enomiselnik); viel Köpfe, viel Sinn, vsaka glava ima svojo pamet; kolikor glav, toliko misli (V.), serb. koliko ljudih, toliko čudih; es geht nicht immer nach unserm Sinne, ne godi se po naši volji, nam po godi; froher Sinn, veselo serce; hoher Sinn, visoke misli; das liegt, ist mir immer im Sinne, to mi je vedno v glavi; to me vedno skerbí, to mi je vedno v misli, na misli; hodi mi na misel; der fleischliche Sinn, meseno poželenje, poltenost; Be-

deutung eines Wortes, Sažes, pomen, pomemba; nach dem Serb. und allen slav. M. zmisel, m.; der eigentliche, engere, weitere Sinn, pravi ali lastni, tesni, oži, širji pomen kake reči; im Sinne des Gesegtes, po postavi, po besedah postave, po tem, kar postava hoče, po pravem pomenu ali razumu postave; was ist der Sinn des Wortes, kaj pomeni, in Rt. auch kaj pomenja ta beseda?; es ist nicht nach seinem Sinne, ni mu po misli; Einem etwas aus dem Sinne reden, izbiti komu kaj iz glave, f. Ausreden.

Sinnähnlich, adj., podobniga pomena.

Sinnänderig, adj., nestanovitnih, spremljivih misli.

Sinnänderlich, adj., spremenljivih misli, spremenljiviga pomena.

Sinnänderung, die, f. Sinnesänderung.

Sinnen, f. Sinnan.

Sinnbegabt, adj., čutin, občutin, s čutam obdarjen.

Sinnbethörend, adj., čutomamni, čute omamljajo.

Sinnbild, das, podoba, podobščina, podobščina, prilika, nach *Gutm.* u. V. pomenek. znamenje (netelesne reči); f. a. Allegorie, Emblem; der Anker ist ein Sinnbild der Hoffnung, sidro je podoba upanja oder pomeni upanje.

Sinnbilddichter, der, pušicar.

Sinnbildlich, adj., v podobi, v priliki.

Sinnen, v. n., misliti, zmišljati, premisljati, razmišljati, über etwas sinnen, premisljati, preudarjati kaj, f. a. Nachdenken, Nachsinnen; hin und her sinnen, misliti sem ter tje; gesinnt, misleč; gut gesinnt, dobrih misli, dobromisleč; f. übr. Gesinnt; auf eine List sinnen, zvijačo zmišljati, kovati, snovati, plesti.

Sinnen, das, zmišljanje, premisljanje; durchs Sinnen finden, f. Ersinnen.

Sinnen, in Bsg. čutni.

Sinnenall, f. Sinnenwelt.

Sinnenberüder, der, čutomamnik.

Sinnenbild, das, čutna podoba.

Sinnendurst, der, čutno, meseno poželenje.

Sinnenfällig, adj., čutljiv, kar v čute ali oči pada.

Sinnengenuß, der, počutna, telesna slast, sla, čutno uživanje.

Sinnenglück, das, čutna, poltena sreča.

Sinneneigenschaft, die, telesna sužnost, jarem meseniga poželenja.

Sinnenland, die, zemlja.

Sinnenlehre, die, čutoslovje, čutoznanstvo.

Sinnenliebe, die, počutna, mesena, poltena ljubezen.

Sinnenlos, adj., brezčuten, f. a. Sinnlos.

Sinnenlust, die, telesna, mesena sla ali slast.

Sinnenmensch, der, občuten, polten, mesen človek.

Sinnenprobe, die, preskušnja s čuti (vidam, tipam i. t. d.).

Sinnenrausch, der, pijanost, omama čutov, mesa.
Sinnenreich, das, čutni svet; als *adj.* f. **Sinnereich**.
Sinnenreiz, der, čutni, polteni mik.
Sinneschlaf, der, spanje, mertvičnost čutov.
Sinneschwelger, der, blodnik, telesni, meseni človek.
Sinnesflave, der, Sinnesnecht, suženj, hlapec meseniga poželenja.
Sinnenrausch, f. **Sinnenrausch**.
Sinnentäuschung, f. **Sinnenwahn**, (pričut+).
Sinnentrieb, der, meseni nagon.
Sinnentzug, der, prevara, zmama, zapeljivost čutov.
Sinnentstellend, *adj.*, pomen sprevratajoč, kazeč.
Sinnenverrückung, die, zmotnjava pameti, misli.
Sinnenverwirrung, die, zmešnjava pameti.
Sinnenwahn, der, zmota, zmama čutov; in Bezug auf den Gesichtssinn, privid, (prividilo se mu je, t. j. zdelo se mu je, de vidi); etwa pričut+, (serb. pričulo mu se, t. j. zdelo se mu je da čuje, sliši).
Sinnenweg, der, čutni prehod (do možgan).
Sinnenweide, die, čutna paša, — mesa.
Sinnenwelt, die, čutni, telesni svet, vidni svet, vidno, čutno stvarstvo, čutno, vidno stvari.
Sinnenwesen, das, čutno, telesno bitje; telesnost.
Sinnenwollust, f. **Sinnenlust**.
Sinnenzauber, der, mik, omama, prevara čutov.
Sinnesänderung, die, premislil, spreobrnjenje; als ich seine Sinnesänderung bemerkte, kakor sim zapazil, da se je premislil, da je sedaj druge misli, — da je prepregel.
Sinnesart, die, misel, način mišljenja, n. V. narava.
Sinneskraft, die, moč čuta, pameti.
Sinnesorgan, f. **Sinneswerkzeug**.
Sinneschwärze, die, hudobnost misli, volje.
Sinnesstauschung, f. **Sinnenwahn**.
Sinneswechsel, f. **Sinnesänderung**.
Sinneswerkzeug, das, čutilo (V.).
Singebicht, das, puščica, pušica, pišca, epigram*, (nach Mašur. nadpis).
Singlich, *adj.*, synonym, eniga pomena; enopomenljiv.
Singlied, f. **Sinneswerkzeug**, (wörtlich čutni ud).
Singrün, f. **Singrün**.
Sinnig, *adj.*, umen, razumen, prebrisan, umeten; sinnig dastehen, v mislih, premisljevaje stati; sinnig einrichten, napraviti umetno, premisljeno, umno, da se reč reči prilaga in prilika; globokomiselo; sür

langsam, f. dieses; f. a. Leichtsinzig; Doppelsinnig.
Sinnigkeit, die, umnost, umetnost, prebrisanost.
Sinnkraut, f. **Sinnpflanze**.
Sinnlich, *adj.*, čutin, počutin, občutin, nicht geistig, telesen, mesen, nasladin, polten; sinnliche Begierde, telesno, meseno poželenje; sinnliche Werkzeuge, f. **Sinneswerkzeug**; sinnlicher Mensch, človek, ki streže mesenima poželenju; sinnliche Natur, poželjivost, sinnliche Liebe, Lust, f. **Sinnenlust**, **Sinnenliebe**.
Sinnlichkeit, die, čutnost, čuti človeški; telesnost, mesenost, poltenost, poželjivost; meseno ali polteno poželenje.
Sinnlos, *adj.*, neobčutin, nečutin, nezaveden, brez čuta ali občutka, v nevesti; der Vernunft beraubt, nespameten, neumen, brezpameten (V. n. *Gutsm.*), brezumen (*Gutsm.*). sinnlos handeln, brez pomislika, nespametno delati; ohne vernünftigen Begriff, brez pomena, brez pomenka; ein sinnloser Mensch, brezumničnik, nespametnik. weib. brezumnica, nespametnica; ohne Besinnung, nach V. nezavednik, weibl. nezavednica.
Sinnlosigkeit, die, brezčutnost, nečutnost; brezumnost, brezpametnost, neumnost; die Sinnlosigkeit des Wortes beweisen, dokazati, da beseda nima nikaciga pametniga pomena; neumno djanje.
Sinnpflanze, die, (*Mimosa pudica*), nedotika (*russ.*).
Sinnrede, die, pametne besede.
Sinnreich, *adj.*, umen, preumen, premoder, pameten, umetalen (umeteln), prebrisan, ostroumen (ščaršinnig), *serb.* domisljat (*Vuk*).
Sinnrückhalt, der, prideržek v mislih.
Sinnschluss, der, sklep (z zamolčanjem gornjiga stavka).
Sinnschwer, *adj.*, nerazumljiv; einen wichtigen großen Sinn haben, pomenljiv, tehtniga pomena.
Sinnspiel, das, Spiel mit dem Sinne eines Wortes, igra s pomenam.
Sinnbruch, der, Denkspruch, pregovor (*Spruchwort*), kratek ostroumen izrek, *serb.* poslovia, nach V. pripovest (eigentlich Erzählung).
Sinnprüchlich, *adj.*, v pregovora.
Sinnverwand, *adj.*, eniga pomena; enopomenljiv, enopomenben+, *poln.* jednoznacny.
Sinnverwandtschaft, die, enaki, tiisti pomen, enopomenbnost+, enopomenljivost+.
Sinnverwandtschaftslehre, die, Synonymik; nauk od enopomenljivosti.
Sinnverwirrend, *adj.*, glavomešen+, čutomoten+; sinnverwirrt, zmešan, zmoten v glavi.
Sinnvoll, *adj.*, pomenljiv, tehtniga, imenitniga pomena; f. a. **Sinnreich**.
Sinnwerkzeug, f. **Sinneswerkzeug**.
Sinopel, der, sinopel.
Sintemahl, (veraltet), ker, f. **Weil**.

Sinter, der, Ränder, glühende Schuppen vom Eisen in der Schmiede, okujine, škaže; Tropfstein, f. dieses, (*russ.* kapel'nik, *serb.* siga (*Vuk*); auf den Leinwandbleichen, pe-pel trohlenih derv.

Sintern, v. n., cediti se, solzeti, curljati, curati, kapatiz; gerinnen, f. dieses.

Sintern, das, kapanje.

Sinterwasser, das, kapanina.

Sinus, der, (trigon.), lonica† (*Deśm.*), *poln.* vstava, *böhm.* přistava; Cosinus, *poln.* u. *böhm.* dostava, nach *Deśm.* so-lonica†.

Sipp, Sipper, f. Verwandte.

Sippen, v. a. und n., mit kleinen Bügen trinken, srebati, serkati; gesippt, f. Ver-wandt.

Sipphund, der, pes, ki leta z gospodarjem.

Sippshaft, die, f. Verwandtschaft; rodovina, rod, zlahta; vsa derhal, ki s kom vleče in hodi; *serb.* svojbina, svojta, svo-jat f.

Sire, f. Krämmilbe.

Sire, presvetli gospod.

Sirene, die, sirena.

Sirius, der, f. Hundstern.

Sirokko, široko*, (*žegei jug*).

Sirpen, die, in der Schweiz, die Wolken, welche beim Käsemachen nach dem von den Bül-bern geschiedenen Käse übrig bleiben, nach V. siradka, kuhana siradka; daraus wird der Sirpenkäse, ožemioč, gemacht; die Sir-pen von der Buttermilch nach geschiedenem Käse, berbuta (V.).

Sirpenhändler, der, siradkar, berbutar.

Sirtelschlange, die, sirtal*, neka kanad-aka kača.

Sirten, f. Klippe.

Sirup, der, f. Syrup.

Sirzen, v. a., vikati, onikati koga.

Siser, f. Ziser.

Sistiren, v. a., ustaviti, ustavljati; v. r., postaviti se pred koga, priti prednj.

Sitte, die, gleichmäßige Art des Handelns, Gebrauch, navada, šega, nach andern D. običaj; das Gesundheittrinken war sonst eine allgemeine Sitte, napivati si zdravje je pred bilo povsod navada; wenn du seine Sitte kennst, warum neckst du ihn? če mu veš na-vado, zakaj mu nagajaš?; zur Sitte wer-den, priti v navado; es ist nicht Sitte, ni navada, ni v navadi; die Sitten, *pl.*, das Benehmen, vedenje, (V.), deržanje (allg. in Geisteskräften, besser als zaderžanje), auch navade, šege, bei V. u. M. (nach dem *russ.* u. *altsl.* *prav, böhm. mrav*) *pravi, pl. m.*, vielleicht dem Slovenischen mehr entsprechend *naravi* (vergl. das *serb.* *narav*, zwar f., für Gemüthsart, Naturell), welches jedoch mit Rücksicht auf den häufigen, obschon unrichtigen Gebrauch des Wortes *narava* f. für Natur schwer einführbar ist; übrigens soll nenra-vit für ungezogen im Slov. gebräuchlich sein (?); Sitten im *Poln. u. Ruthen.* običaji (= navado, šego); dieses läuft wider die guten Sitten, to se šteje med neobed-

nosti, nespodobnosti; gute Sitten, lepo ob-našanje, spodobno vedenje, gew. zaderža-nje, etwa a. lepo šego; ein Mensch von groben Sitten, človek debeliga, neotesaniga ve-denja, obnašanja; deutsche Sitten anne-hmen, ponemčiti se, nemškutariti (verächtl.).

Sitten, v. a., gestittet, omikan, uglajen, le-piga vedenja.

Sitten, in Bßg. nach dem *Russ.* *prav-stveni, naravstveni, pravni*; — lepiga ve-denja, (za)deržanja.

Sittenanmuth, die, ljubko vedenje.

Sittenbeschreibung, die, popis navad ali šeg.

Sittenbild, das, podoba šeg kake dobe ali dizele.

Sittenbuch, das, bukve lepiga vedenja, deržanja.

Sittenschler, der, pogrešek v obnašanji.

Sitteneinheit, die, olikano vedenje, ob-našanje.

Sittengeschichte, die, zgodovina šeg.

Sittengesetz, das, naravstvena (*russ.*), mo-ralna postava.

Sittenlehre, die, nauk lepiga vedenja ali deržanja (med ljudmi), djanjski nauk, mor-al, nauk dolžnosti človeka, nauk vestniga vedenja, naravstveni nauk; in Fabeln, nauk.

Sittenlehrer, der, nach dem *Russ.* *narav-voučitelj, učenik lepiga, vestniga obnaša-nja* ali (za)deržanja, učenik djanjskiga življenja, dolžnosti človeka, moralist*.

Sittenerbig, f. Moralist.

Sittenliste, die, zaznamek, razkazek ve-denja (n. pr. učencev).

Sittenlos, *adj.*, razujdzan, zanikern, brez-vesten (gewissenlos), gerdiga, slabiga ve-denja.

Sittenlosigkeit, die, razujdzanost, zani-kernost, brezvestnost (Gewissenlosigkeit); slabo vedenje.

Sittenmeister, der, vedni svarivec; f. Hofmeister.

Sittenmilde, die, rahle šego, gahlo ob-našanje.

Sittenprediger, der, svarivnik, učenik ve-denja, djanja, zaderžanja, svarivec in opo-minjavec; ein lästiger, siten svarivec.

Sittenpredigt, die, svarivni, podučivni opomin ali govor (osebno, če takosen opo-min ni na pravem mestu).

Sittenregel, die, pravilo lepiga vedenja, nauk čednosti, naravstveno pravilo.

Sittenreich, das, naravstveno, moralno kraljestvo.

Sitteneinheit, die, nepopačeno, neoskru-njeno življenje, zaderžanje, čisto, nedolžno vedenje, čistost, nedolžnost.

Sittenrichter, der, sodnik življenja, obnašanja; verächtl. (brezoblastni) presojevavec obnašanja družih.

Sittenrichterei, die, brezoblastno preso-janje djanja in nehanja družih, sitno svar-jenje in pretresovanje, prerechtovanje, reče-tanje.

Sittenrichtung, die, pretres obnašanja, življenja, sodba, presojevanje navad, zadržanja; f. a. **Sittenrichterei**.

Sittenrohheit, die, neolika, divjačnost, sirovost, neomikanost v (za)držanju; sirove, debele, neotesane, neolikane navade.

Sittenschule, die, šola lepiga zadržanja ali vedenja; russ. škola nravov.

Sittenspruch, der, izrek, modra beseda zastran lepiga obnašanja.

Sittenstaat, f. **Sittenreich**.

Sittenstrenge, die, oštrost v vedenju.

Sittenunterricht, der, poduk v lepem zadržanju.

Sittenverbesserung, die, poboljšanje v vedenju.

Sittenverderben, f. **Sittenverderbnis**.

Sittenverderber, der, pohujšalivec (der Aergernis gibt), kazivec lepiga obnašanja.

Sittenverderblich, adj., pohujšljiv, škodljiv lepimu vedenju.

Sittenverderbnis, das, **Sittenverfall**, der, pohujšanje, skaza, sprid, pokvar lepiga vedenja, spodkop lepih šeg; gerde razvade.

Sittenverfeinerung, die, olika, omika šeg, navad, obnašanja.

Sittenwelt, die, naravstveni, moralni svet.

Sittenwerk, f. **Sittenbuch**.

Sittenwürdig, adj., lepim šegam, lepimu vedenju nasproten.

Sittenzwang, der, nuja kake navade, (kteri se človek mora podvreči); posiljeno obnašanje n. pr. v tuji deželi.

Sittig, adj., lepiga, dobrega, spodobniga zadržanja.

Sittig, f. **Papagei**.

Sittigen, f. **Sitten**.

Sittlich, adj., den Sitten gemäß, šegam, navadam primeren, navaden; sündlich, sittlich, drugi kraj, druga šega (drugi običaj); moralisch, lep, čeden, pošten, lepiga zadržanja, vesten (V., eig. gewissenhaft), nach dem Russ. naravstven, nravit, oder nara-vit (angebl. gebräuchlich); im Kroat. čudo-redan (nen, gleichsam Liebe regiert), spodoben (anständig), lep, *poth.* obyczajny; sittliche Würde, naravstvena, moralna vrednost ali dostojnost; sittlicher Mensch, človek lepiga, pošteniga, vestniga obnašanja; sittliches Verderben, skaza, poguba, škoda na duši.

Sittlichkeit, die, naravstvenost†, naravstvo†, moralnost, pravdelnost, poštenost, čednost (Tugend); lepo, pošteno ravnanje, življenje; nravitost, naravitost.

Sittreich, adj., lepo živeti.

Sittsam, adj., pošten, čeden, lepiga, spodobniga vedenja; sittsames Mädchen, pošteno, sramežljivo dekle; krotak, tih, zmeren.

Sittsamkeit, die, poštenost, sramežljivost, krotkost, čednost, zmerenost.

Sittvogel, f. **Wauspicht**.

Situation, f. **Lage**.

Situationszeichnung, die, ris, naris po legi, legopisni†.

Situirten, er ist gut situiert, dobro se mu godi.

Sitz, der, der Zustand, da man sitzt, seja, sedenje; **Sitz** und **Stimme** haben, sedež in glas imeti (sedeti in glasovati); das Ding, worauf man sitzt, sedalo, sedišče, sediše (n. v. Serb. *Vuk*), sedilišče, sediliš (russ.), stol (Stuhl), **Sitz** im Wagen, sedalo, in der Kirche, stol; er fand keinen Sitz, ni dobil stola, mesta, da bi bil sedel; den ersten Sitz geben, posaditi na prvo mesto; die Sitze anweisen, razposaditi; seinen Sitz nehmen, vvesti se, sest kam; das Gefäß, f. diesee; Aufenthalt, prebivališče, prebivališe, bivališče, bivališe, ostajališče, ostajališe; **Residenz**, stolno mesto, stolica (nach abd. D.), *waldm.* sedi-lišče, sediliš, posedališče, posedališ; **Sitz** bei Gericht, pravica sedeti pri sodnji; den Sitz haben, sedež imeti, biti kje; den Sitz anjchlagen, naseliti se, nastaniti se; auf einen Sitz, na en posed, (ne ganivši se pred); der Sitz des Uebels, mesto, gnezdo, kjer tiči bolezan.

Sitzanker, der, stanovitno sidro.

Sitzarbeit, die, sejno, sede opravljano, nach V. sedivno (V) delo und sedé delo.

Sitzbauf, die, sedalo, klop.

Sitzbein, das, nach V. sedna kost.

Sitzbeinnerv, die, čutnica sedne kosti.

Sitzbeinschlagader, die, privodnica sedne kosti.

Sitzbett, das, f. **Ruhebett**.

Sitzen, v. n., sedeti; eine Weile, ein wenig sitzen, posedeti; sich müde sitzen, nasedeti se; öfters, bald da, bald dort sitzen, posedati; müßig sitzen, posedati; zu Gerichte sitzen, soditi; biti v zboru, v seji; in der Rindersprache, čičati; čičkati; eine Weile sitzen bleiben, počičati; da sitzt ein Vogel, ptič čepi; zu lange wo sitzen, zasedeti se kje; sitzen bleiben, obsedeti kje, ne vstati, ne ganiti se z mesta, von leblosen Dingen auch obtičati; bleiben Sie sitzen, ostanite, sedite, ne vstajajte (s stola); von Mädchen, ploh vleči, ne omožiti se, ostati stara devica; stets über den Büchern sitzen, zmíraj v bukvah tičati; hier sitzt das Uebel, bolezan je, tiči tukaj; zu Tische sitzen, jesti, obedovati; zu Hause sitzen, doma biti, doma tičati, čepeti; am Ofen sitzen, pri peči (za pečo) sedeti; sich trumm sitzen, skriviti se od same seje (od večniga sedenja); dem Maler sitzen, sedeti malarju, t. j. dati mu se malati; Einem Beichte sitzen, spovedati, spovedovati koga; im Rathe sitzen, biti v zboru, zbornik; zum Verfaufe sitzen, na tergu prodajati; wohnen, prebivati, stanovat; warm sitzen, premožen biti, v obilnosti živeti; dobra se mu godi; im Gefängnisse sitzen, auch bloß sitzen, zapert, v jeei biti, tičati, sedeti; auf Rechnung sitzen, opravljati kak ured na račun koga družiga; das Schiff sitzt, ladija je obsedela, obtičala; das Brett sitzt fest, deska je pripibta, priterjena, terdno stoj; es sitzt viel Schlein auf der Brust, mnogo slizi ali žlema se je uleglo

na persi; auf Hiern sitzen, na jakeih sedeti, valiti; fest sitzen zu Pferde, terdno sedeti na konji; auf Nadeln sitzen, f. Nadel; im Stend sitzen, v hudi revščini biti; rešdiren, nach andern Dial. stolovati; über etwas sitzen, v delu imeti kaj, počati se s čim; Ginen sitzen lassen, zapustiti, pustiti v zadregi koga, uteči od koga; ein Mädchen, pustiti jo, ne vzeti jo za ženo; viel Mannschaft sitzen lassen, (mil.), mnogo ljudi zgubiti; im Spiele Geld sitzen lassen, zaigrati; das Kleid sitzt gut, obleka lopo stoji, se podaja, se spristoji, auch dobro prijeto se, priloci se, obleci se; der Hut sitzt fest auf dem Kopfe, klobuk stoji terdo na glavi; Schimpf kann ich nicht auf mir sitzen lassen, sramote ne morem terpeti, prenesti, ne pustiti na sebi, ne molčati; odrezati se; mit Sitzen erwirbt man nichts, čič ne da nič; nichts auf sich sitzen lassen, oprati se, opravičiti se zoper vse, kar se komu očita; sitzend, (part.), sedec; (ger.) sedó; sitzende Lebensart führen, vedno, mnogo sedeti; sitzende Arbeit, f. Sitzarbeit; sitzender Bürgermeister, opravljajoči župan; sitzend zubringen, presedeti; sitzend erwerben, prisedeti.

Sitzen, das, sedenje, seja (Gutm.), čič; durch Sitzen bezahlen, odsedeti.

Sitzer, der, sedec, sedivec (V.), posedavec; im Schmerz, zadajica.

Sitzerin, die, vedno sedenje.

Sitzerin, die, sedica, sedivka (V.), posedavka.

Sitzfleisch, das, er hat kein Sitzfleisch, nerad sedi, ne zna dolgo sedeti.

Sitzgebund, das, ein Gebund Stroh oder Heu, podpazduh, otep slame, da se nanji sedi na vozu.

Sitzgeld, das, ječnina; plačilo od stola v cerkvi.

Sitzhaft, f. Seßhaft.

Sitzig, Sitze enthaltend, in 3ßg. vierßig, četveroeden; s štirimi sedali, za štiri.

Sitzkasten, der, in den Wagen, nach V. tržica.

Sitzkissen, das, sedalna blazinica, vajšnica, n. Gutm. podritnica (etwas niedrig).

Sitzleben, das, vedno sedenje.

Sitzleder, das, er hat kein Sitzleder, ni za sejo (Gutm.), nerad sedi.

Sitzlein, das, sedalec.

Sitzling, der, poseda, posedavec.

Sitzsch, der, podsební vol, sediše (Gutm.)

Sitzort, der, sedališe, sedališe, posedališe.

Sitzpahl, der, čok, čola, na kateri rudo-kop sedi.

Sitzpolster, f. Sitzkissen.

Sitzsam, adj., viel zu sitzen gewohnt, und Lust viel zu sitzen habend, kdor rad sedi, kdor sejo ljubi, posedaven.

Sitzsamkeit, die, posedanje, čtva auch sedec (wie spanen).

Sitzstette, f. Sitzort.

Sitzstod, f. Sitzpahl.

Sitzstuhl, der, stol za sejo.

Sitztag, der, dan, sedni dan, seja, f. a. Sitzungstag.

Sistrube, f. Sitzkasten.

Sitzung, die, Session, nach Gutm. und V. seja; serb. sednica, russ. zasédanje, böhm. sedenje, poln. posiedzenie; Sitzung halten, sejo imeti; der Sitzung beiwohnen, pri seji, sednici biti.

Sitzungs-, in 3ßg. sejni.

Sitzungslokale, das, sednica; zbornica.

Sitzungsprotokoll, das, sejni zapisnik.

Sitzungssaal, f. Sitzungslokale.

Sitzungstag, der, sejni dan.

Sitzungszimmer, das, sednica, sedivnica.

Sitzweise, die, posedek, posedenje.

Slabin, f. Weisber.

Slabiös, f. Krätzig.

Slabiosa, die, (Kloßenblume), glavinec.

Sladenza, f. Versfallzeit.

Slala, die, lestvica, stopnica; f. Tonleiter.

Slalde, der, pevec (starih Svedov in Nor-manov), skald.

Slapell, das, skalpel*, ranocelski nož.

Slapiren, v. n. u. a., abhäuten, bef. den Schädel, kožo sneti, jemati s čepine.

Slammomünwinde, die, skamonij.

Slandal, der, pohujšanje, spotika, gerdo, nespodobno djanje, f. a. Anstöß.

Slandalisiren, v. a., pohujšati, razžaliti koga; v. r., pohujšati se, spotikati se nad čim; im falschen Sinne, hrup gnati, vpiti zoper kaj.

Slandalös, adj., pohujstliv, nespodoben, f. Anstößig.

Slandiren, v. a., razmeriti, meriti stope, skandirati.

Slanjon, die, mérjenje stopov, skandiranje.

Slaphauder, der, plavavski pas.

Slapulir, das, škapulir*.

Slapulirfest, das, škapulirski praznik.

Slapulirträger, der, škapulirnik.

Slaramuz, f. Handwurf.

Slarificiren, f. Schröpfen.

Slarifikation, f. Schröpfung.

Slarnikel, der, zavitek.

Slarpe, die, škarpa*, podzid, podzidje, opora, oporni zid, šja.

Slarpiren, v. a., škarpe delati, podzidati.

Slarteke, die, pisarija.

Slartenkraut, f. Storchschnabel.

Slartiren, v. a., odvreči, odstaviti, izvreči, zametovati, odbirati slabo.

Slast, der, sokol kostilom.

Slckett, das, garnik (Zal. II. Kr.), hrodje, kostnjak, okostnica, russ. kostjak, nach V. koš, sklednik, auch ogrudi pl., (zgoli ogrudi so ga, viell. ogrodi, v. grod Brust), f. a. Grütze.

Slckettiren, okostnico napraviti.

Slckettismus, der, dvomljivstvo, poln. niedowiarstwo.

Slckettifer, der, dvomlivec.

Slckettisch, adj., dvomljiv.

Slkis, im Tarock, skis, nach Ravn. glavan, možak, kee (auch gewachsen sein, kee biti komu).

Eslifiren, *řiř*, v. r., skrivaj potegniti jo.
Eslizze, *die*, načertek, prvi osnutek, prvi naris.

Eslizzenhaft, *adj.*, v načertu, podoben prvomu načertu.

Eslizziren, v. n., načertati, poverh narisati, prvi osnutek kake podobe narediti, narejati.

Eslizzirer, *der*, načertavec.

Eslave, *der*, *Slave*, sužnji, suženj, sužnik (n. d. *Altst.* sožnji, sožnik), hlapec (*Knecht*), *altst.* rab (*serb.* rob), im *Russ.* u. *Poln.* nevoljnik; *Kriegsgefangene*, jetnik, vjetnik; *Reger*, f. bieses; žm *Eslaven* machen, sužnosti, hlapčevstvu podvreći; *Eslaven* verkaufen, sužnje prodajati; *řig.* hlapec, sužnik; *Eslave* der Leidenschaft, hlapec strasti, telesniga poželjenja.

Eslaven-, in *řřg.* sužnji (*altst.* saž'nj), —sužnjih.

Eslaven, v. n., suženj biti, *serb.* robovati.

Eslavenarbeit, *die*, delo sužnjih.

Eslavenbände, *pl.*, pota, spona sužnosti; *řig.* sužnost.

Eslaveneisen, *das*, železje, v ktero so vkovani sužnji.

Eslavengeřcht, *das*, boj sužnjih.

Eslavengeist, *der*, tlačanski, hlapčevski duh, duh sužnosti.

Eslavengefindel, *das*, hlapčad, derhal sužnikov.

Eslavenhaft, *adj.*, suženj, sužnju podoben.

Eslavenhandel, *der*, kupčija z ljudmi, s sužniki, kupčevanje z ljudmi.

Eslavenhändler, *der*, kdor s sužniki kupčuje, ljudokupec.

Eslavenjoch, *das*, jarem sužnosti.

Eslaventind, *das*, sužnikov otrok.

Eslavenmädchen, *das*, sužnja deklica.

Eslavenmarkt, *der*, terg za sužnike.

Eslavenreich, *adj.*, kdor ima dovelj sužnikov.

Eslavenschar, *die*, truma, kerdelo sužnjih.

Eslavenschiff, *das*, ladija, polna sužnjih.

Eslavensinn, f. *Eslavengeist*.

Eslavenstaat, *der*, država, ki sužnost dopuřca, dopuřa.

Eslavenstand, *der*, *Eslaventhum*, *das*, sužnost, suženjstvo (*serb.* suzanjstvo, *Vuk*).

Eslaverei, *die*, sužnost, suženjstvo (nač dem *Serb.* suzanjstvo), hlapčevstvo u. hlapčija (beides *Knechtschaft*), *russ.* nevolja, *serb.* robstvo (= rabstvo); in der *Eslaverei* leben, biti suženj, sužnik, *serb.* robovati (rbovati); jarem sužnosti nositi; in *Eslaverei* stürzen, sužnosti podvreći, v suženjstvo pripraviti, podjarmiti.

Eslavin, *die*, sužnja, sužnica (*altst.* saž'nica); nevoljnica (*russ.*), jetnica (*Gefangene*).

Eslavisch, *adj.*, suženj (bei *M.* sužniřk), suženjsk (nach dem *Serb.*), suženjstven, hlapčevsk, f. a. die Zusammenfügungen mit *Eslaven*.

Eslischen, *pl.*, primizni pregovori, popevke (starih *Gerkov*).

Esolopender, *der*, stonožka.

Estono, f. *Eřcompte*.

Estrutniren, v. a., primérjati n. pr. račun z računam.

Estrutirung, *die*, primérjanje, pregledovanje, preřtevanje (n. pr. dnarnice).

Estruto, *das*, nasprotno primérjanje kupčijskih računov.

Estopisch, f. *Spöttisch*.

Estopisiren, f. *Spötteln*.

Estrubut, f. *Scharbub*, (*russ.* cinga).

Estrubutisch, *adj.*, kurdejni.

Estrorpion, *der*, (*Scorpio*), škorpion*, bei *Gutsm.* a. řcipavec (*kroat.*, auch bei *Sul.*) und strupijan (*verm. neu*), bei *M.* skrakek (?), *böhm.* řtir, *serb.* řpurak, *poln.* niedźwiadek; am Himmel, auch škorpion; als Buchtigungswerkzeug, etwa korabac, f. a. *Knute*.

Estrorpionartig, *adj.*, škorpionast.

Estrorpionbiř, *der*, ujed, uřcip škorpionov.

Estrorpionfliege, *die*, škorpionarica.

Estrorpiongift, *das*, škorpionjski strup.

Estrorpionöl, *das*, škorpionjsko olje.

Estrorpionşwanş, *der*, škorpionov rep.

Estrorpionşachel, *der*, škorpionovo řelo.

Estrorpionřtiř, f. *Estrorpionbiř*.

Estrorientrant, f. *Bruchstrant*.

Estrorzonere, f. *Ratterwurş*.

Estrabe, f. *Zandergerař*, (velika savřica).

Estribar, *Estribent*, *Estribar*, *Estribler*, *der*, pisač, pisun, mazač, pisare, revni, malovredni pisavec.

Estribeln, v. a., pisariti.

Estriptum, *das*, pismo, pisanje, pisano.

Estripturen, *pl.*, pisarije.

Estripturist, *der*, učen v pismih.

Estropheltrant, *das*, nach *M.* řelvina trava (?).

Estropheln, *Estrofeln*, *pl.*, u. *M.* řelve (?), *pl.*, in *Inn.* *Kr.* bramorji (in *St.* hingegen *miramorce*, vermutlich daselbe; *bramor*, eigentlich die Wette, bedeutet in andern Gegenden neben dem gebräuchlicheren *bramorka* auch *Veinfrak*; wird jedoch in der Bedeutung für *Estropheln* noch unterstützt durch die Analogie des *Böhm.* *krtico pl.* für daselbe Uebel), škrofula*, *russ.* zolotuha (= zlatuha); u. *Dr. Bl.* bramorji, bezgavke, řabe.

Estropheln-, in *řřg.* *Estrophulř*, *adj.*, damit beřastet, bramorjev; řtrophelartig, bramorjast; *böhm.* krtičny.

Estrotum, f. *Hodenřad*.

Estrupel, *der*, als Längenmař, desetina čerte; der 60. Theil eines Grades, minuta; als Zeitmař, minuta; als Gewicht, řkrupel, dvanařtinka lota, 20 zern ali granov; trořica, mervica; *řig.* dvom, spotika, vaganje, sumnja.

Estrupelhaft, *Estrupulř*, *adj.*, pretenke, preozke vesti, ki se ustavlja ali spotikuje nad vsakim niř, sumljiv, prenatancen.

Estrupulant, *der*, tankovestneř, sumljivec.

Estrupulosität, *die*, pretanka vest.

Estrutniren, v. a., preřteti, preřtevatí glasove.

Strutinium, das, štetev, preštevano glasov (volivskih).

Studo, der, skud.

Stulptur, f. Bildhauerei.

Sturil, f. Postenstift.

Sturilität, f. Postenreißerei.

Slavifiziren, v. a., poslovaniti, posloveniti.

Slavist, der, v slovanskich narečjih učen mož.

Smalte, f. Schmalte.

Smaragd, der, smaragd, russ. izumrud.

Smaragden, adj., smaragdov, smaragden.

Smaragd Farben, adj., smaragdne barve.

Smaragdgrün, adj., smaragdozelen.

So, pron., rel., kateri, ki; der Gott, so uns geschehen hat, Bog, ki nas je stvaril; adv., hinweisend, für, auf diese Art, in diesem Grade (mit dem Tone), tako, auch tak, takst(o), serb. auch ovako; so gewiß, so beschaffen (wenn man die eigentliche Beschaffenheit nicht nennen kann), onegav, onegastenz; so meinte ich es nicht, tako nisim misli; so geht es, tako je, taka se godi; so kalt war es noch nicht, tako merzlo, toliko merzlo še ni bilo; wenn die Sache so ist, če je tako, če je takošna (n. reč); so viel, toliko; so groß, toliki, (nach V. zatojin?); so einer, eine, eins, tak, takosen; eben so groß, enolik; wenn Sie mir so kommen, če mi kaj takega napravite, rečete; so etwas, nekaj takiga, take reči; es ist nun so so, anti je tako, tako; es ist noch so so, je še nekaj, še precej, ni še prenemaren; bald so, bald so, zdaj tako, zdaj tako; so ein Blick, taka, takšna sreča; so? kaj? tako?; wie so? kako?; so und soviel, toliko in toliko; beziehlich (ohne den Ton), er machte es ebenso, ravno tako je on storil; bei so bewandten Umständen, v tacih okolištinah, ker je reč takošna, po tem takem; so genannt, tako imenovan; das habe ich schon so oft gehört, že tolikokrat sim slišal to; er wird sobald nicht kommen, ne bo ga tako hitro, tako kmalo; ich bin nicht so ganz wohl, ni mi prav dobro; er wird so nicht auf uns warten, saj tako ne bo čakal na nas, f. a. Dhuchin; so ziemlich, še precej; mache so, wie ich dir gesagt, stori (tako), kakor sim ti rekel; sobald, kakor (hitro), berz ko, in U. Str. s öim, serb. öim; sobald ich erfahre, kakor zvem, berz —; soviel mir möglich sein wird, kolikor bom mogel; so oft es sein kann, kolikorkrat bo mogöce; so oft, tolikokrat; so wahr mir Gott helfe, tako mi Bog pomagaj; so wahr ich lebe, Bog ve, da je res; wenn ich es noch so nöthig hätte, če bi mi bilo še tako potrebno; ee bi ne vem kako potreboval; so eben, ravno kar; so wie, kakor; so wahr Gott im Himmel, za pravo Božjo resnico; so wie die Hunde, po pasje; wie war ich einst so fröhlich, kako sim bil vesel nek-daj!; so ist es und nicht anders, taka je, pa je; (Menschen, die so gut sind, nach V. Ljudje, ki so tako uno dobri?); so fort, zdaj, zdaj; gredoč, pri tej priči; so gute

Kestern zu befeidigen, wäre böse, hudobno bi bilo, razžaliti tolikanj dobre stariše; conj. copulativ, so Geduld als Vermögen ging zu Ende, poterpljenje in premoženje je preslo; bedingent, für wenn, ako, če; so Jemand spricht: ich liebe Gott, eo kdo pravi, ako kdo pravi, ljubim Boga —; so Gott gibt, ee Bog da, ako Bog hoče; im Nachsage, denselben eröffnend, bleibst im Slev. unüberseht; wenn es sein kann, so wird es mir lieb sein, ee more biti, ljubo mi bo; verlangt er nur das, so bin ich bereit es ihm zu geben, ee hoče samo to, rad mu dam; consequitiv, es wahrte nicht lange, so ließ er mir sagen, ni dolgo terpelo, poroči mi; malo po tem mi je poroči; causal, tedaj, torej, oder bleibst es unüberseht; so höre doch, poslušaj tedaj; da die Sache schon überall bekannt ist, so darf man weiter kein Geheimniß daraus machen, ker je reč že vsm znana, ni je treba dalje skrivati; so laßt uns gehen, pejdimo tedaj; so ist denn seine Hoffnung? todaj ni upanja več?; so wie ich ihn kenne, so ist er ein verlässlicher Mann, kolikor (kakor) ga jez poznam, more mu se upati; ist sie nicht so schön, so ist sie nicht so stolz, ee ni tako lepa, vsaj ni tako prevzetna —; obgleich, so doch, da si, čeravno, ee tudi, — vender; dieß laun ich, so alt ich bin, doch wohl leiden, to še prenesem ali prestanem, kakor koli sim star; comparativ, tak, tako; wie man das Kind gewöhnt, so bleibst es, (so thut es), kakor otroka navadiš, tak ostane, (tako dela); so aber, tako pak; so wohl, als auch; so wohl Menschen, als auch Thiere, kakor Ljudje, tako (tudi) živali; tako Ljudje, kakor živali; bodi si ölovek, bodi živina —; in Begleitung anderer Partikeln, so dann, potle, po tem; so fern, kolikor, kar, ee; sogar, celo; so nach, torej, zato-rej; so lange, dokler; so weit, dokler —, so hin, na to; so sehr, kakor koli; so wenig als mir wünschen können, eben so wenig —, kakor mi ne moremo nikakor zele-ti, ravno tako —.

Sobald, adv., kakor, berz ko, berz kakor; kakor hitro; s öim; er hat ihn nicht sobald gesehen, als er auf ihn zulief, komej ga zagleda, spusti se k njemu; kakor ga zagleda —.

Sobben, v. n., popivati.

Sobrietät, f. Nüchternheit.

Soden, f. Sieden.

Sodig, f. Siedh.

Sociabel, f. Gesellig.

Social, adj., družben.

Societät, die, družba.

Sociinianer, der, socinianec.

Socius, f. Gefährt.

Sode, die, obujek, kratke nogavice, zok*, nach Gutem. kopica, kavčina; auf die Soden gehen, v samih nogavicah; sich auf die Soden machen, pobrati kopita in ubrisati jo; f. a. Rülde.

Soden, sich, v. r., usesti, usedati se (od soli).

Sodenblume, die, škofova kapa.

Sob, der, die Sode, eine Brähe Wasser zu einem Getränke Bier, zavretje (V.); kar se soli nakuha na enkrat; — ena jed, en obrok kuhaniga; in seinem Sode sein, živeti po svoji volji in želji; eine brennende Empfindung im Magen und Schlunde, zgaga (auch zaga u. zaga, russ. izgaga); auf dem Karste, rezavica, nach Gutschm. u. V. gorečica, auch grenčica; serb. ljutina; der Sob brennt mir, zgaga me dere; für Brunnen, f. dieses.

Soda, die, soda, pepelna sol; poln. sol żagowa, nach Zolok. solik†.

Sobalität, die, duhovno bratinstvo.

Sodann, adv., potlej, potem, na to.

Sodbord, der, kraj šternice.

Sodbrunnen, das, zgaga, f. Sod.

Sodbrod, das, rožici (Weidhörnchen).

Sodbrotschotenbaum, f. Johannisbrod.

Sodbrunnen, der, f. Brunnen.

Sode, f. Sod und Soda.

Sodearsenik, der, arsonikova sol.

Sodekraut, f. Salzkraut.

Sodelbrod, f. Sodbrod.

Soden, v. n., dern rezati.

Sodendeich, der, jez z dernjem krit.

Sodenstecher, f. Nasenstecher.

Sodgräber, der, kdor šterno koplje.

Sodomit, der, kdor se pregrešuje s sodomskim greham; blodnik protinturni; f. a. Knabenhändler.

Sodomiterei, die, sodomski greh, sodomstvo; f. a. Knabenhändlerci.

Sodomitisch, adj., sodomsk.

Sodschote, die, rožica.

Sodstuhl, der, zajemavnik.

Soden, adv., ravno kar, ravno zdaj.

Sof, f. Schlummer.

Sofa, das, sofa*, f. Ruhebett.

Sofern, adv., če, kolikor; serb. ukoliko.

Soff, der, pisanstvo, pisančevanje; verächtl. fürs Getränke, čemiga, čobodra, žlobodra.

Söffling, der, pisanec, pisanček, f. Säufer.

Sofort, adv., neutegama, zdajci, koj.

Sog, der, Spur eines segelnden Schiffes, u. V. curek; ein Raufen, in welchem sich das Wasser zieht, welches in das Schiff kommt, nach V. stok; sie hat einen guten Sog, ima dobro mleko, dobra za dojilo; Kinder von einem Soge, otroci ene matere, eniga mleka.

Sogar, adv., clo, celo, še celo; er ist nicht nur nicht mein Freund, er ist sogar mein Feind, ne le da ni moj prijatelj, še sovražnik mi je; ja sogar, pa še, pa še.

Sogbrüstung, die, die Abnahme des Schiffes nach unten zu, nach V. sloko; am Vordertheile, prednje, am Hintertheile, zadnje sloko.

Söge, f. San.

Sögen, v. n. (triefen), kapljati; sich fristaliften, sterditi se, sterzati se, vledeniti se, ledeniti se, usesti, usedati se; f. a. Sängen.

Sogjerkel, das, protiček pri seacu.

Sogleich, adv., gredoč, pri tej prici, precej, kar precej.

Sohin, adv., tedaj, po tem takim, f. a. Folglich.

Sohiband, das, (mont.), dno.

Sohlberg, f. Keilberg.

Sohle, die, am Fuße des Menschen, stopal, stopalo, hodilo, der untere Theil des Schubes, podplat; bei Zimmerleuten der unterste Balken, podsad (V.), podsek, podloga (Zat.), prag; die untere Fläche und das eiserne Beschläge am Pflughaupt, lice, podsadno lice (V.); die untere glatte Fläche des Hobels, lice; unter dem Pferdehufe, diha*; bei den Jägern, eine Pfuge, mlaka, mlakuza, f. a. Schale (des Wildbreites), mont. dno rova, vodoravno dno; podstavna čerta pravokotniga triagelnika.

Sohle, die, natürliches Salzwasser, slanica, slana voda; bei den Wundärzten, spritlje*, šprinkle; f. a. Salzweide.

Sohlei, das, jaoce v slanici kuhano.

Sohlen, v. a., die Sohlen annähen, podšiti, podšivati, podplat prišiti, prišivati; v. n., sterditi, sterjevati se.

Sohlengewicht, das, vaga za slanico.

Sohlenhieb, der, udarec. tepenje po podplati.

Sohlenholz, f. Korkholz.

Sohlenmügel, der, stopalna ali podplatna miška.

Sohlennerve, die, stopalna čutnica.

Sohlenriß, f. Grundriß.

Sohlenschlagader, die, stopalna, podplatna žila privodnica.

Sohlenweide, die, evikavei* (V.).

Sohlfass, das, sod za slanico.

Sohlhammer, der, široko kladvo čevljarsko.

Sohlig, adj., slaničen, f. Wagerrecht (söhlj).

Sohlleder, das, podplati, usnje za podplate, podplatno usnje.

Sohllederverkäufer, der, podplatlar.

Sohllinie, die, f. Grundlinie.

Sohlrinne, die, slanični zleb.

Sohlröhre, die, slanični zleb.

Sohlsciene, die, in der Landwirthschaft eine eiserne Schiene, womit die Sohle unter dem Streichbreite der Pflugschar beschlagen ist, u. V. oplat-i.

Sohlstein, der, im Gestell des hohen Ofens, dno.

Sohlstül, das, podstol (V.).

Sohlwage, die, slanična mera ali vaga.

Sohlwanne, die, slanična kad.

Sohlzieher, der, zajemac.

Sohn, der, sin, dim. Söhnchen, Söhnlein, sinek, sineček, sinko (V., mehr sinka); von einem Söhnchen entbunden werden, sinka roditi (imeti); der erstgeborene Sohn, pervorojenec, pervorodni sin; nachgeborener Sohn, posmertnik (poln. pogrobowiec); Söhne Adams, Adamovi sinovi, otroci, Adamov zarod; Pflegesohn, rejeneec; Schwiegersohn, zet; Sohn des Unglücks, nesreč-

nik; im Weinbau, f. Senkrebe; an Söhne-
statt nehmen, usinoviti, posiniti, posinoviti.
Söhnaltar, Söhne, f. Söhnaltar, Söhne.
Söhnen, f. Söhnen, Ausöhnen, Versöhnen.
Söhnlich, *adj.*, sinovsk.
Söhnlich, f. Versöhnlich.
Söhnopfer, das, sprava daritev, f. a.
Söhnopfer.
Söhnshaft, die, sinstvo, sinovstvo, raz-
merje, po katerem je kdo sin čigav.
Söhnkind, das, vnuk, vnače.
Söhnstochter, die, sinova hči, vauka.
Söhnswaid, das, f. Schwiegertochter.
Söhre, die, večerna veselica, večerini shod.
Sokratisch, *adj.*, sokratsk, razgovoren.
Solandhaus, die, šotška gos.
Solange, *adv.*, dokler.
Solarjahr, f. Sonnenjahr.
Solawechsel, der, etwa menjica samica ali
edinica.
Sölbruder, f. Säuser.
Söld, Söldlein, f. Söldner.
Söldgenuss, *adv.*, tedaj, torej, po (tem)
takem.
Söldenfall, *adv.*, kadar se primeri kaj
taciga; če bi bilo tako, pri takem.
Söldner, söldner, söldner, *pron.*, tak, takšen,
takosen, *serb.* takov n. ovakov; söldner Men-
schen, taki ljudje; auf söldner Art, tako, po
takem; söldner Glauben habe ich in Israel
nicht gefunden, (Matth. 8, 10.), tolike vere
nisim našel v Izraelu; in söldner Gefahr
schwebt er, v toliki nevarnosti je; söldner
Wetter, tako lepo vreme; nur söldner
erbe man, die es verdienen, dajaj samo ta-
cim, ki so vredni; er ist kein söldner, ni tak;
als söldner, kakor tak, sam na sebi.
Söldnergestalt, *adv.*, tako, po takem, na
tak način.
Söldnerlei, *adj.*, takosen, takšen, take
verste, take lastnosti.
Söldnermassen, f. Söldnergestalt.
Söldnerheit, die, takost.
Söld, der, plača, plačilo za kako službo,
daar; in Gines Söld treten, komu oder koga
služiti, plača vojakom letno odločena; Trup-
pen in Söld nehmen, najeti, najemati vojsko.
Söldat, der, n. V. vojak, (*böhm.* u. *serb.*),
gewöhnl. soldat* (auch *ruß.* u. *serb.*), in
Rt. żołnir* (auch *poln.*), bei M. neben vo-
jak auch das *serb.* vojniki; abgedankter Söld-
at, dosluženeec; Söldat zu Fuß, pešec;
Söldat werden, med vojake, k vojakom ali
soldatam iti, stopiti v vojaško službo; als
Söldat dienen, v vojaščini služiti; Ginen un-
ter die Söldaten stellen, vtakniti koga med
vojake; v vojaščino vzeti, jemati (za ka-
zen); sosebno prosti vojak (in ne čast-
nik); Söldaten werden, k vojakom vabiti, v
vojaščino, vojaščino nabirati; freiwilliger
Söldat, dobrovoljec.
Söldaten-, in Bfsg. vojaški, soldaški, žol-
nirski.
Söldatenaushub, f. Recrutierung.
Söldatenzeit, das, vojaška postelja.
Söldatenbrauch, der, vojaška navada;

nach Söldatenbrauch, po vojaško, kakor vo-
jaki znajo.
Söldatenbrot, das, komis*, vojaški kruh.
Söldatendienst, der, vojaška služba, vo-
jaštvo, vojaščina, vojašina.
Söldateneid, der, vojaška prisega.
Söldatenfeind, der, kdor vojakov nima
rad.
Söldatenfrei, *adi.*, komur ni treba na-
stanovati ali v hišo jemati vojakov.
Söldatenfreund, der, prijatelj vojakov.
Söldatengeist, der, vojaški duh, vojaške
misli.
Söldatengeld, das, denar za vojake, sol-
datina*.
Söldatenhaft, *adj.*, po vojaško, vojaku
podoben.
Söldatenhaus, das, vojašnica, kasarna*.
Söldatenhure, die, vojaška kurba.
Söldatenhut, der, vojaški klobuk.
Söldatenkind, das, vojaški otrok.
Söldatenkleid, f. Montur.
Söldatenleben, das, vojaško življenje,
soldatina (*Vuk*).
Söldateneiche, die, pogreb vojaka.
Söldatenlied, das, vojaška (pesem).
Söldatenmantel, der, vojaški plajšč.
Söldatennarr, der, norcec za soldate; kdor
ima vojake prerad.
Söldatenpferd, Söldatenroß, das, voja-
ški konj.
Söldatenpflicht, die, vojaška dolžnost.
Söldatenpresse, Söldatenpressung, die,
lov, lovljenje fantov za vojaščino, posilno
jemanje v vojake; plenjenje; f. a. Brand-
schagung.
Söldatenrecht, das, vojaška pravica, vo-
jaške postave.
Söldatenrod, der, vojaška suknja; den
Söldatenrod anziehen, v vojake iti.
Söldatenrotte, die, truma, kerdelo vo-
jakov.
Söldatenruhe, die, vojaška poč. zadeva.
Söldatenschritt, der, vojaški korak.
Söldatenstinn, f. Söldatengeist.
Söldatenstiel, das, soldati, (soldate i-
grati).
Söldatenstunde, die, vojaške besede.
Söldatenstand, der, vojaški stan, voja-
štvo, vojaščina, vojašina.
Söldatensturm, die, vojaška noša.
Söldatenverordnung, die, ukaz za vo-
jake.
Söldatenvoll, das, vojaki, vojaščina, vo-
jašina, soldatija (*Vuk*).
Söldatenweib, das, vojaška žena, sol-
datina (*Vuk*), żołnirka (*Gutsm.* u. *poln.*).
Söldatenwesen, das, vojništvo, vojaštvo,
vojaške reči.
Söldatenwort, f. Befehlswort.
Söldatenzucht, die, vojaški strah in red.
Söldatensold, f. Söldatenvoll.
Söldatisch, *adj.*, vojašk; soldašk, żołnirsk.
Söldatenschaft, die, vojaščina, vojašina.
Sölddienst, der, služba za denar.
Sölde, die, kočja, bajta.

Solben, f. Besolden.

Söldener, Söldner, der, Söldling, najemnik, plačani hlapec, najetnik; verächtl. für Soldat, f. d.; f. a. Sölder.

Sölder, der, zeljar, bajtar, kajzar.

Soldherr, der, gospodar, (kogar kdo služi za denar).

Söldling, f. Söldener, Mietling.

Soldlohn, f. Sold.

Soldlos, adj., brez plače.

Soldrückenstand, der, plača na dolg ostala.

Soldschär, die, derhal, truma plačanih hlapcov.

Sole, Söle, die, slanica, slana voda, slanomorja, slanomura, russ. rosol, f. a. Söhle; Sahlweide.

Solenn, f. Feierlich; Festlich.

Solennität, f. Feierlichkeit.

Sölerei, f. Sudelei.

Solid, adj., eig. dicht, fest, f. diese; fig. terden, mošk, pošten; gründlich, uterjen, osnovan, terden; zanesljiv.

Solidarhaftung, die, zaveza, odgovornost nerazdelna, t. j. vsaciga za vse.

Solidarisch, adj., gemeinbürgschaftlich, nerazdelin, nerazdelno zavezan, eden za vse, vsi za eniga.

Solidiren, f. Befestigen.

Solidität, die, terdnost, poštenost, gotovost, zanesljivost.

Solidum, in solidum haften, Alle für Einen, und Einer für Alle sich verbürgen, nerazdelno zavezan ali porok biti.

Solitär, der, ein Edelstein, n. V. edinec†; diamant, ki je sam opravljen in ne z družimi drazimi kamenčki skup; f. a. Wandwurm.

Solitüde, f. Einsamkeit; (samotni grad).

Sollen, v. n., durch eine Pflicht oder Verfehl verbunden sein, du sollst das verrichten, tebi je to opraviti, tebi gre to storiti, ti imas dolznost to storiti, stori to, tvoja dolznost je, dolzan si to storiti, nach der Uebung im Poln., Böhm. und theilweise im Serb. auch, obschon fremd klingend, ti imas to storiti (oder wird hier dolznost elibirt?), im Russ. dolznu byt, dolzenstvovat, nadležat, im Serb. auch valja što učinit; sage ihm, er soll hin gehen, reci mu, naj gre tje kaj; in der Kaufmannssprache zur Zahlung einer Schuld verpflichtet sein, dolgovati, dolzen biti; das Sollen, dolg; müssen, morati, f. übr. Müssen; nöthig sein, treba biti; was willst du, daß ich dir thun solle? was soll ich? kaj naj storim? kaj dem?; wo soll das hinaus? kam meri to? kaj eo to?; du sollst Vater und Mutter ehren, spoštuj očeta in mater; du sollst nicht stehlen, ne kradi; aber wie soll man helfen, kako pa bomo pomagali?; ich weiß nicht, was ich thun soll, ne vem kaj bi počel, kam bi se djal, ne vem, kaj mi je početi; was soll ich an mir bessern? kaj naj popravim nad seboj?; man sollte ihn strafen, treba bi bilo (serb. trebalo bi) pokoriti ga; sollte der Mensch unvernuünftiger sein, denn die Thiere, (vulg.), je li človek nes pametniji

od živine, ali kali?; wir müssen das thun, was wir sollen, moramo delati, kar je naša dolznost; ich hätte ihm sagen sollen, imel bi mu bil reci, moja dolznost je bila, reci mu; spodobilo se je, da —; wenn soll man glauben? komu naj človek verjame? komu je, gre verjeti?; mein Herr Sie sollen wissen, daß —, ljubi moj, vedite, da —; Sie sollen Recht haben, lassen Sie mich nur in der Ruhe, naj valja Vaša, ali pustite me pri miru; es soll vergessen sein, pozabljeno bodi; er soll reich oder arm sein, bodi bogat, bodi ubog —; dieß Bild soll meinen Vater vorstellen! to bi bil moj oče!; du hättest nur sehen sollen, wie alle froh waren, da bi bil, ko bi bil samo vidil, kako je bilo vse veselo; man sollte darauf schwören, daß —, človek bi prisegel, da —; ich soll es wieder bekommen, obljabljen mi je, da to spet dobim; ich soll ihn seit seiner Zurückkunft noch sehen, nisim ga še vidil, od kar je zopet doma; mir hätte er nicht so kommen sollen, jez bi tega ne terpel; du sollst es noch heute haben, še danes boš dobil; wozu soll dieses? was soll dieses? čemu je to, kaj će to?, čemu je namenjeno? wozu soll dieser Ueberfluß? čemu ta potrata?; bedingungsweise zur Einleitung eines möglichen Falles oder Wunsches, wenn ich sollte, ako bi, če bi —; wenn ich wieder kommen sollte, ako bi spet prišel, če spet pridem; sollte er ihn beggenn, ako bi ga srečal, če ga sreča; sollte es möglich sein? je li mogoče?; das Beste soll erst kommen, nach V. naj boljši prihaja še le; narboljši pride, bomo vidili še le; diesem da soll es nicht anders ergehen, ravno taka se bo godila tudi temu le; ich soll nur wollen, so wird es gethan, le hočem naj, oder samo hočem naj, pa bo; soll mir nicht wieder kommen, upam, da ne bo smel več priti (V.); eine Vermuthung andeutend, wird es im Slov. nicht überlegt, z. B. mich deucht, ich soll ihn irgendwo gesehen haben, xdi se mi, da sim ga vidil; menda; für: man sagt, der König soll gestorben sein, kralj je neki umrl, pravijo, govore, da je kralj umrl.

Sollen, das, dolznost; kaufm. dolg, dolgovanje.

Söller, der, (Boden oben in einem Hause), ispa na diljah, pod; auch ein Austritt an einem Hause, ganek*, na ganka; f. Alkan; jeder verschlossene Raum vor Thüren oder Zimmern, mostovž, veža; Stockwerk, f. d. (nach V. nastropje); Kornföller, žitnica.

Söllern, v. a., vsuti, sipati v žitnico.

Sollicitant, der, prosivec, prosee.

Sollicitation, f. Besuch.

Sollicitator, der, sollicitator.

Sollicitiren, f. Ansuchen (um Rechts-hülfe).

Solmifiren, v. a., muzikalno skalo* odpeti, peti.

Solo, adv., brez besed, sam; Solo, das, samopev†, samoigra†, samogodba†, samoglas†.

Solöcismus, ber, pregrešek, nepravilnost v govorjenji.
Solofänger, ber, pos samolovec†.
Sölſchwein, das, svinja umazana.
Solſtätte, die, zemlja (cela, celi grunt).
Solſtialwitterung, die, vreme ob kresu.
Solſtitium, das, f. Sonnenwende.
Solution, f. Auflösung.
Solutum, f. Zahlung, in solutum, nameſti plačila.
Solvent, f. Zahlungsfähig.
Solventia, pl., mečila, topila.
Solvenz, f. Zahlungsfähigkeit.
Solviren, f. Auflösen.
Somatologie, die, popis človeških teles.
Somit, adv., toraj, tedaj, potem.
Sommer, ber, leto (in allen slav. M.; im Slov. bedeutet es jedoch auch: Jahr), poletje; ſeßzeñ Sommer alt ſein, ſteſnaſt let imeti; im Sommer des Lebens, v naj boljši dobi; fliegender Sommer, bahje leto; im Sommer, po leti, *serb.* leti; es wird Sommer, greti je začelo, toplo je, biva; den Sommer wo zubringen, po leti kje biti, bivati, nach dem *Serb.* letovati, und preletiti.
Sommer, in Bſgg. poletni, letni; Sommerfrüchte anlangend, jar; in Bezug auf die Reife, zgođenj.
Sommerabend, ber, poletni večer.
Sommerader, ber, njiva z jarino obsejanna.
Sommerapfel, ber, zgođenje jabelko.
Sommerarbeit, die, (po)letno delo.
Sommeranfeñhalt, ber, nach dem *Serb.* letišče, letovišče, letovnik.
Sommerbau, ber, jarina.
Sommerbier, f. Märzbier.
Sommerbirn, die, zgođenja hruška.
Sommerblume, die, evetlica letnica.
Sommerbuche, die, bukev.
Sommerborn, f. Pöwenzahn.
Sommerdrossel, die, navadni drozg.
Sommereiche, die, poletni hrast, peceļ-nasti hrast, nitnik.
Sommerſaden, ber, bahje leto, pajčja nit.
Sommerfeder, die, letno pero.
Sommerfeld, das, jaro polje, nach V. jarisše, jariše.
Sommerfled, ber, pega.
Sommerfledig, adj., pegav, pegast.
Sommerflocke, f. Sommerſaden.
Sommerflur, f. Sommerfeld.
Sommerfrische, f. Sommerwohnung.
Sommerfrucht, die, jarina, jaro žito.
Sommergeier, f. Geierkönig.
Sommergerſte, die, jari jeemen.
Sommergetreide, das, jaro žito, jarina.
Sommergewächs, das, enoletna rastlina.
Sommergewand, das, letna obleka, poletniška obleka.
Sommergewürm, das, poletna červad.
Sommergut, die, poletna vročina, pripeka, prigor.
Sommerhaar, das, poletna dlaka.

Sommerhaft, adj., poleten, poletnišk (bei V. poletnišk).
Sommerhalbjahr, das, poletno poletje†.
Sommerhaus, ber, ber männliche Haus, belica.
Sommerhaus, das, senčnik (V.), letna hiša, letovnik, nach *Gutm.* letnica, *poln.* chłodnik (=hladnik).
Sommerhise, f. Sommergut.
Sommerholder, ber, poljski bezeg.
Sommerhosen, pl., letne hlače, hlače za poleti.
Sommerhuhn, das, poletna (poleti dajana) kokoš.
Sommerhut, ber, slammik (Strohhut), poletni klobuk.
Sommerige, f. Sommerfrucht.
Sommerlatteſſel, ber, zgođnji krompir.
Sommerleid, -leidung, f. Sommergewand.
Sommerlohl, ber, zgođnji vohrot, zgođenje zelje.
Sommerkönig, f. Goldhähnchen.
Sommerlorb, das, jara reč, jarica; f. a. Sommergetreide.
Sommerlohl, f. Sommerlohl.
Sommerkresse, die, povertni hren.
Sommerlud, die, po leti molzna krava.
Sommerlager, das, letišče (*Vuk*), poletno ležišče.
Sommerlatte, die, enoletna mladika na drevesu.
Sommerleñne, die, solnena stran, brezina ali stran k poldanskimu solncu obrnjena, poldanska, južna stran; *serb.* čelopek (*Vuk*).
Sommerlich, adj., letu ali poletju podobn, kakor poleti, poletnišk (*M.*), poletenski, (nach V. poletnišk).
Sommerlied, das, pesem od poletja.
Sommerlinde, die, neka zgođenja lipa.
Sommerlohl, ber, f. Dollgerſte, (in St. angebl. pijanka).
Sommerluft, die, voljni, poletni zrak, poletna sapa.
Sommerlust, die, poletno veselje.
Sommermal, das, pega.
Sommermalve, die, siciljanski slez.
Sommernautel, ber, letni, poletenski plašč.
Sommermäßig, adj., poletnišk.
Sommermonat, ber, poletni mesec.
Sommermorgen, ber, poletno jutro.
Sommer, v. i., es ſommert, poletje, leto se bliža, nastaja, se začenja.
Sommern, v. n., Schatten geben, ſein anderes Gewächs unter ſeinen Schatten aufkommen laſſen, žgati, požigati; ſenco delati, dajati; die Linde ſommert am ſtärkſten, lipa ima največi ſenco in požiga rastline pod ſabo; v. a., etwas durch den Sommer ernähren, dez leto prerediti, preletiti (*Vuk*); v. r., ſeine Sommernahrung ſuchen, na paſoiti, hoditi, paſti ſe; die Brache ſommern, (v. a.), den Brachacker mit Sommerfrucht beſtellen, z jarino obsejati; die Bäume ſom-

niern, spodrezavati voje, da more solnce do drevesa; f. a. Sonnen, sich; Betten fömmern, posteljo prezati, solnčiti, na solneu presušati, pariti, vetrili.

Sommernacht, die, poletna noč.

Sommernachttraum, der, sanje poletne noči.

Sommerobst, das, zgodnje, poletno sadje.

Sommerpalast, der, letni grad.

Sommerpflanze, die, rastlina enoletnica.

Sommerpilz, f. Ruppilz.

Sommerpunct, der, solnčni verh (V.).

Sommerpappe, der, maren.

Sommerregen, der, poletni, topli dež.

Sommerrettig, der, zgodnja redkev.

Sommerroden, der, jara rez, jarica, jarka.

Sommerrose, die, (po)letna roža.

Sommerrotel, das, (Schwarzschlehen), rjava tasica (tasčica?).

Sommerfaat, die, (das Säen), jara setev; (das Getreide), jarina, jarka.

Sommerhof, das, letni grad, letovnik.

Sommerschule, die, poletna soparica, zagatni poletni dan.

Sommerseite, die, (stran) proti solne, f. Sonnenlehne.

Sommerfisch, der, nach dem Serb. letišče, letovišče.

Sommerfenne, die, poletno solnce.

Sommerfennenwende, die, kres (auch altst.), najdaljši dan.

Sommerspinnne, die, poletni pajik.

Sommersprieß, f. Sommerfled.

Sommersprießig, adj., pegav, pegast.

Sommerstand, der, letno ležišče, skrivališče, ostajališče zverjadi.

Sommerstoppel, die, jaro stanišče.

Sommerstrahl, der, žarek poletniga solnca.

Sommertag, der, poletni dan.

Sommerthierchen, f. Maßliebe, Schneeglöckchen.

Sommerrespe, f. Vollgerste.

Sommertuch, das, kazimir*.

Sommernug, f. Sommerfrucht, Sommern.

Sommerveilchen, das, letna vijolica.

Sommervierviertel, das, letna četert.

Sommervogel, der, poletni ptič; metulj.

Sommerwebe, f. Sommerfaden.

Sommerweizen, der, jara pšenica, jarica, jarka.

Sommerwende, f. Sommerfennenwende.

Sommerwetter, das, poletno vreme.

Sommerwohnung, die, letno stanovanliše, stanovanliše, f. a. Sommeraufenthalt.

Sommerwolle, die, poletna volna.

Sommerwurz, die, poletni koren; f. a. Hanfbahn; Löwenjahn.

Sommerzaunfönig, f. Goldhähnchen.

Sommerzeichen, pl. tri nebeske znamenja, v katerih je solnce po leti.

Sommerzeit, die, poletje, letni, poletni čas, poletna doba.

Sommerzeug, der, lahka tkanina, perlenina za poletno oblačila.

Sommerzimmer, das, poletna izba, hiša.

Sommerzwiebel, die, letna, vertna čebula.

Somnambule, der, die, f. Nachtwandler, Nachtwandlerin.

Somnambuliren, v. a., spe hoditi.

Somnambulistmus, der, spehodstvo, mešecnost, jasnovidstvo f.

Sonach, adv., tedaj, toraj; f. a. Folglich.

Sonate, die, sonata.

Sandentrant, f. Sandistel.

Sonde, die, Sentfisch, globomér (russ.); iskalo; bei den Vögeln, iskalo f. (V., auch poln. szukadlo), skušalo f., skušavna iglica, sonda*; f. a. Sentfisch, Sentnadel.

Sonder, praep. brez; adj., odločen, poseben.

Sonderbar, adj., poseben, čuden, čudovit, nenavaden, neznau; ein sonderbarer Mensch, čuden človek, divjak, serb. čudovat.

Sonderbarkeit, die, čudnost, čudovitnost, posebnost; čudna, posebna, nenavadna reč ali lastnost.

Sonderer, der, ločivec, razločevavec.

Sondergelüste, das, želja, odtergati se, odeepiti se (od derzave, ali družbe).

Sondergut, das, posebej dano blago, dobro, posestvo.

Sonderheit, die, posebnost.

Sonderheitlich, f. Besonders.

Sonderinteresse, die, posebna, stranska korist, stranska zadeva.

Sonderlich, adj., poseben, lasten, posebno izversten; es ist nicht sonderlich angefallen, ni se kaj dobro obneslo; es schmeckt nicht sonderlich, ni predboro.

Sonderlichkeit, die, f. Sonderbarkeit; posebna izverstenost.

Sonderling, der, posebnež, divjak, čuden človek, russ. čudak; neki povodni ptič.

Sonderlingmeinung, die, misel, menjenje posebneža.

Sondern, v. a., razločiti, ločiti, razločevati, odbrati, odbirati, razdružiti, posebej djati, devati, nach V. posebati f.; v. r., ločiti se.

Sondern, conj., ampak, temuó (bei M. temoo, verm. aus tem veó; nach Met. wäre ampak beim Entgegenstehen bloßer Subjecte oder Objecte, temuó hingegen beim Entgegenstehen ganzer Sätze zu gebrauchen, ein Unterschied, der gewöhnlich in der slov. Literatur nicht beobachtet wird); nicht der Bruder, sondern die Schwester hat geschrieben, ne brat, ampak sestra je pisala; ich spielte nicht um reich zu werden, sondern um das Glück zu versuchen, nisim igral, da bi obogatel, temuó (marveó) da bi srečo skušil; sondern vielmehr, marveó; nicht nur, sondern auch, ne le, ampak tudi, temuó tudi; du hast es nicht allein gerhan, sondern auch geläugnet, ne le storil, tudi tajil si; storil in pa še tajil si; serb. nego, veó.

Sonders, adv., nur in dem Ausdrucke sammt und sonders, vsi skup, vsi, kolikor jih je, serb. svikolici.

Sonderungsort, der, razdelišče, razdeliše, ločišče, ločiše, razločevališče.

Sonderungspunct, der, Trennpuncte, ločivnice, razdelivno pike.
Sonderungszeichen, das, f. Interpunction.
Sondiren, f. Untersuchen, Ausforschen.
Sonita, f. Sogleich.
Sonnabend, der, sabota, nach andern D. sobota.
Sonnabendfasten, das, sabotni post.
Sonnabendprediger, der, sabotni pridigar.
Sonnabendſ, adv., v saboto, saboto.
Sonne, die, solnce, sonce, *dim.* solničica (für solnčice); die Sonne geht auf, unter, solnce vzhaja, zahaja (gre v zaton, gre za božjo gnado); die Sonne sſicht, brennt, solnce pripeka, pritiska, prigrava, peče, žge; von einer Sonne zur andern, od-eniga dne do drugiga, kadar v drugič solnce pri-sije; *poet.* solncu podobno oko; bei den Rumpfspielen, die Sonne gleich anttheilen, razpostaviti bojnike, da solnce enako s strani na-nje sije; etwas in (an) die Sonne legen, kaj na solnce djati; in der Sonne liegen, ležati na solncu; mesto, kamor solnce sije; er ist nicht werth, daſſ ihn die Sonne beſcheint, ni vreden, da solnce nanj sije; er ist wie die Sonne im Zanner, ima toliko moči kolikor solnce prosincaovo; die Fixsterne sind so viele Sonnen, kolikor stalin-
 nih zvezd, toliko solne; vsaka zvezda stalnica je posebno solnce; es ist nichts so ſein geſonnen, es kommt doch an die Sonnen, kar se ne zgodi, (to) se ne zve; kar svet ima zdaj skrito, bode enkrat vsem očit; die Sonne zieht Waſſer, solnce pije; es geſchieht nichts Neues unter der Sonne, ni noviga pod solncam; so lange die Sonne ſchſien, dokler je bilo solnce; der Sonne ausgeſiebt, f. Sonmig; von der Sonne ver-brannt, ogorel; vor Sonnenuntergang, pre-den solnce zajde; über, unter der Sonne be-sündlich, nadsolnčni, podsolnčni.
Sonnbeleuchtet, adj., obsijan, kamor solnce sije.
Sonnen, v. a., f. Sömmern, v. r., ſich son-nen, solnčiti se, greti se na solnci; ſich ein wenig, genug sonnen, posolnčiti se, nasola-nčiti se, bei *Gutsm.* sončati se (a. serb.); von den Bienen, prašiti se.
Sonnen, in Bſga. solnčni, sončni.
Sonnenabendgürtel, f. Weißſſ.
Sonnenadler, f. Goldadler.
Sonnenanbeter, der, malikovavec solnea, solncemolec†, solnčočastnik†.
Sonnenanbruch, der, zarja, jutranja zarja, svitanje.
Sonnenangeſicht, das, lice solnea.
Sonnenaufgang, der, vzhod solnea, vzhajanje solnea.
Sonnenbahn, die, (ekliptika), solnčna pot.
Sonnenball, der, solnčna obla†.
Sonnenbaum, der, tamarind indijski.
Sonnenbegleiter, der, f. Planet.
Sonnenbewohner, der, solnčan†.

Sonnenbezirk, der, ſoweit die Wirkkraft der Sonne reicht, osolnčje; Zone, pas.
Sonnenbild, das, podoba solnea.
Sonnenbild, der, ozir solnea, (po)sijanje solnea.
Sonnenblume, die, (Helianthus), solnč-nica, *serb.* suncokret (solncokret).
Sonnenblumenöl, das, solnčnico olje.
Sonnenbrand, der, prigor, pripeka.
Sonnendach, das, streha pred solncam.
Sonnendiener, f. Sonnenanbeter.
Sonnendienst, der, češčenje, češenje soln-ca, solncemolstvo†, solnčočastje.
Sonnendurchmesser, der, premernik solnea.
Sonnenſäher, der, veterinica, mahalo.
Sonnenfamilie, die, solnčna rodovina.
Sonnenfarbe, die, solnčna, ogorela, rjava barva.
Sonnenfenster, das, etiva solnčnato okno.
Sonnenferne, die, (Aphelium), odsolnčje†.
Sonnenfest, das, solnčni praznik.
Sonnenfeuer, das, ogenj solnea.
Sonnenfinſterniß, die, merkajenje solnea, nach *M.* solnčno otemnenje, in *St.* njedeno solnce.
Sonnenflamme, die, solnčni plamen.
Sonnenſied(en), der, maroga na solnci; f. a. Sommerſied.
Sonnenflug, der, vzlet kviſko, k solncu.
Sonnenfolger, f. Planet.
Sonnenfrucht, die, solnčni pld (neko amerikansko drevo).
Sonnenfunken, der, iskra solnčniga žarka.
Sonnengebiet, das, osolnčje†.
Sonnengeboren, adj., solncoroden.
Sonnengedante, der, miſel, jasna kakor solnce.
Sonnengeier, f. Geierkönig.
Sonnenglanz, der, solnčna svetloba, si-janje solnea.
Sonnenglas, das, solnčni daljnogled†.
Sonnengleich, adj., solncu enak.
Sonnenglut, die, solnčna pripeka.
Sonnengold, das, zlato solnce.
Sonnengoldblume, f. Rainblume.
Sonnengott, der, bog solnea, Apolon.
Sonnengünſel, f. Sonnenblume.
Sonnenhaus, das, solnčnata hiſa.
Sonnenhell, Sonnenklar, adj., očiten, svetel kakor solnce, jasn ko ribje oko, kakor beli dan.
Sonnenhelle, die, jasnost, svetlost solnea.
Sonnenhite, die, pripeka, prigor solnea.
Sonnenhof, der, solnčni kolobar.
Sonnenhöhe, die, visokost solnea nad ob-zorjem; *poln.* doſtonecznik (=doſolnčnik).
Sonnenjahr, das, solnčno leto.
Sonnenjungfrau, die, devica solncu pa-svečena.
Sonnenläſer, f. Frauenläſer.
Sonnenklar, f. Sonnenhell.
Sonnenkraut, das, regrad.
Sonnenkreis, der, solnčni krog; osolnčje.
Sonnenkrone, f. Sonnenblume.
Sonnenkugel, f. Sonnenball.
Sonnenlauf, der, tek solnea.

Sonnenehen, **Sonnengut**, **das**, angeblich in Westphalen, solnčni fevd†.
Sonnenlicht, **das**, solnčna svetloba, solnee.
Sonnenlinie, **f.** Sonnenzirkel.
Sonnenlohe, **f.** Sonnenglut.
Sonnenloß, **adj.**, brezsolačen; kadar solnee ne sije.
Sonnenmadel, **f.** Sonnenfied.
Sonnenmeer, **das**, morje solae.
Sonnenmeile, **die**, solnčna milja.
Sonnenmensch, **der**, človek jasne glave.
Sonnenmesser, **der**, solncomér†.
Sonnenmonat, **der**, solnčni mesec.
Sonnennähe, **die**, (Perihelium), prisolnčje†.
Sonnenniedergang, **der**, zahod, zaton, *russ.* zapad (West).
Sonnenpfad, **f.** Sonnenbahn.
Sonnenpracht, **die**, solnčno velikolepje.
Sonnenrand, **der**, kraj, okrajio solnea.
Sonnenrauch, **der**, sopar.
Sonnenregen, **der**, dež s solneam, solnčni dež.
Sonnenregenbogen, **der**, mavrica, božji stolec (pri solnei in ne luni).
Sonnenreich, **adj.**, solnčen, solnčnat; **das**, **f.** Sonnensystem.
Sonnenring, **der**, solnčna urica.
Sonnenröschen, **das**, (Helianthem vulgare), popon.
Sonnenröthe, **die**, solnčni žar.
Sonnen Scheibe, **die**, solnee, solnčni krog, nach dem *Poln.* solnčna tarča.
Sonnenschein, **der**, solnčno sijanje, solnčni sij, solnčno vreme, solnee; *es war Sonnenschein*, solnee je sijalo, solnee je bilo.
Sonnenschildkröte, **die**, zvezdata želva.
Sonnenschimmer, **f.** Sonnenglanz.
Sonnenschirm, **der**, senčnik, solnčnik, *n.* V. senčilo.
Sonnenschwindelig, **adj.**, vertoglav.
Sonnenseite, **die**, prisoj, solnčna stran, **f.** a. Sommerlehe (prisoga ?M.).
Sonnenspiegel, **der**, solnecogled†.
Sonnenstand, **der**, stan, staja solnea, **f.** a. Sonnenwende.
Sonnenstaudung, **f.** Sonnenwende.
Sonnenstäubchen, **das**, solnčni prah.
Sonnenstein, **der**, mačje oko.
Sonnenstern, **f.** Fixstern.
Sonnenstich, **der**, vertoglavost, unetje možgan od solnea, *serb.* sunčarica (*Vuk*).
Sonnenstillstand, **der**, solncestaja†, **f.** a. Sonnenwende.
Sonnenstrahl, **der**, solnčni žarek, žar, bei *Gutsm.* **das** *kroat.* sončni trak, (*russ.* luč, *serb.* zraka oder ždraka, *böhm.* paprsek, *poln.* promień).
Sonnenstrahlig, **adj.**, solnčnih žarkov.
Sonnenstraße, **f.** Sonnenbahn.
Sonnenstrich, **der**, solnčna progla.
Sonnenstunde, **die**, ura solnčniga dneva.
Sonnensystem, **das**, osolnčje.
Sonnentag, **der**, solnčni dan; *fig.* prelep dan.
Sonnentempel, **der**, solnčna (solneu posvečena) veža.

Sonnenthal, **das**, solnčnata dolina.
Sonnenthau, **der**, solnčna rosa.
Sonnenthron, **der**, solnčnojasni† prestol.
Sonnenuhr, **die**, solnčna ura.
Sonnenuhrkruft, **die**, kako solnčne ure delati.
Sonnenuntergang, **der**, zahod, zaton solnea.
Sonnenverehrer, **f.** Sonnenanbeter.
Sonnenvogel, **f.** Phönix.
Sonnenwagen, **der**, solnčni voz.
Sonnenwarm, **adj.**, topel od solnea, kakor solnee.
Sonnenwärme, **die**, solnčna gorkota.
Sonnenwedel, **f.** Sonnenwende.
Sonnenweit, **adj.**, prav dalječ, deleč kot solnee.
Sonnenweg, **der**, solnčna pot.
Sonnenweiser, **f.** Sonnenuhr.
Sonnenweite, **die**, daljava od solnea do zemlje.
Sonnenwelt, **f.** Sonnensystem; (solnčni svet).
Sonnenwende, **die**, Solstitium, kres (auch *altst.*), nach *V.* solnčno obračilo, als *Win-* me, solnčnica.
Sonnenwendesener, **das**, kresni ogenj, germada o kresu zažgana.
Sonnenwendegürtel, **f.** Wendekreis.
Sonnenwendeläser, **der**, **f.** Frauenläser.
Sonnenwendekreis, **f.** Wendekreis.
Sonnenwendepunct, **der**, kresnik†.
Sonnenwetter, **das**, solnee, vreme, kadar sije solnee.
Sonnenwirbel, **f.** Sonnensystem; Sonnenblume, Löwenjahn, *u.*
Sonnenwurz, **die**, **f.** Hanfmannchen; (orobanche), solnčni koren, pojanjka (*St.*).
Sonnenzeiger, **der**, kazavec solnčne ure.
Sonnenzeit, **die**, solnčni čas.
Sonnenzirkel, **der**, solnčni kolobar, krog, 28 let; **f.** a. Sonnenbahn.
Sonnenzopf, **f.** Sonnenstich.
Sonnet, **das**, sonet.
Sonnetendichter, **der**, pevec sonetov.
Sonnenverbrannt, **adj.**, ogorel, zažarel (*Zalokar*).
Sonnicht, **adj.**, solneu podoben.
Sonnig, **adj.**, solnčen, solnčnat, solnčne lege, na solnei; kar solnee obseva, greje; sonniger Tag, solnčni dan; sonnig werden, ujasniti se; sonnige Seite, **f.** Sonnenlehe; *fig.* svetel, jason, vesel.
Sonntag, **der**, nedelja, nedeljski dan, dan Gospodov; Sonntage vor der Fastnacht, predpastne nedelje; nach der Fastnacht, I. pervopostna, oder perva postna, auch pepelnica, II. kvaterna, III. brezimena, auch pervopostna, IV. sredopostna, V. tiha, VI. evetna, VII. velika; nach Ostern, I. bela, II. druga, III. tretja nedelja po veliki noči i. t. d.; Sonntage nach Pfingsten, nedelje po binkošti; die goldenen Sonntage, kvaterne nedelje.
Sonntäglich, **adj.**, nedeljski, nedeljni.
Sonntäglich, **adv.**, vsako nedeljo.

Sonntags, in 3řřg. nedeljski, nedeljni, praznji.
Sonntagsabschnitt, der, odloček sv. evan-gelja.
Sonntagsarbeit, die, nedeljsko delo.
Sonntagsbraten, der, nedeljska pečenka.
Sonntagsbuchstabe, der, nedeljska čerka.
Sonntagsfeier, die, praznovanje nedelje.
Sonntagsgebet, das, nedeljska molitev.
Sonntagsgericht, das, nedeljska, boljši jed, praznja jed.
Sonntagsgefühl, das, veselo, praznje obličje.
Sonntagsgottesdienst, der, nedeljska služba Božja.
Sonntagskind, das, otro v nedeljo ro-jeno, srečni človek, nedeljak, duhovidec.
Sonntagskleid, das, praznično oblačilo, praznja obleka; Sonntagsrock, praznična suknja, u. brgl.
Sonntagslied, das, nedeljska pesem.
Sonntagmüde, f. Sonntagsgefühl.
Sonntagsprediger, der, nedeljski pridigar.
Sonntagsruhe, die, nedeljni počitek, ne-delja.
Sonntagschule, die, nedeljska šola.
Sonntagspeise, die, nedeljna, boljši jed.
Sonntagsstaat, f. Sonntagskleid.
Sonntagsstück, das, nedeljni kos; odloček.
Sonntagstext, der, beseda sv. evangelja kake nedelje.
Sonnumkreisend, adj., vrtelo se okoli solnca.
Sonst, adj., glasen, jasno doneč, jaren (M.).
Sonst, adv., außer dem, razun, verh tega, kaj družiga; es weiß sonst Niemand, ali Ihre Schwester, ne ve tega drugi, kakor samo Vaša sestra; razun Vaše sestre nihče ne ve za to; nur im Grabe, sonst nirgends, samo v grobu, drugoj nikjer ne; sonst bin ich gerne bei ihm, in da (M.), Gutsm. drugdaj, drugikrat sim rad pri njem; in Verbindung mit einer Drohung, sicer, seer, ako ne, če ne, inače, drugači; bezahle mir, sonst klage ich dich, plačaj, sicer te bom tožil, ako ne, tožil te bom; Ihr Bruder oder sonst Jemand, Vaš brat ali kdo drugi, (ali kdor si bodi drugi); sonst ist er brav, sicer, v družih rečeh je dober; hast du sonst was zu sa-gen? ali bi še kaj rad povedal?; ich könnte, wenn ich sonst wollte, lahko bi, ko bi le ho-tel; wie sonst solche Leute zu thun pflegen, kakor pred taki; ich habe sonst nichts, nič več nimam, nič družiga; oder sonst wie, ali kako drugači; sonst wo, kje drugje, neki drugje; sonst woher, odkod drugod; sonst wo-hin, kam drugam, inam; wohin sonst? kam pak drugam? f. a. Ehedem, Uebrigens.
Sonstig, adj., drugi, ostal (serb.), nekdanj, poprejšnj; seine sonstigen Verdienste, nje-gove druge zasluge, njega zasluge v dru-zilu rečeh.
Soost, adv., kolikorkrat.
Soote, f. Sohle.
Sopha, f. Ruhebett.

Sophienfrant, das, (Sisymbrium Sophia), žabji koprec.
Sophisma, das, goljufni, modrijanski sklep, f. a. Trugschluss.
Sophist, der, modrijan, modrin (Zal.), mo-drož (Ravn.), zvijačnik, sofist.
Sophisterei, die, modrijanstvo, lažnjiva modrost, prevračanje, zvijače, (russ. Iže-umstvovanie).
Sophistin, die, modrijanka.
Sophistisch, adj., modrijansk, sofističen, zvijašk.
Sophistifiren, v. n., modrijaniti.
Sopfen, v. a., in kleinen Bügen trinfen, srebati.
Sopp! int., äti!
Sopran, prvi glas, f. Diſtant.
Sorbapfel, der, die Frucht des Spierberbau-mes, f. Spierbaum.
Sordine, f. Dämpfer.
Soreger, f. Ristebrossel.
Soren, f. Troaden.
Sorente, f. Kriechente.
Sorgbefeit, f. Sorgenlos.
Sorge, die, skerb, mar (indecl.), maranje; das verursacht mir tausend Sorgen, to me silno skerbi; Sorgen der Nahrung, skerb za živež, skerb za kruh; machen Sie sich keine Sorgen daraus, to naj vas ne skerbi; Furcht, strah; das macht ihm Sorgen, to ga je, peče, to ga skerbi; in Sorgen stehen, skerbeti, v skerbi biti; ich stehe in Sorgen, skerbi me, skerbi me tro (tarejo), me jedo, more, bojim se; der Sorgen los wer-den, skerbi se znebiti, otreisti a sebo; für etwas Sorge tragen, za kaj skerbeti, v skerbi imeti kaj; das ist meine Sorge, to je moja skerb, moje delo; za to bom jez skerb, gledal; große Sorgen bleiben die Haare frühzeitig, velike skerbi zgodaj lase ubelijo; für das hat er keine Sorge, tega mu ni mar, za to se ne meni, ne peča, ne mara, zastran tega si ni v sili, v skerb; ni ga skerb (a. serb.); vergeßliche Sorge, prazna skerb; Sorge, russ. hlopoty, serb. briga, starost; er sah mit Sorgen in die Zukunft, skerb mu je polnila berec, kadar je pomislil na prihodnost; unnütze Sorge, (viola trico-lor), sirotica; ein Behältniß, f. Feuerkiste.
Sorgen, v. n., skerbeti za —, etwas be-sorgen, v skerbi biti zastran česa; ich sorge es wird nicht gelingen, skerbi me, bojim se, da ne bo šlo po sreči; skerb imeti; für die Zukunft sorgen, previditi se s potreb-nim za prihodnost; Gott sorgen lassen, v Boga (za)upati; Bogn preputiti skerb; er sorgt für Alles, na vse gleda, vsega mu je mar; vsega ga je skerb; sorgen, serb. starati se, nastojati oko česa; sorge nicht, ne boj se; f. a. Besorgen, Versorgen; v. a., skerbeti koga; er hat sich alt geforget, od samih skerbi je osivel, se je ostaral, po-staral; Vorgen macht Sorgen, od dolgov glava boli, serb. dug zločest drug; sehr sor-gen, skomlati (auch bei Jarn.).
Sorgen, das, skerb, skomlanje.

Sorgenbrecher, der, odganjavec skerbi.
Sorgenfrei, *adj.*, neskerben, brezskerven, brez skerbi; sorgenfreier Zustand, brezskernost.
Sorgenfrei, der, brezskernik, lahkoživec.
Sorgengewühl, das, Sorgenlast, die, velike skerbi.
Sorgenleer, *f.* Sorgenfrei.
Sorgenglinderer, der, tolaživec, taživec skerbi.
Sorgenlos, *f.* Sorgenfrei, Sorglos.
Sorgennehmer, **Sorgendämmer**, **Sorgentilger**, **Sorgentöchter**, **Sorgenwender**, der, preganjavec, podivec skerbi, razveseljavec.
Sorger, der, skerbnik (*Vuk*), skerblljivec, terpin.
Sorgenreich, **Sorgenvoll**, *adj.*, poln skerb, ves v skerb, skerven, preskerben, skerblljiv.
Sorgefessel, **Sorgestuhl**, der, *f.* Lehnfessel.
Sorgzeug, *f.* Trauerkleid.
Sorgfalt, die, skerbno, skerb, marljivost, skerblljivost (*Gutm.*), Sorgfalt anwenden, skerbno, pridno, marljivo delati, skerb imeti; mit Sorgfalt überlegen, skerbno premisljati.
Sorgfältig, *adj.*, skerven oder skerb, maren, marljiv, skerblljiv, priden, (nach *V.* skerbezen); sorgfältige Erziehung, skerbna zreja.
Sorgfältigkeit, die, skerbno, marljivost, skerblljivost.
Sorggras, *f.* Hirsegras.
Sorghaft, *adj.*, skerblljiv, marljiv, skerven.
Sorghalter, der, oskerbnik.
Sorglich, *adj.*, skerblljiv, *f.* Sorgfältig.
Sorglichkeit, die, skerblljivost.
Sorgliene, die, kermilna verv.
Sorglos, *adj.*, leichtsinniger Weise für nichts sorgend, neskerbljiv, neskerben, nemaren, nemarljiv, *f.* a. Nachlässig; sorgloser Mensch, neskerbnož, nemarnež.
Sorglosigkeit, die, nemar, neskerbno, neskerbljivost, nemarnost, nach *V.* auch nemarje und nemarsčina, nemarsina; ein hoher Grad von Sorglosigkeit, velika neskerbno, nemarnost; *f.* a. Nachlässigkeit.
Sorgniß, *f.* Besorgniß.
Sorgsaat, *f.* Moorbirne.
Sorgsal, die, velike skerbi.
Sorgsam, *adj.*, skerblljiv; *f.* Sorgfältig.
Sorgsame, **Sorgweizen**, *f.* Moorbirne.
Sorgsamkeit, die, skerbno, marljivost, pridenost.
Sorites, *f.* Kettenschluß, nach *Ravn.* zverstivni sklep ali dovod.
Sorpel, der, neka preja zlatopredcov.
Sorren, *v. a.*, in der Schifffahrt, terdno z vervoj zvezati.
Sorung, **Sörning**, *f.* Tan.
Sorte, die, *f.* Art; šara (*V.*), sorta *, baža *, musa (? *Jarn.*); gleicher Sorte sein, bažati se; die Sorte des Getreides wechseln, presortati žito.

Sorten, *f.* Sortiren.
Sortenzettel, das, razverstnik †.
Sorter, der, zbiravec, prebiravec, razverstovec.
Sortiment, das, zaloga blaga (odbraniga po verstah); im Buchhandel, kup bukev tuje zaloge.
Sortimentsbuchhändler, der, manjši knjigar, ki kupuje samo z bukvami tuje zaloge.
Sortimentshandel, der, kupčija z bukvami tuje zaloge.
Sortiren, *v. a.*, prebirati, izbirati, razbirati, odbirati, razverstiti, razverstovati, posamno verstie odbirati.
Sortirung, die, prebiranje, odbiranje posamnih verst, razverstitev.
Söse, die, pol (na čolnih).
Sossich, *adj.*, (*mont.*), seseden.
Söße, *f.* Sauce.
Sotban, **Sotbanig**, *adj.*, tak.
Sott, *adj.*, zabiti, terčen.
Sottise, die, Nartheit, norost, neumnost, neumna; etwas Ungeheuerliches, zabavljica, zamera, debela, ki jo kdo komu reče ali napravi.
Son, der, sold; französische Kupfermünze, 3/4 Pfennig.
Soubrette, *f.* Kammermädchen, Jofe.
Souffleur, der, nach dem *Poln.* podpovedač, napovedač, nach *V.* šeptavec (Flüsterer), sufler.
Soufflieren, *v. a.*, napovedovati, podpovedovati †, šeptati, suflirati.
Soulagement, das, olajšava, tolažba.
Soulagiren, *f.* Unterhügen.
Soupeon, *f.* Argwohn.
Soupeoniren, *f.* Argwöhnen.
Souper, das, večerja.
Soupiren, *v. n. u. a.*, večérjati.
Sourbine, die, *f.* Dämpfer; sardina.
Souslieutenant, der, podlajtnant.
Souteniren, *f.* Unterhügen; *mit. f.* Behaupten.
Souterrain, das, podzemlje †, podzemljiska shramba v terdnjavi.
Soutien, *f.* Beistand.
Souvenir, das, spomin, spominek.
Souverain, der, samooblastnik, vladar, serb. verhovnik †; eine Goldmünze, Souverain d'or, sviren, suverdn.
Souverain, *adj.*, samooblasten, vladarsk; *f.* a. Oberherrlich.
Souverainität, die, nach *V.* samooblastje, samooblastnost, najviši oblast v državi; *f.* a. Landeshoheit, Oberherrlichkeit.
Soviel, *num.*, tolik, toliko, *adv.*, soviel ich weiß, kolikor je meni znano.
Sovielerlei, **Sovielsach**, *adj.*, tolikér.
Sovielsheit, die, tolikost.
Sovielmal, tolikokrat, kolikorkrat.
Sovielte, *adj.*, toliki, *relat.* koliki.
Soweit, *adv.*, dokler, kakor dalje; mit denen es so weit gekommen, kterih reči so prišlo do tega —; soweit es nur möglich sein wird, kolikor bo le mogoče.

Sowohl, *conj.*, f. So; alles ging zu Grunde, sowohl Menschen als Thiere, nach V. vso je bilo pokončano, bodi človek, bod' živina.

Spacht, f. Spagat.

Spächtig, f. Schmächtig.

Späch, *adj.*, razpokan, meršav.

Spadille, die, spadilja.

Spado, f. Eunuch.

Spagat, der, vervca, motoz, špaga*.

Späh, die, Spähe, paženje, preža, prežanje; gute Späh und Kundschaft halten oder ausstellen, dobro paziti na koga, pozvedavati.

Spähange, das, pazljivo, zvedavo (*böhm.*) oko.

Spähbiene, die, ogledovavka (V.).

Spähbild, der, pazljivi, pozvedovavni pogled.

Spähen, v. n. u. a., zu erfahren suchen, pozvedovati, zvedovati; kundschaften, lauern, prežati, ogledovati, lukati oder kukati, paati, stroci; rund herum spähen, ogledati, oprezati vse; z očmi slediti, pasti, špegati*; f. a. Betrachten, Forschen.

Spähen, das, preža, prežanje, ogledovanje.

Späher, *adj.*, prežec, opazovaven.

Späher, der, ogledovavec, ogleduh, preživec, prežavec; f. a. Spion; pazljivi gledavec, opazovavec.

Späherauge, f. Spähange.

Späherin, die, ogledovavka, prežavka.

Spähgeschäft, das, ogledovanje, ogledovavstvo, prežarija.

Spähglas, das, lukalo.

Spähluft, die, ogledljivost, pozvedavost †.

Spähschiff, das, ladja ogledovavka.

Spähung, die, f. Spähen, das, Speculation.

Spähweise, f. Speculativ.

Spale, f. Hebebaum.

Spafen, v. n., pokati, regniti, režati.

Spale, f. Pfahl.

Spalier, das, im Gartenbaue ein Geländer von Pfählen und Ratten, für Reben, brajda, sonst nach V. obsekana meja; Tapeten, opona (V., *böhm.* opona), nach *Gutsm.* zaslon, zastor; *fig.* vojaki v dve versti postavljeni, nach dem *Böhm.* poredje, špalir.

Spalierbaum, der, rednik (*Zat.*), brajdnik.

Spalieren, v. a., z brajdo obstreiti, obstrirati zid; nach *Gutsm.* zid obleci, opeti.

Spalm, der, smola na ladajah rabljena.

Spalt, der, Spalte, die, pok, poč, razpok, razcep, razpor, počina, reža, poklina, precep, cep, pokotina, razpoklina, razpoka, špranja (*† böhm.* spara, *poln.* szpara), razkol (M.); die Spalte einer Feder, preraza, razcep; in den Spalt ysfropfen, v sklad cepiti; ein Spalt Holz, odcepek, polence; Spalt zwischen den Fingern, medperstje; bei den Buchdruckern, prodelek, polovica strani, nach dem *Russ.* u. *Böhm.* stolpec (Columna); nach V. cep, stran v dva cepa; beim Buchbinder, desčica; voll Spalten, f. Spaltig; — neki kamen, špalt*.

Spaltader, die, žila, po kateri se les kroji ali cepi.

Spaltart, die, sekira za cepljenje, krojivnica.

Spaltbar, *adj.*, razcepljiv, cepek, razcepen.

Spaltbart, der, berki *pl.*

Spalte, die, f. Spalt; (sosebnio odperta špranja).

Spaltel, das, kerhelj.

Spalten, v. n., razklati, klati se, kalati se, razcepiti, cepiti se, razkrojiti, krojiti se; das Brett ist gespalten, deska je poknila, počila, regnila, počiti, pokniti, pokati; gespaltenen Klauen, preklani (nach V. precepljeni) parklji; *böhm.* u. *poln.* razdvojone kopyta; gespaltenes Blatt, pero z zarezo, razklano; das Holz will nicht spalten, derva se nečejo cepiti, se ne dajo cepiti; ein gespaltenes Kinn, podbradek z jamico; v. r., sich spalten, cepiti se, klati se, kalati se, razkrojiti, razkrajati, krojiti se, razdeliti, deliti se; sich in zwei Theile spalten, razdeliti se na dvoje, razplatiti se na dvoje; razpolit se (*Zat.*), razdvojiti se (*Gutsm.*); gespaltenes Columne, nach V. precepljena stran, f. übr. Spalt; v. a., Holz spalten, derva cepiti, klati u. kalati, nach V. auch kliniti; Dauben, Schiefer spalten, doge, skrilli krojiti; Holz nach dem Wudel spalten, nach V. po konji cepiti ali klati, nach der Mitte entzwei spalten, pa rastu klati; anf zwei Scheite spalten, rundes Holz, nach V. platičiti; durchspalten, preklati, precepiti; eine Feder spalten, prerozati, precepiti (V.) pero; lange genug spalten, nacepiti se, naklati, nakrojiti se; den ganzen Haufen spalten, ves kup derv pocepiti oder scepiti; den Kopf spalten, glavo razklati, nach dem *Böhm.* razzeti; bei den Zimmerleuten, podolgama prežagati; razbeljeno železo podolgoma presekat; das spaltet mir das Herz, to mi terga, razdira serce; einen Lichtstrahl spalten, žarek razkrojiti, razdeliti; f. a. Entzweispalten; razdvojiti, razplatiti na dvoje, razpolit i. t. d.

Spalten, das, cepljenje, kalanje, krojenje.

Spalter, der, krojivec, cepivec, krojnik; Sache, womit man spaltet, krojilo, krojivnica.

Spaltfuß, der, noga s preklanimi parklji; Spalthuter, parkljar †.

Spaltfüßig, *adj.*, s preklanimi parklji.

Spalthacke, die, klavnic, krojivnica.

Spaltig, *adj.*, (Spalten habend), počast, razpokan, razcepljen, razklan; was sich spalten läßt, cepljiv (V.); (*mont.* nach V. veškast?).

Spaltkeil, der, klin (besonders aus Eisen), zagozda oder zagozda (hölzerner Keil), nach *Gutsm.* čela?; *mont.* eine Art, nach V. klavnic.

Spaltklemme, die, bei den Korbmachern, damit die Weiden abzuspalten, baba (V.).

Spaltklinge, die, bei den Böttchern, noß (V.).

Spaltlauch, f. Schnittlauch.

Spaltmesser, das, krojivni noß.

Spaltneuen, *adj.*, čisto nov.

Spaltschnitt, der, zakol, zarez (a).

Spaltstück, das, (Holz), odocepek, poleno; vom Schiefer, skalice.

Spaltung, die, die Handlung des Spaltens, f. Spalten, das; Uneinigkeit, razpertija, nezloga, razocepljenost, razpor, združba, razdor (*russ.*), nesklad (*serb.*); in der Kirche, f. Schisma.

Spaltwurz, die, navadni luk, por.

Spaltzahn, der, škerbasti zob.

Spaltzwiesel, der, zimska oćebula.

Spalze, die, f. Spelze.

Spalzmehl, das, f. Spelzmehl.

Span, der, Holzspan, der durch Hauen oder Hacken und Zimmern entstandene, iver, iverok, *coll.* iverje; auch odletki; durch Spalten des Holzes erhaltener, teršica, teršica, teršica, teršica, ščepa (*V., russ.*), nach *Gutm.* cepotina; Leuchtpan, terska oder treska; ein Baumfloss für Leuchtpäne, lačnik; Hobelpäne, skoblanica, oblanica, oblanje; Sägepäne, žaganje; Hornspäne, glavničarsko žaganje; Papierpan, obrezina, obrezinica, obrezki, ostrizki; Drechseľspan, Raspelspan, strugotina, ostružek; bei den Korb- und Siebmachern u. dgl., stružina; Feilspan, opilki, piljenje; ein dünnes durch Spalten erhaltenes Brett, deska, deščica, (čevljarska); für Körbe, vitro; etwas Kleines, trošica; Kern des Baumes, serčevina, *vulg.* auch tele; im Schiffbaue, f. Durchschnitt; f. a. Preßspan; dünne Haut unter der Baumrinde, f. Splint; Span in Ungarn, Gspan, župan.

Spanbalg, der, orglarski meh.

Spanbett, das, kar je leseniga pri postelji, posteljnjak, posteljšice, posteljšice, gew. spampet*; f. a. Bettgestell.

Spanbrenner, der, (*Gutm.*), stiskavec.

Spanbreit, das, greblja za iverje.

Spanetab, das, odstavljeno tele.

Spaneln, v. n., v terske iti, klati se.

Spanen, v. a., odstaviti, odstavljati; f. a. Abspannen; für säugen, f. d.

Spanerde, die, zemlja z iverjem namešana.

Spanfarbe, die, barvilo v teršicah, teršicah.

Spanferkel, das, ein saugendes Ferkel, presse oder prase od seska, prešioček od sesca, sesno prase, bei *Gutm.* odjok, nach dem *Serb.* richtiger, odjok, odjoc, böhm. podsvinoc.

Spanferkelfleisch, das, prasatina.

Spange, die, špicasta roč; für Schnalle, spona, sponka, f. übr. Schnalle; Arm-spange, f. diese; Stednadel, bučka.

Spangensekt, adj., s sponkami ozalisan.

Spangengürtel, der, pas s sponami.

Spangenhaken, der, kljuka pri sponi; f. a. Agraffe.

Spangemacher, der, sponar; f. Gürtler.

Spangenstein, der, okameneli morski polji; f. Naderstein.

Spangler, der, klepar; f. Ksempner.

Spangroschen, der, plačilo za pobiranje iverja.

Spangrün, das, f. Grünspan; barva zele-niga volka.

Spanhobel, der, strug za tersko, lučni strug.

Spanholz, das, lučniki, les za terske.

Spanhut, der, klobuk viternik.

Spanig, adj., treskast; *fig.* f. Uneinig.

Spaniol, der, španski tobak za nos.

Spanisch, adj., es kommt mir spanisch vor, čudno, neznano se mi zdi; das sind ihm spanische Dörfer, to mu je turško, neznano; spanisches Weiß, špansko belilo; spanisches Schwarz, špansko črnilo; spanische Weichseľtische, španska višnja; spanischer Schnupftabak, španski tobak; spanisches Witter, neko špansko grenko vino; spanisches Rohr, terst, terstika za palice; spanische Reiter, nach *V.* ostervi (auch *poln.*), ostro-le, nach dem *Russ.* u. *Poln.* rogatka, Böhm. razsohe; spanische Stiefel, eine Felle, span-ski škornj; spanische Perücke, španska barovka z več verstami zvitkov; spanischer Kragen, španski ovratnik (neka bolezen); spanisches Wachs, počatni vosk, španski vosk; spanische Wand, nach *Gutm.* zaslon u. zastor; spanische Wese, španska metla; spanische Flügel, španska muha; spanische Posten, francozi.

Spanoble, f. Grubenoble.

Spanorb, der, koš (iz viter).

Spanrenster, der, svečnik, (česlesnik).

Spanmacher, der, terskar, vitrar.

Spanmühle, die, mlin za teršice, teršice.

Spann, der, vordere Theil des Fußes, wo die Schnallen zugespannt werden, Riß, nart, m. (auch böhm.), nach *V.* glinik; das, f. Gspann.

Spannader, die, kita, kitica; f. Schuh.

Spannagelnen, f. Nagelnen.

Spannbaum, der, Brustbaum bei den Seidenwebern, persno vratilo (*V.*).

Spannbett, f. Spanbett.

Spannbogen, der, napenjalo.

Spannbrett, das, stranica.

Spanndienst, der, rabota ali tlaka z v-zam, vprego.

Spanne, die, ped-i, pedenj, m. (auch *russ.*, im *Serb.* pedalj neben ped); eine Spanne lang, ped dolg; mit der Spanne messen, s pedjo, na ped meriti; nach *M.* pednjati, (böhm. piditi); eine Spanne Zeit, malo časa; als Maß, dovet paleov; eine Kette, die Bäume nach der Rundung zu messen, opo-na (*V.*).

Spannebreit, f. Spannenbreit.

Spanneisen, das, osno.

Spannen, v. a., einen elastischen Körper durch Zusammendrücken oder auch Ausdehnung in den Fall bringen, daß er sich in den vorigen Zustand zu setzen bemüht, napeti, napenjati oder napinjati, nategniti, natezati, nategati, nategovati; nach dem *Poln.* naprožiti, prožiti, auch projiti; einen Körper in einen andern spannen, z. B. in den Schrankestock, vpeti, vpenjati oder vpinjati; Saiten spannen, strune napeti, napenjati; die Saiten zu hoch spannen, *fig.* preveč tirjati; gespannter Bauch, napeti trebuh; die Hand

spannen, *ped narediti*; nach *M.* *pednjati*; so weit man spannen kann, *kar ped dosega*, *kar moremo ped napeti, razpeti (V.)*; was man mit ausgepannter Hand umfassen kann, *kar se more objeti, obseči*; die Ohren spannen, *ušesa nastaviti, na ušesa vleči, ušesa nastavljati*; den Geist, *vse dušne moči napanjati*; den Wagen spannen, mit der Spannung, *voz povezati, povezovali*; mit dem Seil und Wiesbaum, *povezati z žerdjo, popeti, popenjati z žerdjo*; das Kleid spannt mich, *tiščati, tišati, p. suknja me tišči (mi je naponama)*; der Schuh spannt mich, *cevelj me tišči, tiši, žuli*; binden, fesseln, *ukleniti, uklepati*; Pferde spannen, *sejeln*, auf der Weide, *speti, sponati*; die Pferde an den Wagen spannen, *konje upreči, upregati oder uprezati*, bei *M.* *zapreči, zaprezati*; Ochsen, neben upreči, auch *ukleniti, uklepati*; einen Fluß spannen, *vodo zajeziti, jeziti, prejeziti, zagraditi, graditi*; in den Bod spannen, *f. Bod*; den Hahn im Gewichte, *petelina napeti*, in St. navreti *kokota*; gespannter Bogen, *napet lok*; auf die Folter spannen, *f. Foltern*; mit gespannter Aufmerksamkeit, *pazljivo, napeto*; gespannt sein, auch spannen auf etwas (als *v. n.*), *paziti, radovedno biti, na ušesa vleči, streči*; *teško čakati*; mit einem über den Bogen, über den Fuß gespannt sein, mit einem gespannt sein, mit ihm auf gespannten Füße stehen, *spreti se s kom, sta se sperla, sta navskriž, se pisano gledata, sta se sklala, zjedla, skregala, nista si dobra, nista prijatla*; das Rad spannen, *zavreti, zavirati*; zu hoch gespannt, *prenapet, pregnan, presiljen*; ein Gewölbe spannen, *na lok izpeljati, delati*; dazu spannen, *prireči, pripregati*.

Spannen, das, *napeje, napanjanje, natez, nategovanje, naprezanje i. t. d.*

Spannenbreit, *adj.*, *ped ober pedi širok*.

Spannenhoch, *adj.*, *ped visok*.

Spannenkreis, *der*, *kolobar s podjo narejen*.

Spannenlang, *adj.*, *ped (pedi) dolg*.

Spannenmesser, *der*, *pednjomerč*.

Spannenweit, *adj.*, *na ped dalje; tesen*.

Spanner, *der*, *an der Handsäge, im Stricke beschäftigt, zatikavnik, klinec, (böhm. přečka)*; womit man Rabbüchsen spannt, *ključ*; eine Person, *napenjavec, natezavec*; Auflader, *nakladač, povezač; napregač*; Einspanner, *kdor se vozi z enim konjem; in den Salzwerken, spolovinar, sopesestnik; f. a.*

Spannranke; bei den Webern, *u. M. osno(?)*.

Spannen, *f. Funkseln*.

Spannfeder, *die*, *zmet, pero, prožina*.

Spannfessel, *die*, *poto za nogo; f. a. Fessel*.

Spannflechte, *die*, *kita napenjavka*.

Spannrohne, *f. Spanndienst*.

Spannhaken, *der*, *kavelj napenjavn*.

Spannhammer, *der*, *zlatarsko kladvo za nategovanje sreberne ploščevine, ploševine*.

Spannheftel, *das*, *waidm.*, *die* *Warne* zu spannen, *zapeneo (V.)*.

Spannholz, *das*, *bei den Tuchmachern, (bei Webern, Sverrtuhe, Spannstock), proj (V.)*, *u. sproj (V.)*, nach andern *D. proje, f. pl., sproje*, (nach *V. a. sprosti(?)*).

Spannig, *adj.*, *na ped merten in prodajan (Forstw.)*, *f. a. die zusammengefügten Einspannig, Zweispannig u. dgl.*

Spannlette, *die*, *Hemmlette, zavornica, zaviravnica, zavor, nach M. zapenjača; zur Befestigung der Last auf dem Wagen, pove-zavnica, povezivnica, nach GutsM. čvetěrna ketina; im Forstw., die Dicke der Bäume zu messen, opona (V.)*.

Spannkraft, *die*, *f. Elasticität, prožljivost (V., nach dem böhm. prožnost)*.

Spannkraftig, *adj.*, *prožljiv, prožin, razpenljiv*.

Spannleder, *das*, *jermeni*.

Spannlente, *pl.*, *rabotniki z voli ali konji*.

Spannloch, *das*, *bei den Möllern, durch welches das Mehl aus dem Weinstasten genommen wird, vrataca*.

Spannnüffel, *der*, *napenjač †, miška napenjavka †*.

Spannnagel, *der*, *der den hintern Wagen mit dem vordern verbindet, jeglica, oplenk, svornik (böhm.)*.

Spannnageln, *f. Funkseln*.

Spannplod, *der*, *kljuka; bei den Vogelstellern, kol s kljuko, kol; f. a. Spannheftel*.

Spannrahmen, *der*, *proje (Ravn.)*, *f. pl.*

Spannranke, *die*, *(geometra), gosenica zemljoměrka †*.

Spannreif, *der*, *ein Reif, womit bis zur Einfügung des Bodens die Fußbänder in der Rinde ausgespannt erhalten werden, stavnik, sostavni obroč*.

Spannriegel, *der*, *neko povezo bruno*.

Spannriemen, *der*, *jermen, remen (auch bei V.) napenjavn, f. Rieteriemen*.

Spannring, *der*, *napenjavn krog*.

Spannrippe, *die*, *bei den Fleischern das Rippenstück gleich vorne am Ramm, malo rebro (V.)*; ein solches Fleisch, *malo rebra; auch podplečje (böhm.), podplečnik*.

Spannsäge, *die*, *ročna žaga*.

Spannstab, Spannstock, *der*, *f. Spannholz*.

Spannstrid, *der*, *womit die Pferde auf der Weide an den Vorderfüßen gefesselt werden, nach V. spona, pripon, pripona, und auch pota pl.*

Spanntag, *der*, *dan vozne tlake*.

Spanntau, *das*, *verv za nategovanje, povezovanje*.

Spannung, *die*, *napon, natezanje, napest, napenjanje; bei den Pferden u., uprezanje, zaprega; mit Jemanden in Spannung sein, v spertji, razperti, nozlogi, zdražbi biti, serb. razmirica; gespannte Aufmerksamkeit, napon, radovednost; *teško pričakovati; f. a. Spannen; bei den Maurern, zveza z oblokom*.*

Spannwüſte, die, kos govedine iz zadnje oetertl.

Spannzange, die, natezavnik, natezivnik.

Spannzettel, das, služni list.

Spanzieher, der, einer, der Dachspäne macht, gontar, škodlar.

Spänwein, der, podčepina.

Spar-, in 3ſſg. hranivni u. brgl.

Sparbant, die, hranilnica.

Sparbissen, der, prihranjeni kosec.

Sparbloß, der, posrednja prečnica.

Sparbrett, das, bei den Maurern, Handbrett, plazina (V.).

Sparbruder, der, varčni človek.

Sparbüchel, das, zapiscek prihranjeniga.

Sparbüche, die, hranilna puščica, šparavec* (hranivec); nabirnica za ubogo.

Sparen, v. n. u. a., zum fünftigen Gebrauch aufheben, prihraniti, hraniti, prihranovati, privarovati, varovati, priſparati, ſparati*; okovariti; Gott spare dich geſund, Bog te ohrani zdraviga; ſich ſparen, ohraniti ſe (ſvoje življenje) za prihodnji čas; verſchieben, odložiti, odlašati, odlagati; nicht mehr anwenden, als nothwendig iſt, biti dober gospodar, varovati, varčno delati s čim, čuvati kaj, (serb. štediti — ščediti); do bro gospodariti s čim; skopo delati, na tesnem, na pičlem imeti, dajati; f. a. **Schonen**; **Schmalz** hat man nicht ſpart, masla je bilo dovolj; er hat dabei ſein Geld geſpart, ni ſe mu škoda zdelo dnarjev, ni mu bilo žal; zuſammen ſparen, geizen, priſkopariti; ſpare deine Worte, škoda besedi, zaſtonj govoriti; v. n., in die Fäulniß gerathen, strohneti, splešneti, plesneti; nach Schimmel riechen, po plesnevem dišati, f. a. **Faulen**, **Schimmeln**; v. a., napraviti, de gojiti.

Sparen, das, hranjenje, varovanje; der, plesnoba.

Sparendſen, das, ſchthalter, gospodarček †.

Sparer, der, hranivec, varovavec, varčen človek, dober gospodar; nach dem Spater kommt ein Fehler, u. V. varovavec najde uživavea; nach dem Böhm. stiskavec nahaja vriskavea; Geizhals, f. dieſes, (stiskavec).

Sparerin, die, varovavka, varčna ženska, dobra gospodinja, šparavka*.

Sparſaden, der, volčja noga.

Spargel, der, (Asparagus), ſpargelj, nach **Gutm.** u. **Sul.** ſparga, **russ.** sparža; **Spargel** ſtechen, ſpargo ſpodrezavati; wilt, bilis (**Gutm.**).

Spargelartig, adj., ſpargeljnaſt, ſpargnaſt.

Spargelbaum, f. **Faulbaum**.

Spargelbeere, die, ſpargeljnova jagoda.

Spargelbeet, das, ſpargeljnova greda.

Spargeld, das, prihranjeni dnar.

Spargelſohl, der, ſpargasti kapus.

Spargelpflanze, die, ſpargelj, ſpargeljnova ſajenica.

Spargelſalat, der, ſpargeljnova ſalata.

Spargelſame, der, ſpargeljnova seme.

Spargelſchüſſel, die, skledica za ſpargelj.

Spargelſtein, der, ſpargovec †.

Spargelſtengel, der, ſpargeljnova steblo.

Spargelſtunte, die, omaka s ſpargeljam.

Spargelzange, die, kleščice za ſpargelj.

Spargelzeit, die, čas za ſpargelj.

Spargement, das, raztrošeni glas.

Spargut, das, prihranek †, prihranjeno blago, dobro.

Sparhaſen, f. **Sparbüche**.

Sparherd, der, železno, prihranivno, nepotratno ognjiſče, ognjiſe.

Sparſ, der, für Funken, f. dieſes; (**Spergula arvensis**), kolenee.

Sparſall, der, mavcovo ali saderno apno.

Sparſammer, die, (izba) hranilnica.

Sparſaſſe, die, (naprava) hranilnica.

Sparſaſſebüchel, das, hranilnične bukvice.

Sparſüche, die, nepotratna kuhinja, kuhinja s prihranivnim ognjiſčem.

Sparſunft, die, varovavstvo, gospodarstvo; umetnost, kako s premoženjem varčno delati.

Sparlampe, die, nepotratna svetilnica ali lamp.

Sparlich, adj., ſparſam, varčen, ſnapp, pičel, ſkop, ſlab, boren; na pičlem, na tesnem, na malem; ſparlich ſäen, redko, ſkopo ſejati.

Sparlichſ, das, nepotratna svečava, ki počasi gori.

Sparmeiſter, f. **Sparmund**.

Sparmittel, das, hranilo.

Sparmund, der, ſkopin, stiskavec, gladuh.

Sparofen, der, nepotratna peč, prihranivna peč.

Sparſpennig, der, privarovani, prihranjeni denar, prihranjeni krajcar, plesneve petice.

Sparſtaß, der, razprečana veja.

Sparren, v. a., f. **Spannen**.

Sparren, der, Dachſparren, škarnica, lemez (V. u. M.), nach **Gutm.** auch krokla (**böhm.** u. **poln.** krokva), **russ.** stropilo, gew. ſperavec*; in der Wappenkunſt, bruno; einen Sparren zu viel haben, prevzetovati, noreti od napuha.

Sparrenbaum, der, drevo za lemez do bro.

Sparrengeld, das, streſšina.

Sparrenkopf, der, nach V. peta, lemezova peta.

Sparrenſaden, f. **Gliefdrant**.

Sparrenholz, das, les za lemeze, ſperovec.

Sparrenig, adj., im Forſth. razprečan (V.).

Sparrenkriß, das, lemezni kriß.

Sparrelatte, die, lata, letva, prekla.

Sparrenagel, der, latovec.

Sparrenweſt, das, lemezi, ſperoveci.

Sparſaß, der, etwa hranilnik, t. j. vreča, v katero ſe ſpravlja prihranjeno.

Sparſam, adj., varčen, dober gospodar, nach V. varovaven, hranljiv, prikratin (?), ſparaven*, **serb.** štedljiv; eine ſparſame Hausfrau, dobra gospodinja; ſparſam breus

nen, počasi goreti (od sveč); spārlīch, red-
dek, pičel, na redkem, poredkama, na tes-
nem, na malem; Sparfam im Reden, malo
besed imeti, malo govoriti; grizig, skop.

Sparfamkeit, die, varčnost, hranljivost;
obvara im Sprichwort: boljši je obvara,
kot nemara; dobro gospodarstvo, gospo-
dinjstvo, šparavnost*.

Sparseide, die, sukanec rabljen nanfest
svile pri šivanji.

Sparsette, f. Gsparsette.

Sparsucht, die, skopost, stisnjenost, f. a.
Geiz.

Sparsuchtig, adj., skop, stisnjen, f. a.
Karg.

Spartanisch, adj., preoster, spartansk.

Spartogras, f. Friemengras.

Spartopf, f. Sparbüchse.

Spasma, das, kerč.

Spasmiologie die, nauk od kerčev.

Spasmatisch, f. Krampfhaft.

Spasmodisch, f. Krampfhaft.

Spas, der, burka, šala, (serb. a. pošalica),
barle, pl. (?); auf dem Karste a. das altst.
gluma, vergl. das Sprichw. kdor glumi ne ve
glas recht, glasú, naj ne hodi k ljudem v
vas, wer sich in Späßen nicht auskennt, ma-
che keine Besuche; im Spas, v šali; Spas
treiben, šaliti se, šalo, burke uganjati, (u.
V. burkati?), smejeti se komu in za nor-
ca imeti ga; das ist für mich ein Spas,
to je igrača za me, je kaj lahko; f. a.
Scherz; ohne Spas, za res, brez šale;
das war dir ein Spas! to je bil smeh,
to je bilo veselje!; Späßchen, šalica.

Späßen, v. n., šalo, burke uganjati, po-
šaliti, šaliti se, norčevati se, f. a. Scher-
zen; russ. šutit.

Späßer, der, šaljivec, šalun, smešnik, go-
dec, glumač, glumljivec; smešen človek,
norček.

Späßerei, die, šala, šaljenje, burkarija,
norčija.

Späßerin, die, šaljivka.

Späßhaft, adj., šaljiv, šalen, smešen,
smešljiv, burkast, nach V. burkav.

Späßhaftigkeit, die, šaljivost, smešnost,
smešljivost.

Späßling, f. Späßer.

Späßlust, die, šaljivost.

Späßlustig, f. Späßhaft.

Späßmacher, f. Späßer.

Späßmacherin, f. Späßerin.

Späßvogel, der, f. Späßer; nach Gutsm.
norčak, veseljak, šalec.

Spät, f. Spath.

Spät, adj., pozen, kesen; adv., pozno, bei
Gutsm. pozdi (neben omahavno, čerontno?),
kesno; zu spät, prepozno, prekesno; spät in die
Nacht, do terde noči, u. Gutsm. dolgo v noč;
zu spät kommen, zakesneti se, opozniti se,
zapozniti se, zanočiti se; zu spät Hilfe,
prepozna pomoč; es wird spät, pozni se,
noč nastaja, prihaja, večeri se, mrači se;
die Uhr geht zu spät, ura zakesneva; ura

zastaja; am spätesten, naj pozneje, naj da-
lje; spätes Grummet, otavoč; er kam spä-
ter als ich, za mano je prišel, pozneje ka-
kor jez; er kam am spätesten, zadnji je pri-
šel; spät reisend, pozen, (zimozrel, vom
Obst, nach dem Poln.); im späten Alter, v
sivi, veliki starosti, v poznih letih; f. a.
Spätling; früher oder später, prej ali poznej.

Spätsäsel, der, zimec.

Spätsirn, die, ozimka.

Spätsblume, die, poznica.

Spätsblüthe, die, pozno, zakesnjeno cvetje.

Späte, die, kesnost, poznost, pozna doba;
bis in die Späte, do pozne noči, do ve-
čera.

Späteiche, die, pozni hrast.

Spätel, der, lopatica, veslica, lekarska žli-
čica.

Späteland, das, trata oderta (brez ru-
šine).

Spätelandsrecht, f. Spatenrecht.

Spätelente, f. Löffelente.

Spätelfürmig, adj., lopatičast.

Spätelgang, f. Löffelente.

Späten, der, lopata (železna), poln. ry-
del; den Spaten ausziehen, jez posesti;
für Pflze, f. d.

Späthen, v. a., z lopato rezati, delati.

Spätereicht, das, pravica nad jezam.

Späterericht, der, den ersten Spatenrich thun,
zaceti kopati, prvič lopato zasaditi v tla.

Spätererbst, die, pozni grah.

Späternte, die, pozna žetev.

Spätestens, adv., nar poznej.

Spätfährte, die, waidm. stari sled, merzli
sled.

Spätschlag, der, poznjak.

Spätsrost, der, pozni mraz (spomladi).

Spätsrucht, die, poznina.

Spätgang, der, bei den Wartscheidern, za-
solnena jama f, (V.); waidm. pozni hod je-
lena v les; f. a. Spätfährte.

Spätgebörne, der, f. Nachkomme.

Spätererbst, die, pozni ječmen, poznjak.

Spätglanz, f. Abendroth.

Spath, der, eine Krankheit der Pferde und
Ochsen, d. i. Knoten am Knie, wie Uebers-
brune, daher ein steifer Gang, nach V. me-
hur na kolenu und bramor, (sonst bei Men-
schen Strapheln), russ. nakolenica; in der
Mineralogie, spät (auch russ. u. poln.),
nach V. vesek (?); (Heilspath, im Böhm.
und nach Sul. ziveo).

Spathasche, die, pepel iz spata, nach V.
veškov pepel.

Spatheisenstein, der, nach dem Böhm. u.
nach Sul. anal. jeklenee f.

Spätheit, die, poznost.

Spätherbst, der, pozna jesen.

Späthen, das, otava; die dritte Maß, vnu-
ka, otavoč.

Spathflus, der, pisani spät.

Spathicht, adj., spata podoben, nach V.
veškast (?).

Spathig, adj., bramorast.

Spathfapelle, die, kapela iz spata.

Spathkrystall, der, uledenjeni spat.
Spathopfen, der, hmelj poznik.
Spathrose, die, spatova roža.
Spathstein, f. Traueneis.
Spatium, der, presledek; praznina; in der Buchdruckerei pretka, prebel, *m. (russ.)*
Spätfahr, das, jesen; im Spätfahr, pod zimo, na zimo.
Spätfrucht, das, pozno zelje.
Spätflaum, f. Spätling.
Spätlicht, das, poslednji oziri solnca.
Spätling, der, bei Schafen, jesenček, weibl. jesenčica; insgemein von späten Früchten des Thier- und Pflanzenreiches, männl. poznjak, poznik, poznio, weibl. poznica.
Spätobst, das, pozno sadje, (ozimci, ozimke i. t. d.).
Spätregen, der, (bibl.), pomladanji dež.
Spätrose, die, roža poznica.
Spätroth, das, večerna zarja.
Spätwein, f. Spätlicht.
Spätsommer, der, pozno leto, konec poletja.
Spätstern, der, f. Abendstern.
Spaz, der, (*Fringilla domestica*), vrabec, in Sl. und Rt. auch vrabelj (auch *poln.*); das Weibchen, vrabčela, vrabka (*V.*), vrabica (*Vuk*), ein junger Spaz, vrabec, vrabček.
Spaze, die Knoten oder die Absätze an den Weitreiben, wo sich die Augen ansetzen, koleno, kolence.
Spätzeitig, f. Spät.
Spazeneule, die, (*Strix passerina*), čovinek, čovitelj, mali skovik.
Spazensalt, f. Sperber.
Spazennekt, das, vrabče gojzdo, nach *M.* vrablinje gojzdo.
Späzler, der, kričalo.
Spazwurz, f. Seifenkraut.
Spazirbahn, die, sprehajališče, sprehajališe, *serb.* nach *Vuk* šetnica und šetalište.
Spaziren, v. n., sprehoditi se (*v perf.*), sprehajati se, prehajati se (auch *poln.* u. *russ.*), in U. Rr., *kroat.* und *serb.* šetati se, *serb.* auch hodati; spaziren gehen, reiten, fahren, na sprehod iti, jezdit, peljati (se), prepeljati, prepeljevati se; müßig gehen, pohajati, pohajkovati, postopati; spazierend, na pohajče (n. pr. je prišel).
Spaziren, das, sprehod, sprehajanje, šetanje.
Spazirfahrt, die, prepeljevanje, nach *V.* sprehodna vožnja, nach *Gutsm.* sprehajna vožnja, sprevožnja f.
Spazirgang, der, sprehod, sprehajanje, sprehoja (*Gutsm.*), šetanje.
Spazirgänger, der, sprehajavec, šetavec.
Spazirgängerin, die, sprehajavka, šetavka.
Spazirlust, die, veselje do sprehajanja.
Spazirort, der, sprehajališče, prehajališče, nach *Gutsm.* hodišče und hodalisch, *serb.* šetnica und šetališče.
Spazirreise, die, sprehodno popotovanje (*V.*), potovanje za veselje.

Spazirritt, der, prejeza.
Spazirkod, der, palica (prehajavka).
Spazirkunde, die, sprehodna ura.
Spazirweiser, das, vreme (dobro, ugodno) za sprehod.
Spec —, f. Spel —.
Specerei, f. Spezerei.
Specht, der, (*Picus*), žolna oder želna, detal, *gen.* detla, nach *Gutsm.* berglex (Blanspicht vergl. das böhm. brhel = bergel, u. das deutsche Barleß); Schwarzspecht, černa žolna; Grünspecht, zelena žolna; Buntspecht, veliki detal; ein kleiner, dotlie.
Specht, in Bsg. žolnin, detlov.
Spechtartig, adj., žolnast, detlast.
Spechter, der, neke (na *Spesartu*) delane kupo.
Spechtig, f. Schmüchtig.
Spechtfrähe, die, der schwarze Specht, černa žolna.
Spechtmeise, die, f. Baummehse, Blauspecht.
Spechtwurz, die, (*Dietamnus albus*), jesenjak, jesenov koren.
Special, **Species**, f. Spezial, Speziec u.
Speck, der, gewöhnl. špeh², u. *V. u. Gutsm.* slanina (auch *serb.*, *poln.* u. *böhm.*, obšč. dieses in einigen slov. Gegenden mehr ein: gesalzenes Fleisch bedeutet, im *russ.* svinoe salo, eigentl. Schweinefett); frischer Speck, srovi špeh, *serb.* friška slanina; zerhackter, zaseka; beim Gefroße zerlassener, salo, mast; viel Speck auf dem Leibe haben, masten, dobel biti; Fett zum Anmachen der Speisen, zabela; eine Seite Speck, f. Speckseite.
Speck, in Bsg. špehov, —slanine, slaninski; dem Speck ähnlich, špehast, slaninast; damit beschmiert, špehat, špehov.
Speckbank, die, klop, kjer toľšo iz somov sekajo.
Speckband, der, tolsti, debeli trebuch; eine Person, debelak, trebuch.
Speckbänzig, adj., trebuchat.
Speckbirn, die, špehovka.
Speckbrühe, die, špehova župa.
Speckbüdling, der, auh slanik.
Specken, f. Spiden.
Spediente, f. Pfeifente.
Spedesser, der, *fig.* revež, siromak, wörtl. slaninojeder.
Speckfah, das, sod za slanino.
Speckfett, adj., tolst, prav debel.
Speckfresser, der, slaninojeder, špehojeder, keršeni žid.
Speckgeschwulst, die, Speckbeule, nach dem *Russ.* salnik, salni ali lojevi otok.
Speckgewächs, f. Speckgeschwulst.
Speckgriebe, die, ocvirek.
Speckgrube, die, tolsta dežela.
Speckhalen, der, kljuka za salo.
Speckhals, der, tolsti, debeli vrat; debelovratnik.
Speckhalsig, adj., tolstovrat, debeliga vrata.
Spedhändler, der, slaninar, špehar².

Spechändlerin, die, slaninarica, špeh-
rica*.
Spechaspel, der, motovilo za potegovanje
sala.
Spechauer, der, salosek †.
Spechhaut, die, špehova kožica.
Specht, *adj.*, slaninaast, špehast.
Spechtig, *adj.*, debel, tolst, masten, špehat;
spechtiges Brot, hie und da unausgebackene
Streifen habend, jermenast, svalkast kruh.
Spechtäfer, der, nach dem Russ. kozejed †,
nach Sul. slaninar.
Spechtammer, die, slaninarnica.
Spechtchen, der, špehovka, špehova potica.
Spechtziele, f. Geißblatt.
Spechtlinde, f. Sommerlinde.
Spechmade, die, špehov červ, molj.
Spechmaus, die, netopir, pirhpogačica, f.
Fledermaus.
Spechmelde, f. Bingeltraut.
Spechmelone, die, tolsta melona.
Spechmesser, das, nož za salo.
Spechsau, die, eine fette Sau, kermiljenka,
pitana svinja.
Spechschneider, der, kdor iz somov toliščo
izrezuje, salorez.
Spechschmitt, der, izrezovanje, rezanje sla-
nine.
Spechschwarte, die, špehova koža, špe-
hovka, bohovka.
Spechschwein, f. Spechsau.
Spechseite, die, stran špeha, boh*, (nach
dem Russ. u. Poln. polet, gen. polta).
Spechstein, der, nach dem Böhm. u. Russ.
tjčnik oder mastnik, (poln. słoninik), nach
Sul. salovec †.
Spechthran, der, ribja mast.
Spechtrug, der, korito za ribje salo.
Spechwanst, der, f. Spechbauch.
Spechwurm, der, špehov červ, russ. kozejed.
Spechieren, v. a. odpraviti, odpravljati,
poslati, pošiljati, razposlati, razpošiljati.
Spechiteur, der, odpravnik, razpošiljavec.
Spechition, die, odprava, odpravek, odprav-
ljanje, pošiljanje, razpošiljanje blaga; als
Ort, Anstalt, razpošiljavnica, odpravljavnica.
Spechitions, in Bfsg. odpravni, razpo-
šiljavni, odpravljavski.
Spechitionsbrief, der, odpravni list.
Spechitionsgebühr, die, odpravnina †,
pošiljnina †.
Spechitionsgeſchäft, das, Spechitionsſhan-
del, der, odpravna kupčija, pošiljavstvo.
Spechitionsproviſion, f. Spechitionsge-
bühr.
Spechitionsware, die, Spechitionsſgut, das,
odpravno blago, poslano blago.
Speer, der, der lange ſpizige Theil eines me-
tallenen Werkzeuges, vermittelst deſſen es in
dem Feſte befeſtigt wird, ost, ſpica; eine
Gabel mit Zaden, Fiſche damit zu ſtechen,
nach V. ost, osten, (V. hat hier ost-a); ein
Spieß, sulica, kopje, (Vuk kopje, Lanze).
Speerberühmt, *adj.*, kdor zna dobro su-
kati in metati kopje.

Speerdiſtel, die, die gemeine Wegeſtiſtel,
(Cardus lanceolata), ſčepica (Zal.).
Speerdiſter, die, f. Renntöbter.
Speerdiſtich, der, mali ločjan.
Speerförmig, *adj.*, sulicaſt, kopju podobn.
Speergeraſſel, das, rožljanje sulic.
Speergebüſt, *adj.*, vajen, izurjen v rabi
kopja.
Speerſtampf, der, bor s kopji.
Speerſtraut, das, kačji jezik; neka zlatica.
Speermäſcher, der, kopjar, sulicar.
Speermeiſſe, f. Tannenmeiſſe.
Speerreiter, der, kopjanik, (bei Vuk kop-
ljanik), suličnik.
Speerſchaft, der, ročnik sulice, kopjiſčec,
kopjiſe, ratiſčec, ratiſe (M. u. böhm).
Speerverſchloß, der, ſhramba za kopja.
Speerwurf, der, lučanje kopja, lučaj.
Speerwurz, f. Speerſtraut.
Spehkopf, der, auf Schiffen, mačja glava.
Speiarzuel, die, lek za bljevanje, bljevalot.
Speiben, das, pljuło, pljuvavnica, (u.
Met.) pljevavnica.
Speibel, f. Speichel.
Speiche, die, Nadiſpeiche, ſpica, (in all. ſl.
M. ſpica oder ſpica, ſerb. auch žbica),
prečka (Gutm.); alle Speichen zuſammen,
napera; Speichen einlegen, naperiti kolo;
mont. vreteno.
Speichel, der, ſlina; etwas damit beneßen,
kaſj oſliniti, ſliniti, ophjavati; das Ausge-
ſpuckte, pljunek, pljuvotina, (Gutm. u. ſerb.
pljuvanka); Jemandes Speichel lecken, gerdo
ſliniti se okoli koga; Speichel zum Aufſpin-
nen, oſlinek; voll Speichel, ſlinat; den Spei-
chel ſchlucken, ſline požirati; Speichel aus-
werfen, pljuniti, pljavati oder pljevati; den
Speichel rinnen laſſen, ſline cediti.
Speicheldrüſe, die, ſlinivka, ſlinſka žleza.
Speichelfluß, der, nach V. ſlinjenje, ſli-
notok (poln. u. böhm.), böhm. a. ſlina-
voſt, pljuvotina (Gutm.).
Speichelgang, der, nach V. ſlinſka žilica,
ſlinovodnica †.
Speichelſtraut, f. Vienenſang, Länſelſtraut.
Speichellur, die, (Salivation), lečenje ali
ozdravlanje po ſlingotoku, s ſlinjenjem.
Speichellecker, das, prilizovanje.
Speichellecker, der, prilizon, prilizovavec,
gerdi ſlinež, ſlinovec (V.); f. a. Schmeich-
ler, Kriecher.
Speichellerelei, die, lizunſtvo.
Speicheln, v. n., ſpucken, pljaniti (einmal
ausſpucken), pljuvati oder pljevati; ſliniti,
ſline cediti.
Speichelreiz, der, er empfindet einen Spei-
chelreiz, ſline mu teko, ga ſiliſo, k pljuvanju
ga žene, ſili.
Speichelfluß, der, ſlinovina †.
Speicheldierchen, f. Schannwurm.
Speicheltreibend, *adj.*, ſlinotvoren.
Speichelwurz, f. Seiſentrant.
Speichen, v. a., naperiti, napérjati kolo.
Speichenbein, das, eine Perſon, dolgonožec.
Speichenblinder, die, žila odvodnica na
rauni.

Speichenmüſtel, der, mišica nad vretenam.
Speichennerve, der, čutnica vretenſka.
Speichenring, der, peštni obroč.
Speichenſchlagader, die, žila privodnica vretenſka.
Speicher, der, žitnica, kašča, auch kaſja; Vauernhaus, f. d.
Speicherdieb, der, vrabec, (wörtl. žitni tat).
Speicherherr, der, etwa goſpod žitničar.
Speichern, v. a., in den Speicher bringen, spraviti, spravljati v žitnico, f. Aufſpeichern.
Speichernwieſel, daš, podlaſica navadna.
Speichersreiber, der, žitnični piſar.
Speichig, in 3iſſg. vierſpeichig, s četerimi ſpicami.
Speiſ, der. (Valeriana celtica), ſpajka*, ſpajk*.
Speidel, f. Keil.
Speidel, der, gnuſ, da bi mogel bljevati.
Speien, v. n. u. a., Speichel anſwerfen, pljuniti, pljuvati; Blut ſpeien, kri vreči, metati, bruhati, bruhati, herkat; Ginen inſ Geſicht ſpeien, v zobe pljuniti komu; erbrechen, bljuvati, od ſebe dati, dajati, bruſiti, metati, daviti ſe, kozlati (nietrig); f. a. Erbrechen; Feuer ſpeien, ogenj metati iz ſebe, buhati; Feuer und Flammen ſpeien, razkačen biti, razsajati, da ſe vse treſe; das Geſpene, bljuvotina.
Speien, daš, pljevanje, herkanje, bljevanje.
Speier, der, Spüder, pljuvač, pljevač; — bljuvač; pljuvavna jašerica, jašerica; f. a. Spize; ein Spier, trošica.
Speierlei, die, pljuvanje; bljuvanje, kozlanje.
Speierlich, adj., eš ſit mir ſpeierlich, hoče ſe mi bljuvati, (nach Zol. bluten).
Speierling, f. Kleebeere; Sperberbaum.
Speifieber, daš, pljuvavna merzalica.
Speifliege, die, bljuvavna muha.
Speiſtaſten, f. Speibecken.
Speiſtraut, f. Krenſtraut.
Speil, der, f. Speiler.
Speilen, v. a., einen Bienenſtock, naſpiljiti, ſpiljiti* panj, Würſte, zaſpiljiti, zaſpaliti.
Speiſer, der, ſpila*, ſpol*, (poln. szpilka), bodileo, leſeni klinček, kakorſen ſe rabi pri klobaſah, russ. vertel, m.
Speiſern, v. a., f. Speilen, (die Würſt); die Felle der Schöpfe, naſpiljiti, razpeti s leſenimi klinči.
Speinapi, f. Speibecken.
Speiröhre, die, ſtroſna cev, po kateri ſe voda z žleba odtoka.
Speiſäderlein, daš, ſokojemna* žilica.
Speiſaſt, der, bljuvalo.
Speiſe, die, jed, jedilo, serb. jelo, jeſtina, jeſtina, pl. n.; Nahrung, hrana, živež; in der Kinderſprache, papa; Speiſe zu ſich nehmen, jeſti, použiti, zaužiti, užiti kaj; dieſe Speiſe bläht, ta jed napaſja; nahrhafte Speiſe, tečna, redvna jed; die Speiſe widert mich, ta jed mi je zoperna, ſe mi gabi (gadi); zu viel Speiſen zu ſich nehmen, preohjeſti ſe, preopasti ſe, zapasti ſe; der Magen behält keine Speiſe, nobena jed ne oſtane, ne v želodci, želodec ne terpi jedila v

ſeb; du wirſt eine Speiſe der Würmer ſein, červi te bodo jedli, glodali; Speiſe der Seele, duſna hrana, paſa; Kälberſpeiſe, te-lejši drob; der ganze Liſch war mit guten Speiſen beſetzt, miza ſe je žibila dobrh jedi; Viehfutter, piča, klaja, kerna; Glockspeiſe, bron, f. a. Glockspeiſe; im Bergbaue, zmes (raznih rud); bei den Maurern, f. Mörtel; Kobalt, kobalt.
Speiſebediente, der, ſlužabnik, ki jedi na mizo noſi, jelonoſec f.
Speiſebier, daš, patoka (ola).
Speiſebüchſe, die, pašica, ſkatla za hoſtije.
Speiſeeiſel, die, užitni želod.
Speiſeiſch, der, riba za jed, drobiž; die zur Nahrung der Leiſchfiſche dienenden, nach V. riba za klajo.
Speiſebrei, f. Ehemus.
Speiſegang, der, f. Speiſeröhre.
Speiſegaſt, der, goſt (kdor pri kom je, zlaſti pa kdor v kaki goſtivnici navadno koſi).
Speiſegeld, f. Blaſſgeld, (nach V. bronaſto rumen).
Speiſegeld, daš, dnar za jed, za hrano.
Speiſegeräthe, daš, jedilna priprava.
Speiſegeſchirr, daš, poſodje za jedi.
Speiſegewölbe, daš, hram, čumnata.
Speiſeglocke, die, zvonec.
Speiſehauſ, daš, goſtivnica.
Speiſehütte, die, hišica, v kateri ſe prodajajo jedi.
Speiſekammer, die, ſhramba za jedi, n. Gutſm. ſprema za jedi, kuhinſka, jedna ſhramba; f. a. Speiſekeller.
Speiſekarte, f. Speiſezettel.
Speiſeklaſten, der, omara za jedi.
Speiſekeller, der, hram, klet za jedi.
Speiſetorb, der, košek, koſarna, koſarnica za jela.
Speiſelöthe, f. Speiſeſchranf.
Speiſekraut, daš, užitno zeliſcoe, zeliſe; zelle.
Speiſekümmel, der, f. Kümmel.
Speiſemarkt, der, kuhinſki terg; terg za živež.
Speiſemeiſter, der, f. Küchenmeiſter.
Speiſen, v. n., jeſti, pri jedi, pri mizi biti; zu Mittag ſpeiſen, koſiti, južinati, obedovati; zu Abend, večerjati, f. übr. Eſſen; ſchwarzes Brot ſpeiſen beſſer als weiſſes, černi krah bolj zdaja, kakor beli, bolj ſiti, je zdatniſi, tečniſi, ſitiſi mimo beliga; v. a., et was, z. B. Fiſche ſpeiſen, ribe jeſti, užiti, uživati; Jemanden, naſitiſi, napasti koga, hraniti; komu jeſti dati, dajati; Communiſanten ſpeiſen, obhajati; mit leeren Worten ſpeiſen, ſa prazno ſilico pitati; einen Fiſchreich ſpeiſen, djati malh rib za klajo večim; ſpeiſen Mühlſteine, zasuti, naſuti žita; einen Kranken, previditi, obhajati; ich wünſche wohl geſpeiſet zu haben, dobro vam tekni, dober tek; bodi k zdravju; ich habe ſechs Perſonen zu ſpeiſen, danes jih bo ſestero pri meni koſilo; die Feſtung ſpeiſen, zalo-

žiti, zakladati z živežem; mit Wasser speisen, z vodo zakladati; vode napeljevati.
Speisengerleger, der, *Trancheur*, razrezovavec.
Speiseöl, das, olje za jed, užitno.
Speiseopfer, das, nach dem *Poln.* u. *Böhm.* suhi dar (nekdanjih Judov).
Speiseordnung, die, red jedenja; obedni red.
Speiser, der, jedec; hranivec, redivec.
Speiserecht, der, ostanek jedi, zjedi, *pl. f.*, nach dem *Poln.* nedojedki.
Speiseröhre, die, ječnik, (ječnik), goltanec, gortanec, požiravnik.
Speiseröhrengesicht, das, preplet gortančnih čutnic.
Speiserührschlagader, die, gortančna ali ječnikova privodnica.
Speiseruhr, die, (*Lienteria*), griza neprobavnica †.
Speisesaal, der, obednica.
Speisefast, der, f. *Chylus*.
Speisefränk, der, omara za jedila.
Speisefrüßel, die, skleda za jedi.
Speisefrube, die, f. *Speisesaal*.
Speisefasel, die, miza.
Speisefopf, der, lonce za jedi.
Speiseträger, der, strežaj, strežnik, nosivec (jedi na mizo).
Speisevogel, der, ptič za jed, užitni ptič.
Speiseware, die, jedilo, jed; f. *Speise*.
Speisewein, der, f. *Fischwein*; vino pri obhajnji rabljeno.
Speisewirth, der, kerčmar, gostivničar, oštr*.
Speisezettel, das, jedilni list, jedilnik.
Speisezimmer, das, f. *Speisesaal*.
Speishahn, der, spuščalo, spuščalo †.
Speisig, *adj.*, mont. kobaltini.
Speisfrank, f. *Flachfrank*.
Speisung, die, zakladanje; nasitovanje.
Speitänbling, der, bljuvna goba.
Speitopf, f. *Speibeden*.
Speitrank, der, pijaca za bljuvanje.
Speivogel, f. *Spötter*.
Spektakel, das, igra glediščna (osebno sundrava); šarm, šunder, hrup; *Spektakel* machen, šundrati, hrup uganjati; šment narajati, razbijati, razsajati, zdelovati.
Spektakeln, f. *Spektakel* (machen).
Spektakulös, f. *Schändlich*.
Spektrum, das, prikazen.
Spekulant, der, f. *Forcher*; *kaufm.* spekulant*, započetnik, ki išče dobička, preračtovavec.
Spekulation, die, premisljevanje, f. *Forchung*; *kaufm.* iskanje dobička; započetbo na dobiček.
Spekulationekauf, der, trgovski kup, kup na dobiček.
Spekulativ, *adj.*, premisljevaven; f. a. *Uebersinnlich*.
Spekuliren, v. n., premisljevati (osebno nadčetno reči); *spekulirati*, na dobiček kaj zaceti; meriti na kaj; preračtovati.
Spelle, f. *Spange*.
Spellen, f. *Spalten* (v. a.).

Spellig, *adj.*, razcepen, razcepljiv.
Spelt, *Spelz*, der, pira, f. *Dinkel*.
Speltz, in der *3sg.* *Spelten*, *adj.*, pirni.
Spelzmehl, das, pirna moka.
Spelzmonat, f. *September*.
Spelnke, die, jama, votlina, špilja.
Spelz, f. *Spelt*.
Spelze, die, pleva, mekina, strok; resa, osina, (Wehrenspige).
Spelzenmehl, f. *Spelzmehl*.
Spendabel, f. *Freigebig*.
Spendage, f. *Geschenk*.
Spende, die, dar, darilo, podarek, milošnja, podelek, milostinje; die Handlung, delitev, deljenje, razdajanje, nach *Gutm.* dodel; daritev.
Spendebier, **Spendebrot**, das, razdajani, delitni ol, kruh.
Spendefleiß, f. *Freigebigkeit*.
Spendeherr, der, ubožničar.
Spendel, f. *Stednadel*.
Spendelust, die, darljivost.
Spendelustig, f. *Freigebig*; (radodaven).
Spenden, v. a., podariti, podeliti, pokloniti, dariti, darovati, deliti, podeljevati, poklanjati; v dar dati; das heil. Abendmahl spenden, obhajati; razdati, razdajati (med uboge); f. a. *Austheilen*.
Spenden, das, delitev, daritev, darovanje.
Spenden, der, darivec, delivec, darovavec, dajavec.
Spenderin, die, darivka, delivka, dajavka.
Spendesohle, die, slanica za ubože.
Spendiren, f. *Spenden*, *Schenken*.
Spendsam, *adj.*, darljiv, darečljiv (*M.*, mehr *kroat.*).
Spendung, f. *Spenden*, das.
Spengen, sich, f. *Prahlen*.
Spengler, der, zdehavica.
Spentern, f. *Laufen*.
Spennadel, f. *Stednadel*.
Spencer, der, jopa.
Sper, *adj.*, rod, pust, (der Stern ist sper, zganec so rodi); *Sperer Mund*, suhe usta.
Sperber, der, (*Falco nisus*), kragulj, kragulj; (*serb.* kraguj, *poln.* krogulec, *russ.* kopčik).
Sperberbaum, der, (*Sorbus domestica*), oskurš, skurš (*serb.* oskoruša, der Baum und die Frucht); f. a. *Eberesche*.
Sperberbeere, die, oskurša.
Sperbereule, f. *Habichtseule*.
Sperberfrank, das, (*Sanguisorba sanguisorba*), strašnica.
Sperg, f. *Sperling*.
Spergetbaum, f. *Faulbaum*.
Sperling, der, vrabec, vrabelj, f. a. *Spaz*; verliert wie ein Sperling, močno zateleban v koga; ein Sperling in der Hand ist besser, als eine Taube am Dache, boljaj je derži ga, kakor lovi ga.
Sperlings-, in der *3sg.* vrabčji.
Sperlingsflügel, der, vrabčja perutnica.
Sperlingsfrank, f. *Gauchheil*.
Sperlingsnest, das, vrabčje gnezdo.

Sperlingstaube, die, amerikanska gerlica.
Spermacei, f. Wallrath.
Spermatologie, die, nauk od semena.
Sperre, f. Klemm; sperre Zeiten, terdi, hudi časi; f. a. Sper (rod).
Sperreabnahme, die, razpečatba.
Sperreanlegung, die, zapečatba.
Sperrebaum, der, am Wagen, zavora; f. a. Schlagbaum; (russ. rogatka).
Sperrebericht, der, poročilo zastran zapečatbe.
Sperrecommission, die, zapečatna komisija.
Sperre, die, zapertje, zapertija; Arrest, zaperra, zapor; die Haare stehen ihm zu Sperre, lasje se mu ježijo, mu stoje po konci; vor der Sperre nach Hause kommen, priti domu, preden se hiša zapro, preden se vrata zapro; Getreidesperre, zapertija zastran žita; prepoved, izvažati žito iz dežele; gerichtliche Sperre, zapečatba; die Sperre anlegen, zapečatiti, anheben, razpečatiti; Sistierung, zaderžba, ustava, ustavljenje, f. a. Hemmung, Hemmung; Radsperre, zavernica, zavira, zavora; feste Sperre, terden zapor; ein Werkzeug zum Sperren, zapera (V.).
Sperreifen, das, am Rade, cokla.
Sperren, v. a., verschließen, hemmen, zapreti, zapirati, zatvoriti (mehr kroat.), den Fluss, zagraditi, graditi, zaježiti, jeziti; ein Rad, zavreti (kolo), zavirati; die Stadt sperren, mestne vrata zapreti, ne pustiti nikogar v mesto ne iz mesta; obläci, ostopiti mesto; eine Gasse, založiti, zagraditi ulice; prepeti (böh.). sich sperren, heftig widerstehen, (v. r.), upreti se, upirati se, kerčiti se, kratiti se; vlei se; braniti se; den Weg sperren, zaskočiti, zapreti; den Handel sperren, kupčijo ustaviti, zastanoviti, zabraniti, ovirati; gesperrtes Handwerk, rokodelstvo, utesnjeno na neko mesto; and einander thun, raztegniti, raztegovati, nach V. razkrečiti (noge), razkročevati (auch serb.) u. razpreti, razpirati (? , poln.); f. Aufsperrern, Aufreißen; Wörter sperren, f. Durchschicken, razstaviti.
Sperren, das, zapiranje, zaviranje, oviranje.
Sperren, der, zapiravec.
Sperrgeld, das, vpustnina †, vratnina †.
Sperrglas, f. Fraueneis.
Sperrglocke, die, zaporni zvonec; zvonec, s katerim se naznanja, da se bodo vrata zaperle.
Sperrenhafen, der, zatikavnik, zapiravna kljuka.
Sperrhoiz, das, in den Mühlen ein Rad stehen zu machen, zatika, terličnik (V.); bei den Fleischern, f. Speiler; (russ. razpirka).
Spernhorn, das, roženo nakalo.
Sperriegel, adj., auseinander gesperrt, razpročen, širok.
Sperreriegel, der, an Räderwerken, ein Rad damit zu sperren, zaverivnik, zapenjenik (V.), zaverivnica; in der Sägemühle, mali podajavnik, taca*.

Sperrkette, die, zavernica, zavora, zaver nica, zavor, zapenjača (? M.).
Sperrkammer, f. Klammer.
Sperrklappe, die, zapadnik.
Sperreleiste, die, proj (V.), am Wagen, zavora (poln.), prevornica (serb.).
Sperrling, f. Kuebel.
Sperrmantel, das, zijalo.
Sperreweise, f. Tannenweise.
Sperrenadel, die, f. Stednadel.
Sperrenagel, der, in den Schneidemühlen, nach V. jiglica, (die Stange des Hebels fest haltend).
Sperrrad, das, kolo s stopinjami, zaverivno kolo.
Sperrerelazion, f. Sperrebericht.
Sperreriegel, der, zapah, zatikavnik, f. a. Riegel.
Sperrruthe, die, Sperrstod, Sperrstab, der, bei den Webern, proj.
Sperrstunde, die, ura zapiranja, o kateri se zapira.
Sperstrommel, die, boben, s katerim se naznanja, da se bodo vrata zaperle.
Spernung, die, zapertje, zapor, zavor; zapertija, f. a. Sperre.
Sperrenventil, f. Sperrklappe, Klappe.
Sperreweit, adj., na stečaj, (russ. nastiž), serb. širom.
Sperrewerk, das, zapiralo.
Sperrezahn, der, zavirni zob.
Sperrezeit, die, čas, o katerem se vrata zapirajo, čas zapiranja.
Sperrezug, das, odpiralo †, odklepalo †, odpiravna priprava.
Sperrewer, f. Elsebeere.
Sperzen, sich, v. r., sketiti se.
Spesen, pl., troški, potroški.
Spes succedendi, f. Anwartschaft.
Spezerei, die, dišava, lepo dišeca reč, dišočina, in Rt. kramenija, dišče korenine; mejdulija*; poln. u. böh. korzenie; f. a. Gewürz.
Spezereihandel, der, dišavarija, kupčija z dišočimi koreninami.
Spezereihändler, der, dišavar (V.), n. M. dišecinar.
Spezereikram, Spezereiladen, der, štacuna dišočih reči.
Spezereiwaren, pl., dišočina, dišeca roba, špecerijsko blago.
Spezial, adj., speziell, besondere, poseben; umständlich, obširen; der Spezial, f. Vnsenfreund.
Spezialbefehl, der, posebno povelje.
Spezialcommission, die, posebna komisija.
Specialia, pl., posebne okoliščine, okolišine.
Spezialität, die, posebnost.
Spezialiter, f. Besondere.
Spezialkarte, die, posebni zemljovid, zemljovid posebne dežele.
Spezialvollmacht, die, posebno pooblastilo.
Speziell, f. Spezial; Ausdrücklich, Genau.

Spezies, *die*, *Art*, *versta*; in der *Arznei* funde, *primes*, *roba*, *trave* in *vse*, iz česar je kako *zdravilo* *napravljeno*; in der *Rechenkunst*, *račun*, *računska versta*; nach dem *Russ.* *računsko pravilo*; im *Münzwesen*, *debeli dnar*, *terdi dnar*.

Speziesbukaten, *der*, (*terdi*) *cekin*.

Speziesfacti, *razložba dogodbe*, *reči*.

Spezieshalter, *der*, *toljar*.

Spezifikation, *die*, *podrobni*, *natančni popis*; *naštetov posamnih reči*, *razštev*.

Spezifikum, *das*, *posebno*, *lastno zdravilo*.

Spezifisch, *adj.*, *lasten*, *poseben*, *svojstven*; *versten*.

Spezifiziren, *v. a.*, *po imenu*, *posebej našetiti*, *naštevati*, *razštetiti*.

Speziös, *f. Scheinbar*.

Sphäre, *die*, *f. Kugel*, *Kreis*; *höhere Sphären*, *nadzemeljski kraji*, *svet*; *das geht über meine Sphäre*, *to presega mojo pamet*, *moj um*; *to ni mojiga obseja*, *opravila*.

Sphärisch, *adj.*, *okrogel*, *krogel*, *obel*.

Sphäroid, *das*, *sferoid**, *krogasta*, *krogovidna podoba*.

Sphäroidisch, *adj.*, *sferoiden*, *krogast*, *f. Rundlich*.

Sphärometrie, *die*, *krogomerstvo*.

Sphinx, *die*, *sfinks*; *f. a. Abendfalter*.

Sphragidother, *die*, *zbirka pečatnih od-tiskov*.

Sphragistik, *die*, *znanost starih pečatov*.

Spianteur, *f. Zintl*.

Spicilegium, *f. Mehrenlese*.

Spickbraten, *der*, *navlečena*, *našpikana** *pečenka*.

Spide, *die*, *navleka*.

Spidel, *f. Spitze*.

Spiden, *v. a.*, *den Braten*, *navleči*, *nabosti s slanino*, *budhati* (?), *nabohati**, *našpikati**, *s slanino pretakniti*, *pretikati*, *nach Gutm.* *oslaniniti*, *slaniniti*; *den Beutel*, *napolniti*, *natlačiti*; *die Wälle mit Kanonen*, *mного kanon nastaviti*, *nasaditi*, *naperiti*; *Einen spiden*, *podkupiti koga*.

Spiden, *das*, *navleka*.

Spider, *der*, *špikavec*.

Spidharing, *f. Büdling*.

Spidnadel, *die*, *špikavnik*, *špikavnica* (*Gutm.*), *natikavna igla*.

Spidspeß, *der*, *navlečna slanina*.

Spiegel, *der*, *nach dem Kroat.*, *Serb.*, *Altal.*, *Poln.* u. *Böhm.* *zercalo*, (*russ.* *zerkalo*), *nach dem Serb.* *auch* *ogledalo* (*bei des auch bei Gutm.*), *gew.* *špegel**; *dim.* *zercalce*, *ogledalce*; *hehler Spiegel*, *uderto zercalo*; *sich im Spiegel sehen*, *in zercalo pogledati se*, *ogledovati se v zercalu*; *fig.* *ogledalo*; *reč v kteri vidimo kaj drugiga upodobljeno*; *Exempel*, *izgled*, *vzor*; *Schwa-benspiegel*, *švabski zakonik*; *Spiegel des Was-sers*, *nach d. Böhm.* *gladina*, *etwa a. lice*, *razina* †; *an Thieren*, *lisa*; *am Pflanz*, *rep*; *svetla ploščina*, *plošina kake reči sploh*; *am Schiffe*, *f. Hintertheil*; *waiderm.*, *oko mreže*; *zadnjica serne*.

Spiegelartig, *adj.*, *zercalast*.

Spiegelbeden, *das*, *brivska skledica s svetlim dnam*.

Spiegelbeleg, *das*, *f. Folie*.

Spiegelbild, *das*, *podoba z zercala*.

Spiegelblanz, *adj.*, *svetal*, *čist* *kakor zercalo*.

Spiegelblatt, *f. Folie*.

Spiegelblume, *die*, *zlatica ostr*.

Spiegelbede, *die*, *strop z zercalam*.

Spiegeleben, *adj.*, *raven* *kakor zercalo*.

Spiegelebene, *die*, *zercalna gladina*, *ploščina*, *plošina*.

Spiegeleinfassung, *f. Spiegelrahmen*.

Spiegel Eisen, *das*, *železni lišč v velicih listib*.

Spiegelente, *die*, *domaća rasa*, *belič*.

Spiegelerz, *das*, *svetla železna ruda*.

Spiegelfabrik, *die*, *zercalarnica*.

Spiegelfächten, *das*, *sleparjenje*, *dela na videz*, *pritarvanje*; *boj s senco*.

Spiegelfächter, *der*, *hinavec*, *slepivec*, *kdor na videz kaj dela*.

Spiegelfächtere, *f. Spiegelfächten*, *Gleich-nerter*.

Spiegelfeder, *die*, *pero z očesam*.

Spiegelfeld, *das*, *zercalo*, *gladina*.

Spiegelfenster, *das*, *zercalno okno*, *iz brüseniga stekla*.

Spiegelfisch, *der*, *nach dem Poln.* *pläsček*.

Spiegelfleden, *der*, *svetla lisa*.

Spiegelfutter, *das*, *tok*, *škattla za zercalo*.

Spiegelfarn, *das*, *mreža z velicimi očesi*.

Spiegelfarn, *das*, *izba z zercali*.

Spiegelfenstern, *das*, *oblok z zercalam*.

Spiegelfeld, *das*, *zercalno steklo*.

Spiegelfeld, *der*, *talivnica za zercalno steklo*.

Spiegelfeld, *adj.*, *pregladek*, *gladek*, *kakor zercalo*.

Spiegelfeld, *der*, *litje zercal*.

Spiegelhafen, *der*, *kljuka za zercalo* (*na ktero se obeša zercalo*).

Spiegelhalter, *der*, *zercalno deržalo*.

Spiegelhandel, *der*, *zercalarstvo*, *kupčija z zercali*.

Spiegelhändler, *der*, *zercalar*.

Spiegelharz, *das*, *pegla*.

Spiegelhell, *adj.*, *presvetel*, *prečist*, *prejasen*.

Spiegelhimmel, *der*, *nebo*, *ki se upodobuje v zercala*, *v vodi*.

Spiegelhütte, *die*, *zercalarnica*.

Spiegellicht, *adj.*, *zercalast*.

Spiegelig, *adj.*, *zercalnat*; *s svetlo po-versino*.

Spiegelkarpfen, *der*, *kralj karpov*, *svetli karp*.

Spiegelkasten, *der*, *skrinja za zercala*.

Spiegelklar, *f. Spiegelhell*.

Spiegelkunst, *die*, *nauk od zercal*, *zercaloslovje* †.

Spiegellampe, *die*, *Reverbere*, *odbojna svetilnica* †.

Spiegelschre, *f. Spiegelkunst*.

Spiegellenchter, *der*, *svetnik z zercalam*.

Spiegelmacher, der, zercalar, ogledalar; kdor dela zercala.
Spiegelmacherei, die, zercalarstvo.
Spiegelmaß, das, mera za mrežne očesa.
Spiegelmeer, das, tiho, zercalu podobno morje.
Spiegelmeise, die, velika senica.
Spiegelmühle, die, brusivnica za zercala.
Spiegeln, v. n., Lichtstrahlen auf eine merkwürdige Art zurückwerfen, svetiti se, bliščati se, odbijati, lesketati se; es spiegelt Alles in diesem Hause, vse se sveti, blišči v ti hiši; der Spiegel spiegelt dunkel, temno, zamoklo kaže, pokazuje; odbija; v. r., sich spiegeln, ogledati, gledati se, viditi se, ogledovati se v zercalu, v vodi; sich an Jemanden spiegeln, koga v izgled vzeti, jemati si; zgleđovati se nad kom, *serb.* ugledati se na koga; — z zercalam, s svetlo ploščino opraviť kaj.
Spiegeln, das, bliščanje, blišanje, odbijanje, ogledovanje.
Spiegelnd, adj., odbijaven, zercalast.
Spiegelnetz, f. Spiegelgarn.
Spiegelpunct, der, zercalna, svetla pika.
Spiegelrahmen, der, zercalni okvir.
Spiegelrand, der, okrajc zercala.
Spiegelrappe, der, svetli muren.
Spiegelrein, ad., prečist, čist kakor zercalo.
Spiegelsaal, der, izbana, soba, sobana (*Met.*) z velicimi zercali.
Spiegelscheibe, f. Spiegelfenster.
Spiegelschleifer, der, kdor brusi zercala.
Spiegelschleifmühle, f. Spiegelmühle.
Spiegelsee, der, gladko jezero.
Spiegeltaube, die, svetli golob.
Spiegelteich, der, gladki ribnik.
Spiegelthür, die, dveri z zercalam.
Spiegelträger, der, motulj zercalniki.
Spiegelvogel, f. Blaustelchen.
Spiegelwahrererei, die, prerokovanje iz zercala.
Spiegelwand, die, stena z zercali olupšana, ali pokrita.
Spiegelzeug, das, redka mreža; f. Spiegelgarn.
Spiegelzimmer, das, izba olupšana z ogledali ali zercali.
Spigler, der, zercalar; hinaveo.
Spiele, die, (*Lavendula spica*), sivka; Spief (*Valeriana celtica*), špajk, špajka.
Spieföl, f. Lavendelöl.
Spiel, das, eine zum Zeitvertreib dienende Beschäftigung, igra; ein Spielchen machen, poigrati; das Spiel der Glocken, ubrano zvono; sein vorzügliches Spiel setzte alle in Verwunderung, tako lepo je piskal, godel, trobil, da se je vse čudilo; mit klingendem Spiele, z (*glasno*) muziko, piskaje in z bobnam; ein arges Spiel anrichten, strašno izdelavati, šundrati; das Spiel rühren, (*mil.*) zabobnati, bobnati; beim Spiele der Pumpe, ko je treba tekla, delati; das Spiel des Pentels, gibanje nemiriko; das Spiel der Nadeln, kolikor se igel potrebuje pri ple-

tenji nogovico; das Spiel des Schauspieler, igra, kretanje, sukanje, obnašanje; das Spiel des Schiffsals, igra, naključne spremembe, osoda, usoda; hudi človek, kteriga, pravijo ima usoda za igračo; sein Spiel mit Jemand haben, šaliti se, norca delati se iz koga; das ist ihm ein Spiel, to mu je igrača, to je za-nj kaj lahko; er liebt das Spiel, rad igra, kvarta (*in Bezug auf Kartenspiel*); er versteht das Spiel, zna igrati; er spielt alle Spiele, vse igre zna; ein Spiel machen, igrati; das Spiel ist aus, doigrano je; ein Spiel gewinnen, verlieren, priigrati, zaigrati kaj; Geld auf das Spiel setzen, postaviti, staviti na igro; es steht ein Thaler auf dem Spiele, za toljar gre igra, se igra; lasse mich aus dem Spiele, pusti me pri miru; mene ne vpletaj v to reč; ein Spiel Karten, ene kvarte, en zvezek kvart, kolikor jih je treba za igro; ein gutes Spiel bekommen, dobre kvarte dobiti; Schauspiel, igra; *waider*. rep sračji, ker sraka z njim miga; tudi zvezek perutnic, s katerim mamijo sokola; ein übles Spiel anrichten, gredo igro, hudobijo, kaj hudiga početi ali napraviti; wir haben gewonnen Spiel, je že dobljena, je že naša; f. a. *Unterhaltung*; sein Leben steht auf dem Spiele, za glavo mu gre, se maja; zum bösen Spiele eine gute Miene machen, f. Miene; trane dem Spiele nicht, kuder igra nar bolj teče, ji obrnati hitro ploče (*Gutem*); das Spiel der Batterien eröffnen, s kanonami začeti streljati; ein Spiel der Natur, igra, spreveržek, izmena nature; das ist kein Spiel, to ni šala, ni igrača; mein ganzes Glück steht auf dem Spiele, vsa moja sreča je v nevarnosti, je na vadjah; etwas auf das Spiel setzen, nevarnosti nastaviti, v nevarnost, na vadjle postaviti, vagati; Einen mit ins Spiel ziehen, zamotati koga v kaj; die Hand mit im Spiele haben, s kom pod roko igrati, vmes biti; delezten biti česa; sich in das Spiel mengen, vpletati se, vtikati se, mešati se v kaj.
Spielarbeit, die, igrača; lahko delo.
Spielart, die, eines Virtuosen, igranje, igra-vať, način igre; in der Naturgeschichte, izmena, odrod, spreveržek, razrodek; böhm. *zvrhel*.
Spielbahn, f. Regelbahn.
Spielball, der, žoga (*verm. ital.*), *serb.* lopta; *fig.* zum Spielball dienen, za igračo biti.
Spielbar, adj., igraven, t. j., kar se lahko igra.
Spielbegierde, die, nach dem Böhm. igravost; želja, veselje do igre.
Spielbetrug, der, goljufija v igri.
Spielbrett, das, deska za igro, f. a. *Schachbrett*.
Spielbruder, der, igrač, s komur kdo igra, kvartoprec.
Spielbuch, das, bukke od raznih iger.
Spielbühe, die, igravnica.
Spielchen, das, igrice, igračica.
Spielbode, die, punca, punčika, f. a. *Dode*.

Spiele, die, špilja *, f. a. **Speller**.

Spieleinlage, die, postavek v igri, dnar postavljen na igro.

Spielen, v. n. u. a., ein bestimmtes Spiel (z. B. Karten, Regel u. dgl.) machen, igrati (kaj); zum Zeitvertreib eine Bewegung oder Beschäftigung vornehmen, z. B. mit den Kindern, mit der Kage spielen, igrati se s kom; a. goniti se; gurati se (*M. St.*); auf einem Instrumente spielen, im Allg. u. and. D. igrati; auf einem Streichinstrumente spielen, z. B. Geige, gosti; auf ein Blasinstrument spielen, z. B. Flöte, piskati na flavto, na postranko; die Trompete, das Horn spielen, trobiti; auf der Orgel spielen, orglati, orgle prebirati; auf dem Klavier, klavir prebirati, na klavir igrati; zu spielen anfangen, zaigrati, zagosti, zapiskati, zatrobiti, zaorglati, zapeti (z. B. kadar je zvon zapel, kadar so orgle zapelo); genug spielen, naigrati se, nagosti se i. t. d.; die ganze Nacht hindurch spielen, vso noč preigrati, pregosti, pretrobiti; spielen wohin kommen, prigosti, pritrobiti kam i. t. d., priigrati se, prigoniti se kam; dabei gewinnen, priigrati, (prikvartati), — prigosti si i. t. d.; verlieren, zaigrati —, zatrobiti si (n. pr. zdravje); Karten spielen, kvartati, kvarte igrati; Regel spielen, kogljati; mit Würfeln spielen, kockati se (*Vuk*), nach *Guttm.* kobrati; f. a. Mühle, Schach, (spielen); mit den Fingern spielen, s persti prebirati; Rärm machen, šundrati, mlaviti (in *St. gebt.*); das Schiff spielt vor Anker, barka se ziblje sem ter tje (stojčo na mačku); der Wind spielt mit seinen Haaren, veter igra z njegovimi lasi, miglja, pahlja; Fächer spielen, zastave igrati; die Fahne spielen lassen, z banderam mahati, sukati; eine Mine spielen lassen, podkop zažgati; mit Kanonen, streljati s kanonami; Ball spielen, žogo biti; mit der Glocke spielen, priterkovati, priterkovati; Einem etwas in die Hand spielen, hitro in nevidno vtakniti, spraviti komu v roko; aus der Hand spielen, skrivši izmakniti komu kaj iz rok; eine Sache ins Weite spielen, f. Länge, (in die Länge ziehen); mit Einem unter dem Hütlein oder (Mantlein) spielen, skrivaj zmenjen biti s kom, vmes biti; mit den Worten spielen, igrati se, šaliti se, norčevati se z besedami; mit dem Eide muß man nicht spielen, prisega ni (nikaka) igrača; das Glück spielt oft wunderbar, sreča čudno ravna, čudno spremine dela; um Geld spielen, za dnar igrati; hoch, niedrig spielen, za veliko (mного), za malo igrati; ich spiele (d. h. ich passe nicht), jez bom igral; auf der Bühne, igrati, delati, biti (*russ.* auch predstavljati); gut spielen, dobro obnašati, deržati se; es wird nicht gespielt, no bo igre, gledišča, gledika; das Stück spielt auf dem Lande, djanje igre je na kmetih; den zerstreuten spielen, delati se raztreseniga; Bersten den Herrn, po gosposko nositi se, obnašati se, gospoda delati se; sich arm spielen, po igri

obožati, vso zaigrati; Einem einen Streich, Pöffen spielen, komu narediti, napraviti, nagoditi jo, f. a. Pöffen; spielend, kakor bi se igral, za igračo; adv., igraje (se); der Diamant spielt, demant se leskečo, igra, se preliha, f. a. Schillern; es spielt ins Grüne, zelenkasto je, vleče na zeleno.

Spielen, das, igranje, igra; godenje, trohjenje, piskanje.

Spielende, das, konec igre.

Spieler, der, igravec, guravec (*St.*), igrač; Kartenspieler, kvartopiroc, kvartavec; Geigenspieler, godec; Flötenspieler, piskavec; Trompeterspieler, trobee.

Spielerbande, die, godeci, trop godecov.

Spielercei, die, Spielzeug, igrača, (*serb.*) igralo.

Spielergesellschaft, f. Spielgesellschaft. Spielerglück, das, igravska sreča.

Spielerin, die, igravka.

Spielerisch, adj., igravsk; ein spielerischer Mensch, igrač, igračuh (*Ravn.*).

Spielerkünfte, pl., igravski zasuki, zvijske.

Spielerfeind, der, sovražnik igre, kvart.

Spielerfreund, der, prijatelj igre, f. Spieler.

Spielegast, der, gost, ki je prišel igrat.

Spielegefahrte, Spielgehilfe, f. Spielgefell.

Spielegeist, der, igroljubnost; strast do igre.

Spielegelag, der, igraške gostje.

Spielegeld, das, denar za igro; das dabei gemonnene, priigrani denar, priigra; um welches man spielt, stava.

Spielegenos, f. Spielgefell.

Spielegerüst, f. Schaengerüst.

Spielegeschichte, die, pripoved od kake igre.

Spielegefell, der, igrač, tovariš, pajdaš, s komar se igra.

Spielegesellschaft, die, igravska družba; igravci.

Spielegesellschaft, f. Spielgefell.

Spielegesellschafterin, die, igravka.

Spielegesch, das, postava kake igre.

Spielegewinnst, der, priigra, kar kdo dobi pri igri.

Spieleglück, das, sreča pri igri, igravska sreča.

Spielegurgel, der, igračuh.

Spielehaft, f. Spielerisch.

Spielehalter, der, igravničar; kdor ima pri sebi igravsko družbo.

Spielehaus, f. Spielgurgel.

Spielehaus, das, igravnica, igravska hiša, kvartavnica; f. a. Schauspielhaus.

Spielehelfer, der, pomočnik igravcov.

Spielehund, der, zgonjeno pse.

Spieleisch, f. Spielerisch.

Spielejacht, die, ladija za veselice.

Spielekalender, der, igravsko bukvice; popis raznih iger.

Spielekampf, der, bojna igra.

Spielekarte, die, kvarta, karta.

Spielekartenmacher, der, kvartar.

Spielekasse, die, igravna dnarnica.

Spielekasse, die, zgonjena mačka, fig. f. Spieler.

Spielflubb, der, družba igračov.
Spielfränkchen, f. Spielflubb.
Spielfugel, die, f. Spielball.
Spielfunst, die, umetnost, ročnost v igri, igranji.
Spiellichter, der, svečnik pri igri rabljen.
Spiellente, pl., godei.
Spiellust, die, veselje do igre.
Spiellustig, adj., igreželjlin (*Gutsm.*)
Spielmann, der, igravec, godec, piskavec, trobec, muzikant; verächtl. skripač, brenkalo.
Spielmarke, die, dutika. tantex*, (*poln.* liczbon).
Spielmaß, f. Spielgurgel.
Spielmarx, der, nor za igro.
Spielnote, die, godčevska (in ne pevka) sekirica ali nota.
Spielofen, der, bik.
Spielordnung, die, red ali postava za igro.
Spielori, -platz, der, igrališče, igrališe, igrišče (*serb.*).
Spielparthie, die, igra, ena.
Spielgruppe, f. Spielbode.
Spielraum, der, stečaj, prostor za igranje, prostor, v ktem se kdo more prosto gibati in sukati; polje, volja, svobodno gibanje; pri kanoni prostor med kuglo in ustjem kanone; bei *Jan.* veter ima tu svoj omoh (? omah).
Spielrecht, das, igravska pravica, pravica pri igri veljavna.
Spielregel, die, pravilo kake igre.
Spielrichter, der, sodnik pri kaki igri.
Spielrotte, die, igravska derhal.
Spielsaal, der, izbana, soba za igro.
Spielsache, die, igrača.
Spielschuld, die, dolg iz igre.
Spielschwester, f. Spielgefellschafterin.
Spielstätte, f. Spielori.
Spielstube, die, igravnica, izba za igro.
Spielstunde, die, ura za igro odločena.
Spielsucht, die, igreželnost (*Gutsm.*), strast do igre, nach dem *Böhm.* igravost.
Spielsüchtig, adj., igreželjlin; strasten igrač, nor za igro.
Spieltag, der, dan igre, za igro namenjen.
Spieltafel, die, glumaški žep, torba.
Spielteufel, f. Spielsucht.
Spielstisch, der, igravna miza, miza za igro.
Spieluhr, die, ura z muziko, *poln.* u. *russ.* s kurantami.
Spielverderber, der, kdor drugim igro, veselje kazi, kvari.
Spielverlust, der, zaigra.
Spielvertrag, der, pogodba zastran igre.
Spielwaare, die, igrača. nach *M.* in *St.* gurača, nach *Gutsm.* čača, čaclarija, (*poln.* caeko).
Spielweise, adv., igrana, igraje, po igri.
Spielwerk, das, igrača, bri der Orgel, klaviatura, igrava f. (*Pot.*).
Spielwesen, das, igravstvo.
Spielwoche, die, teden namenjen za igro.
Spielwuth, f. Spielsucht.
Spielzeit, die, čas igre, za igro.

Spießgeng, das, igrača, *serb.* igralo.
Spießzimmer, f. Spielftube.
Spienzeln, v. n., sladkati se, sititi se.
Spier, das, troha; auch nicht ein Spier, trohe ne, ne toliko ne, kolikor je černiga pod, za nohtni.
Spierapfel, der, oskorš; jerebika.
Spiere, die, nek drog na ladji.
Spiergras, f. Niedgras.
Spierig, adj., termast.
Spiering, f. Sardelle.
Spierpflanze, die, kozja brada.
Spierwabe, die, velika hudournica, velika lastovica.
Spierstunde, die, (*Spiraea filipendula*), osladje, skalna jagoda; konjaki rman.
Spieß, der, in der Küche, raženj, f. a. *Watspieß*, (in *St.* angebl. sukalo); ein kleiner, raženjček, raženje; ein Splitter, zaderika; die Döchte im Röstziehen darauf zu reihen, palčica; die ersten Stangen des Hirsches, spik (*V.*); eine spitze Waffe an einem langen Schaft, sulica, kopje, f. *Speer*; mit dem Spieß kämpfen, sulicati se (*angeb. Volksl.*); hölzerner, drog; bei den Buchdruckern fehlerhafter Abdruck eines Füllstiftes, mazka (?) (*böhm.*), nach *V.* molika (?); noch mit dem ersten Spieße laufen, premlad in nespameten, f. *Wilschbart*; er schreit als ob er am Spieße stünde, kriči, kakor bi ga nataknil na raženj; ein Spieß werden, klinec nabodenih škerjanceov; mit dem Judenspieße laufen, po judovsko dobičkariti in dreti; mit dem Spieß durchrennen, s kopjem presunni, prebosti; ein langer Spieß, u. *Gutsm.* cökän.
Spießhammer, der, kislica.
Spießbaum, der, (*mont.*), stozer.
Spießbinse, f. Radelbinse.
Spießbod, der, in den Küchen, koza; ser-nak špičak.
Spießbraten, der, počenka na ražnji.
Spießbürger, der, u. dem *Poln.* meščuht, prosti, revni meščan.
Spießbürgererei, die, prosto meščanstvo.
Spießbürgerisch, adj., prostomeščansk, nach dem *Poln.* meščuhovsk.
Spießchenleim, der, lim iz ostrizkov.
Spießdreher, der, sukavec, vertivec ražnja.
Spießfisen, das, zelezna ost kopja ali sulice.
Spießen, v. a., natakni, natikati, nabosti, nabadati (na ost); als Strafe, na kol natakni, nabiti; prebiti, prebosti, prepah-niti s ostjo; von Hirschen, na roge natak-niti, nabosti; v. n. (*waidm.*), klicati se (od velikih jerehov ali leščerk).
Spießer, der, (junger Hirsch), špičnik (*V.*), jelenče, ki je dobilo perve roge; als Per-son, kopjenik.
Spießfessel, das, na ražnji počeni pro-šček.
Spießförmig, adj., ražnjast, sulicast, kopja podobn.
Spießgerte, die, f. Spießruthe.

hůtšen, kapčav les, farske kapice; als
Rhonart, veliki meklen; f. a. Hagebuche;
der sich windende falsche Spindelbaum, ame-
rikanska srebotovina, drevomorka.

Spindelbuche, die, f. Hagebuche.

Spindelförmig, *adj.*, vretenast, vretenu
podoben.

Spindelholz, das, les (dober) za vretena.

Spindellicht, f. Spindelförmig.

Spindelforb, der, košek, v kteriga se
devajo vretena.

Spindelkrant, das, (*Atractylis*), beli
kušnek.

Spindelmacher, -verkäufer, der, vretenar.

Spindelpflaume, f. Spilling.

Spindelpresse, die, Spindelfelter, nach V.
stiskavnica s svečo, cigavnica.

Spindelraupe, die, vretenarica f.

Spindelschnecke, die, vretenec.

Spindeltheil, der, dedščina po materi,
po proslici.

Spindelwalze, die, (polz) valjar f.

Spinell, der, spinel, (bledordeci rubin).

Spinelle, f. Stachelbeere.

Spinet, das, spinetka (*böhm.*).

Spining, der, f. Schlehdorn.

Spinn-, in Bfsg., predivni.

Spinnblume, die, f. Herbstzeitlose.

Spinne, die, (*Aranea*), pajek, pajik, oder
pavek, *dim.* pajček, bei *Gutm.* pajenk,
altst., *poln.* pajak, in St. u. kroat. pa-
vuk, in Rr. auch palek, opalek; die lang-
heilige Spinne, suha južina, kosoc.

Spinnefeind, f. Todfeind, (strupeno so-
vražli).

Spinnefeindschaft, die, strupeno so-
vraštvo, čert do smerti.

Spinne-, in d. Bfsg., pajóji.

Spinnen, v. n. u. a., presti, (predem),
ein wenig spinnen, so wie allen Fischen auf-
spinnen, popresti; man spint mit Lust, rado
se prede; wie viel hast du heute gesponnen?
koliko si danas napredel?; ist euere Wolle
schon gesponnen? ali sto že spredli volno?;
zu Gute spinnen, dopresti; sich müde spin-
nen, napresti se; seine Seide bei einer Sache
spinnen, so imeti dobička pri čem; drehen,
viti, sukati; Tabak spinnen, tabak v klo-
base poviti, viti, sukati; Hen spinnen, seno
povezati v povezke; von Ragen, presti,
gosti; an einem Rade spinnen, na kolo-
vrat presti; sich mit Spinnen nähren, ob
preji živeti, s prejo se živiti; grob, fein
spinnen, debelo, tanko presti; nichts ist so
fein gesponnen, es kommt endlich an die
Sonnen, f. Sonne.

Spinnen, das, predenje, preja.

Spinnenasse, der, dolgonoga opica.

Spinnenartig, *adj.*, pajkovit.

Spinnendistel, die, žegnani glavinec.

Spinnenfisch, der, nach dem *Böhm.* forma f.

Spinnenfresser, der, ein Weizhals, sko-
pun, gladih, pajkofec.

Spinnengewebe, das, pajčina, nach
Gutm. pajčina (auch *poln.*), auch paj-

čovina, nach V. palčina, in St. und kroat.
pavčina.

Spinnengewebebalon, die, pajčinasta
lopatika.

Spinnengewirk, f. Spinnengewebe.

Spinnegift, das, pajóji strup.

Spinnenlauffer, f. Spinnengewebe.

Spinnenloth, der, pajójek.

Spinnenkraut, das, (*Anthericum*), kos-
mover, predenec.

Spinnenkrebs, der, pajkoviti rak.

Spinnenlinie, die, in der Größenlehre,
pajčinasta čerta.

Spinnennest, das, pajóje gnezdo.

Spinnenetz, das, pajója mreža, pajčina.

Spinnenfänger, der, (*Kerwisch*), omelo.

Spinnenstecher, der, pajóji kamen.

Spinnenstödter, der, f. Sandwespe.

Spinnenwebe, f. Spinnengewebe.

Spinnenwebengarn, das, visoke mreže
na jerebe.

Spinner, der, predec, prejo, predivec, bei
Gutm. auch prednik, *serb.* prelac (= pre-
lee).

Spinnerrei, die, preja (mehr Garn), pre-
denje; die Spinnerrei verstehen, prosti znati;
Spinnanstalt, predivaica, predilaica.

Spinnerin, die, predica, prelja (auch *serb.*),
predivka.

Spinnerlohn, der, predaina, prejnina.

Spinnewebe, die, Spinnengewebe; paj-
čovina.

Spinnweben, *adj.*, pajčinast.

Spinnwebenartig, *adj.*, pajčevinast,
kakor pajčovina.

Spinnwebenhaut, f. Schleimhaut.

Spinnsfliege, f. Pferdelaus, Afterswespe.

Spinngerath, das, priprava, orodje za
predenje.

Spinnhaar, das, predivo.

Spinnhafen, der, ein hölzernes Werkzeug
mit einem Hafen zum Spinnen der Seile,
kljaka; bei den Spinnern, den abgerissenen
Faden wieder durch das Spuhlfloch zu ziehen,
hlapec (*V.*).

Spinnhanf, der, konopno predivo, mikana
konopla.

Spinnhaus, das, predivaica (*Gutm.*); f.
a. Arbeitshaus, Zuchtshaus.

Spinnhütte, die, hisica, kjer se zapredajo
svilenice.

Spinnichte, f. Spinnstube.

Spinnjungfer, f. Wasserjungfer.

Spinnmagd, die, dekla predica.

Spinnmährchen, das, pravlica ob preji
pripovedovana.

Spinnmaschine, die, predivna mašina.

Spinnmeister, der, predičar f., kdor je
nad predicami.

Spinnmeisterin, die, etwa predičarica,
ženska, ki jo postavljena nad predice.

Spinnmühle, die, kolovrat na vodi (*V.*).

Spinnrad, das, kolovrat, *dim.* kolovratek,
kolovratio.

Spinnraddreher, Spinnradmacher, der
kolovrratar.

Spinne, die, f. Seidenraupe.
Spinne, *adj.*, vom Seidenwurm, kadar se hoče že zapresti.
Spinne, der, ein Rosten, daran zu spinnen, Rosten, preslica, (in St. angebl. preslo); die Wicelspunne daran, koželj (böhm. kužel, volhin. krožček, wornach krožel); der um den Rosten gewickelte Faden, kodelja.
Spinne, in Bzgg., preslični.
Spinne, der, presličar, koželjar.
Spinne, der, (izba) predivnica.
Spinne, die, predivna söla, predivnica.
Spinne, f. Spinne.
Spinne, die, predivnica; Versammlung der Spinnerinnen, im Serb. prelo u. supradak (sopredok).
Spinne, f. Rostenweisheit.
Spinne, der, prediški stol.
Spinne, f. Spinne.
Spinne, die, pajčka bradavica.
Spinne, f. Spinnengewebe.
Spinne, das, predica, ki prede za dnar.
Spinne, das, vsakoršno predivo.
Spinne, Spindelwirtel, der, vreteno.
Spinne, der, kodelja.
Spinne, der, spinocizem*.
Spinne, der, der weiche weiße Theil des Holzes zwischen der Rinde und dem Kern, nach V. belina, beljava, bledina, belutina; der wässrige nicht ausgebadene Theil des Brotes, svalek, cmok, testeni kruh, nedopečen kruh.
Spinne, *adj.*, cmokast, svalkast.
Spinne, f. Gräbela.
Spinne, der, ogleduh, ogleduh, vohun, nach Gutsm. zvedovavec, opazuh, gew. špijon*, serb. nach Vuk uhoda.
Spinne, die, vohunstvo, špijonstvo.
Spinne, v. n., oglelovati, ogleduhovati (M.), serb. uhoditi, pozvedovati, prežati, špijonirati*; f. a. Anstundschaffen, Spähen.
Spinne, f. Althembel.
Spinne, *adj.*, zaviti, krogast; f. a. Kreisförmig, Schneckenartig.
Spinne, die, zmet zavita, (viba?).
Spinne, die, v kroge zavita čerta; nach V. kušcarjev vinok, kačji vinok.
Spinne, pretöcena mesca.
Spinne, f. Meerswalbe.
Spinne, živo.
Spinne, der, spirital*.
Spinne, *pl.*, duhovno, dušne reči.
Spinne, f. Geistigen.
Spinne, der, nauk od duhov.
Spinne, *adj.*, dušen, duhovit.
Spinne, f. Feurig, Geistig, Start.
Spinne, der, vinski evet; f. a. Brandwein; Geist, duh; Schmutz, napuh.
Spinne, der, överänje.
Spinne, die, domača lastovica.
Spinne, das, bolnišnica; f. Krankenhaus, Armenhaus.
Spinne, in Bzgg., bolnišnični.
Spinne, der, bolnišnični, špitalski snet.

Spital, der, oskerbnik bolnišnice.
Spital, das, (im Deichbau), dernica*.
Spital, f. Spital.
Spital, die, cerkev bolnišnična.
Spital, f. Spital.
Spital, v. a., naložiti rušine na samokolnaco.
Spital, der, navpik rezana söta.
Spital, die, nakladanje rušine.
Spital, *adj.*, spizig, špicast (auch poln. und böhm.), ostriga konec; serb. šiljast; spiz machen, f. Spizen; ich kann es nicht spiz kriegen, ne vem, kako je to.
Spital, der, eine Art Hunde, nach V. puma(?); kuza, kužek, russ. špic; ein geringerer Grad des Rausches, einen Spiz haben, teröen biti, v glavi ga imeti; die Spizen, f. d.
Spital, der, nach Sul. mleč, javor šiljastolistni.
Spital, das, tur.
Spital, der, f. Hornamboß, rogatina (böhm.).
Spital, der, mali vervar.
Spital, der, špicasta brada.
Spital, der, in den Röhren, pajtelj* za špicenje pšenice.
Spital, die, ostrolista lipa.
Spital, der, nabožec (V.).
Spital, der, an der Spitze der Weizenförner, černorepost (V.); der Weizen hat den Spitalbrand, pšenica je černorepa.
Spital, der, listiger Dieb, Betrüger u. dergl., zviti ptič, malopridnež, neporednež, eigan, nemarnež, goljuf, tatin, slepar.
Spital, die, goljuša, sleparija.
Spital, die, tatinka (V.), sleparica.
Spital, *adj.*, tatinsk, sleparsk, goljuš, goljušsk; f. a. Schurkisch, listig.
Spital, die, der dünn auslaufende Theil eines Körpers, špica* (auch in and. D.), ost-i (V. u. böhm.), ostri konec, (nach V. pik u. špik?; hodecina, nach Gutsm. nahoda, hodež); die Spitze abbrechen, odlomiti konec, omaliti, ostuliti; eines Thurmes oder Berges, verh. ert, m. (altst. r't, serb. rat), teme; eine große Verbspitze, veršina, ertina; f. a. Gipfel; Spitze eines Fingers, bucel* (V.); eiserne Spitze an einem Stöcke, stöckel*; äußerster Theil, koncina; an der Pfeife, f. Mundstück; Spitze des Mondes, rog, rogelj lune; die Spitze einer Spitze, eev, oevka; die Spitze einer Insel, nos, nach dem Poln. brada; Spitze des Daches, slemez; Spitze einer Aehre, rosa, osina; Spitze des Winkels, verh. ert oglja; Spitze der Zunge, konec jezika; Spitze des Schiffes, f. Schnabel; Spitze des Heeres, nach dem Böhm. u. Poln. čelo, nach Gutsm. prednja stran; Einem Spizen geben, f. Stacheln; etwas auf die Spitze stellen, treiben, presiliti, pretegniti; v nevarnost pripraviti, nach V. kaj na pik postaviti; sich an die Spitze stellen, prvo mesto zavzeti, posesti; nach dem Poln. postaviti se na čelo; an der Spitze stehen, prvi biti, prvo mesto imeti; sich auf die

Spize emporſchwingen, povzdigniti se, popeti se na najviši mesto, stopnjo; die Spize eines Einſalles (Pointe), puščica, konoc; geſchloſſenes Gewirt, nach V. mrežo (eigenti. Neg), špice, *pl.* n. d. *Serb.* (Vuk) čipke, *pl.*, *böhm.* krajky (*pl. f.*), *poln.* koronki, *russ.* krazevo; n. *Gutm.* zobci; an der Spize des Heeres, na čelu vojske; Jemanden vor die Spize ſordern, koga na meo klicati; Jemanden Spize bieten, v bran postaviti se, upreti, upirati se, protiviti se komu; *vulg.* zobe pokazati komu.

Spizeisen, das, dleto kamnorezecev, nach V. špica.

Spizel, der, prežun, vohač, osleduh.

Spizeln, v. n., ein Spiel, turčati, terkati; f. a. Stizeln.

Spizen, v. a., spizig machen, priostriti, zostriti, ostriti (ſcharf machen) na konci, ošpičiti, špičiti, nach V. okliniti, kliniti, *serb.* zaslijiti, šiljiti, *böhm.* n. *poln.* zakončiti; die Feder spizen, *fig.* zbadljivo pisati, piſmeno zbadati; ostro pisati zoper koga; ſich auf etwas spizen, (v. r.), zobe ostriti ſi na kaj, čakati in nadjati se česa; veseliti se natihama česa; das Maul spizen, šobo delati; die Ohren spizen, na uho vleči, uho nastavljati; z ušesi stroči; einen Saß spizen, stavek ličiti; die Spize nehmen, omuliti, oſtuliti; das Haar spizen, pristrigati dlako; den Weizen spizen (in der Mühle), štekljati (?), *böhm.* špicovati (špičiti); f. a. Schroteln; die Haare spizen, emporſtehen machen, nasčotiniti, ščetiniti, ščetiniti se; geſpizt, f. Spizig.

Spizen-, in den Bzgg., —iz čipk ali špie, s čipkami.

Spizenärmel, der, rokav s čipkami.

Spizenband, das, čipkasti trak.

Spizenbeſatz, der, obšiv s čipkami.

Spizenblume, die, cvetka v čipkah.

Spizenefaffung, die, obrob s čipkami.

Spizenfabrik, die, čipkarnica, fabrika čipk ali špie.

Spizengarn, das, niti za čipke.

Spizengrund, der, dno čipek ali špie.

Spizenhalstuch, das, ruta s čipkami.

Spizenhandel, der, kupčija s čipkami ali špicami, čipkarstvo.

Spizenhändler, der, čipkar (Vuk), kdor prodaja špie.

Spizenhändlerin, die, čipkarica.

Spizenhemd, das, srajca s čipkami.

Spizenkissen, das, čipkarska vajšničica.

Spizenkleid, das, obleka s čipkami.

Spizenklöppel, der, čipkarski klinček.

Spizenklöppler, der, čipkar, kdor čipke plete.

Spizenklöpplerin, die, čipkarica.

Spizenkragen, der, ovratnik s čipkami.

Spizenkrämer, f. Spizenhändler.

Spizenmacher, der, f. Spizenklöppler.

Spizenmacherei, die, čipkarstvo.

Spizenmantel, der, plašč s čipkami.

Spizenmodell, —muster, das, vzor za čipke.

Spizenrand, der, okrajie čipke.

Spizenroß, der, suknja s čipkami.

Spizenschürze, die, prednik iz čipek.

Spizenstich, der, bei den Nähterinnen, čipkarski šiv, šteh*.

Spizente, die, (anas acuta), dolgorepka.

Spizentuch, das, ruta, robec s čipkami.

Spizenwert, das, vsakršne čipke ali špie.

Spizenwirn, f. Spizengarn.

Spizfelle, die, bei Rammmachern, glavničarska pilica za špičenje zob.

Spizfindig, *adj.*, zvit, zvijačen, bistro-umen, tenak, tenkih besed, kdor dlako na četero cepi, prebrisan, premeten, spreten; spizfindige Frage, zavito, nach dem *Poln.* rogato vprašanje; f. a. Haarſpalter.

Spizfindigkeit, die, zvijačnost, zvitost, tenkost, ostroumnost, domišljiva pamet, premetenost; f. a. Haarſpalterei; zvita beseda, reč.

Spizfinne, die, špicasta plavuta.

Spizflader, f. Spizhorn.

Spizfloſſe, f. Spizfinne.

Spizflöte, die, špicasta piščal, piſal.

Spizfrühkraut, das, zelje s špicastimi glavami.

Spizgipfel, der, ertič.

Spizgras, f. Quede.

Spizhade, die, (Spizhaue), pikelj (V.), kramp, cempin, rovnica.

Spizhafer, f. Flughafer.

Spizhammer, der, podkovno kladvo.

Spizhaue, f. Spizhade.

Spizhirſch, f. Spizſper.

Spizhorn, das, špicasti rog.

Spizhund, f. Spiz.

Spizhut, der, špicasti klobuk.

Spizhüttig, f. Verrätheriſch.

Spizig, *adj.*, špicast, špicat, ostriga konca, bodeč, *serb.* šiljat, zaslijen; spizige Nadel, ostro ošpicena igla, igla s ostrim koncem; f. a. Spiz; spizig anſehen, suh, medel, n. *Ravn.* auch oſtrekel (bei *Gutm.* ſarr) biti; spizige Worte, ostre, zbadljivo besede; *waidm.* spizig kommen, priti z glavo naprej, glavo nastaviti strelu, in ne širsi stran; spiziger Fels, ostr, ostrorobata skala; spizig machen, f. Spizen.

Spizigkeit, die, ošpicenost.

Spizlatte, die, špicasta kapa.

Spizlee, der, gorska detelja.

Spizlette, die, (Xanthium), strela.

Spizlopf, der, špicasta glava.

Spizlerche, f. Graſmüde.

Spizling, der, špicasta reč.

Spizmanl, der, špicasti gobec.

Spizmaus, die, (Sorex araneus), špicmis, špicmoh, *russ.* zemljerojka, nach *Sul.* rovka; auch šisimis, nach *Gutm.* mis s passim ali zaſerljenim riveam.

Spizmeiſel, der, f. Spizeisen.

Spizmünze, die, mala meta.

Spizname, der, zdevok, pritkljlej, zdeto, prilozeno ime; gerdio ime, ime z zmérjanjem dano; ſie gaßen ihm den Spiznamen der Rähle, zdeli so mu plešec.

Spiznase, die, špicasti nos, kljunasti nos.
Spiznasig, *adj.*, špicastiga nosa.
Spizohr, das, špicasto uho.
Spizpferd, das, suha kleka; prednji konj.
Spizraupe, die, špicasta gosenica.
Spizrede, die, ostre, zbadljivo besede.
Spizring, der, ostrivni krožek.
Spizruthe, f. Spiegruthe.
Spizsah, der, zvijačni stavek.
Spizsäule, f. Obelisk, Pyramide.
Spizsäulenbauchmuskel, der, piramidasta trebušna mišica.
Spizschnabel, der, ostri, špicasti kljun.
Spizschwanz, der, špicasti rep.
Spizspann, das, s tremi, s trojnico (voziti).
Spizspännig, *adj.*, s tremi vozoo se.
Spizstahl, der, špicasto jeklo.
Spizstein, der, iglarska osla.
Spizwed, der, štruca*.
Spizwegerich, der, ozki terpotec, celec.
Spizweide, f. Bandweide.
Spizweizen, f. Bartweizen, (rosenica).
Spizwintel, der, stisnjeni, ostri ogel.
Spizwintelig, *adj.*, ostrokoten, ostroogelni.
Spizwort, das, zbadljiva, razkalivna beseda.
Spizzahl, der, pasji zob, pasjek (V).
Spizzange, die, špicaste klešče, kleše.
Spizzoologie, die, nauk od droba.
Spleen, der, f. Milzucht, (neka otožnost, kakoršna rada prevzema Angleže), muhe, težke misli, kis (V).
Spleiße, die, f. Span, Schleiße; Dachspan, desčica, derenica; Schuppe vom glühenden Eisen, speludi (?), okujine; was sich von den Kleidungsstücken abreißt, und zwischen dem Futter und Oberzeuge sehet, nach V. guljava, guljavščina, guljavšina; f. auch Splint; obroči krojeni, vitre.
Spleißen, v. n. u. a., f. Splatten, klati, krojiti; Federn spleißen, f. Schleißen; per-viö žgati černo med ali kotlovino.
Spleißen, das, klanje, cepljenje, krojenje; žganje, plavljenje medi.
Spleißherd, f. Garofen.
Spleißig, *adj.*, cepljiv, lupen, zaderikast; kar se da cepiti, krojiti.
Spleißkupfer, f. Garkupfer.
Spleißhofen, f. Garofen.
Spleißernacht, f. Splitternacht.
Splendid, f. Glänzend, Prächig.
Splett(e), f. Spalt (razkol).
Spließe, f. Spalte.
Splint, f. Spint; im Holze, belina, beljava; ein durch das Splatten entstandenes Ding, f. Splitter, Span; železna zatka, železni zatičavnik.
Splinter, f. Splitter.
Splis, f. Spalt.
Splissen, v. a., (im Schiffbau), vezati.
Splissig, f. Spaltig.
Splitten, f. Splatten.
Splithammer, der, ein Hammer mit Klammern an der einen Seite, rogovilčasto kladvo.

Splitter, der, ein durch Splatten entstandenes langes spitziges Stück, nach V. zaderika, in St. skala (sonst Feld), nach M. oskalek, (russ. oskalok); Abfälle vom Holzhaften, iver, coll. iverje; Age, pezdur, coll. pezdurje, fig. troha, drobce, drobir, merva, serb. trun; sich einen Splitter unter den Nagel stecken, zadreti si kaj, nach M. oskaliti se; du siehst den Splitter in deines Bruders Auge, vidiš pezdur v očesu svojiga brata.
Splitterbaum, f. Splitterholz.
Splitterbruch, der, nach V. drobirsti lom.
Splitterholz, das, drevo za posek; razklane, razcepljene derva, klanke (Zalok).
Splitterig, *adj.*, vom Holze, zaderikast; von Hossilen u. dgl., drobirst, drobce; (in St. a. skalnat, sonst festig).
Splittern, v. n., das Holz splittet, les se kala, se zadir, se cepi; drobiti se; v. a., Holz splittern, cepiti, klati, kalati; schreien und splittern, (v. n.), vekati, cviliti.
Splitternacht, *adj.*, gol in nag, čisto nag, kakor je prišel na svet.
Splitterrichten, v. n. u. a., nach V. pezdurje soditi in precejati, na drobno iti, na tanko iti, na drobne kosce rezati; preresetavati ostro.
Splitterrichten, das, preostro sojenje.
Splitterrichter, der, ostri resetavec, prenatani sodnik; böhm. mrvičkar.
Splitterschere, die, drobne škarje.
Splittertoll, *adj.*, razkačen.
Splitterwurm, der, neka glista.
Spliken, v. a., zvezati dva konca verri.
Späder, f. Faulbaum.
Späliant, der, toženi zavolj ropa.
Spoliation, f. Veranbung.
Spolien, pl., f. Beute.
Spolieren, f. Veranben.
Span, die, (Zige), sesek, cizek, sesec; eig. bradavica.
Sponde, f. Bettgestell.
Spondens, der, spondej (— —).
Spondiren, f. Geloben.
Sponsalien, pl., f. Eheverlobniß.
Sponseln, v. a., živini noge na rahlem zvezati.
Sponsion, die, obljuba slovesna.
Spontan, *adj.*, samodsehen, sam od sebe.
Spontaneität, die, samodsebnost, f. a. Selbstbestimmung.
Sponton, der, sponton*.
Spur, der, plesnoba, plesnina, f. Schimmel.
Spuraden, pl., samoteri, razsuti otoci.
Spurader, die, žila ostrožnica f.
Spuradisch, *adj.*, samoter, raztresen.
Spurcogewicht, das, teža s taro vred, groba vaga.
Spurcowaaren, die, u. V. kosmato blago und blago s taro.
Sporei, das, vom Hahn nicht befruchtete, jaro jajce, jalovo jajce, zapertek.
Sporen, f. Hansen.
Sporer, der, ostrogar.
Sporekrassel, ovenk, gotovina.

Sporgelbeerbaum, f. Faulbaum.

Sporn, **Spornel**, f. Roth.

Sporn, der, ostroga (in all. sl. M. außer russ.), *fig.*, nagon, spodbod, spodbada, spodbadek, f. a. Antrieb; dem Pferde die Spornen geben, konja spodbosti, spodbadati; am Fuße des Hahns, ostroga, krempelej; svinjski parklji; Gispornen, dereze; einen Sporn zu viel haben, prevzetan, napihnen biti; objesten, kruha presit; Sporn zu etwas sein, gnati, naganjati k čemu.

Sporn-, in 3fig. ostrožni.

Spornader, f. Sporader.

Spornähulich, *adj.*, ostrogast.

Spornblume, die, kurji parklji; Ritter-sporn, ušivec.

Spornen, v. a., spodbosti, spodbadati, bosti z ostrogo; *fig.*, gnati; der Ehrgeiz spornit ihn, časti lakomnost ga žene; f. a. Antreiben; sich spornen, ostrogo djati, natak-niti, vzeti; gestieft und gespornet, v čevljih in ostrogah.

Spornet, der, spodbadavec, naganjavec.

Spornflügel, der, eine Gattung Vögel, welche an der Biegung des ersten Gelenkes der Flügel spitzige Spornen haben, (parra jaccan), nach dem Böhm. ostajak †, etwa a. ostrožnik †.

Spornfuß, der, der mit steifen Stacheln am Schienbeine versehene Fuß mancher Vögel, noga z ostrogo; ostrogonožnik †.

Spornhaus, die, ostrogastaga gos (Gamska).

Spornhalter, f. Spornleder.

Spornleder, das, ostrožno usnje.

Spornlos, *adj.*, brez ostrog(e).

Spornmacher, der, ostrogar.

Spornmacherhandwerk, das, ostrogarstvo.

Spornrad, -rädchen, das, ostrožno kolce, zvezdica.

Spornriemen, der, ostrožni jermen.

Spornstachel, der, ostrožno bodilce (namenti kolca).

Spornstättig, *adj.*, seröen, ein spornstättiges Pferd, nach V. serénik; konj ki se ne gane z mesta, kadar začuti ostrogo.

Spornstich, der, zabod, uhod z ostrogo.

Spornstreich, *adv.*, skokama, v skok, v dir, ko blisk, po bliskovo, nach V. podbadama, na vse preterganje (Gutm.); kakor bi strelil.

Spornträger, der, ein gespornter Reiter, ostrogač, ostrožnik, ostrogonosec, f. a. Spornleder.

Spornwunde, die, rana z ostrogo narejena.

Spornviti, *pl.*, podarki, postranski, nestanovitni dohodki; posebni, postranski prisluki in dobički, nach V. postransčina, f. a. Accidentien.

Spott, der, zasramovanje, zasramba, posmeh, podsmeh, posmehovanje, pogerda; Spott treiben, zasmehovati, pogerđiti, gerditi, *serb.* rugati se (= rogati se) komu; noren delati se s koga; die Schande, sramota; zu Spotte werden, v zasmehovanje biti, zasmehoven biti; v sramoto priti;

Jemanden zum Spotte machen, osramotiti; Spott auf etwas bieten, slepo ceno za kaj ponujati (V.); f. a. Pöhn, Schimpf; Schande.

Spottbenennung, die, ime v zasmehekoma dano, f. Epithame.

Spottbild, f. Carrisatur, pokveka namalana, kreta (V. u. Ravn.), zasramovavna podoba.

Spottblatt, das, gerdi, zasramovavni časnik.

Spottlei, die, tenko zasmehovanje in zbadanje, posmeh; oponašanje, spakovanje, podsmeh.

Spotteln, v. n., tenko, skrivaj zasmehovati koga, smejati se, posmehovati se, *serb.* podsmehniti se, podsmevati se komu, zbadati, pikati koga.

Spotten, v. n., über etwas, nach V. rogati se, zasramovati koga, zasmehovati, posmehovati, noren delati se iz česa, šaliti se, norčevati se s čim; gerditi koga (V. u. *serb.*); pitati koga z gerdimi besedami; mit der Religion ist nicht zu spotten, vere ne v smeh obračati; ich spotte nicht, es ist mein Ernst, ne šalim se, moja prava misel je to, ni šala, je resnica; Einen spotten, ver-spotten, psovati koga; spotte des Lachens nicht, ne zasmehuje kruljeviga, ne smeja se šantavimu; *poln.* nagraćować się z czego; durch Nachahmung der Geberden eines spotten, oponašati koga, paditi se po —. spakovati se; gespottet, (v. a.) zasmehoven, zasramovan, f. a. Schimpfen.

Spotten, das, zasmehovanje, zasramovanje, f. a. Spott.

Spottend, *adv.*, smeja se komu, zasmehovaje.

Spötter, der, zasmehovavec, zasramovavec, zaničevavec, gerdivec, rogavec, zasmehač, posmehovavec, oponašavec, spakovavec, spottjivec, zbadavec.

Spöttere, die, zasmehovanje, zasmehovavne besede; eine vorbringen, zasmehovati; f. a. Spott.

Spötterin, die, zasmehovavka, zasramovavka, zaničevavka, zasmeholja, gerdivka, posmehovavka.

Spötteln, f. Spotten.

Spottfrage, die, zasramno, zbadljivo vprašanje.

Spottgebilde, f. Spottbild.

Spottgedicht, das, zahavljica, f. a. Satyre.

Spottgeist, der, zasmehovavstvo, posmehljivost; f. Spottlust; eine Person, f. Spötter.

Spottgelächter, das, zasmehovanje.

Spottgeld, das, nach V. slepa cena; um ein Spottgeld hergeben, pod nič dati; ein Spottgeld bieten, slepo ceno ponuditi, dajati; um ein Spottgeld bekommen, zastonj, za nič dobiti, kupiti; *russ.* bezcenok (brezcenec), prav mala cena; *serb.* nach Vuk bezcenje.

Spöttlich, *adj.*, posmehljiv, zasmehljiv, (zasmesljiv), zasramljiv, zbadljiv.

Spottkauf, der, kup pod nič, f. Spottgeld.

Spottlächeln, das, podsmehovanje.

Spöttler, der, zasramljivec.

Spöttlerin, die, zasramljivka.
Spöttlich, f. Schimpflich; Spöttisch.
Spottlied, das, f. Spottgedicht.
Spottlob, das, zasmehovavna hvala, f. a. Ironie.
Spottlust, f. Spottsucht.
Spottmann, das, posmehun; jezikalo; zasmehovani gobec.
Spottname, der, gerdo ime, zamérno ime, f. úbr. Epithame.
Spottpreis, der, prav nizka cena, f. Spottgeld.
Spottrede, die, zabavljica, f. Satyre.
Spottreim, f. Spottgedicht.
Spottschrift, f. Satyre.
Spottschriřter, der, f. Satyriřter.
Spottsprache, die, zasmehovavne besedo.
Spottsucht, die, zabavljivost, posmehljivost, zasmehljivost.
Spottſüchtig, adj., zabavljiv, zasmehljiv, nach dem Russ. zasmeřljiv, posmehljiv.
Spottvogel, der, f. Graemüde; rdečeglavi srakopér; als Person, zasramovavec, zasramljivec; f. Spötter.
Spottweise, adv., zasramljivo, posmehljivo, smehama.
Spottwohlfeil, adj., skoraj v nič, za slepo ceno, predober kup, pod nič, preceno.
Spottwort, das, zasramljiva, ogerdljiva beseda.
Sprachähnlichkeit, die, podobnost v jeziku, v izreki (in Bezug auf die Aussprache).
Sprachalter, das, doba, vek kaciga jezika.
Sprachalterthum, das, starina, spominček jezika iz starodavne dobe.
Sprachammerlung, die, opomba zastran jezika.
Spracharm, adj., ubog, reven jezik, (ki ima malo besed).
Spracharmuth, die, revnost jezika, ubogi jezik.
Sprachart, die, lastnija, posebnost, versta jezika.
Sprachban, der, sostava, sklad jezika.
Sprachbemerlung, die, f. Sprachammerlung.
Sprachbereicherung, die, bogatenje kaciga jezika, (kovanje novih besed).
Sprachbote, der, bei den Handwerkern derjenige Angestellte, welcher das Wort führt, governorin, govornik rokodelski.
Sprache, die, in der engern Bedeutung, Sprache eines Volkes, jezik (eig. Zunge, in all. sl. M.), die slovenische Sprache, slovenski jezik, auch mittelst der Formation auf —ina, slovensčina, slovensina, (auch in andern, namentlich im böhm. D.), die deutsche, lateinische, böhmische, russische Sprache, u. dgl., nemščina, latinščina, češčina, ruščina itd.; in die slovenische Sprache übertragen, posloveniti, poslovenjevati; eine fremde unbekannte Sprache, tuja, neznana beseda, govorica; er spricht mehrere Sprachen, zna več jezikov; die Sprache wilder Völker ist roh, beseda, govorica divjih narodov je roda, neolikana; reiche Sprache, bogat jo-

zik; lebende Sprache, živ jezik, živiga naroda jezik; todt Sprache, mrttev jezik, star jezik, nekdanjih, bivših narodov jeziki; neue Sprachen, sedanji, novejši jeziki; morgenländische Sprachen, vzdolni, jutrovi jeziki; nach den Regeln der Sprache, po pravilih kaciga jezika; eine fremde Sprache lernen, učiti se tujiga jezika; das Vermögen durch articulirte Laute sich auszudrücken, govorjenje, beseda; die Sprache ist ihm vergangen, govorjenje mu je prešlo, ga je izgubil, besedo je položil, zanemel je, besedo mu je zaperlo, vzelo, nach Cas tihee ga je prijel; hast du die Sprache verloren? mar nimas jezika ali ne znaš govoriti? Sprache der Thiere, govorjenje, pomenek, pomenkovanje, govor; es fehlt dem Wilde nichts als die Sprache, samo govorila da bi, druziga ne manjka podobščini, podobšini; — die Stimme, glas, govorjenje, beseda; dieses Frauenzimmer hat eine männliche Sprache, ta ženska ima moški glas, moško besedo ali govorjenje; blühende Sprache, beseda, pisava polna cvetja; eine süßne Sprache führen, derzno govoriti, z derzno besedo oglasiti se, derzno spregovoriti; alle führen dieselbe Sprache, vsi eno terdijo, pravijo, govore; die Sprache des gemeinen Mannes, govorica prostaka, etwa auch prostaščina, prostašina; wieder die Sprache bekommen, zopet spregovoriti; er will mit der Sprache nicht heraus, neće odkrito, razločno povedati; molči; die Sache kam zur Sprache, govorilo se je, govor je bil od tega, beseda je prišla na to, jeli so govoriti od tega, prišlo je v besedo; beseda je to nanesla; zur Sprache bringen, zastaviti besedo od česa, sprožiti besedo, omeniti česa, v misel vzeti; Sprache der Handwerker, Künstler, des Hofes, der Brüderschaften, Gesellschaften, govorjenje; er hat eine schwere Sprache, jezik se mu zapleta, zavalluje, težko govori; mit der Sprache herandrücken, z besedo na dan; die Sprache verrieth dich, beseda te razodeva, izreka te razodeva; nur herans mit der Sprache, le povej, le govori, nach V. le ven z besedo.
Spracheinheit, die, lastovitost, posebnost jezika, f. a. Idiotismus.
Spracheigenhümlichkeit, f. Spracheinheit.
Sprachenmischung, die, mešanje jezikov.
Sprachenverwirrung, die, zmeda jezikov, v govorjenji.
Sprachfähig, adj., nur der Mensch ist sprachfähig, samo clovek more govoriti, se nauči govoriti.
Sprachfeger, der, f. Purist, Sprachreiner.
Sprachfehler, der, pomota, pogrešek v govorjenji, v jeziku, zoper gramatika, zoper pravila kaciga jezika.
Sprachfenster, das, in den Nonnenklöstern, pogovorno okno.
Sprachfertig, adj., komur beseda gladko teče v kacem jeziku; kdor dobro zna kak jezik izurjen, ročin v govoru.

Sprachfest, *adj.*, terden v kaceu jeziku, (ki se ne da prodati).
Sprachforscher, *der*, jezikoslovec, filolog.
Sprachforschung, *die*, jezikoslovje, filologija.
Sprachfreund, *der*, f. **Sprachforscher**.
Sprachgabe, *die*, dar govorjenja, zmožnost jezika, beseda.
Sprachgebrauch, *der*, navada, šega govorjenja ali v govorjenji; navadna raba kake besede.
Sprachgeläufig, f. **Sprachfertig**.
Sprachgelehrsamkeit, f. **Sprachforschung**.
Sprachgelehrt, *adj.*, jezikosloven.
Sprachgelehrte, *der*, f. **Sprachforscher**, (n. V. jezikan +).
Sprachgemenge, *das*, zmes raznih jezikov, cobodra.
Sprachgenosse, *der*, eniga jezika.
Sprachgericht, f. **Sprachrichtig**.
Sprachgerichtshof, *der*, sodišče, sodišče zastran jezika.
Sprachgesetz, *das*, (Gesetz in der Sprache), postava jezika kaciga, gramatično ali slovniško pravilo.
Sprachgeständig, f. **Geständig**.
Sprachgewandt, f. **Sprachfertig**.
Sprachgewirre, f. **Sprachgemenge**.
Sprachgewölbe, *das*, govorni oblok.
Sprachgitter, f. **Sprachsenfter**.
Sprachgleichförmigkeit, *die*, enakost dveh jezikov.
Sprachgrenze, *die*, meja, dokler kak jezik sega.
Sprachgrübele, *die*, tuhtanje, vertanje v kakem jeziku.
Sprachgrübler, *der*, korenodolbec.
Sprachhaus, *das*, govorivnica +.
Sprachig, f. **Gesprächig**.
Sprachinsel, *die*, otociš (n. pr. nemški med slovenskim ljudstvom).
Sprachkammer, f. **Sprachhaus**.
Sprachkennner, *der*, jezikoslovec, jezikoznanec.
Sprachkenntniß, *die*, **Sprachkunde**, *die*, jezikoznanstvo, znanje jezika kaciga.
Sprachkundig, *adj.*, zveden, znajden, izurjen v kaceu jeziku.
Sprachkundigkeit, *die*, znajdenost, izurjenost v kaceu jeziku.
Sprachkunnst, f. **Sprachlehre**.
Sprachkünstig, *adj.*, slovnišk, gramatičen.
Sprachkünstler, *der*, slovničar, f. a. **Grammatiker**.
Sprachkünstlich, *adj.*, (nach den Regeln der Sprache), slovnišk.
Sprachlaut, *der*, glas (kaciga jezika).
Sprachlehre, *die*, slovnicar +, gramatika, (nach V. pismenost), nauk, kako pravilno govoriti kak jezik.
Sprachlehrer, *der*, **Grammatiker**, gramatik(ar), slovničar; učenik, ki uči kak jezik.
Sprachlehrerin, *die*, učnica kaciga jezika.
Sprachlehrig, **Sprachlehrlich**, *adj.*, (die Sprachlehre betreffend), slovnišk, gramatičen.
Sprachlich, *adj.*, *die Sprache betreffend*, in

sprachlicher Beziehung, zastran jezika, glede na jezik, kar se tice jezika.
Sprachlos, *adj.*, negovoreč, brez govorjenja, brez besede; er liegt sprachlos da, besedo mu je zaperlo, vzelo, besedo je položil, zanemil je (richt. zanemil, onemil); f. a. **Stumm**.
Sprachlosigkeit, *die*, negovernost, nemost, onemlost (*böhm.*).
Sprachmann, f. **Sprachkennner**.
Sprachmäßig, *adj.*, po jeziku, jeziku primerjen.
Sprachmeister, f. **Sprachlehrer**.
Sprachmeisterei, *die*, ocitanje slovniških pogrškov.
Sprachmenger, *der*, **Sprachmischer**, ptujočevace, kdor razne jezike meša; jezikovkvarnik +.
Sprachmengerei, *die*, ptujočevavstvo, ptujočevanje, mešanje, kvarjenje jezikov.
Sprachmengerin, *die*, ptujočevavka.
Sprachneuerung, *die*, kovanje novih besed, *ruß.* novoslovje.
Sprachorgan, f. **Sprachwerkzeug**.
Sprachregel, *die*, pravilo jezika kaciga.
Sprachregler, f. **Grammatiker**.
Sprachreinheit, *die*, čistota jezika.
Sprachreiniger, *der*, čistovec jezika, očičevace, očičevace; kdor jezik tujih besed trebi, čisti.
Sprachreinigung, *die*, čiščenje, čišenje, očičevanje, očičevanje, trebljenje jezika.
Sprachrichter, *der*, sodnik (zastran) jezika.
Sprachrichtig, *adj.*, pravilen (po gramatiki); *adv.* po gramatičnih pravilih, pravilno.
Sprachrichtigkeit, *die*, pravilnost.
Sprachrohheit, *die*, neotesanost, rodost jezika.
Sprachrohr, *das*, govorna troba, govorno trobilo; daljnoglasnik +, f. a. **Hörrohr**; Gines andern Sprachrohr sein, za kom govoriti, njegove besede ponavljati.
Sprachsaal, f. **Sprachgewölbe**.
Sprachschatz, *der*, zaklad jezika, vse njegovo besedstvo, bogastvo kaciga jezika, f. a. **Wörterbuch**.
Sprachschmeier, f. **Sprachfehler**.
Sprachschmeier, *der*, kazivec jezika.
Sprachschönheit, *die*, lepota jezika.
Sprachschöpfer, *der*, iznajdnik jezika.
Sprachschule, *die*, učilnica kaciga jezika, za kak jezik.
Sprachschüler, *die*, učenec, ki se uči kaciga jezika.
Sprachselig, f. **Gesprächig**.
Sprachsin, *der*, čutilo jezika.
Sprachsonderbarkeit, *die*, nepravilna posebnost jezika.
Sprachton, *der*, naglas.
Sprachtrichter, *der*, f. **Sprachrohr**.
Sprachübung, *die*, vaja v govorjenji, v jeziku.
Sprachunrichtigkeit, *die*, nepravilnost v govorjenji.
Sprachunterricht, *der*, uk, učenje kaciga jezika.

Sprachverbesserer, der, popravljavec jezika.

Sprachverbesserung, die, popravljanje jezika.

Sprachverderber, der, kvarnik, kazivoc jezika, jezikoskazač.

Sprachverderberei, die, pačenje, kvarjenje, spakodrovanje jezika.

Sprachverderbniß, das, popačenost jezika.

Sprachverständige, der, f. Sprachkennner.

Sprachverwirrer, der, f. Sprachmenger.

Sprachverwirrung, die, zmeda jezika.

Sprachweise, der, f. Sprachforscher.

Sprachweise, die, f. Sprachart.

Sprachwendung, die, zavinek, zasuk v govorjenji.

Sprachwerkzeug, das, govorilo.

Sprachwidrig, adj., nepravilen.

Sprachwissenschaft, die, jezikoznanstvo.

Sprachzimmer, das, govorivnica.

Sprachzwang, der, siljenje govoriti ali pisati v kakem jeziku (in ne v drugem).

Sprall, f. Miß.

Sprallhirse, die, černo proso.

Sprang, der, dež, ki hitro prejde.

Spratte, f. Sprosse.

Sprasseln, Sprassen, v. n., pokljati, f. Brassein.

Sprechart, die, izreka, način govorjenja; zavijanje po kakem narečji; platte Sprechart, prosto, prostaaško govorjenje.

Sprechbar, adj., izgovorljiv; — za govorjenje.

Sprechbrief, der, razsodba pisana.

Spreche, f. Star.

Sprechen, v. n., einen Laut von sich geben, die Stimme spricht nicht rein, pischal nima čistiga glasa, se ne glasi (V.) čisto; wie spricht der Hund? kakšen glas ima pes, kakš glas je slišati iz njega; v. n. u. a.; den Laut der Wörter hervorbringen, govoriti, in Rt. marnjati, marnjevati, in St. golcati (golčim, ausgeprochen, guchati), kramljati oder kramljati, goricevati (statt govoricevati), f. a. Reden; mehr poet. besediti, besedovati, serb. zboriti (von zbor Versammlung), mit Jemand sprechen, meniti se, pomenkovati se s kom, govoriti, pogovarjati se, razgovarjati oder zgovarjati se, kramljati s kom; ein Vogel spricht, ptič govori, izrekva; ein Kind lernt sprechen, otrok se uči govoriti; langsam, laut, deutlich eine Sprache sprechen, počasi, na glas, glasno, razločno govoriti; wir sprachen eben von der Sache, ravno smo od tega govorili, se menili, pomenkovali; unter uns gesprochen, med nami govoreč, med nami ostani; Jemanden sprechen, s kom govoriti, se meniti; ich konnte ihn nicht zum Sprechen bekommen, nisim mogel z njim govoriti; er ist nicht zu sprechen, ne da govoriti, ne pusti k besedi, ne pusti k sebi nikogar; er ist gut zu sprechen, pri volji je, dobre volje je; hier hat er nichts zu sprechen, tukaj nima nič govoriti, zapovedati; soviel als sagen, reči (verb. perf.), praviti (v. impf.),

er antwortete und sprach, odgovori in reče (das erzählende Präsens); sie sprach in einem fort: ach mein Sohn! (etwas vulg.) le zmiraj je guala: oh moj sin!; Gott sprach, Bog je rekel; die Leute sprechen, govore, pravi; für Jemanden sprechen, zagovarjati koga, za koga govoriti, potegniti se, pognati se, potegovati se, poganjati se, vleči se za koga, auch namesti koga govoriti; für sich sprechen, reči, govoriti sam k sebi; er sprach bei sich: warum sollte ich zu ihm gehen? rekel je sam pri sebi: čemu bi hodil k njemu?, auch öft, kaj bi hodil k njemu?; ich wünschte Sie auf ein Wort zu sprechen, rad bi z Vami besedo spregovoril; er ist nicht gut auf dich zu sprechen, nima te rad, gorak ti je; wir werden uns sprechen, (als Drohung), bova se vidila, našla v ozkem klanci; er sprach kein Wort, ni znil, čerhail besedice; so spricht das Gewissen, tako govori, vpije, opominja, svari vest; die Erfahrung spricht, skušnja pravi, uči; die feurigste Liebe sprach aus seinen Augen, naj živši ljubezen se mu je vidila na obrazu, njegov obraz je razodeval, kazal naj večji ljubezen; süß sprechen, govori, kakor bi med lilal; er spricht wenig, ima malo besed; du hast leicht sprechen, ti lahko govoriš, lahko je tebi govoriti; dies spricht für ihn, to ga zagovarja; Einem das Wort sprechen, govoriti za koga, zagovarjati ga; deutsch sprechen, po nemško, auch nemski govoriti; für erkennen, razsoditi, razsojati, sodbo izreči; von etwas sprechen, govoriti od česa, nach aßen and. D. o čem; sprich nur ein Wort, samo besedo reči, spregovori; in die Luft sprechen, bob v steno metati; für Jemand gut sprechen, porok biti za koga; Jemanden frei sprechen, koga odvezati, f. übr. Freisprechen, Lossprechen; ein Gebet sprechen, moliti; etwas gut sprechen, povaliti, poterdti; den Parteien Recht sprechen, soditi, pravico storiti, delati; ein Urtheil sprechen, razsoditi, soditi, pravdo skleniti, sodbo skleniti; den Segen sprechen, blagosloviti; Jemanden heilig sprechen, svetnikam prišteti, koga svetnika razglasiti; Einem Trost in die Seele sprechen, koga tolažiti; still sprechen, tiho govoriti; schlecht von Einem sprechen, opravljeni koga; unverständlich sprechen, berbrati, mermrati; mit Fertigkeit, Geläufigkeit sprechen, gladko govoriti; ohne Zusammenhang sprechen, (vulg.), govoriti kakor bi otrobe vezal; sich müde sprechen, nagovoriti se; das Vater unser sprechen, Oče naš odmoliti, moliti; zu Recht sprechen, razsoditi; den Fluch über Jemand sprechen, prekleti koga.

Sprechen, das, govorjenje, govor.

Sprechend, adj., govoreč; sprechend ähnlich, samo govorjenja mu manjka.

Sprecher, der, govornik, govornin, besednik; Maulmacher, govoran (M.); govorlivec.

Sprecherei, die, govorjenje, (prazno) besede.

Sprecherin, die, govornica, govorivka, besednica.
Sprechfreiheit, die, svobodno govorjenje.
Sprechgeld, das, sodnina f.
Sprechhaal, der, govorivnica.
Sprechsucht, die, govorljivost, jezičnost, besedničnost.
Sprechsuchtig, *adj.*, besedn, jezičen, govorljiv (*Vuk*); ein Sprechsuchtiger, govorlivec, eine Sprechsuchtige, govorljivka, govoruša (*Serb.*).
Sprechung, f. Sprechen, das.
Sprechwerk, **Sprechwerkzeug**, das, f. Maulwerk, Mundwerk, Mundstück.
Sprechzimmer, das, govorivnica.
Sprede, f. Sprudel.
Spredeilig, f. Sprengelig.
Spreckenraupe, die, rekasta, pikasti, gosienica.
Sprengellerche, die, f. Schleimlerche.
Sprengfessel, die, samotnik drozg.
Spreche, f. Star.
Spreiße, die, bei den Stellschachern, oporka.
Spreißen, f. Sprießen, **Spreiten**.
Spreißfeder, die, bei den Schlaguhren, oporna zmet.
Spreiten, v. a., bereiten, ausbreiten, razširiti, raztegniti, razprožiti, prožiti; razpeti, razpenjati; den Mist, gnoj raztrositi, trositi; die Füße, razkrečiti se.
Spreitzarn, das, raztegnene mreže.
Spreitweizen, f. Dinkel; Wunderweizen.
Spreizbaum, f. Spreize.
Spreize, die, podpora, podpornja, nach *M.* podprijaka, razpornja; soha, sošica (*Mursec*); bei den Webern, proj (*V.*).
Spreizeln, **Spreizen**, v. n., im Hüttenbau, pokljaje vzhajati, rasti (od stopljene rude); v. a. u. r., etwas auseinander breiten, razširiti, razširjati, raztegniti, raztegovati, razprožiti, prožiti (mehr *Serb.*), nach *V.* razprečati, prečati; nach dem *Böhm.* razpreti, razpirati; die Füße spreizen, razkrečiti noge; die Thüre aufspreizen, duri odpreti; stämmen, stützen, (etwas baufälliges mit Stützen), podpreti, podpirati; sich mit den Füßen an die Wand spreizen, z nogami se v steno opreti, upreti, upirati; sich widerlegen, ustaviti, ustavljati se; kerčiti se, kratiti se; spreizen, (sich groß machen), košatiti se, sponasati se, šopiriti se s čim; f. a. Brästen; gespreizt, napihnen, napuhel, napet.
Spreizen, das, razširjanje, razkrečevanje, podpiranje, šopirjenje.
Spreizgarn, f. Spreitzarn.
Spreizlaube, die, raztezalo f.
Sprengbar, *adj.*, besprengbar, kropiliv, pokropiliv; zer Sprengbar, razterzin, raznaven.
Sprengblod, der, razbijavnik.
Sprengboden, der, in Bräuhäusern, böhm. kropirna.
Sprengbüschel, das, kropilee.
Sprenge, die, kropiljenje; kropilna voda; kropilo.
Sprengel, der, Bezirk, okraj, okrajina, oko-

llä (*Vuk*); eines Bischofes, škofja; eines Pfarrers, fara; womit man sprengt, kropilo, kropilnik, škropilnik, škropilnica; f. a. Sprengfel.
Sprengen, v. a., von flüssigen Körpern, kropiti, škropiti oder škrofiti; ein wenig, pokropiti, poškropiti; sich müde sprengen, naškropiti se; sprengend bis zu einer Stelle kommen, priškropiti do —; in der Stube sprengen (v. n.), pokropiti po hiši; von trockenem in geringerem Maße, kropiti (*V.*); in größerem, potresti, natresti, posuti; einen Haufen Geflügel sprengen, razkropiti; ein Thier aus seinem Lager sprengen, izgnati, prepoditi, pregnati; eine Festung, ein Schiff in die Luft sprengen, razstreljati, razdžati, razperhiti; etwas auseinander sprengen, razkropiti, razrušiti, razperhiti; heftig laufen machen, zagnati, pogati, gnati; die Thüre sprengen, razbiti, ubiti, ulomiti, prebiti, prevzdigniti; Jemanden herumsprenge, tirati, poditi, derviti, sem ter tje goniti; einen Stein sprengen, s strelam raznesti, razgnati, razbiti, razstreljati, streljati; die Saiten sprengen, potergati, tergati; napeti, da počijo; die Wank sprengen, banko spodnesti, razbiti (t. j. dobiti ves njen dno); bei den Zimmerleuten, skriviti, krivo žagati; eine Billardkugel sprengen, pognati z biljarda, odbiti, da odskoči; ein Stück von einem Steine sprengen, odkerhiti, odbiti, odperhiti (*V.*); etwas unter die Leute sprengen, zagnati, med ljudi raznesti, raztrositi, zatrostiti; die Ader sprengen, puščati, pušati; Salz sprengen; posoliti, soliti; v. n., es sprengt (vom Regen), perši; mit dem Pferde sprengen, na skok jezdit, v dir spustiti se, gnati so; über den Graben sprengen, proskočiti jarek; unter die Leute sprengen, v sredo ljudi perhiti, zagnati se, zakaditi se, zaprašiti se; auf den Feind lossprengen, udariti, zapoditi se, zaderviti se, zakaditi se na sovražnika.
Sprengen, das, kropiljenje; razbijanje.
Sprenger, der, kropivec, razkropivec, potresavec; einen Sprenger machen, kuglo odbiti z biljarda; pregnana divjad.
Sprengfaß, f. Sprenglaune.
Sprenggabel, die, ključavničarske vile.
Sprenggefäß, f. Sprenglaune.
Sprenggraben, **Sprenggrube**, f. Mine.
Sprenglaune, die, Sprengfaß, Sprengfaß, kropilnica, škropilnica.
Sprengstessel, die, kotlić s kropilno vodo.
Sprengkugel, f. Bombe.
Sprengkufel, der, kropilnik.
Sprengpulver, das, raznosni smodnik.
Sprengstück, das, f. Petarde.
Sprengtag, der, dan, kteriga se po čerkvi škropi z zegnano vodo.
Sprengtrichter, der, lijaka podoban škropilnik.
Sprengung, f. Sprengen, das.
Sprengwage, die, am Wagen, vaga.
Sprengwasser, das, kropilna voda.
Sprengwedel, das, kropilo.

Sprengwerk, das, razbijalo, razbjavno orodje; podpiralo.
Sprengwisch, der, kropilo.
Sprengfisch, der, Heuschrecke, kobilica; den Vogel am Fuße zu fangen, precep; nach V. lok, locenj, welches jedoch mehr Schlinge bedeutet; pega, pika.
Sprengfischbein, adj., razkreben.
Sprengfischbörse, der, pisan okunj.
Sprengfisch, adj., pikast, grahast, pisan, nach dem Russ. pester, s krapinami.
Sprengfisch, v. a., nach V. škropljati, pi-sati; gesprengelt, škropljan (V.), pisan, pikast, f. a. Sprengfisch.
Sprengfisch, das, ein Flecken im Gesichte, nach V. škropljina f.
Sprengfisch, f. Sprengfisch.
Sprengfisch, f. Sprengfisch.
Sprengfisch, die, die ausgebrochene Hülle der Feldfrüchte als coll., pleva, pl., premki, opremki (besonders beim Buchweizen), bei Gutm. ozobki (?); verschieden davon sind die Arien, f. d.; fig., pleva; voller Spreu, plevnat.
Sprengfisch, adj., plevast.
Sprengfisch, das, pleva.
Sprengfisch, die, (Achyranthes), russ. ahirant, železnjak indijski.
Sprengboden, der, plevnik, plevajak.
Spreu, v. i., es spreut, perši.
Spreuflut, das, pleva za pivo.
Spreugrube, die, plevnik.
Spreuht, adj., plevast.
Spreuht, adj., plevnat.
Spreukammer, die, Spreukasten, der, plev-njak, plevnik.
Spreuforb, der, plevni koš.
Spreuregen, f. Staubregen.
Spreusack, der, plevnica.
Spreustaub, der, die feine Spreu, podrešet-nina, plevni prah.
Spreustein, der, klasnik f.
Spreutragend, adj., bot. plevonosn.
Spreuwort, das, ein bildlicher Ausdruck, prilika, prigliha*; Deutsches (proverbium), in Kr. pregovor oder prigor, nach dem Poln. und Böhm. prislovje, russ. (u. serb.) poslovica, bei Gutm. auch pripovest (auch poln.), pričeje; wie das Sprichwort sagt, kakor pregovor pravi; zum Sprichwort werden, priti v pregovor.
Spreuworterspiel, das, pregovorna igra.
Spreuwortlich, adj., pregovoren, v prego-voru, böhm. prisloven, pripovesten (Gutm.); sprichwortlich werden, f. Sprichwort.
Spreuwortweise, adv., v pregovoru.
Spreu, der, suha veja; maroga.
Spreu, f. Spreu.
Spreu, v. n., v razkorak stati.
Spreu, der, frumm gebogene Schiene, et-was darüber zu denken, z. B. über den Wä-gen, Wagen, Röhren, obroč, locenj; gerade hölzerne Schienen, šprila*, šprilja*.
Spreu, v. a., locenj napeti čez kaj; obločiti; špriljati.
Spreu, das, plahica nad lokam.
Spreu, der, an der Reiter, f. Sprosse; in

den Erzgruben, in das Gestein eingesämmte, nach V. svinjka; im Drillinge eines Röh-renanges, nach V. navaka (?navlaka).
Spreu, v. n., pognati, gnati, poganjati, bersteti (M.), bersteti se, kliti, kaliti, mladje poganjati, vzrasti, rasti, mladiti se, izci-miti, cimati (M.), serb. niknati, nicati, kli-cati; v. a., siliti, da požene.
Spreu, das, rogovile, razsoha (poln. und böhm.); am Wagen, f. Schere; auf Schi-fen, nach dem Russ. rajna*.
Spreu, f. Apfelbrecher.
Spreu, f. Quell.
Spreu, f. Springbrunnen.
Spreu, der, malo sidro, ki se verže v morje pred večim.
Spreu, der, možicelj, ki poskakuje, vstaja.
Spreu, der, žoga, ki odskakuje od tal.
Spreu, das, vodomatno korito.
Spreu, der, divji kozel; skakava ga-zela.
Spreu, der, nach dem Russ. u. Böhm. vodomat. (nach V. brizgavna sterna).
Spreu, f. Springbrunnen.
Spreu, v. n., einen Sprung machen, skočiti; Sprünge machen, skakati, dim. skakljati (hüpfen); serb. skakutati; ein wenig (auf)springen, poskočiti; eine kurze Zeit Sprünge machen, poskakljati; in die Höhe springen, poskočiti, poskakovati, pla-niti, puhiti (kviško n. pr. s stola); ge-springen kommen, priskakati, dim. pri-skakljati; wir haben uns müde gesprungen, naskakali smo se, naveličali smo se ska-kanja; spring einmal, skoči, poskoči; in den Weg springen, zaskočiti komu pot; vor Freunden in die Höhe springen, (od) vese-lja poskakovati; auf die Seite springen, od-skočiti, zleteti; über den Graben springen, preskočiti, preskakovati jarek, skočiti, ska-kati čez —; (Der Hund springt auf den Tisch, nach Gutm. pes se na mizo vstrelja?); vom Wagen springen, z voza (auch raz voza) skočiti; unter das Volk springen, zagnati so med ljudi, šiniti; sie sprangen alle nach einander ins Wasser, vsi so poskakali v vodo; die Kinder haben den ganzen Tag ge-sprungen, otroci so ves dan preskakali, preskakovali; springe zu ihm, teči, hiti k njemu; springe was du kannst, hiti kar mo-reš; aus dem Gefängnisse springen, f. Ent-springen; in die Augen springen, udariti, biti v oči, očiten biti; eine Mine springen las-sen, zažgati podkop; eines Ross springen lassen, koga ob glavo djati, k smerti ob-soditi; über die Klinge springen lassen, f. Klinge; einen über die Zunge springen las-sen, ogovarjati, černiti koga; einige Göl-den springen lassen, seči v možno, plačati za kako veselico; das Wasser springt aus einem Felsen, voda sika, hahla, s curkam teče iz skale; das Blut sprang aus der Ader, kri je siknila, šterknila, puhnila, udarila iz žile, uliti se, udreti se; von zu reifen Erbsen, prezati se, luščiti se;

er möchte vor Born springen, od jese so hoče razpóčiti; aus der Haut springen, f. Haut; von Saiten, póčiti, pokati, utergati se, tergati se, potergati se; vom Brette springen, regniti, póčiti, razpokati se; das Glas springt vom heißen Wasser, kozarec póci od krova; zerpringen, póčiti, pokati; die Haut springt auf, koža poka; von etwas lospringen, odbiti se, odvaliti se, odtergati se, odskočiti, odleteti; der Kopf will mir zerpringen, glava se mi hoče razpóčiti; vom Hengste u. s. Beschälen; von Lippen, opernhaut; schnell springen, hlastniti; blüß-schnell zerpringen, šiniti; der Ball springt von der Wand, odletuje, odskakuje, odleteti, odskočiti; ein Stückchen sprang ihm ins Auge, kosček mu je sterknil v oko.

Springen, das, f. Sprung; skakanje.

Springend, adv., skakaje.

Springer, der, skakavec, skakač, skakavt, skočin (V.), skakalin, poskakovec, verächtl. skakalo, russ. skakun; ein französisches Schaf, vertoglava ovca; ein guter Springer sein, skočan (skočin) biti; im Schachspiel, konj, konjō; f. a. Seiltänzer; Wildfang; Thunfisch; Eidechse; Delphin; Grdhase, zemeljski zajac.

Springerei, die, skakarija, böhm. skakanice(a).

Springerin, die, skakavka, skakulja.

Springfaden, der, sterjena steklena nit, skočna nit (V.).

Springfeder, die, pero, zmet, prožina.

Springfederig, f. Elastisch.

Springflachß, der, prezlejš, prezaveo.

Springflut, die, nagli, visoki pritok morski.

Springfuß, der, skok (V.); skočna noga.

Springglas, das, skočno steklo, steklena selza.

Springgurte, f. Gelsgurte.

Springhase, der, žebec, žebec ovce.

Springbahn, der, petelin.

Springhaus, der, skakavec mladi.

Springhase, f. Springer.

Springhäusel, das, tičnica.

Springhengst, der, žebec, plemenski žebec, f. Beschäler.

Springherd, der, nach V. gumno za mreže, velika tičnica, mrežna tičnica.

Springinsfeld, der, skakalin, neposajeni fantalin, vetrenjak (serb. u. poln.), sterko-veo.

Springläufer, der, skakač, poskočin, skočni hrošč, pokalin (Ravn.).

Springlasten, der, Springliste, die, raznesna skrinja.

Springklappe, die, Klappe an einer Windlade bei den Orgeln, zaklepnik, loputnik.

Springkorn, das, zerno, ki se preza; (Rincinus communis), kertični strah.

Springkraft, die, f. Schnellkraft, Federkraft.

Springkräftig, f. Elastisch.

Springkraut, das, (Impatiens noli me tangere), nedotika (russ.); (Euphorbia), pasje mleko.

Springkunst, die, skakavstvo, skakanje.

Springlein, der, f. Springflachß.

Springlied, das, poskočnica.

Springling, der, skakalo, skakutalo.

Springlustig, adj., nach dem Böhm. skakav; pravi skakač je, mu gre na skok.

Springmahl, das, znamenje za skok.

Springmaus, f. Springer (Grdhase).

Springmüde, die, skakavka.

Springoß, der, bik.

Springort, der, skakališče (auch serb.).

Springpferd, f. Springhengst.

Springquelle, die, beč (V.), vir, studenec.

Springratte, f. Springer.

Springreif, der, obroč (skoz kteriga se skače).

Springreiter, f. Kunstreiter.

Springrohr, das, vodometna cev ali troba.

Springfame, der, seme, ki se preza.

Springschiff, das, bombarica.

Springstange, die, skakavska palica, skakavski kol; f. a. Balancierstange.

Springstod, der, damit über einen Graben zu springen, skakavna palica (V.).

Springtanz, der, poskočni ples.

Springtan, das, prestopna verr.

Springventil, f. Springklappe.

Springwall, der, skakavi som.

Springwand, die, zapadna mreža.

Springwanze, die, poskočna stenica.

Springwasser, das, izvorna voda, studenica; vodomet.

Springweite, die, etwa skakaj oder skočaj.

Springwurm, f. Madenwurm.

Springzeit, die, čas za plem, za spuščanje; f. a. Brunnst; čas pritoka morskiga.

Spring, f. Bergfalk, Sperber.

Springel, f. Sprengel.

Spring, in Bgg. brizgavni, škropivni, sikavni.

Springbad, das, škropivna kopel.

Springbrunn, der, škropivni kladez.

Springbüsche, die, von angehoblen Helunder, bezgova dersklja, brizglja, sikalica, n. Gutm. bezgalica, nach M. bzikalica, bzikanica.

Springe, die, brizgla, dersklja (V.), f. a. Springbüsche; russ. nasos, serb. strecalica (Vuk).

Springelig, adj., šterkajoč.

Springeln, v. n., šterkati, (od goreče sveče).

Springen, v. n. u. a., brizgniti, brizgati, šterkniti, šterkati, sikniti, sikati, psikniti, psikati, kropiti, naškrapljati, škropiti oder škrofiti, švercati (Gutm.), serb. persniti, perskati; der Roth springt an den Wagen, blato šterka, sika na kočijo; das Blut springt in die Höhe, kri je siknila kviško; auf Jemand springen, brizgati, sikati (s sikalic) na koga; z brizglo gasiti; ein wenig springen, poskropiti; auseinander springen, razškrpiti, razšterkati; bis zu einer Stelle im Bespringen kommen, priškrpiti do —; die Feder springt, pero škrofi; sich müde springen, naškropiti se, nasikati se; es springt, perši. Springen, das, sikanje, kropljenje, brizganje.

Sprihenbohrer, der, sveder za vertanje trob ali cevi.
Sprihend, adv., sikaje, šterkaje, škrofoč.
Sprihenhaus, das, hiša, kjer se hranijo gasilne brizgle.
Sprihenmacher, der, brizglar.
Sprihenmann, der, gasivec.
Sprihenmeister, der, kdor ima gasilne brizgle v skerbi.
Sprihenrohr, das, troba, cev gasilne brizgle.
Spriher, der, škropivec, sikavec, šterkavec.
Spriherin, die, sikavka, škropivka, šterkavka.
Sprihsisch, der, (Chaetodon), ščetinozob (russ.).
Sprihsied, der, šterkotina.
Sprihsgebundene, f. Straube.
Sprihsgurte, f. Gelsgurte.
Sprihsanne, die, škropilnica, polivalnica.
Sprihsrug, der, škropilni verč.
Sprihsrapfen, pl., štravce.
Sprihsuchen, f. Straube.
Sprihsieder, das, zastor (usnjati) na kočijah.
Sprihsler, der, der im Sprechen den Speichel um sich sprizelt, perskavec (?).
Sprihsling, der, ein Wurm, russ. dolgonoska.
Sprihsmaschine, die, škropilo.
Sprihsmittel, f. Klystier.
Sprihsnudel, die, brizglanci†, červic†, (nach dem Ital.).
Sprihsregen, der, peršenje, nach Zalk. bersica (? verm. persica).
Sprihsröhre, die, sikalna cevka.
Sprihschlange, die, sikavka.
Sprihsrapfen, der, vom Regen, šterkotina.
Sprihswall, der, som sikavec.
Sprihswedel, der, kropilo, škropilnik.
Sprihs, die, eine stütz einhergehende Dirne, košatulja.
Sprihs, v. n., steif einhergehen, košatiti, sopiriti se.
Sprod, f. Spröde.
Sprodweide, f. Bruchweide.
Spröde, adj., rauh, rod, suh, terd, pust; nicht biegsam, brüchig, kerhek; sprödes Holz, kerhek les, u. V. a. vletast (?) les; droboč, droblijv; spröde Haut, suha, razpokana, terda, hrupava roka; spröder Wind, oster veter; f. Rauh; von Personen, ungesellig, neprihluden, pust, merzel, terd, nach Gutm. hrepenciti se, zmerdovati se; sprödes Frauenzimmer, moška, modra, štimana ženska, ki zaničuje prilizune, poln. uparta (uporna); spröde ihun, poln. u. böh. zdragati se (oder dragoto delati); das Brot ist spröde, terd, rod; terpek (M.).
Spröde, die, f. Sprödigkeit.
Sprödeihun, das, hrepencenje, ošabnost.
Sprödglanzerz, das, srebrovica černa.
Sprödigkeit, die, kerhkost, kerhkota; rodost, terdost; fig. ošabnost, štimanost, merzlost, upornost; wegen der Sprödigkeit des Eisens, ker je železo kerhko.
Sproß, Sprosse, der und die, junger Zweig,

mladika, mladica, poganjek, odrastlik; Sprossen des Kohles, cime.
Sprosse, die, in der Leiter, klinco, klin, šprinklja*; šprunzel*; nach dem Russ. stopnja; die breite Sprosse der Leiter, nach V. polica, kozlec; Querstäbe der Fensterrahmen, rom*.
Sprossen, v. n., kliti, kaliti, rasti, bersteti, berst als kal poganjati, cimiti se, cimati (M.), popke narediti, delati; von Bäumen, im Serb. listati (v. n., eig. Blätter bekommen); er sproßt aus diesem Geschlechte, te rodovine je, izhajati, izvirati, f. a. Spritzen; Entsprissen.
Sprossenbier, das, pivo iz mladja.
Sprossenlicht, die, kanadska smreka.
Sprossenlohl, der, f. Spargellohl.
Sprosser, der, veliki slavec.
Sprossgewächs, das, rastlina, ki mladike poganja.
Sprößling, der, mladika, mladica, scimek (Gutm.), ocimek (Jarn.), odrastek, odrastek, klica; bei Menschen, zarojenec, mlajši, coll. zarod; serb. potomak (Vuk, = potomek).
Sproßvogel, f. Sproßer.
Spratte, die, sardela potocnica.
Spruch, der, eines Richters, sklep, razsodek, razsodba, izrek sodbe; f. a. Urtheil; zum Spruch kommen, do razsodbe priti, soditi se; Spruchwort, rek, pregovor, geslo†; weise Sprüche, modri reki, izreki; biblische Sprüche, mesta, verste, besede iz sv. pisma; russ. u. serb. priča; die Sprüche Salomons, Salomonovi pregovori.
Spruchbrief, f. Urtheil.
Spruchbuch, das, pregovori, bukve pregovorov.
Spruchdichter, der, skladavec pregovorov, modrih rekov, poslovičar.
Spruchfähig, adj., zmožen, prikladen za sojenje.
Spruchfertig, f. Spruchreiß.
Spruchgeiß, das, sodnina.
Sprüchlich, adj. und adv., pregovoren, v podobi pregovora.
Spruchlob, das, hvala v pregovoru.
Spruchmann, der, sdnik.
Spruchmäßig, adj., po razsodu, po izreku.
Spruchrede, die, govor v modrih rekli zlasti iz sv. pisma.
Spruchreich, adj., pripovestin (V.), podučin, poln lepih rekov in misli.
Spruchreiß, adj., goden, gotov za razsojo; kar je dospelo za razsojo.
Spruchschreibart, die, pisava kratkoreč-na†.
Spruchstelle, f. Spruch; f. a. Erkenntnißgericht.
Spruchweise, adv., v pregovorih, v kratkih rekli.
Spruchweiser, f. Spruchbuch.
Spruchwort, f. Sprichwort.
Spindel, der, vervranje; vrelec, izvirek, vrel (serb.), studenec, ki kviško vre in curlja.

Sprudelkopf, der, naglica, naglojezni človek, f. Bransekopf.

Sprudeln, v. n. u. a., wallen, skipoti, kipoti, vreti, nach dem *Altst.*, *Serb.* u. *Böhm.* klokatati; gomizljati; von der Quelle, vreti, vervrati, mezeti; žverleti (*V.*), berbarkati (*V.*); sprudelnder Kopf, f. Bransekopf; aus dem Munde sprudeln, perskati, govoriti, da pene ali sline šterkajo, sikajo iz ust; neposajeno ravnati se, repenčiti se; žehtoti (u. pr. veselje žehiti iz pers.).

Sprudelquelle, die, vrelce, vrelo.

Sprudelwasser, das, vrelce, vrelnica.

Sprudler, f. Sprudelkopf.

Sprügel, **Sprüffel**, f. **Sprigel**, **Sprosse**, (die).

Sprühsauge, das, ognjeno, goreče oko.

Sprühen, v. n. u. a., in unvermerktlich kleinen Tropfen oder Theilen mit Festigkeit herum verbreitet werden, nach *V.* perseti, merčati; es regnet nicht, es sprüht nur, ne grež, le persi, *poln.* mži; fereniti, fercati; die Funken sprühen, iskre odletajo, odskačujo, iskriti se, iskre metati, kovati, uterniti, utrinjati se, nach *M.* iskre gnati, iskre puhati, dajati; sprühende Augen, žive, goreče, oganjene oči.

Sprühen, das, metanje isker, iskrenej.

Sprühfeuer, das, ogenj, ki iskre meče, ki se iskri.

Sprühregen, der, f. **Sprühregen**.

Sprung, der, skok, poskok; einen Sprung thun, poskociti, skočiti; buskniti kam; Sprünge, skakanje; ein gefährlicher Sprung, nevaren skok; bei *M.* a. skakaj (viell. bes. für Sprungweite); auf dem Sprunge stehen, nakaniti, kaniti, misliti, f. a. Begriff (im Begriff sein); er macht ihm Sprünge, nagaja mu, daje mu dovelj dela, opravila; Ginen auf die Sprünge kommen, zalesti koga, zvediti njegove zvišace; Ginen auf die Sprünge helfen, pot pokazati, na noge pomagati; wieder auf die alten Sprünge kommen, zopet stare uganjati, zopet po starem živeti; er kann seine großen Sprünge machen, tenka mu prede; nima za čim; ne pride dalje; vom Hengste, uplemenitev; schneller Uebergang, skok, preskok, nagli prehod; die Natur thut keinen Sprung, natura ne dela skokov (*V.*); der Sprung von einem Frosch, zabji skok; zadnja noga zajōja; es ist nur ein Sprung dahin, ni kakor nekoliko korakov, stopinj, f. a. **Rabenprung**; der Sprung von bannen, odskok, uskok; auf einen Sprung wohin kommen, priteči, prihitoti kam; bei den Webern, die Desnung zwischen dem Garne, wodurch das Schiff geworfen wird, nach *V.* odpiranje; im Sprünge, na skok, v skok; Miß, Bruch, poka podolgama, reza, razpok, rozpoka, poč; Sprung am Eisen, plena (*böhm.*), Sprung habend, plenav; f. a. Miß, Bruch; einen Sprung habend, von einer Flasche, ubit, počen biti.

Sprungbein, das, petna kost.

Sprungfertig, *adj.*, pripravljn na skok. **Sprungfischerei**, die, lov pri verhu (*V.*), ko se ribe zaganjajo na terack.

Sprunggeld, das, plačilo za zebca.

Sprungriemen, der, (bei Pferden), naberzdnic (*V.*), nach dem *Böhm.* podprožni remen.

Sprungweise, *adv.*, skokama, priskokama (mehr für: gelegentlich).

Sprungwidder, der, merkač.

Spruntel, f. **Sprosse**.

Spruz, der, šterk.

Spuht, der, suhi človeček, sušec.

Spude, die, plunek, f. **Speichel**.

Spuden, v. n. u. a., speien, pljuniti, pljevati; voll spuden, napljevati (kako posodo); in die Hand spuden, (wenn man etwas anessen will), roke opljuniti si, v roke pljuniti si; ins Gesicht spuden, v zobe pljuniti komu; auswerfen, herkniti, herkati, metati.

Spuden, das, pljevanje.

Spuder, der, pljevaveo.

Spuderin, die, pljevavka.

Spudgefäß, f. **Spudkasten**.

Spudig, *adj.*, oslinig, slinat, slinast.

Spudkasten, **Spudnapf**, der, pljevalnica, pljevalo, pljevalnik.

Spudbig, f. **Schmutzig**.

Spuden, f. **Sputen**.

Spuf, der, Lärm, Geräusch, ropot, hrup, sum, der, sum, razbota (*M.*); Beschwerte, težava, trud; Erscheinung, Gespenst, strah, strašilo, pošast, prikazen, dah; seinen Spuf treiben, strašiti.

Spufen, v. n. u. i., strašiti; es spuft, strasi, strah hodi; es spuft in seinem Kopfe, v glavi se mu meša, meša se; der Wein spuft in seinem Kopfe, v glavo ga je dobil; v glavi ga ima; mit dem Feuer spufen, rogoviliti, nemarno, neprevidno delati z ognjem; mit dem Gelbe spufen, z dnarjem pometati, zapravljati, potrato delati; Lärm machen, ropotati, robaliti, šariti, zdelovati.

Spufen, das, Spuferei, die, strašenje, strah.

Spufgeschichte, die, pripovedka, povest od duhov, od strahov in prikazni.

Spufhaftig, *adj.*, pošasten, strašilo podob.

Spufmährchen, f. **Spufgeschichte**.

Spufstunde, die, polnoč, ura, o kateri duhovi, strahovi hodijo.

Spulbad, das, shramba za cevi.

Spulbaum, f. **Spindelbaum**.

Spulbütte, f. **Spulfaß**.

Spule, die, an den Spinnrädern, meist oev, f., in einigen Gegenden aber vreteno, *dim.* vretenoe (welches jedoch eig. Spindel oder Spille bedeutet); die Flügel mit den Hasen (kljuka, serclja), über welche der Faden geht, repetaica (peretnica), letavnice (*Zal.*); das Loch, wo die gesponnenen Fäden durchgehen, tuljava (*V.*), bei den Webern, cevka, oev; an einer ungeschnittenen Feder, cevka, tuljava, f. Kiel; in Röhren, wo sie das Sieb schüttelt, vretenoe (*V.*); ein Quert, f. d.; bei den Salzbrunnen, podzemelske rake.

Spüle, die, f. **Spülen**, das; ein Ort, wo gespült wird, izmivalisice, izmivalise, perilisice, perilisie.

Spulseisen, das, stanzica*.

Spulen, v. a., auf die Weberspulen bringen, nasuti, sukati, nasukati; auf die Spindel laufen lassen, napresti, presti.

Spülen, v. a., Gläser spülen, splakniti, oplakniti, oplakovati, serb. plakniti, plakati, nach dem Russ. oploskati, ploskati; Wäsche spülen, splakniti (oprano) perilo v ošči vodi; das Essen in den Magen spülen, zaliti južino s pijaco; and. Ufer spülen, naplaviti, splaviti, plaviti, metati na breg; v. u., der Fluß spült an der Mauer, nach V. potok plivka, pljunka, na zid, pere, obliva zid, liže, moči; russ. u. poln. podmyvat.

Spülen, das, oplakovanje, splakovanje.

Spulenlade, die, cevkovnik †.

Spulmacher, der, cevar, cevkar, vretenčar.

Spulenwindelung, die, sukanje.

Spuler, der, sukavec, motavec.

Spüler, der, izplakovavec, oplakovavec.

Spülerin, die, sukačka, navijavka.

Spülerin, die, splakovavka.

Spülfaß, das, pomivnik, pomivec (V.), pomivalnik, pominek, omijavnica, u. Gutm. pominjak, bei M. pomijak; pomijni škaf, plavnik (Ravn.), serb. pomijar.

Spülförmig, adj., cevkast, vretenčast.

Spülgefäß, das, f. Spülfaß.

Spülgelte, f. Spülfaß.

Spülgießer, der, polijavnik (na ladijah).

Spülgosse, die, eine Gasse, über welche man etwas abspült, lijak, lij.

Spülkornig, der, med samotok (Vuk).

Spüllicht, das, pomiže, pl. f. serb. a. splacine, pl. f.

Spülliggefäß, f. Spülfaß.

Spüljunge, der, bei den Webern, sukač.

Spülsahn, der, čola iz eniga drevesa.

Spülkasten, f. Spulenlade, Spulbad.

Spülkessel, der, pomivalni kotel.

Spülkumpf, f. Spülnapf.

Spülappen, der, pomivavna cunja, pomivavka.

Spulmacher, der, cevkar, vretenčar.

Spülmagd, die, pomivavka.

Spülmüstel, der, in der Berggiebelungsfunst, glistasta mišica.

Spülnapf, der, pomivalnik ober pomivavnik.

Spulrad, das, bei den Webern, sukanik, nach Zal. auch navijalnik u. kolovrat.

Spülseiff, das, f. Spülfaß.

Spülspindel, die, woran die Weberspulen hängen, stanzica (V.), duša (Zal.).

Spülstein, der, in der Küche, pomivni kamen.

Spülwasser, das, pomiže pl. f.

Spulwurm, der, glista; damit behaftet, glistav.

Spulwurmkrantheit, die, gliste, pl. glistavost.

Spun, f. **Spint**, **Spint**.

Spund, der, f. **Spint**, **Spint**, (belo, be-ljava); das Loch oben in der Mitte des Fasses, so wie der darauf passende Zapfen, pilika, voha, dim. vesica, serb. vranj; der Zapfen auch zatka, zatik, čep; bei den Holzarbeitern, Füge, pah.

Spundband, das, das nächste am Spundloche, nach V. srednji obroč, u. vohavec (?).

Spundbaum, der, ein starker Baum, aus welchem starke Spundbretter geschnitten werden können, rekeli, hloz; vor den Mühlgerinnen, nach dem Böhm. prag.

Spundbohrer, der, bei den Döschern, vesnik (V.), pilikar (Zal.).

Spundbrett, das, starkes Brett, nach V. stropnica, vohavnica (Zal.).

Spünden, **Spunden**, v. a., die obere Deschnung eines Fasses zumachen, nach V. voho zabiti, zabijati, zapiliti, zapilikati, pilikati (Gutm.); in weiterer Bedeutung, zadniti, dniti sod; Wehl ins Faß spünden, moko djati v sod in zabiti sod; Bretter in einander fügen, nach V. ščepiti, ščepovati, zložiti, zlagati; mit Brettern spünden, obiti, obijati, opaziti z deskami.

Spunder, der, zabijavec; skladač.

Spundgeld, das, točnina †.

Spundhefen, pl., gornje ali poveršnje droži.

Spundhobel, der, grabnicar (Ravn.), f. a. Kalzhobel, Nutzhobel.

Spundloch, das, voha, f. Spund.

Spundnagel, der, ein hölzerner an beiden Enden spitziger Nagel, damit 2 Bretter an einander zu spünden, moznik.

Spundläge, die, (bei den Faßbindern), žaga za narejanje voha.

Spundtiefe, die, srednja globokost.

Spundwand, die, stena iz zbitih desk, f. a. Scheidwand.

Spundzapfen, der, voha, tvor (angebl. in Et.), pilika, nach M. auch čep, zamašek.

Spundziegel, der, ploščasta opeka.

Spunelle, f. Stachelbeere.

Spur, die, Eindruck im Boden vom Gange, sled, stopinja (Fystritt), serb. trag; der Hund geht der Spur nach, pes sledi (kar je osledil), gre za sledam, po sledu gre; Einem auf die Spur zu kommen suchen, zasledovati koga, pasti ga; seine Spur finden, ne najti sledu, znamenja; Spur des Wagens, f. Geleise; die Spur halten, derzati se kolotočine; Spuren des Krieges, sled, znamenje, hudi vidni nasledki; Merkzeichen, znamenje; eines segelnden Schiffes, česta, progaj; rajda; Einem auf die Spur kommen, zaslediti koga, oslediti; es ist keine Spur von ihm, ni sledu, ne tiru (Vagn) za njim (od njega); ni duha, ne sluha po njem; in seinem Gesichte sind noch Spuren seiner Krankheit, še se mu zna, vidi bolezen na obrazu; Kerbe, zarez; im Treibherde, okrogla jamica.

Spurbiene, die, sledna bičla (V.).

Spurei, das, kleine Eier, welchen der Dotter

oder sonst etwas fehlt, jaseo brez rumenjaka, nach *Zal.* brezmerljakovec.

Spureisen, das, im Bergbaue, izrezovalo.

Spuren, v. n., derzati se koleje; po zathohlem dišati.

Spüren, v. n. u. a., vermittelst der Spur zu erforschen suchen, slediti, zasledovati, vohati; die Spur bemerken, oslediti, zaslediti, začutiti, čutiti, zavohati, ovohati, vohati; er spürte Verdacht, jel je sumiti, sum se je obudil, *vulg.* pokadilo se mu je; schwach empfinden, čutiti; was hast du an mir gespürt? kaj si našel, opazil nad menoj?; f. a. Wahrnehmen, Bemerken.

Spüren, das, sledba, vohanje.

Spurenlos, f. *Spurlos*.

Spürer, der, sledivec, vohun, sleduh, f. a. *Spürhund*.

Spürerei, die, (verächtl.), voharija, ogleduhovanje.

Spurgang, der, hod, (hoja) na sled (po snegu); na sled iti (V.).

Spürhengst, der, f. Probehengst, (poskusavec).

Spürhund, der, sledni oder sledivni pes, slednik, nach dem *Serb.*, *Böhm.* u. *Poln.* vižel und vižle, *gen.* vižleta; *russ.* iščejka (iskač); vohon, sleduh.

Spurkraft, die, slednost, sledivnost.

Spurkranz, der, kolejni venec (*böhm.*).

Spurlos, *adj.*, brez sledu, brez znamenja; da ni ne duha ne sluha po čem; kar ni sledu pustilo.

Spürlosig, *adj.*, sledljiv.

Spürrohr, das, uho napeto.

Spurre, f. *Spark*.

Spurschnee, der, operh (V.), *böhm.* novina.

Spurstein, der, kamen z vtiski, nach *Su-marsky* stopokam†.

Spurtschne, die, f. *Krummholzbaum*.

Spurweite, die, širina kolotečine.

Spurwiesel, f. *Pharaonauß*.

Spüte, f. *Eile*.

Sputen, sich, v. r., hiteti; podvizati (se), paščiti se, f. *Beilen*, sich.

Sputig, *adv.*, urno; hitro; naglo, berzo, f. a. *Eilig*.

Sputtern, f. *Sprihen*.

Spühen, v. n., pljuniti, pljevati.

Spygometer, der, diplomér†.

St! *int.*, st! psi! tiho!

Staar, f. *Star*.

Staat, der, eine Menge Volkes unter einem gemeinschaftlichen Bande, derzava (V., *Serb.* u. *altsl.*), Reich, kraljestvo (eig. Königreich), Kaiserreich, cesarstvo; Land, dežela, deržela; die österreichischen Staaten, avstrijanske dežele; Stände, stanovi, deržavni zbor (kakor n. pr. v Holandii); Staat im Staate, deržava v deržavi; prächtige Kleidung, Gefolge, Hausgeräth, gizada; gizdost, slava; velikolepje, parada; im völligem Staate erscheinen, v vsi slavi, v slavni, slovesni, svetli obleki, opravi; f. a. *Pracht*, *Putz*, *Pomp*; er macht königlichen Staat, po kra-

jevsko se nosi; — lepa, gizdava obleka; sich Staat machen auf etwas, zanesti, zanašati se; für Zustand, f. d.; großen Staat von etwas machen, velik hrup iz česa delati.

Staatbett, das, f. *Brunfbett*.

Staatbege, der, paradni meč.

Staaten, in Bsgg. — derzav.

Staatenbeschreibung, die, popis, popisovanje derzav.

Staatenbund, der, zveza (posamnih) derzav.

Staatenfahne, die, prapor, bandero zedinjenih derzav.

Staatenflücker, der, revni politik(ar).

Staatengeschichte, die, zgodovina, zgodopisje več derzav.

Staatenkunde, die, statistika, znanje (več) derzav.

Staatenkundige, der, statistik(ar).

Staatenlehre, die, nauk od derzav; f. *Statistik*.

Staatenlehrer, der, f. *Statistiker*.

Staatenrath, der, zbor derzav.

Staatenrecht, das, medderžavno pravstvo.

Staatenseele, die, duša derzav.

Staatenverein, der, društvo več derzav.

Staatenversammlung, f. *Staatenrath*.

Staatgrab, f. *Mausoleum*.

Staatkleidung, die, paradna obleka.

Staatlich, *adj.*, derzaven; im staatlichen Verhältnisse, v deržavi, ako si mislimo derzavo (ja ne naturni stan).

Staatsmacht, die, bei den Schuttern, etova deržavni šiv.

Staats, in Bsgg. derzavni.

Staatsamt, das, deržavna služba, deržavni ured (bei *Gutsm.* urad).

Staatsangehörigkeit, die, deržavljanstvo.

Staatsangelegenheit, die, deržavna reč, zadeva.

Staatsanwalt, der, deržavni pravdnik.

Staatsanwaltschaft, die, deržavna pravdnija, deržavno pravdnistvo.

Staatsanweisung, die, deržavni nakaz, assignat*.

Staatsarchiv, das, deržavna pismarnica.

Staatsarzt, der, deržavni zdravnik, (kdor ozdravlja derzavo).

Staatsauslage, die, deržavni davek, nalog, *Serb.* nameč.

Staatsauswand, der, deržavni stroški.

Staatsausgabe, die, deržavni strošek, potrošek.

Staatsbank, die, deržavna banka.

Staatsbauten, *pl.*, deržavne zidanja, stavbe.

Staatsbeamte, der, (Staatsbediente), deržavni služabnik, deržavni urednik (bei *Gutsm.* uradnik).

Staatsbedienung, f. *Staatsamt*.

Staatsbegebenheit, die, prigodek, ki se tiče deržave, za derzavo imeniten.

Staatsbehörde, die, deržavna gosposka, oblast.

Staatsberater, f. *Consul*.

Staatsbeschluß, der, deržavni sklep.

Staatsbote, der, deržavni sel, poslanec.

Staatsbuchhalter, ber, deržavni računar.
 Staatsbürger, ber, deržavljan † (*analog.*
 dem deželan, Landesbewohner, aus dežela).
 Staatsbürgerlich, *adj.*, deržavljansk.
 Staatsbürgerschaft, *die*, deržavljanstvo.
 Staatsdame, *die*, dvorska gospa.
 Staatsdegen, *f.* Staatsdegen.
 Staatsdiener, *f.* Staatsbeamte.
 Staatsdienerschaft, *die*, deržavni slu-
 žabniki.
 Staatsdienst, ber, *f.* Staatsamt; im Staats-
 dienste stehen, v deržavni službi biti, der-
 žavno službo imeti, cesarja služiti.
 Staatseigenthum, *das*, deržavna lastina,
 lastnina.
 Staatseinkommen, *das*, Staatseinnah-
 men, Staatseinkünfte, *pl.*, deržavni do-
 hodki, prihodki.
 Staatseinrichtung, *die*, uredba, urav-
 nava kake deržave.
 Staatsengel, ber, (*Schutengel eines Staa-*
tes), deržavni angel varh.
 Staatsersfahren, *adj.*, v deržavnih rečeh
 akušen.
 Staatsersfordernisse, *pl.*, deržavne po-
 trebe.
 Staatsfach, *das*, deržavni predel.
 Staatsfeind, ber, sovražnik deržave, ka-
 ke deržave.
 Staatsform, *die*, uravnavna, uravnavna
 oblika kake deržave.
 Staatsgebäude, *das*, deržavno poslopje.
 Staatsgebühren, *das*, napake v uredbi
 kake deržave.
 Staatsgefährlich, *adj.*, nevaren deržavi,
 za deržavo.
 Staatsgefall, *f.* Staatseinkommen.
 Staatsgefangene, ber, deržavni jetnik.
 Staatsgeheimniß, *das*, deržavna skriv-
 nost.
 Staatsgelehrsamkeit, *die*, *f.* Statistif.
 Staatsgelehrte, ber, *f.* Statistiker.
 Staatsgenosse, ber, človek soderžavljan.
 Staatsgeschäst, *das*, deržavni opravek,
 deržavno opravilo.
 Staatsgeschichte, *die*, zgodovina, zgodo-
 pinje kake deržave.
 Staatsgesetz, *das*, deržavna postava, nač
 odb. D. deržavni zakon.
 Staatsgewalt, *die*, deržavna oblast.
 Staatsgläubiger, ber, deržavni upnik
 (lastnik deržavnih dolžnih pisem).
 Staatsgriff, ber, zvišča v deržavnih rečeh.
 Staatsgrund, ber, politični vzrok ali na-
 giblje.
 Staatsgut, *das*, deržavno dobro, deržavno
 posestvo.
 Staatshandel, ber, deržavna reč.
 Staatshaushalt, ber, deržavno gospo-
 darstvo.
 Staatskanzlei, *die*, deržavna pisarnica
 ali kancelija.
 Staatskanzler, ber, deržavni kanceler,
 kancelir.
 Staatskasse, *die*, deržavna kasa ali dnarnica.

Staatskassenverwalter, ber, oskerbnik
 deržavne dnarnice.
 Staatskenntniß, *die*, poznanje, znanje
 deržave in njenih zadev.
 Staatskleid, *das*, paradna, slovesna obleka.
 Staatsflug, *adj.*, previdin, moder v der-
 žavnih zadevah.
 Staatsklugheit, *f.* Politik, previdnost,
 pazljivost in razumnost v deržavnih rečeh.
 Staatskriß, *f.* Staatsgriff.
 Staatskontrolle, *die*, deržavni prigled †.
 Staatskörper, ber, deržava.
 Staatskörperchaft, *die*, deržavna skup-
 ščina.
 Staatskosten, *f.* Staatsauswand.
 Staatskredit, ber, deržavni up.
 Staatskunde, *f.* Staatenkunde.
 Staatskunst, *f.* Politik.
 Staatslasten, *pl.*, davki.
 Staatslehre, *die*, deržavoznanstvo †.
 Staatslehrer, ber, učenik, pisavec der-
 žavoznanstva.
 Staatslist, *f.* Staatsgriff.
 Staatsmann, ber, deržavnik, politikar,
 človek v deržavnih rečeh izurjen in zveden.
 Staatsminister, ber, deržavni minister.
 Staatsmittel, *pl.*, deržavni dohodki, danrji.
 Staatsmonopol, *das*, deržavna samopro-
 daja.
 Staatsnenigkeit, *die*, novica ki se tiče
 deržave.
 Staatsoberhaupt, ber, deržavni vladar,
 glavar, glava kake deržave.
 Staatsobligation, *die*, deržavno dolžno
 pismo.
 Staatsökonomie, *die*, deržavno gospo-
 darstvo.
 Staatspächter, ber, deržavni zakupnik,
 štantnik.
 Staatspapier, *das*, deržavni denarjeve-
 ljavni papir.
 Staatspflicht, *die*, deržavna dolžnost, dolž-
 nost do deržave.
 Staatsprocurator, *f.* Staatsanwalt.
 Staatsquadjalber, *f.* Staatsflüßer.
 Staatsrath, ber, Collegium, deržavno sve-
 tovarstvo, světsstvo; einzelnes Mitglied, der-
 žavni svetovavec, světnik.
 Staatsrechnungswesen, *das*, deržavno
 računstvo, (lieber številstvo oder število-
 znanstvo; *Met.*).
 Staatsrechnungswissenschaft, *die*, der-
 žavno računoznanstvo †.
 Staatsrecht, *das*, deržavno pravstvo, der-
 žavno pravo.
 Staatsrechtlich, *adj.*, deržavnopraven.
 Staatsrechtslehre, *die*, nauk deržavniga
 pravstva.
 Staatsrechtslehrer, ber, učenik, pisa-
 vec deržavniga pravstva.
 Staatsrechtswissenschaft, *f.* Staats
 rechtslehre.
 Staatsregel, Staatsmaxime, *die*, der-
 žavno pravilo, vodilo.
 Staatsreichthum, ber, bogastvo kake
 deržave.

Staatsreligion, die, državna, promagujoca vera.

Staatsrückficht, die, državni ozir.

Staatsruder, das, vladanjo kako države, državno kormilo.

Staatssache, die, državna reč.

Staatschatz, der, državni zaklad, *serb.* državno blago; f. a. Staatskasse.

Staatschrift, die, politični, publicistični sostavek.

Staatsschuld, die, državni dolg.

Staatsschuldentilgungsfond, der, državni razdolžni zalog.

Staatsschuldverschreibung, die, državno dolžno pismo.

Staatssecretair, der, državni tajnik.

Staatsiegel, der, državni pečat.

Staatspruch, der, izrek v imenu kake države.

Staatsstelle, die, f. Staatsamt.

Staatsstreich, der, derzo in nepričakovano djanje vladarsko, vórtl. državni udar (lieb. državna derznost; *Met.*).

Staatssucht, die, gizdavost.

Staatsumwölzer, der, državni puntar, prevratnik.

Staatsumwölzung, Staatsumänderung, die, prekucija, prevrat kake države.

Staatsumwandlung, f. Staatsumwölzung.

Staatsunterhandlung, die, pogajanje med državami, diplomatično pogajanje.

Staatsveränderung, die, premena državne vlade.

Staatsverband, der, država, državna družba.

Staatsverbindung, die, zveza med državami.

Staatsverbrechen, das, hudodelstvo zoper državo; f. a. Hochverrath.

Staatsverbrecher, f. Hochverrätther.

Staatsverfassung, die, ustava, uravnavna kake države.

Staatsverhältniß, das, državno razmerje.

Staatsvermögen, das, državno premoženje, imetje.

Staatsversammlung, die, državni zbor.

Staatsverwalter, der, oskerbnik, upravnik državni.

Staatsverwaltung, die, državna uprava.

Staatsverweiser, der, državni oskerbnik.

Staatsvoranschlag, der, državni preudarek, premet državnih stroškov.

Staatswagen, der, paradna kočija (lieber slovena kočija; *Met.*).

Staatswegen, von Staatswegen befähigt, kogar je država izrekla za pripravniga.

Staatswirtschaft, die, državno gospodarstvo.

Staatswissenschaft, die, državnoznanstvo.

Staatswissenschaftlich, adj., državosloven, državoznanski.

Staatswürde, die, državna dostojnost.

Staatszweck, der, državna namemba, namen državne družbe.

Stab, der, Stoc, palica, *dim.* palčica; zum

Anbinden der Blumen, količek; an einem Stabe gehen, ob palci hoditi; Stabe an Weberstühlen, damit den Fettel getheilt zu halten, palice, cepci (auch im *Serb.* cijepci u. štapei); über Jemanden den Stab brechen, palico prelomiti nad— (nar. pes.), koga k smerti obsoditi, auch bloß obsoditi; auch prot, *coll.* protje; unter Eines Stabe stehen, biti pod oblastjo (tudi sodno oblastjo) kogar; Marschallstab, maršalska palica; Bettelstab, beraška palica; Eisenstäbe, železo v šibicah; Raßdauben, doge; seinen Stab weiter setzen, prijeti za palico in odrittiti dalje; Regimentstab, nach dem *Russ.* u. *Poln.* stab *, im *Serb.* štap (Stab überhaupt, *Vuk*); Raßstab, f. d.

Stabprüfung, der, Stabska preskušnja.

Stabregen, f. Stodregen.

Stabe, f. Buchstabe.

Stabeinguß, der, vlivalo f.

Stabeisen, das, železo v šibah ali palicah.

Stabeisenhammer, der, železarnica za železo v palicah.

Stabel, der, količ, kol, natič.

Stabelfarbe, die, grah na količih.

Stabelfmeister, der, ehemals bei Turniren, palicar (V.).

Stäbcln, v. n. u. a., koliti; den Wein, terte koliti; die Erbsen u. f. w., natikati, nakoliti grah, natič dati, dajati grahu, natikati; f. a. Stählen.

Staben, f. Buchstabiren; narekati, narekovati (n. pr. prisego).

Staber, der, narekavec.

Staberrad, das, kolo na vage, ki žene samo en mlinsk kamen.

Stabfeuer, das, ogenj, pri katerem se delajo železne palice.

Stabgold, das, zlato v palicah, drogih; f. Stangengold.

Stabgroßsen, der, policijski (Jarn.).

Stabhalter, der, (veralt.), predsednik.

Stabhammer, f. Stabeisenhammer.

Stabhobel, der, bei den Tischlern, guborenznik (Ravn.).

Stabholz, das, les za doge, doge.

Stäbig, adj., tersast, plecnat.

Stabil, adj., stanovit, stanoviten, stalen; ade., za trdno.

Stabilerklärung, die, izrek, da je kaj stanovitno.

Stabiliren, f. Festsetzen.

Stabilis militia, stalna vojaščina, vojašina.

Stabilität, die, stanovitnost, stalnost.

Stabler, der, narekovavec, palicar.

Stablos, adj., brez palice, brez podpore, nepodpert, brez kola.

Stabrechnung, die, rajtanje s palicicami.

Stabreichser, der, Stabschläger, der, im Herdewesen, ein Arbeiter, welcher das Holz im Walde zu Stabholz spaltet, kdor doge kroji, dogar; der Wandholz zurechtet, obrocar, palicar.

Stabs, in der Bsgg., stabni.

Stabsarzt, der, stabni, nach dem *Serb.* štapski zdravnik.

Stabfilber, das, srebro v palicah.

Stabs-officier, der, stabsni, stapski oficir, russ. stab-officir.
Stabsträger, der, palicar (V.), kdor palico nosi.
Stabwurz, (Artemisia abrotanum), nach allen and. slav. M., božje drevce, abrotica, nach *Gutm.* abarat.
Stabzange, die, male klešče (V.).
Stachel, der, ein stechendes Ding überh., bodečina, bodec, bodeck, bodica; Dorn, tern, igla (V.); an den Getreidearten, resa, osina; an den Bienen, zelo, in einigen Gegenden jedoch weniger richtig auch zelo, in St. auch zelo u. žalec; ein Werkzeug das Inzucht anzutreiben, etwas zu stechen, bodilo, ostn, gen. ostna (bei Krön, u. altst., auch serb. nach *Vuk* ostan u. ostanj, u. badalj), osti pl. (Dreizack); es wird die schwer werden wider den Stachel zu leiden, (Apost. 9, 5. 26, 14.), težko ti je bescati proti ostnu (bibl. Uebers.); f. a. Antrieb; Stachel des Todes, zelo smerti; ein Stachel im Auge, tern v. peti, a. v očesu; einen Stachel im Herzen zurücklasen, tern (t. j. grenak spomin) je ostal v serci.
Stachel, in der Bissg. bodeči.
Stachelähre, die, resasti klas; f. a. Süßflce.
Stachelaloe, die, divja, bodeča lopatika.
Stachelartig, adj., želast, bodeč, ostnat.
Stachelbart, der, bodeča brada.
Stachelbaum, der, bodeči, silasti treub.
Stachelbeerbusch, **Stachelbeerstrauch**, der, bodečevje; f. übr. Stachelbeere.
Stachelbeere, die, (Ribes grossularia), bodece, nach V. kosmato grozdjiče; bei M. kosmača, in St. angebl. munkee, böhm. meruzalka (vergl. das färsn. deutsch. Morusel); f. a. Krausbeere.
Stachelbeerlaub, das, mešica na bodečevji.
Stachelbett, das, postelja na šilih.
Stachelbiene, die, bóela (delavka, z želam).
Stachelbirn, die, kakt.
Stachelbolde, die, (Aderklette, Echinophora), bodeči klobuk (*Medv.*).
Stacheldeichse, die, jašcerica ostnata.
Stachelfeige, die, indijska smokva.
Stachelfisch, der, ježevka (poln.), russ. igla.
Stachelsch, der, (mordella aculeata), vjedavka, russ. kusaka.
Stachelsunder, der, kambala vrabec.
Stachelfortsaß, der, ternoviti podaljsek.
Stachelfrucht, die, bodeči. ternasti sad.
Stachelgewächs, das, bodeča rastlina.
Stachelgras, das, (Cenchrus), russ. jaglo.
Stachelhirtel, der, bodeči pas.
Stachelhaar, das, ščetina, šetina, ščetinasti, šetinasti las.
Stachelhaarig, adj., ščetinovlas, šetinovlas.
Stachelhahnenfuß, der, poljska zlatica.
Stachelhale, der, morski zajic.
Stachelhäuter, pl., ježevci (Zat.).
Stachelheute, f. Süßflce, Esparicette.
Stachelhirse, die, resasto proso.
Stachelhund, f. Haifisch.
Stachelicht, f. Stachelartig.
Stachelig, adj., bodeč, resnat, osinast,

oster, jeglat, ternjev, ostnat; fig. bodljiv, zbadljiv, pikaven; f. a. Reißend.
Stachelsäfer, der, bodljivka.
Stachelsopf, der, bodeča glava.
Stachelstrabbe, der, bodeči morski rak.
Stachelstranz, der, bodeči venec.
Stachelstrauß, das, gladež; f. Hanfchel.
Stachelstreß, der, neki bodeči rak.
Stachelloch, das, ternovita odpertina.
Stachellos, adj., brez ternja, brez žela, brezosten.
Stachelmakrelle, die, bodljiva makrela.
Stachelmuskel, der, mišica medostna.
Stacheln, v. a., zhosti, spodhosti, pobosti, bosti, zbadati, spodbadati, z ostnam ali bodcam naganjati, gnati, pikati; fig. gnati.
Stacheln, das, spodbadanje.
Stachelnatter, die, hrapava kača.
Stachelnuss, die, (Trapa natans), povodni orech ali kostanj, rašek (*Vuk*), böhm. kotvice (d. i. ein kleiner Anker, nach der Gestalt der Frucht, woraus wahrscheinlich *Gutm.* kotlica gebildet); f. a. Stachapfel.
Stachelweitsche, die, bodeči bič.
Stachelrede, die, bodeči, pikavni govor, bodeča beseda, zbadljiva beseda.
Stachelried, f. Niedgras.
Stachelscherz, der, zbadljiva šala.
Stachelschlitten, der, šteklacno sani (V).
Stachelschnabel, der, špičasti kljun.
Stachelschrift, f. Satyre.
Stachelschwalbe, f. Rauschschwalbe.
Stachelschwamm, der, ježek.
Stachelschwein, das, (Hystrix cristata), nach dem Poln. ježevce, russ. dikobraz; verschieden davon ist Meeresschwein.
Stachelstein, der, judovski kamen.
Stachelthier, f. Stachelschwein.
Stachelvoll, adj., ternjat, ostnat, bodeč.
Stachelwort, das, zbadljiva beseda.
Stachelzunge, die, bodljivi jezik.
Stad, der, zagraja s koli.
Stadreich, der, zavarovani jez.
Stade, die, kol.
Staden, v. n. u. a., s koli zaterditi, privarovati.
Stadet, das, koli zabiti za ograjo, nach V. prostrice, nach *Ravn.* aber prostice pl. (Bisfa), u. šreco; plot iz kolov, ostrog (auch böhm.), poln. štaketa.
Stadtmeister, der, gradni mojster.
Stadtwerk, das, ograda, ogradje.
Stadt, **Staden**, f. Gestade.
Stadel, die, mesto, kjer je kaj bilo; in der Zusammenfegung mittelst der Formation auf - ische, isse; Burgstadel, gradischo, gradischo; stodola; f. Schener.
Stadium, das, bei den Alten, f. Laufbahn, Rennbahn; als Wegemaß, stadij *, daljava 125 korakov; fig., stopnja, doba; f. a. Phase.
Stadtkreuzer, der, reseto za skodenj.
Stadt, die, mesto, serb. varoš* (nach *Vuk türk.*), besetzte Stadt, terdnjava, terdno, zaterjeno mesto, serb. grad; das Volk strömt in die Stadt, ljudstvo vre, dre v mesto; Städtchen, mestoe; ein Mann bei

der Stadt, veljavni možak; die ganze Stadt weiß es, vse mesto je polno tega, vsi meščanje govore od tega; hinter der Stadt besündlich, zamestje; eine Stadt belagern, oblegati mesto; die Stadt zerstören, mesto razdejati, pokončati, (razstreljati).

Stadt, in der Begg. mestni.

Stadtadel, der, mestno plemenstvo.

Stadtamt, das, mestna služba.

Stadtanwalt, der, mestni zagovornik, pravdnik.

Stadtarzt, der, mestni zdravnik.

Stadtbank, die, mestna banka.

Stadtbaun, f. Stadtbezirk.

Stadtbaumeister, der, mestni zidarSKI mojster.

Stadtbeamte, der, mestni urednik.

Stadtbefehlshaber, der, mestni poveljnik.

Stadtbefähigung, die, mestna posadka †.

Stadtbeneid, f. Stadtstafte.

Stadtbewohner, der, meščan.

Stadtbewohnerin, die, meščanka.

Stadtbezirk, der, obmestje, mestni okoliš.

Stadtbrand, der, mestna šoga.

Stadtbruch, das, mestne bukke.

Stadtbulle, die, mestni bik.

Stadtbürger, der, meščan (pravi).

Stadtborn, das, (pod)mestna vas.

Stadtband, der, zveza medmestna.

Stadteinrichtung, die, mestna naprava, uredba kaciga mesta.

Städter, der, meščan, mestničan.

Städterin, die, meščanka, mestničanka.

Städteschleifer, der, pokončevavec mest.

Städtefest, der, zbor cesarskih mest.

Stadtseite, die, mestna tordnjava, mestni grad.

Stadtfreiheit, die, svoboščina kaciga mesta.

Stadtremd, adj., tuj v kakem mestu.

Stadtgasse, die, mestna ulica.

Stadtgebiet, das, obmestje, mestna oblast, mestna zemlja.

Stadtgefängnis, das, mestna ječa.

Stadtgemeinde, die, mestna občina.

Stadthof, der, črta someščan.

Stadtgerichtsamt, f. Stadtfreiheit.

Stadtkreis, das, mestna sodaija.

Stadtgeschichte, die, zgodovina mesta kaciga.

Stadtgespräch, das, mestna govorica, kar se govori po mestu.

Stadtgraben, der, mestni okop.

Stadtgut, das, mestno posestvo, dobro.

Stadthauptmann, der, mestni glavar.

Stadthauptmannschaft, die, mestno glavarstvo.

Stadthaus, das, mestna hiša (svetovavnica).

Stadthöhe, die, najvišji oblast nad mestam.

Stadtisch, adj., mesten, meščansk, mešk.

Stadtjugend, die, mestna mladina, mestni otroci.

Stadtkammerer, der, mestni dohodar.

Stadtstafte, die, mestna dnarnica, kasa.

Stadtkind, das, mestni, meščanski otrok.

Stadtnecht, der, mestni berič.

Stadtflundig, adj., vsemu mestu znan; es ist Stadtflundig, vsemu mestu je znano, celo mesto ve, govori od tega.

Stadtleben, das, mestno, meščansko življenje.

Städtlich, adj., mesten, meščansk, po meščansko.

Städling, der, meščanček.

Stadtmädchen, das, mestna deklica.

Stadtmagistrat, der, mestna gosposka.

Stadtmannschaft, f. Stadtbefähigung.

Stadmarkt, der, mestni terg, sejim.

Stadtmäßig, f. Städtisch.

Stadtmauer, die, ozidje, mestno ozidje, mestni zid.

Stadtmensch, f. Städter.

Stadtmiliz, die, mestna vojaščina, vojašina.

Stadtmünze, die, mestni dnar ali penez.

Stadtnähe, die, wegen der Stadtnähe, ker je mesto blizo, ker je blizo mesta.

Stadtneuigkeit, die, novica iz mesta.

Stadtobergkeit, die, mestna oblast, mestna gosposka.

Stadtordnung, die, mestni red, mestna postava.

Stadtpfarre, die, mestna fara.

Stadtpfleger, der, mestni oskerbnik.

Stadtpflicht, die, meščanska zaveza, dolžnost.

Stadtpflichtig, adj., mesten, mesta podložin, podveržen.

Stadtpflicht, f. Stadtkreis.

Stadtrath, der, Collegium, mestni odbor, mestno svetovavstvo; einzelne Person, mestni odbornik; svetovavec.

Stadtrecht, das, mestno pravstvo, mestne pravice.

Stadtrichter, der, mestni sodnik.

Stadtröthling, der, šmarica.

Stadtstafte, die, mestna reč.

Stadtstafte, das, mestni grad.

Stadtstafte, der, ključ mestnih vrat.

Stadtstafte, der, mestni pisar.

Stadtstafte, die, mestni dolg.

Stadtstafte, der, župan mestni.

Stadtstafte, die, mestna šola.

Stadtstafte, das, mestni pečat.

Stadtstafte, der, mestni vojak.

Stadtstafte, der, kraj, del mesta.

Stadtstafte, die, mestna ura.

Stadtstafte, der, mestni odbornik.

Stadtstafte, das, meščanstvo.

Stadtstafte, die, mestna straža.

Stadtstafte, die, mestna vaga.

Stadtstafte, der, nasip okoli mesta.

Stadtstafte, das, mestni gerb.

Stadtstafte, adv., k mestu.

Stadtstafte, das, meščanstvo.

Stadtstafte, die, stanovanje v mestu.

Stadtstafte, der, mestni ranocelec.

Stadtstafte, das, znamenje kaciga mesta.

Staf, f. Stab.

Staffel, die, Sprosse an der Leiter, klin; Grab, Stufe, stopnja; f. a. Sprosse, Stufe, Staffelei, Stapel; Bettponde, rožanec.

Staffelbar, f. Stapelbar.
 Staffelei, die, podstavek, oder malaraki.
 Staffelförmig, adj., stopinjast.
 Staffelgerechtigkeit, f. Stapelgerechtigkeit.
 Staffeln, v. a., stopnjice narediti; f. a. Abstufen.
 Staffelftein, der, kamen, skala za stopnjico.
 Staffelweise, adv., po stopnjah, stopinjah, postopno.
 Staffen, der, in den Repetieruhren, stopnja (V.).
 Staffette, die, štafeta*, (nalaš poslani poštni jezdec).
 Staffiren, v. a., verjehen, opraviiti, s potrebnim preskerbeti; ein Zimmer staffiren, opraviiti, s hišnim orodjem preskerbeti; eine Brant, obleči; ein Kleid staffiren, s portami oplešati, nach V. opramati; Futter an den Oberzeug nähen, podlako prišiti; f. Anspannen, Verzieren.
 Staffirer, der, pozlačevavec.
 Staffirung, die, oprava, oplešava.
 Stag, das, russ. stag, velika verv.
 staglio, f. Banjš.
 Stagnation, f. Stodnja, Stillsand.
 Stagniren, f. Stodeti, Faulen.
 Stagnol, f. Stanniol.
 Stahl, der, (Chalybs), jeklo, in St. ocel, gen. ocela, (auch böhm. ocel, ocelu, im Serb. nach Fuk ocal, ocala u. nado), nach M. ocel, ocla; Eisen in Stahl verwandeln, kaliti; hart wie Stahl, terd kakor jeklo; aus Stahl, f. Stählern; poet. nož, meč; rezalo jekleno; Feuerstahl, kresilo; Weisstahl, ognjilo, (im Serb. neben ocilo Feuerstahl); Biegeisen, železo; Kiel der Feder, Sprosse einer Leiter, Fuß eines Tisches, Probstein, f. diese; Grund, dno; f. a. Stadel.
 Stahl-, in Sfgn. jekleni, okleni, ocleni (M.).
 Stahlader, die, jeklena žila v železu.
 Stahlählich, adj., jeklast, oclast.
 Stahlarbeit, die, jekleni izdelek, jeklenina, oclenina.
 Stahlarbeiter, der, jeklar, jekleninar, oclar oder oclar.
 Stahlbad, das, železna kopel.
 Stahlbaum, der, sagara*.
 Stahlbedeckt, adj., z jeklenim oklopam.
 Stahlbian, adj., višnjev kakor jeklo, jeklenast (V.).
 Stahlblech, das, jekleni pleh*.
 Stahlblume, die, jeklena cvetka.
 Stahlbrennen, das, prekovavanje železa v jeklo, nach V. na jeklo delanje, böhm. oceljenje.
 Stahlbierb, adj., jeklenast, terd kakor jeklo.
 Stahlbüch, adj., gost kakor ocel.
 Stahlbraut, der, jekleni drat.
 Stählen, v. a., Lächer, svinec pripeti za znameenje, da je pravo.
 Stählen, v. a., eine Art, Hacke u. f. w., podstaviti, podstavljati, kaliti; im hohen Grade härten, jekliti, ojekleniti, jekleniti (V.), oceliti oder ocliti, uterditi, ukrepiti.

Stählen, das, kaljenje, jekljenje.
 Stählern, adj., jeklen, jeklenast, a. oklen; in St. oclen.
 Stahlerz, das, ruda jeklenica.
 Stahlfabrik, die, jeklarnica.
 Stahlfeder, die, jekleno pero, jeklena zmet.
 Stahlfest, adj., terd kakor jeklo.
 Stahlfisch, der, karp oclenik†.
 Stahlgefäß, das, rožljanje jekleniga orožja.
 Stahlgetränk, das, železna pijača.
 Stahlgrün, adj., jekleno-siv.
 Stahlgrün, adj., jeklenasto zelen.
 Stahlhammer, der, nach V. jeklena podelavka, jeklenica†, jeklarnica†, oclarnica†.
 Stahlhandel, der, kupōja z jeklam.
 Stahlhart, adj., terd kakor jeklo.
 Stahlhärtung, die, jekljenje, kaljenje.
 Stahlhütte, die, jeklarnica.
 Stahlbüch, adj., jeklenast.
 Stahlkette, die, jeklena veržica.
 Stahlnoten, der, terdilo za jeklo.
 Stahlkrant, f. Bauhebel.
 Stahlkur, die, ozdravlanje z jeklam.
 Stahlleuchter, der, jekleni svečnik.
 Stahlmacher, der, jeklar, oclar.
 Stahlmittel, das, jekleno zdravilo.
 Stahladel, die, jeklena igla.
 Stahlpanzer, der, jekleni oklop.
 Stahlperle, die, jekleni biser.
 Stahlraße, f. Stahlwaare.
 Stahlraße, die, jeklena struna.
 Stahlschneider, der, jeklorezec.
 Stahlstachel, f. Stahlstachel.
 Stahlstein, der, jeklenik, ocelovec (Sut.).
 Stahlstich, der, jeklorez.
 Stahltrank, f. Stahlgetränk.
 Stahlwaare, die, jeklenina, oclenina, jeklena roba, jekleno blago.
 Stahlwaffe, die, jekleno orožje.
 Stahlwasser, das, slatina.
 Stahlwerk, das, jeklenina.
 Stahr, f. Star.
 Stähr, der, (Widder), oven, merkač.
 Stähren, v. n., von dem Stähre, merkati; von den Schafen, merkati se.
 Stährstamm, das, ovniček, merkaček.
 Stafe, die, auch Stafen, der, kol; bei den Rordmachern, količ, kolek; podajač (bedeutet sowohl den, der die Garben stalt, als auch die Stafe selbst (U. Kr.), auch podajница od. podajivnica.
 Stafen, v. a., koliti, dregati in skušati kaj s kolam; Garben stafen, podajati snopje (na podajavnico natakjneno).
 Stafenjann, der, plot iz zabitih kolov.
 Stafter, f. Schinder.
 Stakern, v. n., auf durren Weinen einhergehen, prištorklati, prikrevljati kam; f. a. Stogern.
 Staket, f. Stadet.
 Stahholz, das, koli, kolje, coll.
 Stalagmit, der, kapnik stoječi (na dna jame).
 Stafattit, der, kapnik viseči (od stropa jamekiga ali ob stenah); f. übr. Tropfstein.

Stall, der, im Allgem., insbesondere aber für alles Vieh mit Ausnahme der Pferde, hlev; Pferde stall, in einigen Orten auch hlev konjski, sonst štala*, nach dem Serb. u. Russ. konjarnica, nach dem Böhm. konjarnica; Vieh stall, nach andern D. a. staja, stajna, stajnica; Schweinstall, svinjak (neben svinjski hlev); Schaf stall, ovčak u. ovčarnica (serb. ovčara), u. ovčji hlev; Ziegen stall, kozarnica, (Vuk kozárica) u. kozjak; Gänse stall, gosirjak; Hühner stall, kurnjek, kurnik; in den Stall stellen, v hlev segnati, zapreti; das Harnen der Pferde, scanje; der Harn selbst, scanvica, scanica konjska; der lautere Stall, f. Lauter stall.

Stall, in der Bfsg. hlevski, stajni.

Stallamt, das, stajni ured†.

Stallbaum, der, in Pferde stallen, damit sie nicht zusammenkommen, pregrada, štanga*.

Stallblind, adj., slep od dolziga stanja v hlevu.

Stallbruder, f. Camerad.

Stallbube, der, konjarče.

Stallchen, das, hlevec, hlevček.

Stalldecke, die, odeja, ki se deva na konje v štali.

Stalldienst, der, hlevska služba.

Stallen, v. n., postati zavolj scanja; Urin lassen, scatj; neben einander leben, fig. dobro, slabo orati skup; f. a. Vertragen, sich; in den Stall stellen, (v. a.), v hlev postaviti, djati, vhlaviti (M.); Blut stallen, kri mobiti.

Stallen, das, postajanje, scanje, močenje.

Staller, f. Stadtrichter, Statthalter.

Stallfüllen, das, zřebe v hlevu deržano.

Stallfütterung, die, kladenje, im Gegenseße des Weidganges, paša; v hlevu rediti, na pašo goniti.

Stallgeld, das, hlevščina, hlevšina, hlevarina, plačilo, daar za štalo.

Stallgeruch, das, hlevski duh.

Stalljunge, f. Stallbube.

Stallknecht, der, konjar, (russ. konjuh, serb. konjazar), hlevar (nar. pes.), konjski hlapec.

Stallmeister, der, štalmojster*, nadkonjar.

Stallmische, die, najem hleva.

Stalloch, der, pitani vol.

Stallpflast, f. Stallbaum.

Stallpferd, Stallroß, f. Reitpferd.

Stallschreiber, der, hlevski pisar.

Stallstätig, adj., (konj), ki neče iz štale.

Stallung, die, postavljanje v hlev; f. a.

Stall, Pferde stall; lovski stan.

Stallzins, der, hlevščina, hlevšina, najemščina, najemšina.

Stamm, der, der die Theil eines Baumes von der Wurzel bis zu dessen Abtheilung, deblo, in and. D. auch panj; den Baum am Stamme kaufen, kupiti drevo na rastilu (H. Kr.); Stengel, steblo; fig. deblo; ein gerader Büschenstamm, auch šiba (sonst Ruthe); Geschlecht, Volkstamm, narod, rod, plemo, ein kolono (mehr serb.), rodovina, (nach V. razrod; nach M. pokolenje, welches Vuk

mit Nachkommen gibt); die zwölf Stämme Israel, dvanajestero Izraelovih rodov; der ganze Stamm ist mit ihm ausgehorben, z njim je pomerl ves rod; der Apfel fällt nicht weit vom Stamme, f. Apfel; Linie, versta; serb. loza; Stammwort, izvorna beseda, kup nerazdanih kvart, od kteriga se kupuje, tudi stava; Stammgeld, f. Capital, Fond; ein schöner Stamm Vieh, lepo plemo; mont. štirje deleži rudnika; Wurzelstock, panj, štor, porobek; das Holz davon u. V. prilikovina (niedriges Holz überhaupt); ein abgehanener Stamm, Klotz, hlod, čok, terkelj; vom Lagerholz, klada; Hälfte des Stammes, platio.

Stamm, in Bfsg. izvorni, pervotni, dedinski, rodovinski, plemenski; f. übr. die St. Stammaloe, die, velika, drevesu podobna lopatika.

Stammältern, Stammeltern, pl., prededi, predstari, predniki, prvi starši, zarodniki.

Stammbaum, der, rodovinsko, rodoslovno drevo, rodoslovje†; f. a. Genealogie.

Stambienca, pl., čele duplarice.

Stammblatt, das, stebleno pero.

Stammbuch, das, buke rodu, rodopisje†.

Stammbuchblatt, das, list iz buke rodu.

Stammbuchstabe, der, pervotna, izvorna, koreninska čerka.

Stammburg, die, dedinski, rodovinski grad.

Stammchen, das, debelce, stebelce.

Stämmeisen, das, dleto, dim. dletoe.

Stammeler, f. Stammler.

Stammeln, v. n. u. a., flottern, die Sylben u. Wörter unvollkommen und unvollständig aussprechen, jecati, jecljati, nach V. keklati, bei Gutm. keklati u. čaklati, welches nach M. insbesondere eine unrichtige Aussprache des Buchstabens R, so wie, zexljati eine unrichtige Aussprache des S bedeutet; serb. tepati, kroat. pentati, russ. zajikai sja, lepetat, poln. belkotac (bei M. bkekotati), und böhm. koktati; er stammelt, d. h. stoßt mit der Zunge an, jenzik se mu zavaljuje, zapenja, zaganja se govoroč; nach M. besede zategaje; stammelnd sagen, jec-ljuje izgovoriti.

Stammeln, das, jecanje, jecljanje, keklanje; als ein Uebel gedacht, jecjavost.

Stammelsprache, die, jecljanje, jecjavcova beseda.

Stammeltern, f. Stammältern.

Stammen, v. n. f. Abhammen; roditi se, izhajati, rojen biti, izvirati iz —, das Wort stammt von —, beseda izvira, se izpeljuje iz —; ima koreniko v —; stammend, — rodu.

Stammen, f. Stammen.

Stammende, das, konec debela, nach V. ritevje, panj, böhm. u. poln. odzemek.

Stammerbe, der, dedič, dednik po rodu.

Stammern, f. Stammen.

Stammesurkunde, die, rodovinsko pismo.

Stammesverwand, adj., eniga rodu.

Stammfaml, adj., v debilu gnjl; nagnjiti-ga debila.

Stammfolge, die, rodosledje†; f. Geschlechtsfolge.
Stammform, die, izvirna oblika.
Stammfreund, f. Blutsverwandte.
Stammgast, der, vsakdanji gost, stari gost.
Stammgeld, das, istina, glavnica, zalog; f. a. Capital, Fond; im Fortwessen, od-kaznina†, deblovina†.
Stammgenosse, adj., rojak, enoplemenik.
Stammgut, das, dedina, dedovina, dedinstvo; f. a. Allodialgut, Fideicommiss.
Stammhaar, das, grobes, steifes, starkes Haar, kocina, koca, dlaka debela.
Stammhaarig, adj., kocinast.
Stammhaft, adj., deblat, korenjašk, jak, čerst, teršat; f. a. Untersekt.
Stammhalter, der, zarodnik (V.), podpora, ohranivec rodu, poln. plemienik.
Stammhaush, das, hiša, iz ktere kak rod izvira, dedina; nach Gutm. rodna hiša.
Stammherr, der, f. Stammbater; ich will dich zum Stammherrn eines großen Volkes machen, očeta te bom storil velikimu narodu.
Stammholz, das, les iz debela, deblovina, oblikovina; ein Stück, oblikovec; die Hälfte davon, platič, coll. platiče; in 4 Scheite getheilt, četertin, četertina (V.); f. a. Oberholz.
Stämmicht, adj., deblast, f. Stammhaft.
Stämmig, adj., deblat, deblovit; stämmiges Holz, f. Stammholz; dünnstämmig, tenkiga debela.
Stammkaster, der, sezenj derv iz debela.
Stammkand, f. Mutterland.
Stammkiste, die, an den Kistwagen, nach V. opornja.
Stammleiter, die, in der Tonkunst, poglavna lestvica ali stopnica†.
Stammleer, der, jecavec, jecljavec, verächtl. jecalo, jecljalo, nach V. keklavec, keklač, keklav človek, nach Gutm. čaklavec, zezljavec, (in Sr. angebl. mergetavec); f. a. Stammeln.
Stammleerin, die, jecavka, jecljavka, kek-lavka.
Stämmling, f. Sprößling.
Stammlinie, die, rod, rodovinska versta.
Stammlos, die, zvitek kocin.
Stammloshe, die, junger Schuß aus den Wurzeln und dem Stamme des abgehauenen Holzes, obraslik, obrastek.
Stammlos, adj., brez debela, brez rodu.
Stammlos, das, debleni mah.
Stammnutter, die, perva mati kake rodovine.
Stammnennwort, das, izvirno ime.
Stammochs, der, bik.
Stammopaar, das, zarodni par.
Stammranke, die, gosenica deblarica†.
Stammregister, das, etwa rodoslovje, rodopisje, genealogia.
Stammreihe, die, versta rodosledna.
Stammrind, f. Stammochs.
Stammröß, das, dedina, dedinski grad.

Stammrößling, f. Stammloshe.
Stammröß, der, Mutterstod, roj na plemo.
Stammrößwein, das, Ober, merjasec.
Stammröß, der, dedina, prebivališce, prebivališce nekdanje znamenitiga rodu.
Stammröße, die, izvirni jezik, pervotni jezik.
Stammröße, die, f. Stammbaum.
Stammröße, der, prvi zarodnik, prvi oče, začetek rodu; f. a. Vorfahr, Ahnherr.
Stammröße, das, glavno, založno premoženje; premoženje kacega rodu.
Stammröße, pl., rojaki.
Stammröße, das, inventarisches, živina za kmetijo potrebna, ki mora pri hiši ostati, stalna (bei V. nach dem deutschen zelezna) živina.
Stammröße, das, izvirni narod.
Stammröße, das, rodovinski gerb, gerb kakiga rodu.
Stammröße, die, izvirno gospodarstvo.
Stammröße, die, dolga, kocasta, gerda volna.
Stammröße, das, izvirna, pervotna beseda, koreninska beseda, korenina (Wurzel).
Stammröße, die, Hauptwurzel als Fortsetzung des Stammes unter der Erde, perva, poglavitna korenina; an den Neben, in Untertrau, živak, (če se živaki porečejo, terte usahnejo).
Stammröße, das, koreninski glagol.
Stammröße, f. Mutterzwiesel.
Stämpel, f. Stempel.
Stämpel, die, muskatelaria.
Stämpen, Stampen, v. a., bei den Grobschmieden, prebiti, prebijati; f. a. Stampfen.
Stämpen, der, prebijac (V.); f. a. Stämpel.
Stämpen, v. a., pojat (zvrjad).
Stämp, f. Stämpel, Stämpel.
Stämp, die, stopa, (bei Gutm. a. peha?, russ. tolkaška), der mit Eisen beschlagene Stampfer selbst, pah, gen. paha, (poln. baba, stapor); die Handlung, phanje.
Stämpfelsen, das, zelezni tolkač, pah, tolkavnik.
Stampfen, v. n. u. a., mit dem Fuße auf die Erde, ob tla butniti, butati, v tla oebniti, oebati, v tla udariti, tresčiti, tresiti z nogo, nach V. und M. ceptati, topotati u. teptati; beim Tanz, k tlam s peto pribijati (V.), (böhm. dupnuti, dupati); zerstoßen, z. B. Gerste, Hirse, sophati, uphati; phati (phem, zu unterscheiden von pahuti, pahati); serb. stupati (= stopati); in einem Wörfer, stolci, tołci, zmlati, zdrobiti, drobiti; sich müde stampfen, naphati se; noch ein wenig stampfen, še pophati; noch einmal stampfen, prephati; bei Goldschmieden, tołci.
Stampfen, das, phanje, tołčenje.
Stampfer, der, phavec; ein Werkzeug, pah, tolkač, nach M. phaj u. stopič.

Stampferin, die, phavka.
Stampfgang, der, stope, *pl.*
Stampfhammer, der, tolkač.
Stampfhaus, das, stopnica (*Zal.*), stope.
Stampfig, *adj.*, gern stampfend, cepetav, cepetljiv.
Stampflos, der, oven; *f.* Rammlos.
Stampflosch, das, stopa.
Stampfmachine, die, phavna mašina, stopa.
Stampfmühle, die, stope, *pl.*
Stampfmüller, der, stopar.
Stampfperle, die, zmlati biser (za lek).
Stampfreiten, *v. n.*, (von Schiffen), močno zibati se, zaganjati se.

Stampfschlägel, der, pah.
Stampftrog, der, stopa.
Stampfwerk, das, stope, *pl.*
Stampille, das, (stempilja); *f.* Stempel.
Stand, der, das Stehen, stanje; *serb.* auch stojnica; seinen festen Stand haben, ne stati terdno, ne stati vedno na enem mestu; seinen guten Stand haben, ne biti v dobrih okoliščinah, okoliščinah; er hat einen schweren Stand, v težavnih, sitnih okoliščinah, okoliščinah je, dokaj ovir in težav ima, terda se mu godi, delo ima, mnogo mora prestati; die Sache befindet sich noch im Stande, reč je še, kakor je bila; der höchste Stand des Wassers, nar viši stanje vode, najviši voda, višina vode; Stand halten, dostati, obstati, ne ganiti se, dočakati sovražnika; stanoviten biti; zu Stande kommen mit etwas, zu Stande bringen etwas, dodelati, storiti, dognati, doversiti, ugotoviti, zgotoviti kaj, napraviti, izpeljati, izdelati; wenn der Kauf zu Stande kommt, če se kup sklene, stori, und speciell, če se kaj kupi, če kdo kaj kupi; kommt sein Vergleich der Parteien zu Stande, če se ljudje z lepo ne poravnajo, ne pogodijo, ne zmenijo; etwas wieder in den vorigen Stand setzen, kaj v poprejšnji stan djati, postaviti; etwas im Stande erhalten, vzdržati, vzdrževati kaj, ohraniti kaj, kakoršno je, v dobrem stanu ohraniti; im Stande sein, etwas zu thun, premoči, moči, uterpeti oder terpeti, utegniti kaj, kos biti čemu, dober biti, kaj storiti (on je dober me ubiti), moč, mogoče biti, nach andern D. auch v stanu biti (mehr deutsch), *f.* übr. können; außer Stande sein, sich außer Stand setzen, ne moči, ne biti mogoče; in den Stand setzen, eine Sache, dobro opraviti kaj, v dober stan pripraviti; Jemanden in den Stand setzen, dati komu na roko, kar mu je potreba, da kaj stori, mogoče storiti; potrebne pomočke dati; sich in Stand setzen, postaviti se, ustaviti se, ustopiti se; Einen außer Stand setzen, vzeti komu potrebne pomočke k čemu, nemogoče storiti komu; einen Verbrecher zu Stande bringen, ujeti, pred sodnika postaviti, pripraviti hudodelnika; im Stande der Unschuld, der Sünde, v stanu nedolžnosti, greha, oder

v nedolžnosti, v grehu, kakor grešnik; sich um den Stand des Processes erkundigen, poprašati, kako stoji, na kateri stopnji je pravda; Bürgerstand, meščanstvo; Staatsbürgerstand, državljanstvo; der ledige Stand, in Bezug auf den Mann, brezženstvo, ne-özenjenost, neženjen stan (*nar. pes.*); — ne biti özenjen; in Bezug auf eine Frauensperson, brezmostvo, neomoženost; ne biti ömožena, udana; der Jungfern-, Witwenstand, devištvo, vdovstvo; die bestimmten Verhältnisse, in welchen man mit andern Gliedern der bürgerlichen Gesellschaft lebend steht, stan (auch *poln.*), *red. kroat.* stališ oder stalež; mit seinem Stande zufrieden sein, biti zadovoljin s stanom svojim; von hohem Stande, visociga stanu, auch wohl, imenitniga, visociga rodu (mehr Abkunft); der Stand der Bauern, kmetje, *pl.*; ein Mann von Stande, mož visociga stanu; der Lehrstand, Wehrstand, Rührstand, učeniki ali učitelji, branivci, rediveci oder učivni, branivni, redivni stan; Ritterstand, viteštvo, vitezi, *pl.*; Landstand, deželski stan; die Stände, stanovi; die Stände zusammen berufen, sklicati deželne stanove v zbor; Gattung, versta, razred; Viehstand, število živine, vsa živina, kolikor je mora biti, ali kolikor se je nahaja pri kaki hiši; der Ort, wo man steht, mesto, kjer kdo (navadno) stoji; *f. a.* Marktstand; *waidm.* *f.* Aufstand; tudi mesto, kjer zverjád rada ostaja, ležišče, ležiše, luknja, berlog, tudi noga divjiga petelina; im Stalle, pregraja, predelek, staja; die Sache ist doch noch zu Stande gekommen, reč se je vendar še napravila; *f. a.* Stellung, Zustand; seinen Stand verändern, prestopiti se, mesto premeniti; es kommt heuer keine Jagd mehr zu Stande, letas ne bo več lova, ne bomo imeli lova; im Stande der Schwangerschaft, noseča; etwas, worauf man steht, stojalo, stalo.

Standarte, die, Reiterfahne, bandero konjnikov, etwa nach dem *kroat.* zastava (sonst Pfand), nach *V.* stavnica†; *waidm.* *rep.* voléji in lesiöji; *vulg.* eine lange hager Person, dolgan, dolga ranta, preklež, svigla.

Standartenjunker, der, banderaš (*M.*), zastavnik (*kroat.*), nach *V.* stavničar†.

Standbaum, der, die Stände der Pferde im Stalle damit abzuthellen, ranta, *rust.* stojlo.

Standbild, das, ein stehendes ausgehauenes Bild, *f.* Bildsäule.

Standbloß, der, im Schiffbau, hlapec.

Ständchen, das, Spiel oder Gesang vor der Thür oder dem Fenster, einer Person zu Ehren, pod oknam zapeta ali zagodena, serenada†, večernica†; auf dem Markte, stanič (*M.*).

Stande, die, ein hölzernes Gefäß mit drei aus verlängerten Dauben bestehenden Füßen, unten etwas weiter, nach *V.* öeber z nogami.

Ständer, der, das aufrecht stehende Bauholz

in einem Gebäude, steber, *poln.* podstawek; überhaupt ein stehendes Ding; banderco na ladijah; stojeći panj bčelni; ein Gefäß, f. Stände, Fiskhälter.

Ständerstod, der, stojeći panj.

Ständesadel, der, plemenstvo kakor posebn stan.

Ständesänderung, die, premena stanu, prestop v drugi stan.

Ständesee, die, ženitev po stanu.

Ständeschre, die, čast stanu.

Ständeserhöhung, die, poviksanje v stanu, povzdiga v viši stan.

Ständesfran, die, zlahtna gospa; gospa visociga stanu.

Ständesgebühr, die, kar komu gre po vrednosti stanu, dostojnost stanu.

Ständesgemäß, *adj.*, po stanu; stanu primérjen.

Ständesgenos, der, enaciga stanu.

Ständesgleichheit, die, enakost stanu, po stanu.

Ständesherr, der, zlahtni gospod, go-spod visociga stanu; baron.

Ständesmäßig, f. Ständesgemäß.

Ständespersion, die, clovek visociga stanu.

Ständesstrach, f. Uniform.

Ständeswahl, die, volitev, izbor, izbiranje stanu.

Ständeswappen, das, gerb po stanu (in ne po rodu).

Ständeszeichen, das, znamenje stanu.

Ständeverammlung, die, stanovski zbor, zbor deželskih stanov.

Ständewesen, das, stanovatvo f.

Ständfest, *adj.*, stanoviten, terden, terdno stoječ, doma.

Ständisch, der, stanovitna riba, (ki se kraja kaciga vedno derži).

Standgeld, das, štantnina, plačilo od stan-
niča, terznina.

Standhaft, *fest*, *adj.*, terden, jak, kre-pak, deržec; beständig, stanoviten, stalen (*serb.*), *serb.* a. postojan; gütig, veljaven, terden.

Standhaftigkeit, die, stanovitost, stano-vitnost, terdnost, stalnost; *serb.* a. po-stojanstvo.

Standbätig, f. Standhaft.

Standhure, die, etwa nastavljavka, vla-
dga, kise na odločenem mestu nastavlja.

Ständig, f. Beständig.

Ständigkeit, f. Beständigkeit.

Ständisch, *adj.*, stanovsk; ständisches Haus, stanovska hiša, hiša deželnihi stanov; stän-discher Ausschuss, stanovski odbor.

Standkerze, die, velika voščena sveča.

Standlager, das, stanišče, staniše (*M.*), nach *Gutm.* letno stanovanje žolnirjev.

Standlebre, die, statika*.

Standleuchter, der, etw. (stajalni) svečnik, nach *V.* čelešnik (eig. Helzlichthalter, *Pot.*).

Standlinie, die, nach *V.* stalna čerta, n. dem *Russ.* linija stanja.

Standort, der, stajališče, stajališe, mesto

kjer je kdo postavljen, kjer stanuje, kjer ima svoj sedež.

Standpferd, das, za naprego pripravljeni konj.

Standplatz, der, f. Standort.

Standpunkt, der, mesto, s kteriga se kaj gleda, meri, preudarja; stajališče, staja-liše, stopnja; auf meinem Standpunkte konnte ich nicht anders handeln, kakor jez to reč vem in razumem, nisim mogel drugači storiti, na moji stopnji, na mestu, na ktero sem jez postavljen —; *böhm.* stano-vište.

Standquartier, das, stanovališče, stano-vališče vojske, nastanitve vojakov.

Standrecht, das, (Iudicium statarium), stojna, nagla sodba, sodba na mestu; Standrecht halten, naglo, na mestu, pri ti priči, nach *V.* vprico soditi, obsoditi; standrechtlich zum Tode verurtheilen, na mestu so-diti in k smerti obsoditi (*V.*); nach dem *Russ.* vojaška sodba na mestu, nach dem *Poln.* auch goreča pravica.

Standrechtlich, *adj.*, naglosojni; *adv.*, po nagli sodbi; f. a. Standrecht.

Standrede, die, govor, beseda, pridiga pri pogrebu, nad grobam, beseda pogreb-na, nadgrobn.

Standredner, der, pogrebni govornik ali pridigar.

Standriß, der, načert; f. Aufriß.

Standrohr, das, troba pri gasivni brizgli.

Standsäule, f. Bildsäule.

Standshaft, die, stanovstvo (auch *poln.*), deželni stanovi.

Standstern, der, f. Fierstern.

Standstuhl, der, bei den Kindern, nach *Ravn.* tatavček; f. Laufbank.

Standthier, das, stanovitna žival (divja, ki ostaja na enem mestu).

Standvogel, der, stanovitni ptič, ptič, ki v kakem gozdu ostaja in prezimuje.

Standweise, *adv.*, stojč.

Standwind, der, stanovitni, stalni veter, (ki vleče vedno iz eniga kraja).

Standwürdig, *adj.*, stanu primeren.

Stange, die, drog, ranta, prot (Stab), ra-jica (in *St.*), palica; kol (Pfahl), *serb.* motka; in *and. D.* zerd (im *Slov.* bloß der Wiesbaum), tič, tičina (Pfahl), šest (*russ.*), rahno (*böhm.*); Daßlatte, f. v.; Hebestange, vojnica (*V.*), vzdigavka (*Gutm.*); Stange der Feldhüter, in *St.* vadlo; Leimstange, nach *Gutm.* zerdica (*böhm.*); Brunnen-stange, tromba (*Gutm.*); f. a. Deichsel-stange; am Hirschgeweihe, rogovile, dve dolgi veji, *böhm.* rozpor, am Pferdezaume, zelezni drozič, *böhm.* stranica; Stange der Weinreben, raglja, ragljica (*M.*), dobro tertno; Gold, Silber u. f. w. in Stangen, v palicah, v zlitkih (*russ.*); Stange einer Haue, f. Stiel; eine Stange Siegellack, si-bica pečatniga voska; Hühnerstange, gred; Schifferstange, drog; die Häseln zu stützen, stožir, im Forst, ranta; waidm. volčji in lesičji rop; ein langer Mensch, f. Standarte;

bei den Tischstern, drovo; Ginem die Stange halten, potegniti se, vleči se za koga, zagovarjati koga; auch kos biti komu; enak biti, ne bati se koga; bei der Stange bleiben, terdno deržati se česa, ne umanjati; ostati pri čem, ne zahajati od poglavne reči; Ginem Stange bieten, postaviti se komu; Tabakstange, f. Rolle.

Stängel, f. Stengel.

Stängeln, v. n. u. a., kopati z nogami in ceitati leže.

Stängeln, f. Stengeln.

Stängen, v. a., gestänget, z drogām, s kolām.

Stängens, in der Bsgg., einer Stange ähnlich, prekläst, rantast; — z drogām, na palici i. t. d.; f. b. Bf.

Stängenartig, adj., drogast, prekläst.

Stängenbesen, der, metla, omelo na palici.

Stängenblei, das, svinco v palicah.

Stängenbohne, Stängenerbse, f. Stengelsbohne, Stengelerbse.

Stängenborstisch, f. Stängenbesen.

Stängeneisen, das, železo v palicah, ali šibah, štangah*, neki skopec.

Stängensfeder, die, in den Gewehrschlössern, neka zmet; (V. führt hier die Nebenart, mala šina potegne, velika pa vleče, ohne weitere Erklärung an).

Stängenförmig, f. Stängenartig.

Stängengerade, adj., raven kakor šiba.

Stängenholz, das, collect., rante, šibovje (V.), late, prekle.

Stängentüsig, der, dratena kletka.

Stängenwasser, der, tabak v klobasah.

Stängenkraut, das, predenica.

Stängenkel, die, nach V. vreteno (?), russ. oepnoe jadro (= veržna kugla).

Stängentunst, die, im Bergbau, žaga (V.).

Stängenlaterne, die, laterna na drogā.

Stängenleinwand, die, für Tischzeug, n. dem Poln. kockasto platno.

Stängennagel, der, pregelj.

Stängenpferd, das, Deichselpferd, zadnji konj, konj kraj ruda, rudnjak (Vuk).

Stängenrecht, das, pravica, zarubljene reči očitno prodati.

Stängenrege, f. Nege.

Stängensalpeter, der, solitar v palicah.

Stängenschwefel, der, žeplo v šibkah.

Stängensilber, das, srebro v alitkih.

Stängenstahl, der, jeklo v palicah.

Stängenstab, f. Rollentabak.

Stängenwerf, das, kolje.

Stängenzaun, der, nach dem Böhm. uzda s stranicama.

Stängenzaun, der, rante, pl., plot iz kolov.

Stängenzirfel, der, veliko šestilo (nach Pot. šestilo unrichtig).

Stängenwiebel, die, šobula živородna†.

Stängenwien, f. Krummeisen.

Stank, f. Gestank.

Stänker, der, eine stinkende Person, smerde, smerduh, smerdljivec; weibl. smerdljivka, smerduha; f. a. Itstif; der alles durchstänfett, berbec, berbavs, cunjalo (serb.), vo-

havs; Jänker, zabavljavec, puljivec, zdrahljivec (V.), zdražba od človeka, zasagavec, prepiravec, svadljivec (M., mehr kroat.), rogovilec, šuntavec, (in St. angebl. vernjeka); f. a. Wagenschmiere.

Stänkereti, die, Gestank, smrad, smradež; eine anrichten, zasmraditi, usmraditi kaj; vernijize Durchsuchung, berbanje, cunjanje (serb.), vertanje, vohanje, stikanje; Jank, nepotrebnā zdražba, prepir, razpertija, svaja (M., kroat.), šuntarija, nach V. zabava.

Stänkerig, adj., smerdljiv, smerdeč.

Stänkeru, v. n. u. a., im Hause herum stöbern, vohati, takniti, stikati, cunjati (serb.), berbati; f. a. Durchwühlen; Gestank verursachen, usmraditi, zasmraditi, smraditi; einen Jank anfangen, zabavljati, prepirati se, obresti iskati, razpertijo delati, šuntati, dražiti.

Stänkertrah, f. Itstif.

Stänniol, das, kositar v listih ali platiših, stanjol*.

Stänge, die, odstavce v pesmih z rimami, štanca*; bei den Stänklern, plošča, ploša z vrezanimi podobami, rožami itd.

Stapel, der, ein Pfahl, kol; eine Stütze, Unterlage, podlaga, podporna, podklada, podkladje; ein Hause mehrerer Dinge, skladavnica, kup, in St. u. böhm. gromada; auf einen Stapel legen, zložiti, skladatai (n. pr. derva); im Schiffbau, nach V. legnarji*; russ. lesa, pl.; ein Schiff auf den Stapel setzen, ladijo na legnarje deti; es davon lassen, jo z legnarjev spustiti; der Platz, wo man Schiffe baut, ladjenica; ladjodelnica†; Ort, wo man etwas auf eine Zeitlang in Haufen niederlegt, sklad, skladišče, skladišce, skladišce, skladiše; Jahrmarkt, f. dieses; f. a. Stapelrecht; vom Stapel laufen, dodelan biti, spustiti se na vodo z ladjenice.

Stapelbar, adj., skladen, kar se mora raztovoriti (in v kakem mestu na ponudo pustiti), raztovorni pravici podveržen.

Stapelbloß, der, podkladje, klada.

Stapelgerechtigkeit, die, f. Stapelrecht.

Stapelgut, das, skladno blago, skladni pravici podverženo blago.

Stapelholz, das, derva v skladavnica; f. a. Stapelbloß.

Stapeln, v. n., langsam daher schreiten, koracati, vleči se, štápati* (V.); gestapelt kommen, privleči se, prikoracati, prikrevljati, pristapati*; v. a., ordentlich auf einander legen, zložiti, zlagati, skladatai na kup, na skladavnice; den Riel stapeln, podložiti, podlagati, podkladati.

Stapelniederlage, f. Niederlage.

Stapelort, der, f. Stapelplatz.

Stapelplatz, der, skladišče, skladišce, skladišce, skladišce, skladno mesto, mesto s skladno ali stovorno pravico, t. j. mesto, v kterem se mora vse mimo ali skozi voženo blago raztovoriti, da ga morejo prebivavci tega mesta pokupiti, če jih je volja, tudi

mesto kjer so nabira dokaj blaga, da ga od onod razpošiljajo na vse strani.

Stapelrecht, das, skladna pravica, stovorna pravica, f. **Stapelplatz**.

Stapelstadt, die, f. **Stapelplatz**.

Stapelwaare, die, skladno, skladni pravici podverženo blago.

Stapfe, f. **Fußstapfe**.

Stapfen, v. n., terdo stopati na nogo; f. a. **Stapeln**.

Stappstein, der, über einen lothigen Weg, prehodni ali prelazni kamen, skakalo (**Vuk**).

Star, der, (**Sturnus**), auch **Staar** u. **Stahr**, skvorec, ober skvorec, gew. skorec, oder skorec, (im **Serb.** neben skvorac u. čvorak auch berljak); eine Augenkrankheit, als granter **Star**, (**cataracta**), cink ali mrena v očesni punčici; als schwarzer **Star**, ober (**amarousis**), černa slepota; den **Star** strechen, cink ali mreno s punčici sneti, cink s punčice vzeti; *fig.*, posvetiti komu, da sprejgleda, luč užgati komu.

Star, das, ein Getreidemaß, star, to je: dva vagona ali 4 mérnike.

Starange, das, f. **Star**.

Starfell, das, cink ali mrena v očesni punčici.

Starheber, f. **Rußheber**.

Stark, *adj.*, viel Kraft habend, močan ober močn, krepak ober krepk, kersan (**Jan.**), jak, överst (nach **Vuk** voll, fleischig), korenjačk, jakosten (**Serb.**, meist nur von Gotti), in andern D. auch in diesem Sinne, silen und snažen (slov. reinlich); sehr stark, premočn; der **Stärke** überwindet den Schwachen, močni premaga slabiga, šibkiga; das Recht des Stärkeren, pravica močnejšiga, jačiga; stark werden, k moči priti, zmóci, opomóci si, okrepéati se; stark machen, okrepéati, krepéati; f. a. **Kräftigen**; es gab keinen Stärkern als ich, premočniga mi še ni bilo (nar. pes.); stark von Gliedern sein, močnih, krepkih, överstih udov biti; der Stärkste unter ihnen, (izmed) njih prvi korenjak; hrust, terš, tersat človek (**Gutm.**); stark in der Menge oder Zahl, velik; eine starke Familie haben, veliko družino imeti; ein starkes Heer, velika, silna, mogočna vojska; sie waren tausend Mann stark, bilo jih je tisoč mož; ein starker Wand, debel zvezek; f. a. **Zahlreich**; stark sein, mnogo šteti; in Ansehung der Zeit, des Raumes, eine starke Meile, Stunde, terda milja, terda ura, dobra, debela milja; in Ansehung der Dauer, (firmus); starker Magen, starke Natur, Steinwand, Luch, Brücke, Festung, Schiff, Mauer, Gebäude, Gedächtniß u. f. f., terden zelodec, terdno telo, terdno, auch krepko (kerpko) platno, (ki je deržeče, terpežno, ki je za terpež, ki ima deržavo), in and. D. auch tog; starker Beweis, terden, veljaven dokaz; dick, debel, starker Hirsch, velik, dorasel; starker Geist, močan, krepak duh; ein starker Glaube, močna, krepka, terdna vera; starker Versuch, bister, oster razum; ein starkes Ge-

dächtniß, dober spomin; stark sein in etwas, dobro umeti kaj, zveden, izurjen biti, terden biti v čem, dobro znati; starke Ausdrücke, krepke, na vse usta povedane besede, ostre, terde, osorne besede; heftig, silen, hud; starke Kälte, hud mraz, silen mraz, premraz; wie stark war die Gefesshaft?, koliko jih je bilo?; starker Essig, hud jesih; starker Schlaf, terdo spanje; sich stark zu Herzen nehmen, silno k sereu gnati si (**V.**), jemati si; starker Wein, močno, vpijanóljivo, pijano vino; ein starker Trinker, hud pivac, volk na —; mit starker Stimme, na glas, s krepkim glasem; ranzig, f. dief.; *adv.*, močno, jako, silno, (nach **V.** prav v moß); stark gehen, hitro iti, dobro sekati, mahati jo; f. a. **Sehr**; es ist stark davon die Rede, zelo govore, močno ženo, da —.

Stärke, in *figg.* skrobni; **Stark**, in *figg.*; häufig mittelst der *Format.* auf — at, — nat.

Stärkbar, *adj.*, kar so da okrepéati.

Starkbrüstig, *adj.*, persnat, persat.

Starkbustend, *adj.*, hudiga, močniga duha.

Starke, die, auch **Stärke**, junica; *böhm.* u. *poln.* jalovica.

Stärke, die, Eigenschaft einer Person, da sie stark ist, moß (**Kraft**), krepost, jakota, jačina (**Serb.**), jakost, överstost ober överstina, vek, in and. D. auch sila (slov. mehr Noth, physische Gewalt) u. snaga (slov. Reichlichkeit); große Stärke, auch Uebermacht, premoß; wenn ich die Stärke eines Riesen besäße, ko bi bil močan kakor velikan; er hat eine große Stärke in den Armen, veliko moß ima v rokah; Stärke haben, močan biti; Stärke des Verstandes, ostrost, bistrost, bistrina; die Stärke des Windes, sila, silnost; die Stärke des Heeres, število, množina; f. a. oben **Stark**; Stärke des Baumes, debelost, debelina; mit Rücksicht auf die größere oder geringere Stärke seiner Familie, po tem kakor ima več ali manj druzine; Dauerhaftigkeit, terdnost, terpeß; Stärke in etwas besthen, terden biti v čem; das ist nicht meine Stärke, tega ne umem, ne vem, ne znam dobro; nach der Stärke der Stimme, po glasu; Umfang, debelost, širokost; jugendliche Stärke, *böhm.* jarost; Stärke einer Meile, večí ali manjši dalja(va); Stärke des Gedächtnisses, moß spomina ali pameti; Stärke der Seele, velikost, velikodukje; ein Körper, der steif, stark macht, krepčalo; Stärkewehl, f. dieses.

Starken, v. n., f. **Erstarken**.

Stärken, v. a., stark machen, okrepéati (ein wenig), krepéati, ojačiti, jačiti, poteréati, utediti, terditi (terdniti **V.**), podkrepiti, ukrepiti, krepiti, moß dati, dajati, močniga storiti, delati; stärkende Arznei, krepčavne, krepke zdravila; der Wein stärkt, vino daje moß, krepí, krepča; stärkendes Mittel, krepčalo, okrepčalo; sich stärken, okrepéati se; Troß, Munterkeit, Thätigkeit verleihen, im Guten stärken, poteréati, poterjevati; f. a. **Bestärken**; die Wäße stär-

len, gewöhnlich poštirkati, štirkati*, nach *Gutm.*, keršcati (bei *V. kerpcati*) u. to-gati (von tog streif, in St. und in andern D. gebr.), am richtigsten slavisch nach dem *Serb. (Vuk)*, *Böhm. u. Russ.* poskrobiti, skrobiti oder auch škrobiti; zu viel stärken, preskro-biti, preštirkati; f. a. Schlichten.

Stärken, das, krepčanje, skrobljenje.

Stärkend, adj., krepčaven.

Stärkentalb, das, prvo tele.

Stärkegeist, der, močni, veliki duh; f. a. Freigeist.

Stärkefeisterei, die, f. Freigeisterei, Na-tionalist.

Stärkegeistig, adj., močniga, velikiga duha, velikodušna.

Stärkläubig, adj., terdne, močne vero, terdoveren (*Gutm.*), terdovérnik.

Stärkliederig, adj., močnih, krepkih, čvrstih udov, (*böhm.* udnaty).

Stärkhandel, der, skrobarstvo.

Stärkhändler, der, skrobar.

Stärkhusig, adj., kopitnat (*böhm.*), moč-nih kopit.

Stärkflauig, adj., parkljat, krempljat.

Stärkleister, der, lepilo, klej iz škroba ali štirke.

Stärknachig, adj., močnih kosti.

Stärkfrant, das, f. Löwenmantel.

Stärkleibig, adj., tersat, tersat (*Gutm.*), prav korenjak ali hrust.

Stärkmacher, der, skrobar, štirkar.

Stärkmacherei, die, skrobarstvo, skrobarija.

Stärkmacherin, die, skrobarica.

Stärkmaschine, die, skrobilo.

Stärkmehl, das, Stärke als Mehl, gewöhnl. štirka*, nach *Gutm.* kerška (viel. statt kerpka, bei *V. kerpka*?) u. togovina(?), am besten slavisch nach dem *Serb. (Vuk)*, *Böhm.* und auch *Russ.* skrob oder škrob, (*poln.* a. rezydło angebl. von roż); Stärkestoff selbst, nach *Vert.* močie oder moćec.

Stärkmittel, das, krepčalo, krepilo, krepčavni lek.

Stärkmuskelig, f. Muskelig.

Stärkmuth, der, krepst ali jakost serca, etwa a. močnosercnost, krepkodušje, krepkomiselnost.

Stärkmüthig, adj., močniga serca, mošk, krepkomiseln; nach *Gutm.* močnoumen, močnosercen.

Stärkpulver, das, etwa krepčavni prašek.

Stärkräderig, adj., močnih, terdnih kol(es).

Stärkrant, der, krepčavna pijača.

Stärkung, die, krepčanje, poterdba, utordba, poterdilo, krepčalo; f. a. Stärken, das.

Stärkungsmahl, das, krepčavni obed.

Stärkungsmittel, f. Stärkmittel.

Stärkungsreich, adj., krepčaven, krepiven.

Stärkmädig, adj., mecat, mecat.

Stärkwäsche, die, perilo za skrobljenje.

Stärkwasser, das, skrobilna voda.

Stärkwurz, f. Niesewurz.

Stärkmah, f. Star.

Stärknadel, die, zlata igla (za snemanje mreže).

Starost, der, starosta (*poln. u. russ.*).

Starostei, die, starostvo (*poln. u. russ.*).

Starostin, die, starostina.

Starr, adj., von körperlichen Dingen, nach *V. okrenjen* (von okreniti, eig. okrepniti);

auch krepniti (*Jambreš.*), krepen, zdre-venel, odrevenel, tog (*Gutm.*, auch *böhm.*),

terd (hart), seršeo (*Raven.*), premerl, dre-ven, okoren, richtiger okorel (*Vuk*), oterp-
nen, aerb, auch ukoden, ostrekel (*Gutm.*);

die Glieder werden vor Kälte starr, udi od mraza radi okrenejo, oterpnejo, odreneve,

premo; von Haaren, po koncu stati, je-
ziti se, ščetiniti, šetiniti se; 3rmanden starr

ansetzen, debelo, stermo, serpo (weiß), bu-
tasto (*V.*) gledati, oči upreti v koga, serb.

bečiti, izvaliti, izbuljiti oči na koga; f. a. Anstarren; starrer Blick, butast pogled,

stermi pogled; bei Sterbenben, oči se za-
ljubujejo; starrer Sinn, terma, termoglav-
nost; starr werden, f. Erstarren, Starren.

Starrange, das, srepo oder serpo oko, ster-
mo, uperto oko.

Starrängig, adj., srepiga, sterniga po-
gleda.

Starrblind, adj., čisto slep, popolnoma
slep, ves slep, im Allgemeinen, oder mit

den besondern Unterscheidungen, f. Star.

Starre, die, f. Starrheit.

Starren, v. n., vor Kälte, oterpniti, zdre-
veneti, odreveneti, dreveneti, okreniti (für

okrepniti, im kroat. krepniti, *Jambrešic*),
okoreti (*Serb.*), ošoreti (*Gutm.*), tog biti

(*böhm.* tuhnouti = togniti), premreti, pre-
mirati (od mraza), poterđiti se, seršati

(seršim), nach *M.* opanjeti (*Serb.* zapa-
njiti se), nach *Jan.* bošiti (?), *Serb.* uko-
čiti se, *böhm.* kopnieti (ilov. schmachten);

mit starren Augen ansehen, oči upreti, ster-
mo gledati (nach *Vuk* zu Boden schauen), f.

übr. Starr, Stieren; der Rücken starr von
Vorsten u. f. f., herbet se ščetin; von Ha-
aren, po konci vstati, stati; vor Erstaunen,

ostermeti, osopniti, *böhm.* trnouti.

Starrhals, f. Starrkopf.

Starrheit, die, Starre, togost (*Gutm.*),
oterpnenost, (bei *M.* oterpnost), okore-
lost, terdost, premerlost, krepnitost, o-
drevenelost; f. übr. Starr.

Starrig, f. Starr, u. Halsstarrig.

Starrinosen, f. Schwanzein.

Starrkopf, der, starrige Gemüthsart, ter-
ma; einen Starrkopf haben, termasto gla-
vo imeti, terdoglav, svojeglav biti, svojo

termo imeti; eine solche Person, männl. ter-
masti, svojo glave človek, terdovratnik,

terdoglavec, svojeglavec, terma, termo-
glavec, samoglavec; (*Russ. u. poln.* upor-
ni človek); weibl. terdoglavka, terdovrat-
nica, svojeglavna ženska.

Starrköpfig, adj., termast, terdoglaven,
termoglaven, svojeglaven, uporen (*Russ. u.*

poln.), terdovraten, svojo glave, neukretne
butice.

Starrköpfigkeit, die, termoglavnost, ter-
doglavnost; svojeglavnost.

Starrkrampf, der, (tetanus), oběni kerô, zdrevenenje vsaga života.

Starrsteinwand, die, terdo, debelo platno, hodnik, nach Ravn. seršeče platno; nach Zal. återlin.

Starrstirn, der, terma, termoglavôst, svoje-glavnost, upornost; f. a. Starrköpf.

Starrstirnig, f. Starrköpfig.

Starrsucht, die, (catalepsia), terdoba, oterpnjenost, böhm. zmrtvelost.

Starrtodt, adj., ves mertev in terd.

Starrung, f. Erstarrung, Starrheit.

Starrvoll, adj., nabit, natlačen.

Starrstecher, der, zdravnik za ôô; f. Okulist.

Starrtine, die, in Steiermark, återlin, t. j. posoda, ki derži 10 veder, ôetertin; eine halbe Starrtine, polovnjak.

Starrzen, v. a., ein Pferd, ôstuliti, kusati.

Stase, f. Stodung, (böhm. zagat kervni).

Stät, adj., im Gegensatz zu unstät, stalen, stanovit, stanoviten, terden, nepremikljiv, nezganljiv; ununterbrochen, vedno, neprestano, neprenehama, nepretergama.

Statarisch, adj., (von Vorlesungen), počasen, z opombami.

Stätig, Stetig, adj., stätiges Pferd, uporen, kujav konj, ki se upira, ki se ustavlja, paô, upiha (? Ravn.), termast; was ununterbrochen fort dauert, (continuas), veden (V.), neprestan; f. a. Anhaltend, Fortwährend; der Zeit nach, beständig, stanovit, stanoviten; ade., nepretergama, neprenehama.

Stätigen, v. a., narediti, da je stanoviten, uterditi.

Stätigkeit, die, eines Pferdes, upornost, terma, nach Ravn. upihovavka; russ. norov, poln. narow; Beständigkeit, stanovitnost; Fleiß, marljivost.

Statik, die, statika*, nauk od enakotežja.

Station, die, an der Bahn, postaja, (postajališče, postajališce, posta (eig. Post), russ. stanca, poln. stacja; eine Schiffstation an der See, stava (V.); Anstellung, mesto, služba; Abschnitt, doba.

Stationiren, v. n., stati, mesto imeti.

Stationenplatz, der, stajališče, stajališe, postajališče, postajališe.

Statios, f. Brunsthaft.

Statistisch, f. Stätig.

Statist, der, statist*, nema oseba v gledišni, gledišni igri.

Statistisch, die, statistika, deržavopisje†.

Statistiker, der, statistikar, nach and. D. statistik, deržavopisec†.

Statistisch, adj., statističen, deržavopisen†.

Stativ, das, ein Gestelle, stalo (V.), stavec (n. pr. zemljemêrske mize).

Statt, die, bleibende Stätte, ostanok (V.), im Serb. auch stanak; nirgends eine Statt haben, nikjer ostanka ne imeti; f. a. Stätte; Stelle, mesto; das hat hier seine Statt, to nima tukej prostora; Statt haben, prostor imeti, mogô biti, kar se sme dogoditi, dopuŝcen, dopuŝen biti; Statt finden, dopuŝtiti se, biti, zgoditi se; Statt finden

lassen, Statt geben, dopuŝtiti, dopuŝcati, dopuŝati, privoliti, dovoliti, dovoljevati kaj; ein gutes Wort findet eine gute Statt, nach V. dobra beseda dobro mesto najde; zu Statten kommen, prav priti, hoditi, na hvalo, na dobro priti, biti komu, dobro nesti (Gutm.), dobro udati se; ugoden biti, pripomoçi, pomagati, od koristi biti; als Verhältniŝwort, f. Anstatt; Statt zu errôthen lachte er, ne da bi ga bilo sram, ŝe smejal se je; an meiner Statt, u. f. w., na meinem mesto; Statt meiner, namesti meine; an Kindes Statt, na mestu sina, hêere, za otroka; es geht mir von Statten, gre mi od rok; vede, odseda se mi, speŝi se mi, delo je odsedno; udati, udajati se; es geht mir nicht von Statten, kerha se mi.

Statthar, f. Statthast.

Stätte, die, mesto, kjer je kaj ali kjer je kaj bilo, kraj; eine heilige Stätte, aveto, posvečeno mesto; in den Zusammenŝetzungen, wo es als Grundwort erscheint, vertritt im Slovenisch. dessen Stelle die Formation auf — iŝce, iŝe, oder auch, wo es sich um eine Localitât handelt, auf — avnica, ivnica oder ilnica; z. B. Brandstâtte, pogoriŝce, pogoriŝe (serb. gariŝte); Kampfplâtte, bojiŝce, bojiŝe; Zufluchtsstâtte, pribeŝaliŝce, pribeŝaliŝe; Gerichtsstâtte, sodivnica oder sodilnica; Schlafstâtte, spavница i. t. d.

Stättegeld, f. Standgeld.

Stâttelos, adj., brez stana, brez ostanka.

Statten, f. Gestatten.

Statthast, adj., velhaven, terden, dopuŝcen, dopuŝen, postaven, pravičen.

Statthastigkeit, die, dopuŝcenost, dopuŝenost, veljavnost.

Statthalter, der, (Locum-tenens), am zweckmâŝigsten, mestoderŝec†, nach Andern namestnik oder cesarjev namestnik (jedoch unzuŝemlich, weil namestnik im Slovenisch in der Bedeutung Stellvertreter unersêglich ist), Landesŝef übrigenŝ deŝelni poglavar, ali oblastnik, gubernator; deŝ Statthalterŝ Stellvertreter, mestoderŝcov namestnik.

Statthalterei, die, am zweckmâŝigsten, mestoderŝtvo†, nach V. namestvo, richtiger namestniŝtvo (eig. Stellvertreterŝchaft), nach Gutm. namestnja; Landesŝtelle überhaupt deŝelno poglavarstvo, russ. u. poln. auch gubernija (gubernij); stanovanje mestoderŝcovo.

Statthalterisch, adj., mestoderŝen, namestniŝk.

Statthaltern, v. n., mestoderŝec biti, v kaki deŝeli glavariti.

Statthalterŝchaft, die, f. Statthalterei.

Statthalterwürde, f. Statthalterei.

Statlich, adj., prâchtig, velikolep, drag, bogat, zal, êeden, viden, berhek; bei den ungar. Slav. angebl. somen; vortreflich, unverŝten; er ist ein statlicher Prediger, ima lepo beseda; eine statliche Rede, lep govor, lepa beseda; sehr, močno, silno; für ŝchein

bar, f. b.; ein statlicher Mann, lep, berhek možak; f. a. Ausgiebig.

Statistik, die, berhkost, berhkota, vidnost, velikolepje.

Statue, die, statua; f. üb. Bildsäule.

Statuenmacher, f. Bildhauer.

Statuiren, v. a., ustanoviti, stanoviti kaj, postaviti; ein Gremel, izgled dati, dajati; zugeben, pripastiti, vzeti, terditi.

Statut, die, postava (auch böhm.), zrast; von schöner Statut, lepe postave, lepiga zrasta, serb. krasnoga stasa i uzrasta; lijepa rasta, lijepoga struka.

Status, m., stan; in statu quo, v takem stanu, kakor je.

Statut, das, postava, naredba, pravilo, ustanovilo; f. a. Satzung; uravnavna kake družbe.

Statutarisch, adj., po postavah in ustanovilih.

Stau, f. Stane.

Staub, der, prah, dim. prašič, prašek; Staub machen, erregen, zaprašiti, prašiti, kaditi (eig. rauchen); mit Staub bedecken, oprasiti; voller Staub sein, ves oprasen biti, ves prašin biti; der Staub in den Mühlen, poliska; sich aus dem Staube machen, uteči, pobrisati, pobrati jo, popihati, udreti, pomakniti jo; der Staub fuhr auf, pokadilo se je (od prahu); den Staub abblasen, popihniti, odpihniti prah s česa; f. a. Abstauben; im Staube liegen, v prahu ležati, viti se; aus dem Staube erheben, iz nizkiga stanu, iz blata povzdigniti; zu Staub zermahlen, razmeti, razmleti, razdrobiti (v prah); den Staub von den Füßen abschütteln, otresti prah z nog; in den Staub treten, ponižati koga; hoditi po njem. teptati ga; Stäublein Brot, troha, drobtinica, mervica kruha, serb. auch praška; Staub in die Augen streuen, omamiti, mamiti, slepiti koga; du bist Staub, perst si, prah si.

Staub, in den Füssen, prašni; ihm ähnlich, prahast (V.).

Staubhüch, Staubartig, adj., prahast (V.), prahu podoben, prahovit.

Staubhach, der, prašnik, skočnik, skakavec.

Staubhaug, f. Staubbeutel.

Staubbedeckt, adj., ves oprasen.

Staubbehälter, Staubbehältnis, f. Staubbeutel.

Staubbesen, der, omelo, metlica.

Staubbeutel, der, bot., (anthera), prašnica (V., auch nach Sul.).

Staubbewohner, der, človek, revni sin zemlje.

Staubblüte, die, ovetni prah.

Staubbofs, f. Staubschwamm.

Staubbrand, der, snet, collect., snetje (prašno).

Staubbürste, die, ščetka za prah.

Staubchen, f. Staub.

Staubdeckel, der, pokrivalce (za prah).

Stauben, v. n., prašiti se; es staubi, (v.

i.), kadi se, praši se, prašno je, prah dela, nese.

Stauben, v. a., Staub erregen, prašiti, prah delati; etwas auf etwas stauben, poprašiti, prašiti kaj na kaj, potresti, potresati; ein Zimmer u. f. f. stauben, izprašiti, prahu očistiti; das Getreide stauben, oplati, plati; weidm. von Feldhühnern, srati; Haare stauben, f. Pudern.

Stauben, das, prašenje.

Staub, f. Staubschwamm.

Staub, der, ein Werkzeug, stepalo (M.), omelo; pes, ki divjačino preganja.

Staub, die, prašna perst, puhlica; porhlica (poln. prachnica).

Staub, f. Aufstauben, Ausstauben, Stäubern.

Staub, f. Staubbeutel.

Staub, der, (filamentum), končić, prašna nitka.

Staub, die, Flaumfeder, mah, puh.

Staub, die, rešeto.

Staub, das, prašna perotnica.

Staub, pl., prašnokrilci.

Staub, f. Staubartig.

Staub, das, etwa nizka okolija.

Staub, das, stvar iz zemeljna prahu.

Staub, adj., v (iz) prahu rojen.

Staub, das, prašnik (Sul.), prašna posoda.

Staub, das, ljudje, stvarjeni iz prahu.

Staub, das, oblak (iz) prahu.

Staub, adj., nizek, prahu enak.

Staub, f. Flaumbart.

Staub, der, der männliche oder fruchtbare Hauf, belica, plaskovnica.

Staub, die, prašna koža.

Staub, der, kapeo prahu.

Staub, f. Staubbeutel.

Staub, adj., prašin ober prašan, prašnat (M.), prahovit; staubig werden, zaprašiti se, oprasiti se; staubig sein, f. Stauben.

Staub, der, prašnati hrošč.

Staub, der, apneni prah.

Staub, der, gosti glavník (böhm. hnidak = gnidak).

Staub, der, gručica iz prahu.

Staub, f. Staubbeutel.

Staub, das, prašno zernce, prašna drobtinica.

Staub, der, prilizun, prilizovavec.

Staub, die, gnida.

Staub, der, zaničljivi prilizovavec; f. a. Schmeißer.

Staub, die, nizko prilizovanje.

Staub, der, maljivo človeško telo.

Staub, der, kar se je rodilo iz prahu.

Staub, der, plašč poverši zavolj prahu.

Staub, das, in den Mühlen, poliska, bei Gutm. auch mel u. mlinski prah.

Staub, die, drobni biser.

Staub, der, peršenje, persica, persavica; es fällt ein Staubregen, perst (nicht

prasi), meži (auch *poln.*), nach *V.* meröi (7. bei *Vuk* eingenommenen Kopf haben, einen Groll haben), im *Böhm.* mrholiti (mergoliiti, hingegen perseti tegnen überhaupt).

Staubregnen, *v. n.*, *f.* Staubregen.

Staubrinde, die, prašna skorja.

Staubfüge, die, pilica za goste glavnike.

Staubfame, der, seme drobnó kakor prah.

Staubsand, der, f. Flugsand.

Staubschwamm, der, (*Lycoperdon*), babji pezdec.

Staubsieb, das, sito za obravnavanje žita.

Staubspinne, die, hišni pajik.

Staubtabak, der, soneti tabak.

Staubträger, der, (wörtl. prahonosec); *f.* Staubfaden.

Staubvogel, *f.* Staubflügler.

Staubweg, der, *bot.* (pistillum), pestiö, matienik, nach *Vert.* samiöica.

Staubwirbel, der, vertinec, ki prah nese kviško.

Staubwolke, die, oblak prahu, prašni.

Staubzeng, *f.* Staubfäge.

Stauch, der, *f.* Ruff; tudi rokav; das Mühlrad geht im Stauch, es geht stauch (bei großem Wasser, da es schwer herum geht), nach *V.* kolo brede.

Stauche, die, die Handlung, pogrinjanje; kleines Bündel Glases, in welchen er nach der Miste zum Trocknen aufgesetzt wird, anop; butara, buška (*V.*); *f. a.* Bündel; eine Stauche Torf, Haufe, stavek (*V.*).

Stauchen, *v. a.*, Einen gegen die Wand stauchen, koga proti steni puhati, pritisniti, zagnati, da lopne; sich die Hand stauchen, roko izviniti si; Waaren in ein Faß stauchen, treien u. *f.*, blago v sod (posodo) stlačiti, tlačiti, *serb.* terpatij; der Schmied staucht ein Stück Eisen, wenn er es glühend der Länge entgegen schmiebet, daß es kürzer und dicker wird, kerčiti; den Hauf, Glase stauchen, razgerniti, razstaviti že goden lan, da se posuši, sušiti lan; einen Fluß, Bach stauchen, prijeziti, jeziti, napeti, napenjati potok, zagradiiti, ustaviti, zatvoriti; das Fleisch stauchen, *f.* Dämpfen; von Wagen, tresti se.

Stauchen, das, süßenje lanu, tlačenje, jezba.

Stauher, der, tlačivec, jezivec; *f. a.* Ruff; sod.

Stauchzange, die, derzeöe klešöe, klešo.

Stauende, die, ein Gewächß mit mehreren Holzigen Stämmen, welche im Herbst nicht absterben, (*strutex*), *germ.* ters (leskov, ternjev etc.), *germ.* germovje, protje, šibje, *kroat.* šikarje; ein derlei Stamm, šiba; junger, zarter, schlanker, šibina, šibica, *pallia*, *collect.* paličevje; ein Gewächß, welches im Herbst über der Wurzel verdorrt, (*suffrutex*), nach *V.* štibla, steblo; *dim.* germiče, germek.

Standelbeere, *f.* Heidelbeere.

Stauden, *v. n.*, *v.* germ razrasti se.

Staudenartig, *adj.*, germast, štiblast, razrašöen, razrašön, košat, latnat, latast, terast.

Staudengerste, die, germasti jeömen, latnati jeömen.

Staudengewächß, das, germasta rastlina, nach *V.* štiblasto zelišöe, zeliše.

Staudenhopsfen, der, divji hmelj.

Staudenforst, Staudenroden, der, obrašöenna, obrašöena reč (*V.*).

Staudensalat, der, košata salata.

Staudenschwapper, der, neka penica (ptič).

Staudensellerie, der, košata zelena.

Staudenvogerl, *f.* Rohrdommel.

Stauderich, *f.* Gänsefuß.

Staudicht, *f.* Staudenartig.

Staudig, *adj.*, germat, germovit, kakor germ; staubig werden, razrašöati, razrašati se na veö šib ali stebel.

Stauce, die, ustavljanje, jezba.

Stauen, *v. a.*, *f.* Stauchen; dobro stlačiti in zložiti (*n. pr.* blago).

Stauer, der, nakladaö.

Stauf, der, poldrugi bokal; *f. a.* Stufe.

Stauholz, *f.* Knüttelholz.

Stauern, *v. n.*, ostermeti, stermeti, zavzeti se, zavzemati se, osupniti ober osopniti nad öim, začuditi, öuditi se öemu, osupnjen biti (*Gutsm.*), *f. a.* Erstaunen; Alles staunte, vse se je öudilo; die Bühne staunen mir, skomina mi je.

Stauern, das, stermente, öud; wie groß war sein Staunen!, ali se je zavzel, začudil, paö je ostermel!

Stauenerregend, *adj.*, öuden.

Stauenswürdig, *adj.*, preöuden, öemur se ölovek mora öuditi.

Stauenvoll, *adj.*, osupnjen, moöno öudö se.

Staupbesen, der, nach *V.* šiba, tepeška, tepeöa, öoitno tepenje s šibami; öoitno šibanje.

Staupe, die, große Ruthe, šiba, tepeška (*V.*), öoitno tepenje ali šibanje; eine Krankheit der Hunde, welche man gewöhnlich Hundekrankheit nennt, pasja bolezen.

Stäupen, *v. a.*, tepsti, šeskatij; öoitno šibati.

Stäupenschlag, der, tepenje, šibanje.

Stäupern, *f.* Stäuben, Stöbern.

Staurolith, der, križnik †.

Stauung, die, zagata vodo, zajezba.

Stauwasser, das, zagatena, zaježena, napeta voda.

Stave, *f.* Stube.

Stäver, *f.* Vater.

Station, *f.* Station.

Stalith, *f.* Spedstein.

Stearin, das, stearin, lojic †, lojevina †.

Stearinlerze, die, stearinska sveöa.

Steatom, das, steatöm.

Stech, in Bfßg. bodeöi, bodljivi, ostri.

Stechappel, der, (*Datura stramonium*), kristavec, kuzeljic, divji bulajec (*St.*), avinjska dušica, *poln.* bielun.

Stechbahn, die, bodeöe, bodeöa (*V.*); *f.* Turnierplatz.

Stechbart, der, bodeöa, ostra brada.

Stechbaum, *f.* Stechpalme.

Stechbeere, die, bodeča jagoda.

Stechbeutel, der, ein breiter Weißel das Holz mit der Faust gerade zu bestoßen, pestno dleto (V.).

Stechbolzen, der, špičasti klin.

Stechbüttel, f. Stechling.

Stechdegen, der, bodni meč (za prebadanje in ne za sekanje).

Stechdorn, f. Kreuzdorn.

Stechelche, f. Stechpalme.

Stechfelsen, f. Stechbeutel.

Stechen, v. a., zhosti, ubosti, bosti (n. pr. z iglo, s ternam), zbadati; rund herum stehen, obosti, obdati; an einander stehen, razbosti, razbadati; mit dem Stechen antreiben, spodbosti, spodbdati, pobezati; in etwas stehen, zabosti, zabadati v kaj; gering stehen, nabosti se; von Wienen, Schlangen, upiōiti, piōiti, pikati, auch uklati, ujesti, ugristi, von Rücken, auch ščipniti, šipniti, ščipati, šipati (mehr zwischen); mit der Nadel stehen, nach Ravn. auch buciakati, bucati; ins Herz stehen, serce prebosti, presuniti, v serce zabosti; f. a. Durchstehen; sich an etwas stehen, zhosti se ob kaj, oboati se s čim; an den Brennesseln, opoci se, ožgati se; einem den Star, Wed stehen, f. Star, Wed; zu Schanden stehen, razbosti kaj; Sylben stehen, dlako cepiti; graben, kopati z rovnico, rezati perst; mit Lanzen stehen, s kopjem bojovati se; aus dem Sattel stehen, f. Sattel; von der Glinte, nategniti, napeti; streben nach etwas, f. d.; das ist weder gehalten noch gestochen, to nima ne glave ne nog, ni ne na konja ne na osla; mit Worten, pikati, zbadati; nach dem Ringe stehen, meriti v kolce; Rasen stehen, f. Rasen; im Würfelspiel, še enkrat vreči kocke; der Haber, der Rigel sticht Jemanden, d. i. er ist muthwillig, übermüthig, objesten biti, preobjesti se kruha, bei M. šegeteo ga ima, nach V. razsaja, serboriti; poln. ma chleb rogi (kruh ima roge); in Kupfer u. f. w. stehen, vrezati, rezati, vdolbsti, dolbsti, vdolotiti, dletiti (Gutsm.), izrezovati, stihati*, gravirati*; ein Kalb u. f. w. stehen, tele zabosti, zaklati, klati; f. Abstecken; im Hüttenbau das Auge des Ofens stehen, prebosti, bosti; im Kartenspiele, pobiti, prohibiti, biti; Wein aus dem Faße, presneti, presnemati; f. a. Ausstecken; v. n., hervorstecken, f. d.; in die See stehen, odrinuti, oditi, odhajati; das Schiff sticht in die See, ladja odhaja, je odrinila; mont. nach stehen, peljati se, iti za kom; die Dornen stehen, ternje bode; die Sonne sticht, solnce peče, žge, priška, pripeka, prigreva; es sticht mir in der Seite, bode me (bodljaje imam); das sticht ihm in die Augen, in die Nase, to ga peče, skli, boli, to bi rad vedil, nach M. to ga čmi v nos, (čmeti, brennen), po tem se mu sline cede; poln. w oczy bić; angepochen kommen, pristor-klati, priberklati, prikorakati (z dolzimi nogami).

Stechen, das, bodenje, pikanje, klanje, vre-

zovanje, dolbenje, bodljaji, grizenje, metanje v kolos.

Stehend, adj., bodljiv, bodeč; stehender Schmerz, brika bolečina, bodljaji; stehende Worte, zbadljivo besede, pikati koga; stehendes Blatt, bodeče pero.

Stecher, der, im Turnieren, bodec†; Löffstecher, rezač, ki soto reže; der die Namen auf die Gewehre sticht, vrezovavec, izrezovavec (Gutsm.); ein Werkzeug, ein breiter Degen, bodilo; an den Kugelbüchsen der Schneller, prožilo, prožaj.

Stecherlorn, der, reznina.

Stechfisch, der, bodeča riba.

Stechfliege, die, allgemeine Benennung derjenigen Fliegen, welche empfindlich stehen, obad, muha, ki pika; (Stromoxys calcitrans), nach Sul. bodulja.

Stechgabel, die, vilice za nabadanje.

Stechgießer, der, (ulex), kergovec.

Stechhammel, der, koštran za zakol.

Stechhandel, der, f. Tauschhandel.

Stechhausen, der, trop živine za zakol.

Stechhelm, der, zakrita čelada.

Stechlamm, der, prebadavni greben, orodje glavniciarsko.

Stechlissen, das, bei den Kupferstechern, blazinica.

Stechlee, f. Schneckenlee.

Stechlorn, Stechkrant, f. Mariendistel.

Stechlaub, f. Stechpalme.

Stechlenchter, f. Stechlenchter.

Stechling, f. Stechling.

Stechlöffel, der, prebadavna zličica.

Stechlohn, der, f. Stecherlohn.

Stechmesser, das, klavni, mesarski nož.

Stechmilde, die, komar.

Stechnuß, f. Stachelnuß.

Stechpalme, die, (Ilex aquifolium), stricček, bodičje, bodeča palma, božje drevece, divji lovor, russ. ostrolist; nach Andern auch kristavee, welches jedoch Stechapfel bedeutet.

Stechprieme, f. Färberginster.

Stechplatz, der, bodišče, bodišo (V.).

Stechrochen, der, nach Sul. slinavec.

Stechrübe, f. Stechrübe.

Stechsalat, der, porezovana locika.

Stechschaf, das, ovca za zakol.

Stechschlitten, f. Stachelschlitten.

Stechwein, das, prosič za zakol, klavni prosič.

Stechseide, f. Stickschleide.

Stechstunde, f. Stachelbeere.

Stechvieh, das, živina za zakol, klavna živina (V.).

Stechwaffe, die, bodivno, bodno orozje.

Stechweide, f. Baumwollenweide.

Stechwerk, das, bodilo.

Stechwinde, f. Stechpalme.

Stechwort, das, zbadljiva beseda, zabavljica.

Stechwurm, der, f. Kneipwurm.

Stechwurzel, f. Mannstren.

Stechzeug, f. Stechwerk.

Stechamboß, der, natikavno naklo (nakalo, nakovalo).

Stedapfel, f. Honigapfel.

Stedärmel, der, natikavni rokav.

Stedbaum, der, f. Wachholder.

Stedbrief, der, iskavni, loveči list, tira-lica †; popisni list.

Stedbrieflich, adj., z iskavnim ali popisnim listam.

Steden, der, (ein Stof), palica; gorjača, (snorriger); ščapelo (Unt. Kr.), ein kleiner, paličica; f. a. Stof; an einem Steden gehen, ob paliči hoditi; (bei Gutm. kol. podvirek, bei M. bat, batic).

Steden, v. n., in einem Orte auf eine feste unbewegliche Art befindlich sein, tičati; der Nagel steckt in der Wand, čebelj je zabit v zid; vtaknjen biti, zasaditi se, zadreti se, zalomiti se v čem (od kako špice); am Spieße stecken, nataknen, naboden na razen; im Kofte stecken, tičati v blatu; f. a. Kleben, Hasfen; in Schulden stecken, tičati v dolgeh, zakopan biti v dolge, močno zadolžen biti; stecken bleiben, obtičati kje, obsedeti; im Reben, ustavilo se mu je govorjenje, zaverlo, uperilo se mu je, *serb.* zapeo (zapel) je; immer zu Hause stecken, vedno doma tičati; čepeti, biti, sedeti; zwischen Thür und Angel stecken, v veliki zadregi ali stiski biti; die Sache steckt, reč je obtičala, spi; das Wasser steckt sich, (v. r.), voda se gati, se jexi, nach V. zagosniti se (? sich verdichten); vom Wild, potakniti, potikati se; es steckt mir in allen Gliedern, v vse ude mi je zašlo; es steckt was dahinter, nekaj je za bregam, za zidam; etwas auf etwas stecken, natakniti kaj na kaj, natikati; den Ring an den Finger stecken, perstan natakniti; in etwas, unter etwas, hinter etwas stecken, vtakniti, vtikati v—, pod—, za kaj; in die Tasche stecken, djati ober deti vžep; vtakniti, vtikati; Wohnen, Erben u. f. w. stecken, bob, grah usaditi, zasaditi, saditi; das Wild steckt (verbirgt sich v. r.), žival se potika, skriva; Jemanden etwas stecken, komu na uho povedati, skrivaj naznaniti; in den Brand stecken, zažgati; zasmoditi, zapaliti, zažigati, paliti; das Licht auf den Leuchter stecken, natakniti svečo na svečnik; viel Geld in etwas stecken, mnogo denarjev napraviti pri čem; in den Ankauf, zakupiti; in Bauten, zazidati mnogo denarjev i. t. d.; oberniti, obračati v kaj; hinter das Ohr stecken, vtakniti, djati za uho; unter die Bauf stecken, pod klop djati, zmašiti, zvaliti, *fig.* premagati; Pfähle stecken, koliti; sich in Schulden, zadolžiti se, zakopati se, zabresti v dolgove; ins Gefängniß stecken, v ječo posaditi, zapreti, v luknjo vtakniti; eine Locke stecken, zvitek pripeti; ein Ziel stecken, cilj, konec postaviti, odločiti; sich hinter Jemand stecken, za koga skriti se in po njem izpeljavati svoje namere; obrambe iskati; heimlich stecken, podtakniti komu kaj; die Köpfe zusammen stecken, šepetati med sabo; sich in fremde Hände stecken, f. Mungen; etwas zu sich stecken, s sabo vzeti kaj, v žep djati

kaj; seine Nase in alles stecken, v vsako reč svoj nos vtakniti, vplotati se; die Nase in die Bücher stecken, čepeti, tičati nad bukvami; eine gewisse Zeit hindurch wo stecken, pretičati kje; im Winkel stecken, v kota tičati, skriva; sedeti, kupjati se; wo er nur stecken mag?, kje nek tiči? beisammen stecken, skup biti; wo stecken versäumen, zatičati kaj; unter einer Decke mit Jemand stecken, zmenjen, eno misli biti s kom; der Schlüssel steckt, ključ je v ključavnici, tiči v ključavnici; den Schlüssel stecken lassen, ključ v ključavnici pustiti; ne vzeti ga iz—; das lasse ich nicht stecken, te mu ne odpustim, to mi mora plačati; im Irrthum stecken, v zmoti biti, motiti se; in Hoffart stecken, napuhnjen biti; im Morast stecken bleiben, nach M. vjezniti oter vozniti, nach andern D. vvezniti, *serb.* auch zapasti; er bleibt bei jedem Worte stecken, jezik se mu zavaljuje; wo steckt das Buch?, kam ste djali (deli) bukve?; im Halse stecken bleiben, pristeti, prisediti; v gerlu obtičati. **Steden**, das, tičanje, vtikanje; ins Steden geraten, obtičati, zastati, rakovo pot iti. **Stedenbein**, das, noga kakor palica tenka. **Stedenbleiben**, das, zastajanje. **Stedenbohne**, die, bob na količih ali natičih.

Stedenbündel, das, palico, butara palic, šib.

Stedenbegen, f. Stofbegen.

Stedenbedienter, f. Stedenknecht.

Stedenerbse, die, f. Stabelerbse.

Stedengebund, f. Stedenbündel.

Stedenhändler, der, palicar.

Stedenknecht, der, Stäbte, profosov hlapec ali pomagac, šibavec (*Gutm.*).

Stedenkraut, f. Ruthenkraut.

Stedenmann, der, palicar.

Stedenpferd, das, leseni konj; es haben, palico jездiti (V.); jeder hat sein Stedenpferd, vsak ima svojo slabost, svojo strast.

Stedenreihe, die, kolišče, koliše.

Stedenreiter, der, kdor palico jездari.

Stedenritt, der, jezdarjenje na palici.

Stedenroß, f. Stedenpferd.

Stedenreich, der, udarec s palico.

Stedenweibel, f. Wüffel.

Stedenzann, der, plot iz palic ali kolov zabilih.

Steder, der, zatikavec, vtikavec.

Stederbse, die, sadivni grah.

Stedfluß, f. Stidfluß.

Stedfürster, der, namestni logar.

Stedgarn, f. Stednek.

Stedhusten, f. Stidhusten.

Stedkissen, das, kerstna blazinic.

Stedkorn, das, sadivno zerno.

Stedkraut, f. Löwenmaul.

Stedleiter, f. Lanfleiter.

Stedleuchter, der, natikavni svečnik.

Stedmischein, f. Bademecum.

Stedmischel, die, *russ.* morsko pero.

Stednadel, die, bucika, igla glavička; kič-

ka (St.), batička (St.), igla medenica, butičarica.

Stednadelblische, die, pušica za bučike.

Stednadelovij, der, glavica, batica bučica.

Stednagel, der, žebelj, klin, ki se zabija.

Stednec, das, zatakajena mreža (V.).

Stedpump, die, prirodna pumpa na la-dijah.

Stedreis, das, sadivna mladika, sadivna veja; bei Weinreben, kluč, potikača (St.); damit andere Gewächse zu stützen, natič-a, količ.

Stedrübe, die, f. Rohlrübe; bei M. merkva.

Stedwiede, die, drobnolisti brest.

Stedzettel, f. Stedbrief.

Stedzirkel, der, protikavno, natikavno šestilo.

Stedzwiebel, der, sadivna čebula, čebula sajenica.

Stefte, die, nach *Gutm.* stogla, stogljey.

Steg, der, ein schmales, langes Bretchen bei den Buchdruckern, zaloga (V.), letvica med stranmi in na kraji; schmales, langes Brett am den Thüren, die Kehlungen einzuschließen, rom², oklep (Zal.); an der Säge, parallel mit derselben, slomo (V.), preonica; am Sattel ähnliche Hölzer, slomo; in der dortschen Ordnung, (senur), etwa bedro; über einen Fluß u. s. f., herv-i, (in andern D. auch lava, eig. Banf), *serb.* auch hervina; an den Violinen, koblicea, sedlo; Steig, Weg, steza; f. übr. Steig; Uebergang eines Jannes, prelaz.

Steganographie, die, skrivne čerke.

Stegel, f. Stiege.

Stegereis, der, Steigbügel, f. dieses; etwas aus dem Stegereise thun, z. B. eine Rede, ein Gedicht, iznenada, brez pripravljanja, pri ti priči, naravnost, (bei F. pesen se mi zverže?); f. Improvisiren; sich vom Stegereise nähren, od ropanja, od razboja živeti.

Stegereisdichter, der, improvisator²; f. Improvisator.

Stegering, der, kolce pri sedlu.

Stegeschnäbler, der, kdor sneg kida z bervi.

Steglehne, die, deržaj na bervi.

Stehauf, der, Stehmännchen, mozičelj vsta-jač, vstajalo, prekučoval.

Stehen, v. n., auf seiner kleinsten Fläche ruhend aufgerichtet sein, stati (stojim), *serb.* stajati oder stojati; er kann auf seinen Füßen nicht stehen, nogo ga ne derže, so mu od-povedalo, ne more stati po konci; gerade stehen, ravno stati; im Lichte stehen, v lači biti; im Wege stehen, na poti biti; napotje delati, ovirati; stehen bleiben, (stille stehen), obstati, obstajati, (*serb.* stati, stanem als v. pf.); ich bleibe ein wenig stehen, obstati, postati, ustanoviti se; öfters, obstajati, po-stajati; müßig stehen, postajati; stehend etwas thun, stoje kaj storiti; stehenden Fußes hin-gehen, na mestu tje iti, pri ti priči iti, koj iti; zu Berge stehen, po koncu stati, ščeti-niti, šetiniti se, jeziti se; stehende Früchte,

kar je rastečiga; ein stehender Gang, ste-hendes Holz, Wasser u. s. f., stojčea hoja, stojčea voda i. t. d.; etwas stehen lassen, kaj pri miru pastiti; wie ich gehe und stehe, kakoršin sim, kakor sim; Einem stehen, se koga ne ustrašiti, postaviti se mu, do-čakati ga; bei etwas stehen bleiben, pri čem ostati, deržati se česa, ne odjenjati, ne odstopiti od —; Schildwache stehen, na straži stati, — biti, stražiti (*serb.*); seinen Mann stehen, moško braniti se, vreden biti; für Jemanden gut stehen, za koga biti, porok biti, dober biti za —, odgovarjati za —, odgovor dajati za —; in einer guten Hand stehen, v dobrih rokah biti; sich an einem Orte befinden, biti; z. B. die Pferde stehen im Stalle, konji so v staji; im Felde ste-hen, na vojski biti; acht Pferde im Stalle stehen haben, osem konj v staji imeti; das steht in der Bibel, to je (stoji) v svetem pismo, to se bere v —, tako govori av-piamo; es steht mir ein Unglück bevor, ne-rečea mo čaka; es steht noch dahin, še ni gotovo, še ne vemo; zurücksiehen müssen, morati odstopiti, umakniti se; auf dem Sprünge, auf dem Punkte stehen, namenjen biti, voljo imeti, kaniti, v mislih imeti; f. a. Begriff (im Begriffe sein); auf seiner Hüt, varovati se; mit, bei, in, biti; z. B. das steht bei Gott, to je pri Bogu; in mei-ner Macht, to je v moji moči (oblasti); das steht nicht bei mir, to ni v moji moči; to ni moja reč, mojiga opravila; bei Je-manden stehen, beistehen, komu na strani stati, biti, na roko iti; es steht dir frei, na voljo ti je (dano, puščeno, pušeno); wie steht es zu Hause?, kako je doma?; wie steht du mit ihm?, kako si z njim? kako sta si?; hoch, theuer zu stehen kom-men, drago stati koga, drago biti, veljati; von Kleidern, spristovati se (M.), udati se, priloci se, podati se; sich müde stehen, na-stati se; stehen machen, ustanoviti, usta-viti; in Aufsehen stehen, veliko veljati; nach dem Leben stehen, po življenji streči komu; die Thür steht offen, vrata so odper-to; wie steht es mit der Gesundheit?, kako je z zdravjem?; da steht der Fels am Berge, tu je osel pod herdam, pred goro; er steht un-ter den Pantoffeln, zena hlače nosi; was steht zu ihren Diensten? s čim vam čem (smem) postreči? kaj bi radi? kaj hočete?; Einem Rede stehen, odgovoriti, odgovarjati; odgovor dati, dajati; Gevatter stehen, f. Gevatter; Geld bei Einem stehen haben, imeti pri kom denarje shranjeno; unter Einem stehen, biti pod kom; das steht im weiten Felde, to je še deleč, kdo si ve, kako bo še s tem; nach dem Böhm. to je araka na verbi; zu Gebote stehen, f. Gebot; darnach steht mein Sinn, tega mi je pozelela duša, to bi rad; unter Curatel stehen, biti pod skerb-stvam, skerbniku podveržen; mit Einem im Bunde stehen, zavezati imeti s kom; das Getreide steht vortreflich, žita prav lepo ka-žejo; die Uhr ist stehen geblieben, ura so je

ustavila, stoji; vor dem Tische stehen, odgo-varjati za kaj; zu Kauf stehen, na prodaj biti, prodajati se; das Haus steht nicht lange, ni davno, kar so sozidali to hišo; der Feind steht gut, sovražnik se je dobro ustopil, ustavil; der Feind steht nicht, sovražnik so ne derži, se ne upa postaviti se; es steht geschrieben, zapisano je; es steht eine große Strafe darauf, na to je postavljena huda kazen; er steht sich gut, dobra se mu godi; er steht sich gut dabei, dobiček ima pri tem; solange die Welt steht, dokler bo sveta (in veka); die Augen stehen ihm voll Thränen, solze so mu stopile v oči, so mu zalile oči; es steht zu vermuthen, zu erwarten, vsa podoba je, vse na to kaže, smemo pričakovati, da —; es steht gut mit uns, naša (reč) je dobra, gre po sreči; es steht nicht zum Schlimmsten, ni še prenemarno; wo bist du stehen geblieben?, kje si se ustavil?; kje si prejenjal (brati)?; zum Stehen bringen, ustaviti, zastanoviti; es steht fest, gotovo je, toliko je terdno; im Amte stehen, v ureda biti, službo opravljati; er steht im Verdachte, na sumu ga imajo, sum na-nj bije, leti; frei stehen, na samem stati; steh! stoj!; vor Anker stehen, liegen, f. Anker; bei Jemand die Jahre stehen, pri kom učiti se (rokodelstva kacic); hoch im Preise stehen, drag, visoke cene biti; es steht nicht für die Mühe, ni truda vredno, ne izplača se trud; dauern, terpeti, obstanek imeti; hoch am Breite stehen, f. Brett; auf Eines Seite stehen, potegniti, vleči s kom; in Furcht stehen, bati se; im Rufe stehen, sluti, veljati za —; in der Arbeit stehen, delo imeti pri kom; es steht nicht zu läugnen, ne more, no da se tajiti; das Herz steht, serce več ne bije; da steht mir der Verstand still, f. Verstand; es steht ein Gewitter am Himmel, k hudimi vremenu se ravna; stehende Bühne, stanovitno gledišče, gledišo; der Hund steht ein Wild, pes se je ustavil pred zverjo.

Stehen, das, stanje, *serb.* neben stojanje auch stojnica (prodji se stojnice, gely doch!).

Stehenbleiben, das, obstajanje.

Stehend, f. Stehen.

Stehet, der, kdor stoji.

Stehlragen, der, stoječi ovrtnik.

Stehlen, v. a. u. r., ukrasti, krasti, (*rus.* vorovat, talovat); sich Eines ins Herz stehlen, komu v serce nahajati (nar. pes.); alles nach der Reihe stehlen, vse pokrasti; viel (zusammen) stehlen, mnogo nakrasti; zur Genüge stehlen, nakrasti se; entwenden, zmakniti, zmikati; sich aus dem Hause stehlen, ukrasti se, izkrasti se (*Vuk*), izmuzati se iz hiše, skrivaj šiniti iz hiše; er hat sich reich gestohlen, prikradel si je veliko bogastvo; das Herz stehlen, vzeti serce; den Wind stehlen (von Schiffen), prevzeti, prevzemati sapo ali veter; die Zeit stehlen, čas kratiti, jemati; stieh nicht, bitte lieber, was du erbittest, trügst du sicher, ne kradi, rajši pros, kar priprosis, varno

nosis (*Gutsm.*); ein Buch aus andern zusammenstehlen, bukve iz bukov nakrasti (*V.*); stehlen wie ein Dieb, f. Dieb; der, die Gestohlene, ukradenec, ukradenka.

Stehlen, das, kradenje, kraja, kradba; das Stehlen ist ihm zur Gewohnheit geworden, krasti mu je prišlo v navado.

Stehler, der, kradljivec, tat; gäbe es seinen Fehler, so gäbe es seinen Stehler, če bi nihče ne skrival, ne bi nihče kradel.

Stehlerei, die, kradljivstvo.

Stehlerin, die, kradljivka.

Stehlerisch, adj., kradljiv, tatvinsk.

Stehlsucht, die, kradljivost.

Stehmännchen, f. Stehau.

Steipunkt, das, visoka miza, da se stoje piše pri nji.

Steif, adj., f. Starr; sich schwer oder gar nicht biegend, terd, skorjast, okorel, strammen, tog (in Rt. geb., auch böhm., poln. und *rus.* gleichf. nategnjen, napet), *serb.* auch krut (= krot); steifer Stengel, terdo, kerhko steblo; unbiegsam, negibek (*M.*), negibčen; steif werden, poterditi se, ster-diti se; okreniti (für okrepniti, nach *V.* auch okreneti?); bis zur Unempfindlichkeit, odreveneti; die Ohren steif halten, ušesa nastavljati; na ušesa vleči, tudi vesel biti in ne obupati zavolj bolezn; auf eine fehlerhafte Art unbiegsam, okoren, neukreten, lesen, storklast, kakor poleno, stork, kakor klada; die steife Formlichkeit im Umgange, napet, prisiljen; steifes Compliment, okoren priklon, neukreten, (nevstoren, *Zal.*); steif ansehen, debelo, z vper-timi očmi pogledati; das Bett ist steif geworden, tolsča, tolska je okrenila; fest, terden, krepk; steifer Sinn, terdoglavost, terma; steifer Glaube, terdna, nezganjliva vera, ki se ne da omajati; steife Leinwand, f. Stärken, Schlichten; er hat sich dieß steif vorgenommen, terdno je to sklenil; die Hände sind mir ganz steif geworden, roke so mi premerle, odrenele, oterpale; steif thun, po gosposko siliti se, napenjati se, moško deržati se; steifer Mensch, okornež, stork, storkla, neukretnež.

Steifhart, der, terda brada.

Steife, die, togost, terdost, okorelost, oterp-njenost, okrenelost (*V.*), neukretnost, okornost, nogibčnost, krepkost, terdnost, prisiljenost; f. a. Starrheit; was andere Kör-per steif macht, f. Stärkte, Leim; allgem. krepčalo; eine Stütze, podpora, opora; f. Rähmung.

Steifen, v. a., steif machen, okrepčati, krepčati, klejiti; die Bäume, f. Stärken; stügen, podpreti, podpirati; f. a. Bestärken; v. r., sich auf etwas steifen, stügen, zanašati se na kaj, nasloniti, naslanjati se na kaj, opirati se; sich wider etwas steifen, upreti, apirati se; steif thun, f. Stief.

Steifen, das, krepčanje.

Steifer, der, bei den Gutmachern, krepčavec.

Steifförmlich, f. Bedäutlich.

Steifhaar, das, ščetina, šetina, kocina.

Steifhaarig, *adj.*, ščetinast, šetinast, kocinast.

Steifhals, *der*, terdi, neukretni vrat.

Steifheit, *die*, Steifigkeit, *f.* Steife.

Steifkopf, *der*, samoglavec, terda betica ali buča, termasta glava.

Steifköpfig, *adj.*, termast, samoglaven, terdoglav, svojeglav.

Steifleinwand, *die*, terdo, polimano*, nach *Zal.* šterlično, nach *Ravn.* seršeče platno.

Steifling, *f.* Pedant.

Steifmehl, *f.* Stärkmehl.

Steifrod, *der*, naskrobljena, toga suknja.

Steifsel, *f.* Stärkmehl.

Steifstirn, *der*, termast; *f.* a. Starrstirn.

Steifstirnig, *adj.*, termast.

Steifung, *die*, krepčanje, krepčalo; *Steifung* geben, krepčati.

Steifwerden, *f.* Starren.

Steig, *der*, schmaler Weg für Fußgeher, steza (in allen D.); nach *V.* auch pespot; im Schnee, gaz; alle Wege und Stege, vse kota; *dim.* stezica.

Steigbar, *adj.*, hoden, pristopen.

Steigbaum, *der*, bei Obstbäumen gebraucht, ključ.

Steigbereiter, *der*, cestar.

Steigbügel, *der*, stremen, nach *V.* auch stop, stopica; Steigbügel im Gehörknöchel, stremen; jermen, po katerem se krovci kviško spenjajo.

Steigbügelmuskel, *die*, stremenaka mišica.

Steige, *die*, *f.* Leiter, Treppe; lestvica, stopalnica, stopnice; Hühnersteige, gred, gredi, kurnik, kobača (St.); am Saun, prelaz; eine Steige Garben, dvajset snopov.

Steigeisen, *das*, krampež, dereza.

Steigen, *v. n.*, gehen, iti, hoditi, stopiti, stopati; er kann gut steigen, dober hodec je; in den Wald steigen, v les iti; angestiegen kommen, priti, prikorakati; ich kann keine Treppe mehr steigen, ne morem več po stopnicah hoditi; in die Höhe, bergauf gehen, nad se, v goro iti, zlesti, lesti (eig. frieden), skopati, kopati se, skobacati se, kobacati se (niedrig) na —, spraviti se na — (n. pr. na mizo); auf den Baum steigen, splezati, plezati na drevo, vspeti, vspenjati se na —; in den Wagen steigen, v kadijo, na voz stopiti, stopati; vom Wagen steigen, z voza stopiti; vom Berge steigen, navdol, pod se iti, hoditi, z gore priti v dolino; aufs Dach steigen, iti po lestvi (lojtrah) na streho; die Lerche steigt, škorjanec se povzdiguje, kviško leti, se poganja proti nebu, kviško iti; böhm. vznesti, vznášati se; von den Fischen, k verhu priplavati, plavati; vom Pferde, speti, spenjati se; *f.* Bäumen, sich; in die Höhe steigen im Gegenfuge zum Fallen, im Wasser, in der Luft, vzdigniti se, vzdigovati se, kviško iti, kviško valiti se; das Wasser steigt, voda raste, nastopa, se narašča, naraša; in das Steigen kommen, začeti rasti, nastopati; das Steigen und Fallen der Töne,

poviševanje in poniževanje (glasov); das Steigende (im Bergbaue), brežina; Palläste von Marmor steigen hoch empor, kamnitno poslopja kviško sterne, mole; an Zahl und Menge, an innerer Stärke steigen, rasti; steigend, rasteč; im Preise steigen, poskočiti, poskakovati, rasti, podražiti, dražiti se, draži biti; der Wein steigt in den Kopf, vino v glavo udarja (udariti), gre v las; aufs Pferd steigen, konja zasedati, na konja sestiti; vom Pferde steigen, s konja stopiti, spustiti se; er ist hoch gestiegen, na visoko stopnja je prišel, so ga povzdignili, povišali; wer hoch steigt, fällt tief, kdor visoko leta, se nizko usede; die Sonne ist hoch gestiegen, sonce stoji visoko; der Nebel steigt, megla se vzdiguje; der Wusel steigt, nedra se vzdiguje; mit steigender Kraft, z rastečo, čedalje veči močjo; bei steigenden Jahren, na starost, ko pride človek bolj v leta; das Blut ist ihm in den Kopf gestiegen, kri mu je udarila, stopila v glavo, zaripnil je; die Roth ist aufs höchste gestiegen, sila je do verha prikipela, je dosegla naj viši stopnjo.

Steigen, *das*, hojenje, stopanje, plezanie.

Steigend, *f.* Steigen.

Steiger, *adj.*, *f.* Steil.

Steiger, *der*, plezavec, hodec; hohe Steiger fallen tief, kdor visoko hodi, globoko pade; Steiger im Bergbaue, kdor je postavljen nad rudokope ali delavec; *f.* Aufseher.

Steigerad, *das*, greben (*V.*), in den Schneidemühlen, bei den Webern, am Tuchbaume, vrtilno kolo (*V.*), bei den Uhren, etwa stopnjato, zobato kolo (*Pot.*); am Garnbaum, palčno kolo (*V.*).

Steigerlauf, *der*, kup na dražbi.

Steigern, *v. a.*, zunehmen machen, den Preis einer Waare steigern, ceno kviško pograti, blago podražiti, dražiti, s ceno poskočiti, ceno povzdigniti, viši gnati; Je-manden steigern, komu dražiti, komu ceno povišati, višati; erhöhen, nach den innern Graden der Stärke, povišati, višati, povekšati, vekšati ali večati; mit gesteigelter Furcht, s (čedalje) večim straham; steigern ein Beiwort, nach dem böhm. u. Poln. stopnjati† oder stopnjevati†, na drugo ali tretjo (primérjavno) stopnjo povzdigniti.

Steigern, *das*, podražba, draženje, poviševanje.

Steigerohr, *das*, (zum Unterschiede der Stiefelröhre), Steigeröhre, stoječa cev ali troba, po kateri gre voda kviško.

Steigerung, *die*, in der Sprachlehre, stopnjevanje†; Auction, dražba†, licitacija; *f.* a. Gradation.

Steigerungsgang, *der*, Steigerungstufte, *die*, stopnja (primérjavna, nach *M.* stopnja mérjenja).

Steigig, *adj.*, s stezami premrezen, prepreden.

Steiglehrer, *der*, kdor pometa po stezah.

Steigleiter, *f.* Sturmleiter, Leiter.

Steiglit, der, f. Schranke.
Steigrad, das, f. Steigerad.
Steigreis, der, f. Stegereis.
Steigriemen, der, remen pri stremenu, stremenski, nach V. stremen (auch bei Vuk ist stremen Steigriemen, hingegen stermer Steigbügel).
Steigschaufler, der, kidač, ki po stezah kida.
Steigung, die, hoja v hrib; die Höhe, višina, naraščanje, narašanje, poviševanje.
Steigweg, f. Steig.
Steigzeug, das, priprava za plezanje, za hojo v goro.
Steil, adj., sterm, stermerit (serb.), nach Jan. spert, nach Anderen auch stermer; ziemlich steil, stermerkast; ein steiler Berg, sterma gora, stermer (steiler Abhang); (ein steiler Ort, serb. stermer, f. stermerica).
Steile, die, Steilheit, stermina, stermer, stermost, auch stermer, (prekuc).
Steilen, v. a., stermer narediti; po konci postaviti.
Steilheit, f. Steile.
Steilhobel, der, f. Hartshobel.
Steilkopf, der, prevzetnjak.
Steilrecht, f. Senkrecht.
Steilweg, der, sterma pot.
Stein, der, kamen, coll. Steine, kamenje oder abg. kamnje, dim. kamenec, kamenček oder kamniček, kamenčić; aus Stein, von Stein, f. Steinern; in Stein verwandeln, skameniti, kameniti, v kamen spreobniti, preobrniti; zu Steine werden, okamneti, skamneti, kamneti oder kameneti, auch skameniti se; mit Steinen werfen, kamnje lučati v —, kamenjati; hart wie Stein, terd kakor kamen; Feld, peč, skala; Steine auf dem Felde sammeln, trebiti, (kamenje pobirati in v grobijo znašati); das Feld ist voller Steine, vse polno kamenja leži po polji; fester Stein, drag kamen, serb. dragao (drageo, nar. pes); den Stein abwälzen, kamen odvaliti; gehauener Stein, rezan kamen; da ist mir ein rechter Stein vom Herzen gefallen, pri serci se mi je ohladilo; kamen se mi je od serca odvalil, (t. j. velika skerb); im Steinofen, kost, koštica, košica; pecka oder peška; verwitterter Stein, čer (gen. čeri f.); Stein des Aufstosses, spotikljej; im Spielbrette, kamen, russ. šaska, kocka (Würfel); alle Steine aus dem Wege räumen, vse oviro in zadržke odpraviti; ein Stein würde sich erbarmen, kamen bi se usmilil, kamenu bi se ukalilo; einen Stein im Busen haben, kamnitiga serca biti; Meteorstein, f. b.; Stein und Wein schwören, f. Wein; Stein und Wein streiten, hudo, terdovratno prepirati se; Denkstein, spominek, v spomin postavljén kamen; Grabstein, nadgrobnica (Gutsm.), nadgrobní kamen; Wühlstein, mlinski kamen; Kalkstein, apnenik ob. apnenec, Sandstein, peščenik, pesenik; Serpentinstein, kačnik

u. f. f., mittelst der Formation auf — nik; als Gewicht, 20 ali 22 funtov; Stein der Weisen, kamen modrijanski ali filozofski; einen Stein im Brette haben bei Jemand, mnogo veljati, v milosti biti pri kom; (weicher Stein, mehkt, böhm.); Blasenstein, u. dgl., pesek, kamen v mehurji, v ledicah, v jetrih ali žolčnih tokih, nach Jan. stremen. **Stein**, in Bzgg., voll Steine, kamniti, skaloviti; dem Stein ähnlich, kamnast; daraus bestehend, kamnati, kamni oder kameni; als Steigerung, pre —, silo, silno —.
Steinabhang, der, škla (Tolm.).
Steinader, der, kamnita njiva.
Steinader, die, kamena, kamnita žila.
Steinadler, der, rjavi orel, planinski orel; f. a. Goldadler.
Steinähnlich, adj., kamnast, kamenu podobén.
Steinhorn, Steinhör, f. Bergahorn.
Steinalt, adj., silno star, star kakor zemlja, prestar; steinalter Mann, sivi starec; steinaltes Weib, sivora (Gutsm.), starka.
Steinämmerling, f. Zippammer.
Steinamfel, f. Goldamfel; Steindrossel.
Steinarbeit, die, delo v kamenji, iz kamnjenja.
Steinarm, adj., silo ubog.
Steinart, die, kamnina, kamenina.
Steinartig, adj., kamnast, kamnit, kamenu podobén.
Steinause, f. Steineuse.
Steinausschrift, die, napis, nadpis na kamenu.
Steinauser, die, kamenica (Vuk).
Steinbach, der, potok po kamenji tekoč, nach der Analogie (v. jelsk) kamenček.
Steinball, der, kamnata obla ali kugla.
Steinbau, die, (im Bergbau), nach V. kamna pola.
Steinbär, der, medved navadni.
Steinbarbe, f. Barbe.
Steinbau, der, zidanje s kamenjem, in kamnato poslopje; im Gegenatz zum hölzernen Bau, leseno poslopje.
Steinbaum, f. Traubenrischenbaum.
Steinbedekt, adj., s kamenjem pokrit, posut.
Steinbeere, die, skalna malina; f. a. Preisselbeere.
Steinbeißer, der, Fisch, (Cobitis Taenia), kačela (auch bei Gutsm.); ein Vogel, f. Kernbeißer.
Steinberg, der, kamnata gora.
Steinbeschreiber, der, kamnopsischer, popisovavec kamenja.
Steinbeschreibung, die, kamenopisje, popis(ovanje) kamenja.
Steinbeschwerde, die, bolečina, terpljenje od kamna.
Steinbeschwerung, die, obložba, obtežba s kamenjem.
Steinbier, das, kamni ol (V.), u. Gutsm. kamba, und der Ausbruch davon, koritnjak.
Steinbild, das, kamnata, kamnitna podoba.

Steinbirn, die, kamenjača (*Vuk*), prisodavka (*böhm.*).
 Steinblattern, *pl.*, plehi (*V.*).
 Steinblume, f. Sandruhrpflanze, (kameni cvet, *russ.*).
 Steinbock, der, (*Capra ilex*), divji kozel, kozorog oder kozjerožec (u. b. nordsl. *D.*).
 Steinboden, der, kamniti tla, griža (*J. Kr.*).
 Steinbogen, der, kamnati oblok.
 Steinbohrer, der, sveder (*zidarski*).
 Steinbrand, der, im Getreide, fest und hart, zaperto snetje (*V.*), skrivni snet (*Zal.*).
 Steinbrassen, der, řišč, neki spar *.
 Steinbrech, der, (*Saxifraga*), kreč, kamenterica, *poln.* u. *böhm.* lomikamen.
 Steinbrecher, der, kdor kamne lomi ali ruje, nach *Gutm.* kamnolomec u. kamenar.
 Steinbruch, der, rov (gebr.), lom, jama, kjer kamenje rujejo ali lomijo, nach *Gutm.* kamenarnica, nach *V.* kamni lom.
 Steinbrücke, die, kameni ali kamnati most, zidani most.
 Steinbuche, die, gaber, jamovec.
 Steinbutter, die, (*Pleuronectes maximus*), kambala največ, *poln.* płaszcz morski.
 Steinbutter, die, kameno maslo (*V.*), rumenkasti galun.
 Steindamm, Steindeich, der, kamniti jez.
 Steindogge, f. Rosp.
 Steindohle, die, (*Corvus graculus*), kramperica, planinski škorec, kavka planinska.
 Steindreher, der, (*Tringa interpres*), dolar tolmač.
 Steindrossel, die, (*Turdus saxatilis*), elegur, *poln.* kamienniczek.
 Steindruck, der, kamenotisk f., litografija.
 Steindruck, in Bsgg. kamenotisni.
 Steindrucker, der, kamenotiskar f., litograf.
 Steindruckerei, die, kamenotiskarnica f., litografija.
 Steindrucke, die, f. Druck; Name des Ruges bei Pferden, smerkelj.
 Steine, f. Kuranste.
 Steine, das, okrogel, jajčast kamen.
 Steineiche, die, f. Eiche.
 Steineisen, f. Steinmeißel.
 Steinelu, es steinelt, (v. i.), toča gre.
 Steinen, v. n., zu Strin werden, okamneti, skameneti.
 Steinerde, die, sophani kamen, kamnita zemlja.
 Steinern, *adj.*, kamen, kamena, — o (*V.*, u. in and. *D.*), kamnen, kamnat, kamniten.
 Steinesche, f. Erle.
 Steineue, die, siva sova, skalna sova.
 Steinfalle, der, sokolič.
 Steinfall, der, im Bergbaue, gugla (? in *Idria*), urvina.
 Steinfarn, der, (*Acrostichum septemtrionale*), mala praprost.
 Steinfels, der, pecina, skala.
 Steinfuß, f. Kernbeißer.
 Steinfisch, f. Klippfisch.
 Steinfisch, der, azbest, kameno predivo.
 Steinfische, die, skalni lisaj.
 Steinforelle, die, skalna posterv.

Steinfremd, *adj.*, čisto neznan, tuj.
 Steinfresser, der, kamenojedec.
 Steinsucht, die, koščicnati sad, sad a pečko.
 Steinsuch, der, (*Canis isatis*), *russ.* pesec, ledeni lesjak.
 Steingall, f. Mauerfalle.
 Steingalle, die, terdo gluho kamenje sred rude; bei Pferden, (*Huffrankheit*), podplatni otiski.
 Steingefäß, das, kamena posoda.
 Steingegend, f. Steinboden.
 Steingeier, der, sokol beloglavec.
 Steingeiß, f. Gense.
 Steingemälde, das, mal na kamenu.
 Steingerölle, das, nach *Jan.* grah, brebirische, brebirische (Karst).
 Steingewäch, das, kamena rastlina, kamenoživka f.
 Steingraber, f. Steinbrecher.
 Steingrau, Steingries, der, kamneni brebir, drobir.
 Steingrube, die, f. Steinbruch.
 Steingrund, der, kamnato dno.
 Steingrundel, f. Steinbeißer.
 Steingut, das, kamena ali kamnata posoda, beloperstna posoda, tudi vsa lončena sploh.
 Steinguten, *adj.*, belopersten.
 Steingutgeschirr, das, beloperstena posoda.
 Steinhändler, der, kamenar.
 Steinhäufing, f. Häufing.
 Steinhart, *adj.*, terd, kakor kamen, preterd, neobduten.
 Steinhärte, die, velika terdost.
 Steinhase, der, beli zajec.
 Steinhaue, Steinhaxe, die, kremp.
 Steinhauer, der, kamenar, klesar (*V.?*); f. a. Steinnach.
 Steinhäusen, der, groblja, gromača ali kup kamenja; eine Stadt in einen Steinhäusen verwandeln, mesto podreti, razdreti, razdjati, v grobljo spremeniti.
 Steinhäufung, die, (*mont.*) kamenje.
 Steinhau, das, kamnata hiša.
 Steinhauer, f. Ruffbeher.
 Steinherr, das, kamnito serce.
 Steinhirz, die, divje proso.
 Steinhof, der, dvorišče, dvorišče kamnito.
 Steinhölunder, der, divji bezog.
 Steinholz, das, okamneni les, okameneli les.
 Steinhonig, der, sterjeni med.
 Steinhorn, das, skameneli rog.
 Steinhuhn, das, kotorna *, skalni jereb.
 Steinhund, f. Sumpfsotter.
 Steinnicht, *adj.*, einem Steine ähnlich, kamnast; die steinnichte Kernhölse des Obstes, koščica.
 Steinnig, *adj.*, kamnit ali kamenit, kamnat; steinniger Ort, griža.
 Steinnigen, v. a., kamenjati, u. *Gutm.* u. *V.* kamenovati; s kamenjem ubiti, ubijati.
 Steinniger, der, kamenjavec.
 Steinnigrin, die, kamenjavka.
 Steinnigung, die, kamenjanje, kamenovanje.

Steinfall, ber, apno.
 Steinfamm, ber, (*mont.*) stena.
 Steinfamp, ber, kamnito polje.
 Steinfase, die, manul* (*macka*).
 Steinfanz, ber, čuk; f. *Steineule*.
 Steinfell, ber, kamneni klin.
 Steinfenner, ber, kamenoznavec †, kdor kamenje pozna, rudoznavec †.
 Steinfentniß, die, kamenoznanstvo †, poznanje kamenja, rudoznanstvo †.
 Steinferrn, ber, kost, košćica, košica, pečka.
 Steinfieß, ber, kremenik.
 Steinflind, das, okamenjenec (*V.*).
 Steinflattche, f. *Steinschmayer*.
 Steinflie, ber, (*Lothus corniculatus*), device Marije kozušček, kozušek, n. *Gutsm.* nokota; f. a. *Schotenflie*; blauer, (*Trifolium melilotus*), orehovec (*Bohwein*).
 Steinflippe, die, skala, pečina (*ostra*), skalina, čerina.
 Steinflust, die, poč, spoklina med skalami.
 Steinfoble, die, premog, kamneni oglen ali ogel (in allen slav. *M.*).
 Steinfoblenz, in den Bßg., — iz premoga, — na premog, kamnenogeljni.
 Steinfohlenbergwerk, das, oglenica, jama ali rudnik na premog, na kamneno oglje.
 Steinfohlenbruch, ber, Steinfohlengrube, die, f. *Steinfohlenbergwerk*.
 Steinfohlennappe, ber, premogar †, kdor koplje premog ali kamneno oglje.
 Steinfuralle, die, kamenoživka † (*böhm.*).
 Steinförber, f. *Petresfalt*.
 Steinfraße, die, f. *Steindohle*.
 Steinfraßheit, die, kamen.
 Steinfraut, das, (*Alyssum*), kamnica (*Medo.*).
 Steinfress, ber, (*rak*) koščak, košak; verheuerter, okamneli rak.
 Steinfreide, die, kamnita kreda.
 Steinfresse, die, (*Lepidium petranum*), kamna draguša.
 Steinfropfe, die, (*Maschine*), klešče, kleše, (*V.*).
 Steinfzug, ber, kamnati verč.
 Steinfurte, die, kamnena skorja.
 Steinfunde, die, f. *Steinfentniß*, *Mineralogie*.
 Steinfundig, adj., kamenoznansk.
 Steinlage, die, sklad, lega kamenja.
 Steinlager, das, kamenišče, kameniše.
 Steinfiebermoos, das, marhantka †.
 Steinfelwand, die, platno iz kamneniga prediva.
 Steinferrche, die, veliki škerjanec, laški škerjanec.
 Steinflinde, die, lipovec (*V.*), hostna lipa.
 Steinmarder, ber, (*Mustela foina*), in *Reisn.* angebl. kuna belica, in *St.* gorna ober skalna kuna, hingegen *Steinmarder*, in *Reisn.* angebl. kuna zlatica.
 Steinmark, das, glina med skalnimi skladi.
 Steinfasse, die, kamenina, gromada kamnena.
 Steinfahl, das, aus pulverischn Steinen,

kamena moka; von geschärfen Mühlsteinen, oklepina (*V.*).
 Steinmeißel, ber, kamnarsko dleto, dolbilo.
 Steinmergel, ber, kamneni lapor.
 Steinmerle, f. *Steindrossel*.
 Steinmeh, ber, kamenar, klesar (*V.*), kamenosek (*M.*), *russ.* kamenotesec, kdor kamen reže ali seka.
 Steinmeharbeit, die, kamenarsko delo, kamenarstvo, klesarstvo.
 Steinmehkunst, die, kamenarstvo.
 Steinmoos, das, mah, ki raste po skalovji.
 Steinförser, ber, kamenita stopa, kamniti možnar.
 Steinfünze, f. *Rathenfünze*.
 Steinfänger, f. *Steinsänger*.
 Steinfelle, die, divji nagelni, pečnik (*Ravn.*).
 Steinfuß, die, (*oreh*) koščak, košak, nach *Gutsm.* auch koščanec, koščanec.
 Steinfuß, das, nach *V.* koščeno, košeno, koščicasto, koščicasto sadje, sadje s peško ali koščico, koščico.
 Steinfuß, ber, zidana peč.
 Steinfuß, das, weißes, skalno, kamno olje; schwarzes, nach *Ravn.* premogova ali kamena kri, auch smolnjak.
 Steinfoperation, die, izrez kamna.
 Steinfuß, das, skalna smola, asfalt, judovska smola.
 Steinfesser, f. *Mauerpfeffer*.
 Steinfplanze, die, okamenela rastlina.
 Steinfplaster, das, kamnena tla; f. übr. *Pflaster*.
 Steinfider, f. *Steinbeißer*.
 Steinfinsel, f. *Steinbohrer*.
 Steinfplage, die, nadloga, bolezen kamna.
 Steinfplatte, die, škrič, plošča kamnena.
 Steinfpode, f. *Steinblattern*.
 Steinfpulver, f. *Steinfmehl*.
 Steinfabe, ber, (*Corvus cremita*), klavžar, samotar (*böhm.*).
 Steinfregen, ber, padanje kamenja.
 Steinfreich, adj., (*sehr reich*), silno bogat, prebogati; wörtl. kamnit.
 Steinfreich, das, kamenje, rudstvo, rudninstvo.
 Steinfreis, ber, kamneni obroč.
 Steinfreiling, f. *Steindrossel*.
 Steinfreis, f. *Riff*.
 Steinfunde, die, kamnata skorja.
 Steinfing, ber, f. *Steinfreis*.
 Steinfirtheil, das, preterdi črtnik; (*Turdus saxatilis*), slegur; f. a. *Blantehfchen*.
 Steinfroh, ber, beli smerkelj.
 Steinfäge, die, žaga kamenoreznica.
 Steinfäger, ber, kamenorezec †.
 Steinfalz, das, kamnena ali kopana sol, nach *V.* solni kamen.
 Steinfame, ber, tiče proso, morsko proso; tiče seme.
 Steinfand, ber, debeli pesek; f. *Sand*.
 Steinfarg, f. *Sarphag*.
 Steinfänger, ber, f. *Reunauge*.
 Steinfah, das, divja ova.
 Steinfahle, die, kamnata zdelica.

Steinschichte, die, sklad kamenja, plast.
Steinschleife, die, ein kleinerer Schlitzen, smučo, smuke.
Steinschleifer, der, kamenobrusceř, ktor zna kamno brusiti in likati.
Steinschlender, die, prača ali frača, (za lučanje kamnov).
Steinschlinger, f. Steinfresser.
Steinschneider, der, (Sylvia oenantho), beloritka, bei Jan. repaljsica.
Steinschmerz, f. Steinplage.
Steinschneiden, das, rezanje, škertanje dragih kamnov, izrezovanje podob na kamnu.
Steinschneidend, adj., kamenorezen.
Steinschneider, der, Wundarzt, vrač, ki kamen reže; f. Graveur; kdor umé izrezovati podobe na kamnu.
Steinschneidung, die, rezanje kamna, kamenorezba †.
Steinschnitt, der, kamnorezba †, rezanje kamna.
Steinschreiber, der, kamnopicco.
Steinschrift, die, napis na kamnu, kamnopicne čerke; f. Lapidarschrift.
Steinschrot, das, šibra.
Steinschule, die, semenišče, semenise drevose (košičniga sadja).
Steinschütte, die, kup nasutiga kamenja.
Steinschwalbe, f. Mauererschwalbe.
Steinseher, f. Pfisterer.
Steinunter, f. Tropfstein.
Steinspiße, die, čer.
Steinstraße, die, cesta kamnata.
Steintaupe, die, skalni golob.
Steintodt, adj., do dobriega mertev.
Steintopf, der, beloperatni lonco.
Steintreibend, adj., kar kamen odganja ali odpravlja.
Steintrog, der, kamneno korito.
Steinwagen, der, voz, peljaj kamenja.
Steinwall, der, nasip iz kamenja.
Steinwand, die, stena, kamena stena.
Steinwarze, die, bradavičnik †.
Steinweg, f. Steinstraße.
Steinweb, f. Steinplage.
Steinwechsel, die, razblikeo (angebl. bei Vrem u. Feistritz).
Steinweide, f. Sandweide.
Steinwildpret, das, divjo koze.
Steinwurf, der, Wurfwerte, lučaj.
Steinwursel, die, sladka koreninica.
Steinzange, die, zidarske kleščo, kleše.
Steinzarge, die, in den Mühlen, obod für obvod (V.).
Steinzeng, das, kamneno orodje.
Steinziege, f. Gense.
Steinzuder, f. Steinhonig.
Steinzunge, die, jezicnik † (kamen).
Steiß, der, zadnjica (auch serb. neben strážnjica), guza, rit (sosešno pri živalih); Steiß des Geflügels, merda, merdanja, welches nach V. auch die Mündung des Afters bei allen Thieren und beim Menschen bedeutet; mit dem Steiße zußen, nach Ravn. mordniti, merdati.
Steißbein, das, (os coccydis), sednica,

ritna kost, russ. vyhrec, serb. beim Geflügel, teritica.
Steißbeinband, das, sednični vezek.
Steißbeinschlagader, die, sednična privodnica.
Steißdrüse, die, merdanjska äleza.
Steißfuß, der, pandirek, potapljavec.
Stell, f. Gestell; ein Stell Segel, vse jadra, kar jih gre.
Stellage, die, etwas darauf zu stellen, polica; f. a. Gestell.
Stellboden, der, im Bottich, böhm. jalovo dno.
Stellbottich, der, kad, v kteri se ustaja ol.
Stell-dich-ein, das, odločeni sastanek, pomenek.
Stelle, die, mesto, kraj, kjer je kaj; an der Stelle, ondi, kjer; auf der Stelle, vprico, berž, zdajci, spotama, pri ti prici, na mestu; nicht von der Stelle weichen, ne ganiti se (z mesta); auf eine andere Stelle rücken, segen, premakniti, pre-staviti, preriniti, premestiti, preloziti; er darf nicht von der Stelle, ne sme oditi, ne sme z mesta; alle Stellen waren besetzt, vse mesta so bile zasedene, zastopljene; der Tisch steht nicht mehr an seiner früheren Stelle, miza ne stoji več ondi, kjer je stala popred; in einer Rede, Schrift, mesto, besede; nicht von der Stelle kommen, ne z mesta priti, ne naprej priti, ne (pre)makniti se; Jemandes Stelle vertreten, na mesti koga biti, koga nadomestiti, namestovati; an seiner Stelle scheiden, na mesti sebe poslati; an Ort und Stelle kommen, na mesto priti; Stelle in der Arithmetik, mesto; er befindet sich nicht an seiner rechten Stelle, ni na pravem mestu; hohe Stelle in der Gesellschaft, visoka stopnja, visoki stan; an deiner Stelle, na tvojem mestu, (nach dem Serb. če bi bil jez s tabo); Anstellung, služba, mesto; sie gaben ihm eine Stelle als Schullehrer, (za) učenika so ga postavili; Behörde, oblast, gosposka, poglavarstvo; er zeigte ihm die Stelle, wo er stand, pokazal mu je kraj, kjer je stal; eines Andern Stelle versehen, na mesti koga opravljati (službo); f. a. Ort, Stätte.
Stellen, v. a., stehen machen, postaviti, postavljati, staviti (v. impf., auch im Russ. u. Böhm., hingegen im Serb. u. Poln. pf.); auch deti oder djati, devati u. položiti, polagati (beides mehr legen); den Topf ans Feuer stellen, lonco pristaviti; in Abrede stellen, tajiti, nikati; auf die Probe stellen, poskusiti, skusiti, skusati; Einen zufrieden stellen, zadostiti komu, po godi storiti, delati; das Bild stellen (vom Hunde), ustaviti, ustavljati zver; das Blut stellen, ustaviti, ustanoviti kri; die Milch stellen, asiriti mleko; das Wasser stellen, zagraditi, graditi vodo; den Dieb stellen, narediti mu, da se ne more ganiti z mesta; tatu zadelati, zadelovati; wohin stellen, auch umestiti kam; hinzustellen, pristaviti, dostaviti; aneinander stellen, in eine gewisse Lage herum

stellen, razpostaviti, razpostavljati, razstaviti, razrediti, razverstiti; hochgestellt, visoko postavljen, na visoki stopnji; Anders stellen, prestaviti, prenesti; in Frage stellen, med negotove roči šteti, dvomiti, sumnjati, ali je kaj; spodkopavati kaj, omajati, majati kaj; einen vor Gericht stellen, postaviti, spraviti, pripeljati pred sodnika; unter Jemandes Gewalt stellen, podvreči oblasti koga; aufstellen, izdati, dati od sebe; eine Frage stellen, poprašati, vprašati, vprašanje dati, vprašanje zastaviti, nastaviti; eine Forderung stellen, tirjati, zahtevati kaj; richtig stellen, ugotoviti; f. Richtig; in Ausgabe, in Empfang stellen, zapisati, postaviti med stroške, med dohodke; vor Augen stellen, pred oči postaviti, postavljati kaj; in den Schatten stellen, zatemniti, zakrivati; sein Vertrauen stellen auf etwas, zaupati, upati, naslanjati se na —; die Segel stellen, po vetru obrniti, obračati; auf freien Fuß stellen, izpustiti, izpuščati, osvoboditi; in Ordnung stellen, v red postaviti, urediti; zur Rede stellen, odgovor tirjati, na odgovor poklicati, na odgovor vzeti; bei den Jägern und Vogelfellern, nastaviti, nastavljači (ptičem); stellen einen Zeugen, pričo postaviti, postavljati; etwas dahin stellen, dahin gestellt sein lassen, ne razločiti, ne razsoditi, razsojati, negotovo pustiti; in Zweifel stellen, dvomiti nad čim; in Vergegenheit, pozabiti, v pozabo pripraviti; eine Fasse stellen, skopec nastaviti, mrežo nastaviti, nastavljači; Einem ein Bein stellen, nogo podstaviti, podstavljati komu; eine Uhr stellen, naravnati, da prav kaže; eine Schrift stellen, spisati, sostaviti, narediti; einen Kalender stellen, pratiko narediti, zložiti, skladati; stelle es auf Rechnung laut Bericht, zapiši na račun po naznanilu; Soldaten stellen, v vojake dati, dajati; sicher stellen, zavarovati; zur Schau stellen, na ogled postaviti; einen Bürgen stellen, poroka dati; frei stellen, na voljo dati, pustiti; Caution stellen, varščino, varsino dati; Ginen über Jemand stellen, postaviti koga nad koga; zum Verkauf stellen, na prodaj postaviti; die Kanone stellen, nastaviti, naravnati kanono; in Vergleich stellen, primeriti, primerjati; v. n., Einem nach dem Leben stellen, stroci komu po življenji; auf etwas stellen, meriti za čim, poganjati se za kaj; v. r., sich stellen, vom Bild, ustaviti se, obstati, obstajati, postati, postajati; sich in Ordnung stellen, razstopiti se, razpostaviti se, razrediti se; sich hinter Jemand stellen, stopiti, postaviti se za koga; sich an das Fenster stellen, stopiti k oknu; sich auf den Kopf stellen, na glavo postaviti se, skoperneti; sich zufrieden stellen, zadovoljevati, zadovoljin biti; sich stellen als (verfassen), potajiti se, potuhniti se, hliniti se; er stellt sich frant, bolan se dela (Gutm.); nach Andern bolniga se dela, nalašč, nalašč tako delati se, vesti se, ka-

kor —, na videz delati; sich als Mädchen stellen, devičiti se; sich persönlich stellen, sam priti, prikazati se; f. a. Einstellen, sich; sich zum Pfande stellen, zastaviti se; sich zur Wehr stellen, braniti se; sich fed stellen, junačiti se, derzniga kazati se; sich an die Spitze stellen, f. Spitze; sich um Ginen herum stellen, obstopiti koga.

Stellen, das, stavljenje, postavljanje.

Stellenjäger, der, kdor lovi službo.

Stellensammlung, die, zbirka posamihi mest iz kacihi bukev.

Stellente, die, raca vabnica.

Stellenweise, ade., sem ter tje, mestama, na posamihi mestih, na nekterih mestih.

Steller, der, in der Uhr, ustavec†, grabljice, po kterih ura bje.

Stellfeder, die, stavka† (böhm.), zaskočnik (Ravn.).

Stellflügel, f. Stellweg.

Stellgarn, das, über den ganzen Fluß gestellt, daren sich die Fische von selbst fangen, nach V. nastavna mreža, nočnica.

Stellhefen, pl., Stellgäseht, spodnje drožje.

Stellholz, das, zagozda (V.), zapadka.

Stellkeil, der, in der Geschützstunt, der Richtkeil, nastavnik.

Stellkloß, der, bei den Tuchbereitern, podstavec.

Stellleute, pl., bei den Jägern, nastavljaci pl.

Stellmacher, der, kolar; f. Wagner.

Stellnagel, der, klinec.

Stellpflod, der, bei den Vogelfellern, kol.

Stellplatz, der, shodišče, shodiše; f. Stellbidlein.

Stellrad, das, in den Taschennhren, naravnovavno kolee.

Stellscheibe, f. Stellrad.

Stellstab, der, bei den Vogelfellern, obračilo.

Stellstati, die, mesto pripravno za nastavno mrežo.

Stellstein, f. Gestellstein.

Stellung, die, postava, postavljenje, stavljenje, postavljanje, stan; Lage, lega, mesto, na kterem kdo stoji, stopnja v družbenem življenji, služba, ki jo kdo ima; Stellung zum Militär, vzetje, jemanje med vojake; Stellung des Jagdzeuges, nastava, nastavljanje; die Stellung des feindlichen Heeres beobachtet, gledati, kako se je ustopila, kako stoji sovražna vojska; seine Stellung verändern, prestopiti se; falsche Stellung, f. Schein; Stellung vor Gericht, prihod pred sodnika, stanje pred sodnikom; Stellung der Sterne, stanje, kako stoje.

Stellungsamt, das, etwa vajakojemni† ured.

Stellungspflichtig, adj., podveržen vojaški službi.

Stellvertretend, adj., namesten.

Stellvertreter, der, namestnik; Stellvertreter sein, koga namestovati, biti, delati namesti koga.

Stellvertreterin, die, namestnica.

Stellvertretung, die, namestovanje; in Stellvertretung, namesti —.

Stellwagen, der, voz, ki gre ob odločenih urah do stanovitiga mesta, *böhm.* dostavnik †.

Stellwacker, f. Stellvertreter.

Stellweg, der, presek ali preska za nastavo mrež.

Stellsichel, der, prebiravno, pretikavno šestilo.

Stelz, f. Stengel.

Stelzbein, das, f. Stelze u. Stelzfuß.

Stelze, die, Stangen zum Gehen, nach dem *Serb. (Vuk)* u. *Russ.* hodulja, bei *Gutm.* hodaljka, hodaljnica; po hoduljah hoditi; bei *V. u. Gutm.* strevca; *Äröße*, f. dieses; ein hölzerner Fuß, lesena noga, štula; bei den Webern die untere Reihe der Eigensäden, mala (spodnja) licavnica (*V.*), nach *Zal.* nicavnica, spodnja (mala) plat (*V.*).

Stelzengang, der, hoja po hoduljah ali štulah; nach *V.* strevcanje.

Stelzengänger, der, berglar ober berlar, strevcar.

Stelzenmacher, der, hoduljar.

Stelzfuß, der, lesena noga, štula (*Serb.*), *böhm.* nožna bérta; bei Pferden, strevca.

Stelzner, der, hoduljar, berglar.

Stelzfuß, der, koturn*, visoki škornj.

Stemma, f. Stammbaum.

Stemmographie, die, rodoznanstvo, rodoslovje.

Stemmart, die, sekira, s ktero se drevesa prav nad korenino sekajo.

Stemmeisen, das, dleto.

Stemmen, v. a. u. r., einen Baum quer durchhauen, presekati, prerobiti; ihn fällen, posekati, sekati, podreti, podirati; andern aus dem Stammen, razklati, klati, kalati; mit dem Stemmeisen, izdolbsti, dolbsti, nach *Gutm.* dletiti, z dletem izdelati, izdelovati; die Hüsse an die Wand stemmen, z nogami v steno upreti, upirati se; stemme dich nicht, ne upiraj se, ne krati se, ne brani se, ne kerči se; f. **Widersehen**, sich; den Arm auf den Tisch stemmen, sloneti z roko, nasloniti roko ali nasloniti se na roko, upreti se z roko; upeti se, upenjati se; die Hände in die Seite stemmen, podpreti se z rokami, nach dem *böhm.* podpirati, podstavljeni boke; *Serb.* podbočiti se (*Vuk*); das Wasser stemmen, jeziti, ustaviti; f. **Stauden**; das Wasser stemmt sich, jezi se, gati se.

Stemmen, das, sekanje, upiranje.

Stemmer, der, podpiravec, podpora; am Leiterwagen, ročica (*V.*).

Stemmliste, die, am Küstwagen, opornja (*V.*), nach *Zal.* podpira, opira.

Stemmnadel, die, neka čevljarska igla.

Stemmring, der, čevljarski oporni krožek.

Stempel, der, in einem Meßer, tolkač, kembelj; in den Stampfen, pah, (bei *M. phaj*, phalo); bei den Grobchmiedern, prebijavnik; f. a. *Patrizje*; auf dem Papier, stempelj*, (*böhm.* kolek, *kroat.* biljeg, ein

Zeichen), bei den Metallarbeitern, pečat; in einer Rufe, die Weintrauben zu stoßen, dremšar (*Ravn.*); *bot.* f. *Bistill*.

Stempelamt, das, stempeljavnica †, stempeljski ured, *böhm.* kolkovni ured.

Stempeianstand, der, pomislik, spotikljaj zastran stempeljna.

Stempelbehandlung, die, ravnanje s kacicim pismam zastran stempeljna; kako ravnati s čim zastran stempeljna.

Stempelbogen, der, stempeljska, stempljana pola.

Stempelfrei, *adj.*, stempeljna prost, stempljnu ne podveržen.

Stempelgebühr, die, stempljnina.

Stempelgefälle, *pl.*, stempeljski dohodki.

Stempelgeld, f. Stempelgebühr.

Stempelgesch, das, postava od stempeljna.

Stempehn, v. a., postempljati, naštempljati, stempljati; noch einmal stempehn, preštempljati; Zeuge stempehn, pripraviti priče, kako naj govore; — klin izbiti, izbijati; vrägen, f. dieses.

Stempehn, das, stempljanje.

Stempelpapier, das, stempljani, stempeljski papir.

Stempelpartei, die, stempljnu podveržena stran.

Stempelpflichtig, *adj.*, stempljnu podveržen.

Stempelschneider, der, stempljar.

Stempelübertragung, die, prestopok zastran stempljana.

Stempelvormerkung, die, pripisovanje stempljana.

Stempelwaare, die, stempljano blago.

Stempen, f. Stampfen.

Stempler, der, stempljavec.

Stendel, der, Stendelwurz, die, (*Orehis*), f. *Knabenkraut*, *sepetec*, *širec*; (*O. albidus*), petelinček; (*O. bifolia*), muhovnik; (*O. morio*), diseca mošnjica; (*O. pyramidalis*), otročnik.

Stendelkraut, das, (*Satyrium*), podlesk.

Stenge, die, die obere Verlängerung des Mastbaumes, natik (*V.*).

Stengel, der, (*Caulis*), beim Kopfschl, kosenj (*Serb.* kočanj), štorž, (*poln. u. böhm.* lodyga); am Getreide, f. Halm; bei Lilien u. dgl. steblo, šibla; *fig.* dolga švigla od človeka; f. a. Stiel.

Stengelaloe, die, drevesu podobna lopatika.

Stengelartig, *adj.*, kosenjast, stebelast.

Stengelblatt, das, list ali pero na steblo, stebelno pero.

Stengelbohne, — erbse, die, natični bob, grah.

Stengelglas, das, dolga, dolgovrata sklenica.

Stengeln, v. n., Stengel bekommen, v steblo iti, rasti, stebeliti oder stebeliti se (*Russ.*); v. a., mit Stangen versehen, natikati, koliti, natičati, dajati; v. r., opirati se.

Stengeltiraupe, die, stebelna gosenica.

Stengeltragend, *adj.*, stebelni oder stebeleni.

Stengen, *sch.*, v. r., daviti se.
 Stenfern, *f.* Stänfern.
 Stenograph, *ber.*, ein Schnellschreiber, hitropiseo, urnopiseo, skoropiseo (*russ.*).
 Stenographie, *die.*, urnopis, hitropis, stenografija*.
 Stenographisch, *adj.*, urnopisen, hitropisen.
 Stensel, *f.* Stüße, Fuß.
 Stentorstimme, *die.*, Stentorjev glas, glas, s kterim kdo vse preppije.
 Stenzen, *f.* Ablürzen.
 Stephanstörner, *pl.*, gnidnik, mišji poper; *f.* Dienenslang.
 Stephanstaut, *f.* Segenfrant.
 Steppbette, *das.*, *f.* Matraze.
 Steppdecke, *die.*, štepana, prešivana odeja.
 Steppdraht, *der.*, prešivavna dreta.
 Steppe, *die.*, hochligendes, ebenes unfruchtbares Land, pušča, puša, pustinja, oberpustina, pustopoljina (*Vuk* neben pustoš—I), nach dem *Russ.* (step-I) etwa stepa, böhm. suchopar.
 Steppen, v. a., *gem.* šepati, nach *Gutm.* prešivati (auch im *Poln.* u. *Böhm.*, bedeutet jedoch durchnähen, wie das *3. B.* bei Matragen gebr.) u. ošivati, *russ.* stegat.
 Steppenbauer, *ber.*, pustotnik, pustošnik.
 Steppenwolf, *ber.*, (canis corsac), korskak (*russ.*).
 Steppenwage, *die.*, stepna mačka.
 Steppenwölfe, *die.*, tatarski škerjanec.
 Steppenwolf, *ber.*, stepni volk.
 Steppenziege, *die.*, sajga (*russ.*).
 Stepper, *ber.*, štepavec, prešivavec.
 Stepperin, *die.*, štepavka.
 Steppgarn, *das.*, niti za štepanje.
 Steppnadel, *die.*, šivanka za štepanje.
 Steppnabi, *die.*, štepanje, prešiv.
 Stepprod, *ber.*, štepana suknja.
 Steppseide, *die.*, svila za prešivanje ali štepanje.
 Steppstich, *ber.*, prešivni štič*.
 Sterbe, *die.*, umiranje; Seuche, pomor, mor, morija (*Rt.*).
 Sterbe, *in den Bfgen.* pogrebni, mertvaški, smertai, merliški; — umirajočiga; *f.* übr. die Bf.
 Sterbeangst, *die.*, smertna britkost, težava.
 Sterbebett, *das.*, smertna postelja.
 Sterbebild, *das.*, podoba umirajočiga.
 Sterbebild, *ber.*, mertvaški pogled, mertev pogled, pogled umirajočiga.
 Sterbefall, *ber.*, da Jemand stirbt, smert, umertje, kdor kdo umre; ein Recht an einem Theil der Verlassenschaft, mertvaščina, mertvašina.
 Sterbefeiden, *pl.*, mertvaške maroge.
 Sterbegebet, *das.*, molitev za umirajočiga.
 Sterbegebäude, *ber.*, misel na smert.
 Sterbegeheim, *das.*, cviljenje, javkanje umirajočih.
 Sterbegeld, *das.*, mertvaščina, mertvašina.
 Sterbegerüst, *das.*, auf welchem Jemand hingerichtet wird, smertni, pogubni oder.

Sterbegeſchichte, *die.*, pripoved od umirajočiga, mertvaška povest.
 Sterbegeresse, *das.*, zdihovanje umirajočiga.
 Sterbeglocke, *die.*, smertai, mertvaški zvon.
 Sterbegraß, *f.* Niedgraß.
 Sterbehauß, *das.*, mertvaška hiša, hiša, kjer je kdo umrl.
 Sterbehemd, *das.*, merličeva, merliška sraja.
 Sterbehuhn, *das.*, mertvašica.
 Sterbejahr, *das.*, leto smerti, leto, v kterem je kdo umrl.
 Sterbesteid, *das.*, merliška obleka, suknja.
 Sterbestuhl, *die.*, znanje, mirno umreti.
 Sterbelager, *f.* Sterbebett.
 Sterbelehen, *die.*, mertvaščina, mertvašina fevdna.
 Sterbelied, *das.*, pesem pogrebna.
 Sterbeliste, *die.*, mertvaški spisak, spisak mertvih ali umerlih.
 Sterbelustig, *adj.*, kdor rad umre.
 Sterbemonat, *ber.*, mesec smerti.
 Sterben, v. n., umreti, mreti, umirati (im Sterben liegen), skleniti, končati, doversiti življenje, v Gospodu zaspati, iti s tega sveta, proseliti se v večnost, zapustiti ta svet, ugasniti, ločiti se od sveta (ločila se je duša od telesa), Bog ga je vzel, poklical k sebi, *serb.* preminuti, izdahnuti; verächelt, gagniti, gagati (verröthen); an einer Krankheit sterben, za kako boleznijo umreti, *serb.* od kake —; vor Alter sterben, od starosti umreti; Hungers sterben, (od) lakote umreti, poginiti, za lakoto umreti; eines natürlichen Todes sterben, umreti (namreč: samo na sebi); eines gewaltsamen Todes sterben, umorjen biti; da er sterben sollte, ko se mu je bližala smert, smertna doba, ko se mu je bližal čas umreti (V.); eines schmachvollen, schrecklichen Todes sterben, sramotno, strašno smert storiti, prestat; fröh Vogel oder stirb, pomagaj si, kakor gol v kropivji; über etwas sterben, v čem umreti, derzoo se česa; auf etwas sterben, zavoli česa umreti; auf dem Schlachtfelde sterben, v boji, v vojski smert storiti; wenn Leute nicht sterben, Pferde nicht verderben, so würden sie bald die Welt einflürzen, nach *Gutm.* če bi ljudje ne merli, če bi se konji ne derli, davno bi (bili) svet poderli; darauf will ich leben und sterben, v tem hočem živeti in umreti; das sterbende Jahr, umirajoče, dotekaajoče leto; sein Ruhm wird nicht sterben, slava njegova ne bo minila, ne neha, ne pogine; vom Feuer, umreti, umirati, ugasniti; Alle sind gestorben, vse je pomerlo.
 Sterben, *das.*, mrenje, umiranje; Absterben, smert, umertje; *f.* a. Seuche, Pest; and Sterben denken, misliti na smert; im Sterben liegen, umirati.
 Sterbend, *adj.*, merjoč, umirajoč; *adv.*, umiraje.
 Sterbenskrank, *adj.*, na smert bolan; smertno bolan.
 Sterbenswörtchen, *das.*, (*vulg.*), er hat

mir kein Sterbenswörtchen gesagt, kar besedice mi ni povedal od tega.

Sterbequartal, das, posmertna četert.

Sterberegister, f. Sterbelleiste.

Sterberöscheln, f. Röscheln.

Sterbestunde, die, smertna ura; ura, v kateri je kdo umrl.

Sterbetag, der, smertni dan, dan smerti.

Sterbetou, der, glas umirajočiga.

Sterbevogel, der, mertvaška ptica, mertvaška, mertvaščica.

Sterbewille, der, poslednja volja, poslednje sporočilo, naročilo.

Sterbewillig, adj., za smert pripravljen, voljan umreti.

Sterbewoche, die, smertni teden.

Sterbewolle, die, volna cerknjenih ovac.

Sterbezeit, die, čas smerti, smertna doba, čas umirtja oder umreti.

Sterbezimmer, das, mertvaška izba, (v kateri je kdo umrl).

Sterblich, gewöhnl., obwohl unrichtig geb. umerjoo, nach V. merljiv, nach Jambr., Gutm. u. M. umerljiv, am richtigsten das Serb. (Vuk) u. russ. smertni, (böhm. u. poln. smrtelný); smerti podveržen; kdor mora enkrat umreti; sterbliche Krankheit, smertna bolezen; (smertnaica, Ravn.); sterblich verliebt sein in Etwas, mreti po čem; smertno zaljubljen (bei Gutm. mertev za kuro).

Sterbliche, der, umerjooči človek, smertnik; die, smertnica; das, minljiva reč.

Sterblichkeit, die, gewöhnlich umerjočnost, umerljivost (Gutm.); erinnere dich deiner Sterblichkeit, spomni se, da ti je enkrat umreti; die Sterblichkeit in diesem Jahre ist groß, letos silno merjo (mro); f. a. Mortalität u. f. f., mrenje.

Sterbling, der, f. Sterbliche, der, ein gefallenes Thier, cerknjenec, zlasti cerknjena ova.

Sterblingfell, das, koža cerknjene ovce.

Sterbort, der, merlišče, merlišce (V.).

Sterbsakrament, das, zakrament za umirajočee.

Sterben, f. Eber.

Stereographie, die, stereografija, risanje terdih teles.

Stereometrie, die, stereometrija, telomerstvo, merjenje terdih teles.

Stereotypen, pl., stereotipi, plošče, ploše natisnih čerk.

Steril, f. Unfruchtbar, Mager.

Sterkoren, f. Düngen.

Sterk, f. Querl.

Sterlet, f. Stör, (nach Sul. čočuga).

Sterling, der, sterling*; ein Pfund Sterling, fund sterling.

Stern, der, der hintere Theil eines Schiffes, zadnji konec; f. Hintertheil u. Schiff; leuchtender Himmelskörper, zvezda, dim. zvezdica; der Ort über den Sternen, unter den Sternen, nach dem Böhm. nadzvezdje, podzvezdje; fig. auch zvezda; in den Sternen lesen, v zvezdah brati, po stanju zvezd

prorokovati; er ist unter keinem glücklichen Stern geboren, nima sreče, ni so rodil pod srečno zvezdo; die Sterne leuchten, zvezde so svetijo na nebu; der Stern schenkt sich, zvezda se utrinja, se je uternila; Vop Stern, dete plentaj, šentaj, hembraj, hentaj; Stern der Hoffnung, iskra nade; im Auge, punčica, zerklo, zenica; f. Seheloch, Pupille; Glückstern, Schicksal, sreča, usoda; am Pferde, lisa; ein Pferd mit einem Sterne, lisec, lisček, lisasti konj; serb. zvezdast (Vuk); im Buche, zvezdica; bis zu den Sternen erheben, nad zvezde, do neba povzdigovati; kovati, povzdigovati v zvezdo (serb.).

Stern, in der Figa., zvezdni; Stern ähnlich, zvezdast, voll Sterne, zvezdat.

Sternacht, der, zvezdati ahat.

Sternader, die, f. Schwanzader.

Sternabler, f. Goldabler.

Sternall, das, vse zvezde, kar jih je na nebu.

Sternanbeter, der, častivec zvezd, zvezdočastnik f.

Sternanisch, der, zvezdnati janeš, badjan.

Sternapfel, der, (Chrysophyllum), zvezdolist (russ.).

Sternartig, adj., zvezdast.

Sternbedekt, Sternbesäet, Sternbesäet, adj., zvezdnat, zvezdat, wörtl. ozvezden.

Sternbeschreibung, die, zvezdopisja f., popis(ovanje) zvezd.

Sternbild, das, ozvezdje (V.), russ. so-zvezdje.

Sternblind, adj., do dobriga, prav slep.

Sternblume, f. Sternfrant.

Sternbühne, die, f. Sternwarte.

Sterndentekunst, die, Sterndenten, das, prorokovanje po zvezdah, iz zvezd, astrologija, zvezdarija.

Sterndenter, der, vedež, kdor vedežuje iz zvezd, nach V. zvezdež, nach Gutm. zvezdni kazavec, etwa auch zvezdni tolmač, russ. zvezdočet.

Sterndenterei, die, f. Sterndentekunst.

Sterndenterin, die, vedeževavka iz zvezd.

Sterndenterisch, adj., kar se tiče vedeževanja iz zvezd.

Sterndentung, die, f. Sterndentekunst.

Sterndiener, der, f. Sternanbeter.

Sterndienst, der, česčenje, česčenje zvezd, zvezdočastjo f.

Sterndistel, die, (Card. stell.), zvezdasta čoitica; (Centaur. calcitr.), zvezdasti glavinec, voljič (Zal.).

Sterndom, der, obnehje.

Sterneidechse, die, laška jaščerica, jaščerica.

Sternen, v. a., ozvezditi; gesternt, zvezdat, zvezdnat.

Sternenabend, der, večerno migljanje zvezd, večer, ko zvezde lepo svetijo.

Sternenbahn, die, zvezdna pot; f. a. Sternlauf.

Sternenbesäet, f. Sternbedekt.

Sternenbild, der, migljanje, zasvet zvezd.
 Sternbogen, der, zvezdni oblok.
 Sternfeld, das, zvezdnato polje.
 Sternfeuer, das, in der Feuerwerkskunst, zvezde, *pl.*
 Sternflimmer, der, migljanje, treptenje zvezd.
 Sternfunken, der, zvezda iskri podobna.
 Sternengang, der, in den Gärten, zvezdasta greda (*V.*).
 Sterngeflimmer, der, migljanje zvezd.
 Sternklang, der, lesk zvezd.
 Sternheer, das, nezmerno število zvezd.
 Sternhell, *adj.*, jasen, sternhelle Nacht, jasna noč, zvezdata noč (*V.*).
 Sternhimmel, der, zvezdno, zvezdato nebo.
 Sternkönigin, die, *poet.*, noč, wörtl. kraljica zvezd(*na*).
 Sternkrone, die, zvezdna krona.
 Sternmeer, das, zvezdno morje.
 Sternente, die, zvezdata rasa.
 Sternenthron, der, zvezdni prestol, zvezdnati prestol.
 Sternwärtz, *adv.*, k zvezdam.
 Sternweg, *f.* Sternbahn.
 Sternzelt, das, (Sternzell), zvezdišče, zvezdiše, zvezdato nebo.
 Sternfall, der, *f.* Sternschnuppe.
 Sternfell, das, očesna kožica nad punčico.
 Sternfeuer, *f.* Sternfeuer.
 Sternförmig, *adj.*, zvezdast, zvezdne podobne.
 Sternforscher, der, *f.* Sternkundige.
 Sternglas, das, *f.* Fernglas.
 Sterngruppe, die, ozvezdje.
 Sternhader, der, zvezdogled.
 Sternhaderci, die, zvezdogledstvo.
 Sternhüter, der, zvezdni pas.
 Sternhaufen, der, gromada, kup zvezd.
 Sternhell, *f.* Sternhell.
 Sternhöhe, die, visokost, višina zvezd.
 Sternhund, der, morski pes.
 Sternig, *adj.*, zvezdat.
 Sternjahr, das, zvezdno leto.
 Sternjungfrau, die, devica.
 Sternkarte, die, zvezdovid†, zvezdna mapa*.
 Sternkener, der, zvezdoznaneec; *f.* a. Sternkundige.
 Sternkenntnis, die, *f.* Sternkunde.
 Sternkec, der, zvezdnata detolija.
 Sternkranz, der, venec iz zvezd.
 Sternkranz, das, (Aster), nebina iskrica.
 Sternkreuz, das, zvezdni križ.
 Sternkreuzorden, der, red križa zvezdniga.
 Sternkugel, die, zvezdna obla ali kugla.
 Sternkunde, die, zvezdoznanstvo; zvezdarstvo, zvezdoslovje (*russ.*).
 Sternkundige, der, zvezdar, zvezdoslovec, zvezdoznaneec.
 Sternkunst, die, *f.* Astrologie, Sterndeutskunst.
 Sternlauf, der, tek, premik zvezd.
 Sternlehre, die, nauk od zvezd.

Sternlehrling, der, zvezdarski učenec.
 Sternlicht, das, zvezdna svetloba.
 Sternloß, *adj.*, brez zvezden.
 Sternligner, der, lažnjivi zvezdogled.
 Sternmoos, das, (manium), zvezdati mah.
 Sternniere, die, zvezdnica.
 Sternpflanze, *f.* Sternkrant.
 Sternpuke, Sternschnuppe, Sternschneue, die, Sternschuß, der, zvezdni uternjek, utrinjek, utrinjanje zvezd.
 Sternreich, das, zvezdo.
 Sternreich, *adj.*, zvezdat, zvezdnat, poln zvezd.
 Sternreier, der, bobnarica.
 Sternrohr, *f.* Fernrohr.
 Sternschanze, die, zvezda.
 Sternschaner, Sternscher, der, zvezdogled.
 Sternschanerin, Sternscherin, die, zvezdogledka (*V.*).
 Sternschein, *f.* Sternlicht.
 Sternschnuppe, *f.* Sternpuke.
 Sternschweif, der, zvezdni rep.
 Sternscherei, *f.* Sternkunde.
 Sternstein, der, Asterit, zvezdnik, nach dem *Russ.* zvezdčnik.
 Sternsucher, *f.* Fernrohr.
 Sternvoll, *adj.*, *f.* Sternreich; *fig.* naterkan, pijan.
 Sternwarte, die, zvezdarnica, bei *Gutsm.* zvezdarna (*böhm.* u. *poln.*), nach *V.* zvezdnica.
 Sternwärtel, der, zvezdarničar.
 Sternweise, *f.* Sternkundige.
 Sternweiterkunde, die, nach dem *Böhm.* zvezdno vremenoznanstvo†.
 Sternwissenschaft, *f.* Sternkunde.
 Sternzeichen, das, zvezdno znamenje; *f.* Sternbild.
 Sternzeit, die, zvezdni čas.
 Stert, *f.* Schwanz.
 Sterz, der, ober die Sterze, am Pfluge oder an Windmühlen, am Wagen, *f.* Deichsel; ročica, preroč (*St.*); *serb.* ralič; eine Wehlweise, žganci, *pl.*, bei *Gutsm.* u. *M.* žganki, in *St.* žganjik (*sing.*); wenn das ganze gefocht zusammenlebt, mešta; Sterz, als Schwanz, rep; der Hintere, gem. rit, zadnjica, guzica.
 Sterzel, *f.* Stengel.
 Sterzen, *v. n.*, im Lande herum streichen, vlaciti se, vlačugati se, potepati se; sterzen gehen, iti se potepat, skitat se, ein herumfliegender, potepuh, potepin, vlačugar.
 Sterzente, die, kratka divja rasa.
 Sterzger, *f.* Sterzen.
 Sterzseuche, die, Sterzwurm, der, gajljenjo repa, gajil rep; *f.* Quaschwurm.
 Stet, *f.* Stät.
 Stetig, *f.* Stätig.
 Stetß, *adv.*, vedno, zmeraj, vselej, vsikdar, vsaki čas; *f.* Immer.
 Steuben, der, dvelotni losos.
 Stener, das, *f.* Steueruder, Hinterteil (des Schiffes).
 Stener, die, davek, davščina, davšina, dača (*Gutsm.* nč, voča), dacija, *serb.* namet,

poreza, danak, *russ.* nalog u. podat; zur Steuer der Wahrheit, za poterjenje resnice, za izpričo resnice; eine milde Steuer, milošnja; milodar; f. Gabe, Collecte; eine Steuer aufschreiben, davek razpisati, naložiti; in Zusammenfügungen als Grundwort wird es slov. zuweilen durch die Formation auf — nina gegeben, z. B. Fleischsteuer, mesnina; Hundesteuer, pesnina u. pasji davek.

Steuerabſchreibung, die, odpis davkov.

Steueramt, das, davkarija †, dačnija †.

Steueranlage, die, ustanovitve davka.

Steueranschlag, der, predurek, premet davka, razklad davka.

Steuerabſchreibung, die, razpis davka.

Steuerbar, *adj.*, davku podveržen, obdačljiv, nach V. dačjaven.

Steuerbeamte, der, cesarski služabnik pri davkih (V.), davkarski uradnik.

Steuerbetrag, der, goljufija pri davkih.

Steuerbezirk, der, dačni okraj.

Steuerbogen, der, dačni list.

Steuerbord, der, desni bok.

Steuerbüch, f. Kaufbüch.

Steuerbuch, das, dačno, davkovske bukve.

Steuerannahme, die, dohodek iz davkov.

Steuernehmer, der, davkar, dačar.

Steuerintreiber, der, tirjavec, ki davke iztirjuje.

Steuerer, f. **Steuermann**.

Steuerfeder, f. **Schwanfeder**.

Steuerfrei, *adj.*, brez davka, davka prost, davku nepodveržen.

Steuerfreiheit, die, prostost davka.

Steuergebühr, die, davek, ki ga je kdo dolžan plačati.

Steurgemeinde, die, davkarska, dačna občina.

Steurgulden, der, dačni forint.

Steuerhaus, das, davkarija.

Steuerjahr, das, dačno, davkarsko leto.

Steuerkasse, die, davkarska dnarnica.

Steuerlohn, das, dačno žito.

Steuerkreis, f. **Steuerbezirk**.

Steuerlastig, *adj.*, zad pretežak; das Schiff ist steuerlastig, ladija po riti gro (V).

Steuerlinie, die, davkarska čerta.

Steuermann, der, Steuerer, kermivec, kermar, kormanos (Vuk), kdor ladijo vlada, kermi ali korman.

Steuermannslust, die, znanje, ladijo kermiti, kermivstvo.

Steuern, v. n. u. a., einem Uebel steuern, wehren, odverniti, odvracati (hudo), preubraniti, ubraniti, da se ne zgodi, ovreti, ovirati, v okom priti, upirati se; ein Fährzeug regieren, vladati, kermiti, kormaniti (bei des a. *serb.*), strumati (V.), strumljati (Oberslaib.); Einem etwas steuern, dati, dajati komu kaj; (v sklad ali biro dati); Einem zu einem Baue steuern, komu kaj v zidanji priloziti, prikladati; zusammensteuern, zložiti, skladatai; der Obrigkeit steuern, davkati (V.). gosposki davek dati, opraviti, opravljati, dajati, davkovati (? V.); er muß viel steuern, mnogo davkov plačuje; dieses Gut

steuert nach —, ta zemlja plačuje davek v —; schiden, odpraviti, poslati; segeln, f. dieses; auf etwas steuern, loviti kaj, poganjati se za kaj; sich auf etwas steuern, (v. r.), se podreti, podpirati se, opirati se, naslanjati se, zanašati se na kaj.

Steuernachſicht, die, odpust davka.

Steuernagel, der, hinter dem Hintergestelle eines Wagens, an dem Langwagen hinter der Achse, der Vorſtednagel, zadnja jiglica, zadnji žebelj.

Steuerordnung, die, red ali postava zaſtran davka.

Steuerpflicht, die, dolžnost, plačati davek.

Steuerpflichtig, *adj.*, davku podveržen, obdačen, (bei V. obdavkan).

Steuerpflichtigkeit, die, obdačenost.

Steuerpreiſer, der, kdor po sili jemlje davke; f. **Steuerintreiber**.

Steuerregister, das, dačni popis, zapis, kazalo davka.

Steuerrepartition, die, razdelitev, razredba davka.

Steuerrückſtand, der, na dolg ostali davek, zastanek.

Steueruder, das, kerma (Vuk), kermilo, korman (Vuk).

Steuerſache, die, davkarska reč.

Steuerſatz, der, dačni postavek, odmerek davka.

Steuerſchein, der, dačni list.

Steuerſchreiber, der, davkarski pisar.

Steuerſtange, die, drog.

Steuerſystem, das, davkarstvo.

Steuertag, der, pobirni dan.

Steuerumlegung, f. **Steuerrepartition**.

Steuerverwalter, der, oskerbnik davkov.

Steuerweſen, das, dačno reči.

Steuerzahlung, die, plačilo, plačevanje davka.

Steuerzettel, f. **Steuerſchein**.

Steuerzuſchuß, der, priklada k davku.

Steben, der, im Schiffbau, tram, števen (*russ.*).

Steben, v. n., f. **Segeln**.

Stenie, die, polna moč života človeškiga.

Stibiken, v. n., vmakniti, zmikati, zmikovati; f. **Stehlen**.

Stich, der, Verlegung mit einem spitzen Werkzeug, boden, ubod, zabod, zbodljec, boden; eines Insektes, pik, upik, ugriz, ujed; Jemanden einen, zwei Stiche geben, koga enkrat, dvakrat ubosti, zhosti; einen Stich in den Leib bekommen, davon tragen, uboden biti, ranjen biti z mečem; auf den Stich kämpfen, z mečem sekati se; das ist ein Stich ins Herz, to v serce zbada, v serce sega, peče, boli; serce rano vsekati, serce presuniti, prebosti; beim Nähen, stich* (auch *poln. u. böhm.*), ubod, zabod igle; mit dem Grabſtiche, bei den Schußern, ubod; sie hat noch keinen Stich daran gethan, še dotaknila se ni, še ni začela šivati; seinen Stich sehen können, nič ne viditi od teme, tema kakor v mehu; einen Stich haben, prismojen, torčen biti; ein Stich

Orde, kolikor se persti enkrat z rovnico privzdigne; f. a. Kupferstich; bei den Kupferstechern, einzelner Einschnitt in das Kupfer, ört, zächert; im Stiche lassen, popustiti, zapustiti, ne pomagati; *serb.* ostaviti na cedilu; die Art und Weise zu nähern, šiv; Stich halten, nit, šiv deržati, ne tergati se; *fig.* deržati, obstāti, obveljati, ne utobi, ne uiti; im Kartenspiele, verzŕjlej (?); nach dem *Russ.* vzetka, ubitek; der Ort, wo ein Vieh am Halse ist gestochen worden, bei den Fleischern, bodec (*V.*), zabod (*Zat.*); Tausch, menja; im Stich handeln, na menjo kupčevati; Stich um Stich, blago za blago; bei den Zimmerleuten, zasek ober zaseka; Stiche machen, zasekati; zasekovati; der Wein, das Bier hat einen Stich, cika, na kisel vleče, (*poln.* ma szczawik); auf den letzten Stich, do zadnjiga trenutka; im Leiche, globina, lovišče, loviše; veraltet für Mistel-droffel.

Stichart, die, um Zapfenlöcher damit auszuŕstosen, okrogla sekira (*V.*).

Stichbalken, der, in der Zimmermannskunst, kurze Hölzer, welche auf den Hauptbalken der äußern Wände befestigt werden, damit es scheint, als wenn Balken durchgingen, d. i. hervorragender Balken, nach *V.* brada, napaš, trakeljai (*Zat.*), *böhm.* krače.

Stichblatt, das, am Degen, ščitek, brannik meča; etwas zum Stichblatt haben, kaj za brambo, za zaslon, za izgovor imeti; f. a. Zielscheibe; im Kartenspiele, preboj.

Stichdunkel, f. Stodfinster.

Stichel, der, auf Metall zu graben, čertalo, dlecec, dolbilo; f. a. Grabstichel; zu stechen, bodilo; in die Erde zu stechen, kol ali drog železni; prejedanje, pregrizanje besed.

Stichelrei, die, zbadanje, zbadek, pikanje, zbadljive besede.

Stichelhäutig, *adj.*, ščetinastih, šetinastih las, kocast, černe dlake, namešane z belo.

Sticheln, v. u. u. a., pobezati, bezati, pobockati, bockati, zbadati; auf Jemanden stechen, pikati koga, z besedami zbadati, zabavljati, gožati.

Sticheln, das, zbadanje, pikanje.

Stichelnath, die, prešiv.

Stichelrede, die, zabava, zabavlanje, pikanje, zabavljive, zbadljive besede.

Stichelrube, f. Stedrübe.

Stichelsprache, die, f. Stichelrede.

Stichelwort, das, zbadljiva beseda, zabavljica.

Sticher, f. Dolch.

Stichfehler, der, pogrešek v rezbi.

Stichfrei, *adj.*, varen od bodcov, neranljiv.

Stichhaltig, *adj.*, veljaven, terden, stano-viten, kar se ne da ovröci in spodbiti.

Stichhandel, f. Tauschhandel.

Stichherd, der, ognjišče, ognjiše pred plavzem.

Stichholz, das, tenko drevje.

Stichler, der, zabavljivec, zbadavec.

Stichlerin, die, zabavljivka.

Stichling, der, (*Motacilla flava*), rumena

mala pastarica ali sesavka, tudi neka riba, (*poln.* jaźwica).

Stichmahl, das, znamenje od bodec; f. a. Stichwunde.

Stichosen, der, plavž (*V.*) na prebod.

Stichprobe, die, poskušnja s prebodam.

Stichsäge, die, mit einem Stiele, wie eine Feile, runde und andere Löcher damit in die Bretter zu schneiden, špičasta žaga, žaga s svedram (*V.*).

Stichschmelzen, das, taljenje rude v plavžih na prebod.

Stichstange, die, prebodni drog (zvonarski).

Stichtag, der, dan, postavljen za očitno dražbo; f. a. Frist (überhaupt).

Stichwein, der, vino na pokušnja, kiselkasto vino.

Stichweise, *adv.*, zbadama, pikama †, *serb.* bodimice.

Stichwort, f. Stichelwort.

Stichwunde, die, ubodina, rana od uboda, ubodena rana.

Stichwurz, f. Wohlverleib.

Stich, in der Bŕg., zadušljivi, dušni, zadušni oder dušivni.

Stichbeere, f. Stachelbeere.

Stichdampf, der, dušni sopar.

Stichel, f. Stiel.

Stichhaarig, *adj.*, ščetinast, šetinast.

Stichen, v. n., f. Ersticken; (zalopniti se); v. a., stiften machen, zadušiti, dušiti; auch für anzünden, f. d.; mittelst der Nadel auf der Oberfläche eines Leuges allerlei Gebilde hervorbringen, gewöhnl. stikati*, nach dem *Serbischen* — veziti (vezem, nicht vezati, auch schon in den slav. Volksliedern ist veziti richtig, veziti), nach *V.* z iglo pisati, bei *Gutm.*, nach dem *Böhm.*, *Russ.* u. *Poln.* izšivati, (*poln.* auch przetykati); mit Seide stiften, s svilo vesti; sie hat das Stichen erlernt, naučila se je veziti.

Stiden, das, vезenje (*Vuk*).

Stider, der, vezec, izšivavec (*Gutm.*).

Stiderarbeit, die, vезenina.

Stidererei, die, vez m. (*Vuk*), vezilo, izšivanje, vезenina, vезeno delo.

Stiderin, die, vezilja (*Vuk*).

Stiderkunst, f. Stidererei (vezilstvo †).

Stidfieber, das, (febris suffocans), zadušljiva, dušivna merzlica.

Stidflus, der, zadušnica, *russ.* udušje.

Stidgarn, das, niti, preja za vезenje, za vezilo.

Stidgold, das, zlate nitke za vezilo.

Stidhüchsen, das, vezilna kljukasta igla, tamburna igla.

Stidhusten, der, zadušljivi, dušivni kašelj.

Stidinst, die, zadušljivi, dušivni zrak; f. a. Stichstoff.

Stidmucker, das, vezilni vzorec.

Stidnadel, die, vezilna igla.

Stidrahmen, der, vezilni napenjer (*Ravn.*).

Stidschwamm, f. Feuerschwamm.

Stidstoff, der, nach *Vert.* gajilec, *böhm.* dusik oder hasnik (gasnik), im *Poln.* u. *Russ.* saletorod und das griech. azot.

- Stiefstoffluft**, die, z gnilcam navzeti zrak, dušivni zrak.
- Stiefwerk**, das, f. Stieferei.
- Stiefwind**, der, dušivni, zagatni veter.
- Stiefwurz**, die, (Bryonia alba). blüſſen, avinjska repa, divja buča; f. a. Nachſchatten.
- Stiefzug**, das, orodje za vazenje, vezilna priprava.
- Stieben**, v. a., razprašiti, prašiti, razpoditi, razsterkati; einen Haufen Feinde aus einander stieben, sovražnike razprašiti, razpoditi, razkaditi, razgnati; einen Trupp Vögel aufstieben, trumo ptičev zgnati, spoditi, prepoditi, pregnati; v. n., ein Haufe ſieſ ob auseinander, kup so je razprašil, je razperhil, perhaiti (auch böhm.), razperhovati se; es ſiebt, praši se, kadi se; vom feinen Regen, perši; Funken stieben, iskre lete, odletejejo, odskakujejo; aufstieben, f. b.; waidm. von den Feldhühnern, srati; ich weiß nicht wo er gestoben, oder geflogen ist, ne vem, kam se je djal, kam je letel.
- Stieber**, der, Voſſil (babji) peždec; waidm. f. Stäuber; f. a. Raſenſtieber, berskljej.
- Stiebern**, f. Raſenſtieber (geben).
- Sties**, in Sſſg., ſo weit nicht beſondere Ausdrücke beſtehen, nepravil, nepristni; bei Geſchwistern, po poli, auch ſpolovni.
- Stiefältern**, pl., nepristni ſtarši; očim in maceha.
- Stiefbruder**, der, po poli brat, brat po poli, angebl. auch ſpolovni brat, polubrat (Vuk), brat ſamo po očetu ali ſamo po materi.
- Stiefel**, der, Bekleidung des Fußes und der Wade, ſkornja, ſkornjica (a. kroat. ſkornja; altpoln. skorzuja, böhm. skorně), in einigen Gegenden ſkornji; geſtülpte, vibale, pl. f., Bauernſtiefel an Verklagen gebrauch, meiſt čevlji oder čevlji, (während ſkornje oder ſkornji mehr Sonntagſ- oder auch Herrenſtiefel bedeutet, in welchem Sinne die Kroaten čizmo (ſlov. mehr Halbſtiefel) gebrauchen); Stiefel putzen, ſkornje ſnažiti, čediti; in Stiefeln, obut; ſeinen guten Stiefel laufen, arbeiten können, dobro toči, odsedno delati; er trinkt ſeinen guten Stiefel, dober pivec je; an Wohnen, natič, kol; ein Paar Stiefel, ſkornje, ſkornjice; zwei Paar, dvoje ſkornje, dvojne ſkornje; bei der Pumpe, auch ſkornje; die Stiefel anziehen, ſkornjice obuti.
- Stiefelanzieher**, f. Stiefelhaſen.
- Stiefelband**, das, ſtremen (Zal.), trak pri ſkornjah.
- Stiefelbloß**, f. Stiefelholz.
- Stiefelbrock**, das, bei den Schuſtern, deſka, dilja.
- Stiefelbürſte**, die, kertača, ščetka, šetka za ſkornjice.
- Stiefelbrüſe**, die, ponakolski, ponatiški, natiški grah.
- Stiefelſetten**, pl., komašne, čizmičoe.
- Stiefelfuß**, der, noga, nožni del ſkornjio; noga, kteri se ſkornji dobro prilaga.
- Stiefelhaſen**, der, obuvak (böhm.).

- Stiefelholz**, das, bei den Fiſchern, die Mündung des Schleppſackes damit zu ſtieſeln, das iſt, ſteif und offen zu erhalten, obroč, locenj (V.); bei den Schuſtern, die Stiefel damit genug weit zu erhalten, les za ſkornjice.
- Stiefelkappe**, die, kapica, županec na ſkornjah.
- Stiefelknecht**, der, znoj, auch hlapec (V. u. Gutsm.), izuvak (V. u. böhm.), izavalo.
- Stiefelleber**, das, uſnje za ſkornjice.
- Stiefelleiſten**, der, kopito.
- Stiefelmacher**, der, čevljar, ſkornjar, čizmar.
- Stiefelmaſ**, das, mera za (na) ſkornje.
- Stiefeln**, v. a., ſich ſtieſeln, Stiefel anlegen, obuti, obuvati (ſkornje); geſtiefelt, obut; Erben, Wöhen ſtieſeln, nakoliti, natkniti, natikati; wohin ſtieſeln, v. n., koracati, kerpljati kam.
- Stiefelnonne**, die, terciſjalka.
- Stiefelpuſer**, der, čedivec ali ſnaživec, ki komu ſkornje čedi, maže.
- Stiefelriemen**, der, jermen, ſpodveza.
- Stiefelröhre**, die, bei einer Pumpe, ſkornjica; f. a. Stiefelſchaft.
- Stiefelſchaft**, der, golenica, nach M. nara (ſerb. neben uſmina), ſkornjica, (obuſji, pl. ?).
- Stiefelſchmiere**, die, maſt, mazilo za ſkornje.
- Stiefelſchnalle**, die, zapona za na ſkornje.
- Stiefelſchnur**, die, vervea, jermenec pri ſkornjah.
- Stiefelſchuh**, der, stopalo (V.).
- Stiefelſchwärze**, die, černilo za ſkornje.
- Stiefelſohle**, die, podplat pri ſkornjah.
- Stiefelſtülpe**, die, zavihalo, zlec.
- Stiefelſtern**, die, f. Stiefältern.
- Stiefelwachs**, das, Stiefelwächſe, die, vosk, voſčilo, voſilo za ſkornje; f. a. Stiefelſchmiere.
- Stiefelwächſer**, der, f. Stiefelpuſer.
- Stiefelzieher**, der, f. Stiefelknecht.
- Stieffreundſchaft**, die, rod po drugem zakonu.
- Stieffgeſchwister**, die, po poli bratje in ſeſtre.
- Stieffind**, das, ſerb. pastorč, coll. paſtorčad; f. Stieffohn, Stieffochter.
- Stieffmutter**, die, maceha, mačoha, piſana mati; ſeinem Munde keine Stieffmutter ſein, privoſiti ſi kaj dobriga, ne biti ſkop za ſe.
- Stieffmütterchen**, f. Dreifaltigkeitsblume.
- Stieffmütterlich**, adj., mačehni, kakor maceha, ſkop; ſieffmütterlich behandeln, biti komu maceha.
- Stieffwager**, der, ſvak po drugem zakonu; f. a. Schwager.
- Stieffwägerin**, die, ſveſt po drugem zakonu; f. a. Schwägerin.
- Stieffweſter**, die, po poli ſeſtra, angebl. auch ſpolovna ſeſtra, ſerb. poluſeſtra.
- Stieffohn**, der, paſtorek, paſterek, ruſſ. paſynok.

Stiefsochter, die, pastorka, pasterka, *russ.* padocerica.
Stiefvater, der, očim, očuh (*serb.*).
Stiefväterlich, *adj.*, očimsk; *adv.*, po očimsko, kakor očim; stiefväterlich behandeln, biti komu prav očim, po očimsko delati z njim.
Stiefverwandte, der, f. Stieffchwager.
Stieg, f. Steig.
Stiege, die, stopnice, gredice (*nar. pes.*), gredi (*sig.* Hühnerstieg), stenge **, russ.* vshody; f. a. Leiter; als Maß, 20 lakti; zwei Stiegen hoch wohnen, v drugem nadstropji stanovati; beim Baum (Stiegel), prelaz.
Stiegeln, f. Stören, Stechen.
Stieglitz, der, (*Fringilla carduelis*), liseo, lisček, weißl. liska; bei *Gutm.* osatica, stričevka.
Stieglitz, die, eine Stufe, über einen Baum zu steigen, prelaz.
Stiel, der, ein Stängel an einem Werkzeuge, ročaj, roč, ročnik (z. B. am Dreschflegel), ročica (*Gutm.*), derzalo; am Messer, rog; Stiel einer Art, toporišče, toporiše, (aus topor ehemals für Art); Stiel eines Rechen, grabljišče, grabljiše; einer Sense, kosišče, kosiše (neben kosje) u. dergl. mittelst der Formation auf — isče, isje; Stengel, steblo, kocenj; am Obste, pecelj, recelj, petlo (*St.*), repek, penkelj; am Fössel, recelj; am Gebände, steber; eine eingegrabene Sänle am Pflanzenwerke, kol (*V.*); *fig.* einen Stiel zu einer Art suchen, pretvezo, obresti iskati.
Stielartig, *adj.*, receljnat, receljast.
Stielblatt, das, peceljnat list.
Stieleiche, die, nitnik; f. a. Sommerleiche, Wastleiche.
Stielen, *v. a.*, z. B. eine Art, u. dgl., nasaditi, nasajati sekiro; gestielt, receljnat, peceljnat.
Stielende, das, konec ročnika, reclja.
Stieilig, *adj.*, peceljnat, receljnat, u. receljat, stebelat.
Stiellos, *adj.*, brez peclja, stobla, recelja, nenasajen.
Stieper, der, podpornja.
Stier, der, bik; ein junger Stier, junec; *dim.* junček, bikoo; (nach *Jarn.* auch nutnjak?); im Thierkreise, junec (*V.*), auch bik; (*russ.* teloo); sich als Stier betragen, *serb.* bikovati.
Stier, in Bsg. bikov.
Stier, *adj.*, f. Starr; stier ansehen, stermo, serpo, divje gledati koga.
Stierartig, *adj.*, bikast.
Stieren, *v. a.*, ubrejiti, brejiti, brejati, ubrejati, uploditi, ploditi; *v. n.*, pojati se; die Kuh stiert, krava se poja, goni, krava se tare (*tre*), lovi; starr ansehen, debelo, stermo (nach *Vuk* zu Boden sehen) gledati, oči upreti v kaj; f. a. Anstieren.
Stierfleisch, das, bikovina; f. a. Rindfleisch.
Stiergefecht, das, boj bikov, z biki.
Stierhammel, der, oven, praz.

Stierhaut, die, bikova koža, bikovina.
Stierjagd, die, lov, gonja bikov.
Stierkalb, das, telček.
Stierkopf, der, bikoglavec, bikač (*Gutm.*).
Stierleder, das, bikovo usnje; bikovina (ustrojena).
Stierledern, *adj.*, iz bikovine.
Stierschild, das, ščit z bikovino prevlečen.
Stiersinn, der, f. Starrsinn.
Stift, der, kleiner hölzerner Nagel ohne Kopf, klinec, stogla (*V. u. Gutm.*), *dim.* klinček; mit dem Kopfe, igla, iglica, žebliček; an einem Schnürbunde, Senfelfstift, jeziček; der Stumpf eines abgebrochenen Zahnes, spičasta stula ali korenina; die zarten, noch in der Haut befindlichen Riele an einer Haut u. f. w., lopatica, stibla (*V.*); zum Schreiben, Schreiben, Schieferstift, čertnik, svinčnik; bei den Köpfen, um damit die Köpfe im Drehen zu behandeln, vretenec (*V.*).
Stift, das, auf ewige Zeiten gestiftet, Stiftung, Gestift, zaloga, založena naprava, ustanova; zum Seelenheile, nach dem *Serb.* zadušbina; Armenstift, Krankenstift, ubožnica, bolnišnica; Demstift, škofija; Erbsitz, Nießthe, f. diese; ein Kloster überhaupt, samostan; ein dotirtes Kloster, opatija.
Stift, die, f. Steuer; veča (*Gutm.*).
Stiftblume, die, (Albuea), belenka f.
Stiften, *v. a.*, eine Restel stiften, jeziček napraviti na —; nichts Gutes stiften, nič dobrega ne obeliti (*St.*); das Dasein eines Dinges auf ewige Zeiten gründen, ustanoviti, ustanovljati (*V. u. Gutm.*), ustanovljati (*Met.*), napraviti, utemeljiti, uterditi, postaviti, osnovati; gründen und die nöthigen Kosten dazu dauerhaft anweisen, ustanoviti z zalogam; založiti, zakladati; einem Dinge das Dasein geben, storiti, do-lati, napraviti, napravljati, narediti, narejati; großen Nutzen —, veliko dobrega storiti u. f. w.; mit Jemanden Freundschaft stiften, sprizlati se s kom, prijatelstvo skleniti s kom; ein Bündniß —, zvezati se s kom, zavezati storiti, skleniti; Gutes stiften, dobro storiti, učiniti, napraviti; sich ein immerwährendes Andenken stiften, postaviti si neminljiv spominek; anordnen, festsetzen, f. diese; einen Vergleich stiften, poravnati se, spraviti se; ein Vermächtniß stiften, voliti, sporočiti komu kaj; gestifteter Händler, naseljeni željar ali bajtar; f. a. Anstiften, Anrichten.
Stifter, der, ustanovnik, začetnik, utemeljivec, postavnik, osnovavec, založnik, kdor je kaj napravil, storil.
Stifterin, die, začetnica, utemeljivka, osnovavka, ustanovnica.
Stiftfarbe, die, suha barva.
Stiftgeld, f. Trinalgeld.
Stiftisch, *Stiftlich*, *adj.*, samostansk, opatjsk, ustanovni.
Stiftlosh, das, luknjica za klinček ali žebelj.
Stiftmalerei, die, mozaika.
Stiftmann, f. Nießmann.

Stifts-, in 3ßßg. založni, ustanovni, opatijski.

Stiftsamt, das, ured, mesto pri kaki ustanovi.

Stiftsbeamte, der, opatijski urednik.

Stiftsbrief, der, založivo pismo, založno, ustanovno pismo.

Stiftsdame, die, duhovna gospa, nuna, gospa žlahtno ustanove, žlahtniga samostana.

Stiftsdorf, das, opatijska vas.

Stiftsfrau, die, f. Stiftsdame.

Stiftsfräulein, das, als Bögling im Stifte, gospodičina, ki se vzreja v samostanu.

Stiftsgebäude, das, opatijsko poslopje.

Stiftsgenosß, der, samostanski tovariš, somnih *.

Stiftsgut, das, opatijsko posestvo.

Stiftshaupt, das, glava kake ustanove.

Stiftsherr, der, kanonik, mnih.

Stiftshütte, die, (in welcher die Bundeslade stand), snidnica (V.). sveti šator.

Stiftskirche, die, opatijska cerkev.

Stiftsklüster, der, opatijski cerkovnik.

Stiftsmanu, f. Stiftsherr.

Stiftsmäßig, adj., prikladen za žlahtno opatijo.

Stiftspfarr, die, opatijska fara.

Stiftsstelle, f. Stiftsamt.

Stiftsversammlung, die, opatijski zbor.

Stiftswohnung, die, stanovanje v opatijski hiši.

Stiftung, die, als Handlung, ustanovitev; als gestiftete Sache, ustanova, naredba, zaloga, naprava, stipendij; pobožna, milodarna ustanova; fromme Stiftung, zadušbina (Vuk); Vermächtniß, volilo, sporočilo.

Stiftungsbrief, der, f. Stiftsbrief.

Stiftungsfeier, die, praznovanje obletnice kake ustanove.

Stiftungstag, der, obletnica kake ustanove.

Stiftungszeit, die, čas, v katerem je bilo kaj ustanovljeno.

Stigma, das, znamenje na telesu vtisnjeno ali vžgano; in der Mystik, rane Kristusove (komu vtisnjeno).

Stigmatisiren, v. a., in der Mystik, z ranami Kristusovimi obdarovati.

Stilbe, die, stilba *.

Stilet, das, bodec; f. Dolch.

Still, **Stille**, adj., tih, tihoten, mirna, mirn, pokojn; schweigsam, molče; sehr still, preth; stille stehen, postati, obstati, tiho stati, ne ganiti se; stille werden, utihniti, potihniti; eine kurze Zeit (als Unterbrechung), prethniti; still halten, ne ganiti se; einen Anb., derzati; hier steht mein Verstand still, f. Verstand; stilles Wetter, tiho, brez vetra; stilles Meer, mirno morje; stille schweigen, molčati, (obmolkniti, premolkniti); stille!, tiho!, tiho bodi! molči! stille halten, stati, obstati; halt still!, stoj!, postani!, jenjaj!; stille stehend, stoječ; stille Wasser gründen tief, tihe vode globoko derejo, bregove rizejo ali derejo; stilles Wesen, tutanje; sich verborgen und stille halten, potajiti se, po-

tuhniti se; stille sitzen, hocken in einem Winkel, ždeti (auch bei V.); stille Messe, tiha, mala maša; stillschweigend, molče, stille Jagd, lov brez streljanja; stille Freude, tiho, notranje, pri serci čuteno veselje; im Stillen, natihama, brez hrupa, skrivaj; der stille Freitag, veliki petek; ein stiller Mensch, tih, miren, brezstrasten človek; es ist ganz still davon, potihnilo so od tega, nič se več ne sliši od tega; sich nicht rührend, neganjliv; still reden, f. flüstern; (bei Gutm. sumljati); adv., tiho, na tihem, natihama, molče; die Wählen stehen still, mlini stoje, (ne meljejo, ne delajo); der Handel steht still, kupčija zastaja, visi, stoji; die Uhr steht still, ura stoji, se je ustavila.

Stillamme, die, taživka.

Stillanbeißer, der, potuhnjenec, potma-jenec.

Stillbar, adj., utajljiv.

Stille, die, tihota, tihost, tišina; des Meeres, tihota morja, brezvetrije (M.); der Nacht, nočna tihota; des Waldes, gozdna tihota; der Luft, tiho vreme, tiho, mirno nebo; der Einsamkeit, tiha samota; der Seele, dušna tihota, dušni mir, mirnost, pokoj; Todtenstille, gluho, nemo molčanje; das Schweigen, molk; in der Stille, na tihem, tihama, natihama, sam za se, v samoti; es herrscht eine große Stille im Handel, kupčija stoji, zastaja; in der Stille davon gehen, ukrasti se, izkrasti se iz—.

Stillen, v. a., beschwichtigen, utoliti, tolti, utolažiti, potolažiti, tolažiti, utajiti, potajiti, tažiti, utišati (M., auch serb. neben utešiti), ukrotiti (žähnen), upokojiti, pomiriti, umiriti, miriti; das Blut stillen, ustaviti, ustavljati, ustanoviti, zastanoviti (Gutm.); einen Pflanderer stillen, hlebetan-ou usta zavezati, zamašiti; das Meer, umiriti; den Durst stillen, žejo ogasiti, odžejati se; den Hunger, lakoto utolažiti; er hat sein Stück Brod mehr den Hunger zu stillen, nach V. nima se z grizljajem kruha ogrešiti (ogrešiti se, seust, auf nüchternen Magen etwas essen); die Schmerzen stillen, bolečine pregnati, utišati, utolažiti; das Verlangen stillen, željo spolniti, umiriti; das Kind stillen, otroka podojiti, dojiti, (sesati dati); den Born stillen, jezo potolažiti, ukrotiti, (Jeznaja udobrikati); v. n., potihniti, utihniti, odjenjati (od vremena).

Stillen, das, tolaženje, ustavljanje.

Stillter, der, mirivec, tolaživec, tolažnik, tolivec.

Stillterin, die, mirivka, tolaživka.

Stillflöte, die, tiha pišal, pišal.

Stillfriedlich, adj., tih in miren.

Stilleben, das, tiho, skromno življenje, malarija, ki kaže razne reči iz domačiga življenja, n. pr. razne sadeže in pridelke, zaklano živinco i. t. d.

Stillewiese, die, tiha maša.

Stillschweigen, v. n., molčati od česa, ne spregovoriti besede.

Stillschweigen, das, molk, molčanje; ein

tiefes Stillschweigen beobachten, terdo obmolčati, umolkaiti, molčati; etwas mit Stillschweigen übergehen, zamolčati kaj, molče preskočiti; ne omeniti česa, *serb.* mučanjem mimoiti što; mit der Hand es gebieten, z roko migniti komu. naj bo tiho; das ewige Stillschweigen auferlegen, večno molčanje komu naložiti, ukazati.

Stillschweigend, *adj.* u. *adv.*, molče, molčee; stillschweigende Einwilligung, molče dano privoljenje; sie geben, molče privoliti v kaj.

Stillstiller, der, mečkavec, mečkalo.

Stillstand, der, eigentlich, eines Planeten, stanje (V. u. *rus.*); *fig.* einer Bewegung, Wirkung, postanek, postaja, prenehleje, protih, prestanek (*Gutsm.*); die Krankheit machte einen Stillstand, bolezen je pretilnila; Stillstand der Geschäfte, f. Stodung; Waffenstillstand, premirje; Gerichtsstillstand, pravdostaja; Moratorium, odlog.

Stillstehend, *adj.*, stoječ, stoje, tih.

Stillung, f. Stillen, das.

Stillungsmittel, das, Stillmittel, pomirilo, tolažilo, tolaživno zdravilo, hladilo.

Stillwächter, f. Nachwächter.

Stillwerden, das, potih, potihleje, obmolk, premolk.

Stiel, f. Stiel.

Stimmberichtiget, *adj.*, kdor ima pravico, glasovati, svoj glas oddati; kdor ima pravico glasovanja.

Stimmbeugung, die, nach V. zavijanje, zavinek.

Stimmen, das, glasek.

Stimme, die, glas; seine Stimme haben, nem, mutast biti; seine Stimme verstellen, pačiti se v govorjenji; an der Stimme erkennen, po glasu, po besedi poznati koga; er hat seine Stimme, nima spevniga glasa, nima gerla za petje; die erste Stimme und die begleitende Stimme, vodivni in prilagavni glas, voditi in prilagati (*Kobe*); die Stimmen vertheilen, razrediti glasove; die Stimme der Natur, glas, opomin nature; eine faulle Stimme, gladek, sladek glas; eine dumpfe, hohle Stimme, top, votel glas; die Stimme moduliren, z glasam zavijati; eine klare Stimme, čist, jaren glas; Altstimme, potanki glas; Bassstimme, debeli glas; Tenorstimme, srednji glas; Sopranstimme, najviši glas; schwache Stimme, slab glas; schöne Stimme, von Menschen, lepo gerlo, lep glas; grobe, debeli glas; mit lauter Stimme, na glas, glasno; die Stimme erheben, glas povzdigniti, auch sprögoroviti, oglasiti se; sinken lassen, glas utopiti, tiše govoriti; die Stimme verändern, glas premeniti; die Stimme hören lassen, oglasiti, glasiti se; zarte Stimme, nežen, ljubek glas; die Stimme des Donners, der Trompete, glas; Wahlstimme, glas (auch *rus.*, *poln.* u. *böhm.*), Botum überhaupt, auch menjenje, volja, misel, beseda; die Stimme abgeben, svoj glas, menjenje od sebe dati, povedati; er hatte alle Stimmen,

vsi glasovi so bili zanj, vsi so njega volili, hotli; zu etwas seine Stimme geben, privoliti v kaj; er hat auch eine Stimme dabei, ima tudi pravico govoriti pri tem, zastran tega; eine angenehme Stimme habend, blagoglasen; Fürsprache, f. dieses; eine fläglische Stimme, žalosten glas; Stimmhölzchen, an der Orgel, nach dem *Böhm.* u. *Russ.* duša.

Stimmen, v. a., glasiti (V.), vjemati se, zlagati se, ubrano glasiti, peti; das Klavier stimmt rein, klavir* čisto glasi, poje; die Violine stimmt nicht zur Trompete, gosli ne glase s trembo; zusammenstimmen, übereinstimmen, vjeti, vjemati se, strinjati se, stikati se, vezati se, prav, pravšen biti drug drugima, družiti se, zlagati se, so-glasen biti, prileci, prilagati se, prilikati se čemu, sprijemati se s čim, priležin, prilicina biti, vstrežati se; f. a. Passen, nach dem *Poln.* zgajati se s čim; Meinung, Urtheil von sich geben, für einen, wider einen stimmen, za koga, zoper koga voliti, glasovati, svoj glas, svoje menjenje od sebe dati; über etwas stimmen, zastran česa glasovati (*poln.* u. *böhm.*), nach V. allgem. voliti, menjenje, misel, voljo povedati; wir haben noch nicht gestimmt, še nismo volili, nismo glasovali; v. a., ein musikalisches Instrument stimmen, ubrati, ubirati, *serb.* u-gadjati, *böhm.*, *poln.* u. *rus.* strojiti; höher stimmen, napeti; niedriger, popustiti, odjenjati; gut gestimmt, ubran; den Verstand nach etwas stimmen, sich nach etwas stimmen, um, sebe po čem ravnati; er ist nicht gut gestimmt, ni dobre volje; zu etwas gestimmt, nagnen, voljan, pripravlen; nece se mu, ne veseli ga, ni ga volja; jemanden stimmen, koga napraviti, napravljati; pripravljati, nagniti, nagibati; freudig stimmen, ravveseliti; traurig gestimmt, žalosten, pobitiga serca.

Stimmen, das, ubiranje, napravljanje.

Stimmenbuch, das, spis glasov, partitura*.

Stimmeneinigkeit, die, edinoglasje.

Stimmenerkennung, die, podkupovanje glasovavecov.

Stimmenführer, der, predpevec, vodnik; *fig.* govornik.

Stimmengeber, der, glasovavec.

Stimmengabe, die, oddajanje glasov, glasovanje.

Stimmengeröthe, das, vpije, hrup več govorečih.

Stimmengleichheit, die, enakost, t. j. enako število glasov.

Stimmenhaushend, *adj.*, glasoloven.

Stimmenmehrheit, die, večina glasov.

Stimmenminderheit, die, manjšina glasov.

Stimmenprüfung, die, preskušnja glasov.

Stimmenammlung, die, zbiranje glasov, opraševanje zastran glasu ali menjenja.

Stimmenschlüssel, der, ključ.
Stimmenschwellung, die, povzdigovanje, poviševanje glasu.
Stimmenuntersuchung, f. Stimmenprüfung.
Stimmenzählung, die, štetev, soštevjanje glasov.
Stimmer, der, welcher ein musikalisches Instrument stimmt, ubiravec; der über etwas seine Stimme abgibt, glasovavec; ein Werkzeug, damit zu stimmen, ključ (auch russ.).
Stimmfähig, adj., kdor je zmožen, prikladen za glasovanje, kdor ima pravico (do) glasovanja, glasovaven.
Stimmgabel, die, ubiravno vilice, nach *Ravn.* zvenulje.
Stimmgeber, f. Stimmer.
Stimmgeld, das, plačilo za ubiranje.
Stimmhammer, der, ubiravno kladevec, ključ.
Stimmholz, das, Stimmhölzchen in der Geige, f. Stimme.
Stimmborn, das, bei den Orgelbauern, ubiravni rog, orglarski rog.
Stimmig, in Sßgn., — glasni.
Stimmilage, die, glas; höhere Stimmilage, viši glas.
Stimmliste, die, spisek glasov.
Stimmnerv, die, in der Zergliederungslust, glasník (nerv), glasnica (čutnica).
Stimmpeife, die, ubiravna piščalica, piščalica.
Stimmrecht, das, pravica voliti, glasovati; pravica (do) voljenja ali glasovanja.
Stimmreihe, die, versta, po kateri se glasuje.
Stimmreihe, die, glasivka, poln. głośnia (glasnja).
Stimmrohr, der, im Fortepianoinstrumente, vprečni tram (v katerem se struno zavijajo in ubirajo).
Stimmtag, der, dan voljenja, glasovanja.
Stimmung, die, das Stimmen, ubiranje; der Zustand, ubira, ubranost; des Geistes, volja; frohe Stimmung, veselost, veselje; f. a. Stimmen; der Geige die rechte Stimmung geben, prav ubrati gosli.
Stimulans, f. Reizmittel.
Stimulation, f. Reiz, Aufsporn.
Stimuliren, f. Reizen, Spornen.
Stingel, der, rop divje svinje.
Stink, der, (Stincus), kušcer, kušer šink*, nach *Sumarsky* rybokož.
Stinkas, f. Nas.
Stinkfaul, f. Afant.
Stinkbaum, der, (Anagyris foetida), smerdljivo drevo, smerdljivec; f. a. Faulbaum.
Stinkbeere, die, smerdlika.
Stinkblume, die, smerdeča ovetka.
Stinkbod, der, smerdljivec, smerduh.
Stinkdrüse, die, smerdljiva žleza.
Stinken, v. a., smerdeti, hud duh imeti, nach *Gutam.* und *M.* auch, wie im *Russ.* vonjati (welches sonst riechen bedeutet); stinkender Geruch, smerdljiv duh, smrad; es fing mir an zu stinken, zasmerdelo mi je;

stinkend, smerdeč, smerdljiv; es hat bis zu mir gestunken, celo k meni je prismerdelo; stinkend sein, smerdeti; stinkend werden, (z. B. von einem getödteten Vogel), usmraditi se; stinkend machen, osmraditi, zasmraditi, smraditi; anfangen zu stinken, besonders von thierischen Körpern und Gewaaren, nach *V.* čohneti; nach dem *Poln.* čahniti; nach Ruoblauch stinken, po česni smerdeti, duh imeti; serb. udarati po —; stinkende Faulheit, velika, smerdljiva lenoba. (Je len, da smerdi); ein stinkender Mensch, smerdljivec, weibl. smerdljivka; eigenes Lob stinkt, wörtlich überfesselt, lastna hvala smerdi; kdor se sam hvali, mu je blato ena; stinkende Lüge, gerda, debela, košata laž; stinkendes Wesen, smerdljivost.
Stinken, das, smerdenje, smrad.
Stinker, der, smerdljivec, smerduh (böhm. smradouch).
Stinkerig, f. Stinfig.
Stinkerin, die, smerdljivka.
Stinkfaul, adj., len de smerdi, nezmerno len.
Stinffisch, der, f. Stint.
Stinflicke, die, smerdeča muha.
Stinhahn, f. Wiedehopf.
Stinfig, adj., smerdljiv, smerdeč, čohneč.
Stinfigkeit, die, smerdljivost.
Stinkfäser, der, govnač, govnoval.
Stinlich, adj., ein wenig stinkend, kar že nekoliko smerdi ali čohne.
Stinkloch, das, smerdljiva luknja.
Stinkohr, das, smerdljivo uho; — smerdljivih ušes.
Stinkras, der, f. Stis.
Stinkschiefer, Stinkstein, der, smerdljivec, svinjski kamen, nach *Sul.* opočajak.
Stinkschlange, die, smerdljiva kača.
Stinkstrauch, f. Passenbeere.
Stinkthier, das, f. Stis.
Stinkwurz, f. Nachtschatten.
Stint, Stintz, der, (Salmo eperlanus), russ. korjuka, losos smerdljivec; fig. smerdljiva ropotija.
Stipel, f. Stüße; dobra noga za hojo.
Stipendiat, Stipendist, der, podpiranec, stipendist.
Stipendium, das, für junge Studierende, stipendij, založba, vlozba, ustanovni dnar (ubogim učencam v podporo).
Stipp, f. Stich, Bissen; namočni kos kruha.
Stippe, die, (Flecken), mozolj, pika, mehurček, omaka.
Stippelabend, der, namačni sveti večer.
Stippelig, adj., pikast, mehurčkast.
Stippen, v. n. u. a., pomočiti, pomakati (n. pr. kruh v toličo); den Stab im Oehen oft an die Erde setzen, štekljati*; f. a. Steppen, Stedjen; pikati.
Stipper, der, pomakavec.
Stippererbsen, pl., kuhani grah v stročji.
Stipperig, adj., pikast.
Stipperin, die, pomakavka.
Stippen, f. Tüpfeln.
Stippert, f. Rannentrant.
Stipulation, die, dogovor, pogodba.

Stipuliren, v. a., dogovoriti, izgovoriti kaj, dogovoriti se, pogoditi se zastran česa. **Stirb-und-verdirb**, das, (Pereati!), pogini, pojdi rakam živjagat.

Stirnl, der, žokavnik.

Stirn, **Stirne**, die, čelo, *dim.* čelce; glatte **Stirn**, gladko čelo; ehre **Stirn**, terdo čelo; eine freche **Stirn** haben, brezobrazen (*serb.*), nesramožljiv, prederzen biti; niedrige **Stirn**, nizko čelo; häufig vor der **Stirn** sein, naglo jeze biti; die **Stirn** hoch tragen, visoko nositi se, prevzetovati; mit der **Stirn** durch die Wand rennen wollen, z glavo v steno butati, če kdo hoče dognati, kar je pretežavno; die **Stirn** runzeln, zmerščiti, zmeršiti čelo, čelo gerbati; einem die **Stirn** bieten, postaviti se komu, upreti se; es steht keinem an der **Stirn** geschrieben, nikomur to ni napisano na čelu; *fig.* prednja stran, čelo; eines Berges, verh.; der eine breite **Stirn** hat, nach *Gutm.* čelak (?); f. a. Meerſchwalbe.

Stirn, in den Bſegn., čelni.

Stirnader, die, čelna žila (privodnica, odvodnica).

Stirnband, das, venec, šapelj; nach dem *Poln.* načelnik †, nach *Gutm.* čelna obeza, portik, ovijača (*Ravn.*).

Stirnbain, das, čelna kost, kost čelnica.

Stirnbinde, f. **Stirnband**, Diadem.

Stirnblatt, das, načelnjak (*Gutm.*), načelnik (*böhm.* u. *poln.*), čelni jermen.

Stirndreistigkeit, die, nesramna derznost.

Stiruede, die, čelni ogel.

Stirnen, v. a., s čelama obrniti se proti komu.

Stirnfeld, f. **Stirnband**.

Stirnforsatz, der, čelni podaljšek.

Stirngegend, die, čelo, očelje (*V.* u. *böhm.*).

Stirngeschmeide, das, čelni lišp.

Stirngläse, die, nadčelna pleša.

Stirngrübler, der, ovčji obad.

Stirnhaar, das, čelni lasje; bei den Pferden, čop.

Stirnhammer, der, široko kladvo.

Stirnhieb, der, udarec po čelu, čelna rana.

Stirnhöhle, die, čelna zatoka, čelna zgiba.

Stirnhorn, das, čelni rog.

Stirnhügel, **Stirnhöcker**, der, čelna bunka.

Stirnig, *adj.*, eine **Stirn** habend, čelnat, čelat (*böhm.*), breitstirnig, hochstirnig, širokočelen, visokočelen.

Stirnlamm, der, čelni greben.

Stirnlode, die, nadčelni zvitok.

Stirnloß, *adj.*, wörtl. brezčelen, *fig.* nesramen, nach dem *Serb.* brezobrazen.

Stirnlosigkeit, f. **Frechheit**.

Stirnmauer, die, čelni zid, oporni zid.

Stirnmüßel, die, čelna mišica.

Stirnnath, die, in der Oſteologie, nach *V.* čelnici živ, čelnik.

Stirnerve, die, čelna čutnica.

Stirnrad, das, mit den Zähnen am äußern Umfange, nach *V.* paléno (auch *poln.*) kolo, prestično kolo.

Stirnrunzel, die, čelna gerba.

Stirnschwiele, die, mozolj na čelu.

Stirnseite, die, čelo, prednja stran, lice, (nach dem *böhm.* pročelje).

Stirntuch, das, čelna ruta.

Stirnwand, die, eines Gebäudes, čelo.

Stirnwarze, die, čelna bradavica.

Stirnwidel, f. **Stirnlode**.

Stirnwinkel, der, čelni kot.

Stirnzwieg, der, čelna veja.

Stöberkraut, das, steba*.

Stöber, f. **Ständer**.

Stöberig, *adj.*, stöberiges Wetter, kdar mete.

Stöbern, v. n. u. i., in Gestalt eines Stau- bes herumfliegen, prašiti, prah delati, (nach *V.* prašati, sonst vom Staubregen); vom Schnee, mesti; es stöbert, mete ober mede, sneg zamete dela, (zlasti od drobniga snega); begierig suchen, prestakniti, stakniti, stikati, v vse drezati, vse ovohati, vohati, slediti (od psov); v. a., stieben machen, zaprašiti; den will ich bald aus dem Bette stöbern, hočem ga kmalo iz postelje zaprašiti (*V.*?), spoditi, spokati, pregnati, zderviti; das Wild, spoditi, splasiti, prepoditi, pregnati.

Stöberwetter, das, stöberiges Wetter, metenje, medenje, *serb.* vijavica u. mečava.

Stoßelstange, die, im Hüttenbaue, dregavnik.

Stoßer, der, treibvnik, dregalce; f. **Bahn- stoßer**.

Stoßern, v. n. u. v. a., die Zähne, zobe iztreibiti, treibiti; die Döſen, das ist, sie stoßeln, podbosti, podbadati, pognati, poganjati; in ein Wespennest stoßern, v osje gnjenzdo dregniti, dregati, zokniti, požokati, osir berbati, stikati, bezati; das Feuer stoßern, oſenj pobezati, bezati; in der Nase stoßern, po nosu berbati; auf Jemanden stoßern, zbadati, pikati, drezati koga; in dem Ofen stoßern, izbirati si, prebirati si.

Stoßern, das, drezanje, bezanje.

Stoßkraut, das, (*Lavendula stoechas*), rohova sivka.

Stoß, der, daran zu gehen, ein Stoß, palica, batina (*M.* u. *serb.*), *dim.* paličica; ein snorriger Stoß, gorjača; am Stöße gehen, o paliči hoditi; der Stoß wird zu thun kriegen, palica bo pela, pokala; an einem Fenster, Fensterstoß, ein steinerner, kamen za okno; ein Fenster mit steinernen Stößen, kameno okno (*V.*); der obere Fensterstoß, preklada; der untere, plana; an den Seiten, podboj; eines gefallenen Baumes, stor; *dim.* storič, porobek, panj; ein plumper Mensch, stor; weibl. storkla; er steht, wie ein Stoß, stojí ko stor, ko panj, kakor teslo; ein verhödter Mensch, zagee, bei *Gutm.* ozihek (?), (*böhm.* ožeh = ožig, Feuerbrand, Krücke); der Haustoch, Haubloch, tnalo, dim. tnalce, a. naton (*Gutm.* u. *böhm.*), in *J.* Rt. čola, bei *Gutm.* a. teslo (?); der Ambosstoß, panj; bei den Drathziehern, klada; ein Stoß zum Almosen, pušica, kupa, klupa (?); Wiensstoß, panj, *dim.* panjič; Haisstoß, leska; das Fußger

stell einer Säule, stalo; *dim.* stalco; Gebirgstoß; gorski koren, glavni stan, in den Walzmühlen, korito; Heustock, stog; ein Stoß Vieh, kar živino k kmeti gre; ein rundes Stück Holz in der Länge von einem Scheit, um Scheite daraus zu schlagen, porungelj; Lichtstoß, svečnik; Hausen, Perückenstoß, lesena glava; ein Stoß Leinwand, lakat platna; Kerbholz, f. d.; ein Klob in den Gefängnissen, klada; Kühlstoß, hladilna kad; ein Stoß Seiten, povezek, zvezek stran; bei den Buchdruckern eine Verzierung zu Anfange oder zu Ende, kladica (*V.*), vinjeta*; Weinstock, terta, ters, *coll.* tertje, tersje; ein kurzes, dickes Werkzeug oder Ding überhaupt, klada; *dim.* kladića; der mittlere Theil eines Hemdes ohne Aermel und Ärmel, stan; der Gierstoß, jajčnik; Giterstoß, sterzen; über Stoß und Stein laufen, na vrat na nos (*serb.*), čez goro in doline; im Kartenspiele, f. Stamm; der Stamm eines Geschlechtes, deblo; ein Kapital, istina, glavica (*serb. Vuk*); im Bergbaue ein großer mit Erz angefüllter Raum, etwa deblo; ein Geschöß, nadstropje, nach *V.* pod, strop, nach dem *Poln.* petro; im ersten Stoß, nad pervim stropom, v pervem nadstropji; bei den Bauernhäusern, v gorenji hiši; ein Haus von drei Stockwerken, hiša treh nadstropij, treh stropov; der Drehband, eine Säule, Pfeiler, steher; Wellenstoß, Blumenstoß, steblo, steblo nageljnov; Wachsstoß, kolaček, voščeni svitek; Lachsstoß, basavnik, nabijavnik, nabitka (*? Ravn.*).

Stoß, in der Bsg. mit Wein, terdo, silno, močno, pre —; Stoßfrainer, terdi Krajnec. Stoßaar, Stoßadler, der, černi sokol, rjavi sokol.

Stoßalt, *adj.*, prestar, silno star. Stoßamboss, der, okroglo nakovalo. Stoßamsel, f. Ringdrossel. Stoßarbeiter, der, mali ožar. Stoßband, das, petlja, pangelje* na palici. Stoßbeischlag, der, okov pri palici. Stoßbeisen, der, metla nasajena na dolg drog.

Stoßblind, *adj.*, čisto, terdo slep, nach *M.* slep kakor kert, nach *Guttm.* slep kakor stena.

Stoßbrunnen, f. Pumpe.

Stoßbegen, der, meč v palici.

Stoßbid, *adj.*, močno debel.

Stoßdumm, *adj.*, neumen kakor vol, trapast, hamlast, šamlast, debele pameti. Stoßdummheit, die, silna neumnost.

Stoßdunkel, *adj.*, terdo mračen, protomen.

Stoßdür, *adj.*, silno, močno suh, posušen.

Stoßel, das, kladića; an Schuhen, opetica, podpetica.

Stoßeln, v. a., (*mont.*), iz peči jemati.

Stoßen, v. a., den Wein stoßen, pšählen, koliti, terto koliti; böhm. tyciti; auch stoßen, zvijati sukno; v. r., sich stoßen, von Gewächsen: mehrere Halme, Stängel treiben, obrasti, obraščati, obrašati se, raz-

raščiti, razrašiti se, stebiliti, v stebila iti, gnati; v. n., sich nicht bewegen, stati, zastajati; z. B. das Wasser, Blut, Geld u. s. w. stoht, voda stoji, kri zastaja, (zastati, zastajati); es stoßt mit der Sache, reč zastaja; er stoßt in der Rede, spotika se mu v govorjenji, jezik se mu zavaljuje, zaletuje, ustavlja, (*serb.* zapinja), beseda mu teče, kakor sok v doba; der Handel stoßt, trgovina ali kupčija stoji, zastaja; gerinnen, geköhen, okreniti (für okrepniti besonders vom Fette), oterpaniti; die Uhr stoßt, ura stoji; die Stimme stoßt ihm, glas mu je odpovedal; das Blut stoßt außer dem thierischen Körper, spuščena, spuščena kri se uprijema, seseda, zaseda (*V.*); stöndes Blut, zasadena kri; von der Milch, sterdti se; f. Gerinnen; dicht werden, zgostiti, gostiti, zgoščati, zgoščati se, sterdti se; durch eine Öffnung nicht gehen wollen, gatiti se, pahati se, zapahavati se, mašiti se, zatikati se; von trocknen Körpern, wenn sie an einem feuchten Orte liegen, spereti, prepereti, pereti, strohmeti, stuhnati oder stohneti, shuditi (*M.*), preležati se; die Leinwand stoßt, platno je sperelo, je preležano; es stoßt hier, velhko, mokrotno je, reči rado gnjijo in perijo.

Stoßen, das, ins Stoßen gerathen, zastati, obtičati; f. a. Stodung.

Stöcken, v. a., einen Verhafteten in den Stoß legen, v kladu deti oder djati, devati.

Stoßenkoble, die, oglje iz štorov in panjev.

Stöckente, f. Köffelente.

Stöder, f. Stodmeister.

Stodern, f. Stottern.

Stoderrecht, das, štorina†, (placilo za dovoljenje, štoro kopati ali rovti).

Stoderz, das, debela ruda.

Stodoule, f. Brandenle.

Stodsfadel, die, bakla.

Stodsfalle, der, golobar piščenik, golobji jastrob.

Stodsführung, die, gošjenje terte na kola.

Stodsfeder, die, der Bänse, debelo perotno pero, debele peresa.

Stodsfink, f. Flachsfinf.

Stodsfenster, *adj.*, terdo temen; es ist stoßfinster, je tama, kakor v peči, kakor v melu (*Iuknji*); stoßfinstere Nacht, terda noč. Stodsfisch, der, riba polenovka†, *rusa.* treska (auch im böhm. u. im Serb. von Sul. aufgenommen), gew. štoklā*; *fig.* bedak, trap, tepec, bet.

Stodsfled(en), der, preležanina, stuhnjenina, lisa ali maroga od vlage.

Stodsfledig, *adj.*, preperel; stoßfledig sein, properela lise imeti; preležan (*biti*).

Stodsfinte, die, flinta* v palici.

Stodsförster, der, logarski pomagáč.

Stodsfremd, *adj.*, ves neznan, terdo, čisto, celo neznan, čisto ptaj.

Stodsgarbe, die, davščina, davšina za deriva.

Stodsgelige, die, plesavsko malo gosli.

Stoßgelehrte, f. Pedantisch.

Stodgerste, die, zimski ječmen, žestoverstnik.
Stodglaube, der, terda, slepa vera.
Stodgilden, der, rešnica.
Stodgut, f. Stammgut; laz, kerčevina.
Stodhalter, f. Stodmeister.
Stodhamen, der, odica na palici.
Stodhaue, die, kremp.
Stodhaus, das, ječa ali zaperica zlasti vojaška, vojaška kaznjivnica; f. a. Gefängniß.
Stodhausarrest, der, zapor v vojaški kaznjivnici.
Stodholm, der, štokleč, štokla.
Stodholz, das, aus Wurzelu gefällter Bäume, štorovina, derva iz štorov, parobkov, panjeve.
Stodig, adj., durch Feuchtigkeit verderben, preperel, sperel, preležan; stodiger Ort, velhek, volhek, mokroten.
Stodisch, adj., štorast, termast, ki se kuja, ki rad merdo ali šobo napne in molči.
Stodjude, der, terdi Jud, stariga kopita.
Stodknecht, der, hlapec v vojaški ječi.
Stodkoble, die, oglje iz štorov.
Stodkraut, f. Glashkraut.
Stodlaterne, die, svetilnica na palici.
Stodleuchter, der, svečnik.
Stodmaus, f. Feldmaus.
Stodmauschensstil, adj., tih tih.
Stodmeister, der, ječar ali jetničar zlasti vojaški.
Stodmesser, das, bei den Wiegern, vinjak, vinjek, kosirnik, reznik, (vi)norez (V.).
Stodmische, die, ječina †.
Stodnadt, adj., ves nag.
Stodnarr, der, der durch seine Narrheit belustigen will, oeli norec (V. u. Gutm.); glumač, burkač (V.), terklač (Gutm.); f. a. Hofnarr.
Stodpfeife, die, mit spizigem Mundstück, končica (V.).
Stodpilz, f. Stodschwamm.
Stodpresse, die, bei den Buchdruckern, stiskavnica (železna knjigovenoz).
Stodprobe, die, penaz na (za) skušnjo.
Stodprügel, pl., tepenje s palico, gem. palice po riti.
Stodraum, der, Robeland, trebež, laz, kerčevina, novina.
Stodrinne, die, leseno korito.
Stodroden, das, kopanje, rovanje štorov.
Stodrose, die, slezova roža; f. Rosenpappel.
Stodrude, f. Sanbeller.
Stodweide, die, vrecica za palico.
Stodzeit, das, poleno iz štora.
Stodmere, die, welche mit einem Arme an einem Stode oder Klope befestigt ist, škarje z vlakom (V.).
Stodschilling, der, Stodschlag, palica; einen Schilling, Stodschläge bekommen, s palico dobiti, udrihan, tepen biti, batine.
Stodschirm, der, dežnik z (daljšo) palico.
Stodschlag, der, udar s palico; f. Stodschilling.
Stodschuppen, der, nicht fließender, suhi nahod.

Stodschwamm, der, štornica † (goba).
Stodschafel, der, Stachel an einem Stode, bodec, bocek na palici.
Stodsteil, adj., tog, terd, kakor štor, tog kakor rog.
Stodstill, f. Mausstill; er ist stodstill, nach Gutm. tiho do kakor miš.
Stodstumm, adj., prav nem ali mutast, mutast kakor štor.
Stodslünder, der, terdovratni grešnik.
Stodszettel, f. Mzje.
Stodtaub, adj., terdo, celo gluh, gluh kakor štor, kakor klada.
Stodtodi, f. Mausfodi.
Stoduhr, die, namizna, stavna ura.
Stodung, die, zastanek, zastaja, zastoj (russ.), zastajanje; in Stodung gerathen, f. Stoden; oterpnost (Erstarrung); Verstillung, zgostitev.
Stodurbar, das, izvorni urbar.
Stodwache, die, ječna straža, straža pri vojaški kaznjivnici.
Stodwand, die, glavna stena.
Stodwart, f. Stodmeister.
Stodwert, das, an den Gebäuden, strop, pod., nadstropje (bei Gutm. nastropje), nadhiše (M.), klada (nach V. bei Raen.); im ersten Stodwerte, na prvem stropu, v prvem nadstropji; f. Stod; im Bergbaue, veliko gnezdo.
Stodwurz, die, korenina iz štora.
Stodzahn, der, kotnik, kočnik, košnik, (kotesnik Gutm.); poslednji zob.
Stodzange, die, male kovaške klešče, kleše.
Stodziemer, f. Ringdrossel.
Stodzirkel, der, topo šestilo zidarsko.
Staf, f. Beger.
Stoff, der, Materie, aus welcher etwas ist oder werden soll, snova, (nach And. snov, f.), roba, reč, priprava, pripravek; der Stoff der Steine, snova kamenja, to, iz česar biva kamenje; Material, f. d.; Grundstoff, nach Vert. pervina, (poln. pierwiastek u. żywioł — živel, im kroat. nen živelj); in den Zusammensetzungen als Grundwort, nach Vert. mittelst der Formation — ic, eig. ee, und zwar, wie aus dem gebräuchlichen grenee (Bitterstoff) hervorgeht, nicht nuzigtig, z. B. Sauerstoff, kislec; ober nach Sul. auch mittelst der Formation auf — ina, — ovina, z. B. Salzstoff, lojevina; Ursache, vzrok; Stoff zur Krankheit, bolezenska reč (Vert.); feinen Stoff zur Unterhaltung haben, ne imeti od česa bi govorili, s čim bi si čas kratili; ein gewirktes Zeug, tkanje, tkanina; seidener Stoff, svilenka tkanina; als Veranlassung, prilika, priložnost, (pratika, nach M. pridka angebl. in Reifung); Stoff zum Lachen, Weinen geben, kaj dati za smeh, za jok.
Stoffarbeiter, der, kdor tkanino nareja.
Stoffen, adj., aus Stoff gemacht, iz tkanine, svilen, bombažast.
Stoffhaltig, f. Materiell.
Stoffig, Stofflich, f. Materiell.

Stoffloß, *adj.*, brez snove, brez podstave, prazen, breztelesen.

Stoffname, *der*, snovno ime.

Stoffverwandtschaft, *die*, kemijsko zlah-tanje (*Vert.*).

Stoffwechsel, *der*, menja snove.

Stoffwort, *f.* Stoffname.

Stöhnen, *v. n.*, ječati, stokati, škertati (angeli. in *St.*), javkati, *russ.* stonati, *serb.* stenjati; *v. a.*, stokaje izročiti; stöhnend wo-hin kommen, pristokati, priječati kam; stöhnend, stokaje, ječe.

Stöhnen, *das*, stok, stokanje, ječanje.

Stöhnner, *der*, stokavec, ječavec; verächtl. stokalo, ječalo.

Stöhnnerin, *die*, stokavka.

Stöhnen, *f.* Stören.

Stoiber, *f.* Post.

Stoifer, *der*, stoik.

Stoisch, *adj.*, stoicen.

Stola, *die*, eine Art kathol. Priesterkleidung, stola, (bei *Gutm.* duhovska nadramnica).

Stolgebühren, *pl.*, plačila za duhovske opravila, stola.

Stollbeule, *die*, bei Pferden, eine Geschwulst auf der Spitze des Ellbogens, bula na komolecu.

Stolle, *die*, *f.* Stollen; eine Art Backwerk, struca*, kolač.

Stolleisen, *das*, irharski stergavnik.

Stollen, *der*, eine Stütze, kurze, dicke Säule u. *f. w.*, stalo, noga (am Bett, Stuhl u. dgl.), podpora, količki, trakeljini; am Hufeisen, stola* (*V.*), *poln.* brodka (brada), *böhm.* ozubec; im Bergbaue, horizontaler Gang, rov, nach *V.* tal (?), *russ.* stolnja; bei *Gutm.* podkop; einen Stollen treiben, graben, rov, tal delati; den Stollen fassen, rov obiti ali opaziti; ihn durch eine Strecke verfertigen, prostor pretaliti (*V.*); den Stollen zuführen, rov razširiti.

Stollen, *v. a.*, bei den Gärbern, meti (manem), volno storiti, delati (*V.*); mit kurzen, dicken Füßen versehen, podpreti, podpirati, nogo narediti; ein Hufeisen stollen, napraviti stola*; *v. n.*, sterditi se, zgostiti se; *f.* Gerinnen.

Stollenangabe, *die*, naprava rudniga rova.

Stollenarbeit, *die*, delanje v rova.

Stollenarbeiter, *der*, delavec v rovu.

Stollenbäcker, *der*, strucar.

Stollenbau, *f.* Stollentrieb.

Stollenbefahrung, *die*, ogleđ, pregled rova ali tula.

Stollenfirste, *die*, sleme rova.

Stollenflügel, *der*, krilo rova.

Stollengerinne, *das*, rovni ali tulni äleb.

Stollengestänge, *das*, rovni drogi.

Stollenhieb, *der*, rovna pravica.

Stollenhilfe, *die*, rovna pomoč.

Stollenlaue, *die*, koča nad rovam.

Stollenluft, *die*, predor, prepadnja od verha v rov.

Stollenlaus, *die*, zagojzda.

Stollenöhle, *die*, dno rova.

Stollenreuer, *die*, rovinna†, tulnina†.

Stollenstrecke, *die*, daljava, dolgost rova.

Stollenteuse, *die*, globina rova.

Stollentrieb, *der*, delanje rova ali tula.

Stollenwasser, *das*, voda iz rova.

Stollenweise, *adv.*, po rovih ali tulih.

Stollfuß, *der*, noga.

Stollfüßig, *adj.*, krivenčastih nog.

Stollhäfen, *der*, koza, *dim.* kozica, pis-ker z nogami.

Stollnagel, *der*, sedlarski žebelj.

Stöllner, *der*, rovnik†, tulnik.

Stollort, *der*, konec rova, kot.

Stollpfahl, *der*, irharski okovani kol.

Stolz, *f.* Stolz.

Stolper, *der*, spotika, spotikljaj; *f. a.* Fehltritt; einen Stolper machen, spotak-niti, spotikati se.

Stolpergang, *der*, spotikljiva hoja.

Stolperig, *adj.*, spotikljiv; stolperiger Weg, gerda, grudasta pot.

Stolpern, *v. n.*, spotakniti, spotikati se, (auch in andern *D.*, insbes. *serb.*, unrichtig spotakniti se), nach *Gutm.* und *M.* auch opotakniti se (*V.*), in *St.* angebl. pokotere-niti (?); über einen Stein stolpern, nad kammam se spotakniti; *fig.* urezati se, zmo-titi se; es stolpert auch wohl ein gutes Pferd, tudi dobri mački časih miš uide; — zadeti se ob kaj in pasti; über ein Wort stolpern, spotakniti se nad besedo, ustaviti se nad njo.

Stolpern, *das*, spotika, spotikanje.

Stolprian, *der*, *f.* Stolper; eine Person, klobaštra, zmešnjava.

Stolz, *adj.*, im edlen Sinne, nach dem *Serb.* ponosig, ponosit, (im *Slov.* nicht gebräuch-lich, wohl aber ponasati se s čim, stolz auf etwas sein); ich bin stolz darauf, ponosim sim, ponasam se; im nachtheiligen Verstan-de, osaben, prevzetem, košat, napet, napih-nen (aufgeblasen), gizdav (in *St.* u. *kroat.* hochfärrig, *serb.* gršmufst), zdeten (*Gutm.*), kozji (*vulg.*), *serb.* ohol, *altst.* gr'd; *f. a.* Einbidnen, sich; stolz thun, košatiti se, oša-biti se (*V.*), prevzeti se (*v. perf.*), prevzetovati, šopiriti se, repenčiti se (sich ier-en und reßen aus Stolz), bahati se, veličati se; *f. a.* Rühmen, sich; zu stolz, pre-košat; er ist stolz auf sein Geld, košati se zavolj svojih dnarjev, prevzel se je po bogastvu; stolze Butter, terdo maslo; der, die Stolz, osabnež, osabnica, napihnenee, napihnjenka, *vulg.* kozji človek; prevzet-než, prevzetnica; hoch, visok; ein stolzes Haus, mogočna, zala, štimana*, veliko-lepna, veličanska hiša; stolzes Mädchen, berhka, čedna deklina; einen stolzen Thaler Geld gesammelt haben, lep dnar; stolz ma-chen, prevzeti, prevzemati, poosabiti, oša-biti (*V.?*); das stolze Wesen, osabnost.

Stolz, *der*, im guten Sinne, oder gleichgül-tigem Verstande, nach dem *Serb.* etova po-nos, ponositost (wenig gebr.); im nachthei-ligen Verstande, osabnost, napuh, prevzet-nost oder prevzetija (brides Hochmuth), košatost, šopirjenje, gizda, gizdavost (*St.* u. *kroat.* Hoffart, im *Serb.* mehr Schmuck),

serb. oholost; štimanost*, zdetnost (*Gutm.*), domisljivost, napetost, napihnjenost; *sich vor Stolz blähen*, napenjati se od prevzetnosti; *Er, der Stolz seiner Familie*, on, ponos rodovini, ali s komur se je ponašala rodovina, slava, hvala, veselje; *Stolz haben*, *f. Stolz (adj.)*.

Stolzdenkend, *adj.*, ponosnih, visocih misli.

Stolzdirftig, *adj.*, napihnjen pa vender ubog.

Stolze, *die*, prevzetnost; *als Person, ošabnica*.

Stolzern, *f. Stolzieren*; *stolzern*, *f. Stolz*.

Stolzer, *der*, ošabnež.

Stolzieren, *v. n.*, košatiti se (*bei Gutm.* auch *kositi* se), kopiciti se (*V.*), šopiriti se, gizardi se, ošabno vesti se, napeti, napenjati se, napihniti, napihovati se, bahati se, prevzetovati, velicati se, ponašati se, (*bei V.* *preširiti* se?).

Stolzkrank, *f. Bläscheide*.

Stolzselig, *adj.*, preošaben.

Stomachale, *das*, lek, krepčalo za želodec.

Stomachus, *f. Magen*.

Stöne, *f. Steine*.

Stönnen, *f. Stützen*, *Lehnen*.

Stopfanker, *f. Pflichtanker*.

Stopfarzenei, *die*, zapiravni lek, lek zoper drisko.

Stöpsel, *der*, zamašek; *f. Stöpsel*, *Küßsel*.

Stopfen, *v. a.*, zamašiti, masiti, zagatiti, gatiti, bezati, zokati; *eine Doffnung stopfen*, masiti, gatiti, paziti, zapahati, zatakni, zatikati, začepiti, zabezati, zažokati, zadelati, zadelovati, zatlačiti; *mit Brettern* *u.*, zabiti, zabijati; *durch Stopfen anfüllen*, nagnjaviti, natlačiti, nabiti, nabijati; *unter etwas stopfen*, podmasiti; *einem das Maul stopfen*, usta zamašiti komu; *zamazati*, *zagozditi koga* (*St.*); *eine Speise stopft mich*, *auch v. n.*, *jed zapira*; *eine Pfeife Tabak stopfen*, lulo natlačiti, tobak v lulo tlačiti; *napolniti*, (*nabazati* *); *nach M. naložiti* si lulo; *etwas voll stopfen*, namasiti, nagatiti, natlačiti (*z. B. den Bauch*), *serb.* *naterpati*; *eine Gans stopfen*, pitati (*s. svalki*); *einen Strumpf stopfen*, zašiti, zašivati luknjo brez zaplate, zakerpati; *ein Loch stopfen*, luknjo zamašiti; *fig. dolg odriniti*; *Hunde stopfen*, siloma ustaviti (*v. teku*); *ein Tau, zastanoviti*, *naderžati*, *uderžati*; *einen Durchfall stopfen*, ustaviti, ustavljati, zapreti, zapirati; *sich stopfen*, *v. r.*, *gatiti* se, *masiti* se, *zapirati* se; *serb.* *zagušiti*, *gušiti* se; *sich voll stopfen*, nabiti se, *napokati* in *najesti* se, *da je kaj*; *stopfend*, *von der Speise*, *zaporčen* (*nach Rarn. in Reifniß gebräuch.*), *jed, ki zapira*, *po kteri se rado zapeka*.

Stopfen, *das*, gatenje, mašenje, ustavljanje.

Stopfer, *der*, masivec, gativec, pitavec, masilo, zatikalo, gatilo, čep, zamašek; *f. Stöpsel*; *Pfeifenstopfer*, *bezaß (V.)*; *russ.* *nabojnik*; *kurze Enden Laue*, *konec*.

Stopferci, *die*, gatenje.

Stopferin, *die*, masivka, pitavka.

Stopfern, *v. n.*, hodkati (*od otrok*).

Stopffarbe, *die*, dopolnovavna barva.

Stopffisch, *f. Sanger*.

Stopfgarn, *das*, niti za zašivanje.

Stopfhaar, *das*, dlaka, arovica.

Stopfbader, *der*, masivna eunja.

Stopfholz, *das*, *mont.*, masivni kol; *in der Flante*, *pilek*.

Stopflappen, *f. Stopfbader*.

Stopfmesser, *das*, nož, s kterim se kaj masi v kako luknjo.

Stopfmoss, *das*, masivni mah.

Stopfnadel, *die*, igla ali šivanka (*za kerpapje nogavice*).

Stopfnaht, *die*, zašivanje kako luknje brez zaplate, zategovavni šiv.

Stopfundel, *die*, svaiek, osvaleb, s kakršnimi se pitajo gosi.

Stopfisch, *f. Rabelkrant*.

Stopfschid, *das*, pazilo.

Stopfung, *f. Stopfen*, *das*.

Stopfwach, *das*, *bei den Bienen*, *lotanje*, *sed* (*angebl. in St.*), *nach dem Poln.* *perga*, *böhm.* *dluz*; *f. Vorstoß*.

Stopfwasser, *das*, tok barki nasproten.

Stopfwerk, *das*, gativno izgrebice, tulje.

Stopfwerk, *das*, gatilo, gača, masilo.

Stoppel, *die*, *Stoppeln*, *pl.*, sternišče, sterniša (*coll. ohne plur.*), *nach Gutm. u. M.* *so wie dem Poln. u. Böhm. a. stern*, *coll.* *sternje*, *sternovje* (*bei Vuk ist sterno žito*, *sternina* *Halmgetreide*, *wornach stern den ganzen Halm zu bedeuten scheint*, *wie es an einer andern Stelle auch M. erklärt*); (*nach Jan. u. cink?*); *das Vieh in die Stoppeln treiben*, *živino na sternišče*, *sterniša* *gnati*, *po sternišci*, *sterniši* *pasti*; *bei den Vögeln*, *junge Riele*, *piskovje (M.)*, *iglice*, *špice*, *mlado perje*.

Stoppel, *in der 3sg.*, *sterniščci*, *sternišni*, (*sternjast Gutm.*).

Stöpsel, *f. Stöpsel*.

Stoppelader, *der*, sternišče, sterniša.

Stoppelartig, *adj.*, sternast.

Stoppelbart, *der*, brada kakor sternišče, sterniša.

Stoppelbutter, *die*, maslo iz sternišca, sterniša.

Stoppelci, *die*, stlačena, skerpanina.

Stoppelfeder, *f. Stoppel*.

Stoppelfeld, *f. Stoppelader*.

Stoppelfieber, *f. Marschkrankheit*.

Stoppelgans, *die*, na sternišci, sterniši pasena gos.

Stoppelgedicht, *das*, skerpušana pesem.

Stoppelgras, *das*, Stoppelfler, sternišnica.

Stoppelheim, *f. Feldgrille*.

Stoppellasse, *die*, jesenska mačka.

Stoppelforn, *das*, sternišno žito.

Stoppeln, *v. a.*, *Rehen stoppeln*, *klasje*, *klasovje pobirati*, *lavkati*, *pabirkovati*; *Weintrauben stoppeln*, *nach V. paperke* (*richtiger pabirke*, *auch bei Vuk*) *pobirati*, *pabirciti* *oder pabirkovati*, *serb.* *auch paljetkovati*; *das mit Stoppeln bedeckte Feld pflügen*, *sternišče*, *sterniša* *podorati*, *orati*, *vpervio orati*; *ein Buch aus andern zusammenstopfen*.

pelu, bukvo iz (druzih) bukev skerpati, skerpućati, naberaćiti (V.), stlaćiti, spletonićiti, zverhovatiti, zbrati iz družih bukev.

Stoppeln, das, pabirkovanje, lavkanje, oranje sternašica, sternaša.

Stoppelobst, das, pabirki.

Stoppelrod, f. **Stoppelsorn**.

Stoppelrübe, die, repa sternašnica, pozna.

Stoppelschwein, das, na sternašci, sternaši pasena svinja.

Stoppelvogel, der, poljski škerjanec.

Stoppelwerk, das, stlaćenina, skerpanina.

Stoppen, f. **Stopfen**.

Stoppine, die, eine Lunte allerhand Feuerswerk damit anzuzünden, zažigalo, lunta*, russ. stily.

Stoppier, der, einer der stoppelt, verächtlich von zusammen stoppenden Schriftstellern, lavkač, lavkavec, pabirkovavec.

Stöpsel, der, zamašek, zamaha, zatiček (St.), zamah, čep, zatik od zatič, nach M. auch zaterč, zaterjalek; um kleine Wollstücke damit zu machen, pilek (V.), pilika; ein kurzer dicker Mensch, sodček, beček.

Stöpselgeld, das, odmašina†.

Stöpseln, v. a., zamašiti, mašiti sklenico, zamašek zatakati va-njo.

Stöpselzieher, der, svedec, s kterim se odmašavajo sklenice; vótrf. čepovlak†.

Stör, der, (Acipenser sturio), nach dem Serb. (Vuk) jesetra, (nach dem Böhm., Russ. u. Poln. jeseter m.), nach Gutm. kečiga (bei Vuk neben nostvica, acipenser stellatus); ein Widder, f. dieses.

Störartig, adj., jesetrast.

Storax, **Storaxbaum**, der, (Styrax officinalis), stiraks, russ. stiraksova smola, Gutm. tenka, žlahtna smola.

Storch, der, (Ciconia alba), šterk (altst. str'k), šterklja (Gutm.), serb. aufer šterk auch roda, mähr. böhm. bohdal = bogdal, (unrichtig čaplja); mit den Störchen im Streite liegen, tenko noge imeti.

Storchähnlich, adj., šterkast.

Storchbein, das, dolga, šterkova noga.

Storchen, v. n., žreti, goltati.

Storchneß, das, šterkovo gnezdo.

Storchschnabel, der, šterkov kljun; (Germanium), kervomočencel; kervavo korenje, žerjavji kljun; ein Hebezeug, f. Strahn.

Storchstein, f. Belemnit.

Störfried, der, kazivec miru, f. Friedensstörer.

Störrei, das, jesetrine ikre.

Störreien, das, berklača.

Stören, v. n., ungebührlich, unmordenlich in etwas herumfahren, berbati, berklati, berknjati, herkati, stikati, žokati, šariti, veritati, drezati ali dregati, bežati; alles herumstören, vse preberbati, prebevskači, preštokati, prestikati, razberbati; unter den Büchern herumstören, po bukvah berbati, berklati, riti; prebirati bukke, premetavati, razmetavati; in der Nase, po nosu berbati, bookati; in ein Wespenneß stören, dregati, bežati v osir; v. a., zmotiti, motiti, (blaz-

niti? V.), nagajati komu, ne dati miru komu, serb. smetati koga; nach Gutm. u. M. paćiti; fremdes Glück stören, srečo družih spodnašati, spodbijati, kaziti, kerhati; bei den Handwerfern, vpsušen, f. dieses; die öffentliche Ruhe, kaziti, motiti, razdreti, razdirati; er hat sich nicht stören lassen, ni maral za sunder.

Stören, das, motenje, kerhanje.

Störerte, die, velika divja race.

Störer, der, motivec, kazivec, motnik, zmešnjavec, nadležnik, stikovt, herbavec, razdiravec, russ. narušitelj.

Störerei, die, berbarija.

Störerin, die, motivka.

Störfleisch, das, jesetrovina.

Storger, f. Quacksalber.

Störl, der, štor, štemelj.

Storniren, f. Verächtigen.

Stort, f. Alos.

Störzig, adj., hartnäckig, terdovraten; widerspenstig, uporen, terdoglaven, svojeglaven, termast; durch lieblose Worte und Gebarden ohne Noth Leid, Verdruss verursachend, zdražljiv, nagajiv.

Störigkeit, die, terdoglavost, svojeglavost, terma, upornost, terdovratnost.

Störig, f. Störig.

Störorgan, das, ikre nasoljene (zlasti jesetrove).

Störkange, die, bei den Fischern, štokavnik (V.).

Störstock, der, šokavnik, bezavnik.

Störung, die, zmeta, motenje, nadlegovanje, razdiranje; Abweichung, odstop; Unterbrechung, f. d.

Störungsfrei, **Störungslös**, adj., nemothen, brez ovire.

Störzen, f. Sterzen.

Stoß, der, eigentlich, sun, sunljef, dreg, udar, poriv, žok, potisk; Zusammenstoß, terk; mit dem Fuße, dun (St.), berea, mit der Faust, gnjoe; einen Stoß einem mit etwas geben, koga s čim puhaiti, pahaiti, suniti, dregaiti; f. Stoßen; das wird seiner Gesundheit, Ghe n. f. w. einen Stoß geben, versetzen, to mu bo spodkopalo, poderlo, (streslo, zganilo, omajalo) zdravje; da gibt es Stöße, tu bo šiba pela; sich auf den Stoß schlagen, z mečem (in nes sablja) biti so; Stoß mit dem Hebel, potez ali poteg z obličem*; Stoß des Windes, omah, zagon vetra; seinem Herzen einen Stoß geben, siliti so, serčnim željam nasproti delati; den letzten Stoß geben, popolnoma na nič pripraviti; f. a. Rest; Eisstoß, f. Eisgang, nach V. zagolsnjen led; Größtoß, potres, udarec, stres; Unfall, nezgoda; Stoß in das Horn, zatrobek; einen Stoß ins Horn thun, zatrobiti, trobiti; der innere Theil der Nase, debeli konec pesta, debeli konec, notranje lice; waidm. mreže z golobam v sredi, a kterimi se love vjede; eiserner Nagel auf jeder Seite des Ranges stodes am Wagen, vojniki, ojniki; ein Haufe senkrecht auf einander geschichteter Dinge, skladi,

skladavnica; *dim.* skladek, kupček; Stoß
Ästen, kup spisov; an den Kleidern eine
Befestigung, Verstärkung an der unrichtigen Seite,
podloga, nach V. naplata; einen Stoß wege-
schlafen, brez preterga spati stanovit čas;
mont. konec rova, tudi bok prediha ali
sahta; an den Wörtern, dnog; beim Feder-
vieh, f. Steiß; an der Säge, deržalo.

Stoßaar, f. Stößer.

Stoßart, die, die Winkel der Bayen glatt
zu stoßen, puntaka*.

Stoßbank, die, ein stehender Hobel, nach V.
klop und spahavnik; in J. Kr. strug.

Stoßbock, der, oven.

Stoßbock, f. Mauerbrecher.

Stoßdegen, der, meß z ostrim koncem.

Stoßeisen, das, damit Gewächse in einem
Trog stoßend zu zerschneiden, sekalo; an
der Wagenschleife woran die Räder stoßen, pazha
(Zal.), čavolj; f. a. Klappier, Bajonnet.

Stößel, der, tolkalno, tolkač; in der Stanz-
pfe, pah, phaj (oder psaj); an einer Spritze,
derskač (V.); der Vorstecker am Flügel,
koreš; böhm. přetýkač; in den Mühlen,
stokalník, auch drog.

Stoßen, v. a. u. n., einen Stoß beibringen,
suniti, sovati, pahnuti (z. B. von der Brücke
ins Wasser), pahati, duniti od. duniti, (dun-
jati? viel. dudati?), dregnuti, dregati od. dre-
zati (besonders mit einer spitzen Sache), žok-
nuti, žokati, potisniti, potiskati, poriniti,
porivati, habniti, habati, puhnuti (M.), in
die Seite, gnjoeniti, gnjocati, dregnuti, su-
niti; mit den Hörnern, vom Hindvieh, bo-
sti; stoßend niederwerfen, pobosti koga, vom
Kleinvieh, terknuti, terkati, buhati; mit dem
Fuß stoßen, cebniti, cebati; von Pferden,
nach Gutem, trupati, butati, ceptati; aus-
schlagen, f. d.; auseinander stoßen, razpah-
niti, razpoditi; die Schafe stoßen einander,
ovec se terkajo; von Rüssen, krave se bo-
dejo; mit etwas Spitzigem stoßen, f. a.
Stoßen; über den Haufen stoßen, na tla
suniti, prevaliti, zvaliti, prevreči, xverniti,
podreti, povaliti, pothačiti, zmačiti; fig. uni-
čiti, pokončiti; mit Stoßen zermalmen, zu
Pulver im Mörser stoßen, raztolči, stolci,
tolči, razmeti, meti; klein stoßen, zdrobiti,
drobiti, zmerviti, merviti, na drobno stolci;
viel stoßen, mnogo natolči, nameti; in der
Stampfe, phati; hin und her stoßen, so-
vati, drezati, žokati, bercati, ritati; hinein-
stoßen, zabiti, zabijati, zasaditi, zasajati,
vtakniti, vtikati; zu Boden stoßen, od tla
treščiti, trečiti kaj; den Degen in den Leib
stoßen, z mečem prebosti, presuniti, pre-
dreti koga, pognati, zagnati komu meč v
drob, nach M. predregnuti z mečem; von
Baubögeln, spustiti, spuščati, spužati se,
zagnati, zaganjati se, zakaditi se, zaleteti
se na kaj; auf einander stoßen, (von Ar-
meen), sprijeti, sprijemati se, udariti se,
skup. zadeti, nadevati, suniti se; Jemanden
vor den Kopf stoßen, zamoriti se komu,
razkoliti ga; etwas von sich stoßen, eine
Anerkennung, zavreči, od sebe pahnuti, pa-

hati; in das Gefängniß stoßen, v ječo pah-
nuti, pahati; von einem Amte stoßen, iz
službe spoditi, pahnuti, spokati, izgnati;
vom Throne stoßen, s prestola pahnuti, vreči;
zur Stadt hinausstoßen, spoditi, pregnati
iz mesta; sich an etwas stoßen (v. r.), nad
čim spotakniti, spotikati se, ustavljati se
nad čim; bati se česa, zadeti, zadevati ob
kaj, udariti se ob kaj; der Tischler stoßt
ein Bret, mizar, skrinjar spahuje, je
spahnil žaganico; zusammenstoßen, d. h.
zwei Stücke mit den Enden einander nähern,
auf solche Art verbinden, bei den Schneidern,
Tischlern u. f. w., stakniti, stikati, (prisiti,
prisivati, sositi, sosivati); in mehr thätig-
gem Verstande, etwas mit einem Stöße be-
rühren, suniti, dregnuti, butniti, butati v
kaj; zaleteti, zaletevati se v kaj; vom Wa-
gen, trosti se, rukati* se; mit dem Kopf
in die Wand, z glavom vsteno butiti, butati;
mit dem Hintern, ritati; vom Lande stoßen,
odriniti, odveslati, odjadrtati; aus Land, aus
Lifer, pririniti, pristati, pristaviti (M.) k
bregu; f. Landen; mit dem Degen nach Je-
mand stoßen, gnati se, mahati z mečem za
kom, po kom; die Sache stoßt sich noch an
den Umstand, gre še za to; sama ta ovira
je še, še ta (okolščina, okoliščina) kazi,
je na poti; auf einen stoßen, auch napasti
koga; das Schiff stoßt auf den Grund, za-
deti, zadevati, obsedeti, običati na sipini,
na melini; die Wunde stoßen an das Haus,
vetrovi se v hišo upirajo; in das Horn,
in die Trompete stoßen, zatrobiti, zatroben-
tati; der Jäger stößt ein gutes Horn, lovec
dobro trobi; in mehr leidendem Verstande,
heftig angegriffen werden an etwas, terčiti,
naleteti, lopniti ob kaj; zu einer Parthei
stoßen, potegniti s kom; zu Jemanden stoßen,
z. B. zu einer Armee, terniti (V.) h komu;
sterniti, strijzati se s kom, pristopiti, pri-
družiti se, pritakniti se komu; unvermuthet
zu Jemanden stoßen, naleteti na koga, na-
meriti, zadeti, zadevati na koga; f. a. Be-
gegnen; gränzen, (an etwas stoßen, v. n.),
deržati se, mejiti, nach V. tikati se (?), verb.
ticati se); von der Flinte, odnasati, odbi-
jati, russ. otdat v plečó.

Stoßen, das, sovanje, pahanje, drezanje,
žokanje, bodenje, terkanje.

Stößer, der, der im Mörser etwas klein stößt,
in Apotheken, kdor tolče, phe, mane;
auch ein Werkzeug, damit zu stoßen, f. Stöß-
sel; damit im Garten die Wege auszustoßen,
stergalica, nach V. strugalica; ein Stoßvogel,
vjeta, ki se zaganja na plen; f. Zucht-
hengst; vertoglava ovea, ki terka; im Deich-
banc, nek bet.

Stoßerde, f. Pise.

Stoßfall, der, navadni sokol.

Stoßfeile, die, pilica ključavnicaarska.

Stoßgarn, das, mreža za lovljenje soko-
licev.

Stoßgebet, das, kratka pa seróna, vroča
molitev, zdih.

Stoßgewehr, das, z. B. Degen, Spieß,

Bajonnete, dregalo, orožje, s katerim se droga, bode.

Stoßhobel, der, spahovavnik.

Stoßholz, das, damit zu stoßen, tolkač, drog, štokalnik (V.); f. Stößel.

Stößig, adj., bodljiv; stößiger Doh, vol, ki bode, bodljivi, hudi vol, za bodeč hud vol, bodač (M. u. Vuk); ein stößiger Doh, terkav kozel, kozel, ki terka, za terkanje hud kozel.

Stoßante, die, podloga pod robam ženskih krila.

Stoßlinge, die, rezilo, ostrica za zbadanje.

Stoßolben, der, dremša, dremševnik.

Stoßmaus, f. Scharrmaus.

Stoßmörser, der, stopa; f. übr. Mörser.

Stoßnacht, die, neko šivanje, da se nit na lici sukna ne vidi.

Stoßochs, f. Stößig.

Stoßperle, die, biserček za zdravilo.

Stoßriemen, der, am Kutschenasten, damit er nicht so sehr schwankt, deržao (V.).

Stoßring, der, an der Nahe gegen die Achse der nächste, f. Stoßscheibe.

Stoßrinne, die, zleb nad kolesam.

Stoßslüge, die, žaga s samim ročnikom.

Stoßsänfel, f. Kropfsänfel.

Stoßscheibe, die, lange halb gerundete Scheiben oder starke Bleche, mit welchen die Deichsel vorne beschlagen wird, okov ojesa (P), šajba* (Pot.).

Stoßseufzer, der, kratek, pa serčen zdihljaj, pojemljivo zdihovanje, ihta.

Stoßspritze, die, velika brizgla, ki neprenehoma vodo meče.

Stoßstange, die, drog.

Stoßstod, der, f. Queue.

Stoßsuppe, die, juha iz gostiga mleka.

Stoßtrug, der, korito, v katerem se kaj seka na drobno.

Stoßvogel, der, f. Stößer, Raubvogel.

Stoßwehr, f. Stoßgewehr.

Stoßweise, adv., casama, s prenehlejši; stoßweise in das Horn blasen, nach V. postrobotovati u. zaletaje trobiti.

Stoßwerk, das, Presswerk, kovna ali tiskavna priprava.

Stoßwidder, der, terkač, oven, ki terka.

Stoßwind, der, veter, ki naglo vstane.

Stoßwink, der, etva terčni ogel.

Stoßwunde, die, pobitoc, sunek (Zat.), vbodna rana.

Stotterbock, der, jecalo.

Stotterer, der, jecavec, jecljavec, berbotalo, ceclon.

Stotterig, adj., jecljav, jecav.

Stottern, v. n., jecati, jecljati; f. Stameln; berbotati, jezik se mu zapleta, zavajuje, zaleta, zaganja, zapenja; im Mähen o flaut ö (tsch) ausprechen, cecljati; stottern, jecaje, jecljaje; stottern wohin kommen, prijecati kam.

Stottern, das, jecanje, jecljanje.

Stotterwort, das, jecaje izgovorjena beseda.

Stoß, f. Stamm, Klotz; neka posoda za tekočine; — sterbec.

Stoßig, f. Steil.

Stoben, f. Schmoren.

Strabe, f. Tauchergang.

Strad, adj., raven, stegnen; straßen Fußes, Weges, f. Stradß.

Stradheit, die, stegnenost.

Stradlich, f. Pföhllich.

Stradß, adv., genau, na tanko; pünktlich, pismo, pri čislem (St.); sogleich, precij, zdajci, pri ti priči, na mestu; neutegama, (bei V. natvegama); gerade, na ravnost, na ravnoč.

Straß, in den Büch., kazenski, strahovavni, kaznovavni, — kazni.

Straßamt, das, kaznjivna, pokorivna oblast, kaznjivstvo; es üben, kazniti.

Straßandrohung, die, zažugovanje kazni.

Straßanstalt, f. Straßhaus.

Straßantrag, der, nasvet kazni.

Straßausmaß, das, izmera kazni.

Straßbar, adj., kazni vreden, pokore vreden, kaznjiv, pokorljiv (V.), kazni zapadel, podveržen; schuldig, kriv.

Straßbarkeit, die, kaznjivost, kazni vrednost, krivnja; sich von der Straßbarkeit einer Person überzeugen, prepričati se, ali je kdo zaslužil kazen ali ne.

Straßbefehl, der, povelje, koga kazniti.

Straßbeurteilung, die, prizanesba, odpust.

Straßbeispiel, das, očitna kazen za izgled.

Straßblick, der, svarivni pogled.

Straßdauer, die, terpež, dolgost, čas kazni; während der Straßdauer, dokler terpi (teče) kazen.

Straße, die, kazen (V., auch altsl., serb. und poln. kazn, im Russ. nur für Todesstrafe), pokora (Bnše), strah und strahovanje (Bucht), poln. a. kara, böhm. trest; gew. strafenga*, kaštiga*; Geldstrafe, kazen v denarjih, nach dem kroat. globa, russ. ponja; die Strafe am Leibe, mit Ruthen etc., tepenje, šibanje, tepeznica; zur Strafe ziehen, kazniti, pokoriti koga; Strafe leiden, kazen preterpeti, terpeti; Strafe zuertheilen, v kazen obsoditi, obsojati; zur Strafe, za pokoro; die Strafe schenken, kazen odpustiti, odpusćati, odpusćati; bei Strafe, pod kaznijo; Strafe am Leben, f. Todesstrafe.

Strafen, v. a., kazniti (auch altsl. u. serb.), kaznovati, pokoriti, karati (M., russ. u. poln., sonst mehr ausschelten), strahovati, strah dajati (züchtigen), gewöhnl. strasfati, strasovati*, kaštigati*, böhm. trestati; die göttliche Gerechtigkeit straft uns, Božja pravica nas tepe, pesti, krotići (V.), s šibami obiskuje, nas udarja; mit Worten strafen, posevariti, svariti, oštetiti, oštevati, ozmerjati, zmérjati; die Kinder strafen, otroke strahovati, v strahu imeti, deržati, strah dajati jim; Jemanden wegen strafen, koga na laž (bei V. na lažo) postaviti, staviti; am Leben strafen, s smertjo kazniti; am Leibe, tepsti, šibati; mit Gefängniß strafen, v ječo zapreti za kazen, jećiti ko-

ga; um Geld strafen, *serb.* globiti; Gott strafe mich, Bog ve, da—; Božja roka naj me zadene; alle nach der Reihe strafen, vse pokazniti; strafen, kaznjiven, svariven, kaznujoč, strahovaven.

Strafen, *das*, kaznenje, kaznovanje.

Strafengel, *der*, angel kaznjivec.

Strafenlos, *adj.*, brez kazni.

Strafer, *der*, kaznjivec, kaznovavec, strahovavec.

Straferin, *die*, kaznjivka, kaznovavka, strahovavka.

Strafentuntuiß, *das*, prisodba kazni, obsodba v kazen.

Straferlassung, *die*, odpust, oprost kazni.

Straferleichterung, *die*, olajšanje kazni.

Straß, *adj.*, napet, nategnjen, stramen, tog (*in Kl. geb.*); straff anziehen, napeti, nategniti, strammniti; straffer Geldbeutel, polna, natlačena, napeta možnja.

Straßfall, *der*, kazenska reč, kazenski primérlej, pregrešek ali prestopok.

Straßfällig, *adj.*, *f.* Strafbar; straffällig werden, kazni zapasti, zapadati.

Straßfälligkeit, *f.* Strafbarkeit.

Straßen, *v. a.*, straff machen, nategniti, nategniti, nategovati, napeti, napenjati, strammniti; *v. r.*, napeti, napenjati se.

Straßfertig, *adj.*, pripravljen, gotov koga kazniti.

Straßfeder, *die*, napeto pero.

Straßheit, *die*, napetost, togost.

Straßfrei, *adj.*, kazni prost.

Straßfreiheit, *die*, odpusčenje, odpušenje kazni, prizanesba.

Straßfeil, *das*, napeta verv.

Straßgebot, *das*, žugavna zapoved.

Straßgebiht, *das*, *f.* Satyre.

Straßgeld, *das*, globa, dnar iz kazni.

Straßgenosß, *der*, sokaznjence.

Straßgerechtigkeit, *die*, kaznovavna pravica, pokorivna pravica.

Straßgericht, *das*, kazenska, kaznovavna sodnija; Straßgericht Gottes, nach V. Božja šiba.

Straßgerichtsbarkeit, *die*, kazenska sodna oblast.

Straßgerüst, *das*, kazenski oder.

Straßgeß, *das*, kazenska postava.

Straßgeßbuch, *das*, kazenski zakonik.

Straßgewalt, *die*, oblast kaznovanja, oblast, moč kazniti.

Straßgöttin, *die*, boginja kaznjivka.

Straßgrad, *der*, stopnja kazni.

Straßgröße, *die*, velikost kazni.

Straßband, *die*, kaznjivna roka.

Straßhaus, *das*, kaznjivnica, kaznovavnica.

Straßlage, *die*, zatožba na kazen.

Straßlebre, *die*, svarilo.

Straßlich, *adj.*, tadelhaft, svarljiv, graje, posvarjenja vreden, ne lep, napčen; straffbar, *f.* tiefes.

Straßlichkeit, *die*, napčenost, kaznjivost, pokorljivost.

Straßling, *der*, kaznjence, pokorjenec, wißl. kaznjenska, pokorjenka.

Straßlos, *adj.*, brez kazni, nekaznjen, nekaznovan, kazni ne podveržen.

Straßlosigkeit, *die*, nekaznenost; *f. a.* Straßfreiheit.

Straßmaß, *das*, odmera, mera kazni.

Straßmilderung, *die*, zlaščanje kazni.

Straßmilderungsgrund, *der*, vzrok komu polajšati kazen.

Straßmittel, *das*, pokorilo †, kaznilo †.

Straßorden, *f.* Straßbefehl.

Straßort, *der*, pokorišče, pokoriše, kaznišče, kaznilišče, mesto kazni.

Straßpredigt, *die*, svarivni govor, dolgo svarilo, zmérjanje.

Straßproceß, *der*, kazenska pravda.

Straßproceßordnung, *die*, red kazenske pravde.

Straßrecht, *das*, kazensko pravstvo †, pravo †, pravica kazniti.

Straßrechtlich, *adj.*, kaznopraven †.

Straßrechtspflege, *die*, kazensko pravosodje †.

Straßrechtsverhandlung, *die*, kazenska obravnava.

Straßrede, *f.* Straßpredigt.

Straßregister, *das*, kazalo kazni.

Straßrichter, *der*, kazenski sodnik.

Straßruthe, *die*, tepežnica, pokorivna šiba.

Straßsack, *die*, kazenska reč.

Straßsaction, *die*, poterdba kazni.

Straßsack, *der*, postavek kazni.

Straßsicht, *die*, (*mont.*), delo za kazen.

Straßtag, *der*, dan pokore, kazni.

Straßübel, *das*, zlo s kaznijo naloženo, kazen, pokora.

Straßurtheil, *das*, obsodba v kazen, kazenska sodba.

Straßverfahren, *f.* Straßproceß.

Straßvollstreckung, *Straßvollziehung*, *die*, izvršba kazni.

Straßwort, *das*, svarivna, karavna beseda.

Straßwürdig, *adj.*, pokore, kazni vreden; *f. a.* Strafbar.

Straßwürdigkeit, *f.* Strafbarkeit.

Straßzelle, *die*, izbica kaznjenska.

Straßzorn, *der*, kaznjivna jeza.

Straß, *der*, der Wlig, bliak; Wetterstrahl, auch der mittlere, untere Theil im Pferdehufe, (Gabel), strela; Lichtstrahl, Feuerstrahl, zar, zarez, trak (*Gutm.*), *f.* Lichtstrahl, Sonnenstrahl; ein kleiner Strahl, iskra, iskrica (*eig. Funke*); Wasserstrahl, *z. B.* in einem Springbrunnen, curek; im Mineralreiche, stremen (*V.*); Sprosse einer Leiter, *f.* tief.; Speiße am Rad, *f.* tief.; Strahlen schießen, werfen, *f.* Strahlen; an Rämmen, zob.

Strahlader, *die*, strelna žila.

Strahlsbest, *der*, strementasti azbest (*V.*).

Strahlauge, *das*, svetlo, ognjeno oko.

Strahlen, *v. n.*, die Sonne strahlt, solnce sijé, solnce žarko spuša, spuša, svetle trake spuša, spuša (*Gutm.*); das Gold, der Diamant, die Tugend strahlt, zlato, diamant se sveti, bliaketa, se leskeče; and ihrem Blick strahlet stille Freude, nach V. iz nje pogleda se blika tiho veselje; von

Pferden, acati; v. a., Wärme strahlen, gor-
koto buditi, delati sijaje.

Strahlen, das, sijanje, leskotanje.

Sträben, f. Rämmen.

Strahlen, in den Bßgn., z žarki, žareči.

Strahlenauge, das, veselo, jasno
obličje.

Strahlenantliß, das, f. Strahlenauge.

Strahlenarm, der, prelepa, svetla roka.

Strahlenauge, f. Strahlauge.

Strahlenblume, f. Dolbe.

Strahlenbote, der, f. Cherub.

Strahlenbrechung, die, Refraction, lom,
prelom, lomljenje žarkov, odboj, odbijanje
žarkov.

Strahlend, adj., presvetel, žareč, bliščeč,
blišeč; strahlend stiefen, curkama teči.

Strahlenferne, die, razsvetljena dalja.

Strahlengesicht, f. Strahlenantliß.

Strahlengestalt, die, svetla, jasna podoba.

Strahlungewand, das, svetla, bliščeča,
blišeca obleka.

Strahlungslanz, der, svetli lesk.

Strahlungsgürtel, der, svetli pas, rimska
cesta.

Strahlenhaupt, das, ožarjena glava.

Strahlenhell, adj., presvetel, jasen ka-
kor beli dan.

Strahlenhimmel, der, jasno, ožarjeno
nebo.

Strahlenkörper, der, telo, reč, ki se
sveti.

Strahlenkranz, der, nebeški venec, ob-
stert (okoli glave svetih); f. a. Heiligen-
schein.

Strahlenkreis, Strahlenkroue, f. Strah-
lenkranz.

Strahlenlaube, die, nebeški zvezdati strop.

Strahlenleib, der, prelepi, svetli život.

Strahlenloß, adj., brez žarkov.

Strahlenmeer, das, morje žarkov, svet-
lobe.

Strahlenmorgen, der, jasno jutro.

Strahlennerve, der, žarna čutnica.

Strahlenpanzer, der, bliščeči, blišeči
oklop.

Strahlenraum, der, prostor poln žarkov,
svetlobe.

Strahlenreich, f. Strahlig.

Strahlenschein, f. Strahlenkranz.

Strahlenschild, der, bliščeči, blišeči ščit.

Strahlenpatter, f. Prißma.

Strahlenball, f. Strahlig.

Strahlenwagen, der, bliščeči, blišeči voz.

Strahlenwange, die, prelepo, svetlo lice.

Strahler, der, bliščeča, blišeca, svetla reč.

Strahlfeuer, das, žarni ogonj, raket.

Strahlgewölbe, das, strelna ugnjida, gnji-
lina strele, gnjila strela.

Strahlgewiß, der, Federweiß, Federstah,
stremenati mavco.

Strahlglimmer, der, stremenati blišcnjak,
blišnjak.

Strahlhammer, f. Belemnit.

Strahlhege, die, prava copernica*.

Strahllicht, adj., žarkast, žarast; mont.
stremenast.

Strahlig, adj., strahlet, in der Mineralogie,
stremenat (V.); ionit, žareč, presvetel, poln
žarkov in svetlobe, sijoč, sijaje, žarko
spuščajoč, spuščajoč.

Strahlkeil, f. Belemnit.

Strahlkerl, der, prepekani ptič.

Strahlkreß, der, strelni rak.

Strahlmuschel, die, russ. grebenka.

Strahlpisse, f. Lauterfall.

Strahlrohr, das, cov, troba brizgle.

Strahlstein, f. Belemnit; (nach Sul. tra-
kavec).

Strahlstreich, der, strela, tresk.

Strahlung, die, sijanje, spuščanje, spu-
šanje žarkov.

Strahlwetter, das, treskavica.

Strahn, der, auch Strähne, die, gew. štre-
na*; dim. štrenica, nach Caf in St. (so
wie böhm.) predeno, nach dem Serb. pa-
smo (u. kanura, poln. u. russ. moteh);
eine kleine Strähne Seide, štrakelj*; von
Draht, f. Drahtrolle.

Strähnhauf, der, nemikana konoplja.

Strahlen, f. Streichen; Strecken, sich.

Stramm, adj., f. Straff.

Strammulstzig, f. Steif.

Strammen, v. n., napeti se, nategovati
se; v. r., napeti, napenjati se, napihovati
se; v. a., f. Spannen.

Strampeln, v. n., viele schnelle kurze Tritte
machen, drobneti, tapljati, becljati, bealjati
(V.), cepetati, copotati; das Kind strampelt
im Bette, otrok v postelji beclja, beca; das
Bein zu Schanden strampeln, (v. a.), po-
stetljo razbercati, razbecljati, razcepitati.

Strampfen, v. n., cebrati, mandrati, cop-
tati; f. Stampfen, Strampeln.

Strampfen, das, cepet, štropot.

Strämpel, f. Rab.

Strand, der, breg ali kraj morski sosebno
plani, pomorje, (in Bezug auf einen See, poje-
zerje), obrežje, brežina; an den Strand laufen,
na breg zadeti, tudi na pesku, na melini
ali sipini obsedeti, na planem morskem
dnu obtičati; bei Gutm. peskovina.

Strand, in der Bßgn., brežni, obrežni, pri-
morski, pomorski.

Strandbauer, der, der am Meerufer woh-
nende, bregar (V.), brežan.

Strandbewohner, der, primorec, pomo-
rec, brežan, pobrežnik.

Strandbewohnerin, die, primorka, bre-
žanka.

Strandbörs, der, morski okup.

Stranden, v. n., von Schiffen, ob breg
teröiti, butiti, trešiti, razbiti se, na breg,
na prod sest, na plitvo se vsesti; gestran-
dete Güter, iz morja na breg varženo bla-
go (iz razbitih ladij); gestrandetes Holz,
pelud (V.), izplavljeni les, plavje (coll.),
izmetina.

Stranden, das, razbitje ladij.

Stranderbse, die, primorski grah.

Strandfisch, der, riba obrežnica.

Strandfischeret, *bie*, obrežno ribarstvo.
 Strandgerechtigkeit, *bie*, pobrežna pravica, pravica do stvari na kraj morja verženih.

Strandgras, *bas*, obrežna trava.

Strandgut, *bas*, iz morja rešeno blago, izmetina (morska).

Strandheister, *f.* Meerelster.

Strandherr, *der*, brežni gospodar.

Strandkamilie, *bie*, brežna kamilica.

Strandklee, *der*, primorska detolja.

Strandlohl, *f.* Meerlohl.

Strandkraut, *bas*, primorsko, obrežno zelišče, zelišče.

Strandkresse, *bie*, morska gorčica.

Strandland, *bas*, primorje.

Strandläufer, *der*, (Tringa), prodnik, srednji dolar; *der* kleine, mali, rujavi dolariček.

Strandmelde, *bie*, morska lebeda.

Strandmühe, *bie*, primorski komar.

Strandmuschel, *bie*, primorska školjka.

Strandpfeifer, *f.* Sandläufer; Regenpfeifer.

Strandrecht, *bas*, pobrežna pravica.

Strandreiter, *der*, brežni oglednik (na Pruskem), objezdnik.

Strandriedgras, *bas*, primorska ostrica.

Strandfalz, *bas*, brežna sol.

Strandkneipe, *bie*, Bekaffine, kozica; Meerhuhn, morska kokoš.

Strandkwalbe, *bie*, bregulja.

Strandpargel, *der*, morski bilaš.

Strandträger, *der*, nosilč, ki nosi blago iz mesta v pristanišče, pristaniše.

Strandung, *f.* Schiffbruch, Stranden, *bas*.

Strandvogel, *der*, bregar (V.), obrežni ptic.

Strandwermath, *der*, brežni, primorski pelin.

Strandwinde, *bie*, brežni slak.

Strang, *der*, zadergnica (Gutsm.), verv, konopec; *f.* a. Seil, Strid; wenn alle Stränge reißen, če vse popoka, če (mi) vse spodleti; v najhujši sili in zadergi; am Wagen, poveznica; am Pferdegeschirr, nach V. zil (V); seinen Strang ziehen, po svoji moči delati; an einem Strange ziehen, skop pogonjati se, žiliti se za kaj; mit dem Strange hinstreichen, koga obesiti, obešati; damit hingerichtet werden, obešen biti; Jemandem zum Strange vernurtheilen, koga na vislice obsoditi, (bei V. na obešalo).

Strängeln, *f.* Stranguliren.

Strängen, *v. a.*, povezati, zadergniti z vervjo.

Stranggeschirr, *bas*, vervarska priprava.

Stranghafen, *der*, sedlarska kljuka.

Strangschleife, *bie*, petlja usnjena (Germerarska).

Stranguliren, *v. a.*, zadaviti, daviti, zadergniti, zagerčiti (Gutsm.), zadašiti, zagerliti, zagoltiti (Gutsm. u. M.); *f.* Erbrochen, Erwürgen.

Stranguliren, *bas*, Strangulation, *bie*, zadavljenje.

Strangurie, *bie*, bolečo, britko scanje; *f.* Harnstrenge.

Stranze, *bie*, lajdra, cajdra, vlačuga.

Stranzen, *v. n.*, vlačiti se, potepati se (zlasti od lajder); *v. r.*, stegovati se, bahati se.

Strapazant, *adj.*, težaven, truden, težek.

Strapaze, *bie*, trud, težava, terpljenje, u. V. terpež (mehr Dauer).

Strapazieren, *v. a.*, truditi, mučiti, težiti, moriti; Strapazirte Zeichnung, preogan, preobložen.

Strappeln, *f.* Strampeln, Zappeln.

Sträß, *bas*, Strassov kamen.

Sträßbaum, *der*, im Mühlbaue, koza.

Straße, *bie*, Weg, pot; gehe deiner Straße, poberi se, hodi po svoji poti; die Straße messen, hoditi, da je cela cesta njegova (pjanova); ein breiter öffentlicher Weg, cesta; Landstraße, Heerstraße, velika cesta; Gasse, ulice, *pl.* a. ulica, stegna, *f.* (altst.); auf öffentlicher Straße, na cesti, na plani cesti, na očitnem mestu; Meerenge, *f.* dießes; die Straße machen, verbessern, nach V. cestiti; Wasserstraße, vodna pot, pot po vodi; Commercialstraße, kupčijska cesta; am Kopfe, Haarbtheilung, razbor, cesta, prečica; converse Straße, napeta cesta; eine Straße voll Gruben, jamasta cesta.

Straßen-, in der Bßg., cestni.

Straßenaas, *bas*, pouličnjak.

Straßenanwohner, *der*, cestnik (V.).

Straßenanwohnerin, *bie*, cestnica.

Straßenarbeiter, *der*, cestni delavec.

Straßenbau, *der*, delanje cest.

Straßenbeleuchtung, *bie*, cestna, ulična svečava.

Straßenbereiter, *der*, cestar.

Straßenbettelei, *bie*, beračanje po ulicah, cestah.

Straßenbettler, *der*, (po)lični berač.

Straßenbube, *der*, paglavec, ki se klati, potepa po ulicah, potepuh.

Straßenbug, *der*, ovinek, rajda.

Straßendieb, *der*, cestni tat, poulični tat.

Straßeneinräumer, *der*, cestar.

Straßengerceß, *der*, nered, razsajanje po ulicah.

Straßenseger, *der*, kdor ceste, ulice pometa in snaži.

Straßenfond, *der*, cestni zalog.

Straßengeleit, *bas*, spraved po očitni cesti.

Straßengericht, *bas*, očitna sodba.

Straßengesindel, *bas*, vlačugarji, potepuhi, ki se potepajo po cestah.

Straßengewühl, *bas*, drega, vreva, gaječa po ulicah.

Straßenhund, Straßenföter, *der*, pes brez gospodarja, ki se klati po ulicah.

Straßenhure, *f.* Gassenmädchen.

Straßenjunge, *f.* Straßenbube.

Straßenkette, *bie*, veriga prepeta čez ceste.

Straßenföter, *f.* Straßenhund.

Straßenmannth, *bie*, cestnina, cestarina,

cestovina; der Ginnnehmer davon, cestinar, cestinarar.
Straßenmanthaus, das, cestninski ured, cestinarska hiša.
Straßenmord, der, umor na očitni, plani cesti ali ulici.
Straßenraub, der, razboj, tolovajstvo, rop na cesti; einen begehen, na cesti ropati, razbojevati.
Straßenräuber, der, razbojnik, tolovaj (magy. tolvaj, oder viell. talovaj, vergl. das prov. russ. talovat, schlen, wornach es derselben Wurzel wäre, wie tat), bei Gutm. a. hostnik, serb. a. lupež.
Straßenräuberei, die, razboj, tolovajstvo.
Straßenräuberin, die, razbojnica, tolovajka.
Straßenräuberisch, adj., tolovajski, razbojni oder razbojniški, altsl. a. razbojski.
Straßenrecht, das, cestna pravica.
Straßenreinigung, die, snazba, čiščenje, čišenje ulic, cest.
Straßensänger, der, poulični pevec.
Straßensäuberer, f. Straßenseger.
Straßensäuberung, f. Straßereinigung.
Straßensäule, die, f. Meilensäule.
Straßenschnad, der, kleptanje na ulicah.
Straßenspernung, die, zapor, zapertija ceste, ulic.
Straßenstein, der, cestni kamen.
Straßenthür, die, dveri, ki derže na cesto, ulico.
Straßentreter, f. Pflastertreter.
Straßenverkehr, der, prehod po ulicah.
Straßenzoll, der, cestnina.
Stratagem, f. Kriegslist.
Strategie, die, f. Kriegskunst, (strategija).
Strategisch, adj., strategičen, glede na vojskoznanstvo imeniten.
Stratographie, die, popis (kako) vojske.
Straube, die, der rauhe Theil am Holze, Steden von Schlägen, Stoßen, kosmato, otolčeno, hrapavo; im Bergbaue, abgeschlagene Stüchken von eisernen Werkzeugen, rena (V.); in den Rücken, štravba*, štrakelj* (V.).
Strauben, v. n., hrapav, rod biti.
Strauben, v. n. u. a., die Haare, Federn empor richten, šopiriti, po koncu staviti, ščetiniti, ščetiniti, jeziti, (russ. topyrit, serb. kostresiti); v. r., sich sträuben, ščetiniti, ščetiniti se, po konci stati, šopiriti se, vzdigovati se, jeziti se (od las i. t.); gegen etwas, heftig widersetzen, upreti, upirati se, upeti, upenjati se, ustaviti, ustavljeni se, kerčiti se, kratiti se, šketiti se, zoperstavljeni se, protiviti se, nach Gutm. v. ščetino postaviti se, kljubetovati; sich mit Händen und Füßen sträuben, braniti se z rokami in nogami, ne hoteti; sich brüsten, blähen, f. diese; dawider sträubt sich die Vernunft, temu je nasproti, temu nasprotuje, se protivi pamet.
Strauben, das, ščetinjenje, upor, upiranje.
Straubenbäuer, der, štravbar*.
Straubengeiß, die, Kretska ovca.

Straubenmehl, das, ovet moke za štravbe.
Straubfuß, der, Krankheit bei Pferden, haddobno mahovnice, ježeva noga, kocasto kopito.
Straubhuhn, das, neki bažant; f. a. Kampfhuhn.
Straubig, adj., zmerßen, naježen, po konci stojič, sersav, ščetinast, šetinast, kosmat, kuštrast.
Sträubig, adj., uporen, upirljiv.
Sträubigkeit, die, upornost, upor.
Straublopf, der, zmeršeneo, skuštraneo; fig. terma, termež, svojeglaveo.
Straubrad, das, Straubzeug, lopatno kolo (V.).
Straubschaf, das, stepna koza.
Straubzeug, f. Straubrad.
Strauch, der, germ; dim. germiö, germiöck; coll. germovje; f. a. Gestrippe; damit bewachsen, z germovjem obraščen, obrašen, zaraščen, zarašen; voll Sträucher, germovjaat (V.); auf den Strauch gehen, na rop, ropati iti.
Strauch, in der Bsg., germovnati.
Strauchhorn, f. Maßholder.
Strauchartig, adj., germast, germovit.
Strauchbart, der, kosmata, kocinasta brada.
Strauchdieb, der, tatinski klatež; razbojnik; fig., razmeršeneo, razkuštraneo.
Strauche, f. Seuche.
Straucheln, v. n., spotakniti se, spotikati se, spolzniti se, napěno stopiti, pokotereniti (St.), pregrešiti se.
Straucheln, das, spotikanje.
Strauchen, v. n., f. Straucheln.
Strauchen, der, Schnupfen, nahod, (in Tolm. pošast), ihn haben, nahod imeti, nahoden biti, zamašen nos imeti.
Strauchflader, f. Maßholder.
Strauchfliege, die, muha germovnica f.
Strauchherd, der, gumno z germovjem odano.
Strauchholz, das, germovje, dračje, šumovje.
Strauchhopfen, der, divji hmelj.
Strauchicht, adj., germast.
Strauchig, adj., germovnat, zaraščen, zarašen z germovjem.
Strauchler, der, etiva spotikavec, padavec, kdor se rad spotika.
Strauchmelde, die, razraščena, razrašena lebeda.
Strauchmörder, der, morivec zavrataik, (ki iz za germa napada).
Strauchrüber, der, razbojnik.
Strauchstein, der, kamen, nad katerim se kdo spotakne, spotiklje.
Strauchweide, die, bei den Kornmachern, verbina (V.); f. a. Bachweide.
Strauchwerk, das, germovje, germje, germiöevje.
Strauß, der, ein Büschel Blumen, šop, šop, zvezek, povelj cvetk ali rož, sverška (V.), giv. puslek*; ein Büschel Federn am Kopfe mancher Vögel, šop, šop, puslek (V.); f. Hande; in der Kräuterkunde, kozulja; f.

übr. Miße; ein mit Götze verbundenen Streit, ramová (?), ravs in kavs, boj, prepri; der Vogel, (Struthio camelus), nach dem Serb. (Vuk), noj, nach andern slav. M., strus oder štros, auch štrac.

Strauß, in der Bsg., čopast, šopast; — nojev.

Straußananas, der, navadni janeš.

Straußbinderia, die, šoparica*.

Strauße, das, nojevo jajce.

Straußen, f. Sträuben.

Straußente, f. Handenente.

Straußermädchen, f. Sträußbinderin.

Straußfeder, die, nojevo pero; als Pflanze, f. Habnensamm.

Straußfink, der, čopasti ščinkovec, šinkovec.

Straußgras, das, pisana trava, perenica, nach dem Poln. metelnica.

Straußhuhn, f. Kampfhuhn.

Straußfasan, der, amerikanski noj.

Straußkopf, der, nojeva glava; fig. tepec, bedak.

Straußmagen, der, svinjski, konjski želodec, (kteri more vse prebaviti).

Straußmeise, die, čopasta senica, kukmasta senica oder sinica.

Straußreiter, der, podgavra, beli rangarok*.

Straußtaucher, der, čopasti pandirek, potaplavec.

Straußvogel, der, čopast ptič.

Straußwedel, der, omelec iz nojevih peres.

Strazze, die, (merc.), priročnica, prvi zapiski.

Strazzenbuch, f. Strazze.

Strebe, die, die Handlung da man widersteht, upor, upiranje; eine schräge stehende Stütze, opora, opornja, podpora (na pošev stoječa); Gsstrebe, im Huf, kotna zagozda (Bl.); sich zur Strebe setzen, upreti, upirati se; f. a. Sträuben, sich; eine Stütze zur Strebe setzen, podpreti, podpirati; Strebung an einem Gewölbe, uporek, stoga (Zal., nach V. noga).

Strebebalken, der, tram.

Strebeband, das, in der Zimmermannsfunst, komolec (V.), vez poprečna, vez na križ.

Strebegeist, der, duh, ki se poganja k visim redem.

Strebelage, die, fig., upornež, neka igra.

Strebelkraft, die, težnost, osrednja moč.

Strebeleiter, die, ključ.

Streben, v. n., seine Kraft anwenden, etwas zu bewirken, prizadeti, prizadevati si, pognati, poganjati se, gnati se, napenjati se, serb. teršiti se, nastojati; nach etwas streben, gnati se po čem, hoteti, hrepeneti, kopeneti, iskati, želeći, serb. težiti; mit Mühe, ubijati se, truditi se, upirati se; wider etwas, upreti, upirati se, nasproti delati; f. a. Sträuben, sich; nach eitlem Dingen streben, hlepeti za nečimernimi rečmi; Jeder strebt der erste zu sein, vsak je hotel biti prvi, vsak bi bil rad prvi; nach dem Leben streben, po življenji streči

komu; nach verbotenen Dingen, seči, segati po —; strebende Kraft, f. Strebelkraft.

Streben, das, prizadevanje, prizadetje, prizadeva oder prizadetek, trud, hrepenenje, hlepenje, pohlep(a), nach dem Serb. težnja; vergebens ist dein Streben, zastoj se trudiš, si prizadevas, ne trudi se.

Strebenswürdig, adj., prizadevanja, truda vreden, vreden, da se kdo poganja za-nj.

Strebepsahl, der, überhaupt, opora, opornja, podpora lesenca; an den Brücken, nach V. povodnik u. dremavec (?), russ. bik.

Strebepfeiler, der, podpornja ali opornja zidana, podporni steber, (nach dem Russ. podsteneč).

Streber, der, upiravec, hlepivec, neki okun.

Strebelange, die, podporni drog.

Strebestütze, die, podpora, podpiralo, opiralo.

Strebegeist, der, f. Strebegeist.

Strebiam, adj., prizadevaven, skerben, marljiv, oberten.

Strebiamkeit, die, prizadevavnost, prizadetje, marljivost, pridnost, obertnost.

Stredbar, adj., raztegljiv, oder raztezljiv, razpenjliv, nategljiv, vlačin, vlačljiv.

Stredbarkeit, die, raztegljivost, razpenjlivost, nategljivost, vlačnost.

Stredbein, das, kdor hodi z razkrečnimi nogami.

Stredhen, das, mali kos (poti).

Strede, die, ein unbestimmter Raum, ein in die Länge ausgedehnter Raum, prostor, kos, dalja, daljina, prostranstvo (russ.); es ist noch eine ziemliche Strede bis dahin, dosti dalje je še do tje; eine Strede Weges, kos poti, nekoliko korakov, stopinj; eine Strede Landes, kos zemlje; große Strecken von Feldern, velike, prostrane polja; eine Rede, natezavnik, nategalo, natezavnica.

Strecken, v. a. u. r., in die Länge ausdehnen, raztegniti, raztegati oder raztezati, raztegovati, auch bloß stegniti, stezati, stegovati, bei Gutm. pretezati, nategniti, nategovati, razpeti, razpenjati oder speti, spenjati (mehr: ausspannen), prožiti (serb. pružati); das Eisen strecken, (kovaje) vleči železo; Gold strecken, zlato zmlinčiti, mlinčiti (V.) u. vleči; f. a. Dehnen; den Zeug strecken, mreže nategniti, napeti; die Hand strecken, roko stegniti, nach M. auch speti po —, podati, pomoliti; alle vier von sich strecken, vse štiri od sebe moliti; verrecken, stegniti se, cerkniti; sich ins Gras strecken, v travo poleći, zvaliti se; das Gewehr strecken, orožje položiti, pokladati, od sebe dati, t. j. udati se, predati se; sich strecken, z. B. nach dem Erwachen, zlekniti, zlecati se, stegniti, stegovati se, razvirati se, zvirati se; sich nach der Decke strecken, stegniti se, kolikor se da; f. Decke; der Weg streckt sich, pot se vlece; sonst, prostreiti, prostirati se, stegovati se; f. übr. Erstrecken; ein gestrecktes Pferd, stegnen konj; Einen zu Boden strecken, koga na tla telebiti, tre-

šiti, povaliti, zmašiti; durch einen Schuß zu Boden strecken, podreti koga, ustreliti ga, da se zgrudi na tla; sich aufs Bett strecken, na posteljo zavaliti se; die Schwelgen strecken, prago polagati; das Feld strecken, polje izmeriti, meriti; die Weine strecken, razkročiti, razkročevati (auch *serb.*); alle seine Kräfte daran strecken, vse žile napeti, vse moči nategniti ali napeti; im gestreckten Lauf, skokama, na skok.

Strecken, das, raztezanje, natezanje, napenjanje.

Strecke, der, razpenjač, nategovač, natezavnik; f. a. Streckmuskel; bei den Maurern, kamen posirnik †.

Streckfisch, der, riba rastoča.

Streckfuge, die, (zum Unterschiebe von der senkrechten Fuge) bei der Mauerarbeit, ravna vez (?).

Streckhammer, der, veliko kladvo.

Strecklage, die, sklad kamnov posirnikov.

Streckmuskel, die, mišica raztezavnica †.

Streckofen, der, steklarska hladivnica.

Streckrahm, der, bei den Lohgärbern, natezavnik strojarski.

Streckschicht, f. Strecklage.

Streckung, die, raztezanje, razpenjanje.

Streckwaare, die, skovano blago, kovana železnina.

Streckwerk, das, in den Münzen, mlinčnica † (V.), ploščivnica, plošivnica †, vlak (V.).

Strecke, die, f. Straße.

Streich, der, von streichen, v. i. mit Fuge hauen, schlagen, mah, oplaz, mahlje, udarec, šverk; mit einem Streiche abhauen, na mah, ob enem mahu odsekati; du wirfst Streiche bekommen, tepen boš; Jemanden einen Streich geben, beibringen, koga mah-niti, oterniti, habniti, udariti, lopniti, šverkniti, šleniti, oplaziti ober oplazniti; einen Streich wohl anbringen, prav mah-niti; ein verschnitzter Streich, prava, prekanjena, zvita (namr. reč), zvito delo, djanje; Nutenstreich, trapasta; muthwilliger Streich, šala; dummer Streich, budalasta, ki jo kdo naplete, naredi, neumnost; ich habe einen dummen Streich begangen, sim jo napak zivil; lustige Streiche machen, smešno praviti, počenjati, uganjati (u. Met. Germ.); einen verruchten Streich machen, hudo-bijo narediti; jetzt habe ich einen Streich begangen, zdaj sim jo zabredil; er macht nuriederliche Streiche, le ene pridne se ne sliši od njega; auch jedes Ereigniß, primerek, prigodek; einen Streich spielen, f. Spielen; hinter Jemandes Streiche kommen, zaslediti, opaziti zvijske.

Streichbaum, die, mikavna klop.

Streichbaum, der, bei den Lohgärbern, das Leder darauf zu beschaben, ploh, perlinik; am Weberstuhle, persno vratilo; f. a. Zengbaum.

Streichblech, das, oder das Blech an den Thürpfosten, in dessen Loch der Niegel fällt, nach Ravn. zaskočnica, zaskok.

Streichbrett, das, am Flügel, dilja, deska plužna, poln. odkladnica.

Streiche, die, bei den Bäckern, omelo; bei den Tuchmachern, gladilo, gladilka, šeta, šeta, železniz greben ali gredaše; mil. bok terdnjave.

Streichseifen, das, bei den Lohgärbern, frumme Klinge, die Haare damit abzuscha-ben, golivnik, strugač, stružnik.

Streicheln, v. a., einen Menschen, pobo-zati, božati koga po lei; ein Thier, pogladiti, gladiti žival z roko.

Streicheln, das, glajenje, božanje.

Streichen, v. n., potegniti, vleci, pihati, hlidati oder hliditi (St.); der Wind, die Luft streicht, vleče; laß streichen, spusti (h. i. laß los); einen Streich lassen, spozditi se, perdniti; die Vögel streichen, ptici memo letajo; weg (streichen), proč iti, oditi, odhajati, proč vlečejo; sie streichen zurück, streichen wie-der, tisci nazaj gredo, priletajo, prihajajo, se vračajo; ptici nazaj vlečejo (se privlečejo na-zaj), pripihajo; von andern Thieren und Men-schen, schnell gehen, laufen, smukniti, smukati, smučati, švigniti, švigati; herum streichen, krog vlačiti se, potepati se, klatiti se, po-tikati se, skitati se (*serb.*); er hat das ganze Land durchstrichen, po vsi deželi so je vlačil, potopal, klatil; in nicht verächtli-chen Verstande das Land durchstreichen, de-želo prehoditi, obhoditi, ohhajati; *waidm.* für brunsten, loviti se, po-jati se, goniti se, f. a. Brunsten; von Fischen, f. Leichen; sich in die Länge ausdehnen, z. B. der Garten streicht bis an den Fluß, im Bergbaue streicht der Gang vom Morgen in den Abend, vleci se, vert se vleče, sega do potoka, gre, derži do —; jama so vleče od jutra proti večeru; an etwas streichen, dotikati se; mit dem Kleide, mit der Hand u. s. w., an die Mauer streichen, (mit dem Hülfsworte ha-ben), plaziti (se); vleci se, dersi se po —; das Streichende, das Streichen, (*mont.*), razina, (vodoravna lega), nach V. razor; gestrichen kommen, prismucati, pri-muzati se; an die Luft streichen, mahati v veter; v. a., die Flagge, die Segel streichen, zastavo (bandero), jadra spustiti, spuščati, spuhati; *fig.*, udati se; zum Streichen zwin-gen, priiliti, da se uda ali preda; die Nie-men streichen, nazaj veslati; anstatt des nie-brigern schmieren, einem den Brei in den Mund, Butter auf Brod, etwas weiches, flü-ßiges auf eine Fläche, pomazati, namazati, mazati; f. a. Aufstreichen; streicheln, pogla-diti, gladiti; er kann gut streichen, zna do-bro gladiti, prilizovati se, koma po godi govoriti; das Getreide, den Scheffel frei-chen, žito, mérník raziti (V.), razati (*Ravn.*), potegniti raz, osmugniti, osmugati, amu-gati (V.), štrihati †, nach dem Poln. rav-nati; gestrichenes Maß, razena mera, mera z razam, razana mera (*Ravn.*), osmugani mérník; im Gegenfasse des gehäuften, wele-ches uversena mera, mera z verham, s kupam, nach V. kupena (?) mera heißt;

etwas glatt streichen, ugladiti, gladiti kaj;
etwas gerade streichen, ravno pogladiti, po-
glajati kaj; den Schweiß vom Gesichte, den
Saub von etwas, obrisati, brisati; die Bio-
line streichen, na gosli rezati, brisati, t. j.
gosti; er streicht eine gute Violine, nach V.
dobro (jo) na gosli briše, reže; den Bio-
linbogen streichen, povoščiti, povošiti, voščiti,
vošiti, s peglo potegniti; Kerzen streichen,
loviti v mreže razpeto; Siegel streichen, ope-
ko delati; den Fuchs, Fuchschwanz strei-
chen, prilizovati se komu; das Geld strei-
chen, pograbit, zgerbiti, zgrebati; ein strei-
chen (vul.), eno zabrusiti, zašvedrati; den
Bart streichen, gladiti brado; das Messer
auf dem Stahle, Wespstein, Thürschwelle, po-
brusiti, nabrusiti, brusiti, zostriti, ostriti;
die Senfe mit dem Streichholze, das Was-
biermesser am Riemen, Gold auf dem Pro-
biersteine, osmugati, smugati (V.); nur Ein-
mal, smugniti, osmugniti; die Wolle strei-
chen, volno česati, grebenati, gradašiti oder
gredašati; von den Weißgärbern, die ge-
wässerten Helle streichen, oderzati, derzati
zvaljane kože; die Lohgärber streichen die
Haare weg, strojarji dlako golijo; daher
streichen, zgoliti, goliti; von den Hutmachern,
die Hüte, ogladiti, gladiti, oderzati, derzati;
die Böttcher streichen die Dauben, schneiden
sie hoch aus, tešejo, režejo, skoblajo; po-
tesati, tesati, porezati, rezati (s skoblo),
skoblati; einen Strich ziehen, smugniti, smu-
gati, čertati, čerkati; z. B. unterstreichen,
podsmugniti (V.), podčertati, podčerkati;
Complimente streichen, poklone rezati, ve-
kati; ein Kind streichen, mit der Ruthe,
otroka osmukati, nasmukati, prismukati,
smukati, ošverkat, šverkat, šeskat, tep-
sti, šibati; s. Prügel; nur Einmal, nur
einen Streich geben, osmukniti, prismukniti,
smukniti, šleniti, šverkniti; etwas heraus
streichen, prehvaliti kaj, na vso moč, na
vse usta hvaliti in povzdigovati, serb.
hvalisati; die Mauer glatt streichen, nach V.
zid v plazno deti, djati, devati, zid spla-
ziti, plaziti; einen Posten in der Rechnung
streichen, izbrisati, izbrisovati, brisati, pre-
čertati (durchstreichen); — vporvjo in sicer
plitvo orati.

Streichen, das, mazanje, derzanje, mahanje;
der Kerzen, lovljenje, razanje.

Streichen, der, als Person, gladioo, golivoo,
derzavo i. t. d.; der Stahl, das Messer da-
ran zu streichen, jeklo, smog (V.); bei den
Wähern, die Senfschärfe damit glatt zu
streichen, ognjilo; — ples menuet.

Streichfeuer, das, Reverbierfeuer, od-
bojni, nach V. razivni ogenj.

Streichfisch, der, drestna riba, ikrača (St.).

Streichform, die, torilo.

Streichgarn, das, mala lovnica, draga (V.).

Streichhader, der, bei den Schuftern, gla-
dež, gladivna cunja.

Streichhamen, der, sak.

Streichholz, das, nach V. smugavnik, pla-

zna; beim Getreidemessen, raz (Vuk), štri-
havnik.

Streichhals, der, kammeno apno.

Streichkarpfen, der, drestni karp.

Streichklase, der, süßer, mohot (M., nach
V. mohant), mehki sir, skuta, russ. tva-
rog; faurer, nach V. dišeci, gajili sir, auch
stari sir.

Streichkrant, f. Wan.

Streichlamm, die, in den Glashütten,
derzavnik.

Streichlinie, die, potozna čerta; s. Streiche.

Streichmacher, der, burkež, glumač, smeš-
než.

Streichmahl, das, znamenje od udarca.

Streichmaß, das, bei den Tischlern, nach
V. kladna mera, russ. čertnik.

Streichmeißel, der, die Schladen von dem
flüssigen Erze abzustreichen, krevlja.

Streichmesser, das, leseni nož.

Streichmodell, f. Streichmaß.

Streichmond, der, strojarski golivnik, ster-
gač.

Streichnadel, die, smugavna igla.

Streichnetz, f. Streichgarn.

Streichofen, der, f. Reverbierofen.

Streichpalme, f. Sahlweide.

Streichriemen, der, brusivni jermen, ostriv-
nik, brusivnik.

Streichschüssel, der, razani mernik.

Streichschindel, die, z ilam namazana
skodla.

Streichspan, der, bei den Köpfen, špri-
lja*; f. übr. Schiene.

Streichspatel, der, lopatica (lokarska).

Streichstange, die, bei den Mantern, an
den Gerüsten, welche man quer über die
Scheere bindet, und welche sich auf dem Weg-
baum stützt, blazina (V.).

Streichstein, der, f. Probierstein, nach V.
kamen smugavnik f.

Streichstock, der, diljica.

Streichteich, der, drestni ribnik.

Streichtisch, der, opekarska miza.

Streichvogel, der, f. Zugvogel.

Streichwolle, die, garana volna, arovica.

Streichwunde, die, rana od udarca.

Streichzeit, die, bei den Thieren Brunst-
zeit, pojanje; bei den Fischen, drestenje,
drest; bei den Vögeln das Wegziehen, oder
Zurückkommen, seljenje, selitev, prihod, od-
hod pticev.

Streis, der, Streifzug, lov, (terbina? V.).
naval, napad; einen thun, vornehmen, na
lov iti; f. a. Streifen, der, Strich.

Streisapfel, der, prizasto jabelko, prižec,
pisaneo.

Streisarmel, der, zavihani rokav.

Streisbettler, der, beračun, vlačugar.

Streisdecke, die, pisana odeja.

Streiseife, die, derzalo.

Streiselig, adj., prognat.

Streifen, der, prog, preka, maroga (mehr
Fleck), raga (? M.); ein fehlerhafter, pelisa
(V.); etwas in Streifen zer schneiden, v tra-

kove zrezati, v kosce; ein Streifen Landes, (ozek) kos zemlje, proga zemlje, štrifot*, poln. pasek, smuga.

Streifen, v. n., in der schnellen Bewegung an der Oberfläche hin berühren, ohne Verletzung, plazniti (V.), plaziti, dotikati se, zadovati se, derkniti, kresniti; mit Verletzung, prašniti, prasniti, dergniti, praskati, čohniti; auch *activ*: die Kugel hat mich nur gestreift, kugla me je le plaznila, ste hat mich geripst, prašnila, derknila, prasnila, odernila, razila; sich die Hand streifen, odreti, odirati si roko, opraskati, oškalti (St.); streifen, eine Gegend durchsuchen von kriegsführenden Partheien, Polizei-Bedienten u. s. w., pregledovati, na ogled iti, na ogledu biti, auch navaliti, napasti, napadati, gnati se po —; *serb.* četovati; herumstreifen, irren, terbižiti (V.), vlačiti se, stikati; es streift an Verleumdung, malo da ni obrekovanje, vleče na —, bliza se —, podobno je čemu; durch das Gebüsch streifen, iskati tatinske derhali po šumahu; v. a., ein Thier streifen, den Balg über den Kopf ziehen, na meh odreti, odirati, dreti, sleči, slačiti (M.), *serb.* oguliti; einen Ring vom Finger, sneti, snemati persten; die Blätter von einem Zweige streifen, geflochte Schotten durch den Mund streifen, u. s. f., smukati, nach *Gutm.* omuzniti, očehati (čohati?), muzati, omuliti, muliti; mit Streifen versehen, proge, pelise narediti, delati; gestreift, progast, prekast, pasast, brazdast, (nach V. plasast?, *russ.* polosatyj); die Schlange streift sich, kača se levi, se slači.

Streifen, das, napadanje, odiranje, smukanje.

Streifenfarn, der, f. Mauerrante.

Streifer, der, preiskovavec, stikavec, lovec.

Streiferei, die, lov tatinske derhali, nach V. terbina, stikanje, obhod, bei *Gutm.* robija (? *serb.* Festungsarbeit).

Streiferz, das, stremenasta svinčnica (ruda).

Streifhase, f. Kaninchen.

Streifhieb, der, raz.

Streifhose, die, progasto, pisane hlače.

Streifig, *adj.* progast, pasast; unordentlich u. fehlerhaft streifige Wäsche, pelisast (V.), rajdast, brezast, rizast (M.), marogast, lisast, mavrast (V.), prizast.

Streifjagen, das, gonja, iskavna gonja (brez mrež).

Streiflicht, das, proga svetlobe, svetloba, ki samo neko stran malarije razsvetljuje.

Streifling, f. Streifapfel.

Streifmann, die, poljska miš.

Streifrecht, das, pravica, tatinske derhali iskati po deželi.

Streifreife, f. Streiferei.

Streifschale, die, progasta lupina.

Streifschuß, der, ostrel, razivni strel, oprask a strelam, strel, ki je kožo odernil, oškalt.

Streifschwanz, der, pisani rep.

Streifstrumpf, der, ozka nogavica.

Streifwache, die, preiskovavna, obhodna stráža.

Streifwunde, die, oprask, oškalba; ranjena, razena koža, lohka rana.

Streifwurz, die, konjska kislica.

Streifzug, der, preiskovanje, ogledni obhod, četa (*serb.*), četovanje; einen Thun, vornehmen, preiskovati, na ogled iti, zagnati, gnati se v tujo deželo, napad tuje dežele zavolj ropa, naval, zagon (*poln.*).

Streime, f. Streime.

Streinen, v. n., ohne Ordnung und regelmäßige Absicht herumstreichen, trebižiti se (V.), vlačiti se, skitati se, potepati se.

Streiner, der, pes vlačogar.

Streit, der, Uneinigkeit mit Thätlichkeiten, Schlägerei, Gesecht, Treffen, Krieg, boj; f. Kampf, Gesecht, Schlägerei; sofern er durch Worte ausbricht, prepir, razpertija, razpor, svaja (M.), kodercija (V. *vulg.*), kreg, *poln.* spor; etwas außer Streit setzen, kaki prepir poravnati, poravnati; f. Schlichten; in Streit gerathen, spreti se, zbesediti se, skregati se, sklati se; Streit suchen, obrestiti iskati; Streit haben, pripraviti se, kregati se; gelehrter Streit, učeni prepir, učena pravda, vojska; Streit der Pflichten, f. Widerspruch, Collision; Rechtsstreit, pravda; im Streite liegen, pravdati se s kom zastran česa.

Streitabhandlung, die, razgovor.

Streitart, die, nach V. balta und öcan (? sonst Hantahn), bojna sekira, *russ.* u. *poln.* berdyś, m.

Streitbar, *adj.* bojevavsk, bojevaven, vitešk, hraber, junašk, vojašk.

Streitbarkeit, die, junaštvo, hrabrost, n. *Gutm.* bojnost, bojevitnost.

Streitbegierde, die, želja, v boji sprijeti se, prepirljivost.

Streitbeil, f. Streitart.

Streitbold, der, prepirljiveo.

Streitbüchse, die, puška.

Streiten, v. n., mit dem Feinde, Gegner durch körperliche Bemühung, biti se, bojevati se, vojskovati se; f. Kämpfe, Ringen; ich will hingehen und mit ihm streiten, jez grem nad — nj; von Däsen, hosti se, vom Kleinvieh, terkati se; von Hunden und dergl., klatsi se; tapfer streiten, moško deržati se v boji, junaško biti se, dajati se; mit Worten, pripraviti se, vleči se, pomikati se za kaj, potegniti, potegovati se, pričkati se, pregovarjati se, sprijemati se, skušati se, (puliti se, kavsati se, beides mehr taufen); sich streiten, (v. r.), pričkati se, sprekarjati se (*Gutm.*), gankati se (?), jezikovati, štukati se (angeb. in St.), *serb.* inatit se; die streitenden Partheien, vor Gericht, pravdavci, sonst pripravci; vor Gericht streiten, pravdati se; wider die Leidenschaften, bojevati se; gern streitend, prepirljiv; das ist: gegen einander sein, upirati se, nasprotovati, protiviti se, nasproti —, zoper — biti; zu streiten anfangen, f. Streit (gerathen in Streit); das

streitet wider alle gesunde Vernunft, to je zdravi pameti nasprot, (nasprotno), to je zoper vso pamet; daher streitend, nasproten; mit vielen Krankheiten, mit Hunger, Kälte, terpeti, preterpeti hude bolezni, lakoto, mraz, (nach *M.* z lakoto se klati), ubijati se, moriti se; das will ich nicht streiten, (v. a.), tega nečem spodbijati; f. übr. Bestreiten; um den Vorzug streiten, poganjati se za prednost; die streitende Kirche, bojevavna cerkev, vojskovavna cerkev; streitende Pflichten, nasprotno, protivne dolžnosti.

Streiten, das, prepiranje, pravdanje, bojevanje, borba.

Streiter, der, in der ersten Bedeutung, bojevavec, borivec, vojščak, vojšak (Krieger), vojskovavec; Jäger, prepiravec, jezičnik, prepirač, pričkavec, pravdar (Proceßirer).

Streiterfahren, *adj.*, skušen, zveden v bojevanji, v prepira.

Streiterin, die, borivka, bojevavka; Jägerin, prepiravka, jezičnica, pričkavka, pravdarica (Proceßirerin).

Streitfertig, *adj.*, za boj pripravlen.

Streitfrage, die, prepirna reč, prepirno vprašanje, prepiru, pravdi podveržena reč, vprašanje, za ktero gre.

Streitführend, *adj.*, streitführende Partheien, pravdavec.

Streitgenosß, der, Kampfgenosß, sobojevavec, tovariš v boji; in einem Rechtshandel, sopravdavec (sotožnik ali pa sotoženec), deležnik kake pravde.

Streitgeußt, f. Streiterfahren.

Streitgier, die, bojaželigkeit, prepirljivost.

Streitgrund, der, vzrok prepira, obrest-i.

Streithahn, f. Kampfhahn, (*fig.* prepirljivec).

Streithammel, der, prepirljivec.

Streithammer, der, čekan (*V. ?*, sonst Hauer).

Streithand, die, desna roka, (za boj).

Streithandel, der, prepir, sosebno pa: pravda; f. a. Streit.

Streithengst, der, bojni konj.

Streithuhn, f. Kampfhuhn.

Streitig, *adj.*, prepiren, pravden, prepiru, pravdi podveržen, nerazločen, kar je v prepiru, dvomljiv (zweifelhast), negotov (ungewiß); wie sind noch streitig darüber, pri ti reči smo še križem, za to reč so še pravdamo, za to reč so še vlečemo, prepiramo, pulimo, to nam je še križem, to nam gre še križem; za to reč smo si navskriž, smo še v prepiru; über etwas streitig werden, zastran česa spreti se, sprijeti se, zhesoditi se; Einem etwas streitig machen, s kom za kaj spreti se, komu kaj spodbijati, pravdo začeti s kom za kaj; die Sache wird streitig, za to reč so se sperli, reč gre navskriž, pravda se je začela za —; das kann mir Niemand streitig machen, tega mi ne more nihče spodbijati, zanikati, vzeti; f. Bestreiten; die streitigen Partheien,

Theile vor Gericht, pravdavec, sonst prepir-
voci.

Streitigkeit, die, der Streit mit Worten, prepir, eitle Streitigkeiten, prazni prepiri; d. i., ein streitiger Gegenstand, prepirna reč, (nach *V.* pretežba?); die Eigenschaft eines Gegenstandes, da er streitig ist, prepirnost, dvomljivost, negotovost.

Streitkolben, der, šestopérnica, buzdohan (*serb.* neben buzdovan, bei *Gutsm.* buzdihan, *poln.* buzdygan), glavio (*V.*); f. a. Kolbe, Keule.

Streitkopf, der, pravdar, prepiravec, prepirljivec, jezičnik.

Streitkräfte, *pl.*, bojne moči, vojska.

Streitkuhn, *adj.*, v boji derzen.

Streitkundig, f. Streiterfahren.

Streitkunst, die, umetnost, znanje prepirati se; f. a. Dialektik.

Streitlehre, die, nauk od umetniga prepiranja ali razgovarjanja.

Streitlich, *adj.*, dem Streite angesetzt, f. Streitig.

Streitlust, die, borljivost, bojevnost, prepirljivost.

Streitlustig, *adj.*, borljiv, prepirljiv.

Streitpferd, das, bojni konj.

Streitplatz, der, borišče, boriše, bojišče, bojiše, prepirališče, prepirališe.

Streitpunkt, der, prepirna reč, (prepiralica *V.*).

Streitrede, die, razgovor.

Streitrichter, f. Friedenrichter.

Streitross, f. Streitpferd.

Streitsache, die, prepirna reč, prepiru podveržena reč; vor Gericht, pravda.

Streitschiff, f. Kriegsschiff.

Streitschlichter, der, mirivec.

Streitschneuse, f. Kampfhahn.

Streitschrift, die, prepirno pisanje, pisani razgovor.

Streitsucht, die, prepirljivost, jezičnost, pobojnost.

Streitsüchtig, *adj.*, prepirljiv, pravdljiv, jezičen, pobojin.

Streittag, der, bojni dan, pravdni dan.

Streitwaffe, die, bojno orožje (*Gutsm.*).

Streitwagen, der, bojni voz (*Gutsm.*).

Streitweise, *adv.*, s pravdo, pravdaje se, prepiraje se.

Stremel, der, kosček papirja.

Stremmen, f. Stemma.

Strene, die, zlob (v solinah).

Streng, *Streng*, *adj.*, unfreundlich, osoren (*V.*, bei *Vuk*, jähornig), nach *Drobn.* skern (?); pünktlich, auf die Erfüllung dringend, die Uebertretung bestrafend, oster, oster; genau, *adv.*, na tanko, pazljivo; strenges Leben, strenge Fassen, strenger Winter, terd, oster, hud, silen; die Haut zusammenziehend, herbe, rau, rezen, rezek, zagoltin, gorjup (bitter), terpek; einen strenge halten, ostro derzati, v strahu imeti koga, terdo, hudo na pete stopati komu; strenge Buße, ostra pokora; strenge Bergart, Erze, terda ruda; strenger Urin, rezeča voda;

das Kleid liegt strenge an, obleka je tesna, je naponama; strenge arbeiten, hudo, terdo delati; strenger Paß, terden prehod; strenger Herr, jaki gospod (V.); f. übr. Ges. strenge; im strengen Sinne, v pravem, tosnem pomenu; strenger Richter, oster sodnik, nach dem Russ. strog (fehlt bei Vuk); dicht, gost.

Strenge, die, osornost (bei Vuk Zähzorn), oštrost oder oštrost, oštropa (Gutm.); terdost, natančnost, reznost, rezčnost, terpkost, gorjupost; die Strenge der Kälte verhindert mich, zavolj preostriga, prehudiga mraza nisim mogel —; mit Strenge regieren, osorno, ostro vladati, kraljevati; die äußerste Strenge beobachten, po vsi oštrosti ravnati, prav ostro ravnati; Schnupfen (Strenge), f. d.; bei den Pferden, nahod z vročnico; f. a. Strengflüchtigkeit.

Strengen, f. Anstrengen, Spannen.

Strengflüchtig, adj., terd, nerad topljiv, težko topljiv.

Strengflüchtigkeit, die, terdost, težkoptopnost †.

Strengling, f. Rigorist.

Strengtabak, der, naj slabši tobak.

Streusel, f. Geißfuß.

Strepe, die, lena ženska.

Stretto, na tanko, pičlo.

Streu, die, Handlung, nastiljanje, stelja, nastelja, nastil, m.; böhm. stelivo; den Pferden eine Streu machen, konjem nastlati, nastiljati; Streu zur Streu, slama za steljo; sechs Pferde auf der Streu haben, šest konj v hlevu ali staji imeti; einem Menschen die Streu machen, komu postlati, postiljati (na slami); Laubstreu, listje; Waldstreu, malčevica, resje, smrečje; waidm., listje in bockovje na tleh ležeče.

Strenbüchse, die, štopnica* (Pfefferbüchse); Sandbüchse (Strensandbüchse), peskovnica; nach dem Russ. pesčonica, sipnica, f. i. Gutm. pesnek, nach V. trosivnik, trosivnica; Zunderbüchse, eukrovnic†, sladkornica†, škalla za cukr, sladkor.

Streuen, v. a., eigentlich und fig., suti, sipati, trositi, potresti, potresati; Blumen streuen, trositi cvetke; Salz streuen, posoliti, osoliti, soliti; Pfeffer, oštupati, štopati*, opoprati, popra potresti v —; Geld unter das Volk, dnarja vsuti, sipati, metati med ljudstvo; den Samen streuen, usejati, sejati; fig. raztrositi, trositi, razširiti, razširjati; sich streuen (v. r.), razširjati so; Zucker streuen, pocukrati, cukrati, s cukram potresti; f. a. Ausstreuen, Zerstreuen; rund herum streuen, obtrositi, obsuti; einem Weibhans streuen, hvaliti koga, prilizovati se komu, povzdigovati ga; unter die Leute streuen, raznesti, raztrositi med ljudi; Streu, Zweige, Nester streuen, nastlati, nastiljati, slati živini; v. n., das Getreide streuet gut, žito daje mnogo slamo.

Strengabel, die, lesene vile, steljne vile (Gutm. u. V.).

Strenglanz, der, piljenje, kovinski opilki.

Strengold, das, kositerni listki.

Strenharfe, f. Streurechen.

Streuling, der, listje, nastil, smrečje; f. Streu.

Streumehl, das, posipna moka, posipavna moka.

Streupulver, das, štopa*.

Streurechen, der, listne grablje, grablje za listje.

Streurechen, das, grabljenje listja.

Streu sand, der, pesek, trosivni, pisarski pesek, trosnik (V.), aviš, sviš (nach Met. sviž, eigentl. Flug sand), sipa.

Streu sandbüchse, f. Streubüchse.

Streu stroh, das, steljna slama, slama za steljo, poln. targanka.

Strenzucker, der, posipni, drobno someti cukr.

Strenzuckerbüchse, f. Streubüchse.

Strich, der, von Streichen, (v. n.), vlak, smuk, obhod, plaz; einen Strich thun, f. Streichen, Streifen, Streiferei; Strich der Vögel, odhod, odlet, prihod, prilet, selitev ptičja; in einem Striche fort, neprenehama, brez pretorga; der Leich der Fische, drest, drestenje; Strich des Windes, der Wellen, vlak; nach dem Striche, po tisti meri, kamor kaka reč gro ali derži; wider den Strich, zoper to mēr (böhm. smēr); beim Hut, nach dem Striche, po dlaki, kakor dlaka derži; f. a. Richtung, Weg; ein Strich Kerzen, kita (M.), trop, jato; von Kranichen, ključ (Zal.); — von Streichen, (v. a.); öerka, vlak, potog, potez, smuga; Linie, čerta, poteza; einen Strich durch die Rechnung machen, f. Rechnung; ausstreichen, prekrizati, izbrisati; Gomma, f. Beistrich; in den Händen, in dem Gesichte, in der Hand, derca, riza; bei den Probirern, dersk (V.), proba; Geld das den Strich hält, dobro zlato; der zehnte Theil eines Zolles, Linie, čerta; mit einer Vertiefung, Verletzung, derca; ein Streif, f. Streifen; ein Riß in die Länge, prask; ein Strich Landes, Feldes, kos zemlje, polja, proga zemlje; in der Geographie, eine Zone, pas, predel; Gegend, kraj; Strich im Holze, žila; die langen Rißen an den Thier-Untern, sesec, cizek, bradovica, molzek (V.); in der Mineralogie, moka, mel; ein Strich auf der Geige, potez po goslih; seinen Strich mehr thun, ne več gosti; Strich der Kerzen, lovija na mreže; ein guter Strich, dober lov; auf den Strich gehen, iti ptičev loviti; fig. iti za krotkimi pticami (zenskimi); einen guten Strich haben, dobro gosti na gosli; Strich vom Pflanze, brazda; — tudi sled brane na njivi, vlak; den Strich verändern, pot premeniti; einen Strich haben, terden, vinsk biti; dem Tuche den Strich geben, ogladiť, gladiť, likati; ein Pferd mit einem weißen Strich auf der Stirn, lisec, konj z liso; ein Strich Fingel, opeke, kar se jih naredi na enkrat, neka žitna merna; f. a. Meßen.

Strichbüchse, der, progasti okun.

Strichbrett, das, Strichbrett am Pfluge, deska plužna.
Strichel, das, sesek.
Stricheln, v. a., mit kleinen Strichen beszeichnen, s. prozicami opisati, precertati, certati.
Strichfisch, f. Streichfisch.
Strichförmig, adj., čerkast, čertast; adv., čertama.
Strichgewitter, f. Strichregen.
Strichhenschrecke, die, popotna, prehodna kobilica.
Strichkarpfen, der, zalega karpova.
Strichkraut, f. Wan.
Strichling, der, klatež.
Strichpunkt, der, nach V. nadpičje †, vejica s piko.
Strichraupe, die, progasta, pasasta gossenica.
Strichregen, der, nagli, prehodni dež, dež po prijatlih (V.), ploha.
Strichschindel, f. Streichschindel.
Strichstein, der, bazalt.
Strichtaube, die, popotni golob.
Strichvogel, der, Streichvogel, popotni, selivni, odletni ptič.
Strichvolk, das, selivno ljudstvo, kočavci, ljudstvo nestanovitniga prebivališča, prebivališa.
Strichweise, adv., tam pa tam, semtertje, stranama, po nekterih krajih ali straneh, v posamnih kosih, verstah.
Strichzaun, der, im Wasserbaue, kita, gradba.
Strichzeit, die, f. Streichzeit.
Strich, der, konopee, konop (V., *Gutm.* u. M., auch *serb.*, eig. ein Hanfstrich), in St. a. vožinec, kratka verv, kroat. u. poln. povraz, (vgl. *altsl.*, povrěsti, binden), f. a. Seil; gew. strik*; bei *Gutm.* spletnica (?); womit der Wiesenbaum rückwärts am Heuwagen befestigt wird, povezivna verv, porepnik, povezivnik, poveznik; womit man den vollen Wagen um und um befestigt, opasivnica, povezivnik; sofern der Strich als Schlinge aufgestellt wird, zaderga; wenn alle Striche reißen, v. naj hujši sili ali potrebi; einem Diebe den Strich um den Hals legen, obesiti tati; er hat den Strich verdient, zaslužil je, da bi ga obesili; f. a. Galgenstrich, Halsstrich; *fig.* zalazba, zapeljivanje; ein Strich Hund, f. Koppel.
Stridarbeit, die, pletenje.
Strichbändig, adj., (*waidm.*), s. konopam ukroten, privajen.
Strichbeere, f. Preiselbeere.
Strichbeutel, der, pletna mošnjica, mošnjica za pletilo, *serb.* pletivača (Vuk).
Strichbrett, **Strichholz**, **Strichmaß**, das, **Strichrost**, der, worüber die Rege gestrichet, werden, damit die Maschinen einerlei Weite bekommen, herdee (V.).
Striden, v. n. u. a., Strümpfe und dergl., splesti, pleti (auch im *Serb.* u. *Böhm.*, bedeutet jedoch auch streichen), s. iglo pleti, strikati*; die ganze Zeit hindurch, ves čas

proplesti; genug stricken, doplesti; bis zu einer Stelle stricken, (im Stricken kommen), priplesti do —; gestrichte Hosen, plotene hlače.
Striden, das, pletenje.
Strider, der, pletec, pletič; die Schäfer sind gerne Strider, ovčarji radi pletejo nogavice.
Striderelei, die, pletilo (V.), pletenje.
Striderin, die, pletilja (*serb.*), pletica, pletarica (V. u. *Gutm.*).
Striderlohn, der, pletnina.
Stridet, f. Strichzeug.
Stridflechte, die, stremen.
Stridgarn, das, pletivo (Vuk), preja za pletenje.
Stridgras, das, sitovec.
Stridgürtel, der, opasivni konopee.
Stridholz, f. Strichbrett.
Stridhund, der, pes na konopei, na vervci.
Stridförbchen, das, pletarček za pletilo.
Stridkunst, die, znanje, nogavice pleti.
Stridleiter, die, lestvice iz vervi.
Stridmaße, die, zanka, petlja.
Stridmaß, f. Strichbrett.
Stridmönch, der, mnh prepasan s konopcam, franciskanec.
Stridmuster, das, pletni, pletilni vzorec.
Stridnadel, die, von Drath, iglica pletilna, pletenka (? auchgl. in St.), von Holz für die Rege, klinec.
Stridnacht, die, zankasti šiv (V.).
Stridroß, der, pletena suknja.
Stridscheide, die, nach V. barcel (?), auf diese Art stricken, na barcel pleti.
Stridschule, die, pletilna šola, šola, kjer uče pleti.
Stridschüler, der, učeneo iz pletilna šole.
Stridspinne, die, pajik pletar †.
Stridstod, der, worauf die Striderin die Stridnadel stemmt, nach *Gutm.* terkel, bucel (? V.); f. a. Strichbrett.
Stridstuhl, der, pletilnik †.
Stridstunde, die, ura za pletenje odločena.
Stridverden, das, auf den Schiffen, das Guter damit zu verwehren, mrežnica (V.).
Stridwerk, das, allerlei Striche, konopje, vervje; — pletena roba, pletenina (*Gutm.*).
Stridzeug, das, pletno, pletilno orodje, pletenje, pletilna priprava.
Striet, f. Genau.
Striche, adv., na tanko, pično.
Striefe, die, f. Streifen, der.
Striegel, der, im Hüttenbau, öep; die, eiserner Kamm, konjsko česalo, čohla (V.), strigel*, (nach *Met.* urfpr. etwa von ster-gati), nach *Gutm.* strigalo, dergatulja.
Striegelicht, adj., česalast †, čohlast.
Striegeln, v. a., očesati, česati, očohati, čohati, snaziti s čohlo, strigljati*; *fig.*, pretresati, rešetati, prečesavati, gnjesti, gutiti, pritiskati.
Striegeln, das, česanje, čohanje.
Striegelzappen, der, f. Striegel, der.
Striegler, der, česavec, čohavec, gulivec.
Strieme, die, gefärbte, zugleich erhöhte Streifen von Schlägen, klohasa (auch *poln.*), masnica (Vuk), nach Andern, mahnica, *serb.*

auch modrica (*Vuk*), *dim.* klobasica, krotovica; die Narbe, nach *V.* proga, *dim.* prožica (in andern D. Streif überhaupt), *f. übr.* Narbe; gefärbter Streifen, stremen; beim Garn, kratovice; im Brote, svalek.

Striemen, *v. a.*, nasekati, napokati, ošekati koga, da se mu klobase vidijo.

Striemig, *adj.*, gestriemet, klobasast, progast, stremenast; striemig (schlagen, nabiti, da ima masnice ali klobase).

Striemling, *der*, pisana, progasta reč.

Striepe, *f.* Streifen.

Striez, *der*, ein langes Brot, in 8t. kerz (auch bei *Gutsm.*), gew. štruca*, *dim.* štručica; *böhm.* dužička, duše, (im *Serb.* pletenica); ein längliches Stück Butter, štruca, greba (*V.*), *dim.* grebica, kerz; *fig.* tepec; Hochzeitbrot, pogača.

Stringent, *f.* Scharf, Blindig.

Stringiren, *v. a.*, die Klinge des Wagners auffangen, prestreči, prestregati.

Stripe, *f.* Streifen, Strich.

Strippe, *die*, zusammengelegtes Band, welches an einen andern Körper gelegt wird, ihn daran zu ziehen oder fest zu machen, *z. B.* die Stiefeln daran anzuziehen, stremen (*V.*), nach andern D. uho.

Strippen, *v. a.*, gestrippt, z ušesam, stre-menam.

Strippert, *der*, der Pferdeampfer, konjska kislina.

Strippse, *die*, devetorepna mačka, (orodje s kterim se angleški vojaki tepejo).

Strittig, *f.* Streittig, Bausüchtig.

Strobel, *der*, mežljanina, kratovice, — česarek.

Strobelig, *f.* Struppig.

Strobellopf, *der*, raskuštraneo.

Strobeln, *f.* Verwirren.

Stroh, das, slama; vom Weizen, pšenična slama, pšeničnica; v. Roggen, reženica; v. Hafer, ovsenica; von Bohnen, bobovnica, bobovina; von Erbsen, grahovica, grahovka, nach *Gutsm.* grahorina (? grahovina); von der Gerste, ječmenica; von Linen, lečevina (*Gutsm.*), vom Heidekraut, ajdovica; vom Hirsen, prosenica, u. dergl.; ein Bund Stroh, otep slame; zum Dachdecken, škopnik; so dumm wie ein Bund Stroh, strašno neumen; dem Vieh Stroh unterstreuen, nastlati živini s slamo; mit Stroh decken, s slamo (škop) kriti; leeres Stroh dreschen, prazno slamo mlatiti, bob v steno metati; auf dem Stroh liegen, (prov.), iti rakam živžgat; ein Stroh Garben, nasad; Stroh in Stiefeln, nahodi, *pl.* (Ravn.).

Stroh, in Bzga, slamni, slamnati.

Stroharbeit, *die*, slamnato delo, izdelek iz slame, pletenina.

Stroharbeiter, *der*, kdor dela slamnato robo.

Strohballen, *der*, schwache Balken zu Strohdächern, prekla.

Strohband, das, die Garben u. *f. w.* damit zu binden, poreklo (Ratt povroslo), auch povoslo; bei den Strohhutmachern, kita (*V.*).

Strohbedeck, *adj.*, s slamo krit.

Strohbeslochten, *adj.*, s slamo opleten.

Strohbett, das, slamnica.

Strohblume, *die*, slamnata cvetka.

Strohboden, *der*, svisli.

Strohbund, *der*, otep, povojak slame; — škopnik.

Strohbuter, *die*, zimsko maslo.

Strohdach, das, slamnata streha.

Strohdachflechte, *die*, kita.

Strohdachwinde, *die*, vitra, srobot, srobotka, srobot, krovica u. Kr.

Strohdede, *die*, pletenina slamnata, ponjava (St.), *f. a.* Ratte.

Strohdeder, *der*, kroveo.

Strohdeich, *der*, gradba s slamo krita.

Strohren, *Strohern*, *adj.*, slamnati, auch slamni, slammeni, im *Serb.* und andern D. auch slameni; strohren schmecken, neslasten, pust, rod.

Strohfadel, *die*, slamnata bakla.

Strohfarbe, *die*, slamna barva.

Strohfarben, *adj.*, slamne barve.

Strohfener, *das*, slamai ogenj, ki naglo prejde.

Strohfiedel, *die*, das hölzerne Gelächter, lesen hakpretelj*, böhm. cimbalok.

Strohflamme, *die*, flamen goreče slame.

Strohhäusche, *die*, s slamo opletena ali ovita steklenica, sklenica.

Strohhutter, *das*, slamna piča.

Strohgebund, *f.* Strohbund.

Strohgedekt, **Strohgeslochten**, *f.* Strohbdeckt u. *f.*

Strohgels, *adj.*, slamnast, rumen, belkast; *f. a.* Strohfärben.

Strohhaln, *der*, bilka, bil, slamna bilka; *dim.* slamica; eines Strohhalmes breit, prav ozek.

Strohhaut, *das*, s slamo krita hiša; poslopje, kjer se hrani slama.

Strohhochzeit, *die*, slamnata ženitva (s slamnatin vencam).

Strohhut, *der*, slamniki.

Strohhütchen, *das*, slamniček.

Strohhutmacher, *der*, slamnikiar.

Strohhütte, *die*, s slamo krita koča.

Strohhunfer, *der*, kmečki plemić.

Strohtarde, *f.* Harde.

Strohtiefe, *f.* Strohhut.

Strohlopf, *der*, tepec (ki ima slamo v glavi).

Strohforb, *der*, pehar, bedenj (*Zal.*).

Strohförbchen, *das*, slamnica, slamnati jerbäček; zum Sßen, sejavnica.

Strohfranz, *der*, slamnati veneo; in den Rücken, svitek.

Strohlade, *die*, mit Stroh umwickelte und mit Leinwand überzogene Schienen, um ein zerbrochenes Wein einzulegen, s slamo ovita desčica.

Strohlag, *das*, slama, na kteri kdo leži.

Strohlein, *der*, ilovica s rezanico.

Strohmann, *der*, tieji strah, strašilo, slamnati moß; *fig.* trap, reva.

Strohmatte, *die*, storja.

Strohmesser, das, Häckerling zu machen, kosa (slamnorezna).
Strohmisch, der, slamni gnoj.
Strohpapier, das, slamneni papir.
Strohsack, der, slamnica, slamnjaka (*Vuk*).
Strohschaube, die, škopnik (aus Schaube).
Strohscheuer, die, (Strohscheune), f. Strohsboden.
Strohschneider, der, slamorezec, slamoreznik, škoporeznik.
Strohschneiderin, die, slamorezka, škoporezka.
Strohschuh, der, čevlji iz slame spleten.
Strohseide, die, slamno cedilo.
Strohseil, das, poreslo.
Strohsweiler, der, kdor slamno bilke cepi: f. Stroharbeiter.
Strohstall, die, kjer se slama hrani.
Strohsäcken, die, slamna stelja.
Strohsack, das, slamnata roba.
Strohsack, der, slamnati stol.
Strohstall, der, (das Strohh) unter dem Keller, slamnati podstavek.
Strohwaare, die, slamnata pletenina.
Strohwein, der, slama, slamno vino.
Strohwerk, f. Strohware.
Strohwisch, der, slamnata metlica.
Strohwittwe, die, slamnata vdova, vdova živiga moža, (ki je za nekaj časa iz doma).
Strohwittwer, der, vdovec za nekaj časa, ker mu žena ni doma.
Strohl, der, grobi, neotesani človek.
Strohler, f. Landstreicher.
Strollen, v. n., curkama teči; f. a. Herumstreichen.
Strom, der, Zustand, da ein flüssiger Körper strömt, tok, tek (Lauf), tečenje; der Theil des Wassers, wo es einen sehr starken Zug hat, curek (*V.*), serb. matica (*Vuk*); f. a. Stromschnelle; einen sanften, einen reißenden Strom haben, voljno teči, dreti, voljniga, derečiga teka; Strom der Luft, vlak, potez; ein großer Fluß, velika voda, reka; ein sehr schneller, reißender Fluß, bistrica, dereča voda; *fig.* curek, potok, naval; wider den Strom schwimmen, bob v steno metati, viši oblasti, moči upirati se; mit vollem Strome, s polno strugo; Strom der Rede, tek besede; ein Strom von Worten, sila, mnogo, obilno besed; Strom der Zeit, dir časa; der Leidenschaften, silnost, pogon, nagon strasti; Ströme von Blut, Thränen, potoki kervi, solza; auf beiden Seiten des Stromes, na obeh straneh vode.
Stromab, Stromabwärts, *adv.*, po vodi, z vodo doli, serb. niz vodu.
Stroman, Stromauf, Stromaufwärts, *adv.*, proti vodi, proti strugi (gori).
Stromanwohner, der, čuva povodnik ali poročnik; ein Anwohner der Save, Posavec u. dgl.
Strombahn, die, struga.
Strombett, das, struga, korito; f. Flußbett.
Strombreite, die, širina vode, reke.
Strombrillen, das, bobnenje, šumenje reke, vode.

Strömen, v. n., dreti, valiti se, teči (od velike vode), (nach *Met.* auch) hlopeti; vom Regen, liti, liti se, curkama teči, hahljati; die Thränen strömten aus Aller Augen, vsem so se lile, so se cedilo, so tekale solze; von einer Menschenmenge, valiti se, dreti, vreti, pritisniti, pritskati, gnati se; die Donau strömt bei vielen Ländern vorbei, Donava dere, se vali, teče memo množih dežel; für herumstreichen, f. dieses; v. a., obilno dajati, razlijati, tekoč prinesiti, plaviti, valiti.
Strömen, das, tečenje, tek.
Stromenge, die, ožina, tesnina, zatišje (*Z.*) reke.
Stromfisch, der, riba potočnica.
Stromgebiet, das, porečje (eig. die unmittelbare Ufergegend), nach dem *Poln.* nadročje, glavno nadročje, t. j. ves svet, ki visi k reki, in s kteriga se voda odteka va-njo.
Stromgott, der, f. Flußgott.
Stromgrenze, die, rečna meja.
Stromkarpfen, der, karp iz tekoče vode.
Stromkarte, die, obraz, mapa kake reke.
Stromkorb, der, gradni koš.
Stromkundig, *adj.*, kdor strugo kake reke dobro pozna, kje je plitva, kje globoka.
Stromlänge, die, dolgost reke.
Stromling, der, sledka (*rusa*).
Stromschnelle, die, eine Stelle im Strome, die einen stärkeren Fall hat, nach *Ravn.* und dem *Serb.* (*Vuk*) berzica und berzak (*gen.* berzaka), auch berzina.
Stromstich, f. Stromschnelle.
Stromthal, das, porečna dolina.
Strömung, die, tok, val.
Stromwasser, das, voda iz velike reke.
Stromweise, *adv.*, curkama, scurkam, na potoke oder potokama, v veliki množini in obilici; Stromweise werden seine Thränen fließen, curkama mu bodo tekale solze.
Strophe, die, odstavek, nach *V.* obračilo (*poln.* zwrotka = zvrata), strofa, versta (*Meiße*).
Strophenweise, *adv.*, v odstavkih, verstama i. t. d.
Stropp, der, kratka verv (na ladjah).
Stroppian, f. Stropp.
Stroß, f. Kehle.
Strosse, die, (im Bergbaue), stopnja, odstavek v rovi.
Strossenweise, *adv.*, stopnjama.
Stroß, *adj.*, f. Steif; der, f. Fellen.
Stroßbauch, der, debel, napet trebuch.
Strogen, v. n., von innerer Hülle im höchsten Grade aufgetrieben sein, napet, nagneten, gepoln biti, izobilien biti (*serb.*), nach *M.* nadunjen (t. j. napihnen) biti, bei *V.* auch bizgati (?) u. bunjiti se (?), im *Serb.* bujati, aufschwellen), nach dem *Serb.* izobilovati s čim; von Milch strogen, z mlekom naliti, napluskan biti; das Buch strog von Fehlern, bukve so polne pogrškov, zmot; mit etwas strogen, prahlen, ponašati se, šopiriti se s čim, nach *V.* bunjiti se s čim; derbeutel strog von Geld, natlačena mož-

nja, (ima denarjev, kot čepinj); von Gesundheit strogen, biti zdrav, kot riba; er strot von Gelehrsamkeit, sama, zgolj učnost ga je.

Strud, der, (Hollenzeng), štruk*.

Strudel, der, štrukelj, gen. štruklja.

Struktur, die, izdelek, sostava, zidava; f. a. Van.

Strudel, der, ob einem Abgrunde, in welchen das Wasser sich freisförmig drehend stürzt, d. i. die Vertiefung desselben, kernica, kerničina (V.), tomun, (altst. tomitti, circumagere), požiravnik, serb. vir (senst Quelle), nach M. emerik (St.), poln. topiel, f. n. tonja; der Wirbel in der Mitte desselben, vertinec, vertlog (serb.), svoder, svitek, vertulec (Gutsm.), vertača (M. u. serb.), russ. vodovorot (= vodovrat), im Serb. auch kolovrat; fig. hrup, sum; eine oberdeutsche Mehlspeise, potica, (povitica), gubonica (Gutsm.), štrukelj.

Strudelig, adj., kipeč, sumec, vertineast.

Strudelkopf, f. Brankkopf.

Strudeln, v. n., vom Wasser, in einem Wirbel, verteti se, v vertinec gnati se; fließen, wallen, vreti, kipeti; von einer Quelle, vervreti, klokotati, ključati; rauschen, sumeti, hrupeti.

Strudeln, das, kipeње, vrenje.

Strull, der, carek.

Strullen, v. n., curkama teči, scati.

Strummel, der, porungelj, štemelj, štor, porobek.

Strumpelig, adj., štoklast.

Strumpeln, v. n., štoklati; f. a. Straucheln.

Strumpf, der, eine Bekleidung der Füße, nach Gutsm. u. V. (auch im Kaschubisch-Polnischen), nogavica (bei Vuk, so wie im Böhm., Slovak. u. Poln. eine Hufe = hlačnica), gew. štonk* oder štamt*, serb. bečva, čarapa u. hlača, russ. čulok, böhm. n. poln. punčocha; kopica (U. Kr.), Soße, zok; Knopfstrumpf ohne Soße, im Serb. dokoljenica; Strümpfe stricken, nogavice plesti; der Stamm, Stammende, deblo, štor, porobek, budalo, bedak, tepec; f. Strunk, Stumpf.

Strumpfband, das, podveza, podvezek.

Strumpfbrett, das, nogavičarska deska.

Strümpfel, f. Zapfen.

Strümpfen, v. a., poprek razdeliti; gestrümpft, previden z nogavicami.

Strumpflider, der, kdor nogavice kerpa in popravja.

Strumpfform, f. Strumpfbrett.

Strumpfgarn, das, preja za nogavice.

Strumpfhandel, der, nogavičarstvo.

Strumpfhose, die, hlače z nogavicami.

Strumpflapper, f. Strumpflider.

Strümpfling, der, nach dem Serb. dokolenica.

Strumpfstriker, der, nogovičar (auch Strumpfhändler), pletec.

Strumpfstrikerin, die, nogavičarica (auch Strumpfschneiderin), pletilja (serb.).

Strumpfstuhl, der, statve nogavičarske.

Strümpfung, die, štula.

Strumpfwirer, der, f. Strumpfstriker, kdor dela nogavice na statve in ne samo z iglami, (nach Gutsm. nogavice termati?).

Strumpfwirerei, die, nogavičarja, nogavičarstvo, delanje nogavice na statve.

Strumpfwirerstuhl, f. Strumpfstuhl.

Strunk, der, des Kohles, kocén, storž; des Harnkrautes, steblo; f. a. Stamm, Stod; fig. bot. tepec, bebec, štokla.

Strunfeln, f. Straucheln.

Strunt, f. Roth.

Struntjäger, der, ein Vogel, russ. razbojnik.

Strunze, die, verächtlich, ein großes starkes Weibsbild, donda, (elasti lena), vlačugarica.

Strunzen, v. n., dondati, vlačiti se, potepati se, bahati se.

Strunzer, der, potepuh, bahao.

Strupp, der, f. Knoten.

Struppe, **Struppe**, die, lange, rauhe Rinde, welche die Pferde an den Füßen bekommen vom Reiben oder von einer andern Beschädigung, skorja, oguljenina; f. a. Wauke; auch der Strupfen, an den Hosen, etwa podpona, trak, jermenee.

Strupfen, v. a., z. B. Laub von den Bäumen heftig streichen, osmukati, nasrukati, smukati; mont. odtergati, odkersiti, odbiti; v. n., zgerbiti, gerbiti se; f. Schrupfen.

Struppbart, der, razmersena brada.

Struppe, die, f. Strupfe; podprožni jermen; Stropp, kosce, konec vervi.

Strupphaar, das, razmerseni, kuštravi lasje.

Struppig, **Struppicht**, **Strupfig**, adj., razmersen, kuštrav, razkuštrav, ščetinast, šetinast, ščetiniti, šetiniti se, ježiti se; nach M. nasersen (? viell. richtiger nasersen nach dem Russ. u. Poln.), nasteroen (angebl. in St.), resast.

Struse, die, eine Art russischer und preuss. Flußschiffe, russ. strug.

Strüßel, der, f. Striez, (kerzió).

Strüher, f. Zankfische.

Stubbe, der, das stehende gebliebene Ende eines Baumes, štor, porobek.

Stubben, v. a., metati.

Stübben, das, ein kleines Zimmer, hišica, izbica, sobica, kamrica*; ein Gefäß, von einem gewissen Gehalte, stop (V.), mera štirih bokalov.

Stube, die, Behältniß, hramba, shramba; Gefäß, posoda; Wohnstube, Gemach mit einem Ofen, hiša, dolaja hiša (in Bauerhäusern), nach Gutsm. u. V. stanica, jizba, cumnata (russ. komnata); die Stube hüten, in der Stube hocken, doma ticati, za pečo sedeti; Stodsenstube, die, tir ober vielsleicht dir; f. a. Zimmer; Gerichtsstube, sodilnica oder sodivnica, Vabestube, kopavnica u. dergl.

Stubenarrest, das, f. Hausarrest, (pre-poved, iz hiše iti).

Stubenbesen, der, hišna metla.

Stubenblume, die, hišna, stanična cvetka.
 Stubenboden, der, hišni pod.
 Stubenbursche, der, hišni tovariš.
 Stubendecke, die, strop.
 Stubenfenster, das, hišno okno.
 Stubenliege, die, domača muha.
 Stubenforstmann, der, gozdnar iz bukev.
 Stubengelehrte, der, učeni, ki le iz bukev ve, kar ve, za počjo učeni.
 Stubengenosse, Stubengefell, der, hišni tovariš.
 Stubengesellschaft, die, hišna tovaršija, skupno stanovanje.
 Stubenhaft, f. Stubenarrest.
 Stubenheizer, der, karivec.
 Stubenherd, das, ognjišče, ognjiše.
 Stubenhoder, der, zapečnik, kdor vedno doma tiči, *russ.* domoséd; nach V. zapertnik.
 Stubenhoderin, die, zapečnica, zapertnica.
 Stubenholz, das, krepel, poleno, porungelj.
 Stubenkammer, die, kamra*; f. Kammer.
 Stubenmädchen, das, hišna (namr. dekla).
 Stubenofen, der, hišna peč.
 Stubenschabe, die, šurek, šourek.
 Stubenschlüssel, der, hišni ključ.
 Stubensiech, adj., bolan od vedniga čenpenja doma.
 Stubensitzer, Stubensitzerin, f. Stubenhoder u. f.
 Stubensitzerleben, das, ticanje doma, domosedno + življenje.
 Stubenthier, das, pahišna žival.
 Stubenthür, die, hišne dveri ali duri.
 Stubenvogel, der, hišni, pahišni tič, domaći pič.
 Stubenwärme, die, hišna, stanična gorkota.
 Stubenzins, der, plačilo, najemščina za izbo ali stanico.
 Stüber, der, Rasenstüber, f. dieses; Münze von 1½ Kreuzer, štiver, šibar, poltrak (V.).
 Stüberraad, der, rob kope, srajca.
 Stübich, der, sodček, v katerem se kaka roba pošilja.
 Stuccatur, f. Stuckarbeit.
 Stuck, stuk*, f. Stuckarbeit.
 Stuck, šak, kos, *dim.* kosce, košček, nach andern Dial. kosček; ein Stück Brot, kos kruha; ein tüchtiges Stück Brot, bertavs, drobavs, drobljanec; in Stücke, in kleine Stücke schlagen, na kose, na drobno kose razbiti, razkosati (V.); Brot in kleinen Stücken theilen, nach *Mede.* razmaljati kruh; überhaupt in Stücke theilen, razdeliti, razdrobiti; durchs Schneiden, razrezati n. dgl.; ein Stück Geldes, kos polja; begleite mich ein Stück, spremi me nekoliko stopinj; Theil überhaupt, del, kos; Stück für Stück erzählen, na tanko, na drobno, vsako posebej, od besede do besede; Bruchstück, odlomek, drob, drobce, izpisek, posnetek, vzetek +; ein schönes Stück Geld verdienen, lep dolar, lepo reč zaslužiti; aus einem Stücke machen, z. B. einen Kahn, iz celiga, iz eniga dobla, iz eniga kosa; in einem Stücke arbeiten, stanovitno, nepretergama, neprenehama,

brez preterga (Vuk); ein Stück Weinwand, kos, trobela platna; ein Stück Wein, sod vina, (*mont.*) klin železni; das war ein Stück Arbeit, to je bilo delo, namreč: težavno, trudno, to smo se potili; ich habe noch ein Stück Arbeit vor, imam še neko delo, opravilo, še nekaj dela; Fragestück, f. dieses; zusammenzunehmende Stücke, urezljaji (V.); ein Stück Wild, ena glava divjačine; zehn Stück Vieh, deset glav, deset repov, desetero živinčet; ein Stück vom Herrn, kos gospoda, kdor bi bil rad gospod in se tako dela; ein Stück Diebes, kos tat; auf seinem Stücke bestehen, svojo terdit, gnati; ein acht Groschenstück, osemgrošnik (V.), osmak; f. a. Geldstück; ein zwei Goldstück, dvasoldnik (V.), dvojak, dvojaka; ein häßliches Stück von einem Weibe, gerda babura; Sache, reč; in diesem Stücke, v tem, v ti reči; in allen Stücken, v vsem; zwei Stücke erwägen, dve reči, dva člena premisliti; in keinerlei Stück, v ničemer; von freien Stücken, radovoljno, iz dobre volje, sam od sebe, rad; große Stücke auf Jemand halten, mnogo, veliko ceniti, čislati koga; Kanone, kanona, stuk, top; ein Bubenstück, gerdinska, gerda (namr. reč); f. a. Streich; ein Werk der bildenden Künste, delo, mal, malarija, podoba; Tonstück, glasba +, muzika; Drama, igra; ein neues Stück geben, novo igro (im Böhm. nov kos) igrati v gledišči, glediši, glediščno, gledišno delo; Stück Aepfel, kerholj; zwanzig Stück Bücher, dvajset bukev; zwölf Stück Bäume, dvanajst drevce; in Stücke gehen, razbiti se, razломiti se.
 Stuckarbeit, die, stukatura*.
 Stuckarbeit, die, delo kosama, na kose opravljeno.
 Stuckarbeiter, der, stukaturar*.
 Stuckarbeiter, der, kdor na kose dela, tudi veverar.
 Stückbeere, f. Stachelbeere.
 Stückbett, Stückbettung, die, Batterie, baterija.
 Stückboden, der, ustajavnica + (v eukrannicah).
 Stückchen, f. Stück (drobtina, merva).
 Stückeln, v. a., zusammenfegen, sostaviti iz koscov; zerstückeln, razkosljati, kosljati (V.), na kosce razvezati, razdrobiti, drobiti.
 Stückelschere, die, in den Münzen, škarje za razrezljanje.
 Stücken, v. a., in Stücke theilen, f. Zerstückeln; Bäume stücken, f. Stüben; anfügen, pristaviti, pridelati, pristavljati, pridelovati, priisiti, priisvati; zusammenstücken, sostaviti, sostavljati, soisiti, soisvati (iz več kosov), iz kosov narediti.
 Stuckerlöhrer, der, pripreznik (pri la-dijah).
 Stückfah, das, sod (velik. 15 veder).
 Stückgestell, das, f. Raffette.
 Stückgießer, der, bronar (V.), ki lije kano, topar.

Stückgießerei, die, toparija, delanje, zli-vanje kanon; der Ort, toparnica.

Stückgut, das, bron; Gießgut, zvonovina; für Kanonen, bron za kanone; der Fuhrmann führt Stückgüter, d. i. aus ver-schiedenen Stücken bestehende Waaren, voz-nik polje blago v koscih.

Stückhof, der, mesto, kjer so kanone na-stavljene.

Stückhufe, die, kos (polovica, četertina i. t. d.) zemlje; Halbhufer, polzemljak.

Stückig, adj., iz koscov, v koscih.

Stückkammer, f. Stückboden.

Stückkaren, f. Lafette.

Stückkeller, der, kazemata.

Stückkoble, die, premog v velicoh kosih.

Stückkugel, die, kugla* za kanone.

Stückladung, die, naboj kanone.

Stücklich, adj., kosljat, v kosih.

Stückmeister, der, nadglednik† nad ka-nonami.

Stückmessel, f. Bienensaug.

Stückofen, der, peč na volka (V.).

Stückpforte, die, auf den Schiffen, strelna vrata.

Stückprobe, die, skušanje kanon.

Stückpulver, das, debeli smodnik.

Stückrichter, der, ravnilo kanon.

Stücksäge, die, säga iz eniga kosa.

Stückschuß, der, strel iz kanone.

Stückschuß, der, kanonir.

Stückverkauf, der, prodaja(nje) na drobno.

Stückwagen, f. Lafette.

Stückweise, adv., po kosu, po koscih, na drobno, po samem, kosama, na kose, kos za kosam, vsako posebej.

Stückwerk, das, Arbeit, welche ein Hand-werker dem Handelsmanne stückweise bringt, delo na kosce, na kose; f. **Stückarbeit**; aus einzelnen Stücken zusammenge-setzte Arbeit, kosi, kerparija, kerpanina, nedognana, nesoveršena, poveršna reč, nach V. sko-sano delo u. kosovina†, unser Wissen ist Stückwerk (1 Cor. 13, 9, slov. Bibelübers.), nekoliko le spoznamo.

Stückwischer, der, brisalo za kanone.

Stückzug, der, Artillerietrain, vlak.

Studel, die, stop; im Schloße, zapadca (Ravn.); f. a. Klammer; im Gewehr-schloß, nach dem Poln. pokrivka.

Student, der, ucenec (Schöling im Allgem.), dijak, visokošolec, študent; f. a. Schüler.

Studenten, in Bfgh., ucenski, študen-tovski.

Studentenblume, die, f. Rosenpappel.

Studentengut, das, študentovska roba.

Studentenjahre, pl., študentovske leta.

Studentenleben, das, študentovanje, študentovsko življenje.

Studentenmäßig, adj., študentovsk, ka-kor študentje znajo, po študentovsko.

Studentenröschchen, das, f. Freigebühne.

Studien, pl., ucenosti, uki, nauki, sole, šolstvo; der Materie, vzori.

Studienabtheilung, die, razdelek na-ukov.

Studienfach, das, predelek, versta viših nauk.

Studienfond, der, učni, šolski zalag.

Studienhofkommission, die, dvorna komisija za šolstvo.

Studienjahr, das, učno, šolsko leto.

Studienplan, der, načrt, uredba, urav-nava šol, ukov.

Studienwesen, das, učne, šolske reči, šolstvo.

Studiusus, der, visokošolec.

Studiren, Studieren, v. n. u. a., nach-sinnen, misliti; auf eine Antwort studiren, na odgovor misliti, misliti, kako bi od-govoril; zu erkennen suchen, ich studiere mein Herz, iščem svoje serce spoznati; Geheitz-samkeit zu erlangen suchen, sich den Wissen-schaften widmen, učiti se, studirati, (šo-lati se); den ganzen Tag studiren, ves dan učiti se, preučiti se; die Medicin studiren, učiti se za vrača ali zdravnika; ein Stu-dierender, f. Student; studiert, učen, šolan, izučen, izšolan.

Studirstube, die, izba učeniga, za stu-diranje.

Studium, das, Vernunft, učenje, premis-ljevanje.

Stufe, die, mont. ein abgeflagenes Stück Erz, cjok (V.), gruča, kos rude, tudi zna-menje vsekano v kamenje; Stufen schlagen, znamenje vsekati; Absätze an einer Treppe, stopnica, gew. stäbela*, stäpnja*, böhm. u. poln. schod; fig. Grad, stopnja, sto-pinja; die höchste Stufe, najviši stopnja; auf einer hohen Stufe der Bildung stehen, na visoki stopnji omike; in der Sprach-lehre, f. Stäffel.

Stufeisen, das, im Bergbaue, neko orodje z dvema koncama.

Stufeprobe, die, skušanje rude (v od-bitih kosih).

Stufen, v. a., im Bergbaue, vsekati, vse-kavati (znamenje); den Berg stufen, stop-nice, stopnje narediti, narejati; fig. f. Ab-stufen.

Stufenfolge, die, postopnost†, zapored-nost, versta, po kateri gre, sledi eno za drugim.

Stufenförmig, adj., stopničast.

Stufengang, der, Gradation, postopnost†, postopna versta.

Stufengeid, das, plačilo za vsekano zna-menje.

Stufengleich, f. Stufenförmig.

Stufenjahr, das, vsako sedmo leto v vlo-veskem leten, klimakteriſch. leto.

Stufenleiter, die, lestvica; f. a. Stufen-gang.

Stufenpeife, die, orglice, piščal, pišal.

Stufenpalm, der, stopniška, na stopni-cah peta pesem.

Stufenammlung, die, zbirka kosov ali cjokov.

Stufenmacht, der, saht s stopnicami.

Stufenweg, der, stopnična pot, po stop-nicah.

Stufenweise, *adv.*, po stopnjah, stopama (V.), postopno, stopnjama; von Stufe zu Stufe, od stopnje do stopnje.

Stuhlerz, *das*, cjokata ruda, ruda v celih kosih.

Stuff, *f.* Kengstlich; Satt.

Stufprobe, *f.* Stufelprobe.

Stufwerk, *das*, cjoki, *pl.*, kosi rude.

Stuhl, *der*, zum Sitzen, stol, sedež (Siz), *russ.* sedališce, sedališe; langer 4füßiger, protina; *dim.* stolec, stolček; einem einen Stuhl hinsetzen, dati, postaviti pred koga stol; sich auf den Stuhl setzen, vvesti se na stol; die Stühle rücken, premikati, odmikati od mize stole, kdor hočejo vstati; einem den Stuhl vor die Thür setzen, spoditi čez hišni prag, razbratiti se z njim; sich zwischen zwei Stühle setzen, nach dem *Russ.* goniti dva zajca in ne dobiti ne eniga; Nachstuhl, *f.* Leibstuhl; zu Stuhl, auf den Stuhl gehen, k svoji potrebi iti, nach dem *Kroat.* iti od sebe; keinen Stuhl haben, zapečen biti, zapert, nach dem *Russ.* zapor imeti; er hat einen schweren Stuhl, zapira, zapeka se po njem; durch den Stuhl fortgeschaffen, odpraviti iz života po črevesnem prehodu; Excremente, blato; Sitz des Fürsten und dergleichen Würdenträger, prestol (Thron), stolica (nach andern slav. W.); der heilige Stuhl, sveti prestol, sveti, pa-pezev sedež; Gerichtsstuhl, sodišce, sodiše; Gemittat, županija, *slovak.* stolica; Dachstuhl, *der*, strešni stol ali klobuk; Glöckchenstuhl, *jarem*; Beichtstuhl, spovednica; Bettstuhl, kleckal, kleckavnik; Predigtstuhl, leca, prižnica; Weberstuhl, statve; in den Mühlen, bei den Wagnern, ein Stuhl auf drei Füßen, kobila; Degenstuhl, kobillea; in der Kirche, klop, stol; Capital, *f.* d.

Stuhl, *in der Bzgg.* stovov, — (od) stola.

Stuhlar, *der*, stola roka.

Stuhlbein, *das*, stola noga.

Stuhlbeschlagn, *der*, okov stola.

Stuhlbörs, *f.* Kaufbörs.

Stuhlbruder, *f.* Stifteherr, (kanonik).

Stuhlede, *die*, prevleka.

Stuhlerbe, *f.* Thronerbe.

Stuhlerledigung, *die*, izpraznjeni sedež (skofovski).

Stuhlfeier, *die*, praznovanje stola, sedeža sv. Petra.

Stuhlfest, *in Baiern*, *f.* Eheverlöbniß.

Stuhlflechter, *der*, stoloplet, stolopletee, kdor stole plete.

Stuhlgang, *der*, Oeffnung des Leibes, potreba, nach dem *Russ.* izpraznenje; keinen Stuhlgang haben, k potrebi ne iti, ne oöiditi, ne izprazniti se; zapert biti, ne oöiditi se; ihn befördern, k oöejenju, k izpraznenju pomagati, omeöiti; auf den Stuhl gehen, na stran iti, od sebe, zavoli sebe iti; harter Stuhlgang, nach *Jarn.* perpica; *f.* a. Stuhl.

Stuhlgeld, *der*, *pl.* für die Kirchengelder, klopina; *f.* a. Capital.

Stuhlgericht, *das*, wörtl. stolna sodnija.

Stuhlherr, *f.* Gerichtsherr.

Stuhlfapne, *f.* Stuhlede.

Stuhlfissen, *das*, blazinica na stolu.

Stuhlfrant, *f.* Haubechel.

Stuhlleben, *das*, domosedno življenje.

Stuhllehne, *die*, naslonilo.

Stuhlmacher, *der*, stolar.

Stuhlpfühl, *Stuhlpolster*, *f.* Stuhlfissen.

Stuhlrichter, *der*, stolnik (V.), okrajni sodnik na Ogerskem.

Stuhlrichteram, *das*, okrajna gosposka na Ogerskem, stolništvo f, stolno sodništvo.

Stuhlsäule, *die*, podstrešni steber.

Stuhlschlitten, *der*, male sani s stolam.

Stuhlschreiber, *der*, pisar sodnji.

Stuhlschwelle, *die*, tram podstrešni.

Stuhlüberzug, *f.* Stuhlede.

Stuhlverhärtung, *die*, perpica (*Jarn.*?).

Stuhlzapfen, *der*, pipek (V.), klinöck mjilni.

Stuhlzwang, *der*, zapor (*russ.*), zapertje (V.), ang. a. perpica, (in St. skeka?), napenjanje, tisanje, *russ.* natoga (= natoga).

Stuhr, *f.* Kaufbörs; Blutfrant.

Stufe, *die*, stor, panj, porobek.

Stufen, *f.* Stufen.

Stufenförster, *f.* Forstnecht.

Stukatur, *f.* Stuckarbeit.

Stulpe, *Stülpe*, *die*, ein umgestülpter Theil eines Dinges, viha (V.), zaferlje, zavijah (*Gutm.*), podvih; (*serb.* suvratak); am Hute, okrajie, obod, streha; ein beweglicher Deckel, pokrovka, pokrov, pokrovec.

Stützen, *v. a.*, einen hohlen Deckel auf etwas legen, pokriti, djati pokrovec na —, nach V. zavezanti; umkehren von Gefäßen und Körpern mit breiten Flächen, eig. stürzen, einen Topf, povezniti; aufschlagen oder umschlagen, einen Hut, Stiesel, priviati, zavihniti, zavijati, podvihat, klopovihati, vihati; aufstülpen, *f.* d.

Stülper, *der*, einer der stülpt, pokrivavec; ein Ding, welches gestülpt wird, *f.* Stürze.

Stülphandschuh, *der*, rokavica z vihami; (der sonst das a liebende Unterfrainer sagt nur rokavica; *Met.*).

Stülphut, *der*, zavijani klobuk.

Stülpig, *adj.*, zavihan.

Stülpnase, *die*, zavijani, zaferknjeni nos.

Stülptiesel, *der*, sleci, sleki, škornji podviani, škornji na zavih.

Stülptrumpf, *der*, podvihana, zavijana nogavica.

Stumm, *adj.*, gew. mutast oder mutav (M.), nach allen übr. sl. W. u. schon bei *Gutm.* u. V. nem; kdor ne more govoriti, komur je vzelo besedo; stumm werden, omutiti (V.), onemeti; verstummen, *f.* dieses; ein stummer Mensch, mutec, mutavec (? M.), nemec (in and. W.); die Stumme, muta, (mutavka? M.), nema, mutasta ženska; stumme Buchstaben, brezglasse öerke; stumme Person auf der Bühne, *f.* Stitist; stumm sein (aus Vorsatz), ne govoriti, stanovitno molcati, malih besedi biti; die stumme Sünde

mutasti (nach dem *Russ. gousni*) greh;
 stumme Schnepfe, f. *Haarschnepfe*.
Stumm, das, eine Stille, wo Niemand was
 spricht, molk, tihota.
Stummel, **Stümmel**, der, f. **Stumpf**, der,
 kratka lula.
Stümmeln, f. **Verstümmeln**; oštuliti, štuliti, oklestiti, klestiti; gestümmelt, oklesčen, oklesten, štulast.
Stummen, f. **Verstummen**.
Stummenerst, der, resnoba mutastiga človeka.
Stummenglocke, die, zvonček mutca, s kterim kliese strežnika.
Stummheit, die, etlva mutstvo, nach *M.* mutavost, nach andern *D.*, nemost, nemo-ta; um sich von seiner wirklichen Stummheit zu überzeugen, da bi se prepričal(i), če je res mutast ali ne —.
Stümmeler, der, kazivec.
Stummsein, f. **Stummheit**.
Stümpel, **Stümpel**, f. **Stumpf**, der.
Stümpeln, v. a., einen Meiler, f. **Abstümpeln**; v. n., f. **Stümpfern**.
Stümpfer, der, Pflücker, pačuh, mojster skaza, budavec (*V.*), slepar, ki rokodelstvo kvari, ki kako reč lo poverhama zna in vse skazi, kar vzame v roko, kerpač, mazač; in der Mühl, brenkač, škripač, trobentač, cigavt (*V.*); abgefürzter Wein-gartenstock, prapol (*St.*).
Stümperei, die, budanje (*V.*), šušmarija, kerparija, kerpanina, palčenje, pačuharija.
Stümpferhaft, adj., šušmarsk, pačuharsk.
Stümpferin, f. **Pflückerin**.
Stümpfermäßig, f. **Stümpferhaft**.
Stümpfern, v. n. u. a., tumpariti (*V.*), šušmariti, kerpariti, budati (*V.*), palčiti, pačuhariti, slepariti se v čem; f. a. **Pflü-schen**; auf dem Glaviere stümpfern, na klavirji brenkat; auf der Geige, na gosli škripati.
Stümpfern, das, šušmarjenje, kvarjenje, kerpucanje.
Stumpf, adj., abgefürzt, der gehörigen Länge beraubt, štulast, oštuljen, mulast, omuljen, okernjen, kebast, prirezan, oklesten oder oklesčen, (z. B. von Bäumen), nicht scharf, nicht spitzig, tumpast, zatopfen, top, skerhan, (nach *M.* zakaran oder skaran); stumpf machen, otumpati, zaguliti, zatumpati, tumpati (*V.*), topiti; f. a. **Abstumpfen**; stumpf werden, otumpiti, tumpiti (*V.*); von Zähnen, da sie von einer herben Säure stumpf werden, skominast; diese stumpfe Beschaffenheit der Zähne heißt, skomina; *altsl. u. russ.* oskomina; er hat stumpfe Zähne, skomina mu je; daher stumpf machen, oskominiti, skominiti; stumpf machend, (vom Obst), skominast, skominav; im Gegensatz des Scharf, skerhan, top; daher stumpf machen, skerhati, kerhati, nach *M.* auch zatopiti, zakarati, nach *Medv.* zabovcati, na boveo (nach *Pol. v. Galz*) skerhati; stumpfer Mensch, omuljena, odergnjena metla; ein stumpfer Mensch, tumpce, topoglaveo; ein stum-

per Winkel, širok kot, vogel, *russ.* top; stumpfsinnliches Dreieck, trivogelnik širocih, stegajenih kotov; stumpfe Sinne, slabi, oslabljeni počutki; vom Geist, opokel, top, zbegan; stumpfe Nase, plošnati, tumpasti nos; stumpfer Wein, ohne gehörige Schärfe, mehko vino (*Unt. Kr.*), stumpfer Schmerz, gluha bolečina.
Stumpf, **Stumpfen**, der, nach *V.* tump (?), *dim.* tumpke, štula, mula, okerhek (*Gutsm.*), ostanek; *serb.* kusatak; von Schloßen abgestumpftes Getreide, štekelj (*V.*), ein Stumpfen Licht, konec sveče, *dim.* konček; *russ.* ogarok; bei Bäumen, panj, štor, porobek, šterkelj, štercelj, teslo (? *Gutsm.* Hackstock); mit Stumpf und Stiel, s korenino, popolnoma; der Stumpf eines Fußes, štula; Stumpf Welle, vreča volne; Stumpf Geld, kratka, debela mošnja dnarjev; schlechtes Messer, rezalo skerhano; der Stumpf eines Zahnes, korenina, ki ostane v mesu.
Stumpfe, f. **Stumpfsheit**.
Stumpfedig, adj., topih oglov.
Stumpfen, **Stümpfen**, v. a., der Spitze berauben, otumpiti, tumpiti, omuliti, oštuliti; f. a. **Abstumpfen**; die Bäume stümpfen, fappen, drevje prisekati, prisekovati; der Schärfe berauben, z. B. ein Messer stümpfen, skerhati, kerhati nož, zakarati (*M.*), zatopiti; die Zähne, oskominiti, skominiti, skomino delati; das Alter stümpft die Sinne, starost slabi počutke; f. a. **Abstumpfen**; stümpfen, v. n., skerhati, kerhati se, otopiti, topiti se.
Stumpfen, der, f. **Stumpf**, der.
Stumpfen, **Stümpfen**, muljenje, štuljenje, kerhanje, topljenje.
Stumpfende, das, topi konec, štula.
Stumpfgasse, f. **Sackgasse**.
Stumpfhaf, der, nek oves s kratkimi in debelimi zerni.
Stumpfsheit, **Stumpfigkeit**, die, topost, fig. slabost, slabota, opoklost, zbeganost.
Stumpfkante, die, topi rob, kraj.
Stumpfkugel, der, topi, otumpani kogelj.
Stumpfkopf, der, f. **Schwachkopf**, topoglaveo.
Stumpfköpfig, adj., top, topoglav.
Stümpfling, f. **Stumpf**, der.
Stumpfnase, die, prilačeni nos, tumpasti, plošnati nos; eine Person mit einer solchen Nase, tumpanos (*V.*).
Stumpfnasig, adj., s prilačenim, topim nosam.
Stumpfrechnung, die, pristavek neizir-ljivih dolgov.
Stumpfs, adv., urno, hitro; f. **Sogleich**.
Stumpfschwanz, der, kusi, kebasti rep, nach *Gutsm.* kusati, prirezani rep; ein solches Pferd, kebec; ein Stumpfsch, *serb.* kusonja; Stumpf, kusulja.
Stumpfschwänzig, f. **Abstumpfen**.
Stumpfschwänzig, adj., kebast, kusorep.
Stumpfsinn, der, topost, bebost, opoklost, topoglavost.
Stumpfsinnig, adj., top, topoglav, kebast.

Stumpfsinnigkeit, f. **Stumpfsinn**.

Stumpfwinkel, der, stegajeni, široki, topi kot.

Stumpfwinkelig, *adj.*, s širocimi koti.

Stumpfwahn, der, škerba, škerbina, korenina zoba.

Stümpler, f. **Stümper**.

Stunde, die, der vierundzwanzigste Theil des Tages, *ura*, *dim.* *urica*, *altal.* u. *russ.* čas, *böhm.* hodina, *poln.* godzina, *serb.* neben *ura* auch das *türk.* sahat oder sat; eine Stunde Weges, uro hoda; eine halbe Stunde, pol ure; anderthalb Stunden, poldrago uro; eine starke Stunde, debela ura, dobra ura; bis zu welcher Stunde?, dokorej?; bis zu dieser Stunde, dosorej; um welche Stunde?, obkorej?; um diese Stunde, obtorej, obsoorej; von Stunde zu Stunde, od ure do ure; die letzte Stunde, zadnja ura; die Todesstunde, smertna ura; an Stunden gebunden sein, imeti odločene ure (za to in uno opravilo); Stunde halten, deržati se ure, natančno biti; ein Theil der Zeit von unbestimmter Dauer, čas; zu jeder Stunde, vsaki čas; von Stunde an, od zdaj, odslej, (od te priče, *M.*); zur Stunde, zdaj, sedaj, pri ti priči; bis zu dieser Stunde, bis zur Stunde, do zdaj, doslej; zu guter Stunde, o pravem času, pri dobri sreči; er hat seine gute Stunde, (von Kraulen), odleglo mu je, sonst, pri volji je, dobre volje je; alle Stunden, vselej, vsaki čas; helle Stunde, f. Hell(er Zwischenraum); Stunden geben, učiti, lekcije dajati, podučevati; Schreibstunde, poduk v pisanji, ura namenjena za ta poduk; (*mont.*) štirindvajseti del oboda ali kolo-barja.

Stündchen, f. **Stunde**.

Stunden, in den Bsgg., urni.

Stunden, v. n., (veralt.), odlog, rok dati.

Stundenbericht, der, poročilo vsako uro dajano.

Stundenblume, die, sineška roža.

Stundenbret, das, urna dilja (*V.*).

Stundengeber, der, podučevavec, učenik (na ure).

Stundengeberin, die, podučevavka.

Stundengebet, das, ure.

Stundengeld, das, podučnina, plačilo od ure.

Stundenglas, das, sipna ura; f. Sanduhr; (peščénica, *Gutm.*).

Stundenhalter, f. **Stundengeber**.

Stundenkreis, der, in der Sternenwissenschaft, vsak poldnik, urni kolobar.

Stundenkreis, das, solčna ura v podobi križa.

Stundenlang, *adj.*, celouren (*V.*), uro dolg, uro terpeč; *adv.*, celo uro, po uri, cele ure.

Stundenlauf, der, tek časa.

Stundenlehrer, f. **Stundengeber**.

Stundenlinie, die, in der Sonnenuhr, diejenige Linie, welche der Schatten des Zeitgers zur bestimmten Stunde erreichen muß, senčna črta, ki uro kaže.

Stundemarke, die, znamka† ur (v kterih je kdo koga učil).

Stundenmaß, das, urna mera.

Stundenmessung, die, merjenje časa po urah.

Stundenrad, das, bei den Uhrmachern, urno kolo (ki obrača ali premika kazavnik).

Stundenring, der, urni kolobar.

Stundenrufer, der, čuvaj, ki razglaša ure, oklicovavec, nach *M.* preklicovavec; f. a. **Nachtwächter**.

Stundensand, der, pesek, sipa v uri.

Stundensang, f. **Stundengebet**.

Stundensäule, die, miljnik.

Stundenschlag, der, bitje (*russ.* boj) ure, odbijanje ure.

Stundenschauer, f. **Stundenrufer**.

Stundenzeiger, der, ura.

Stundentafel, die, razkazek, kazalo ur.

Stundenuhr, die, ura, (ki ne kaže minut).

Stundenverkündiger, der, f. **Stundenrufer**.

Stundenweise, *adv.*, vsako uro, po uri, po urah.

Stundenweiser, der, ura; kazavec ali kazavnik.

Stundenzeiger, der, kazavec, kazavnik, ročica, ki uro kaže.

Stundenzettel, der, urni list.

Stundenzirkel, f. **Stundenkreis**.

Stündig, *adj.*, zweistündig, dve uri, zweurni.

Stündlich, *adj.*, vsakourni, a. o; *adv.*, vsako uro, od ure do ure.

Stunsel, f. **Stille**.

Stunze, die, neka posoda.

Stuparisch, f. **Gabelstaut**.

Stupend, f. **Erstaunlich**, **Ungemein**.

Stupf, der, pobezek, dreglje; f. a. **Punct**, **Stich**.

Stupfel, der, bezalo, žokavnik, dregalo, osten (*Gutm.*).

Stupfen, v. a., mit der Faust, gajocniti, gajocati, dregniti, dregati oder drezati; sonst pobezniti, pobezati, bezati, požokati, žokati, zbosti, spodbosti, zbadati.

Stupfer, der, dregavec, dreg; f. a. **Stoß**, **Stich**.

Stupid, *adj.*, neumen, topoglav, zabit.

Stupidität, die, neumnost, topoglavost.

Stuppen, f. **Stuken**.

Stupration, f. **Schwängerung**.

Stuprator, f. **Schänder**, **Schwängerer**.

Stupriren, f. **Schänden**, **Schwängern**.

Stuprum, das, f. **Schwändung**, **Schwängerung**.

Stupfen, f. **Stupfen**.

Stur, *adj.*, kisel, čmern.

Sturm, der, eine heftige Bewegung mit lautem Getöse verbunden, (impetus), žum, hram, hrap, vriš (*serb.* jariš), lomast, vihar; auf der See, in der Luft überhaupt, vihar navihta oder nevihta, nach *M.* auch vihta, bei *Gutm.* viha (?), hudo vreme, huda ura, *serb.* bura (burja im Slov. Bora; wind); es erhob sich ein großer Sturm,

vstal je velik vihar; im Kriege, naskok (*Gutsm.*), napad (*Gutsm.*), naval s hrumom, *serb.* juriš, *russ.* pristup (= pristop); Unruhe, Tumult, hrum, hrup, šum, vrenje; Stürme der Zeiten, časov viharji, potresi; Sturm des Windes, piš; Sturm läuten, plat zvona biti; Sturm laufen, naskočiti, navaliti, napasti, čez ozidje dreti (*V.*), *serb.* jurišati; mit Sturm einnehmen, z naskokom, z vrisem, hrumam vzeti, posiliti; Sturm schlagen, v naskok trobiti ali bobnati; den Sturm abschlagen, napad, naskok odbiti, odbijati; *fig.* naval, pritisk; man that einen heftigen Sturm auf ihn, hudo so pritisnili na-nj (t. j. močno so ga jeli nagovarjati); Sturm der Seele, hud nemir, vihar duše, viharo gibanje, kipenje, stresanje; Sturmleute, derhal; Sturmbögel, trop; f. *Streich*.

Sturmanlauf, f. Sturm.

Sturmballen, f. Sturmbod.

Sturmbewegt, *adj.*, stresen, omujan po viharji.

Sturmbod, der, in der alten Kriegskunst, oven, *russ.* taran und stenolom.

Sturmbrücke, die, in der alten Kriegskunst, most na kolesih (*V.*).

Sturmbach, das, in der Belagerungskunst der Alten, streha na kolesih (*V.*), nach dem *Russ.* pristopni, bojni ščit.

Sturmeise, die, viharina, velika naglost.

Sturmepört, *adj.*, vom Meere, razburkan.

Stürmen, v. n., Einmal stürmen oder anfangen zu stürmen, zahrumeti; in etwas hinein, prihrumeti, hrumeti v kaj; stürmend ankommen, prihrumeti; lärmern, toben, hrumeti, vihrati, divjati, razsajati, zdolovati, hrupeti, versati, vihariti, bobneti, bučati; es stürmet (v. i.), vihar in piš je; nevihta, veter razsaja, divja, zdoluje, huda ura je; alles stürmte auf ihn, vse je pritiskalo va-nj, je valilo vanj (in vendar se ni dal pogovoriti); die Glode stürmt, plat zvona bije; ins Haus stürmen, v hišo pridreti, privaliti, prignati se, prihrumeti, pri-lomastiti, pridivjati; an die Thür stürmen, razbijati na vrata, z močjo tolči, pahati; Sturm laufen, f. Sturm; stürmende Leidenschaft, viharina strast; mit stürmender Hand, z naskokom, z vrisem, s hrumam; v. a., Bilder stürmen, podobe podirati; Jemandes Zimmer stürmen, v stanico pridreti, pri-lomastiti, vlomiti (*V.*); s silo predreti; eine Stadt, Festung stürmen, navaliti, naskočiti, v naskoku vzeti, jemati, *russ.* pristup de-lat, pristupom vzjat; die Mauern stürmen, ozidje naskočiti, s hrumam preskočiti; das Thor stürmen, vrata naskočiti in razbiti, s silo odpreti.

Stürmen, das, viharjenje, divjanje, naskakovanje.

Stürmend, *adj.*, viharin, po navalu, naskoku.

Stürmer, der, vihravec, naskakovavec; f.

a. Raufbold, Sturmwind; velik klobuk na tri ogle.

Stürmerin, die, vihravka, naskakovavka.

Sturmesnoth, die, sila v viharji.

Sturmflut, die, bojno, vojaško bandero.

Sturmfah, f. Feuerfaß.

Sturmfest, *adj.*, varen zastran viharja.

Sturmfiß, der, riba hudournica.

Sturmflug, der, silni, nagli let.

Sturmflut, die, viharski nastop, valovje razburkano.

Sturmgaß, das, brana.

Sturmgedanke, der, viharina, stresajoča misel.

Sturmgeheul, das, rjojenje, bobnenje viharja.

Sturmgeräth, das, napadno orodje, pri-prava za naskok.

Sturmgetöse, f. Sturmgeheul.

Sturmgewöhit, *adj.*, viharja, nevihte vaju.

Sturmgleich, *adj.*, kakor v viharji, nevihti.

Sturmglode, die, plat zvona; dieselbe an-ziehen, plat zvona biti.

Sturmhafen, der, Güterhafen, maček (*V.*), pik.

Sturmhaube, die, eiserne kapa, d. i. Helm, čelada (*Gutsm.*).

Sturmheulen, f. Sturmgeheul.

Sturmhut, der, f. Sturmhaube; der Wolfs-wurz-Eisenhut, (*Aconit. pyrenaicum*), svolina, nalip, volčji koren; der langhan-bige Eisenhut, (*Aconit. Telyphonum*), kapasti omej; der Fuchstod-Eisenhut, (*Aconit. Lycotonum*), lesičja smert, lesjak; der buntblüthige Eisenhut, (*Aconit. variega-tum*), pisani omej, čmerunka, pasja smert; der schnablige Eisenhut, (*Aconit. rostra-tum*), kljunasti omej; der lichtblaue Eisenhut, (*Aconit. Cammarum*), višnjavi omej, nalip; der riesige Eisenhut, (*Aconit. paniculatum*), latasti omej; der überhängende Eisenhut, (*Aconit. cernuum*), klapasti omej; Störck-Eisenhut, (*Aconit. Störckianum*), šterkovi omej; der Neubergische Eisenhut, (*Aconit. Neubergense*), novoberški omej; pyra-midenförmiger Eisenhut, (*Aconit. pyramida-le*), piljasti omej; Bernhard-Eisenhut, (*Aconit. Bernardianum*), Bernardov omej; der wahre Eisenhut, (*Aconit. napellus*), pravi omej, zeleni klobuk, preobjed, vranica, auch lesjak; der spighaubige Eisenhut, (*Aconit. acutum*), špicasti omej; der schmalblättrige Eisenhut, (*Aconit. angustifolium*), osko-pérni omej; der flachhaubige Eisenhut, (*Aconit. hians*), zijali omej; der steife Eisenhut, (*Aconit. strictum*), togasti omej; der Tauer-n-Eisenhut, (*Aconit. tauricum*), taverški omej; Kolléans-Eisenhut, (*Aconit. Kolléanum*), keležanov omej; der weißblühende Eisenhut, (*Aconit. album*), beli omej, (*Hedv.*); f. a. Eisenhut.

Stürmisch, *adj.*, viharin, burjast, lomastin, silen, razsajaven, šumen, ropotav, vroč, hud, razburkan (vom Meere); stürmischer

Reusch, silen, nagel clovek; f. Ungestim; stürmische Wetter, hudo vreme, vihar, nevihta; stürmische Sitzung, viharina, šumna seja.

Sturmlaufen, das, naskok, napad; f. a. Sturm.

Sturmläufer, der, f. Stürmer.

Sturmleiter, die, naskočna (Gutm.), boj-na lestva, nach dem Russ. pristopna lestva.

Sturmliebe, die, silna ljubezen.

Sturmloß, adj., miren, tih, brez vsačiga viharja in hrupa.

Sturmlinde, f. Bresche.

Sturmmeye, die, (Larus), siva tonovaica.

Sturmnacht, die, viharina noč.

Sturmpetition, die, silovita prošnja.

Sturmpfahl, f. Pallisade, (bei Vuk ber-klja).

Sturmschild, der, pristopni, naskočni ščit.

Sturmschlag, der, plat zvona, kadar plat zvona bije.

Sturmschritt, der, napadni (hitrejši) korak.

Sturmschwalbe, f. Sturmvogel.

Sturmverflünder, f. Sturmvogel.

Sturmvogel, der, (Procellaria), hudournik, strakoš (kroat.).

Sturmvoll, adj., viharan.

Sturmweiter, das, vihar, hudo vreme, huda ura, vihta (M.), nevihta, nach Gutm. auch pojovica u. viha.

Sturmwind, der, vihar, piš, hud, silen veter, polomaj; Wirbelwind, vertinec, strehoderec, (angebl. in St.).

Sturmzeug, f. Sturngeräth.

Sturme, die, morski škorpion.

Sturz, der, der Fall, pad, sosebno nagli pad, silni padec; einen Sturz thun, pasti, telebiti, zverniti se, zvaliti se, podreti se; Umsturz, Wurzelbaum, prekuć, (böhm. prekot), preval, prevrček (Gutm.); sein Sturz war unvermeidlich, nihče ga ni mogel obderžati, ni mogel ubraniti, da bi ne padel; Anfall, napad, prepir, boj; mit einem Sturze austrinken, kupico zverniti, zvracati v se; Sturz des Felsens, stermoe, stermina skale; der Sturz des Wassers, slap; Einsturz, podertija, razdor, udor; ein Paar unverzünnter aufeinander liegender Bleche, par (V.); die obere Fläche, eines Fensters, einer Thür, preklada; bei andern Dingen im Gegenfalle der Sohle, teme; Sturz des Wetters, prekuć, preval vremena; der Mantel über einem Herde, napa (V.), plajš, šija; ein Stumpf, štala, nach V. tump (?); dasjenige Ende der Fackeln, wo dieselben abgehauen werden, ritovje; der Ort, wohin etwas gestürzt wird, zvracišče (V.), zvracališče, zvracališče, russ. otval; f. a. Halbe; ein Sturzgias, poveznik (V.); waidm. jelenji rep; am Knotholze, koleno.

Stürzader, der, vzdignjeni razori (V.); den Stürzader pflügen, razore vadigati, ledino pervio orati, praho orati.

Stürzbad, der, slapnik, skočni, skakavec.

Stürzbad, das, kopel, kjer na koga iz-

nenada vodo nlijejo ali kjer ga iznena-da veržejo v vodo.

Sturzbar, adj., prekueljiv, zvraceljiv.

Sturzbaum, der, Wurzelbaum, kozolec, prekuć; einen Sturzbaum machen, kozolec prevracati, prekucniti, prekućovati se.

Sturzbühne, die, (mont.), zvracišče (V.).

Sturzdrohend, adj., kar se hoče podreti, zvaliti.

Stürze, die, (mont.), Sturz, zvracišče, zvracališče, zvracališče, russ. otval; ein hoher erhabener Dessel, pokrov, pokrovka, rena; am Pfluge, ročica.

Stürzbecher, der, ein Becher mit einer Stürze, pitnik, kupa s pokrovam; ein starker Trinker, suha goba, vinska mušica, zvracavec kupio.

Stürzel, der, die Stopfeln, sternašče, sternašče; das zurückgebliebene kurze Ende, nach dem das längere abgeschnitten worden, štala; im Weinbaue Knoten, Schenkel, Ranken, starika, ključ, renje; beim Holze, porungel, sterceelj, štor u. dergl. f. a. Stürze.

Stürzen, v. n., plötzlich, heftig fallen, zverniti se, na tla butiti, telebiti, zvaliti se, silno pasti, stermoglavo pasti, stermoglaviti se; in einen Abgrund stürzen, v brezen pasti, zvaliti se; sich umstürzen, prekucniti se, (böhm. prekotit se), prevaliti se, nach Gutm. na kozji rog potočiti se (?); vom Pferde stürzen, s konja pasti, zverniti se, prevreći se; (waidm.), von erschossenen Hirschen, zgruditi se, zverniti se na tla, cepniti na tla; heftig, geschwinde sich fortbewegen, z. B. in das Zimmer stürzen, planiti, udreti (se) v—, spustiti se, zagnati se; (sich) auf den Feind stürzen, zakaditi se, zaprašiti se, zagnati se na—, popasti koga; v. a., mit Heftigkeit fallen machen, zverniti, zvracati, podreti, podirati, prevreći, vreći, metati, spodbiti, spodbijati; hinabstürzen, pahniti, pahniti, suniti v —; schnell, heftig fortbewegen machen, pahniti, suniti, pahati, treščiti, treščiti, terjusiti, suvati; umstürzen, prekucniti, prekućovati, prevaliti, prevaljevati; sich in Jemandes Arme stürzen, naglo objeti koga, pasti mu okoli vratu; Gläser stürzen, kupico zvracati (nar. pes.); den Behälter stürzen, (mont.), dati, dajati desotino; plötzlich umkehren, um das darin befindliche anzuschütten, zverniti, zvracati; das Grz stürzen, rudo zvracati; etwas so aufstellen, daß die untere Basis zur obern wird, und daß es auf der sonst gewöhnlichen obern Grundfläche zu stehen kommt, z. B. einen Topf, povezniti, (povezovati? als v. impf.); die Oberfläche zweier Körper auf einander legen, Butterknäusen zusammenstürzen, ploskniti (Zal.), nach V. auch povezniti; gestürzte Eier, na mehko, na pol kuhane jaje; das Getreide stürzen, obrniti, obraćati, pregrebsti, pregrebati z lopato; den Ader stürzen, ledino ali praho pervio orati, nach V. razore vzdigati; einen Dessel auf den Kopf stürzen, pokriti, pokrivati lo-nee, djati na-nj pokrovko; einen in das

Wasser gefallenem Menschen stürzen, vtonjeniga na glavo postaviti; Einen zu Boden stürzen, na tla butiti, telebiti, tresčiti, tresiti; sich ins Wasser stürzen, (v. r.), skočiti, zagnati se v vodo; (mont.) sich stürzen, navpik pod se iti, spuščati, spuhati se, derzati; die Hoffahrt wird ihn stürzen, napuh ga bo pogubil; vom Throne stürzen, pahniti, vreči s prestola; einen Günstling stürzen, spodriniti koga, v nemilost spraviti, vreči, podreti koga; ins Unglück stürzen, v nesrečo pripraviti koga; Gott erhöhet u. stürzt Reiche, Bog vzdiguje in podira kraljestva.

Stürzen, das, podiranje, zvrčanje u. dgl. **Stürzende**, das unsere Ende bei den Fischen, ritovje, auch böhm. rit.

Stürzer, der, einer der etwas ausstürzt, besonders im Bergbau, zvrčavec; ein Dösel, f. dieses.

Sturzfrei, adj., varen pred padam.

Sturzglas, das, nach V. poveznilo u. poveznik.

Sturzgut, das, zvrčno blago, blago, ki se v ladijo zvrča ali presiplje (ktero torej ni v sodih ali obojih).

Stürzlarren, der, kinkež, (ki se zvrča).

Sturzlatte, die, Fensterlatte, etwa prekladnica †.

Sturzplaz, der, etwa zvrčališče, zvrčališče, zvrčišče, zvrčišče; f. Stürze.

Sturzraum, f. Sturzplaz.

Sturzmanfcl, die, lopata za pregrebanje zita.

Stürzsee, die, val, ki se zažene v ladijo in se razbije nad njo.

Sturzstall, die, bei den Jägern, mesto, kjer je ostreljena zver padla in obležala.

Sturzweg, der, silno sterma pot.

Stute, der, (auch die), hlebec, beli kruh.

Stute, die, kobila, (eiza Gutm.); eine Stute belegen lassen, kobilo pripustiti.

Stuten, in Bfsg. kobilji.

Stutenhais, der, kobilji, to je, dolg in tenak vrat.

Stutenhengst, der, zrebec, pastuh.

Stutenmeister, der, kobilar, oskerbnik kobilarije.

Stuterei, die, f. Gestüte, nach Gutm. kobilstvo.

Stutereipferd, f. Gestütsperd.

Stutereiverwalter, f. Stutenmeister.

Stutenfüllen, das, (Stutenfüllen), kobilica, zrebica.

Stuthengst, f. Stutenhengst.

Stutte, f. Stütze.

Stuß, der, ein abgestüßtes, abgefürztes Ding, kratka, omuljena reč, štula, mula; auf den Stuß, na mah, iznenada; Stußrohr, kratka risanica ali puška, Stuß; Handschuhe ohne Finger, (sie reichen nur bis an den Knöchel), rokavica brez perstov, na pol; Ruß, f. Ruß; Federbüsch, f. d.; Stußuhr, namizna, postavna ura.

Stußärmel, der, kratek rokav, na pol rokav.

Stüßbalken, der, podporno bruno, podporni tram.

Stußband, das, bei Zimmerleuten, komoleo (V.).

Stußbart, der, herki, pl., eine Person mit solchem Bart, berkar.

Stüßbüchse, die, kratka risanica, nach V. priskekanica, priskekana risanica.

Stütze, die, ein hölzernes Gefäß von Wölkherarbeit, štecelj* (V.); ein Ding, welches stützt, podpora, podporna, podstavka; f. a. Strebe; worauf man sich stützt, opora, naslomba, opiravnik, podlog, (prema?); fig., zaslomba, palica, varstvo, obramba, pomoč, zagovornik, zavetje, zavetnik; die Stütze des Alters, palica, podpora v starosti, stäber, na kterem kaj sloni; in der Geometrie, f. Sinaß.

Stüßel, f. Stuß.

Stußen, der, f. Ruß.

Stußen, v. a., bei Empfindung eines unerwarteten Dinges plötzlich stille stehen, von Menschen, obstat, obstajati, zavzeti se, ostermeti, stermeti, začuditi se, čuditi se, osupniti oder osopniti; f. Erstaunen; von dem Viehe, splasiti, plaßiti se; gerb. čuliti; prangen, oßaben biti, hvaliti se, bahati se, äopiriti se a. čim, skazovati se, oöiten biti, v öci biti; heftig stoßen, so daß von dem gestossenen Körper ein Widerstoß erfolgt, terčiti (s kozarci, n. pr.), terkniti, terkati (od kozlov i. t. d.); vom Rindvieh, bosti se; fig., Waaren tauschen, menjati, prebotati (V.); v. a., kürzer machen, prikräjsati; durch Abhauen, prisekati, prisekavati, podsekat, štuliti, muliti; gestügten Schweifes, kus (auch altst. u. poln. kus, kusy und nicht kes, nach Andern jedoch kos), kuso- rep, kusast, kebast; abschreiben, prirezati, prirezovati, spodrezati, spodrezovati; mittelst der Schere, pristrichi, pristrigati, podstriichi; die Äeste stügen, priklestiti, prisekati; f. a. Abstüßen; einen Gut stügen, zavihati, podvihati krajee; die Flügel stügen, perutnice podstriichi.

Stußen, das, stermente, terkanje, prisekovanje, spodrezovanje.

Stußen, der, f. Stuß.

Stüßen, v. a., podpreti, podpirati kaj, postaviti, postavljati kaj, opreti, opirati, osloniti, oslanjati kaj na kaj; v. r., sich auf etwas stügen, na kaj opreti, opirati se na kaj, (ustaviti, ustopiti se, upreti se v —), naslanjati se na —; sich verlassen, zanesti, zanaßati se na kaj; f. a. Verufen, sich.

Stüßen, das, podprtje, podpiranje.

Stüßer, der, von Stügen, v. n., in Kleibern prangen, lißpavec, gizdavec, gizdalin, nach Gutm. serkolin, smerkolin; ein abgefürztes Ding, prisekanec, prirezanec; f. Stuß, Stüßbüchse.

Stüßer, der, podpiravec, podpornik.

Stüßerbart, der, lißpavecova, gizdalinova brada.

Stüßerin, die, nalißpanka, lißpulja, gizdavka, gizdalinka.

Stüherin, die, podpiravka.
Stüßglas, das, nizek kozarec.
Stüßholz, das, lesena podpora.
Stüßig, *adj.*, von Stügen (v. n.), erstaunen, osupnen, začuden, plahoten, plah; stüßig sein, plašiti se, čuditi se, sterneti; stüßig werden, splašiti, preplašiti se; dieß macht mich stüßig, to me plaši, (zavzeti, osupniti, zmesti); widerspänzig, stüßig, sketljiv, terdoglav; stüßig sein, werden, sketiti se, apirati se, kerčiti se, kujati se.
Stüßkasten, der, im Wäulenbaue ein mit Steinen angefülltes, viereckiges Gezimmer, izba oder ispa (V.).
Stüßkopf, der, sketljivec, kujavec, termoglavec; wörtl. kratka debela, nizko ostrizena glava.
Stüßleiter, die, lestva, lojtra z oporo.
Stüßler, in Sfgn., f. Wächter.
Stüßlich, f. Plößlich.
Stüßrohr, das, prisekano, pristrizeno, kuso uho; ein solches Thier, nach V. prisekanec.
Stüßverude, die, kebasta baroka.
Stüßpunkt, der, (pika) podpornica †, podpirališče, podpirališe †.
Stüßrohr, das, f. Stüßbüchse.
Stüßschere, die, škarje za pristriganje.
Stüßschwanz, der, keba, kusarepa žival, kusorepec, kusorepka, nach Andern, koso-repec.
Stühuhr, die, f. Stuß.
Stube, die, ostaneek kake tkanine.
Stüßig, *adj.*, peklensk; f. Uebend.
Styl, der, Schreibart, etwa pisava, pero (Feder), pisanje, nach dem Russ. u. Böhm. zlog, *poln.* styl; in den bildenden Künsten, sklad, način; Baustyl, etwa auch zidava; Rundbogenstyl, šega, zidava na okroglo obloke; bei den Malern, penzeln, malanje; alter, neuer Styl, d. i. Zeitrechnung, stara, nova pratika, staro, novo čislo, počteva časa, (časobroj †).
Stylisiren, v. a., besedo postaviti, staviti, pisati (dobro, slabo), deržati se zloga (dobriga, slabiga); sostaviti, sostavljati, spisati, pisati.
Stylist, der, in ungebundener Rede, pisar, pisavec; ein guter Stylist sein, lepo pisavo, besedo imeti, besedo lepo staviti.
Stylstil, die, nauk lepo pisave.
Stylstilam, das, učba lepe pisave, vaja v lepi pisavi.
Stylstilisch, *adj.*, pisaven; stylstilische Uebung, vaja v lepi pisavi.
Stylus curiae, f. Kanzleistyl.
Styptisch, *adj.*, (med.), ustavljaven, zaporčin.
Styr, der, fabelhafter Fluß der Unterwelt, Styks.
Suada, **Suade**, die, zgovornost, gladki, gladko tekoči jekiz.
Suajorisch, *adj.*, prepričovaven.
Subaltern, *adj.*, nizi, manjši; f. Unterordnen (untergeordnet).
Subaltern, der, Subalternbeamte, nizi ureduik.

Subalternität, die, podružnost, podrejenost †.
Subaraten, *pl.*, penzi bronasti s arebernimi ploščicami.
Subarrendator, der, podzakupnik †.
Subbaß, der, subbas.
Subbeln, f. Subeln.
Subdelegat, der, podpooblastenec, namestnik.
Subdelegiren, v. a., f. Delegiren, pooblastenec postaviti namestnika.
Subdiakon, der, mali diakon, subdiakon, russ. inodiakon.
Subdividiren, v. a., podrazdeliti †, podrazdelko delati.
Subdivision, die, podrazdel †.
Sub hasta verkaufen, prodati na očitni dražbi.
Subhaftation, die, očitna dražba; f. Vici-tation.
Subject, das, in der Logik, podlog †, nach dem *Poln.* u. Böhm. podmet †, glava, podstava, subjekt; Person, f. dießes; *kaufm.*, kupoijski služabnik, zlasti pa lekarski pomagač.
Subjection, die, vprašanje sebe samiga.
Subjectiv, *adj.*, subjektiven (*russ.*), podmetni †.
Subjiciren, f. Unterwerfen.
Subjunctiv, *adj.*, pridan, pritaknen.
Sublevant, der, pomočnik.
Sublevation, die, podpora.
Subleviren, f. Unterstößen.
Sublim, *adj.*, f. Erhaben.
Sublimat, das, zvišenina †, sublimat, žganje.
Sublimation, die, (v)sparjenje, sublimacija, žganje.
Sublimiren, v. a., die festen Theile eines Körpers durch Feuer in die Höhe treiben, žgati, zvišiti, vspariti, kviško spraviti.
Sublimität, f. Erhabenheit.
Sub littera, pod čerko.
Sublociren, v. a., dalje v zakup (v pod-zakup) dati.
Sublocation, die, podzakup †, podzajem †.
Sublunarisch, *adj.*, kar je pod luno, zemeljsk, podmesečen.
Subministriren, v. a., na roko iti s čim.
Submiß, *adj.*, f. Unterwürfig.
Submission, f. Demuth.
Submittiren, sich, v. r., podvreči se.
Subordination, die, podložnost, podrejenost, pokorščina, pokorsina.
Subordinationsswidrig, *adj.*, uporen, zoper vojaško pokorščino, pokorsino.
Subordiniren, f. Unterordnen.
Subornation, die, heimliche Anstiftung, Verführung, podkup, podmaz, skrivna.
Suborniren, v. a., podkupiti, skrivaj zapeljami.
Sub poena, pod kaznijo.
Subrector, der, subrektor, tretji učenk.
Subreption, die, apodlazba, spodlez.
Sub rosa, križ čez usta, med nama ostani, skrivno bodi.
Subscriber, der, podpisec, podpisovavec.

Subscribiren, v. a., podpisati kaj, podpisati se na kaj, naročiti (kako knjigo).
Subscription, die, podpis.
Subsellien, pl., sedala za gledavce.
Subsidiarisch, adj., pomočni, podporni.
Subsidiarrecht, das, pomočno pravstvo.
Subsidien, pl., pomoč, denarna pomoč.
Subsidienvortrag, der, pogodba zastran dnarne pomoči (v kaki vojski).
Sub sigillo, pod pečatom.
Subsigniren, f. Unterzeichnen.
Subsistenz, die, živež; Bestand, obstanek.
Subsistenzmittel, pl., živež, od česar kdo živi.
Substiren, f. Auskommen.
Substantialität, die, bistvo, bistvenost.
Substantialiter, bistveno.
Substantiv, das, ime; f. a. Hauptwort.
Substantivisch, adj., imensk.
Substanz, die, das Wesen, bistvo, nach V. useščina u. istnost, poln. istota, böhm. podstata; Kern, jedro; Substanzen, pl., skladi deli; — redivna reb.
Substanziell, adj., bisten, bistven; nahre hast, rediven; f. a. Kernig.
Substituiren, v. a., komu namestnika postaviti, postavljati, postaviti koga na mesto koga, poln. podstawić; ein Erbrecht, namestniga dediča postaviti.
Substitut, der, namestnik; Nacherbe, namestni dedič ali dednik; serb. zamjenik.
Substitution, die, namestenje, postavitev, postavlanje namestnika; postavljenje namestniga dediča; f. a. Stellvertretung; die steifemissarijsche Substitution, sdejskomisno postavlanje namestniga dediča.
Subtrat, das, podlog, dani primér.
Subsumiren, f. Voraussetzen, Folgern.
Subsumtion, f. Voraussetzung.
Subtil, adj., tenak, droben, nežen; f. a. Schlau, Spitzfindig.
Subtilität, die, tankota, natančnost; f. a. Spitzfindigkeit.
Subtrahendus, der, odštevanec, odštevanka.
Subtrahent, der, odštevavec.
Subtrahiren, v. a., odšteti, odštevati, russ. vyčitat (= izštevati); f. a. Abziehen.
Subtraction, die, odšteta, odštevanje, odklada.
Subveniren, v. a., podpirati koga.
Subvention, die, pomoč, zlasti dnarna pomoč dajana časniki.
Subventioniren, f. Subveniren.
Subversion, f. Versall.
Subvertiren, f. Umstürzen.
Succediren, v. n., einen, za kom nastopiti, nastopati, za kom biti, za kom priti, na koga mesto priti, prihajati, slediti, nasledovati; — po sreči stedi se, iziti, sniti se.
Success, der, f. Erfolg.
Succession, die, Nachfolge, nasledje; f. a. Folge, Erbfolge.
Successiv, adj., zaporeden, nasledenj; adv., nasledama, malo po malo, polagama.
Successor, der, f. Nachfolger.

Succint, adj., jedernat, ob kratkem.
Succulent, adj., sočen.
Succumbiren, v. n., zgubiti (pravdo).
Succurriren, f. Beispringen.
Succurs, f. Beistand.
Suche, die, iskanje, isk; der Hund hat eine richtige Suche, pes dobro, prav sledi, ima dober smerček, nos.
Sucheisen, f. Sonde, Sennadel.
Suchen, v. n. u. a., iskati (iščem) česa, serb. tražiti; ein wenig suchen, poiskati; eine gewisse Zeit hindurch suchen, preiskati; sich mühe suchen, naiskati se; in allen Winkeln suchen, vse kote preiskati, prestakniti, prestikati, premetati, prevertati, preberbati; nach Jemand suchen, po kom vprašati, popraševati; von mir hast du nichts zu suchen, od mene ne moreš nič terjati, pri meni nimas pravice po ničemur vprašati; wo soll ich ihn suchen, kje ga bom iskal?; in etwas herumsuchen, berskati po čem; was hast du hier zu suchen?, kaj, česa iščeš, išeš tukaj?, kaj imaš tukaj opraviti?; was sucht er darunter? kaj hoče tukaj, kam meri?; sie sucht etwas darin, arm zu scheinen, nekake prednosti, nekake slave išče, iše v uboštvu; ein Amt suchen, po-ganjati se, vleči se za službo, prizadevati si, da bi dosegel službo; Rath suchen, koga na svet vprašati; Hilfe suchen, koga za pomoč prositi, pomoči koga (pri kom) iskati; nachforschen, pozvedavati, popraševati; — gledati, kako bi se kaj storilo; er sucht Handel, rad bi se prepiral s kom, obresti iskati; das Beste suchen, pete odnesti, ubrisati jo; die gesuchte Erweiterung der Geist, proben, zeleni odlog; gesuchte Rebert, pri-siljeno, prenavljano govorjenje; f. Affectiren; Geld suchen, dnarjev na posodo iskati; gesuchte Waaren, blago, za ktero se pulijo, tergajo, vlečejo, za ktero je vlak.
Suchen, das, iskanje; Gesuch, prošnja.
Sucher, der, iskavec.
Sucherin, die, iskavka.
Suchhund, f. Leithund.
Schnadel, f. Sonde.
Suchort, das, iskalistiše, iskalistiše.
Suchstollen, der, rov za iskanje rude.
Sucht, die, ehem., jede Krankheit, auch Seuche, f. diese; jeht, dolga bolezen; fallende Sucht, božje, božjast; f. Kallsucht; Weissucht, rumenica; Wassersucht, vodenica; herrschende, ungeordnete Begierde, strast, nezmerna, nap-čena želja ali pohlepa; die Neigung zum Spiel ist bei ihm zu einer Sucht geworden, nag-njenje k igri ga je vsiga prevzelo, strast-osten igravee je; Wessucht, častilakomnost.
Suchtbett, f. Siechbett.
Suchtig, adj., kar se rado gnoji in težko, nerado celi; f. a. die Zusammenhängungen.
Suchtling, der, hiravec, bolnik.
Suchel, das, prese.
End, der, der Zustand, da etwas endet, vretje, vrenje; im Ende sein, vreti; etwas fogleich aus dem Ende ehen, kaj vrela jesti; einen Topf zum Ende bringen, storiti, da lones

zavre; das Wasser noch einen End, ein paar
Ende thun lassen, vodo še enkrat, dvakrat
zavreti pustiti, povreti, pustiti, da voda
zavre; soviel von etwas auf einmal gefotten
wird, f. Gebräude; f. a. Sandhafer.
End, der, jug, poldne; (nach V. auch pod-
solnče); der Wind ist Süd, veter je od
poldne; južni veter, jug vleče.
End-, in Bsgn., južni, poldanski.
Enddeutsch, *adj.*, južnonemšk.
Endel, der, luža, kalaža, mlaka; f. a. Haufen.
Endelbuch, das, f. Kladder; (*russ.* černa
knjiga kupcov).
Endelei, die, svinjarija, mazarija, packarija.
Endeler, der, f. Endler.
Endelhof, der, svinjarski, nečedni, ne-
snažni kuhar, svinjar, packar.
Endelhofin, die, svinjska, nečedna ku-
harica, packa.
Endelhaft, Endelig, *adj.*, umazan, zama-
zan, nesnažen, nečeden, nemaren.
Endelmagd, die, umazana, nečedna de-
kla.
Endelmaier, der, malar mazač.
Endeln, v. n. u. a., packati, svinjati, ma-
zati, zamazati, gerdo sflossati, narediti, ne-
čedno, nesnažno, nemarno delati.
Endelpapier, das, papir za čečkanje.
Endelwäsche, die, nemarno, nesnažno prano.
Endelwämerin, die, perica, ki nesnažno
in nemarno pere.
Endelwerk, f. Endelei.
Enden, der, južna, poldanska stran; von
Enden, od poldne, od juga; gegen Enden,
proti jugu; f. a. Süd.
Endbreite, die, južna širina.
Enderde, die, južna perst.
Endern, v. a., polivati železno rudo z ilo-
vično vodo.
Enderpel, der, južni tečajnik.
Enderset, die, južno morje.
Endeuropa, južna Evropa.
Endeuropäisch, *adj.*, južno-evropejsk (juž-
no-evropsk).
Endgegend, die, poldanska, južna stran,
južni kraji.
Endkreis, der, južni soravnik.
Endkrenz, das, (Sternbild), poldanski križ.
Endküste, die, južni breg, južno primorje.
Endland, das, južna dežela.
Endländer, der, (Einwohner von Austral-
ien), poldnevec.
Endler, der, packar, (*russ.* pačkun), svin-
jar, mazar, mazač; nesnažnik, nečednik,
nemarež; f. a. Endelhof.
Endlerin, die, packa, svinjarka, nesnažnica.
Endlich, *adj.*, južen, poldneven, poldansk;
südlige Abweichung, južni odstop; südlicher
Wind, jug.
Endmeer, das, južno morje.
Endost, der, jugovzhod.
Endöstlich, *adj.*, jugovzhoden.
Endostseite, die, jugovzhodna stran.
Endostwind, der, (veter) jugovzhodnik.
Endpel, der, južni tečajnik (južnik).
Endpunct, der, južna pika.

Endsalz, das, varjena, kuhana sol.
Endsee, die, f. Endmeer.
Endseite, die, južna, poldanska stran.
Endsüdost, der, jugojugovzhod.
Endsüdwest, der, jugojugozahod.
Endtheil, der, južni del.
Endvolf, das, (Australier), poldnevec.
Endwärts, *adv.*, proti jugu, na jug.
Endwasser, das, Endstrom, der, poldnevni
tok, tok morja proti jugu.
Endwelt, južni svet.
Endwest, der, jugozahod.
Endwestlich, *adj.*, jugozahoden.
Endwestwind, der, (veter) jugozahodnik.
Endwind, der, jug, južni ali poldanski ve-
ter, mornik, (bei Gutm. zvece? unter Mit-
tagewind aber svec? nach V. podsolnčnik);
f. a. Mittagewind.
Euffiance, f. Selbstgenügsamkeit.
Euffisant, f. Dünkelhaft.
Euffix, das, pritiklina, prilepek.
Euffragantisch, der, škof (ki je pod
velikim škofom ali nadškofom), sufragan;
Weibisch, namestni škof (posvečen, pa
brez svoje škofje).
Euffragium, das, glas (volivni).
Eugel, f. Wofe.
Euggeln, v. n. u. a., mit stumpfem, schar-
tigem Messer schneiden, oicati (?).
Eügger, f. Säugling.
Euhäde, Euhie, auch Eulache, Eule, die,
worin sich das Wild im Sommer füllt oder
wächst, močilo, mlaka, luža, kal.
Eühlen, Eülen, v. n., valjati se, kotati
se (po mlaki).
Eühnaltar, der, spravni oltar.
Eühnar, *adj.*, potolažljiv, pomirljiv.
Eühnblut, das, kri prelit v pomirjenje,
v potolažbo.
Eühne, die, sprava, potolažba, pomirjenje,
poravnava; die Eühne versuchen, d. i. den
Vergleich zu erzielen suchen, strani k po-
ravnavi napravljati.
Eühnen, spraviti, pokojiti; f. Versöhnen;
ein Verbrechen sühnen, izbrisati (n. pr. s
kervjo), plačati.
Eühnhandlung, die, poravnava.
Eühnopfer, das, spravna daritev, pomi-
rivna, potolažna daritev; nach V. prestop-
schina+.
Eühnung, die, sprava, pokojilo (n. pr. za
rajne).
Eühnversuch, f. Vergleichversuch.
Euite, die, f. Folge; Gefolge.
Euvante, f. Kammermädchen.
Eujet, f. Gegenstand.
Euffeler, der, mečkal.
Eulache, f. Euhäde.
Eule, die, f. Ahle.
Eülen, f. Endeln, u. Eühlen.
Eullen, v. n., dricati, dersati se.
Eultan, der, türski car, sultan.
Eultan-, in Bsgn., sultanski.
Eultant, die, sultanija (*serb.*).
Eulze, die, Salzlede für die Hirsche, solna
(V.), lizalica; ein Salzwerk, solina V.);

Gallerte, getonnene Brähe, f. Gallerte, (bei V. sterda?, bei Gutm. merzetina); Salzbrähe, rassol.

Salzen, v. a., nasoliti, soliti; s soljo vabiti (divjačina).

Salzer, der, Arbeiter im Salzwerke, solinar.

Salzfleisch, das, nasoljeno meso.

Salzlicht, adj., sterjen, nach V. sterblast (?).

Sumach, der, Schmach, roj oder viell. ruj, rujevina (serb.).

Summa, f. Summe; in Summa, sploh, vse splaz, vse skup.

Summa summarum, f. Gesamtbetrag.

Summarien, pl., posnetki, izpiski, skupni zneski.

Summarisch, adj., kratak, jedernat, po čez, po velikem, ob kratkem, summarisches Verfahren, kratka, okrajšana pravda.

Summe, die, soštevek, skupni znesek oder besser iznosek, suma (in allen slav. W.); eine Summe Geldes, denarjev (nekaj); ein hübsches, artiges Summchen, lep, čeden dnarček; die Summe des Glückes, ovet sreče, naj večí sreča.

Summen, v. a., f. Summiren; sich summen, v. r., narasti, naraščati se, nabrati, nabirati se.

Summen, v. n., von Bienen, berneti, brenčati, šumeti, (nach V. zumlati); russ. zuž-žat; von Wespen, veršeti; von Hornissen, boliti; von Hummeln, brenčati; von Schnaken, mumati (V.); von stehenden Mücken, brenčati; vor oder in den Ohren summen, po ušesih zvoniti, šumeti; summend wohin kommen, priberneti, pribrenčati; zu summen anfangen, zaberneti, zabrenčati; eine Zeit hindurch summen, proberneti, prebrenčati (n. pr. ves dan); summendes Getöse der Stadt, šumenje, hrup.

Summen, das, bernenje, brenčanje.

Summer, f. Bienenstock.

Summiren, v. a., soštetí, soštevati, skupni znesek izračunati.

Summiren, das, soštevanje.

Summvogel, der, kolibri.

Sump, der, močilo (V. auch böhm.), močvir, tres, globočina, kal, mlaka, močevina, mah, grezi, mezone, nach Gutm. auch podmok, berečina (? serb. bara, barešina); f. a. Moor, Morast; fig. blato, luža; im Bergwerk zu Sumpfe gehen lassen, pustiti, da voda zalije rudnik; neko korito.

Sump, f. močvirni, blatni.

Sumpbeere, f. Moosbeere.

Sumpbewohner, der, mlakar.

Sumpbewohnerin, die, mlakarica.

Sumpbinse, die, mali loček.

Sumpbirle, die, mala breza, poln. karlica.

Sumpboden, der, močvirne tla.

Sumpdotter, f. Dotterblume.

Sumpduust, der, puh, par iz močvirja.

Sumpfeiche, die, blatni hrast.

Sumpfen, f. Versumpfen.

Sumpfsprossen, adj., kalužen, močviren.

Sumpferz, das, blatna ruda, (ruda) blatnica zarusnica.

Sumpfen, die, sova, ki po močvirnih krajih živi.

Sumpfsieber, das, nach V. glenovica, glenovica bolezen.

Sumpfggend, die, močvirje, močvirnat kraj.

Sumpfsheidbeere, die, vodena kopišnica.

Sumpfsicht, adj., mužast, kalužast.

Sumpfig, adj., močvirnat, podmokel, mužast, blaten; f. a. Morastig; sumpfige Stellen, nach Jarn. zmokve, pl.

Sumpfliefer, die, blatni bor.

Sumpfolbe, f. Rohrfolbe.

Sumpffrankheit, die, glenovica (V.); der daran leidende, glenov (človek).

Sumpfrant, das, mužno, blatno zelišče, zelise.

Sumpftreib, der, rak mlakar, lužar.

Sumpftrenzwurz, die, (Senecio paludosus), trebeljo, n.

Sumpflache, die, kaluža.

Sumpfland, das, f. Moorland.

Sumpflerche, die, škerjanec mlakar, blatni škerjanec.

Sumpfluch, das, glenasta, blatna luknja.

Sumpflust, die, eine brennbare Lustart, vešče, mužni zrak.

Sumpfmans, die, blatna podgana, miš.

Sumpfmiese, die, senica mlakarica.

Sumpfter, die, ruska vidra.

Sumpfpflanze, die, blatna, mužna rastlina, bared (Ravn.).

Sumpfranke, die, vodeni kurašlek (St.).

Sumpfsalamander, der, blatni moderad.

Sumpfschlamm, der, blato, glen iz muže.

Sumpfschnepfe, f. Heerschnepfe.

Sumpfschwein, das, vodeni zajec.

Sumpfsense, f. Sumpfbirse.

Sumpfpinne, die, pajik mlakar.

Sumpstorf, der, šota.

Sumpveilchen, das, blatna vijolica.

Sumpfvogel, der, prstonoga (V.), vodna tica, blatna tica, mlakarica, dolgo- nožka.

Sumpfwasser, das, mlakuža, mlakužna voda, (voda) blatnica.

Sumpfwiehe, die, (Falco aeruginosus), jastrebec račar, plešec (V.).

Sumpferst, f. Bruchweide, Bachweide.

Sumpfwiese, die, podmokla, zamočena senožet.

Sumpfwurm, der, blatni červ, červ mlakužar.

Sumfen, v. n., šumljati, (zumljati V.), šumeti; f. Summen.

Sumtion, die, obhajilo.

Sund, f. Gesund.

Sund, der, Zund; f. Meerenge.

Sünde, die, greh (in allen slav. Munda), serb. auch grehota, pregreha (mehr Väter, Verbrechen); eine Sünde thun, begrehen, grešiti, greh storiti, greh delati, pregrešiti, pregreševati se s čim, ogrešiti duso (serb.); zur Sünde verleiten, v greh zapeljati; Unrecht, krivica; sein Vrot mit Sünden verbienen, krivično kruh služiti, po krivici

živiti se; das ist seine Sünde, to ni greh, to ni prepovedano; es ist eine Sünde und Schande, pregrešno in sramotno je; Vergehungsünde, greh doprinesenja; Unterlassungsünde, greh opuščenja, opušenja; himmelschreiende Sünden, v nebo vpiljoci grehi; von Sünden lassen, odpovedati se, slovo dati grehu; in Sünden wandeln, v grehah, pregrešno živeti; Uebertretung, prestop, pregreha; die Sache muß der Sünde werth sein, nach dem *Poln.* če si kdo že zlomi vrat, bodi saj z dobrija konja; Schwachheitsünde, greh iz slabosti; von Sünden lossprechen; i. *Loßsprechen.*

Sünden-, in *Fig.*, grešni.

Sündenbahn, die, grešna pot, greh.

Sündenbekenntniß, das, spoved.

Sündenblaf, *adj.*, bled od grehov.

Sündenboß, der, kozel darovan, zaklan za grehe; *fig.*, kdor za druge terpi.

Sündenbußer, der, pokorjenec, ki terpi za grehe.

Sündendeckel, der, plašč, pokrivalo greha.

Sündendiener, der, kdor grehu služi.

Sündenerlaß, der, odveza (grehov).

Sündenfall, ter, grešenje, pad ali greh prvih starsev.

Sündenfrei, *adj.*, brez greha, brezgrešin, greha prost, čist.

Sündengelag, das, pregrešne, grešne gostije.

Sündengeld, das, pregrešni denar, grešni, krivčni denar.

Sündenhaus, das, grešna hiša.

Sündenbeer, das, nezmerno mnogo grehov.

Sündenhöhle, die, grešna jama.

Sündenkecht, der, hlapec, sužnik grehov.

Sündenlast, die, teža, breme grehov, grešno.

Sündenleben, das, grešno, pregrešno življenje.

Sündenlohn, der, plačilo za grehe.

Sündenloß, f. Sündenkreuz.

Sündenlöser, der, odvezovavec.

Sündenlosigkeit, die, brezgrešnost.

Sündenlust, die, grešna sla.

Sündenmaß, das, mera grehov.

Sündenopfer, das, daritev za greh.

Sündenrad, der, grešnik.

Sündenrath, der, grešno spanje.

Sündenschild, die, grešni dolg, grešna krivnja.

Sündensklave, f. Sündenkecht.

Sündenold, f. Sündenlohn.

Sündenstrafe, die, kazen, pokora za grehe.

Sündenthat, die, grešno delo.

Sündentilger, der, izbrisovavec grehov.

Sündentod, der, smert, konec greha.

Sündentrieb, der, nagon k grehu.

Sündenübel, das, grešno zlo, greh kakor zlo.

Sündenvater, der, oče greha.

Sündenvergebung, die, odpust, odpuščenje, odpušenje grehov.

Sündenweg, f. Sündenbahn, den Sündenweg wandeln, grešno, v grehah živeti.

Sünder, der, grešnik; ein armer Sünder, k smerti obsojeni hudočelec; — prestopnik (Uebertreter).

Sündergeschlecht, das, rod grešnikov.

Sünderhemd, das, srajca k smerti obsojeniga.

Sünderin, die, grešnica.

Sünderverföhner, der, Odrešenik, Zveličar.

Sündflut, die, potop, Noetov potop, vesoljni ali občni potop; *fig.* nezmerna množina.

Sündhaft, *adj.*, grešin, pregrešin, v greh nagnjen, greholjuben.

Sündhaftigkeit, die, grešnost.

Sündig, f. Sündhaft.

Sündigen, v. n. grešiti; wider einen sündigen, pregrešiti se zoper, čez koga, nad kom; was hab' ich an Dir gesündigt?, kaj sim zagrešil, s čim sim se pregrešil nad tabo?; dem Munde nicht sündigen lassen, ne dati ustam grešiti; wider die Regeln der Sprache, grešiti, pogreške delati.

Sündigen, das, grešenje.

Sündiger, der, grešnik.

Sündisch, *adj.*, Zund-k. iz preliwa.

Sündlich, *adj.*, grešin, pregrešin.

Sündlichkeit, die, grešnost.

Sündopfer, f. Sühnopfer, Sündendopfer.

Sündübel, f. Sündenübel.

Sündwasser, das, in der Bibel, očiščevavna, očiščevavna voda.

Sundjoll, der, Zundski col.

Super, f. Ueber; *jurist.* nad —.

Supernumerationen, *pl.*, nadpombe f.

Superarbitriren, v. a., na novo kaj presoditi pregledati.

Superarbitrirung, die, nova presoja, nov pregled.

Superattribution, die, nadzapor f.

Superb, f. Vortrefflich, Prachtig.

Supererleibung, die, nadpis f.

Supersein, *adj.*, prezlahen, izverst, kaj licea.

Superficiel, f. Oberflächlich.

Superfotation, die, preuplodba.

Supergelchert, *adj.*, preucen.

Superintendent, der, superintendant.

Superintendentur, die, superintendatura.

Superior, der, viši, glava, glavar, staršina v samostanih.

Superiorin, die, glavarina.

Superiorität, f. Ueberlegenheit.

Superling, *adj.*, premoder, modrijansk; f. a. Mafweis.

Superlativ, der, tretja stopnja; in Superlativo, naj voči, naj bolji, v najviši meri.

Supermangel, *pl.*, nadočitki f.

Supernaturalismus, der, (Offenbarungsglaube), vera v Božje razodenje.

Supernaturalist, der, (im Gegensatz zu Rationalist), vernik v Božje razodenje.

Supernumerär, *adj.*, nadštevilni; der Supernumeräre, nadštevilnik, nadbrojnik.

Superorthodox, *adj.*, pregnano pravoveren.

Superpfandung, die, nadruček†.
Superporten, *pl.*, naddverje†.
Superpranotatio, die, nadpredznamba†.
Superjash, *f.* Supereinverleibung.
Superstition, *f.* Aberglaube.
Superstiziös, *adj.*, vražen, bahjeveren.
Superwichtig, *f.* ABERWichtig.
Suppei, das, mehko kuhano jajce.
Suppen, *v. n. u. a.*, aus einem zu vollen Glase so viel schlürfen, daß es nicht überläuft, odserkati, serkati, odpiti.
Supinum, das, Lagewort, namenivnik, namenivni način.
Suppe, die, juha, (auch *altsl. u. serb.*), gew. župa*, bei *Gutsm.* auch das böhm. polivka (*russ.* pohlebka); *f. a.* Brühe, Nuss; *dim.* župica, jušica; Ginen auf einen Pössel Suppe einladen, na kosilo povabiti; (*vulg.*), blato počestno; in die Suppe fallen, zabresti v blato; die rothe Suppe (*vulg.*), kri; Ginen in der Suppe stecken lassen, pustiti na smodišci, smodiši, nach dem *Serb.* na cedilu; die Suppe anessen müssen, terpeti za storjeno, za nespametne dela.
Suppeditiren, *f.* Darreichen.
Suppen, *v. n. u. a.*, Suppe essen, juho, župo jesti, kakor juho jesti, lopati (*Gutsm.*).
Suppens, in Bishg., za juho.
Suppenesser, der, župovec, župar, juhar.
Suppenfreund, der, župar; *f. a.* Schmarotzer.
Suppenfreundschaft, die, (eines Schmarotzers), prilizovanje in ne pravo prijatelstvo.
Suppenloch, der, (kuhar) juhar.
Suppenkraut, das, zelišče, zeliše za v župo.
Suppenlöffel, der, (velika) žlica za juho.
Suppennapf, der, skledica za juho.
Suppenküffel, *f.* Suppennapf.
Suppentopf, der, lonce za župo.
Supper, *f.* Suppenesser.
Suppicht, *adj.*, župast, tenak.
Suppig, *adj.*, župnat.
Supplement, das, dopolnilo, pridavek, pridajik, dodatek, dostavek; *f. a.* Nachtrag.
Supplementband, *f.* Ergänzungsband.
Supplent, der, suplent*, namestnik.
Suppletorientlage, die, tožba za dopolnitev dolžniga dela.
Suppletorium, *f.* Erfüllungsgeld.
Supplicant, der, prosivec, prošnik.
Supplicantin, die, prosivka, prošnica.
Supplication, *f.* Supplik.
Suppliciren, *v. n.*, prositi za kaj (zlasti pismeno).
Supplik, die, prošnja, prosba (pisana).
Suppliren, *v. a.*, namestiti, domestiti, namestovati, namesti koga delati, učiti, dostaviti, dopolniti.
Supponiren, *f.* Voraussetzen, Vermuthen.
Supposition, *f.* Voraussetzung.
Suppression, *f.* Unterdrückung.
Supprimiren, *f.* Unterdrücken, Verheimlichen.
Suppuriren, *f.* Eitern.
Supra, zgori, gori.

Supremat, das, Suprematie, die, verhnost, verhna vlada ali oblast.
Surconpiren, *f.* Ueberstehen.
Süre, *f.* Hühnblätter.
Sürlen, *f.* Schlürfen.
Süring, *f.* Sauerampfer.
Surplus, *f.* Ueberfluß.
Surprise, *f.* Ueberfall, Ueberraschung.
Surren, *v. n.*, derrati, gosti.
Surrogat, das, namestek (V.), nadomestek.
Surrogatkaffe, der, namestek kave, neprava, namestna kava.
Surtout, *f.* Ueberroth.
Surveillance, *f.* Ueberwachung.
Supanenblume, *f.* Knabenkraut.
Susceptibel, *f.* Empfänglich, Häfelig.
Susception, die, sprejetje (v kak samostan).
Suscitiren, *f.* Erregen.
Suspect, *f.* Verdächtig.
Suspendiren, *v. a.*, odložiti, odlagati; ustaviti, ustavljati komu službo, za nekaj časa odstaviti.
Suspension, die, ustavljenje.
Suspensorium, das, Tragbinde, podsloмба, podpertica (*Zal.*).
Suspensum, in Suspenso lassen, sein, pustiti neodločeno, čakati odločbe.
Suspiciös, *f.* Mißtrauisch.
Süß, *adj.*, sladak, sladek; süß schmeckend, slasten; süßen Nachgeschmack haben, posladiti; süß machen, osladiti, posladiti; sladiti; süße Töne, sladki, prijetni glasovi; süßer Herr, sladkač; *f. a.* Stüher; süßes Brot, opresen kruh; süßes Wasser, sladka (ne morsa) voda, studenonica; süßer Geruch, lep duh; süßer Schlaf, sladko, tiho spanje; süßes Gefühl, sladak, prijeten občut; süß schlafen, sladko spati; etwas Süßes sagen, lece reči praviti, sladke, medene besede; süß sein, sladkati se, lizati se komu.
Süßapfel, der, sladko jabelko.
Süßbaß, *f.* Kellerbals.
Süßbrot, *f.* Biscuit; nach *Jarn.* parnik.
Süßchen, das, sitnica, prilizjenka, sladkarica.
Süße, die, sladkost, sladkota, sladost, slaja (M.), slast.
Süßcele, die, sladkanje, sladkarija; lepe, medene, sladke besede.
Süßeln, *v. n.*, sladneti (V.), potegniti, vleci na sladko.
Süßen, *v. a.*, osladiti, posladiti, sladiti; *v. n.*, sladiti; *f. a.* Süßeln.
Süßerbe, die, sladka perst.
Süßherr, der, sladkač; *f. a.* Stüher.
Süßholz, das, sladič (M.), sladka korennica.
Süßigkeit, die, sladkost, sladkoba, sladkota, prijetnost; *f. a.* Süße; ein süßes Ding, sladkal, *f.*, sladčica, sladkarija; Süßigkeiten, sladčice, sladkarije, tudi sladke, medene besede prilizovavceve.
Süßlirsche, die, sladka češnja.
Süßflee, der, medena detelja, divja leca; *f. a.* Esparsette.

Süßtraut, f. Bärenkranz.
 Süßler, f. Süßherr.
 Süßlich, *adj.*, sladkoten (V. u. Gutsm.), sladljat (V.), nach Gutsm. oslasten und naslasten, ker nekoliko posladi ali na sladko vleče.
 Süßlichkeit, die, sladkotnost, oslastnost.
 Süßling, der, (süßer Herr), slade, sladkun, sladkac, prilizovavec.
 Süßlispier, der, kdor sladko šepa in se lize.
 Süßmaul, das, sladkosnedež, sladkoustnik, (*serb.* sladkohran).
 Süßteig, der, opresno testo; Süßteig der Lauterkeit und Wahrheit, (1. Cor. 5, 8.), v opresnih kruhah čistosti in resnice (Bibl. Uebers.).
 Süßwurz, die, sladki koren.
 Sufitation, f. Unterhalt.
 Sufitieren, f. Ernähren, Versorgen.
 Suite, f. Psühe.
 Sulfurn, v. n., kapljati, solzeti.
 Suum cuique, vsacimu svoje.
 Swantowit, m., Kriegsgott einiger alten heidnischen Slaven, Svetovid.
 Swelt, f. Leicht, Frei.
 Sybarit, der, Sibarit, mehkužnik, mehkužek; f. a. Lustling, Schwelger.
 Sybaritisch, f. Lussig.
 Sykophant, f. Angeber, Verläumder.
 Sylbe, die, nach V. zloga, nach Gutsm. zloga und slova (im kroat.), russ. zlog (auch für Styl) und sklad, poln. zgłoska (= zglaska), zbieranka (= nabirka) und silaba; davon verstehe ich keine Sylbe, le besedice, le čerke ne razumem od tega; Sylben stehen, klauen, dlako cepiti na dvoje.
 Sylben, f. Syllabiren.
 Sylbenbau, der, sastava zlog.
 Sylbenfall, f. Cadenz, Rhythmus.
 Sylbenkranz, f. Sylbenstecher.
 Sylbenmaß, das, dolgost, mera zlog, zlogomerje †.
 Sylbenmäßig, *adj.*, zlogomérsk †.
 Sylbenrathsel, das, f. Charade.
 Sylbensnapper, Sylbenstecher, der, zlogolovec †, cepidlaka †, zlogodolbec †.
 Sylbenstecherei, die, berbarija (V.), cepljenje dlake.
 Sylbentabelle, die, zlogovnik † (V.).
 Sylbenweise, *adv.*, zlogama.
 Sylbenzeit, f. Sylbenmaß.
 Syllabiren, v. n., zloge nabirati, slovka-ti †, silabirati.
 Syllabisch, *adj.*, po zlogah; syllabischer Gesang, petje po zlogah.
 Syllogisiren, f. Folgern.
 Syllogismus, f. Schluss, Vernunftschluß.
 Sylph, Silf, dah; f. a. Elfe.
 Symbol, das, podoba, znamenje; f. a. Sinnbild, Wahrspruch.
 Symbolik, die, simbolika, cerkveni nauk.
 Symbolisch, *adj.*, podoben, simboličen, po znamenjih ali pripodobah; symbolische Uebersage, predaja ali izročba po znamenjih.

Symbolisiren, f. Versinnlichen.
 Symmetrie, die, f. Ebenmaß, Gleichmaß.
 Symmetrisch, f. Ebenmäßig.
 Sympathetisch, *adj.*, enodusen, sočuten; sympathetische Mittel, Bunderfuren, zdravila skrivne moči; f. a. Theilnehmend.
 Sympathie, die, nach V. sočutje, simpatija, skrivna, neznana moč eniga telesa do družiga.
 Sympathisiren, v. n., enako čutiti, misliti kakor kdo drug; v sočutji biti, biti enak, vjemati se v čustvih, v mislih s kom.
 Symphonie, die, zusammenliegende Töne, mnogoglasje, soglasje, simfonija.
 Symposion, f. Gelag.
 Symptom, das, znamek, prikazek bolezni, naznanek (V.), znamenje bolezni, symptom, prigodek v bolezni, prikazek bolezinski.
 Symptomatisch, *adj.*, naznaniven.
 Synagoge, die, shodnica (Judovska), bogomolja (*serb.*), sinagoga.
 Synchronismus, der, istočasnost, enočasje; f. Gleichzeitigkeit.
 Synchronistisch, f. Gleichzeitig.
 Syndesmologie, die, nauk od vezkov človeškega telesa.
 Syndicat, das, sodništvo.
 Syndicatsbeschwerde, die, pritožba zoper sodnika.
 Syndicus, der, sodnik, besednik.
 Syndrium, das, viksi zbor judovski.
 Synechisme, die, besedna prememba.
 Synope, die, okrajšanje besed.
 Synkretismus, der, vérsko mešanje ali edinjenje, mešanje ver.
 Synodal-, cerkveniga zbora.
 Synode, die, cerkveni zbor, (*russ. u. poln.* sinod, m.).
 Synonym, f. Sinnverwandt.
 Synonymie, die, f. Sinnverwandtschaft.
 Synonymik, die, f. Sinnverwandtschaftslehre.
 Synopsis, der, zapopadek, posnetek, pozetek.
 Syntag, die, stikanje, skladanje besed (v stavke); f. Wortfügung; nach M. vezanje besed, sintaksa.
 Syntesis, die, sastava, zveza, sostavek; Thesis, (po)stavek; Antithesis, protistavek, opostavek; Synthesis, sostavek.
 Synthetisch, *adj.*, sostaven; analytisch, razstaven.
 Syntrix, f. Mohrpfefte.
 Syrtren, f. Sandbaun (Sandbänke).
 Syrup, der, sirop, sirup, cukrena potaka.
 System, das, sostav, sklad, red, v kteriga je kaj djano, sistem, naredbe, uravnava; Gebirgssystem, gorstvo; Jollysystem, colstvo und analog.
 Systematisch, *adj.*, v red djan, znanstven, sostaven.
 Systematisiren, v. a., v red spraviti, djati, sistematičiti.
 Syzygie, die, čas polne lune ali šipa.
 Szepter, f. Zeptr.

Tabagie, die, tobakarnica, kavarnica.

Tabak, der, (Herba nicotiana), tobak oder wie in and. slav. M. tabak, im Serb. u. Kroat. die Pflanze, so wie Rauchtobak, duhan (auch arab.) oder duvan, während für Schnupftabak (neben duhan od nosa) das türk. burmut gebraucht wird, im Poln. Rauchtobak, tyton (türk.); den Tabak banen, tobak saditi; den Tabak reiben, tobak meti; Tabak rauchen, tabak piti, kaditi; (sich) mit Tabak versehen, u. Vuk duhaniti (se); Schnupftabak, tabak za nos.

Tabak(s)ban, der, sajenje, ravnanje tabaka.

Tabak(s)beutel, der, mošnja, meh za tobak.

Tabak(s)blase, die, mehur za tobak.

Tabak(s)blatt, das, pero tobakovo.

Tabak(s)büchse, f. Tabak(s)dose.

Tabak(s)dampf, der, puh tobakov.

Tabak(s)dose, die, tobacnica, škatlica za tobak, tobakérka (russ. u. poln.).

Tabakeln, v. n., dišati po tobaku.

Tabak(s)ernte, die, pridelek tobaka.

Tabakfabrik, die, fabrika za tobak, tobakarnica †.

Tabak(s)feld, das, polje, na katerem raste tobak ali duhan, nach der Grute, duhanišče (Vuk).

Tabakgefälle, pl., dohodki od tobaka.

Tabak(s)handel, der, kupčija s tobakom.

Tabak(s)händler, der, kdor kupčuje s tobakom, tobakar (mehr: Tabakraucher), duhanar.

Tabak(s)trümer, f. Tabak(s)händler.

Tabak(s)land, das, tobakova dežela, (kjer raste tobak).

Tabüller, der, tobakar.

Tabak(s)monopol, das, samoprodaja tobaka.

Tabak(s)mühle, die, mlin, kjer se melje tobak za nos.

Tabak(s)öl, das, tobakovo olje.

Tabak(s)päckchen, das, zavitek tobaka.

Tabak(s)pfeife, f. Pfeife.

Tabak(s)pflanze, die, tobak, duhan.

Tabak(s)pflanzer, der, kdor sadi tobak.

Tabakrauch, der, dim od tobaka.

Tabakrauchen, das, pitje, kajenje tobaka; das Tabakrauchen ist verboten, prepovedano je tobak piti (nach Gutm. tobakati).

Tabakraucher, der, tobakar, tobakač (M.), tobakavee (Gutm.).

Tabak(s)rolle, die, zvitok, klobasa tobakova.

Tabak(s)saft, der, tobakov sok.

Tabak(s)schiff, das, (ladija) duhanica (Vuk).

Tabak(s)schnupper, der, snofavee.

Tabak(s)spinnen, das, predenje, vitje tobaka.

Tabak(s)sampfmühle, die, stoppe za tobak.

Tabak(s)sopfer, der, bezalo.

Tabakstube, die, soba, kjer se sme kaditi.

Tabaktrafil, die, tobakarnica, prodajsnica tobaka.

Tabaktrafikan, der, tobakar, prodajavec tobaka.

Tabakverleger, der, založnik tobaka.

Tabakverschleiß, Tabakverschleißer, f. Tabaktrafil u. f.

Tabatiere, f. Tabakdose.

Tabellarisch, adj., tablični, tabelarni, po (v) razkazku.

Tabelle, die, tablica, tabela, razkazek, kazalo.

Tabernakel, das, bei den Katholiken, etwa sveto hranišče, hraniše, tabernakelj.

Taberne, f. Schenke.

Taberner, Tabernerrecht, f. Schenker, Schenkrecht.

Table, f., miza, table d'hôte, skupna miza.

Tableau, das, mal, malarija, podoba, prodig.

Tabouret, das, stol brez naslonila.

Tabular, in Bzgg., zemljišno — knjižni, v gruntnih bukvah vpisan.

Tabulargefuch, das, prošnja za vpis v gruntno bukke ali tudi za izbris kakiga vpisa.

Tabulargläubiger, der, (v gruntnih bukvah) vpisani upnik.

Tabularmäßig, adj., vpisiliv.

Tabularverhältnisse, pl., zemljišno-knjižne, vpisne razmérja.

Tabulat, das, dilje.

Tabulatur, die, tabulatura.

Tabulett, das, krošnja, omara kramarska.

Tabulettträger, der, (col-porteur), krošnjar; f. Hausirer.

Tabunen, pl., konjski sejmi na Ruskem.

Tace, moloi.

Tachygraph, der, hitropisec, naglopisec.

Tachygraphie, die, hitro, urno pisanje.

Tachyphrion, das, urnonetnik †.

Tacite, molée.

Tadentrant, f. Flachsseide.

Tact, der, takt (in allen slav. Wörterb.), udar, mah, mera; den Tact schlagen, takt dajati; nach dem Tacte spielen, gosti po taktu; Tact halten, takt derzati; aus dem Tact bringen, fig. zmesi, zmesati koga; ganzer Tact, celi takt, halber Tact, pol takta, poln. mali takt.

Tactfest, adj., terden v taktu, močan, izurjen v čem, doma.

Tactführer, der, kdor takt daje ali bje.

Tactil, die, taktika; f. a. Kriegeskunst.

Tactiler, der, taktik(ar).

Tactisch, adj., taktisch.

Tactmäßig, adj., po taktu.

Tactmesser, der, časomér †, taktomér †.

Tactschlag, der, udar takta.

Tactschläger, f. Tactführer.

Tactstreich, der, taktina čerta.

Tadel, der, die Handlung des Tadelns, granje, graja, očitanje pogreskov ali po-

manjkljivosti; das Tafelhafte, grajek (V.); Fehler, napaka, pogrešek, hiba, pomanjkljivost; er hat diesen Tabel, nach Gutm. ima to zamero; Tafel, madež, lisa, skruna (für skverna); f. a. Rüge; böhm. und poln. vada.

Tafelbar, adj., očitljiv, kar se da grajati. adelnbuch, das, černo bukve.

Tafelei, die, vedno grajanje.

Tafeler, f. Tadelr.

Tafelsteden, der, madež kake reči.

Tafelfrei, adj., brez pogreška ali madeža, brez pomanjkljivosti, brez graje, brez hibe, popolnoma, čemur nihče ne ve hibe.

Tafelgott, der Mom(us).

Tafelhaft, adj., grajljiv, kar se more grajati.

Tafelisch, f. Tafelfrei.

Tafellosigkeit, die, brezmadežnost, popolnost.

Tafelst, f. Tafelsucht.

Tafeln, v. a., grajati, obirati kaj, hibati, v nič devati kaj, pogreške ali hibe očitati čemu, reči, da ni prav; serb. koriti, kuniti, huliti, prigovarati (Jemand mittelbar Vorwürfe machen), nach Gutm. gadi (Ekel gegen etwas machen).

Tafeln, das, grajanje.

Tafelnswerth, adj., graje vreden.

Tafelrede, die, grajavne besede.

Tafelsucht, die, grajavnost, nagajenje k grajanju.

Tafelsüchtig, adj., kdor rad vse graja, grajavsk, grajljiv, grajaven.

Tafelnswerth, adj., graje vreden.

Tadigen, v. a., miriti.

Tadler, der, grajavec, grajač, očitavec, očitlivec; russ. halitelj, bei Gutm. gadnik.

Tadlerin, die, grajavka.

Tafel, die, im weitesten Verstande, tabla *, dim. tablica (besonders zum Schreiben), nach dem Russ. deska (Brett), list (Blatt); eine Gastafel, šipa*; plošča, ploša; bei den Bienen, sat, satovje; Tabelle, tablica, razkazek, razkazni list; ein Tisch, miza (okoli ktere sedi gospoda); die Tafel decken, mizo pogorati, pogrinjati, nach Gutm. prestreiti; f. Decken; die Gäste an derselben, (collect.) omizje; die mit Speisen bedeckte Tafel, obed, kosilo; zur Tafel gehen, jest iti, k jedi iti; sich zur Tafel setzen, k jedi sedeti, (za mizo); nach der Tafel, po jedi, po kosilu; Tafel halten, jesti, pri jedi biti; eine Gesellschaft dabei haben, gostovati; offene Tafel halten, očitto jesti, da vsak lahko gleda; freie Tafel halten, zastoj mizo dajati, gostno mizo imeti; Mittagstafel, kosilo, eig. južina; Abendstafel, večerja; es ist heute große Tafel, danas je pojedina, danas so gostje, danas gostujejo; Jemanden zur Tafel gehen, koga k (cesarski, dvorni) mizi povabiti; die Tafel bei Jemanden haben, pri kom hrano, kosilo imeti; die Tafel aufheben, vstati od jedi, od mize; eine gute Tafel führen, dobro hrano imeti; zum Tafeln, podnica (Gutm.); in Tafeln schneiden,

razrezati na plošče, ploše; vor die Tafel fordern, pred sodnika, pred sodbo poklicati; Banaltafel, banski stol; Abtastafel, abecednica; f. a. Terrasse.

Tafelapfel, der, jabelko za na mizo, gosposko.

Tafelaussatz, der, namizje f.

Tafelbier, das, namizno pivo; ein leichtes Bier, patoke.

Tafelbirn, die, hruška za na mizo, gosposka.

Tafelbrat, das, beli kruh.

Tafelbuder, der, pogrinjavec; als Würte, miznik, stolnik.

Täfelei, f. Tafelwerk.

Tafelsähig, adj., zmožen, biti povabljen k cesarski mizi.

Tafelsch, die, namizna riba.

Tafelförmig, f. Tabellarisch.

Tafelstrende, die, veselje, ki ga dajejo gostije.

Tafelgelber, pl., gostaina, obednina, mizni dnarji.

Tafelgemach, das, obednica (soba).

Tafelgeräth, das, mizna oprava, vse namizje ali pomizje.

Tafelglas, das, šipa, šipe pl.

Tafelgrund, f. Grundlinie.

Tafelgut, das, mizno posestvo (ki daje mizne prihodke).

Tafelkerze, die, Tafellicht, das, mizna sveca, sveca, luc za mizo, na mizi.

Tafelkugel, f. Billardkugel.

Tafelkafen, f. Tafelstuch.

Tafelland, das, dožela, ki se po odstavkih ali pragih znižuje.

Tafellicht, f. Tafelkerze.

Tafellied, das, pesem pri obeda peta.

Tafelmusik, die, muzika pri jedi.

Tafeln, v. n., gostiti se, pirovati, pri obedu biti, obedovati; v. a., bei den Fürbern, odediti, odedjati.

Täfelu, v. a., nach Gutm. tablati u. podnjati, z deskami, s podnicami obiti, objati.

Tafelobst, das, sadje (zlahtno, gosposko) za na mizo.

Tafelöl, das, zabelno olje, mizno olje, olje za jedi, za mizo.

Tafelrunde, die, omizje, (okoli okroglo mize).

Tafelschieser, der, škrltnik, škrl za tablice.

Tafelschneider, der, kdor tablice kroji; bei den Schneidern, derjenige, der nach Abscheren eines Meisters zuschneidet, podmojster krajaški.

Tafelservice, das, mizna oprava, posodje, pomizje.

Tafelstein, der, plošnati demant; (ein gewöhnl. Stein der Form, plovka Vuk).

Tafelstube, f. Speisezimmer.

Tafelstuch, das, pert, in St. krušnica.

Tafelstuh, f. Stoduh.

Täfelung, die, tablanje.

Tafelwein, der, namizno vino, vino pri kosilu pito.

Tafelwerk, das, oboj z deskami, s podnicami; (bei *Gutsm.* persnico, auch bei *Mažur.*).

Tafelzeug, das, f. Tafelgeräth.

Tafelzimmer, das, f. Speisezimmer.

Taffeln, f. Brügeln.

Taffel, der, tafet, ober tofant, *russ.* tafta,

poln. kitajka, bei *Gutsm.* a. kamuka (?).

Taffetapfel, der, tofelj.

Taffetband, das, tafetni trak.

Taffeten, *adj.* tafetni, tafteni.

Taffetweber, der, tafetar, taftar.

Tag, der, dan, den; der Tag bricht an, dan

poka, se dela. (se je napočil); f. a. An-

brechen; mit anbrechendem Tage, ob svitu,

ob zoru; vor Tage, pred zoram, svitam,

pred dnem; es wird Tag, dan se; eines

Tages, nekaj; in den Tag hinein schlafen,

do beliga dne spati. spati, de mu solnce

pod odejo gleda (V.); in den Tag hinein,

tje v en dan, brez skerbi, brez glave. (v

eno ven). ne vprašati za jutri, ne gledati

na zadnje kolessa; es liegt am Tage, na

(bel-em) dnevu, očito ali očitno je, vsem

znano je; etwas an den Tag legen, kaj na

dan dati. pokazati, kazati, odkriti, razo-

deti. razodevati. *serb.* očitovati; an den

Tag bringen, na dan, na svetlo pripraviti

kaj; an den Tag kommen, priti na dan,

odkriti se, zvediti se; *serb.* doći na vid-

jelo; nächster Tage, te dni, kmali; am Ta-

ge, po dnevu; den ganzen Tag, ves dan;

den ganzen lieben Tag, ves božji dan; der

jüngste Tag, sodnji dan; (*mont.*), zu Tage,

na verh zemlje, poveršje zemlje; Erz zu

Tage fördern, rudo iz jame na verh, na

dan spravljati; (der heutige, der gestrige Tag,

böhm. dnešek, včerejšek); das ist wie Tag

und Nacht, to je kakor noč in dan (t. j.

velik razloček); des Tages nur ein Wahl

u. f. f., le, samo enkrat na dan; von Tage

zu Tage, dan na dan, od dne do dne; Tag

für Tag, dan za dnem, vsak dan; Tags

vorher, prejānji dan, prej ta dan; Tags

hernach, drugi dan; müssige Tage haben,

prazne dni imeti (V.); morgen des Tages,

am morgenben Tage, jutrišnji dan, jutri;

Tag und Nacht, noč in dan; ein Kleid auf

alle Tage, vsedne, vsakdanje oblačilo,

hodno oblačilo; ein Werk zu Tage för-

dern, dati bukve na svetlo; in acht, vor

acht Tagen, za en teden, v osmih dnech,

čez en teden, pred enim tednam; heute vor

acht Tagen, danes osem dni; in vierzehn

Tagen, v štirinajstih dnech; Jahr und Tag,

let' in dan; einen Tag, (Tagelung) halten,

vor Gericht, dan imeti; Versammlung, zbor;

Reichstag, Landtag, derzavni, deželni zbor;

einen Tag beschreiben, bestimmen, dan posta-

viti, dati, odločiti; sich einen guten Tag

machen, ugoditi si, veselico napraviti si;

einen Tag um den andern, vsaki drugi dan;

es ist schon hoch am Tag, velik dan je že,

solnce je že visoko; guten Tag, dober

(auch bestimmt: dobri) dan; der Tag neigt

sich, pod (na) večer gre; der Tag nimmt

ab, f. Abnehmen; in seinen besten Tagen, v najlepši dobi, v najboljših letih; der natürliche Tag, naturni dan, dan in se noč; mit Jahr und Tag bezeichnen, pristaviti leto in dan na pismo; die Tage der Luftst, prihodnji dnevi, prihodnost; seine Tage beschließen, doživeti svoj čas, umreti; lichter Tag, f. Augentrost (Pflanze); meine Tage, d. i. Lebenszeit, moj živ dan, vse svoje živo dni; in meinen alten Tagen, na moje (svoje) stare dni, *böhm.* na moje stare kolena; in meinen jungen Tagen, v mojih (svojih) mladih dnech, letih; heut zu Tage, heutiges Tages, dan današnji; den Tag verleben, durchleben, zubringen, Masttag halten, über Tag wo bleiben, sich aufhalten, nach V. danovati (auch bei *Vuk* neben daniti).

Tag-, Tage-, Tages-, in den Sighn., dnevni, — eniga dne, po dnevu, podnevni.

Tagamt, das, sveta maša po dnevu.

Tagarbeit, Tagearbeit, die, dnevno delo, podnevno delo, vsakdanje opravilo; Tageswerk, delo eniga dne, en dan.

Tagarbeiter, der, dinar, nadničar (*Vuk*), in St. derač.

Tagbericht, der, dnevno, vsakdanje nannilo ali poročilo.

Tagblatt, das, dnevnik, dnevni list ali časnik.

Tagblind, *adj.*, po dnevu slep (kakor sova).

Tagblindheit, die, podnevna slepota.

Tagblume, die, rumena maselnica.

Tagbedarf, der, obrok dnevni.

Tagbogen, der, dnevni oblok, dnevna pola (papierja).

Tagbuch, das, dnevnik (*Gutsm.*, a. *poln.* u. *russ.*), dnevni zapiski, rokovne bukve.

Tagedieb, der, postopač, ki Bogu dneve krade ali dangubi (dangubiti, *serb.* Zeit verlieren; danguba, Zeitverlust, nemarnjak, lenuh, prepeljuh (*Gutsm.*)).

Tagedieben, v. n., postopati, dangubiti (*serb.*).

Tagediens, der, vsakdanje, dnevno opravilo, dnevna služba.

Tagerde, die, poverhna perst; f. Damm-erde.

Tagertz, das, ruda pri verhu ležeča, poveršnica f.

Tagefahrt, die, dan (pravdni, postavljen).

Tagefahrten, f. Vorladen.

Tagefalter, der, dnevni metulj.

Tagefrist, die, Termin, dan, rok, brišt*.

Tagefrohne, die, (podnevna) tlaka.

Tagefutter, das, obrok piće.

Tagegang, der, žila pri verhu.

Tagegarn, das, mreže po dnevu nastavljene škerjancam.

Taggebände, das, cimper*; f. Dachstuhl.

Taggeld, f. Diät.

Tagglohe, die, priveršno oglje.

Tagkreis, der, dnevni krog ali kolobar.

Tägel, der, stenj.

Tägel, f. Brügel.

Tagelang, *adv.*, cele dni (terpeč).

Tageleistung, die, (in der Schweiz), der-
zelni zbor.
Tageleuchte, die, daevno svetilo.
Tagelein, v. a., tepavhati (V.).
Tageleuch, das, naddverna linica.
Tagelehn, der, nach V. dnina (im Serb.
Morgen Landes), nach *Gutm.* mezda und
najemščina, najemščina, im Serb. nadnica.
Tagelehn, der, dnevni težak ali dela-
vec, nadničar, (serb., wo auch nadničiti,
Tagelehn sein bedeutet), dninar, najemnik
(Mietling).
Tagelehnarbeit, die, nadničarsko delo.
Tagelehnbrod, das, kruh za delavce,
nadničarje.
Tagelehndienst, der, opravilo nadni-
carsko.
Tagelehnerin, die, delavka, najemnica,
nadničarica.
Tagelehner, v. n., nadničiti (Vuk).
Tageleut, die, (mont.), vnanja sapa, ki je
poverh zemlje.
Tagemarsch, der, dan hoda.
Tagemuße, die, kar kdo utegae med dnev-
nim opravkam.
Tageu, v. i., es taget schon, dani se, dan
se dela, svita se že, auch razviditi se,
razsvitovati (Truber); es fängt an zu ta-
gen in seinem Kofse, jelo se mu je svetiti,
jasniti v glavi; v. n., sniti, shajati se,
zbran biti, v zboru biti, zbor imeti; v. a.,
(veralt.), dan postaviti, odločiti; einen tag
gen, poklicati koga na odločeni dan pred
sodbo; f. a. Bededen.
Tageuer, f. Tagelöhner.
Tageues, f. Tagegarn.
Tagepost, die, daevna pošta.
Tagerrechnung, die, daevna rajtenga.
Tagerregister, f. Tagebuch.
Tagerreise, die, dan hoda; zwei Tagerreisen,
dva dni hoda.
Tagerunde, die, dnevni obhod.
Tagesanbruch, der, svit, zor; ihn abwar-
ten, daniti (V.). dneva čakati.
Tagesanfang, Tagesanfang, die, dan, in St.
urok (Murre); eine bejcheiden, dan dati,
postaviti, odločiti; bei *Gutm.* napovedani,
narečeni dan, rok, narok (auch altst.).
Tagesbefehl, der, dnevno povelje.
Tagesacht, der, saht od verha v rudnik,
poveršni saht.
Tagesacht, die, im Bergbaue, podnevno
delo.
Tagesachter, der, im Bergbaue, rudokop,
ki dela v jami, ko je verh zemlje dan.
Tageschlaf, der, spanje po dnevu.
Tageschlaf, der, polh; kdor po dnevu spi.
Tageschlager, der, navadni slavček.
Tagescheiber, f. Diurnist.
Tageschrift, die, dnevnik, vsakdanji časnik.
Tagesgeschäfte, die, dnevne, vsakdanje
dogodbe.
Tagesgott, der, Apol.
Tagesheile, die, daevna svetloba.
Tageshoch, das, dnevni jarem, t. j. opra-
vilo vsakdanje.

Tageskurz, der, daevna cena.
Tageslänge, die, dolgost daeva, daevna
dolgost, dan.
Tageslicht, das, svetlo, svetloba dneva,
podnevna svetloba, dan, bei *Gutm.* auch
dane; aus Tageslicht bringen, na svetlo,
na dan pripraviti, serb. in dem Sinne, vid-
jelo.
Tagesliteratur, die, časniki.
Tagesordnung, die, dnevni red; zur Ta-
gesordnung übergehen, preiti na dnevni red;
an der Tagesordnung sein, v navadi, na-
vadno biti; kar se vsak dan dogodi, vidi.
Tagesstrahl, f. Sonnenstrahl.
Tagesweise, die, daevna navada.
Tageszeit, die, dan, dnevni čas.
Tageule, die, podnevna sova.
Tagevogel, der, podnevna ptica, podnev-
nica f.
Tagewähler, der, babjevevec, ki si dneve
izbira za to ali uno opravilo.
Tagewasser, das, (mont.), poveršna voda,
poveršnica; vom Regen, deževnica und vom
Schnee, snežnica.
Tageweise, adv., po dnevih, na dni.
Tageweite, f. Tagereise.
Tagewerk, das, dnevno delo, dnina (V.),
delo, kar se komu na dan odmeri, dnevni
obrok, daevna naloga, bri *M.* nadnevek f;
als Maß, dan, oral, dnina (serb.).
Tagewerker, v. n., nach V. dniniti; f. a.
Tagelöhner.
Tagewerker, der, f. Tagelöhner.
Tagewirkung, die, (mont.), delo verh
zemlje.
Tagewurzel, die, die nicht weit von der
Oberfläche der Erde wächst, verhna, poveršna
korenina.
Tagezeichen, das, podnevno znamenje.
Tagezeit, f. Tageszeit; Krist.
Tagezeitung, die, dnevnik.
Tagezettel, der, dnevni listek.
Tagezettel, f. Tagetisch.
Tagezug, der, poveršna premiera.
Tagesfahrt, Tagesalter, u. f. f., f. Tagesfahrt,
Tagesalter.
Tagesfisch, der, riba podnevica.
Tagesbände, das, poveršno poslopje.
Tagebet, das, vsakdanja molitev.
Tagehalt, der, daevna plača.
Tagegeld, das, f. Diät.
Tagesköpf, das, enodaevnica f.
Tageskorn, das, solnee.
Tagehalter, der, sodnik (obravnavni).
Tagehell, adj., svitel, ko dan, belodan (serb.).
Tagehelle, die, svetloba dneva, daevna.
Tageig, in Bzgg., — dnevni, — danji.
Tageisch, f. Raucherhaft.
Tagelebens, adv., vse svoje žive dni.
Tagerhe, die, die gemeine Pterche, škerja-
nec navadni.
Taglia, die, Kopfgeld, naglavnica f; Met-
tungsstaglia, otetina.
Täglich, adv., vsak dan, dan za dnevam; adj.,
vsakdanji; gewöhnlich, navaden, vedenj;

das tägliche Brot, vsakdanji kruh; bei *Gutem*. vsedneven.

Täglich, *f.* Tageslicht.

Tägmahl, das, oral, dan (*Vuk*).

Tägtaupe, die, gosenica podnevnica.

Tägs, *adv.*, po dnevu.

Täglahung, *f.* Tagelahnung.

Täglischen, *f.* Lichtschen.

Täglischuß, der, dnevni, jutrenji strel.

Täglehen, das, derjenige Fehler der Augen, da man nur beim stärksten Sonnenlicht deutlich sehen, in der Dämmerung aber gar nichts unterscheiden kann, večerna, nočna slepota, im Gegensatz zu Nachsehen, dnevna slepota.

Täglich, *f.* Täglich.

Täglhierchen, das, enodnevnicia.

Täg- und Nachtgleiche, *f.* Nachtgleiche.

Tägverklärer, der, oznanjavec dneva.

Tägwahe, die, podnevna straža.

Tägweise, *adv.*, dan na dan.

Tägwicrig, *f.* Ephemere.

Tägzahl, die, število, číslo dni.

Tägzahlen, *f.* Datiren.

Tägzeit, die, (Brevier), dnevne ure; *f.* a. Tageszeit.

Tahlen, *f.* Dahlen.

Taille, die, die gehörige Leibeslänge, Wuchs, rast, postava, *serb.* struk u. stas; die Länge des Leibes zwischen den Hüften und der Brust, stan.

Tailliren, *v. a.*, kvarte metati, mešati.

Talel, das, auf Schiffen, Flaschenzug, škeropec, vse vervi, ki se potrebujejo na ladii.

Talelei, die, vervi; *fig.* zmeda, zbrojenina.

Taleler, der, derjenige, der die Schiffe mit Waßen, Segeln und Tannwerk versieht, opravnik †, nach *V.* vervar.

Talelmeister, der, *f.* Taleler.

Talelna, *v. a.*, ein Schiff, ladijo opremiti, opraviti (s potrebnimi vermi); overviti; abtaleln, razverviti; — zmesi, zmežljati prejo.

Talelpad, *f.* Pöbel.

Taleltan, *f.* Tan.

Talelwerk, das, vervje (*coll. V.*), vse vervi, ki jih ima ladija.

Talelzeug, das, *f.* Talelwerk; Pöbel.

Talt, *u. f. f.*, *f.* Tact u. *f. f.*

Taktik, die, *f.* Tactik.

Talar, der, talár.

Talent, das, *f.* Anlage, Naturgabe, glava, glavica, um, talent, dar.

Talentlos, *adj.*, slabiga, kesniga spomina, terde glave.

Talentvoll, *adj.*, prebrisan, prav dobro, bistro glavice.

Talg, der, Unschlitt, loj; Fett überhaupt, toleca, mast, salo, tuk.

Talg-, in der Fäz, lojev, lojni, lojeni.

Talgbaum, der, salno, lojevo drevo.

Talgbereiter, der, lojar (auch bei *Vuk*).

Talgboden, der, krožec loja, ki ontaja na dnu.

Talgbrot, das, hlebec, gruča loja.

Talgbutte, die, svečarska brenta.

Talgdrüse, die, lojna žleza, lojnica.

Talgen, *v. n. u. a.*, lojiti, mnogo loja dati, dajati, loj imeti.

Talggeseht, das, bledorumen, lojev obraz.

Talgsicht, *adj.*, lojast.

Talig, *adj.*, lojev, lojnat, lojen; sich talig machen, polojiti se; taligiger Teig, meseno testo; taliges Brot, mesen (*V.*), cmokast kruh, žveklast kruh (*Zalok*), gnojecav kruh.

Talglit, das, lojeva oder lojena sveča, lojenica.

Talglümmel, der, štoklež zarobljen.

Talgpfaune, die, svečarski kotel.

Talgpresse, die, svečarska stiskavnica.

Talgschleibe, *f.* Talgboden.

Talgspeise, die, konec sveče.

Talgsrein, *f.* Speckstein.

Talgsstoff, *f.* Stearin (lojee †).

Talgtiene, *f.* Talgbutte.

Talisman, der, *f.* Amulet, talisman, skrivni lek, *serb.* zapis, nach *Zal.* zabkanje (?).

Talje, *f.* Winde, Hebezug.

Tall, der, Talstein, (Talcum proprium), lojevec, lojnik, srebernikasti kamen; *fig.* tepec.

Tallen, *v. n.*, momlati in govoriti; Talfen, der, eine Mehlspeise, *böhm.* vdolek (nach *Jarn.* perga?).

Tallerde, die, lojevica, magnesijska.

Tallig, *f.* Talgig; Dumm.

Tallis, der, cmokasti kruh.

Tallstein, *f.* Tall.

Tallernug, *f.* Gaselung.

Talmhaftig, *adj.*, meckalast.

Talmod, der, talmud.

Talmodist, der, talmudist.

Talon, der, die Kaufarten, welche liegen bleiben, talon.

Talpatisch, der, zavaluh, zavaljenec, štokla, štoklež.

Talpatischig, *adj.*, štoklast.

Talpen, *v. n.*, meckati, peckati.

Talven, der, *f.* Tappe.

Talterig, *adj.*, capast, stergan, raztergan.

Tamarinde, die, Tamarindenbaum, der, tamarinda, *rus.* tamarind.

Tamariske, Tamariskenstaude, die, Tamariskenbaum, der, tamariska, *rus.* grebenščik.

Tambour, der, *f.* Trommelschläger.

Tambourin, das, tamburin; *f. a.* Stidrahmen.

Tambouriren, *v. a.*, tamburirati; *f.* Häkeln.

Tampfel, der, krovajic, krovajček.

Tand, der, Geschwäg, prazna marnja ali bosedá, čačljarija, čenčljarija, čaća, šala; Spielerei, igra, prazna, neöimerna reč.

Tande, *f.* Klane, Hafen.

Tändelei, die, *f.* Tand; prazno delo, igranje, otročarija, noröije.

Tändler, Tändler, der, welcher tändelt, čenčljavec, čenčljavec, čenča, igravec, otroški clovek, ki so peča s praznimi rečmi in noröijami; *f. a.* Tröbler.

Tändelhaft, Tändelig, *adj.*, otrošk, otročji, lahak, zgonjen, šaljiv.

Tandelfram, der, f. Trödelfram.
Tandelmarkt, der, f. Trödelmarkt.
Tandeln, v. n., eigentlich, otročevati, (otro-
 čji biti), igrati se, poigravati se, norče-
 vati se, goniti se, počati se s praznimi
 rečmi, šaliti se, nagajati si, prismojen
 biti, sititi se.
Tändeln, das, otročevanje, igranje.
Tändelpuppe, die, f. Puppe.
Tändelschürze, die, mali prednik zavolj
 lepšiga.
Tändelspöckchen, das, paličica za igračo.
Tändelwerk, das, otročarija, igrača.
Tändelwoche, die, kozji teden (V.); f.
 Fütterwoche.
Tändelzeit, die, čas igranja.
Tanden, f. Schwaben.
Tanderet, f. Geschwäh.
Tändler, f. Tändler.
Tändlerin, die, igravka, čačljavka, čeno-
 ljavka; f. a. Tröblerin.
Tandmähre, die, otročja pravlica.
Tanz, der, morski mah.
Tanze, f. Tannenzapfen.
Tangel, die, igla, bodock ober bocek, špica;
 an den Höhren, škarjice, pl. (V.), in St.
 angebl. pikinje.
Tangelholz, das, f. Nadelholz.
Tangeln, f. Dengeln.
Tangelstreu, f. Nadelstreu.
Tangente, die, dotičnica †, poln. a. przy-
 stawka.
Tanger, f. Tannenwald.
Tanggen, f. Kneten.
Tanggig, adj., vom nicht ausgebackenen Back-
 werke, cmokast, svalkast.
Tangiren, f. Berühren.
Tannapfel, f. Tannenzapfen.
Tanne, die, Tannenbaum, der, (Abies),
 nach *Gutm.* u. V., so wie nach dem *Russ.*
 jel, f., auch jelka u. jelca (beides Diminu-
 tivformen), im *Serb.* jela, nach V. auch
 hoja, hojka eig. hvočka, welches jedoch mehr
 Nadelbaum bedeutet; gerade wie eine Tanne,
 raven kakor sveča, kakor smreka.
Tannegras, das, terpotome.
Tanneiche, f. Stieleiche.
Tannein, v. n., disati, vleči po jelovini.
Tannen, adj., jelov.
Tannen, v. a., s česlam strojiti.
Tannenbaum, f. Tanne.
Tannenbock, der, jelov kakec.
Tannenbrett, das, jelova deska, ali za-
 ganica, dilja.
Tannenbusch, f. Bergfink.
Tannenbüsch, adj., jelast.
Tannenhain, der, Tannenheide, die, je-
 lovje, *serb.* jelik, — jelov gozd.
Tannenharz, das, jelova smola, pilpoh (?).
Tannenheber, f. Nußheber.
Tannenholz, das, jelovina, jelov les.
Tannenläufer, f. Tannenbock.
Tannenkrähe, f. Nußheber.
Tannenmeise, die, gozдна senica, pod-
 gordnica (Jan.), minisek.
Tannenmoos, das, jelov mah.

Tannennadel, f. Tangel.
Tannenschwamm, der, jelova goba.
Tannenwald, f. Tannenhain.
Tannenwanze, die, jelova stenica.
Tannenwedel, f. Schaffhaln.
Tannenwuchs, der, ravnost, ravna postava.
Tannenzapfen, der, jelčni česarek, storž,
 nach *Gutm.* čurcel, čerš, nach M. herček,
 kijec.
Tangeiß, Tannhirsch, f. Damhirsch.
Tannstuh, f. Tannenzapfen.
Tänning, f. Tannenschwamm.
Tannpfer, der, černa žolna.
Tannthier, f. Damhirsch.
Tannzapfen, f. Tannenzapfen.
Tante, die, teta, tetka, (ujna, strina); f.
 Bafe, Muhme.
Tantieme, die, delež dohodkov, odstotkov.
Tanz, der, ples; das Tanzen, plesanje; ei-
 nen Tanz machen, plesat, rajat iti, zarajati,
 zaplesati; mit an den Tanz müssen, po sili
 plesati, po sili kaj storiti; zum Tanze ge-
 hen, na ples iti; zum Tanze auffordern, nago-
 voriti na ples; einen Tanz halten, anstellen,
 ples napraviti, napravljati, imeti; Lärm,
 ropot, hrup, šum; einen Tanz spielen, eno
 za ples, okroglo zagosti, zapiskati; vieler
 Tanz raubt den Kranz, plesavka jokavka!
 kdor veliko pleše nedolžnost zapleše, nach
Gutm. vari se skaka, boš brez otročjaka,
 f. a. Reihen.
Tanzbär, der, medved, ki zna plesati.
Tanzbewilligung, die, ples, rajanje.
Tanzbewilligung, die, dovoljenje za
 ples.
Tanzboden, der, plesavnica, plesišče, ple-
 sišce, *serb.* igralište (Vuk).
Tänzeln, v. n., skakljaje plesati.
Tanzen, v. n. u. a., plesati, rajati, su-
 kati se, verteti se, *serb.* igrati; ohne
 Muß, na sapo, po živžangji plesati; einen
 Reichen tanzen, eno zaplesati, odplesati,
 plesati; er muß nach eines andern Pfeife
 tanzen, mora po njegovi vizi plesati, mora
 njegovo plesati, mora njegovo peti; fig.
 zibati se (z. B. die Sonnenstrahlen tanzen
 in den Blüten); auf dem Seile tanzen, po
 vervi hoditi, plesati; sich müde tanzen, na-
 plesati se; tanzend bis zu einer Stelle kom-
 men, priplesati do —; eine Zeit hindurch,
 preplesati (n. pr. vse noči); entzwei tan-
 zen (Stiefel), razplesati, plesaje, pri plesu
 stergati; durchs Tanzen verlieren, zaplesati
 (zdravje, devišstvo i. t.); ein wenig tanzen,
 poplesati.
Tanzen, das, plesanje, ples, *serb.* igranje.
Tänzer, der, plesavec, rajavec, plesar, *altsl.*
 ples'o, *serb.* igrač; leidenschaftlicher Tänzer,
 norec na ples, plesavski norec.
Tänzerin, die, plesarija.
Tänzerin, die, plesavka, rajavka, plesa-
 rica (*Gutm.*).
Tänzerlich, adj., kdor rad pleše.
Tanzfest, das, ples.
Tanzfliege, die, skakulja †.
Tanzgefährte, f. Tänzer.

Tanzhaus, das, plesavnica.
Tanzhund, der, pes, ki zna plesati.
Tanzkrankheit, f. Tanzsucht.
Tanzkrankheit, die, božjastni ples, (die Kranken machen wisslich tanzende Bewegungen, und einmal war sie feuchentartig; man verlobte sich zum heil. Vitus und sie soll angehört haben, daher Chorea S. Viti, *Dr. Bl.*).
Tanzkunst, die, plesarija umetna.
Tanzkünstler, der, umetni plesavec.
Tanzlehrer, f. Tanzmeister.
Tanzlied, das, poskočnica.
Tanzlust, die, veselje do plesa.
Tanzlustig, *adj.*, kdor rad pleše.
Tanzmädchen, f. Tänzerin.
Tanzmeister, der, plesar, ki uči plesati, učenik plesanja.
Tanzpaar, das, par.
Tanzpferd, das, konj, ki zna plesati.
Tanzplatz, der, plesišče, plesiše oder plesališče, plesališe, nach *V.* sejmišče, sejmiše (eig. Jahrmarktsplatz).
Tanzsaal, der, plesišče, plesiše, plesavnica.
Tanzschuh, der, čevlj za ples.
Tanzschule, die, plesavnica, šola za ples.
Tanzschüler, der, kdor se uči plesati.
Tanzstunde, f. Tanzsucht.
Tanzstunde, die, ura odločena za ples.
Tanzsucht, die, strast, strastno, nezmerno poželenje plesa.
Tanzsuchtig, *adj.*, strastno nagnen k plesanju, vrag za ples, nor za ples.
Tanzwuth, die, divja strast do plesanja.
Tapen, v. n., langsam fein, meckati, peckati.
Tapet, das, f. Teppich; etwas auf das Tapet bringen, besedo sprožiti, začeti govoriti od česa, s čim na dan priiti, oglasiti se s čim, spregovoriti od česa, omeniti kaj, nasvetovati kaj.
Tapete, die, zierliche Belleidung der Wand, nach *V.* opona, (*poln.* opona), *russ.* oboj, tapeta, n. *Gutm.* prestira, prapoga (? preproga); f. a. Teppich.
Tapeten Nagel, der, obojni žebelj.
Tapetenpapier, das, papir za opne.
Tapetenwirl, der, opnar (auch Tapetenhändler).
Tapetzer, die, opne, obije.
Tapetzer, v. a., s opnami ali oboji prevleci, ozalisati, tapecirati, tapetati.
Tapetzer, der, opnar, prestirnir (*Gutm.*), tapetar oder tapecirar, *russ.* obojšček (obi-jač).
Tapfer, *adj.*, junašk, mošk, jak, serčen, vitešk, korenjašk, hraber oder hraben (mehr *serb.* u. *russ.*); sich tapfer halten, moško derzati se, nositi se; tapfer zechen, močno, jako piti, pisančevati, da je kaj.
Tapferkeit, die, hrabrost, (mehr *russ.* u. *serb.*), jakost, junaštvo, serčnost.
Tapiserie, f. Tapezerei.
Tappe, der, f. Zapfen.
Tappe, die, blumige Hand, taca *.
Täppeln, v. n., drobneti.
Tappen, v. n., tavati, hvatati, tipati, šla-

tati po temi, štorirati, okorno prijemati kaj; s tresen roko malati; f. a. Zapfen.
Tappen, der, f. Streich.
Tappenstein, f. Ruchstein.
Täppisch, *adj.*, tavast, štorlast, okoren, neroden.
Tappst, der, tepec, butec.
Tara, die, odbitek na posodo, tara.
Tarant, der, tarant *.
Tarantel, die, Spinne, tarantula.
Tarantelbiß, der, ujed, pik tarantule.
Taren, f. Wäbten.
Tarif, *Tariff*, der, cena, tarifa, (cenovnik †), gew. trifa.
Tarifiziren, v. a., postaviti, odmeriti čemu ceno.
Tariffmäßig, *adj.*, kakor je cena, po tarif.
Tariffpost, die, členek tarifni, številka tarifica.
Tariffsatz, der, tarifni postavek.
Tariren, v. n. u. a., odločiti čisto težo kake robe, preden se zavije ali obje.
Tarl, *Tarrel*, f. Würfel; was läuft da auf dem Tarl?, kako bo sreča nanesta?; der Tarl liegt noch auf dem Tische, reč še ni dogelna, določena.
Tarok, das, tarok.
Tarodiren, v. n., tarok igrati.
Taras, der, taras (kamen).
Tartane, die, tartana (ladjica).
Tartarus, der, pekcl; f. Unterwelt; Cimmer tartari, f. Weinstein.
Tartsche, die, tarča, ščit.
Tartüffe, der, hlinjenec, hinavec; f. Heuchler.
Tartuffel, f. Trüffel.
Tasche, die, ein Schlag mit der flachen Hand, oder einem flachen Körper, plosk; Mantasche, klopata, klofuta, berluzga, zausnica, klopovuznica (*M.*); eine Mantasche geben, klofuto dati, klofniti, klofutniti, klofutati, za uh dati, berluzniti, klopovuzniti (*M.*); das an einem Klebungsfunde festgemachte Behältniß, Sack, gewöhnlich arzet*, in Unterst., *St.*, *kroat.* u. *serb.* žep (a. arab.), *dim.* arketiö, žepiö, (ein echt slavischer Ausdruck dafür findet sich in keiner slav. W. vor); das verfertigte Stück derselben, dessen Öffnung oder hohler Raum, arzetnica; die bewegliche Art derselben, die an= oder übergehängt zu werden pflegt, torba, *dim.* torbica, mavha, lavšek (*Unt. Kr.*), *serb.* tobolac; f. Dirsentasche; einbeutel, mošnja; in die Tasche stecken, v žep djati, vtakniti; er muß die Hand immer in die Tasche stecken, zmiram mora dajati, plačevati; halt die Tasche!, derzi jezik za zobmi; in der Betank, f. Hülse; bei den Pferden, f. Stoßbeule; Pfauenhorn, roziö, skazeneo (*böhm.*).
Taschkentrast, das, plešec, kobulica, nach *Gutm.* bobulica.
Täscheln, v. n. u. a., božati, ploskljati, tepljati (*V.*).
Taschen, in Bßg., mali, nosni, žepni.
Taschenbeschlag, der, zaklepnica pri mošnji.

Taschenbuch, das, žepna knjiga; f. a. *Almanach*.
 Taschendaß, das, Puldaß, klanica (V), pristressek.
 Taschendeckel, der, osleo pri žepu.
 Taschendiebst, der, zmikavt, (ki iz žepov krade), žeporez †, *böhm.* taškař (= žepar).
 Taschenformat, das, žepna oblika, žepni format, oblika ročnih, nosnih bukvic.
 Taschengeld, das, žepni dnar, dnar, ki ga kdo ima pri sebi ali dobiva za male potrebe.
 Taschengucker, der, Verguette, gledalec (nosno, žepno).
 Taschentaler, der, mala pratika.
 Taschentam, der, žepni glavnik, (ki se s sabo nosi).
 Taschenklappe, die, f. Taschendeckel.
 Taschenkraut, das, f. Taschelkraut, Girsentische.
 Taschenkress, der, Seespinne, kratkorepi rak, kratkorepec †, *serb.* nach Vuk rakovnica.
 Taschenkresse, f. Taschenkraut.
 Taschenlaterne, die, mala, nosna svetilnica.
 Taschenmacher, f. Täschner.
 Taschenmaul, das, gobec, klopotulja, klepetec, klepetavec, širokoustnož; f. a. *Rösselente*.
 Taschenmesser, das, zaklepčasti nož, zaklepčar, auch britva, nožicevka; mit einer hölzernen Handhabe, pipeo; mit Bein beschlagenes, kostura (St.); f. a. *Einlegemesser, Messer*.
 Taschenpfeffer, der, španjski poper.
 Taschenpuffer, der, mala pištola.
 Taschenspiegel, der, nosno ogledalo ali zercalo.
 Taschenspiß, das, glum, sleparija, oslepna igra, glumarstvo.
 Taschenspieler, der, glumec; f. a. *Gaukler*; nach dem *Allst.* rokokhitrec.
 Taschenspielererei, die, Taschenspielerkunst, f. Gaulelei.
 Taschenspielerin, die, f. Gauklerin.
 Taschenspielerstreich, der, Taschenspielerstückchen, das, glumska (ena, t. j. roč).
 Taschentintenfass, das, mala tintnica (nosna, žepna).
 Taschentuch, f. Sattuch.
 Taschenuhr, die, žepna ali nosna ura, žepnica.
 Taschenwörterbuch, das, mali slovar ali besednjak (za v žep), žepni slovar.
 Täschlein, das, pobožljaj, rahli udarec; f. a. *Tasche, dim.*
 Täschner, der, mošnjar, torbar, tobolčar.
 Täschnerhandwerk, das, mošnjarija, torbarija, torbarstvo.
 Täseln, f. Schmeicheln.
 Täsig, f. Still.
 Taß, der, kup slame v skednu, sprelep (V, Wanje).
 Tasse, die, skudelica, abgef. zdelica, skle-

dica; f. übr. *Schale*; Untertasse, nach *Gutsm.* postreiz(il)nica, etwa auch podčasnica †.
 Tassen, v. a., kopiciti, snopje skladati na kup v skednu.
 Tassenförmig, adj., časast, skledičast.
 Tasser, der, skladač snopja.
 Taß, der, primljaj, dotikljej; f. *Griff, Schlag*.
 Tastatur, die, am Clavier, prebiralno, tastatura*, klaviatura*.
 Tastbar, adj., primljiv, dotakljiv.
 Tasse, die, am Clavier, tasta*, *russ.* und *poln.* klavis; f. a. *Griffbrett*; *linie*, dotičnica †.
 Tasten, v. a. u. n., potipati, otipati, tipati, pošlati, slatati, *serb.* pipati; er geht tastend, slataje tava in gre; tastend bis zu einer Stelle gelangen, pošlati do —; f. a. *Antasten, Betasten, Berühren*.
 Tasten, das, tipanje, slatanje.
 Tastenbrett, f. Claviatur.
 Tastenspiel, Tastenwerk, das, klavir.
 Taster, der, tipavec, tipač, slatavec; ein frummischneliger Firtel, nach V. slatnik †; bei den Insekten, tipavnica.
 Tasterin, die, tipavka, slatavka.
 Tästlings, adv., slataje.
 Tästleine, die, dotičnica (čerta).
 Tatarisch, adj., tatarsk.
 Tate, der, Vater in der Kindersprache, ata, atej.
 Täten, die, klepetulja, babšče klepetavo.
 Täten, v. n., klepetati; f. a. *Schnattern*.
 Täterletät, die, f. Plaudertasche (alte).
 Tatter, der, f. Schwäper.
 Tatsche, die, eine plumpe Hand, taca*.
 Tätscheln, f. Täscheln.
 Tättoviren, v. a., tetovirati, s pikami olesati kožo.
 Täß, der, dac, desetina.
 Täßbär, der, tacar.
 Täge, die, taca*, *dim.* tačica, nach *Gutsm.* copata, nach M. lopata, prednja noga der rechth. zival, *serb.* šapa, *böhm.* tlapa, *russ.* u. *poln.* lapa; auf die Täge klopfen, po kerticah dati; ein Schlag, plosk; grob, debela roka, *serb.* ručurina.
 Täßfuß, der, ein plumper Fuß, taca, *serb.* nožura, nožurina.
 Täßfüßig, adj., debelih, storklastih nog ali nozur.
 Tan, das, verv, debela, zlasti kakoršne se rabijo na ladjah; f. a. *Stell*, *russ.* kanat; aus dem Tane schlagen, repenčiti se, upirati se, nepokoren biti.
 Taub, adj., gluh; ein wenig taub, nagluh (*Vuk*); ein Tauber, glušec, *serb.* gluhak, gluhac; eine Taube, gluha; auf einem Ohre taub, na eno uho gluh (ali ne slisati); taub sein, gluh biti, ne slisati; taub werden, oglašeti, gluhniti (*serb.*); taub machen, oglašiti, glušiti; taube Nüsse, prazni, piškavi orehi; tauben Ohren predigen, boh v steno metati, prazno slamo mlatiti; nach dem *Böhm.* v mlina gosti; taubes Hindertheil, prazno zdenje; taube Kohlen, mertvo oglje, izgorelo oglje; taube Nessel, mertva

kropiva (ki ne peče); (*mont.*), taubes Gebirge; prazno, jalovo kamenje, ki nima rude; auf der Halbe, grič; taube Blüten, jalovo ovetje (brez sadu); tauber Finger, mertev perst, ki ga človek ne čuti, gluh perst; gegen Bitten taub, kdor se ne da preprostiti, gluh, terd.

Taubchen, das, golobček, *fig.* ljubček, ljubica.

Taube, die, (*Columba*), im Allgem. so wie auch speciell das Männchen, golob, *dim.* golobec, golobič, golobček, golobe (*M.*); weiblich golobica, *dim.* golobičica; girren, wie die Tauben, f. Girren; wilde Tauben, divji golobi; järtlich, wie eine Taube, mil, dobrotna, nežna, kakor golobica; es flogen seine gebratenen Tauben in den Mund, pečeno tice ne lete v usta; Rapsche Taube, nek hudournik.

Taubelmauer, die, zunanji zid.

Tauben-, in der Bgg., golobji. (speciell in Bezug auf das Weibchen, golobičji).

Tauben, v. n., oglušeti, divjati.

Tauben, v. a., glušiti; f. Betäuben, Dämpfen.

Taubenähnlich, *adj.*, golobast.

Taubenauge, das, *fig.* nedolžno oko, sonst golobje oko.

Taubenbeere, die, f. Heidelbeere.

Taubenblick, der, golobji, nedolžni pogled.

Taubenci, das, golobje jajce.

Taubeneinfalt, die, golobja (*pri*)prostost.

Taubenfalte, der, golobji sokol, golobjek; f. Weihe, Habicht.

Taubenfarbe, die, golobja barva.

Taubenfleisch, das, golobovina, golobje meso.

Taubenflug, der, rahli, voljni golobji let.

Taubenfuß, f. Storchschnabel.

Taubengeier, f. Taubenfall.

Taubenhabsicht, f. Habicht.

Taubenhässig, *adj.*, z golobjim vratam.

Taubenhälter, der, golobar.

Taubenhändler, der, golobar.

Taubenhändlerin, die, golobarica.

Taubenhans, das, golobjnjak, golobnik, golobjnjak.

Taubenherz, das, nedolžno soroe.

Taubenherbel, f. Erdrach.

Taubenloth, der, golobjek.

Taubenkropf, der, golžuo; f. Erdrach; Giftenkraut, sporis, omej.

Taubenlieb, (*Giftenkraut*), f. Taubenkropf.

Taubenliebhaberei, die, golobarstvo.

Taubenloch, das, luknja, vrata v golobjnjak.

Taubenmist, der, golobjek.

Taubennest, das, golobje gnezdo.

Taubenpost, die, golobja pošta.

Taubenruß, der, piščalka, piščalka golobja.

Taubenschlag, der, golobjnjak; f. a. Taubenhaus; er schleicht, wie die Kage vom Taubenstich, vleče, plazi se kakor mačka od golobjnjaka, t. j. s slabo vestjo.

Taubensinn, der, golobja krotkost, priprostost.

Taubenstößer, der, golobar, sokolič. golobji jastrob, piščenic, pišenik; f. a. Weihe.

Taubenvogt, der, golobar, ki ima golobe v skerbi.

Taubenzehnte, der, golobnina, desetina golobja.

Taubenzucht, die, golobarstvo, reja, ravnanje, golobov.

Tauber, **Tauberich**, **Taubert**, der, golob (*on, samec*).

Taubstich, f. Bitterrothe.

Taubgerste, f. Mausgerste.

Taubgut, das, posestvo, s kterim je sklenjena pravica, pobirati suhljad.

Taubhafer, der, divji oves, glušec; f. a. Trepte.

Taubheit, die, gluhota, gluhoba, gluhost; um sich von seiner Taubheit zu überzeugen, da hi se prepričal, čó je res gluh.

Taubin, die, golobica.

Taubhöhle, die, eine Art Steinhöhle, f. d.

Taubkorn, das, f. Voldh.

Taubkraut, f. Voldh.

Taubler, der, golobar.

Taubling, der, ein Schwamm, gobajur (*Gutsm.* verm., jur. jurji).

Taubnessel, die, merzta kopriwa, ki ne žge.

Taubroden, f. Schachtelhalm.

Taubschwamm, f. Vofit.

Taubstumm, *adj.*, nach allen andern Dial. gluhonem, gluhomutee, gluh in mutast.

Taubstummalphabet, das, abece gluhomuteov.

Taubstummenschule, die, gluhonemnica.

Taubstummlehrer, der, učenik gluhonemcov.

Taubsucht, die, f. Tobsucht.

Taubtrespe, f. Taubhafer.

Taubwurm, f. Tollwurm.

Taubbarn, der, f. Senfe, Senkrense.

Tauchen, v. n., potopiti se. v vodo spustiti se, pogrezniti se, serb. noriti auch roniti, (*in St. angeb.* podurniti se, wahrscheinlich daselbe); v. a., potopiti, potapljati, topiti (*V.*), atopiti, utapljati, potoniti, pomočiti, pomakati v vodo, podurniti (*M.*), vtakniti, vtikati v vodo, pogrezniti, pogrezovati (*verfügen* machen); f. a. Tauchen; v. r., die Sonne taucht sich ins Meer, solnce gre (*ide*) v zaton.

Tauchen, das, potapljanje.

Tauchente, die, (*Mergus*), belič; f. a. Taucher; Moorente.

Taucher, der, eine Person, potapljavec, podurnik, *russ.* vodolaz; ein Vogel, (*Colymbus*), pandirek, (? ponorek), potapljavec, taplja (*V.*), *russ.* gagara; der kleine Taucher, goslar (*V.*).

Tauchergans, die, (*Mergus merganser*), velika savica, ribič (*D. Kr.*).

Taucherglöck, die, potapljavski zvon.

Taucherhuhn, das, (*Falica*), liska.

Tauchertibis, f. Tauchergans.

Taucherkönig, f. Gießvogel.

Tauscherkunst, die, potapljavstvo, znanje potapljati se v vodo.

Tauscherlein, das, goslar.

Tauschersäge, f. Tauschente.

Tauscherstiff, das, podvodnica †.

Tauschertaube, die, morski golob.

Tauschgans, **Tauschhuhn** u. s. f., f. Tauschergans u. s. f.

Tauschswan, f. Rohrdoumel.

Tauschtauge, die, irharski drog.

Tauseln, v. n. u. a., njšegati, mečkati.

Tausen, v. a., strojiti (usnje).

Tauer, f. Gerber.

Tauf, in der Břga., kerstni.

Taufalt, der, keršćevanje, keršćevanje, kerst.

Taufbecken, **Tausbrunnen**, f. Taufstein.

Taufbrief, f. Taufschein.

Taufbuch, das, kerstne bukve pl.

Taufbund, der, kerstna zaveza, kerstni zarok.

Taufe, die, kerst; die Handlung, kerstitev, keršćevanje, keršćevanje; das Sacrament der Taufe, zakrament svetiga kersta, nach V. kerstno posvetilo; die Taufe empfangen, keršćen, keršen biti; einer Glücke u. dgl., keršćevanje, keršćevanje, posvećevanje zvonov; über die Taufe halten, kerstni boter biti; f. Taufpathe.

Taufen, v. a., für: tauchen, tunken, f. diej.; (baptizare), kerstiti (v. perf. u. imprf., auch nach Vuk), keršćevati, kerševati (v. frequ.); alle nach einander taufen, vse pokerstiti; noch einmal taufen, prekerstiti, prekeršćevati; taufen lassen, kerstiti dati; er ist Hans getauft, Anžeta so ga kerstili, keršćen, keršen jo v Anžetovo ime (V.), pri kerstu je prejel ime: Anže; der Taufende, keršćevavec, kerševavec, kerstivec; einen Namen geben, kerstiti, imenovati, ime dati; Glöden taufen, zvonove kerstiti, posvećevati; den Wein taufen, vino z vodo mešati; der Getaufte, f. Taufling.

Tausen, das, keršćenje, keršenje, keršćevanje, kerševanje.

Tausengel, der, kerstni angel.

Täufer, der, kerstnik; Johannes der Täufer, sv. Janez Kerstnik.

Taufessen, f. Taufschmaus.

Taufformel, die, kerstne besede.

Taufgebrauch, der, navada, šega pri kerstu.

Taufgebühr, die, Taufgeld, das, kerstnina.

Taufgescheft, das, kerstni dar.

Taufgnade, die, Božja milost ali gnada po kerstu prejeta.

Taufhandlung, f. Taufalt.

Taufkind, f. Taufling.

Taufkissen, das, blazinica, na kteri je keršćenik, keršenik.

Taufling, der, keršćenik, keršenik (V.), keršćenec, keršencec, (kerstni zetec).

Taufmahl, f. Taufschmaus.

Taufname, der, kerstno ime, auch ime schlechtweg.

Taufpathe, der, kerstni boter, kum, nuneo, (kerstna priča).

Taufpathin, die, kerstna botra, nunica.

Taufschein, der, kerstni list, rojen list, serb. kerštenica.

Taufschilling, f. Taufgescheft.

Taufschmaus, der, botrinja, im *Resian*. kerstinje (auch böhm. křtiny).

Taufstein, der, kerstivnica, kerstni kamen, altst. kr'stal'nja, russ. kupelj (= kopel).

Tauftag, der, kerstni dan.

Tauftuch, das, kerstni pert.

Taufvetter, f. Taufpathe.

Taufwasser, das, kerstna voda.

Taufwindel, die, kerstne plenice.

Taufzeug, das, kerstna oprava.

Taufzeuge, der, kerstna priča; f. a. Getauffer.

Taugen, v. n., biti za —, biti dober za —, pripraven, prikladen, goden biti, rabiti, veljati, služiti, pileći, prillegati se; er taugt dazu, je za to; er taugt nicht dazu, ni za to; das taugt nichts mehr, to ni za nič več, to ne rabi nič več, ni za nobeno rabo; das taugt nicht, to ni za to, to ne rabi, ne služi, ni prav, je napćeno, na robe; die Holländer taugen zu Wasser, aber nicht zu Lande, Holandeži so za morje, pa ne za suho, so dobri, so možje na morji; es taugt nicht viel, ne velja, ni dosti vredno; f. a. Schiden, sich; Passen.

Taugenichts, der, nach V. und dem Russ. negode, gnilice (V.), nemarnik, zanikernik, malovrednik (*Gutsm.*), nepridnež, malopridnež, prepeljuh (*Gutsm.*).

Taugewas, der, človek, ki je za kaj, pridna človek.

Tauglich, adj., pripraven, raben, dober, goden, veljaven, prikladen, pilečija; tauglich sein, za kaj biti; f. a. Brauchbar.

Tauglichkeit, die, rabnost oder rabljivost, godnost, pripravnost, prikladnost, veljavnost; dies beweiset seine Tauglichkeit, to sprizuje, da je za kaj, da je dober za to delo; f. a. Brauchbarkeit.

Taugraß, f. Quede.

Taugsam, f. Tauglich.

Tauelos, adj., brez vervi.

Taum, f. Taust.

Taumel, der, vom Rausche, omota, obotavica, opotekanje, vertoglavica, omamica, omama, (blagutnost, *Gutsm.*); einen Taumel haben, opotekati se, omoten, omotičen biti; Schwindel, omotica, omota; fig. pijanost; im Taumel der Freude, veselja pijan; f. a. Ohnmacht, Schwindel.

Taumelreude, die, veliko, omamno, omotno veselje.

Taumelgeist, der, upijančljiva pijača.

Taumelig, adj., omoten, omotičen, omamlich, vertoglaven, opotekljiv; fig. pijan; f. a. Taumel.

Taumelfeld, der, opojna, upijančljiva kupa.

Taumellied, das, okrogla, kakoršne pojo pijani.

Taumelsoß, f. Röß.

Taumellos, adj., nepijan, omotico prost, trezen.

Taumellust, f. Taumelreude.

Tammeln, v. n., opoteci, opotekati se, nach *Gutm.* vehliti und blagutati, omahovati, navedati se (?), svepati se (*M.*). točiti se v krog, klamoteriti, na suhem plavati, t. j. pijan biti; tammeln, opotekaje se, omahovaje, neveden (ig. frajtlos), nach Audern, naveden.

Tammelnacht, die, noč, v kateri se pijan-čuje.

Tammelschritt, der, stopinja, hoja opotek-ljivea.

Tammeltaube, f. Tummeltaube.

Taumlärer, der, opotekljiivo, omamljenec, vertoglavec; fig. pijanec.

Taumlärerin, die, vertoglavka.

Tausel, die, f. Senfe, Senfkresse.

Taus, f. Betrug.

Tausch, der, menja, zamenja, auch mena (*3. Kr. und russ.*), *serb.* razmjena; das Tauschen, menitva, menjanje; einen üben Tausch machen, omeniti se, omenjati se, slabo meno storiti.

Tausche, die, kuzla.

Tauschen, v. n. u. a., zamenjati, menjati eno za drugo, nach *Gutm.* auch meniti, dati reč za reč; mit einander tautschen, menjati se, (dajmo se menjati?); sie tauschten mit den Pferden, sta menjala konje, s konji, ata zamenjala konje (eniga za drugiga); ich möchte nicht mit ihm tautschen, ne bi menjal z njim, ne bi hotel biti on, namest njega; durch Tauschen gewinnen, premenjati.

Tauschen, das, menjanje, zamenjevanje.

Tauschen, v. n., a. u. r., omamiti, premaniti, premotiti, zmotiti, motiti (irre führen), prevariti, prevarjati (betrügen), oslepiti, preslepiti, slepiti, zapeljati, (nach *V.* auch premaniti); sich tautschen, zmotiti, motiti se, prevariti se, ukaniti se, opeči se, ogoljusati se; tautschend nachahmen, živo, zmotljivo kaj posnemati, oponašati, (da bi se človek lahko zmotil in mislil da je res); tautschend ähnlich, živo, močno, jako podob; die Hoffnung hat ihn getautscht, upanje mu je spodletelo, ga je ogoljusalo; er hat mich getautscht, nach *Gutm.* ometel me je; die Sinne tautschen ihn, čuti ga mamijo, slepijo.

Tauschend, f. Tauschen.

Tauscher, der, menjavec, verächtl. menjač.

Tauscher, der, slepar, slepivo, mamnik, omamnik, mamež, motež.

Tauscherei, die, menjarija, menja.

Tauscherei, die, zmama, mamljenje, goljnaja.

Tauscherin, die, menjavka.

Tauscherin, die, slepivka, mamnica.

Tauschgeschäft, das, menjanje.

Tauschgewerbe, das, menjavstvo.

Tauschhandel, der, kupčija na menjo, menjanje z blagam; f. a. Tausch; ihn betreiben, kupčevati na menjo, zamenjevati blago za blago.

Tauschlustig, adj., voljan menjati, zamenjati kaj.

Tauschmittel, das, menjalo.

Tauschung, die, mamljenje, zmota, omama, prevara, sleparija; von einer Tauschung besangen sein, motiti se, v zmoti biti, (*russ.* obman); Tauschung der Sinne, f. Sinneswahn.

Tauschungslös, adj., brez vse zmote, čisto video.

Tauschvertrag, der, pogodba menje, menjavska pogodba.

Tauschweise, adv., na menjo, po menji, po zamenji, (menjama †).

Tause, f. Dose.

Tausend, num., gewöhnl. tavžent*, nach allen übrigen slav. M., tisoč (nicht tianč, *altsl.* tysašta, *poln.* tysiąc), in St. u. Ungarn a. magy. jezer, deset sto, tisočero; tausend Mann, tisoč moß; zu viel tausend Malen, premnogokrat, tisočkrat; ich fürchte mich vor Tausenden nicht, ne bojim se jih, čo jih je sto in sto; er hat Tausende im Vermögen, šteje, ima daarjev na tisoče, na tavžente, — nezmérno mnogo; der Tausend! daß dich der Tausend, de tel de te plentaj, te hentaj, hentaj tel!, kosmata kapal!, raca pečena mačka!, raca na vodi!, tristo medvedov!

Tausend, das, tisoč, število ali čislo: tisoč, tavžent.

Tausend, in Bzgg., tisoč —; wo von einer unbestimmten Menge die Rede ist, sto —.

Tausendarm, der, storoka, storamena reč.

Tausendarmig, adj., storok, storamen.

Tausendartig, adj., stoversten.

Tausendbein, das, stonoga, stanoga.

Tausendbeinig, adj., stonog.

Tausendbesaitet, adj., stostrun.

Tausendblatt, das, f. Schaffgarbe.

Tausendblättrig, adj., tisočlisten, stolisten.

Tausender, der, die Zahlfigur, tisočka; der über tausend Mann befähiget, tisočnik †.

Tausenderlei, adj., tisočeri, tisočverst; unbest. stoteri, stoversten.

Tausendsach, adj., tisočeren, tisočérnat, unbest. stoteren, stostrok, stotérnat; das, reč s tisoč predeli.

Tausendsältig, adj., tisočkraten, tisočkrat, stokraten.

Tausendsarbig, adj., stobarven.

Tausendförmig, adj., ki ima sto in sto podob.

Tausendfuß, der, stanoga, gostonog.

Tausendfüßig, f. Tausendbeinig.

Tausendgestaltet, f. Tausendförmig.

Tausendguldenkraut, das, (*Gentiana centaureum*), nach *Gutm.* svedrec u. cantara, gew. tavžentroža.

Tausendjährig, adj., tisočleten, tavžentleten.

Tausendnoten, der, terpotec.

Tausendblöpsig, adj., stoglav, stoglaven.

Tausendblorn, das, Tausendfarn, f. Bruchkraut; (nach *Gutm.* briscavek).

Tausendkünstler, der, na vse premeteni človek, vseznalec, vsevedec.

Tausendmal, *adv.*, tisočkrat, jezerkrat, tавзентkrat, desetstokrat.

Tausendmalig, *adj.*, tisočkraten, desetstokraten, tавзентkrat.

Tausendmaltausend, *num.*, tisočkrattisoo, milijon.

Tausendmäulig, *adj.*, stousten.

Tausendpfündig, *adj.*, tisočfanten.

Tausendschelm, *der*, premeteni ptišček.

Tausendschön, *das*, mulica, goreča ljubzen.

Tausendschönchen, *f.* Maßliebe.

Tausendste, *adj.*, tisočen; das Hundertste in das Tausendste mischen, zmešnjavo, koderajo delati; das weiß der Tausendste nicht, izmed tisoč eden tega ne ve.

Tausendtel, *das*, tisočnina, tisočninka.

Tausendthürmig, *adj.*, s tisoč stolpi, stolp.

Tausendstimmig, *adj.*, stoglasen.

Tausendweise, *adv.*, na tisoče.

Tausendzünftig, *adj.*, tisočjezičen, stojičen.

Tautologie, *die*, tautologija, ponavljavno govorjenje, istorek †, istorečje †.

Tautologisch, *adj.*, tautologijak, istorečen †, ponavljaven, prepolnen.

Tauwerk, *das*, vervje *coll.*, vse vervi, kar jih je treba na ladii.

Tawet, *der*, brezova lubad.

Tax, *der*, ein Thier, *f.* Dach; ein Baum, *f.* Eibe.

Taxabschreibung, *die*, odpis, izbris taks(e).

Taxamt, *das*, taksi ured.

Taxator, *der*, cenivec, taksator.

Taxation, *die*, cenitev, procena.

Taxbar, *adj.*, taksi podveržen.

Taxbaum, *f.* Eibe.

Taxbezug, *der*, dobivanje, jemanje taks.

Taxe, *die*, taksa, cena (kruha, mesa i. t. d.) po gosposki odločena; als Gebühr, taksa; in Zusammenfügungen, mittelfst der Formation auf — nina, — ščina, šina; *f.* Gebühr; Taxe machen, ceno postaviti kaki reči.

Taxeinhebung, Taxeintreibung, *die*, jemanje, tirjanje taks.

Taxen, *f.* Taxiren.

Taxenrichtung, *die*, opravljanje, plačevanje taks.

Taxfrei, *adj.*, takse prost.

Taxgesch, *das*, postava za takse, od taks.

Taxiren, *v. a.*, ceniti, ceno postaviti, odločiti čemu, taksirati.

Taxirung, *f.* Taxation.

Taxnachricht, *die*, odpust taks.

Taxnote, *die*, taksi list.

Taxordnung, *die*, taksi ukaz, red.

Taxschuldig, *adj.*, dolžan, takso plačati.

Taxvormerkung, *die*, pripis, pripisovanje taks.

Tax, *der*, dao *, dacija.

Taxette, *die*, (Narcissus pseudonarcissus), nach Vuk zelena kada u. zelenkada.

Technik, *die*, tehnika, obertnoznanstvo †, obertnoznanski † jezik.

Technisch, *adj.*, tehničen, obertnoznanski; *f. a.* Kunstmäßig.

Technologie, *die*, tehnologija, nauk od obertnij in umetnij.

Technologisch, *adj.*, tehnologijsk, obertnoznanski †.

Tedel, *f.* Dachshund.

Te Deum, *das*, zahvalna pesem, zahvalnica, Tebo Boga (hvalimo).

Teianter, *f.* Gabelanfer.

Teich, *der*, Erdamm, *f.* Teich; Wasserbehälter, vodnjak; Fischteich, ribnik, ribnjak, *poln.* staw, *russ.* prud; Mühlteich nach V. topa, topa voda; einen Teich graben, ribnik kopati, delati.

Teich-, *in der Bsgg.*, ribniški, — iz ribnika.

Teichbinse, *f.* Seebinse.

Teichel, *der*, ror ali cev, po katerih je napeljana voda.

Teichfeder, *f.* Schilfgras.

Teichfenster, *das*, der Ablauf, čepnik (V.), ein fehlerhaftes, izvirek (V.).

Teichfisch, *der*, riba iz ribnika, zaporta riba (V.).

Teichfischerei, *die*, lovja rib v ribnikih, ribnikarstvo †; varvanje, ravnanje rib v ribnikih.

Teichfelle, *die*, posterv iz ribnika.

Teichgräber, *der*, kopač, ki koplje ribnik.

Teichtreib, *der*, rak iz ribnika, ribnikar.

Teichlilie, *f.* Kalmus.

Teichmeister, *der*, ribnikar.

Teichmuß, *f.* Wassermuß.

Teichordnung, *die*, postava zastran ribnikov.

Teichpacht, *der*, zakup ribnika(ov).

Teichrechen, *der*, mašina za čiščenje ribnikov.

Teichrohr, Teichschiff, *das*, terstje.

Teichrose, *die*, (Nymphaea alba), nach Vuk lokvanj.

Teichschleuse, *die*, zatvornica, zatornica, zapornica pri ribniku.

Teichwasser, *das*, voda iz ribnika.

Teichwirtschaft, *f.* Teichfischerei.

Teichzapfen, *der*, čep pri ribniku.

Teig, *adj.*, mehak kot testo, svalkast.

Teig, *der*, testo (in allen slav. W.); zu einem Teige machen, iz česa testo storiti, delati, narediti, moko umesiti, zamesiti, mesiti; den Teig anmachen, testo umesiti, zamesiti, mesiti; den Teig säuern, testo kvasiti, kvas v testo mesiti, zamositi, kvas postaviti; den Teig gehen lassen, pustiti testo, da vzhaja, shaja; den Teig kneten, testo gnjesti; eine Kugel davon, svalek, cmok iz testa; *f. a.* Papiermasse.

Teigabdruck, *der*, odtisek v testu; *f. a.* Walze.

Teigbirn, *die*, tepka, mehka hruška.

Teigen, *v. n.*, umeciti, mečiti se, a mehčati (od hrušk); cmokast, svalkast biti (od kruha).

Teiggährung, *die*, krušno kipenje (Vert.).

Teigicht, *adj.*, testenast (V.), cmokast, svalkast, žvekast; von Birnen, mehak, aležan, žejdičen (St.).

Teigig, *adj.*, testnat, testenat (*V.*), testen; teigiges Brot, sirov, testenat, testen kruh.

Teigkruste, *die*, stergulja pekarska.

Teigmahl, *das*, Krankheit der Kälber nm das Maul, einem getrockneten Teige ähnlich, lišaj okoli goboa (*V.*).

Teigrad, **Teigrädchen**, *das*, den Kuchenteig damit abzuschneiden, kolesee, kolce, *russ.* rézec.

Teigspeise, *die*, močnata jed.

Teigtuch, *das*, hlebnica (*V. u. Gutm.*).

Teigwerk, *das*, testenina (*V. u. Gutm.* neben testovje).

Teil, *f. Biegel.*

Teim, *der*, ein eiserner stumpfer Nagel, der in den Teimstod eingeschlagen wird, oplenik, avornik.

Teimstod, *der*, das beim Hinterrwagen über der Axt liegende Holz, in welches die Teime eingeschlagen werden, trobje, *gen.* trobjesa (so wie oje — esa), trabje, zadnje trable, zadnji oplen.

Teint, *der*, polt; weißer Teint, bela polt, koža človeška in njena barva.

Teintüre, *f. Anstrich.*

Tektur, *f. Umschlag.*

Telegraph, *der*, telegraf*, wörtl. daljnopisť.

Telegraphenamt, *der*, telegrafski ured, telegrafija.

Telegraphenbeschädigung, *die*, poškodovanje, poškodba telegrafa.

Telegraphendirection, *die*, telegrafsko ravnavstvo.

Telegraphenlinie, *die*, telegrafska čerta ali poteza, napeljava.

Telegraphenstation, *die*, telegrafska postaja.

Telegraphie, *die*, telegrafija, daljnopisje.

Telegraphisch, *adj.*, telegrafsk, daljnopisen.

Teleologie, *die*, namenoznanstvo †, nauk od cilja vsake reči.

Teleskop, *das*, daljnogled, teleskop*; *f. übr. Fernrohr.*

Teleskopisch, *adj.*, teleskopen, daljnoglenden; teleskopische Sterne, male xvezdice (ki se z golim ocsam ne vidijo).

Tell, *f. Steuer.*

Telle, *die*, jamica, ki ostaja v pesku ali v dem dragem od lege, nach *V.* stok (?).

Teller, *der*, gewöhnl. taljer (in allen slav. Mundart. aus der Wurzel, nur serb. tanjir), pladenj (*ital.*), u. *V.* krožnik †, u. *Gutm.* okrožnik †; hölzerner auch diljica, taljéroek, plošek (*V.*); Teller der Hand, dlan; einen Teller voll, poln taljer.

Tellerapfel, *der*, ploščasto, ploščasto jabelko.

Tellerbrett, *das*, sklednik.

Tellerreisen, *das*, Gangeisen, lesica.

Tellerförmig, *adj.*, taljerju podobn, taljerjevo podobe.

Tellerhut, *der*, ravnodiljast rog, švaplasti rog.

Tellerkorb, *der*, jerbas za taljerje.

Tellerleder, *der*, *f. Schmaroher*; zapločnik,

slinez, slinolizec, lizač, zapločevavec (in Rt. bei Hochzeiten, auch prežar, in St. kobiličarji u. voglarji).

Tellerlederei, *f. Schmaroherci.*

Tellerlederin, *die*, *f. Schmaroherin*, (zapločevavka, prežarica).

Tellernachbar, *der*, sosed pri mizi.

Tellernase, *die*, ploščasti, ploščasti nos.

Tellerstrauf, *der*, omar za taljerje, taljernik †.

Tellersgroß, *adj.*, velik kakor taljer.

Tellerspind, *f. Tellerstrauf.*

Tellerträger, *der*, mizica, stolec za taljerje.

Tellertuch, *das*, pertiö.

Tellur, *das*, telur, zemljec †, böhm zemník †.

Tellurisch, *adj.*, zemeljsk.

Temnik, *die*, aus dem Slavischen, (Gefängnis), temnica.

Tempe, *das*, lepi kraj.

Tempel, *der*, tempelj, Božja veža; Kirche, cerkev; Gotteshaus, Božja hiša, Božji hram (*M.*), böhm. u. *russ.* hram; Heiligtum, svetinja, svetišče, svetise.

Tempel, *in Bßg.*, tempeljski, — tempeljna, — Božje veže.

Tempelbau, *der*, zidanje tempeljna, Božje veže.

Tempeldiener, *der*, duhovnik.

Tempelgeheimniß, *das*, tempeljska, v tempeljni hranjena skrivnost.

Tempelhaft, *adj.*, tempelju podobn.

Tempelhalle, *die*, lopa pred tempeljam.

Tempelhaus, *das*, sveto poslopje, tempelj.

Tempelherr, *der*, nach dem *Poln.* u. *Böhm.* templjar, templjarski vitez.

Tempelherrenorden, *f. Tempelorden.*

Tempelherrlich, *adj.*, templjarsk.

Tempelhof, *der*, dvorišče, dvoriše pri kaceem tempelju.

Tempellos, *adj.*, brez tempeljna.

Tempeln, *f. Häufen.*

Tempelorden, *der*, nach dem *Poln.* und *Böhm.* templjarji, templjarski red.

Tempelpfeiler, *der*, tempeljski steber, stolph.

Tempelsäule, *f. Tempelpfeiler.*

Tempelschänder, *der*, oskranjavec tempeljna.

Tempelsteiner, *die*, tempeljsčina †, tempeljsčina †.

Tempelthurm, *der*, turen kaciga tempeljna.

Tempelweihe, *die*, posvečevanje tempeljna.

Tempelzelt, *das*, sveti, tempeljski šator.

Tempelzinne, *die*, verh, sleme tempeljna.

Temperament, *das*, temperament*, kri; phlegmatisches, sanguinisches, cholertisches, melancholisches Temperament, *f.* jedes einzelne davon; Naturell, *f.* dieses (äkwart?); viel Temperament haben, nasladen, pošeljir biti, mesen biti.

Temperamentfehler, *der*, napaka, ki prihaja iz korvi (lahke, težke, vroče, merzle).

Temperanz, *f. Mäßigkeit.*

Temperatur, die, toplina, gorkota, toplota, (bei *V.* ohlipina †); f. a. Milderung.
Temperhasen, der, lonec hladivnik (v steklnicah).
Temperiren, f. Mäßigen, Milbern, Kühlen, (kaliti, mlačiti vročo vodo).
Temperirofen, der, f. Kühlofen.
Tempern, v. a., f. Mäßigen; v. n., meckati, peckati.
Templer, f. Tempelherr.
Templinöl, f. Arumholzöl.
Tempo, das, mera časa, takt; a tempo, o pravem času.
Tempora, pl., časi.
Temporär, adj., časen, minljiv.
Temporell, adj., časen.
Temporisation, die, odlašanje, čakanje praviga časa.
Temporisiren, v. n., čakati praviga časa, prave prilike, odlašati ali odlagati, ravhati se po času, obračati plašč po vetru, nach dem *Poln.* das wörtl. časovati †.
Temulent, adj., pijan, opotekaje se.
Temulenz, f. Taumel.
Tenafel, das, bei den Buchdruckern, derzaj, precep; f. Schrifthalter.
Tendenz, die, namerek, namera, težnja †, cilj, proti kterimu kdo meri; was war seine eigentliche Tendenz?, kam je meril, vlekel prav za prav?, kam je merilo, šlo, v kaj se je stekalo njegovo prizadevanje?
Tendenzproceß, der, namérna, politična pravda.
Tendenzstück, das, igra glediščna, gledišna z odločeno namero.
Tender, der, tender *.
Tendiren, f. Streben.
Tendre, adj., f. Bart; das, ein Tendre für etwas haben, f. Vorliebe.
Tendresse, f. Zärtlichkeit.
Tenne, die, zum Getreide Dreschen, skodenj, auch besonders im Freien, gummo, gummiſche, gummiſe; Hausenne, veža, priklet; Boden, pod, (*russ.* pomost); in der Schweiz, kuhinja, sirarnica v planinskem stanu.
Tennegras, das, terpotec.
Tennenbreit, das, gummenica.
Tennenmeister, der, der Drescher, welcher die Aussicht über die übrigen hat, prvi, veliki mlatič.
Tennedecke, die, nach *Jarn.* prekladi.
Tenor, der, tenor (in allen slav. M.), srednji glas med altam in basam.
Tenorist, der, tenorist.
Tentamen, f. Prüfung, Vorprüfung.
Tentiren, f. Prüfen, Versuchen.
Teppich, der, gletſche Decke, nach *Gutm.* (unter Tapet) u. *V.* prapoga (?), vermuthlich preproga — prestira, nach dem *Lat.* stratum, von proziti, *serb.* pružiti oder pružiti ausstrecken, nach *Gutm.* auch popetina, pogrinjek †, *serb.* sag (auch bei *Jambresic*, verm. fremd), u. šarenica (= pisanica), Wandteppich, f. Tapette; mit jemand auf den breiten Teppich treten, oke-

niti ali omožiti se, k poroki iti; auf den Teppich bringen, f. Tapet.
Teppichbiene, f. Rosenbiene.
Teppichdrucker, der, kdor preproge tiska ali pise.
Teppichen, f. Tapeziren.
Teppicher, der, preprogar, oponar.
Teppichhändler, der, preprogar, oponar, popetinar.
Teppichmacher, der, f. Teppicher.
Teppichwerk, das, razne preproge.
Teppichwiler, der, tkavec preprogar.
Terbute, die, riba kambala.
Terling, der, drenulja.
Terlingbaum, der, dren.
Termen, pl., mejniki, término* (*3. Kr.*).
Termin, der, der Tag, dan, postavljeni dan, rok, doba, čas, odlog (mehr Aufschub), f. äbr. Frist; in Terminen zählen, na roke (briſte *) odplačevati; in zwei Terminen zahlen, nach *V.* v dveh kratih plačati; einen Termin festlegen, dan dati, postaviti, odločiti; čas ali rok, zu kterem hodijo mnih brati po hiſah.
Terminiren, v. n., hiſe obirati.
Terminologie, die, izrazoslovje, terminologija, zaznamovanje, imenovanje; f. a. Kunſtſprache; (posebno imenstvo).
Terminologiſch, adj., terminologiſk; terminologiſches Wörterbuch, nazovnik †.
Terminus, f. Anſdruck.
Terminweise, adv., rokovno, na roke, v posamnih odplačilih.
Termiten, pl., mravlje belke.
Terne, die, Terno, in der Lotterie, terno *, (u. *V.* trica †, trojnica); drei Personen, trojina, troje oseb, (kakor se nasvetovavajo za kako službo).
Terpentin, der, terpentin *, trepetin.
Terpentinbaum, der, (*Pistacea terebinthus*), terpentinovo drevje.
Terpentinſirniß, der, terpentinov ſirnež.
Terpentinſteig, der, terpentinovec.
Terpentinöl, das, terpentinovo olje, trepetinovo olje.
Terrain, das, svet, zemljiſche, zemljiſe, zemlja, tla, podoba poverſine zemelſke v kakem kraji; das Terrain gewinnen, pregnati ſovražnika, (dobiti proſtor); coupirtes Terrain, preſekan svet, pregrajen (= kako reko ali drugim zadržkam).
Terrainſtre, die, nauk od poverſja zemlje.
Terrainverhältniß, das, razmérja ali okoliſčine, okoliſhine sveta, zemlje.
Terrainzeichnung, die, obris, riſanje tal.
Terrasse, die, Erdkuſte, ſtopnja, odſtavek; erhabener Platz von Erde, nach *V.* ježa (?), obronek (eig. Abhang), prag; terraffirt, v odſtavkih, pragih.
Terribel, f. Schredlich.
Terrine, die, perſtena, velika ſkleda za župo.
Terrinenlöſſel, der, velika žlica, zaje-mavnica.
Territorialhoheit, die, vladarska oblast nad zemljo.
Territorialrecht, f. d. vorige.

Territorium, das, zemlja, ozemlje †; f. a. Gebiet.

Terrorisiren, v. a., strašiti, in nagibati ali siliti k čemu, v strah devati, z grozo vladati.

Terrorismus, der, f. Schreckensherrschaft.

Terrorist, f. Schreckensherrscher.

Tertia, Tertianwechsel, tretja menjica; Schulklasse, tretji razred.

Tertianfieber, das, meralica na tretji dan.

Tertiär, adj., etwa tretjetvoren, tretjaak.

Tertie, die, in der Musik, tercija (tretja).

Tertius, der, tretji (učenik).

Terz, der, junec v tretjem letu skopljen.

Terze, die, eine junge Kuh im dritten Jahre, tretjica.

Terzerol, das, žepna pištola.

Terzeron, der, das Kind eines Europäers und einer Nulatin, tretjak †.

Terzett, das, tercet*, igra, godenje treh; f. a. Dreigeſang.

Tercine, die, tercina.

Teschine, die, Teſchnerbüchſe, teſinka (riſanica).

Teſt, der, Capelle, kupa; f. a. Waſſerblei; diſe, jähe Unreinigkeit, teſto; irdenes Gefäß, lonec, piſker, piſkrec; priſega Angelezer.

Teſtament, das, letzter Wiſſe, oporoka, zadnja, poſlednja volja, poſlednje ſporočilo; das Teſtament machen, poſlednjo voljo deſati, ſtoriti, oporoko narediti, oporočati; der Gnadenbund, das alte und neue Teſtament, zakon, zaveza, teſtament; das neue Teſtament, ſveto pismo noviga zakona.

Teſtamentariſch, adj., oporočin.

Teſtamentar, f. Teſtator.

Teſtamentsfäliſcher, der, kvarnik, ponarejavec oporoke.

Teſtamentiren, f. Teſtiren.

Teſtamentlich, Teſtamentlich, adj., zavezen, oporočin.

Teſtamentmacher, f. Teſtator.

Teſtamentserbe, der, oporočni dedič ali dednik.

Teſtamentseröffnung, die, odpertje, odpečatenje oporoke.

Teſtamentsexecutor, der, zverſnik oporoke.

Teſtamentspublication, die, oznanilo oporoke.

Teſtamentsſchreiber, der, piſavec oporoke.

Teſtamentsvollzieher, f. Teſtaments-executor.

Teſtamentszeuge, der, oporočna priča.

Teſtamentweiſe, adv., po oporoki.

Teſtator, der, oporočnik.

Teſtatriz, die, oporočnica.

Teſte, die, poſoda, piſker.

Teſtification, die, poterdba.

Teſtikel, f. Hode.

Teſtimonium, f. Zeugniß.

Teſtiren, v. n., oporočati, ſporočiti, ſporočati poſlednjo voljo.

Teſtirer, der, oporočnik.

Teſtirungsfähigkeit, die, zmožnost oporočanja (oporočati).

Teſte, die, die Teſte bieten, f. Spitze (bieten), an der Teſte, f. Spitze (an der Spitze); tôte a tôte, na ſamem s kom, poln. ſam na ſam.

Tetrachord, das, četveroſtruno orodje.

Tetraeder, das, tetraeder, četveroſtenek †, četveroploſnjak †.

Tetragon, f. Viereck.

Tetrapla, die, ſv. pismo v ſtirih jeziki.

Tetrarch, f. Vierfürſt.

Teuſe, (mont.), f. Teſſe; ewige Teuſe, neodločena, večna globina.

Teuſel, der, hudič, vrag (auch ſerb., im Allt. der Feind); hudir, zloděj, zlomek, peklenſček, peklenšek, hudoba, bes (ein böſer Dämon), böhm., ruſs. u. poln. čert; dim. hudiček, hudičik; vom Teuſel beſeſſen, kogar je vrag obſedel, f. a. Wüthend; den Teuſel austreiben, hudiča izgnati, izganjati; ſich vom Teuſel verführen laſſen, udati ſe hudumu, grehu, dati ſe hudiču zmotiti; du wirſt in des Teuſels Rüche kommen, huda ſe ti bo godila, peſtili, vili te bodo; dem Teuſel ein Wein abſchwören, vedno rotiti ſe, kleti ſe; der Teuſel bleicht ſeine Groſtmutter, (vulg.), kadar ſe oblaki poſe in zdaj dež gre, zdaj ſolnce ſije; er hat den Teuſel im Leibe, vragov, zlodjev je, premeten je, da malo tacih; inſ Teuſels Namen!, naj ſe pes obeſi!; ſchert euch zum Teuſel!, pobeſite ſe!, da bi vas černi muri popil; höhl mich der Teuſel!, primaruha!; es ſinkt wie der Teuſel, ſmerdi, da je groza; er weiſt den Teuſel davon, vruga on vé, nič ne vé; es ſieht ihm der Teuſel, nič mu ni; das müſſte mit dem Teuſel zugehen, to bi bilo zlodjevo; biſt du denn des Teuſels?, ali ſi od zlodja, od hudiča, od vruga, mar ſi nameſto zlodja?; beim Teuſel betheuern, den Teuſel nennen, hudičevati; der Teuſel hole dich!, poberi ſe!, pojdi zlodjem goſt, bes te plentaſ, vrag te neſi; der rothe Teuſel, f. Bauerhahn; den Teuſel jagen, (auf den Schiffe), volno, cunje ſtiſkati, da manj zaležejo; Hochmuthsteuſel, napuh, duh prevzetnoſti; Bankteuſel, prav prepirliche; ein armer Teuſel, uboga reva, uboga žival, ubožik, ſiromak, terpin; der Teuſel hat überall ſein Spiel, ni je očerkvice, kjer bi vrag ne imel kapelle.

Teuſel, **Teuſels**, in der Biſſg., hudičev, zlodjev, vrazji, vragov, zlomkov.

Teuſelei, die, vrazje delo, zlodjeva (reč), hudičarija (V.), ſerb. vragolija (Vuk).

Teuſelentzücken, das, zlodjevo veſelje; — da je vrag veſel.

Teuſeliſch, **Teuſliſch**, adj., hudičev, zlodjev, vrazji, zlomkov, hudoben.

Teuſelmäßig, adj., f. Teuſeliſch; adv., po vrazje, po zlodjevo.

Teuſeln, v. n., razſajati, zdelovati po zlodjevo, vergl. das ſerb. vragovati, vragoliti, Wuthwillen treiben.

Teuſelsaas, das, hudičeva merha.

Teufelsabbis, der, ogrizek hudičev.
 Teufelsadvocat, der, hudičev zagovornik.
 Teufelsamt, das, zlomkova, težka služba.
 Teufelsantitz, das, neznano gerdi obraz.
 Teufelsanwalt, f. Teufelsadvocat.
 Teufelsarbeit, die, hudičevo delo.
 Teufelsauge, f. Bilsenfrant.
 Teufelsband, f. Löwenmantel.
 Teufelsbanner, der, izganjavec hudičev, rotivec hudičev.
 Teufelsbannerei, die, izganjanje, zaklinjanje, rotenje hudiča.
 Teufelsbart, f. Schneeglöckchen.
 Teufelsbaum, der, hudičevo drevo.
 Teufelsbeere, f. Tollirsche.
 Teufelsbeschöderung, f. Teufelsbannerei.
 Teufelsbis, f. Teufelsabbis.
 Teufelsbolzen, f. Wasserjungfer.
 Teufelsbraten, der, hudičev človek.
 Teufelsbrant, f. Heze.
 Teufelsbrut, die, zlodjeva zalega.
 Teufelsbarm, der, slak.
 Teufelsdiener, der, služabnik, častivec hudičev.
 Teufelsdreck, f. Asant, (vražje govno, n. Met. golno).
 Teufelsel, f. Giftschwamm.
 Teufelselche, f. Stiniche.
 Teufelsfinger, f. Belemnit.
 Teufelsgestank, der, hudi smrad.
 Teufelsgezücht, f. Teufelsbrut.
 Teufelsglück, das, sreča od vraga, nezrečena.
 Teufelsjunge, f. Teufelskerl.
 Teufelskerl, der, zlomek, hudir, hudirjev človek, prepekaneč, vrag ne človek.
 Teufelskind, das, terdovratnež, hudobnež.
 Teufelskirche, f. Tollirsche.
 Teufelskunst, die, hudičeva zvijača; f. a. Hezerci.
 Teufelsland, das, vražja dožela.
 Teufelslärm, der, hud ropot in šunder.
 Teufelslust, die, pohlepno, peklenško veselje.
 Teufelsmeile, die, debela milja.
 Teufelsmenschen, f. Teufelskerl.
 Teufelsmilch, f. Wollsmilch.
 Teufelsmühe, die, hud trud.
 Teufelsnoth, die, huda sila.
 Teufelspad, das, vražja derhal.
 Teufelspferd, f. Wasserjungfer.
 Teufelsreich, das, hudičevo kraljestvo.
 Teufelsreich, der, zlodjeva; hudičeva; f. a. Teufel.
 Teufelsvoll, f. Teufelspad.
 Teufelsweg, der, pregerda pot.
 Teufelswerk, das, hudičevo, vragovo delo.
 Teufelswirtschaft, die, vragovo, gordo, napčno gospodarstvo, ravnanje.
 Teufelszeug, f. Teufel.
 Teufelszwirn, f. Waldbrede.
 Teufelsvoll, adj., vseh vragov poln.
 Teute, f. Düte.
 Teutich, f. Deutich.
 Text, der, besede, pl., versta besedi, besedni stik, tekst; Ranzeltext, nach V. pred-

besede, rék †, besede sv. evangelija za osnovo vzete; einem den Text lesen, koga kregati, obirati, oštevati, komu resnice beliti; weiter im Texte!, naprej (govori, pravi, beri!); zu tief in den Text kommen, preveč razbesediti se, zaleti od reči.
 Textiren, v. n., zložiti, sostavljati, zlagati besede (kakiga sostavka).
 Textur, f. Gewebe.
 Textworte, f. Text.
 Thal, das, dolina, dol, dim. dolinica, doleo, (im Serb. a. dola), ein enges eingeschliffenes Thal, draga, deber; ein tiefes, ein eingeschliffenes Thal, Wasserriß, jarek, (Graben), vododerina, grapa; (ein Tieftal, im Serb. n. Vuk a. dubodolina); eine abwindige, eingeschliffene Gegend, zatišje; über Berg und Thal, čez hribe in doline; ein längliches Thal, äleb, böhm. uzlabi (= uležbe, v. äleb, Rinne); Längenthal, podolgasta, nach and. M. podolžna dolina (ki se vleče med dvema pogorjema); Querthal, poprečna dolina (ki pregraja ali seka pogorje), preseka (Vuk); voll Thäler, dolnat, dolinat; ein in einem Thale wohnender, dolinar, dolinec, dolanec, dolar; eine in einem Thale wohnende, dolinka, dolinarica, dolanka, dolinica; ein Ort hinter dem Thal, zadolje; ein Ort gegen das Thal abwärts, podolnica, (im Eigennamen).
 Thalähnlich, Thalformig, adj., dolinat.
 Thalauss, adv., iz dola, iz doline.
 Thalbach, der, dolinski potok.
 Thalbewohner, Thalbewohnerin, f. Thal.
 Thalbirn, die, dolinarica.
 Thalbusche, die, bukev.
 Thäle, f. Kiefer.
 Thalcin, adv., v dol, v dolino.
 Thallenge, die, ožina, soteska.
 Thaler, der, tolar, (schon nach Gutm. auch böhm.), nach V. toler; f. Kreuzthaler, Kronthaler; dim. tolerček, tolarček; sich einen schönen Thaler Geld verdienen, lep denarec zaslužiti si; schrey. auch terdjak.
 Thalerschein, der, tolarik†, tolariski list.
 Thalerstück, f. Thaler.
 Thalsahrt, die, eines Schiffes, voznja po vodi dol, navzdol.
 Thalsluß, der, reka po dolini tekoča.
 Thalgehänge, das, nazdolje (V.), dol, brežine, ki derže v dolino, bok, stran.
 Thalgegend, die, dolina.
 Thalgesträuch, das, gormovje po dolini.
 Thalhänge, f. Thalgehänge.
 Thalfrant, das, dolinsko zelišče; f. a. Maiblume.
 Thalhängig, f. Abhängig.
 Thallente, pl., dolinarji, dolinci.
 Thallilie, f. Maiblume.
 Thallsee, der, jezero v dolini.
 Thallohle, die, dao doline, ravnica dolinska.
 Thalsadt, die, mesto v dolu, v dolini.
 Thalsrom, f. Thalsluß.
 Thalswärts, po dolini, za dolam.
 Thalweg, der, ein Weg im Thale, pot po dolini; Thalweg eines Stromes, dolina, po kateri teče

voda; auch das Fahrwasser, die größte Tiefe desselben, struga (eigentlich Flußbett), steržen V., nach Vuk im Serb. matica (uzela ga voda na maticu).

Thalwein, der, dolinar, dolinsko vino.

Thalwohner, f. Thal.

Thau, der, rjav lug iz hrastoviga lubja za barvanje jader.

Tharand, der, tarant.

That, die, delo, djanje, učin, (Vuk), in dem Laibacher Manuscript einer Beichtformel aus dem 15. Jahrh. tvar (grešiti z misaljo, s besedo ino s tvarjo); in der That, za res, resnično, v resnici, po pravici, po pravici res; eine gute, böse That, dobro, hudo, dobnó delo; auf frischer That (in flagranti) ergreifen, nach V. pri gorkem delu popasti, nach Gutm. na toplem zagarniti, f. a. Greif; mit Rath und That, z besedo in z djanjem; er hat den Namen mit der That, ni zastoj (n. pr. zmešnjaveo); zur That schreiten, dela lotiti se; Leben und Thaten des Königs —, življenje in dela (slavne, mogočene, imenitne dela) kralja —; eine That begehen, storiti, doprinesei hudo delo, zločinstvo; alle seine Thaten gingen dahin —, n. Met. vse njegovo opravilo —; Begehenheit, f. dieses.

That-, in der Bsg., djanski.

Thatbegier, f. Thatendurst.

Thatbericht, der, razložba dogodbe, djanja.

Thatbeschreibung, die, popis djanja.

Thatbestand, der, obstanek dogoda, djanja, resnični dogod; den Thatbestand erheben, pozvediti resnični dogod, (ali se je v resnici, n. pr. tatvina ali drugo hudodelstvo dogodilo).

Thatbestands-erhebung, die, pozvedba dogoda.

Thatbeweis, der, djanski dokaz, dokaz z djanjem.

Thatel, die, mečkanje, pečkanje, delo brez vspcha.

Thatenberühmt, adj., slaven po (imenitnih) delih.

Thatendenkmal, das, spominek slavnih del.

Thatendrang, Thatendurst, der, želja, nagon, poslaviti se z imenitnmi deli.

Thatendurstig, adj., kogar serce žene, poslaviti se z deli.

Thatengesang, der, pesem, ki slavi imenitne dela.

Thatengeschichte, die, zgodovina slavnih del.

Thatengier, f. Thatendrang.

Thatenlos, adj., brez djanj, brez slavnih del.

Thatenreich, adj., poln imenitnih, slavnih del.

Thatenschwanger, f. Thatenreich.

Thäter, der, eigentlich nach V. storivec, kdor je kaj storil; delavec (Jakob 1, 22. slov. Uebef.); Bollbringer einer bösen That, krivec, (der Schuldige); ich bin Thäter, jaz sim kriv, jaz sim storil, jaz sim (se) pregrešil; f. a. Urheber.

Thäterin, die, nach V. storivka; im üblen Sinn, kriva, krivka (V.).

Thatandlung, die, djanje iz notranjiga sklepa; f. a. Gewaltthätigkeit.

Thätig, adj., durch die That sich ängern, djava, djansk; der thätige Glaube, djavna, delavna vera; in Bsgn., — delen; wunderthätig, čudodelen; gewaltthätig, posilen, silen, silovit; emsig im Arbeiten, delaven, maren, marljiv, priden, skriben; thätige Sünde, lastni greh (V.); thätig machen das Pferd, privaditi, privajati konja; thätig sein, v djanji razodevati se.

Thätigkeit, die, Activität, djavnost; sonst delavnost, marljivost, pridnost, skribnost; außer Thätigkeit setzen, f. Ruhestand (in M. setzen).

Thätigkeitskreis, der, opravilstvo, področje (Vuk).

Thätigkeitstrieb, der, nagon delavnosti.

Thatkraft, die, krepkost, ki se skazuje v djanji, terdnost, terdna volja.

Thatkräftig, f. Energiisch.

Thätundig, adj., znan (po djanjih).

Thätlich, adj., gewaltthätig, silen, posilen; sich thätlich vergreifen an Jemand, lotiti se koga, položiti roko na koga, serb. vereti, staviti roku na koga.

Thätlichkeit, die, silnost, silno djanje, tepež; f. a. Schlägerei.

Thatfache, die, Thatum, storjena reč, resnični prigodek, resnična reč, pravo djanje, russ. byl-i, delo u. fakt.; es ist Thatfache, res, resnica je, res se je zgodilo.

Thatfächlich, adj., resničen, istinit, djansk; f. a. Faktisch; russ. delni.

Thatfah, der, stavek, ki se opira na resničen dogodek.

Thatumstand, der, okoliščina kacija djanja ali dogodka.

Thatvoll, f. Thatenreich.

Thau, der, rosa, dim. rosica; der Thau fällt, rosi, rosa je; die Wolke läßt einen Thau fallen, oblak rosi, perli; Thau der Augen, poet. solze.

Thaubere, f. Brombeere.

Thaubesucht, adj., rosin, rosnat, porosen.

Thaubesucht, f. Thaubesucht.

Thaubogen, der, rosna mavrica.

Thaueisen, das, topivno železo (pri zamerzungenen vodnjakih).

Thäueln, v. a., peršeti, rositi.

Thauen, v. i. u. n., es thauet, rosi, rosa je, serb. rosa pada; anfangen zu zergehen, von gefrorenen Feuchtigkeiten, otajati se, tajati se, taliti se, južiti se, talo biti (Pot.), odmekniti, stopiti, raztopiti, topiti se, zgijnjavati (M.); speziell vom Schnee, skopneti, kopneti; v. a., poet. rositi.

Thauen, das, rosilo, rositev, tajanje.

Thaueud, adj., rosed.

Thauerde, die, zgornja perst.

Thausflanz, die, muha rosica.

Thaunlang, der, lesk, odsvit od rose.

Thänig, adj. rosen, rosnat, porosen.

Thaujuwese, die, blisēēca, blisēca rosna kapljica.
Thaufoble, die, poveršni premog.
Thaumade, f. Regenwurm.
Thaumatalogie, die, čudoslavjet, nauk od čudežev.
Thaumatalogisch, adj., čudoslovenč.
Thaumaturg, f. Wunderthäter.
Thaumesser, der, rosomert.
Thaunacht, die, rosna noč, noč, v kateri je rosa.
Thaunaf, adj., moker od rose, porošen.
Thaunfisch, f. Thunfisch.
Thauregen, der, drobni dež, peršenje, (peršek, *Zal.*); es ist Thauregen, perši.
Thausaat, die, setev na roso (puščena čez noč).
Thauschlag, der, im Forst und Jagdwesen, rosa, sled po rosi.
Thauschlägig, adj., rosen, po sledu v rosi.
Thautropfen, der, rosna kaplja, kapljica, rosa.
Thauwasser, das, rosna voda, voda rosnica.
Thauwetter, das, odmeška, odjuga, jug, odmeklo vreme, jugovina, južina (*serb.*); es ist Thauwetter, ujužilo se je, juži se, jug je, odjužilo se je, jug je začel hlititi.
Thauwind, der, južni veter, južna sapa, jug, veter.
Thauwolken, pl., rosní oblak.
Thauwurzel, die, priverhnja, zgornja korenina.
Theater, das, gledišče, gledišce (*V.*), teater, nach *Gutm.* gledališče, gledališe; f. a. *Schauplatz*, Bühne.
Theater, in der Bsg., glediščni, gledišni.
Theaterdichter, der, dramatični, glediščni, gledišni pisavec.
Theaterkasse, die, glediščna dnarnica.
Theatiner, der, teatince (mnih).
Theatralisch, adj., glediščni, teatralen (*russ. u. poln.*).
Thee, der, nach dem *Russ.* čaj, tè.
Thee, in der Bsg., čajni, — za čaj.
Theebaum, der, (thea), čajno drevo (*russ.*), čajevce †, čajnjak † (*Sul.*).
Theebescher, der, čaša za čaj.
Theebüchse, die, čajnica (*russ.*).
Theegesellschaft, die, družba čajepivcev.
Theestaune, die, čajnik (*russ.*).
Theekapsel, f. Theebüchse.
Theekessel, der, veliki čajnik.
Theekiste, die, skrinja, zaboj za čaj.
Theeköffe, der, čajna žlica.
Theemaschine, die, samovar (*russ.*).
Theer, der, auch Ther, smola žgana iz smrekovine ali borovine; Radther, smolnjak, kolomaz; Schiffsther, smola; (nach dem *Russ.* deget); ich brenne den Theer, smolnjak žgem; Vergäther, f. Vergöl.
Theerbehälter, f. Theerbüchse.
Theerbrenner, der, smolar, smolnjakar (*V.*), kolomazar.
Theerbrennerei, die, smolarnica.

Theerbüchse, die, smolnjašnica, kolomaznica.
Theeren, v. a., das Holzwerk, Laue u. f. f. theeren, osmoliti, posmoliti, smoliti, s smolo namazati, mazati.
Theergalle, die, rjava voda, ki se cedi iz peči.
Theergrube, die, jama, iz ktere se koplje podzemeljska smola.
Theerhefe, die, grampa kolomazna.
Theerhütte, die, nach *V.* pečica, smolnjaška pečica.
Theericht, adj., smolnast, smolovit, smolnjakast.
Theerig, adj., smolnat; sich theerig machen, osmoliti, smoliti se, nach *V.* osmolnjačiti se.
Theerkeffel, der, lonec za smolnjak.
Theerkrant, f. Beckenelle.
Theermeste, f. Theerbüchse.
Theerosen, der, peč za smolnjak, smolnjakova peč.
Theerquelle, f. Beckenelle.
Theerschweler, f. Theerbrenner.
Theetrog, der, korito smole, za smolo.
Theerwasser, das, voda nalita na čisto smolo.
Theeschale, f. Theebescher.
Theetisch, der, miza za čaj.
Theetrinker, der, čajepivec.
Theezeng, das, čajno posodje.
Theidigen, f. Vergleichen, sich.
Theidung, f. Tagelohnung.
Theil, der, auch das, del, kos (*Stück*); *dim.* delek, delček, kosček; der übriggeliebene Theil, ostanek; der angebrochene, načetek; der angebrochene, ogrizek, nagrizek; der abgebrochene, odgrizek u. dgl.; in mehrere Theile zerschneiden, razrezati na več delov, kosov; Abtheilung, razdel(ek), oddelek; Auftheil, delek; Bruchtheil, drobce; feste Theile, tordina; Theil an etwas haben, del, delek pri čem imeti, česar deležen biti, udeležiti se, deležiti se česa; zum Theil, nekoliko, nekaj, po nekem delu, po neki strani; großen, größten, meisten, mehreren Theile, večidel, po večem, (nach *d. kroal.*) malo ne vsi, malo ne povsod; guten Theils, dobri del, precej mnogo; eines Theils, na neko stran, z (od) ene strani; zu Theil werden lassen, podeliti, nakloniti komu kaj; zu Theil werden, na del priti komu, doiti, doleteti, zadeti koga; um einen Theil, za nekoliko, za nekaj; mervico, betvo; er hat seinen Theil gelebt, precej dolgo je živel; der lachende Theil, tožnik, tožeča stran; der andere Theil, nasprotnik; der beklagte Theil, toženik, toženeč, tožena stran; in zwei oder mehrere Haufen getheilte Personen bedeutend, stran; eines andern Theiles, eno strani, drugo strani; man muß beide Theile hören, treba je oboje, obe strani slišati, moramo obe strani slišati; ich an meinem Theile, meines Theils, jez od svojo strani, za stran meno, kar se tiče meno; Theil nehmen an dem Unglücke des Nächsten, žal biti, obžalovati; Stücke oder Theile von

Ganzen, z. B. Theile von einem geschlachteten Rindviehe, nekaj govedine; Schweintheil, nekaj (kaj) presiovine u. s. f.; der Theil zwischen den Augen, Schültern, med-oje, medpleče; er hat seinen Theil bekommen, dobil je, kar mu gre, (n. pr. šibo); der fünfte Theil, petina, f. übr. Fünftel u. dgl.; der väterliche Theil, dedina po očetu, oca-stvo (auf dem Rarst); der größte Theil der Einwohner, do maliga vsi, skorej vsi prebivavci; der obere Theil des Obdaches, podstrazje; im Hüttenbaue, oddelki, razdelki.

Theil, in der Bspg., delni, delitni, na dele. Theilbar, adj., razdelin, (russ. u. poln.), razdeljiv, deljiv, (nach V. deliven), kar se da deliti.

Theilbarkeit, die, razdelnost, delnost, razdeljivost, deljivost.

Theilbegriff, der, razumek samo po neki strani, nepopolni razumek.

Theilchen, das, dim., f. Theil.

Theilboden, der, delež zemljišča, zemljiša.

Theilbrief, f. Theilungsurkunde.

Theileigenthümer, der, delni lastnik, lastnik nekiga dela.

Theilen, v. a., razdeliti, deliti, razdeljevati, lociti, krojiti; etwas unter Mehrere theilen, razdeliti, podeliti med —, razdati, razdajati, f. übr. Vertheilen; in kleine Stücke, razdrobiti, drobiti; dividiren, f. dieses; die zu theilende Zahl (Divident), razštevaneč; die theilende Zahl, (Divisor), razštevavec, delivec; etwas mit Jemand theilen, d. i. ges. mein haben, skupaj imeti s kom, imeti ravno to, kar uni; ich theile deine Ansicht nicht, (Jez nisim tvoje misli, ne menim kakor ti, po tvoje); in zwei gleiche Theile theilen, razpoloviti, poloviti, razdvojiti; v. r., razdeliti, deliti se na —, razcepiti, razcepljati, cepiti se, razkrojiti, razkrajati se na —, raziti, razhajati se, razstopiti se; hier theilt sich der Weg, tukaj je razpotje; sich in die Erbschaft theilen, deliti med sabo dedino; den Apfel theilen, razkerhljati, kerhljati.

Theilen, das, deljenje, delitev, razdelba.

Theiler, der, delivec, razdeljevavec, razdelnik.

Theilerei, die, (vedno) deljenje, napčno deljenje.

Theilerin, die, delivka.

Theilgenos, f. Theilhaber.

Theilgenossenschaft, die, deležnost, delestvo.

Theilhabend, f. Theilhaftig.

Theilhaber, der, deležnik, udeleženeč.

Theilhaberin, die, deležnica.

Theilhaft, Theilhaftig, adj., deležin; theilhaftig sein, deležin biti, deležiti se česa, delež imeti v čem, pri čem; theilhaftig werden, udeležiti, podeljiti se česa, udeležovati se, (besser deležiti se, schon bei V.); theilhaft machen, udeležiti, deležiti, udeleževati koga, česa.

Theilhaftigkeit, die, deležnost.

Theilhaftmachung, die, udeležba.

Theilhaken, der, bei hohen Oefen das Theil damit von dem Herde zu ziehen, potezač.

Theilig, in Bspg., -delen.

Theillibell, das, delitni spis.

Theillos, adj., nedeležin, brez deleža.

Theilnahme, die, deležnost, udeležba, dolestvo, f. a. Mitgefühl; er fand Theilnahme, ljudje so se ga usmilili, so mu pomogli; er hat ihn zur Theilnahme am Geschäft eingeladen, rekel mu je, naj se udeleži kupčije, i. t.

Theilnahmslos, adj., ne marajoč, brez usmiljenja (in sočutja).

Theilnahmslosigkeit, die, brezčutnost, neusmiljenost.

Theilnehmend, adj., deležin, usmiljen, občuten.

Theilnehmer, der, deležnik, tovariš, tovarš.

Theilnehmerin, die, deležnica.

Theilnehmung, die, f. Theilnahme.

Theilnehmungsschein, f. Wzje.

Theils, adv., nekaj, nekoliko, po nekem delu; theils mit barem Gelde, theils mit Wechseln bezahlen, plačati nekaj z gotovimi dnarji, nekaj pa z menjicami; theils gebirgig, theils eben, tu gorat, tam raven, po enem kraji gorat, po drugem raven; po eni strani, po drugi strani, nach M. delama, auch delama (beides neu), (serb. koje — koje).

Theilsam, adj., gern theilend, rad deleč; f. Freigebig.

Theilscheide, die, bei den Uhrmachern, delivec (V.).

Theilstillung, der, neki davek od dedine.

Theilung, die, deljenje, delitev, locitev, razdelba; eine Theilung vornehmen, razdeliti, deliti, f. a. Theilen; das Vermögen unterliegt der Theilung, premoženje pojde na razdel (nar. pes.).

Theilungssact, der, delitev, delitno pismo.

Theilungsglied, das, delivnik (člen).

Theilungsgrund, der, delilo.

Theilungsinstrument, f. Theilungsurkunde.

Theilungsstraf, die, delivna moč, delivnost.

Theilungsplan, der, načrt delitve.

Theilungspunkt, der, delivna pika, nach Sum. delišče.

Theilungsrecht, das, pravica, kaj deliti, — do delitve.

Theilungsurkunde, die, razdelnica, razdelno pismo, delitno pismo.

Theilungsvertrag, der, delitna pogodba, pogodba zastran delitve.

Theilungszeichen, das, in der Schreibkunst (Divis), ločnica; razkladnik (V.), znamenje razdeljenja, razločbe.

Theilwehr, f. Abschlag.

Theilweise, adv., delama, na delo, po eni strani, v posamnih delih, kos po kosu, del za delam; f. a. Partiell.

Theilzeichen, das, f. Theilungszeichen.

Theilzettel, das, delni list.

Theilzirkel, s. Stellszirkel, (delivnik V.).

Theismus, der, s. Deismus.

Theist, s. Deist.

Thele, die, teka, bukvice.

Thema, das, glavni stavek, naloga, predlog, stava (V.).

Themis, die, Temida, boginja pravice (pri Rimlj.).

Theodicee, die, nach V. božja pravda, opravičevanje Boga zavolj zlega, ki se godi na svetu.

Theogonie, die, bogorodjeť.

Theokratie, die, Božje vladanje.

Theokratisch, adj., bogovladenť, Božjiga vladanja.

Theolog, der, bogoslovec, (auch serb. bei Vuk, so wie russ. u. poln.), theolog.

Theologie, die, bogoslovje, bogoznanje (V.), teologija.

Theologisch, adj., bogosloven, teologijsk.

Theophanie, die, s. Erscheinung (des Herrn).

Theophaunt, der, komur se Bog razodeva.

Theorbe, die, ein Instrument, teorban (poln.).

Theorem, das, s. Lehrsatz.

Theoretiker, der, theoretik(ar).

Theoretisch, adj., theoretischen, po golem umu, iz bukov.

Theorie, die, teorija.

Theosophie, die, nach V. bogomodrostť.

Ther, s. Theer.

Therapeut, s. Arzt.

Therapeutik, Therapie, die, s. Heilkunst; pravo ozdravljanje.

Theren, s. Theeren.

Theresienorden, der, terezinski red, red Marije Terezije.

Theriak, der, terjak.

Therialgeist, der, terjakovec.

Therialwasser, das, terjačnica.

Thermen, pl., toplice.

Thermolampe, die, termolampať, svetilnica, ki ob enem greje.

Thermometer, das, nach M. toplomer (russ., böhm. u. poln.), nach V. toplotnik.

Thersites, Tersit, gerdin.

Thesaurizen, v. n., zakladov nabirati.

These, Thesis, die, rek, stavek, ki ga kdo terdi.

Thetisch, adj., po stavkih, stavek za stavkam.

Theuer, adj., drag; adv., drago; scherzw., alano; das Getreide wird theuer, žito poskakuje, je poskočilo, žitni kup raste, žito se podražuje, so je podražilo; wie theuer ist das?, po čem je to?, koliko velja, stoji?; theuer machen, podražiti, dražiti; er ist theuer, drag je, drago prodaja; s. a. Kostbar; theuere Waren, drago blago (serb. skup); seine Haut theuer verkaufen, hudo, junakko braniti se; zu theuer (mit Schaden) kaufen, okupiti se, v živo plačati, preplačati kaj; schrecklich theuer, neizrečeno drago; ein theuerer Erkauf, dragokup (V.); das wird dir theuer zu stehen kommen u. s. f., to boš drago plačal, to te bo bolelo; hier ist guter Rath theuer,

tukaj je težko svetovati; es ist hier theuer zu stehen, tukaj je živež drag; theure Zeit, dragina, draginja; ansehen wie die theure Zeit, reven, suh biti, kost in koža; hoch und theuer versichern, prav terdno zaverovati, priduševati se; theuer verheissen, zvesto obljubiti, obetati; mein theurer Freund, dragi moj prijatelj, preljubi, predragi.

Theuertmachen, das, draženje, podraževanje.

Theuerung, die, dragina, auch draginja, dragota, dragotina, bei Gutm. dražina, (serb.) u. die Theuerung einer Ware, des Getreides u. s. f., dragina kaciga blaga, žitna dragina.

Theurgie, s. Geisterseherei.

Thier, das, jedes lebendige Geschöpf, (animal.), žival, živad (V., coll., serb. Gsügel), živa stvar, serb. životinja; das Vieh, živina (coll.; im Serb. Hausgsügel); wildes Thier, (Fera), divja žival, coll. divjačina (Wild), divjina, divjad; Raubthier, (bestia rapax) zvér, zverina; coll. auch zverina; zahmes Thier, pitoma žival; Maulthier, mezeg; bei den Jägern das Weibchen von dem Rehbock, serna; von dem Hirscheschlechte, košuta; edles Thier, jelen; ritterliches Thier, divji prešić; ein Stück Hausvieh, živinöc; ein Thier werden, poživniti se; er ist ein gutes Thier, dobra žival, ovesa je.

Thier-, in der Bzgg., živalski, živinski, zvéraški, zverinski.

Thierähnlich, adj., živali, živini podoben.

Thieranbctung, die, česćenje, česćenje, malikovanje živali.

Thierart, die, versta živali, živalska.

Thierarznei, die, živinsko zdravilo, lek, zdravilo za živali.

Thierarzneikunde, die, zdravitstvo živine, znanje živino zdraviti, živinozdravitstvoť, živinovraštvoť.

Thierarzneilehre, die, nauk od ozdravljanja živali, nauk od živinozdravitstva.

Thierarzneischule, Thierarzneianstalt, die, živinozdravniška šola ali učilnica.

Thierarzt, der, živinski zdravnik (V.), vrac, zdravnik za živino, ki ozdravlja živino.

Thierbeschreibung, die, popis živali, živalstva.

Thierchen, das, živalca.

Thierdiener, der, častivec živali.

Thierfalle, die, past za živali, živalim nastavljena.

Thierfleisch, das, živalako meso.

Thiergarten, der, zverinjak (auch bei Vuk.), bei Gutm. das böhm. obora, (obor im Serb. Hürde für Schweine).

njek.

Thiergärtner, der, zverinar, kdor ima zverinjak v skerbi, böhm. obornik.

Thiergattung, Thierart, die, plemo, versta živalska.

Thiergefecht, das, zverinski boj.

Thiergehege, das, Menagerie, zverinjak.

Thiergeschichte, die, s. Thierbeschreibung.

Thiergeschlecht, das, pleme, rod, razpol živali.
Thiergleich, *adj.*, kakor žival, po živinsko.
Thierhaar, das, dlaka, (böhm. serst).
Thierhaus, f. Thiergarten.
Thierhaut, die, živalska koža.
Thierheilkunde, f. Thierarzneikunde.
Thierheit, die, živalstvo, živinska, živalska lastnija, divjačnost.
Thierheide, die, ščevanije, draženje živali, zverin.
Thierisch, *adj.*, živalsk, živinsk; thierisches Leben führen, živeti kakor živina, po živinsko.
Thierkalb, das, košutica.
Thierkampf, f. Thiergefecht.
Thierklasse, die, živalski razred.
Thierkörper, der, živalsko telo, truplo.
Thierkreis, der, in der Astronomie, zodiak, zverinski krog.
Thierleben, das, živalsko življenje.
Thierlehre, f. Zoologie.
Thierleinbaum, f. Kornellfirsche.
Thierliebe, die, živalska ljubezen, ljubezen do živali.
Thiermaler, der, malar (ki mala) živali.
Thiermasse, die, velik kup živali.
Thiermäßig, f. Thierisch.
Thiermensch, der, poživinjeni človek, divji, živinski človek.
Thiernetz, das, mreža nastavljena živalim.
Thierpflanze, die, živa rast, živalska rastlina.
Thierquäler, der, kdor terpinči, muči živali.
Thierquälerei, die, terpinčenje živali, mučenje, merovarjenje, trapljenje živali.
Thierreich, das, živalstvo.
Thierreich, *adj.*, poln živali, živih stvari.
Thierrohhheit, die, živinska divjost, divjačnost, živinstvo.
Thiersand, der, živalski pesek, ki se nareja v živalskem telesu.
Thiersäule, die, steber z živaljo.
Thierschinder, der, konjedorec, merhač; f. a. Abdecker.
Thierseele, die, para, živalska duša.
Thiersenche, f. Viehsenche.
Thiersinn, der, živalnost, živalski čut.
Thiersprache, die, živalski jezik.
Thierstein, der, kamen iz živalskiga telesa.
Thierstimme, die, živalski glas.
Thierstück, das, mal živali, namalana žival.
Thierverehrung, f. Thieranbetung.
Thierwärter, f. Thiergärtner.
Thierwelt, die, živalstvo.
Thierwolf, f. Panther.
Thillmesser, f. Hirschfänger.
Thimian, der, römischer, neka sivka, f. Quendel.
Thöle, die, kuzla.
Thomaßbaum, der, bavhinja.
Thon, der, Töpfererde, glina, auch il, ilovica, a. ilo, (Leiten); sandiger Thon zum Schweißen, varež (V.); aus Thon gemacht, f. Thönern;

den Thon neten, mesiti ilovico; voll Thon, glinat, ilnat.
Thonartig, *adj.*, ilast, glinast, ilovičen, ilovičast.
Thonbad, f. Kiebad.
Thonbeschlag, der, ilnata omaža, omaža z ilam.
Thonbild, das, ilovnata podoba.
Thonboden, der, ilnate tla.
Thondraht, der, bei den Töpfern, den Thon damit abzuschneiden, drat (V.).
Thoneisenstein, der, glinasti železnik.
Thonerde, die, glina, ilovica; blauer Thon zum Verschmieren der Ofen, (in Lad), siga (im serb. jedoch Tropfstein); in der Chemie, ilova perst (V.), ilovica.
Thönern, *adj.*, persten, glinjen (M.), ilen, lončen, ilovčnat, zemljen.
Thongefäß, Thongeschirr, das, posoda lončena, coll. posodje lončeno, glinjeno.
Thongraber, der, glinokop, kdor glino koplje.
Thongrube, die, nach V. glinek, (böhm. hlinik, poln. glinki pl.); jama, iz ktero se dobiva, koplje glina ali lončarska ilovica, glinjica (ll. R.).
Thonicht, *adj.*, ilast.
Thonig, *adj.*, ilnat, glinat; f. Thönern.
Thöntrant, f. Gänseblume.
Thonmergel, der, ilnati lapor.
Thonpfeife, die, glinjena, perstena lula.
Thonreich, f. Thonig.
Thonshabe, die, stergulja za glino.
Thonstießer, der, sivnik, opoka.
Thonstügel, der, hat (V.).
Thonstube, die, bei den Töpfern, serp (V. auch böhm.), nach dem Poln. lončarski nož.
Thonstein, der, glinovec (nach dem Böhm.).
Thor, das, vrata pl., dim. vratea; ein großes Thor habend, razvraten; sein Mund ist so groß wie ein Thor, strašno širokih ust, razustnik; vor das Thor gehen, zunaj mesta, skoz mestne vrata vun iti; der Ort hinter dem Thore, zavratje; ein Thor öffnen einer Sache, pustiti, da se širi, ne ustavljati, ne braniti.
Thor, der, im Gegensatz zum Weisen und Klugen, nesapameten človek, nesapametik, nesapametež; Dummkopf, neumnez, neumnik, oblednež (V.), bedak, budalo, avsa, abotnik, hamla, klama, trap, norec; ich müßte wohl ein Thor sein, pač bi bil nesapameten.
Thora, die, tora, judovski zakonik.
Thorbaum, f. Schlagbaum.
Thorbeschließer, der, vratar.
Thorcolonne, die, vezane vrata.
Thörlein, v. n., nekoliko prismuknen biti, neumno delati.
Thorsahrt, die, vozne vrata pl.
Thorsflügel, der, poldari (V.), vratnica, krilo, plat, pola vrat.
Thorgedränge, das, gneča pred mestnimi vrati

Thorgeld, das, vratarščina, vratarščina (V.).
vratinina; f. a. Sperrgeld.
Thorglode, die, zvonec nad vrati.
Thorgroschen, f. Thorgeld.
Thorheit, die, nespamet, nespametnost, abota; eine begeben, nespametno storiti, delati; Alter schüßt vor Thorheit nicht, f. Alter.
Thorhüter, f. Thorwärter.
thöricht, *adj.*, nespameten, neumen, bedast, avšast; aboten, trapast, budalast, nor; thöricht machen, otrapati, trapati; thöricht sprechen, budaliti, klobostrati, trantati (*Gutm.*).
thörin, die, nespametnica, nespametna žena.
thorlette, die, veriga od vrat.
thörlisch, f. Thöricht.
thorpforte, die, dverce v vratih.
thorregel, der, zapah.
thorschließer, der, vratar.
thorschließerin, die, vratarica.
thorschloß, das, ključavnica na vratih.
thorschluß, der, zapertje, zapiranje vrat.
thorschlüssel, der, vratni ključ, ključ od vrat.
thorschreiber, der, vratni pisar.
thorschwelle, die, prag pod vrati.
thorverre, f. Thorschloß.
thorsteher, der, vratar.
thormache, die, straža pri (na) vratih.
thorwächter, der, čuvaj pri vratih.
Thorwärter, der, vratar (auch bei *Vuk*), *russ.* privratnik.
Thorwärterin, die, vratarica.
Thorwärterstelle, die, vratarska služba, vratarstvo.
Thorweg, der, vrata, dvoriščne, dvorišne vrata.
Thorweit, *adj.*, širok kakor vrata na stezaj odperle.
Thorweite, die, prava, potrebna širjava vrat.
Thorzoll, der, col, ki se jemlje pri vratih.
Thos, f. Schafal.
Thran, der, ribja mast, *russ.* kitovo salo.
Thranäcker, der, meröen ribje masti.
Thranbrennerei, die, Thranöfeneri, Thranfiederei, kuhanje, varjenje ribje masti.
Thräne, die, Drohne, f. dieses; rinnender Tropfen überhaupt, kaplja, kanec, kanček; es ist kein Thränen Wein, kapljice vina ni več; an den beschnittenen Weinreben, solza; im Auge, solza (bei *M.* auch sklozja); *dim.* solzica; Thränen vergießen, solze točiti, liti, pretakati, prelivati, *serb.* suze roniti; in Thränen zerfließen, v solzah plavati, solzo s solzo pobijati (nar. pes.); die Thränen schütten in die Augen, solze v oči stopajo, so stopile, debele solze, kakor vinske jagode (nar. pes.); in Thränen ausbrechen, zjokati se, zajokati, solze so se poodile po lice, so obile lice, so ga polile a. pobile; sich vor Thränen nicht halten können, ne moči se zadržati solz, oder da bi ne jokal; dieß kostete mich viele Thränen, to mi je veliko solzá storilo; mit Thränen sagen, v solzah

povedati, reči (V.); mit Thränen in den Augen, s solznimi očmi, z objokanimi, ujo-kanimi očmi; Weerrettig bringt Thränen in die Augen, nad hriam (od. hrenam) se mora človek jokati; das wird Thränen kosten, jok bo, jok; die Thränen trocknen, solze brisati, tolažiti, pomagati; zu Thränen rühren, ganiti do solz.
Thränen, in der Bißg., solzni.
Thränen, v. n., solzeti; der Weinstock thränt, terta solzi; Thränen vergießen, f. Thräne; das linke Auge thränt ihm, levo oko se mu joka, plaka; v. a., *poet.* s solzami nanznati, razodevati; thränend, solzeo.
Thränenauge, das, solzno, zjokano oko.
Thränenbach, der, potok solzá.
Thränenbein, das, *anat.*, solzna kost, solznica.
Thränenbeneht, *adj.*, solzen, s solzami polit.
Thränenblick, der, njokani pogled.
Thränenblutend, *adj.*, kervave solze prelivajoc.
Thränenbringend, *adj.*, razsolzljiv.
Thränenbrut, das, solzni kruh, kruh solzá.
Thränenbrut, f. Drohnenbrut.
Thränenbrüste, die, solzna žleza.
Thränenbrüsenentzündung, die, vnetica solzne žleze.
Thränenfench, *adj.*, moker, volhek od solzá.
Thränenfistel, die, solzotok.
Thränenfluß, das, pretakanje solzá, jok.
Thränenfortsatz, der, solzni podaljšek.
Thränenfang, der, in der Anatomie, solzni prehod, solznik.
Thränengebet, das, molitev v solzah.
Thränengefaß, das, solznica.
Thränengefang, der, petje v solzah.
Thränengrube, die, solzna jamica.
Thränenhaken, f. Thränenbein.
Thränenjahr, das, leto joka, solzá.
Thränenkamm, f. Thränenbogen, Thränenbein.
Thränenleben, das, žalostno, solzno življenje, polno solz.
Thränenleer, *adj.*, brezsolzen, suh; thränenleere Augen, suho oči.
Thränenloß, *adj.*, ne jokaje, neobjokan, brez solz.
Thränenpunct, der, in der Anatomie, solzna luknjica (V.).
Thränenquelle, die, vir solzá.
Thränenrinne, f. Thränenbein.
Thränenfisch, der, solzni mešček (*russ.*).
Thränenschwamm, der, nach *Sul.* der-vojedka.
Thränensther, *adj.*, prežalosten.
Thränenstrom, der, potok solzá.
Thränenthal, das, dolina solz, solzna dolina.
Thränenvoll, *adj.*, objokan, solzen.
Thränenwarze, die, solzna bradovica.
Thränenwasser, das, voda od solzá.
Thränenweide, die, f. Trauerweide.

Thränenwein, der, solze Kristusove.
Thränenwinkel, der, solzni kotiček.
Thränenwürdig, *adj.*, jokanja vreden.
Thranfaß, das, sod za ribjo mast.
Thranfisch, der, kit, ki daje mast.
Thranicht, *adj.*, ribji masti podoben.
Thranig, *adj.*, masten, z ribjo mastjo namazan.

Thranjuften, der, mastna juhta.
Thranfiederei, *f.* Thranfiederei, Thranbrennerei.

Thraso, *f.* Prähler.

Thrent, *pl.*, žalostna pesem (Jeremijeva).

Thron, der, nach dem Serb. u. Russ. prestol, prestolje, sedež (kraljev. vladarjev), tron; den Thron bestigen, na prestol priti, stopiti, vladarstvo nastopiti; seinen Thron bestigen, uterditi se na prestola, svoje vladarstvo uterditi, ukoreniniti; sich auf den Thron schwingen, vzdigniti se na prestol, polastiti se vladarstva; Jemanden vom Throne stoßen, koga s prestola pahniti, kraljestvo vzeti komu; Einem auf dem Throne folgen, za (po) kom prestol, vladarstvo dobiti, za kom na sedež priti, za kom v vladanji nasledovati, za kom kralj i. t. d. biti.

Thron-, in Bsgn., prestolni, *f.* übr. die Th.

Thronab, *adv.*, s prestola.

Thronbesteigung, die, začetek, nastop vladanja, prestola; seit seiner Thronbesteigung, odkar je začel vladati, (kraljevati etc.), odkar je stopil ali prišel na prestol.

Thronbewerber, der, kdor se poganja za prestol.

Thronbewerbung, die, iskanje prestola.

Thronen, *v. n.*, sedeti na prestolu, vladati, gospodovati; als König thronen, kraljevati, *fig.* mogočno sedeti, kakor na prestolji; *f. a.* Herrschen; *poln.* tronować.

Thronentsagung, die, odpoved, odresenje prestola.

Throner, *f.* Herrscher.

Thronerbe, der, kaiserlicher, cesarjev naslednik, carjevič, cesarjevič; königlicher, kraljev naslednik, kraljevič, überhaupt naslednik, dednik, krona, prejemnik prestola.

Thronerledigung, die, izpraznjen, neposeden prestol.

Thronfolge, die, nasledstvo, nasledje na prestol, prehod prestola na koga.

Thronfolger, der, naslednik, nastopnik; *f. übr.* Thronerbe.

Thronfolgerin, die, nastopnica, naslednica.

Throngang, der, bliß, bliß, lesk prestolni.

Thronhimmel, der, nebo (baldahin).

Thronnebenbuhler, der, pulež za prestol, kdor se poganja za prestol; *f. a.* Nebenbuhler.

Thronränder, der, tat, ropavec prestola, *russ.* pohititelj prestola; kdor se posilno in krivično polasti vladarstva; du bist ein Thronränder, vzel si, ukradel si tuje prestolje.

Thronrede, die, vladarski ogovor (s prestola).

Thronsaal, der, prestolna dvorana, izbana.

Thronsaal, die, stolno, prestolno mesto.

Thronstufe, die, prestolna stopnica.

Thronwerber, der, iskavec prestola, vladarstva.

Thuja, *f.* Lebensbaum.

Thulisch, *f.* Thunisch.

Thun, *v. a.*, überhaupt, storiti, narediti, narediti, delati, činiti, (mehr kroat.); *f. a.* Machen, Verrichten, Anstellen; kumb thun, oznaniti, oznanjati, oznanovati etc., *f. a.* Kundmachen; zu wissen thun, na znanje dati, dajati, povedati; sein Bestes, Möglichstes thun, vse mogoče storiti, storiti, kar se more, kar se vé in zna; Abbitte thun, prositi za zameru (da bi ne zameril), za odpuščanje, odpuščanje, odpuščanje, odpušenje; er thut nichts dergleichen, dela kakor bi za to ne vedil, ni znati na njem, ne kaže, da bi na to mislil; seine Pflicht, Schuldig sein, sein Amt thun, pflichtmäßige Veränderungen hervorbringen, Verursachungen erfüllen, d. i. verrichten; mit etwas zu thun haben, opraviti, opravljati; wenn es mit Hauptwörtern verbunden wird, um den Begriff auszudrücken, welchen das Zeitwort des Hauptwortes schon allein ausdrücken würde, wird es im Slovenischen stets nur mit dem entsprechenden Zeitworte gegeben, z. B. eine Frage thun, vprašati, poprašati; Sünde thun, greßiti (neben greh storiti); Wirkung thun, storiti, delati; eine Bitte thun, nekaj poprositi; einen Gang thun, nekam iti; einen Sprung thun, skočiti kam; einen Schuß thun, streliti; einen Fall thun, pasti; einen Schnitt thun, urezati, zarezati kam; ein Versprechen thun, obljubiti; eine gute Heirath thun, dobro oženiti se; Erwählung thun, omeniti; die Ursache einer Wirkung sein, ausrichten, storiti, delati; z. B. es ist damit nicht gethan, s tem ni storjeno; einem etwas thun, komu kaj storiti; er hat es mir gethan, mich gezaubert, on mi je naredil, nagodil; es ist mir um dein Glück zu thun u. s. w., meni je za tvojo srečo, meni gre za tvojo srečo, jez hočem, želim, da bi bil ti sreeen; es ist um 100 Thaler zu thun, za sto tolarjev gré; *f. a.* Handel, sich; thue dich von ihm, odstoji od njega; jetzt hat er zu thun, zdaj ne utegne (od dela); was soll ich thun?, kaj mi je storiti, početi?; die Sache will doch gethan sein, samo se ne bo naredilo, za to je treba dela in časa; es ist um etwas, mit etwas gethan, d. i. es ist verloren, proß je s čim, ob-nj je; einem zu viel thun, razžaliti koga; einer Sache zu viel thun, prestopiti mero; damit ist es nicht gethan, tega ne bo zadosti; den Ort eines Dinges verändern, mit ausdrücklicher Meldung des Ortes, als ein allgemeiner Ausdruck, für setzen, legen, stellen, bringen u. s. f., d. i. ob. djati, (s. dejati), devati; Wasser in den Wein thun, vode v vino d. i. devati, (vinu vode priliti); dazu thun, pridjati, prid. i., pridevati; sich ein Leides thun, sam na se seci, ubiti se, ugonobiti se; mit wem hab' ich es zu thun?, s kom govorim?; gesagt, gethan, kakor je rekel,

tako je storil; sinnliche Empfindungen verursachen, mit den Nebenwörtern wohl, wehe, gut, sanft u. s. f., dēti; das thut mir wohl, gut, to mi dobro dē; das thut nichts, nič ne dē; das thut mir sanft, wehe, to mi lahko dē, težko dē ob. to me boli; es thut mir leid, žal mi je, težko se mi zdi; seinen Sohn auf die Schule thun, dati sina v šolo; sich stellen, delati se, derzati se, verächtlich pāčiti se, šemiti se; böse thun, jezno derzati se; er thut es, als wenn er krank wäre, derži se, kakor bi bolan bil, bolan se dela; er thut es, als wenn er ganz unschuldig wäre, derži se, kakor bi bil ves nedolžin, kakor bi še ne bil nikoli vode skalil; er thut sehr um seinen Sohn, močno žaluje za sinam; eine Wohlthat thun, izkazati dobroto; man muß zur Sache thun, treba si je prizadēti; das thut es auch (zur Sache), dobro je, bo že tudi dobro; wir wollen je eher, je lieber dazu thun, bomo si pred ko pred prizadēli, bomo se lotili, prišli tega; mit sich selbst genug zu thun haben, imeti sam s seboj dosti opraviti; es ist bloß um einen Tag zu thun, počakajmo samo en dan; es macht mir viel zu thun, mi daje mnogo dela, mi daje veliko opraviti; sich hervorthun, nach dem Serb. odlikovati se; was hat er denn gethan? s čim se je zagrešil, zakrivil?; schen, blöde, furchtsam, vertraut, bekannt, ängstlich, flug, freundlich thun, ravhati, obnašati se, delati se, kakor bi bil plašin; groß thun, bahati, visoko nositi se, napenjati se, napihovati se; schön thun, lepo ravhati; zu thun haben mit jemanden, pečati se s kom; es thut von Nothen, vnnöthen, es thut Noth, treba je, potrebno je; vollends thun, dodelati; ins Nest thun, v gnezdo podelati se; f. übr. Rothdurst (verrichten); einem zu viel thun, krivico storiti komu; er will nicht gut thun, neče storiti prav; das Ganze thut zehn Dufaten, vse skup je, iznaša deset cekinov; einem den Willen thun, voljo izpolniti komu; so gethan, sothan, sothanig, tak; wenn es sich wird thun lassen, če bo mogoče, če se bo dalo.

Thun, das, djanje, ravnanje; das Thun und Lassen, nach M. djanje in nehanje, vse ravnanje, vse obnašanje in početje, (djanje in opusenje); das ist nicht meines Thuns, to ni mojiga opravila.

Thunfisch, der, lovija tun.

Thunfisch, der, (Scomber thynnus), tuna, nach dem Ital. tonina (besond. von gesalzener), russ. tunec.

Thunichtgut, der, malopridnež.

Thunlich, adj., mogoč; wenn's thunlich ist, če je moč, mogoče, če se da storiti, če se bo dalo, če se more zgoditi.

Thunlichkeit, die, mogočnost (V.), nach Thunlichkeit, če je mogoče.

Thür, Thüre, die, eine senkrecht auf ihrer Angel stehende bewegliche Fläche, womit eine Oeffnung geschlossen wird, duri, eig. dveri, auch vrata, dim. dv-rce, vrata; eine

solche Oeffnung, vrata pl.; in die Thüre treten, med vrata stopiti; mit der Thür ins Haus fallen, prilomiti, prilomastiti, prilopotati, pristorklati v hišo; die Thüre gewaltig zumachen, dari zalusčiti, zalusiti, zalopotniti, s durmi loputati, luskati, treskati, buhniti, buhati, butati; die Thüre zu machen, zapreti vrata, ein wenig, pripreti vrata; zwischen Thür und Angel stecken, v veliki zadergl biti, v stiski biti, (böhm. volka za ušesa derzati); der Raum zwischen zwei Thüren, meddverje; der Ort vor der Thür, predverje (gebr.), nahe bei der Thür, nach dem Böhm. pridverje (?); die Thür steht auf, vrata so odperte; die Thür ist auf, vrata niso zaklenjene (s ključem); vor der Thür, pred vrati, pred hišo; von Thür zur Thür gehen, iti od hiše do hiše; vor den Thüren sein Brot suchen, beračiti; einem die Thüre weisen, spoditi ga iz hiše; die Thüre suchen, gledati kje so vrata, (hitro odnesti pete); hinter der Thüre Abschied nehmen, brez slovesa oditi; der Winter ist vor der Thür, zima je blizo, pred vrati.

Thürangel, die, tečaj, f. a. Angel; kljuka, na kateri vise vrata.

Thürangeln, v. a. u. n., nadlegovati, v stiski biti.

Thürband, das, nasajalo, nasadilo, nasadilnik, pant*, russ. petlja; die Thür anangeln, vrata, dari nasaditi.

Thürbeschlag, der, okov, oboj, sploh vse Geleze pri dverih.

Thüren, v. a., dveri napraviti kje, z dvermi providiti, opraviti.

Thürfeld, das, f. Füllung.

Thürfenster, das, okno v dverih.

Thürflügel, der, sind ihrer zwei, durnica oder dvernica, vratnica; f. a. Flügel.

Thürfutter, das, an den Pfosten der Thüre, oboj, obojnica, opažba, (odverje, nach dem Poln.), dverna oprava.

Thürgericht, Thürgerüst, das, podboji pl., (russ. u. poln. podvoj).

Thürgestim, das, nach V. nadvratni zidec, nach Gutm. naddurna polica.

Thürgestell, f. Thürgerüst.

Thürgiebel, der, naddurni scitek, nad-dvernik.

Thürgewende, das, kamniti podboj.

Thürgreif, der, kamba, derzalce.

Thürhaken, f. Thürangel.

Thürhüter, der, vratar; Thürhüter sein, vratariti.

Thürhüterin, die, vratarica.

Thüriculum, das, kadilnica.

Thürflinse, die, kljuka.

Thürklopper, der, konj, terkalce na vratih.

Thürknecht, der, mali vratar.

Thürlos, adj., brezdveren, brezvraten.

Thurm, der, überhaupt turen, (bei Vuk toranj, gen. tornja), nach M. stolp (mehr für Säule); ein Glockenthurm, zvonik, (auch serb. neben zvonara, bei Gutm. zvonica, wie im Poln. u. Böhm.); der Theil zu ebener Erde, podzvonik; wo die Glocken

sind, tir (ob. dir?); und darüber, klobuk; ein fester Thurm, terdnjaski turen; Gefänge niß, f. dießes; in den Thurm stecken, v lukno vtakniti koga; an den Paternen, streha.

Thurm-, in der Bsg., turenski, — turna.

Thurmbau, der, zidanje, stavljenje turna, stolpa.

Thurmbe laden, adj., s turničem obložen.

Thurmchen, das, turnič, zvonicek.

Thürmen, v. n. ob. r., kopeti(?), kupičiti se, vzdigovati se, v podobi turna moleti kviško, korbuniti se (Bstr.); v. a., kupičiti, nakladati eno verh družiga v podobi turna, n. V. naburiti, buriti(?), nagromaditi, gromaditi, (verhovati?, Guls.), na kope akladati, zgrabat; gethürnte Städte, mnogostolpe mesta, mesta z mnogimi turni.

Thürmen, das, kupičenje.

Thürmer, der, čuvaj na turnu ali zvoniku.

Thürmle, f. Schleierle.

Thurm fahne, die, bandero turensko, na turnu.

Thurmfall, der, f. Mauerfall (in Steierm. mokoševka).

Thurm fenster, das, lina v turnu, zvoniku.

Thurm fisch, f. Döbel.

Thurm förmig, adj., turničast, turnu podobn.

Thurm geläut, das, zvonjenje s turna.

Thurm glode, die, zvon v zvoniku.

Thurm haus, das, hiša s turnam.

Thurm herr, der, oglednik jede.

Thurm hoch, adj., visok kakor turen.

Thurm höhe, die, visokost turna, zvonika.

Thurm horn, das, turnič (polž).

Thurmig, adj., etva turnat.

Thurm knopf, der, jabelko zvonika, (poln. makovica).

Thurm könig, f. Baumkönig.

Thurm los, adj., brez turna, brez zvonika.

Thurm meißter, f. Thurm herr.

Thurm mühle, die, mlin na turnu.

Thurm schiff, das, ladja s turni.

Thurm schwalbe, die, f. Mauer schwalbe.

Thurm spitze, die, verh zvonika.

Thurm taube, die, divji golob, ki gnejzdi na zvoniku.

Thurm träger, der, turnonosetj.

Thurm tur, die, ura na zvoniku, turenska.

Thurm ung, die, kupičenje, visok kup.

Thurm verließ, f. Verließ.

Thurm wächter, der, Thurm wart, Thurm wärter, der, čuvaj turenski.

Thurn, f. Thurm.

Thürnagel, der, dverni žebelj.

Thurner, f. Thürmer.

Thurnier, f. Turnier.

Thüröffnung, die, vrata, odpor.

Thürpfoste, die, besond. hölzerne, podboj nach M., so wie im Russ. u. Poln. podvoj; in Steierm. angebl. struzajnik; steinerne, nach V. vanger (poln. weggar), kamnito odverje (nach dem Poln.); bei einem hölzernen Hofthor, vereja, lesnik; worauf die Thüre geht, velika vereja; worauf sie an-

schlägt und geschlossen wird, mala vereja; f. a. Pfoste.

Thürriegel, der, zapah, pah, zatik.

Thür ring, der, rink*, s ktorim se terka na vrata.

Thürschloß, das, ključavnica.

Thürschlüssel, der, ključ od vrat ali duri.

Thürschnalle, die, f. Thürklinke.

Thürschwelle, die, prag; das Quert Holz, nadprazje, nadpraznica (Medv.).

Thürstcher, der, vratar, (im Altst. dv'rnik).

Thürstod, der, podboj ali podvoj.

Thürstreich, der, vervica, potezalot, zapiralot.

Thyaden, f. Bacchantin.

Thyrus, der, Bacchusstab, tersnik†, Bahusovo žezlo.

Tiara, die, tiara, papeževa krona.

Tid!, Hühnerruf, pit!

Tid, der, eine leichte Verührung, tik, tip;

einem etwas zum Tid thun, kljubovati, nasprotovati komu; f. a. Pöffen.

Tide, f. Spitze.

Tiden, v. a. u. n., mit der äußersten Spitze des Fingers u. s. f. gelinde berühren, tikniti V.?, tikati, tipniti, tipati, zadeti se s koneam persta; f. a. Neden.

Tidtda, tikataka.

Tidid, der, merdanja.

Tief, adj., globok; nizek, (serb. dubok); tief liegend, nizke lege, na nizkem, v nizavi, nizko ležend, globoko ležend; sehr tief, preglobok; tief ins Herz, v živo, globoko v serce; stille Wässer sind tief, tihe vode globoko dero; stille Sehnsucht, tiho, skrivno hrepenenje; sich tief verneigen, globoko, nizko, do tal se prikloniti; tief Atthem holen, globoko sopniti; tiefer Graben, globovnik (?); tief in Schulden steden, močno zadolžen biti; tiefe Farbe, zamoklo, zamokla, temna barva; tiefer Schnee, Ton, tiefe Stimme, tiefes Instrument, debel sneg, glas, nach d. Russ. u. Poln. nizki glas i. t. d.; im tiefen Andenken, v živem, terdnem spominu; tiefe Nacht, terda noč; tiefes Geheimniß, terda skrivnost; tiefer Schlaf, tiefe Stille, terdo, terdno spanje, terdo molcande; tiefe Gelehrsamkeit, velika učenost; tief liegende Augen, vdorte, vpadle oči; tiefe Gedanken, globoko misli, uterjene, in dna; tief wurzelnd, globoko, terdno ukoreninjen; tiefer Weg, pot, na kterem se udira; hundert Klaffer tief sein, imeti sto seznajev globokosti; das Tiefste, mont. najglobokejši dno v rudniku; tief gehen, vom Schiffe, globoko segati, bresti, hoditi, gaziiti (kroat.), vpadati v vodo; tief gekränkt, hudo, močno razžaljen; das Haus ist 24 Fuß tief, med prednjo in zadnjo stranjo je 24 čevljev; in tiefer Trauer, ves v černo oblenden; (tiefe Kläche, nach Jarn. dnika?).

Tief, das, globina, globokost; f. a. Faltwasser.

Tief-, in Bsgn., nizki, močno, hudo.

Tiefgängig, adj., globokih, vpadlih, vder-tih oči.

Tiefbeschämt, *adj.*, v. veliki sramoti, hudo osramoten.

Tiefbewegt, *adj.*, silno ganjen.

Tiefblau, *adj.*, zamoklo visnjev.

Tiefbild, *der*, ein tiefsichtender Blick, globoki, bistri pogled, vid.

Tiefbraun, *adj.*, zamoklo, temno rjav.

Tiefdenker, *der*, globokomiselnik.

Tiefe, *die*, die Eigenschaft einer Sache, daß sie tief ist, globokost; von Farben, zamoklost u. dgl.; es ist jedoch nach dem Geiste der sloven. Sprache richtiger, es beiwörtlich auszudrücken; um sich von der Tiefe des Wassers, des Schnees zu überzeugen, da bi zvedil, kako globoka je voda; ein tiefes Ding, tiefer Ort, globočina, globina; in die Tiefe steigen, iti pod se v globočino; eine grundlose Tiefe, brezen (für brezden, *serb.* nach Vuk bezdan, auch bezdana *f.*, bezdanjica in bezdanica), prepad, prepast, prepadnja; tiefe Stelle im Wasser, kernaica, toman; (*poln.* ton); auf die Tiefe fahren, peljati se na veliko morje; die Tiefen der Gottheit, globokosti Božje (1 Gher. 2, 10); *f. a.* Vertiefung; tiefliegende Gegend, nižava, nizina.

Tiefebene, *die*, nizka ravan, ravnina nizke lege, nizko ležeča nižava.

Tiefeingehend, *adj.*, globoko pretresajoč, bister.

Tiefen, *v. n.*, *f.* Vertiefen; sich tiefen, *v. r.*, in die Tiefe erstrecken, iti globoko, sedti, segati v globokost.

Tiefenmesser, *der*, etwa globinomér, *f. a.* Senfblei.

Tiefgang, *der*, globoka hoja, globoka gažnja.

Tiefgängig, **Tiefgehend**, *adj.*, (vom Schiffe), globokohoden, globokogazen.

Tiefgebeugt, *adj.*, prežalosten, pobit.

Tiefgelb, *adj.*, zamoklo žolt.

Tiefgelehrt, *adj.*, globoko učen.

Tiefgründig, *adj.*, globoki jam.

Tiefgründig, *adj.*, globočiga dna, globokosečen.

Tiefhammer, *der*, mit einer bauchigen Bahn, nach V. kladvo za kape.

Tiefher, *adv.*, iz globočine.

Tiefinnig, *adj.*, živ, iz serca.

Tiefkundig, *adj.*, kdor kaj iz globočine, iz dna vé in razume.

Tiefland, *das*, nizava.

Tieflegend, *adj.*, globoke, nizke lege, nizkoležeč.

Tiefloth, *das*, težki svinec (globinomérni).

Tiefroth, *adj.*, zamoklo, temno rdeč.

Tiefrund, *f.* Concav.

Tiefinn, *der*, das in tiefen Gedanken Begriffen sein, zamišljenost; das Streben, allen Dingen auf den Grund zu kommen, globoki um, globoke misli, globokoumjet, *russ.* globokomyслиe.

Tiefinnig, *adj.*, zamišljen, globokoumen, globokomiseln, globok; *f. a.* Trübsinnig.

Tiefinnigkeit, *die*, globokoumnost, globokomiselnost; *f. a.* Trübsinn.

Tiefstimme, *f.* Bassstimme.

Tiefthal, *das*, globoka, nizkoležeča dolina, *serb.* dubodolina.

Tiegel, *der*, Schmelztiegel, talivni lonček, topivnik (*V.*); in den Röhren flüßend; des gemeinlich irdenes Gefäß mit drei Beinen, ein Rain, koza, *dim.* kozica; irdener Napf, lonec; in der Druckerei, tiskalo (*Pot.*).

Tiegelbein, *das*, Tiegelfuß, *der*, noga pri kozi.

Tiegelprobe, *die*, skušnja na raztopniku, mala skušnja.

Tiegelzange, *die*, klešče, s kterimi se talivni lonček jemlje iz ognja.

Tieger, *f.* Tiger.

Tieudling, *f.* Kornellirsche.

Tiene, *die*, korito.

Tier, **Getier**, *f.* Thier.

Tiger, *der*, (*Felis tigris*), tiger, *gen.* tigra (in allen leb. slav. Runda.), nach *Jambr. Gutm.* u. *M.* unrichtig ris, welches sowohl im heutigen Slov., als in allen andern leb. slav. W. Luchs bedeutet, nur im *Altsl.* für Panther vorkommen soll; ein junger Tiger, tigrič (*Vuk*).

Tiger, *der*, in Sßgn., tigerski, tigrasti.

Tigerblick, *der*, pogled tigra, kervoločnika.

Tigerfarbig, *adj.*, tigrast.

Tigerfuß, *der*, eine Pflanze, tigrica.

Tigerhaut, *die*, tigrovina.

Tigerherz, *das*, tigrovo, neusmiljeno, brezčutno serce.

Tigerhund, *der*, tigrasti pes.

Tigeristiß, *der*, (*Mustella sarmatica*), previska (nach dem *Russ.*), sarmatska podlasica.

Tigerisch, *adj.*, tigrast, kakor tiger.

Tigerlächel, *die*, tigrasta mačka, neka amerikanska divja mačka; *f. a.* Katzenparder.

Tigern, *v. a.*, getigeri, tigrast.

Tigerpferd, *das*, tigrasti konj; *f.* Zebra.

Tigerraupe, *das*, tigrasta gosenica.

Tigerspinne, *f.* Buntfuß.

Tigerthier, *f.* Tiger.

Tigerweibchen, *das*, tigrica.

Tigerwolf, *f.* Hiäne.

Tilgen, *f.* Brechen (Flachs).

Tilgbar, *adj.*, unichliv, izbrisliv, izplačliv.

Tilgen, *v. a.*, vernichten, gonobiti, kondati, pokoncati, pokončavati, uničiti, zatreti, zatirati, iztrebiti, iztrebljati, pogubiti, izkoreniniti, izbrisati; eine Feuerbrunst tilgen, ogenj pogasiti, pogašati, pomoriti, zamoriti, moriti; das Ungeziefer tilgen, merées odpraviti, odpravljati, zatreti; das Unkraut tilgen, plevel zamoriti, zatreti; eine Krankheit tilgen, bolezni odpraviti, pregnati do dóbriga, iztrebiti (*V.*); Schulden, Sünden tilgen, dolgove izplačati, izplačevati, odriniti, odpraviti, grehe izbrisati, izbrisovati, odmivati; die Schulden vom Grundstücke tilgen, razdolžiti grunte; aus dem Buche der Lebenden tilgen, izbrisati iz bukev živih; *f. a.* Unterdrücken.

Tilgen, *das*, pokončevanje, zatiranje, iztrebljanje.

Tilger, der, gonobivec, končevavec, zati-ravec, izbrisovavec, pogubnik.

Tilgung, die, gonobitev, končevanje, izbris, izbrisovanje; der Schulden, izplačevanje, razdolžbať.

Tilgungsfond, der, razdolžni zalog, zalog za izplačevanje, za poplačevanje državnih dolgov, poplačevavnicať.

Tilgungsgericht, das, overžna sodnija.

Tilgungstod, f. Tilgungsfond.

Tille, f. Dille (in allen Bedeutungen).

Tillen, f. Heben.

Tilzen, v. n., vom Schreiben der jungen Sperlinge, čivkati.

Timber, der, jarni glas.

Timid, f. Furchtsam.

Timon, f. Menschenfeind.

Timotheusgras, f. Riesgras.

Timphahn, f. Flußteufel.

Tinctur, die, barva, omaka (V.), izleček iz zelišč, tinktura.

Tingiren, f. Anstreichen.

Tinte, die, gewöhnl. tinta, etwa auch pisavno černilo, (russ. černila, böhm. inkoust, poln. atrament, serb. mastilo, eig. Farbe); rothe Tinte, rdeča tinta; Farbe bei den Malern, f. dieses; in die Tinte kommen, priti v močnik; naleteti; in der Tinte sitzen, v stiski biti.

Tinten-, in der Bsgg., tintni; von schwarzer Tinte, černilni.

Tintenbeerstrauch, f. Kreuzdorn.

Tintenfaß, das, tintnik, černilnik (V.).

Tintenfisch, der, (sepia), sipa (Vuk); černica riba (poln.), černokervkať, černilica (Sul.).

Tintenflasche, die, tintnica.

Tintenflad, der, černilni madež, tintna lisa.

Tintenhorn, das, tintnik rožen.

Tintenkleß, der, f. Tintenflad; verächtlich f. Tintenkleßer.

Tintenkleßer, der, mazač.

Tintenpulver, das, tintni prašek.

Tintenschwarz, adj., čern kakor tinta.

Tintenstein, der, černilecť, kamen tintnikť.

Tintenwurm, f. Tintenfisch.

Tinticht, adj., tintast.

Tintig, adj., tinton.

Tip, der, tip; f. Tid.

Tippen, f. Tiden.

Tipper, der, tipavec.

Tipperin, die, tipavka.

Tipps, f. Tipp.

Tirade, die, in der Redef., tirada*, dolga versta besed, košati reki; in der Russk., versta raznih naglo spremenjenih glasov.

Tirailleur, f. Plänkler.

Tirailiren, f. Plänkeln.

Tiraf, f. Streichgarn.

Tirafiren, f. Fangen (im Streichgarn).

Tironen, pl., novinci.

Tirreln, f. Zappeln.

Tirreltanz, der, berček.

Tisane, f. Pflaue.

Tisch, der, miza, dim. mizica; (in and. D. stol, hing. ist im Resian. n. Caf miza, Stuhl); sich an den Tisch setzen, k mizi, k jedi sest, okoli

mizo sest; f. a. Tafel; am Tische, beim Tische, za mizo; vor dem Tische stehen, sitzen, pri mizi stati, sedeti; vor, über, nach Tische, pred jedjo, med jedjo, po jedi; zu Tische laden, k jedi vabiti, povabiti; freien Tisch bei Jemanden haben, f. Tafel; einen unter den Tisch stecken, pod mizo zmašiti, povaliti koga, k miru pripraviti; einen unter den Tisch trinken, napijati komu, dokler se ne zvali pod mizo, prepiti koga; noch bei Tische sein, pri jedi biti; vom Tische aufstehen, vstati od jedi; zu Tische! pojdi jest!, kositi!; einem den Tisch rücken, pervikrat iti na kosilo h komu, ki se je preselil v novo stanovanje; Tisch des Herrn, Gospodova, Božja miza, f. Abendmahl; von Tisch scheiden, ločiti od mize, razkrušiti (angebl. in St.); einen guten Tisch führen, dobro jesti; nach Tische, po jedi; ein niedriger Tisch, als er sonst überhaupt gewöhnlich ist, stolica; die Gäste am Tische, omizje (V.); den Tisch decken, pogerniti mizo (k jedi).

Tisch-, in der Bsgg., mizni, — za pri mizi.

Tischabwisch Tuch, das, pomiznica.

Tischaußsah, f. Tafelaussah.

Tischbedarf, der, mizna oprava, priprava.

Tischbein, f. Tischfuß.

Tischbier, das, ol, ki se pije pri jedi.

Tischblatt, das, plošča, ploša mizna.

Tischbohrer, der, kukec.

Tischdecke, die, pert pomizni.

Tischdecker, der, pogrinjavec.

Tischen, v. a., f. Häufen; v. n., na mizo napraviti, pogerniti mizo, pri jedi sedeti.

Tischer, der, mizar.

Tischerdiele, die, mizarska dilja.

Tischern, v. n., mizariti.

Tischergutz, das, mizarsko orodje.

Tischfreund, der, obednik (V. Reifn.), wörtl. mizni prijatel; f. a. Schmarotzer.

Tischfuß, der, mizna noga.

Tischgänger, der, jedec; f. Rostgänger.

Tischgast, der, gost, povabljeni.

Tischgebet, das, vor dem Essen, molitev pred jedjo; nach dem Essen, po jedi.

Tischgedeck, das, namizje, pomizje.

Tischgeld, das, jedščina, jedščina (V.); f. Rostgeld.

Tischgenosß, der, jedec, ki s kom obedva, tovariš pri jedi.

Tischgeräth, das, *mizna oprava, omizje, pomizje, namizje, namizina (V.).

Tischgeschirr, das, mizno, namizno posodje.

Tischgeßell, f. Tischgenosß.

Tischgeßellschafft, die, omizje (V.).

Tischgespräch, das, pogovor pri obedu.

Tischgestell, das, mizne noge.

Tischglocke, die, namizni zvoneček.

Tischlante, die, mizni rob.

Tischkorb, der, žličnik (M.), primizni košek, miznica (M.).

Tischlade, die, f. Schublade.

Tischlehen, das, miznina, mizni fevd.

Tischler, der, skrinjar, mizar, stolar (nach andern slav. Munda.), Tischler sein, mizariti, skrinjariti.

Tischler, in der Bfsg., skrinjarski, mizarski.
Tischlerarbeit, die, skrinjarsko delo.
Tischlerei, die, skrinjarstvo, mizarstvo.
Tischlergesell, der, mizarski pomagavec, druze.
Tischlerhandwerk, das, mizarija, mizarstvo.
Tischlerin, die, skrinjarica, mizarica, stolarica.
Tischlerjunge, der, mizarče.
Tischlern, v. n., mizariti.
Tischlerwerkstatt, die, mizarnica, skrinjarnica.
Tischlerzunft, die, mizarski ceh.
Tischlied, das, pesem pri obedu peta.
Tischmacher, der, mizar.
Tischmesser, das, omizni, namizni nož.
Tischplatte, f. Tischblatt.
Tischrede, f. Tischgespräch.
Tischstank, der, miznica (V.), omara, ki je ob enem miza.
Tischstegen, f. Tischgebet.
Tischstollen, f. Tischfuß.
Tischstiel, der, mizni naslov †.
Tischstumpf, der, pijača pri jedi.
Tischstuhl, das, pert, jesenica (nach V. in St.), pomiznica, krušnica (in St.).
Tischwäsche, f. Tischzeug.
Tischzeit, die, jedni, obedni čas, čas k jedi, za obed.
Tischzeug, das, namizje, namizna oprava.
Tischzeugpresse, die, stiskavnica za pertice, za mizno pertenino.
Tischzucht, die, lepo obnašanje pri jedi.
Titan, der, Titan; das, Titantium, titan; nova med.
Titel, der, eine Benennung, welche Jemanden nach Würde und Rang bezeichnet, častno ime, nach dem *Kroat.* naslov † (fehlt bei *Vuk*), nach V. *naimek*; †; *Beiname*, *prilimek*; f. *übr.* *Beiname*; einer Schrift, čelo, nadpis (Aufschrift, auch bei *Vuk*), ime knjige, *russ.* *zaglavje*; *Rechtgrund*, ime, pravno ime; unter welchem Titel? (quo nomine?), s katerim imenam? po katerem pravnem imenu?; aus was immer für einem Titel hervorgehen, iz kakoršnega si bodi imena izvirati; ein Vorwand, izgovor; ein leerer Titel, Vorwand, prazno ime (V.), pretveza, zmišlik; etwas unter einem andern Titel suchen, pod kakim drugim nadpisam, imenam iskati; ein Punkt, Strich, pičica, čerka; hässlicher Titel, gordo ime; Titel ohne Mittel, vaša gnada kruha strada; gospod po kosilu lačen.
Titel-, in Bfsg., imenovani, nazovni —, po imenu; f. a. *Titular-*.
Titelbild, das, čelna podoba, podoba na čelu.
Titelbischof, der, nazovni škof, po imenu škof, (častno) imenovani škof.
Titelblatt, das, čelni, nadpisni list; f. a. *Titel*.
Titelblättchen, das, nadpisek na herbtu bokev.
Titelbüsch, der, okunj z rumenimi pasi.

Titelbuch, f. Schematismus.
Titelbuchstabe, der, nadpisna (veči) čerka.
Titelfürst, der, nazovni knez.
Titeljagd, die, pohlepa za častnimi imeni.
Titellaiser, **Titelsönig**, der, nazovni cesar, kralj, le po imenu cesar, kralj.
Titelkupfer, f. Titelblatt.
Titellos, *adj.*, brez naslova, brez nadpisa.
Titelmanu, der, gospod po nazovu in no po oblasti.
Titeln, v. a., imenovati; f. *Beititeln*.
Titelnarr, der, kdor je nor na častno ime.
Titelreich, *adj.*, kdor ima dokaj častnih imen.
Titelsucht, die, nezmerna pohlepa za častnimi imeni.
Titelträger, der, dostojnik; f. a. *Titelmann*.
Titelwesen, das, naslovstvo †.
Titular-, in der Bfsg., po imenu, nazovni, častni.
Titularrath, der, častni, nazovni svetovavec, nach *Gutm.* imenski svetnik.
Titulatur, die, častno imenovanje; f. a. *Titelwesen*.
Tituliren, v. a., ime, naslov dati, dajati komu, titulirati.
Titulomanie, f. Titelsucht.
Titulstopp, der, kratkolasa glava; kratkolasec, weibl. kratkolaska.
Tizen, f. *Beitreiben*.
Toast, der, (lies: *Tost*), urspr. Rostbrot (v. lat. *torrere, tostus*), Trinkspruch, zdruvica (napitnica), napitnica, napitek s primernim govorom; einem den Toast ausbringen, in St. nach *Dröbn.* *namaljati komu* (wornach *Toast* *namalijica*).
Tobak, f. *Tabak*.
Tobben, der, (im Wasserbau), klin.
Tobel, f. *Schwindel*, *Thal*.
Toben, v. n., von Menschen, *razsajati*, *zdelavati*, *udelovati* (*Gutm.*), *rojiti*, *rohet*, *divjati*, *razbijati*, *besniti* (mehr *serb.*), nach *Gutm.* *vzganjati*; f. a. *Lärmen*, *Räsen*; heftig zürnen, *togotiti se*; von Winden, dem *Meere* u. f. f., *divjati*, *tos*, *bučati*, *bobnet*, *rohet*, *hruvet*, *verset*, *sumet*; von dem *Wolke*, den *Leidenschaften*, *vreti*; das *tobende Meer*, *razburkano morje*; die *tobende Leidenschaft*, *divja strast*; *aufhören zu toben*, *utihniti*, *potihniti*, *potihovati*, *poleći se*, *uleći se*; *es tobet mit im Kopfe*, *razbija mi po glavi*, (*glava me hudo boli*); ganze *Nächte hindurch toben*, *vas noči predivjati*, *prešundrati*; *tobend ankommen*, *pridivjati*, *priropotati*, *prirgoviliti kam*; *tobend fortgehen*, *oddivjati*, *odrogoviliti u. f. w.*; *sich müde toben*, *nadvijati se*; *tobend*, *divjaje*, *rohneć*, *razsajajoć*; *tobend machen*, *raztogotiti*, *razkačiti*; das *Meer*, *razburkati*; *wo die Stürme toben*, *kjer viharji divjajo*.
Toben, das, *razsajanje*, *divjanje*, *rohenje*, *razbijanje*, *zdelovanje*, *bučanje*, *hrupeње*, *hrup*, *šunder*, *šum*, *verčenje*, *vrenje*.

Töber, der, razsajavec, divjavec, razkačeneo, togotnik, togota.
Töberich, das, delo eniga kopača (mont.).
Töberich, der, ljulika.
Töberin, die, razsajavka.
Töbhafer, der, ljulika.
Töbig, adj., divjaven, razsajaven, divjav.
Töbkrant, f. Hundspeterfilie.
Töbsucht, die, togotnost, togota, divjavost; f. Raserei.
Töbsüchtig, adj., togoten, besen, razsajav, divjav.
Töchter, die, hoi, in St. auch höer, dim. höérka; mit einer Tochter niederkommen, höérko poroditi; Mädchen überhaupt, f. d.; eine Schule für Töchter, dekliska šola; die Töchter Jerusalems, Jeruzalemske hčere; einzige Tochter, blagarica.
Töchterz, in der Bzg., höérni, höérski; ein- ner bestimmten Tochter eigen, höérin.
Töchterhaft, adj., höérsk, höérinsk.
Töchterherz, das, höérno serce.
Töchterkind, das, hčerin otrok, vnúče.
Töchterkirche, die, (cérkev) podružnica.
Töchterlich, adj. u. adv., po hčérsko.
Töchtermann, der, zet.
Töchterpfarre, die, podfara, podružna fara.
Töchterrecht, das, hčérna pravica.
Töchterschaft, die, hčerstvo.
Töchtersohn, der, vnuk, hčérin sin.
Töchersprache, die, jezik, ki izhaja iz družiga, izvirniga jezika, sin jezik, hoi beseda, j. B. die italienische Sprache, Tochter der lateinischen, laška beseda, talijansčina, talijansina, hoi latinščina, latinšine.
Töchtertochter, die, vnuka, hčérina hoi.
Töde, f. Tode.
Tödel, das, neki škripei na ladijah.
Tödiren, f. Antasten, Berühren.
Töd, der, smert; das Sterben, umertje, umiranje; der natürliche Tod, samoobsebn, naturna smert, umertje (V.); eines natürlichen Todes sterben, umreti, namreč sam ob sebi; eines gewaltsamen Todes sterben, durch Mord, umorjen biti, sonst, ubit biti; silna smert; geistlicher, leiblicher, dušna, telesna smert; vor dem Tode, nach dem Tode vorgefallen, predsmerten, posmerten; bis zum Tode dauernd, dosmerten; eines schmählischen, schrecklichen, plöglischen Todes sterben, sramotno, strašno umreti, naglo umreti, auch strašno, naglo, grozno smert imeti, storiti; zu Tode krank, na smert hollen; den Tod fürs Waterland sterben, za dom, domovino umreti; der Tod schont Niemand, nach Gutsm. smert ima koso, ne sekire: smert stare pokosi s koso, mlado pa ustrela s samostram; ich wollte lieber zehn Tode sterben, desetkrat bi raji umerl; den Tod der Helden sterben, po junáško umreti; mit dem Tode abgehen, umreti, zamreti, preseliti se v večnost; ich bin des Todes, zgub- ljen sim, proč sim, po meni je; ich will des Todes sein, smert me vzemi! umrem naj!, smerti naj zapademi! wir sind alle des Todes, vsi pomremo; nirgends ist man sicher davor,

kjer je človek, je smert; sich zu Tode fal- len, pasti in ubiti se; bis in den Tod, do smerti, tje do smerti; er fürchtet sich vor dem Tode, boji se umreti, boji se smerti; einen schweren Tod haben, težko umreti; auf den Tod darnieder liegen, na smert bolan ležati; mit dem Tode ringen, umirati, v smertnih težavah biti; die Krankheit ist nicht zum Tode, bolezen ni smertna; sich zu Tode arbeiten, trinten, lachen, grämen, füttern, u. f. f., z delam se umoriti, izpiti se, prepiti se, smejeti se, da bi kmal razpočil, jeziti se, da bi ga konec bilo u. dgl., prepasti, prekermiti, da more poginiti; das ist mir bis in den Tod zuwider, to mi je čez vse zoperno; Jemanden den Tod zuertheilen, zum Tode verurtheilen, koga v smert obsoditi, obsojati; auf Tod und Leben, nach dem Pola- na umor, na uboj; Jemanden den Tod anthun, koga ob življenje deti, komu življenje vzeti, jemati, ugonobiti koga, usmertiti (Vuk); sich selbst den Tod anthun, umoriti se, živ- ljenje vzeti si; Jemanden vom Leben zum Tode bringen, komu življenje vzeti; f. Hinrichten; auf Leben und Tod sitzen, k smerti obsojen biti (v ječi); der personifizierte Tod, in St. smerčjak, smertajak.
Tödähnllich, adj., kakor smert.
Tödbringen, adj., smerten, smertonosen f.
Tödeß, in der Bzg., smertni.
Tödeßangst, die, smertne težave pl., smert- na britkost.
Tödeßanzeige, die, smertno naznanilo, naznanilo čije smerti, da je kdo umerl.
Tödeßart, die, smert; Hungers sterben ist eine der schrecklichsten Tödeßarten, (od) la- kote umreti, je strašna, strašna smert.
Tödeßbande, pl., pota smertne.
Tödeßbecher, der, smertna čaša.
Tödeßbegängniß, das, pogreb.
Tödeßbeißung, die, omotica, omama na smert.
Tödeßblässe, die, smertna bledost.
Tödeßbottschaft, die, sporočilo od smerti kačiga človeka.
Tödeßengel, der, smert, angel smerti, na- znanovavec smerti.
Tödeßentsetzen, das, smertna groza.
Tödeßfackel, die, pogrebna bakla.
Tödeßfall, der, smert, umertje; ein schmerz- hafter Tödeßfall, žalostna smert; auf den Tödeßfall schenken, na primérlijer (svoje) smerti, če bi umerl, kaj darovati.
Tödeßfiß, der, f. Trostfiß.
Tödeßfluß, der, smert reki dereči podobna.
Tödeßfurcht, die, strah smerti, smertna groza.
Tödeßgang, der, hoja k smerti, v smert.
Tödeßgebet, das, molitev pred smertjo.
Tödeßgefahr, die, smertna nevarnost.
Tödeßgeist, f. Tödeßengel.
Tödeßgestalt, die, smertna podoba.
Tödeßgewalt, die, smertna moč, oblasti, sila.
Tödeßgrauen, f. Tödeßentsetzen.
Tödeßhauch, der, smertni dah.

Todesjahr, das, smertno leto, leto, v kterem je kdo umrl.

Todesälte, die, smertni mraz.

Todesampf, der, smertna težava, bojevanje s smertjo, nach *Medv.* smertnica, mertvašica.

Todeskrampf, der, smertni keró.

Todeslos, das, usoda smerti, smert.

Todesmahl, das, pogrebščina, pogrebšina.

Todesnoth, f. *Todesgefahr*, (smertna sila).

Todespfad, der, cesta, steza k smerti.

Todesschlag, der, smertni udarec, umertje, smert.

Todeschlummer, der, večno spanje.

Todeschuldig, adj., kriv smerti.

Todeschweigen, das, mertvaško molčanje, kakor v grobu.

Todesschweiß, der, srage *pl.*, smertno srage, smertni pot.

Todesstieger, der, zmagavec, premagavec smerti, nad smertjo.

Todesstachel, der, zelo smerti.

Todesstille, die, mertva, smertna tihota.

Todesstrafe, die, smertna kazen, smert za kazen, nach *V.* zaslužena smert (v. i. verdienter Tod), kaznenje s smertjo; mit der Todesstrafe belegen, k smerti obsoditi.

Todesstunde, die, smertna, poslednja ura.

Todestag, der, smertni dan, dan, ko je kdo umrl.

Todesthal, das, smertna dolina, zemlja; das dunfle Todesthal, nach *V.* draga smertniga mraka.

Todesursache, die, vzrok smerti.

Todesurtheil, das, obsodba, obsojenje k smerti.

Todesverbrechen, das, s smertjo kaznovano hudodelstvo.

Todesverhängniß, f. *Todeslos*.

Todesweibe, die, posvečenje v smert.

Todeswerth, adj., smerti vreden.

Todeswund, adj., ranjen na smert.

Todeswunde, die, smertna rana.

Todeszeichen, das, smertno znamenje.

Todfall, f. *Todesfall*, (umertnina, mertva roka).

Todfallsaufnahme, die, zapis za merličem.

Todfallsfreigeld, das, mertvaščina, mertvašina.

Todfarben, adj., bled kakor smert.

Todfeind, der, strupeni, poglavni, prehudi sovražnik, smertni sovražnik.

Todfeindin, die, strupena sovražnica (*V.*), smertna sovražnica.

Todfeindschaft, die, strupena, poglavna, neizrečena sovražnost, sovražstvo.

Todfürchtig, adj., smerti boječ.

Todhaß, der, smertno, strupeno sovraženje, čertenje.

Todkrank, adj., smertno bolan, za smert bolan.

Tödlisch, f. *Tödtlich*.

Todschlag, f. *Tödtlich*.

Todswur, der, prisega na smert.

Todsünde, die, smertni greh.

Todt, adj., mertev; er ist todt, umrl je; ein Todter, mertev, merlió (männl. u. weibl.); ein todtter Körper, truplo, mertvo truplo; man sagt ihn todt, kličejo ga, pravijo, da je mertev, pravijo, da je umrl; sich todt fallen, (pasti in) ubiti se; todt niederfallen, mertev pasti; sich haß todt lassen, počiti od smeja; sich todt ärgern, *poln.* zágrýz se; sich todt hungern, lakote mreti; Jemanden todt schlagen, koga ubiti, pobiti, ubijati, pobijati, *böhm.* zabiti; todtſchießen, ustreliti; todt stehen, zaklati; todt beißen, uklati, ugristi, da mora umreti; Jemanden todt zu Tode schlagen, prügeln, koga do mertviga tepsti; todt machen, umoriti, moriti, usmertiti (*Gutm., Vuk*); eine Sache, odpraviti, odstraniti, s poti spraviti; ein todtter Baum, suho drevo (ki se je posušilo); todtter Winkel, mertev kot; todtte Farbe, slaba, mertva barva; f. a. *Starr*; todttes Holz, im *Forstw.*, f. *Nadelholz* (ker ne poganja iz korenin); todtte Befriedigung, mertev plot, mertva ograja; einen Oefen, ein Vieh todtſchlagen, pobiti; pobijati; todttes Fleisch, divje, hudo meso; geistlich todt, na duši mertev; todtter Glaube, mertva vera; todtte Kohlen, ugaznjeno, mertvo oglje; todttes Thier, f. *Aas*; todtter Ort, tilh, samotni kraj; todttes Haar, veli lasje, brez leska; todtte Augen, medle oči; f. a. *Matt*; todtte Welle, černikasta volna; todtte Sprache, mertev jezik; (*mont.*), todt schreiben, izreči, da ni vredno dela; an die todtte Hand verkaufen, na mertvo roko prodati, (t. j. kaki cerkvi, opatii itd., pri kateri večno ostane); von den Todten auferstehen, od smerti vstati, od mertvih vstati; das todtte Werk des Schiffes, kar je ladje iznad vode; den Kalkſtein todt brennen, dožgati; todttes Wasser, stojeca voda, (ki nima odтока); ein Schiff todt laufen, prejadrati, jadrnje proteči.

Tödtte, das, merlina, merhovina.

Tödtten, v. a., usmertiti (*Gutm. u. Vuk*, wenig. gebr.), ubiti, ubijati; mit Absicht, umoriti, moriti; du sollst nicht tödten, ne ubijaj; ein Getödteter, umorjenec; alles nach einander tödten, vse pomoriti, pobiti; Fleisch, Lüste, Begierden tödten, zatreti, zatirati, zamoriti, ukrotiti; krotiti, nach *Gutm.* mertvačiti, pokoriti, trapiti, die Zeit tödten, čas zapravljati, (dolg čas prodajati) kratiti s praznim delam; Quecksilber tödten, moriti, steriliti, sterjati živo srebro.

Tödtten, das, ubijanje, zatiranje.

Tödtten, in *Bisgn.*, mertvaški, merliški, — mertvih; f. a. *Leichen* u. f. f.

Tödtensader, der, pokopalisce, pokopališe; f. a. *Gottesader*.

Tödtensallein, adj., sam sam kakor v grobu.

Tödtensamt, das, slovesno duhovno opravilo po mertvih, peta črna maša; nach 8 Tagen, osmina, obtednica, osmi dan; nach einem Jahre, obletnica.

Tödtensanzeige, f. *Todesanzeige*.

Tödtensache, die, pepel mertvih, merliški.

Todtenbahre, die, f. Bahre, (*böhm. u. poln. mary*).
 Todtenbegängniß, das, pogreb, sprevoj (*Medv. Cernembl*).
 Todtenbein, das, mertvaška kost.
 Todtenbeliebung, die, pogrebna družba (*rokodelska*), uboge pokopavati.
 Todtenbeschau, die, ogled merlića, merličev.
 Todtenbeschauer, der, merliški oglednik.
 Todtenbeschwörer, der, zaklinjavec, rotivec mertvih.
 Todtenbett, das, smertna postelja.
 Todtenbitter, f. Leichenbitter.
 Todtenbläß, adj., bled kakor smert.
 Todtenblume, f. Dotterblume.
 Todtenbuch, das, bukve mertvih.
 Todtenschere, die, čast izkazana mertvim.
 Todtenscheinung, die, prikazen mertveca.
 Todtenente, die, f. Todtenvogel.
 Todtenfarbe, die, blodost, smertna blodota.
 Todtenfest, das, obhajilo, praznovanje za mertvimi.
 Todtenflagge, die, merliško banderec.
 Todtenfled, der, mertvaška pega (*V.*).
 Todtenfliege, die, zlatoglavka.
 Todtenfluß, der, mertvaška reka.
 Todtenfrau, die, umivavka merličev.
 Todtengarten, f. Todtenader.
 Todtengebeine, pl., mertvaške kosti.
 Todtengebet, das, molitev za mertve, rajnke.
 Todtengeläute, das, zvonjenje merliču.
 Todtengelcit, das, merliško spremljanje, pogrebni sprevoz.
 Todtengeräth, das, pogrebsko orodje, pogrebska priprava.
 Todtengeripp, das, rebrenica, garnik; f. Gerippe, Skelet.
 Todtengeruch, der, duh po mertveca, nach dem Serb. mertvaščina, *böhm.* umrlčina.
 Todtengerüst, das, merliški, mertvaški oder.
 Todtengespräch, das, ein Gespräch im Reiche der Todten, rajnkih pogovor, govorica, pogovor med mertveci.
 Todtengestalt, die, podoba mertvecova.
 Todtengewölbe, das, grobnica (*russ.*), pogrebni hram.
 Todtenglocke, die, mertvaški zvon, merliško zvonjenje.
 Todtengottin, die, bei den alten Slaven, Morana.
 Todtengrab, f. Grab.
 Todtengräber, der, žalec (*V. u. Gutm.*), jamar; grobar, grobokop, (*russ.*); (*Vodnik* führt žalec auch unter Leichenträger an); (*Necrophorus*), grobar.
 Todtengräberdienst, der, jamarska, grobarska služba.
 Todtengruft, f. Gruft.
 Todtenhand, die, mertviga roka, mertvaška roka.
 Todtenhaud, das, hiša z merličem.
 Todtenhemd, das, merliška, mertvaška srajca.

Todtenhügel, f. Grabeshügel.
 Todtenfalt, adj., merzel kakor smert, kakor mertvec.
 Todtenhammer, die, merlišnica, mertvašnica, kostenjača.
 Todtenkeller, f. Todtengewölbe.
 Todtenlage, die, narekovanje, žalovanje po mertvem.
 Todtenleid, das, mertvaška, merliška obleka.
 Todtenluochen, der, mertvaška kost.
 Todtenkopf, der, mertvaška glava; f. a. Rutterhorn; (*Sphinx Atropos*), smertoglav (*Sul.*).
 Todtenkörper, der, truplo mertvo.
 Todtenkrampf, der, smertni kerč.
 Todtenkranz, der, mertvaški venec.
 Todtenkreuz, das, nadgrobní križ.
 Todtenlage, f. Sarg.
 Todtenleichen, f. Leichentuch.
 Todtenleuchte, die, mertvaška luč.
 Todtenlied, das, pogrebna pesem.
 Todtenliste, die, spisec, imenik mertvih.
 Todtenmahl, das, sedmina, nach V. auch pogrebščina, pogrebščina, karmine; ein Gast bei dem Todtenmahle, pogrebec, sedminec (*V.*); f. a. Todtenfled.
 Todtenmusik, die, mertvaška muzika.
 Todtennessel, die, mertva kopriva.
 Todtenopfer, das, dar za mertve, po mertvih, zadušni dar.
 Todtenorgel, die, Karttenbüchse, mertvaške orgle, pl., (neka kanona).
 Todtenregister, das, kazalo mertvih.
 Todtenreich, das, kraljestvo, dežela mertvih.
 Todtenrichter, der, mertvaški sodnik.
 Todtensang, der, pogrebno petje.
 Todtenschau, f. Todtenbeschau.
 Todtenschein, der, mertvaški, smertni list.
 Todtenscheiffer, der, prevoznik, brodnik mertvih.
 Todtenschlaf, der, mertveca, (*Schlafsucht*, Leihargie); smertno spanje, terdo spanje.
 Todtenschragen, f. Bahre.
 Todtenschweigen, f. Todeschweigen.
 Todtensonntag, der, (*Dominica Judica*), tiha nedelja.
 Todtenstätte, f. Friedhof.
 Todtenstein, f. Sarkophag.
 Todtenstille, die, grobna, mertva tihota.
 Todtentag, der, vsih věrnih duš dan.
 Todtentanz, der, smertni ples, smert namalana, ko se v plesu suče z ljudmi razne dobe in veljave.
 Todtentempel, der, tempel mertvim posvečen.
 Todtenthal, das, dolina mertvih.
 Todtenträger, der, pogrebec, u. Gutm. merliški nesecc.
 Todtenraum, der, mertvaško spanje.
 Todtenruhe, f. Sarg.
 Todtentuch, das, nach Jan. rakno, nach Medv. merlak, mertvaški pert; das Gesicht zu bedecken, naličjo.
 Todtenuhr, die, kukec.

Tobtenurne, die, Todtentopf, der, pogreb-
ski pisker; popelnik.

Tobtenvogel, der, (Sylvia pestilentialis);
f. a. Pestilenzvogel; f. a. Wauerspecht;
(Strix funerea), čuk, böhm. kuvik; (bei
Jarn. čemerltja?); (schreien, wie ein Tobten-
vogel, čuvikati, čukati).

Tobtenwache, die, čuvanje, čutje pri mer-
liči.

Tobtenwagen, der, mertvaški voz.

Tobtenwäscherin, f. Tobtenfrau.

Tobtenwelt, f. Todtenreich.

Tödter, der, morivec, ubijavec.

Tödterin, die, morivka, ubijavka.

Todtfall, f. Todesfall.

Todtfeind, f. Todfeind.

Todtgeborn, adj., mertve rojen.

Todtgeschlagen, adj., ubit, potolčen.

Todttraut, f. Todesfrau.

Tödlich, adj., smerten; tödlich hassen, na
smert, smertno, strupeno sovražiti koga;
tödliche Wunde, smertna rana, russ. auch
smertonosen.

Tödlichleit, die, smertnost.

Todimüde, die, na smert utrujen.

Todtöde, adj., strašno sam, zapuščen.

Todtschlag, der, uboj, serb. ubistvo; einen
Todtschlag begehen, ubiti, ubijati, z ubojem
zakriviti se; mit Absicht tödten, f. Mord.

Todtschläger, der, ubijavec, ubojnik, ubi-
vec (nach dem Serb. ubilac).

Todtschlägerin, die, ubijavka, ubivka,
ubojnica.

Todtstreich, der, besser Todesstreich, smertni
udar, udarec, mahljaj.

Todttheilung, die, razdel do smerti, do
pomertja vse rodovine.

Todtung, die, usmertenje; f. a. Amortis-
sation.

Todtweissagend, adj., prerokujoo smert.

Todwürdig, adj., smerti vreden.

Tof, der, Tofstein, Tuf, Tuffstein, lahki
kamen, nach Vert. lahkovec †, tuf*,
böhm. nach Sum. opuka (= opoka, slov.
žončšiffer).

Toferde, die, lahkiga kamna perst, tuf-
vica†.

Toffel, f. Pantoffel, Kartoffel.

Toffeln, v. n., krevsati, slebedrati.

Toga, die, toga.

Toilette, die, toaleta*, napravna mixica
(ženska), Toilette machen, napravljati se,
lišpati se, f. Puzen, šiš.

Tofse, die, seženj (francoski).

Tofiren, v. a., meriti na sežnje.

Tofaier, der, Tokajsko vino, Tokajčina.

Tofe, der, ein bedeckter Wassergraben, der das
Wasser an einen Ort leitet, rake, vodotok.

Toferaut, adj., poterpen v vérskih rečeh.

Toferauz, die, (vérska) poterpnost, sprav-
ljivost.

Tofetiren, f. Dulden, Zulassen.

Toll, adj., aus Zorn ungestüm tobend, divji
(wild), divjav, zloben, razkačen; einen toll
machen, razkačiti koga, razjariti; toll werden,
razkačiti se, neznano razserditi se; f. a.

Brauseloff; aus Trunkenheit ungestüm tobend,
razgrajaven, razsajaven, rogovilen; ein solcher
Tolle, rogovilež; toll und voll sein, prepri-
jan, nasekan biti, omamljen od pijanosti,
z betam imeti, na cente imeti ga, čez ne-
moč; tobend und rasend, stekel (eig. veste-
kel); ein toller Hund, stekel pes; daher toll
werden, steči (bei Thieren), f. a. Rasend;
aus Verrücktheit des Verstandes, ohne das
ungestüme Lärmen, nor, neumen, udarjen,
terčen, blazen (mehr böhm.), zmočen (Gutm.
von zmotiti), mahnen (serb. mahnit); toll
werden, obnoret, zmešati se, pamet se mu
je zmešala, zmedla; ein toller Lärm, raz-
bijanje, rojenje; ein toller Mensch, d. i.
ohne Noth ein betäubendes Geräusch verur-
sachend, rohné, rohnjac; Jemanden mit
Schreien den Kopf toll machen, komu z vpit-
jem glavo zmešati, mešati, koga oglašiti,
glušiti, koga iz uma spraviti z vpitjem;
der tolle Böbel, neposajeni ljud (V.), ne-
posajena derhal; bist du toll?, mar si ob-
noret? ali noriš? ali ti gre ob pamet? ali
šamliš? ali se mešaš?; ein tolles Betragen,
neumno, neznano vedenje; das wäre doch
toll, ta bi bila pač neznana (V.), to bi ven-
der neznano bilo, ta bi bila vender trapa-
sta; ein toller Kerl, čuden človek; tolles
Bleg, čudac, neumne reči, bedalije, trapa-
rije; toll reden, blesti; tolle Butter, terdo,
rodo maslo (od premraza); tolle Wille, f.
Wilsenfraut.

Tollapfel, der, (Solanum insanum), tikvi-
ca(?); f. übr. Nachtschatten; (serb. paskvica).

Tollbeere, die, f. Tollirsche.

Tollbeerenstoss, der, noričevina†.

Tollbreist, adj., prederzen do norosti, ka-
kor bi norel.

Tollen, v. n., noret, divjati, steči, razsa-
jati; f. Toben, Rasen.

Tollfuss, f. Klumpfuss.

Tollgeschwäh, das, bledenje, neumne
kvante.

Tollhaus, das, hiša norih; f. Narrenhaus.

Tollhäusler, der, norec; f. Irre.

Tollheit, die, besnost, norost; Wuth, ste-
klost, steklina; f. a. Raserei, Wahnsinn.

Tollerbel, f. Schierling.

Tollirsche, die, (Atropa belladonna), no-
rice, nora jagoda, (in St. angebl. nezym-
šek?), voléja česnja ali jagoda, n. Medv.
blen.

Tollkopf, der, togotnež, serditež, nora-
glavec; f. a. Brauseloff.

Tollköpfig, adj., togoten.

Tollkorn, das, nora zernje.

Tollkraut, f. Tollirsche.

Tollkühn, adj., prederzen, nespametno,
neumno derzen.

Tollkühheit, die, prederznost, nespam-
etna, neumna derznost.

Tollrasch, der, neka rasovina.

Tollrube, die, f. Baunrube.

Tollfönn, der, togota, togotnost, togotli-
vost.

Tollfönnig, adj., togoten, togotliv.

Tollwurm, der, pasji červ (pod jezikom, kakor se napôno misli).
Tollwuth, die, steklost, razkačenost.
Tollwüthig, *adj.*, stekel.
Töpel, der, Burzende eines gefällten Baumes, stor, panj, parobek; *fig.* tumpce, teslo, škorklež, cepec, telebus (St.), zarobljenec, okornož, bedak, tepec, bebec, verbež, budalo, klama, štrama, bezjak (M.), avša; f. Dronte.
Töpelci, die, škorklarija, traparija, bedarija, budalost, bebost.
Töpelhaft, *adj.*, škorklast, budalast, bedast, trapast, bebast, avšast, klamast, okoren, zarobljen; ein töpelhafter Mensch, f. Töpel.
Töpeljahre, *pl.*, f. Flegeljahre.
Töpelu, v. n., škorklati, trapati, tepec, bebec biti, trapaste uganjati.
Töplisch, *adj.*, škorklast, tesast, neotesan, zarobljen.
Tom (uö), f. Band, der.
Tombak, der, tompak, tombak.
Tombaken, *adj.*, tompakov.
Tombadischläger, der, tompakar.
Ton, der, f. Klang; einen Ton von sich geben, z. B. von der Glocke, Posaune, zapeti, peti, zadoneti, doneti; in der Musik nach allen slav. Wörterb. ton, (vom griech. *τονος* Spannung). Stimme, glas; auf den rechten Ton stimmen, ubrati na pravi ton; ein ganzer, halber Ton, celi ton, pol tona; den rechten Ton verlieren, izgubiti pravi ton; Weiße, Arie, f. diese; Ton ändern, ton prevreči; aus einem hohen Tone reden, mogočno, moško govoriti, *böhm.* z visociga govoriti; aus einem andern Tone reden, preproči, drugač govoriti; den Ton ziehen, verziehen, zategniti, zategovati ton; der gute Ton, (bon ton), nach andern slav. M. dobri ton, — šega, lepo obnašanje; er will in einer Gesellschaft den Ton angeben, hoče, da bi se drugi ravnali po njem, *vulg.* hoče zvonec nositi; in der Grammatik, f. Accent; in der Malerei, ton; der schöne Ton des Gemäldes, če se barve lepo ujemajo, strežejo.
Tonabstand, der, presledek med višim in nižim tonam.
Tonacht, f. Octave.
Tonangeber, der, po komur se drugi ravnajo in zgledujejo, napevec.
Tonart, die, način tona, ton.
Tonbeugung, die, previjanje glasa, tona.
Tonbrechung, die, terganje tona.
Tonbühne, f. Orchester.
Tondichter, f. Componist.
Tönen, v. a. u. n., doneti, zveneti, na ušesa biti, peti; f. a. Tonnen; anfangen zu tönen, oder nur einmal tönen, zadoneti, zapeti; weit umher tönen, razlegati se po —; ein tönend Gr. (1. Cor. 13, 1), bučeš bron (slav. Vibelüß.); die Glocke tönet, zvon zvoni, poje, doni; oglasiti se, glasiti, po glasu naznanjati, razodevati (als v. a.);

zabučati, bučati, bobneti, glas dajati; f. a. Klängen, Hallen.
Tönen, das, donenje, zvonjenje.
Tönend, *adj.*, zvoneč, doneč, berneč, bučeč, bobneč, brenčeč, glasen.
Tönevoll, *adj.*, glasen.
Tonfall, der, pad tona, glasa; f. Cadenz.
Tonfest, *adj.*, terden v glasu, tonu.
Tonfolge, die, postopnost tonov ali glasov.
Tongang, der, napev; f. Arie, Melodie.
Tongeber, f. Tonangeber (napevec).
Tongott, der, (im heid. Verg.) bog petja, Apol.
Toniga, die, Grunbion, podstavni ton.
Tonisch, *adj.*, slärkeud, krepčaven; krepčavno zdravila *pl.*; tonische Arznei, krepčava.
Tonlagrath, f. Lavendel.
Tonkundig, *adj.*, v muziki znajden, zveden.
Tonkunst, die, muzika.
Tonkünstler, der, godec, muzični umetnik.
Tonkünstlerisch, *adj.*, muzikalen; f. Musicalisch.
Tonkunstschule, die, učilnica, šola muzike.
Tonkunstverein, der, godčevsko društvo.
Tonlehre, die, nauk od tonov.
Tonleiter, der, lestvica tonov, muzična abeceda (*russ.*).
Tonlos, *adj.*, brezglasen.
Tonmalerei, die, tonomalba.
Tonmaß, das, glasomerjst.
Tonmeister, der, umetnik v godbi ali muziki.
Tonmesser, der, glasomert.
Tonmessung, die, merjenje glasov, glasomerjst.
Tonnage, die, tovor ali naklad ladije.
Tonne, die, ein kleines Faß, sodce, *dim.* södeck, beček, in andern D. bečka; ein großes Faß, sod, tona*, *serb.* bačva; eine Tonne Goldes, 100.000 tolarjev.
Tonnenband, das, obroč pri sodcu.
Tonnenbirn, die, tepka.
Tonnenfisch, der, riba nasoljena (v sodcu).
Tonnenförmig, *adj.*, sodcu podoben, sodčast, sodast.
Tonnengehalt, der, število ton, ki jih nese ladija.
Tonnengewald, das, voznina, sodčevina.
Tonnengewölbe, das, niške, načke *pl.*, oblok na ničke.
Tonnenhecht, der, slana ščuka (v sodcih).
Tonnenholz, das, les za sode.
Tonnenkönig, der, med v sodcih, kosmati med (V.).
Tonnenmaß, das, mera po tonah, lajtah.
Tonnenreif, f. Tonnenband.
Tonnenstab, der, les za doge.
Tonnenstein, der, jantar, pošiljan v sodcih.
Tonnenweise, *adj.*, na sode, po tonah.
Tonologie, die, nauk od glasa, glasoslovje.
Tonometer, f. Tonmesser.
Tonreich, f. Tönevoll.
Tonreihe, f. Tonfolge (versta, red tonov).
Tonreißung, f. Tonbrechung.
Tonrath, der, skladba muzike.
Tonseher, der, skladavec muzike.

Tonsehung, die, sklادba muzike.
Tonstimm, der, čut, glava za muziko.
Tonspiel, f. Muſſi.
Tonspieler, der, godec.
Tonsprache, die, jezik po različnih glasih, kakor je ljudski (in ne živalski).
Tonstück, das, muzika.
Tonstufe, die, stopnja glasú, tona.
Tonsur, die, duhovska krona, tonsura.
Tonsylbe, die, naglasna zloga, s poudarkom.
Tonverhalt, der, Tonverhältniß, das, razmera glasov.
Tonverständlich, f. Tonfundig.
Tonvoll, f. Tonevoll.
Tonweise, f. Melodie.
Tonwelt, die, svet tonov.
Tonwissenschaft, die, f. Tonkunst.
Tonzeichen, das, f. Accent; in der Tonkunst, sekirica (choral), betiček (figural), nota.
Topas, der, (argilla topasius), topaz.
Topas, in Břgg., topazov.
Topasfluß, der, narejeni topaz.
Topf, der, ein cylindrisches thönernes Gefäß, Kochtopf, pisker, lonec; (serb. a. gernač-gornja); bei den ungar. Slovenen angebl. krab; Blumentopf, lonec; Rachtopf, kahla*; Töpfchen, dim. lonček, piskerček; der Topf siedet, lonec vre, v loncu vre.
Topfsache, f. Pottasche.
Topfbaum, der, drevo rasteče iz lonca, lončnik*.
Topfbrett, das, polica za lonec.
Topfdeckel, der, pokrovec.
Topfeben, f. Wagerecht.
Topfen, der, getonnene Milch nach abgelassenen Molken, sirjeno mleko; süße Topfen, skuta; durch das Lab geronnen, nach V. sir (eig. Käse).
Töpfer, der, lončar; Töpfer sein, lončariti, bei Gutm. piskrar.
Töpfer, in der Břgg., lončarski.
Töpferarbeit, die, lončarsko delo, lončenina.
Töpferei, die, lončarija.
Töpfererde, die, ilovica, il lončarski, glina, lončarska perst.
Töpfergut, f. Töpferarbeit.
Töpferhandwerk, das, lončarija, lončarstvo.
Töpferin, die, lončarica.
Töpfern, v. n., lončariti.
Töpfern, adj., lončen.
Töpferofen, der, lončarska peč, in Reisu. angebl. ožaga.
Töpferrad, das, lončarsko kolo.
Töpferseife, die, lončarski kolovrat, šipa (V.), nach and. D. krog.
Töpferthon, der, f. Töpfererde.
Töpferwaare, die, lončarsko blago.
Töpferwerkstatt, die, lončarnica.
Töpferzeug, das, lončarsko orodje.
Topfform, die, kalup za lonec železne.
Topfgewächse, das, rastlina v lonci ali kahli.

Topfhenkel, der, uho pri lonci.
Topfkäse, der, f. Streichkäse.
Topfkuhen, der, gomula (V.), in St. pečenjak.
Topfleder, der, piskrolizec, sladkosnedež.
Topfmarkt, der, lončeni, lončarski smenj.
Topfnascher, f. Topfleder.
Topföhr, das, uho, roč, roča, ročica pri lonci.
Topfsanne, die, globoka ponev.
Topfschlange, f. Topfgewächs.
Topfschleder, f. Topfleder.
Topfstein, der, (alcaum lebetes), kamen lončnik, bei Sul. krupnik.
Topfstollen, der, lonča noga.
Topfstürze, die, pokrovka.
Topfstein, f. Topfstein.
Topfsa, die, topika.
Topfsambur, der, (Helianth. tuber.), nach Sul. nahod.
Topisch, f. Dertisch.
Topograph, der, krajopisec, topograf.
Topographie, die, krajopis, krajopisje, popis posannih krajev, topografija.
Topographisch, adj., krajopisen.
Topp!, int., dobro! naj velja! naj bo! mož beseda!
Topp, der, verh (sosebno jadrenika), veršček; f. Büschel, Bopp; ein Topp Glas, 40 pesti prediva.
Toppchen, das, bei den Schustern, zagozdica.
Töppel, der, čopek, šopek.
Töppelente, die, Haubenente, čopasta raca.
Töppellerche, die, čopasti škerjanec.
Töppeln, v. a., s šopkam opraviti.
Toppen, f. Zupfen.
Toppsener, das, an den Toppen der Masten, ognjček na verhu jadrenika.
Toppschilling, der, ara.
Torentil, f. Bildgießerei.
Torf, der, šota (V.), nach Gutm. sušek, in andern slav. M. torf oder turf, auch turfa; Torf graben, šoto rezati, (ein einzelnes Stück Torf heißt im Deutschen auch eine Sobe, woraus verm. šota); f. a. Nafen.
Torfs, in der Břgg., šotni.
Torfsache, die, šotni pepel.
Torfbins, f. Nasenbinsengras.
Torfboden, der, darans bestehende Oberfläche der Erde, mahovje.
Torfbrod, der, kjer režejo šoto, šotišče, šotiše.
Torfen, v. a., s šoto gnojiti.
Torferde, die, šota, šotnica, nach Gutm. sušna zemlja.
Torfgräber, der, šotar.
Torfgrund, f. Torfboden (poln. turfowisko),
Torfig, adj., šotnat.
Torfstöble, die, šotni ogel.
Torflager, das, šotišče, šotiše.
Torfland, f. Torfboden.
Torfmoor, das, grez, mahovje.
Torfmoos, das, mahovje.
Torffpaten, der, šotarska lopata.
Torfstecher, der, šotar, turfar.
Torfstück, das, kos šote.

Torkel, die, f. Kelter.
Torkelbaum, f. Pressbaum.
Torkeln, f. Taumeln, (derkati).
Tormentil, die, sedmeroperstnica.
Tormentiren, f. Martern.
Tornister, der, torba; ein großer, mavha; bei den Soldaten, nach dem Serb. telečak.
Tornisterhändler, **Tornistermacher**, der, torbar.
Torpid, f. Starr.
Torquiren, f. Quälen.
Torsche, die, koleraba; f. a. Erdrübe.
Torso, der, torso; f. Numph.
Tort, der, f. Pöffen, Nachtheil.
Torte, die, torta.
Tortenbäcker, der, tortar.
Tortenblech, das, pleh za torto, tortni pleh; der Reif, obod; das Blech und der Reif zusammen, tortni pleh z obodam (V.).
Tortenehl, das, tortna moka, moka za torto.
Tortenteig, der, tortno testo, testo za torto.
Tortur, die, f. Folter.
Tos, das, šum.
Tosen, v. n., veršeti, bobneti, šumeti, (burbati V. ?), buriti se, vreti v oblakih; anfangen zu tosen, zaveršeti, zašumeti; eine gewisse Zeit hindurch tosen, prešumeti, preveršeti.
Tosen, das, veršenje, šumenje, bobnenje.
Tosend, adj., veršeó, bobneó, šumeó.
Tot, f. Gipfel, Büschel.
Total, adj., f. Gänzlich; ves, po vse, vse čisto, popola, do dobriga, iz korenine; totale Finsterniß, popolni pomrak ali merk soloca.
Totalaufwand, der, vsi stroški skup.
Totalausweis, der, izkaz skupni, od vsega.
Totalität, die, celostnost, celost, celota; die Totalität der Grundbesitzer, vsi posestniki, karkoli jih je; f. Gesamtheit.
Totalsumme, die, skupni iznesek, iznossek vsega.
Totalvermögen, das, vse premoženje skup, kar ga je.
Totiler, f. Grauspecht.
Touche, die, eine im Baden angebrachte Vorrichtung, den leidenden Theil des Körpers zu beschreiben, kapalnica?, škropilo?.
Touchebad, das, škropivna, kapalna kopel.
Touchiren, f. Berühren, Beseidigen.
Toupet, f. Haartrause.
Tour, die, obhod, obrat; kolobar, nastavek tujih las na temenu, baročica; f. a. Reihe.
Tourist, der, obhodnik, potopisee.
Tourniren, v. a., oberniti, obiti, obhajati in za ledja priti komu.
Tournure, f. Wendung.
Toxikologie, die, struposlovje?, nauk od strupov.
Trab, der, schneller als Schritt und langsamer als Galopp, nach V. drep, (? deutsch, drenj, Zal.), hingegen wohl richtiger nach Gutm. und M. dirk, dirja, derk, in St. angebl. v canoe; serb. kas, böhm.

klus; (in U. Kr. klis, [Kobe]), Galopp, derk, Trab), russ. rys; im Trab reiten, den Trab gehen, nach V. drepati, nach Gutm. podirjati, dirjati, serb. kasati (Vuk); in U. Kr. auch v derneo jahati, derneati; im kleinen oder schnellen Gange, drepļjati, dreniti (Zal.); Krankheit der Schafe, bei welcher sie sich niederlegen und mit dem Mause an den Füßen beißen, endlich erlahmen und sterben, žabica.
Trabant, der, Begleiter, spremļjaveo, tovarš, spremnik; Nebenplanet, mesec, spremnica, družica kake premienice, soproimienica, (poln. odbocznik); f. a. Leibgardist.
Trabantenwache, f. Leibgarde.
Traben, v. n., n. V. drepati, dim. drepļjati u. drenoljati, v drep, in St. angebl. v canoe, in U. K. na derk, derkom jездiti, dreniti, drenati (Zal.), am besten nach Gutm. u. M. podirjati, dirjati; f. a. Trab; topotati, derneati, peketati, kopititi; hoch traben, veliko si domiļjati, visoko leteti, spenjati se, greben napenjati; treten, stopati, hoditi; das Pferd hat lange genug getrabt, es mag nun im Schritte gehen, konj se je že nadirjal, udirjal, naj hodi sedaj v stop; ein wenig traben, podrepati, podirjati; eine Zeit hindurch, predrepati, predirjati.
Traben, das, drepanje, dirjanje; f. a. Trab.
Traber, der, dirjaveo, serb. kasalo; — zabica ovca.
Träber, **Treber**, pl., Ueberbleibsel ausgepreßter Dinge, Trester, tropine pl., nach V. a. drope (bei Vuk drop u. trop, m.), auch vinska komina; Hülsen von ausgebranntem Malze, mlato (Gutm., Jarn., M., böhm. u. poln.); vom Getreide, zadnje, suški, otroboje pl.; von der Hirse, mekinie pl.; vom Heiden, lusk.
Träberartig, adj., tropinast, mlatast.
Träberbier, das, patoko; f. Nachbier.
Träbergrube, die, mlatinak?.
Träberkrankheit, die, dergetavnicia.
Trabgänger, f. Traber.
Trabritt, der, dir, dirk; f. Trab.
Trace, f. Entwurf.
Tracht, die, die Art und Weise sich zu kleiden, noša, im Serb. nošnja, nošaj u. nošivo; f. a. Mode; welche Tracht herrscht bei euch?, kako se nosijo pri vas?; soviel Jemand auf der Schulter tragen kann, naramek (Vuk), naramje (V.), brems, butara; Bürde, toža, obtežba; Tracht Speise, f. Gang; Tracht Hunde, kar jih psica verze ali stori na enkrat, pasje leglo (serb.), pomet (russ.), gnendo; eine Tracht Brägel geben, dobro nabiti in oščkati koga, f. Portion; am Hufe, stena kopitna; Tracht des Aders, prihod, prihodišče (Karst), f. Ertrag; in der Bauf., podpora.
Trachten, v. n., iskati česa, prizadeti si, prizadevati si, da mi dobil —, gnati se za cim, potegovati se, vleči se za kaj, hoteti kaj, seči, segati po —, dihteti, hrepneti, gledati, terseti se; f. a. Begehren, Streben; einem nach dem Leben trachten, komu po življenji stroči; trachte schnell zu kommen,

hiti, hitro hodi; imeti si v mislih; sie trachten ihn zu fangen, radi bi ga bili prijeli.
Trachten, das, prizadevanje, prizadetje, hrepenenje, hlepenje, trud; sein ganzes Dichten und Trachten, vse njegove misli in želje, — vsi njegovi trudi, vse njegovo prizadevanje.

Trachter, f. **Trichter**.

Trachtgarn, das, velike ribarske mreže.

Trächtig, *adj.*, von den Thieren überhaupt, bрей; nach den übrigen slav. Runda. und nach *M.* (jedoch weniger bekannt im Sloven.) von Kühen, stelna, telna; von Stutten, žrebna, (nach dem *Serb.* sožrebna); von Schweinen, sprasna, prasna; (von Hündinnen u. dergl. *Serb.* skotna); trächtig werden, ubrejiti se, bрейiti se; trächtig machen, ubrejiti, bрейiti, bei Schafen auch, jedoch selten umerkati.

Trächtigkeit, die, brejost; im Zustande der Trächtigkeit, kadar je breja.

Trachtwesen, f. **Mode**.

Tracht, der, trahit.

Traciren, f. **Abstecken**, **Entwerfen**.

Tract, der, kos, del posloplja, potez.

Tractabel, *adj.*, mehak.

Tractament, das, ein Schmaus, gostarija, gostje, posjedina; das Monatgeld, plaća, nach *V.* služek na mesec; Behandlung, Begegnung, ravnanje.

Tractat, der, Abhandlung, kleines Buch, pisanje, razgovor, bukve; Tractaten, bukvice; Vertrag, pogodba, dogovor; einen Tractat mit Jemand schließen, pogodbo s kom storiti, pogoditi se s kom; Unterhandlungen *pl.*, pogovori *pl.*, pogajanje, auch pogodbe *pl.*; mit Jemanden in Tractaten stehen, s kom pogodbe imeti, delati, pogajati se s kom; die Friedenstractate abbrechen, pogajanje ali pogodbe za mir razdreti, razdirati, auch razdreti se s kom.

Tracteur, f. **Traiteur**, **Speisewirth**.

Tractiren, v. a., mit einem Schmaus bewirthten, pogostovati, gostovati koga, gostje napraviti komu, f. **Bewirthten**; unterhandeln, pogoditi, pogajati se s kom; behandeln, ravnnati, delati s kom; der Thon läßt sich gut tractiren, glina se rada gnjete, peri.

Tractirer, der, gostovavec.

Trab, die, kolovoz, f. **Geleise**; pašnik.

Tradition, die, besedno, ustno izročilo; f. a. **Uebergabe**.

Trafil, die, kupčija.

Trasilant, der, prodajavec svojih izdelkov, trafikant.

Trage, in der Bsgg., nosni.

Tragaltar, der, nosni oltar, prenosni oltar.

Tragant, der, tragant (smola), der Strand, nach *Sul.*, kozlinec.

Tragantstoff, der, tragantovina.

Tragauge, das, plodni popek, ošek.

Tragbahre, die, nosila *pl.*, nosilaica.

Tragballen, f. **Trageballen**.

Tragbar, *adj.*, was sich tragen läßt, nosen, prenosen, nach *Gutm.* nosljiv, prenosljiv;

fruchtbringend, rodoviten, ploden, plodovit, roden, rodoven.

tragbarkeit, die, prenosnost, rodovitnost.

Tragbaum, der, f. **Tragebaum**.

Tragbuche, die, bukev.

Trage, in der Bsgg., nosni.

Trage, die, nosilo, nosilaice, noslice, nosle (*Jarn.*).

Träge, *adj.*, len, toßliv, neuren (langsam), umanj (*M.*); ein Träger, toßlivec, lenuh, umanjuh (*M.*), lenò, zavaljenec, f. **Faul**, **Faulenzer**; eine Träge, toßlivka, lenuhinja; trägt werden, uleniti se, poleniti, leniti se.

Träge, die, f. **Trägheit**.

Tragebahre, die, f. **Trage**, **Tragbahre**.

Trageballen, der, podpora (lesena).

Tragebad, das, f. **Tragiemmen**, eine Last damit zu tragen, ramnica, obramnica, naramaica, preramnica; in der Zimmermannslust, preklada (*V.*), podstavki (*poln.*).

Tragebaum, der, starke Stange, eine Last damit zu tragen, drog, koli; im Mühlenbaue, der Baum, auf welchem die Pflanze des darin laufenden Drillinges ruhet, polza (*V.*); an einem Karren oder Wagen die Querstange, oplen; Tragbäume des Tennbodens, nach *Gutm.* podsedki.

Tragebett, das, neštruga (*V. ?*), prenosna postelja; f. a. **Sänfte**.

Tragebock, der, ein hölzerner Bock, etwas zu tragen, koza.

Tragebohrer, der, podobarski sveder.

Tragegebend, *adj.*, lenohoden, lene hoje.

Tragehebel, der, drog, vod.

Tragehimmel, der, nebo.

Trageknospe, die, plodni popek, oko, zarocek.

Tragekorb, der, koš, naramni koš, obramnik; Handkorb, naročnica, košarna, cajna, jerbašček.

Tragekranz, der, svitek, (podvitek).

Tragelohn, der, nošnina.

Tragemüße, der, nosivka†.

Tragen, v. a. u. n. auch r., nesti, nositi,

(beides v. *impf.*), ein wenig tragen, ponesti; ich werde tragen, nesel bom, auch ponese; lange genug tragen (eine einzige Last ohne sie abzulegen), nanesti se, bei mehrmals aufgeladenen Bürden, nanositi se; die Säule trägt das Dach, stebel streho nosi, (derzi); über etwas, prenesti, prenašati; an den Händen tragen, v. rokah nositi, v. naročji imeti, pestovati, *fig.* ugajati mu, vse po godi storiti; Früchte tragen u. f. f., sad nositi, prinesti, roditi; die Bäume tragen nicht jedes Jahr, drevje ne rodi vsako leto; alles, was die Erde trägt, vse kar zemlja rodi, (raja); von Thieren, nositi, f. **Trächtig**; Augen tragen, prinesti, nesti, prinašati, vreti, dajati; das trägt mir nichts, to mi nič ne nese, ne koristi; sich mit Gedanken tragen, misli mu po glavi hodijo, misli imeti; von Haus zu Haus tragen, na prodaj nositi (od hiše do hiše); herumtragen, raznesti, raznositi, raznašati, prenašati po —; Kosten tragen, stroške plačati;

sich tragen, gekleidet sein, nositi se, oblačiti se; er trägt sein Herz auf der Zunge, kar mu je v serci, to mu je na jeziku; der Säger weiß seine Stimme gut zu tragen, pevco zna lično peti (V.); die Nase hoch tragen, prevzetovati; das Eis trägt, led derži, (nese); davon tragen, erhalten, bekommen, dobiti, imeti; Schande davon tragen, sramoto imeti; auf beiden Achseln tragen, f. Achsel; er trägt immer Stiefeln, vedno obut hodi; in der Hand tragen, nesti, imeti, deržati v roki; daran trage ich kein Gefallen, to se mi ne ljubi, ne dopada; man trägt sich mit einem Gerüchte, pravijo, sum gre, glas je počil; etwas in ein Buch, in die Rechnung tragen u. f. f., zapisati, zapisavati oder zapisovati; Gewalt, ein Amt, eine Krönung, Gemüthsbewegung tragen, imeti; Liebe, Sorge u. f. f. tragen, ljubezeti, skerb imeti, ljubiti, skerbeti; Leid tragen, žalovati; Verlangen tragen, želeiti; Ehen tragen, sramovati se, bati se i. t. d.; Gfessel tragen, gabiti se; das Schiff trägt soviel, ladlja nese, derži toliko; die Finten tragen, pušo nositi, vajak biti, v beli suknji hoditi; Namen tragen, ime imeti, imenovati se; ich trage Lust, etwas zu thun, rad bi kaj storil; Bedenken tragen, pomišljati, ustavljati se, skerb biti koga, skerb imeti; leiden, ertragen, nositi, terpeti; das kann ich leicht tragen, to lahko prenesem, preterpim; f. Ertragen; der heiligste Mann, den die Erde trug, nar svetejši mož, ki ga je zemlja kdaj imela; die Schuld tragen, kriv biti; Schaden tragen, škodo imeti, terpeti, škoden biti; Rechnung tragen einer Sache, v mar jemati kaj, gledati na kaj; zur Schau tragen, f. Schau; reichen, z. B. meine Augen tragen nicht so weit, ne vidim tako daleč; vom Gewehr, nesti; das Kleid trägt sich gut, obloka se dobro, lepo nosi, se uda; sich nach Hause tragen, domu odpraviti se; sich gerade tragen, ravno, po konci deržati se.

Tragen, das, nošnja, nošenje.

Tragend, adj., nesoč, noseč.

Träger, der, nosce, nosivec, nosič, nosač, nosač (V.); Hüfenträger, operto pl.; f. a. **Trageballen**, **Tragebaum**; fig. podpornik, podslomba, steber; (anat.), Atlas, f. dieses, Träger der Gewalt, oblastnik.

Tragereß, das, krošnja (V.).

Tragerin, die, lena nošnja.

Trägerin, die, nosivka, nosačka.

Tragering, der, von Stroh, Kasten auf dem Kopfe zu tragen, svitek; an dem Wagen, damit den Rungstoch auf die Are zu stellen, kopriva (Zut.), ročični riak ali obroček.

Tragerlohn, f. **Tragelohn**.

Trageschaf, das, ovca.

Tragesel, das, **Trageriem**, der, naramnica, ramnica, opertnica, pertavnica (3.R.).

Tragesel, der, osel, tovorivec, auch tovor (3.R.).

Tragesessel, f. Sänfte.

Tragestempel, der, podpora (V.).

Tragestütze, die, podpora.

Tragezeit, die, čas nošnje, brejosti.

Tragsähigkeit, die, nosivnost.

Trägheit, die, tožljivost, (tožljivo V.), lenost, lenoba, zaspčnost; die Kraft der Trägheit, das Beharrungsvermögen, (vis inertiae), etwa brezvoljnost (Willenlosigkeit), bei Robida lenjivost, poln. bezvoladnošć (brezvoladnost), böhm. nevolnost.

Traghimmel, der, nebo.

Tragifer, der, tragik(ar), igravec žalostnih iger.

Tragikomisch, adj., tragikomiden, žalosten pa tudi smešen.

Tragikomödie, die, tragikomedijska, žalostna in nekoliko smešna igra.

Tragisch, adj., žalosten.

Tragleiste, die, an einem Haspel, die Querteile, auf welche das Garn u. f. f. zu ruhen kommt, da man es aufhaspelt, nach V. polica; f. a. Querteiste.

Tragödie, die, žalostna igra, tragedija; eine traurige Begebenheit, žalostna zgodba.

Tragpfeiler, der, Tragsäule, die, podpora, steber.

Tragress, das, krošnja.

Tragriemen, der, naramnica, obramnica, opertnica, pertavnica.

Tragring, der, Tragkranz, svitek.

Tragsack, f. Gebärmutter (der Thiere).

Tragteil, der, opertnica.

Tragvermögen, das, nosivnost.

Tragwanne, die, brenta.

Tragweite, die, etwa sežaj, nošaj; Schussweite, streljaj; die Sache hat eine große Tragweite, reč daleč sega, meri, gre.

Tragwerk, **Trägerwerk**, das, (mont.), nosivna priprava.

Tragwulst, die, svitek.

Train, der, vlak; f. a. Troß, Nachzug.

Traineur, f. Marodeur.

Trainieren, f. Einhalten.

Trakt, f. Gesichtszug.

Traktier, der, traktirč, gostivničar.

Trakteln, f. Anschlagen (bei den Schneidern).

Trakt, u. f. f., f. Tract.

Trällern, v. n., eine Melodie ohne Worte singen, tralalati, peti sam pri sebi, in Untertr. rožkati u. dhlali.

Tralle, f. Gitter.

Tram, der, Ballen, tram (auch poln. und böhm.), bruno močno; starker Baum, hloh, öök.

Trambaum, der, f. Tram; (nach Ravn. blizjak).

Trämel, der, porenkelj, poleno, drog, soap, cepce; f. Knüttel, nach V. dremelj.

Traminer, der, neka tirolska terta, traminec.

Tramontane, f. Nordpol, Nord.

Tramp, der, ein derber Trit, cepet, copot, topot.

Trampe, die, drog.

Trampel, der, škorkla, burkla (sosebno ženska); indijski velblod.

Trampeler, der, cepetalo, topotalo.

Trampelig, adj., škorklast, okoren.

Trampeln, **Trampen**, v. n., cepetati, ob tla biti, topotati z nogami, nach *Gutam*. z nogami treti, stopicati (V); f. a. Trefen.

Trampelstier, das, velblod, dvoherbтник, dvogorbar (indijski).

Tramrecht, f. Ballenrecht.

Tramseide, die, svila v votku.

Tranchée, f. Laufgraben.

Tranchiren, v. a., razrezati, rezati (peckenko).

Tranchiren, das, razrez (ovanje).

Tranchirer, der, rezavec, rezač.

Trändeln, v. n., jögern, gnojcati, mečkati, mecati.

Tranikel, f. Sanikel.

Trank, der, überhaupt, pitje (das Trinken), ein bestimmter einzeln, pitek (V.), pitva; Getränke, pijača, (pitvina M.), serb. pilo.

Tränke, die, voda, napoj; der Ort des Tränkens, napajališče, napajališe, napojišče, napojise, serb. pojilo, pojište; ein Vieh zur Tränke führen, živino napajati ober na vodo gnati, goniti h koritu.

Tränken, v. a., napojiti, napajati (besonders von Thieren), auch pojit, piti dati, dajati komu; das Kind tränken, sängen, podojiti, dojiti; der Regen tränkt die Erde, dež zemljo poji (V.), namaka; die Wiesen tränken, senožeti močiti, vodo napeljevati na-nje; f. Wässern: von einem flüssigen Körper durchziehen lassen, razmočiti, razmakati, namazati dobro, da se navzame, napije (u. pr. papir olja).

Tränken, das, napajanje, namakanje, polivanje.

Tränker, der, napajavec, napajač.

Tränkerin, die, napajavka.

Tränkefaß, das, posoda za pijačo.

Tränkgeld, f. Trinkgeld.

Tränkerhd, das, gummo s studenčkam.

Tränkepfers, das, pitni dar, mokri dar.

Tränkrinne, die, zum Tränken des Viehes, korito, zlob za napajanje živine.

Tränkener, die, dach, davek od vina, ola in sploh od pijače.

Tränktrog, der, korito.

Tränkung, die, napajanje.

Tränk, f. Tränk.

Transaction, f. Vergleich.

Transalpinisch, adj., zaplaninsk.

Transatlantisch, adj., prekmorsk.

Transcendent, adj., presežin.

Transcendental, adj., nadčuten.

Transferriren, v. a., gepfändete Sachen, prenesti, prenasati zarabljene reči (iz dolžnikoviga stanišča); übersezen, prestaviti na drago mesto.

Transfiguration, f. Verklärung.

Transformiren, f. Umgestalten.

Transfundiren, v. a., pretočiti, pretakati.

Transgressiv, der, prestopni način.

Transitiren, v. n., iti skoz deželo, prevažati se (od blaga).

Transitiv, adj., prehoden.

Transito, f. Durchfuhr, Durchfuhrhandel.

Transitorisch, adj., prehoden, minljiv.

Translation, die, prestava, prestavljanje; die Gebühr, prestavnina.

Translator, der, prestavljavec.

Translociren, f. Versetzen.

Transmontan, adj., zagorsk.

Transmutiren, f. Verändern.

Transparent, adj., skoz vidin, nach dem Russ. prezračni, böhm. průsvitny (pre-svitni); das, prezračni, presvetni obraz, napis.

Transpiriren, f. Ausdünsten, Schweißen; fig. zvoditi se po govoricah.

Transplantiren, v. a., presaditi, presajati.

Transponiren, v. a., prestaviti muziko iz eniga tona na drugiga.

Transport, der, der Gefangenen, prepe-ljevanje uklenjencov; der Waaren, vožnja, prevoznja; im Kriegswesen, was unter einer Bedeckung fortgeschafft wird, vožnja; einen Transport aufheben, Kriegsbedürfnisse und die Bedeckung, zajeti, zasaciti, vjeti prepe-ljavino in varstvo, vojaško blago in sprem-nike; die transportirte Mannschaft sammt Bedeckung, prevojnenci in spremniki.

Transportabel, adj., prenosen, prevozen.

Transporteur, der, in der Mathematik, prenasavec (voglomer).

Transportiren, v. a., naprej spraviti, spravljeni, prepeljati, prepeljevati, voziti, prevažati, odpraviti, odpravljati; in der Mathematik, prenesti, prenasati kam.

Transportkosten, pl., voznina, prevoznina.

Transportschiff, das, vorna, prevoznaladja, ladja prepeljavka (V.).

Transportsmittel, das, vozilo.

Transscribiren, v. a., prepisati.

Transsubstantiation, die, prebistvenje, prememba bistva.

Transumpt, f. Abschrift.

Transvers, **Transversal**, f. Schräg.

Trapez, das, trapez, zategnjeno čveterokotje, nach dem Poln. raznobok.

Trapisten, pl., trapisti pl.

Trapp! int., trop! top!

Trapp, der, die Stiele der Weinbeeren, pecelj; f. Kamm; eines Pferdes, Trappe, die, stopinja, sled; f. a. Thonstein.

Trappe, der, (Otis tarda), der große Trappe, velika amša (V.), droplja (Vuk u. Gutm.), böhm. u. poln. drop; der kleine, (Otis Te-trax), mala amša ali dropja.

Trappe, die, f. Trapp.

Trappel, die, luknjasta deska papirarska.

Trappeln, v. n., ceptati, taptati; kleine Schritte machen, drobneti.

Trappen, **Trapsen**, v. n., verb auftreten, taptati, ceptati; getrappt kommen, pritaptati, priceptati; f. Trampeln.

Trappgang, f. Trappe.

Trasch, der, nasad (pri mlačvi).

Trätschen, v. n., äundrati.

Traß, f. Toffstein.

Traffant, der, trasant, poteznik ali izdajnik menjice.

Traffat, der, trasat, na kogar je menjica izdana.

Traffiren, v. n., auf jemanden traßiren, auf ihn schreiben, daß er den Wechsel zahle, izdati, potegniti, trasirati menjico na koga.

Traßirer, f. Traffant.

Tratte, die, na koga izdana menjica, trata, (potezkaf).

Trau-, in 3ßgn., poročni.

Traualtar, der, poročni oltar.

Traube, die, Weintraube, grozd, grojzd, dim. grozdč, coll. grozdje; rosihe, schwarze Trauben, collect. černina; ein ähnlicher Blüthenstand, česulja; Trauben lesen, tergati, brati; Traube ohne Beeren, ozobok, hlantina, ozobina; das Abfallen der Blüthen der Trauben, operh (operhniti).

Trauben-, in 3ßgn., grozdni, — od grozdja.

Traubenabfall, der, odpadek od grozdja.

Traubenacht, der, grozdasti ahat.

Traubenalaun, der, grozdasti golun.

Traubenartig, adj., grozdast.

Traubenalg, f. Traubenhülse.

Traubenbeere, die, vinska, grozdna jagoda.

Traubenblut, das, vino (zlasti černo).

Traubenbohrer, der, durgelj, sveder z vinto.

Traubenbräme, f. Brombeere.

Traubenbutter, die, brenata grozdja.

Traubeneiche, f. Steineiche.

Traubenerbse, f. Geißflce.

Traubenform, die, grozd.

Traubenförmig, f. Traubenartig.

Traubengebirge, das, vinska gora, vinogorica.

Traubengehänge, das, auf Latten, latnik.

Traubengeländer, das, brajda.

Traubengott, der, (nach heid. Beg.), bog vina.

Traubenjagel, der, kartače strelno v podobu grozda.

Traubenhang, der, vinska brežina.

Traubenhaut, die, im Auge, (uvea), grozd-nica.

Traubenholder, der, rdeči bezeg, divji bezeg.

Traubenhülse, die, kožica vinske jagode, meli, mošnjice od grozdja.

Traubenlamme, der, pecelj; f. Ramm.

Traubenlern, der, peška, pelek jagode vinske.

Traubenlirsche, f. Elsebeere.

Traubenlofb, der, košek, plenir grozdja.

Traubenkraut, das, (Chenopodium botrys), grozdno zelje.

Traubenlese, die, tergatva, tergatev, terganje, branje; f. a. Weinlese.

Traubenleser, der, tergavec, tergač, bravec, berač, obiravec.

Traubenleserin, die, tergavka; bravka, beračica.

Traubenmoß, der, vinski moß (ali mast).

Traubenmuth, f. Agrest.

Traubenmuth, die, drevesu podobna leska.

Traubenreich, adj., grozdnat.

Traubenraß, der, vinska kaplja, auch schlecht. kaplja; ungeitiger, podbiranec, podbirek, kislica.

Traubenrhimel, der, černosiva plesnoba.

Traubenrhirup, der, sirup iz grozdja.

Traubenstein, der, in Karlsbad, grozdnikf.

Traubenstengel, der, pecelj, repič, ocimek (Gutsm.).

Traubenstiel, der, pecelj, nach Jarn. ocimek.

Traubenstod, der, terta vinska, coll. terseje.

Traubenstrauch, der, grozdnati germ.

Traubensträger, der, grozdonosec.

Traubenstreifer, der, tlačivec, mastivec.

Traubenstreiferin, die, tlačivka, mastivka.

Traubenvoll, f. Traubenreich.

Traubenwand, die, zid prepleten z vinsko tertu.

Traubenweise, adv., po grozdih.

Traubenweizen, f. Reichweizen.

Traubenzeit, die, tergatev, ob terganji.

Traubenzünder, der, cukor grozdnik, iz grozdja.

Traubenzüweig, der, vejica z grozdam.

Traubig, adj., grozdat, grozdnat.

Traublich, adj., einer Traube ähnlich, grozdast, kakor grozd.

Trauerbrief, der, poročni list.

Trauen, v. a., copuliren, poročiti, poročati, serb. u. russ. venčati, böhm. oddati; der Trauende, poročevavec; der, die Getraute, poročenee, poročenska; sich trauen lassen, poročiti se; v. n., glauben, sich verlassen, zaupati, upati komu, zaupati na kaj, verovat, verjeti komu, zanesti, zanašati se na —, vero dati; traue ihm nicht, ne veruj (veri) mu!, serb. uzdati se u što; es ist nicht zu trauen, ni varno, ni se zanesti; traue auf Gott, v Boga (za)upaj; v. r., sich trauen, upati si; ich traue mir nicht, ne upam si, ne derznem, bojim se (ich fürchte), ne smem (mehr: ich darf nicht), ne imeti serca.

Trauen, das, poročanje, upanje, verovanje.

Trauer, die, das Trauern, žalovanje; Traurigkeit, žalost; die Trauer anlegen, v černo, nach V. žalovavsko se obleci; die Trauer tragen, in der Trauer sein, černo, po žalovavsko oblečen hoditi, nach Gutsm. obrob-ljen u. komal(?) hoditi; große, tiefe, tiefe, leichte Trauer, veliko žalovanje, malo žalovanje; in Trauer versetzen, razžalostiti, v žalost pripraviť koga.

Trauer-, in 3ßgn., žalostni. černi.

Traueranzug, der, černe oblačila.

Trauerauge, das, žalostno, otožno oko.

Trauerbaum, der, žalostno drevo, serb. jadikovina (Vuk).

Trauerbegängniß, das, pogreb.

Trauerbild, das, podoba žalosti.

Trauerbinde, die, žalovavski ovoj (V.), černi ovitek.

Trauerbottschaft, die, žalostno naznanilo.

Trauerbrief, der, žalostno pismo.

Trauerente, die, črna rasa.
 Trauererbe, das, žalostna dedina.
 Traueressen, das, sedmina.
 Trauerfahne, die, pogrebno bandero.
 Trauerfall, ber, žalostna reč, žalostni prigodek, primerljaj.
 Trauerfeld, das, polje žalosti.
 Trauerfest, das, žalostno obhajanje.
 Trauerflor, ber, f. Trauerbinde.
 Trauergeherde, die, žalostni obraz.
 Trauergebante, ber, žalostna misel.
 Trauergedicht, das, Trauergefang, ber, Trauerlied, das, žalovavska, žalostna, žalna pesem, žalostnica.
 Trauergekläute, das, zvonjenje merliču, merliško zvonjenje.
 Trauergefang, ber, žalostno petje.
 Trauergeschichte, die, žalostna pripoved, prigodba.
 Trauergewand, das, črna, žalostna, žalna obleka.
 Trauergrund, ber, vzrok žalosti, zakaj kdo žaluje.
 Trauerhaus, das, hiša žalosti.
 Trauerjahr, das, žalovavno leto, žalostno leto.
 Trauerleid, das, žalovavno, černo oblačilo.
 Trauerland, das, dežela žalosti.
 Trauerlaut, ber, glas žalosti.
 Trauerlich, adj., žalovavsk.
 Trauermahl, das, pogrebnščina, pogrebnina, sedmina.
 Trauermantel, ber, črni plašč, plajš.
 Trauermarsch, ber, žalostni, pogrebni marš.
 Trauermesse, die, črna maša, meša, maša za mrtve.
 Trauermuse, die, muza žalostnih iger.
 Trauermusik, die, pogrebno petje, pogrebna, mertvaška muzika za merličem.
 Trauern, v. n., žalovati, žalosten biti; um einen, über Jemanden, žalovati koga, zavolj koga, obžalovati koga, (serb. žaliti koga); eine gewisse Zeit hindurch trauern, prežalovati; f. a. Bedauern; um einen Verstorbenen, žalovati, tarnati (mehr: wehklagen) po rajnkem, v černo oblečen biti; tief trauern, ves v černem hoditi, ves černo oblečen hoditi; trauernb, žalujoč, žalovaje.
 Trauern, das, žalovanje, obžalovanje; lauter, tarnanje.
 Trauernachricht, die, žalostno poročilo.
 Trauernacht, die, prežalostna noč.
 Trauerort, ber, mesto žalosti, žalovanja.
 Trauerpferd, das, černo ogrenjeni konj.
 Trauerrede, die, merliški, pogrebni govor; pridiga, govor po rajncem, po rajnci.
 Trauerrod, ber, črna sukna.
 Trauerspiel, das, žalostna igra (Gutsm.), tragedija.
 Trauerspielartig, f. Tragisch.
 Trauersstimme, die, žalostni glas.
 Trauersumm, adj., nem od žalosti, kdor je (od) žalosti obmolnil.
 Trauertag, ber, dan žalosti, žalovanja, nach V. žaloviti dan.

Trauerston, ber, žalostni glas.
 Trauertuch, das, černo sukno.
 Trauervoll, adj., prežalosten.
 Trauerwagen, ber, mertvaški voz.
 Trauerweib, das, žalovavka, žalostnica.
 Trauerweide, die, žalujka, želujka (nach Zal. in Unterfr.), verba žalostnica, im Serb. nach Vuk stermogled, auch stermogred.
 Trauerzeichen, das, znamenje žalosti, žalovanja.
 Trauerzeit, die, žaloviti (V.), žalostni čas, čas žalovanja.
 Trauerzug, f. Leichenzug.
 Traufbaum, ber, nakrajno drevo v gojzdu.
 Traufe, die, kap; das Wasser davon, kapnica, (serb. kapavnica), strešnica; Dachrinne, f. dieses; unter die Traufe gerathen, pod kap priti; aus dem Regen in die Traufe, iz luže v mlako, iz dežja pod kap, iz lonca v kotel; f. a. Regen.
 Träufeln, v. n. u. a., kapljati, (padati v kapljicah); bis hochin, prikapljati do —, rositi, solziti; träufelnd, kaplajoč, kapljaje.
 Träufeln, das, kapljanje.
 Traufen, v. n., kaniti (v. prf.), kapati, (padati v velikih kancih); alles traufte vom Berne, vse je od mize kapalo, vse polno je bilo vina; f. a. Nieseln; bei M. cankati, cankljati.
 Träufen, v. a., kaniti, kapati, v kapljah dajati, vlijati.
 Träufen, das, kapanje.
 Traufsaß, das, podkapni čeber.
 Traufstufen, ber, kljuka podžlebona.
 Traufnaß, adj., do polti moker, do kože.
 Traufrecht, das, kapna pravica, pravica do kapa.
 Traufrinne, die, zleb.
 Traufröhre, die, kapna cev, strešna cev.
 Traufwasser, das, kapnica, strešnica.
 Traufwein, ber, Pestwein, podčepina, podčepnica.
 Trangebühr, die, poročnina.
 Traulich, adj., prijazen, po domače, odkritoserden, kakor med znanci, med svojimi.
 Traulichkeit, die, prijaznost.
 Trauflieb, das, poročna pesem.
 Traum, ber, sanje, senje, pl., selten sanja ob. senja, auch sen gen. snä, welches jedoch mehr noch Schlaf bedeutet, im Traume, v sanjah; Träume sind Schäume, sanje so prazno, so laži; ängstliche Träume, težke sanje; einen Traum haben, sanjati, senjati se komu; v. i., ein verworrenen Traum, klama; Träume deuten, sanje razkladati, razložiti, razlagati; auf Träume halten, sanjam verovati, vero na sanje imeti; einem aus dem Traume helfen, posvetiti komu, razjasniti, de spregleda; ein schöner Traum, sladke sanje; der Traum geht mir aus, sanje so se mi spolaile; im Traume reden, v spanji, v snu, speč govoriti, blesti; f. a. Einbildung; es kam mir im Traume vor, zdelo se mi je v sanjah, sanjalo se mi je.
 Traum, das, konec niti; f. Plan.

Traumansleger, *f.* Traumdeuter.
Traumbild, *das*, podoba v sanjah.
Traumbuch, *das*, nač V. sanjske bukve *pl.*, nač dem *Böhm.* sanjar ob. sanjar.
Traumdeuten, *das*, razkladanje sanj.
Traumdeuter, *der*, razkladavec, razkladač sanj.
Traumdeuterei, *die*, razkladanje sanj.
Traumdeuterin, *die*, razkladavka sanj.
Träumen, *v. n. u. a.*, senjati se, sanjati se (als *v. i.*), auch sanjati ober senjati als *v. n.*; ich träume, senja se mi, senjam; er träumte, daſ, vidilo, zdelo se mu je v sanjah; den Morgen vorbei träumen, jutro presenjati, prespati; laß dir das nicht träumen, ne misli, naj se ti ne sanja, naj ti kar v misel ne hodi, *fig.* blesti, bresti; er träumt sich glücklich, misli, da je srečen, ima se srečniga; träumend, senjaje.
Träumen, *das*, senjanje.
Träumer, *der*, senjavec, sanjavec, senjač, senjar.
Träumerei, *die*, sanjarija, senjarija.
Traumfabren, *adj.*, zveden v sanjah in njih razlaganji.
Träumerin, *die*, sanjavka, senjavka, senjarija.
Träumerisch, *adj.*, senjavsk, senjav, sanjavsk, sanjarsk; das träumerische Wesen, senjavost.
Träumerlehre, *die*, senjarski nauk.
Traumgebilde, **Traumgeſicht**, *das*, podoba, prikazen v sanjah videna.
Traumgeſchlecht, *das*, minljivi rod človeški.
Traumgeſtalt, *f.* Traumgebilde.
Traumglaube, *der*, vera v sanje.
Traumgott, *der*, Morfej.
Traumleben, *das*, življenje v sanjah, minljivo.
Traumloſ, *adj.*, brez sanj.
Traumtrinken, *adj.*, omamljen od sanj.
Traumvoll, *adj.*, senjav.
Traumwachen, *das*, snobdenje † (*böhm.*).
Traumweiſſager, *der*, kdor prerokuje iz sanj; *f. a.* Traumdeuter.
Traumwelt, *die*, svet v sanjah, senjarski.
Traun *int.*, zarés, ej, res, resnično, po-pravici, *serb.* zaisto; es ist traun wahr, pač je res, ej, da je res, *vulg.* primaruha!
traured, *die*, govor, pridiga pri poroki.
traurer, *der*, žalovavec.
traurig, *adj.*, žalosten, klavern, pobit, oparjen, otozin; sehr traurig, prežalosten, traurig werden, žalovati, užalostiti se, razžalostiti se; ich werde traurig, žalost me obhaja, me je obšla, milo se mi je storilo; *f.* Bedauern; Jemandem traurig machen, koga razžalostiti, v žalost pripraviti, žaliti, užalostiti; ein trauriger Mensch, žalostnik, *fig.* pustež, mila jera (*niedr.*); sich traurig halten, kisati se; ein gezwungenes, affectirtes, trauriges Geſicht, kisla merda; traurig anſehen, oparjen biti; traurige Zeiten, žalostni časi.
Trauriggeſtimmt, *f.* Traurig.
Traurigkeit, *die*, žalost, otožnost.

Trauring, *der*, persten ali perstan poroški, vérnik; *f. a.* Ehering.
Trauschlein, *das*, poročni, poroški list, poročno pismo.
träuschen, *v. n. u. i.*, heftig regnen, čopati; čopdrati; es träuscht, čopota, čopodra, pluska.
trausinn, *der*, odkritost.
trausraut, *f.* Wohlverleih.
traut, *adj.*, preljub, preserečen, premil, ljubeznjiv, prijazen, predrag.
trautheit, *f.* Traulichkeit.
trautisch, *der*, poročna miza.
trauung, *die*, poroka.
trauungs-, in Biſſen., poročni, nač V. poroški.
Trauungsbuch, *das*, bukve poročenih, poročne bukve.
Trauungsſchein, *f.* Trauschein.
trave, *die*, zaboj, opaz na ladijah.
traverse, *f.* Querwall.
traverſiren, *v. n.*, vprek skakati, zaganjati se.
travestiren, *v. a.*, travestovati, na smeh predelati, preličiti poezijo, dati ji smešno podobo, na robe obrniti.
treber, *f.* Traber.
treb, *f.* Zug.
trecken, *f.* Zaudern.
trecken, *f.* Stehen.
treckſeil, *das*, vlačgarska vrv (*V.*).
treff, *der, lop, udarec, čop; einen Treff geben, lopniti, počiti koga.
treffen, *das*, im Kartenspiele, tref, želod (po podobi).
Treffen, *v. a.*, durch einen Schlag oder Stoß (*heftig*) berühren, zadeti, zadevati, in St. und *serb.* pogoditi, nač M. ugoditi; die Reiche trifft mich, versta mene zadeva, je na me prišla, moja je versta, moj je red; das Ziel treffen, v tarčo zadeti; er wurde vom Blitze getroffen, treščilo, trešilo je va-nj; sich getroffen fühlen, kako grajo na se obračati, čutiti, da na-nj gre, meri; das ist nicht treffend, to se ne prilega, ni prav, ni prilično, resnično, zvesto; getroffen!, zadeto! prav! tako je!; eine Heirath, Wahl treffen, oženiti se, izvoliti, izbrati; eine Allianz, Bündniß, Vergleich, Waffenstillstand, Anstalten treffen, zvezo itd. storiti, delati, napraviti, napravljeni; ein Bild ist getroffen, obraz je podoben, resničen, zadeti koga v malari podobi, malati zvesto, da je podobno; treffender konnte er das nicht ausdrücken, lepši, primeriši, bolje je ni mogel povedati; an-treffen, finden, najti, dobiti, dobivati, naleteti na —; *f.* Antreffen; der Schlag hat ihn getroffen, mertud ga je zadet; wie es (sich) trifft, kakor kane, kakor bo. kakor pride; es hat ihn ein Unglück getroffen, nesreča se mu je prigodila, primerila, *serb.* ga je našla; ihn trifft es am schlimmsten, njega je najhuje prišlo, udarilo, zadelo; crathen, zadeti, uganiti, priti na —; er trifft es nicht, ne opravi nič pri tem, ne bo je izdelal, izpeljal; nicht treffen, zgrešit*

kaj; das trifft dich, to se tiče tebe, meri, gre, leti na tebe; wen trifft die Schuld?, kdo je kriv?; er hat es auf ein Haar getroffen, še za las ni zgrešil; v. r., sich treffen, primeriti se, prigoditi se; f. Er-eignen, sich; Schiden, sich.

Treffen, das, spopad dveh vojsk, boj, bitva; ein Treffen halten, liefern, spopasti se, spr-jeti se, bojevati se; es kommt zum Treffen, boj vstane, boj so začeli, začenjajo; es auf ein Treffen ankommen lassen, napraviti, da pride na boj, ne marati, če bi prišlo tudi na boj; Linie der Soldaten, versta, red; die Handlung des Treffens, zadevanje.

Treffer, der, in der Lotterie, etwa zadetek, zadevec, številka dobitka.

Trefflich, adj., einen hohen Grad des innern Vorzuges habend, imenit; znamenit, izver-sten; f. a. Prädig; der innern Güte, prav dober, verl; trefflicher Kopf, dobra, bistra glavica; der äußern Würde, mogočen, zal, berhek; adv., izverstan, prav dobro, jako, silno lepo, nenavadno.

Trefflichkeit, die, imenitost, znamenitost, zalost, dobrot, verlost, izverstanost; dies be-fundet die Trefflichkeit seines Herzens, to nam sprčuje, kako zlahtniga, dobriga serca je.

Treisschuß, der, strol v tarčo.

Treib, die, Schneebahn, tir, gaz, pert.

Treibanker, der, uderževavno sidro.

Treibast, der, veja, ki raste drugi v križ.

Treibbrett, das, parnik (russ.); f. Mißbrett.

Treibegarn, das, lovnica (mreža).

Treibehaus, das, bei den Gärtnern, f. Treibhaus.

Treibholz, das, Flößholz, in Scheiten in einen Fluß geworfenes und gefloßtes Holz, plavljeni les, plavni les; vom Wasser ange-spültes, pelud, peljud, plavje oder plojve; Walgerholz, den Teig damit zu treiben, valjar.

Treibeis, das, srez, (böhm. stríš), plav-ljeni, plavajoči led; f. a. Eisbruch.

Treibejagen, das, gonja.

Treibelente, die, gonjaci pl., einer von ihnen, gonjac.

Treiben, v. a., gnati (v. impf.), goniti (v. frequ.); den Teig treiben, aus einander treiben, testo valjati (z valjarjem); an einen Ort zusammen-treiben, zgnati, zganjati, nach and. sognati, soganjati; der Wind treibt das Schiff, veter ženo (nese) ladjo; Reise um das Faß treiben, sod nabiti, nabijati; den Harn treiben, na modo, na vodo gnati; jemanden zu Paaren treiben, in die Gänge treiben, koga ugnati, uganjati, ukrotiti, užgati, ustrahovati, (vulg.) nakuriti, nasukati, nakaditi koga, na rep sko-čiti; v koxji rog ugnati; den Preis in die Höhe treiben, podražiti, dražiti reč, ceno kviško pognati; bei den Gärtnern, f. Weizen; an-treiben, priganjati, naganjati, poganjati, na-vijati; ein Thier treiben, poditi, pojati, po-gnati, poganjati, tirati (serb.); von wo heraus, izpoditi, izgnati, izpokati iz —; auf die Weide treiben, past gnati, na pašo gnati; eine Sache treiben, ost und viel aus-

üben, überhaupt delati; f. a. Betreiben; mehrentheils wird im Slovenischen ein dem Hauptworte entsprechendes Zeitwort gebraucht, z. B. Spott mit etwas treiben, zasmehovati kaj; Unzucht treiben, nečistovatit, nečistost počenjati, niedr. kurbiriti se, kurbati se; Blutschande treiben, kri mešati, rod kaziti; Pöffen treiben, burkati, smešne, burke počenjati, norčevati se, goniti se; Kurzweil treiben, kratkodasovati (se), čas kratiti; Unfug treiben, gerde, nespodobne, napöne reči delati, počenjati; Bücher treiben, kri-vične prihodke, obresti spravljati, odertijo uganjati; Gewinn treiben, dobičke delati; Diebeshandwerk treiben, tatiniti (V.), krasti; Muthwillen treiben, razsajati, razgrajati, ne-posajeno vesti se; Scherz treiben, šaliti se; einen Gebrauch mit etwas, kaj kako abra-čati, rabiti; eine Kunst treiben, umetno delo delati, pečati se s kako umetnišo; die Ma-leri, malati; Handlung, Kaufmannschaft treiben, kupčevati, tergovati; die Handlung im Großen treiben, na debelo kupčevati; die Studien (be)treiben, učiti se; die Bienenzucht treiben, bčelariti; ein Handwerk treiben, biti rokodelce, rokodelstvo imeti, živiti se z njim; das Wagnerhandwerk treiben, kolariti, biti kolar u. dgl., kola delati; Wirthschaft treiben, gospodariti, gospodiniti (von der Hauswirthin); sein Wesen wo treiben, zde-lovati kje, smoditi se, prepletati se, poti-kati se kje, kjer nima pravice; abschleiche Dinge treiben, gerde reči delati, počenjati; Vorwitz treiben, z nepotrebnimi rečmi pečati se; es zu arg treiben, pregerdo delati, čez nemoč, čez mero ravnati, preveč razga-njati (V.); Metalle treiben, obžigati rude, vzvišano delo biti, kovati, — svinee ločiti od srebra po taljenji; Erze treiben, s konjem izpravljati iz jame na dan; wie man es treibt, so gehet es, kakor mažeš (potiskas), tako teče; zum Heusersten treiben, gnati do zad-nje zarez; auf dem Wasser treiben, plaviti, gnati (n. pr. les); getriebene Arbeit, f. Er-haben(e Arbeit); Zweige, Blüthen, popke gnati, poganjati, (auch odganjati), hersteti, popčati; den Schwirß treiben, pot delati, po čemur se človek poti; Gewächse treiben, rediti, ravnati v toplici vertnarski; zur Zah-lung treiben den Schuldner, tirjati, prijaviti, da mora plačati; der Wirth wird es nicht lange treiben, kmal bo dokerčmaril, koj se mu bo posušila pivnica; zu etwas treiben, spod-bosti, spodbadati, siliti, pregovarjati k čemu; einen Nagel treiben, zabiti, zabijati, zatolci; in die Flucht treiben, v beg zapo-diti, spoditi, odgnati, spokati, razkropiti, zagnati, pregnati, v beg oberniti; ein Rad treiben, sukati, goniti; einmal, zasukati, zagnati, (voda goni kolo); auseinander treiben, razgnati, razganjati; es treibt mich, dervi, podi, žene, goni, naganja me, ne da miru; v. n., von den Bäumen (wie oben), poganjati, hersteti; f. a. Aufschließen; müßig umher gehen, potikati se, potepati se, kla-titi so okoli; der Schnee treibt, veter nese

odnaša sneg, rogovili s snegam; die Wol-
sen treiben, oblaki se ženo, se vlečejo drug
za drugim; das Holz treibt, derva plavajo
po vodi, voda nese, plavi derva; das Schiff
treibt, valovi ženo ladijo brez vodnika; das
Silber treibt (in Hüttenw.), srebro se loči
od svineca, odstopa.

Treiben, das, gonjenje, uganjanje, poče-
njanje, priganjanje; f. a. Ultrieb, Treibe-
jagd.

Treiber, der, gonjač, poganjač; f. a. Hirt;
bei den Böttchern, nabojec, nabijač, pogon
(gebr.).

Treiberei, die, nespametno siljenje, tišča-
nje, tišanje; f. a. Treibhaus.

Treiberin, die, gonjalka, poganjavka.

Treiberz, das, po konji na dan izvlačena ruda.

Treibfarbe, f. Beize.

Treibfaß, f. Beizfasse.

Treibfäustel, das, zabijavno kladvo.

Treibhaus, das, rastlinjak, v katerem se
kuri, nach dem Russ. toplica (vertnarska),
kroat. postava, nach Sinigen auch silnica;
f. a. Gewächshaus.

Treibhausfrucht, die, prisiljeni sad iz
rastlinjaka.

Treibhauspflanze, die, rastlina iz vert-
narske toplice.

Treibhauswärme, die, toplota, kakoršna
je v rastlinjaku.

Treibherd, der, razločevavnicaf.

Treibholz, f. Treibeholz.

Treibhütte, f. Treibhaus.

Treibjagd, f. Treibjagd.

Treibkeil, der, zagozda, zagozda.

Treibkorn, das, sreberni odpadki pri raz-
grevanji.

Treibkraut, das, (Ricinus communis),
kertični strah.

Treibkübel, der, brenta v rastlinjaku.

Treibling, der, in der Mühle, preslica; f.
Drilling; aus vollen Körben in lebige ge-
triebene Wiener, narejenec, prekaženec
(namreč roj).

Treiblohn, der, plačilo od gnanja, go-
njenja.

Treibmaschine, die, varvarska preslica.

Treibmittel, das, gonilo, kar kaj goni.

Treibmüchel, die, poganjavka.

Treibpferd, das, konj, ki se rabi pri gonji.

Treibrad, das, poganjavka; f. Treibrad.

Treibradbaum, der, worauf das Treibrad
ruhet, baba.

Treibsand, der, sviš, a. sviž.

Treibschacht, der, im Bergbaue, šaht, iz
kterih konji rudo vlačijo.

Treibschmel, der, osten.

Treibstange, die, poganjavka.

Treibstock, der, preslica.

Treibweg, der, gonje pl., stegno (r. stegna) pl.,
(in Rant., vergl. *altst.* st'gna, sing. Gasse).

Treibwerk, das, gonilo, vertilo, gonivna
priprava; in Hüttenw. zvinčena žindra.

Treibzeug, das, mreža; — plavje, plovje,
kar voda verže na breg.

Treibzule, f. Glode.

Treibeln, v. a., ein Schiff treibeln, ziehen,
ladijo vleči.

Treibelweg, der, vlačugarska pot.

Treil, das, ein Ziehseil, vlačugarska verv (V.).

Treilen, f. Treibeln.

Treiler, der, vlačnik, vlačugar.

Treillage, f. Gitterwerk (hölzernes).

Treite, f. Treppe.

Tremel, f. Trämel.

Tremmen, v. a., odtergati od lule, kar je
preveč glino.

Tremolith, f. Talkstein, tremolit (Šul.).

Trempe, der, im Bergbaue, podpora.

Trense, f. Kornblume.

Tremulant, der, bebender Ton, langsamer
Zitter, gugljes (V.), tresoč glas.

Tremuliren, f. Beben.

Trennwasser, das, voda zajeznica.

Trennbar, adj., ločljiv, razkrojljiv, raz-
vezljiv.

Trennbarkeit, die, ločljivost, krojlivost,
razvezljivost.

Trennen, v. a., f. Scheiden, Sondern;
razločiti, ločiti, odločiti, razdeliti; eine
Menge, die Schlachtordnung, die Glieder der
Soldaten, eine Versammlung, razdreti, raz-
dirati, narazen deti, devati, vsaksebi spravi-
viti, (bei Verne sebiti?); eine Raft trennen,
šiv razparati, parati, auch razporjati, por-
jati; fig. eine Verbindung, Kinder von Eltern,
Leib und Seele, ločiti, razdružiti; sich tren-
nen, (v. r.), ločiti se; auseinander gehen,
raziti se, razhajati se; die Ehe trennen,
razvezati zakon, razvezati zakonske, raz-
zakoniti; scheiden, ločiti, razločiti; sich
von Jemanden trennen, ločiti se od koga,
serb. razstati se, z ljubim razločiti koga
(nar. pes.); ein Bündniß trennen, zvezo
razdreti, razdirati; ein Reich trennen, raz-
dirati; den Kopf mit einem Hiebe trennen
vom Rumpfe, glavo odsekati; ein Ding ge-
waltig entzwei, von einander trennen, raz-
česniti kaj, raztergati, odtergati (abreißn);
durchs Schneiden, Hacken, odrezati, odse-
kati, odcepiti; durch einen Schlag, odditi;
chemisch trennen, razkrojiti, krojiti (Vert.);
von den Wasserfluthen, sich treten, damit ein
Berg entsteht, razklanjati se, pregrebati se
(nar. pes.).

Trennen, das, razdevanje, paranje, razpor,
ločenje, razdiranje, razvezovanje.

Trenner, der, razločevavec.

Trennwasser, das, paralo, paravni nožiček.

Trennpunkt, der, ločnik.

Trennstift, der, bei den Buchdruckern, kvadrat.

Trennung, die, razpor, razdor ločitva, loči-
tev, razid, razhod; Trennung der Ehe, razve-
za; Scheidung, ločitev, ločenje, (poln. a. russ.
razvod, serb. razpust); f. a. Spaltung.

Trennungsfall, f. Ablativ, Instrumental.

Trennungslinie, die, (čerta) ločnica.

Trennungstag, der, dan ločitve, razhoda,
razida, ločitvi dan, auch bloß ločenje.

Trennungsweg, das, žalost ločitve.

Trense, die, f. Schnur; Baum, uzda, lahka,
berzda uzdica.

Trensen, v. a., *undatiz*; auf Schiffen, *veroviti*; v. n., bei den Jägern, nach V. be-
eati, *drenzati*; der Hirsch *trenset*, wenn er
nicht aus lautem Halse schreit, jenen be-
e.

Trensing, die, tenka *verv.*

Trenze, f. Dreizahl.

Trepan, die, *trepan**, (ranocelsko *vertalo* za čepinjo).

Trepaniren, v. a., *trepanirati*, *vertati* čepinjo.

Treppab, *adv.*, po stopnicah *doli*.

Treppauf, *adv.*, po stopnicah *gori*.

Trepp, die, stopnice, *grednice pl.* (V.), *gredice* (nar. *pes.*), *stenge* pl.*, *russ.* *lestnica*; f. a. *Stiege*.

Treppenabfah, der, *odstavek*, *počivališče*, *počivališče stopnic*.

Treppenförmig, *adv.*, *postopno*.

Treppengeländer, Treppentlehe, die, *deržalo*, *deržaj*.

Treppenhaus, das, *opaž*, *ozidje*, ki obdaja *stopnice*.

Treppennebe, f. Treppenabfah.

Treppenstufe, f. Stufe.

Treppentlehe, die, *podpora stopnic*.

Treppstufe, die, *lina*, *okence* na stopnicah.

Trepschad, das, im Kartenspiel, *trešak*, *böhm.* *strasak*.

Treschammer, f. Schachschammer.

Tresfor, f. Schach.

Tresforiren, v. n., *zaklade nabirati*.

Tresforstein, der, *zakladni list*, *papirnati* *dinar*.

Trespe, die, (Bromus), *kostreba*, *rapulja*, *kopitnik*; (Bromus *arvensis*), *noreki oves*; (Bromus *glaber*), *glistnik*; (Avena *fatua*), *stoklasa*; *Naden*, *kokelj*; (Lolium), *ljilika*, *pijanka*.

Trespenartig, *adj.*, *kostrebast*, *stoklasast*.

Tresse, die, f. *Porte*; *porta**, *prema**; mit *Tressen* besetzen, *oportati*, *opremati*, *portati*, *premati*; *stark* damit besetzt, *ves portast*, *premast*, *opreman*.

Tressiren, f. Flechten, Schlingen.

Tresser, *pl.*, *tropino pl.*; f. *Trüber*; *Braunt-* *wein* aus *Tressern*, *tropinovec*, *tropovica* (V.).

Tresserwein, der, *Nachwein*, *patoke pl.*, *skavec*, *kavec*, *žonta*, *malo vino*, (*čvicoek*, *Gutem.*, ein saurer Wein überh.), *tropin-* *nica* (M.); f. a. *Nachwein*.

Tretbalg, der, *meh*, na *kteriga* se *stopa*.

Trete, die, *stopavnik*, *stopavnica*.

Treten, v. n., *stopiti*, *stopati*, *dim.* *stop-* *kati*; über etwas, *prestopiti*, *prekoračiti*; langsam *treteti*, *počasni stopati*, *kornciti*; *treteti* *Sie herein!*, *stopite*, *poj(d)ite noter*; auseinander *treteti*, *razstopiti* se; einem auf den Fuß *treteti*, *stopiti* na *nogo*, *serb.* *stati* (*stan-* *em*) na—; in den Weg *treteti*, na *poti* *biti* *komu*, *pot* *xastopiti komu*; auf seine Füße *treteti*, *vertati*, *stopiti* na *noge*; in Jemandes Fußstapfen *treteti*, *ihn* *nachahmen*, v. *koga* *stopnje* *stopati*, *po* *stopinjah* *njegovih* *hoditi*, *posne-* *mati* *ga*, *zgledovati* se *po* *njem* in *tako* *delati*; an das Fenster *treteti*, *k* *oknu* *stopiti*, *pristopiti*; vor die Augen *treteti*, *prikazati*

se, *priti*, *stopiti* *pred* *oči*; vor Gericht, *priti* *pred* *sodnika*; bei Seite *treteti*, na *stran* *stopiti*, *odstopiti*, *ukloniti* se; die Thüren *traten* ihm in die Augen, *solze* so *mu* *stopile* v *oči*; f. a. *Thräne*; in das 30. Jahr *treteti*, *nastopiti* 30. *leto*; der Wahrheit zu nahe *treteti*, *govoriti* *zoper* *resnico*, *no* *govoriti* *resnice*; ans Licht *treteti*, *priti* na *dan*, na *svetlo*; ins Mittel *treteti*, v *mes* *stopiti*, *miriti*; näher *treteti*, *približati* se, *blizje* *pristopiti*; auf Jemandes Seite *treteti*, s *kom* *potegniti*, s *kom* *vleči*, *pristopiti*, *pridružiti* se *komu*; zusammen *treteti*, *sterniti* se, *skupiti* se; das Geheh tritt ins Leben, in die Wirkksamkeit, *moč*, *veljavnost* *postavte* se *začne*; in den Dienst *treteti*, *služiti*, v *službo* *iti*, *stopiti* v *službo*; Jemandes Ehre zu nahe *treteti*, *segni* *komu* v *poštenje*; f. a. *Nähe*; in den Ehestand *treteti*, f. *Heiraten*; ins Gewehr *treteti*, *stopiti* *pod* *orožje*, *pri-* *jeti* za *orožje*, za *puške* in *djati* *jih* na *ramo*; an Jemandes Stelle *treteti*, *priti* *na-* *mesto* *koga*; die Sonne tritt in das Zeichen des Stieres, *solace* *stopa*, *prihaja* v *zna-* *menje* *bika*; Trauer trat an die Stelle des Frohsinnes, *veselje* se *je* *spremenilo* v *žal-* *ost*; in die Brunnst *treteti*, *začeti* *pojati* (*go-* *niti*) se; in nähere Bekanntschaft *treteti*, *bolj* *soznati* se; in den Kampf *treteti*, *boj* *začeti*; in freundschaftliche Verhältnisse *treteti*, *spri-* *jadliti* se s *kom*; v. a., *sich* *einen* *Dorn* *uff.* in den Fuß *treteti*, *tern* v *nogo* *zadreti* *si*, *nabosti* se na *tern*; etwas *entzwei*, in *Stücke* *treteti*, *kaj* *razhoditi*; in viele und kleine *Stücke* *treteti*, *razmandrati*, *mandrati*, *raz-* *teptati*; die Schuhe *schief* *treteti*, *čevlje* *po-* *hoditi*, *poslapiti*, *pošvedrati*, *pokrevljati*, *pošvertati*; Jemanden mit Füßen *treteti*, in den Reih *treteti*, *jemanden* *treteti*, *einen* *Wurm* *treteti*, *pohoditi*, *poteptati*, *pogaziti*, *pocep-* *tati*, *teptati*; etwas unter die Füße *treteti*, die *Gesetze* *uff.* *unter* die *Füße* *treteti*, *po-* *teptati*, *teptati*, *zanicevati*, v *niš* *djati*, *devati*, *pometati* s *čim*; die Schämcl (vom *Wreher*), *podnožnike* *prebirati* s *nogami*; das *Getreide* z. B. *Hirse* *treteti*, *meti*, (*manem*) n. pr. *proso*, mit *Wich*, *veršiti* *žito*; den *Schnee* *treteti*, *pogaziti*, *gaziti* *sneg*; den *Thon* bei den *Töpfern*, die *Helle* bei den *Gärbern*, die *Weintrauben*, die *Bälge* der *Orgel*, das *Pflaster*, etwas in ein *Gesäß* *treteti*, *vlačiti*; die *Bälge*, auch *goniti* s *nogami*; von den *Weintrauben* auch *pomastiti*, *mastiti* (*Rähl.*); (*Trauben* *stampfen*, *serb.* *muljati*); der *Hahn*, der *Läuber* *tritt*, *petolin* *kopca*, *jarči*, *kobači*, *serb.* *rašti* (*raštiti*) *ober* *rašči* (*raščiti* *ist.*); etwas *zusammentreten*, *zertriten*, *razmandrati*, *pomandrati*, *poman-* *cati*, *mancati*, *peštati*; alles *niedertreten*, *vse* *pomandrati*, *poteptati*, *pohoditi*; *Pflaster* *tret-* *eti*, *pohajkovati*, *postopati* (*brez* *dela*), *vlačiti* se, *klatiti* se *po* *alich* *mestnih*.

Treten, das, *stopanje*, *tlacenje*, *teptanje*.

Treter, der, welcher die *Weintrauben* *ober* *etwas* in *einem*, *ober* in ein *Gesäß* *tritt*, *ma-* *stivec*, *tlacar*, *tlacivoc*.

Tretetin, die, mastivka, tlačarica, tlačnica (V.).

Tretiharle, die, sadivna grabljo.

Tretknecht, f. Tretter.

Tretkufe, die, kad, v kateri se kaj tlača, masti.

Tretplatz, der, in den Biegeleiten, etwa tlačisce, tlačise; f. a. Tenne.

Tretsch, das, hodno kolo, žerjavovo kolo.

Tretschad, der, worin die Trauben ausgetreten werden, vreča tlačivna.

Tretschämel, der, bei den Webern, der Fußtritt, podnožnik, podnožniki pl.

Tretsche, f. Flichte.

Tretschod, der, kerznarska tlačna kad.

Tretstrog, Tretzuber, f. Tretkufe.

Treu, adj., f. a. Getreu; zvest, veren (in allen üb. slav. M., im Slov. auch gläubig), nach *Gutam.* auch zvestoben; treue Liebes-
segung, zvesta, natančna (russ. točna) pre-
stava; ein treues Gemälde, resnična, poži-
vern narejena malarija; seinem Voratz treu
bleiben, zvesto, trdnó deržati se tega, kar
je kdo sklenil; sich selbst treu bleiben, sta-
novitno enih vodil deržati se; es treu mit
jemand meinen, resnično, dobro misliti; treu
der Obrigkeit, pokoren gosposki; sehr treu,
prezvest.

Treu, die, f. Treue.

Treubrecher, der, nezvestnik, nach den
norstl. M. verolomnik, serb. nevrnik, a.
nevera.

Treubrecherin, die, nezvestnica.

Treubruch, der, nezvestoba, nezvestost,
russ. verolomstvo.

Treubruchig, adj., nezvest, russ. verolomen.

Treubruchigkeit, die, nezvestost, russ.
verolomnost.

Treue, die, zvestoba, zvestost, vera, vér-
nost; bei meiner Treue!, mož-besedal, na
moje poštenje!, za res!; auf meine Treue,
na moja besedo; auf Treue und Glauben,
na besedo, na poštenje in mostvo; die Treue
der Abschrift sieht man daraus, da je pismo
natanko prepisano, vidimo —; Wahrhaftig-
keit, resničnost; mit Treue die Pflichten er-
füllen, izpolnovati zvesto svoje dolžnosti;
Eid der Treue, prisega zvestobe; eheliche
Treue, zakonska zvestoba; f. a. Aufrich-
tigkeit; bei seiner Treue bethenern, na svoje
poštenje zaterditi, zaterdovati, böhm. vé-
rovati se.

Treueid, der, prisega zvestobe.

Treueistig, adj., zvesto vnet.

Treuegeben, adj., zvesto udan.

Treuefleißig, adj., zvesto marljiv.

Treuehortsam, adj., prezvest, zvesto po-
koren.

Treugen, f. Trodnen.

Treugesinn, adj., vérník misli, zvesto
misleč.

Trenherzig, adv., aus Vertrauen zu einem
anderen vertraulich in Unterredung seines Her-
zens, zvestiga serca, zvestoserčnost, od-
kritoserčen.

Trenherzigkeit, die, zvesto serce, zve-
stoserčnost, odkritoserčnost.

Trenlich, adv., nach V. zvestno, zvestobno,
pošteno, resnično, odkritoserčno, lepo.

Trenlos, adj., nezvest, neveren (mehr: un-
gläubig); ein Treuloser, nezvestnež, ne-
zvestnik; eine Treulose, nezvestnica; f. a.
Trenbrüchig; treulos handeln an einem, serb.
izneveriti koga.

Trenlosigkeit, die, nezvestost, nezvestoba.

Trenring, der, (perstan) vérník.

Trensen, v. n., muditi se, meckati.

Trensträger, f. Bormund.

Trenverschwiegen, adj., zvesto molčljiv.

Triendrien, pl., trimostvo.

Triangel, der, f. Dreieck.

Trianguliren, v. a., na trivogelnike me-
riti, triangulirati.

Triarchie, die, trovladje.

Triarier, der, tretjak.

Trias, f. Dreieit.

Triasformation, die, tretja tvorina.

Tribrachis, der, tribrachis, (vvv).

Tribuliren, v. a., Jemanden, nadlegati
komu, nadlegovati komu, nadležen biti ko-
mu, glušiti ga, ne dati mira.

Tribun, der, tribun, zagovornik ljudstva.

Tribunal, das, f. Gerichtshof.

Tribune, f. Schanzerüste, Rednerbühne.

Tribunus, der, in der Legion, auch einer
Cohorte, tisočnik; f. üb. Tribun.

Tribut, der, davek, nalog.

Tributar, adj., podložin, davku podveržen;
f. a. Zinspflichtig.

Trichter, der, livnik (D. R.), liv (V.), lj,
lijek, lijeo od. livek, (gen. livka), bei M.
lijak(?); ein großer Trichter, lakomnik, la-
kommica (eig. eine ins Faß geleitete Rinne);
Krafer eines Wellens, f. d.; anat. Lijek; in
den Mühlen, grot; an den Fischreusen und
Regen, nach V. aberk, vaberk.

Trichtersisch, der, morski globoček.

Trichtersförmig, adj., livkast, livku po-
doben.

Trichtern, v. a., vlti, liti, vlijati po livka.

Trichterschlund, der, gerlo (od) livka.

Trichterschwarrwerk, das, livkasto smer-
ealo ali brandalo v orglah.

Trichterschwamm, der, livkasta goba.

Trichterwinde, die, neki tuji alak.

Trichuride, der, tenkoglavec (Sumarsky).

Triktak, das, ein Spiel, triktak.

Tricot, f. Stridarbeit.

Trident, f. Dreizad.

Trieb, der, (von: treiben als v. n.), junger
Sproßling eines Baumes, mladika, mladice,
mladje, berst, popki (Knospen), kolence,
wilder Trieb, podrasek; voll Triebe, berst-
nat; einer Pflanze, kal, pogon, klica, kli-
ka, čeka; (von treiben als v. a.) der
Trieb des Viehes, das Treibjagen, das Recht,
das Vieh zu treiben, gonja, gonjenje, gomb-
ba; ein Trieb Ochsen, čeda, čreda volov; in
den Trieb kommen, začeti iti, teči, zagnati
se; Viehe, pašna, pašnik; das, was ein an-
deres Ding zur Thätigkeit bestimmt, es treibt,

ein Treibwerkzeug, gualo, gonilo; f. a. **Triebbrad**; der **Trieb** des Schießgewehres, nach V. gnaajo; das Gewehr hat einen guten **Trieb**, dobro strelja, dalješ nese; der daraus geschossene Körper, zagon (V.); die Bestimmung der Kraft eines lebendigen Geschöpfes: Instinkt, Naturtrieb, tišanje, tišanje, nagon; ich habe einen **Trieb** zu etwas, žene, tišči, naganja, sili me k čemu; einen **Trieb** zu etwas haben, auch veselje imeti do česa, nagošen biti k —, rad kaj storiti, notranja želja, nagib; aus eigenem **Triebe**, f. **Antrieb**; Jeder handelt nach seinem **Triebe**, bei **Gutsm.** kolikor ljudi, toliko čudi.

Triebartig, adv., po nagonu.

Triebbeiß, f. **Treibbeiß**.

Triebel, der, der trumme Arm das Spulrad umgirdet, kljuka (auch böhm.), vinta, dim. vintica; an einer Töpferscheibe, welche aus einem unten mit Zähnen versehenen Stocke besteht, motoroga; bei den Völkern, worauf man mit dem Schlägel schlägt, die Weise damit anzutreiben, pogon, pogonec, nabijavnik, nabojica, pavšek*.

Triebfeder, die, fig. kar človeka žene, nagibje, da kaj stori, nagib, nagon, vzrok, priganjek; f. a. **Beweggrund**.

Triebflorn, f. **Springflorn**.

Triebkraft, die, gonivna moč, gonivnost.

Trieblos, adj., brez nagona.

Triebmäßig, f. **Instinctmäßig**.

Triebbrad, das, kolo, ki kaj goni, gnavno, gonivno kolo, gibavno kolo, obračalo; f. a. **Triebfeder**.

Triebjam, adj., tolst (od tal, kjer naglo raste).

Triebland, der, mlevka, svišč, hliš (V.), sipni pesek; f. **Flugland**; prod melhak pri vodi.

Triebstachel, der, osten.

Triebsteden, der, in der Mühle, navlak, navlaka.

Triebvoll, adj., giben, živ.

Triebweg, der, gonje pl., stagne pl., zgon (fig. **Zufanimentrieb**).

Triebwerk, das, mašina.

Triebwerkmäßig, f. **Mechanisch**.

Triefauge, das, kermeljavo oko, kermeljivo, kermeljivo oko (von kermelj, kermelz, Augenbutter), nach **Gutsm.** auch gonjino oko (russ. gonjetočnyj glaz), nach dem **Böhm.** kergavo oko; eine männliche triefaugige Person, kermeljivoo; eine weibliche, kermeljivka.

Triefaugig, adj., kermeljiv (serb.), kermeljiv, kermeljiv, kergavij oči; triefaugig sein, kermeljiv biti, gonjao, kermeljivo oči imeti, komur teče iz oči, solzeče oči imeti (**Gutsm.**).

Triefaugigkeit, die, kermeljivost, kermeljivost (in St. angebl. kerslipa?).

Triefeln, v. n., solzeti, kapljati.

Triefen, v. n., in Tropfen fallen, kapati, einmal, kaniti, nach V. auch cepniti, cepati (mehr vom Falle trockener Gegenstände); die Augen triefen, oči so kermeljave, so kerm-

gajo, solze, iz oči teče, serb. kermeljati (**Vuk**), nach **Gutsm.** kermeljevati; das Dach triefert, od streho kapa, kaplja, curi; die Kleider uff. triefen vom Regen, z oblaci kapa dež, so cedi doževnica, s (od) sukoja kapa.

Triefnase, die, moker, kergav, smerkav nos; eine Person mit einer solchen Nase, sopljivec, smerkavec.

Triefnasig, adj., smerkav.

Triefnaß, adj., moker da vse kapa od (s) človeka.

Triegen, sich, f. **Verlassen**, sich; (**Trügen**). **Triegerisch**, **Trieglich**, f. **Trüglisch**.

Triel, der, beim Rindvieh, der Theil der Haut, der von der untern Kinnlade zwischen den Vorderfüßen bis zum Antie herabhängt, nader, žvader, podvrtnik; f. a. **Wamme**; (**Charadius oedienemus**); Diefuß, prilivka (V.), nogati deževnik.

Trielen, v. n., kacati obleko pri jedi.

Triennium, das, trilete, troletje.

Triefel, f. **Kreisel**.

Triefelbeere, f. **Elsebeere**.

Trieze, f. **Scheibe**, **Rolle**.

Trifolium, f. **Kleeblatt**.

Trift, die, eine Trift Schafe uff., Herde, čeda, blek(?) ovac; der Viehweg auf die Weide, gonjo pl., stegno pl., pot na pašo; der Ort, auf welchem das Vieh zur Weide getrieben wird, pašnik, pašnik; das Weid, sein Vieh über eines Andern Grund auf die Weide zu treiben, pot, stara pot po tuji zemlji; das Weid darauf zu weiden, paša, paša, užitek paše; in der Trift sein, v navadi biti; f. a. **Triebbrad**; das zur Weide benützte Brachfeld, prelog, ledina; in dem Forstw. plavljensjo derv.

Trifftanstalt, die, naprava za plavljenje derv.

Triftfrei, adj., prost složnosti poti.

Triftgeld, das, pašnina.

Triftgerechtigkeit die, pravica, živino po tujem goniti in pasti, pravica pašna; f. a. **Flößgerechtigkeit**.

Triftig, adj., was treibt oder bringt, tišao-ven, tišaven; triftige Ursachen, tehtni, v-ļavni, imenitni, močni, dovoljni vzroki pl.; f. a. **Kräftig**, **Nachdrücklich**.

Triftigkeit, die, tehtnost, veljavnost, imenitnost; f. **Triftig**.

Triftrecht, f. **Triftgerechtigkeit**.

Triftschäfer, der, welcher seine ganz eigene Schafe hat, lastnik, gospodar ovac.

Triftstein, der, der die Grenzen der Trift bezeichnet, pašni mejnik, mejnik gonj.

Triglyph, f. **Dreiflüß**.

Trigonal, adj., trosten (**böhm.**).

Trigonometrie, die, nauk od trigonometri-
kov, trigonometrija, (trivoglomerjet).

Trigonometrisch, adj., trigonometrichen.

Trill, **Trill**, der, planinarska postelja; auf den Trill gehen, lišpati se, olispan, v lepi opravi hoditi, veselo tovaršije iskati.

Trißen, f. **Trißen**.

Trifler, der, nach *V.* tresljaj, gugljaj glasa, bei *Gutm.* jiglavček (?), tril (*ital.* trillo, *rus.* u. *poln.* neben triler auch trel, *böhm.* u. *kroat.* nach *Mažur.* tril); einen Trifler schlagen, triflern, zatrešljati, tresljati z glasam (*V.*), nach *Gutm.* z glasam jiglati(?), glas drobiti, droboleti; vom Gesänge der Vögel, žvergoleti; f. a. *Aderseuf*, *Drilling*.

Triflerkette, die, versta trilov.

Triflern, f. *Trifler*.

Drilling, f. *Drilling*.

Trillion, die, trilion, milijon bilijonov.

Trimalle, die, koš mlinški.

Trimester, das, štirje meseci.

Trinitarier, der, trinitar; — ud cerkveniga reda v odkupovanje vjetnikov iz mahomedanske sužnosti.

Trinität, die, trojica; die allerheil. Dreieinigkeits, presv. Trojica.

Trinkl, in *Bisän*, pitni, pivski.

Trinkbar, adj., piten, kar se more piti, *serb.* pitak (= pitek).

Trinkbarkeit, die, pitnost.

Trinkbecher, der, čaša, kupica, iz ktere se pije.

Trinkbruder, f. *Bechbruder*.

Trinkbude, die, pivnica.

Trinken, v. n. u. a., piti; austrinken, izpiti; austrinken, popiti; Wein trinken, šerzjw. serkati, vleči, čivkati, žuliti, pivkati ga (vino); oft trinken, popijati; den Brunnen trinken, piti zdravilno vodo; wasser trinken, kupice zvrčati; f. a. *Sausen*, *Bechen*; sich zu Tode trinken, prepiti se, izpiti se; fangen, sesati; schlürfen, emerkati; sich satt trinken, napiti se; man sagt, er trinke, pravijo, da ga rad pije; sich voll trinken, sich betrinken, upijaniti se, opiti se; in einem kleinen Grade, pripijaniti se (? *V.*), oviniti se, uvinati se; gib ihm zu trinken, daj mu piti; das Vieh trinken lassen, ihm zu trinken geben, živino napojiti, napajati; poet. popiti, serkati; eine gewisse Zeit hindurch trinken, prepiti, prepijati (vse noči); sich auf das Trinken legen, pijandevati, pijančiti; er hat sich von Sinnen getrunken, toliko ga je izpil, da se voč ni zavedil, čez mero čez nemoč; auf Kosten eines andern mittrinken, opiti, opijati koga (nach *V.* ?); einen im Trinken übertreffen, prepiti koga, *serb.* nadpiti koga (*Vuk*); sich Muth trinken, upijaniti se, da bi serce dobil; auf Gines Gesundheit trinken, piti komu na zdravje, napiti komu, namaljati; wer viel trinkt, der trinkt nicht lange, kdor močno pije, malo popije (*Spr.*).

Trinken, das, pitje; Tränken, napajanje; Sausen, pijandevanje; das Trinken und Essen geheiſet uns, bei *Gutm.* pilis ino jelsi nam tekne; für mein Trinken, za mojo pit (gebt. vergl. lov-i, mor-i u. dgl.); ins Trinken kommen, razpiti se; im Trinken verthun, f. *Vertrinken*.

Trinkensatt, adj., sit vina.

Trinker, der, pivee; Wassertrinker, vodopivee; Becher oder vielmehr Säufer, pijanec; er ist ein schlechter Trinker, malo pije.

Trinkerai, die, pijandevanje.

Trinkerin, die, pivka; Säuferin, pijanka.

Trinkfabne, die, napis s kredo.

Trinkfest, f. *Trinkgelage*.

Trinkgast, der, pivee.

Trinkgast, das, posoda, iz ktere se pije.

Trinkgelage, das, pijsje, popivka, (*serb.* pijanka), es halten, pijačo zganjati (?).

Tringeld, das, dar, denar, podar za vino, na vino, (nach *V.* pivščina, napivek, nach *Gutm.* zapitek ?), bei Verträgen, poroka (*M.*), *serb.* napojnica (*Vuk*); ein Tringeld geben, dati kaj na, za vino; Tringeld bekommen, za vino kaj dobiti, dobivati; da hast du ein Tringeld, tukaj imaš na vino.

Tringenoß, der, pivski tovarš.

Tringern, der, pijanček.

Tringeschirr, das, korec, posoda za piti, pitna posoda (*Gutm.*), pitnik (*V.*), čaša, nach *Mikl.* lagev (*altsl.* lag'vica, nicht etwa latvica veru., ? *Pot.*).

Tringefelle, f. *Tringenoß*.

Tringefellshaft, die, pivstvo, pivska družina.

Tringlas, das, kupica, kozarec, pitna sklenica, čaša, žmul (*ſſtr.* bei *Gutm.* žmulg), in *St.* krožica.

Tringold, das, pitno zlato, u. *Mede.* pitika.

Tringhaus, das, pivnica, keréma, taberna*, oštarija*; Kruge, cuzziha, pajharica (?).

Tringhorn, das, rog, iz kteriga se pije.

Tringlied, das, pivska, vinska pesem, napitnica.

Tringluft, die, ſie haben, rad piti, hoče se mu piti.

Tringſcherben, der, lončena pitna posoda.

Tringſpruch, f. *Loſt*, (*serb.* napivka).

Tringstube, die, pivnica, izba, kjer se pije.

Tringſucht, die, pijanstvo.

Tringſüchtig, adj., pijanstvu podverzen, volk na vino.

Tringſtrog, der, napojno korito.

Tringware, die, pitno blago, pijača.

Tringwasser, das, voda pitna, čista, (za piti).

Tringzimmer, f. *Tringstube*.

Trio, das, trio.

Triole, die, triola.

Tripel, *Trippel*, der, (*Silex tripolitanus*), eine feine feste Erdart, Metall, Glas und Steine glänzend zu machen, nach den übrigen ſlav. *M.* tripel, (bei *Gutm.* kolta).

Tripelallianz, die, f. *Dreibund*.

Tripeſtalt, der, trogubi, neravni takt.

Triphong, f. *Drillant*.

Triplik, die, triplika, odgovor na duplika.

Tripotage, f. *Mischmaſch*, (*ricet*).

Tripp, der, ein Zeug, trip.

Trippe, f. *Pantoffel*.

Trippeln, v. n., viele und kleine Schritte machen, drobneti; f. a. *Tröpfeln*.

Trippeltritt, der, drobna stopinja.

Trippen, v. n., in Tropfen herabfallen, kapljati, kapati.

Tripper, der, semenotok†.

Trippſchwefel, der, kapavno žeplo.

Trifel, f. *Wirdel*.

Trifeln, f. *Tannela*.

Triselsstrom, der, vertinec, kernica.

Triselswind, f. Wirbelwind.

Trisenet, das, aus gebähten Semmelschneiten, welche mit Wein begossen und mit Zucker und gestoßenem Gewürze bestreuet werden, trojet (V.).

Tristbaum, der, eine starke Stange, welche in die Erde gesteckt und um welche das Heu in Tristen geschlagen wird, stog.

Triste, die, kup, kopica.

Tristerne, die, drei in einander gesteckte, mit einer Signatur bezeichnete Vogen, triskladt (V.).

Tritonshorn, das, troblja pisana.

Tritt, der, stopnja, stopinja, (bei Gutem, stopina), stop, korak; einen Tritt, Schritte thun, stopiti, stopati; f. a. Schritt; einen falschen Tritt thun, krivo, napak stopiti, napacno stopnjo storiti; auf dem Eise hat man keinen gewissen Tritt, na ledu ni varne, ni gotove stopnje; Fußstapfen, Fährte, stopinja, hod; Spur, sled; das, worauf man tritt, z. B. vor einem Fenster, eine Erhöhung, darauf zu treten, nach etwas in die Höhe zu langen, auch an einem Wagen, stopica, stopalica (V.), podnoznica; am Tischgestelle, worauf man die Füße setzt, nogavnik, nemarnik (V.), stopica; Schwelle, prag; am Weberstuhl, Spinnrade, und überhaupt andere Tritte dieser Art, podnožnik, auch nogavnik, nogavnica; bei den Drechseln, nogavnico pl.; einem einen Tritt geben, versetzen, na nogo stopiti komu, cebniti koga; er hat einen leisen Tritt, tiho hodi, stopa; — prostor med stopinjama.

Trittbreit, f. Tritt.

Tritteisen, das, Fangeisen für Raubthiere, skopee, past, lisica, volk; am Wagen, kelezna stopnica.

Trittharfe, die, harfa z nogavnikom.

Trittholz, f. Tritt.

Trittling, der, ein Ding, worauf man die Füße setzt, stopica, podnožje; f. a. Tritt.

Trittrad, f. Tretrad.

Trittschlüssel, der, stopalo.

Trittvogel, f. Quadente.

Triumph, Triumf, Triumpf, der, frohlockende Freude, das Gepränge des Siegers, velika slovesnost, slavni obhod, slavno veselje ali obhajilo po kaki zmagi, triumf, veselica premagavska (V.), kroat. slavodobitelj; im Triumphe einziehen, slavno, v slavnem obhodu priti v mesto; slovesno, v veliki slavi, slovesni vhod imeti, praznovati; Sieg, premaganje, slavna zmaga; einen Triumph halten, slavno veselje obhajati, v slavnem obhodu preiti mesto.

Triumph-, in der Bsg., slavni, preslavni, nach V. premagavski.

Triumphbogen, der, slavne vrata, slavodobitni oblok, (nach V. mavra).

Triumphzugeug, f. Triumph.

Triumphen, Triumphiren, v. n., siegen, premagati, triumfirati; über etwas, über einen Sieg frohlocken, slavno veselje obhajati, praznovati, poskakovati, vriskati od

veselja; der triumphirende Feldherr, vojvod zmagavec; f. Jubeln, Frohlocken.

Triumphirer, Triumphator, der, zmagavec.

Triumphkrone, die, slavna krona, zmagavska krona.

Triumphsorte, f. Triumphbogen.

Triumphsäule, die, steber slave, slavodobitni.

Triumphtag, der, dan slave, slavniga obhajila.

Triumphwagen, der, slavni, zmagavski, slavodobitni voz, poln. triumfalni voz.

Triumphzug, der, slavni obhod, slovesni vhod.

Triumvirat, das, trojemoštvo, trivladje.

Trivial, adj., platt, niedrig, gemein, sirov, navaden, vedenj, prost, nizek.

Trivialität, die, sirovost, neotesanost, zarobljenost.

Trivialschule, die, ljudska, mala šola ali učilnica.

Trochäus, der, Versfuß, trohčj (— v).

Trochiliten, verfeinerte Schnecken, wie ein Zuckerhut, u. Trochiten, wie Mühleäder gestaltet, okamjeni (morski) polži.

Trocken, adj., suh, posušen (getrocknet), ein wenig, halb trocken, osahel, osahel, osušin, serb. suhonjav; trockener Weg, nach Drobn. in St. obela pot (obel, ?); etwas trocken werden lassen, posušiti, osušiti, sušiti kaj; f. Trocknen; trocken werden, posušiti, osušiti se, sušiti se, sahniti, obveniti; trockenes Obst, suho, posušeno sadje; trockener Fußten, suh kašelj; trockener Anwurf, serb. suhomecina (Vuk); bei Speisen, brez zabele, brez tolske, suh, pust; es ist trocken, posušilo, osušilo se je; trockene Mahlzeit, suha južina brez pitja; bei einem Spasie sehr trocken aussehen, pri šali se prav modro deržati, ne kreniti se; ein trockener Mensch, pust, dolgočasen človek, pustež, dolgočasnik; jemanden trocken empfangen, ko ga mrazilo, neprijazno sprejeti, sprejemati; das Trockene, sušina coll.; jemanden trocken die Wahrheit sagen, komu resnico brez ovinikov ober naravnost povedati; trockne Witterung, suhota (V. sonst Obdach), suho vreme; Dürre, suša; trockenes Jahr, suha, sušna letina, suho leto; trockene Reifer, suhljad (coll.); der Trockene, sušec, sušnik; die Trockene, sušnica; trockene Wechsell, suha menjica; hinter den Ohren noch nicht trocken sein, imeti še mleko na bradi, otrok biti; trockene Ruh, jalova, nemolzna krava; im Trocknen sitzen, na suhem sedeti, fig. imeti toliko premoženja, da se more brez skerbi ziveti; ins Trockene bringen, spraviti na varno (mesto); auf trockenem Wege, brez mokrote; brez tekočine.

Trockenbeerwein, der, sekt*, vino iz suhiga grozdja.

Trockenhoden, der, sušilnik, sušivni pod.

Trockenbrett, das, sušilna deska.

Trockene, die, suho vreme, suhota; in der Erstarrt, f. Untiefe.

Trockenfarbe, die, suha farba.
Trockenfäule, die, suha gnjiloba.
Trockenhaus, das, sušilnica, sušivnica.
Trockenheit, die, Trockene, suhost, suša, meralost, pustost.
Trockenkammer, die, sušilnica ičarska.
Trockenlegung, die, posušenje.
Trockenmaschine, die, sušilna mašina.
Trockenplatz, der, die Wäsche zu trocknen, sušilo, sušilišće, sušiliše, mesto za sušenje.
Trockenpulver, das, sušilni prašek.
Trockenrube, die, f. Trockenhaus.
Trockler, f. Zanderer.
Trocknen, v. a., osušiti, posušiti, sušiti, osušati, posušati; die nassen Hände, Kleider, otreli, treti, otirati (abwischen); zu viel trocknen, presušiti, presušati; eine ziemliche Menge, nasušiti mnogo —; mont. vodo izpravljati iz jarka; v. n., osušiti, posušiti, sušiti se, osušati se, posušati se, usahniti ob. sahniti (*Gutm.*), usihati; etwas trocknen lassen, sušiti, osušiti, osušati kaj, pustiti, da se posuši.
Trocknen, das, sušenje, sušilo; Objt zum Trocknen, sadje (dobro) za sušilo.
Trockniß, die, suhota, suho vreme, suša (Dürre).
Trocknung, die, sušenje, sušilo.
Trockrad, f. Queue.
Trockdel, der, bei den Webern die Fäden von dem am Ende abgeschnittenen Gewirke, woran der Aufzug des künftigen Gewebes geknüpft wird, Trumm, konol, *pl.*, abranki, *serb.* rojce *pl.*; f. a. Quaste.
Trockdelhandschuh, der, rokavica z abranki.
Trockdelstrumpf, der, nogavica z abranki.
Trockdel, der, Trödelmarkt, starinski terg; alte Sachen, starine, stare reči, stara klozinja, šara; der Handel damit, starinarstvo.
Trockdelbude, die, starinarska štacuna.
Trockdeler, Trödler, der, starinar, klozjar; f. a. Zanderer.
Trockelfrau, Trödlerin, die, starinaria, klozjarica.
Trockelhaft, f. Zanderhaft.
Trockelhandel, der, starinarstvo, kupčija s starinami.
Trockelfram, der, starine *pl.*, stare reči.
Trockelmarkt, der, stari, starinski terg.
Trockeln, v. n., u. a., mit alten Geräthschaften handeln, starinariti; s staro šaro ali robo kupčevati; ngenako nit presti; f. a. Zanderen. s. Trudel!
Trockelordnung, die, red za starinarje.
Trockelvertrag, der, starinarska pogodba, naročilo prodaje.
Trockelwaare, f. Trödelfram.
Trockelweib, f. Trödelfrau.
Trockelwerk, das, stara šara, klozinja, ropčija.
Trog, der, korito, *dim* koritce, kopanja (ang. in St.); in den Mägen, am Reihbentel, koritce (D. R. V.); Mulde, niske, nicke; Badtrog, kadunje (*Gutm.*), nach Andern kodunje; im Viehhalle, zlob.

Trog, in Sßgan., koritni.
Trogbaum, der, debljo, hloh za korito.
Trogeln, v. a., serkhljati vino.
Trogfahn, der, čola iz eniga debla.
Troglobdt, f. Höhlenbewohner.
Trogmacher, der, koritar.
Trogsharre, die, bei den Väcern, stergulja.
Trogstecher, der, mešavnik.
Trojad, der, trojak (dnar).
Trolar, der, osten.
Trolbach, f. Gießbach.
Trolen, Trölen, f. Rollen, Streifen.
Trolhaft, f. Streitsüchtig.
Trollblume, die, grebec; f. Berghahnenfuß.
Trolle, die, donda.
Trollen v. n. u. r., gugati se, valjati se, valiti se (od volkov, jelenov); sich trollen, valiti se, prištorkliti, prikoracati kam; troll dich fort!, poberi, zgubi, spravi se!
Trollisch, f. Pottisch.
Trollmaul, das, veliki gobec.
Trommel, die, boben, *dim.* bobaco, bobniček; die Trommel schlagen, rühren, bobnati; anfangen die Trommel zu schlagen, zu rühren, zabobnati, udariti, biti na boben; er muß der Trommel folgen, mora iti v vojsko, k vojakam; die blecherne Röhre, welche das Wasser von Dächern ableitet, auch die mit einem Häutchen überzogene Höhle des Ohres, hohles cylinderförmiges Behältniß, in der Lhr der horizontale Cylinder, boben; der hölzerne Cylinder, welcher das Sieb einschließt, der Lauf, obod, eig. ohvod; die Hauttrommel, dromlja; bei den Jägern, sak, mreža; in Fabriken, f. Walze; Kaffeetrommel, prazilo, prazivaica.
Trommel, in der Sßg., bobenski, — na boben.
Trommelartig, *adj.*, bobnast, bobnu podobn, na boben, kakor boben.
Trommelbaß, der, bobenski bas.
Trommelbauch, der, trebuhac.
Trommelblech, das, pleh za bobne.
Trommellei, die, gerdo, neprenehljivo bobnanje, ropotanje z nogami.
Trommelfeder, die, pero, zmet bobenska.
Trommelfell, das, auf der Trommel, koža na bobnu; im Ohre, bobnicač, bobenska mreža.
Trommelgeroll, das, bobnanje.
Trommelhäutchen, das, f. Trommelfell.
Trommeln, v. n., zabobnati, bobnati; ein wenig, pobobnati; eine gewisse Zeit hindurch trommeln, probobnati, n. pr. ves das, trommelnd wehn gelangen, pribobnati do —, k —; von den Hasen, sedes na zadnjih nogah mahati s predajimi, bobnati; auf einem trommeln, pometati s kom, delati s njim, kakor svinja z mehram; sich müde trommeln, nabobnati se; Feuerlärm trommeln, (v. a.), k ognju bobnati.
Trommeln, das, bobnanje; ins Trommeln kommen, razbobnati es; die Trommel damit verbessern, razbobnati boben.
Trommelschlag, der, bobnanje; etwas bei,

mit öffentlichem Trommelschlage bekannt machen, z. bobnam oznaniti, oznanovati.
Trommelschlägel, der, betec, kijôek bobnanski, serb. šibka u. šibalo, nach and. D. paličica.
Trommelschläger, der, bobnar, dim. bobnarček.
Trommelschlag, f. Trommelschlägel.
Trommelschlag, das, sklad, muzika za boben.
Trommelsucht, die, eine Krankheit, Tympanitis (holezen) bobnica ali bobnjačat, boben, napetost.
Trommeltaube, die, (Columba dasypus); Federfuß, Raufuß, golob koconog; (Columba tympanista), bobnar.
Trommelwirbel, f. Trommelschlag.
Trommlier, der, bobnavec, bobnar.
Trompete, die, trobenta (eig. Posaune), nach andern Slav. Munda. troba (richtiger als tromba) u. troblja, dim. trobentica, trobica, trompeta; auf die Trompete blasen, die Trompete blasen, trobentati, v trobo trobiti; in die Trompete stoßen, zatrobentati, zatrobiti; jurißen damit, strobiti; die Gusschische Trompete, Evstahijeva cevka, troba.
Trompeten, v. n. u. a., zatrobentati, potrobentati, trobentati (mehr posaunen), zatrobiti na trobo (trompete); damit wehnen gelangen, pritrobiti do —; eine Zeit hindurch trompeten, pretrobiti (ves Božji čas).
Trompetenblume, die, (Bignonia), trobovnik.
Trompetensisch, der, kitajska piščalnicat.
Trompetenmacher, der, trobentar, trobar.
Trompetenmuschel, der, trobnica (mišica).
Trompetenruf, f. Trompetenschall, Trompetenstoß, der, trobljenje, trobentanje, glas trobe, trompeta.
Trompetenvogel, der, Braziljska droplja.
Trompeter, der, trobentar, trobar, trobec, trobnik.
Trompetergang, der, trobentni prehodi, ganek*, s kteriga se trobi.
Trompeterstückchen, das, trobentarska viza.
Tropäe, f. Tropheä.
Tropf, der, siromak, sirotej (Gutm.), nabore, dim. siromaček, reva, uboga žival; f. a. Tölpel.
Tropfschat, der, ahat kapnik.
Tropfbad, das, nach V. kapljavica, kapelnica (kopel).
Tropfbar, adj., kapljiv, kapen.
Tropfbarflüssig, adj., kapljivo tekoč, kapno tekoč.
Tropfbarkeit, die, kapljivost, kapnost.
Tropfberstein, der, kapnik, jantar.
Tropfbier, das, podčepina od ola.
Tropfschen, das, kapljica, kanček.
Tropfseln, v. n. u. a., kapljati; einmal oder ein wenig, kaniti (für kapniti), cankljati (M.), einljati; einzelweise, šterkniti, šterkati, rošiti.
Tropfsuppe, die, kapanka.
Tropfen, v. n. u. a., kaniti, kapati, (ce-

pati, mehr von trockenen Gegenständen); bis wohin tropfen, prikapati do —; durch etwas tropfen, prekapati skoz —; durch Tropfen verstopfen, zakapati kaj (z voskam); die Dächer tropfen, kapa s (od) stroh; in etwas tropfen oder tröpfen, kaniti, kapati v kaj, šterkniti, šterkati, bei M. cankati (?).
Tropfen, das, kapanje, kapljanje.
Tropfen, der, kaplja, kanec, bei Gutm. sraga, kapljica, kanček, grola* (Jan. eig. Coralle); Regentropfen, kapljice za želodec; einzelne Regentropfen, šterkotine, štropec; ich habe keinen Tropfen Wein getrunken, kapljice ga nisim pokusil.
Tropfenfall, der, kap.
Tropfenhaft, adj., kapljčast.
Tropfenweise, adv., po kapli, v, po kapljah, po kapljicah, kapama.
Tropffass, das, podkapna posoda.
Tropffener, das, ogenj v kapljah.
Tropfglas, das, steklene kaplje.
Tropfhahn, der, kapna pipa, kapnica (V.).
Tropfharz, das, smolna kaplja, smola v kapljah.
Tropfkübel, der, Tropflufe, die, podstavljena brenta, da kapa vanjo.
Tropfnase, die, smerkav nos (iz kteriga kapa), smerkav človek.
Tropfnasig, adj., smerkav.
Tropfnuß, adj., so naß, daß es tropfet; ich bin tropfnuß, vse od mene kaplja, moker sim, do od mene kaplja, do polti.
Tropfposanne, die, podstavljena ponev.
Tropfspisse, die, merzla moča.
Tropfregen, der, rosenje (eig. rošenje), šterkotine.
Tropfseine, die, odkapni zlob.
Tropfschwefel, f. Trippschwefel.
Tropfstein, der, nach V. kapnik, nach Ravn. kapec (Bois), serb. nach Vuk siga u. sedra, poln. naciek (=natek), Seigstein, f. dief.
Tropfstrog, der, korito, iz kteriga kaj kapa.
Tropfvitriol, der, vitriol kapnik.
Tropfwasser, das, kapnica.
Tropfwein, der, welcher aus dem Hahne tropfet, podčepina, podčepnica; auch für Ausbruch, samotok, samomascina.
Tropfwurz, die, rdeči krod.
Tropfzapfen, der, čep.
Tropfzinn, das, kapni kositar.
Trophäe, die, znamenje zmage, premagavsko znamenje, trofej.
Tropicus, f. Wendekreis.
Tropisch, adj., in der Medec. prenesen. prenosni (poln.); f. a. Ilueigentlich, Bildlich; in der Erdkunde, tropische Länder, dežele med povratinikama, vroče, tropične dežele.
Tropus, der, prenos, podoba.
Troque, f. Tanz.
Troquieren, v. n., kapčevati na menjo.
Troß, die, jelša zelena.
Troschepapagei, f. Mandelsträhe.
Troß!, f. Trost!
Troß, der, kup; schweres Gepäc der Arme, pratož, portlaja armadna, in hlapci, ki so pečajo s tem, derhal, russ. oboz,

Trosf, das, debeležati verv (na ladil).
Trosfhuber, der, vojaški hlapec.
Trosfen, sich, v. r., sich von der Arbeit heimlich entfernen, kruzati se od dela.
Trosfarn, f. Milztraut.
Trosfjunge, **Trosfnecht**, f. **Trosfhube**.
Trosfperd, das, tovorni konj.
Trosfwagen, f. Padwagen.

Trost, der, vek, zdravje; nicht bei Troste sein, ne biti zdraviga uma; eine angenehme Empfindung des gegenwärtigen oder künftigen Guten in Leiden, tolažba, tolaženje, tolaž, tolaža, taž, taženje, veselje, serb. u. russ. uteha, (bei den ungar. Slovnen nach M. batrivost (magh.); jemanden Trost geben, potolažiti, tolažiti, nach V. poveseliti, razveseliti koga; Trost an etwas haben, empfinden, tolažiti se s čim, radovati se, veselse imeti, dobro zdeti se; Trost aus etwas schöpfen, tolažiti se s čim; dasjenige, was diese Empfindung in Leiden gewährt, tolažba, tolažilo, hladilo; Hoffnung, upanje, nada; jemanden Trost zusprechen, tolažiti, pogovarjati koga; jemanden allen Trost benehmen, komu vse upanje vzeti; er nimmt seinen Trost mehr an, ne da se več potolažiti, tolažiti, nobena tolažba se ga več ne prime (etwas niedrig); das dienet nicht zum Troste, to človeka ne tolaži; ich sage es zum Troste, to ti v tolažbo povem; du bist mein Trost in meinen Leiden, ti si mi v nadlogah tolažba, ti me razveseljuješ in krepíš.

Trostamt, das, tolažilo.
Trostarm, adj., kdor ima malo tolažbe, brez tolažbe, brez upanja.
Trostbar, adj., potolažljiv, tolažljiv, utešljiv.

Trostbedürftig, adj., tolažbe potreben.
Trostbrief, der, tolažno, nach M. odžalno pismo.
Trostbringend, adj., tolažin, tolaživen.
Trostbringer, der, tolažnik.
Trostbringerin, die, tolažnica, tažnica.
Trostbuch, das, tolažno, (razveseljevavno) bukve.

Trosten, v. a., tolažiti, tažiti, razveseljevati, veseliti, krepiti, upanje, serco delati, dajati, bei *Gutem*, odžaliti, odžaljati, moč dati, dajati, udobrikati, v dobro voljo pripraviti; tröste ihn Gott!, Bog mu daj dobro!; von Verstorbenen, Bog mu daj nebesal, večni mir, večno luč!; tröste dich damit, to ti bodi v tolažbo; f. a. Beschwichtigten, Stillen, Ermutigen.

Troster, der, tolažnik, tolaživec, veselivec, taživec, tažnik (*Gutem*); Troster sein, tolažiti.

Trosterin, die, tolažnica, tažnica.
Trosteswort, f. Trostwort.
Trostfähig, f. Trostbar.
Trostgeber, f. Troster.
Trostgeld, f. Schmerzgeld.
Trostgrund, der, tolažek (V.), poveselek (V.), tolažilo.
Trostleer, f. Trostlos.

Trostlehre, die, nauk od tolažbe, tolažni nauk.

Trostler, f. Ringdrossel.
Trostlich, f. Freundlich.
Trostlich, adj., tolažin, tolaživen, vesel, prijeten.

Trostlichkeit, die, tolažnost, prijatnost.
Trostlich, das, tolažna pesem.
Trostlos, adj., brez pomoči, reven, obupen, neutažen, nepotolažljiv, brez tolažbe.
Trostlosigkeit, die, revnost, obupnost, ne-utolažljivost, neutolažnost, breztolačnost.
Trostpredigt, die, tolažna pridiga.
Trostquelle, die, izvir tolažbe.
Trostrede, die, tolažni govor, ogovor.
Trostreich, adj., poln tolažbe, tolaživen, poveseliven, tolažin.

Trostschreiben, das, tolažno, tažno pismo.
Trostschrift, f. Trostbuch.
Trostsprecher, f. Troster.
Trostspruch, der, tolažni izrek, pregovor.
Trostung, die, tolaženje, tolažitev; f. a. Trost.

Trostvoll, adj., poln upanja; f. a. Trostreich.

Trostwort, das, tolažna, tolaživna beseda.
Trostworte, tolažno govorjenje, tolažno, razveselivno besede.

Tröte, die, terlica.
Trötschel, die, lajna, donda.
Trött, der, f. Trab.
Trötbaum, f. Kelterbaum.
Trötte, die, f. Kelter, Presse.
Tröttel, der, telean; f. Tölpel.
Trotten, v. a., den Wein trotten, mastiti grozdje, tlačiti, moč meti (? V.), drozgati; das Del trotten, štampfen, olje phati; v. n., traben, peketati, kopititi; f. a. Traben, Trab; das Pferd trottet hart, konj ima težek dir, dork; getrottet kommen, pridirjati.

Trotter, der, mastivec.
Trottigänger, der, dirjavec.
Trottig, adj., terd, srenast (od anega).
Trottiren, f. Trotten.
Trottnecht, der, tlačivec, mastivec, tlačar.
Trottmeister, der, kdor je nad mastivei.
Trottoir, das, zvišani tlak za pešce, tlak pločnik, tlak hodnik.

Trottseil, das, verv pri stiskavnici.
Trottspindel, die, f. Pressschraube.
Trottzuber, der, mastivni čeber.

Trosf, der, muhtiger, sei es berechtigter oder fehlerhafter Widerstand, upor, upornost, terma (mehr Eigensinn), terdoglavost, samoglavnost, terdokornost (*Gutem*), prederznost, kljubovanje, naganjanje, naguda (Jstr.), nach Einigen auch kljubet-i, auch kljubest (?), in Unterfr. (nach Kober) nastor, nastornost, welches jedoch dem Böhm. zufolge richtiger nazdor, eig. na vzdor (von dreti), navzdornost geschrieben wird, serb. prkos, poln. przekora u. a. — udry (udreti); einem Troz bieten, ustaviti, ustavljati se derzno komu, upreti se komu, upirati se, protiviti se komu, kljub ob. kljubn delati komu, ukljubovati, kljubovati; navzdor delati; Troz sei

bir geboten!, ekusim se s tabo! strahujem te!
 skusiva se! kaj boš ti! ne bojim se te! zabav-
 ljam ti; — gorje ti! zlo!; Trog dru, der es
 besser macht, le naj kdo bolje naredi, z mano naj
 se poskusi, kdor si bolje upa; jemanbes Trog
 demüthigen, koga prevzetnost ponižati, termo
 ukreniti, pobiti, ukrotiti; jemanben etwas zu
 Trope thun, storiti komu kaj ukljub, na-
 kljubo, navlašče, navpor, navzdor; der ganzen
 Welt zum Trog, vsemu svetu ukljub, nakljubo,
 navpor (V.); adv., ungeachtet, trog seiner
 Geschicklichkeit wird er es nicht durchführen,
 bodi si še tako spretna glava, te ne bo
 izdelal; da si je, čeravno je, če tudi je
 prebrisan, pri vsem tem; den Prozeß trog
 seines vielen Geldes nicht gewinnen, pravde
 pri vsih svojih denarjih ne dobiti; eben so
 gut, kakor, z. B. trog einer Giften schwächen,
 regljati kakor eraka.

Trošange, das, protivno, grozivno oko.

Trošeln, f. Reizen.

Trohen, auf etwas trogen, f. Posen; nach
 V. pruhiti (?) se s čim, košatiti se, šo-
 piriti se, spenjati se, šobiti se, zanašati se
 na kaj, junačiti se; einem trogen, Trog bie-
 ten, ukljubovati, kljubovati, kljubetovati
 (? Gutem.), navzdor delati, navzdorljiv,
 nepokoren, terdokoren, svojeglav, termast
 biti; f. a. Trog; neden, zum Posen thun, na-
 gajati, f. a. Trohen; ein Kind trogt, otrok
 tuta, muta (V.), se kuja, je svojeglaven,
 termast; den Gefahren trogen, ne marati za
 nevarnosti, nevarnosti zaničevati, ne bati
 se jih, ne meniti se za-nje.

Trohen, das, kljubovanje.

Troher, der, terma, navzdorljivec, b. Gutem.
 kljubetnik.

Troherin, die, terma, svojeglavnica.

Trohsgeſicht, das, protivni, grozivni, uporni
 obraz, namerdlje.

Troßig, adj., termast, ukljuben, ukljubljiv,
 uporen, terdoglav, terdokoren kroat, na-
 vzdorljiv (Unterfr. Krobe), nagajiv (nedišč),
 bei Gutem. a. zapet, zategnjen; troßige
 Antwort, prederzni odgovor, uporen od-
 govor.

Troßigkeit, f. Troßhunn.

Troßkopf, der, terma, ukljubnež, navzdor-
 livec, upornik; ukljublivec, kujavec, na-
 gajivec, termoglavec, samoglavec, weiß,
 termoglavka, svojeglavka, navzdorljivka;
 seinen Troßkopf aufsetzen, termo pokazati,
 kazati.

Troßköpfig, f. Troßig.

Troßhunn, der, upornost, navzdornost (Kobe),
 kljubljivost (Gutem.).

Troßhunnig, f. Troßig.

Troßstein, der, kamen vzdornik.

Troßwinfel, der, kujavski kotiček.

Troßwort, das, uporna beseda, vzdorna,
 prederzna beseda.

Troubadour, der, trovator (pevec francoski
 iz srednjega veka).

Trouble, f. Unruhe, Verwirrung.

Trüb, f. Trübe.

Trübäugig, adj., motnih oči, kalnih oči.

Trübe, adj., kaln, moten (motat); trübe
 Augen, motne oči, meglene; im trüben Wasser
 fischen, v kalni vodi eber v kalnici loviti
 ribe, t. j. iskati dobička; trübe machen, skaliti,
 zmotiti, motiti; trübe werden, skaliti, kaliti
 se; vom Spiegel, zapotiti se; trübe Gedan-
 ken, kalne misli; trübe Quellen, kalni viri;
 trübe aussehen, kalniga, megleniga obraza,
 obličja biti, kisle deržati se; trübet Tag,
 oblačen, meglan, temačen dan; betrübt, za-
 losten, namerščen, namergojen (serb.); es
 wird trübe, tema se dela, je, mračno, te-
 mačno je; trübes Bier, moten, goat ol,
 neubrisan; trübes Wetter, mežavo vreme.

Trübe, die, kalnost, motnost, meglenost,
 mont. motna voda; das, kal, kalna reč
 sploh.

Trüben, v. a., skaliti, zakaliti, kaliti, zmo-
 titi, motiti, zmešati, mešati, zbloditi, blo-
 diti, pooblačiti, oblačiti, žalostiti; was
 trübt deinen Troßhunn, kaj ti kali veselje?;
 er thut, als hätte er noch nie ein Wasser
 getrübt, dela, kakor bi bil še nedolžen;
 v. r., der Blick trübt sich, oči temne, pogled
 temni; der Himmel trübt sich, oblači se;
 hat sich getrübt, pooblačilo se je.

Trüben, das, kaljenje, močenje (motenje).

Trüber, der, kalivec, motivec.

Trübheit, f. Trübe.

Trüblich, adj., kalnast, otozin.

Trübniß, f. Betrübniß.

Trübbrüthlich, adj., temno, zamoklo rdeč-
 kast.

Trübsal, die, das, nadloga, britkost, žalost,
 reva, velika skerb, težava; Trübsal blasen,
 v nadlogah zdihovati, revo prodajati.

Trübselig, adj., nadložen, reven, žalosten.

Trübseligkeit, die, revnost, nadložnost,
 pobitost.

Trübsinn, der, kalne misli; f. a. Melanch-
 lie, Schwermuth.

Trübsinnig, adj., kalnih misli; f. a. Me-
 lancholisch.

Trübsinnigkeit, f. Trübseligkeit.

Truchsch, der, miznik, (nach andern slav.
 M. stolnik, weil stol = miza).

Truchseſamt, das, mizništvo.

Trud, f. Alp.

Trude, die, f. Bauberin.

Trudel, der, starina, ropotija, šara, klozja.

Trudenbeutel, f. Stauchschwamm.

Trudenfuß, f. Bärlapp.

Trüel, f. Keller.

Trüffel, die, (Tuber cibarium), gomoljka,
 jajenica (?), verschieden von: Morchel.

Trüffelfund, der, pes gomoljcar.

Trüffeljagd, die, iskanje gomoljik.

Trüffeljäger, Trüffelsucher, der, gomo-
 ljčar.

Trüffelpaſtete, die, paſteta z gomolji-
 kami.

Trüffeln, v. n., lesti kakor polž.

Trug, der, bodišče Hintergehung, goljufija,
 prevara, zmotnjava; f. Betrug, Täuschung;
 Bienenwift, voščine, vošine; f. a. Griefig,
 Treſter.

Trug, in der 3ten Bgg., goljufai, nepravi, pomotni, krivi.
Trügbar, *adj.*, prekanljiv.
Trugbild, das, omama, goljufna podoba, prikazen, mamilo (*poln.*).
Trügen, **Trügen**, v. n. u. a., f. Betrügen, Täuschen, prekaniti, ukaniti, kaniti, ogoľufati, goljufati, omamiti, zmamiti, mamiti, premotiti, motiti, v. zmoti zapeljati, peljati, prevariti; wenn du dich nicht trügst, so se ne ušteješ, so ti rajtenga ne unese; das Gie trügst, led jo goljufen, nevaren; trügend, goljufen; sich trügen, premotiti, zmotiti, motiti se.
Trüger, der, goljuf.
Trügerei, f. Betrügerei.
Trügerisch, *adj.*, goljufen, zapeljiv, prevarljiv, mamljiv.
Truggebild, f. Trugbild.
Truggehn, v. n., lizati se, dernezgati in prositi.
Truggemälde, das, goljufni mal.
Truggewebe, das, zamotanina, goljufija in lazi.
Truggrund, der, goljufni vzrok.
Trughaft, i. Trügerisch.
Trugloß, *adj.*, brez goljufije, odkritoserčen.
Trüglisch, f. Trügerisch.
Truglab, der, zapeljivi, pomotni stavek.
Trugschluß, der, pomotni sklep, zapeljivi, lažni, krivi, naponi sklep, zavodni sklep.
Trugstirn, der, goljufnost.
Trugspiel, das, goljufna igra.
Trugvernünftigkeit, die, goljufno, lažno modrovanje.
Trugvoll, *adj.*, goljufen, goljufiv, ves goljuf, poln goljufije.
Trugwerk, das, goljufija, goljufna reč.
Truhe, die, skrinja, truga², *dim.* skrinjica, truzica; f. Kasten, Kade.
Trübseln, **Trübseln**, das, truzica, skrinjica.
Trübsel, der, podčepina.
Trülle, die, štorika.
Trüllen, f. Drehen.
Trumm, das, auch der, ein kurzes dickes Stück eines Ganzen; ein jedes davon abgerissene abgeforderte Stück, drobļaneč, drobavs, *dim.* drobļaneč; f. a. Stumpf (vom Lichte); Trümmern, das, troha, merva, mervica; bei den Webern die übriggebliebenen Fäden des Aufzuges, konci *pl.*; Trümmer, Bruchstücke eines zerstörten festen Körpers, drobir; von einem Glase, Topfe, čepinje *pl.*; von einem Gebäude, podertina *pl.*, razvalina *pl.*, mirje; f. Mauer; von einem gescheiterten Schiffe, drobļaneč *pl.*; kosi, ostanki; (nach dem Böhm. razbitine), potrup(?) in Bergbäute, prirastek, vrastek, stegnena, ozka žila rudna; zu Trümmern gehen, razdrobiti, zdrobiti, drobiti se, iti na kose (*serb.* na komade), razbiti se, pod zlo iti, pokončati se; zu tausend Trümmern gehen, na tisoč koscov zdrobiti se.
Trummelsaal, f. Tanzsaal.
Trümmerbedeck, *adj.*, posut z drobļajem.

Trümmergebäude, das, razvalina *pl.*, zidine poderte, mirje.
Trümmergeschichte, die, nepopolna zgodba.
Trümmern, v. a., f. Zertrümmern; razdžati, razdevati, razvaliti, podreti, podirati.
Trümmerteile, *adv.*, (*mont.*), po vrastkih.
Trummerz, das, ruda v vrastkih, vraščonih, vrašenih žilah.
Trummscheit, das, musikalisches Instrument aus dünnen Brettern, welches mit Saiten bezogen ist und mit einem Bogen gestrichen wird, lajna *pl.* (V.).
Trümpeln, f. Trippeln.
Trumpe, der, im Kartenspiele, probijač ?, atut, (à tout), *russ.* kozyr, *poln.* dobitka; einen Trumpe darauf setzen, priterditi kaj z gordo, ostro besedo, s kletvino, z zdevkam.
Trumpeisen, v. a., bei den Zimmerleuten, prisekati, prisekovati; f. Absürzen; im Kartenspiele, nasekati, prebiti z atutom, igrati atut; einen trumpeisen, dati komu pod nos, zaverniti ga krepko, plačati mu, dobro odrezati se mu, dober odgovor dati.
Trunk, der, feibel als man auf einmal trinkt, pitje, napitek, (auch b. Vuk); einen Trunk Wasser, požirek, požir vode, serkļej; das Trinken, pitje, pit-i; einen Trunk thun, piti, enkrat piti; auf einen Trunk, na en dušek; die Handlung, da man sich durch geistige Getränke aufzumuntern sucht, pijaca (mehr Getränke), pitje; etwas bei einem Trunke verbrauchen, domeniti se, zgovoriti se pri pijaci zastraen česa; wenn man dabei das Maß überschreitet, pijanost, pijančevanje, pijanstvo; dem Trunke ergeben, pijančļiv; einen guten Trunk thun, dobro se napiti; den Trunk lieben, rad piti, popijati; ein flüssiger Körper, welchen man trinkt, Getränk, pijaca.
Trunken, *adj.*, pijan, napojen, vinjen, vinsk (vom Weine trunken), bei Gutm. opit (?); trunken machen, upijaniti, pijaniti, opiti, opijati koga; trunken werden, upijaniti se, opiti se, preopiti se; ein wenig trunken werden, nach V. pripijaniti se (?), vinjen biti; ein Trunkener, pijan človek, pijanec; eine Trunkene, pijana, pijanka; auf die trunkene Seite, malo vinsk, vinjen biti; schlaf trunken, zaspan; fremdetrunken, pijan od veselja, da ne ve, kaj bi počel, da se ne zave.
Trunkenbold, der, pijanec (bei Gutm. pijani čep, pijano vreme, mazibogavec), *serb.* pijanica, f. a. Sauser; der Trunkenbold beßert sich nie, pijanec se preoberne, kadar se prekuene.
Trunkenheit, die, pijanost, pijanstvo (nicht Trunksucht); sich der Trunkenheit ergeben, pijančevati; die Trunkenheit ausschlagen, po apasli iztrezniti se, prespati, (u. Gutm. izpulkati se ?); eingealterte, zastarano pijanstvo.
Trunkenstund, f. Sauser.
Trunkenweizen, f. Vold.
Trunkfrei, *adj.*, kdor pije zastonj.
Trunkmuth, die, derznost pijaniga.
Trunkprecher, der, kdor je po vinu zgovoren.
Trunksucht, die, pijančļivost, pijančevanje.

Trupp, der, ein großer Haufen, truma (vergl. lat. turma), verselo, *dim.* trumica; ein kleiner, trop, kup, *dim.* tropič, kupec, množica; f. a. Motte, Rudel, Schar.

Truppe, die, eine Gesellschaft Schauspieler, tovaršija, družba, igraveci gledališni.

Truppen, *pl.*, trume, kerdela vojakov, vojaka, vojaki; Truppen werden, v vojaščino, vojašino, vojsko nabirati; die Truppen entlassen, vojsko razpustiti, razpuščati, razpušati.

Truppenabtheilung, die, oddelek, razdelek vojske ali armade, vojakov.

Truppenkörper, der, kerdelo vojsko.

Truppweise, *adv.*, v tropih, v trumah, tropama.

Trusche, f. Nalgnappe.

Trut, Truthahn, der, (Meleagris), puran, purman, *dim.* puranček, nach *M.* purč, kavran (?), kavrač, nach *Gutm.* kavrej, indijanski petelin, morak (? böhm.), serb. a. budac.

Truthahngeseller, das, kavdranje.

Truthenne, die, Truthuhn, das, purn, nach *Gutm.* u. *M.* auch kavra, indijanska kokoš.

Truthühner, in Bsgn., purji, puranski.

Trütlertwoche, f. Plitterwoche.

Trütschelig, *adj.*, torčast.

Trütschaden, der, obveza za lase.

Truß, f. Troß.

Trußbündniß, f. (unter) Schußbund, Angriffsbündniß.

Tschaila, die, čajka.

Tscherper, der, ein bergmännisches Messer (b. d. oberfächsischen Bergleuten), škerbec (V.).

Tschertal, der, čardak (v krajini vojaški).

Tschodel, der, ein Messer, womit die Spänne gerissen werden, woraus man die Bergförde zu flechten pflegt, vitrenik (V.).

Tuba, f. Trompete.

Tuberkeln, *pl.*, tuberkule, terdine.

Tuberkulös, *adj.*, tuberkulast, s tuberkulami.

Tuberoze, die, (Polyanthes), tuberoza.

Tubus, f. Fernrohr.

Tuch, das, ein schafwollenes gewalltes, in einen zarten Filz verwandeltes Gewebe, sukno; schwaches Tuch, *dim.* sukenco; das Tuch walfen, sukno valjati; zum Walfen geben, v stopa dati sukno; aus Tuch verfertigte Arbeit, auch Tücher, *collect.* suknenina; raubes Tuch, kosmato sukno; grobes Tuch, debelo, bukovno sukno; feines Tuch, zlahno sukno; Tuch aus Biegenwolle, capan; ein gemeinlich vierediges Stück gewirkten Zeuges z. B. Schnupstuch, Halstuch, ruta, roboe, roboč (V.); etwas durch ein Tuch seihen, kaj skoz ruto precediti, precejati; Tischuch, pert; Leintuch, rjuha, ruha; Wischtuch, brisavka, brislja, terača (Handtuch); festgeschlagene Leinwand, gosto platno; Kammertuch, kambrik, (kambrisko platno); ein Stück alten Tuches, nach *M.* suknič; Gewebe überh. tkanina; im Jagdwesen, Tücher, Wände von starker Leinwand, platna *pl.*, plohi *pl.*; lieberliches Tuch, para zanikerna.

Tuch, in der Bsg., sukneni.

Tuchabschnitten, das, odstřízek, nach *Ravn.* škrio, bei *M.* škero (?).

Tuchartig, *adj.*, suknašt, sukna podoben.

Tuchballen, der, troblja, bala* sukna.

Tuchbereiter, der, brijač, izdelovavec.

Tuchel, das, rutica.

Tuchelhändler, der, etwa rutar, rutičar, robčar.

Tuchen, *adj.*, suknen; ein tuchenes Kleid, sukmeno oblačilo.

Tüchen, v. a., sukno tkati.

Tuchende, das, krajovina, krajei *pl.*

Tucher, f. Tuchmacher.

Tuchet, die, pörnica (Heberbett), blazina.

Tuchfabrik, die, suknarnica (sönnte jedoch auch Tuchladen bedeuten), fabrika za sukno.

Tuchfärber, der, barvar sukna.

Tuchgaden, f. Tuchladen.

Tuchgewerk, f. Tuchweberei.

Tuchhaken, der, barvarska kljuka.

Tuchhandel, der, suknarska kupčija, kupčija s suknam, suknarija, suknarjenje, suknarstvo; ihn betreiben, suknariti, s suknam kupčevati, sukno prodajati.

Tuchhändler, der, kupčevavec suknar (auch Tuchmacher), kupčevavec, ki prodaja sukno.

Tuchhändlerin, die, suknarica.

Tuchhandlung, die, f. Tuchhandel u. Tuchladen.

Tuchhosen, *pl.*, suknene hlače.

Tuchlarde, die, suknarski gladež.

Tuchnappe, der, suknarski pomagáč, delavec.

Tuchrecht, der, waidm. hlapec, ki plohe razklada.

Tuchladen, der, prodajavnica, štacuna suknarska, suknarnica.

Tuchlappen, der, cunja, kosce sukna, suknič (*M.*).

Tuchmacher, der, tkavec suknar, kdor tke, dela sukno, suknarski mojster.

Tuchmacherei, die, tkanje sukna, suknarstvo, suknarija (auch Tuchhandel).

Tuchmachergesell, f. Tuchnappe.

Tuchmacherhandwerk, f. Tuchmacherei.

Tuchmacherin, die, suknarica, ki tke sukno.

Tuchmacherstuhl, der, suknarske statve.

Tuchmann, f. Tuchhändler.

Tuchmantel, der, sukneni plašč, plajš.

Tuchnadel, die, suknarska igla.

Tuchpresse, die, suknarska presa*.

Tuchrahmen, der, suknarski rom*, suknarske palice.

Tuchrasch, der, suknasta raša, raševina.

Tuchschau, die, ogled (ovanje), razgled sukna.

Tuchschere, die, suknarske škarje *pl.*

Tuchscherer, der, brijač, brivec, ki sukno brije ali postriga, suknostrižnik (*Gutm.*), *poln.* postrzygacz sukna.

Tuchschererei, die, suknobrivnica*, postrigavnica*.

Tuchspan, f. Pressspan.

Tuchstein, der, zemelna opoka (*Šum.*).

Tucht, f. Stärke, Zucht.

Tüchtig, *adj.*, die erforderlichen Eigenschaften zu etwas habend, tauglich, dober; die zu einer Absicht erforderliche Festigkeit, Größe habend, pravšen (V. gebr.); vreden, verli; ein tüchtiger Baum, pravšeno drevo, močno drevo; tüchtig zu etwas sein, dober za kaj biti, biti za kaj, privilegati se; untüchtig, za nič; groß und dick, prav; ein tüchtiges Stück Brot, prav kos kruha; tüchtig durchprügeln, dobro, zdravo, prav otepsti koga; tüchtig essen, prav jesti, pokati in jesti, da je kaj; geschildt, apreten, pripraven, roden (V. — maren. marljiv), ki čemu glas ve, zveden, znajden; die erforderliche Stärke, Macht, Kraft habend, zmožin; dauerhaft, močen, jak, krepke, terden; . a. Gründlich, Fühig, Ansehbeg.

Tüchtigkeit, die, pravšnost, pripravnost, rodnost, zmožnost, krepkost, överstost, verlost, vrednost.

Tuchware, die, suknena roba, suknenina.

Tuchweber, der, f. Tuchmacher.

Tuchwerk, das, suknenina.

Tüde, der, tüdischer Streich, f. Tüde, Tüdisch.

Tüde, die, die tüdische Gemüthsbeschaffenheit, prihuljenost, potuhjenost, potmajenost (St.), zvijska, hlimba, hudobija; f. a. Heimtücke, List; er hat seine Tüde, ima za ušesi, je dobel za ušesi, je zvit, je prihuljen (mehr gebragt), potuhjen, zvit; jemanden hinter seine Tüde kommen, koga zvijsko zapaziti, spasti (V.); eine tüdische Handlung, zvijska, (skernoba V. ?); jemanden eine Tüde spielen, koga z zvijsko vjeti, loviti, u. V. prihuljeno loviti, vjeti; er streut sich der gelungenen Tüde, vesel je, da se mu je zvijska izšla po sreči; bei Pferden, mahe, slaba navada, terma.

Tüdebold, der, potuhjenec.

Tüdisch, *adj.*, potuhjen, prihuljen (eig. gebragt), podhuljen, zavit, zvit, zvijsk; f. Heimtüdisch, Listig; ein tüdischer Streich, zvijsko, u. V. skernoba (?) delo; heimlich zornig, skernoba (V.), jezo kubati; auf jemanden tüdisch sein, komu skernoba biti; f. übr. Großen; tüdisches Pferd, muhast, termast konj.

Tudmäuser, f. Dudmäuser uff.

Tuf, der, Tuffstein, f. Tof; ein Zeug, tuf.

Tuffen, f. Prügeln.

Tuffeln, v. n., sehr ins Kleine gehen, muhe loviti, komarje precejati.

Tugend, die, sittliche Stärke des Willens, gew. čednost (eig. Reinigkeit, vergl. übr. das böhm. cnost für čednost u. poln. cnota), in Kroatien und den angrenzenden Theile u. ung. Slovenen, krepkost (Starkmüthigkeit), altst. u. russ. dobrodétel-i; jemandes Tugend für zweideutig halten, čednosti, jakosti koga ne verjeti; sich der Tugend befleißigen, vaditi se v čednosti, deržati se čednosti; Tugend hat keine Tugend, mladost je norost; eine einzelne der Bestimmung gemäße gute Eigenschaft, lastnost, dobra lastnost, dobrotá, bei M. dobrina (a. serb.); ein Pferd von vielen Tugenden, uff., konj veliko do-

brih lastnost; der Wippacher Wein hat die Tugend, daß —, Ipavsko vino ima to lastnost, da —, ima to dobroto, da —; f. a. Tapferkeit, Tüchtigkeit.

Tugendadel, der, der erworbene Adel, lastna, po junaštvu zadobljena zlahtnost ali plemenitost.

Tugendarm, *adj.*, brez čednosti.

Tugendbelohner, der, plačevavec čednosti.

Tugendhaft, *adj.*, čednosten, kreposten; ein tugendhafter Mensch, pobožen človek, človek po Bogu.

Tugendhandlung, die, čednostao djanje.

Tugendheld, der, vitez v čednosti.

Tugendheldin, die, vitezinja v čednosti.

Tugendhändler, der, hinavec, hlinjenec v čednosti.

Tugendlehre, die, nauk od čednosti, kreposti.

Tugendloß, *adj.*, brez kreposti.

Tugendmaxime, die, vodilo, pravilo za čednost.

Tugendmittel, das, pripomoček k kreposti, k čednosti.

Tugendpflicht, die, krepostna dolžnost.

Tugendreich, *adj.*, poln čednosti, ves v čednosti, sama čednost.

Tugendsam, *adj.*, čednosten, kreposten.

Tugendstinn, der, krepostnost; Tugendstinn haben, kreposten biti.

Tugendstolz, der, prevzetija, napuh zavolj domišljene čednosti.

Tugendvoll, f. Tugendreich, Tugendhaft.

Tugendwandel, der, življenje v čednostih.

Tugendweg, der, cesta, pot čednosti.

Tulpe, die, (Tulipa), tulipan (in allen slav. M., auch b. Vuk), nach M. kljunček.

Tulpen-, in Bfz., tulipanov.

Tulpendeer, das, greda s tulipani zasajena.

Tulpendorn, die, maslenica.

Tulpenblatt, das, tulipanovo pero.

Tulpendrossel, die, Baltimorski berglez.

Tulpenstein, f. Medusenhanpt.

Zummel, der, omotica, vertoglavica, ober-tonj; f. Schwindel, Rausch; neka kupica, hrum, vresó; f. a. Haß.

Zummelig, *adj.*, omotičen, pijan.

Zummeln, v. a. u. r., navijati, sukati, goniti, priganjati, naganjati, pojati, tirati, (bei Gutm. turjati), obračati, derviti, vertiti, divjati z njim; sich zummeln, sukati se, verteti se, drajnati se (Ravn.), poditi se, derviti se, pribruti; zummle dich von hinten, poberi se od tod!, hiti! teči!; v. n., im Stohn wanken, omahovati, blagutati, zaletovati se, opotekati se; f. Zummeln, Schwanzen, (somatati Jan.).

Zummeln, das, priganjanje, sukanje.

Zummelplaz, der, drajna (nar. pes.), terišce, terišce, gonisice, bojisice, bojisice (Rampshylag); sein Herz ist ein Zummelplaz der Begierden, po njegovim serci se derve, pode strasti in želje; f. Reitschule.

Zummelsattel, der, sedlo, ki se dova na konja pri učenju.

Zummeltaube, die, Burzeltaube, (*Columba gyatrix*), Zummier, golob verticef.

Zummser, der, sukavec, naganjač, konj, ki dobro v skok leti; f. a. **Zummeltaube**.

Zümpel, **Zümpfel**, f. **Dümpfel**.

Zumpf, der, uvertina; — poklon žensko.

Zumphyolz, f. **Sonnenholz**.

Zumult, der, das Getümmel, hrum, hrumenje, hruš, metež(?), šunder, vreoš, vrenje ali vreva ljudi, lomast, lada ob. laja; ein hoher Grad des Aufstaus, hrap; Auf-ruhr, pant, vetaja, bei M. das altst. kramola.

Zumultuant, der, puntar.

Zumultuarisch, adj., puntarsk, lomasten.

Zumultuiren, v. n., hrapeti, puntariti se, vzdigovati se, lomastiti, vreti skup, (bei *Gutsm.* halabukati, mehr kroat.).

Zumultuös, f. **Zumultuarisch**.

Zünche, die, weiße ans Kalk und Wasser bereitete, belež, belilo (V.), beljenje, apno; die Zünche fällt ab, belilo se obleta, obletuje, se lušči, luži (obleteti se, oluščiti, oluščiti se).

Zünchen, v. a., mit flüssig gemachtem Kalk, pobeliti, obeliti, beliti, likati (*böhm.* líčiti), mazati, fig. na viderz olikati, pobeliti, lepžati.

Züncher, der, Maister, zidar; der ein Gescht darans macht, belivec.

Züncherarbeit, die, beljenje, likanje.

Züncherei, die, napčno, dolgočasno beljenje.

Zünchergelüst, das, oder za belivena.

Züncherin, die, belivka.

Zünchfarbe, f. **Zünche**.

Zünchgefäß, das, posoda za apno, za belilo.

Zünchfall, der, belivno apno.

Zünchpinsel, der, belivski šopek ali pennsolj.

Zünchschibe, die, bei den Zünchern und Maurern, plazna.

Zünchwerk, f. **Züncharbeit**, (beljeninaf).

Züngel, f. **Klebebrand**.

Zungstein, f. **Wolfram**.

Zunika, die, tunika, podhaljina.

Zunisblume, f. **Sammetblume** (*tagetes p.*).

Zunle, die, eine flüssige, dicke Speise, andere fester daren zu tunken, omaka (V., *böhm.* omáčka, im Velle), sok; eine Grube als Nothfeller, jama; ein ungewölbter, oben mit Balken belegter Keller, kimnata, čumnata (V.).

Zunfeldeere, f. **Seide**.

Zunken, v. a., omočiti, pomočiti, omakati, pomakati, pomakovati, b. *Gutsm.* u. serb. vmakati; ins Salz tunken, vtakniti, vtikati v sol; f. a. **Eintunken**.

Zunlform, die, bei den Lichtziehern, model*, kalup svecarski.

Zunnel, der, predor, podzemeljski prehod ali pot.

Zünntuch, f. **Flor**.

Zünnteln, f. **Verwideln**.

Zup, **Zupf**, der, pik, pika; f. **Zipp**.

Züpfel, der, auch das, pika, b. *Gutsm.* a. piknja.

Züpfelchen, das, pičica.

Züpfelfarn, der, (*Polypodium aculeatum*), hodeči osladič; (*Polyp. vulg.*), sladka korenina.

Züpfelig, adj., getüpfelt, pikast, grahaast, grahljast (*franz. pisolé*).

Züpfeln, v. a., opikati, napikati, opikljati, napikljati, pikljati, s pičicami opisati, pisati, pičice delati, bokati.

Zupfen, **Züpfen**, v. a. u. n., pikniti, pikati, tipniti, tipati, lagano dotakniti se, dotikati se.

Züppel, f. **Züpfel**, **Dummkopf**.

Turban, der, Türfenbund, türska kapa, bei den serb. Mahomedanern, čalma, u. *Gutsm.* povojnik, turban.

Turbation, f. **Störung**.

Turbe, f. **Unant**.

Turben, f. **Torf**.

Turbiren, f. **Stören**.

Türbblan, adj., türsko višnjev.

Türcke, der, Turek, Türkin; ein Türke werden, poturčiti se; Türkin, Turkinja, Türkinke.

Türken, in Bsgn., türski.

Türkenbund, f. **Turban**.

Türkenfandlilie, die, (*Martagon*), zlata roža, zlato jabelko.

Türkenforn, das, türsica, debelača, koruza.

Türkenmuff, das, močnik iz türsčine moke.

Türkensattel, der, türsko sedlo.

Türkenthum, das, türstvo.

Türkiß, der, (*Torcosa s. turcoides*), turkus, nach dem *Russ.* birjuza (kamen).

Türkisch, adj., türsk; das türkische Huhn, f. **Turuhn**; türkischer Rlee, f. **Esparlette**; türkischer Weizen, f. **Wais**; türkische Nacht, türski šiv z licam na obeh straneh; türkischer Glaube, mahometanska, türska vera, fig. für grausam, f. dieses.

Turl, f. **Kreisel**.

Turlupin, f. **Wißling**, (schlechter).

Turmalin, der, turmalin kamen, (ki pepol na se vlece).

Turmel, f. **Schwinbel**.

Turnen, v. n., vaditi se, telo uriti, vaditi; f. a. **Lenken**.

Turnen, das, vaje, ure, urene telesa, telovadba.

Turner, der, gimnastikar, telovadnikf.

Turnier, das, (*franc. tournoi, ital. torneo*), viteška igra, turnir, nach d. *Poln.* u. *Böhm.* turnej, turnaj, suloba.

Turnieren, v. n., im Turniere sechten, biti se, bojevati se v turnirji, turnajiti (*böhm.*); lärmern, rompljati, ropotati.

Turniergeleit, das, varni spreved k turnirju.

Turniermäßig, adv., po turnirsko.

Turnierordnung, die, postava za turnir.

Turnierplatz, der, Turnierbahn, die, turnejiščje, turnejšče.

Turnierrichter, der, sodnik v turneji.

Turnierross, **Turnierpferd**, das, turnirski konj.

Turnipfe, f. **Knautkräute**.

Turnkunft, die, telovadnaš umetnost, telovadbaš umna.
Turnlehre, die, nauk (od) telovadbeš.
Turnuš, der, red. po katerem kaj prihaja na versto eno za drugim, kolobar.
Turtel, f. Turteltaube.
Turteln, v. n., zagruliti, gruliti kakor golica.
Turteltaube, die, (Columba turtur), gerlica (in allen slav. M., nur poln. synogarllica), b. *Gutm.* a. ptutujka.
Turteltauben-, in 3sgn., gerličji (*Vuk*).
Turteltaubenjunge, das, gerlič (*Vuk*).
Tusch, der, zatrob, trobentanje komu na slavo, tuš, živil; f. a. *Tusche*.
Tusche, die, eine schwarze feste Farbe, tuš, kitajsko černilo.
Tuschen, v. a., mit der Tusche, s tušem senčiti, zmivati, malati, nach V. černiliti †, (tusevati, böhm.); f. a. *Vertuschen*; zaukazati komu, da naj molči.
Tuschiren, f. *Tuschen*.
Tuschpinsel, der, šopič, penkelj za malanje s tušem.
Tuschschwarz, adj., čern čern.
Tuß!, int., st!; der, f. *Lauer*.
Tußeln, f. *Schleichen*.
Tußer, f. *Nachsteller*.
Tute, f. *Blüte*, (troba).
Tutel, f. *Vormundschaft*.
Tuten, v. n., zatrobiti, trobiti na rog; bei dem Bienenwiesel, peti.
Tuter, der, trobec, trobivec.
Tuthorn, das, rog, na kteriga se trobi.

Tutteln, v. a., sesati, cuzati, cizikati; f. *Saugen*.
Tutti, vsi (skup).
Twald, f. *Nodentreffe*.
Twiel, der, omelo (na ladjah).
Twille, die, rogovila.
Tympanum, f. *Trommelfell*.
Typen, pl., pismenke pl., ali čerke tiskarske.
Typhon, der, vihar v indijskem morji.
Typhös, adj., bolan za močuhom, legarjem.
Typhus, der, močuh, legar.
Typisch, f. *Bildlich*.
Typograph, f. *Druckdrucker*.
Typographie, die, tiskarstvo, tipografija, tiskarska umetnost.
Typometrie, die, tiskomerstvo.
Typus, f. *Form*, *Muster*, *Vorbild*.
Ubrann, der, ein grausamer Landesherr, ein Wüthend, silč, (samo) silnik, grozovitnež, trinog, rabelj, kervolok, neusmiljenik, tiran.
Ubranni, die, samosilje, grozovitnost, trinostvo, tiranstvo, grozovitna, kervoločna vladba.
Ubranni, die, (samo) silnica, grozovitnica, tiranka, kervoločnica, u. V. trinoginja.
Ubrannich, adj., tiransk, samosilen, grozoviten, kervoločen, trinosh.
Ubrannisieren, v. a., zatirati, odirati, dreti koga, neusmiljeno, grozovito vladati, delati z njim, terpinčiti, mučiti.
Upreti, der, nach *Gutm.*, ein Vogel, reigotinee, (viell. *Pirell*?).
Uzalo, f. *Uzalo*.

U.

Uebel, adj., zel, (zla, zlo wenig. gebr.), hud (böse), slab (schwach), neprijeten, zopern; jemanden übel behandeln, koga hudo, zlo imeti, koga v hudem imeti (*V.*), s kom hudo, zlo, gerdo delati, ravnati; es ist mir übel, ich habe Neigung zum Erbrechen, težko mi prihaja, težko se mi dela, težko, slabo mi je, medli mi, nach M. medli me (?), medlo mi je, hudo mi je, plevi mi; es steht ihm, klebet ihm übel, gerdo, slabo mu stoji; übel aussehen, ungesund sein, slabiga obraza, bolne podobe, bolan biti (viditi); sich übel befinden, übel auf sein, slabo počutiti se; übel aussehen, nicht schön sein, gerd biti; nicht übel aussehen, d. i. leidlich, erträglich aussehen, no biti gerd; üble Ausdrücke, gerda izreka; übel riechen, schmecken, smerdeti; übler Geruch, zopern duh, smrad; üble Gewohnheit, slaba navada, razvada; übel anständig, nepristojig; er ist übel angekommen, slabo se mu je izšlo, po nesreči, naletel je; übel schmeckend, neslasten, slabe slasti; es schmeckt, riecht nicht übel, no diist gerdo uff.; üble Werkstatt, gerda podoba; etwas übel anlegen, deuten, kaj na hudo obracati, razla-

gati; etwas übel nehmen, kaj za zlo vzeti, jemati; einem etwas für übel halten, komu kaj zameriti; übel reden über Jemand, hudo govoriti od koga, opravlhati ga; üble Witterung, gerdo, škodljivo vreme; im übelsten Rufe, nach *Gutm.* v najhujši slovi (?); übel bedienen, slabo, napčno postreči komu; es ist nicht übel, ni prenemarno, ni vsega (?) preslab; das ist nicht übel!, lepa je ta!; jemanden übel ansehen, koga pisano, onorno, šarasto, poprek gledati; jemanden übel wollen, zlo, hudo komu želeiti; mir ist übel zu Muth, ni mi dobro pri sercu; übel schlecht, unbequem, slab; übler Weg, slaba pot; üble Nacht, slaba noč; übler Bejahler, slab placnik; übel, beschwerlich, težek; übel hören, hudo (težko) slisati; übel zu Hause sein, težko hoditi uff., ne biti dober hodec; du wirst übel davon kommen, utevalo se ti bo; übel angebracht, na nepravem mestu, ne o pravem času; f. a. *Böse*, *Schlecht*, *Schlimm*.

Uebel, das, zlo (wenig gebr.), hudo, unrichtig zleg, huda, zla reč; Krankheit, bolezen, hiba; Unde, rana; Unglück, zlo, nesreča,

neugoda; Schade, škoda, kvar; es gibt kein Uebel, das nicht zum besten gereichen würde, ni nesreče brez sreče; ein Uebel ärger machen, zlo pohujšati, povišati, hudo reč narediti hujšati; verjührtes Uebel, stara hromota; wir wissen, wo das Uebel steht, vemo, s ktero nogo šepamo; das fallende Uebel, božje, božjast; ein Uebel anstiften (angebl. durch Hererei), nahuditi komu kaj.

Uebelbefinden, das, stan, v katerem se človek slabo, težko čuti, težava.

Uebelberüchtigt, adj., zloglasen, slabiga glasa, imena, očernjen.

Uebelbeschaffen, adj., napčen, nemaren.

Uebelbestellt, adj., nesrečen, reven.

Uebeldenten, das, obračanje česa na hudo.

Uebelgelaut, adj., nevoljn, slabe volje, čmeren, nach Jarn. mercast, merčen.

Uebelgeruch, der, hudi, težki, zoperni duh, smrad.

Uebelgesinnt, adj., zlohoten, hud, hudoben, hudovoljn; der Uebelgesinnthe, hudovoljic, hudobnež, zlomiselnik.

Uebelgewohnt, adj., slabe, gerde navade.

Uebelhörend, adj., nagluh.

Uebelleit, die, medlica, omedlevica, težkota.

Uebellust, der, neprijeten, nelep glas, neskladen, protivni ali zopern glas, razglasjet.

Uebellustig, adj., neprijetniga glasa, razglasen, nach V. hudoglasen.

Uebellust, die, zla volja, čmernost, neprivilnost.

Uebellustig, adj., čmeren, zlovoljn, ne pri volji, serb. merznovoljast, merzovoljast.

Uebellaut, der, gerdi glas; s. Uebellust.

Uebelriechend, adj., gerdiga, zoperniga duha, smerdljiv.

Uebelschmeckend, adj., neslasten.

Uebelsein, das, težava.

Uebelstand, der, neprijetnost, neprilichnost, neprilichna, nespodobna reč, nespodoba, gerdota, napaka, napčnost; s. u. Gebrechen, Hinderniß.

Uebelstifter, der, začetnik, šuntavec.

Uebelthat, die, hudodelstvo, hudobija, hudo djanje, zločinstvo, hudo delo, zlo delo, pregreha; eine Uebelthat begehen, storiti kaj hudiga, zlega.

Uebelthäter, der, hudodelec, hudodelnik, hudobnež, złodelec, zločinec; Uebelthäter sein, hudo delati.

Uebelthäterin, die, hudodelka, hudodelnica, zločinka, hudobnica.

Uebelthätig, adj., hudodelen, złodelen.

Uebelthörend, s. Uebellustig.

Uebelverhalten, das, napčno, gordo obnašanje.

Uebelwerden, das, medloba, medljenje.

Uebelwollen, das, zlovoljnost, želja škoda, škodoželjnost.

Uebelwollend, adj., zlovoljn, škodoželjn.

Ueben, v. a. u. r., durch wiederholte Bewegungen und Handlungen derselben Art

zur Fertigkeit bringen, izuriti, izučiti, uriti, učiti, privaditi, uvaditi, vaditi; geübte Soldaten, urjeni vojaki, vojsaki; seinen Verstand üben, um uriti; geübte Hand, izurjena, vajena roka; sich üben, vaditi se, uriti se; sich im Reiten, Arbeiten ußf. üben, ježe, dela, v ježi, delu vaditi se, učiti se jezdit, jezdariti, delati; das Unglück übt uns in der Geduld, nesreča nas uri v potterpežljivosti; übet die Hoffnung durch das Gebet, vadite se v upanji z molitvijo; eine Kunst ußf. üben, im gemeinen Leben treiben, s. Ausüben, Betreiben; das Mauerhandwerk üben, zidariti; er übt das Mäslergerwerbe, mlinari, mlinar je, z mlinam se živi; ein Handwerk üben, z rokodelstvom se pečati, nach V. na rokah delati; Raße an jemanden üben, zmaščevati, zmaščevati se nad kom; geübt, vaje, izurjen; geübt, Widriges zu bestehen, vaje hudimu, hudiga; Gewalt üben, silo delati; Recht üben, pravico delati, pravice deržati se; ein Recht ausüben, uživati pravico, izvršiti, izvrševati, izpolnovati.

Ueben, das, vaje, urjenje, učenje.

Ueber, ade., über und über, čez in čez, po vsem, ves; es geht da alles über, vse gre v kolobar, narobe, križem; es ist schon über, minilo je, preslo je, konec je; über und über haben, imeti na prebitek; über und über naß, ves moker, skoz in skoz moker; über und über purzeln, prekueniti se; praep. nad, čez ober črez (besonders, wo es im Deutschen über mit der vierten Endung verbunden ist), krez, quer über, prek; sei König über uns, kraljuf nas, nad nami; sei Kaiser über uns, cesaruf nas (V.); die Wahrheit ist ihm über alles, resnica mu je, da ves svet ne toliko, ober de nič ne toliko, nad vse drugo, čez vse drugo; er hat es über, on ima to pod sabo, v rokah, v oblasti; er wohnt über mir, nad menoj stanuje; bis über die Ohren in etwas stecken, čez glavo tčati v čem; bis über die Knie, čez kolena, (do kolen in še čez); über Hals und Kopf, na vrat na nos; über die Beschwerden eine Tagfahrt anerkennen, na pritožbo dan postaviti; über den Schätzungspreis, čez cenilo; über vorläufige Vernehmung des Vaters, poprašavši popred očeta —; Verzeichniß über die Bücher, spisak, kazalo bukev; Vortrag, Rede über, beseda od tega in tega, in allen übr. slav. W., o tom in tem; über den Sternen, verh. zvezd; über dem Rofse hinwegwerfen, iznad glave lučati (M.); über die Raßen, čez nemoč, nad mero; über Tische, pri jedi; über einer Sache, über etwas hervortragen, čez kaj moleti, šterleti; über einer Beschäftigung sein u. s. f. pri, v; beschäftigt über den Büchern sitzen, liegen, vedno pri bukvah sedeti; über einer Arbeit begriffen sein, pri delu, v delu biti, delati; auch kann im Slov. u. b. e. unübersetzt bleiben, z. B. einen Pfleger über ein Land setzen, deželi oblastnika postaviti, dati, postaviti koga nad kaj; wäh-

rend, bei, unter, indem man mit einer Sache beschäftigt gewesen, mod, pri; über dem Lesen einschlafen, mod branjem, pri branji zaspati, čitaje, nad bukami zaspati; sich über einer Sache aufhalten, pri kaki reči muditi, zavolj kake reči, nad rečjo muditi se, ustavljati se; über Nacht, po noči; den Tag über, po dnevi; den Winter über, po zim; für, wegen, zavolj; eine Sache über der andern vergessen, pozabiti eno reč zavolj druge; jenseit (*trans*), unkray, čez, unstran; über dem Fluße, unkray reke, potoka, čez potok, unstran potoka, za potokam; wir sind noch nicht über alle Berge, še nismo vse goro prešli; über die Mauer springen, čez zid skočiti, zid preskočiti; über dem Berge, za goro; quer über den Berg, prek hriba; über den Baum hinauf werfen, nad drevo vroči; über den Bruder weinen, jokati nad bratom, zavoljo brata; über einem sitzen, sich über einen setzen, pred kom sedeti, prednji sedež imeti, pred koga sestiti; es ist über alles Lob, ne more se prehlaviti; es war bereits über die Zeit, čas je že prehajal; über jemanden herrschen, nad kom gospodariti, auch komu gospodovati, vladati, zapovedovati; über Land, na kmete; etwas nicht über das Herz bringen können, ne moči se prederzneti; f. Herz; über eine Stadt, z. B. über Rom nach Neapel, skoz (na) Rim v Neapel; längs einer Fläche, po; der Schweiss läuft über das Gesicht, pot po licu teče; etwas über sich nehmen, kaj nase vzeti, jemati; über einen gehen, über etwas kommen, čez kaj, nad kaj priti, iti; der Sieg über die Feinde, premaganje sovražnikov, zmaga nad sovražnikom; über und über bezahlen, preplačati v živo; sich über etwas verwundern, čuditi se čemu; er lief über die Nacht, tekal je več kakor je mogel, čez nemoč; er fordert über die Gebühr, hoče več, kakor mu gre; er läßt seine Sonne aufgehen über die Döfen und über die Gärten, daje svojimu solncu sijati na hudo bne in na dobre; es geht über ihn her, na-nj bije, leti govorica, sum; Herr über jemanden, über etwas, gospod kakiga človeka, gospod kake reči; Sorge über etwas, akorb za kaj; ein Mal über das andere, Briefe über Briefe, Schulden über Schulden uff., eno za drugim, pismo za pismom, dolg za dolgam; überdies, über das, pa še več, pa še bolj, še pa še, verht tega; ein Uebermaß bezeichnend, pre—; überreif, prezrel usw.; über Hand nehmen, an Zahl, Menge, Stärke, pomnožiti se, množiti se, rasti, naraščati, narašati se; den Rod über sich werfen, obleči hitro sukajo, sukajo na se vroči; sich über etwas, über eine Sache aufhalten, nevoljni biti zavolj česa, nevoljni nad čim, zamoriti kaj, grajati kaj, ustavljati se nad čim; über etwas nachdenken, kaj premišljovati, misliti; den Sommer über im Walde liegen bleiben, (vse) poletje v hosti preležati; über 3 Tage komme ich wieder, v treh dneh, čez tri dni xopet pridem, se vernem; heute über acht Tage, dans

osem dni; über sich zurück, vnoč; es sind schon über drei Wochen, je že več ko tri tedne, je že čez tri tedne; über ein Jahr, za (eno) leto, čez eno leto, ob letu, k letu; über lang oder kurz, pred ali potlej; er saun über das Welt, ima ključ do darjev; Zufriedenheit geht über Reichthum, boljši je zadovoljstvo memo bogastva; einen Strich über etwas ziehen, prečrtati kaj; ein Uebertreffen bedeutend, bei den Beiwörtern, čez—, nad—; übernatürlich, čeznaturne, čeznaturski; einen hohen Grad bedeutend, pre—; übertoll, prepoll; es geht über meinen Verstand, to presaga moj um; über, immer fort, z. B. den ganzen Tag über singen, schreien, tanzen, ves dan prepeči, prekricati, preplesati uff. mittelst Vorsetzung der Partikel pre— vor das betreffende Zeitwort; als eine Ausrufung vor Verwunderung, o, auch ti, z. B. über den insamen Kalender!, o gorda, ti gorda pratikal!, ali je to gorda pratika; in der Zusammensetzung mit Beiwörtern, čez—, nad—, pre—; mit Zeitwörtern pre—, a. na—, za—; prognati, presiliti se s čim, z. B. z vlačenjem, oder das einfache Zeitwort n. nad, verh (česa), na (kaj).

Heberadern, v. a., nochmals adern, eine Fläche adern, preorati, preoravati, prearati, od kod priorati do —, znorati na tuje.

Heberadern, das, preorava(nje).

Heberall, adv., povsod, po vsem, vsekod (M.), vsekjer (?), auch povsodek, vselej, povsod in vselej; ich bin überall naß, skoz in skoz moker sim; überall und nirgend, povsod in nikjer; überall, wo —, kjerkoli; überall wohin —, kamorkoli; überall woher —, odkodarkoli.

Heberallher, adv., od vseh strani, odvsakod (?), od vseh krajev, strani.

Heberallhin, adv., na vse kraje, na vse strani.

Heberall, adv., prestar.

Heberantworten, v. a., izročiti, izročati, izročevati, dati, oddati, predati, izdati; f. a. Einantworten.

Heberantworter, der, izročivec, predavec.

Heberantwortung, die, izročitev.

Heberarbeiten, v. a., noch einmal bearbeiten, wofür jedoch gewöhnlich umarbeiten steht, predelati, predelavati, prenarediti, prenarajati, popraviti, popravljati; über die Kräfte arbeiten, sich überarbeiten, presiliti se, pretegniti, pregnati se; einen Hund bei den Jägern, psa pregnati.

Heberären, f. Heberadern.

Heberärmel, der, dragi, poveršni rokav.

Heberart, die, f. Heberadern, das.

Heberaus, adv., silno, močno, ves, neizmerno, čez vse, od vseh, strašno, mersko (St.); überaus freundlich, ves prijazn; überaus schön, prelep, da nikoli tega.

Heberbaden, v. n., prepeči se; v. a., noch einmal baden, popeči, krah popeči, prepeči; überbaden, adv., prepečen.

Heberband, das, obveza.

Heberbau, der, der obere Theil eines Gebäudes, gornjica, gornja hiša, nadzidje, goranje zidanje.

Heberbauen, v. a., ein Gebäude über ein anderes, d. i. mauern, zidati na kaj; einen Keller überbauen, klet (kelder) zidati na kaj, klet nadzidati (V. ?); überbautes Haus, nadzidana hiša (V.); v. r., sich überbauen, d. i. sich arm bauen, izzidati se, vse premoženje zazidati; f. Umbauen.

Heberbehalten, v. a., imeti, pustiti na čem, na sebi.

Heberbein, das, morska kost, mertva kost (Vuk). russ. žiška.

Heberbeißen, v. a., iznad česa uklati, ugriati, močnejše gristi, jesti; v. r., uklati se.

Heberbekommen, v. a., čez kaj spraviti.

Heberbessern, v. a., popraviti.

Heberbeten, v. a., premoliti koga.

Heberbett, das, zgornja postelja.

Heberbetten, v. a., prestlati, prestiljati, posteljo prenesti, prestaviti, z blazinami odeti.

Heberbeugen, **Heberbiegen**, v. a. u. r., prepogniti kaj, se čez kaj, preveč pregniti, zasločiti.

Heberbieten, v. a., preceniti kaj, več obetati, dajati, kakor je vredno; mehr bieten, als ein anderer, več ponujati, dajati kakor kdo drug, pretekavati eden drugiga; f. a. Hebertreffen; v. r., preveč dajati.

Heberbilden, v. a., presiljeno, prenapeto mikati, učiti.

Heberbildung, die, presiljena, pregnana omikanost.

Heberbimsen, v. a., z votličem potegniti čez kaj.

Heberbinden, v. a., prevezati, podvezati, prevezovati.

Heberbiß, der, pregriz.

Heberbitten, v. a., preprostiti.

Heberblasen, v. a., preprihati od eniga v drugi kraj; Flüte —, prepiskati; v. r., preveč zdravju na škodo pihati, prepiskati se.

Heberblatt, das, zgornji list; bei den Schussern, nart.

Heberblättern, v. a., im Durchblättern übersehen, preskočiti, spregledati; durchblättern, f. daselbe.

Heberbläuen, v. a., na višnjevo prebarvati.

Heberbleiben, v. n., ostati, ostajati; der Uebriggebliebene, ostali (V.).

Heberbleibsel, das, ostanek; von Kaufmannswaaren, izbirki, pobranki; vom Viehfutter, zjedi, zbrodi (Jan.); was nicht mehr auf den Wagen aufgeladen werden kann, nach Gutm. kopišče, kopiše, odpadek; deine Heberbleibsel mag ich nicht, za tvoje oslinke ne maram.

Heberbleien, v. a., zaliti, prevleči s svinčam.

Heberblick, der, pregled.

Heberblicken, v. n. u. a., pregledati, pogledati po —, čez —.

Heberblitzen, v. n., bolj bliskati se, svetiti se, kakor —.

Heberblühen, v. a., s cvetjem prepeči, pogerniti, v. r., precvesti se; der Baum hat sich überblühet, drevo se je precvetlo, je imelo preveč cvetja.

Heberblümen, v. a., pokriti s cvetlicami.

Heberböß, **Heberböshaft**, adj., prehudoben.

Heberbösen, v. a., nezmerno razkačiti.

Heberbot, das, ein größeres, auch ein zu großes Gebot, večji, prevelika ponudba.

Heberbrand, der, die Feinheit des Silbers über 15 Loth 3 Quentchen, nach V. pretop (Henne. V. ?), nach Sum. prepal.

Heberbraten, v. a., prepeči, vse popeči.

Heberbrausen, v. n., überbrausender Mensch, f. Brauselos; bolj taliti od —.

Heberbrechen, v. a., nad čim odlomiti, prelomiti; im Bergbaue ganz bis an die Markschiede abbauen, predelati.

Heberbreit, adj., preširok.

Heberbreiten, v. a., über eine Fläche ausbreiten, pregrniti, pregrinjati, razgerniti, razgrinjati, razširiti, prekriti, prostreti, prostirati po čem, čez kaj.

Heberbrennen, v. a., im alten Theilen ein wenig brennen, ožgati, osmoditi; über die Rasse brennen, prežgati, pretopiti; im Hüttenbaue, das Silber überbrennen, srebro pretopiti (V.).

Heberbringen, v. a., über einen Raum von einem Orte zum andern bringen, prenesti, prenositi, prinašati; einem etwas überbringen, prinesti, prinašati, donesti, podati; einem einen Brief, pismo komu prinesti, podati; über etwas bringen, spraviti čez, na kaj.

Heberbringer, der, prineseec, prinašavec, donašavec (Gutm.), prinoša, podajavec; auf den Heberbringer lauten, glasiči, govoriti, izdan biti na prinesea; wer ist der Heberbringer dessen?, kdo je prinesel to?

Heberbringerin, die, prinesenica, prinašavka, donosnica, podajavka.

Heberbringung, die, prinos, podaja.

Heberbrücken, v. a., einen Fluß, premostiti (Vuk) vodo, most narediti čez reko.

Heberbrüllen, v. a., nach dem Serb., nadtaliti, močnejše tuliti, kakor —.

Heberbrummen, v. a., v mermranji preseci.

Heberbünden, sich, v. r., prikloniti se čez kaj, preveč pripogniti se.

Heberbügel, v. a., prelikati.

Heberbunt, adj., čez mero pisan.

Heberbürde, die, prevelika butara.

Heberbürden, v. a. u. r., preobložiti koga, se; dati mu preveč dela, preveliko breme.

Heberbürsten, v. a., potegniti čez kaj s ščetko, s ščetko pomazati.

Heberburzel, v. n., prekucniti se, prevreči se čez kaj, prekobacniti, prekobacati se, nach Andern prekupieniti se.

Heberdach, das, streha nad čim.

Heberdachen, v. a., pokriti, streho nare-

diti, n. pr. nad sprehajališčem, sprehajališcem.

Ueberdämmung, die, prejez.

Ueberdampfen, v. n., prehlapati iz —.

Ueberdampfen, v. a., pri verhu ocvreti.

Ueberdarrern, v. a., nekoliko osušiti.

Ueberdas, f. **Ueberdieß**.

Ueberdauern, v. a., prebiti, preterpeti, dalj terpeti.

Ueberdecke, die, odeja, odevalo, odevka, pregrinjalo, prekrivalo, prekrov.

Ueberdecken, v. a., odeti, odevati, pregeriniti, pregrinjati, zakriti, zakrivati, prekriti, prekrivati kaj s čim; v. r., pokriti se; f. **Ueberhüllen**.

Ueberdem, f. **Ueberdieß**.

Ueberdenken, v. a., premisliti, spremisliti, spremisljati, premisljovati, preudariti, preudarjati; überdacht, premisljen.

Ueberdenkzeit, f. **Bedenkzeit**.

Ueberdieß, adv., verh tega, še, na to.

Ueberdörren, v. n., presušiti se po verhu.

Ueberdraug, der, nezmérni nagon.

Ueberdrängen, v. a., presiliti, pregnati (iz mesta v mesto), čez mero tiščati v —.

Ueberdrängen, v. a., veršeti čez —.

Ueberdrehen, v. a., preverteti, previti, previjati, motaje prestaviti, preložiti.

Ueberdreschen, v. a., nekoliko omlatiti, premlatiti, čez mero; v. r., umlatiti se, pri mlačvi pregnati se.

Ueberdringen, v. n., prehruti, prepoditi se, pregnati se čez kaj (n. pr. prek meje).

Ueberdrucken, v. a., pretisniti, pretiskati, natisniti na kaj, poverh česa, vse natisniti.

Ueberdrücken, v. a., pretlačiti, tiščaje spraviti iz eniga v drugi kraj.

Ueberdruf, der, nasitba, priskuta, pristuda, gnjus, zopernost, omerza, naveličba, navoljitev; **Ueberdruf** macht **Ueberdruf**, česar ima kdo preveč, tega se koj naveliča, je koj sit; bis zum **Ueberdruf**, da je sit, da se mu stadi, gadi; **Ueberdruf** erregen, priskutiti, pristuditi komu kaj.

Ueberdrüssig, adj., sit, naveličan; überdrüssig werden, naveličati se, navoljiti se; ich bin überdrüssig, naveličal sim se česa; pristudilo, priskutilo se mi je, gjusno mi je, omerzilo mi je, merzi me.

Ueberdulden, f. **Ueberstehen**.

Ueberdüngen, v. a., den Dünger über einen Acker verbreiten, nagnojiti, pognojiti, gnojiti; zu viel düngen, pregnojiti, preveč gnojiti.

Ueberdunkeln, v. a., zamračiti vse.

Ueberes, adv., nach der Diagonallinie, napošev, poprek, od kota do kota, fig. vse vprek, vse križem; überes gehend, nach dem **Pohn**, prekotni.

Uebererforn, sich, v. r., pregnati se, preveč gnati.

Ueberereignen, v. a., v last dati, v last dajati, v. a. prelastiti kaj.

Uebereile, die, prenaglica, prenaglost.

Uebereilen, v. n., hiteti po čem, čez kaj; v. a., prehititi, prehitovati, preteči, preleteti, prestreči; eine Sache, prenagliti kaj, pre-

naglo storiti, delati, preveč hiteti pri čem; die **Racht** übereilte uns, noč nas je zajela, prehitela; v. r., sich im Urtheile übereilen, presoditi se (**Pohl**); ungehörlich eilen, sich übereilen, prenagliti se; er hat sich übereilt im Rethen, beseda mu je ušla; man darf sich damit nicht übereilen, to ne sme iti na skok (skokama); f. a. **Ueberrasshen**; übereilend, zelo hiteč; übereilt, prenagel.

Uebereilung, die, prehitenje; fehlerhaft, prenagljenje, prenaglica, prenaglost, prehitrost, naglica, prevelika naglost, nerazsodnost; aus Uebereilung, v naglosti in ne premisljivi.

Uebereilungsfehler, der, prenaglica, pogršek iz prevelike naglosti, iz prenagljenja.

Ueberein, adv., edino, enako; f. übr. die folg. Zusammenfügungen.

Uebereinander, adv., drug na drugem, na drugiga, drug nad drugim, eden na drugiga, eno na drugo; es geht alles übereinander, vse gre napak, križem, v prek; übereinander kommen, spreiti se, sklati se; die Aeste stehen übereinander, veje se jahajo, se jezdi; übereinander setzen, postaviti eno na drugo, verh drugiga; frucht weise, prekrižati; übereinander fallen, podreti se na drugo.

Uebereinkommen, v. n., stikati se, vezati se, vjemati se; das kommt damit nicht überein, to se z unim ne stika, auch ne gre skup, ne veže se; in etwas übereinkommen, pogoditi se, pogovoriti se, dogovoriti se, zediniti, ediniti se v čem.

Uebereinkommen, das, **Uebereinkunft**, die, pogodba, dogovor; eine Uebereinkunft treffen, f. **Uebereinkommen**.

Uebereinkünstlich, adv., po dogovoru.

Uebereinstimmen, v. n., priličiti se, vjemati se, stikati se, skladati se, vezati se; f. **Uebereinkommen**; einerlei Sinn, Gedanken, laut haben, ene misli, eniga glasu biti.

Uebereinstimmend, **Uebereinstimmig**, adj., edin, ene misli, enoglasen, soglasen (**rußs**).

Uebereinstimmung, die, enoglasje, soglasje, zloznost, sklad, skladnost, edinstvo v mislih, enomiselnost.

Uebereintreffen, v. n., zediniti se, primeriti se, vezati se, stikati se, enak biti, prileči, prilagati se, priličen biti, vzeti se s čim (**Rath**).

Uebereisen, v. n., zamerzniti, premerzniti, z železom pokriti.

Uebererben, f. **Erbereben**.

Uebererzen, v. a., bronziren, pobronati, z bronam prevleči.

Ueberessen, sich, v. r., prenajesti se, preobjesti se, prenajedati se, preobjedati se, (**serb**. prejesti se), preopasti se, nagnesti se, nagnjaviti se.

Ueberfächeln, v. a., pahljati po vsem životu.

Ueberfahren, v. n., propeljati se, čez (reko) peljati se, prepeljavati se; mit der Hand, potegniti po —, čez —; v. a., den

Fluß überfahren, čez potok peljati se, čez potok prepeljati se, prebroditi vodo, predrožiti čez vodo (nar. pos.); einen Rader mit Mist überfahren, navoziti gnoja na njivo; mit einem Fuhrwerke über etwas fahren, worüber man nicht fahren sollte, ein Kind, ein Thier usw. überfahren, povoziti kaj; gelinde überstreichen, ein Brett mit Leimwasser überfahren, prevleči, pomazati, namazati; im Bergbaue, einen Gang überfahren, jamo pre-delati, predelovati, (poprek žilo prekopati).

Heberfahrgeld, das, prebrodnina, brodnina ali brodovina, prevoznina.

Heberfahrtschiff, das, prevozna ladija.

Heberfahrtschiffer, der, brodnik, prevoznik.

Heberfahrt, die, die Handlung, da man überfahrt über ein Wasser, prepeljanje; über das feste Land, mit einem Wagen, prevoznja, voznja čez kaj, po čem, voženje po čem; der Ort, wo man überfährt, brod, brodišče, brodiše, prevoz, pregaz.

Heberfahrtsgebühr, -lohn, f. Heberfahrgeld.

Heberfall, der, napad, naskok, naval, napast (M.), nepričakovani popad; im Falle, f. Bähnen; — zaježena voda, ki se prevlaja čez zaturnico.

Heberfallen, v. a., naglo, nenadama napasti, popasti, napadati koga, navaliti, planiti, udariti, ropiti (V.) na koga; den Feind plötzlich überfallen, nad sovražnika ropiti, planiti, prijeti ga, lotiti se ga; von allen Seiten, obstopiti, obdati nenadama; ein Regen hat mich überfallen, dež me je vjel, me je dobil; vom Sterne und andern Leiden-schaften, obiti, ohajati (jeza me je obsla); Schauder überfiel mich, groza me je obsla, spreletela, me je imela; Nacht überfiel ihn, noč ga je obsla; vom Schlaf, spanje ga je obslo, prevzelo, zvalo; von einer Krankheit überfallen werden, naglo zboleiti; f. a. Heber-rasphen; v. n., padati, cepati s česa na tla, prepadati; waidm. nastavljene mreže preskočiti.

Heberfallen, v. a., prepahniti.

Heberfärben, v. a., pobarvati, prebarvati.

Heberfassen, sich, v. r., preveč postiti se, prepostiti se.

Heberfaul, adj., prelen, ves gnjil.

Heberfeilen, v. a., opiliti, popiliti; ein Stück noch einmal, prepiliti, fig. popraviti.

Heberfeilschen, v. a., več dajati v dražbi.

Heberfein, adj., pretenek, preličen, premajhen, predroben.

Heberfeinern, v. a., prenapeto likati.

Heberfeinheit, die, pretenkost.

Heberfeist, adj., predebel, pretolst, premasten.

Heberfetten, v. a., pomazati, mazati z mastjo, tolščo, tolščo.

Heberfeuern, v. n., streliti čez kaj; v. a., prekuriti, prenetiti, prepaliti.

Heberfirnissen, v. a., z lakom ali smolcem prevleči.

Heberflammen, v. n., preplamiti; v. a., s plamenam pokriti.

Heberflattern, v. n., fosotati čez kaj.

Heberflechten, v. a., oplesti, opletati, preplesti, prepletati.

Heberfleiß, der, prevelika marljivost ali pridnost.

Heberfleißig, adj., prepriden, premarljiv.

Heberfliegen, v. n. u. a., preleteti, preletati, preletavati čez (kaj), leteti, letati, derviti naglo po —; prehiteti koga; Scham-röthe überflog ihr Gesicht, zardela je, rdečica jo je polila; v. r., preleteti se, čez nemoč leteti.

Heberfliehen, v. n., prebegniti, pobegniti čez —.

Heberfließen, v. n., izliti, izlivati se, razliti, razlivati se, čez kaj teči, prelivati se, izliti, razliti se; vom siedenden, auch sprudelndem Wasser, kipeti; — v obilnosti plavati.

Heberflören, v. a., s floram obleči, prevleči.

Heberflüchten, f. Heberfliehen.

Heberflug, der, prelet, kratka pot; f. Aus-flug.

Heberflügeln, v. a., den Feind, zajeti, zajemati, prestreči; überh. prekositi, užugati, preseči, presegati, prehiteti, serb. nadkriliti; mil. f. Umgehen.

Heberfluß, der, obilnost, obilje, obilica, prebitek (sichon b. V.), preobilnost (Gutm.), bogastvo (Reichthum); pretek (Vuk); hier gibt es Wein, Getreide ußf. im Heberfluße, tukaj je vina, žita obilno; an allem Heberfluß haben, vsega obilno, na prebitek (nach Raven. auch na prehov, Birkflach) imeti; im Heberfluße leben, v obilji, obilnosti živeti; ich habe an etwas Heberfluß, meni kaj prebiva (V.), meni kaj preostaja, obilujem s čim, imam kaj na prebitek, imam, česar mi serce more pozeleti; ich ermahne euch zum Heberfluß, opominjam vas še po verhu; im Heberfluße, z verham; mehr als man zur Bequemlichkeit bedarf, preobilnost, preobilje; im Heberfluße haben, belastet sein, čez nemoč imeti, čez mero; wo Heberfluß herrscht, dort ist Hebermacht und Hebermuth, nach Gutm. kjer je obilnost, tam je presilnost in preupnost.

Heberflüssig, adj., reichlich, obilen, kupama, na kupe, z verham, na cente, obilno je (n. pr. vina); zu viel, čez nemoč; unnöthig, was nicht gebraucht wird, preobilien; ich habe Obß überflüssig, genug, sadja imam obilno, da mi ga ostaja; diese Feder ist überflüssig, to pero je od več, nepotrebno, altst. prabyt'n. poln. zbytočný; kar je čez potrebo, na ostajanje.

Heberflüssige, das, kar preostaja, ostaja, preobilno.

Heberflut, die, povodenj, razliv, fig. naval, sila.

Heberfluten, v. n., razliti, razlivati se (n. pr. čez bregove), zaliti.

Heberfordern, v. a., preveč tirjati, hoteti.

Heberfracht, die, poverhnji tovor, presežni tovor ali naklad.

Heberfrachten, v. a., sürter beladen, als das Fahrzeug, Fuhrwerk tragen kann, preobložiti, preoblagati, preveč natovoriti, naložiti, nakladati.

Heberfurch, adj., prederzen, da je groza.

Heberfressen, sich, v. r., prenakreti, prežeti se; den Appetit verderben, zapahniti se; f. a. Heberessen, sich.

Heberfreundlich, adj., preprijazen, pri-liznjen.

Heberfrüieren, v. n., premerzniti, zamerzniti, premerzovati, zamerzavati (po verhu).

Heberfromm, adj., prepobožen.

Heberfruchtbar, adj., prerodoviten, preploden.

Heberfuhre, die, f. Heberfahrt.

Heberführen, v. a., über einen Raum fah-ren, prevoziti, prepeljati, prevažati, prepe-ljevati čez (kaj), voziti, peljati; f. a. Heber-fahren; überzeugen, prepričati, previziati*, dokazati komu, da je kriv, dasi taji, pre-moči koga z dokazi, nach V. zvoditi taje-čiga; im alten slav. Rechte uložiti (von lice); überführter Wagen, povožen, razvožen voz.

Heberführer, der, prevoznik; Führmann, brodnar, brodnik; der jemanden einer Sache überführt, prepričevavec.

Heberfuhrgeld, das, brodnina.

Heberführung, die, prepričevanje.

Heberführungsfuß, das, prepričevavni členek.

Heberfuhrstange, die, drog (brodnikov).

Heberfülle, die, prepolnost, preobilnost; f. a. Heberfluß.

Heberfüllen, v. a., etwas über das gehörige Maß füllen, prepolniti, prenapolniti, prena-polnovati; den Magen mit Speisen, preob-jeſti se, preobjedati se, prepahniti se; aus einem Gefäße in ein anderes, preli-ti, prepolniti, pretočiti, prelivati, pretakati; überfüllter Ausdruck, f. Pleonasmus.

Heberfunkein, v. a. v lesketanji pre-kositi.

Heberfüttern, v. a., preopasti, prenapa-sati, prekermi, zakermi, prepričati, preo-pašati, prenapašati, prenapitati, zapasti, zarediti.

Hebergabe, die, (traditio), predaja (*Gutsm.*) oder prepodaja, oddaja, izročitev; einer Stadt, udaja, podaja; die Hebergabe bewerk-stelligen, f. Hebergaben.

Hebergabsact, der, predajanje.

Hebergaffen, v. n., zijati čez kaj; v. r., prezijati se.

Hebergähren, v. n., skipeti čez kaj, tvar-jaje razliti se; v. r., sich, skisati se, pre-več vreti, prekisati se, in Rt. precipiti, (= prekipiti).

Hebergalle, f. Löserbläre.

Hebergang, der, prestop, prehod, preval, prekuo; über einen Zaun, prelaz; über einen Fluß (auf Strimen), skakalo (*Vuk*); den Hebergang wehren, braniti komu, da ne more preiti, čez kaj iti; Hebergang zur katholischen

Kirche, prestop h katoliški cerkvi; in der Gramm. prestop, prehod; ein Regen, der nicht lange anhält, ploha.

Hebergänger, der, prestopnik.

Hebergänglich, adj., terden za prehod.

Hebergangss, in 3figen., prehodni, minljivi.

Hebergangsfaltstein, der, prestopni, premenjeni apnik.

Hebergangsperiode, die, prehod, prehodna doba.

Hebergäten, v. a., prepleti (poverhama).

Hebergattern, v. a., preplesti, omrežiti, premrežiti, namrežiti.

Hebergaukeln, v. a., preslepariti, presle-piti, pretantati(?) koga.

Hebergauern, v. a., oslepariti, opehariti koga.

Hebergaben, v. a., izročiti, oddati, izro-čati, izročevati, oddajati, dajati, nach and.

D. predati, predajati oder prepodajati, (germ. čez dati); sich übergeben, sich erbrecken, bljut, bljevati, kozlati, bruhati, auch metati.

Hebergäber, der, predavec, predajavec, izročivec, oddajavec.

Hebergäbet, f. Heberbot.

Hebergäbrauch, der, izporaba, presiljena raba.

Hebergehen, v. n., preiti, prehajati; über eine Höhe überfließen, preliu se, prelijuati se; beim Sieben, odkipeti, prekipeti; in Eis übergehen, sreziti se, v srez iti, zle-deniti se, ledeniti se; es gingen mir die Augen über, zjokal sim se, solze so mi stopile v oči, na jok mi je šlo, polile so me solze, solze me nahajajo (*M.*), mlo se mi je storilo, inako se mi je storilo; zum Feinde, zu einer andern Partei übergehen, prestopiti, podati se h komu, pobegniti; die Stadt, Festung ging über, ward an den Feind übergeben, mesto, terdnjava se je podala, udala komu; in Häulniß übergehen, gnjiti, sogojiti, gnjiti začeti; in Eiterung über-gehen, ognojiti se u. dergl.; schnell übergehen, preskočiti; das Recht überging nun auf dich, sedaj je prišla, je prešla pravica na te; ins Fleisch übergehen, spremeniti se v meso; weß das Herz voll ist, deß geht der Mund über, kar je na sercu, to je na jeziku, česar je polno serce, (to) rado iz ust gre, iz obilnosti serca usta govore (*Bibelüberl.*); die Galle ging ihm über, zolö se mu je razlil(a); in ein neues Jahr übergehen, novo leto nastopiti; soviel als vorübergehen, memo iti; ein Gewitterregen geht bald über, ploha kmalo preide, mine; das wird bald übergehen, to bo kmalo prešlo, bo kmalo minilo; v. a., etwas vorbei gehen lassen, ohne die rechte Zeit dazu zu treffen, kaj izpustiti, izpuščati, izpušati, memo, v nemar pustiti, puščati, pušati, pozabiti; im Leben etwas übergehen, kaj preskočiti, zgrešiti; über etwas weggehen, ohne es zu bemerken, zgrešiti, preskočiti kaj, preskakovati, zgrešati; etwas mit Stillschweigen übergehen, kaj za-molčati, molčati od česa, ne omeniti, ne v misel vzeti česa, serb. minuti što, *altal.*

minati, minovati; auf der ganzen Oberfläche hingehen, z. B. ein Feld, polje obhoditi, preiti, prehoditi; unteigentlich, auf der Oberfläche bearbeiten, z. B. der Maler übergeht das Holz mit Leim, malar les z limam maže; eine Kupferplatte übergehen, prelikati, pregladiti, polikati, pogladiti; eine Zeichnung übergehen, pregledati in popravi; eine Rechnung, pregledati, pregledovati; die Grenze übergehen, prestopiti, prekoračiti mejo, čez mejo iti; f. a. Ueberwachsen; ein Gebot, f. Uebertreten; v. r., sich übergehen, über seine Kräfte, utruditi, prehoditi se, čez nemoč iti.

Uebergehen, das, prehajanje.

Uebergeher, der, pogledač, prestopnik, prehajac.

Uebergehung, die, preskok; mit Uebergehung, preskočivši, zamolčavši —.

Uebergeld, das, presežek, ostanek, poverh-nina.

Uebergelehrt, adj., preučten.

Uebergellen, f. Ueberschießen.

Uebergenug, adv., preveč, več kakor dost.

Uebergeordnet, adj., viši, postavljen nad koga.

Uebergeschickt, adj., prespreten.

Uebergewächs, das, narast, mertva kost.

Uebergewalt, die, premoč, presila, preoblast.

Uebergewaltig, adj., presilen, premočen.

Uebergewicht, das, pretega, preteža (Gutm.), večiteža (mimo odločene), presežek v teži, prevaga, pretežnost; das Uebergewicht bekommen, prevagniti se, zavzdigniti se, omah, vago vzeti, teži biti, teži postati; Uebergewicht haben, größere Macht, größeren Nachdruck haben, več veljave imeti, več premoči; der Weinbau hat jedoch das Uebergewicht in dem Lande, vinstvo pa premaga je v ti deželi, naj imenitnejši pa je —.

Uebergewichtig, adj., pretežen, premagajoc.

Uebergewinn, der, presežek v dobičku, naddobiček.

Uebergießen, v. a., auf der ganzen Oberfläche begießen, politi, oblit, polijati, oblijati, oblivati; so, daß etwas überlaufe, izliti, izlijati, čez —; razliti; aus einem Gefäße in ein anderes, preliti, prelijati, pretočiti, pretakati, serb. preručiti (Vuk, — preručiti); Wein aus einem Faße in ein anderes, vino pretakati; Wein von den Felsen in ein anderes Gefäß u. dgl., presneti, presnemati; zu viel begießen, preoblit, preoblijati (V.), zaliti, zaljati, preveč politi.

Uebergift, f. Uebergabe.

Uebergipfeln, adj., prerasten.

Uebergipsen, v. a., posaditi.

Uebergittern, f. Uebergattern.

Ueberglanz, der, več, prevelika svetloba, blisčoba, blisoba.

Ueberglänzen, v. a., posvetiti se čez kaj, po čem, preseči, premagati v blisčobi, blisobi; f. a. Verdunkeln.

Ueberglasen, v. a., postekleniti, stekleniti.

Ueberglaube, der, prevelika vera.

Uebergleichen, v. a., prelikati.

Uebergleiten, v. n., zderkati se po —, čez —.

Ueberglücklich, adj., presrečen, preblag, preblazen, nezmerno srečen.

Uebergnädig, adj., premilostljiv.

Uebergolden, v. a., pozlatiti, prezlatiti, zlatiti.

Uebergrafen, v. a., premuliti (trato).

Uebergreifen, v. a., preseči, presagati, zasagati kam, čez kaj; f. Uebrigreifen; pošlati poverh, predeleč sagati.

Uebergrenzen, v. a., prestopiti mejo.

Uebergriff, der, wörtl. presag, krivično delo; f. Uebrigriff; zalet v tuje pravice; sich Uebergriffe erlauben, zaletovati se v (tuje pravice).

Uebergroß, adj., prevelik, presilen, velikansk.

Uebergröße, die, nenavadna, nezmerna velikost.

Uebergrößern, v. a., velikansko napraviti; f. a. Uebertreiben.

Uebergürten, v. a., prepasati.

Ueberguß, der, polije, polijanje, poliv.

Uebergut, adj., predober.

Ueberhauen, f. Ueberhauen.

Ueberhaben, v. a., na sebi imeti.

Ueberhalten, v. a., držati nad čim; einen, predrago zaceniti komu kaj, uminiti ga; f. Uebervortheilen; v. n., prevzeti od spreadnika.

Ueberhand, adv., überhand nehmen an Zahl, Menge, pomnožiti, množiti se, razširiti se, zarediti se, zaploditi se, narasti se, rasti, razmoči se, razmagnati se, zmoči se, razpasti, razpasovati se; das Gewässer nahm überhand, vode so se naraščale (narastale).

Ueberhandeln, sich, v. r., presiliti se, zakupčevati svoje.

Ueberhang, der, prekrivalo, zaveza; Aeste eines Baumes, welche auf des Nachbarn überhangen, spolovno drevo; der überhangende Theil eines Gebäudes, napuš (V.), kar čez kaj visi, maji, moli, bei Gutm. previsek.

Ueberhangen, v. n., čez kaj viseti, majati, viseti nad čim; überhangend, viseč čez kaj, previseči; das Haus hängt über, hiša visi, strani (straneti), je nagnjena.

Ueberhängen, v. a., ein Ding über ein anderes überhängen, obesiti, obesati, prebesiti (Zal.) kaj čez kaj, nad kaj, prekriti, prekrivati, zagerniti, zagrinjati; die Wände waren mit schwarzem Tuche überhängt, steno so bile s črnim suknam opete, prekrita, prevlečene; mit Krüchten überhängter Baum, nad V. s sadjem preoblozeno drevo, drevo se šibi pod sadjem.

Ueberharfen, v. n. u. a., grabiti čez kaj, pregrabiti (senožet).

Ueberharnen, v. n. u. a., poscati, oscati kaj (čez in čez), čez kaj scati.

Ueberharfchen, v. n., prehrastiti se, ohra-siti, hrastiti se, (krastiti se), okreniti,

- äkerlapniti; vom Wasser, d. i. auf der Oberfläche frieren, zameraniti.
- Heberhärten**, v. a., prekaliti, preterdo narediti.
- Heberhasten**, f. Hebereisen.
- Heberhaster**, der, burja, prenagli človek.
- Heberhan**, der, preseck, preska (=preseka).
- Heberhangen**, v. n. u. a., pihñiti na kaj, zapotiti (zercale); mit Farben, na tenkem prevleči, pomazati.
- Heberhauen**, v. n. u. a., sekati čez kaj, preveč sekati, v. r., presiliti se pri sekanji.
- Heberhäufen**, v. a., mit Geschäften, Vorwürfen usw., obsuti, zasuti, obsipati, zasipati s čim, preobilo komu kaj dati, preobložiti; mit Wohlthaten, z dobrotami obsuti koga; sich mit Waaren überhäufen, zaloziti, zakladati; überhäuft, s kupam, prepola; mit Lobsprüchen, prehvaliti; überhäufte Geschäfte, preveč opravil, dela (navaliti komu).
- Heberhanig**, adj., dorasel za posek.
- Heberhaupt**, adv., in allem, alles zusammen genommen, sploh, nasploh, vsevкуп, splaz, po celom, vsprek, z eno besedo, z vsem; von etwas überhaupt reden, es erzählen, po verhu, po čez, poverh; eine Waare überhaupt kaufen, verkaufen usw., blago čez, poprek kupiti; f. Bauh; überhaupt, alles, vsečez, vsecihern; überhaupt, poln. w ogole, serb. u obće, russ. vobščē.
- Heberhäuten**, v. a., s kožo, usnjem prevleči.
- Heberheben**, v. a., jemanen einer Sache überheben, komu kaj odvzeti (kaj provzdigniti, V. Y). rešiti ga; f. a. Verschonen; einer Sache überheben sein, česa ne imeti, prost biti; v. r., sich über die Gebühr erheben, preveč domisljati si, prevzeti, prevzemati se; ich habe mich überheben, prevzdignil sim se, vred sim dobil, vredil sim se.
- Heberhebung**, die, napuh, odvzetje.
- Heberheisen**, v. n. u. a., poverh zacetiti kaj, se; f. a. Heberharfen.
- Heberheizen**, v. a., prekuriti, preveč zakuriti.
- Heberhelfen**, v. n., pomoči, pomagati komu čez kaj, fig. iz stiske pomoči mu.
- Heberhell**, adj., presvitel.
- Heberhellen**, v. a., razsvetliti do une atrani, preveč razsvetliti.
- Heberhengen**, f. Heberhängen.
- Heberher**, adv., nad čim, čez kaj sem.
- Heberherrschen**, f. Herrschen.
- Heberhimmlisch**, adj., več kakor nebošk.
- Heberhin**, adv., obenhin, poverh, po verhi, poverhama, memo, nalahko, kolikaj, minljivo.
- Heberhinken**, v. n., šantati čez kaj, prešantati.
- Heberhobeln**, v. a., preoblati, prestružiti, s oblam potegniti.
- Heberhoch**, adj., previsok, nezmerno visok.
- Heberhöhen**, v. a., visi biti; f. a. Beherrschen; serb. nadvisiti, nadvisivati (Vuk).

- Heberhöhlen**, v. a., nad sabo izvertati, votlino narediti.
- Heberholen**, v. a., iti čez kaj, prek česa po —; die Segel, preoberniti, prehiteti, užugati; f. Hebertreffen; einen Beweis geben, f. dieses.
- Heberholz**, f. Oberholz.
- Heberholzen**, v. a., prevleči z lesam.
- Heberhörbar**, adj., preslišliv.
- Heberhören**, v. a., aus Mangel an Aufmerksamkeit etwas nicht hören, preslišati kaj, ne slišati, ne čuti česa; einen überhören, ihn herjagen lassen, ob er etwas auswendig kann, poslušati, preslišati koga, slišati; — ne slišati; sich etwas überhören, iz glave govoriti.
- Heberhose**, die, verhnje hlače.
- Heberhübsch**, adj., prezal, preberhek.
- Heberhudein**, v. a., prenasgliti, prehiteti, foflati.
- Heberhuf**, der, napčno kopito.
- Heberhüllen**, v. a., zagerniti, zagrinjati, zakaliti.
- Heberhüpfen**, v. a., preskočiti, auch preskakñiti (V.), preskakljati, preskakovati, preskakljavati; v. n., skakati, preskakovati z eniga na drugo.
- Heberhüten**, v. a., die Saat, wenn sie zu fett steht, zito pripasti, pripasati (?), nemarno varovati.
- Heberirdisch**, adj., nadzemeljsk.
- Heberjagdbar**, adj., ein überjagdbarer Hirsch, star jelen, staro (čez 8 lrt).
- Heberjagdbarkeit**, die, prestarost.
- Heberjagen**, v. n. u. a., die Wette in heftig, pregnati, presiliti, utruditi, preveč goniti; — dirjaje preiti kam, poditi, gnati čez kaj, prepoditi čez (most), predirjati koga.
- Heberjährig**, adj., verholeten, prestar, več ko dorasel.
- Heberjahr**, adj., prestar, zastaran.
- Heberjammern**, Heberjandzen, Heberjabeln, v. a., bolj stokati, kakor; preukati, prevriskati, prevpiti koga.
- Heberjochen**, v. a., nove polo narediti pri mostu.
- Heberjübeln**, v. a., ojuditi, opehariti, ogoljufati.
- Heberlassen**, v. a., poapñiti.
- Heberfallen**, v. n., skaditi se poverhama.
- Heberfalten**, v. a., prehladiti, preveč shladiti.
- Heberfammen**, v. a., počesati, česati, le visi čez —; malo počesati.
- Heberfämpfen**, v. a., v boji užugati.
- Heberfappen**, v. a., s kapo providiti.
- Heberfarg**, adj., preskop.
- Heberfarren**, v. n., vleči samokolnico čez kaj.
- Heberfasteien**, v. a., preveč krotiti, tepsti.
- Heberfaulen**, v. a., ožvečiti, požvečiti nekoliko, prežvečiti, prežvekati.
- Heberfaufen**, sich, v. r., zu theuer kaufen, okupiti se, preokupiti se, predrago kupiti, preplačati, v živo plačati; mehr als man

bequem zahlen kann, prenakupiti se (V.), vse dnarje zakupiti.
 Uebersehr, die, zgrabki, zmetki.
 Uebersehren, v. a., omesti, ometati, ober-niti, obračati.
 Ueberseifen, v. a., prekavzati.
 Ueberseimen, v. n., preveč gnati, kaliti, čez kaj pognati.
 Ueberseifen, v. a., preveržiti.
 Ueberseulen, v. a., z betam prepoditi čez —.
 Ueberseippen, v. n. u. a., omahniti, omahovati, kinkniti, kinkati, prekucniti, prekuovati, prevalliti se, preverniti se, prevagniti se.
 Ueberstitten, f. Verstitten.
 Ueberstasterig, adj., ki daje več kakor sežanj.
 Ueberstappe, die, zaklopka nad čim.
 Ueberstattschen, v. a., močnejše zlobodrat.
 Uebersteben, Ueberstreiben, v. a., oblepiti, obmazati, prelepiti.
 Uebersteden, v. a., preččkati.
 Ueberstleid, das, zgornja suknja, zgornje oblačilo, verhnja suknja, halja, obleka.
 Ueberstleiden, v. a., mit Kleiden auf der Oberfläche versehen, besleiden, obleči, oblačiti, preobleči, preoblačiti; v. r., sich überstleiden, preoblačiti se.
 Ueberstleisern, v. a., oblepiti.
 Ueberstleisern, v. a., prelesti, preplezati kaj.
 Ueberstlimmen, v. a., prelaziti, splaziti se čez kaj.
 Ueberstlopfen, v. a., preklepati poverhi, preguliti.
 Ueberstlung, adj., premoder, prepameten, preumen, prepremeten, prekanjen.
 Ueberstlügen, v. a., nach dem Serb. nadmodriti koga.
 Ueberstlugheit, die, preumnost.
 Ueberstneten, v. a., pregojести, premesiti.
 Ueberstniden, v. a., zalomiti.
 Ueberstnien, v. n., poklekni na kaj.
 Ueberstnipsen, v. a., zapeti čez kaj.
 Ueberstnipsen, v. a., zavezati nad čim.
 Ueberstochen, v. n. u. a., stehend über den Rand des Toppes steigen, kipeiti; das Wasser steht über, krop kipi; zu viel stochen, prekuhati; ein wenig, pokuhati.
 Ueberstollern, v. n., kotati se, prekotati se čez kaj.
 Ueberstommen, v. n. u. a., über einen Raum kommen, priti čez kaj; ich kann nicht überstommen, ne morem čez, ne morem preiti, prestopiti; bekommen, dobiti, zadobiti od koga, prejeti; f. Uebereinkommen.
 Ueberstommniß, f. Uebereinkommen, das.
 Ueberstompici, adj., čezštevilen, nadštevilten.
 Ueberstöhnen, v. n., moči čez kaj.
 Ueberstücken, v. a., užugati v hreščanji, krokanji, prekrokati.
 Ueberstraft, die, premoč.
 Ueberstäftig, adj., premočen, prekrepek.

Ueberstärken, v. a., v petji prekositi, prevpiti.
 Ueberstärken, v. a., zavihati čez kaj.
 Ueberstanz, der, zgornji veneč.
 Ueberstapfen, v. a., popraskati poverhi.
 Ueberstischen, v. n. u. a., lesti, laziti čez kaj, po čem.
 Uebersticken, v. a., spraviti čez kaj.
 Ueberstitteln, die, prenapeto rešetarjenje, devanje na cedilo.
 Ueberstittler, der, prehudi rešetač.
 Ueberstücken, v. a., preččkati.
 Ueberstücken, v. a., zapitati (tica).
 Ueberstücken, v. a., oskorjati kaj.
 Ueberstücken, sich, v. r., kotati se, kakor kugla.
 Ueberstühlen, v. n. u. a., prehladiti, pohladiti nekoliko poverhi.
 Ueberstunft, die, über ein Wasser, pregaz, prehod; über einen Zwischenraum, prehod; vor seiner Ueberstunft, preden je čez (kaj) prišel.
 Ueberstünsteln, v. a., v umetnosti užugati.
 Ueberstünstlich, adj., preumeten, premeten.
 Ueberstünstlichei, f. Ueberstitteln.
 Ueberstuten, v. a., v haljo obleči, (mont.) tu pa tam kopati.
 Ueberstaden, v. a., aus einem Orte zum andern bringen, und daselbst laden, preložiti, prekladati, protovoriti, prepolniti (Vuk); zu sehr beladen, preobložiti, preoblagati, nach Guts. pretežati, prepolniti, preveč natlačiti; sich überstaden, v. r., prenajesti se.
 Ueberstaden, die, preobložba, prekladanje.
 Ueberstlage, die, preklada.
 Ueberstland, das, Ueberstlandgründe, lastina, zemlja pridobljena, posebna.
 Ueberstland, das, svet, zemlja unstran česa, n. pr. za reko.
 Ueberstlang, adj., predolg; überstlang, f. Ueberst.
 Ueberstlänge, die, predolgost, ostanek.
 Ueberstlangen, v. n. u. a., preseči, presogati kaj, čez kaj seči, segati, moleti, komu podati, podajati kaj čez kaj.
 Ueberstappen, v. a., zaplato prišiti nad kaj.
 Ueberstasch, der, ostanek.
 Ueberstassen, v. a., über einen Raum, Ort gelangen lassen, z. B. über den Fluß, čez kaj pustiti, puščati, pušati, prepustiti, prepuščati, prepušati, dati, dopustiti komu čez, t. j., do gre čez kaj; in den Besitz eines Andern übergehen lassen, prepustiti, prepuščati, prepušati; f. Abtreten; übrig lassen, pustiti, puščati, pušati; sich überstassen, v. r., udati se, podati se, izročiti se komu, čemu; sich dem göttlichen Willen überstassen, udati se v Božjo voljo; überstasset mit dieses, pustite to meni, to bo moja skerb; sich selbst überstassen, sam svoj, zapuščen, zapušten.
 Ueberstasser, der, izročnik, prepustnik, prepuščevavec, prepuševavec.
 Ueberstast, die, f. Ueberstürze; pretež; Beschwerlichkeit, nadlega, težava.

Ueberlasten, v. a., preobložiti, preveč naložiti, nakladati.

Ueberlastig, adj., zu sehr belastet, preobtežan, preobložten z nezmernim nakladom, tovorom.

Ueberlastig, adj., beschwerlich, siten, nadležen, neslan, težen (*Ravn.*, verm. netežen), težaven; ein solcher Mensch, sitnež, navehje; von einem Weizigen, zvesočel (*Zal.*), skernast.

Ueberlastigen, v. a., strašno nadlegovati.

Ueberlastigkeit, die, sitnost, neslanost.

Ueberlastung, die, preobložba.

Ueberlaufen, ver, da man von andern überlaufen wird, naval, napad, pritisk; auf den Schiffen das oberste Verdeck, verhna paluba (*Russ.*); tek čez kaj.

Ueberlaufen, v. n., von flüssigen Körpern, čez (kaj) teči. plunkati, plajhati, izliti, razliti se, izlijati se; die Galle läuft ihm über, žolč mu je zavrel (*V.*), se mu je izlil, zelena (*V.*) ga popada, stogotil se je, togoti se; die Augen laufen mir über, solze mi v oči stopajo, silijo; f. a. Uebergehen; zum Feinde, zu einer andern Partei übergehen, odbegniti, prebegniti, prestopiti, pobegniti, uskočiti (*V.*) h komu; von der Milch, skipeti, kipeti, uiti čez lonec, preliti, prelivati se; v. a., überlaufen, über den Haufen rennen, podreti, podirjati koga; jemanden mit dem Degen überlaufen, ungeflum auf ihn zulaufen, priteči. teči nad koga; jemanden überlaufen, durch vieles Kommen beschwerlich werden, nadlegovati, na glavo hoditi komu, pritiskati, moledovati, obletati; im Laufen, an Geschwindigkeit übertreffen, preteči, prehiteti koga; der Hund überließ den Hasen, pes je zajca pretokel; es überläuft mich ein Schauer, preleteti, obiti, nahajati, prijemati, groza me spreletuje, obhaja, sprehaja, me je spreletela, obšla, mravlje so me obsule, premeršalo. premeršalo je po meni (od groze); flüchtig durchgehen, preleteti z očmi; v. r., preveč leteti.

Ueberlaufen, das, prelijanje, nadlegovanje, prebeg; des Wetters, pojavica.

Ueberläufer, der, uskok, uhajac, prebežnik, begunec, prebeg (*Vuk*).

Ueberläuferin, die, uhajavka, begunka, prebežnica.

Ueberläuschen, v. a., zapaziti.

Ueberlaut, adj., preglasen, preglasno, na ves glas, na vse gerlo; überlaut sprechen, dreti se.

Ueberlauten, v. a., prekričati koga.

Ueberläuten, v. a., z zvonilam premagati.

Ueberleben, v. a., preživeti (*V.*, *Gutsm.* und and. slav. *M.*), dalje živeti, kakor kdo drug, serb. nadživeti koga; der überlebende Ehegatte, zakonski, ki ostane živ; v. r., preživeti se; das Jahr überleben, prekonjati leto (*Str. Volčie*), ućakati noviga leta.

Ueberleben, v. a., vse obžati.

Ueberleder, f. Oberleder.

Ueberlegebaum, der, welcher über den Weberstuhl gelegt wird, und woran die Rollen hängen, worin die Räderchen gehen, sleme.

Ueberlegkraft, f. Ueberlegungskraft.

Ueberlegen, v. a., etwas über ein anderes Ding legen, kaj na kaj djati, položiti, pokladati, polagati, pokriti, pokrivati; zu Hart belegen, preobložiti, preoblagati; ein Kind überlegen, djati na klop (in oščkati ga); erwägen, überdenken, preudariti, presoditi, premisliti, razsoditi, pretehtati, preudarjati, premisljevati, razmisiljevati, tehtati, previgovati (? *M.*); die Kleider überlegen, preobleči se, preoblačiti se; die Schuhe überlegen, preobuti se; den Wagen mit Speisen überlegen, prenajesti se; mit Trinken, prenapiti se.

Ueberlegen, das, premisljevanje.

Ueberlegen, adj., močnejši, jači; einem überlegen sein, koga premagati, prekositi; an Gelehrsamkeit überlegen, umniši, učenejši biti od koga, da mu ni enak, da mu ni kos; f. a. Uebertreffen; premagujō.

Ueberlegenheit, die, veči moč, prednost, premoč; f. a. Uebergewicht.

Ueberlegsam, adj., preudaren, premisljiv, preudarljiv.

Ueberlegsamkeit, die, preudarljivost, premisljivost.

Ueberlegt, adj., preudarjen, premisljen, z dobrim premislilam.

Ueberlegung, die, preudar, preudarek, premislík, razsodek, preudarjanje, premisljevanje, razmisiljevanje; ohne Ueberlegung, brez premislíka, preudarka, nespametno, slepo, nepazno; mit reifer Ueberlegung, dobro premislívi, pretehtavi; in Ueberlegung nehmen, f. Ueberlegen.

Ueberlegungskraft, die, doba za premislík.

Ueberlegungskraft, die, razsodnost, preudarnost, nach *Sum.* razmiselnost.

Ueberlei, f. Uebrig.

Ueberleimen, v. a., potegniti s klejem po —.

Ueberleiten, v. a., peljati, voditi čez kaj, na drugo stran.

Ueberleiten, v. a., kreniti, obračati čez kaj.

Ueberlernen, v. a., poverh naučiti se česa, bolje učiti se.

Ueberlesen, v. a., prebrati, prečitati (naglo), prebirati, čitaje pregledati.

Ueberleuchten, v. n., posvetiti čez kaj, bolje svetiti.

Ueberlieferer, der, izročívec, oddajavec.

Ueberliefern, v. a., izročiti, izročati, izročevati, v roke dati, oddati, oddajati.

Ueberlieferung, die, izročítev, izročílo, izročenje, oddaja; die mündliche Ueberlieferung, ustno, besedno izročílo, ustni nauk, ki prehaja od ust do ust, *Russ.* predanje.

Ueberliegen, v. n., ležati na čem; v. r., preležati se, premediti se.

Ueberlisten, v. a., prekaniti, zvoditi, pre-

lisičiti (V.), ociganiti, prevariti, premesti (Gutm.). z lažmi, goljufijami ujeti, loviti, böh. přelstiti.

Heberloffen, v. a., spraviti, zvabiti čez kaj.
Heberloben, v. n. plameneti, švigati čez kaj, lizati —.

Heberlöffen, v. a., presnemati z žlico.

Heberlobnen, v. a., preplačati.

Heberm statt Ueber dem, f. Ueber.

Hebermachen, v. a., narediti kaj na kaj, nad čim; überführen, poslati, izročiti, pošiljati, preizročiti; auf der ganzen Oberfläche bearbeiten, predelati, prenarediti, prenarejati.

Hebermachen, daš, poslatev, prenareja.

Hebermacht, die, veči moč, prevelika moč, premoč, premagujoča moč, bei M. presila, premožica.

Hebermächtig, adj., premogočen, premočan, močen, presilen.

Hebermahlen, v. a., premalati, premalovati, vse pomalati.

Hebermangeln, v. a., polikati.

Hebermann, f. Obmann.

Hebermannen, v. a., presiliti, premoči, premagati, zviti, zvijsati.

Hebermaß, daš, preobilje (V.), ostanek čez mero, nadmernost (?), nach dem Böhm. u. Poln. nadmerek; f. a. Ueberschuß; alles im Uebermaß erfüllen, vse obilno dopolniti; vor Uebermaß der Traurigkeit usw. sterben, (od) prevelike žalosti konec vzeti; im Uebermaße, čez mero, čez nemoč.

Hebermaße, die, preobilnost, preobilje.

Hebermaffen, adv., f. Uebermäßig.

Hebermäßig, adj., preobilen, čezmeren, nadmeren, nezmeren, čeznemočen (= čeznemočen); adv., čez nemoč; übermäßig effen, preobjesti se, čez mero jesti; trinfen, preopiti se, preopivati se.

Hebermäßigkeit, die, čezmernost, nezmernost.

Hebermaßen, v. a., ein Schiff, s prevelikimi, pretežkimi jadniki opraviiti ladijo.

Hebermäßen, v. a., prepitati.

Hebermanern, v. a., prezidati, nad čim sozidati.

Hebermeerisch, adj., prekmorsk, čezmorsk, zamorsk.

Hebermehren, v. a., po večini užugati.

Hebermeißeln, v. a., predletiti, preškertati.

Hebermeisteru, v. a., premojstriti, užugati.

Hebermensch, der, nenavadni človek.

Hebermenslich, adj., nadčlovešk, čez človeško moč, nečlovešk, nadljudsk, nezmeren.

Hebermessen, v. n. u. a., premeriti, premerjati, čez mero dodati, poverhama premeriti, izmeriti kaj; v. r. sich übermessen, prevariti, prenagli se v meri, umeriti se, zameriti (zu viel messen).

Hebermessen, v. a., vom Müller, preveliko merico vzeti, jemati.

Hebermißen, v. a., pregnojiti.

Hebermodern, v. n., pokriti se s plesnobo, terhlobo, terhnobo.

Hebermögen, v. n. u. a., moči čez kaj, zmoci, zmagati, premagati, premoči koga; wer den Andern übermag, der steckt ihn in den Sack, kdor je jači, ta tlači.

Hebermoosen, v. n., z maham prerasti se.

Hebermorgen, adv., pojutranjem, pojutriešnjem oder pojutresnjem, in Et. nach M. uni ob. ovi den, nach V. pojutri; daš, pojutresnji dan in njegove dogodbe.

Hebermorgen, Hebermorgig, adj., pojutresenj, pojutriešnj, jutrenj, pojutrenj.

Hebermüde, adj., pretruden, presit.

Hebermüden, v. a. u. r., preutruditi, preveč utruditi kaj, se.

Hebermühen, v. a., preveč dela dajati.

Hebermündig, adj., več kakor dorasel.

Hebermüssen, v. n., morati čez kaj (iti).

Hebermuth, der, nezmerna, prevelika serčnost, preupnost; Hochmuth, prevzetnost, prevzetija, preošabnost; übertriebene Lustigkeit, sofern sie zum Schaden angewandt wird, Rnthwillen, objestnost, (bei V. preobjestnost), serboritost, neposajenost, razposajenost, sitost, presérnost, nach dem Böhm. u. Poln. svojevotnost, samopašnost (Zügellosigkeit); Gut macht Uebermuth, nach dem Poln. kruh ima roge.

Hebermüthig, adj., prevzeten, preošaben, objesten (Karst), razsajaven, neposajen, serborit, samopašen; er ist übermüthig, prevzeten je.

Hebermüthler, der, ošabnež, prevzetnež, objestnež.

Hebern statt Ueber den, f. Ueber.

Hebernachten, v. n. u. a., prenočiti, prenočevati (v. n. u. auch a.), nočiti, čez noč ostati, ostajati kje, čez noč pod streho vzeti, jemati koga.

Hebernachtig, adj., celo noč terpeč, stoječ, nach V. čeznočig; — bled; übernachtiger Wein, vino, ki je že čez noč ostalo v sklenici; von gestern Abend bis heute morgens stehen gebliebenes, sinočno, snočno vino.

Hebernachtung, die, nočitev, prenočitev, prenočevanje.

Hebernageln, v. a., pribiti na kaj, čez kaj.

Hebernähen, v. a., nadšiti, prišiti na kaj.

Hebernahme, die, prejem, prejetje, prevzetje, prejemanje; bei der Hebernahme, prevzemaje; nach der Hebernahme, prevzemaši.

Hebernahmeprotokoll, daš, zapisnik o prevzetji.

Hebernahmsurkunde, die, primsko pismo.

Hebernacht, die, prošiv, nadšiv.

Hebername, f. Zuname.

Hebernarben, v. n., zarasti se nad čim.

Hebernatur, die, nadprirodaš.

Hebernaturlich, adj., čeznaturen, nadnaturen, nadpriroden, kar je zoper, čez naturo.

Hebernebeln, v. a., z meglo prekriti.

Uebernehmen, *adj.*, prejemati, prejemljiv.

Uebernehmen, *v. a.*, in Empfang nehmen, prejeti, prejemati; auf oder über sich nehmen, na se vzeti, jemati, prevzeti, prevzemati kaj; sich übernehmen (*v. r.*), prevzeti se, prevzetovati, mero prestopiti; mit Effen, prenajesti se; mit Trinken, preopiti se, preopijati se; mit Arbeit, izdelati se, pretegniti se, pregnati se, presiliti se z delam; mit Tanzen, preoplesati se uff.; oder auch allgemein mit čez moč, čez nemoč jesti, delati uff.; eine Sache im Schöpfungsbetrage übernehmen, vzeti kaj za toliko, za kolikor je bilo cenjeno; sich von Jörn übernehmen lassen, udati se jezi, jeza ga je prevzela, premogla; jemanden übernehmen, zu viel von ihm fordern, koga pritisniti, pritisniti, gulliti, presiliti; der Verkäufer übernimmt seine Kunden, kopeč ali kupčevavec pritisniti kupčevavec; überwältigen, prevzeti, navzeti, zviti; der Trunk hat ihn übernommen, pijača ga je prevzela, zvila, zmogla.

Uebernehmen, *das*, f. Uebernahme.

Uebernehmer, *der*, prejemnik, prejemavec, prevzemnik.

Uebernehmerin, *die*, prejemnica, prejemavka, prevzemnica.

Uebernehmung, *f.* Uebernahme.

Ueberneigen, *v. a.*, nagniti čez kaj.

Uebernötig, *adj.*, prepotreben.

Uebernötigen, *v. a.*, presiliti, čez mero siliti.

Uebernummern, *v. a.*, številko zapisati na kaj.

Uebernützen, *v. n.*, silno koristiti.

Ueberöfen, *v. a.*, pooljiti, z oljem pomazati po verhu.

Ueberordnen, *v. a.*, nad koga, nad kaj postaviti, nadrediti.

Ueberpachten, *sich*, *v. r.*, predrago kaj v zakup (stant) vzeti.

Ueberpachen, *v. a.*, preložiti, preobložiti, predjati, predevati.

Ueberpanzern, *v. a.*, opraviti z oklopam.

Ueberpappen, *sich*, f. Ueberessen, *sich*.

Ueberpassen, *v. n.*, prezmazniti se (na drugo stran).

Ueberpechen, *v. a.*, posmoliti.

Ueberpelzen, *v. a.*, s kozuhovino obleči.

Ueberpfeffern, *v. a.*, preostupati, preveč štopati, postupati, preveč opoprati.

Ueberpflanzen, *v. a.*, presaditi, presajati, vse zasaditi.

Ueberpflastern, *v. a.*, s tlakam pokriti.

Ueberpflücken, *v. a.*, prebrati nekoliko.

Ueberpflügen, *v. a.*, preorati, poverhama orati; f. a. Ueberadern.

Ueberpfropfen, *v. a.*, preveč ucepiti, precepiti.

Ueberpichen, f. Ueberpechen.

Ueberpilgern, *v. a.*, preromati čez —; na uni svet.

Ueberpinseln, *v. a.*, pomalati, malati.

Ueberpissen, *v. a.*, poscati, scati čez kaj.

Ueberplappern, **Ueberplaudern**, *v. a.*, prežlobodnati.

Ueberpöckeln, *v. a.*, zu sehr pöckeln, presoliti, prevoditi.

Ueberpolstern, *v. a.*, mit Polstern überdecken, oblaziniti, blaziniti.

Ueberpoltern, *v. a.*, bolj šundrati kakor —.

Ueberpracht, *die*, nezmerna gizza (vost).

Ueberprangen, *v. a.*, v gizdi in bliščobi, bliščobi premagati.

Ueberpressen, *v. a.*, stiskati, ožemati malo.

Ueberprügeln, *v. a.*, pregoslati koga, s šibo ali palico kam pregnati.

Ueberpunkten, *v. a.*, piko postaviti nad kaj.

Ueberpurzeln, f. Ueberburzeln.

Ueberputzen, *v. a.*, poverhama očediti, olikati.

Ueberqualmen, *v. a.*, pokriti z dimam.

Ueberquellen, **Ueberquillen**, *v. n.*, izvirati in teči čez kaj.

Ueberquer, *adv.*, überzwerch, prek, vprek, poprek.

Ueberquiden, *v. a.*, prevleči z živim srebrom.

Ueberragen, *v. a.*, viši biti, iznad česa vzdigovati se, moleti kviško, čez kaj moleti, šterleti nad čim. nach d. Russ., Poln. u. Böhm. previšati, previsevati kaj. serb. nadvisati, nadvisivati; f. a. Uebertreffen.

Ueberrappen, *v. a.*, bei den Mautern, ometati, ometavati, obražhati.

Ueberraschen, *v. a.*, nach V. obnaglit, onaglit koga (?), nach Gutm. prevjeti, prestreči, zajeti, popasti, zasaciti nenadama, nenadama priti h komu, angebl. auchprehvapiti, (böhm. překvapiti, oder vielleichtprehapiti, vergl. altsl. pohapiti, hapiti, etgreifen, brühen); nepripravljena zgrabiti, ko ne pričakuje; daß hat mich überrauscht, začudil sim se, ostermel sim nad tem.

Ueberrascher, *der*, prehvapnik (?).

Ueberraschung, *die*, nepričakovani napad, prihod, prenaglica (V); freubige, nepričakovano veselje.

Ueberrassen, *v. a.*, z rušami, derajem pokriti, pokrivati.

Ueberrasseln, *v. a.*, preopiliti, popiliti.

Ueberräumen, *v. a.*, prespraviti, preprazniti.

Ueberrauschen, *v. n.*, veršeti iz eniga v drugi kraj.

Ueberrechen, *v. a.*, mit dem Rechen ebenen, pregrabiti, razgrabiti, pograbit poverhama.

Ueberrechnen, *v. a.*, preračunati, preračunati, prešteti.

Ueberrechnung, *die*, preračun, preračun, preračun, preračun (anje), prešetje, preštevila.

Ueberreichtiglaublich, *adj.*, več kakor poveren.

Ueberreden, *v. a.*, pregovoriti, pregovarjati, nagovarjati; einen einer Sache, einem etwas, koga v kom; sich zu etwas Unbilligem überreden lassen, dati se pretantati (verm. ital.); f. a. Ueberzeugen.

Heberreder, ber, pregovarjavec, pregovornik (*Gutsm.*).
 Heberredung, die, pregovarjanje, premarnovanje (*Gutsm.*).
 Heberredungskunst, die, pregovorivnost(?), znanje, koga k čemu pregovoriti.
 Heberregnen, v. n., dež gro, jo šel na kaj.
 Heberreiben, v. a., preveč nameti, meti.
 Heberreich, adj., prebogati, bogat bogat, silno bogat.
 Heberreichen, v. a., in jemandes Hände reichen, podati, podajati, oddati, izročiti, pomoliti komu kaj; rinen überreichen, pre-seči, presegati koga, dalje seči, segati; v. n., über etwas hinwegreichen, preseči, premoliti, čez kaj doseči; die Stange ist zu kurz, sie reicht nicht über, drog jo prekratek, ne dosega čez, ne presega.
 Heberreicher, ber, vložnik, podavec, podajavec (n. pr. prošnje).
 Heberreichlich, adj., preobilen.
 Heberreichung, die, izročitev, vložba, podaja.
 Heberreif, adj., prezrel, pregodan.
 Heberreife, die, prezrelost, pregodnost.
 Heberreisen, v. a., überreis machen, prezoriti kaj; — nabiti obroče; v. n., überreis werden, preveč sezoriti se, pregoditi se, prezoriti se, prezreti (*Vuk*); — pobeliti s slano.
 Heberrein, adj., prečist.
 Heberreisen, v. a., preiti, prepotovati iz kraja v kraj.
 Heberreiten, v. n., prehruti čez kaj.
 Heberreiten, v. n., über etwas reiten, čez kaj jездiti, prejezditi, prejahati, prejašiti kaj; v. a., einen über den Haufen reiten, ein Kind überreiten, otroka pojezditi, pojezati, s konjem povaliti; im Reiten zuvorkommen, einen überreiten, prejezditi koga (*V.*), na konji prehiteti; ein Pferd überreiten, zu sehr angreifen, razjezditi, zjezditi konja, pregnati s ježo, utruditi; die Wege, den Wald uff. überreiten, zu Pferde beschäftigen, ogle-dovati, varovati na konji, obhoditi, obhajati.
 Heberreiter, ber, oglednik, čuvaj, logar na konji; f. Bereiter.
 Heberreiz, ber, preveliki mik, nadmérno draženje.
 Heberreizen, v. a., prerasdražiti, preveč dražiti, razzevilliti (*Unterfr.*).
 Heberrennen, v. n. u. a., jemanden über den Haufen rennen, podreti, podirati koga, dirjati, hruti čez (n. pr. meje); im Rennen übertreffen, zad pustiti, preteči, predirjati koga; sich überrennen, predirjati, predirjastiti se.
 Heberreiß, ber, ostanek, Ruine, die, razvalina, podertija, podertina, razzip, grob-lja, razdrapine *pl.*, drapet *pl.*
 Heberrieseln, v. n., cerljati čez kaj.
 Heberringen, v. a., užugati pri metanji.
 Heberriessen, f. Heberschießen, Heberlausen.
 Heberrod, ber, poverhaja suknja.
 Heberrollen, v. n. u. a., valiti se, kotati se čez kaj; waidm. von Hunden, sich über-

rollen, tek jih zanaša, de se ne morejo zakreniti za zajcam.
 Heberrosen, v. n. zarjevati, rjevati.
 Heberrüsten, v. a., Meh!, z. B. beim Sterz-machen, povaditi, vaditi moko (*Rt.*).
 Heberrotthe, f. Rothlauf.
 Heberrotthen, v. a., pordeciti.
 Heberrüdd, das, gebrechtes Holz beim Spinn-rade am Roden, um welches der Faden ge-wickelt wird, preslica, kožolj (eig. der Roden selbst).
 Heberrüden, v. n., von einem Orte zum andern rüden, premakniti, premikati, pre-mikovati.
 Heberrüden, f. Afterklause.
 Heberrüß, adv., čez ramo; übertüßs lie-gen, znak ležati; übertüßs fallen, znak pa-sti, padati.
 Heberturnern, v. n. u. a., preveslati, ve-slaje čez kaj spraviti, pove-slati koga, užu-gati v veslanji.
 Heberturnen, v. a., doklicati čez kaj, po-klicati koga čez kaj.
 Heberumheilen, v. a., napasti naglo, ne-nadama (in vzeti, zmociti), priropotati naglo nad koga; f. a. Heberwaschen.
 Heberunzeln, v. n., s gerbami nabrati, pokriti.
 Heberuppen, v. a., poverhama opuliti.
 Heberuppen, v. a., s sajami počerniti.
 Heberüssen, v. n., postaviti oder na kaj.
 Hebers für Ueber daß, f. Ueber.
 Hebersaden, v. a., presuti iz vreče v vrečo; v. r. f. Heberessen, f. dch.
 Hebersäen, v. a., besati, obsejati, posejati, nasejati, obsejati; zu vielen Samen säen, den Acker übersäen, preobsejati, presejati, pregosto sejati.
 Hebersäzen, v. a., posoliti po verhu, prezoliti.
 Hebersanden, v. a., posuti s peskam.
 Hebersatt, adj., presit, prenapitan, kdor se je česa navelical.
 Hebersättigen, v. a., prenasistiti, prena-pitati, prepitati, prekermati, prenaživiti, prena hraniti, preveč nasistiti.
 Hebersatz, ber, auch Aufsatz, nastav, na-stavek, in der Bibel, prevelik dobiček.
 Hebersäubern, v. a., prekasati.
 Hebersaufen, f. dch. v. r., preopiti, opiti se, preveč naveloci, nalokati se ga.
 Hebersaufen, v. a., bolj žmeti, berneti.
 Hebersäuben, v. a., postergati po verhu.
 Heberschaffen, v. a., spraviti iz eniga v drug kraj.
 Heberschallen, v. a., preglasiti, nadglasiti, bolj glasiti se.
 Heberschändlich, adj., presramoten.
 Heberschar, die, (*mont.*), osredck, nad-merek.
 Heberscharf, adj., preoster.
 Heberscharren, v. a., pregerniti, preber-skati.
 Heberschatten, v. a., obsenčiti, obsenčo-vati, s senco pokriti.
 Heberschattung, die, obsenč(e)va)nje.

Heberschäßen, v. a., preceniti.

Heberschätzung, die, precenitev, precena, druga cenitev.

Heberschau, die, drugi razgled, ogled.

Heberschaubar, adj., pregledljiv.

Heberschauen, v. n., čez kaj gledati, viditi; v. a., pregledati, razgledati, pregledovati, pregledavati, razgledovati; ein Sommerpalast, der die ganze Gegend überschaut, letni grad, ki kraljuje nad vso okolico, ki se ozira po vsi okolici.

Heberschäufeln, v. a., skidati čez kaj, prekidati.

Heberschäumen, v. n. u. a., prekipeti, peno čez teči, s penami pokriti.

Heberscheinen, v. a., obsijati, obsvetiti; die Sonne, solnce sije po —, svetleje sijati kakor —; v. n., die Sonne scheint über etwas, solnce sije, sveti čez kaj.

Heberscheuchen, v. a., prepoditi, pregnati.

Heberschichten, v. a., zložiti, zlagati eno na drugo.

Heberschicken, v. a., poslati, pošiljati.

Heberschickung, die, poslanje, pošiljanje; die Heberschickungart bestimmen, odločiti, povedati, kako (po kateri poti) naj se mu kaj pošlje.

Heberschieben, v. a., pognati, pomakniti kaj čez kaj, prepahniti, preveč sovati, pahati.

Heberschießen, v. a., škeleti, pogledovati prek čez kaj.

Heberschießen, v. n., über etwas schießen, čez kaj perhiti, koga prestreliti, čez kaj streliti, memo koga, česa ustreliti; der Leithund überschießet die Fährte, pes preskakuje, je preskočil sled; der Buchbrucker schießt über, wenn er mehr Bogen abdrucken läßt, als bestimmt wurden, natiskavee je privergel; übrig bleiben, ostati, ostajati; v. a., streljati kaj čez kaj, zgrešiti s strelam; sich überschießen, v. r., prekučiti se.

Heberschiffbar, adj., prebrodljiv.

Heberschiffen, v. n., čez kaj peljati se, voziti se na ladji, prepeljati se; v. a., Baaren uff. überschiffen, blago čez kaj peljati, blago prepeljati, voziti, prepeljovati; einen Fluß uff. überschiffen, čez potok peljati se, prepeljati se, čez potok voziti se.

Heberschiffung, die, prevoz, prebrod.

Heberschimmeln, v. n., strohnati, plesnati.

Heberschirmen, v. a., pokriti, s streho opraviiti.

Heberschlüchtig, f. Oberschlüchtig.

Heberschlafen, sich, v. r., prespati se, predolgo spati.

Heberschlag, der, die Aufschläge an Kleidungsstücken, ošiv, oslec, bei Gutm. preklad; f. a. Kragen; überhaupt, obklad, obkladek, obveza; Arzneymittel, warme Heberschläge über ein Glied machen, gorke obklade na ud devati, ud z gorkim obkladati, obvezati, ud z gorkimi obkladati obvezovati; die ungefähre Berechnung der Kosten uff., premet, preudar, preračun, preudarek; die Neigung der Zunge in der Wage,

omah, premah, poln. przewaga (vergl. das slov. prevagniti se); am Luche, nepo-trizen osrudek.

Heberschlagen, v. n. sich mit dem obern Theile plötzlich und schnell nach einer Seite neigen, hinten überfallen, omahnen, omahovati, prebesiti se, prevagati se; wie die Wage überschlägt, kakor vaga omahne; das Pferd ist mit dem Reiter übergeschlagen, konj se je z jezdecem znak zvernil, prekučiti se; der Wein, das Wasser uff. überschlägt, verliert die empfindliche Kälte, progreti, pogreti, sogreti, zmlaćiti se, vino, voda odmekka; ist schon überschlagen, je že odmeknilo; überschlagendes Bier, odmeknjeni ol (V); in den Bränereien, presneti ol; v. a., mit Aufschlägen versehen, ositi, osivati, zaslece prišiti, zavihati, vihati; mit Schimmel überschlagen werden, oplesniti; ich schlage warme Sachen über ein krankes Glied, gorke stvari na bolni ud devam, obkladam, ovezujem, pokrivam; eine Stelle im Buche überschlagen, preskočiti kaj v bukvah; zagnati, udariti kaj, da zleti čez kaj; obiti, objati kaj s čim; zu viel schlagen, utolči, tolči brez vse mere; die Weine, nogo križem djati, prekrižati; die Menge, Größe, Anzahl, Kosten u. ungesähr bestimmen, preudariti, preračunati kaj, preudarjati kaj, premet narediti; v. r., prekučiti se, prekučovati se, prekobacniti se, prekupicniti se, znak zverniti, zvracati se.

Heberschlämmen, Heberschlemmen, v. n., zablatiti, s blatam zasuti, zasipati.

Heberschlämpen, v. n., plunkniti, plunkati čez posodo.

Heberschleichen, v. n. u. a., zalesti, zalezovati koga, podkrasti se koma, premunati se kam čez kaj.

Heberschleieren, v. a., pregerniti, pokriti, zakriti, pregrinjati (s šlaram).

Heberschleifen, v. a., prevleči, prevlačiti (na vlačah), pobrusiti.

Heberschleimen, v. a., z glenam zamazati, zablatiti.

Heberschleudern, v. a., prekoracati kaj.

Heberschleppen, v. a., prevlačiti; v. r., pregnati se z vlačnjem.

Heberschleudern, v. a., zalučati čez kaj.

Heberschlichte, v. a., mit dem Schlichthammer, potolči (da je gladko).

Heberschlingen, v. a., prezankati, preplesti.

Heberschloßen, v. a., s točo zakriti.

Heberschlüpfen, v. n., smukniti na drugo stran.

Heberschmausen, sich, f. Heberessen, sich.

Heberschmeißen, v. a., zadegati, zabrusiti čez kaj, pokacati vse.

Heberschmieden, v. a., nad čim kovati, prekovati.

Heberschmieren, v. a., Del über eine Wunde schmieren uff., pomazati, mazati rano z oljem; auf der Oberfläche mit etwas, premazati, omazati, mazati kaj s čim.

Heberschmirgeln, v. a., zamazati.

Heberschnallen, v. a., zapeti čez kaj, nad čim.

Heberschnappen, v. a., prešklempaniti, prešklemповати (3. B. vom Schloße), naskočiti, nach *Gutm.* u. *Jan.* prehlopiti se, zahlopiti se, prehlopiniti (*Met.*).

Heberschnauben, v. a., močnej pihati kakor —

Heberschneiden, v. a., nad čim zarezati, poverh zareзовати.

Heberschneien, v. n. u. a., osnežiti, s snegom zamesti, zapasti, zasuti, pokriti s snegom.

Heberschnellen, v. a., šiniti čez kaj; uberslißen, opehariti, ganiti koga.

Heberschnüren, v. a., prevezati z vervco, z matozam.

Heberschnuren, v. a., gerčati, gerčaje iti čez —

Heberschön, adj., prelep, sprelep.

Heberschöpfen, v. a., presneti, presnemati.

Heberschossen, šč, v. r., preveč, prenaglo shobotati, zrasti.

Heberschrauben, v. a., preveč zategniti vertelo ali šravf.

Heberschreiben, v. a., oben überšreiben, napisati, napisovati na kaj, verh česa, nadpisati, nadpisovati (*Vuk*) kaj, nadpis narediti; aus einem Buche, von einem Papiere auf ein anderes schreiben, prepisati, prepisovati; jemanden etwas überschreiben, škriftlich bekannt machen, komu kaj pisati, pismo na znanje dati.

Heberschreibung, die, prepis, prepisovanje, nadpisovanje.

Heberschreiben, v. a., an Gefehr übertreffen, prevpiti, prekricati koga, — kricati, da se sliči čez kaj, na uno stran; v. r., šč überšreiben, zu stark schreiben, izvpiti se; eine überšriene Stimme, nach V. izvpit glas, nach *Zal.* prevpit glas.

Heberschreiten, v. a., ich überšreite, prestopiti, prestopati, prekoračiti; ein Gefeh überšreiten, prelomiti, prestopiti; das Maß, auch preseči, *serb.* prekoračiti; v. n., ich šreite über, čez kaj stopiti, stopati, prestopati kaj.

Heberschreiter, der, prestopnik.

Heberschreitung, die, prestop, prestopanje.

Heberschrift, die, eigentlich nadpis (auch bei *Vuk* u. in allen slav. M.), Aufschrift, napis.

Heberschritt, der, prestop.

Heberschuh, der, Heberschuhe, verhaji, zgornji čevlji, kaloše*, nach *Jarn.* oklada.

Heberschuh, der, ostanek, priveržek, presežek, poverhnina, prebitek, böhm. prevyšek; kar ostaja; ein hervorragendes oberes Stuchwerk, napušćeno, napušćeno nadzidanje (*V.*). napušć.

Heberschutt, der, posip.

Heberschütteln, v. a., pretresti.

Heberschütten, v. a., trockene Dinge, presuti, presipati, pretresti; flüssige Gegenstände, prelititi, prelijati; überšchütten etwas

mit trockenen Dingen, obsuti, obsipati, posuti, posipati; mit flüssigen, politi, polijati, polivati; zu viel schütten, preveč nasuti, prenapolniti kaj; mit Wohlthaten, z dobrotami obložiti, obsuti.

Heberschüttung, die, presipanje, prelivanje, zasipanje, polivanje.

Heberschwach, adj., preslab, slab slab, silno slab.

Heberschwächen, v. a., čez mero oslabiti.

Heberschwail, f. Heberfluß.

Heberschwängern, v. a., preubrejiti, prenapolniti.

Heberschwängerung, die, preubrejitev.

Heberschwanz, Heberschwang, der, f. Heberfluß.

Heberschwanken, v. n., von flüssigen Dingen, 3. B. ein zu volles Glas schwankt über uff, prepolna kupica čez plauka, (plunkniti, plunkati, plajhati); f. Heberschießen; schwankend sich hinüber neigen, prevagniti, prevagati se, pobešati se, nagibati se.

Heberschwänlich, Heberschwänglich, adj., prepola, preobilen, neznano velik, presežin; adv., nezmerno, silno.

Heberschwären, v. n., ognjiti se, razgnojiti se čez in čez.

Heberschwärmen, v. n., prerajiti, rojiti kam.

Heberschwärzen, v. a., počerniti, prečerniti, skrivaj prenesti, prepeljati, prevesti.

Heberschwachen, v. a., prekužnati (*V.*), prežlobodati.

Heberschweben, v. n., plavati nad čim (n. pr. v zraku).

Heberschwelle, die, preklada.

Heberschwellen, v. n., napolniti se in prestopiti mejo svojo (n. pr. bregove).

Heberschwemmen, v. a., zatopiti, zatapljati, zaliti, zalijati, poplaviti, potopiti, potapljati; der Fluß überšwemmt das ganze Land, voda je nastopila po vsi deželi, jo je zatopila, se je razlila po nji; überšwemmt, podvodin (*Vuk*).

Heberschwemmung, die, povodenj, povodnja (*St.*), potop, zatop, poplava, (preplutje, *V.*), russ. navodnenje.

Heberschwenglich, f. Heberschwänlich.

Heberschwenken, Heberschwingen, v. a., zavihtiti čez kaj; prekreniti, prekretati.

Heberschwer, adj., pretežek, pretežak.

Heberschwimmen, v. a., čez kaj plavati, preplavati kaj, prepluti (*V.*).

Heberschwirren, v. a., preferčati.

Heberschwung, f. Heberfluß.

Hebersceisch, adj., f. Hebermeersch, überseisches Land, zamorje.

Hebersegeln, v. a., prejadriti, čez kaj jadriti, ali jadrti; das ganze Meer übersegeln, jadrti po vsem morji, prejadrti vse morje; über den Haufen segeln, pojadrti, pojadrovati, jadraje zadeti na ladjo in pogrezniti, potopiti jo; schneller segeln, ein anderes Schiff übersegeln, prejadrti koga, hitreje voziti se.

Uebersetzbar, *adj.*, pregledljiv, pregleden; kar se da pregledati očem.

Uebersetzen, *v. n.*, über etwas höheres sehen, čez kaj viditi; *v. a.*, an Seheksamkeit übersehen, prekositi, premagati, učenjski biti, (nach V. spreviditi koga?); spregledati, prezreti, nach V. a. previditi, auch gledajo zgrešiti, zgrešati, ne viditi, ne opaziti, oko mu je uneslo; dergleichen Kleinigkeiten sind leicht zu übersehen, take mervo lahko spregledamo, spregledamo; das Ganze übersehen, vse pregledati; ich kann das nicht übersehen, entbehren, ne morem tega spregledati, brez tega ne morem biti; von einer Höhe eine Ebene, Steind, u. s. f. übersehen, pregledati, razgledati; flüchtig durchsehen, z očmi spreleteti, naglo pregledati, pregledovati; s. a. Verachten, Geringschätzen; nicht achten, iz misli pustiti, v nemar pustiti, ne marati, ne meniti se za —, prezreti, prezirati, pozabiti; ungeachtet lassen, spregledati, spregledovati komu kaj; Jemandes Fehler, prizanesti, priznati, skoz persto gledati; nicht zu übersehen, neizmeren, neznano velik, nepregleden.

Uebersetzer, *der*, oglednik, preglednik.

Uebersetzen, *v. a.*, pomjiliti.

Uebersetzen, *v. n.*, na uni strani biti, preč biti; s. a. Ueber.

Uebersetzend, *adv.*, na drugo stran.

Uebersetzlich, *adj.*, presrečen, prebalažen.

Uebersenden, *v. a.*, poslati, odpraviti, pošiljati, odpravljati komu kaj.

Uebersender, *der*, odpravnik, odpravljavec, poslavec, pošiljavec.

Uebersendung, *die*, poslanje, poslatov.

Uebersetzbar, *adj.*, prestavljiv, prepeljiv.

Uebersetzen, *v. n.*, über etwas, über einen Graben setzen, d. i. springen, preskočiti, preskakovati kaj, oder skočiti, skakati čez kaj; (*mont.*), presekat, vprek zasukniti se (od radne žile, ki drugo žilo preseka); fahren, über den Fluß setzen, prepeljati se, prepeljevati se; preiti, pregaziti, prebroditi, prek reke predrožiti (drog, fährhänge), prebresti (prehabati *Zal.*); *v. a.*, ein Buch, u. s. f. aus einer Sprache in die andere, prestaviti, prestavljati, tolmačiti, pretolmačiti, *serb.* u. *russ.* prevesti, prevoditi, *böhm.* u. *poln.* preložiti, prekladati; ins Slavische übersetzen, auch posloveniti, sloveniti, poslovenjati kaj; von einem Orte an einen andern setzen, prestaviti, predjati, preložiti; den Kessel übersetzen, djati, obesiti nad ogenj; Truppen über den Fluß übersetzen, s. Ueberschiffen; spraviti čez vodo, (*russ.* perepraviti čerez reku); zu viel setzen, prepolniti; ein Haus mit Leuten übersetzen, hišo z ljudmi prepolniti, prenapolniti, natlačiti, nabiti (z ljudmi); Pflanzen übersetzen, presaditi, presajati; einen Berg mit Weinstöcken übersetzen, gorico, nograd, vinograd s tertami preobsaditi, preobhajati; das Handwerk ist überseht, preveč rokodelcov je dobilo pravico (več kot jih more rokodelstvo živiti); den Ofen übersetzen,

preveč djati v peč; Jemanden übersetzen, zu viel Gewinn von ihm fordern, nehmen, priteniti, pritisikati, drago, predrago prodati, preceniti, preveč zasoliti; ein Haus, hišo vzdigniti. (*nadzdijati*).

Uebersetzer, *der*, tolmač, prestavljavec.

Uebersetzergebühr, *die*, prestavnina.

Uebersetzergeschäft, *das*, prestavljavstvo.

Uebersetzerin, *die*, prestavljavka, tolmačica.

Uebersetzung, *die*, aus einer Sprache in eine andere, prestava, *serb.* prevod, *böhm.* preklad; — prestavljanje, presad, presajanje, prepólnjenje, prevoznja uff., s. Uebersetzen.

Uebersicht, *die*, pregled.

Uebersichtlich, *adj.*, kratkoviden, berljav, übersichtlich sein, berleti, kratkiga vida biti; s. a. Schielern.

Uebersichtigen, *v. a.*, z očmi preleteti po čem.

Uebersichtigkeit, *die*, kratkovidnost, berljivost, nach *Gutsm.* u. *V.* prekaste oči.

Uebersichtlich, *adj.*, pregleden.

Uebersieben, *v. a.*, posejati na kaj (iz sita, rešeta).

Uebersiedeln, *v. n.* u. *a.*, preseliti koga, se, seliti se, preseljevati se.

Uebersiedelung, *die*, selitev, preseljevanje.

Uebersiedelungsbeitrag, *der*, pridavek za selitev.

Uebersiedelungsgegenstände, *pl.*, selilo (*coll.*).

Uebersiedelungskosten, *pl.*, stroški selitve, preseljevanja.

Uebersieben, *v. a.*, zu sehr sieben, prekuhati, prevariti, preveč povreti; *v. n.*, im Sieben überlaufen, prekipeti, izkipeti, kipeti.

Uebersiegeln, *v. a.*, prepečatiti, zapečatiti na kaj.

Uebersilbern, *v. a.*, posrebriti, srebiti.

Uebersingen, *v. a.*, odpeti, peti od kraja do kraja; noch ein Mal singen, oder stärker singen als ein anderer, prepeti; *v. r.*, sich übersingen, dadurch seiner Stimme schaden, razpeti se, prepeti se.

Uebersinken, *v. n.*, pasti čez kaj.

Uebersinn, *der*, nadtelesni čut.

Uebersinnlich, *adj.*, nadčuten, nadtelesen.

Uebersinnlichkeit, *die*, nadčutnost, nadtelesnost.

Uebersintern, *v. a.*, s kapnikam pokriti, okapati.

Uebersisen, *s. Ueber.*

Uebersommern, *v. a.*, preletiti, preletovati, letovati (*Vuk*), čez leto (poletje) prerediti, prehraniti, rediti, hraniti.

Uebersonnen, *s. Ueberschmeincn.*

Ueberspähen, *v. a.*, prežati, prežajo gledati čez —.

Ueberspannen, *v. a.*, etwas über ein anders, prepeti, prepenjati, nategniti, napeti, raztegniti, prepriči, pretegniti kaj na kaj; zu sehr spannen, prenapeti, prenapenjati, presiliti, pregnati, prestopiti mero; s. Ueberspannen.

freiben; die Erwartung überspannen, proveš pričakovati; mit der Spanne überspannen, s pedjo preseči, presegati, objeti. (böh. opnouti); über eine Oberfläche hin reichen, preseči kaj, seči čez kaj; überspannt, prenapet, presiljen; überspannter Kopf, prenapeta betica, razpaljena glava, nezméren, nadmernen, f. a. Fantast.

Ueberspännig, adv., den Hauern des Holzes entgegen, na past (Medo.), im Gegenjense zu na kol, nach dem Ruche, (na kol klati).

Ueberspanntheit, die, pregnanost, prenapetost, presiljenost.

Ueberspannung, die, razpetje, nezmérna misel od sebe, prenapetost.

Uebersparen, v. a., prihraniti si kaj.

Ueberspielen, v. a., preigrati, odigrati, odgosti; v. r., bi djal igraje preiti na drugo; ein Instrument, razgosti, razigrati.

Ueberspiinnen, v. a., prepresti, prepredati, opresti, zapresti, zapredati.

Uebersprengen, v. n., predirjati; v. a., preskočiti, preskakati, poskropiti, škropiti; f. a. Ueberreiten.

Ueberspreuen, v. a., s plevami potresti, posuti.

Ueberspringen, v. n., ich springe über, čez kaj skočiti, skakati, preskočiti, preskakovati kaj; v. a., preskočiti, preskakovati kaj, izpasti, izpuščati, izpušati, mimo pustiti; v. r., sich überspringen, sich Schaden machen, razsakati se (V. ?), pregnati se v skakanji.

Uebersprühen, v. a., preskropiti, poskropiti; v. n., sikniti, šterkniti kam čez kaj.

Ueberspruden, v. n., vervrati čez kaj, zaganjati se čez —; übersprudeln, prepoln, preobilen, zatopen, bujin (verb.).

Uebersprung, der, preskok, waidm. zanka za ptičji lov.

Ueberspülen, v. a., preplakniti; f. Ue-spülen.

Ueberstauchen, v. a., pregnati z zbadanjem.

Ueberstag, das, prestag†.

Ueberstahlen, v. a., prejekliti, pojekliti.

Ueberstam, der, bei den Schülern, das Unterfutter am Rande des Oberlebers, stranica.

Ueberstampfen, v. a., preteptati, poteptati.

Ueberstand, der, molenje, šterlenje s česa.

Ueberständig, adj., eigentlich, zastal, dostal, preležan, prestal oder prestan; überreif, prearel; überständiger Baum, prestaro drevo; überständiges Erz, prestala (prestana) ruda.

Ueberstark, adj., premočen oder premočan, prekrepek, prejak.

Ueberstärken, v. a., preskrobiti, prešterkati*.

Ueberstarren, v. a., stermo, debelo gledati kam čez kaj.

Ueberstauben, v. n. n. a., oprasiti kaj, se, proprasiti se, s prahom pokriti (Ueberstäuben).

Ueberstauen, v. a., stermeč pregledovati kaj.

Ueberstehen, v. a., prebosti, prebadati; eine Karte, vzeti kvarto, prebiti z viši kvarto.

Uebersteden, v. a., vtakniti nad kaj, čez kaj.

Ueberstehen, v. n., moleti, šterleti čez kaj; v. a., prestat, preterpeti, prebiti, prenesti, skusiti, prestajati; eine Krankheit überstehen, preboleti, bolezen prestat; zmagati, dostati, ves čas stati, dokler kaj (n. pr. pridiga) terpi.

Uebersteig, der, prelaz.

Uebersteigbar, adj., prestopljiv, prehoden, prestopen.

Uebersteigen, v. n., über etwas steigen, stopiti, stopati čez kaj, prestopiti, prestopati kaj, spraviti, speti, spenjati se, splezati, skobacati čez kaj, skopati se čez kaj; v. a., prestopiti, prelesti, prelaziti, prekoraciti, preiti, prehoditi, prestopati; Hindernisse übersteigen, ovirke, zadržke, premagati, v okom priti; die Kräfte übersteigen, preseči, presegati moči, čez nemoč biti, biti čez, nad —; übertreffen, preseči kaj. presegati, biti čez kaj, voči biti, boljši biti od česa, zadej puščati, pušati, prehiteti, preteči, prekositi; v. r., presiliti se, škodovati si s plezanjem, hojo.

Uebersteigern, v. a., predražiti, predraževati kaj, kup povzdigniti, ceno povišati čemu čez mero.

Uebersteiglich, adj., prestopljiv, prestopen.

Uebersteigung, die, prestop, prelaz, prehod.

Uebersteinern, v. a., z lego kamenja pokriti.

Ueberstellen, v. a., einen Fluß mit Stegen, prenestaviti, prenestavljati potok z mrežami, razstaviti po —, postaviti nad kaj.

Ueberstempeln, v. a., preštempljati.

Ueberstuppen, v. a., preštepiti*.

Ueberstuern, v. n. n. a., čez kaj kermi ali kormaniti, prekormaniti kaj, — preobložiti z davki.

Ueberstuden, v. a., prevesti, vesti na kaj.

Ueberstieben, f. Ueberstauben.

Ueberstiefel, der, poverhnja, zgornja škornja.

Ueberstieren, f. Ueberstarren.

Ueberstimmen, v. a., durch überlegene Anzahl der Stimmen, uzugati, premoci koga po večini glasov, preglasovati, n. Gutm. n. V. preglasiti; überschreien, prevpiti, prekricati; ein musikalisches Instrument, strune prenapeti, prenategniti, provisoko ubrati; anders stimmen, preubirati, preabirati, (böh. přeladiti).

Ueberstinken, v. n., prismerdeti, smerdeti kam čez kaj, bolj smerdeti.

Ueberstopfen, v. n., spotakniti se na čem.

Ueberstolz, adj., preošab, močno napihnen.

Ueberstopfen, sich, v. r., prenapokati se, prenatlaciti se z jedjo.

Ueberstoßen, v. a., čez kaj pahniti, pahati, prepahniti, prepahavati, pahniti in podreti.

Ueberstrahlen, v. n. u. a., sijati čez kaj, na kaj, preobisjati, preobsevati, bolj svetiti se, zatemniti, otemniti, preseči z bliščobo.

Ueberstreben, v. a., poganjati se s kom in prekositi ga.

Ueberstreichen, f. **Ueberreichen**.

Ueberstreichen, v. a., prevleči, premazati, pomazati, namazati, mazati; mit Kalk überstreichen, prebeliti, pobeliti, beliti.

Ueberstreifen, r. a., preplazniti, preplazovati; die Hermal überstreifen, zavihati, zasukati, zaslekniti, zaslecati; leicht berühren, lahko dotakniti se česa.

Ueberstreiten, v. a., užugati.

Ueberstrengen, v. a., protegniti, presiliti.

Ueberstreuen, v. a., obsuti, posuti, potrositi, pretrositi, posipati, trositi; mit Sternen überstreut, z zvezdami posut.

Ueberstriden, v. a., ovezati, ovezovati s konopci, oplesti, opletati, preplesti, prepletati, zamrežiti in pod se spraviti.

Ueberstricken, v. a., prečesati, česati, čohati.

Ueberstrom, der, pretok, preobilna množina.

Ueberströmen, v. n., f. **Ueberfließen**; strömend überfließen, izliti se, razliti se, izlijati se čez kaj, razlijati se, s curkam teči čez —, v silni množini prestopiti, vreti na drugo stran; v. a., zaliti, zalivati, potopiti, poplaviti; f. **Ueberflutungen**; überströmend, prepolen.

Ueberströmung, die, potop, poplava, povodenj.

Ueberstrumpf, der, poverhnja nogavica.

Ueberstudieren, v. a., erwägen, premisliti, premisljati, preudariti, preudarjati; jemand überstudieren, ihm zuvor thun, v nauku prekositi koga; v. r., sich überstudieren, pregnati se z učenjem.

Ueberstülpen, v. a., podvihniti, podvihati, zavihniti, zavihati, povezniti; den Deckel überstülpen, povezniti, navezniti.

Ueberstürzen, v. n., telebiti čez kaj; v. a., überstülpen, povezniti, navezniti; v. r., sich überstürzen, plögligh oben überfallen, prekueniti se, preverniti se, zverniti se, prevreči se, prekopeniti se, prekuovati, zvrčati se; das Pferd überstürzte sich, konj se je prekuonil, spotaknil; f. a. **Ueberstürzen**, sich; weiter schiefen im Laufe, tek ga je zanesel čez mejo.

Uebersuchen, v. a., preiskati vse.

Uebersudeln, v. a., zamazati, zablatiti vse.

Uebersüß, adj., presladek, presladak.

Uebersüßen, v. a., presladiti, preslajati, posladiti, sladiti.

Uebertäfel, v. a., obiti, opaziti, s deskami prekriti, otablati; f. **Ubr. Täfel**.

Uebertaugen, v. a., zalojiti, lojiti.

Uebertanzen, v. n., preplesati, plesati na drugo stran; v. a., preplesati koga, plo-

saje prehiteti; v. r., poštenje, zdravje, življenje zaplesati, izplesati se, preplesati se.

Uebertaufen, v. a., pretipati, preslatati.

Uebertät, f. **Uebigtkeit**.

Uebertäuben, v. a., oglušiti, preglušiti, zaglušiti, glušiti koga, omamiti, mamiti.

Uebertaufe, die, prekerat, prekerševanje, prekerševanje.

Uebertaumeln, v. n., opotekaje se preiti.

Uebertaugen, v. a., s testam zamazati.

Uebertauen, v. a., porositi.

Uebertheil, das, naveržek, priveržek; der, nepotrební, nenaturni ud, del.

Uebertieren, f. **Ueberpfehen**.

Uebertier, adj., predrag, übertieret kaufen, preplačati, v živo plačati, okupiti se.

Uebertieren, v. a., predražiti, preceniti.

Uebertöhen, f. **Uebertöpfeln**.

Uebertöpfeln, f. **Uebertöpfeln**.

Uebertun, v. a., djati na kaj, pregnati se.

Uebertür, die, zunanje vrata.

Uebertoben, v. a., divjaje prehruti, prestopiti.

Uebertöpfeln, v. a., preklamati, premamiti, prevariti, prekvantati, pretantati, pretelebati, preslepiti, (bezumiti *Vuk*).

Ueberton, der, močnejši naglas.

Uebertönen, v. a., bolj, močnejše glasiti (se), doneti, glasneje zveneti, berneti.

Uebertosen, v. a., prešumeti, glasneje bobneti.

Uebertreiben, v. n., predirjati kam.

Ueberttrag, der, prenos, prenesek.

Ueberttragbar, adj., prestavljiv, prenašljiv, prenosljiv, prenosen.

Ueberttragen, v. a., prenesti, prenositi, prenašati; einen Wechsel, f. **Indossiren**, **Giriren**; aus einem Buche, prestaviti, prepisati, prenesti; einem etwas übertragen, d. i. zu übernehmen, auszurichten geben, izročiti, izročiti komu kaj; übertragener Verfügung, izročene opravila; f. a. **Anvertrauen**; eine Schrift aus einer Sprache in die andere übersetzen, prestaviti, prestavljati; f. **Uebersetzen**; einen, namest družiga na se vzeti, jemati kaj, prevzeti komu breme, davek, plačati za koga; mehr betragen, preseči, presegati; v. r., unesti se, pregnati se z nošnjo, izroditi se (od drevja sadnoga).

Uebertträger, der, prenesec, prenosnik; f. **Uebertreicher**.

Ueberttragung, die, prenos, prenašanje.

Uebertränken, v. a., prenapajati, zapojiti.

Ueberttaufeln, v. n., kapljati čez kaj.

Uebertreffbar, adj., presegljiv, premagljiv.

Uebertreffen, v. a., zad pustiti, puščati, pušati, za sabo pustiti, preseči, presegati, premoči, premagati, užugati, nadvladati, prehiteti, preleteti, prekositi (bei *Guttm.* das böhm. u. poln. previsati koga), prednost dobiti, imeti, preiti koga, boljši biti; an Kraft, močnejši, krepkejši biti; an Reichthum, bogatejši biti; im Schreien, prepviti, prokricati koga.

Hebertrefflich, *adj.*, kaj izversten; f. a. Hebertreffbar.

Hebertreffung, *die*, premaganje, presežnost.

Hebertreiben, *v. a.*, gnati, goniti čez kaj, po čem, na kaj (n. pr. živino na njivo); das rechte Maß überschreiten, pregnati, presiliti, predaljšo gnati, čez nemoč gnati, poditi, mero preseči, prestopiti, nach d. Russ. preveličevati; Brantwein, pregnati, preganjati; f. a. Destilliren; vergrößern, povečati, preveč dodajati in zmišljati si; übertreiben, pregnan, presiljen, prenapet, nadmeren, čezmeren, prevelik; übertreiben loben, prehvaliti, serb. pretirati (Vuk); f. a. Heberflüßig.

Hebertreiber, *der*, gonivec; srednji obroč na sodcu.

Hebertreibung, *die*, presiljava, presiljenje, pregon, prevelika, čezmerna reč, beseda; russ. preuveličenje, hiperbola.

Hebertreten, *v. n.*, čez kaj stopiti, stopati, prestopiti, prekoračiti kaj; die Augen traten ihm über, f. Hebergehen; jok (joc) ga je posilil; das Wasser tritt über, voda nstopa, stopa, udarja čez bregove, se razlija po —; zu einer Partei übertreten, na koga stran prestopiti, preiti; zum türkischen Bekenntnisse, potarčiti se; zum jüdischen, pojuditi se; zur Freigeisterei, izneveriti se, izveriti se; v. a., die Schuße übertreten, čevlje pošvedrati, pokrevljati, pošvertati, pokrevsati; ein Gefäß uff. übertreten, prestopiti, prelomiti, prestopati, prelamati, (bei V. podraziti zapoved ?), prekeršiti (mehr kroat.); die Grenze, prestopiti, prekoračiti mejo.

Hebertreter, *der*, prestopnik, prehodnik; eines Gefesses uff., prestopnik, prestopavec, prelomnik, prelamavec.

Hebertreterin, *die*, prestopnica, prestopavka, prelomnica; Sünderin, grešnica.

Hebertretung, *die*, prestop, prelom, prestopok; im Hebertretungsfalle, ob prestopu, ko bi zapoved prelomil, prestopil.

Hebertrieb, *der*, Hebertriß, *die*, pašnja po njivah; Viehweg, stegno, gonje *pl.*

Hebertreiben, *f.* Hebertreiben.

Hebertrinken, *sich*, *v. r.*, preopiti se, prenapiti se, prepiti se, preopijati se, prenapijati se, prenaliti se z vinom.

Hebertrippeln, *v. a.*, predrobneti (n. pr. izbo).

Hebertritt, *der*, prestop; zum türkischen Glauben, poturčenje n. dgl.; prevera, premena vere.

Hebertrocknen, *v. a.*, osušiti po verhu.

Hebertrüpfeln, *f.* Heberträufeln.

Hebertrotten, *f.* Hebertreiben.

Hebertrümmern, *v. a.*, z razvalinami pokriti.

Hebertünchen, *v. a.*, pobeliti, beliti, prebeliti.

Hebertuschen, *v. a.*, s tušem pomazati, potegniti po —.

Heberverdienst, *der*, priveržek, nameček, naveržek k zaslužnimu.

Heberverdienstlich, *adj.*, prezaslužen.

Heberverseinerung, *die*, prevelika, nadmerna omika.

Hebervöllert, *adj.*, prenaseljen, prepola ljudstva.

Hebervöllerung, *die*, prenaseljenost, pregesto, premnogo ljudstvo.

Hebervoll, *adj.*, prepola, preobiln, ves poln, natlačen.

Hebervortheilen, *v. a.*, prevariti (V.), prekaniti koga; gemein opehariti, oplahitati, ociganiti, ocheitati, a. ganiti koga, brez bitve obriti, bei Dalmat. prevečati, nach Gutsn. prestruniti, prežertati (?), preveč vzeti, jemati, pritiskati, krivico storiti.

Hebervortheilung, *die*, prevara, (im Kaufe okup).

Heberwachen, *v. a.*, čuti nad čim, gledati na koga, na kaj; v. r., predolgo čuti in škodovati si.

Heberwachsen, *v. n.*, über etwas hinwegwachsen, so daß es darüber hervorragt, čez kaj zrasti, rasti, zarasti, obrasti, narasti, prarasti; f. a. Hebergehen; v. a., prerasti, preraščati, prerašati, (nach and. D. preraštati), rasteo prepresti, prepreči, preplesti; einen überwachsen, prerasti, preraščati, prerašati koga, hitrej, viši zrasti; mit Gras überwachsen, zaraščen, zarašen, obraščen, obrašen (nach Mikl. obrasten) s travo; v. r., prenaglo shobotati, zrasti.

Heberwagen, *sich*, *v. r.*, upati si, derzniti čez (preiti).

Heberwägen, *v. a.*, prevagati, pretehtati.

Heberwallen, *v. a.*, prevajati, valjati (sukno); einen, ošeskat, da je kaj.

Heberwallen, *v. n.*, prekipeti, kipeti; f. Heberfließen, Heberlaufen.

Heberwallung, *f.* Aufwallung (prevaj).

Heberwälschen, *f.* Heberplandern.

Heberwältigen, *v. a.*, zmoeči, zmagati, zmagovati, premoči, premagati, premagovati, nadvladati, obvladati, prevladati, prevladati; bezähmen, ukrotiti, užugati, ustrahovati, posiliti, presiliti, zviti, zvijati, zlomiti, prevzeti, pod se spraviti, prevojiti (Vuk).

Heberwältiger, *der*, premagavec.

Heberwältigung, *die*, premaganje, zmaga.

Heberwalzen, *v. n.*, zasukati se, verteti se čez —, po —.

Heberwälzen, *v. a.*, zavaliti, zakotati čez kaj.

Heberwandern, *v. n. u. a.*, preseliti, preseljevati se, potovati čez —, na drugo stran.

Heberwannen, *v. a.*, preplati.

Heberwärmen, *v. a.*, pregreti, pregrevati, pogreti, ogreti poverhana, preveč razgreti.

Heberwärts, *adv.*, na verh, navzgor.

Heberwaschen, *v. a.*, preprati, premiti.

Heberwässern, *f.* Bewässern.

Heberwaten, *v. n.*, prebresti, pregaziti, prehabeti (Zal.).

Heberweben, *v. a.*, pretkati.

Heberwehen, v. n., vleči, pihati čez kaj kam.

Heberweichen, v. a., nekoliko zmehčati.

Heberweiden, v. a., pomiliti, popasti po-verhama.

Heberweinen, *ſich*, v. r., prejkati se.

Heberweis, der, izkaz.

Heberweise, *adj.*, premoder.

Heberweisen, v. a., prepričati, previzati, dokazati, prepričevati; f. a. Heberführen.

Heberweißen, v. a., prebeliti, obeliti, po-beliti, beliti.

Heberweissen, v. n., oveneti.

Heberwellen, v. a., zagerniti z valovi.

Heberwellsch, *adj.*, nadsveten, nadsve-tovenj.

Heberwendlich, *adj.*, überwendliche Nacht, nach dem Böhm sošivati na lanec, (bei Sum. obniček).

Heberwerfen, v. a., über etwas werfen, vreči, metati čez kaj, na kaj; einen Mantel überwerfen, ovreči si plašč, plašč, na se vreči, ogerniti se s plaščem; von einer Stelle an eine andere werfen, prevreči, pre-metati, premetavati, prelučati; die Wand mit Kalk ometati, ometavati zid, dalje vreči kakor kdo; v. r., *ſich* mit jemand überwerfen, spreti se s kom, sklati se, svaditi se.

Heberwischen, v. a., povoščiti, povošiti, prevoščiti, prevošiti.

Heberwichtig, *adj.*, prevažen (V.), pro-imeniten.

Heberwichtigkeit, die, prevažnost, pro-imenitnost.

Heberwideln, v. a., preoviti, preovijati, obviti, obavijati, poviti, povijati.

Heberwiegen, v. a., teži biti, prevagati (V.); f. a. Hebertreffen; *serb.* bei Vuk, pretegnuti, pretezati.

Heberwiegend, *adj.*, premagajoč, močnejši, več, boljši itd., *serb.* pretežniji.

Heberwinden, v. a., mit Bindfäden uff-, oviti, poviti, ovijati, povijati; die Oberhand gewinnen, premoči, premagati, omoči, pre-moč imeti (Krön), pod se spraviti, posiliti, obvladati, previniti (V.), zviti, posekati, dati ga; f. Hebertreffen, Heberwältigen.

Heberwinder, der, premagavec, obvladavec.

Heberwinderin, die, premagavka, obvla-davka.

Heberwindlich, *adj.*, premagljiv.

Heberwindlichkeit, die, premagljivost.

Heberwindseite, f. Reesseite.

Heberwindung, die, premaga, premaganje, nadvladanje.

Heberwinnen, v. n., pomigniti komu, da pride čez —.

Heberwintern, v. n. u. a., prezimiti, pre-zimovati, zimovati, čez zimo ohraniti, ob-deržati, čez zimo preživiti, prerediti.

Heberwinterung, die, zimovanje, prereja čez zimo.

Heberwinterungslager, das, zimovišče, zimoviše (Vuk).

Heberwischen, v. a., pobrisati, otreti.

Heberwis, der, premodrost, prepamet.

Heberwisig, *adj.*, prekanjen, prezvit, pre-moder, modrijan.

Heberwölben, v. a., oblok narediti nad čim.

Heberwölken, v. a., pooblačiti, oblačiti.

Heberwollen, v. n., hoteti čez (preiti).

Heberwuchern, v. a., razpasti se, razplo-diti silno čez in čez, zajedati, spodrivati, zamoriti, premoriti, zatopiti.

Heberwuchs, der, narastek.

Heberwucht, f. Hebergewicht.

Heberwürdigen, v. a., preceniti, pre-hvaliti.

Heberwurf, der, ein leichtes Oberkleid, lahka verhna suknja, nach V. halja, *dim.* haljica; der vorschpringende Theil der Wiegung am Hintertheile des Schiffes über dem Steuer-ruder, napuš(?) , sterlina(?); bei den Wund-ärzten der sogenannte Pelikan zum Ausziehen der Wunde, vod, nach V. zvod; zum Aus-ziehen eines Körpers aus der Speiseröhre, kljun (Zal.); Anwurf, omet.

Heberwürzen, v. a., preveč zabeliti, za-činiti.

Heberwüthen, v. a., bolj divjati.

Heberzahl, die, poveršek, presežno število.

Heberzählbar, *adj.*, preštevljiv, kar se more prešteti, prebrojliv.

Heberzahlen, v. a., preplačati, komu pla-čati, (okupiti se).

Heberzählen, v. a., prešteti, preštevati, prebrojiti.

Heberzählig, *adj.*, čezštevilten, nadštevi-len, odveč.

Heberzahn, der, nach V. epileptik, pri-lepni zob; einer, der einen solchen falschen Zahn hat, zobatec.

Heberzart, *adj.*, prenežen, premehek.

Heberzaubern, v. a., začarati.

Heberzäumen, v. a., zu sehr zäumen, pre-oberzäumen.

Heberzäunung, die, pregraja.

Heberzansen, v. a., precefrati.

Heberzeichen, *ſich*, f. Hebertrinken, *ſich*.

Heberzeichnen, v. a., prerisati, posnети, posnemati.

Heberzeigen, f. Heberweisen.

Heberzeitig, *adj.*, prezrel, prezorjen, pre-goden.

Heberzeitigen, v. a., prezoriti, pregod-njati.

Heberzerren, v. a., precijaziti.

Heberzeugen, v. a., prepričati, prepričevati, presvedočiti, uveriti, preveriti; v. r., prepričati se, uveriti se; f. a. Heberführen; überzeugend, prepričevaven.

Heberzeuger, der, prepričevavec.

Heberzeugung, die, prepričanje, presve-dočba; ich habe die Heberzeugung gewonnen, prepričal sim se.

Heberziehen, v. n., vleči, vlačiti se kam čez kaj; über einen Ort ziehen, reisen, skoz iti, skoz potegniti, popotvati; in die neue We-nung, preseliti, seliti se; vom Jäger, sled, ki ga je naznanil pes, izgubiti; vorbei ziehen, mimo iti, potegniti, popotvati; v. a., pre-

vleči. prevlačiti; mit einer Rinde, Farbe, Metall uff, prevleči; mit Zinn, prekositríti; der Himmel überzieht sich, (v. r.), oblači se; überzogen, oblačen; der Himmel überzieht sich mit gehäuften Wolken, oblaki se kopičijo, nebo se kopiči; nur mit leichten Streifen, mreži se, mreni se; ein Land mit Krieg überziehen, vojsko napovedati deželi, z vojsko napasti (kako deželo), planiti va-vo; zu sich überziehen, k sebi potegniti, na svojo stran; die Fährte überziehen, sled prestopiti; mit Truppen, z vojsko, armado napolniti, z vojsko zajeti, posesti; ein Kleid überziehen, preobleči se. preoblačiti se.

Ueberziffern, v. a., številke napisati na kaj.

Ueberzinnen, v. a., pokositriti, kositríti, pociiniti.

Ueberzins, der, prevelika obrest.

Ueberzischen, v. a., presicati.

Ueberzudern, v. a., mit Zuder bestreichen, pocukrati, s cukram potresti; zu viel zudern, precukrati.

Ueberzug, der, prevleka, prevlaka, böhm. povlaka.

Ueberzupfen, v. a., prepuliti, populiti do dobriga.

Ueberzwecken, v. a., z žebličji obiti.

Ueberzwerch, adv., überzwerch, prek, naprek, poprek, poprečno; übers Kreuz, navskriž, križem.

Ueberzwingen, v. a., s silo spraviti čez kaj; f. a. Ueberwältigen.

Ueberwirren, v. a., s sukancam omotati.

Uication, die, bivalische, bivalise, mesto, kjer je ali je bilo kaj.

Uelich, adj., navaden, v šegi, navadi, kroat. običen; es ist nicht üblich, ni navada; üblich werden, v navado priti.

Uelichkeit, die, navadnost, navadna šega.

Uelich, adj., eigentlich ostal (V.); ich habe etwas übrig, es ist mir übrig, ostaja mi, ostalo mi je, to imam odveč; das übrige Geld, ostali denar, ostanek; dem Vieh übrig gebliebenes Futter, xjedi pl.; übrig lassen, pustiti, puščati, pušati; drei Söhne sind am Leben, die übrigen sind gestorben, trije sinovi žive, drugi so pomerli; nun bleibt nichts übrig, nič ne ostane, eig. ostaja, kroat. preostati; übrig haben, še kaj imeti, na prebitek; im übrigen, übrigenš, sicer, v drugem; ist noch eine Hoffnung übrig?, ali je še kaj spanja?; wenn du Zeit übrig hast, če utegneš; das ist übrig, unnötig, überflüssig, to je od več, nepotrebno, kar ni treba; f. a. Ueberflüssig; die übrigen, die andern, drugi; ohne etwas übrig zu lassen, do čistiga, do zadnjiga, do dobriga; nun war noch der jüngste übrig, sam, edini nar maljši je še bil.

Ueligen, f. Erübrigen.

Ueligenš, adv., sicer, pa še, mimo tega, vseh tega, razun tega, v drugem.

Uebung, die, vadba, vaja, vada, urjenje uff; f. Ueben; etwas in Uebung bringen, kaj v navado pripraviti; die öffentliche Uebung einer Religion, očitno opravljanje, izkazovanje ali

izverševanje vere; etwas in steter Uebung haben, kaj stanovito delati, s čim vedno uriti, vaditi se; f. a. Gewohnheit; aus der Uebung kommen, odvaditi se, pozabiti.

Uebungs-, in Bsgn., vadni, — zavolj vaje.

Uebungsband, das, hiša vad(iv)nica.

Uebungslehre, die, djanski uk, vadba telesa.

Uebungsplatz, der, vadilišče, vadiliše.

Uebungsstüb, der, djanski stavek.

Uebungszeit, die, čas vadbe, vajeja, urjenja.

Uchse, die, f. Achselhöhle.

Ucht, die, somrak.

Uchtblume, f. Herbstzeitlose.

Uderwälsch, f. Randerwälsch.

Ufer, das, Uferand eines jeden Wassers, breg (in allen slav. W.; bedeutet jedoch auch einen Abhang oder Anhöhe), kraj, bei Gutm. prod (Sand, sandiges Ufer), serb. a. obala; Ufer des Meeres, der Küste, primorje, — obrežje, pobrežje, serb. igalo; längst des Ufers befindlich, obrežen, pobrežen; sich vom Ufer entfernen, odtegniti od kraja; am Ufer des Flußes, ob reki.

Ufer-, in Bsgn., brežni, pobrežni.

Uferans, das, muha enodnevnica.

Uferalpe, die, obrežna planina.

Uferbefestigung, die, utedba bregov.

Uferbewohner, der, brežan, primorec.

Uferbruch, der, podmol.

Ufergebirge, das, obrežno pogorje.

Ufergegend, die, pobrežje.

Ufergrille, f. Erdgrille.

Uferland, das, porečje, pomorje, primorje.

Uferläufer, f. Stranläufer.

Uferlerche, f. Schneelerche.

Uferloß, adj., brezbrežen, neizmeren.

Ufermoos, das, brežni mah.

Ufern, v. n., breg delati.

Uferrecht, das, brežna pravica, pobrežna pravica.

Uferschnepfe, die, rdečevratni kljunaš; f. a. Rothente.

Uferschwalbe, die, (Hirundo riparia), bregulja, povodnja lastovka, podgrivka.

Uferstadt, die, obrežno mesto.

Uferwange, die, stenica breznica.

Uferweide, die, beka.

Uh!, int., uj!

Uhle, die, omelo.

Uhlen, v. a., z omelam pomesti.

Uhlig, f. Raub.

Uhr, die, ura (sowohl Stunde, als das Stunden zeigende Werkzeu); Sonnenuhr, solarna ura; es ist schon sechs Uhr, šest je že. ura je že šest; um zwei Uhr, ob dveh uff; um ein Uhr, ob eni; es ist ein Uhr, ena je; es hat zwei Uhr geschlagen, dve je bila, odbila; wie viel Uhr ist es?, koliko je ura, na uri?; um wie viel Uhr?, obkorej?; die Uhr aufziehen, uro naviti, navijati; der Mann nach der Uhr, mož kakor ura.

Uhrband, das, urni trak, trak za uro.

Uhrdeckel, der, pokrovček (od) ure.

Uhrfabrik, die, urarnica.
 Uhrfeder, die, pero v uri.
 Uhrfutter, das, škatla za uro.
 Uhrgehäuse, das, urnik, okrov urni (V).
 Uhrglöck, die, zvonček v uri.
 Uhrhaken, der, kljuka za uro.
 Uhrhandel, der, kupčija z urami.
 Uhrkette, die, urna veržica.
 Uhrmacher, der, urar.
 Uhrmacherei, Uhrmacherkunst, die, urarstvo.
 Uhrmachermäßig, adj., po urarsko.
 Uhrrad, das, urno kolo, kolesee.
 Uhrsand, der, pesek za uro.
 Uhrschlüssel, der, ključek od ure.
 Uhrschnur, die, urna vervca.
 Uhrschwengel, der, f. Perpendikel.
 Uhrweiser, Uhrzeiger, der, kazavec, russ. strélka, böhm. ručicka (= ročica).
 Uhrwerk, das, ura, kakoršna je znotri, nach V. koleseje.
 Uhr, der, f. Uhrente, große, velika, hostna sova, grozna sova, sovjak, nach Gutm. bubuj u. podhujka, (poln. puhacz), gogel (?)
 Ufaß, der, Ufaße, die, ukaz (russkiga cesarja).
 Ufelei, die, neka riba, belica.
 Ulan, der, ulan, ulanec.
 Ucceration, f. Eiterung.
 Uim, der, terhlene derva.
 Uimbaum, der, Ulme, die, (Ulmus), berst, berst, in Rt. ilmovec, auch poln. ilm neben wiaz, gen. vezu, russ. ilem u. vjaz, serb. nach Vuk vez (in Tolmein angebl. ušje, coll. Ulmenwald, viell. vozje, aus voz, oz od. vez); f. a. Rülster; (Rülsthorn, auf dem Karste, žestil); f. a. Rold.
 Uimen, adj., berstov.
 Uimenholz, das, berstovina, berstovina.
 Uimenstod, der, berstovec (Vuk neben berstovaca).
 Uimenwald, der, berstov gozd, berstje, (brešče), berstovje.
 Ultimatum, das, zadnji, poslednji izrek, sklep, poslednje besede, ultimatum.
 Ultra, der, prosiljenec, prenapeti človek (zlasti poslanec v deržavnem zboru).
 Ultramarin, das, ultramarin, neka zamorska višnjeva barva.
 Ultramontan, adj., wörtl. zaplaninsk, zagorsk.
 Ultramontanismus, der, ultramontanizem.
 Um, praep., eine Bewegung oder einen Zustand in der Richtung um ein anderes Ding, längst dessen Umfanges zu bezeichnen, wenn sich die Richtung auch nur längst des größten Theiles dieses Umfanges erstreckt, krog, okrog, okoli; um die Stadt gehen, krog mesta iti, okoli mesta iti, auch mesto obiti, obhoditi u. dgl.; mit den Nebenwörtern her, herum verbunden, okol, okoli; um die Stadt herumgehen, okoli mesta iti; sie stehen um ihn herum, ostopili, obstopili, obdali so ga, stoje okoli njega; sich um den Tisch setzen, sestiti za mizo; jemanden um den Hals fallen, objesti koga, objemati koga; um 5 Uhr, pri sercu,

3. B. wie es mir um 5 Uhr ist, kakor mi je pri sercu; eine ungefähre Nähe des Ortes zu bezeichnen, okol, okoli; er muß um diese Gegend wohnen, on mora ta okol, tod nekod prebivati; hier herum, dort herum, ta okoli, tam okoli, nekje; für ungefähr, von der Zeit, ob, o; um dieselbe Zeit, ob tistem času; um Mittag, Witternacht, Ostern, o poldne, o polnoci, o veliki noči (eig. zu Ostern), besser okoli velike noči; um 10 Uhr, ob šestih, ob šestih uri; bis Mittag um diese Zeit, do jutri osorej, otorej; zu welcher Zeit?, okorej?; um den Abend, na večer, pod večer; nach, za, po; einer um den andern, eden za drugim, eden po drugem, drug za drugim; über, na; allemal um den andern Tag, vselej na drugi dan; das Fieber kommt immer um den dritten Tag, merzlica prihaja vselej na tretji dan; es ist eine eble Sache um den Hausfrieden, domači mir je zlata reč, kaj zlatiga je domači mir; das sehet ihr, was es um das böse Gewissen ist, vidite, kaka je s hudo vestjo; was es um die Demuth schön ist, kako lepa je ponižnost; wie er es um es verdient, kakor si je zaslužil pri vas; um den Zeitwörtern: stehen u. ansehn, 1. 3. B. wie steht es um unsere Sache?, kako je z našo rečjo?; es steht sehr mißlich um sie aus, zlo nevarno je z njim; um etwas kommen uff., izgubiti kaj, im Slovenisch (u. Böhm.) jedoch ohne Vorgang in den andern slav. W. priti, prihajati, biti ob kaj; es ist um ihn geschähen, po njem je; jemanden um etwas bringen, vzeti komu kaj, a. koga ob kaj pripraviti, kroat. rešiti koga česa; Auge um Auge, oko za oko; sich um den Hals reden, življenje si zagovoriti (z odkritim govorjenjem); es sei darnum!, es mag darnum sein!, naj bo, naj bo to! (vulg. naj se pes obesi!); sich um etwas betrüben, bekümmern, trauern, härmern, grämen uff., um etwas weinen, klagen, trauern, jürnen uff., zavolj, zavolj česa, za kaj; als Ausrufung, um Gottes Willen!, za Božjo voljo! za Božji čas!, serb. za Boga; es ist Schade um ihn, škoda ga je, škoda za-nj; es ist mir leid um Geld, dnarjev mi je žal; um etwas mühen, um etwas sich bemühen uff., za kaj vesti, poganjati se; als er um die Weisheit tat, ko je za modrost prosil, ko je Boga prosi modrosti; um Rath fragen, za svet prositi; es handelt sich um sein Leben, ob glasu mu gre (Met.), za glavo mu gre, na predo; es ist um hundert Thaler zu tun, za sto tolarjev gre, je; um etwas litten, jünger, früher, später, größer, kleiner, mehr, weniger, theurer uff. sein: hier wird im Elend u. in nicht überseht, 3. B. ich bin um 10 Jahr älter als du, jes sim deset let stari, kakor ti; um eine Handbreit enger, eno dla ozi; um so viel besser, tem boljši, toliko boljši; um so viel lieber, toliko ljubši, tem ljubši; um nichts besser, nič boljši; um viel größer?, koliko večji?; um einen ganzen Kopf höher, als alle, celo glavo več

od vseh; umö Kennen kleiner, za spoznanje, za znanje manjši; umö Geld, za denarje; um alles in der Welt nicht, za ves svet ne; um nichts und wieder nichts, za goli, za prazni nič; um die Wette, za stavo. na tekmanje, kdo more bolje; um Hilfe rufen, na pomoč klicati; sich um etwas verrechnen, za kaj ästeti se; um ein Haar, za (en) las, malo ne; f. **Umnähe**; eine Bewegung thun, um etwas zu erhalten; um etwas gehen, fahren, kommen, eilen, springen ußf., po kaj iti ußf.; sich um jemanden verdient machen, dobre službe komu storiti, delati; die Krankheit greift um sich, bolezen se razširja, razprostira, razpasuje, razsaja; als *conj.* vor dem Infinitiv mit zu, da, de, da bi —; ich habe nicht in die Lotterie gesetzt, um reich zu werden, sondern um Gutes zu thun, nisim stavil v loterijo, da bi obogatel, temuž da bi drugim dobro delal, ganz unrichtig u. den übrigen slav. Mundarten unbekannt wäre, aisim stavil, obogateti; ich lebe nicht um zu essen, sondern ich esse, um zu leben, ne živim, de bi jedel. ampak jem, de živim; um dahin zu kommen, muß man den Weg einschlagen, če hočeš (če hoče človek) priti nekaj, moraš tod iti; um gesund zu bleiben, muß man ordentlich leben, kdor hoče zdrav bli, mora lepo živeti; er ist zu mächtig, um zur Reichenschaft gezogen zu werden, premotan, premogočen je, kakor da bi komu tajal odgovor; er braucht nicht Spieß und Schwert um zu siegen, de premaga. mu ni treba ne sulice, ne meča; *adv.*, okoli, okoli in okoli, krog in krog, od vseh strani; das Jahr ist um, leto je prešlo, minilo; die Zeit ist um, čas je preteklo, prešel; auf diesem Wege ist es viel um, na ti poti se dela prevelik ovinek, je preveč v stran, nahočno je (*Vuk*); recht's um!, na desno (okrog)!; um mit diesem Baume, doli, na da s tem drevesam!; wenn meine Zeit um ist, kadar mi čas doteče, dospe; in der Zusammenkunft mit Hauptwörtern, o —; mit Zeitwörtern aber, wo die Wiederholung einer schon gethanen Handlung ausgedrückt wird, *pre* —; in der Bedeutung einer gänzlichen Verrückung der Lage aller einzelnen Theile einer Sache, o —, ob —, *pre* —, einer Einwirkung von allen Seiten o —, ob —, oder des Niederwerfens mittelst der im Zeitworte ausgedrückten Handlung, *pod* —; f. übr. *FF*.

Umädern, v. a., preorati, preoravati, prepläziti; eine Pflanze, poderati, poderavati; einen Acker rund herum adern, oborati njivo; herausadern, izorati.

Umänderbar, *adj.*, premenljiv.

Umändern, v. a., prenarediti, prenarejati, spremeriti, premeniti, spremerjati ob. spreminjati.

Umänderung, die, prenareja, prenaredba, premena, prememba.

Umarbeiten, v. a., predelati, prenarediti, predelavati, prenarejati; einen Garten, Acker,

Weinberg umarbeiten, preobdelati, prekopati, prekopavati, prerahljati.

Umarbeitung, die, predelanje, predelovanje, prekopanje, prekopavanje.

Umären, f. **Umädern**.

Umarren, v. a., objeti, objemati, *dim.* objimčkati koga, okleniti, oklepiti se koga; in St. obiniti, k sebi pritisniti (an sich drücken), *serb.* ogerliti, gerliti; (u. *Gutsm.* obramiti, vermuthl. gebildet).

Umarung, die, objetje, objemanje, objem.

Umarren, v. n., presortati, izroditi se.

Umathmen, v. a., opihaiti, opihavati, odihati.

Um Baden, v. a., prepeči, prenarediti.

Umban, der, prezidanje, prezidovanje.

Umbanen, v. a., prezidati, predstaviti, obzidati, zazidati.

Umbäumen, v. a., obsaditi z drevjem.

Umbekommen, v. a., ein Kleidungsstück, v. dem osten, ne sleči, še dalje imeti na sebi.

Umbekommen, v. a., na se, okoli sebe dobiti.

Umbellat, f. Doldenpflanze.

Umbellen, v. a., obljati, lajaje obstopiti.

Umbereide, die, umbra.

Umbessern, v. a., vse popraviti.

Umbeten, v. a., premoliti, z molitvijo premeniti.

Umbetten, v. a., prestlati, prestiljati, obstlati.

Umbengen, v. a., pregniti.

Umbiegen, v. a., vpogniti, priganiti, privihati, nagniti, ukloniti; v. n., zaviti se okoli česa, zakreniti se, zasukniti se.

Umbilden, v. a., preobraziti, prepodobiti, predelati, preobrazovati, predelovati, podobno spremeniti.

Umbildung, die, prenaredba, preobrazba.

Umbinden, v. a., um sich oder ein anderes Ding, ovezati, ovezovati; um den Leib binden, opasati se, oviti se, opasati, opasovati kaj; nochmals binden um es anders zu binden, prevezati, prevezovati, prepasati, prepasovati; ein Buch, na novo, drugačii vezati.

Umbblasen, v. a., durch Blasen umwerfen, popihaiti, popihati, popihovati, pihaje poudreti, provreči, razpihaiti, razpihati; die Binde umbblasen mich, vetri, vetrovi me opihujejo.

Umbblättern, v. a., prevreči, prometavati, preobračati liste.

Umbblechen, v. a., oplehati.

Umbbleiben, v. n., ostati okoli česa.

Umbbleien, v. a., osvinčiti, s avineam obveči.

Umbblid, der, ozir.

Umbbliden, v. n., ozreti, ozirati se, ogle-dati, ogledovati se.

Umbblöden, v. a., obehati, oblejati.

Umbblühen, v. a., ocvesti, obovesti.

Umbbohren, v. a., podvertati, overtati.

Umbborten, v. a., opremati.

Umbbrausen, v. a., taliti, bobneti, veršeti okoli koga.

Umbrechen, v. a., so umbiegen, daß es breche, pregniti in zlomiti, odlomiti, polomiti; so daß ein Theil worin stecken bleibt, zalomiti; den Boden urbar machen, celino zorati, orati; die wilten Schweine brechen den Boden um, divji prešiči rijejo, prerijajo, razrijajo tla; gebrochene Servietten umbrechen, um sie zu ändern uff, zravnanne pertice preobrniti, preobračati, na drugo stran pregibati; von den Segern, preverstiti, preverstovati, prenašati na drugi stolpic; nach V. lomiti; v. n., zlomiti se in pasti.

Umbreiten, v. a., obstreti, obstrirati.

Umbrennen, v. a., obžgati, obžigati.

Umbbringen, v. a., um das Leben bringen, umoriti, moriti, usmertiti, ubiti, življenje vzeti, ob življenje pripraviti, končati, ugonobiti; er wollte ihn umbringen, po življenji mu je stregel; (življenje mu je zalézval. *Zal.*); — spraviti okoli česa.

Umbbruch, der, oblom.

Umbbrüllen, v. a., otuliti, obtuliti.

Umbbuden, v. a., podvihati.

Umbbug, der, ovih, pregib, podgibek.

Umbhügeln, v. a., pregladiti, preliskati.

Umbbürsten, v. a., s ščetko osnažiti.

Umbdämmen, v. a., ograditi.

Umbdämmert, adj., zamračen, omračen.

Umbdampfen, v. a., z dimam, čadam pokriti, obdati.

Umbdecken, v. a., nochmals decken, um es anders zu decken, den Tisch umbdecken, mizo pregerniti, pregrinjati, še enkrat pogerniti jo, napraviti na njo; das Dach umbdecken, prekriti streho, prekrivati, okriti, okrivati.

Umbdeuten, v. a., drugači tolmačiti, pretolmačiti.

Umbdichten, v. a., po pevsko predelati.

Umbdonnern, v. a., ogermeti.

Umbdornen, v. a., s ternjem obdati, oternjati (V.).

Umbdrängen, v. a., gajesti se okoli koga.

Umbdreheln, v. a., prestružiti.

Umbdrehen, v. a. u. r., in der entgegengesetzten Richtung drehen, z. B. den Hahn am Hase, der Wind hat sich umgedreht uff, zasukniti, zasukati, sukati kaj, se; oberniti, obračati, zakreniti, zakrenati; sich gegen jemanden drehen, proti komu zasukati se, zasukniti se; im Kreise, um eine Achse drehen, zaverteti ob, verteti; die Kugel, das Rad drehet sich um, kolo se verti, se je zavertilo; einer Laube den Hals umbdrehen uff, golobu vrat zaviti, zavijati.

Umbdreher, der, vertivee, obračavec.

Umbdrehungsbewegung, die, vertenje, sukanje.

Umbdrohen, v. a., grozeč obdati.

Umbdröhen, f. Umbrahen.

Umbdruden, v. a., bei den Buchdruckern, prenatissniti (V.), prenatiskati, na novo natisniti, ponatissniti, obtiskati.

Umbdusten, v. a., obvonjati, obdišati, nach V. obdihteti.

Umbdunkeln, v. a., omračiti, zamračiti, s temo obdati.

Umeggen, v. a., prevlačiti, prebrnati.

Umeilen, v. a., hitro obiti.

Umeisen, v. a., oledeniti.

Uwenden, v. a., sklanjati (Gram.).

Umfächeln, **Umfachen**, v. a., opahati, opahljati.

Umfahren, f. Umsfagen.

Umfahren, v. n., im Fahren einen Umweg nehmen, okoli peljati se, na ovinek peljati se, zaviti, okrog voziti se; ohne selbst auf dem Fuhrwerke zu sitzen, okrog peljati, okol voziti, obiti z vozam, na ovinek; v. a., etwas im Fahren umwerfen, zu Boden fahren, povoziti, z vozam povaliti; um etwas herumfahren, z. B. eine Insel umfahren, okol otoka peljati kaj, se, voziti; einen Berg umfahren, okrog hriba voziti se, peljati se, mimo česa voziti, ogniti se čemu.

Umfahrt, die, opelj.

Umfall, der, padanje, padež, padec, cepanje; f. a. Sendje.

Umfallen, v. n., pasti, padati, prevrtniti, zverniti se, prevreči, prevaliti se, zgruditi se, zgruditi se; vom Vieh, poginuti, cerkniti, krepati*, stegniti se, cepniti, pocepati, (böhm. scipnouti), gagniti; von einem Hause, podreti, podirati se, na kup pasti.

Umfällen, v. a., posekati, porobiti, poklestiti, podreti.

Umfältschen, v. a., slepivno pre narediti.

Umfalzen, v. a., bei den Buchbindern, anders falzen, previhati, previhovati.

Umfang, der, obseg, obsežek, okolina, obsežek, okoliš (V. Reifu., auch serb. k. Vuk, nicht okoliše); der Umfang der Stadt beträgt, mesto obsega, je razširjeno —, ima v okrogu, okrožji, poln, obwod; im vollen Umfange, popolnoma, do dobrija, v polni meri; Umkreis der Stadt, okolica, obližje, obmestje; der eingeschlossene Raum, prostor.

Umfangen, v. a., umgeben, mit den Armen umgeben, z. B. einen Baum, obseči, obsegati; einen Menschen umarmen, objeti, objemati; etwas mit einer Mauer umfassen, obzidati; mit einem Zaune umfassen, ograditi, ograjati; überhaupt obdati, obdajati, okleniti, oklepiti, serb. a. obuzeti, okružiti, obkoliti.

Umfänglich, adv., po obsegu, na širokost.

Umfangreich, adj., obširen, znamenitiga obsega, zapopadka.

Umfangsklinie, f. Peripherie.

Umfärben, v. a., von neuem, anders färben, prebarvati, prebarrovati, na novo barvati ali farbati, obarvati.

Umfassen, v. a., obseči, obsegati, objeti, objemati, okleniti, oklepiti, v sebi imei, deržati; einen Edelstein, opraviti, opravljati; einen Ring, okovati, vdelati vanj drage kamme; mit dem Geiste, z umam, s mislje obseči, zapopasti; f. Begreifen; umfassen, obsežin, obširen, obsegajoč.

Umfassung, die, obsežek, objemanje, oprava, oklep.

Umfassungsmauer, die, ožidje, obzidje, poglavni zid.

Umfehen, v. a., omesti, z metlo podreti.

Umfeilen, v. a., etwas durch Durchfeilen seines untern Theiles umfassen machen, podpiliti; rundum befeilen, opiliti.

Umfeuern, v. a., podpaliti.

Umfielern, v. a., operiti.

Umfiittigen, f. Umfiattern.

Umfiandern, Umfiammen, v. a., okoli česa pokljati, terpoleti, plameneti.

Umfiattern, v. a., ovihрати, oferfoleti, obleteti, oferklati, ovihravati, obletovati, okoli česa ferleti.

Umfielchten, v. a., oplesti, opletati, preplesti, prepletati.

Umfiiegen, v. a., obleteti, obletovati; v. n., leteti, ferleti okoli —; letoč zaviti se okoli.

Umfiiegen, v. n., teči okoli —, obteči; v. a., obteci, obtekati.

Umfioren, v. a., oviti s floram, otemniti.

Umfiing, der, oblet.

Umfiingeln, f. Umfiattern.

Umfiing, der, obtok, obtek.

Umfiistern, v. a., šeptati okoli koga.

Umfiorken, f. Umfiurfeln.

Umfiormen, v. a., prepodobiti, preobraziti, prepodobovati, preobrazovati, prenarediti, preuravnati.

Umfiormung, die, prenaredba, predelava, obnovenje; prepodobat, preobrazbat, preuredba.

Umfiorschen, f. Umfifragen.

Umfrage, die, opraševanje, pozvedovanje; eine Umfrage halten, opraševati.

Umfragen, v. a., oprašati, opraševati, razpraševati po verst, pozvedavati.

Umfiressen, v. n., razširjati se, razpasovati se.

Umfirieren, v. n., omerzniti okoli in okoli.

Umfiühren, v. a., voditi, peljati okoli česa, opeljati, opeljovati; den Garten mit einer Mauer umführen, vert ozidati, obzidati, obzidavati.

Umfiüllen, v. a., preliti, prelivati, pretočiti, pretakati, prepolniti, prepolnovati, presneti, presnemati.

Umfiurfeln, v. a., prebrazditi, obrazditi.

Umfiurfeln, v. a., (waidm.) nach V. preroguliti, (prestaviti rogulje, razsohe).

Umfiassen, sich, v. r., okoli zijati, zijale prodajati, obzijati (vse obzijati).

Umgang, der, der Zustand, da etwas umgeht, sich umdrehet, z. B. ein Rad um seine Achse, vertenje, zasuk. (obrat poln.); in Umgang bringen, zagnati, zavertiti, zasukati (kolo); einen Umgang thun, zavertiti se; eine feierliche Projection, Beschichtigung der Gränzen uff, obhod. (obhajilo), procesija, opelj; nach dem neuen Jahre, koledovanje; Umweg, f. dießes; mehrmalige gesellschaftliche Zusammenkunft, tovaršija, pajdašenje, pajdašija, pajdašstvo; vielen Umgang mit jemanden haben, močno pečati se s kom, mnogo meniti se, znanje imeti s kom, nach dem Böhm. ob-

čiti s kom; sein Umgang ist nicht der beste, nima najboljših tovarišev, prijatlov, znancov; zum Umgange tauglich, mit dem man Umgang pflegen kann, ljuden, družin; dazu untuglich, neljuden, neprijuden, odljuden; ein Gang, auf dem man um ein Gebäude herum gehen kann, obhod (V.). ganek*; böhm. pavlač; Umgang nehmen von etwas, opustiti kaj, ogniti se čemu, biti brez česa.

Umgänger, der, prisežni obhodaik (mej).

Umgänglich, adj., prijuden, ljuden, družin, druživen, prijazen.

Umgänglichkeit, die, družnost, priljudnost, prijaznost, ljudnost.

Umgangssprache, die, družni, družinski jezik, jezik za obćenje vsakdanje.

Umgangstugend, die, družna čednost.

Umgarnen, v. a., omrežiti, v mreže vjeti, zasaciti.

Umgaukeln, v. a., slepivno, mamivno leteti, skakati okoli koga, oslepiti.

Umgeben, v. a., obdati, obdajati; um etwas so geben, daß man es um ein Ding legt oder hängt, ein Kleid umgeben, obleci, oblačiti, ogerniti, ogrinjati; rundum von allen Seiten einschließen, obdati, obstopiti, obdajati, obstopati, okleniti, oklepiti, opasati, पासati, opasovati; vom Feinde, obleci, obsesti, obskočiti, (serb. okružiti, obkoliti); Meeressüthen umgeben sich, morski valovi me zavezujejo (V.); mit einer Mauer, ozidati, ograditi; von Gefahren umgeben, v nevarnostih (od vseh strani mu žugajo, prete nevarnosti).

Umgebung, die, okolica, (kraj na) okrog, okrožje, obližje; einer Stadt, obmestje (V.); Ljude, ki so okoli koga, tovariši.

Umgehend, die, okolica; f. a. Umgebung.

Umgehänge, das, karkdo na se obesi, bodi si zavolj lepšiga.

Umgehbar, adj., obhoden.

Umgehen, v. n., umdrehen, sukati se, verteti se, obračati se, okretati se; er weiß damit umzugehen, znajden je v tem, vé glas temu; einen Umweg machen, na okoli, na ovinek iti, hoditi, zaiti, zahajati; mit Lügen umgehen, lagati; er geht mit nichts Gutem um, ne snuje, ne misli (nič) dobriga; er weiß mit der Feder umzugehen, lepo piše; vorsichtig umgehen, previdno, varno ravnati; das Jahr geht um, leto do-teka, dospeva, se bliža koncu; der Koyf geht mit mit um, gre mi v oberjeni; mit der Wahrheit umgehen, resnice deržati se, resnico terditi, govoriti; von einem zum andern gehen, okoli iti, hoditi; umgehende Krankheiten, kažno, nalezljive bolezni; f. übr. Sendte; antworte mit umgehender Post, odgovori s pervo, s prihodajo pošto (po prejetem pismu); es geht in diesem Hause um, (v. i.), d. i. Gespenster lassen sich darin bemerkten uff, v ti hiši straši, strah hodi, šari po ti hiši, rok hodi; mit jemandem, mit etwas Umgang haben, sich mit etwas beschäftigen, pečati se s kom, pajdašiti, družiti se s kom, f. übr. Umgang;

im Kreise gehen, okrog, krog hoditi, obiti, obhoditi, obhajati kaj; behandeln, z. B. hart mit jemanden umgehen, terdo ravnati, delati s kom; mit einem Plane umgehen, v. mislih imeti, nakaniti, misliti; arg umgehen, delati s čim, kakor svinja z meham; v. a., rings um etwas gehen, obiti, obhoditi, obhajati kaj, ogledati, ogledovati po opelji; vermeiden, ausweichen, ogniti se, ogibati se, ukloniti, uklanjati se čemu, umakniti se; ich habe nicht umgehen können, dir dieses zu melden, nisim mogel zderžati se, ogniti se, da bi ti ne bil povedal; ein Gefeg, umakniti se postavi, mimo česa udariti, iti, preskočiti.

Umgeisern, v. a., opljevati.

Umgekehrt, adj., napčen, napčeno, narobe.

Umgeiß, das, dact. f. Verzehrungssteiner.

Umgestalten, f. Umformen.

Umgestaltung, die, presnova.

Umgießen, v. a., etwas von neuem gießen, anders gießen, z. B. eine Wilsäule, prelititi, prelijati; rundum begießen, oblititi, oblijati; die Pflanze, f. Begießen.

Umgißsen, v. a., osadrati.

Umgißtern, v. a., omrežiti, oplesti, preplesti z mrežami.

Umglänzen, v. a., obsijati, obavetiti.

Umgleiten, v. n., spodersniti se (v. i.) in pasti.

Umgleischart, adj., obdan, opasan z ledniki.

Umglühen, v. a., ožariti.

Umgolden, v. a., ozlatiti, pozlatiti.

Umgraben, v. a., so graben, daß das Untere zu oberst komme, prekopati, prekopavati, razkopavati, preriti; rundum graben, z. B. einen Baum, um ihn herum, okopati, okopavati.

Umgrabung, die, okop, prekop, okopavanje.

Umgränzen, v. a., omejiti, mejiti; umgränzt, omejen, obdan.

Umgränzung, die, omejenje, omejek, omojik (V.).

Umgrauen, v. a., z grozo obdati.

Umgreifen, v. a., oprijeti, oprijemati, ošlati, obsegati, objeti, objemati; noch läßt sich dieser Baum umgreifen, še lahko opriemem, obsežem to drevo; um sich greifen, f. um.

Umgriff, der, razšir.

Umgrünen, v. a., okoli česa zeleneti.

Umgrüden, v. a., ozijati, ozevati (V.), zijati okoli, ozirati se, ogledovati se.

Umgürteeln, Umgürten, v. a., opasati, opasovati, podpasati, opeti, openjati; umgürtet, opasan; anders gürteln, prepasati, prepasovati; f. a. umgeben.

Umguß, der, preliv, prelijanje, pretapljanje.

Umhaben, v. a., okol sebe imeti, imeti na sebi, nositi (n. pr. plašč).

Umhaben, v. a., durch Hasen umfallen machen, posekati, sekati, podreti, podirati; mit Hasen umarbeiten, z. B. die Erde umhaben, prekopati, prekopavati; rundum bes-

hasen, obsekati, obsekavati, okopati, okopavati.

Umhängen, v. a., zagradiiti.

Umhängen, s. kljuko podreti, zorati z oračo.

Umhallen, v. a., razlegati se okoli česa.

Umhalsen, v. a., objeti, objemati, ogerliti, gerliti (serb.).

Umhalten, v. a., deržati na čem, okoli česa.

Umhängemern, v. a., prekovati, okovati, s kladvam zavihati.

Umhängen, v. n., viseti okoli česa.

Umhängen, v. a., etwas einem Dinge umhängen, ogerniti, ogrinjati kaj s čim, preogerniti, preogrinjati (Zal.); den Mantel, na se vzeti plašč, zagerniti, zaviti se v plašč; anders hängen, preobesiti, preobešati; den Altar mit Blumenfränzen, ovenčati, opeti, openjati kaj s čim, poln. obesiti.

Umharfen, v. a., oberaiti, obračati, pregrabiti, zgrabiti, obgrabiti okoli in okoli.

Umharzen, v. a., osmoliti.

Umhauchen, v. a., s piham podreti; von Blumen, f. Umduften.

Umhaunen, v. a., d. i. fällen, posekati, sekati, porobiti, robiti; rundum behaunen, obsekati, osekat, oklestiti, obrobiti.

Umhängeln, v. a., ogrebsti, ögrebsti, s kupčiki obdati.

Umhängen, v. a., okožiti.

Umheften, v. a., opeti, pripeti, drugač sošiti.

Umheiffen, v. n. u. a., pomoči komu, da pride okoli —, da dene kaj okoli sebe.

Umher, adv., okol, okoli, okrog; um sich her, okoli sebe; f. a. herum; in den Zusammenfügungen wird es im Sloven. mit ob —, o —, po —, raz — gegeben, auch mit okoli (koga, sebe), okoli po čem, sem ter tje; f. a. die Sign. mit herum.

Umherblasen, v. a., razpihati (okoli sebe).

Umherbliden, v. n., ogledovati se.

Umherbreiten, f. Verbreiten.

Umherdeden, v. a., okriti, okrivati.

Umherflattern, v. n., letati okoli po —.

Umherflug, der, oblet.

Umherführen, v. a., sprevajati okoli.

Umhergehen, v. n., iti, hoditi okoli po —, sprehajati se po, sem ter tje.

Umhergießen, v. a., razliti, razlivati po —.

Umherhauchen, v. n., pihati, dihati na vse strani.

Umherheulen, v. n., tuliti okoli po —.

Umherirren, v. n., klatiti se, potepati se, vlačiti se po svetu, iz kota do kota, faziti, prelaziti vse kote.

Umherjagen, v. a., loviti, preganjati, po-jati po —, sem ter tje.

Umherkreisen, v. a., verteti, sukati okrog.

Umherlaufen, v. n., letati, tekati, šterkati sem ter tje, okoli —.

Umherlegen, v. a., razpoložiti, razpolagati sem ter tje.

Umherliegen, v. n., ležati raztreseno sem ter tje, okoli.

Umherpflügen, v. n., romati po svetu, križem svet.

Umherrsanken, v. n., viti se, prepletati se sem ter tje.
 Umherschauen, v. a., razsejati okoli —
 Umherschauen, v. n., gledati, zijati okoli, ogledovati se.
 Umherschleichen, v. n., muzati, plaziti se okoli —, po —.
 Umherschleudern, v. a., metati, degati, lucati okoli sebe.
 Umherschweifen, v. n., obračati se, kretati se okoli —, vlačiti se.
 Umhersehen, v. n., razposesti se, sedeti okoli —.
 Umhersehen, v. n., prezati, gledati pazljivo okoli sebe.
 Umherstehen, v. a., razstopiti se, stati okoli —.
 Umherstellen, v. a., razpostaviti, obstaviti okoli —.
 Umherstreuen, v. a., razsuti, raztresti, raztresati okoli —.
 Umhertasten, v. n., šlatati, tipati okoli sebe.
 Umherttragen, v. a., raznesti, raznašati, prenašati, nositi sem ter tje.
 Umhertreiben, f. v. r., klatiti se okoli po svetu.
 Umhertreiber, der, potepuh, vlačugar.
 Umhertreten, v. n., razstopiti se okoli —.
 Umherverbreiten, f. Verbreiten.
 Umherver sammeln, v. a., zbrati, zbirati okoli sebe.
 Umherwälzen, v. a., razvaliti, valiti sem ter tje.
 Umherwandern, v. n., hoditi, prehajati se po svetu, prehoditi ves svet.
 Umherwerfen, f. Umherschleudern.
 Umherwohnen, v. n., stanovati okoli.
 Umherziehen, v. n., vlačiti se po svetu okoli, kočevati.
 Umhulen, v. a., tuliti okoli koga.
 Umhin, adv., tje okoli, tje okoli; ich kann nicht umhin, ne morem opustiti, ne morem se zderžati, da ne bi —, ne morem zato, ne morem drugač, primoran sim, moram.
 Umhinken, v. a., ošantati, šantaje obiti, obhajati.
 Umhobeln, v. a., oboblati, pooblati*.
 Umhoblen, v. a., podvertati.
 Umholz, das, doge (sostavljene).
 Umhören, Umhören, v. n., nach etwas, pozvedovati, vprašati, opraševati.
 Umhüllen, v. a., ogerniti, ogrinjati, oviti, zaviti, zavijati, zagerniti, zagrinjati, zahaliti, odeti, odevati, obstrati.
 Umhüllung, f. Hülle.
 Umhülfsen, v. a., s strokam obdati.
 Umhülfsen, v. a., obskakljati, obskakljevati, skakljati okoli —.
 Umhufen, v. a., okašljati, kašljaje obiti.
 Umhören, v. n., klatiti se okoli, kolovratiti okoli, klamoteriti okoli.
 Umjagen, v. a., poditi okoli —.
 Umjammern, v. a., tarnati okoli koga.
 Umkaufen f. Verschafen.

Umkehr, die, vračanje, vernitev; f. a. Rückkehr; an eine Umkehr war nicht zu denken, da hi mogli nazaj, da hi se vernili, na to ni bilo mišliti.
 Umkehren, v. n., poverniti se, verniti se, vračati se, vrtati se (V. mehr kroat.), oberniti se nazaj, (proti) domu, nazaj iti, moral. spreobrniti se; v. a. u. r., oberniti, obračati (kaj, se); einen Kopf umkehren, povezniti, opikniti (?); so wie man eine Hand umkehrt, kakor bi trenil; anderen Sinnes, anders beschaffen machen, spreobrniti, spreobračati, preobrniti, spremeriti; in Verwirrung bringen, prevreči, preverniti, premetati, premešati, zbloditi; mit dem Wesen, pomesti, pometati; eine Stadt, f. Verwüsten; umgekehrt, narobe, nach V. a. obert, oberto lice, oberta (sonst oberjense) stran.
 Umfeilen, v. a., z zagozdami obdati, opravit.
 Umfeilen, f. Feilein.
 Umfassen, v. n., fippenb umfassen, omahniti, zverniti se, preverniti se, prevagniti se, prevračati se; v. a., einfassen, bei den Pantoffelmachern, obrobti, podrobti, podvihati in zašiti.
 Umfassen, v. a., obseči, obsegati.
 Umfassen, v. a., objeti, objemati, opeti, openjati, okleniti, oklepiti; mit den Füßen (reitend), okobaliti.
 Umflehen, v. a., oblepiti, zalepiti od vseh strani.
 Umfleiden, v. a. u. r., anders anfleiden, preobleči, preoblačiti koga, se; die Ranzel schwarz umfleiden, prižnico černo prepeti, pregrniti; auf allen Seiten befleiden, obleči, oblačiti, opeti, openjati.
 Umfleiden, f. Umflehen.
 Umfleiden, Umflimmen, v. a., splezati okoli.
 Umfließen, v. a., preklepati, preguliti, klepaje podreti.
 Umfließen, v. a., utergati.
 Umfließen, v. n., poklekati okoli koga.
 Umfließen, v. n., kotati se okoli.
 Umflommen, v. n., um das Leben kommen, poginiti, giniti, konec vzeti, življenje zgubiti, umreti, smert storiti, ob življenje priti; wer mit dem Schwerte umgeht, wird mit dem Schwerte umflommen, kdor meč izdira, pod mečem umira; da das Jahr umflam, kadar je leto prešlo, minilo, doteklo, preteklo.
 Umfragen, v. a., pokati okoli česa.
 Umfragen, v. a., s krempiji utergati, prijeti.
 Umfrämen, v. a., zavijati, podvijati, vijati.
 Umfrängen, v. a., ovenčati, venčati.
 Umfragen, v. a., opraskati, praskati od vseh strani.
 Umkreis, der, Peripherie, Zirkellinie, obvod, okrog, russ. okružnost; Umfang, Perimeter, okrožje, okolje, obsežek, okoliš; Umgebung, okolica; im Umkreise, okoli, v okoliš, v obvodu, okolini; f. a. Bezirk; Alles dreht

sich im Kreise, nach Ravn. vse gre v okoliš(ek).

Umfreisen, v. a., verteti se, hoditi okoli česa; f. a. umgeben, umstellen.

Umfrieden, v. n., lesti okoli česa na ovinek, oblesti, oblaziti kaj; v. a., oblesti, oblaziti kaj, lizati se okoli koga, sliniti se.

Umfriegen, v. a., den Mantel, okrog sebe dobiti, na se spraviti.

Umfrißeln, v. a., oščekati.

Umfürmen, v. a., zakriviti, upogniti, skriviti, kriviti.

Umfugein, f. Umdrehen.

Umlüpfeln, v. a., umetno prenarediti.

Umlücheln, Umlachen, v. a., smejljaje, smeje obstopati koga.

Umladen, v. a., anders laden, prenaloziti, prenakladati, prekladati; von einem Fahrzeug auf ein anderes, preložiti, prekladati, von Fastthieren, pretovoriti, pretovarjati.

Umladung, die, prekladanje, prenakladanje.

Umlage, die, obloga, oklada; Umlage der Steuer, razdelitev davka, serb. razrezivanje poraza.

Umlagern, v. a., anders lagern, prešatoriti, prešatorjati (V.), preložiti; Personen umlagern, ostopiti, obdajati, okoli koga biti; lagern umgeben, obleči, oblegati, obsesti, obsedati (n. pr. mesto).

Umlaud, das, okolica.

Umlappen, v. a., okerpati, ošiti z zaplatami.

Umlärmen, v. a., šundrati okoli koga, česa.

Umlassen, v. a., pustiti kaj na kom.

Umlauben, v. a., oviti, ovenčati z listjem.

Umlauern, v. a., prežati od vseh strani na —.

Umlauf, der, die Bewegung um eine Achse, vertenje; das Rad u. s. f. macht zehn Umläufe, kolo se desetkrat zavrti; einen Umlauf machen, zavrtiti se; die Bewegung in einem Kreise, Kreislauf, tek, obtek, obtok; im Umlaufe sein (vom Gelde), biti, iti, hoditi, teči med ljudmi; der Umlauf der Sonne um die Erde, tek, hod, obračanje, obhod solca krog zemlje; Umlauf des Blutes, pretok, obtok kervi po životu, kolisenje (Vuk); eine Schrift, Gurrende, razpis, okrožnica, nach dem Poln. okólnik.

Umlaufen, v. a., im Laufen umwerfen, z. B. ein Kind zu Boden, v teku podreti, zverniti otroka, (nach V. poteči?); eine Stadt, obteči, obtekati mesto, teči okoli —; f. a. umgeben; v. n., um seine Achse, vertiti se, sukati se, obračati se, teči; umlaufendes Rad, tekoče kolo; im Kreise laufen, okoli teči, okoli tekati, v okolišek iti, okolišiti (Vuk), točiti se, kotati se; das Geld läuft herum, denar teče, gre iz rok v roke, med ljudmi; ein umlaufendes Schreiben, f. Umlauf; iti, hoditi na ovinek, v stran; das Jahr ist umgelaufen, leto je preteklo, minilo; der Vete ist viel umgelaufen, sol je mnogo obtekel, obletel; es läuft das Gerücht

um, govoric, gorica je, gre, se raznaša; von Binden, prevreči se, obračati se, prekucniti se, spreminjati se; auf den Gassen, f. herumlaufen.

Umlaufen, das, obtekanje, vertenje.

Umläufer, der, begun, potepin, šterkovec.

Umlaufperiode, Umlaufzeit, die, doba obteka, obhodni čas.

Umlauschen, f. Umlauern.

Umlaut, der, preglas, premena glasu.

Umlauten, v. a., glas premeniti, preglasiti.

Umliecen, v. a., oblaziti, lizati.

Umliedern, v. a., z usnjem obleči, obdati.

Umliegen, v. a., aus dem stehenden Zustande in den liegenden bringen, položiti, polagati; sich umlegen, položiti se; aus dem geraden stehenden Zustande in eine gebogene Lage versetzen, zavijati, vihati, zaviti, ukriviti, zakriviti, previniti; Reife umlegen, nabiti, nabijati (posodo); ein Schiff umlegen, ladjo drugam nagniti, nagibati, zasukati, sukati, zakerniti; vom Winde umlegen, (als v. n.), prevreči se, prekucniti se, naglo spreminiti se; das Schiff legte sich um, ladja se je prenagnila; um sich, um etwas legen, z. B. den Mantel, ogeraniti, okoli sebe djati, na se djati; einen Degen umlegen, meč opasati, opasovati; einen Verband, um ein krankes Glied, obvezati, ober obvezati, obezovati; anders legen, z. B. die Waaren u. s. f., preložiti, prelagati, prekladati; eine Steuer aus der Hauptsumme auf einzelne Contribuenten vertheilen, razdeliti, razpartiti, serb. razrezati, nach V. spreobložiti, spreoblagati; den Rand einer Schüssel mit Eiern, obložiti, oblagati; Soldaten umlegen (umquartieren), prestaniti, prestaviti v drugi kvartir ali stan; eine Stadt mit Truppen umlegen, obleči (obležem), oblegati, obsesti, obsedati mesto.

Umlieger, der, prekladač.

Umliegung, f. Umlage.

Umlieben, v. a., oživotiti.

Umlieimen, v. a., s klejem, limam omazati.

Umlieiten, v. a., okopiti, obdati s kopiti.

Umlieiten, v. a., okoli, na ovinek voditi, peljati.

Umlieuten, v. n. u. a., oberniti, obračati, zaviti, zakreniti, fig. prepriči, na drago stran potegniti.

Umliechten, v. a., osvetiti, osvetiti kaj, razsvetliti, razsvetliti od vseh strani.

Umliegen, v. n., okoli česa ležati, okoli biti, okoli stati; die umliegenden Dörfer, Begenden uff., okolne (Vuk) vasi, obližje vasi, okolica, (russ. okrestnost); v. a., obleči, oblegati kaj.

Umlispeln, v. a., septaje obdajati.

Umlodern, v. a., okoli česa zrahljati; einen Baum, okopati drevo, zrahljati persi okoli drevesa.

Umlodern, Umlöhen, v. a., lizati (plamen liže).

Umlorbeer, f. Umlrängen.

Umhüpfen, f. Umhauern.

Um machen, v. a., anders machen, prenarrediti, predelati, prenarejati; eine Schürze um machen, prednik opasati; ein Halstuch, robec, ruto okoli vrata djati, vzeti; das Bett um machen, prestlati, prestiljati; einen Garten, ograditi, ograjati.

Um mauern, v. a., obzidati, obzidovati.

Um macken, v. a., meketaje obskočiti.

Um meissen, v. a., anders meissen, premeriti, premérjati, v novo meriti, še enkrat meriti.

Um misen, v. a., obgnojiti, pognojiti.

Um münzen, v. a., von neuem münzen, prekovati, prekovavati.

Um nachten, v. a., otemniti, omračiti, mračiti.

Um nagen, v. a., obiti, objati z žebli.

Um nagen, v. a., oglodati, ograditi.

Um nagen, v. a., obšiti, obšivati, prišiti okoli česa; anders nagen, prešiti, prešivati.

Um nabein, v. a., z meglo obdati, nach V. omegeliti.

Um nehmen, v. a., um sich hängen, oger-niti, ogrinjati okoli sebe, na se djati, vzeti.

Um nessen, v. a., omrežiti, zamrežiti.

Um niden, v. a., od vseh strani komu prikimovati, majati.

Um niesen, v. a., zanetati.

Um nissen, v. a., z gnejdi obdati.

Um ordnen, v. a., popraviti, prenarediti, preurediti, preurejati, na novo v red djati.

Um packen, v. a., anders packen, prevložiti, drugač vložiti in zaviti; um und um bes packen, obložiti, obkladati.

Um panzern, v. a., z oklopam opraviti; — okleniti, okovati, oklepiti.

Um pappen, v. a., s klejem močnatim namazati od vseh strani.

Um pechen, v. a., osmoliti, smoliti.

Um pfehlen, v. a., okoliti, koliti, z koli obtakniti.

Um pfeissen, v. a., živžgaje obstopati.

Um pferden, v. a., ograditi, graditi.

Um pflanzen, v. a., anders pflanzen, presaditi, presajati; rund um bes pflanzen, obsaditi, obsajati.

Um platern, v. a., obdati s tlakam.

Um plöden, f. Um pfehlen.

Um plügen, f. Um ackern.

Um pichen, f. Um pfehlen.

Um pilgern, v. n. u. a., oromati kaj, romati okoli, — preromati.

Um pflanzen, v. a., z deskami ograditi, oplankati.

Um plappern, v. a., čelustaje, žlobodraje obdajati.

Um plätten, v. a., preploščiti, preplošiti.

Um plaudern, f. Um plappern.

Um polstern, v. a., oblaziniti.

Um poltern, Um posannen, v. a., ropotati, trobentati okoli.

Um pögen, v. a., prekovati, fig. prenarediti, prenarejati.

Um prellen, v. a., od vseh strani zaletovati se v —.

Um pressen, v. a., preožeti, preožemati.

Um pudern, v. a., obšuti s prahom, opudrati.

Um pufen, v. n., lopsiti na tla.

Um puncten, v. a., opikati.

Um purzeln, v. n., prekucniti se.

Um quaden, v. a., regljaje obdati.

Um quälmen, v. a., od vseh strani zakriti z dimam, čadam.

Um quartieren, f. Um legen.

Um quellen, v. a., izviraje iz tal obdajati, obtekati.

Um querlen, v. a., mešati, trepati z dirndajčkam.

Um quetschen, v. a., pregniti in zmlinčiti.

Um ragen, v. a., obšterlevati, šterleč opasati.

Um rahmen, v. a., z okvirjem opraviti.

Um rändeln, Um rändern, v. a., mit einem andern Rande versehen, prerobčati, prerobiti (V.), orobčati, robčati.

Um rauen, v. a. u. r., oviti, ovijati se, oprijemati se česa, ovijaje se oplesti.

Um rasen, v. a., ringsum mit Rasen versehen, z rušino, deranjem obložiti, orušiti; — divjati okoli česa.

Um rauchen, f. Um quälmen.

Um rändern, v. a., pokaditi, od vseh strani kaditi kaj, komu (čislati močno).

Um raum, der, okolni prostor.

Um räumen, v. a., an einen andern Ort hin räumen, prespraviti, prestaviti, prespravljati, preložiti, premestiti, predevati; alles umräumen, vse preverniti, prevračati, razmetati.

Um raschen, v. a., okoli česa rovtati, veršeti, šameti.

Um reben, v. a., s tersjem obrasti (se).

Um rechen, f. Um harfen.

Um regnet, adj., od vseh strani od dežja pra.

Um reissen, v. n., seči, segati okoli česa, obdajati kaj; v. a., okoli podajati, oklepiti kaj.

Um reissen, v. a., nabiti, nabijati obroče okoli in okoli.

Um reissen, v. a., v verstah obstopiti.

Um reisse, die, obhof, obhod.

Um reissen, v. n. u. a., obhoditi, obhajati kaj, popotovati okoli česa, — na ovinek.

Um reissen, v. a., zu Boden reissen, podreti, podirati, razrušiti, porušiti (kroat.); zu Boden werfen, prevreči, prekucniti, zverniti, zvaliti na tla; umplügen, preorati, razruti, razrovati; ungeschickt durchschneiden, so daß das Untere oben komme, razriti, razrijati, razrovati, premetati, razmetati, razberskati, razsariti, prešariti; den Umriß einer Figur machen, obrisati, načertati, nach V. obraziti, obrazovati.

Um reissung, die, podiranje, podertija; mit dem Pfluge, preoravanje.

Um reiten, v. a., zu Boden reiten, pojezditi, poježati (V.); — objezditi, obhajati kaj, na konji obiti, obhoditi, jezdi okoli —; v. n., einen Umweg reiten, okoli, na ovinek

jezditi; idj umreite, z. B. die Stadt, objezditi, objahati (mesto), jezditi okoli mesta.

Umrennen, v. a. u. n., zu Boden rennen, podreti, leté zverniti, prevreči, podirjastiti, polomastiti koga, dirjastiti, dirjati okoli —.

Umrinden, v. a., oskorjati, z lubam obdati.

Umringen, v. a., ostopiti, obstopiti, obstopati, obdati, obsutí; plôgisch, obsekočiti, obstreiti (*Medv.*); eine Stadt mit Truppen, obleči, obstopiti; die Fluth umringet mich, valovi me zataplajo, nach V. zatop me obdaja.

Umrinnen, v. a., obteči, obtekati.

Umriss, der, očert, očertek, načert, obris, osnova, (bei V. rob (?), *poln.* obreb).

Umriss, der, obježa; f. übr. Umreiten.

Umrollen, v. n., verteti se, obračati se, fig. teči, dotekati; v. a., zavertiti, zasukati, zakotati, valuckati, točiti, ovijati kaj.

Umroftet, adj., od vseh strani zarjavel, rjast.

Umrudern, v. n., veslati okoli česa; v. a., rudern umfahren, oveslati, veslati okoli —, z veslanjem obrniti, poveslati kaj.

Umruf, der, oklio.

Umrufen, v. n., klicati po versti.

Umrühren, v. a., premešati, razmešati, mešati; f. a. Queren.

Umrungelt, adj., gerbast, nabran (povsod).

Umruppen, v. a., opuliti.

Umrütteln, v. a., pretresti, pretresati.

Umsäben, v. a., posabljati.

Umsäen, v. a., aus einem Saate in den andern thun, Getreide, Salz uff., presuti, presipati, presipovati.

Umsäen, v. a., obsejati, obsevatí.

Umsagen, v. a., okoli, po versti reči, napovedati.

Umsägen, v. a., rings herum besägen, obzágati, obzágovati, opiliti, prepiliti; etwas so durchsägen, daſs es umfalle, požagati, spodžagati, spodrezati z žago (in podreti).

Umsalben, v. a., omazati z mažo.

Umsalzen, v. a., anders salzen, presoliti, presaljati (V.).

Umsatteln, v. a., ein Pferd, presedlati, presedlavati; v. n., fig. er hat umgesattelt, prepregel je, preobrnil se je, druge misli je zdaj, misli je sprevergel, prevergel je besedo (*M.*), obrniti se na drugo pot, obrniti plašč po vetru.

Umsattelung, die, preprega.

Umsatz, der, pospečevanje, prodaja(nje); f. Absatz, Tausch.

Umsaugen, v. a., absesati.

Umsäulen, v. a., s stebri obdati, opasati.

Umsäumen, v. a., obrohiti, zarobiti.

Umsäuseln, Umsäusen, v. a., šumljaje obdajati, šumeti okoli —.

Umsäuben, v. a., prestergati, na novo stergati, obstergati, osteržke potresti, potresati.

Umschaffen, v. a., prestvariti (für preтворiti), prestvarjati, prenarediti, preobraziti, predelati, serb. pretvoriti.

Umschalen, v. a., die Schalen der Probierswaage umwechseln, skledico pretakniti, pretikati; z lupino obdati.

Umschauen, v. a., obkopati, z okopi, šanci obdati, uterditi, ograditi.

Umschanzung, die, obkop in oxidje, šanci okoli mesta.

Umschanzungslinie, die, obkopna čerta.

Umscharren, v. a., razgrebati, pregrebati, razberskati, berskati, podgrebati.

Umschatten, v. a., obsenčiti, obsenčevati, s senco zakriti, senco delati od vseh strani, zamarčiti, pomračiti.

Umschattig, adj., die Bewohner nahe an den Polen sind umschattig, obsenčeni (V.); f. a. Kreischattig.

Umschattung, die, obsenčoba.

Umschau, die, ogled, ozir.

Umschändern, v. n., zgroziti in obrniti se; v. a., z grozo obdajati.

Umschauen, sich, v. r., ozreti, ozirati se, ogledati, ogledovati se; umschauen lassen, d. i. um Arbeit bei den Reisern sich umsehen lassen, za delo ogledati, ogledovati se; previdno stopati, za sabo gledati; v. a., ogledati, ogledovati.

Umschauern, f. Umschändern.

Umschäufeln, v. a., prekidati, razkidati, (nach V. prelopatisi ?); das Korn umschäufeln, žito prekopavati, premetavati.

Umschäufeln, v. a., gugati in prevrniti.

Umschäumen, v. a., openiti.

Umscheinen, v. a., rundum bescheinen, obsvetiti, obsvetati, okoli česa svetiti, obsijati, obsevatí kaj, sijati.

Umscheinung, die, obsijanje, obsvet, (*Gutm.* obsteri).

Umscheren, v. a., anders scheren, prestriči, prestrigati, na novo striči; bescheren rings herum, obstriči, obstrigati.

Umschenden, v. a., poditi, goniti sem ter tje.

Umschichten, v. a., preskladati.

Umschicken, v. a., pošiljati okoli —.

Umschieben, v. a., poganjati, pahati po versti —, zagnati in podreti.

Umschiefen, v. a., škeleti okoli.

Umschielen, v. a., s šinami obložiti.

Umschieſen, v. a., ustreliti, postreliti, da pade, ostreljati; v. n., naglo prevreči se.

Umschiffen, v. n., in einem Umwege schiffen, okoli česa, na ovinek peljati se, okoli veslati, jadrati; v. a., Baaren umschiffen, aus einem Schiffe in das andere bringen, preložiti, prelagati, prekladati blago iz ladje v ladjo; die Welt umschiffen, objadirati svet, na ladji obhoditi (nach *Gutm.* u. V. ob-ladjati).

Umschiffung, die, prekladanje, objadranje, obhod na ladji.

Umschimmelt, adj., oplesnel, operhel.

Umschimmern, f. Umscheinen.

Umschirmen, f. Beschirmen.

Umschirren, v. a., preopraviti.

Umschlafen, v. a., okoli koga spati.

Umschlag, der, eine entscheidende Veränderung.

zung eines Dinges, prekuc, preval, premena, prememba (nagla); vom Wein, zavrenje, zbersanje, pregibek vina, nagli skaz; Tragen, Aufschlag an den Kleidungsstücken, zaslec, oslec, osiv, (obdevec, okroglec, bei des bei V.), vihalo (V.), kar se zaviha, *serb.* zavratnik, pregibek, zagibek (Caf); der Umschlag eines Journals, das Couvert eines Briefes uff, zavoj, ovoj, zavitek; bei den Wundärzten, okladek, oklada, obloga, oklad; Verband, obeza ob. obveza; Umslag der Baaren, f. Umslag, Abfag, Jahrmart; einer Karte, obrat, obračanje; *bot.* f. Samendecke, Aufhäpel; (*mont.*), obresti.

Umschlageblei, Umblei, das, svinec, ki obdaja sipe v romih.

Umschlagereisen, das, železni pregibavnik; pleharski.

Umschlagen, v. n., plötzlich zu Boden fallen, umfallen, zverniti se, prevrniti se, prekucniti se, zavaliti se, zvracati, preobracati se; sich plötzlich verändern, preobrniti se, premeniti se, prekucniti se, prevaliti se; das Wetter schlägt um, vreme se prevraca, se je prevrglo; ausarten, popaciti se; vom Weine, skisati se, zavreti, zbersati se, skaziti se naglo; der Kaufschlag um, kup se je razderl, razkup se je naredil; von der Milch, zagristi se; bei der Schwangerschaft, splav imeti, prezgodaj poviati; plötzlich eine andere Richtung nehmen, eine entscheidende Veränderung seines Zustandes erleiden, plötzlich verschlimmert werden, prevreči se; v. a., mit Schlägen umbiegen, ein Blech, einen Theil an den Kleidungsstücken umbiegen, obrniti, zavihati, zafekniti, pregniti, zakriviti, podvihati; ein Blatt in einem Buche, eine Karte umschlagen, obrniti, obračati, prevrniti, prevracati; einen Mantel uff. umschlagen, etwas locker um etwas befestigen, ovreči, ogerniti se, zahaliti se, oviti, omotati, zaviti v —; einen Baum, posekati, podreti drevo; Rängen, prekovati, prekovavati; um und um schlagen, obiti, otolci; eine Nacht umschlagen, podvihati, biti čez kraj; von medicinischen Umschlägen, Kräuter umschlagen, zelišča, zeliša obložiti, obkladati, na rano djati, devati (okladke, opare); durch den Trommelschlag besänftigen machen, obobnati, razbobnati, bobnati; einen Reif, obroč djati, nabiti; obskočiti, obstopiti kaj.

Umschlagetuch, das, bei den Frauenzimmern, ogrinjalo.

Umschlagbogen, der, ovojna pola.

Umschlagerecht, f. Stappelerrecht.

Umschlangeln, v. a., viti se okoli česa, ovijati se ga; vijugaje se v krivinah obtekati.

Umschleichen, v. a., oblesti, oblaziti, obla-zovati, ostoparati kaj; v. n., lesti okoli —, tiho obiti, obhajati.

Umschleiern, v. a., zagerniti, zagrinjati, prekriti, prekrivati (n. pr. reanico).

Umschleifen, v. a., prebrusiti, obrusiti, ozankati, vlačiti okoli česa.

Umschleppen, v. a., vlačiti, cijaziti okoli česa.

Umschleudern, v. a., oblučati, obmetati.

Umschlichten, v. a., preložiti, prekladati, na novo v red devati.

Umschließen, v. a., okleniti, oklepati, obdati, obdajati, opasati, pasati; einen Garten, ograditi, obzidati; eine Stadt mit Truppen, obsesti, obleči; Gefangene, prekovati.

Umschließung, die, oklep(anje).

Umschlingen, v. a., oviti, ovijati se okoli česa, objeti, objemati, obseči, obsegati kaj, okleniti, oklepati se česa, (in St. angebl. prešepati), ozankati, v zanko vjeti.

Umschlingung, die, ovijanje, objemanje.

Umschmeißen, v. n., f. Umsassen; v. a., f. Umwerfen.

Umschmelzen, v. a., eine Glocke, prelititi, pretopiti, prelijati, pretapljati, pretaliti, preplaviti (M.); *fig.* predelati, prenarejati.

Umschmelzung, die, prelitje, pretop.

Umschmettern, v. a., s trobento podreti.

Umschmieden, v. a., anders schmieden, prekovati, prekovavati; okovati, okovavati.

Umschmiegen, v. a., terdo oviti, ovijati.

Umschmieren, v. a., anders schmieren, premazati; um etwas schmieren, omazati, namazati, mazati od vseh strani, očečkati.

Umschnallen, v. a., anders schnallen, prepeti (prepnem), prepenjati; etwas um etwas schnallen, opeti, openjati, pripeti okoli sebe.

Umschnarthen, v. a., smercé obdati, o-smercati.

Umschneiden, v. a., obrezati, obrezovati, obcinjati (V. Reif.); mit der Schere, obstriči; f. a. Beschneiden.

Umschnüren, v. a., anders schnüren, prežnorati; rundum beschnüren, ožnorati, z verveco oplesti, obdati, okleniti.

Umschöpfen, v. a., presneti, presnemati.

Umschränken, v. a., ograditi, ograjati od vseh strani, obmejiti; f. Umgränzen, Einschränken.

Umschrauben, v. a., zategniti, zasukati vertelo, šravt.

Umschreiben, v. a., von neuem schreiben, prepisati, prepisovati, na novo spisati; etwas mit einer Umschrift versehen, obpisati, opisati, obecertati, okroziti, obrisati; dunkle Ausdrücke mit mehreren Worten deutlich machen, nach andern Mund. opisati, opisovati, razložiti, razlagati, nach V. u. M. popisovati.

Umschreibung, die, opisovanje, opis.

Umschreien, v. a., kricati okoli koga.

Umschreiten, v. a., obstopati.

Umschriß, die, opis, okolni napis.

Umschröpfen, v. a., kupice nastaviti okoli —.

Umschrotten, v. a., obrezati, obsekati, ogristi, oglodati.

Umschuppen, f. Umschäufeln.

Umschüren, v. a., razmešati, raznetiti, obnetiti.

Umschürzen, v. a. u. r., pripasati prednik, opasati, prepasati kaj, se.

Umschütteln, v. a., pretresti, raztresti.

Umschütten, v. a., anders, von neuem schütten, auch aus einem Gefäße in das andere, von trockenen Dingen, presuti, presipati, auch pretresti, pretresati; von flüssigen, prelititi, prelijati; umstoßen und verschütten, trockene Dinge, razsuti, razsipati; flüssige, razlititi, razlijati; durch Schütten oder Schütteln unter einander zu bringen suchen, pretresati in zmešati; etwas mit trockenen Dingen umschütten, obsuti, obsipati, obtresti, obtreseti; mit flüssigen, oblititi, oblijati.

Umschwanken, v. n., omahaiti in telebiti na tla.

Umschwärmen, v. n., rojiti sem ter tje; obsuti koga, v veliki množici kakor roj obdati.

Umschwärzen, v. a., preslepiti in pregoriti, poceriti od vseh strani.

Umschweben, v. a., zibati se. plavati po zraku okoli.

Umschweifen, der, ovinek, vinek. (in St. vajnk), zavinek, zahod; ohne Umschweife erzählen, na ravnost. brez ovinkov povedati; durch Umschweife reden, z ovinki govoriti; der Theil eines Siebrandes, worauf die Wulst kommt, obroč; der obere Theil, welcher auf die Wulst gesetzt wird, ist die Jarge, obod. (obvod); bei einigen Arbeitern auch der Fagreis, obroč.

Umschweifen, v. n., ovinke delati, na ovinek iti, hoditi; herum schweifen, teptžiti se, okoli se potepati, klatiti, voditi se (in Neumarkt Zal.); v. a., na ovinek peljati, voditi.

Umschweifer, der, vlačugar, kdor rad dela ovinke.

Umschweifig, adj., v ovinkih; f. a. Weitsläufig.

Umschwemmen, v. a., splakovati od vseh strani.

Umschwenken, v. n., zakreniti se, obrniti se; v. a. u. r., obrniti, obračati; sich umschwenken, zasukati se, zakreniti se.

Umschwimmen, v. n., plavati okoli česa; v. a., oplavati kaj, plavati okoli, obdajati z vodo.

Umschwingen, v. a., zavihtiti okoli česa; razplati, preplati, zagnati se in objeti.

Umschwirren, v. a., čerčaje obdati.

Umschwung, der, premena nagla; f. Umschlag; prekuo, preval, kolobar, prekret (Vuk).

Umsiegeln, v. n., jadrati okoli česa; auf einen Umweg segeln, na ovinek, dalje okoli jadrati; v. a., ein Vorgebirge, objadriti, objadrovati berdo; ein Fahrzeug umsegeln, es zu Boden segeln, pojadrati, pojadrovati.

Umsehen, sich, v. r., ogledati, ogledovati se, ozreti, ozirati se; sich nach etwas umsehen, gledati za čim, skerbeti za kaj; sich nach der Hülfe umsehen, po pomoči gledati, ogledovati; sich um etwas umsehen, es beschaffen, proskerbeti, poiskati si kaj; sich an einem Orte umsehen, alles zu besehen,

z. B. sich ein wenig in der Welt umsehen, po svetu malo razgledati se, razgledovati se; v. a., ogledati, ogledovati kaj (od vseh strani).

Umsehen, v. n., die Zeit ist um, čas je prešel, minil, pretekli; f. a. Um, Umweg.

Umseite, die, nasprotna stran.

Umseugen, v. a., opaliti.

Umsetzen, v. a., anders setzen, prestaviti, prestavljati, predevati; Bäume, Pflanzen umsetzen, presaditi, presajati; umwechselfeln, Geld umsetzen, premenjati, razmenjati, menjati; Waaren, teržiti, kupčevati; etwas umsetzen, obstaviti, obstavljati kaj; mit Bäumen, Pflanzen umsetzen, obsaditi, obsajati z drevjem itd.; v. r., der Wind setzt sich um, veter se obrača, se je obrnil, prevergel.

Umsetzen, v. a., zdihovalje ostopiti.

Umsicheln, v. a., požeti, podžeti.

Umsicht, die, oziranje, okolica; f. a. Vorsicht.

Umsichtig, adj., f. Vorsichtig.

Umsichtsbild, -gemälde, f. Panorama.

Umsieben, v. a., presejati na sito.

Umsieden, v. a., na novo povreti, prekuhati.

Umsingen, v. a., peti, da se razlega od vseh strani, prepevati.

Umsinken, v. n., zgruditi se, pasti, padati na kup, prevrniti se; in Ohnmacht fallen und umsinken, omedleti in na kup pasti, zvaliti se.

Umsinnen, v. n., besser herum sinnen, nach etwas herum sinnen, kaj premisljati, razmisljati na vse strani.

Umsitzen, v. n. u. a., die Sige wechseln, presesti se, obsesti koga.

Umsollen, v. n., der Baum soll um, drevo mora na tla.

Umsonnen, v. a., osolnčiti, obsijati.

Umsonst, adv., zapstoj, zastoj, altsl. tunje, wocnach zastunj, nach V. a. zaman (serb. neben zabadava, uzalud u. makte), böhm. nadarmo, darmo, russ. darom; brez plačila, brez koristi, brez dobička; f. a. Unentgeltlich u. Vergebens; es ist alles umsonst, vse je zastoj, nič ne pomaga; denn die Dbrigkeit trägt das Schwert nicht umsonst, ne nosi namreč gosposka zastoj meča (Bibelübers.).

Umspähren, f. Umsauern.

Umspannen, v. a., anders spannen, z. B. die Pferde, prepreči, propregati; etwas mit der Spanne bereichen, s pedjo okleniti, oklepiti, preseči, obseči s pedjo, razprostreti, razpeti kaj čez in čez; f. a. Umsaffen.

Umspeien, v. a., opljevati, okozlati.

Umspenden, v. a., razdajati, deliti okoli.

Umsperren, v. a., drugam zapreti.

Umspielen, v. a., igrati se okoli česa.

Umspinnen, v. a., opresti, opredati, prepresti, zapresti, zapredati, zamrežiti.

Umspötteln, v. a., zasmehovaje obdajati.

Umsprengen, v. a., oškropiti, obdirjati.

Umspreuen, v. a., obtresti, obtreseti.

Umspringen, v. n., provreči se, prekučiti

se, t. j., naglo premeniti se; er springt damit um, wie die Sage mit der Maus, dela, ravna s čim, kakor svinja z mehnam; v. a., springend jemand umgeben, obskočiti, obskakati koga; im Springen umstoßen, podreti, podirati, prevreči s skokom, skakaje.

Umsprühen, v. n., šterkati, sikati okoli česa; v. a., oškropiti, oškrofiti, oškrofo-tati, osterkati od vseh strani.

Umspruden, v. n., vervrati okoli česa.

Umsprühen, v. n., odletovati v iskrach okoli —.

Umsprüden, v. n., strašiti.

Umspülen, f. Verspülen.

Umspüren, v. a., vohati, slediti okoli —.

Umspühlen, v. a., ojekliti.

Umsstellen, v. a., predjati, prestaviti v drug hlev.

Umsstellen, v. a., prepodobiti, prepodobovati (V.), prenarediti, preobraziti, prestvariti, predelati itd.

Umsstampfen, v. a., cebniti in podreti.

Umsstand, der, reč (Sache), stan, stan, zadeva, razmêrje (Verhältniß), okoliščina, okolišina, okolnost; bieses Wort bleibt im Slovenischen oft unübersetzt, z. B. der Ums-tand des Ortes, der Zeit, der handelnden Personen, kraj, čas, delajoči ljudje; sich in schlechten, in guten Umständen befinden, slabo, dobro biti komu; sich nach jemandes Umständen erkundigen, vprašati, kako je komu, auch kako so njegove reči oder kako je; die Umsstände wollten es nicht ver-statten, ni bilo mogoče, ni se dalo napra-viti oder reč ni hotla, reč ni pustila; bei ihm hängt bieses von mehreren Umständen ab, pri njem je več družih reči (pomisliti); unter solchen Umständen, pri, ob tem takem; setze dich in meine Umsstände, postavi se na moje mesto, misli si, kar sim jez, ko bi bil ti na mojem mestu; er nimmt es unter allen Umständen an, (vulg.) vzel bi, ko bi pes na repu prišel; nach Umständen, po potrebi, kakor potreba nanes, kakor ka-ne; nach allen Umständen, po vseh stranéh, kakor vse reči kažejo; ein Ding, reč, kaj, nekaj, to, uno; ein einziger Umstand ver-bittert oft alle Erdenherrlichkeit, edina reč kazi večkrat vso posvetno mogočnost in bliščobo, bliščobo; ein wichtiger Umstand, velika reč, nekaj velikiga, kaj velikiga; ein bedenklicher Umstand, premisljiva vredna reč; Ereigniß, prigodek; eingetretener Umstände halber, senne ich heute nicht dahin kommen, neki prigodek mi je branil; Punkt einer Sache, reč, členek; Ursache, pričeek, vzrok; Be-wegungsgrund, nagon, nagib; Verbindung, pogoj; Zufall, pristavek; Eigenschaft, svoj-stvo, svojina, lastnost; Zustand, Lage, stan; ich bin in guten, schlechten Umständen, v do-brem, slabem stanu sim, moje reči dobro, slabo stojé; unter solchen Umständen, pri tem takim, v tilih okoliščinah, okoliščinah; Umsände, Weitläufigkeiten, Umschweife, Hür-m-ligkeiten, ovinki, vinki; ohne Umsände zu machen, brez ovinkov, brez obotave, na

ravnost; Schwierigkeiten, težave, zaderžki, ovire, sitnosti; Umsände machen, ustavljati se, upirati se, kerčiti se; sketiti se, obo-tavljati se, (težavo delati); ein Freund, mit dem es keine Umsände braucht, prijatelj, s kterim ni treba qvinkov; die Umsände er-lauben mir nicht, nimam prilicnosti, nimam prilike, da bi —; für abstracte Benennungen sind die neugeschaffenen Wörter, prijelati, okolišina (V.) od, okolnost anwendbar; in andern Umständen sein, f. Schwanger; unter allen Umständen, po vsakem, vsakakor; dabei ist noch der Umstand zu bemerken, daß —, še je treba vediti to, da — uff.; jener Umstand, uno, una reč; äußere Umsände, zunanosti (V.); innere, notranosti (V.).

Umsündlich, adj. u. adv., mit allen oder doch den meisten Umständen, natančno, ob-siren, nadrobno; umsündlich erzählen uff., na drobno, na tanko praviti, od začetka, z ovinki in sitnostmi, poln ovinkov in ceremonij.

Umsündlichkeit, die, natančnost, obsir-nost, podrobnost.

Umsandswort, das, nach dem Russ. na-rechie, poln. przysłówek.

Umsandern, v. a., vse prestakniti.

Umsarren, v. a., obdajati kaj oterpajen, okamenel.

Umsauben, v. n., prašiti se okoli; v. a., umšadern, oprasiti, preprašiti.

Umsauen, v. a., preložiti, prekladati (na ladjah).

Umsuchen, v. a., prebosti in preverniti, prevračati; eine Schrift um einen Stempel, opis vdolbsti, dolbsti okoli česa; das Getreide uff., prekopati, prekopavati, pre-metati, premetovati.

Umsuchen, v. a., anders steden, pretakniti, pretikati; anders aufsuchen, prenatkniti, prenatikati; umsuchen etwas, obtakniti, ob-tikati; die Böhnen, obsaditi, nasaditi, na-koliti; die Erbsen, natakkniti.

Umsuchen, v. n., okoli koga, česa biti, stati, obstopiti, obstopati; umstehend, okoli stojé, okolen (serb. u. altsl.); die Um-stehenden, pričujoči, Zuhörer, gledavci; umstehen, vom Vieh, parniti (Caf), cerkniti, cepniti, (böhm. cipnuti).

Umsiegen, v. a., oblesti, oblaziti; v. n., okoli laziti, postopati, klatiti se.

Umsieuen, v. a., s kamenjem obdati.

Umsstellen, v. a., anders stellen, prestaviti, prestavljati, premestiti, predjati; etwas umstellen, rundum, obstaviti, obstavljati, zastaviti, zastopiti (zajca v geru); den Wald umstellen, gozd obstopiti, obstaviti z mrežami.

Umstellung, die, die Handlung, prestav-ljanje, obstavljanje; das Umgestellte, obstava, obstavek.

Umstempeln, v. a., preštempljati.

Umstuppen, v. a., oštopati od vseh strani, preštopati.

Umstuenen, f. Umschiffen, Umsegeln.

Umsuden, v. a., ovesti, oštikati.

Umsieben, f. Umsauben.

Umstimmen, v. n., die Stimmen nach der Reihe herum geben, voliti, glasovati po versti, glas oddajati; ist noch nicht umgestimmt worden, še niso volili; die Versammlung wird bald umstimmen, zbor bo skor volil (V.); v. a., ein musikalisches Instrument anders stimmen, preubirati, preubirati, serb. preugoditi strune; Jemanden umstimmen, anders entschlossen machen, pregovoriti, pregovarjati, na drugo misel preobrniti, pripraviti, preveriti, na drugo pot pripraviti.

Umstößerer, der, šalobarda, stikavt.

Umstößern, v. a., preberskati, prestakniti, obletati.

Umstößern, v. a., obdregati.

Umstößern, v. n., umfallen, spodletelo se mu je, spotaknilo se mu je, da je telebil.

Umstolzen, v. n., šopiriti se okoli.

Umstopfen, v. a., anders stopfen, prenatlačiti, prenatlačiti.

Umstören, v. a., prestakniti, prestikati, preberkati, preberbati, preberskati, prekopati, preverniti, premetati itd.

Umstößbar, **Umstößlich**, adj., overzljiv.

Umstoßen, v. a., zu Boden stoßen, zverniti, zvracati, podreti, prevaliti, preverniti, prevreči, prekueniti; ein Testament uff. umstoßen, overči, podreti, podirati, potreti pismo, razdreti, razdirati; einen Beweis, overči, spodbiti, spodbijati; anders stoßen, pretolči; rundum, otolči.

Umstottern, v. a., jecati okoli koga.

Umstrahlen, v. n., herum strahlen, okoli sijati; v. a., strahlend umgeben, absijati, sijati, freq. observeiti, osvetiti.

Umstrahlen, f. Umstolpern.

Umstreben, v. n., prizadevati si, da bi prišel do česa, okoli česa.

Umstreichen, v. a., um etwas herum bestreichen, pomazati, omazati, mazati kaj (od vseh strani); anders streichen, premazati; v. n., herumstreichen, klatiti se okoli; f. Streichen.

Umstreicher, der, potepin.

Umstreuen, v. a., obsuti, osipati, posipati, potresti, potrositi okoli česa, obtresti, obtresati.

Umstreichen, v. a., očertati, počertati.

Umstricken, v. a., anders stricken, preplesti; umstricken, mit einem Strickwerk umgeben, oplesti, opletati; mit Regen, Fallstricken, omrežiti, v mrežo, zanke vzeti, loviti, zaplesti, zapletati; f. a. Fesseln.

Umströmen, v. n., teči okoli česa, obtakati kaj; v. a., obtekati, obilno obdati, obdajati.

Umstülpen, v. a., den Hut, nach V. prebogniti, prebokavati (?) klobuk, previhniti, previhati; ein Gefäß, povezniti.

Umstülpfung, die, prebok (V.?), poveznjenje.

Umstürmen, v. a., vom Winde, divjati, bučati, vihariti okoli česa.

Umsturz, der, prekuc, prekucija, overžba,

preveržek, prevrat (böh.); einer Mauer, podertje, razpad, prepast.

Umstürzen, v. n., prekucniti se (burzeln), zverniti se, pasti, prekucovati se, zvracati se, podreti se, prevaliti se, telebiti, trešiti, trešiti na tla, preverniti, prevračati se; v. a., zu Boden stürzen, zverniti, zvracati, prekucniti, prekucovati, povaliti, prevaliti, zvaliti na tla; eine Mauer, ein Gebände, einen Zaun uff. umstürzen, podreti, podirati, razvaliti; ein Gefäß umstülpen, umkehren, daß die Oeffnung unten komme, povezniti, povezniti.

Umsturzpartei, die, prevratna, razdorna stranka.

Umstößen, v. a., podpreti, podpirati od vseh strani.

Umstößen, v. a., preiskati, preiskavati okoli česa; umstößen, preverniti, preberskati; f. a. Umstören.

Umsummen, **Umsumfen**, v. n., brenčati okoli česa, obrenčati.

Umstüßeln, v. a., sukao odviti in razgerniti, da se suši.

Umstulzen, v. a., z lojem omazati.

Umstutzen, v. n., okoli koga plesati; v. a., tanzend umstutzen, poplesati.

Umstappen, v. a., tavati okoli koga, älviti okoli.

Umstößbar, adj., otipljiv.

Umstößen, v. a., otipati, ošlatati.

Umstaufe, die, prekerst, prekerščevanje, prekerševanje.

Umstauen, v. a., prekerstiti, prekerščevati, prekerševati.

Umstaumen, v. n. u. a., opotekaje se iti okoli česa, omahovaje podreti kaj.

Umtausch, der, menja, zamenja, zamenja; einen Umtausch machen, zmenjati, premenjati, menjati.

Umtauschen, v. a., zamenjati, premenjati, menjati; f. übr. Tauschen.

Umtöhen, v. a., osmoliti, posmoliti, smoliti.

Umtun, v. a., ein Kleidungsstück uff. obdjeniti, obdevati, ogerniti, okoli sebe djeniti; v. r., sich nach etwas umtun, sorgen, skrbeti za kaj; f. a. Umschen.

Umtoben, v. n., divjati, razsajati okoli česa.

Umtönen, v. a., doneti, glasiti se okoli česa.

Umtorfein, f. Umstaumen.

Umtosen, f. Umtoben.

Umtrogen, v. a., herum tragen, nesti, nositi, raznašati, prenašati okoli, obnesti, obnašati.

Umtträger, der, raznašavec (od hiše do hiše).

Umtreiben, v. n., štorlati okoli.

Umtäufeln, **Umtanzen**, v. a., okapati, okapljati (od vseh strani).

Umtreiben, v. a., gnati, goniti (n. pr. kolo), okoli gnati, goniti, auch verteti, obracati, kretati, sukati; sich umtreiben, v. r., potepati se, klatiti se, krožiti, voditi se (Zal.), skititi se, vlačiti se.

Umtreten, v. a., zu Boden treten, potep-tati, potaptati, pomandrat, mandrati, po-hoditi, poceptati; v. n., prestopiti, pre-stopati.

Umtrieb, der, eines Stades, vertenje; des Blutes, tek, pretok, pretakanje kervi; im Fortwießen, posek; in Bergwerfen, pogon, zagon; geheime Umtriebe, skrivne pletke, zavijače, skrivno snovanje, kovanje, podetje, gibanje; Umschweif, ovinek; Umsatz, f. dies.

Umtriebzeit, die, red, kolobarni čas po-sekovanja.

Umtriebsvoll, f. Ränkevoll.

Umtrillen, v. a., hitro sukati okoli.

Umtrinken, v. n., okoli, po verst, drug za drugim piti; v. a., spraviti pod klop z vinam.

Umtrippeln, v. n., drohneti okoli —.

Umtritt, der, obstop, prestop.

Umtrumeln, v. a., bobnaje obstopiti koga.

Umtröpfeln, f. Umträufeln.

Umtrunk, der, ein im Kreise umhergetrich-ter Trunk, kupica, ki gre okoli po mizi.

Umtrumeln, v. a., goniti, drajzati okoli, f. a. Trumeln.

Umtrüben, v. a., rundherum, obeliti, po-beliti, omazati, pomazati; von neuem trün-ken, prebeliti.

Umtrüpfeln, v. a., otipkati, opikati.

Umtrüpfen, v. a., pretušati.

Umtrüpfen, der, kdor obdaja z bregam, obregovar.

Umtrüpfen, v. a., obrežiti (V.), z bregam okleniti, oklepiti.

Um und um, krog in krog, okoli in okoli; f. Um.

Umwaschen, v. a., obstraževati, čuvati, va-rovati od vseh strani.

Umwaschen, v. n., rasti okoli česa; v. a., obrasti, zarasti, prerasti, obraščati, obra-sati, zaraščati, zarašati.

Umwaschen, adj., obraščen, obrašen, za-raščen, zarašen, preraščen, prerašen.

Umwaschen, v. a., gugaje se podreti kaj.

Umwalden, v. a., z drevjem obsaditi, (obgozditi); umwalbet, z gozdi obdan, opasan, obraščen, obrašen.

Umwaldring, die, obsajanje, gozd okoli česa.

Umwallen, v. a., obhoditi (n. pr. svet); mit einem Walle umgeben, obdati, ograditi z nasipam; fig. obilno obdati, napolniti.

Umwallung, die, ograjenje z nasipam, nasip okoli —.

Umwallen, v. a., vladati kaj, hraniti.

Umwalzen, v. a., noch einmal walzen, pre-valjati; v. n., plesati okoli —.

Umwälzen, v. a., valiti, okol valiti, va-luckati, prevaliti, zavaliti, sem ter tje va-liti; um die Achse, verteti ob, vertiti, obra-čati; einen Stein, prevaliti kamen; fig. pre-verniti, oberniti, zverniti; revolutionären, preverniti, prekucniti vlado, silama pre-meniti jo.

Umwälzer, der, prevračavec, prevračuh, prevratnik.

Umwälzung, die, prevernitev, prevalitev, prevračanje; Revolution, prekucija, pre-vrat.

Umwälzungs-, in der Bzgg., prevratni.

Umwälzungsparthei, f. Umsturzparthei.

Umwandeln, v. n., hoditi okoli —; als Geisest umherwandeln, strašiti; v. a., ein Zeitwort umwandeln, (conjugiren), pregi-bati; verändern, f. dieses.

Umwandern, v. n., okoli (česa) hoditi, potovati, romati; v. a., obhoditi, prehoditi, obromati, preromati.

Umwandlung, die, (Conjugation), pregi-banje; Veränderung, premena, spreminjanje.

Umwaschen, v. a., oprati, preprati, omiti, omivati (in spreminiti barvo).

Umwässern, f. Bewässern.

Umwaten, v. a., bresti, gaziti okoli, ob-gaziti kaj.

Umweden, v. a., obtkati, pretkati, pre-presti; v. r., sich umweben, zapresti se.

Umwedeln, v. a. u. n., premeniti, spre-meniti. premenjati, meniti; mit jemandem umwedeln, menjati s kom, verstiti se, crediti se (Gutm.); ein Kleid, preobleči se; Strümpfe, Schuhe, preobuti se; f. a. Wedeln.

Umwedeln, v. a., radovaje se okoli koga hoditi, biti.

Umweg, der, dalji pot (V.), ovinek, vinek (Gutm.), običaj (? Ravn., im Serb. Ge-wohnheit), zahod; analog dem bliznjica wäre daljnica?, odpot (M. ?), okolna pot, steza, okoliš; es ist mir ein Umweg, v. straa, iz poti mi je; einen Umweg machen, nehmen, okoli iti, po dalji poti, na ovinek, po ovin-kih iti; dalji pot vzeti, ovinek vzeti, zaiti, zahajati (v stran); f. a. Umschweif.

Umwegen, v. a., zu Boden wehen, der Wind hat den Baum umgeweht, sapa je poderla, polomila drevo, veter podira, lomí dreve; der Wind umweht das Haus, sapa okoli hiše piha, vleče, hlidi, brije; sanft, pihlja.

Umwelken, v. a., obeliti, pobeliti od vseh strani; noch einmal welken, prebeliti.

Umwelt, die, zunanji svet (okoli nas), wörtl. okolni svet.

Umwenden, v. n. u. a., oberniti, obračati kaj, se, okreniti; den Wagen oder mit dem Wagen umwenden, voz oberniti, obračati; f. a. Umkehren, Wenden.

Umwerten, v. a., prositi, snubiti od vseh strani.

Umwerfen, v. a. u. n., um sich, um etwas werfen, z. B. den Mantel, ogerniti, ogri-njati, na se vreči, vzeti; sich plögl. um-wenden, oberniti se naglo; zu Boden wer-fen, na tla vreči, metati, podreti, podrati, povaliti; ein Gefäß uff. umwerfen, zverniti, zvrčati; der Fuhrmann hat umgeworfen, kočijaž je zvernil; der Medner hat umge-worfen, govornik je obmolcal, nach V. je zvernil; auf allen Seiten bewerfen, ovreči, ometati, ometavati, olučati; von Rauffenten, na boben piti; von Schwängern, splav imeti, prezgodaj poviti, spoviti.

Umwischen, v. a., omazati.

Umwickeln, v. a., anders wickeln, previti, premotati; ein Kind umwickeln, es umwindeln, dete prepoviti, prepovijati (V.); um etwas wickeln, oviti, ovijati, omotati; einen Baum mit Stroh, poviti, oviti, povijati, ovijati drevo s slamo.

Umwiechern, v. a., razgetaje obdati.

Umwildern, v. a., obdati s puščavo, pušavo.

Umwimmeln, v. a., gomaleti, gomazeti, gomezljati okoli česa.

Umwindeln, v. a., ein Kind anders windeln, nach V. prepoviti, prepovijati, drugač, v druge pelnice poviti, povijati dete.

Umwinden, v. a., anders winden, previti, previjati, premotati; um etwas winden, das Band umwinden, trak oviti, ovijati, omotati, opletati, opasati, pasati; den Baum mit Berg, poviti, povijati drevo s tuljani; sich umwinden, oplesti, opletati se.

Umwinnen, v. n., pomigniti komu, da se verne.

Umwinseln, v. a., cviliti, cmevkati okoli česa.

Umwirken, f. Umweben, Umbiegen.

Umwischen, v. a., pobrisati na tla.

Umwogen, v. a., v valovih obdajati.

Umwohnen, v. n. u. a., stanovati okoli česa, sem ter tje okoli.

Umwohner, der, okolni prebivavec.

Umwölben, v. a., z obloki obdati, opraviti.

Umwölbung, die, obloki okoli česa.

Umwölken, v. a., pooblačiti, oblačiti; der Himmel umwölkt sich, nebo se oblači, se je pooblačilo; umwölkt, oblačen.

Umwollen, v. n., es will nicht um, neće pasti.

Umworfen, v. a., prevejati.

Umwühlen, v. a., preriti, razriti, prerijati, razrijati; spodriti, spodrijati (da pade).

Umwünschen, v. a., hoteti, želei, da bi kaj padlo.

Umwurf, der, omet, premet; f. a. Umschlaggetusch.

Umwüthen, v. a., divjati okoli česa.

Umwägen, v. a., ozobčati.

Umwählen, v. a., von neuem, nochmals zählen, prešteti, prebrojiti, preštevati; in der Reihe herum zählen, okoli šteti, okoli preštovati.

Umwappen, v. a., pretočiti, pretakati.

Umwännen, v. a., ograditi, ograjati, graditi, zagraditi, zagrajati.

Umwäunung, die, ograja, ograda(?), plot; mit Ballisaden, kolišnica, gradišnica, pletonica, pleternik (Medo.).

Umwäusen, v. a., razcefrati, cefrati.

Umzeichnen, adv., sein, po vorsti, zaendrugama iti.

Umzeichnen, v. a., anders zeichnen, preznamiti, preznamovati, precertati; rings umher bezeichnen, oznamiti, oznamovati, obcertati, certati.

Umzeichnung, die, opis, očert.

Umzerren, f. Umzauen.

Umziehen, v. n., aus einem Orte in den andern ziehen, preseliti se, seliti se, drugam potegniti jo; in der Welt, klätiti se po svetu; v. a., Kleidungsstücke umziehen, v. i., umwechseln, preobleči, preoblačiti; Schuhe, Strümpfe, čevlje, nogavice preobuti, preobuvati; umziehen ein Land, um daselbe herumreisen uff., okoli zemlje iti, hoditi, obiti, obhoditi, obhajati jo; etwas mit einem Ding umziehen, insgemein nach V. ovleči kaj s čim, prevleči; einen Wald mit Rehen, ein Bett mit Vorhängen umziehen, obdati, obdajati, obetaviti, opasati; der Himmel umzieht sich mit Wolken, oblači se, nebo se oblači; ist mit Wolken umzogen, oblačno je, nebo je oblačno; einen umziehen, f. Hinhalten; na tla potegniti.

Umzimmern, v. a., obtesati, obtesavati.

Umzingeln, v. a., umringen, obdati, obstopiti, obskočiti, zajeti, obsuti, obdajati, (bei V. obsaciti?); f. a. Umgeben (überf.).

Umzirk, f. Bezirk.

Umzirkeln, Umzirkeln, f. Umkreisen, Umgeben.

Umzischen, Umzittern, v. a., sičati, tresti se okoli koga, česa.

Umzndern, v. a., potresti s cukram od vseh strani.

Umzug, der, obhod; dasjenige, das um etwas gezogen ist, zaveza, zagrinjalo.

Umzupfen, v. a., prepuliti, prepukati.

Umzwängen, v. a., po sili spraviti okoli česa.

Umzwitschern, v. a., žvergoleti okoli česa.

Un, eine verneinende, aus ohne verkürzte, für sich nicht vorkommende Vorsilbe, wird im Slovenischen meistens durch ne— angedrückt, zuweilen auch durch brez mit dem Genitiv des betreffenden Hauptwortes oder mit dem letzten zu einem Beiwort verbunden, z. B. unsicher, nevaren; es ist unsicher, ni varno; unentgeltlich, brez plačila, brezplačilen; oft auch mittelst einer entsprechenden Auflösung, z. B. er ist, steht unbeweglich, ni ga premakniti, ne da se preganiti; er starb unbetrauert, unbewint, umerl je in nihče ni po njem žaloval, se ni jokal nad njim; unabges- straft, brez kazni; man trug die Speisen ungegessen vom Tische weg, odnesli so z mize jedila, ki se jih ni dotaknil, ki jih ni, da jih ni nikdo okusil; laß mich unbehellig, ungehoren, daj mi mir, ne vpletaj me v to uff.; übrigens kann dieses Un- schen den Mittelwörtern der vergangenen Zeit aller thätigen, sowohl einfachen als auch sammengesetzten Zeitwörter vorgesetzt werden, wo dann ein solches Mittelwort anzeigt, daß der bezügliche Gegenstand von keiner Seite der im Zeitworte angedrückten Einwirkung unterzogen worden ist. Von solchen Zusammenfügungen werden jedoch hier nur einige besonders angeführt, da sich sowohl ihre Bedeutung als auch Uebersetzung ins Slovenische von selbst ergibt.

Unabänderlich, adj., nepremenljiv, ne-

spremenljiv; in der Sprachlehre nesklonljiv; *adv.* nespremenljivo, neprevargama (? V.).

Unabänderlichkeit, *die*, nepremenljivost, nespremenljivost.

Unabdrücklich, *adv.*, ne v škodo —, ne kratoč.

Unabgenüßt, *adj.*, cel.

Unabgesondert, *adj.*, nerazločen, neodločen, skup —.

Unabhängig, *adj.*, nezavisen (nen und schlich), samovlasten, nepodložin, nezavezan, samosvojin, sam svoj, samostojin, samostalen.

Unabhängigkeit, *die*, nezavisnost†, samosvojnost, samostalnost, nepodložnost, samovlastnost.

Unabhänglich, **Unabhänglich**, *adj.*, brezpomočen, čemur ni pomoči.

Unablässig, *adj.*, neprenehljiv, neprestan, neprenehovaven; *adv.*, neprenehama, vedno, vse skoz, večno.

Unablässigkeit, *die*, neprenehljivost, neprestanost.

Unablässig, *adj.*, neogibno potreben, neizpušljiv, kar se ne more pogrešati.

Unablässig, *adj.*, unablässiges Kapital, Zinsen, Leibrenten uff, nach V. želazno posodilo, želazne obresti.

Unablässig, *adj.*, večn, neodkupljiv.

Unabnehmlich, *adj.*, neizmeren.

Unabnehmlich, *adj.*, neodrečljiv.

Unabsehbar, **Unabsehlich**, *adj.*, nepregleden, nepregledljiv, neizmeren.

Unabsehbarkeit, *die*, nepreglednost.

Unabsehbar, *adj.*, neodstavljev; *die* Richter sind unabsehbar, sodniki se ne odstavljajo, se ne morejo odstaviti; von Waaren, kar se ne more prodati.

Unabsichtlich, *adv.*, nehoteč, nehoté, ne nalašč, ne nalaš, nehotama†.

Unabsonderlich, *adj.*, neločljiv.

Unabsonderlichkeit, *die*, neločljivost, neločnost.

Unabweichlich, *adj.*, neodstopen.

Unabweisbar, **Unabweislich**, *adj.*, neodrečljiv, neodbit, neogiben, silen.

Unabwendbar, *adj.*, neuklonljiv, neubranljiv, neodvračljiv.

Unacht, *f.* Unacht.

Unachtbar, *adj.*, nevreden čislanja, nečislaven.

Unachtbarkeit, *die*, nečislavnost.

Unachtsam, *adj.*, nepazen, nepazljiv, neskerben, nemaren, zanikern.

Unachtsamkeit, *die*, nemarsčina, nemarsina, nepaznost, nepazljivost, zanikernost, neskerbnost; durch Unachtsamkeit, po nemarnem.

Unadel, *der*, neplemenita zlahtnost.

Unadelig, *adj.*, nezlahten, neplemenit.

Unählich, *adj.*, nepodoben.

Unähnlichkeit, *die*, nepodobnost.

Unalternd, *adj.*, ne staraje se.

Unandächtig, *adj.*, nepobožen.

Unangebaut, *adj.*, neobdelan; ein unan-

gebauter Ort in dem Acker, oplaz; ein ganzer unangebauter Acker, ledina.

Unangefochten, *adj.*, nespodbijan; unangefochten lassen, pri miru pustiti koga, ne spodbijati, ne dotakniti, dotikati se česa.

Unangegünst, *adj.*, nenačet.

Unangefleidet, *adj.*, neoblečen.

Unangemeldet, **Unangefagt**, *adj.*, nenapovedan, brez napovedi.

Unangemessen, *adj.*, neprimeren, nepriestojin.

Unangenehm, *adj.*, neprijeten, oduren (*Gutem.*); unangenehmer Gesellschafter, odljuden, pust človek, bérša, žavta človeča, sitneč; es ist mir nicht unangenehm, ni mi žal, zoperno; dobro se mi zdi, da —.

Unangenehme, *das*, neprijetno, neprijetna novica, reč.

Unangerührt, *adj.*, cel, nedotaknjen, nenačet, ves.

Unangesehen, *adv.*, im Konzeiptyle, ne glede na —; — neobčisljan.

Unangesehen, *f.* Unansässig.

Unangefastet, *adj.*, cel, česar se nikdo ni lotil, dotaknil.

Unangreifbar, *adj.*, nenapadljiv, nenapadlin, nepopaden, kogar se ne more, ne sme nihče polotiti.

Unanim, *adj.*, enoglasen; *f. a.* Einstimmig.

Unanimität, *die*, enoglasnost.

Unannehmlich, *adj.*, was nicht angenommen werden kann, neprejemljiv, nesprejemljiv; unangenehm, neprijeten, neugoden.

Unannehmlichkeit, *die*, neprejemljivost, nevzejemljivost†, neprijetnost, nevšečnost, neprilicnost, neugodnost.

Unansässig, *adj.*, nenastanjen, neuseljen, brez selišca, seliša.

Unansässigkeit, *die*, neuseljenost, nach v. Böhm. brezdomost, nesednost.

Unansehnlich, *adj.*, neimenitne podobe, neznamen, nekazen, boren, neznamenit, neviden, neociten; er ist unansehnlich, ni kaj videti, očiten človek, *serb.* negledan, negledni.

Unansehnlichkeit, *die*, neznatnost, nevidnost, nekaznost, nevažnost, malovažnost, bornost.

Unanständig, *adj.*, nespodoben, neprilic, neprimeren, nepriestojin; unanständige, schmutzige Reden führen, kvasiti, kvantati, klafati.

Unanständigkeit, *die*, nespodoba, nespodobnost, nepriestojnost.

Unanständig, *adj.*, nepohujšljiv, nad čimur se nihče ne more spotikati, razgledovati.

Unanständigkeit, *die*, nepohujšljivost.

Unantastbar, *f.* Unangreifbar.

Unanwendbar, *adj.*, kar se ne more rabiti, obračati na kaj; nepripraven, nerabin.

Unarbeitsam, *adj.*, nepriden, ki nerad dela.

Unart, *die*, napaka, napačnost, nepriestojnost, gerda, zla navada, razvada, zarobljenost, a. nespodoba; Unartige, *der*, zarob-

- ljeneč, debel človek; f. a. baš entgegengesetzte: Art; gluha ruda.
- Unartig**, *adj.*, nap(a)čen, nespodoben, nepristojin, nelep, zarobljen, debel, gerd.
- Unartigfeit**, f. **Unart**.
- Unau**, *der*, (*Bradypus didactylus*), dvo-perstni tihohod ali lenivec.
- Unaufgedacht**, *adj.*, neodkrit.
- Unaufgehalten**, *adj.*, neprestan, nezastanovljen.
- Unaufgeklärt**, *adj.*, nerazjasnjen, temen.
- Unaufgelegt**, **Unaufgeräumt**, *adj.*, kisel, nedobre volje, neavsen.
- Unaufhaltbar**, **Unaufhaltfam**, *adj.*, neustavljiv, neuderžen, brez zapreke, neustavljen, česar ne more nič ustaviti, uderžati, odverniti, ubraniti.
- Unaufhaltfamkeit**, *die*, neuderžnost.
- Unaufhörlich**, *adj.*, nenehljiv; *adv.*, nenehama, vedno, neprenehama, v eno mēr, zmēr.
- Unauflösbar**, **Unauflöslich**, *adv.*, nerazvezljiv, neresljiv, nerazločljiv, nekrojljiv, kar se več ne da razkrojiti, razločiti.
- Unauflöslichkeit**, *die*, nerazvezljivost, nerazrešljivost, nerazločljivost, nekrojljivost.
- Unaufmerksam**, f. **Unachtsam**.
- Unaufmerksamkeit**, f. **Unachtsamkeit**.
- Unaufrichtig**, *adj.*, neodkritoserčen.
- Unaufröckbar**, *adj.*, neodložen, neodločljiv.
- Unaufreiblich**, *adj.*, nedobljiv, česar ni mogoče dobiti.
- Unausbittlich**, *adj.*, neizprošen, neizprosia.
- Unausbleiblich**, *adj.*, gotov, nemanjkljiv (*Gutsm.*), po vsakem, za terdno.
- Unausdehnbar**, *adj.*, neraztegljiv.
- Unausforschlich**, *adj.*, nezvedljiv, neiznajdljiv (*V. u. Gutsm.*).
- Unausführbar**, **Unausführlich**, *adj.*, vōtfl. neizpeljiv, nedosegljiv (unertreichbar), kar se ne da izpeljati, dognati, nemogoče; un: ausführlich, prekratek, neobširen, nezadosten.
- Unausführbarkeit**, *die*, nemogočnost.
- Unausgebildet**, *adj.*, nedopeden, cmokast, svalkast.
- Unausgemacht**, *adj.*, nerečen, nedozveden.
- Unausgenommen**, *adj.*, brez izjeme.
- Unausgesetzt**, f. **Unaufhörlich**; vedno, nepretergama.
- Unausgetragen**, *adj.*, nedonošen.
- Unauswähllich**, *adj.*, neizbrisljiv, nezbrisen, neugasljiv, neizbrisan.
- Unauswähllichkeit**, *die*, neizbrisljivost, neugasljivost.
- Unausprechlich**, *adj.*, neizrečen, nedopovedljiv, neizrečljiv (bei *V.* neizrekljiv), neizgovorljiv.
- Unausprechlichkeit**, *die*, neizrečljivost, nedopovedljivost.
- Unausprechlich**, *adj.*, nepreterpljiv, neprenasljiv, grozen, presiten, puščoben, pušoben.
- Unausstellig**, **Unausstelliglich**, *adj.*, neiztrebljiv, neizkorenljiv, neizbrisljiv.

- Unausstelligbarkeit**, *die*, neiztrebljivost.
- Unausweichlich**, *adj.*, neogiben, neogibljiv.
- Unband**, *der*, neukretnej.
- Unbändig**, *adj.*, neukroten, neugnan, neukreten, neustrahovan; žgčelco, razuzdan, samopašen; unbändig lachen, grozno, silno, nezmerno smejeti se, kakor norec; er hat ein unbändiges Verlangen darnach, hlepi po tem, kakor ozebli za solncem.
- Unbändigkeit**, *die*, neukrotljivost.
- Unbarmherzig**, *adj.*, neusmiljen, nesmiljen, nemilosten, nemil, *vulg.* nezmerno, strašno.
- Unbarmherzigkeit**, *die*, neusmiljenost, nesmiljenost.
- Unbärtig**, *adj.*, golobrad, nach *V.* brezbraden, golobraden, *subst.* golič, golobradec.
- Unbau**, *der*, pušca, puša (*V.*), ledina, golina (*altst.*); ein Feld in Unbau kommen lassen, polje v pušco, pušo pustiti, zanemariti.
- Unbedacht**, *adj.*, kar se ne pomisli, za kar se ne mara; nečisan, zapuščen, zapušen, zanemarjen.
- Unbeantwortet**, *adj.*, brez odgovora; die Frage blieb unbeantwortet, nihče ni odgovoril na to vprašanje; unbeantwortet lassen, ne odgovoriti na —.
- Unbeantwortlich**, *adj.*, na kar ni mogoče odgovoriti, nach *V.* neodgovorljiv, nerazrešljiv.
- Unbearbeitet**, *adj.*, neobdelan, neobdelovan.
- Unbebau**, *adj.*, neobdelan; f. oben **Unbau**.
- Unbedacht**, *adj.*, nepremisljiv; *adv.*, brez premisljaka.
- Unbedacht**, *der*, **Unbedachtfamkeit**, *die*, nepremisljenost.
- Unbedächtgig**, **Unbedachtfam**, *adj.*, nepremisljen.
- Unbedacht**, *adj.*, bloš, nepokrit, odgernjen, razgernjen, razgaljen, gol; ohne Bedeckung des Hauptes, odkrit, golglav; ohne Bedeckung der Hände, golorok, (*uff.* mit *golo*—).
- Unbedentlich**, *adj.*, brez vsega pomisljaka, brez spotike; unbedentlicher Zeuge, nesuman pričja; ungefährlich, nevaren; f. a. Unzweifelhaft.
- Unbedenlichkeit**, *die*, nesumanost.
- Unbedeutend**, *adj.*, fine Bedeutung habend, nepomenljiv, mal, majhen, slab, neznaten; unethelich, majhen, malovreden, kakor muha.
- Unbedeutendheit**, *die*, neznatnost.
- Unbedeutlich**, *adj.*, unbedeutliche Ziffer in der Arithmetik, n. *V.* gluha številka (*cifra*).
- Unbedentfam**, *adj.*, za malo kaj, kar nima nič v sebi.
- Unbedentfam**, *adj.*, nepostrežin.
- Unbedingt**, *adj.*, nepogojin, brez pogoja, brezpogojin, brez ugovora, brez izjemka, sploh; nicht ganz unbedingt, *vulg.* ne cele brez skerbi.
- Unbedingtheit**, *die*, nenavezanost, nepogojnost, brezpogojnost.

Unbeerbti, *adj.*, brez dednikov, brez otrok (finbleres).

Unbeerdigt, *adj.*, nezakopan, nepokopan.

Unbefahren, *adj.*, nepovožen, nezvožen; vom Schiffevolf, novajen morja.

Unbefangen, *adj.*, nesumen, priprost, nedolžen, nestransk, nepristran†.

Unbefangenheit, *die*, nesumnost, priprostost, nepristranost†, prostodušnost.

Unbefeldert, *adj.*, brez polja, brez zemljišča, zemljiša.

Unbefleht, *adj.*, neomadežan, brez madeža, neoskrunjen, čist, brezmadežen.

Unbeflehttheit, *die*, čistost, neoskrunjenost, brezmadežnost.

Unbefragt, *adj.*, nevprašan, kogar ni nihče vprašal.

Unbefriedigend, *adj.*, nedober, nezadostin.

Unbefriedigt, *adj.*, nezadovoljin.

Unbefugniß, *f.* Unbefugtheit.

Unbefugt, *adj.*, brezoblasten, nepooblasten, nedovoljen, brez oblasti, brez pravice.

Unbefugtheit, *die*, brezoblastnost, brezpravičnost.

Unbegreiflich, *adj.*, nezapopadljiv, nerazumljiv, nezapopaden.

Unbegreiflichkeit, *die*, nezapopadnost.

Unbegrenzbar, **Unbegrenzlich**, *adj.*, neomejljiv, kar nima mej, kraja.

Unbegrenzt, *adj.*, neomejen, neizmeren, silno velik, neskončen.

Unbegriindet, *adj.*, brez podstave, brez praviga vzroka.

Unbegütert, *adj.*, brez posestev.

Unbehaart, *adj.*, gol, nekosmat, gladek.

Unbehagen, *das*, zopernost, neugodni počutek.

Unbehaglich, *adj.*, neprijeten, neugoden, nevšečen, nič prav.

Unbehaglichkeit, *die*, neugodnost, neprijetnost.

Unbehellig, *adj.*, lassen einen, pri miru pustiti koga, ne vpletati ga v nič.

Unbeherzt, *adj.*, malosrčen, strahovit, strašljiv, boječ.

Unbeholfen, *adj.*, okoren, težek, težak, ki si ne ve pomagati, ki se ne ve kam djati.

Unbehülflich, *adj.*, *f.* Unbeholfen; unbehülflich arbeiten, mečkati; ein solcher Mensch, mečkalo, mečkon; nepomožen†, nepotrejljiv.

Unbehülflichkeit, *die*, okornost, neprilavnost.

Unbehütet, *adj.*, neopasovan.

Unbehttsam, *adj.*, nemaren, nepreviden, nečujec, neskerben.

Unbehttsamkeit, *die*, neskerbnost, neprevidnost.

Unbeirrt, *adv.*, nespotikama.

Unbekannt, *adj.*, neznan; unbekannter Weise, po neznanji; aus unbekannter Ursache, kdo vedi po kakošni poti, iz neznanih vzrokov; das ist mir unbekannt, tega ne vem, to mi ni znano, nezveden.

Unbekanntheit, *die*, neznanost.

Unbekanntheit, *die*, neznanje, neznanost, nezvedenost.

Unbelehrt, *adj.*, neproučen.

Unbelleidet, *adj.*, slečen, neoblečen, gol.

Unbeleugzt, *adj.*, neprekrizan.

Unbesümmert, *adj.*, brezskerven, brez skerbi; unbesümmert sein, ne skrbeti, ne v skerbi biti, nič ne marati za —; datum lassen Sie sich unbesümmert, za to vas ne bodi skerb, naj vas ne skerbi, po tem ne vprašajte.

Unbeladen, *adj.*, neobložen, prazen.

Unbelastet, *adj.*, brez obtežbe, neobtežen.

Unbelaubt, *adj.*, brez listja, gol.

Unbelebt, *adj.*, neživeč, neživ, brez življenja, mrtov, brez duše.

Unbelefen, *adj.*, kdor je malo bukev prebral, v branji nevajen; in einem Buche unbelefen uß, bukke malo brati.

Unbeleuchtet, *adj.*, brez posveta.

Unbelieben, *das*, nepoljubnost.

Unbeliebig, *adj.*, nepoljuben.

Unbeliehnbar, *adj.*, neplačljiv.

Unbelohnt, *adj.*, nepoplačan, brez plačila, mezde.

Unbemerkbar, *adj.*, neopazljiv.

Unbemerkst, *adj.*, dieses ist mir unbemerkt geblieben, tega nisim zagledal, čutil, začutil, opazil, vidil.

Unbemittelt, *adj.*, nepremožin, reven, potreben, ubog.

Unbenannt, *adj.*, neimenovan, brezimen(sk), brez imena.

Unbeneidet, *adj.*, nezaviden, nezavidovan, komur nihče ni zavidljiv.

Unbenommen, *adj.*, cel; nebranjten, nekrachen, nezabranjen, prost, dopuščen, dopušten, svoboden; es bleibt dir solches zu thun unbenommen, nihče ti ne brani tega storiti, nikdo ti tega ne brani, kdo ti to brani?, na voljo ti je (dano, puščeno, pušeno), smeš.

Unbenüht, *adj.*, brez rabe, nerabljen, česar nihče ne rabi; unbenüht lassen, ne rabiti, ne obrniti, ne obračati na dobro, v nemar, v neprid pustiti.

Unbequem, *adj.*, nepriložin, nezložen, neroden, nepriliclin, nepriročin, odročin, serb. s neruke.

Unbequemlichkeit, *die*, neprilicnost, nezložnost, nepriložnost, nerodnost; die Unbequemlichkeit der Reise, nerodna pot, težava, nadležnost.

Unberathen, *adj.*, brez sveta, komur nihče ne svetuje; neudana, neomožena (in der Bibel); *f.* a. Unbeholfen.

Unberechenbar, *adj.*, neštivilen, nepreračunljiv, kar se ne da izračunati.

Unberechtigt, *adj.*, brez pravice, kdor nima pravice.

Unberedet, *adj.*, neogovarjan; unberedt, nezgovorin.

Unberedtsamkeit, *die*, nezgovornost.

Unbereitet, *adj.*, nepripravljen.

Unberichtigt, *adj.*, nepopravljen, neizplačan.
Unberitten, *adj.*, ein unberittenes Pferd, noch nicht zugerittenes, nezjahan, nezježen konj; ein unberittener Reiter, mit seinem Pferde versehen, brez konja, brez konj, konj ne imeti, peš, pešec.
Unberufen, *adj.*, ohne Beruf, nepoklican, nepozvan, brez poklica, brez pripravnosti.
Unberührt, *adj.*, neslaven, nesloveč.
Unberührt, *adj.*, nedotaknjen, neomenjen, česar se ni nihče dotaknil, zadel; unberührt stehen lassen, ne dotakniti se.
Unbeschadet, *adv.*, brez škode za —, ne kratoč —.
Unbeschädigt, *adj.*, cel, nepokvarjen, neškodovan, nehromoten (*V.*).
Unbeschäftigt, *adj.*, brez dela.
Unbeschäftet, *adj.*, neosenčen.
Unbeschast, *adj.*, neobdačen.
Unbeschneiden, *adj.*, neskromen, derzen; f. a. Unartig, Unverschämt.
Unbeschneidheit, *die*, neskromnost.
Unbeschlagen, *adj.*, neokovan, neobit; von Pferden, nepodkovan, zbošen.
Unbeschneiden, *adj.*, neobrezan, neostrižen; der Unbeschneidene, neobrezanec.
Unbescholten, *adj.*, čistiga, dobrega glasa, neomadežan, neobrečen, neoskrunjen.
Unbescholtenheit, *die*, brezmadežnost, neoskrunjenost, lepi glas.
Unbeschränkt, *adj.*, neomejen, neograjen, neutesajen, neprikračen.
Unbeschränktheit, *die*, neomejenost; f. übr. das Adj.
Unbeschrreiblich, *adj.*, nepopisljiv, neizrečen, neznan.
Unbeschrrieben, *adj.*, nepopisan, čist.
Unbeschuhet, *adj.*, bos.
Unbeschützt, *adj.*, neobvarovan.
Unbeschwert, *adj.*, neobložen, neobtežen, brez obtežbe, prazen (a. pr. prazno pismo brez vloge).
Unbeseeht, *adj.*, brez duše, mertev.
Unbesiegbar, *adj.*, nepremagljiv.
Unbesonnen, *adj.*, nepremišljen, zaletel, lahkomišeln, nespameten; ich Unbesonnener!, jez neumen!; ein Unbesonnener Mann, zaletel; ein unbesonnener Jüngling, šterlinec; unbesonnen handeln, brez premisljika delati, šterlinecati.
Unbesonnenheit, *die*, nespremišljenost.
Unbesorgt, *adj.*, neskerben, brez skerbi, nemaren, nemarljiv.
Unbesserlich, *adj.*, nepoboljšljiv, nepopravljiv, nespokoren, terdovraten.
Unbestand, *der*, keine lange feste Dauer, nerdnost, minljivost, Unbeständigkeit, nestanovitost, nestalnost.
Unbeständig, *adj.*, nestanovit, nestanoviten, minljiv, prevertljiv (*Vuk*); ein unbeständiger Mensch, nestanovitnež, nach *V.* metla, majalo.
Unbeständigkeit, *die*, nestanovitost, majavost (*V.*), majavica (*V.*).
Unbestattet, f. Unbeerdigt.

Unbestechbar, **Unbestechlich**, *adj.*, nepodkupljiv, nepodmitljiv, kdor se ne da podkupiti.
Unbestechlichkeit, *die*, nepodkupljivost.
Unbestimmbar, *adj.*, neodločljiv, nedoločljiv.
Unbestimmt, *adj.*, die nöthigen Merkmale nicht habend, neokončan (*V.*), neodločen ob. nedoločten, nestanovit, negotov; bis zu einem unbestimmten Ziele, do nekam; er ist noch unbestimmt, ni še sklenil za terdno; unbestimmte Art, f. Infinitiv; auf unbestimmte Zeit, na neodločen čas, kadar si bodi.
Unbestimmtheit, *die*, neodločenost, nedoločtenost, nestanovitost, negotovost.
Unbestraft, *adj.*, brez kazni, ne kaznjen.
Unbestreitbar, *adj.*, terden, kar se ne more ovreči, spodbiti, nespodbijan; das ist unbestreitbar, to se ne da tajiti, spodbijati.
Unbestreitig, *adj.*, nedeležen.
Unbetitelt, *adj.*, brez naslova, imena.
Unbetont, *adj.*, brez poudarka, nepoudarjen (*V.*).
Unbeträchtlich, *adj.*, majhen, neznamen, malenkast (*kroat.*).
Unbetreten, *adj.*, nepohojen.
Unbetäubt, *adj.*, nezalosten.
Unbetüglig, *adj.*, nezapeljiv, nezmojljiv.
Unbengsam, *adj.*, neugnan, neupogljiv, neuklonljiv; f. a. Hartnäckig.
Unbengsamkeit, *die*, neugnanost, terdovratnost, neukretnost.
Unbevölkert, *adj.*, neljuden, brez ljudstva, nenaseljen.
Unbewachsen, *adj.*, gol, plešast (od gričev), goličava, golina.
Unbewacht, *adj.*, nečuvan, nevarovan, neobvarovan, nezavarovan, neostražen, brez straže.
Unbewaffnet, *adj.*, neoborožen, brez orožja, neokovarjen.
Unbewahrt, *adj.*, neshranjen, nehranjen, neobvarovan.
Unbewandert, *adj.*, neskušen, nezveden, neznanjen.
Unbeweglich, *adj.*, nepremakljiv, v. s. nepremikljiv, negibljiv (*Gutsm.*), nepremičen; unbewegliche Güter, ležeče premoženje, posestvo; unbeweglich stehen bleiben, obstati, običati; unbewegliche Feiertage, stanoviti, neprestavni prazniki; bewegliches und unbewegliches Vermögen, suho in sirovo (*Štr. Volčič*).
Unbeweglichkeit, *die*, nepremakljivost, nepremikljivost, negibljivost.
Unbewegt, *adj.*, nepremaknjen, neganjen, terd.
Unbewehrt, f. Unbewaffnet.
Unbeweibt, *adj.*, neoženjen, brez žene.
Unbeweint, *adj.*, neobjokan, neobjokovan, nad komur se nikdo ne joka.
Unbeweslich, *adj.*, nedokazljiv, neizkazan, neizpričljiv.
Unbewiesen, *adj.*, nedokazan.
Unbewohnbar, *adj.*, kjer se ne more pre-

bivati, stanovati, živeti, nepripraven za stanovanje ljudi, nenaseljiv.

Unbewohnt, *adj.*, nenaseljen, brez prebivavcov.

Unbewölft, *adj.*, nepooblačen, nemeglen, brez oblakov, jasen.

Unbewußt, *adj.*, nezaveden, brez zavesti, zavednosti, svesti; das ist mir unbewußt, to mi ni znano, tega ne vem, to mi je neznano; es ist mir nicht unbewußt, ni mi neznano; er war sich seiner unbewußt, innerlich nicht bewußt, ni se zavedil.

Unbezahlfar, *adj.*, neplačljiv, neizplačljiv, kar se ne more, ne da izplačati.

Unbezahlt, *adj.*, neplačan, nepoplačan, neizplačan.

Unbezähmbar, *adj.*, neukrotljiv, nepitomen.

Unbezähmt, *adj.*, neberzdan, neukroten, neugnan.

Unbezeugt, *adj.*, neizpričan.

Unbeziehlich, *adj.*, neoziren.

Unbezeugt, *adj.*, nesumljen, gotov, zanesljiv; unbezeugtlich, nesumen, brez dvombe, nedvomljiv.

Unbezwingbar, **Unbezwänglich**, *adj.*, nepremagljiv, neukroten, nepremagan.

Unbiblich, *adj.*, sv. pismu nasproten.

Unbieder, *adj.*, neposten, neverli.

Unbiegsam, *adj.*, negibčen, neukreten, nečlen, kerhek, terd.

Unbiegsamkeit, *die*, negibčnost, neločnost, neukretnost.

Unbild, *das*, f. Caricatur; *die*, f. Unbilde.

Unbildbar, *adj.*, preterde glava.

Unbilde, *die*, Unbill, auch Unbild, f. Unbilligkeit, Unrecht; krivica, nepravica, kvar, žal f. zamera (*Gutm.*).

Unbildlich, *adj.*, ne v podobi ali priliki.

Unbildsam, *adj.*, nepodobljiv, neobdelaven; f. Unbildbar.

Unbillig, *adj.*, nepravilen, neprimeren, f. über. Billig; das ist unbillig, to ni prav.

Unbilligkeit, *die*, krivica, nepravilnost, (kvar, V.); sie zuzügen, krivico storiti, delati komu, nach V. kvar delati, kvariti (eig. beschädigen).

Unblutig, *adj.*, nekervav.

Unbot, *das*, nesponudba (V.).

Unbrauchbar, *adj.*, nekoristen, zanič, neslužin, nerabin, kar ni za nikako rabo, (kar ni ne na gare ne na voz), f. a. Unfähig.

Unbrauchbarkeit, *die*, nekoristnost, nerabnost.

Unbruder, *der*, nebrat (*Vuk*).

Unbrüderlich, *adj.*, nebratovski, nebratinski, ne po bratovski.

Unbürgerlich, *adj.*, dobrimu meščanu neprimeren.

Unbussfertig, *adj.*, nespokorjen (namreč človek); unbussfertiger Tod, smert v grehu, brez pokore, nespokorjencova; nach V. u. *Gutm.* nespokoren.

Unbussfertigkeit, *die*, nespokornost, nespokorjenost, nespekora (*Gutm.*).

Unchrist, *der*, nekristjan.

Unchristlich, *adj.*, nekersčansk, nekersansk, nekristjansk, terdoserčen.

Unchristlichkeit, *die*, nekersčanstvo, nekersanstvo, nekristjanstvo.

Unzialbuchstabe, *der*, velika čerka, eig. palec velika čerka.

Und, *conj.*, in, ino, ter, (im *Allst.* u. *Serb.* te), auch pa, in andern slav. M. i (auch bei V.), und bei einem Gegensatz, a; Ehre und Gut, čast in premoženje; ich und er, jaz in on; du und ich, ti pa jaz; er und unser, vasa in naše; das Meer und der Himmel, morje i nebo (V.); hin und her gehen, sem ter tje hoditi; sie und er, ona pa on; mein Bruder ist in den Wald gegangen, und seine Frau liegt noch, moj brat je šel v les, žena njegova pa še leži; Tobias ging aus, einen Reisegesährten zu suchen, und sah einen wunderschönen Jüngling, Tobija gre iskat tovarša na pot, kar zagleda mladence vsiga lepiga; und sieh!, na pa! u. f. f., i. t. d.; es kam einer und noch einer, prišel je eden pa še eden; und doch, pa vendar; sei so gut, und komme Morgen, prosim te, pridi jutri; stehen und lesen, stojé brati. Im Anfange schuf Gott Himmel und Erde. Und die Erde war wüste. V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je bila pusta. — Und es ward Licht. In bila je svetloba.

Undank, *der*, nehvaležnost, nehvala (*Gutm.*), nezahvalnost (*Serb.*); Undank ist der Welt Lohn, svet z nehvaležnostjo plačuje, dobrota sirota.

Undankbar, *adj.*, nehvaležen, nezahvalen (*Serb.*); sich undankbar erweisen, nehvaležen biti; der, die Undankbare, nehvaležnik, nehvaležnica; undankbare Arbeit, nekazno nekazen, ker ne kaže, jalovo delo, ki ne daje dobička.

Undankbarkeit, *die*, nehvaležnost, nezahvalnost.

Undanung, *die*, neprebava.

Undenkbar, *adj.*, nedosežin, nepomisljiv, nezapopadljiv, česar ni mogoče misliti si, človeškemu umu nedosežna reč.

Undenkbarkeit, *die*, nedosežnost, nezapopadljivost.

Undenlich, *adj.*, nepomnjev, nach V. nepomljiv, nespomnljiv, daven, česar ljudje ne pametijo, ne pomnijo, ne pametujejo; seit undenlichen Zeiten, od davnih, nepomnjevih časov, od katerih nikdo ne pametuje več.

Unendlich, *adj.*, nerazločen, nerazumljiv, temen, nejasen, *Serb.* nerazgovetan.

Unendlichkeit, *die*, nerazločnost, nejasnost, temnota.

Undeutsch, *adj.*, niht gutes, reines Deutsch, nenemšk; undeutsch reden, nemško hruštati; unverständlich, f. tiefes.

Unidichterisch, *adj.*, nepevsk, nepesnišk, pesmeniku, poetu nepristojin.

Unbienlich, *adj.*, neslužin, nedober, netočin.

Unbienst, *der*, neustrežba (V.).

Undienstfertig, *adj.*, nepostrežin, neposlужiv (*M.*).
Undienstfertigkeit, *die*, nepostrežnost, nepostrežljivost, neposlužnost.
Uding, *das*, nič, nach dem *Russ.* nebilica, wörtl. nestvar; das ist ein Uding, to ni nič, nima nikake podobe.
Unduldsam, *adj.*, nepoterpežljiv, neterpljiv, nepoterpen.
Unduldsamkeit, *die*, nepoterpežljivost, nepoterpaost.
Undurchacht, *adj.*, nepremišljen.
Undurchdringbar, **Undurchdringlich**, *adj.*, nepredert, neprebojin (?), neprederten, nepredirljiv (*V.*), neprehoden, česar ni mogoče predreti, prešiniti.
Undurchdringlichkeit, *die*, nepredirljivost, nepredertaost.
Undurchschaubar, *adj.*, nepregleden.
Undurchsichtig, *adj.*, neprezoren†.
Undurchwärmig, *adj.*, atherman, ne prepuščajoč, ne prepuščajoč toplote, toplotnih žarkov.
Uneben, *adj.*, eigenlich neraven, vglav (in *St. ?*), nehladek (ničt glatt), dolinast, grapast, dragast ob. dražinast (*V.*), gerbavast, hrapav (rau); zu einer Absicht unebenlich, neroden; z. B. das ist nicht uneben, to ni nerodno, ni prenemarno; der Rath ist nicht uneben, ta svet ni neroden, ni zaveržljiv, ni za nič, je še nekaj.
Unebene, **Unebenheit**, *die*, neravnota, gerbavina (*V.*).
Unebenmäßig, *adj.*, nesomeren†.
Unecht, *adj.*, neprav, neprisen; unehelich, nezakonsk.
Unechtheit, *die*, nepravost; nepristaost.
Unedel, *adj.*, nezlachten, neplemenit, nizek, slab, prost.
Unehe, *die*, ne zakon (*V.*), f. a. *Concubinatus*, (nach *Kobe* in Unterfr. na veri živeti?).
Unehelich, *adj.*, nezakonsk, stransk (*russ.* побочный).
Unehrbar, *adj.*, nepošten, nesramen, nesramožljiv.
Unehrbarkeit, *die*, nepoštenost, nesramnost.
Unehre, *die*, nečast.
Unehrerbietig, *adj.*, nespoštujoč, nepozižen.
Unehrlich, *adj.*, nepošten, nečasten, gerd, brez časti in postojna.
Unehrlichkeit, *die*, nepoštenje, nepoštenost, nečastnost.
Uneigennutz, *der*, nesebičnost, nesamopridnost, brezobrestnost (*V.*); f. übr. das entgegengesetzte Eigennutz.
Uneigennützig, *adj.*, nesamopriden, kdor ne išče, ne išče svoje koristi, svojiga dobička, prida, brezobresten (*V. ?*), nesebičen, nekoristoljuben; f. a. *Eigennützig*.
Uneigennützigkeit, f. *Uneigennutz*.
Uneigentlich, *adj.*, nelasten, prenosin†, prenesen.
Uneinbringlich, *adj.*, kar se ne more iztirjati, potirjati, dobiti od dolžnika, nepridobljiv, neiztirljiv.

Uneingedenk, *adv.*, einer Sache uneingedenk sein, ne pomniti česa, pozabiti kaj; ne maraje za —, pozab(lj)ivši na —.
Uneingefriedet, *adj.*, neobrajen, razgrajen.
Uneingeladen, *adj.*, nepovabljen.
Uneingeprüft, *adj.*, neomejen, neutesnjen.
Uneinig, *adj.*, needin, nezložen, naskrižen, neskladen (*kroat.*); uneinig sein, naskriž, auch na križ si biti, (naskriževati si, *V. ?*), ne streči, ne vezati se; mit jemanden uneinig werden, spreti se s kom; sie sind uneinig unter einander, sta si v razpurti, sta si dobra, kakor pes in mačka.
Uneinigleit, *die*, zdraha (*V.*), nezloga, needinost, nesloga†, zdražba, razpurtja.
Uneins, *adv.*, uneins sein, ne biti edinih misli; f. übr. *Uneinig*; mit sich selbst uneins sein, ne imeti tedniga sklepa, ne prav vediti, kako bi —.
Unempänglich, *adj.*, nenavzeten, nezmožen, nepripraven, terd, zagoveden; f. a. *Empänglich*.
Unempfindlich, **Unempfindsam**, *adj.*, neobčuten, neobčutljiv, oterpanjen; sich unempfindlich machen, oterpniti, storiti, delati se mermaliga, premerl, top, terd, odrevenel, mertev.
Unempfindlichkeit, *die*, neobčutnost, neobčutljivost.
Unemig, *adj.*, nepriden.
Unendlich, *adj.*, neskončen, brezkončen, brez konca, brez kraja, neobsežen, večer (etwig), neizmernen (unermesslich), ins Unendliche, brez konca in kraja; unendlich sein, ne imeti konca ne kraja; *adv.*, unendlich reich, silno, neskončno, neizmerno bogat, neusmiljeno veliko ljudi (*M.*).
Unendlichkeit, *die*, neskončnost, brezkončnost.
Unentbehrlich, *adj.*, silno, neogibno potrebno, brez česar se ne more biti, česar se težko pogreša, nach *V.* nepogrešin, kar kdo ne more pogrešati.
Unentbehrlichkeit, *die*, neogibna potrebnost, nepogrešnost (*V.*); die Unentbehrlichkeit des Salzes für den Menschen beweisen, dokazati, da človek ne more biti, obstati brez soli.
Unentbedt, *adj.*, nenajden, neiznajden.
Unentfallen, *adj.*, nepozabljen; es ist mir noch unentfallen, še nisim pozabil.
Unentgeltlich, *adj.*, brezvračilen, brez vračila, zastonj, ne za dnarje, brez dnarja, ne za plačilo, brez plačila, tako (*vulg.*), daroma (*M.*), bei *V.* neplačama (?); ich kam unentgeltlich durch, šel sim ne plačavši nič, zastonj.
Unentgeltlichkeit, *die*, brezvračilnost, brezplačnost.
Unenthaltfam, *adj.*, nezdržin, nevzdržin, nezmeren, *altsl.* nev'z'der'živ.
Unenthaltfamkeit, *die*, nezdržnost, nezmerenost.
Unenträthsel, *adj.*, neuganjen.
Uneinschieden, *adj.*, nerazločen, nedoso-

jen, na vaganji; f. a. Unentschlossen; es ist unentschieden, ni razločeno, dognano —.

Unentschlossen, *adj.*, neodmenjen, v dvomu, brez trdnega sklepa; ich bin unentschlossen, še nisim določil, dognal, nach V. moti me misel nad tem, moti se mi nad —; nach dem Böhm. vagav, (vagati, ne vediti, kaj bi počel, kam bi se obrnil).

Unentschlossenheit, *die*, nedoločnost, mahavost, vagavost (böhm.), vagalica, mahavost.

Unentschlüssig, f. Unentschlossen.

Unentwidel, *adj.*, nerazvit, nerazsnovan, nerazveten, nerazpleten, nesprezan (V.).

Unerschiet, f. Ungeachtet.

Unersichtlich, *adj.*, neizprosljiv.

Unersprochen, *adj.*, neodpečen.

Unersichtlich, *adj.*, nezmisljiv.

Unersuchen, *adj.*, neskušn, nevedoč, n uk (Vuk).

Unersuchtheit, *die*, neskušnost.

Unersichtlich, *adj.*, nedosežin, nezapodljiv, nezvedljiv, nezasedljiv, neiznajdljiv.

Unersichtlichkeit, *die*, nezapodljivost, neizvedljivost, nedosežnost.

Unersichtlich, *adj.*, nevesel, nerazveseljen, neprijeten.

Unersichtlich, *adj.*, nedopolniven, kar se ne more dopolniti.

Unersichtlich, *adj.*, neprijemljiv, nedosegljiv, kar se ne more prijati.

Unersichtlich, *adj.*, neizmeren, brez dna, nedosežin, čemur se ne more do dna; f. a. Unersichtlich.

Unersichtlich, *adj.*, malovreden, nepomenljiv, slabo čisljan; eine unersichtliche Sache, majhna reč, stvarca; f. Unbedeutend.

Unersichtlichkeit, *die*, malovrednost, nečisljanost.

Unersichtlich, *adj.*, nikdar ne slisan, neslisan, a. nezaslišan, nenavaden, prečuden, neizrečen, neznano velik; eine Bitte unersichtlich lassen, prošnjo odbiti, odreči, prošnjo ne slišati; seine Bitte bleibt unersichtlich, nach V. nobena prošnja ne zajde.

Unersichtlich, *adj.*, es ist mit unersichtlich, ne morem se spomniti tega, ne pomnim tega, etwa nepomenljiv.

Unersichtlich, *adj.*, nepoznan.

Unersichtlich, *adj.*, f. Unanbar.

Unersichtlichkeit, f. Unanbar.

Unersichtlich, *adj.*, nerazjasen, nerazločljiv, kar se ne more pojasniti.

Unersichtlichkeit, *die*, nezapodljivost.

Unersichtlich, *adj.*, neogiben, neogibno potrebno, nach Gutm. neodpušljiv.

Unersichtlich, *adj.*, nedopusčen, nedopusen, prepovedan, nedovoljen.

Unersichtlich, *adj.*, neopravljen, neizdelan, neresen.

Unersichtlich, *adj.*, nepreterpljiv, (nach Murs. nesprebiten).

Unersichtlich, *adj.*, nepogasljiv, neizbrisljiv, večn.

Unersichtlich, *adj.*, neizmeren,

nepremérljiv, brezmeren, brez mere, neskončen; unersichtliche Güter haben, imeti blaga in blaga.

Unersichtlichkeit, *die*, neizmerenost.

Unersichtlich, *adj.*, netruden, neutrujen, neugnan, nezdelan, neshojn; adv., na preterganje, neutrudama (M.).

Unersichtlich, *adj.*, neutrudljiv.

Unersichtlichkeit, *die*, neutrudljivost, neugnanost.

Unersichtlich, *adj.*, neodpečen.

Unersichtlich, *adj.*, nerazložen, nepretresovan.

Unersichtlich, *adj.*, neprijeten, soparen.

Unersichtlich, *adj.*, nedosegljiv, nedosežin, nedosežen; dem Auge, nedogleden.

Unersichtlich, *adj.*, nikdar ne sit, nesit, nenasiten, netočen; ein Unersichtlicher, netek, lakot.

Unersichtlichkeit, *die*, lakotnija (V.), nenasitost, nesitost.

Unersichtlich, *adj.*, nestvarjen.

Unersichtlich, *adj.*, neizčerpljiv (Gutm.), nepozajemljiv (V.), neizsušljiv, brezkončen, nepotekajoč, neizčoljiv, nepotekljiv, kar nikoli ne poteče.

Unersichtlich, *adj.*, neustrašen, neprestrašen.

Unersichtlich, *adj.*, neplah, neplašna, brez straha, nestrašljiv, neboječ.

Unersichtlichkeit, *die*, neplašnost, neplahota, serčnost.

Unersichtlich, *adj.*, im Bergbaue, nepredelan (V.).

Unersichtlich, *adj.*, neomajljiv, neomajan, nestresen, neomahljiv, nestresljiv, nezgibljiv, terden.

Unersichtlich, *adj.*, nedosegljiv, kar se ne more dobiti, pripraviti, kar presega moč, kar kdo ne zmore, ne premore, ne dotegne, prevelik, preveč.

Unersichtlich, *adj.*, nepopravljiv, nepovračljiv, nenamestljiv; ein unersichtlicher Verlust, nepopravljiva, nenadomestljiva zguba; zguba, ki se ne more popraviti, komur ni namestnika najti.

Unersichtlich, *adj.*, brezkoristen.

Unersichtlich, *adj.*, na kar ni mogoče priti, splezati, nedohodljiv (V.), neprehoden.

Unersichtlich, *adj.*, neprenesljiv, nepreterpljiv, presiten, čez nemoč siten, nadležn; ein Unersichtlicher, sitneč, naveličje (Ravn.); eine Unersichtliche, sitnica, nadležnica; unersichtlicher Schmerz, grozna, huda bolečina.

Unersichtlich, *adj.*, nedoračen, nedoračen.

Unersichtlich, *adj.*, nepričakovan; neprevi-dana, iznenada, nenadoma (iznebuha, Vuk); es war mit unersichtlich, nisim si bil tega v svesti, nisim pričakoval tega, nisim se nadjal tega.

Unersichtlich, *adj.*, nezbudljiv, neprebudljiv.

Unnerweislich, *adj.*, nedokazljiv, kar se ne more dokazati.
Unnerweislichkeit, *dic*, nedokazljivost.
Unnerwiedert, *f.* Unbeantwortet.
Unnerwiesen, *adj.*, nedokazan, neizpričan.
Unnerwogen, *adj.*, nepremišljen, nespremišljen, nepreudaren; *f. a.* Ungedachtet; ničis unnerwogen lassen, vse pretehtati, vse premisliti.
Unnerzogen, *adj.*, nedorejen, malopridno, napeno, slabo zrejen.
Unschbar, *adj.*, kar ni za jed, neužiten.
Unfähig, *adj.*, nezmožin, nepripraven; ganz unfähig, prav za nič; zu etwas unfähig sein, ne biti za kaj, ne kos biti čemu; er ist des Diebstahls unfähig, ni mogode, da bi on kradel, ni v stanu krasti, ni za tatvino; auf immer für unfähig zu einem Aute erklären, izreči, da ne bo nikoli za nobeno službo več (*V.*), de nikdar več ne bode službe vreden, de nikdar več ne dobi službe; *f. a.* Fähig.
Unfähigkeit, *dic*, nezmožnost, nepripravnost.
Unsehbar, *adj.*, nevozen.
Unfall, *der*, nezgoda, neugodni primer, sitni, neprijetni naključek, nesreča (Unglück), neprimika (*serb.*).
Unsehbar, *adj.*, der nicht irren kann, nezmožljiv, nepremotljiv, kdor se ne more zmotiti, premotiti, neblodljiv (*Gutm.*); unausbleiblich, gotov; *adv.*, gotovo, res, za res, resnično, nepogrešljivo (*V.*).
Unsehlbarkeit, *dic*, nezmožljivost, nepremotljivost, nespotikljivost, neblodljivost, gotovost.
Unsein, *adj.*, ne kaj tenak, nekako debel.
Unsern, *adj. u. adv.*, ne dalječ, (ne daleko *M.*).
Unflath, *der*, nesnaga, gerdoba, gujusoba, smrad, nečist-i (*Vuk*), gerda roba ali šara, nach *Gutm.* skernoba (?) statt skvernoba; Roth, blato, lajno; Unsehrich, smeti; eine schmutzige Person, männl. gerdin, gerdavš, nesnaga, gerdoba, weibl. gerdinka, nesnaga, gerdoba, nečistnica.
Unfläther, *der*, gerdin, gerdobnež, nesnažnik, skernobnež (*M.*), svinja, nečistnik, razuzdanec, samopašnik.
Unflätherci, *dic*, gerdobija, nesnažnost, svinjarija, nečistost.
Unflätzig, *adj.*, gerd, nesnažin, skernoben (*Gutm.*), skurn (*Jarn.*), nečist, umazan, sporn (*Gutm.*), merzek (*Ravn.*); unflätzige Reden, umazane, nečiste, gerde, klasarske besede, klafanje; sich, etwas unflätzig machen, ogerditi kaj, so.
Unflätzigkeit, *dic*, gerdobija, gerdobnost, nečistost.
Unfleiß, *der*, nemarnost, nemarje (*V.*), nemarljivost, nemarsčina, nemarsina, nepridnost, zanikernost; aus Unfleiß versäumen u. s. w., po nemarnem, nach *V.* nemarji zamuditi.
Unfleißig, *adj.*, nepriden, nemaren, zani-

kern, nemarljiv, len; er ist eben nicht unfleißig, priden je že še.
Unfolgsam, *adj.*, nepokoren, neobgljiv, neobgljiv, neposlušin (*kroat.*).
Unfolgsamkeit, *dic*, nepokornost, nepokorščina, nepokoršina, neobgljivost, neposlušnost (*kroat.*).
Unform, *dic*, neprimerna podoba, nespodobje, nespodobnost, gerdost, spaka.
Unförmlich, *adj.*, spačen, spakast, nikomur ne podoben, čamrast, jur. neureden (*Vuk*), nepravilen; unförmliches Testament, neuredna oporoka; — ne narejen, ne skovan prav, po pravi obliki; *f. a.* Unpassend.
Unförmlichkeit, *dic*, nespodobje, nespodobnost, neurednost, nepravilnost.
Unfrei, *adj.*, neprost, nesvoboden, prisiljen.
Unfreund, *der*, neprijatelj; Unfreund werden, zneprijateliti se (*V.*).
Unfreund, *adj.*, neprijatelsk.
Unfreundlich, *adj.*, neprijazen, neprijatelsk, odljuden, pust, neprijeten, neugoden (3. B. von der Bitterung); es ist unfreundlich, ni lepo, neprijetno vreme je.
Unfreundlichkeit, *dic*, neprijaznost, neprijetnost.
Unfreundschaft, *dic*, neprijateljstvo.
Unfreundschäftlich, *adj.*, neprijatelsk.
Unfriede, *der*, nemir, nepokoj, razpertija, združba.
Unfriedfertig, *adj.*, nemirovluben, nespraven, prepirljiv.
Unfriedlich, *adj.*, nemiren, nepokojin.
Unfroh, *adj.*, nevesel.
Unfromm, *adj.*, nepobožen.
Unfrommigkeit, *dic*, nepobožnost.
Unfruchtbar, *adj.*, nerodovit, nerodovit, neroden, neploden, *serb.* auch bezrodas; von einer Frau, nerodna, nerodovita; vom Vieh, jalov; unfruchtbares Vieh, jalovina (*Gutm.*); unfruchtbar werden, izroditi se, znerodoviti se (*V.*), zjaloveti oder zjaliti se (? *V.*), ne več roditi, rodovitnost zgubiti; eine Unfruchtbare, jalovka, jalovica (n. pr. krava); vom Korn, gluh.
Unfruchtbarkeit, *dic*, nerodovitnost, nerodnost, neplodnost, brezplodnost, jalovost, jalovnost (*Gutm.*), nerodica (*Vuk*).
Unfug, *der*, nered, nerednost, neporednost, nepristojnost, nerodnost, napaka, krivdnost, (brezpravje *poln. u. böhm.*), nespodobno počenjanje, razuzdanost, samopašnost; Unfug treiben, neposajen biti, razuzdano zdelovati, nespodobno rogoviliti, rojiti, samopašno, nespodobno vladati se.
Unfuglich, *adj.*, nepristojin, neprilicn; es ist unfuglich, ne vjema se, ne veže se.
Unfugsam, *f.* Unfolgsam, Ungefällig.
Unführbar, *adj.*, neuten, neutljiv.
Unführlich, *f.* Undenlich.
Unfürstlich, *adj.*, kneza nepristojin, neprimeren.
Ungangbar, *adj.*, eine ungangbare Münze, neveljavni denar, ki med ljudmi ne gre, ne hodi, ne teče; ein ungangbares Wort, ne navadna beseda; ein ungangbarer Weg, wo

man nicht gehen kann, neobhojena, nepristopna pot; wo nicht viel gegangen wird, neuhोजना, nehodna pot.

Unganz, *adj.*, bei den Schloßern, unganzes Eisen, plenasto železo.

Ungar, *adj.*, nedokuhan, sirov.

Ungarisch, *adj.*, ogersk; ungarisches Idiom, Vesen, ogersčina, ogersina.

Ungastlich, *adj.*, nicht gastfreundlich, negostoljubn, negostiven, nepostrežljiv; f. übr. Gastfreundlich.

Ungachtet, *adj.*, nicht geachtet, nečislán, nepogrešan; *praepr.*; einer Sache ungeachtet; deines (hohen) Alters ungeachtet wirst du der Strafe nicht entgehen, dasiravno, čeravno si prileten, ne odideš kazni, pokori. ne glede na tvoje leta; pri vsem tem; *conj.*, obgleich, obchon; er that es doch, ungeachtet ich es ihm verboten hatte, storil, delal je. če tudi, če prav sim mu (bil) prepovedal.

Ungadert, *adj.*, neoran.

Ungahndet, *adj.*, neposvarjen, nekaznjen, neštráfan; es ist ihm ungeahndet hingegangen, brez kazni je ostal; etwas ungeahndet hingehen lassen, kaj brez kazni pustiti, ne kazniti česa.

Ungabahut, *adj.*, bei Schnee, brez gazi, nepregažen; sonst, ocl, nepretergan, neuhojen, brez poti.

Ungebaunt, *adj.*, neobdelan, ungebantes Land, celina; eine ungebante Wiese, ledina.

Ungerberde, die, pačenje, zmerdovanje; f. a. Grimasse.

Ungerberdig, *adj.*, sich ungerberdig stellen, repenčiti se, pačiti se.

Ungerbessert, *adj.*, nepoboljšán, (zakerknjen).

Ungerebeten, *adj.*, ungebeten thun, storiti kaj, ko ga ni nikdo prosil za to.

Ungereugt, *adj.*, nepolomljen, neugnan.

Ungerbildet, *adj.*, neobdelan, neizobražen, nepodučen, neizurjen, neolikan, nezbrúsen, neotesan, neomikan; f. a. Roh; der Ungebildete, priprostnik.

Ungerblickt, *adj.*, neubeljen.

Ungerboren, *adj.*, nerojen.

Ungerbraunt, *adj.*, neizgan, nepočen.

Ungerbräuchlich, *adj.*, nenavaden, kar ni v navadi.

Ungerbraucht, *adj.*, nov, nerabljen, nenavaden.

Ungerbrochen, *adj.*, nezlomljen; vom Gidange, v celih grudah, ploščah, plošah.

Ungerbührt, die, nespodoba, nespodobnost, nepristojnost; jemanden mit Ungerbührt bezeugen, s kom nespodobno ravnati; etwas zur Ungerbührt vergrößern, nespodobno kaj veličati, čez mero; jemanden zur Ungerbührt loben, koga preveč hvaliti, prehvaliti; f. a. Uebergebührt.

Ungerbührend, **Ungerbührlích**, *adj.*, nespodoben, pregnan, nepristojin.

Ungerbührlíchkeit, die, nepristojnost, nespodobnost, nespodobna (reč, beseda).

Ungerbunden, *adj.*, inögemein, nezvezan, nezvezan, nepriklonjen, prost; er ließ ihm

die Hände ungebunden, rok mu ni zvezal; ungebundene Rede, proza, nezvezana, prosta beseda, ne v verzih; zügellos, auschweifend, razuzdan, samopašen.

Ungerbundenheit, die, prostost, svobodnost, razuzdanost, beseda, delo razuzdanca, samopašnika.

Ungerburt, die, f. Embryo.

Ungerbühlich, *adj.*, netečen.

Ungerbühlichkeit, die, netečnost.

Ungedruckt, *adj.*, netiskan, nenatisnjen.

Ungedrungen, *adj.*, nepriignan.

Ungeduld, die, nepoterpežnost, nepoterpežljivost, nepoterpež, nesterpljivost, neučakljivost, neučakanost, nevsterpljivost (*serb.*); voller Ungeduld sein, ves nepoterpežljiv biti; težko čakati.

Ungeduldig, *adj.*, nepoterpežljiv, nepoterpežin, neučakan, neučakliv, nesterpljiv, nevsterpljiv (*serb.*).

Ungerecht, *adj.*, nečislán, nepoštovan.

Ungesähr, *adj.*, nicht vorzüglich, neradovoljin, kar se po naključbi primeri, naključin, nepričakovan; *adv.*, zufälliger Weise, primerama, nagodama (*V.*), iznenada, nehotama (?), po namerici; er kam ungesähr dazu, naključilo, primerilo se je, da je prišel; sich ungesähr zutragen, primeriti se, naključiti se, zgoditi se (samo ob sebi), pripetiti se; es begab sich von ungesähr, daß ein Priester dieselbe Strafe hinabzog, primerilo se je pa, da je neki duhoven šel po tistem potu; nicht genau bestimmte Anzahl, blizo, okoli, pri, nekako; z. B. es waren ungesähr zehn Ellen, bilo je blizo, okoli deset vatlov, kakih deset vatlov je bilo; f. a. Beiläufig; etwas nur ungesähr messen, kaj pri neki primeri meriti; ungesähr wissen, nekako vediti, neodločen; von ungesähr gesagt es ihm, nach Gutm. uslepilo, naslepilo se mu je.

Ungesähr, das, naključleij, naključba, naključje, namera.

Ungesällig, *adj.*, keinen Gefallen erweckend, von Sachen, nedopadljiv, neprijeten, ungoden, nevšeč; keinen Gefallen andern erweisen, von Personen, neustrežin, nepostrežin, pust.

Ungeselligkeit, die, neprijetnost, nevšečnost, nepostrežnost, nevljudnost.

Ungesärbt, *adj.*, nebarvan; ungesärbtes Tuch aus schwarzer und weißer Wolle bestehend, nach V. plaviz, plavizev, daher in diesem Sinne ungesärbt, plavizast (*S. Rr.*); f. a. Echt.

Ungesiedert, *adj.*, gol.

Ungesormt, f. Unförmlich.

Ungesragt, *adj.*, nevprašan, kogar nikdo ni vprašal.

Ungesügig, *adj.*, neskladen, nespreten.

Ungesessen, *adj.*, ungeessenes Brot, krah, ki ga nihče ni jedel; ungeessen zu Bette gehen, brez jedi, brez večerje iti spat, lačen.

Ungeslättet, *adj.*, neoglajen, neolikan.

Ungegliedert, *adj.*, brez členov.

Ungegründet, *adj.*, brez podstave, vzroka,

neuterjen, neterden; ungegründete Freude haben, veseliti se, pa ne vediti za kaj, ko človek nima za kaj; es ist ungegründet, ni res.

Ungehalten, *adj.*, nederžan, neizpolnjen (s. B. v. Verpfänden); ungehalten sein, gnjevali se (St.), čemeriti se, zameriti kaj; nevoljin biti, nasajen biti (V.); šobo, merdo napeti; za malo zdeli se komu (v. i.); nach *Gutsm.* merzljiv.

Ungeheissen, *adj.*, neukazan, dobrovoljin, brez zapovedi; ko komu ni nihče ukazal, sam od sebe.

Ungeheuchelt, *adj.*, nehinavsk, nehlinjen.

Ungeheuer, *adj.*, nedopovedljiv, strašín, divji, grozen, silen, neznan, nemenjen, velikansk, prevelik, neizmeren, *böhm.* naramny, (*altst.* ram'n, heftig), *poln.*, *russ.* u. *böhm.* ogromny, *serb.* golem, *russ.* gromadny; *adv.*, grozno, silno, neusmiljeno, rameno; eine ungeheuer Menge, sila; von Leuten, sila ljudi, silno, grozno, veliko ljudi, čuda ljudi, kakor listja in trave; von ungeheurer Schwere, strašno teže; ungeheuer ist der Schnitt, tolik nasip je; einen ungeheueren Mund, ein ungeheueres Thor habend, razusten, razvraten.

Ungeheuer, das, groza, pošast, zmij (Drache), spaka (Wißgebur); f. a. Schenkel.

Ungehindert, *adj.*, neovrat (V.), neoviran, brez zapreke, brez zadržke; svobodno, nesprotikama; hier faustt du ungehindert arbeiten, tukaj ti nihče ne brani delati.

Ungehobelt, *adj.*, nepooblan*, *fig.* neobtesan, neolikan, zarobljen.

Ungehofft, *adj.*, nenadan, neupan, nepričakovan; *adv.*, iznenada, nenadama.

Ungehörig, *adj.*, neprilicín, ne kakor gre; das ist ungehörig, to ne gre; f. Ungehörig.

Ungehorsam, *adj.*, neposlušen, nepokoren, neslušljiv (*Zal.*), neobgljiv.

Ungehorsam, der, neposlušnost, nepokorščina, nepokorščina, nepokornost, neslušljivost (*Zal.*), neobgljivost, *altst.* osluha.

Ungehört, *adj.*, neslišan, nezaslišan.

Ungeistig, *adj.*, brez eveta.

Ungeistlich, *adj.*, neduhoven, neduhovsk, duhovniku nepristojin.

Ungetäumt, *adj.*, nečesan, zmeršen, kuštrast.

Ungeleibet, *adj.*, slečen, neoblečen.

Ungeleht, *adj.*, sirov, nekuhan.

Ungetrünt, *adj.*, nerazžallen.

Ungeheuchelt, *adj.*, sam na sebi, naturen, prost, priprost.

Ungetürzt, *adj.*, neprikračen, cel, do brigá.

Ungei, f. Unschiff.

Unge laden, *adj.*, vom Wagen, prazen, neobložen; vom Gewehr, nenabit, prazen; von Menschen, nepovabljen.

Ungetänzig, *adj.*, neuren, neročen, spotikaven, počasen.

Ungeid, das, Abgabe vom Getränke, welches einzeln verkauft wird, dno; — davnščina, davnčina, plačilo na ladjah; f. a. Uebergebühr.

Ungeibet, der, dacar; Ungeibet, *pl.*, mali stroški.

Ungelegen, *adj.*, neprilozin, nezložin, neugoden, neprilicín, nadležin, neprilicín; ein Ungelegener, sitneč, napotneč; eine Ungelegene, sitnica; ungelegen sein, fallen, napotje (V.) delati, nadlegovati; zur ungelegenen Zeit, ne o pravem, ugodnem času; es ist mir jetzt ungelegen, zdaj mi ne kaže, mi ni na roko.

Ungelegenheit, die, nadlega, nadležnost, sitnost, težava, neprilika; Ungelegenheiten machen, nadlego delati; f. a. Verdruss.

Ungelegt, *adj.*, neznesen.

Ungelebrig, *adj.*, nepodučljiv, terdoglav, neučin; terde, kesne glave, slabiga spomina; top.

Ungelehrigkeit, die, neučnost, neučljivost, terda, kesna glava.

Ungelehrsam, *Ungelehrt*, *adj.*, neučin, nevedoč, neveden v učenostih, prost, kdor se ni učil iz bukev, *serb.* neuk.

Ungelehrtheit, die, neučenost.

Ungeleht, *Ungelehtsam*, *adj.*, okoren, negibčen, neoberten, neukreten, nespreten, neuren, lesen, štorblast.

Ungelehtsamkeit, die, okornost, nevkretnost, negibčnost, neobertnost, nespretnost, neurnost.

Ungelesen, *adj.*, ungelesen lassen, ne brati ali čitati.

Ungelebt, *adj.*, neljubljen.

Ungeleht, *adj.*, negašen, neugašen, neizbrisan; ungelehter Kalk, živo apno, negašeno apno.

Unge mach, das, nepokoj, skerb, težava, nadloga, nevolja, nezgoda, reva.

Unge mäßig, *adj.*, nadležin, težek, nezložin, neprilicín, neugoden.

Unge mäßigkeit, die, nezložnost, neugodnost.

Unge mäß, *adj.*, neprimérjen.

Unge mäßheit, die, neprimérjenost.

Unge mein, *adj.* u. *adv.*, selten, redek, nenavadno, izversten, (izbiren, *kroat.*), posebno dober; ein Uebel, das unsern Leuten nicht ungemein ist, napaka, ktera ni mod našimi ljudmi redka; in seiner Art vorzüglich, selten und vorzüglich, ne vsakdanji, nevsedenj, poseben; das ist etwas ungemeinlich, to je nekaj ne vsakdanjiga, to je kaj posebniga; sehr, viel, ungewöhnlich groß, poseben, silen, nenavadno, da ne vem kaj, da ni nikoli tega; als *adv.*, ramno oter rameno; ungemaines Vergnügen uff., von angenehmen Sachen, posebna ugodnost; ungemein erschraken uff., von unangenehmen Sachen, silno se ustrašiti.

Unge messen, *adj.*, neodmérjen, neizmerjen, neprimérjen; f. a. Unbestimmt.

Unge münzt, *adj.*, nekovan.

Unge nannt, *adj.*, neimenovan, brezimen; ich will bei dieser Sache ungenannt sein, pri ti reči nočem imenovan biti; ein Ungenannter, neimenovanec; ungenanntes Wein, kost neimenovanka (V.).

Ungenau, *adj.*, nenatančen; das ist ungenau, to ni na tanko.
Ungenauigkeit, *die*, nenatančnost.
Ungeneigt, *adj.*, nedražen.
Ungeneigt, *adj.*, nenagajen; er ist ihm ungeneigt, ni mu dober; er wäre nicht ungeneigt, es zu thun, on je še nekako voljan, storiti to, nič bi ne maral, da —.
Ungeneigt, *f.* Nachtheil.
Ungenießbar, **Ungenießlich**, *adj.*, neužit-ten, kar ni za jed, *fig.* neslan.
Ungenossen, *adj.*, neužit, nepoužit, neuživ-
 van; das ist für ihn ein ungenossenes Vergnügen, taciga veselja še ni užival; der Hund ist ungenossen, (*waidm.*) pes je ne-
 (je)voljan, ker ni nič vjel; es wird dies nicht ungenossen hingehen, ta ga bo še bo-
 lela, pekla; ne odide mu kazen za to.
Ungenügend, *adj.*, nezadosten, ne dovelj.
Ungenügsam, *adj.*, nezadovoljin, netečen, komur ni nikoli zadosti; *f. a.* Unerfättlich.
Ungenügsamkeit, *die*, nedovoljnost, neza-
 dovoljnost, netečnost, nenاسitenost.
Ungenüß, *adj.*, nerabljen.
Ungeordnet, *adj.*, neverdjan, neurejen, ne v red djan, nepoverstin, nezversten.
Ungeprüft, *adj.*, neskušten, brez poskušnje, preskušnje.
Ungerächt, *adj.*, nemaščevan, nezmaščevan, brez kazni.
Ungerade, *adj.*, inšgemciu, neraven; eine ungerade Zahl, liho število, neravno šte-
 vilo; drei ist eine ungerade Zahl, tri je liha; *a. Gerade*, *Šchief*.
Ungerathen, *adj.*, neroden, izpriden, nap-
 čen, spacen, (bei *V.* nestoren?); ein Unger-
 athener, spridenec; eine ungerathene Per-
 son ober auch Sache, spaka.
Ungeräumig, *adj.*, neprostoren, tesen.
Ungeräthet, *adj.*, neštet, ne računaje*,
 ne rajtaje*.
Ungerecht, *adj.*, krivičen, nepravichen; un-
 gerechtes Gut, krivično, lesko, *a.* lesko (für
 Jhdsko — fremd) blago.
Ungerechtigkeith, *die*, das Ungerechtein,
 krivičnost, nepravichenost; eine ungerechte
 Handlung, krivica, nepravica.
Ungeremmt, *adj.*, napačen, nepristojin, ne-
 priličen, kar se ne veže; *f. a.* Abfurd; er
 spricht ungereimtes Zeug, govori, ko bi otrobe
 vokal, da ni ne na konja ne na osla; *serb.*
 nesklapno; ein ungereimt handelnder Mensch,
 (*ineptus*), tepec, zaletel; ungereimte Verse,
f. Verimlos (*russ.* belye stih).
Ungereimtheit, *die*, napaka, napačnost,
 kar nikamor ne kaže, kar nima nikake
 podobe, neumnost, neslanost.
Ungern, *adv.*, nerad; er sieht es ungern,
 nima rad; er thäte es gerade nicht ungern,
 storil bi že še —.
Ungerochen, *f.* Ungerächt; (nepoduhan, ne-
 povohan).
Ungerührt, *adj.*, neganjen, neginjen.
Ungesagt, *adj.*, nerečen; ungesagt lassen,
 zamolčati, ne v misel vzeti.
Ungesalzen, *adj.*, neslan, brez soli.

Ungeſattelt, *adj.*, neosedlan, brez sedla.
Ungeſättigt, *adj.*, nenاسiten, lačen.
Ungeſäuert, *adj.*, opresen, nekvašen,
 brezkvassen; ungeſäuertes Brod, opresnik
 (auch *russ.*), nekvašnik, nekvašenik, nach
Zat. a. opresnača, poteplača, potepljanec,
 potanec, poteplac; Wiſtenbrod, popelajak.
Ungeſäumt, *adj.*, ohne Saum, neobroblien,
 nezaroblien, neroblien; ohne Säumnis, ne-
 muden, brez pomudka, jadera (nach dem
Allst. jedern), nemudao, nemudama,
 hitro.
Ungeſchehen, *adj.*, nestorjen, nebil; das
 Geſchehene kann man nicht ungeſchehen ma-
 chen, *poln.* co się stało, rozstać (oder
 odstać) się nie može, kar se je zgodilo,
 to je, to se spremeniti ne more, storjeno
 ne more nestorjeno biti.
Ungeſcheit, *adj.*, nespameten; *f. a.* Unger-
 reimt, Thöricht.
Ungeſchert, *adj.*, neboječ, brez straha, na
 ravnost.
Ungeſchicklich, *adj.*, nezdgovinsk.
Ungeſchicklich, *adj.*, neuren, štorblast.
Ungeſchicklichkeit, *die*, neurnost, nerod-
 nost, neukretnost.
Ungeſchickt, *adj.*, nepripraven, nespreten,
 neroden, štorblast, štorbulast (*V.*), ohrebel
 (*Gutsn.*), odročten, nepriličen; ein Ungeſchick-
 ter, štorklež, burklež, barklež (*M.*), zaletel;
f. a. Geſchickt, Unfähig; ich ungeſchickt
 brechen um Jemand, motoviliti se —.
Ungeſchlacht, *adj.*, neotesan, debel, terd,
 divjt, sirov, grob; ein ungeſchlachtter Mensch,
 teleban, neotesanec.
Ungeſchlachttheit, *die*, neotesanost, siro-
 vost.
Ungeſchliffen, *adj.*, nezbrušen, nenabru-
 ſen, *fig.* neotesan, neuglajen, neolikan.
Ungeſchliffenheit, *die*, nezbrušenost, ne-
 otesanost.
Ungeſchloffen, *adj.*, nesklenjen.
Ungeſchmack, *der*, neslast(nost), slabi, nap-
 čni vkus.
Ungeſchmack, *adj.*, plevek.
Ungeſchmacktheit, *die*, plevkost, plevkoba.
Ungeſchmäht, *adj.*, neprikračen, brez
 prikratbe, cel.
Ungeſchmalzen, *adj.*, nezabeljen, pust.
Ungeſchmeidig, *adj.*, negibčen, kerhek,
 terd.
Ungeſchminkt, *adj.*, nepobeljen, nemalan,
 prost, sam na sebi, čist.
Ungeſchoren, *adj.*, neobrit, neostrižen; ei-
 nen ungeſchoren laſſen, koga ne nadlego-
 vati, koga z miram pustiti.
Ungeſchwächt, *adj.*, neoslabljen; s celo
 močjo; vom Wädchen, devica.
Ungeſchwefelt, *adj.*, brez žepa.
Ungeſehen, *adj.*, neviden, ko koga nihče
 ni vidil, opazil; ungeſehener Weiſe, nevi-
 dama.
Ungeſeimt, *adj.*, šonig, samotok.
Ungeſellig, *adj.*, neprijluden, nedružin,
 divji.

Ungeselligkeit, *die*, neprijateljnost, nedružnost, odlojenost, divjost.

Ungeselliglich, *Ungeselligmäßig*, *adj.*, nepostaven, postavam neprimeren, nasproten.

Ungesittet, *adj.*, lepim šegam, lepimu obnašanju nasproten, napčen, razposajen, neroden, razuzdan, neotesan, neraven, nenravit.

Ungesittetheit, *f.* Unsittlichkeit.

Ungesprächig, *adj.*, nezgovoren.

Ungestalt, *Ungestaltet*, *adj.*, gerd, neznan, pokvečen; *f. a.* Unförmlich, Häßlich.

Ungestalt, *die*, gerdoba, čamer.

Ungestalttheit, *die*, pokveka, nespodoba.

Ungestärkt, *adj.*, neskrobljen, nestérkan^o.

Ungestempelt, *adj.*, nestempljan; ungeß. Papier, auf dem Karst, gladek papir.

Ungestiert, *adj.*, brez pececljna.

Ungestirn, *f.* Unstern.

Ungestört, *adj.*, nemočen, (nemoten), ko koga nihče ne moti, ne nadleguje, pri miru, miren.

Ungestraft, *adj.*, nekaznjen, nekaznovan, nestrahoval; jemanen ungestraft lassen, strahu ne dati, dajati komu, ne strahovati, ne kazniti koga; ungestraft bleiben, strahu ne dobiti, ne strahovan biti; es wird dir nicht ungestraft hingehen, ne bo ti odšlo.

Ungestüm, *adj.*, silen, nagel, silovit, vihar, hud, burjast; ungestümes Meer, morje se kopiči, je razburkano; ungestümes Wetter, piš, viharo vreme; ungestüm sein, razsajati, ungestüm bitten, molodovati; ungestüm begehren, derbeziti (*V. ?*); schreien, dreti se; ein ungestümer Mensch, nagel človek, burja; *f. a.* Drauflos.

Ungestüm, *der* auch das, sila, lomast, naval, naglost; Gepolter, razbota (*V.*); mit Ungestüm heranstürmen, prihruti, priburiti se, privreščati, prilomastiti; *f. a.* Sturm.

Ungesucht, *adj.*, neiskan, neprošen; es wurde ihm ungesucht zu Theil, dobil je, ko ni iskal.

Ungesund, *adj.*, nezdrav; ungesund sein, ne biti zdrav, ne biti terdnega zdravja, bolehen, zdravju škodljiv; ungesunds Holz, rotnina (*V.*).

Ungesundheit, *die*, nezdravje, nezdravost; um ihm die Ungesundheit der Wohnung zu zeigen, da bi mu pokazal, kako nezdravo je prebivati v ti hiši.

Ungestadelt, *adj.*, negrajan.

Ungetauft, *adj.*, nekerščen, nekeršen; Seelen ungetaufter Kinder, in Et. nach Sünden, morje, n. Aud. mavje (?) ob. navje.

Ungetheilt, *adj.*, nerazdeljen, cel, splošen, od vseh strani, popolen; zur ungetheilten Hand, nerazdelin, *f. a.* Solidarität.

Ungethier, *das*, prergera žival.

Ungethüm, *das*, ein Gespenst, strah, gerda posast ali prikazen; *f. a.* Ungetheuer, Schrecksal.

Ungetrennt, *adj.*, neločen, nerazločen.

Ungetren, *adj.*, nezvest; ungetren seinem Worte werden, umanjhati.

Ungetrenlich, *adv.*, nezvesto, po nezvestem.

Ungetrüb, *adj.*, nemočen (nemoten), neskaljen, čist, jasen.

Ungeübt, *adj.*, nevajen, neizurjen, nezveden.

Ungewandt, *adj.*, neobernjen, nepreobernjen; *f. a.* Ungeschickt.

Ungewaschen, *adj.*, neumit, neopran; *fig.* umazan, čelaren, prazen.

Ungewässert, *adj.*, z vodo nezmešan; *f. fibr.* Wässern.

Ungeweiht, *adj.*, neposvečen; ungeweiht, kdor ne ve kake skrivnosti.

Ungewiegt, *adj.*, neziban, brez zibanja.

Ungewiß, *adj.*, negotov; bei *V.* nevesten (*ruß.* neizvestnyj); ich bin noch ungewiß, nisim še sklenil za terdno, ne vem še prav; ne biti si v svesti; dvomljiv, neznan, za kar se ne ve; das ungewisse Geschlecht (*Genus neutrum*), srednji spol.

Ungewissenhaft, *adj.*, brezvesten, brez vesti.

Ungewissenhaftigkeit, *die*, brezvestnost, nevestnost.

Ungewißheit, *die*, negotovost, (bei *Gutsm.* nezaterdagst); negotova reč, prigodba.

Ungewitter, *das*, hudo vreme, huda ura, piš, vihta, nevihta ob. navihta, nevreme, vihra, iha (nach *V.* in *St. ?*), bei *Gutsm.* auch neurje, pojavica; Donnerwetter, ger-menje, *serb.* germjava, germjavina, *ruß.* burja, nepagoda; *f. a.* Gewitter.

Ungewittervogel, *der*, hudournik.

Ungewitterwolke, *die*, hudi, černi oblak.

Ungewogen, *adj.*, nevagan, *fig.* nenagnjen; *f. a.* Ungeneigt.

Ungewohnheit, *die*, nenavada, nevajenost; aus Ungewohnheit, ker kdo ni bil vajen česa.

Ungewöhnlich, *adj.*, nenavaden, poseben.

Ungewöhnlichkeit, *die*, nenavadnost.

Ungewohnt, *adj.*, nevajen, nenavajen; ungewohnt sein, ne biti vajen česa; ungewohnt Arbeit, delo, ki ga kdo ni vajen.

Ungewürzt, *adj.*, nezačinjen z dišavami.

Ungezählt, *adj.*, nestet, neprestet, ne števil.

Ungezähmt, *adj.*, izberzdan, neukroten, divji.

Ungezähmt, *adj.*, brez uzde, berzde.

Ungeziefer, *das*, merčes, merkej (*Gutsm.*), červovje (*St.*), nach *Gutsm.* slatje, zaklotje, životje.

Ungeziemt, *adj.*, nespodoben, nepri-stojin.

Ungezogen, *adj.*, neotesan, prešern, nespodoben, umazan, napčen, slabo zrejen.

Ungezogenheit, *die*, neotesanost, nečednost, slabo obnašanje.

Ungezügelt, *f.* Bügelloß.

Ungezweifelt, *adj.*, nedvomen (*V.*), nedvomljiv (*V.*), zanesljiv, gotov.

Ungezungen, *adj.*, neposiljen (*Gutsm.*), neprimoran, neprišljen; *adv.*, zlahkama, prosto, gladko; *f. a.* Raiv.

Ungezungenheit, *die*, nesiljenost, neposilnost.

Ungiltig, *f.* Ungültig.

Unglatti, *adj.*, negladek.
Unglaube, *der*, nevera, nevernost, (nejevera), neverstvo, neverje (*russ.*); im Unglauben verharren, le ne hoteti verjeti.
Ungläubig, *adj.*, neveren, (nejeveren), kdor neče verjeti, verovati.
Ungläubiger, *der*, nevernik; die, nevernica.
Ungläubigkeit, *die*, neverstvo.
Unglaublich, *adj.*, neverjeten, kar je težko verjeti, neverovan; unglaublich groß, silno, čudo velik, da bi človek ne verjel.
Unglaublichkeit, *die*, neverjetnost.
Unglaublich, *adj.*, nevereden vero, neverjeten.
Ungleich, *adj.*, neenak, neenakošen, različn, drugačen; *adv.*, neenako; uneben, neraven; als erhöhendes *adv.*, mnogo, veliko, veliko bolj, mnogo več; 3. B. Paris ist ungleich volkreicher als Berlin, Paris šteje mnogo več ljudi, kakor pa Berlin; ungleich größer, nach dem *Serb.* kodar in kamor več, na vsako stran več; die zwei Tücher sind ungleich, ti sukni niste enaki, se ne baziše; im ungleichen Alter stehen, ne biti verstnik (*V.*); eine ungleiche Anzahl, f. *Ungerade*; ungleichgültig, zbedran; ungleich aufnehmen, za zlo vzeti, zameriti; ungleich Ghe, neenak zakon, zakon med neenacimi, med ljudmi neenaciga stanu.
Ungleichartig, *adj.*, raznoversten, drugačen, raznorodn (*russ.*), različn, nakrižen, inoroden.
Ungleichartigkeit, *die*, raznoverstnost, raznorodnost.
Ungleichfarbig, *adj.*, raznobarven.
Ungleichförmig, *adj.*, različn, razne oblike, podobe.
Ungleichgesinnt, *adj.*, ne enih, drugačnih misli.
Ungleichhaarig, *adj.*, ne enake dlake, böhm. raznosrst.
Ungleichheit, *die*, neenakost, neravnost, raznost, različnost.
Ungleichmäßig, *adj.*, neenakomeren.
Ungleichseitig, *adj.*, raznostran, lihostran.
Unglimpf, *der*, sirovost, nevljudna osornost, nerahlost; mit Unglimpf begegnen, zarežati, zarevsati na koga.
Unglimpflich, *adj.*, sirov, terd, grob, preosoren, nerahel, preoster.
Unglück, *das*, nesreča, nezgoda, (nach *V.* auch zlosreča?, viell. zla sreča, nach *Gutm.* zla zgoda); unglücklicher Zustand, reva, nadloga; zum Unglücke, k nesreči; Unglück ruhet nicht, nesreča nikoli ne počiva, ni ugnana; es steht dir Unglück bevor, nesreča te čaka; im Unglücke leben, nesrečno živeti; es ist mir ein großes Unglück begegnet, velika nesreča me je zadela, mi je prišla, v veliko nesrečo sim prišel; kein Unglück ohne Glück, nach *V.* gorda mati dobro kosilo (kuha), ni nesreče brez sreče.
Unglückhennend, *adj.*, čuteč naprej nesrečo svojo.
Unglückbringend, *adj.*, nesrečen.

Unglücksdrohend, *adj.*, nesrečo žugajoč, grozeč.
Unglücklich, *adj.*, nesrečen, nezgoden (*Gutm.* u. *serb.*); unglücklich werden, v nesrečo priti; unglücklich ablaufen, nesrečno iziti se, nesrečin konec imeti, ponesrečiti se; unglücklich machen, v nesrečo pripraviti koga; unglücklicher Weise, po nesreči; Unglückliche, *der*, nesrečnik; die, nesrečnica.
Unglücksbote, *der*, nesrečni sel, sel, ki prinaša nesrečno poročilo, poročilo od nesreče.
Unglücksbotenschaft, *die*, nesrečni glas, nesrečno poročilo, naznanilo.
Unglücksbruder, *der*, tovariš v nesreči.
Unglückswanger, *adj.*, sama nesreča, nesreče poln.
Unglückscher, *der*, nesrečnik, kdor le nesrečo vidi pred sabo.
Unglücksstet, *f.* Sporei.
Unglücksfelig, *adj.*, nesrečen; ein Unglücksfelig, nesrečnik; eine Unglücksfelige, nesrečnica.
Unglückslosigkeit, *die*, nesrečnost.
Unglücksfall, *der*, nesreča, nesrečni prihodek, nezgoda (*Gutm.* u. *serb.*).
Unglücksgefährte, *genoss*, f. *Unglücksbruder*.
Unglücksjahr, *das*, nesrečno leto.
Unglückskind, *das*, männl. nesrečnik, weibl. nesrečnica.
Unglücksort, *der*, nesrečno mesto.
Unglückschlacht, *die*, nesrečna bitva.
Unglückschmied, *Unglücksstifter*, *der*, začetnik nesreče.
Unglücksstern, f. *Ustern*.
Unglücksstifterin, *die*, začetnica nesreče.
Unglücksstunde, *die*, Unglückstag, *der*, nesrečna ura, nesrečni dan.
Unglücksvogel, *der*, eine Person, welche Unglück bringt, nesrečnik, nach *V.* hudournik (?), weibl. nesrečnica, nach *V.* hudournica, *serb.* zlogak, zloslut; f. a. *Sturm-vogel*.
Unglücksvoll, *adj.*, prenesrečen, nesreče poln.
Unglückszeichen, *das*, nesrečno znamenje.
Ungnade, *die*, nemilost, zamera višiga; in Ungnade fallen, gerathen, milost zgubiti, zameriti se višimu komu, v zamero priti, komu zaguliti se (*V.*); auf Gnade und Ungnade, f. *Discretion*.
Ungnadig, *adj.*, nemilostljiv, nemilosten; auf jemanden sein, komu milost odtegniti, zameriti komu; f. a. *Unwillig*.
Ungott, *der*, nebog.
Ungötterei, f. *Atheisterei*.
Ungöttlich, *adj.*, nebožji, nepobožen.
Ungottseligkeit, *die*, nepobožnost, hudobnost.
Ungrün, f. *Sinigrün*.
Ungrund, *der*, neresničnost; den Ungrund der Aussage zeigen, pokazati, da (te) besede niso resnične, da nimajo nikake trdnosti, nikake podstave.
Ungründlich, *adj.*, neuterjen, neresničen.

Ungründlichkeit, *f.* Ungrund.

Ungültig, *adj.*, neveljaven; etwas ungültig machen, erklären, ovrēci kaj, moč, veljavo vzeti, jemati čemu, izreči, razglasiti, da kaj ne velja, preklicati kaj, razveljaviti †; der Vertrag ist ungültig, pogodba ne velja.

Ungültigkeit, *die*, neveljanje, neveljavnost.

Ungültigkeitserklärung, *die*, izreka, da kaj ne velja, preklic, overzba.

Ungunst, *die*, neprijaznost, nemilost, neugodnost, zlohotnost; durch die Ungunst der Bitterung gezwungen, ker (nas) je gerdo, neugodno vreme prisililo —.

Ungünstig, *adj.*, neprijazen, neugoden; ungünstige Zeit, neugoden čas, nedober čas.

Ungut, *adj.*, nedober, slab, zel; etwas für ungut nehmen, zameriti, za zlo vzeti, jemati; nichts für ungut, brez zamere, ne zameri(te), nič za zlo.

Ungütig, *adj.*, nedober, nedobrotljiv; ich bin gegen ihn ungütig, nisim mu dober, nisim se mu skazal dobrotljiv.

Ungütigkeit, *die*, nedobrotljivost.

Ungütlich, *adj.* u. *adv.*, z gerdo.

Unhaltbar, *adj.*, unhaltbares Erz, wenig Metall enthaltend, uboga ruda; kein Metall enthaltend, prazna ruda; gluha, jalova ruda; nicht von Dauer, neterpežen, brez deržave, brez terpeža, nederžec, neterden; was sich nicht leisten läßt, unhaltbares Versprechen, nedopolnjiva obljuba (V.), ki se ne da izpolniti; unhaltbare Festung uff., nebranjiva terdnjava, slaba, preslaba terdnjava, ki se ne da ubraniti, braniti; die Stellung des Ministers ist unhaltbar geworden, minister več ne more ostati, se ne more obdržati na tem mestu.

Unhaltbarkeit, *die*, neterdnost; Unhaltbarkeit des Beweises, dokaz ne derži, ni terden.

Unharmonisch, *adj.*, nesoglasen.

Unheil, *das*, *f.* Uebel, Unglück; škoda, kvar, reva, nadloga, napaka; Unheil bringend, nach V. nesrečnec (u. zmešnjavec); Unheil anrichten, škodo, nesrečo napraviti, (bei V. lomastiti).

Unheilbar, *adj.*, von innern Krankheiten, neozdravljiv, neizvračljiv, kar se ne da ozdraviti, izvračiti, izleciti; die Wunde ist unheilbar, ne zaceli se rana, nezaceljiva rana.

Unheilbarkeit, *die*, neozdravljivost, neizvračljivost, nezaceljivost.

Unheilbringend, *adj.*, nesrečen, nezgodnoson †, böhm. skazonosen.

Unheildrohend, *adj.*, kvar, nesrečo grozeč.

Unheilig, *adj.*, nesvet, posveten (weltlich), neposvečen; der Unheilige, neposvečeneec, posvetnjak.

Unheiligkeit, *die*, nesvetost, posvetnost.

Unheilzaam, *adj.*, nezdrav, škodljiv.

Unheilswanger, **Unheilvoll**, *adj.*, zlo-nosen †, nesrečen, poln nesrečo.

Unheimisch, *adj.*, nedomač, tuj.

Unheimlich, *adj.*, ne kakor doma, nepri-licin, težek; es ist ihm unheimlich zu Muth,

nekako čudno, težko mu je pri serci, zbal se je; unheimliches Wetter, mežavo, neprijetno vreme.

Unhöflich, *adj.*, (*mont.*), ne v dobrem stanu; jonf, nevljuden, neprijuden, nach V. nelicin, nedvoren; *f.* a. das entg. Höflich.

Unhöflichkeit, *die*, nevljudnost, neprijudnost, nach V. nelicnost (?); eine Unhöflichkeit begehen, neprijuden biti, se skazati; jemand eine Unhöflichkeit sagen, zarobiti jo koma (debelo).

Unhold, *adj.*, abgentigt, neprijazen, nevoščljiv, nevošljiv, nepriklonjen; *f.* Abhold.

Unhold, *der*, *f.* Zauberer; gerd, neznan človek, gerdin, gerdavš; der Unhold von einem Bauer, ta kmetovski kmet (V.).

Unholdenferje, **Unholdenfraut**, *f.* Himmelbrand.

Unholdin, *die*, *f.* Herte; gerda ženska, gerdinka.

Uniform, *die*, uniforma, mundura (vojaška obleka), *serb.* odora.

Uniformiren, *v. a.*, enako, v uniforme, mundare obleči, uniformirati; uniformirt, v uniformi; *f.* Gleichförmig.

Uniformität, *f.* Gleichförmigkeit.

Unilateral, *f.* Einseitig.

Uninteressant, *adj.*, nemicin, nemikaven; die Erzählung ist nicht uninteressant, prigodba je še precej lepa, mikavna.

Union, *die*, družba, društvo, edinstvo, zveza.

Unirte, *der*, zedinjenec; unirte griechische Kirche, gerška zedinjena cerkev.

Unisono, *adv.*, enoglasno.

Unitarier, *der*, unitarec.

Unität, *die*, enost, edinst.

Universal, **Universell**, *adj.*, vseplošen, obcin, vesoljin; *f.* a. Allgemein, Gesamt.

Universal = Cameral = Zahlamt, *das*, občna kameralna izplačevavnica (dnarsnica).

Universalerbe, *der*, vseskupni dednik, dednik vse zapuščine, nach Jan. blagar, (blagarica, die einzige Tochter).

Universalität, *f.* Allgemeinheit.

Universallexikon, *das*, občni slovar vseh besed in znanstev.

Universalmedizin, *die*, zdravilo za vse bolezni.

Universalmonarchie, *die*, občna samovlada, monarhija.

Universell, *f.* Universal.

Universität, *die*, nach V. Kroat. (Mašur.) vseučilišce, vseučiliše, (auch in ruthen. Schriften), visoka šola, russ. universitet, m., poln. wszechnica und auch universitet, m., (bei V. vsešolstvo).

Universitäts, in Bzgg., vseučilišni, vseučilišni, russ. universitetskij, visokošolski.

Universitätsbesucher, *der*, visokošolec.

Universitätsconsistorium, *das*, vseučilišni, vseučilišni, visokošolski konsistorij, zbor.

Universitätsgebäude, *das*, vseučilišce, vseučiliše, visoke šole.

Universitätssanalei, die, vseučilišna, vseučilišna pisarnica.
Universitätssanalei, die, vseučilišna, vseučilišna matica.
Universum, das, vesoljnost; Weltall, vesoljni, nach And. vesoljni, (vesmirmi) svet; vergl. das *altsl.* v'seljenaja (die bewohnte Erde), v'seljen'sk (universal) aus: v'seliti se (wornach v'seljen svet); *böhm.* vesmir.
Unjagdbar, *adj.*, nloven.
Unjährlig, f. Kinderjährlig.
Unke, die, Hansschlange, domaća kača, vož (*Gutsm.*, auch *poln.* u. *ruß.*), Andere schreibben, gož; Kreische, welche sich mit einem diesem Worte eigenthümlichen Tone hören lassen, nach *Pol.* kuk, pub, nach *V.* mala krota, nach *Zal.* upa; f. a. Hausunke, Kreuzkröte; nach dem *Böhm.* usodna žaba.
Unkenbar, Unkenntlich, *adj.*, neznaten, nach *V.* neznaten, nepoznaten, kar se ne more spoznati, poznati, kar se ne zna; unkenntlich werden, nach *V.* zneznantiti se; es ist unkenntlich, ni znati, ne zna se.
Unkenntlichkeit, die, neznatnost; bis zur Unkenntlichkeit, tako da še znati ni bilo.
Unkenntniß, die, nevednost, neznatnost, neznanje.
Unkenisch, *adj.*, nečist, (bei *Gutsm.* nečisten); ein Unkenischer, nečistnik; eine Unkenische, nečistnica; ein unkenisches Leben führen, nečisto, v nečistosti živeti, nach *M.* a. nečistovati.
Unkenischeit, die, nečistost, (*Gutsm.* nečistnost).
Unkindlich, *adj.*, neutročji, neutrošk, otroku nepristojna.
Unlagbar, *adj.*, nezatožljiv.
Unlar, *adj.*, eig. z. B. vom Wasser, nečist, moten, kalen, nebister; uneig. nejasen, nerazločn, temen, mračen.
Unlung, *adj.*, nmoder, malo moder, nerazumen, nespamet; unfluger Weise, po neumem, po nespametnem; ihr seid aber unflug, ali ste malo moder.
Unlungheit, die, nspametnost, nmodrost, nspamet.
Unkonsequent, *adj.*, nedosleden.
Unkonsequenz, die, nedoslednost.
Unkörperlich, *adj.*, netelesen, breztelesen (auch *altsl.*); unkörperliche Sache, netelesna stvar.
Unkörperlichkeit, die, breztelesnost, netelesnost.
Unkosten, *pl.* f. Kosten; potrošek, potroški *pl.*, troški, stroški, denar, utrata (*Gutsm.*); (nach *Heinsius* bloß von unnützhigen, auf Rechnung eines Schadens zu legenden Kosten); viele Mühe und Unkosten an etwas wenden, mnogo truda in stroškov si prizadati; sich viele Unkosten machen, mnogo, veliko stroškov, mnogo plačila si napraviti; etwas auf seine Unkosten bauen, na svoje stroške kaj staviti, zidati; sich in Unkosten setzen, stroške imeti, napraviti si; auf Unkosten eines Andern, v škodo drugih.
Unkräftig, *adj.*, nemočen, nekrepak, ne-

zamožen, nekaj, slab, nevečen, medel; kar ima malo v sebi, kar malo zda; unkräftig werden, moč zgubiti, zgubljati, onemoči, onemagati ob. omagati, omagovati; unkräftig machen, moč vzeti.
Unkräftigkeit, die, nemočnost, slabotnost.
Unkraut, das, plevel, glota (3. Kr. u. auch bei *Gutsm.*), glot-i (*Caf.*), in St. drač, drače (sonst Dorngrünppe) u. nesetvina, nach *Gutsm.* dergola, bei *M.* drosa auch travulja; Unkraut verbirbt, vergeht nicht, mraz koprive ne vzame, kopriva ne pozebe, slana koprive ne pomori.
Unkrautsame, der, glotno seme.
Unkriegerisch, *adj.*, nevojašk, vojaku, vojsčaku, vojsaku nepristojn.
Unkunde, die, neznanje, nevednost.
Unkundig, *adj.*, neveden; einer Sache unfundig sein, kake reči ne znati, ne vediti glasu čemu; ne biti znajden, zveden v čem; den Unkundigen spielen, delati se kakor bi ne znal.
Unklüßlich, *adj.*, neumeten, prost.
Unland, f. Brache.
Unlänglich, *adv.*, unidan, unkrat, ni dolgo tega kar —, ni davno, pred kratkim; vor wenigen Augenblicken, totodi, tatodaj, *serb.* onomadne.
Unlateinisch, *adj.*, nelatinsk, latinsčini, latinšini nasproten.
Unlänglich, *adj.*, netajljiv (*V.* u. *Gutsm.*); es ist unlänglich, nihce ne more tajiti, tega ni tajiti, očitno je.
Unlängbarkeit, die, očitnost; kar se tajiti ne da.
Unlauter, *adj.*, nečist, moten, neodkritoserren.
Unlauterkeit, die, nečistota, nečistost; um die Unlauterkeit seiner Absichten an den Tag zu legen, da se izpriča, da nima odkritoserren, resnicnih namenov, naklepov.
Unleidlich, *adj.*, was sich nicht erleiden läßt, nepreterpljiv, neznosen, neprenesljiv, neprenasliv; abgeneigt, ungern zu erleiden, nepoterpeživ.
Unleidlichkeit, die, neprenesljivost, nepreterpljivost, neznosnost.
Unleisbar, *adj.*, kar se storiti ne more, nemogoč.
Unlenbar, *adj.*, neukreten.
Unlesbar, *Unleslich*, *adj.*, nebraven, kar se brati, čitati ne more.
Unlengbar, f. Unlänglich.
Unlenfelig, *adj.*, neprijuden, nevljuden.
Unlieb, *adj.*, neljub, neprijeten, neprisrčen, nedrag (*kroat.*).
Unlieblich, *adj.*, neljub, nelep, neprijeten, nemil, neljubeznjiv, neljube.
Unlieblichkeit, die, neljubeznjivost, neljubkost.
Unlößlich, *adj.*, neslaven, nevreden hvale, pohvale, nelep.
Unlust, der, neljupkar (*V.*).
Unlust, die, neveselje, neradost, nevolja, zopernost, neljubo, navelicje, merznost, merzkost; es stellte sich eine Unlust zum Essen

bei ihm ein, neče se mu več jesti, jed mu več ne diši; ne ljubi se mu; uperlo se mu je.

Unlustig, *adj.*, nevesel, klavern; mürisch, widerpenstig, unfreundlich, čemern, kisel, ne dobre volje; idy bin zu etwas unlustig, meni se kaj ne ljubi, neče se mi; unlustiges Wetter, žalostno, mežavo vreme; f. a. Unangenehm.

Unmacht, *die*, nemoč, slabost, nezmožnost.

Unmöglich, *adj.*, nemogočen, slaboten, nezmožen, nepremožen.

Unmanierlich, *adj.*, nepriljuden, nevljuden; f. a. Unartig.

Unmanierlichkeit, *die*, nepriljudnost, nevljudnost; f. a. Unart.

Umann, *der*, skopljesek; *fig.* mevža, baba, goljuf.

Umanubar, *adj.*, nedoraščen, nedorašen, männl. nach V. neženiven; weibl. nemoživna; nach *Gutm.* nemožat; f. a. Mannbar.

Umanubarkeit, *die*, nedoraslost.

Umanulich, *adj.*, nemošk, mehkužen, gem. babji, mevžast, možu nepristojin.

Umanulicheit, *die*, nemoštvo, mehkužnost.

Umaß, *das*, nezmera, nemera, brezmernost.

Umaßgeblich, *adj.* u. *adv.*, nezapovedaje, ne vrivaje svoje misli; nach meiner Umaßgeblichen Meinung, po moji (ponizni, skromni) misli, ki je pa ne vrivam nikomur; jez mislim tako, pa ne, de bi moglo biti po mojem.

Umaßig, *adj.*, nezmeren, brezmeren, nemeren, (nezmasen*), nach dem Russ. neumérjen, nevzderžin, čez (nad) mero, preveč, čez nemoč, ne z mero; als Vergroßerungswort, silno, neznano, nenavadno, da nikoli (ne) tega; der Wein, unmaßig getrunken, ist Gift, vino, brez mere pito, jestrup.

Umaßigkeit, *die*, brezmernost, nemérnost, nezmernost, netreznost, nach dem Russ. neumérjenost, nevzderžnost, (nezmasnost*).

Unmensch, *der*, nečlovek, živina ne človek, grozovitnik, divjak, nedušnik; f. a. Tyrann; Unmenschen, neljudje (*Vuk*).

Unmenschlich, *adj.*, nečlovešk, neljudsk, človeku neprimerjen, živinsk, divjašk, nedušen, nezdružen, neusmiljen, grozovit, kamnitiga serca; unmenſchlich laufen, čez nemoč leteti.

Unmenſchlichkeit, *die*, nečlovečnost, živinstvo, neusmiljenost, nezdruženost, grozovitost, terdoserčnost, grozovito, nečloveško delo, djanje.

Unmerkbar, **Unmerklich**, *adj.*, nečutin, neznamen, neopazljiv; *adv.*, malo po malo; brez poznanja, da ni znati, kako, kdaj.

Unmerklichkeit, *die*, nečutnost, nečutljivost, nepazljivost.

Unmerkbar, f. **Unmerklich**.

Unmilde, *die*, nemilost.

Unmittelbar, *adj.*, nach andern slav. W. neposrednej; unmittelbar oder mittelbar, naravnost ali nenaravnost; unmittelbare Ur-

sache, prvi, bližnji vzrok; sein unmittelbarer Befehl, povelje od njega samiga; unmittelbar Stadt, mesto samima cesarju, kralju podložno, naravnost cesarju podverženo; idy werde es ihm unmittelbar sagen, povem jo sam prav njemu; *adv.*, na ravnost, neposrednje.

Unmodisch, *adj.*, ne po, novi noši, modi.

Unmöglich, *adj.*, nemogoč, kar ni mogoče; es ist unmöglich, ne dá se, ne more biti, ne more se storiti, zgoditi, ni mogoče; es war ihm unmöglich zu thun, *kroat.* bil nemogoče to uciniti, *russ.* nevozmožnyj, *böhm.* u. *poln.* nemožny.

Unmöglichkeit, *die*, nemogočnost (*V.*), nemogoštvo (*Gutm.*); die Unmöglichkeit seiner Gesehung einsehen, spreviditi, da se več ne more ozdraviti; (unmögliche Dinge, bei *Gutm.* plave gosi, zelen pes, kakor pet krav za en groß).

Unmoralisch, f. **Unſittlich**.

Unmündig, *adj.*, nach der österr. Geseßgebung, bis zum 14. Jahre, nedorašel, nedoraščen, nedorašen, nedorasten, neodrasel; minderjährig, maloleten, nedoleten (beides auch im *Poln.*), neversten; unmündiges Alter, nezrela doba; f. a. Mündig.

Unmündigkeit, *die*, nedoraslost od. neodraslost, nedoračenost, nedorasčenost, neodrasčenost, neodrasčenost od. nedorasčnost (*Gutm.*); f. a. Minderjährigkeit; während seiner Unmündigkeit, dokler ne doraste.

Unmuth, *der*, nevolja, nezadovoljstvo, neveselje, otožnost, gnjev, dreselje.

Unmuthig, *adj.*, otožin, nevoljin, nevesel, žalosten, gnjeven, dresel; f. a. Verdrießlich.

Unmuthsvoll, *adj.*, ves nevoljin.

Unmutter, *die*, nemati (*Vuk*), mačeha, ne mati.

Unmütterlich, *adj.*, nematern, materi neprimeren; kakor sploh mati ne dela.

Unnachahmbar, **Unnachahmlich**, *adj.*, neposnemljiv, kar se ne da posnemati.

Unnachbarlich, *adj.*, nesoseden, nesosešk, ne tako, kakor se spodobi za soseda.

Unnachgeſungen, *adj.*, neposneman (od petja).

Unnachgiebig, *adj.*, neprizanesljiv, neodjenljiv; f. a. Nachgiebig.

Unnachſichtlich, *adj.*, brezmišlost, brez milosti, brez prizanesbe, kar se ne more odpustiti, spregledati.

Unnachtheilig, *adj.*, neškodljiv, ne v škodo, a. nedolžin.

Unnachtheiligkeit, *die*, neškodljivost.

Unnachbar, *adj.*, nepristopen, kamor se ne more priti.

Unname, *der*, nepravo ime, zdetek, priimek, pridevek.

Unnatur, *die*, nenaturstvo, naturi nasprotno.

Unnatürlich, *adj.*, nenaturen, nenatursk, kar ni po naturi, naturi nasproten; gegenbert, nurecht, narejen, (ne pravdansk *V.?*); f. a. Künstlich; unnatürlich essen, brez mere,

čez nemoč jesti; unnatürlich groß, neznano, strašno velik; f. a. Natürlich.

Unnatürlichkeit, die, nenaturnost.

Unnennbar, adj., neizrečen, neizrečljiv, neizročljiv, nedopovedljiv, neimenovan.

Unnennbarkeit, die, nedopovedljivost.

Unnötig, adj., nepotreben, kar ni potrebno, brez potrebe, odveč; unnötiger Weise, po nepotrebnem; (unnötig und schädlich, to je tako potrebno kakor tern v peti).

Unnötigkeit, die, nepotrebnost.

Unnütz, adj., kar nič ne rabi, za nikako rabo, nepriden, nekoristen, za nič, spriden, malovreden, kar nič ne zda, ne pomaga; zastonj; brez vsake koristi, neraben, nepridama; unnütz machen, skaziti, spriditi; unnütz werden, spriditi se; für jedes unnütze Wort, za vsako prazno, nepotrebno besedo; umsonst sich anstrengen, zastonj napejati, natezati se, se žiliti; unnützes Wort, auch žal-beseda; sich unnütz machen, šopiriti in repenčiti se, jezikovati in debelo odgovarjati komu; unnütze Sache, to mu pomore, kolikor slepimu sveča; unnütze Arbeit thun, prazno slamo mlatiti.

Unnützlich, adj., nekoristen, brez koristi.

Unnützlichkeit, die, nekorist(nost).

Unobligat, adj., nezapovedan.

Unordentlich, adj., neporeden (Gutm.), nesporeden, zmešan, zašarjen, napčen, nereden, neverdjan, serb. neureden; unordentlich leben, napčno, zanikarno živeti, brez reda; es liegt alles unordentlich, vse je zašarjeno, zmešano, raztreseno, razvlečeno; Razneseno, nepospravljeno; unordentliche Wünsche, nerodne, napčne, slabe želje.

Unordentlichkeit, die, nerednost, neverdjanost.

Unordnung, die, nerod, zmešnjava, zmeda, zmotnjava, napčnost, nerodnost; Unordnung der Möbeln im Zimmer, razvlaka (V.); eine ans Nachlässigkeit entstandene Unordnung, nemarnost; in Unordnung bringen, zmersiti, raznesti, zmešati, zaberložiti (Ravn.); alles liegt in Unordnung, vse je razvlečeno, razneseno; f. ob. Unordentlich; neredna, napčna navada, napaka, razvada.

Unorganisch, adj., neorgansk.

Unorganisch, adj., neurejen, neuravnan.

Unorganographisch, adj., nepravpisan.

Unpaar, adj., f. Ungerade; paar oder unpaar?, liha sodiv?

Unpäßlich, adj., nepapešk, papežu nepristojin.

Unparteiisch, Unparteilich, adj., keinen begünstigend, na nobeno stran (ne biti), nestransk, nepristran, neenostran, brez-izreken; samo na sebi, kakor je; gerecht, unparteiisch entscheiden, po pravici, ne glede na nikogar soditi.

Unparteilichkeit, die, nepristranost, nach Gutm. neednostranost.

Unpaß, adj., ne prav zdrav, malo bolan; er ist unpaß, ni mu (prav) dobro, ne čuti se dobro, nach V. bohlen (eig. fränkl.), bohav, naboglen (fränkl., bei Gutm.

boglen), serb. nelagodan; bei Gutm. nedožen (?), auch altst., lesast (?), ječast(?), tovast (?); durch's Eizen unpaß werden, böhm. zasedeti se; wenn ich unpaß werde, kadar mi kaj podé (podjati, podeti).

Unpassend, Unpaßlich, adj., neprilico, neprav, neprimeren, kar se ne veže, ne vjema, ne stika.

Unpaßlich, f. Unpaß.

Unpaßlichkeit, die, mala, lahka bolezen; Kränklichkeit, häufige Unpaßlichkeit, bohehnost, bolehavost, naboglenost, (bei Gutm. boglenost); ein leichter Anstoß der Gesundheit, z. B. Husten, Schnupfen, nadležnost.

Unpatriotisch, adj., nedomoljuben, nedomorodsk, brez domoljubja.

Unpersönlich, adj., neoseben.

Unpersönlichkeit, die, neosebnost.

Unpflicht, die, außerordentliche Abgabe, posebni davek; obrigkeitliche Abgabe, davščina, davšina.

Unpflichtig, adj., nedolžan, nezavezan.

Unpolit, adj., nepolikan, neuglajen.

Unpolitisch, adj., nepoliticoen; f. a. Unflug.

Unproportionirt, adj., brez primera, brezrazmeren, brezprimeren, nerazmeren.

Unrath, f. Unruhe.

Unrath, der, Unreinigkeiten, nesnaga, (bei Gutm. lajno (Koth), klat, operina, oplacina, kotje); Ausfchricht, smeti pl.; voll solchen Unrathes, smeten, zasmeten; ihn verursachen, zasmetiti, nasmetiti, smetiti; unnütze Dinge, soderga, šara, ropotija, klozinja; verschwenderische Handlung, potrata; Unrath merken, sumiti, opaziti, da se kaj slabiga prede, snuje, v mislih ima; zadišalo mu je; zvohati —; wozu dieser Unrath?, čemu ta potrata?

Unrätlich, adj., nicht sparsam, potratin, zapravljiv.

Unrathsam, adj., nevaren; es ist unrathsam, ni varno, ne kaže, tega bi (jez) ne svetoval.

Unrathscanal, f. Cloaf.

Unrecht, adv., mit der Wahrheit nicht übereinstimmend, unrichtig, falsch, neprav, napak; ich sehe unrecht, ne vidim prav, napak vidim; du bist sehr unrecht berichtet worden, tebi so vse napak povedali, ti si vse napak zvedil, tedi niso nič prav povedali, niso povedali resnice, po resnici; der Absicht, Bestimmung nicht gemäß, napak, ne kakor gre, kakor je treba; ich komme hier wohl unrecht, an einen andern Ort als ich wollte, prišel sim menda napak, neki nisim prav prišel; unrecht gehen, napak iti, ne prav iti, zaiti, zahajati; bei jemanden unrecht ankommen, wider Vermuthen die Absicht bei ihm nicht erreichen, pri-kom nalceti, skupiti si jo, spodletelo mo je; unrecht daran sein, motiti se; dem Gesehe, Rechte, der Billigkeit nicht gemäß, ne prav, po krivem; ungerecht, krivico, nepravico, ne lepo; adj., napčen oder nach V. napachen, neprav, nepravšen, kriv, krivicoen, (nach obigen Bedeutungen); die unrechte,

abichte Seite, narobe stran, *serb.* naličje, (bei *V.* auch oberto liec); dieser ist der unrechte, ta ni pravi; auf unrechten Wegen, po strani, ne po pravi poti; unrechtes Gut geheiht nicht, krivično blago nima toka; es ist so unrecht nicht, ni tako nemarno, slabo; auf unrechten Wegen sein, kaj napčniga, hudiga v mislih imeti, snovati; es ist in unrechte Hände gerathen, ni prišlo pravimu v roke; ich bin an den unrechten Mann gekommen, naštel sim; hier steht es nicht am unrechten Orte, to tukaj ni odveč, tukaj je na svojem mestu; das geht mit unrechten Dingen zu, to ne gre prav, to gre narobe, gre napak, to je vse napačno, to ni po pravici, ni samo na sebi; es ist in die unrechte Kchle gekommen, naštelo se je; die unrechte Kchle, dušnik, sapnik.

Unrecht, das, der Zustand, da etwas mit der Sache, Wahrheit nicht übereinstimmt; er hat Unrecht, nima prav, moti se, ne govori prav, *russ.* on neprav; jemanden Unrecht geben, komu česa ne poterediti; eine dem Geseze, Rechte, der Billigkeit zuwider laufende Handlung, krivica, nepravica, krivično djanje, delo, *serb.* krivda (*Vuk*), u. nepravda, (vergl. das slov. Sprichwort pravda je nepravda), *poln.* bezprawie; etwas mit Unrecht an sich bringen, kaj po krivem pridobiti, po krivici; mir geschieht Unrecht, meni se krivica godi, dela, se krivo godi (*V.*); er hat Unrecht bekommen (im Prozesse), pravdo je zgubil; einem Unrecht thun, krivico storiti, delati komu, pravico kratiti komu; der Unrecht thun, krivčnik.

Unrechtlich, *adj.*, nepraven, ne po pravici, nepošten.

Unrechtfertigkeit, die, nepravnost, nepoštenost.

Unrechtmäßig, *adj.*, nepostaven, krivičen, nepravichen, ne po pravici; der unrechtmäßige Besiz, nepostavna posest; unrechtmäßiger Gebrauch, napčna raba.

Unrechtmäßigkeit, die, nepostavnost, nepravichnost, krivičnost, napčnost.

Unredlich, *adj.*, nepošten, nemošk (*V.*), nepraveden (*M.* eig. ungerecht); der unredliche Besiz, nepoštena posest; ein unredlicher Mann, ne mož beseda, nepošten človek, brez poštenja, ne po vesti.

Unredlichkeit, die, nepoštenost, nemoštvo, nevestnost.

Unregbar, **Unregsam**, *adj.*, negibljiv, nezudljiv, nach *Gutsm.* a. nezmezljiv.

Unregelmäßig, *adj.*, nepravilen, nereden, neureden; napčno, napak, narobe.

Unregelmäßigkeit, die, nepravilnost, nerednost, neurednost.

Unreif, *adj.*, negodan, negoden, nezrel, nesezorjen (*Gutsm.*), nedozorel in and. *D.* a. nedozrel, nedospel; unreife Leibesfrucht, *serb.* nedonošče; unreifes Obst, nezrelo, zeleno sadje.

Unreife, die, negodnost, nezrelost.

Unreimlich, s. *Ungereimt*.

Unrein, *adj.*, nečeden, nečist, nesnažen,

umazan, neiztrebljen, smetiv od, smetljiv (*M.*, nicht ausgelehrt); povljan, gnajsen (edelhast); das Getreide ist unrein, voll Körner von Unkraut, žito je smetno (*V.*), glotnato, polno glote, neprebrano; ein Unreiner, nečistnik, umazanec; sich unrein machen, povajati se, umazati se, podelati se; s. *übr.* Beschmutzen; unreine Hände, *fig.* nečista vest; unreiner Grund, dno morja neprilično za sidro; unreines Schaf, garjeva ovca; unreine Sprache, jezik po tuje zavit, pola tujk; sie singt unrein, ne poje čisto, gladko, krepljiv; unreines Weis, nach *Gutsm.* dižna žena (während der Menstr.).

Unrein, **Unreinheit**, **Unreinigkeit**, die, nečednost, nesnažnost, nečistota; Schmutz, nesnaga, gerdoba, gnajus; bibl. grechnost; — neopranečina, neopranečina (*Vuk*).

Unreinlich, *adj.*, nečeden, nesnažen; sie ist unreinlich, ne ljubi snažnosti, nesnažna je.

Unrettbar, *adj.*, nerešljiv, neotet, neko-varjen (*St.*), kar nihče ne more rešiti, oteti pogabe.

Unrichtig, *adj.*, napčen, ne prav, nepravilen; die Uhr geht unrichtig, ura ne gre prav, ne kaže prav; unrichtig aussprechen, napak izgovoriti, ne kakor gre, negotov (ungewis), nereden, nezanesljiv (nicht verlässlich), neresničen (nicht wahrhaftig); s. a. Zerthümlich; unrichtiges Gewissen, slaba vest, huda vest.

Unrichtigkeit, die, nepravost, neresničnost, napčnost, nepravilnost, neurednost, pogresnost, nezanesljivost, pomotnost, neresnična, pomotna beseda, povedba, pomota; in diesem Buche kommen Unrichtigkeiten vor, v teh bukvah je marsikaj neresničniga, pomotniga, napčniga, kriviga.

Unritterlich, *adj.*, nevitešk, vitezu nepri-stojin.

Unrömis, *adj.*, Rimljanu nepristojin.

Unruhe, die, nepokoj, nemir, nepokojnost, nemirnost, hrap, šander (*Värm*), nepokojščina, nepokojšina (*Gutsm.*), zmeda, homatija, zmotnjava, *serb.* razmirica, raz. bezpokojstvo; sich Unruhe machen, skerbeti, v skerbeh, strahu biti; in der Uhr, nepokoj, nemirika (*Gutsm.*), potekelj; in Unruhe versetzen, prestrašiti, v strah pripraviti; Unruhe stiften, nepokoj delati, puntati; die Unruhe des Meeres brachte uns daren ab, —, ker je morje bilo nemirno, razburkano, ker ni bilo tiho, —.

Unruhig, *adj.*, nepokojin, nemiren, hrap-ljiv (*lärmend*); unruhig schlafen, nemirno spat; jemanden unruhig machen, zne-pokojiti, nepokojiti (*V.*) koga, znemiriti, zne-mirovati, v strah pripraviti, pripravljati koga; das Meer unruhig machen, razguzati, razburkati morje, morje plove; unruhig sein, nicht sitzen können, krivoritasti od, krivorititi (*M.*), neposajen, zgonjen, serboriti biti; unruhig hin und her gehen, v ketrice, v melce iti, hoditi, ne imeti, ne dati si mira; er ist immer unruhig, toliko ni pri mira, da bi veja k veji (*Augenlieb*) udarila.

Unruhlopf, der, nemirnež, nepokojnež.

Unruhlich, *adj.*, neslaven.

Unruhstifter, der, nepokojnež, puntar.

Unruhstiftung, die, puntanje.

Unruhvoll, *adj.*, ves nemiren, v strahu in skerbek.

Unse, *dat. pl.*, nam; *dat. dual.* uns zweien, nama; *acc. pl.*, nas; *dual.* uns zwei, naju, naji; *unter uns*, med nami; *in uns werfen*, v nas vreči; *in uns etwas finden*, zaslediti kaj v nas (nach V. *unr.* v nam); *wir fanden*, bliditi in uns, našli smo v sebi, pogledali smo v se.

Unsaft, *adj.*, nerahlo, ne na tihem; f. *übr.* Saft.

Unsäglich, *adj.*, neizrečen, nedopovedljiv; f. a. Unausprechlich.

Unsaft, *adj.*, nemehek, nerahel, nevoljan, netih, nekrotek, nepohleven; *er sagte ihm sein unsaftes Wort*, ni mu je rekel ostre, terde besede, žal-besede.

Unsauber, *adj.*, nesnažen, nečeden; f. a. Unrein; *unsauberer Geist*, hudi duh; *unsauberes Zeug*, nesnaga; *es ist nicht unsauber*, gerdo ravno ni, lepo bi še bilo; *umazan*, povaljan.

Unsauberkeit, die, der Wäsche, nesnaženost, umazanost; Schmutz, nesnaga, gerdo, gnjus; f. a. Unreinigkeit.

Unschädlich, *adj.*, neškodljiv, nevarljiv; *unschädliches Ding*, nedolžna reč; *unschädlich machen*, s poti spraviti; *das ist unschädlich*, to ne škoduje.

Unschädlichkeit, die, neškodljivost.

Unschamhaftig, *adj.*, nesramozljiv, nesramen.

Unschattig, *adj.*, brezsenčen, kar sence ne dela.

Unschätzbar, *adj.*, neprecenjen, neprecenljiv, neprešet; *unschätzlich*, izbran, izbiren (*kraat.*), *izverst* †, kar se ceniti ne da.

Unschätzbareit, die, neprecenljivost.

Unschönbar, *adj.*, f. Unansehnlich; *feinen Glanz*, fin lebhafes Ansehen habend, nesvetel, temen, neočiten; *nepomenschlich*, neznan, nekazen, kar se ne zdi biti mnogo, kar ne kaže, ne obeta nič posebniga.

Unschönbarkeit, die, temnost, blodost, neznanost, nepomenljivost, skromnost.

Unschick, f. Ungefahr.

Unschick, der, neprimernost.

Unschicklich, *adj.*, neprimeren, nepriraven, neprilicn, nespodoben, nepristojn; *das ist unschicklich*, to se ne spodobi; *zur unschicklichen Zeit*, ne o pravem, ne o svojem, primernem času; f. a. Unpassend.

Unschicklichkeit, die, nepravilnost, nepristojnost, neprilicnost, nespodobnost, nepristojna (reč, beseda), negaj (St.).

Unschiffbar, *adj.*, nevozen, nebroden, kar ladji ne nosi.

Unschiffbarkeit, die, waš ist die Ursache der Unschiffbarkeit dieses Flusses?, zakaj neki ta voda ni za ladje, ne nosi čolna?

Unschlichtig, f. Ungechlacht.

Unschlaffig, *adj.*, nezaspan, čil.

Unschlitt, das, loj; f. *übr.* Talg; mit Unschlitt überziehen, lojiti.

Unschlitt-, in Bism., lojeni, lojevi.

Unschlittkerze, die, lojeva, lojena sveča. lojenica; *der Docht davon*, vezih (? angebl. bei Birniz).

Unschlüssig, *adj.*, brez trdniga sklepa, neodločen; *unschlüssig sein*, cemat (V.), omahovati, omecovati (*Ravn.*) med enim in drugim sklepam; *ich bin noch unschlüssig*, nisim še za trdno, gotovo sklenil, nisim še odločil, ne vem, česa bi se poprijel.

Unschlüssigkeit, die, cemanje, omahovanje, omecovanje.

Unschmachhaft, *adj.*, neslasten, pust, nevkusen, neslan, plevek, kar človeku ne diši; f. a. Schmachhaft; *reines Wasser ist unschmachhaft*, čista voda nima (nikake) slasti, vkusa.

Unschmachhaftigkeit, die, neslast, neslastnost, pustota, nevkusnost, (*poln.* niesmak).

Unschmeckend, f. Unschmachhaft.

Unschmelzbar, *adj.*, neraztopljev, neraztaljev, nevarljiv.

Unschmelzbarkeit, die, netopljivost.

Unschmerzhaft, *adj.*, neboleč, brez bolečine.

Unschön, *adj.*, nelep, ne kaj lep, nekako gerd, nespodoben.

Unschuld, die, nedolžnost, nekrivost, čistost; *die Unschuld beweisen*, izkazati, da ni kriv, da je nedolžen; *in aller Unschuld etwas sagen*, lepo, prav, nedolžno, v svoji priprostosti, nevednosti kaj reči, ne misleč nič slabiga; *die Unschuld verführen*, zapeljati nedolžnost, t. j. nedolžniga človeka.

Unschuldig, *adj.*, nedolžen; *eines Verbrechens unschuldig*, nekriv; *unschuldiger Kinder Tag*, tepežni dan, pametva, in St. šapavica (*Gutsm.*), šapelica, šapanje, (šapati, *das Betr. verb.*), otepica (St.); *an etwas unschuldig sein*, nad čim nedolžen biti, pri čem ne biti kriv, ne imeti krivnje, deleža; *unschuldiger Weise*, po nedolžnem, nedolžno; *ich bin unschuldig*, nisim kriv; *unschuldiges Mädchen*, nedolžna, čista, sramožljiva, neomadežana deklica; *unschuldige Arznei*, neškodljivo, lahko, nedolžno vračilo; *stills, tih*, krotek kakor jagnje.

Unschuldigerklärung, die, odveza, razsodba, da je kdo nekriv, nedolžen.

Unschuldliche, die, nedolžna ljubezen.

Unschuldsmiene, die, nedolžni-obraz, pogled.

Unschuldsmörder, der, morivec nedolžnosti, zapeljivec.

Unschuldsvoll, *adj.*, ves nedolžen.

Unschuldswelt, die, svet nedolžnih.

Unschwer, *adj.*, netežek, lahak; *es ist unschwer zu errathen*, ni težko uganiti.

Unschwesternlich, *adj.*, nesestern, sestri neprimeren, ne kakor sestra.

Unsegen, der, neblagovitost, prekletstvo, reva, nesreča.

Unselbstständig, *adj.*, nesamostalen.

Unselbstständigkeit, die, nesamostalnost.

Unselig, *adj.*, nesrečen, neblažen.

Unseligkeit, die, nesrečnost, neblaženost.

Unser, *pron. pers. gen.*, unser einer, mi, nas eden, eden izmed nas; Vater unser, Oče naš; es sind unser vier, štirje smo; *pron. poss.*, naš; von zweien, vaji, vajin; in Beziehung auf das Subject des Satzes, svoj; unsere Stadt, naše mesto; unsers Gleichen, er, naš verstnik; sie, naša verstnica; auch inögemein, *vulg.* naše vere; die Schuld ist unser, mi smo krivi; unser ist das Land, zemlja je naša; wir haben unser Haus verkauft, prodali smo svojo hišo, prodali smo hišo; wo sind unsere Bücher?, kje so naše bukve?; *serb.* kje so nam knjige?; unser ist der Sieg, mi smo zmagali; das Unserere, naše, kar je našiga.

Unser lieben Frau Handschuh, der, rokavica Marije Device.

Unserige, **Unsrige**, der, die, das, naš, naša, naše; die Unsrigen, naši, naši ljudje, nach andern D. našinci; das Unsrige, naše, vse naše; nicht eure Tochter meine ich, sondern die unsrige, ne menim vaše hčere, ampak našo; mögen andere ihre Verdienste erheben, wir wollen von den unsrigen schweigen, naj drugi povzdigujejo svoje zaslugе, dobre dela, mi ne bomo govorili od svojih.

Unserthalben, **Unserwegen**, **Unserwissen**, zastran nas, za našo voljo, zavoljo nas.

Unsicfer, *adj.*, ne varen, nevarn, nestanovit, negotov (ungewiß), nezanesljiv; unsichere Hand, ne terdna roka, ki se trese, omahel (V.).

Unsicferheit, die, nevarnost, nestanovitnost, negotovost, omahlost (V.); wie er von der Unsicherheit des Weges vernommen, ko je zvedil, da pot ni varna —.

Unsicfbar, *adj.*, neviden, nevidljiv; kar se viditi ne more, ne dá; kar se neče pokazati; unsicfbare Sonnenfunterniß, nevidni solčni pomrak; unsicfbarer Weise, nevidoma; sich unsicfbar machen, unsicfbar werden, zginiti, (da ga nihče ne vidi, ne ugleda), zibniti (St.), zgubiti se izpred oči, skriti se.

Unsicfbarkeit, die, nevidnost, nevidljivost.

Unsicfbarmachung, die, prekritje, prekrivanje.

Unsiun, der, Mangel, Veranbung des Verstandes, brezumje, neumnost, nerazumnost, norost; ein Ausdrud, der keinen vernünftigen Begriff gewährt, neumna reč, beseda, blodnja, neumna, brezumnica †, *russ.* bezmyslica, neskladica; es ist wahrer Unsiun, was er schreibt, gole neumnosti piše, blede, da je strah.

Unsiunig, *adj.*, brezumen, neumen, budalast, nor; unsiunig werden, um zgubiti, v möglichem zmesati, mešati se, zmotiti, motiti se; unsiunig machen, oneumniti (V.), *böhm.* zblazniti; unsiunige Rede, neumne besede, bledenje; unsiunig laufen, neumno leteti, letati kakor tele, brez vse mere, nespametno; s. a. Irre, Verblüdt; der Unsiunig, brezumnik (Vuk).

Unsiunigkeit, die, brezumstvo, neumje,

brezumnost, nespamet; s. Unsiun; neumna beseda.

Unsiunlich, *adj.*, nepolten, nemesen, še po mesenem poželenji.

Unsiittig, die, gerda, napēna navada.

Unsiittig, *adj.*, nepōsten, razujzdan, gerdih navad in šeg; silen, viharen.

Unsiittlich, *adj.*, nenraven (od. nenaraven), nenravit, neēdin, slabiga, razujzdaniga življenja, ne lepiga obnašanja, gerdiga vedenja; unsiittliche Handlung, nelepo, pregrešno, nenravno djanje.

Unsiittlichkeit, die, nenravnost, nenravitost, neēdnost.

Unsiittsam, s. Unsiittig.

Unsiorglich, **Unsiorgsam**, *adj.*, neskerben, nemaren.

Unsprache, die, napēni, gerdj jeziki.

Unsrig, s. Unsrige.

Unsträdisch, *adj.*, ne po meščansko, nemestniško, ne mestničansko.

Unstandhaft, s. Unstät.

Unstät, *adj.*, nestanovit, nestalen, kakor veter potegne; ein unstäter Mensch, nestanovitnež, vetren, vetravast človek, *serb.* vetrenjak (neben vetrogonja), minljiv, spreminljiv; unstät und flüchtig sollst du sein, potikal se boš in bežal po zemlji (flor. Bibelsüßer.).

Unstäte, die, nesrečni, zakleti kraj, kjer ni dobro bivati.

Unstätigkeit, die, nestanovitost, nestanovitnost, vetrenost.

Unstättraut, das, divja rutica.

Unstatthast, *adj.*, was nicht gestattet werden kann, nedovoljen, nedovoljiv, nedopusčen, nedopušen, nedopustljiv, kar ne gre, kar se ne sme storiti, kar se ne more dovoliti; ungültig, nicht rechtsbeständig, neveljaven, kar pred postavno ne more obstati, obrekljati; nezdosten, slab.

Unstatthastigkeit, die, neveljavnost; ich habe nun die Unstatthastigkeit meines Wunsches eingesehen, spoznal sim sedaj, da se ne more dovoliti, kar bi jez rad.

Unsterblich, *adj.*, gewöhnl., obwohl unricht. neumerjōc. nach *Gutsm.* u. *V.* neumerljiv, *serb.* (Vuk) u. *russ.* brezsmertni; die Unsterblichen, brezsmertniki, im heid. Bez., bogovi; unsterblicher Ruhm, večna, neminljiva, neugasljiva slava.

Unsterblichkeit, die, neumerjōcnost, neumerljivost, brezsmertnost; der Beweis von der Unsterblichkeit der Seele, dokaz, da duša je brezsmertna, da duša ne umre.

Unstern, der, nesrečna zvezda, nesreča, hudo naključje. (ura je nesrečna bila, ko je mati me rodila, *Gutsm.*); s. a. Unfall.

Unstener, die, nadležni davek.

Unstenerbar, *adj.*, davku nepodveržen, prost, svoboden.

Unstrafbar, *adj.*, nestrahljiv, nekaznjiv, nekaznovaren.

Unsträflich, *adj.*, nedolžen, nekriv, brez graje in madeža, čist.

Unsträflichkeit, die, nekaznjivost.

Unstreitbar, *adj.*, ne dober za boj, za orožje.

Unstreitig, *adj.*, gotov, nedvomljiv, kar se spodbi, tajiti ne more; kar prepiru, razpору ni podvrženo.

Unstreitigkeit, *die*, neprepirnost.

Unstudirt, *adj.*, neučen, neizurjen, neizolán, neuk; f. a. Natürlich, Ungezwungen.

Unsunbar, *adj.*, neizbrisljiv, nespokorljiv, nespokoriven.

Unständig, *adj.*, negrešin.

Unständigkeits, *die*, negrečnost.

Untadelhaft, *adj.*, brez graje, brez madeža.

Untadelhaftigkeit, *die*, negrajljivost; brezmadežnost.

Untadelig, f. Untadelhaft.

Untauglich, *adj.*, neveljaven, nepripraven, (*kroat.*) neprikladen, ne za —, ne za to, za nič, zanikern; f. a. Tauglich, Unfähig; er ist untauglich für den Militärdienst, ni za vojaka, vojaščino, vojašino.

Untauglichkeit, *die*, nepripravnost.

Unten, *adv.*, doli, dolej, zdoli, zdolej, spodí, spodej, (*altst.* dola, *russ.* v nizu); unten am Berge, doli pod hribo, v znožji, v podnožji hriba; odzdoli, odzdolej, odspodí, odspodej; von unten aus, odspodí ven; von unten her, od spodí sem; unten hin, odspodej tje; von unten auf, odspodí gor; unten an gehen, stehen, sitzen, na zadnjem mestu iti, stati, sedeti; unten am Weingarten, v znožji vinograda; ganz unten, na dnu, na tleh, pri tleh; von unten auf dienen, od maliga, od najnižje stopnje služiti; einer Sache von unten weg etwas nehmen, spodsneti, spodsnemati čemu kaj; von unten weg hauen, beißen, spodsekati, spodgrizniti, podgrizniti; unten anrühren, abbrechen, podšiti, podšivati, podlomiti; unten, unter etwas setzen, podstaviti uff, mitteltst spod — od. pod —; unten wachsen, spodrasti, podraščati, podrašati; das Unten, dolnje mesto; von oben bis unten beschreiben, meriti z očmi, pogledati od glave do nog, do tal.

Untenher, Untenhin, *adv.*, odspodí sem, odzdoli sem, odspodí tje, odzdoli tje; f. oben.

Unter, *adj.*, der, die, das untere, eig. dolnji, zdolnji, spodnji, dolenji; der Würde nach, d. i. der niedere, spodnji, nižji; die unteren Schulen, spodnje, nižji, male šole; die unteren Kräfte der Seele, nižji dušne moči; der Gewalt nach niedriger, nižji, podružni; er ist vom Untern übertroffen worden, nižji ga je prekosil; Unterfnecht, mali hlapec; der untere Theil, spodnji del; der Untere im Kartenspiel, dolnjak (*Vuk*), spodnjak, spodinec (*Gutm.*); der unterste, najnižji, najspodnjiši, poslednji, zadnji; das Oberste zu unterst kehren, f. Oberst; die untere Behörde, nižji oblast; Unter-Oesterreich, dolnja Avstrija; die untern Götter (nach d. heid. Weg.), mali bogovi.

Unter, *praep.*, inögemein pod; unter einem Baume sitzen, pod drevesom sedeti; sich un-

ter einen Baum setzen, pod drevo sesti; unter dem Arme tragen, pod pazduho nositi; auch med; z. B. unter Tages, Weges, Eßens, po dnevu, med potjo, spotama, med jedjo, auch gredoč, jedoč (jedoch nur in Bezug auf das Subject des Tages); ein Mißbefinden mit andern Dingen, gleichsam in der Mitte derselben, bedeutend, med, izmed, vsred; z. B. einer unter ihnen, unter zweien Uebeln das kleinste, der größte unter allen, das soll unter uns bleiben, unter uns gesagt, eden med njimi, auch izmed njih, med dvema zlema, hudima nar manji, nar veči med vsimi, to ostani med nami, med nami (bodi) rečeno; eine Coexistenz der Zeit nach bedeutend, d. i. während; z. B. unter der Arbeit einschlafen, unter der Zeit, d. i. inbessen, med delam, pri delu zaspati, med tem časom, med tem; f. übr. Während; wir lieben uns unter einander, ljubimo se med sabo, drug družiga; eine Bewegung oder Handlung nach der Mitte mehrerer Dinge, gleichsam ein Ding mit andern zu vermengen, bedeutend, med (mit dem *acc.*); z. B. einen unter die Totten rechnen, unter die Rechtschaffenen gehören, die Leute unter sich theilen, sich unter die Träger mengen uff., koga med mertve šteti, med postene štet bit, rop med sebo deliti, med otrobe mešati se; unter die Leute, med ljudi; wer sich unter die Träger mischt, den freffen die Säure, kdor se med otrobe meša, ga svinje snedo; das Verhältniß des geringern Ranges bezeichnend; za (mit *instr.*), z. B. du bist weit unter ihm, dalje za njim si; er saß unter mir, za menoj je sedel; er ist unter mir, pod mano je, nižji je od mene; das Verhältniß der geringern Zahl, eines geringern Preises bedeutend, spod oder izpod, pod; z. B. unter zehn Thalern kann ich es nicht geben, ne morem dati spod deset tolarjev; unter dem gewöhnlichen Preise verkaufen, pod navadno ceno prodati, prodajati; das Verhältniß einer geringern Zahl, der Zeit nach bedeutend, pred, v; z. B. unter zehn Tagen, Monaten, Stunden uff. werthe ich nicht fertig, pred desetimi dnevi, mesci, urami ne bom dodelal; den Tod unter dem Bilde des Schlafes darstellen, malati smert s podobo, v podobi spanja; unter der Verbindung, dem Schrine, dem Vorwande uff., s tem pogojem, s to pogodbo, z videzam, izgovoram; unter seiner eigenen Hand und Unterschrift, z njegovim (oder svojom) lastnim podpisam; unter der Gestalt eines Fremdlinge, s ptujo podobo, v podobi tujca; unter etwas hervor, spod, izpod česa; unter der Bank hervorziehen, spod klopi potegniti; die Vögel unter dem Himmel, ptici pod nebam, izpod neba; unter Karl dem Großen, za Karla Velikiga; unter Strafe von —, pod kaznjico; unter sonstiger Unglückseligkeit, ker bi sicer ne veljalo; ein Mädchen unter 14 Jahren, deklica, ki še nima 14 let; ich schrieb Dir unter dem vorigen Monate, pisal sim ti pretečeniga meseca; unter der Hand zu stellen, skrivaj dati, dajati; etwas unter den

Händen haben, daran arbeiten, kaj ravno delati, kaj ravno v delu imeti; unter Wasser stehen, pod vodo biti, zaliti, zatopljen; Kinder, die da zweijährig und darunter waren, po dve leti in manj starih otrok; unter einer Decke stehen, s. Decke; unter die Erde bringen, pod zemljo spraviti; unter vier Augen, med nama, ko sva samo dva, med dvema, brez prič; unter den Wassen sein, pod orožjem, v orožji biti; einem etwas unter den Fuß geben, skrivaje poročiti, skripen svet dati komu; unter dem Gesetze sein, postavi podveržen biti; unter Schloß, pod ključem; unter seine Herrschaft bringen, pod se spraviti, v svojo oblast dobiti; unter die Soldaten gehen, k vojakam iti; er wurde unter dem Namen, der Sohn Syrach's, sehr berühmt, po imenu Sirahov sin, je silno slovel; eine Arznei, welche unter dem Namen des Iherias'es bekannt ist, zdravilo, ktero terjak imenujejo; er ist unter dem Namen des Großen bekannt, imenujejo ga velikga, po priimku, imenu veliki; etwas unter die Füße treten, poteptati kaj, z nogami teptati; unter Segel gehen, odpeljati se, odjadriti, odriniti, na morje iti; jemanden unter die Augen sehen, komu v oči gledati; jemanden unter die Augen treten, kommen, komu pred oči stopiti, priti; Grobheiten unter die Augen sagen, debele v zobe govoriti; unter die Nase reiben, pod nos podrobiti, dati, očitati komu kaj; alles unter einander werfen, mischen, kolobocijo delati, zbroditi, zmešati vse; alles unter und über einander, (pelo mèle), vse prek.

Unter, *adv.*, mit unter, v mes, vmes, med drugim, z drugimi vred; 3. B. mit unter gehen, laufen, vmes iti, teči; es gibt mit unter noch ehrliche Leute, so so nekteri pošteni vmes, med njimi, vmesama (*Gutsn.*); mit unter requete es auch, včas je pa tudi dez sel; in Pfaffen, pod—, za—; mit Gaulewörtern, eine Unterordnung anzeigend, mali, podružni, nizi; nach and. D. a. pod—; unten befindlich, spodnji, dolnji.

Unterabtheilung, *die*, nach V. podrazdelok, podrazdel; untere Klasse, nizi, spodnji red, razred.

Unteradern, *v. a.*, podorati, podoravati, zaorati, zaoravati.

Unteradmiral, *der*, mali admiral, admiralov namestnik, podadmiral (*poln.*).

Unteramt, *das*, nizi, spodnji ured.

Unteramtlichkeit, *die*, podrejenost, podložnost.

Unterarbeiten, *v. a.*, spraviti pod kaj.

Unterarme, *s. Unterleine*.

Unterarm, *der*, dolnji konec roke (od lakta do pesti).

Unterärmel, *der*, dolnji rokav.

Unterart, *die*, nizi razpol.

Unterarzt, *der*, nizi zdravnik, podzdravnik, podvrač, (*russ.*, *böhm.* u. *poln.* podlekar).

Unterasscheher, *der*, mali nadzornik.

Unterangewies, *das*, dolnja trepavnica.

Unterapfen, *v. a.*, podpeči, vmes peči.

Unterballen, *der*, Architrav, Architrav, spodnji sočnik (*V.*); zwischen ihm und den Oberballen kommt ein Querballen zu liegen, strebina (*V.*).

Unterband, *das*, podveza.

Unterbauf, *die*, spodnja, najnižji, zadnja klop.

Unterbau, *der*, Grunblage, Grundbau, nach V. podzid(anje), podzidje, zid v tla, podstava, spodnje delo; im Bergbau, podkop.

Unterbauch, *der*, nach V. spodnji trebbh, podtrebuh, (viell. podtrebäse), pod popkam trebuh, dolnja stran trebaha.

Unterbauchgegend, *die*, podtrebäse.

Unterbaunen, *v. a.*, ein gemauertes Gebäude, podzidati, podzidavati, ein hölzernes, podcimprati; beides podstavi, podstavljeni, podkopati, podkopavati.

Unterbeamte, *der*, nizi urednik.

Unterbefehlshaber, *der*, poveljnikov namestnik, namestni, mali poveljnik, podpoveljnik.

Unterbegriff, *der*, nizi členek, stavek.

Unterbeförde, *die*, nizi oblast, gosposka.

Unterbeinkleid, *das*, spodnje hlače, spodnjice.

Unterbett, *das*, postelja (na kateri se leži), blazina.

Unterbetten, *v. a.*, podložiti, podlagati, podstavi, podstlati.

Unterbiege, *die*, spodnji del panja.

Unterbevollmächtigte, *der*, namestni pooblastenec.

Unterbiegen, *v. a.*, podpogniti, podviti, podvhati.

Unterbinden, *v. a.*, podvezati, podvezovati; die Nabelschnur unterbinden, popek zavézati, zavézovati.

Unterbindung, *die*, podvez, podvezovanje.

Unterbißhof, *der*, mali škof.

Unterblasen, *v. a.*, podpihniti, podpihati, podpihovati, s pihanjem spraviti pod —.

Unterblatt, *das*, spodnji list, spodnje peró; f. a. Folie.

Unterblech, *das*, podloženi pleh*.

Unterbleiben, *v. n.*, zaostati, tako ostati, zaostajati, opustiti se, ne izpeljati se, ne zgoditi se.

Unterboden, *der*, spodnja pola pri gumbih.

Unterbohren, *v. a.*, podvertati.

Unterbraunt, *adj.*, pogorel.

Unterbrechen, *v. a.*, pretergati kaj, prejenjati, prenehati v čem, ustaviti kaj; jemanden im Reden, besedo ustaviti, seci, segati komu v besedo, skakati v besedo, presekati besedo, govor; die Ruhe, motiti; den Lauf des Wassers unterbrechen, ustaviti, zastanoviti vodo; unterbrochener Weise, pretergama.

Unterbrechung, *die*, prenehljej, preterg (*Vuk*); preterganje; ohne Unterbrechung, brez preterga, nepretergama, naprenehama.

Unterbreiten, *v. a.*, jemanden ein Tuch unterbreiten, podgarniti, podgrinjati; ein Gefuch, podati, uložiti prošnja.

Unterbringen, *v. a.*, unter ein Obdach

bringen, pod streho spraviti, pod streho djati, devati, nastaniti, nastanovati; an einen sichern Ort bringen, shraniti, hraniti dati; na varno mesto djati; ein Kapital auf Interessen, einen Bedienten bei einem Herrn, seine Kinder gut unterbringen, denar naložiti, hlapca v službo pripraviti, otroke dobrim ljudem v roke dati, izročiti, preskerbeti.

Unterbrochen, v. a., zdrobiti, drobiti kaj med kaj.

Unterburg, die, podgradje.

Unterbüßen, v. n., in den Salzwerfen, nehali delati.

Unterdach, das, podstrešek, *podstrežje, spodnja streha.

Unterdachboden, der, peter, m. (Jan.).

Unterdamm, der, spodnja gradba.

Unterdecke, die, spodnja odeja, plahla.

Unterdecken, f. Unterbreiten.

Unterdes, Unterdesen, adv., ta čas, v tem, med tem, v to; f. a. Indessen.

Unterdiakon, der, poddijakon (Gutm.).

Unterdialekt, der, podnarečje.

Unterdrängen, v. a., pognati, tiščati, tišati pod kaj, med kaj.

Unterdrängen, v. a., zasukati pod kaj, podviti.

Unterdrücken, v. a., natisniti pod kaj.

Unterdrücken, v. a., geringere Personen, Arme, Glende uff. unterdrücken, tlačiti, stiskati koga, zatirati, guliti koga, gnjesti, krivico delati komu; die Entstehung, den Ausbruch, die Fortdauer einer Sache, das Unkraut, eine Fenerdbrand, einen Argwohn uff. unterdrücken, zatreti, zatirati, zadušiti, došiti, zamoriti; den Born unterdrücken, požreti, požirati, ne kazati; eine Schrift, utajiti, skriti, ne dati na dan; f. a. Vertuschen, Bedrücken; Pflanzen unterdrücken (eine unterdrückt die andere), zatopiti, topiti, zamoriti drugo; von Bäumen, prerasti drugo; ein Wort, besedo pregrizniti.

Unterdrücker, der, wer geringere Personen unterdrückt, stiskavec, zatiravec, zatirač, stiskač.

Unterdrückung, die, zatir, zatiranje, tlačenje, stiskanje, utajba, skritje; sein Augenmerk zuverberst auf die Unterdrückung des Aufstuhres richten, gledati naj pred na to, kako bi se zadušil punt.

Unterdrückungsgeist, der, Unterdrückungslust, die, zatirljivost.

Unterdrücken, sich, v. r., pripogniti se pod kaj, pod čim.

Untere, der, die, das, f. Unter, adj.

Unteregen, v. a., podvleči, podvlačiti, podbrnati.

Untereinander, besser: unter einander, etwas unter einander mischen, eno med drugo mešati, auch skup zmešati, mešati; es liegt alles unter einander, vse vprek, eno med drugim leži; f. a. Unter.

Untereingese, das, podsnova.

Untereingehmer, der, mali, niži davkar.

Untereinst, Untereinsten, Untereinstens, f. Unteressen, Indessen.

Untereinteilung, f. Unterabtheilung.

Untereitern, v. n., podnožiti se.

Untereirdeschoss, f. Souterrain.

Untereissen, f. Weiberbrod.

Untersafhen, f. Untersangen, sich.

Untersafhen, v. n., peljati se kam pod streho; im Bergbaue, podkopati, podkopavati; die Grze untersafhen, mit den Stollörtern bis unter die Grze kommen, pod rudo kopati, podkopati; bei den Maurern, podzidati; Heu untersafhen, seno pod streho zvoziti, voziti; f. a. Unterbrechen (im Reden).

Untersangen, sich, v. r., etwas Verbotenes verwegen unternehmen, derzniti, prederzniti se, lotiti se, smeti (Gutm.), poprijeti se, na se vzeti, jemati, (schlecht) podstopiti se; wie unterfängt du dich?, kako se prederzneš, smeš? kako si upaš?

Untersangen, das, prederznost, polot, lotitev.

Untersaf, das, dolnji sodček, dolnja kad.

Untersaffen, v. a., seči pod —, prijeti pod (n. pr. pazduho).

Untersaulen, v. n., podgnjiti.

Untersaülen, v. a., podpiliti.

Unterseldherr, der, mali, namestni vojvod.

Untersertigen, v. a. u. r., podpisati.

Untersertigung, die, podpis.

Untersernern, v. a., podkuriti, podnetiti, podpaliti.

Untersflüche, die, spodnja, podstavna ploščad, spodnja plat, spodnje lice, spodnja pola, kar je pod zemljo.

Untersflechten, v. a., podplesti, podpletati, vplesti med —.

Untersfliegen, v. n., leteti pod kaj.

Untersfliehen, v. n., bežati pod kaj (pod streho).

Untersfließen, v. n., teči pod kaj.

Untersflüchten, f. Untersfliehen.

Untersfürster, der, niži, mali logar.

Untersfressen, v. a., podjesti, podjedati, podriti, podkopati, podmleti.

Untersfrüchte, pl., podzemeljski sadeži.

Untersführen, v. a., peljati, voditi pod kaj.

Untersführer, der, niži vodnik ali poveljnik.

Untersfuß, der, spodnji del noge, spodnja noga, stopalo.

Untersutter, das, podloga, podleka; f. a. Futter.

Untersuttern, v. a., podložiti; f. übr. Futter.

Untergang, der, Niedergang der Himmelskörper, zahod, zaton (Gutm.), serb. zapad; die Zerstörung, das Aufhören des Daseins eines Dinges (interitus), pogin, razpad, poguba, konec, končanje; den Untergang bereiten, pogubiti, ugonobiti, pokončati; f. a. Versink; Untergang der Welt, konec sveta; beim Untergange der Sonne, ko solnce zahaja, v zaton ide, ko je solnce zahajalo; f. a. Umgang; das ist mein Untergang, to je moja smert.

Untergänger, der, zapriseženi obhodnik.

Untergangstag, der, dan pogina.

Untergattung, die, podpleme.

Untergebäu, **Untergebäude**, das, gemauertes, spodnje zidanje, podzidje, spodnji, dolnji del poslopja; gemauertes, spodnje cimpranje*.

Untergeben, v. a., pod oblast dati, izročiti, v roko dati, (nach *Gutsn.* poddati, *rus.*), podvroči; v. r., f. *Ergeben*, sich; untergeben, podložiti, kdor je pod kom; das *Untergebene*, angebl. in *Rt.* področje (*Vuk*); der *Untergebene*, področnik (*Vuk*).

Untergebirge, das, podgorje.

Untergebiss, das, zobje spodnje čeljusti, spodnje ozobje†.

Untergehen, v. n., von *Himmelskörpern*, zaiti, zahajati, v zaton iti; die *Sonne* geht unter, solnce zahaja, (bei *V.* *zakerme*?), gre v zaton (*Gutsn.*); unter die *Oberfläche* gehen, verschwinden, potopiti se, k danu iti, utoniti, potapljati se; das *Schiff* geht unter, ladja se je potopila, se potaplja, gre k danu, je utonila, pogrezniti se; aufhören, vernichtet, zerstört werden, pogubiti se, končan, razdjan biti, konec imeti, v nič priti, iti, zginiti, poginiti, giniti (v. *impf.*), konec biti koga, česa; in *Sünden* untergehen, v grehih, grešno poginiti; untergehend, zahajajo.

Untergebölz, f. *Unterholz*.

Untergebörig, adj., podložiti.

Untergebülse, der, mali pomočnik.

Untergeistliche, der, niži duhoven.

Untergemach, das, spodnja soba, izba; spodnje stanje, spodnja hiša.

Untergeordnet, f. *Unterordnen*.

Untergerecht, das, niži sodnija.

Untergerinne, das, dolnji žleb.

Untergeschoss, das, f. *Erdgeschoss* (spodnja hiša).

Untergestell, das, der untere Theil an einer *Rutsche*, konci *pl.* (*V.*).

Untergewand, das, spodnja obleka.

Untergewehr, das, spodnje orožje, t. j. sablja, sabla.

Untergießen, v. a., podliti, podliti, uliti pod kaj.

Untergott, der, (nach *heidn.* Begriff) mali bog.

Untergraben, v. a., podkopati, spodkopati, podkopavati, (in *Unterfr.* u. *serb.* podkopati), podriti, podkope delati, fig. omajati, podreti; den *Dünger*, zagrebsti, podsipati; eine vom *Strome* untergrabene *Stelle*, podmol.

Untergräber, der, spodkopovavec.

Untergrabung, die, spodkopovanje.

Untergras, das, otava.

Untergraben, v. a., nach *V.* podseči, podsegati, seči, segati pod kaj.

Untergrundpflanz, der, drevo za slabejši njive.

Untergurt, der, podpas.

Untergürtel, v. a., podpasati, področati (*Unterfr.*).

Unterhaar, das, an *Perücken*, lasje pod tilnikom, spodnji lasje.

Unterhaben, v. a., opravilo, delo imeti s čim, v roko vzeti kaj, opravljati kaj; er hat den *Segner* unter, pod se ga je spravil, zmašil; suknjo pod suknjo na sebi imeti.

Unterhaden, v. a., sosekati med kaj.

Unterhaken, v. a., s kljuko pod kaj pogniti, spraviti.

Unterhalb, adv., spodi, zdoli; unterhalb der *Stadt*, pod mestom, doli za mestom.

Unterhals, der, bei *Offen*, nader.

Unterhalt, der, živež, življenje, oskerbljenje, vzdrževanje (?), vse potrebno; bei den *Thieren*, reja, kerna, pica, klaja (in dem Sinne ist *Futter* gebräuchlich, f. d.); *Unterhalt* der *Güter*, obdrževanje(?), hranjenje v dobrem stanu; *Unterhalt* *suchen*, živeža iskati.

Unterhalten, v. a., unter etwas halten, um etwas darin anzunehmen, spodej, pod kaj deržati, nastaviti, nastavljati pod kaj, podstaviti; die *Fortdauer* eines Dinges erhalten, obdržati, obdrževati, v dobrem stanu ohraniti, hraniti; jemanden unterhalten durch *Reichung* der *Nahrung*, *Kleidung* ufl., oskerbeti, živiti, oskerbovati, vzdržati, vzdrževati (auch *kroat.* u. *serb.*), rediti; *Wief* unterhalten, živino rediti, imeti; unterstützen, *podpirati*; *Liebe* unterhalten, ljubezen imeti, rediti; *Geuer* unterhalten, oženj imeti in prilagati, da ne ugasne; jemanden unterhalten, ihm die *Zeit* mit *Gesprächen* verkürzen, kratkočas delati, čas kratiti komu; sich von etwas, sich mit jemanden unterhalten, od česa s kom govoriti, kramljati, pogovarjati se, meniti se, pomenkovati se; sich unterhalten, kratkočasovati se, veseliti se, dobre volje biti, kratek čas imeti, delati si; *serb.* zabaviti, zabavljati kaj, se; einen *Briefwechsel* unterhalten, pisati si pisma eden drugimu; ein *Gespräch* unterhalten, dalj časa govoriti; f. *Fortsetzen*; wie habet ihr euch unterhalten?, kakšne volje ste bili? kako ste se imeli, nosili (*Met.*)?; sich unterhalten lassen, freiwillig *Soldat* werden lassen, v vojak, soldato iti.

Unterhaltend, adj., kratkočasen, zgovoren, nach *and.* D. zabaven.

Unterhalter, der, vzdržnik, vzdrževavec, ohranivec, kratkočasnik.

Unterhalterin, die, vzdrževavka, ohranivka, kratkočasnica.

Unterhaltskosten, pl., stroški za vzdrževanje česa.

Unterhaltsmangel, der, aus *Unterhaltsmangel*, ker nima živeža in česar mu je potreba.

Unterhaltsmittel, f. *Unterhalt*.

Unterhaltung, die, nach der *Bedeutung* des *Zeitwortes*, obdrževanje, hranjenje v dobrem stanu, oskerbljenje, vzdrževanje; *Kurzweile*, kratkočasovanje, vzdržanje časa, dobre volje, veselica, *serb.* zabava; s čimur se človek veseli, razveseljuje, čas

krati, govorica, pogovor, pomenkovanje; sie ließen sich in eine Unterhaltung ein, jeli so se pomenkovati.

Unterhaltungsgabe, die, lastnost, po kateri kdo zna drugim čas kratiti in razveseljovati jih; prijetna zgovornost.

Unterhaltungskosten, f. **Unterhaltungskosten**.

Unterhämmer, v. a., s. klavnam podbiti.

Unterhandeln, v. n. u. a., etično, einen Frieden uff. unterhandeln, pogajati se, ravnati za kaj, za mir ravnati; als Näfser, mešetiti, mešetariti komu; dogovarjati se.

Unterhändler, der, pogajavec; Vermittler, srednik; Näfser, mešetar; f. **Diplomat**.

Unterhändlerin, die, pogajavka, srednica, mešetarica.

Unterhandlung, die, pogajanje; mešetovanje; eine Unterhandlung pflegen, pogajati se, ravnati za kaj.

Unterhandlungskunst, die, znanje, dobro pogajati se, dogovarjati se.

Unterhandlungsschiff, f. **Parlamentairschiff**.

Unterhaken, v. a., podgrabiti, zgrabiti pod kaj.

Unterhaken, v. n., dihniti pod kaj.

Unterhauen, v. a., spodsekati, spodsekovati, sosekati med kaj.

Unterhaupt, das, spodnja stran glave.

Unterhaus, das, spodnja hiša; im Parlament, spodnjica, dolnja zbornica.

Unterhaut, die, spodnja koža.

Unterheerführer, der, general-lajtnant.

Unterhefen, die, spodnje drože.

Unterhefenbier, das, ol spodnjih drož.

Unterhelfen, v. n., pomoči, pomagati komu pod streho, na varno.

Unterhemd, das, spodnja srajca ali robača, (interfat*), nach *Gutsm.* podsrajca.

Unterherd, der, dolnji konec ognjišča, ognjiša.

Unterherrschaft, die, manjši, nizi gosposčina, gosposčina.

Unterhirt, der, mali pastir.

Unterhöhlen, v. a., spoditi, spodvertati, nach *V.* podvotliti, podlunknati; unterminiren, podkopati.

Unterhölle, die, naj globokejši, naj spodnjiši pekel.

Unterholz, das, Gesträuch, hosta, germovje, nizko lesovje, spodraščina.

Unterhofen, pl., spodnje hlače, svitice (*Gutsm.* u. *kroat.*), spodnjice.

Unterhüpfen, v. n., skočiti, smukniti pod kaj.

Unterirdisch, adj., podzemeljsk; adv., pod zemljo.

Unterjagd, die, manjši lov.

Unterjäger, der, mali lovec.

Unterjochen, v. a., pod se, pod jarem spraviti, podvreči si, a. podjarmiti (*altst.*).

Unterjocher, der, podjarmovavec; f. a. *Eroberer*.

Unterjochung, die, podjarmljenje, premanjanje, sužnost, jarem.

Unterjunge, der, mali hlapčič.

Unterlücken, v. a., podčesati, podčesavati.

Unterlammer, die, spodnja kamra*.

Unterlammeramt, das, podkamerstvo*.

Unterlammerer, der, podkarnik, podključar.

Unterlammerherr, der, mali ključar.

Unterkanzler, der, mali kancelir.

Unterkauf, der, mešetenje.

Unterkauf, **Unterkauf**, der, f. **Näfser**, **Senjal**; ein Höfe, geringer Krämer, brannevec.

Unterkehle, die, das Unterinn, der Kober in der gemeinen Sprechart, podbradek.

Unterkehlner, der, mali točnik ali natakar.

Unterkehlner, der, spodnja deljost.

Unterkieme, die, spodnje uho ribje, spodnja dihavka.

Unterkiem, das, podbradek.

Unterkiem, das, spodnja, blazinica (pod več blazinami).

Unterkleben, v. a., podlepiti kaj.

Unterkleid, das, spodnja, notranja obleka; Beinkleider, hlače.

Unterkleid, der, mali hlapec.

Unterklufen, v. a., podgnjesti, ugnjesti, zamesiti med drugo.

Unterklüpfen, v. a., zapeti pod čim.

Unterkuh, der, mali kuhar.

Unterkuhrube, die, kavra; f. a. *Kohlrabi*.

Unterkommen, v. n., priti pod kaj; Obdach bekommen, pod streho priti, streho dobiti; stan(ovanje) najti, dobiti; einen Dienst finden, službo dobiti, v službo priti, mesto dobiti.

Unterkommen, das, streha, prebivanje, prostor, varno mesto, suhota, služba.

Unterkönig, der, kraljev namestnik, namestni, podružni (*V.*) kralj, nach *Gutsm.* podkralj.

Unterkrönen, v. n., moči (priti, iti) pod kaj.

Unterkrone, das, podrešetina, opremek, očinki, spolek (*Medv.* von plati).

Unterkröbig, adj., unter der Oberfläche mit Eiter versehen, ognjojen pod kožo, gnjojen, podkožnik.

Unterkranz, der, an den Kränzen, spodnja polza (*V.*).

Unterkrichen, v. n., zlesti, lesti pod kaj, podlesti, spolaziti.

Unterkrigen, v. a., v pest dobiti; wenn sie ihn unterkrigen, če jim pride v pest.

Unterkrigeln, v. a., sich, v. r., podčesati se, (kaj).

Unterkrümmen, v. a., podviti, podkriviti.

Unterkrust, die, stan, stanovanje.

Unterlade, die, bei den Webern der untere Theil der Lade am Weberstuhl, nach *V.* spodnji pah.

Unterladung, die, podklada (*V.*), podklada.

Unterlage, die, podklada, podložek, podloga, podstavek, podpora; f. a. *Lagerbaum*, *Bodenbrett*; oboj na ladajah; der Säule, stol stebra (*Zal.*).

Unterlager, f. **Unterlage**.

Unterlagſtreuz, das, križ.

Unterlagſchwelle, die, podložni pražec.

Unterlaub, das, dolensko, dolnji kraji, dolnja stran kake dežele.

Unterländer, der, dolence, prebivavec iz dolnjih krajev, dolanec (St.).

Unterländerin, die, dolenska, dolanka.

Unterländiſch, adj., dolensk, dolansk.

Unterlaß, der, prenehleji; ohne Unterlaß, brez nehanja, neprenehama, vedao, zmer, neprenehlivo, na vse preterganje, brez preterga, nepretergama, neprestano (serb.).

Unterlaſſen, v. a., spustiti, spuſcati, spuſati, puſtiti, puſcati, puſati pod kaj, (n. pr. pod streho); nicht thun, opustiti, opuſcati, opuſati; häufiger bloß mit ne und mit dem die unterlaſſene Handlung bezeichnenden Zeitworte in der beſtimmten Art, ne ſtoriti, ne izpolniti; z. B. warum haſt du unterlaſſen, mir davon Nachricht zu geben?, zakaj mi niſi naznanil, tega ſporočil?; unterlaſſe das Trinken, ne pij toliko, puſti pijančevanje; vernachläſſigen, zanemariti, zanemarjati, v nemar puſtiti; auſlaſſen, izpuſtiti; übergeben, preſkočiti; ich kann nicht unterlaſſen, ne morem se zderžati, da bi ne —.

Unterlaſſung, die, opuſčenje, opuſenje, opuſcanje, opuſanje, opuſnja (V.), zamuda (n. pr. dobrih del); eine gegen ein Gebot geſchehene Unterlaſſung, opuſčenje, opuſenje (zanemarjenje) deſa, kar je zapovedano.

Unterlaſſungshandlung, die, opust.

Unterlaſſungſünde, die, greh po opuſčenju, opuſenju, opustni greh, nach V. zamuda dobrih del, pregreſno opuſčenje, opuſenje, opust.

Unterlaß, die, ſpodnji tovor, ſpodnja obtežba.

Unterlauf, der, des Schiffes, dolnja paluba †.

Unterlaufen, v. a., die Haut iſt mit Blut unterlaufen, kri je pod kožo zasedla, zaſtopila, podplula; unterlaufendes Blut, podpluta, zasedena kri, s kervjo zalit; unter etwas andern, z. B. Kropfadern, nach V. podsedena kri; podsedonica, černoba (Zal.); die Stricmen ſind mit Blut unterlaufen, černa klobaſa; mont. pahuiti, peljati pod kaj; unterlaufen etwas, z. B. einen Degen, den Auerhahn in der Balz, ſpodteči, ſpodtekati, podskočiti; v. n., mit unter laufen, vmes teči, priti, pritakniti se, vtepti se med —, smukniti vmes, prikrasti se, leteti pod kaj.

Unterlaufen, das, des Blutes, podsed kervi.

Unterläufer, der, der ſich unbefugt unter andere Handelsleute und in Handelsſachen miſchet, ein den Schleichhandel treibendes Schiff, prikradenec, tihotapec, podlezec; f. über. Schleichhändler.

Unterleder, das, podplat.

Unterleſe, die, podznabelj, ſpodnja uſtnica.

Unterlegen, v. a., etwas unter eine Sache legen, podložiti, podkladati, podlagati čemu kaj; Weſte unterlegen, podvejati; einer Heune

Gier unterlegen, podložiti, podlagati jacea; Pferde unterlegen, prepreči, prepregati, menjati konje; einen andern Sinn unterlegen, dati, dajati drug pomen; f. a. Unterſchieben, Unterbreiten; unterlegtes Ei, podložek.

Unterlegen, das, podlaganje.

Unterlegen, adj., ſlabši, niži.

Unterleger, f. **Unterlage**.

Unterlegung, die, podkladanje.

Unterlehnſſall, der, premena v vazalovi osebi.

Unterlehrer, der, mali, podružni učnik.

Unterleib, der, der Bauch vom Zwerchfell an, trehub, trebuſje (V.).

Unterleibſkrankheit, die, trebuſna bolezen.

Unterleimen, v. a., podklejiti, podlimati, podlepiti.

Unterleine, die, ſpodnji konopee.

Unterleuchten, v. n., poſvetiti pod kaj.

Unterliegen, v. n., unter einem andern Dinge liegen, ležati pod čim; d. i. überwunden werden, mit Verſchwiegung des Uebewinders, zmagan biti, obnemoči, obnemagati; er mußte unterliegen uff., zmagan, premagan je bil; einem Gerichte unterliegen, pod ſodbo biti kam, ſodni podverzen, podložen; im Prozeße unterliegen, pravdo zgebeniti; ich unterlag dem Feinde, ſovražnik me je ſpravil pod se, ma je zmagal, zvil, potlačil, poderl; f. a. Erliegen; der Strafe, kazni zapasti; es unterliegt keinem Zweifel, ni dvomljivo, ſummo, gotovo je.

Unterlieutenant, der, podlajtnant, (nach dem Poln. u. Russ. podporočnik), wörtl. nameſtnik (V.).

Unterlippe, die, ſpodnja uſtnica, podznabelj.

Unterluſt, die, ſpodnji zrak.

Unter m, ſtatt Unter dem; f. Unter.

Untermaß, v. a., unter den Bäumen, Weinreben uff., podkoſiti, podſeči, podkaſati.

Untermaſten, v. a., podmalati; zamleti, mleti med —, podmleti, podmiljati.

Untermann, der, nach Gutem, ſpodnjak; in der Reihe zur linken Hand, levi mož.

Untermark, die, das untere Grenzland, dolnja krajina.

Untermaß, das, was das Getreide durch Eintrocknen an dem vorigen Maße verliert, zamera, uſusek (hingegen der Gewinn bei dem Maße primera V.).

Untermaſt, die, podzemeljſka kerma, pica.

Untermanern, v. a., podzidati, podzidovati.

Untermeiſter, der, mali mojſter.

Untermengen, v. a., eines mit dem andern mengen, zmeſati, meſati med drugo, eno s drugim, primeſati, primeſiti eno drugim; podmeſati; Korn mit untermengtem Hafer, reż in pa nekaj ovsa vmes.

Unterminen, **Unterminiren**, v. a., ſpodkopati, ſpodkopavati, (podraziti V. ?), podkope narediti, delati; vom Waſſer, podmleti, (nach M. podmuliti ?).

Unterminirung, die, podkop; des Wassers, spodmol, podmol.
Untermischen, v. a., f. Untermengen.
Untermögen, v. n., hoteti pod kaj (iti).
Untermüssen, v. a., er muß unter, morati pod kar si bodi priti, iti.
Unternageln, v. a., podbiti, spodi obiti.
Unternagen, v. a., spodglodati, spodgristi, spodrebat.
Unternähen, v. a., podšiti, podšivati; zdoli obšiti.
Unter Nacht, die, podšiv.
Unter Nacht, adj., moker, pomočen.
Unternehmen, v. a., početi, započeti (*Vuk*). počenjati, polotiti, lotiti se česa, poprijeti se česa, na se vzeti, jemati kaj; pertiti se (*Caf*); einen Bau unternehmen, zidati začeti; wider jemanden, storiti koga; viel unternehmen, veliko početi; ich unternehme es nicht, ihn darin zu entschuldigen, ne lotim se, ne bi vzel nase, de bi ga v tem izgovoril; ein unternehmender Mann, mož, ki si mnogo upa, veliko prevzame, veliko počne; eine Reife unternehmen, na pot odpraviti se.
Unternehmen, das, početje, započetba, počenjanje; böses, napčno početje.
Unternehmend, f. ob. Unternehmern.
Unternehmer, der, početnik, započetnik.
Unternehmerin, die, početnica, započetnica.
Unternehmung, die, počenjanje, (nasevztje *Gulsm.*), početje, započetba; Unternehmer, započetnik, gospodar.
Unternehmungsgelust, der, lastnost, po kateri kdo rad velike reči počenja, vga.
Unternehmungslustig, adj., kdor si mnogo upa, težavne reči na se jemlje.
Unterobrigkeit, die, nižji oblast, gosposka.
Unterschied, der, nižji oficir.
Unterordnen, v. a., komu podvreči (mehr: unterwerfen), pod koga dati, postaviti, dati komu višja; etwa auch podordnet, podrejtati, podružiti (*V.*); untergeordnet, manjši, nižji, podružin, podvržen, podložin, področin (*Vuk*).
Unterordnung, die, Subordination, podložnost, podružnost.
Unterpackt, f. **Unterpackt**.
Unterpacken, v. a., zaviti, zavijati med —.
Unterparlament, das, f. **Unterhaus**.
Unterpfählen, v. a., s koli podstaviti, podpreti.
Unterpfand, das, zastava; f. **Pfand**; etwas zum Unterpfand setzen, zastaviti, zastavljati kaj; f. a. **Hypothek**.
Unterpfändlich, adv., besežen, v zastavi imeti, za zastavo.
Unterpfandsgläubige, der, zastavni upnik.
Unterpfarrer, der, podfajmošter, (podžupnik in *Unterf.* an der froat. Grenze).
Unterpfflanzen, v. a., zasaditi med kaj, vmes.
Unterpfügen, v. a., podorati, podpluziti, podoravati.
Unterprägen, v. a., vtisniti pod —.

Unterprediger, der, mali pridigar.
Unterreden, v. n., kaditi se pod kaj.
Unterreden, v. a., podgrebsti, podgrabiti.
Unterreden, sich, v. r., pogovarjati se, govoriti, meniti se, pomenkovanje se, kremeljati, in *Oberf.* a. goričevati (f. *govoričevati*), spominjati se (*kroat.*).
Unterredung, die, pogovor, pomenek, pomenkovanje, gorica, goričevanje, kremelj; ich habe, halte eine Unterredung, imam pogovor, pogovarjam se, razgovarjam se (mehr *serb.*).
Unterreich, f. **Unterwelt**.
Unterrecht, der, uk, nauk, poduk, podučevanje; jemanden Unterrecht geben, ertheilen, učiti, podučevati koga v čem; den Anfang im Unterrecht machen, začeti učiti; f. a. **Anweisung**, **Aufweisung**, **Nachricht**.
Unterrichten, v. a., podučiti, podučevati, učiti; ich bin von allem unterrichtet, vem vse, vse mi je znano; er unterrichtet mich im Schreiben, uči me pisati; benachrichtigen, sporočiti, vediti dati, na znanje dati, dati; er unterrichtet ihn im Böhmischen, uči ga česko, nach *Andern* českiga; instruiren, napotiti koga, napeljevanje dati mu.
Unterrichtet, der, nižji sodnik.
Unterrichtsanstalt, die, učilnica.
Unterrichtsbrief, der, naznanilo.
Unterrichtsgeld, das, učnina.
Unterichts-Ministerium, das, ministerstvo šolstva (nach dem *Serb.* naukov).
Unterichtssprache, die, učni jezik, jezik, v kterem se kaj uči.
Unterichtswesen, das, šolstvo, nauk, učenje.
Unterichtung, f. **Unterricht**.
Unterinde, die, spodnja, notranja koža ali skorja, spodnji lup; f. a. **Bas**.
Unterird, der, notranja suknja, spodnja suknja; *poln.* spodnica (bei der weiblichen Landeskleidung, spodnja kitla *, nach *V.* podrahnik).
Unterorden, der, prirastek (*rezi*).
Unterühren, f. **Untermengen**.
Unters, für **Unter** das, f. **Unter**.
Untersäen, v. a., posejati, sejati med kaj.
Untersagen, v. a., prepovedati, preklicati, prepovedovati, preklicovati (öffentlich unterf.), nach *V.* preroci (? mehr widerpreden), zabraniti komu kaj (mehr *serb.*), kratiti.
Untersagen, das, prepovedovanje.
Untersagung, die, prepoved, öffentl. preklic.
Untersagungsbefehl, der, prepovedno povelje.
Untersagungsrecht, das, prepovedna pravica.
Untersaß, der, podložnik.
Untersatz, der, etwas, was man unter ein anderes Ding setzt, podstava, podstavek; in der Logik, drugi, manjši stavek.
Untersäule, die, spodnji steber.
Untersaum, der, spodnji robec.
Unterschaßen, v. a., spraviti pod kaj.
Unterschale, die, spodnja skledica.

Unterscharren, v. a., zagrebsti, zagrebati med kaj.

Unterschaufeln, v. a., skidati med —.

Unterscheid, f. Unterschied.

Unterscheidbar, adj., razločljiv.

Unterscheiden, v. a., razločiti, ločiti, razločevati, razpoznati (*M. u. russ.*), n. *Gutsm.* razznati, *böhm.* razzeznati; f. a. *Theilen*; *serb.* razabrati, razabirati; zwei Dinge sind durch etwas, in etwas unterschieden, dve reči se v čem ločite, imate ta razloček, ste v tem različni, ta razloček je med —; unterschieden sein, ločiti se; unterschieden, f. *Verfchieden*; für mehrere, einige: es kamen unterschiedene Personen, prišlo je več ljudi; man muß in dem Könige den Menschen von dem Monarchen unterscheiden, pri (v) kralji moramo ločiti človeka in oblastnika; v. r., ſich unterscheiden, ločiti se, *serb.* razlikovati se; unterschiedend, ločoven, razločevaven, für sehen, razviditi se, viditi.

Unterscheidung, die, ločenje, razločevanje.

Unterscheidungsjahr, das, prestopno leto.

Unterscheidungsfrist, die, razločnost, razločivna moč, razumnost.

Unterscheidungslehre, die, zwischen verschiedenen Glaubensbekenntnissen, ločivni, ločni nauk.

Unterscheidungszeichen, das, ločivno znamenje, razznamek (*V.*); in den Schriften, prepona, (s kakoršnimi se prepenja govor), znanje med besedami, prenehljaj.

Unterscheidungszug, der, lastnija.

Unterschenk, der, mali točaj.

Unterschenkel, der, zwischen dem Knie und dem eigentlichen Fuße, pišcal, pišala; f. a. *Schenkein*.

Unterschieben, v. a., unter etwas schieben, zategniti, pahniti, poriniti pod kaj; den Wagen unter das Dach, voz pod streho; podložiti, podriniti, podstaviti; etwas Unechtes an die Stelle des Echtes setzen, podvreči (podveržem), podmetati (*V.*), podtakniti, podtikati, podhititi, podložiti, *russ.* podménit; unterschieden, podveržen; unterschiedenes Ding, podmeček, podveržek; eine irrige Meinung einem unterschieden, podtakniti, podtikati; unterschiedenes Kind, podverženec, podverženec, podverženka, podtaknjeneo (*M.*).

Unterschieber, der, podtikavec, podmetavec.

Unterschiebung, die, podveržek, podveržba, podtikanje, podhičenje.

Unterschied, der, razloček, razlika (*serb. u. Gutsm.*), razbor (*serb.*, *russ. u. Gutsm.*), *russ.* raznica; nach *Ravn.* razlok; einen Unterschied zwischen zwei Dingen machen, ločiti kaj; ich mache keinen Unterschied zwischen euch, vas ne ločim; alles ohne Unterschied, vse vse, naj je to ali uno, vse prek, brez razločka, brez razbora (*Vuk*); Abtheilung, f. dieſes; vse v en snop; ohne Unterschied des Standes, no glede na stan, brez razločka ali je kdo višja ali nižja stanu; es werde eine Feste zwischen den Wässern, und die sei ein Unterschied zwischen den Wässern,

bodi terdina vsredi voda, in loči vodé od vodá.

Unterschiedlich, adj., razen, mnogoter, mnog; unterschiedliche Arten der Thiere, mnogotere živali; auf unterschiedliche Arten ſich ausbrüthen, različno, po različnem povedati; ich habe dir noch Unterschiedliches zu sagen, imam ti še mnogo, mnogotero, dovelj, dosti povedati; adv., različno, razno.

Unterschießen, v. n., šiniti, švigniti, švigati pod kaj.

Unterschiß, das, spodnji, podvodni del ladije.

Unterschild, der, potrebušni ščit.

Unterschildel, die, podvlaček (*Vuk*).

Unterschlächtig, f. *Unterschlágig* (vom Wasserrade).

Unterschlág, der, pregraja; spodnik; f. a. *Futter*.

Unterschlagen, v. a., udariti, mahiti, de pade pod kaj; was für andere bestimmt war, heimlich und widerrechtlich für sich behalten, spodmakniti, spodmikati, utajiti, zatajiti, prikriti, ukrasti, odnesti, da ni najti; jemanden ein Bein unterschlagen, spodbiti, spodbijati nogo, spodnesti, spodnašati (*V.*) koga, podstaviti nogo komu, *fig.* prekaniti ga; für Unterlegen.

Unterschlágig, adj., unterschlägiges Wasserrad, welches durch den Stoß des unten wegfließenden Wassers bewegt wird, lopatno kolo, kolo na lopate; unterschlägiges Wasser, podkolesna voda; unterschlägige Mühle, mlin s kolesi na lopate.

Unterschieben, v. n., spodlesti, zmuzniti se pod kaj; f. a. *Unterlaufen*.

Unterschieß, der, heimliche und unerlaubte Aufnahme, potuba; (*subreption*), spodlezva, spodmikanje. *poln.* prekradantina; f. a. *Schmuggel*; krivična prideržba; Beirügerer, goljufja.

Unterschießen, v. a., skrivaj prinesti pod kaj; f. a. *Schmuggeln*; v. n., *Unterſchieß* geben, potuho dati, dajati, skrivaj pod streho jemati; v. a., podbrusiti, podbrusati.

Unterschlüpfen, v. n., smukniti pod kaj.

Unterschlürsen, v. a., poserkati kaj, posrebrati, pogoltniti.

Unterschnieden, v. a., prikovati pod kaj.

Unterschnieren, v. a., podkacati, začekati pod kaj.

Unterschneiden, v. a., podrezati, spodrezati, spodrezovati, spodi obrezovati; mit der Schere, podstriči.

Unterschnitt, der, podrezek.

Untersreiben, v. a., napisati pod kaj; podpisati, podpisovati kaj, podpisati se na kaj, poterđiti s podpisam; der Unterschriftener, podpisani; v. r., podpisati se, podpisati svoj priimek.

Untersreiber, der, podpisec, podpisnik, podpisovavec.

Untersreibung, die, podpisovanje.

Unterschrift, die, podpis, podpisek.

Unterschule, die, mala šola.

Unterhüßler, der, učenec iz male šole, čuva malosolec.
Unterhülterblattmuschel, der, mišica podplečna.
Unterhüßren, v. a., podnetiti, podpihati, podkuriti, žerjavico razpretati; — rudo vsuti v (terivno) korito.
Unterhüßrer, der, sipavec.
Unterhüß, der, neka skaza v suknu.
Unterhüßten, v. a., vsuti, sipati pod kaj, podsuti, podsipati.
Unterhüßwären, v. n., ognojiti se, podgnojiti se.
Unterhüßwelle, die, prag.
Unterhüßwellen, v. a., podpražiti †, prag napraviti pod —.
Unterhüßwimmen, v. a., podplaviti.
Unterhüßwimmen, v. a., plavati pod kaj.
Unterhüßisch, adj., podmorsk.
Unterhüßel, das, spodnje jadro.
Unterhüßin, v. n., biti pod čim; die Sonne ist unter, solnce je zašlo, je za goro.
Unterhüßte, die, spodnja stran.
Unterhüßts, adv., s spodnje strani.
Unterhüßten, v. a., potopiti, potapljati, pogrezniti.
Unterhüßten, v. a., podstaviti, podstavljati kaj čemu, djati pod kaj; einen Streifen Leinwand, podšiti, podšivati; unterhüßt, podstavljen; ein unterhüßter Mann, čokat, čokljat, zatrepan, krošnjat mož, teršat, majhen in plečat ali močen človek, tersat (M.), korenjak.
Unterhüßtheit, die, čokatost, teršatost.
Unterhüßben, v. a., sejati s sitam med kaj.
Unterhüßeln, v. a., podpečatiti, podpečatovati, auch zapečtatiti, pečatiti; s pečatam poterčiti.
Unterhüßeln, v. n., utoniti, utopiti se, pogrezniti se, pogrezovati se, utapljati se.
Unterhüßschaft, die, zlahta navzdol.
Unterhüß, der, dolnji sedež.
Unterhüßlen, f. Besüßlen.
Unterhüßlen, v. n., er soll unter, naj gre pod kaj, doli, tje doli.
Unterhüßnen, v. a., podpeti, podpenjati, razpeti pod kaj.
Unterhüßnen, v. a., odspodi nabuckati, nabadjati, nach Gutm. podslaniniti.
Unterhüßpreizen, v. a., ein Zuch, podgerčiti, podgrinjati, razprostreti pod kaj; unterhüßzen, podpreti, podstaviti, podtakniti, podtakniti (V.).
Unterhüßpringen, v. a., skočiti, šiniti pod kaj; den Auerhahn, f. Unterhüßfen.
Unterhüßlen, v. a., spodjesti, spodmleti, spodriti, spodkopati.
Unterhüß, f. Unter, adj., (najspodnjiši, naj-nizi).
Unterhüßtssecretair, der, državni podtajnik†.
Unterhüßtab, der, manjši, nižji štab (mil.).
Unterhüßadt, die, dolnje, spodnje mesto.
Unterhüßand, der, stan, stanišče, staniše.
Unterhüßandgeber, der, stanodavci†.

Unterhüßlos, adj., brez stana, stanovališča, stanovališa.
Unterhüßschiffen, das, sitarsko dletce.
Unterhüßschen, v. a., podbosti.
Unterhüßeden, v. a., podtakniti, podtakniti kaj, zmasiti kaj pod kaj, vtakniti, razpodtakniti med kaj.
Unterhüßehen, v. a., unter einem Obdach stehen, stopiti, stati pod streho; es regnet, aber wir konnten nirgends unterhüßehen, dež je bil, pa nismo nikjer mogli vedriti, pod streho, pod smreko itd. (iti); einem Gerichte unterhüßehen, biti pod kako sodnijo; unterhüßehend, podložin, podveržen; v. r., sich unterhüßehen, prederzniti se, derzniti, smeti, upati si, (staviti se v kaj V.); was unterhüßehet er sich ihm Höhn zu sprechen, nach V. kaj ga nek zasramuje?, kaj si nek upa, da ga —; sich hütet, podstopiti se.
Unterhüßstelle, die, spodnja, nižji stopnja, oblast, služba.
Unterhüßstellen, v. a., podstaviti, podstavljati, djati pod kaj; sich unterhüßstellen, unter ein Obdach, stopiti pod streho, drevo itd.; f. a. Unterhüßieben.
Unterhüßtemmen, v. a., podpreti, podpirati.
Unterhüßengel, der, spodnji štempelj.
Unterhüßnermann, der, mali kermar.
Unterhüßiden, v. a., podvezti, vezti kaj pod kaj.
Unterhüßößen, v. a., unter andere Dinge stoßen, gleichjam damit vermengen, podsaniti, podrniti, podtisniti, podtakniti, podžokati, pahnuti, da pade med —.
Unterhüßreichen, v. a., podčertati, podčertovati, podčerkati, nach V. podsmugniti, podsmugati, potegniti čerte pod kaj, russ. podčerknut, podčerkivat.
Unterhüßreichung, die, podčert, podčerk.
Unterhüßrennen, v. a., podslati pod živino, nastlati živini; Sand, posuti s peskam pod —.
Unterhüßrich, f. Beistrich.
Unterhüßtrumpf, der, spodnja nogavica.
Unterhüßube, die, spodnja hiša, stanica.
Unterhüßuden, v. a., sostaviti iz koscev in djati pod kaj.
Unterhüßufe, die, spodnja stopnica; f. a. Positiv(us).
Unterhüßuhl, der, spodnji kos stola.
Unterhüßürzen, v. n., pasti, telebiti pod kaj.
Unterhüßußen, v. a., podpreti, podpirati kaj, podstaviti, da ne pade; befrüßtigen, poterčiti, poterjevati; beistehen, pomoči, pomagati; mit Geld unterhüßußen, z dnarji zalagati koga; unterhüßußen einen, auch, potegniti se, pognati se za koga pri kom, na roko, na pomoč biti, govoriti za-nj; pritegniti, pristopiti na pomoč.
Unterhüßüßer, der, podpornik, podpiravec, pomočnik.
Unterhüßüßerin, die, podpornica, pomočnica.
Unterhüßüßling, der, podpiranec.
Unterhüßüßung, die, podpora, podpiranje, pomoč, pripomoč, zaslomba.

Unterstützungsanstalt, die, pomočna naprava.
Unterstützungskasse, die, pomočna dnarnica.
Untersuchen, v. a., pregledati, pregledovati (revidiren), preiskati, preiskovati, raziskati, raziskovati (*Medv.*); erheben, pozvediti, pozvedovati; prüfen, preskušati, izpraševati, razgledati, razgledovati.
Untersucher, der, preiskovavec.
Untersuchung, die, preiskovanje, preiskava, raziskovanje, pregled, pregledovanje.
Unterstützungsgefängnis, der, zaperti preiskovane.
Unterstützungsgericht, das, preiskovavna sodnija.
Unterstützungskommission, die, preiskovavna komisija.
Unterstützungskosten, pl., preiskovavni stroški, stroški preiskave.
Unterstützungsrichter, der, sodnik preiskovavec, preiskovavni sodnik.
Unterstützungsverfahren, das, preiskovanje, ravnanje pri preiskavi.
Untertag, adv., po dnevu.
Untertasse, die, spodnja skledica, čašica.
Untertauchen, v. a., potopiti, utopiti, potapljati, utapljati, pogrezniti, pogrezovati, in St. ang. podurniti für podniruti od. podniruti; v. n., potopiti, utopiti se, pogrezniti se, pogrezovati se, potukniti se (?).
Untertaucher, der, potapljavec.
Unterthan, adj., podložin, podveržen, pod oblast postavljen.
Unterthan, der, podložni (človek), podložnik, nach *Gutm.* a. podverženik u. poddanik (*russ.*).
Unterthänig, adj., podložin; unterthänig werden, priti pod koga, pod njegovo oblast, podložnik postati, biti; als ein Ansehn der gesellschaftlichen Höflichkeit, ponižni; ich bitte unterthänigst, ponižno prosim; gehorsam, pokoren; unterthänige Bauern, podložni kmetje; unterthänig machen, podvreči si, pod se spraviti.
Unterthänigkeit, die, podloštvo, podložnost, pokornost, ponižnost; ich bitte in tiefster Unterthänigkeit, prav ponižno prosim; f. a. Knechtschaft, Frohndienst.
Unterthanin, die, podložnica.
Unterthansadvokat, der, zagovornik podložnikov.
Unterthansband, das, vez podložnosti.
Unterthansbedrückung, die, tlačenje, zatiranje podložnikov.
Unterthanschaft, die, podložnost, podloštvo.
Unterthanslast, die, breme, obtežba podložnosti.
Unterthansverhältniß, das, podloštvo, razmerje med gospodam in podložnikom.
Untertheil, der, (das), der untere Theil eines Dinges, spodnji konec, spodnji del, dolnja stran, (bei *Gutm.* spodnji pol).
Untertheilen, v. a., razdeliti, se dalje deliti, podrazdeliti.

Unterthun, v. a., djati vmes, med kaj.
Unterthür, die, spodnje duri.
Untertreten, v. n., unter etwas treten, stopiti pod kaj, n. pr. pod streho, pod drevo; unter das Wasser, pod vodo stopiti; v. a., poteptati, razteptati, s teptanjem spraviti v tla, zateptati v —; f. a. Unterdrücken.
Untertruchseß, der, mali miznik, miznikov namestnik.
Untertruch, das, spodnja ruta.
Untertruchsen, f. Vertuschten.
Unterwerd, das, nach V. spodnji pokrov, nach dem *Russ.* spodnja paluba.
Unterbormund, der, mali varih, varh.
Unterwachsen, v. n., podrasti, podrascati, podraštati, spodrasti, zarasti se, prerasti se, pod čim razrasti se, s hudino (s hudim ali divjim mesam) prerasčen, prerasen.
Unterwaschung, die, spodraslik, spodrast.
Unterwagen, der, spodnji del voza.
Unterwall, der, dolnji, manjši nasip, spodnji nasip.
Unterwälzen, v. a., podvaliti, zavaliti pod kaj.
Unterwärts, adv., nach unten hin, nach unten zu, navzdoli, nadol, nazdol, navzdolej, navspodej, (v-niz *russ.*).
Unterwaschen, v. a., podpirati; f. a. Unterhöhlen, Unterpöhlen.
Unterwasser, das, nizi voda.
Unterwegs, adv., besser unter Weges, während des Weges, s potjo, na poti, med potjo, po poti, s potama, potama, gredoč, gredé, hodé; unterwegs lassen, f. Unterlassen; unterwegs sein, popotovati, iti, popoten biti; Unterwegestation, medpotna postaja.
Unterwehen, v. n., vleciti, pihati pod kaj, čim; v. n., popihati, pihati med kaj.
Unterweilen, f. Bißweilen, Zuweilen.
Unterweisen, v. a., kazati komu; jemandem im Schreiben, Lesen ußf. unterweisen, koga pisati, brati učiti, naučiti, komu v pisanji, branji pokazati, kazati, koga v branji, pisanji podučiti; f. a. Unterrichten.
Unterweiser, der, učenik.
Unterweisung, die, uk, poduk, nauk, učenje, napeljevanje.
Unterwelt, die, etwa podzemelje, podzemeljski svet, spodnji svet, zdoljni svet (in den freat. Volksf.).
Unterwerfen, v. a., podvreči (*v. perf.*, als *impf.* wäre podmetati); sich ein Land unterwerfen, deželo pod svojo oblast spraviti, spravljati, podvreči sobi deželo, pod se spraviti, *serb.* pokoriti; sich einem andern unterwerfen, (*v. r.*), podvreči se komu, pod oblast koga družiga podati se, *serb.* pokoriti se komu; f. a. Unterjochen; einem Dinge unterwerfen sein, podveržen, sužen biti, n. pr. kaki navadi, pijancevanju, jezi, kletvi, lenobi podveržen biti; f. a. Unterliegen.
Unterwerfung, die, podveržba; f. a. Eroberung.
Unterwerk, das, spodnje poslopje.
Unterwind, der, spodnji veter.

Unterwinden, v. r., *ſich*, prederzniti se, derzniti, upati si, lotiti se.
Unterwirfen, v. a., podplesti, plesti med—.
Unterwölben, v. a., oblok napraviti pod čim.
Unterwollen, v. n., hoteti (iti) pod kaj.
Unterwerfen, f. Unterwerfen.
Unterwurfs, der, spodraščina, spodrašina; f. Unterholz, Gebüsch.
Unterwühlen, v. a., podriti, spodriti, spodrijati, podkopati, podkopavati, spodvertati, podrovaťi.
Unterwurf, der, bei den Jägern, der untere Rinnbach eines wilden Schweines, spodnja celjust, podrivec (V.) divjga prasca.
Unterwürfig, *adj.*, podložin, pokoren, v oblasti, podveržen, sužen; einem unterwürfig sein, pod koga biti, v čiji oblasti biti; f. a. Abhängig.
Unterwürfigkeit, die, podložnost, podverženost, sužnost, pokornost.
Unterzahn, der, spodnji zob.
Unterzechenter, der, podružni desetnik, poddesetnik (V.).
Unterzeichnen, v. a., *wörtl.* podznamiti, podznamovati; unterzeichnen, podpisati; f. a. Untersreiben.
Unterzeichner, der, podpisec, podpisavec, podpisovavec.
Unterzeichnung, die, podpis, podpisek, podpisovanje.
Unterziehen, v. a. u. r., *ſich* einer Sache unterziehen, na se vzeti, jemati kakošno reč, lotiti se česa, podvreči se čemu; eine neue Schwelle, nov prag napraviti; v. a., ein Bettgestell mit Ruten uſf. unterziehen, podvreči posteljo z jermenj; vorlegen, unterbreiten, f. diesse; podvreči, podvlačiti; ein Gebäude mit einer Mauer unterziehen, podzidati, podzidovati; etwas unter ein anderes ziehen, potegniti kaj pod kaj drugiga; pod kaj obleci, obuti (n. pr. nogavice).
Unterziehboſen, die, svitice (Gutm. u. V.).
Unterzug, der, (mont.) podpora; podvleka.
Unterzünden, v. a., podnetiti, podžgati, podžigati, podpaliti, podkuriti.
Unterzungenader, die, podjezična žila.
Unterzwingen, Unterzwingen, v. a., spraviťi po ſili pod kaj.
Unthät, die, hudobija, zločinstvo, gerdo, hudobno delo, nevredno; Unthätchen, *dim.*, hiba, madež.
Unthäter, f. Miſſethäter.
Unthätig, *adj.*, nedelaven, nedjaven, brezdelen, brez dela, len.
Unthätigkeit, die, nedelavnost, brezdelnost; Trägheit, lenoba, nemarnost; Unbeſorgtheit, negibčnost, neurnost.
Unthelbar, *adj.*, nerazdelin, nerazdeljiv, neločljiv, nerazdružljiv, kar se ne da več deliti, razkrojiti.
Unthelbarkeit, die, nedeljivost; nerazdeljivost, nerazdelnost, nerazločljivost.
Untheilhaft, *adj.*, ničti theilhaftig, brezdeležen, nedeležen; untheilhaft ſein, ne imeti deleža, ne deležiti se česa, ne biti deležen.

Untheilhaftigkeit, die, brezdeležnost, nedeležnost.
Untheilnahme, die, neudeležba; f. a. Gleichgiltigkeit.
Untheilnehmend, *adj.*, ſein, ne marati za —, ne biti deležen.
Untheilnehmung, die, neudeležba.
Unthier, das, gerda žival, dereča žival; t. j. zvér, zverina, bei Gutm. sporna zvér, ein wilder Menſch, divjak, f. a. Ungeheuer.
Unthulich, Unthunlich, *adj.*, ummöglich, nemogoč, kar se zgoditi ne more, storiti ne da; ničti leicht, pretežek; ničti rathſam, nevaren.
Unthunlichkeit, f. Unmöglichkeit.
Untief, *adj.*, plitev, plitek, *wörtl.* neglobok.
Untiefe, die, Mangel der gehörigen Tiefe, plitvost; ſeichter Ort, Sandbanf, ſipa, plitvina, plitvec, plitčina, prod (nach d. Serb.), nach V. klecēt, kleče *pl.*, u. prag; f. a. Sandbanf.
Untilgbar, *adj.*, neizbrisljiv, kar se odpraviťi ne more.
Untöchterlich, *adj.*, häſeri nepriſtojin, ne kakor prava hči.
Untödtlich, *adj.*, nesmertin, u. Gutm. nemumrljiv, zavolj česar človek ne mora umreťi.
Untöuend, *adj.*, nelepoglasen.
Untragbar, *adj.*, unſuchtbar bei Gewächſen, Bäumen, nerodoviten, nerodovit, neröden; vom Vieh u. andern Thieren, jalov; f. a. Unſuchtbar; kar se ne more neſti, noſiti, nenosljiv, neprenesljiv.
Untracbar, Untracbar, *adj.*, nerazdeljiv, neločljiv, nerazvezljiv, kar se ne more, ne sme ločiti, razvezati, nach dem Altſl. nerazdelin u. nerazločin.
Untrac, *adj.*, nezvest, neveren (mehr kroat. u. serb.); untrac überſetzen, ne preſtavljati zveſto, natanko; f. a. Ungetren.
Untrac, die, nezvestoba, nevernost (im Slov. mehr: Ungläubigkeit); nezanesljivost (Mangel an Verläßlichkeit).
Untrinkbar, *adj.*, nepiten, kar se piti ne more.
Untrinkbarkeit, die, nepitnost.
Untröſtbar, Untröſtlich, *adj.*, neutolažljiv, nepotolačljiv, ki se ne da utolažiti; f. a. Troſtloſ.
Untröſtlichkeit, die, neutolažnost, nepotolačjivost, breztolaznost.
Untrüglic, *adj.*, nemotljiv, nezapeljiv, ne-lazljiv, neukanljiv, negoljuſen, reſničen; dieſes Mittel iſt untrüglic, to gotovo poma-ga; f. a. Unfehlbar.
Untrüglickeit, die, nezmotljivost, neza-peljivost, nelazjivost, nelazljivost, neukanljivost, reſničnost.
Untrüglic, *adj.*, nepripraven, neprikladen, untrüglic ſein, za nič biti, ne biti za kaj; ſo ganz untrüglic iſt er, eſ ničti, prav za ničti ravno ni; ſe bi veljalo nekaj.
Untrüglickeit, die, nepripravnost, nepri-kladnost; f. a. Unfähigkeit.
Untugend, die, nečednost (V.), napaka, razvada, neſpodoba, ſlaba, napena navada

(stata²); f. a. Fehler, Gebrechen; kar ni lepo; Sünde, greh, pregreha.

Untugendhaft, Untugendlich, Untugend-
sam, adj., nelep, brez čednosti ali kreposti.

Unüberlegt, adj., nepremišljen, nespremišljen, nepreudaren, prenagel (übereilt); **adv.,** nepremišljeno, nepremišljema (V.), brez premislila in preudarka, zaletelost; **ver, die** Unüberlegte, zaletel, zaletela.

Unüberlegtheit, die, nepremišljenost, nespremišljenost, prenaglost.

Unübermacht, adj., nepredelan.

Unübersehbar, Unübersehblich, adj., nepregledin, česar oko ne more preseči, nedogledno dalje.

Unübersehbar, Unübersehblich, adj., neprestavljiv, neprevodljiv, kar se ne more predstaviti; — čez kar se ni moč prepoljati.

Unübersteigbar, Unübersteiglich, adj., neprehoden, neprestopljiv, neprestopen, neprelazljiv, neprehodljiv, nepremagljiv, čez kar ni mogoče preplezati, prelesti, preplaziti se, skopati se.

Unübersteigbar, Unübersteiglich, adj., nepremagljiv, čemur ni najti enaciga ali boljšiga, komur ni nihče kos, kogar nihče ne užga, ne prekosi, najboljši, najlepši itd.; f. a. Unvergleichlich; (bei *Gutem* nepresečljiv, v. ell. nepresečljiv, ober von preseči = prekositi?).

Unübertrieben, adj., nepremagan, neprekošen.

Unüberwindlich, adj., nepremagljiv, nezmagljiv, kogar nihče ne zmora, ne zviže, ne užga, ne preoblada.

Unüberwunden, adj., nepremagan, nezmagan.

Unüßlich, adj., nenavaden, kar ni v navadi, ni navada.

Unumgänglich, adj., schlechterdings notwendig, unumgänglich notwendig, nach V. neogiblivo potreben, neogibno potreben, končema potreben, brez česar ni mogoče biti, po vsem, na vsako stran potreben, nach *Pot.* neuterpljivo potreben, in der *ferischen* Literatur neobhoden (bei V. findet sich neobajdliv vor); dieſes iſt unumgänglich notwendig, potrebno je, in ni drugači; ein unumgängliches Bedürfnis, neogibna, silna, neogibljiva potreba; wir müſſen unumgänglich wieder fort, ni drugači, moramo naprej; — nevljuden, divji.

Unumgänglichkeit, die, neogibnost, neogibljiva potreba.

Unumſchränkt, adj., neograjen, neomejen; von *Gott*, neskončen; — samovladen, polnooblasten, samooblasten.

Unumſchränktheit, die, neomejenost, neograjenost; von *Gott*, neskončenost.

Unumrößlich, adj., neoveržin, neoverzljiv, nespodbit, kar se ovreči, spodbijati ne more.

Unumrößlichkeit, die, neoveržnost.

Unumwölft, adj., neoblacen, jasen.

Unumwunden, adj., na ravnost, na vse gerlo, brez vsega ovinka, odkrit, cel.

Ununterbrochen, adj., nepretergan, neprenehljiv, neprejenljiv; **adv.,** brez preterga (*Vuk*), nepretergama, neprenehama, nepresledama (V.), zderžema (gebr.), v eno mér, zapored.

Ununterſchied, adj., nepodačen v čem, brez natančnega poročila, naznanila.

Ununterwürfig, adj., nepodložin.

Ununterwürfigkeit, die, nepodložnost, nepokorščina, nepokorščina.

Unvaterländisch, f. Unpatriotiſch.

Unväterlich, adj., neočtovsk, očetu nepristojin, ne kakor pravi oče; očimsk.

Unverachtet, adj., nezaničevan; laß andere unverachtet, ne zaničuj drugih.

Unverächtlich, adj., nezaničljiv.

Unveraltet, adj., nepostaran, večno mlad, neostarel (*Gutem*).

Unveränderlich, adj., nepremenljiv, nespremenljiv, nespremenljiv, nepremenjen, večno enak.

Unveränderlichkeit, die, nepremenljivost, nespremenljivost.

Unverändert, adj., nepremenjen.

Unverantwortlich, adj., neodgovoren, t. j., kdor ni nikomur odgovora dolžan za svoje dela; eine unverantwortliche Handlung, neizgovorljivo, nezagovorljivo delo, ki se komu ne more odpustiti.

Unverantwortlichkeit, die, neodgovornost.

Unverarbeitet, adj., neobdelan, nepredelan.

Unveränderlich, adj., neprodajljiv, kar se optajati, oddati ne more, neprelastljiv.

Unveränderlichkeit, die, neprodajljivost.

Unverbesserlich, adj., nepopravljiv, oterpen, nepoboljšljiv; im *Syr.* pes v cerkev, pes iz cerkve; f. a. Unbesserlich.

Unverbesserlichkeit, die, nepopravljivost, nespokornost, oterpnost.

Unverbindlich, adj., keine Pflicht anlegend, nezavezan; nicht geſchickt, andere zu verbinden, zum Wohlwollen zu bewegen, nedobrovoljin.

Unverblümt, adj., na ravnost, brez lepoteja.

Unverborgen, adj., neskrit.

Unverbotten, adj., neprepovedan, dopačena, dopuſten.

Unverbrennbar, Unverbrennlich, adj., nezgorljiv, ne goreč, kar se požgati ne more.

Unverbrennlichkeit, die, nezgorljivost.

Unverbrochen, adj., im Vergange nicht geſamt, nenačeta, cel; unverbrochens *Heil*, celina.

Unverbrüchlich, adj., neprelomljiv, neskranjljiv, svet, terden.

Unverbrüchlichkeit, die, neprelomnost, neprelomljivost, neoskranjljivost, svetost.

Unverbürgt, adj., nezapričan (*Gutem*), nezagotovljen, negotov, brez poroka, za kar kdo ne more, neče biti porok.

Unverdächtig, adj., nesumen, nesumljiv, neobsumljan (angebl. in *St.*).

Unverdammlich, adj., neobsodljiv.

Unverdanlich, adj., želodec pretežek, neprebavljiv (*Gutem*, auch *serb.*).

Unverbanlichkeit, *die*, neprebačljivost.
 Unverderblich, *adj.*, neskazljiv.
 Unverderbt, *adj.*, nepokažen, nepopačen, neskažen, nepokvarjen.
 Unverdiert, *adj.*, nezasažen; unverdienter Weise, po nedolžnem.
 Unverdorben, *adj.*, nepopačen, nepokažen, nepokvarjen, cel, (nedolžen, unschuldig), nespriden.
 Unverdorbenheit, *die*, nepopačenost, nepokaženost, nepokvarjenost, nespridenost.
 Unverdroffen, *adj.*, netožljiv, neutrudljiv, neugnan, rad, dobrovoljin, (bei Gutm. nezamerz?).
 Unverdroffenheit, *die*, netožljivost, neutrudljivost, dobrovoljnost, veselje do dela.
 Unverehelicht, *adj.*, von Mannspersonen, neženjen, neoženjen; von Weibspersonen, neomožena, neudana (Gutm.).
 Unvereinbar, Unvereinbarlich, *adj.*, nezdržljiv, nezedinljiv, neskladen, kar ne more biti skup.
 Unvereinbarkeit, *die*, nezedinljivost, nezložljivost, neskladnost, nezdržljivost; die Unvereinbarkeit der Staatsanstellung mit der Wahl zum Deputirten wurde als Grundsatz aufgestellt, vzelo se je za vodilo, da državni služabniki ne morejo biti ob enem poslanci (v državnem zboru).
 Unverfahren, *adj.*, im Bergbaue, nenačrt, cel.
 Unversälscht, *adj.*, neskažen, pravičen, sam na sebi.
 Unversälschtheit, *die*, nepokazba, pravičnost, prisnost.
 Unversänglich, *adj.*, nezabavljiv (V.), nezvit, neukanljiv, čitva a. nelovljiv, ne varan, neškodljiv; s čimur se nihče ne lovi, s čimur se ne nastavlja nikomur mreže ali zanke.
 Unverführbar, *adj.*, zapeljanju ne podveržen.
 Unverführt, *adj.*, nezapeljan.
 Unvergänglich, *adj.*, neminljiv, neminoč, večni, kar nikoli ne prejde.
 Unvergänglichkeit, *die*, neminljivost, večnost.
 Unvergebllich, *adj.*, neodpustljiv.
 Unvergeffen, *adj.*, nepozabljen; das ist mir noch unvergeffen, tega še nisim pozabil.
 Unvergeßlich, *adj.*, nepozabljen, kar ostane v večni pameti.
 Unvergeßlichkeit, *die*, nepozabljenost.
 Unvergleichbar, Unvergleichlich, *adj.*, brez enakiga, komur ni enačiga, ki nima para, neprimodoljiv (Gutm.), izverst, da ni taci, najboljši, najlepši itd.; ein unvergleichlicher Mann, mož, komur ni para, komur ni enakiga, ni taci, ko je ta mož; es riecht unvergleichlich, nič ne diši tako lepo.
 Unvergleichlichkeit, *die*, preizverstaost, neprimodoljivost.
 Unvergnüßlich, Unvergnüßsam, *adj.*, nezasiten, netečen, komur se ne more zadovoljati (verm. für nadovoljati).

Unvergolten, *adj.*, nepovernjen, brez vračila.
 Unvergrifflich, *f.* Unausstbar.
 Unverhalten, *adj.*, nezamolčan; odkrit, netajen; eines jedoch sei euch unverhalten (2. Petr. 3, 8), eno pa naj vam ne bo neznano (Bib. Heb.); unverhaltener Grimm, neudržana jeza.
 Unverhältniß, *das*, neprimera.
 Unverhältnißmäßig, *adj.*, neprimeren, nerazmeren, brez primere, brez (praviga) razmérica.
 Unverheirathet, *f.* Unverehelicht.
 Unverhindert, *adj.*, komur nič (nikak zadržek) ne brani.
 Unverhofft, *adj.*, eigentlich, neupan; unvermuthet, nepričakovano, nenaden; als adv., nenadama, iznenada, nanagloma, ko se človek ne nadja; unverhofft kommt oft, poln. bywać i śnieg w maju.
 Unverhöhlen, *adj.*, neskrivan, neskrit; es sei dir unverhöhlen, ne skrivam pred tabo, naj ti ne bo neznano; etwas unverhöhlen thun, sagen, očito, naravnost, brez ovinkov delati kaj, povedati kaj.
 Unverhört, *adj.*, nezaslišan.
 Unverhüllt, *adj.*, razgaljen, razgernjen, razodet.
 Unverjährbar, *adj.*, predavnjenju ali zastaranju ne podveržen, nezastarljiv, (Gutm. nezaletljiv).
 Unverjährig, *adj.*, nezastaran, nepredavnjen.
 Unverkäuflich, *adj.*, neprodajljiv.
 Unverfeubar, *adj.*, očiten, ves znan, da se človek v tem premotiti ne more.
 Unverfeubarkeit, *die*, očitnost.
 Unverfeßbar, Unverfeßlich, *adj.*, neranljiv, nežaljen, neoskrunljiv, česar se nihče ne sme dotakniti, neškodljiv (Gutm.), svet.
 Unverfeßlichkeit, *die*, neranljivost, nežaljenost, neoskrunljivost, svetost.
 Unverfeßig, *adj.*, nežaljen, nekračen, neoskrunjen, neškodovan, cel, ves.
 Unverliehen, *adj.*, nedodeljen, svoboden.
 Unverlierbar, *adj.*, neizgubljiv.
 Unverloren, *adj.*, nezgubljen, neizgubljen; es ist dir unverloren, to ti ni zgubljeno, je v dobrih rokah.
 Unverlöblich, *adj.*, neizbrisljiv.
 Unvermeidlich, *adj.*, neogibljiv, neogiben, brez česar se ne more biti, kar drugačiji biti ne more; komur se ne uide; der Tod ist unvermeidlich, umreti moramo, smert nikomur ne odide.
 Unvermeidlichkeit, *die*, neogibljivost, neogibnost.
 Unvermerkt, *adj.*, nezagledan, nezapažen(?), nezacuten; adv., natihama, malo po malo, nevidama; unvermerkt verschwinden, kakor kavra zgubiti se.
 Unvermögen, *das*, Mangel an Kraft, nezmožnost, nemoč; ob des Unvermögens zu

- zahlen, ker ne more, ne premore plačati; Mangel an Geld und Mittel, nepremožnost.
- Unvermögend**, *adj.*, nezmožin, nemožin (V.), slab, nepremožin; der Kranke ist unvermögend sich aufzurichten, bolnik ne more skloniti se, je preslab, de bi vstal, bi se vzdignil po koncu.
- Unvermögenheit**, *die*, nezmožnost, nepremožnost, bei *Gutem*, nezamožnost.
- Unvermuthet**, *adj.*, nepreviden, nepričakovan, nenadjan, (bei *V.* nedomišljen); *adv.*, neprevidama, nenadama, iz nenada, iz nevesti (*Met.*); *fig.*zw. ko bi iz boba skočil (V.); f. a. Unverhofft.
- Unvernünftig**, *adj.*, pretih, nerazumljiv; unvernünftig sprechen, pretiho govoriti, de se ne sliši in ne more razločiti.
- Unvernünftigkeit**, *die*, nerazumljivost.
- Unvernunft**, *die*, neum, brezumje, (bei *Vuk* bezumlje), nespamet, brezpametnost, nespametnost, neumnost.
- Unvernünftig**, *adj.*, nespameten, neumen, brezumen; die unvernünftigen Thiere, neumna živanja; der, die Unvernünftige, nespametnik, nespametnica.
- Unverpflichtet**, *adj.*, nedolžan, nezavezan.
- Unverrichteter**, *adj.*, neopravljen; unverrichteter Sache abgehen, zuričskehren, s praznimi rokami oditi, nazaj iti brez vsake koristi, da ni opravil, da ni storil nič, nič ne opravišči.
- Unverrückt**, *adj.*, nepremaknjen, terden, kar se ne gane; mit unverrückten Augen, unverrückt ansehen, stermo gledati, z vpertimi očmi gledati, oči vpreti v koga; fornmüthig, osinaato, hudo, pisano, izpod čela gledati koga; f. a. Ununterbrochen.
- Unverschämmt**, *adj.*, nesramen, nesramožljiv, nelep, gerd, brezsraven, *altst.* bezok; f. a. Schamlos; unverschämmt sein, ne sramovati se, nesramen biti; unverschämte Lüge, kosata laž.
- Unverschämtheit**, *die*, nesramnost, nesramožljivost, brezsravnost, nesramna, gorda (reč, beseda).
- Unverschlossen**, *adj.*, ne pod zapiro.
- Unverschuldet**, *adj.*, nezaslužen; unverschuldeter Weise, po nedolžnem, nedolžno; ohne Schulden, nezadolžen.
- Unverschwiegen**, *adj.*, nemolčec, nezamolčan, berbljav.
- Unverschwiegenheit**, *die*, berbljavost, nezamolčljivost.
- Unversehen**, *adj.*, nicht vorher gesehen, nepreviden; unversehener Weise, f. Unversehens.
- Unversehens**, *adv.*, neprevidama, nevedama, neprevidno, nenalašč, nenalaš, iz nenada, nerad, po naključbi, nepremišljema, nanaglama.
- Unversehrlich**, f. Unversehlich.
- Unversehrt**, *adj.*, cel, neoskrunjen, nenačet, neokvarjen, nepoškodovan, kakoršno je pred bilo.
- Unversiegar**, *adj.*, neusahljiv, kar nikdar ne poteče, ne usahne, ne presahne, neusahljiv, neizčerpljiv.

- Unversiegarkeit**, *die*, neusahljivost.
- Unversiegelt**, *adj.*, nezapecaten.
- Unversöhnlich**, *adj.*, nespravljliv, neotolazin (mehr: untröstlich), neizbrisljiv (z. B. von einem Verbrechen).
- Unversöhnlichkeit**, *die*, nespravljlivost, nespravnost.
- Unversöhnt**, *adj.*, v sovraštvu, v jezi, nespravljen.
- Unversorgt**, *adj.*, neoskerbljen, nepreskerbljen; zwei unversorgte Töchter, dve nepreskerbljeni, neadani, neomoženi hčeri.
- Unverstand**, *der*, nerazumnost, neumnost, nerazsodnost, nespamet.
- Unverständig**, *adj.*, nerazumen, neumen, bebast.
- Unverständlich**, *adj.*, nerazumljiv, nerazumeven; unverständlich reden, pretiho, nerazločno govoriti, berglati; boblati; das ist mir unverständlich, tega ne razumem, v to se ne morem zvediti, temu glasa ne vem.
- Unversucht**, *adj.*, neskušn, neposkušn; sein Mittel unversucht lassen, poskusiti vse, kar bi koli utegnito pomagati.
- Unvertilgbar**, **Unvertilglich**, *adj.*, neiztrebljiv, neizbrisljiv, (nach *Met.* auch) neizbrisljiv, kar se ne more zatreti, pokončati.
- Unverträglich**, *adj.*, nicht verträglich, nesterpen (V.), nezložen, nespraven, nepogoden (*Vuk*); was mit einem andern nicht bestehen kann, nezedinljiv, nezdražljiv.
- Unverträglichkeit**, *die*, nesterpnost (V.), nezložnost, nepogodnost, nezedinljivost, nezdražljivost.
- Unvertreiblich**, *adj.*, neodpravljliv, kar se odpraviti, pregnati ne da.
- Unverwandt**, *adj.*, nicht von seiner Seite gewendet, neodverjen; mit unverwandten Augen, z vpertimi očmi.
- Unverwehrt**, *adj.*, nebranjen, nezabranjen, pripusen, pripusen; das ist, das bleibt unverwehrt, tega nihče ne brani, to je koma na voljo; f. a. Frei.
- Unverweigerlich**, *adj.*, neodpovedan, neodpovedljiv, neodrečljiv, kar se odreči, odbiti ne more.
- Unverweilt**, *adj.*, nemuden.
- Unverweillich**, *adj.*, nevenljiv, nezvenljiv, neovedljiv (*Gutsm.*); *fig.* večn, stanovit, neminljiv.
- Unverweillichkeit**, *die*, nezvenljivost, nevenljivost, nezvedlost.
- Unverwerlich**, *adj.*, neizverzán, neizverljiv, nezaverljiv.
- Unverweillich**, *adj.*, netrohljiv, nestrohljiv, trohneju nepodverzén; kar nikoli n (s)trohni.
- Unverwundlich**, *adj.*, kar se ne more molce prenesti, požreti (od jeze, razžalite).
- Unverwundbar**, **Unverwundlich**, *adj.*, neranljiv.
- Unverwundbarkeit**, *die*, neranljivost.
- Unverwundet**, *adj.*, neranjen, brez rane.
- Unverwundst**, **Unverwundst**, *adj.*, nerazrušljiv, tako terden, de se ne more pokončati, pokaziti, terden kakor železo.

Unverzagt, *adj.*, neustrašen, neprestrašen, neoplašen, neobupen; seib unverzagt, ne obupajte, bodite serčni.

Unverzagtheit, *dic*, neustrašenost, neobupnost.

Unverzäglich, *adj.*, neodpustljiv, nepri-zanesljiv, kar se odpustiti ne more.

Unverzäglichkeit, *dic*, neodpustljivost, neprizanesljivost; — delo, ki se ne more odpustiti, odpuščenja, odpušenja nevreden.

Unverzehrt, *adj.*, nepoužit, nesneden do dobrega.

Unverzüglich, *adv.*, nategama, neutegama, neodlašama (? *M.*), berž, zdajci, pri ti priči, brez odloga, nemudama, na vso sapo.

Unverzüglichkeit, *dic*, etwa nemudnost; f. übr. Unverzüglich.

Unvollbürtig, f. Minderjährig.

Unvollendet, **Unvollbracht**, *adj.*, nedokončan, nedoveršen; unvollendet lassen, ne do-gnati, ne dokončati, ne dodelati.

Unvollkommen, *adj.*, nepopoln, čemur še kaj manjka; unzeitig, negoden, nezgod-njan; *adv.*, nepopolnoma.

Unvollkommenheit, *dic*, nepopolnost.

Unvollständig, *adj.*, ne poln, nepopoln, nedoveršen, nedokončan, nedopolnjen, ne-dodelan, prepičel, pičel (wenig); unvoll-ständig abgemäht, geschnitten, geschrieben, ne dokošen, ne dožet, ne dopisan itd., nach *V.* ne cel.

Unvollständigkeit, *dic*, nepopolnost, ne-doveršenost.

Unvollwichtig, *adj.*, ne polne vage, pičle vage.

Unvorbereitet, *adj.*, nepripravljen, brez pripravo; f. a. Unversehens.

Unvorsehen, *adj.*, nenaden, nepreviden; *adv.*, nenadama, neprevidama, *serb.* nevi-doven (*Vuk*).

Unvorseitlich, *adj.* u. *adv.*, unvorschriftlich; dies ist meine unvorschriftliche, unvor-schriftliche Meinung, moja misel je, jaz bi djal, da —, to da ne da bi moglo, moralo biti po mojem, to da zvedenejši, učenejši od mene naj sodijo, — toda ne da bi ho-tel skušenejši može prehitovati; ko bi bilo po moji misli, kateri pa ne pripisujem ni-kake veljave, nikake prednosti; f. a. Un-möglichlich.

Unvorsätzlich, *adj.*, nepremisljen, nenamisl-jen (*Gutm.*), nenakanjen; *adv.*, nehotno, nehotama, nehotec, ne nalašč, ne z name-nam, ne s premisljкам, nepremisljema (*V.*).

Unvorsicht, f. Unvorsichtigkeit.

Unvorsichtig, *adj.*, neprevidn, nepazljiv; *adv.*, neprevidno; der Unvorsichtige, nepre-vidnež; unvorsichtiger Weise, po neprevid-nem, nemarnem.

Unvorsichtigkeit, *dic*, neprevidnost, ne-pazljivost.

Unvortheilhaft, *adj.*, nekoristen, brez koristi, prida; er hat eine unvortheilhafte Mei-nung von dir, ne misli dobro, ugodno od tebe.

Unwachsam, *adj.*, nečuječ.

Unwader, *adj.*, neverl.

Unwahr, *adj.*, neresničen; *adv.*, ne res, kar ni resnica; etwas für unwahr halten, meniti, da kaj ni res, ne verjeti česa; es ist so unwahr nicht, nekaj resnice je že vmes, v tem, čisto zlagano ni, *Sprichw.* res, kar (kolikor) ni laži vmes.

Unwahrhaft, *adj.*, neresničen, (neistinit, *M.*).

Unwahrhaftigkeit, *dic*, neresničnost.

Unwahrheit, *dic*, neresnica; die Unwahr-heit seiner Aussage liegt am Tage, očitno je, da ni resnica, kar je govoril; laž (Lüge).

Unwahrscheinlich, *adj.*, neverjeten, resnici ne podoben, (bei *V.* neverjemen).

Unwahrscheinlichkeit, *dic*, neverjetnost.

Unwandelbar, *adj.*, nespremenljiv.

Unwandelbarkeit, *dic*, nespremenljivost.

Unweg, *der*, ungebahnter Weg, eine Gegend, da kein Weg ist, nestorjena pot, nepot, brezpotje.

Unwegsam, *adj.*, neprehoden, nehoden, ne-prehodljiv, brezpoten (*Gutm.*), nepristo-pen, nedohoden; unwegsame Berge, gore brez cest (*M.*).

Unweiblich, *adj.*, nežensk, ženski nepri-meren, nepristojin, ne kakor sicer ženska.

Unweidmännlich, *adj.*, neloven, nelovsk.

Unweigerlich, *adv.*, brez upora, ne braneč se, ne ustavlja se, ne upiraje se, brez vsega ugovarjanja.

Unweise, *adj.*, nemoder; *adv.*, nemodro, malo modro, nespanetno.

Unweislich, *adv.*, nemodro.

Unweit, *adv.*, ne daleč, ne deleč; unweit der Stadt, ne daleč od mesta, blizo mesta.

Unwerth, *adj.*, nevreden; ich finde es so unwerth nicht, ne pravim, da bi ravno ne bilo vredno; unwerth sein, ne biti vreden; schon aber unwerth, umuß, bolj vidno, ka-kor pridno.

Unwerth, *der*, nevrednost, nevrednota; der Werth oder Unwerth, važnost ali nevažnost (*V.*); den Werth oder Unwerth einer Sache dahingestellt sein lassen, ne pomisliti na to, ali je kaka reč vredna kaj ali ne.

Unwesen, *das*, hoher Grad der Unordnung, des unbefugten Geräusches; Störung der Ordnung, razganjanje, razsajanje, zveranje, razsaja, veliki nerod, hrup, rogoviljenje; sein Unwesen wo treiben, rogoviliti, razsa-jati, zdelovati, šariti kje.

Unwesentlich, *adv.*, nebitven, nepomen-ljiv, nebiten (*V.*); frugtelst, na voljo pu-ščen, pušen, na voljo dan.

Unwetter, *das*, gerdo vreme, nevreme (*V.*), vihta, nevihta, vihar (*Sturm*).

Unwichtig, *adj.*, neimeniten, nepomenljiv, nevažn (*V.*), kar nima nič v sebi, malo-važen; es ist nicht unwichtig, ni kar bodi reč.

Unwichtigkeit, *dic*, neimenitnost, nevaž-nost.

Unwiderlegbar, **Unwiderleglich**, *adj.*, ne-overžin, neoverzljiv, neovergljiv (*V.*), kar se ovreči, podreti, spodbiti ne dá.

Unwiderussbar, Unwiderusslich, adj., nepreklicljiv, neoporecljiv, kar se oporeči, preklicati, prereči ne more, neoporečn.

Unwiderusslichkeit, die, nepreklicljivost, neoporečnost.

Unwiderseßlich, adj., brez upora, neporen.

Unwiderseßlichkeit, die, neupornost.

Unwiderstehlich, adj., f. Unwiderlegbar; zoper kar se ne more nič reči, nič ugovarjati, neprerečn.

Unwiderstehbar, Unwiderstehlich, adj., nepremagljiv, premočan, da bi se kdo mogel upreti, zoperstaviti.

Unwiederbringlich, adj., nepovračljiv, kar se ne more več nazaj dobiti, česar več nikdar ne bo.

Unwille, der, das Mißvergügen über ein bemerktes Unrecht, nevolja, (nejevolja), gnejv (*Gutm.*); merčenost (*M.*), zlobnost (*Met.*)

Unwillig, adj., nepostrežn, neradovoljn.

Unwillig, adj., nevoljn, merčen (*M.*); unwillig machen, dražiti, jeziti koga; unwillig werden, sein, zameriti, za zlo vzeti, nevoljin biti, gnejvati se.

Unwilligkeit, die, nevoljnost.

Unwillkommen, adj., nezaželen, ne o pravem času, nepovoljn.

Unwillkürlich, adj., nehoteč, nehoten, nerad, nehote, po nesreči, samo od sebe, proti volji; unwillkürlich schwebt mir dein Bild vor den Augen, kar neprevidama si mi vedno pred očmi, zmeraj te vidim pred seboj, da si tudi ne mislim.

Unwirksam, adj., nemočen, neizdaten, nemočan, slab, preslab, nezmožen, kar ne pomaga.

Unwirksamkeit, die, neizdatnost, nezmožnost.

Unwirthbar, adj., nenaseljen, pust, zapuščen, zapušen, brezljuden.

Unwirthlich, Unwirthschaftlich, adj., nevarčen, ne tako, kakor se pristoji dobrimu gospodarju.

Unwissend, adj., keine wissenschaftliche, keine nützliche Erkenntniß habend, neučen, *serb.* neuk; in einer Kunst unwissend sein, ne biti učen v kakem znanji, česa ne znati, ne vediti glasa kaki reči, ne najden, ne izurjen biti; ein unwissender Mensch, nevednež, neveden človek; unwissend, daß sein Vater schon todt sei, ne vedoč, da mu je oče že umrl; daß ist mit unwissend, (veralt.), tega ne vem, to mi ni znano; mir ist nicht unwissend, ni mi neznano, pač dobro vem; etwas unwissend thun, nevedama, po nevednosti, brez vedeza kaj storiti (*poln.* bez wiedzy).

Unwissenheit, die, nevednost, neznano, neznanje, nezvednost; *serb.* neznan-i (*Vuk*); es ist aus Unwissenheit geschehen, po nevednosti so je zgodilo; mit der Unwissenheit des Geschehes kann sich Niemand entschuldigen, nihče se ne more izgovarjati s tem, da mu postava ni znana.

Unwissenheitsünde, die, greh iz nevednosti.

Unwissenschaftlich, adj., neznanstven, znanstvu nepristojn, nepodoben.

Unwissentlich, adv., nevedama, po (iz) nevednosti, nevedoč.

Unwisig, der, nebištoumnost, neprebrisanost.

Unwisig, adj., nebištoumen, neojstoumen, verbast (*vulg.*).

Unwohl, adv., slabo, težko, ne pri dobrem zdravju.

Unwohlsein, das, bolehnost, mala bolezen, ne terdno zdravje.

Unwohlbar, Unwohllich, f. Unbewohnbar.

Unwürdig, adj., nevr eden, malovreden, nizak, nehvale vreden, nelep, gerd, nepristojn, nedostojn (*M.*).

Unwürdigkeit, die, nevr edenost, malovrednost, nedostojnost.

Unzahl, die, neprešteta množina, nešteto mnoštvo, premožica, nezmerno, nedosežno število, neznano veliko število; eine Unzahl Leute, silna množica, silno število ljudi, kakor listja in trave, da je strah, tma ljudi, brez števila ljudi.

Unzahlbar, adj., neplačljiv, neizplačljiv, kar se ne more plačati.

Unzählig, adj., neprešet, nepreštovan (*V.*), brezštevilen, brez števila, brez broja (*serb.*); f. a. Unzahl.

Unzählbarkeit, die, neplačljivost.

Unzählbarkeit, die, neprešetnost, nepreštevnost, brezštevilstvo; f. über das *Adject.*

Unzählig, adj., nešet, neprešet, neizrečen, brez števila; unzählige Mal, stokrat, tisočkrat.

Unzähmbar, adj., neukrotljiv, neukroten.

Unzart, adj., nenežen, nerahel, debel, terd, zaguljen, zagoveden.

Unzärllich, adj., neljubeznjiv.

Unze, die, als ein Gewicht, réz (*V.*), unca, uncija (*russ.*), dva lota; ein Längenmaß, f. Zoll; ein Raubthier, (felis jubata, onca), bahr (*russ.*), onsa.

Unzeit, die, nepravi čas, neugodni, nerodni čas, nečas (*V.*, *Gutm.*, *böhm.* u. *poln.*); zur Unzeit, ob nečasu (*V.*); Sie kommen mir heute zur Unzeit, niste mi ob pravem času prišli, dans ste mi prišli ob nerodnem času, *serb.* nevreme (*Vuk*), nedoba.

Unzeitig, adj., nicht reif, negoden, neugodnjan, nezrel; unzeitig geboren, negodno rojen, negodnik, negodnjak, weiß. negodnica; unzeitige Geburt (Abortus), splav; ein unzeitig Geborener, negodé (*V.*); *serb.* nedonošče; nedoneseni plod; unzeitiges Dß, nezrelo sadje; zur Unzeit, ne o pravem času.

Unzeitigkeit, die, negodnost, nezrelost.

Unzeitling, der, negodé (*V.*), nedonošče, (*Vuk*).

Unzerweise, adv., na unče.

Unzerbrechlich, adj., nezlomljiv, nerazlomljiv, kar se ne da razbiti, raztrpiti (*Gutm.*), nekerhek.

Unzerbrechlichkeit, die, nezlomljivost, nerazbitnost, nekerhkost, terdnost.
Unzergänglich, *adj.*, im Wasser nicht auflöslich, nestaljiv, neraztajljiv, neraztopiv; f. a. Unvergänglich.
Unzerlegbar, *adj.*, nerazložljiv, nerazkrojljiv, kar se ne da razkrojiti, razdeliti.
Unzerstörbar, **Unzerstörlich**, *adj.*, terden, da se ne da razdjati, podreti, pokončati, razdreti, nerázrušljiv, nerazdjaven (V.), nerazderljiv (*Gutm.*), neuničljiv.
Unzerstörbarkeit, die, nerazderljivost, nerázrušljivost, nerazdjavnost (V.).
Unzerstrent, *adj.*, nerastresen, nerazsut.
Unzertheilt, *adj.*, nerazdeljen.
Unzertrunnen, **Unzertrunlich**, *adj.*, nerazločljiv, neločljiv, kar se ločiti ne da; vedno skup, nerazdružljiv.
Unzertrunlichkeit, die, nerazločljivost, nerazdružljivost.
Unzialbuchstabe, f. Unzialbuchstabe.
Unzieser, das, merces.
Unziemlich, f. Ungezietend.
Unziemlichkeit, die, nespodobnost.
Unzier, **Unzierde**, die, nesnažnost (V.), nelepst, nelepa, očesu neprijetna podoba.
Unzierlich, *adj.*, nelep, neprijetne podobe, nach V. u. *Gutm.* ne snažen, nesnažen.
Unzinsbar, *adj.*, neobresten, obresti, dači ne podveržen.
Unzirkelmäßig, *adj.*, ne po šestilu.
Unzucht, die, nečistost, nesramno djanje; in Unzucht leben, nečistovati (V. u. M.), nečisto živeti; Unzucht treiben, nečistost delati.
Unzüchter, der, nečistnik.
Unzüchterin, die, nečistnica.
Unzüchthaus, f. Bordell.
Unzüchtig, *adj.*, nečist, nesramen, brezsrmen; unzüchtige Reden, gerde, nesramne, umazane besede; unzüchtiges Graverbe, nečisti, nesramni zaslužek.
Unzüchtigkeit, die, nečistost.
Unzüchtigkeit, f. Unzüchtige.
Unzufrieden, *adj.*, nezadovoljin, nevoljin (unwillig), nedovoljin (V.), nevšečen; mit etwas unzufrieden sein, nezadovoljiti, nezadovoljevati se s čim, ne biti zadovoljin, ne biti po volji, po všeči, po godi, ne vzeti za ljubo; (seiner Gehälftie unzufrieden, nach V. triv. domačiga korita ne sit).
Unzufriedenheit, die, nezadovoljnost, nedovoljnost (V.).
Unzugänglich, **Unzugänglich**, *adj.*, nedohoden, nepristopen, nedosegljiv, neodpert, nedvljiv, zapert; sich unzugänglich verschließen, terdo zakleniti se, da ne more nikdo do njega; den Kasten unzugänglich verschließen, pregeham zaperto, nepodverženo serce; dem Abente unzugänglich Ort, tasišje, zavetje.
Unzugänglichkeit, die, nedohodnost, nepristopnost.
Unzummlich, *adj.*, napčen, neprilichen, nespodoben.
Unzumlichkeit, die, napaka, neprilika, nespodob.

Unzulänglich, *adj.*, nezadosten, nedovoljin, premajhen, premal, s čimur ni mogoče shajati, skezati; eine Summe, welche zur Reife viel zu unzulänglich ist, vse premalo denarjev za popotovanje, celo premajhen denar za pot; zu kurz, prekratek; zu schmal, preozek.
Unzulänglichkeit, die, nezadostnost, nedovoljnost.
Unzulässig, *adj.*, kar se dopustiti, dovoliti ne sme, ne more, nedopuščen, nedopušen, nepripustljiv, nedopustljiv (*Gutm.*).
Unzulässigkeit, die, nedopustljivost.
Unzünftig, *adj.*, necehovent.
Unzureichend, f. Unzulänglich.
Unzusammenhängend, *adj.*, nezvezan, ne deržek se eno družiga.
Unzuständig, *adj.*, incompetent, nepristojin.
Unzuständigkeit, die, Incompetenz, nepristojnost.
Unzuverlässig, *adj.*, nezanašljiv (V.), nezanesljiv, negotov, ne varen, ne terden.
Unzuverlässigkeit, die, nezanašljivost (V.), nezanesljivost.
Unzuverlässlich, *adv.*, brez terdniga upa.
Unzweckmäßig, *adj.*, neprimeren, nepriležin; es wird nicht unzweckmäßig sein, ne bo napčeno.
Unzweckmäßigkeit, die, neprimernost, neprilichnost.
Unzweideutig, *adj.*, kar ni dvoumno, dvoznačno, kar nima dveh ali več pomenov; oöten, jassen; auf die unzweideutige Weise, prav oöitno, da se ni motiti.
Unzweifelhaft, *adj.*, nedvomljiv, nedvomen, brez dvoma, nach d. Serb. brez dvojbe, brez sumnje, o čemur se ne more dvoumiti (Vuk); oöiten in gotov.
Upp, **Upperrast**, f. Rüste.
Uppig, *adj.*, dem feinem Grade des sinnlichen Vergnügens zum Nachtheile des vernünftigen ergeben, wohlthätig, nasladen, sladen (M.); Ueberfluß an Kraft, an Nahrung, an Süßen zeigen, nach andern slav. M. bujin (bujni), etwa auch hoboten, (bei Andern bohoten), preobilen, bersen od. bersten (vom Getreide); üppig wachsen, hobotati, hobotno, bujno, överst, naglo, veselo in tolsto rasti; üppig leben, v obilnosti živeti, moževati, imeti vse v obilici, na prebitek; sich üppig kleiden, nasladno oblačiti se, da vabi in naee vleče oči —; f. a. Sinnlich, Reizend; üppig wachsendes Kind, raščav otrok (St.).
Uppigkeit, die, bujnost, hobotnost, obilstvo, sladnost, nasladnost; f. a. Luss.
Ur, Vorsehslbe, pre—, (altst. prä— u. pra—), prvi, prvotni, začetni, pervinski, pervobitni, izvirni (ursprünglich), poglavitni.
Ur, der, tur; f. Auerod.
Urahn, der, Vater des Großvaters, preded (*Gutm.*), altst. a. pröto's (preoč).
Urahn, der, prehabica.
Urahn, f. Urahn.
Urahnlich, *adj.*, prededsk.
Uraff, das, prvotni vesoljni svet.

Urafsmanſ, die, uralska miſ.

Uralſt, *adj.*, preſtar, ſilno ſtar, nekdanj, ſtarodaven; uralſtes Weiß, ſivora, *böhm.* a. ſtaroveky, ſtarobyly.

Uralter, *baſ.*, davnost, ſtarodavnost, prvotna doba, *böhm.* pravek.

Uraltern, *pl.*, prerodniki, prededi in prebabe; f. a. Vorfahren.

Uralterſ, *adv.*, od nekdanjih, ſtarodavnih časov.

Uralterthum, *baſ.*, ſtarodavnost, ſtarina iz prvotne dobe.

Uraltmutter, die, Uraltermutter, f. Ugroſſmutter.

Uraltvater, der, Uraltervater, f. Ugroſſvater, Urah.

Uran, der, Metall, naſh *ſum.* nebesnik †, uran, naſh *Sul.* lagan.

Uranfang, der, prvi začetek.

Uranfänglich, *adj.*, prvotni.

Uranfangſ, *adv.*, v (o) prvem začetku sveta.

Urania, die, Urania.

Uranlage, die, prva zaloga, osnova, zmoglost.

Uranographie, f. Himmelsbeſchreibung.

Uraunſ, der, Uran.

Urte, *baſ.*, gnoj iz ſcavnice.

Urban, f. Höflich.

Urbaner, Rebe, volovina (St.).

Urbanifiren, v. a. olikati, omikatiſ.

Urbanität, f. Höflichkeit.

Urbar, *adj.*, obdelan, obdelovan, kopan, oraven, (*poln.* orny), izkeröen; njivſtvo; ein ungebautes Stück Landes urbar machen, celino obdelati; f. a. Roden.

Urbar, Urbarium, Urbarbuch, *baſ.*, urbar; f. a. Ertrag, Ader.

Urbargeld, *baſ.*, urbarski denar.

Urbarial-, in Bezug, urbarski.

Urbarialſteuer, die, urbarski davek.

Urbarmachung, die, obdelava, kerčenje.

Urbarmann, der, kmet, ki ima kaj njiv.

Urban, der, ſtarodavno, nekdanje zidanje, poſlopie.

Urbe, f. Orſ.

Urbedeutung, die, prvi pomen.

Urbegeiſterung, die, najiſtojeſi navdih.

Urbeginn, der, prvi začetek, početek.

Urbegriff, der, prvi razumek, zapopadek.

Urbeſtandtheil, der, prvi, prvotni, pervinski del.

Urbewegung, die, prvotno gibanje, prvotni ogug, zgib.

Urbewohner, der, prvi naſelnik, prvi prebivavec, im Pl. prvi ljudje v kaki deželi, pervoſelci.

Urbild, *baſ.*, Original, prva, izvirna podoba, im Gegenſatz zu Copie, poſnetek; (obraz) izvirnik †; f. a. Ideal; prvi vzor.

Urbildlich, *adj.*, vzoren.

Urborn, f. Urquelle.

Urbrieſ, f. Urkunde.

Urbuch, *baſ.*, prve, prvotne bukve.

Urdenkſch, *adj.*, izvirnoemſk.

Urdiichter, der, izvirni pevec ali peſmenik.

Ureigen, *adj.*, izviren, prvopočetan.

Urelement, f. Element.

Ureusel, der, prevnuk, prevnuček.

Ureuselin, die, prevnuka.

Urerbe, der, prvi, poglaviti dednik ali jérb.

Urerbe, die, zemlja v prvotnem ſtanu.

Ureſig, *adj.*, preſit, zbiraven; *baſ.* Vieh iſt ureſig, živina je preſita, je zbiravna, liſpava.

Ureſahr, f. Ueberſahrt.

Ureſchde, die, priſega razžaljenca ali pa izpuſčeniga, izpuſeniga jetnika, da ſe ne bo maſčeval, maſčeval.

Ureſeind, f. Erſeind, Todſeind.

Ureſorm, die, izvirna oblika, podoba.

Ureſreund, der, prvi, največi prijatelj.

Ureſgang, der, prva hoja.

Ureſgebiet, *baſ.*, prvotni okoliſ.

Ureſgebilde, f. Urbild.

Ureſgebirge, *baſ.*, prvotne, prvobitne gore, prvotvorne gore, *böhm.* prahory.

Ureſgebäude, der, prva miſel.

Ureſgefühl, *baſ.*, izvorno čuſtvo.

Ureſgeiſt, der, prvi, izvirni duh.

Ureſgenuſ, f. Vetreibung.

Ureſgeſchichte, die, izvirna, prva zgodovina.

Ureſgeſtalt, die, prva podoba.

Ureſgicht, die, f. Geſtändniſ (inebeſondere auf der Folter).

Ureſgiren, v. a. auf etwas dringen, pogajati, tiſcati, tiſtati, potiskati, mecati; f. Vetreiben, Treiben.

Ureſglang, der, prvotni leſk.

Ureſgott, der, (im heidn. Beg.) preſtari bog.

Ureſgranit, der, prvotni granit.

Ureſgroſſaltern, *pl.*, prededi in prebaba.

Ureſgroſſmutter, die, prebaba, prebabeica.

Ureſgroſſvater, der, prededi.

Ureſgrund, der, prvi vzrok, temelj, pervina.

Ureſhab, Ureſheb, f. Samerteig.

Ureſbahn, der, f. Auerbahn.

Ureſheber, der, začetnik (M.), početnik (Gutm.); Gott iſt der Urheber alles Guten, od Boga prihaja vse dobro; stvarnik (Schöpfer); wer iſt der Urheber des Streites?, kdo je začel prepir?

Ureſheberin, die, začetnica, početnica.

Urheit, die, izvornost.

Urherz, der, prvi, najviſi goſpod.

Urholz, *baſ.*, verhovje; f. Oberholz.

Urian, der, f. Ding (der); f. Teufel.

Uriaſbrieſ, der, Urijevo pismo (priſeſcu pogubno).

Urin, der, ſcavnica, scanica, ſcalina (Gutm.); ſcanje; den Urin laſſen, ſcati, oſcati ſe; f. a. Harn, Harnen, (*ruſſ.* moča).

Urinbad, *baſ.*, kopanje v ſcavnici.

Urinblaſe, die, mehur, mehir.

Uringlaſe, der, ſcavnik, ſcavnični prehod ali zlebek.

Uringeiſt, der, ſcanjevec (V.).

Urinieren, f. Harnen.

Urinſalz, f. Harnſalz.

Urinſtein, der, kamen v mehurji.

Ureintreibend, f. Harntreibend.

Urkämpfe, der, divji prešio.

Urkopf, f. Genie.

Urkrast, die, prvotna moč, izvirna moč.

Urkräftig, adj., s prvotno močjo, premočen.

Urkund, adv., urkund dessen, v spričo, do-terdno tega.

Urkunde, die, Zeugniß, f. vides; Dokument, Beweis schriftlicher, pismo, dokazno, izprično pismo, dokaznica, pisani, pismeni dokaz, böhm. listina, serb. isprava; zu Urkund dessen, v spričo; die Urkunde der Offenbarung ist die Bibel, izpriča, spričevalo Božjega razodenja je sv. pismo; f. a. Urkschrift; alte Urkunden, stare pisma, stari rokopisi.

Urkunden, v. a. izpričati, spricati, pričati, spričevati, svedočiti; wir urkunden und bekennen, spričujemo in spoznavamo; v. r., pisati se iz —, izpeljevati se, izhajati.

Urkunden-, in Bügn., pisemski, po pismih, — za pisma.

Urkundenbewahrer, f. Archivar.

Urkundenbeweis, der, dokaz po pismih.

Urkundenbuch, das, bukve piscm, pismenik.

Urkundengewölbe, f. Archiv.

Urkundensammlung, die, zbirka, nabira pisem.

Urkundenstempel, der, štempelj pisemski, za pisma.

Urkundlich, adv., na spričo, po pismih; f. a. Authentisch.

Urkund, der, die Glaubniß sich auf einige Zeit zu entfernen, (ital. permesso), dopust, dopuščenje, dopušenje, urlaub*, russ. otpust; f. a. Abschied; Urlaub geben, f. Verurlauben; spusen na odlog je bil musketir (Pres.).

Urkander, der, urlaubbar*; vojak začasno iz službe puščen, pušen; vojak z dopustam.

Urkant, der, izvirni glas.

Urkauter, f. Selbstlauter.

Urke, f. Erle, Ahorn.

Urlicht, das, izvirna, prvotna svetloba.

Urmah, f. Eichmaß.

Urmensch, der, prvi človek.

Urmutter, die, prva mati, böhm. pramati.

Urnacht, die, izvirna noč.

Urnament, der, pervo, izvirno ime.

Urnatur, die, prvotna natura.

Urne, die, ein irdenes Gefäß, Topf, zarica (Rit. n. serb.), urna, ročka (St.), perstena posoda, pepelnik (für die Asche der Todten); Wassereimer, vedro; ein Maß flüssiger Dinge, urna (V.).

Urnensformig, adj., zarast, urni, pepelniku podoben.

Urnenthal, das, dolina mertvih.

Urosch, f. Unerosch.

Urosch, der, močegledj, scaninarj.

Ursiad, der, izvirna, posebna steza.

Ursplanze, der, prvotna rastlina.

Ursprünglich, adj. n. adv., ko blisk, ko bi trenil, na (en) mah, v hipu, mahama, nagloma; f. a. Ursprünglich.

Ursproduct, das, sirovi pridelek.

Ursproduction, die, pridolovanje, dobivanje plodov, sadežev sirovih, kakor jih daje zemlja.

Ursquell, der, prvotni, prvi vir, izvir, prvi začetek, prvi virec (Gutm.).

Urstein, adj., prečist, izvirno čist.

Ursind, das, f. Mohrdommel.

Ursache, die, dasjenige, wodurch etwas anderes hervorgebracht wird; die wirkende Ursache (causa efficiens), nach V. vzrok (auch altsl. u. serb. bei Vuk), zrok (Gutm.); in and. slav. M. pričina, razlog, povod; f. a. Grund; veranlassende Ursache, prizadevek (V.); reizende Ursache, razdražek (V.); verschiedene Ursachen haben mich gehindert, več reči mi je napoti bilo; die Sonne ist die Ursache der Wärme, solnce dela vročino, vročina prihaja od solnce; du bist die Ursache meines Unglücks, ti si vse moje nesreče kriv; du bist Ursache davon, ti si tega kriv; f. a. Schuld; Beweggrund, nagon, nagib, nagibek, nagibljaj; du hast seine Ursache dich zu beklagen, nimaš se za kaj tožiti, ne veš zakaj —, čemu se pritožuješ; wenig Ursache hat der Mensch Holz zu sein, malo se kdo sme osabiti; ohne Ursache weinen, ko nima za kaj, nima se čemu jokati; Anlaß, prilika; Ursache geben, priliko dati; Vorwand, izgovor, pretveza; Ursache zum Streite suchen, obresti iskati (Unterfr.); er hat Ursache zum Tadel, ima za kaj očitati, grajati; Ursache nehmen, priliko vzeti, (Röm. 7, 8); Kummer war die Ursache ihres Todes, od žalosti je umrla; der Tod will eine Ursache haben, vsak človek gre s svojim vzrokom s tega sveta; Stolz war die Ursache seiner Verbannung, preveznost ga je spravila, pregnala iz dežele, zavolj osobnosti so ga pregnali; ich habe Ursache dazu, vem, zakaj to delam; Ursache zu etwas geben, priliko, prietek, prilikožnost dati k čemu; du hast hebe Ursache Gott zu bitten, tebi je silno treba, Boga prositi, ti pač moraš —; du hast mir Ursache dazu gegeben, ti si me k temu napeljal; seine Ursache des Todes wurde an ihm gefunden, nič smerti vredniga niso našli nad njim (obdolžencem); was ist die Ursache davon? das ist die Ursache davon, zakaj je to? za to je, auch od kod prihaja to? to prihaja od tod; ohne Ursache, brez nič (V.); Ursache sein, verursachen, vzrokovati (Vuk).

Ursacher, der, vzročnik, začetnik.

Ursacherin, die, začetnica.

Ursächlich, adj., vzročen, po vzrokih.

Ursage, die, starodavna povest.

Ursau, die, velika svinja.

Urschönheit, die, prelepost, izvirna, prvotna lepota.

Urschreiber, der, izvirni pisavec.

Urschrift, die, prvi pis, izvirno pismo, izvirnik, pervopisjet; f. a. Original.

Urschriftsteller, f. Urschreiber.

Urselbst, das, f. Urwesen.

Urstift, der, prvi sedež, dom.

Ursprache, die, pervotni, pervobitni jezik, izvorni jezik, (Jezik prvih ljudi).

Ursprung, der, eine Quelle eigentlich und eigentlich, izvirek, izvir; f. a. Quelle; erster Anfang, prvi začetek, postanek, začetje, početek, korenina; Ursprung haben, postanek imeti, izhajati od česa, izvirati, biti iz česa; f. a. Keim; Ursprung eines Wassers, oberh (? oberh, vergl. das poln. verhovina, russ. verhovje, Quellengegend).

Ursprünglich, adj., izviren, pervoten, pervobiten, početen, pervoviren, začeten, (izperviren, V.); mit einer ursprünglich fehlerhaften Bildung behaftet, napačno rojen, od rojstva, od začetka, iz korenine, izperviga; die ursprüngliche Beschaffenheit feststellen, določiti, kakošna je reč bila izperva, iz začetka.

Ursprünglichkeit, die, izvirstnost.

Ursprungsort, der, etwa izviralisce, izviralisce, izhajalisce, izhajalisce.

Ursprungszugut, das, spričevalo izvira kako reči (odkod je).

Ursprung, der, pervotno plemo.

Ursprung, der, izvorni, pervobitni stan.

Ursprung, f. Auerbach.

Ursprung, der, pervina (Vert.), pervotna snova; f. a. Element, Grundstoff.

Ursprung, f. Original.

Ursprung, die, uršalinka.

Urte, Uerte, f. Urtheil.

Urteil, f. Urtheil.

Urteufel, der, pervotni hudob.

Urtext, der, izvorna, pervopisna beseda.

Urtheil, das, eines Richters, sodba, sod (Gut.); verurtheilendes, obsodba; ein Urtheil fällen, spredeti, sodbo storiti, delati, skleniti, sklepati, izreči, razsoditi, soditi (mehr: richten); das Urtheil vollziehen, sodbo izvršiti, izvrševati, versiti; freisprechendes Urtheil, odvezna sodba; loessprechendes Urtheil, oprostna sodba, sodba, da je kdo nedolžen; Neußerung, Meinung, misel, menjenje, menitev; mein Urtheil ist, geht dahin, jez menim, sodim, mislim tako —; in der Philosophie, razsod, razsodek; Mangel an Urtheil, nesodnost, nerazsodnost; schiefes Urtheil, kriv razsodek; wir fragen dich nun um dein Urtheil, vprašamo te zdaj, kaj se tebi zdi, kaj bi ti djal —; durch Urtheil absprechen, odsoditi komu kaj; Kritik, russ. razbor.

Urtheilen, v. n., sodbo izreči, storiti, delati, razsoditi, soditi; über etwas urtheilen, razsoditi, kaj soditi, meniti, misliti od česa, zastran česa, zdi se komu; unpartheiisch urtheilen, nepristrano soditi.

Urtheilen, das, sojenje.

Urtheiler, der, razsodnik, presojevavec.

Urtheilsabschrift, die, prepis sodbe.

Urtheilsöffnung, Urtheilsfundmachung, die, oznanilo, razglas sodbe.

Urtheilsfähig, adj., razsoden, zmožen, svoje misel izreči o čem.

Urtheilskraft, die, razsodnost (V.), nach dem Poln. u. Russ. razsodek; der Mangel

an Urtheilskraft, nerazsodnost, brezrazsodnost (M.).

Urtheilsprechen, f. Urtheilen.

Urtheilsprediker, Urtheilsverfasser, der, sodivec, razsodnik.

Urtheilsspruch, der, razsodek, sklep sodbe, sodba.

Urtheilstag, der, dan sodbe.

Urtheilstage, die, sodnina.

Urtheilstein, der, (raz)sodnji kamen.

Urtheilsvermögen, f. Urtheilskraft.

Urtheilsvollstreckung, die, izvršba sodbe.

Urtheilsweiser, der, prisodnik sodnji.

Urthier, das, nach Sum. pervoživec.

Urton, der, izvorni, prvi ton.

Urtypus, f. Urbild.

Ursätern, pl., stariši prededov in prebab, drugi prededi.

Ursenfel, der, preprevnik, prevnikov sin.

Ursenstein, die, preprevnika.

Ursengroßmutter, die, druga prebaba, preprebaba.

Ursengroßvater, der, drugi preded, prepred (Ursengr. poln.).

Ursverkauf, der, pervotna prodaja.

Ursvermögen, das, izvorna zmožnost.

Ursvertrag, der, pervotna pogodba.

Ursvolk, das, prvi, pervotni narod.

Ursvorsahr, f. Ursahn, Vorsahr.

Urswahl, die, perva, izvorna, posrednja volitev, volitev volivcov.

Urswähler, der, prvi, posrednji volivec, volivec volivcov.

Urswald, der, pervotni, nikdar ne sekani gozid, kjer je drevje prepuščeno, prepuščeno čisto samo sebi, nach Ravn. lom, slom.

Urweisheit, die, pervotna, stvarivna modrost.

Urwellen, v. a., auf den Blech- und Hammerwerken, eine Art des Schmiedens, nach V. urbat, nach Sum. böhm. razbustiti, razbuhovati.

Urwelt, die, prvi svet, predsvet, predpotopni svet.

Urweltlich, adj., predsvetnat, predpotopni, pervosvetni, pervoveki.

Urwert, f. Original.

Urwesen, das, pervo bitje, pervobitnost, Bog; f. a. Urstoff.

Urwort, das, korenita beseda, korenika, pervotna beseda; f. a. Stammwort.

Urwurzel, die, pervotna korenika.

Urzeichen, das, pervo, izvorno, pervotno znamenje.

Urzeit, die, starodavnost, pervoveki, starodavni čas, starodavna doba, prvi časi.

Ursage, f. Gebrauch.

Ursache, die, navada (pri menjicah).

Uso, Wechsel a uso, menjica po navadi.

Uffe, die, f. Kröte.

Ufuar, Ufuarctuar, f. Aufwiegler.

Ufucapiren, Ufucapion, f. Erbsen, Erbsen.

Ufneil, f. Ueblich.

Ufur, f. Zins.

Ufurar, f. Wucherer.

Ufurpation, die, v. i. Ermächtigung, rechts-
widrige Befignehmung, samolastno, posilno
prisvojenje, (zlasti prestola).Ufurpator, der, Thronräuber, vladar sa-
mozvance, uzurpator.Ufurpiren, v. a., vzeti, jemati si kaj, lo-
titi se kake reči, sosebno vladarstva, pre-
stola, povlastiti se brez pravice, po sili.

Ufus, f. Gebrauch.

Ufusfructus, f. Nutznießung.

Utenfilien, die, hišno orodje, priprava,
pohišje.

Uterin, f. Halbbürtig, (le po materi).

Uterus, f. Gebärmutter.

Utile, f. Nutzen.

Utilität, f. Nützlichkeit.

Utopien, das Nirgendland, Schlaraffenland
zmišljena dežela; f. Schlaraffenland.

Utopist, der, kolobocijan.

Utrakuist, der, utrakvist.

Ut supra, kakor je gori rečeno.

V.

Va!, naj bo; va banque! gre za vso banko!
velja vso banko!Vacant, adj., prazen, izpraznjen; f. a. Er-
ledigen; Vacat, prazno, prosto je.Vacanz, die, praznота; Ferien, oddih, po-
čitek, prazniki šolski, vakanec, (b. *Gutsm.*
prestaja, prestanek od dela).

Vaccination, f. Impfung.

Vaccine, f. Kuhpflaster.

Vacciniren, f. Impfen.

Vacillation, Vacilliren, f. Schwankung.

Vaciren, v. n., brez službe biti.

Vacuiren, f. Leeren.

Vacuum, das, prazno, praznота.

Vade, f. Antheil.

Vademecum, das, bukvice za vodni spo-
min, drag spominek, nach *Pot.* etwa popotni
priatelj.

Vadimonium, f. Bürgschaft.

Vadium, das, varščina, varsina (dana zla-
sti pri dražbi).

Vag, f. Unstāt, Unbestimmt.

Vagabund, Vagant, der, potepuh, potepin,
potepinee, klatež, vlačugar, prepeljuh,
(klac).Vagabundiren, Vagiren, v. n., herum-
streifen, potepati se, tepiniti se (*V.*). tepe-
žiti se (*V.*), okoli potepati se, vlačiti se,
vlačugariti, šterlincati, potikati se, na skito,
na potep hoditi; f. a. Herumschweifen.Vale, z Bogam, Bog te, vas obvari; zdrav,
zdravo, srečno (ostani!).Valediciren, v. n., slovo vzeti, jemati
(očitno).

Valentistiel, f. Mannstreu.

Valentinstrankheit, f. Gallsucht.

Valeriana, die, baldrian*, spajka.

Valeo, das, Valeo, Abschied, slovo;
Schmaus, gosti, gostarija, slovesno gosto-
vanje, odhodnja, pojedina za odhodojo.

Valeur, der, veljava, vrednost, vrednota.

Valid, f. Rechtskräftig.

Validiren, f. Befräftigen.

Valuta, die, f. Werth; Währung, ve-
ljava, vrednota* (*kroat.*); im Wechselrechte,
vrednost v dnarji.

Valutiren, Valviren, f. Schätzen.

Valuationstabelle, die, tablica, ki kaže
vrednost dnarjev.Vampir, der, (im Volksglauben), vam-
pir, nach dem *Serb.* volkodlak; naturge-
schichtl. nach dem *Russ.* kervoses, neki juž-
noamerikanski netopir.Vandalismus, der, vandalizem, vandal-
stvo, pokončevanje umetnij.

Vanille, die, vanilja.

Vanität, f. Eitelkeit.

Vapours, pl., vetrovi trebušni.

Vapore, bastimento a vapore, Dampfschiff,
am besten etwa (ladija) parnica. (brod)
parnik; ein Zeug, tanöica, gem. klar*.

Vaporisiren, f. Verdampfen.

Variante, die, razlika, različno branje.

Variation, die, f. Abwechslung.

Varicellen, die, neprave koez, kozli (?).

Varietät, die, f. Verschiedenheit.

Variiren, f. Abwechseln.

Variolith, der, osepničnik.

Vasall, der, vazal, (podložnik fevdni).

Vasallenschaft, die, vazalstvo.

Vase, die, posoda (umetna), *poln.* u. *russ.*
vaza.Vater, der, oče (eig. *Vocativ* des im eig.
Kroatischen, so wie in allen übr. slav. M.
vorkommenden otec, *gen.* ota), in Oberfr.
u. St. a. oča, *poet.* rodnik (*Gutsm.*); in
andern D. roditely; Vater werden, oče po-
stati (kadar se komu rodi dete), nach *V.*
poočetiti se, welches nach ihm auch: dem
Vater nacharten, bedeuten soll, *böhm.*
potatiti se; Vater von sechs Kindern sein,
imeti šestero otrok; unsere Väter, naši pred-
niki, naši očaki; zu seinen Vätern gehen,
preseliti se na drugi svet; f. a. Urheber,
Begründer; Gott Vater, Bog Oče; Väter-
chen, očka; in der Kindersprache, ata, tata,
serb. čacko, babajko, *russ.* batjuško.Vaters, eines bestimmten Vaters, očetov;
allg. očetovsk, auch, b. *Gutsm.* u. *V.* očeten.

Vateramt, f. Vaterschaft.

Vaterauge, das, očetovo, očetovsko oko.

Vaterbruder, der, strie, očetov brat; dessen
Frau, strina; die Kinder davon, Vaterbrü-
dersohn uff, f. Geschwisterkind.

Vaterbrust, die, očetovo persi.

Vatererbe, *das*, dedina po očetu.
Vaterfluch, *der*, očetova kletev, zakletev, preklestvo očetovo.
Vaterfreude, *die*, očetovo veselje nad otroci, — da se mu je rodil otrok.
Vätergewohnheit, *die*, navada starih prednikov.
Vatergut, *das*, očetovo, po očetu prejeto posestvo, zemljišče, zemljiše.
Vaterhalb, *adv.*, po očetu.
Vaterhaus, *das*, očetova hiša, dom.
Vaterherd, *der*, domovje.
Vaterherz, *das*, *nach Gutm.* u. *V.* očetno srce, očetovsko srce.
Vaterhoffnung, *die*, upanje, dobiti sina.
Vaterhorn, *f.* Mutterhorn.
Vaterland, *das*, *nach Gutm.* u. *V.* domovina (auch bei *Jambresiz*, *nach Vuk* bloß: *Haus und Hof*), domovje (*V.*), domačija, domača, rojstna dežela ali zemlja, očetnjava†, očevina (*Vuk*), u. *V.* očina zemlja u. očina, (*altst.* otčina, *böhm.* u. *poln.*), *russ.* otecestvo.
Väterländisch, *adj.*, domovinsk, domač, (*kroat.*) domoroden; *f.* a. *Patriotisch*.
Vaterlandstern, *die*, domača šega.
Vaterlandseifer, *f.* Vaterlandsliebe.
Vaterlandsfreund, *der*, Patriot, domorodec, prijatelj domovine.
Vaterlandsliebe, *die*, domoljubje, domorodnost, ljubezen do domovine.
Vaterlandstolz, *der*, ponos na svojo domovino, zavolj domovine.
Väterlich, *adj.*, dem Vater gehörig, očetov, očin (*V.*); *das* väterliche Vermögen, očetovo (očino) premoženje, ocastvo (*Karst*), *nach Vuk* očevina u. očinstvo; *nach Art eines Vaters*, in der Eigenschaft, Liebe eines Vaters gegründet, očetovski, očinski, očevski (*V.*), očetni (*V.*); *z. B.* väterlich sorgen, po očetovsko, očinsko, kakor pravi oče skrbeti; *die* väterliche Gewalt, očetovska oblast; *das* väterliche Gesetz, postave po prednikih prejete; väterliche Liebe, po mecu, po kervi.
Vaterliebe, *die*, očetna, očetovska ljubezen do otrok.
Vaterlinie, *f.* Väterlich.
Vaterlos, *adj.*, brez očeta, sirota, zapuščen, zapušten, (brezočeten *Gutm.*); *er ist Vaterlos*, nima očeta.
Vaterlosigkeit, *die*, brezočetnost (*V.*); *ob seiner Vaterlosigkeit erbarmt er mir*, smili se mi, ker nima očeta.
Vatermacht, *die*, očetova, očetovska moč.
Vatermilde, *die*, očetovska rahlost, serčnost, dobrota, mehkost.
Vatermord, *der*, očetomorstvo, *kroat.* *nach Jamb.* otmorstvo, *russ.* oteubijstvo, umor očeta.
Vatermörder, *der*, očetomorec, očetomornik, umorivec očeta (svojiga), *kroat.* *nach Jamb.* otmorec, *altst.* u. *russ.* oteubijca.
Vatermörderin, *die*, očetomornica, očetomorka, umorivka očeta svojiga.

Vatermörderisch, *adj.*, očetomorsk.
Vatername, *der*, očetovo, očino ime.
Vaterpflicht, *die*, očetov(ek)a dolžnost.
Vaterschaft, *der*, stari šaht.
Vaterschaft, *die*, očetovstvo, očestvo; *auf Vaterschaft flagen*, tožiti na očestvo, (da se razsodi, da je kdo oče kaciga otroka); *Vaterschaft läugnen*, očestvo tajiti, reči, da ni oče, da otrok ni njegov.
Vaterschaft, *der*, naročje očetovsko.
Vaterschraube, *die*, vretenica, *f.* a. *Schraube*.
Vaterschwester, *die*, teta, tetka, očetova sestra; *z. Tante*; *die Kinder davon*, *f.* Geschwisterkind.
Vatersegen, *der*, očetovski blagoslov.
Vatersitte, *die*, šega (naših) prednikov.
Vatersohn, *der*, ljubljeneo očetov, *serb.* očino oko, najljubši otrok.
Vatersorge, *die*, očetovska skerb.
Vatersprache, *f.* Muttersprache.
Vaterstadt, *die*, rodno, rojstno mesto.
Vaterstaud, *f.* Vaterschaft.
Vaterstelle, *die*, očetovo, očino mesto; *sie bei jemandem vertreten*, biti komu namest ob. za očeta, biti komu kakor oče, skrbeti zanj, kakor lastni, pravi oče, namestnik očetov biti.
Vaterstimme, *die*, očetov glas.
Vatertheil, *der*, auch *das*, ocastvo (*Karst*), očetov, očin del, *serb.* očevina in očinstvo.
Väterwürden, *das*, ljubljenska očetova.
Vatertrieb, *der*, očetovske želje, očetovsko srce, gnanje.
Vaterunser, *das*, očenaš, Gospodova molitev; fünf Vaterunser, pet očenašev.
Vaterwürde, *die*, očetovska dostojnost, čast.
Väterzeit, *f.* Vorzeit.
Vatersucht, *die*, strahovanje (pod očetam).
Vatikan, *der*, Vatikan.
Vaubville, *das*, vesela popevka, igra gledišna s tacimi popevkami vmes.
Vedette, *die*, vedeta*, straža na konji.
Vegetabilien, *die*, *pl.*, rastlinstvo, rastlinje, zelišča, zeliša, rastlinske jedi.
Vegetabilisch, *adj.*, rastlinsk, rastlinstven.
Vegetation, *die*, rast zelišč, zeliš, rastje.
Vegetationswasser, *das*, redovina voda.
Vegetiren, *v. n.*, rasti iz tal živež jemaje, po rastlinsko živeti, zeleneti, *fig.* životariti u. živariti (*beides bei Vuk*).
Veidistel, *f.* Kardendistel.
Vehe, *f.* Fehr.
Behement, *f.* Feflig.
Behemenz, *f.* Ungehim, *der*.
Behikel, *das*, pomogljaj, *f.* Mittel.
Behm, *f.* Fehm.
Beilchen, *das*, (*Viola*), vijola, vijolica, *nach Gutm.* ljubica.
Beilchenapfel, *der*, vijoličar, vijolično jablko.
Beilchenbeet, *das*, gredica samih vijolic.

Beilchenblau, *adj.*, vijoličen, vijolične barve.
Beilchenkranz, *der*, venec iz vijolic.
Beilchenstein, *der*, vijoličnik †.
Beilchenvoll, *adj.*, vijoličast, vse polno vijolic.
Beilchenzucker, *der*, vijolični cukar.
Beilrebe, *f.* Jasmin.
Beilröschen, *f.* Kornraden.
Beitanz, *der*, ples ali bolezen sv. Vida.
Belament, *f.* Hüffe.
Belin, **Belinpapier**, *das*, velin, velinovi papir.
Beliten, *pl.*, vojaki lahkega orožja.
Belleitāt, *die*, nekako pohitevanje brez krepke volje, volja brez djanja.
Benal, *f.* Feil.
Bene, *die*, *f.* Blinder.
Venerabel, *f.* Ehrwürdig.
Venerabile, *das*, *f.* Hochwürdig(e), *das*.
Venerie, *f.* Lustfische; — Zägeret.
Venerisch, *adj.*, na sramu bolen (*V.*), kdor ima sramno bolezen, francozljiv; *die* venerische Krankheit, sramna bolezen; *f.* a. Syphilitisch.
Venia, *die*, *f.* Erlaubniß; (venia aetatis), spregled let, dobe.
Venös, *adj.*, venöses Blut, Venenblut, černa kri, ki teče po žilah odvodnicah.
Ventil, *das*, Luftflappe, zaklopnica, nach *V.* vetrenica, nach *M.* zahlopka (*cig. russ.*), böhm. zaklopka, *f.* a. Klappe.
Ventilator, *der*, oddušnik, dušek.
Ventiliren, *jur.*, *f.* Sichten, Untersuchen, Abhandeln.
Venus, *die*, Venera, bei den alten Slaven nach einigen Lada, (bei *Mrongor.* zexylia, zizilia); Morgenstern, Danica; Abendstern, Večernica.
Venusbart, *f.* Kardendistel.
Venusberg, *f.* Schamberg.
Venusbeule, *die*, pavne *Dr. Bl.*, *poln.* dymienica.
Venusbild, *das*, podoba Venerina.
Venusfinger, *f.* Hundszunge.
Venushaar, *f.* Fransenhaar.
Venusbügel, *f.* Schamberg.
Venuskrankheit, **Venusfische**, *f.* Lustfische.
Venusstaube, *die*, čopati golob.
Venustempel, *f.* Bordenf.
Ver, **Verschle**, in Zusammensetzungen mit Zeitwörtern einen Verbruch, Verlust, eine Verführung bedeutend, za —, po —; verwirrschaften, zagospodariti; verschwenden, zapraviti; verleiten, zapeljami; sich verreben, zareci, zagovoriti se; verbaßen, popeči; eine Uebertreibung, oder Verjüngung bedeutend, pre —; verfaulen, presoliti; verpflanzen, presaditi; ein zu Gefallen, Aufhören anzeigend, iz —, o —; vertrauen, izkaditi; verblühen, ovesti; bedeutend eine Verbindung, s —, z —; eine Entfernung, od —, iz —; ein Auseinander — geben oder — gehen, raz — u. dgl.
Vernasen, *v. a.*, zavreči, zametati, zatrošiti, zateptati (od živinske klaje).

Verabsolgen, *v. a.*, izročiti, izročati, izročevati, poslati, dati, dopustiti, da se vzame.
Verabsolung, *die*, izročba, izročitev.
Verabreden, *v. a.*, izgovoriti si kaj, dogovoriti se zastran česa, biti v besedi, domeniti se, izmeniti se, nach *V.* zgovoriti se; verabredeter Raßen, po dogovoru, kakor je bilo dogovorjeno, izgovorjeno.
Verabredung, *die*, dogovor (*Vuk*), domemba †.
Verabreichen, *v. a.*, dati, podati, izročiti; mehreren, razdati med —.
Verabreichung, *die*, podanje, podajanje, izročitev, izročevanje, podelitev.
Verabsäumen, *v. a.*, zamuditi, zanemariti, opustiti; das Verabsäumen, zamujeno.
Verabsäumung, *die*, zamuda.
Verabscheuen, *v. a.*, merviti se, gnjusiti se, studiti se komu kaj, od, nad čim; *kroat.* odurjavati koga, oduriti, nach *V.* čertiti koga (mehr hassen).
Verabscheuung, *die*, stud, gnjus, gnos, zamerza; *kroat.* odurjavanje.
Verabscheuungswürth, **Verabscheuungswürdig**, *adj.*, zamerzljiv, ostudin, gnjusen, *kroat.* oduren.
Verabschieden, *v. a.*, einen mit dem Abschiede entlassen, posloviti koga, slovo dati komu; Truppen, razpustiti, razpusčati, razpusati; durch einen Rechtspruch entscheiden, soditi, sodbo storiti; verabschiedet, s slovesam odpuščen, spuščen, odpravljen.
Verabschiedung, *die*, slovo, poslovlitev.
Verabschossen, *v. a.*, odhodnino, odvoznino plačati od česa.
Veraccisen, *v. a.*, podvreči potrošnini, dachu, plačati od česa potrošnino.
Veraccordiren, *v. a.*, pogoditi, ulagoditi se; *f.* a. Verdingen.
Verächtlich, *v. a.*, pogrečiti.
Verachten, *v. a.*, ne čislati česa, zametovati, zaničevati, zasmehovati, v nemar imeti kaj (*M.*); nach *And. D. a.* prezirati; den Tod verachten, smerti se ne bati, ne marati za-njo, zaničevati jo; verachtet sein, zaničevan biti; es ist nicht zu verachten, je tudi nekaj, ni celo nič.
Verächten, *f.* Achten.
Verächtenswürth, **Verächtenswürdig**, *adj.*, zaničevan, zaničevanja vreden, zaničljiv.
Verächter, *der*, Verächter, grajavec (Zadler), zaničevavec.
Verächterin, *die*, grajavka, zaničevavka.
Verächtlich, *adj.*, der Verächtlich werth, zaničljiv; verwerflich, zamehljiv (*Gutm.*), zaverzljiv; sich verächtlich betragen, zaničljivo, zasmehljivo vesti se; Verächtlich hegend, zaničevaven; jemanden verächtlich beggauen, s kom zaničevavno, gerdo ravnati; verächtlich betteln, bernjavsati, bernjati; ein verächtlicher Bettler, bernjavs; verächtlich machen, ugrajati, grajati, gerditi, v nič djati, devati kaj; ein verächtlicher Mensch, smetljaka.

Verachtung, die, zaničevanje, nečislanje, grajanje.
Verachtungsvoll, *adj.*, ves zaničljiv.
Verachtungswerth, *f.* Verächtlich.
Verachtungswort, *das*, grajavna, zaničevavna beseda.
Verächzen, *v. a.*, sein Leben verächzen, vse svoje žive dni prejecati, prestokati.
Verächzen, *v. a.*, zaorati (*n. pr.*, čas in dnr).
Veradonisiren, *v. a.*, polepsšati mladenca.
Verastermischen, *v. a.*, v podnajem dati.
Verähnlichen, *v. a.*, upodobniti kaj, *so*.
Verähnlichung, *die*, upodobnjenje.
Veralimentiren, *f.* Verstärken.
Verallgemeinern, *v. a.*, obéno, splošno storiti, povsod razširiti, poobčiti †, posplošniti †.
Veralten, *v. n.*, ostaréti, postarati se, zastarati se.
Veraltet, *adj.*, ostarel, zastaran, ne več v navadi, veralteter Baum, starika.
Veraltetsein, *das*, ostarélost, zastaranost.
Veränderlich, *adj.*, premenljiv, spremenljiv, preobračljiv, prenaredljiv, nestalen, nestanovit (unstandhaft).
Veränderlichkeit, *die*, premenljivost, spremenljivost, nestanovitnost, obračljivost.
Verändern, *v. a.*, premeniti, spremeniti, premenjati ober preminjati, spreminjati, spreobehriti, spreobračati; prenarediti, predelati; seine Kleidung, Beschuhung verändern, preobleči se, preobuti se; seine Wohnung verändern, preseliti se; den Stand, die Stellung verändern, prestaviti; die Lage verändern, preloziti; den Namen verändern, preimenovati, prekerstiti u. dgl. mehr; sich verheirathen, udati, oženiti, omožiti se; et hat sich ganz verändert, ves drugačji je; in and. D. preinačiti; die Farbe verändern, *f.* Erörthen.
Veränderung, *die*, spremenjenje, spre-memba, preinačenje; Veränderung der Kleidung, preobleka; der Wohnung, preselitev; manche Veränderung woran vornehmen, tu pa tam kaj premeniti, predelati; alles ist der Veränderung unterworfen, vse je spremenljivo.
Veränderungsgesetz, *das*, postava menljivosti, premenljivosti.
Veränderungskraft, *die*, *etw.* spremenljivost.
Verankern, *v. a.*, eine Mauer verankern, zid zvezati, vezati.
Veranlassen, *v. a.*, napraviti, sprožiti, napravljati, priložnost, priliko dati čemu, pripraviti koga k čemu, *etw.* a. vzročiti, vzrokovati; *das* Erforderliche veranlassen, napraviti, česar je treba.
Veranlasser, *der*, kdor je kaj napravil, po komur je kaj prišlo, napravljavec, sprožilec, začetnik, napeljavec.
Veranlassung, *die*, prilika, priložnost, sproženje, napeljava, vzrok, pridka ober prika (angeblich bei Reiffn.), in and. D. povod; *f. a.* Anlaß.

Verannehmlichen, *v. a.*, prijetno narediti.
Veranschaulichen, *pred oči* postaviti, postavljati, poociti †, predočiti †, pojasniti, razkazati.
Veranschlagen, *v. a.*, ceniti, naprej premeriti, preacuniti, predarek napraviti.
Veranschlagung, *die*, precena, predarek.
Veranstalten, *v. a.*, napraviti, napravljati, pripraviti, pripravljati, narediti, narejati.
Veranstalter, *der*, pripravnik, napravljavec, narejavec, narednik, ravnavec; *wer* war der Veranstalter der Unterhaltung, kdo je napravil to veselico?
Veranstaltung, *die*, naprava, naredba, priprava; *f. a.* Anstalt.
Verantworten, *v. a.*, etwas, eine Sache verantworten, odgovoriti, odgovarjati za kaj, odgovor dati, dajati od česa, za kaj; *das* will ich verantworten, za to bom jez odgovarjal; *v. r.*, sich verantworten, odgovarjati za kaj, zagovarjati se, opravičiti, opravičevati, pravičiti se zastran česa, braniti se.
Verantwortlich, *adj.*, odgovoren, dolžin, odgovarjati za kaj; für einen Schaden verantwortlich sein, odgovoren biti za škodo, odgovor dajati, na se vzeti.
Verantwortlichkeit, *die*, odgovornost, dolžnost, odgovor dajati za kaj.
Verantwortung, *die*, odgovor, odgovarjanje; einen zur Verantwortung ziehen wegen etwas, na odgovor poklicati, vzeti, odgovor tirjati, prijeti, prijemati koga za kaj. (*etwas* triv.) pestiti koga; *thue es* auf meine Verantwortung, stori na moj odgovor, v moj odgovor (*Vuk*); Vertheidigung, zagovor, zagovarjanje; Austride, izgovor; *f. a.* Verantwortlichkeit.
Verantwortungsrede, *die*, odgovor, zagovor, govor, s katerim se kdo praviči.
Verarbeiten, *v. a.*, podelati, podelavati, predelati, predelovati, obdelati, obdelovati, potrošiti, porabiti pri delu, potrebovati za delo; viel Thon verarbeiten, podelati dokaj glin; unnütz verarbeiten, potratiti; *fig.* einen, obdelati koga, resnice beliti mu, do živiga mu priti.
Verarbeitung, *die*, podelava, obdelovanje, predelovanje, poraba pri delu.
Verargung, *die*, ogradn (reke).
Verargen, *v. a.*, zaméríti, zamérjati, za zlo vzeti, za zlo jemati, (*böhm.* zazliti komu); grajati koga zavolj česa, oponašati komu; za hudo vzeti (*Gutsm.*).
Verargung, *die*, zamera, zamérganje.
Verargwohen, *v. a.*, v sum pripraviti.
Verarmen, *v. n.*, obožati, osiromašiti, osiroteti (*Gutsm.*, richtiger verwaissen).
Verarmung, *die*, obožanje, osiromašenje, ubožstvo; überall sieht man eine große Verarmung, povsod se vidi, da so ljudje močno obožali.
Verarrendiren, *f.* Verpachten.
Verarrestiren, *v. a.*, zapreti.
Verarten, *f.* Ansarten.
Verargen, *Verargenien*, *v. a.*, zazdravi-

lariti, potratiti, potrošiti za zdravila, za-
dohtariti, zavračilariti (*M.*).
Veraschen, v. n., v pepel spreobniti se.
Veräschern, v. a., v pepel spreobniti,
spepeliti.
Verassecutiren, f. Veräschern.
Verasten, v. n., v veje iti, gnati.
Verästen, v. a., razdeliti na veje; v. r.,
raziti se na veje.
Veranctioniren, v. a., prodati po očitni
dražbi.
Veranctionirung, die, dražba očitna.
Veranſagen, v. a., izdati, izdajati, po-
trošiti, trošiti (*Vuk*), razdati, razdajati.
Veranſagung, die, izdaja, razdaja, po-
trošenje.
Veräußerlich, adj., kar se more, sme od-
dati, otujiti, otujljiv +.
Veräußern, v. a., otujiti + (in *Ähr.*, nach
alten *Urf.* auch *altst.* otuždati), od sebe
dati, oddati, proči dati, drugim dati, etwa
auch prelastiti reč, bei *Jamb.* otujati,
bei *Gutsm.* otujati u. zaptujati, znebiti se
česa; veräußen, prodati, prodajati.
Veräußerung, die, otujenje +, oddaja, pre-
lastitev +, prodaja (sig. Verkauf).
Veräußerungsrecht, das, pravica, kaj
oddati, oddajna pravica.
Veräußerungsurtheil, das, sodba, ki
dopušča, kaj prodati.
Verbabbeln, v. a., zapertljati.
Verbaden, v. a., als Material zum Baden
brauchen, peči, potrebovati, jemati za peko;
der Dörfbäder verbadt Roggen, der Stadt-
bäder Weizenmehl, na kmetih pekó rezeno
moko, v mestu pšenično; durch Baden ver-
brauchen, popeči; der Bäder hat alles Mehl
verbaden, pek je popekel vso moko; der
Bäder hat das Brod verbaden, b. i. im
Baden verdorben, pek je v peči krah skazil,
zapek, oprepek (*Zal.*); das ganze Vermögen
verbaden, zapekariši, zapeči vse svoje.
Verbaden, v. a., zakopati, s kopanjem
zapraviti.
Verbal, f. Wörtlich, Mündlich.
Verbalgen, v. a., die Zeit, ves čas puliti
se, rovat se.
Verballinjurie, die, razžaljenje z besedo.
Verballistiren, v. n., ustmeno obravnavati,
razpravljati.
Verballen, v. a., zvezati, vezati.
Verballasten, v. a., pritežiti.
Verballen, v. a., v bale povezati.
Verballen, v. a., zabrehniti, zabrehati (*V.*),
sich den Fuß verballen, zabreha mi noga;
zabrehnila, zabuhnila mi je noga.
Verballhornen, v. a., popravljajo ska-
zi, napéno ravnati.
Verband, der, obeza, obeznilnica, obezilo,
povezilo, povoj, dim. povojic, povojček;
f. a. Verbindung.
Verbandeln, v. a., zamežljati, zapraviti.
Verbandlappchen, f. Compress.
Verbängen, v. a., v strahu preživeti (ves
čas).
Verbannen, v. a., pregnati, pretirati, iz-

tirati, izgnati, preklcati koga; eine Wiese,
zagraditi; in der Bibel, Bogen posvetiti, ob-
ljubiti; (*Röm.* 3, 9.) prekleti; f. a. Verjagen,
Vertreiben, Verweisen.
Verbanner, der, izganjavec, pregnavec.
Verbannte, der, pregnanec, izganec, iz-
tiranec; die, pregnanka, izgnanka.
Verbannung, die, pregnanstvo, izgnanstvo,
izgon; f. a. Bannsuch.
Verbannungsort, der, mesto, kamor je
kdo pregnan.
Verbannungsurtheil, das, pregnanstvena
sodba, sodba pregnanstva na tuje.
Verbaufen, v. a., spraviti v skedenj.
Verbafen, v. a., tota postati, biti.
Verbasten, v. n., der Hirsch verbastet, wenn
er die rauhe Haut von seinem Gehörne ab-
schlägt, roge oguliti, guliti (*V.*); z ličjem
obleči se.
Verbastern, f. Ausarten.
Verbauchen, v. a., einen Eingang in etwas
versperren, z. B. jemanden das Licht ver-
bauchen, durch einen gemauerten Bau, svetlobo
zazidati, zazidovati, durch einen gestimmerten,
zadelati, zacimprati; auf einem gemauerten
Bau verwenden, zazidati; viel Holz verbauchen,
mного lesa zacimprati; daher viel verbauchen,
veliko denarjev zazidati; napéno zidati.
kakor ni prav; v. r., im Bergbaue verbanet
sich eine Fische, wenn die Ausbeute und die
Kosten gleich sind, dobiček zakopati; sich
verbauchen, zapraviti vse svoje pri zidanji,
zazidariti.
Verbauchern, v. n., pokmetiti se, postati
pravi, terd kmet.
Verbaunung, die, zazidanje.
Verbeinen, v. n., skosteneti; f. a. Ver-
stößen.
Verbeissen, v. a. u. r., so fest zubeissen, daß
man die Zähne nicht mehr von einander brin-
gen kann, sich verbeissen, zagrizniti se, za-
gristi se, zagrizovati se (*V.*), z zobmi se
za(po)pasti (*M.*), da jih ni lahko spraviti
narazen; von angeschossenen wilden Gnten,
zagristi se in potoniti; das Fachen, die
Schmerzen uff. verbeissen, unterdrücken, smeh
zaderžati, bolečino požreti, pogoltniti. po-
žirati, zadušiti, skriti, preterpeti, da ni
znati na obrazu, zatajiti; vorn abbeissen,
odgristi, prigristi, skaziti; Worte, besede
pregrizniti, pregrizovati; verbissene Wuth,
huda jeza, ki jo kdo kuha; v. n., der
Auerhahn hat verbeissen, aufgehört zu balzen,
petelin je nehal (*V.*).
Verbeizen, v. a., vorn abbeissen, ogristi,
odgristi; das Vieh verbeizet den jungen Buchs,
živina ogrižuje, ohjeda, odjeda mladjo ali
mladovje; daher abgebeizte Hiebe, odgrizki (*V.*).
Verbellern, v. a., der Hund verbellt eine
Sau uff., pes oblaja divjo svinjo, obljati
(*V.*), najti in s lajanjem naznaniti.
Verbergen, v. a., skriti, skrivati, prekriti,
prekrivati, potajiti; nur zum Theile verber-
gen, prikriti, prikrivati; verborgen halten,
skrivati; verschweigen, zamolčati, tajiti,
tajiti; sein Gesicht, zakriti, zakrivati; ver-

hüllen, zagerniti, zagaliti; auch die verborgenen Dinge kommen an den Tag, kar se ne stori, to se ne zve; v. r., sich verbergen, skriti se, skrivati se; im Born, skujati se, kujati se; verborgen, skrit, skriven; sich hin und her verbergen, porazkriti, porazkrivati se; verborgene Nacht, skriti siv, ki ga ni viditi na lici; es war ihm nichts verborgen, ni je bilo skrite reči pred njim, nič mu ni neznano bilo.

Verberger, der, zakrivavec, skrivavec.

Verbergschirm, der, zahod (lovski).

Verbergung, die, Verbergen, das, skrivanje, zakrivanje.

Verbescheiden, v. a., eine Klage verbescheiden, dati, izdati odlok (Bescheid) na tožbo, z odlokom dati komu tožbo; f. a. Vorladen.

Verbesserer, der, popravljaavec; mit Geringschätzung, popravljaj.

Verbessererin, die, popravljavka, boljšavka (V).

Verbesserlich, adj., popravljiv (V), kar se da popraviti, popraven.

Verbessern, v. a., das Fehlerhafte weg-schaffen, popraviti, popravljati, poboljšati, zboljšati, boljšati; ich suche mir die Lage zu verbessern, rad bi si kako preložil; einem den Gehalt uff. verbessern, plačo zboljšati, povisati; in besser Stand setzen, zboljšati, boljšati; durch Johann Ballhorn verbessern, f. Verballhornen.

Verbesserung, die, poprava, popravek, popravljanje, zboljšanje, poboljšanje, pri-boljšek.

Verbesserungsblatt, das, (Correctur), poprava, list s popravki.

Verbesserungsfähig, adj., popravljiv, zboljšljiv, kar se da še popraviti, zboljšati.

Verbesserungskosten, pl., stroški zboljševanja, pri zboljševanju, popravljanji.

Verbeten, v. a., durch Beten tilgen, weg-schaffen, zmoliti (V.), odmoliti; durch Beten die Zeit verleben, premoliti (ves čas).

Verbetteln, v. a., zaberačiti (vse svoje dni), preberaćiti.

Verbetten, v. a., s posteljami založiti, zastaviti.

Verbergen, sich, v. r., prikloniti, priklanjati se, pripogniti se, pripogibati se, serb. pokloniti, poklanjati se u. klanjati se komu.

Verbeugung, die, priklon, priklonba (V.), pripogib, serb. u. in den übr. D. poklon; mit einer tiefen Verbeugung, globoko priklonivši se.

Verbiegen, v. a., skriviti, razkriviti, zakriviti, zakrivljati, kriviti, izviti, zavihati, pokvečiti (M.).

Verbießern, f. Vermirren.

Verbieten, v. a., prepovedati, prepovedovati, zabraniti, braniiti; das Verbotene, prepovedano, nach V. prepovedek; einem das Haus verbieten, reči komu, de ne sme v hišo, hišo prepovedati (bei Gutm. pre-

povedeti); es verbietet dir Niemand, nihče ti ne brani; es ist ihm verboten, ne sme, prepovedano mu je; verbotene Zeit, prepovedani čas; in der Fastenzeit ist der Tanz verboten, v postu je prepovedano plesati; verbietend, prepovedni.

Verbieten, das, prepovedovanje.

Verbietet, der, prepovedovavec.

Verbietetin, die, prepovedovavka.

Verbilden, v. a., napak vzrediti, odgojiti, ne omikati ampak popačiti, spriditi.

Verbindbar, adj., kar se da zvezati, zavezljiv, zvezljiv.

Verbinden, v. a. u. r., zubinden, zavezati, zavezovati; eine Wunde verbinden, obezati oder obvezovati, obezovati rano; mehrere Dinge zu einem Ganzen an einander befestigen, eines mit dem andern verbinden, zvezati, vezati eno z drugim, altal. spoiti; z. B. er verbindet die Wörter nicht gehörig mit einander, ne veže, ne stika prav besedi; der verbundene Sauerstoff, zvezani kislec; ein Haß verbinden, nabiti, z obroči opravit; sich zusammen fügen und verbinden, wie, z. B. ein Bein des thierischen Körpers an das andere, skleniti se, sklepati se; vereinigen, zediniti, ediniti, združiti, družiti, sterniti, strinjati, zložiti, zlagati (zusammenlegen); sich mit jemanden verbinden, s komu zvezati se, skleniti, sklepati se, zvezo skleniti, v zvezo stopiti; n. Gutm. sklopiti se; sich zu etwas verbinden, sich verbinden, etwas zu thun, k čemu zavezati, zavezovati se, zavezati se, da hočejo kaj izpolniti; verbunden sein, dolžan biti, dolžnost imeti, dolžnost koga je; sich theilich verbinden, v zakon stopiti, vzeti se; f. a. Trauen; die Augen verbinden, oči zavezati; verpflichten, zavezati, zavezovati, vezati; z. B. das Geſetz verbindet alle Menschen, postava veže vse ljudi; das verbindet mich nicht, mene to ne veže; jemanden verbinden, ein feierliches Versprechen ablegen lassen, zavezati koga; jemanden durch Wohlthaten verbinden, koga z dobrotami zavezati; einem verbunden sein, komu zavezan biti (V.), hvalo dolžan biti, dolžnik biti; du wirst mich sehr verbinden, prav hvaležen ti bom, hvalo ti bom vedil; den schlechten Fluch unter den guten verbinden uff., med dobro predivo slabiga povezati, vezati; ein Buch verbinden, d. i. falsch, unrecht einbinden, bakve napak zvezati, vezati, liste preložiti, premešati; verbinden, f. Synthetisch.

Verbinder, der, vezač, obezovavec.

Verbindlich, adj., in der thätigen Bedeutung, vezaven, vezan, zavezen; z. B. ein verbindliches Geſetz, welches zum Gehorſam verbindet, vezavna postava, postava, ki veže; das ist für mich nicht verbindlich, to me ne veže; in passiver Bedeutung, d. i. einem andern verbunden, zavezan, dolžan, hvalo dolžen; jemanden verbindlich werden, komu zavezati se; sich jemanden verbindlich machen, zavezati se komu za kaj, dolžan biti, postati; f. a. Höflich.

Verbindlichkeit, die, die Eigenschaft eines Dinges, da es uns eine moralische Nothwendigkeit etwas zu thun auflegt, vezavnost, vezavna, zavezna moč, nach V. zapovedno vezilo, zapovedna zaveza; eine Gefälligkeit, sofern sie zu einer Gefälligkeit verbindet, dobrota, ljubav, zavezljivost; ich habe viele Verbindlichkeiten von ihm genossen, mnogo dobrot sim mu dolžan; der Zustand, da man sich in der moralischen Nothwendigkeit zu einer Handlung befindet, zaveza, dolžnost, zaveznost; jemanden eine Verbindlichkeit auflegen, in die Verbindlichkeit setzen, koga zavezati, komu dolžnost naložiti, nalagati.

Verbindung, die, das Verbinden, Vereinigen, vezanje, zveza, stik, stikanje, strinjanje, edinstvo, edinjenje, sklepanje, sklep, združba; eheliche Verbindung, zakonska zaveza; eine Verbindung mit jemanden errichten, treffen, zvezo s kom storiti, delati, skleniti, sklepati, zvezati se s kom; chemische Verbindung, kemijska zveza; Verbindung der Bunde, obeza rane; in Verbindung mit —, s čim vred; die Verbindung vornehmen, zvezati, vezati; f. a. Communion; Gesellschaft, tovaršija.

Verbindungs-, in Bsgn., zavezni, zvezni. **Verbindungsbegriff**, f. Copula.

Verbindungslinie, die, zvezna čerta.

Verbindungsöhre, die, zvezna cev.

Verbindungspunkt, der, vezališče, vezališce (punkt) zveznik.

Verbindungswort, f. Copula.

Verbindungszeichen, das, veznik.

Verbitten, v. a., prositi, da bi se kaj ne storilo; ich verbitte mir ihren Versuch, prosim, naj me ne obišce, obišce, ne maram, da bi hodila k meni; sich einen Richter verbitten, izvreči sodnika; — izprositi si, izgovoriti si, da kaj ne bo.

Verbitterer, der, greniveo.

Verbittern, v. a., eigentlich, ogreniti, zgreniti, greniti, očemeriti, opeliniti, peliniti; warum verbitterst du dir das Leben? zakaj si greniš, beliš, čemeriš življenje?; erbittern, f. dieses.

Verbitterung, die, grenitev, grenilo, ogrenjenje, sovraštvo hudo.

Verblasen, v. a., razpihati, preprihati, pihajo pregan; bei den Malern die Gegenstände schwächer malen, (franzöf. effumer, ital. sfumare), nach V. odimiti, nadimiti; mehrere Stunden, pretrobili, prepiskati vedur; v. n., verschmausen, nach heftigem Lachen, odahniti se, odopsti (V.); v. r., napeno pihati, trobiti.

Verblasen, v. n., do dobriga zbledeti; f. über. Erblasen.

Verblättern, v. a., die Blätter am Weinstocke abbrechen, perje obrati, obirati, osmakati, smokati, auch oblistiti terte.

Verblättern, v. a., eine Stelle im Buche durch fehlerhaftes Umschlagen der Blätter verblättern, zmesi, zgresiti pravi list, prebiraje bukve.

Verblauen, v. n., do dobriga zmodreti, oplaveti, vsnjev biti.

Verblechen, v. a., s pleham ali ploščevino, ploščevino obleči, oblačiti.

Verbleffen, v. n., bei den Jägern, das Virlgefägel hat verbleffet, wenn es sich nicht mehr zusammenlockt, razleteti se; verblüffen, f. dieses; v. r., bei den Jägern, sich verbleffen, einen Fehler wider die Kunst machen, zabloditi, zmotiti se.

Verbleiben, v. n., ostati, ostajati; auf seiner Meinung verbleiben, pri svoji misli ostati, svoje deržati se, svojo terditi, gnati; in einem Lande zu verbleiben haben, ostane, imeti, vedno ostati v deželi; es hat dabei sein Verbleiben, tako naj bo, naj ostane; verbleiben im Amte eines Gemeindevorstandes, še dalje županiti; zurückbleiben, ostati, preostati (kroat.); man verbleibt im Alter, wie man sich in der Jugend zeigt, zgodje začne žgati, kar kopriva ima postati (Gutm.); einam verbleiben, osameti.

Verbleiben, das, f. oben Verbleiben.

Verbleichen, v. n., zbledeti, obledeti; der, die, das Verbleichene, obledeli, —la, —lo; der Verstorbene, rajnik; f. a. Sterben, Erbleichen.

Verbleien, v. a., osvinčiti, s svincem zaliti.

Verblenden, v. a., einen, oslepiti, slepiti; einen Gegenstand, nach V. poslepiti, prekriti, zasloniti s čim; den Jagdzug mit grünen Reisern besetzen, mreže poslepiti; jemanden durch eine falsche Darstellung verblenden, preslepiti, premamiti, prevariti, zaslepiti, premotiti; f. a. Täuschen; mont. zamazati nachto rudne žile, zadelati jih, zabiti z deskami rov.

Verblendetsein, das, slepost, zaslepljenost, preslepljenost.

Verblenden, die, oslepljenje, slepost, poslepljenje, preslepljenje, sleparija, omama, mamilo, slepilo, prekritje, zaslon; es gelang ihm die Verblendung des sonst vorsichtigen Mannes, obveljalo mu je, ter je preslepil sieer previdniga moža; in seiner Verblendung, v svoji sleposti ob, zaslepljen, omamlijen —.

Verbliden, v. n., das Silber hat verblidet, wenn es gelblich und die Vollendung des Treibens angedeutet hat, zasvetiti se.

Verblinden, v. n., do dobriga oslepiti, f. über. Erblinden.

Verblinden, v. n., von den Sternen, ugakati se, nehavati svetiti se.

Verblizen, v. n., dobliskati se, nehati bliskati se.

Verblüffen, v. a., zatelebati, oplasiti, zmesi; verblüfft, zateleban, zmoten, (zmočen), zmeden, zbehan, osupjen, zmeban, preplašen; verblüfft darein schauen, čudno gledati.

Verblühen, v. n., ocvesti, ocvetati, n. V. docvetati, docveti, cvetje se je osulo, se osipa; f. a. Verwelken.

Verblümen, f. Verschönigen.

Verblümen, v. a., s cvetkami prekriti; ver-

blümt, s. cvetjem opisan (V.); prenosno, v priliki ali podobi, temno; f. a. Allegorisch.
Verbluten, v. n. u. r., f. a. verbluten, voo kri iztočiti, zgubiti; ich werde verbluten, kri mi bo utekla, fig. ugonobiti se, obnemoci, presiliti se, pregnati se; eine Wunde verbluten lassen, pustiti, dokler se kri sama ob sebi ne ustavi, (dokervaveti); die Sache hat sich verblutet, reč je zaspala, se je pozabila, je utihnila.

Verblutung, die, utek kervi, prelitje ali zguba premnogo kervi.

Verbodmen, v. a., zastaviti (n. pr. ladijo) za denar.

Verbohlen, v. a., obiti, opaziti, odeskati.

Verbohren, v. a., zavertati; sich verbohren, falsch bohren, zavertati, zavertati se, napeno vertati.

Verbullen, f. Verbällen.

Verbollwerken, v. a., z branili uterditi; f. a. Verwahren, f. a.

Verbolzen, v. a., zvezati s klini.

Verborg, der, razposoditev, razposodba.

Verborgen, v. a., ausborgen, razposoditi, posoditi, razposojati, posojati, eig. jur. na zajem razdati, dati, razdajati; Waaren verborgen, auf Credit verkaufen, blago razupati, upati, upovati.

Verborgen, adj., skrit, skriven; verborgen halten, skrivati kaj, se; verborgen sein, skrit biti; im Verborgenen, skrivaj, na skrivnem, skrivši, auch skrivaje; f. a. Verbergen; der verborgene Ort, skrivališče, skrivališce; verborgener Weise, po skrivnem.

Verborgenheit, die, skritost, skrivnost; in der Verborgenheit leben, na skrivnem živeti, skrito živeti.

Verborgen, v. a., opremati².

Verböjen, v. n., shuditi se; v. a., shuditi.

Verböjern, f. a., pohujšati se, huje pritisniti.

Verböjen, f. Erböjen.

Verbot, das, prepoved, prepovedba (Gutsm.), serb. zabrana; ein Verbot erlassen, prepovedati, prekljcati; jur. prepoved, zadržba, serb. ustava†; Verbot legen auf etwas, v prepoved djati.

Verbotenus, f. Böttlich.

Verbotshafte, v. a., oklicati.

Verbotsschreiben, das, prepovedno pismo.

Verbotsgesuch, das, prošnja za prepoved.

Verbotssieger, der, prepovednik.

Verbotrecht, das, prepovedna pravica, pravica prepovedi.

Verbotswidrig, adj., prepovedi nasproten, zoper prepoved.

Verbotstag, der, prepovedni dan, prepovedanje.

Verbrämen, v. a., obrobati, obložiti, obšiti, obšivati; verbrämt, obrobjen, opreman².

Verbrämung, die, obrob, obšiv; am Weibersteck, nach V. (in Innerfr.) pleta, russ. opuska.

Verbrand, der, die Feurrung, kurjava, kurivo; f. a. Brennstoff.

Verbraten, v. a., zapéci, prepeči.

Verbrauch, der, Konsumtion, ponžitek,

ponžitek, potrošek, porabek; eine leicht verbrauchbare Sache, vzetna stvar (V.), kar se lahko odda, speča.

Verbrauchbar, adj., poraben.

Verbrauchen, v. a., als Material zu einer Arbeit verwenden, potrebovati, jemati, rabiti za kaj; durch Gebrauch dem Vorrathe nach erschöpfen, podelati, porabiti, potrošiti; der Tischler hat alles Holz verbraucht, skrinjar je podelal vse les; vom Zimmermann, poimprati²; vom Maurer in Bezug auf den Kalk, pozidati; der Schuster hat alles Leder verbraucht, ševlar je usnje v delo porezal; der Schmied hat alles Eisen verbraucht, kovač je pokoval vse železo; Papier verbrauchen, popisati; der ganze Vorrath ist verbraucht, poslo je vse; in Bezug auf eine Flüssigkeit, poteklo je; unnütz verbrauchen, potratiti, zapraviti; Spivaaren, ponžiti, pojesti, snesti; durch Begießen verbrauchen, porazliti, porazakrostiti; f. a. Verwenden.

Verbraucher, der, porabnik, potrošnik.

Verbrauchlich, f. Verbrauchbar.

Verbrauchsabgabe, Verbrauchssteuer, die, porabnina, potrošnina.

Verbrauchung, f. Verbrauch.

Verbrauen, v. a., pokuhati.

Verbrannen, v. n., orjaveti do dobrega.

Verbräunen, f. Bräunen.

Verbraunen, v. n., nehati (šumeti), potihniti, izšumeti se; es ist viel Wein aus dem Faße verbraunt, mnogo vina je iz soda izkipelo; verbraunen lassen, pustiti, da dovre, dokuha (od vina), da neha delati, tvarjati; fig. er hat verbraunt, izrožil je, unesel, ugnal se je, potihnil je; f. Austoben.

Verbrechen, v. a., eine Verfeßgerte verbrechen, d. i. vorn etwas abbrechen, prilomiti šbo, zalomiti; bei den Jägern die Fährte, das geschossene Wild verbrechen, d. i. mit abgebrochenen Zweigen belegen, nach V. obstlati, obstiljati sled, divjačino z vejami prikriti; etwas verbrechen (besonders in der vergangen Zeit), prelomiti, prestopiti, prekeršiti kako postav, pregrešiti se, grešiti zoper kaj, auch pregrešiti kaj; was habe ich verbrochen?, kaj sim pregrešil?, s čim sim se zakrivil, zadolžil?; gestraft werden, ohne etwas verbrochen zu haben, brez pregrešenja, brez pregreška, t. j., po nedolžnem pokorjen biti; den Kopf verbrechen, glavo zapasti; f. das gebräuchlichere Verwirken; mont. začeti kopati; verbrochenes Feld, načeto polje, tudi polje s poderčimi poslopji; f. a. Gebrechen.

Verbrechen, das, überh., f. Hebertretung, Vergehen; nach der österr. Geseggeb. (crimen), hudodelstvo, serb., böhm. u. russ. zločinstvo, zločin; ein Verbrechen begehen, storiti, doprinesti hudodelstvo, zakriviti se s hudodelstvom.

Verbrechensgegenstand, f. Corpus (delicti).

Verbrecher, der, hudodelnik, hudodelec (V.), serb. zločinac.

Verbrecherin, die, hudodelnica, hudodelka.

Verbrecherisch, *adj.*, hudodelsk, hudodelstvu enak, pregrešin, kriv; verbrecherische That, hudodelstvo.

Verbreiten, *v. a. u. r.*, razširiti, širiti, razširjati kaj, se, razprostreti (nicht razprostiti), razprostirati, razprostraniti, razprostranjati; ein Geruch verbreiten, razglasiti, razglasati, raznesti, razrestiti, razsejati, raztrositi; sich verbreiten, von einer Krankheit, einem Ungemach, razpasti, razpasovati se; vom Gerüche, glas je počil; durch Wachsen, razrasti, razrašati, razrasati se; von der Stimme, razlegati se; Schmerzen, razboleti se; durch Fortpflanzung, razploditi se, zarediti se, razmnožiti se; vom Geruch, razdišati se; sich über etwas verbreiten, obsirno razložiti kaj, govoriti od česa; das ist wenig verbreitet, je malo znano, se redko nahaja, je malo prišlo med ljudi.

Verbreiten, *das*, razširjanje, razprostiranje, raznasanje.

Verbreiter, *der*, razprostiravec, razširjavec, raznasavec, trosivec.

Verbreiterin, *die*, razširjavka.

Verbreitung, *die*, razprostiranje, razširjanje, raznasanje; die Verbreitung von Unglücksbeschaffen war verboten, prepovedano je bilo raznasati, trositi med ljudstvo nearečne novice, govorice.

Verbrennbar, *adj.*, zgorljiv, spaljiv, kar se da sožgati.

Verbrennen, *v. n.*, zgoreti, goreti, pogoreti; Eisenholz verbrennet sehr geschwunde, hrastovina prav hitro gori, (pogori); mit der Flamme verbrennen, splahetiti (*M.*); *v. a. u. r.*, inšgemein, sožgati, požgati, žgati, sožgati, požgati, spaliti, paliti, skuriti (*M.*); die Römer verbrannten ihre Todten, Rimljanje so sožigali merlice; lebendig verbrennen, živiga sožgati; sich die Finger, die Hand, den Mund verbrennen, opeči se, speči se, ožgati, opariti se; perste, roke, usta speči si; *fig.* opeči se, naleteti; ein wenig verbrennen, prismoditi, posmoditi, smoditi, pricverkniti; ein verbranntes Rind scheidet das Feuer, kdor se na vročem opeče, na merzlo piha, kogar je upčila kača, se zvite vervi boji; von der Sonne verbrannt sein, ogoreti, ogorel biti; ein von der Sonne verbrannter, ogoreli, opaljeni; der kalte Wind hat das Getreide verbrannt, merzla sapa je opalila, omorila, izsušila (*? Zul.*) žito; vom starken Reife, omoriti, skuhati; vom schwachen Reife, osmoditi, pricverkniti; viel Holz verbrennen, dokaj derv požgati; vom Drol, prepeči.

Verbrennen, *das*, sožiganje, požig, palež, osmod; *f. a.* Brand.

Verbrennenwerth, *adj.*, vreden, da bi ga sožgali.

Verbrennlich, *f.* Verbrennbar.

Verbrennung, *die*, zažiganje, opaljenje, oparjenje, gorenje.

Verbreitern, *v. a.*, obiti, opaziti, odeskati.

Verbreiterung, *die*, oboj, opaz, paž.

Verbriefen, *v. a.*, s pismam, pismeno poterditi, poterjati, poterjevati, terditi; verbriefte Rechte, s pismi poterjene, zapisane pravice; *v. r.*, sich verbriefen, s pismam zavezati se.

Verbriefung, *die*, poterdba pismena, pisma *pl.*, terdnost.

Verbringen, *v. a.*, veršwenden, zapraviti, potratiti; die Zeit verbringen, čas kratiti, zgubiti brez dela; *f. a.* Zubringen; die Schlüssel verbringen, zgubiti, nekam zapraviti ključe.

Verbringer, *der*, zadjanec.

Verbrödeln, *v. a.*, porazmerviti, razmerviti; *v. r.*, razgubiti se na mervice.

Verbroden, *v. a.*, porazdrobiti, zdrobiti, drobiti.

Verbrodeln, *f.* Verdampfen.

Verbroden, *v. a.*, pokrusiti se, kruh postati.

Verbröseln, *v. a.*, zdrobtiniti, drobtiniti (*V.*), zmerviti, merviti.

Verbrüden, *v. a.*, z mostam zvezati, premostiti.

Verbrüderu, *v. a. u. r.*, pobratiti, zbratiti, bratiti, *serb. a.* pobratimiti koga, se.

Verbrüderung, *die*, bratinstvo, pobratimstvo (Wahlbruderschaft, nach der serbischen Nationalität); Bruderschaft, bratovščina, bratovšina.

Verbrühen, *v. a.*, zapariti, opariti, popariti s kropam, ogarati; *f. a.* Verbrennen; die Bienen werden beim Verfahren verbrühet, zapariti se, zadušiti se od vročine.

Verbrühung, *die*, zapara.

Verbrüllen, *v. n.*, dotuliti, iztuliti se.

Verbrummen, *v. n.*, domemrati.

Verbrunsten, *v. n.*, abbrunsten, aufhören zu brunsten, nehati goniti se, ne več pojati se.

Verbrüsten, *v. a.*, s steno zadelati.

Verbrüten, *v. a.*, skaliti, viefleicht auch zaleci, pokvariti nasad; die Henne hat die ihr unterlegten Eier verbrütet, koklja je jajca skalila, zapertke naredila.

Verbuden, *v. a.*, zasterlincati, zapraviti (*n. pr.* svoje premoženje kakor ponočnjak).

Verbuchen, *v. a.*, v bukve vpisati.

Verbüchern, *f.* Intabuliren.

Verbügeln, *v. a.*, zalikati, likaje skaziti.

Verbügen, *sich. v. r.*, sich den Bug verrenken, koleno zviti si, izplečiti se; *v. a.*, ein Schwein verbügen, napak zaklati in meso pokvariti.

Verbühlen, *v. a.*, zavasovati (*n. pr.* svoje premoženje), z ženstvam pognati, zapraviti; den guten Ruf verbühlen, zasantovati, zadedketiti dobro ime.

Verbühst, *adj.*, zgonjen, nečisti ljubezni udan.

Verbun, *das*, *f.* Zeitwort.

Verbunden, *adj.*, zedinjen, zložen, zavezan, obvezan; *f. a.* Verbinden.

Verbünden, *v. a. u. r.*, zvezati, zediniti, zložiti; sich verbünden, zavezati se,

zediniti se, zavezno skleniti, storiti s kom; die verbündeten Staaten, zedinjene države.
Verbündete, der, zaveznik, zveznik; die, zaveznica.

Verbündner, der, zavezec, druživec.

Verbündniß, f. Bündniß, Gelübde.

Verbürgbar, adj., zagotovljiv, za kar kdo more biti porok.

Verbürgen, v. a. u. r., sich für jemanden verbürgen, za koga porok biti, za koga postaviti se, auch (nach dem Deutschen) dober biti za koga, nach *Gutm.* zaporočiti se (*russ.* poručitsja); das will ich verbürgen, za to sim porok; eine Geschichte, deren Wahrheit ich verbürgen kann, zgodba, za ktere resnico sim jez porok; gewährleisten, zagotoviti, zagotovljati.

Verbürger, der, porok; f. Bürge.

Verbürgeru, v. n., pomeščaniti se; v. a., pomeščaniti koga; in Bezug auf die Staatsbürgererschaft, poderžavljaniti.

Verbürgung, die, poročstvo, zaporočba.

Verbürgungsmittel, das, zastava.

Verbürken, v. a., s ščetjo odpraviti; bei den Zimmerleuten, nekako zvezati, vezati.

Verbüßen, f. Büßen, Abbüßen.

Verbütten, v. n., Bäume, Gewächse, Thiere verbütten, wenn sie nicht gehörig wachsen, von Thieren, zapertek ostati, zapertek biti, abranek biti, zvisčeti, zasketeti (beides nach *Zal.*); von Pflanzen, zaperteti (?), merčeti (? *Zal.*), kilavo, medlo rasti, zakilaveti, *serb.* zakeršljaviti (keršljav, butt, *Vuk*); von Kraut, zvihteliti se, vihtelj, voha ostati; von Bäumen, kernjast, (*böhm.* zakernel), kereljast.

Verbüttern, v. a., zamesti, zapinjiti.

Vercautioniren, v. a., dati varnost, varščino za kaj.

Verclausuliren, v. a., s pristavki, priederzki zavarovati se; f. a. Verwahren, sich.

Verdachen, v. a., pokriti, kriti.

Verdacht, der, sum, sumnja, (in St. angebl. somljica, hingeg. ist sumnja im *Serb.* Zweifel), nach V. a. natolcovanje (mehr für Argwohn); er ist im Verdacht, man hat ihn im Verdacht, na-nj sumijo, nach Andern, njega sumijo, na-nj so zagnali sum, sum bije, leti na-nj; es fiel mir ein kleiner Verdacht auf, jelsim malo sumiti; Verdacht erregend, f. Verdächtig; in Verdacht bringen, sum obuditi, v sumno pripraviti; den Verdacht fahren lassen, odreči se, iznebiti se suma.

Verdächtig, adj., sumen, sumljiv; es scheint mir verdächtig, ne zdi se mi prav, boje, de ni prav, nekako sumljivo se mi vidi; verdächtig machen, f. Verdächtigen, Beschuldigen; der Knecht verdächtig, sumljiv, da utegne pobegniti.

Verdächtigen, v. a., na sumu imeti, sumiti na koga od sum zagnati na koga, (nach *Kobe* susati na koga); er wird verdächtigt, sum na-nj bije, leti, gre.

Verdächtigkeit, die, sumljivost, sumnost.

Verdachtlos, adj., nesumljiv, odkritoserčen.

Verdachtsgrund, der, osumljejt, osumekt.

Verdahlen, f. Verirren.

Verdämmen, v. a., zaježiti, jeziti, prograditi, zagraditi, graditi, gatiiti.

Verdammen, v. a., im gerichtlichen Verstande, d. i. vernurtheilen, der Strafe schuldig erkennen, für strafbar erklären, obsoditi, obsodjati; zum Tode verdammen, k smerti obsoditi; einen der ewigen Strafe schuldig erklären, und derselben wirklich übergeben, pogubiti, pogubljati; wer nicht glaubt, der wird verdammt, (*Marc.* 16, 6), kdor ne veruje, bo pogubljen; verdammen, d. i. lasterhaft, abscheulich erklären, prekleti, besser preklicati, 3. B. der verdamnte Grij, preklicana lakomnost; verwerfen, zavreči, izvreči; ich will verdammt sein, strela naj me ubije, n. dgl. arge Verwünschungen; der verdamnte Streich, presneta, šembrana reč.

Verdammen, das, obsojanje, preklinjanje.

Verdammenswerth, Verdammenswürdig, f. Verdamulich.

Verdammer, der, obsodnik, obsojevavec, sodnik.

Verdämmern, v. a., zamračiti; v. n., v somraku zgubiti se.

Verdamulich, adj., obsodljiv, zaverzljiv, pogubljliv, pogube, pekla vreden, prekletstva večniga vreden.

Verdamniß, die, das, Verurtheilung, obsodba; *theol.* pogubljenje (večno), prekletstvo; der Weg, der zur Verdamniß führt (*Matth.* 7, 13), pot, ktera pelje v pogubljenje; sie sind in gleicher Verdamniß, *vulg.* enake kazni so vredni.

Verdammt, adj., obsojen, preklet, pogubljen; verdammt sagen, kleti, šentovati, hodičevati; der, die Verdammt, pogubljenec, pogubljenka.

Verdammung, die, obsojenje, pogubljenje, prekletje; f. a. Verdammen.

Verdammungsurtheil, das, obsodba, (obsodba v pekcl).

Verdammungswerth, f. Verdamulich.

Verdampfen, v. n., izpuhteti, izhlapi, izkaditi, izpariti se; vom Weine, Sauerfrant uff, izvešiti se; v. a., viel Takel, pokaditi, skaditi.

Verdämpfen, v. a., izhlapiti, hlapiti, izsušiti, sušiti; f. a. Dämpfen; die jungen Fichten verdämpfen das Laubholz, mlade smreke dušé, moré beli les, zadušiti, dušiti, zamoriti, zatopiti.

Verdaulen, v. a., einem etwas, hvalo dolžin biti, hvalo dati, hvalo vediti, zahvaliti, hvaliti se komu za kaj.

Verdarren, v. a., mnogo nasušiti, posušiti.

Verdaunen, v. a., eigentlich prebaviti, prebavljati (schon bei *Gutm.*, a. *serb.*), prekuhati, kuhati v želodci, (auch im *Russ.* variti), *poln.* u. *böhm.* traviti; nach V. pozavžiti; *fig.* einen Verweis verdaunen uff, d. i. verschmerzen, pogoltniti, pogoltovati; halbverdautes Futter, ješa (*V.*); f. a. Vertragen.

Verdaulich, adj., prebavljiv, prekuhljiv.

Verdaulichkeit, die, prebavljivost, prekuhanje.

Verdaunen, (im Forstwesen), f. Verdämpfen.

Verdaunung, die, prebava, prebavlanje.

Verdaunungs-, in Bshgn., prebavni.

Verdaunungsgang, der, sprehod zavolj ložejši prebave.

Verdaunungsgeschäft, das, prebavlanje.

Verdaunungskraft, die, prebavnost.

Verdaunungsmittel, das, prebavilo, pomoček, zdravilo za prebavo.

Verdaunungsprincip, das, vermeintliches, Bestn., prebave, prebavninaf.

Verdaunungsstast, das, prebavni sok.

Verdaunungsschwäche, die, slaba prebavnost.

Verdaunungswerkzeug, das, prebavljalož, prebavno orodje.

Verdeck, das, die Decke eines durch das ganze Schiff gehenden Raumes, welche zugleich der Boden des darüber befindlichen Raumes ist, nach V. strop, nach dem Poln. petro (in St. peter m.), russ. paluba; ein Schiff mit drei Verdecken, f. Dreidecker.

Verdeckbar, adj., kar se dá zakriti, pokriti.

Verdecken, v. a., pokriti, pokrivati, zakriti, zakrivati, zasloniti, zaslanjati; mit einem Tuche, pogerniti, pogrinjati, zageriti, zagrinjati, odedi, odevati, nach Gutm. preodeniti, preogerniti; verdeckt, skrit, skriren; verdecktes Evangelium, zakrit evangelij; einen Tisch verdecken, napak pogerniti po mizi; viel Siegel verdecken, mnogo korcev potrositi, porabiti za stroho; f. a. Verbergen; verdeckter Gang, pokriti prehod.

Verdeckung, die, pokrivanje.

Verdehnen, v. a., protegniti, zategniti, da nima več prave podobne.

Verdenken, v. a., jemanden etwas verdenslen, übel auslegen, komu kaj zameriti, zamerjati; wer will mir das verdenslen, kdo mi bo zameril, za zlo vzel; f. a. Verargen; kdo me bo grajal za to, kdo mi bo očital kaj taciga.

Verderb, der, poguba, skaza.

Verderbbar, adj., pogubljev, pokvarljiv, pokazljiv.

Verderben, v. n., unbrauchbar, untauglich werden, skaziti se, pokaziti se, kaziti se, spriditi se, pokvariti se, kvariti se, spačiti se, popačiti se, zgubiti, pogubiti se, shuditi (M.); beim Wein, zborsati se, skoviniti se (Zal.), zbloditi se; verderbener Wein, bérša, kolbin ob. kovbin (Zal.), navrelica, skazeno vino; zu Grunde gehen, umkommen, gonobiti se, konec vzeti, gonobivati se (V.), konec jemati, poginiti, zginiti, pod zlo iti, v nič priti, skerhati se; vom Bier, skisati se; an ihm ist ein guter Soldat verderben, škoda, de ni postal vojak, dober vojak bi bil; v. a., skaziti, pokaziti, kaziti, spriditi, skvariti, pokvariti, kvariti, pohabiti, izhabiti (auch attel.), habiti; von der Willensrichtung, spačiti, po-

pačiti, pačiti; zerstören, razdjati, razdevati; es mit einem verderben, zameriti so komu, spreiti, sklati se z njim; er hat es mit mir verderben, nach V. pri meni je že snedel; es mit der Tugend verderben, čednosti slovo dati; im höchsten Grade unglücklich machen, pogubiti, pogubljeti; einem das Spiel, den Spaß, die Freude verderben, srečo, igro skerhati komu, veselje skaziti, skaliti; den Magen verderben, pohabiti želodec (Vert.); den völligen Untergang bewirken, zerstören, ugobiti, pogonobiti, končati, pokončati, pokončevati, gonobivati (V.), zatreti, uničiti, (serb. upropastiti); f. a. Verderbmen; v. r., pokvariti se itd.; verderbt, popačen, spriden, malopriden; die Welt ist verderben, verderbt, svet je popačen, napčen, pohujšljiv; ein Kind verderben, f. Verzeihen.

Verderben, das, die Handlung, pokaženje, pačenje, spridenje, kačenje, pogubljanje; der Zustand, poguba, pogubjenje, skaza, popaka (V.), kvar, nesreča (Unglück), velika škoda; das Verderben ist leicht, nicht aber das Bessermachen, lahko je reč pokaziti, pokvariti —; ins Verderben rennen, leteti v svojo pogubo; das Spiel war sein Verderben, igra ga je končala, pogubila, v pogubo tresčila, tresila; ins Verderben stürzen, f. Verderben, (v. a.); Verderben bringend, f. Verderblich; das Fleisch vor dem Verderben bewahren, ohraniti meso, da se ne spridi, ne skazi, da ne stuhne (M.).

Verderber, der, spridjlivec (V.), kazivec, pogubljlivec (V.), gonobivec, končevavec, pogubnik, (po)kvarnik, skaznik (Gutm.), kvarivec, kuga (Pest).

Verderblich, adj., dem Verderben unterworfen, was leicht verderbt, spridljiv, skazljiv, skazi, gajilobi podverzen; Verderben bringend, poguben, škodljiv, kaziven, silno noverend; verderblich werden einem, pogubiti; verderblicher Krieg, pogubna vojska.

Verderblichkeit, die, spridljivost, skazljivost; — pogubnost, škodljivost, kvarljivost.

Verderbniß, das, das Verderbenssein, popaka, poguba, pokvara, popačenje, spridenost; f. a. Verderben.

Verderbtheit, die, skazenost, izspridenost, popačenost, die Verderbtheit der Sitten war eine allgemeine, vse ljudstvo je bilo popačeno, sprideno.

Verdenteln, **Verdenten**, v. a., krivo razložiti, razlagati, napak obrniti, obračati besede.

Verdentlichen, v. a., razjasniti, pojasniti, pojasnovati, razlagati, poočiti, razločno povedati, dopovedati komu kaj.

Verdentlichung, die, dopoved, pojasnilo, razjasnilo.

Verdentischen, v. a., v nemški jezik prestaviti, pretolmačiti, ponemčiti, ponemčiti (V.).

Verdentischung, die, prestava, prestavljanje v nemški jezik, ponemčenje.

Verdichten, v. a. u. r., zgostiti, gostiti, zgoščati, zgošati kaj, se, sterditi, sterjati,

sóvorstiti; die Zeit verdichten, zapesmariti, pesme kovaje čas zapraviti, kratiti.

Verdichtung, die, zgošćenje, zgošćenje, zgošćenje, sterdba, poterdba, sterjanje.

Verdichtungsmittel, das, gostilo, zgošćalo.

Verdichten, v. a. u. r., zgošćiti, gostiti, zgošćati kaj, se; f. a. Verdichten.

Verdict, das, (vere dictum), razsodek porotnikov (angleških).

Verdienen, v. a., žaganice, dilje položiti, z deskami, z diljami obiti, opaziti.

Verdienen, v. a., zaslužiti, prislužiti, služiti (si) kaj (zunaj): durch den Dienst erwerben, aber auch überhaupt, pridelati, pridelovati si kaj (erarbeiten), pridobiti, dobiti (beskommen); sich viel verdienen mit dem Dreschen, mnogo primlatiti; mit dem Schreiben, pripisati, pripisariti si uff., prižeti, pripleti, prihlapčevati, prideklovati si, uff. mittelst pri — und dem die betreffende Arbeit anzeigenden Zeitworte; der verdiente Lohn, zaslužek, prislužek, zaslužen plačilo; er hat es um mich verdient, pri meni je zaslužil; sich um jemanden, um den Staat verdient machen, pri kom kaj zaslužiti, zaslužio imeti; er verdient den Lob, (v. h. ist würdig), smerti je vreden ob. smert je zaslužil (nicht zaslužil); verdiente, verdienstvoller Mann, zaslužni mož; er hat als Müller dabei viel Geld verdient, lep denar si je primešetoval pri tem; Geld verdient Geld, denar nosi, prinaša, daje, pridobiva denar.

Verdienst, der, der erworbene oder künftig mögliche Gewinn oder Lohn einer Arbeit oder eines Dienstes, zaslužek, prislužek, dobiček (mehr Gewinn); (ob svojem kruhu živeti); der Verdienst ist bei den theuern Lebensmitteln schlecht, zaslužek je slab, majhen pri ti dragini, malo služka je, malo se služi, dobiva; es ist sein Verdienst dabei, ni dobička pri tem.

Verdienst, das, zasluga (in allen slav. M.), gew. zasluženje, bei *Gutm.* zaslužba; ein Mann von Verdiensten, zaslužni mož, mož, ki ima mnogo, precej, nekaj zaslug, n. pr. za domovino; Verdienste um jemanden haben, pri kom zaslužio imeti; nach Verdienst, po vrednosti, po zaslugi, po delih; das Verdienst auszeichnen, poslati zaslužio, t. j. zaslužno možake; ihm gebührt das Verdienst, den Anfang gemacht zu haben, njegova zasluga je, njemu gro čast, da je prvi začel to reč; sich Verdienste erwerben, dobro delati za —, zaslužio imeti.

Verdienst, in Bsgn., zaslužni, — za zaslužio.

Verdienstgehalt, f. Pension.

Verdienstkreuz, das, križec za zaslužio, zaslužni križec.

Verdienstlich, adj., zaslužin.

Verdienstlichkeit, die, zaslužnost.

Verdienstlos, adj., brez zaslug, nezaslužin; brez zaslužka.

Verdienstmedaille, die, svetinja ali medalja za zaslužio.

Verdienstorden, der, red za zaslužio, zaslužni red.

Verdienstvoll, adj., zaslužin, prezaslužin, poln zaslug.

Verdient, adj., zaslužen; f. oben Verdienen.

Verding, der, najem, *gen.* najma, b. *Gutem.* zaudinj.

Verdingen, v. a., pogoditi se za kako delo, za službo s kom, najeti, v najem dati, udinjati*, ukordati*; sich verdingen, v službo stopiti, iti, *serb.* najmiti se; jemanden eine Arbeit verdingen, koga najeti, delavca v najem vzeti; ein Kind in die Kost verdingen, otroka v režo, (v živč) dati; die Schweine in die Mast verdingen, prešiče v žir dati, v režo dati; — za izgovorjeno plačilo kaj oddati, dati komu.

Verdingung, die, f. Verding.

Verdolmetschen, v. a., pretolmačiti, tolmačiti, prestaviti, prestavljati; f. a. Uebersetzen.

Verdolmetscher, f. Dolmetscher.

Verdolmetschung, f. Uebersetzung.

Verdonnern, v. n., odgmeriti, potihniti, grom je potihnil; verdonnert! presnet.

Verdoppeln, v. a., etwa podvojiti, dvojiti (V.), dvogubo, dvostruko narediti, vzeti, po dvakrat vzeti; f. a. Doppeln; se enkrat toliko, dvakrat toliko dati, vzeti; seine Anstrengungen verdoppeln, še bolj napeti se; die Schritte verdoppeln, se hitreje stopiti, nahajati, silno podvizati se; f. Erhöhen, Vermehren; verdoppelt, f. Doppelt.

Verdoppelung, die, etw. podvojba, dvojenje.

Verdoppelter, der, podvojičec, množivec.

Verdorben, adj., spačen, popačen, pokvarjen, skeraj (?); ein verdorbener Wein, bérca, kolbin ob. kovbin (Zul.), zavrelca.

Verdorbenheit, die, popaka, popačenost; f. a. Verderbtheit.

Verdorren, v. n., usušiti, posušiti, sušiti se, zveniti, veniti (welken), nach *Gutm.* und den übrigen slav. M. zasehniti, usehniti, sehniti (oder des Wohlflanges halber in O. & sahniti v. n. *impf.*); verdorrt, posušen, suh, vel; ein Mensch mit einer verdorren Hand, (Marf. 3, 1.), človek, ki je imel usušeno roko; v. a., (verdorren), posušiti, usušiti, sušiti kaj.

Verdorrung, die, sahnjenje, posušenje.

Verdrängen, v. a., spodriniti, spodrivati, tiščé, tiščé pregnati, prepahati, izpahati, odgnati, odganjati, odpraviti, odpravljati, odriniti.

Verdrängung, die, spodriv, pregon, odprava; seit seiner Verdrängung von der Stelle, odkar so ga spodrinili, pahali, odpravili iz službe.

Verdrehseln, v. a., postružiti, podelati, porabiti, napak stružiti.

Verdrehen, v. a., zviti, zvijati; die Augen verdrehen, zaviti, prevrniti, prevracati oči; den Arm verdrehen, izviniti, izpahati (nach dem Russ. izvihniti); einen Schlüssel, zviti ključ, napak zasukati; den Sinn einer

Rebe verdröhen, napak obrniti, obračati, zvijati, prekreniti, prekratati; den Kopf, Verstand verdrehen, glavo, pamet zmešati; das Recht verdröhen, pravico spreverniti, sprevračati, zvijati, russ. křivit pravo; verdröhet, narobe; er ist verdröhet, meša se mu, moti se v glavi, prismojen je.

Verdreher, der, prevračalec, zvijač.

Verdrechung, die, sprevačanje, zvijanje.

Verdreisachen, v. a., etva potrojiti, trojiti (poln. u. böhm.), trojno vzeti, dati, trikrat toliko dati; f. a. Vermehren; (Jambres, trojverstii, strostručiti).

Verdreschen, v. a., omlatiti, domlatiti; den ganzen Tag, premlatiti ves dan; mit dem Dreschen verloren gehen, umlatiti se.

Verdröhen, v. i., merzati; das verdröhet mich, to mi merzi, me nekoliko jezi, to se mi za malo zdi, ne zdi se mi ravno dobro, ni mi po volji, to se mi kadi, to me žali, to se mi je znevidilo, to sim zameril, ta mi je zagrenela, ta me lomi (V.); es hat ihn verdrossen, pokadilo se mu je, nos se mu je pobesil; (piget me), sit sim, vnožati se (St.); (taedet), toži se mi, neče se mi; es verdröhet (verdröhet) meines Lebens, (1 Moses, 27, 46), studi se mi moje življenje; — naveličati se življenja; etwas hat mich verdrossen, nekaj se mi je znevidilo; jemanden verdrossen machen, razdražiti, razjeziti koga; es hat ihn verdrossen, daβ du ihn vergesen hast, zameril si se mu, ker si ga pozabil; sich keine Kosten, keine Mühe verdröhen lassen, ne marati za stroške, za trud, ne zdi se mi škoda, ni mi žal denarjev; laß dich nicht verdröhen, ne bodi ti žal, (ne žali truda).

Verdrölich, adj., Widerwillen empfindend, ömeren, zamérljiv, slovljiv, navecel, tožljiv, navtisnjen, siten, merzljiv u. meröljiv (beides bei M.), jezen (jornig), zadresel, zadresljiv, dresel (kroat u. altst.), önden; verdrölich sein, sitnost raztresati; Verdrö erweckend, siten, nadležen; eine verdröliche Sache, sitna, neprijetna reč; f. a. Mergelich, Mürrisch; namerdniti se; das ist mir verdrölich, f. Verdröhen.

Verdrölichkeit, die, eines Menschen, ömernost, tožljivost, zamérljivost, zamera, merzljivost (Gutm.), navtisnjenost; eine Sache, (objectiv), sitnost, nadležnost, neprijetnost; eine verdröliche Sache, managnehmer Handel, Streit, sitna reč, sitnost; lauf, in St. angebl. vjedica, verjeka (V).

Verdrängen, v. a., f. Verdrängen.

Verdröuen, v. n., potihniti, donenje, bobnenje je potihnilo.

Verdrössen, adj., otožin, tožljiv, vnožljiv (St.), pust, len, komur se neče, ne ljubi; werdet nicht verdrossen, Gutes zu thun, nikar se ne naveličajte dobro delati.

Verdrössenheit, die, tožljivost, lenost.

Verdröden, v. a., falsch dröden, b. d. Buchdröden, napak, gerdo natisniti, natisni pogrešek narediti, zmotiti se v natisu; als Bedarf zum Dröden gebrauchen, mnogo porabiti za natis, natisniti; viel Geld ver-

dröden, veliko denarjev zapraviti, potrošiti za kake natis, zadrukati*, zatisniti.

Verdröden, v. a., unterdröden, f. bleses; stieniti in pokvečiti, zmečkati; (mont.) der Gang hat verdruft, f. verdruft, (v. n.), žila se je stienila, skerčila.

Verdröß, der, zamera; ömer (V.) ob. ömeren, zamera, nevolja, sitnost, nadležnost, neprimika, neprijetnost, (nehotnost, Jamb.); zum Verdröß, f. Tröß; lauf, prepir, zdražba, vjedica; es wird zwischen ihnen bald zum Verdröß kommen, kmalo se bota sperla, sklala, zjedla; f. a. Merg.

Verdrölich, f. Verdrölich.

Verdröeln, v. a., prediplati.

Verdrösten, v. n., izpuhtiti, izdišati se, izvonjati se, razvonjati se, zduškati se, duh, vonj zgubiti; f. a. Verdrösten.

Verdrömmen, v. n., neumen postati; v. a., iz uma spraviti, pneumiti †, zbebiti, hebiti, tepea, neumneža narediti, zrediti koga.

Verdrömpfen, v. n., pretahniti, stuhniti, top, gluh postati; v. a., topiti, topo narediti.

Verdröng, f. Verdröng.

Verdröfeln, v. a., otemniti, zatemniti, potemniti, temniti, zamračiti, omračiti, pomračiti, mračiti, svetlobo vzeti, jemati, manjšati, zamegliti (böhm.), zasloniti, zaslanjati komu (im Lichte sein), temo delati; die Reize anderer verdöfeln, temniti, topiti lepoto drugih, (poln. gasiti); zakrivati; das Gesicht verdöfeln, pomutiti, potermaliti se; v. r., sich verdöfeln, otemniti, potemniti, merkanti, oblačiti se, pomračiti se.

Verdröfelung, die, pomrak, merknjenje, zatemnovanje, temenje.

Verdröfler, der, mračnik, temnivec.

Verdrönnen, v. a., dünn machen, stanjšati, potanjšati, otanjšati, raztanjšati, tanjšati, nach Anderm tenjiti, tenčiti; von flüssigen Körpern, zredčiti, redčiti, (nach V. rejsati), russ. raziditi; die Reiben der Seidenen, prerediti, zredčiti, redčiti; v. r., stanjšati, zredčiti se.

Verdrönnung, die, stanjšanje, tanjšanje, redčenje.

Verdrösten, v. n., izpuhtiti, izhlapati, izpariti se, izkaditi se, posušiti se, izdišati se, izvešiti se, v paru uiti, odteci.

Verdrösten, v. a., izhlapati, hlapti.

Verdrösten, v. n., ömer umrei, mreti, umirati, od öje onemoči, omagati, konec jemati; verdruft sein, silno öjein biti.

Verdrösterer, der, mračnik.

Verdröstern, v. n., omračiti se, temniti se; v. a., omračiti, oblačiti, otemniti, temniti.

Verdröhen, f. Verdröhen.

Veredeln, v. a., ogle, roglje napraviti na öem.

Veredeln, v. a., požlahtniti, özlahtniti, požlahtnovati, zlahtniti; etwa auch oplemeniti, plemeniti; die Erzeugnisse eines Landes veredeln, požlahtniti, poboljšati, predelati, predelovati, narediti imenitnejši, povišati, popraviti, spopolniti; v. r., (mont.) pobolj-

žati se, žlahtnejši, bogatejši rudo dajati; f. a. *Bilben*, *Verfeinern*.

Bereblier, ber, požlahtnovavec, žlahtnivec.

Bereblung, die, žlahtnjenje, požlahtitev.

Beregen, v. a., den ganzen Tag, ves dan prebranati.

Berehlichen, v. a. u. r., einen, oženiti, ženiti koga; er hat sich verhehlicht, oženil se je; ein Mädchen verhehlichen, omožiti, možiti, auch za mož dati (St.) deklino; sie hat sich verhehlicht, omožila se je, a. udala se je (*Gutem*); verhehlicht, vom Mann, oženjen; von der Frau, omožena; sie haben sich verhehlicht, vzela sta se.

Berehlichung, die, ženitev, možitev; seit seiner, ihrer Verehlichung, odkar se je oženil, odkar se je omožila; *kroat.* zdavanje.

Berehren, v. a., spoštovati, počtovati, počastiti, častiti (ačhen); eine geschwächte Person, vzeti jo za ženo (in popraviti ji s tem poštenje); einem etwas verehren, ein Geschenk geben, komu kaj darovati, komu kaj za dar dati, pokloniti, podariti na čast.

Berehrenswerth, **Berehrenswürdig**, *adj.*, spoštovanja vreden, častiljiv, prečastiljiv, spoštljiv.

Berehrer, ber, častivec, spoštovavec, ljubeo; *Gebr.* darivec, darovavec; *Berehrer* eines andern sein, častiti, čislati koga.

Berehrerin, die, častivka, spoštovavka.

Berehrlieh, f. **Berehrenswerth**.

Berehrung, die, čast, česčenje, česenje, spoštovanje; göttliche Verehrung erweisen, božjo čast skazovati, za Boga častiti; *Ge-schenk*, dar, poklon; die Verehrung Gottes soll geistig sein, Boga moramo častiti v duhu.

Berehrungswerth, f. **Berehrenswerth**.

Bereiden, v. a., v prisego vzeti, jemati, s prisego vezati, zapriseči, zaprisegati koga; v. r., priseči, s prisego zavezati se.

Bereidigung, die, zaprisega.

Bereigenen, v. a., v pravo last dati.

Berein, ber, die Handlung, da man vereint, edinjenje, sklepanje; Einverständnis, dogovor; Gesellschaft, Bund, društvo (*Vuk*), edinstvo, družba, *poln.* towarzystwo.

Bereinbar, f. **Bereinbarlich**.

Bereinbaren, f. **Bereinigen**.

Bereinbarkeit, die, zedinljivost, zlozljivost.

Bereinbarlich, *adj.*, zedinljiv, združljiv, skladen, sklenljiv, zlozljiv, kar se more zediniti s čim, kar more biti poleg česa, s čim.

Bereinen, v. a., zediniti, poediniti, ediniti; f. a. **Bereinigen**.

Bereiner, f. **Bereiniger**.

Bereinsamen, v. a., prostejši, enojniši (manj zamotano) narediti, delati kaj, uprostiti, polajšati, razmotati, razdergniti; um die Geschäfte zu vereinsamen, da bi se opravila zlažsala in bolj po prostem uredile.

Bereinigen, v. a. u. r., zediniti, poediniti, ediniti, zložiti, zlagati, skleniti, sklopiti, združiti, družiti, sterniti, strinjati,

stakniti, stikati, zvezati, vezati, (*b. Gutem*, sklopiti); sich vereinigen, zediniti se, pogoditi se, dogovoriti se, domeniti se; sich nicht vereinigen lassen, ne skup iti, ne stikati se, ne vezati se, ne vjemati se, ne spopasti, spopadati se, ne sniti, shajati se; die Kräfte vereinigen, skleniti, zbrati vso moč; das läßt sich mit meiner Pflicht nicht vereinigen, to se ne da zediniti, se ne zлага, ne vjema z mojo dolžnostjo, moja dolžnost tega nikakor ne terpi, ne dopuša, dopuša, je temu nasproti; in sich vereinigen, na sebi imeti (skup), strinjati v sebi; mit vereinigten Kräften, z zedinjenimi, s sklenjenimi močmi, z vkupnimi močmi; sie vereinigen sich, Gott zu verehren, sklenili so, da hočejo Boga moliti; ehelich vereinigen, poročiti; wieder vereinigen, spraviti; vereinigte Staaten, zedinjene države.

Bereiniger, ber, zedinjavec, spravnik.

Bereinigung, die, zedinjenje, edinjenje, združba; in Vereinigung mit guten Freunden, z dobrimi prijatli, v zvezi z njimi; — dogovor, sklep, zedinba.

Bereinigungsbaut, die, zvezna mrena.

Bereinigungsmittel, das, pomoček za zedinjenje.

Bereinigungsort, ber, shajališče, shajališe.

Bereinigungspunkt, ber, stikališče, stikališe.

Bereinigungsrecht, das, pravica združbe.

Bereinigungsruf, f. *Appell*.

Bereinigungswort, das, veznica.

Bereinnahmen, v. a., zapisati med prejemke.

Bereins-, in *3ss.*, družni, društveni.

Bereinsamen, v. n., osamotniti, osameti; v. a., zapustiti, osamotiti.

Bereinsmitglied, das, tovarš, družnik, društvenik.

Bereinswährung, die, zvezna veljava, zvezni dnar.

Bereinszeichen, das, društveno znamenje.

Bereinzeln, v. a., in einzelnen Stücken verkaufen, rozprodati, rozprodajati, na drobno prodati, posamič; trennen, ločiti, razdeliti, deliti, razmaliti, razmaljati; vereinzelt, sam, posamez, vsakebe.

Bereinzelsystem, das, im Straßen-fahren, posamstvo.

Bereinzelszeichen, das, ločivo, vsakebno znamenje.

Bereisen, v. n., poledeniti se; spremeniti se v led; — v železo; v. a., prevleči z železom.

Bereiteln, v. a., ovreti, ovirati, ustaviti, skaziti, pokaziti, vničiti, spodnesti, na nič pripraviti, narediti, kriv biti, da kaj pride v nič, da se kaj ne zide po areci; ettel machen, popačiti, naučiti gizditi in lišpati se; eine Freude, skaliti, akherhati veselje; ihr Plan wurde vereitelt, spodletelo jim je; v. n., gizdi, napuhu udati se.

Bereitelung, die, ovir, overženje, skaza, uničba.

Bereitern, v. n., ognójiti se, razgnójiti se, zbirati se.

Berekseln, v. a., jemanden etwas, prignjuviti, ugaditi, pristuditi komu kaj, *serb.* a. omraziti.

Bereisenden, v. n., osiromašeti.

Berenden, v. n., poginiti, konec vzeti; von Thieren, poginiti, oerkniti.

Berengeln, v. n., angel biti, v angela se spremeniti.

Berengen, v. a., schmal machen, zožiti, poožiti, ožiti, oži storiti, delati; enge machen, stesniti, zatesniti, stesnovati, tesniti, stisniti, stiskati; v. r., stisniti, stiskati se, skerožiti se, oži, tesnejši prihajati; das Thal verengen sich, dolina se stiska, se je stisnila.

Berenger, der, stesnovavec.

Berengern, f. Berengen.

Berengung, die, zoženje, stesnjenje.

Bererben, v. a., etwas auf jemanden vererben, als Erbtgut einem hinterlassen, komu po smrti zapustiti, zapuščati (za dedino).

Vererben, f. Erblaffer.

Vererblich, f. Erblieh.

Vererblichen, v. a., napraviti kaj za dedino.

Vererbung, die, zapuščenje v dedino.

Vererden, v. a., der Rost vererbet das Eisen, spersteniti, persteniti, v perst preoberniti, preobračati; v. n., spersteneti, spersteniti se.

Vererzen, v. n., v rudo spreoberniti se; v. a., v rudo preoberniti, preobračati, poruditi (V.), ruditi; vererzende Materie, Vererzungsmittel, rudilo † (V.).

Berekseln, v. n., otrapati.

Bereksen, v. a., zajesti (nach den verschiednen Maßzeiten, zakositi, zajukinati, zavečerjati); v. r., preobjesti se, preopasti se.

Berewigen, v. a., nach V. u. dem *Poln.* u. *Böhm.* povečniti, zvečniti, na veke poslaviti; unser verewigte Freund, naš rajski prijatelj.

Berewiger, der, slavivec.

Berewigung, die, poslavitev na veke.

Verfächeln, v. a., prepahtati.

Verfassen, v. a., razrediti, razverstiti po posamnih predelih; einen Fluss, ograditi.

Verfackeln, v. a., pobaklati; das Licht ist verfacelt, sveča je pobaklala; v. a., viel Licht verfackeln, mnogo svečavo pobaklati.

Verfahrbar, adj., prevazljiv.

Verfahren, v. n., behandeln, z. B., streng mit jemanden verfahren u. f. f., ostro s kom ravnati, ostro s kom delati; ostro imeti koga (obnašati se, bei M. obhajati); *serb.* u. *ruß.* postupati; rechtlich verfahren, pravdati se; das rechtliche Verfahren, pravdanje, pravda, ravnava; des Todes verfahren, umreti; v. a., Waaren verfahren, auf einen andern Ort verführen, f. Verführen; durch Fahren aushehlen, z. B. den Weg, pot razvoziti, izvoziti, xvoziti; den Zoll verfahren, vorbei oder um die Zollstätte fahren, cola, mitnice ogniti se, nach V. dacijs spod-

voziti, *serb.* običi (obiti); irre fahren, sich verfahren (v. r.), zaiti, zavoziti, zabloditi z vožnjo, auch zavoziti v kako germovje in običati z vozom; verfahrenes Feld, b. i., ausgehauenes, im Bergbaue, podelani proctor (V.); einen Gang verfahren, zgrešiti žilo rudno; den ganzen Tag verfahren, ves dan voziti se; die Schicht verfahren, svoje delo opraviti; den Ameisenhaufen verfahren, razkopati z rogni, razvreči, razmeliniti; viel Geld, mnogo zavoziti, zavozariti; den Weg verfahren, z vozom založiti, zastaviti.

Verfahren, sich, v. r., ustrašiti se.

Verfahren, das, ravnava, ravnanje, početje, počenjanje; rechtliches Verfahren, pravda, pravdanje, pravna ravnava; welches Verfahren muß man dabei anwenden? kako je treba ravnati, delati pri tem?

Verfahrungsart, die, ravnanje; f. a. Methode.

Verfahrungslehre, die, nauk, kako ravnati; f. a. Methodologie.

Verfalten, v. n., porumeneti, rumeneti.

Verfall, der, Abnahme, manjšanje, upadanje, upad, prepad; Verfall der Wirthschaft, des Wohlstandes, omagovanje, pešanje; völliger, obnemaganje, opekanje; der Sitten, popačenje, spačenje; Verfall eines Hauses, podir, podertija; Untergang, pokončanje, pogin; in Verfall kommen, gerathen, upadati, manjšati se, spriditi se, omagovati, onemochi, obnemagati, opešati, pešati, na nič priti, rakovo pot iti, giniti; Einbuße, zguba, škoda; die Zeit, da ein Wechsel u. f. f. verfallen ist, bezaht werden muß, zrok (V.), plačilna, zapadna doba, zapad (*Gutsm.*), *poln.* przepadek; Concurs, kant.

Verfallen, v. n., b. i., in seinem Zustande verschlimmert werden, von Gebäuden, wenn Theile derselben davon, oder sie selbst über den Haufen fallen, podreti se, podirati se, razvaliti se, razrušiti se, na kup pasti, padati, na kup zlesti, lesti; ein verfallenes Haus, poderta hiša; aneinander fallen, raspasti (se); verfallene Mauer, podert, porušen zid; verfallene Burg, gradišče, gradiše, mirje; an blühender Gestalt, gutem Aussehen abnehmen, prepasti, prepadati (V.), posušiti se, sušiti se, shujšati, hujšati (se), zmedleti, nach *Gutsm.* a. stuhniti (?); verfallen, adj., suh, shujšan, medel; in Armuth verfallen, obožati; in Untersuchung, piti v preiskavo; in Strafe, zapasti kazni; verfallenes Gesicht, upaden, prepaden obraz; in Unglück, Faſter, in Strafe verfallen (fallen), pasti, zabresti, zaiti, zagaziti, padati, pogrezniti se v —; in Sünde, v greh pasti, padati, grešiti, grehu udati se, podveržen biti; auf etwas verfallen, einen Einfall haben, spomniti se, zmisli si; ich verſalle auf einen Gedanken, nach V. utrinja, uternila se mi je misel, prihaja, prišlo mi je na misel, prišel sim na to; einem andern Eigenthümer anheim fallen, zapasti, mein Pfand, meine Waare ist verfallen, verwirkt, moja zastava, blago je zapadlo, nach dem *Poln.* prepadlo, zgubil sim zastavo; einem

als Schuldner verfallen, zapasti komu kakor dolžnik, priti v njegovo moč; dem Křicns verfallen, pripasti. zapasti deržavni dnarnici; verfallene Kaution, zapadla varščina; ein Schiff verfällt von seinem Laufe, ladja odnaša, je odnesla (V.); Schiffe, welche nach dem Vorgebirge der guten Hoffnung segeln wollen, verfallen oft auf die Brasilijsche Küste, proti nosu dobriga upanja namenjene barke odneso velikrat na brazilske breg; die Zeit ist verfallen, verstrichen, čas je preteklo, čas je prešel, je preminil, minul; ein Wechsel ist verfallen, menjica je dotekla, dospela, plačilni čas se je izteklo, nach dem Russ. menjica je prezročena (xrok Křist); verfallene Finsen, obresti, ki so se iztekle, ki so dotekle; die Sitten verfallen immer mehr, f. Verfall (in V. gerathen); Todes verfallen, poginiti, umreti; f. a. Confićciren.

Verfallen, v. a., obsoditi, obsojati koga; ein Lehen, f. Verwirren; durch Cinantwortung der Křischast, prisoditi kaj komu; verderben, f. d.

Verfallensein, die, Verfallensein, das, zapadlost, prepadlost.

Verfallgut, das, zapadlo blago, zapadlina.

Verfällig, adj., zapadel, prepadel.

Verfalltag, der, Verfallzeit, die, xrok (V.), zapadni dan, čas, za plaćilo odloćeni dan, čas.

Verfälschbar, adj., pokazljiv, skazljiv, popačljiv, pokvarljiv.

Verfälschen, v. a., skaziti, kaziti, pokvariti, kvariti, popačiti, paćiti kaj; kaj nepraviga primesiti, primesati čemu; podtakniti, podtikati (unterschieben), Gutm. prekriviti; den Wein verfälschen, vino z vodo mešati, ćaplariti (M.); den Sinn eines Wortes verfälschen, besedo preobrniti, preobraćati, spreverniti, sprevaćati, pokaziti; nachahmen, z. B., eine Urkunde, ganz nachmachen, ponarediti, ponaređiti; nur in einzelnen Theilen ändern, prenarediti, prenarejati; f. a. Unterschieben.

Verfälscher, der, paćivec, kazivec, mešavec, ponarejavec, prenarejavec, kvarnik.

Verfälscherin, die, paćivka, kazivka, mešavka, ponarejavka, prenarejavka, kvarnica.

Verfälschung, die, paćenje, kaženje, kvarjenje, mešanje, sprevaćanje, ponareja(nje), prenareja(nje).

Verfälszen, v. a., napek platiti, gubati.

Verfang, f. Nachtkeil.

Verfangen, v. n., prijeti, prijemati se, tvarjati, pomagati; es verfangt nichts mehr bei ihm, nič već se ga ne primo, nič već mu ne pomaga, ne izdā već pri njem; v. a. u. r., von Hunden, sich verbeißen, zagristi se; von Pferden, für: sich verwickeln, zamotati se; im Neben verfangen, zaplosti se v govoru; imsevidno izblekniti kaj (sam proti sebi); die Wochē verfangen, f. Ablösen; sich verfangen, d. i., in heftiger Bewegung allzu viel Lust einschließen, zasopsti se; upehati, pehati so; sich verfangen, von Pferden (als Krantheit), f. Nehe; der Wind

verfangt sich in den Mantel, vater so vjema, lovi v plašč, plaš, nach M. zadeti, zadenati se, nach Gutm. zavjeti se, zapreti, zapirati se kje; sich verfangen, auch für: sich unterfangen, f. d.; vom Trje, zbledeti, bledeti na sapi; in Streit verfangene Güter, v pravdo zapletene lastine; verfangene Güter, mit welchen der Eigenthümer nicht nach Belieben schalten kann, zavezane lastine (V.); aber auch, v. posest vzete lastine; ein Tau verfangen, zastanoviti, uderžati verv (na ladajah).

Verfangenschaft, f. Verfangrecht.

Verfangkraut, f. Wohlverleib.

Verfänglich, adj., loviven, zvijaćin, zapeljiv, zvit, ukanljiv, ćegav, nach Gutm. zavjetljiv; eine verfängliche Frage, nach V. zabavljivo vprašanje, besser zvit, ukanljivo vprašanje, zastavljeno, da se ćlovek lahko zaplete, poln. podchwytliw, rogata pyćanie, f. a. Verbdāchtig; Vřtig.

Verfänglichkeit, die, zvitost, ukanljivost.

Verfangrecht, das, pravica vdove do užívania otrokam zapuščćeniga premoženja.

Verfärben, v. a., napćeno barvati in pokvariti, zabarvati; v. r., sich verfärben, barvo spreveći, premeniti, zgubiti; blaš werden, zbledeti, prebledeti, poblediti se; roth werden, zardeti; die Gesichtsfarbe aus lebhafter innerer Empfindung verändern, premeniti se v lei; das Bild verfärbet, wenn es im Frühjahr das Winterhaar verliert, divjina se lvi (V. ?), brije, linja, f. Haren.

Verfärbeln, v. a., zablesti, zablebetati (čas).

Verfäubern, v. a., razvleći v posamnih laknih.

Verfassen, v. a., bei den Zimmerleuten, zvezati, vezati; eine Schrift, Rechnung uff. spisati, napisati, spisovati, napisovati, pisati kaj, sostaviti, sostavljati kaj, zložiti, zlagati, skladati, izdelati, izdelovati, napraviti; zusammen fassen, zapopasti, zapopadati, obsegati.

Verfassen, das, f. Verfassung.

Verfasser, der, pisavec, skladavec.

Verfasserin, die, pisavka, skladavka.

Verfasserschaft, die, pisavstvo.

Verfassung, die, die Handlung des Verfassen, zlaganje, pisanje, spisovanje; die innere Einrichtung, uredba, uravnava; Verfassung eines Landes, uredba, nach dem Poln. ustava (im Slovenischen mehr Gehalt, bei Vuk Schlenie); im Fürstenthume Serbien, ustav, m., viell. podstava; f. a. Grundgesetz; russ. ulozenje; die Anstalten, die äußern Umstände, naprava, naredba, stan; in Verfassung setzen, pripraviti, napraviti, pripravljati so; in der Verfassung sein, ńećen, napravljēn biti, moći; in schlechter Verfassung antreffen, slabo napravljēniga najti; außer aller Verfassung sein, nič pripravljēn ne biti, ne biti v takem stan, da —, brez vse priprave; Postur, ustop.

Verfassunglos, adj., brez uredbe.

Verfassungsmäßig, *adj.*, ustaven, urodbi deželni primérjen.

Verfassungsurkunde, *die*, ustavno pismo, etw. a. podstavno pismo.

Verfassungswerk, *das*, ustavno delo, uredba derzave.

Verfassungswidrig, *adj.*, ustavi, glavni postavi nasproten, *böhm.* protiustaven.

Verfassen, *v. a.*, (ves čas) prepostiti se.

Verfaulbar, *adj.*, strohljiv, gñjilobi podverzen.

Verfaulen, *v. n.*, sognjiti, zgñjiti, strohneti, sperhaeti, strohjeneti, spereti; nach einander verfaulen, pogojiti; verfaultes Holz, gñjilad, gñjili les, trohljenina, trohnina.

Verfaulenzeln, *v. a.*, zanemariti, v lenobi prebiti, preziveti, zalezati.

Verfault, *adj.*, sogñjit, gñjil, sperhaen, strohaen oder strohnel, trohlien.

Verfassen, *v. a.*, etwas verfaßten, pognati, poganjati se (z besedo) za kaj; braniti, zagovarjati kaj, vleči se za kaj.

Verfasser, *der*, branivec, zagovornik, (*altst.* zastap'nik); er ist ein eifriger Verfasser dieser Anstalt, on se močno, živo poganja, vleče za to napravo.

Verfasserin, *die*, branivka, zagovarjavka.

Verfassung, *die*, zagovarjanje.

Verfedern, *v. n.*, der Vogel hat verfedert, ptic se je ogolil, (goliti se), f. Mausen, fñh.

Verfechten, *v. a.*, pomesti proč.

Verfehlen, *v. a.*, zgrešiti, zgrešati kaj, ne pogoditi, ne zadeti česa; den Weg verfehlen, zaiti, zabloditi; eine Gelegenheit verfehlen, opustiti, zamuditi; jemanden verfehlen, ne najti koga; *v. n.*, ich werde nicht verfehlen dir zu berichten, gotovo, zanesljivo ti bom poročil, f. a. Ermangeln.

Verfeiern, *v. a.*, zapraznovati, prepraznovati, zagostovati.

Verfeilen, *v. a.*, zapiliti.

Verfeinden, *v. a.*, razdražiti, razpreti, zneprijatljiti; f. a. Entzweien; sich verfeinden, mit —, zameriti se komu, spreti se s kom; sie sind verfeindet, sovražita se, nista prijazna, nista si dobra, *rus.* razedinit.

Verfeinen, **Verfeinern**, *v. a.*, stanjšati, tanjšati, izobraziti, omikati, obrusiti, otesati, ugladiti, olikati.

Verfeinert, *adj.*, obdelan, olikan, mehkužin.

Verfeinerung, *die*, olika, obdelanje, omikač, izobrazenječ, mehkužnost, uglajenost.

Verfertigen, *v. a.*, izdelati, delati, narediti, narejati, napraviti, napravljati, zgotoviti, gotoviti; Schuhe verfertigen, čevlje šivati; ein Gemälde, napraviti, namalati; ein Lied, zložiti, spisati pesem.

Verfertiger, *der*, narejavec, izdelovavec; Verfasser, spisovavec, pisavec; Verfertiger von Schuhen, čevljar; von Risten, skrinjar; von Wägen, kolar etc., f. über Erzeuger.

Verfertigerin, *die*, narejavka.

Verfertigung, *die*, nareja, izdelovanje,

gotovljenje; Verfertigung von Wägen, kolarija, kolarstvo u. dgl.

Verfesten, **Verfestigen**, f. Befestigen.

Verfeuern, *v. a.*, požgati, pokuriti, popaliti, požariti, požigati; für verschießen, postreljati, izstreljati, poizstreljati, *waidm.* z ognji obdati kak kraj, zakuriti okoli in okoli.

Verfetzen, *v. a.*, poklobučiniti, v klobučino predelati, *böhm.* spltiti (= spolstiti); *v. r.*, poskopuniti se, stiskavec postati.

Verfinstern, *der*, omračevavec, mračnjak.

Verfinstern, *v. a.*, otemniti, zatemniti, potemniti, temniti, pomračiti, zamračiti, mračiti, zasloniti, pokriti; ihr Herz ist verfinstert, otemnelo je njih sree; *v. r.*, sich verfinstern, von der Sonne, dem Monde, pomerkniti, merkniti (*v. perf.*); vom Himmel, pooblačiti, oblačiti se; finster werden überh., otemniti, temniti, zamračiti se, pomračiti, mračiti se.

Verfinsternung, *die*, pomrak, otemnenje, merknjenje.

Verfinsternungsgeist, f. Obscurantismus.

Verfinsternungsmittel, *das*, temilo, mračilo.

Verfischen, *v. a.*, die Fische des Daches wider Schnee oder Regen verwahren, poveršiti, poverhovati, streho poverhovati (*V.*); opraviti s slemenam.

Verfischen, *v. a.*, verwirren, verwickeln, zmesi, skratovičiti, zmežljati, zahomotati, zahantati (*V.*); verfigte Fäden, zmedena, kratovičasta preja; eine verfigte Stelle an dem Faden, kratovica; sich mit den Fäden in einen Strich verfischen, z nogami v kosopec, verv zahantati se, zamotati se; verfigtes Zeug, mežlanina.

Verfischen, *v. n.*, Verfischen, sich, *v. r.*, splaniti, splanjati. (*V.*), planiti se; das Gebirge verfischen sich, gora se zgublja, se gubi, zniževati se, v ravan prehajati; fig. posebne razznamke zgubiti in zahajati v nepomenljivo, puhlo splošnost, splahniti, plitek postati.

Verfischen, **Verfischen**, *v. n.*, zbaklati, sterpoleti.

Verflammen, *v. n.*, v plamenu, s plamenam zgoreti.

Verflattern, *v. n.*, razferleti, razfototati se; *v. a.*, s praznim delam zapraviti (čas).

Verflechten, *v. a.*, in einander flechten, zaplesti, preplesti, splesti, zapletati, opletati, prepletati; falsch flechten, zaplesti, napek plesti, zmotiti se v pletenji; f. a. Verfischen; alle Reiser u. f. f. verflechten, vse vitre poplesti, zaplesti, vse protje, dračje povezati; er ist auch darein verflechten, tudi on je vpleten, zamotan v to, ima delež pri tem.

Verflechtung, *die*, vpletanje, prepletanje.

Verfleischen, *v. n.*, meso na se vzeti, meso postati.

Verflicken, *v. a.*, durch Flicken verbrauchen, zakerpiti, zaplatiti, pokerpucati; gew. za-

šiti; alle Lappen versüßen, vse zaplate pokerpucati.

Verfliegbar, *adj.*, izhlapljiv.

Verfliegen, *v. n.*, von Dämpfen und Dämpfen, razkaditi se, izpuhteti, izhlapeti, izkaditi se, izkajati se (*M.*) izpariti se, izvešiti se (vermuthl. von voha, Spund); zgubiti, gubiti se; von Berühren, razdišati se, zdišati se, izdišati se; von der Zeit, miniti, minuti, zbežati, preiti, uteči, hiteti; *fig.* von dem Berne u. s. f., razkaditi se, ohladiti se, razhladiti se, umiriti se, upasti, potolaziti se; sich verfliegen, *v. r.*, von Vögeln, zu weit, irre fliegen, zaleteti se, razleteti se, zaletovati se; verfliegend, *f.* Verfliegbar.

Verfließen, *v. n.*, von Flüssigkeiten, uteči, utekati se, preteči, pretekati; das Wasser verfließt, voda se uteka; von der Zeit, miniti, preiti, preteči, teči, hiteti; die Zeit verfließt, čas teče, hiti; the drei Monate verfloßen sind, predenj trije meseci preteko, pred tremi meseci, predenj bo tri meseci; von der Tinte, *f.* Fließen; verfloßen, pretekkel, minil, pretečen.

Verfliehung, *die*, pretek; nach Verfliehung dreier Tage u. s. f., čez tri dni, za tri dni.

Verflimmern, *v. n.*, nehati lesketati se, lesketaje se znikniti, zibniti.

Verflößen, *v. a.*, die Farben, enako razdeliti in zaliti eno z drugo, da ni vidniga prehoda; Holz, splaviti, preplaviti, plaviti, auch gnati les; *v. r.*, gubiti se eno v drugo, razpluti se, sterniti se, zediniti se.

Verfluchbar, *adj.*, prekletstvu podverzen, kar se more ali sme prekleti, preklieljiv.

Verfluchen, *v. a.*, prekleti, kleti, preklinjati, preklicati, zahudicovati, zašentovati, hudicati; verflucht sei, preklet bodi, kdor —; sich verfluchen, zaklinjati se, rotiti se, pridusevati se, (da je res); *f. a.* Verabschonen.

Verfluchswürth, *f.* Fluchwürdig.

Verflucher, *der*, preklinjavec.

Verflucht, *adj.*, preklet, uklet (durch einen Fluch um sein Glück gebracht), der, die Verfluchte, prekletnik, prekletnica, prekleta.

Verflüchtigen, *v. a.*, izhlapiti, hlapiti, izgnati, izganjati s soparam; er verflüchtigt den Arsenik in Dämpfen, misico izkaja (izkaditi); vermittelt des Feuers verflüchtigen, izžgati, izžigati; *v. r.*, sich verflüchtigen, izhlapeti, izpuhteti; *f. a.* Verdampfen, Verdampfen, Verfliegen.

Verflüchtigung, *die*, izhlapljenje, izganjanje po soparu.

Verfluchung, *die*, preklinjanje, prekletstvo.

Verfluß, *der*, pretek; nach Verfluß dieser Zeit, po preteku toga časa, besser, ko ta čas preteče; nach Verfluß eines Jahres, čez eno leto; vor Verfluß dreier Wochen, pred tremi tedni.

Verflüßtern, *v. a.*, zaobeljati, zašeptati, preobeljati, prešeptati.

Verfluten, *v. a.*, odplaviti, odnesti.

Verfolg, *der*, dalnji tek, nasledek, nasto-

pek; wie man im Verfolge der Erzählung sehen wird, kakor bomo dalje slišali; *f. a.* Fortsetzung.

Verfolgen, *v. a.*, nachtheilen um Schaden zuzufügen, gnati se za kom, dreti za kom, loviti koga, poditi koga, tirati ga, iti, udariti, zaudrihati, potisniti za njim, zasledovati ga, slediti ga (mehr: Spüren nach Jemand), poslati potiro (*serb.* Rascheile) za kom; stedsbrüchlich, poslati, razposlati iskavne ali popisno listo za kom, zasledovati; einem ohne sein Verschulden bei aller Gelegenheit Schaden, Nachtheil zuzufügen suchen, preganjati koga, zatirati, tlačiti koga, pritisniti, stiskati koga; auf der Jagd ein Thier verfolgen, gnati, goniti; den flüchtigen Feind, jemanden mit Steinen, Schmähungen verfolgen, poditi, derviti, gnati koga, spustiti se, dreti, pritisniti za kom; sie ließen ein Feldgeschrei ertönen, und verfolgten ihn, zazenajo hrup, in dero za njim; den Weg verfolgen, dalje iti svoj pot; seine Reise verfolgen, dalje, naprej popotovati; *f. a.* Fortsetzen; sein Recht verfolgen, pravice iskati, pognati, poganjati se za svojo pravico, tirjati svojo pravico; den Rechtsweg verfolgen, pravdo nastopiti, pravdo naprej pognati; sein Ziel verfolgen, ne dati se odmakniti od svojiga cilja, konca, iti za njim; die Spur verfolgen, sledu deržati se, iti po sledu, slediti; Unglück verfolgt ihn, nesreča ga zadeva, mu pritisaka, ga preganja.

Verfolgen, *das*, *f.* Verfolgung.

Verfolger, *der*, preganjavec, preganjač, zatiravec, zatirač, zasledovavec, gonivec; Nero war ein grausamer Verfolger der Christen, Neron je grozovitno preganjal, zatiral kristjane.

Verfolgerin, *die*, preganjavka, zatiravka, zasledovavka.

Verfolglic, *adj.*, sledljiv, zasledljiv.

Verfolgung, *die*, potira (Nachtheile, nach dem *Serb.*), gonitev; preganjanje, zatiranje, pritiskanje; Verfolgung der Christen, preganjanje, zatiranje kristjanov, zasledovanje; *f. übr.* das Zeitwort Verfolgen; auch Fortsetzung; Verfolgung des Rechtes, iskanje pravice.

Verfolgungsgeist, *der*, Verfolgungsgeist, die, preganjavstvo (*V.*), nepoternost, duh pregonstva.

Verfolgungsstüchtig, *f.* Unduldsam.

Verformen, *v. a.*, preobličiti; napčno obliko, podobu dati čemu, skaziti.

Verforsten, *v. a.*, einen Baum, od drovesa gozdino, odkaznino plačati, plačevati.

Verfrachten, *v. a.*, Frachtgeld von etwas geben, voznino plačati, plačevati od česa; als Fracht in die Ferne schicken, Baaren verfrachten, na vozu dalje poslati, pošiljati, razposlati, razpošiljati blago; ein Schiff verfrachten, ladijo v najem dati, dajati.

Verfrachter, *der*, lastnik ladije, ki jo da v najem.

Verfremden, *v. n. u. a.*, potujiti se, kaj, potujčiti, tujčiti.

Verfressen, v. a., durch Unmäßigkeit verzehren, zařreti, požreti, skoz gerlo pognati, poganjati; verfressen sein, požrešen biti, sneden biti; ein verfressener Mensch, požrešnik, snedež, snedena žival; weibl. požrešnica, snedenica.

Verfressen, das, požertje.

Verfreunden, v. a., einen, sprijatliti, poprijatliti se s kom.

Verfrieiden, v. a., ograditi, ograjati, zagraditi, zagrajati; eine verfrieide Quelle, zdenec ograjenec.

Verfrieren, v. n. u. a., erfrieren, verfreoren sein, geneigt sein zu frieren, zmerznjen, mämm. zmerznjenec, weibl. zmerznjenka bići; verfreorenes Zeug, zmerzal, zmerzalina; f. a. Erfrieren.

Verfrischen, v. a., das Eisen, nach Šum. zakaliti.

Verfröhnen, v. a., odrabotiti, tlako ali raboto opraviti od koeiga posestva.

Verfrühen, v. a., prezgodnjati; die Nacht ist verfrühet, to pišće se je prerano izleglo, kuha se nekaj, ali reč še ni do guana in novica ta je prezgodaj dana med svet.

Verfrüschwänzen, v. a., prelisiciti koga, s prilizovanjem premamiti in v škodo pripraviti.

Verfügbar, adj., pripravljen.

Verfügbarkeit, die, eines Beamten, pripravljenost †, pripravnost †.

Verfugen, v. a., zvezati, stakniti po spahu.

Verfügen, v. a., veranstalten, napraviti, naravnati, narediti, naročiti, ukazati, zapovedati; über etwas (v. n.), zaukazovati s čim, oblast imeti; v. r., sich verfügen, napraviti se, napotiti se kam, iti, podati, podajati se kam, stopiti kam.

Verfüger, der, napravljavec, narejavec, ravnavec.

Verfüglich, adj., pripravljen, gotov.

Verfügung, die, naprava, naredba, naravnava, zaukaz, naročilo, zapoved; einem etwas zur Verfügung stellen, dati komu oblast, da dela in gospodari po volji s čim; lektwillige Verfügung, naročilo poslednje volje, poslednje naročilo; die Verfügung treffen, f. Verfügen, Beschcid.

Verführbar, adj., razvahljiv, razpeljiv, kar se da razvoziti ali razvažati, kdor se da zapeljati, zvoditi.

Verführen, v. a., von einem Orte weg führen in die Ferne, peljati, zvoziti od kod, razvoziti, razvažati, voziti; irre führen, zapeljati, zapeljevati, zavoditi, zvoditi; die Unschuld, auch popačiti, pokvariti, spriditi, od praviga pota odverniti; durch Täuschung, Verpiegelung, premamiti, mamiti, preslepiti, pretantati (?).

Verführen, das, razvažanje, zapeljevanje. **Verführer**, der, der Waaren, voznik; Irreleiter, zapeljivec, zavodljivec (M.), zvodnik, premamnik, slepivec, ukanljivec.

Verführerin, die, zapeljivka.

Verführerisch, adj., zapeljiv, zavodljiv, zvodljiv, mamljiv, mamiven, goljufiv, polten, mesen (sinnlich), vabiven, mičen.

Verführung, die, zapeljanje, zapeljevanje, zvažanje, omama, zavodba; von Waaren, prevoz, vožnja, razvoz.

Verführungskunst, die, znanje ljudi mamiti, slepiti, zapeljivstvo prepekano.

Verfüllen, v. a., napolniti, polniti, da već ni, napek polniti.

Versumfien, f. Verderben.

Versumfachen, v. a., peterostročiti, petkrat toliko dati, vzeti.

Versumfen, v. n., nehati iskro metati.

Verstütern, v. a., potrošiti, porabiti za podvleko, podlogo.

Verstütern, v. a., als Futter gebrauchen, Körner, Hafer verstütern, zobati dajati; hier wird nichts als Hafer verstütert, tukej sam oves konjem dajejo, tukej s samim ovsam konje pasejo; Heu, Stroh uagl. verstütern, klasti, pokladati; allen Hafer, alles uff. verstütern, popasti, poklasti, pokermati, potratiti, potrošiti kermo, izklasti; durch ungebührliches oder schädliches Futter verderben, zapasti, prepasti, preopasti, prekermati, ž. B., das Pferd ist verstütert, konj je zapasen, prepasen.

Verstütern, die, prepasenje, prepitanje. **Vergaben**, v. a., razdarovati, razdajati.

Vergaber, f. Geber.

Vergabung, die, razdarovanje, razdajanje.

Vergassen, sich, v. r., zatelebat se, zazijati se, zagledati se v koga, v kaj, (poln. zaslepić się w czeć, bei Gutm. zamoliti se?, böhm. zamilovati se); vergafft, zateleban, zatelebanec; weibl. zatelebanka.

Vergassung, die, zatelebanje, zatelebanost.

Vergähnen, v. a., predremati (ves čas), prav za prav, če se komu vedno zdeha.

Vergähren, v. n., aufhören zu gähren, dovreći, dokisati se, dokuhati se; zu viel gähren, sich vergähren, ujesti se, zagristi se, prekipanti (St.).

Vergallen, v. n., Vergällen, v. a., die Flüssigkeit vergällen, die Galle im Ausnehmen zerreißen, zazolčiti ribe, zolč pretergati, razliti, z žolčam zmešati, napolniti; fig. jemanden etwas vergallen, d. i., bitter machen, ožolčiti, zgreniti, ogorjupiti, ogreniti, zgreniti, opelniti, greniti, pelniti (ogreniti, greniti (M.); ein vergalltes Gemüth, žolčnato serce, serce grenko, polno žolča.

Vergaloppiren, sich, v. r., zareći se, prenageliti se, po neprevidnem kaj izblekniti, (da je komu žal).

Vergang, f. Abnahme.

Vergangen, adj., preteklo (wenig. gebr.), minul oder minil, prejšnji, pretečen, prešel (M.); das vergangene Jahr, lansko leto.

Vergangenheit, die, pretečeni čas(I), prejšnji čas, prejšnost, pretečenost, (preteklost, minulost, prešlost, nach and. D., wenig gebr.).

Vergänglich, adj., mialjiv, premialjiv, nestalen (unbeständig), časen (zeitlich), pre-

hoden (*Gutm.*); alles Irdische ist vergänglich, vse pozemeljske stvari so minljive, prehajajo, prejdejo, terpe malo, nekaj časa; wie vergänglich sind all' unsere Freuden? kako hitro nam mine, nam prejde vsako veselje?

Vergänglichkeit, die, minljivost, preminljivost, nestalnost, nestanovitnost; alles Zeitliche ist der Vergänglichkeit unterworfen, vse časno je minljivo.

Vergangen, v. a., prodati na očitni dražbi. **Vergangen**, v. a., v mrežo uloviti, zamotati, zamrežiti.

Vergasten, v. n., ostati, ostajati kakor gost; die Zeit vergastet (im Seewesen), čas stoji, voda stoji (o bibi), se ne gane.

Vergatten, v. a., poročiti, združiti.

Vergattern, v. a., mit einem Gatter versehen, omrežiti, z mrežami ali z rešetko opraviti, okovariti; *mil.*, zbohnati skup vojake (na odhod).

Vergatterung, die, Vergatterung schlagen, skup zbohnati, bohnati.

Vergaunten, v. a., zaglumiti (ves čas).

Vergauntern, v. a., z goljufijami, v slepijah prebiti, preživeti.

Vergehen, v. a., von sich geben, oddati; unter mehrere, razdati; seine Tochter vergeben, oddati, oddajati, omožiti, možiti; eine Stelle, ein Amt vergeben, dati, podeliti komu službo; f. a. Vergelich; ein Recht vergeben, abtreten, odstopiti, prepustiti pravico, znobiti se pravice; ich kann in meinem Rechte nichts vergeben, b. i., von Gerchtsamen zu meinem Nachtheile fahren lassen, ne morem nič svoje pravice oddati, zgubiti, ne morem odstopiti, popustiti v ničemer od svoje pravice, ne odjenjati, ne umakniti se; vergeben Mühe, f. Vergelich; ich will meiner Würde nichts vergeben, neem sam sobi kratič časti; die Schuld, Strafe, Veleidigung vergeben, vergehen, odpustiti, odpustiti, odpustati, prizanesti, prizanašati, spregledati, serb. oprostiti komu; falsch geben, sich im Geben irren, auch: sich vergeben (v. r.); zmotiti se v delitvi, v dajanji, slabo, ne prav deliti, (*russ.* sdät sja); einen vergeben, Gift beibringen einem, (hochd.), zavdati, zavdajati (nur im Slov., nach dem Deutschen) komu; eine Waare vergeben, col (izvoznino, vvoznino) placati od blaga; vergieb mir, odpusti mi, ne zameri (no zamérjaj) mi.

Vergebens, adv., zastonj, po praznem, ne pridama; f. a. Illmouft, (nach *Gutm.* das kroat. zaman, uman), prazno, brez koristi, brez vspeha; den Weg habe ich umsonst gemacht, prazno pot sim storil; damit ihr die Gnade Gottes nicht vergebens empfanget (II. Cor. 6, 1.), da gnado Božje ne pridama ne prejemale; alle Vorfälle sind vergebens gewesen, vsi sklopi so bili prazni; vergebens etwas thun, (*vulg.*), prazno slamo mlatiti, bob v steno metati, vodo s košem zajemati, plešca striči, derva v gozd nositi. **Vergelich**, adj., was vergeben werden kann, odpustljiv, prizanesljiv; vergeliche Sünden,

odpustljivi grehi, nach Andern odpustni grehi; die Absicht, den Zweck nicht erreichend, prazen, brez koristi, brezkoristen, zastonj; vergeliche Mühe, prazno prizadevanje; sie haben, bob v steno metati, prazno slamo mlatiti, zastonj truditi se; vergeliche Gelübde, prazne obljube; f. a. Vergebens; er machte noch einen vergelichen Versuch, še enkrat je skušal, pa ni nič opravil, pa mu je spodletelo, pa se mu ni udalo, — pa zastonj.

Vergelichheit, die, Eitelkeit, praznost; um dir die Vergelichheit deiner Wünsche zu zeigen, da ti pokažem, kako prazne, kako bose so tvoje želje.

Vergebung, die, Vergebung, odpusčenje, odpusene, odpusčanje, odpusanje; ich bitte dich um Vergebung, prosim te za odpusčenje, odpusanje; einer Stelle, podelitev; Vergiftung, f. dieses.

Vergehen, v. n., zagizdaliniti.

Vergegenwärtigen, v. a., pred oči postaviti, postavljati si, misliti si živo, kakor bi bilo v pričo.

Vergehen, v. r., sich vergehen, b. i. den Weg des Rechtes verlassen, gegen das Sittengesetz fehlen, pregrešiti se, zagrešiti se, grešiti, spozabiti se, zaiti, zagaziti, premotiti, zmotiti se; f. a. Ueberirreten; mit einer Frauensperson, spečati se, pregrešiti se; sich thätlich wider Jemanden vergehen, poloditi, lotiti se koga z roko; mit Worten, razžaliti koga z besedo; v. n., sein Scheinbares oder wirkliches Dasein verlieren, aufhören zu existiren, nach und nach vergehen, preiti, prehajati, miniti, minati ob. minoti (v. perf.), jenajati (v. perf.), nehati (v. perf.), jenjevati, nehavati, poginiti, giniti, znikniti (*kroat.*), zibniti (*Sl.*), preminiti (*Gutm.*); von einer Geschwulst, splahniti; vom Gesicht, slabeti, megliti so pred očmi; die Luft ist ihm vergangen, ni ga več volja, neče se mu več; vom Schmerz, skopneti, kopneti; vom Gise, tajati, taliti se; vom Nebel, Rauch, Wollen uff., raziti se, razhajati se, zjasniti se, ubirati se, zgubiti se; vor Durst vergehen, žeje onemoči, omagati, omagovati, umreti, mreti, giniti (v. impf.); vor Freude vergehen, skopnerti (od) veselja; von der Zeit, izteci, preteci, potekati, teči, hiteti, miniti; vergangen, f. dieses; auch Neulich; bis ihm der Born vergeht, dokler ga jeza ne mine, dokler se ne udobrika; die Kraft ist ihm vergangen, moč ga je zapustila, roke, noge so mu odpovedale; laß dir's vergehen, pusti to, naj te ne serbi, ne želi si tega; der Regen ist vergangen, dež je nehal, je-njal, uvedrilo se je; von Pflanzen, zveniti, veniti; vor Born vergehen, poginiti, konec vzeti od jeze; daß einem das Hören verging, f. Hören; dieses Geschlecht wird nicht vergehen, ta rod ne bo prošel; v. a.,prehoditi ves čas, s hojo pregnati.

Vergehen, das, das Irgehen, zabloda (V.), zmota, pregreha; nach der österr. Gesetzgeb. pregrešek.

Vergehren, *f.* Gehen.

Vergehung, *die, f.* Vergehen, Uebertretung.

Vergeigen, *v. a.* zagosti, pregosti (ves čas), izgosti.

Vergeissen, *v. a.*, evet dati; *v. n.*, izvešiti se (od vina).

Vergeistern, *f.* Verklären.

Vergeistigen, *v. a.*, upijančljiv, eveten narediti.

Vergelben, *v. n.*, orumeneti; zarumeneti (do dobrega).

Vergellen, *v. n.*, zgubiti se (od bernečiga glasa).

Vergelt, *f.* Vergeltung.

Vergeltbar, *adj.*, vračljiv.

Vergelten, *v. a.*, poverniti, verniti, povračati, vračati, vračevati, plačati, plačevati; vergelte auch Gott, Bog vam plati ali plačaj, Bog vam poverni, Bog napolni (Štr.); nun wird ihm seine böse That vergolten, zdaj se mu utopa, zdaj plantá (V.), vračaje; vergeltet Niemanden Böses mit Bösem, nikomur ne vračujejo hudiga a hudim; Gleiches mit Gleichem vergelten, *f.* Gleich; die vergeltende Gerechtigkeit, povračujoča pravica, pravica vračevavka; rächen, *f.* dieses; ich will es ihm schon vergelten, vedil, pomnil mu jo bom, plačal mi bo to.

Vergelter, *der*, vračnik, vračevavec, povračnik, plačnik, povračevavec.

Vergelterin, *die*, vračnica, vračevavka, plačevavka.

Vergeltung, *die*, povračilo, plačilo, vernitev, povračanje, vračilo.

Vergeltungsrecht, *das*, pravica vzajemniga povračevanja.

Vergeltungstag, *der*, dan plačila, plačilni dan.

Vergeuben, *v. a.*, postrojiti.

Vergesellen, Vergesellschaften, *v. a. u. r.*, združiti, stovarsiti, družiti, tovaršiti, zediniti, ediniti, spajdašiti (*Gutsm.*) kaj, se; *f. a.* Vereinigen, Verbinden; v družbo stopiti, družbo skleniti.

Vergeßbar, *adj.*, pozaben, pozabljiv, kar se lahko pozabi.

Vergeßen, *v. a.*, pozabiti, zabiti (beides *v. pers.*, zabim, in Dalm. zabodem), pozabljati, zabljati (nach dem *Altst. u. Russ.* zabivati), *serb.* zaboraviti, *böhm.* zapomenovati (auch *poln.*); etwas, einer Sache, auf eine Sache vergeßen, kaj pozabiti, auch na kaj; einer Sache vergeßen sein, ne marati za kaj, ne pomniti česa; iz glave mi je ušlo, padlo; vergeßen, pozablen; vergeßen machen, *f.* Vergeßenheit; er ist sehr vergeßen, *f.* Vergeßlich; eine Beleidigung vergeßen, odpustiti; du hast mich wieder vergeßen, spet nisi mislil na me; sich vergeßen, aus Uebereilung sich vergeßen, spozabiti se, pozabivši (pozabuši *Unterfr.*) oder auch, jedoch unrichtig, pozabljivši kaj storiti, zamisliti se, zanabiti se (*Gutsm.*).

Vergeßen, *das*, zabljanje; *f. a.* Verschen, *das*.

Vergeßenheit, *die*, pozaba (V.), pozab-

lenje, pozablenost, *altst.* zabyt, *poln.* niepamięć (nepamet); etwas in Vergeßenheit stellen, bringen, izbrisati iz spomina, pozabiti, v pozabo pripraviiti; in Vergeßenheit kommen, gerathen, v pozabo priti, iti, pozabiti se, ne pomniti se, ne pametovati se več; o demur več ljudje ne vedo; aus Vergeßenheit, pozabivši; er hat sich mit der Vergeßenheit entschuldiget, rekel je, da je (bil) pozabil.

Vergeßer, *der*, zabljivec, pozabljivec, nemarnik.

Vergeßerin, *die*, pozabljivka.

Vergeßlich, *adj.*, pozabljiv; der Vergeßliche, pozabljivec.

Vergeßlichkeit, *die*, pozabljivost.

Vergeßung, *f.* Vergeßen, *das*.

Vergeßallen, *v. a.*, prestariti.

Vergeuden, *v. a.*, zapraviti, zapravljati, potratiti, zatratiiti; *f. a.* Verschwenden.

Vergender, *der, f.* Verschwender.

Vergewaltigen, *v. a.*, einen, ihm Gewalt anthun, posiliti koga, silo storiti komu.

Vergewaltigung, *die, f.* Gewaltthätigkeit.

Vergewerken, *v. a.*, an Gewerke vertheilen, fuzinarjem razdeliti, deliti.

Vergewissern, *v. a. u. r.*, gewiß, sicher, fest machen, zaterditi, zagotoviti, avéríti, usvestiti (V.), zaresničiti (*Gutsm.*); jemanden vergewissern, zaterditi, zaterjevati, zaterdno, za gotovo povedati komu, zagotoviti, avéríti, avérjati koga; *russ.* udostoverit, *böhm.* pojistiti; sich vergewissen, *v. i.*, überzeugen, avéríti se (V.). prepričati se, ugotoviti se (?), resnico zvediti.

Vergewisserung, *die*, zaterdba, avérjenje.

Vergießen, *v. a.*, preliiti, prelijati, prelivati; Thränen vergießen, solze točiti, (*poln. u. serb.* roniti), takati, pretakati, liti, močno jokati se; Blut, kri prelivati, (kri je tekla), moriti (morden); sehgießen, zavljiti (V.), napak liti, zmotiti se pri vlijanji, razliti, pri vlijanji zgubiti se; etwas zu sehr begießen und dadurch verderben, besser übergießen, nach V. prepoliti, prepolijati, besser zaliti; ganz oder zum Theil ausgießen lassen, auch aus Versehen vergießen, verschütten, izliti, razliti, izlijati, razlijati, da se izcedi, da poteče vse; alles Wasser vergießen ußf, vso vodo politi; durch Gießen befestigen, *z. B.* die Klammer in einer Mauer mit Blei vergießen, s svincam zaliti, zalijati, (obliti, ohlivati).

Vergießer, *der*, prelijavec, prelivavec.

Vergiehung, *die*, prelivanje.

Vergiften, *v. a. u. r.*, giftig machen, nach *Gutsm. u. V.* ostrupiti; vergifteter Pfeil, ostrupljena pišca (V.), strupa djati med —, strupa primesati; vergeben, durch Gift tödten, etwa auch ostrupiti koga, se, zavdati, zavdajati komu (nur sloven. nach dem Deutschen), in *Unterfr. u. serb.* otrovati od. otraviti; *f. a.* Gift; *fig.* pohujšati, spačiti, okužiti, ogreniti, skaziti, ujaditi; *f.* Verbittern; sich vergiften, strup vzeti, snesti, spiti.

Bergifter, der, ostrupnik, otrovnik, zavdajavec.

Bergifterin, die, ostrupnica, otrovnica, zavdajavka.

Bergiftung, die, ostrup, ostrupljenje, zavdaja, zavdajanje, otrovanje.

Bergirren, v. a., prekruliti, prečebljati.

Bergifchen, v. n., rassikati.

Bergiffen, f. Zren.

Bergifmeinicht, das, (*Myosotis palustris*), nach *Gutsm.* potočnica, gem. mačkine oči.

Bergittern, v. a., zagradiť z mrežami, s krizi, rešetko; f. a. **Bergattern**; nach *M.* das *ross.* obrešetiti.

Bergitterung, die, rešetka; f. **Gitter**.

Berglänzen, v. n., nehati svetiti se, zgubiti lesk.

Berglasen, v. n., sich in Glas verwandeln, nach *V.* ostekleti, stekleti od. stekleneti, v steklo spremeniti se, postekleti se; v. a., in eine Glasmasse verwandeln, postekleti, postekliniti, die Augen verglasen, steklene, ledene oči; mit Glas überziehen, glasuren, ostekleniti, s steklam politi, leščiti (gewöhnl. loščiti, lošiti).

Berglasung, die, osteklenje, steklenilo; f. a. **Glasur**.

Vergleich, der, Verhältniß, primera, pripodoba, prilika, prilicje; einen Vergleich zwischen zwei Dingen machen, primeriti, primerjati eno reč drugi, z drugo; das ist ohne Vergleich schöner, to je očitno lepši, da ni treba nikaciga primerjanja z drugim, to je na vsako stran lepši; Vertrag, f. dieses; jur. eine besondere Unterart der Verträge, poravnava, sprava (mehr Veröhnung); einen Vergleich machen, pogoditi se, poravnati se; zwischen ihm und Damon ist kein Vergleich, on pa Damon si nista nič prav, se ne terpita, ne bodeta nikoli vkup orala; in Vergleich mit jemanden, proti komu; ein gültiger Vergleich, poravnava z lepo, (*kroat.* nagodba).

Vergleichbar, adj., primérjljiv, prispodoben, podoben (ähnlich).

Vergleichen, v. a., gleich, eben machen, poravnati, zravnati, ravnati od. ravniti; auch einem andern Ding gleich machen, prionačiti, priliciti, enaciti; einen Etas u. vergl. so abschneiden, daß eine gerade Schnittfläche entsteht, pričeliti, čeliti sibo; streitende Parteien vergleichen, d. i. sie einstimmig zu machen suchen, poravnati, poravnati, na lepo ravnati, zmiriti, pomiriti, umiriti, miriti (Frieden stiften), spraviti, spravljati (veröhnen); sich vergleichen, spraviti se, pomiriti se s kom, poravnati se s kom; ähnlich sein, sich vergleichen, (v. r.), podoben, enolik biti; einig werden, einen Vergleich machen in Betreff eines Werthes, pogoditi se, pogajati se, dogovoriti se, zediniti se, zmeniti se; sich auf einen Schiedsrichter vergleichen, dogovoriti se, da bo kdo razzodnik med —; dem Werthe nach gleich machen, einen Ver-

lust ersehen, pobotati, botati, poravnati, poravnati; f. a. Ersehen; die Ähnlichkeit zwischen mehreren Dingen aufzufinden suchen, primeriti, primerjati, priliciti, prilicivati kaj čemu, primerjati, meriti kaj s čim, *kroat.* prispodobiti, prispodobljati (*Jambr.*), nach *Gutsm.* pripodobiti, vstrie postaviti; wem ist das Reich Gottes gleich, und wem soll ich es vergleichen? (*Lukas*, 13, 18), komu je podobno Božje kraljestvo, in komu ga bom pripodobil (*flav. Bibelübers.*); das Nachbild mit dem Urbild vergleichen, primerjati posnetek z izvirnikom; hierin ist ihm Niemand zu vergleichen, v tem mu ni enaciga, nima para, je edinec; vergleichende Grammatik, primérjljavna slovnica.

Vergleicher, der, poravnavec, poravnovec, mirivec, primérjljavec.

Vergleichlich, adj., enacjljiv, primérjljiv, podoben.

Vergleichlichkeit, die, enacjljivost (*V.*), primérjljivost, podobnost.

Vergleichs, in *Zip.*, poravnalni.

Vergleichsintimat, das, vroča (zastran) poravnave.

Vergleichsprotokoll, das, poravnalni zapisnik.

Vergleichspunkt, der, člen kake poravnave.

Vergleichsstifter, f. **Vergleicher**.

Vergleichsversuch, der, poskušnja, poravnati koga s kom.

Vergleichung, die, primera, prilicje, primérjanje, prilicivanje, pripodobovanje; f. a. **Vergleich**.

Vergleichungsgrad, der, primérna, primérjljavna stopnja.

Vergleichungspunkt, der, enacilo, reč, v kateri ste si dve reči podobni, po kateri se enacite, se daste primerjati.

Vergleichungsstafel, **Vergleichungsstufe**, die, f. **Vergleichungsgrad**.

Vergleichungsweise, adv., primérjljave, primerama, pripodobno, v priliki, ako primerimo.

Vergleichweise, adv., pogodama, v poravnavi.

Vergleiten, v. n., zgubiti malo po malo.

Verglimmen, v. n., potleti, iztleti.

Verglimpfen, f. **Bejanktügen**.

Verglühen, v. n., das Eisen verglühert, zelexo se ohlaja, se je ohladilo; die Kohlen verglühen, žerjavica je pomerla, ugasmili, izžariti se (*poln.*).

Vergnügen, v. a., *kaufm.* Jemandes Forderung befriedigen, zadovoliti, zadostiti komu, plačati, *serb.* namiriti; ich bin mit meinem Staude vergnügt, jex sim zadovoljn s svojim stanam; die Natur ist mit wenigem vergnügt, naturi je malo zadost; das vergnügt mich, erweist mir angenehme Empfindungen, to me veseli, razveseljuje; sich vergnügen, (v. r.), sich an etwas, mit etwas vergnügen, dobre, židane volje biti, veseliti se, radovati se; ivselje imeti; f. a. **Freuen**.

Vergnügen, das, veselje, radost, zadovoljstvo, zadovoljnost; zum Vergnügen gereichen, veseliti koga, dobro zdeti se komu; er findet ein Vergnügen an der Jagd, lov ga veseli, veselje ima do —; Vergnügen machen, kratek čas delati; f. a. Unterhaltung; ich hatte das Vergnügen Sie dort zu sehen, veselilo me je viditi Vas ondí.

Vergnüglich, *adj.*, dovoljin, zadovoljin, prijeten, ugoden, razveseljevaven.

Vergnüglich, f. Genüßsam.

Vergnügt, *adj.*, vesel, radosten, zadovoljin, dobre volje; vergnügte Niene machen, veselo deržati se; vergnügte Stunden, veselo, kratkočasne ure.

Vergnügtheit, die, veselost, dobra volja.
Vergnügung, die, veselje, razveseljenje, zabava (*kroat.*), veselica; Vergnügungen, dobre volje, veselice.

Vergnügungsort, der, veselisce, veselise.
Vergnügungsreich, *adj.*, prijeten, vesel, kjer je dosti prilike veseliti se.

Vergnügungssucht, die, strasten hlepenje, hrepenenje po veselicah, po dobrih voljah in zabavah.

Vergnügungssüchtig, *adj.*, kdor se žene za veseliciami, strasten prijatel veselice, dobrih volj, zabavoljubljen, pohlepen za zabavami ali veseliciami.

Vergoldemeßer, das, zlatarski nož.

Vergolden, v. a., pozlatiti, zlatiti, pozlačevati; im Feuer vergolden, z ognjem zlatiti.
Vergoldepinsel, der, zlatarski penzelj *.
Vergolder, der, zlatar, (eig. Goldschmid), pozlatnik (*Gutsm.*), pozlačevavec.

Vergolderin, die, zlatarica, pozlačevavka.
Vergolderkunst, die, pozlačevavstvo, umno zlačenje, znanje, reči zlatiti.

Vergoldung, die, pozlata, pozlačenje, zlačenje, (po)zlatilo, oter pozlačilo (a. Vergoldungsmittel); die echte Vergoldung des Ringes erkennt man daran, da je persten prav pozlachen, s pravim zlatilam, se vidi iz tega —.

Vergönnen, v. a., dopustiti, dopuščati, pripustiti, privoščiti, privošiti, voščiti, voñiti; es ist ihm nicht vergönnen, ni mu dano; f. a. Gönnen.

Vergöttern, v. a., (im heib. Beg.) bogovam prištetí, prištevati, med bogove šteti, poboziti (V.), pobogoviti † (*Zal.*), nach dem Altar oboziti, oboževati (welches letztere auch in der kroatish. Literatur vorkommt, es fehlt jedoch bei *Vuk*); povzdigovati, veličati kakor Boga.

Vergötterung, die, (p)oboženje, nezmórno povzdigovanje, čislanje.

Vergöttlichen, f. Vergöttern.

Vergraben, v. a., zakopati, zakopavati, zagrebati, zagrebati; sein Pfund vergraben, svoj talent zakopati; in Arbeiten vergraben sein, tičati v delu, obsut, preobložen z delam; den Acker vergraben, okopati, z okopam, jarkam ograditi njivo; sich ins Heu vergraben, v. r., zakopati se, zariti se v seno.

Vergrabung, die, zakop, zakopavanje, zagrebanje.

Vergrämen, v. a., prezdihovati, prežalovati (n. pr. vse noči); v. r., žalosti giniti, jesti se.

Vergrasen, v. n., zarasti, obrasti s travo; v. a., weidm. prikriti z germovjem ustreljeno divjad.

Vergräßlichen, v. a., grozovitno popisavati.

Vergrauen, v. n., osiveti, pobeliti se; die Haare sind ihm vor der Zeit vergraut, lasje so se mu zgodaj pobelili; f. übr. Ergrauen.

Vergreifen, v. a. u. r., durch Greifen alle machen, z. B., die Waare ist schon vergriffen, bat sich vergriffen, blago so že razprodali, blago je že razprodano, spečano, izvedeno (V.), jo že pošlo; eine gute Waare vergreift sich bald, dobro blago kmalo razpopadejo, kmalo gre izpod rok; ga kmalo pokupijo, je kmalo spečano, razpečano; fehl greifen, aus Versehen falsch greifen, napak popasti, vzeti, zmotiti se, prezagrabiti se (? V.), memo seći, preseći se, (premah-niti se, nach dem Russ.), kaj družiga napōniga prijeti, vzeti eno za drugo; fehlen, pregreßiti se, greßiti; sich an etwas vergreifen, zateći se, zaleteti se v kaj; er hat sich an fremden Rechte vergriffen, v tujo pravico je ušel, se je zatekel, se je zaletel, se je vsilit; sich an der Kasse vergreifen, okra-sti denarnico, dnarnice lotiti se, dotakniti, dotikati se česa, — krivično lastiti se česa; sich an Jemanden vergreifen, lotiti se koga, položiti roko na koga (*serb.* ruku staviti na što, daher, rukostavnik); sich die Hand vergreifen, durch einen falschen Griff verrenken, roko zviniti, spahnti si; sich an heiligen Dingen vergreifen, oskruniti svete reči, dotakniti se jih; sich an den Befehlen vergreifen, prestopiti, prelomiti postavu.

Vergreiflich, *adj.*, v čemur se človek lahko zmoti, zapeljiv, zmotljiv, polzek.

Vergrellen, v. a., razjeziti, razdražiti.

Vergrischen, v. a., pogerčiti oder pogrečiti, v gerško prestaviti, prestavljati.

Vergriff, der, zmota, zalet, (*russ.* promah = premah); f. a. Eingriff.

Vergriffen, *adj.*, prodan, razprodan, spečan.

Vergröbern, v. a., debelejši narediti.

Vergrößerer, der, povekševavec, povelicevavec.

Vergrößern, v. a., nach *Gutsm.* povekšati, zvekšati, vekšati n. povečati, povekšavati, večí storiti, povelicati, velicati, povelicevati (sehr erhöhen); übertreiben, nach dem *Russ.* preuvelicati, prevelicati, prevelicevati; erhöhen, povišati, poviševati; der Ansehung nach, razišriti, razišrjati, razprostraniti, razprostranjati; vermehren, umnoziť, pomnoziť, množiti; sich vergrößern, rasti, narasti, naraščati, narašati so; von Schmerzen, huje pritisniti, pritisniti.

Vergrößerung, die, povekšanje, vekšanje, povekševanje, povelicevanje, poviševanje, pomnožba, raziširjanje.

Vergrößerungsglas, das, povekševavno, veličavno steklo, povekševavnik, veličavnik, nach dem *Poln.* drobnovid, auch drobnogled, mikroskop *.

Vergrößerungsglinse, die, povekševavna lečica.

Vergrößerungsmaß, das, mera, merilo povekšave.

Vergrößerungsplan, der, povekšavni načert, nasnutek, kako bi se kaj pomnožilo, razširilo.

Vergrößerungsspiegel, der, povekševavno zercalo.

Vergrößerungssucht, die, pohlepa nezmerna, razširiti, pomnožiti (n. pr. deržavo).

Vergrößerungswerkzeug, das, povekševavno orodje, povekševalo †, veličalo.

Vergrößerungszahl, die, povekšavno število.

Vergrübeln, v. a., prevertati, pretuhtati (ves čas).

Vergründen, v. a., na dno spraviti, napéno podstavo dati.

Vergrünen, v. n., pozeleniti se; anjščren za grünen, dozeleneti, ne več zeliniti se.

Verguden, sich, f. Vergaffen, sich.

Vergulden, f. Vergolden.

Vergünstigen, f. Erlauben, Vergönnen.

Vergünstigungstage, f. Respecttage.

Vergurgen, v. a., po gerlu pognati, polokati.

Vergüten, v. a., eršegen, poverniti, povračati, povračevati kaj, škodo poravnati, popraviti, nadomestiti (*Gutam u. Jambres.*), nadomeščati, nach *V.* namestiti; in Salzwerfen, poboljšati.

Vergütung, die, povračilo, namestenje, nadomestovanje, nadomestilo, nadomeščanje; f. a. Ersh, Entschädigung.

Vergütungsbetrag, der, povračilo (kolikor iznasa).

Verhaaren, v. n., die Haare wechseln, ogoliti se, dlako menjati; f. a. Haaren.

Verhaarer, f. Meerhase.

Verhacht, f. Verbleiben.

Verhad, der, zaseka.

Verhaden, v. a. u. r., zasekati, zasekovati, sekati; ganz in Theile haben, sosekati, posekati, sekati, napak sekati; sich verhaden, zmotiti se v sekanji, zasekati se, z zasekam utediti se.

Verhadern, v. a., zapravdati, s pravdami zapraviti, zapravljati.

Verhaft, der, zapor, zapertje; f. a. Arrest; in Verhaft nehmen, f. Verhaften; des Verhaftes entlassen, izpustiti iz zapora, iz ječe; sich daraus los machen, uiti iz ječe; in Verhaft gerathen, v zapertijo priti, zapert biti.

Verhaftbefehl, **Verhaftsbefehl**, der, povelje, zapoved, ukaz, koga zapreti, ukaz za zapertje; f. a. Steckbrief.

Verhaftsbrief, der, zaporno pismo.

Verhaften, v. a., uloviti, vjeti, zapreti, zapirati, v zapor ali ječo djati, posaditi, vtakniti; f. a. Arrest, Arrestiren.

Verhaftete, der, jetnik, uklenjenec, zaperti; die, jetnica, zaperta.

Verhaftgeld, f. Angeld.

Verhaftnehmung, die, Verhaftung, die, vjetje, zapertje, zapiranje.

Verhageln, v. n., verhagelt sein, pobit, potolen od toče; Wein aus verhagelten Trauben, točnik.

Verhagern, v. a., hujšati, hujšati (se) do dobrega.

Verhalsen, v. a., zapečati (*V.*); v. r., prijeti se s ključico, zapeti se.

Verhalen, v. a., zapeti, zapejati; v. r., zapeti se.

Verhallen, v. n., zgubiti, zgubljati, gubiti se od glasu, utihniti, preiti, oddoneti.

Verhalt, f. Verhältniß.

Verhalten, v. a., etwas zurück halten, zadržati, uderzati, zadrževati, deržati; f. z. Aufhalten; Enthalten, sich; Redvögel, Hinfen verhalten uß., vabnike, sčinkovce, sinkovce zapreti, zapirati (po zimi v temo); ein verhaltener Vogel, jetnik; verhaltener Most, pridušeneec; zu etwas verhalten, primorati, morati, prisiliti, siliti, nuditi koga k čemu; mit verhaltenen Jägeln, f. Verhängen; verführigen, einem etwas verhalten, auch zurück halten, um zu verbergen, komu kaj, od. pred kom kaj zakriti, skriti, prikriti, prikrivati, zamolčati, zatajiti, ne kazati, dušiti; v. r., sich verhalten, im weitesten Verstande, von Dingen, wie sie geschehen sind, biti; z. B., die Sache verhält sich so, reč je taka, temu je tako; verhält sich ganz anders, ta reč je vsa drugač; es hat sich so verhalten, tako je bilo; wie verhält sich die Sache, verhält sich's mit der Sache?, kakošna je reč, kako je ta reč?, serb. a. kako stoji stvar?; in Beziehung auf ein ähnliches Ding, im Verhältnisse, imeti se (auch in and. slav. M.), biti; die Höhe verhält sich zur Breite, wie zwei zu eins, visava se ima proti širjavi kot 1 proti 2, primera, razmera med visavo in širjavo je 1: 2; die Winde haben sich verhalten, vetrovi so se zaperli (v trebuhu); wie verhält sich das Blei im Feuer? es schmilzt, kaj se godi s svincam, kaj dela svinec v ognju? topi se, staplja se; im moralischen Verstande, vesti se, (ohnesti), obnašati se, vladati se, biti, storiti, delati, početi, deržati se, uraditi, zadržati se; ich weiß nicht, wie ich mich in, bei dieser Sache verhalten soll, ne vem, kako bi se obnašal, vedel, kako bi ravnal, delal, kaj bi storil, počel pri tem; verhalte dich ruhig, tiho bodi, pri miru bodi, z miram bodi; er verhält sich sehr ungerbig, prav gerdo se vede, zelo se repenoi; es hat sich ein Funke in der Asche verhalten, ostala je (skrita) iskra v pepelu; sich verhalten, z. B., von Insecten, unbeweglich liegen bleiben, potuhniti se; sich verhalten,

für aufhalten, muditi se, biti, bivati kje; vom Behwilt, skriti se v goščavo, gošavo.

Verhalten, das, zadržba, uderžba, zadrževanje, moranje, prikrivanje, obnašanje, vedenje, ravnanje; wie war sein Verhalten dabei?, kako se je vedel, vladal, deržal, obnašal pri tem?

Verhältniß, das, razmér (*altst.*), razmera, razmerek, razmérje, auch primera (Proportion, Vergleich); Verbindung, zveza, zaveza; Beziehung, ozir, zadeva, zadevek, nanašba; im Verhältniß, nach Verhältniß, verhältnißmäßig, po primeri; Gegenverhältniß, nasprotna, vjemna razmera; ein Verhältniß haben mit Jemand, znanje, znanstvo imeti; mit jemandem im Verhältniß stehen, s kom v zavezi biti; das arithmetische Verhältniß, arithmetični razmerek; in seinem Verhältniß stehen, ne biti v pravi primeri ali razmeri, ni nikake (t. j. prave) razmere med —; die Verhältnisse bestimmen den Menschen, človek mora delati, kakor nanašajo (hočejo) okoliščine; in freundschaftlichen Verhältnissen stehen, prijatel biti, (dobra sta si).

Verhältnißtheil, der, razmerni delež.
Verhältnißlos, *adj.*, nerazmèren, brez prave primere.

Verhältnißmäßig, *adj.*, razmèren, primeren, porazmèren, primerama.

Verhältnißmäßigkeit, die, razmernost.
Verhältnißwort, das, f. Vorwort (razmèrnica †).

Verhältnißzahl, f. Logarithmus.

Verhaltung, f. Verhalten, das.

Verhaltensart, die, vedenje.

Verhaltungsbefehl, der, zapoved, povelje dano komu, kako naj se vede, kako naj ravna.

Verhaltenslehre, die, nauk, kako prav vesti, obnašati se, lepa obnašava.

Verhaltensregel, die, pravilo, po katerem se je ravna.

Verhandeln, v. a., sich wegen des Preises vergleichen, etwas verhandeln, ravnati, pogajati se zastran česa, u. *pers.* narediti za kaj, pogoditi se zastran česa; verkaufen, prodati, poprodati, prodajati, spečati; unterhandeln, einen Frieden verhandeln uff., za mir ravnati, pogajati se; *jur.*, bei der Tag-satzung verhandeln, obravnavati, razpravljati.

Verhandler, der, ravnavec, prodajavec.

Verhandlung, die, ravnanje, pogajanje, razprodaja; vor Gericht, obravnava, razprava, obravnavanje, razpravljanje.

Verhandlungsschrift, die, obravnavni spis.

Verhandlungstag, der, dan, postavljeni za obravnavo.

Verhängen, v. a., zuhängen, ein Fenster mit einem Tuche verhängen, okno s platnam zavesiti, zagerniti, zastreti, zavesati (V.), zagrinjati, zastirati, zasloniti, zaslanjati; dem Pferde den Bügel verhängen, konju berzdo spustiti, popustiti; mit verhängtem

Bügel gefrenkt kommen, na skok pridirjati, na splav dirjati (*Unterf. Zal.*), *russ.* v ves opor; Gott verhängt die Uebel als Strafen, Bog pošilja (je poslal) hudo, de nas tepe; was Gott über mich verhängt, kar Bog čez me pošlje, (nach *Gutsm.* kar Bog zamekne?), usoditi, dopustiti, umeriti, nakloniti komu, kar Bog hoče; eine Strafe verhängen, odločiti kazen, skleniti zoper koga, izreči; über Jemand die Curatel verhängen, postaviti komu skerbnika.

Verhängniß, das, usoda, umen, naklomba, dopuščenje Božje; f. Fügung, Geschid, Schicksal; in allen Verhängnissen, v vsem, kar se mi bo pripetilo, naključilo, kar mi Bog pošlje.

Verhängnißgläubige, der, f. Fatalist.

Verhängnißlehre, die, f. Fatalismus.

Verhängnißvoll, *adj.*, usoden, nesrečen, poguben, (*serb.* koban).

Verhärmen, v. a., prezdihovati (ves čas).

Verharren, v. n., ostati, ostajati kje, pri čem, deržati se česa (n. pr. kake misli); ich verharre (in Briefen), sim, in ostanem (*fut.*); v. a., prečakati, čakati (n. pr. ves teden); verharre! du noch bei deinem Wort?, ali si še tistih besedi (nar. pes.).

Verharren, das, ostajanje, ostanek, prebivanje; hier ist nicht meines Verharrens, tukaj ni ni ostanka, tukaj ni ostanka.

Verhärlich, f. Verhärlich.

Verharschen, v. n., oskoriti, oskorjati se, s skorjo pokriti se.

Verhärten, v. a., hart machen, eigentlich sterdti, utediti, terdti, sterjati, sterjevati; manche Speisen verhärten den Leib, nektare jedi život zapirajo, zapekajo, so zaporčne, delajo napet, terd trebuh; v. n. u. r., sich verhärten (im moralischen Verstande), oterpniti, zakerkniti; sein Herz verhärten, v srcu oterpniti, zakerkniti; verhärtet, oterpnen, terdovraten, opokel (*Ravn.*); verhärtete Ohren, oterpne ušesa; verhärten, hart werden, sterdti, terdti se, oterpniti, oterdeti; vom Blut, sosesti se, soosedati se, poterdti se, zgostiti se; vom Fett, okreniti (*okrepniti*), zaguliti se.

Verhärtung, die, terdina, terdost, terdoba; des Herzens, zakerk(njenje), terdovratnost, opoklost (*Ravn.*); des Leibes, zapor, zapeka; einer Wunde, zagulek.

Verhaspeln, v. a., mit kleinen Haken, mit Häspen verschließen, zatakiniti, zatikati; durch Haspeln verdrahten, poviti; verwickeln, v. a. u. r., zamotati kaj, se.

Verhaft, *adj.*, sovražin, gnjusen, ostuden, oduren, merzek, zopern; er ist bei allen verhaft, nihče ga ne more terpeti, vsi ga zavidijo, sovražijo, vsem je kakor sol očem, kakor tern v peti; das ist mir verhaft, to čertim, to sovražim, odurjavam; verhaft machen Jemanden, mraziti koga; sich bei andern verhaft machen, koga, sebe drugim prigusiti, priskutiti, pristuditi, zameriti se, očerniti, ugrajati; das macht ihn

verhaßt, to mu napravlja, dela sovražnike. to dela, da ga ljudje sovražijo, v zavist pripraviti.

Verhäftseln, f. Verjartzeln.

Verhan, der, zaseka.

Verhauben, v. a., pokriti z avbo*, kapo.

Verhauchen, v. a., izsopsti, izdihati, izpuhtiti (dah); das Leben verhauchen, umreti.

Verhauen, v. a., durch niedergehauene Bäume versperren, zasekati, zavaliti (*russ.*), zaseko napraviti, z zaseko pregraditi; den Weg verhauchen, auch pot zastaviti, založiti; das Bett verhauchen, beim Weinfestern, sasekati droži; durch Verhauchen versürzen, prisekati, prisekovati, odsekati; f. a. Verhaunen; den Weinstock verhaunen, ihn beschneiden, obrezati, obrezavati; der Fleischnäher hat sich verhaunen, wenn er falsch hant und dadurch die Stüde verdirbt, mesar se je zasekal (V.); sich verhaunen, in der Festsunft, so haunen, daß man eine Blöße gibt, zamahniti se, memo mahniti, (*russ.* promahnut sja, — premahniti se); im Reden sich verhaunen, zareci se, zagovoriti se, zmotiti se; von den Vergleuten, zakopati se, zadelati se (ne odpravljaje sproti jalovice); in Stüde haunen, razsekati, sasekati, sekati.

Verhaunen, das, zasekovanje, sekanje na kose.

Verhausen, v. a., durch übles Haufen durchbringen, zagospodariti, zatrati, pognati, zadegati, zapraviti; es ist verhauset, slo je, slo je po veliki dolini (V.).

Verhätten, v. a., obleti, obiti.

Verheben, v. a., einem etwas, f. Anstellen, ne prav vzeti, jemati, vzdigniti, meti (kvarter); sich verheben, v. r., prevzdigniti se, pretegniti se; sich den Arm verheben, f. Berrenken.

Verheeren, v. a., opustotiti, nach and. D. opustošiti, pustošiti, razdjati, razdevati, pokončati, pokončevati, zatreti, zatirati, moriti, pleniti; alles ist verheert, vse je razdjano, pokončano, gola pustinja, pustota je povsod.

Verheerer, der, pokončevavec.

Verheererin, die, pokončevavka.

Verheerung, die, razbota (? V.), pustošenje, nach and. D. pustošenje, pokončevanje, razdevanje, morija; eine große Verheerung anrichten, hudo zatirati, pokončevati.

Verheften, v. a., zuheften, zašiti, zašivati; der Buchbinder verheftet ein Buch, wenn er die Blätter nicht in der gehörigen Ordnung heftet, napak, ne prav sošiti, zvezati, zmesati, preložiti liste; nach V. prezvezati bukve; viel Zwirn verheften, positi mnogo —.

Verhehlbar, adj., kar se more skriti, utajiti.

Verhehlen, v. a., skriti, prikriti, zakriti, zakrivati, prikrivati (kar bi bilo pokazati), zamolčati, (kar bi se imelo povedati), utajiti, tajiti (v. a. verlängnen); die Wahrheit verhehlen, zamolčati, zatajiti, ne povedati prave resnice.

Verhebler, f. Hebler.

Verhehlung, die, skrivanje.

Verheiden, v. n., zdivjati, nevérniki biti, pogovediti se.

Verheilen, v. a., zuheilen machen, bei Wunden, sceliti, zaceliti, sonst, zgajiti, ozdraviti; f. übr. Heilen; v. n., heil werden, bei Wunden, sceliti se, zaceliti se, celiti se, sonst zgajiti se, ozdraviti se, gajiti se, lečiti se.

Verheimlichen, v. a., prikrivati, zakrivati, skrivati, zamolčati, zatajiti, tajiti; f. a. Verhehlen, Verlängnen; er hat ihm nichts verheimlicht, ničesar mu ni zamolčal, utajil, vse mu je razodel.

Verheimlichung, die, skrivanje, zatajba, zakritje.

Verheirathen, v. a. u. r., vom männlichen Geschlechte, oženiti, ženiti; sich verheirathen, oženiti, ženiti se; verheirathet, oženjen; von dem andern Geschlechte, omožiti, možiti, za moža dati (nar. pes.); sich verheirathen, omožiti se, možiti se, za mož iti, vdati se, omožena, vdana, (*russ.* замуžная); alle Schwwestern haben (nach einander) geheirathet, vse sestre so se pomožile; sie haben sich verheirathet, vzela sta se; an Jemand verheirathen, dati komu za ženo; auf dem Hause, na domašii (omožiti).

Verheissen, v. a., obljubiti (v. pers.), obetati oder obećati (v. impf.; während in andern slav. Munda. obećati pers., u. obećavati impf. ist); der Verheissene, obljubljenec; die Baumbülthe verheißt ein reiches Obstjahr, ovetje obeta obilno sadja.

Verheißer, der, obljubnik (*Gutsm.*), obetavec.

Verheißung, die, obet, obljuba, obetanje, obećanje; große Verheißung, geringe Leistung, nach *Gutsm.* veliki obeti, malo prejeti; f. a. Versprechen.

Verheiten, f. Anstheiten.

Verheizen, v. a., pokariti, požgati, popaliti, ponetiti.

Verhehlen, v. n., pomoči, pripomoči, pripomagati komu k čemu, priskerbeti komu kaj; sich zu etwas verhehlen, priti k čemu, dobiti kaj.

Verhehlung, die, pripomoč.

Verhentert, adj., zlomkov, šembran, presnet, vragov.

Verherben, v. n., zgreneti, gorjup postati; f. a. Verbittern.

Verherrlichen, v. a., preslaviti (*M.*), razslaviti, slaviti, oslavljati, povelicati, povelicovati, velicati, povzdigovati koga, čast, hvalo, slavo dajati komu; f. a. Preifen, mit Himmelsklang, ponebesiti.

Verherrlicher, der, povelicovavec, povzdigovavec.

Verherrlichung, die, slava, povelicovanje, velicanje, povzdigovanje, razslavljanje, slavljenje.

Verhehen, v. a., durch Hehen vertreiben, nadražiti, n. pr. psa na kaj in prepoditi, našuntati, podražiti, razdražiti, dražiti, za-

huskati, podžgati, podžigati, podščuti, podščevati, zašukati, zaščevati (*Zal.*), podkuriti koga h kacimu djanju; verhefter Wind: hrib, zmočen po draženju, da se ne spusti za zajcam, če je tudi blizo.

Verhehung, die. šuntanje; podžig(anje).

Verheuerer, f. Vermiether.

Verheuerer, f. Vermiether, Verpächten.

Verheuten, v. a., pretuliti (n. pr. vso noč).

Verheutigen, v. a., popraviti po današnji šegi.

Verheuen, v. a., začarati, zagoslati (*Zal.*?), načiniti, narediti komu, zacoprati*; f. a. Beheren.

Verhülllich, f. Behülllich.

Verhüllen, v. a., zamakniti.

Verhüllung, die, zamaknjenje, zamik (?).

Verhinderer, der, branivec, zaderževavec, oviravec.

Verhinderlich, f. Hinderlich.

Verhindern, v. a., ubraniti, braniti, ovreti, ovirati, zaderžati, zaderževati, na poti biti komu, nach dem Serb. preprečiti, zaprečiti, nach *Gutsm.* prepačiti, pačiti (*Jambr.*); ich kann es nicht verhindern, ne morem braniti, ne morem mu kaj, (*russ.* preponu delat); mit etwas verhindern, zamotiti, zamuditi koga s čim, kaziti.

Verhinderung, die, oviranje, ovira, zapreka (*Serb.*), napotje (*V.*); f. übr. Hinderniß; bei längerer Verhinderung, če bi zaderžek dalj torpel; im Falle einer Verhinderung, im Verhinderungsfalle, če bi kdo zaderžan bil, če bi ne mogel, ne utegniti.

Verhüten, f. Erhüten.

Verhüten, v. a., zaoblati, napak oblati*.

Verhoffen, v. n., nadjati se; f. Hoffen; *waidm.* osupniti se, ostermeti, ustaviti se.

Verhoffen, das, wider Verhoffen, neprevidama, iznenada.

Verhohen, v. a., zvišati, zviševati, višati.

Verhöhnern, v. a., zasramovati, zasmehovati, oponašati; f. a. Hohnen.

Verhöhnern, der, zasramovavec.

Verhöhnlerin, die, zasramovavka.

Verhöhnung, der, zasramovanje.

Verhöhnung, die, zasramovanje, zasmehovanje.

Verhören, Verhöfem, v. a., na drobno, kakor branjevec prodati.

Verholen, v. a., ganiti, spraviti z mesta.

Verholzen, v. n., zleseneti, sterediti se kakor les.

Verhör, das, zaslišba, zaslišanje, izpraševanje, preprašba (*V.*); ein Verhör anstellen, zaslišati, zasliševati, izprašati, izpraševati; jemanden zum Verhöre ziehen, nach *V.* v zaslišbo vzeti, jemati, *russ.* razysk (razisk), *poln.* przesłuchy *pl.* (presluhi, preslišba).

Verhören, v. a., preslišati.

Verhören, v. a., als Richter, zaslišati, zasliševati, izprašati, izpraševati, prepraševati; Hirsche verhören, doslišati, poslušati,

kje je; aus Unachtsamkeit gar nicht oder falsch hören, preslišati kaj; v. r., sich verhören, napak slišati, preslišati.

Verhörter, der, izpraševavec, zasliševavec, Verhörgemach, Verhörzimmer, das, etwa izpraševavnica.

Verhörschrift, die, f. Protokoll.

Verhübeln, v. a., ošusnati, zašusnati, zašusmariti, v naglici pokvariti kaj.

Verhüllbar, adj., kar se more zagarniti, zakriti.

Verhüllen, v. a., zagarniti, zagrinjati, zastrčiti, zastirati, odeti, odovati, pokriti, pokrivati, zagaliti, zasloniti, zaslanjati, zaviti, zavijati; verheimlichen, prikriti, prikrivati.

Verhüllung, die, f. Hülle; pokrivalo, zastor, zagrinjalo.

Verhundertfachen, v. a., postoteriti †, stoterčno narediti, vzeti; stoterčno povečati, razmnožiti.

Verhungern, v. n., (od) lakote umreti, umirati, glada poginiti, mreti; verhungern lassen, ustradati koga, z lakoto, gladam umoriti; das Mittelwort verhungert, sostradan; verhungert aussehen, strada, da se vanj vidi.

Verhunzen, v. a., skaziti, kaziti, spačiti, popačiti, zgnjaviti in stlačiti, da je le, sfoklati, spakedrati; verhunzt, napčeno narejen.

Verhüpfen, v. a., preskakati, preskakljati (ves dan), skakanjem skaziti, izviniti si, n. pr. nogo.

Verhürden, v. a., zagradi; f. a. Hürde.

Verhuren, v. a., zakurbati, s kurbami zapraviti; verhurt, skurban, izpit, nesramnosti, nečistosti udan.

Verhüten, v. a., durch Hüten verhindern, obvarovati, odverniti, odvracati, ubraniti, etwa a. preubraniti; Gott verhüte es!, Bog ne daj!; die Schafe verhüten, sie auf ungeheure Weide treiben, auch durch Nachlässigkeit verlieren, zapasti ovce.

Verhüter, f. Hüter.

Verhütung, die, obvarovanje, odvracanje, ubramba, ubranitev.

Verhütungsmittel, das, ubranilo, preubranilo, odvracilo.

Verhypothesiren, v. a., zastaviti po vpisu v gruntnih bukvah.

Verification, f. Beglaubigung.

Verificiren, f. Beglaubigen.

Verimpfen, v. a., pocepiti.

Verinnigen, f. Vereinigen.

Verinteressiren, v. a., etwas Interesse davon geben, obrest, čimž*, sit* dati, dajati od česa; v. r., obresti dajati, nesti.

Verirren, sich, v. r., zaiti, zagaziti, zgubiti se, zabloditi, zabresti, zmotiti, pomotiti se, pot zgrešiti; das verirrte Schaf, zgubljena ovca; einen Verirrten suchen, iskati zašliga (*V.*); (ein Verirrter, den man leiten und führen muß, nach *V.* vedomec?); verirrt im Kopfe, zmesan.

Verirrung, die, zabloda, zablodba, zmota,

potoma, zahod; im Kluge, zalet; im Fahren, zavožnja; f. a. *Irthum*.
Veritabel, f. *Wahrhaft*.
Verjachten, v. a., presundrati.
Verjagen, v. a., spoditi, zapoditi, pregnati, razgnati, razpoditi, spokati; anders wohin, prepoditi, preplasi; herausjagen, izpoditi; weg, odpoditi, poditi; verjagt, prepojen, gtw. prepoden, pregnan, spojen.
Verjührbar, adj., zastaranju, predavnjenju podveržen, zastarljiv.
Verjähren, v. n., ustarati se, zastarati se, da ni več za rabo; jur. durch Nichtgebrauch verloren gehen, wörtl. zalétiti se, (bei *Gutsm.* zalétovati), jónst zastarati se, nach v. *Poln.* predavniti se; verjährt *Bor.* uršile, zastarani, (zastareli) predsodki, ukoreninjeni predsodki, vraže; verjährt *Recht*, zastarana, predavnjena, (bei *V.* *zaspána*) pravica; f. a. *Erſehen* (usu *capere*).
Verjährlích, adj., f. *Verjührbar*.
Verjührung, die, (praescriptio), zastaranje, predavnjenje, давност; f. a. *Erſigung*.
Verjührungsfrist, *Verjührungszeit*, die, doba za zastaranje postavljena.
Verjührungsrecht, das, pravica po давности, po zastaranji; — predavnjena pravica.
Verjammern, v. a., pretarnati (ves čas).
Verjanchzen, v. a., prevriskati.
Verjochen, f. *Unterjochen*.
Verjubein, f. *Verjanchzen*.
Verjunden, v. n., pojuditi se.
Verjungen, v. a., wieder jung, d. h. lebhaft machen, omladiti, pomladiti, mladiti, pomlajšati, (nach *V.* mlajšati ?); dünner machen, stanjšati, tanjšati, špičiti; kleiner machen, zmanjšati, manjšati, serb. umaliti, maliti; der verjüngte Maßstab, zmanjšana mera, zmanjšano merilo; v. r., sich verjungen, pomladiti se, mladiti se, omladeti, pomladeti, ponoviti se; dünner werden, tanjšati se, špičiti se.
Verjüngern, v. a., delati, kazati koga, kakor bi bil mlajši, mlajšati (*V.* ?).
Verjüngern, v. a., devištvo poverniti, povračati.
Verjüngtränlichen, v. a., podevičiti.
Verjüngung, die, pomlajenje, mlajenje, obnova, omladenje.
Verjüngungsschlag, der, omladni posek.
Verjüngern, *Verjungen*, v. a., zapraviti kakor gospodič, zapraviti v raznih šalah in burkah.
Verfabeln, v. a., po ždrebu (lozu) razdeliti.
Verfaben, v. n., povreči ob. zvreči (tele).
Verfäubern, v. a., zapraviti z neumnimi rečmi, kakor pred tele.
Verfälschbar, adj., zapnjiv, kar se more zapniti.
Verfälschen, v. a., zapniti, poapniti, apniti, v apno preoberniti, apno žgati; v. r., poapniti se; verfälscht, poapnen, apnen.
Verfälden, sich, v. r., prehladiti se, prehlajati se, premraziti se; v. a., ohladiti do dobrega; f. a. *Erkälten*.

Verkämpfen, v. a., zabojevati; v. r., bojéjave zamotati se.
Verkappen, v. a., s kapo pokriti, pokrivati; verkappt sein, gehen, v kapi biti, hoditi, kapo nositi; den Halsen verkappen, sokolu oči zakriti; fig. sich verkappen, zäsemiti, ošemiti, obšemati se, potuhniti se; verkappt, skrit, potuhnjen, poklofačen; ein verkappter Schriftsteller, pisavec s podaknjenim imenam.
Verkarren, v. a., zavožiti.
Verkarren, v. a., zakvartati, zakartati (ves dnar).
Verkäufen, v. a., (mont.) obiti, obijati.
Verkauf, der, prodaja (auch bei *Vuk*), prodanje; zum Verkauf, na prodaj; durch Verkauf lösen, skupiti (*Gutsm.*).
Verkaufbar, f. *Verkäuflich*.
Verkaufen, v. a., prodati, prodajati, teržiti, na prodaj imeti; alles nach einander verkaufen, poprodati; stückweise an verschiedene Käufer, razprodati, razprodajati, auch porazprodati; ein Stück vom Ganzen verkaufen, odprodati; etwas aus freier Hand an einen verkaufen, nach *V.* kaj iz svojih rok komu prodati, to je, sam od sebe in ne prisiljen, ne na dražbi; dieses Haus ist aus freier Hand zu verkaufen, to hišo ima gospodar (iz lastne volje) na prodaj, to hišo gospodar prodaja; an die Reißbietenden verkaufen, (na) po očitni dražbi prodati, prodajati; einen zum Sklaven verkaufen, koga v sužnost prodati; mit Schaden, v svojo škodo, pod nič prodati; Räume für Wahrheit, sanje, lazi namesti resnice prodajati; ich bin verkauft, d. i. verloren, po meni je; verwerthen, v dnar spraviti, oberniti; zum Verkaufen haben, sein, na prodaj imeti, biti; anbringen, spečati, oddati, znebiti se.
Verkäufer, der, prodavec (*russ.*), prodajavec; dem Verkäufer wieder eintäumen, verniti temu, ki je prodal; f. a. *Händler*.
Verkäuferin, die, prodavka, prodajavka.
Verkaufslager, das, zaloga prodaji namenige blaga.
Verkäuflich, adj., na prodaj, prodajni, prodaven (gebr.), kupiven; jemanden etwas verkäuflich überlassen, komu kaj prodati, prodajati; das ist mir nicht verkäuflich, to ni na prodaj, tega ne prodam, ne prodajam; was sich leicht verkaufen läßt, verkäufliche Waare, blago, ki spod rok gre; f. a. *Käuflich*, *Beſchlich*.
Verkaufsantrag, der, prodajno naročilo; Tröbdervertrag, starinarska pogodba.
Verkaufsgewölbe, *Verkaufsstöle*, das, prodajavnica, štacuna*.
Verkaufsniederlage, f. *Verkaufslager*.
Verkaufsnote, die, prodajni list.
Verkaufspreis, der, kup. cena, po kateri se kaj prodaja.
Verkaufsstätte, die, prodajališče, prodajališe.
Verkaufsurkunde, die, prodajno pismo.
Verkaufte, der, prodanec.
Verlegeln, v. a., zakegljati.

Verkehr, der, Handel und Wandel, prodaja, kupčija, trgovina, prehod (blaga) med ljudmi, iz roke v roko; es ist vieler Verkehr an diesem Orte, tukej kupčija cvete, tukej se mnogo blaga speča, poproda; Umgang, Gemeinſchaft, pečanje, ravnanje, občenje (nach dem *Altst.*); ich habe keinen Verkehr mit ihm, ne pečam se z njim, ne menim se, nimava tovaršije.

Verkehren, v. n., Waaren abgeben, Handel und Wandel treiben, kupčevati, teržiti, tergovati, prodajati, (prevesti, V.); er verkehrt viel, es wird bei ihm viel verkehrt, on mnogo blaga speča, prod, razproda; Gemeinſchaft, Umgang haben, mit jemanden verkehren, pečati se, opravilo imeti s kom, običiti s kom, znanje imeti; v. a., aus der gehörigen, gewöhnlichen Richtung in die entgegengesetzte bringen, narobe obrniti, narobe obračati, napak obrniti, obračati, prekreniti, prekretati, preobrniti, preobračati, prevrniti, prevračati; verkehren, die Augen, das Recht u. dergl. verkehren, f. Verdrehen; die Worte verkehren, besedo prevrniti, prevračati napak (*russ.* na izvorot — izvrat), obrniti, obračati, razložiti, razlagati, nach *M.* presekati; ein Buch verkehren, bukvo narobe, napak obrniti; etwas verkehrt nehmen, halten, angreifen, anziehen, kaj napak vzeti, derzati, prijeti, obleči, narobe vzeti; vom Wege der Tugend auf den entgegengesetzten bringen, in der biblischen Schreibart, spačiti, popačiti, pačiti, spridovati, skaziti; verwandeln, premeniti, spreobrniti, spreobračati; und euer Traurigkeit soll in Freude verkehrt werden, in vašo žalost se bo spremenila v veselje; einen Ring verkehren, persten zamesti, med smeti spraviti; v. r., spremeniti se.

Verkehren, das, obračanje, sprevačanje. **Verkehrſart**, die, način kupčije, kupčija. **Verkehrsmittel**, das, pomoček za kupčijo, za prehod blaga; — za občenje.

Verkehrsweg, der, kupčijska pot.

Verkehrt, *adj.*, obrnjen, preobrnjen; in sittlicher Beziehung, spačen, spriden, napčen; *adv.*, napek, narobe; er greift alles verkehrt an, vse napek, narobe prime; lauter verkehrte Arbeit machen, zgol narobe delo delati, vse napak, napačno storiti, delati; ein verkehrtes Betragen, napčno vedenje; ihr habt den Rock verkehrt angezogen, sukno ste napek, narobe oblekli; das sind verkehrte Leute, to so narobe ljudje; verkehrter Sinn, (*Röm.* 1, 28), spriden poželjen; f. a. Weisheit.

Verkehrtheit, die, napačnost, napaka, spačenost, spridenost.

Verkehrſchnabel, der, krivokljunec, (za)-vihakljun.

Verkehrung, f. Verkehren, das.

Verkehrvoll, *adj.*, z živo kupčijo.

Verkeifen, v. a., pregerčati, prerencati, preblebetati.

Verkleien, v. a., zagvozditi, gvozditi, zakliniti, kliniti, zabiti, zabijati, s klinam pribiti, priterditi.

Verkeilsſpihen, v. a., im Festungsbau, Verkeilsſpihen machen, nach *V.* ſpiklati, ſpikle (t. j. zakopne čerte) delati; dadurch bezeichneten, zaſpiklati, začertati.

Verkeimen, v. n., zakaliti se, v klici poginiti, zamoriti se.

Verkenubar, *adj.*, tajljiv, umolčljiv, neočitin, zastran česar je mogoče zmotiti se.

Verkennen, v. a., irrig, auf eine falsche Art erkennen, zmotiti se, motiti se v čem, kom, nad kom; vzeti, jemati kako reč za to, kar ni; ne čislati po vrednosti, po zaslugi; *serb.* opoznati se v kaj; jemanden nicht kennen, koga ne poznati; nicht gehörig kennen, ne prav znati; nicht anerkennen, ne priznati (nach den *ſl.* slav. *M.*), ne spoznati za praviga; den Werth einer Sache verkennen, ne znati ceniti kake reči, ne vediti koliko je vredna.

Verkennen, das, Verkennung, die, pomota; einer Person, eines Dinges, pomota nad kom, čim; nepoznanje, nečisanje po vrednosti; f. *ſl.* das Zeitwort, dem Geiſte der sloven. Sprache gemäß.

Verkerben, v. a., zarezno narediti, z zarezno zaznamiti, napak zarezati.

Verketten, v. a., mit Ketten befestigen, verbinden, z veržico, z lancicem zvezati, zapreti, zaterditi.

Verketten, v. a., zveržiti, veržiti, z verigo ali lancam zvezati; *fig.* sterniti, strinjati, stikati, zediniti, zvezati; eng verketet, tesno zvezan, v tesni zvezi, tesnem stiku; ein wohl verketeter Schluß, dobro vezan, stikan sklep.

Verketung, die, stik, zveza.

Verkeherer, der, kdor rad druge sodi in za krivoverce ima.

Verkehern, v. a., za krivoverca imeti koga, pitati koga s krivovercam, reči, imenovati koga, da je krivoverec; zum Reht machen, pokrivoverti (*V.*) koga.

Verkeherungsſucht, die, nagajenje, druge razglašati za krivovernike.

Verkleien, ſich, v. r., Kleie bekommen, operiti se, perje, peresa dobiti; zuerst, bodecke dobiti, dobivati; v. a., operiti koga.

Verklinden, v. n., pootročiti se, otrok, otročji postati, biti; v. a., pootročiti.

Verkleben, v. a., zaklejiti, klejiti, zalepiti, lepiti, zamazati.

Verklebung, die, zamaza s klejem.

Verklagen, v. a., einen bei jemand, wegen einer sträflichen Handlung, zatožiti, a. obtožiti, tožiti koga komu; Schulden halber, tožiti koga za kaj, tožbo začeti, podati zoper koga; angeben, ovaditi; Beschuldigen, f. dieses; (einen beim untreuen Richter verklagen, duso pri telesa zatožiti, *Gutem.*).

Verkläger, der, zatožnik, tožnik.

Verklägerin, die, zatožnica, tožnica.

Verklagte, der, zatoženeo, toženeo; die, zatožena, zatoženka, toženka.

Verklagung, die, zatožba, tožba.

Verflammen, v. n., odreveneti (*M.*), oterpniti (od) mraza, premreti (od) mraza.

Verflammern, v. n., s skobo† zvezati, sklanfati, klanfati*, sklampati* (V.).

Verflappern, v. a., s klepetom odgnati, po malem odnesti.

Verklären, v. a., klar, helle, heiter machen, razbistriti, razsviliti, objasniti, razjasniti, jasni, svetlo storiti; zvedriti, vedriti; fig. verheerlichen, ich habe ihn verklärt und will ihn abermals verklären, (Joh. 12, 28), povelilal sim (ga) in bom spet povelilal (slov. Bibelübersehung); preobraziti, preslaviti, slaviti, premeniti; und (Christus) verklärte sich vor ihnen, in se je spremenil pred njimi.

Verklärung, die, slava, razsvetljenje, spremin, preobraženje; Jesus Verklärung, Jezusovo spremenjenje.

Verklärschen, v. a., durch Schwachhaftigkeit verderben, in üblen Ruf bringen, razklepetati, ugrajati, raznesti; f. Ausflärschen.

Verleben, f. Verfleiben.

Verleben, v. a., nakapati, okapati; viel Dinte verleben, dokaj tinte ali črnila počekati, pokacati; vergießen, izliti, politi.

Verlebsen, v. a., zamazati, začekati (dokaj tinte).

Verfleiben, v. a., Verleben, durch Kleiben alle machen, zamazati, pomazati, potrošiti; durch Kleiben verbinden, sklejiti, zlepiri, lepiti, zmazati.

Verfleiber, der, lepivec.

Verflebungsmittel, das, zamazni klej, lepilo.

Verfleiden, v. a., etwas mit Brettern verfleiden, ausschälen, opaziti, paziti, obložiti; eine hölzerne Wand mit einer Mauer verfleiden, obzidati; den Graben verfleiden, obzidati obronke; anders fleiden, preobleci, preoblačiti; sich verfleiden, preobleci se, preoblačiti se; sich als einen Bauer, po kmetiško obleci se, v kmeta obleci se.

Verfleidung, die, paz, opaž, preobleka, preoblačenje; in dieser Verfleidung konnte ich ihn nicht erkennen, tako oblečenega nisim mogel spoznati.

Verfleinen, v. a., im Bergbaue, das Gesteine verkleinern, razmeti (manem), meti, zdrobiti, drobiti; eine Sache, f. Verkleinern.

Verkleiner, Verkleinerer, der, pomanjševavec, poniževavec, grajavec, obrekovavec, raznašavec.

Verkleinerin, die, zmanjševavka, grajavka.

Verkleinerlich, adj., ponižujoč.

Verkleinern, v. a., zmanjšati, pomanjšati, pomanjševati, manjšati; verkleinernde Wörter, f. Verkleinerungswort; eine Person, Sache verkleinern, ponižati, poniževati, zniževati, nizati, v nič djati, devati, raznašati, ogo-varjati, grajati; f. a. Herabsetzen, Erniedrigen.

Verkleinerung, die, pomanjševanje, manjšanje, poniževanje, v nič devanje.

Verkleinerungsglas, das, zmanjševavno steklo, pomanjševavnik.

Verkleinerungswort, das, Diminutiv, manjšavna beseda, pomanjševavka.

Verkleistern, v. a., eigentlich, zalepiti, zamazati, zaklejiti; — mazage potrošiti, polepiti; jemanden die Augen verkleistern, preslepiti koga, podkupiti, podmazati koga, (da ne vidi).

Verkleppen, v. a., jez, gradbo prikrepi. **Verkleistern**, sich, v. r., zaplezati se, previsoko splezati.

Verklungen, v. n., razdoneti, razberneti, doneč, berneč zgubiti, zgubljati se, miniti, potihniti.

Verklinsen, v. a., klin na spicantem konci zatolci.

Verklöppeln, v. a., zaklinčokati ali zaklekjati dokaj —.

Verklüften, sich, v. r., bei den Jägern, vom Dachte, zakopati se, zariti se.

Verknallen, v. n., s pokam zgubiti se; v. a., popokati, s pokanjem potrošiti.

Verklebeln, v. a., s klinam zbiti, zvezati.

Verknien, v. a., zagnjesti, zamesiti, zmesiti eno z drugim.

Verknien, v. a., pregniti in skaziti; v. r., skaziti se, pokvariti se.

Verknien, v. a., zaklečati, preklečati (vso uro).

Verknistern, v. n., popokljati; das Salz hat verknistert, sol se je spokljalo (na zerjavici); das erhigte Fett knistert, mast overci.

Verknittern, v. a., zmečkati, mečkati.

Verknochen, Verknöchern, v. n. u. r., okosteti (böhm.), skoščeneti, koščeneti, v kost spreobniti se, kost postati, (v kosti zaiti, zerjaveti).

Verknöpfen, f. Zuknöpfen.

Verknorpeln, v. n., shrustaveti (šum., böhm.).

Verknöten, v. a., die Triebe an den Weinstöcken bis auf drei oder fünf Augen abschneiden, prirezati, rezati; — z vozlam terdao zvezati, zavozlati, vozlati.

Verknüpfen, v. a., so knüpfen, daß man etwas nicht auflösen kann, zavozlati, zatvezati (V.), zadergniti; eines mit dem andern verknüpfen, xvozlati, zvezati, zediniti eno z drugim, zaderčiti (St.), skleniti, sklepati; verknüpft, zvezan, v zvezi, v stiku s čim, derzoo se česa.

Verknüpfung, die, zadergnjenje, zavozlanje, zveza, stik, sklep.

Verknüften, v. a., zaplesti.

Verkochen, v. a., durch Kochen erschöpfen, (der Menge nach), pokuhati, zakuhati; v. n., durch Kochen die Kraft verlieren, prekuhati se, izkuhati se; den Born verkochen lassen, pustiti, počakati, da se jeza pohladi, izkadi.

Verkohlen, v. n., zu Kohle werden, zogljeneti, ogljeneti, oglje biti; v. a., in Kohle verwandeln, v oglje pokuhati, premeniti, zogljeniti, ogljeniti, ogliti.

Verfollern, v. a., zavaluckati, da se zgubi.

Verkommen, v. n., na nič priti, na kup zlesti, lesti, giniti, hujšati (se), skaziti se, kaziti se; f. a. **Fortkommen**, **Verabreden**, **ſich**.

Verkoppeln, v. a., skup zvezati, povezati (n. pr. nekaj konj).

Verloren, v. a., zamašiti sklenico (s probkovo zamaho).

Verloren, ſich, v. r., daš Getreide verſornet ſich, žito gre v zernje, žito zernje dela.

Verloren, f. **Verloren**.

Verkörpern, v. a., utelesiti, potelesiti, v telo spremeniti, spreobrniti; v. r., potelesiti se, telo na se vzeti, v telesnost obleči se, telo postati, materja ali snova postati.

Verkörperung, die, utelesba, potelesenje, telo, telesnost.

Verkosten, v. a., začebljati, prečebljati (marsikteri dan).

Verkosten, v. a., pokusiti, pokušati, pokušaje popiti, použiti.

Verkosten, **Verköstigen**, f. **Verköstigen**.

Verköstung, f. **Koſt**.

Verköthen, v. a., naravnati, napraviti (izvinjen člen).

Verkrachen, v. n., (od treskanja), potihniti, pojenjati.

Verkrallen, ſich, v. r., s kremplji zasekati se, zakrempljati se.

Verkramen, v. a., zanesti, spraviti kam, kjer se težko najde.

Verkrämeren, v. a., zakramati, razprodati.

Verkrämpeln, v. a., pogredašati (vso volno).

Verkränken, v. n., od bolehnosti giniti; v. a., prebolehati (vse dni).

Verkranken, v. n., oboleti do dobrega; hirati, giniti od bolezni; v. a., bolan preležati.

Verkrachen, v. a., odpraskati.

Verkreiden, v. a., pokredati, zakredati.

Verkreischen, v. a., pocvreti (dokaj masla).

Verkriechen, ſich, v. r., ſich unter etwas, zlesti, lesti pod kaj; laziti pod kaj; umig. ſich verbergen, skriti se, zalesti se; die Mäuse verkriechen ſich in die Löcher, miši so zlezle v luknje; du mußt dich verkriechen vor ihm, ti se moraš skriti pred njim, on je boljši, ti mu nisi enak.

Verkriegen, v. a., zavojškovati, prevojskovati se.

Verkrümmeln, v. a., prerošetariti ves (čas).

Verkrümmeln, v. a., začekati, počekati, čekaje skaziti.

Verkröpfen, v. a., die Nägel, ſie aus Verſehen in der Mitte dicker machen, ein verkröpfter Nagel, vampaſt (V.) žebelj.

Verkrümmeln, v. a., in Krümel vereinzeln, zdrobtinčiti, zdrobtiniti, drobtiniti, zdrobiti, razdrobiti, drobiti, razmerviti, merviti, v mervicah pozgubiti, po malem zapraviti; ſich verkrümmeln, razmaljati se, po malem zgubiti, gubiti se; po malem raziti se (od družbe).

Verkrümmeln, v. a., in Krümmen verwandeln, zdrobiti, drobiti, zmerviti, razmerviti, merviti.

Verkrümmeln, v. n., contract werden, sključiti, skerciti se, ključiti se, kerciti se; frumm werden, skriviti, kriviti se.

Verkrümmeln, v. a., skriviti, sključiti, kriviti, ključiti; verkrümmelt, skrivljen, krivenčast, zviti.

Verkrüppeln, v. n., zum Krüppel werden, pokvečiti se, ohrometi, pokveka, šamer postati, biti. böhm. zakrněti; v. a., zum Krüppel machen, pokvečiti, kvečiti, pohraniti (Ravn. ?); f. a. **Verbutten**; verkrüppelte Bäume, krivenčasto, nizko, prtično drevje; f. a. **Krüppel**, **Verbilden**.

Verkrusten, v. n., oskorjati se.

Verkühlen, v. n., shladiti se, razhladiti, pohladiti, hladiti se; v. r., ſich, prehladiti se, premraziti se, razmraziti se.

Verkühlung, die, prehlad, prehlajenje.

Verkümmeln, v. a., zapiti (serkaje kuminovec ali kimljevec), zapraviti po malem, nach dem Böhm. zakuminiti.

Verkümmern, v. a., verbittern, ogreniti, zgreniti, greniti, skaliti, kaliti; einem seine Befolgung, seine Einfünfte verkümmern, mit gerichtlichem Arrest belegen, ustaviti, v prepoved djati; f. **Befehl**; v. n., hujšati se, revati (**Zal.**), pešati, hirati, pojemati, giniti, moriti se, jesti se, sušiti se; f. a. **Verkommen**.

Verkümmern, die, f. **Befehl**; grenitev, hujšanje, pešanje, hiranje.

Verkünder, f. **Verkünder**.

Verkünder, f. **Verkünder**.

Verkünder, v. a., oznaniti, oznanjati, oznanovati ob, oznanjevati, oklicati, oklicovati, klicati, razglasiti, razglašati, razodeti, razodevati, kazati, napovedati, napovedovati; die Sonne verkündiget den Tag, solnce naznanja, napoveduje dan; das verkündiget nichts Gutes, to ni dobro znamenje, ne kaže (kaj) dobrega.

Verkünder, der, oznanovavec, oklicovavec.

Verkünderin, die, oznanovavka, oklicovavka.

Verkünderung, die, oznanovanje, oznanilo, oklic, poročilo; Maria Verkünderung, oznanjenje, oznanovanja Marije D.

Verkünderungszettel, der, oznanilo.

Verkünderungen, f. **Ankündigungen**.

Verkünderung, f. **Verkünderung**.

Verkümmeln, v. a., durch Krümmeln verderben, preomikati +, zmehkuziti, skaziti to prizadevaje si napraviti boljši, lepši, umetnejši.

Verkümmeln, v. a., s kupram prevleči; verkupfertes Gesicht, f. **Kupferroth**.

Verkümmeln, v. a., f. **Verbinden**; zwei Personen, vkup spraviti, zvoditi, zvajati (**Gutm.**); ſich mit einer Person verkümmeln, spečati se, zvoditi jo; f. a. **Kuppeln**, **Kuppeln** (treiben).

Verkümmeln, v. a., skrajšati, okrajšati, pri-

krajsati, krajsati, prikratiti, skratiti, ukra-
titi, kratiti; sič die Zeit verkürzen, si kra-
tek čas delati, čas kratiti, krajsati si,
kratkočasiti se; f. Unterhalten; den Lohn,
utergati, tergati od —; v. r., krajsati se.

Verfürger, der, krativec, prikrajsavec.

Verfürgerin, die, prikrajsavka.

Verfürzung, die, prikračenje, prikratba,
prikrajsvanje, prikrajsč, okračenje (V.),
Verstümmelung, f. diebes.

Verkürzungszeichen, das, znamenje pri-
krajsanja.

Verlappen, v. a. u. r., v haljo obleči kaj, se.

Verlachen, v. a., aus Verachtung und Spott
über etwas lachen, zasmehovati koga, sme-
jati se komu (zanéhljivo), auch posmeho-
vati se komu; f. a. Anlachen; den ganzen
Abend verlachen, presmejati se, smejati se
ves večer.

Verlacher, der, zasmehun.

Verladen, v. a., f. Ladiren; z lakam za-
mazati.

Verlader, f. Ladirer.

Verladen, v. a., natovoriti, naložiti, nala-
gati, nakladati (blago za razvožnje), na-
pak natovoriti, naložiti (n. pr. da voz
strani ali visi).

Verladungschein, f. Frachtbrief.

Verlag, der, eines Druckwerkes, zaloga; ein
Buch in Verlag nehmen, bukve, knjigo za-
ložiti, zalagati, t. j. na svoje stroške na
svetlo dati; zalog, dnar potreben za kako
obertnijo; den Verlag hergeben, den Verlag
thun, zakladati, založiti, zalagati obertnika ali
rokodelca s potrebnim dnarjem; et verkauft
seinen eigenen Verlag, prodaja samo bukve
svoje zaloge; f. a. Vorschuss.

Verlagsartitel, der, založna reč.

Verlagssbuch, das, založne bukve.

Verlagsgelder, pl., založni dnarji.

Verlagshandlung, die, založna knjigar-
nica; bukvarnica, ki prodaja samo bukve
svoje zaloge; prodaja založenih reči.

Verlagskosten, pl., založni stroški.

Verlagsrecht, das, založna pravica, pra-
vica do zaloge.

Verlagsvertrag, der, založna pogodba.

Verlahmen, v. n., lahm werden, (do do-
briga) ohrometi, hrom, kruljav, šantov po-
stati, biti, polomiti se.

Verlahmen, v. a., f. Lähmen, Verkrüppeln.

Verlahmung, die, ohromenje.

Verlahmen, v. n., ein Lamme mißgebären,
zvréti, povreči, serb. nach Vuk, povreči, po-
metati.

Verlanden, v. n., zu Land werden, osušiti,
posušiti se, na suho priti, postati terdna,
suha zemlja, pokazati se iz vode; v. a.,
zu festem Lande machen, posušiti, narediti
terdno, suho zemljo; odpeljati, izpustiti
vodo (iz ribnika).

Verlangen, v. n. u. a., ein starkes Begeh-
ren empfinden nach etwas, hrepeneti po čem,
zaželeti kaj, želeti česa ober želeti kaj,
hlaneti po čem (Zal.), hlepiti po čem;
f. a. Begehren; mich verlangt nach etwas,

(v. i.), jez bi rad imel, želja me je po
čem (V.), hoče se mi —, zaželel sim,
(zahtel sim, nach dem Serb.); f. a. For-
dern, Sehnun, sič; ich verlange sehr nach
meinem Freunde, prijatla močno pogrešam,
dolg čas mi je po prijatlu; es soll mich doch
verlangen, was daraus wird, pač sim ra-
doveden, pač bi rad vedil, kaj bo neki iz
tega; zur Frau verlangen, snubiti; dazu wird
mehr verlangt, k temu je potreba, potrebno
več, kakor —; haben wollen, rad imeti,
hoteti, imet' hoteti; was verlangen Sie von
mir?, kaj bi radi od mene?, kaj hočete od
mene?; ich verlange Gehorsam von dir, po-
korsčino, pokorsino čem imeti od tebe; ich
verlange nichts Unbilliges, nič kriviga (ne-
praviga) nečem, (ne tirjam); eine Waare
wird verlangt, iščejo, išejo kakiga blaga,
blago radi jemljejo, vlečejo se za blago;
po blagu opirašnje; beſtig begehren, es hat
mich sehr nach dieser Speise verlangt, močno
sim zaželel te jedi, hlanim po ti jedi (Zal.);
es verlangt mich zu wissen, rad bi vedil;
sič verlangen lassen, dolg čas prodajati.

Verlangen, das, želja, želje pl., hotenje,
želenje, hrepenenje, pohlep(a); poželje-
vanje; ein Verlangen nach etwas empfinden,
haben, tragen, želeti česa, kaj, željo po čem
imeti, (želje biti koga po —); f. a. das
vorige; das bleibe Wollen, volja; was ist dein
Verlangen?, kaj češ?, kaj bi rad?; jemand
Verlangen erfüllen, komu voljo spoiliti; das
Verlangen einer Waare, iskanje kakiga blaga,
popraševanje po blagu; das natürliche
Verlangen, vrojeno nagnjenje, naklon; f. a.
Trieb, Neigung; es soll ihm auf Verlangen
eine Abschrift eingehändigt werden, če želi,
če prosi, če bi rad, naj se mu da prepri-
sek; f. a. Forderung.

Verlangenswerth, adj., poželenja vred-
nen, vreden, da bi človek želel.

Verlängern, Verlängen, v. a., podaljšati,
pridoljšati, zdoljšati, podaljševati, daljšati
(V.); in die Länge ziehen, odlašati, odvla-
cati (kroat.); den Aufenthalt verlängern,
dalj časa ostati, bivati kje; sič verlängern,
v. r., dalj časa terpeti, dalje iti, deržati.

Verlängerung, die, daljšanje, podaljšava,
podaljšek.

Verlappen, v. a., zakerpati, pokerpati,
potrositi za zaplate; einen Wald, f. a. Be-
lappen.

Verlappern, f. Vernaschen.

Verlärmen, v. a., presundrati, halabučiti
(ves večer).

Verlarben, v. n., zur Larve werden, gosenica
postati; v. a., jemanden, sič verlarben, oše-
miti koga, sebi; šemo natakmiti komu,
sebi; verlarvt sein, v šemi biti; f. a. Larve;
ein verlarvter Schriftsteller, pisavec s pod-
taknjenim imenom; eine verlarvte Freunds-
chaft, prihuljeno, hinavsko prijateljstvo;
verlarvter Freund, prihuljenec, hinavski pri-
jatelj, ki so dober dela; von etlen Metallen,
skrit med drugo nizi, slabši rudo; f. a.
Verstellen, sič.

Verlaß, der, f. Nachlaß, Verlassenschaft, Abrede, Zuverlässigkeit; es ist kein Verlaß, človek se ne more zanesti.

Verlassen, v. a., ein Haus verlassen, an jemand, prepustiti, prepuščati, prepušati, odstopiti, oddati, oddajati, prodati, prodajati komu hišo; f. a. Vermietthen; ich habe es zu Hause so verlassen, tako sim zapovedal doma (pri odhodu); die Stadt verlassen, mesto zapustiti, zapuščati, zapušati, preseliti se iz njega, oditi iz njega; die Welt verlassen, preseliti se, iti iz tega sveta; die Kärnte, das Witb verlassen (von den Jagdhunden), popustiti, pustiti, puščati, pušati sled, zvrč, ne iti za njim; darum wird ein Mann seinen Vater und seine Mutter verlassen, zavaljo tega bo zapustil človek svojega očeta in svojo mater; das Gesicht verläßt mich, oči mi odpovedujejo; ohne Hilfe lassen, zapustiti, zapuščati, zapušati, pustiti, puščati, pušati; nach dem Absterben verlassen, f. Hinterlassen, Nachlassen; ablassen, popustiti; verlassenes Gut, opuščeno, opuшено posestvo, pusto (serb.); pušča, neriz (? Istr.); das Haus verlassen, uteči iz doma; verabschieden, slovo dati, od sebe dati; das Nest verlassen (von Vögeln), skujati se; den Geliebten verlassen, n. *Majar* izpreči se; die Kraft hat ihn verlassen, moč ga je zapustila; v. r., sich auf etwas verlassen, na kaj zanesti se, zanašati se, naslanjati se na —, (za)upati na koga; verlassen Ort, zapustija, samija, samlja.

Verlassenheit, die, zapuščenenost, zapušenost, samotnost.

Verlassenschaft, die, zapuščina, zapušnja (V.), zapuščeno, zapušeno blago ali premoženje, zapust (M.). (poln. puscizna — puscina); f. a. Erbschaft.

Verlassenschaftsabhandlung, die, ob-ravna, razprava zapuščine.

Verlassenschaftsaffen, pl., spisi zapuščine (kake).

Verlassenschaftscurator, der, skrbnik zapuščine.

Verlassenschaftsgläubiger, der, upnik zapuščine.

Verlassenschaftsmasse, die, vsa zapuščina skup, masa*, zapuščina.

Verlassenschaftsstück, das, posamea stvar iz (kake) zapuščine.

Verlassenschaftsvermögen, f. Verlassenschaft.

Verlasser, der, zapustnik.

Verläßig, **Verläßlich**, adj., gotov, zvest, zanesljiv; f. a. Zuverlässig.

Verläßlichkeit, die, zanesljivost, zvestoba.

Verlästern, v. a., kleti, preklinjati; Gott verlästern, Boga preklinjati.

Verlateuen, v. a., polatiniti, polatinčiti.

Verlaten, v. a., pošvedrati.

Verlatten, v. a., popreklati, zapreklati, s preklami ali latami zabiti, nach Ravn. zaprostičiti.

Verlaub, f. Erlaubniß.

Verlauben, v. a., z listjem pokriti, zade-lati; f. a. Erlauben.

Verlaubern, v. a., preprežati, prežati.

Verlauf, der, der Verlauf der Zeit, pretek, tek; nach Verlauf einiger Zeit, čez nekaj časa; nach Verlauf einiger Jahre, za čez nekaj let; nach Verlauf von drei Wochen, čez tri nedelje, v treh tednih, ko so minili, prešli trije tedni; den Verlauf der Sache erzählen, (vso) prigodbo natanko, nadrobno povedati, kakor je vse bilo eno za drugim; den Verlauf, Gang einer Krankheit, tek bolezni; stirbt jemand vor Verlauf eines Jahres, če umre kdo, preden preteče leto.

Verlaufen, v. a., jemanden den Weg verlaufen, komu pot zapreti, ovreti, prese-kati, zateči, zaleteti (M.), nach dem Russ. prebiti; eine Stunte, preteči, preleteti (n. pr. celo uro); v. r., sich verlaufen, aus einan-der laufen, razteči, raztekati se, razper-niti se, razkaditi se; die Truppen verliefen sich, vojaki so se raztekli, razbežali, raz-kropili, razšli; vom Rindvieh (im Sommer), razbežljati se; sich nach und nach verlieren, i. B. das Wasser verläuft, (v. n.), verläuft sich, voda odteka, voda se uteka, se je utekla, je upadla; im Laufen sich verirren, tekoč zaiti, zabloditi, zateči se; zgubiti se; verlaufen, (v. n.), von der Zeit u. dgl., preiti, prehajati, preteči, teči, miniti, hiteti; das Gewässer verlief sich, vode so se odtekle in upadale (bibl.); von Farben, prehajati, prelivati se ena v drugo; die Kugel hat sich verlaufen, kugla* se je zaletela, zatekla, zgubila (v nepravo luknjo); verlaufener Kerl, vlačugar.

Verläufer, der, zalet.

Verlängnen, v. a., utajiti, zatajiti, tajiti; einem Dinge feierlich entsagen, odpove-dati se, odreči se; einen verlängnen, reci, da ga ni doma, zanikati, nikati (*Gutsm. Jamb.*, u. *Vuk*); sich verlängnen, potajiti se, potuhniti se; die Farbe verlängnen, ne dati barve; in dieser Nacht wirst du mich dreimal verlängnen, to noč me boš trikrat zatajil.

Verlängner, der, tajivec, nikavec.

Verlängnung, die, tajenje, utajba, zatajba, zanikanje; f. a. Selbstverlängnung.

Verlautet, adj., ušiv, poln uši (vši).

Verlaut, der, pravó (?), glas; dem Verlaute nach, kakor govoré, kakor pravijo, kakor slišimo.

Verlantbaren, v. n., zvediti se; v. a., razglasiti, razglasiti, preoglasiti (*krvat.*), oznaniti, naznaniti, oklicati.

Verlantbarung, die, razglas, razoznamba, oklic, oznanilo, naznanilo.

Verlauten, v. n., sich verlauten lassen, reči; er ließ sich verlauten, daß —, rekel je, de —, spregovoriti; v. i., es verlautet, es will ver-lauten, kakor se glasi, kaže, sliši, pravi, čuje, kakor govoré, pravijo, kakor slišimo.

Verlúnten, v. a., z zvonjenjem odgnati, odganjati; zvoniti čemu (n. pr. toči).

Verlehen, v. a., preživeti, živeti, prebiti, prebiti; v. n., (prov.) umreti.

Verleubendigen, v. a., oživiti.

Verlebit, adj., ostarel, prileten, póstarn, slab od starosti.

Verleichen, v. n., sed verben, regniti, regati ob, rezati, razsušiti se, razpočiti se; in der Hitze verleichen, poginiti, skoperneti (od žeje).

Verlecken, v. a., posladkariti, za sladkarije ali slaščice razdati, zapraviti; verleckert sein, sladkosnod; f. **Leckermantl**.

Verlecken, v. a., obusnjati (V.).

Verlegen, v. a., auf einen andern Ort legen, preložiti, prelagati, predjati, predstavljati, prenesti, prenesti; auf eine andere Zeit bestimmen, odložiti, odlagati, preložiti, prelagati; eine Tagelohnung verlegen, preložiti dan; an einen unbestimmten Ort legen, z. B. den Hut verlegen, klobuk založiti, zadjati, nekam djati, da se ne more najti, zgubiti (med žaro); Soldaten verlegen, vojake preložiti, prestaniti; die Karten verlegen, zmotiti se v razdaji; Feldhühner verlegen, z mrežami obstaviti; ein Buch verlegen, založiti, zalagati bukve, dati jih med ljudi na svoje stroške; die Strafe verlegen, cesto založiti, zavaliti, zastaviti, zapreti s čim, zagraditi, zazidati n. dgl., nach Verschwiegenheit des Mittels; einem den Weg verlegen, komu pot zadelati, zadelavati, presekati, zastaviti; durch Menschen, zastopiti; versehen, ein Band mit Waaren, einen Handwerker mit Arbeit, založiti, zakladati, zalagati koga z blagam, z dnarjem itd.; sich mit Waaren verlegen, zakupiti se, zakupovati se (V.), založiti se, preskerbeti se, previditi se z blagam; v. r., sich auf etwas verlegen, kake reči poprijeti se, lotiti se, učiti se, odmeniti se za kaj, pečati se s čim.

Verlegen, das, zalaganje, prelaganje, zakladanje.

Verlegen, adj., durch zu langes Liegen verborben, preležan, zastan, zastaran, zalezan; besorgt und unentschlossen in einer Sache, zmoten, eigentlich (nach *Gutsm.*) zmočen, oparjen, v zadregi zastran česa, zmeten, v stiski, zmešan, boječ in divji (pred ljudmi); er wurde verlegen um eine Antwort, bil je tako zmešan, zmeten, da ni vedil, kaj bi odgovoril; er war um Geld verlegen, predlo mu je za dnarje, zavolj dnarjev je bil v stiski, v zadregi, v tesnobi; za dnarje je terda, huda.

Verlegenheit, die, zadrega, zapletek, stiska; in Verlegenheit sein, v zadregi biti; in Verlegenheit sehen, zmotiti, zmeti, zmesati, pripraviti v zadrego; f. a. Mangel.

Verleger, der, založnik, zakladavec; Verleger eines Buches, založnik bukev.

Verlegerin, die, zakladavka; eines Buches, založnica.

Verleihen, v. a., als ein Lehen übertragen, v fevd^o podeliti komu kaj.

Verleihner, f. Lehenherr.

Verleibdingen, v. a., mit einem Leibesdinge versehen, dati dosmertni užitek, na život dati.

Verleiden, v. a., einem etwas verleiden, es ihm zuwider machen, pristuditi, priskutiti, ugreniti komu kaj, užaliti.

Verleihen, v. a., prelanjati, zalajnati, zamečkati (lep čas).

Verleibbuch, das, podelitvene bukve.

Verleihen, v. a., etwas unverbrauchbares, z. B. ein Buch, posoditi, posojati, posojevati; Geld verleihen, in St. u. n. nach andern D. dnarje v zajem dati, dajati, gem. posoditi, razposoditi, posojati; als ein Lehen übertragen, f. a. Verleihen; etwas Gutes freiwillig geben, bewilligen, dodeliti, podati, dati, podeliti, deliti, podeljevati; f. a. **Echenken**.

Verleiher, der, posodivec, posojavec, posojavec; in Bezug auf Geld, eig. zajmodavec, upnik; Verleiher eines Amtes, posodivec, delivec.

Verleiherin, die, posodivka, posojavka, posojavka; — zajmodavka, upnica; — podelivka.

Verleihung, die, posodilo, posojilo, podelitev, podeljenje, podeljevanje, oddaja.

Verleihungsrecht, das, podelitvena, podelitna pravica, oddajna pravica.

Verleihungstag, der, dan podelitve.

Verleihen, v. a., sklepati, klejiti.

Verleihen, v. a., z letvico (lasto^o) opraviti.

Verleiten, v. a., einen zu einer unanständigen Handlung verleiten, speljati, zapeljati, nach V. zavoditi n. zvoditi koga k nesposobnimu djanju, zapeljati, zapeljevati, nagozarjati, pregovarjati k čemu, napraviti, napravljati k čemu, odverniti, odvracati od, s prave poti.

Verleiter, der, zapeljivec.

Verleiterin, die, zapeljivka.

Verleitung, die, zapeljanie, zapeljivanje.

Verleiten, v. a., zakreniti, napek voditi.

Verlernen, v. a., den ganzen Tag, preučiti se ves dan; etwas Gelerntes, pozabiti, pozabljati; aus der Übung kommen, odvaditi, odvajati se česa, iz spomina zgubiti, nach *Gutsm.* odučiti se (auch serb.), russ. razučitsja.

Verlesen, v. a., sorgfältig anlesen, bei den Tisch- und Gutmachern, die Welle, volno izbrati, prebrati, izbirati, prebirati; öffentlich herlesen, na glas odbrati, odčitati, prebrati, brati, čitati kaj pred kom; sich verlesen, zareči se bereči; er ist verlesen, zgubljen je, po njem je.

Verleser, der, kdor kaj pred kom prebira.

Verlesung, die, odbranje, branje.

Verlesbar, adj., poškodljiv, ranljiv.

Verlehen, v. a., poškodovati, pokvariti, oškodvati (sosehno odznotr), pohabiti, nach andern D. uvrediti, russ. povrediti, b. *Dalm.* obraziti; verwunden, raniti (v. pf.); rigen, obraziti, poraziti (*Gutsm.*), raziti; fig. die Ehre, Treue, das Recht, den Namen, oskru-

biti, skroniti (für skverniti), razžaliti, žaliti; ein Gebot verlesen, zapoved prelomiti, prestopiti, pregrešiti se zoper zapoved; ein Gebiet, s silo prestopiti na —; die öffentliche Ruhe, motiti očitni red; die Gerichtsregel, posilno opoedatiti, zlomiti.

Verleher, der, oškodnik, razžalivec, žalivec.

Verleherin, die, oškodnica, razžalivka.

Verleßlich, *adj.*, oškodljiv, oskrunljiv, ranljiv, razžaljav.

Verlesung, die, poškodovanje, oškodba, poškodba, kvar, oskrunjenje, oskrumba; Verwundung, ranjenje, prelom, razžalitev, posilni prestop moje; f. a. Verleibigung.

Verleugnen, f. Verläugnen.

Verleumden, v. a., obrekovati, opravljati, obirati, raznašati, ogovarjati, (čez ime reči, nach V. in Reiss.), černiti, gerditi.

Verleumden, das, obrekovanje, opravljanje.

Verleumder, der, obrekovavec, ogovarjavec, opravljivec, obiravec.

Verleumderin, die, obrekovavka, opravljavka, ogovarjavka.

Verleumderisch, *adj.*, obrekovaven, obrekovavsk, opravljav, obrečljiv (*Gutsm.*), obirčen (*Jarn.*).

Verleumdung, die, Handlung, obreka (*V.*), obrok (*?*), ogovor, obrekovanje, opravljanje, ogovarjanje, černjenje, gerjenje.

Verleumdungssucht, die, opravljičnost.

Verlieb, f. Verliebt.

Verlieben, v. a., zavasovati.

Verlieben, sich, v. r., verliebt werden, zaljubiti se (sich bei Vuk), zaljubovati se, russ. vlyubitsja; f. a. Vergassen, sich; verliebt, zaljubljen; ein Verliebter, zaljubljenec; eine Verliebte, zaljubljenka; ein überal verliebter Mensch, deklonik, prismoda, n. *Gutsm.* deklinščak.

Verlieblichen, v. a., prijetno, ljubeznjivo, (*kroat.*) ljubko narediti.

Verliebtheit, die, zaljubljenost.

Verliebten, v. a., pognati, v zanikernem življenji zapraviti.

Verliegen, sich, v. r., zalezati se, prelezati se, skaziti se; verlegen, durch langes Liegen verdorben, von Baaren, zalezan, prelezan; von Menschen, sednast, sejnast, auch prelezan; f. übr. Verlegen; man verlegt sich auch durch Müßiggang, clovek se zaleni, se uleni, če nič ne dela; *mont.* s škodo, zgubo kopati, delati, sosebno če je kameenje preterdo; den guten Wind verlegen, (v. a.), von Schiffen, zamuditi, zalezati.

Verlierbar, *adj.*, zgubljiv.

Verlieren, v. a., zgubiti, zgubljati, eig. nach dem *Altst.* u. *Serb.* izgubiti, izgubljati, gubiti (v. *impf.* in *Art.* u. *Resia* gebr., auch *altst.* u. *serb.*), zapasti; ich habe an ihm einen Freund verloren, z njim mi je umel prijatelj; ich verlor wegen der Menge der Feinde das Herz, den Muth, serce mi je upadlo nad tolikim številam sovražnikov; ich habe den Schmerz verloren, prešlo mi je; den Verstand verlieren, zmesati se v glavi, obnoret, pamet zgubiti, auch jedoch

unflav, u. nur im *Stov.* wohl auch in schlechteren böhm. Schrift. priti ob pamet; durch Längen verlieren, zaplesati (n. pr.) zdravje; als Landwirth, Fuhrmann, Schenkewirth, Zuckhändler verlieren, zakmetovati, zavozeriti ob. zavoziti, zakermariti, zasuknariti u. dgl., bei vielen Verhältnissen, mittelst der Vorlesylbe za— und analoger aus den Hauptwörtern des betreffenden Erwerbszweiges gebildeten Zeitwörter; ich verliere kein Wort mit dir, ne menim se s teboj; an ihm ist Hopfen und Malz verloren, ali ga kuhaj ali ga peči, nič ne pomaga, ne zda; ihr würdet sehr viel verlieren, wenn —, škoda bi vam bila, ko bi —; beim Spiele verlieren, zoigrati; den Prozeß verlieren, pravdo izgubiti; es ist mir verloren gegangen, izgubil sim kaj, pod alo mi je šlo, in Junerfr. došlo mi je nekam; der verlorne Sohn, zgubljeni sin; verlorene Arbeit, f. Vergeßlich; den Kopf verlieren, zgubiti glavo in ne vediti si pomoči; etwas für verloren geben, kaj za zgubljeno šteti, imeti; dieses gebe ich verloren, menim, da je po njem; der verlorne Posten, vagana straža (*V.*), besser zgubljena straža; die Rede verlieren, zanemiti; f. Sprache (die Sprache ist ihm vergangen); die Farbe verlieren, zbledeti, bledeti, barvo pustiti; die Schlacht verlieren, otepen, premagan biti; den rechten Weg, die Spur verlieren, zgrešiti pravo pot, sled; aus den Augen, uiti, zgubiti izpred oči, iz oči zgubiti; die Lust verlieren, naveličati se, ne imeti več poterpljenja; er hat das Fieber verloren, merzlica ga je pustila, je odjenjala; um das Kopfwes zu verlieren, da bi (ga. me) glava nehala (boleti); der Hund jagt verloren, pes je izgubil, zgrešil sled; es ist keine Zeit zu verlieren, mudi se, ne smemo se obotavljati; verloren gehen, zu Grunde gehen, poginiti, giniti, pogubiti se; f. a. Erlöschen; ach, ich bin verloren!, po meni je, a. zgubljen sim; alles verlieren, biti ob kup in dobiček; verloren, (in der Bibel), pogobljen; verloren gearbeitet, spidast; beim Nehen, Dreschen, Schwingen verloren gehen, ugrabiti se, umlatiti se, uplati se u. dgl. mittelst der Vorlesylbe u—; etwas verloren machen, poverhama (le za nekaj časa), začasen; verlorenes Treiben, f. Verjagen; v. r., verschwinden; f. dieses; die Schmerzen haben sich verloren, bolečine so jenjale, odleglo je (bolniku); von der Farbe, f. a. Ausgehen; sich verlieren, zgubiti se, zgubljati se, razgubiti se, porazgubiti se; sich unbemerkt entfernen, izmuzniti se, umakniti se, umikati se, splaziti se proč, natihama jo pobrati; sich in Gedanken verlieren, zamisliti se.

Verleß, das, podzemelska ječa (grajska).

Verlindern, f. Lindern.

Verlöbdein, v. a., preseptati; v. n., septaje zgubiti se.

Verloben, v. a., zur Ehe versprechen, zaročiti, zaročati (auch *serb.* u. *poln.*); ein Gelübde thun, obljubiti, zaobljubiti kaj, se, obeđati, obetati, obljubo storiti; einem die

Lochter verloben, zaročiti hoer s kom, (obljubi hoer komu za ženo); sich verloben, zaročiti se s kom; in der Bibel (4. Mos. 6), Bogu obljubiti se, posvetiti se.

Verlober, der, zaročavec, zaročevavec.

Verlobniß, das, übljicher die Verlobung, zaroka, nach V. zaroči pl., nach Gutm. zavodle; f. a. Eheverlobniß; Verlobniß halten, zaroke imeti, zaročati.

Verlobnißabend, der, zaročni večer.

Verlobnißring, der, zaročni perstan, věrník.

Verlobnißzeuge, der, zaročna priča.

Verlobte, der, zaročenec, nach dem Serb. zaročnik; die, zaročenka, nach dem Serb. zaročnica.

Verlobung, f. Verlobniß.

Verloren, v. a., mit einem oder mehr Löchern versehen, provertati, vertati, lukajati.

Verlothscheinen, v. a., (mont.) mejnike postaviti, postavljati, omejniti, mejniti.

Verlothscheinnung, die, postavljanje mejnikov, mejnjenje.

Verlothen, v. a., auf den unrechten Weg lothen, zavabiti, zapeljati, zvabiti, speljati kam, na kaj.

Verlother, der, zapeljivec, mamivec.

Verlothern, v. a., locher machen, zrahljati, rahljati, (hlabniti ? Zal.); sein Vermögen verlothern, premoženje zapraviti, zadljati, pognati, zapravljati, poganjati.

Verlothern, v. n., aufhören zu lothern, iztleti, izgoreti; von einem lothernen Feuer verkehrt werden, sileti, splahetati (M.), zgorati, pogoreti, sterpoletti.

Verloren, adj., laznjiv; ein verlorener Mensch, laznjivec, ki laže, de smerdi, da se vse kadi.

Verlohnern, v. n., es verlohnt die Mühe nicht, es verlohnt sich der Mühe nicht, ni truda vredno, ni dela vredno, ne splača se.

Verloßbar, adj., lozanju, vadljanju, zdrebanju podveržen.

Verlösbar, adj., ogasljiv.

Verlöschen, v. n., aufhören zu brennen, zu glimmen, zu leuchten, ugasniti, umreti; nach einander, pogasniti, pomreti, fig. ugasniti, preiti, miniti, izbrisati se; v. a., f. Auslöschen.

Verlöschung, die, ugasnjenje.

Verlösen, v. a., auslösen an andere, po zdrebu ali lozu komu pustiti, na loze pustiti, iti, zlozati, lozati, izzdrebat, zdrebat.

Verlösen, f. Erlösen.

Verloßung, die, zdrebanje, lozanje.

Verlöthen, f. Löthen.

Verlothern, v. a., zakurbati, zalajnati, z vlačugaricami zadegati, zavlačugati (Gutm.).

Verloppen, f. Berluppen.

Verlopptheit, die, psina (n. pr. psina mu gleda iz oči).

Verloppen, f. Vergiften.

Verloppen, f. Verhören (waidm.).

Verlust, der, zguba, eig. izguba, n. Gutm. zgubicek, serb. gubitak; das Verlieren, gub-

ljenje; Verlust leiden, na zgubi biti; der Tod besteht in dem Verluste des Lebens, umreti se pravi življenje izgubiti; Verlust im Spiele, zaigra; bei Verlust —, pod zgubo —; f. a. Schade, Nachtheil; er hat viele Verluste erlitten, mnogo je izgubil (pri dem); mit Verlust verkaufen, v zgubo, pod nič prodati.

Verlöstert, f. Lüstern.

Verlustig, adj., sich einer Sache verlustig machen, zapraviti, zapravljati kaj, znebiti se česa; eines Dinges verlustig werden, zgubiti kaj; im Spiele, zaigrati; im Prozesse, zapravdati, zapasti; f. a. Verwirken.

Verlustigen, f. Belustigen.

Verlütiren, v. a., zamazati (z ilovico); f. a. Verlitten.

Vermachen, v. a., völlig zumachen, zadelati, zadelavati; f. a. Verschließen, Verslopfen; einem etwas vermachen, im Testament, legiren, voliti, sporočiti, sporočati komu kaj, (schriftlich vermachen, pripisati, zapisati, (a. serb. n. poln.); eine Speise vermachen (öst. Prov.), zabeliti, začiniti.

Vermächtniß, das, Testament, f. dieses; Legat, volilo, sporočilo, sporoček, voljena, sporočena reč; serb. n. poln. zapis.

Vermächtnißgeber, f. Legator.

Vermächtnißnehmer, f. Legatar.

Vermagern, v. n., shujšati, hujšati (se), zmedleti, medleti, nach V. zmaleti, maleti; f. Mager.

Vermählbar, f. Mannbar.

Vermählen, v. a., vermalen, zum Malen (pingere) verbrauchen, pomalati; f. a. Ausmalen; mit Grenzzeichen versehen, omejniti, mejniti (V.); durch Mahlen auf der Mühle alle machen, pomleti, zmleti; das Getreide sogleich vermahlen, žito precej, koj zmleti, pomleti, mleti.

Vermählen, v. a. u. r., überh. verbinden zediniti, ediniti, strinjati, družiti, poročiti, poročati; Einen, Eine, sich vermählen, d. i. verheirathen, verheirathen, nur von hohen Personen, wofür jedoch in allen slav. Mund. das allg. oženiti, omožiti, vdati, etwa auch v zakon zediniti, v zakon stopiti, poročiti (trauen).

Vermählung, die, poroka, ženitva, možitva (visocih ljudi), ženitev, možitev, vdavanje, im Kroat. zdavanje; die Vermählung vollziehen, imeti, opraviti poroko.

Vermählungsfest, das, poročni dan, ženitni dan, poročno obhajilo, poročevanje.

Vermählungstag, f. Vermählungsfest.

Vermählen, f. Ermahnen, Gemahnen.

Vermählen, v. a., zamesetariti, zamesetiti.

Vermaledeien, v. a., prekleti, preklinjati, kleti, miljasiti (Oberfr.); vermaledeien ist, preklet, zaklet bdi.

Vermaledeuung, die, kletav, kletvina, kletvica, preklinjanje.

Vermalen, v. a., zmečkati, zdruzgati.

Vermalzen, v. a., porabiti za slad.

Vermangeln, v. a., premongati, prevalljati (cas).

Vermannichfaltigen, v. a., raznoverstno narediti.

Vermänteln, f. Bemänteln.

Vermarken, v. a., mejnike postaviti, omejiti, ograditi.

Vermasten, f. Mastiren.

Vermanern, v. a., zum Mauern verwenden, z. B. viel Kalk, Steine, veliko apna, kamnja pozidati; durch Mauerwerk verschließen, zazidati, zazidavati; rundum, obzidati, obzidavati.

Vermauthen, v. a., die Waare, opraviti, opravljati od blaga, kar je mostnaine, cestnine, cola^o.

Vermehrbar, adj., pomnožin, množljiv, pomnožljiv.

Vermehren, v. a., der Zahl und Menge nach größer machen, pomnožiti, umnožiti, namnožiti, obilsati, poobilsati, zobilsati, množiti; an Größe, povekšati, vekšati (V.) oder večati (Gutm.); multipliciren, množiti, poštevat; erhöhen, povišati, zvišati, poviševati; verbessern, poboljšati, priboljšati; v. r., sich vermehren, durch Fortpflanzung, pomnožiti se, razmnožiti se, množiti se; von Menschen, zaroditi se, zarajati se; vom Vieh, von Thieren, zaploditi se, zarediti, zarejati se, zaplemeniti se; razploditi se, zaleči se; von Gewächsen, zarasti se, razrasti se, razraščati se, čedalje več, hujši prihajati, rasti; von Schmerzen, huje pritisniti.

Vermehrer, der, množivec, pomnožnik, razmnoživec, pomnoževavec.

Vermehrerin, die, množivka, pomnožica, razmnoževavka, pomnoževavka.

Vermehrung, die, množenje, množitev, pomnožba, razmnožba, pomnoževanje, zarod, zaraja, razplod, razraščanje, razrašanje, poviševanje.

Vermehrungszahl, die, Factor, f. dieses; (nach den Schulb. izdelovavec).

Vermehdbar, Vermehdlich, adj., ogiben, ogibljiv, česar se je moči ogniti, ogibati.

Vermelden, v. a., etwas, ogniti se, zogniti se, uganiti se, ogibati se, varovati se kake reči; f. Meiden.

Vermehdlich, f. Vermehdbar.

Vermeldung, die, ogib; bei Vermeldung der Ungiltigkeit, da reč ne bo neveljavna; ker bi sicer ne veljalo —; zur Vermeldung weiterer Kosten, da ne bo več stroškov, da ne bo družih stroškov treba.

Vermeynen, v. n. u. a., f. Meynen; meniti, misliti; der vermeinte, vermeintliche Feind, dozdoveni sovražnik, za sovražnika šteti človek (V.), nach d. Poln. u. Böhm. domenjati človek; einen vermeinen, uroči, určiti, uročiti, nach Gutm. uplatiti; alle vermeinten, er wird sterben, vsi so mu sodili smert.

Vermeyntlich, adj., dozdeven, domenjati, menjen; sein vermeintlicher Freund, njegov prijatelj, kakor je menil.

Vermeyßeln, v. a., podolbsti, skaziti dolbec.

Vermelden, v. a., povedati, oglasiti, na-

zniniti, napovedati; jemanden seinen Gruss vermelden, koga pozdraviti; durch einen Dritten, reči dati pozdraviti koga; weidm. z lajem napovedati zver.

Vermengen, v. a., zmešati, pomešati, mešati, zamešati, zmočiti, zmešljati (3. Kr.).

Vermengung, die, pomešanje, zmešanje.

Vermenschen, Vermenschlichen, v. a. n. r., počlovečiti, učlovečiti koga, se; narediti iz koga človeka.

Vermerk, der, zapis.

Vermerken, v. a., so viel: als Merken, (f. dieses); zapaziti, opaziti, spaziti, zagledati, zvediti, zaslediti, oslediti, spasti (Gutm.), občutiti, ovančati (Kr.); kaum habe ich es vermerkt, nach M. komaj sim jo zapazil, spasel; weidm. ostermeti; aufnehmen, anlegen, z. B. Gute Majestat geruhen in Gnaden zu vermerken, Vaše Velicanstvo blagovoli milostljivo premisliti; übel vermerken, zameriti, zamerjati komu kaj; f. a. Aufschreiben, Aufzeichnen; napak zaznamiti kaj, (spremärkat se); im Besten vermerken, vzeti za dobro.

Vermessbar, adj., mérljiv, izmérljiv.

Vermessen, das, (mont.) nach V. mérske bukke.

Vermessen, v. a., izmeriti, zmeriti, meriti, izmérjati, premeriti, premérjati; einem das Feid vermessen, odmeriti, odmérjati (radnik); v. r., sich vermessen, d. i. im Messen irren, umeriti se, premeriti se; zu viel, über die Kräfte unternehmen, preveč smeti (V.), upati si, prederzniti se; mehr von sich rühmen, méhr zu leisten versprechen (sich herausnehmen), sebi prezaupati (V.), preveč zaupati v sé; prahlen, hvaliti se, bahati se; hoch betheuern, schwören, rotiti se, priveriti se, prisegati, pridušati se, kleti; in language kommen bei jemanden, zameriti se, zamerjati se komu, zaguliti se komu (etwas niedr.), v zamero priti pri —.

Vermessen, adj., im hohen Grade verwegen, prezaupen, prederzen, derzen.

Vermessenheit, die, derznost, prederznost, derzovitost (méhr kroat.), prezaupnost, prezaupljivost.

Vermessentlich, adj., f. Vermessen; adv., prederzno.

Vermesser, der, merec, mérjavec, izmérjavec, odmérjavec.

Vermessgeld, das, mérsčina, méršina.

Vermessung, die, izmera, premera, mérjenje, izmérjenje, izmérjanje.

Vermessen, v. a., merico opraviti, opravljati (v mlinu).

Vermiethen, v. a., ein Haus, v najem dati, dajati, oddati, oddajati, v gostovanje oddati, stan oddati; v. r., sich vermieten, f. Verdingen.

Vermiether, der, najmodavec, gospodar ali lastnik, ki daje v najem.

Vermietherin, die, najmodavka.

Vermiethung, die, najem, oddaja v najem.

Verminderet, der, pomanjševavec, zmanjševavec.

Vermindern, v. a., pomanjšati, zmanjšati, pomanjševati, manjšati, nach *M. a.* umalliti, (*altst.*) maliti; Schmerzen, f. Lindern; Steuern, ponizati, preloziti; — odjenjati, odpustiti; Ehre, žaliti, kratiti, nizati; v. r., sich vermindern, pomanjšati, manjšati se, skeroiti, kerčiti se, ukratiti se; von Schmerzen, odjenjevati, odloči, odlegati.

Verminderung, die, manjšanje, zmanjševanje.

Vermischen, v. a., so unter einander mengen, daß die Kennzeichen der gemengten Dinge aufgehoben werden, zmesati, pomesati, razmesati, namesati, mesati, zbloditi, zblójati, bloditi; primešati, zamešati, zabloditi; vermischen, raznoversten, razen, mnogoversten, vsakoversten; v. r., sich fleischlich vermischen, (spojiti se, V.), telesno ali polteno združiti, družiti se, pečati se s kom.

Vermischung, die, mešanje; fleischliche, telesna združba.

Vermischen, v. a., pogrešiti, zgrešiti, pogrešati, grešati (*Gutm.*), opaziti, da česa ni, da česa manjka; žal biti, da koga ni; nach *Murs.* pogrešen biti česa; leicht vermischen etwas, lahko biti brez česa, lahko pogrešati, uterpeti; er wurde seither vermist, ni ga več bilo; popraševati po kom ali čem; nichts vermischen, imeti vsega dovolj, (nič mu ne manjka).

Vermitteln, v. a., poravnati, naravnati, napraviti; einen Streit, poravnati, pomiriti, miriti, spraviti; Srednik biti, mešetar biti.

Vermitteltst, adv., po (kom, čem), s pomočjo, s, z —; vermittelt einer Leiter auf etwas steigen, po lestvi (lostri) kam stopiti, iti.

Vermittelung, die, poravnavanje, pomiritev, posredstvo; (*M.*), posredovanje, posredništvo; durch Vermittelung der Minister, po ministrih; f. a. Vermitteltst.

Vermittler, der, srednik, posrednik, mirivec, poravnovavec, mešetar.

Vermittlerin, die, srednica, posrednica.

Vermöbeln, f. Verlaufen.

Vermodeln, v. a., napéno obliko dati, skaziti.

Vermöden, v. n., strohneti, sperhneti, sterhjeneti, spersteneti, zgnjiti, spereti, trohneti, perhneti, persteneti, gnjiti, pereti, bei *Gutm.* strohliti; von der Feinwand uff, prepereti; vermöbert, adj., trohljen, preperet; vermöberte Waare, preperelo, prestarano, preležano blago; f. a. Modern.

Vermöge, adv., nach Maßgabe, nach, kraft, zu Folge, po, zavolj, po besedah; vermöge unserer Abrede, po našem dogovoru, (kakor smo se zmenili); durch, mit Hilfe, s —; vermöge seines Geldes kann er Vieles anrichten, s svojimi denarji (za)more mnogo.

Vermögen, v. a. u. n., mögen, können, (f. dieses), premoči, zmöci, zamoči, moči, magati (V.); vermögend sein, zmöžin biti, moči, zamoči, moč, oblast imeti; ich vermag nicht geben, ne uterpm dati, no morem, ni mi

moči dati; an zeitlichen Gütern besitzen, premoči; daher vermögend sein, premožin biti; vermögender Mann, premožni mož; bei jemand etwas vermögen, veljati, premoči pri kom; jemand zu etwas vermögen, bewegen, primorati, morati, tako dolgo ga je moral, da ga je primoral; napraviti k čemu, pregovoriti; f. Ueberreden.

Vermögen, das, als eine Fähigkeit im philosophischen Sinne, zmöžnost, (premoštvo V.); moč; Urtheilsvermögen, razsodnost; Ginnerungsvermögen, pomajivost; Kraft, sich zusammen zu ziehen, skeroživost; sich zu bewegen, gibljivost; zu empfinden, čutnost; zu zeugen, rodivnost u. dgl.; f. a. Kraft; zeitliche Güter aller Art, premoženje, (nach and. D. imenje); Gott laßt euch nicht versuchen über euer Vermögen, Bog vas ne bo pustil skušati bolj kakor premorete (flov. Biblüberf.); nach Vermögen arbeiten, po (svoji) moči delati; über sein Vermögen arbeiten, čez nemoč delati, gnati se, (*poln.* z motiko na solnce).

Vermögend, dj., zmöžin, zamožin, mogöcin; vermöglich, premožin, bogat, (začimen, gedr.).

Vermögensheit, die, premožnost, zmöžnost. **Vermögenslos**, adj., brez premoženja; nepremožin, ubog.

Vermögenslosigkeit, die, nepremožnost.

Vermögensabsonderung, die, odločitev, razločba premoženja.

Vermögensbefehntniß, das, napoved, pokaz premoženja.

Vermögensbeschreibung, die, popis premoženja.

Vermögensbestand, -stand, der, stan premoženja, vse premoženje, kolikor ga je.

Vermögenschaft, f. Vermögen.

Vermögenssteuer, die, davek od premoženja.

Vermögensstrafe, die, kazni na premoženji.

Vermögensübertragung, die, prenos premoženja.

Vermögensumstände, pl., premoženje.

Vermögensverwaltung, die, oskerbovanje, uprava premoženja.

Vermöglich, adj., zeitliches Vermögen habend, premožin, začimen, blagovit, bogat; vermöglich, Kräfte habend, močan od močen; philosophisch, zmöžin.

Vermöhen, v. a., stakniti, stikati (od stolarjev).

Vermöhet, adj., z maham obraščen, obrašen, preraščen, prerašen, zaraščen, zarašen.

Vermöhen, v. n., strohjeneti.

Vermörteln, v. a., zamazati.

Vermummten, v. n. u. r., ösemiti, s šemo ali čimur si bodi prikriti, zakriti, nach *Gutm.* u. V. preobraziti (?), auch zalupniti; ganz vermummt, ves zalupljen; ein Kind vermummen, zaviti, da ga ni skor viditi; sich vermummen, ösemiti se, šemati se (*M.*), zalupniti se, zamotati se.

Vermummung, die, näsemlejnje, obšema-nje, zalupnjenje, čudna preobleka, da človeka ni moči spoznati.

Vermünzen, v. a., als Stoff zu Münzen gebrauchen, pokovati, kovati; in Münze verwandeln, v denar prekovati.

Vermuthbar, f. Vermuthlich.

Vermuthen, v. n. u. a., aus Wahrscheinlichkeitsgründen schließen, misliti, domisljati si, nach dem Poln. u. Böhm. domeniti (auch bei Gutm.), domenjati; das habe ich nicht vermuthet, tega si nisim domisljal (V.), tega si nisim bil v svesti (V.), nach And. svest; wer hätte das vermuthen sollen?, kdo bi si bil kaj takega domisljal?; es ist zu vermuthen, daß er kommen wird, menim, da pride, (de bo prišel); es wird vermuthet, menjjo, jur. vze-mať se, domjenja se; man vermuthet, menjjo, menimo, dozdeva se nam; man vermuthet, daß er der Thäter sei, na-nj uklanjajo (b. Gutm. uklonjati), uklepljejo, nanj leti; jemanden vermuthen, d. i. seine Anklage, čakati na koga, pričakovati koga; ich vermuthete heute Besuch, danes dočakujem obiskovavcov, dans čakam obiskovavcov; wer hätte ihn in dem Anzuge vermuthet?, kdo bi si ga bil mislil v taki noši?; f. a. Muthmaßen, Meinen.

Vermuthen, das, misel, dozdevanje; wider Vermuthen, vse drugači, kakor se je mislilo, pričakovalo; allem Vermuthen nach, po verjetnosti, kakor je vsa podoba.

Vermuthlich, adj., dozdeven, misljen, f. a. Muthmaßlich; ade., blezō, boje, malkež (V.), menda, mende, berž ko ne, kakor se mi dozdeva, morda, morde; vermuthlich nicht, javalne (Oberfr.); vermuthlich ist es sein Weib, nicht er selbst, nach V. ne on, njegov duš ti bo.

Vermuthlichkeit, die, dozdevnost.

Vermuthung, die, dozdevek, dozdeva, nach dem Poln. u. Böhm. domenievter, domjenje (Gutm.), domena; f. a. Meinung, Verdacht; die Vermuthung spricht dafür, vze-mať se, da —; aller Vermuthung nach, kakor vse kaže, kakor je vsa podoba, po vsi verjetnosti (serb. po svoj prilici).

Vermuthungsgrund, der, to, zavolj česar, za kar se komu kaj dozdeva, dozdevni vzrok.

Vernachlässigen, v. a., zanemariti, zanemarjati (Gutm. u. V., bei V. auch zne-mariti), v nemar pustiti, puščati, pušati, opustiti, opuščati, opušati, ne marati za —, zamuditi kaj, ne skrbeti za —; sich vernachlässigen (v. r.), ne gledati na se; eine Vorschrift vernachlässigen, ne izpolniti zapovedi.

Vernachlässiger, der, (za)nemarnik (Gutm.), zanemarjavec, zanikernik.

Vernachlässigung, die, nemar, zanemarjanje, zamuda.

Vernageln, v. a., insgemein, zabiti; eine Kanone vernageln, Nägel ins Büchloch treiben, zabiti, zagozditi; ein Pferd vernageln, konja zakovati (V., Gutm. u. in and. R.),

priti mu do živiga z žebelm; vernagelt, zabiti, zakovan, fig. zabiti, betast; f. Einfaltig; er ist nicht so vernagelt, ve, kje kokaš jajca nese.

Vernagelung, die, zabljanje, zagvozdenje, (zagvoženje), zakov.

Vernähen, v. a., durch Nähen verbrauchen, positi; z. B. allen Zwirn vernähen, vse niti positi, posivati; das Geld in den Kleidern vernähen, denar v oblačila zasiti, zasivati; sich vernähen (v. r.), zmotiti se pri šivanji.

Vernähierung, f. Landseite.

Vernämlichen, f. Identificiren.

Vernarben, v. n., zaraniti se, zaraščati se, zarašati se, zaceliti se, celiti se, zahrastiti ob. zakrastiti, hrastiti se, z brazgotino pokriti se; v. a., zaceliti.

Vernarbung, die, zacelitev, zrast; f. a. Narbe.

Vernarren, v. n., zum Narren werden, ohnoret, ostermeti; v. a., auf thörichte Art verbringen, z. B. das Geld vernarren, denar potreknati (? V.), po neumnem zatratiti, zapraviti; v. r., sich in etwas, in eine Person vernarren, zatelebat se, zatrapiti se (V.), zaklamiti se (V.), zazijati se, slepo zaljubiti se; vernarret da stehen, zazijati se.

Vernaschen, v. a., mit Naschen verschwenden, sein Geld, zasladkariti, zalizati, zapraviti ali potratiti na sladkarije, na slasnice; vernascht sein, f. Naschen, Naschhaft.

Vernebeln, v. a., zamegliti.

Vernehmbar, adj., glasen, slisen.

Vernehmbarkeit, die, slisnost.

Vernehmen, v. n. u. a., mit Bewußtsein anhören, zaslišati, slisati, poslušati, začuti, čuti; Jemandes Stimme, zaslišati in spoznati glas oij; das Thier vernimmt den Jäger, zvér čuti lovca (čutiti); so viel als verstehen, razumeti; daß keiner vernehme des Andern Sprache, da eden drugiga ne bodo razumeli; Jesus aber vernahm ihre Gedanken, Jezus pa je vedil njih misli; jemanden vernehmen, d. i. gerichtlich verhören, zaslišati, zasliševati koga, izprašati, izpraševati, (russ. doprašivat, poln. słuchać, przesłuchiwać); den Schall empfinden, čutiti, slisati; Noe vernahm, daß das Wasser gefallen war, Noe je zvedil, da so vode oteklo z zemlje; durch das Geruch erfahren, slisati, zvediti, čuti; jemanden zu vernehmen geben, komu povedati; sich vernehmen lassen, oglašiti se, spregovoriti; sich vernehmen mit jemand, dogovoriti se s kom.

Vernehmen, das, die Handlung des Vernehmens, poslušanje, slisanje; das Vernehmniß, das gute Vernehmen, zloga, zloznost, prijatelstvo; das schlechte Vernehmen, razpertsje, jeza, neprijatelstvo; im guten Vernehmen mit Jemanden stehen, prijatel biti, dobra sta si, prijatla sta; dem Vernehmen nach, kakor govorē, kakor pravijo, kakor so glasi, slisi; f. a. Einvernehmen, Einverständnis.

Vernehmlich, adj., f. Vernehmbar; eine

sehr vernehmliche Aussprüche haben, prav razločno besedo imeti, govoriti.

Vernehmlichkeit, die, razločnost, razumljivost.

Vernehmung, die, gerichtliche, zaslišba, zaslišanje, izpraševanje.

Vernehmungsschrift, die, zapisnik.

Verneigen, sich, v. r., ukloniti se (V.), prikloniti se, uklanjati se, priklanjati se, pripogniti se, pripogibati se.

Verneigung, die, priklon, poklon, (naklon).

Verneinen, v. a., odkimati, odmajati z glavo, otresti z glavo, odgovoriti, reči: ne; reči, da ne, zanikati, nikati kaj, odnujati (V. ?), odreči, odrekovati, utajiti, tajiti (lengnen); im verneinenden Falle, v nasprotnem primeru; ko bi tako ne bilo (če bi ne prišel, ne plačal itd.); verneinender Satz, (za)nikaven stavek; verneinende Bedingung, nikaven pogoj.

Verneiner, der, nikavec, odrekovavec, odkimavec.

Verneinung, die, odrek, nik, nikanje, taje, nikanen rek, stavek.

Verneinungsſatz, der, nikavni stavek.

Verneinungsweise, adv., nikaje.

Verneinungswort, das, nikavna, nach V. odnujna beseda, nikavnica.

Verneuen, **Verneuern**, v. a. u. r., ponoviti, ponavljati, prenoviti, prenavljati; f. a. **Erneuern**, **Verjüngen**.

Vernichten, v. a., razdjati, ugonobiti, pogonobiti, gonobiti (V., von lebenden Wesen), uničiti †, uničevati, ukončati, pokončati, končati, pokončevati, zapraviti, zatreti, izkoreniniti, podreti, v nič, na nič pripraviti, izbrisati; f. a. **Unterdrücken**; er kann dich vernichten, pogubiti, končati te more.

Vernichtenswerth, **Vernichtenswürdig**, adj., pokončevanja vreden.

Vernichter, der, uničevavec, pokončevavec.

Vernichtung, die, uničenje, pokončevanje; Vernichtung eines Vertrages, overžba (V.).

Vernichten, v. a., die Zeit, zakimati, zakinkati (ves čas).

Verniedlichen, sich, v. r., f. **Ausputzen**, sich, (lepši narediti, kakor je).

Vernieten, v. a., befestigen, zanetati*.

Vernüchtern, sich, v. r., oteščati se, otešati se, ogrešiti se.

Vernunft, die, das Vermögen der Seele, den Zusammenhang der Dinge einzusehen, (ratio), eig. um, gewöhnlich auch pamet (f. die Bemerkung unter Gedächtniß; nach Vuk ist pamet neben Gedächtniß, a. Verstand, Klugheit, um caruje, a pamet imaju i sve životinje); der Vernunft gemäß, po pameti; der Vernunft zuwider, zdravimu umu, pameti nasproti; seine Vernunft brauchen, anwenden, ihr folgen, delati, obračati, ravnati, storiti, obertiti umno, po umu, po pameti; f. a. **Verstand**; zur Vernunft kommen, uma zavediti se.

Vernunftmäßig, adj., pametno, umu, pameti podobno.

Vernunftbedingung, die, pogoj, potrebnost po umu.

Vernunftbegabt, f. Vernünftig.

Vernunftbegriff, der, umek†, zapopadek, misel iz goliga uma, umoizvirna † misel, ideja.

Vernunftbeweis, der, umni dokaz.

Vernunftfelei, die, modrovanje.

Vernunftfein, v. n., modrijaniti, modrovati. (nach Gutem. ume zbirati, razumovati).

Vernunftfähig, f. Vernünftig.

Vernunftforscher, f. Philosoph.

Vernunftgebot, das, umna, po umu prejeta zapoved.

Vernunftgebrauch, der, ravnanje po umu.

Vernunftgemäß, adj., umu, pameti primeren, po umu.

Vernunftgeſetz, das, postava umna, po umu, pameti prejeta.

Vernunftglaube, der, umna, na um operia vera.

Vernunftgrund, der, umni, iz uma izvirajoči vzrok.

Vernunftgrundsatz, der, umno vodilo.

Vernünftig, adj., umen, auch pameten; weise, moder; vernünftig werden, dobiti um, pamet, spametovati se, priti k pameti; der Mensch ist ein vernünftiges Geschöpf, človek je umna stvar, ima um, pamet; du bist wohl nicht vernünftig, daß —, pač si malo moder —.

Vernunftigkeit, die, umnost, pametnost.

Vernunftklar, adj., (umu) jasen, očiten.

Vernunftkraft, die, Vermögen der Vernunft, um, umnost, moč uma.

Vernunftkrank, f. Ganscheil.

Vernunftkunst, f. Logik.

Vernunftleben, das, umno, pametno zivljenje.

Vernunftlehre, f. Logik.

Vernunftleher, der, amoslovec†.

Vernunftler, der, modrijaš, modrijan, modrovavec.

Vernunftlerin, die, modrovavka, modrijanka.

Vernunftlich, adj., umljiv.

Vernunftlos, adj., nespameten, brezumen, brezpameten.

Vernunftlosigkeit, die, nespametnost, brezpametnost, brezumnost.

Vernunftmäßig, f. Vernunftgemäß.

Vernunftmäßigkeit, die, pametnost, umnost.

Vernunftspflicht, die, dolžnost po umu, iz uma.

Vernunftpredigt, die, pridiga iz goliga uma.

Vernunftrecht, das, umno pravstvo; f. a. **Naturrecht**.

Vernunftreligion, die, vera na goli um operia, umovestvo†.

Vernunftsatz, der, stavek iz uma.

Vernunftschluß, der, sklep (po umu); Vernunftschlüsse machen, sklepati (po umu).

Bernunftspruch, der, umni izrek.
Bernunftstaat, der, umna deržava.
Bernunftstier, das, umna žival.
Bernunftvoll, adj., preumen, poln uma, ves umen, zgoli um (ga je).
Bernunftwahrheit, die, resnica na um operta.
Bernunftwesen, das, umno bitje.
Bernunftwidrig, adj., umu, pameti nasproten.
Bernunftwissenschaft, die, umoznanstvo, filozofija.
Bernützen, f. **Abnützen** (ganz).
Veröden, v. n., öde werden, osamotiti, pustinja, pustoba postati, pušča, puša biti; etwas veröden lassen, zapustiti, pustiti v samoti; v. a., öde machen, opustositi, opustotiti, v puščo, pušo pustiti, v pustinja, v pušcavo, pušavo spreobrniti; verödet, pust, opuščan, opuščen; üppige Felder sind jetzt verödet, (nekdanje) tolste polja so zdaj gola pušča, puša.
Veröder, der, pustosivec.
Verödung, die, pustota, (o)pustošenje, pušča, puša.
Veroffenbaren, v. a. u. r., f. **Offenbaren**.
Veröffentlichen, v. a., razglasiti, razglasati, razznaniti, na znanje dati, dajati, med ljudi dati, na svetlo dati, na glas dati (kroat.).
Veröfftern, v. a., večkrat ponavljati.
Veröffterungswort, das, ponavljavni glagol.
Veröfen, v. a., pomazati z oljem.
Verolmen, f. **Verfaulen**.
Verordnen, v. a., als Herr die Handlungen Anderer feierlich ordnen, nach V. u. dem *Serb.* u. *Böhm.* narediti, narejati, auch ukazati, ukazovati; vom Erblaffer, in einem Testamente verordnen, naročiti, naročati; befehlen überhaupt, ukazati, ukazovati, veleiti, vele-vati, za ukazati, za ukazovati; bestimmen, ustanoviti, stanoviti, ustanovljati; der Arzt verordnet dem Kranken, zapisati, reči, naj vzame, stori, *russ.* prepisati; alle übrige seit ist von Gott verordnet, vsaktero oblast je Bog postavil; welche er aber verordnet hat, die hat er auch berufen, ktere je pa odločil, to je tudi poklical (*Nöm.* 8, 30, *slav.* Bz. belübersejgung).
Verordner, der, narednik, ukazavec.
Verordnete, der, Bevollmächtigte, odbravec, pooblaščenec.
Verordnung, die, der obrigkeitliche Befehl, ukaz, naredba (*Vuk*), nach V. nared; eine Verordnung erlassen, na svetlo dati, izdati naredbo, ukaz.
Verordnungsmäßig, adj., po ukazu, po povelji, po naredbi, primeren ukazu.
Verordnungsweg, der, im Verordnungswege, ukazamat, po ukazu.
Verorten, v. a., izbirati si.
Verpachten, v. a., v zakupf, v štant* ali arendo* dati, dajati; f. a. **Pacht**.
Verpächter, der, zakupodavec.*
Verpächterin, die, zakupodavka*.

Verpachen, v. a., f. **Einpachen**; sich verpachen, ves zaviti, zamotati se v oblačila, v plašč; na nepravi kraj spraviti; založiti kam.
Verpacher, der, nalagar, nakladnik, nakladavec.
Verpallisadiren, v. a., obkoliti (V.), ograditi s kolmi.
Verpallisadiring, die, ograja s kolmi, ostrog (*böhm.*), ohlodje (*M.*).
Verpan(t)schen, v. a., zabloditi.
Verpanzern, v. a. u. r., z oklopam pokriti, obdati koga, se.
Verpanzerter, der, oklopnik.
Verpappen, f. **Verplandern**.
Verpappen, v. a., poklejati.
Verpaissen, v. a., zamuditi, ne koristiti se (?), ne poprijeti se priliko, zapozniti se, izgubiti pravo priliko; im *Spiele*, opustiti, nach V. memo pustiti, memo puščati, pušati.
Verpafen, v. a., zamazati, zabrazdati.
Verpechen, f. **Verpichen**.
Verpeilen, v. a., meriti globočino dna pod vodo.
Verpelzen, v. a., v kozuh, kozuhovino zaviti.
Verpersönlichen, f. **Personifiziren**.
Verpesten, v. a., okužiti, kuziti; verpestet, adj., okuzen u. kuzin.
Verpetchiren, **Verpetchasten**, f. **Verpetcheln**.
Verpfählen, v. a., obkoliti, koliti, s kolmi obiti, ograditi.
Verpfählung, f. **Pfahlwerk**.
Verpfänden, v. a., zastaviti, zastavljati, v zastavo dati; (*mont.*) zvezati, vezati.
Verpfänder, der, zastavnik, zastavljavec.
Verpfändungsinstrument, das, zastavno pismo.
Verpfiffern, v. a., zu sehr pfeffern, preopprati, preostupati; fig. ugreniti, greniti, preveč zasoliti, predragu ceniti.
Verpfeifen, v. a., prepiskati, prečvižgati, z žvižgam odganjati.
Verpflanzen, v. a., presaditi, presajati; Einwohner verpflanzen, preseliti, preseljevati, seliti, fig. prenesti, prenašati.
Verpflanze, der, presajavec.
Verpflanzung, die, presad, presajanje, preseljevanje.
Verpflegen, v. a., hrano, živež in kar je treba, vso potrebo dati, dajati komu, živiti, rediti koga, skrbeti za koga, oskerbeti, oskerbljevati, v red djati, devati; f. a. **Pflegen**.
Verpfleger, der, oskerbnik, rednik, hranivec.
Verpflegsz, in *Pßgn.*, oskerbni.
Verpflegsam, das, oskerbni ured.
Verpflegscontract, der, pogodba za preskerbovanje, oskerbna pogodba.
Verpflegsmagazin, das, oskerbovavnica*.
Verpflegswesen, das, oskerbstvo*.
Verpflegte, der, hranjenec, rejnec.
Verpflegung, die, živež, hrana, presker-

bovanje, postrežba, zderževanje; f. a. Unterhalt.

Verpflegungsanstalt, die, preskerbovavnica.

Verpflegungsgeld, das, denar za hrano, za živež.

Verpflegungshaus, f. Verpflegungsanstalt.

Verpflegungsteuer, die, Servicengeld, živnina†, miznina†.

Verpflegungswesen, das, preskerbstvo, oskerbstvo†.

Verpflichten, v. a., zvezati, zavezovati, vezati koga, dolžnost nalagati komu; verpflichtet sein, dolžin, zavezan biti; mein Amt verpflichtet mich dazu, po svojem uredu imam to dolžnost; sich eidlich verpflichten, s prisego zavezati se; der Verpflichtete, zavezaneec; einen Beamten verpflichten, zapriseči, v prisego vzeti, jemati; f. a. Verbinden.

Verpflichteter, der, zavezovavec, zaprisonavec.

Verpflichtung, die, zaveza, dolžnost; eidsliche Verpflichtung, zaveza po prisegi.

Verpfänden, v. a., s hodi ograditi, (zahlodjati *Gutsm.*), zamozničiti; f. a. Verpfählen.

Verpflegen, v. a., zaplužiti, zaorati, napeno orati.

Verpfropfen, v. a., pocepiti, napeno cepiti.

Verpfünden, v. a., s prebendo providiti, f. a. Verpflegen.

Verpfündung, die, prebenda*, živež.

Verprühen, v. a., skaziti, spakedrati, pohabiti, skvariti, pokvariti, napak spalčiti, da ni podobno ničemur; f. a. Prühen.

Verpichen, v. a., zasmoliti, posmoliti, smoliti, s smolo zakapati, zasmaljati; auf etwas verpicht sein, f. Erpicht.

Verprügeln, v. a., premazati, zamazati.

Verpläppern, v. a., zapluskati, zaklempetati; sich verpläppern mit Jemand, specati se s kom, zatelebat se.

Verpflanzen, v. a., opaziti, zaplankati.

Verplappern, f. Verplandern.

Verplätschern, f. Verpläppern.

Verplätsen, v. a., zaploskati, zapleskati, popokati.

Verplandern, v. a., mit Pländern verbringen, zablebetati, zaklobodrati, s blebetanjem pregnati; sich verplandern, ausplandern, izblebetati, izblekniti, kar bi bilo molčati.

Verplessen, v. a., den Hund, preplašiti, izplašiti.

Verplempern, Verplumpen, v. a., poplunkati.

Verprübeln, sich, v. r., ponižati se k prostima ljudstva.

Verpochen, v. a., prepokati, z buhanjem odgnati.

Verpöfeln, v. a., presoliti, da ni za jed.

Verpölkern, v. a., zarobaniti, zašariti, presundrati.

Verpönen, v. a., bei Strafe verbieten, pod

kaznijo, s kaznijo prepovedati, prepovedovati.

Verpönnung, die, prepoved pod kaznijo.

Verprägen, v. a., vermutzen, pokovati v denar.

Verprasseln, v. n., pokljuje zgoreti, zginiti.

Verprassen, v. a., zažreti, požreti, v gostijah in pojedinah zatratiti, potratiti, zaje-dati, skozi gerlo pognati, zapraviti, zapravljati z jedjo in pitjem, zamoževati; f. a. Prassen.

Verprassen, das, potrata z jedjo in pitjem.

Verprasser, der, f. Prasser.

Verprellen, v. a., ein Raubthier schüchtern machen, daß es nicht wieder in die gelegten Eisen gehen will, odplašiti, odstrašiti.

Verpressen, v. a., prevec ali napeno stiskati in skaziti.

Verproben, v. a., potrošiti za poskušnje.

Verprobianfiren, v. a., z živežem, s hrano preskerbeti, providiti, založiti, zalagati, zakladati koga, se z živežem.

Verprobianfirung, die, založba, zakladanje z živežem.

Verprozeßiren, v. a., zapravdati, v pravadah izgubiti.

Verprügeln, v. a., s tepenjem odpraviti.

Verpuffen, v. a., po gixlosti zapraviti.

Verpuffen, v. n., mit einem dumpfen Schalle sich entzünden und abbrennen, s pokam užgati se, pokniti, pokati, nach V. puhnti, razpuhniti; v. a., auf solche Art abbrennen lassen, viel Pulver verpuffen, popokati, postreljati dokaj smodnika; v. r., sich verpuffen, einen Fehler begeben, im Reden sagen, was man nicht sollte, zabalestrati, zahlomedrati, zakolestrati, es izblekniti kaj po neprevidnem.

Verpuffung, die, vnetje s pokam.

Verpulvern, v. a., v prah spreoberniti.

Verpunscheln, v. a., zapuncati, zapunšati (dokaj dnarjev).

Verpuppen, sich, v. r., sich in eine Puppe verwandeln, zapresti, zamotati, zaviti se v zapredek ali mešček (od gosencie), zasančiti se (V.?).

Verpuppung, die, Nymphe, tradlo (*Medc.*).

Verpurren, f. Verstopfen.

Verpusten, f. Verweilen, Ansrähen.

Verpuszen, v. a., zamazati, fig. zapraviti, zadajati.

Verquackeln, f. Verthun.

Verquacksalbern, v. a., mazačem zdati, zdajati.

Verqualmen, v. n., skaditi so.

Verqueden, v. n., zarasti se, zarašati se; verquedte Acker, s pirnico zarašene njive, zapirjene njive, zaplevljene njive.

Verquellen, v. n., napeti se, zabrenkniti, zabrekni, nabuhniti; eine Thür ist verquollen, durch Rässe so ausgedehnt, daß sie sich weder auf- noch zumachen läßt, vrata so napete, so se napele; das Getreide, Heu verquillt, nach V. kito, merva odvolgne;

verquellen lassen, zamočiti, namočiti, da se napne.

Verquiden, v. a., f. Amalgamiren, z živim srebram pobeliti, poživosrebiti f.

Verquisen, **Verquasen**, v. a., potratiti, zaješiti.

Verrainen, v. a., omejiti, mejiti, ograditi, ograjati, graditi.

Verrammeln, **Verrammen**, v. a., zadelati, zadelavati, z zatolčenimi koli založiti, z naneseno perstjo zalaviti, zaberložiti (*Ravn.*), zagradiati, zariniti (*Gutsm.*); *verrammelt am Geiste*, zabiti.

Verrammelung, die, zagrada, zadelovanje, zalaganje; f. a. *Hinderniß*.

Verrauen, *sich*, v. r., vjeti se, sprijemati se, zrasti z ročicami, z vilicami.

Verrauzen, v. a., das Bett verrauzen, durch ungesegene Bewegungen verderben, razriti, razkomajšati, razkopati posteljo.

Verrasen, v. n., obrasti se, zarasti se s travo, obraščati se, obrašati se, zaraščati, zarašati se, zarasti se; den Acker verrasen lassen, pustiti njivo, da se zaraste, njivo pustiti v ledino; aufhören zu rasen, iznoroti, izdivjati se, onemoči od divjanja in potihniti.

Verrasseln, v. n., (od rožljanja) izgubiti se, potihniti.

Verrath, der, izdaja (*Gutsm.*), izdajanje, izdajstvo; einen Verrath an Jemand begehen, izdati koga.

Verrathbar, adj., izdajljiv.

Verrathen, v. a., in der Absicht zu schaden, dem Feinde überliefen, izdati, izdajati; einer unter euch wird mich verrathen, eden vas me bo izdal; den Thäter der Obrigkeit verrathen, ovaditi, ovajati, (*serb.* odati); zu erkennen geben, razodeti, razodevati, odkriti; deine Sprache verrath dich, beseda, izreka, jezik te razodeva, besser oja, po besedi se ti vidi; ein Geheimniß verrathen, skrivnost razodeti, povedati komu; er verrath Anlangen, kaže dobro glavo, da je dobriga spomina.

Verräther, der, izdajnik (*Jamb.* u. *Vuk*), izdajavec; an jemanden zum Verräther werden, izdati koga; das Auge ist der Verräther des Herzens, v obeh se vidi, kar serce želi.

Verrätherei, die, izdaja, izdajstvo, izdajanje, izdajavstvo, izdajavsko delo.

Verrätherin, die, izdajnica (*Vuk*), izdajka.

Verrätherisch, adj., izdajavsk, izdajin, goljufen, zapeljiv.

Verräthlich, f. **Verrathbar**, **Gefährlich**.

Verräthseln, v. a., spreminiti v uganko.

Verrachen, v. n., izkaditi se, izdimiti se; f. a. *Verdampfen*, *Verflüchtigen*, *sich*; etwas verrachen lassen, z. B., eine Speise, na stran postaviti, pustiti, da se izkadi, pohladi; seine Hitze hat sich verracht, ohladil se je, ugnal se je, unesel se je; vom Weine, izdisati se, duh zgubiti; vom Weine, auch *sich* verrachen, (v. r.), izvotreti

(*Gutsm.*), *serb.* izvotriti (als v. n.), auch izvešiti se; verrachte Häuser, okajene, zakajene, od dima černe hiše; vom Tabak, hitro izkaditi se, pogoreti; v. a., viel Tabak verrachen, pokaditi, popiti, popuhati dokaj tabaka; viel Geld verrachen, mnogo denarjev zakaditi, zapiti (s tabakam).

Verräuchern, v. n., okaditi se; verräuchert, okajen, zakajen; v. a., pokaditi (dosti kardinale robe).

Verräumen, v. a., durch Räumen verlegen, založiti, zašariti, zadjati med šaro.

Verrauschen, v. n., odvršati, odšumeti, prešumeti, šumeč, versöch zglubljati se, prehajati, miniti, potihniti; f. a. *Vergehen*.

Verrechnen, v. a., mit in Rechnung bringen, všteti, prišteti, vrajtati, zarajtati, zaračunati, zarajtovati, v račun vzeti, postaviti, zapisati, priračunati; verrechnender Kellner, točnik na vérne roke; Rechnung legen, zu Jemandes Hand verrechnen, dati račun ali rajtengo od česa; mit Jemand (als v. n.), račun ali rajtengo delati, imeti; v. r., *sich* verrechnen, ušteti se (im Zählen fehlen), prerajtati se, preračunati oder preračunati se (*Gutsm.*), v računu ali rajtanji zmotiti se, nach V. zarajtati se (?), nach (*Gutsm.*) v računu preleteti se; *sich* mit Jemand verrechnen, obrajt imeti, račun delati s kom.

Verrechnung, die, zarajt, obrajt, vätev, prištev, zarajtovanje, pomota v računu; gegen Verrechnung Wein zum Ansfchenken geben, na vérne roke dati; in Verrechnung stehen, račun dajati.

Verrechnungsfunde, die, nauk, kako račune sostavljati, delati.

Verrechnen, v. a., verprozeßiren, zapravdati.

Verreden, v. n., die Glieder von sich strecken und sterben, stegniti se, gagniti, gagati, cerkniti, cerkati, cepniti, cepati, (*böhm.* scipnouti), krepniti (*Gutsm.*), krepati (auch *ital.* neben der Bedeutung von *Verstehen*); nach einander verreden, pocerkati, pocepati, pogagati; v. a., pretegniti, zategniti, prekreniti, prekretati.

Verreden, das, cerk(anje), pocop, gaganje.

Verreden, v. a., etwas verreden, *sich* selbst geloben, es nicht wieder zu thun, z. B., das Spielen verreden, igri odreči se, igri odpovedati, zagovoriti se, zareči se, da ne bo več igral; v. r., *sich* verreden, besser, *sich* versprechen, ich habe mich verredet, zagovoril, zarekel sim se, zareklo se mi je (V.), nach M. jezik mi je spodletel.

Verregnen, v. n., oddežiti, oddežovati, dež se je naveličal, je nehal iti.

Verreiben, v. a., dobro zmeti, zmleti, streti, vse pometi, pomleti, izribati; f. a. **Verreiben**.

Verreisen, v. a., einem eins, privezniti, prisloniti, pritisniti komu zausnico, počiti koga, segniti koga.

Verreisen, v. n., in die Ferne reisen, oditi,

odriniti, po svetu oditi; nach Berlin verreisen, v. Berlin oditi, odpraviti se; er ist verreiset, zdom(a) je, ni ga doma; v. a., durch Reisen verzehren, zapopotovati; viel Geld verreisen, dovolj denarja zapopotovati; zubringen auf Reisen, prehoditi, prepotovati (n. pr. vse leto).

Verreisen, v. a., mit Reisen umstellen, z vejicami obtakniti, oblikati, pregraditi pri ptičjih nastavah, auch ograsiti (V.).

Verreisen, v. a., raztergati, potergati (doka) oblačiti, *fig.* f. Verarbeiten (einen).

Verreisen, v. a., viel Geld, die Zeit verreisen, mnogo denarjev zajezdariti, prejezdariiti (ves čas), z ježo pregnati, preganjati, odpravljati; v. r., zaiti na konji, zajezditi (?).

Verreisen, v. a., durch Reisen verführen, zvabiti, zmikati, zmamiti, zapeljati, zapehlevati.

Verreisen, v. a., izviniti, viniti, (bei *Gutm.* izviti, izganiti, premakniti, nach dem *Russ.* u. *Poln.* izvinhati, izvihat, *serb.* uganiti); verrenktes Glied, izvinjeni ud; ausgehen, ausgehen, izpahniti, izplečiti.

Verrenkung, die, izvinjenje, izpahnjeje, (nach dem *Russ.* izvih).

Verrennen, v. a., zaskočiti; einem den Weg verrennen, presekati, nach V. preteči komu pot, komu pot prekositi, zaskočiti; einem die Thür, den Zutritt, das Thor verrennen, komu dari, vrata zariniti, ubraniti, braniti, da ne more blizo; predirjati (ves čas).

Verriichten, v. a., vollbringen, opraviti, opravljati, dodelati, zveršiti, zverševati (*altsl.* s'vršiti); viel zu verrichten haben, mnogo, veliko opravil(a) imeti; Rothdurft verrichten, svojo potrebo opraviti, iti zavolj sebe; bei den Jägern, ein Jagen verrichten, mit dem Juge umstellen, nach V. lov omrežiti; Kanonen verrichten, napeno nastaviti, napak postaviti, meriti.

Verriichter, der, opravljavec.

Verrichtung, die, Geschäft, opravilo, opravek; Wert, Thun, delo, djanje; die Handlung des Verrichtens, opravlanje; das hindert ihn an der Verrichtung seines Amtes, to mu brani opravljati svojo službo.

Verriechen, v. n., auch Verriechen, sich, v. r., izdišati se, izvešiti se, izvetreti (vom Wein, *Gutm.*), prijetni duh izgubiti; f. a. Verderben.

Verriegeln, v. a., zapahnniti, zataknniti, zatikati, zariniti, *böhm.* zasunouti; Thür und Thor verriegelt finden, duri in vrata zapahnjene najti; im Kopfe verriegelt, top, topoglav.

Verriegelung, die, zapahnjeje.

Verriechen, v. n., razcerljati se na —.

Verrinden, v. n., spremeniti se v lub, v skorjo.

Verringeru, v. a., der Zahl, dem Werthe nach geringer machen, znižati, ponizati, nižati, pomanjšati, manjšati, odvzeti, jemati, nach M. oehkotiti.

Verringerung, die, zmanjšanje.

Verrinnen, v. n., izteci, preteci, poteci, auch izteci se; die Zeit verrinnt, čas hiti, teče.

Verrist, *adj.*, (*mont.*) prekopan.

Verrötheln, v. n., izhropsti, izgerčati, izgergrati, horniti in umreti, nehati hropsti, gerčati.

Verröllen, v. a., odvaliti se, odtakljati se, valuckati se proč; *fig.* preiti, preteci, miniti.

Verrosten, v. n., zarjaveti; verrostet, zarjavel, rjav (gewöhnl. rjavav *gesch.*).

Verröthen, f. Versaufen.

Verrucht, *adj.*, (aus dem veralteten *Reim.* verruchen, nicht achten), hudoben, malopriden, brezbozen, boganeroden, preklet, peklenk, progresin, spačen, v hudobi zakerknjen ali zaterjen (*Gutm.*), nevreden; verruchte That,prehudobno, gerdo delo.

Verruchtheit, die, hudobija, malopridnost, hudobno, brezbožno delo.

Verrücken, v. a., aus der gehörigen Lage rücken, premakniti, premikati, premestiti, preganiti, odmakniti, predjati, prestaviti, presaditi; jemanden den Kopf, den Verstand verrücken, komu glavo, um smešati, prekrečiti, zmesi, zmotiti, strapiti, trapiti; verrückt sein, prismuknjen, nor biti, zmoten, zmočen, terčen, izgubljen v glavi.

Verrückt, *adj.*, f. Verrücken.

Verrücktheit, die, das Verrückthein, smešnost, zmotenost, zmočenost, norost.

Verrückung, die, premik, premikanje.

Verruf, der, slabi glas.

Verrufen, v. a., in üblen Ruf bringen, razvpiti koga, razkričati, razglasiti, razglašati, raznesti, raznašati, ogovarjati; eine Münze verrufen, denar preklicati; verrufenes Geld, preklicani denar, (in *St.* povegran denar?)

Verrufen, das, razvpitje, razglašanje.

Verrufen, *adj.*, razvpit, razglašen, razkričan, slabiga glasa.

Verrühren, v. a., zamesiti, pomesiti.

Verrunzeln, v. n., izgerbiti se, izgerbančiti se, nagerbiti se, ovrapati se (*Gutm.*), vrapiti se (*St.*).

Vers, der, versta v pesmi, *vers.* *russ.* stih (*griech.*); *dim.* verstica; in Versen schreiben, pesme, verse pisati, verse delati, pesme skladati; Verse machen, pesme skladati; in der Bibel, versta, odstavek.

Versäuen, v. a., odmérjati v vreče; v. r., uesti, usedati se, običati, ovezniti se (*angebl.* in *St.*).

Versäen, v. a., posejati, posevati, napeno sejati, zasejati.

Versagen, v. a., versprechen, obljubiti, obreči, obetati; die Tochter ist schon versagt, hoi je že obljubljena; f. a. Engagiren; erklären, daß man etwas nicht thun, aber zulassen wolle, odpovedati, odpovedovati; abschlagen, odreči, ne privoščiti, ne privoščiti; f. a. Verbieten; v. n., vom Gewehr, odpovedati, ne dati ognja, ne zazgati se, po-

goreti na prašnici; die Füße verfagen mir, noge so mi odpovedale, mi odpovedujejo; die Zustimmung verfagen, odvirati.

Verfagen, das, obljubljenje, odpoved, odpovedovanje.

Verfägen, v. a., požagati, zažagati.

Verfalschen, v. a., pomazati, potrositi za maže, mazila.

Verfalschungsstabe, der, velika, začetna čerka.

Verfälschen, v. a., presoliti, preosoliti, preveč soliti; verfälschen sein, preslan biti, pre-soljen; jemanden die Freude verfälschen, ugre-niti, skaziti, skerhati komu veselje, zagre-niti; sich die Suppe verfälschen, zameriti se; f. a. **Verbittern**, **Verleiden**.

Verfammlen, v. a., zbrati, zbirati, nach dem *Serb.* auch skupiti, skupljati, (skup) sklicati, skup spraviti; zu den Vätern ver-fammlt werden, (bibl.), umreti; v. r., sich verfammlen, zbrati se, zbirati se, sniti se, shajati se; sie verfammlten sich, sešli ali sošli so se; die Verfammlten, zbrani, zbranci.

Verfammler, der, zbiravec, skupljavec.

Verfammlung, die, zbor, shod, nach dem *Serb.* skupščina, auch sastanek, (nach V. a. združek ljudi), stičina (*Hicig.*).

Verfammlungshaus, **Verfammlungslo-cale**, das, shodnica, zbornica.

Verfammlungsmitglied, das, zbor-nik †.

Verfammlungsort, **Verfammlungsplatz**, der, zbirališče, zbirališe, shajališče, shajališe.

Verfammlungs-saal, der, zbornica (sala).

Verfammlungstag, der, zborni, shodni dan.

Verfanden, v. a., mit Sand anfüllen, über-schwemmen, s peskam zasuti, zasipati, (nach V. a. zapeščeniti); v. n., s peskam zasuti se, zasipati; der Fluß ist ganz verfandet, potok je ves s peskam zasut; die Wiesen verfan-den lassen, pustiti, da voda peska nanese, nasuje na travnike, da jih s prodam in peskam zasuje, zašari, zapahne.

Verfandung, die, zasipanje, zasip, (nach *Zal.* zaklec, zabrodje (?); prod, sipina.

Verfäustigen, f. **Verfaustigen**.

Verfäut, die, vers, versta versov; in jam-bischen Versen, v jambischen versih.

Verfäutlich, f. **Beweglich**, **Gewandt**.

Verfäutlein, v. a., napak sedlati (za-sedlati).

Verfäut, der, überhaupt, zastava, zastavlja-nje; das Metall, mit welchem das Zinn ver-fäut wird, primes (a).

Verfäutamt, das, zastavljavnica, zastavna hiša.

Verfäutzettel, das, zastavni list.

Verfäubern, v. a., do dobrija olikati, ugla-diti, ocediti, ocediti, posnažiti.

Verfäuben, v. n., umazati, onesnažiti se (kakor svinja); v. a., posvinjati.

Verfäubern, v. n., sauer werden, skisati se,

kisati se; im Amte verfäubern, zarjavoti, ostaroti brez napredka v kaki službi.

Verfäubern, v. a., zu sauer machen, preki-sati, okisati, okisliti, prekvasiti; fig. f. a. **Verbittern**, **Verleiden**.

Verfäufen, v. a., zapiti, zapijanečvati, za-lokati; v. n., verlossen sein, pijanec biti, pijana goba biti; ein verlossener Mensch, pijanec.

Verfäumen, v. a., zamuditi, muditi, za-mujati (v. a.) kaj, auch zakasneti (v. n., sich verspäten), auch zakasneti se, (nach dem *Poln.* auch zapozniti se); vernachlässigen, zanemarieti, v nemar pustiti, zaleniti; den Gottesdienst verfäumen, duhovno opravilo, sv. mašo, Božjo službo muditi; ich will dich nicht verlassen noch verfäumen, (Gbr. 13, 5), ne bom stopil od tebe, in ne bom te zapustil.

Verfäumniß, das, (auch die), **Verfäumniß**, zamuda, zamudek, (zakasnenje); für sein Verfäumniß hasten, dajati odgovor za za-mudo; f. a. **Vernachlässigung**, **Verlust**; durch Verfäumniß der Zeit, čas zamujaje.

Verfäunig, die, posetev, posevek, posev.

Verfäuneln, v. n., zgubiti se sumljaje, potihnuti.

Verfäuben, der, sklad versov, nach dem *Russ.* stopozlaganje †.

Verfäuben, v. a., postergati (vse), za-stergati.

Verfäuchern, v. a., zakapčevati, zabaran-tati; f. a. **Schäuchern**.

Verfäuchen, v. a., jemanden etwas ver-fäuchen, zu etwas verhelfen, komu k čemu pomoči, pomagati, komu kaj napraviti, pri-skerbeti, pribaviti, (*kroat.*) na roko dati, prinesiti, dobiti koga k čemu; verfäuche dir das, omisli si to; Recht verfäuchen, pravico storiti, delati; verfäuche mir Zutritt bei ihm, izdelaj, naredi, napravi, da smem k njemu; verfäuche mir einen Käufer, najdi, pripelji mi kupca; Geltung verfäuchen, napraviti, da kaj obvelja, (veljavo zadobi); er verfäuchte sich endlich Gehör, na zadnje je bil uslišan; im Testament vermachen, (veralt.), f. **Ver-machen**.

Verfäufung, die, dobljenje, priskerblje-nje, priprava; f. übr. das Zeittv.

Verfäulern, v. a., prenorčevati pre-slamarniti.

Verfäulen, v. a., obiti, opažiti steno, nasaditi (nozič); v. n., vom Weine, f. **Verräuchen**.

Verfäullen, v. n., f. **Ersticken**; zgubiti, zgubljati se (od glasa), potihnuti; f. a. **Verstossen**.

Verfäulung, die, oboj, opaž.

Verfäulichkeit, die, sramožljivost, sra-mežljivost.

Verfäumt, adj., sramežljiv, sramožljiv, kl se sramuje, boječ (fürchtam).

Verfäumtheit, die, sramožljivost, sra-mežljivost, boječnost.

Verfäunden, v. a., oskruniti, ogerditi, f. **Schänden**.

Verschanzen, v. a. u. r., mit Wällen und Gräben umgeben, obkopati, obkopavati kaj, se (*Vuk*), z obkopam uteriditi, ograditi, russ. obšancovat, nach V. u. böhm. zakopati se; ein verschanztes Lager, obkopano, nach V. zakopano šatorišče.

Verschanzung, die, okop, obkop (*Vuk*), ograja z rovi in nasipi; f. a. Schanze.

Verscharfen, v. a., poostriti, zostriti, zaostriti, ostriti; v. r., ostreje, huje prihajati, pritisniti.

Verscharfung, die, der Strafe, poostrenje, zostrenje (kazni).

Verscharren, v. a., zagrebsti, zagrebat, zakopati, zasuti, pogrebsti, pogrebat, po-verhama; in Unordnung bringen, razgrebsti, razgrebat, razpraskati, razsariti.

Verscharer, der, zagrebač.

Verscharung, die, zagreb, pogreb, zagrebanje.

Verschatten, f. Schattiren, Verdunkeln.

Verschattung, f. Schattirung.

Verschaun, sich, v. r., zatelebat se, zagovediti se.

Verschaufeln, v. a., zakidati, razkidati, z lopato razmetati.

Verschaufeln, v. a., pregugati se (ves čas).

Verschäumen, v. n., aufhören zu schäumen, izpeniti se, ne več peniti se, ne dati pen, peneč izgubiti se.

Verschneiden, v. n., sterben, ločiti se s tega sveta, preseliti se v večnost, skleniti; umreti, zamreti, odumreti, smert storiti, dušo dati, (poravnati biti, *Zal.*).

Verschneiden, das, smert, umreti.

Verschneien, f. Vergehen.

Verschenken, v. a., als ein Geschenk geben, podariti, darovati; an mehrere, razdariti, razdarovati, razdajati, razdajati (zastonj); Wein, Bier verschenken, točiti, (prodajati), viel verschenken, mnogo potočiti.

Verschénkung, die, razdajanje, darovanje.

Verscheren, v. a., mittelst der Schere verkürzen, pristriči, ostriti, stribi; falsch scheren, durch Scheren verderben, zastriti (*V.*), napóno, gérdo striti.

Verschertzen, v. a., mit Schertzen zubringen die Zeit, zasaliti, zanórevati čas, presaliti se ves čas, v šaloh in burkah probiti, proživeti; sein Glück, jemandes Günst verschertzen, izgubiti, zapraviti po nemarnem.

Verschénchen, v. a., odplašiti, preplašiti, poplašiti, prostráštiti, odpoditi, razgnati, razpoditi, prepoditi, poditi.

Verschiden, v. a., poslati, pošiljati, odpraviti kam dalje; an Verschiedene, razposlati, razpošiljati.

Verschidung, die, razpošiljanje.

Verschieben, v. a., an einen andern Ort aus der bisherigen oder gehörigen Lage schieben, z. B. den Tisch verschieben, premakniti, premikati, odmakniti, odmikati (wegschieben), preriniti mizo; auf eine andere Zeit aussetzen, odlašati, odložiti, odlagati, odkladati, odvlačati (*kroat.*); den Hut, zategniti,

zmečkati; viel Geld verschieben, zakogljati, v. r., zategniti se, zviti se, zmotiti se pri kogljanji; verschoben, f. Einseitig (er Mensch).

Verschieben, das, premik (anje), odlašanje, odlaganje, odkladanje, odlog.

Verschieblich, adj., odmakljiv, odmikljiv premakljiv, odložljiv.

Verschiebung, die, f. Verschieben, das.

Verschieden, adj., nicht einerlei Eigenschaften, Bestimmung habend, različni, drugačini, drugakšni, razni, ne enak; verschiedenen Stammes, razniga plemena; von einander verschieden, vsakseben, sakseben (*V.*); an verschiedenen Orten, tu pa tam; f. a. Mannigfach; mehr, več, z. B. verschiedene Ursachen haben mich verhindert, več reči mo je zadržalo, zadrževalo; auf verschiedene Weise, mnogoterama (*V.*); Verschiedenes, marsikaj.

Verschiedenartig, adj., mnogoterer, raznoverst, raznorod.

Verschiedenblühend, adj., pisan, raznolčni, mnogoteriga cvetja, raznocveten.

Verschiedenbeutend, adj., raznih misel, naskričem v mislih, raznomiseln.

Verschiedenfarbig, adj., raznobarven, razno barve, pisan.

Verschiedenförmig, adj., razne podobe, oblike, (russ. raznovidnyj, raznoobraznyj).

Verschiedengefóhrt, adj., raznozern.

Verschiedenheit, die, die Eigenschaft eines Dinges, da es von einem andern verschieden ist, raznost, raznócnost, različnost, drugačnost, razlika (*serb.*), (različek *V.*); bei Verschiedenheit der Meinung, kadar niso vse ene misli, kadar se pokažejo različne misli; das, worin es verschieden ist, der Unterschied, različek; mnogoterost; f. a. Mannigfaltigkeit.

Verschiedenreimig, adj., raznorim.

Verschiedenseitig, adj., raznostran, raznobok.

Verschiedentlich, adv., tako in tako, različno, večkrat; f. a. Verschieden.

Verschieß, der, die flusenweise Schwächung der Stärke der Farben nach den Graden der Entfernung, bei einigen Malern, nach V. pojemanje, pojemek, (postopno) slabljenje, pešanje, bledenje, odjemanje.

Verschießen, v. n., von Farben, sich nach und nach verlieren, premeniti se, obledeti, zbledeti, izgubiti se, gubiti se, nach V. splashniti, plahniti (*V.*), *serb.* u. *russ.* li-njati; sich in der Quelle verlieren, der Bienenweiser verschießt, zmoti se, zaiti, v drug panj zleteti, zaleteti se; v. a., durch Schießen alle machen, z. B. alles Vei verschießen, ves vino postreljati; auch sich verschießen, (v. r.), allen Vorrath, vse postreljati, izstreljati se; Pfeile verschießen, pometati, postreljati, popokati; einer Schüzengeiellschaft hundert Thaler zu verschießen geben, dati strelski tovaršii sto tolarjev za strel (ali da jih zastrelja); vom Buchdrucker, wenn er die Columnen verschießt, pretakniti, pretikati strani, zmešati jih; die Maß-

ler verschießen die Farben, sie schwächen die Farben nach der Entfernung, daß ein Gegenstand in der Ferne zu stehen scheint, malarji slabo barvo; (nach dem *Poln.* stopnjavati); v. r., sich verschießen, in der schnellen Bewegung verirren, zaleteti se; die Hunde verschießen, d. i., sie verlaufen sich im Jagen, psi so se zatekli, zaleteli, se zatekajo, zaletujejo; verschossen sein, zatelebat se, hitro zaljubiti se.

Verschiffen, v. a., na ladii razvoziti, razvažati, odpraviti, poslati kam, prepeljati; v. r., sich verschiffen, na ladii zaiti kam.

Verschiffung, die, odprava, razvožnja na ladajah.

Verschiffungskosten, pl., stroški vožnje.

Verschiffen, v. a., der Glaser verschifft das Glas in der Ruth des Fensterrahmens u. d. m., zaloziti, zalagati z ločim; einen Graben verschiffen lassen, rov pustiti, da se z ločjem, terstjem zarase.

Verschimmeln, v. n., spleniti, plesniti, s plesnobo pokriti se; vom Getreide, okopeti, žito je okopelo (*Zal.*); verschimmelt, f. Schimmelig.

Verschimmern, v. n., von den Sternen, zbledeti, obledeti, izgubiti se.

Verschimpfen, f. Verunstalten, Verschimpfen.

Verschindeln, v. a., oskodlati, z deskami, skodlami obiti, objati.

Verschlabbern, f. Verstandern.

Verschladen, v. n. u. r., ožlindrati, zalindrati, žlindrati se; das Eisen verschladet sich leicht, železo se rado žlindra.

Verschlafen, v. n. u. a., zaspati, zalezati se, zalezati kaj, spe zamuditi, wohl auch zaspati kaj; verschlafen sein, zaspan biti; ein verschlafener Mensch, zaspanec, zaspane, dremavec, ki se mu vedno toži, weibl. zaspanka, dremavka.

Verschlafenheit, die, zaspanost, dremota, stanovitna tožljivost.

Verschlassen, f. Verschlossen.

Verschlag, der, Probe, f. diejes; ein mit Brettern abgesonderter Raum in einem größeren Raume, predel, koč (V. ?), pregrada, pretin; Kiste, skrinja, zabor; f. a. Absatz (einer Waare); Vortheil.

Verschlagen, v. a., alle Nägel verschlagen, dadurch verbrauchen, vse žeblje pozabiti, pozatolati; Häser verschlagen, dadurch verschleifen, sode zabiti, zabijati; f. a. Verschlagen; einen Raum verschlagen, darin einen Verschlag machen, prostor predeliti, odgraditi, pregraditi, serb. pretiniti, tititi, prepažiti; einen Hund verschlagen, durch zu viele Härte schächtern machen, psa zatepeti; eine Stelle verschlagen, izgubiti kaj, prebirajo, premetaje liste; der Sturm verschlägt ein Schiff, treibt es von seinem Laufe ab, zanesti, zanasati, zagnati, zaganjati, zadreviti, dreviti, poditi kam; den Ball verschlagen, so daß man ihn nicht wieder findet, zavreči žogo; ein Pferd verschlagen, zakovati konja; (*mont.*) die Eisen verschlagen, zatumpati ali zatopiti, skerhati; der Kaufmann verschlägt

sich seine Kunden, kupec odganja, je odpodil ljudi; v. r., das Wild verschlägt sich, geräth an einen unbekannten Ort, izgubiti se; sich in den Zeug verschlagen, zaleteti se, zamotati se v mreže; vom Schuß, odnesti, na stran iti; v. n., b. d. Jäger verschlägt das Wildgefögel, hört auf zu schlagen, d. i. zu loßen, odpeti, nehati peti, vabiti; von den Hirschen, f. Verbaßen; etwas von der strengen Kälte verlieren, z. B. das Wasser verschlagen lassen, pustiti vodo, da odjenja, da se ogreje; ein Pferd verschlägt, wenn es wegen plötzlich unterdrückter Ausdünstung krank wird, Steife in den Füßen äußert, konj dobi terde noge; die verlangte Wirkung hervorbringen, f. Aufschlagen, Verschlagen; austragen, ausmachen, f. dieselben; daran gelegen sein, z. B. das verschlägt nichts, to nič ne dě; es verschlägt viel, to veliko de, to je velik razloček; verschlagen, d. i. schlän, prekanjen, premeden, šegav, zvit, prepekan; f. a. Listig.

Verschlagenheit, die, Schlanheit, prekanjenost, prebrisanost, šegavost, premetenost, zvitost.

Verschlaghammer, der, pleharsko kladvo.

Verschlagshaken, v. a., plačati kovnino (davščino od kovanja dnarjev).

Verschlammen, v. n., mit Schlamm überzogen werden, nablatiti se, zablatiti se, blatiti se, zapaliti se, z blatam in glenam napolniti se, zasariti se.

Verschlämmen, v. a., verschlemmen, zablatiti, blatiti; verzehren, durchbringen, pognati skoz gerlo, zapraviti.

Verschländern, f. Verschlendern.

Verschlethern, v. a. u. r., nach V. pohujšati, shujšati, hujšati (mehr für: ärgern, verschlimmern), poslabšati f., spriditi, hujše, slabši napraviti, skaziti, pokvariti (verderben, beschädigen).

Verschlechterung, die, etwa pohujšanje (mehr Ärgerniß), spridenje, poslabšanje.

Verschleichen, sich, v. a. u. r., zalesti se (V.), izmuzati se proč, skrivši oditi, potegniti se, ukrasti se; v. n., die Zeit verschleicht, schleicht langsam, čas leze, počasi teče.

Verschleieren, v. a., zakriti, zagarniti, zaviti z zagrinalam, f. übr. Schleier.

Verschleifen, v. a., auf eine unerlaubte Art an einen andern Ort bringen, zavleči, (zavlakovati V. ?); den Rechtsstreit, pravdo zavleči, zatezati; den Mühlstein u. a. m., zlepti, lepiti (V.); ein Messer u., zabrusiti, zabrusati, zatopiti, z brušenjem skaziti; v. n., f. Verschleichen, sich.

Verschleimen, v. a., zasliziti, sliz delati, zasmerkati (eigentlich. rösig machen), zasliniti (mit Speichel benetzen); verschleimt, slizav, blaten, slinast, smerkav, z mokroto napolnen, zazleman *.

Verschleimung, die, zaslizenje; f. a. Schleim.

Verschleiß, der, prodaja; vielen Verschleiß haben, mnogo spečati, prodati.

Verschleifen, v. n., slizati se, oguliti se,

odergniti se, tergati se, izporabiti se, preiti, miniti; v. a., als Waare verkaufen (wenig gebr.), prodati, prodajati; abtragen, obnositi, ponositi, stergati, tergati (obleko); verlieren, zapraviti, potratiti, tratiti.

Verschleißer, der, prodajavec.

Verschleißerin, die, prodajavka.

Verschleißpreis, der, prodajna cena, kup.

Verschleißhütte, die, prodajališče, prodajališe, prodajavnica.

Verschlemmen, v. a., verschlammern.

Verschleudern, v. a., pohajkovati, nach V. potreknati (V.), in D. R. zatrackati, po nemarnem zapraviti.

Verschleppen, v. a., zavlačiti, (bei V. zavlakovati?), raznesti, raznašati; von Kleidern, potergati, raztergati vse; eine Krankheit, zanesti, zatresti, zatrositi.

Verschleudern, v. a., s fračo vreči kam, razmetati; fig. zapraviti, zatrati, zadegati, zavačugati; Waaren, pod nič prodati, oddati; f. a. Spottgeld; die Zeit, izgubiti čas.

Verschlieden, f. Verschlammen.

Verschliedern, sich, v. r., zaleteti se (v sapnik).

Verschließen, v. n., splaziti se kam, zlestiti in skriti se kam.

Verschließ, der, f. Verschleiß.

Verschließbar, adj., zapirljiv, zaklepen, kar se da zakleniti.

Verschließen, v. a., mittelst eines Schloßes verschieren, zakleniti, zaklepati; zusperren überh., zapreti, zapirati; den Himmel verschließen, zapreti nebo, da ni dežja; sein Herz, seine Gedanken verschließen, ne povedati; die Ohren, ušesa zamašiti (gem.), ne poslušati; die Augen, oči zatianiti, zamežati, fig. umreti; f. a. Einschließen; v. r., zapreti, zapirati se; in sich verschlossen sein, molčec, tih, zamišljen, skritiga, zapertiga serca biti, malo besedi imeti, tutast.

Verschleißer, der, zaklepavec.

Verschließung, die, die Handlung, da man etwas verschließt, zaklepanje, zapiranje; an den Schloßern der Miegel, zapah.

Verschlimmern, v. a., shujšati, hujšati; v. r., huje pritisniti, pritiskati, huje biti; f. a. Verschlechtern.

Verschlimmerung, die, in dem Zustande des Kranken ist heute eine Verschlimmerung eingetreten, danes je bolniku huje, slabši.

Verschlingen, v. a. u. r., in einander schlingen, zaplesti, zapetljati, zamotati, zankati, zankati (V.), kratovičiti; der Faden hat sich verschlungen, nit se je skratovičila, zamotala, zavila, zapletla, zamežljala; obšiti z zavitimi stihiti; in einander verschlingen, zapleten eno v drugo, spleten, zamerzen; durch die Röhre in den Magen bringen, požreti, požirati, pogoltniti, goltati; die Worte eines andern, iz rado-vdnosti zevati, kakor bi hotel požreti vsako besedo.

Verschlingung, die, zamotanje, zavoje, goltanje.

Verschloß, der, zaklep, shramba zaklenjena, pod kljucem.

Verschlossen, v. n., nehati (od toče); adj., f. Verschließen.

Verschlossenheit, die, skritost, tihost, zamišljenost.

Verschluß, v. a., prejiti se (ves čas).

Verschlucken, v. a., požreti, požirati, pogoltniti, goltati, použiti.

Verschluckern, v. a., zaspiti, zadremati, predremati, dremaje zamuditi.

Verschlußfen, sich, v. r., zlestiti, se splaziti (v luknjo).

Verschlußfen, v. a., poserkati, posrebat.

Verschluß, der, zapira, zaklep; etwas in Verschluß haben, imeti kaj pod kljucem; amtlicher Verschluß, uredovna zapira.

Verschmachten, v. n., oslabeti, slabeti, zmedleti, medleti, obnemoči, obnemagati, omagovati, obmagovati, skopneti, koperneti, giniti, mreti, serb. čezniti; f. a. Schmäcken.

Verschmachtung, die, obnemaganje, kopernenje.

Verschmadden, v. a., počekati.

Verschmähen, v. a., aus Betrachtung nicht annehmen wollen, zavreči, zameitati, zame-tovati, zaničevati, zaverniti (ponujeno darilo), ne vzeti; f. a. Schmähen.

Verschmähung, die, zaverženje, zameta-vanje.

Verschmälerer, f. Schmälerer.

Verschmähen, v. a., popuhati, pokaditi; v. n., izkaditi se.

Verschmaufen, v. a., zajesti, zajedati, zagostiti, zagostovati v pojedinah, z gostijami zapraviti, potratiti.

Verschmeißen, v. a., zadegati, zalučati, zabrusiti.

Verschmelzen, v. n., prelivati se, preha-jati eno v drugo; vom Schnee, skopneti, kopneti, raztajati se, taliti se; f. a. Schmelzen; v. a., durch Schmelzen alle machen, potopiti, stopiti, raztopiti, rozpustiti, stapljati, topiti; eins mit dem andern, stopiti, zvariti, splaviti, plaviti; in der Mahlerei verschmelzen, die Farben so unter einander mischen, daß eine unmerklich in die andere übergehe, zeliti, zlivati, vezati, mešati med sabo.

Verschmerzen, v. a., preterpeti, pronesi, prestat, serb. pregoriti, a. preboleti; ich kann das nicht verschmerzen, na to ne morem pozabiti, to me še zdaj boli, to mi še težko de; auch, tega ne morem zamočati, požreti.

Verschmieden, v. a., als Stoff zum Schmieden gebrauchen, izkovati, kovati; alles Eisen u. s. verschmieden, vse železo pokovati; skovati eno z drugim.

Verschmieren, v. a., durch Schmieren alle machen, pomazati, izmazati; durch Schmieren verschmieren, zamazati, zamazovati, mazati, zalepiti; f. a. Verschmieren.

Verſchminken, v. a., potroſiti, pomazati za belilo, rumenilo.

Verſchmirkeln, v. a. zamazati, začekati.

Verſchmikt, adj., zvihan (V.), zvit, ſegav, prekanjen, prebrisan, prisuknjen, nach *Cof* zavert, auch hudomuſen, zvitorep, f. a. liſtig.

Verſchmikttheit, die, zvihanost (V.), zavistoſt, prekanjenost, ſegavost, prebrisanost, hudomuſnoſt.

Verſchmoren, v. n., ſtopiti ſe, ſereti, cvreti ſe; v. a., pocvreti (dokaj masla).

Verſchmüden, f. Schmüden; (napčno liſpati).

Verſchmuzen, f. Verſchmuzen.

Verſchwallen, v. a., napčno zapeti.

Verſchnappen, ſich, v. r. auch v. n., zahnpiſti ſe, zaskočiti ſe; im Reden, zavoriti ſe, zareči ſe, zaleteti ſe, izblekniti po neprevidnem, zmotiti ſe v hlaſtanji ali lovljenji.

Verſchnappen, v. a., zažganjčkati, na žganji zapiti, potratiti za žganje.

Verſchnarſen, v. a., preſmerčati, prebernjati, preheſčati (Zal.).

Verſchnaufen, Verſchnaufen, v. n. u. r., oddahnti ſe, odsopſti (V.); laß mich erſt verſchnaufen, puſti me, da ſe oddahnem; da ſe mi duh, ſapa poverne; den Bern verſchnaufen, izpihati jezo.

Verſchneidemeſſer, das, kopilo, ſkopien.

Verſchneiden, v. a., durch Schneiden alle machen, zrezati, zrezovati, razrezati, razrezovati, porezati; mittelſt der Schere, poſtriči, razſtriči, pokrojiti (mehr kroat); alles Stroh verſchneiden, porezati vſo ſlamo; durch Schneiden an der Länge etwas wegnehmen, beſchneiden, prirezati, prirezovati, obrezati; Haare, oſtriči, ſtriči; ein wenig, priſtriči; durch Schneiden verunſtalteten (D.R.), oſkernevtzati, nach V. razſklendratı, ſklen-drati; Wein verſchneiden, meſati vina, pri-livati boljſiga vina; den Weinſtock, f. Beſchneiden; falſch ſchneiden, zarezati, zaſtriči, napčno rezati, ſtriči; ein Thier, rezati, a. ſkopiti, kopiti, ſkapljati (im Serb. iſt ſkopiti und im Ruſſ. ſkopiti v. impf., und kopiti, welches Jambr., Gutſm. u. M. anführen, kommt nicht vor, jedenfalls gehört das ſ zur Wurzel, weil im Altſl. ſkopiti, und nicht s'kopiti).

Verſchneiden, das, razrezovanje, ſkopljenje.

Verſchneider, der, rezár, ſkapljavec.

Verſchneien, v. n., zameſti; alle Wege ſind verſchneiet, vſe poti ſo zametene, ſneg je zapadel (bei Gutſm. zasnežiti).

Verſchnellen, v. a., odpahnti.

Verſchnieben, f. Verſchnauben.

Verſchnippen, v. a., razſtriči.

Verſchnittene, der, ſkopljenec, kopljenik, rezanec.

Verſchnitſeln, v. a., zrezljati.

Verſchnupfen, v. a., noſljati, ponoſljati; ponoſnati tobaka dokaj, zaſnoſnati dnurje;

v. i., das verſchnupfte ihn, d. i., er fand ſich das durch plöglıch belridiget, to ſe mu je poka-dilo, zakadilo; to ſe mu je zdela za malo; verſchnupft, nahoden.

Verſchnüren, v. a., mit Schnüren betwin-den, oviti, oznorati; mit einer Schnur aus-meſſen, izmeriti.

Verſchnoben, adj., odložen.

Verſchnollen, adj., preſel, potihnil, pogre-ſhn, odalul (Zal.), od kteriga že zdavno ni ne duha ne ſlaha, ki je kam preſel ali doſel, (in Unterfr. angebl. potihniti).

Verſchnoren, v. a., einen, auch eines verſchnoren, prizaneſti, zaneſti, prizanaſati komu; das Land iſt im Kriege verſchnort geblieben, ti deželi ſe v vojski prizaneſli, ta dežela ni bila ob vojski poškodovana, ni bila zadeta, vojska ni zadela te deželo; es ſann ſeiner verſchnort bleiben, ne enimu ſe ne more pri-zaneſti; jemanden mit einer Arbeit verſchnoren, komu delo ſpregledati, ne naložiti mu, ne dati kacciga dela, ne nadlegovati ſe čim, pri miru puſtiti; f. a. Schnoren.

Verſchnoren, Verſchnoren, v. a. u. r., olep-ſati, polepſati, zleptati kaj, ſe, ozaliſati, zalıſati, gorſati, zgorſati.

Verſchnorerer, der, polepſeavec.

Verſchnoren, die, polepſanje, lepſanje; zur Verſchnörung, zavolj lepſiga.

Verſchnörungsgeſellſchaft, die, po-lepſeavno društvo, družba za olepſevanje.

Verſchnung, die, prizaneſba.

Verſchöpfen, ſich, v. r., ne v pravo po-sodo zajeti, natočiti, zmotiti ſe.

Verſchoffen, v. a., davek plačati od česa.

Verſchoſt, f. Weſſel.

Verſchragen, v. a., mit Schräge geſetzten Pfählen, nach V. ograditi, zagraditi, graditi, po ſtrani rante devati, zaranatati.

Verſchrämen, v. a. (mont.), jamlić ſko-pati poleg rudne žile.

Verſchrammen, v. a., ſkvariti, ogerditi ſe praskami.

Verſchränken, v. a., mit Schranken ver-ſehen, zadelati, prograditi; freuzweiſe legen, naſkriž poſtaviti, djati, prekrižati, kriem djati (roke).

Verſchränkung, die, zadelovanje.

Verſchrauben, v. a., zaſkravbati, zaviti, zaſakati, zaſkerniti; f. a. Verdrehen; verſchrauben, f. dieſes.

Verſchreibegeld, das, zapisnina.

Verſchreiben, v. a. u. r., durch Schreiben verbrauchen, viel Papier, popisati (mного papirja), izpiſati (dokaj peres); falſch ſchreiben, prepisati (V.); ſich verſchreiben, prepisati ſe, zmotiti ſe v piſanji, napčno napisati; (ruſſ. opısat ſe); einem etwas, ſich einem verſchreiben, komu kaj zapisati, komu zapisati ſe; ſich für einen verſchreiben, piſmeno, piſemno zaporočiti ſe za koga, piſmeno zavezati ſe; Waaren, einen Bedienten verſchreiben, ſchriftlich kommen laſſen, piſati po blago, po ſlužabnika, auch naro-čiti, naročati, piſmeno poklicati; einem

Kranken etwas verschreiben, bolniku kaj zapisati, zapisovati.

Verschreiber, der, zapisavec, zapisovavec, zavezanec.

Verschreibung, die, zapis, pisma zaveza, von Baaren, naročba, naročilo, pisanje po blago; Urkunde, pismo (zlasti dolžno); — zmota, pomota, pogrešek v pisanju.

Verschreiben, v. a., in üblen Ruf bringen, razvpiti, razkričati, razglasiti, raznesti, raznositi, raznašati, očerniti, osrati (*vulg.*); verſchrien, razvpiti; f. a. **Verschreiben**; **Verschreiben**.

Verschreiben, ſich, v. r., zakoračiti (*Vuk*), napeno stopiti, izviniti si nogo.

Verschreiben, adj., zaviti, skrivljen, napčen, čuden, skromžen, sprevernen; posebno.

Verschreibenheit, die, zavitost, čudno, posebno mišljenje.

Verschreiben, v. a., (*mont.*) f. **Verschreiben**; vse zdrobiti, zmleti na debelo.

Verschreiben, v. n., zgerbiti se, gerbiti se, zgerbančiti se, sključiti se, ukerčiti se, skerčiti, kerčiti se, stisniti se, stiskati se, (bei *Gutm.* zavguzati se).

Verschreiben, der, odlog, odklad, odkladek; f. a. **Verschreiben**.

Verschreiben, v. a., zbegati, splasiti koga; v. n., ostrašiti se.

Verschreiben, v. a. u. r., mit Schulden beladen, zadolžiti kaj, se; zabresti v dolge; verschuldet, zadolžen, v dolgeh; straffällig werden, pregrešiti se, zagrešiti se, zakriviti se s čim, zadolžiti se; an Lebensmitteln, zajesti se; das haben wir verschuldet an unserm Bruder, pregrešili smo se nad svojim bratom; sein Leben verschulden, zapasti življenje; selbstverschuldete Unwissenheit, nevednost, ktere je kdo sam kriv.

Verschreiben, das, f. **Schuld**; (pregreha; pregrešenje); ohne sein Verschulden, ko on ni kriv, da on ni kriv, po nezasluzenem.

Verschuldet, adj., zadolžen, v dolgéh.

Verschuldung, f. **Verschulden**, das.

Verschulden, v. a., zakidati.

Verschulden, v. a., zagrebsti, napeno razkopavati.

Verschulden, v. a., navezati, navezovati (prejo).

Verschulden, v. n., na nič priti s svojimi reči, rakovo pot iti; v. r., zamečkati se pri kakem delu.

Verschulden, v. a., den Beu, Brunnen, eine Grube, zasuti, zasipati; ausfließen lassen, flüssige Dinge, izliti, razliti, izlijati, razlivati, trofene, z. B. Getreide, izsuti, izsipati, ransuti žito, raztresti, raxtresati; das Kind mit dem Bade verschulden, metati pšenico k plevam, s plevami izplati jo; es mit einem verschulden, zameriti se komu.

Verschulden, v. a. u. r., etwa posvačiti; v svašto ali svaščino (svojad) stopiti; verschwägert, f. **Schwäger**.

Verschwägerung, f. **Schwägerschaft**.

Verschwären, f. **Zuschwären**.

Verschwären, v. n. u. r., aufhören zu schwärmen, dorojiti, izrojiti (se); die Bienen verschwären sich, v. i. sie einträffen sich dadurch, izrojiti; v. a., zarojiti (ves dnar), zapraviti pri ponočnem potikanju in pijančevanju.

Verschwären, v. a., anſchwärzen, očerniti, počerniti, černiti (in eigentl. u. figür. Bedeutung).

Verschwären, v. a., mit Schwagen verbringen, die Zeit, čas zažlobdrati, začencati, zakvasiti, začvekati, začvenkati, začebljati; anſchwagen, izžlobdrati, izblekniti, izblebetati; ſich verſchwagen, (v. r.), ſich dadurch überſſen, zažlobdrati se; jemanden verſchwagen, aubern dadurch eine ſüßle Meinung von ihm beibringen, razvpiti, raznesti koga.

Verschweben, v. n., malo po malo zginiti.

Verschweben, v. a., zamolčati, molčati, utajiti, zatajiti, ne povedati (bei *Gutm.* zatihtati?).

Verschweben, die, zamolčanje, tajenje, zatajba.

Verschweben, v. a., zajesti in zapiti, zagostovati, potratiti, zapraviti, zažreti, požreti.

Verschweben, f. **Schwelger**.

Verschweben, v. n., mit Gschwulst bebedt, verſtopft werden, zateči, zatekati, oteči, otekati, zabuhniti, zabrekniti, obrekniti (*serb.*); verſchwollen, zatekel, otekel; v. a., ein Gans verſchwellen, mit Schwellen verſehen, hiſo opraziti (*V.*), prag napraviti.

Verschweben, v. a., zatopiti, zaplaviti, zaliti; die Wiſen ſind mit Sand verſchwemmt, senožeti, travniki so s peskam zasuti, so zaglinjeni, zablaceni; f. a. **Verschweben**; **Verschweben** verſchwemmen, blediti, redčiti.

Verschweben, v. a., zapraviti, zapravljati, zadržati, potratiti, trati, zadati, zadržati, razsipati, zahitati, pognati, poganjati, zatopiti, veter dati, zadegati; die Zeit, čas trati, zgrabljati; Ermahnungen verſchweben bei Jemand, zastonj opominjati, svariti koga, kakor bi bob v steno metal.

Verschweben, der, zapravljivec, zapravljeneec (*V.*), zapravljениk (*Gutm.*), zapravljavec, zadržaneec, zatornež (*Ravn.* Reizniz), zatornik, tratnik, potratnež, *serb.* razsipnik, razmetnik; für einen Verſchweben erſſen, razglasiti, oklicati za zapravljivec.

Verschweben, die, zapravljivka, zapravljenska (*V.*), zapravljavka, potratnica, zadržanka, *serb.* razsipnica, razmetnica.

Verschweben, adj., zapravljiv, potratin, zadržan, zatorn (*Ravn.*), *serb.* razsipan, razmetan; verſchwebenſich leben, zapravljati, potratati delati.

Verschweben, die, zapravljanje, potrata; der Verſchweben ergeben ſein, zapravljiv(*ce*) biti; *serb.* razsipnost, razmetnost; wozu dieſe Verſchweben?, čemu ta potrata?

Verschweben, die, zapravljivost, potratnost.

Verschweben, v. a., prekreniti; f. a. **Verschweben**.

Verſchweftern, v. a. u. r., poſeſtriti, ſeſtriti, poſeſtriti ſe.

Verſchwiegen, adj., molčljiv, zamolčljiv (*Gutm.*), tih, natihem, molčeo; das bleibt verſchwiegen, to oſtane med nami, na tihem, zamolčano; ein verſchwiegener Freund, molčljiv prijatelj.

Verſchwiegenheit, die, molčeoſt, molčanje, molčljivost, zamolčljivost.

Verſchwienen, v. n., žulje dobiti, ožaliti ſe.

Verſchwimmen, v. n., von Farben, zlivati ſe, prelivati ſe ena v drugo, da oko ne more razločiti; — plavati v čem.

Verſchwinden, v. n., zginiti, miniti, izgubiti ſe, nach *Gutm.* auch zibniti (für zginiti), zmigniti (?) u. vihaniti (?), *kroat.* u. in Et. znikniti (auch *poln.*), *böhm.* mizeti; mein Glück verſchwand, sreča mi je prešla, je minila; alle Hoffnung iſt verſchwunden, nimam ga več upanja; von der Verſchwulſt, ſplahniti.

Verſchwinden, das, zginjenje, zmanjkanje, znikanje; ſonderbar iſt ſein plötzliches Verſchwinden, čudno je, da je naenkrat zginil, da ſe je izgubil.

Verſchwiftern, v. a. u. r., poſeſtriti, ſeſtriti (ſe); verſchwifert, podobn, enomiſalen; ſ. a. Verwandt.

Verſchwipen, v. n., in Geſtalt des Schweifes verſiepen, izpotiti ſe; anhören zu ſchwipen, odpotiti ſe, izpotiti ſe dovelj; v. a., als Schweif von ſich geben, izpotiti; ſ. a. Ausſchwipen; vergeſſen, pozabiti; durch Schwipen verderben die Waſche, perilo zapotiti, razpotiti (*V.*), s potam zamazati, (perilo pot je, sne).

Verſchwören, v. a. u. r., etwas, das Spielen verſchwören, zarotiti ſe, rotiti ſe, da ſe hoče kaj opusti, odpovedati ſe igri pod priſego, priduſevaje ſe, zaroči, zagovoriti ſe; ſich verſchwören, zarotiti ſe, rotiti ſe zoper koga; die Welt hat ſich wider uns verſchworen, svet ſe je zagovoril, zarotil zoper nas (ali da nas hoče preganjati); mit Schwüren bekräftigen, zaklinjati ſe, kleti ſe, rotiti ſe, priduſevati ſe (da je res).

Verſchwörer, der, zarotnik, *russ.* zagovorščik.

Verſchwörerin, die, zarotnica.

Verſchwörne, ſ. Verſchwörer.

Verſchwörung, die, zarota, *russ.* zagovor, (*poln.* sprzysięzenie się); eine Verſchwörung anzetteln, naſnovati, zaceti zaroto.

Verſchrecker, der, peſmar.

Verſeſeln, v. n., zajadrati.

Verſehen, v. a. u. r., aus Mangel an Aufmerkſamkeit nicht ſehen, ne opaziti, pregledati ſe; ſ. Ueberſehen; falſch, ſebl ſehen, pregledati ſe, amotiti ſe; verſehen iſt verſpielt, kdor ſe pregleda, kdor ſe amoti, zaigra (izgubi); ſ. a. Vergeiſen, ſich; etwas in ſeinem Amte verſehen, v ſvoji službi kaj ſpregledati, pogreſek ſtoriti; er hat es bei ihm verſehen, v neki reči ſe mu je zameril; ſich an etwas verſehen, von ſchwangern Perſonen, zagle-

dati ſe v kaj, nach *V.* nad čim zaugledati ſe; jemanden mit etwas verſehen, previditi koga s čim, preſkerbeti, založiti, zalagati, zakladati s čim; einen Kranken verſehen, oſkerbeti, previditi bolnika, z Bogam prii k njemu; ſich mit angekauften Waaren reichlich verſehen, zakupiti ſe z blagam; das Tafelwerk verſehen, pregledati in popraviti; ein Amt verſehen, službo opravljati; ehemals für: anderſehen; es iſt in den Rechten ſo verſehen, ſ. Vorſehen, Verſügen; ſich einer Sache verſehen, ſie erwarten, dočakovati, čakati, nadjati ſe kako reči, zanašati ſe na njo; biti si v ſveſti kake reči; ſ. Vermuthen; ich verſehe mich zu euch, d. i. hoffe, erwarte von euch, upam na vas, od vas pričakujem, dočakujem, nadjam ſe; che ich es mir verſah, prej ko ſim menil, miſlil; das hätte ich mir von ihm nicht verſehen, tega ne bi si bil miſlil pri njem.

Verſehen, das, ſpregled, pogreſek, pomota, (*poln.* przeoczenie); previdek (*Caf*); ein Verſehen machen, ſ. oben; aus Verſehen, iz pomote, po ſpregledu; ſ. a. Unachtsamkeit; das Verſehen des Amtes, opravlanje.

Verſehen, v. a., oſkodovati, pokvariti, raniti, rutiti (*Kobe*); ſich die Hand verſehen, roko praſniti ſi, raziti ſi; ſich durch Feuer verſehen, ſpeci ſe, opeči ſe; ſ. a. Verlehen, Verſchadigen.

Verſehung, die, ſ. Verſehen, das.

Verſiechten, v. n., ſplitviti ſe, plitev biti; ſ. a. Verſchlammten.

Verſeſei, die, peſmarja, ſkladanje malovrednih peſmi ali verſov.

Verſeln, v. n., ſkladati, palčiti peſmi, verſe, peſmariti.

Verſenden, v. a., poſlati, poſiljati, odpravi, odpravljati; nach verſchiedenen Richtungen, razpoſlati, razpoſiljati.

Verſender, der, poſiljavec, odpravljac, razpoſiljavec.

Verſenderin, die, poſiljavka.

Verſendung, die, poſiljanje, razpoſiljanje, odprava, odpravlanje; ſ. a. Expedition.

Verſendungsanſtalt, die, odpravljavnica, razpoſiljavnica.

Verſendungsgebühr, ſ. Expeditionſgebühr.

Verſengen, v. a., oſmoditi, poſmoditi, opaliti, paliti, zaoverkniti, zaoverkati, ſežgati.

Verſengtheit, die, oſmojenost.

Verſengung, die, ſmod, opala, paleč, oſmod.

Verſenken, v. a. u. r., potopiti, utopiti, potapljati, utapljati, pogrezniti, pogrezovati, potoniti kaj, ſe; den Sarg verſenken, pogrezniti, apuſtiti v jamo; verſenkter Schatz, zakopan, ſkrit zaklad; in Gewanden verſenkt, zamiſljen, zatoplen v miſli.

Verſenker, der, potapljavec, (greznik, *Zal.*).

Verſenkung, die, pogrez, potaplanje, ſpuſćanje, ſpuſanje.

Verſchmied, der, peſmarček, verſoplet.

Verſeſſen, adj., ſein auf etwas, po čem

koperneti, dert biti, hlaneti (*Zal.*) po čem, strastno želeči in hlepeti, volk biti na kaj. v glavo vbiti si, da mora biti, bei *Gutm.* ves terd na kaj.

Verfessbar, *adj.*, prestavljiv, premakljiv (nach u. nach), premikljiv.

Verfesschen, *v. n.* (*weidm.*), unzeitig oder in unvollkommenem Zustande zur Welt bringen, izvreči (*V.*), in *S. u. D. Rr.*, so wie im *Serb.* povreči; *v. a. u. r.*, verpfänden, zastaviti, zastavljati; jemanden eins, einen Schlag verfessen, komu eno dati, zasaditi, pritisniti, udariti, počiti, seči (*segel*) koga; einen Hieb, mah-niti koga; einen Streich, smukniti, prismukniti koga; eine Ohrfeige, zausnico, za uh'dati, klofutniti, plusniti; einen Stich, zabosti, zhosti; durch Sehen verbrauchen, vse izstaviti, zložiti, porabiti vse čerke; eine abfertigende, völlig niederschlagende Antwort von sich geben, odrezati se, povedati jo, da —; antworten, reči, odgovoriti; et versetzte darauf, na to reče, odgovori, odverne; sich wohin verfessen, prestopiti, preseliti se, prenesti se, prenesti se v mislih; (vom Seher), zmotiti se, premotiti se; von der Krankheit, pretegniti se, potegniti se kam, preiti na —; von einem Strome, drugam zaviti se, zasukniti se; an einen falschen Ort setzen, pretakniti, ne prav, ne na svoje mesto postaviti; an einen andern Ort setzen, prestaviti, prestavljati, prenesti (übertragen); Bäume, presaditi, presajati, presajevati; von Einwohnern, preseliti, preseljevati, (preместiti, prestanti); Grenzsteine, premakniti, premikati mejnike, preložiti, prestaviti; in Anlagestand verfessen, djati koga pod tožbo, pod zatožbo; von Beamten, Wil-laire, prestaviti, preместiti; in einen gewissen Zustand bringen, postaviti, pripravi-ti v —; in andere Umstände verfessen, v drugi stan pripraviti; das versteht mich in die Nothwendigkeit, es dir abzuschlagen, to me sili, mora, tebi to odreči; zavolj tega sim prisiljen, to odreči ti; in Schrecken, Freude verfessen, ostrašiti, prestrašiti, (auch v strah pripraviti), razveseliti, veseliti; in Irrthum verfessen, zmotiti koga; in die Nothwendig-keit, nagnati, prisiliti, naviti u. dgl. mit dem entsprechenden Zeitworte; unter die Heiligen verfessen, svetnikam prišteti, med svetnike djati, postaviti; sich in Jemandes Lage verfessen, misliti si na njegovo mesto, da je namesti ko-ga; versehte Wände, zaperti vetri, usedi (*Jan.*); mit Diamanten verfessen, opravi, opravljati z —; durch ein davor gesetztes Hinderniß verschöpfen, verschperren, zastaviti, zadelati, zastavljati, zadelovati, zaterditi; so auch im Bergbau mit taubem Gesteine, zadelati, zadelovati; eine Röhre uđgl. durchhöhlte Dinge verfessen, verschöpfen, zamašiti, zadelati, za-gatiti, (zatalhati *V.*); vermischen, z. B. den Wein mit Wasser verfessen, vino z vodo mešati, vodo k vinu primešati, pridati, prida-jati, pridjati k čemu; Metalle, Arzneien ver-fessen, primešati, mešati, (primes dati); mit Knoblauch, očesnati; mit Wachholder-

beeren, obriniti (*V.*); das versteht mich den Athem, to mi sapo jemlje, me duši; der Dachs versteht sich, jazbec se zakopava, se je zakopal, (je jazbino za sabo zadelal).

Verfesser, der, zastavnik, zastavljavec.

Verfesslops, der, presajavka.

Verfessung, die, Metathesis, eine Figur, prestavlj enje, pretaknjenje; zadelan-je, primes; der Pflanzen, presad, presa-janje; des Pfandes, zastavlj enje.

Verfesszen, *v. a.*, den ganzen Tag einsam verfassung, ves dan samotno prezdhovati; einen Theil seines Schmerzens verfassung, nekaj svoje žalosti izzdihovati, z adihova-njem odgnati.

Versfuß, f. Fuß.

Versicherer, der, zagotovnik, zavarovavec.

Versichererin, die, zavarovavka.

Versichern, *v. a.*, einem etwas, einem einer Sache, d. i. mit Worten sicher machen, komu kaj zagotoviti, gotoviti, zagotovljati, zaterditi, za terdno povedati, zaresničiti (*V. u. Gutm.*), averiti, uverovati koga, da —, nach *V.* zaveriti, zaverovati komu kaj; man hat mich versichert, to so mi za terdno povedali, terdili so mi; du fannst versichert sein, moreš terdno zanesti se na to, moreš biti prepričan, uverjen; sich einer Sache ver-sichern, Gewißheit davon erlangen, kaj za terdno zvediti; von etwas versichert sein, kaj terdno vediti; sicher machen, außer Ge-fahr setzen, zaterditi, priterditi; assureuren, zavarovati; bücherlich versichern, vpisati v gruntes bukke; f. a. Bürgen, Siche-rstellen; sich einer Person oder Sache versichern, uloviti, vjeti, prijeti koga, pod stražo vzeti (*russ.*); sich des Vermögens versichern, f. Beschlag; *weidm.* sich des Juges versichern, akusati za mrežo vleči; sich der Meinung, des Herzens ußf. eines andern versichern, do-biti, pridobiti si.

Versichert, *adj.*, zagotovljen, zavarovan; ich bin versichert, za terdno vém.

Versicherung, die, zaterdba, zagoto-vilo, zagotavljenje, zagotavljanje, zava-rovanje.

Versicherungsanstalt, die, zavarovavnica.

Versicherungsgeld, das, plačilo za za-varovanje.

Versicherungsgesellschaft, die, zavarovavna družba.

Versicherungspolizze, die, zavarovavni list.

Versicherungsprämie, -preis, f. Ver-sicherungsgeld.

Versicherungsvertrag, der, zavarovavna pogodba, pogodba zastran zavarovanja.

Versichbaren, f. Versicherten.

Versichern, *v. n.*, razcerljati se, izgubiti se po cerljanji, kapanji.

Versiechen, *v. n.*, zmedleti, hirati.

Versieden, *v. n.*, povreti, izkipeti, pokipeti; *v. a.*, variti, kuhati.

Versiegeln, *v. a.*, zapečatiti, pečatiti kaj, pečat pritisniti, pritiskati na —; mit dem

Blute verriegeln, s kervjo poterditi, ukrepiti; f. a. Bewahren, Verbergen.
Verriegelung, die, pečatenje, pritiskanje pečata.
Verriegeln, v. n., usahniti, usihati, zasahniti, zasihati, posušiti se, zasušiti se, posušiti se, uperiti (?); periodisch verriegeln, presahniti, presihati; im *Serb.* zasušiti (ohne se, als v. n.); *fig.* miniti, ugasniti; v. a., posušiti, posušati; f. a. Ersthörsen.
Verriegeln, die, usahnjenje, posušenje; in Folge der Verriegelung aller Quellen, ker so se vsi studenci posušili.
Verrieger, f. Verseschmied.
Verriegerin, die, delanje, zlaganje pesmi.
Verriegerin, v. a., delati verse.
Verrieger, das, versta.
Verriegerer, der, Verkäufer, prodajavec.
Verriegerin, v. a., überrieger, posrebriti, srebriti, auch posrebreriti, (bei *Gutem.* posrebrati); Pissen verrieger, boljše slast dajati; verkaufen, prodati, prodajati, spečati, v denar spreberiti, v denar spraviti, spravljati; einem die Hände verrieger, pomazati, podkupiti koga.
Verriegerung, die, sreberenje, posreberenje, prodajanje.
Verriegen, v. a., die nächsten Stunden verriegen, vso noč prepeti, prepevati; die Mähzeit verriegen, kosilo zapeti, prepevaje zamuditi; die Sorgen uff. verriegen, skerbi s petjem odganjati, nach *V.* odpevati (?).
Verriegen, v. n., in einem flüssigen Dinge versinken, utoniti, potopiti se, potopljati se, pogrezni se; im Schlamm, in der Erde, in Glende, Unglücke verriegen, pogrezni se v blato, v zemljo; zabresti (v reve), paati v (brezno); in Gedanken versinken, zamisliti se, v misli ali misli se zatopiti, izgubiti; f. a. Versinken.
Verriegen, das, uton, pogrez.
Verriegen, f. Versinnlichen.
Verriegen, sich, v. r., zamisliti se, zamišljati se.
Verriegen, v. a., poocititi, ocititi (*V.*), pred oči postaviti, postavljati, čutam, očem nastaviti, čutno, otipno (*V.*) storiti, delati, umae ali abstraktne reči potelesiti (*V.*), nach *M.* živo obraziti; in Sinnlichkeit verriegen, v slastih utoniti, mesenimu pozeleju, poltenosti udati se.
Verriegen, die, ocitenje, poocitovanje; f. übr. das Zeitwort.
Verriegen, f. Versichern.
Version, die, prestava; eine andere Version besagt, so drugači se pripoveduje.
Versiert, f. Bwanbert.
Versittlichen, v. a., obdelati, k lepimu obnašanju pripraviti; f. übr. Eittlich.
Versitzen, v. r., sich durch vieles Eitzen schaden, zasedeti se, da človeka vse boli; v. a., den Schlaf, die Zeit uff. versitzen, spanje, čas zasedeti, (presedeti ves večer); den Gerichtstag, das Spiel versitzen, pravdni dan, igro zamuditi, ne prit. (nach *V.* mimo pustiti); eine Schuld im Gefängniß versitzen,

f. Absitzen; v. n., die Gerste versitzt, bleibt versitzen, gehet nicht auf, ječmen ne gre od tal, neče rasti, nach *V.* ječmen ostaja v zapirku, nach *Zal.* ne gre v kup; auf etwas versessen sein, f. Versessen.
Verskunst, die, znanje, umetnost, pesmi skladatai.
Verskunstler, der, pesnik, skladavec pesmi.
Versler, Versmacher, der, posmar, pevček, ki pali in kuje verse.
Versmaß, das, mera, stopoméje.
Versmessung, f. Metrif.
Versoffen, *adj.*, pijanec, ein versoffener Mensch, pijanec, pijančevavec; eine versoffene Weibsperson, pijanka.
Versoffenheit, die, pijanstvo.
Versohlen, f. Versohlen; einen, f. Prügelein.
Versöhnbar, *adj.*, spravljiv, pomirljiv.
Versöhnen, v. a., alle Feindschaft aufheben, spraviti, spravljati, pomiriti, miriti, poprijatli, poprijazniti, utolaziti; sich mit jemanden versöhnen, s kom spraviti se, spravo narediti, delati, sprijatli se, poprijatli se, pogoditi se s kom; jemanden versöhnen, dessen Unwillen heben, einen Barmhigen versöhnen, utolaziti, potolaziti, tolažiti koga; seine Sünde versöhnen, izbrisati, izprati greh. Spravo za greh opraviti, dobiti (*V.*); diese Sünde kann nicht versöhnt werden, ni sprave za ta greh; sich, sein Haus, seine Seele versöhnen, sebe, svoj dom, svojo dušo ocistiti, čistiti.
Versöhner, der, spravnik, tolažnik, miriver.
Versöhnerin, die, spravnica, tolažnica, mirivka.
Versöhnlich, *adj.*, spravljiv, potolazljiv, pomirljiv, miren (friedlich).
Versöhnlichkeit, die, tolažljivost, spravljivost, pomirljivost.
Versöhnopfer, das, spravni, umirivni, tolažni dar.
Versöhnung, der, spravni dan, dan sprave, sprava.
Versöhnung, die, sprava, potolazjenje, potolazba, pomirjenje.
Versöhnungsbuch, der, spravna kupa.
Versöhnungsfest, die, obhajilo, praznovanje sprave.
Versöhnungswerk, das, sprava, delo sprave.
Versorgen, v. a., oskerbeti, preskerbeti, preskerbljevati, zderževati, f. Verschen; sich, dobaviti, dobavljati; die Tochter versorgen, f. Verheirathen, überh. k krah pripravi koga.
Versorger, der, preskerbnik, oskerbnik, zakladavec, zderžavec.
Versorgerin, die, preskerbnica, oskerbnica, zderžavka.
Versorgung, die, oskerbljenje, preskerbljenje, zakladanje, zderževanje, previdba; er hat eine Versorgung, je že preskerbljen, ima krah, službo.
Versorgungsanstalt, die, Versorgungs-

haus, das, ubožnica, oskerbovavnica, hiša ubožih, hiša miloserčnosti, dobrodelnosti.
Versorten, **Versortiren**, v. a., zalokiti se z blagam mnogoverstnim; f. a. **Sortiren**.
Verspaar, f. **Disfiction**.
Verspallen, v. a., poklati, pocepiti.
Verspannen, v. a., preveč nategniti, napeti.
Versparen, v. a., prihraniti, prihranjati, hraniti; f. a. **Aufsparen**.
Verspassen, v. a., zašaliti, prešaliti, zamerčevati, zaigrati, s šalami pregnati.
Verspäten, v. a. u. r., zapozniti (V.), zakasniti, zamuditi, ustaviti, zaderžati, muditi koga, da kasneje pride; sich verspäten, zapozniti se, zakasniti se, zamuditi se kje in prepozno priti, prepozniti se; des Nachts, zanočiti se.
Verspätung, die, zapoznjenje, zakasnjenje, zamuda, (zapožnja V.).
Verspeien, v. a., zapljувati (nach Met. besf. zapljувati), opljувati koga, pljувati na koga, zasramovati.
Verspeilern, v. a., zašpilliti; die Würste, klobase zašpilliti.
Verspeisen, v. a., zur Speise gebrauchen, jesti, uživati; durch Speien alle machen, pojesti, použiti.
Verspeilen, f. **Verspalten**; Geld, potrošiti, izmaljati; f. a. **Verschwenden**.
Verspenden, v. a., razdati, podariti; f. a. **Verschenden**.
Verspendung, die, razdanje, podaritev.
Versperren, v. a., zapreti, zapirati, auch zagraditi, zadelati, serb. zatvoriti.
Versperren, das, zapor, zapiranje, zapertje.
Verspielen, v. a., den Speck, navleči (vse reci), za navleko porabiti.
Verspielen, v. n., izgubiti, izgublјati, užugan biti; v. a., zaigrati, zaigravati; z igro odganјati.
Verspielung, die, zaigra, zaigranje.
Verspinnen, v. a., popresti, izprestiti; zusammen spinnen, sprestiti, spredati; f. a. **Verbergen**.
Verspleißen, f. **Verspalten**.
Versplittern, v. a., zdrobiti; f. a. **Verschwenden**, **Verhunn**.
Versplitterung, die, f. **Verschwendung**.
Verspotten, v. a., sramotiti, zasramovati, zasmehovati koga, gerditi koga; f. a. **Spotten**, **Pöhnern**.
Verspotten, der, sramotivec, zasmehovavec, zasramovavec, gerdivec.
Verspottung, die, zasramba, zasramovanje, sramotenje, gerdjenje, zasmehovanje, f. **Pöhn**, **Spott**.
Versprechen, v. a. u. r., zusagen, obljubiti, obetati oder obećati (v. *impf.*, in and. D. v. *pf.*); verspricht mir, obljubi mi; viel versprechend, kazen, mnogo obeten; sich versprechen, z. B. mit einer Person, zaročiti se; sich versprechen, sich im Eyrechen versehen, zagovoriti se, zareči se; ich habe mich versprochen, zareklo se mi je, zarekol

sim se, zagovoril sim se, zaletelo se mi je; lästern, obreči, obrekovati; ich verspreche mir viel, dosti od njega pričakujem, nadjam se, si od njega obetam, lepo kaže, mnogo obeta; besprechen, ureči, uročiti; er verspricht sich nach dem Hrl. Berge, obljubil se je na Sveto Goro.
Versprechen, das, obljuba, obet, (auch *altst.*), obećanje; Eheversprechung, f. **Eheverlöbniß**.
Versprecher, der, obetavec; Promittent, obetnik.
Versprecherin, die, obetnica, obetavka.
Versprechung, die, obetanje; viele Versprechungen machen und nicht halten, mnogo, (u. allgem. Gebrauche in Kr.) veliko obetati, malo spolniti; mit leeren Versprechungen abspfeifen, s prazno žlico napitati.
Verspreiten, v. a., razprostreti, prostreti, razprostirati.
Verspreitung, die, prostrenje.
Verspreizen, v. a., (*mont.*) podpreti, podpirati.
Verspreizung, die, podpiranje.
Versprengen, v. a., razkropiti, razperhniti, razkaditi, razpoditi, razgoniti, pokropiti, poškopiti, za škropljenje porabiti.
Versprengte, der, zbeganeec; die, zbeganka, (V.).
Versprengung, die, razkropljenje.
Verspreuen, v. a., razkaditi, razprašiti kakor pleva.
Verspriegeln, v. a., (*mont.*), zašprilјati (V.).
Verspringen, v. a., den Fuß, sich den Fuß verspringen, nogo zaskočiti si, zaskočiti se, izviniti, spahniti si nogo s skokom; die Zeit, preskakati (ves čas), skakaje odganјati; v. n., izskakati se; v. r., skakaje razperhniti se, razleteti se.
Verspreien, v. a., izbrizgati, izbzikati (M.), izsikati; sein Blut, svojo kri preliti za —; alles Wasser, posikati, pobrizgati vso vodo.
Versprühung, die, prelitje.
Versprundeln, v. n. u. a., izvervrati.
Versprügeln, f. **Verspriegeln**.
Versprühen, v. a., etw. razžariti, viskrah raznesti.
Verspuen, v. a., pomotati.
Verspuenden, v. a., z veho zabiti, zavehniti (*Zak.*), zavehati (M.), začepiti, zapilkati, zatakniti.
Verspüren, v. a., začutiti, čutiti, opaziti, zapaziti, zaslediti.
Verssah, der, odstavek versov.
Verstählen, v. a., podstaviti, podstavljati (*sekiro*); f. a. **Verhärten**.
Verstählung, die, podstava, podstavlanje.
Verstampsen, v. a., razteptati, poteptati, pomandraci, pohoditi.
Verstand, der, *subj. (intellectus)*, um, razum; Vernunft, (*ratio*), pamet; Urtheilskraft, razsodnost; der gesunde Verstand, zdravi um, razum, zdrava pamet; Verstand habend, umen, razumen; mit Verstand, razumno, pametno;

ohne Verstand, nerazumno, neumno; gesunder Verstand, zdrava pamet; seinen Verstand verlieren, vom Verstande kommen, zmešati se, ohnoreti; wem Gott den Verstand versagt hat, dem wird der Schmied seinen Schmied, komur ni Bog pameti dal, mu je kovač ne bo skoval; ein Mann von vielem Verstande, silno razumen človek, dobre glave, dobrega spomina; Einsicht, sprevidnost, razumnost; nach meinem Verstande, kakor jez sodim, razumem; das geht über seinen Verstand, to mu ne gre v glavo; tega ne more zapopasti; da sieht mit der Verstand stille, to se mi zdi silno čudno, tega nikakor ne razumem, ne zapopadem; der Verstand geht über alles, pamet je boljši kot zmet, *serb.* bolje je umeti nego imati (bolje je umeti kakor imeti); *obj.* der Sinn einer Rede, die Bedeutung, pomen, pomene, pomemba; f. Sinn, Bedeutung.

Verstandesbegriff, der, razumek (čisti).

Verstandeslaken, der, glava.

Verstandeskraft, die, razumnost, razum.

Verstandesstärke, die, bistrost razuma.

Verstandeschwach, *adj.*, slabiga razuma.

Verstandeswelt, die, svet razuma.

Verstandeswesen, das, razumno bitje.

Verstandhaft, *adj.*, razumljiv.

Verständig, *adj.*, razumen, pameten, razsoden, spreviden, umen, (zastopen*, brihten); besprich dich mit den Verständigen, pomeni se, posvetovaj se z modrimi, s sprevidnimi; ein verständiger Hund, izkušen, brihten pes; f. a. Kundig, Bewandert.

Verständigen, v. a. u. r., podučiti koga v čem, soznaniti, soznanjati, znaniti koga s čim, razložiti, razlagati, dopovedati komu kaj, *serb.* razumiti, razumljivati koga; verständigen mit Jemand, pogoditi se, dogovoriti se, domeniti se, zmeniti se s kom; benachrichtigen, povedati; er ist dessen, davon verständigt worden, to mu je povedano, to so mu povedali, poročili, naznanili, vediti dali, na znanje dali.

Verständiger, der, dopovedovavec, sporočivec.

Verständigkeit, die, razumnost, umnost, razsodnost, sprevidnost.

Verständigung, die, dopovedovanje, dopovedba, razložba, poročilo, naznanilo.

Verständlich, *adj.*, razumljiv, umeven, razločn (deutlich), *serb.* razgoveten, *altsl.* razumljiv u. razum'n.

Verständlichen, f. Verständigen.

Verständlichkeit, die, razumljivost, razločnost, *serb.* razgovetnost.

Verstandlos, *adj.*, nerazumen, brez razuma, brezumen.

Verständniß, das, razumnost, ročno razumljenje; geheimes Verständniß, skripten dogovor, spogovor; Eintracht, sprava, zločnost; ein Verständniß mit Jemanden haben, mit ihm in denselben stehen, s kom dogovorjen, spomenjen, zmenjen biti; Mitwissen, spogovor; im guten Verständniße mit je-

manden leben, s kom prijazno, zločno, v edinosti živeti.

Verstandreich, **Verstandvoll**, *adj.*, prav razumen, prerazumen.

Verstärken, v. a., ukrepiti, ukrepečati, poterditi, ujačiti, pojačiti; die Stimme, povzdigniti glas; vermehren, die Anzahl verstärken, pomnožiti, umnožiti, množiti, številu povišati ali povečati.

Verstärkung, die, pomnožba, ukrepljenje, pomoč (vojaška).

Verstärkungstruppen, *pl.*, pomočna vojska, pomoč.

Verstarren, f. Erstarren.

Verstatten, v. a., pripustiti, pripuščati, pripušati, dopustiti, dopuščati, dopušati, dovoliti, dovoljevati; f. übr. Gestatten.

Verstattung, die, dopuščenje, dopušenje, dopušcanje, dopušanje, dovoljenje.

Verstaben, v. n., razprašiti se, naprašiti se, zaprašiti se.

Verstaben, v. a. u. r., razprašiti, razmeti kaj, se.

Verstärbern, v. a., zamesti, zagrebsti.

Verstauen, v. a., podviti (Überf.); sich den Fuß verstaunen, nogo podviti si, zviniti, shabiti si; verrenken, izpahiti, b. *Gutsm.* izmekniti, izgeniti.

Verstauung, die, podvitje, izvinjenje.

Verstehen, v. a., b. d. Näherinnen, zaisthati*, zašiti; Waaren verstehen, verstaunen, blago zamenjati, zamenjevati.

Versteck, der od. das, skrivanje, skrivališče, skrivališ, skrivalica; die Kinder spielen Versteck, otroci igrajo skrivalnico, nach V. skrivalico; f. a. Hinterhalt.

Versteden, v. a. u. r., durch Stecken alle machen, potakniti, potikati (vse); durch ein dahin gestecktes Hinderniß versterren, den Weg versteden, pot zatakati, zatikati, zapahiti; an einen verborgenen Ort versteden, skriti, poskriti, skrivati, vtaakniti kam; f. a. Verbergen; sich versteden, skriti, poskriti se, skrivati se, potakniti se, potikati se; alle haben sich versteckt, vsi so se poskrili, potaknili, potajili; der Mond versteckt sich hinter die Wolke, oblak zakriva luno; sich versteden (*vulg.*), d. i. viel Geld in etwas stecken, preveč denarjev vtaakniti v kako reč, mnogo potrošiti; versteckt, skrit, prikrit, skripten; die Hübschen verstecken sich vor dem Habicht im Gebüsch, piščeta se potikajo po germovji pred jastrobom.

Versteckspiel, das, skrivalnica, skrivalica, (*poln.* kryjowka); laßt uns das Versteckspiel spielen, pojdemo se skrivalnico.

Verstecktheit, die, skritost, skrivnost.

Versteckwinkel, der, kot, skrivališče.

Verstehbar, *adj.*, razumljiv.

Verstehen, v. n. u. r., das Pfand ist, hat sich verstanden, d. i. versallen, zastava je zapadla; von Kuren (*mont.*), zapasti, zapadati; vom Weine, izdisati se, izvečati se, (če predolgo stoji); sich verstehen, nogo se se poterdile, so premerle, so terde od dolgiga stanja, zastati se; das Thier hat sich

verstanden, živina se je zastala; v. a. u. r., sich zu etwas verstehen, sich zu einer unangenehmen Sache entschließen, udati se v kaj, privoliti v kaj, pripravljeno biti; die Bedeutung einer Rede, ein Zeichen verstehen, (*intelligere*), umeti, razumeti (v. *impf.*, vertritt jedoch auch die Stelle eines v. *pf.*), razumevati, in St. razumiti (razmem), schlecht zastopiti; f. a. Begreifen; das versteht sich von selbst, to se vé, ant' se vé, da, to se samo po sebi razume, (bei M. vedom?); Schmerz verstehen, šalo za šalo imeti; er versteht keinen Spaß, z njim se ni šaliti, ni norčevati; — ne terpi šale; *fig.* sich mit Jemanden über etwas verstehen, s kom se dogovoriti, dogovarjati, domeniti se, zmeniti se, pogoditi se; einverstanden, zmenjen, dogovorjen; eine Kunst, Wissenschaft u. s. verstehen, umeti, znati, glas vediti čemu, zvediti se v kaj; eine Sprache verstehen, jezik znati; f. a. Bewundern, Kundig; er versteht mancherlei, marsikaj zna, ume; sich auf etwas verstehen, znati kaj; sich auf das Reiten verstehen, znati jezdit; ich verstehe mich auf jemanden, ich weiß mit ihm umzugehen, znam, vem s kom ravnati, vem mu glas, vem, kaj mu je prav, znam mu najti toporišče, toporiše (V.); jenes mitverstanden, z unim vred; die Zeit verstehen, prestatiti, zastati; ich habe daraus verstanden, spoznal sim iz tega; f. Entschmen; man kann ihn nicht verstehen, ni ga slisati; falsch verstehen, napek razumeti; wir verstehen uns, razumeva se, poznavaj se. Verstehen, das, razumenje oder razumhjenje, razumevanje.

Versteifen, v. a. u. n., tog narediti; f. a. Steifen.

Versteigen, sich, v. r., zaiti, zalesti, zalaziti, zaklatiti se, previsoko speti se, previsoko zahajati, mero prestopiti, predalječ upati si.

Versteigerer, der, nach V. dajavec na podražbo.

Versteigern, v. a., prodati, prodajati po dražbi, nach V. podražiti, podraževati (eig. vertheuern), nach *Zal.* drajsati, licitirati.

Versteigerung, die, podražba (V.), gewöhnlicher dražba geschrieven, licitacija.

Versteinen, Versteinern, v. a., zu Stein machen, okamniti, kamniti (V., wohl wenig gebr.), v kamen spreobniti, premeniti; v. n., zu Stein werden, okamneti od. okameneti, kameneti, okameniti se, v kamen spremeniti se, poterediti se; versteinert, okamenel, okamnen.

Versteinerung, die, okamenenje; Betrefakt, okamnina od. okammenina, skamenina; die Eigenschaft, okamenelost (*russ.*).

Verstellen, v. a. u. r., anders stellen, prestatiti, premestiti, prestavljati, predjati, predevati; falsch stellen, napak, gerdo prestatiti; die Thür verstellen, zastaviti, založiti; diese Kleidung verstellt ihn, f. Entstellen; sich verstellen, d. i. sich von außen anders zeigen, hiliti se, hliniti se, hiniti se, potuhniti, potuhovati se, lesičiti se, (*Gutm.*

u. M.), ponigliti se (*Zal.*), potajiti se, pritajiti se (V.), potmajno kazati, drugaci delati se, kazati se kakor je; f. a. Stellen, sich; den Verdruß verstellen, nejevoljo skrivati; eine andere, nachtheilige Gestalt geben, spremeniti, spremenjati se, spakovati se, (napačno) delati se, *serb.* u. *böhm.* pretvoriti se, pretvarjati, pretvariti se, *altal.* pritvoriti, pritvarjati (auch *Mede.* führt pretvarjati se an); das Angesicht verstellen, unkenntlich machen, obraz spremeniti, skremžiti ga; der Satan verstellte sich in einen Engel des Lichtes (2. Cor. 11, 14), satan se spremenja v angela luči.

Verstellt, *adj.*, hinavsk, prihuljen (eig. gebeugt), skrit, hlinjiv, potuhajen; ein verstellter Mensch, prihuljenec, zavihanec, *serb.* pretvorica (*Vuk*); f. übr. Gleisner, Heuchler.

Verstellung, die, huljenje, hlinjenje, himba, hinavščina, hinavšina, potuhjenost, pretvornost (*serb.*); nichts als Verstellung, gola himba, — le dela se, kakor bi —.

Verstellungssinn, die, hlinjivost, hinavščinnost, hinavsnost; znanje, hliniti se, drugaci kazati se, kakor je.

Verstempeln, v. a., pošteмпljati.

Verstehen, v. a., poštepati* (*vse niti*).

Versterben, v. n., umreti; Versterben, der, rajnki; die, rajnea; f. a. Sterben.

Versteuern, v. n., napéno kermaniti, zakermati, zakermaniti; v. a., plačati, odrajtati davek od česa, (nach V. oddavkati, u. *Gutm.* zaštribati*, zavečevati).

Verstiden, v. a., povežti, porabiti za venenje.

Verstieben, v. n., razprašiti se; v. a., razprašiti, razkaditi, razkropiti.

Verstiehn, v. a., mit einem Stiele versehen, nasaditi, nasajati (n. pr. sekiro), s toporišcem, toporišem opraviti.

Verstimmen, v. a., ne prav ubrati, ne ubrati ampak pokaziti, nach M. razubrati, nach *Gutm.* preglasiti, viell. richtiger razglasiti, *altal.* Verstimmtheit, razglasije, im *Russ.* u. *Poln.* razstrojiti oder prestrojiti; *fig.* dobro voljo, veselje vzeti, skaliti, skerhati; ich bin ganz verstimmt, slabe volje, čemerer, žalosten, otožin, razdert sim, aio se mi ne hoče, ne ljabi; f. a. Verdrießlich.

Verstimmung, die, razglasenje, preglačenje; — slaba volja, čemernost.

Verstöbern, v. a., zamesti; das Schneewetter verstöbert die Wege, sneg zameta poti.

Verstoden, v. n., oštoréti (*Rt.*), zakerkniti (M.), opanjeti (*Gutm.*), oterpniti; durch lange anhaltende Feuchtigkeith verderbt werden, prepereti, stuhniti, (shujdeti M.); verstodtes Leder, preperelo usnje; v. a., zaterditi, narediti nečutniga, terdovratniga.

Verstodt, *adj.*, oterpnjen, zakerknjen, terdovraten, (terdokoren *serb.*), nečuten; von der Feuchtigkeith verderbt, preperel, stuhnjen, prelezan ali zalezan, skaten od mokrote.

Verstodtheit, die, oterpnjenost, terdovrat-

nost; zakerk(njenost), nach dem Serb. terdokornost.

Verstodung, die, oterpnjenje, zaterjenje, oštorjenje.

Verstohlen, *adj.*, skriiven, tatinsk; verstohlen, verstohlener Weise, skrivaj, skrivaje (3. S.), skrivama, skrivši, kradama, po tatinsko; verstohlener Weise kommen, prikrasti se kam, skrivaj pristopiti se.

Verstöhnen, *v. a.*, prestokati (ves čas).

Verstollen, *v. a.*, napraviti rove ali stolnje.

Verstolpern, *f.* Vergaloppiren, sich.

Verstöpfeln, **Verstöpfeln**, *v. a.*, zatakniti, zatikati, (daher zatiček, Stöpfel), zamašiti.

Verstopfen, *v. a.*, zamašiti, mašiti, zagatiti, gati, zapaziti; eine Röhre und andere durchlöchernte Dinge verstopfen, zatuhliti, (poln. zatulić), zatuhniti, zalepiti, začepiti, zalestiti, zabertviti, zamašiti, zadelati, zatakniti, zalopniti, zapahniti, zapaziti, zagolsniti; mit dem Finger verstopfen, zatisniti, zatičkati s perstam; eine Kleidung, die Handschuhe stecken, zašiti brez zaplate; auch zapahniti (St. gebr.); hatte Eisen verstopfen den Leib, terde jedi zapirajo, gaté, zapekajo život; verstopfende Streifen, zaporéne jedi; verstopft in dem Sinne, zapečen, zapert, (in St. angebl. zagnahnen); in der Nase verstopft sein, zamašen nos imeti, nahod imeti; einem den Mund verstopfen, komu usta zamašiti.

Verstopfung, die, (za)mašenje, zagatitev, gatenje (zig. gačenje), gata; des Leibes, zapor, zapeka; der Nase, nahod.

Verstörben, *f.* Versterben, Selig.

Verstören, *v. a.*, zmešiti, razberskati, zmotiti; Diebe, Räuber verstören, razpoditi, odpoditi, razgnati, razkropiti tatove; verstört ansehn, zmoten, zmočen, prestraßen, divji viditi.

Verstörer, der, razganjavec, motivec.

Verstoß, der, ein geringer Fehler, pomota, zmota, pogrešek, zagrešek; ein Verstoß wider die Grammatik, pogrešek zoper grammatiko; *f. a.* Fehler; das Pferd bekommt den Verstoß, wenn es nicht fressen will, konju se jed zapira, se je zaperla, konj je lisjav (Zal.); Vorwachs bei den Bienen, (Propolis), zasat, zasotje, zasatovje (Zal.); in Verstoß gerathen (öftr. Provinzial.), *f.* Verlust.

Verstoßen, *v. n.*, einen Fehler begehen, pomotiti se, spotakniti se, zaleteti se, pregrešiti se, pogrešiti; *f. a.* Fehlen; aufhören zu stoßen, von gährenden Flüssigkeiten, dokisati se, dovreči, nehati vreti, kisati se; *v. a.*, in die Ferne von sich wegstoßen, odgnati, odvreči, zavreči, pahnti od sebe; jemanden aus dem Hause verstoßen, koga iz hiše suniti, izpokati, pregnati, spoditi, pahnti, vreči; seine Frau, slovo dati ženi, zavreči, nach dem Serb. odvreči ženo; etwas aus Noth verstoßen, prodati v sili; *f. a.* Zerstoßen; pometi, pophati (ves poper); die Aker verstoßen, prepahniti, spahniti zilo.

Verstößung, die, zaveržba.

Verstrafen, *v. a.*, Strafe für etwas erlegen, plačati durno kazen za kaj.

Verstrahlen, *v. n.*, izžariti se; *v. a.*, v žarkih, v podobi žarkov gnati, metati.

Verstrampeln, *v. a.*, zabecljati, razcepetati.

Verstreuen, *v. n.*, (waidm.), von den Hirschen, *f.* Aufsehen (*v. n.*).

Verstreichen, *v. a.*, durch Streichen verbrauchen, vielen Lehm verstreichen, dokaj ila zmazati; zustrichen, die Rigen verstreichen, špranje zamazati, zamazovati, zalepiti, zalikati, zalikovati; mit Fett, zasmoliti; *v. n.*, der Muttermund verstreicht, maternično ustje (bei V. materno ustje?) se zalika, se izgladi; die Zeit verstreicht, čas teče, poteka, mine, hiti, prehaja; die Frist verstreichen lassen, zamuditi dobo ali rok; pustiti, da postavna doba preteče, prejde; *f. a.* Vergehen.

Verstreifen, *v. a.*, zapravdati, zapričkati, zatožiti (svoje premoženje).

Verstreuen, *v. a.*, zum Streuen verbrauchen, alles Stroh verstreuen, vso slamo postlati, zastlati; alle Gerste uff. verstreuen, dem Gesdervich als Futter, ves ječmen potrositi, razsuti, razseipati, raztrositi, posuti; auch Versehen streuen verlieren, izgubiti, pogubiti, gubiti; Getreide verstreuen, žito stresati, raztresati, izgubljati ali gubiti; *fig.* rasprašiti, razperhniti, razkaditi, razkropiti, razpoditi na vse strani kakor pleve, raznesti, raznašati, razpihati.

Verstreunung, die, razkropljenje.

Verstriden, *v. a. u. r.*, vjeti, loviti na zanke, zahantati, zahomatati, vzankati, zamtati, zaplesti kaj, se, zamežljati; zum Striden gebrauchen, poplesti, plesti; den ganzen Tag verstriden, ves dan preplesti; sich verstriden, zaplesti se, gew. zmotiti se pri platenji, napeno plesti.

Verstridung, die, zapletanje, zamotanje, zanka.

Verströmen, *v. a.*, prelit, prelivati, izliti, izlivati oder ilijati; *v. n.*, preteči, teči (kakor reka).

Verströmung, die, izliv, preliv(anje).

Verstrossen, *v. a.*, odstavke napraviti v rudnem rovu.

Verstücken, *v. a.*, razrezati na drobne kose, razkosati.

Verstufen, *v. a.*, im Bergbaue, mit eingehauenen Zeichen versehen, nasekati znamenje, stopinje.

Verstümmeln, *v. a.*, nach *Gutsm.*, so wie im Kroat. u. Serb. okernjiti (*Vuk*), okernjevati, kernjiti, (jedoch im Slov. wenig bekannt, vergl. das gebr. škernejvati, verächtil. schneiden, škernejvati, ein verächtil. Messer) poškodovati, skaziti, pohabiti ude, pohromiti, pokvečiti; der Hörner berauben, omuliti, muliti; verstümmelte Wildsäule, štalasta, otolčena podobna; eine Rede, pokvariti, pokaziti.

Verstümmelung, die, okernjenje, poškodba.

Verstummen, *v. n.*, stumm werden, omutiti (*V.*), onemeti, zanemeti (*Gutsm.*), govor-

jenje, besedo zgubiti, položiti; plögljch aufhören zu reden, obmolkniti, obmolcati, premolkniti, umolkniti, potihniti, (vom Binde, odvinuti, *kroat.*); er aber verstummte (Matth. 22, 12), on pa je umolknil; verstumme (Mark. 4, 39), potihni, obmolkni.

Verstummung, die, onemenje, umolknenje. **Verstümpfern**, v. a., spalčiti, skaziti.

Verstünden, v. a., preložiti na drugo uro. **Verstürmen**, v. n., izdivjati se, umiriti se; v. a., raznesti, razderviti.

Verstürzen, v. a., durch hingestürzte Steine, Erde u. s. verbergen, ausfüllen, podsati, podsipati; — prepläsiti, osupniti; v. n., ostermeti.

Verstußen, v. a., mit dem Messer, prirezenati, podrezati, prirezovati; mit der Schere, pristrichi, pristrigati; mit der Art, prisekati, prisekovati; mit der Sense, prikositi, priseoci; f. a. Stußen.

Versuch, der, poskus, (nach andern D. pokus), skus, skušnja, poskušnja, poskušlje (V.); Versuch eines Verbrechens, poskus hudodelstva; einen Versuch mit jemandem machen, poskušati, skušati, skusiti koga; es kommt auf einen Versuch an, poskusimo, poskušajmo; treba je poskusiti.

Versuchen, v. a., insgemein, poskušati, skušati, poskusiti, skusiti, *serb.* kušati; kosten, durch den Geschmack zu erkennen suchen, pokusiti, pokušati; sich in etwas versuchen, vaditi se v čem, skušati kaj; versucht, skušen, poskuš; sich zu etwas versucht fühlen, mikati koga (mika me, hoče se mi); versuchter Diebstahl, poskušena tatvina; zum Bösen reizen, skušati, k grehu napeljevati, zapeljevati.

Versuchen, das, skušanje, skušnjava.

Versucher, der, im theologischen Verstande, skušnjavec, *serb.* napastnik; sonst skušnik, poskusavec, poskusnik.

Versucherin, die, skušnjavka, skušavka.

Versuchsweise, *adv.*, za poskušnje.

Versuchung, die, theol. skušnjava, napast (*Gutsm.* u. V., mehr *serb.*).

Versuchungslust, die, skušavstvo (V.).

Versudeln, v. a., besudeln, pomazati, povajati, onesnažiti, zagerditi, oskruniti; durch unreinliche Arbeit verbrauchten, verderben, zmazati.

Versühnen, f. Versöhnen.

Versummen, v. a., dobrenčati, nehati brenčati.

Versumpfen, v. a., podmakati, v močvirje spreobracati.

Versündigen, sich, v. r., an etwas, pregrešiti se nad čim.

Versündigung, die, pregrešenje, pregreha, greh doprinesen nad kom.

Versunkenheit, die, pogreznjenost, poživinjenost.

Versüßeln, v. a., osladkati, posladkati.

Versüßen, v. a., süß machen, osladiti, posladiti, sladiti, oslajati; allzu süß machen, presladiti, preslajati, zasladiti (*Gutsm.*);

ein wenig süßer machen, poslajšati, oslajšati, slajšati, *russ.* podlastiti.

Versüßung, die, oslada, oslajenje, osladlje, sladilo.

Versweise, *adv.*, v verstah, vèrsih.

Verswüth, die, nezmérna strast, kovati pesmi.

Vertragen, v. a., auf einen gewissen Tag verlegen, etwas vertragen, odločiti, postaviti dan čemu za kaj; aussetzen, für jetzt übergehen, odložiti, odkladati, preložiti (na drugi dan); versäumen, zamuditi.

Vertragen, das, **Vertragung**, die, odlaganje, odkladanje, odlog, prelog.

Vertändeln, v. a., zatreknati, zatreknovati (V. ?); die Zeit vertändeln, čas zatraktiti, zatrackati, zatepsti (St.). (bei V. potrebsati ?), zasaliti, zanorčevati; sich vertändeln, zatelebat se, zaplesti se.

Vertagen, v. a., zaplesati, zarajati (na pr. zdravje); den Abend, preplesati ves večer; — s plesam odganjati, preganjati.

Vertätscheln, f. **Vertätseln**.

Vertatur, oborni.

Vertauneln, v. a., zarojiti (vse svoje).

Vertausch, f. Tausch.

Vertauschen, v. a., *Waaren*, zamenjati, zamenjevati, menjati; ein Wort, spregovoriti, pomeniti se.

Vertauschung, die, zamena, zamenja, mena oder menitva, zamenjevanje.

Vertausendsachen, v. a., tisočkrat toliko vzeti, dati.

Verte, f. **Vertatur**.

Vertebral, *adj.*, kar se tiče vertanje.

Verteppigen, f. Tapeziren.

Vertenken, v. n., uhadičiti se.

Vertenselt, *adj.*, zahudican, hudimanov, hudirjov, vragov, zazlodjan, presnet, vražji, besji.

Vertentschen, f. **Verdeutschten**.

Vertex, f. **Wirkel**, **Gipfel**.

Vertheidigen, v. a. u. r., durch Worte, zagovarjati koga, poganjati se, potegovati se, vleci se za koga; vor Gericht, zagovarjati, namestovati (in and. D. zastopati) koga; einen Satz vertheidigen, terditi, dokazovati kaj, govoriti za —; durch körperliche Gegenwehr, braniti koga, se; die Festung vertheidigen, braniti terdnjavo.

Vertheidiger, der, durch Worte, zagovornik, zagovarjavec; durch körperliche Gegenwehr, branivec, branitelj, (brambovec); *russ.* zaščitnik.

Vertheidigerin, die, zagovornica, zagovarjavka, branivka, braniteljka.

Vertheidigung, die, durch Worte, zagovor, zagovarjanje; durch körperliche Gegenwehr, bran, bramba, branjen, branitev, odboj napada.

Vertheidigungsanstalt, die, naprava za branitev, branivna naprava.

Vertheidigungsbündniß, f. **Defensivalliance**.

Vertheidigungskrieg, der, branivna, odbojna vojska.

Verteidigungskunst, die, znanje braniti se, branivna umetnost.

Verteidigungslinie, die, brambna čerta.

Verteidigungsloß, *adv.*, brez brambe.

Verteidigungsrede, die, zagovor, branivni govor.

Verteidigungsschrift, die, zagovorni spis, zagovorno pismo, zagovor.

Verteidigungswaffe, f. Schußwaffe.

Verteidigungsweise, *adv.*, braneč se, odbijaje sovražni napad.

Vertheilen, v. a., razdeliti, porazdeliti, deliti, razdati, razdajati, razpartiti*, partiti; das Meer in die Dörfer vertheilen, nastaniti vojsko po vaseh; f. a. Theilen.

Vertheiler, der, delivec, razdelivec, razdeljevavec, razdajavec.

Vertheilerin, die, delivka, razdelivka, razdajavka.

Vertheilung, die, delitev, razdelitev, razdaja, razdajanje, razdel.

Vertheilungsanweisung, der, razdelni izkaz.

Vertheren, v. a., zaklejiti, zasmoliti.

Vertheurer, der, podraževalec, der Güzwaaren, nach V. dragoletnik (auch n. Medv. u. Ravn.), draginar (*Gutsm.*).

Vertheuern, v. a., nach V., sowie im Böhm. u. Poln. podražiti, podraževati, zdražiti, dražiti (im Serb. nach Vuk dražati, theurer werden), ceno povzdigniti, povišati, s ceno poskočiti, dragino narediti, delati, (nach Zal. dražsati).

Vertheuerung, die, podražba, podraževanje; was ist die Ursache der Vertheuerung der Lebensmittel?, kaj je podražilo živč?, zakaj je poskočila cena živč?

Verthieren, v. n., poživiniti se; v. a., poživiniti, v živino, žival preobrniti.

Verthner, der, zapravljivček.

Verthulich, *adj.*, zapraven, potrošin.

Verthun, v. a., allen Kaff verthun, poizdati, porabiti vse apno; verschwenden, zadržati, zadržati, zapraviti, zadegati, potratiti, potrošiti, raztrošiti, trošiti oder trositi, pognati, veter dati čemu (n. pr. dvajsetiam), potepsti, zatepsti (a. kroat. u. St.); unbesonnen auf Kleinigkeiten verthun, zatraekati, zatreknjati, treknjati (V.); ansgeben, razdati, razdajati, zdati, zdajati; f. a. Verschwenden; v. r., sich verthun, (*vulg.*), omožiti se, vdati se.

Vertiefen, v. a. u. r., tief, tiefer machen, nach V. und dem Allat, uglobiti und auch vglobiti, globiti, globokejši storiti; durch Graben, inkopati, globino kopati; durch Reiseln, indolbsti, dolbsti; durchbohren, izvertati u. dergl.; vertiefte Figuren, vglobljene podobe; f. a. Concav; in die Tiefe senken, topiti, vtopiti, potopiti, vtopljati, potapljati, pogrezniti, pogrezovati; sich in Gedanken u. dergl. vertiefen, zamisliti se, v misli vtopiti se, vglobiti se; in Gedanken vertieft, zamisljen; vertiefte Stelle, f. Vertiefung.

Vertiefung, die, in einem Flusse, globočina,

tomun, glob, globel, globina, top (? Medv.), jaška (V. ?); zwischen Kalksteinwänden, kon-ta (V.); worin sich die Fische unter das Eis im Winter flüchten, struga (V. sonst Flußbett); bei den Malern, z. B. in den Falten eines Gewandes, glob, nach V. vtopljenje; — indolbenina, jama; zamisljenost.

Vertikal, f. Scheitelfach.

Vertikallinie, f. Scheitellinie.

Vertikalwinkel, f. Scheitelwinkel.

Vertilgbar, *adj.*, odpravljliv, pokončljiv, uničljiv.

Vertilgen, v. a., zatreti, zatirati, zamoriti, moriti, pokončati, končati, končevati, uničiti, iztrebiti, izkoreniniti, odpraviti; einen Schandfleck, izbrisati, izprati madež; f. a. Vernichten.

Vertilger, der, končevavec, pokončevavec, pogubljavec, uničevavec, zatiravec.

Vertilgerin, die, končevavka, pokončevavka, pogubljavka, zatiravka.

Vertilgung, die, pokončanje, pokončevanje, zatir, zatiranje, uničenje, morija.

Vertilgungskrieg, der, vojska pokončevavna, z namenam izkoreniniti, do zadnjiga zatreti sovražnike, iztrebna vojska.

Vertoben, v. n., izbučati se, izdivjati se, izvihrati se; v. a., predivjati, previhirati (eno uro).

Vertönen, f. Verflingen.

Vertosen, f. Vertoben.

Vertracht, *adj.*, presnet, hentan, šembran.

Vertrag, der, Contract, pogodba (V., *Gutsm.* u. Vuk); Verabredung, dogovor; einen Vertrag schließen, eingehen, pogoditi se, pogodbo skleniti, storiti.

Vertragen, v. a. u. r., durch Tragen verbrauchen, f. Abtragen; an einen ungehörigen Ort tragen, zanesti, zanositi, zanašati, zavleči; z. B. die Doflen pflegen gerne das Geld zu vertragen, kave rade denar zanesó, zavlečejo; nach verschiedenen Seiten, raznesti, raznositi, razvleči, razvlačiti; ertragen, preterpeti, sterpeti, terpeti, prenesti, prestati; er kann viel Wein vertragen, mnogo vina nese, more prenesti, izpiti, da se ne upijani; sich mit Jemanden gut vertragen, v edinosti živeti, pogajati se s kom (angebl. in St.), lepo shajati s kom, dobro skup imeti se, skup orati, xjemati se (V. ?), nach M. örediti se (? sonst abwechseln), zlagati se; sich nicht vertragen, biti si dobra kakor pes in mačka; einen Vertrag machen, vrgleichen, narediti, narejati pogodbo, pogoditi se; sich mit jemanden vertragen, vrgleichen, vrgleichen, umiriti se, spraviti se, poravnati se s kom, poravnati s kom.

Verträglich, **Vertragfam**, *adj.*, spraven, spravljiv, zlozin, miren, mirovit, družin; sie sind sehr verträglich, so si dobri kakor persti na roki, so si v komolee (3. R.).

Verträglichkeit, die, spravnost, spravljivost, zloznost, družnost, lepo ravnanje, ravnanje z lepo.

Vertragmäßig, *adv.*, pogojema, po po-

godbi; als *adj.* pogojen, izgovorjen v pogodbi, pogodbi primeren.

Vertragsschließend, *adj.*, pogodni; vertragsschließender Theil, pogodnik, weibl. pogodnica.

Vertragserbe, *der*, pogodni, pogodbeni dednik.

Vertragspflicht, *die*, dolžnost po pogodbi prevzeta, v pogodbi izgovorjena.

Vertragspunkt, *der*, člen pogodbe.

Vertragssurkunde, *die*, pogodbeno pismo, pismena pogodba.

Vertragswidrig, *adj.*, pogodbi nasproten.

Vertragszinsen, *pl.*, pogodbene, pogodne obresti.

Vertrauen, *v. n. u. a.*, zaupati, upati komu, na koga, zanesti se, zanašati se na koga, verjeti, vero dati komu; jemanden etwas vertrauen, komu kaj zaupati, izročiti, na zveste roke dati; *f.* Unvertrauen; auf Gott vertraut ist wohl gebaut, zaupanje v Boga nas ne goljufa (*Zal.*); sich einem vertrauen, razodeti, povedati komu svoje skrivnosti; zur Ehe übergeben, zaročiti; eine Jungfrau, die noch nicht vertraut ist, (2 Mof. 22, 16), devica, ki še ni zaročena.

Vertrauen, *das*, (za)upanje, up, zaup; ein Vertrauen auf jemanden haben, stellen, setzen, na koga zaupati; ich will dir ein Wort im Vertrauen sagen, nach *V.* hočem ti nekaj med nama rekoč povedati; allein im Vertrauen, er ist es nicht werth, vender, da med nama rečem, ostani med nama, med nama rekoč, tega ni vreden, skrivaj, na tihama, da nikomur ne poveš.

Vertrauensmann, *der*, zaupnik, mož (schlechtthin).

Vertrauensvoll, *adj.*, zaupen, poln zaupanja, a. zaupljiv.

Vertrauensvotum, *das*, glas, izkaz zaupanja.

Vertrauenswürdig, *adj.*, zaupanja vreden, zanesljiv, zaupljiv.

Vertrauern, *v. a.*, prežalovati, zažalovati; *v. r.*, končati se od žalosti, zgristi se.

Vertraufeln, *v. a.*, zaškopiti, škopoeč porabiti.

Vertraulich, *adj.*, zaupljiv, prijazen, priateljsk, zaupen; zu vertraulich sein, prevedo znati biti; mit jemanden vertraulich sein, s kom po domače ravnati, kakor med stariimi znanci; vertrauliche Sitzung, skrivna seja.

Vertraulichkeit, *die*, zaupljivost, prijazenost, družnost, zaupnost; *f.* übr. d. Beiw.

Vertraumen, *v. a.* mit Kräumen oder träge zubringen, presenjati; *fig.* a. prodremati, prespati, s senjarijami se počati ves čas; sich dadurch verlustig machen, sein Glück vertraumen, svojo srečo zadremati, zaspati, senjaje izgubiti.

Vertraut, *adj.*, veren, zaupljiv; vertrauter Freund, veren, zaupljiv prijatelj; er thut sehr vertraut gegen mich, prav po domače z mano ravno, kakor da bi bila močno znana; sich vertraut machen, zdomaćiti, podomāčiti se, soznaniti se s kom; ich sprach ein

vertrautes Wort mit ihm, govorila sva po domače, nach *V.* sva škrnila; vertraut sein mit etwas, zveden biti v čem; *f.* Vertrautheit; Verlobte, der, zaročeni, zaročenec; die, zaročena, zaročenka; der Vertraute, senj zaupnik (*poln.* zaupnik), prijatelj; die, zaupnica, priateljica.

Vertrautheit, *die*, domačnost, zanesljivost; *f. a.* Vertraulichkeit.

Vertreiben, *v. a.*, eig. pregnati, preganjati, prepoditi, prepejati, pretirati, proč zagnati, zapoditi, zaderviti, segnati, spokati, spoditi od —, odgnati, odpoditi od —; die Rebel vertreiben (vom Winde), razgnati, razganjati, razpihati; Gewalt mit Gewalt vertreiben, silo s silo odbiti, odbijati; Wurzeln vertreiben, odpravi bradovice; Ungeziefer vertreiben, *f.* Vertilgen; die Zeit vertreiben, verthun, čas pognati, poganjati; den Fortgang der Zeit unmerklich machen; čas kratiti, krajšati; *f. a.* Kurzweilen, Unterhalten; die Grissen, eine Krankheit vertreiben, odgnati, odganjati, biti dober za —, zoper —; einem das Fieber vertreiben, ozdraviti, lečiti koga merzlice; Baaren vertreiben, sie absetzen, blago investiti (*V.*), spečati, razpečati, razprodati; *f. a.* Absetzen; der Vertriebene, pregnanec; bei den Wählern, die Kaaben vertreiben, tanjšati ali redditi, nach *V.* razganjati barve; das Schiff vertreiben, (vom Winde), zanesti, zaderviti kam, odnesti.

Vertreiben, *das*, pregon, preganjanje.

Vertreiber, *der*, preganjavec, odganjavec, ki je koga pregnal, spodil, odpodil.

Vertreibung, *die*, pregon, preganjanje, preganjanje.

Vertreten, *v. a.*, sich den Fuß vertreten, ihn dadurch verletzen, nogo si podviti (*Ob. R.*), nastopiti, napeno stopiti in izviniti; durch Treten verderben, pohoditi, zateptati, potepati, razhoditi; der Grabstein ist sehr vertreten, nadgrobní kamen je silno pohojen, razhojen, pogažen; jemanden, jemandes Stelle vertreten, namesti koga opravljati, namestniti komu, eigav biti, nach *V.* namestovati koga, (eigentlich namesčati, namesčevati); *f. a.* Repräsentiren; jemanden den Weg vertreten, zastopiti, zastopati, askočiti komu pot; jemanden vertreten, für ihn sprechen, govoriti, besedovati, prositi za koga, braniti, zagovarjati koga, zasloniti, zaslanjati; *f. a.* Vertheidigen; es waren da bei alle Stände vertreten, od vsačiga stana je bil kdo tam, vsak stan je imel, dal, našel svojiga namestnika (— predstavnika).

Vertreter, *der*, Sachwalter, besednik, zagovornik; Stellvertreter, namestnik, *russ.* zaščitnik, nach andern slav. Mundarten und auch der *altsl.* zastopnik.

Vertreterin, *die*, besednica, namestnica, zagovornica.

Vertretung, *die*, zagovor, namestovanje; in Vertretung der Gemeinde, namestovaje občino, delaje za občino.

Vertretungsleistung, *die*, namestovanje, branjenje.

Vertretungssache, die, pravda zavolj namestovanja.

Vertretungswerber, der, poganjavec za namestovanje.

Vertrieb, f. Absatz, Verkauf.

Vertriebene, der, pregnanec, izgnanec; die, pregnanka; als ein Vertriebener und süchtig wirst du in der Welt herum irren, nach M. pregnan in beže se boš po svetu potikal, klatil.

Vertriebsbesorger, der, oskerbnik prodaje.

Vertrießen, f. Vertropsen.

Vertrinken, v. a., zapiti, zapijati, zapijancovati; den Abend, propiti ves večer; sich die Sorgen vertrinken, s pitjem odganjati skerbi.

Vertröden, v. n., usahniti ob, usehniti, sahniti, usihati, posušiti se, zasuhotiti se, usušiti se, sušiti se; f. a. Verdorren; v. a., posušiti, sušiti.

Vertrödeln, v. a., prodati, razprodati pod nič, za starino; die Zeit, čas tratiti po zanikernem.

Vertröpfeln, Vertropsen, v. n., izkapljati, izkapati.

Vertrösten, v. a., f. Trösten; jemanden auf etwas vertrösten, dati, dajati komu upanje, obetati komu kaj, z obetanjem odpraviti, potolažiti s čim, odložiti na drugi čas; v. r., sich auf etwas vertrösten, zanesti se, zanašati se na kaj; f. übr. Hoffen.

Vertumnus, Vertumen, vertnarski bog nekdanjih Rimljanov.

Vertuschen, v. a., nach Gutsm. zatihniti (bei V. zatuhniti), zatihitati, zatuhtati (Caf) kaj, skriti, zatajiti napeno delo, potlačiti, da se ne zve, zamazati; — porabiti za tušanje; f. a. Verhehlen.

Verüben, v. a., zameriti, zamérjati, za zlo vzeti, za zlo jemati komu kaj, za hudo imeti; gerne verübelnd, zamérljiv.

Verübelung, die, zamera.

Verüben, v. a., (von bösen Handlungen), storiti, delati, početi, počenjati, doprinesiti, doprinašati (Gutsm.) kaj, zakriviti se, zagršiti se s čim; etwas gefegwidriges verüben, zapoved prelomiti; an jemand den Mord verüben, umoriti koga.

Verübung, die, delanje, doprinašanje.

Verunehren, f. Entadeln.

Verunehren, v. a., onečastiti (V.), v nečast, v sramoto pripraviti, oskruniti, osramotiti.

Verunehrung, die, sramota.

Veruneinigen, v. a. u. r., razdvoj, svojo, prepri, razpertišo delati med ljudmi, razediniti, razdružiti, razločiti, prijateljsko edinost razdreti; f. a. Entweien; sich veruneinigen mit jemand, spreti se, sklati s kom, navskriž priti.

Veruneinigung, die, razpor (V.), razdvoj (V.), razdružba, razdružba.

Verunglimpfen, v. a., ogerditi, gerditi, zapsovati, opsovati, psovati (nehr serb.), obreči, obrekovati, ogovoriti, ogovarjati,

očerčiti, čerčiti, neusmiljeno, krivično soditi; f. a. Schmähren.

Verunglimpfung, die, ogerda, gerjenje, psovanje, obrekovanje, psovka (Vuk).

Verunglücken, v. n., von ungefähr sehr unglücklich werden, nesrečen biti, (po nesrečnem) poginiti ali smert storiti, nesreča se je komu zgodila, pripetila, po nesreči svoje premoženje izgubiti, veliko škodo imeti; f. a. Mißlingen; vom Schiffe, razbiti se.

Verunheiligen, f. Entheiligen.

Verunreinigen, v. a., onečistiti (V.), onesnaziti, ognjusiti; oskruniti (für oskverniti), pohrazdati, pobrazgati, pomazati; heilige Dinge, onesvetiti (Zat?); f. a. Entweihen, Befudeln.

Verunruhigen, f. Verunruhigen.

Verunstalten, v. a., spaciiti, skaziti, spakedrati, ogerditi, popačiti, (bei M. razpodobiti, böhm. znepodobiti).

Verunstaltung, die, ogerda, spakedranje.

Verunstigen, v. a., untiš machen, zašariti, zasuti s peskam, nach V. opliviti (?).

Veruntreuen, v. a., nach V. onezvestiti, (po nezvestobi polastiti se izročene, zaupane reči), zakriviti, nezvest biti.

Veruntreuung, die, nezvestoba, nezvestčina, nezvesta polastitev zaupaniga tujiga blaga.

Verunwilligen, v. a., onevoliti (V.).

Verunzieren, f. Verunstalten.

Verursachen, v. a., die wirkende Ursache sein, etwas verursachen, storiti, delati, vzklovati (Vuk u. Gutsm.) kaj, vzrok biti čemu; Schaden verursachen, škodo storiti, delati, škodo kriv biti, auch prizadjati, prizadevati, napraviti; ich verursache dem Gezner große Prozeßkosten, nach V. veliko pravnino naganjam nasprotniku; veranlassen, zbuditi, zbujati, sprožiti, napeljati, navoditi, priliko dati.

Verurtheilen, v. a., obsoditi, obsojati, obsojevali; zum Tode verurtheilen, k smerti obsoditi; zur zehnjährigen Kerkerstrafe, obsoditi v desetletno ječo, v ječo za deset let; zum Erfasse der Kosten, obsoditi koga, da poverne (mora poverniti) stroške.

Verurtheilte, der, obsojenec; die, obsojenka.

Verurtheilung, die, obsodba.

Verve, f. Begeisterung.

Verweitem, v. a., v stricevino vzeti, pripraviti, postričiti.

Verwiehen, v. a., poživiniti; v. n., poživiti se.

Vervielfachen, v. a., mnogotérno, mnogoverstno storiti, nach V. povekratiti.

Vervielfältigen, v. a., zmnožiti, pomnožiti, namnožiti, razmnožiti, množiti; f. a. Multipliciren.

Verwierfchen, v. a., početveriti, sčtetveriti ob početveriti.

Vervollkommen, v. a., doversiti, izversiti, doversovati, spolniti, spolnovati (V.), bolj popolnoma storiti.

Vervollkommer, der, spolnovavec.

Vervollkommenung, die, doveršenje, iz-
veršenje, spopolnjenje.

Vervollständigen, v. a., dopolniti, do-
polnovati, dostaviti, česar bi manjkalo; f.
a. Ergänzen.

Vervollständiger, der, dopolnovavec.

Verborthellen, f. Bevorthellen.

Verwachen, v. a., mit Wachen zubringen,
die Nacht verwachen, noč prečuti, prečuvati,
prebdeiti; v. r., prečuti se, s čutjem ško-
dovati si.

Verwachsen, v. n. u. r., zarasti, zaraščati
se, zarašati se, obrasti, obraščati, obrašati
se, zaliti, zalivati se; vom Walde, zago-
stisti se; dem Kinde werden die Blättergruben
schon wieder verwachsen, otroku se bodo
piko zarašale, zalile, bodo prešle, zginele;
die verwachsene Stelle an einem Baume, za-
rast; der Verwachsene, ungeschalt Gewachsene,
zaraščen, zarašen; f. a. **Undelig**, Einsie-
tig; vom Baume, krivencast; zusammen
wachsen, durch Wachssthum verbunden werden,
zrasti, zraščati, zrašati (se), prerasti; sich
verwachsen, prenašlo zrasti in shobotati
zdravju na škodo; f. a. **Auswachsen**.

Verwachsung, die, obrastek, zaraščanje,
zarašanje, zarast.

Verwägen, v. a., povagati, prevagati; sich
verwägen, v. r., zavagati se, zmotiti se
pri vaganji.

Verwahr, f. Verwahrung.

Verwahren, v. a. u. r., obvarovati, zava-
rovati, varovati, ohraniti, hraniti, čuvati
kaj; jemanden etwas zum Verwahren geben,
shraniti kaj pri kom, v hrambo izročiti mu;
jemand verwahren, zapertiga imeti, ječiti;
mit Festungswerken, uterditi, ukrepiti, ogra-
diti; mit einer Mauer, obzidati; sich durch
eine Clausel verwahren, rešiti se (auf dem
Karste) s prideržkam, s pristavkam v pismu;
f. a. **Einpacken**; na varno spraviti, okova-
riti; na se paziti, gledati; skerb imeti
za —; sich gegen eine Anschuldigung ver-
wahren, zaverniti, od sebe vreči.

Verwahrer, der, (Depositarus), hranivec.

Verwahrerin, die, hranivka.

Verwahrlich, adj., etwas verwahrlich auf-
behalten, kaj hraniti za koga; etwas ver-
wahrlich bei jemand niederlegen, kaj hraniti
dati komu, shraniti pri kom.

Verwahrlos, v. a. f. **Verwahrlosigen**;
zanemariti, zanemarjati, v nemar pustiti,
puščati, puščati, ne imeti v skerbi.

Verwahrlosung, die, nemar, zanemar-
jenje.

Verwahrung, die, varovanje, obvara, hram-
ba, čuvanje (n. pr. zapertiga), skerb; etwas
in Verwahrung haben, kaj hraniti; in Ver-
wahrung geben, kaj shraniti, hraniti dati;
in Verwahrung halten, zapertiga imeti, je-
čiti; Verwahrung einlegen wider —, ugo-
varjati zoper —, rešiti se zoper —; f. a.
Protestiren.

Verwahrungsmittel, das, f. **Präservativ**.
Verwahrungsvertrag, der, hranilna, hran-
nitna, hranitvena pogodba.

Verwaisen, v. n., zur Waise werden, osi-
roteti, izgubiti starše, ostati sirota (za-
puščena, zapušena); verwaiset, osirotet, si-
rota.

Verwallen, v. a., povaljati.

Verwallen, v. n., izgubiti se v valovich.

Verwallen, v. a., oskerbeti, oskerbovati,
ravnati kaj, nach and. D. upravljati s čim;
das Hauswesen verwallen, gospodariti, hi-
ševati; das Reich verwallen, d. i. regieren,
vladati; jemandes Stelle verwallen, oprav-
ljati; ein Amt verwallen, službo opravljati;
die Sacramente verwallen, sv. zakramente
deliti.

Verwalter, der, oskerbnik, oskerba, oprav-
nik, ravnavec, nach and. D. upravnik; der
die Wirthschaft eines Landgutes besorget,
oskerbnik kmetije, gospodar (auch Eigen-
thümer).

Verwalteramt, das, oskerbništvo, oprav-
ništvo.

Verwalterin, die, oskerbnica, opravnica,
upravnica.

Verwaltung, die, opravljanje, oskerbovanje
oder oskerbhevanje, uprava; Amt, f. tiesed;
das Hauswesens, hiševanje, gospodarstvo;
in staatsrechtl. Sinne am besten, uprava.

Verwaltungsbeamte, der, upravni ured-
nik.

Verwaltungsbehörde, die, upravna o-
blast.

Verwaltungsjahr, das, upravno leto.

Verwaltungskosten, pl., stroški za upra-
vo, upravni stroški.

Verwaltungsmaßregel, die, upravna na-
redba.

Verwaltungssystem, Verwaltungswesen,
das, upravnstvo, oskerbstvo.

Verwalzen, v. n., prevaljati.

Verwälzen, v. a., zavaliti (vrata), navaliti
česa pred kaj.

Verwandeln, v. a. u. r., spremeniti, spre-
minjati oder spremenjati und spremenjevati,
premeniti, premenjati, preobniti, preobra-
cati kaj, se; predelati, prestvariti; das
Wasser in Blut verwandeln, spremeniti,
preobniti vodo v kri; in Asche verwand-
eln, spepeliti, pepeliti; euer Leid soll in
Freude verwandelt werden, žalost vam se
premeni v veselje.

Verwandern, v. n., iti po svetu; v. a.,
prepotovati, zapotovati, zahoditi.

Verwandlung, die, spremenitev, spremi-
njanje, spremena, sprememba, preobračanje.

Verwandlungshülfe, f. Puppe.

Verwandt, adj., eigentlich Blutsfreund, v
rodu, v zlahti; verwandt werden, ozlahtiti
se; verwandt sein, biti komu v rodu, v
zlahti, auch biti komu rod, zlahta, svojiti
se s kom, auch svoj (obschon mehr für die
Schwägerschaft anwendbar), nach dem *Allst.*
u. *Serb.* aroden oder zrodnen; entfernt ver-
wandt, scherym. v zlahti po slokem kolenu;
er ist weitläufig, nahe mit mir verwandt, sva
si blizo, dalječ v rodu; v daljni, bliznji
zlahti mi je, smo si daljni, bliznji svoji;

vom Vater uff. verwandt, po očeta v rodu, v zlahti, (im Serb. a. po kervi); mein Verwandter, eden moje zlahte, srodnik ob. zrodnik, zlahotnik, *serb.* a. rodjak; meine Verwandte, ena moje zlahte, srodnica ob. zrodnica, zlahotnica; alle Verwandten, vsa zlahta, ves rod; hüthe dich vor den Verwandten, bolj je tvoj, bolj se ga boj (Schicks wort); *fig.* verwandte Worte, besede, ki so v zlahti, ki se zlahatajo; f. a. Gleich, Aehnlich; Glaubensverwandte, sovérnik, enovérnik.

Verwandtschaft, die, rod, zlahta, svojad, nach dem *Altst. n. Serb.* srodstvo, zrodstvo; Verwandtschaft der Körper, nach *Vert.* zlahanje kemijsko; f. a. Gleichheit, Uebereinstimmung; *coll.* für Verwandte überhaupt zlahta, rod; nach dem Vater, po kervi; nach der Mutter, po mleku; entfernte, merzla zlahta.

Verwandtschaftlich, *adj.*, zrodén, rodovinsk, po rodu, po zlahti.

Verwandtschaftsgrad, der, koleno zlahte, srodstva.

Verwandtschaftskraft, die, moč kemijskiga zlahanja.

Verwandtschaftslinie, die, versta zlahte.

Verwandtschaftstafel, die, tablica, pregled kemijskiga zlahanja.

Verwandtschaftsverhältniß, das, zlahta, zveza zlahte.

Verwarnen, v. a., posvariti, opomniti.

Verwarnung, die, posvarilo, opomin.

Verwaschen, v. a., durch Waschen verwaschen, alles Wasser verwaschen, vso vodo poprati, porabiti za pranje; wegwaschen, izprati, izmiti; eine gewisse Zeit, preprati, premitt (ves dopoldan); den Stoff verwaschen, zaprati, v perilu skaziti, pokvariti; von Farben, f. Vertreiben; mit Bändern zubringen, die Zeit verwaschen, preblebetati; ansplandern, izblekniti, izblebetati; über dem Bändern verwaschen, die Mählgzeit verwaschen, zablebetati, zlobodraje zamuditi.

Verwässern, v. a., prenamočiti, prenamakati, preveč močiti in skaziti; *fig.* zavodeniti, s prevodenimi, praznimi besedami na dolgo in široko razkladati.

Verweben, v. a., durch Weben verbrauchen, potkati; durch Weben mit einem andern Dinge verbinden, stkati, vtakati, zatkati; napeno tkati, zmotiti se pri tkanji in skaziti; f. a. Verflechten; vplesti, vpletati, preplesti, prepletati.

Verwechseln, v. a., ein Ding für das andere geben, oder nehmen, zmenjati, menjati, menjevati, auch zmeniti, meniti; einen Dufaten verwechseln, zmenjati, razmenjati, *serb.* razbiti dukat (d. i. in kleine Münze); aus Versehen, Unkunde ein Ding für ein anderes halten, nehmen, zmotiti se, premotiti se v čem in vzeti eno za drugo, etwa a. premeniti, pomešati, mešati.

Verwechselung, die, razmenja, premena, zmota.

Verwegen, *adj.*, derzen, derzovit, preder-

zen, prezaupen, prešeren (V.); verwegen sein, prederzniti se, derzniti.

Verwegenheit, die, derznost, prederznost, prezaupnost.

Verwehen, v. n., potihniti, pojenjati, vleči se; v. a., spihniti, razpihniti, spihati, odpihati, razpihati, razpihovati, razveti, razvejeti, razmesti, raznesti, raztrositi, (razplati, V.); mit Schnee, zamesti, zametati, zapasti, s snegam zasuti; ein Schiff verwehen, zanesti, odnesti.

Verwehren, v. a., ubraniti, zabraniti, braniti komu kaj; das ist dir unabwehr, tega ti nihče ne brani; verbieten, prepovedati, prepovedovati.

Verwehrung, die, branjenje, prepoved.

Verwehung, die, zamet, razpihovanje.

Verweiben, v. n., biti baba; v. a., obabiti; sich verweiben, obabiti se, oženiti se.

Verweiblichen, v. a., požensčiti, sprememiti v besedo ženskiga spola.

Verweiden, v. n., durch zu langer Einweiden zu weich werden, prenamočiti se, prezmehcati se, preumeciti se; f. a. Verwidern; v. a., zu weich machen, prenamočiti, prezmehcati, preveč omečiti, mečiti.

Verweidlichen, v. a., omehkužiti, pomehkužiti, mehkužiti.

Verweiden, v. a., zapasti, zapaščati, zapošati (n. pr. ovco).

Verweisen, v. a., pomotati, posukati (vso prejo), napeno motati.

Verweigern, v. a., odpovedati, odreči, odбити, ne dovoliti, ne dopustiti, ukartiti, kratiti kaj, braniti se in ne storiti.

Verweigerung, die, odpoved, odreka.

Verweilen, v. n. u. r., pomuditi, muditi se, zastati, postati, postajati, kje zakasniti se; verweile noch, o Sonne!, pomodi se mi solnce!, ustavi se, postoj; v. a., zamuditi, muditi, zadržati, zadrževati koga; — čas kratiti komu.

Verweilung, die, pomuda, pomudba.

Verweinen, v. a. u. r., mit Weinen zubringen, prejkati, prevekat; dadurch erschöpfen, alle Thränen verweinen, vse solze pojokati (V.), izjokati se; z joka(nje)m, s solzami odpraviti, odgnati, olajšati z jokam; verweinte Augen, objokane oči, ujkane oči, *serb.* zaplakane oči, *böhm.* uslzene oči.

Verweis, der, zmérjanje, posvarilo, posvaritev, pokreg, karanje; einen Verweis geben, okregati, ozmérjati, pokarati koga; einen Verweis bekommen, kregan, okregan, zmérjan biti; Verweise austheilen, kregati, zmérjati, (sponasati, spotikati, kroat.); Tadel, graja, očitante, *serb.* ukor.

Verweisen, v. a., einen an jemanden verweisen, komu odkazati kam, kaj, koga napotiti na —, do —; zaverniti, zavračati kam, poslati; verbannen, izgnati, istritati, odgnati; des Landes verweisen, iz dežele izgnati; f. a. Fortjagen; des Landes verweisen, izgnan, pregnan; die Streitsache vor das competente Gericht verweisen, odkazati

pravdo pristojni sodnii, zagnati, zaverniti jo pred njo; ein Vergehen mit Worten bestrafen, einem etwas verweisen, kregati, okregati, karati, ošteti, oštevati, grajati (tadeln), pestiti koga zavolj česa, očitati komu kaj, posvariti, svariti koga (eindringlich mahnen), f. a. Vorhalten.

Verweisgeber, ber, kregavec, svarivec, svarnik.

Verweislich, adj., svarljiv, graje vreden.

Verweisen, v. a. u. r., viel Ralf, pobeliti mnogo apna, pokaziti z beljenjem.

Verweisung, die, pregnanje, izgnanje, pregnanstvo, izgnanstvo; — odkaz, napotenje.

Verweisserkenntniß, das, odkazni sklep.

Verweisen, v. a., zveniti, uveniti, oveniti, veniti, in and. Geg. zvedniti, vedniti, usahniti (vertrofnen), posušiti se; verwelkt, vcl, zvedojen; v. a., sušiti (n. pr. sadje).

Verweilich, adj., venljiv, venjenja podveržen.

Verweilichen, f. Säcularisiren.

Verwenden, v. a. u. r., weg wenden, den Kopf, die Augen verwenden, odverniti, odvracati; mit unverwandten Augen ansehen, nepremakljivo, z upornimi očmi, ravno gledati; etwas auf etwas, z. B. Geld auf das Bauen verwenden, denar na zidanje obrniti, obračati, potrositi, porabiti; allen Fleiß und alle Zeit auf etwas verwenden, vse si prizadajati, zelo marljivo se pečati, se ukvarjati s čim; f. a. Anwenden; sich für eine Person, Sache verwenden, seine Fähigkeiten zum Besten derselben anwenden, pognati se, potegniti se, govoriti za koga; traditi se, vleči se za —; sich verwenden lassen, delati, služiti; die Hand verwenden, f. Anwenden; mit verwandter Hand schlagen, od sebe udariti, (da se ga ne dotakne dlan); verwandte Schritte, nach V. oeverte od. ocrete rezine.

Verwendung, die, odvracanje, obračanje, rabljenje, prizadeva, trud, prizadevnost, pridnost, delanje.

Verwerfen, v. n., zu frühzeitig Junge werfen, zvreči ob. povreči, ne donesti; sich verwerfen, v. r., vom Holze, skriviti se, zviti se, poln. spaczyć się; f. a. Werfen, sich; irren da man das Geld wurfweise zählt, zmotiti se, ušteti se; sich verwerfen, d. i. alle vorräthigen Steine uff. geworfen haben, so daß man nichts mehr zu werfen hat, izlučati se, polučati, zmetati vse kamenje; v. a., den Arm verwerfen, spahnniti, zviniti; f. a. Verrenken; aus einander werfen, razvreči, razmetati, razlučati, razhitati; von den Wauern, ometati, zemetati; etwas verwerfen, d. i. nachlässig wohin legen, ohne daß man weiß, wohin man es gelegt, verlegen, založiti, zagnjesti, zatepsti; die Wörter einer Rede verwerfen, aus der gehörigen Ordnung bringen, besede prevreči, prevračati; die Heirath verwerfen, razdreti ženitev; etwas verwerfen, als untauglich wegwerfen, zvreči, zamotati, zametovati kaj; ein Gesuch verwerfen, zaverniti, odbiti, odreči prošnjo;

einen Zeugen (verhörtrediren), izvreči pričo; ein verworfener Mensch, zaveržen človek, zaverženec, zanikernež, malopridnež; gern verwirrend, zametöen; ein Gerfchne, odbiti, odbijati darilo, ne prijeti, ne vzeti darila; das Verwerfene, izveržek, zameček, smet, nach Gutm. berkarije (?).

Verwerfen, das, zaveržba, zametovanje.

Verwerflich, adj., zaveržljiv, overžljiv, izveržljiv, zaničljiv, nizek, nevreden; verwirflicher Zeuge, zaveržljiva priča.

Verweisen, v. n., durch Säulniß aufgelöst werden, strohaeti, trohnati, sperhaeti, zgnjiti, segnjiti, gnjiti ob. gniti; f. a. Verfaulen; verwesetes Ding, strohnena, trobljena stvar, trohnena, trohlenina.

Verweisen, v. a., verwalten; opravljati, oskerbovati; f. a. Verwalsten.

Verwesentlichen, v. a., ubistveniti f.

Verweiser, der, Stellvertreter, Vicarin, namestnik; Präsdialverweiser, glavarjev, predsednikov namestnik; Verwalter, oskerbnik, opravnik ob. upravnik.

Verweiserin, die, namestnica, upravnica.

Verweilich, adj., trohljiv, strohljiv, sperhljiv, perhljiv; trohnenja, gnjilobi podveržen; das Verweiliche wird anzusehen die Unverweilicheit, kar je trohljiviga mora obleči nestrohljivost (1. Cor. 15, 53).

Verweilicheit, die, trohljivost, strohljivost.

Verweisung, die, gnjilost, gnjiloba, trohnoba, trohlota, trohlenina; Verwaltung, die, opravljnje, uprava, oskerbovanje.

Verweisen, v. a., zavadjati (V.), zastaviti (Gutm.), izgubiti v stavah.

Verweiter, adj., presnet, nesrečen.

Verwichen, adj., vergangen, pretečen, prejšnj, pretekcl, minul; nulloch, unidan, unikat, nedavno.

Verwichen, v. a., pomazati.

Verwideln, v. a. u. r., zaplesti, zapletati kaj, se, zaklenčati, zamotati, zahomotati, zasukati, zaviti, zamežljati, skratoviti, zamersiti (serb.); f. a. Einwideln; in etwas verwideln, vplesti, vpletati v kaj; ein verwidelter Handel, zmedena, zaplotena reč, zamotana reč.

Verwidlung, die, homatija (V.), zamotanje, zmotnjava, zbroja, zapletek, zapreda (Gutm.), zamersek (serb.); im Garne, kertovica ob. kratovica, meželj.

Verwiesene, der, izgnanec, pregnanec ali pregnanik; die, izgnanka, pregnanka.

Verwildern, verwildern, v. n., podivjacti se, podivjati se, divjati (wild sein), divji biti, zverina postati (od živali); von Menschen, pokiviniti se, osirovati, sirov, divji biti; einen Acker verwildern lassen, njivo zapustiti, da jo preraste plevel in takošna šara; v. a., pokiviniti, podivjacti, divjo podobno dati; die Wolfgruben, z listjem prekriti, obstaviti.

Verwildert, adj., divji, sirov, zapuščen, zapušen, pust, zanemarjen, razdivjan; verwildertcr Mensch, hostnik, divjak.

Verwilderung, die, podivjačenje, poživljenje, zanemarjenje, divjost.

Verwilligen, v. n., f. Einwilligen; v. a., dovoliti, privoliti, auch dopustiti, pripustiti.

Verwilligung, f. Einwilligung, Erlaubniß.

Verwimmern, v. n., sterniti, strinjati se, zrasti, zrašćati, zrašati se; v. a., preječati (vso noč).

Verwinden, v. a., pomotati, zamotati, poplesti; ein Uebel überstehen, sich davon erholen, prestat, užugati, premagati, pozabiti; f. Verschmerzen; eine Krankheit, preboleti, okrevati, popraviti se.

Verwünseln, v. a., preeviliti (vso noč).

Verwirren, v. a., den Verlust eines Gutes verdienen, izgubiti, zapasti (*Gutm.*); begehren, verbrochen, zakriviti se, progrediti se s čim, doprinesti kaj; das Leben verwirren, smert zaslužiti, življenje zapasti (*Gutm.*); viell. besser smerti zapasti; jemandes Gnade verwirren, izgubiti milost koga; durch Verben verbrochen, potkati; das Wehl, pomesiti (vso moko), pognjesti, zagnjesti.

Verwirrlichen, v. a., doversiti, dognati, urediti, izpolniti, izpeljati; verwirrtlichet werden, izpolniti se, resnica postati.

Verwirren, v. a., eigentlich zmesi, zmetati, zapresti, zmešljati, mešljati, skratoviti, kratoviti, zmešati, zbroditi, shomotati, f. a. Verwideln; verworren, verwirrte Fäden, zmetene niti; die Schrift verwirren, f. Verdrehen; von Haaren, skuštrati, zmešati; lasset uns ihre Sprache verwirren, daß keiner des Andern Sprache vernehme, zmesajmo jim jezik, da eden drugiga ne bodo razumeli; den Staat, eine Sache, einen Prozeß uff. verwirren, zmešati, pomešati, mešati, zmesi, zmetati, v zmesnjavo djati, zmotiti, motiti; sich in, mit etwas verwirren, jemanden verwirrt machen, premotiti, zmotiti, motiti, iz uma izmakniti koga; er ist verwirrt, ne vé kam djati se, zmešan je; verworren sein, erzählen, reden, zmešan biti, zmesano praviti, zmesano govoriti; kakor bi otrobe vezal, klobaštrati, blesti; verworrenen Kopf, zmešana glava; verworrenen Handel, mešarija, zmedena reč; verworrene Vorstellungen, zmešane, nerazločne, zbrojene misli.

Verwirrer, der, mešavec, motivec.

Verwirrt, adj., zmoten, zmočen (*D. Kr.*), zmešan, zmesen, zmeten od. zmeden; verwirrt machen, f. Verwirren; verwirrt reden, halovati (*Caf.*).

Verwirrtheit, die, zmotenost, zmočenost; zmesanost.

Verwirrung, die, der Begriffe, Abwesenheit der Deutlichkeit, zmesnjava, zmotnjava, homatija, zmesnja, zmeda, metež (*V.*), zmot, zbroja; ganz in Verwirrung sein, ne vediti kam se djati, ves zgubljen, zbegan, zmešan biti; die Handlung, mešanje, motenje.

Verwirrthafter, v. n., zagospodariti, zagospodinjiti.

Verwischen, v. a., bei den Wählern, edler vertreiben, f. dieses; durch Wischen unkennt-

lich machen, zmazati, zabrisati, izbrisati, obrisati.

Verwittern, v. n., durch die Witterung aufgelöst werden, razvremeniti se (*V.?*), razzebsti se, razmočiti se, izvetriti se, razpasti se (na zraku); verwittert, razzeben, razzebelkast; v. a., vado nastaviti pri skopci.

Verwitterung, die, razzeblina (*V.*), izvetrenje, razpad po zraku.

Verwitwen, v. n., ovdoveti, vdovec, vdova postati; verwitwet, ovdovel, vdovec, vdova, *serb.* udov, —a, —o; die durch Domitius Tod verwitwete Agrippina, Agripina po Domitiojevi smerti vdova; Maria Tischerne verwitwete Wodniß, nach V. Mica Černeška vdova Vodnica; verwitwet sein, *altst.* vдововати, vdovstvovati.

Verwischen, v. a., po napćnem bistroumji razložiti, prevračati.

Verwogen, adj., f. Verwegen; v. n., nehati burkati se, plati.

Verwöhnen, v. a., razvaditi, razvajati, nach V. zavadiť (*?*), pomehkužiti, spačiti, skaziti; verwöhnt, razvajan, zavajen (*V.?*), mehkužen, mehak, dobrija vajen; f. a. Verjährlu; sich in der Kost verwöhnen, razpasti se.

Verwöhtheit, die, razvajenost, mehkuženost.

Verwöhnung, die, razvada, razvaja(nje), razvadb, spačenje, spridenje, napćna navada.

Verwölben, v. a., pozidati v oblok; f. a. Wölben, Einwölben.

Verwölben, v. n., bei den Jägern, povreči, zvreči.

Verworfen, adj., zaveržen, malovreden, nič vreden, malopriden, nizek.

Verworfenheit, die, zaverženost, malopridnost, malovrednost.

Verworren, adj., zmešan, zmeden, zmoten, zmočen, zbrojen, zmešljan; f. *übr.* Verwirren.

Verworrenheit, die, zmedenost, zmesnjava, zmeda, nered, zmotnjava.

Verwundern, v. a., razupati za preveliko obresti, po odertii.

Verwunden, v. a., razriti, razrijati, razberskati, razkopati, razmeliniti, razšariti, razmetati.

Verwundbar, adj., ranljiv, kar se more raniti, ranam podveržen.

Verwundbarkeit, die, ranljivost.

Verwunden, v. a. u. r., oraniti od. uraniti, raniti (*v. prf.*), ranjavati (*Vuk. serb. v. impf.*) koga, se; Verwundete, der, ranjeni, ranjenc, ranjenik; die, ranjenka; f. a. Verletzen, Beschädigen; verwundetes Feld, (*mont.*), f. Versahren; (*waldm.*) von den Hirschen, f. Kränzen.

Verwunderlich, adj., čuden.

Verwundern, sich, v. r., začuditi se, čuditi se čemu, auch nad čim; sich sehr verwundern, zavzeti se, ostermeti nad čim; (falsch obćudovati kaj); das verwundert mich,

(als v. a.), temu se čudim, to mi je čudno, to se mi čudno zdi; verwundernd (als v. n.), čudeč se; viele die es hörten, verwunderten sich seiner Lehre, mnogo poslušajočih se je zavzelo nad njegovim ukam (Mark. 6, 2, slov. Bibelübers.).

Verwunderung, die, čudo, čudepje, zavzetje.

Verwunderungsvoll, adj., (ves začuden), silno čudeč se.

Verwunderungszeichen, f. Ausrufungszeichen.

Verwundung, die, rana (Wunde), ranjenje.

Verwünschen, v. a., von sich, aus der Reihe der Dinge erwünschen, prekleti, preklinjati, kleti, zaklinjati, zarotiti, rotiti; das erwünschte Spiel, preklicana, prekleta igra; du Verwünschter!, de ti ne morem nič dobriga reči!; nach dem Volkseurtheile durch Zauberformeln verwandeln, zapanati, zadelati, ukleti, uklinjati; ein Verwünschter, auf dem ein Fluch, z. B. der Eltern, lastet, uklet, zaklet.

Verwünscht, adj., preklican, presnet, predelan, preklet; verzaubert, zapanan, začaran, očaran.

Verwünschung, die, kletev, prekletje, preketstvo.

Verwürfeln, v. a., zakockati.

Verwürzen, v. a., prezabeliti, prezačiniti (bei Gutm. zakoreniti, zakramerniti).

Verwüstbar, **Verwüstlich**, adj., pokončljiv, razrošljiv.

Verwüsten, v. a., opostušiti, postušiti, opustotiti, pustotiti, pogonobiti, pokončati, razrušiti, razdrobiti, zatreti, razdjati, razsuti, razvaliti; f. a. Veröden, Verderben, Plündern.

Verwüster, der, pokončevavec, nach dem Kroat. pustošivec.

Verwüsterin, die, pokončevavka, pustošivka.

Verwüstung, die, razdjanje, razdevanje, pustošenje, pokončanje, pokončevanje; ein verwüsteter, öder oder verlassener Ort, pustota, razdertje; der Einwohner daselbst, pustotnik (im Eigennamen); f. Plünderung.

Verwüthen, f. Austoben, Ausraufen.

Verzagen, v. n., verzagt werden, zbati se, ustrašiti se, obupati, serce izgubiti, prepasti se; ich verzage, serce mi upada; er Herz verzage nicht (5 Mos. 20, 3), naj vam serce ne upada; verzage nicht, ne boj se, ne ustraši se; f. a. Verzweifeln.

Verzagt, adj., obupan, obupen, plah, plašliv, strašliv; einen verzagt machen, ostrašiti, strašiti koga; ein verzagter Mensch, plašne, plahuta, plahutnik (Ravn.).

Verzagtheit, die, obupnost, obupljivost, plahota, plašljivost, uplašenost.

Verzählen, v. a. u. r., falsch zählen, ne prav šteti, zmotiti se, uštetiti se, nach V. zăşteti (auch serb. zabrojiti što, so); sich verzählen, uštetiti se, uštevati se, in Rt. a. prešteti se.

Verzähnen, v. n., alle neue Zähne bekommen, doravnati, zravnati, vse zobe imeti; ein Vieh, welches bereits verzahnet hat, zravnana živina (V.); zobje so ji nehali rasti; v. a. mit den nöthigen Zähnen versehen, pozobiti, zobiti, ozobčati, zobčati, opravit z zobci; bei den Schmieden, variti na zobce.

Verzanten, v. a., prekaveati se, prepirati se (ves čas).

Verzapfen, v. a., vom Zapfen wegverzapfen, potočiti, prodati, prodajati (vina ali piva).

Verzappeln, v. n., gagniti, zagagniti, gati; f. a. Zappeln.

Verzärteln, v. a. u. r., omehkuziti, zamehkuziti, mehkačiti, zamehčati, (russ. iznóžiti, serb. razmaziti, maziti Vuk. bôhm. maziti), razpestovati, (zmickati Medv.); verzärtelt, zamehčan, razpitan, razvajen, serb. mazan, (mazni); weinen, wie ein Verzärtelter, kremžiti se; einen Hund, zavaljati, po rokah valjati preveč.

Verzärtelung, die, mehkuženje, maženje (serb.), mičkanje (? Medv.).

Verzaubern, v. a., narediti, pogoditi, zacopati, ukleti, uklinjati, zakleti, zaklinjati, kroat. začarati; verzaubern, nach dem Volkseurtheile, z. B. ein Feuergewehr, daß es nicht los geht, zadelati, zadelavati pušo; ich bin verzaubert, zadelano mi je, storjeno, narejeno mi je.

Verzäunen, v. a., ograditi, zagradi, ograjati, graditi, zaplotiti, plotiti (Gutm.); mit Dornen verzäunen, zaternjati, zaternjavati (V.).

Verzäunung, die, Zaun, graja, plot, zagrada, ograja.

Verzansen, f. Zerzansen.

Verzehen, v. a., zapiti, zapijati, zapivati, zapivkati, zapijančevati (denar), prepiti, prepivati (ves večer).

Verzehnfachen, **Verzehnfältigen**, v. a., nach dem Russ. podeseteriti, v desetero povećati.

Verzehnten, v. a., desetino dati, opraviti, opravljati, plačati, nach M. zadesetiniti, (Matth. 23, 23) desetiniti (slov. Bibelübersetzung), t. j. desetini podvreći, desetino jemati.

Verzehren, v. a., durch Zehren alle machen, dazu branden, potrošiti, trošiti (Gutm. u. Vuk). pozavžiti, povžiti; das Feuer verzehrt, das Wasser verschlingt, oženj sne, povžije, voda požre; sein Vermögen verzehren, svoje premoženje zajesti; in den Gasthöfen: was haben wir verzehrt, kaj smo zajedli?; was haben wir am Getränke verzehrt, kaj smo zapili?; er will mehr verzehren als er verbauen kann, ima voči oči kakor želodec, kakor trebuch; von Dingen, welche eine nagende oder fressende Eigenschaft haben, z. B. der Roß verzehrt das Eisen, rja zjeda (zjesti, razjesti, razjedati); sich verzehren, zjesti, jesti se, zagristi se, giniti od holocene in žalosti; f. a. Abzehren; das Verzehrte, zavžitek, potrošek; verzehrend,

snedin, (snodni); der alles verzehren will, a. sneden.

Verzehrer, der, zajedavec, zavživavec, jedec; f. a. Zehrer.

Verzehrerin, die, zajedavka, trošivka.

Verzehrung, die, potrošenje, potroški, zadržte; f. a. Abzehrung.

Verzehrungssteuer, die, potrošnina, vžitnina.

Verzehrungssteueräquivalent, das, namestek, odškodba za potrošnino.

Verzehrungssteuerlinie, die, verlika (Kobe).

Verzeichnen, v. a. u. r., fehlerhaft zeichnen, slabo, napak narisati, risati; eine Figur ist verzeichnet, podoba ni narisana, kakor bi treba bilo; sich verzeichnen, v. risanji zmotiti se, (zarisati se); schriftlich anzeichnen, zapisati, zapisovati; spezifisch: Bücher, Waaren verzeichnen, popisati, popisovati po versti, spisati, spisovati, v. spisec ali kazalo zapisati, zapisovati.

Verzeichniß, das, popis, spisec, kazalo, (zaznamek).

Verzeichnung, die, popisovanje, spisovanje.

Verzeibar, adj., odpustljiv.

Verzeihen, sich, v. r., reuunciren, sich eines Dinges verzeihen, kaki reči odpovedati se, odpovedovati se, znebiti se; v. a., f. Vergeben; prizanesti, prizanašati, auch zanesen, zanasati, unpustiti, odpustati, odpustati; Gott verzeih's ihm, Bog mu hodi milostljiv, mu prizanesi; verzeihen Sie, ne zamerite, nach Drohn. ne hodi vam sponosno (Stierern).

Verzeihlich, adj., odpustljiv, kar se more odpustiti.

Verzeihung, die, odpusčenje, odpusenje, odpusćanje, odpusanje, odpust; um Verzeihung bitten, prositi za odpusćanje, odpusanje, za zamero, t. j. da bi ne zameril; nezamere prositi.

Verzerren, v. a., den Mund, das Gesicht, spaciiti, pačiti se, zmerdniti, zmerdvati se, skriviti, prekreniti obraz, vihiti nos; weinend, kremžiti se, kisle, gerdo deržati se; usta zategovati; zamerdek narediti, zmerdati se.

Verzietzen, v. a., einzeln hier und dort hinfallen lassen, raztrositi, raztrosati, raztresti, pozgubiti, popustiti; ich weiß nicht, wohin ich es verzettelt habe, ne vem, kam sim zatosil, djal, zanesel; Geld, po malem potrositi.

Verzichten, die, odpoved, odreka; Quittung, f. dieß; Verzicht auf etwas leisten, thun, odpovedati se, odreči se, odpovedovati se, odrekati se česa, čemu, znebiti, znebiti se česa, tvegati se (Gutsm.).

Verzichtbrief, der, odpoved, odpovedno pismo.

Verzichten, v. n., odpovedati, odpovedovati se, odreči, odrekati se česa.

Verzichtleistung, die, odpoved, odrek, odrecenje, odrekanje.

Verzichtrevers, der, odpovedni protipis†.

Verziehen, v. a. u. r., falsch ziehen, sich im Schachspiele uff. verziehen, nach V. zavlēci se v šahu; aus der gehörigen Lage ziehen, den Mund uff. verziehen, usta skriviti, zategniti, zategovati, zmerdniti, zmerdvati se, merdo narediti, delati, šobo napeti, napenjati; f. a. Verzerren; die Wollen verziehen sich, ziehen weg, oblaki se odtegujejo (V.), pretegujejo, so se razvlekli, razšli, pretegnili; verzögern, odlašati, odlagati, odkladati, odvlēci, odvlacati (kroat.); von der Geschwulst, splahnen, splahovati, vom Himmel, pooblaćiti, oblaćiti se; ein Kind verziehen, aus Nachsicht dessen Eigensinn überhand nehmen lassen, otroku potuho dati, dajati, otroka zarediti, otroka termastiga storiti, delati, zanemariti, pokvariti, popačiti; f. a. Verzärteln; v. n., warten, bleiben, sich aufhalten, pomuditi, muditi se, počakati, čakati, ostati, ostajati kje; ich kann unmöglich länger verziehen, ne morem dalje muditi se; verziehen sie noch ein wenig, pomudite se še nekoliko; die Sache verzieht sich, reč so vleče, se zatoza (oprezovati? M.); von Zudungen verziehen, skerčiti se, kerciti se, sključiti se, ključiti se; von Brettern, zvrēci se, skriviti se, zvežiti se; vorüberziehen, preiti, preminiti, izgubiti se; die Schmerzen haben sich verzogen, odleglo (mu) je, nehala je bolečina.

Verzielen, v. n., zgrešiti, ne prav meriti.

Verzieren, v. a., olepotičiti, lepoticiti, olepsati, olišpati, ozalšati, namigati (U. S. Zaf.). (D. Str.) našmigati (v. schmücken?); f. a. Zieren.

Verzierer, der, lepšavec, zališavec, lepoticar, lišpar.

Verziererin, die, lepoticarica, lepšavka.

Verzierlichen, v. a., prelišpati, prenališpati, preveč lišpati, zakincati.

Verzierung, die, lišpanje, lepšanje, zaljšanje, olepsava.

Verziffern, v. a., s številkami opraviti, v številkah izraziti; f. Chiffrieren.

Verzimmern, v. a., potesati, porabiti za tesanje ali cimpranje, zacimprati, ocimprati; ein Schiff, popraviti, popravljati.

Verzimmern, die, ocimpranje*.

Verzinsen, v. a., pocinkati*.

Verzinnen, v. a., pokositriti, kositriti, pociniti, ciniti.

Verzinner, der, kositravec, pocinjavec.

Verzinnung, die, pokositrenje.

Verzinsen, v. a., Zinsen oder Zins von etwas geben, obresti (cinz, sit) dati, dajati, plaćati, plaćevati od česa; v. r., obresti nesti, dajati.

Verzinslich, adj., obresten; verzinslich anlegen, na obresti naložiti.

Verzinsung, die, plaćevanje obresti.

Verzirkeln, v. a., napćeno meriti s šestilam.

Verzirkeln, v. n., izsićati.

Verzittern, v. n., odresti se, ustaviti se malo po malo in ne tresti se.

Verzögerer, der, mudivec, zadrževavec.

Verzögerlich, *adj.*, muden, mudiven.
Verzögern, *v. a.*, zakasniti, kasniti s čim, odložiti, odlašati, odlagati, pomuditi, muditi, zaderžati, zaderževati, odvlačati, zatezati; *f. a.* Aufhalten, Verzichen, Zögern.
Verzögerung, *die*, zamuda, mučenje, odlašanje.

Verzögerungszinsen, *pl.*, zamudne obresti, obresti od zastaliga dolga.

Verzollen, *v. a.*, opraviiti, opravljati col, dajico od česa, zacolati kaj (*poln.* zaelić).

Verzoteln, *f.* Verstreuen, Verlieren.

Verzuden, *v. a.*, zategniti, odmakniti, pah-niti z mesta, skriviti, sključiti.

Verzuden, *v. a.*, entzuden, zamakniti, zamikati; verzüdt, zamaknen (bei *Gutsm.* zamertev?).

Verzudern, *v. a.*, pocukrati, ocukrati, cukrati, preocukrati, presladiti in skaziti.

Verzudung, *die*, Convulsion, krč, zvijavica.

Verzudung, *die*, zamaknenje, zamik.

Verzug, *der*, zamuda, mujenje, odklad (*Gutsm. v. U.*), odkladanje, odlog, odklad, odlašek, zatezanje, odvlaka, oprezovanje; ohne Verzug, brez odloga, brez odlaganja, nemudama; es ist Gefahr am Verzuge, nevarno je odlagati.

Verzüglich, *adj.*, in den Rechten dilatorisch, odkladen, muden.

Verzugszinsen, *f.* Verzögerungszinsen.

Verzupfen, *v. a.*, popukati, populiti, poskubiti.

Verzürnen, *f.* Erzürnen.

Verzwadt, *f.* Verzwidt.

Verzwängen, *v. a.*, potisniti, stisniti kaj v kaj.

Verzweifeln, *v. n.*, obupati, izupati (*nar. pes.*), upanje izgubiti, izgubljati, (*kroat.* zdvojiti, zdvajati *Jamb.*); man verzweifelt an seinem Leben, nihče več ne upa, da bi (on) shodil.

Verzweifelt, *adj.*, brezupen, obupen; scherzhaft, neizrečen, neznani, strašni, strahovit, da je groza; verwünscht, preklet, presnet; im hohen Grade verwirrt, arg, končan (*V.*); er empfing uns verzweifelt kalt, nas je končano merzlo sprejel.

Verzweiflung, *die*, obup, obupanje, obupnost, zguba vsega upanja; einen in Verzweiflung bringen, vse upanje komu podreti, vse serce mu vzeti, jemati; in Verzweiflung geraten, obupati, vse serce zgubiti.

Verzweiflungsgebet, *das*, obupna molitev, molitev v obupnosti.

Verzweiflungskampf, *der*, obupni, brezupni boj.

Verzweifler, *der*, brezupnik, obupnik.

Verzweigen, *sich v. r.*, razdeliti se, raziti, razhajati se na veje, razprostrati, razprostrirati se, razširiti, razširjati se.

Verzweigung, *die*, razšir, razširjenost, razrast, košatost, větvi, razvejenje.

Verzweigen, *v. a.*, pri tleh, nizek ostati; *f. a.* Verbitten.

Verzweiden, *v. a.*, odščipniti, odšipniti, nasčipniti, nasipniti.

Verzweifelt, *adj.*, šembran, presnet, hud.

Verzweifachen, *f.* Verdoppeln.

Verzwilligen, *v. a.*, podvojčiti; *f. a.* Verbinden.

Verzwirnen, *v. a.*, posukati.

Verzwoiten, *f.* Entzweien.

Vesikatorium, Vesikatorpflaster, *das*, mehrijevec (*V.*); *f.* Blasempflaster.

Vesper, *die*, popoldne, osebnost čas pod večer; der nachmittägige Gottesdienst, večernice *pl.*, auch večernica, *serb.* večernja; in die Vesper gehen, k večernicam iti; sie halten, večernice moliti, imeti, peti; Sicilianische Vesper, Sicilske večernice.

Vesper, in der 3. Hg., nachmittägig, popoldanski.

Vesperbrod, *das*, Nachmittagsbrod, malica, mala južina.

Vesperkost, Vespermahl, *f.* Vesperbrod.

Vespern, *v. a.*, maličati.

Vesperpredigt, *die*, večerniška pridiga, pridiga pri večernicah.

Vest, *f.* Fests.

Vesta, *die*, Vesta.

Vestalin, *die*, Vestalka, Vestine služabnice.

Veste, *f.* Feste.

Vestibulum, *f.* Vorhof.

Vezuv, *der*, Vezuv.

Vezuvian, *der*, vezuvian (kamen).

Veteran, *der*, starec, stari vojak, dosluženeo.

Veteranenzeichen, *das*, znamenje, znamenje stariga, dosluženiga vojaka.

Veterinär, *adj.*, živinozdravilsk.

Veterinärshule, *die*, živinozdravilska šola.

Veto, *das*, prepoved, ugovor, zaban.

Vettel, *die*, eine unzüchtige Weibsperson, nedolstnica, vlačugarica; eine alte Vettel, habische, babise, babšce, babše, gerda starka.

Vettelhaft, *f.* Niederlich.

Vetter, *der*, der Vaterbruder, stric; der Mutterbruder, ujie; die Frauen derselben, strina, ujna; überhaupt ein nahe Verwandter, stric, strionik, stricej (*St.*); *f. a.* Cousin.

Vetterchen, *das*, stricek, ujček.

Vettergünst, *f.* Nepotismus.

Vetterlich, *adj.*, strick (*V.*), stricevsk; das ist nicht vetterlich, to ni po stricko.

Vettern, *v. a.*, postriciti; *v. r.*, reči si: stric.

Vettertschaft, *die*, stricstvo (*V.*), stricevina.

Vagation, *f.* Rederei, Pfaderei.

Veratorisch, *adj.*, nagajiv, stiskaven, pestiven.

Verirbcher, *der*, etwa glamska čaša.

Veriren, *v. a.*, einen, nagajati, kljabovati komu, norčevati se z njim, sukati koga, mučiti, dražiti, poganjati, pestiti, (žebati *V.?*); einer, der andere verirrt, nagajivee; weibl. nagajivka.

Verirglaß, *das*, skočno, glamsko steklo.

Verirspiegel, *der*, mamno, slepivo zercalo.

Bezjer, Bezir, der, vezir (minister sultanov); der Groß-Bezjer, veliki vezir.
Bezjer, in Sßgn., vezirski.
Bezirenthum, das, vezirstvo.
Vi, f. Kraft.
Viaduct, der, cestovodj.
Viatikum, das, brešno, popotnica; die heil. Begehrung, sv. Popotnica; f. Zehrgeld.
Vibration, f. Schwingung, tros, treslejš, (bei Sum. böhm. strunen = strunjenje).
Vibriren, f. Schwingen (v. n.).
Vicar, der, Vicarius, namestnik, vikari; f. a. Stellvertreter.
Vicariat, das, namestvo (V.), namestništvo, vikarija.
Vicer, in Sßgn., namestni, mali, namestnik čiji, nach dem Poln. auch pod—.
Viceadmiral, der, namestni admiral, admiralov namestnik, podadmiral.
Vicebürgermeister, der, namestni, mali župan, župan namestnik.
Vicedirector, der, namestni, mali vodja, ravnavec.
Vicekönig, der, namestni kralj, kraljev namestnik.
Vicepräsident, der, namestni predsednik ali prezident.
Vice versa, nasproti.
Vicinalweg, der, sosesčnja, sosesnja pot, cesta.
Victualien, pl., živež, hrana.
Victualienhandel, der, kupčija z živem, branjevska kupčija.
Vide, Glej, Poglej.
Videlicet, Čes.
Videtur, f. Gutachten.
Vidi, vidil.
Vidmiren, v. a., in den Kanzleien, poveriti, poterčiti prepis kacija pisma.
Vidmirung, die, poverilo prepisa.
Vidualitium, f. Witthum.
Vieh, das, ein lebendiges Geschöpf, (animans, animal), jedoch coll. ohne plur. žival, živad; zahmes Thier, Lastthier, živina (als collect.), russ. u. serb. skot, skotina; dumm, wie ein Vieh, neumen kakor živina, kot mutasta živina, top kakor živina; arbeiten wie ein Vieh, delati kakor černa živina; ein Vieh von Menschen, živinski človek, prava živina; zahmes und wilbes Fiedervieh, perutnina, živalda (auch für Hauehthiere überhaupt), serb. živad; Kleinvieh, drobica, nach Gutm. a. drobina; Rindvieh, goved, goveja živina, (bei Gutm. govedje?); Seilvieh, jalovina; vier Stück Vieh, štiri glave, auch ropi živine; ein Stück davon, živince; ein Paar Stück Vieh, dvoje živinčet; Viehreichthum, blago, im Serb. a. stoka; das liebe Vieh, živinica, ljubna živinica; du armes Vieh!, uboga žival! uboga živalca!; Philax ist ein gutes Vieh, Filaks je dobra živalca; zum Vieh werden, poživiniti se; Vieh halten, živino rediti, imeti, z živino pečati se; alles Rindvieh, vsa goved (nar. pes.); ein Stück Vieh, brav, m.
Vieh, in Sßgn., živinski.

Vieharzenci, die, eine Arznei für das Vieh, živinsko zdravilo, vračilo, fig. konjsko zdravilo.
Vieharzeneifunde, die, živinsko zdravljenje, živinsko zdravlilstvo; f. übr. Thierarzeneifunde.
Vieharzt, f. Thierarzt.
Viehbeschan, die, ogledovanje živine.
Viehbefange, f. Moosbeere.
Viehbremse, die, (Tabanus), obad, živinski brencelj; f. a. Bremse.
Viehdieb, der, živinski tat, (kdor živino krade).
Viehdiebstahl, der, živinska tatvina, kradenje živine.
Viehdistel, f. Mariendistel.
Viehdummheit, die, živinska neumnost.
Viehsall, der, živinska kuga, pogin, cepanje, cerkanje živine.
Viehfliege, f. Viehbremse.
Viehfutter, das, klaja, kerna, piča; frisches Viehfutter, zelena klaja; was man den Kühen während des Melkens gibt, prilast-i, (bei V. prelast); Hafer udgl., zob; aus be-laubten Zweigen, vejnik, frodelj.
Viehgernuch, der, duh, smrad po živini.
Viehhast, adj., živinsk, živini podoben.
Viehhälter, f. Viehzüchter.
Viehhandel, der, živinska kupčija, kupčevanje z živino.
Viehhändler, der, kupčevavec, beratavec, barantavec (? v. Waare) z živino.
Viehheit, f. Brutalität.
Viehhirt, der, pastir, govedar; Gemeindeviehhirt, črednik, čednik; nach den einzelnen Viehharten, volár, kravár, ovcár, kozár.
Viehhof, der, dvorišče, dvoriše, borjač.
Viehhürde, die, osek.
Viehhut, die, paša živinska, pasenje živine.
Viehhüter, der, varovčín; f. übr. Viehhirt.
Viehhüch, adj., živinsk; adv., po živinsko; viehhüchisches Wesen, živinstvo (M.).
Viehkaufl, der, kupovanje, kupnja živine.
Viehluecht, der, živinski hlapec.
Viehkrankheit, die, živinska bolezen.
Viehkraut, das, zelišče, zeliše za klajo.
Viehlich, f. Viehhast.
Viehmagd, die, kravarica, (bei Gutm. živinarica?).
Viehmarder, der, f. Baummarder.
Viehmarkt, der, živinski smenj, semenj, somenj.
Viehmaß, die, pitanje, debeljenje živino.
Viehmäster, der, debelivec, pitavec živine, kdor pita živino.
Viehmühle, die, velika kravarica.
Viehpacht, die, zakupj živine.
Viehpast, f. Viehsende.
Viehpoden, pl., živinske koze.
Viehprader, f. Viehschinder.
Viehraub, der, živinski rop, ropanje živino; f. a. Viehdiebstahl.
Viehreich, adj., z obilno živino.
Viehschade, der, škoda pri živini; durch das Vieh verursachter Schaden, popasa.

Viehschinder, der, živinski odertnik, kdor z živino neusmiljeno ravna.
Viehschlag, der, pleme, pleh.
Viehschwemme, die, živinska kopel.
Viehschuche, die, živinska kuga; f. *Seuche*.
Viehsinn, f. Brutalität.
Viehstall, der, hlev živinski, (goveji, ovčji itd.).
Viehstamm, der, pleme živinsko.
Viehstand, der, Ort, wo das Vieh Weidung zu finden pflegt, stáje *pl.*; f. a. Stall; število, množina vse živine (pri kaki hiši, v kaki občini, deželi itd.), živina (schlechtweg).
Viehstandstabelle, die, živinska popisna tablica.
Viehsieben, das, živinski mor (*V.*), pogin; f. a. Viehsche.
Viehsteuer, die, govednina, živinski davek, davek od živine.
Viehtrank, der, živinska pijača, napajanje.
Viehtränke, die, živinsko napajališče, napajališče; f. a. Tränke.
Viehtreiber, der, (živinski) gonjač, gonivec živine.
Viehtrieb, der, f. Instinct; Triebkraft, pravica, živino po tujem goniti; Viehweg, gonje *pl.*, stegne, živinski tir (*V.*), ulice *pl.*, (klanec *Zal.*?).
Viehtrieb, die, f. Viehtrieb; der Weideplatz, pašnik, pašnik, pašnjak, pašišče (*Vuk*).
Viehwasserfuch, die, glen.
Viehweg, der, f. Viehtrieb.
Viehweide, die, paša; der Weideplatz, pašnik; f. Viehtrieb.
Viehwurzel, f. Ehrenpreis.
Viehzehent, der, živa desetina (*V.*); vom jungen Vieh, mladina, mladinska desetina.
Viehzins, f. Viehsteuer.
Viehzoll, der, govednina, živinski col.
Viehzucht, die, goveja reja, živinska reja, reja živino, etwa auch govejstvo, n. *Gutm.* živinoreja; u. govedarija; f. mit der Viehzucht befaßt, bechástigen, živino rediti, ravnat.
Viehzüchter, der, etwa živinorejic, živinorednik; govedar (mehr für Rindviehhirt, etwa auch Rindviehhändler).
Viehbohne, die, turška grahorica.
Viel, *adj.* u. *adv.*, nach allen übrigen slav. *Munda.*, sowie in *St.* u. *Siv.-Kroat.* *mnogi* ob. *mnogo indecl.* (welches jedoch auch „verschiedenartig“ bedeutet), in *Rt.* u. *Rt.* mehr gebr. veliko (wobei man sich etwa število ausgedrückt denkt, eine große Zahl, *anal.* dem malo für wenig); viele Kinder, mnogo otrok, veliko, dosti otrok; sehr viele, dokaj otrok, sila otrok; wie viel? koliko (česa)?; sovjet, toliko; allzu viel, vse preveč; zu viel, preveč, od silo; zu viel sein, presedati komu; gar zu viel, celo preveč; sehr viel, dokaj, kdo-ve kaj; so viel ich weiß, kolikor vem, kar vem; dazu werden viele Leute erfordert, k temu je treba mnogo ljudi; es sind unser zu viel, nas je preveč, *serb.* odviše und odveč; viel Geld ausgeben,

mnogo, veliko denarja potrošiti; die vielen Leute, welche wir sahen, sila, množica ljudi, ki smo jih vidili; mnogi Ljudje, ktere smo vidili; es gibt viele, die nicht wissen, mnogo njih ne ve, dosti, veliko jih je, kteri ne vedo; wie viel Bücher, sovjet *Rezel*, kolikor bukev, toliko jabelk; unser sind viele Beamten, nas je veliko, mnogo skup; viele Weiber, mnoge žene (*Gutm.*); an vielen Orten, na mnogo mestih; seit vielen Jahren, od mnogo let; so viel nur immer, kolikorkoli; gleich viel, vse eno; viel schöner, kaj Lepši, zelo Lepši; sein vieles Geld, obilnost, kup njegoviga denarja; zu viel essen, preobjesti se; zu viel folgen, presoliti u. bgl.; viel werden, razmnožiti se; zu viel ist ungeeignet, kar je preveč, so s krumham ni dobro; noch einmal so viel, še enkrat toliko; ich hätte vieles von ihm zu sagen, marsikaj bi mogel povedati od njega, dokaj reči; viel versprochen, mnogo obetati; es ist ihm nicht viel zu glauben, ni mu kaj verjeti; es hätte nicht viel gefehlt, ni manj-kalo dosti, malo je manjkalo; es hat nicht viel gefehlt, daß er gefallen wäre, manjkaj je padel (*D. Rt.*); ziemlich viel, lepa reč; waren viele Gäste da?, ali je bilo kaj dosti ljudi?; sehr viele, prav veliko; mit vieler Gesellschaft kommen, z veliko družbo priti; viel reden, gostobeseden biti, gostih besedi biti; ich frage, bestimme mich viel darnach, maram kaj za to; viel zu viel, viel zu sehr, vse preveč; viel zu groß, vse prevelik; der wie viele?, kteri izmed —?; um wie viel?, po dem? za koliko?

Viel, in *Bhgn.*, mnogo — (nicht veliko —), gосто —, oft auch durch die *Formation* auf — at.

Vieladerig, *adj.*, mnogožiln, (hingegen vielköpfig großaderig), (indessen Beides gebildet, man sagt gewöhnlich nur) žilnat, zlo, močno žilnat.

Vielarm, der, mnogonogi, polip.

Vielarmig, *adj.*, mnogorok, mnogoramen.

Vielartig, *adj.*, mnogoversten (eig. vielreichig), mnog, mnogoter, nach d. *Russ.* mnogoreden; vielartige Farben, mnogo, mnogotere barve.

Vielartigkeit, die, mnogoterost, mnogoverstnost.

Vielästig, *adj.*, vejnat.

Vieläugig, *adj.*, mnogook, okast.

Vielbedeutend, *adj.*, mnogopomenljiv, preznamenit.

Vielbefahren, *adj.*, zvožen.

Vielbejährt, *adj.*, star.

Vielbesaitet, *adj.*, strunat.

Vielblätterig, *adj.*, mnogolisten.

Vielbrüstig, *adj.*, persnat.

Vieldentig, *adj.*, mnogopomenljiv, kar ima več pomenov.

Vieldentigkeit, die, mnogopomenljivost.

Vieleck, das, mnogoogelnik, mnogokotje, poligon.

Vieleedig, *adj.*, mnogoogeln.

Vielersfahren, *adj.*, preskušén, skušen, mnogoskušén, izbrušen, izučen, kdor je bil na situ in rešetu.

Vielershand, **Vielerslei**, *adj.*, mnogoteri, mnogi, marsikaj, mnogoversten, različén; auf vielerlei Weise, mnogotérno; wie vielerlei, kolikeri; so vielerlei, tolikeri.

Vieleßfer, *der*, mnogojedec.

Vielsach, *adj.*, mnog. množina, mnogoterén, mnogotérnat, mnogokraten, mnogoguben; wie vielsach, kolikérnat, koli(ko)kraten; die vielsache Zahl, množno število, množnik (broj), množnina; das Vielsache, množina.

Vielsächerig, *adj.*, predalast, z mnogimi predali, mnogopredalen.

Vielsachheit, *die*, množnost, mnogotérnost.

Vielältig, *adj.*, gubast, mnogoguben.

Vielältig, *adj.*, mnogoterén, mnogotérnat, večkratén; auf vielältige Art, mnogotérno; f. Vielsach.

Vielältigkeit, *die*, mnogotérnost, različnost, mnogokratnost.

Vielarbig, *adj.*, pisan, mnogoharven, mnogih, različnih barv.

Vielarbigkeit, *die*, pisanost.

Viefelddig, *adj.*, poljnat, z mnogimi polji.

Vielflügelig, *adj.*, perutnat, krilat, mnogokril.

Vieförmig, *adj.*, raznoobrazen (*russ.*).

Viefraß, *der*, netečnik, nenasit, lakotnik (*V.*), žeruh, požeruh, jedun, netek, nesitež, požrešnéž, nepotrup n. pretrup (*n. Medv. bei Laas*), prava lakot, gladovnik; wiefel. netečnica, lakotnica; f. a. Nimmerfett; ein Thier, Fleischfresser aus der Gruppe der Sohlengänger, (*Gulo*), rosomah, *russ.* rosso-maha, *poln.* rosomak (das *Adject.* jedoch rosomaszky).

Viefraß, in der Zigg. (*Galonis*), rosomakji.

Viefträßig, *adj.*, požrešen, ješč, ješčen; je, kakor volk.

Viefträßig, *adj.*, sadnat, rodoviten, mnogopladen.

Viefuß, *der*, stanoga; f. a. Vielarm.

Viefüßig, *adj.*, nogat, mnogonog, mnogonožen.

Viefgefaltet, f. Vielsältig.

Viefgelenk, *adj.*, prespreten.

Viefgelesen, *adj.*, prebitén, mnogo, rado bran.

Viefgeliebt, *adj.*, preljub, preljublien, sprejlub.

Viefgeßend, *adj.*, mnogo veljaven, čislan.

Viefgepriesen, *adj.*, mnogocenjen, zelo čislan.

Viefgeraiset, *adj.*, kdor je obhodil dokaj sveta; ein Vielgeraiseter, mehr niedrig, kroživec (po svetu).

Viefgerudert, *adj.*, veslat, z mnogimi vesli.

Viefgeschäftig, *adj.*, z mnogimi opravili.

Viefgeschwister, das, (*Polyadelphia*), mnogosesterjeť.

Viefgestaltig, *adj.*, v mnogih podobah.

Viefgetren, *adj.*, prexvest.

Viefgeübt, *adj.*, preizurjen.

Viefgewandt, f. Viefgelenk.

Viefgezadt, f. Zadtig.

Viefgliederig, *adj.*, zelo členast, mnogočlen.

Viefgütterti, *die*, mnogobóstvo.

Viefgütterer, f. Polytheist.

Viefhüftig, *adj.*, mnogo, veliko veljaven.

Viefhüftigkeit, *die*, (mного)veljavnost.

Viefhaartig, *adj.*, lasat.

Viefhalmig, *adj.*, razraščen, razrašén, stebelnat.

Viefhäudig, *adj.*, ročnat, mnogorok.

Viefhänptig, *adj.*, glavat, mnogoglav.

Viefhänßigkeit, *die*, nach *Sum.* mnogodomstvoť.

Viefhantig, *adj.*, kožnat, mnogokožen.

Viefheit, *die*, mnogost, (*concr.*) množica, množ (*M.*), množina, množstvo.

Viefherr, *der*, mnogovladnikť.

Viefherrscherei, *die*, mnogovladje.

Viefhornig, *adj.*, rogat.

Viefhügelig, *adj.*, mnogoholm.

Viefjährig, *adj.*, večletén, mnogoletén.

Viefjerrig, *adj.*, jedernat, jedrat.

Viefkönnert, *der*, mnogoznalec, *serb.* mnogozalica (*Viefwiffer*, *Vuk*).

Viefköppig, f. Viefhänptig.

Viefkörrig, *adj.*, zernat.

Viefkautig, *adj.*, mnogoglasen.

Vieflechts, *adv.*, morda, morde, morebiti; vielleicht kommt er noch, ne mara, da še pride, nach *V.* auch malkej, lahkej, vse lahko de —; ist er vielleicht verrückt, pa je neumen ali kali; wenn er vielleicht dar-nach fragen würde, ko bi utegnill vprašati po tem.

Vieflöcherig, *adj.*, luknjat.

Viefmächtig, *adj.*, premočoen.

Viefmal, **Viefmalß**, *adv.*, mnogokrat, dostikrat, večkrat, veli(ko)krat; wie vielmal?, kolikokrat? kolikrat?; so vielmal, tolikokrat, tolikrat; wie vielmal es auch sei, kolikorkolikrat, kolikorkratkoli.

Viefmalig, *adj.*, besser: vielsältig, mnogokraten, pogostin, večkratén.

Viefmännerei, *die*, mnogomóstvo, mnogomójje.

Viefmehr, *adv.*, mnogo več, tem bolj, tem več, temuc, toliko bolj, mar, marveč; wie viel mehr, koliko več; um so viel mehr, toliko več; du hättest vielmehr gehen sollen, mar bi bil sel; ein gelehrter oder vielmehr ein großer Mann, učen ali raji, ali prav za prav, ali mar velik moź, *serb.* pače, da-pače; du wägst dein Gold, wäge vielmehr deine Worte auf einer Goldwage, n. *V.* zlato svoje tehtas na vago, raji tehtaj na njo svoje besede.

Viefmögend, f. Viefmächtig.

Viefnamig, *adj.*, mnogih imén, mnogimen.

Viefredend, *adj.*, govorljiv, gostih besed.

Viefrißpig, *adj.*, mnogolaten, zlo laten, obilniga latja.

Vielsagend, *adj.*, mnogopomenljiv, globociga pomena, imeniten, tehten, rezen.
Vielsamig, *adj.*, množiga semena, mnogo-semen(ak).
Vielschlüfer, *ber.*, zaspaneč, zaspane.
Vielschotig, *adj.*, mnogostrak, strokat.
Vielschreiber, *ber.*, vedni pisar, pisun, mnogopiseč.
Vielschreiberei, *die*, pogostna pisarija.
Vielschichtig, *adj.*, mnogostran, mnogo-stransk, na mnogo strani, plati, od (z) vseh strani.
Vielseitigkeit, *die*, mnogostranost.
Vielsilbig, *adj.*, mnogoizložen.
Vielsinnig, *i.* Vielsentig.
Vielschimmig, *adj.*, mnogoglasen.
Vielschätig, *adj.*, kaj delaven, rameno pri-den, ves v delu.
Vielschellig, *adj.*, mnogodelen, množih de-lav, razdelin.
Vielschuer, *ber.*, kdor se vtikuje v vsako reč, bodi njegoviga opravila ali ne, vrščil. štefnač, šustra.
Vielsönig, *adj.*, mnogoizvok.
Vielschrittig, *adj.*, polymetrič, mnogosto-pen, mnogomeren.
Vielsumfassend, *adj.*, obširen, mnogo ob-sežin.
Vielsvermögend, *adj.*, mnogo premožen, premogočen.
Vielsvermögendheit, *die*, premogočnost.
Vielsversprechend, *adj.*, kazeti (gebr.), kar lepo kaže.
Vielsversprecher, *ber.*, obetlin.
Vielsweiber, *ber.*, množenenec.
Vielsweiberei, *die*, množenenstvo.
Vielsweibig, *adj.*, množenen.
Vielsweniger, *adj.*, toliko manj, tem manj, še manj pa; nikar pa, (*serb.* a. kamoli); *f.* Geschweige(n).
Vielswichtig, *f.* Vielsagend.
Vielswichtig, *adj.*, mnogokoten.
Vielswissend, *adj.*, mnogovedoč.
Vielswiffer, *ber.*, vedeč (V.), mnogoznalec, mnogovedeč, modroglavec.
Vielswifferei, *die*, (mного)vedestvo, vse-znalstvo, mnogovedstvo.
Vielswörtig, *adj.*, mnogobeseden; *ber.* viel und ungetüm spricht, troblav.
Vielszahl, *die*, množnik (broj), množnina.
Vielszahlig, *adj.*, mnogostevilen.
Vielszählig, *adj.*, neprešet, pogosten.
Vielszählig, *adj.*, mnogozob, zobat (auch großzählig).
Vielszopf, *ber.*, eine Art Seefarne, (polycac-nimos), merkač (V.).
Vielszünftig, *adj.*, mnogojezičen, stojezi-čen; *f.* a. Polyglott.
Viem, *die*, sto snopov, seženj derv.
Vier, *num. card.*, štiri, kroat. u. *serb.* če-tiri; vier Männer, štirje moške; vier Kin-der, četvero (für četvero) otrok; vier Stück, četvero; vor vier Wochen, pred štirimi tedni; es sind ihrer vier, štirje so; anfallen vierten, po vseh štirih, na četverici; es kommen alle vier, vsi štirje pridejo; einer von vierten,

eden (izmed) štirih, med štirimi; ihrer vier, štirje; nach vier Uhr, po štirih; je vier, vsak po štiri; alle viere von sich strecken, stegniti se, cepniti; zu vierten, po štirje; vier Wände, *f.* Arrest; mit vierten sahen, *f.* Vierpännig; eine Geburt mit vier Kindern, porod četverekov, nach V. četverski; eines von ihnen, četverdek; ein Kaff von zehn Si-mern, štertini; sich auf alle vier stellen (wie ein Thier), *serb.* četveronožiti se (Vuk); eine Anzahl von vier, *serb.* četverica.
Vier, *in der Fsg.*, četvero — (statt četve-ro —), wohl auch štiri —.
Vier, *die*, *ber.* Vieter, die Zahlfigur, štirka, štirkla, četverka od. četérka.
Vierähren, *Vierarten*, *v. a.*, das dritte Um-pfängen zur Winterfaat, v tretje orati.
Vierähren, *das*, tretja praha (V.).
Vierästig, *adj.*, četverojezin.
Vieräugelein, *f.* Qualeute.
Vieräugig, *adj.*, četverook, štirih oči.
Vierbändig, *adj.*, s štirimi zvezki.
Vierbeinig, *adj.*, četveronog, četverono-žen.
Vierblatt, *f.* Einbeere.
Vierblätterig, *adj.*, četverolisten.
Vierblumig, *adj.*, s štirimi cveti, čete-rocveten.
Vierbohrig, *adj.*, četveroverten.
Vierbund, *f.* Quadrupel-Alliance.
Vierding, *ber.*, eine Münze, verdunek.
Vierdrähtig, *adj.*, četveroniten, v štiri niti.
Viere, *f.* Vier, *die*.
Viered, *das*, četveroogelnik, štiriogelnik;
Vierwinkel, četverokotje, četverokotnik, kupa.
Vieredig, *adj.*, štirioglat, četveroogeln, na štiri vogle.
Vieredigkeit, *die*, četveroogelnik.
Viereiche, *f.* Wintereiche.
Vieremeßtag, *das*, četérka (nach dem *Serb.*), četverak.
Vieren, *v. a.*, sövteriti, četveriti, nare-diti četveroogeln; gewirt, *f.* Quadrat.
Vierer, *ber.*, štirka, četérka.
Viererlei, *adj.*, četveri, četveroersten, štirih verst ali sort.
Vierfach, *adj.*, četveren, četérnat, čete-rostrok, štirikraten; das Vierfache, štirikrat toliko, četverina, *russ.* v četvero.
Viersücherig, *adj.*, četveroguben, v čete-ro pregrajen, s štirimi pregradami, predali.
Viersüßig, *adj.*, četérnat; *f.* a. Vierfach.
Vierßach, *das*, četveroploščnjak.
Vierflügelig, *adj.*, četverokril, s čete-rimi perutmi.
Vierfürst, *ber.*, nach V. četertni oblastnik, t. j. oblastnik nad četertjo (nekdanje Ju-dovske) dežele, bei M. nach dem *Russ.* u. *Poln.* četverooblastnik, etwa a. (oblastnik), četertak od. četertinec.
Vierfuß, **Vierfüßer**, **Vierfüßler**, *ber.*, če-tveronog, četveronožen.
Vierfüßig, *adj.*, štirinogat, četveronog, štirinožen, četveronožen.

Viergang, der hoja po čveterici.
Viergesang, f. Quartett.
Viergespann, der, čveter-i, čveterina(M).
Viergewinn, f. Quaterne.
Viergießig, adj., čveteroverh.
Viergliederig, adj., čveteročlen.
Viergroßmentüd, das, nach V. stürigröß-nica.
Vierhätig, adj., s štirimi kljukami.
Vierhänder, der, čveteroročec.
Vierhändig, adj., čveterorok, na štiri roke.
Vierhängig, adj., na štiri strani viseč.
Vierheber, der, čveterni vod.
Vierherr, der, čveteričnik.
Vierherrschast, die, vladá štiri.
Vierhorn, das, čveteroročec.
Vierhörig, adj., čveterorog.
Vierhufig, adj., štiriš zemelj.
Vierhügel, der, čveterogrček.
Vierhundert, num., štiri sto, štiristo (nach den nördl. slav. M. čterysta).
Vierhundertel, das, štiristotina.
Vierhundertmal, adv., štiri stokrat.
Vierhundertste, adj., štiristoti.
Viering, der, der vierte Theil eines Ganzen, četert; der vierte Theil eines Hundes, rez-i, osem lotov.
Vierjahr, f. Quadrannium.
Vierjährig, adj., štiriletan, štiri let.
Vierantig, adj., štirirobat, na štiri vogle.
Vierflappig, adj., čveteroklopen.
Vierfösig, adj., čveteroglav.
Vierförmig, adj., čveterozern(at).
Vierling, der, ein Ganzes, welches aus vier Einheiten besteht, četertak; mit dreien zugleich geboren, čveterček; der vierte Theil eines Ganzen, četert, četertina; eines Hundes, rez; eines Maßes trockener Dinge, četertinka; eines österreichischen Maßes, polovnik; zwei solche Vierlinge, měrník (Rr.).
Viermal, **Viermahl**, adv., štirikrat, štiri pote.
Viermalig, adj., štirikraten, čveterokraten.
Viermann, der, Vierherr, Viergraf, čveterak.
Viermännerig, adj., čveteromožen.
Viermännisch, adj., na (za) štiri može, moške.
Viermark, die, eine Mark, wo viererlei Grä-
 zu zusammen flossen, čveteromejník.
Viermatig, adj., na štiri jadrila (čveterojadrilnica).
Viermeister, der, četverak.
Viermonatig, adj., štirimesečen, štiri mescov.
Viermonatlich, adj., štirimesečen, vsaki četerti mesec.
Viermondig, adj., čveteromesečen.
Vierorten, f. Vieren.
Vierpaß, der, izmėrjeni čveteroogelnik.
Vierpercentig, adj., štiričloden.
Vierpfänder, der, čveterofuntar.
Vierpfündig, adj., štiriš liber, čveterofunten.
Vierradig, **Vierrädig**, adj., čveterokole-
 sen, na štiri koleša.

Vierreihig, adj., čveteroreden, štiriš verst.
Vierruderer, der, čveteroveselnica ladija.
Vierruderig, adj., čveteroveseln, s štirimi verstami vesel.
Viersamig, adj., čveterosemen(sk).
Vierschäftig, adj., bei den Webern, mit vier Schächeln versehen, na štiri podložnike, na štiri cepi ali pramene.
Vierschäufler, der, ein Schaf, welches das zweite Jahr zurückgelegt hat, weil es alsdann die vier Schänfelzähne bekommt, ovca, ktera je krajce pognala, poldrugoletna jarica(V).
Vierschilbig, adj., čveteroščiten.
Vierschneidig, adj., s štirimi rezinami.
Vierschötig, adj., fig. zarobljen, čokast, tersat; f. a. Grob, Plump.
Vierseitig, adj., čveterostran, čvetero-
 platen, na štiri plati ali strani; eine vier-
 seitige Figur, čveterobok † (poln.), čvete-
 rostenek †.
Viersilbig, adj., čveterozložin.
Viersißig, adj., na štiri sedeže, sedala;
 ein vierßißiger Wagen, voz za štiri ljudi, voz
 za čvetero (ljudi).
Vierspaltig, adj., čveterocepen.
Vierspänner, der, kdor se pelje s čvete-
 rico, s štirimi.
Vierspannig, adj., čveteropeden, štiriš
 pedi.
Vierspännig, adj., za štiri konje, s čve-
 torjo. (u. V. s čveteram), s čveterino(M);
 vierspänniger Wagen, nach V. starec; vier-
 spännig fahren, s štirimi, s čveteram voziti
 se, nach V. čveteriti (sonst Verspann lei-
 sten).
Vierspissig, adj., čveteroosten.
Vierspissig, adj., s štirimi čerkami.
Vierspinnig, adj., čveteroglasen, za štiri
 glasove.
Vierspödig, adj., s štirimi nadstropji.
Vierspödig, adj., iz štiriš žarkov ali
 trakov.
Viersündig, adj., štiri ure, štiriš ur.
Viersündlich, adv., vsako četerto uro.
Viertägig, adj., štiridaeven, čveterodne-
 ven; viertägiges Fieber, (merzlica) četert-
 nica ob. četertica, štertica, štertača (če-
 tertica), merzlica na četerti dan.
Viertäglich, adv., štiridneven, vsake štiri
 dni, vsaki četerti dan.
Viertausend, num., štiri tisoč, štiri tav-
 žent.
Viertausendste, adj., štiritisoci.
Vierte, adj., četerti (für četvrti), šterti;
 zum vierten Male, četertič, v četerto, k če-
 tertima, četertikrat; selb vierte kommen, s
 tremi dragimi priti.
Vierte, die, f. Quart.
Viertelhalb, adj., polčeterti, tri in pol.
Viertel, das, insgemein četert-i, četertina,
 četertinka, štertinka; eine Maß, ein Viertel
 Wein, Gerste uff, bokal vina, ječmena; der
 vierte Theil eines größern Maßes, četertin-
 ka; des österreichischen Maßes, polovnik;
 eines solchen halben Maßes, četertinka, me-
 rica; das erste Viertel des Mondes, prvi

krajio; legtes Viertel, zadnji krajio; drei Viertel auf Bier, tri četerti (tri čirkoljce*) na štiri.

Viertelader, die, žila četertnica.

Viertelbauer, **Viertelbuhner**, der, masličar*, ki ima četert zemlje, četertnjak (*Modo*).

Viertelbogen, f. **Quartblatt**.

Viertelcelle, die, četert vatla, lokati.

Vierteler, der, delivec na ovetero.

Viertelfürst, f. **Vierfürst**.

Viertelgröße, f. **Quartformat**.

Viertelgut, das, **Viertelhufe**, die, masleo*, četert zemlje.

Viertelhauptmann, der, četertnik.

Viertelherr, der, občinski svetovavec.

Viertelbuhner, f. **Viertelbauer**.

Vierteljahr, das, kvatro* *pl.*, četert leta, tri mesce.

Vierteljahrhundert, das, četert stoletja.

Vierteljährig, *adj.*, treh mescev, četertleten, trimestecni, kvatern.

Vierteljährlich, *adv.*, vsake tri mesce, od treh do treh mescev.

Vierteljahrtschrift, die, četertletnik†.

Vierteljahrstag, f. **Quatember**.

Viertelkreis, der, četert kresije.

Viertelöhner, der, f. **Viertelbauer**.

Vierteloth, f. **Quentchen**.

Viertelmaß, f. **Viertel**.

Viertelmeister, f. **Viertelsmeister**.

Vierteln, v. a., f. **Viertelheilen**; die Uhr viertelt, ura bije četerti; v. n., vom Getreide, plenjati.

Viertelnote, die, četertna nota.

Viertelpfund, das, rez-i.

Viertelschlag, der, bije četerti.

Viertelsmeister, der, neki podžupan (nad mestno četertjo).

Viertelstab, der, četert palice; in den Säulenordnungen, der Wulst, etva svitek, nach *Sum. böhm.* valek.

Viertelstunde, die, četert ure.

Viertelstündig, *adj.*, četerturen.

Viertelstündlich, *adv.*, vsako četert ure.

Vierteltakt, der, četert takta, četertni takt.

Viertelthaler, der, četert tolarja, četerttolarnik†.

Viertelton, der, d. i. ein halber Halbton in der Scala, četert tona (*Pot.*).

Viertens, *adv.*, četertič, v četorto.

Vierthalb, f. **Viertheilb**.

Viertheil, das, f. **Viertel**.

Viertelheilen, v. a., nach V. scotertiti, četertiti, razdeliti, deliti na ovetero; einen Verbrecher, raztergati na ovetero, na štiri dele, russ. četvertovat.

Viertheilig, *adj.*, iz štirih delov, oveterodelen.

Viertheilung, die, razdelitev, delitev na ovetero.

Viertmann, der, četertak.

Vierunddreißig, *num.*, štiri in trideset; vier und vierzig, štiri in štirideset uff.

Vierundsechzigstel, das, štirinestdesetina.

Vierung, f. **Quadratur**, **Viereck**.

Vierverein, f. **Quadrupel-Alliance**.

Vierweg, der, oveteropotje†.

Vierwinkel, der, oveterokotje†.

Vierwinkelig, *adj.*, oveterokoten.

Vierwöchentlich, *adj.*, oveterotedenski, štirih tednov.

Vierzadig, *adj.*, oveterozob.

Vierzählig, *adj.*, oveternat.

Vierzählig, *adj.*, oveterozob.

Vierzehn, *num.*, štirinajst, štirinajst; vierzehn Tage, štirinajst dni; die, f. **Vierzehner**.

Vierzehnedig, *adj.*, na štirinajst oglov.

Vierzehner, der, štirinajstica, štirinajstka; einer aus den vierzehn, štirinajstnik.

Vierzehnerlei, *adj.*, štirinajsteri, štirinajstverst.

Vierzehnfach, **Vierzehnfältig**, *adj.*, štirinajsteren, štirinajsternat; das Vierzehnfache, štirinajstkrat toliko.

Vierzehnfüßig, *adj.*, štirinajstonog.

Vierzehnhundert, *num.*, štirinajst sto, tisoč in štiri sto.

Vierzehnjährig, *adj.*, štirinajstleten, štirinajstlet.

Vierzehnmahl, *adv.*, štirinajstkrat.

Vierzehntägig, *adj.*, štirinajstodneven, štirinajst(ih) dni.

Vierzehntausend, *num.*, štirinajst tisoč.

Vierzehnte, *adj.*, štirinajsti.

Vierzehntel, das, štirinajstina.

Vierzehntens, *adv.*, štirinajstič.

Vierzeilig, *adj.*, oveteroversten, štiriversten; vierzeilige Gerste, nach V. rehrenat ječmen, štiriverstnjak, oveteroverstnik.

Vierzeiten, *pl.*, kvatro *pl.*

Vierzig, *num.*, štirideset, štirideset, in St. a. stirredi (*Gutm.*), stirred; vierzig Stück, štiridesetero; je vierzig, vsak po štirideset.

Vierzigeimerig, *adj.*, (od) štirideset veder.

Vierziger, der, ein vierzig Jahre alter, nach V. štiridesetnik, weibl. štiridesetnica, clovek štiridesetih let, štiridesetleten; ein aus vierzig Einheiten bestehendes Ganze, štiridesetnica; die Zahl, štiridesetka, štiridesetica; Mitglied eines Collegiums von vierzig Personen, štiridesetak; ein im Jahre 1840 gewachsener Wein, štiridesetnik (*V.*).

Vierzigerlei, *adj.*, štirideseteri, štiridesetoversten.

Vierzigfach, **Vierzigfältig**, *adj.*, štiridesetoren, štirideseternat.

Vierzigjährig, *adj.*, štiridesetleten.

Vierzigjährlich, *adj.*, vsacih štirideset let.

Vierzigmahl, *adv.*, štiridesetkrat.

Vierzigmäßig, *adj.*, štiridesetkraten.

Vierzigpfänder, der, štiridesetfuntar.

Vierzigpfündig, *adj.*, štiridesetfunten.

Vierzigste, *adj.*, štirideseti, štirideseti, in St. stirredni (*Gutm.*).

Vierzigsthalb, *adj.*, devet in trideset in pol.

Vierzigstel, das, štiridesetina.
Vierzigstens, adv., štiridesetič, v štirideseto.
Vierzigstündig, -tägig, -wöchig, adj., (od) štirideset ur, dni, tednov.
Vierzünftig, adj., na štiri rogje.
Vierzöllig, adj., čveteropalčen, (od) štiri palcev.
Vierzüngig, adj., čveterorožičen.
Vierzöbue, die, f. Schminkebohne.
Viewasserucht, die, glen.
Vif, f. Lebhaft.
Vigilant, f. Wachsam.
Vigilanz, f. Wachsamkeit.
Vigilien, pl., Totenamt, molitve po mertvih; vilje* (V.) ob. bilje; bdenje, čutje po noči; f. a. Vorabend, Abend.
Vigiliren, v. a., čuti, bdeti; f. Wachen.
Vignette, die, vinjeta, podobica, obrazek.
Vigogne, die, volna Peravijanske ovce (lame).
Vikar, der, f. Vicarins.
Vigourös, f. Munter.
Viktoria, die, Viktorija, boginja zmage (v neverskim pomenu), zmaga.
Viktualien, die, f. Victualien.
Vikuna, f. Schafameel.
Villa, f. Landhaus, (vila).
Vinculiren, v. a., eine Obligation, zavestati (s prideržkam) dolžno pismo.
Vinculum, f. Band.
Vindifikation, die, f. Eigentumsklage.
Vindizieren, v. a., svojo reč nazaj tirjati.
Vinometer, der, vinomé.
Violation, die, posiljenje, oskrumba.
Violetblau, f. Violet.
Viola, die, eine Tenorgröße, velike, debele gosli; f. a. Bratsche; länglich rundes gläsernes Gefäß zum destilliren, buča; Weiden, vijola, vijolica.
Violenapfel, der, vijoličar.
Violenfarbig, adj., vijoličen, višnjevi, vijolične barve.
Violengelb, adj., vijolično-rumen.
Violent, f. Heftig, (Violenz), Heftigkeit.
Violenwurzel, die, Florentinska sahljica.
Violet, adj., vijoličen, vijolast (V.).
Violine, die, gosli pl. f., ob. gosle; die Violine spielen, gosti na gosli, (na škant* 2. R.).
Violinist, Violinpieler, der, etova goslar, kdor gode na prave gosli (ali škant).
Violiren, f. Verlehen, Schänden.
Violon, das, bas; f. Bassgröße.
Violoncellist, der, violončelist.
Violoncello, das, mali bas, violončel.
Violonist, der, f. Bassgeiger.
Viper, die, (Vipera). Sandviper, gad; kratka strupena kača sploh; (Vipera prester), černaša; (Vipera aspid), ljutica (serb. u. Jambr.).
Viper, in 3sgn., gadj.
Vipergift, das, gadjj strup.
Vipergras, **Viperwurzel**, f. Rattermisch.
Vipernatter, die, černi gad, černaša.
Viperjalz, das, gadjja sol.
Virginität, f. Jungfräuschaft.

Virguliren, v. a., zaznamiti besedo s črticami („4“).
Viril, f. Mannbar.
Virtual, **Virtual**, (adj.), virtuelle Kraft, speca, tiha, nedelavna moč.
Virtual, der, virtvoz, izverstni, jaki godec, ki se znaša, izverstnik, mojster.
Virtualin, die, virtvozinja, izverstnica.
Virtualität, die, izverstnost, virtvoznost.
Virtns, f. Kraft, Tugend.
Visa, die, viza*, vidil.
Visa-vis, nasprot, iz oči v oči.
Visage, f. Gesicht.
Visceral, drobov, kar se tiče droba.
Visibel, f. Sichtbar.
Vision, die, prikazen.
Visionär, f. Geistesseher.
Visir, das, an einem Helme, nach V. okno, nach dem Russ. nalición u. rešetka; das sogenannte Korn am Schießgewehr, muha; Diopter, f. dieses; (nach V. zor, zornik).
Visiren, v. a., zielen, pomeriti, meriti; auf etwas visiren, na kaj meriti; den körperlichen Inhalt eines Gefäßes messen, pomeriti, pomérjati (V.), amati*.
Visirer, der, Weinvisirer, pomerčun (V.), amavee.
Visirhorn, das, muha.
Visirkunst, die, merčunija (V.).
Visirmaß, das, merčunska palica (V.), nach Gutem, sodomérna šibika.
Visirring, der, bei d. Radlern, kačica (V.).
Visirstab, f. Visirmaß.
Vissitation, die, ogled, pregled, razgled; bischöfliche Vissitation, škofovo obiskanje.
Vissitator, der, Güterbeschauer, ogleda, oglednik, ogledovavee, preglednik, razglednik, verächtl. ogledač, pregledač.
Visite, die, obisk(anje), obiskovanje; f. übr. Besuch; eine Visite bei jemanden machen, obiskati koga.
Vissitenkarte, die, f. Besuchkarte.
Vissitiren, v. a., pregledati, pregledovati, razgledati, razgledovati, preiskovati.
Vista, Wechsel a vista, menjica na pokaz, na vid.
Visum repertum, f. Befund (besonders bei Leichenöffnungen).
Vital, f. Lebensfähig, Lebenskräftig.
Vitriol, der, vitrijol, hudo olje, medna ali kufrena voda, serb. galica (Vuk).
Vitriol, in 3sgn., vitrijolov.
Vitriolgeist, der, vitrijolovee.
Vitriolhaltig, adj., vitrijolnat.
Vitriolhütte, f. Vitriolsiederei.
Vitriolisch, adj., vitrijolsk, vitrijolast.
Vitriolfließ, der, nach Sul. galionjak.
Vitriolöl, das, žeplena kislina, hudičovo olje.
Vitriolsäure, die, vitrijolova kislina.
Vitriolsieder, der, vitrijolar.
Vitriolsiederei, die, vitrijolarnica.
Vitriolwasser, das, vitrijolova voda.
Vivace, f. Lebhaft.
Vivat, f. Lebhoch.
Vizdom, der, namestnik.

Vize, f. Vice.

Vizthum, f. Vizdom.

Vließ, das, f. Filz, (nach V. kerzno).

Vocabular, das, f. Wörterbuch.

Vocabulist, der, pisavec slovarja, slovníkar.

Vocal, der, glasnik, samoglasnik; mit Rücksicht auf das weibl. Geschl. auch samoglasnica, glasnica.

Vocalmusik, die, petje (brez godbe), nach dem Russ. u. Poln. vokalna muzika.

Vocativ, der, klicavnik, zvavnik, peti pa-dež.

Vogel, der, tič, tica, ptič, ptica; dim. tiček, ticeca, ptiček, ptičica; ein ungepaarter Vogel, das Männchen, samec, Weibchen, samica; Brutweibchen, starka, starklja; der zu fliegen anfängt, poletar (serb. Vuk); man kennt den Vogel am Gesange, tica se pozna po petji; wer Vogel fangen will, muß nicht mit Knütteln herein werfen, kdor tiče lovi, ne sme s palico mahati; Vogel frisch oder stirb, pla-vaj ali pa utoni; ein jeder Vogel pfeift, wie ihm der Schnabel gewachsen ist, vsak dela po svojem kopitu, vsak ptiček poje po svoje; ein loser Vogel, tič, prav tič; xrl ptiček; Lockvogel, nach Gutm. zovica; ich habe ein Vögelchen davon fingen hören, ališal sim že nekaj taci ga po skrivnem.

Vogel-, in Sßgn., tičji, ptičji.

Vogelauge, das, mokasta berkončica.

Vogelbauer, das, f. Vogelhaus.

Vogelbeerbaum, der, jerebikovec, jerebika; f. Eberesche (Rhamnus alpinus), smrdelika.

Vogelbeere, die, jerebika.

Vogelbeize, f. Beize.

Vogelbenter, der, ptičegled, kdor vede-žu je iz ptičjega obnašanja.

Vogelbenterei, die, ptičegledstvo.

Vogelbred, der, ptiček.

Vogelbrunn, der, das feinste geförnte Schießblei, tičarji pl. tičniki, svinčeno proso.

Vogeler, der, tičar.

Vogelerbse, f. Vogelwilde.

Vogelfall, der, tičji kregulj; f. Sperber.

Vogelfalle, die, progla za ptiče.

Vogelfang, der, tičji lov, tičarija, ptičarstvo, nach Gmgnen jedoch lov-i.

Vogelfänger, der, tičar, ptičar, russ. ptičnik.

Vogelfeder, die, ptičje pero, coll. ptičje perje.

Vogelflinte, die, puša tičarica.

Vogelflug, der, tičje letanje, tičji let.

Vogelfraß, der, ptičja jed, ptičje zobjanje.

Vogelfrei, adj., geschützt, preklican, kdor več ne uživa postavne obrambe, kogar sme ubiti kdor hoče (bei Jamb. propisan).

Vogelfuß, der, tičja noga.

Vogelfutter, f. Vogelfraß.

Vogelgarn, das, mreža (tičarska).

Vogelgeier, der, f. Gänseaar, Adageier.

Vogelgesang, der, tičje petje.

Vogelgeschlecht, das, tičje plemo, tičji rod.

Vogelgeschrei, das, Vogelgestalt, die, tičji krik. — tičja podoba.

Vogelhändler, der, ptičar, kdor tiče prodaja.

Vogelhaube, f. Falkenhaube.

Vogelhaus, das, tičnik, tičja hišica, izbica (Zal.), dim. tičnicek; damit Vogel zu fangen, kletka (V.).

Vogelheide, der, die Zeit, wenn die Vögel zu heiden vfliegen, lezenje, nach V. gzejdenje, (tičji gzejdzijo, lezejo, vale); Anstalt, Verhältnis, worin selches geschieht, valivnica ptičja.

Vogelherd, der, gumno.

Vogelhen, f. Vogelwilde.

Vogelhirse, die, (Lithospermum off.), ptičje proso.

Vogelhütte, die, tičnica, teza*.

Vogelfäsig, der, f. Vogelhaus.

Vogelfamm, der, ptičji grehen.

Vogelfenner, f. Vogelfundige.

Vogelfien, der, smolna luč.

Vogelfirsche, die, (Prunus avium), ptičja, divja česnja; (Prunus padus), f. Elfen.

Vogelflane, die, krepelj tičji.

Vogelflippe, f. Vogelschlag.

Vogelflohen, der, precep (tičarski).

Vogelflüterich, der, (Polygonum aviculare), molava, truskavec.

Vogelfloß, der, ptičja glava.

Vogelfraut, das, (Anagallis), kurja česnica; (Alsine), kurje čevca.

Vogelfrug, der, tičji piskree (V.).

Vogelfunde, die, (Ornithologia), ptičeznanstvo, ptičeslovje.

Vogelfundige, der, ptičeznanec.

Vogelland, die, tekut.

Vogelleicht, adj., lahak kakor ptič.

Vogelleim, der, tičji lep, lepec (Gutm.), tičji lim*; f. a. Mistel; (auf dem Karze, besek*, vom Ital. vesco).

Vogelmeier, f. Vogelkraut.

Vogelmilch, die, ptičje mleko (Ornithogalum).

Vogelmist, der, ptičjek, ptičji gnoj.

Vogelnäpfchen, das, tičja skledica.

Vogelnest, das, ptičje gzejzdo.

Vogelnetz, das, f. Vogelfarn.

Vogelperspective, die, pogled, vid od-zgori, z visoci ga.

Vogelpfeffer, f. Pfeffer (spanischer).

Vogelpfeife, die, pisalka, pisalka tičarska; die Weisen damit zu locken, seničarica; die Rebhühner zu locken, jerebičarica.

Vogelpfote, f. Vogelfuß.

Vogelrohr, das, ptičarica (puška).

Vogelsang, der, ptičje petje.

Vogelschar, die, trop, truma, jato tič, ptičov.

Vogelschauer, f. Augur.

Vogelschende, die, strašilo, plašilo tičje; ptičcem obeseno ali postavljeno.

Vogelschießen, das, tičji strel, streljanje na tiče.

Vogelschlag, der, Weisenschlag, Vogel darin zu fangen, klepka (V.), past, zatvornica,

progla ptičem nastavljena, zapadka; ein aus Hollunderholz gemachter, bezgovnica, izbica (H. R.).

Vogelschlecht, f. Kernrecht.

Vogelschlinge, die, zanka od zamka (*Vuk*), zaderga, žima, nastava, locenj, kambica tičem nastavljena.

Vogelschnabel, der, tičji kljun, pikaš.

Vogelschnell, adj., hiter kakor letoč tič.

Vogelschrede, die, f. Vogelschneide.

Vogelschrot, das, tičji šreteljni*; f. Vogelbunt.

Vogelseide, f. Flachsseide.

Vogelspiel, das, igra s tičem (svinčenim).

Vogelspieß, der, tičji razenj.

Vogelspinne, die, pajik ptičar.

Vogelsporn, der, tičji ostrog.

Vogelspütter, der, (oponašavec); f. Goldamsel.

Vogelstange, die, welche mit Reimruthen besetzt wird, drovica (*V.*), ptičarska žerdka ali žerdica (*Gutm*), tičja rejica.

Vogelstellen, das, nastavljanje, tičarjenje, lovlja ptičja.

Vogelsteller, der, tičar, kdor tičem nastavlja.

Vogelstellerhütte, f. Vogelhütte.

Vogelstrich, der, tičje seljenje, ptičja selitev, odhod in prihod.

Vogelstod, f. Schierling.

Vogelwahrer, der, f. Vogelbeuter.

Vogelwand, die, mreža.

Vogelwärter, der, strežnik ptičji, ptičar.

Vogelweise, die, divja, ptičja grasiča.

Vogelwildbret, das, divja tičevina, divji ptiči.

Vogelzeichen, das, (Augurium), znamenje, znamenje (ki se vidi v tičem letu).

Vogelzug, der, f. Vogelstrich.

Vogelzunge, f. Hedenwinde; (okamenelo jesenovo seme).

Vogler, der, tičar, ptičar.

Voglerhütte, die, ptičnica, tičnica.

Vogt, der, nach M. vajt, (nach Pot. vajt, in vielen Vulgarnamen), starešina; Statthalter, namestnik, opravnik, mestoderžec; Veschützer, varh, gospod, branivec; cerner Kirche, cerkveni varh, branivec; Vor-

mund, f. Viehes; Curator, oskerbnik, skerbnik; als Richter, sodnik; in der Gemeinde, župan; Verwalter, Amtmann auf den Land-

gütern, gradnik (*V.*); f. a. Feldhüter (varovcin, varh poljsk).

Vogtbar, f. Volljährig.

Vogtei, die, vajdstvo, varstvo, branivstvo, (nach V. gospodnija, sodnija, gradnija), o-

koliš taciga opravnika, mestoderžca itd.

Vogteilich, adj., gospodnji (*V.*).

Vogtgericht, das, vajtjska sodnija; f. übr. Vogt.

Vogthäfer, der, brani oves, borština (*V.*), vajdnina.

Vogtherr, f. Schutzherr.

Vogtholde, f. Client.

Vogtkind, f. Pupill.

Vogtkneuer, die, Vogtelb, vajdnina.

Vogue, f. Schwang (im Schwange sein).

Vokal, f. Vocal, Vocativ.

Valante, die, volan*.

Volk, das, überhaupt eine Vielheit, mnoštvo, množica, truma, kerdelo, trop; f. Schar;

der Böbel, die untern Klassen, prosti ljudje; sehr verächtlich, derhal, druhaj; f. übr. Böbel;

alles Volk redet davon, vse govori od tega; ins Volk bringen, v deželi iti (n. pr. kaka pesem); Gefinde, deržina, družina, posli;

eine Menge Menschen, ljudje, ljudstvo, svet (serb. a. svetina), ljud (*altst.*, wenig gebr.),

polk (*altst.*, Volk u. Cohorte); Soldaten, vojsčaki, vojsaki, vojska; f. a. Truppen;

eine Nation, narod, rod; das römische Volk, rimski narod; es drängt sich viel Volk her-

bei, privrelo je dokaj sveta, velika množica; das Volk Gottes, Božji narod; *dim.*

Völkchen, narodčič, majhen narod.

Volk, Völker, Volks-, in Bsgn., ljudski, leški, narodov, naroden ober narodenj ober

— ljudstva, — naroda.

Volkarm, adj., neljudnat, kjer je malo ljudstva, prebivavcov, malo, redko, slabo naseljen.

Volkbeherrschend, adj., ljudovladen.

Volkbejreider, der, narodopisec.

Volkbejreibung, die, narodopis (je).

Volkbezwinger, der, ukrotivec, podjarmovavec naroda, narodov.

Völkerrührer, der, vodnik naroda.

Völkergeschichte, die, zgodovina narodov.

Völkertunde, die, narodoznanstvo.

Völkertplager, der, ljudomora (*Vuk* serb.).

Völkerrrecht, das, mednarodno pravstvo, pravo narodov ob. narodnje.

Völkerrichtlich, adj., narodopravenj.

Völkerrreich, adj., poln narodov.

Völkerschaft, die, narod.

Völkerschaftlich, adj., naroden.

Völkerverein, der, zveza med narodi.

Völkerverwanderung, die, preseljevanje, prehajanje narodov.

Völkertzug, f. Völkerverwanderung.

Volkgefällig, f. Populär.

Volkheer, das, silna množica ljudi.

Volkheer, adj., brezljuden, nenaseljen.

Volklich, adj., naroden ob. narodenj.

Volkmäßig, f. Populär.

Volkreich, adj., luden (*V.*), dobro, močno naseljen, nach dem Böhm. ljudnat, mnogo-

luden (*rus.*), poln ljudi, ljudstva, *poln.* zaludniony; die Stadt ist sehr volkreich, nach

Gutm. mesto se jexi od ljudi; volkreicher Stod, živalen panj.

Volkfaberglaube, der, ljudska, leška vraža, vraža prostiga ljudstva.

Volkangelegenheit, die, narodna reč.

Volkanaufklärung, Volksbildung, die, omika, izobraževanje ljudstva.

Volkbewegung, die, zavzdig ljudstva; f. a. Revolution.

Volkblatt, das, list za prosto ljudstvo.

Volkbuch, das, bukve za (prosto) ljudstvo.

Volkclasse, die, razred ljudstva.

Volkssichter, der, ljudski, narodni pesnik ali pevec.

Volkssichtigkeit, die, gosta naseljenost, ljudnost.

Volkssichtung, die, narodne pesmi.

Volksschmerz, der, zatiranje, tlačenje ljudstva.

Volksschmerz, der, sovražnik ljudstva.

Volksschmerz, das, ljudska, narodna slovesnost, narodno obhajilo.

Volksschmerz, der, prijatelj ljudstva, ljudomil.

Volksschmerz, die, prijateljica ljudstva, ljudomila.

Volksschmerz, f. **Volksschmerz**.

Volksschmerz, der, ljudska, domača narodna šega, navada.

Volksschmerz, das, vreva, drega, gnječa ljudi.

Volksschmerz, der, narodni, ljudski duh, misli in želje ljudstva.

Volksschmerz, der, rojak.

Volksschmerz, f. **Popularität**.

Volksschmerz, das, ljudsko, narodno blago, dobro.

Volksschmerz, der, derhal ob. druhal, zlota.

Volksschmerz, die, ljudovladstvo, demokracija.

Volksschmerz, der, vladar.

Volksschmerz, die, ljudska sodba.

Volksschmerz, die, poselska hrana.

Volksschmerz, der, narodna vojska.

Volksschmerz, der, ljudski, narodni učenik.

Volksschmerz, f. **Volksschmerz**.

Volksschmerz, das, luč, ki sveti ljudstvu.

Volksschmerz, die, ljubezen; er genos die größte Volksschmerz, reči se more, da ga je ljudstvo med vsemi najbolj ljubilo.

Volksschmerz, das, narodna pesem.

Volksschmerz, der, nabiravec narodnih pesem.

Volksschmerz, das, narodna pripovedka ali pravica (bei V. puda?).

Volksschmerz, der, brezljudnost.

Volksschmerz, der, ljubljeneč kaciciga naroda; f. a. **Popular**.

Volksschmerz, **adj.**, naroden, ljudsk.

Volksschmerz, die, ljudsko menjenje, misli prostiga ljudstva.

Volksschmerz, die, množica ljudi, ljudstvo; Bevölkerung, ljudnost, število ljudstva ali prebivavcov.

Volksschmerz, der, morivec naroda, narodomornik.

Volksschmerz, der, narodovo, narodno ime.

Volksschmerz, die, narodova, narodna stran, stranka; tisti, ki vlečejo z narodom.

Volksschmerz, f. **Parlament**.

Volksschmerz, die, ljudska, razumljiva beseda.

Volksschmerz, der, narodni govornik, ki govori umevno.

Volksschmerz, die, f. **Volksschmerz**.

Volksschmerz, die, narodova, narodna reč.

Volksschmerz, die, narodna, ljudska pripovedka.

Volksschmerz, f. **Volksschmerz**.

Volksschmerz, die, prosto, umevno pisanje, spis, bukve za ljudstvo.

Volksschmerz, die, ljudska šola, šola na kmetih.

Volksschmerz, die, narodne, ljudske šege, navade.

Volksschmerz, das, narodna, ljudska igra.

Volksschmerz, die, narodni, domači, domačinski jezik.

Volksschmerz, der, narodno pleme.

Volksschmerz, die, glas naroda, ljudstva.

Volksschmerz, die, mišljenje ljudstva, deržanje ljudstva.

Volksschmerz, der, mamivec, slepivec ljudstva.

Volksschmerz, das, narodnost, narodstvo.

Volksschmerz, **adj.**, naroden ob. narodenj.

Volksschmerz, die, narodnost.

Volksschmerz, die, narodna noša.

Volksschmerz, der, narodno podučevanje, ljudski poduk.

Volksschmerz, die, namnožba, namnoževanje ljudstva.

Volksschmerz, die, narodni zbor.

Volksschmerz, der, namestovavec ljudstva, **russ.** predstavitelj naroda.

Volksschmerz, die, namestovanje ljudstva, namestovanci ljudstva ali narodni zbor.

Volksschmerz, die, volja ljudstva, narodna volja.

Volksschmerz, die, razkačenost, divjanje ljudstva.

Volksschmerz, f. **Volksschmerz**.

Volksschmerz, die, popisovanje ljudstva, popis.

Volksschmerz, die, narodni časnik, novice za ljudstvo.

Voll, **adj.**, poln, a. polhen, napolnjen, ves, **serb.** a. punahan; fruchtvoll, jablan vsa v sadu, polna (sadj). se šibi pod sadjem; mit vollem Munde loben, na vse usta hvaliti; den Mund sehr voll machen, na vse usta hvaliti in povzdigovati; f. a. **Hebertreiben**; Armvoll, Handvoll, f. diese; sich die Haut voll lachen, nasmejati se do sitiga; volles Gewicht, polna, popolna teža; aus vollem Herzen, iz vsega srca; vom vollen Gefichte, ličen, lepo rejen, okroglih, debelih lic; zum vollen ansehnen, popolnoma, do dohrica, do zadnjiga krajeerja izplačati; er wird bald 60 Jahre voll haben, kmalo bo spolnil 60. leto; es wird bald voll schlagen, kmalo bo (celo) uro bilo; sie sind voll süßen Weines, (Apocf. 2, 10), sladkiga vina so polni ti; voll von etwas, von einem Körper, poln, napolnjen česa, kake stvari; ich bin voll von etwas, polno me je česa; Bentel voll Geld, mošnja polna denarjev; voll Franzosen, vse višnjave Francoza; voll Vögel, vse pisano ptic; ein Becher voll Wein, kupica polna vina; Früchte voll Saft, sadje polno soka, sočno ob. sočnato sadje; ein Mann voller Treue, mož ves zvest; ich bin voll Schlaf, ves zaspan sim, po vsi sili se mi hoče spati; zaspanec me ima, me hoče zviti; die Straße ist voll Leute, vsa cesta se taro (tre) ljudi, po cesti jih je, de se vse tare;

d. i. ganz, ves, wohl auch cel (obwohl dieses ursprünglich: unverlegt bedeutete); ein volles Jahr, celo, vse leto; im vollsten Wuchse, v celem rastu, *serb.* v največem naponu; im vollen Laufe sein, na vso moč teči; voller, vollreicher Bienschloß, živalen panj; voll aufkommen, na vso moč priteči; d. i. betrunken, pijan, prepit; sich voll trinken, napiti, napolniti se, do gerla napiti se; sich voll essen, najesti se; sich zu voll essen, prenajesti, prenajedati se; voll Erwartung, f. Erwartungsvoll; voll Verstand, silo razumen, pameten; eine Stelle voll Gras, mesto vse zaraščeno, zaraščeno s travo; voller Hochmuth, ves napihnjen, prevzet; voll binden ein Faß, nabiti čez in čez, da je obroč pri obroču; voll kühlen, silno terpeti; in der Zusammenfügung, poln, polno —, ober mittelst der Formation auf — at, — nat; bei Zeitwörtern auch mittelst der Vorfylbe do —, na — udgl.; etwas voll machen, napolniti, polniti kaj; voll stopfen, nathäufte, nabiti; voll werden, napolniti se.

Volljährig, adj., volle Jahren habend, polniga klasja, polnoklasen (da dobro plenja), klasen, klasat.

Vollauf, adv., vsega polno, z verham, o-bilno, preobilno, na prebitek, na prehov (? *Ravn.*).

Vollbädig, adj., ličen, rejenih, polnih lic. **Vollbad**, das, kopališče, kopališe za več ljudi in ne v kadih.

Vollberechtigt, adj., popolnoma sam svoj, uživajoč vse pravice.

Vollblühend, adj., v polnem, najlepšem cvetu, polnocveten.

Vollblütig, adj., kervnat, polnokerven (*M. nach dem Russ.*).

Vollblütigkeit, die, kervnatost, nach *V.* auch presilna kri, *russ.* polnokervje.

Vollblutkute, die, čistostkervna kobila.

Vollbringen, v. a., dopolniti, opraviti, doversiti, dognati, dokončati, doprinese; es ist vollbracht, dopolnjeno je, storjeno, dognano je.

Vollbringung, die, doversba, dokončba, dokončevanje.

Vollbruder, f. Vollbürtig.

Vollbrüstig, adj., persat.

Vollbürtig, adj., von eben demselben Vater und Mutter herkommend, vollbürtiger Bruder, pravi brat, prisi brat, *serb.* rodjen (rojen) brat; polnoroden, roden brat (*russ.*); vollbürtige Schwester, prava sestra.

Vollbürtigkeit, die, polnorodenost, nach *V.* pravobratstvo, pravosesterstvo, (*russ.* edinokrovije).

Vollbusig, adj., polnih neder, persat.

Vollenden, v. a., dopolniti, dokončati, dokonjati (ang. in *St.* und a. b. V.), doversiti, zversiti, dodelati, dogotoviti (verfertigen); den Bau vollenden, dozidati; f. a. **Beenden**; er hat vollendet, (als v. n.), umerl je, sklenil je; also ward vollendet Himmel und Erde, (1 Mos. 2, 1), tedaj je bilo dodelano nebo in zemlja; es wird vollendet werden, was dir

gesagt wurde, dopolnilo se bo, kar ti je povedano —; do dobriga dodelati, dognati, spopolniti; vollendet, popolen (gebräuchlich bei den ungarischen Slovenen), komur ni para, komur ni enaciga; v. r., izpolniti se, dopolniti se.

Vollender, der, dopolnivec, dopolnovavec, dokončevavec, doversivec, doversévavec.

Vollenderin, die, spolnovavka, dokončevavka, doversnica.

Vollendend, adv., celo, do čistiga, do dobriga, do zadnjiga, do konca, do kraja, z vsem, po vsem, do celiga, dokončno (*Gutm.*), popolnoma; ein Buch vollendend auslesen, zbrati, prebrati bukve (do konca); f. a. **Gar, Erst.**

Vollendung, die, doversenje, dokončanje, dokončevanje, dognanje, dogon (*Mede.*); die Reife eines wachsenden Körpers, godnost, zrelost, popolnost.

Vollente, f. Sanbenente.

Völlerei, die, požrešnost, goltnost, samogoltnost; in Bezug auf unmäßigen Genuß der Getränke, pijanstvo, pijančevanje; f. a. **Fraß.**

Vollstraß, der, požeruh; f. a. **Biellstraß.**

Vollführen, v. a., f. **Vollbringen, Vollenden**; izpeljati, izpeljevati, do konca dognati, izdelati, izpolniti, opraviti; daß, der in eud angefangen hat das gute Werk, der wird es auch vollführen, da on, kteri je začel v vas dobro delo, bode ga tudi dokončal.

Vollführung, f. Vollendung.

Vollgehalt, der, polna plača.

Vollgenuß, der, polno, popolno uživanje.

Vollgericht, das, polna, vsa sodnija (v polnem zboru).

Vollgesicht, das, debeli obraz.

Vollgewalt, die, polna oblast.

Vollgewicht, das, polna teža ali vaga.

Vollgewinn, der, čisti, obilni dobiček.

Vollgütig, adj., dober in terden, polne vrednosti, polne veljavnosti, popolnoma veljaven.

Vollgütigkeit, die, terdna, popolna veljavnost, veljava.

Vollhaarig, adj., kosmat.

Vollhaltig, adj., kar ima v sebi, kolikor je treba.

Vollheit, die, der Zustand da etwas voll ist, polnota, polnost; Trunkenheit, pijanost; f. a. **Völlerei.**

Vollhengst, der, celec.

Vollherzig, adj., polniga serca.

Vollhut, der, celi konjski rog, celo kopito, *russ.* polnokopytnyj.

Vollhutig, adj., nach *V.* s celim rogam u. celorog, celokopiten.

Vollhütigkeit, die, celokopitnost.

Völlig, adj., vollkommen, poln, popoln; ganz, do čistiga, cel, ves, auch ves ves; ich sehe diese Gegen völlig leert, vidim to okrajino vso vso prazno; völlige Gleichheit, popolna enakost; völlig Geld, čisto, (*kroat.*) suho zlato; corpulent, poln, životen, debel, tolst; ein wenig völlig sein, debelkast biti; **adv.**,

celo, popolnoma, popolno, vse vse, do do-
briga, z vsem, po vsem, do verha.

Völligkeit, die, celost, polnost, popolnost.

Volljährig, *adj.*, grofjährlig, polnoleten, doleten; f. übr. *Großjährig*.

Volljährigkeit, die, polnoletnost, doletnost, leta (postavne).

Vollkantig, *adj.*, vollkantiges Holz, auf allen Seiten mit völligen Kanten beschlagenes, les na žive robove (*V.*) obtesan; im Gegensatz zu Baumkantig.

Vollkommen, *adj.*, nach *V. u. Gutsm.*, so wie bei den ung. Slovencen popoln, poln, spopolnjen, doveršen, dognan; čemur ne manjka ničesar; vollkommene Gesundheit, polno zdravje; vollkommen in der göttlichen Liebe, dopolnjen v ljubezni Božji; (vollkommene Hülfenfrucht, u. *Gutsm.* opohlo stroče); vollkommene Befriedigung, popolna zadovoljnost; vollkommener Ablass, popolna odpustek; vollkommen werden, etwa spopolniti, spopolnovati se; von der Kleidung, ohlappen, širok; *adv.*, popolnoma, po polnem (*V.*), popolno (*Gutsm.*), čisto, do verha, do dobriga.

Vollkommenheit, die, popolnost f, gebr. im theol. Sinne nur popolnamost (*Jer.*), doveršenost, polnost; etwās zur Vollkommenheit bringen, spopolniti kaj; nach der Vollkommenheit streben, nach *V.* popolniti se.

Vollkornig, *adj.*, oklen od. jeklen (in St. klen), zernat.

Vollkraft, die, polna moč, *serb.* napon (*Vuk*).

Volleibig, *adj.*, debel, životen, viden (*Gutsm.*).

Volleibigkeit, die, životnost, debelost.

Volllicht, das, polna luna.

Volllothig, *adj.*, polne vage.

Vollmachen, v. a., napolniti.

Vollmacht, die, volle Macht, polna oblast, pooblastilo, oblastilo; einem eine Vollmacht anfertigen, komu pooblastilo, oblast spisati, pisati; Vollmacht geben, pooblastiti koga.

Vollmachtsbrief, der, pismeno pooblastilo, pooblastno pismo.

Vollmacht(s)geber, der, pooblastivec, pooblastnik.

Vollmacht(s)nehmer, der, pooblastenec, (weniger richtig pooblastenec).

Vollmachtsvertrag, der, pooblastna pogodba.

Vollmaß, das, polna, prava mera.

Vollmeier, der, zemljak, celi kmet, celjak (*Ravn.*).

Vollmeierei, die, cela zemlja.

Vollmond, der, ščip, šip, (bei *Jambr.* ščep, *serb.* uštap), in St. polnež, a. polna luna, bei *Gutsm.* mesenc ob polnem.

Vollmondgesicht, das, lični, lepo rejeni obraz.

Vollmond(s)chein, f. Volllicht.

Vollpfündig, *adj.*, polni sunt težak.

Vollstättig, *adj.*, sočen, sočnat.

Vollspanner, der, celi kmet.

Vollständig, *adj.*, ves, popoln, cel; f. a. **Vollkommen**,

Vollständigkeit, die, celost, popolnost.

Vollstimmig, *adj.*, polnoglasen.

Vollstimmigkeit, die, polnoglasnost.

Vollstreckbar, *adj.*, zveršljiv.

Vollstrecken, v. a., dopolniti, izpolniti, spolniti, storiti, doveršiti, zveršiti, zverševati, opraviti.

Vollstreicher, der, dopolnovavec, zveršnik, zverševavec.

Vollstreckung, die, dopolnjenje, dopolnitev, veršanje, zveršba, zverševanje.

Vollstreckungsclausel, die, priatavek zveršljivosti.

Volltönend, *adj.*, polnozvoč; f. a. *Sonor*.

Vollwändig, *adj.*, (polno)ličen, polnih lic.

Vollwichtig, *adj.*, polne, dobre vage, polae mere, polnotehten, tehten, imeniten.

Vollwichtigkeit, die, polnovažnost f, polna, dobra vaga; imenitnost.

Vollzählig, *adj.*, cel, popoln, poln, polniga števila, da nikogar ne manjka; polnoštevilen (*M.*); vollzählig machen, dopolniti.

Vollzähligkeit, die, popolnost, polno število.

Vollzapf, der, pijanec, nach *Gutsm.* pijano vreme.

Vollziehbar, *adj.*, dopolnjiv, zveršljiv.

Vollziehen, v. a., izpolniti, spolniti, izpolnovati, zveršiti, zverševati; ausrichten, opraviti, opravljati (naročeno); ein Urtheil, zveršiti sodbo; vollziehende Gewalt, zveršna, zverševavna oblast, izpolnovavna oblast; f. a. **Vollbringen**, **Vollenden**, **Vollstrecken**; *serb.* a. dočeti (*Vuk*); einen Befehl vollziehen, podpisati (govorec od kralja).

Vollzieher, der, izpolnivec, izpolnovavec, izvršnik, zverševavec.

Vollzieherin, die, izpolnivka, zverševavka.

Vollziehungsgewalt, f. Vollziehen.

Vollzug, der, izpolnjenje, izpolnitev, izpolnovanje, zveršba; in Vollzug setzen, f. Vollziehen.

Vollzugsverordnung, die, ukaz zastran zveršbe, izpeljave.

Volontair, der, dobrovoljec, radovoljec (*Gutsm.*), samovoljec (*Vuk*).

Voltajische Säule, die, Voltajski stebler.

Volte, f. Kartenschlag; des Pferdes, ris.

Volti, oberni.

Voltigeur, der, voltizér*, — lahki vojak.

Voltigiren, v. n., voltizirati*, skakati na konji.

Volubilität, die, gibčnost, urnost.

Volumen, das, ohlatina (*V.*), obseg, objem (*russ.*), zaleženi prostor; f. a. **Band**, der.

Voluminös, *adj.*, ohlaten (*V.*, souč von breiten Kleidungsstücken); debel, širok, obširen; iz več zvezkov.

Von, statt Von dem, f. Von.

Vomiren, f. Brechen, Erbrechen, sich.

Vomitiv, das, f. Brechmittel.

Von, *praep.*, od, z oder s, raz, iz, po; in gemein, eine Entfernung oder Herkunft in horizontaler Richtung von etwas, ein Verlassen eines Gegenstandes, bloß den Ort bezeichnend,

von welchem ein Ding her ist, oder her kommt; eine Trennung in jeder gegebenen Richtung bezeichnend; eine wirkende oder hervorbringende Ursache, die Materie bezeichnend, od; eines von dem andern scheiden, eno od drugiga ločiti, von etwas sprechen, govoriti od česa; in allen übrigen slavischen Mundarten, o čem (bloß im Serb. kommen einzelne Beispiele auch mit od vor); von Haus zu Haus gehen, od hiše do hiše iti; weit von hier, dalje od tod; von Alters her, od nekda, serb. od starine (Vuk); von da an, von hier an, od tod; von dannen, od tod; von hinnen, od sod (Gutm.); von außen, od zunaj; von daher, od tod, od tega (od te reči); von innen, od znotraj; von wannen, od kod; von wegen, zavaljo, nach Gutm. za delo; von hinten, von vorne, od spredi. od zadi, (bei Gutm. od zadeskiga); der Wind von Morgen, veter od jutra; es geht gut von der Hand, gre dobro od rok (odseda se, gre v skok M.); von nun an, od zdaj, odslej, poschmal, odsechmal, odsehob (Gutm.); von der Stunde an, od te ure; von der Zeit an, od tega časa; von Jahr zu Jahr, od leta do leta, leto na leto, leto za letam, nach V. iz leta v leto; von Worten kam es zu Schlägen, od besedi so prišli do pretepa, beseda je prinesla boj; von welcher Zeit an, odklej?; von vielen Arbeiten krank werden, od mnogiga dela zboleti; er gähnt von langer Weile, od dolgiga časa se mu zdeha; einen höhern Ort bezeichnend, von dessen Oberfläche eine Bewegung in der Richtung nach der Tiefe geschieht, z. od. s (ans dem Allst. niz, wohl zu unterscheiden von iz), auch raz; vom Dache steigen, s streho iti, sa strehe stopiti; hingegen es tropft vom Dache, od strehe kaplja, (wo es eine Trennung bedeutet); vom Wagen fallen, z voza, auch raz voz (D. R.) pasti; dagegen, vom schnell fahrenden Wagen springt ein Stück Holz ab, odleteti od hitro tekociga voza; vom Altar herablesen, izpred, spread altarja brati; von der Kanzel, s prižnice; von jemandes Angesichte, izpred, spread oči pahniti; von oben herab, von oben hinab, od zgor sem doli, odzgor tje doli; von oben hervor, iznad, znad česa; von unten hervor, izpod, spod česa; ein Engel vom Himmel, angel z nebes; der Regen vom Himmel, dež od neba; von der Seite her, s(a) strani; vom ganzen Herzen, iz vsega, celiga serca; von Herzen gern, iz serca rad, prav rad; eine Stadt, ein Verhältnis, woraus etwas hervorkommt; eine Fläche, worauf etwas ist; eine Materie, woraus etwas besteht, bezeichnend, (sofern es nicht beiwörtlich angedrückt wird), iz; von Rom, iz Rima; (er ist von Rom, Rimljan je, ein Buch von Rom, Rimska knjiga); von Laibach kommen, iz Ljubljane priti; von Graz bis Laibach, od Gradača do Ljubljane; Dampf ging aus von seiner Nase, dim se mu je kadil iz nosa; ich gehe nicht von der Stelle, ne ganim se, ne grem z mesta; sich etwas vom Halse schaffen, kaj

iz glave, iznad glave spraviti si, znebiti se česa; von Grunde aus, iz dna, globočine, iz korenine; von Hause kommen, izdom(a) priti; ein Kaufmann von Amsterdam, kupec iz Amsterdama, besser kupec Amsterdamčan oder Amsterdamski; er ist von einem reichen, armen Hause abstammend, hiše bogate, uboge je; von vornehmer Herkunft, gosposke hiše, gosposkiga rodu; der Beutel ist von Leder, možnja je iz usnja (usnjena); ich habe Gott von Angesicht gesehen, vidil sim Boga po obliči; ich kenne ihn von Ansehen, po vidu ga poznam; von Person kenne ich ihn, po postavi, po vnanjem ga poznam; als Unterscheidungsmerkmal adeliger Namen, meist durch ein Adj. auf —ski: Graf von Gyll, grof Gyljski; Herr von Graban, gospod Grabovski; oder mittelst des Beisages zlat (zlatni), Herr von Falkenberg, gospod zlat Falkenberg; (im Böhm. schreibt man in solchen Fällen: z. d. i. iz, im Serb. auch od die Rassen lassen auch „von“ unüberfest); die Namen der Reiche, Länder, welche gekrönte Häupter und Landesfürsten besitzen, werden im Slov. in Adjektiva verwandelt, z. B. Kaiser von Rußland, König von Preußen, Herzog von Krain, ruski (rusovski) cesar, pruski kralj, kranjski vojvoda; das Ganze, dessen Theil das andere Ding ist oder gewesen ist, wird in ein Adjektiv verwandelt, oder in die zweite Endung ohne Vornwort gesetzt, z. B. die Brust von einem Widder, ovnove persi; gib mir ein Stück davon, daj mi jih kosee; ein Zipfel von einem Rocke, škrio suknje; er ist einer von den Besten im Dorfe, izmed narboljših v vasi je; das Schönste von der Welt, vsega sveta naj lepše; die Feder von einem Hühne, kurje pero; die Leber von einem Kalbe, telečje jetra; einer von uns, nas eden; alle von dem Vornehmsten bis zum Geringsten, vsi, bodi velik ali nizek; jedoch, die Schlüssel vom Schlosse, ključi od grada; wenn von so viel als unter bedeutet, wird es mit med oder izmed überfest, z. B. der gelehrteste von allen nur učenejši med vsemi, izmed vseh; die Materie, woraus etwas besteht, wird im Slovenischen meistens durch ein Adjektiv gegeben, ein Ring von Gold, zlat perstan; ein Haus von Stein, von Holz, zidana hiša, lesena hiša; Säule von Marmor, mramorena stebra; kann aber auch durch iz (im Serb. od) angedrückt werden, iz zlata (serb. od zlata); die passive Form wird im Sloven. lieber in die active verwandelt: ich bin von ihm geliebt worden, ljubil me je; ich werde von ihm geliebt, ljubim ga; das Verlangen, von jemand geliebt zu werden, želja, ljubljen biti oder da bi ga kdo ljubil; es kann jedoch nach dem Vorgange im Serb. die leidende Form mittelst od angewendet werden, z. B. sie aber, von der Mutter unterrichtet, erwiderte (Matth. 14, 8), ona pa, od svoje matere naučena, je rekla (slov. Bibelübersetzung), bei Vuk ona naučena od matere svoje; unrichtig wäre jedoch die Anwendung des po

(durch, vermittelst). Serbisches Wörterbuch, gesammelt und herausgegeben von Ruf Stefanović, Serbski slovar. Nabral in na svetlo dal Vuk St., (nach Vuk selbst hingegen: Skupio ga i na svijet izdao V.); sich von ihm heilen lassen, reći mu, da ga zdravi, celi, dati se komu zdraviti; ich lasse mir von ihm nichts befehlen, ne dam, da bi meni zapovedoval, ne dam si ukazovati; sollte ich mich von ihm verunglimpfen lassen, mar bi pustil, da mi zabavlja?; die hervorbringende Person kommt in die zweite Endung oder wird in ein Adjectiv verwandelt, z. B. eine Uhr von einem großen Meister, imenitniga mojstra ura; ein Lied von Vodnik, Vodnikova pesem; Söhne von einem Vater, sinovi eniga očeta; der erste Blick von euch, prvi vaš pogled; ein Versehen von mir, moja pomota; ein Befehl vom Könige, kraljevo povelje; eine Hecke von Daisflauden, leskova meja; ein Haß von sechs Eimern, šestvedern sod, šest veder sod; der Mann von achtzig Jahren, osemdesetletni mož; ein Kind von drei Monaten, treh mesecov dete; eine Summe von hundert Thalern, sto tolarjev, celih sto tolarjev; ein Mann von Stande, mož visokiga stanu; von hoher Geburt, visokiga rodu; einer von Adel, zl. rodu; ein Junger von Adel, gospodič; Prinz von Geblüte, kraljevič, kraljevski sin, bestimmt kraljev sin; Frau vom Hause, hišna mati, gopodinja; ein Baum von gutem Buchse, drevo lepe rasti; eine Streife von gutem Geschmade, dobro dišeca jed, dobre slasti; ein Russe von Geburt, rojeni Rus oder Rus po rodu (serb. rodom); von wo bist du?, odkod si?; ein Mann von Verdienste, zaslužin mož; von Jahren, prileten mož; von gewedtem Kopfe, mož bistre glave; von guter Lebensart, lepiga, dobriga vedenja, življenja; von Vermögen, premožen mož; eine Sache von Wichtigkeit, tehtna reč; das Ende vom Liede, konec pesmi; ein Angehener von einem Thiere, grozna živina, živina, da je groza; ein Ausbund von einem ehrlichen Manne, pravi pošten mož, mož, da je malo taci; ein Schurke von einem Dieb, gerd tat, gerdoba tatinska, tat tatinski, kervav tat; er ist klein von Person, schön von Federn, blau von Augen, schwarz von Haaren u. dergl., von allen körperlichen Beschaffenheiten, durchgehends mit dem Genitiv ohne Vorwort, majhne postave, lepih perut, višnjevih oči, černih las; frei von Sünden, greha čist, brez greha; erlöse uns von allem Uebel, reši nas od zlega; von der Schwäche sich erholen, ozdraviti se od slabosti; die Größe, Lage von Paris, velikost, loga Pariza oder Pariskiga mesta; die sandigen Gegenden von Afrika, Afrikanske pešene planjave; die Provinzen von Afrika, Afrikanske zemlje; von mir, moj; ein Freund von meinem Manne, (nek) prijatel mojiga moza; besondere Lebensarten: von Leder ziehen, meč, (sablo) potegniti; vom Leben zum Tode bringen, življenje vzeti, serb. po-

gubiti; von jemanden lassen, pustiti koga; vom Amte setzen, s. Absetzen; von einem etwas erbitten, pri kom, od koga izprositi kaj; von Haus aus, s. Haus; von Jugend auf, od mladih nog, rok; keinen Laut von sich geben, ne ziniti; es unterscheidet sich ein Stern von dem andern (I. Cor. 15, 41), zvezda se namreč loči od zvezde; von Sinnen kommen, pamet izgubiti, izgubiti se; Art läßt von Art nicht, kakoršno drevo, taki sad; kar mačka rodi, rado miši lovi; von jemanden abtrünnig werden, koga zapustiti; viel Rühmense von etwas machen, silno hvalliti in povzdigovati, prehaliti kaj; von sich selbst, sam od sebe; vom Fische, od mize; von Fische, od jedi; ich bin davon versichert, to dobro vem, to terdao vem; nicht die mindeste Ginsticht von etwas haben, kar nič se ne zavediti, znasti v kaki reči; den Beweis von etwas herstellen, kaj spricati, dokazati; Profession von etwas machen, mojster biti v čem; Vorrath von Speise, Wein, zaloga jestnine, vina; einen Vorrath von etwas haben, zaloziti biti s čim; von des Kaisers und Reiches wegen, d. i. im Namen, v imenu cesarja in kraljestva; von Rechtswegen, po pravici, po postavi; von Ledeswegen, zavolj smerti; von Amtswegen, po službeni dolžnosti, iz službene dolžnosti (Gutm.), a. službeno, uredama; von Gottes Gnaden, po Božji milosti; von neuem, von Frischen, novic, na novo, iz noviga, spet v drugo, a. za drugo; von einander, narazen, vsaksebi, na dvoje; von einander gehen, raziti se, narazen iti, ločiti se; von einander brechen, odломiti (wegbrechen), razlomiti; s. übr. Auseinander u. die bez. Zsg.

Vonell, s. Adell.

Vonling, der, plemiček.

Vonnoth, Vonnothen, adv., treba; vonnothen haben, potrebovati; ich habe Geld vonnothen, denarjev mi je treba, denarjev potrebujem; ich habe nichts vonnothen, nič mi ni treba, nič ne potrebujem, ni mi sila; man hat so vieler Worte nicht vonnothen, ni treba toliko besedi; Geduld ist hier vonnothen, tukaj je treba poterpljenja.

Vor, praep. (mit der dritten Endung auf die Frage: wann und wo, und mit der vierten auf die Frage wohin), pred (mit d. Instr. auf die Frage wann und wo, und mit dem Accus. auf die Frage wohin); vor einigen Jahren, pred nekoliko leti; vor Morgens, pred jutram; vor der Zeit, prevred (U. R.); bei Krön pred redom; vor dem Thore spaziren, pred vrati postopati; vor das Thor gehen, pred vrata iti; vor Alters, nekda, od nekda; vor dem Fische fügen, odspredaj pri mizi sedeti; vor jemanden her, pred kom; vor sich her, pred seboj; vor der Hand, za zdaj; bisig vor der Stirne sein, rad zavreti, nagle jezo biti; der vor jemanden ist, der bessere, vorzüglichere, boljši; vor mir, vor meinen Augen, meni pred očmi; sich vor einem scheuen, schämen, koga bati se, koga sramovati se; ich schäme mich vor mir selbst,

samiga sebe me je sram; ich schäme mich vor ihm, sram me je njega, sramujem se ga, auch pred njim; sich vor jemanden erniedrigen, pred kom (nach V. pod koga) se ponižati; du willst Geheimnisse vor mir haben? hočeš meni kaj skrivati?; wohin soll ich vor deinem Angesichte stehen, kam hočem bežati izpred tvojiga obličja; vor dem ungeheueren Schutte war kaum durchzukommen, nach V., komaj je bilo pregariti tolečiga nasipa; vor einem Jahre, lani; vor zwei Jahren, pred lanskim; vor allen Dingen, pred vsem (dragim); in Gegenwart, pričo, vprico koga, pred kom, nach M. nazoč; vor einer Sache erschrecken, prestrašiti se česa; sich entsetzen, Schrecken, Entsetzen empfinden, ostermeti nad čim; sich schützen vor etwas, braniti se pred čim; er hat Abscheu, Ekel davor, gnjusi se mu to, stodi se mu; vor Hunger sterben, za lakoto umreti ob. od lakote, od glada umreti (russ. u. serb.), nach der Lehre der slov. Grammatiker hingegen lakote, glada umreti; vor Durst schwachen, (od) žeje omagovati; vor Schreden zittern, od strahu (strahu) trepetati; vor Born, od jeze; vor Hitze schwachen, od vročine zevati, zejati; vor Angst, od težave; vor Freude, od veselja; vor Verdruss, od nevolje; vor vielen Hindernissen, od mnogih nepotij; vor Müdigkeit, od truda; vor Traurigkeit und Angst dem Sohne ins Grab folgen, od žalosti in britkosti iti za sinam pod zemljo; vor Alter, od starosti; vor Vergierde, od želje; vor langer Weile, od dolgičja časa; vor vielem Eizen, od vedniga sedenja; vor Lachen, od smeha; vor den Herrn treten, pred gospoda stopiti; jemanden vor den Kopf stoßen, komu se ustaviti, komu se upreti, sklati se, zbiti se s kom; sich vor Anfer legen, vor Anfer gehen, mačka ali sidro vreči; die Sache geht vor sich, reč se godi; etwas vor sich bringen, zeitliches Vermögen erwerben, kaj skup spraviti, opomoči se; das geht vor alles, nad to ga ni; vor Jemand den Hut abnehmen, odkriti se komu; Gott sei vor, Bog obvari, vari, (varuj); adv., prej, pred, popred; vor wie nach, prej ko potle, pred ko potle; vor war er klein, jepti ist er groß, pred je bil majhen, zdaj je velik; Tag vor Tag, dan za dnevam; in den Zusammensetzungen mit Haupt- und Beiwörtern gibt es der Slovece durch pred— als Vorfylbe oder läßt es unübersezt, bei Zeitwörtern hingegen gewöhnlich durch das dem Zeitworte nachgesetzte pred, naprej, oder durch die Vorfesylbe pre—, pri— n. vgl., wohl selten (zumal in der Volkssprache durch pred—.

Vor, das, predstvo.

Vorab, conj., sosebno; adv., odspredej.

Vorabbeissen, v. a., odspredi odgristi.

Vorabend, der, delapust (v delapust av.

Petra in Pavla), na večer (M., im Serb.

nach Vuk navečer, verm. für navečerje, wie

im Russ., sonst serb. u oči); nach Gutm.

und V. predvečer; wir stehen am Vor-

abenbe großer Ereignisse, nastajajo velike reči.

Voradern, v. a., pokazati komu, kako se orje; hitre orati kakor kdo —.

Voraffen, v. a., slepiti koga.

Vorahn, der, sprednik, prednamec, preded; f. Ahnen.

Vorahren, Vorahnung, f. Ahnen, Ahnung.

Vorakt, der, poprejšnji spis (v kaki reči).

Voralpe, die, planinsko predgorje.

Voralpisch, adj., predplaninsk.

Voralten, f. Altvordern.

Voraltern, die, predstariši (Gutm. u. V.), spredniki.

Vor Altes, f. Vor.

Voran, adv., spred, sprede, spredi, odspredi, prvi, med prvimi; vorwärts, naprej (für napred); nur voran, le naprej;

voranleuchten, f. Vorglänzen; voran begeben, sich, iti naprej, odspred; voranbleiben, odspred ostati, med prvimi; vorandürfen, smeti iti naprej; voranellen, prehiteti koga,

hiteti naprej; vorangehen, iti pred kom odspredi, serb. prednjačiti (Vuk), prednik biti; mit guten Beispielen, dajati (prvi) dober izgled; er ist mir in die Ewigkeit vorangegangen, šel je pred mano na uni svet;

voranlaufen, leteti pred kom odspred; voranschicken, naprej zagnati, poslati pred kom;

voransehen, najpred postaviti, zapisati; vorantragen, naprej nositi; voranziehen, iti, vleči naprej, odspredi.

Voranmerkung, die, naprejšnja, prva opomba (postavljena pred kaj ali čim).

Voranschlag, der, predarek, premet.

Voranstalt, die, poprejšnja, začasna naredba, priprava.

Voranwort, die, odgovor pred (popolnim) vprašanjem.

Voranzeige, die, poprejšnje naznanilo, naznanilo že naprej dano; oznanuje se naprej, da —.

Vorarbeit, die, priprava k čemur si bodi; pripravljavno, početno delo.

Vorarbeiten, v. n. u. a., jemanden vorarbeiten, ihm in Arbeiten zuvorkommen, prehiteti, prekositi, prehitovati koga v delu; ich habe schon einiges vorgearbeitet, nekaj sim že naredil, že pripravil za to; ihm sim že nekaj gotoviga za to; in seiner Gegenwart arbeiten, ihm dadurch Unterricht erteilen, delo kazati komu, delati pred kom; eine Arbeit vor der bestimmten Zeit verrichten, poprej, prej storiti, delati, pripravljati; die Bahn brechen, celino orati; v. r., z delam se opomoči.

Vorarbeiter, der, sprednik v čem.

Vorarm, der, Vorderarm, von der Handwurzel bis an den Ellenbogen, prednji del roke, nach V. loket.

Vorarmel, der, verhni rokav.

Voraus, f. Voran.

Vorauß, adv., sprede, spredi, popred, naprej (für napred), prvi; im, zum Vorauß, naprej, prej, za naprej; zum Vorauß wissen, že prej vediti, že naprej voditi; voraus

wissen, prej vediti; voraus sehen, prej viditi; vorher, popred, pred; er hat viel vor dir voraus, v dosti rečeh te je prehitel, prekosil, pretekkel, zad pustil, dosti je pred teboj; vor andern etwas voraus haben, boljši biti mimo drugih, kako prednost imeti pred kom; weit voraus, dalje naprej, pred kom; alle, voraus er, vsi, seobno pa on, vsi, on pa še najbolj; jemanden etwas voraus vermachen, komu kaj pred (vsemi drugimi) voliti, odločiti.

Voraus, der und das, prvi del, nach dem *Poln.* naddel†; *Vorzug*, predstvo, prednost; *Vorthell*, i. dießes.

Vorausbedenken, v. a., pred, popred premisliti; einen, komu že naprej odkazati, nameniti, nakloniti, kar se mu misli dati.

Vorausbedingen, v. a., pred, že naprej izgovoriti si kaj.

Vorausbegeben, sich, v. r., iti že pred kom, naprej.

Vorausbegehren, v. a., že naprej hoteti.

Vorausbehalten, v. a., popred (kakor gre) prideržati si.

Vorausbestellen, v. a., že pred (preden je treba) naročiti kaj.

Vorausbestimmung, die, naprejna odločba ali umera, predodločba†, predodredba † (*V.*).

Vorausbezahlen, v. a., pred, naprej plačati, popred plačati.

Vorausbezahler, der, predplačnik.

Vorausbezahlung, die, naprej opravljeno plačilo, predplačilo.

Vorausblicken, v. n., viditi v prihodnost, naprej.

Vorausdenken, i. **Vorausbedenken**.

Vorausdürfen, v. n., er darf nicht voraus, ne sme (iti) naprej.

Vorausfeilen, v. n., naprej hiteti.

Vorausempfangen, **Vorausverhalten**, v. a., naprej, pred drugimi prejeti, dobiti.

Vorauserkben, v. a., dedvati pred drugimi.

Vorausgeben, v. a., naprej dati.

Vorausgehen, v. n., naprej iti, hoditi.

Vorausgreifen, v. a., prepopasti.

Voraushaben, v. n., pred, naprej imeti, predstvo imeti; i. a. **Voraus**.

Vorauslassen, v. a., pustiti koga naprej (da gre odspred).

Vorauslaufen, v. n., naprej teči.

Vorausmerken, v. a., že naprej opaziti.

Vorausmögen, **Vorausmüssen**, v. n., moči, morati (iti) naprej.

Vorausreiten, v. n., naprej, prvi jezdi.

Voraussetzen, v. a., že pred, že naprej povedati kaj, napovedati, prerokovati oder prorokovati.

Voraussetzung, die, napovedovanje, prerokovanje.

Vorausschaffen, v. a., naprej spraviti.

Vorausweisen, v. a., eine Bemerkung, najpred, pred vsem drugim opomniti.

Vorauswissen, v. n., šiniti naprej.

Vorausschwimmen, v. n., prvi plavati, pred drugimi plavati.

Voraussehen, v. a., naprej viditi, *altst.* predvideti.

Voraussenden, v. a., naprej, pred sabo poslati.

Voraussetzen, v. a., naprej postaviti, postaviti kaj pred kaj; *fig.* denken, misliti si, domeniti, domenjati si; i. *Vermuthen*; bei *V.* predumiti; voraus annehmen, vzeti, deti kaj, nach dem *Poln.* pripustiti kaj, *russ.* predpolagati; dieß vorausgesetzt, wird es ihm gelingen, če je to, če bo to, utegne jo izdelati; dieß ist ein größeres Vermögen voraus, za to je treba večiga premoženja, to se opira, naslanja na —; vorausgesetzt, daß es sich so verhält, če je res tako, postavimo, da —.

Voraussetzung, die, pristavek, domenitev, pogoj, nach dem *Poln.* pripuščenje, pripušenje; unter dieser Voraussetzung, s tem pristavkom, pogojem.

Voraussetzen, **Voraussein**, i. **Voraushaben**.

Vorausicht, die, previd, previdnost.

Vorausichtlich, *adj.*, etw. previdama, kar se da že naprej viditi.

Vorausstreben, v. n., poganjati se za predstvo.

Vorausstürzen, v. n., zagnati se, zapoditi se naprej pred vsemi drugimi.

Voraus tanzen, v. n., voditi ples, prvi plesati.

Voraus tragen, v. a., naprej nesti.

Vorausstreiben, v. a., pred sabo gnati, poditi.

Vorausverkünden, v. a., pred, poprej, že naprej oznaniti.

Vorausvermachen, v. a., naprej odmeniti za volilo.

Vorausvermächtniß, i. *Prälegat*.

Vorauswagen, sich, v. r., derzniti se (si) naprej, pred druge.

Vorauswandern, v. n., hoditi prvi, pred drugimi.

Vorauswissen, v. a., že naprej, prej vediti.

Vorauswittern, v. n., že naprej, od deleč slediti.

Vorauszahlen, i. **Vorausbezahlen**.

Vorauszahlung, i. **Vorausbezahlung**.

Vorausziehen, v. n., prvi, pred drugimi oditi, iti kam.

Vorban, der, prednja stran poslopja.

Vorbauen, v. a., zidati naprej, vun pomakniti; predzidati, postaviti zid pred kaj; *fig.* pred odverniti, odvracati kaj, popred upreti se čemu, preubraniti, braniti; der Gefahr vorbauen, že naprej okovariti se, zavarovati se, (*russ.* predupredit, predobraniti).

Vorbauungsmittel, das, preubranivna sredstva; i. a. *Präservativ*.

Vorbedacht, der, premislík; mit Vorbedacht, nalaš, navlašč, hote, premisljema (*V.*), s premislíkam; ohne Vorbedacht, nehoté, ne nalašč, nehotama (?).

Vorbedächtig, *adj.*, previden, premisljen, opazen.

Vorbedächtlich, *adj.*, s premisljкам, spremljlen.

Vorbedenken, *v. a.*, razmisliti, premisliti, premisljati, preden se kaj počne.

Vorbedenten, *v. n.*, pomeniti, naprej kazati, znamenje biti, spominjati, prerokovati, opominjati, naznanjati, napovedavati.

Vorbedeutung, *die*, pomen, spomin (auch rok), znamenje, napoved, *serb.* slutnja, kob(ljenje).

Vorbeding, *der*, Vorbedingung, *die*, (pervi) pogoj, izgovor pred vsem drugim; kar je potrebno za kaj, da brez njega ne more biti.

Vorbedingungen, *v. a.*, pred vsem drugim izgovoriti se, za pogoj postaviti.

Vorbegriff, *der*, predrazumek, zapopadek ali razumek, brez kteriga se ne more kaj družiga razumeti.

Vorbehalt, *der*, prideržek, izgovor, izloček, izvzetek, izvzemek; *f. a.* Bedingung.

Vorbehalten, *v. a.*, prideržati si kaj, prihraniti si kaj, izgovoriti si kaj; *f. a.* Vorbehalten, Verschieben; eine Schürze vorbehalten, pred seboj odberžati, imeti.

Vorbehaltlich, *adv.*, s prideržkam.

Vorbehaltung, *f.* Vorbehalt.

Vorbei, *adv.*, rig, dem Orte nach, mimo, mim česa, memo česa; ganz nahe vorbei, tik, tikama česa; bei dem Hause vorbei, mimo hiše; bei jemanden vorbei gehen, memo koga iti; mir vorbei, mimo mene; jemanden vorbeigehen, ne oglasiti se pri kom; *f. a.* Uebergehen; vorüber, das Jahr ist vorbei, leto je prešlo, preteklo, minilo, (schl.) leto je okoli; mit der Sache ist es vorbei, proč je, konec je, storjeno je, po njem je.

Vorbeidürfen, *v. n.*, smeti mimo (česa iti).

Vorbeileilen, **Vorbeifahren**, *v. n.*, mimo (česa) hiteti, voziti (se), šiniti.

Vorbeifließen, *v. n.*, mimo česa, tik česa teči.

Vorbeiflug, *der*, im Vorbeifluge, mimo letoč.

Vorbeiführen, *v. a.*, voditi, peljati mimo česa.

Vorbeigehen, *v. n.*, mimo (koga, česa) iti; *f. a.* Uebergehen; d. i. im Augen etwas nicht erwähnen, kaj zamolčati; etwas vorbeigehen lassen, kaj memo pustiti, pustiti, da prejde; im Vorbeigehen bei Jemand einreden, memo grede, memo gredečo oglasiti se pri kom, *rus.* mimohodom.

Vorbeigehung, *die*, mimohod.

Vorbeihelfen, *v. n.*, pomoči, da gre mimo.

Vorbeistimmen, *v. n.*, moči mimo iti.

Vorbeistreichen, *v. n.*, mimo lesti, laziti.

Vorbeilassen, *v. a.*, mimo pustiti, pustiti, da gre mimo.

Vorbeilaufen, *v. n.*, leteti, letati, tekati mimo česa.

Vorbeimarsch, *der*, mimohod, prehod mimo —.

Vorbeimüssen, *v. n.*, morati mimo česa iti.

Vorbeireisen, *v. n.*, popotovati mimo česa;

(*v. a.*), ne oglasiti se pri njem popotuje.

Vorbeireiten, **Vorbeirennen**, **Vorbeirendern**, *v. n.*, mimo česa jezdit, dirjati, veslati.

Vorbeischießen, *v. a.*, poslati mimo česa.

Vorbeischießen, *v. n.*, mimo švigati, zderčati, zgrešiti, ne zadeti.

Vorbeischieppen, **Vorbeischießen**, *v. a.*, mimo česa vlačiti.

Vorbeischießen, *v. a.*, zabrusiti, zadegati mimo česa.

Vorbeischwimmen, **Vorbeischwimmen**, *v. a.*, mimo česa koraciti, plavati.

Vorbeisegeln, *v. n.*, mimo jadрати.

Vorbeiseln, *v. n.*, preiti, preteči, minuti, proč biti; das Jahr ist vorbei, leto je minilo, (schl.) je okoli; er ist schon vorbei, je uže mimo šel.

Vorbeistehlen, *sch.* *v. r.*, prikrasti se mimo, natihama iti mimo.

Vorbeistreichen, *v. n.*, goniti se, poditi se mimo.

Vorbestanzen, *v. n.*, odplesati, memo plesati.

Vorbeitragen, **Vorbeitreiben**, *v. a.*, nesti, gnati mimo česa.

Vorbeiwagen, *sch.* *v. r.*, upati si mimo (iti).

Vorbeiwurfen, *v. a.*, vreči mimo.

Vorbeiwollen, *v. n.*, hoteti mimo česa (iti).

Vorbeiziehen, *v. n.*, vleči se, iti mimo (česa), okoli česa, tik česa.

Vorbestommen, *v. a.*, pred se dobiti; naprej, pred drugim dobiti.

Vorbemeldet, **Vorbenannt**, **Vorbesagt**, *adj.*, zgori omenjen, pred imenovan, zgori v misel vzet.

Vorberathen, *v. a.*, popred posvetavati se zastran česa.

Vorberegt, *f.* Vorbemeldet.

Vorbereiten, *v. a.*, pripraviti, pripravljati; sich zur Reife vorbereiten, na pot se ravnati, napravljati, pripravljati, auch odpravljati; alles ist vorbereitet, vse je pripravljeno, gotovo.

Vorbereiter, *der*, pripravljavec.

Vorbereitung, *die*, priprava, pripravek, pripravlanje, napravlanje.

Vorbereitungszug, *in* Sßgn., pripravi, pripravljavni.

Vorbereitungsschule, *die*, pripravljavna šola, pripravljavnica.

Vorbereitungswissenschaft, *die*, pripravljavni nauk, pripravljavno znanstvo.

Vorberg, *der*, predgorje.

Vorbericht, *der*, predgovor (v knjigah); naprej dano poročilo, predoznanek.

Vorberührt, **Vorbesagt**, *f.* Vorbemeldet.

Vorbescheid, *der*, Vorbescheid, d. i. Citation, poklic, pozov pred gosposko; — začasni, že naprej dani odlok.

Vorbescheiden, *v. a.*, pozvati, poklicati pred se, pred sodbo poklicati; *f. a.* Verbescheiden.

Vorbeschießen, *v. a.*, že pred skleniti kaj.

Vorbeschluf, der, naprejšnji sklep.

Vorbesitzer, der, prednik.

Vorbestellen, v. a., poprej, že naprej naročiti.

Vorbestimmen, v. a., popred nameniti; naprej odločiti.

Vorbestimmung, die, f. Prädestination.

Vorbestimmungsglaube, der, vera na predodredbo.

Vorbetagen, f. Antedatiren.

Vorbeten, v. a., naprej moliti; einem, na glas moliti komu, narekati molitev, učiti koga molitev, govoriti mu jo, da jo ponavlja; — komu ponavljati kaj.

Vorbeter, der, molivec, narekovavec molitve.

Vorbeugen, v. a., vohauen, ogniti, ogibati se česa, preubraniti kaj, ubraniti; einem Uebel vorbeugen, zlo odverniti, odvracati, ubraniti, da ne pride; vorwärts beugen, naprej, pred seboj ukloniti.

Vorbeugung, die, ubranitev, preubramba; f. a. Präservativ.

Vorbeweisen, v. a., dokazati, dokazovati komu kaj.

Vorbewußt, der, üblicher: Vorwissen, znanje, vedenje, vedez; mit meinem Vorbewußt, z mojim vedezam (V.); ohne seinen Vorbewußt, brez njegoviga vedeza.

Vorbidden, v. a., vorgebieten, vorseheiden, poklicati pred —.

Vorbild, das, zgled, razgled, podoba, postavljena za posnemanje, vzor; Christus hat uns ein Vorbild gelassen (1 Pet. 2, 21), Kristus nam je zapustil zgled; f. a. Beispiel, Muster.

Vorbilden, v. a., abbilden, f. dieses; vorstellen, f. dieses; eine sinnliche Vorstellung einer künftigen Sache sein, podoba biti, znamenje biti čemu.

Vorbildlich, adj., zgleden, vzoren.

Vorbildlichkeit, die, zglednost, vzornost.

Vorbildung, die, poprednja omika, olikanost; omika za kaj potrebna.

Vorbinden, v. a., privezati pred se, odspredi; vor den Unterleib, prepasati, opasati se s čim, nach M. predpasati, predpasovati; bei den Jägern, privezati (mreže na drevesa); einem vorbinden, (v. n.), d. i. ihm im Binden, z. B. der Garben, zuvoorkommen, pred povezati, v vezanji užugati, prehiteti.

Vorbinden, der, vezač; bei den Leichen, nalični pert.

Vorbitte, die, prošnja, da bi se komu kaj ne zgodilo; f. a. Fürbitte.

Vorbitten, v. a., prositi za koga, da bi se mu kaj odvernilo.

Vorblasen, v. a., auf einem Blasinstrumente einem etwas vorblasen, vorspielen, komu kaj zapiskati, piskati, zatrobiti, trobiti (eno); damit er nachblasen lerne, učiti koga piskati; auch fig. heimlich vorjagen, f. dieses; ihm zuvoorkommen, pretrobati, propiskati koga, užugati.

Vorblid, f. Voransicht.

Vorbliden, v. n., pogledati, viditi v prihodnost.

Vorbohren, v. n., ein Loch vorbohren, luknjo navertati; einem vorbohren, prehiteti koga v verjanti.

Vorbot, das, Citation, poklic (pred sodnijo).

Vorbote, der, napovedovavec, napovednik, naznanjavac; ein lebloses, napoved, napovedek (V.), znamenje, spomin; Vorbote sein, napovedovati, spominjati, kazati, naznanjati, znaniti.

Vorbrechen, f. Hervorbrechen.

Vorbringen, v. a., durch Worte äußern, reči, govoriti, povedati, izreči, razložiti, razlagati, izustiti; was hast du vorzubringen?, kaj bi rad povedal, govoril?; er konnte kein Wort vorbringen, ni mogel ne besede izreči, ni mogel spregovoriti besedice; eine Sache sehr oft vorbringen, prav pogostoma od česa govoriti; eine fahle Entschuldigung vorbringen, prazen, jal izgovor povedati; einem seine Klage vorbringen, komu tožiti koga; die vorgebrachte Entschuldigung, povedani izgovor; f. a. Hervorbringen.

Vorbringen, das, povedanje, povedba, razložba.

Vorbröckeln, **Vorbroden**, v. a., zdrobiti, nadrobiti komu kaj.

Vorbrüllen, v. a., tuliti komu, pred kom.

Vorbrust, die, prednji persni kos, grodi.

Vorbruchstaben, v. a., zlogovati ali pismenkovati komu, pred kom.

Vorbrüden, sich, v. r., pred se nakloniti se, pregniti se.

Vorbühne, die, Proscenium, prednji kos igravnice pred zastorom.

Vorburg, die, etwa predgradje.

Vorchristlich, adj., predkristjansk.

Vordach, das, napuš (V.), nastrešek (V.), strem, pristrešek, kap, napušček (n. Dorn, napož).

Vordamm, der, jez pred čim.

Vordämmen, v. a., pregraditi.

Vordämmern, v. n., v somraku kazati se.

Vordampfen, v. n., kaditi pred kom.

Vordank, der, zahvala pred storjeno dobroto.

Vordede, die, predgrinjalo.

Vordeden, v. a., pogerniti pred čim.

Vordem, adv., pred tem, poprej, prej, nekaj, prejšnje čase; f. a. Ehedem.

Vordenken, v. n., misliti pred kakor drugi.

Vorder, der, die, das vordere, adj., prednji, sprednji; der vorderste, nar prednji, naj sprednji, prvi; die vordere Thür, predurje, predrije (predverje); das Vorderste zu hinterst stehen, vse na robe obrniti, vse prevrniti.

Vorderachse, die, prednja os.

Vorderarm, der, prednja stran roke; f. Vorarm.

Vorderbein, das, prednja noga.

Vorderblatt, f. Vorderbug.

Vorderbreit, das, am Flügel, podor (V.).

Vorderbrust, die, f. Vorbrust.

Vorderbug, der, nach Gutem, lopatica, ple-

će, nach dem *Russ.* prednja četert živinčeta.

Vorderbühne, f. *Vorbühne*.

Vordercastell, das, prednji gradić.

Vorderdach, das, sprednja streha.

Vordercifen, das, podkov na sprednji nogi.

Vorderflagge, die, prednje banderoe, prednja bandera.

Vorderfließ, der, podšiv, nach *V.* stopalni blek.

Vorderflügel, der, prednja letavka, (prednja, perva perutnicaica).

Vorderfuß, der, prednja, sprednja noga; am menschlichen Fuße, stopal, stopalo, nart.

Vordergebäude, das, sprednje zidanje, predhišje, prednje poslopje.

Vordergebirge, das, sprednje gore, predgorje.

Vordergefecht, das, bitva v sprednjih verstali.

Vordergeschirr, das, an dem Pferdegeschirr, nach *V.* persno jermenje, persnik, (böhm. prsiny, naprsnik).

Vordergestell, das, eines Pfluges, plazje, plužna.

Vordergetreide, das, opremek.

Vorderglied, das, prednji člen; bei den Soldaten, prvi red, perva versta.

Vordergraben, der, prednji prekop, prednji rov.

Vordergrund, der, sprednja, perva stran (mala).

Vorderhaar, das, collective, sprednji lasje, temenski lasje.

Vorderhand, die, pest, pestnica, za pestmi; f. a. *Vorhand*.

Vorderhaupt, das, prednja stran glave, (teme, Scheitel).

Vorderhaus, das, ein vor einem Gebäude aufgeführtes Haus, sprednja hiša; der vordere Theil eines Hauses, hišno lice (*V.*).

Vorderheer, das, prednji del vojske.

Vorderhof, der, predvor, predvorje, prednja stran dvorišca, dvoriša, naton.

Vorderkammer, die, sprednja izbica.

Vorderkeule, die, prednja četert.

Vorderkopf, der, f. *Vorderhaupt*.

Vorderlast, die, prednja teža.

Vorderlauf, der, prednja noga, (prednji skok *V.*).

Vorderleder, das, sprednje usnje, urbas.

Vorderleib, der, prednji del života.

Vordermann, der, prednik, sprednik.

Vordermast, der, prednje jadriilo.

Vordernacht, die, sprednji šiv.

Vorderpferd, das, prednjak.

Vorderrad, das, sprednje, prednje kolo.

Vorderrast, die, im Schlosse eines Feuergeheßes, u. *V.* počivalo (?), čer perva stopnja, stopinja, prvi zapad.

Vorderrohre, die, prednja cev.

Vorder Rücken, der, prednja stran herbta pljučja.

Vorderstak, der, prednji stavek, prednik, (predstavek *V.*), *russ.* perva posylka.

Vorderstängel, f. *Vorderkeule*.

Vorderschuh, der, prednji konec čevlja, sprednji konec, nart.

Vordersiegel, das, sprednje jadro.

Vorderseite, die, prednja stran, lice, čelo.

Vordersitz, der, prednji, sprednji sedež, sedalo.

Vorderst, f. *Vorder*.

Vorderstich, der, predstih*.

Vorderstube, die, prednja hiša, izba, stanica.

Vorderstück, das, sprednji del, sprednji kos.

Vordertheil, der, (das), prednji konec, prednji del, prednja stran; an den Bögen auch, prednja, perva prema, perva trablje; an den Schiffen, prednji kerm, *russ.* nos; f. a. *Stirnseite*.

Vorderthür, die, prednje duri ob dveri, preddurje, predrie, t. j. preddverje, prednje vrata.

Vordertreffen, das, prednja vojska obet straža.

Vorderviertel, das, prednja četert.

Vorderwage, die, am Wagen, prednja vaga.

Vorderwagen, der, prednji konec, perva prema, prednje kola, prednji podel (*Gutsm.*), *russ.* peredki (predki) *pl.*

Vorderzahn, der, prednji zob.

Vorderzeug, das, prednja oprava; der Brustriemen, persnik, opersno remenje.

Vorderzimmer, f. *Vorderstube*.

Vordenten, *Vordentung*, f. *Vorbedenten*, *Vorbedentung*.

Vordessen, f. *Ehedem*.

Vordiesem, f. *Ehedem*.

Vordinger, f. *Vorrichter*.

Vordrängen, sich, v. r., naprej viti, naprej siliti, naprej tiskati, tiskati, dreti.

Vordreschen, v. a., omlatiti, mlatiti pred kom.

Vordringen, v. n., naprej siliti, dalje goati se, predreti, prisiliti, prihruti tje do —, iti naprej.

Vordringlich, adv., naprej tisečo.

Vordrud, der, Rost vom ersten Rrude, samotok, samomasčina.

Vordrücken, v. a., natisniti na prvi strani, od-predi, že naprej natisniti (za prihodajo raba).

Vordrücken, v. a., potisniti, poriniti naprej.

Vordrusch, der, prvi omlaček.

Vordürfen, v. a., smeti pred koga (priti).

Vorebbe, die, začetek odtoka.

Voreid, der, nach *V.* Sid für die Gefährde, f. *Gefährde*.

Voreile, die, nespametna, prevelika naglica.

Voreilen, v. n., einem, ihm schnell zuvorkommen, ihn übertreffen, preteci, prehiteti, prehitovati koga; vorwärts eilen, naprej hiteti; v. i. voreilig sein, prenaglit se, naglit se.

Voreilig, adj., prenagel, nagel; zu voreilig, zu früh, prevred.

Voreiligkeit, die, prenaglost.

Voraltern, f. *Voraltern*.

Vorempfinden, v. a., prečutiti (*Gutsm. u. M.*), že pred občutiti, čutiti, dozdevati se komu že naprej.

Vorempfindung, die, prečutje (*Gutsm. u. poln.*), n. v. *Russ.* predčutje, čut reči prihodnje.

Vorende, das, das zunächst an den Weg stehende Stück Feldes, welches umgeban liegt bleibt, ozare, zratnik (U. R.), zrati *pl.*; f. übr. Angewende, (bei M. krajnik).

Vorenthalten, v. a., uderžati, prideržati, uderževati, kratiti, utegniti, utergati, pritergati, ne dati.

Vorentwurf, f. Entwurf, Skizze.

Vorerbe, der, f. Rotherbe.

Vorerhebung, die, naprej(s)nja pozvedba.

Vorerinnerer, der, opominjavec.

Vorerinnern, v. a., pred, že naprej, od konec opomniti, opominjati, spomniti.

Vorerinnerung, die, naprej(s)nji opomin, nastopni opomin, predopomba†; f. a. Vorwort.

Vorerklärung, die, izrečenje že naprej dano.

Vorernte, die, perva žetva, početek žetve, (Vorerntezeit, nach d. Böhm. u. Poln. prednovje, prednovček).

Vorerst, adv., najpred, pred vsem, naj pervo.

Vorermägen, v. a., popred preudariti.

Vorermählen, v. a., pred izvoliti, izbrati, zvoliti.

Vorermähnt, adj., pred imenovan, pred v misli vzet.

Vorermiesen, adj., popred dokazan, izpričan.

Vorerrählen, v. a., povedati, pripovedovati pred drugimi (da se uče, kako gre praviti).

Voressen, das, jed pred drugo použita, perva, najprejšnja jed, (jed med juho in mesam), serb. prednjak (*Vuk*).

Voressen, v. n. u. a., einem voressen, in seiner Gegenwart zum Muster der Nachahmung, pred kom jesti, da vidi; im Essen zuvor kommen, ihn übertreffen, zajesti, zajedati, spodjesti, spodjedati, nach V. a. od-rivati, odganjati koga; von seinem künftigen Verdienste vorwegnehmen und essen, pred, že naprej zajesti, zajedati (zaslužek).

Vorfahr, der, prednik; z. B. mein Vorfahr im Schöppenamte, prejšnji župan, moj prednik v županii.

Vorfahren, *pl.*, welche vor uns schon gelebt haben, unsere Vorfahren, stari naši, spredniki naši, prednamci†; Vorältern, prvi stariši.

Vorfahren, v. n., odspredi, prvi, pred družimi voziti se, peljati se; einem vofahren, zad pustiti, zad puščati, zad pušati koga z vozom, pred koga priti, prehititi z vozom; den Wagen vofahren lassen, reči voz zapeljati pred —.

Vorfall, der, eine unvermuthete Begebenheit, naključje, naključba, prigodek, primérhje, prigoda, pripetek, nalotek (*V.*); ein glücklicher Vorfall, srečna numera; der Mitter-

bruch, (prolapsus uteri), nach V. trut, izstopok, izstop; eine damit Behaftete, trutna žena; Nasbardarmvorfall, f. dieses.

Vorfallen, v. n., unvermuthet geschehen, naključiti se, prigoditi se, primeriti se, numeriti se, naleteti se, pripetiti se; bei vorfallender Gelegenheit, po priloznosti, če se priloznost naključí, o priliki; vor ein anderes Ding fallen, pasti pred kaj, padati pred kaj, izstopiti, izstopati.

Vorfalleneheit, die, naključenje, prigoda, prigodek.

Vorassen, v. a., eine Meinung, kake misli poprijeti se, preden se reč pregleda, preden se človek prepriča; f. a. Vorurtheil.

Vorassensontag, der, predpostna nedelja.

Vorsehen, v. a., einem zum Muster der Nachahmung vorsehen, učiti koga v mečevanji; fig. einem vorsehen, mahati komu, mahaje z rokami živo kazati in praviti komu.

Vorsehter, der, kdor se odspredi, prvi bori, vodnik, (nach *Gutsm.* predbojnik†).

Vorseier, f. Vorsest.

Vorseiertag, der, predpraznik, dan pred godam, pred praznikom.

Vorsest, das, delapust, bilja (für vigilia), svetek, mali, naprejšnji praznik; f. a. Vorabend.

Vorseidein, v. a., komu, pred kom skripati.

Vorfinden, v. a., najti, nahajati koga, kaj, ki že čaka, najti že pripravljen; v. r., najti, nahajati se; f. a. Antreffen, Bemerken.

Vorflattern, f. Vorfliegen.

Vorfluchten, v. a., oplesti, splesti kaj pred čim.

Vorfliegen, v. n., leteti, ferleti pred kom, prehiteti leté, čiva auch preleteti (serb. nadleteti).

Vorflöße, die, prednost v plavljenji derv.

Vorflut, die, začetek pritoka.

Vorfordern, *Vorfordern*, v. a., poklicati, klicati, pozvati, zvati, povabiti, vabiti koga pred se, pred sodnijo itd.; der Vorgerforderte, poklicani, poklicanec.

Vorfordere, der, klicavec.

Vorforderung, die, poklic, povabilo, pozov pred sodnijo.

Vorforderungsbefehl, der, vabilno, klicavno povelje, klicavni izrok.

Vorform, die, prvi kalup, načert.

Vorfrage, die, pervo vprašanje, nach V. predprasanje†, vprašanje pred vsem drugim dano; die Entscheidung dieser Sache hängt von der Beantwortung einer Vorfrage ab, preden se more razsoditi ta reč, treba bo odgovoriti (pred vsem) na drugo vprašanje, namreč: —.

Vorfragen, v. n., iti kam poprašat.

Vorriede, der, f. Präliminarien.

Vorrüher, f. Vormann.

Vorrucht, die, poprejšnji sad, plod.

Vorschlüßling, der, doba pred spomladjo.

Vorführen, v. a., že naprej čutiti, preden se zgodi.

Vorführen, v. a., pripeljati pred koga, peljati pred —, pokazati komu, postaviti pred koga.

Vorführung, die, pripelji(anje) pred koga, n. pr. pred sodaijo.

Vorführungsbeehl, der, povelje, da se kdo pripelje ali postavi pred sodnika.

Vorfund, f. Befund.

Vorgabe, die, im Spiele, f. Vorgeben.

Vorgang, der, Vortritt, Vorzug, prednost, predstvo, prva čast, prvo mesto; eine Handlung, die anderen als Muster oder Beispiel dienen kann, primér, zgled; nach jemandes Vorgange, po kom, po kogar zglede; eine Begebenheit, prigoda, dogodba, dogodek; der Kirchgang der Sechswöchnerinnen, vpeljevanje; Verfahren, ravnanje, ravnanje, delanje.

Vorgänger, der, ein Vorfahrer, prednik, sprednik; vodnik (Mpožg. 1, 16); der uns zum Beispiel und Muster dient, kogar posnemamo, po komur se zgledujemo, nach Gutem, predhodec u. predhodnik.

Vorgängerin, die, sprednica, prednica.

Vorgangig, adj., vorläufig, naprejšaj (V.), predhodent.

Vorgangsrecht, das, predstvena pravica.

Vorgauteln, v. a., einem etwas, slepariti, slepiti, mamiti, noriti koga s čim.

Vorgebäude, das, sprednje poslopje.

Vorgeben, v. a., etwas Angegründetes oder Zweifelhaftes behaupten, praviti, govoriti, terditi, kakor bi kaj bilo; etwas, das nicht ist, als eine Ursache, Entschuldigung anführen, izgovarjati se s čim, s kako pretvezo; eine Krankheit, delati se bolan, zmisliti si bolezen; zu thun vorlegen, dati, dajati, naložiti, nalagati; dem Viehe, polagati, klasti živini; — položiti, djati pred koga; vorzugeben in verschiedenen Spielen, dati, dajati (naprej), odpuštiti.

Vorgeben, das, eine behauptete, ungegründete Sache, izgovor, terjenje, gole besede brez resnice; kar kdo le tako pravi; zmislík, pretveza.

Vorgebirge, das, der vordere Theil, wo sich der Boden von einer Ebene zu erheben anfängt, predgorje (V. und auch in and. slav. Kunda.), auch prigorje, podgorje; das Kap, Promontorium, nos (nach dem Russ.), ert ali gora nad morjem (darum bei Jambr. nadmorje) ali v morje sterleča.

Vorgebild, adj., zmisljen, lažnjiv, kakor se je reklo, kakor kdo pravi ali terdi; f. a. Angebild.

Vorgebot, das, f. Vorforderung.

Vorgedacht, f. Vorbemerket.

Vorgedanke, der, prva misel.

Vorgesagt, adj., f. Vorfassen; eine vorgesagte Meinung, f. Vorurtheil.

Vorgeseht, das, predboj, začeti, naprejšnji boj.

Vorgefühl, das, etwa predčutje (nach dem Poln. prečutje); es haben, že naprej čutiti;

sein Geist hat auf Erden schon Vorgefühle des Himmels, nach V. njegov duh že na zemlji nebesa pokuša.

Vorgefassen, adj., zujeden.

Vorgehen, v. n., einem vorgehen, vora gehen, der Ordnung nach eher gehen, sprediti, pred kom iti, hoditi, odspred hoditi; zum Muster der Nachahmung, komu dober izgled dajati, biti; ihn im Gehen übertreffen, ihm zuvor kommen, preiti, preteči koga; den Vorgang haben, predstvo, (pervenstvo) imeti pred kom, preseči, presegati, prekositi, užugati koga; boljši, lepsi, vrednejši itd. biti od koga; biti nad kaj; aus der Bohrung, med ljudi iti, vau iti; mit der Strafe vorgehen gegen Jemand, kazniti koga; im Rechtswege vorgehen, pravdo lotiti se; mit dem Verkauf vorgehen, dalje prodajati, prodajo opravljati; geschehen, primerti se, pripetiti se, dogoditi se, zgoditi se, priključiti se; was ist vorgegangen, kaj se je zgodilo, godilo?; das geht mir vor, ahnet mir, dozdevati, zazdevati se; to me obhaja, to mi po glavi hodi, to mi na misli gre; to se mi dozdeva ali zazdeva, pozdeva; was in der Seele vergeht, kar dušo obhaja; vortragen, napuščen, napusen (V.) biti, naprej moleti, sterleti, sterčeti, viseti; das Rutter des Kleides, das Dach geht vor der Mutter vor, podloga je napuščena, napusena, streha je napuščena, napusena, čez zid moli; eine Knechtlerin geht vor, f. Kirchgang; die Uhr geht vor, ura prehiteva; nach dem Gesetze vorgehen, ravnati, delati po postavi; vorgehend, prednji.

Vorgehen, das, des Rutters, des Daches, napus (V.).

Vorgeher, der, f. Vorgänger.

Vorgeigen, v. a., einem etwas, komu, pred kom zagosti, gosti kaj.

Vorgeld, das, f. Einfaunds(recht), nach V. prekap.

Vorgemach, das, prednja soba.

Vorgemalde, f. Stizt.

Vorgemeldet, Vorgenannt, adj., gori omenjen, prej imenovan.

Vorgenießen, v. a., že naprej užiti.

Vorgemathen, v. n., priti (po naključig) pred kaj.

Vorgemacht, das, f. Voressen, das.

Vorgeschehen, v. n., zgoditi se pred čim, poprej.

Vorgeschichte, die, poprejšnja, naprejšnja zgodba.

Vorgeschichtlich, adj., predzgodovinsk.

Vorgeschmack, der, pokušnja, okušnja, predčutje; f. a. VorSchma.

Vorgesehen, interj., pazi! spoti! nastran!

Vorgesetzte, der, glavar, glava, vikar, sprednik (V.); einer Gemeinde, župan; die, glavarica.

Vorgesperr, das, an den Kassenfchloßern, der, welcher das Schlüsseloch verbirgt, und auf eine geheime Art geöffnet wird, pokrovec (V.).

Vorgespinnst, das, prednja preja.

Vorgespräch, das, poprejšnji pogovor.

Vorgest(e)rig, *adj.*, predčeranj, predvčerajšnji, predvčerisnji.

Vorgestern, *adv.*, predvčera(j)šnjim, predvčeranjim, a. predvčeraj; vorgestern Abends, pedsinočnim.

Vorgewäch, das, f. Vorstoß.

Vorgewöhnen, v. a., že naprej privaditi k čemu.

Vorgiebel, der, am vorderen Theile eines Gebäudes, nach V. nastrešek, čelni ščit, (nach dem Poln. pričelek).

Vorglänzen, v. n., svetiti se, svetliti se pred kom; der Diamant glänzt unter allen übrigen Edelsteinen vor, demant se najbolj sveti, nach V. presveti (?) vse druge klahne ali drage kamne; jemanden mit seinem Weisviele vorglänzen, komu s dobrim zgledam svetiti, dober zgled komu biti, dajati.

Vorgreifen, der, vnanji, predoji prekop ali rov.

Vorgreifen, v. n., pred kom drugim seči po kaj, prevzeti mu kaj; jemanden im Laufen vorkommen, preteči, prehiteti koga; einem voregreifen, nach V. komu v roke seči, segati, brez oblasti kaj storiti, ne čakajo na uniga, ki ima oblast; einem in seinem Amte voregreifen, komu seči, segati v delo, v opravila, mešati se, vtikati se v kaj, vrvati se, siliti se v —; den Hund voregreifen lassen, (waidm.), pustiti, ukazati psa, da na novo išče, iše sled(u); Jemandes Meinung voregreifen, povedati svojo misel, preden jo pove kdo drugi, ki reč bolje ume.

Vorgreiflich, *adj.*, brezoblasten.

Vorgreifung, die, Voregriff, der, von dem vortigen, seganje v delo, brezoblastno prisvojenje, prezgodno izrečenje svoje misli.

Vorgrenzgegend, die, predmejni kraj.

Vorgrund, der, f. Vordergrund.

Vorgucken, f. Hervorragen (kazati se, gledati izpod česa).

Vorgunst, die, f. Gunst (vor Andern).

Vorguß, der, primo vlitje voščenice, voščenice.

Vorhaben, v. a., pred sabo imeti; eine Schürze vorhaben, imeti, nositi prednik, nach V. predpasan biti; jemanden vorhaben, ihn vor sich haben, einen Verweis zu geben, oder zu examiniren, koga pred seboj imeti, pred se vzeti, pestiti, mecati; etwas vorhaben, es anzuführen suchen, nameniti, namenjen biti kaj storiti; na kaj namenjen biti, namisliti, nakaniti kaj, v mislih imeti, misel imeti, misliti, *serb.* a. naumiti; Böses vorhaben, na hudo namenjen biti, hudo nakaniti, naklepati, snovati; eine Reise vorhaben, napravljati se, spravljati se kam na pot; Reise, welche man vor hat, namenjeno popotvanje, namenjena pot; im Sinne haben, misliti; darf ich wissen, was sie damit vorhaben, smem vediti, kaj s tem mislite?; was haben sie da vor, kaj delate?

Vorhaben, das, namen, namenjenje, misel, namera, namemba; ein böses Vorhaben, naklep, nakana.

Vorhalle, die, predvežje, t. veža, pritvor, fig. začetni nauk; f. a. Halle.

Vorhalten, v. a., vor einem andern Dinge in einer Entfernung von demselben halten, pred koga kaj deržati; mit dem Schiffsgewehre vor das Thier im Laufe oder Fluge vorhalten, pred žival nameriti, meriti; vor dem Vordertheile eines Dinges halten, z. B. einem ein Buch vorhalten, bukve pred kom deržati; einem Schweine den Spieß vorhalten, divjimu preseči nož nasproti deržati, nož nastaviti; die Hand vorhalten, vor das Gesicht, roko pred obraz deržati, zakrivati obraz z roko, zasloniti, zaslanjati obraz; darreichen, pomoliti, moliti, podati, podajati, nach dem *Serb.* proiti; jemanden sein Vergehen vorhalten, očitati, oponositi, oponašati, pred oči postaviti, postavljati kaj; f. a. Vorethalten; die Pflicht vorhalten, opominjati, spominjati dolžnosti, — svariti; tabeln, grajati, karati; v. n., terpeti, prebiti, skazati.

Vorhaltung, die, očitanje, svarilo.

Vorhand, die, der vordere Theil der Hand, roka, prednja roka, pest, pestnica; der vordere Theil eines Pferdes, prednji konec konja; die rechte Hand, desna roka, desna, desnica; der Vortrang, prednost, predstvo, pervenstvo, prvo mesto, prva roka (V.), nach *Gutm.* predščina; die Vorhand haben, im Spiele, prvi biti, na roci biti, nach M. v roki biti (nach dem *Russ.*).

Vorhanden, *adv.*, gegenwärtig, nahe bevorstehend, pred rokami, gotov, pri rokah; wirklich sein, vorhanden sein, biti, nahajati se; es ist nichts vorhanden, nič ni, ni ničesar; wirklich haben, vorhanden sein, imeti med rokami; *adj.*, pričujoč, gotov; das vorhandene Geld, gotovi denar, kar je denarjev, kar je denarja pri rokah.

Vorhandensein, f. Dasein.

Vorhang, der, nach V. pregrinjalo, nach d. *Serb.* n. *Russ.* zaves ob. zavesa, *poln.* zasłona, etwa auch zastor; ihn aufziehen, pregrinjalo vzdigniti, vzdigovati; ihn fallen lassen, pregrinjalo spustiti, spuščati, spuštati.

Vorhängeblech, das, zasłona pri pedi.

Vorhängen, v. n., vor etwas hängen, viseti pred čim, sterčeti ali šterleti, moleti izmed česa, izpod česa (vun); vorn überhängen, naprej viseti, pred se višeti.

Vorhängen, v. a., obesiti, obešati pred kaj, pregnariti ali zagarniti, zagrinjati, zavositi pred kaj ali pred čim, zasloniti, zaslanjati, zastreti, zastirati s čim.

Vorhängeschloß, das, f. Vorlegeschloß.

Vorhangring, der, obroček ali rinceca na pregrinjalu.

Vorhänging, der, Grashäring, prezgoda; u-
lovljeni sled ali seč.

Vorhauen, v. n., hlastniti pred kom po —. **Vorhauen**, v. n. u. a., im Nähen hanet der Vormäher vor, prvi kosce naprej kosi, naprej seče, (seči, sekel), prvi kosi; das selbst, einem vorhauen, ihn übertreffen, koga prekositi, preseči; einem vorhauen, ihm

durch geschwindes Führen des Streiches zu-
vor kommen, premahniti, prehiteti koga;
ein Loch mit dem Meißel vorhauen, bei den
Schlossern, Schmieden, lukaſo prej usekati,
sekati, že naprej, na debelo obsekati, ob-
tesati kaj.

Vorhaupt, das, sprednja glava; f. a. An-
gewende; — trata predhišna.

Vorhand, das, die Hausthür, veža; der Platz
vor der Hausthür, predrie, t. j. preddverje,
predvežje, predhišje (*Gutm.*); bei den Kir-
chen, lopa; in J. R. klonica.

Vorhaut, die, (præputium), sprednja ko-
žica, kapica (*V.*), nach *Gutm.* obrezek u.
predkožje, nach dem *Russ.* zalupa, *poln.*
neobreza.

Vorheben, f. Hervorheben.

Vorheften, v. a., prišiti na kaj.

Vorhelfen, v. n., pomoči komu, da pride
naprej.

Vorhemd, das, pedsrajčnik.

Vorher, adv., prej, pred, poprej, popred,
pred tem; fur vorher, maloprej, ravno kar,
tutudi (J. R.), tatodi (D. R.), otudi (*Met.*);
jemohi vorher als nachher, prej in potle.

Vorherbedenken, v. a., popred premisliti.

Vorherbestimmen, v. a., pred, popred
odločiti, preodločiti, preodmeniti, naprej od-
ločiti, ustanoviti; f. a. Bestimmen.

Vorherbestimmung, die, preodločitev,
preodmembra, preodredba (*V.*), preodločba;
f. a. Prädestination.

Vorherbst, der, predjesen; doba pred jesenjo.

Vorherreisen, f. Voreisen.

Vorherempfinden, v. a., že naprej, pred
čutiti.

Vorhergehen, v. n., pred iti, naprej iti.

Vorhergehend, f. d. folgende.

Vorherig, adj., prejšnji, poprejšnji.

Vorhermerken, v. a., pred opaziti.

Vorherreiten, v. a., naprej, odspredi ja-
hati.

Vorherrſchen, v. n., premagati, prema-
govati; f. a. Ueberwiegen.

Vorherſage, die, prerokovanje.

Vorherſagen, v. a., pred povedati, pre-
rokovati.

Vorherſager, der, prerokovavec.

Vorherſagung, die, prerokovanje.

Vorherſehen, v. a., naprej, pred sabo
poslati.

Vorherſehen, v. a., naprej viditi, previ-
diti, *altal.* previditi.

Vorherſehung, die, previd, previdenje, pre-
vidnost (baher a. Klugheit), sprevidnost pri-
hodnosti.

Vorherverkündigen, v. a., naprej ozna-
niti, naznaniti.

Vorherverkündigung, die, oznanilo česa
(prihodnjiga), preden se zgodi.

Vorherwissen, v. a., pred vediti, popred
vediti, že naprej vediti.

Vorherweilen, v. a., einem etwas, hliniti
(hliniti) komu kaj, po hinavsko, lažnjivo
komu kaj pripovedovati; f. a. Heucheln.

Vorherwilen, v. a., tuliti komu kaj.

Vorhieb, der, nasek.

Vorhimmel, der, prednebesa (*V.*), etwa a.
predneheje, veža nebeska ali pred nebesi.

Vorhin, adv., vorher, f. dieses; gehe vorhin
vor das Volk, stopi pred ljudstvo; ist der
Doh vorhin stösig gewesen, ako je vol že
poprej bodel; ohne dieß, brez tega, že tako;
es ist vorhin des mehreren bekannt, daß —,
brez tega je že znano, da —.

Vorhinein, f. Voraus.

Vorhistorisch, f. Vorgeſchichtlich.

Vorhof, der, preddvor, preddvorje, preddurje,
prednje dvorišče, dvoriše, naton (*St.*); eis
nes Tempels, pritvor (*russ.*).

Vorhöfer, f. Verkäufer.

Vorholen, f. Hervorholen.

Vorhölle, die, predpekcl, (*russ.* predverje
ada—preddverje pekla, nach d. *Poln.* pred-
pekclje).

Vorholz, das, Brohme, hosta, goščava, go-
šava pred pravim lesam, germovje.

Vorhügel, der, prigrisček, priberdje.

Vorhut, die, Avantgarde, prednja vojska,
prednja straža; Vortritt, perva paša (pred
drugimi).

Vorig, adj., prejšnji, poprejšnji; voriges
Jahr, lani, pretečeno ali preteklo, lansko,
prejšnje leto.

Vorjagen, v. n., einem vorjagen, eher jagen
als er das Jagdrecht ausüben darf, pred kom
lov imeti; im Fahren, Reiten zuvor kommen,
prehiteti koga, hitreje dirjati, derviti, le-
teti, kakor kdo drug; v. a. nach dem ver-
tern Theile zu jagen oder treiben, prinagnati,
prinaganjati (*V.*), gnati, poditi, derviti na-
prej, pred sabo.

Vorjagen, das, die Vorjagd, prvi lov.

Vorjahr, das, preteklo, lansko leto, lani;
Frühling, pomlad, vigrd, viležej, zmlado-
letje, predletje (*Gutm.*).

Vorjährlig, adj., lanski.

Vorlammer, die, sprednja čumnata, kim-
nata ali izbica.

Vorlampf, der, boj pred pravo bitvijo; boj
v prvi verst.

Vorlampfen, v. a., bojevat se odspred.

Vorlampfer, der, kdor se bojuje odspredi,
v prvi verst.

Vorlauen, Vorläuen, v. a. fig. einem et-
was, komu kaj prežvekati, žvečiti in žve-
čiti komu, natanko razkladati, vsako be-
sedo v usta dati.

Vorlauf, der, prekup, prekupovanje (n. pr.
branjevoov); Vorlaufrecht, predkup†, nach
dem *Poln.* pervokupstvo; pravica, reč ku-
piti pred vsemi družimi, pravica perviga
kupljenja.

Vorlaufen, v. n., prekupiti, prekupovati,
pred vsakim drugim kupiti kaj.

Vorläufer, der, prekupovavec, prekupec,
branjevec, prvi kupec.

Vorläuferei, die, prekupstvo, prekupovanje.

Vorläuferin, die, prekupovavka, branjev-
ka, prekupnica.

Vorlaufrecht, f. Vorlauf.

Vorkehren, v. n. u. a., Aufpassen vorkehren,

napraviti, napravljati, preskerbeti, česar je potreba; Mittel vorsehten, pripomočke preskerbeti, najti; alles nöthige vorsehten, vse potrebno prej napraviti, pripraviti.

Vorkehrung, die, priprava, naredba, priprevek, naravnava.

Vorkeil, der, prvi, sprednji klin.

Vorkeller, der, črna prednja, prva klet, priklet.

Vorkenntniß, die, za kaj potrebna znanost ali vednost; začetne, pripravljavne, osnovne ali podstavne znanosti.

Vorkirche, die, lopa (V.).

Vorlage, die, eine vorläufige Klage, prva tožba (in ne protitožba); mit der Vorlage kommen, že naprej, pred vsem drugim pritožiti se zoper kaj.

Vorleben, v. a., prilepiti pred kaj.

Vorlinsen, v. a., brenkati komu kaj.

Vorlingen, v. a., unter mehreren stin- genden Dingen vor anderen gehört werden, vse prezoniti; von Pfeifen (in der Orgel), prepevati, pobijati glas družih (Pot.).

Vorlung, adj., premoder; f. a. Vorlaut.

Vorkommen, v. a., einem vorkommen, eher, als er, preiti koga, prehiteti koga, zad pustiti koga; einem übel vorkommen, f. Zuvorkommen; vor jemanden kommen, pred koga priti; ich suchte Gehör, konnte aber nicht vorkommen, iskal sim, da bi bil zaslišan, pa nisim mogel predenj (pred kralja, kneza itd.); wir sind gestern vorgekommen, včeraj smo pred njega prišli, včeraj smo bili v grad spušteni, spušeni itd.; die Sache (der Fall) ist noch nicht vorgekommen, kaj takiga še ni bilo, tega še nisim vidil, kaj taciga se še ni primerilo, kaj taciga (mi) še ni prišlo na pristaje (Ravn.); kaj taciga se nismo ališali; es ist mir vorgekommen, zvedil sim, povedano, rečeno mi je; vorkommenden Falles, če bi se primerilo, da —; sich ereignen, zutragen, pripetiti se, naključiti se, zgoditi se, nameriti se; er ist alles, was ihm vorkommt, vse je, kar predenj pride; das Wort kommt nicht oft vor, ta beseda se redko ališi, ni kaj navadna; wo kommt diese Pflanze vor, kje se nahaja, kje se dobiva, kje raste ta rastlina; Sachen die oft vorkommen, vsakdanje reči; f. a. Hervorkommen, Vornehmen (na versto priti); scheinen, zdeti se; das kommt mir wunderbar vor, to se mi čudno zdi, vidi, kaže; er kommt mir ganz bekannt vor, prav znan se mi zdi.

Vorkommenheit, die, primerljaj, prigodek.

Vorkommen, v. n., moči pred (priti), moči iz pod česa (vun) priti.

Vorkopf, f. Vorhaupt.

Vorkost, f. Gemüse.

Vorkriechen, v. a., načečkati komu kaj.

Vorkrümmen, v. a., nadrobiti, drobiti.

Vorkurschen, f. Vorkahren.

Vorladen, v. a., povabiti, poklicati, vabiti, klicati, pozvati, zvati koga (n. pr. pred sodnika).

Vorlader, der, vabivec, ki vabi pred sodnijo.

Vorladung, die, poklic, povabilo, pozov, vabilo (pismo).

Vorladungsbuch, das, povabni izrok ali oglas.

Vorladungszettel, der, povabni, povabilni list.

Vorlage, die, podstav (V.), podstavljena posoda; f. a. Recipient, (pola. podstavka); predloga, predložba, predloženo pismo, predložek (Gutm.); f. a. Relais.

Vorlagerung, f. Bruch.

Vorallen, v. a., znedrati, momlati, lavljati komu kaj; f. übr. Rallen.

Vorland, das, prednja dežela, krajna dežela.

Vorlangen, v. a., besser hervorlangen, potegniti iz —.

Vorläufig, adv., zdavnaj, zdavno, davnaj, davno, predavno, nekdanj.

Vorlauf, der, was bei dem Destilliren des Brauntweines zuerst ausläuft, f. Vorprung; beim Reiten des Weines, župa (V.), samotok, samomaščina; waidm. f. Federspiel; dem Hühnerhunde den Vorlauf geben, učiti psa, kako loviti jerebice.

Vorlassen, v. a., voran, vorwärts lassen, naprej pustiti, puščati, pušati; die Parteien vorlassen, pravdavec noter (pred se) pustiti; er suchte Antienz, man ließ ihn aber nicht vor, prosil je, zaslišanja, iskal je, da bi ga zaslišali, pa ga niso predenj pustili, noter pustili.

Vorlassung, die, sprejetje, zaslišanje, puščenje, pušanje, puščanje, pušanje pred koga.

Vorlastig, adj., die Schiffe sind vorlastig, wenn sie vorn schwerer gebaut oder härter beladen sind, spred preobložen; das Schiff ist vorlastig, nach V. ladja gre po glavi.

Vorlauf, der, beim Destilliren der härteste Brauntwein, welcher zuerst übergeht, f. Vorprung; der Most, aus ungepressten Trauben, welcher von selbst aus den Beeren rinnt, samotok, samomaščina, nach V. župa, samotok u. samotok.

Vorlaufen, v. n., voran laufen, vorwärts laufen, naprej teči, leteti; im Laufen überstreifen, einem vorlaufen, preteči koga; einen vorlaufen, ihm ein Muster der Nachahmung geben, komu zgled dajati; v. a., im Hüttenbaue, spravljeni, voziti samotek kam, pred kaj, n. pr. rudo pred talivnico.

Vorläufer, der, Vorbote, predhodnik (flec. Bibelüberl.), aprednik, russ. predteča, pola. przesłaniec; f. a. Vorbote; Rodvogel, f. d.

Vorläufig, adv., popred, poprej, za sedaj, med tem, začasno; adj., poprejšenj, predhoden (V.), naprejšenj, pripravljaven.

Vorlaut, adj., vor der gehörigen Zeit laut, prenagel, ohlapnih ust, ohlapniga jezika; sei nicht vorlaut, ne govori, dokler kdo ne vpraša, dokler se do dobriča ne pozve; der, dessen Stimme man vor allen andern hört, preglasen, prederzno govoriti, ne čakaje na druge; von Stunden, preden je čas, zalajati.

Vorleben, *das*, poprejšnje, doseđanje življenja; *ich* muß mich über sein Vorleben erkundigen, moram pozvediti, kakošno je bilo njegovo življenje dosehdob.

Vorlegelöffel, *der*, velika žlica.

Vorlegemesser, *das*, veliki nož.

Vorlegen, *v. n.*, položiti, polagati, pokladati, djati kaj pred koga ali pred kaj, *nach V. a.* predložiti, predlagati (auch *altst. u. russ.*); ein Schloß vorlegen, ključavnico obesiti na kaj; Pferde vorlegen, vor den Wagen spannen, konje predpreči, predpregati; die Pferde vor den Wagen legen, konje vpreči, vpregati; jemanden etwas, Eisen u. dergl. vorlegen, pred koga kaj pokladati, položiti, djati, komu kaj podati; den Thieren Hen, položiti, pokladati, klasti; jemanden eine Frage vorlegen, komu vprašanje zastaviti, dati, vprašati koga; jemanden einen Auftrag, eine Schrift u. dergl. vorlegen, komu pisanje pokazati, prinesiti (za pregled); zur Wahl, zur Annahme vorlegen, pred koga postaviti, postavljati.

Vorleger, *der*, predlagavec.

Vorlegeschloß, *das*, ključavnica viseča, obesnica, taška.

Vorlegewerk, *das*, in den Uhren, die Wechseleäder und Auslösungen außerhalb des Uhrgerüthes, in welchem letzteren das Triebwerk sich befindet, (*nach Pot.*) etwa predkolesje, (*nach V.*) predlog.

Vorlegung, *die*, predlog, predloga; *f. über* Vorlegen.

Vorleihen, *v. a. u. r.*, pred kaj nagniti, nagibati se, priloniti.

Vorlehre, *die*, pripraviljavni uk, preduk, najprejšnji uk.

Vorlehren, *f.* Vortragen.

Vorleihen, *v. a.*, trobiti komu kaj, gosti, dibrati komu kaj.

Vorleimen, *v. a.*, pilepiti, zaklejiti pred čim.

Vorlesbar, *adj.*, kar se sme, more očitno brati.

Vorlese, *die*, der Anfang der Meinlese, pervo branje, podbirek, podbir; das Recht eher zu lesen als andere, poprejšnje, pervo branje, tergater pred drugimi, podbiranje.

Vorlesamt, *das*, služba bravca (ki komu bukve, časnike itd. na glas bere).

Vorlesen, *v. a.*, den Wein eher lesen als andere, prej tergati, pred drugimi tergati, brati, podbirati; eine Schrift einem vorlesen, pisanje komu prebrati, brati, čitati, na glas brati oder bloß brati komu od. pred kom.

Vorlesen, *das*, branje, čitanje.

Vorleser, *der*, bravec (ki komu na glas bere, da posluša), čitaj, leser, a. prebiravec.

Vorleserin, *die*, bravka.

Vorlesung, *die*, branje, čitanje; Vortrag, etwa vóba, (lekcija); eine Vorlesung halten, brati, učbo ali branje imeti, učiti; Baumgartens Vorlesungen über die christliche Moral, *nach V.* Baumgartenovo branje kersanskiga obnašanja, kersanske nrave.

Vorlesste, *adj.*, predzadni, predposlednji, predslednji (*Gutm.*).

Vorleuchten, *v. n.*, einem vorleuchten, svetiti komu; einem mit Beispielen vorleuchten, zgled dajati; dieser Stern leuchtet vor andern Sternen vor, ta zvezda se sveti nad vse druge, premaga v svetlobi vse druge, *nach V.* presveti, (preavita) druge zvezde.

Vorlieb, *adv.*, fürlieb, za ljubo; vorlieb nehmen, za ljubo vzeti, imeti, jemati.

Vorliebe, *die*, posebna, večí ljubezen, posebno priljubljenje, *nach V.* prefjubezen (?); er hat eine Vorliebe für den Thomas, Tomaž se mu je posebno priljubil, Tomaža ima raji mimo vseh družih, bolj ljubi; *nach V.* priljubiti koga (?).

Vorlieben, *v. a.*, posebno ljubiti.

Vorliegen, *v. a.*, spredej ležati, ležati, biti pred čim; das Schloß liegt vor, ključavnica visi; vorliegend, *v. i.* vor uns liegend, pričujoč, nazoč, pred nami ležeč, ta, sedanjí, od kogar se govori; vorst an der Gränze liegend, sprednji, spred ležeč.

Vorling, *die*, Vorlybe, sprednjica (zloga).

Vorlippe, *die*, vnanja ustnica, rdeči, vnanji žnabelj, *nach V.* žnablja, šoba ali čoba.

Vorloben, *v. a.*, hvaliti komu kaj, hvaliti pred kom.

Vorläge, *die*, naprejšnja laž.

Vorlügen, *v. a.*, einem etwas vorlügen, komu lagati, komu v zobe zlagati se in reči.

Vormachen, *v. a.*, *3.* V. einen Zaun vormachen vor einer Deffnung, narediti, napraviti, napravljati, djati, devati kaj pred kaj ali pred čim; zagradi, zadelati; einem etwas vormachen, zum Rußer der Nachahmung, komu kaj pokazati, kazati z delam, delati, z delam koga učiti, pokazati kako se dela; jemanden (einen blauen Dunst, etwas) vormachen, slepiti koga s čim, mamiti ga, lagati mu; šale uganjati z njim.

Vormagen, *der*, bei den Vögeln, prvi želodček.

Vormäher, *der*, prvi kosec, prednji kossec.

Vormähen, *v. n. u. a.*, der vorterste unter den Mähern sein, naprej kositi, prvi, prednji kosec biti, pred drugimi kositi; einem vormähen, ihn darin übertreffen, prekositi, preseči koga; zum Rußer, kositi pred kom, da vidi, kako se dela, učiti ga, kazati komu.

Vormahlen, **Vormalen**, *v. n.*, kazati komu, kako se mala; einem etwas vormahlen, damit er es erkenne, oder ihm zum Rußer, komu kaj zmalati, namalati, malati; ihn eine Unwahrheit glauben machen, nakvantati, navtežiti komu kaj, na nos obesiti; *f. a.* Vormachen.

Vormahlig, **Vormalig**, *adj.*, nekdanj, prejšnj, poprejšnj, bivši.

Vormahls, **Vormalts**, *adv.*, pred, prej; längst vergangen, nekda; vor nicht langer Zeit, ne davnej.

Vormann, *der*, der in der Reihe vor einem steht, prednik, sprednik.

Vormars, f. *Fodmars.*

Vormas, das, f. *Eichmaß.*

Vormast, f. *Fodmast.*

Vormast, die, *pervo pitanje.*

Vormauer, die, *sprednji zid, ozidje, brnilo, bramba, (nach Gutm. u. V. predzidje, auch böhm. přezdi, poln. przedmurze).*

Vormanera, v. a., *sozidati pred kaj.*

Vormeister, der, *Altmeister, prvi mojster.*

Vormerken, v. a., *zapisati, zapisovati naprej, predznamiti †, predznamovati †; f. a. Pränotiren.*

Vormerkung, die, *zapis; f. Pränotation.*

Vormerkungswerber, der, *prosvete za predznambo.*

Vormessen, v. a., *einem etwas, meriti komu kaj, odmeriti komu kaj.*

Vormittag, der, *dan, čas predpoldnem, dopoldan, dopoldne, pred pol dném.*

Vormittägig, adj., *predpoldanji, dopoldanji, jutrenj (morgig).*

Vormittäglich, adv., *vsaciga dopoldne.*

Vormittag, adv., *predpoldnem, dopoldne.*

Vormittagsbröt, das, *predpoldnica, predpoldanica, predjužnik, predjužnica (U. R.), predkosilnica, dojužnik, (serb. doručak, hrůstůk, Vuk).*

Vormittagsgottesdienst, der, *dopoldanja Božja služba.*

Vormitternacht, die, *čas pred polnočjo.*

Vormitternächtig, adj., *predpolnočen.*

Vormitternächtlich, adj., *pred polnočjo.*

Vormügen, v. n., *hoteti naprej, izpod česa (van).*

Vormund, der, *gem. Jerof, iraf, a. Jerof, jerob u. gerob (aus dem Deutschen Gerhab), in den an Italien grenzenden Theilen auch tutor*, neu varh (V. eig. Weisführer), etwa auch besednik (Wortführer), nach V. auch skerbnik, welches jedoch mehr für Tutorator paßt, böhm. poručník, russ. u. poln. opiekun (=oskerbnik), bei Gutm. skerbnik za sirote; jemanden als Vormund erwählen, geben, bestellen, komu koga odbrati, odbirati, postaviti varha (V.).*

Vormünderin, die, *varhinja, tutorka.*

Vormundsamt, das, *varstvo, služba varha, varstvena.*

Vormundsbestellung, die, *odbor, postavljenje varha.*

Vormundschaft, die, *jerobstvo*, tutorstvo*, varstvo (i. g. Schutz).*

Vormundschaftlich, adj., *varstven; vormundschaftliches Gericht, varstvena sodnija, oblast.*

Vormundschaftsamt, das, *varstvena služba.*

Vormundschaftsangelegenheit, die, *varstvena reč.*

Vormundschaftsgelder, pl., *varstveni dnarji.*

Vormundschaftsgelübde, das, *varstvena obljuba.*

Vormundschaftswesen, das, *varstvene zadeve.*

Vormüssen, v. n., *morati (iti) pred koga.*

Vorn, **Vorne,** adv., *spred, spredi, sprede, prede (Gutm. u. V.); von vorn, od spredi, auch bloß spredi; von vorn anfangen, od konca, od kraja začeti; von vorn her, že od začetka, že v začetku; nach vorn zu, k prednjemu koncu.*

Vornächtig, adj., *sinočen.*

Vornagel, der, *vorn an der Deichsel, zebelj, ki derzi perane verige na ojesu, schlechtm. zebelj.*

Vornageln, v. a., *spred pribiti, pribijati.*

Vornahme, die, *začetje, započetje, oprava; am richtigsten jedoch durch das die eigentliche Handlung bezeichnende Zeitwort oder Verbalhauptwort: bei der Vornahme der Durchsicht seines Auftrages fand ich, pregledovaje nje-gov sostavek sim našel —; Vornahme des Zeugenverhörs, izpraševanje prič.*

Vorname, der, *ime, auch kerstno ime; im Gegenseze zu: Burname.*

Vornehm, adj., *imeniten, velik, znaten, znamenit, imenit, väzen, zlahten, plemenit, izversten; ein vornehmer Mann, imenitnik (Gutm. u. V.), imenitniga, visociga stanu, rodu, veljak; eine vornehme Frau, imenitnica; der Vornehmste, poglavitnik, pervak; der vornehmste Herrnd, prvi, največi prija-tel; vornehm thun, imenititi se (V.), ime-nitno, moško, gosposko nositi se, deržati se; das Vornehmste dabei ist, poglavitna reč pri tem je.*

Vornehmen, v. a., *insgemein pred se vzeti, pred se jemati; eine Arbeit vornehmen, delo v roke vzeti, jemati, opraviti, opravljati kaj —; začeti, začenjati; eine Reise vornehmen, potovati; eine Untersuchung vornehmen, preiskati, preiskovati; die Revision einer Sache vornehmen, pregledati, pregledovati kaj; die Zeugenverhöre vornehmen, izpraševati priče; einen vornehmen, pred se poklicati koga, izpraševati ga, kregati ga; einen Auftrag vornehmen, pregledati; sich etwas vornehmen, es zu thun beschließen, v um si vzeti, skleniti kaj, sklepati, nakaniti, nameniti se; ich habe mir eine Reise vorgenom-men, na pot sim se namenil.*

Vornehmen, das, *predsevetje (V.), začetje, sklep, namen; f. a. Vornahme.*

Vornehmheit, die, *imenitnost, znamenitost, zlahtnost.*

Vornehmlich, adj., *izversten; adv., po-sebno, sosebno, zlasti.*

Vornehmthuerer, die, *Vornehmthun, das, navada, po gosposko nositi se, šemiti se, počiti se po gosposko, šopiriti se.*

Vorneigen, v. a. u. r., *priponiti se, nakloniti se (naprej, pred se).*

Vorneigung, die, *posebno nagnjenje.*

Vornen, f. *Vorn.*

Vororgeln, v. a., *zaorglati, orglati komu kaj.*

Vorrsahl, der, *sprednji kol.*

Vorrsreifen, v. a., *einem etwas, komu kaj zaživžgati, žvižgati.*

Vorrsfeiler, der, *sprednji steher.*

Vorplappern, **Vorplandern,** v. a., *einem*

etwas, komu kaj blebetati, berbljati. zlobo-
drati, žvečiti.

Vorplatz, der, predvežje, plan, naton.

Vorposten, der, prednja straža.

Vorpredigen, v. a., einem etwas, komu
kaj pridigati, pridigovati (V.).

Vorprobe, die, prva poskušnja, pre-
skušnja.

Vorprüfung, die, prva, naprejšnja pre-
skušnja.

Vorquellen, f. Hervorquellen.

Vorragen, v. n., moleti, šterleti, a. šter-
žeti (daher storž, Pot.); f. Hervorragen.

Vorrangung, die, molenje; f. Hervorrangung.

Vorrang, der, predstvo, (nach V. prestvo),
prednost, prvo mesto, prednje mesto.

Vorrath, der, zaloga, zaklada (V.), pripra-
va; obilnost, množina (Menge); sich mit
Vorrath versehen, založiti se, zalagati se,
zakladati se s čim, previditi se.

Vorräthig, adj., gotov, v zalogi; das vor-
rätig Geld, kar je denarja, kar je de-
narja med rokami (V.); alles vorrätig Ge-
treide verkaufen, vse žito prodati, žito, kar
ga je, prodati, vso žitno zalogo prodati;
ade., es ist nichts mehr vorrätig, ni nič
več, ni nič več pri roki, vse je spraznjeno,
vse je pošlo, (bei Flüssigkeiten, poteklo).

Vorrathshaus, das, f. Magazin.

Vorrathskammer, die, f. Speisekammer.

Vorraum, der, prostor pred čim, prednji
prostor.

Vorreden, v. n. u. a., einem etwas, ko-
mu kaj šteti, prešteti, preštovati, računati,
da se uči; na perste šteti komu kaj, oči-
tati.

Vorrecht, das, posebna pravica, ki jo kdo
ima pred drugimi; predpravica, a. pra-
vica schlechweg, (Gutm. u. V.) predstvo,
prednost, privilegij, (bei Gutm. a. po-
predschinaf).

Vorrechtssfrage, die, tožba zastran pred-
stva ali predpravice.

Vorrede, die, govorjenje od česa, preden
se zgodi; Wortwort, predgovor.

Vorreden, v. a., einem von etwas vorreden,
komu od česa govoriti; govoriti, da kdo
sluši in se uči govoriti.

Vorredner, der, sprednik, ki je govoril
pred kom; Verfasser der Vorrede, predgo-
vorca (V.), predgovornik (Gutm.), pisavec
predgovora.

Vorrednerin, die, sprednica v govoru;
pisarka predgovora, predgovornica.

Vorreihen, v. a., prej zmeti, meti (ma-
nem).

Vorreiber, der, an den Fensterbrißlägen,
kljuka (V.), auch Zaba (wenn er von Holz
ist, Pot.).

Vorreichen, v. a., hervorreichen, podati,
pomoliti, podajati; v. n., vortragen, seči,
segati izpod česa, moleti.

Vorreif, adj., prezgodenj, preran, prezgo-
daj zrel.

Vorreife, f. Frühreife.

Vorreifen, v. n., prezgodaj dozoreti.

Vorreihen, der, prvi ples; in die vordere
Reihe stellen, v prvo versto, v prvi red
postaviti, staviti.

Vorreihen, f. Vorzeichnen.

Vorreißer, der, zidarski penzel.

Vorreiten, v. n., einem vorreiten, vor ihm
her, pred kom jezdit; ihm im Reiten zuvor-
kommen, prejezditi koga; zum Reiter, je-
zditi (pred kom), da vidi, kako se jezdi;
nach dem vorderen Theile zu reiten, spredej
jezditi, jahati; v. a., einem ein Pferd vor-
reiten, in dessen Gegenwart, damit er den
Gang desselben beurtheile uff., komu konja
prejezditi, jezdit; vulg. einem etwas, ka-
zati, razkazovati kaj.

Vorreiter, der, predjezd, predjašnik, pred-
jezdec (Gutm.).

Vorreitsattel, der, sedalec za predjezdca.

Vorreunen, v. n., einem im Rennen zuvor-
kommen, preteči koga; vorwärts reunen,
naprej dreti, naprej dirjati.

Vorreichlich, adj., predrensk.

Vorrichten, v. a., vorbereiten, napraviti,
napravljati, pripraviti, pripravljati; etwas
vor ein anderes vorrichten, kaj pred kaj ob-
pred čim narediti, narejati, napraviti.

Vorrichter, der, naprejšnji sodnik.

Vorrichtung, die, naprava, priprava, pri-
pravljajce; f. a. Werkzeug.

Vorriegeln, v. a., zapahčiti.

Vorriß, der, prvi načrtek.

Vorriß, der, predjeza; denselben haben, thun,
pred kom jezdit, jahati, jezdarjenje pred
kom.

Vorrüden, v. n., naprej pomakniti, mak-
niti se, naprej pomikati se, primakniti, pri-
mikati se, približati, bližati se (komu);
der Feind ist vorgerückt, sovražnik se je
primaknil, se je naprej pomaknil; weiß
rückt mit dem Braunen vor, und entfernt ohne
daselbe, in der Malerei, nach V. belo z ru-
javim primika, brez tega odmika; v. a.,
inögemein primakniti, primikati, pomakniti,
pomikati, naprej poriniti, pahniti, suniti na-
prej; fig. jemanden etwas vorrücken, vortre-
sen, oponositi, oponašati, očitati komu kaj.
pitati, pasti koga s čim, na perste prešteti,
preštovati, šteti komu kaj (n. pr. užito
dobro), zmérjati, kregati.

Vorruhen, v. a., poklicati, klicati pred se;
auch schlechthin poklicati, klienti; mehrere
auch sklicati, sklicovati.

Vorruhen, v. a., močno hvaliti komu
kaj.

Vorsaal, der, veža, mala dvorana, sala.

Vorsabbat, f. Rüsttag; (petek; predsobotje
nach dem Poln.).

Vorsage, die, preročstvo.

Vorsagen, v. a., einem etwas, damit er es
nachsagen lerne, komu kaj narekovati (V.);
damit er es höre, und sich darnach entschliefte,
komu kaj govoriti, praviti.

Vorsager, der, narekovavec.

Vorsang, der, poprejšnje petje, prepev.

Vorsänger, der, prvi pevec, ki vodi, nach

Gutsm. u. **V.** predpevec, nach *Zal.* napovec (anal. napivo).

Vorfängerin, die, perva pevka, predpevka.

Vorſaß, der, überlegter Entschluß, sklep, terdna misel, terden sklep; böſer Vorſaß, hudoben naklep; einen Vorſaß faſſen, skleniti, sklepati; mit Vorſaß, nalašč, nalaš; ſ. a. **Vorſerſaß**; Protheſis in der Grammatik, predstavek (V.), kar se besedi pritakno od spredej; Abſaß, odstavek; Vorſaß der Wirthebeine, nach *V.* bucek.

Vorſchlich, *adj.*, premisljen, namišljen, s premisljikam, nalašč, nalaš storjen; *adv.*, hotama (?), hoté, nalašč, nalaš, navlaš, s premisljikam.

Vorſaum, der, rob, kraj.

Vorſchaffen, v. a., spraviti iz česa.

Vorſchau, die, poprejšnji ogled, prvi ogled; ſ. a. **Vorzeichen**.

Vorſchauen, v. a., ſterleti, moleti iznad, izpod česa.

Vorſchein, der, zum Vorſchein kommen, na dan, na svetlo, na svetlobo priti (*serb.* na videlo), prikazati se, pokazati se, pomoliti se, najti se, na priſtaje priti (*Renn.*), zvediti se, na verh priti; er kommt nicht zum Vorſchein, ni ga zgledati, ni ga na dan; zum Vorſchein bringen, na dan, na svetlo, na svetlobo spraviti, znano ſtoriti, delati.

Vorſchein, v. n., ein Stern ſcheinet unter andern Sternen vor, zvezda je svetlejši mimo družih, nach *V.* druge presveti; bolj svetiti se; das Unterſulter ſcheinet unter dem Oberzuge vor, podloga se skozi redko sukno ſveti; ſ. a. **Vorleuchten**.

Vorſcheren, ſich, v. r., podati se, iti na ſprednjo stran.

Vorſicht, die, im Hüttenbaue, nach *V.* predſvip.

Vorſchicken, v. a., prej poſlati, pred koga poſlati.

Vorſchieben, v. a., vorwärts ſchieben, poriniti, porivati, naprej potisniti, potiskati; hervor ſchieben, poriniti, potisniti izpod; vor etwas anderes ſchieben, poriniti, potisniti pred kaj; den Riegel, zapahniti, zariniti, zapah zariniti, z zapaham zapreti, zapirati; *fig.* kaj naproti poſtaviti čemu, ovreti, ovirati; die Stiefel, poddelati, podkiti; einen Andern, *fig.* podtakniti, podſtaviti.

Vorſchieber, der, ein ſenflechtes Bret, welches vor einer Deſſung auf- und zugeſchoben werden kann, zatik (V.); im Bauweſen, ein Bauanker in Geſtalt eines T, etwa trakelj; die jungen Füllenzähne vor dem dritten Jahre, (zobje) mlečniki, mlečni zobje.

Vorſchießen, v. n., ſich ſchnell vorwärts bewegen, naprej ſvigniti, ſvigati, šiniti; hervorſchießen, ſvigniti, ſvigati, zagnati se, ſpuſtiti se, šiniti iz, izpod česa; bei Pflanzen, pognati, poganjati, kaliti, izhajati; einem vorſchießen, mit einem Feuergewehre, d. i. eher ſchießen als er, prej ſtreliti, pred kom ſtreliti; vor ihn ſchießen, pred-nj ſtreliti; dem Ziele näher ſchießen als andere, bolj ſtreljati, bolj zadeti; im ſchießen

übertreffen, v ſtrelu koga premagati, užgati, (nach *V.* ſpodſtreliti koga ?); komu pokazati, kako ſe ſtrelja; vortagen, ſ. v.; v. a., ſchnell vorſchieben, zapahniti, zaderleſiti; einen Saum vorſchießen, nach *V.* rob namakniti, namikati; Geld vorſchießen, es ſchußweiſe einem zählen, naſteti, šteti moſtaje po več dnarjev na enkrat; die Koſten, das Geld vorſchießen, voraus bezahlen, prej odſteti, prej dati dnarjev, založiti, zalagati koga z dnarjem; auf die fünftige Ernte oder Weinleſe, na pridelek, na moſt dati, dajati (daher pamoſtnik, der betreffende Schuldner); für Leihen überh., ſ. dieſes.

Vorſchiff, das, prednja ſtran ladije.

Vorſchiffen, ſ. Vorſegeln.

Vorſchimmern, v. n., preleſketati, bolj leſketati se.

Vorſchlag, der, beim Deſſen, u. *V.* prednja mlát, odrievanje; beim Deſſen führt einer den Vorſchlag, pri mlačvi je eden prednik, je eden prednji mlatič, eden odrieva; bei den Mantern, der Kalk, welcher bei den Ziegeldächern auf der Anlage des Ziegels von oben angeſchmiert wird, maſa (V.) z apnam; in der Artillerie das Heu, der Raſen uſſ., welches man beim Laden auf das Pulver ſetzt, maſilo, zatik; in der Tonkunſt, eine kleine Note, die man vor einer größern hören läßt, mala, kratka nota pred večí, *poln.* przednotka; im Hüttenbau, ſ. *Itſchlag*; in der Reitkunſt, dotik tal s koncam kopita; — neka skaza na ſuknu; *fig.* ein Mittel, welches man jemanden zur Erreichung einer Abſicht als möglich vorſtellt, anrath, naſvet, svet, ponud(a), predlog, priporočilo; einen Vorſchlag thun, naſvetovati kaj, ſvetovati kaj; jemanden zu etwas in Vorſchlag bringen, d. i. als dazu tauglich vorſtellig machen, naſvetovati, ponuditi, nach *Zal.* vpiriti(?) koga za kaj; ſ. a. Antrag.

Vorſchlag, die, ein großer Hammer bei den Schmieden uſſ., veliko kladvo; bei den Gewerfen, oven.

Vorſchlagen, v. n., ſich vorwärts neigen, die Wage ſchlägt ein wenig vor, vaga prebeša, prevaguje (prevagniti), malo naprej omahuje, (omahniti, omahovati), naklanjati se, bei *Jan.* premahniti; der Hund ſchlägt vor, d. i. er iſt vorlaut, prenaglo, (prekmalo) laja, zalaja, pes je prenagel, prevred glaſen; von den Dachſägern, kopati; (*mont.*) tolci in znamejen dajati delavcam; — poti pred kom (n. pr. od ſlaven); von der Uhr, prehitovati; die deutſche Sprache ſchlägt ihn vor, po nemško zavija, v nemščino, nemſko zaletuje; v. a., die Rachtigal ſchlägt mir ihre ſanften Lieber vor, ſlaveo mi prepeva, mi poje ſvoje mile peſmi; den Särgern den Taſt vorſchlagen, takt biti; der Löwe ſchlägt die Junge vor, lev jezík moli, izteguje, pomoliti, moliti; von Hunden, jezík pobeſiti (*Zal.*); ſich die Bücher vorſchlagen bei den Lederarbeitern, lakajo prebiti, prebijati; vor ein anderes Ding ſchlagen; ein Bret vor eine Deſſung, z deſko ali diſſo

prepažiti, pažiti; einen Pfahl, Pfloß, Nagel vorschlagen, kol, kollò, žebelj spred (pred kaj, pred čim) zabiti, zabijati; im Gefäßheweisen, Heu, Rasen vorschlagen, d. i. auf das Pulver stampfen, ehe man die Kugel darauf setzt, s. senam, x rusino zatolòti, zabiti; das Getreide vorschlagen, es nur leicht an den Ähren dreschen, otepati, okošati (V.) žito; *fig.* der Verkäufer schlägt vor, d. i. erhöht den Preis über den wahren Preis, für welchen er die Waare zu lassen gedenkt, prodajavec prečenja blago; ein Kaufmann schlägt nichts vor, kupec nič ne prečeni; ein Drittel oder wohl gar die Hälfte vorschlagen, prečeniti za tretji del, celo tudi za polovico, preveč hoteti; einem etwas vorschlagen, als ein mögliches Mittel, z. B. ein Arzneimittel, nasvetovati, svetovati komu kaj; etwas in Vorschlag bringen, z. B. eine Heirath, Friedensbedingung, ponuditi, ponujati kaj komu; Jemanden zu einer Bedienung, zu einem Amte vorschlagen, ponuditi, ponujati, nasvetovati, svetovati, predstavljati koga v ali za službo.

Vorschläger, der, bei den Schmieden, nach V. prednji tolkač, prvi hlapèe (kt kažo z malim kladvam, kam mora udariti veliko). **Vorschlaghammer**, der, malo kladvo. **Vorschlaglich**, *adj.*, predložin, po nasvetu. **Vorschleppen**, v. a., zvlači, zvlačiti, vlačiti na prednjo stran.

Vorschmač, der, nach V. dušec; ein Geschmač, welcher deutlich empfunden wird, als der wahre, z. B. der Kaffee hat einen Vorschmač, wenn Klee in demselben vorschmecht, kava ima dušec po lopatiki ali aloji, ima duh; die vorläufige Empfindung einer künftigen Sache, predčutje, naprejšnje uživanje, dovedanje.

Vorschmeden, v. n., nar močnejši duh ali elast imeti pred vsemi družim primiesmi, po slasti poznati med vsem družim; nach V. predišati kaj, najbolj dišati po čem.

Vorschmeicheln, v. a., sladkaje se praviti komu.

Vorschmied, der, auf den Eisenhämmern, prvi kovač.

Vorschneidmesser, das, veliki nož.

Vorschneiden, v. n., unter den Schmitttern schneidet derjenige vor, welcher der erste in der Reihe derselben ist, daher vorschneiden, prvi, pred drugimi (nach V. naprej) žeti, seči, kositi, perva, velika, prednja žnjica biti, prvi, prednji žnjec, kosce biti; zum Rußer, damit Jemand nachschneiden lerne, rezati, seči pred kom, da se uči; v. a., Eisen vorschneiden, transchiren, razrezati, rezati in razdajati (pečenko), deliti; bei hochzeiten, starešin; Geschlechter vorschneiden, pačiti se komu, pačiti se pred kom, da vidi.

Vorschneiden, das, rez, razrezovanje.

Vorschneider, der, bei den Schmitttern, prednji, prvi žnjec, kosce; welcher die Eisen vorschneidet, rezavec, razrezovavec, delivec; bei hochzeiten, starešina, starašina.

Vorschneideramt, das, rezavstvoj, rezanje jedi.

Vorschneiderin, die, prednja, perva žnjica; rezavka.

Vorschneiß, *adj.*, prenagel; s. a. Vorlaut.

Vorschnitt, der, bei dem Schutte der Ernte, predčeta, žetva, žetev pred drugimi.

Vorschuß, der, davek od premoženja.

Vorschreiben, v. a., pisati pred kom, da vidi, kako se piše; pisanje (pismo) kazati; napisati kaj za zgled ali vzor; verordnen, ukazati, ukazovati, veleiti, veleovati, naročiti, naročati, zapovedovati, im Russ. auch predpisi; s. a. Eintragen; vorschreiben, zapovedan; zapisati kaj pred kaj, na perva stran.

Vorschreibungsbuch, das, vpisna knjiga.

Vorschreiten, v. a., einem etwas vorschreiten, damit er es höre, komu kaj, v koga vpiti; damit er nachschreite, komu vpiti, kricati, vokat; stärker schreiten, als er, prevpiti koga, prekricati, glasneje vekati; unter mehreren Stimmen schreiet eine vor, med več glasovi eden druge prevpija.

Vorschreiten, v. n., einem vorschreiten, ihm im Schreiten zuvorkommen, preiti koga; s. a. Uebertreffen; vorwärts schreiten, naprejši, naprej stopati, hoditi, napredovati (Vuk); zu einem Geschäfte, pristopiti k delu, lotiti se dela.

Vorschrist, die, zum Nachschreiben, zgled, primer pisanja; Gebot, zapoved, ukaz, povelje, veleva, pravilo, naročilo, russ. predpisanje.

Vorschristmäßig, *adj.*, po zapovedi, po ukazu, po velja primerjen.

Vorschristwidrig, *adj.*, zapovedi, ukazu, naročilu nasproten.

Vorschritt, der, naprede, napredovanje (Vuk neben predjačenje); prvi korak.

Vorschub, der, der Auslauf des Vordersteuers des Schiffbaues, rivec; im Regelspiele, Billard, prvi zagon (V.), prednost v —, am Kleide, s. Vorstoß; *fig.* insgemein, was zu einer Absicht beförderlich ist, speh, (vujik V. ?); materielle Hülfe, Unterstützung, potis, pomoč, pripomoč oder podpomoč, pripomoček, podpora; Jemanden Vorschub thun, pripomoči, pomagati komu, na pomoč, na roko biti; Unterschleif, potuho dati; s. a. Vorshubung.

Vorschubleistung, die, podpomoč, podpomaganje, pospeh.

Vorschuben, v. a., podelati, podelovati, podšiti, podšivati, nach Zal. a. vdelati.

Vorschubung, die, podel, podšiv (bei einigen Befehlungen), vdel (M.), serb. naglavak (Vuk).

Vorschule, die, pripravljavna šola, pripravnica.

Vorschulmeister, v. a., razlagati komu kakor kakošen učenik.

Vorschuß, der, beim Schneiden und andern Schießen, prvi strel; der Rest, welcher zuerst von den Trauben vor dem oder in dem Treten schießt, samomanečina, samotok, nach

Zal. auch župa, perva mast, mastica; beim Strinbier, koritajak (*Gutam.*); das vorgeschossene Geld, zajem (St.), izposojilo, izposojeni denarji, v zajem ali pa naprej dani denarji, zalaganje, zakladanje z denarji; Vorschuss von jemanden verlangen, denar na roke, naprej hoteti denar; f. a. **Voranschusszahlung**; das auf Abrechnung am künftigt zu erzeugenden Reine vorgeschossene Geld, namoština (V.).

Vorschussquittung, die, pobotnica za naprej dano.

Vorschussweise, *adv.*, predplačilno †, zalagaje (koga) z denarji; na poznejši obrajt; naprej plačevaje.

Vorschutt, der, das den wilden Schweinen im Walde vorgeschüttete Futter, potros (V.).

Vorschütten, v. a., dem Viehe Hafer, Eichen, zivini oves, želod potrositi, natrositi, trositi, sipati.

Vorschützen, v. a., als eine Abwehr vor sich halten, v bran deržati, staviti; braniti se, zaslanjati se s čim; *fig.* vorgeben, eine Krankheit vorschützen, izgovarjati se z bolezni, izgovore, ovinke delati, delati se bolan; reči, da je (sim) bolan; lažnjivo, po krivem opirati se na kaj.

Vorschwanlen, v. n., opletaje se iti na prednjo stran.

Vorschwarm, der, pervec, (pervi roj).

Vorschwärmen, v. n., pred rojiti (kakor drug panj).

Vorschwäzen, v. a., einem etwas, kvasiti komu kaj, žužnjati komu kaj.

Vorschwehen, v. n., biti pred —; vor den Augen, biti pred očmi; *fig.* zdeti se, snuti se po mislih, imeti pred očmi; es schwebt ihm ein Unglück vor, nesreča ga čaka, mu žoga, mu visi nad glavou.

Vorschwimmen, v. n., im Schwimmen zuvor kommen, preplavati koga; hitrej priplavati kam.

Vorschwingen, sich, f. Zuborkommen.

Vorschwören, v. n. u. a., einem etwas, damit er es höre und glaube, priseči, prisegati komu, rotiti se komu, pridružati se, da je tako.

Vorsegel, das, nizi jadro.

Vorsegnung, die, vpeljevanje, vpeljevke pl.

Vorsehbar, *adj.*, previdljiv.

Vorsehen, v. a., wer konnte einen solchen Fall vorsehen, besser: vorher sehen? kdo je mogel kaj taciga prej viditi, previditi?; f. übr. **Vorhersehen**; das Nöthige vorsehen, napraviti, previditi (V.), preskerbeti, kar je potrebno; der im Gesege vorgesehene Fall, primérleji, od kteriga govori postava, ki ga postava jemlje v misel, za kteriga postava daje potrebne določbe; v. r. sich vorsehen, d. i. im voraus sorgen, previditi se, preskerbeti se, oskerbeti se s čim; sich vorsehen, d. i. vor sich sehen, damit man im Gehen nicht Schaden nehme, pred se gledati, paziti, varovati se; das oberflächliche: Vorgesehen! statt des hochdeutschen: Aufgeschaut! pazite, varite se, varujte se!

Vorsehen, das, previdenje, prevedež (V.).

Vorsehung, die, in der Kanzleisprache, wegen einer Sache Vorsehung thun, previditi kaj, oskerbeti kaj, skerbeti za kaj; anordnen, ukazati kaj; verbieten, prepovedati kaj; die Vorsehung Gottes, Božja previdnost, *altsl.* promysl, m., *serb.* promisao, *gen.* promisla (Vuk).

Vorsein, v. n., ich kann nicht durch, es ist etwas vor, ne morem skoz (iti, priti), nekaj je na poti; daher vorsein, na poti biti, spred biti, pred čim biti; f. a. **Vorurtheilen**: da sei Gott vor! Bog obvari, obvaruj! Bog odverni! Bog ne daj!; f. a. **Beschützen**; der vorseiende, sedanji.

Vorseite, die, sprednja stran.

Vorsehbar, *adj.*, kar se more postaviti pred kaj.

Vorsehen, v. a., spredi, pred kaj postaviti, djati, nach andern D. auch predstavi, predstavljati (auch bei Met.); den Stuhl vorsehen, stol spred postaviti, bolj naprej pomakniti, poriniti, potisniti; sich vorsehen, d. i. voran, spred sest; etwas vor etwas mit Verschweigung dieses andern Dinges, s čim zadelati kaj; z. B. einen Stein vorsehen, s kammam zadelati, zamašiti; vor ein Loch, zastaviti, založiti; einem etwas zum Gesuche vorsehen, pred koga kaj postaviti, postavljati, pokladati, dati, prinesiti komu; Vorzug geben, prednost dati; f. **Vorziehen**; jemanden andern vorsehen, d. i. ihm die Aufsicht und Regierung über dieselben anvertrauen, koga nad druge, čez druge postaviti, koga za prednika, poglavarja, ravnave postaviti drugim; Vorsehste, der, visti; sich vorsehen, d. i. eine künftige Handlung fest bei sich entschließen, skleniti, sklepati, nameriti, namérjati si, nameniti se, nakaniti.

Vorschläch, *adj.* u. *adv.*, navlaš, nalaš, vedama, z vedezam, s premisljam, vedezzen (V.), premisljen, premisljema; f. a. **Vorschläch**.

Vorschlächheit, die, premisljenost.

Vorschlächte, die, predstavná zloga, predstavnica†, predzlogat.

Vorsehung, die, predstavek, predstava.

Vorschwand, f. Spanisch(e Wand).

Vorschwort, das, predstavná beseda.

Vorseuffen, v. a., zdihovalje, stokaje praviti komu kaj.

Vorsicht, die, die Vorsicht Gottes, previdnost Božja; Vorsicht der Menschen, auch previdnost, sprevidnost, varnost (Sicherheit), nach V. preum, preumek; mit vieler Vorsicht zu Werke gehen, sie anwenden, gebrauchen, prav varno ravnati, silno varovati se, previdno ravnati; f. a. **Bachtsamkeit**; (*serb.* oprez).

Vorsichtig, *adj.*, previdin, varen; premisljen, na zadnje kola paziti.

Vorsichtigkeit, die, f. Vorsicht; (opaznost, pazljivost).

Vorsichtshalber, *adv.*, zavalj večí varnosti, po varnem, previdnem, iz previdnosti.

Vorsichtsmaßregel, die, naredba previdnosti, varnost.

Vorsichtswaise, f. Vorsichtshalber.

Vorsilbe, die, f. Vorsehlbe.

Vorsingen, v. a., einem ein Lied, komu pesmico zapeti, peti; damit ein anderer nachsinge, učiti peti; napevati; voditi; ton dajati.

Vorsinger, der, f. Vorsänger.

Vorsingerin, die, f. Vorsängerin.

Vorsitz, der, der Rang im Sitzen über andere, prvi sedek, prvo mesto; die oberste Leitung, Präsidium, predsedstvo †, nach V. predstvo, welches jedoch: Vorzug überh. bedeutet; den Vorsitz haben, predsednik biti, predsedstvo imeti, opravljati, (nach d. Russ. predsedstvovati†, predsedovati†); unter dem Voritze des Bürgermeisters, pod županovim predsedstvom, pod županam predsednikam; die Räte sollen dem Alter nach unter einander den Vorsitz haben, evetovavci naj sede po letih enden pred drugim.

Vorsitzen, v. n., einem andern vorsitzen, über ihn sitzen, pred kom sedeti, predi sedeti; nicht allein oben an sitzen, sondern auch die Leitung haben, f. Vorsitz (führen); der vorsitzende Richter, Lehrer, predsednik (auch bei V. u. Gutm.).

Vorsitzer, der, predsednik† (V. u. Gutm.), prezident.

Vorsitzeramt, das, Vorsitzerwürde, die, predsedstvo†.

Vorsitzstreit, der, prepir za prednje mesto, za predsedstvo.

Vorsollen, v. n., er soll vor, naj gre naprej izpod —, iz —.

Vorsommer, der, predpoletje, zadnji del spomladi; f. a. Frühling.

Vorsorge, die, Fürsorge, inögemein skerb, opaznost, previdnost; die vorhergehende Sorge, Vorsorge ist besser als Nachsorge, zapri hlev, preden krava uide, boljši preskerbeti, kakor pa kesati se; Vorsorge verhütet Nachsorge, kdor nima v glavi, ima v petah; Vorsorge tragen, skerbeti.

Vorsorgen, v. n., se popred poskerbeti, skerbeti za kaj.

Vorsorglich, adj., skerbend, previdn, varen.

Vorspann, der, auch das, Zugvieh, welches einem fremden Wagen vorgespannt wird, vprega; Pferde, konji; Ochsen, voli; daher Vorspann fordern, vprego hoteti; konje, hoteti; Vorspann nehmen, geben, vprego, konje, vole vzeti, jemati, dati, dajati; Vorspann leisten, in dem Sinne, auch na prevoje iti; mit Vorspann (noch 2 vorgespannten Zugthieren, also mit Vierern) führen, eveteriti; Zugvieh, welches nur zur Anshilfe einem bereits eingespannten vorgespannt wird, priprego (in Unterfr. sprema), na spremo iti, hoditi; četver ob. eveter (3. Rr., a. b. Gutm. u. V.), pripek, russ. podvodij pl. f.

Vorspann-, in Sighn., priprezni, evetérni.

Vorspaundienst, der, dajanje priprege, vprego.

Vorspannen, v. a., f. Einspannen; ein Tuch, razpeti pred kaj; f. a. Ausspannen; die Pferde vorspannen vor einem fremden ungespannten Wagen, vpreči, vpregati, vprego dati; einen vorspannen, konje, vole dati komu, voziti, peljati koga; na prevoje iti; dem bereits im Wagen ziehenden Zugviehe Anshilfe geben, pripreči, pripregati, priprego dati, četveriti, eveteriti, (nach Zal. heißt eveteriti auch für Taglohn arbeiten).

Vorspanner, Vorspanner, der, pripreznik, evetérnik.

Vorspannlette, die, evetérna veriga, evetérnica.

Vorspannpaß, der, popotni list.

Vorspannpferd, das, priprezni konj, priprezeneo, podvojió (V.), auch schlechto. konj.

Vorspannleistung, die, eveterjenje, dajanje priprege, pripreganje, hoja na prevoje.

Vorspannstrasse, die, cesta, na kateri je treba eveterjenja ali priprege.

Vorspannwesen, das, priprestvo.

Vorsparen, v. a., prihraniti.

Vorspeise, die, naprejšnja jed.

Vorspiegeln, v. a., einem etwas vorspiegeln, koga s cim slepiti, mamiti, prevariti, tantati (?) komu, z lažnjivimi obljubami pitati ali kermiti, nach d. Poln. hruske na verbi obetati, malan ogenj kje kazati, lažnjivo prigovarjati komu.

Vorspiegeln, die, slepljenje, mamljenje, sleparjenje, jalove obljube.

Vorspiel, das, predigra (Gutm. u. V.); mala igra, ki se igra pred večí igro, začetek kake reči, nastop; mala prigodba pred imenitniši dogodbo.

Vorspielen, v. a., einem etwas, zaigrati, igrati komu kaj; auf einer Fiöle, zapiskati, piskati komu kaj; auf der Violine, zagosti, gosti komu kaj; igrati pred kom, da se uci, igro kazati.

Vorspiinnen, v. a., prepresti, prepredati kaj, napresti kaj pred cim.

Vorspinmaschine, die, debeloprednica†.

Vorspihen, v. a., ošpičiti, spičiti, zostiti, ostiti kaj na sprednjem konci.

Vorsprache, f. Fürsprache.

Vorsprechen, v. a., einem etwas vorsprechen, damit er es nachsprechen lerne, izrekovati komu kaj, narekovati, napovedovati, govoriti, da posnema ali ponavlja za njim besede; v. n., eine Orgelspielerin spricht vor, wenn sie zu laut vor andern gehört wird, pisčal, pisal v orglah prevpija druge (V.); die Wähler sagen, daß eine Farbe vorspreche, malarji pravijo, da kaka barva prevpija druge (V.), poln. przebijac się; bei jemand vorsprechen, oglasiti se pri kom, stopiti k komu; f. a. Fürsprache (thun).

Vorsprecher, der, narekovavec; f. Fürsprecher.

Vorspringen, v. a., zaderviti koga; v. n., zagnati se, podirjati naprej.

Vorspringen, v. n., einem vorspringen, damit er nachspringen lerne, skakati (komu), da vidi, da se uci; im Springen zuvor.

kommen, auch sichtlich, schnell über ihn besördert werden, preskočiti koga, v skakanji užgati, daleč proč odleteti, skočiti; vom Wasser, teči, zaganjati se iz —; vorragen, moleti izpod —, iznad česa, naprej moleti, vnan moleti ali šterleti, sterčeti; vorprunger Winkel, nach V. napuščen, napušen vogel; izstopen ogel; f. a. Hervorragen.

Vorprung, f. Fürsprache.

Vorprudeln, f. Hervorfließen.

Vorprung, der, skok na prednjo stran; einen Vorprung vor jemanden gewinnen, prehiteti, preteči, preseči koga, daleč odspred biti, da ni mogoče doiti ga; ich habe einen Vorprung vor ihm, prehitel sim ga; f. a. **Vorrang, Vortug;** vorpringende Theile, napuš (russ. vypusk — izpus); — izstop; rivec, rogelj; Felsenvorsprünge, kermule pl., (Rt.); das Getreide, welches beim Vorfeld vorweg springt, und das beste ist, översto zernje, žito iz kota; **Vorprung des Diensthofes, Jezik, polica;** **Vorragung, ästerlina;** eines Berges, celo hriba; das Getreide, welches beim Ausbinden, Aufladen uif. von selbst aus den Garben springt, osipek, osopek (V. in Unterfr.); was bei der zweiten Destillation des Branntweines zuerst übergeht, trübe ist (der Vorlauf, Vorlauf), nach V. beli cvet; was bläulich ist, zeleni cvet, serb. bašica u. rtica, böhm. vystrelky (Sum.). **poln. wyskok** (= izskok); **Vorprung des Daches, predstresje, auch strecha** schlechtweg, f. a. **Vordach.**

Vorpuhd, der, rok, znamenje, spomin.

Vorpuhden, v. n., ein Vorzeichen sein, spomin biti, dati, napovedati, napovedovati se.

Vorstadt, die, predmesto (grbr.), **predmestje** (auch russ., poln. u. böhm.), serb. nach Vuk zagradje u. podgradje (podmestje); in der Vorstadt, pred mestam.

Vorstädter, der, predmeščan, predmestnik, podmeščan.

Vorstädterin, die, predmeščanka, predmestnica.

Vorstädtisch, adj., predmesten.

Vorstammeln, f. Stammein.

Vorstand, der, Vorsteher eines Amtes, viši, glavar, nach V. sprednik, nach Gutsm. predstojnik, serb. načelnik (Vuk, na čela stojec); als Würde oder Collegium, glavarstvo, načelstvo; der gerichtliche Vorstand, das persönliche Erscheinen vor Gericht, prihod pred sodnika, pred sodnijo, pred pravico; einen Vorstand haben, morati pred gosposko; in Bezug auf den Richter, ljudi imeti, morati ljudi zaslišati; Rantion, f. dieses.

Vorländer, der, im Forstwesen, junges Laubholz, welches man zum künftigen Anwuchse stehen läßt, Oberländer, mladje (coll.).

Vorstange, die, des Hofmeisters, nastavec (V.).

Vorstehen, v. n., fürster empfunden werden, z. B. eine Farbe steht vor, barva pred vsami v oči pada, bije, (nen) odlikuje se, pred vsem drugim kazati se, viden, očiten biti; der Eigennuz nicht bei jemanden merklich hervor, samopridnost se mu precej vidi,

zna, je najočitnisi, se naj bolj razodeva; vorragen, premagovati; v. a., ein Loch vorstehen, d. i. um mit etwas andern nachstehen zu können, nabosti, nabadati.

Vorstehort, der, nabadaló, šilo za nabadanje.

Vorstehärmel, der, rokavec.

Vorstechblume, die, cvetka za nedra.

Vorstechen, v. a., zataknen, zatikati pred kaj; vtaknen, vtikati (n. pr. cvetke v nedra); sich etwas vorstehen, nakaniti, skleniti, za cilj in konec postaviti si, vzeti si; naprej pomoliti kaj.

Vorstecher, der, zatik, zatka.

Vorstechnadel, die, bucica, igla (napersna).

Vorstechnagel, der, vor das Rad am Wagen, vojník (V.), osnik, lunek, (poln. jeboch lon), nach Zal. oplenek (derzeč oplen in trablje), sornik, richtiger svornik (auch böhm., derzeč svoro in zadnje trablje), igla, iglica, (ki derzi ojesa s pervimi trabljami), osnik, (ki oplen in os derzi); lun, lunek, (ki je na osi, da se ne sname kolo).

Vorstechhund, der, ptičar, prepeličar (pes).

Vorstehen, v. n., hervorstehe, vorwärts stehen, moleti, segati, viditi se, kazati se, stati pred ihm; f. a. **Vorrugen;** bei den Jägern: der Hund steht vor, pes pazi, stoji; ein vorstehender Hund, pazni pes, prepeličar; man sieht nichts, es steht etwas vor, nič se ne vidi, nekaj brani, nekaj zaslanja; persönlich vor Gericht erscheinen, pred sodnika priti, iti; postaviti se pred sodnijo; einem Dinge vorstehen, opravljati, ravnati s ihm, f. Verwalten; Aufsicht (haben); es steht mir vor, čaka me; f. **Bevorstehen;** einem Amte vorstehen, ravnati kak ured kakor viši, biti viši, glava; postavljen biti nad kaj, nad ihm biti; opravljati, voditi; seinen Geschäften nicht länger vorstehen können, ne moči svojih reči oskerbovati, opravljati; f. a. **Uebertreffen.**

Vorstecher, der, f. Vorstand, (poln. zwierzchnik, načelnik, przełożony).

Vorstecheramt, das, glavarstvo, viši pl., zapovedniki, predništvo, predstojstvo, načelstvo.

Vorstechdrüse, die, žleza mehurjeva.

Vorstecherin, die, glavarica, načelnica, predstojnica f., sprednica (Gutsm. u. V., mehr Vorgängerin).

Vorstecherschaft, Vorsteherwürde, f. Vorsteheramt.

Vorstehung, f. Vorstand.

Vorstieger, der, prednik, ki pred kom pleza.

Vorstellen, v. a., kaj pred kaj postaviti, staviti, zastaviti kaj s ihm; djati, vreci kaj pred kaj; einem etwas vorstellen, pred oči postaviti, postavljati komu kaj, pripovedovati, razlagati, opominjati ga, svariti ga; Fehler, očitati komu kaj; Einwendung machen, ugovarjati, zoper kaj govoriti; Zmonden dem Könige vorstellen, koga pred kralja pripeljati, peljati, postaviti pred kralja, kralju skazati ga, nach dem Russ. u. Poln. auch predstavit koga kralju (prod-

staviti führt auch *Met.* Gramm. an); er stellt einen König, einen Betrunknen uff. vor, kralja, pijanca dela, kaže, igra, nach einigen and. slav. W. predstavlja; biti kralj, pijanec v igri; ein Stück vorstellen, igro igrati; der Strin soll das Brot vorstellen, namesti kamna si kruh mislimo, kamen bi bil kruh, kaže kruh, pomeni kruh; f. Bedeuten, Darstellen; was die Kirche zu glauben uns vorstellt, kar nam cerkev velava verovati; repräsentiren, namestovati; der Vorkasier stellt die Person seines Herrschers vor, poročnik namestuje (*russ.* predstavljaja) svojiga vladarja; etwas vorstellen wollen, delati se, vesti se kakor; sich etwas vorstellen, pomisliti, misliti si, domisliti, domisljati si. *russ.* predstavit sebě, voobražat sebě; das hätte ich mir nie vorgestellt, tega bi si ne bil nikoli mislil; ich stelle mir die Sache so vor, to reč si tako mislim; stelle es ihm deutlich vor, razložno mu povej.

Vorsteller, der, namestovavec, predstavljavec.

Vorstellig, *adv.*, jemanden etwas vorstellig machen, komu kaj pred oči postaviti, postavljati, staviti, skazati, razkazati.

Vorstellung, die, f. Darstellung; Schauspiel, igra (gledišča); Bedeutung, pomemb; in die Vorstellung gehen, na igro iti, v gledišče, gledise iti; eine Vorstellung mit ansehen, igro, predstavoj gledati, ogledati; Vorstellung(en) machen, pred oči postavljati, opominjati; opomin, ugovor; gegen etwas, odsvetovati kaj, odgovarjati; Gedanke, misel, etwa auch predoba; predstava, predstavka (V.); ich kann mir keine Vorstellung machen, ne morem misliti si, ne morem zapopasti, razumeti, kako bi —; f. a. Begriff; die Welt in unserer Vorstellung ist oft sehr verschieden von der wirklichen Welt, svet, kakor si ga mislimo (svet v naših mislih) se dostikrat silno loči od svbta, kakoršen je v resnici.

Vorstellungsart, f. Darstellungsweise.

Vorstellungskraft, die, miselnost, predstavnost.

Vorstellungsvermögen, das, f. Begriffsvermögen.

Vorstellungsweise, die, način misljenja, misljenje, skazovanje, razkazovanje.

Vorstemmen, v. r., vpreti se pred kaj.

Vorstenge, die, prednje drevo.

Vorstehen, v. n., umreti pred kom, pred kakor kdo drug.

Vorstöhnen, v. a., stokati pred kom.

Vorstöpfen, v. a., etwas vor eine Oeffnung, ramačiti kaj pred čim, na prednjem konci.

Vorstöß, der, ein hervorragender Theil, napuš; am Kleide, namik (V.), napustek zlasti podvlake; die zähe Materie, womit die Bienen die Oeffnungen der Stöcke verwahren, das Stumpfswachs, (propolis), lotanje, böhm. dlaž (*Sum.*), *poln.* pierzga, zasklep, przedmoście (vergl. propolis).

Vorstößen, v. n., unvornthet begegnen, nalleti na koga, skup zadeti, nameriti se;

v. a., vortwärts stoßen, potianiti, potiskati, porinuti, porivati, naprej pahnuti, pahati; bei den Schneidern, obrobti, obsiti s čim (ki ima drugo barvo).

Vorstottern, f. Stottern.

Vorstrahlen, v. n., bolj svetiti se, bolj bliščati se kakor drugi.

Vorstrand, der, krajni breg.

Vorstreben, v. n., poganjati se za prednost, napredovati.

Vorstreden, v. a., hervor, vortwärts streden, pomoliti, naprej stegniti, naprej stegati, stegovati; leihen, posoditi, posojati, posojevati za nekaj časa (brez obresti), v roke dati, v zajem dati za malo časa; f. a. Vordischen.

Vorstrecker, der, posodnik, posojavec.

Vorstredung, die, pomol; f. Vordisch.

Vorstreichen, v. a., nach vorn zu streichen, die Haare vorstreichen, naprej pogladiti, gladiti laso; in einem Buche etwas vorstreichen, es durch einen vorn gemachten Strich bezeichnen, predčrtati, predčertovati (V.); odskripti komu eno (na gosle).

Vorstreifen, v. n., obhajaje kak kraj pred drazimi kam priti, prisariti do —.

Vorstreuen, v. a., z. B. den Hüthern Futter, putam pisco natrositi, trositi, nasuti, sipati.

Vorstreuung, die, trošenje.

Vorstreich, der, predčerta, zarez na ključ.

Vorstreichen, v. a., pred kom plesti, da vidi, pletenje kazati, učiti; einen Strumpf, f. Anstreichen.

Vorstüd, das, prednja kanona.

Vorstufe, die, (*mont.*), prednja luknja.

Vorstümpfern, v. a., šušmariti pred kom, slepariti.

Vorstürmen, v. n., prihrumiti, prihruti, privihrti naprej, na prednjo stran.

Vorstürzen, v. n. u. r., f. Hervorstürzen.

Vorstuchen, v. a., poiskati, iskati kaj izpod česa; v. n., popred pogledati, poskusati.

Vorstud, der, perva kuhanje, varjenje.

Vorstumpf, der, im Bergbaue, eine Vertiefung in einer Grube, wo sich das heraus zu ziehende Wasser sammelt, nach V. stok, močilo.

Vorstündflüch, *adj.*, predpotopen.

Vorstüßeln, v. a., sladkaje se govoriti, sladkati.

Vorstügig, *adj.*, preddneven.

Vorstanz, der, prvi ples, raj, začetek; f. a. Vorspiel.

Voranzzen, v. n. u. a., početi plesati, zaplesati; den Tanz lehren, ples(anje) kazati; darin zuvorkommen, preplesati koga.

Voranzzer, der, prvi plesavec.

Voranzzerin, die, perva plesavka.

Vorthheil, der, überhaupt, korist, hasen, hasek, dobiček, (dobitek), pridobiček, poboljšek, priboljšek, prid, dobrota; im Handel und Wandel, der Gewinn, der Nutzen, dobiček, obrest; Vorthheil ziehen heraus, sferzw. bčele ogrebat; etwas zum Vorthheil

des gemeinen Defens thun, kaj vsem k pridu storiti, kaj za vseh prid storiti, storiti kaj, kar bo vsem zaleglo, izdalo; das Reich hat viele Vorthelle von blühenden Kolonien, kraljestvo ima veliko prida od cvetočih naselbin; cvetoče naselive deržavi mnogo zalegajo, neso; was für Vorthell hast du davon, čemu ti je to; ich habe keinen Vorthell davon, nič si nisim boljše s tem; der Vorthell eines Ortes, dobra lega kakiga mesta; eine Armee hat viele Vorthelle vor der andern voraus, prednost; marsikaj ji hodi na hvalo, na dobro; sich alle Vorthelle zu Nuzze machen, vse dobro priloznosti k svojimu pridu obrniti, obracati; seinem Feinde den Vorthell abgewinnen, ablaufen, sovražnika prekositi, prehiteti; seinen Vorthell in Acht nehmen, na svoj prid, na svoj dobiček gledati, svojo priloznost prav obracati, (koristovati se, *Vuk*); in dem Vorthell liegen, sich an einem vorthellhaften Orte befinden, v dobri priloznosti biti; ein besonderer Handgriff, posebna umetnost, z. B. im Rechnen, prihitelje, prihitek (*V.*); es dient zu unserm Vorthelle, das —, dobro je za nas, de —, prav dobro nam je, da —; etwas mit einem gewissen Vorthelle thun, kaj z nekakim pospeham storiti; seine Vorthelle geheim halten, svoje reči, svoje delo skrivati, svojo umetnost skrivati; Vorzug vor andern, prednost, predstvo; eine Schrift, die sich vor andern zu ihrem Vorthelle sehr auszeichnet, bukve, ki se od drugih s hvalo ločijo; sich im Vorthelle befinden, spredaj, zgoraj, boljše biti.

Vorthellen, v. n., (wenig gebräuchlich), dobiček dati, koristiti, koristovati (*Vuk*), hasniti.

Vorthellhaft, *adj.*, koristen, hasnjiv, hasnovit, ugoden; d. i. Gewinn, Nuzzen bringend, kar dobiček daje, zaležin, izdatin od. zdačin; wie vorthellhaft ist es nicht für uns, das —, kako dobro je, de —; ich habe in meinem Leben nichts Vorthellhafteres für mich gehört, svoje žive dni nisim nič sebi boljše ga slišal (*V.*); die vorthellhafte Lage eines Ortes, dobra lega; das vorthellhafteste Licht für Maler ist das Licht von Norden, svetloba od severja je malarjem nar boljše, naj priležniši, naj prilicniši; sie ist sehr vorthellhaft gewachsen, prav lepe rasti, prav čedne postave je; vorthellhaft verkaufen, dobro, z dobičkom prodati; vorthellhafte Meinung, dobro, ugodno menjenje.

Vorthier, das, (waldm.), welches den Trupp führt, vojdač (*V.*), vodnik, weibl. vodnica.

Vorthun, v. a., nur im gemeinen Leben: die Schürze vorthun, pripasati, privezati prednik, predpasati se; den Nagel vorthun, duri zapahniti, zapah zariniti, z zapaham zapreti, duri zatakni, zatikati; vorgethan und nachbedacht, hat Manchen in groß Leid gebracht, brez glave storjena, je rada skazena; sich vorthun, f. das gebräuchlichere: Hervorthun, sich.

Vorthür, die, zunanje duri, predoje duri.

Vertönen, v. a., glasneje doneti.

Vortrab, der, prednji vlak; prednja straža, predoja vojska.

Vortraben, v. a., einem vortraben, ihm durch Traben zuvorkommen, koga predirjati; damit er nachtraben lerne, koga v diru vaditi; f. a. Traben.

Vortrag, der, Rede, govor; f. a. Aussprache; Vortrag im Lehren, uoba, učenje; im Singen, petje; Referat, etwa razložba; Erklärung, razjasnenje, razlaganje, dopovedba; in einem Buche, razgovor, nauk; den Vortrag bei einem Fürsten haben, knezu razlagati reči; eine Sache in Vortrag bringen, nasvetovati kaj, nasvet, predlog storiti; einen schönen, verständlichen Vortrag haben, lepo razložno besedo imeti, lepo umevno govoriti, postavljati in izgovarjati besede; Vortrag halten, govoriti, besediti, učiti.

Vortragen, v. a., vor einem her, z. B. einem das Schwert vortragen, meč pred kom nesti, nositi; einem eine Laterne vortragen, svetiti komu, pred kom z laterno iti; eine Sache vortragen, dopovedati, dopovedovati, razložiti, razlagati, učiti (lehren); etwas deutlich vortragen, kaj razložno praviti, nach V. znani; seine Sache, eine Wahrheit vortragen, svoje reči praviti, resnico govoriti; eine Klage, Bitte vortragen, tožiti, prositi; ein Ruffstuck, gosti, piskati, (igrati); f. a. Vorbringen, Vorstellen.

Vortragskunst, die, lepo govorjenje, znanje, lepo razlagati, učiti, govoriti.

Vortragweise, **Vortragart**, die, govorjenje; kako govoriti; f. Vortrag.

Vortreffer, der, preddobivka †, predzadevec †, (Vortriebe).

Vortrefflich, *adj.*, izverstin (*Gutsm.*), veril, jak, vreden, prejak, berhek, izbran, preberhek, predober, zvisan (*M.*); der vortrefflichere, boljše; die andern an Güte und Vollkommenheit weit übertreffend, blažensk (*V.*, angebl. in Unterf.); ein vortrefflicher Mann, prav, prejak mož; vortreffliche Schönheit, izverstna, posebna lepota; ein vortrefflicher Dienst, prav dobra, poštena služba; *adv.*, izverstno, sprelepo, jako u. bgl.

Vortrefflichkeit, die, izverstnost, posebnost, jakost, verlost, vrednost, preimennost.

Vortreiben, v. a., hervortreiben, izgnati, izganjati; vor Jemand treiben, prignati pred koga; er hat sich das Vieh vortreiben lassen, rekel je, naj mu (naj pred-nj) priženó živino.

Vortreten, v. n., hervortreten, pred koga stopiti, naprej, na sredo, izpod česa stopiti; vor eine Oeffnung, besser davor treten, pred kaj stopiti, (n. pr. pred duri); einem vortreten, d. i. feierlich und langsam vor ihm hergehen, pred kom iti, hoditi, stopati.

Vortreter, f. Aritel.

Vortrieb, der, die Vortrift, perva, velika paša; pravica pred družimi pasti kje.

Vortrift, f. Vortrieb.

Vortrinken, v. n., einem, damit er nachtrinken lerne, piti pred kom; ihn im Trinken übertreffen, nach V. prepiti koga.

Vortritt, der, das Recht dem Range nach vor jemanden zu gehen, pravica, pred kom iti; fig. prednost, predstvo.

Vortrommeln, v. a., zabobnati, bobnati komu.

Vortrompeten, v. a., trobiti komu kaj.

Vortrupp, f. Vortrab.

Vortruppen, pl., prednja vojska.

Vortusch, das, prednik; f. übr. Schürze; zastor (*Beti Kr.*).

Vorüber, v. a., prej vaditi se, prej uriti se v čem.

Vorüber, adv., mimo, mem; f. Vorbei; vor jemanden vorüber, einem vorüber, mimo koga; das Jahr ist nun vorüber, leto je preteklo, prešlo, minilo, (schl.) je okoli; in d. Bsp. mit Zeitw. pre—, mimo; f. a. Vorbei.

Vorüberbraunen, v. n., odsumeti, mimo česa šumeti, bobnati.

Vorüberdürfen, v. n., smeti mimo (iti).

Vorüberreichen, v. n., mimo (koga, česa) hiteti.

Vorübergang, der, mimohod, prehod.

Vorübergehen, v. n., preiti, prehajati, preteči, mimo koga, česa iti, hoditi; vorübergehend, minljiv, kar kmalo prejde, prehoden; provisorisch, začasen; im Vorübergehen, mimo gréde; ein Vorübergehender, mimohodec (*Vuk*).

Vorüberkönnen, v. n., moči mimo česa iti.

Vorübersein, f. Vorüber.

Vorüberziehen, v. n., mimo iti, miniti; vom Gewitter, prevleči se, pretegniti se.

Vorübung, die, naprejšnja vada.

Voruntersuchung, die, vvodno preiskavanje.

Vorurtheil, das, nach and. D. predsodek, (nach d. Russ. predrazsodek), prazna sodba, misel, prenagla sodba, prazna vera, vraža, kriva misel; viele Vorurtheile hegen, imeti marsiktere prazne misli, prazno vero, vražo; napéno soditi, ne prepričati se od praviga stanú kake reči; herrschende Vorurtheile, navadni predsodki.

Vorurtheilsfrei, **Vorurtheilslos**, adj., brez predsodkov, brez vraž.

Vorurtheilsvoll, adj., poln predsodkov, vraž, praznih misel.

Vorvater, der, eden prvih staršev, sprednik, preded.

Vorvernünfteln, v. a., komu kaj modrijaniti.

Vorvieh, das, diejenigen Schafe, welche dem Schäfer von der Herrschaft frei gehalten werden, ovčarjeva, pastirjeva živina; pastirjeva prirejna živina, prireja.

Vorvordern, f. Vorjahr.

Vorvorjährig, adj., predlansk.

Vorvorlechte, adj., predpredzadnji, drugi pred zadnjim.

Vorwache, die, perva straža, prednja straža.

Vorwachs, das, f. Vorstoß.

Vorwagen, sich, v. r., naprej se prederzniti, dalje si upati.

Vorwägen, v. a., einem etwas, komu kaj odvagati, navagati, vagati, tehtati, natehtati, odtehtati (da vidi).

Vorwahl, die, perva, naprejšnja volitev.

Vorwald, der, predlog (V.).

Vorwalten, v. n., durch überlegene Kraft sich vorzüglich äußern, premagovati, predstvo imeti, gospodariti; der Eigennuz waltet bei ihm vor, samopridnost pri njem premaguje, gospodar, nach V. naprej bije; f. Ueberwiegen; es waltet kein Zweifel vor, ni dvomiti, ni dvoma, brez dvombe; das vorwaltende Hinderniß, naproti stoječi zaderžek, nasprotna ovira; sein, biti.

Vorwälzen, v. a., zavaliti, valiti kaj pred kaj, prikotati pred kaj.

Vorwand, die, die vordere Wand, predsteneck, sprednja stena; — rob ali kraj gozda.

Vorwand, der, pretveza, zmislík, prazen, neresničen izgovor; (bei V. namíklje), zastor (*Gutsm.*); unter dem Vorwande, po izgovoru, de —; izgovarjaje se, da —; nur zum Vorwand, le na oko, le na viden (in St. angebl. na vlgled); die Religion muß oft zum Vorwande des Rüstigganges dienen, lenoba se dostikrat z vero izgovarja, pravíci, marsikdo zakriva, izgovarja svojo lenobo z vero; f. a. Ausflucht; Jemanden allen Vorwand benehmen, komu vse izgovore vzeti, podreži.

Vorwänden, v. a., steno napraviti pred —.

Vorwarnen, v. a., pred opomniti, že naprej opominjati.

Vorwarten, v. n., einem vorwarten, auf dem Wege auf ihn lauern, streči, čakati koga, na koga paziti, prežati; f. a. Aufauern.

Vorwärts, adv., die Richtung einer Bewegung nach vorn bedeutend, naprej (napred), na sprednjo stran, pred se, dalje; als Commando, nach d. Russ. stopaj, stopajite!; vorn, spred, spredi; er konnte weder vorwärts noch rückwärts, ni mogel ne naprej, ne nazaj; sich vorwärts halten, naprej, prihljeno deržati se.

Vorwaschen, v. a., einem vorwaschen, damit er waschen lerne, prati (pred kom, komu), da vidi; pranje, umivanje kazati; vorplausbern, einem vorwaschen, kvasiti komu, žujnjati komu kaj.

Vorweg, adv., naprej, pred drugim; f. a. Voraus; etwas vorweg kaufen, vorkaufen, prekupiti, prekupovati, drugim prevzeti; etwas vorweg nehmen, naprej, pred drugim vzeti, ne čakaje na-nje, presegati, prehitovati koga.

Vorwehen, pl., bei der Geburt, popadki, im Kroat. tradi, predbolehki (V.).

Vorwehr, die, f. Vormauer, Schanze.

Vorwehr, das, prednji jex.

Vorweinen, v. n. u. a., einem, ihn daburch zu trühen, jokati komu, pred kom, jokajo (se) praviti kaj.

Vorweisen, v. a., pokazati, kazati, pokazovati kaj; izkazati, skazati kaj.

Vorweiser, der, f. Vorzeiger.

Vorweisung, die, f. Vorzeigung.

Vorwelt, die, prejšnji, nekdanji svet, predmstvo, davnost, nekdanji ljudje, prvi ljudje, prvi svet, nekdanji časi; Urvelt, prvotni, prvobitni svet, *poln.* prašwiat, *böhm.* bei *Sum.* prvosvět, pračas.

Vorweltlich, adj., urweltlich, pervosveten, predsveten.

Vorwenden, v. a., zur Ursache, zum Beweggrunde anführen, ohne daß es die wirkliche Ursache ist, oder doch so, daß man an der Wahrheit zweifeln kann, izgovarjati se (po napómem). (namikati V.), na vitez praviti; eine Unpäßlichkeit vorwenden, z. bohelnostjo izgovarjati se; f. übr. Vorschützen, Vorgeben.

Vorwerfen, v. a., eigentlich, etwas vor ein anderes Ding werfen, vreči, metati komu kaj, metati pred koga, predmetati (*Met.*); dem Hunde einen Knochen, psu (*psovi*) kost vreči, metati; er wurde den wilden Thieren vorgeworfen, zverini, med zverino so ga vergli; ich will dein Gleich den Vögeln des Himmels vorwerfen, kosile to bodo ptice izpod neba, kosilo boš pticam izpod neba (V.); eine Frage, f. Aufwerfen; mit Unschönung, Bitterkeit einem eine Unvollkommenheit vorrücken, sein Gend, seine Armut, Einsat, Ungestaltlichkeit, die genossenen Wohlthaten vorwerfen, očitati, oponesti, oponasati, sponositi, sponasati komu kaj, opotikati, nach V. a. v oči metati, (bei *Jambres.* kroat. spoganjati), *serb.* probacivati; f. a. Aufmachen, Beschuldigen.

Vorwerk, das, ein Meierhof, ein von einem Landgute abgesonderter wirthschaftliches Gebäude, pristava; (im Festungsbaue), zunanje oziđe, zunanja gradba, terdnjava.

Vorwerkse, in Bsgn., pristavni.

Vorwerksebesitzer, der, etw. pristavnik, pristavšček; ein dazu gehöriger, pristavski.

Vorwieser, der, welcher vor uns in einem Aute uff war, prednik, (prejšnik V.).

Vorwieserin, die, prednica.

Vorwiegen, v. a., f. Vorwägen; v. n., andere Dinge an Gewicht übertreffen, težji biti, premagovati; f. übr. Ueberwiegen; die vorwiegende Meinung, menjenje večine.

Vorwimmern, v. n. u. a., tarnati, ovilliti, emendirati, javkati (*serb.*) komu.

Vorwind, der, in der Schiffsahrt ein Wind, welcher mit dem Laufe des Schiffes einerlei Richtung hat, der Rückenwind, dobra, ugodna sapa, ugodni veter.

Vorwimseln, v. a., ovilliti.

Vorwinter, der, predzimski čas, pozna jesen.

Vorwissen, v. n., že popred vediti.

Vorwissen, das, vedez, auch znanje, vedenje; mit Vorwissen, vedama; mit meinem Vorwissen, z mojim vedezam; ohne mein Vorwissen, nach Einigen, brez moje vedi; — da jez nisim vedil, ko jez nisim vedil.

Vorwiß, der, vedčnost, radovednost, preradovednost, nach *Gutsm.* nepotrebnia zvedljivost; nach *Ravn.* vsakorečnost (*D. Kr.*), vitkljivost, serbljivost (*Jarn.*); was deines Amtes nicht ist, da laß deinen Vorwiß, ne vtikaj se, ne vpletaj se v tuje reči; f. a. Rasweiseheit, Wißbegierde.

Vorwißig, adj., vedčen, preradoveden, radoveden, zvedoven, nepotrebnio zvedljiv (*Gutsm.* neben radovedčen), radogleden (*M.*), vsostičen (? V., ker vse stakne); nach *Ravn.* vsakorečen; serbljiv (*Jarn.*); f. a. Neugierig, Wißbegierig.

Vorwollen, v. n., hoteti izpod česa iti, naprej iti.

Vorwort, das, Fürwort, f. dieß; Präposition, nach dem *Russ.* predlog, *poln.* przymek; f. a. Vorrede.

Vorwurf, der, in der Jägeret die Lodspitze, vada, vaba; das Vorwerfen einer Unvollkommenheit, oponasanje, sponasanje, oponos, sponosinja, očitante, očitljje; f. a. Verweis; jemanden einen Vorwurf machen, očitati komu kaj; das gereicht dir zum Vorwurf, to ti je gerdo, to ti bodi oponošeno, to ti moram očitati, za to si graje vreden; Gegenstand, Object, reč, osnutek; f. übr. Gegenstand; das sei der Vorwurf unseres heutigen Gespräches, od tega se hočeva meniti danas.

Vorwurf (s) frei, **Vorwurf** (s) los, adj., graji ne podverzen, čist; komur se ne more nič sponasati.

Vorwurf (s) voll, adj., grajljiv.

Vorzählen, v. a., einem etwas, šteti, preštavati komu kaj, na perste šteti, šteti pred kom.

Vorzahn, der, prednji zob.

Vorzubern, f. Zubern.

Vorzeichen, das, ein Zeichen von einer künftigen Sache, znamenje (naprejsnje, naprej dano), spomin, pomenek, rok (vergl. das Sprich. in J. Kr. rok isče otrok).

Vorzeichen, v. a., narisati, risati komu kaj, da vidi, kazati risanje, naprej, že pred zaznamiti, zaznamovati kaj, začertati kaj; (in der Russ), naznaniti poglavni ton.

Vorzeichner, der, risavec, zaznamovavec.

Vorzeichnung, die, vzorni, zgledni ris; znamenje osnovniga ali glavniga tona v muziki.

Vorzeigbar, adj., pokazljiv.

Vorzeigen, v. a., pokazati, izkazati, kazati, pokazovati, izkazovati.

Vorzeiger, der, kazavec, pokazavec, pri-neseo.

Vorzeigerin, die, pokazavka, prinesnica.

Vorzeigung, die, pokaz(an)je, pokazovanje.

Vorzeit, die, stara doba, prvi časi, nekdanji časi, davni časi, vek, starodavnost (nach ant. D., nach dem *Böhm.* starobilost, bei *Vuk* davnina, starina).

Vorzeiten, adv., besser: vor Zeiten, prejšnje čase (V.), svoje dni, njega dni, v nekdanjih časih, nekda, (*serb.* od davnine, od starine).

Vorzeitig, adj., preran, prezgoden.

Vorzichen, v. n., iti na prednjo stran, izpod česa; v. a., hervorzichen, potegniti, izvleči, vleči kaj izpod česa; etwas unter dem Tische vorziehen, izpod postelje kaj potegniti, izleči, izvlečiti; vor etwas ziehen, potegniti, potegovati pred kaj; einen Vorhang, zagarniti, zagrinjati, zastreti s čim, zategniti; fig. einen dem andern vorziehen, ihn höher schätzen, koga raji (nicht raje, — als Adj. wie im Posit.) imeti, kaj več ceniti, čislati, šteti, prednost dati pred kom, prisoditi čemu, serb. voleti kaj; das allgemeine Wohl seinem eignen Vortheile vorziehen, občno srečo bolj na serci imeti kakor svoj lastni dobiček; ich ziehe ihn meinem Bruder vor, po moji misli je boljši mimo brata, meni je ljubši.

Vorzimmer, das, prednja soba, izba.

Vorzirkeln, v. a., fig. natanko dopovedovati, veleovati.

Vorzucht, f. Mutterstod.

Vorzug, der, prednost, predstvo, prvo mesto, prva, najvišji čast, posebnost, sprednost, izverstnost. (pervenstvo, kroat. Mašur.), posebna dobrota; dobra lastnost, ki je komu (čemu) v hvalo, ki povišuje koga; prvostvo; den Vorzug haben vor jemand, boljši biti, premagati, prekositi, presegati koga; vor allen, naj boljši biti, (kroat.) odlikovati se pred vsemi; einem den Vorzug geben, več ceniti, obrajati koga; f. ob. Vorziehen; äußere, innere Vorzüge, zunanje in notranje lepe lastnosti; bei den Weltwärdern, najzlahtniši volna, evet; um den Vorzug streiten, prepirati se (zastran tega), kdo je boljši, poganjati se za predstvo.

Vorzüglich, adj., soseben, poseben, verl., izversten, izbran, sosebno dober, imeniten, redek; der vorzüglichste, boljši; das Vorzüglichste einer Sache, evet; adv., sosebno,

posebno, zlasti, poglavitno, pred vsem drugim.

Vorzüglichkeit, die, posebnost, verlost, verlina (*Vuk*), izverščina (*Vuk*), izverstnost; f. a. Vorzug.

Vorzugsclasse, die, etw. prednji, izverstni red, razred prednosti.

Vorzugspreis, der, prvo darilo.

Vorzugsrecht, das, pravica do prednosti.

Vorzugsweise, adv., sosebno, posebno.

Vorzwingen, v. a., posiliti naprej.

Vorzwißchern, v. a., komu zvergoleti.

Vota plurima, f. Stimmenmehrheit.

Votiren, v. a., glasovati, glas dati, dajati, (voliti V.); f. Stimmen.

Votiven, pl., obljube, darovi cerkvam obljubljeni, zadušbina (*serb.*).

Votivist, der, duhoven na mašah.

Votivkirche, die, obljubljena cerkev, obljubna cerkev, zadušbina (*serb.*).

Votum, das, glas.

Vox humana, glas človeški; Vox populi vox Dei, od česar vsi govore, ni zlagano; ljudski glas ne laže.

Voziren, f. Verufen.

Vue, f. Ansicht.

Vulgar, f. Gemein.

Vulgata, die, Vulgata, od Rima poterjena latinska prestava sv. pisma.

Vulgo, adv., po domače, navadno, sploh; (von den Zunamen, prikladek pri hiši, z zmérjanjem 3. St., pri hiši pravijo).

Vulkan, der, bei den Alten, Vulkan; ein feuerstiegender Berg, ognjena gora, ognjenik, vulkan.

Vulkanisch, adj., ognjen, vulkansk, iz ognjenih gor.

Vulkanistren, f. Erhitzen.

Vulkanist, der, vulkanist.

Vulneriren, f. Verwunden.

W.

Waage, die, f. Waage.

Waare, die, blago, roba (auch *serb.*), russ. u. altsl. tovar; hölzerner Waare, lesenina; grüne, d. i. Gartengewächse, zelenjava, zelenjad, zelenina; silberne Waare, srebernina; goldene Waare, zlatina; Köpferwaaren, loncenina, perstenina; Eisenwaare, železnina; alte Waare, starina u. dgl. mittelft der Remanation auf — nina; kurze Waare, drobno blago, drobnina (*Gutsm.*); jeder Krämer lobt seine Waare, f. Krämer; (*böhm.* vsaka lesica svoj rep hvali); außer Handel gefakte Waare, blago, s kterim se (po postavah) ne sme kupčevati; gute Waare lobt sich selbst, (nach *Majar*) dober tovar lahko kupeca najde, dobro blago se samo hvali.

Waarenabsatz, der, prodaja, razprodaja blaga.

Waarenanschlag, der, precenitev blaga.

Waarenartifel, der, blago.

Waarenausfuhr, die, Waarenaustritt, der, izvoz, izvaža, izvožnja blaga.

Waarenbeschan, die, ogled, rasgled blaga.

Waareneinfuhr, die, Waareneingang, der, vvoz, vvožnja blaga.

Waarenklärung, die, poved, povedba blaga.

Waarenführer, der, voznik, tovarnik.

Waarenkenntniß, Waarenkunde, die, poznanje, znanje blaga, zvedenost, skušenost zastran blaga.

Waarenlager, das, zaloga, skladišče, skladiše, hramba, magacin.

Waarenniederlage, f. Waarenlager.

Waarenpreis, der, cena, kup blaga.

Waarenrechnung, die, račun od blaga.

Waarenseusfal, der, mešetar (pri blagu).

Waarentausch, der, zamenja, zamenjevanje blaga.

Waarentransport, der, prepeljevanje, prevažanje blaga.

Waarendersender, der, pošiljavec, razpošiljavec blaga.

Waarenvorrath, der, großer, zasip blaga.

Waarenzoll, der, col od blaga.

Waarenzug, der, vlak blaga, za blago.

Wabbelig, i. Weichlich.

Wabe, die, sat, collect. die Waben, satorje, satje, in St. pogača, pogačka; (voščina nach dem Böhm.).

Wach, adj., buden (*Gutm. u. Uk.*), bdeó (St.), zbujen, čujoč, ne speó; er ist wach, ne spi, bdi, čuje; wach sein, čuti (čujem); f. úbr. **Wachen**; wach werden, zbuditi se, zdramiti se; momentan, prebuditi se, predramiti se; munter, rege, óil.

Wachaufzug, der, der Aufzug jener Soldaten, welche die Wachen besetzen, nastop nove straže, menja stražnikov.

Wache, die, straža; ich halte, siehe auf der Wache, na straži sim, stražim (auch *serb.*), na straži stojim; ich ziehe auf die Wache, na stražo grem; Feldwache, nach *M.* čuta; f. a. **Wachen**, das; das Haus, wo Wache gehalten wird, straža, stražnica; der Ort etwa stražišče, stražiše; die Person, stražnik, čuvar, čuvaj, im *Serb.* stražar, varovčín.

Wächeln, v. a., pahljati; f. **Wächeln**.

Wachen, v. n., čuti (čujem, auch im *Poln.*), in St. bdeti od, bedeti; ne spati; im *Kroat.* skoznovati; über etwas wachen, nad čim čuti oder čuvati kaj, f. **Bewachen**, **Wache**; wachend, čujoč, bdeó, zdramljen, buden (budna-o), *poln.* a. czujny; die ganze Nacht hindurch wachen, vso noč prečuti, prebdeti, ne spati; für das Wohl des Landes, skerbeti za —, na skerbi imeti; f. a. **Pflegen**; in der Schifffahrt, moleti iz vode (na pr. od sipine).

Wachen, das, čutje, bdenje, čuvanje, straženje; das macht viel Wachen, to jemlje, odnaša spanje; im Wachen, čujoč, *serb.* na javi; wegen zu langen Wachens nicht mehr einschlafen können, razčuti se.

Wachenbeerdorn, der, f. **Kreuzdorn**.

Wachengel, der, angel varih.

Wacher, der, auf Schiffen, tleča lunta.

Wachfeuer, das, stražni ogenj, stražarski ogenj.

Wachfrei, adj., brez straže.

Wachgeld, das, denar za stražo, za čuvanje, stražni denar, stražnina; čuvarsko plačilo.

Wachhabend, adj., stražin, na straži.

Wachhalter, der, (*Lacerta monitor*), varovavka†.

Wachhaus, das, straža; stražnica, stražna hiša; *serb.* stražara, nach *V.* a. čuvajšnica. **Wachholder**, der, (*Juniperus*), der Baum, Strauch, brina (*J. Kr.*, auch bei *V.*), brinogerm, nach *M.* brin, coll. brinje, in *Kr.* nach *Gutm.* smerlinovec, smolje u. brancur,

in *St.*, insbesondere aber in *Kroat.* borovica, im *Serb.* nach *Vuk* borovica u. smreka.

Wachholderbeere, die, brinovica, brinova jagoda, nach *Gutm.* smerlina, brancurjeva jagoda u. brinova hobika.

Wachholderbewachsen, adj., pola brinja, z brinjem zaraščen, zarašen.

Wachholderbranntwein, der, brinovec, (brinjevec *Zal.*).

Wachholderdroffel, die, f. **Krametsvogel**.

Wachholdergestränk, das, brinje.

Wachholderharz, das, Sanderach, brinova smola.

Wachholderholz, das, brinovina, brinovles.

Wachholderöl, das, brinovo olje.

Wachholderrauch, der, dim od brinja.

Wachholdersaft, der, sok brinovih jagod.

Wachholderwanze, die, etw. brinov červ, molj.

Wachholderwasser, das, brinova voda.

Wachholderwein, der, brinovo vino, brinovec.

Wachhund, der, (pes) stražar, čuvaj, nach *V.* čuvni pes; f. úbr. **Dullenbeißer**.

Wachmeister, der, stražmojster (nach dem *Böhm.*), *poln.* und *ruß.* vahmister.

Wachordnung, die, stražni red.

Wachparade, die, (stražna) parada.

Wachposten, der, straža.

Wachrolle, die, spisek straž, zapisane straže.

Wachs, das, nach dem *Altst.* und den übrigen slav. *M.* außer der *serb.*, vosk, (nach dem *Serb.* vosek); so weiß, wie **Wachs**, bel kot vosk; aus **Wachs**, voščén, vošen; mit **Wachs** überziehen, povoščiti, povošiti, voščiti, vošiti.

Wachsabdruck, der, odtisek v vosku.

Wachsabfall, der, voščina, vošina.

Wachsam, adj., bdeó, pazljiv, buden, čujoč, čuvit (nach *Ravn.* in *Reisn.*), opazen; *kroat.* skozen; ein wachames Auge haben auf etwas, paziti, gledati na kaj, v skerbi imeti kaj.

Wachsamkeit, die, pazljivost, (čujnost), čuječnost, čujočnost, čuvitost, opaznost, budnost, skerbnost, previdnost.

Wachsapfel, der, voščéno, vošéno jabelko.

Wachstartig, adj., kakor vosk, vosku podob.

Wachsbau, die, voščarska, vošarska klop.

Wachsbau, der, voskovec.

Wachseule, die, (von: wachsen), (rastna) bezgavka.

Wachsbild, das, voščena, vošena podoba.

Wachsbildner, der, umetnik, ki dela voščene, vošene podobe.

Wachsbirn, die, voščena, vošena hruška; voskarica.

Wachseblatt, das, die lebigen Scheiben in einem Bienenstocke, prazni sat.

Wachsbleiche, die, voščeno, vošeno belilo (*V.*), belilo voska, beljenje voska.

Wachsbleicher, der, belivec voska.

Wachspresse, die, stiskavnica, preša za vosk.
Wachsröhrchen, das, voščena, vošena cevka.
Wachsalbe, die, voščeno, vošeno mazilo.
Wachsfarbe, f. Wachsmilch.
Wachsflecke, die, um das brennende Ende eines Wachskindes von dem übrigen abzutrennen, damit es nicht weiter brennen könne, škarje voščenične (V.).
Wachsflecke, die, prazni sat.
Wachsflecker, der, voščar, voskar.
Wachsfleise, die, voščeno, vošeno mžilo.
Wachsfleise, die, cedilo za vosk.
Wachsflechterei, die, voščarnica (V.).
Wachstein, der, belaj (angelsl. in 3 Str.).
Wachstod, der, voščenična, vošenična zvita, voščeni, vošeni, svečni svitek, serb. provlak, kotur.
Wachstodschere, f. Wachsflechte.
Wachstafel, f. Wachsflechte.
Wachsthum, der auch das, rast, rastenje, rastvo; im Wachsthum zurückbleiben, von Bäumen, zapereti; f. a. Verbutten.
Wachstraube, die, voščeni, vošeni grozd.
Wachstube, die, stražnica.
Wachstuch, f. Wachsteinwand.
Wachswinde, die, die Hülsen von dem ausgepressten Wachs, luščina, lušine.
Wachszelle, f. Honiggasse.
Wachzicher, der, svečar voščeničar.
Wachzins, der, voščenična, cerkveni (cerkvi) dolžni vosk.
Wachzinsig, f. Wachspflichtig.
Wacht, die, f. Wache.
Wachtboot, das, stražna ladja.
Wachtel, die, (Tetrao coturnix), prepelica, nach M. in St. a. putpernica; die Wachtel schlägt, prepelica prepeljuje, prepelica poje (pet pedi), nach V. prepelica habavka(?); dim. prepeličica.
Wachtel-, in der Bzgg., prepeličji.
Wachtelgang, der, lov prepelice.
Wachtelgarn, der, mreža za prepelice.
Wachtelhacht, der, jastreob prepeličar.
Wachtelhund, der, pes prepeličar, nach v. Serb. u. Poln. a. vižel (gen. vižla), vižlo-eta.
Wachtellönig, der, (Rallus crex), kosco, stergar, hrastar, (böhm. chrastal), harec (Gutm. u. M.), hareš (Gutm.), tercavka, (St.), (krecman, kreva, krečnik?), serb. perdavac, in St. a. podperga.
Wachtellerche, die, laški škerjanec.
Wachtelneß, das, f. Wachtelgarn.
Wachtelpeise, die, prepeličarska piščalka, piščalka, (pišal) prepeličarica.
Wachtelruf, Wachtelschlag, der, prepeličje petje (pet pedi!, böhm. pet penex!).
Wachtelstich, der, prepeličji let, prelet; auf den Wachtelstich gehen, na prepelice iti.
Wachtelweizen, der, (Melampyrum arvense), poljski černivec.
Wächter, der, čuvaj, čuvar, stražar, stražnik, varovcin, varh, (mont.) budivec; f. a. Nachtwächter.
Wächtergeld, das, stražnina.

Wächterhorn, das, čuvajev, čuvajski rog.
Wächterin, die, čuvajka (V.), stražarica, čuvarica.
Wächterruf, der, čuvajev klic.
Wachtglas, f. Sanduhr.
Wachthaus, f. Wachstube.
Wachmeister, der, f. Wachmeister.
Wachtthurm, der, stražni toren, stražnica, čuvajsnica (M.).
Wade, die, eine Steinart, drobnik; f. Graywade.
Wadelhaft, Wadelig, adj., majav, majaven, neterden, kar se guglje, ziblje, trese, kar kleca.
Wadelhaupt, das, Wadelskopf, der, tresočna glava; fig. nestanovitnož.
Wadeln, v. n., majati se, gugati se, klecati, nach Gutm. blagutati, kloncati; von einer oscillirender Bewegung, zibati se, vagutati se(?); im Gehen, omahovati, opotekati se, kobacati (Gutm.), majati se, avepati se (M.), opletati se; wie die Gutm. racati (V); der Tisch wadelt, mixa se guglje, se maje; ins Wadeln bringen, razmajati, razgugati; v. a., wadeln, f. Brügeln.
Wadeln, das, majanje, guganje.
Wader, adj., f. Wadslam; verl. mošk, junašk, sercin, jak, korenjašk, hraber; er ist ein waderer Mann, prav, verl. mož je, je mož, da je kaj, prav možak, prav korenjak, dober, pošten mož; hüßig, berhek; wadere Soldaten, jaki, junaški vojsčaki, vojsaki; adv., dobro, močno, jako, verlo, silno; f. a. Tüchtig.
Wadergesinnut, adj., verlih, dobrih misli.
Waderheit, die, verlina (Vuk).
Waddide, die, f. Wollen.
Wade, die, meča, lutka (St., auch poln., im Böhm. lytko), nach Gutm. latki, im Kroat. listanjek, serb. list; dim. mečica.
Wadenader, die, mečna žila.
Wadenbein, das, (Fibula), mečna kost ali oev, drobnejši pri golenici; f. a. Schienbein.
Wadenmüßel, die, mečna mišica.
Wadenstecher, f. Stachsliege.
Waffe, die, pl. Waffen, orozje, branilo (Verteidigungsmittel); er kann mit den Waffen umgehen, izurjen je v orožji, vé glas orožja; unter Waffen stehen, pod orožjem biti; Waffen tragen, orožje nositi; zu den Waffen greifen, orožje zgrabiti, orožje v roke vzeti, jemati, oborožiti se; sein Recht durch die Waffen suchen, pravice z orožjem iskati; das Recht der Entscheidung durch die Waffen überlassen, nach V. preputiti pravice razloku po orožji; er hat keine Waffe, nima a čim braniti se.
Waffel, die, ein großes Maul, verächtl. gobija (V.); ein Waffelwerk, böhm. skladanec.
Waffen, pl., f. Waffe.
Waffen-, in Bzgg., orožai (auch altal.), — orožja, — za orožje.
Waffenberaubt, adj., brez orožja, orožje izgubiti.
Waffenbüh, der, lesketanje orožja.

Waffenbruder, der, sobojnik, tovariš v bojih, na vojski.
 Waffenbruderschaft, die, tovarišija v boji, pod orožjem.
 Waffenbündniß, das, bojna zaveza.
 Waffeneuttscheidung, die, razločba, razloček po orožji.
 Waffenfähig, adj., (dober) za orožje, ki more nositi orožje.
 Waffenfeld, das, bojišče, bojiše, borisče, borise.
 Waffenfreund, der, kdor ima rad orožje.
 Waffengefährte, f. Waffenbruder.
 Waffengeflirr, Waffengerassel, das, rožljanje z orožjem, rožljanje mečev.
 Waffengenoss, der, f. Waffenbruder.
 Waffengeräth, das, orožje, bojna priprava, sprava.
 Waffengewalt, die, sila orožja, bojna, orožna sila; mit Waffengewalt, z orožjem.
 Waffenglanz, f. Waffenglanz.
 Waffenglück, das, bojna sreča, junaška sreča, sreča vojske ali v vojski.
 Waffenhämmer, der, plavž za orožje.
 Waffenhändler, der, orožničar, kupčevavec z orožjem.
 Waffenhäus, das, orožnica.
 Waffenhelm, f. Waffenhelm.
 Waffenhämmer, f. Waffenhäus.
 Waffenkampf, der, boj z orožjem.
 Waffenknecht, der, orožnik (auch altst.).
 Waffenkrieg, der, vojska z orožjem (in ne a peresam).
 Waffengerärm, der, hrup, šum orožja.
 Waffengloß, adj., brez orožja, brezorožin, neoborožen.
 Waffenglust, die, veselje do orožja.
 Waffengort, Waffengplatz, der, bojno mesto, bojišče, bojiše, orožišče, orožiše, nach V. orožno mesto.
 Waffengraber, der, čistivec, snazivec, likavec orožja.
 Waffengrecht, das, pravica po orožji zadobljena, vojaška.
 Waffengrod, der, verhnja, suknja nekdanjih vojsčakov, vojsakov, n. Sum. böhm. krzno, kuratka.
 Waffengruf, der, klic, sklic pod orožje.
 Waffengrube, die, f. Waffengrube.
 Waffengrube, der, bojna slava.
 Waffengrau, f. Waffengrau.
 Waffengrün, adj., kdor se boji orožja.
 Waffengrube, der, orožar, kovač, ki kuje orožje.
 Waffengrube, die, orožarnica, kovačnica za orožje.
 Waffengrube, der, šramba za orožje.
 Waffengrün, der, blagoslov orožja.
 Waffengrün, das, igra z orožjem, orožna.
 Waffengrün, der, premirje (sich bei V. n. russ.), richtiger als primirje.
 Waffengrün, der, orožni ples.
 Waffengrün, adj., oroženosin, z orožjem, etw. a. orožin.
 Waffengrün, der, wörtl. oroženosec (a. altst.); Schildnappe, f. dieses.

Waffengrün, die, bojno vajeje, vaja v orožji.
 Waffengrünplatz, der, f. Exercierplatz.
 Waffengrün, das, vojsčaki, vojsaki.
 Waffengrün, v. a., oborožiti, orožiti (a. altst.), nach d. Serb. orožati, russ. voruruzat; mit gewaffneter Hand, z orožjem v roki, oborožen; v. r., orožiti se.
 Waffengrün, das, vaga (mestna, očitna).
 Waffengrün, adj., vagljiv, (vazljiv), tehtliv.
 Waffengrün, die, f. Kühnheit; Werkzeug zum Waffengrün, vaga (auch böhm. u. poln.), technica (V.), altst. vés; am Wagen, vaga, auch vage pl.; in der Uhr, f. Muenhe; einem die Waffengrün halten, biti komu enak, kos.
 Waffengrün, in Bsgn., od vage, važni.
 Waffengrün, der, Hebel an einer Waffengrün, gredelnica, prečka (Pot.).
 Waffengrün, der, (mont.), nach V. stanga*.
 Waffengrün, der, derznost.
 Waffengrün, das, denar za vaganje, nach V. vagavščina, vagavšina, važninaf.
 Waffengrün, das, nach V. kambica, škerpec (sint: Rolle), f. Schere.
 Waffengrün, der, prederznai človek, prederznik, serb. vratolom (Vuk).
 Waffengrün, v. n., prederznai ravnat.
 Waffengrün, adj., prederzen, vratolomen.
 Waffengrün, der, nach V. koza (pri vagi).
 Waffengrün, das, vaga, vagavnica.
 Waffengrün, der, gospod vagar, gospod. ki ima očitno vago v skerbi.
 Waffengrün, f. Waffengrün.
 Waffengrün, der, hlapec pri očitni vagi.
 Waffengrün, die, vagarija, umetnost, vago ali technice narejati.
 Waffengrün, die, umno, umetno vaganje.
 Waffengrün, die, nauk od vaganja, vagarija, statika.
 Waffengrün, der, vagar, tehničar, mojster, ki vage dela.
 Waffengrün, der, f. Waffengrün.
 Waffengrün, die, derznost.
 Waffengrün, der, voz, kola, pl. (Bauernwagen), dim. vozek, voziček; Kutsche, kočija, dim. kočijica; kareta; einpänniger Wagen, serb. taljige pl.; Mistwagen, herbt pl.; mit dem Wagen hille halten, z vozom obstati, obstajati; sich auf den Wagen setzen, na voz sest; das fünfte Rad am Wagen, peto kolo; die Pferde hinter dem Wagen spannen, narobe delati; ein Wagen Sand, voz, peljaj peska; als Sternbild, f. Bär; den Wagen zerlegen, in den Vorder- und Hinterwagen, nach V. razsvoriti voz; den Wagen ziehen, samotež peljati (od ljudi).
 Waffengrün, v. a., der Gefahr des Verlustes aussetzen, vagati, poskusiti; alles wagen, vsega se tvegati (V.), russ. otvažit; das Aeußerste wagen, vse žilo, vso moč napeti; eine Bitte wagen, prošnjo poskusiti, derzniti prositi koga; wer nicht wagt, gewinnt nichts (nach Gutsm.), kdor ne vage, je brez blaga; weiter wage ich es nicht, dalje si ne upam, dalje ne derzнем; sich in den Wald wagen, v gozjd upati si; etwas auf gut Glück wagen, kaj na dobro srečo upati, derzniti,

skusiti; frisch gewagt ist halb gewonnen, f. Grisch; das Leben wagen, življenja se tvegati; der Gefahr aussetzen, v nevarnost postaviti, pripraviti, nevarnosti nastaviti, izročiti; gewagt, nevaren; sich an Jemand wagen, (v. r.), lotiti se koga.

Wägen, v. a., tehtati (vlg. in der Hand das Gewicht eines Körpers untersuchen), zvagati, vagati, nach dem Serb. auch izmeriti, meriti (neben vagnuti, v. pf.); richtig gewägt, pravilno odvagati; f. a. Niveliren; fig. pretehtati, pretehtovati, tehtati; f. a. Abwägen. Wagenachse, die, os, podvoz (Gutsm.), serb. a. osovina.

Wagenagel, der, kavelj (V.).

Wagenbauer, der, f. Wagenmacher.

Wagenbaum, der, svorna, razvora (V., auch böhm.).

Wagenburg, die, vozovi, ograda z vozovi.

Wagendecke, die, rogoža, storja, ponjava (St.).

Wagendeichsel, die, oje, gen. ang. ojesa, nach Aud. oja, vojnice u. ojnice (Gutsm.), rudo, auch ruda.

Wagendrittel, das, branovlek.

Wagenflechte, die, koš, vozni koš, splenica, kripa*, leso pl.

Wagenfracht, die, voznina.

Wagenfrohne, die, tlaka z vozam.

Wagenführer, der, voznik, vozar.

Wagengeld, das, cestnina.

Wagengeleise, das, kolovoz, kolesnica, koleja, kolotečina, kolomija (St.), kolinjak (M.).

Wagengeräth, das, vozno orodje (? V.), vozna oprava.

Wagengeßel, das, konec; das vordere, hintere, spednji, zadnji konec, perva prema, zadnja prema.

Wagengeßirn, das, kola, voz, voznik.

Wagenhaus, das, Wagenremise, kolnica (auch serb.), nach V. u. D. Kr. kolarnica (eig. die Werkstat des Wagners), auch klanica.

Wagenlasten, der, truga*, (nach Zal. kočijnik†, kočijšec†).

Wagenlette, die, veriga pri vozu.

Wagenlipse, die, ročica; Kipfstock, oplen; der Polster davon, blazinica.

Wagenliffen, das, blazina na vozu.

Wagenlof, f. Wagenflechte.

Wagenlader, der, nakladavec.

Wagenleise, das, f. Wagengeleise.

Wagenleiste, die, f. Leiste.

Wagenleiter, die, lojternica; das Paar davon, lojternice pl., grote (pl. Gutsm.), lestvice (M.), garice (M.) pl.

Wagenlenker, f. Wagenführer.

Wagenmacher, der, kolar.

Wagenmeister, der, kdor je postavljen nad vozove.

Wagenwagen, der, rednik (rajdnik U. Kr.), f. übr. Vorsteher; Achswagen, in St. auch zaosek.

Wagenpferd, das, vozni konj.

Wagenpfehl, f. Wagenliffen.

Wagenrad, das, kolo vozno, kolo pri vozu.

Wagenremise, f. Wagenhaus.

Wagenrennen, das, skušnja z vozmi.

Wagenrüstung, die, hamovi pl. (3. Kr. V.).

Wagenschauer, f. Wagenhaus.

Wagenschere, die, gredanica (Gutsm.).

Wagenschere, cep (U. Kr. Zal. ?); f. Schere.

Wagenschmierbüchse, die, kolomaznica.

Wagenschmiere, die, vozna maža, kolomaz; Theer, smolnjak.

Wagenschmiergeld, das, kolomaznina.

Wagenschoppen, der, f. Wagenhaus.

Wagenschrot, das, aus dem groben bearbeiteten Holz zum Gebrauche der Wagner, kolarski les.

Wagenschweif, der, an Bauernwagen, replica (St., auch bei Jan.).

Wagensitz, der, sedež, sedalo na vozu.

Wagenscheidig, adj., omajan, da se maje, gugalje (kolo).

Wagensperre, die, zavirnica, zavornica; f. a. Radsperr.

Wagenspur, die, f. Wagengeleise.

Wagenstern, f. Bär.

Wagensterz, die, svornica, svorni jenzik, replica (St.).

Wagenstrang, der, štranga*, lac*.

Wagentheil, der, konec, podelo (angebl. in St.), nared-i (St.).

Wagentrain, der, vozovi, vlak vozov, vozovlak†.

Wagentreppe, die, gredice k vozu.

Wagentuch, das, vozna plahuta.

Wagenwinde, die, vinta; f. a. Winde.

Wageordnung, die, red ali postava za ocitno vago.

Wager, der, prederznik, stikavec.

Wäger, der, vagavec, vagar.

Wagerecht, adj., raven, vodoraven, na plav(?), lindek, porazen†, (t. j. po razu, nach dem Streichbrett), f. a. Horizontal.

Wagesatz, f. Hypothese.

Wageschale, die, skledica, torilo pri vagi.

Wageschiff, das, worauf man die Schwage stellt, bei den Maurern, lašta*.

Wagestange, f. Wageballen.

Wagestein, der, utežni kamen.

Wagestrang, der, prevoz.

Wagestüd, das, vagana reo.

Wagezünglein, das, jeziček, jeklec und perhaj (Gutsm.) pri vagi.

Waggeschäft, das, opravilo na srečo.

Waggon, der, (engl.), železnocestni voz.

Waglich, adj., vratolomen, nevaren, vagan.

Waglichkeit, die, nevarnost.

Wagmittel, das, nevarni lek, pomoček.

Wagner, der, kolar; es sein, kolariti.

Wagnerarbeit, die, kolarsko delo, kolarija.

Wagnerhandwerk, das, kolarija, kolarstvo.

Wagnerwerk, das, f. Wagnerarbeit.

Wagnerwerkstatt, die, kolarnica.

Wagniß, das, vaganje, upanje, nevarščina, nevaršina.

Wagſchaft, f. Waguiſh.

Wahl, die, volitiva, volitev, voljenje, izbor, izbiranje; aus freier Wahl, po lastni volji, sam od sebe; die Wahl fällt mir schwer, ne vem, kaj bi izvolil, česa bi se prijel; einem die Wahl laſſen, komu na voljo puſtiti, puſcati, puſtati, dati, dajati; eine Wahl anſtellen, voliti; eine treffen, izvoliti; du haſt unter beiden die Wahl, izvoli si eno, ali drugo; na izbor ti je, na izbiranje imaš; die Wahl ſteht bei dir, zberi si, na izbiranje imaš, na voljo ti je; zur Wahl ſchreiten, volitev pričeti, voliti začeti; freie Wahl haben, sam izvoliti, voliti.

Wahl, baſ, osemdeseterica.

Wahlact, der, voljenje, volitev.

Wahlauzeichnung, f. Wahlverwandſchaft.

Wahlauſchreibung, die, volitev razpiſana, razpis volitive.

Wahlbar, f. Wahlſähig.

Wahlbedingung, die, pogoj izvolitve, izbora.

Wahlberechtiget, adj., kdor ima pravico voliti.

Wahlbewerber, der, voljenec, (eig. der Gewählte); ponujenec, kandidat*, kdor se po-ganja, da bi ga izvolili.

Wahlbezirk, der, volitni okraj.

Wahlcommission, die, volitna komisija.

Wable, der, Lah.

Wahleltern, f. Adoptivvater, Adoptiv-mutter.

Wählen, v. a., izvoliti, voliti, izbrati, izbirati; einen Feldherrn wählen, vojvoda voliti, zvoliti; ſich zu einer Sache unter mehreren beſtimmen, izbrati, izbirati; hier iſt nicht zu wählen, tukaj ni izbirati, tukaj si ne moremo nič izbrati, prebrati; gewählt, izbran, izverſten.

Wähler, der, volivec, izbiravec, izbornik.

Wahlerbe, der, izvoljeni dednik.

Wahlerin, die, volivka, izbiravka, izbornica.

Wahleriſch, adj., izbirljiv, izbirčen, zbirčen, neustrežin, nevšečen, kočljiv, liſpav.

Wahlſähig, adj., ſähig zu wählen, voliven, kdor ima zmožnost ali pravico voljenja; ein wahlſähiger, volivec; ſähig gewählt zu werden, (wählbar), izvoljiv, zmožen, pripraven biti izvoljen.

Wahlſähigkeit, die, zmožnost voljenja; Wählbarkeit, izvoljivost.

Wahlſeld, baſ, voliače, voliaše, zbiraliſche, zbirališe.

Wahlſolge, die, zum Unterſchiede von der Erbſolge, naſtop po izbora in ne po dedini.

Wahlfürſt, der, Churfürſt, volivni knez, knez izbornik; ein Fürſt durch Wahl, izbrani knez, izborni knez.

Wahlfürſtenthum, baſ, izborna knežija. Wahlgeſch, baſ, volitna poſtava, poſtava za volitev, ga volitive.

Wahlhandlung, die, voljenje, volitev.

Wahlherr, der, volivec, izbornik.

Wählig, f. Uebvig.

Wahlkaiſer, der, voljeni, izbrani cesar, izborni cesar.

Wahlkind, baſ, f. Adoptivkind.

Wahlkönig, der, voljeni kralj, izborni kralj.

Wahlkörper, der, volivſtvo.

Wahlſte, die, ſpiſek volivceov.

Wahlmandat, baſ, volitno, izborna po-oblaſtilo.

Wahlmann, der, f. Wähler.

Wahlmutter, die, f. Adoptivmutter.

Wahlordnung, f. Wahlgeſch.

Wahlort, der, izbiraliſche, izbirališe, voliaše, voliaše.

Wahlplatz, Wahlplaß, der, f. Schlachtfeld; wo eine Wahl gehalten wird, f. Wahlort.

Wahlrecht, baſ, activ, pravica volitive; paſſ, pravica, izvoljen biti.

Wahlreich, baſ, izborna deržava.

Wahlruſ, der, poklie po volitvi.

Wahlſpruch, der, pregovor, geſloſ.

Wahlſtadt, die, volitno meſto.

Wahlſtatt, die, f. Wahlort, Schlachtfeld.

Wahlſtimme, die, glas.

Wahlſtützig, f. Wähleriſch.

Wahltag, der, volitni dan, dan volitive, volitev.

Wahlmtrieb, der, volitna zvijača, za-pletka zaſtran volitive.

Wahlvater, f. Adoptivvater.

Wahlverſammlung, die, volitni zbor, zbor volivceov.

Wahlverwandſchaft, die, kemiſko zlahtanje, nach Vert. izvoljeno zlahtanje.

Wahlzettel, der, volitni, volivſki liſt.

Wahlzimmer, baſ, izbiravnica, volivnica.

Wahn, der, ungegründete irrigte Meinung, dozdevk, napčna, prazna miſel, blodnja, zmota; er iſt im Wahne, po napčnem meni; miſli, pa ſe moti.

Wahnbegriff, der, pomotni zapopadek.

Wahnbett, baſ, leerer Bett, im Jagdwefen, prazno ležiſche, ležiše, prazno gnezdo.

Wahnbild, baſ, privid.

Wahnheer, f. Schande.

Wähnen, v. n., domiſljati si, napčno me-niti, miſliti.

Wahngedanke, der, prazna, lažna miſel.

Wahnglaube, der, prazna vera, domſlik, dozdevk.

Wahnhaft, f. Eitel, Faltſch.

Wahnhoſſnung, die, prazni up.

Wahnſtante, die, nicht ſcharf genug behauene (Wahnecke), oblićaſti rob (V.).

Wahnſauf, der, neveljavna kupnja.

Wahnſorn, baſ, leer, gluho zito, opremek, izpolek, nach V. premek.

Wahnlich, f. Faltſch.

Wahnmacht, f. Ohnmacht.

Wahnmaß, baſ, kriva, pićla mera.

Wahnmut, f. Mißmuth.

Wahnſauer, f. Rahnig.

Wahnſcheffel, der, zadnji ne polni korec zita.

Wahnſchluf, f. Trugſchluf.

Wahnſinn, der, noroſt, blažnost (Rhl., mehr baſ Phantaſten der Kranken, bolniku ide

na blazen), brezumje (Unvernunft), zmešana pamet, norija, (Nartheit); zmešana čutnost in domiselnost.

Wahnsinnig, *adj.*, zmešane pameti, zmešanih čutov, brezumen, blazen, nor, (bei Jarn. hudumen?); der Wahnsinnige, *altst.* bezum'nik.

Wahntugend, *die*, nepravna čednost.

Wahnwaare, *die*, nepravno blago.

Wahnwitz, *der*, zmešana pamet, prismuknjenost; *f. a.* Wahnsinn.

Wahnwitzig, *adj.*, siten, prismojen, komur v glavi roji ali zaigrava (*V.*); (*vulg.* bikože župe najesti se); der Wahnwitzige, prismoda, sitnež, štelež, prismojenec.

Wahr, *adj.*, resničen, prav(-a, -o), *serb.* istinit; sein wahrer Name, pravo ime; das Wahre vom Falschen unterscheiden, ločiti resnično od lažnjiviga, prava od kriviga ali podverženiga; *f. a.* Echt; wahre Begebenheit, resnična prigodba; *adv.*, res, zares, resen (*St.*); für wahr, res da; nicht wahr?, kaj ne? ali ni res?; es ist nicht wahr, (*vulg.*) o prav; kaj še; wahr werden, povesničiti se (*V.*), zares zgoditi se; wahr machen, povesničiti, zares izpolniti, napraviti; ich halte für wahr, verurjem, verjem, verjamen, imam (stejem) za resnico; wahr sprechen, resnico govoriti; so wahr mir Gott helfe, tako mi Bog pomagaj. (*serb.* tako mi Boga); so wahr ich lebe, kakor živim, de —; es ist nicht das Wahre, ni kakor bi imelo biti, ni pravo; das Wahre, resnica; wahrer Darsteller, zvest popisovavec, malar.

Wahrapsel, *der*, jabelko, ki se da hraniti.

Wahrerzuei, *f.* Präservativ.

Wahre, *das*, resnica, (*istina serb.*); *die*, *f.* Wahrung.

Währe, *f.* Wehr.

Wahren, *v. a.*, gewahrt werden, *f.* Gewahrt; des Amtes wahren, *f.* Versehen; hraniti, previdno delati, varovati se; *f.* das gebr. Bewahren, Acht (geben).

Währen, *v. n.*, (dalje) biti, terpeti; ewig wahren, večni biti, vekoma biti; lange wahren, dolgo biti, terpeti; *f. a.* Versehen, Dauern; immerwährend, zmiraj; ewig während, večni; unser Leben währt nur eine kurze Zeit, kratko je naše življenje.

Während, *praep.*, ob —, o —, za —; bei der Zeitbestimmung oft mit dem *Acusativ.*; während des Krieges, ob vojski, ob času vojske, kadar je vojska; während des Sommers, po leti, o poletnem času ob, poletni čas; während der Regierung Josef des Zweiten, za Jožefa II., pod vladarstvom Jožefa II.; während der Nacht, po noči; während des Winters, po zimi, čez zimo; während der Zeit, med tem, v tem; während der Mahlzeit, med jedjo, med kosilam, med obedom, pri obedu; während deiner Abwesenheit, kadar te, dokler te, ko te ni bilo tukaj; *conj.*, während ich saß, verführte ich, sedé sim zamudil; während er herum sprang, schlief

ich, v tem, ko —, med tem, ko je okoli skakal, dokler je okoli skakal, sim jez spal, ta čas, ko —.

Während, *adj.*, terpeč, deržeč, terpežen.

Wahrhaft, *adj.*, čst, prav; wahr, resničen; wahrheitsliebend, prijatelj resnice, vaje govoriti resnico.

Wahrhaftig, *adj.*, resničen; *adv.*, resnično, res, zares, za resnico.

Wahrhaftigkeit, *die*, resničnost, navada, govoriti resnico.

Wahrheit, *die*, resnica. *serb.* u. auch *russ.* istina; in den nörd. D. pravda; hinter die Wahrheit kommen, resnico zvediti; ich will dir die Wahrheit sagen, povem ti jo, ne bode laž; in Wahrheit, ich bin unglücklich, zares, v resnici, zelo nesrečen sim; die Wahrheit zu sagen, da se ne alziem, resnico govoreč; die Wahrheit seiner Behauptung braucht seines Beweises, ni treba dokazovati, da je res, kar terdi; der Wahrheit zu nahe treten, ne povedati resnice; Kinder und Narren reden die Wahrheit, otroci in norci resnico govoré; Wahrheit des Gemäldes, zvestost; ein Zeuge der Wahrheit, spričevavec resnice; die Wahrheit reden, resnico terditi, resnico govoriti; wer die Wahrheit zeigt, dem wirft man den Fädelbogen in den Kopf, resnica (pravica) oči kolje, resnico reci, pa glej in uteci.

Wahrheitsdurst, *der*, žeja po resnici, želja, zvediti resnico.

Wahrheitsfeind, *der*, Wahrheitsliebe, *die*, vnetost za resnico (goreti za resnico), ljubezen resnice, resnicoljubnost.

Wahrheitsfeind, *der*, sovražnik resnice.

Wahrheitsfreund, *der*, prijatelj resnice.

Wahrheitslehre, *die*, nauk resnice.

Wahrheitsliebend, *adj.*, ljubeč resnico, resničen, resnicoljub (*M.*).

Wahrheitslügen, *adj.*, resnice hoječ; *die*, strah pred resnico.

Wahrheitsfalsch, *der*, resničnost.

Wahrheitswidrig, *adj.*, resnici nasproten, zoper resnico.

Wahrheitszeuge, *der*, priča, spričevavec resnice.

Wahrlich, *adv.*, resnično, zares, res da, gotovo, v resnici, po pravici (*serb.* v istini, zaista); wahrlich, wahrlich sage ich euch, resnično, resnično vam povém, pravim.

Wahrmann, *der*, *f.* Gewährmann.

Wahrnehmbar, *adj.*, čutljiv, začutljiv, zapazljiv, opazljiv.

Wahrnehmen, *v. a.*, mit den Sinnen gewahren, začutiti, čutiti, (geistig) zaznati, zaznavati; mit den Augen, zagledati, viditi, zazreti (*V.*), zapaziti; aus dem Briefe habe ich wahrgenommen, iz pisma sim spoznal, vidil; die Gelegenheit wahrnehmen, poprijeti se prilike, praviga časa, koristiti se; des Amtes wahrnehmen, opravljati službo, skerb imeti za —, poganjati se, prizadevati si za —.

Wahrnehmung, *die*, začut, čutenje, opazjenje, zagled.

Wahrnehmungsvermögen, das, začetnost, čutnost, čuti *pl.*
Wahrheitsgeist, der, preroški duh.
Wahrheiten, v. n. u. a., bogovati (*Gutm.* u. *V.*?), vedeževati (*V.* u. *M.*), veščevati (*V.*?), vražiti (? *M.*, im *Altst.* heren), serb. vračati (sonst heilen), f. a. Prophezeien.
Wahrseher, der, bogovavec, bogovec (*Dalm.*), vedež u. vedežvavec (*M.*), napovedovavec, prerokovavec, bei *Gutm.* sove u. sovej (?).
Wahrseherci, die, vedeštvo (*M.*), vedežavstvo, bogovanje.
Wahrseherin, die, vedežavka, vražarica, bogovavka.
Wahrseherisch, *adj.*, vedežavsk, vražin.
Wahrseherkunst, f. Wahrseherci.
Wahrsehung, die, vedeževanje, bogovanje.
Wahrseher, die, oprezni ogled.
Wahrseher, f. Wahrseher.
Wahrseherlich, *adj.*, nach d. *Russ.* verjetin (*Gutm.*), resnici podoben, verljiv (glaublich); als *adv.*, prej ko ne, berž ko ne, najraje, najberže, mende, boje, beržčas, kaže, da; es ist wahrseherlich, daß er kommt, vsa je podoba, da pride, *russ.* a. véropodobnyj.
Wahrseherlichkeit, die, verjetnost, verljivost, podoba.
Wahrseherlichkeitsrechnung, die, račun po verjetnosti.
Wahrseher, der, Verdict, izrek, razsod porotnikov ali priseženecov.
Wahrung, die, obvarovanje, varovanje, varstvo, bran.
Währung, die, ober Werth des Geldes nach einem Münzfuß, Valuta, veljava (*V.*), kroat. vrednota (neu), nach dem Böhm. číslo (auch bei *V.* števílo); f. a. Werth, Diner.
Währwolf, der, ein in einen Wolf verwandelter Mensch, volkodlak (auch *serb.*, *poln.* und *böhm.*), *russ.* oborotenj, m.; in den freiatischen Volksagen, anal. volčji pastir.
Wahrzeichen, das, f. Kennzeichen; zname, nje posebno kake reči, po čemur se precí spoznava in od družih loči.
Waibel, f. Weibel.
Waid, der, (*Isatis tinctoria*), obljast (*Gutm.*), nach *Maður* u. *Sul.* verbornik (? vielleicht farbovnik?, wie a. im *Poln.* neben urzet), žilina.
Waid, in *Bfqn.* für Jagd—, f. Weid uff.; von der Färberpflanze, obljastov.
Waidasche, die, obljastov pepel.
Waide, die, (*Salix*), verba.
Waidfarbe, die, obljastova. višnjeva barva.
Waidmann, f. Weidmann.
Waife, die, ober der und die, sirota, sirotica, sirotiče, sirotej, sirotek, sirotič, zapuščenec, zapuščenec, zapuščenka, zapuščenka; eine Waife werden, osirotiti, nach *V.* osirošiti, starše izgubiti.
Waisen, in *Bfqn.*, siroški, sirotinski.
Waisenampt, das, siroški ured.
Waisenbuch, das, siroške, sirotinske bukve.
Waisencasse, die, sirotinska dnarnica.

Waisengeld, das, sirotinski dnarji.
Waisenhaus, das, sirotica, siroška hiša, hiša za sirote, sirotišce, sirotišce (*V.*).
Waiseninstitut, f. Waisenhaus.
Waisenkind, das, Knabe oder Mädchen, sirota.
Waisenlehrer, der, siroški učenik, učnik za sirote.
Waisenmädchen, das, deklica sirota.
Waisenmutter, die, mati zapuščenih, zapuštenih otrok, mati sirot, oskerbnica sirot.
Waisenschaft, die, Waisenstand, der, siroštvo, sirotija.
Waisentabelle, die, razkazek sirot.
Waisenvater, der, oče zapuščenih, zapuštenih otrok, oče ali oskerbnik sirot.
Waisenvermögen, das, siroško, sirotinsko premoženje.
Waisling, der, sirotej.
Walc, die, f. Walde; luknja v ledu; — rimbarska mreža; f. a. Hammelfell.
Wal, (*veraltet*), f. Weicht.
Walchen, f. Rollen.
Wald, der, nach allen slav. W. les (het. jedoch auch Bauholz), lesovje (a. pr.), a. besond. für Hochwald, gozd ob. gozad (ei. grozd, auch im *Altböhm.*), hosta (mehr Niederwald), boršt. Galm, log, dobrava, kroat. gaj; Schlagholzwald, in D. S. dervosek, *Jamhr.* loza, *serb.* kuma, nach *Gutm.* šedem (?); Bergwald, gora, *dim.* gozdič, gozdek; ober dem Walde, unter dem Walde befindlich, nadjozdni, podgozdni, podlesni; wie man in den Wald hinein ruft, (schreit), so ruft oder schallt es wieder, kakoršen ogovor, takošien odgovor; kakor boš koma napil, tako ti bo tudi odpil; mlia melje, kar se mu napa (*Gutm.*), im Forstw. vejevje; in der Zusammensetzung als Grundwort, mittelst der Formation auf —je, —ovje; z. B. Buchenwald, bukove, (*serb.* —ik, bukik); Nusswald, oreške uff.; dichter Wald, černa gozd.
Wald, in *Bfqn.*, gozdni, gojzdní, pogozdni, lesni, hostni, gorski, divji u. dgl.
Waldbacker, der, laz.
Waldbameise, die, gozdna mravlja.
Waldbammer, der, f. Goldammer.
Waldbamt, f. Forstamt.
Waldbanlage, die, zarezene gozd.
Waldbanpflanzung, die, mladje.
Waldbantheil, der, ein russischer, del, delež, nach *V.* zavod (Auerberg).
Waldbapfel, der, f. Holzapfel.
Waldbart, die, sekira dervarska; f. a. Holzart.
Waldbausichtspersonen, *pl.*, logarji.
Waldbach, der, f. Wildbach.
Waldbart, der, (*Alisma plantago*), vodni terpotec.
Waldbauer, der, gozdar, lesar; f. a. Holzbauer.
Waldbaum, der, gozdno drev.
Waldbereiter, der, logar, borštinar.
Waldbente, die, duplo za böelni panj napravljeno.

Waldbewachsen, *adj.*, obraščen, obrašen, zaraščen, zarašen.
 Waldbewohner, *ber.*, gorjan, ki prebiva v gozdu, logar; *f. a.* Waldbürger.
 Waldbiene, *die*, divja čela.
 Waldbienentrant, *das*, (Melittis), medika.
 Waldbienerecht, *das*, pravica do divjih čel.
 Waldbingeltraut, *das*, divji govsec.
 Waldbinse, *die*, divje sitje.
 Waldbirn, *die*, drobnica.
 Waldbod, *ber.*, gozdna sajga.
 Waldbbrand, *ber.*, gojzdno pogorišče, pogorišče, gozdni požar, gorenje lesa.
 Waldbrecher, *ber.*, lom.
 Waldruder, *ber.*, Einschieber, pušcavnik, pušavnik.
 Waldbuche, *die*, bukva, buka, bukev.
 Waldbürger, *ber.*, pogojzdnik (*V.*).
 Walddieb, *ber.*, lesni, gojzdni tat, ki krade les, derva.
 Walddistel, *f.* Stedpalme.
 Walddosen, *ber.*, dobra misel navadna.
 Walddrossel, *die*, *f.* Weindrossel.
 Waldeber, *ber.*, divji merjasec.
 Waldeidechse, *die*, hostni, gozdni kušcar, kušar.
 Waldein, *adv.*, v les, v gojzd.
 Waldeisen, *f.* Nahlart.
 Waldeppich, *f.* Ephen.
 Walderdbeere, *die*, pogozdna jagoda.
 Walderreich, *adj.*, gozdnat, lesnat.
 Waldesel, *ber.*, divji osel.
 Waldeule, *die*, pogozdna sova, čovinek.
 Waldegwig, *f.* Ephen.
 Waldfarntraut, *das*, pogozdna praproč; eine Art nennt man podlesnica.
 Waldfink, *ber.*, zeba hostna.
 Waldflechte, *die*, gozdni lišaj.
 Waldflye, *die*, muha pogozdnica.
 Waldfrevel, *ber.*, gozdni prestoppek, kvar, zator.
 Waldfrevler, *ber.*, gozdni tat, lesokvarnik, lesokradnik.
 Waldrucht, *die*, gozdni sad, plod.
 Waldgärtner, *f.* Fichtenbohrer.
 Waldgeflügel, *das*, pogozdna perutnina.
 Waldgegend, *die*, gozd, z gozdi obdani kraj, lesovje.
 Waldgeier, *ber.*, *f.* Bušaar.
 Waldgeist, *die*, divja koza.
 Waldgenos, *ber.*, sodeležnik kaciga gozda.
 Waldgeräume, *die*, lazi *pl.*, kerčevina.
 Waldgerecht, *adj.*, v logarstvu ali gozdarstvu zveden, izučen.
 Waldgescheit, *das*, lovsko vpitje, laj, krič (po gozdu).
 Waldgesch, *das*, gorska, gojzdna postava; *f. a.* Festsch.
 Waldgestalt, *die*, divja podoba.
 Waldgott, *ber.*, lesni, gorski bog (v neverškem pomenu), divji mož.
 Waldgras, *das*, pogozdna trava.
 Waldhäher, *f.* Holzhäher, Reuntödter.
 Waldhammer, *f.* Nahlart.

Waldbheuze, *f.* Waldbiene.
 Waldbherd, *ber.*, gumno v gozdu.
 Waldbherr, *ber.*, gozdni, gojzdov gospodar.
 Waldbirte, *die*, černivec; ptičje proso.
 Waldbolunder, *ber.*, divji bezeg, trobeljka (angebl. in St.).
 Waldbonig, *ber.*, divji med.
 Waldbopfen, *ber.*, divji hmelj.
 Waldborn, *das*, lovski rog; es blaßen, trobiti na lovski rog.
 Waldbornbläser, Waldbornist, *ber.*, trobež, trobnik.
 Waldbuhn, *das*, lesna, divja kura, kokoš.
 Waldbumel, *ber.*, divji čmerel, pisanec, pasanec (mali in veliki pasanci, rdečeritci, mahovniči, liščiki ali sivčiki, rumenčiki, Ravn.).
 Waldbüter, *ber.*, gojzdni, lesni varih ali čuvaj, logar, gozdar (*Guts.*), (nach Jan. lesnikar? lesnovod?).
 Waldbütte, *die*, koča v gozdu.
 Walddicht, *adj.*, gozdu, hosti podoben, lesovit (*böhm.*).
 Walddig, *adj.*, gojzdnat, lesnat, gornat, obraščen, obrašen.
 Walddimme, *die*, *f.* Waldbirne.
 Walddläfer, *ber.*, *f.* Firschläfer.
 Walddass, *ber.*, gozdno apno.
 Walddäse, *die*, divja mačka.
 Walddanz, *ber.*, navadna sova.
 Waldderbel, *f.* Nadelstrauch.
 Walddier, *f.* Platterbse.
 Walddirsche, *die*, divje črešnje, loška črešnja (*M.*); *f. a.* Bogelirsche.
 Walddläster, *die*, gozdni sežanj.
 Walddnecht, *ber.*, *f.* Walddhüter.
 Walddnoblauch, *ber.*, divji česen.
 Walddnoten, *ber.*, lovski voz.
 Walddohl, *f.* Felddohl.
 Walddrötengras, *das*, kosmati loč.
 Walddämmel, *ber.*, pogozdni kumen.
 Walddatte, *die*, samorasla letva.
 Walddaubvogel, *ber.*, zelena listnica, ger-movšica, (Regulus sibilatrix).
 Walddau, *ber.*, divji luk.
 Walddleben, *das*, pogozdno življenje.
 Walddlerche, *die*, (Alauda sylvestris), velika cipa (nach *V.* eig. Baumlerche), žužla, hostni ali gojzdni škerjaneč.
 Walddleute, *pl.*, logarji, pogozdniki, gornjanci, hostniki.
 Walddlilie, *f.* Geißblatt.
 Walddlinde, *die*, malolistna lipa.
 Walddmalve, *die*, gozdni slez.
 Walddmangold, *f.* Wintergrün.
 Walddmann, *ber.*, pogozdnik; Walddmännchen, divji mož.
 Walddmarder, *f.* Baummarder.
 Walddmaß, *die*, žir, žirovina.
 Walddmaß, *die*, (mus sylvaticus), gozdna miš, miš pogozdnica.
 Walddmeise, *die*, gozdna, hostna sinica.
 Walddmeister, *ber.*, veliki borštinar ali logar; Pflanze, (Asperula odorata), perla, perlica (*Medv.*), pervenec (*Sul.*).

Waldbmelde, f. Melde.
 Waldmenich, der, divji mož; f. a. Drang-
 Ulang.
 Waldmesser, der, pogozdni mérjevec, goz-
 domerec.
 Waldmist, der, gozdna stelja.
 Waldnachtschatten, der, f. Tollkirsche.
 Waldner, f. Waldbürger.
 Waldnymphe, die, pogozdna nimfa, vila,
 divja žena.
 Waldnutzung, die, užitek v gozdu; už-
 vanje gozda.
 Walbock, der, tur.
 Waldbosenzunge, f. Hirschkohl.
 Waldbordnung, die, gozdni red; f. Forst-
 geck.
 Waldquelle, die, hostni studenec.
 Waldrabe, der, gorski krokav.
 Waldratte, f. Waldmaus.
 Waldrauch, der, mravinčje kadilo.
 Waldraute, die, gozdna kreša.
 Waldröbe, die, (Clematis erecta), srebrna,
 srobrat, srobot, (a. srebrot).
 Walddrecht, das, f. Forstgeck; gozdna pra-
 vica, dervarsčina, dervarsina.
 Walddrehten, v. a., bei den Zimmerleuten
 das Bauholz aus dem Groben behauen, ob-
 rezati, obrezovati, otesati, robiti.
 Walddreich, f. Walddig.
 Waldrinde, f. Beinholz.
 Waldröthlein, das, f. Rothfleisch.
 Waldrothschweif, f. Schwarzeble.
 Waldrübe, die, (Cycl. Eur.), f. Saubrod.
 Waldfache, die, gozdna reč.
 Waldfänger, der, pogozdni pevec.
 Waldfaden, der, škoda v lesu, gojzdu,
 poškodba lesa.
 Waldfasser, f. Waldbüter.
 Waldfchelle, die, rdeči babji perstec.
 Waldfchilf, das, hostno terstje.
 Waldfchlag, der, posek gozda.
 Waldfchlucht, f. Schlucht.
 Waldfchucke, die, pogozdni polž (brez
 hiše), biba.
 Waldfchupse, die, (Scolopax rusticola),
 kljunač, slomka (V., poln. slomka, serb.
 sljuka).
 Waldfchwein, das, divji prešič.
 Waldfperling, f. Baumspaz.
 Waldfstalt, die, mesto sred gozdov.
 Waldfstaud, der, stan, množina gozdov.
 Waldfstein, die, gozdni mejnik.
 Waldfstreu, die, listje, stelja (lesna); von
 Nadelholz, špičevje, bodekovje, bodičevje
 (u. Kr.), auch smrečje.
 Waldftröh, das, f. Labfrant.
 Waldftaube, die, (Columba Palumbus), divji
 golob, grivnik.
 Waldfteufel, der, neka opica; — lesni,
 gozdni škrtelj.
 Waldfthal, das, lesna, gozdna dolina, z
 drevjem zaraščena, zaraščena dolina.
 Waldfthier, das, neka divja koba.
 Waldfung, die, lesovje, veči gozd ali les,
 gozdi pl.
 Waldfverbrecher, f. Waldfrevler.

Waldfverderblich, adj., lesokvaren.
 Waldfvogel, der, lesni ptič, pogozdni ptič.
 Waldfwanze, die, lesna stenica.
 Waldfwärts, adv., proti, k lesu, gozdu.
 Waldfweg, der, pot v les.
 Waldfweiderich, der, borštna mavrica.
 Waldfweizen, der, hostni črničev.
 Waldfwiede, die, hostna grašica.
 Waldfwiese, die, gozdna senožet, hostni
 travnik, travnik v hosti, trebež.
 Waldfwinde, die, plotni slak.
 Waldfwirthschaft, f. Forstwirthschaft.
 Waldfzeichen, das, odkazno znamenje.
 Waldfzeisig, f. Goldhähnchen.
 Waldfzins, f. Forstzins.
 Waldfwiebel, f. Waldfauch.
 Walgarbeit, die, valjanje.
 Walgen, Walgern, Walgen, Walgern,
 v. a., zvaljati, valjati, svalkati med persti
 (n. pr. testo), nach M. teniti.
 Walger, der, svalkar.
 Walgerholz, f. Treibholz.
 Walghalla, das, Valhala.
 Walgarbeit, f. Walfe.
 Walfe, die, das Walfen, valjanje; eine An-
 stalt, Maschine dazu, valjavnica, stopa; einen
 in die Walfe nehmen, ošeshati ga dobro.
 Wallen, v. a., auch, valjati sukno, in St.
 valhati, (böhm. valchovati), taniti (?); felle,
 tlačiti, mancati, teptati, fig. obiti in ošes-
 kati koga živo.
 Waller, der, valjavec, in St. und böhm.
 valhar.
 Wallerdistel, f. Kardendistel.
 Wallererde, die, valjavski il.
 Wallgebäude, das, valjavnica, stopa.
 Wallhammer, der, welcher eigentlich das
 Walfen verrichtet, kij (V.), pah.
 Wallkessel, der, klobučarski kotel za na-
 makanje.
 Wallmühle, die, valjavnica (auch serb. ne-
 ben valjarica), valjavka (V., eig. Walfetin),
 stopa.
 Wallmüller, der, valjavec, valhar (?).
 Wallrausch, der, valjani raš.
 Wallrippe, die, fehlerhafte Falte, zlema (V.);
 sie bekommen, zlemast biti.
 Wallstock, der, die starken Hölzer, worin die
 Walzhämmer befestiget sind, toporišce, topo-
 riše (V.).
 Walltrog, der, klada, korito.
 Wallwerk, f. Wallmühle.
 Wall, der, eine regelmäßige Erhöhung der
 Erde um einen Ort zu dessen Schutz, nasip
 (Gutm. u. V., nach Vuk Damm); überh.
 branilo, zagrada, gradba; einen Wall auf-
 werfen, nasip narediti, napraviti, storiti, de-
 lati; f. a. Ufer, Rüste; das Aufwallen des
 siedenden Wassers, vrenje, kipeње.
 Wallach, der, konj (kopljence), rezanec.
 Wallachen, v. a., zebca rezati, skopiti,
 böhm. klestiti, russ. holostit.
 Wallacher, der, rezar (konjski).
 Wallarbeit, die, delanje nasipov; f. a.
 Schanzarbeit.
 Wallbreche, die, valjar.

Wallbruch, der, predor.

Wallbruder, der, romar, božjepotnik, (božji potar, *Zat.*), tovariš na božji poti.

Wallen, v. n., sich wallenförmig bewegen, valiti se, zibati se, vzdigovati se, gibati se, valove gnati; von den Saiten, valiti se, zibati se; von Kleidungen, serb. pahati; beim Kochen, kipeči, vreti, (peniti se, mehiriti se, *Gutsm.*); das Blut walle, kri vre; die Leidenschaften wallen, strasti vro, kipe; sich auf einem flüssigen Körper wellenförmig fortbewegen, valiti se; zu Fuße reifen, popotovati, potovati, romati, (ptujevati V.), hoditi.

Wallen, das, zibanje, kipeње, romanje.

Wallen, v. a., das Fleisch im siedenden Wasser wällen, meso zavreti, vreti.

Waller, der, potnik, romar.

Wallerin, die, potnica, romarica.

Wallfahren, f. Wallfahrten.

Wallfahrer, f. Waller, Pilger.

Wallfahrt, die, potovanje, romanje, božja pot; eine Wallfahrt thun, po božji poti hoditi, na božjo pot iti, romati (urjpr. eine Wallfahrt nach Rom thun), nach *Gutsm.* a. romariti.

Wallfahrten, v. n., na božjo pot iti, romati, potovati; f. äbt. Pilgern.

Wallfahrter, der, romar, božjepotnik.

Wallfahrtskirche, die, božja pot, cerkev, kamor hodijo na božjo pot.

Wallfahrtsort, der, kraj, mesto, kamor ljudje romajo ali na božjo pot zahajajo; sveto mesto, mesto božje milosti, božja pot.

Wallfisch, der, (Balacna), kit (*russ.*, serb. u. böhm.), poln. wieloryb, m.; — velika riba.

Wallfischfelle, die, kitova stanoga.

Wallfischbarte, die, ribja kost, kitova celjust.

Wallfischbein, das, kitova kost.

Wallfischfahrer, der, ladja kitolovnica.

Wallfischfang, der, lov, lovja kitov, *russ.* kitolovstvo.

Wallfischfänger, der, kitolov (*russ.*), kitolovec.

Wallfischspeck, Wallfischthran, der, ribja mast.

Wallfischkoff, der, kitovina.

Wallgang, der, ploščadka, draga na nasipu; im eig. Nam. anal. pološica, eine ebene Fläche.

Wallgraben, der, okop.

Wallhammer, die, Wallkeller, der, kaze-mata.

Wallleine, die, neka verv.

Wallnuß, die, laški oreh.

Wallnußbaum, der, oreh.

Wallplan, der, planjava na nasipu.

Wallrath, der, kitov (glavačev) mozg, kitova mast ali tolsča (iz kitove glave).

Wallrathfisch, f. Pottfisch.

Wallross, das, (Tricheus rosmarus), nach dem *Russ.* morž (*böhm.* Sum. hingegen mrož), morski konj.

Wallrosszahn, der, moržji zob.

Wallfame, f. Naufe.

Wallschlägel, die, ein viereckiges Bret mit einem schiefen Stiele, die Erde damit fest zu schlagen, kriva lopata, tolkač (V.).

Wallstein, f. Tropfstein.

Wallstroh, f. Labrant.

Walltag, f. Feiertag.

Wallung, die, innere Bewegung eines flüssigen Körpers, planje (n. pr. morja, morje plove), valjenje, valovi; des Blutes, vrenje, kipeње, vrela kri; das Blut geräth in Wallung, kri vre (zavreti, vreti); ich geräthe in Wallung, vse po meni vre.

Wallwind, der, Landwind, brežna sapa, brežan (veter).

Wallwurz, die, (Symphit. offc.), gabez, gavez (*Vuk.*), svalnik; f. Steinheil.

Walm, der, der Ort, wo sich das Wasser im Kreise bewegt, kernica, vertinec, tomun; f. a. Qualm; die schiefe Richtung (statt der senkrechten) eines Daches an der schmalen Seite, šop (V.). nach *Ravn.* kič (Peiß), kačka (Reisn.).

Walmdach, das, streha na štiri strani, nach *Ravn.* streha na kič, na kačko.

Walmen, v. a., na štiri strani kriti.

Walmstein, f. Ortziegel.

Walplatz, f. Schlachtfeld.

Wälsch, adj., italienisch, lašk, (eig. vlašk), italijansk; ein Wälscher, Lah, eine Wälsche, Lahinja; wälsche Nuß, oreh; wälsche Sprache, laščina, lašina, lahovščina, lahovšina.

Walstatt, f. Schlachtfeld.

Walstote, f. Gefandte, Gerichtsdiener.

Walten, v. n., oblastovati (V.), vladati, ravnati, obračati, delati (po svojem), gospodovati, opravljati; schalten und walten, gospodariti, (im bösen Sinne, serb. paliti i zariti); ravnati s čim po svoji volji; das walte Gott!, Bog daj!; die waltende Vorsehung, providnost Božja, ki čuje nad nami.

Walzer, der, ravnavec, gospodar, vladar.

Walzdübel, f. Mannstirn.

Walze, die, valj, valjeo oder valjek (*Vuk.*), auch valjar, bei *Gutsm.* valjeje; ein rundes Stück Holz, um darauf etwas fest zu walzen, oblikovec (V.); in den Schneidemühlen, die Frictionswalze unter dem Zugwagen, nach V. valj u. valjio (*gen. valjica*).

Walzen, v. a., avaljati, valjati, z valjem ravnati, obdelovati; wälzende Güter, prave lastine, prostolastnina; den Teig, f. Kneten.

Wälzen, v. a. u. r., valiti (namentlich einem schweren Körper mittelst der Bewegung um seine Are weiter bringen), valjati (mehr: einen Körper um seine Achse drehen ohne Absicht der Fortbringung), kotati (*St. u. kroat.*), valuckati, valucati (*St.*), talovkati (*St.*), talikati (*Rsl.*, *böhm.* kotaliti), zatociti, potociti, takati, točiti (in die kreisende Bewegung bringen), kataliti, kataljati (*Ravn.*), serb. a. koturati; große Wellen wälzen sich um die Sonne, veliki sveti se sučejo, se verto okoli solca; und wälzte einen großen Stein vor die Thüre des Grabes (*Matth.* 27, 60), in je zavall velik kamen k du-

rim groba; bis wohin wälzend kommen, bringen, privalti do —; etwas in der Seele wälzen, premišljevati dolgo; weg wälzen, von sich wälzen, odvaliti; von etwas herab, zvaliti s —; ich wälze die Schuld auf jemanden, kaj na koga zvracati, zverniti, družiga kriviti; sich wälzen, j. B. im Reiter, valjati se (nicht valiti se), kotati se.

Wälzen, das, valjenje, valjanje.

Wälzenförmig, adj., valjast.

Wälzengerüst, das, oder valjarjev.

Wälzkunst, die, im Bergbaue, žaga na valjarjih (V.).

Wälzenrad, das, das die Walze umdrehet, kolo valjarjevo; das einer Walze gleich, valjasto kolo.

Wälztheit, die, oblikovec, porenkelj.

Wälzer, der, okrogli ples (V.), valjec, valcer².

Wälzer, der, ein Körper, der so plump und schwer ist, daß man ihn nur wälzend fortbringen kann, nach V. valjuh; f. a. Trochäus.

Wälzhammer, der, der walzenförmige bei den Schmieden, prebijac (V.).

Wälzwerk, das, valjarji; in den Münzen, f. Stempelwerk.

Wälzaffen, der, zleh (V.).

Wamme, die, der herabhängende häutige Theil am Halse bei dem Rindviehe u. s. (palear), Anabbe, podvratnik (Vuk), podvratek, nader, nach V. jadro (V.), žloganje (V) und ožrelje (U. R.), nach Jambres. podgerlišce, (auch poln. podgardie neben lalok), in St. angebl. podbernjek; bei den Kürschnern der Bauch an den Fellen der Thiere, trebusina, potrebusina; das Eingeweide der geschlachteten Thiere, drob; das Fett, mast, salo.

Wammig, adj., z debelim podvratnikom.

Wamm, das, (thorax), mala suknja (V.), podsuknjica (U. R. Zal.), jopić; bei den Frauen, kroat. zobun, zobunec; f. a. Brustlah; einem Hofen und Wamm ausziehen, ob vse pripraviti koga; einem das Wamm ausflopfen, ošekati koga zdravo.

Wammfen, f. Brügeln.

Wammig, adj., (Provinz.), puhel.

Wampe, die, f. Wamme; der Schmerbauch, f. Liefes; sich die Wampe füllen, napokati in najesti se.

Wand, das, (veraltet), f. Fuch.

Wand, die, überh. stena; am Pferdehufe, stena (V.), dilja; mont. kamen, serb. stonjak; die Einrichtung der Wand, ostenek; Mauer, zid; Seite, stran, bok, plat; die vier Wände, štirje koti (izbe); an die Wand drängen, k steni, k zidu pritiskati; mit dem Kopf wider die Wand rennen, z glavo v steno butati; bei den Webern, die Wände, zwischen welchen der Schüße läuft, odpiranje (V.), plat; spanische Wand, zaslon (Gutm.); f. a. Spanisch.

Wandbauf, die, klop.

Wandbauf, das, der Theil der Hirschhale am Vorderkopfe, stranska téma kost, témenica.

Wandbekleidung, die, oboj, opona, opazenje.

Wandbesen, der, omelo za snazenje sten, zidova.

Wandblaser, der, svečnik z zercalom.

Wandel, adj., f. Schachth.

Wandel, der, die ganze Einrichtung der sittlichen Handlungen, življenje, ravnanje, obnačanje, obnašanje; der Handel und Wandel, überh. djanje in ravnanje, kupčija in prevodenje, ves takšen zaslužek, kupčija in menja; f. Tauschhandel; — glavna hiba ali napaka (kupljeniga) konja; einen guten Wandel führen, lepo, počeno živeti; waidm. f. Wechsel.

Wandelbar, adj., f. Veränderlich; spreminljiv, spremenljiv, sprepodobljiv, sprenaredljiv, nestalen, nestanovit; himfällig, slab, pokažen; daher wandelbar werden, doiti, dohajati, dostati; das Haus wird wandelbar, hiša dohaja (V.), dostaja, hoče podreti se; f. a. Banfällig, Wadellig.

Wandelbarkeit, die, minljivost, preminljivost, nestanovitnost, nestalnost, slabost.

Wandelbaum, f. Dirschholder.

Wandelerde, f. Planet.

Wandelfreundschaft, die, nestanovitno prijateljstvo.

Wandelgang, der, sprehod.

Wandelglück, das, nestanovitna sreča.

Wandelhaft, f. Wandelbar.

Wandelkraut, f. Behen.

Wandellos, adj., nespreminljiv.

Wandelmatte, die, etw. prehajavna trata, ki jo uživa več deležnikov zapored.

Wandelmuth, der, nestanovitnost misli.

Wandelmüthig, adj., nestanoviten, nestanovitnih misli.

Wandeln, v. n., reifen, gehen, iti, hoditi (peš), šetati (se, serb., kroat.), sprehajati se; stehe auf und wandle (Matth. 9, 5), vstani in hodi; einen Weg wandeln, (v. a.), des Weges wandeln, po poti hoditi; behutsam wandeln, varno stopati; f. a. Umgehen (mit Jemand); sich betragen, vesti se, živeti, obnašati, weniger gut (za)derzati se; wandle auf der Bahn der Tugend, hodi po poti čednosti; v. a., umändern, premeniti, spremeniti, menjati; f. a. Verwandeln; handeln und wandeln, f. Vertauschen; bei der Messe, n. Gutm. posvetiti, spremeniti oživiljati.

Wandelplatz, der, sprehajališče, sprehajališ, šetališče, šetališ.

Wandelpön, f. Rengeld.

Wandelstein, der, kamen mejnik.

Wandelflern, f. Planet.

Wandelweiter, das, nestanovitno vreme.

Wanderbuch, das, potna knjizica, potne bukvice.

Wanderbündel, das, popotna cula, cula popotniga človeka.

Wanderer, der, potnik, popotnik, popotni (človek), vandravec.

Wandererin, die, potnica, popotnica.

Wanderfalle, der, (Falco peregrinus), sokol selec, selivec; f. a. Edelfall.

Wandergeld, das, potnina.

Wandergeräth, das, popotno orodje (in posodje).
Wandergesell, der, sopotnik, tovariš popotni; popotni pomagač.
Wanderjahr, das, potno leto, leto potovanja.
Wanderkleid, f. Reisekleid.
Wanderlust, die, veselje do potovanja.
Wandern, v. n., eig. potovati, popotovati (peš), böhm. cestovati; er hat durch ganz Deutschland gewandert, vso Nemško je obhodil, prehodil; vso Nemčijo je vidil; po vsem Nemškem je hodil; bei den Handwerfern, po svetu, po deželah hoditi ali potovati peš, gew. vandrat; auf sein Handwerk wandern, za svojim delam hoditi; in eine andere Wohnung ziehen, preseliti se, seliti se, preseljevati se; unsät herum wandern, tepsti se, klatiti se, potepati se; ins Leihhaus wandern, zastaviti se, zastavljen biti; wandernde Schauplieler, obhajavni igravci.
Wanderpaf, der, potni, prehodni list.
Wanderratte, die, (Mus decumanus), siva podgana.
Wandersaß, der, bisaga, vreča popotniga.
Wanderschaft, die, potovanje, popotovanje po svetu, vandranje*.
Wandersleute, pl., f. Wandersmann.
Wandersmann, der, popotnik, potnik.
Wanderstab, der, palica popotniga, popotna (V.), potniška palica; romarska palica; den Wanderstab ergreifen, na pot podati se, potovati po svetu peš.
Wandertaube, die, (Columba migratoria), golob selec.
Wanderung, die, potovanje, popotovanje, pot na tuje, po svetu; Ueberfiedlung, seljenje, preseljevanje, selitev, selilo.
Wandervolk, f. Nomaden.
Wanderweg, der, romarska pot.
Wanderzeit, die, čas potovanja.
Wandfest, adj., k steni pribit, priterjen.
Wandfischlein, f. Afler.
Wandflechte, die, neki lišaj, ki se oprijema sten.
Wandgemälde, das, malanje na stenah.
Wandhaken, der, kljuka v steni, zidu.
Wandlatender, der, viseča pratika.
Wandkrant, das, (Parietaria), mušnica (Mede.).
Wandlaus, die, stenica.
Wandläusekrant, das, (Iris foetidissima), steničnik.
Wandler, der, sprehajavec.
Wandleuchter, der, obešavni, na steni viseči svečnik.
Wandleuchtofen, der, leva.
Wandlung, die, in der h. Meffe, povzdigovanje; Verwandlung, spreminjenje, sprememba v bistvu.
Wandmantel, f. Windmantel.
Wandmoos, f. Wandflechte.
Wandnachbar, der, sosed s samo steno ločen.
Wandnagel, der, žebelj v steno zabit.
Wandpfeiler, der, utopljeni steber (V.).

Wandpfeiler, die, f. Wandpfeiler.
Wandschmied, der, kuko.
Wandschrank, der, vzdana omara, omarica v zidu.
Wandschraube, die, kljuka (s šravham) v steni.
Wandteppich, f. Tapete.
Wanduhr, die, viseča, obesivna ura (V.), nach Gutm. stenska ura.
Wange, die, lice; die Wangen, serb. jagodice pl., im. Altst. u. Russ. lanita, b. Jan. milica (?), mulica (? in J. R. die Blutwurst).
Wangenbein, das, Zehbein, lična kost, ličnica, podočnica.
Wangenfläche, die, lična plošča, ploša.
Wangenfortsatz, der, podaljšek ličnice.
Wangenglut, die, rdeče lica.
Wangengrübchen, das, jamica na lici (h).
Wangenmuskel, der, lična mišica.
Wangennaht, die, lični šiv.
Wangennerve, die, lična čutnica.
Wangenrose, die, lica kakor roža rdeče.
Wangenschweife, die, die äußersten Schreien zu beiden Seiten des Bienenstockes, stranice pl., postranice pl.
Wankelbar, f. Wankelhaft.
Wankelhaft, adj., f. Wankend; fig. unbeständig, omahovaten, nestanoviten, vetrast.
Wankelherzig, adj., omahujočiga serca.
Wankelmuth, der, nestanovitnost, vetrenost, omahujoče (nach V. u. M. omahlo) serce, bei Gutm. veterinja.
Wankelmuthig, adj., omahljiv, omahujoč, nestalen (mehr kroat.), nestanoviten, omahel (V. ?).
Wankelmuthigkeit, die, omahljivost, nestalnost, nestanovitnost.
Wanken, f. Wanken.
Wankrede, die, nestanovitne, negotove besede.
Wankelzinn, f. Wankelmuth.
Wanken, v. n., omahovati, kimati, kinkati, cincati, opletati se, gugati se, majati se, svepati se, upadati, (b. Gutm. pohibovati se ?), nestanoviten biti, se teden biti, serce izgubiti, gubiti; f. a. Schwanzen, Unschlüssig (sein); sein Glück hing an zu wanken, sreča mu je jela odpovedovati, mu je začela umikati se; wanken machen, omajati, ogugati.
Wankend, adj., omahljiv, majav, svepav, svepav, razgugan, omajan, (šviglast).
Wann, adv., zu welcher Zeit, kadaj, kdaj, keda ob. kda (St. u. St.); dann und wann, včas, časi, serb. kadkad; wann immer, kdar koli. kdar si bodi; wann er kommt, wird es recht sein, kdar ob. kadar pride, bode prav; seit wann?, odkdaj?
Wanne, die, zum Getreide schwingen, reinigen, ničke, niške pl., (s kterimi so žito polje); Badewanne, kad, čebriča, banja (V.), vohtra (ang. in St.); Spühlwanne, pomijek, pominjek.
Wannen, v. a., schwingen, oplati, plati (poljem); zum Unterschiede von Würfeln, (voteln) und Reiten (rejtati, obravnnavati).
Wannen, adv., von wannen, od kod; relat. od kodar.

Wannenher, *adv.*, od kod; *f. a.* Daher (*conj.*).
Wannenmacher, *der*, kadar, nodar, bren-tar.
Wannenweher, *der*, *f.* Mauerfall (moko-sevka St., sprinca).
Wanst, *der*, Schmerbauch, trebuch; roh und verächtlich vamp*; seinen Wanst füllen, na-tepati se.
Wanstig, *adj.*, trebusat; bei Thieren, vam-past*.
Wanze, *die*, (Cimex), stenica (*serb. u. böhm.*), nach *Gutm.* auch cimayica u. kimka (ver-muthlich für kimak. nach *Vuk* im froatish. Rüssl.), nach dem *Böhm.* a. ploščica.
Wanzen, in Bzgu., stenični.
Wanzenartig, *adj.*, steničast.
Wanzenkraut, *das*, steničnik.
Wanzenmittel, *das*, pomoček zoper ste-nice, etw. steničevce.
Wanzenfame, *der*, stenično seme.
Wanzicht, *adj.*, steničast; wanzichter Ge-ruuch, duh po stenicah.
Wanzig, *adj.*, steničav.
Wappen, auch **Wapen**, *das*, nach *d. Russ.* u. *Poln.* gerb*, znamenje zlahtniga roda.
Wappen, in Bzgu., gerbovni, gerbo—
Wappenbrief, *der*, gerbovno, gerbokazno pismo.
Wappenbuch, *das*, knjiga gerbovnica †, bukve gerbov.
Wappencensur, *der*, preglednik gerbov.
Wappenfeld, *das*, polje.
Wappenhalter, *der*, gerboderžec.
Wappenherold, *der*, *f.* Wappencensur.
Wappenfunde, *die*, gerboznanstvo, gerbo-slovje, heraldika.
Wappenfundige, **Wappenkünstler**, *der*, gerboznanec, heraldik.
Wappenmaler, *der*, gerbovni malar.
Wappenmantel, *der*, Wappenbede, ger-bovni plašč.
Wappensäule, *die*, z gerbam okinčani ste-ber.
Wappenschan, *die*, pregled(ovanje) ger-bov.
Wappenschild, *das*, ščit.
Wappenschneider, *der*, wörtl. gerborez; *f.* Graveur.
Wappenthier, *das*, žival v gerbu.
Wappenträger, *der*, zlahtnik, imetnik gerba.
Wappenverleihung, *die*, podelitev gerba.
Wappenvetter, *der*, sogerbovnik†.
Wappenzierde, *die*, kinč na gerbu.
Wappen, *v. a.*, z orožjem obditi, oboro-žiti, orožiti; *f.* übr. Waffnen; gerb podeliti komu; gewappnete Steine, mejniki ger-bokazni.
Wappner, *f.* Waffnenknecht.
Wardein, *der*, skušavec, dnaoskušnik†.
Wardiren, *v. a.*, vrednost dnaarjev pre-skušati, skušati.
Wart, *f.* Eintrag (bei einem Gewebe).

Wargeln, *f.* Rollen.

Warm, *adj.*, eig. topel, gorak, gorek; sehr warm, *d. i.* heiß, vroč; ein wenig warm (lau), mlačen, moren; sich warm gehen, s hojo u-greti se; warm machen, согрети, ugreti, so-grevati, ugrevali, greti; ein wenig, pogreti; warme Sonne, nach *Ravn.* jarko solnce; warmes Getränke, *d. i.* Wärme verurachend, vroča pijača; pijača, ki greje, toploto dela; das Eisen warm machen, bei den Schmieden, žolezo zbeliti, razbeliti, beliti (näm. glühend warm); einem warm machen, kropla priliti komu. prigrevati komu, kuriti komu, pe-stiti ga, navijati, sukati ga; da ging es warm zu, tu je bilo gorko, vroče, hudo; er ist weder kalt, noch warm, ni krop, ne voda, je mlačen; warm sitzen, za pečjo se-deti; dobro se mu godi, nič mu ne manj-ka; es ist heute warm, greje, pripeka, to-plo, vroče je, znoj je, solnce greje, žge, pritiska, pali; mir ist warm, toplo, gorko, vroče (heiß) mi je; warme Liebe, vroča, goreča ljubezen; warme Bäder, toplice *pl.*; warme Speise, etw. warmes, gorka jed, kuhano; es ward mir warm ums Herz, inako, na ino se mi je storilo; einem den Kopf warm machen, *f.* Beunruhigen; eine Sache warm halten, hraniti kakor svetinjo; halte dich warm, derži se toplo, varuj, da se ne prehladiš, ne premraziš.

Warmbad, *das*, toplice *pl.* im *Russ.* und *Russ.* auch toplica *sing.*

Warmbeden, *das*, grevnica.

Warmblütig, *adj.*, tople, gorke, vroče kervi biti, toplokerven; warmblütige Thiere, živali toplokervnice, živali gorke kervi.

Warmbrunnen, *f.* Warmbad.

Wärme, *die*, toplota, gorkota, toplina, toplo; große Wärme, Hitze, vročina; Wärme des Herzens, vročina, živost; gebundene, freie Wärme, zvezana, razvezana toplota; mit vieler Wärme danken, prav serčno zahvaliti se.

Wärmeerzeugend, *adj.*, toploto, gorkoto delajoč, zbudajoč, toplotobuden †, toploto-rodent†.

Wärmegrad, *der*, stopnja gorkota ali to-plote.

Wärmekapazität, *die*, navzetnost za to-ploto.

Wärmeleitend, *adj.*, toplotovoden.

Wärmeleiter, *der*, prevodnik toploten.

Wärmemass, *f.* Wärmegrad.

Wärmemesser, *der*, toplomér†, gorkomér†, térmometer*.

Warmen, *v. i.*, es warmet, toplo je, gor-ko je.

Wärmen, *v. a.*, greti, ogrevati, topliti (*V. u. serb.*); sich wärmen, (*v. r.*), greti se; an der Sonne, solnčiti se; gewärmte Speisen, pogreto jedi, pogretina (*V.*); an der Sonne wärmen, auch pariti, prezati; bei den Schmieden für glühen, razbeliti, beliti.

Warmer, *der*, *f.* Paderast.

Wärmer, *der*, grelo, ogrevalo.

Wärmesammler, der, zgoščevavec, zbiravnik toplote.

Wärmestoff, der, toplina, nach d. *Poln.* u. *Böhm.* (teplik) toplect, grelec, russ. teplovor.

Wärmflasche, die, grevnica (sklenica).

Wärmgar, *adj.*, iz topliga strojen.

Wärmhaltend, *adj.*, topel.

Wärmherzig, *adj.*, vročica serca.

Wärmkasten, der, sušivnica.

Wärmkanne, die, (ponev) grevnica, toplivnica (*V.*), ogljenica.

Wärmstein, der, gorki kamen, ogreti kamen, s kterim se kaj greje.

Wärmestoff, der, s. Wärmestoff.

Wärmestrahle, der, toplotni žarek, trak; die Wärmestrahlen durchlassend, diatherman, durchwärmig, toplotne žarke prepuščajoč, prepuščajoč.

Wärmung, die, grenje, gretje, zgrevanje, ogrevanje.

Wärmweich, *adj.*, gorak in mehak.

Wärmzange, die, klesčec, klešč, s kterimi se derži železo v peči, da se razbali.

Wärmzimmer, das, gorka izba.

Warnen, v. a., opomeniti, opominjati; verweisen und warnen, posvariti, svariti; warnendes Gewissen, svarivna vest, nach *V.* svarna vest; Gott warnte den Cain, Bog je svaril Kajna; sich nicht warnen lassen, ne marati za svarilo, za dobre svete; warnen, *poln.* przestrzegać.

Warnen, das, svarjenje, opominjanje.

Warner, der, opominjavec, svarivec, svarnik.

Warnerin, die, opominjavka, svarivka, svarnica.

Warnglocke, die, in den Mählmühlen, mlin-ski zvonec.

Warnung, die, opomin, opominjanje, svarilo, svaritev, posvarilo; Anden zur Warnung, drugim v svarilni zgled.

Warnungsbeispiel, das, svarilni zgled.

Warnungsschreiben, das, svarivno pismo, svarilo.

Warnungstafel, die, svarivna tabla, tabla opominjavna.

Warnungszeichen, das, opominjalo, svarilo.

Wart, der, čuvaj.

Warte, die, stražni stolp, ogledni tur, stražnica, nach *Jamb.* izgledalnica; bei den Jägern in der Waldmannsprache, čakanje; s. a. Sternwarte.

Wartefrau, die, strežnica.

Wartegeld, das, začasna plača, strežnina; placilo za čakanje, za izgubo časa pri čaknji, čakovina.

Warteknecht, der, strežnik.

Wartemann, s. Wartefrau.

Warten, v. n. u. a., čakati (auch *altst.* neben čekati u. *ědati*), nach d. *Serb.*, *Poln.* u. *Böhm.* čekati; auf jemanden, auf gute Gelegenheit warten, koga dobre priliko čakati. (bei *Gutm.* a. streči koga, in diesem Sinne, ?); ein wenig warten, počakati;

öfters stehen bleiben, damit uns jemand im Gehen erreiche, čakati, počakovati koga, očekovati se, postajati; wart!, stoj!, čak!, wart ein wenig!, stoj, stoj!; warte, warte!, čakaj, počakaj! čak! čak!, čak!; der Dinge warten, die da kommen sollen, pričakovati prihodnjih reči; etwas erwarten, s. dieses; drei Stunden warten, tri ure čakati; lange genug warten, načakati se; er laßt auf sich warten, dolgo ga ni; auf einander warten, očekovati se; auf einen Dienst warten, s. Lauern; es warten dich (deine) Prügel, palica te čaka; mit dem Essen warten, s. jähzino počakati, čakati; besonders als v. a. einen Kranken warten, bolnika streči (strežem); das Vieh warten, živino verdevati; ein Kind warten, otroka varovati, pestovati, oskerbovati, gledati na-nj; seines Amtes, Berufes uff. warten, na svojo službo gledati, svojo službo opravljati; einen Schuttnen warten, čakati, ne tirjati.

Warten, das, čakanje, čak, počak.

Warter, der, strežnik, streže, strežec, čuvaj, postrežnik.

Warterin, die, strežnica, čuvarica.

Wartesaal, der, Wartekube, die, Wartezimmer, das, čakavnica.

Wartestunde, die, čakavna ura.

Wartgeld, das, s. Wartegeld.

Warthaus, s. Warte.

Wartersonale, das, strežniki *pl.*

Wartst, *adv.*, proti; s. übr. die Zusammen-setzungen, in denen es allein vorkommt.

Wartsam, *adj.*, postrežliv.

Wartsturm, der, s. Warte.

Wartung, die, strežba, postrežba, čuvanje, varovanje.

Wartungsloß, *adj.*, brez postrežbe.

Warum, *adv.*, als Fragewort (*quare*), zakaj? (*quam ob rem*), čemu?; warum gab ich dir Gehör, zakaj sim te poslušal, nach *Gutm.* za česa del; um was?, po kaj?; warum denn?, zakaj pa?; als relative Partikel, zakaj, zavaljo česar; es ist keine Ursache da, warum er es verschweigen sollte, ni nič tacega, zavaljo česar bi molčal, nima, zakaj bi ne povedal, auch kaj bi molčal, zakaj bi molčal; das Warum möchte ich wissen, rad bi vedil zakaj, (vzrok); das Kind weint, aber es weiß selbst nicht warum, joka se dete, pa samo ne ve zakaj.

Wärwolf, der, volkodlak.

Warze, die, bradavica (nach allen D.), nach *M.* bradovica, *dim.* bradavicica; an der Brust, sesna bradavica, sesek, eisek, eisek, euzek, (der Dettel dafür, nach *V.* naczisnik?).

Warzen, in *Siggn.*, bradavični; warzenähnlich, bradavicast.

Warzenförmig, *adj.*, bradavicast.

Warzenfortsatz, der, bradavični podaljšek.

Warzenkraut, das, bradavičnik, močeradnica.

Warzenküß, der, bradavicasta dinja.

Warzenmaul, s. Bluteigel.

Warzenmittel, das, lek, pomoček za bradavico.

Wargenstein, ber, kamen bradavičnik.

Wargig, adj., bradavičnat, poln bradavie.

Was, pron., als fragendes Fürwort, kaj; was sagst du?, kaj praviš, govoriš?; was folgt daraus?, kaj je to za?, kaj izhaja, prihaja iz tega?; was gibt es?, kaj je?; was denn?, kaj nek?; was für, was für einer?, kakošen?, kakov?, kak?; wie! was für eine schöne Henne habe ich, vidiš, kako lepo puto imam; was ist das für ein Thierchen?, kakšna živalca je to?, iſchl, kaj je to za ena živalca?, nach dem Poln. kaj je to za živalca?, nach dem Böhm. kaj je to za živalco?; was ist das für ein Mensch?, kdo je ta človek?; in was für einer Sprache?, v kterem jeziku?; zu was für einem Zwecke?, čemu?, zakaj?; als relatives Fürwort, kar; alles was ich weiß und nicht weiß, vse, kar vem in ne vem; es sei, was es wolle, naj bo, kar bo, bodi si, kar si bodi; was von Ragen kommt, mauset gerne, kar mačka rodi, miši lovi; was du nur siehst, kar koli vidiš; was ist dir begegnet?, kaj se ti je zgodilo?, kakšna se ti je primerila?; für etwas, f. dieses; was laßtst du?, kaj se smejaš?, zakaj se smejaš?; was für einer immer, kakoršen koli; ich merke so was, zdi se mi, da bo kaj tuciga; ei was!, kaj pa sei!; ich weiß, was ich zu thun habe, vem, kaj mi je storiti; das Wie und Was, kako in kaj; du weißt, was für eine Noth man mit dem Gesinde hat, vsk. kakošna (kaka) nadloga je z družino; für wie sehr, kako, koliko; du glaubst nicht, was die Leute hündeln können, ne verjameš, kako se ljudje hlinijo; er lauft, was er fann, teče, kar more, kolikor more, karkoli more.

Wasch-, in Sßgn., perilni.

Waschbank, die, nach V. perilni ploh, perilna klop.

Waschbar, adj., umvjliv, spirlliv, kar se da prati, miti.

Waschbär, ber, (Procyon lotor), jamajski medved, nach Sum. rakon, nach Sul. rakun.

Waschbecken, das, zum Waschen der Hände und des Gesichtes, umvalnica, medenica, rokomivo (V. ?).

Waschbeckengestell, das, polica za umivalnico.

Waschbesen, ber, metla.

Waschblase, die, kotel.

Waschblau, das, modrilo.

Waschbläuel, ber, f. Bläuel, pravec (U. R. Zst.), trepavnik, treпка, peravnica, peraća, n. Gutsm. a. perilnik (in J. Rr. ein Bret, eine Rinne, auf welche man mit der Wäsche schlägt), poln. pralnik.

Waschbuck, das, perilne bukva.

Wäsche, die, eine geschwäßige Person, blebetaja, (blebetec), klepetalja, (klepetec).

Wäsche, die, das Waschen, pranje, perilo; die Wäsche zu viel abdrücken, zapariti perilo; eine Wäsche aufstellen, prati, za perilo napraviti; das leinene Geräthe, welches gewaschen werden muß, pertenina, platenina, auch (belo)perilo; grobe, hodno perilo; feine, pražnjo

perilo, kroat. rubje; reine Wäsche, obleka po perila, oprana obleka; im Hüttenwesen, pranje, izpiranje; f. a. Seife.

Wascheisen, das, prano železo.

Waschen, v. n. u. a., auch r., vermittelt des Wassers das Unreine aus etwas bringen, Wäsche, Getreide, Wolle uſſ., oprati, izprati, prati, izpirati; von etwas herab, sprati, spirati; Erze waschen, prati, izpirati rudo; bloß die äußere Oberfläche, z. B. die Hände, den Kopf, die Füße waschen, umiti, umivati koga, se; eine Hand wäscht die andere, roka roko umiva, (serb. a. pere); Bänke, Fische, Geschirre waschen, omiti, miti, omivati, auch pomiti, pomivati; Küchengeſchirr, pomiti, pomivati, im Serb. in den beiden letzten Fällen, oprati, prati; von leblosen Dingen, z. B. vom Regen, vom fließenden Wasser, prati, izpirati; Abspülen, f. dieses; sich die Kehle waschen, gerlo pomočiti si, piti; einem den Kopf waschen, fig. hudo ošteti, obirati koga; der, das hat sich gewaschen, ta se je izkazal, to je izverstno, lepo, da je kaj; plaudern, blebetati, žlobodirati.

Waschen, das, pranje, umivanje, izplakovanje.

Wäscher, ber, perivec, pravec, peričnik; so viel als Schwäger, blebetec, blebetalo, žlobudra.

Wäſcherde, f. Wäſchererde.

Wäſcherei, die, pranje, perilo; Geſchwäß, blebet, herbranje, blebetanje, žlobodranje, kvaſenje; (mont.), rudopravnica, rudno perilo, böhm. ryžovnictvi.

Wäſcherin, die, perica, perivka (M.), pralja (kroat. u. serb.), nach Gutsm. perilja.

Wäſcherlohn, ber, plačilo za pranje, od perila, etw. perilšina, pravšina.

Wäſcherz, das, prana ruda.

Wäſchſaß, das, sod perilnik, sodec, kad, ecker za perilo; Sechſſaß, zehtnik.

Wäſchfrau, die, f. Wäſcherin.

Wäſchgeſäß, f. Wäſchbecken.

Wäſchgeräth, das, priprava, orodje za pranje.

Wäſchgold, das, prano zlato.

Wäſchhaſt, adj., blebetav, blebetalaſt, žlobodrav.

Wäſchhaſtigkeit, die, blebetavost.

Wäſchhandſchuh, ber, rokavica za pranje.

Wäſchhaus, das, perilnica (V.), a. perilo, (nach Vuk Waſchſtätte).

Wäſcherd, ber, rudopravnica †.

Wäſchholz, das, f. Waſchbläuel.

Wäſchig, f. Geſchwäßig.

Wäſchung, ber, rudopravček.

Wäſchfaſſen, ber, shramba, omara za pertenino.

Wäſcheſſel, ber, kotel za pranje.

Wäſchſammer, die, ključica za pripe- nung perila.

Wäſchſpſpel, f. Waſchbläuel.

Wäſchſtord, ber, koš, canja, cajna za pranje.

Wäſchſtrant, f. Seifenſtrant.

Wäſchſtudel, ber, Waſchſtuc, die, bečenj, brenta za perilo.

Waschkupfer, das, prana med, prani kuper.
Waschküste, die, im Hüttenwesen, greblja.
Waschlappen, der, cunja, capa, serb. opir-
 njaca, sudopera (= sodopera).
Waschlauge, die, lug; dieselbe bei der
 Wasche anwenden, žehtati, (žehta, žehtanje).
Waschleder, das, irhovina, usnje, ki se da
 prati brez škode.
Waschleine, die, konopec za obešanje perila.
Waschlohn, f. Wäscherlohn.
Waschmagd, die, kuhinjska (dekla).
Waschmangel, die, f. Mänge.
Waschmarkt, der, blebetališe, blebetališe.
Waschmanl, f. Plaudertasche.
Waschplatz, **Waschort**, der, prališče, prališe,
 perilo (Vuk).
Waschmittel, das, milo, izpiralo.
Waschmulde, die, pravne niske.
Waschrolle, die, f. Mänge.
Waschschrank, f. Waschkasten.
Waschschwamm, der, goba za umivanje.
Waschschwammgesicht, das, nabuhnjeni
 obraz.
Waschseife, f. Seife.
Waschstränge, die, ranta za perilo; das Ge-
 stell davon, kobila.
Waschstein, f. Waseneisenstein (ruda zaruš-
 nica, podružnica).
Waschtier, f. Waschbär.
Waschthon, f. Wäflererde.
Waschtisch, der, umivalna mizica.
Waschtrog, der, korito za pranje, perilnik.
Waschtuch, das, womit die Wasche zuge deckt
 wird im Waschkasse, nach Gutm. pepelnica.
Waschung, die, umivanje, kopanje, kopel.
Waschverzeichniß, das, spisak perila.
Waschwanne, f. Waschkass.
Waschwasser, das, voda za pranje, za u-
 mivanje, Abwaschwasser, pomije pl.
Waschweib, das, perica.
Waschwert, das, perilo (V.), rudopravnica;
 f. a. Wäschert.
Waschwolle, die, prana volna.
Waschzettel, der, zapisak perila.
Waschzeug, das, roba za pranje, perilo.
Waschzin, das, prani kositer.
Wase, f. Wase, Reissbünd.
Wasen, der, der Wasen, rušina, ruša; f. a.
 Wasen; ein Bündel Reisholz, butara; f.
 Reissbünd; Abdeckeri, f. dieses.
Wasenamt, das, konjedarstvo.
Wasenholz, das, butara pl.
Wasenmeister, der, f. Abdecker.
Wasenstecher, f. Wasenstecher.
Wasenstüd, f. Wasenstüd.
Wasser, das, voda; stehendes Wasser, sto-
 jeća voda; zu Wasser werden, eig. zvoda-
 neti, vodeneti, fig. po vodi splavati, na nič
 priti, izgubiti se, spodleteti; meine Hoffnung
 ist zu Wasser geworden, moje upanje je šlo
 po vodi, ta mi je odnesla; süßes Wasser,
 tekoča, sladka voda; hartes, weiches Wasser,
 terda, mehka voda; klares Wasser, čista
 voda; der Glanz des Wassers und der Edel-
 steine, voda; mineralisches Wasser, rudnica, f.

Mineralquelle; bei Wasser und Brot, ob
 kruha in vodi; das Wasser leiten, vodo na-
 peljati, napeljevati; Wasser schlagen, vodo
 plati, zajemati v barki; viel Wasser ziehen,
 f. Tief (ziehen); unter Wasser setzen, potopi-
 ti, z vodo zaliti; zu Wasser, po vodi, po
 morji (Meer); zu Wasser reisen, po vodi
 (morji) se peljati; Krieg zu Wasser und zu
 Lande, vojska na vodi in na suhem, po vodi
 in po suhem; zu Wasser und zu Lande, (terra
 marique), auch po suhem in po mokrem;
 der Mund läuft ihm voll Wasser, slina se
 mu cede; frisches, kaltes Wasser, mrazla vo-
 da; warmes, milchige voda; heißes, siedendes,
 krop, poln. ukrop; trübes, kalna voda, kal-
 nica, motna voda; das Wasser steigt, voda
 prihaja, raste; großes Wasser, povodenj;
 das Wasser fällt, voda pada, uplahuje. se
 uteka, usiha; das Wasser im Blut, f. Blut-
 wasser, (nach Ginigen, sokrovica); Wasser
 mit Roth und Schnee vermischt, živigla,
 plojdra, požlepica; die Augen stehen ihm voll
 Wasser, ima solzne oči; im trüben Wasser
 fischen, v kalni vodi ribe loviti, v tmi gra-
 biti; einem etwas zu Wasser machen, f. Ver-
 eiteln; Wasser in das Meer, in den Brun-
 nen tragen, vodo v Savo vlijati; er reicht
 ihm das Wasser nicht, ni mu enak, ne more
 se meriti z njim; gerne verriegendes Wasser,
 sušec; gebranntes Wasser, žganica, žganje;
 das Wasser abschlagen, scati, vodo izpustiti;
 die stillen Wasser sind tief, tiho vode glo-
 boko dero, tiha voda brega rije; Quellen-
 wasser, vreločnica, studenčnica, živica (Zstr.);
 Bachwasser, potocnica; Regenwasser, dežev-
 nica; Schneewasser, snežnica; zur Bewässer-
 ung der Wiesen, tratnica (Jan.); Trauf-
 wasser, kapnica; Seifenwasser, mjlilnica f.,
 žajlnica; Pfützenwasser, luža, lužnica ufl.,
 mittelst der Formation auf — nica; Flußwasser,
 rečnica (Gutm. neben struga); ich trinke kein
 Flußwasser, struge ne pijem (Gutm.); für
 Fluß, f. dieses; schnellfließendes, bistrica; rei-
 hendes, dereča voda, reka.
Wasser, in Bsgn., das Wasser betreffend,
 vodni, povodni; wasserig, vodeni.
Wasserablaß, **Wasserabschlag**, der, bei den
 Leichen, iztok, nach V. zaturnica, čepnik.
Wasserabzuht, die, (mont.), vodnik; das
 Wasser zieht durch die Bergart ab, vodnik
 je v puščavi, pušavi (V.).
Wasserader, die, in der Anatomie, (vena
 lymphatica), nach V. bela žila, nach Andern
 vodna žila; in der Erde, vodenik (V.), vod-
 na žila.
Wasserähnlich, adj., vodén, vodi podobén.
Wasserhorn, f. Schneeball.
Wasserlber, f. Feldhorn.
Wasserampfer, der, (Rumex aquaticus),
 vodena kislica.
Wasseramstel, der, (Sturnus cinclus), vodni,
 povodni kos; f. a. Regenpfeifer.
Wasserarache, die, rake pl.
Wasserarm, adj., brezvoden (eig. wasserlos,
 Vuk), kjer je malo vode, (böh. Sum. ma-
 lovodny).

Wasserarm, der, panoga (St.).
 Wasserartig, adj., voden.
 Wasserassel, die, povodna stanoga.
 Wasserast, der, welcher aus überflüssigem
 Saft des Baumes entsteht, vodenica (V.),
 izrastlik (Zal.), volk, berač, divja mla-
 dika.
 Wasserauge, das, oko z vodenim oto-
 kam.
 Wasserbach, der, živi potok.
 Wasserbad, das, hladna kopel (v čisti
 vodi).
 Wasserbaldrian, Wasserbalsam, f. Bach-
 minze.
 Wasserbarke, die, ladjica za dovažanje
 vode.
 Wasserbau, der, vodno delo, zidanje, stav-
 ba na vodi ali v vodi.
 Wasserbaufunst, die, umetnost, v vodi ali
 na vodi staviti, vodnostavstvo, hidroteh-
 nika.
 Wasserbaufünstig, f. Hydrotechnisch.
 Wasserbaum, der, zavora na vodi.
 Wasserbaumeister, der, vodnostavnik.
 Wasserbeden, das, f. Beden, Bassin; ja-
 šek (V., an einer andern Stelle, jaška?).
 Wasserbeere, f. Bogellirše.
 Wasserbehälter, der, vodnjak. (russ. vo-
 dojem, vodohranilišče), serb. vodoshranat.
 Wasserbeherrschend, adj., vodovladen.
 Wasserbeschreiber, der, vodopisec (anal.
 dem vodopivec), popisovavec voda.
 Wasserbeschreibung, die, vodopisje, po-
 pis(ovanje) vod.
 Wasserbett, das, überh. struga, žleb; pré-
 kopa, pretoka (D. Kr.); an den Mühlen,
 nach V. raki, nach Andern rake pl., (vergl.
 das deutsche Arche).
 Wasserbewohner, der, vodna žival.
 Wasserbezug, der, jemanje, dobivanje vode.
 Wasserbiene, die, trot.
 Wasserbild, das, podoba, ki se vidi v vodi.
 Wasserbirn, die, vodenica, vodenka, vo-
 denjača (serb.), kilavka (Ravn. Girl.).
 Wasserblase, die, vodeni mehur, klobuk,
 puhor, berbunec, berbunec, kregulj (? V.,
 sonst Sperber, kragulja, Schelle); das Was-
 ser darin zu wärmen, buča za krop; Frucht-
 wasserblase, nach V. mehur sadne vode.
 Wasserblaser, f. Wallfisch.
 Wasserblau, adj., sinj (a. serb.).
 Wasserblei, das, (molybdaena), nach dem
 Russ. svinčak.
 Wasserblume, die, vodna cvetka.
 Wasserbogen, der, vodeni lok.
 Wasserbrannwurz, die, (Sesofolaria nu-
 dosa), černa bil.
 Wasserbrei, der, einfacher Brei von Mehl
 und Wasser, močnik.
 Wasserbrenner, der, žganjar.
 Wasserbruch, der, vodni predor; f. a. Hu-
 telse; am menschlichen Leibe, (hydrocele),
 vodenica kila.
 Wasserbürger, f. Wassertier.
 Wasserbutte, die, brenta, vederce, lo-
 drica.

Wassercanal, der, vodotočina, navodnek
 (? Zal.).
 Wasserdamm, der, jez.
 Wasserdampf, der, vodeni par, puh, so-
 puh.
 Wasserdeich, f. Wasserdamm.
 Wasserdicht, adj., nepremočig, vodo der-
 žec, vode ne prepuščajoč, ne prepuščajoč,
 vododeržent; es muß wasserdicht sein, mora
 vodo deržati; wasserdicht machen ein Gefäß
 (durch Rasse), zapahiti (U. Kr.).
 Wasserdichte, die, nepremočnost, vodo-
 deržnost.
 Wasserdote, f. Wasserjungfer.
 Wasserdoht, der, konjska griva.
 Wasserdreiblatt, das, kisle deteljica.
 Wasserdrossel, die, povodni drozg.
 Wasserdruck, der, tlačenje, tischanje, tisanje
 vode; vodni tisk; vodno znamenje (v ban-
 kovcih).
 Wasserdunst, f. Wasserdampf.
 Wasserebene, f. Wasserpiegel.
 Wassereiche, die, vodni kušcar, kušar.
 Wassereimer, der, vedro, vederce, lodrica,
 banka, kebel, škat.
 Wasserenzian, der, (Gentiana aquatica),
 vodni košutnik.
 Wasserezeugend, adj., vodoroden.
 Wasserfaden, der, vodna nit.
 Wasserfadewurm, der, glista.
 Wasserfahrt, die, vožnja po vodi.
 Wasserfall, der, slap; ein kleiner, skaka-
 vec, nach V. prepad, preval, angebl. auch
 sternmobijak, sopot (Zelm. ?), russ. porogi
 pl. (pragi); f. a. Gefälle.
 Wasserfang, der, vodnjak.
 Wasserfarbe, die, im Gegensatze einer Oel-
 farbe uff., vodna barva.
 Wasserfarbig, adj., vodne barve, voden-
 naste barve, vodenast; f. a. Wasserblau.
 Wasserfisch, das, škat, vederce.
 Wasserfeder, die, vodna lopatka.
 Wasserfeld, Wasserflache, f. Wasserpiegel.
 Wasserflach, f. Schafgarbe.
 Wasserflache, die, steklenica za vodo,
 veró (Krug).
 Wasserflechte, die, vodni lišaj.
 Wasserfled, der, vodni madež, madež od
 vodo.
 Wasserfliege, die, spomladanska muha.
 Wasserfloh, der, povodna, enooka bolha.
 Wasserflut, die, potop, povodenj, popla-
 vica (serb.), razliv, slapovje (M.).
 Wasserfracht, die, vožnja.
 Wasserfrau, die, Wasserfräulein, das, po-
 vodna žena; povodna deklica, povodna vila.
 Wasserfrei, adj., brezvoden.
 Wasserfrosch, der, zelena žaba, povodna
 žaba.
 Wasserfroschlöffel, der, vodni terpotec,
 žabnik.
 Wasserfuchsschwanz, der, povodni leščiji
 rep.
 Wasserfurche, die, brazda za odtok, jarek,
 dragu; die gezogene, posredek (Jambr.),
 razgon.

Wassersurt, *die*, brod.

Wassergalle, *die*, nasse Ader auf den Aedern, solzaj (V.), zamok, mehkotnica (Vert.); am Auge, ječmen; ne cela mavrica.

Wassergallig, *adj.*, solzajast (V.).

Wassergang, *ber*, vodotoč, vodotočina, struga, (vodojaža, Vuk); hoja po vodi.

Wassergänger, *ber*, hodnik po vodi, vodo-hodec.

Wassergauchheil, *f.* Ehrenpreis.

Wassergebiet, *das*, ves svet, ki visi k vodi, povodje, porečje (flusgebiet) v širšem pomenu, kakor tudi: pomorje (Meergebiet).

Wassergefälle, *f.* Gefälle.

Wassergefäß, *das*, posoda za vodo; (anat.) vodna žila.

Wassergeflügel, Wassergevögel, *das*, vodni tiči, povodno ptice *pl.*

Wassergeist, *ber*, vodna vila.

Wassergeld, *das*, (mont.), vodnina †.

Wassergelte, *die*, korec, golida, kabljica, polnik za zajemanje vode.

Wassergerechtigkeit, *die*, pravica do vode, na vodo.

Wassergebinne, *das*, žleb.

Wassergeschirr, *f.* Wassergefäß.

Wassergeschöpf, *das*, vodna, povodna stvar, žival.

Wassergeschwulst, *die*, vodenični otok, vodenična otekline.

Wassergewächs, *das*, vodna, povodna rastlina.

Wasserglas, *das*, čaša za vodo, kozarec za vodo.

Wassergleich, *f.* Horizontal.

Wassergott, *ber*, povodni, vodni bog (v neverskem pomenu).

Wassergaben, *ber*, jarek, rov.

Wassergad, *ber*, stopnja vode.

Wassergarbe, *die*, rupa, kal.

Wassergaß, *ber*, pljusk, poliv z vodo.

Wassergaben, *ber*, lonec za vodo.

Wassergabeninjß, *ber*, povodna zlatica.

Wassergaltend, *adj.*, vododerzen.

Wassergart, *adj.*, bei den Töpfen, napol suh, posušen, persan (V. ?); hingegen feuchthart, gebrannt, žgan (Reisn.).

Wassergaut, *f.* Schafhäuten.

Wassergelb, *f.* Bachunge.

Wassergelunde, *die*, umetnost ozdravljati z vodo.

Wassergell, *adj.*, čist kakor voda.

Wassergenne, *f.* Wasserguhn.

Wassergöhe, *die*, visokost vode.

Wassergolder, *f.* Schneeball.

Wassergose, *die*, vodeni stolp, morska troba, *rus.* a. smeró.

Wasserguhn, *ber*, (Fulica), liska (n. Jan. tukalica?).

Wassergülse, *f.* Wasserle.

Wassergund, *ber*, povodni pes.

Wassergut, *adj.*, vodenast, zvodnenol, vidi podobn.

Wassergig, *adj.*, voden(-ena,-eno); jeman den den Mund nach etwas wassergig machen,

slino komu narediti, delati; *fig.* voden, puhel, prazen, slab, vel, medel.

Wassergigel, *ber*, vodni, morski jež.

Wassergigkeit, *die*, vodenost.

Wassergigand, *die*, lov na vodi, streljanje vodnih pticév.

Wassergungfer, *die*, (Libellula), kačji pastir.

Wasserkäfer, *ber*, potapnik (Šum.).

Wasserkanne, *die*, hólzerne, golida.

Wasserkarte, *die*, vodokaz †, vodopisna mapa.

Wasserkelle, *f.* Schöpfkelle.

Wasserkessel, *ber*, kotel za vodo.

Wasserkies, *ber*, prod.

Wasserkiste, *die*, vodnjak, vodnik.

Wasserklar, *f.* Wasserhell.

Wasserklee, *ber*, kials detelja, deteljica.

Wasserklette, *f.* Fuchstisch.

Wasserkluft, *die*, (mont.) vodnik.

Wasserknecht, *ber*, hlapec za vodo, vodenos.

Wasserknoblauch, *ber*, (Teucrium scor-dium), vodni česen.

Wasserkolbe, *f.* Rohrkolbe.

Wasserkopf, *ber*, vodena glava, *poln.* wodogłow.

Wasserkresse, *die*, (Sisymbrium nasturtium), vodna kreša.

Wasserkraut, *ber*, vodenična bala.

Wasserkroete, *die*, (Rana fusca), velika, rjava krota.

Wasserkrug, *ber*, veró (za vodo).

Wasserkübel, *ber*, brentica (za vodo).

Wasserkunst, *die*, hidravlika; umetna naprava za vzdigovanje in napeljevanje vode; — vodomet, vodoteg.

Wasserkur, *die*, ozdravljanje z vodo.

Wasserküche, *die*, mečilo (V.), kalaža.

Wasserkuch, *ber*, vodni česen.

Wasserkunst, *die*, tek vode, (mont.) vodotoč, vodotok.

Wasserkauer, *ber*, martinee; *f.* Wasser-tulle.

Wasserkaut, *die*, vodna stenica.

Wasserklein, *f.* Vogelstein.

Wasserklein, *die*, *f.* Kanal.

Wasserkleitung, *die*, napeljevanje vode, napeljana voda, vodotok, bei der Mühle, navodnik (Zal.), *rus.* vodovod n. vodoprovod (=vodoprevod).

Wasserkleitungskunst, *die*, umetno napeljevanje vode, vodovodstvo †, vodoprevodstvo †.

Wasserkleibend, *adj.*, kar ima rado vodo.

Wasserklein, *f.* Seblume.

Wasserklein, *die*, lipa (navadna).

Wasserklein, *pl.*, vodna leča, okrak, okrijek (Jan., Wassermoss).

Wasserkloß, *das*, lukaja, ki jo izkoplje voda; unterirdisches, cemun (? tomun).

Wasserkloß, *adj.*, brezvoden.

Wasserklotte, *die*, (mont.) žleb.

Wasserkloß, *die*, ščerbina v ovčjem zobu.

Wassermalerei, *die*, malanje z vodnimi barvami.

Wassermangel, *ber*, pomanjkanje vode,

brezvodje; es herrscht Wassermangel, vodo zmanjkuje, huda, terda je za vodo.
Wassermangold, f. **Wasserampfer**.
Wassermann, der, f. **Wasserjungfer**, **Wasserträger**; in der Sternkunde, in den sloven. Kal. vodnar, kroat. vodenjak u. vodenar, nach dem Russ. vodolij od. vodoliv.
Wassermanustreu, die, vodni stoglavež.
Wassermas, das, vodena mera.
Wassermastab, der, merilo vodno.
Wassermans, die, (mus amphibius), povodna miš, voluhar.
Wassermelone, die, vodena dinja, serb. lubenica (*Vuk*); der Verkäufer davon, lubenicar (*serb.*).
Wassermenge, die, množina vode, (koliko je vode).
Wassermesser, der, Hydrometer, vodomer.
Wassermesskunst, die, vodomerstvo, vodomerje.
Wassermilch, die, vodni klesč.
Wassermohn, f. **Seebiume**.
Wassermolch, der, močerad.
Wassermönch, der, Zypfen eines Teiches, pah; der ganze Ablass, čepnik; sammt der Rinne, zaturnica (*V.* čia. zaturnica).
Wassermoose, f. **Wasserlinsen**.
Wassermoss, der, Lauer, patake *pl.*
Wassermühle, die, malin na vodo, mlin, schichtw., navodni mlin.
Wassermüller, der, mlinar, malaar.
Wassermünze, f. **Wachmünze**.
Wassermusch, der, podmet, močnik.
Wassern, *adj.*, voden.
Wassern, v. n., auch wässern, sein Wasser lassen, (*uoidm.*) močiti, scati; den Mund, die Zähne wässern mir darnach, slino cedim po tem, slino se mi cede (mi teko) po —; *serb.* rastu mi zazubice; miču mi se oskominie; v. a., mit Wasser besuchten, namočiti, močiti, f. über. Bewässern; in Wasser einweichen, namočiti, namakati; mit demselben vermischen, den Wein wässern auf, mešati z vodo, vino kerstiti; Zunge wässern, tkanino močiti; das Schiff, vodo vlivati va-njo, da se vidi, če jo derži; Pferde wässern (*provizl.*), napojiti, napajati.
Wassernabel, der, napeti popek (od vodenice); als Pflanze, vodeni popnjek.
Wassernachtigall, f. **Grasmücke**.
Wassernadel, die, vodokazna igla.
Wassernest, f. **Wachmünze**.
Wassernimfe, die, f. **Wasserjungfer**.
Wassernixe, die, povodna žena, vila, rusalka.
Wassernoth, die, pomanjkanje vode; — potop, povodenz.
Wassernöthig, *adj.*, brezvoden; wässernöthige Grube, im Bergbau, nach *V.* vodnikasta voda.
Wasserauß, f. **Stachelsauß**.
Wasserochse, f. **Rohrdommel**, **Flusspferd**.
Wasserordnung, die, postava zastran vode.
Wasserorgel, die, vodno orgle *pl.*, vodoglas (*Sum.*).
Wasserotter, die, belouška.

Wasserpah, f. **Horizontal**.
Wasserprobe, die, nepravil, ponarejeni blaser.
Wasserpflau, f. **Pflaureiber**.
Wasserpfeffer, der, vodendresel, dresen.
Wasserpferd, das, vodni konj.
Wasserpflanze, die, povodna, vodna rastlina.
Wassersplatz, der, an der Küste, wo sich ein Schiff mit süßem Wasser versorgt, zajemališče, zajemališe, čerpališče, čerpališe.
Wasserpolei, f. **Wachmünze**.
Wasserprobe, die, skušnja z vodo, vodna skušnja.
Wasserpumpe, die, sesalka za vodo; f. **Pumpe**.
Wasserpuppe, f. **Wasserjungfer**.
Wassersquelle, die, izvirek, izvir vode; studenec; die Gegend, virje, a. verhovina.
Wasserrabe, f. **Schlingtabe**.
Wasserrad, das, vodno kolo, zunanje kolo, kiteriga voda goni; der Arm davon, motoroga.
Wasserralle, die, (*Rallus aquaticus*), capovoznik, srednji mlakož ober mokož.
Wasserrand, der, kraj vode.
Wasserratte, die, f. **Wassermusch**.
Wasserraum, der, prostor vode polni.
Wasserrücken, das, šumenje vodo.
Wasserrebe, die, weiche von der Wasserpflanze getriebene wirt, dirva, nora mladica oder mladika, podraslik.
Wasserrebhuhn, das, navadni kljunač.
Wasserröhen, der, grablje.
Wasserrecht, *adj.*, vodoravenz.
Wasserrecht, das, pravica do vode, na vodo.
Wasserrehe, die, sključenost, oterpanje (konja) od vode.
Wasserreich, *adj.*, reich an Wasser, vodenreich, vodnat (*V.*), kar ima dovolj, obilno, polno vodo.
Wasserreich, das, vodo *pl.*
Wasserreit, der, wobei die Gegenstände mit gefrorenem Wasser überzogen werden, pozeplica (*V.*), sren (*Zal.*).
Wasserreis, der, tat, hobotek; f. a. **Wassersack**.
Wasserreise, die, povodna pot, pot (ovanje) po vodi.
Wasserrettig, der, vodni hren.
Wasserreue, der, povodni velikan.
Wasserriue, die, zleb.
Wasserriß, der, vodna derča, grapa, voderina (*Vuk*).
Wasserriße, die, vodna špranja, skoz ktero voda teče.
Wasserrobre, die, cev, ror² za vodo.
Wasserroß, f. **Seebiume**.
Wasserroß, f. **Wasserpferd**.
Wasserrostung, die, gojenje, majenje ali mlajenje, godenje (lanu) v vodi.
Wasserribe, die, repa vodnica, vodena repa.
Wasserrißter, der, vodni brest.
Wassersäbler, der, krivokljunec.

Wassersad, ber, stok, stekališče, stekališe.
 Wassersalamander, ber, f. Wassermolch.
 Wassersand, f. Wassertie.
 Wassersäuer, ber, vodopivec.
 Wassersäule, f. Wasserhose.
 Wassersäulenmaschine, die, mašina vodostolpnica.
 Wasserschaßen, ber, ujma, škoda od vode.
 Wasserschar, die, truma v vodi živečih stvari.
 Wasserschatz, ber, zaloga vode, založna voda.
 Wasserschaukel, die, aus den Schiffen das Wasser damit zu schaukeln, pol; damit schaukeln, plati (poljem).
 Wasserscheide, die, etw. razvodje, raztočje, in Rt. angebl. opotočje (?), meja voda na razne strani tekočih.
 Wasserscheidung, f. Schüttung.
 Wasserscherer, ber, neki hadournik (ptič).
 Wasserschen, adj., stekel, vstekel, wörtl. vode boječ.
 Wasserschen, die, steklost, steklina, russ. vodobojazn.
 Wasserschiefeling, ber, trobelika, lajnež.
 Wasserschildkröte, die, povodna sklednica, želva, skorjača.
 Wasserschlacht, die, bitva, boj na morji, na vodi.
 Wasserschlamm, f. Schlamm.
 Wasserschlange, die, belouška, povodna kača.
 Wasserschlau, ber, meh za vodo.
 Wasserschlender, die, neka mašina za vzdigovanje vode.
 Wasserschloß, das, privodni, nadvodni grad.
 Wasserschlucht, die, grapa od vode.
 Wasserschlund, ber, požiravnik, globina od vode izkopana.
 Wasserschnecke, die, vodni polž.
 Wasserschnepfe, die, f. Pfluschneepfe.
 Wasserschnepfer, ber, korec, zajemač, zajemnik, polnik.
 Wasserschoß, f. Wasserreis (nach Jan. šestovilo).
 Wasserscheiter, ber, f. Kropfgaß.
 Wasserschuß, ber, vodenica; Ränder, tat.
 Wasserschwabe, die, liseršwalbe, brogulja.
 Wasserschwanz, ber, preslica.
 Wasserschwäber, ber, f. Wasserausf.
 Wasserschweif, ber, vodni par v podobi repa.
 Wasserschwein, das, vodna svinja; (tapirus), tapir (russ.).
 Wasserschwere, die, teža vode.
 Wasserschwimmer, f. Schwimmer.
 Wasserscheibe, die, cedilo.
 Wasserselte, die, stran proti vodi.
 Wassersenoth, die, natloga od povodnji.
 Wassersäben, pl., (eine Scheibe), žlióniki.
 Wassersperre, die, oparnost; daran leiden, oparen biti.
 Wasserspiegel, ber, gladina, lice, poveršje od vode, zerkalo vode.

Wasserspindel, die, vodno vreteno.
 Wasserspinne, die, vodni pajk.
 Wasserspritze, die, f. Feuerspritze, Spritze, (Gutm. šterkalica, šverkalica), bzikalica.
 Wasserspritzer, ber, šterkač.
 Wasserstadt, die, privodno mesto, mesto ob vodi, kraj vode.
 Wasserstand, ber, višina vode.
 Wasserständer, ber, šeber.
 Wasserstandlehre, die, hidrostatika, nauk od enakotežja vode.
 Wasserstandmesser, ber, vodomer.
 Wasserstange, die, kol, drog, na katerem se voda nosi.
 Wasserstar, ber, f. Wasserausf.
 Wasserstaub, ber, vodni prah.
 Wasserstein, ber, mejnik v vodi; kamnato korito.
 Wassersteinbrech, f. Rebendolde.
 Wasserstielze, die, f. Bachstelze.
 Wasserstern, ber, žabji las.
 Wassersteuer, die, davek od vode, vodnina.
 Wasserstiesel, die, nepremočni škorenj.
 Wasserstoff, ber, nach Vert. vodenec, nach dem Russ. u. Poln. vodorod (wörtl. Hydrogen), auch vodotvor.
 Wasserstoffgas, das, vodenčni gaz, nach Vert. vodenogaz, russ. gaz vodorodni, vodotvorni.
 Wasserstoffhaltig, adj., vodenčnat.
 Wasserstolle, die, vodoodvodni rov.
 Wasserstraße, die, povodenj kakor šiba Božja.
 Wasserstrahl, ber, curek, trak od vode.
 Wasserstraße, die, pot po vodi.
 Wasserstrang, f. Hortensie.
 Wasserstreich, ber, vodena strela (V.); f. a. Wasserstrahl.
 Wasserstreif, ber, svalek, gnjecavo mesto v kruhu.
 Wasserstreifig, adj., svalkast, nedopečen, gnjecav, klejant, cmokast.
 Wasserstrieme, Wasserstriemig, f. Wasserstreif, Wasserstreifig.
 Wasserstrom, ber, tok vode.
 Wasserstrudel, ber, vertinee, vertanja; f. a. Strudel.
 Wasserstube, die, etw. vodnica, vodna soba.
 Wassersturm, ber, bobrač slap.
 Wasserthurz, f. Wasserfall.
 Wasserucht, die, vodenica, vodenika (St.), vodeničnost, serb. u. russ. vodna bolezen; Bauchwasserucht, trebušna vodenica; Brustwasserucht, persna vodenica; Herzwasserucht, serčna vodenica.
 Wasserüchtig, adj., vodeničen, (vodeničav. Jan.?).
 Wasseruppe, die, vodena jaha, župa, čorba (arab.).
 Wassertünnel, das, preslica.
 Wassertaucher, f. Taucher.
 Wassertaube, die, kerat z vodo.
 Wassertenfel, f. Wasserhuhn.
 Wasserthier, das, povodna žival, vodna žival.
 Wasserthor, das, protivodno vrata.

Wasserthurm, der, turen v vodi, nad vodo sozidan.

Wassertiefe, die, globina, globočina vode. (Wassertiefe eines Schiffes, nach V. globoki plav).

Wassertonne, die, hečva za vodo.

Wassertopf, der, lonec, pisker za vodo.

Wasserträger, der, vodonos(ec), nosič, ki vodo nosi, nach dem Böhm. vodár (im Polte), serb. vodonosa (Vuk); f. a. Kropfgang; der gehöhrte, brazilijski žerjav.

Wasserträgerin, die, vodonosnica, böhm. vodařka.

Wassertreten, das, hoja po vodi, stojé plavati.

Wassertreter, der, vodohod; — neki moško, ki leta po vodi.

Wassertrinker, der, vodopivec.

Wassertrinkerin, die, vodopivka.

Wassertrog, der, korito (za napajanje zivine).

Wassertropfen, der, kaplja vode, šerkotina.

Wassertrunk, der, požirek, napitek vode.

Wassertulpe, f. Seeblume.

Wasseruhr, die, vodna ura.

Wasserung, die, vodovje.

Wässerung, die, močenje, namakanje, polivanje, napajanje, vodenjenje.

Wässerungerecht, das, vodna pravica, pravica do vode, pravica, napeljevati kako vodo na svoje polje.

Wasserurtheil, das, vodna sodba.

Wasserveilchen, das, vodni komorač; Blumenbinse, silni cvet (russ.).

Wasserwieselfraß, f. Kropfgang.

Wasservogel, der, povodna tica, vodna ptica.

Wasservoll, das, povodne živali pl.

Wasserwage, die, stavna mera (V.), livel*, vodna vaga.

Wasserwägen, f. Niveliren.

Wasserwahrsager, der, vedeževavec iz vode.

Wasserwanze, die, vodna stenica, Šum. znakoplavka.

Wasserwarte, die, f. Wegewarte.

Wasserwechsel, der, občenje, zveza med vodami.

Wasserwehre, die, jez, steska (St.).

Wasserweib, das, ženska za vodo.

Wasserweide, die, iva, beka.

Wasserweihe, die, posvečevanje vode.

Wasserwein, der, z vodo zmešano, vódeno, kersčeno, kerseno vino.

Wasserwelle, die, val vode.

Wasserwerk, die, vodno delo, vodna naprava, mašina na vodi; — vodovje, vode pl.

Wasserwiesel, f. Sumpfsotter.

Wasserwind, der, ugodni veter.

Wasserwirbel, der, sveder, svitek, kernica, vertinec, vertača (M.), vertolec (M.), vertanja, jerin, vertuljek, vodovrat (M., russ.), kolovrat (Vuk).

Wasserwoge, die, val (silni, veliki).

Wasserwolf, f. Regenvogel.

Wasserwurm, der, povodni červ.

Wasserwurzel, die, nahe an der Oberfläche liegende, Lhanwurzel, vodna korenina, pri-verhna korenina.

Wasserzeichen, das, vodno znamenje (v bankovci).

Wasserzeist, f. Wassermann.

Wasserzengend, adj., vodoroden.

Wasserziehen, v. a., vodo hergati; die Sonne zieht Wasser, solnce vodo pije.

Wasserzinten, f. Hornblatt.

Wasserzoll, der, vodnina, vodni col.

Wasserzuber, der, čeber za vodo.

Wasserzug, der, vodoteg.

Wasslauch, der, pitomi lak.

Wat, die, untiefe Stelle im Flusse, pregaz, prebrod, kledet (V., bei Jan. Sandbank); f. a. Furt; im Rothe, Schnee uhal., gaz.

Wate, Wathe, Watte, die, großes Zugnetz mit zwei starken Bänden, es daran zu ziehen und mit einem Saße in der Mitte, mala draga (V.), overžnjek (? St.).

Waten, v. a., bresti, serb. gaziti; im Schnee waten, gaziti, kobacati (Gutsm.), zmerdati (? Gutsm.); hindurch waten, prebresti, pregaziti; waten bis wohin gelangen, pribresti, prigaziti do —, nach M. a. gabati; sich müde waten, nabresti se, nagaziti se.

Waten, das, bredenje, gažnja.

Wattich, f. Schön.

Wattisch, der, Kelleisen, f. dieses; ronec, vrea-ča za robo, cula.

Wattische, die, berluzga; f. a. Ente.

Wattscheln, v. a., gehen wie die Enten, rati (V.), zibati se v hodu.

Wattschelnasß, adj., moker do polti, kakor miß.

Watte, die, ein Zuggarn, f. Wate; mit Leimwasser in einen schwachen Filz verwandelte Baumwolle uff., vata* (in allen slav. Wörterbüchern), nach Ravn. in Reiss. podmetek.

Watten, f. Kleiden, Wattiren.

Wattenfabrikant, Wattenmacher, der, vatar.

Wattiren, v. a., z vato podšiti, podvléci, vativati.

Wassel, der, jelenji goltanec.

Wau, adj., tih (voter), da celo ni čutiti.

Wan, der, (Reseda luteola), katanec (Medv.), serb. kataneo (Vuk), russ. cervä.

Wanwan, der, barhav, strah, strašilo otročje; den Wanwan spielen, f. Maul (hängen).

Webe, die, ein Stück Leinwand, peča ali trobela platna (od 42 do 72 lakti), poln. tkanka; das Weben, tkanje.

Webel, der, berio; das, f. Einschlag.

Webelig, f. Lebhaft.

Weben, v. a., tkati; wie viel Leinwand hast du heute gewebt?, koliko platna si natak danas?; er kann weben, zna tkati, tkavoo je; beim Weben eingehen, utkati se; von der Spinne, presti; Strümpfe weben, naplesti, splesti, plesti; und Moses nahm die Brust von dem Widder des Hüllopfers und webete eine Webe vor dem Herrn (3 Mos. 8, 29), in vzol je persi od ovna posvečenja za

svoj dol, in jih je povzdignil pred Gospodom; f. *Bewegen*; v. n., leben und weben, živeti in gibanju se, igrati.

Weben, *das*, tkanje, gibanje.

Weber, *der*, tkavec, *serb.* tkalac; *dim.* tkavčič. (in Poil kornevec).

Weber, in *3sgn.*, tkavski, tkavski.

Weberarbeit, *die*, tkavsko delo.

Weberbaum, *der*, um welchen der Aufzug gewunden wird, Garnbaum, vrtilo zadnje, nach *V. sipno* (?), navoj (*St.*, auch *poln.* u. *russ.*).

Weberblatt, *das*, greben, berdo.

Weberblattnmacher, *der*, berdar.

Weberdistel, *die*, (*Dipsacus*), ščetica, ščetka.

Weberei, *die*, tkanje, tkavstvo, tkaja; *Weberei* betreiben, tkati, tkavco biti, (bei *Jarn.* tkavčevati).

Webereinschlag, **Webereintrag**, *der*, vorte.

Webergaden, f. *Weberstube*.

Webergehäuge, *das*, ničavnice *pl.*

Webergeld, *das*, Weberlohn, tkavščina, plačilo za tkanje.

Webergesell, *der*, tkavski pomagao.

Webergestell, f. *Weberstuhl*.

Weberhandwerk, *das*, tkavstvo.

Weberin, *die*, tkalja, tkavka.

Weberlamm, *der*, greben, berdo.

Weberlarde, *die*, f. *Weberdistel*.

Weberlucci, *der*, langbeinige Spinne, (*Phalangium*), suha južina (*V.*).

Weberknoten, *der*, tkavski vozol.

Weberkunst, *die*, tkavstvo.

Webermeister, *der*, mojster tkavec.

Webern, f. *Weben* (v. n.).

Weberreden, *der*, žlaže *pl.*, grabljice (*St.*).

Weberrolle, *die*, skerpec ober vici. richtiger skripoc.

Weberschämel, *der*, podnožnik, podnožnica, (stopalnik); ihn treten, podnožnike z nogami prebiti.

Weberschiff, *das*, Weberschifflein, snovavnica, nach *V.* soavnica, in *St.* und in and. slav. *W.* čolnek.

Weberspindel, *die*, duša.

Weberspule, *die*, cevka, cev tkavška (bei *Jan.* vitel, *M.* vink?).

Weberspinder, *der*, proji *pl.*, razpinjao.

Weberstube, *die*, tkavnica.

Weberstuhl, *der*, statvo *pl.* (bei *Vuk* ist statva einer der beiden aufrecht stehenden Balken, in denen der Weberbaum liegt), in *St.* a. krosna (auch bei *Vuk*), krosno *pl.*, u. tkavski stol, im *Serb.* stan, razboj, na-tra u. krosna.

Webertritte, *pl.*, f. *Weberschämel*.

Webertrum, *das*, končnica, *serb.* niti (*pl.*).

Weberzettel, *der*, osnova, osnutek; f. *Aufzug*, *Reite*.

Weberzeug, *das*, tkavsko orodje.

Wechsel, *der*, die Abwechslung, Veränderung, premena, premena, menja, menjanje, zmenja, a. mena, menitva, menitev; *der Wechsel* der Worte, der Blide, pogovarjanje, spogledovanje;

vanje; **Wechsel** der Pferde, *preprega*, *prepreganje* konj; **Wechsel** der Jahreszeiten, menjanje letnih časov; an der Eisenbahn, menja, menjališče, menjališe; *der Wechsel*, menja, zmenja; *der Wechselbrief*, menjica, *russ.* u. *poln.* veksel, *böhm.* smenka; einen Wechsel ausstellen, menjico dati (od sebe); ein trasirter, gezogener Wechsel, na koga izdana menjica, potegnjena menjica, potezka; einem Geld durch Wechsel übermachen, po menjici denar poslati; ein offener Wechsel, menjica na neodločen znesek; einen Wechsel auf Jemanden ziehen, menjico na koga potegniti, trasirati; den Wechsel annehmen, acceptiren, menjico vzeti, akceptirati; indoffiren, menjico prevesti ali prepisati na koga, nach dem *Russ.* nadpisati, indosirati; protstiren lassen, f. *Protstiren*; *vetourniren*, f. *dieses*; bei den Jägern, steen, križ pota, križišče (*Zal.*); *der Hirsch* hat seinen Wechsel, jelen ima stezo; *der Ort*, wo zwei Röhren, zwei Flüsse zusammenfließen, sklad, stik. (*strinj*); — skladna cev.

Wechselabschrift, *die*, prepis menjice.

Wechselagent, *der*, menjicni opravnik.

Wechselallonge, *die*, menjicni podaljsek.

Wechselarbitrage, f. *Arbitrage*.

Wechselarrest, *der*, menjicni zapor.

Wechsellaussteller, *der*, izdavec menjice.

Wechselbalg, *der*, zmenč (-eta, *V.*), podverženeo, podmenek, zmenjenik (*Gutm.*), razpotnik (*Gutm.*), najdenec (*Findling*); *podveržek* (*kroat.*).

Wechselbank, *die*, menjicna banka; f. a. *Wechselstube*.

Wechselbar, *adj.*, menjaven, premenjaven, premenljiv.

Wechselbeziehung, **Wechselbezug**, f. *Wechselseitigkeit*.

Wechselbild, *der*, spogled.

Wechselbrief, *der*, menjica; f. *Wechsel*.

Wechselbraut, *der*, menjicna žena, navada.

Wechselbuch, *das*, menjicne bukve.

Wechselbürge, *der*, menjicni porok.

Wechselconto, *der*, menjicni račun.

Wechselcontract, *der*, menjicna pogodba.

Wechselcourſ, *der*, menjicni hod, kora, cena menjicna.

Wechselcredit, *der*, menjicni up.

Wechselexecution, *die*, menjicna zveržba.

Wechselfähig, *adj.*, zmožen za menjice.

Wechselfähigkeit, *die*, zmožnost za menjice, menjicna zmožnost, pravica izdajati menjice.

Wechselfall, f. *Alternative*.

Wechselfähig, *adj.*, f. *Schillerig*.

Wechselfeld, *das*, njiva obdelovana po kolobarji.

Wechselfieber, *das*, prenehovavna, prehajava merzlca, popustna, popuščajoča, popuščajoča merzlca, in *Kraut* merzlca schlechweg.

Wechselfrist, f. *Respecttage*.

Wechselfurche, *die*, sofern sie neben einander liegende Acker schneidet, odmetek (*V.*), jamljič, krajik.

Wechselgeld, das, menjioni denar; dnar, ki je zmenjati.
Wechselgelenk, das, skladni olen.
Wechselgericht, das, menjiona sodnija.
Wechselgesang, der, odpevanje, (odpevati si, drug drugimu).
Wechselgeschäfft, das, menjicno opravilo, delo, menjicna pogodba; menjarsko opravilo.
Wechselgespräch, das, pomenkovanje.
Wechselgläubige, der, menjicni upnik.
Wechselglück, das, nestanovitna, spreminljiva sreča.
Wechselgruß, der, pozdrav in odzdrav.
Wechselhandel, der, tergovanje, barantanje, kupčija z menjicami, menjicna trgovina.
Wechselhändler, f. Wechsel.
Wechselhaus, das, menjavska, menjarska hiša.
Wechselinhaber, der, imetnik menjice.
Wechseljahr, f. Stufenjahr.
Wechselkind, f. Wechselbalg.
Wechselkäufer, der, menjicni tožnik.
Wechselkleid, das, preobleka.
Wechselkunde, die, znanje menjicnih in menjarskih reči.
Wechselkundig, adj., zveden v menjicnih rečeh.
Wechselliche, die, nestanovitna ljubezen.
Wechsellos, adj., nepremisljiv.
Wechselmäßig, adj., menjicno, po menjicni šegi.
Wechseln, v. n., Veränderungen erleiden, premeniti, preminjati oder premenjati se, premenjevati se, spreminiti, spreminjati se, meniti se; das wechselnde Jahr, premenljivo leto; wechseln, f. Gegenseitig, Schifferig; das Wetter wechselt, vreme se spreminja, se je sprevergle; bei den Jägern wechselt das Wild, ne deržati se mesta, prehajati, preseljevati se; mit Jemand (ab)wechseln, érediti se, verstiti se s kom; man wechselt von Wien nach Amsterdam, Dunaj in Amsterdam sta v menjicni zvezi; v. a., Geld wechseln, razmenjati, zmenjati denar, (in kleine Münzen, serb. razbiti dukat); nach Gutem. u. M. zmeniti, meniti; andere Dinge wechseln, premeniti, premenjati, premenjevati; gerade eins fürs andere verwechseln, ohne Aufgabe, tikama menjati; Kleider wechseln, preobleči se, preobleči se (V.), preoblačiti se; den Weiser oft wechseln, na mnogih rokah biti; nicht zu wechseln haben, nimam kaj preobleči, preobleči, nimam oblačila, da bi se preblekel; Schuhe, Weinkleider wechseln, preobuti, preobujati se; Pferde wechseln, prepredi, prepregati oder prepressen; Briefe mit Jemanden wechseln, pisma pisati si, drug drugimu pisma pošiljati si (s kom), pisati in odpisovati; Ringe wechseln, perstenovati (Jarn., serb. n. bōhm.); Zähne wechseln, dobiti nove zobe; Plüze wechseln (zum Sigen), presteti, presodati se; (zum Stehen), prestopiti, prestopati se; Blide wechseln, spogledovati se; die Weis-

nung, premisliti se (si); Farbe wechseln, barvo premeniti, preminjati; blaß werden, pobledeti; roth werden, zardeti; Augen wechseln, streljati se; Worte wechseln, zbesediti, besediti se, priekati se, pripraviti se, pregovarjati se, kroat. auch überhanpt, pogovarjati se, meniti se; den Namen wechseln, preimenovati se, ime premeniti, prekerstiti; den Herrn wechseln, noviga gospodarja dobiti, (vergl. das Slov. Sprichw., gosta služba, redka suknja), službo prebirati si; bei der Getreidefaat wechseln, (als v. n.), kolobariti (Vert.).
Wechseln, das, menjanje, spreminjanje.
Wechselordnung, die, menjicni red, postava menjicna ali za menjice.
Wechselruder, das, preprežni konj.
Wechselpflicht, die, vzajemna dolžnost.
Wechselplatz, der, menišče, menjališče; — menjicno mesto.
Wechselprotest, der, menjicni protest.
Wechselprozeß, der, menjicna pravda.
Wechselrain, die, spolovna meja, auch schlechtw. meja.
Wechselrechnung, die, menjicni račun, nasprotni račun.
Wechsellrecht, das, menjicna pravica; der Inbegriff der diese Rechte normirenden Gesetze, menjicno pravitvo; menjicne postave.
Wechsellrechlich, adj., menjicnopraven, po menjicnem pravitvu.
Wechsellreiter, der, kdor menjicno opravilo po krivem rabi; zlasti če pred kantam goljufao menjice izdaja.
Wechsellreiterei, die, kriva raba menjicniga opravila, goljufao izdajanje menjic.
Wechsellrichter, der, menjicni sodnik.
Wechsellache, die, menjicna reč.
Wechsellas, f. Alternative.
Wechsellienkung, die, vzajemna daritev.
Wechsellrist, die, odpia.
Wechsellind, die, menjicni dolg.
Wechsellwur, der, prisega vzajemna, ki jo drug drugimu stori.
Wechsellseitig, adj., nach d. Böhm., Poin. u. Russ. vzajemn, nasproten, obojstran, povračen; sich wechselseitig lieben, ljubiti se med sabo, eden drugiza, drug drugiza.
Wechsellseitigkeit, die, vzajemnost, nasprotnost, obojstranost.
Wechsellensal, der, menjicni mesetar.
Wechsellieg, der, nestanovitna zmaga, ki prehaja od eniga na drugiza.
Wechsellisch, der, sedež zdaj eniga, zdaj drugiza.
Wechsellprache, die, pogovor.
Wechsellration, die, menjališče, menjališe.
Wechselltempel, der, štempelj menjicni, za menjice.
Wechselltube, die, menjavnica, menjarnica.
Wechselltafel, f. Wechselbank.
Wechsellisch, f. Wechselstube.
Wechselung, die, menjanje; im Schiffbau, die Bauart, daß nicht zwei Kugen über einer Stelle zusammenstoßen, nakladanje navkriz; so bauen, naložiti, nakladati navkriz (V.);

die Abwechslung in einer Arbeit, počredarija (per turnum).

Wechselverhältniß, das, vzajemnoť razmjerje, vzajemstvo† (*Zal.*).

Wechselverkehr, der, prehod blaga med —; vzajemna kupčija; mit Wechseln, f. Wechselhandel.

Wechselvertrag, f. Wechselcontract.

Wechselvoll, *adj.*, zelo spremnljiv, podveržen mnogim premenbam.

Wechselweise, *adv.*, eden za drugim, ena za drugo, eno za drugim, eden drugimu, drug drugimu, premenjavno, na kolobar, nasprotno, vzajemno, zdaj eden, zdaj drugi; wechselweise etwas thun, oređiti se, verstiti se, menjati se v čem, po oređi delati (*Gutm.*).

Wechselwesen, das, menjične zadeve, menjistvo†.

Wechselwinkel, der, (angulus oppositus), skončni ogel (*V.*), nasprotni ogel.

Wechselwirkung, die, vzajemnost, vzajemno delanje (eniga na drugo).

Wechselwirtschaft, die, kolobarjenje, obdelovanje njiv po kolobaru, po oređi, počredno ali premenjavno gospodarstvo, *poln.* plodozmenne gospodarstvo.

Wechselzahlung, die, menjično plačilo, plačilo z menjicami.

Wechsler, der, menjavec, menjar, menjač (*Vuk*), bankir, bei *Gutm.* das böhm. penesnik.

Weck, der, auch die Wecke, ein Striegel, Stolle seinen Weizenbrotes, štruca*; ein Weck Butter, greba (*V.*) sroviga masla, štruca sroviga masla.

Weckanstalt, die, budilo, budilnik.

Wecken, v. a., vom Schläfe, zbuditi, buditi, zbujaati; munter machen, zdramiti, dramiti (nur im *Slov.*); den Schlaf unterbrechen, bei voraußichtlichem Wiedereinschlafen, prebuditi, prebujaati, predramiti; f. a. Aufwecken; geweckt, čil, jasen, čverst.

Wecken, das, bujenje, zbujanje.

Weckenwehl, das, moka za štruče.

Wecker, der, in den Uhren, budilo, ropotee, budilnik; einer, der weckt, budivec, zbuja-vec, budnik; in den Mühlen, ropotee.

Weckloche, die, budivpi zvonce, budilnik.

Weckbahn, der, petelin budivec.

Weckstunde, die, ura, o kateri je treba buditi koga.

Wecktrommel, f. Reveille.

Weckuhr, die, budivna ura, ura z ropotcam ali budilam.

Weckwerk, das, budilo.

Wedel, der, pahalo, mahalo, mahalce; Schwanz, rep (zlasti jelenji), *dim.* repek; scherz. (nach *M.*), muhotep, metla; Fliegenwedel, muhavnik, (muhnsjek *St.*), muhalnica (*Jamb.*); Sprengwedel, kropilo.

Wedeler, der, muhavničar, mahalar.

Wedelförmig, *adj.*, mahalast.

Wedeln, v. n., mahati, mahljati, migati, migljati; mit dem Schweife, z repam migati; schmeichelnd, radovati se komu, okoli

koga; um Fliegen zu vertreiben, mahati z repam; vom Federfisch, merdati.

Wedelschwanz, der, tresorepka.

Weder, *conj.*, ne (nur im *Slov.* u. zwat in *Kr.*), auch ni u. niti (beides schon bei *V.*, sowie im *Kroat.* u. *Serb.*), weder ich, noch er, ne jez, ne on, in *U. Kr.* u. *St.* ni jez, ni on (auch bei *Gutm.*) oder niti jez, niti on; du bist weder kalt, noch warm, nisi ne morzel, ne gorak; weder freundliche Vorstellungen, noch Bitten, noch Drohungen, ne (ni) prijazne besede, ne prošnje, ne pretenje —.

Wedgewood, das, vedžvud, neka bela perst za posode.

Wesel, f. Eintrag (des Webers), Wabe.

Weseln, v. a., satje narediti, delati.

Weselspule, die, cevka.

Weg, *adv.*, proč, preč, (v, na) stran, spoti, v kraj; weg mit der Hand, proč z roko, v stran z roko; von etwas weg, z. B. vom Angesichte, izpred oči; weg mit dir, stran, stran pojdi, izpod nog, proč, proč se poberi, zgubi se, odlazi, odhodi; in einem weg, neprenehama, brez prenehanja; seinen Stiefel weg arbeiten, opraviiti svoje delo; weg damit, proč s tem, pojdi s tem; in Zusammenfügungen mit Zeitwörtern, od—, u—, po— oder mit dem betreffenden Zeitwort und dem Beisatz, na stran, proč, v kraj; f. übr. die *Weg.*, so wie die mit *Ab-* u. *Hinweg-* zusammengefügten *Verba*.

Weg, der, pot f., auch m.; Kreuzweg, razpotje; f. a. Steig, StraÙe, Bahn; der kürzere Weg, bližnjica; ein Tag Weges, dan hoda; aus dem Wege gehen, ogniti se, umakniti se komu (s poti); Gang, hod, hoja, let; im Wege stehen, na poti biti, napotje delati, napotovati (*V.*), nasprotovati, nasproti biti, braniti, kaziti; in den Weg treten, na pot priiti, na pot stopiti, pot nastopiti; einem in den Weg treten, pot zastopiti komu; das liegt mir im Wege, to mi je na poti, mi brani, me ovira, zadržuje; gehe deine Wege, idi, pojdi stran, zadrž, proč; pojdi svojo pot; auf einem Weg, eines Weges gehen, po poti iti, hoditi, poti deržati se; ein hohler Weg, globel-i, globela (*V.*), klanec; f. übr. *Hohlweg*; der gerade Weg, ravni pot; auf diesem Wege gehe nicht, toč ne hodi; es ist mir aus dem Wege, preveč v stran, zahodno mi je; geraden Weges, na ravnost; einen Weg gehen, einschlagen, nehmen, nekam iti, napotiti se, pot si izbrati; sich auf den Weg machen, na pot napraviti, napravljati se, na pot podati se, napotiti se; sein Weg trug, führte ihn durch einen Wald, nameri se, da gre skoz hosto; die Straße ist auf einem guten Wege, reč je dobro napeljana, nastavljena; aller Wege, povsod; den Weg alles Fleisches gehen, umreti; er ist noch nicht bei Wege, še ni nič opraviiti z njim; den rechten Weg verstehen, izgrešiti, agrešiti, grešiti pravo pot oder pravi pot, zaiti, zabresti kam; einen Weg zurücklegen, pot preiti, prehoditi; seinen Weg fortsetzen, da-

he (naprej) iti, svojo pot iti, svoj pot iti; ein gut Stück Weges, dober kos pota oder poti; unter Wege, auf dem Wege, potama, spotama, med potjo u. med potam, gre-doc, grede; unter Weges lassen, opustiti, v nemar pustiti kaj; es hat gute Wege, es eilet nicht, ni sile; es hat noch seine guten Wege, še ni dognano; für: es hat nichts zu be-deuten, ni treba bati se, to nima nič v sebi; unter Weges bleiben, opešati, ne dognati, ne izpoljati se; seines Weges, (seineswegs), nikakor ne, kratko nikar ne, po nobeni ceni ne, po nikakem ne; die Schidung auf dem nasen oder trockenen Wege, locilev, razkroj po mokri ali suhi poti (V.), po mokrem ali suhem potu ali načinu; der ge-wisseste Weg, nar gotovši pot; den Weg Rechtsens betreten, pravdo začeti; im Wege Rechtsens, po pravdi, s pravdo; im kurzen Wege, na kratko; etwas zu Wege bringen, napraviti, izdelati kaj; Mittel, fig. sredi-stvo †, pomoček, pot; versuche alle Wege, skusi na vse kraje, na vse strani, kar mo-reš; auf welchem Wege?, kod?; auf derti-gem Wege, ondod; auf einem andern Wege, drugod; auf irgend einem Wege, nekod.

Wegadern, v. a., odorati, z oranjem od-praviti, odrezati.

Wegangeln, v. a., prevzeti komu kaj, po-loviti ribo komu, da njemu nič ne ostane.

Wegarbeiten, v. a., odpraviti, odpravljati z delam, trdam.

Wegbaden, v. a., popeči vse.

Wegbalgen, v. a., z rovanjem odpraviti, odpoditi.

Wegbannen, v. a., odgnati od —.

Wegbarbiren, v. a., z britvo odrezati, odbriti.

Wegbegeben, sich, v. r., oditi, odhajati kam, proč, v stran iti.

Wegbeissen, v. a., odgrizniti, odgrizovati.

Wegbeissen, v. a., f. Abbrissen.

Wegberufen, f. Abberufen.

Wegbetten, v. a., posteljo prestaviti kam drugam.

Wegbewegen, sich, v. r., premakniti se kam.

Wegblasen, v. a., odpihniti, odpihovati.

Wegbleiben, v. n., ne priti, ne biti; das bleibt heute weg, tega dnes ne bo; f. a. Aus-bleiben.

Wegbleichen, v. a., po belilu odpraviti.

Wegblicken, v. a., (v) stran pogledati.

Wegblühen, f. Abblühen, Verblühen.

Wegborgen, v. a., razupati, razposoditi med ljudi.

Wegbrechen, f. Abbrechen.

Wegbrennen, v. a., odžgati, odžigati, u-žigati, usmoditi, z ognjem odpraviti; v. n., odgoreti, zgoreti.

Wegbringen, v. a., odpraviti, odpravljati, odstraniti, odstranjovati, odnesti, odnašati, stran, drugam spraviti.

Wegbürsten, f. Abbürsten.

Wegdenken, sich, v. r. u. a., von einem Orte, misliti si, da človek kje ni, da je kje

drugej; v mislih oddaljiti se od —; misliti si, da česa ni.

Wegdenken, v. a., tako razlagati, kakor bi česa ne bilo.

Wegdichten, v. a., zmisлити, zmisljati si, da česa kje ni.

Wegdrängen, v. a., odriniti, odrivati, po-riniti, potisniti v stran.

Wegdreschen, v. a., omlatiti (vse žito).

Wegdruden, v. a., natisniti vse do konca.

Wegdürfen, v. n., smeti oditi odkod.

Wegamt, das, cestnijski, cestni ured.

Wegausscher, der, cestar.

Wegbau, der, delanje cest, poti, naprav-ljanje poti.

Wegbereiter, der, cestar, cestnikar (Jan.?), cestni obhajavec ali preglednik; ravnavec, popravljavec cest.

Wegbesserung, die, popravljanje ceste, cest.

Wegblatt, f. Wegerich.

Wegbreit, der, das, f. Wegerich.

Wegdistel, f. Mariendistel.

Wegdorn, der, f. Kreuzdorn.

Wegfertig, Wegfertig, adj., f. Reifefertig.

Weggeld, das, cestnina; dnar za vzder-zevanje ceste.

Weggras, das, terpotec.

Weghaus, das, cestinarska hiša.

Wegheilen, v. n., odhiteti, proč hiteti, siniti čez kaj.

Wegelerze, die, čorni lučnik.

Wegfömmel, f. Kümme.

Weglagerer, der, zasednik, razbojnik na veliki cesti.

Weglagerung, die, napadanje iz zasede na velikih cestah, razboj.

Weglattig, der, regnat.

Weglauf, f. Wegetritt.

Weglaus, die, stenica.

Wegelerche, die, f. Handelerche.

Wegemeßer, der, cestni meršin, cesto-merco †; ein Werkzug, Wege zu messen, cestomér†, potomér†.

Wegemüde, adj., truden, hoje truden, zde-lan, spehan, shojen, utrujen.

Wegen, praep., zavolj, zovoljo, zastran, za, nach Gutm. za delo, bei Andern zadel, in U. Kr. u. kroat. zbog, serb. u. altsl. radi; dieser Ursache wegen, zato, iz tega vzroka; wegen Erkrankung des Waters, ker je oče zbolel; meinetwegen, zavolj mene, zastran, a. stran mene; zbog mene (U. Kr.); grüßet ihn meinetwegen, pozdravite ga od mene, z moje strani, v mojem imenu; lobe Niemanden wegen seiner Schönheit, ne hvali nikogar po lepoti; er ist wegen einer Sache besorgt, neka reč ga skerbi.

Wegen, die, tesnina, tesneo (Vuk).

Wegordnung, die, cestni red.

Weger, f. Fächer.

Wegerich, adj., poti vaje, pota vaje; wege- und fegerichter Jäger, poti in stez vaje lovec.

Wegerich, der, (Plantago), terpotec, auch pripotec, terpotnik, nach Jan. pripotnik, in

St. žiljak, *russ.* poputnik, *serb.* bokvica; (Pl. lanceolata), ozki, mali terpotec, ovčji jezik; (Pl. major), velik terpotec; (Pl. coronopus), sračja noga; (Pl. psyllium), bolšjak.

Wegertlären, v. a., po izroku, po razlaganju odpraviti, izbrisati.

Wegesäule, die, potni kazavec, kače, potni (ceostokazni) steber.

Wegescheide, die, razpotje, razkrižje, križpot, razcestje, *serb.* a. razputica (= razputica).

Wegescheu, adj., von Pferden, konj, ki se boji razpotja.

Wegescheide, die, (Limax), polž slinovec, biba, slinar.

Wegesenf, der, (Sinapis vensis), poljska gorčica; (Sisymbrium sophia), žabji koprec.

Wegespinne, die, poverni pajk.

Wegessen, v. a. n. n., pojesti, snesti, snedati, pojedati.

Wegestein, der, cestni kamen, cestni mejnik, (cestnik *Zed.*).

Wegesterz, f. Buchstele.

Wegestrede, die, kos poti, ceste.

Wegestroh, das, f. Labkraut.

Wegetrift, der, (Polygonum aviculare), moljava ob. muljava, truskavec, pčrnica; f. a. Bruchkraut, Tausendfüßler.

Wegewalle, f. Sterndübel.

Wegewarte, die, (Cichorium intybus), potrošnik, plavi regrat, mleč, *poln.* področnik; f. a. Endivie.

Wegeschrung, die, popotnina, popotina (V.), popotnica, brašno (bei *Gutsm.* potna brašnja, im *Serb.* brašno *Rehl* überh.) na pot, richtiger als brašno.

Wegfächeln, v. a., odpahljati.

Wegfahren, v. n., odpeljati se, peljati se kam; sich schnell entfernen, proč smukati, odleteti; v. a., den *Schutt* wegfahren, šuto proč zvoziti, voziti, odpeljati, odvažati.

Wegfahrt, f. Abfahrt.

Wegfallen, v. n., odpasti, odpadati; das hätte wegfallen können, to bi se bilo lahko izpustilo, brez tega bi moglo biti, to bi se moglo preskočiti, nehati.

Wegfangen, v. a., poloviti, loviti vse, da drugimu nič ne ostane; prevzeti; f. a. Abfangen.

Wegfanten, v. n., odgnjiti, sognjati.

Wegfegen, v. a., izmesti, odmesti, pomesti, spoditi proč.

Wegfeilen, v. a., odpiliti.

Wegfeuern, v. a., odstreliti, s strelam odločiti.

Wegfischen, v. a., mit List und Geschwindigkeit in seine Gewalt bringen, izmakniti, vzeti (izpred nosa), poloviti, prevzeti komu kaj; spodriniti koga v čem; poloviti vse ribe, (da jih drug ne najde več).

Wegflattern, v. a., sterpoleti in zgorjeti.

Wegflattern, v. a., odfofotati.

Wegfliegen, v. n., odleteti, zleteti, proč leteti.

Wegfliehen, v. n., odbežati, odtegniti se, jo.

Wegfliehen, v. n., odteči, odtekati.

Wegflößen, v. a., odplaviti, plaviti kam od kod.

Wegflüchten, v. a., na begu, bežec odnesti; v. n. f. Wegfliehen.

Wegfreien, v. a., presnubiti, prevzeti, prehiteti s snubitvijo.

Wegfressen, v. a., požreti vse, da nič ne ostane; odjesti kaj.

Wegführen, v. a., odpeljati, speljati kam, proč peljati; pobrati, vzeti in odpeljati kam;

f. a. Wegfahren; vom Wunde, zanesti, zanašati, odnašati.

Weggang, der, odhod.

Weggäten, v. a., odpleti, popleti.

Weggeben, v. a., oddati, oddajati, proč dati, od sebe dati.

Weggehen, v. n., oditi, odhajati, proč iti, ganiti se odkod; reisend weggehen, hitro spod rok iti; f. a. Abgehen; einen weggehen lassen, spustiti koga; das Weib ist vom Manne weggegangen, nach *Gutsm.* žena je šla v pot, sonst je ušla, pobegnila od moža, je moža zapustila.

Weggehen, das, odhod, odhajanje.

Weggehehen, v. a., z bičem odgnati.

Weggerathen, v. n., izgubiti se po naključbi.

Weggiehen, v. a., odliči, odližati ober odlihati.

Wegglätten, v. a., zgladiti, ugladiti, ulikati.

Wegglimmen, v. n., odleteti.

Weggraben, v. a., odkopati, odgrebsti.

Weggras, f. Wegetrift.

Weggreifen, v. a., prevzeti komu.

Weghaben, v. a., empfangen haben, dobiti, prejeti, (dobil je, prejel je); einsehen, verüben, spoznati, znati; f. Absehen; er hat es bei mir weg, d. i. bei mir verderben, z menoj je zgrizel.

Weghalten, v. a., proč, na stran, po strani držati od česa.

Weghängen, v. a., drugam obesiti, v kraj obesiti.

Weghassen, v. a., pregrabiti, zgrabiti, prijeti, odšavsniti; f. a. Wegfangen.

Weghauchen, a. a., odpihniti, odpihati.

Weghauen, v. a., odsekati, sekati; f. a. Abhauen.

Wegheben, v. a., vzdigniti, vzdigati od kod.

Weghelfen, v. n., einem, pomoči komu, da pride stran, da se reši, proč pomagati.

Weghehen, v. a., mit Hunden, nadražiti psov na koga in s tem odpoditi ga.

Weghinken, v. n., odšantati, odbendati, odkrivopetiti.

Weghobeln, v. a., odoblati, odstružiti, pooblati, z obličem poravnati, odpraviti.

Wegholen, v. a., vzeti, odvzeti, odnesti; Jemand, poslati po koga izmed družine.

Weghülfsen, v. n., odskakati, odskakljati, skakajo oditi.

Wegjagen, v. a., odgnati, pregnati, odpoditi, spokati.
Wegkammen, v. a., odčesati, z glavnikom odpraviti, spraviti s česa.
Wegkappern, v. a., vzeti, odvzeti.
Wegkarrren, v. a., na vozičku, na garah odpeljati.
Weglaufen, v. a., kupiti; alles weglaufen, damit alle machen, pokupiti; andern, preкупiti.
Wegkehren, v. a., wenden, obrniti stran, od česa, odverniti; f. a. **Weglegen**.
Wegklappen, v. a., odklepiti, odterkati, odteči, sklepati s česa.
Wegkleipen, v. a., odščipniti, odšipniti.
Wegkollern, v. n., odkotati, odtakljati od česa.
Wegkommen, v. n., oditi, odhajati; ich bin heute nicht weggekommen, danes nisim šel iz hiše; er soll mit nicht ungestraft wegkommen, ne odide mo kazen; ich bin noch gut weggekommen, odnesel sim še precej zdravo kožo; ni me doletela velika zguba; verlorren gehen, izgubiti se, v zgubo priti; f. a. **Dauonkommen**.
Weglönnen, v. n., ich kann nicht weg, ne morem proč, ne morem popustiti (hiše itd.), ne morem od (doma itd.).
Wegkrassen, v. a., odpraskati, oddrapati, odčernjati.
Wegkriechen, v. n., odlesti, odlaziti, proč lesti.
Wegkrümmen, v. a., skriviti in zaviti v kraj.
Weglugeln, f. **Wegkollern**.
Weglügeln, **Weglachen**, v. n., s smeham pregnati.
Wegluden, v. a., preložiti.
Weglassen, v. a., spustiti, pustiti, da odide, odpustiti, izpustiti, ne vzeti v kako družbo, v kaj.
Weglaufen, v. n., odleteti, odteči, oddirjati, proč teči, tekati.
Weglängnen, v. a., f. **Ablängnen**, **Verlängnen**.
Weglecken, v. a., odlizati, polizati.
Weglegen, v. a., proč djati, položiti, (v) stran djati, iz rok djati, deti; ein Kind weglegen, položiti, zanesti otroka (kam in zapustiti ga).
Weglegung, die, des Kindes, izpoloženje(?), zanos.
Wegleihen, v. a., posoditi, razposoditi.
Wegleiten, v. a., odpeljati, peljati kam.
Wegleulen, v. a., zakreniti na drugo stran.
Weglesen, v. a., otrebiti, obrati; ein Buch, prebrati na prvi pogled, hitro.
Wegleuchten, v. a., poavetiti komu, ko odhaja.
Weglocken, v. a., odvabiti, vabiti in odpeljati.
Weglösfein, v. a., pojesti.
Weglöschen, v. a., pobrisati, izbrisati s česa; v. n., pogasiti, umreti.
Weglügen, v. a., lagati, da česa ni.
Wegmachen, v. a., odpraviti, odpravljati;

sch wegmachen, v. r., proč spraviti se, odpraviti se kam, oditi, v stran iti, pobrati, pobirati se.
Wegmacher, der, cestar.
Wegmähen, v. a., odkositi, odseči, pokositi, poseči (vso travo).
Wegmahlen, v. a., pomleti, somleti (vse žito).
Wegmarschiren, v. n., oditi, odhajati (od vojakov), odmarsirati.
Wegmanfen, v. a., zmakniti, zmikati.
Wegmanth, die, cestnina, cestovina (V.); — cestninska pobirnica, cestninarica.
Wegmanthneinnehmer, der, cestinar, cestovinar.
Wegmanthsfranken, der, cestninska pregraja.
Wegmeißeln, v. a., z dletom odpraviti, odskertati.
Wegmeister, der, cestni mojster.
Wegmeissen, v. a., odmeriti, odmérjati; vse izmeriti, razmeriti.
Wegmesser, der, Perambulator, cestomérect; ein Werkzeug, cestoméer.
Wegmiethen, v. a., prehiteti v najemu koga, po najemu prevzeti komu kaj, pred najeti kakor kdo drug.
Wegmögen, v. n., želeiti oditi (rad bi odšel).
Wegmüssen, v. n., ich muß weg, moram iti; der Wst muß weg, veja se mora odrezati, odsekati.
Wegnagen, v. a., odglodati.
Wegnahme, die, odvzetje, vzetje.
Wegnehmen, v. a., vzeti, odvzeti, jemati, iz rok vzeti, proč vzeti; einnehmen, zaleči, zalegati (n. pr. dokaj prostora); Zeit wegnehmen, muditi; eine Stadt, vzeti, pod se spraviti, v pest dobiti; Gott hat ihn weggenommen, Bog ga je vzal k sebi; vor dem Munde wegnehmen, izpred ust vzeti, iztergati, odtergati.
Wegnehmen, das, vzetje, jemanje.
Wegnügen, sich, v. r., nagniti se, nakloniti se od česa proč.
Wegnüthigen, v. a., primorati k odhodu.
Wegpacken, v. a. u. r., proč pobrati, pobirati kaj, se; packe dich hinweg, poberi se, pobiraj se, zgubi se, hodi.
Wegpeitschen, v. a., s šibo, z bičem izpokati.
Wegpfeifen, v. a., odpiskati.
Wegplüden, v. a., odtergati, potergati (vse).
Wegpöden, v. a., odključati.
Wegpölgern, v. n., odromati, odpotovati.
Wegpöffen, v. a., izscati.
Wegpractiziren, v. n., zmakniti, skrivaj odnesti.
Wegprügeln, v. a., istepsti, s tepenjem odgnati, odpokati.
Wegpumpen, f. **Auspumpen**.
Wegputzen, v. a., odtrebiti, iztrebiti, potrebiti vse, s poti spraviti, unesti.
Wegrabiren, v. a., odstergati, oddergati, izbrisati z nožicem, nach V. odstragljati.

Begraben, v. a., pograbititi, vzeti; vom Tode, vzeti, pokositi, pod zemljo, v černo zemljo spraviti; f. a. **Einraffen**.

Begrauben, v. a., po sili vzeti, kakor razbojnik, uporati, poropati, ugrabiti.

Begrauchen, v. a., izkaditi, pokaditi, popiti, pokaditi ves tobak.

Begräumen, v. a., spraviti, spravljeni, proč spraviti, odstraniti, odpraviti (V.), stran spraviti, spod nog spraviti; f. a. **Entfernen**.

Begränmer, ber, cestar.

Begrännung, bie, odprava.

Begreben, v. a., odgrabititi, v stran pograbititi, zgrabiti.

Begreift, das, pravica do poti.

Begreifen, v. a., odgrabititi, proč zdergniti, streti; Roth von etwas, odmancati, zmancati s česa; den Schmutz aus der Wäsche, odzultiti, izzultiti, izzmikati, odžeti, odžemati.

Begreife, bie, odhod.

Begreifen, v. n., oditi, odhajati, proč iti.

Begreifen, v. n., utergati, odtergati, odlomiti, odčesniti; f. a. **Abreiben**; ein Gebände, Haus u. dgl. niederreißen, podreti, porirati; einem etwas, iz rok izdreti, izdirati kaj.

Begreifung, bie, odterganje, podiranje.

Begreiten, v. n., odjezdititi, proč jezdititi.

Begrennen, v. n., oddirjati, zdirjati, dirjati kam odkod; sich die Hörner wegrennen, (v. a.), f. **Abstoßen**.

Begrollen, v. n. u. a., odvaliti, odkotati, odvaljati kaj, se.

Begründen, v. a., odmakniti, odmikati, odriniti, odrivati; v. n., odmakniti, odmikati se.

Begründen, v. n., odpeljati se (na čolnu), odveslati, veslati (od kod).

Begrufen, v. a., poklicati odkod; f. a. **Abrufen**.

Begrumpeln, v. n., odropotati, rovtaje oditi.

Begsäbeln, v. a., odsabljati.

Begsägen, v. n., odžagati, odpiliti, vse požagati.

Begsam, adj., uglajen, prehoden, z dobrimi poti.

Begsangen, v. a., odsesati, posesati s česa.

Begsaben, v. a., odstergati, postergati, stergaje spraviti s česa.

Begschaffen, v. a., odpraviti, odpravljati, odstraniti, spraviti iz —, s česa, izbrisati; ein Kind, zapraviti; einen Bedienten wegschaffen, služabnika odpraviti, slovo dati mu, odstaviti; einen aus der Stadt wegschaffen, koga iz mesta izgnati, spraviti; f. a. **Ab-schaffen**; sich wegschaffen, (v. r.), pobrati, pobirati se.

Begschaffung, bie, odpravljenje, zaprava.

Begscharren, v. a., odkopati, odgrebsti.

Begschauen, f. **Begsehen**.

Begschaueln, v. a., odkidati, skidati od kod.

Begscheiden, f. **Scheiden**.

Begschelten, v. a., drugim dati, dajati (zastonj), pokloniti, podariti, razdati, razdajati med —.

Begscheren, v. a., mit dem Rasirmesser, odbriti, pobriti, zbriti; mit der Schere, odstriči, postriči; sich wegscheren, v. r., pobrati se, stran pobrati se, skidati se odkod.

Begschmerzen, v. a., s šalo pregnati (n. pr. žalost).

Begschenden, v. a., odplašiti, odpoditi, spoditi od koga.

Begschiden, v. a., poslati, pošiljati kam od kod, odpraviti, zagnati kam.

Begschieben, v. a., odriniti, odrivati, od-tisniti, odmakniti, pahniti kam od česa, poln. odsunati.

Begschießen, v. a., odstreliti; alles Wild wegschießen, vso žival, divjačino, divjačino postreliti, šiniti, švigniti, šterkniti, buhanti kam od kod.

Begschiffen, v. a. u. n., odriniti, odpeljati kaj, se (na ladji).

Begschlagen, v. a., odbiti, odbijati, udariti, da odleti; f. a. **Ab-schlagen**.

Begschländen, v. a., zadedati, zakaditi, zabrusiti, zalučati kam, zavreči, od sebe pahniti.

Begschleichen, v. n. u. r., sich wegschleichen, izmuzniti, izmuzati se kam, izplaziti se, odkrasti se.

Begschleifen, v. a., mit dem Schleifsteine, odbrusiti, izbrusiti, zbrusiti s česa; auf der Schleife wegschleifen, odvleči, stran zvlačiti, vlačiti.

Begschleppen, v. a., odvleči, odvlačiti, zvlačiti kam od kod.

Begschlendern, f. **Begschländern**.

Begschließen, v. a., zakleniti, zaklepati kaj pred kom, da ne more do njega.

Begschlingen, v. a., požreti, požirati, polokati.

Begschlüpfen, f. **Begschleichen**.

Begschmeißen, v. a., proč butiti, tresčiti, tresiti, zagnati, zadedati.

Begschmeizen, v. a., odtaliti, odtopiti, od-tapljati, stopiti, staliti vse; v. n., odtopiti, odtapljati se, stajati se, skopneti (od snega) in zginiti.

Begschnappen, v. a., odšavsniti, preu-grabiti komu kaj; hlastniti po kaj in pre-vzeti drugimu.

Begschneiden, v. a., odrezati, rezati; mit der Schere, odstriči, mit der Sense, odkositi; f. a. **Ab-schneiden**.

Begschnellen, v. a., proč bersniti, bersati, berskati (*Gutsm.*).

Begschreden, v. a., odstrašiti, splasiti in prepoditi.

Begschütten, v. a., von trockenen Dingen, odsuti, odsipati, izsuti, izsipati iz česa, usuti kam; von flüssigen Dingen, od-liti, od-livati od, odlijati, aliti iz česa.

Begschwachen, v. a., z žlobodranjem pre-gnati.

Wegschwemmen, v. a., odplaviti, splaviti kam; odplakniti, splakniti s česa; odnesti, poplaviti.

Wegschwemmung, bir, odplav (lisenje).

Wegschwimmen, v. n., odplavati, splavati.

Wegschwinden, f. Verschwinden.

Wegschwingen, v. a., splati (spoljem), s planjem odpraviti.

Wegsegen, v. n., odjadriti, odjadrtati, jadrtati kam.

Wegsegnen, v. a., z žegnanjem, z blagoslovom odpraviti.

Wegsehen, v. n., proč, (v) stran pogledati, gledati, oči od česa odverniti, drugam pogledati; ne gledati na kaj; f. a. Absehen.

Wegsehen, sich, v. r., stran si želeči, želeči proč priti.

Wegsehen, v. a., odcediti, odcejati.

Wegsein, v. n., ne biti kje, ne biti v pričo, nazoči. proč biti; der Thau ist weg, rosa je zginila, zibnila. (zaiknila). po rosi je, proč je rosa; der Freund ist weg, prijatelj je šel, je odšel, ni ga več; er ist schon 3 Jahre vom Hause weg, že 3 leta je izdoma, že tri leta ga ni doma; er ist ganz weg, ves zmešan je, ni sam pri sebi; die Zeit ist weg, čas je prešel, minil, pretokel; der Wein ist weg, vino je poteklo, pošlo; das Geld ist weg, denarji so izgubljeni, so proč; darüber bin ich weg, to me več ne straši, to me ne skربی, za to ne maram, se ne menim več; der Schmerz ist weg, bolečina je nehala.

Wegsenden, f. Wegschicken.

Wegsenden, v. a., odsmoditi, s smodom, parjenjem odpraviti.

Wegsehen, v. a., odstaviti, v stran, v kraj, proč postaviti, postavljati; ein Kind wegsehen, otroka pustiti kje, djati, položiti, zanesti kam, na ulico postaviti in pustiti; sich über andere wegsehen, (v. r.), za boljša šteti, imeti se, povzdigovati se čez druge, zaničevati jih; f. a. Hinwegsehen; sich über etwas wegsehen, česa ne čislati, za kaj ne marati, ne porajtati; er glaubt, daß sein Adel ihn über diese Pflichten wegsetze, meni, da ga zlahkni stan (plemenitost) od te dolžnosti odvezuje; sich wegsehen, sesti kam drugam, od koga; v. a., über einen Graben wegsehen, preskočiti rov, jarek; skočiti čez rov, čez prekop.

Wegsingen, v. a., odpeti, prepeti, s petjem pregnati; vom Blatt wegsingen, na prvi mah, na prvi pogled, na mestu peti kaj, iz not brez pripravljanja in vajeja peti.

Wegsinken, v. n., pasti na stran.

Wegsollen, v. n., er soll weg, naj odide, gre proč.

Wegspeien, v. a., izpljuniti, izpljuvati, izpljevati, pometati iz sebe.

Wegspülen, v. a., odgosti, odigrati, odpiskati, odrezati jo (brez pripravljanja).

Wegspittern, v. n., zdrobiti se in odleteti.

Wegspöttein, Wegspotten, v. a., z zasmechovanjem odpraviti.

Wegsprechen, v. n., frei, vom Herzen, von der Leber wegsprechen, na ravnost, iz sereca govoriti, na vse usta, na vse gerlo; v. a., seine Angst vom Herzen wegsprechen, svojo žalost in težavo iz sereca izgovoriti, s govorjenjem pregnati, na ravnost, urno, gladko govoriti (n. pr. kak tuj jezik).

Wegsprengen, v. a., wegspringen machen, odcepi, odbiti, odtergati; v. n., odderčati, bežati od —, odskočiti, zderčati, zdirjati kam odkod.

Wegspringen, v. a., odskočiti, odskakati, proč skočiti, skakati, odleteti, odletovati; f. a. Entspringen; über etwas, preskočiti, preskakovati kaj; sich abreißen, odtergati se, odlomiti se, utergati se.

Wegspringen, v. a., odsikniti, odsterkniti.

Wegspuden, v. a., v stran pljuniti.

Wegspülen, v. a., zmiti, sprati, spirati, splakniti, splakovati, odnesti, odnašati.

Wegstaben, Wegstieben, Wegstänbern, v. a., odprašiti, odmesti.

Wegstechen, v. a., odhosti, z bodenjem odpraviti, pregnati.

Wegstechen, v. a., pretakniti, pretikati, drugam vtakniti.

Wegstehlen, v. a., ukrasti, pokrasti, krasti; f. v. Absehen; v. r., sich wegstehlen, izmuzati se, izpleti se od, izpleti jo (Zal.), skrivaj oditi, ukrasti se.

Wegstellen, v. a., odstaviti kam, postaviti kam drugam od česa proč, v stran, v kraj.

Wegsterben, v. n., odmreti, pomreti, mreti, odmirati.

Wegsternern, v. n., kermaniti kam proč.

Wegstibizen, v. n., zmakniti, zmikati.

Wegsticheln, v. a., z zbadanjem, pikanjem odpraviti, pregnati.

Wegstoßen, v. a., suniti, pahnuti, pahati od sebe, odbiti, nach Gutm. odtisniti, odriniti, odžokniti, odsuniti.

Wegstreichen, v. n., die Vögel streichen weg, tiči se selijo, odhajajo; f. übr. Streichen; v. a., sein Geld wegstreichen, svoj denar potegniti, potegovati k sebi; f. Einstreichen; ein Wort, eine Zeile wegstreichen, izbrisati, pobrisati.

Wegstreifen, v. a., odsmukati, posmukati s česa.

Wegstreiten, v. a., s pričkanjem odgnati, pregnati.

Wegstreuen, v. a., raztresti, odrestiti.

Wegstricken, v. a., odčohati.

Wegströmen, v. a., odnesti, odplaviti.

Wegstürzen, v. n., zagnati se, zakaditi se proč.

Wegstündeln, v. a., z igro, z norčijami pregnati.

Wegthun, v. a., od sebe dati, djati, pustiti, proč djati, devati, odpraviti; von wo herab, sneti, snemati s česa, na stran djati, shraniti; einen Bedienten, odstaviti, slovo (nach Nict. sloba = sloboda) dati.

Wegtragen, v. n., oddirjati.

Wegtrachten, v. n., v stran misliti.

Wegtragen, v. a., odnesti, odnašati; kam prenesti, znesti odkod, unesti, unášati.

Wegtreiben, v. a., odgnati, odganjati, odpoditi, pregnati, izgnati, gnati, goniti od kod, kam drugam zapoditi; das Vieh vom Ader, zaverniti, vračati živino, odtirati (mehr kroat.); f. a. Vertreiben; v. n., von leblosen Dingen, odnesti, odnašati se, zanesen biti od —.

Wegtreten, v. n., odstopiti, odstopati. proč, v kraj stopiti, stopati; v. a., die Abfälle wegtreten, podpet(n)ice razhoditi, shoditi, zdrepaliti (V.).

Wegtrinken, v. a., popiti, popijati, odpiti, odpijati.

Wegtritt, der, odstop.

Wegtrodden, v. n. u. a., posušiti se, kaj, po sušenju odpraviti.

Wegverkaufen, v. a., poprodati, razprodati.

Wegverlangen, v. n., hoteli proč (iti).

Wegvermüßeln, v. a., zamodrijaniti, modrijaniti in dokazovati, da česa ni.

Wegwagen, sich, v. r., derzniti kam oditi.

Wegwallen, v. n., proč valiti se, odvaliti se.

Wegwälzen, v. a., odvaliti, zvaliti kam v kraj, od sebe.

Wegwandern, v. n., proč iti, potegniti, hoditi, oditi, odhajati, odriniti, na pot podati se.

Wegwarte, die, (Cichoria Intybus), potrošnik.

Wegwärts, adv., s ceste, s poti v stran.

Wegwaschen, v. a., odprati, izprati, izpirati, izmiti, izmivati, s pranjem, umivanjem odpraviti.

Wegwehen, v. a., odpihati, s pihanjem odpraviti; letse wegwehen, spihljati, spahljati kam od kod.

Wegweisen, v. a., veleči, velevali komu, da naj se pobere od kod, posloviti, sloviti koga, odpraviti; f. a. Abweisen, Ausweisen.

Wegweiser, der, eine Person, vodnik, vodivec, prevodnik; kdor komu pot kaže; Wegweiserin, vodivka, vodnica; eine Säule mit Armen, roka, cestna roka, potni cestni kaže, kažipot (M.), miljni steber, cestokaz†.

Wegwenden, v. a. u. r., obrniti, obračati kaj, se od česa, proč; odverniti, odvrniti.

Wegwerfen, v. a., zavreči, v stran vreči, metati, na tla vreči; f. a. Werfen; v. r., sich wegwerfen, zavreči se, zametavati se, preveč ponižati se.

Wegwehen, v. a., izdergniti, oddergniti, odbrusiti, izbrusiti iz, s česa.

Wegwinken, v. n., pomigniti, migati komu, da naj gre od kod.

Wegwischen, v. a., izbrisati, odbrisati; f. nbr. Abwischen.

Wegwischen, v. a., odmodrijaniti, z ostro-umnimi besedami dokazovati, da česa v čem ni.

Wegwollen, v. n., hoteli (oditi) od kod.

Wegwünschen, v. n., želeči si, da bi mogel oditi od kod.

Wegzahlen, f. Wegkreiten.

Wegzaubern, v. a., odčarati, s čaranjem odpraviti, narediti, da se kaj izgubi.

Wegzeigen, f. Wegweisen.

Wegzeiger, der, f. Wegweiser.

Wegzerren, v. n., odcižajati, cijaziti od kod proč.

Wegziehen, v. a., potegniti, potegovati od kod, v stran, odtegniti, odvléci; die Hand von Jemand wegziehen, zapustiti koga, ne pomagati mu več; den Vorhang, odgorniti, odgrinjati; v. n., oditi, odriniti od kod; proč iti, proč potegniti jo, preseliti, seliti se od kod; aus einem Dienst, zapustiti službo.

Wegzug, der, odhod, seljenje, selitev.

Wegzwicken, v. a., odčepniti, odšipniti, odšceniti.

Weh, **Wehe!**, interj., joj! gorje (andere schreiben gorje!); Ach und Weh schreien, joj in goré vpiti; wehe mir!, gorje meni! joj meni! joj mene ta! gorje ino gorje! joj, prejoj; wehe des namenlosen Sammers, gorje! neizrečena žalost!; adj. u. adv., wehe thun, boleti; es thut mir der Finger wehe, perst me boli; ein weher Finger, boleč perst, bôhm. bolav; frant, bolan; (entsteht der Schmerz durch ein Ziehen, z. B. bei dem Kücken der Haare, sagt man nach V. teza me, a. teza me); einem wehe thun, žaliti koga, krivico storiti mu; ihm Schmerzen verursachen, bolečine narediti, narejati komu; sich weh thun durch einen Stoß, Schlag, adariti se; sich verletzen, f. dieses; es thut mir in der Seele weh, iz serca mi je žal, v serce me žali, boli, peče, v serce se mi je užalilo.

Weh, das, **Wehe**, die, reva, nadloga (Glenb), gorje (höchsten im Nominativ), bolečina (Schmerz), bol, nesreča (Unglück); das Wohl und Weh, hudo in dobro; Wehen, pl., Geburtschmerzen, popadek, prijemki, popadki, pobolečki, porodne bolečine, kroat. trudi, (nach V. a. tiš, tiščavniki?).

Wehändig, adj., bolnih oči.

Wehaufruf, der, er that einen Wehaufruf, zakričal je jojmene!

Wehen, v. n., pihati, hlditi, vleči; der Wind wehet, veter je, veter piha (piše), hldi; aneinander wehen, razpihanti, razpihati, razpihovati; leise wehen, pihljati; fachen, pahliti, pahljati; die Fahnen wehen lassen, bandera obesiti, da se vijejo, da vihrajo (v sapi), bôhm. plapolati; kalt wehen, briti, brežati (brezim, M.); v. a., der Wind weht den Sand auf einen Haufen, veter pesk napihuje, znaša, piha na kup; vom Schuet, zamet narediti, zamete delati.

Wehen, das, pihanje, piš, hld, veter.

Weheruf, f. Wehaufruf.

Wehestand, der, žalostni stan.

Wehfran, die, babica.

Wehgefühl, das, čut bolečine

Wehrlage, die, tarnanje. *serb.* jauk, vek (mehr Wehrlage), jok (Weinen).

Wehrlagen, v. n., tarnati, tožiti, b. *Gutsm.* johotati, *serb.* jaukati.

Wehrlagen, das, tarnanje, *serb.* jaukanje.

Wehle, die, vododerina, jama od vode.

Wehrlidig, *adj.*, mehak, občutljiv, ki ne more preterpeti naj manjši bolečine, vtr-
ächtlich mekzast.

Wehmuth, die, boleče serce (V.), žalost, otožnost, bei *Gutsm.* miloba (V.); eine Wehmuth beschlich ihn, inako, milo se mu je storilo.

Wehmüthig, *adj.*, žalosten, mil, otožin; mit wehmüthiger Stimme, z milim glasam.

Wehmüthigkeit, die, otožnost.

Wehmüthigkeits, das, otožno, milo smehljanje.

Wehmüthstimm, die, mili glas.

Wehmüthsvoll, *adj.*, premil, prežalosten.

Wehmutter, die, babica.

Wehr, auch Wehre, die, bran, bramba, obramba (*Gutsm.*), varstvo (Schutz); sich zur Wehre stellen, sejan, v bran postaviti, postavljati se, ne dati se, braniti se; — orožje, branilo; lebendige Wehr (*waidsm.*), ljudje, ki obstopijo, n. pr. hosto; mit ent-
schuldigter Wehr, z golim mečem; *waidsm.* krempelj.

Wehr, das, ein quer durch ein Wasser gehender Damm, jez, brana (*Vuk*), *poln.* gata und stawidło, *russ.* plotina und zapruda (= zaproda).

Wehranstellung, die, naprava, priprava, naredba za brambo, bramba.

Wehrbaum, der, das Wasser in geschnäpfiger Höhe zu erhalten an den Mühlwehren, zavora, odjemavnik (V.), zatornik.

Wehrberaubt, *adj.*, brez orožja, golorok.

Wehrbreit, das, f. Schutzbreit.

Wehrbündniß, das, odbojna zaveza.

Wehrdamm, der, jez branivni pred drugim jezam.

Wehre, f. Wehr.

Wehren, v. a. u. r., braniti, kratiti komu kaj; ne dovoliti, ne dopustiti, zabraniti; sich wehren, braniti se; einer Sache, braniti se česa; seinem Herzen eine Freude wehren, svojimu sercu veselje ukratiti, kratiti; sich gegen die Fliegen wehren, muham braniti se; dem Wasser wehren, (v. n.), ustaviti, ustavljati vodo, braniti ji, da ne gre dalje; sich seiner Haut wehren, potegniti se za svojo kožo.

Wehrer, der, branivec, bojevavec.

Wehrgehänge, das, f. Degengehant, nach dem *Russ.* prevéz-i.

Wehrgeld, das, cena (nekaj plačevana) za ubitiga človeka.

Wehrgeräth, das, branilo.

Wehrhaft, *adj.*, f. Waffenfähig; zmožen, braniti se; einen wehrhaft machen, koga oborožiti, orožje dati komu, (*waidsm.*) douben v lovstvu, da se mu sme izročiti puška.

Wehrhaftigkeit, die, zmožnost, nositi orožje in braniti se.

Wehrkrieg, der, brambena, odbojna vojska.

Wehrkunst, die, znanje, braniti se.

Wehrlinie, die, brambena čerta.

Wehrlos, *adj.*, neoborožen, brez orožja, brez brambe, *russ.* bezoružnyj; *fig.* slab.

Wehrlosigkeit, die, neoboroženost, brezorožnost, *fig.* slabost; im Zustande der

Wehrlosigkeit, neoborožen, kadar kdo nima orožja.

Wehrmann, der, brambovec (V.); f. a. Kriegsmann.

Wehrmittel, das, branilo.

Wehrpflicht, die, dolžnost vojaške službe.

Wehrschanze, f. Schanze.

Wehrschrift, die, zagovor pismeni.

Wehrschuß, der, želo (za obrambo).

Wehrstand, der, branivni ali vojaški stan, branivci *pl.*, vojščaki, vojšaki.

Wehrvieh, das, Wehrvieh, zum Inventario gehörige, železna živina (nach v. Deutichen); die Schafe, welche überwintert werden sollen, ovce za plemo, plemenska dróbnica, dróbnica za plemo.

Wehrwaffe, f. Wehr.

Wehrwasser, das, überflüssige, voda od več, preobilna voda, ki je ni potreba za mlin, (nach *Sum.* böhm. najezni voda).

Wehrwolf, der, f. Wehrwolf.

Wehrzahn, der, f. Panzahn (nach *Ravn.* oklo, pl. okla, Reifn.).

Wehrzug, f. Wehrtrieb.

Wehse, der, opal (kamen).

Wehstage, *pl.*, dnevni bolezní, nevolje, žalostni, hudi dnevni.

Wehwort, das, žal-beseda.

Weib, das, eine weibliche Person überhaupt, ženska, *poet.* wohl auch zena, bei *Gutsm.* ženstvo (sonst Weibheit), u. janka (V.), *russ.* ženskčina, *poln.* bińskogłowa, kobieta u. niewiasta; eine lebige Weibsperson, a. samica, (sonst a. von den Thierweibchen gebt.); ein Eheweib, žena (zakonska), nach *Gutsm.* dovedena žena (V.); Weib, wo gehst du hin, bei *Gutsm.* ti ona, kam pa greš; ein Weib nehmen, oženiti se, ženiti se; jemanden seine Tochter zum Weibe geben, hoer omožiti, za ženo dati, za mož dati; ein altes Weib, stara žena, verächtlich starka, starulja (*Gutsm.*), baba, babel; häßliches, habura, babulja, babuza; elendes, babšce, babšce; männlich festes, mozača, korenjakinja, mo-
žakinja, moziatica (*Gutsm.*); lieberliches, conta, lajdra, lajna; ein langsam gehendes, tapara; ein kleines dickes, čapa (*Ravn.*); feige Nymme, baba.

Weibbar, *adj.*, zmožen se ženiti.

Weibchen, das, ženica, ženka; bei den Thieren, ona, onka (*Medv.*), samica, u. V. ženica; mit Rücksicht auf die Jungen, starka, starklja.

Weibel, f. Weibel.

Weiber, in *Figgn.*, ženski, babji.

Weiberadel, der, zlahtnost, plemenitost po preslici, po mleku, po materi.

Weiberangst, die, ženski, babji strah.

Weiberanmuth, die, ženska milina.

Weiberarbeit, die, žensko delo, žensko opravilo.

Weiberart, die, ženska navada; nach Weiberart, kakor ženske, verächtl. po babje.
Weiberbrust, die, ženske prsi; Weiberbujen, ženske nedra.
Weiberbrusthemd, das., rokavci, *pl. (Gutm.)*, a. rokavi *pl.*
Weiberbrusthuh, das, napersnica (*Gutm.*).
Weiberfeind, der, sovražnik ženstva, kdor ženskih ne more viditi in terpeti.
Weiberfrage, die, ženski zmislik.
Weiberfreund, der, ženar (*Vuk*).
Weibergefährt, -gefährtin, =getraut, =getraut, das, žensko blebetanje, ächbetanje, babji blebet; Weibergejäh, ženski prepir.
Weiberglück, das, ženska sreča.
Weiberhaar, das, ženski las, dolgi lasje.
Weiberhast, *adj.*, babast (*V.*), babji, žensk.
Weiberhandschuh, der, ženska rokavica.
Weiberhaß, der, sovraženje žensk.
Weiberhasser, f. Weiberfeind.
Weiberherrschaft, die, žensko gospodarstvo, gospodarjenje ženskih.
Weiberherz, das, žensko, babje, plaho, mehko serce.
Weiberkenntniß, die, poznanje, znanje ženskih.
Weiberknecht, der, ženski hlapec.
Weiberkram, der, ženska ropotija.
Weiberkrieg, der, ženska vojska, vojska med ženskimi.
Weiberleben, das, ženski svet; *fig.* gospodarjenje žene.
Weiberliebe, die, ženska ljubezen, ženoljubnost (*Gutm.*).
Weiberlist, die, ženska zapeljivost.
Weiberlos, f. Unbräut.
Weibermacht, die, moč ženska, ženskih.
Weibermangel, der, pomanjkanje ženskih.
Weibermann, der, babnik, babjek (*V.*), babež, ženar (*Vuk*), možica (*U. Kr. Zaf.*), bei *Gutm.* ženolič, ženska preslica und ženšöak.
Weibermantel, der, ženski plašč; bei Hochzeiten, šavba (*Gutm.*).
Weibername, der, žensko ime.
Weibernarr, der, babež, babji slinez; f. a. Weibermann.
Weiberneffel, die, mrtva kopriva.
Weiberohr, das, tenko uho.
Weiberplage, die, ženska težava, nadloga.
Weiberpus, der, ženski lišp, (bei *Gutm.* okraza).
Weiberraub, der, kradenje, unašanje ženskih.
Weiberrecht, das, ženska pravica.
Weiberregiment, das, žensko gospodovanje, (kadar ženska hlače nosi, *vulg.*).
Weiberroß, der, ženska suknja, žensko krilo; ohne Wermel, jeberma (*Gutm.*); weiber, zabunec (*U. Kr.*).
Weibersache, die, ženska reč, ženski dirindaj.
Weibersattel, der, žensko sedlo, postransko sedlo.

Weiberschänder, der, skrunivec ženskih.
Weiberschinder, der, ženski odernik; sie würde ihn nehmen, wenn er auch ein Weiberschinder wäre, vzela bi ga, da bi si tudi rajne oderte žene kožo nosil (*Gutm.*).
Weiberschen, *adj.*, strah ženskih, pred ženskimi.
Weiberschmuck, f. Weiberpus.
Weiberschrist, die, žensko pismo, pisanje.
Weiberschuh, der, ženski čevelj.
Weiberschürze, die, ženski prednik.
Weiberstinn, der, ženska misel.
Weiberstube, der, ženski sužnik.
Weiberstand, der, ženstvo, ženski stan.
Weiberstimme, die, ženski glas, sopran.
Weiberstuch, die, babeževavstvo.
Weiberthrauen, *pl.*, ženske, lajnjive solze, ženski jok.
Weibertraut, die, ženska noša.
Weiberunterhemd, das, interfat.
Weiberverächter, der, zaničevavec ženskih.
Weiberwein, der, žensko, sladko vino.
Weiberwerk, das, žensko delo, početje, bei *Gutm.* ženstvarija.
Weiberwitz, der, ženska pamet.
Weiberzeit, die, ženski cvet, ženski čas (nach dem *Serb.*), ženska roža, perilo, pravnica (*Vuk*), diža (*St.*).
Weiberzorn, der, ženska jeza.
Weibesbruder, der, surja (*Karst.*).
Weibeschwester, die, svest (*Karst.*).
Weibheit, die, ženstvo.
Weibisch, *adj.*, babji, žensk, mehki, ženskiga obnašanja.
Weiblich, *adj.*, žensk; das weibliche Geschlecht, ženski spol.
Weiblichkeit, die, ženstvo, ženska natura ali narav. ženska lastnost, nežnost, ženskost (*poln.*); ženska sramotljivost, potepeljivost, občutnost.
Weibling, der, f. Weibermann.
Weiblos, f. Unbräut.
Weibmann, f. Zwitter.
Weibsbild, das, ženska, ženska glava (*Serb.*); f. über. Weib.
Weibsen, das, ženica.
Weibsgestalt, die, ženska, ženska podoba.
Weibslente, *pl.*, ženske.
Weibsperson, die, ženska, žensko telo.
Weibspflicht, die, dolžnost zakonske žene.
Weibstuch, das, ženščina, ženšion.
Weibstheil, der, ženin, ženi gredoči del.
Weibsvoll, das, *coll.* ženstvo, ženska *pl.*, žensko ljudstvo, samice, *Serb.* ženskinje n. *coll.* (*Vuk*), verächtl. babje plemo.
Weich, *adj.*, mehak, mehek, meček (*Gutm.*), im *Allst.* mek'k; zart, mičen, rahel; weiches Obst, mično sadje (*Gutm.*); ein Ei weich finden, jajce v mehko, na mehko kuhati; weich machen, omečiti, mečiti, omečati, mečati (*V.*); weich werden, omečiti se; f. a. Erweichen; umehnti (*V.*); sich weich finden lassen, mehak biti; verächtelt, f. Weichlich, Empfindlich, Flüßig; von Buchstaben, mehak; weich anzu fühlen, meh-

kiga otipa; Obst weich werden lassen, mehčati, mediti sadje.

Weichbild, das, die Stadtfür, obmestje, omestje (V.), okolica kaira mesta; prostor, na kterem stoji mesto, gradišče, gradišje; vse mestne postave skup.

Weichbildzeichen, das, zamenje obmestja.

Weichbottich, der, močivna kad.

Weichbusig, adj., mehkii neder.

Weiche, die, die Weichheit, mehkota, mehkoba, mehkost; der weiche Theil zwischen den Rippen und Lebern, lakotnica, bei Gutm. slabina (V. auch serb., poln. u. böhm., slabina dürfte ein Druckfehler sein), serb. a. slabobčina; nach M. tišina u. in St. flammovina; der Zustand, da etwas eingeweicht wird, močenje, močilo.

Weichel, vie, bela verba.

Weichen, v. n., einem Drucke langsam nachgeben, odjenjati, odstopiti, odstopati, umakniti, umakati se čemu, ogniti, ogibati se (mehr ausweichen), uganiti se, ugibati se, kreniti s poti, umanjati, popustiti; nicht um ein Haar breit weichen, za las ne odjenjati; den Feind zum Weichen bringen, sovražnika nazaj potisniti; der Geist Gottes wich ganz von Saul, dah Božji je ves zapustil Savla; er weicht und wankt nicht, ne gane se in ne da se omajati; aus dem Gliede weichen, iz verst, iz reda stopiti, iti; aus dem Sinne weichen, iz misli priti, pozabljati biti; der Preis weicht, cena pada; der Boden wich ihm unter den Füßen, tla spod nog so mu zginile; vom rechten Wege weichen, zapustiti pravo pot, zaiti z nje, odstopiti od —, odverniti se, obrniti se od —; er muß seinem Bruder an Kenntnissen weichen, mnogo manj vé in zna, kakor brat, mora se skriti pred njim; vor einem weichen, fliehen, bežati pred kom; in einem flüssigen Körper nach und nach weich werden, zmeciti, omečiti, mečiti se, umekniti (V. ?), razmočiti se, namočiti se; v. a., namakati, razmakati, močiti, mečiti, mecati, mediti (sadje).

Weichen, das, odstop, nehanje, pojenjanje, bežanje.

Weichenband, das, vezek v slabini ali lakotnici.

Weichenbruch, der, f. Leistenbruch; (ihm haben, nach V. utergan biti).

Weichenbrüste, die, žleza v lakotnicah.

Weichfaß, das, sed, v kterem se kaj rozmaka.

Weichfedertg, adj., mehkoperen.

Weichflasse, die, som.

Weichflüssig, adj., mehkonož.

Weichgeßiren, adj., mehko kuhan, v mok kuhan.

Weichgrasig, adj., z mehko travo.

Weichhaarig, adj., mehkolas; von Thieren, mehke dlake, mehkodlačen.

Weichhäutig, adj., mehke kože, mehkokožen.

Weichheit, die, mehkota, mehkoba.

Weicherzig, adj., mehkiga serca, mehkoserčen, usmiljen, boječ.

Weicherzigkeit, die, mehko serce, mehkoserčnost.

Weichhornig, adj., mehkii rog.

Weichnig, adj., mehkorožen, mehkiga kopita.

Weichnise, f. Weichbottich.

Weichlich, adj., überhaupt, mehkijat, mehkoten, nekoliko mehak, bolj na mehko; weichliche Speisen, plevko jedi; ki nimajo nič v sebi, nezabeljene; in der Materie, medel; unfähig Bewerlichkeiten zu ertragen, mehkuzen, (razvaljan, razpestovan), prerahel, premehak, mehko polti; weichliche Sachen, mehčina (V.).

Weichlichteit, die, mehkijatost, mehkuznost, mehčina.

Weichling, der, mehkuznik, nach M. mehkuz, (in St. angekl. mekizavec).

Weichmüthig, f. Weicherzig.

Weichpflaster, das, mehcavni plašter.

Weichschalig, adj., z mehko lopino.

Weichschwanz, der, mehkorepec.

Weichsel, Weichseltische, die, višnja (so wohl die Frucht, als auch der Baum).

Weichselbaum, f. Weichsel.

Weichselwasser, der, višnjevica.

Weichselwein, der, višnjevec.

Weichselzopf, der, (Wichselzopf, plica polonica), nach dem Poln. u. Russ. koltun, bei Jambr. vilovina; damit behaftet, koltunovat (poln.).

Weichstachelig, adj., z mehkimi bodci.

Weichstein, f. Talstein.

Weid, in Bgan., häufiger Weid geschrieben, lovski, jagarski*.

Weidader, der, njiva, po kteri se pase.

Weidbar, adj., popašljiv.

Weide, die, Nahrung überh. f. d.; das Weiden (pastio), paša, pašnja, muljava; (pas-eum), pašnik, pašnjak, pašnik, f. Jambr. pašince, nach dem Serb. a. pašince; angenehme Weide für die Augen, oem prijetna paša, veselje, radost; das Vieh auf die Weide treiben, živino na pašo gnati, goniti; das Vieh ist auf der Weide, živina je na paši, se pase; gute Weide der Bienen, dobra hór; ein Gewächse, (Salix), verba; Zuchtweide, (Salix caprea), macka, mackovec, muckovec; getragene Weide, (Salix viminalis) bekovec; Bantweide, (Salix vitellina), rumena, prava beka; Bachweide, (Salix rivalis), rakita, iva.

Weideader, f. Weidader.

Weidebruch, f. Darmbruch.

Weidedarm, der, f. Mastdarm.

Weideflisch, der, f. Futterflisch.

Weidefreiheit, die, oblast, kjo pasti.

Weidegang, der, hoja na pašo, gonjenje na pašo.

Weidegras, die, gos na paši.

Weidegenosse, der, pašni tovarš, sodeložnik, solastnik; wenn ihrer nur zwei sind, pašni spolovnik.

Weidegrasung, der, nach M. orok (orokat, wie die Hirten sagen).

Weidegras, das, pašna trava.

Weibehenne, die, kokoš za pašnino dajana.

Weidebüsche, f. Hartriegel.

Weidesand, das, svet za pašo, pašniki pl.

Weidelohn, der, etw. pašnina, plačilo za pašo.

Weidemann, der, f. Weidmann.

Weidemonat, f. Julius.

Weiden, v. n., die Schafe weiden, ovce se pasejo. (ohne Hirten, bei Vuk u sampas); die Kühe weiden, kravo so pasejo, kravo mlijo (travo); der Hirt weidet, pastir pase, (pastirici M.); mit dem Weiden bis zu einer Stelle gelangen, pripasti (do verh grička); v. a. u. r., ich weide meine Lämmer, pasem svoje jagnjeta; genug weiden, zur Sättigung, napasti; beim Weiden verlieren, zapasti (ovce); die Augen weiden, oči pasti; sich an etwas weiden, veseliti se čemu; mit dem Weiden verderben, raspasti. (razvaditi s pasenjem); Schafe weiden, Kühe weiden, Ziegen weiden, v. h. Hirt davon sein, auch ovcariči, kravariti, kozariti udl.; einen Daß, f. Ausweiden; sich mit leeren Hoffnungen weiden, s praznim upanjem pitati se.

Weiden, das, pasenje, pašna, pašnja.

Weiden, adj., verhov; weidenes Holz, verhov les, verbovina.

Weiden-, in Bßgn., (von Weide, Salix), verhov.

Weidenasche, die, verhov pepel.

Weidenbach, der, potok obrasten z verbjem.

Weidenband, das, vitra, bekova vitra, svitek verhov.

Weidenbast, der, verhov liče.

Weidenbaum, der, verba.

Weidenbäumen, adj., verhov.

Weidenblatt, das, verhov pero; beli kapar.

Weidenbohrer, der, nach Šul. dervotoš.

Weidenbruch, der, močvirje z verhovjem.

Weidenbusch, der, verhov germitčevje, nizko verbje, verbjine.

Weidendorn, f. Sanddorn.

Weidendrossel, die, f. Rohrdrossel.

Weidenerde, die, verhov perst, perst v gajilih verba.

Weidenflöte, die, verhov piščal, piščalka, pišel, piščalka.

Weidengehüsch, das, verhovje, (rakitje, mačevje, verbjine, bečevje), serb. verbljak.

Weidenholz, das, verbovina.

Weidenhopfen, der, divji hemelj.

Weidenläufer, der, f. Mailäufer.

Weidenloble, die, verbovi ogel.

Weidenlorb, der, jérbas, (nach V. verbas), verbovi košek.

Weidenlaub, das, verhov listje.

Weidenlaus, die, verhov mušica.

Weidenmeise, die, f. Beutelmeise.

Weidenmoor, f. Weidebruch.

Weidenmüde, die, (Motacilla salicaria), terstna penica.

Weidenpalme, die, verhov mačica.

Weidenpfeife, die, f. Weidenflöte.

Weidenplag, der, verhovje.

Weidenreis, der, verhov šiba, verbovica, prot. coll. protje.

Weidenröschen, das, (epilobium), verbove.

Weidenruthe, f. Weidenreis.

Weidenrüßling, der, verhov mladika.

Weidenstamm, der, verhov goba.

Weidenstängel, f. Baumstängel, Rohrstängel.

Weidenstamm, der, verhov deblo.

Weidenstrauch, der, verbovi germ.

Weidentrieb, der, mladika verbova.

Weidenzapfen, f. Weidenpalme.

Weidenzeisig, der, mali muharček, kovaček.

Weidenplag, der, pašnik, pasišče, pasiše (Vuk); fetter, otolščje (Medc.).

Weiderecht, das, pašna, pašna pravica, pravica, kje pasti; ein dazu Berechtigter, pašnikar (V.); — pašna služnost, užitek pašne na tuji zemlji.

Weidenrieh, der, (Lythrum Salicaria), zvinjenik, verbovka (poln.), zviti koren, zvinjak, čibrije pl., kervenska (Medc.); (Lisimachia), hostna mavrica, pijavčnica (Medc.); ein Bogel, f. Rohrsänger.

Weidenröhre, der, popaša.

Weidenstein, der, mejnik dveh ali več pašnikov.

Weidensteiner, die, pašnina.

Weidevieh, das, pašna, na pašo gonjena živina.

Weidewund, der, v trebuch ustreljen.

Weidgenosß, der, tovariš na lovu.

Weidgerecht, f. Jagdgerecht.

Weidgeschrei, das, lovski krič, lajoj.

Weidenhausen, der, truma lovecov.

Weidicht, das, verhovje, verbje, verbjine.

Weidnacht, der, lovski, logarski hlapec.

Weidlich, adj., mošk, terden, verl, dober, jak; f. a. Tüchtig, Hurtig.

Weidling, der, čolnic; Blätterschwamm, pečnice, neko jabelko.

Weidmann, gen. Weidmann, f. Jäger; einem einen Weidmann setzen, narediti mu, da puška odpove, da se ne sproži.

Weidmännisch, adj., lovsk.

Weidmannschaft, f. Jägerrei.

Weidmesser, das, f. Jagdmesser; jelenji jezik.

Weidsack, Weidtasche, f. Jagdtasche.

Weidsprache, die, posebne lovsko besede.

Weidwerk, Weidwerk, das, lov, lovstvo; vse živali, s kterimi se pečajo loveci; das hohe Weidwerk, visoki lov (na jelene, divje peteline itd.).

Weidwundschuß, der, strel na mehko, v drob.

Weise, die, ein Hapsel, motovilo (in allen slav. Runda.), nach V. motavnik (V), nach Gutsm. motalo (?) u. snovalo. in St. ang. mahalo; bewegliches Gatter an der Sägemühle, das Sägegatter, nach V. jarem, brana.

Weisen, v. a., namotati, zmotati, motati, (in St. ang. mahati?).

Weisen, das, motanje.

Weiser, ber, motavec.

Weiserin, die, motavka.

Weigern, v. a., f. Verweigern; v. r., ſich weigern, braniti se, ne hoteti, upirati se, kerčiti se, kratiti se, šketiti se, odkimavati, z glavo otresati ali stresati, ne dati se, ustavljati se, staviti se, ne hoteti vzeti česa, odbiti, zavrniti ponujano.

Weigerung, die, branjenje, upor, upiranje; die Weigerung des Vaters, ihm Geld zu geben, bewog ihn —, ker mu oče ni hotel dati denarjev, bil je primoran —.

Weigerungsfall, ber, im Weigerungsfalle, ko bi se branil, upiral, če bi ne hotel —, če bi ne storil —.

Weihaltar, ber, posvečevavni oltar.

Weibbild, das, obljubna, posvečena podobica.

Weibbischof, ber, posvečeni škof (brez škofje), namestni škof, nach Gutem. škofov namestnik u. škof za žegno.

Weibbrot, f. Hostie.

Weibbrunn, der, (žegnana), blagoslovljena voda; križavnik (Ravn.).

Weibe, die, kanja, lun, sokolič; f. Hütergeier, (bei Sum. böhm. luňak, kaně).

Weibe, die, posvečenje, posvečevanje; die Weibe verrichten, f. Weihen; die vier Weihen, štiri posvečevanja, žegnati, štirji sveti redi.

Weibel, Schleiter der Nonnen, f. Schleiter.

Weihen, v. a., ſich dem Dienste des Vaterlandes weihen, posvetiti se, izročiti se, nach V. vsega podati se za službo svoje domovine; eine Kirche, Kapelle weihen, posvetiti, (svetiti), posvečevati, žegnati, blagosloviti (segnen); geweiht, posvečen; zum Priester, (v) mašnika posvetiti.

Weiber, ber, Trich, ribnik, lokva; eine weibende Person, posvečevavec.

Weiberampfer, f. Wasserampfer.

Weibermuß, f. Wassermuß.

Weiberwasser, das, voda v ribniku, iz ribnika.

Weißastern, pl., kvaterni post.

Weißgabe, die, posvečeni, žegnani dar.

Weißgebet, das, blagoslov.

Weißkelch, ber, posvečeni kelih.

Weißgemälde, f. Weißbild.

Weißkessel, ber, kamen, kotlič žegnane vode; nach and. D. kropilnica.

Weißkranz, ber, blagoslovljeni venec.

Weißmesse, die, posvečevavna maša.

Weißmuthskiefer, die, gladki bor.

Weihnachten, pl., božič, božični prazniki ali svetki. (nach M. koleda, koledni svetki);

Weihnacht, sveta noč.

Weihnachtlich, adj., Weihnachts-, in der Bsp., božični.

Weihnachtsabend, ber, sveti večer, božični večer, sveti postnik (St.), badnjak (U. Kr. u. serb.), badnjek, im Serb. auch badnji dan, badnji večer (vermuthlich von baden, wachen).

Weihnachtsbrot, das, popertnik, popertnjak, in Reisu. nach V. župnik, božičnik, auch božičjak u. stalnik (St.).

Weihnachtsfeierstag, ber, svetl dan.

Weihnachtsgeheim, das, božično darilo.

Weihnachtslied, das, božična pesem.

Weihnachtsmarkt, ber, božični sejm.

Weihnachtsstag, ber, sveti dan, božični dan.

Weihnachtsvesper, die, polnočnica.

Weihnachtswoche, die, božični teden.

Weihnachtszeit, die, božič, božični čas.

Weibrauch, ber, kadilo, libana (arab.); Weibrauch jemanden frenen, koga močno hvaliti, (auch kaditi komu), povzdigovati ga.

Weibrauchbüchse, die, pušica s kadilam.

Weibrauchsaß, das, kadilnica, kadilnjak, kadilnik.

Weihnachtstiefer, die, kadivna smreka.

Weibrauchvogel, f. Golddroffel.

Weißfals, das, blagoslovljena, žegnana sol.

Weißwasser, das, blagoslovljena, žegnana voda.

Weißwedel, ber, kropilo, škropilnik, škropilo.

Weil, adv., solange, indem, kadar, dokler; conj., kër, za to kër.

Weiland, adv., vordiem, ehe, nekdanj, nekda; als inbetriabl. adj., bivši, rajnik, blaziga spomina, pokojin (St.), nekdanj, njega dni, svoje dni.

Weile, die, doba, čas, roanja (? u. Kr.), počak, počaka, pomuda; das Weilehen, časak, merva časa; vor einer kleinen Weile, ravno kar, pred malo časom, tatodi; über eine Weile, malo potem, čez malo časa, skorej; nach einer langen Weile, čez dolgo; noch eine Weile, še malo, malce; alle Weile, vsedgar; nächstlicher Weile, po noči; eine gute Weile, precej dolgo, dolgo časa; gut Ding will Weile haben, dobro delo se ne da prehiteti, pre-nagliti; ich habe lange Weile, meni je dolg čas, nach Gutem, toži se mi (in Kr. mehr für schläfrig sein); die Muße, prazni čas, lazno (kroat.), kadar človek utegne; ich habe keine Weile, ne utegnem, nemam kdaj.

Weilen, v. a., pomuditi se, muditi se kje, ostati, ostajati, počakati kje, biti kje; v. a., zamuditi, muditi koga; v. r., imeti se.

Weiler, ber und das, eine Sammlung weniger ländlicher Wohnungen, selo (V.), nach d. Serb. zaselek (Vuk), auch soeska.

Weiling, f. Stadtsiß.

Weilort, ber, čakališče, čakališče, bivališče, bivališče.

Weilruhe, die, ein Ort, wo das Vieh zu Mittag ruht, staje.

Weitzelt, die, postanek na kakem kraju.

Weime, die, drog (na kteriga se kaj obeša).

Wein, ber, vino, dim. vince, (auch vinček); junger, alter Wein, novo, staro vino; rother Wein, černo vino; reiner Wein, samo, čisto, suho vino; wässriger Wein, mokro vino (Zat.); ein saurer Wein, eviček, eviček matiček; gestauter Wein, gorko, zavreto vino; verdorbener; zavrelca (zavreti), bōrsa, kovbin, užgalec, čmiga (St. M.); vino se bērsi, se je zbērsilo od, zbērsalo (vino se vlece,

je na potesl); aus Trauben, die der Hagel beschädiget, točnik, točevina; Trauben, grozdje; das Gewächs selbst, vinska terta, tersje; reinen Wein einschenken, resnico povadati komu.

Wein-, in Sighn., vinski, id. Serb. vini (Vuk).
Weinähnlich, Weinartig, adj., vinu podobno.

Weinapfel, der, vinek (Zal.).

Weinarm, adj., ubožen z vinam.

Weinart, die, versta, sorta vinska.

Weinänglein, das, česminova jagoda.

Weinbau, der, vinstvo (gebr.), vinsko pridelovanje, vinski pridelok, ravnanje vina, vinske terte, vinoreja (M.), vinogreja (M.), vinsko delo, russ. vinodelje; den Weinbau treiben, vino pridelovati, z vinstvom se pečati, vinograd imeti, gorice obdelovati, terto ravnati; vielen Weinbau haben, mnogo vinogradov imeti, veliko vina pridelati, vinske gore imeti.

Weinbauer, der, vinogradnik, vinogradar, gornik (besonders auf Weinbügeln).

Weinbecher, der, kozarec za vino.

Weinbeere, die, vinska jagoda, zobrinca pl.; trockene sogenannte Weinberl, sladko suho grozdje, suhev-i, coll. (Ravn.).

Weinbeerenbeinholz, f. Hartriegel.

Weinbeerenhülle, die, hlastina.

Weinbeerenkern, der, pelek.

Weinberg, der, ein Berg mit Rebenpflanzungen, vinska gora, viniverh, vinogora, auch verh, gora schlechtw.; ein Hügel, vinska gorica, auch gorica schlechtw., u. vinogorica; der Antheil eines Einzelnen davon, vinograd, nograd; der Theil davon, der von einer Anzahl Winzern auf einmal säulenweise in Angriff genommen wird, bei den verschiedenen Arbeiten, postat-i.

Weinbergrecht, das, vinogradna pravica.

Weinbeschnittet, adj., v senoi vinske terte.

Weinbirn, die, vinska hruška, vinka (Zal.).

Weinblatt, das, tertno pero, lepen vinske terte (Gutm.).

Weinblüte, die, tertni cvet, cvetje vinske terte.

Weinbrod, das, kruh v vino pomakan, pomočen.

Weinbrühe, die, vinska juha.

Weinbutte, die, brenta za vino, za grozdje.

Weindrossel, die, (Turdus iliacus), mala brinovka, nach Sul. beli droz; fig. zenska, ki ga rada čivka in serka.

Weindunst, der, vinski hlap, sapor (St.), hlap od vina.

Weineinschlag, f. Einschlag.

Weinein, v. n., po vinu disati; ein wenig weinen, emerdati se, kisati se, jokati.

Weinen, v. n., jokati, jokati se; plakati se (St. u. kroat.); serb. a. eviljeti, eviliti; laut weinen, vekati, mit Schlingen, ihtiti se, pojemat; Kinder weinen leicht, otroci se radi jokajo (jočejo); über etwas, nad čim, zavolj česa jokati, objokovati kaj, solzeti; zu weinen anfangen, zajokati se, zjokati se; der Weinstock weint, terta solzi,

se joče; weinend nach Hause kommen, pri-jokati (se) domu; eine gewisse Zeit hindurch weinen, prejakati (ves dan); genug weinen, najokati se; weinende Augen, solzne, (verweinte) objokane, ujokane oči; v. a., bittere Thränen weinen, grenke, vroče solze točiti, prelivati; — jokaje tožiti, pripovedovati komu kaj (s. pr. svoje terpljenje, seine Leiden weinen); er hat sich die Augen roth gemeint, oči ima kervave, rdeče od solz.

Weinen, das, jok, jokanje, plakanje, plač (serb.).

Weinenswerth, adj., joka, objokovanja vreden, objokovaven.

Weiner, der, jokljivec (M.), vekavec, emérda, emihovec.

Weinerlich, adj., jočljiv (?), kisel, solzen, jokljiv (V. u. M.), nach Jan. jokav, vekav (geru schreind), auch emerdav; es ist mir so weinerlich, tako me jok sili, jokal bi, zjokal bi se, težko mi je pri serci, na jok mi gre, hoče se mi jokati; eine weinerliche Miene machen, na jok se deržati.

Weinernte, die, f. Weinlese.

Weinessig, der, vinski jesih.

Weinsäcker, der, reznica, grebenica oder grobanica, ključ.

Weinsäbuchen, das, kerčmarako banderco (smreka).

Weinsaf, das, vinski sod; fig. pijanec.

Weinseld, das, polje s tersjem zasajeno.

Weinsäcke, die, sklenica vinska, za vino.

Weinsührer, der, tovrnik, ki vino prevaža.

Weinsüßling, die, polnitev, poljenje.

Weingäbelein, pl. villice, (in St. a. tersovo bičeje).

Weingaden, f. Weinfeller.

Weingährung, die, vinsko vrenje, kisanje.

Weingarten, der, vinograd, tersje; neuer Weingarten, novi sadež.

Weingärtner, der, vinogradnik, vinogradar.

Weingartvogel, f. Weindrossel.

Weingast, der, pivce.

Weingebirge, das, vinske gore, vinske gorice pl.; f. a. Weinberg.

Weingefäß, das, vinska posoda; hölzernes, čutara, žurec (St.).

Weingegend, die, vinski, vinorodni kraj.

Weingeist, der, vinski cvet, vinsko žganje, spirit*, alkohol*.

Weingeländer, das, moran Reben besetzt werden, brajda, sep (St.).

Weingelb, adj., vinorumen.

Weingeld, das, serb. vinarina (Vuk).

Weingelchert, adj., v vinstvu izučen, znajden.

Weingeruch, der, vinski duh.

Weingeseht, das, vlačenica, živica, grobenica.

Weingeseht, das, nasadišce.

Weingetrig, adj., vina željen.

Weinglas, das, kupica, šemar (U. Kr.), kozarec.

Weingrün, adj., zelen kakor tertno porje; weingrünes Faß, ovinjeni sod (V.).

Weinhade, die, Weinbaue, motika.

Weinhaft, f. Weinſchloß.
 Weinhandel, der, kupčija z vinom.
 Weinhändler, der, kupčevavec z vinom, vinšček.
 Weinhaſſer, der, kdor ne more vina piti.
 Weinhaue, f. Weinhaide.
 Weinhaus, daſ, pivnica, kerčma.
 Weinheber, der, buča, serb. natega, nategača, teglica.
 Weinbece, die, f. Weingeländer.
 Weinbeſen, pl., drože od. droži pl., drožje, vinske drože pl., (nach dem Serb. drožina).
 Weinbeſenbrannwein, der, žganje iz vinskih droži.
 Weinbibe, die, vročina, ogenj po vinu.
 Weinböhe, f. Weinberg.
 Weinholz, daſ, tertai les; der Weinstock, terta, vinka terta.
 Weinhügel, f. Weinberg.
 Weinhülſe, die, mehlica (V.), mehenica (St.), hlastina, meh, mešič, jagodni meh, vinske jagode meh, kožica, mešina.
 Weinhüter, der, nogradni varh, čuvaj.
 Weinicht, adj., vinsk. vinu podoben; weinichter Geſchmack, vinsk duh, slast po vinu, ki vloe na vinu.
 Weinig, adj., vinsk. vinoroden, serb. vinovan (=vinoven).
 Weinjahr, daſ, vinka letina, vinko leto.
 Weinkäſer, der, hrošć valjač.
 Weinkauf, der, nakup (ovanje) vina.
 Weinkelſer, der, hram; ein gemauert, zidanica; Weinhaus, (pivnica).
 Weinkelſner, der, natak; f. a. Keſſner.
 Weinkelſter, die, vinka preša* ali žmika (ang. in St.), f. a. Keſſer.
 Weinkenner, der, poznavec vina.
 Weinkenntniß, die, poznanje, znanje vina.
 Weinkern, der, vinka pečka, vinski peček, pelek (Küſt.).
 Weinkirſche, f. Amarelle.
 Weinkofer, der, pokušavec vina.
 Weinkrankheit, die, vinka bolezni.
 Weinfranz, der, kerčmarski venec.
 Weintrichel, die, cibora.
 Weinfrug, der, verč za vino, n. Gutm. vinka gerča, ročka (St.) za vino.
 Weinkuſe, die, vinski bedenj.
 Weinkühler, der, vinski hladilnik.
 Weinladen, der, prodajavnica za vino.
 Weinklugelein, daſ, vinka lodrica, verderce.
 Weinlager, daſ, daſ Geriſt, worauf die Fäſſer liegen, gantarji, legnarji* pl.; Vorſatz an Wein, hranjeno vino, zaloga vina, hram.
 Weinland, daſ, vinka dežela, (vinorodna dežela).
 Weinländer, der, prebivavec vinske dežela.
 Weinlaub, daſ, tertno liſtje.
 Weinlaubfranz, der, venec iz tertniga liſtja.
 Weinlauch, der, poljski luk.
 Weinleer, adj., brez vina.
 Weinlerche, die, f. Handenlerche.
 Weinleſe, die, branje, bratva, terganje,

tergatev, vinober (Vuk), bendima*; Weinleſe halten, brati, tergati.
 Weinleſer, der, berač (V. u. serb.), tergač, tergavec.
 Weinleſerin, die, beračica, tergavka.
 Weinlied, daſ, vinka (peſem), peſem pri vinu.
 Weinling, f. Weinapfel.
 Weinloß, f. Weinleer; (kdor nima vina).
 Weinmährte, die, v vino nadrobljeni krah.
 Weinmaugel, der, pomanjkanje vina.
 Weinmarkt, der, vinski ſejim.
 Weinmaß, daſ, vinka mera.
 Weinmeiſter, der, f. Winger.
 Weinmeiſſer, der, vinomört; daſ, f. Nebenmeiſſer.
 Weinmiſcher, der, mešavec, blodivec, ki meša vino.
 Weinmonat, der, vinotok; f. October.
 Weinmoſt, f. Moſt.
 Weinmüde, die, vinka muſica.
 Weinmutter, die, f. Weinheſe.
 Weinniederlage, f. Weinlager.
 Weinoöl, daſ, vinko olje.
 Weinpfaſt, der, kol, (lik, Jarn.); bei den Geländern, brajdnik.
 Weinpreſſe, die, f. Weinkelſter, Keſſer.
 Weinprobe, die, skuſenje, skuſanje vina, vinka poakuſnja.
 Weinprüfer, der, vinski preſkušavec.
 Weinrahm, der, kan.
 Weinranke, die, rozga, loza vinka; f. Ranken.
 Weinranne, die, zavijača, jurek, volk.
 Weinraſch, der, pijanost vinka, od vina, po vinu.
 Weinraute, die, vinka rutica.
 Weinrebe, die, vinka loza ali rozga, gew. vinka terta (Weinſtock), f. a. Rebe; die an daſ Geländer gebundene, brajdna terta, a. brajda, latnik; wilde Weinrebe, vinika, kerbina (Karſt), serb. vinjaga; anſarten darnach, zviniočiti, viničiti ſe; die Wurzel der Weinrebe, živak.
 Weirrechnung, die, račun od zapitka.
 Weirreich, adj., vinsk, z obilnim vinſtvam.
 Weirreiß, der, rozje.
 Weirroſe, f. Gelanterroſe.
 Weirſauer, adj., vinaſt (V.), kiſel, kakor vino, vinokiſelt.
 Weirſäuer, der, vinopivec, pijanec.
 Weirſäure, die, vinka kiſlina.
 Weirſchäbſing, der, čeſmin, čeſminje, čeſmiſſe.
 Weirſchank, der, kerčma, prodaja, točenje vina.
 Weirſchäſer, der, cenivec vinski.
 Weirſchann, der, vinka pena.
 Weirſchenke, die, f. Weinſchank.
 Weirſchenke, der, kerčmar.
 Weirſchiff, daſ, ladija vinarica (Vuk).
 Weirſchlau, der, vinski meh, kozol; den Wein in die Fäſſer zu leiſten, cavi, rori*, vinski rori, cavi; ein harter Trinker, vinski meh,

Weinschmans, der, pijača (V., sonst Getränke).

Weinsengen, der, obilna vinska letina, čo terta obilno rodi.

Weinschling, der, grebenica od grubanica; f. a. Weinsengel.

Weinstadt, die, vinsko mesto.

Weinstein, der, nach dem Russ. vinski kamen (wohl nicht gebr.), nach dem Serb. sreš ob. streš (Vuk). in Croat. bérša, b. Gutsm. vinski okrenjenik; vinska skorja, veštan*.

Weinsteinsalz, das, vinska sol, srešnica.

Weinstener, die, davek od vina.

Weinstock, der, terta, vinska terta, ters, colk. tersje; dabei düngen, kotliti (St.).

Weinstockraupe, die, volk.

Weinsucht, die, vinozeljnost, pijanstvo, nezmérno poželjenje vina.

Weinsüchtig, adj., vinozeljen.

Weinsuppe, f. Weinbrühe.

Weintanker, der, mešavec, kazivec, blodivec vina.

Weinstadt, adj., do dobriga pijan od vina.

Weinträber, die, tropine pl.; ein einzelnes Stüdchen davon, trop; f. a. Träber.

Weintraupe, die, grozd (vinski), grojzd, grozdj; f. Traube; der Stengel davon, penkla, petlja.

Weintrichter, f. Träber.

Weintrinker, der, vinopivec; wenn er viel trinkt, pijanec.

Weintrinkerin, die, vinopivka.

Weintrunken, adj., pijan od vina.

Weintunke, die, vinska omaka.

Weinversälicher, f. Weinmischer.

Weinverlich, f. Weinfasser.

Weinvorrath, f. Weinslager; sich damit versehen, založiti, zakladati se, previditi se z vinam.

Weinwachs, der, vinski pridelek, vinstvo v kaki dezeli, vinski rod, kjer vino raste.

Weinwage, die, vinomér, vinska vaga.

Weinwagen, der, voz vina.

Weinwetter, das, vreme vinsko, vinu ugodno.

Weinwirth, der, kerčmar.

Weinzahn, der, sich den Weinzahn anschlagen, odpovedati se vina (vinu).

Weinzeche, die, pijača (V.); eine Rechnung, zapitek.

Weinzecher, der, f. Weintrinker.

Weinzehebent, der, vinska desetina.

Weinzeichen, das, smrečica.

Weinzieher, der, f. Winzer, (gornik).

Weinzins, der, dača od vina, vinarina (Vuk).

Weinzoll, der, col od vina, vinski col.

Weinzwang, der, dolžnost, vino jemati od koga (in no od družiga).

Weinzwist, der, propir pri vinu.

Weis, adv., nur in der Redensart: einem etwas weis machen, (b. i. wissend), komu kaj na nos obesiti, zlagati se komu, slepiti koga, bei Gutsm. komu čerhiti (?).

Weisartifel, der, (ft. Beweisartifel), dokazni člen.

Weise, adj., moder, auch pаметen, spravidin; weise werden, zmorditi se, serb. mudrati (v. n.); verständig, razumen; sehr weise, premoder; Weise, der, modrijan, moder mož, modreo (V., serb. mudarac); die Weise, modrijanka, modra žena, modra; weise machen, zmorovati, zmorditi; weise thun, modrovati (Vuk), modrijaniti.

Weise, die, Melodie, víza*, napjev; lustige, okrogla; Art und Weise, način, víza*, russ. obraz, vid; die anzeigende, f. Indicativ; auf einerlei, gleiche, enako, po enakem, ravno tako, takisto; auf mancherlei, vielerlei, marsikako, mnogotero; lediger Weise in die Wochen kommen, v samskem stanu poviti; ungerechter Weise, po krivici, po krivicnem; menschlicher Weise, po človeško; unvorsichtiger, thörichter Weise, po nespametnem; gefährlicher Weise, po nevarnem; nach seiner Weise, po svojo; grausamer Weise, neusmiljeno; haufenweise, kupama; reihenweise, zaporedama; freuzweise, križem; garbenweise, snopama, na snope u. dgl. mittelst der Formation —ama, —am od. —em; heimlicher Weise, skrivaj, skrivši; das ist aus der Weise, to ni navadno, to je presilno; auf diese Weise, tako; auf eine andere, drugači; auf eine besondere, posebno; auf eine oder die andere Weise, tako ali tako, ali tako ali kakor si koli bodi; unbesonnener Weise, nepremisljama; Geruchtheit, navada, šega; auf diese Weise, po tem takem; auf seine Weise, nikakor ne, po nikakem ne, po nobeni ceni ne, po nobeni meri ne; auf alle Weise, po vsakem, nach dem Serb. vsakakor.

Weisel, der, f. Weiser.

Weiseligesungniß, das, hišica dratena za matico.

Weisen, v. n. u. a., zeigen, pokazati, kazati, pokazovati; mit dem Finger weisen, a perstam pokazati, kazati kaj od. na kaj; einem den rechten Weg weisen, pravo pot pokazati, prav napotiti; einem die Thüre weisen, spoditi koga iz hiše; einem das Nähen weisen, učiti koga šivati, kazati mu, kako so šiva; an Jemand weisen, odpraviti, zagnati, napotiti na, do koga; f. a. Anweisen, Unterrichten; einen Verbrecher aus der Stadt weisen, hudodelnika iz mesta ukazati (V.); f. übr. Anweisen.

Weiser, der, die Königin in einem Bienenstocke, matica, mačica (Gutsm.); (die jungfräuliche Königin, nach Zol. devčica, die besuchte, plemenitaica); eine Person, welche zeigt, kazavec; ein Ding, welches weist, kazalo; f. a. Zeiger.

Weiserhand, das, turnič (V.), kletka maticna, matičjak (Murš.).

Weiserlos, adj., brez matice, brez maticni (V.).

Weiserwerk, das, koleša pri kazavniku (ki premikajo kazavnik ali kazaljko na urf).

Weisheit, die, modrost, pаметnost, spravidnost; Kenntniß, znanost, učenost, znanje; seine Weisheit ausstrahlen, razkazovati, prodajati svojo učenost.

Weisheitsliebend, *adj.*, modrost ljubeč, kdor ljubi modrost.

Weisheits-, in Bsgn., — modrosti, modrostni (V.).

Weisheitsforscher, *der.* f. Philosoph.

Weisheitsforschung, **Weisheitslehre**, *die*, iskanje modrosti, nauk (od) modrosti; f. a. Philosophie.

Weisheitsfreund, *der.*, prijatelj modrosti.

Weisheitszahn, *der.*, zob modrosti, naj poznejši zob.

Weislich, *adv.*, modro, pametno, razumno.

Weisling, *der.*, modrijan.

Weisnafen, f. Naseweiß (sein).

Weiß, *adj.*, bel; Weißfische, belica; weiß anstreichen, pobeliti, beliti; weiß sein, beliti se; das Weiße in einem Ei, beljak; das Weiß, belo, beljava, bela barva, belilo (insbesondere die weiße Schminke), belina; das Fett des Rothwildpretres, belo (V.); die weiße Sucht, (chloritis), bela bolezen (V.); schwarz auf weiß haben, zapisano imeti, s pismam poterjeno; der weiße Sonntag, bela, (botrična M.) nedelja; weißer Wein, belo vino; ein weißes Schwein, beljug, f. beljuga; der weiße Leithund, (waidm.), sneg, belin; sich weiß brennen wollen, pravičiti se, čistiti se.

Weiß, in Bsgn., beli—, belo—.

Weissagen, v. n. u. a., prerokovati, skrivno razodovati, prihodnje napovedovati.

Weissager, *der.*, prerok, prerokovavec.

Weissagerin, *die*, prerokinja.

Weissagerisch, *adj.*, prerokovavsk.

Weissagung, *die*, prerokovanje.

Weißarmig, *adj.*, beloramen.

Weißarsch, *der.*, beloritka; divja ovca.

Weißärschel, f. Hauschwälbe, (in Laas), belorepec, belorepka.

Weißath, *die*, Weißung, die kleinen Zinsen, als Hüfner, Butter, Eier u. dgl., mala desetina.

Weißauge, *das*, belo oko.

Weißaugenbraunig, *adj.*, beloberv.

Weißbad, f. Leichenfalk.

Weißbaden, *das*, das Recht, weißes Brot zu backen, pravica, beli krah peči.

Weißbaden, *adj.*, bel, iz bele moke.

Weißbäder, *der.*, beli krušnar (V.), pek beliga kruha.

Weißbädersbrot, *das*, beli krah, pogača, hlebec.

Weißbädig, *adj.*, beloličen, (serb. belolik, Vuk).

Weißbart, *der.*, belobradec.

Weißbärtig, *adj.*, belobrad.

Weißbaum, f. Silberpappel.

Weißbekrenzt, *adj.*, belokrižen.

Weißbergig, *adj.*, belovedh, belogor.

Weißbier, *das*, beli ol; belo, blede pivo.

Weißbinder, *der.*, škafar.

Weißbirke, *die*, bela breza.

Weißbirn, *die*, (hruška) belica.

Weißblättrig, *adj.*, belolist.

Weißblech, *das*, kositor.

Weißblühend, *adj.*, belocveten.

Weißblütig, *adj.*, belokerven.

Weißbuche, *die*, gaber, (bei Vuk vielleicht belograb).

Weißbuchen, *adj.*, gabrov.

Weißbuchenholz, *das*, gabrovina, gabrina.

Weißbuchenwald, *der*, gabrovje, gaberje, gabrina.

Weißdorn, *der*, (Crataegus oxyacantha), glog, glogovec (M.). nach Einigen auch beli glog, bei V. blagoviz(?); aus, von Weißdorn, glogov.

Weißdornbeere, *die*, gloginja (Vuk), glogova jagoda, glogulja (Zal.).

Weißdornholz, *das*, glogovina.

Weißdornicht, *das*, glozje, serb. gložjak (-aka).

Weißdornstod, *der*, glogovača.

Weißdrossel, *die*, f. Singdrossel, Weindrossel.

Weißer, *die* und *das*, belo, belina, belota, belost; im Auge, helmo (St.); im Ei, beljak-a.

Weissen, v. a., pobeliti, beliti; anders weissen, prebeliti.

Weisserle, *die*, bela olša.

Weißfärben, v. a., na belo barvati.

Weißfäde, *die*, f. Tanne.

Weißfieber, *das*, f. Bleichsucht.

Weißfink, *der*, beli škinkovec, škinkovec.

Weißfisch, *der*, (Leuciscus), belica, klin, bela riba, podlestva (Gutem., bei V. hingesen ist podlestev, Cyprinus nasus), serb. kesega; (delphinus leucas), nach dem Russ. beljuga, nach Jan. vogrica.

Weißföhre, *die*, bor.

Weißfüßig, *adj.*, belonog.

Weißgar, *adj.*, na jirh od: jérh strojen, jérhast (t. j. z apnam, galunam in soljo strojen in ne s česlam); weißgares Leder, jirh, jérhovina.

Weißgärber, *der*, jérhar, jirhar.

Weißgärberei, *die*, jérharija od. jirharija, jirharstvo.

Weißgarn, *das*, bela preja.

Weißgartendistel, *die*, bel osat.

Weißgelb, *adj.*, belorumen.

Weißgerber, *der*, f. Weißgärber.

Weißgeschwänzt, *adj.*, belorep, belorepast.

Weißgestreift, *adj.*, cikljast, lisast, brezast, plazast (Jan.); eine derartige Kuh, liska, ciklja, breza.

Weißglas, *das*, belo steklo.

Weißglode, *die*, plotni slak.

Weißglühend, *adj.*, razbeljen, bel.

Weißgold, f. Platina.

Weißgrau, *adj.*, belkastosiv, sivkast, sir, nach M. serovat u. sivorast.

Weißhaarig, *adj.*, belolas, belih las.

Weißhafer, *der*, beli oves.

Weißhalsig, *adj.*, beliga vratá, z belim vratam.

Weißhändig, *adj.*, belorok.

Weißharz, *das*, bela smola, pilpoh (?).

Weißholz, f. Silberpappel.

Weißhuhn, *das*, f. Steinhuhn.

Weißtall, *der*, belež, apno za beljenje.

Weißtehlchen, f. Brannfischchen.

Weißtirsche, die, belica.

Weißlar, adj., bel in eist.

Weißlohl, der, beli ohrov. kapus, ciklja.

Weißlopf, der, beloglavec.

Weißlöpf, adj., beloglav; weißlöpfiger Gier, plesec.

Weißtram, der, tergovina s platnam, s pertenino.

Weißtraut, das, f. Weißlohl.

Weißtummel, der, kumin.

Weißtauben, f. Mehlbeerenbaum.

Weißleder, das, jirh, jérh, irhovina.

Weißlich, adj., belkast, beličast (serb.); ein weißlicher Ochs, plavec (auch im Altst. plav, weiß).

Weißling, der, ein Ding von weißer Farbe, belec, belin, belinee; eine Kuh, belka, belsa; ein Pferd, sivec, plajs; ein Hund, belin.

Weißmüllerchen, das, brolica.

Weißmehl, das, bela moka.

Weißnaden, der, beloherbtaí vrabec.

Weißnagelschmied, der, zobljar za belo pocinjeno žeblice.

Weißnasig, adj., belonos, z belim nosom. Weißnautherin, die, šivilja za belo pertenino.

Weißpappel, die, f. Silberpappel.

Weißpfennig, der, belič.

Weißpinsel, der, zidarski kist, pensel za beljenje.

Weißroth, adj., belordeč.

Weißröhrlein, f. Brannfische.

Weißschimmel, der, plajs, belec.

Weißschlinge, f. Mehlbaum (Vib. lant.).

Weißschnabel, der, žolna belokljunka; knežji detel.

Weißschwanz, der, belorepka.

Weißsieden, das, Weißsud, kuhanje na belo. čišenje, čišenje srebra.

Weißspecht, der, srednji detel. bela žolna.

Weißsprenkelig, adj., belopikast.

Weißstirn, der, lisec; weißl. lisca.

Weißstirnig, adj., beločel; von Thieren, lisast.

Weißsud, f. Weißsieden.

Weißtanne, die, jelka, jelca, hoja, hojka.

Weißtellur, das, Sum. belinee.

Weißulme, die, gladki ilem.

Weißweilchen, das, f. Schneeglöckchen.

Weißwangig, f. Weißbadig.

Weißwasser, das, voda svínčenica.

Weißwollig, adj., z belo volno, belorun.

Weißwurz, die, (Cavallaria Polygonatum), bela bramurka, šmarica, gumbelica, lepatica, nach Gutm. kokorik (auch böhm.). beli koren, latvička (ang. in St.); f. Maiblindchen; (Cavallaria latifol.). široka bramurka, šmarica, gumbelica (Medo.).

Weißzahnig, adj., belozob.

Weißzeug, das, pertenina, platnina, belo perilo, serb. pertište, böhm. u. poln. belizna (=belina), russ. belje.

Weißzopf, der, raca beločopka.

Weißthum, das, znanje, znanstvo ljudsko.

Weißung, die, Befehl, povelje, ukaz; Bet-

weis, pokreg, graja; Beweisführung, dokazovanje.

Weit, adv. u. adj., dalječ, riht, daleč, deleč; in and. D. daleko; weiter, dalje, dalje; am weitesten, nar dalje; weit entfernt, daš ič ihu fürchtete, ne. do bi se ga bal, se le —; ič kann nicht weiter gehen, ne morem dalje iti, ne morem dalje; der weitere, daljni, nadaljni; weite Reise, daljna pot; zu weit, predaleč, predeleč; die Kleidung ist zu weit, obleka je preoblata (V.), prehlata. preohlata (Zal.), preširoka; der Weg ist weit, dolga pot; sein Name war weit und breit berühmt, po vsem svetu, na široko po deželi mu je slovelo ime, na daleč; so weit ich mich erinnere, kolikor pomnim, odkar pame-tim; so weit hast du Recht, dotod, toliko imaš prav, tako daleč; weit nach alten Dimensionen, obsiren, prostoren, prostran, razprostranjen; weite Abente, prostrana, širana (nar. pes.) rav-an; weit und breit, daleč, deleč okoli; weiter Ramm, redek glavnik; weites Sieb, redko sito, rešeto; weit von einander, de-leč saksebi, širem (Ravn., široma); der Sommer ist noch weit, dolgo je še do leta; und so weiter, in tako dalje (i. t. d.); vor weitem, od deleč, nach M. izdaleca; erst zwei Uhr? es muß schon weiter sein, še le dve? mora več biti; weiter nichts, als —, nič več, kot —; die Thür weit aufverten, vrata široko odpreti, na stečaj (anglimci); fahre weiter fort!, le dalje! dalje pojdi! le naprej!; weit gefehlt, mnogo, dokaj manjka še; weit mehr, mnogo več, zelo več, ve-liko več; weit lieber uff., mnogo rajši, do-sti rajši; was weit edleres, mnogo zlahnejši reč; weit vorziehen, mnogo več čislati, za veliko bolji šteti, imeti; bei weitem nicht, še davno, še dolgo ne; weit größer, zelo več; etwas weit herholen, kaj deleč sem privleci, daleč seči po kaj; weit hergeholt, prisiljen; er ist nicht weit her, ni nič po-sebniga, ni nikak čudež, ni dosti vreden; im weiten Sinne, d. i. überhaupt, v širokem pomenu, nach V. po velikem, v daljnem pomenu; die weiteste Bedeutung, najširsi pomen; weit entfernt, daljin, (daljni), od-daljen, daleč proč; in weiter Ferne, v de-veti deželi; mein Weg ist der weiteste, moja pot je nardalji; die Sache steht noch im weiten Felde, ta reč je še deleč, še nigo-tova, mnogo vode bo preteklo, dokler se ta reč izdela; von dem innern Raume eines Dinges, prostoren, širok (breit); bis an weiters, za sedaj, dokler se ne ukaže kj družiga; in die weite Welt gehen, kriem svet iti, po sveti iti, im Serb. v bel svet oditi, nach Ravn. in Reife, razpusti iti (part. perf.); ein weites Gewissen, široka, kosmata vest; ohne Weiters, brez vsega družiga, kakor tako (grd.); naravnost, preciz; bei weitem nicht, kratko sika-ne od, ni —; immer weiter, dalje in dalje; Weit, das, širina (ladje).

Weitläufig, adj., etwa razvejast, široceh, redkih vej.

Weitüngig, f. Großüngig.

Weitühüig, adj., trebusen. trebnhat; von Thieren, vampast*; ein solcher Mensch, trebuhac.

Weitberühmt, adj., deleč sloveč, sloveč po dolgem in širokem.

Weitbūig, adj., s prostranimi zatoki.

Weite, die, dalja, daljava, daljina, delja, daljnost; Breite, širina, širja (St.); in gehörriger Weite, v pravi daljini, delji; die Weite des Weges, dalja, daljava; in die Weite sehen, daleč viditi; eine Sache in die Weite spielen, odlašati kaj; von einem Raume; eines Gebäudes, prostranost, prostranost, prostranstvo (russ.); eines Gefäßes, Schranke, svetloba; eines Kleidungsstückes, hlab (Zat.), ohlatnost, ohlatje (V.); Abstand, f. dices; russ. razstoj, razstojanje; (mont.) Weite, Weitung, mesto, kjer je ruda že izkopana; in der Zusammensetzung als Grundwort drückt es die floren. Sprache zuweilen mittelst der Formation auf —aj aus, z. B. Schußweite, strellaj; Wurfweite, ločaj; Spannweite, razteglaj (nach Vuk die Länge der ausgespannten Arme, razteglaj konca); Schlagweite, (in der Lehre von der Electricität), preskočaj u. dgl.

Weite, das, das Weite suchen, uteči, kopita pobrati; das geht ins Weite, to presega vso mero; das Weite gewinnen, priti na plano, pod milo nebo, na sapo.

Weiten, v. a., dort weitest ein Abgrund, tam zeva brezen; v. a., raztegniti, raztegovati, razširiti; v. r., sich weiten, d. i. weiter werden, razširiti se, širiti se, raztegniti, raztezati se, ohlaten postati, daljšati se, razprostraniti se.

Weiter, comp., dalje, delj; weiter hinten, vorne, zadnji, sprotjeji (Met.); weiter kommen, behelfen sich, prizamoci si; weiter ziehen, sich entfernen, dalje se pomakniti, pomikati; f. Weit.

Weitern, v. a., weiter machen, razširiti, širiti; f. Erweitern.

Weiterfender, f. Expeditur.

Weiterung, die, in der Kanzleisprache, neprijetni nasledek.

Weiterverbreitung, f. Verbreitung.

Weitfeld, das, daljno polje; njiva kje za logam, v drugi sososci.

Weitgebiend, Weiterschend, adj., širokovladen, na daleč, na široko po zemlji gospodujoc.

Weitgeflügelt, adj., s širocimi perotmi.

Weitgehört, adj., dolgorog, z rogmi vsakebi.

Weitgemant, adj., s širocim, zevajočim golcam, širokousten, razusten.

Weitgesprisen, adj., po svetu sloveč, hvaljen.

Weithällig, adv., kar se daleč okoli razlega.

Weithin, adj., daleč tje; v daljo.

Weitläufig, adj., (weitläufig), weit von einander stehend, široko, vsakebi, narazen, redko, širem (Ravn., širom?); weitläufig mit Jemanden verwandt sein, a kom daljne žlahte

biti; weitläufiger Bletter, daljni atrio; umständlich, obsiren (a. böhm. u. poln.). na tanko, na drobno, na široko in na dolgo, po dolgem, po širokem; ich werde nächstens weitläufiger schreiben, in kratkem bodem bolj na tanko, na drobno pisal; sehr weitläufig sein, mnogo besedi delati, preveč besedi imeti; weitshweifig, nach V. ovinkast. (bei Gutm. zastoren?); eine weitläufige Schreibart, raztegnjeno, obsirno pisanje, nach dem Poln. razvlečena pisava.

Weitläufigkeit, die, obsirnost, daljnost, prostranost; weitläufiges Verfahen, obsirno, natančno, dolgo ravnanje; viele Weitläufigkeiten machen, f. Umstand.

Weitmanl, das, širokoustež.

Weitmanlig, adj., širokousten, razusten.

Weitmund, der, f. Weitmaul.

Weitrödig, adj., z ohlatno, mahadravo suknjo.

Weitläulig, adj., z redkimi stebri.

Weitshattend, adj., dolgosenica, širokosenica.

Weitsichtig, Weitshweifig, adj., ovinkast (V.), obsiren, preobsiren, pretegnjen, predolg, dolg, nepotreben; f. a. Weitläufig. **Weitsichtigkeit, Weitshweifigkeit, die, obsirnost, preobsirnost; f. Weitläufigkeit; (nach Ravn. izlaku).**

Weitschend, adj., deleč vidoč, razviden, kdor daleč, v prihodnost vidi.

Weitsichtig, adj., daljovidna (russ.), kdor od daleč bolj vidi, kakor od bliz, dolgiga pogleda.

Weitsichtigkeit, die, daljnovidnost, dolgi pogled (V.).

Weitspurig, adj., s široko kolejo.

Weitumfassend, adj., prostran, obsiren, mnogoobsežin.

Weitung, die, der Umfang des innern Raumes, prostranstvo, širina, prostornost, svetloba (V.); (mont.), f. Weite.

Weitzahlig, adj., redkih zob, redkozob.

Weizen, der, (Triticum), pšenica, (a. všenica u. šenica ausgebrochen); ranher Weizen, Bartweizen, resnica; glatter Weizen, golica; der Sommerweizen, jara pšenica; Winterweizen, ozima pšenica, ozimka; türkscher Weizen, tursica, koruza, debeljača; f. übr. Mais; dem blähet der Weizen, ta ima zlate, srečno čase.

Weizen-, in Sfgn., pšenični.

Weizenader, der, so lange der Weizen steht, pšenica, njiva s pšenico, pšenična; nach der Grnte, pšeničisce, pšeničise, pšeničevisce, pšeničevise.

Weizenähre, die, pšenični klas.

Weizenbau, der, sejanje, pridelovanje, ravnanje pšenice.

Weizenbier, das, pšenično pivo.

Weizenboden, der, tla za pšenico (dobro), pšenično.

Weizenbröt, das, pšenični kruh, pšeničnjak; Weisbröt, beli kruh, hlebec, pogača; zwei Weizenbrote, dva hleba beliga kruha, dva bela hleba, dva hlebca (S. Kr.).

Weizenernte, die, pšenična žetev.

Weizenfeld, das, pšenično polje; f. a.

Weizenader.

Weizengarbe, die, pšenični snop.

Weizengras, f. Quecke.

Weizengraupen, pl., pšenično pšeno.

Weizenhausen, der, varšaj pšenice.

Weizenkleie, die, pšenični otrobi.

Weizenmehl, das, pšenična moka, bela moka.

Weizenreich, adj., pšenichen, poln pšenice.

Weizensaat, die, pšenična setev, posev.

Weizenströppe, die, podkašanje, podžnjanje pšenice.

Weizenstreu, die, pšenična pleva.

Weizenstoppeln, pl., pšenično sternišče, sterniše, pšeničišče, pšeničiše.

Weizenstroh, das, pšeničnica, pšenična slama.

Weizhäger, der, f. Wandellfrähe.

Welch, Welcher, pron. relat., kteri, kateri, ki (indecl.), kdor; kroat. u. serb. koji; pron. interr. kteri?, kdo? (wer); welcher immer, kdor koli, kteri koli, kteri si bodi; welches aus beiden du willst, ktero hočeš; um welche Zeit?, obkorej?; bis zu welcher Zeit, obkorej?; welchem aus beiden hast du es gegeben?, kterimu si dal?; welcher eine Geschichte, kaka prigodba; welcher ein großer Mensch, welcher ein unaussprechlich Glück, kaki zarobljenec, kaka neizrecena sreča, kolika sreča!; weisť du es noch, mit welcher Geduld ich es ertrug, ali še veš, s kakim poterpljenjem sim to prenašal; wer weisť, in welches göttliche Haus er geht, kdo ve, v kakošno hudobno hišo hodi; die Knaben, welche von den Speisen des Königs gegessen hatten, mladenčiči, kraljevo hrano jedši; welche großen Dinge vermag nicht die vereinigte Kraft, kaj pač ne more združena moč; als unbestimmtes Zahlwort, 3. B. ich habe Aepfel, wollť ihr welche?, jabelka imam, jih hočete kaj?, vzemite si ktere; von diesen Aepfeln waren welche sauer, welche süß, teh jabelk, izmed teh jabelk je bilo nekaj (nekoliko) kislih, nekaj sladkih, — te jabelka so bile ene klisre, ene sladke, — nekteere kisle, nekteere sladke; ich hatte welche sonst bei mir, imel sim jih sicer nekaj pri sebi.

Welchergestalt, adv., kako.

Welcherlei, adj. ind., kakošen, kakoršen; mit welcherlei Raß ihr messet, s kakoršno mero merite, s takšno —.

Welt, adj., vel, zvenjen, vedel, zavenjen, zvedel, suh; welt werden, zveniti, veniti, vedniti; f. Verwelken; von Nüben, suha, posušena repa; f. a. Schlapp, Eingefallen.

Welke, die, f. Königsferze.

Wellen, v. n., zveniti, veniti, zvedniti, vedniti, oemagati (Rarř); — medleti, slabeti; f. Verwelken; v. a., narediti, da kaj zvene; posušiti, sušiti.

Wellheil, f. Bachbunne.

Wellheit, die, zvenjenost, velost, vedlost.

Wellfosen, der, peč ausivnica.

Wellbant, die, das Lager, worauf sich der

Jaysen einer Welle, eines Rades umdrehet, toč-i; bei den Mühlen, blazina (Zal.); das Bret von der Schreibe, worauf der Töpfer sitzt, kolovrat, lončarski stol ali kolovrat.

Wellbaum, der, valj, nach V. vreteno, nach dem Böhm. gredel; am Weberstuhle, vrtilo.

Welle, die, eine schlingelnde Erhöhung des in Bewegung gesetzten Wassers, val, (böhm. vlna); Wellen schlagen, plahitati, na valove udarjati, valove gnati, delati, valovi luskajo, se zaganjajo; hier sollen sich legen deine stolzen Wellen, (Job 38, 11), tukaj boš razbijalo svoje napete valove; die Wellen schlagen ober uns zusammen, valovi nas zagriňajo, pokrivajo; poet. für Wasser, f. die; ein um seine Ase beweglicher Cylinder, valj, valjek, vreteno (V.); an den Weberstühlen, vrtilo; ein Bündel Reisholz, butara; Sandwelle, sipina.

Wellen, v. a., vreteno ali gredel narediti; Eisen an einander wellen, d. i. (schweißen, zelezo zvariti, variti).

Wellenbad, das, kopanje v vodi, ob bregu.

Wellenbewegung, die, valjenje, gibanje valno, nach Maß. valjavia.

Wellenbrecher, der, lomilo valovam nastvljeno.

Wellenbruch, der, f. Brandung.

Wellenförmig, adj., von Welle, (unda), valovit, (valast); von Welle, Cylinder, valjast, vretenast.

Wellengebirge, das, gorati valovi.

Wellenhaft, f. Wellenförmig.

Wellenlinie, die, čerta valovita.

Wellenlos, adj., brez valov.

Wellenmeer, das, valovito, nepokojno, razburkano, nemirno morje.

Wellenreich, adj., valovit; das, vode.

Wellenschlag, der, bitje, udarjanje, luskanje valov.

Wellensturz, der, slap.

Wellentod, der, smert po utonjenji, v vodi.

Wellentrist, der, podnožnik.

Wellenvoll, f. Wellenreich.

Wellenweise, adv., v valovih, val za valam.

Wellenzapfen, der, tečaj.

Wellern, v. a., lepiti, xidati s slamo in blattam, russ. delat mazanku.

Wellerwand, die, ilovnata, zlepljena stena.

Wellig, adj., valovit.

Welliger, f. Anwelle.

Wellrad, das, kolo na valju.

Welt, der, (Silurus glanis), som (in allen slav. Mundarten).

Welt-, in Sissig., somov, somlji (Vuk).

Weltartig, adj., somast.

Weltfleisch, das, somovina, somlje meso.

Welt, die, svet, im Altal. a. mir; die Erde, zemlja, vsa zemlja, svet; Welttheil, f. die; Jemanden in die andere Welt schicken, koga na uni svet poslati, umoriti; alle Welt, ves svet, celi svet; die Leute, svet, ljudje; alle Welt weiß es, vsemu svetu, vsem je znano; in aller Welt nicht, za ves (božji) svet ne; auf die Welt kommen, priti na svet, roditi

se; aus der Welt gehen, *šheiden*, s tega sveta iti, umreti; die arge Welt, hudobni svet; die überfinnlüche Welt, nadčutni, nadtelesni svet; die verkehrte Welt, narobe svet (*Epr. poln.*, jelen pse lovi); in alle Welt gehen, ves svet obhoditi, iti po svetu, križem svet, v beli svet (*serb.*); in der Welt, na svetu; was in aller Welt mag er haben?, kaj mu vendar je, kaj le hoče za božji čas?; so geht es in der Welt, tako je na svetu; in der Welt leben, bleiben, posvėten ostati, biti; Jemanden aus der ihm eigenen Welt ein Gleichniß geben, dati komu priliko iz reči, njemu znanih; die gelehrte Welt, učeni (hudje); zur Welt bringen, roditi; ein Mann aus der alten Welt, mož stariga kopita, nekdanjih šeg; sich von der Welt absondern, zapustiti svet, posvetno rabo; die schöne Welt, ženske, ženstvo; die junge Welt, mladost; die vornehme Welt, velika gospoda; unsere Sache ist auf dem besten Wege der Welt, reč naša je (stoji) tako, da ne more bolje, da nikoli tega; er hat viel Welt, olikan, obdelan, izobražen, skušen je, pozna svet, zna biti z ljudmi, zna vesti se, obnašati med ljudmi; große, unbekannte Welten, veliki, neznani sveti, svetovi; in eine bessere Welt übergehen, preseliti se v boljši svet, v večnost; in der Welt ist alles feil, pol sveta je na prodaj, pol se ga pa more kupiti; Welt regiert die Welt, da ima koza denar, gospa bi ji djali.

Welt, in Bsgn., der Welt eigen, svetni, (*Gutsm. u. V.*), — sveta, — tega sveta; *serb.* svetski, u. svetoven; im Gegensatz zu Geistlich, posvetni.

Weltachse, die, os sveta, zemlje.

Weltall, das, vesoljni, nach And. vesoljni svet, in Ob. Kr. auch pleon. vesmirmi svet (mir—svet), vesoljnost, vessvet; f. a. *Universeum*; *böhm.* vesmir.

Weltalter, das, vek, starost sveta.

Weltangel, die, tečaj sveta, zemlje.

Weltansicht, die, misel od sveta.

Weltapfel, der, Reichsapfel, jabelko cesarsko, ki pomeni svet.

Weltauge, die, Božje oko.

Weltball, f. Erdball.

Weltbau, der, stvarjenje sveta; f. a. *Weltgebäude*.

Weltbegebenheit, die, zgodba svetá, pri-godek vsemu svetu znamenit.

Weltbegier, die, (Begierde), posvetna želja, meseno, polteno poželenje.

Weltbeherrschend, *adj.*, svetovladent.

Weltbeherrscher, der, gospodar vsega, vesoljniga sveta, Bog, Gospod.

Weltbekannt, **Weltbeliebt**, *adj.*, znan po vsem svetu, povsod razglašen, raznesen, ljubljen po vsem svetu.

Weltberühmt, *adj.*, preslaven, preimenit, povsod sloveč, vsemu svetu znan, razglašeno slave.

Weltbeschreibend, *adj.*, svet popisujoč, popisovaje.

Weltbeschreiber, der, popisovavec sveta.

Weltbeschreibung, die, popis(ovanje) sveta, zemlje.

Weltbewohner, f. Erdbewohner.

Weltbezwinger, **Welteroberer**, der, pre-magavec, podjarmivec, osvojevavec vsega sveta.

Weltbrauch, der, svetna, posvetna navada, šega, navada tega sveta.

Weltbuch, f. Weltgeschichte.

Weltbürger, der, zemljan, kozmopolit.

Weltbürgerin, die, etwa zemljanka, pre-bivavka tega sveta.

Weltbürgerinn, der, misli tega svetá, kozmopolitizem.

Weltdame, die, velika gospa.

Welt Dank, der, posvetna zahvala (s ktero svet plačuje).

Weltdiener, der, posvetnjak.

Weltehre, die, posvetna čast.

Weltende, das, konec sveta.

Weltentstehung, die, začetek, postanek sveta.

Weltzertrümmerer, der, razdiravec, končevavec svetov.

Welterfahren, *adj.*, skušen na sveti.

Welterfahrung, die, skušenost.

Welterhalter, der, ohranivec, ohranova-vec sveta.

Weltersther, der, Stvarnik sveta (ne-bes in zemlje).

Welterstherung, f. Weltban.

Weltfeind, f. Menschenfeind, (odljudaik).

Weltfeß, *adj.*, terden kakor zemlja.

Weltfriede, der, vesoljni mir, mir po vsem svetu.

Weltfreunde, die, posvetno veselje.

Weltfreund, (der, kozmopolit; — posvet-njak.

Weltgang, der, tek posvetnih reči, po-svetni tek.

Weltganze, f. Weltall.

Weltgebau(de), das, osvetje (V.), vse osvetje, svet.

Weltgebrauch, der, posvetna šega, navada.

Weltgegend, die, Himmelsgegend, stran sveta.

Weltgeist, der, duh sveta, posvetni duh.

Weltgeistliche, der, svetni, posvetni du-hoven, petrinar, duhovnik med svetam, ne-redovni.

Weltgeistlichkeit, die, (po)svetna du-hovščina, duhovščina, petrinarij.

Weltgepriesen, f. Weltberühmt.

Weltgeräusch, das, posvetni hrap, hram tega sveta.

Weltgericht, das, poslednja, vesoljna, splosna sodba, sodnji dan.

Weltgeschichte, die, splošna zgodovina, zgodovina (vsega) sveta, zgodbe sveta.

Weltgeschichtlich, **Welthistorisch**, *adj.*, občno, sploh imeniten; segajoč v zgo-dovino vsega sveta.

Weltgesch, das, občna postava.

Weltgürtel, f. Zone.

Welthandel, der, prepir med narodi, ljud-ska reč, kupčija na vse strani (dele) sveta.

Welt Herrschaft, die, vesoljno gospodavstvo, vladarstvo vsega sveta.
 Welt Herrscher, der, vladar vsega sveta.
 Weltkarte, die, svetovid, zemljovid.
 Weltkenntnis, die, vesoljno, občno znanje, znanje sveta, poznanje ljudi in človeških reči.
 Weltkind, das, posvetnjak.
 Weltling, adj., posvetno razumen.
 Weltlosigkeit, die, posvetna razumnost.
 Weltkörper, der, svet, zemlja.
 Weltkreis, der, der Umfang der ganzen Welt, ves svet, vse osvetje; f. a. Erdkreis.
 Weltkugel, die, vesoljni svet; f. Reichsapfel; die Erdkugel, zemlja.
 Weltkunde, die, vesoljno, vsesvetno znanje.
 Weltkundig, adj., vsemu svetu znan, vsem znan.
 Weltlauf, der, svetni tek, tek pozemeljskih, posvetnih reči; ljudska šega; das ist der Weltlauf, taka se godi na sveti.
 Weltleben, das, posvetno življenje.
 Weltlehre, die, nauk od sveta, svetna veda.
 Weltlich, adj., sveten, posveten; weltlich machen, f. säkularisiren; ein Weltlicher, etwa svetnjak.
 Weltlichkeit, die, posvetnost.
 Weltlicht, das, luc sveta.
 Weltliche, die, posvetnost, posvetna ljubezen.
 Weltliebend, adj., posveten, v posvetne reči zamišljen, zatopljen.
 Weltling, der, posvetnjak, posvetnež.
 Weltlust, die, f. Weltfreude.
 Weltmacht, die, pozemeljska moč.
 Weltmann, der, ein der Welt kundiger Mann, posvetni modrijan, modrec; irdisch, sinnlich, posvetnjak, posvetnež.
 Weltmeer, das, etwa obsevetno morje, veliko morje.
 Weltmensch, der, posvetnjak.
 Weltmarr, der, posvetnjak, preposveten človek.
 Weltordnung, die, red, uredba sveta.
 Weltort, (mont.), f. Weltgegend.
 Weltpol, der, tečaj zemlje, zemeljni tečaj.
 Weltpriester, der, svetni, deželski masnik, petrinar, masnik med svetam, neredovni duhoven.
 Weltreiserer, f. Welt Herrscher.
 Weltreich, das, veliko kraljestvo, svetno, posvetno kraljestvo, etwa auch vsesvetno kraljestvo.
 Weltreise, die, obhod sveta, potovanje okoli sveta.
 Weltrund, f. Erdball.
 Weltsee, die, posvetna, pozemeljska reč.
 Weltsemerz, der, vesoljni svetni bol.
 Weltseele, f. Weltgeist.
 Weltstirn, der, posvetnost, posvetne misli.
 Weltstirne, die, šega gosposka.
 Weltsohn, f. Erdensohn.
 Weltsohle, die, skerb za posvetne reči.
 Weltsohl, der, snova svetna.
 Weltsprache, die, po vsem svetu znani jezik.

Weltstürmer, der, svetoborec † (Sum.).
 Weltsystem, das, f. Weltgebäude.
 Welttafel, f. Weltkarte.
 Welttheil, der, del sveta, del zemlje.
 Weltton, der, gosposka šega, navada, posvetna šega.
 Welttragend, adj., svetonosn.
 Weltumgang, der, obhajanje, druženje z veliko gospodo.
 Weltumseglung, die, objadranje, obhod sveta.
 Weltumwälzung, die, prekuc, prevrat sveta.
 Weltuntergang, der, konec sveta, pogin sveta.
 Weltverbindend, adj., svet skup derže, svetovezen†.
 Weltweise, der, modrijan.
 Weltweit, adj., kar je daljave od sveta od sveta.
 Weltweisheit, die, (posvetna) modrost.
 Weltwunder, das, prečud, prečudo, čudež vsega sveta.
 Weltzerstörung, die, razdjanje, pokončanje, razrušenje sveta.
 Wem?, pr., komu?; wem immer, komur koli.
 Wen?, pr., koga?; wen immer, kogar koli.
 Wendader, Wendelader, f. Angewende.
 Wende, die, ein Feldweg, welches in einigen Gegenden Niedersachsens einen halben Morgen hält, obračilo (in Krain von unbestimmter Größe, V.); Wende der Sonne, f. Sonnenwende.
 Wende, adv., wende fahren, preorati, preoravati, prevoriti (ll. Kr. vergl. preorica, Brače, serb.).
 Wende, der, einer von der Wendischen Nation, Slovenec; Lausiger, Serb (Ludski).
 Wendereisen, das, in den Hammerwerken, obračivnik.
 Wendefahrt, f. Angewende.
 Wendegraben, der, worin bei Anlegung eines Weinberges die Fächer gelegt werden, jama za ključe, v ktero ključe sadé.
 Wendehals, der, (Yunx torquilla), čudež, vijoglavka, serboritka (Jan.), vertoglavka, vijoglava (Vuk), poln. krętogłow (kretoglav).
 Wendekreis, der, nach dem Russ. povratnik, povratni krog, tropik*, poln. zwrotnik (=zvratnik).
 Wendelbaum, der, vertilo, vrtilo, stožer.
 Wendelbeere, f. Johannisbeere, schwarz.
 Wendelgerste, f. Angewende.
 Wendelstiege, Wendeltreppe, die, polzasto gredi pl., polznice (V.) pl.; f. a. Schneckenstiege nach Pot. obernenke).
 Wenden, v. a. u. r., oberniti, obračati, okreniti kaj, so; Gott wende es zum Besten, Bog v dobro oberni, Bog daj, da bi se dobro izšlo; sich an Jemanden wenden, etwas von ihm verlangen, koga prositi, h komu zateči se, oberniti se, obračati se do koga; wem soll ich mich wenden?, kam se hočem oberniti, djati?; Fleiß auf etwas wenden, prizadevati si za kaj, pridno delati v čem; f. a.

Anwenden; er hat viel auf seine Kinder gewandt, dokaj (dnarjev) je potrošil za otroke; ein Gespräch wenden, napeljati na kaj drugiga; das Getreide wenden, obračati, preobračati snopje; ein Unglück wenden, s. Abwenden; den Acker wenden, zum zweiten Male pflügen, (das erste Pflügen heißt Brauchen oder Stürzen und das dritte Rühren), dieses zweite heißt auch Wendefahrt, Wendefahrt, njivo preorati, preoravati, oder preorati (St.), druga praha; den Rücken wenden, herbet pokazati, oberniti; einen Weinberg anlegen, vinograd, nograd zasaditi, zasajati; das Mittelwort, gewandt, oberntni, spretni; gewendet, obernen; ein gewandter Mann, vaje, skušen mož; den Rock wenden, sukno oberniti, preoberniti; das Wetter hat sich gewendet, vreme se je spremenilo, preverglo; die Augen auf etwas wenden, oči v kaj vpreti, vpirati; das Blatt wird sich wenden, spremenilo se bo, spreobernilo se bodo reči; den Strafen wenden, pečenko obračati, verteti; sich hin und her wenden, vertiti se, sukati se (na vse strani). **Wendepflug,** der, für gebirgige Gegenden, wo man seitwärts pflügen und oft wenden muß, gorjanski plug, orača (V).

Wendepunct, der, (punkt) obratnik †, oder obrächnik †.

Wender, der, obračavec, obračavnik.

Wenderohr, das, obračljiva cev.

Wendeschämel, der, Lenkschämel am Vortheile eines Wagens, polza (V).

Wendeschäufel, die, lopata za obračanje (česar si bodi).

Wendestange, die, ein Schweif, welcher an großen Eisenmassen angeschmiedet wird, sie bequem zu wenden, rep.

Wendesteden, Wendestock, der, obračavnik rokavičarski.

Wendzirkel, der, s. Wendekreis.

Wendgesicht, s. Profil.

Wendung, die, das Wenden, obračanje; der Ort, wo man wendet, obračališče, obračališe; am Ende eines Afters, s. Angewendet; die Wendung einer Sache, obernitev; nach andern Dial. obrat; Wenderung, promena, sprememba; andere Wendung bekommen, drugači oberniti se; Wendung in der Rede, obernitev, zavinek, zasak.

Wendungspunct, der, s. Wendepunct.

Wenig, num. ind., wenig, malo, malce; weniger, manj, manje; am wenigsten, nar manj, naj manj; wenig Zeit, malo časa u. s. w., in wenig Tagen, čez malo dni, v malo dneih; es sind ihrer zu wenig, premalo jih je; an wenig Orten, malo kje, malo kjer; der Sache zu wenig thun, kake reči premalo storiti; ein wenig, malo, nemalo (sehr gebr. in Kr. — anal. dem n ekaj, n ekteri itd., — sgl. enomalo Ser.), nekoliko, nekaj; wenig auch ne mnogo, (troha, trošica; s. Bisphen); drobtinica, merva, mal, majhen, micen (eig. klein), piöel; äußerst wenig, ubogo malo; immer ein wenig geben,

malo po malo dajati, razmaljati (Medo.); redek (selten), droben (klein an Umfang); wenige Autoren, malo kteri izmed pisavcov; malokdo —; es ist wenigen bekannt, malo komu je znano; ein wenig weiß, grün, belkast, zelenkast i. t. d.; es fehlt wenig, daß —, malo da ni —; die wenigen Verbrühte, die er etwa hat, majhne zaslugе, ktere morebiti ima; der wenige Vorrath, majhna zaloga; piöla zaloga; mit Wenigem zufrieden sein, z malim zadovoljin biti; das Wenige, was ich habe, to malo, kar imam; sein Weniges, svoje malo; der wenigste Theil, prav malokteri del; Ihrer wenige, malo njih; mit wenig Worten, z malo besedami, ob kratkem; er zeigt wenig Fleiß, niö kaj pridenden ni; unser sind wenig, nas je malo, nach Vuk serb. nas je malina; Weniger Menschen Wohl befördern, le za nekterih dobro skerbeti; Weniges Geld, malo denarja, denarjev; drei Thaler weniger vier Groschen, tri tolarje manj štiri groše oder brez stürih grošev; mehrere oder weniger einfache Maschinen, več ali manj prostih mašin; meine wenige Person, s. Wenigkeit; das Wenige, betvo; (Anderе gebrauchen, betva, betvica); nicht das Wenigste, ne trošice; das Wenigste, nar manji stvarca; warum hast du die wenigen Schafe in der Wüste verlassen?, zakaj si še to malo drobnice v puščavi pustil?; sehr wenig, prav malo, kaj malo, miceno, majčkino, mičkino; — so wenig, tolikokaj; nur ein wenig, le kolikaj, le kolikokaj; conj. so wenig, als —, tako ne, kakor ne —, tako malo, kakor — ebensov wenig, als —, ravno tako malo, kakor —, ravno tako ne, kakor ne —; so wenig ich ihm traue, muß ich doch —, česaravno mu ne upam, vender —; er ist so wenig geizig, daß —, tako malo je lakomen, de —, ne le da ni skop, še —; nicht weniger, niö manj, ne menj, ravno tako; je weniger desto —, kolikor manj, toliko —; nicht desto weniger, vender, pri vsem tem; ich habe ihn nicht gesehen, also noch viel weniger angesprochen, še vidil ga nisem, nikar pa ogovoril; zum wenigsten, vsaj, saj.

Wenigdauernd, adj., malo trpežen, (serb. malovečen).

Wenige, das; Weniger, Wenigst, s. Wenig. **Wenigkeit,** die, malicina, malost, malota, majhnost, majhenost, majhnota, piölost; troha; s. Kleinigkeit; meine Wenigkeit, jex (uboga reva), moja majhna, malovredna oseba, moj niö, moja malost (würf.).

Wenigstens, adv., saj, vsaj, nar manj, koncema (St.).

Wenn, adv., (veralt.), s. Wann; conj. ako, če, ko; wenn ich dich sehe, ako te vidim, če te vidim, ko te vidim, kdär te vidim; wie, wenn er nun käme?, kaj (bi bilo), ko bi zdaj prišel?; O wenn ich König wäre!, o (da, če) bi bil jex kralj!; wenn ich es gewußt hätte, (in U. Kr. u. serb.) da sim vedil —; wenn ich Wehl hätte, da imam moke (brašna); wenn du hast, so gib, če imaš, daj, böhln.

maš-li dej; wenn du gleich reich bist, so bist du doch nicht weise, akoravno, čeravno, desiravno, če tudi si bogat, vendar nisi moder; da si —; wenn ihr auch (schon) noch so viel betet, so höre ich euch doch nicht, še toliko molite, ne uslišim vas; als wenn (ob) kakor bi; du stellest dich, als wenn du nichts wüßtest, delaš se, derkiš se, kakor bi nič ne vedil; wenn nur, wenn anders, samo ako, de le; wenn doch, da bi vsaj —, če bi vendar, Bog daj, da bi —.

Wenne, die, neka otekline na glavi.

Wenzel, f. Wube (im Kartenspiel), Rothschlän.

Wer, pron. inter., kdo?; Wessen? čigav?; (als adj.), im Serb. čigov u. čij (auch in St.); wem? komu?; wen? koga?; wer weiß, wie —, kdo vé, kako —; — rel. eine unbestimmte Person bezeichnend, kdor, kteri; wer reich werden will, der wird —, kdor hoče obogateti, bo —; wer immer, kdor koli; gib es, wem du willst, daj, komur hočeš; es ist wer da (vulg.), nekdo je prišel; wer Ohren hat zu hören, der höre, kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj (slov. V. II.); wer da?, kdo je?.

Werbeanfall, die, nabiravnica.

Werbebezirk, der, naborni okraj, vojakojemni + okraj.

Werbegeid, das, vabivni denar; f. a. Handgeld, (vojaška ara).

Werbehauptmann, der, naborni stotnik.

Werbekreis, der, naborni okrog.

Werbeliste, die, zapissek vojaških novincov.

Werben, v. a., Soldaten werben, v vojake, soMate vabiti, v vojake vzeti, jemati, nach dem Russ. nabirati vojakov; mit Gewalt werben, loviti; v. n., um ein Frauenzimmer werben, nasnubiti, snubiti; nach Gutsm. wohl unrichtig, svatiti, svatovati (eig. svat sein); v svate iti (? sonst auf die Hochzeit gehen); v snuboke iti (St.), serb. izprošiti, prositi; um etwas werden, iskati, česa, kaj; za kaj prizadevati si, poganjati se, vleči se za kaj, potegovati se za —.

Werbeoffizier, der, naborni officir.

Werbeplatz, der, nabirališče, nabirališe (vojaških novincov).

Werber, der, nabiravec, vabnik, lovec vojaških novincov; f. a. Bewerber, snubač, snubec, snubič, snubok, serb. prosiac, prosilac.

Verbung, die, vabljenje, nabiranje vojaških novincov, nabor (russ.), jemanje, zapisovanje v vojake, snubljenje, snubitev.

Werde, das, bodi!

Werden, v. n., als ein eigenes Zeitwort, (slo), biti (eig. sein, vertritt jedoch in vielen Fällen die Stelle des deutschen werden), bivati (Gutsm.), postati (auch im Serb. b. Vuk), postajati, prihajati (nach dem Ital.), storiti se, oberiniti se, spreoberniti se v —, (böhm. u. poln.) stati se; was willst du werden?, kaj hočeš (češ) biti?; es wird nichts aus der Sache, nič ne bo to, to ne bo nič, nič ne bo iz tega (schertz. iz te moke

ne bo močnika M.); was wird endlich aus dir werden?, kaj bo koli iz tebe?; aus ihm wird nie etwas Gutes werden, (mehr gemein) ne bo nikdar dobriga zalegel (u. Kr.); aus Nebel wird endlich Regen, iz megle biva dež; es wird noch alles gut werden, vse bo še dobro; wie ward es denn weiter?, kako je dalje bilo?; kako se je bilo izšlo; curt Lehn soll euch werden, vaše plačilo vam bodi, (svoje) plačilo boste prejeli; was wird nun mir dafür, kaj bo meni za to?, kaj dobim za to?; Gott sprach: es werde Licht, und es ward Licht, Bog je rekel: Bodi svitloba, in svitloba je bila; es wird Friede, schönes Wetter werden, mir bo, lepo vreme bo; es wird nicht lange mehr mit mir werden, ne bom dolgo več (na sveti, živel); es wird Krieg werden, vojska bo; anfangen zu werden, začeti, zacenjati biti; es wird mir leichter, zacenja mi boljše biti; odleglo mi je, nach Zeit. odlahkelo, odlahtilo mi je; untreu werden, nevest biti, postati; es wird mir die Zeit lange, dolg čas mi je; es wird mir übel, težko mi prihaja; es wird Sommer, Herbst, Winter, Frühling, leto, jesen, zima, pomlad (vigred) prihaja, nastaja, nastopa, zacenja se; meistens jedoch wird Werden im Slovenischen nicht übersetzt, sondern es wird aus dem Prädicate ein angemeßenes Zeitwort gebildet, z. B. Tag, Abend, Dämmerung, fñstet werden, daniti se, vederiti se, mračiti se, temniti se; ebel werden, pristuditi se, priiskati se, ngonjusi se; stumpf werden, otumpati; ein Jude, Türke werden, pojaditi se, potniti se; eine Nonne, ein Mönch werden, ponuniti se, pomniti se; lustig, froh werden, razveseliti se; träge werden, ueleniti se, poleniti se; zum Vieh werden, poživiniti se; wieder gut werden, dobrihati se; arm, reich werden, obožati, božati, obogateti, bogateti; zornig werden, ujeziti se, razjeziti se, xjeziti se; zum Bettler werden, oberaciti (V.); zu Stein, zu Wasser werden, okameneti, skameneti, kameneti; zvodneni, vodeneti, Eis wird zu Wasser, led se taja, (stajati, tajati); schlimmer, übler, ärger werden, shujšati se, hujšati; besser werden, abholjšati se, poholjšati se, boljšati se; größer, kleiner, kürzer werden, zveksati se, zmanjšati se, skrajšati se; weiter, enger werden, razširiti, razširjati se, stisniti se; frant werden, zboleti; gesund werden, ozdraviti se, ozdraveti; ohnmächtig werden, omedleti; schwanger werden, spoceti, znositi (V.); Waff werden, obledeti; Roth werden, zarzeti, zaripniti se; einem feind werden, sovrziti koga; aufrichtig werden, zagledati; inne werden, zvediti, zavediti se, spoznati; los werden, znebiti se; halbfertig werden, dobiti; flug werden, zmodriti se; anders werden, spreoberniti se, spremeniti se; frant werden, sprijatiti se, prijetiti se, poprijatiti se; ein Paar werden, vzeti se; zu Holz werden, zleseniti se; Witwe werden, ovdoveti (moza zgubiti); Jung werden, o-

mladeti, pomladeti, mladiti se; alt werden, postarati se; starati se; eine Brant werden, možiti se; verwidelter werden, zaplesti, zapletati se bolj; oder wird es umschrieben, z. B. König werden, kraljestvo nastopiti; Schulze werden, za župana postavljen biti; Bürgen für Jemanden werden, porok biti za koga; za poroka postaviti se; die Sache ist zu Wasser geworden, skazilo se je, šlo je po vodi; zu nichts werden, v nič priti; er ist zum Sprichworte geworden, vsi nanj kažejo (s perstam); er wird mir sehr zur Last, nadlezen, na poti mi je; zu Theil werden, v del priti; das wird mir schon zu lange, to mi uže predolgo terpi; dein Schreiben ist mir zu recht geworden, tvoje pismo sim prejel, dobil; ein Raub der Flammen werden, zgoriti (do tal); eines andern Gattin werden, družiga (moža) vzeti; dazu soll Rath werden, temu bomo pomagali; sich sauer werden lassen, truditi se; einer Sache gewiß werden, zvediti; zuwider werden, upreti se koma, (uperlo se mi je); es wird mir angst, bange, težave me ohhajajo, prehajajo, težko mi je, strah me je; zur Gewohnheit werden, v navado priti; als ein Hilfszeitwort, ich werde gehen, pojdem, bom šel; ich werde kommen, pridem; wenn ich ihn werde gelobt haben, kadar ga bom pohvalil; ich würde ihn gelobt haben, hvalil bi ga bil; ich wäre gelobt worden, pohvaljen bi bil; in St. besim bil pohvaljen; er wird bei deinem Bruder sein, pri tvojem bratu bo (najbrže); du wirst es ihm doch nicht gesagt haben, pa mu saj nisi povedal; wer wird ihn doch beständig loben?, kdo ga bo koli zmiraj hvalil?, kdo bi ga vedno hvalil?; es ward gesagt, rekli so; du wirst gelobt werden, hvalili te bodo.

Werder, der, otok v reki, otočič, nach V. auch otočice pl., osredeček, obalek, gomila.

Wers, der, namet, nasip na bregu.

Wersel, der, an einem Schleifsteine, kljuka.

Werfen, v. a. u. n. r., insgemein, vreči oder werfen, metati, zalucati, lučati, (besonders aus der Hand werfen), zabrusiti (russ. brosit), zadegati, bacniti (? Gutam.), kroat. hitati, bacati; zur Genüge werfen, nametati se, nalucati se; sich auf den Boden werfen, na tla telebniti, paati; einen zu Boden werfen, na tla vreči, tresčiti, tresiti ob tla; (nach Jan. v. oplat vrei, vrell. für ob tla?), ins Meer sich werfen, v morje pluskniti, zagnati, zaganjati se; Riß aus dem Stalle werfen, gnoj pokidati (iz hleva); in den Kerker werfen, v ječo pahniti, vtakniti; sich in andere Kleider werfen, preobleči se, prebleči se; Steine werfen, lučati; Schneeballen auf einander werfen, kepati se; sich mit Jemanden werfen, s kom metati se, lučati se; sich in die Fassung werfen, zamakniti se v terdnjavo, potegniti se; die Sorge aus dem Herrn werfen, skerb prepsati gospodarju; Kleider von sich werfen, oblačila s sebe zmetati; mit Schimpfwörtern um sich werfen, gerde imena dajati, z

njimi koga pitati, po ustih imeti, lajati; einem ein Loch in den Kopf werfen, vreči, kaj komu v glavo in izbiti luknjo; den Feind in den Fluß werfen, zapoditi, zagnati; das Los werfen, vadljati, lozati*, žrebati*; einen mit Steinen todt werfen, s kamnjanjem ubiti, ukamenjati; den Feind werfen, premakniti, v beg zagnati, zaderen, premagati sovražnika; Haß auf Jemand werfen, začeti sovražiti; sich in die Brust werfen, napihniti se, napeto, napihnjeno postaviti se; etwas nach einem werfen, kaj za kom lučati, metati; einem die Augen aus dem Kopfe werfen, oči izbiti; einem etwas in den Weg werfen, apotikljej komu napraviti, zavirati koga; Jemanden etwas vor die Füße werfen, komu kaj pod noge vreči, zagnati; Prügel, podkrepliti koga; sich auf das Bett werfen, na posteljo vleci se, zavaliti se; auf das Pferd sich werfen, zajahati, zajezditi konja; na konja zagnati se, zavihtiti se; sich auf die Knie werfen, poklekati pred koga; Falten werfen, gerbinčiti, gorbančiti se; einen Schalten werfen, senco delati; dieß wirst kein gutes Licht auf ihn, žegat ihn in seinem guten Lichte, to ga ne priporoča; etwas über den Haufen werfen, kaj razdreti, na kup podreti, podirati; die Geseße, postave podreti, preklicati; schnellen, zadegati, degati; sich Jemanden um den Hals werfen, koga objeti; die Nase in die Höhe werfen, glavo povzdigniti (V.), nos zavihniti, vihati, ferkati; auf Jemanden die Schuld werfen, dolg, krivnjo zvracati na koga, koga kriviti, reči, da je kriv; das Holz wirst sich, les se zvija, zverči se, zbuniti se, zveziti se, skriviti se, bôhm. pačiti se; ein geworfenes Brett, zvezena, zveržena (V.) dilja; die Augen auf etwas werfen, ozreti se na kaj, z oči streljati; von Thieren werfen, (v. n.), Junge gebären, povreči, storiti, mlade imeti; nicht mehr werfen wollen, ujaloviti se; f. a. Gebären, Junge; die ganze Heerde hat (Junge) geworfen, nach M. vasa čreda je pollegla (? sonst sich niederlegen).

Werst, das, Anstalt wo Schiffe gebaut werden, f. Schiffswerste; der Anzug des Gewebes, osnova, snutek.

Werstbruch, der, Fehler in dem Tuche von den im Weben gerissenen und nicht wieder geknüpften Fäden, gajezdo, skaza.

Werste, f. Werst, Sahlweide, Kornsege.

Werstkläser, der, ivni hrošč.

Berg, das, tulje, kuko, (serb. kačina), otre pl., nach V. otri, terjače pl. (St.), izgrebi, pl. f. (altst.), zgrebiec pl., nach Gutam. oslak und polderjo, welches letztere jedoch Schewe bedeutet, poln. zgrzebil, pl.; der Stab, womit man die Scheren oder Splitter aus dem Berg schüttelt, tresivnica (V.).

Bergen, adj., hodan, hodničin.

Berggarn, das, hodna, hodnična preja, iz oter ali terjač napravljena preja.

Bergleinwand, die, hodnik.

Wert, das, eine vollkommene Verriichtung, delo; gute Werke, dobre dela, djanja; That, čin, učin (mehr kroat.), opravke, opravilo, oprava (*Gutm.*); der Glaube ohne Werke ist todt, vera brez del je mrtva; es ist schon im Werke, je že v delu, dela se; Gebäude, poslopje, stavba †; terdnjava; ein Buch, bukve, učeno delo; Bergwerk, rudnik; Räderwerk, koleza; Hand an das Werk legen, dela se lotiti, poprijeti, delo pričeti; etwas ins Werk stellen, setzen, richten, kaj storiti, opraviti, izdelati, izpeljati; das ist mein Werk nicht, tega jex ne delam, ni moje delo, (leere) Complimente sind mein Werk nicht, praznih priklonov ne delam; das ist dein Werk, to si ti storil, napravil; viel Werkes aus etwas machen, prehvaliti, nezmerno povzdigovati (iz mušice konja narediti).

Wertbank, die, stol, delavski stol, klop.
Wertbiene, die, delavna čbela, delavka, auch böela ohne Zusatz.

Wertblei, das, in Stücken, wie sie aus der Bleihütte kommen, svinec v koscih.

Wertbrett, das, dilja, deska; bei den Schwestern, rezivna dilja, rezivnica.

Wertbeisen, das, bei den Hufschmieden, nož, podrezavnik, rezak.

Werttag, der, delavnik.

Werken, f. Arbeiten.

Werkführer, der, ravnavec, narejavec v kaki fabriki, delovodnik †.

Werkgenoss, der, tovariš pri kakem delu.

Werkgeräth, f. Werkzeug.

Werkhaus, das, Fabrik, delavnica.

Wertheilig, adj., po vnanjem, na videnz svet, pobožen.

Wertheiligkeit, die, pobožnost na oko.

Wertholz, das, les (za razne izdelke).

Werksinn, die, mehanika.

Werkleute, pl., delavci, tožaki, pl., delavni ljudje.

Werklisch, f. Arbeitsam.

Werksloß, das, in den Glasöfen, isteje pl.

Werksloß, adj., brezdeln, brez (dobrih) del.

Werkslosigkeit, die, brezdelnost.

Werkmann, der, delavec.

Werkmeister, der, vodnik pri delu, delovodnik †, mojster.

Werkmesser, das, bei verschiedenen Arbeitern, rezivnik; bei den Schmieden, nož.

Werksöfen, der, peč v steklarnici.

Werksatz, der, bei den Zimmerleuten, Zulage, vezanje.

Werkschuh, der, čovelj ober črevelj (za mero).

Werkschule, die, obertnijska šola; f. a. Arbeitsschule.

Werksilber, das, srebro v svinčeni rudi.

Werksstatt, die, delavnica; eines Wagners, kolarnica; bei den Tischlern, mizarnica; bei den Siebmachern, sitarnica u. dgl.

Werksstelle, f. Werkstat.

Werksstellig, adj., etwas werksstellig machen, dodelati, spolniti kaj, dogotoviti.

Werksunde, die, delavnica.

Werksünd, das, ein Quaderstein, rezak kamen.

Werksuhl, der, bei den Ritzziehern, svečarski stol; f. a. Weberstuhl.

Werstag, der, delavnik, vsednji dan (*Gutm.*).

Wersthätig, adj., delaven, v djanji, z djanjem, z deli dokazan; etwas wersthätig machen, kaj storiti, izdelati, spolniti.

Wersthätigkeit, die, delavnost, izpeljanje, djavnost.

Werstisch, der, stol, delavski stol.

Werstverständiger, der, zvedenec, kdor kacicu delu glas vé.

Werkzeug, das, orodje, priprava, nach f. auch narodje (Reisn., auch poln. u. böhm.) bei M. orod, orodek; f. a. Mittel; Jemand als Werkzeug gebrauchen, nach dem Böhm. nasaditi koga na svoje (to)porišće.

Wermuth, der, (Artemisia Absynthium). pelin (*gen. pelina*).

Wermuthbeher, der, časa pelina, grenka.

Wermuthbier, das, pelinovec (iz olapiva).

Wermuthbitter, adj., grenek kakor pelin.

Wermuthbittere, die, pelinova grenkoba, grenkota.

Wermuthlauch, die, mušica pelinovka.

Wermuthöl, das, pelinovo olje.

Wermuthsaff, der, pelinov sok.

Wermuthsalz, das, pelinov lag.

Wermuthstranf, der, nach V. opelijem pijaca, pelinovec.

Wermuthwein, der, pelinovec (iz vina).

Werre, die, (Gryllotalpa), mramor, bramor, nach Jarn. podjed, podjedec.

Werst, Werste, die, ein russisches Meilenmaß, $\frac{1}{10}$ einer deutschen Meile, versta, (russka milja).

Werth, adj., vreden; werth sein, vreden biti, veljati; es ist nicht der Mühe werth, ni truda vredno, ni dela vredno, ni nje vredno; er ist keinen Schuß Pulver werth, ni piškaviga oreha vreden; er hält mich nicht eines Blickes werth, toliko mu nisim dober, da bi me pogledal; das Vieh hat im Winter mehr aufgegessen, als es werth ist, živina se je zajedla po zimi (*Ravn.*); etwas werth halten, schätzen, kaj cislati, v cislili imeti; er ist mir werther, als du, dražji mi je od tebe; mein werther Freund, ljubi, dragi moj prijatelj; mein werther Herr, mili moj gospod; er ist der Regel werth, zaslužil si je, da bi ga ustrelil; werth sein, im Serb. vrediti; aller Ehem werth, iuversten, lep, kaj vredon, ne prenemaren; mehr werth sein, f. a. Uebertreffen.

Werth, der, vrednost; einer Sache einen großen Werth beilegen, kaj drago ceniti, zelo ceniti, cislati kaj; den Werth bestimmen, ceno postaviti, storiti, narediti, ceniti (schätzen); Preis, cena, kup; eine Sache von Werth, draga reč; das Gold hat für ihn keinen Werth, ne mara za dnarje, dar nima pri njem nikake cene; — ne zna va-

rovati dnarjev, Werth und Gehalt der Münze, vrednost in jedro dnarja.

Wertharm, *adj.*, malovreden.

Werthbestimmer, *der*, cenivec.

Werthen, *f.* Schänen (in all. Web.).

Werthhaltung, *die*, čislanje.

Werthlos, *adj.*, brez vse cene, brez vrednosti, (nach *M.* lagoden?, während im *Altst.* gut, vortreflich, im *Böhm.* lieblich).

Werthschätzen, *v. a.*, čislati, spoštovati, ceniti, v čislh imeti; werthgeschätzt, spoštovan, cenjen, čislán.

Werthschätzung, *die*, spoštovanje, cenjenje, cena.

Weichholz, *f.* Spindelbaum.

Wesen, *das*, ehemals das Sein, Dasein, die Existenz, *f.* diese; das Wesentliche, (essentia), bistvo (*M.*), bitnost (*Gutsm.*), *poln.* istota, istnośó, *böhm.* podstata (Substanz), *rusa.* suščestvo; ein Wesen, (ens), bitje; das äußere Betragen, obnašanje, navade, nravi (*M.*) oder naravi; ein Mensch von einem stillen, milden Wesen, tih, pohleven človek; das höchste Wesen, naj viši bitje; gleichen Wesens, enobiten, enak; sein Wesen gefällt mir nicht, njegovo vedenje mi ni po godi; böses Wesen, *f.* Epilepsie; dem Wesen nach, po bistvu, bistveno; gottseliges Wesen, pobožnost; Kern, jedro; ein hargiges Wesen, nekaj smolnatica; das gemeine Wesen, občna reč, občinstvo, država; *f. a.* Republik; das stielte Wesen, osabnost; das rauhe Wesen, tor-dota, nepriljudnost, osornost; das stille Wesen, tihota, pohlevnost; das gute Wesen, dobrotnost; türkisches, magyarisches Wesen, turščina, turčina, madjarsčina, madjarsčina; viel Wesens von etwas machen, hrup, šum narediti, gnati, vzdigniti, delati; es wird nicht viel Wesens brauchen, ne bo treba mnogo; *f. a.* Aufheben, das; was ist das für ein Wesen?, kakšín sunder je to?; in der Zusammenfugung, reči, zadeve nebst einem analogen Beiwort oder in einem Worte mittelst der Formation auf — stvo; *z. B.* Sanitätswesen, zdravstvo; Kriegswesen, vojaške reči, vojaštvo; das Gerichtswesen, sodne reči, sodstvo; Münzwesen, denarske reči, denarstvo u. dergl.

Weseneinheit, *die*, enobitnost.

Wesenheit, *die*, bistvo, bitnost, bistvenost; *f. a.* Wesen, Wirklichkeit.

Wesenlehre, *f.* Ontologie.

Wesenleiter, *die*, lestnica, postopnost bitij.

Wesenlos, *adj.*, brez bitja, brezbitven.

Wesenreihe, *die*, versta bitij.

Wesentlich, *adj.*, bisten, bistven, biten, glaven, resničen, pravi, imeniten; das Wesentliche, bistvo, jedro, naj imenitniši, poglavitno, perva reč.

Wesensverwandlung, *die*, spremjin bistva.

Wespe, *die*, (Vespa), osa; die große, serben; (im *Serb.* ist neben osa, auch os *m.*).

Wespen-, in *Figgn.*, osji (bei *Gutsm.* osven, wie im *Russ.*).

Wespenartig, *adj.*, osast.

Wespenbussard, *der*, (*Astur apivorus*), lun seršenar, bčelar; *f. a.* Bienenfresser.

Wespenfall, *der*, *f.* Wespenbussard.

Wespenfliege, *die*, osasta muha.

Wespennest, *das*, osje gnjezdo, osji meh, osenišče, oseniše, osinjak, osir; in *U. Rr.* auch zvonce; in ein Wespennest flöhen, fliegen, wörtl. ose dražiti, osje gnjezdo atikati, razdražiti, v ose, seršene pihati, *fig.* razžaliti več njih, ki nam utegnejo škodovati.

Wespensich, *der*, osji pik, kdär koga osa pici.

Wes, Wesen, čigav, čij (*St.*), *f.* Wer.

Weshalb, Weswegen, *adj.*, za kaj?, za volj česa?, za česa voljo?, čemu?.

West, *der*, der Wind, zahodni ali večerni veter, zahodnjak, večernik; bei *Gutsm. a.* zgorňjak, nach *V. jug*, welches jedoch richtiger Süd bedeutet; die Gegend, *f.* Westen.

Weste, in *Figgn.*, zahodni, zahodnji, večerni.

Weste, *die*, Kleidungsstück, lajbik*, lajblec*, včstija*, *n. Dainko u. Caf* brezrokavňjak, *n. M.* bei *Gilli* telovňnik, podjopić (*Gutsm.*), kamizola*, *serb.* perslúk, *böhm.* vesta*; eine Weste aus Purpurstoff, škerlatin.

Westen, *der*, zahod, in andern Dial. auch zapad; Abend, večer, zaton (*Gutsm.* Sonnenuntergang); im Westen, za večerom, na zahodni strani; aus Westen, od večera, od zahoda; gegen Westen, proti večeru, proti zahodu.

Wester, *f.* Taufe.

Westerhemd, *das*, kerstna srajca, križemnik, križevnik.

Westgegend, *die*, zahodna stran.

Westgrenze, *die*, zahodna meja, meja proti zahodu.

Westküste, *die*, zahodni breg.

Westland, *das*, zahodna dežela.

Westlich, *adj.*, večeren, zahoden, (in andern Mundt. zapaden).

Westmeer, *das*, zahodno morje.

Westnord, *der*, zahodnosevernik; Westnordwest, zahodno-severno-zahodnjak †.

Westroth, *f.* Abendroth.

Westseite, *die*, zahodna stran.

Westüd, *der*, zahodnojužni veter; Westüdwest, zahodno-jugo-zahodnjak †.

Westwärts, *adv.*, proti večeru, proti zahodu, proti zatonu, nach *V. a.* za solncom.

Westwelt, *die*, zahodni svet, večerne dežele.

Westwind, *der*, *f.* West.

Wett, *adv.*, bot; etwas wieder wett machen, pobotati, botati kaj.

Wette, *die*, stava (*Rr. u. Rr.*) vadjla (*St.*), *serb.* obklada; ich biete Jemanden eine Wette an, hočem staviti s kom; eine Wette eingeben, staviti, vadjlaji se, *serb.* obkladiti, kladiti se, *böhm.* saditi se; eine Wette gewinnen, verlieren, stavo dobiti, zgubiti; es gilt eine Wette, stavim; es galt eine Wette, stavili so, vadjlali so, was gilt die Wette?, koliko staviš?; dajmo staviti, stavimo; um die Wette laufen, za stavo, na

poskušajo teči, na vadjle; um die Wette streiten, skušati, skusiti se.

Wetterseifer, der, poganjanje, skušanje, tekma (*M.*), nach *V.* kosanje(?); es herrscht unter ihnen ein Wetterseifer, poganjajo, skušajo se za prednost, kdo bo užgal.

Wetterseiferu, v. n. i. ich wettere mit Jemanden, skušam, skusim se, poganjam se, podajam se, jačim se, kosam (*V.*) se s kom, tekmatu (*M.*).

Wetterseiferer, der, tekmeo (*St.*), poskušavec.

Wetten, v. a. i., staviti, vadjliti se; f. a. **Wette**; was wollt ihr wetten?, kaj stavite?; ich wette, da —, stavim, da —; um zehn Thaler wetten, deset tolarjev staviti; auf etwas wetten, na kaj staviti.

Wetter, der, welcher wettet, kdor rad stavi, stavec (*Gutsm.*), (stavljavec *V.*), vadjlavec, vadjlač; Wetterin, stavka, stavljavka, vadjlavka.

Wetter, das, das Pflugwetter, die Zeit am Pfluge, f. **Pflugwetter**; der Zustand des Dunstkreises, vreme; zuweil. auch das, ura; schönes Wetter, lepo vreme, lepa ura, lep čas, (pitavno vreme?); heiteres, jasno; helles, svetlo; schlechtes, slabo; trübes, temno, oblačno, kalno; feuchtes, mokro, peliskavo, persavo vreme, moča; warmes, toplo; unfreundliches, gardo; unbeständiges, nestanovitno; veränderliches, spremenljivo, (vreme se je preleglo), preobračno (*V.*); frostiges, mraz, zmeralo, zmerzlina; regnerisches Wetter, deževno vreme, deževje; Ueberlauf des Wetters, pojavica (*Jarn.*); es wird schönes Wetter, vedri se, jasni se, vreme se (*M. R.*); Gewitter, hudo vreme, huda ura, nevihta, neurje, vihta, iha (*Jan.*?); Donnerwetter, grom, gormljenje odt gormenje; ich bin vom Wetter getroffen, tresilo, tresilo je, udarilo je v me; das Wetter hat eingeschlagen, tresilo, tresilo je, udarilo je; es zieht sich ein Wetter auf, hudo vreme se napravlja; das dich das Wetter!, da bi te para!; ungestümmer Lärm, hrup, šum; ein Wetter machen, kričati, šum zagnati zavolj česa; Sturm, piš, vihar, in and. Dial. burja; Luft und Dünste, im Bergbaue, sapa; frische Wetter in die Grube bringen, čisto sapo v jamo pripraviti; faule Wetter, gnila sapa, zaduhla sapa.

Wetterableiter, der, f. **Blitzableiter**.

Wetterbach, der, hudournik.

Wetterbaum, der, debeli oblak.

Wetterbeobachtung, die, opazovanje vremena, streženje, gledanje, oprezovanje na vreme.

Wetterbläser, der, sapnik.

Wetterblitz, der, strela.

Wetterblume, die, nach *Gutsm.* nečevje.

Wetterdach, das, über den Thüren und Fenstern, nastrešek, nadstrešek (*Gutsm.*); auf Schiffen, storja.

Wettereileung, die, plögl. nicht anhaltender Sturm, ploha.

Wetterfahne, die, veternica, petolin, bandero, ki kaže veter.

Wetterfang, f. **Wetterbläser**.

Wetterfest, adj., terden, da komu ali čemu huda ura ne more škodovati.

Wetterfisch, der, f. **Schlammpeiszer**.

Wetterfrosch, der, rjava žabica.

Wettergeläut, das, zvonenje ob hudi uri, zvonenje oblaku, hudimu vremenu.

Wettergetöse, das, gormenje, šumenje in bučanje groma.

Wettergewölz, das, hudourni oblak, hudi oblak.

Wetterglas, das, vremenik (*Gutsm.*).

Wetterglocke, die, zvonenje ob hudi uri; sie läuten, hudimu vremenu zvoniti.

Wettergrundel, f. **Schlammpeiszer**.

Wetterhahn, der, petelin (veternik), vetrokaznik (nach *Gutsm.*).

Wetterhausen, der, ein Haufen Heu auf den Wiesen, kopica, kup sena, (v kupe djati seno, da manj terpi od dežja).

Wetterhäuschen, das, f. **Hygrometer**.

Wetterhitze, die, Getreide und andere Dinge darin vor Regen zu schützen, Das ohne Wände, nach *V.* plajš u. klanica, nekak vezan kozolec na polji.

Wetterjunge, der, presnati deček.

Wetterkasten, **Wetterhut**, der, sapnik.

Wetterkeil, f. **Donnerkeil**.

Wetterkehl, der, presnati tič, slepar.

Wetterkluft, die, starker wieder zugewachener Riß vom Froste in den Bäumen, Gifflust, razzeblina, razzeba, nach dem Böhm. *h. Russ.* razsedlina, razsedina.

Wetterklüftig, adj., zimast, razzebelkast.

Wetterkunde, die, znanje vremena, vremenoznanstvo †.

Wetterkundig, adj., znajden, umen v vremena, vremenoznansk †.

Wetterlanne, f. **Panne**.

Wetterlaunig, **Wetterlaunisch**, adj., hadouren, premljiv, nestanoviten, vetroa; f. a. **Mürrisch**; ein wetterlaunischer Mensch, hudournik, ki se derzi kakor hudo vreme, hudournica; f. a. **Windbeutel**.

Wetterläuten, das, zvonenje hudimu vremenu.

Wetterleiter, der, f. **Blitzableiter**.

Wetterleuchten, v. n. u. i., bliskati se; es wetterleuchtet, bliska se (sosebn. brez groma), dernice ob. auch zarnice igras (in *Rt.*), auch *russ.* heißt zarnica Wetterleuchten).

Wetterleuchten, das, bliskanje brez groma, nobahld (*Gutsm.*, vermutl. nur Uebersetzung des deutschen: Wetterföhlung, das Wetter föhlt sich ab, sic: es wetterleuchtet, zarnice oder dernice (in *Rt.*, *russ.* zarnica).

Wetterloch, das, enge Höhle in einem Berge, preduh (*V.*), zijavka, sopotnica u. sapnica (*Ravn.*).

Wetterlosung, die, presapljenje (*V.*).

Wetterlotte, die, sapni zleb.

Wettermännchen, das, vremenski moiz.

Wettermantel, der, veterni plašč, plajš.

Wettermaschine, die, sapnik.

Wetternen, v. n. u. i., Donnern, gormeti, vihrati, huda ura je; (bei *M.* nevihtovati);

fluchen, kleti in germeti, da je groza, hru-
piti, razbotiti (M.).
Wetternacht, die, huda, viharna noč.
Wetterprophet, der, vremenski prerok.
Wetterprophetie, die, prerokova-
vanje vremena.
Wetterrad, das, im Bergbaue, sapno kolo.
Wetterregen, der, ploha.
Wetterrebe, die, predertina v strehi.
Wetterrölein, das, kopolje (Gutm.);
f. a. Gibisch.
Wetterröhre, f. Wasserrohre.
Wetterröhrchen, der, škoda hude ure, ško-
da hudiga vremena, nima, toča.
Wetterröhre, die, mesto, kjer se oblaki
razhajajo, ločijo.
Wetterstein, der, f. Wetterleuchten.
Wetterstrich, der, toča, pobitje, potolče-
nje od toče.
Wetterseite, die, hudimu vremenu nastav-
ljena stran poslopja.
Wetterstange, f. Blitzableiter.
Wetterstein, f. Belemnit.
Wetterstrahl, der, strela.
Wettersturm, der, mokrotna mera.
Wettersturz, f. Sturm.
Wetteruhr, die, (mont.), lavtara (?) (V.),
nach and. vavtara.
Wettervogel, der, f. Brauchvogel (Se-
arqu.).
Wetterwechsel, der, spreminjanje vremena;
im Bergbaue der Luftzug, sapni vlak.
Wetterwendisch, adj., hudourn, nestan-
oviten, kakor veter potegno; premisljiv,
kakor vreme; wetterwenderischer Bach, Quelle,
Wasser, hudournik, potok, ki rad presiha,
sušec, suha, pijavnik.
Wetterwolke, die, hudi oblak.
Wetterwurm, der, stanoga.
Wetterzeiger, der, vremenik.
Wetterzug, der, sapni vlak; f. a. Wetter-
lösung.
Wettliegen, v. n., za stavo leteti (v
zraku).
Wettgeld, das, stavni (stavljeni) dnar.
Wettgehen, v. n., poganjati se v hoji,
kdo bo koga prešel.
Wettgericht, das, stavna sodnija.
Wettgefang, der, skušnja v petji, prepe-
vanje za stavo, serb. nadpevanje.
Wettkampf, der, boj na skus, boj za po-
skus, poskušanje v boji.
Wettkämpfen, v. n., skušati se na boj,
v boji, kdo bo koga premagal.
Wettkämpfer, der, borivec, tekmeč.
Wettlauf, der, tek za stavo, na vadjje.
Wettlaufen, v. n., teči na vadjje, za stavo,
kdo bo koga pretekkel.
Wettläufer, der, tekoc, tekavec za stavo,
na vadjjo.
Wettlustig, adj., kdor rad stavi.
Wettreiten, v. n., za stavo jezdit.
Wettrennen, das, dir za stavo, na vad-
lje; v. n., es halten, na vadjje, za stavo
dirjati, tekati.

Wettritt, der, ježa za stavo, na vadjje.
Wettzungen, v. n., peti za skušnja, sku-
šati se v petji, serb. nadpevati se.
Wettzischen, das, streljanje za stavo.
Wettzweit, der, prepri, poganjanje za pred-
stvo; f. Wettzeifer.
Wettvertrag, der, stavna pogodba.
Wehen, v. a. u. r., durch Hin- und Her-
streichen (scharf) machen, nabrusiti, brusiti,
(mersčiti?), ein wenig wehen, pobrusiti;
anders, noch einmal wehen, prebrusiti; rund
herum, obrusiti; durch Wehen herauswehen,
izbrusiti; durch Wehen verderben, zabrusiti;
streichen, reiben, dergniti, brusiti; den Ver-
stand wehen, razum ostriti, bistriti, nach
dem Böhm. auch brusiti; das Rad hat den
Fallen durchgewegt, kolo je bilo prederg-
nito, prejedlo; sich an etwas wehen, derg-
niti se, aršati se, ripsati se, čohati se,
kolomajšati se, gajnsati se ob kaj, na
čem; die Zunge wehen, jezik brusiti, jezi-
kovati, jezikati; die Kehle wehen, f.
Rauspern; v. n., mit den Kleidern über
die Gasse wehen, z oblacišam tla pometati,
oblacišilo po tleh aršati, vlačiti.
Weher, der, brusec, brusč; ripsalo, ar-
salo.
Wehflut, die, oselnik, vodir (auch bei Vuk),
nach Gutm. sapun.
Wehflut, der, ognjilo.
Wehschiefer, der, brunik (V).
Wehstein, der, durch hin und her reiben et-
was damit zu schärfen, z. B. wie die Näher
im Gebrauche haben osla (auch böhm. und
poln.), russ. oselok, serb. točilj; Schlei-
stein, f. dieses; in der Mineralogie, f. Weh-
schiefer.
Wehsteinhändler, der, oslar.
Wehsteinicht, adj., cmokast, svalkast, ne-
dopečen.
Wehsteintrant, f. Hanhechel.
Weibeln, v. n. u. i., mergoleti, gomazeti,
gomizljati; f. a. Kribbeln.
Weiborn, f. Eglanterose.
Weibel, die, bela verba.
Weiß, die, lišp; in Weiß sein, nališpan biti.
Weisse, die, voščilo, vošilo, mast likavna
za čevlje; fig. für Prügel, f. d.
Weichen, v. a., mit Waß überziehen, po-
voščiti, povoziti, voščiti, vošiti; gewichst,
povoščen, povozen, avetel; Etiesel weichen,
likati z voščilam, vošilam, svetliti, nama-
zati, mazati, da se svetijo; für Prügel,
(niedrig), namazati, ošeskat koga.
Weichleinwand, die, povosčeno, povoso-
no platno.
Weich, der, ein unnützer, unbrauchbarer Mensch,
im verächtlichen Verstande, reva, revica, sle-
pare, malovrednik; ein armer Weich, ubo-
ga reva, uboga žival, revež, siromak.
Weichel, das, sova vabivka.
Wichtig, adj., imeniten, tehten (V.), važen
(V. n. in and. Dial.), polne vage ali teže,
težek, znaten, znamenit; wichtige Dufaten,
f. Vollwichtig; eine wichtige Miene machen,
moško, imenitno deržati se; das ist mir

wichtig, to je za me kaj posebniga; to mi je imenitna reč; eine wichtige Sache, velika reč; wichtig thun, šopiriti, raztegovati se, moško sobiti se, kakor bi kaj umel, kakor bi kako oblast imel; košatiti se, šemiti se.

Wichtigkeit, die, imenitnost, tehtnost, važnost, znamenitost; ein Mann, eine Sache von Wichtigkeit, imeniten mož, važna reč, velika reč; es ist mir von vieler Wichtigkeit, to mi je kaj veliciga, das ist seine Wichtigkeit, to ni nič imenitniga, nima nič v sebi; einer Sache die Wichtigkeit benehmen, v nič djati, ponikati, veljavo vzeti.

Wichtigthuerer, die, šopirjenje, šopirnost.

Wid, in den Bsg., grašični.

Wid, die, (Vicia), grašica, grahorica, grahora, grahor.

Wid, der, svalek, povitek, okoli kteriga se kaj ovija ali mota; der gewickelte Theil eines Strumpfes, guba; so viel Flach als auf den Roden gewickelt wird, kodelja; f. a. Papirolotte; Reistenbüschchen, nach Gutm. tota, totika.

Wid, das, povoj, pelenice, pl. (altal., bei Vuk pelene, Andere schreiben, pelnice, plenice u. a. plemice). povijalo.

Wid, die, povijavka.

Wid, das, v plenice poviti otrok, očea.

Wid, die, navijavnica.

Wid, v. a., viti, motati (haßpeln); Zusammenwickeln, zviti, zvijati; um etwas herumwickeln, oviti, ovijati okoli česa, omotati, omotavati, motati; etwas in ein anderes wickeln, zaviti, zavijati v kaj; ein Kind wickeln, otroka poviti, povijati, russ. pelenat; sich aus etwas wickeln, herauswickeln, izviti se iz česa, izplesti se, izmotati se; etwas auf ein anderes wickeln, naviti, navijati kaj na —; Wurm auf einen Knäuel wickeln, prejo na klopko, na klopčico viti, prejo viti.

Wid, die, (kača) svitarica †.

Wid, die, zavijavka †, jurek.

Wid, die, povoj (V.), vervca za ovijanje.

Wid, der, zavijavni rep.

Wid, das, rjuha za zavijanje, zagrinjanje.

Wid, das, vaganje, vagalica.

Wid, die, (Wahrheiten), f. Widband.

Wid, die, (Wahrheiten), f. Widband.

Wid, die, (Wahrheiten), f. Widband.

Wid, die, (Wahrheiten), f. Widband.

Wid, die, (Wahrheiten), f. Widband.

Wid, die, (Wahrheiten), f. Widband.

Wid, die, (Wahrheiten), f. Widband.

Ziegenbock; praz, tekeo, ungar. grobmolliger, cakelj.

Widder, in der Bsg., ovnov.

Widderhaupt, das, ovnova glava.

Widderhirt, der, ovnar.

Widderpunct, f. Frühlingspunct.

Widem, das, etwas der Kirche gewidmetes, zadušbina, cerkovščina, cerkovšina; eine der Kirche gewidmete Wiese oder Acker, cerkovšnica, cerkovnica.

Wider, praep., zoper kaj, zoper, proti čemu, čemu nasproti; f. a. Gegen; sich wider Jemanden setzen, komu upreti, upirati se, ustaviti se komu, (proti) postaviti se, staviti se, (n. pr. burja se vetru stavi); wider Jemanden sprechen, zoper koga govoriti; sich empören wider Jemanden, proti komu spuntati se; wider den Strom schwimmen, reki nasproti plavati, proti vodi plavati; wider Jemand schügen, braniti pred kom, ubraniti koga komu; wider alle Erwartung, neutegama, neprevidama, iznenadi, vsem nepriakovan, ko bi si nihče ne bil mislil; wider den Willen, nehote; wider alle Wahrheit, prav neresnično, vso zlagano; ich bin nicht dawider, ne branim, ne ustavljam se; wider das Fieber, za (zoper) meralico; wider Gott sündigen, zoper Boga grešiti; wider seine Pflicht handeln, svoji dolžnosti nasproti delati; wider den Feind ziehen, zoper sovražnika iti; wider einander sein, navskriž, vkriž biti si (drug drugimu); Haß wider mich, sovraštvo do mene; wider den Feind, nad sovražnika, na sovražnika; in der Zusammenfügung mit Zeitwörtern, pre —, od —, oder das betreffende Zeitw. und das Wort. proti, zoper.

Wider, das, nasprotno.

Widerartig, adj., zoper naturo, neprirojen.

Widerbelfern, v. n., lajati, revsati, bevskati komu, odgovarjati nespodobno.

Widerchrist, f. Antichrist.

Widerdruck, der, nasprotno tiščanje, tiščanje, tlačenje; f. Gegendruck, Reaktion; natis na drugo stran, ali druga stran.

Widerdrücken, v. n., tlačiti, tiščati, tišati, nasprotni.

Widerdruck, f. Verdruß.

Widereinander, nasproti, naskrižem, eden zoper drugiga, drug proti drugimu.

Widerfahren, v. n., zgoditi, dogoditi, goditi se, nameriti se, primeriti se, pripetiti se, naključiti se, biti, priti na koga; Schande widerfährt ihm, sramota se mu godi; einem Gerechtigkeit widerfahren lassen, komu pravico storiti, delati, skazati, narediti; Barmherzigkeit widerfahren lassen, pomilostiti koga, milost skazati komu; ich will sehen, was ihm widerfahren wird, bom vidil, kakošna bo ž njim; Achtung widerfahren lassen, čislati, spoštovati koga.

Widerfahrt, die, dogodek.

Widergellen, f. Vergelten.

Widergeheiß, adj., postavi nasproten.

Widerhaden, der, breinkelj (V.), kljuka; in den Schneidemühlen der Sperrfelg, nach

V. podajavnik ober pralica; bei den Webern am Garubaume, podajavnik; an dem Unterbaume, zavrница.

Widerhall, der, upor, nasprotno tiščanje, tišanje, nasprotnost.

Widerhalten, v. n., upreti, upirati se, braniti se, ustavljati se, nasproti tiščati, tišati, tlačiti, deržati se terdno, zavrati, ustavljati, zastanavljati.

Widerhaltig, adj., nasproten.

Widerkampf, der, boj.

Widerkämpfen, f. Kämpfen.

Widerklage, die, nasprotna (tožniku nastavljena) tožba, protitožba f.

Widerkläger, der, nasprotni tožnik, (ki tožnika toži), protitožnik f.

Widerlage, die, in der Baufunft, was dem Drucke eines Gewölbes widersteht, opora, poln. byk; das Gegenverhältniß, nasprotno vollo, nasprotni zapis; Gegenansfener, (contrados), zaženilo, pripis, nasprotnja (angebl. bei Laas), kar mož ženi pripiše ali zaženi za doto.

Widerläger, der, (mont.), oporart, (delavec).

Widerlaufen, v. n., teči proti čemu, nasproti teči.

Widerlegbar, adj., overžljiv, opoveržljiv, kar se da spodbiti, zverniti.

Widerlegen, v. a., eine Behauptung widerlegen, overči, spodbiti (*Gutm.*), spodbijati, opoverči, zverniti, podreti; Jemanden widerlegen, doži er schweigen muß, ugnati (etwas *vulg.*), dati, podati, prepričati ga, da njegova ne velja.

Widerleger, der, spodbijavec.

Widerleglich, adj., f. **Widerlegbar**.

Widerlegung, die, overčenje, overžba, spodbite, spodbijanje.

Widerlich, adj., zoperna, sopern, nach *M.* sporen, neugoden, zamerzin, studljiv, siten, neprijeten, nadležen, netečin, neprilichen, hretljiv; vom Geruch a. slab, težak (*duh*).

Widerlichkeit, die, zopernost, netečnost, nadležnost, sitnost itd.

Widermurren, v. n., odrezati, mermrati.

Widern, v. n., es widert mich, merzi mi se; diese Speise widert mich, es widert mich vor dieser Speise, ta jed se mi merzi (*V.*), se mi je pristudila, mi je zoperna, se mi upira; es widert ihn Etwas sehr bald, kmali se česa naveliča; es widert ihn zu leben, sit je življenja, neče se mu več na sveti bič; was meiner Seele widerete (*Job* 6, 9); česar se moja duša ni hotla dotakniti.

Widernatürlich, adj., naturi nasproten, prirodi nasproten, protinaturen, kar je zoper naturo.

Widernatürlichkeit, die, protinaturalnost, naturi nasprotna reč ali lastnost.

Widerpart, der, Segner, nasprotnik, protivnik, zopernik, richtiger, sopernik (aus so u. preti streiten, *serb.* suparnik), uporna, nasprotna stran; einen Widerpart halten, ugovarjati komu; f. a. **Widersprechen**.

Widerprall, f. **Stoßprall**.

Widerrathen, v. a., odsvetovati komu kaj; f. a. **Abirathen**.

Widerrather, der, odsvetovavec.

Widerrathung, die, odsvetovanje.

Widerrechtlich, adj., nepraven, krivičen, pravici nasprotin, postavam nasproten.

Widerrechtlichkeit, die, nepravnost, nepravičnost, krivičnost.

Widerrede, die, ugovor, upor, jezikanje, jezikovanje (*Jezlanje V.*), ohne **Widerrede**, rad, ne rekši besedice zoper kaj, in *St.* angebl. brez vsega pregovarjanja, ne ustavlja se, brez upora.

Widerreden, v. a., govoriti zoper kaj, odsvetovati kaj.

Widerriß, der, der Theil am Halse der Pferde zwischen der Wähne und Schulter, viher (*V.*).

Widerruf, der, oporeka, preklj; **Widerruf** thun, f. **Widerrufe**.

Widerrufen, v. a., oporeči, oporekati kaj, besedo nazaj vzeti, jemati, prekljcati, *serb.* razreči u. poreči.

Wideraufflich, adj., oporečljiv, oporekljiv, prekljcljiv, oporečen, kar se more ali sme prekljcati.

Widerauffung, die, f. **Widerruf**.

Widerfacher, der, protivnik, zopernik, richtiger sopernik (aus so- mit u. preti, streiten, *serb.* suparnik, *Vuk*); für Teufel, satan, hudič.

Widerfah, der, nasprotni stavek.

Widerfchrift, f. **Gegenschrift**.

Widersehen, v. a. u. r., ustaviti, ustavljati se, postaviti se, staviti se komu, čemu, upreti, upirati se, protiviti se (*M. u. serb.*), zoperstaviti se, v bran postaviti se (sich zur Wehre setzen), proti postaviti se (*Gutm.*); f. a. **Weigern**.

Widersehllich, adj., nasprotljiv, protivnen, uporen, upirljiv, puntarak (*meuterisch*); ein widersehllicher Mensch, upornik, upornež; aus Bosheit nach *Gutm.* zapetjak, und aus Dummheit, zatepilo.

Widersehllichkeit, die, nasprotljivost, protivnost, upornost, upirljivost, ustavljivost, terdoglavost.

Widersehung, die, upor, ustavljanje.

Widerseinn, der, nasprotni pomen; dem gesunden Verstande entgegen, zdravi pameti nasprotna misel; f. *ab.* Unsinn (*russ.* neskladica).

Widerseinnig, adj., proti umu, umu, zdravi pameti nasproten, brezumen, napčen, pomenu nasproti, zoper pravi pomen kake besede; der Gewohnheit entgegen, nenavaden; der gewöhnlichen Richtung entgegen, nasproten, naturi nasproten.

Widerspänftig, **Widerspenftig**, adj., uporen, nepokoren, termast, terdokoren, zategnjen (*Gutm.*); es fein, sketiti se, kratiti se, upirati se, vleči se in ne hoteti; der **Widerseinnige**, termoglavec, upornež.

Widerspänftigkeit, die, upornost, nepokorščina, nepokorsina, termoglavnost, terdoglavost, navzdornost.

Widerspiel, das, nasprotna reč, nasprotje (bei *Gutsm.* protina); f. a. *Gegentheil*; narobe stran; das *Widerspiel* beweisen, nasprotno dokazati; das *Widerspiel* halten, nasprotno storiti, nasprotno delati.

Widersprechen, v. n., einem, naskriž govoriti, reči, da kaj ni tako, auch preroči, prerekati kaj (*altstl.*); govoriti proti čemu, zoper kaj, biti zoper kaj, nasprotno misel imeti, terditi, *russ.* protivorečit; et *wider* spricht sich selbst, sam svoje besede podira, spodbija, rečeno preroka ali oporeka; nasproti biti si, nasprotovati si; läugnen, tajiti, zanikati; *widersprechende* Sätze, naskrižne besede; *widersprechend*, naskrižn; f. a. *Entgegengesetzt*.

Widersprecher, der, (weniger gut) protigovornik (*Gutsm.*), protivnik, naskrižnik (*V.*), pregovarjavco (angeblich in *St.*), prepiravec, nasprotovavec.

Widersprecherin, die, protivnica, nasprotovavka, protigovornica.

Widersprechlich, adj., preročljiv, proti čemur se more govoriti.

Widerspruch, der, nasprotno terjenje, (weniger gut) protigovor, navskriž beseda, navzkrižnost, pregovarjanje (*St.*), preroka, prerekanje, spodbijanje, tajeje, nasprotje, nasprotnost; bei dem *Widerspruch* der Beweise, kdar so si dokazi navskriž, kdar govore eden zoper druge; izrečenje druge, nasprotna misli; ohne *Widerspruch*, f. *Widerrede*; (*Widersprüche* machen, marnje delati *V.*)

Widerspruchsgeist, der, nasprotljivost, ugovorljivost; navada ali lastnost človeka, ki zoper vse govori.

Widerspruchslosigkeit, die, brezupornost.

Widerspruchstempel, der, hudi ugovorljive ali prejedljive.

Widerstand, der, upor, upiranje, odboj, bran, ovira (*Hindernis*); sopersčina, sopersina; ihn leisten, ihun, upreti, upirati se, zoperstaviti se, braniti se, v bran postaviti se, staviti se, protiviti se; f. a. *Druck*.

Widerstandsfähig, adj., zmožen braniti se, upirati se.

Widerstandsflos, adj., brezuporen.

Widerstehen, v. n., upreti, upirati, ustaviti, ustavljati se, zoperstaviti se, postaviti, staviti se čemu, ubraniti se čemu; dem Feinde *widerstehen*, sovražniku se upirati i. t. d., odbijati kaj, v bran postaviti se mu; Gott *widersteht* den Hochmüthigen, Bog je prevzetnim nasproti; die Epeise u. f. w. *widersteht* mir, jed se mi upira, mi preseda (*Gutsm.*), se mi stadi, kreti, se mi je pristadila, priskutila, merzi mi do jedi; der Versuchung *widerstehen*, ne udati se skušnjavi, premagati jo, obstati pred njo.

Widerstehlich, adj., premagljiv, čemur, komur se da ubraniti.

Widerstehung, f. *Widerstand*.

Widerstoß, der, nasprotni udar; odboj; f. a. *Witzkrant*, *Leimkrant*, *Bohne*.

Widerstreben, v. n., upreti, upirati se, zoperati (*M.*), presedati, zoper biti, nasproten biti, nasprotovati, nasproti delati.

Widerstreber, der, nasprotnik.

Widerstreit, der, f. *Kollision*, *Conflict*; nasprotje, nasprotnost; im *Widerstreite* sein, spopasti se; f. *Widerstreiten*.

Widerstreiten, v. n., upreti, upirati se, nasprotovati, ne ujemati se, navskriž biti.

Widerstreiter, der, protivnik, nasprotnik, sopernik.

Widerstreitig, adj., uporen, nasproten.

Widerstrom, der, nasprotni tok, odtok.

Widerstütze, die, nasprotna podpora.

Widerstützen, v. a., podpora postaviti proti čemu.

Widertheil, der, f. *Widerpart*.

Widerthön, der, (*Bryonia alba*), blüsec, svinjska repa; (*Asplenium*), medična praprot.

Widerwart, f. *Feind*.

Widerwärtig, adj., protivni, zoper, neprijeten, ostuden, hud, siten, pust, sporen (*M.*), nepričljiv, nadležni; sehr *widerwärtig*, ostuden kot stara mast (*Gutsm.*), einer Richtung oder Bewegung entgegengesetzt, nasproten, protivni, napčen.

Widerwärtigkeit, die, zopernost, protivnost, neprijetnost, ostudnost, nadležnost, neugodnost, neprijetna dogodka, sitnost, nezgoda, nadloga (bei *Gutsm.* napaat, napaat ?).

Widerwille, der, nevolja, (zgw. nejevolja ausgedrückt), d. i. Gfcl, merzost; mit *Widerwillen*, nerad, ne dobre volje, z nevoljo, nepovoljno; ich empfinde *Widerwillen* gegen etwas, zoperno mi je, merzi me to; *russ.* neohota.

Widerwillig, adj., nevoljen, (nejevoljen), zoper, nehoten.

Widerwind, der, nasprotni veter, neugodni veter.

Widerwort, das, nasprotna beseda, upor, ugovor.

Widmen, v. a., etwas bestimmen, naminiti, odmeniti (*V.*), namenjati, odmenjati kaj čemu oder za kaj, posvetiti (weihen), posvečevati, v dar dati, izročiti, sporočiti, podariti, darovati; eine Summe Geldes zu Werken der Wohlthätigkeit *widmen*, denar za dobre dela nameniti, dati, založiti, odločiti; sich dem Dienste des Staates *widmen*, državi v službo dati se, nameniti se; ein Buch Jemandem *widmen*, bukve komu posvečiti, pripisati; sich dem Herrn *widmen*, gospodu posvetiti se, izročiti svoje življenje; sich dem geistlichen Stande *widmen*, izbrati si, izvoliti si duhovski stan, naminiti se za duhovna, za duhovstvo.

Widmung, die, odmemba, posveta, posvetitev, posvetilo, podaritev, sporočitev; eine fromme *Widmung*, Stiftung, *serb.* zadržina.

Widmungsbrief, der, Widmungschrift, — urfunde, die, namenivno pismo.

Widrig, *adj.*, entgegengeſetzt, nasproten, protivten (*V.*); unangenehm, zopern, merzek, neprijeten; widriges Glück, Schickſal, nezgoda, nesreća; ein widriger Gebrauch, druga, nasprotna navada; widerwärtig, i. d.

Widrigenfalls, **Widrigens**, *adv.*, scer, sicer, drugači, drugako (*V.*); ako ne, serb. inako.

Widrigkeit, die, nasprotnost, protivnost, zopernost, neprijetna dogodba.

Wie, *adv.*, als ein Fragemort, kako?, kak?, po kakem (*M.*); wie geſt es dir?, kako ti je?, kako se ti godi?; wie lang?, kako dolgo?; doklej, odklej?; wie groß?, kolik?; wie theuer?, po čem?; wie weit?, kako daleč?, doklej?; wie beſchaffen?, kaki, kakosen?; wie alt, i. Alt; wie ſtark war die Geſellſchaft?, koliko je bilo vseh?; wie heiſt er?, kako se mu pravi?; wie weit hat er ſich verirrt?, kam je zabredel?, kako daleč?; wie ſehr, kako!, o kako!; wie oft?, kolikokrat?, kolikrat?; wie viel?, koliko?; der wie viele?, kteri (izmed-) ? n. *V. u. Gutm.*, kolikateri?; wie vielerlei?, koliktersen? (*V.*), koliko verſt?; wie vieſſach?, kolikorsen? (*V.*), kolikogub?; wie, wenn, kako pak, ako —, kaj pa če?; wie, wenn er es nun ſhäte?, kako pak, ako bi zdaj storil; kaj pa. če bi?; wie ſo?, kako?; wie denn das?, kako pa to?; das Wie, i. Art, Weiſe; beziehend, kako; ſage ihm wie er es machen ſoll, reci mu, kako naj stori; *conj.* kakor; wie oft, ſo —, kolikokrat, tolikokrat; wie viel, ſo —, kolikor, toliko; die Gottloſen ſind, wie das ungeſtüm Meer, hudobni in pa serdito morje; ſo wie, kakor; wie Gott will, kakor Bog hoče; er lebte wie ein Hund, po paſje je živel; er liebt ihn wie ſein Leben, ljubi ga za svoje življenje (*M.*); wie man will, kakor kdo hoče; wie geſagt, kakor ſim (že) rekel; wie ein Geld, kakor skala, skali enak, skali podobn; als Jüngling war er ſchwach wie ein Rohr, v mladih letih je bil slab kakor terstika; wie wir den Menſchen begegnen, ſo begegnen ſie uns, kakorſni smo mi do ljudi, taki so oni do nas; wie ich höre, ſo iſt —, kakor ſlikim, je —; mache es, wie ich, stori, kakor jez; wie denn auch, kakor tudi; kadar, kdar, ko; wie er gefragt ward, längerte er es, kadar so ga vprašali, je tajil; tudi, pa, in; ich, dein Bruder, wie beſſen Freund, jaz, tvoj brat, in pa njegov prijatel; wie auch, kar koli, kakor koli, kolikor koli; wie gelehrt er auch iſt, ſo —, kakorkoli je učen, bodi si še toliko učen, vender —, naj si je še tako učen; wie eine Morgenröthe wird dir ein Licht aufgehen, kakor zarja ti bo luč posvetila; wie wohl, če tudi, če prav; f. a. Obſchon.

Wiesel, der, žiček.

Wieseln, v. n., f. Wibbeln.

Wiede, die, terta; an den Bauernwagen, die Reiter daran zu hängen, nach *V.* roč, m.

n. roča; eine Wiede aus halbem Holze bei den Siebmachern, krajevec. (*vimen*), vitra; ringförmig ſammengedrehte Ruthen, um zwei Baumhöcker ſammen zu halten, zvita terta, roč, nach *V.* prevt (?), viell. prot?).

Wiedebaum, f. Vogelbeerbaum.

Wiedehopf, der, (*Upupa epops*), eig. udod (*russ.*) oder vdod, gewöhnlich jedoch udob, oder udeb, odap, udeb, butej (*Gutm.*), dap (*V.*), bud (*V.*), smerdokavra, smerdajerica, smerdela, smerdat (*Gutm.*), in *St.* hubkao n. mutec (*M.*), serb. pupavac, böhm. dudek und mutek.

Wiedehopf, in *Fig.*, udobov, udobji.

Wiedel, f. Schlingbaum.

Wiedenmeſſer, das, um die Wieden, (*vitro*), zu beſchneiden, (nož) vitrenik.

Wieder, *adv.*, zopet, spet, vdrugič, iznova, iznoviga, znovič, še. še enkrat, na novo, pa le (*Gutm.*), in *St.* drugoč; ſich wieder aufweden, zopet, spet, znovič, vnovič zbuditi se, prebuditi se; zurück, nazaj; etwas wieder erſtahen, kaj poverniti, nazaj dati; es ſchallet wieder, odglaša se, razlega se; ich habe mein Geld wieder, dnar ſim nazaj dobil; in der Zuſammenſetzung mit Zeitwörtern, zuweilen, od —, pre —, po —; meiſt jedoch durch das betreffende Zeitwort und das Umſtandswort, zopet, vnovič, nazaj etc.

Wiederabdruck, der, novi odtisek.

Wiederachten, v. a., čislavca čislati, vzajemno čislati, čislanje vračati.

Wiederäſſen, v. a., pačenje vračati, odpačiti se.

Wiederanlegung, die, nova, ponovljena nastava.

Wiederauffindung, die, najdenje izgubljeniga.

Wiederaufleben, v. n., (zopet) oživeti.

Wiederaufnahme, die, obnova, započetje na novo.

Wiederaufnehmen, v. n., ponoviti, obnoviti, na novo začeti.

Wiederaufwärmen, v. a., pogreti, pogrevati (že greto).

Wiederanbruch, der, novi početek.

Wiederauſöhnung, f. Ausſöhnung.

Wiederbeißen, v. a., den Biß eines andern erwidern, nasproti vgrizniti, tudi vgrizniti.

Wiederbeſtagte, der, toženi tožnik, nasproti toženi.

Wiederbegehren, v. a., nazaj želeći si česa.

Wiederbekommen, v. a., spet, zopet dobiti, zadobiti. nazaj dobiti; das Vermögen, zu reben, wiederbekommen, (zopet) spregovoriti.

Wiederbeleben, v. a., oživiti, oživljati.

Wiederbemächtigen, ſich, v. r., na novo v peſt dobiti kaj.

Wiederbeſehen, v. a., na novo, drugič poſeſti kaj, v poſeſt vzeti.

Wiederbeſiſſ, der, zopet dobljena poſeſt.

Wiederbevölkerung, die, novo, drugo ljudstvo.

Wiederbezahlen, v. a., odplačati, plačati.
Wiederbieien, v. a., spet ponuditi, ponujati.
Wiederborgen, v. a., še enkrat posoditi, upati.
Wiederbringen, v. a., poverniti, povračati, nazaj prinesti, prinašati.
Wiederbringer, ber, povračavec.
Wiederbringlich, adj., povračljiv.
Wiederbrüllen, v. n., odtuliti.
Wiederbienen, v. a., službo poverniti.
Wiederdienst, ber, f. Gegendienst.
Wiederdonnern, v. n., odgermeti, odgermevati; es donnert von den Felsen wieder, od skal odgermeva.
Wiederdrängen, v. n., nasproti tiščati, tišati.
Wiederdrohen, v. n., pretnje povračati.
Wiederdruck, ber, f. Widerdruck, Gegenruck.
Wiederdrücken, v. n., nasproti tlačiti, tiščati, tišati.
Wiedereinen, v. a., na novo ediniti, kar je bilo razloženo.
Wiedereinladen, v. a., še, drugič povabiti.
Wiedereinlösung, die, novi odkup, nazajvzetje izdaniga.
Wiedereinnahme, die, ponovljeno vzetje, osvojenje.
Wiedereinrichtung, die, uravnanje iz reda spravljeniga.
Wiedereinsetzen, v. a., zopet postaviti, v poprejšnji stan postaviti.
Wiedereinsetzung, die, in den vorigen Stand, postavljeno v poprejšnji stan.
Wiedererfindung, die, (nova) iznajdba (kaj pozabljeniga).
Wiedererinnerung, die, spomin na pozabljeno.
Wiedererkennen, v. a., spoznati, zopet spoznati.
Wiedererlangung, die, dobljenje zgubljeniga.
Wiedererobern, v. a., zopet pod se spraviti.
Wiederersehen, f. Ersehen.
Wiedererwerbung, die, pridobitev zgubljeniga, oddaniga.
Wiedererzählen, v. a., še enkrat povedati.
Wiedererzeugen, v. a., na novo roditi, ponavljati; f. a. Reproduzieren.
Wiedererzeugung, die, spodrodba.
Wiedererzeugungskraft, f. Reproduktionskraft.
Wiederführte, die, sled nazaj gredoče živali.
Wiederfinden, v. a., zopet najti, dobiti, najti zgubljeno.
Wiederflug, ber, vernitev, prilet.
Wiederfluss, ber, odtok.
Wiederfordern, v. a., nazaj tirjati.
Wiedergabe, die, vračilo, (minder gut) nazajdajanje (V.).
Wiedergang, ber, f. Rückkehr.

Wiedergebären, v. a., preroditi, na novo roditi.
Wiedergebärer, ber, in der Gottesgelehrtheit, prerodnik.
Wiedergeben, v. a., nazaj dati, nazaj dati, verniti.
Wiedergeboren, adj., prerojen.
Wiedergeburt, die, prerojenje, prerod, premljenje.
Wiedergenesene, ber, ozdravljenec, preboleo, kdor je prebolel, ozdravel.
Wiedergenesung, die, preboljenje, ozdravljenje.
Wiedergewinnen, v. a., na novo dobiti.
Wiederglanz, ber, etwa odsvet; f. Abglanz.
Wiederglänzen, v. n., svetlobo odbijati.
Wiedergriß, ber, odzdrav (Vuk).
Wiedergrißen, v. a., pozdrav(ljenje) verniti, pozdravica pozdraviti; sproti pozdraviti, sproti pozdravljati (V.), russ. otklanjat sja.
Wiederhaben, v. a., spet imeti.
Wiederhall, ber, odmev, udmihi, odglas, razleg (V.); f. a. Echo.
Wiederhallen, v. n., odmevati, razlegati se, glas odbijati, odglasati se.
Wiederhassen, v. n., loviti kar je ušlo.
Wiederhassen, v. a., sovraštvo vračati komu.
Wiederhauen, v. a., udar verniti, povračati.
Wiederheischen, f. Wiederfordern.
Wiederherstellen, v. a., popraviti, ponoviti, ozdraviti (bolnika).
Wiederhersteller, ber, popravljavec.
Wiederherstellung, die, popravek, popravlanje, ozdravljanje, ponova.
Wiederherstellungszeichen, das, znamenje poprave.
Wiederholen, v. a., sramotjenje verniti komu.
Wiederholen, v. a., Zurückholen, spet iti po kaj; von neuem sagen, thun, ponoviti, ponavljati kaj, pospetovati (M.); recapituliren, povzeti, povzemati; jemandes Worte wiederholen, nekoga besede ponavljati; ein Gebet siebenmal wiederholen, sedemkrat premoliti; wiederholt, večkrat, večkrat storjeno, skušano.
Wiederholer, ber, ponavljavec.
Wiederholerin, die, ponavljavka.
Wiederholung, die, ponavljanje, poprijemba (V).
Wiederholungsschule, die, ponavljavna šola, ponavljavnica, nach V. poučnica.
Wiederholungszeichen, das, ponavljaj (V.).
Wiederhören, v. a., zvediti, slisati od drugih n. pr. svoje besede.
Wiederkaufen, v. a., prežekovati, prežekati, preživljati.
Wiederkauf, ber, prežekovavec, weiß. prežekovavka.
Wiederkauf, ber, rešilo, rešenje, odkup (auch poln.), russ. n. böh. vykup-zakup; etwas auf Wiederkauf verändern, kaj na re-

šilo prodati (auf dem Karste gebr.), na odkup prodati.
Wiederkaufen, v. a., prodano (nazaj) kupiti, rešiti, odkupiti.
Wiederkäufer, der, odkupnik, rešivec.
Wiederkauflich, adj., rešljiv, rešiven, odkupljiv.
Wiederkaufsrecht, das, rešilna pravica.
Wiederkaufsvertrag, der, rešilna pogodba, rešilno pismo (Karst).
Wiederkehr, die, f. Rückkehr.
Wiederkehren, v. n., poverniti se, povračati se, ponoviti, ponavljati se (sich erneuern), nazaj priti, na novo zgoditi se, prikazati se.
Wiederkehrend, adj., povračaven, občasen, pogosten.
Wiederklage, die, f. Widerklage.
Wiederklang, der, etova odzvenk; f. Echo.
Wiederklängen, v. a., zvenk odbijati, odzveneti.
Wiederklagen, v. a., prekuhati, še enkrat kuhati.
Wiederkommen, v. n., poverniti se, spet priti, nazaj priti, povračati se.
Wiederkränzen, v. a., razžaljenje verniti.
Wiederkunst, die, povračanje, povernitev.
Wiederklüssen, v. a., poljubljaj verniti.
Wiederlebendigmachen, f. Wiederbeleben.
Wiederlesen, v. a., zopet prebrati, branje ponoviti.
Wiederleuchten, v. a., svit odbijati, odsvitati.
Wiederlieben, v. a., ljubezen povračati, ljubiti ljubečiga.
Wiederlösen, v. a., rešiti.
Wiederlösung, die, rešenje, rešilo.
Wiedermögen, v. a., zopet hoteti.
Wiedermurmeln, v. n., odmermrati.
Wiedernutzen, v. a., nagajati nagajivu.
Wiedernehmen, v. a., nazaj vzeti, jemati.
Wiederöffnen, v. a., na novo, spet odpreti.
Wiederpfänden, v. a., drugič rubiti.
Wiederrufen, v. a., še enkrat, nazaj poklicati.
Wiedersage, die, ponovljenje.
Widersagen, v. a., das unter der Bindung der Verschwiegenheit gesagte, dalje povedati, izblekniti; wiederholen, spet reči, še enkrat reči, ponoviti, za kom povedati.
Widerschaffen, v. a., nazaj pripravi.
Widerschall, der, f. Wiederhall, Echo.
Widerschallen, v. a., oglasiti, oglašati se, odglašati se; f. a. Wiederhallen.
Widerschein, der, zurückgeworfener Schein, odsvit, odsij, odbita svetloba, (preblešek M.).
Widerscheinen, v. n., svetlobo odbiti, odbijati, na novo svetiti, sijati, serb. odsevani (Vuk).
Widerschelten, v. a., zmérjanje, preklinjanje povračati, nach V. nasproti kleti.
Widerschenken, v. a., zopet darovati.

Widerschicken, v. a., nazaj poslati, pošiljati.
Widerschimmer, der, odblesk.
Widerschimpfen, v. a., grajanje, zasramovanje verniti, povračati.
Widerschlag, der, odboj, vernjeni udarec.
Widerschlagen, v. a., udarec vračati, odbijati.
Widerschmähen, **Widerschmälen**, f. **Widerschimpfen**.
Widerschreiben, v. a., eine Zuschrift erwidern, odpisati, odpisovati.
Widersprechen, v. a., odkricati.
Widersee, die, odtok.
Widersehen, v. a., zopet viditi; er wird ihn nicht wiedersehen, ne bo ga več vidil.
Widersehen, das, bis auf Wiedersehen, lebe wohl, zdrav bodi, dokler se zopet ne vidiva.
Widersenden, v. a., nazaj poslati.
Widerspiegeln, f. Abspiegeln.
Widerspotten, f. **Widerschimpfen**.
Widersprung, der, odskok.
Widerstatten, f. **Wiederherstellen**.
Widerstehen, v. a., nasproti zbadati.
Widerstehlen, v. a., nazaj ukrasti.
Widerstoßen, v. a., nasproti suniti.
Widerstrahl, der, odžar.
Widerstrahlen, v. a., odžariti, žar odbiti, odbijati.
Widerstreich, der, bei den Strichpögeeln, prilet, vernitev tičev.
Widersuchen, v. a., zopet iskati, nazaj iskati.
Wiedertadeln, v. a., grajo verniti, vračati.
Wiedertanzen, die, prekerst (V.), prekerševanje, prekerševanje, ponovljeni kerat.
Wiedertanzen, v. a., prekerstiti, prekerševati, prekerševati, na novo, drugič, še enkrat kerstiti.
Wiedertäufer, der, prekeršočevavec, prekerševavec, prekerstnik.
Wiedertönn, f. **Wiederholen**.
Wiedertönen, v. n., razlegati se, oddoneti, glas odbijati; f. a. **Wiederhallen**.
Wiedertritt, der, odstop.
Wiederrum, adv., spet, zopet; f. a. **Wieder**.
Wiedermarmen, v. a., še enkrat objeti.
Wiedervereinigung, die, ponovljeno zedinjenje, zedinjenje razločeniga.
Wiedervergelt, v. a., poverniti, povračati.
Wiedervergelt, der, povračnik, povračevavec.
Wiedervergelt, die, povračevavka.
Wiedervergeltung, die, vračanje, povračanje, vračilo, povračilo, povernitev, povračba.
Wiederverkauf, der, nazajna prodaja (kupljeniga).
Wiederverkaufen, v. a., nazaj prodati.
Wiedervergeltungsrecht, das, vračilna pravica, pravica vzajemnosti, pravica do vračila.
Wiederverlangen, v. a., f. **Wiederfordern**.

Wiederversöhnung, f. Versöhnung.

Wiederwaschen, v. a., zopet spodrasti, obrasti se, omladiti se, spodrediti se.

Wiederwägen, v. a., odvagati.

Wiederwechsel, der, nazaj poslana monja.

Wiederwerfen, v. a., nazaj vreči.

Wiederwollen, f. Wiidermögen.

Wiederwusch, der, spodrast, obrast, mladje, spodrejk.

Wiederzahlen, v. a., nazaj plačati.

Wiederzeit, die, biba.

Wiederzug, f. Rückzug.

Wiedewol, f. Goldamfel.

Wiege, die, zibel-i, zibela, ziba (*Gutsm.*), in ant. Dial., kolebka, kolevka, *dim.* zibelca, zibka; sehr kleine, zibelčica; Hütsche, f. Schanfel; vertolazija u. sukalica (nach *M.* Drehtische), von der Wiege an, od zibeli; od mladih nog; *fig.* zibel (n. pr. zibel umetaj in obertaj); das ist ihm nicht bei der Wiege gesungen, tega si ni nihče od njega mislil, ko je bil otrok; f. a. Wiegemesser.

Wiegemesser, das, mit einer zirkelförmigen Schneide und zwei senkrechten Handhaben, krivi nož; sloki nož, krivoc.

Wiegen, v. a., für wägen, f. wiegen; v. a. u. r., auf einer runden Unterfläche sanft hin und her bewegen, zibati kaj, se, ljuljati, njhati (*serb.*), kolebati (*serb.*); f. a. Schanfen, Schwingen; in allen Sachen wiegt sein, zveden, znajden v čem; s krivcam rezati (n. pr. zelje); v. n., das Eisen wiegt zehn Pfund, ima, vaga, poteza (richtiger als potegne) deset funtov, težak biti; schwer wiegend, težak, tehten, imeniten.

Wiegenangebinde, das, darilo pri zibeli.

Wiegenband, das, trak (povijavnik), bir (?).

Wiegenfest, das, rojstni dan, god.

Wiegenfang, der, f. Wiegenlieb.

Wiegen Geschenk, f. Wiegenangebinde.

Wiegenkind, das, dete v zibeli.

Wiegenkraut, das, pelin.

Wiegenlieb, das, pesja, pesmica pri zibeli, za uljuljanje, (aja tutaja!).

Wiegenmädchen, das, pesternja (pesterija).

Wiegenpferd, das, leseni konj (za zibanje ali cuzanje).

Wiegentuch, das, pregrinjalo zibeli.

Wieger, der, zibavec.

Wiegewage, die, vaga v talivnicah.

Wiege webe, f. Wannenweber, Wannenfall.

Wiehern, v. n., rezgetati, herzati ob. rzati, razetati (*V.*), rezatati (*Gutsm.*), risočiti (*Gutsm.*); die wiehernden Kasse, rezgetajoči konji.

Wief, f. Bai.

Wief, die, ein Pflanz ausgedesselter Leinwand bei den Wundärzten, osfranje, bacelj* preje; f. Charpie, Hundstrolche.

Wiele, die, kosci starih konopov.

Wieme, die, ein Gerüst, worauf sich die Hüfner setzen, gredi.

Wienach, adv., kako?, kako po.

Wiefe, die, f. Hagebutte; slamnata metlica. Wiesbaum, der, zerd; f. damit befestigen, pozerditi, povezovati, zerdati; der Hälter desselben, vorne am Heumwagen, eine Leiste von Holz, die in die Höhe steht, worauf der Baum gesteckt wird, und die mit Löchern versehen ist, um dadurch den hölzernen Nietnagel durchzulassen, kozleo (*V.*).

Wiese, die, travnik, senožet (mehr Bergwiese), seča, košenina, nach dem Böhm. u. Poln. loka, *serb.* senokoša u. livada; (Bergwiese, ruta, zavod? *St.*).

Wiesel, der, bei den Bienen, f. Weiser.

Wiesel, das, (*Mustela vulgaris*), podlasica, lasica (*Gutsm.*), und in ant. Dial., podlaska, in *St.* nach *M.* auch granoslek (?), vergleiche das poln. und böhm. granostaj, *russ.* gornostaj für: Hermelin); das stinkende Wiesel, f. Iltis; weißes Wiesel, kippen (*Medv.*?).

Wieselbaum, der, f. Wiesbaum.

Wieselbeere, f. Vogelkirsche.

Wieseleichhorn, das, rajska veverca.

Wiesens, in der Bggg., senožetaj, travniški.

Wiesenammer, der, f. Zippammer.

Wiesenampfer, der, kishica.

Wiesenandorn, der, voljka noga.

Wiesenbach, der, potok, ki teče po travniku.

Wiesenbau, der, obdelovanje travnikov.

Wiesenbertram, der, ločni rman.

Wiesenbetonie, die, petonka.

Wiesenblume, die, poljska cvetlica; Dotterblume, samojeka (*Gutsm.*).

Wiesenehrenpreis, der, (*Veronica chamaedrys*), urhov jeličnik (*Medv.*).

Wiesenerz, f. Masenerz.

Wiesensfeld, das, travno polje, travniki.

Wiesensflach, f. Bergflach.

Wiesensflur, die, trata.

Wiesensfluß, der, reka, ki seka travnik.

Wiesensfrosch, der, runtska (*St.*).

Wiesensfurche, die, zum Wasserleiten, dra-ga (*Gutsm.*), jarek, jama.

Wiesensglode, die, ločni zvonček.

Wiesengras, das, senožetna trava, (travnščina, *Zat.*).

Wiesengrün, das, zeleni travniki.

Wiesengrund, der, travnik.

Wiesenhäfer, der, divji oves, rosulja.

Wiesenhopfen, der, divji hmelj.

Wiesenhahnenfuß, der, (*Ranunculus bulbosus*), žabinec.

Wiesenkapper, f. Hahnenkamm.

Wiesenklee, der, detelja.

Wiesennarre, die, Wiesennarrer, der, f. Ralle.

Wiesennopf, der, (*Sanguisorba offic.*), kampanelica; Wiesennopf größerer, (*Sanguisorba auriculata*), uhasta kampanelica, strašnica.

Wiesentohl, f. Krachdistel.

Wiesentrant, f. Wiesentupf.

Wiesentresse, die, kurušlek (*St.*).

Wiesentudud, f. Stendel.

Wiesenflümmel, der, divji kumin, pahavka.
 Wiesenlattig, f. Löwenzahn.
 Wiesenlauch, der, oglasti česen.
 Wiesenläufer, der, f. Wachtelkönig, Ralle, kosec, stergar, hrastar.
 Wiesenlerche, die, mali, tratni škerjaneč.
 Wiesenmahd, die, košnja, seč travnikov.
 Wiesenmangold, der, (Pyrola rotundifolium), hostna pesa, smukavec.
 Wiesenmohn, der, poljski mak.
 Wiesenmelke, f. Grasmelke.
 Wiesenpfad, der, senožetna steza.
 Wiesenplatterbje, die, poljski grahor.
 Wiesenplan, der, planjava sredi travnikov, trata.
 Wiesenquelle, die, studenček, ki šumlja prek travnikov.
 Wiesenraute, die, močvirni gabez.
 Wiesenraute, die, (Talictrum aquilegifolium), talin.
 Wiesenrebhuhn, das, afrikanski jereb, frankolin.
 Wiesenrode, die, posušanje, delanje senožeti.
 Wiesenrodel, f. Sabuncium.
 Wiesenröthe, f. Labkraut.
 Wiesenraute, f. Herbstzeitlose.
 Wiesenröthe, die, Färberische, (Serratula tinctor.), barvarski serpnik.
 Wiesenröthe, f. Niedergas.
 Wiesenröthe, die, (Glareola), tekca (?).
 Wiesenröthe, die, f. Ralle.
 Wiesenröthe, die, f. Renschreide.
 Wiesenröthe, die, (Glareola), tekca (?).
 Wiesenröthe, der, viši kostreba.
 Wiesenröthe, der, poljski vrabec.
 Wiesenstein, f. Ralfenerz.
 Wiesensthal, das, travnik v dolu.
 Wiesenwachtelweizen, der, poljski čer-nivec.
 Wiesenwanze, die, tratna stenica.
 Wiesenwedel, f. Weißbart.
 Wiesenweide, die, (Circus cineraceus), pepelnata postovka.
 Wiesenwille, die, grizna trava (Gutsm.); f. a. Filztrant.
 Wiesenwille, der, senena desetina.
 Wiesenzeitlose, f. Herbstzeitlose.
 Wiesenzeitlose, der, travna f, dacia od travnikov, senokošnja.
 Wiesenzeitlose, der, Wiesenmahd, Wiesenmacht, košenina, senožeti pl.
 Wiesenzeitlose, der, wievielste, kleri?
 Wiesenzeitlose, conj., obgleich, ako ravno, če ravno, da si. desiravno; f. Obgleich.
 Wild, adj., divji; nicht zahm, divji, zverinsk; wilde Fische, ribe v potocih in rekah in ne v ribnikih; wildes Wasser, ne napojljana voda; unbändig, neugann; wilde Erde, pust zemlja; ausgelassen, razuzdan, samopasen; ebe, pust, zapuščen, zapuščen, neobdelan, neobdelovan; grauam, divji, grozoviten, serb. ljut; nach M. divjinsk, zverjask, nezdusen; wild hin und her schauen, serpo ober srepo, divje gledati (nach M.

mizurkati?, eber blinzeln), wildes Gestein, (mont.), jalovina; wild werden, zdivjati, obdivjati; f. a. Verwildern; wild auf jemand, serdit, jezen, razkačen; jemanden wild machen, razkačiti, raztogotiti koga; die Wilden (Wenken), divjaki, sirovi, neotesani, nevljudni ljudje; wildes Gewächs, samorasen, samorasen, samorasen, samoseven, rastlina samosevka; (silvestris), pogojzen, hosten, lošk, divji; serb. samonik m. (was von selbst hervorkeimt), wilde Rebe, vinika; wilder Spargel, bilas (Gutsm.); wilder Birnbaum, drobnica; schen, plah, pläsen, spläsen; wildes Fleisch, hudo meso, hudina, divje meso; wilde Stage, divja mačka; wilder Wald, f. Urwald; wildes Feuer, f. Rothlauf; wildes Mädchen, neznanu deklina; wildes Wetter, gerdo vreme.
 Wild, das, divjina, divjačina, divjašina, divjad; Raubthiere, zveri, zverina, zverjad, zverjačina (Gutsm.), zverje (kroat. coll.); rothes, schwarzes, f. Rothwild, Schwarzwild.
 Wild, in den Fjhn., divji, divjaski; im Walde befindlich, wild wachsend, (silvestris), pogojzen, hosten, lošk.
 Wildbacher, der, njiva obsejana v zverinjaku.
 Wildbach, der, hudournik, lijak, verhovnik, serb. bujica.
 Wildbad, das, toplice pl., (kakor se nahaja po naturi, in ne narejene).
 Wildbahn, die, Wildweg, zaseka lovka; f. a. Jagdbesitz; Jagdgehege; in der Fuhre mannsprache, celina (V.), priesteste, tisti del ceste, ki je zunaj koleje in po katerem teče tretji (serb. logov) konj.
 Wildbann, der, visoki lov, lovka pravica; f. a. Bannforst.
 Wildbaum, der, mladi bor, ki se seka za zverino.
 Wildbraten, der, pečena divjačina, divja pečenka.
 Wildbret, das, divjačina, divjašina, divjina; überhaupt, was die Jagd gibt, lovina (V.), lovijena; zverinsko meso.
 Wildbretshändler, der, divjinar, divjačar, prodajavec divjačine.
 Wilddieb, der, zverinski tat, divji lovec, tatinski strelec, lovec, divjaski tat (V.), zverokradnik, brezoblastni lovec.
 Wilddieberei, die, Wildbeute, Wilddiebstahl, tatinski lov, zverokradstvo, zverokradba, skrivno, brezoblastno streljanje.
 Wilde, der, divjak; die Wilde, divjakinja.
 Wilder, f. Reutödter.
 Wildentrant, das, f. Wermuth.
 Wildenhirt, Wildenmeister, der, pomagao pri zebearstvu.
 Wildengen, v. n., duh po gajilini imeti (od divjine), dišati.
 Wilderer, der, f. Wilddieb.
 Wildern, f. Verwildern.
 Wildesser, der, kdor rad divjino je, divjinojed.
 Wildfahre, die, Wildfahre, f. Wildbahn (in der Fuhre mannsprache), im Dickicht, hoja, gaz; f. a. Rain.

Wildfactor, der, prekupec divjine.

Wildfang, der, der Fang des Wildes, lov, lovlja divjine; ein wild gefangenes Thier, Ding, ein wilder Mensch, divjak; f. a. **Wildling**.

Wildflachs, f. Vergflachs.

Wildfleisch, das, divjašina, divje meso, divjina.

Wildfraß, der, der Schaden an Feldfrüchten, welchen das Wild verursacht, nach V. xjedi, pl. u. divjaška škoda.

Wildfremd, adj., zelo tuj, ves tuj in neznan, tuj tuj.

Wildfrevel, f. Wilddieberei.

Wildfuhr, die, f. Wildfahre.

Wildgans, die, divja gos.

Wildgarbe, f. Steinbrech.

Wildhafer, der, divji oves.

Wildhaut, die, neobdelana koža od divjine.

Wildheit, die, divjost, divjota, neotesanost, sirovost.

Wildhirt, Wildhüter, der, varh pri njivah, kdor zverinam na njive brani.

Wildjagd, f. Jagd.

Wildkat, das, košutica.

Wildlauch, der, divji česnik.

Wildling, der, divjak, pogojzdnjek.

Wildmann, der, poljski mak.

Wildmarder, der, f. Baummarder.

Wildmeister, der, zverinski nadglednik.

Wildner, der, f. Wilddieb.

Wildniß, die, puščava, pušava, divjota (M.), pustina, divji kraj.

Wildobst, das, drobnice, lesnike.

Wildperu, v. n., wildenjen, nach riechendem

Wildpret schmecken, po divjini dišati.

Wildpret, das, f. Wildbret.

Wildrebe, die, vinika.

Wildröthe, f. Labkraut.

Wildruf, f. Lachspeise.

Wildschaden, f. Wildfraß.

Wildschuppe, die, kermivnaica za zverino.

Wildschur, die, volōji kozuh, volōja šuha, volčina kosmata; bei V. vilčur, im russ. und poln. vilčura, richtiger also volčura.

Wildschütz, der, f. Wilddieb.

Wildschwein, das, divja svinja.

Wildstand, der, leža, berlog, staja.

Wildtaube, die, divji golob; f. a. Ringeltaube.

Wildvogt, f. Wildhirt.

Wildwachsend, adj., samosevsk (samosevec, f. samosecvka).

Wildwage, die, lovska tehtnica.

Wildweg, der, f. Wildbahn.

Wildwerk, das, divjačina, divjašina.

Wildzaun, der, ograda, plot za zverino.

Wille, der, volja (in allen slav. Munda.), das Wollen, hortenje; der freie Wille, prosta volja; auch dobra volja, neprimorana; aus freiem Willen, iz dobre volje, sam rad, dobrovoljno, prostovoljno, nach M. a. iz rade volje (?), neprisiljen; jemanden seinen freien Willen lassen, komu na voljo dati, prosto voljo pustiti, ne morati ga; mit Wissen und Willen, vede in hote; z

vedenjem in privoljenjem; guter Wille, f. Gewogenheit; er will seinen Willen haben, njegova mora veljati; wider Willen mußte er sagen, hote nehote, rad nerad je moral reči; dein Wille geschehe, zgodí se (nach dem Poln. bodi) tvoja volja; ich habe alles gehört, ohne daß es mein Wille war, vse sim slišal brez svoje volje, auch ne po svoji volji; da si nisim hotel, nehote, nehotama, nerad; Willens sein, hoteti, misliti, nameniti, namenjen biti, na misli imeti, misel me je, volja me je, voljan sim (kaj storiti); einem zu Willen leben, sein, komu po volji, po misli biti, po godi, željo izpolniti komu, ugajati komu; nach eigenem Willen, po svoji želji; es war dein eigener Wille, sam si hotel tako; willens, v. i. intem ich will, hoté; wider meinen Willen, ko jez nisim hotel, nisim dovolil, proti moji volji; der letzte Wille, poslednja volja, zadnja volja, oporoka; mit Willen thun, nalašč storiti; die Willensmeinung eines Landesfürsten, kraljeva misel in milostna volja, povelje, ukaz, seinen Willen darin geben, privoliti, udati se; um Gottes Willen, za Božjo voljo; u. *Gutsm.* za Božje delo; *serb.* za Boga; um Willen, za zavolj, zavoljo česa; f. *Wegen.*

Willenlos, adj., brez volje, brezvoljes, mertev, nesamovoljen, *poln.* bezwładny.

Willenlosigkeit, die, brezvoljnost.

Willensäußerung, die, razodenje, izrečenje svoje volje.

Willensbestimmung, die, odmemba, nakana.

Willenserklärung, die, ležje, izrečenje poslednje volje.

Willensfreiheit, die, prosta, dobra volja.

Willensgesetzgebung, die, samovladstvo.

Willenskraft, die, volja, moč volje.

Willensmeinung, die, menjenje, misel.

Willentlich, adj., hote.

Willentodt, adj., mertev, brezvoljen.

Willfahre, v. n., einem, komu dovoliti, komu po volji storiti, biti, ugoditi, goditi, ugajati, ustreči, voljo spolniti.

Willfahre, der, ugajavec.

Willfährig, adj., voljan, voljin, ustrezljiv, ustrežen, ubogljiv, radovoljen.

Willfährigkeit, die, ustrežnost, voljnost, ustrezljivost.

Willfährung, die, dovoljenje, ugajanje.

Willig, adj., voljen, radovoljen, rad, dobrovoljin, pripravljen; ich bin willig, pri volji sim, volja me je, voljan sim; willig machen, zvolniti, V.); *adv.* dobre volje; willige Erze, ruda, ki se rada tali; der Schmelzofen geht willig, voljno, rado gre.

Willigen, v. n., in etwas, privoliti v kaj, dovoliti kaj; f. *Einwilligen.*

Willigkeit, die, voljnost, pripravnost, dobrovoljnost.

Williglig, *adv.*, dobre volje, rad, voljno.

Willkommbecher, der, nach *Vuk* im *Serb.* dobrodošnica, (auch bei *Gutsm.* u. V.), dobrodošlica; nach *Gutsm.* došlica, nach *Zal.* dohodica, bei M. dašlica (für došlica).

Willkommen, adj., u. adv., sei willkommen, nach V. dobro došel (mehr *kroat.* u. *serb.*), gewöhnl. Bog te sprimi!, zdrav!, Bog vas sprimi!, dobra sreća, dobro zdravje, veseli me, da te zdraviga vidim, najdem; pozdravljen bodi!; jemanden willkommen heißen, bewillkommen, reći komu Bog te sprimi, bogosprijeti, bogosprijemati, pozdraviti pri prihodu; *böhm.* u. *poln.* vitati; willkommen sein, prav priti, prijeten biti; er ist überall willkommen, povsod ga radi imajo, z veseljem sprejemajo, pozdravljajo, *serb.* mu nazdravljajo (zdravje napijajo); f. a. Erwünscht.

Willkommen, der, bogospriemek, nach V. dobrodošlica, veseli prihod in veselo sprejetje; cinš zum Willkommen trinken, napiti zdravje prihajocim.

Willkommtrunk, der, zdravica, nazdravica (*Vuk*) prijatla, ki je prišel; f. a. Willkommbecher.

Willführ, Willfür, die, volja, svojevollnost, lastna volja, samovoljnost, poljubnost, vzljublenje; nach Willführ, po svoji volji, poljubno, kakor se komu ljubi, kakor si kdo sam izvoli, samovoljno; es steht in deiner Willführ, na voljo ti je.

Willführherrschaft, die, samovoljno vladanje.

Willführlich, adj., samovoljen, poljuben. **Willführlichkeit, die,** samovoljnost, svojevollnost, poljubnost, samovoljno djanje.

Willführlos, adj., nesamovoljen.

Wimbel, der, (waidm.), razkop mravljišča, mravljiša; wimbeln, den Wimbel machen, razkopati z rogni mravljišče, mravljiše, (od jelenov).

Wimmel, v. n., mergoleti, gomoleti, gomzeti, gomizljati, plibati, nach *Gutsm.*, sumoreti (*M.*), vse živo biti, migljati, vreti (sieden), rojiti (schwärmen); verveti u. vervjeti (*Vuk*), nach *Gutsm.* vervreti; es wimmelt von Menschen, vse mergoli od ljudi, vse polno ljudi je, de vse mergoli, jih je, de vse mergoli.

Wimmel, das, mergolenje.

Wimmer, die, Hieblatter, ogorec, mozol, zagnanec, bodenec; im Holze, geräth, herga.

Wimmerig, adj., ogorečav, mozolast; im Holze, geräth.

Wimmerlich, adv., omerdavo, cvileč.

Wimmerling, der, ein wimmerndes Geschöpf, ječavt, ječavi, omerdavi človek, otrok, ječalo, emérda.

Wimmern, v. n., ječati, ihtiti se, hlipkati (*St.*), pojemati, zamolkovati, javkati (*serb.* u. *St.*), skomlati (*S. Kr.*, im *Poln.* skamleć).

Wimmern, das, ječanje.

Wimmervogel, f. Todtenkopf.

Wimpel, der, auf den Schiffen, eine lange schmale, in zwei lange Spizen sich endigende Fahne, bojno bandero na ladii.

Wimpeln, f. Flattern.

Wimper, die, veja, vejica, in *St.* semca, miga; f. Augenwimper.

Wimperartig, adj., vejicaat, semcaat.

Wimpern, v. n., treniti, trepati, migati z očervmi, mežgetati, trepuhati (*M.*).

Wimpelfisch, f. Spinnenfisch.

Wind, der, veter, sapa (sonst auch *Athem*), gelinder Wind, vetroc, vetrič, sapica, hlad, hladek; in den Wind hängen, na veter, na sapo obesiti kaj; Wind heftiger, strehoder *Pot.*, *russ.* listodér; es erhob sich ein Wind, veter je vstal, se je naredil; es geht der Wind, veter je, veter vleče, piše, hlidi; der Wind hat sich gelegt, veter je potihnil, pojenjal, odjenjal, nehal; den Mantel nach dem Winde hängen, po vetru plajše, plajša obračati, po okoliščinah, okoljšanah ravnat; se; in den Wind reden, sagen, bob v steno metati, v veter, v burjo govoriti; etwas in den Wind schlagen, kaj v nemar pustiti, zanemariti; die Kraft der Winde, vetrovna moč (*Pot.*); ich werde von Winden geplagt, vetrovi me koljejo, mi nadlegvajo; Wind lassen, f. Furzen; verschlagene Winde, usedi *pl.* (*Jan.*); sehr günstigen Wind haben, na zlatih kolih voziti se (*V.*), böse ogrehati; Wind machen, pahati, mahati; d. i. prahlen, bahati se, ustiti se; f. übr. Aufschneiden, Aufhauen; Wind von etwas bekommen, kaj ovohati, zapaziti, zvediti, začutiti; etwas in Wind haben, (*waidm.*), zavohati, oslediti, zaslediti; in Bezug auf die Himmelsgegend, aus welcher der Wind kommt, was im Deutschen immer durch eine Zusammenfügung ausgedrückt wird, haben die Winde im Slov. in verschiedenen Orten verschiedene und nur local verständliche Namen, daher es rathsam ist, sich in wissenschaftlicher Beziehung an den allgem. Gebrauch zu halten und die Benennungen večérnik, zahodnik oder zahodnjak für Abend- oder Westwind, vzhodnjak für Ostwind, jug für Südwind, und sever ali polnočnik für Nordwind zu brauchen, ebenso: severozahodnjak, jugozahodnjak für Nordwest, Südwest u. dergl.; Nordost, borja, burja (in Krain); Westnordwest, zahodno-severo-zahodnik etc.; der obere, untere Wind, (*n. Murs.*), zgorec, zdolec.

Windballen, der, veternica.

Windabwehend, adj., zaveten, zavetern.

Windball, f. Luftball.

Windbeere, die, norica.

Windbeschreibung, die, popis vetrov.

Windbeutel, der, bahač, prazen meh (*V.*), bahun, bahava, vetrenjak, (auch *serb.* nezben vetrogonja), lahkomiselnik, fassla.

Windbentelei, die, baharija, hlastanje prazno, nezanesljivost, vetrenost.

Windbeuteln, v. n., vetrenjak biti, omahovati.

Windblase, die, mehur napihnen s sapo.

Windblume, f. Anemone.

Windbrett, das, pahalo, v mlinu na sapo.

Windbrochen, adj., od vetra podert, razpihan, porogovilen.

Windbruch, der, prelom, lom, klada, drevo, ki ga je veter poderl; am Körper, vetrovna kila.

Windbüchse, die, vetroena puška, vetrovka (poln. u. böhm.).

Winddorn, der, (Anthraceae), bramórka v sklepnihi jabelkih.

Windbürr, adj., ven suh od sape.

Winde, die, Räden damit auf einen Hübel abzuwinden, motovilo; Lasten damit in die Höhe zu winden, vitel, gen. vitla (Vuk), nach and. vitlo, vinta, navoj; (Convolvulus), slak für svlak.

Windebaum, der, den Kloben daran zu befestigen, vermittelst dessen man eine Last in die Höhe windet, stöker (V.).

Windebaum, der, f. Mistdarm.

Windbraut, der, tänsi drat za ovijanje debelejšiga.

Windei, das, zapertek, auch klopotee.

Windeisen, das, Hebel mit einem Loch, Schrauben u. dgl. mit Gewalt umzudrehen, ključ (V.).

Windegang, f. Irrgang.

Windekraut, f. Wiede.

Windel, die, pelenice pl., auch pelnice u. plenice; f. Windelband.

Windelband, das, povoj.

Windelkind, das, otrok v plenica.

Windeln, v. a., poviti, povijati v pelenice.

Windelschnur, die, povojice, povojček, trak.

Winden, v. i., es windet, veter je, veter hlidi, pih; v. a., (waidm.), slediti, vohati; v. a. u. r., viti kaj, se, in St. auch vijati, motati (haspeln), vertiti, sukati (drehen); ich winde, vijem; etwas aus einem Andern winden, izviti, viti iz —; aus den Händen winden, iz rok izviti; auf etwas winden, naviti, navijati, viti na —; um etwas winden, okoli česa viti, oviti, ovijati kaj; Lasten in die Höhe winden, težo kviško motati (V.), z vitlami vzdigovati, vintati; drehen, sukati; die Wäsche winden, f. Ringen; die Kränze winden, vence plesti, viti; Hände winden, roke lomiti si (nar. pos.), roke sklepati; sich winden, viti se, zviti, zvijati se, sukati se; durch etwas hindurch, previti se, presukati se skoz —; sich vor Schmerzen winden, zvijati se, kričiti se od bolečine; der Weg windet sich, cesta se zavija, suče, zaviti se, zasukati se, oberniti se, zakreniti, kretati se.

Windnagel, der, ovijavnik.

Windmacher, der, vitlar, vintar.

Winder, der, bei den Jägern die Nase eines Fisches, smerček (jelenji); eine Person, navijavec, motavec.

Winderling, der, slak.

Windeseil, die, hitrina, hitrost vetra.

Windeseil, das, verv.

Winderad, das, kolo, vitla.

Windespiel, das, s čimur se igra vetroc.

Windfadel, die, bakla, ki je veter ne ugasne.

Windfahne, die, veternica, banderoe vetroeno, (vetrokazno).

Windfall, der, ein vom Winde umgerissener Baum, klada, polomek, lom, drévo polom-

heno od vetra, podertija po vetra; f. u. Windstopf.

Windfang, der, an den Blasebälgen, veternica, sapnik; im Bergbaue, die Wettermaschine, sapnik; an einem Stattenwender, die Flügel, den schnellen Lauf zu hemmen, zavira, veternik, zavora, veternica (auch in Uhren).

Windfänger, der, f. Ziegenmelker.

Windfangrad, das, vetroeno kolo.

Windfaß, das, sodasti sapnik.

Windfuge, die, mlínek, klopotee.

Windflaße, die, fig. vetrenjak.

Windflechte, die, povetreni lisaj.

Windflügel, der, peratnica, perot.

Windgalle, die, svit na nebu, ki naznanja vihar.

Windgeschwulst, die, f. Luftgeschwulst.

Windgott, der, (Aeolus), Kol, bog vetrov (v nejeverskim pomenu).

Windgriff, der, vergeltlicher Griff, mah po vetru; f. a. Fehlgreif.

Windhafer, der, prazni oves, divjak, glušec.

Windhalm, der, (Agrostis spica venti), sopulja (Medv.).

Windharfe, die, Aeoloharfe, Wetterharfe, Eolova harfa.

Windhauch, der, pih, pihljaj vetra.

Windhausen, der, kupček sena.

Windhose, die, lov s hert(m)i, ščevanje s hertmi.

Windhose, die, Sandhose, vetroeni stolp, nach dem Russ. pesčeni smerč.

Windhund, der, hert, (bei Vuk, und in St. auch ogar, gen. ogara, magy. agar).

Windhündin, die, hertica.

Windig, adj., von dem Subst. Wind, vetren oder vetera, vetroven, vetrovit (serb.); fig. f. Eitel, Pörr, Unsicher; heute ist windig, daas je veter, veter pihaj; vom Zeim. winden, gewunden, zaviti (zaviti les).

Windigkeit, die, veternost, vetrovnost, vetrovitost.

Windinstrument, f. Blasinstrument.

Windlameel, f. Kameel.

Windhammer, die, vetrovna + (Sum.).

Windkasten, der, sapnik.

Windkessel, der, kotol vetroenik.

Windklappe, die, f. Ventil.

Windkolik, Windkolik, die, modrou (3. Kr.), kolika od zapertih vetrov, napenjanje.

Windkraut, f. Ruchenschelle.

Windlade, die, sapni dovod, žlob, sapnik; in den Orgeln, sapnica.

Windläute, die, Pövine, plaz snega, ki ga veter zane.

Windlauden, f. Weißfisch.

Windleicht, adj., lahak kakor veter.

Windlicht, das, bakla.

Windling, der, slak.

Windloch, das, Wetterloch, preduh (V.), dušek, dušnik, odušnik, sopotnica (3) u. sapnica (Ravn.), oduška (Vuk).

Windlos, adj., brez vetra.

Windmachen, das, buhanje, laganje.

Windmacher, der, bahač, ustež, lažnik; f. a. **Windbeutel**.
Windmacherei, die, f. **Windbeutelerei**.
Windmantel, der, veterni plašč, veterni plot; **Windmantel**, gozdna stena, roh gozda.
Windmesser, der, Anemometer, vetromér.
Windmühlstift, die, vetromérstvo.
Windmühle, die, mlin veternik, veterni mlin ali malin, (*Gutsm.*, auch *serb.* neben vetrenjača), sapni mlin, mlin na sapo, na veter, veternica (V. u. M., sonst der Flügel davon), das Getreide damit zu säubern, klopotec; dann die Bogelschnecke, klepetec, ropotec.
Windmühlflügel, der, veternica.
Windmüller, der, mlinar, (ki melje z mlinami na sapo).
Windofen, der, peč na sapo, peč sapnica.
Windpfeife, die, piščalka, pišalka na veter.
Windpistole, die, vetrovka.
Windpöde, die, ospa vetrenica, *russ.* lopuha.
Windpulver, das, prašek lekarski za vetrove.
Windrad, das, kolec na dušniku, mlinek.
Windraum, f. **Spieerraum**.
Windregen, der, škrofec (*Štr.*).
Windrehe, *adj.*, sključen, skeren od vetra, revmatisčno-vnetičen.
Windriß, der, lom, polomast, lomast, drevje polomljeno od vetra.
Windröhre, die, z. B. am Blasbalge, pihavnik.
Windrose, die, veterna roža, severnica ali kompas, ki kaže 32 vetrov; f. a. *Anemone*.
Windsack, f. **Windbeutel**.
Windsbrand, die, ein plötzlicher, brandender Wind, piš, vihar; das Brausen im Meere, in den Bäumen, vris; f. a. *Sturm*.
Windschaden, der, škoda od vetra, kvar od vetra.
Windschauer, der, nagli veter; — ogljarsko zavetje.
Windsche, die, vertni sternad.
Windschief, *adj.*, schief gewunden, von Brettern, zvečen; windschiefes Bret, zvezena dila.
Windschirm, der, zavetje, zaklon od vetra.
Windschlag, f. **Windbruch**.
Windschlauch, der, meh s sapo napolnjen.
Windschuelle, die, hitrost vetra.
Windscheite, die, stran od (s) ktere veter vlece, (nach V. odvetje, verm. neu).
Windsicher, *adj.*, zaveten, nach dem *Serb.* zavetern; ein windsicherer Ort, kraj od vetra zaklonjen, zavetje (für zaveterje), zavetrina (*Vuk*), zatišje.
Windspiel, das, f. **Windhund**.
Windstill, *adj.*, tih, brezvetern, zaveten oder zavetern, brez vetra; f. a. **Windsicher**.
Windstille, die, tihota, tišina, brezveterje.
Windstoß, der, udarec, zagon od vetra, vihar, navihla nagla.
Windstrich, der, curek, vlak vetra, mér kamor veter derži, *serb.* vetromet (*Vuk*); nach *Vert.* zbris (*burje*).

Windstrid, der, konopce, na kterem se vodijo herti.
Windstrom, der, tok vetra, *serb.* vetromet.
Windsturm, der, piš, vihar, viha (*M.*).
Windsucht, die, (*Typanites*). *Geistwust* von verschlagenen Winden, die Trummelsucht, boben (*V.*), bobnjača.
Windtreibend, *adj.*, vetroven, kar vetrove odpravlja, lek za vetrove.
Windtroden, *adj.*, na vetru posušen.
Windtrommel, die, (*mont.*), sapnik.
Windung, die, eine gewundene Linie, ovinek, vinek; eines Flusses, zavoje, zavineke; (nach dem *Serb.* u. *Böhm.* okljaka, okljuk); überhaupt, zasak; nach dem *Poln.* zakret; des Zwirnes, motanje, sukanje; einer Schraube, zavoje.
Windvogel, f. **Wettervogel**.
Windwachtel, **Windwacht**, die, f. **Mauerfalk** (*mokosevka*).
Windwage, die, vetromér.
Windwagen, der, voz, ki ga veter goni.
Windwärts, *adv.*, proti vetru.
Windwassersucht, die, vetrena vodenica.
Windwehe, die, der zusammengewehte Schnee, zameč.
Windweiser, der, vetrov kazavec, vetrokaz.
Windwirbel, der, veterni vertinec, veterni oberlenec (*M.*), in *Sl.* bohorin; f. a. *Wirbelwind*.
Windwurf, der, f. **Maulwurf**.
Windwurf, f. **Windfalk**.
Windzeiger, der, f. **Windweiser**.
Windzirkel, f. **Kerzenfalk**; **Schmerle**.
Windzug, der, hlip, ohlip, prepri.
Winz, der, mit dem Finger, mig, pomig, miglej, migljenje; mit Zungen, kim, pokim, kimanje (*russ.* kivanje); mit den Augen, pomežkanje; auch mig; Zeichen überhaupt, znamenje; einem einen Wink geben, pomigniti, migniti komu, opomniti koga, znamenje dati mu.
Winkel, der, kot, ogel (*Gd*); nach V. okljuk (im *Serb.* ist okuka — okljuka eine Stromwindung); rechter Winkel, pravi ali stermer, kot, pravi okljuk; stumpfer Winkel, stegnjener, široki, topi kot ali okljuk; spitziger Winkel, oster, stisnjeni kot ali okljuk; Winkelstein, kotič, kotiček, ogelček; zu Winkel stehen, v kot kleben, lesten; wenn man schmilzt, skujati se, kujati se; ein Winkel der Erde, kot, zakotje, nach dem *Poln.* zakotek, in *Štr.*, zamak (*Volsić*).
Winkel, in *Böhm.*, brezoblastni, skrivni, stranski, zakotni, pokotni.
Winkelband, das, kljukasti vezek.
Winkelbogen, der, oblok ogelni.
Winkelbach, das, pravokotna strega.
Winkelbruderei, die, skrivna, brezoblastna tiskarница.
Winkelche, die, skrivni zakon, divji ali pokotni zakon.
Winkelfeisen, das, ogelnik, ogelnica (*Šum.*).
Winkelgasse, die, zakotne alice.
Winkelhasen, der, bei den Sternen, ver-

stomer † (*Pot.*); bei Glockenzügen u. s. w., kljuka; f. Winkelmaß.

Winkelheirat, Winkelhochzeit, die, skrivna ženitev.

Winkelholz, das, kljuka.

Winkelsicht, *adj.*, voglast, kotast, kljukast.

Winkelschüre, die, skrivna kurba.

Winkelsig, *adj.*, voglat, koten.

Winkelsfrenz, das, voglasti križ.

Winkelschreier, der, skrivni, brezoblastni učenik.

Winkellinie, f. Diagonale.

Winkelmaß, das, ogelnik, kotnik, oključnik (*Medv.*), oglomer † (*russ.*), nach *Gutsm.* und *V.* kotna mera.

Winkelmeister, der, prvi pomagao pri vdovi krajačici.

Winkelmesse, die, skrivna, brez oblasti brana masa.

Winkelmesser, der, kotomer, oglomer, kotna mera.

Winkelschleier, der, steber ogelnik.

Winkelprediger, der, skrivni, brezoblastni pridigavec.

Winkelpulsader, die, priočna privodnica.

Winkelrath, der, skrivni posvet.

Winkelsrecht, *adj.*, s pravim oglam ali kotam, pravokoten.

Winkelsrichter, der, brezoblastni, nach *V.* pokotni sodnik.

Winkelschänkel, f. Krappschänkel.

Winkelschilde, die, f. Winkelmesser.

Winkelschente, die, skrivna kerema, kjer se toči brez dovoljenja.

Winkelschneider, der, pokotni šivar, krojač.

Winkelschreiber, der, stranski pisar (*Karst.*); pravdoskaza, pokotni pisac.

Winkelschule, die, skrivna šola.

Winkelsständig, *adj.*, koten.

Winkeltreppe, die, skrivne stopnice.

Winkelsammlung, die, skrivni zbor ali shod.

Winkelversteck, das, zakotje.

Winkelweiser, der, bei den Marktscheidern kotni kazavec, oglokaz.

Winkelsahn, der, der Hundzahn im unteren Kinnbacken, pasjek, pasji zob, spodnji kočnik.

Winkelsirfel, der, kotomerčno šestilo.

Winkelszug, der, meist in der vielf. Zahl.

Winkelsüge, geheime Ränke, prazni izgovori, zvijače, zvijačine, zvijanje; f. a. Ränke.

Winken, v. n., mit den Augenliebern, besonders aber mit dem Finger, pomigniti, migniti, migati; mit dem Kopfe winken, pokimati, kimniti, kimati, pomajati; mit der Hand, mahnen, mahati; mit den Augen, auch pomežkniti, pomežkati, pomežati, z očmi terniti, *serb.* namigniti, namigovati; er winkte ihn zu sich, pomignil mu je k sebi, de naj gre k njemu.

Winken, das, miganje, kimanje.

Winken, der, migavec, kimavec, veručiti, migalo; — neki rak.

Winkelsasse, der, jokava opica.

Winseler, der, evile, emeev, evilee, evilek, evilež, emérda.

Winselerin, die, emela, evilja, emerula (*Gutsm.*).

Winseln, v. n., eviliti, javkati (*V.*); weinen und wehklagen mit schwacher Stimme, ječati, eviliti, pojemati; auch evičati (*Gutsm.* böhm. kvíčeti), emevkati, emeriti, emeriti, emerdati se; zu winseln anfangen, aufwinkeln, zaoviliti; winseln wohin gelangen, previliti kam, do —; eine Zeit hindurch, previliti, preječati n. pr. vse noči.

Winseln, das, eviljenje, evil, emevkanje.

Winter, der, zima, zimski čas; im Winter, po zimi; den Winter zubringen, prezimiti, prezimovati, zimovati; für den Winter muß man sorgen, za zimo je treba skrbeti, (nach *Gutsm.* zima bo barala t. j. vprašala, kaj smo poleti delali); es wird Winter, zima nastaja, prihaja, se dela; ein kalter Winter ohne Schnee, golomraza zima; gelinder Winter, mehka zima; mit viel Schnee, debela zima; über den Winter (a. über die erste Wacht) gebliebenes Gras, starina.

Winter, in den Bsgn., zimski; von der Saat, ozimi, ozimni.

Winterabend, der, zimski večer.

Winterader, der, oziminska njiva, njiva z ozimino, ozimina.

Winterapfel, der, ozimnik, ozimka, ozimsko jabelko; *serb.* zimnjaca.

Winterarbeit, die, pozimsko, zimsko delo, opravilo, in St. auch zimski posel.

Winteraufenthalt, der, zimovišče, zimoviše, zimovnik (*Vuk.*).

Winterbirn, die, ozimica.

Winterblume, die, ozimska cvetlica.

Winterbrunn, die, zimsko pojanje.

Winterdrossel, die, f. Weindrossel.

Winterreide, f. Lohreide.

Winterente, die, zimska raca.

Winterfällig, *adj.*, po zimi uhajsan.

Winterfeld, das, njiva z ozimino, nach *V.* ozimna njiva, ozimno polje.

Winterfint, der, f. Bergfink.

Winterfrucht, die, ozimina, nach *V.* auch ozima (mehr *Adj.* 3. B. ozima pšenica).

Wintergarten, der, zimski vert (s cvetlicami po zimi cvetecimi).

Wintergegend, die, kraj v snegu, po zimi.

Wintergerste, die, ozimec, ozimi, zimski ječmen.

Wintergetreide, das, ozimno zito.

Wintergewächs, das, ozimno zelišče, zelišče, rastlina, ki terpi več let.

Wintergrün, das, im *Serb.*, zimozelen-i, (eig. Vinca minor), zimostraj; (*Pyrola*), hostna pesa, podlesk; f. a. Epheu.

Winterhaar, das, welches die Thiere gegen den Winter bekommen, ozimna (gosta, dolga) dlaka.

Winterhaffer, der, ozimec, ozimi oves.

Winterhast, *adj.*, zimsk. kakor je po zimi.

Winterhanf, f. Himmel.

Winterhaus, f. Treibhaus.

Winterherz, *das*, merzlo, kamnito serce.
 Winterholz, *das*, derva za (na) zimo.
 Winterlicht, *f.* Winterhaft.
 Winterkälte, *die*, zimski mraz.
 Winterkleid, *das*, zimska obleka.
 Winterkönig, *der*, *f.* Baunkönig.
 Winterkorn, *das*, *f.* Wintergetreide.
 Winterkrähe, *f.* Nebelkrähe.
 Winterkresse, *f.* Kapuzel.
 Winterkuh, *die*, krava po zimi molzna.
 Winterlager, *das*, zimovišče, zimoviše (Vuk).
 Winterleid, *das*, težave zimskiga časa.
 Winterleite, *die*, *die* mitternächtige Seite eines Berges, osojna (odsojna) stran, senožje, odsojnik (Ravn.).
 Winterlerche, *f.* Schneelerche.
 Winterlich, *adj.*, dem Winter ähnlich, zimsk, zimast (V.).
 Winterlinde, *f.* Steinline.
 Winterling, *der*, *f.* Schneeammer.
 Winterluft, *die*, zimska sapa.
 Winterlust, *die*, zimsko veselje.
 Wintermangold, *f.* Wintergrün.
 Wintermäßig, *adj.*, zimsk, pozimsk.
 Wintermerk, *f.* Taucherhaus.
 Wintermonat, *der*, *f.* December.
 Wintermorgen, *der*, zimsko jutro.
 Winter, *v. i.*, es wintert, zima nastopa, se dela, se bliža.
 Internacht, *die*, zimska noč.
 Internahrung, *die*, zimski živež.
 Internobst, *das*, zimsko sadje, ozimec, ozimko, ki terpe vso zimo.
 Winterpflanze, *die*, ozima rastlina.
 Winterpunct, *der*, zimnik, zimna pika.
 Winterquartier, *das*, zimišče, zimise, zimno stanovišče.
 Winterquelle, *die*, studenec, ki teče tudi po zimi.
 Winterreise, *die*, zimsko potovanje.
 Winterrettig, *der*, černa retkov.
 Winterrod, *der*, zimska suknja.
 Winterroden, *der*, ozimna, ozima rež.
 Winterruhe, *die*, zimski pokoj.
 Winterfaat, *die*, *das* Ausfaen, ozimna setev ali posev; der aufgegangene Same, ozimna, ozima (V.).
 Winterschein, *der*, zimski mlaj.
 Winterschlaf, *der*, zimsko spanje.
 Winterschnee, *der*, zimski sneg.
 Wintersegge, *die*, zimska ostrica.
 Winterseite, *die*, severna stran, polnočna stran.
 Wintersonne, *die*, zimsko solnce.
 Wintersperling, *f.* Schneeammer.
 Winterstand, *der*, zimsko ležišče, ležišče zverin, berlog.
 Winterstaub, *der*, zimski prah.
 Winterstoppel, *die*, ozimno stenišče, steniše.
 Winterstrom, *der*, reka napeta od snežnice.
 Wintersturm, *der*, zimski vihar.
 Wintertag, *der*, zimski dan.
 Winterung, *die*, zimovanje, prezimovanje.

Winterbarrath, *der*, zaloga za zimo.
 Winterweizen, *der*, ozimna, ozima pšenica.
 Winterwetter, *das*, zimsko vreme.
 Winterwohnung, *die*, zimsko stanovanje, stanovišče, stanovišce.
 Winterwulfwurzel, *die*, zimska čemurika.
 Winterzeit, *die*, zimski čas, zima.
 Winterwiebel, *die*, zimska čebula; Schnittlauch, drobniak.
 Winzer, *der*, vinogradnik, nogradnik, (gradnik V.), goranik (St.), vincar *; ein in den Weinbergen lebendes Insekt, *die* Weingrille, vinski ščurek, šurek, vinek (V.).
 Winzerin, *die*, vinogradnica, nogradnica.
 Winzermesser, *das*, vinjek, kosir, reznik, krivec, folé *.
 Winzig, *adj.*, majcen, majčen, mičen, majken; ein kleiner winziger Mensch, majčen človek, maliček (M.), pičel (in St. angebl. eipel, vergl. *das* poln. szczypl).
 Winzigelei, *die*, majčkenost, drobnost.
 Wipfel, *der*, verh. veršič, veršiček kacciga drevesa, im Forstwesen, vos vejnati del drevesa, verhovje, verhovina (coll.), verhotee (Gutsn.); *f.* a. Gipfel.
 Wipfelbruch, *der*, polom, prelom verhov od snega, nach V. veršiči lom.
 Wipfelbäume, *die*, suhi verh, suhota, sahnenje verhov; *adj.*, suhiga verha.
 Wipfelende, *das*, konec debela proti verhu (in ne proti koreninam).
 Wipfelhauen, *das*, sekanje verhov.
 Wipfeln, *v. a.* prirezati, prirezovati, pri-sekati, pri-sekovati veršiče drevja.
 Wipfelreich, *adj.*, verhovat, veršičat (V.).
 Wipfelverschlungen, *adj.*, s sternjenimi verhovi.
 Wipfler, *der*, verhovato drevo.
 Wippe, *die*, *f.* *das* gewöhnlichere Rippe; bei den Drehschalen *die* elastische Schiene, welche die Schaur in die Höhe zieht, vitra; im Orgelbause die Kolben, in welchen die Wellen spielen, rošica; *die* Welle am Wellbrette, palice (Pot.); *f.* a. Schaufel, Schnellgallen, Stützlarren; auf der Wippe stehen, na lasu viseti; *die* Rippe und Wippe, obrezovanje cekinov.
 Wippel, *die*, žitni molj.
 Wippen, *v. n. u. a.*, schnell auf und niedersteigen machen, uokati, guncati, cuzzi; *f.* Schaufeln; *die* Kinder wippen sich, otroci se guncajo, uokajo; *die* Ränzen kippen und wippen, d. i. sie beschneiden und auswiegeln, obrezati, obrezovati po zlati vagi; ein Haß wippen, privzdigniti, privzdignovati sod; — na vervi z ladje v vodo spustiti; *f.* a. Rieselstein; *v. n.*, *f.* Rippen (v. n.).
 Wipper, *der*, *f.* Ripper.
 Wipperci, *die*, prepovedano obrezovanje cekinov.
 Wippgalgen, *der*, nach V. uoka; *f.* Schnellgalgen.
 Wir, (pron.), mi; wir zwei im männlichen Geschlechte, mi dva; wir zwei Weiber, me

dvo; wir in der vielfachen Zahl (Männer) mi; (Weiber) mó; wir wollen nicht, ščien sie alle, vsi so vpili, nečemo, nečemo.

Wirbel, der, am Kopfe, verh glave, kjer se razhajajo lasje, nach *V.* svitek (sonst Tragekranz), teme (Scheitel); nach dem *Russ.* viher; an den Fingern, kljuka; am Pivenhahne, pipnik; am Hebezeuge, woran das Seil gehet, kolesce; an den Ketten, Steigbügel, u. dgl., sukač; im Bache, jerin (*V.*); im Wasser, vertin, vertinec oder vertenec, vertulec, vertulec (*Gutsm.*), vortanja, cmerk, vertača. (*M.* auch bei *Vuk* neben vertlog und kolovrat), nach *Gutsm.* auch kernica, vir, viranjek (mehr die Lese im Wasser, so wie toman; vir, auch im *altlat., serb., poln.* und *böhm.* als Wirbel nur bekannt, wird in der sloven. Literatur mehr für Quelle gebraucht); auf der Trommel, f. Trommelschlag; (bei *M. bercanjo*?) *russ.* drob; in der Mühle die Spindel, vreteno; Spinnwirbel, vretenec; Windwirbel, f. dieses; Schwindel, vertoglavje, omotica; f. a. Schwindel; Wirbel von Geschäften, sila opravil; der Rauch steigt in Wirbeln in die Höhe, dim se vali, vije kvisko; an der Geige, škernek, klinček, na kterein je napeta struna, kolek (nach and. Dial.), (*anat.*), vretenec, sklep, sklepná kost, *böhm.* obratek.

Wirbelartig, *adj.*, vertinčast, *serb.* virovit, **Wirbelbaum**, der, bor.

Wirbelbein, das, križec (*V.*), vretenec, sklepná kost, nach *Gutsm.* obračna kost, *poln.* pacierz = pater; f. *abr.* Wirbelsäule.

Wirbelbipram, der, afrikanski sumrak.

Wirbelgegend, die, teme.

Wirbelgeist, der, vertoglavec.

Wirbelhaft, *adj.*, vertoglavast, vertinčast.

Wirbelhorn, f. Kreifelschnecke.

Wirbelig, *adj.*, v vertinec sukaje se; vertoglav, omotičen.

Wirbelfasten, der, an der Bioline, koritec (*V.*).

Wirbelllee, f. Schneckenallee.

Wirbelsäule, der, (nach *V.*), des Halses, vratnica; des Rückgrates, vretenec; f. a. Wirbelbein; in der Gegend der Hüften, kolk, kolknik, kolknica.

Wirbelskopf, der, vertoglavec.

Wirbelkranz, f. Traganz.

Wirbeln, v. n., auf der Trommel, drobiti, drobljati na boben, nach *Jarn.* u. *M.* berčati, bercanjo biti, berbrati, *russ.* drob bit; das Trillern mancher Vögel, žvergoleti, žvergljati; sich im Kreise bewegen, Wirbel machen, vihrati; sich wirbeln, verteti se, sukati se okrog, v oberlenec, obračati se v vertinec, viti se; es wirbelt mir im Kopfe, v glavi se mi verti; der Bach wirbelt, potok se jeri (*V.*).

Wirbelpunct, f. Scheitelpunct.

Wirbelrauch, der, dim, ki se kvisko vije.

Wirbelsäule, f. Rückgrath.

Wirbelschlagader, die, herbtienična privodnica.

Wirbelskurm, der, hudi vihar.

Wirbelsucht, die, vertoglavost.

Wirbelsüchtig, *adj.*, vertoglav.

Wirbeltanz, der, vertivni ples.

Wirbelwind, der, viher, vihar, strehode-rec, (bei *Jan.* iha).

Wirbelwurm, der, vertivka (*Sum.*).

Wirbbar, f. Bewirbbar.

Wirfbrett, das, worauf die Bäder den Teig wirfen, mesivna deska.

Wirfisen, das, bei den Hufschmieden, kovavni nož, podrezilnik.

Wirken, v. n., Veränderungen an einem andern Dinge hervorbringen, delati, deli komu; es wirkt unangenehm auf mich, to mi nevsečno dó; die Arznei wirkt, zdravilo je začelo delati, tvarjati (angebl. in *U. Kr.*), zdravilo pomaga (hilfi), ženo (treibt), kaže moč; auf etwas wirken, imeti moč na kaj, do česa, delati (*russ.* dejatvovat) na kaj; f. *abr.* Einwirken, Einfluss (haben); wirkend, djaven, dežó, delaven; für die allgemeine Wohlfahrt wirken, delati, poganjati se, prizadevati si, truditi se za —; v. a., der Bäder wirkt den Teig, kneteti ihn zum letzten Male durch, umesiti, zamesiti, mesiti; der Hufschmied wirkt den Huf des Pferdes, schneidet ihn aus, rezati, ostrugati, strugati kopita; Strümpfe wirken, nogavice tkati (mehr weben), na statvah plesti, virkati*, na statvah delati; nach *Gutsm.* ster-mati, termati (*M.*); Veränderungen hervorbringen, storiti, delati, ušiniti, činiti, napraviti, opraviti; f. a. Bewirken, Thun.

Wirken, das, delanje, opravljanje.

Wirker, der, delavec; Strumpfwirker, f. dieses.

Wirkerstuhl, der, nogavičarsko statve.

Wirkegrund, der, nagib.

Wirkehaus, f. Fabrik.

Wirklieh, *adj.*, resničn, djansk, pravi, istin, *adv.*, zares; v resnici, v djanji, za gotovo; es ist wirklich geschehen, v resnici, zares so je zgodilo, (uresničiti se + j); nicht bloß möglich, sondern wirklich, no le mogoče, tudi res, resnično; wirklich werden, zgoditi se; wirklich geheimer Rath, pravi skrivni svetovavec; wirkliche Sünde, lastni, djanski greh, storjeni greh.

Wirkliehkeit, die, djanje (That), resnica, resničnost, resnični svet; das Dasein, Sein habend, bitnost; zur Wirklichkeit werden, zgoditi se; iziti so; die Wirklichkeit des Verbrechens beweisen, dokazati, da so je hudo-delstvo zares storilo, doprineslo.

Wirksamachung, f. Bewirksamung, Realisation.

Wirkmesser, das, den Huf auszuwirken, f. Wirfisen.

Wirksam, *adj.*, delaven, zdačen odet zdaten (ausgiebig), krepek, močen (kräftig), koristen (nützlich), veljaven, (giltig).

Wirksamkeit, die, zdatnost, zdačnost, zdača (*V.*), moč, korist; Aktivität, djavnost, Giltigkeit, veljavnost, veljava; moč; in die Wirksamkeit treten, (von Gesegen), veljav-

nost, moč dobiti, veljati začeti, (von einem Amte), svoje dela, opravila začeti; außer Wirkfamkeit treten, moč izgubiti; außer Wirkfamkeit setzen, vzeti čemu moč; er redet von der verschiedenen Wirkfamkeit seiner Lehren, pripoveduje, kaj vsi njegovi nauki v Judah delajo, zdajajo.

Wirkfamkeit, f. **Wirkensfähigkeit**.

Wirklich, der, f. **Wirkreicht**.

Wirkung, die, die Handlung, djanje, delanje; das Bewirkte, dele, učinek, nasledek (Folge), opravke, moč, uspeh (Erfolg), Ursache und Wirkung, vzrok in učin (Vuk) oder učinek (flov. wenig bekannt, jedoch nicht leicht entbehrlich), russ. dejstvo; alle Wirten blieben ohne Wirkung, nič niso pomagale, niso zdale, zastoj so bile vse prošnje; die Wirkung eines halben Beweises haben, veljati za pol dokaza; Geltung, veljavnost, moč; eine gewisse Wirkung thun, kaj deti, storiti; ein Bild, Gemälde thut viele Wirkung, podoba, malanje ima veliko moč na človeka.

Wirkungsart, die, način delanja, delava.

Wirkungsfähig, adj., zmožen, zdaten.

Wirkungskreis, der, področje (Vuk, nach V. und Jan. in St.), obsežek čije oblasti, obsežek delavnosti, obsežek opravil, — opravila, ki jih kdo ima, opravilstvo.

Wirkungslos, adj., brez vspeha, brez moči, zastoj.

Wirr, adj., zmešan, zmoten, zmočen (von Moten), zmeden.

Wirrbund, das, ein Bund Wirrstreih, snop slame, otep.

Wirren, pl., homatije, zapletki, abroje, zamotki, zmešnjave pl.

Wirren, v. n., etwas unter einander wirren, motiti, zamotati, zaplesti, zapletati, spaciti, zahomotati, zakodirati, zmešati, zmešljati, zbroditi, zbloditi; f. **Verwirren**.

Wirrer, der, mešavec, motivec.

Wirrgarn, das, zmedena preja, zapletki, zamotki (Guten.) pl.

Wirrgeld, f. **Wirrer**.

Wirrig, f. **Wirr**.

Wirrwäuel, der, klopko zamešljane preje.

Wirrwäuel, der, zmotena, zmočena, zmešana glava, persmodé, prismuknjeneč, zmešnjava.

Wirrwäuelig, adj., zmešan, zmočena glave.

Wirrnis, f. **Wirrsal**.

Wirrsal, das, homatija, zmešnjava; f. a. **Wirrwort**.

Wirrseide, die, zameršena, potergana svila; f. a. **Flodseide**.

Wirrstrich, das, zmedena slama, slama (in ne škopa).

Wirrung, f. **Verwirrung**.

Wirrwort, der, kodereja (M.) oder kodereja, zahamotija (M.), zmotajava, zmešnjava, kolobocija (V.), zmeda, zbroja, mešanina, zmetenina, nered.

Wirring, der, laško, kodravo zelje.

Wirtel, der, Spinnwirtel, vreteno, obroček, s kterim se obtekuje vreteno; f. a. **Wirtel**.

Wirtelbein, das, petna kost, nach V. ja-belko (kostno).

Wirtelmade, f. **Eengerling**.

Wirth, der, Hauswirth, gospodar, (im Serb. a. domaćin u. gazda, ungr.); Gastwirth, Weinwirth, keremar. (altst. krömmnik), gostiv-ničar, oštir*, oštirjaš; f. **Gastgeber**; er ist ein guter Wirth, dober gospodar je, dobro gospodar, dobro opravlja svoje reči, zna varovati, hraniti.

Wirthbar, adj., f. **Bewohnbar**; bemožni, naseljen.

Wirthen, f. **Bewirthen**.

Wirthin, die, Hauswirthin, gospodinja, (im Serb. gazdarica u. domaćica); auf dem Lande, die im väterlichen Hause verheiratete Tochter als Eigenthümerin, blagonica; während ihr Mann pristopavec heißt (Satz); Wirthin sein, gospodinjiti; Wirthinhabes-figerin, keremarica, gostivničarica, ošterica*, oštirka*.

Wirthlich, f. **Wirthschaftlich**.

Wirthschaft, die, inögemein, gospodarstvo; insbesondere: die Handhabung der männlichen häuslichen Geschäfte, gospodarstvo, hišova-nje; der weiblichen, gospodinjstvo; daher der Wirthschaft vorstehen, sie führen, eine gute, schlechte führen, gospodariti, von der Wirthin, gospodinjiti, dobro, slabo gospo-dariti, gospodinjiti; das Dorf besteht aus zwanzig Wirthschaften, v vasi je dvajset gospodarstev, vas ima dvajset gospodarstev, vas šteje dvajset pohlštov, kmetij; Landwirthschaft, kmetovanje, kmetija; was ist das für eine Wirthschaft?, kakšen nered je to?, napéno ravnanje.

Wirthschaften, v. n., gospodariti; von der Hauswirthin, gospodinjiti; haushalten, hiševati, hišiti (Krön); übel wirthschaften, (s. B. von Soldaten), gerdo izdelovati, raz-sajati; f. a. **Haufen**.

Wirthschafter, der, d. i. Haushälter, hiš-nik; Hauswirth, gospodar.

Wirthschafterin, die, gospodinja, klučarica.

Wirthschaftlich, adj., gospodaren (V.), gospodar, nach Andern, gospodarlich; f. **Sparfam**; wirthschaftliche Kenntnisse, gos-podarske znanosti, znanosti od gospodarstva, od kmetijstva.

Wirthschaftlichkeit, die, gospodarnost.

Wirthschaftsam, das, gospodarstveni, graščinski, graščinski ured.

Wirthschaftsanschlag, der, vspeh go-spodarstva kacija.

Wirthschaftsbetrieb, der, gospodarjenje, kmetovanje.

Wirthschaftsbuch, das, gospodarsko bukve.

Wirthschaftsertrag, das, dohodki od gospodarstva, od kmetije.

Wirthschaftsgebäude, das, poslopje go-spodarsko, kmetijsko, sahota (Käl.).

Wirthschaftsgeräte, das, gospodarstveno, kmetijsko orodje.

Wirthschaftslehre, die, umno'gospodarstvo.

Wirthschaftsrath, der, gospodarski svetovavec.

Wirthschaftsturnus, der, kmetijsko kolobarjenje (*Vert.*).

Wirthshaus, das, kerōma, gostivnica, (*a. altsl., serb. nach Vuk, böhm. u. poln.*), pivnica, oštarija *, litovs *, taberna *.

Wirthshausbesitzer, der, kerōmar.

Wirthshausstisch, der, kerōmarska miza.

Wissbaum, f. Wälderholder.

Wisch, der, Werkzeug zum Wischen, omelo, brisalo, ometalo, ometih (*M.*), *dim.* omelec; ein Strohwisch, metlica slamnata, pušel *; alamo; eine schlechte unbedeutende Schrift, čockarija, zmazek.

Wischen, v. n., davon wischen, smukniti, proo smukniti, uteči, ulti, zmazniti se, šiniti, švigniti; f. Entwischen; v. a., obrisati, brisati, ometati, ometati; nach dem Serb. oterti, terti, otirati; f. a. Erwischen; wische nicht daran, ne prijemaj tega; die Nase wischen, nos obrisati si.

Wischer, der, brisač, brisavec, brisalo, otiralo; ein Verweis, f. dieses, ena po nosu; Jemanden einen Wischer geben, koga omiti, oktetati.

Wischgold, das, Schaumgold, zlate peno.

Wischbader, f. Wischlappen.

Wischlappen, das, ein Kinderspiel, slepa miš.

Wischkolben, der, brisač.

Wischlappen, der, brisavka, brislja, cunja, s ktero se kaj briše.

Wischuch, das, brisavka, brisalo, otirač.

Wischwasch, das, Wischlwasch, blebet, nemno, prazno žlobodranje, prazne besede.

Wisent, der, divji vol.

Wismuth, **Wismut**, der, (*Bismuthum*), vizmut, bizmut (*poln.*), (bledožoltik †).

Wismuthauflösung, die, vizmutna raztopina.

Wismuthblüthe, die, vizmutni ovet.

Wismuthherz, das, vizmutna ruda, vizmutno apno.

Wismuthglanz, der, vizmutni lesk.

Wismuthkönig, der, vizmutni kraljik.

Wismuthkorn, das, vizmutno zernje.

Wispel, der, Getreidemass, vispelj *, 12 korcov.

Wispeln, v. n., flüstern, šeptati, čebljati; f. a. Wispeln; die ganze Nacht hindurch wispeln, prešeptati vso noč.

Wispeln, f. Wispeln.

Wissbar, *adj.*, vedljiv, kar se da ali smo vediti, kar je človeku mogoče vediti.

Wissbarkeit, die, vedljivost.

Wissbegier(de), die, radovednost, vedčnost, vedoželjnost (*V.*), znanja željnost, pozele-nje, česa naučiti se, kaj vediti, naukoželjnost, böhm. zvědavost.

Wissbegierig, *adj.*, vedčen, radoveden, vedoželjen (*V.*).

Wisselci, die, poverhno, polovično vedenje ali znanje.

Wissen, v. a., im weitesten und gewöhnlichen Verstande, vediti, in einigen Gegenden, nach

dem *Altsl.*, vedeti, (*Guttm.*, in *St.* sogar vejdati), verstehen eine Kunst, znati (im *Serb.* für wissen überhaupt), umeti; ich weiß es lange, uže dolgo vem; ich weiß das Haus, vem za hišo, znam (poznaj) hišo; ich weiß nicht, ne vem; ich weiß nicht, wie man das macht, ne znam tega; ich weiß nichts, nič ne vem; ich weiß von nichts, nič ne vem, nič mi ni znano; wer weiß, kdo ve, dové; wir glauben, wer weiß, wie weit es gebracht zu haben, menimo, kdo si ve, kako daleč smo je dognali; weißt du was?, veš kaj?; weder aus noch ein wissen, ne vediti, kam bi se djäl; Gott weiß es, Bog je priča; von keiner Sünde wissen, greha ne poznati; er wußte ihn nicht zu nennen, ni mu vedel imena; sich viel mit etwas wissen, bahati se, košatiti se s čim, razkazovati; zu wissen bekommen, zvediti; ich weiß es von guter Hand, vere vredni so mi povedali, po vere vrednih ljudih vem; ich weiß mich unschuldig, vest mi pravi, četim v serci, vem, de sim nedolžen; einem etwas wissen lassen, zu Wissen thun, kaj komu sporočiti, naznaniti, na znanje dati, dati vediti; mündlich (in Gegenwart), povedati; nichts von sich wissen lassen, ne dati glasu od sebe, nič od sebe ne povedati; ich will die Sache gethan wissen, hočem, da naj se to stori, opravi; ich weiß es von ihm selbst, on sam mi je povedal; zu wissen thun, povedati, naznaniti, na znanje dati, oznaniti, razglašiti; Geld bei Jemanden wissen, vediti, da ima kdo denarjev; wie gerne möchte ich dich glücklich wissen, kako rad bi te vedil srečniga; Einem Dank wissen, komu hvalezen biti, auch, hvalo vediti; wiße, vedi, meistens fragend, veš?; du sollst wissen, moraš vediti; man muß wissen, treba (je) vediti; mag er sich wissen, naj si sam svetoje, pomaga; wer weiß was, kdo ve kaj?; so viel ich weiß, daß ich wußte, kar vem, kolikor se zavem, kolikor mi je znano; daß ich nicht wußte, kaj se, jez bi djäl, de ne; man kann nicht wissen, mogoče je, utegne biti; das Ding ist nicht geschehen, bierweil ich zu denken weiß, to se ni zgodilo, kar jez pomnim, pametim; ich wußte mich nicht zu erinnern, ne morem se spomniti; dem Gedächtnisse eingeprägt haben, auswendig wissen, d. i. können, znati.

Wissen, das, vedenje, ved-i (auch *altsl.*), vedez; das Können, znanje; ohne mein, mit meinem Wissen, brez mojiga vedena, brez moje vedi, vednosti, z mojim vedezam (*V.*), ne vedó, ne vedoč; meines Wissens, kar vem, kolikor jez vem, kolikor je meni znano, vednosti, znanosti, ki jih kdo ima, učenost; nach dem besten Wissen, kakor najbolje ve in zna; über die Ursache des Wissens befragen, poprašati koga, odkod kaj ve.

Wissend, *adj.*, vedoč.

Wissenschaft, die, Kennniß, vednost, znanost, znanje; Gelehrsamkeit, učenost; im philos. Sinne, im Unterschiede von Kunst,

geto. znanstvo (obškon im Slov. vom Zeito. vediti richtiger wäre), *russ.* und *poln.* nauka, *böhm.* veda; Rechtswissenschaft, pravdoznanstvo; Wissenschaften treiben, z učenostmi se pečati; ich habe keine Wissenschaft von der Sache, um dieselbe, nič ne vem za to, ta reč mi ni znana; etwas zu Jedermanns Wissenschaft bekannt machen, kaj vsem oznaniti; schöne Wissenschaften, lepe umetnosti, nach *V.* lepe umnosti; ein Mann von vieler Wissenschaft, preučon mož.

Wissenschaftlich, *adj.*, znanstven, učen, vednosten; etwas wissenschaftlich behandeln, znanstveno, po naukih ravnanje s čim.

Wissenschaftlichkeit, *die*, učenost, zvednost, znanstvenost.

Wissenschaftsfreund, *der*, prijatelj znanstev, učeni mož.

Wissenschaftsfunde, *lehre*, *die*, nauk od raznih znanstev.

Wissenschaftswesen, *das*, *f.* Literatur.

Wissensdurst, *der*, žeja po učenosti.

Wissenslust, *f.* Wißbegierde.

Wissenswerth, *adj.*, znanja vredin, vreden, da se vē.

Wissenszweig, *der*, predel znanosti, učenosti.

Wissentlich, *adj.*, vedoč, samohoten, vedama storjen; *adv.*, vedama, z vedezam (*V.*), nalašč, nalašč.

Wißer, *der*, vedec, znavec.

Wißerei, *die*, *f.* Vielwißerei.

Wißerin, *die*, ktera ve, čim. vedivka, znavka.

Wißgier, *f.* Wißbegierde.

Wißig, *adj.*, radoveden.

Wißmuth, *der*, *f.* Wißmuth.

Wißthum, *das*, (veralt.), zvednost, (vse ljudsko) vedenje in znanje.

Wißthe, *f.* Besenkrant.

Wißhod, *der*, in der Diebesprache, tepec, gumpec, bet.

Wißen, *der*, eine Scheidemünze, poldragi vinar.

Wißerling, *der*, (*Mineral*), nach *Sum.* böhm. zvetrelina.

Wißern, *v. n. i.*, Donnern, es wittert, gormi; es wittert durch das Dach, streha puša, puša; es wittert nun den ganzen Monat so, že ves mesec je tako vreme, nach *V.* tako vremeni (?); nach etwas wittern, vohati po čem; *v. a.*, durch den Geruch empfinden, verþpüren, merlen, zaslediti, oslediti, slediti, zavohati, zvohati, vohati, duhati; das Wild wittert den Jäger, zvor loven čuti; *f. a.* Ahnen; sich wittern lassen, merkslich werden, glas od sebe dati; die Viehen wittern sich, čebele se praše; haben sich angewittert, so se izsprasile; *f. a.* Sonnen, sich.

Wißerung, *die*, das Wetter, der Zustand der Atmosphäre, vreme, ura, čas; *f. a.* Wetteru; schöne Wißerung abwarten, vedriti; im Bergbaue, vapa, sopih; bei den Jägern der Geruch, voh, duh, tudi vada; Wißerung

von etwas haben, *f.* Wißern; das Wißern, duhanje, vohanje.

Wißerungsblume, *die*, vremenica †.

Wißerungsfunde, *die*, vremenoznanstvo.

Wißerungslehre, *die*, nauk od vremena, od vremenstva.

Wißerungsverhältnisse, *pl.*, vremenstvo.

Wißfran, *die*, *f.* Witwe.

Wißthum, *das*, *f.* Leibgedinge, Witwengehalt, Witwenstand, Witdem.

Wißwe, *die*, vdova, (*altsl.* v'dova), *dim.* vdovica; Witwe werden, ovdoveti; (Witwe sein, *altsl.* v'dovovati); *f.* Paradiesammer.

Wißwen, in der Bßg., vdovski.

Wißwengasse, *die*, vdovska dnarnica.

Wißwenghalt, *der*, vdovščina, vdovšina (*V.*), vdovski kruh; im Getreide, zerno, suha vdovščina, vdovšina; im Wein, mokra vdovščina, vdovšina; vdovski denarji, vdovska plača.

Wißwengellschaft, *die*, društvo vdovsko, za preskerbovanje vdov.

Wißwenschaft, *die*, *f.* Witwenstand.

Wißwenßh, *der*, vdovsko staniße, staniße, mesto kaki imenitni vdovi odločeno za prebivanje.

Wißwenstand, *der*, vdovstvo.

Wißwer, *der*, vdovec; (Witwer sein, nach *M.* vdovčevati).

Wißwerstand, *der*, vdovstvo; im Wißwerstande sein, vdovec biti.

Wiß, *der*, Verstand, *f.* dieses; das Vermögen der Seele, Rehllichkeiten in ganz verschiedenen Dingen aufzufinden, bistroumje, bistroumnost, *russ.* ostrota, *böhm.* dovtip, *poln.* dowcip; bei *V.* snadnost (? im böhm. Leichtigkeit); eine wißige Kennerung, bistroumna beseda; das ist ein schlechter Wiß, to bi imelo biti bistroumno, pa je jalovo.

Wißbold, *f.* Wißling.

Wißlei, *die*, umnicanje (*russ.*).

Wißeln, *v. n.*, umnicati (*russ.*), skazovati se z bistroumnimi izreki, z bistroumjem šopiriti se, presekavati, besede prejedati.

Wißnufen, *der*, bistroumka, bistroumna beseda, hitro izročena.

Wißig, *adj.*, znajden, bistroumen, prebrisan, šegav, (nach *V.* snaden (? böhm. nur leicht!); wißiger Einfall, bistroumen, bister domislek.

Wißigen, *v. a.*, weißer und klüger machen, zmodruti, modriti, naučiti, zučiti, učiti, nach *Gutsm.* pamet prižgati u. v glavo gnati, nach Andern spametovati, opametiti (*Vuk*), pameti učiti.

Wißigkeit, *die*, bistroumnost.

Wißjagd, *f.* Wißlei.

Wißkopf, *der*, prebrisanec.

Wißleer, *adj.*, brez vsega bistroumja, top, brez soli.

Wißler, *der*, *f.* Wißling.

Wißling, *der*, umneč, bistroumneč, pregnanec, umnicalo, modrijanec, šegavec.

Wißlos, *adj.*, brez bistroumja.

Wijsreid, *adj.*, bistroumen, poln bistroumannih izrekov.

Wismort, *f.* Wis.

Wo, *adv.*, einen unbestimmten Ort bezeichnend, neki; irgendwo, neki; es muß doch wo sein, mora vender nekje biti; als ein Fragewort, kje? bei *M.* auch gde? kde?; wo schmerzt es, kje boli?; wo herum?; kod?; ich weiß nicht, wo er ist, ne vem, kje je; relativ, kjer, kder (*M.*); da wo ich bin, tukej, kjer sim jaz; es sei, wo es wolle, naj bo, kjer hoče, naj bo, kjer koli si bodi; von wo ist er?; odkod je?; zu einer Zeit, wo ich noch nicht wußte, takrat, ko še nisim vedil; wo immer, kjer si bodi, kjer si koli bodi; wo wissen sie denn, daß —, kako pa veste, odkod pa veste, da —; *conj.*, ako, če; *f. a.* Wenn; wo nicht aus Liebe, doch —, če ne iz ljubezni, pa vsaj, pa vender —; wo nicht, so fürchte meinen Zorn, če ne (ako ne), boji se moje jeze, drugači —.

Wobei, *f.*, bei welchem, u. dgl. pri čemur.

Woche, *die*, teden, auch, obwohl selten nedelja; in sechs Wochen wird er kommen, za čez šest tednov bo prišel, v šestih tednih pride; auf die Woche, prihodnji teden, (po prihodnji nedelji); die Woche dreimal aufahren, trikrat v tednu, trikrat na teden poljati se kam; die Wochen, *pl.*, *f.* Wochenbett; in die Wochen kommen, sie halten, in denselben liegen, aus ihnen kommen, v otročjo posteljo priti, poviti, poroditi, obabiti se, v otročji postelji biti, iz nje priti, otročnica biti; in den Wochen sterben, na porodu umreti, v otročji postelji umreti; die sechs Wochen, otročja postelja.

Wochenarbeit, *die*, delo tedensko, eniga tedna.

Wochenbesuch, *der*, obisk(anje) otročnice; ihn abwarten, otročnico obiskati; bei *M.* na zibel priti.

Wochenbett, *das*, otročja postelja, babine *pl.*, porod (*Geburt*), *poln.* poſog, *f.* Kindebett.

Wochenbetterin, *die*, otročnica; im höhern Style, porodnica.

Wochenblatt, *das*, tednik, tedenski list.

Wochenfieber, *das*, *f.* Kindbettfieber.

Wochengebet, *das*, molitev ob delavnikih.

Wochengeid, *das*, tedenski zaslužek, tednina, natednica †.

Wochengesell, *der*, tednar (*V.*).

Wochenkind, *das*, dete, malo v prvih šestih tednih, novorojenček.

Wochenlang, *adv.*, po cele tedne.

Wochenlohn, *der*, tedenska plača, mezda tedenski zaslužek, tednina.

Wochenlöhner, *der*, tednar, natedničar.

Wochenmarkt, *der*, teržni dan.

Wochenmarkt, *in der Sigg.*, teržni.

Wochenchrift, *die*, *f.* Wochenblatt.

Wochentag, *der*, delavnik, dan v tednu, vsednji ali vsakdanji dan.

Wochentäglich, *adj.*, vsedenj.

Wochentagsleid, *das*, vsednje oblaščilo.

Wöchentlich, *adj.*, tedensk; *adv.*, vsak teden, na tedno.

Wochenweise, *adv.*, na teden, na tedno, vsak teden posebej.

Wochenzahl, *die*, število tednov.

Wochenzehung, *die*, živež, denar za en teden.

Wochenzimmer, *das*, Wochenstube, izba za otročnico.

Wöchner, *der*, tednar (*V.*).

Wöchnerin, *die*, otročnica, obrodnica (*angeb. im Küstl.*).

Wocken, *f.* Roden, Spinnroden.

Wodan, *Vodan*.

Wodurch, *pron. c. praep.*, fragend, durch welchen Ort, kod. kje skozi; wodurch ist er gegangen, kje je skozi šel, kod je šel; beziehend, kodar; durch welches Mittel, s čim?; po čem?; wodurch ist er so arm geworden, s čim je tako obožal, kako?; ich weiß nicht wodurch, ne vem, s čim, po čem; beziehend, s čimur; alle Länder wodurch er reist, vse zemlje, akosi ktere je hodil; vse dežele, po katerih je hodil; das Spiel, wodurch viele Menschen unglücklich werden, igra, po kateri prihaja toliko ljudi v nesrečo.

Wofern, *conj.*, če, ako, ak, ko.

Wofür, *pron. c. praep.*, fragend, für welchen?; za koga?, čemu?; für welche?, za ktero?; für was?, za kaj?, po čem?; ich weiß nicht wofür, nevem, za kaj; *relat.*, für welchen, za kteriga, za kogar; für welche, za ktero; für welches, za ktero, za kar.

Woge, *die*, (veliki) val, (bei *V.* natak), plav (*Medo.*); die Wogen des Meeres, morski valovi; wenn die Wogen an einander prallen, ko se tepo valovi.

Wogegen, *pron. c. praep.*, fragend, za kaj?; ich weiß nicht, wogegen, ne vem za kaj; *relat.* za kogar, za ktero, za kar, proti čemur, proti kterimu.

Wogen, *v. n.*, valiti se, šumeti, valove gnati, poditi, zibati se, plajhati; *f. a.* Wellen.

Wogenanfall, *der*, natak.

Wogenartig, *adj.*, valovit.

Wogenbruch, *der*, lomljenje valov, kjer se valovi lomijo, razbijajo.

Wogenbruch, *der*, zagon valov.

Wogenfall, *der*, padanje valov.

Wogengebräuse, **Wogengeräusch**, **Wogengetöse**, *das*, šumenje, hrumenje, bobnenje valov.

Wogensturm, *der*, pene valov.

Wogenweise, *adv.*, v valovih.

Wogenwurf, *der*, zalet, zagon valov.

Wogig, *adj.*, valovit.

Woher, *adv.*, od kod?; ich weiß nicht woher, ne vem, odkod; woher ihr auch kommen möget, od kodarkoli pridete; woher anders, odkod drugod; woher kommt es, kako je to, odkod izhaja, izvira?.

Wohin, *adv.*, an irgend einen Ort hin, nekam, kam; fragend, kam?; ich weiß, wohin er gegangen ist, vem, kam je šel; wohin immer, kamorkoli, kamor si bodi; ich

folgte ihnen, wohin sie wollen, grem zu vami (z vami), kamor hočete; wo soll ich hin?, kam naj grem?, kam hočem iti?; wohin dir andere den Weg zeigten, kamor so ti drugi pot pokazali; gehe, wohin du willst, pojdi, kjer te ni!

Wohnter, *pron.*, za kaj?, za čim, za čimur.

Wohl, *adv.*, gut, dobro; sehr wohl, prav dobro; wohler, am wohlsten, bolje; naj bolje; das thut ihm wohl, to mu dobro de, privilega se mu; sie sieht sehr wohl aus, prav zdrava je viditi; wohl besomme es dir, na zdravje, Bog zegnaj; das ist wohl gethan, to je prav, tako je prav; wohlgeschmecken, dobeti; leben sie wohl, zdravi bodite!, zdravi!, z Bogam, srečno!; ja wohl, v. i. allerdings, kaj pa de; ich möchte wohl wissen, rad bi vedel; es kann heute nicht wohl sein, danes ne more lahko biti; Gott wird wohl machen, Bog bo že storil; glauben Sie wohl, ali paö menite, menite kaj! (statt kaj—H)?; Sie sehen wohl, anti vidite; was hätte ich wohl für Vortheil davon, kakšen dobiček bi nek imel pri tem; ist es wohl so?, je li tako?; Wohl war, res da, paö res, sej paö res; *intrj.*, blagor; wohl mir!, blagor meni!; wohl dir!, blagor tebi!, blagor se je tebi tvoje glavel, dobro ti bodi!; das kann wohl nicht sein, to paö ne more biti; ich habe es ihm wohl zehnmal gesagt, paö desetkrat sim mu rekel; heute nicht, aber wohl morgen, danes ne, jutri pa; so wohl — als auch, tako — kakor; das nicht, wohl aber dieses, to ne, ampak —.

Wohl, *das*, dobro, zdravje (Gesundheit), sreča (Glück), blagovitost, blaženost; nach V. dobrota; das Wohl und Weh, blagor in gorje; zu seinem Wohl, njemu k pridu.

Wohlbathbar, *adj.*, častit, mnogobislun.

Wohlbefindlich, *adj.*, prijazni.

Wohlan, *int.*, au, le, hajd na noge, po konci.

Wohlansehlich, *adj.*, viden, prav imeniten, obiten.

Wohlanstand, *f.* Anstand.

Wohlanständig, *adj.*, spodoben, čeden, prav kakor gre.

Wohlanständigkeit, *die*, spodobnost.

Wohlauf, *int.*, na noge; *f.* Wohlan; wohl auf sein, zdrav, vesel biti! — dobro, zidane volje; Wohlauf sein kostet Geld, dobre volje mošnje kolje.

Wohlaufgerichtet, *adj.*, z dobro opravo.

Wohlbedacht, *adj.*, premisljen, dobro premisljen, pretehtan.

Wohlbedachtig, *adj.*, dobro premisljen, preudarjen.

Wohlbedinden, *das*, zdravje.

Wohlbegütert, *adj.*, prebogati.

Wohlbegaben, *das*, ich fühle ein Wohlbegaben, čutim, da mi je dobro, da mi dobro de; *f.* Begaben.

Wohlbehalten, *adj.*, zdrav, v dobrem stanju, cel, dobro ohranjen, okovarjen.

Wohlbehagen, *adj.*, (wädm.), uhat, lepih ušes (od psav).

Wohlbestannt, *adj.*, dobro znan.

Wohlbestommen, *v. n.*, tekiniti, dobro tekiniti, prileci se (priležem se), všeč biti, goditi; wohl bestomme es Ihnen! beim Reisen, Bog pomagaj!

Wohlbeleibt, *adj.*, životin, debel, dobro rejen.

Wohlbelefen, *adj.*, v bakvalt najden.

Wohlberedet, *adj.*, dobro prerajtan.

Wohlberedbarkeit, *die*, zgovornost.

Wohlberedt, *adj.*, zgovoren.

Wohlbestanden, *adj.*, v dobrem stanu, dobro ohranjen.

Wohlbetagt, *adj.*, prileten, v letih.

Wohlbewußt, *der*, dobra zavest, dobri vedez (V.), kdor se človek dobro zavé.

Wohlidentend, *adj.*, dobro misleč.

Wohlbienert, *der*, povoljuh; *f. a.* Schmeichler.

Wohlduft, *der*, vonj.

Wohlede, *adj.*, prežlahten, plemenit, zlahaten, pošteni (russ.).

Wohledegeboren, *adj.*, imeniten (russ.), blagorojen, prežlahtno rojen (V.).

Wohlehrwürdig, *adj.*, mnogospoštovan, časti vredin.

Wohlerfahren, *adj.*, skušen, dobro skušen, vajen.

Wohlergehen, *das*, sreča, blaženost, dobri stan.

Wohlerhalten, *f.* Wohlverhalten.

Wohlerwogen, *adj.*, dobro premisljen, preudarjen, pretehtan.

Wohlerzogen, *adj.*, dobro zrejen.

Wohlfahrt, *die*, dobra sreča; *f. a.* Wohl, *das*.

Wohlfahrtsausfluß, *der*, odbor za občno srečo.

Wohlfel, *adj.*, dober kup, po ceni, ne drag, v ceno, ceno, wohl auch een (als *adj.*), zlahko (H. Kr.), wohlfeiler, boljaj kup, ceneje (?); zu wohlfeil, poceno (V.); wohlfeil werden, zlaščati se (H. Kr.), poceniti se (Raschica).

Wohlfel, *die*, Wohlfeilheit, dober kup, cenost, (pola. taniosé, tanj-in, -ie).

Wohlfest, *adj.*, čistan.

Wohlfestart, *adj.*, dobri rod, dobri plemen; er ist wohl geartet, dobro se je zdelal.

Wohlfestbild, *adj.*, dobro zidan; wohlfest bildet, dobro zraščan, zrašen, zrašen obtr zrasen, lepe, čedne postave, lepo zgajen (a. a. in St.).

Wohlfestbildet, *adj.*, lepe, čedne, prijetno postave.

Wohlfestboren, *adj.*, blagoroden; Gut Wohlgeboren, Vaše blagorodje (russ.), zlahati gospod!

Wohlfestbeiden, *f.* Gedeihen.

Wohlfestfallen, *v. n.*, všeč biti, dopasti, zelo dopasti, po godu biti.

Wohlfestfallen, *das*, dopadenje, dopadenje, všečnost, všeča, radost, veselje, zadovoljstvo; meran haben, veseliti se, radovati se nad čim, ljubo mi je, dobro se mi zdi, dobro mi de, všeč mi je.

Wohlfestfällig, *adj.*, všeč, dopadljiv, prijeten.

Wohlfälligkeit, die, dopadljivost, prijetnost.
Wohlfühl, das, dobri počut; f. a. *Begehen*.
Wohlfgehen, v. n., dobro iziti se, iti, po sreči iti.
Wohlfgekleidet, adj., z dobro obleko.
Wohlfgekauft, adj., vesel, dobrovoljin, dobre volje.
Wohlfgelegen, adj., pripraven, zločin.
Wohlfgelehrt, adj., dobro učen, preučen.
Wohlfelungen, adj., srečen, kar se je po sreči izteklo.
Wohlfgemeint, adj., dobro namenjen, dober, odkritoserčen, iz serca, dobrohoten.
Wohlfgemuth, adj., dobrovoljen, dobre volje, veseliga serca.
Wohlfgemuth, der, dobra misel, veseloserčen; Pflanze, Doß, dobra misel.
Wohlfgenährt, adj., dobro rejen, debel, auch bloß rejen.
Wohlfגעnigt, adj., dober, vdan (komu), blagonaklonjen f.
Wohlfgenuß, f. Genuß.
Wohlfgeordnet, adj., dobro uravnan, urejen, uredin (*Vuk*).
Wohlfgerathen, adj., rodin, dobro rodin (*V.*).
Wohlfgeremnt, adj., pameten.
Wohlfgeruch, der, prijetni duh, lepi duh, auch duh oder vonj, vonjava schlechtmweg.
Wohlfgeschaffen, f. Wohlgebildet.
Wohlfgeschmack, der, prijetna elast, prijetni vkus.
Wohlfgekauft, adj., dobrih misli, dobro misleč.
Wohlfgefittet, adj., dober, čeden, lepiga življenja, obnašanja, dobrih šeg, prav, dobriga, spodobniga vedenja, (weniger gut) zadržanja.
Wohlfgestalt, die, lepa, čedna postava, lepota.
Wohlfgestaltet, adj., lep, lepe, dobre, čedne postave, lepe podobe.
Wohlfgestimmt, adj., dobro ubran.
Wohlfgeübt, adj., dobro izurjen.
Wohlfgewogen, adj., dober, nagnjen, naklonjen, vdan (komu); f. a. *Gewogen*.
Wohlfgewogenheit, die, nagnjenost, dobrohotnost.
Wohlfgezogen, adj., dobro, lepo zrejen.
Wohlfhabend, adj., premožen, torden (zácimen).
Wohlfhabenheit, die, premožnost.
Wohlfhergebracht, adj., star, po stari šegi in navadi uterjen; wohlfhergebrachte Freiheiten, stare pravice (*V.*).
Wohlfklang, der, blagoglasje, lepoglasje, prijetni glas, živk.
Wohlfklingend, adj., lepiga, prijetniga glasú, blagoglasen, lepoglasen.
Wohlfklingend, der, lepi, prijetni glas, lepoglasje.
Wohlfklingend, adj., lepiga glasú, blagoglasen.
Wohlfleben, das, dobro, lahko življenje.

Wohlfieber, der, lahkoživec (gebr.).
Wohlfuß, die, f. *Wohlfuß*.
Wohlfmeinen, das, dobrohotnost.
Wohlfmeinend, adj., dobrohoten; dobro misleč.
Wohlfmeinung, f. Gutachten.
Wohlfmuth, der, veselo serce.
Wohlfnehmen, f. Genehmigung.
Wohlfredenheit, die, lepa beseda, besednost, zgovornost, lepogovornost (*Maður*), blagorečje; sie besigen, lepo besedo imeti, lepo besede staviti znati.
Wohlfriedend, adj., dišeč, lepo dišeč, dobro dišeč.
Wohlfriedend, Wohlfriedend, adj., tiho, sladko, mirno, lahko speč.
Wohlfriedend, adj., dobre elasti, slasten, dobriga vkusa.
Wohlfsein, das, zdravje; auf Jemandens Wohlsein trinken, komu na zdravje piti, komu (zdravico) napiti, napijati.
Wohlfstand, der, Wohlfühndigkeit, spodobnost, pristojnost; gute Glücksumstände, premožnost, blagovitost, nach *V.* terdri stan, dobri stan.
Wohlfstage, pl., srečni dnevi, lepi, dobri dnevi.
Wohlfthat, die, dobrota, dobrodelstvo, dobro delo; einem eine erwiesen, dobrota skazati, dobro delo storiti komu, dobro storiti.
Wohlfthäter, der, dobrotnik, dobrodelnik.
Wohlfthäterin, die, dobrotnica.
Wohlfthätig, adj., dobrotljiv, dobroten, dobrodelen, (blagotvoren); wohlfthätige Beträge, dobrodelne, miloserčne pogodbe.
Wohlfthätigkeit, die, dobrotljivost, dobrotnost, dobrodelnost.
Wohlfthätigkeitsanstalt, die, dobrotna naprava.
Wohlfthuend, f. Wohlfthätig.
Wohlfthun, v. n., dobro storiti, delati, činiti, ugoditi, ugajati, goditi; angenehmes Gefühl erwecken, dobro deti, djati; f. a. *Rühen*; das Rügen thut ihm wohl, praskanje, derganje mu dobro de, prijetno mu je; sich wohlfthun, gostiti se, pitati se, mastiti se, mozevati.
Wohlfthun, das, opravljanje dobrih del, skazovanje dobrot.
Wohlfthunend, f. Wohlfthätig.
Wohlfverdient, adj., (dobro) zaslužen.
Wohlfverhalten, das, dobro, lepo, spodobno obnašanje, vedenje, vladanje.
Wohlfverhaltenszeugniß, das, spričevalo lepiga obnašanja.
Wohlfverleib, der, (*Arnica*), materinski koren, berdnja, kokovčnik.
Wohlfverstanden, adv., namreč, da veš, de veste.
Wohlfverstehen, v. n., dobro razumeti.
Wohlfverwahrt, adj., dobroshranjen.
Wohlfweise, adj., premoder, pameten, prav umen.
Wohlfweislich, adv., prav modro, pametno, s preudarkom, premislilkom.
Wohlfwissend, adj., dobro vedoč.

Wohltwollen, v. n., dobro hoteti, želeli.
Wohltwollen, das, dobrohotnost, nagnjenost, dobrovoljnost, dobro hotenje.
Wohltwollend, adj., dobrohoten, dobrovoljen, dobro hoteč, dobro želeč.
Wohlmüßiger, f. Gönner.
Wohlsicmend, adj., spodoben.
Wohnbar, adj., prebivaven, stanovaven, kjer se more, sme prebivati, pripraven za stanovanje; wohnbares Gebäude, poslopje za stanovanje.
Wohnbarkeit, die, naselnost, prebivavnost, pripravnost za stanovanje.
Wohnbett, das, das Lager des Wildpretes, postelja, ležišče, ležiše.
Wohnen, v. n., prebivati, živeti, stanovati, bivati, sa stanam biti kje, stan, stanovališče, stanovališče kje imeti; schlecht wohnen, slabo, gerdo stanovališče, stanovališče imeti; fgo. biti, bivati, nahajati se kje, v čem.
Wohner, f. Bewohner.
Wohnort, f. Wohnhaus.
Wohnhaft, adj., stanujoč, prebivajoč; wohnhaft sein, prebivati; alle in dem Dorfe wohnhaften Bauern, vsi kmetje v vasi; vsi kmetje te vasi, ki prebivajo v ti vasi.
Wohnhaus, das, hiša, dom.
Wohnhimmel, der, nebena.
Wohnloch, das, luknja (in ne hiša).
Wohnort, der, prebivališče, prebivališče, bivališče, bivališče, stanovališče, stanovališče.
Wohnpartei, die, najmenik (stanišča, stanisa); wenn sie nur von Zeit zu Zeit auf ein paar Tage die Wohnung benutzt, zahajao (U. R.).
Wohnplatz, der, prebivališče, prebivališče.
Wohnsitz, der, prebivališče, prebivališče, stanišče, stanišče.
Wohnstatt, die, prebivališče, prebivališče, stanišče, stanišče, dom, domovje, domovanje.
Wohnstube, die, hiša, stanica.
Wohnung, die, prebivanje, stan, stanovanje, stanišče, stanišče, stanovališče, stanovališče, stanje; Wohnung mieten, stan vzeti; vermieten, stan oddati.
Wohnungslos, adj., brez (lastniga) stanišča, stanisa.
Wohnungsveränderung, die, selitev, preselitev, preseljevanje.
Wohnzimmer, das, hiša, stanica, soba.
Wojwod, der, vojvoda.
Wojwodschaft, die, vojvodina, vojvodstvo.
Wol, f. Wohl.
Wölben, v. a., oblokati, obokati, v oblok zidati, (bei Gutm. lokati), russ. svod délat, poln. sklepić; velbati *; gewölbt, na oblok, oblokan; v. r., v lok, v oblok zidovati se, kriviti se.
Wölbfuß, die, podpora obloka.
Wölbung, die, oblok (obok), velb, russ. svod.
Wolf, der, (Canis lupus), volk, zverjak (V.); ein junger, volčič, volčej, volče; wenn man vom Wolfe spricht, soumt er gerannt, kadar se od volka govori, rad pride; mi od

volka, volk pa iz lesa; f. a. Bienenfresser; am Lichte, tat, volk; der lange Balken, welcher bei Strohdächern durch die Stühle geht, slame; der Stambloch, oven; bei den Seilern, siska; bei den Bädern, volk; wer unter den Wölfen ist, muß mit ihnen heulen, kdor se z volki pajdaši, mora z volki tuliti; eine Entzündung der Haut durch Reibung, volk, poln. sedno, sadno (vom Reiten).
Wolfsangel, f. Wolfeisen.
Wolfsbart, der, kozja brada.
Wolfsbait, f. Kellerrhals.
Wolfsbeere, die, norica.
Wolfsbeißig, adj., od volka uklan.
Wolfeisen, das, lesica, skopec za volkove, volči skopec.
Wolfsen, v. n., Wolf- und Hundewerfen, (kottiti), mlade imeti.
Wolfsfang, der, volči lov, (volke loviti).
Wolfsfänger, der, pes, ki se rabi pri volčjem lovu.
Wolfsfuß, der, volči pes, korsak.
Wolfsgriff, das, volči strap.
Wolfsgrün, adj., siv kakor volk.
Wolfsgrube, Wolfsgruft, die, volčja jama.
Wolfsheide, die, volčja gomba.
Wolfshund, der, volči pes.
Wolfs hunger, der, volči, veliki glad.
Wolfsin, die, volkulja, volčica (Gutm.).
Wolfsisch, adj., volči, volku podoben.
Wolfskraut, f. Sturmbhut.
Wolfskuß, der, ris navadni, bei Gutm. lisovt.
Wolfsmensch, f. Wölffwolf.
Wolfram, der, ein Metall, volfram.
Wolframfauer, adj., wolframokisel.
Wolfsreif, der, volkoderina †.
Wolfs, in der Fissa, volči.
Wolfsart, die, volčnost, volčjost; nach Wolfsart, po volče.
Wolfsbaig, der, volčja koža (na meh), volči meh.
Wolfsfleisch, das, volče meso, volčina.
Wolfsgebiss, das, für hartmäulige Pferde, terda usta; das Maul des Wolfs, volči gobec, volči zob.
Wolfsgeheul, das, volče tuljenje, tuljenje volkov.
Wolfs haar, das, volčja dlaka.
Wolfs haut, die, volčina, volčja koža.
Wolfs hunger, der, panji, volči glad.
Wolfs tirische, die, f. Tolltirische.
Wolfs tlaue, f. Särappen.
Wolfs magen, der, volči želodec.
Wolfs milch, die, volče mleko, (Euphorbia), mlecek, pasje mleko, nach M. hvojka, kačec; Esula-Wolfsmilch, (euphorbia esula), kolesnik, mlečni drenik.
Wolfs monat, der, prosinec.
Wolfs peiß, der, volčja šuba, volči kozuh, volčura (nach dem Poln. u. Russ.).
Wolfs püel, das, f. Krüchel; nach M. volčkovanje.
Wolfs wurz, die, volči koren, lisjak (Gutm.).
Wolfszahn, der, volči zob.

Wolke, die, oblak; in einigen Gegenden auch megla, welches jedoch *Rebel* bedeutet, *bähm.* u. *poln.* auch chmura; eine Wolke statt der Juno umarmen, zmotiti se; *dim.* oblacić, oblakee.

Wolken, v. n., valiti se (kakor oblaki kviško); die Bäume wolken von Gischen, brastje se šibe od želoda.

Wölken, v. a. u. r., f. Bewölken; oblaciiti; sich wölken, oblaciiti se, v oblako zbrati, zbirati se; tiefer Ernst wölft sich um seine Augenbraunen, resnohoo, černo gleda; — kakor hudo vreme.

Wolkenau, adv., v oblake, k oblakam kviško.

Wolkenartig, adj., etwa oblakast, oblakovit.

Wolkenauß, f. Wolkenau.

Wolkenbahn, die, pot sred oblakov.

Wolkenbedeckt, adj., z oblaki zagnenjen, opasan.

Wolkenberg, der, gora, ki sega z verham v oblake.

Wolkenbild, das, meglena podoba.

Wolkenblitz, f. Donnerer.

Wolkenbruch, der, naliv, ploha; es ist ein Wolkenbruch gefallen, oblak so je utergal.

Wolkenhauf, der, oblaku podobni separ, čad.

Wolkenhecke, die, odeja, zagrinjalo iz oblakov.

Wolkenherzgend, adj., oblake napravljajoč, oblakoroden f.

Wolkenfeste, f. Firmament.

Wolkenflug, der, let oblakov (ko se oblaki podé, dervo).

Wolkenfrei, f. Wolkenlos.

Wolkengebirge, das, gore oblakov.

Wolkengeführt, adj., z oblaki opasan.

Wolkenhimmel, der, oblaki pl.

Wolkenhoch, adj., visok do oblakov.

Wolkenkranz, der, venec iz oblakov.

Wolkenmeer, Wolkenlos, adj., brez oblakov, ne oblacin, brezoblacin, jasen.

Wolkennebel, der, meglenasti oblaki.

Wolkenroth, das, večerna zarja.

Wolkenstamm, der, zganjavco oblakov.

Wolkenstiele, die, in der bibl. Besch. oblaci stober.

Wolkenstunt, der, nach V. oblakasto deljenje (in der Wappenf.).

Wolkenstoss, der, krilo oblaka.

Wolkenstreich, f. Regen.

Wolkenstimme, die, glas iz oblakov.

Wolkenstanz, der, pojenje oblakov, pojavica.

Wolkenwandler, der, hodeci po oblaki, sred oblakov.

Wolkenwärts, f. Wolkenau.

Wolkenweit, adj., visoko, daleč, kakor oblaki.

Wolkenwelle, die, oblaci val.

Wollicht, f. Wolkenartig.

Wollig, adj., oblacin, oblacnat.

Wollühnlich, adj., volnast.

Wollarbeit, die, delo z volno, volnarija; sich damit beschäftigen, volno izdelovati.

Wollarbeiter, der, volnar, volninar f; kdor se peča z volno, kdor volno izdeluje, podolaje, predoluje.

Wollbaum, der, russ. puhovik.

Wollbereiter, der, volnar, russ. šerstoboj.

Wollblume, die, (Verbascum Thapsus), veliki lučnik; Wollblume uneigentliche, f. Wundflœe.

Wolldistel, f. Krausdistel.

Wolle, die, volna, runo (Wies), in Wolle arbeiten, volno delati (V.), izdelovati, volnenino delati; er ist in der Wolle, mozuje, dobro se mu godi.

Wollen, adj., aus Wolle bereitet, volnat, volnen; wollene Tügel, volnina a. volnenin.

Wollen, v. n. u. a., hoteti, hjeti; ich will, hočem; ich will nicht, nočem, nečem; er wollte nicht, ni hotel; er wird nicht wollen, ne bo hotel (htel, otel, tel); ich wollte lieber schlafen u. f. w., jaz bi raje, rajši spal, serb. ja bi volio spavati; ich will, d. i. bin gesinnt, werde ich, bin entschlossen, mislim, hočem, volja me je, namenil sim (si), misel me je, kanim; begehren, želeti; er will nicht daran, neče se mu, ne ljubi se mu; wem das Glück will, komur je v kermu veter (šir.); nicht einmal essen wollet ihr es, še jedli bi ga ne; Gott wolle, wolle Gott, (da bi) Bog hotel; Bog daj; wie du willst, kakor ti je ljubo, kakor ti je drago; zu wem willst du?, k komu bi rad, koga iščeš?; die Gesetze wollen es so, postavte tako velevalo; die Umstände haben es gewollt, okoliščine so tako nanesle, nagnile; wir wollen gehen, pojdemo; wollen Sie die Güte haben, bodite tako dobri, bähm. račite —; einem übel wollen, zaviditi koga, hudo želei mu; er will sterben, umira; es will mir scheinen, pozdeva se, nekaj se mi dozdeva, da —; das will mir nicht gefallen, tega nisim nič kaj vesel; er will es gehört haben, pravi, da je slišal; ich will mich betrogen haben, d. i. geseht, ich hatte mich betrogen, da bi se bil ravno zmotil; ich will nicht hoffen, daß du es thun wirst, pa vsaj kaj tacega ne boš storil; diese Sache will sorgfältig in Acht genommen sein, s to rečo jo treba skerbno ravnati; dem sei, wie ihm wolle, naj že bo, kakor hoče, hodi si, kakor že je; nicht sehen wollen, slep biti, slep (iga) se delati, mežati, žmeti (Zat.); ich wollte ihm Geld geben, allein er wollte es nicht annehmen, dajal, ponujal sim mu denarjev, pa jih ni hotel.

Wollen, das, hotenje, volja.

Wollenbaum, f. Schwarzpappel.

Wollend, adj., hoteč, hoté, hotama.

Wollenfeld, das, volnena obleka.

Wollentuch, das, sukno.

Wollenwaare, die, volneno blago, volnenina.

Wollenweber, der, suknar, volneninar.

Wolketragend, adj., z volno, volnat, (germ.) volnonosen.

Wollfärber, ber, barvar za volno.
 Wollgarn, das, volnena preja.
 Wollgras, das, (Eriophorum), suhopernik, čebuljek, munc.
 Wollhaar, das, lasje voljni kakor volna.
 Wollhabichtstrani, f. Kertelstraut.
 Wollhandel, ber, kupčija z volno, volnarstvo, volnarija.
 Wollhändler, ber, kupčevavec z volno, volnar.
 Wollig, adj., volnovat, volnat, volni podob.
 Wollig, adj., volnat.
 Wollkamm, ber, gredaše *pl.* (kertače, *Gutsm.*), (D. Kr.) gredaše, greben za volno, rahlica (*Jan.*).
 Wollkammer, ber, gredašavec, gredašac, nach V. kertezar.
 Wollkammerin, tir, gredašavka, gredašavka.
 Wollkasten, ber, shramba za volno.
 Wollkrämpel, die, gredaše, gredaše *pl.*
 Wollkrämpeler, ber, gredašar, gredašavec, gredašavec.
 Wollkräse, die, gredaše, gredaše.
 Wollkraut, das, kosmata zel, (Verbascum thapsus spec.), papeževa sveča.
 Wollmarft, ber, volneni semenj.
 Wollpelz, ber, kozuh, šavba.
 Wollrad, das, Spinnrad ohne Räder, ročni kolovrat za volno.
 Wolleisch, adj., volnat, volnovat.
 Wollsaß, ber, vreča za volno.
 Wollsame, ber, kosmato seme.
 Wollsammet, ber, volneni (in ne svileni) zamet.
 Wollschere, die, ovčje škarje.
 Wollschur, die, striža, striženje (ovac).
 Wollspinner, ber, predivec za volno, klor prede volno, volnopredec †; es sein, volno delati (V.), volno presti.
 Wollspinnerin, die, volnarija, predivnica za volno, črna ali volnarna.
 Wollspinnerin, die, predica za volno, ki volno prede.
 Wollstreicher, ber, mikač.
 Wollst, die, ein hoher Grad des Vergnügens überhaupt, sla, radost, veselje; fleischliche Begierlichkeiten, sladnost, nasladnost, nečistost, (bei *Gutsm.* auch razkošnost, wie in aub. Dial.), russ. slastoljubje; der Wollst pflegen, nasladno, nečisto živeti, mesenimu, poltarnu, poželenju streči.
 Wollstbeben, v. n., tresti se od nasladnosti.
 Wollstbecher, ber, kupica meseniga veselja, poželenja.
 Wollstbiener, ber, blavec nasladnosti, nečistnik, hotlivec, nesramnež.
 Wollstheiß, adj., vroč, razgret od poltenosti.
 Wollsttig, adj., der Wollst ergeben, hočljiv, (V.), hotljiv, sladen, nasladen, mesenimu poželenju udan, nečist.
 Wollstler, Wollstling, ber, hočlivec (V.), hotlivec, sladkuž (V.), sladnež, na-

sladnež, nasladnik, sladnostnik, hotnik (M), nečistnik.
 Wollstschlaf, ber, nasladno spanje.
 Wollstschme, die, f. Lustschme.
 Wollststricken, adj., pijan (od) meseniga veselja, poželenja.
 Wollstvoll, adj., ves v nasladnostih, ves mesen in nečist.
 Wollstzittern, f. Wollstbeben.
 Wollvieh, das, strižno blago (Str.), ovce.
 Wollwaare, die, volnato blago, roba, volnina, volnenina.
 Wollwage, die, vaga za volno.
 Wollwäsche, die, pranje volne, volneno pranje.
 Wollwetter, ber, suknar.
 Wollwerk, das, volna, volnenina.
 Wollzehnte, ber, desetina od volne.
 Wölps, ber, debelo ščene.
 Womit, pron., fragend, s čim?; ich weiß nicht, womit, ne vem, s čim; *relat.* s katerim, s komur, s čimur.
 Wonach, pron. c. praep., fragend, po čem; ich weiß nicht, wonach, ne vem, po čem, *relat.* po čemur.
 Wonnen, pron. c. praep., fragend, poleg česa?; ich weiß nicht wonnen, ne vem poleg česa; *relat.* poleg česar, poleg kteriga, ktere itd.
 Wonne, die, veliko veselje, radost, (nach M. vuga?); himmlische Wonne, nebeska sladkost, nebeska dika (V.), nebeska radost, nebesko veselje; f. a. Wollst.
 Wonne, in Sßgn., radostni, — radosti.
 Wonnebaum, ber, bela breza.
 Wonneberauscht, adj., pijan od veselja.
 Wonnegefühl, das, čut radosti, veselja, razveseljenje.
 Wonne Monat, ber, veliki traven, spomladni mesec, majnik.
 Wonnevoll, adj., brez radosti.
 Wonne trunden, adj., silno vesel, pre-razveseljen, (wörtl. aber ungew.) radosti, veselja pijan, od veselja ne vé kaj početi.
 Wonnevoll, adj., radosten, poln radosti, veselja.
 Wonnezeit, die, preveseli čas, čas radosti.
 Wonnig, Wonniglich, adj., rajsk, dičen*, (V.), radosten.
 Woppe, f. Rüsche.
 Woran, pron., fragend, na čem, po čem; pri čem; ich weiß nicht, woran ich bin, ne vem, pri čem (na čem) sim; *relat.* na čemur, po čemur.
 Woran, pron., fragend, na čem?, kam?, na kaj?; ich weiß nicht, worauf, ne vem, na čem; *relat.* auf welchem, na kteriga; auf welchem, na katerem, — na kar; na čemur.
 Woran, pron., fragend, iz koga, iz kteriga, odkod?, iz česa; beytend, iz česar, — ne vem, iz česa.
 Worin, pron., fragend, v kaj, kam; — ich weiß nicht, worin, ne vem, v kaj; beytend, v kar, v kteriga, v ktero.
 Worfeler, Worfeler, ber, vojavec.

Worfein, v. a., Getreide, veti, vejati; alles Getreide ist geworfelt, vse žito je zveto, zvejano; noch einmal worfein, preveti, prevajati; zur Genüge worfein, naveti se; der geworfelte Getreidehaufen, versaj.

Worflerin, die, vejavka.

Worffhaufel, die, vevnica, vejavnica; eine große mit einem langen Stiel, damit das Getreide zu fassen, nach V. vejač (Reifn.), vejača (M.).

Worffene, die, pod, skedenj.

Worgen, v. n. u. r., daviti se, dušiti se, rigati; f. a. Wirgen.

Worin, pron., fragend, v čem?; kje; ich weiß nicht worin, ne vem v čem; relat. v kterem, v kateri (f.), v čemur, v katerih.

Wornach, f. Wonach.

Wort, das, beseda, serb. reč, in den übr. slav. Munda. slovo, welches sloven. nur noch Abschied bedeutet (nach Mikl. hingegen ist slovo dati verborben aus sloba=sloboda dati; welches unter den ung. Slov. noch vorkommen soll); ein Ausdruck, beseda, izraz f., izrek; das Wort führen, govoriti; das große Wort führen, zvonec nositi, predstvo imeti, sam govoriti; das Wort nehmen, govoriti začeti, spregovoriti, (v imenu družih), besedo povzeti, poprijeti; mit bürren Worten, na ravnost; er ist von wenig Worten, ima malo besedi; ich halte dich beim Worte, držim se tvoje obljube, spolni svojo besedo; ein Wort schadet nicht soviel, beseda ni konj; schöne aber nichtsfagende Worte, mazno na prazno (Vuk); einem das Wort reden, koga zagovarjati; man ließ mich nicht zum Worte, niso mi dali spregovoriti, izgovoriti, nisim mogel, utegnul besede pregovoriti; sein Wort anbringen, prositi; (ein nichts bedeutendes Wort, nach M. ništero); ein gutes Wort findet eine gute Statt, lepe besede potrebljajo stete in poti (Gutm.); lepa beseda ne zajde; viele Worte, wenig Sinn, velik ropotec, pa malo melje (Gutm.); velik krič, pa majhen ptič; das Versprechen, obljuba; sein Wort zurücknehmen, besedo nazaj vzeti; Wort für Wort, vse po besedah, od besede do besede; fremdes Wort, tuja beseda, tujka; sein Wort einlegen für jemand, potegniti se, pognati se, prositi za koga; einem ins Wort fallen, komu v besedo seči; sein Wort mehr sagen, ne zagniti, ne čehniti, ne čerhati več, ne ziniti; Worte wechseln, abesediti se, besediti se, prepirati se; nicht Wort halten, umanjkat, besedo anesti; sein Wort geben, obljubiti, obečati; einem gute Worte geben, ponižno prositi koga; Wörter ableiten, besedo izpeljevati; Worte machen, govoriti (brez konca in kraja); ein Mann von Wort, mož beseda, (russ. slovo zakon); ein Wort gab das andere, beseda je besedo prinesla; das Wort Gottes, beseda Božja; heil. Schrift, sveto pismo; im Kriegswesen, f. Lösung.

Wort, in der Zfigg. besedni, — besed.

Wortableitung, die, izpeljevanje besed.

Wortabförmung, die, skrajševanje besed.

Wortanmerkung, f. Schölen.

Wortarm, adj., ubog, reven v besedah, nezgovoren; eine wortarme Sprache, reven jezik.

Wortart, f. Redetheil.

Wortauslegung, die, razlaganje besed.

Wortbau, der, Wortbildung, die, sostavljanje, sostava besed, delanje besed.

Wortbruch, f. Trenbruch.

Wortbrüchig, adj., nach V. ubežin (?); es sein, ubezniti (V.), umanjkat (S. Kr.), f. a. Trenbrüchig.

Wortbrüchigkeit, die, ubežnost, umanjkljivost, nezvestost.

Wortdeuter, der, tolmač, razlagavec besed.

Worteinung, die, zedinjenje več besed v eno.

Wörter, v. n., besediti se, pričkat se.

Wörterbuch, das, nach M. besedar, nach V. besednjak, nach dem Russ. slovar, (böhm. u. poln. slovník, serb. rečnik).

Wörterbuchsreiber, der, spisovavec slovarja, besedarja.

Wörterklärer, der, razlagavec, razkladavec besedi.

Wörterklärung, die, razlaganje, razkladanje besed, besedna razlaga.

Wörterram, f. Wortfram.

Wortfall, der, padež, sklon.

Wortfamilie, die, besedna rodovina.

Wortfänger, der, kdor besede lovi, kdor pazi na vsako besedo, ki jo kdo reče.

Wortförmerei, f. Wortförm.

Wortförm, adj., mož beseda, kdor je mož beseda.

Wortfolge, die, besedni red, po katerem so besede razverstene.

Wortforscher, der, f. Etymolog.

Wortforschung, die, f. Etymologie.

Wortfügung, die, besedni sklad, stik, vezanje, stikanje besed, poln. skladnia.

Wortführer, der, govornik (v imenu več družih), besednik.

Wortfülle, die, obilnost besedi.

Wortgebrauch, der, raba, uživanje, obračanje besedi.

Wortgepränge, das, besedni lišč, košate, zale besede.

Wortgewirr, das, zmešnjava v govorjenji.

Wortgezänt, das, kreg, sporekovanje, prepir za gole besede.

Wortgrübele, die, tuhtanje, vertanje zastran besed.

Wortgrübler, der, preiskovavec, vertavec besed.

Worthabend, adj., govoreč za druge.

Worthaber, der, besednik.

Worthalten, das, spolnitev obljube.

Worthalter, der, mož beseda, kdor spolnuje svoje obljube; Wortführer, govornik.

Worthaltig, adj., neubežen (V.).

Wortheld, der, junak z besedo.

Wortfarg, adj., kratkih besedi, malo besedi.

Wortkenntnis, **Wortkunde**, die, znanje besed, besedoznanstvo.
Wortklauber, der, zbiravec, prebiravec, grudec besed, etw. besedičar; **Wortklauber sein**, nach V. besede zbirati, gruditi, prebirati na vse strani.
Wortklauberei, die, prebiranje besed, besedičarjenje.
Wortkram, der, kvašenje, prazne besede.
Wortkramer, der, kvaas, berbralo; es sein, kvasiti, berbrati.
Wortkrämerci, die, kvasarija, blebet, blebetanje, berbranje.
Wortkrieg, der, besedovanje, hud prepir, kreg.
Wortlaut, der, nach dem Wortlaute, po besedah.
Wörter, der, prepiravec, jekikalo.
Wörtlich, adj., beseden; mündlich, z besedo, po besedi, ustmen; von Wort zu Wort, vse po besedi, po besedah, od besede do besede, auch bloß, do besede.
Wortlos, adj., brez besede, ne čerhnivši besede, brezbeseden.
Wortmachen, das, **Wortmacherei**, die, zmišljanje, kovanje besedi.
Wortmacher, der, kovač (novih) besedi, zmišljavec novink.
Wortmengerei, die, mešanje besed (iz raznih jezikov).
Wortmißgeburt, die, napčno skovana (beseda).
Wortprunf, f. Wortgepränge.
Worträthsel, das, besedna zastavica; f. Logogryph.
Wortregister, das, kazalo besedi.
Wortreich, adj., von einer Sprache, mnogobeseden, (besednat), bogat, obilen v besedah; — preobhären.
Wortreichthum, der, bogastvo v besedah.
Wortrichter, der, pretresovavec, presoja-vec besed.
Wortschwall, der, kup besedi, nach dem Russ. prazno, pulo mnogobesedje.
Wortsetzung, die, verstenje, stavljenje, postavljanje besed, besedostavje f.
Wortsiun, der, besedni pomen.
Wortspiel, das, igra z besedami.
Wortstellung, f. Wortsetzung.
Wortstreit, der, prepir za besede; Streit mit Worten, kreg, besedenje, prekarjanje, prepir; einen haben, besediti se, besedovati se, prekarjati se (Russ.), sprekarjati se (Gutm.), sporokati se, skušati se z besedami.
Worttausch, der, pomenkovanje.
Wortunterschied, der, razloček med besedami.
Wortverdreh, der, sprevracavec, premikavec besed, zvijačnik.
Wortverständnis, der, besedni pomen, pomenek besed.
Wortverwandtschaft, die, zlahta, zrodnost med posamnimi besedami.
Wortwechsel, der, prepir, prekarjanje (Russ.); darein gerathen, zbesediti se; da-

ein begriffen sein, besediti se, prepirati se, koderncati (?).
Wortwechsel, v. n., f. Wortwechsel.
Wortwerk, das, besede pl.
Wortwillig, adj., voljan govoriti.
Wortwurzel, die, korenina besed(e).
Wortzahl, der, f. Wortzahl, **Wortzahl**, **Wortzahl**.
Wortüber, pron., fragend, čez kaj?, od česa, o čem?; worüber zanken sie sich?, zavolj česa sta se pričkala?, čemu sta se prepirala; ich weiß nicht warum, ne vem kaj, od česa; **relat.** čez kteriga, čez koga, čez ktero, čez kar, o čemur, nad čimur.
Wortunter, pron., fragend, pod kom?, pod čim?, pod kaj; ich weiß nicht, worunter —, ne vem, pod čim, pod kaj; **relat.** unter welchem, pod kterim; zwischen welchem, med kterim, čimur, pod kar.
Wortselbst, pron., kjer.
Wovon, pron., fragend, od koga?, od česa?; ich weiß nicht wovon, ne vem od koga, od česa, **relat.** od kteriga, od ktere, od kterih, od kogar, od česar.
Wovor, pron., fragend, pred kom?, pred čim?; ich weiß nicht, wovor ich Furcht haben sollte, ne vem, pred čim bi imel strah, česa bi se bal; **relat.** vor welchem, welcher, welchen, pred kterim, pred ktero, pred kterim, pred komur, pred čimur.
Wowider, pron., fragend, proti komu?, proti čemu?, zoper kaj?; ich weiß nicht, wovider —, ne vem, proti čemu —; **relat.** wider welchen, welcher, welches, proti kterimu, kteri, proti čemur.
Wozu, pron., fragend, čemu?, zakaj?, po kaj?; ich weiß nicht, wozu ich dich habe, ne vem, čemu si mi, zakaj te imam; **relat.** k kterim, k kteri, k kterim, k čemur, za kogar, za kar —.
Brad, das, auch der, podertine, razbitine od ladije, kosi razbite ladije, koš ali rebra razdjane ladije, ladija pokažena in ne za rabo; f. a. Brad.
Braden, f. Vernichten, Braden.
Bradgut, f. Aufschuß, Brad.
Bradvogel, der, (Mergus merganser), veliki potapljavec, velika savsica, ribio.
Brange, die, im Schiffbau, krivina.
Brangrant, f. Niedwurf.
Brucke, die, kavra, brukev; f. Kohlrabi.
Bucher, der, geflegliche Binsen oder Interessen, obrest; unerlaubter Gewinn vom geliehenen Gelde, velika obrest, prevelika, krivična obrest (bei V. preobrest), häufig auch odertija (ig. Schinderei), vohernija * (mehr: Geiz); im Allt., Poln. u. Russ., a. Böhm. lihva (bei Gutm. zah?); allt. auch naklad; Bucher treiben, preveliko, krivično obresti jemati.
Bucherblume, die, velika smerdela; f. Goldblume (Chrysanthemum), velike mince.
Bucherei, die, odertija, jemanje krivičnih obresti.
Bucherer, der, odertnik, in and. Dial. lih-

var, bei *Gutsm.* ožurnik, (böhm. úžerník), russ. lihoimec (ki preveč jemlje).

Wuchergeseh, das, postava od odertije.

Wuchershast, adj., dem Wucher ähnlich, odertinsk, oderten, lakomen.

Wucherisch, adj., odertinsk, odertnišk; wucherisch handeln, krivično obresti jemati.

Wucherlich, f. Wuchershast.

Wucherin, die, odertnica.

Wuchern, v. n., ein Gewächs wuchert, vermehrt sich mittelst der Wurzeln, zelišče, zeliše raste spešno; zu sehr wuchern, prespešno rasti, shobotati, hobotati; — razpasovati se, razraščati, razrašati se, preveč množiti se, hitro zarezati se; mit seinem Gelde wuchern, posojati na krivično obresti, krivičnih obresti iskati; mit seinem Pfunde wuchern, korist vleči, imeti od daru; v. a., Geld zusammen wuchern, denarjev nadreti, nagerniti denarjev s krivičnim posojanjem; sich reich wuchern, (v. r.), po odertii obogateti.

Wucherspflanze, die, rastlina hobotnica.

Wuchersucht, f. Wucherei.

Wucherzins, der, krivična, prevelika obrest.

Wuchs, der, rast, (masc. in andern Dial.), rastvo; im Wuchs sein, rasti; im schönsten Wuchs, serb. v naj večem naponu; einen schönen Wuchs haben, lepo zraščati, zrašati biti, lepo rasti, lepiga varasta (auch im Serb. neben stas), lepe postave; der drei- jährige Wuchs, kar je letas zrastle.

Wucht, die, velika teža, preteža, težko breme.

Wuchtbaum, f. Hebebaum.

Wuchten, v. n., zelo težak biti, težiti; v. a., privredigovati z vodam; etwas wuchten in der Hand, um das Gewicht zu erfassen, po tehtati, tehtati kaj.

Wuchtig, adj., težak, pretežak.

Wudel, die, eine rollenförmig gewickelte Locke Haare, svalok.

Wudeln, f. Wimmeln, Sieden; von Birnen, množiti se, zarezati se.

Wühlen, v. n. u. a., razriti, riti, razrijati, rovat; ein Loch in die Erde, preriti v zemljo, izriti, iskopati luknjo; die Erde wühlen, wie z. B. die Stiere, razkopati, razkopavati, kopati, razmeliniti, meliniti (3. Kr.) zemljo; stören, stieren, berbati, berskati, razgrebati, broditi (*Gutsm.*); — rod spodkopavati, šuntati, dražiti, rovariti; in seinen eigenen Eingeweiden wühlen, sam sebi škodo delati; in den Büchern wühlen, v knjigah berbati, šariti, bukve stare premetavati, prebirati.

Wühler, der, etwa rovar, šuntar, brodež (M.), spodkopovavec očitniga reda in pokoja.

Wühlerei, die, etwa rovarija, rovarstvo.

Wühlkraut, das, (*Chenopodium vulvaria*), babji pesdec, šisanec.

Wühlmaus, die, kertica.

Wuhne, die, ein in dem Gise gehauenes Loch, okno, lavra (M.), oduška (n. pr. za ribe), ein sumptiges Loch auf feuchten Wiesen, okna.

Wulst, der, Geschwulst, otok; ein dicke rund der Körper, insgemein, klobasa (eig. Wurst); der Kopfring von Stroh oder Luch, eine schwere Last darauf zu tragen, svitek; an einem Siebe, nach V. jadro; am Dreischlegel, voža, goža, nach V. auch guza, osrednja und srednjica, napihnjena reč, košatost.

Wulstig, adj., zvit, klobasast, debel, napet, nabuhel.

Wulstlippe, die, debela, napeta ustna.

Wulststange, die, bei den Klempnern, eine eiserne runde Stange, oblika (V.), okroglo železo.

Wummer, die, jelenji bok, stran, lakotnica, jelenja.

Wund, adj., ranjen, odert, oguljen, serb. ranjav (*Vuk*); wundes Auge, boleče oko; einen wund schlagen, hauen, koga raniti, koga do kervaviga udariti, tepati, usekati; sich wund reiten, wund gehen, ožuliti se z jožo, hojo; wund gehen, auch otiskati se; wundes Herz, ranjeno serce; po bito serce; wund vom Ausliegen, sednast, senjast, preležan; wund brennen, ščemeti, skleti.

Wund-, in der 3. Sg., od rane, f. äbr. die Wund.

Wundarzenei, die, zdravilo, lek za rano, celilo.

Wundarzeneifunde, **Wundarzeneifunft**, die, celjenje ran, ranocelstvo †, serb. vidarstvo, kirurgija.

Wundarzeneilehre, **Wundarzeneiwissenschaft**, f. **Wundarzeneifunft**.

Wundarzt, der, ranocelnik (*Gutsm.*), celnik (V.), puščavec, pušavec, gew. padar*, kirurg.

Wundärztlich, adj., ranocelsk, kirurgisch.

Wundbalsam, der, celivni balsam za rane, celivno mazilo za rane.

Wundbaum, f. Esche.

Wundbeule, die, blauer Fleck, znaha und černjavka (ll. Kr. Koba).

Wunde, die, rana; (russ. auch jazva); Jemanden eine Wunde hauen, koga raniti, koga usekati; stechen, koga ubosti; eine offene Wunde, odperta rana, nova, kervava, živa (ljuta, *Zal.*) rana; frische Wunde, kervava, mlada, nova rana; Wunde heilen, rano zaceliti, celiti; an einer Wunde sterben, od rane, za rano umreti; Wunde des Herzens, serčna rana; Wunde an einem Baume, rotnja, rotnjava.

Wundefien, das, f. Sonde.

Wundenblut, das, kri iz rane.

Wundenfrei, adj., brez rane, brez ran, cel.

Wundenmah!, das, in der Theologie, rana, um der fünf Wundenmahle wegen, za pet kervavih ran; wörtl. znanjenje rane.

Wundenvoll, adj., poln ran.

Wunder, das, čudež, čudo, (*Gutsm.* u. V.); Wunder thun, čudeže delati; sein Wunder an etwas sehen, začuditi, čuditi se čemu, nad čim; ein Wunder von einem Kinde, čuden. redek otrok; ich dachte Wunder was es wäre, mislil sim si, kdo vé, kaj si nek

je; Wunder's halber, navolj redkosti, posebnosti; sein blaues Wunder sehen, viditi patelina, ki je zvezdo zobal, lačniga jesti viditi; es nimmt mich Wunder, čudim se, čudno se mi zdi; es darf dich nicht Wunder nehmen, ne čudi se; es ist ein Wunder, daſ —, čuda, de —; kein Wunder daſ —, es ist kein Wunder, daſ —, ni čuda, de —.

Wunder-, in den Bſſgn., wunderbar, ungewöhnlich, čuden, (čudna, čudno), čudoviten.

Wunderähnlich, *adj.*, čudežu podoben, kakor čudež.

Wunderarznei, *die*, prečudno zdravilo, ki dela tako rekoč čudeže, prečudni lek.

Wunderbar, *adj.*, čuden, prečuden, čudežen (*Gutm.*); ungewöhnlich, hōcht auffallend, neznani, čudni, redek.

Wunderbarkeit, *die*, čudnost.

Wunderbarlich, *adv.*, čudno.

Wunderbau, *der*, čudno poslopje, zidanje.

Wunderbaum, *der*, (*Ricinus*), kleščevina, kleščevina, božja roka, ročnik (nach dem *Poln.*), *poln.* auch skoček.

Wunderbild, *das*, čudna, čudodelna podoba.

Wunderblume, *die*, prečudna, lepa rastlina, čudežnica †.

Wunderbrunnen, *der*, čudodelni studenec.

Wunderding, *das*, čudna reč, čudila *pl.* (*Vuk*).

Wundererweisung, *f.* Wunder.

Wundergabe, *die*, dar čudežev, čudežni dar, po katerem kdo čudeže dela.

Wundergebäude, *f.* Wunderbau.

Wundergeburt, *die*, čudni porod, (späček).

Wundergeschichte, *die*, čudna zgodba.

Wundergestalt, *die*, čudna postava.

Wunderglaube, *der*, vera v (na) čudeže.

Wundergleich, *adj.*, prečuden.

Wunderglück, *das*, neizrečena sreča.

Wundergroß, *adj.*, čuda velik, velik velik.

Wundergütig, *adj.*, predober, zgol dobrot.

Wunderhand, *die*, čudodelna roka.

Wunderlein, *adj.*, majcen, mičken mičken.

Wunderkind, *das*, prečudni otrok.

Wunderkraft, *die*, außerordentliche Kraft, čudna moč, čudovitna moč, vsa čudna moč; die Kraft, Wunder zu wirken, čudežna moč (*V.*), moč, čudeže delati, čudodelnost.

Wunderkraut, *das*, (*Hypericum perforatum*), svet Janževa roža.

Wunderlich, *adj.*, čuden, čudoviten; es ist ihm wunderlich gegangen, čudna se mu je godila.

Wunderlieblich, *adj.*, prečudno, silo ljubeznjiv, preljuben.

Wundermacht, *die*, čudovita moč.

Wundermann, *der*, čudežnik (*Gutm.* u. *V.*), čudodelec.

Wundern, *sich*, *v. r.*, es wundert mich, (*v. i.*), ich wundere mich, čudim se čemu, auch nad čim (schlecht obendajem kaj), začuditi se, čuditi se; ich konnte mich nicht genug wundern,

nisim se mogel načuditi; diese Sache wundert mich, (*v. a.*), čudim se ti reči, nad to rečjo.

Wundernacht, *die*, čudna, čudo lepa noč.

Wundernetz, *das*, čudna mreža.

Wunderquelle, *f.* Wunderbrunnen.

Wunderreich, *adj.*, čudovit.

Wunderregen, *der*, čudodelni dež.

Wundersache, *f.* Wunderding.

Wundersatz, *f.* Glaubenssatz.

Wundersam, *adj.*, čuden, čudežen, čudovit.

Wunderscheibe, *die*, čarodelni krožnik †.

Wunderschön, *adj.*, čuda lep, sprelep, ves zal, ves lep.

Wunderschönheit, *die*, prelepota (*M.*), ljubeznjiva lepota, preljubeznjivost, prečudna lepota.

Wunderschwert, *das*, čudodelni meč.

Wunderselten, *adj.*, silno redek, čuda redek.

Wunderspiegel, *der*, čudežno, čarodelno zercalo.

Wunderstab, *der*, čudodelna palica.

Wunderstärke, *die*, prečudna moč.

Wunderstern, *der*, čudna, redka zvezda.

Wunderstück, *adj.*, presladek.

Wunderthat, *die*, čudež, čudo.

Wunderthäter, *der*, čudodelnik, čudodelec, in *and.* Dial. čudotvorec.

Wunderthäterin, *die*, čudodelnica, čudodelka.

Wunderthätig, *adj.*, čudodelen, čudodelsk, (beides bei *Gutm.*).

Wunderthätigkeit, *die*, čudodelnost, čudodelstvo.

Wunderthier, *das*, čudna žival.

Wunderthuer, *f.* Wunderthäter.

Wunderthun, *das*, delanje čudežev.

Wundervoll, *adj.*, čudovit, prečuden, čudopola.

Wunderwasser, *das*, čudna, čudodelna voda.

Wunderweizen, *der*, složena pšenica.

Wunderwelt, *die*, čudežni svet.

Wunderwert, *das*, prečudno delo.

Wunderwirkend, *adj.*, čudodelen.

Wunderwort, *das*, prečudna, čudodelna beseda.

Wunderzeichen, *das*, čudo, čudno znamenje zlasti prihodnjia reči.

Wundfäden, *pl.*, cefranje; *f.* Charpie.

Wundfieber, *das*, merzlica za ranami, od rane, merzlica ranjenih.

Wundflüßig, *adj.*, bolečih, bolnih nog.

Wundgelegen, *adj.*, sednast, preležan.

Wundheil, *die*, ranjenost.

Wundholz, *das*, jesenovina.

Wundheer, *der*, Wundkrant, *das*, *f.* Rachenheer, Wundheil, Gliedkrant, Verkrant; (*Anthyllis vulneraria*), ranjek, ranica, *Medo.* uročnik, ranjenik (*Vuk*); (*Solidago virga aurea*), zlata rozga.

Wundleſze, *die*, *f.* Leſze.

Wundmal, *f.* Wundenmal.

Wundmittel, *f.* Wundarznei.

Wundpflaster, das, pläster za rane; f. übr. Pflaster.

Wundpulver, das, prašek za ustavljanje kervi iz rane.

Wundsalbe, die, maža za rane.

Wundwasser, das, voda za rane.

Wundwurz, f. Baldrian.

Wundzettel, der, Bericht eines Chirurgen, popis rane.

Wunsch, der, das bestimmte Verlangen nach dem Besitze eines künftigen Gutes, želja, želje *pl.*; Zelenje; dessen Aeußerung durch Worte, voščenje, vošenje, vošitev, vošitev; gute Wünsche für Jemanden thun, dobro želeti komu, dobro voščiti, vošiti; viele gute Wünsche thun, veliko, mnogo dobriga želeti, vošiti; mein Wunsch ist, jez želim, jez bi rad, moje želje so. (moje rado je, *V.?*); es geht mir Alles nach Wunsch, vse mi gre po volji, po godi vse mi gre, kakor bi rad, kakor si želim; frommer Wunsch, dobra želja, ki se pa ne da spolniti.

Wünschbar, *adj.*, kar se more želeti, voščljiv, vošljiv, zaželen.

Wünschelrut, čudodelni klobuk.

Wünschelruthe, die, nach *V.* božično žibe *pl.*, čarodelna, rudosledna (bei *Gutm.* bogovavska) šibica.

Wünschen, *v. n. u. a.*, Verlangen nach einem künftigen Gute hegen, poželeti, zaželeto, želeto česa; sich reich wünschen, bogastva želeto si; es äußern, voščiti (nach dem *Kroat.* privoščiti oder privoščiti scheint das so berechtigt, obgleich das Wort deutschen Ursprungs sein dürfte), vošiti; er wünscht es zu wissen, rad bi vedil; sein Betragen läßt nichts zu wünschen übrig, vede se, da je lahko vsak z njim zadovoljin; er wünscht sich nach Hause, domu si želi; guten Appetit wünschen, reči: Bog žegnaj; ich wünsche nicht, daß es geschieht, tega ne želim; guten Tag, Nacht wünschen, dobro jutro, lahko noč reči, voščiti, vošiti, dati (*V.* auch in *and. slav. W.*).

Wünschenswerth, *adj.*, želje, želja vreden, zaželen, vreden da se želi.

Wünscher, der, voščivec, vošivec.

Wunschweise, f. Optativ.

Wuppe, f. Stürzfarren.

Wurbs, der, lom, klada.

Würde, die, Verjüng, prednost, predstvo; — (*dignitas*), čast (Thre), vrednost (Werth, Würdigkeit), dostojnost (*Gutm.* u. *Jamb.*), *serb.* dostojanstvo, *poln.* dostojenstvo; die männliche Würde, moštvo; die königliche Würde, kraljeva, kraljevska čast, kraljevsko dostojenstvo; Würde in der Schreibart, dostojna pisava; Amt, uřed, visoka služba; unter seiner Würde halten, imeti kaj za no-vredno sebe, meniti, da česa dostojnost ne dopušta, dopuša.

Würdelos, *adj.*, brez časti, dostojnosti.

Würdeträger, der, dostojnik † (*Sum.*), visoki urednik.

Würdevoll, *adj.*, častiljiv, mošk, imeniten.

Würdig, *adj.*, vreden, dostojin (*Vuk do-*

stojan); er ist dessen würdig, vreden je tega, zaslužil je to; das ist deiner nicht würdig, to tebe ni vredno, se ne zлага, ne veže s tvojo vrednostjo; sich seines Amtes, seines Alters würdig betragen, po svoji službi, po svojih letih obnašati se; zutrauenswürdig sein, veliciga zaupanja vreden biti; würdig achten, nach *Gutm.* za vrad imeti; sonst (za) vredno imeti, šteti.

Würdigen, *v. a.*, für würdig halten, (za) vredniga šteti, (za) vredno šteti, imeti; *serb.* udostojiti što, se; er würdigte mich kaum seines Anblickes, komaj se je na me ozel, skoraj mi nisim bil toliko dober, da bi me bil pogledal; er würdigte mich nicht seines Anblickes, še pogledal me ni; Werth zu erkennen, ceniti; eine Vorstellung würdigen, premisliti, preudariti, pretehtati; f. a. Erwägen; er würdigt mich seiner Freundschaft, tako se ponizuje, da mi je prijatel, časti me s prijatelstvom; einen Dienst würdigen, spoznati, pomisliti, koliko velja, čislati.

Würdigkeit, die, vrednost, dostojnost.

Würdiglich, *adv.*, po vrednem, vredno, dostojno.

Würdigung, die, cena, spoštovanje, čislanje; Würdigung der vorgebrachten Gründe, preudarjanje, tehtanje, pretehtovanje.

Würdner, f. Würdeträger.

Wurf, der, nach *V.* etwa mēt, veržek, veri-lje, *serb.* hitac (= hitec); Wurf des Brettes, zveženje, skrivljenje; das Werfen, metanje, lučanje; einen, zwei Würfe thun, enkrat, dvakrat vredi, zagnati, zalučati; ein Wurf junger Hunde, gnejzdo psičkov, ščenet, šenet, im *Russ.* pomet, *serb.* leglo; Ginen in den Wurf kommen, fig. unge-fähr begegnen, srečati koga, sterniti se s kom (*V.*), sostati se, naleteti nanj, nach *Ravn.* auch na pristaje, na pregled (?) ko-mu priti, na met priti komu, zadeti na koga, nameriti se na koga, (*serb.* in dem Sinne, kob f. susret); in der Gredcomal-terei, der angeworfene Kalk, omet, ometanje; auf nassem Wurf malen, alla Gresco malen, na moker omet malati; das von dem Wolfe niedergerissene Wild, potergana žival, uje-dona žival, poterganeč, ujedeneč; was im Bählen auf einmal geworfen wird, etwa ver-žek; der Rüssel der Schweine, riveč; im Wurf sein, ravno opravljati se, delati se.

Wurfangel, die, Legeangel, metavni (veri-ni) ternek, odica (*St.*), ober vodica, *russ.* samolovka.

Wurfanker, der, mali maček, (*russ.* ma-loj; oder zavoznoj jakor).

Wurfbewegung, die, verženo zibanje.

Würfel, der, in *St.* (gebr.), so wie im *Serb.* kocka, (*poln.* u. *böhm.* kostka, *russ.* kost u. kostocka), bei *Gutm.* kober u. kobra; in der Geometrie, etwa auch kocka, nach *V.* kupa, kočnik u. kerhelj; *poln.* sześci-cian (= šeststenek); fleisch in Würfel schnei-den, meso na kosce, koščike rezati; Wür-fel spielen, f. Würfeln.

Würfelbecher, der, kockavnik †.
Würfelbein, das, (os cuboideum), kockasta kost, kocka.
Würfelform, die, kockovitost.
Würfelsförmig, *adj.*, kockast, kockovit, nach V. kupast, kupičen.
Würfellicht, *adj.*, würflich, kockast; das Fleisch, Brot n. f. w., würfelicht schneiden, meso, krah na kosce, kosčke rezati.
Würfelinhalt, f. Kubinhalt.
Würfelmaß, das, kubična mera.
Würfeln, v. n. u. a., würfelsförmig machen, nach V. kosati (na kocke); gewürfelter Boden u. dgl., kockovani †; pod; mit Würfeln spielen, kockati (*Vuk*), v kocke igrati; u. *Gutm.* kobrati; damit gewinnen, verlieren, prikockati, zakockati; etwas würfeln, vagati kaj, v nevarnost postaviti.
Würfelwatter, die, kockasta kača, kockarica †.
Würfelwühl, der, kubični čovelj.
Würfelwuth, der, kockasti špat, nach V. kupasti vežek (? an einer andern Stelle, vešek).
Würfelspiel, das, igra v kocke, kockanje.
Würfelspieler, der, kockar.
Würfelstein, der, kockasti kamen, kocka kamnena.
Würfelsisch, der, miza kockarska, za kocke.
Würfelweise, *adj.*, kockama.
Würfelzahl, f. Kubizahl.
Wurferde, die, izmetana, nametana perst, kup persti, ki se izmeče pri kopanji.
Wurfarn, das, bei den Fischen, metavna mreža (*V.*), metavnica (*Gutm.*).
Wurfgeräth, das, metavna priprava.
Wurfgeschöß, das, metavno orodje, metalo.
Wurfbalen, der, metavna kļjuka.
Wurfhaube, die, f. Wurfgarn.
Wurfkeisel, der, volk.
Wurfleiter, die, lestvica, ki se lahko kam pristavi.
Wurfler, der, kockar, kobar (*Gutm.*).
Würfling, der, Bienenstichwurm von einem alten Stode, roj od starca.
Wurfmaschine, die, (mašina) metalnica.
Wurfnetz, das, metavna mreža.
Wurfpeil, der, strela; f. Pfeil.
Wurfriemen, der, remen, na kterem sokola spuščajo.
Wurfschaukel, die, vevnica; f. Worffschaukel.
Wurfseibe, die, welche zur Uebung nach einem Ziele geworfen wird, Diskus, metavni kroček, metavna tarča, disk.
Wurfsieß, der, kopje metalno.
Wurfsießträger, der, sulčnik, kopjenik.
Wurfstein, der, pračnik, metavni kamen.
Wurfwehr, f. Wurfsieß.
Wurfweise, *adv.*, etwa metama, metaje, lučaje (eig. werfend).
Wurfweite, die, lučaj, *serb.* domet.
Wurfzeug, f. Wurfgeschöß.
Wurfsiel, das, lučavni cilj, (kamor se meri in meče).
Wurgapfel, der, kisló jabelko.
Wurgebeil, f. Nordbeil.

Würgen, v. a., insgemein, daviti, dušiti (*gerliti, Zal.*), geróiti (*Gutm.*); sich würgen, daviti se, dušiti se, (*serb.* auch gušiti se); alles nach einander würgen, vse podaviti, podušiti; erwürgen, zadaviti, udušiti, zadušiti, vrat zaderniti, zasukati (umdrhen); eine Speise hinunter würgen, jed podaviti, težko spraviti po gerlu, goltati; umbringen, (schlachten, zaklati, poklati, klati, pomoriti, moriti, ubiti).
Würgen, das, davljenje, dušenje.
Würgengel, der, smertni angel, angel pobijavec, gubivec.
Würgeplatz, der, morišče, moriše.
Würger, der, davivec, dušivec, ubijavec, morivec; ein Vogel, (*Lanius*), srakoper, *russ.* sorokoput; großer, grauer Würger, (*Lanius excubitor*), veliki srakoper; schwarzer, kleiner Würger, (*Lanius minor*), černočelni srakoper; rothköpfiger Würger, (*Lanius rufus*), mali srakoper; rothrückiger Würger, (*Lanius colurus*), rjavi srakoper.
Würgerbände, die, truma morivcov.
Würgerisch, *adj.*, morivsk.
Würgerling, Würgerich, f. Sturmhut, Schierling.
Würgerstun, f. Nordstun.
Würgerstahl, der, morivno jeklo.
Wurm, der, insgemein, červ; Würmchen, červic, červček; er wurde von den Würmern gestressen, červi so ga snedli; der Wurm im menschlichen Leibe, glista; der Wurm des Pferdes, d. i. Wurmkraukheit des Pferdes, červivost; in der Wunde (als Eiterproß), sterzen; ein von Würmern geplagter Mensch, glistavec, glistav človek; der Wurm am Finger, eine Krankheit, zanohtnica, auch červ; in St. angebl. kukce; f. a. Nagelgeschwür; Würmer im Kopfe (*Grillen*), muhe, terma; bei den Buchdruckern, kratko ime bukev, natisnjeno spodej na prvi strani vsake natisne pole. červ; ein kleines Kind, mergolinec; er windet sich, wie ein Wurm, vije, zvija se, kakor červ; nagerder Wurm, grizeč červ, červ ki grize, já človeku serce, žalost, speklina, pečenje ali grizenje vesti; mache dich zum Wurme, so tritt dich ein jeder, na nagnjeno drevo se koze skačejo (*poln.*).
Wurmähnlich, Wurmartig, *adj.*, červu podobn, červovit, červast.
Wurmargenei, die, zdravilo za gliste.
Wurmartz, der, wörtl. zdravnik, ki gliste odpravlja, zdravnik glistavich; es kommt jedoch in der Bedeutung: Marischkreier, Quacksalber vor, f. diese.
Wurmbume, die, f. Ferkelkraut.
Würmen, v. n. u. a., lesti, lažiti kakor červ; das Ding fängt ihn an zu wurmen, ta reč mu po glavi brodi, hodi; das wurmt ihn in dem Herzen, to mu po sercu červovi (*V.*), červici; to ga v sercu boli, hode, poče, grize, žge, pekli (*M.*), jezi.
Würmen, v. a., červe delati, červov iskati.
Würmerpeife, die, paša červov.

Wurmessen, die, voda za gliste, glistna voda.

Wurmfarn, f. Rainsarn.

Wurmfieber, das, glistna merzlina.

Wurmförmig, adj. červast (V.), glistast (V.); wurmförmige Bewegung der Gedärme, červopodobno (červoliko) gibanje črev.

Wurmforsatz, der, červasti podaljšek, izrastek.

Wurmfraß, der, červojedina, červotočina; — červivost, červoba.

Wurmfressig, **Wurmfressig**, adj., červojeden, červiv, červotočin.

Wurmgras, f. Queckgras.

Wurmgehäuse, f. Schnecke.

Wurmhaut, die, oboj ladije zoper červe.

Wurmig, adj., červiv, (bei V. auch červav?, wie im Böhm.), červojeden, červotočen, izjeden od červov, poln červov; von Nüssen, piškav; wurmig sein, im Serb. červati se; fig. f. Verdrüsslich, Aergerlich.

Wurmkolik, die, bei Pferden, mevlje, pl., (U. Kr.), bei Menschen und Thieren, ujed.

Wurmkrankheit, die, gliste pl., bolezen ki prihaja od glist; — bei Pferden (eine Hautkrankheit), červivost.

Wurmkraut, das, f. Rainsarn, Sophienkraut; (Artemisia judaica), judovski pelin; — pelin glistnik, červinjek.

Wurmlinien, der, glistni kolac.

Wurmlöcher, das, nach V. červina, nach Zal. piška; nach andern Runda. červotočina.

Wurmmehl, das, červojedina, červotočina (Vuk).

Wurmmittel, das, pomoček za gliste.

Wurmmuskel, der, červaasta mišica.

Wurmnessel, die, mertva koprija.

Wurmwurm, das, gnejzdo červov, gnejzdo glist; f. Wurm.

Wurmpflaster, das, **Wurmpulver**, das, **Wurmsalbe**, die, plaster za gliste, prašek za gliste, mazilo za gliste.

Wurmsame, f. Rainsarn.

Wurmschlange, die, glistasti slepec.

Wurmschneider, der, červorez.

Wurmwelle, f. Krieger.

Wurmschich, der, červina, perhlad (V.); f. Wurmschich.

Wurmschichig, adj., červiv, piškav; f. Wurmig.

Wurmschichtigkeit, die, červivost.

Wurmschich, f. Wurmuth.

Wurmschichend, adj., kar gliste preganja.

Wurmschich, die, des Nadelholzes, sušenje, sušica od červa.

Wurmschich, die, f. Wiesenknopf.

Wurmschich, der, tenkojeznenik.

Wurmschich, v. n., bobneti, bucati.

Wurmschich, die, im Allgem. klobasa; Wurmschich, klobasica; Federtwurf, jaternica, jaternica klobasa; Blutwurf, mulica (Z. Kr.), kervavica, kervava klobasa; Bratwurf, mesena klobasa; Dreiwurf, kašnata klobasa, in St. nach M. kolina; Wagenwurf, želo-dec; Wurf wider Wurf, kakor ti meni, tako jez tebi, kakoršen ogovor, tak odgovor;

bratest du mit eine Wurf, so lösch ich dir den Durst, roka roko miše, nekaj za nekaj, nič za nič; mit der Wurf nach der Speckseite werfen, dajati jajce, da bi dobil vola; auf der Wurf reiten, herumfahren, f. Schmarohen; f. a. Wurfwagen; wie der Mann ist, so bratest man ihm die Wurf, kakoršen gost, takošna čast, kakoršna služba, takošno plačilo.

Wurfsbaum, f. Möhrleinbaum.

Wurfbügel, der, mit der Bestimmung, den zur Wurf bestimmten Darm bei der Füllung ausgepumpt zu halten, aus Horn, rozič; aus Metall, kljad.

Wurfdarm, der, črevo za klobaso.

Wurfdorn, der, špilja*.

Wurfsen, v. n., klobase delati.

Wurfsen, das, toščica za klobase.

Wurfsfleisch, das, meso za klobase.

Wurfsform, die, podoba klobase; sie aufnehmen, klobasiti se.

Wurfsfülle, die, nadeva, nadevka za klobase, bei Blutwürfen, godlja; f. a. Füllf.

Wurfsfüller, der, klobasar, klobasnik.

Wurfsgeheim, das, kolina pl.

Wurshaden, das, sekanje mesa za klobase.

Wurshändler, der, klobasar (bedeutet auch Wurfmacher).

Wurshändlerin, die, klobasarica.

Wurshaut, die, koža za klobaso.

Wurshorn, das, rozič.

Wurshölzchen, f. Wurfdorn.

Wurshraut, f. Pfefferkraut, Rummel.

Wurshuppe, die, ustna, šoba napeta kakor klobasa.

Wurshachen, das, delanje klobas.

Wurshmacher, der, f. Wurshfüller.

Wurshmant, das, debeli gobec, napeto šobe, lapan (Pot.).

Wurshreiter, der, prisljenec (V.); f. Schmaroher.

Wurshlitten, der, nach V. sani s klobaso.

Wurshweiler, der, špila.

Wurshstein, der, kamen klobasnik.

Wurshuppe, die, juha s klobasami; die aus Blutwürfen herausgenommene oder beim Wurshachen übrigbleibende Fülle, geloch, godlja.

Wurshrichter, f. Wurshbügel.

Wurshwagen, der, nach V. s klobaso voz.

Wurshab, adv., stikama (Jarn.).

Wursh, f. Wurzel.

Wurshapfel, der, dišece jabelko.

Wurshblume, die, dišavna cvetka.

Wurshbüchse, die, pušica, pušica za dišavo, dišavnica f.

Wursh, die, dišava, začimba, štupa*, in St. kramena, kramernija; f. a. Gewürz; Bierwürze; fig. etwa elast, kar sladi, venelje daje; der Hunger ist die beste Würze, lacnimu tudi malo zabeljena jed diši.

Wurzel, die, koren (in St. u. St., so wie in all. f. W., in Kr. jed. meist f. gelbe Rüben), korenina (Kr.), korenika (Küfl.), dim. Wurzeln

fen, koreninica, korenioica; Wurzelu, korenje, *coll.* (in Kr. gelbe Rüben), koreninje; Wurzel fassen, treiben, schlagen, korenine pognati, gnati, prijeti se; f. a. Wurzelu; mit der Wurzel ausreißen, s. korenino vrod izrovati; *fig.* korenina, začetek; f. a. Fußwurzel, Handwurzel, Haarwurzel; Wurzel eines Berges, podnožje; in der Rechenkunst, koren, *poln.* pierwiastok—pervina.

Wurzel-, in Bsgn., koreninski.

Wurzelacht, *adj.*, dobre korenine.

Wurzelähulich, Wurzelartig, *adj.*, koreninast, korenast, korenu podoben.

Wurzelbart, der, gosto koreninaje bradi podobno.

Wurzelbaum, der, (Rhizophora), korenovnik † (*Sum.*).

Wurzelblatt, das, list, pero na korenu, iz korenine.

Wurzelbrat, das, kruh iz korenin.

Wurzelchnitt, der, zareza na korenini.

Wurzelende, das, konec proti Korenini.

Wurzelerde, f. *Sumpf.*

Wurzelfaser, die, koreninsko lakno.

Wurzeltgewächs, das, dessen Wurzelu eßbar sind, im Gegenjase des Rohlgewächses, korenje, korenstvo.

Wurzelgraben, das, schertzw. korenodolbstvo †.

Wurzelgräber, der, korenodolbne †; wörtl. kdor korenine koplje.

Wurzellig, *adj.*, korenat, s. koreninami.

Wurzelkeim, der, tisti del klico, ki žene v tla, spodnja kal.

Wurzelkräuter, *pl.*, korenje.

Wurzellos, *adj.*, brez korenin, brez korenja.

Wurzelmann, der, der Wurzelu für Apotheken sammelt, rožar, zeljšoar, zelišar, n. *Gutm.* korenar, koreninar und korenicar, mož, ki hoče vse iz dna in korenine dozvediti.

Wurzelmaß, die, varčna miß.

Wurzelmehl, das, moka iz korenin.

Wurzelu, v. n., Wurzelu bekommen, korenine pognati, poganjati, gnati, ukoreniniti, koreniti se, korenje dobivati, spuščati, spuhati (*Gutm.*); razkoreniniti se, korenino imeti v čem, zakorenjen, uterjen biti v čem; *scidm.* riti za koreninami (n. pr. od jazbecov), korenin iskati; es wurzelt nicht alles, was gepflanzt wird, ne prime se vse, kar se sadi.

Wurzelrand, der, okraj korena.

Wurzelraute, die, loza, vejica, ki se plazi po tleh.

Wurzelreich, *adj.*, koreninat, korenat, s. obilnimi koreninami.

Wurzelreiß, das, protje iz korenine.

Wurzelsammler, der, koreninar.

Wurzelstamm, der, korenasti obrobek.

Wurzelschlagen, f. Wurzelu.

Wurzelsprosse, Wurzelode, die, mladika iz korenine.

Wurzelständig, *adj.*, korenostojin †.

Wurzelstod, der, porobek, šteroolj, kratica.

Wurzelsuppe, die, juha z raznim korenjem.

Wurzelsylbe, die; koreninska, pervotna, izvorna zloga.

Wurzelsäfel, die, tablica korenov, korenovnik †.

Wurzelsort, der, koreninasta šota (V.).

Wurzelsort, das, korenina, koreninska ali pervotna beseda.

Wurzelsahl, die, koren, pervina, pervinsko število.

Wurzen, v. a., eine Speise würzen, začiniti, začinjati (*Vuk*) z dišavo, štopati, krameniti (*Gutm.*), nach V. odisečiti, *böhm.* koreniti, *russ.* n. *poln.* pripravljat; *fig.* sladiti, slajšati, nach V., auch zabeliti; der Hunger würzte das Mahl, ker smo bili gladni, nam je kaj dišalo kosilce; v. n., dišati, duh močan in lep imeti.

Würzen, das, začinjanje.

Würzer, der, začinjavec, zabelivec.

Würzereich, *adj.*, dobro začinjen.

Würzgarten, der, vert za dišeče zelišča, zeliša.

Würzhalt, *adj.*, dišaven, dišeč.

Würzhändler, der, f. Gewürzfräumer.

Würzig, f. Würzhalt.

Würzfräumer, der, dišavar, nach V. dišeöinar.

Würzladen, f. Gewürzgewölbe.

Würzling, f. Würzelsprosse.

Würzlos, *adj.*, nezacinjen.

Würznäselein, das, Würznelle, die, zebinec (J. Kr.), nach V. klinčova žbica.

Würzschachtel, die, škatla za dišavo.

Würzwaare, f. Gewürz.

Würzweiche, die, posvečevanje korenin, velik smaren.

Würzwein, der, dišavno vino.

Wusch!, *interj.*, smuk.

Wusch, der, šop, pest kake reči (n. pr. pest prediva).

Wuschen, v. n., smukniti, šiniti.

Wust, der, Schmutz, Unreinigkeit, Roth, ne-snaga, blato, gerdoba, skernoba, skernina, gnajusoba, smeti, kup taciqa; eine verworrene, widerwärtige Menge, šara, koderotja, zmes; f. Chaos.

Wüst, *adj.*, pust, pod, puščoben, pušoben, puščoben, pušoben, (*Gutm.*), zapuščön, zapušen, opuščön, opušen, kjer nihče ne prebiva, nenaseljen; wüst machen, f. Verwüsten; wüster Land, neobdelan, neobdelovan, pust svet, pušča, puša, pušto-i (*Vuk*); wüste Stellen, in Städten, pogorišča, pogoriša, prazne mesta; das wüste Gerinne, odtok nepotrebnega vode; wüster Wesen, pustost, puščoba, pušoba; verwilbert, unordentlich, ein wüster Leben, divje življenje, pustost življenje, neomikan, neporeden, zani-kern, razuzdan, samopušen; der Kopf ist wüst, glava je pust, prazna, zmedena; f. a. Unreinlich, Häßlich.

Wüstader, der, neobdelana, opuščena, opuščena njiva, lodina.

Wüste, die, pustinja, puščava, pušava, nach *Gutm.* puščoba, pušoba u. praznina, ne-naseljeni kraj; ein Prediger in der Wüste, glas vpljočiga v puščavi, pušavi, — kos govodine nad ropam.

Wüsten, v. n., tratiti; mit dem Gelde wüsten, tratiti, trositi, sejati, razsipati, zapravljati denarje.

Wüstendürre, die, huda suša.

Wüstenei, die, pustota, pustinja (*altst.*, *serb.*, *ruß.* u. *poln.*), nach *V.* pustina, pušča, puša, puščava, pušava velika, široka.

Wütheit, die, pustost, divjost; du hast von der Wütheit dieser Gegend keinen Begriff, še misliti si ne moreš, kako divji, kako pust je ta kraj.

Wütig, *adj.*, gerd, smetin, nesnažin, zadržan.

Wüstling, der, roher, ungeschlächter Mensch, pustež, neotesanec, bérša; ausschweifend u. dgl., strastnik, razuzdanec, samopašnik, malopridnež, neporednež, zanikernik, razsipnik; f. a. Fliengensänger.

Wüstung, die, ein vorher bebautes, jeß wüst liegendes Feld, pustinja, pušča, puša, edina, ledina; eine Wüstung wieder urbar machen, pustinjo, edino, ledino zopet zorati.

Wuth, die, togota, zloba, huda, divja jeza, besnost, (Raserei), divji serd, divjanje, gnjev (*Gutm.*), jarost (*Vuk*); in Wuth gerathen, stogotiti se, razkačiti se; razjariti se; vor Wuth schäumen, od togote se peniti; an Jesumanden seine Wuth anlassen, znesti, znositi, stogotiti se nad kom; die Wuth der Hunde, steklost (für wsteklost), steklina pasja; f. a. Leidenschaft.

Wuthbeere, f. Tollkirsche.

Wüthen, v. n., toll sein, von der Wuthschen befallen, stekel biti; ein wüthender Hund, stekel pes; wüthend werden, steči, (pes je stekel); vor Zorn wüthen und toben, togotiti se, rohneti, vihrati, udelovati, divjati, pihati od jeze, razkačen, razserjen biti, divje serditi se, zlobiti se, gnjevati (*Gutm.*); f. a. Rasen, Toben; das Meer wüthet, morje divja; Rasche wüthen (v. a.), groziti se; von Seuchen, ransajati, divjati med ljudmi, razgrajati.

Wüthen, das, divjanje.

Wüthend, *adj.*, stekel, divji, razkačen.

Wüthenbrannt, *adj.*, raztogoten, razkačen, hudo razserjen, razdražen.

Wüther, der, rohne, divjavec.

Wütherin, die, divjavka, ransajavka.

Wütherich, der, kervoločnik, grozovitnež, silnik, neusmiljenik; f. a. Tyrann; eine Pflanze, f. Wasserschieklung.

Wuthgebrüll, **Wuthgeheul**, **Wuthgeschrei**, das, tuljenje, bučanje, kričanje od hude, divje jeze.

Wuthgift, das, steklinski strup, steklina.

Wüthig, *adj.*, stekel, togotin, divji, serdit.

Wuthkirsche, f. Tollkirsche.

Wuthkrant, f. Gauchheil.

Wüthling, f. Wütherich.

Wuthlos, *adj.*, brezaloben, brez jeze.

Wuthmensch, f. Wütherich.

Wuthschäum, der, pene od prevelike togote.

Wuthschäumend, **Wuthschäumend**, *adj.*, poneč se, pihaje od jeze.

Wuthvoll, *adj.*, neznano razkačen.

Wüzerling, f. Rosenschel.

X.

Xantippe, die, Ksantipa, huda žena.

Xenien, f. Galtschente.

Xerophagie, die, trošene Kostnahrung, suhojedež, suhoježa, suha hrana.

Xerophthalmie, die, trošene Augentzündung, suha očesna vnetica.

Xyloglyptik, **Xylographie**, die, f. Holzschneidekunst.

Xylopatric, die, moljenje lesenih malikov.

Y.

Yante, der, ime Severno-amerikaneam zdeto.

Yeoman, der, nezlathni posestnik kako grajščine, grajščine (na Angloškem).

Ysop, f. Ysop.

Yttererde, die, itERICA *.

B.

Babel, f. Tafel.

Bach, f. Bäh.

Bachariasblume, f. Kornblume.

Bäde, die, f. Bede, klop.

Badeisen, das, zobčalo.

Baden, der, auch Basse, die, rogelj, gača (*M.*), rog, špicasti konec; nasenförmiger, nos; Gießapfen, sveča, ledena sveča, oo-

selj; an einer Hengabel, rogelj; der obere, fürzere, palčnjek; an einem Baume, rogovila; an einer Felsenlippe, zob, rob; am Hirschgeweihe, parog, parožič, razrastki; Rebenast, odrastek.

Zaden, v. a., zobčati, rezljati na zobce; f. **Anszaden**.

Zadenblatt, das, zobčato pero.

Zadenbaum, der, zobčati obrobek.

Zadenlinie die, zobata čerta (V).

Zadenboll, **Zadig**, *adj.*, roglat, zobat, zobčat, (gačast, vilast M.), roglast (rig. Zadenförmig).

Zadenwalze, die, zobati valj.

Zadig, f. **Zadenboll**.

Zag, *adj.*, f. **Zaghaft**.

Zagel, der, rep; eines Baumes, verh. versic.

Zagelmeise, die, f. **Schwanzmeise**.

Zageln, f. **Schwänzeln**.

Zagemuth, f. **Zaghaftigkeit**.

Zagen, v. n., nemoško bati se; zittern und zagen, bati se in trepetati. auch bloß trepetati, serce zgubiti, obnemoči, obnemagati, serce mu je upadlo, tresti se od strahu, obupati (mehr: verzweifeln), od strahu omahovati in ne vediti, kaj bi storil, ne upati si.

Zager, der, strašljivec.

Zagerei, f. **Zaghaftigkeit**.

Zaghaft, *adj.*, maloserčen, boječ, upadeniga serca, strašljiv, prepaden, preplašen, obupen, omagljiv.

Zaghaftigkeit, die, maloserčnost, boječnost, strašljivost, plašljivost, obupnost.

Zagheit, die, boječnost.

Zaglich, **Zagemüthig**, f. **Zaghaft**.

Zäh, **Zähe**, *adj.*, eigentl. vlačin, vlečljiv, zategljiv, zategel, užikov (angebl. in St.), biegsam, ločan (ločni.-a-o); grigig, komur ne gre izpod palca, skop, stisljiv, stisnjen, skerden; Zäh sein von Flüssigkeiten, vleči se, gost biti, na potezi biti; Zähler Zähler, slab, počasen, kesen, muden plačnik; vom Fleisch, wenn es sich unter den Zähnen beht, tertast, zategel, žilav, jermenast; ein Zähes Leben, terdno, nach **Zal.** zateglo življenje, (gem. duša se mu je prirastla); f. a. **Schleimig**.

Zähe, **Zähheit**, die, vlačnost, vlečljivost, zateglost, ločnost, stisnjenost, skopost.

Zahl, die, inögemein, število, čislo (*Gutsm.*, auch *böhm.* u. *rusa.*), im *kroat.* u. *serb.* broj; die Zahlfigur, številka, cifra*; die Zahl drei, trojka; die Zahl fünf, petka, peterka u. f. w., durch ein entsprechendes Hauptwort; die goldene Zahl, zlata številka; gebrochene Zahl, f. Bruch; Anzahl, število, množina, množstvo; die Zahl der Schüler angeben, povedati, koliko učencev je; stark oder gering an der Zahl, dovolj, dovolj, dokaj, malo števila, veliko, malo število česa; der erste in der Zahl, prvi izmed kakega števila; ohne Zahl, brez števila mnogo, nešteto; einfache, zweifache, vielfache Zahl, enojno, dvojno, množno število enojnik, dvojniki, množniki; bei den Spin-

nen, 20 Gebinde, zlasti pa, kar se komu dá, naloži, da mora sprestiti.

Zahlamt, das, etwa plačevavnica, izplačevavnica, dnarnica.

Zahlbar, *adj.*, plačljiv, kar se mora plačati; f. a. **Fällig**.

Zählbar, *adj.*, nach V. prešteven, kar so da prešteti; die Sterne des Himmels sind nicht zählbar, zvezde na nebu so neštivilne, se ne dajo ošteti, so brez števila, neprešteto.

Zählbrett, das, števica †.

Zählbuchstabe, der, številna čerka (V).

Zählen, v. a., plačati (v. pf.), plačevati (v. impf.), bei M. auch das kroat. platiti; richtig zählen, gotovo plačati; er wird niemals zählen, bo plačal, kadar vrabeo prosó (*Gutsm.*); f. a. **Büßen**.

Zählen, v. a., ošteti, prešteti, šteti, preštovati, čislati (*Gutsm.* u. V. mehr: achten), im *Altst.* u. *Kroat.* brojiti; einen unter seine Freunde zählen, koga med prijatelje šteti, prijatlam koga prištovati; auf etwas zählen, zanašati se na kaj, upati čemu; f. a. **Erwarten**; unter die Gelehrten zählen, (als v. n.), veljati za učenika, šteti se med učene, biti učen, učenih kdo; falsch zählen, im Zählen sich irren, ušteti se.

Zählen, das, die Zählung, štetje, štenje (M.), štetev.

Zählende, das, verh. (podertiga drevesa).

Zahlenfolge, die, versta števil, red, po katerem gredo.

Zahlenlehre, die, nauk od števil, številstvo.

Zahlenlotterie, die, številna lot(e)rija.

Zahlenmehrung, die, množenje.

Zahlenordnung, **Zahlenreihe**, f. **Zahlenfolge**.

Zahlen Sammlung, die, soštevjanje.

Zahlenheilung, die, razštevjanje.

Zahlenverhältnis, das, razmerek števil.

Zähler, der, plačnik, plačevavec.

Zähler, der, števec, števnik (*Gutsm.*); in der Arithm., števnik, nach V. števec.

Zählerin, die, plačnica, plačevavka.

Zählerin, die, števk, soštevavka.

Zahlfigur, die, številka.

Zahlgeld, das, etwa števina.

Zahlholz, das, derva po številu prodajane.

Zahlhammer, f. **Zahlamt**.

Zahlos, *adj.*, nepreštet, nešteti, brez števila, etwa auch brezštevilten; zahllose Menschenmenge, tma ljudi, kakor listja in trave.

Zahlmeister, der, izplačevavec.

Zahlmittel, das, reč, s katero se plačuje, plačilo.

Zahlperle, die, veči in dražji bisser.

Zählpunkt, der, število, od kteriga, doba, od ktere se začena šteti.

Zahlreich, *adj.*, obiln, obilniga števila, bogat na številu, množin; zahlreiches Volk, mnogo, dokaj, veliko ljudi, velika množica; zahlreiche Bibliothek, bogata knjižnica; zahlreiche Versammlung, številen zbor (V.), jak, močan zbor.

Zahlschein, der, plačilni list, auch plačani list.
Zahstag, der, plačilni dan, dan plačevanja, nach V. auch plačani dan.
Zahlung, die, das Zahlen, plačevanje, plačva, auch plačilo; Summe, plačilo; große Zahlungen, velike plačila; ich habe von ihm eine Zahlung bekommen, plačal me je; in Zahlung, an Zahlungs Statt nehmen, vzeti za plačilo, namesti (gotovega) plačila; die Zahlung leisten, plačati.
Zahlungsaufweisung, die, nakaz za plačilo, plačilni odkaz.
Zahlungsauftrag, die, plačilni nalog.
Zahlungsbogen, der, plačilni list.
Zahlungsdokument, das, plačilno pismo.
Zahlungseinstellung, die, ustavljenje plačil, ustavljeno izplačevanje.
Zahlungsfähig, *adj.*, zmožen plačati, v stanu plačati.
Zahlungsfähigkeit, die, zmožnost plačanja.
Zahlungsflichtig, *adj.*, kdor je ušel, pobegnil zavolj dolžniga plačila.
Zahlungsfrist, die, plačilna doba, doba, rok za plačilo.
Zahlungsort, der, plačevališče †, plačevališce, mesto, kjer se plačuje ali ima plačati.
Zahlungstreue, der, nazajna pravica, zavrata † zavolj plačila.
Zahlungsunfähig, **Zahlungsunvermögend**, *adj.*, nezmožen plačati, kdor ne more, ne premore plačati.
Zahlungsunfähigkeit, die, nezmožnost plačanja.
Zahlungszeit, die, čas plačila.
Zahlweise, die, Zahlweise, f. Schnappweise.
Zahlwoche, die, plačilni toden.
Zahlwort, das, nach dem Russ. številko ime, (beseda) številnica †, številka.
Zahlzeiten, das, številka.
Zahn, *adj.*, bieglam, folgsam, der Wildheit beraubt, krotek, krotak; zahm machen, ukrotiti, krotiti; zahm werden, ukrotiti se, podomačiti se; von Thieren (und Gewächsen), domač, pitomen, pitom (Vuk, von Thieren und Pflanzen), privajen; zahm machen, privaditi, privajati, pitomiti (Vuk); zahm werden, privaditi se; zahmer Fisch, riba v ribniku; zahmes Wasser, ribnik; zahme Erze, rude, ki jih znajo topiti.
Zahmen, v. n., zahm werden, privaditi se, privajati se, udomaćiti se, podomačiti se.
Zähmen, v. a., f. Bezähmen; ukrotiti, pokrotiti, krotiti, (berzdati, uzdati, n. pr. strasti); upitomiti, pitomiti (Vuk); sich zähmen, f. Vergönnen, sich.
Zähmer, der, krotivec.
Zähmerin, die, krotivka.
Zamsen, v. a., vabiti k sebi.
Zahn, der, zob; Zähnen, zobec, zobček; an der Säge, am Rade udl., zob; großer, kleßonik, kleßnik; höhler Zahn, votel, luknjast zob; mit den Zähnen knirschen, skri-

pati z zobmi; die Zähne wechseln, nove, (drugo) zobe dobiti; einen Zahn ausziehen, anstreifen, zob izdreti, dreti, izrovati, porovati, rovat; Zahnhau, bei Schweinen, cekan, oklo (Ravn.), šklavnik (Mede.); die Zähne bleden, weißen, ober zeigen, zobe pokazati, kazati, režati; Einem auf den Zahn fühlen, poskusiti, skušati koga, izpraševati ga zastran česa, zvedavati njegove misli; Haare auf den Zähnen haben, starr erspähen sein, skušen, zveden biti, kos biti, ne bati se kogar si bodi; *zorb.* nach Vuk zubat=zobat; ni šaliti se z njim; es thut ihm sein Zahn mehr wehe, er lebt nicht mehr, sel je rakam zvižgat, nič ga več ne boli, ne bo več kaše jedel; an der Baumstämme, stopnja (V.); am Rade, palec.
Zahn, in Ziffen., (nach V. und auch Vuk), zobni, — za zobe.
Zahnarzt, der, zdravnik za zobe, nach V. zobni zdravnik.
Zahnbalsam, der, mazilo za zobe.
Zahnbleder, der, rezalo, režavec.
Zahnbrecher, der, zoboder, zoboderec, (Gutm.).
Zahnbremereisen, das, kleße, kleße za terganje zob.
Zahnbuchstabe, der, zobna čerka.
Zahnbürste, die, ščetica, šetica za zobe, (Gutm.).
Zähnefleischend, *adj.*, zobe kazaje, rezaje.
Zähneinguß, der, vlivek v zobe.
Zähneisen, das, zobato dletce, kleße, kleße za zobe.
Zähnen, v. n., (das Kind zähneln), zobčke delati, dobivati, otrok se zobi nach Gutm. u. M., nach V. zobiti ohne se; v. a., ein Uhrzahn zähneln, kolo od ure (beßer urino kolo, od. kolo pri uri — Jer.) nazobčati, zobčati.
Zähnen, v. n., zobe dobiti, dobivati; er zähnet, zobje mu gredo iz čeljusti, poganjajo, bibajo iz čeljusti; nach Gutm. zobiti se; (nach V. zobje iz dleskov idejo).
Zähnen, v. a., ein Rad, einen Ramm zähnen, zobiti, zobčati.
Zahnfäule, die, gnjiloba zob, gnjilenje zob, perhina, (nach Gutm. zobognija).
Zahnfeile, die, pilice za zobe.
Zahnfistel, die, zobna pijavka, bistula *.
Zahnflecker, das, zobna meralica.
Zahnfleisch, der, riba z zobmi.
Zahnfleisch, das, desna, nach and. dlesna u. dlesne pl., auch dlesk, bei Gutm. dlasna, bei Vuk desni pl. f., zoberni (Rat), bei Jambr. zoherina, čeljustno meso, auch zobina; die Zähne brechen aus dem Zahnfleisch hervor, nach V. zobje iz dleskov idejo.
Zahnfleischentzündung, die, vnetica desne; Geschwulst, sola.
Zahnfleischer, der, rezalo.
Zahnförmig, *adj.*, zobast, zobu podoben.
Zahnfortsatz, der, zobni podaljšek.
Zahngeschwür, das, zaxobica (nach Vuk), skula (M. verm. eins mit dem fr. sola).

Zahnhammer, der, zobato kladvo.
Zahnhebel, der, zobnik (*V.*).
Zahnhöhle, die, (Alveolus), zobna jama ali votlina, škerbina, luknja v zobu.
Zahnhöhlengang, der, podzobni prehod.
Zahnig, adj., zobat.
Zahnklappen, das, škripanje, klepetanje z zobmi.
Zahnklappen, das, škripanje z zobmi, škripanje zob.
Zahnkrant, das, Bilsenkrant, zobnik.
Zahnkrone, die, glava, krona.
Zahnkrone, die, čeljust *f.*
Zahnlehre, die, nauk od zob, zoboslovje *f.*
Zahnloch, f. **Zahnhöhle**.
Zahnlos, adj., brez zobov, nach *M.* brez zob (adj.), brez zob; der, die Zahnlose, nach *Gutsm.* brez zobnik, brez zobnica.
Zahnluft, die, škerba, škerbina, škerbanja (*St.*), nach *M.* zobni verzel.
Zahnluftig, adj., škerbast, škerbav; ein Zahnluftiger, škerbljivec (*M.*), škerbo, škerbozobnik (*Gutsm.*), eine Zahnluftige, škerbljivka (*M.*).
Zahnmittel, das, pomoč, lek, zdravilo za zobe.
Zahnmos, das, zob, zobasti mah.
Zahnnerve, die, zobna čutnica.
Zahnpulver, das, prašek, prah za zobe.
Zahnrad, das, zobato kolo; am Weberbaum, šipa, ačko kolo.
Zahnreihe, die, versta zob, (etwa auch o-zobje).
Zahnreißer, der, zoboderec.
Zahnring, der, das Steigrab, greben (*V.*).
Zahnstmerz, der, bolezen zob; n. *Gutsm.* zobobol, (bei Masur. zubobolja); ich habe Zahnstmerzen, zobje me bole.
Zahnstumpf, der, zobata zreza (*V.*).
Zahnstichel, die, zobati serp, zobaneč (nach *Sum.*).
Zahnstindel, die, zobato vreteno.
Zahnstipfelle, die, neka glavničarska pila.
Zahnstomer, der, nach *V.* pipek za zobe und zobotrebec, (*russ.* zubocistka), pero za čiščenje ali trebljenje zob.
Zahnstomerbüschel, die, zobotrebnica *f.*
Zahnstomern, v. a., zobe trebiti, drozati.
Zahnstrost, der, (*Euphrasia odontites*), ohec.
Zahnwechsel, der, dobitje, dobivanje novih (druzih) zob.
Zahnweh, das, bolezen zob; ich habe es, zob me boli, zobje me bole.
Zahnwurz, **Zahnwurzel**, die, f. **Zahnkrant**; (*Dentaria*) konopnica.
Zahnzange, die, kleščo, kleše za zobe.
Zahnzweig, der, veja zobne čutnice, zobna veja.
Zähre, die, solza, zolzica; f. *Thräne*.
Zährling, der, f. *Bergfink*, *Buchfink*.
Zähweide, die, beka.
Zain, der, zlita palica, (zelezna, ali druge kovino), nach dem *Russ.* zlitok, cajn*; palica za obroče, prot, vitra.
Zaine, die, (im Österreichischen) ein Korb, cajna (? nach einigen angebl. locajna oder

locanja, vergl. locanj, der Bogen zum Auffassen der Körbe), košek, pletenica, košara.
Zaineisen, das, železo v zlitkih.
Zainen, v. a., cajnati*, podelavati v zlitke.
Zainer, der, cajnar*.
Zainhammer, der, plavž, kjer se delajo zlitki; f. a. *Stabeisenhammer*.
Zainschmied, f. *Zainer*.
Zate, die, vitoroga ovca (z debelo volno).
Zäfer, der, ein Hautkorb, košek, torbica.
Zander, der, f. *Sander*.
Zange, die, kleščo, kleše, *pl.*, ščipalke, ščipalke (*Gutsm.*), *pl.*, *dim.* kleščice, klešice; mit Zangen zwicken, s kleščami ščipati, s kleščami šipati.
Zängelmäß, das, zobata mera.
Zangenförmig, adj., kleščast, klešast, kleščam, klešam podoben.
Zangenläufer, der, krošč ščipavnik; Ohrwurm, škarnjica, štriglavka, stergavka (*U. Kr.*), f. übr. *Ohrwurm*.
Zangenträger, der, kleščar, klešar, (*3. Kr.*) klešman.
Zangezwang, das, kleščo, zunanja terdnjava v podobi klešč.
Zant, der, prepir, vjedica (*St.*), vernjeka (angebl. in *St.*), kreg, spehija (? *St.*), puljavica, kletvina, ravs, kavs, svada obet svaja, nach *V.* vlek u. zdraha, bei *Gutsm.* raska (?); f. a. *Streit*, *Wortwechsel*.
Zantappel, der, nach *V.* potegalka (?), vzrok razpertije, jabelko svade; nach dem *Poln.* kost.
Zanteisen, das, *fig.* prepirljivec.
Zänfeln, v. n., kavsljati.
Zanten, v. n., prepirati se, vleči se, ravnsati se, kavnsati se, prekarjati se, pričkati se, sprekarjati se, besediti se, vjedati se, vernjediti se (? *St.*), kregati se, svajati se, kerpavsati se (*Gutsm.*), f. a. *Endern*, *Streiten*; v. a., sie hat schon vier Männer in das Grab gekant, že štiri može je zravnsala pod zemljo, zjedla; den ganzen Tag zanten, ves dan pričkati se; sich mühe zanten, naprepirati, nakregati se.
Zanten, das, prepir.
Zänter, der, prepiravec, prepirljivec, sprekarjavec, svadljivec, auch allein zdražba (*ziva*), pravdar.
Zäntere, die, prepiranje, kreganje, ravnsanje; f. a. *Zant*.
Zänterin, die, prepiravka, prepirljivka, svadljivka.
Zantleden, f. *Verberreden*.
Zantgeist, **Zantgier**, f. *Zantlust*.
Zantgierig, **Zanthaft**, **Zantisch**, adj., prepirljiv, kregljiv, zdražljiv, (nach *V.* zdrahljiv), svadljiv (bei *Gutsm.*, welcher folgende Formel anführt, od hiše kapljive, od žene svadljive reši nas), vjediben.
Zantkrant, f. *Bilsenkrant*.
Zantlust, f. *Zantlust*.
Zantman, das, kregavec, prepiravec, weiß, prepirljivka.
Zantstifter, der, zdražba.

Zausucht, die, prepirljivost, kregljivost, svadljivost, (nach *Ravn.* osornost), nag-njenje k prepiranju, iskanje obresti.

Zausüchtig, *adj.*, zdražljiv, prepirljiv, kregljiv, svadljiv, obresten.

Zausüchtigsteit, die, f. **Zausucht**.

Zausüßel, der, Zausvogel, der, hudi pre-pirljivec.

Zäpfchen, das, (uvula), jeziček, auch öp-pek, čepič, cipček (*M.*)

Zäpfchenheber, der, čepična miška.

Zapfen, der, an einem Faße, čep, pilok, *dim.* pilček, čepeč, čepiček; der Hahn daselbst, pipa; ein voller Zapfen, pijanec; einen Wein am Zapfen haben, vino točiti, vino nastavljeno imeti; das Faß geht am Zapfen, sod je nastavljeno; am Zimmerholze, rund, rogelj; viereckig und länglich, čep, glab (*V. Reisu.*); an einer Welle, Spindel, Achse, tečaj; Getriebespindel, in der Mühle, navaka; am Nadelholze, česarek, storž, kerž, čerš (*M.*), kijec, konica (*St.*); Gis-zapfen, sveča, roziček; nach *M.* rag; Pfost, klin.

Zapfen, v. a., Getränk im kleinen verkaufen, točiti; aus dem Hause zapfen, iz hiše, čez ulice točiti; — opraviti s čepam.

Zapfenbeißer, der, f. **Krenzhübel**.

Zapfenbier, das, podčepina; — ol na-stavljeno in ne v sklenicah.

Zapfenblatt, f. **Zapfenkraut**.

Zapfenbohrer, der, čepnik.

Zapfenbrünne, die, vnetica jezička.

Zapfendrüse, die, žleza ob jezičku.

Zapfenfaß, das, podstavek, podčepni sod-ček; der darin gesammelte Wein, podstavi-na, podčepina.

Zapfenfeld, das, srednji kos kanone.

Zapfenförmig, *adj.*, čepast, pipast, storž-ast.

Zapfengeld, das, čepnina.

Zapfengerüst, **Zapfenlager**, das, in den Mühlen, worauf der Zapfen einer Welle liegt, zglatje, klada, ploh.

Zapfenhopfen, der, ženski hmelj.

Zapfenohle, die, oblikasto oglje (*V.*).

Zapfenkraut, das, (*Uvularia*), vratnik, naglist (*Gutsm.*).

Zapfenlager, das, f. **Zapfengerüst**.

Zapfenloch, das, das für einen Zapfen be-stimmt, čepnja luknja; am Faße, drožnik (*Ravn.*).

Zapfenmacher, der, čepar, pipar.

Zapfenmutter, die, čepna matica.

Zapfenrecht, das, pravica točenja.

Zapfenring, der, okov pipe, čepa, tečaja.

Zapfenreich, der, večerno bobnanje, bob-nanje k spanju, *ruß.* zorja.

Zapfenstück, das, sredina od kanone.

Zapfenwein, der, welcher vom Zapfen tro-pfet, podčepina, podstavina.

Zapfenwirth, der, keršmar, ki toči vino, ol.

Zapfenwurzel, die, kol (*V.*); f. a. Herz-wurzel.

Zapfer, der, točivec.

Zäpfler, f. **Zapfenwirth**.

Zapfgeld, das, točnina, čepnina.

Zapfner, f. **Zapfenmacher**.

Zapp, der, najöcnerjši liska.

Zappeln, v. n., vtripati, trepetati, dergo-tati (stiftern), v melce ali kertice iti, mit den Füßen, cepetati, cofolengati, u. *Gutsm.* mezgetati; das Kind zappelt in der Wiege, otrok berca v zibeli; mit den Händen, mit den Füßen zappeln, utripati, mezgetati, ma-hatati (*V.*); einen zappeln lassen, pustiti v stiski brez pomoči; der Fisch zappelt, riba vtripa, triplje, se premetava; vor Furcht zappeln, trepetati, tresti se; das Herz zap-pelt ihm vor Freude, serce mu skače od veselja; nach etwas zappeln, cerketati (*Gutsm.*).

Zappier, der, trepetavec, cepetalo.

Zarge, die, bei Schachteln und Sieben, obod (für obvod), rob, kraj, krajec; übrigens laßt *; am Faße, otor.

Zarphen, der, skurš.

Zärrer, **Zärrezer**, **Zärrider**, der, derskač oder dreskač.

Zart, *adj.*, klein, sehr dünn, droben, tenek, tenek, tenak, nežen, (dem Volke unbes.); zartes Pulver, droben prah; zarte Jugend, nežna mladost, rahla mladost; schwach, slab, slaboten, mlahav, (mlahn *V.*); zarte Lein-wand, tenočica; zarte Haut, mehka koža; weich, mehek, mehak, mehkuzen, u. *Gutsm.* mehkokožen u. mehkuzast; klein, auch maj-öken, majhen, mičken; zart, von den Pflan-zen, tenek, šibek, mehak; zarte Empfin-dung, tenek občut, auch rahel občut, (ob-ščen rahel eigentlich ločert, schütter be-deutet), zartes Gewissen, tenka vest; zartes Herz, nežno, rahlo, mehko, voljno (sanft) serce; zarte Blume, oveličica, rožica; zartes Mädchen, deklica uögl. mittelft der Di-minutivform; zarter Vogel, drobna ptica, tičica.

Zärte, die, f. **Zartheit**; (*Cyprinus vimbra*), vogrica, kozel.

Zärtelkind, das, miljenček, ljubček, zne-ženec (*Ravn.*), niedrig, zlatorit, böhm. ma-zanek.

Zärteln, v. n., nežen, rahel biti; v. a., f. **Verzärteln**.

Zärtelwoche, f. **Flitterwoche**.

Zärtlich, der, izverstno dobra polenovka.

Zartfühlend, *adj.*, mehkočuten, nežnočuten, rahločuten.

Zartgefühl, das, blagočutje, rahločutnost, mehkočutnost, nežnočutje, nežni, tenki, rahli čut.

Zartgehör, das, tenki sluh.

Zartheit, die, nežnost, rahlost, mehkost, majekenost, drobnost; f. übr. **Zart**.

Zartherzig, *adj.*, blagoseren, mekoseren, nežnoseren, miloseren, rahloseren.

Zartlänge, f. **Zärtlich**.

Zärtlich, *adj.*, schwach, verzärtelt, f. **Zart**; *fig.* blag, nežen; zärtlich umarmen, presere-no objeti; zärtlich behandeln, *altst.* nego-vati; ein zärtliches Herz, milo serce; mein zärtliches Kind, moje serčno, blago dete,

moj serôok; ich thue einem jätlich, božam koga. (eigent. streiche ihn), nach *Zal.* ljubkati.

Bärtlichkeit, die, miloserönost; f. a. Bartzheit, Weichlichkeit.

Bärtlichkeit, das, božanje, sladkanje.

Bärtlich, *adj.*, preseróno ljubô.

Bärtling, der, mekušnež, meškužnik, (bei *Gutsm.* mehkokožnik), nach *V.* kujavec, meškuž (*M.*), kroat. proksenac (viell. preokusenec), nach dem *Russ.* izneženo dete; f. a. Streifmaus.

Bartmüthig, **Bartsinig**, f. **Bartherzig**.

Bartsin, f. **Bartgesühl**.

Baser, die, überhaupt, vlakno, ličina (*V.*); f. übr. **Basjer**; sâdenâhnliche Wurzelu, nitka, nitkasta korenina, koreninica.

Baserig, *adj.*, nitkast; f. a. **Baserig**.

Basern, f. **Fäseln**.

Baspel, die, nach dem *Serb.* pasmo, (tretjina strenu).

Bätscheln, f. **Lieblosen**.

Bättsler, f. **Baumperlering**.

Bauber, der, Bezauberung, Beschreibung, (fascination), urok u. uroki *pl.*, Baubermittel, nach and. slav. *M.*, čari *pl. m.*, čaranje (*Vuk*), copernija*, (bei *Gutsm.* čarovnija); hoher Grad des Reizes, mik, dragost, milota, ljubkost, nach dem *Russ.* prelest.

Bauber, in den Bsgn., čarovni, čarodelni, coperski, opanljivi.

Bauberband, das, čarovno potô.

Bauberban, der, čarovno zidanje.

Bauberbescher, der, čarodelna kupica.

Bauberblid, der, urok.

Bauberbrunnen, der, čarodelni kladez.

Bauberbruch, das, černo bukve *pl.*

Bauberei, die, čaranje, copernija*; **Bauberei** treiben, f. **Baubern**, **Begen**.

Bauberer, der, čarovnik, copernik*, čer-nosolec (*Gutsm.*); f. **Begenmeister**.

Bauberformel, die, zaklinjajoče, čarodel-ne besede.

Baubergeschöpf, das, čarovna stvar.

Bauberhaft, f. **Bauberisch**.

Bauberhut, der, čarodelni klobuk.

Bauberin, die, čarovnica, copernica*; f. **Bere**.

Bauberisch, *adj.*, čaroven, čarodelen, copersk*, copernisk*; reizend, mičen, mikaven, opanljiv, ljubek, nach dem *Russ.* prelesten.

Bauberkraft, die, čarodelna moč.

Bauberfrau, das, čarodelno zelišče.

Bauberfreis, der, ris, čarovni krog.

Bauberfuss, die, f. **Bauberei**.

Bauberlaterne, **Bauberleuchte**, die, (laterna magica), čarodelna svetilnica.

Bauberlois, der, čarovni česen.

Baubermittel, f. **Bauber**.

Baubern, v. n., (vulgo unbef.) čarati (*Vuk*), coprati*, narediti, (a. nagoditi, ugoditi, pogoditi komu kaj, *Ser.*), *altal.* čarovati; f. **Begen**; v. a., s čaranjem narediti, premeniti, prečarati; f. a. **Begaubern**.

Baubernebel, der, čarovna megla.

Bauberregen, der, čarovni dež.

Bauberreich, das, dežela čarov, copernij.

Bauberriing, der, čarodelni perstan.

Bauberuthe, die, šiba ali paličica čarodelna.

Bauberspiegel, der, čarodelno zercalo.

Bauberpruch, der, čarodelne besede.

Bauberstab, f. **Bauberruthe**.

Baubertrank, der, čarovna pijača.

Baubertrichter, der, čarodelni livnik.

Bauberwaffe, die, čarodelno orožje.

Bauberwald, der, čarovni les, gozd.

Bauberwasser, das, voda čarodelna.

Bauberwehr, f. **Amulet**.

Bauberwelt, die, čarovni svet.

Bauberwerk, das, čari *pl.*, copernija, čarodelstvo.

Bauberwehen, f. **Bauberei**.

Bauberwind, der, čarovni veter.

Bauberwurzel, die, čarodelni koren.

Bauberzeichen, das, čarodelno, čarovno znamenje.

Bauberzettell, der, zapis (*Serb.* *Vuk*).

Bauhe, die, psica, kuzla.

Bauberei, die, abotavljanje, mečkanje, mečkarija.

Bauberer, der, abotavljaavec, opotavljaavec, mudivec, kasnjivec, odkladavec, pomišlja-vec, počasnik (bei *Gutsm.* neben žulovec, žulej), vagavec, omahovavec, vetrâčst. žuk-nja (*Zal.*), omecovt (*Ravn.*), žuljavec (*M.*), mečkavec, mečkalo, odlašavec, mudnik, *Serb.* zatezalec.

Bauberhaft, *adj.*, abotavljiv, opotavljiv, mudljiv oder mudljiv (*St.*), žuljav, mečkov, omahljiv.

Bauberhaftigkeit, die, abotavljivost, tav-vanje, mudljivost, mečkovost, žuljavost (*M.*), mudljivost (*St.*).

Baubern, v. n., abotavljati se, opotavljati se, muditi se, žuljati, mečkati, prenevedati se (ll. *Str.*, Kobo), okašati se (Lašce), oprezovati, odkladati, cemati (*V.*), pomišljati se, odvlačati (*Gutsm.* neben zuliti?), omahovati; er bauberte mit der Antwort, dolgo ni hotel odgovoriti, postajati.

Bauen, sich, f. **Ellen**.

Baum, der, uzda, uзда, berzda, žvala oder žvale *pl.*, (eig. das Gebiß); **Bäumchen**, uz-dica, berzdica; einem den Baum anlegen, obuzdati, oberzdati, uzdati, berzdati koga, den Baum abnehmen, razberzdati, razuzdati; im Baume halten, koga zderževati od česa, koga na berzdi, na uzdi imeti, strahovati, krotiti, ostro imeti, berzdati.

Bäumbar, *adj.*, krotljiv.

Bäumen, v. a., oberzdati, berzdati, obuzdati, uzdati, žvaliti (*Vuk*); die Zunge jän-men, jezik za zobmi deržati.

Baumfrei, *adj.*, brez uzde, samopašno, razuzdan.

Baumgeld, das, nach *V.* vuzdni denar, de-nar za uzdo, etwa uzdnina, berzdina.

Baumlos, *adj.*, neobuzdan, neoberzdan, raz-uzdan, samopasen, nezmeren.

Baumrecht, *adj.*, objahan (konj).

Baumzeug, das, stiskalo ranocelsko.

Baun, der, plot, graja, zagraja, pojata (? bei Vuk Stall), (bei M. nach dem Russ. tin, welches jedoch, so wie pretin im Serb. Scheidewand, nach Ravn. aber eine Verpflanzung im Stalle bedeutet); Bäumchen, plotić; ein tochter Baun, insb. plot; ein lebendiger Baun, živa meja, zalog; f. übr. Hecke; Baun vor dem Stalle, mederinja (Lohn.); einen Baun machen, graditi, zagraditi, plot plesti, plotiti, zaplotiti, plot narediti, plot delati; mit einem Baune umgeben, ograditi, s plotam obdati, oplotiti; einen Verwand vom Baune brechen, izgovor iz torte zviti; er ist nicht hinter dem Baune gewachsen, ni nizkiga rodū; ein Ort hinter dem Baune, zaplotje.

Baunammer, der, (Emberica cirulus), plotni sternad.

Baunblume, die, plotnica.

Baunbuche, die, f. Hagebuche.

Baundürr, adj., suh kot poper, suh suh, da se skozenj vidi.

Bäumen, v. a., graditi, plot plesti, plot delati, plotiti.

Baungerte, die, prot, protika, šibje, ki se rabi pri plotu.

Baunglocke, die, zvončki pl.

Baungrasmücke, die, vertna penica.

Baunhaid, der, zaplotnik.

Baunhopsen, der, divji hemelj.

Baunfirische, die, Heckenfirische, (Lonicera xylosteum), voljeja češnja, nach dem Böhm. zimolez, russ. zimolost.

Baunfönig, der, (Motacilla troglodytes), sterček, D. Kr., streček, palček, kraljiček; gemeiner, rvati sterček, podstrošek; in St. dragoljō u. kovaček (Drobn.).

Baunflug, f. Baunfirische.

Baunmacher, der, plotar.

Baunoffnung, die, verzelt; eine machen, odverzaiti, verzaiti.

Baunpfahl, der, kol; mit Armen, soha; dim. količ, količek.

Baunrebe, f. Bitterlisch, Baunrübe.

Baunrecht, das, gradna pravica, plotna pravica.

Baunriegel, f. Hartriegel.

Baunring, der, roč, spona, torta, plotni klop (Gutm.).

Baunrübe, die, Wichtrübe, Baunrebe, (Bryonia alba), blašec, divja buča, kostna čerlenka, svinjaka repa; f. a. Weinrebe, wilde.

Baunruthe, die, Baunruten, prot, collect. protje.

Baunschliefer, der, Baunschlupfer, f. Baunfönig.

Baunschwein, das, jež.

Baunständer, der, f. Baunpfahl.

Baunsteden, f. Baungerte.

Baunthür, die, laz-i.

Baunweide, die, plotna verba.

Baunwinde, die, plotni slak.

Bausen, v. a., rovat, torgati, skubsti, puliti, pipati, serb. čupati; Wille bausen, a. kosmati; an den Haaren bausen jemand, zlasati, lasati koga; f. a. Raufen.

Zebaoth, Zebaoth.

Zebra, das, (Equus zebra), nach allen slav. Munda, zebra.

Zechbater, der, cehovnič hlapec.

Zechbruder, der, pitni brat, napitni brat, napitni bratoc, vinski bratoc, napitnik, pravi pijanček.

Zecher, die, das ist Zünung, f. dieses, (bei allen Slaven das deutsche ceh m.); Reihe und Ordnung, versta; f. Reihe; das Vieh nach der Zecher hütten, živino po versti pasti. örediti, poganjariti; ein Zelage, pijanča; die Zecher bezahlen, zahlen, zapitek, pijanec plačati; fig. terpeti za drugo; eine Zecher auf fremde Kosten, jugla und gugla (in Wippach); der Wirth macht die Zecher, kerčmar rajta; ein verlichesenes Feld im Bergbaue, vkupni rudnik; lester Raum, preduh (V.).

Zechen, v. n., piti, pijančevati, pijančiti; wasser zechen, moško piti; ich zecher auf fremde Kosten, nach V. juglo pijom.

Zechenälteste, f. Handwerksälteste.

Zecher, der, pivec, pijanec, pijanček, ki ga rad serka.

Zecherin, die, pivka, pijanka.

Zechfahne, die, cehovno + bandero.

Zechfrei, adj., einen zechfrei halten, za koga plačati v kerčmi, kar zaje in zapije.

Zechfuhr, die, peljaj po versti.

Zechgast, f. Zecher.

Zechgelag(e), das, pijančevanje.

Zechgeld, das, zapitina, zapitek.

Zechgenoss, der, socehovnik +; f. a. Zechbruder.

Zechhut, die, öredenje, pašnja po versti.

Zechine, die, oekio.

Zechmeister, der, cehovni mojster, cehmojster.

Zechprobst, der, ključar.

Zechschind, die, na dolg ostali zapitek.

Zechtag, der, Versammlungstag der Gefellen, zbor; ein zum Trinken bestimmter Tag, nach V. pivski dan.

Zech, der, nagajanje.

Zech, die, die Schafhaus, Ruhlaus, ein Zusest, welches sich in den Gesträuchen aufhält, und sich gern an Menschen und Thieren hängt, klop; in St. und nach and. Dial., kleš; eine kleinere, röhliche Art davon heißt nach V. kleznik; die Ruhezeit in U. Kr. nach V. lošćio; im Klein. Wörterbch. lašćio; auch öper; daher nachöperiti se—prijeti se kakor klop.

Zechel, f. Brenntrant.

Zechen, f. Neden, Zupsen.

Zecher, der, nagajiveo.

Zecherhaar, das, knodelj *.

Zecher, die, ceder.

Zecherbaum, der, cedrovo drevo.

Zecherharz, das, cedrova smola.

Zecherholz, das, cedrov les, cedrovina.

Zecherwald, der, cedrovje.

Zehre, die, am Vorderfüße der Menschen, perst (na nogi); die große Zehre, paleo (na nogi); auf die Zehen treten, na perste stopati;

(*Outsm.* führt für Behe desetnik an, vermuthlich gebildet); eine Ingwerzehe, Knoblauchzehe, strok imberja, strok česna.

Behen, Behu, *num. card.*, deset; einer von zeh(e)n, eden izmed desetih, iz desetih, zehn Vögel, desetero pticov; je zehu, vsak po deset, vsacih deset.

Beh(e)n, die, desetka, desetlja (*V.*), desetica.

Beh(e)n, in Bspg., desetero —, deset —, deseto —.

Behenbenger, der, pregibavka nožnih perstov (miska).

Beh(e)nblumig, *adj.*, deseterocveten.

Behend, das, etwa desetek, 3. B. ein Behend Jahre, desetek let (*poln.*), desetletje, deset let; der, f. Sander.

Beh(e)ned, das, deseteroogelnik, deseterokotje.

Beh(e)nedig, *adj.*, deseteroogelen.

Beh(e)ncimig, *adj.*, deseterovedern; (ein solches Faß, *serb.* desetakinja).

Beh(e)nen, der, jelen desetak.

Beh(e)ner, der, eine Münze, desetica; die Zahl zehn, desetka, desetica; ein Collegium von zehn Personen, desetaki *pl.*; einer aus ihnen, desetak (*V.*).

Beh(e)nerlei, *adj.*, deseter; zehenerlei Dinge unter einander mischen, desetero stvari zmешati.

Beh(e)nfaß, *adj.*, deseteren, desetórnat, deseterostrok, desetkrat; das Zehnfache, desetkrat toliko, *russ.* v desjatero.

Beh(e)nfüßig, *adj.*, desetórnat, deseterogaben; f. a. Behenfaß.

Beh(e)nfüß, der, deset(er)onožec.

Beh(e)nfüßig, *adj.*, deset čevljev dolg.

Beh(e)nfüßig, *adj.*, deseteronog, desetonožen.

Behenglied, das, členek nožniga persta.

Beh(e)nherr, der, f. Decemvir.

Beh(e)nherrschaft, die, f. Decemvirat.

Beh(e)nhundert, *num.*, deset sto (nach and. Dial. deset set), tisoč; f. a. Tausend.

Beh(e)nhundertel, das, desetstotina.

Beh(e)nhundertste, *adj.*, desetstoten, tisočen.

Beh(e)njahr, das, (decennium), desetletje, deset let.

Beh(e)njährig, *adj.*, desetleten.

Beh(e)njährlich, *adv.*, vsacih deset let, na deseto leto, desetletno.

Beh(e)nfantig, *adj.*, deseteroroben.

Beh(e)nfüßig, *adj.*, deseteroglaven.

Beh(e)nkreuzer, der, Behtkreuzerstück, das, desetica.

Beh(e)nmal, *adv.*, desetkrat, deset krat.

Beh(e)nmalig, *adj.*, desetkraten.

Beh(e)nmann, der, f. Decemvir.

Beh(e)nmannenig, *adj.*, deseteromožen.

Beh(e)nmonatig, *adj.*, desetmesečen.

Beh(e)nmonatlich, *adv.*, na deset mescov, vsacih deset mescov.

Beh(e)nmondig, *adj.*, f. Behnmonatig.

Behennagel, der, noht na nožnem perstu.

Behennerbe, die, nožnoperstna čutnica.

Beh(e)npsünder, der, desetofuntnik.

Beh(e)npsündig, *adj.*, desetofunten.

Beh(e)npsüßig, f. Beh(e)nfüßig.

Beh(e)nseitig, *adj.*, deseterostran.

Beh(e)nseitig, *adj.*, kar ima deset strani.

Beh(e)n Silber, das, beseda iz deset zlog.

Beh(e)n Silber, *adj.*, deseterozložen.

Behentfeder, der, (miska) natezavka nožnih perstov.

Beh(e)nständig, *adj.*, kar terpi deset ur.

Behentader, der, desetinska, nach *V.* desetna njiva, desetini podveržena njiva.

Beh(e)nständig, *adj.*, desetdan, desetdneven, kar deset dni terpi.

Beh(e)ntausend, *num.*, deset tisoč, deset tawent; zehntausendmal, desetisoč krat.

Beh(e)ntausendste, *adj.*, desetisočen.

Behentbar, *adj.*, desetinsk, desetini podverzen, nach *V.* desetni.

Behentbarkeit, die, desetinstvo.

Beh(e)nte, *num. ord.*, deseti (deseta, deseto).

Behente, der, desetina, *serb.* desetak (= desetek) u. deseto; den Behenten geben, desetino dati, dajati; nehmen, desetiti oder desetiniti.

Beh(e)ntel, das, in der Arithmetik, desetina, desetinka; der zehnte Theil einer Münze, nach *V.* desetin.

Behenten, v. a., desetiti oder desetiniti, desetini podverci, desetino nalagati, nakladati, desetino jemati, pobirati, *serb.* desetkovati.

Beh(e)ntens, *adv.*, desetič, v deseto.

Behenter, der, der den Behnten einnimmt, desetnik.

Behentfrei, *adj.*, desetine prost.

Behentgarbe, die, desetinski snop, deseti snop.

Behentgeld, das, denar za desetino, desetinski denar, plačana desetina.

Behentgerste, die, desetinski ječmen.

Behentgränze, die, desetinska meja.

Behenthafer, der, desetinski oves.

Beh(e)ntheilig, *adj.*, iz deset delov složen.

Behentherr, der, desetnik, desetinski gospod, desetničar, desetinar.

Behentholde, der, desetinsk podložnik, desetinec.

Behentkorn, das, u. f. w., desetinsko žito, desetina.

Behentlösung, f. Behentgeld.

Behentmann, f. Behentholde.

Behentner, f. Behenter.

Behentpflichtig, *adj.*, desetino dolžan, desetini podverzen.

Behentrecht, das, pravica desetinska, do desetine.

Behentregister, das, desetinsko kazalo, desetinski zapisck.

Behenttritt, der, stopanje, hoja po perstih.

Behensammler, der, desetnik.

Behentschaft, f. Behentgeld.

Behentwein, der, desetinsčak.

Behentzug, der, pobiranje desetine.

Zeh(e)nzeilig, adj., desetversten, desetoversten.

Zeh(e)nzwöfentlich, adv., vsacih deset tednov.

Zeh(e)nzig, adj., z deset persti na nogi.

Zeh(e)nziglig, adj., deset palcov dolg.

Zehn, u. ff., f. **Zeh(e)n, u. ff.**

Zehren, v. n., fürs Geld essen und trinken, zajesti, zapiti, zajedati, zapijati, potrositi, trošiti (za živež), jesti in piti, živeti, kruha tratiti; mager machen. (v. a.), hujšati, cinžati, sušiti; der Wein zehret, das Bier nähret, vino susi, ol redi; der Wein zehret im Faße, d. h. wird vermindert, vino se suši, (usušiti, sušiti se); leben, von dem Zehnigen, von der Schnur zehren, ob svojem živeti; sich zehren, gristi, vjedati se; f. a. **Grämen**.

Zehren, das, trošenje, sušenje.

Zehrer, der, jedoc, pivec, trošivec, trošnik (*Gutm.*); der Sparrer will einen Zehrer haben, f. **Sparrer**, Verschwender.

Zehrfieber, das, suha bolezen, sušica.

Zehrfrei, adj., brez plačila, zastonj (jesti in piti); er haltet mich zehrfrei, za mo plačujo (kar zajem in zapijem).

Zehrfreiheit, die, plačani živež.

Zehrgeld, das, Zehrpennig, der, popotnica.

Zehrgras, f. Wegetritt, Betonie.

Zehrung, die, das Essen und Trinken an einem fremden Orte, živež, hrana; freie Zehrung haben, zastonj živež imeti, živež plačan imeti; das dazu nothwendige Geld, popotnica, strošek; seine Zehrung bezahlen, plačati, kar je kdo zajedel, zapil.

Zehrungskosten, pl., stroški za živež, za hrano.

Zehrvorrath, f. Proviant.

Zehrwurm, f. Miteffer.

Zeichen, das, znamenje, znamnje (bei V. znamje), nach *Gutm.* znam, znamen, znamek, in *St.* znamenja u. znamla, in *aud.* Dial. znak; das Zeichen des Kreuzes machen, pokrižati se; das Zeichen des Krebzes, znamenje raka; er gab kein Zeichen des Lebens von sich, ni bilo viditi (znamenja), ni bilo znati, da je še živ; Vorbedeutung, znamenje, rok, spomin; Zeichen, Marke, znamenje, etwa auch znamka †; f. a. **Werkmal**; Wunder, čudož, čudo; eingebranntes Zeichen, f. **Brandmal**; ein Zeichen an etwas machen, zaznamiti, zaznamovati, nach *Aud.* zaznamenjati, zaznamenjevati; ein Zeichen mit den Augen geben, pomigniti, migniti, migati komu; f. a. **Symptom**; Handwerk; er seht sich um, ein Zeichen, daß er gehört hat, obrnil se je, iz česar se vidi, kar kaže, da je slišal.

Zeichenbüch, der, okunj znamenonosec †.

Zeichenbrenner, der, vžigavec, ki vžiga znamenja.

Zeichenbrett, das, risarska deska.

Zeichenbuch, das, risarske bukve *pl.*, knjiga za risanje.

Zeichendenter, der, prerokovavec iz zna-

menj, razkladavec znamenj, vžigavec (*M.*), f. a. **Wahrsager**, **Astrolog**.

Zeichendenterei, die, razlaganje, razkladanje znamenj; f. **Wahrsagerci**.

Zeichendenterin, die, vedežica, razlagavka znamenj.

Zeicheneisen, das, vžigalo.

Zeichenfeder, die, risarsko pero.

Zeichengarn, das, zaznamovavna preja.

Zeichenhammer, der, kladvo zaznamovavno, za znamenja.

Zeichenkreide, die, risarska kreda.

Zeichenkunst, die, risarstvo.

Zeichenlehre, die, f. **Semiotik**, **Semiotik**.

Zeichenpapier, das, papir za risanje.

Zeichenmeister, der, risar.

Zeichenranne, die, pisana gosonica.

Zeichenschiefer, der, črna kreda.

Zeichenschule, die, risarska šola, učilnica risanja.

Zeichensprache, die, govorjenje z znamenji, s kazanjem.

Zeichensempel, der, tiskalo za znamenja; f. **Zeichenhammer**.

Zeichensift, der, risalce, risarski čertnik.

Zeichentisch, der, risarska miza.

Zeichnen, v. n. u. a., Gegenstände durch Linien nachbilden, narisati, xrisati, risati (auch *kroat.* nach *Mašur*, nach dem übrigen *slav.* *Munda.* risovati); risati, čertati; eine Schrift zeichnen, podpisati; ein Merkmal machen, zaznamiti, zaznamovati, znamiti, znamenje vtisniti; einen zeichnen, počiti koga, da se mu zna klobasa; auf etwas zeichnen, podpisati se na kaj (n. pr. na posojilo, na naročbo).

Zeichner, der, risar.

Zeichnerci, die, risarija.

Zeichnerin, die, risarica.

Zeichnung, die, naris, xrisek, risanje, narisek, obrisek.

Zeichnungskunst, f. Zeichenkunst.

Zeidelbär, der, medved čebelar; f. a. **Hönnigbär**.

Zeidelbast, f. Seidelbast.

Zeidelbaum, der, nach V. čebelsko drevo (t. j. drevo z narejenimi dupli ali votlinami za čebele).

Zeidelgabel, die, vilice na med.

Zeidelgut, das, posestvo z čebelarsko pravico.

Zeidelmeister, der, čebelar, čebelar.

Zeidelmesser, das, die Honigschneide zu beschneiden, podrezivnik.

Zeideln, v. a., die Bienen, podrezati, podrezovati čebele ali čebele; f. a. **Welfen**.

Zeidelordnung, die, red, postava za spodrezovanje čebel.

Zeidelrecht, das, čebelarska pravica.

Zeidelweide, die, čebelna paša.

Zeidelzins, der, čebelnina.

Zeibler, der, čebelar, čebelar.

Zeigbar, adj., kar se dá ali sme pokazati, pokazljiv.

Zeigefinger, der, kazavec, žigavec (*V.*),

zapolónjek (V.), nach *Gutm.* kazec, kazavni perst.

Zeigen, v. a., pokazati, kazati, pokazovati; herum zeigen, razkazati, razkazovati; mit dem Finger auf etwas zeigen, s perstam kaj pokazati, kazati; die Thüre zeigen, vrata pokazati; beweisen, dokazati, dokazovati, izkazati kaj, prepričati koga; es wird sich bald zeigen, kmalo se bo pokazalo, koj homo vidili, se bo vidilo; als Wirkung einer Ursache sichtbar machen, skazati, skazovati; zeige dich als Mann, moža se skazi, vidi naj se ti, da si mož; er zeigt sich ihm als ein lebenswürdiger Wohlthäter, skazuje se mu ljubeznjiviga dobrotnika.

Zeigen, das, pokazovanje.

Zeiger, der, eine Person, kazavec, pokazovavec; Zeiger dieses u., f. Vorzeiger, Ueberbringer; Zeigefinger, f. dieses; Stundenzeiger, kazavnik, ročica, jeziček (nach dem *Poln.*).

Zeigerin, die, kazavka.

Zeigerstange, die, kazavnik solčne ure.

Zeigern, die, ura, ki ne bije, (kazavnica †).

Zeigetafel, die, Zeigetisch, der, razkazovalna miza.

Zeiglich, f. Zeigbar.

Zeigstein, f. Magnet.

Zeihen, v. a., obdolžiti, dolžiti, okriviti, kriviti; Einen eines Diebstahls zeihen, koga tatvine dolžiti, kriviti; f. a. Ueberführen.

Zeiland, f. Seidelbast.

Zeile, die, ein Rahm, f. Bisse; eine gerade Reihe, von Dingen einer Art, versta, red, reda; *dim.* verstica; nach *Gutm.* roža *, riša *; nach dem *Serb.* redek; Gasse, ulice; nach der Zeile pflanzen, po redu, (redama), saditi, v ravni versti; eine Reihe Buchstaben, versta, auch red (*russ.* stroka); in der ersten Zeile, v prvem redu, v prvi versti; er hat mit seine Zeile geschrieben, ne verstice mi ni pisal.

Zeilen, v. a., kozuhovino sošivati po versti iz vč kosov.

Zeilengerste, die, navadni ječmen.

Zeilenweise, *adv.*, verstama, redama, porredama, po verstah.

Zeilenweiser, der, bei den Schriftsehern, ein klobenförmiges, bewegliches Lineal, die Zeilen des Textes zu weisen, verstni kazavec, oder kazavec schlechthin.

Zeilig, *adj.*, versten.

Zeilsemmel, die, Schichtsemmel, biga (?) trenta (V.), rogljač, bei *Sum.* böhm. plotenka.

Zeischen, f. Zeisig.

Zeisel, die, Zeist, der, suslik.

Zeiselfär, der, navadni (krotki) medved.

Zeiselwager, der, vozio s storjo krit.

Zeisig, der, (*Fringilla spinus*), konopnica; nach den ähr. slav. W., čizek, bei V. čizek, nach *Gutm.* šterlinec, osica oder ovšica u. ternjevka, so wie penkica, in St. ang. sterniček; ein lockerer Zeisig, razuzdanec, zapravljivöck.

Zeissiggrün, *adj.*, zelen kakor čizek.

Zeisigtraut, f. Wauhschil; Danneisel.

Zeit, die, čas, auch doba und nach *Gutm.* vred; *serb.* u. *russ.* vreme; ich weiß die Zeit, da er heirathen wollte, vem, kdaj se je hotel oženiti, kdaj se je ženil; Zeit der Weiber, f. *Menses*; die Zeit verstreicht, čas hiti; sich die Zeit vertreiben, čas zapravljati, tritati; der Bahn der Zeit, časa zob, časa pokončevavec vsega, kar je na sveta; eine gute Zeit verweilen, dolgo muditi se; damit hat es gute Zeit, ne mudi se za to; die rechte Zeit muß man benützen, več velja ura kakor dan (*Epr.*); man lobt immer die vergangene Zeit, vsako lani je bolj (*Epr.*); vor langer Zeit, davno, davnaj, zdavnaj; vor kurzer Zeit, ne davno, ne zdavnaj; um welche Zeit, obkorej, kdaj, nach *Gutm.* v ktero vred, ktero dobo (n. pr. noči)?; um diese Zeit, obsoraj, obkorej, nach V. ob si dobi, obsored (*Jan.*), to, tisto vred; es ist die Zeit des Glendes jetzt, zdaj so časi reve, zdaj so revni časi; von welcher Zeit an?; odklej?; mit der Zeit, d. i. der eint, danes ali jutri; die Zeit wird mir lange, dolg čas mi je; er will Zeit gewinnen, odloga išče, iše; Du, meine Zeit!, za Božji čas!; außer der Zeit, ne o pravem času; er soll es zur andern Zeit wohl empfinden, drugikrat bo že čutil, plačal; sich die gehörige Zeit nehmen, čas odvoliti, odločiti; vzeti si; zu rechter Zeit, za dobe, za časa, v dobi; es ist hohe, höchste Zeit, daß —, že se mudi, že se silno mudi, zadnji (skrajnji) čas je, (*poln.*) veliki čas je; es ist an der Zeit, čas je, sedanjim okolišcinam, okolišinam se primérja, priliga; Zeit des Lebens, doba; Witterung, vreme; die Zeit der Ebbe und Fluth, doba pritoka in odtoka, bida; jedes Ding hat seine Zeit, vsaka reč (*böhm.* vsaki klas) ima svoj čas; dritte Zeit, suša; zur Zeit des Winters, der Ernte, ob orji, ob žetvi; vor der Zeit kommen u. f. w., prezgodaj priti, prerano priti, prevred (*St.*); sich in die Zeit schicken, po času vesti se, v svet zvediti se; er wird nicht ewige Zeiten leben, nach *Gutm.* ne bo k sodnimu dnevu trobil; gottesdienstliche Zeiten, godovi, *pl.*, sveti časi, *pl.*, welche Zeit ist es?, koliko je ura?; es ist noch früh, es ist schon spät an der Zeit, je so zgodaj, je že pozno; nach der Zeit, nachher, potlej, po tem, na to; bis zu dieser Zeit, doslehdob, doseshmal; die Zeit her, diese Zeit her, do zdaj, doschmal, doslej, doschdob; zur Zeit, sedaj, zdaj, so zdaj; zu jeder Zeit, vsakdaj (*Met.*); zu Zeiten, (*v*)časi, nekdam, nekogda (*M.*), *serb.* kadkada; von Zeit zu Zeit, (*v*)časih, od časa do časa, kterikrat, auch sem ter tje; zu allen Zeiten, vsegdar, vselej; bei Zeiten, zgodaj; Zeit meines Lebens, moj (oder avoj) živi dan, vse moje (oder svoje) živo dni; mittler Zeit, v tem času; unter der Zeit, v tem, ta čas; vor Zeiten, nekdam, svoje, njega dni; zu gleicher Zeit, k krat, h krat;

ich habe keine Zeit, ne utegnem, nimam čas, nach and. Dial., nimam kdaj, in ll. Sr. nemam laxa (Kobe, vergl. das böhm. lze); laz, laznoća, kroat. nije mi lazno; Zeit genug, dosti zgodaj, (ne mudi se); die Zeit leidet es nicht, ne utegne se; ich habe Zeit, d. i. Muße, utegnem, (im *Altst.* utegnati, utegati, können); f. a. Muße; die Zeit vor der Ernte, *poln.* przednowie (= prednovje); es ist nur eine Frage der Zeit, gotovo je, da bo, ali kdaj ravno bode, to še ni dognano.

Zeittablanf, der, pretek časa.

Zeittablschnitt, der, f. Epoche.

Zeitalter, das, vek (in all. slav. M.), doba, čas; in allen Zeitaltern, v vseh časih; das goldene Zeitalter, zlati čas, zlata doba.

Zeitrangabe, die, povedba, kdaj, o kterem čas-u se je kaj zgodilo.

Zeitaufwand, der, čas, potreben za kako delo, zamuda.

Zeitbedürfnis, das, potreba, ki jo nanes čas.

Zeitbedürftig, *adj.*, kdor ne utegne, komur se mudi.

Zeitbeere, f. Johannisbeere, schwarze.

Zeitbehelf, der, pomoček za nekaj časa.

Zeitbeschreiber, der, časopisec †, popisovavec kaciga časa.

Zeitbeschreibung, die, časopisje †, popisovanje časov.

Zeitbestimmung, die, odločba, ustanovitev, preračun časa.

Zeitbild, f. Augenbild.

Zeitblume, f. Herbstzeitlose.

Zeitbod, der, ovniš (bez dve leti).

Zeitbuch, das, letnice *pl.*, letne bukve *pl.*

Zeitdauer, die, čas, kteriga kaj terpi.

Zeitdieb, f. Tagesdieb.

Zeitgott, der, bog časa, Saturn (v nev. *pom.*).

Zeitenlauf, der, tek časov.

Zeitenweise, *adv.*, občasno, ob časih.

Zeitsfluß, der, časa tok.

Zeitsfolge, die, f. Chronologie; dogodki, kakor gredo drug za drugim.

Zeitsforscher, der, f. Chronolog.

Zeitsforschung, f. Chronologie.

Zeitsfreud, *adj.*, muden, zamuden.

Zeitgeist, der, duh časa (nach all. slav. M.), čas, sedanjí svet.

ZeitgemäÙ, *adj.*, po času, času, okoliščinam, okoliščinam primeren, primerjen.

Zeitgenosse, der, verstnik (nach and. D., sočasnik).

Zeitgenossenschaft, die, sočasnost †, verstonost.

Zeitgenossin, die, verstnica.

Zeitgericht, das, občasna sodba.

Zeitgeschichte, die, zgodovina kake dobe.

Zeitgeschmack, der, vkus kaciga časa.

Zeitgewalt, die, sila, moč časa.

Zeitgewinn, der, dobljeni čas, dobljeni odlog.

Zeitgleichung, die, enakočasje.

Zeithafen, der, časno pristanišče, pristanišče.

Zeithammel, der, wenn er zwei Jahre alt ist, predlansček, predlansček (V.).

Zeither, *adv.*, diese Zeit her, v tem času, ta čas; seit geraumer Zeit, davno, zdavnaj; bisher, do zdaj, dosle.

Zeitherrscher, f. Diktator.

Zeitig, *adj.* u. *adv.*, vor der gewöhnlichen Zeit, *adv.*, zgodaj, zgodaj; zeitig aufstehen, zgoditi biti, zgodaj vstati, za rano vstati, *serb.* uraniti; als *adj.*, zgodenj; zu zeitig, prezgodaj; reif, von Früchten, und *fig.* zreif, sezorjen; von Thieren, goden oder godan; gegenwärtig, sedanj, sadanj; nur eine Zeit dauernd, časen.

Zeitigen, v. a. u. n., sezoriti, uzoriti, zoriti, zoreti, dozoreti, dozorevati, goditi, godnjati, zoriti se, nach *Gutem*, godneti; f. a. Reifen.

Zeitiger, der, zorivec, godnjavec.

Zeitigkeit, f. Reife.

Zeitigung, die, zorenje, godnanje; zur Zeitigung kommen, bringen, dozoreti, dozoreti; f. Reifen.

Zeithalt, f. Dauer.

Zeitsarg, *adj.*, kdor se boji čas zgubiti, skop glede na čas.

Zeitsub, die, junica dveletna, čuha (*Ravn.*).

Zeitsunde, die, časoznanstvo †, časoslovje †.

Zeitsürzend, *adj.*, kratkočasen.

Zeitsürzung, die, kratkočasovanje (V.); etwas bloß zur Zeitsürzung thun, kaj storiti, delati za kratek čas, da se čas prikrati.

Zeitslang, *adv.*, eine fehlerhafte Zusammenfassung, eine gewisse Dauer der Zeit zu bezeichnen, besser getrennt: ich habe ihn eine Zeitslang nicht gesehen, nekoliko časa ga nisim vidil; eine Zeit lang, nekoliko, nekaj časa.

Zeitslang, Zeitslang, der, časa tek, hod ali tek časa, čas, doba, vek.

Zeitslaufe, *pl.*, časi, *pl.*

Zeitlebens, *adv.*, svoj živi dan, svoje žive dni; ich werde es Zeitlebens nicht vergessen, svoj živi dan, besser, svoje žive dni ne bom tega pozabil, do smerti.

Zeitleben, das, časní fevd †.

Zeitlich, *adj.*, insgemein, časen; das Zeitliche (gesegneten, časnimu (časnim rečem, temu svetu) slovo dati; das Zeitliche mit dem Ewigen vertauschen, iti s tega sveta, preseliti se v večnost; an dem Zeitlichen hängen, deržati se mialživih, posvetnih reči, pozemeljskih reči; für Zeitig, vor der gewöhnlichen Zeit, zgodenj; zeitlich aufstehen, zgodaj vstati, (za) rano vstati.

Zeitlichkeit, die, das Zeitliche, časne, posvetne reči, časnost, nach V. časnina, posvetni dohodki kake škofije.

Zeitlos, f. Unzeitig.

Zeitlose, die, (*Colchicum autumnale*, *Crocus vernus*), podlesk.

Zeitmangel, der, pomanjkanje časa, kadar kdo ne utegne.

Zeitmaß, das, méra, merjenje časa, časomerje †, takt.

Zeitmäßig, f. Zeitgemäß.
 Zeitmesser, der, časomer. †.
 Zeitmessung, die, časomerje †.
 Zeitschiff, der, junec dveletni.
 Zeitordnung, die, red časa; f. Zeitfolge.
 Zeitpacht, der, časni zakup.
 Zeitpflicht, die, časna dolžnost.
 Zeitpunkt, der, doba; überhaupt, čas; f. a. Augenblick.
 Zeitraubend, adj., muden, zamuden.
 Zeitraum, der, čas, časi pl., in dem Zeitraum des dreißigjährigen Krieges, ob časih tridesetletne vojske, ob tridesetletni vojski.
 Zeiträuber, der, stevec časa, časov, časostevec †, časoslovec †.
 Zeitrechnung, die, šera, šetije, računanje let, nach V. začetek letniga števila, a. letno število, kronologija.
 Zeitregister, das, letnice pl.
 Zeitschiff, das, dveletna ovca.
 Zeitschönheit, die, časna, minljiva lepota.
 Zeitschrift, die, časnik, böhm. časopis †.
 Zeitschifter, der, časnikar †, novičar.
 Zeitstrom, der, časa tok.
 Zeittafel, die, časoslovna tablica.
 Zeitumstand, f. Umstand.
 Zeitung, die, Nachricht, novica, glas, poročilo; Zeitschrift, novice pl., kroat. novine pl., časnik.
 Zeitungsbüchlein, das, list kaciga časnika.
 Zeitungscapital, das, novičarnica.
 Zeitungsexpedition, die, razpošiljavna (kakiga časnika).
 Zeitungsschreiber, der, novičar, časnikar.
 Zeitungsschreiberei, die, novičarstvo, novinarstvo, časnikarstvo, pisarija noviška.
 Zeitungsträger, der, raznašavec časnika(ov).
 Zeitungswesen, das, novičarstvo, novinarstvo.
 Zeitveränderung, die, prememba v temu času.
 Zeitverderb, der, potrata časa.
 Zeitverhältniß, das, razmérie časa, časa.
 Zeitverkürzer, der, kratkočasnik.
 Zeitverkürzung, die, krajšanje časa, kratkočasovanje.
 Zeitverlust, der, zguba časa.
 Zeitvertreib, der, zguba časa, poganjanje časa, prodajanje časa, zamuda.
 Zeitvertreib, der, kratke čas.
 Zeitvertreibend, adj., kratkočasen.
 Zeitvertreiber, der, kratkočasnik, kroat. zabavnik.
 Zeitverwandte, der, verstnik.
 Zeitvieh, das, dveletna živina.
 Zeitwähler, der, kdor si po vraži dneve izbira.
 Zeitweilig, adj., časen.
 Zeitweise, adv., s časi,časama; zeitweise schüttelt er mit dem Kopfe, z glavo potresa; zeitweise trittst er mit den Zähnen, poškrjipava z zobmi; zeitweise hustet er, pokasahuje časo, za nekaj časa adj., občasen.
 Zeitwierig, adj., časen, minljiv.

Zeitwind, der, občasni veter.
 Zeitwort, das, glagol, m.; perfectives, doversni; imperfectives, nedoverani glagol; frequentatives, ponavljajni glagol; unübergehendes, neprehajni glagol.
 Zeitwörtlich, adj., glagolsk, adv., z glagolam.
 Zelge, die, tretjina zemlje (kmetije).
 Zellbinne, die, bodičevje.
 Zellbruder, der, puščavnik, pušavnik.
 Zelle, die, ein kleines Zimmer eines einsam Lebenden, celica, nach Gutm. minška hšica, izbica; ein kleiner, leerer Zwischentraum, als die edigen Höhlen in den Wachschleiben der Bienen, die kleinen Höhlen in dem Gehirne, piskree, pregradek.
 Zellen, v. a., celice napraviti v čem.
 Zellenförmig, adj., piskričast, kletkast (russ. kletčatyj).
 Zellengang, der, prehod med celicami, izbicami.
 Zellengefängniß, das, pregrajena ječa (s posamnimi izbicami).
 Zellengewebe, das, piskričasto delo, piskričasta ali kletkasta pletenina, tkanina; bei den Bienen, satje, satovje.
 Zellenhaft, f. Zellengefängniß.
 Zellenweise, die, osa, ki si satje nareja.
 Zeller, f. Selteri.
 Zellerneß, die, gosposki lesnik.
 Zellgewebe, f. Zellengewebe.
 Zellhaut, die, piskričata koža ali opna.
 Zellig, adj., piskričat.
 Zellkörper, der, piskričata reč.
 Zelot, der, gorečnik; f. Eiferer.
 Zelotypie, f. Eifersucht.
 Zelt, der, f. Paß (Gang des Bierdes), Ruden.
 Zelt, das, nach V. und Gutm. šator (auch bei Vuk und in den übr. slav. Mund. altst. šat'r), minder richtig šotor, im Böhm. mehr stan; Zelte, šatorje, coll. (Vuk); in der Anatom. šatorek; Zelte aufschlagen, šatore razpeti.
 Zeltbett, das, postelja z nebam v podobi šatora; f. a. Feldbett.
 Zeltchen, das, šatorek, šatorič.
 Zeltdach, das, in Gestalt eines Zeltes, stroha na sope (V), na štiri strani nagajena.
 Zelten, v. a., rezati, kopiti živino.
 Zelten, der, Zeltlein, medenina, celiteljic *; f. a. Zeltuchen.
 Zelter, der, f. Paßgänger.
 Zeltgang, f. Paß.
 Zeltgerath, das, šatorska sprava, oprava.
 Zelthaus, f. Pavillon.
 Zeltpfahl, der, kol pri šatorih, šatorski kol, drog.
 Zeltpferd, —roß, das, konj za šatorsko pripravo.
 Zeltstod, der, kol (v tla zabiti) pri šatorih.
 Zeltschneider, der, šatarar.
 Zeltseil, das, (šatorska) verv.
 Zeitwagen, der, voz s šatorsko opravo; mit darüber gespanntem Gezeite, pokriti, opeti voz.

Zemberbaum, f. Zirbelbaum.
Zemmel, der, enoletna vinska terta.
Zement, f. Cement.
Zenge, die, neka merica za oglje.
Zenith, der, f. Scheitelpunct.
Zenobit, f. Mönch.
Zent, f. Gerichtsbarkeit, Criminalgericht.
Zentfahl, f. Verbrechen.
Zentgraf, der, zaglavni, kriminalni sodnik.
Zentner, der, cent, sto funtov; f. Centner.
Zentnertgut, das, blago na cente (izdelovano).
Zentnerweise, adv., na cente.
Zeolith, der, Brausestein, vrelnik †, zeolit.
Zephalogodon, das, glavonožec.
Zephyr, der, hladan, prijetin večernik ali zahodnik, zefir.
Zepter, der auch das, žezlo (nach dem Böhm. sowie im Serb. nach Mažur.; hingegen nach dem Altsl. eher žezel), palica kraljeva, cesarska, kraljevnica †, poln. berło; den Zepter führen, vladati, kraljevati; d. i. die königliche Macht, kraljeva moč, oblast, vladarstvo; verächtlich, in der Leidenschaft, nach V. kraljula (?); von den Götzen, z. B. des Jupiters, nach V. koželj; den Zepter niederlegen, odreči se vladarstva.
Zepterbaum, der, žezlenica †.
Zepterfähig, adj., zmožen za vladarstvo.
Zepterführer, der, Zepterträger, wörtl. žezlonosce †.
Zer-, untrennbare Wortsylbe, raz ober abgef. z-, s-.
Zeradern, v. a., razorati, obraniti hudo po životu; v. r., uorati se, utruditi se z oranjem.
Zerarbeiten, v. a., razdelati, razdjati; v. r., zdelati se.
Zerärgeru, sich, v. r., hudo ujeziti se.
Zerähen, v. a., razjesti, razjedati.
Zerbaden, v. a., prepeči, razpeči.
Zerbeißen, v. a., razgristi, razgrizniti, pregrizniti, razjesti.
Zerbeizen, f. Zerähen.
Zerbersten, v. r., razpočiti se, raznesti se, razskočiti se.
Zerbeuchen, v. a., preveč premočiti.
Zerbiegen, v. a., pregniti in prelomiti.
Zerblasen, v. a., razpihniti, razpihati, razpihovati.
Zerblättern, v. a., osmukati pérje čemu.
Zerbläuen, v. a., heftig prügeln, razbičiti, nalokati, naklobasati koga, raztepeti.
Zerböhren, v. a., razvertati.
Zerbrechen, v. a., entzwei brechen, zlomiti, razlomiti, lomiti, razlamati; in Stücke brechen, razbiti, streti, razbijati (na drobne kosce); raztrupiti (Gutm.); sich den Kopf zerbrechen, glavo beliti, lomiti si; v. n., entzwei, zlomiti, razlomiti, lomiti se; in Stücke, razbiti se, ubiti se.
Zerbrechlich, adj., razlomljiv, polomljiv, razpadljiv, kerhek, raztrupljiv (Gutm.).
Zerbrechlichkeit, die, razlomljivost, kerhkost.

Zerbröckeln, **Zerbrochen**, v. a. u. n., razdrobiti, zdrobiti, drobiti, razmerviti, merviti kaj, se.
Zerbrechen, v. a., razmlatiti, razbiti.
Zerbrühen, v. a., streti, raztreti, razmekati, raztlačiti, stlačiti, stisniti, zgnještiti.
Zeregen, v. a., razbranati, razvlačiti.
Zereiche, die, cér, das Holz davon, cörvina; der Wald, cörvje.
Zereisern, sich, f. Ereisern, sich.
Zerfahren, v. a., razvoziti, razvažati; v. n., z. B. der Rauch ist zerfahren, dim se je razšel; eine zerfahrene Suppe von gequellten Eiern, nach V. conjava župa ali jaha.
Zerfahrenheit, die, rastresenost, razmišljenost.
Zerfall, der, razpad, razsip.
Zerfallen, v. a., sich den Kopf zerfallen, glavo razbiti si; v. n., razpasti, razpadati, razvaliti se, razsuti, razsipati se, razsuti se, razdreti se, podreti se, narazen pasti.
Zerfällen, v. a., ransekati, razdeliti.
Zerfasern, v. a., razdeliti na vlakna.
Zerfeilen, v. a., razpiliti.
Zerfehen, v. a., razcunjati, razcapati, razcandrat, raztergati; das Geficht, razpraskanati.
Zerflattern, v. n., razvihрати, razferleti se.
Zerfleischen, v. a., razmesariti, mesariti, mervariti.
Zerfliegen, v. n., razleteti, razletati se.
Zerfließen, v. n., raztajati, tajati se, razliti, razlijati se, raztopiti, topiti se; die Morgenwolke zerfließt in Regen, juterna (jutranja) meglja se v dež razhaja, spreminja (nach V. strene?); in Thränen zerfließen, zaliti se z solzami, utopiti se v njih; in Wollust, plavati v veselji (posvetnem).
Zerflößen, v. a., raztopiti.
Zerfließen, der, raztok, raztop.
Zerflötern, v. a., nach V. rastarati, tarati, mervariti.
Zerfressen, v. a., razjesti, razjedati, jesti, zgrizljati (n. pr. od moljev).
Zerfrieren, v. n., razzebsti (se).
Zerfurchen, v. a., razbrazditi.
Zergänglich, adj., raztopljiv.
Zergehen, v. n., ščmeljen, stajati, tajati se, razpustiti se, raztopiti se, topiti se; übrigens, raziti se, razhajati se.
Zergen, v. a., razdražiti, dražiti koga, nagajati komu.
Zergerben, v. a., zastrojiti.
Zergliederer, der, razudnik †, razparavec, razbirač, anatom.
Zergliedern, v. a., razdeti, razdevati, razuditi (Gutm.), raztelesiti (M.), na posamne dele ali člene razdeliti, razsekati, razrezati, razparati; fig. razbrati, razložiti, razkladati.
Zergliederung, die, razudba, razbor, razklad.
Zergliederungskunst, die, f. Anatomie.
Zerglücken, v. a., razbeliti in raztreti.
Zergraben, v. a., razkopati.

zergrämen, *ſich*, v. r., ujedati se.
 zerreißen, v. a., pregnjesti.
 zerhaben, v. a., razsekati, razsekovati,
 razrobiti, robiti (V).
 zerhämmern, v. a., raztolči, tolči, raz-
 kovati.
 zerharfen, v. a., razgrabiti.
 zerhauen, f. zergrämen.
 zerhauchen, v. a., durch einen einzigen Hauch
 oder auf einmal, razpihnuti; durch wieder-
 holttes Hauchen, razpihati.
 zerhauen, v. a., razsekati, sekati; in Stücke,
 nach V. a. razkosati oder odrazkositi (?).
 zerhobeln, v. a., razoblati, napak oblati
 in skaziti.
 zerhümmern, v. a., razčesati in pokvariti.
 zerhumpfen, *ſich*, v. r., v boji ugonobiti
 se, razbiti se.
 zerhauen, v. a., razzečiti, zvečiti, *fig.*
 prenatalno razlagati, da je sitno.
 zerheilen, v. a., z zagozdami razgnati.
 zerheulen, v. a., z betam razbiti.
 zerfloben, v. a., razcepiti.
 zerflossfen, v. a., raztolči, raztepsti na
 dva ali več kosov, razbiti.
 zerfeinern, v. a., razrobiti, razmaljati.
 zerflüften, v. a., razpočiti; zerflüftet, raz-
 počen, razsedn, razcepljen, raztergan.
 zerfnaden, v. a., razleskati, razleskniti
 (viel. besser razluskati), raztolči.
 zerfnallen, v. n., a pokam raznesti se;
 v. a., razpočiti.
 zerfnaußen, v. a., razmečkati.
 zerfniepen, v. a., razščipniti, razšipniti,
 razščipati, razšipati.
 zerfneten, v. a., razgnjesti, pognjesti.
 zerfniden, v. a., polomiti, razlomiti, lo-
 miti, zmečkati, zgnjesti, zgnječiti; v. n.,
 alomiti se, upočiti.
 zerfnien, v. a., razklečati, preklečati.
 zerfnirßen, v. a., razkrušiti (V), kru-
 šiti, razleskniti, streli, razhrustati, raz-
 hrustiti, razčelestati (V), razmečkati.
 zerfnirſcht, *adj.*, pobit, stert, potert, skru-
 šen.
 zerfnirſchung, f. Neue, Gram.
 zerfnittern, v. a., razmečkati.
 zerfnüllen, v. a., zgnjesti, zgnječiti, zgnja-
 viti, zmečkati.
 zerfossen, v. a. u. n., razkuhati kaj, raz-
 kuhati se.
 zerfrachen, v. n., razpokniti, s pokam raz-
 nesti.
 zerfrallen, v. a., razkremljati.
 zerfragen, v. a., razpraskati, razškrabati,
 razdrapati, razškernjati, razškernati.
 zerfrümeſen, v. a. u. r., razdrobiti, zdro-
 biti, zdrobtiniti, drobntiniti, zmerviti, mer-
 viti, drobiti kaj, se.
 zerfuchen, *ſich*, v. r., razpokniti, počiti
 od smeha.
 zerfappen, v. a. u. n., razcapati, razcape-
 drati, razcapnati, razcunjati, cunjati kaj, se.
 zerlassen, v. a., razpustiti, razpuščati, raz-
 pušati; in Fett zerlassen, raztopiti, stopiti,
 razoreti (razcvreči), topiti, cvreči se.

zerlassung, die, raztop, raztopljenje, cvrt-
 je, razpuščanje, razpušanje, razpuščenje.
 zerlaufen, v. a., razteči; die Schuhe zer-
 laufen, čevlje raztergati, razhoditi; v. n.,
 stopiti se, raztopiti, topiti se; razgubiti se;
 v. r., uteči se, zasopsti se in onemoti od
 hudiga tekanja.
 zerleichen, zerleichen, v. n., popokati,
 razpokati od suše, razsahnuti, razsušiti se.
 zerleiden, v. a., razlizati, zlizati, prelizati.
 zerlegen, die, znanje, meso razseka-
 vati, razrezavati.
 zerlegen, v. a., in einzelne Theile, razlo-
 žiti, razlagati, razkladati; Fleisch zerlegen,
 razsekati, razsekovati, razkosati, meso na
 kosce devati; tranſſiren, razrezati, zrezati,
 razrezovati; chem. razkrojiti, krojiti, *fig.*
 razložiti, razdajati, razkladati.
 zerlegen, der, razkladač.
 zerlegung, die, razlaganje, razklad(anje).
 zerlesen, v. a., prebiraje stergati.
 zerliegen, *ſich*, v. r., razležati se, prele-
 žati se.
 zerlöchern, v. a., razluknjati, razvertati,
 razvoliti (*Gutm.*).
 zerlösen, f. Auflösen.
 zerlödern, v. a., razrahljati.
 zerlumpt, *adj.*, razcunjan, razdrapan, raz-
 capan, razcapudran, cunjast, capast; ein
 zerlumpter Menſch, razterganec, razcapanec,
 cap, capin.
 zermahlen, v. a., razmleti, razmiljati.
 zermalmen, v. a., razmleti, zmlinčiti, streti,
 potreti, treti, razkrušiti, krušiti, razmeč-
 kati, razdružniti, razdružgati, zmeti, na
 drobno stolči; razdrobiti.
 zermanschen, f. zerfnüllen.
 zermarten, v. a. u. r., razmučiti, ubijati
 se, moriti se.
 zermatzen, v. a., zdrozgati, močnik na-
 rediti iz česa (n. pr. iz mehkih hrušk).
 zermehlen, v. a., razmesariti, napčno raz-
 sekati.
 zernodern, f. Bermmodern.
 zernagen, v. a., razglodati, razgristi, raz-
 graditi, razrebat.
 zernähen, v. a., razšivati.
 zernichten, v. a., v nič djati, spraviti, uni-
 čiti, pokončiti, f. a. Vernichten.
 zerpeitschen, v. a., raztepsti, razbičiti,
 razpokati.
 zerplünden, v. a., zatergati, napak uter-
 gati, da se skazi; f. a. zerſtören.
 zerplügen, f. Zerodern.
 zerpiden, v. a., razkljevati.
 zerplagen, *ſich*, v. r., stradati se, zdelati se.
 zerplayen, v. n., razpočiti, počiti, pokati,
 razloputniti, razloputati, razčesniti se.
 zerplügen, v. a., razpočiti.
 zerpochen, v. a., razbuhati.
 zerprallen, v. n., butiti v kaj in razle-
 teti se.
 zerprasseln, v. n., pokljaje razleteti se.
 zerpressen, v. a., raztlačiti, razmečkati,
 razgnjesti, razgnječiti.

- Berprüfeln**, v. a., raztepati, raztepati, oščekati, razbiti po vsem životu.
- Berprüfeln**, v. a., v prah raztolči, zdrobiti, zmeti.
- Berquälen**, f. **Bermartern**.
- Berquerlen**, v. a., raztepati.
- Berquetschen**, v. a., zmečkati, razmečkati, raztrati, zmlinčiti, mlinčiti, streti, tretti, združiti, združgati odt. združgati.
- Berrüden**, v. a., povoziti in zmlinčiti.
- Berrammeln**, v. a., razkomajsati, razgajsnati.
- Berrausen**, v. a., razkuštrati, razdruhati, zmeršiti, moršiti.
- Berrauft**, adj., zdrahan, razkuštran, razmeršen; ein zerraufter Kopf, košmuder, kušter, razmeršeneec.
- Berrbild**, das, nespodoba, spaka.
- Berrbildner**, der, nespodobar †.
- Berrechten**, sich, v. r., spravdati se.
- Berreiben**, v. a., zmancati, razmancati, mancati, razmeti, zmeti, meti (manem); Farben zerreiben, barve mleti, tretti, meti.
- Berreißlich**, adj., perhek, drobljiv, spustrel (V.), zdrobljiv, razsipin; ein zerreiblicher Stein, sipak (V.); zerreibliche Erde, perhlica, publica.
- Berreißlichkeit**, die, drobljivost, perhkost.
- Berreißbar**, adj., kar se more raztergati.
- Berreissen**, v. a. u. n., stergati, raztergati, prertergati, tergati kaj, se, razčesniti; Hosen zerreißen, razplaziti hlače; Stiefeln abreißen se; der Rock ist zerrißen, (durchlöcher), suknja je stergana, huda; viel zerreißen, dokaj (n. pr. čevljev), potergati; eine Zerbindung, razdreti, razdirati, raztergati; sich zerreißen, delati, da bi se prertergal, nezmerno napenjati se, na vse prerterganje delati, ubijati se; Herz zerreißen, tako, da bi serce počilo; kar serce razdira, terga; ein wenig, d. i. antreiß, natergati; mit Hinterlassung des Abgerissenen, zatergati, (zalomiti); von Tönen, das Ohr zerreißen, tako, da ušesa bole; Kleider, razporjati, razparati, parati.
- Berren**, v. a., heftig hin und her ziehen, tirati, turati, tergati, raztegovati, vlačiti sem ter tje; Kleider vom Leibe zerren, tergati, rovat, puliti; auf den Eisenhämmern, das Eisen zum zweiten Male schmetzen, prevariti, prevarjati, izklindrati; aus einander zerren, razkrečavati (V.).
- Berrenfeuer**, das, pretopivni, talivni ogenj.
- Berrenherd**, der, prevarišče, prevariše, prevarjališče, prevarjališe; f. a. **Reinherd**.
- Berrenken**, f. **Berrenken**.
- Berrennen**, v. a., raztaliti, taliti (železo), zagnati se v kaj in razbiti.
- Berren**, der, tiravec, vlačivec; f. a. **Mistelbrosfel**.
- Berrgebur**, die, spaček.
- Berrieden**, v. a., razvohati.
- Berringen**, v. a., napak viti in skaziti.
- Berrinnen**, v. n., stopiti, raztopiti, topiti se, razteci se, razliti se, razpustiti se,

- razereti, eig. razovereti se; wie gewonnen, so zerronnen, kakor prišlo, tako prešlo ob. kakor pripravljeno, tako zapravljeno; etwas zerrinnen lassen, stopiti, scvreti.
- Berrissen**, v. a., razčertati, razdrapati, razraziti, razpraskati.
- Berrühren**, v. a., razmešati, mešati; Gier zerrühren, jajea raztepati, raztepati, raztepati.
- Berrupfen**, v. a., razskobiti, razpuliti.
- Berrütteln**, v. a., razmakatati, razgugati, razmajati, potresti, v nered pripraviti, zerk, poremetiti; die Gesundheit zerrütteln, zdravje skaziti, zapraviti, zgubiti, razdreti; meine Gesundheit ist zerrüttet, po meni se bolezen pase, z zdravjem sim pri kraji (V.); Ichte zerrüttet, (mont), krasinat, ima krasine.
- Berrüttung**, die, zmešnjava, zmama, zmošnjava, kodereja, nered, razpad.
- Berrügen**, v. a., razžagati, razžagovati, prepiliti, razpiliti, prerezati, razrezati z žago.
- Berschaben**, v. a., zguliti, oguliti, guliti; ein zerfahbter Rock, oguljena suknja, obnošena suknja.
- Berscharren**, v. a., razberskati, razgrebsti, razgrebati.
- Berschäumen**, v. n., speniti se, razpeniti se.
- Berscheiden**, f. **Bersfallen**; als v. a., **Scheiden**.
- Berscheitern**, v. n., razbiti se do dobrega; f. a. **Scheitern**.
- Berschellen**, v. a., mit einem Schalle zerschlagen, raztešiti, razplasti, raztreskati; v. n., razšiniti (V.), raztolči se, razbiti se, raztrati se.
- Berschleiben**, v. a., premakniti, razmakniti.
- Berschleßen**, v. a., razstreliti, razstreljati, raztergati, razbiti, razvertati, razlaskajati, s strelam; v. n., na mah razleteti se, razpasti.
- Berschinden**, v. a., odreti, odirati tu in tam, razpraskati.
- Berschirbeln**, v. a., razčepiniti (V.), raztolči.
- Berschlagen**, v. a. u. r., razbiti, razbijati, razteči odt. raztolči kaj, se, pobiti se, raztreskati, razbuhati; ganz zerschlagen, ves pobit, skrušen, polomljen; ein Rauf, Bertrag u. dgl., zerslug sich, kupčija (kupaja) se je razbila; gewöhnlicher, razderla, (rakup), im *Serb.* razverci se; nach ant. D. raziti se; von den Wellen, razdeliti se, razkloniti se, razstopiti se.
- Berschleppen**, f. **Berschleppen**.
- Berschleudern**, v. a., razlučati.
- Berschlißen**, v. a., razparati odt. razporjati, parati, razrezati.
- Berschmeißen**, v. a., razbušiti, razvreči, razmetati, razlučati.
- Berschmelzen**, v. a., stopiti, raztopiti, raztapljati, topiti, raztaliti, taliti, razpustiti; v. n., stopiti, raztopiti se, razpustiti se; vom Eis, stajati, tajati se; vom Schnee, skopneti, kopneti.

Zerfchmettern, v. a., razbutati, razbutiti, razbiti na kose, raztreskati, razmlinčiti, razmlinčiti (V.), raznesti, razstrupiti.

Zerfchmieden, v. a., razkovati.

Zerfchmieren, v. a., razmazati.

Zerfchneiden, v. a., razrezati, razkrojiti, (mit der Schere), razstriči, razstrigati; das zerfchneitt mir das Herz, to mi je presunilo srce; zerfchneittene Gegenb., s prekopi, jarki i. t. pretergani, presekanj kraji; zerfchneittene Schreiftart, raztergana pisava.

Zerfchneiteln, v. a., razrezljati.

Zerfchrammen, v. a., tu in tam raniti.

Zerfchreien, ſich, v. r., razkričati se, razvekati se.

Zerfchrauben, v. a., razšravbati.

Zerfchöpfen, v. a., s kupicami vse raniti in razmesariti.

Zerfchrotten, v. a., razdrobiti, razgledati, razgristi.

Zerfchütteln, v. a., raztresti, raztresati.

Zerfsehbar, adj., razdeljiv, raztopljev, razpustljiv, razkropljev.

Zersehen, v. a., mit dem Gläse, in Stücke, raztolči, tolči; chem. razkrojiti, razdjati, razdevati; f. a. Scheiden, (russ. rastvoriti).

Zerfsemmittel, f. Auflösungsmittel.

Zerfsehungskunst, die, znanje, reči krojiti v pervine, kemija.

Zerfieden, v. n., razvreti, razkuhati.

Zerfalten, v. a. u. n., razklati, razkalati, razcepiti, cepiti na kose kaj, se, razplati.

Zerfpeilern, v. a. preveč napeti na špile in raztergati.

Zerfpeilen, f. Zerfpalten.

Zerfpalten, v. a., raztreskati, razklati na drobne kosce, (vse se v prah razpe); umuß anwenden, zatratiti, potratiti, tratiiti, potrohnjati, raztrohnjati, trohnjati (Rasen.), zapraviti, raztopati; v. n., razgubiti se po malem, raztresti se; v. r., das väterliche Erbtheil zerfpaltett ſich, očasvo gre od kraja v kraj (Kast), razdrobiti se, razmerвити se, raztrohnjati se, v male drobti raznesti se (Gutm.).

Zerfprengeu, v. a., razgnati, razganjati, raznesti, raznašati, razpuhniti, razlomastiti, razbutiti, razvreči, razstreliti; auseinander jagen, razkropiti, razpoditi, razgnati, razderviti, raztirati, razkaditi, razprašiti.

Zerfprengeu, die, razpojenje, razkropjenje; nach der Zerfprengeu des Feindes wandte ſich der Kaiſer—, razkropivši sovražnika se je obrnil cesar—.

Zerfpriugen, v. n., počiti, pokati, razpokniti, razpočiti se, razleteti se; das Herz will mir zerfpriugen, srce mi poka, mi hoče počiti; nach einander zerfpriugen, popokati (eno za drugim); zerfpriugen, razpočen.

Zerfpriugen, v. a., razškropiti, razkropiti.

Zerfackeln, v. a., razbošiti z želan.

Zerfampfen, v. a., razphati, raztaptati, stolči v stopi.

Zerfäuben, v. a., razprašiti, razkaditi, (razplašiti), raznesti.

Zerfäuchen, v. a., raztlačiti, razžokati.

Zerfäuchen, v. a., razbošiti, razbadati, obadati, prebošiti, prebadati (n. pr. naphnjen mehur).

Zerfächneln, v. a., razbockati, razpikati.

Zerfäeben, v. n., razprašiti se, razkaditi se, razperhniti (se), razsuti se, razleteti se, kakor prah, serb. razpersati se.

Zerfäieren, v. a., razbroditi (Gutm.), raztakniti; wie die Hühner, razberskati, razkopati; wie die Schweine, razriti, n. Gutm. razberliti.

Zerfäörbar, adj., razdjaven, razdirljiv, razvaljev, razrušljiv, kar se da, more, sme razdjati, podreti.

Zerfäöhern, v. a., razdrezati, razbezati.

Zerfäören, v. a., razdjati, razdevati, razvaliti, razrušiti, uničiti, pogubiti, pokončati, podreti, razdreti, podirati, razdirati, raztreti. (serb. razoriti).

Zerfäörer, der, podiravec, razdiravec, pokončevavec, pogubnik, rušivec.

Zerfäörerin, die, podiravka, razdevavka, razdiravka.

Zerfäörung, die, razdor, podertija, razruša, razdevanje, podiranje, razbota (V., eig. Lärm), f. a. Verwüstung, Vernichtung.

Zerfäörungsfrieg, der, pogubna, razdorna vojska.

Zerfäörungsfucht, die, etwa pokončevavnost.

Zerfäossen, v. a., stolči, raztolči, tolči, streti, razphati (zerfampfen), razmeti (zerreiben); beſchädigen, razbiti, potolči, polomiti; v. r., razbiti se, raztolči se, udariti ob kaj in razleteti se.

Zerfäumpfen, v. a., razgajsnati.

Zerfäreiten, ſich, v. r., uphati se z bojem, prepirani.

Zerfäreuen, v. a. u. r., raztresti, raztresati, raznesti, razvreči, razmetati, raztrositi, razsuti, razspati; den Feind, razpoditi, razgnati, razkropiti, razpokati, raztirati, razplašiti; zerfäreit ſein, raztresen biti, drugam zamišljen biti, razmišljen biti, raztresenih misli; Leute in der Welt zerfäreuen, razmakniti po svetu (M.); ſich ein wenig zerfäreuen, na kaj družiga misliti, razvedriti se, poveseliti se, kratek čas napraviti si; kroat. zabaviti se, razgaliti se (Maš.); f. a. Aufheizen; Jemandes Beforgnisse zerfäreuen, koga skerbi pregnati, (preganjati); zerfäreuen, ſich, von einer Geſellſchaft, raziti se, razhajati se, poraziti se, razgubiti se.

Zerfäreuer, der, razganjavac.

Zerfäreut, adj., raztresen, raztrošen; in Bezug auf die Gedanken, razmišljen, raztresenih misli; zerfäreut vorkommen, tu pa tam biti, raztresen, posamič, naredkama; zerfäreute Lichtſtrahlen, raztreseni, raztrošeni, razdeljeni žarki.

Zerfäreuung, die, raztresenje, raztrošenje, razkropjenje, razgon, razpod, razmišljenost, mišljenje na kaj družiga, zabava;

f. a. Unterhaltung, Erholung; des Lichtes, razsipanje.
 Zerstreunungsglas, das, razsipavno, raztrosno steklo.
 Zerstreunungspunkt, der, (punkt) razsipnik, raztrosnik.
 Zerstreunungssucht, die, nagnjenje k veselicam in zabavam.
 Zerstreuen, v. a., razočati.
 Zerstückeln, v. a., razkosljati, na kose razsekati, razrezati, razdrobiti; Zerstückeltes, drobiri, drobiž.
 Zerstückeln, v. a., razkosati (V.), n. Gutsm. razkositi.
 Zerstückung, die, razdrobljenje.
 Zerstoßen, v. a., razčokati (V.).
 Zerstückeln, v. a., povečiti, pohruniti. (Ravn.), hudo poškodovati; f. a. Zerstückeln; (bei Gutsm. ohromovati).
 Zerstückeln, v. a., razpihati, razgnati v viharji.
 Zertanzen, v. a., razplesati.
 Zerte, die, načertek ladije.
 Zertauen, v. n., skopneti, raztajati se.
 Zerteilbar, adj., razdeljiv.
 Zerteilen, v. a., razdeliti, deliti, razdeljevati na —; eine Geschwulst u. dgl., razplaviti (V.), razplavljati; das Wasser, razgerniti vodo, razkloniti; Wollen, razgnati, razpodi, razpihati; v. n., raziti se, razhajati se, razdeliti, deliti se, razstaviti se; das Wasser zerteilt sich in vier Ströme, voda se razteka v štiri reke, struge; von der Geschwulst, splahniti, splashovati.
 Zerteiler, der, (raz)delivec, razdelnik (Gutsm.).
 Zerteilung, die, razdeljenje, razdeljevanje, razdelitva.
 Zertrennen, v. a., razgerniti.
 Zertreiben, v. a., razgnati, raztirati.
 Zertrennbar, adj., razločljiv, razporljiv.
 Zertrennen, v. a., ein Kleid, razparati ob. razporjati, parati, sonst razločiti, ločiti; f. über Treunen, Scheiden.
 Zertrennlich, f. Zertrennbar.
 Zertreten, v. a., pomandrat, razmandrati, pohoditi, razhoditi, poteptati, razteptati, razceptati, zmandrati, zmancati z nogami, streti z nogo; entzwei treten, razmandrati.
 Zertürmerer, der, razrušnik, pokončevavec.
 Zertürmern, v. a., razbiti, raztolči, razdreti, razdirati, razvaliti, (razdrobljaniti, razdrobiri V.), streti, strupiti, na drobne kose razbiti; die Steine sind ganz zertürmert, kamni so vsi sterti, zdrobljeni, kamnov je sam drobiž; v. n., razvaliti se, razpasti, podreti se.
 Zertwaschen, v. a., spirajo raztergati.
 Zertreiben, v. a., razpihati, razveti.
 Zertreiben, v. a. u. n., razmočiti, razmakati kaj, se.
 Zertwerfen, v. a., razvreči, razmetati, razmetavati, razlučati; f. Werfen; vreči in razbiti, pobiti; sich zertwerfen mit Jemandem, skregati, razdreti se s kom, v. raspertii

biti s kom, razklati se, sklati se, zbesediti se, spreti se.
 Zertreiben, v. a., zabrusiti, izbrusiti.
 Zertreiben, v. a., bei den Jägern, aus der Haut nehmen und zerlegen, razdeti, razdevati.
 Zertreiben, v. a., razriti, razrivati, razberhati, zbroditi, razkopati, razkopavati, razmeliniti, razrovati, razberskati, raziskati.
 Zertreiben, das, razpor, raspertija, razdor; f. a. Uneinigkeit, Streit.
 Zertreiben, v. a., razpuliti, razmikati, razvleči, razcunjati, razcukati*, razpipati, razmeršiti, meršiti, razkocnati, kocnati, pomerlati (lase).
 Zertreiben, v. a., razvlačiti; f. Zertreiben.
 Zertreiben, v. a., narazen vleči.
 Zertreiben, v. a., razpukati, razpuliti, razcefrati.
 Zeter! ein Ausruf, joj, gorje!, pomagajte!, pomagaj!, pomagaj (Vuk).
 Zetergeschrei, das, ein lautes Geschrei über erlittene Gewalt, klic na pomagaje, na pomoč, pomagaj, (polsk. krzyk na umor); ein jedes heftige Geschrei, drenje, dretje, vpitje ali vek na preterganje (V.), silni kric, silno vpitje; die Ragen erheben ein Zetergeschrei, make se derejo; und überhaupt eine Zetergeschrei erheben, dreti se, na preterganje vpiti, kričati, na preterge kričati.
 Zeterjunge, der, prebiti, presneti hlapčič, deček.
 Zeteru, v. n., na vse preterganje kričati, dreti se.
 Zetteln, f. Vergnügen.
 Zettel, der, ein kleines beschriebenes Papier, list, dim. listek, pisemce, zapisek, kroat. oduška*, Banfote, bankovec; m. auf der Zettel hängt an der Schnur, podobitve je poterjena; bei den Webern, osnutek, osnova, snutek.
 Zettelband, die, banka listnica †, bank, ki bankovec izdaje.
 Zettelbaum, der, Garnbaum, Kettenbaum, veliko vratilo, zadnje vratilo.
 Zettelende, das, bei den Webern, konci pl., abranki pl., zaveraki (M.), krajnik.
 Zettelgarn, das, osnova.
 Zettelgeld, das, Follnebengebühr, listnina.
 Zetteln, v. a., bei den Webern, snovati; f. Anzetteln; Geld, po malem potrošiti; f. Verzetteln.
 Zettelrad, das, tkalsko motovilo.
 Zettelrahmen, der, bei den Webern, nach V. rema, nach Zal. rene pl.
 Zettelschreiber, der, pisavec listkov, listkar †; kdor listke piše.
 Zettelträger, der, listonosar †, listar.
 Zetten, der, f. Strunmholzbaum.
 Zengen, f. Ziehn.
 Zeng, der und das, roba, snova, sprava, materija; ein Gewebe, tkanina; leinen Zeug, platonina, pertenina; häutener, ras, aras, rasa; ein dummer, albernes Zeug, burke,

kvante, norčije, traparije *pl.*, glume; das Zeug, Werkzeug, Gerät, priprava, orodje; bei den Mautern, *f.* Mörkel; bei den Bäckern, kvas; bei den Jägern, mreže; im Weinbau, jagodo, tudi terte; im Bergwesen, *f.* Pumpe; in der Schifffahrt, vervje; im Kriegswesen, (veralt.), *f.* Geschütz; der reißige Zeug, konjica; Velleidung, leinenes Gerät u. *f.* w., oprava; Ding, Sache, stvar, reč, roba, blago; altes Zeug, starina, stara roba, razlaka, stara šara in ropotija; irdenes Zeug, lončenina; Holzzeug, lesenina; Lederzeug, usnenina u. dergl., mittelst der Formation auf — ina; verächtlich, berkarija, plaža; er schwägt dummes Zeug, kvasi, öveka; liebesliches Zeug, potepuhi, anetivei; weibl. anetivke; *f.* a. Gefindel; zanikorni ljudje; einem etwas am Zeuge fassen, obirati koga, očitati komu; erstorenes Zeug, zmerzal, *f.* zmerzalina.

Bengamt, das, ured nad bojno opravlo.

Bengart, die, eine wollene, seidene, volnato tkanje, volnena tkanina, svilaato tkanje.

Bengbar, *adj.*, kar se more roditi, rodiven.

Bengbaum, der, am Weberstuhl, auf welchen der fertige Zeug fließen, obirati koga, vrtilo.

Bengdrud, der, tiskanje, pisanje tkanin, pismo.

Beuge, der, priča (im *Altst.* eine Parabel), svedok (*V.* *Jamb.*, bei *Gutm.* svidek, mehr *böhm.*), pričavec; einen zum Zeugen nehmen, koga za pričo vzeti; anrufen, na pričo klicati, auch zapricati koga; Beuge sein, na pričo biti, pričati, pričevati; ein falscher Beuge, kriva priča, krivopričnik; es war kein Beuge, auch nikdo ni vidil; zum Zeugen stellen, pripeljati, postaviti, dati (za) pričo; sich auf Zeugen berufen, priče imenovati, na priče opirati se, naslanjati se.

Bengefall, der, (Genetivus), rodivnik.

Bengeglied, *f.* Zeugungsglied.

Zeugen, *v. a.*, hervorbringen, (signare), zarediti, roditi, ploditi; *f.* Hervorbringen; die Zeugen, rodniki, rodivoi; ein Schiff zeugen, opraviti, opravljati s potrebnim (z vervmi i. t.); *v. n.*, die Wahrheit einer Sache bestätigen, pričati, svedočiti kaj, spričevati, dokazovati.

Zeugen, *adj.*, kake robe, tkanine, tkaninsk.

Zeugenaussage, die, povedba, besede priča.

Zeugbeweis, der, dokaz po pričah, po svedočih.

Zeugeneid, der, prisega za svedoke.

Zeugensällig, *adj.*, brez priča, kdor ne sme na priče sklicovati se.

Zeugenfrei, *adj.*, sam, brez priča.

Zeugenführer, der, privodnik priča, predstavnik.

Zeugenlos, *adj.*, brez priča.

Zeugenschaft, die, pričanje, spričevalo.

Zeugenverhör, das, zaslihanje, izpraševanje priča.

Zeugenzimmer, das, izba za pričo.

Zenger, der, rodivec, rodnik.

Zengerin, die, rodivka, rodica.

Zenghandel, der, kupčija z vsakršno tkanino.

Zenghaus, das, für Geräthschaften, Werkzeug u. dgl., klanica, opravnica *f.*, orodnica *f.*, orodiše (*V.*); für Kriegesgeräthschaften, orožnica, (nach *V.* orožiše); *f.* Arsenal.

Zengiagen, das, lov, gomba v mreže.

Zengammer, die, für Geräthschaften, šupa*, klanica, orodnica *f.*

Zengkleid, das, obleka iz lahke tkanine.

Zengknecht, der, lovski pomagáč.

Zengkrämer, der, tkaninar.

Zengmacher, Zengweber, Zengwirker, der, tkaninar, portar (*V.*).

Zengmeister, der, ein Kriegsbeamter, cajgmajster*; *f.* Feldzeugmeister.

Zengniß, das, pričanje, spričevanje; ein falsches u. *f.* w., für Jemanden ablegen, komu krivo pričati; der Wahrheit Zeugniß geben, resnico pričati; Attestat, spričevalo, spričba, svedočba, svedoštvo.

Zengrad, das, kolo, ki ga voda goni.

Zengrolle, die, monga (*V.*).

Zengschmied, der, ročni kovač, kovač za orodje.

Zengschneider, der, krojač za mreže.

Zengung, die, rojenje, roditev, zarod; *f.* Nachkommenschaft.

Zengungsglied, das, Zeugungstheil, der, rodilo, sram; männliche Zeugungstheile, rasti *pl. f.*

Zengungskraft, die, rodivnost.

Zengungsorgan, Zeugungswerkzeug, *f.* Zeugungsglied.

Zengungstrieb, die, rodni nagon.

Zengungsvermögen, das, rodivna zmožnost.

Zengwärter, der, *f.* Zengmeister.

Zeus, — Zevs.

Zibbe, die, (ein Mutterstaf), ovca, bica.

Zibbe, die, cibeba, ovca, suho grozdje.

Zibetfage, die, Zibethier, das, (Vivora zibetha), Bisanfage, cibet, *m.*

Zicht, die, *f.* Anflage, Inzucht, (susati na koga — natolcovati u. *str.*).

Zid, *adj.*, kiselkast.

Zide, die, mlada koza, kozica, kozičica.

Zidein, *v. n.*, kozličc imeti, mlado imeti.

Ziden, *v. n.*, na kisle potegniti, kiselkast biti, cikati*.

Zidlein, das, kozica.

Zidjad, der, auch als *adv.*, siksak (*V.* auch in and. slav. Munda.), semtertje, na ostro kote ali zobce, križem, kljukast, zobčast.

Ziede, die, ein Ueberzug, navlaka, prevleka ali prevlaka. *böhm.* povlek.

Zießer, das, *f.* Insekt.

Zießerlehre, *f.* Insektenlehre.

Ziege, die, (capra), koza, *dim.* kozica, kozka; Ziegen halten, koze imeti; hū hen, koze pasti, kozariti, kozarčevati; schrien wie die Ziegen, meketati; **Ziege**, **Zießer**, *f.* ziede.

Ziegel, der, nach *Gutm.* opeka, (auch bei

Vuk), cegel *; bei *Gutsm.* auch madon;
Ziegel brennen, opeko žgati; Dachziegel,
 korec, žlebec, črep, strošnik (*Pajk*).
Ziegelartig, *adj.*, opekast.
Ziegelbau, der, zidanje z opekami.
Ziegelbrand, der, delanje, žganje opek.
Ziegelbrenner, der, opekar (*Gutsm.*),
 ceglar.
Ziegelbrennerei, die, opekarnica, ceglo-
 nica oder ceglarnica.
Ziegelbrennofen, der, opekarska peč.
Ziegelbad, das, streha z opekami, s korci,
 cegli krita.
Ziegelbeder, der, krovce, ki s korci krije.
Ziegelbide, die, debelina opeke.
Ziegelei, f. Ziegelbrennerei.
Ziegeleerde, die, Hlovia za opeko, glina
 za opeko.
Ziegeleser, das, opečnik †.
Ziegeelfarbe, die, opekasta barva.
Ziegeelfarbig, *adj.*, opekast, opekaste bar-
 ve, ceglaste farbe.
Ziegeelform, die, nach V. škaf, kalup za
 opeke.
Ziegelgebäude, das, poslopje iz opek,
 z opekami sozdano.
Ziegelhänfling, der, f. Bluthänfling,
 Sänflin.
Ziegelhütte, die, f. Ziegelbrennerei.
Ziegeleise, der, sir v opekastih kosih.
Ziegelette, die, letev ali prekla strehe
 s korci krite.
Ziegelmachen, das, delanje opek.
Ziegelmacher, der, opekar.
Ziegelmauer, die, zid iz opek.
Ziegemehl, das, moka iz zdrobljenih opek,
 cegljeni prah, stolčena, zmeta opeka.
Ziegeln, *adj.*, iz opeke (cegla), ceglen.
Ziegelofen, f. Ziegelbrennofen.
Ziegelöl, das, opečno olje.
Ziegelroth, *adj.*, rdeč kakor opeka, ope-
 kast.
Ziegeschläger, f. Ziegelmacher.
Ziegelstein, der, opeka (sosebn pri ob-
 locih ali velbih rabljena, nach V. velbak).
Ziegelstück, das, kosce opeke.
Ziegelthon, f. Ziegeleerde.
Ziegeltoth, der, rumena šota.
Ziegelwand, die, ceglana stena.
Ziegelwerk, f. Ziegelgebäude.
Ziegen, in Plagn. kozji.
Ziegenäugig, *adj.*, kozook, kozjih oči.
Ziegenbart, der, kozja brada.
Ziegenbarteiche, die, kosmati hrast.
Ziegenbürtig, *adj.*, s kozjo brado, kozo-
 brad oder kozjobrad (*Vuk*).
Ziegenbein, das, f. Kornblume.
Ziegenbock, der, kozel; ein junger, kozliö;
 im Küst. verschnittener Ziegenbock, però; un-
 verschnittener, cap; Kornblume, f. dieses.
Ziegenbockfleisch, das, kozlovina; kozlov-
 sko meso.
Ziegenbutter, die, kozje maslo.
Ziegendred, der, kozji bobek, kozjek.
Ziegenhorn, f. Steppenziege.

Ziegenfell, das, kozina, kozlina, kozlič-
 na, kozletina, (alle drei können auch Ziegen-
 fleisch bedeuten), kozja koža.
Ziegenfleisch, das, kozje meso, kozjevi-
 na (*Vuk*); f. a. Ziegenfell.
Ziegenfuss, der, kozja noga.
Ziegenfüßig, *adj.*, kozjih nog, kozonog.
Ziegenfüßler, der, kozonožec.
Ziegenfeld, das, kozarina (*Vuk*).
Ziegenfernd, der, kozji duh, kozina.
Ziegenhaar, das, kozja dlaka ali kocina.
Ziegenhären, *adj.*, iz kozjih kocin.
Ziegenherde, die, čeda koz.
Ziegenhirt, der, kozar, kozji pastir, (bei
 V. kozopasa); ihn betreffend, kozarsk.
Ziegenhirtin, die, kozarica.
Ziegenholz, das, borovina.
Ziegenhütte, die, kozara (V.).
Ziegenläse, der, ožemio (V.), kozji sir.
Ziegenlappe, die, f. Bitterlee.
Ziegenlee, f. Weißblatt.
Ziegenraut, das, kozja rutica.
Ziegenlaum, das, kozliček, kozle.
Ziegenlauch, der, (*Ornithogalum futeum*),
 poljeka čebulica.
Ziegenleder, das, kozlina strojena.
Ziegenmeller, der, kozomolzec; ein Bo-
 gel, (*Caprimulgus*), mravljinčar, podkujka,
 f. a. Nachtschwalbe.
Ziegenmilch, die, kozje mleko.
Ziegenohr, der, bik godernjač.
Ziegenraute, die, kozja rutica.
Ziegenrauer, f. Ziegenmesser.
Ziegenstall, der, kozji hlev, kozara (bei
 Vuk kozarica).
Ziegenstein, f. Bezoar.
Ziegenwolle, die, kozja dlaka, (bei Vuk
 kozina, kozjevina).
Ziegenzucht, die, kozarija.
Zieger, der, siratka; Käse, ožemio; f.
 Zriesange.
Ziegerwasser, f. Mollen.
Ziegler, der, majster opekar.
Zieharm, der, in Hammerwerken, Stampf-
 mühlen, Zapfen an einer Welle, f. Zapfen.
Ziehbant, die, stol dratarski; bei den Büch-
 senmeister für gezogene Röhren, risalo (V.).
Ziehbar, *adj.*, vlečliv.
Ziehbrücke, f. Zugbrücke.
Ziehbrunn(en), der, šterna na vago; hin-
 gegen Pumpbrunnen, nach V. žaga.
Ziehe, die, reja; nagajanje; zur Ziehe ha-
 ben, za norca imeti.
Ziehseifen, das, skobla, dratovnica (*poln.*).
Ziehen, v. a., potegniti, vleči, vlačiti, po-
 tezati, potegovati; an sich ziehen, k sobi
 potegniti, vleči, pridobiti si kaj. polastiti
 se česa; Truppen, privzeti, privzemati; bei
 Seite ziehen, na stran vzeti; aller Augen
 auf sich ziehen, na se obrniti, obračati oči
 vsoga ljudstva; interessieren, vabiti, mikati,
 etwa aus vleči; aus der Verlegenheit ziehen,
 spravit iz zadrego; Leder ziehen, f. Zieh-
 nen; den Bart ziehen, pustiti rasti; Pfaffen
 ziehen, mehrje delati; seine Straße ziehen,
 iti svojo pot; eine Lehre aus etwas ziehen,

vzeti, jemati, zajeti; der Karst zieht schöne Weizen, kras rodi lepo pšenico; die Sonne zieht die Farbe, barva bledi od solne; einem eine Ohrfeige ziehen, za uh dati; zur Tafel ziehen, povabiti k kosilu (govorod od cesarjev, kraljev i. t.); er hat das Wort an sich gezogen, misil je, da beseda na-nj meri, leti; Flachs durch die Hechel ziehen, omikati, mikati; Jemanden durch die Hechel ziehen, podajati koga; grajati, rosetati, ostro soditi; die Äpfel ziehen, s pleči zmigniti, migniti, s pleči migati; den Hut ziehen, odkriti se; den Degen vom Leder ziehen, meč potegniti; die Glocke ziehen, pozvoniti, pozvanjati, pozvončkati; den Kürzen ziehen, užugan, premagan biti; Lichter ziehen, sveče delati, sveče liti, močiti; gezogene Lichter, modene sveče; ein Feuer getwehrt ziehen, pušo risati; ein gezogener Mohr, risanica, risana puša; russ. vintovka (gezogene Kanone, russ. nareznaja puška); mit Jemand an einem Stränge ziehen, s kom vleči, enih misli biti; eine Folge ziehen, s. Folgeru; Furchen ziehen, braude delati; die Sonne zieht Wasser, solnce vodo piše; den Wein auf Bouteillen u. s. w. ziehen, vino pretočiti, pretakati v (to) klenice; die Sonne hat das Brett krumm gezogen, solnce je diljo zvezilo; etwas in Betrachtung, Erwägung ziehen, premisliti, premišlevati, preudariti, soditi kaj; Jemanden mit etwas in Verdacht ziehen, na koga sumiti, sumnjati, koga natolcovati; einen zu Rathe ziehen, koga za svet vprašati, posvetovati se s kom; einen in ein Geheimniß ziehen, komu kaj zaupati, komu kaj razodeti; ihn zu wichtigen Sachen ziehen, k rečem velike imenitnosti ali važnosti koga poklicati, klicati, mu velike reči zaupati, izročiti; zur Verantwortung ziehen, na odgovor postaviti, vzeti; zur Strafe ziehen, kazniti, kaznovati, strahovati, štrafati, kazni podvreči; sich etwas zu Gemüthe ziehen, kaj k sercu vzeti, jemati, gnati si; etwas in die Länge ziehen, kaj odlašati, zatezati, odlašati, muditi s čim; s. Länge; ein Kind, ein junges Thier, den Bart u. s. w. groß ziehen, zrediti (vzrediti), roditi, prirediti, prirejati; eine Pflanze, den Flachs u. s. w. ziehen, prirediti, rediti iz semena; saditi; in die Höhe ziehen, kvisko spelljati (terto); den Ventel ziehen, plačati; bei den Haaren ziehen, zlasati, lasati; eine Linde ziehen, čeritati, čerto narediti, potegniti, delati; Saiten ziehen, strune napeti, natogniti, navleči; einen Graben ziehen, um etwas, obkopati kaj; eine Mauer ziehen, zid izpeljati, postaviti; um etwas, obzidati, obzidavati kaj; einen Zaun ziehen, ograditi, ograjati, plot narediti okoli česa; in Zweifel ziehen, s. Zweifel; im Arden die Worte ziehen, zatezovati, tezati (V.), potegovati besede, zavijati, zavlačkovati; das Loos ziehen, ždreb potegniti, vzdigniti; eine Waffe gegen Jemand ziehen, prijeti, popasti, zgrabiti orozje, zoper koga; Ruben ziehen, ko-

rist imeti; Jinsen ziehen, jemati obresti; einen Wechsel ziehen, s. Drassiren; Jemand vor Gericht ziehen, poklicati, postaviti pred sodnika, tožiti; in Verbot ziehen, prepovedi podvreči, pod prepoved djati; eine Stelle aus einem Buche ziehen, izpisati, izpisovati; das Gesicht ziehen, pačiti se, zmerdovati se; ein Pflaster ziehen, razmazati, mazati; im Schachziele, potegniti, vleči; Draht ziehen, drat delati; die Äpfel ziehen, rame stisniti, stresti s pleči; das Korn aus dem Lunde ziehen, voziti žito iz dozelo, izvažati; aus etwas ziehen, izvleči iz —, potegniti iz —, spraviti iz česa; den Schluß ziehen, skleniti, sklepati; die Hauptsumme ziehen, nach V. ves iznasek povzeti, povzemati; ein Unglück auf sich ziehen, nesrečo si na glavo nakopati, navleči; die Rieswuriz ziehen, s teloham (Oberfr. taloham) zavleči, telog zavleči; erziehen, groß ziehen, zrediti, rediti; zu allem Guten ziehen, v dobro zrediti; er läßt sich gerne ziehen, da se voditi; ich ziehe nichts aus ihm, nič iz njega ne morem spraviti, izsiliti; dieses zieht vieles nach sich, v. i. hat Folgen, to ima velike nastopke ali nasledke. (V., vulg.), ima velik rep; v. r., die Wollen ziehen sich zusammen, oblaki se zbirajo, stepajo, vkup vlečejo, so skup potegnili; das Brett hat sich gezogen, dilja se je zvezila, skrivila; das Wasser zieht sich in den Schwamm, voda gre v gobo, goba pije, sesa, v se vleče vodo; ziehe dich bei der Nase, primi se za nos; der Geruch zieht sich in die Kleider, oblačila se navzemajo (malo po malo) duha; sich aus einer Sache, Verlegenheit ziehen, izviti se; der Weg zieht sich in die Länge, pot se vleče; je ni kraja ne konca; s. a. Erstrecken, sich; die Ameisen ziehen sich nach dem Süßen, mravljinici gredo za sladkim, na sladko; von Farben, prehajati, prelivati se; der Wein zieht sich, vino se vleče; sich in die Enge ziehen, stisniti, stiskati se; sich ins Kleine ziehen, skerciti, kerčiti se; v. n., in den Krieg ziehen, na vojsko iti; in ein Land ziehen mit Truppen, z vojsko potegniti kam; die Vögel ziehen weg, tiči se selijo, proč gredo, so odrinili; seinen Wohnort verändern, preseliti se, seliti se, iti; der Wind zieht, veter derži, sapa piše; in ein Haus ziehen, v kako hišo preseliti, seliti se, iti; herum ziehen, potepati se, voditi se (Zal.), klatiti se, vlačiti se; auf die Wache ziehen, na stražo iti; der Hirsch zieht zu Holze, jelen gre v les (gozd); es ziehet in das Bittere, greni; in das Süße, sladi; Saure, kisse; in das Herbe, greni, vezni, srovi (Zal.); in das Weiße, bledi, beli se; ins Schwarze, černi; es zieht nach Eßig, na kisloe poteguje, cika*; v. i., es zieht, sapa vleče, preprihuje (skoz izbo); es zieht mich nach etwas, mika me kaj, zaveli sam česa; es zieht mich im Arme, terga, derži, boli me v rami.

Ziehen, das, vlečenje, potezanje.

Zieher, der, vlačivec, potegovavec, vlečnik

(*Gutsm.*), vlekač† (*V.*), — maček; ein Werkzeug der Art, wie der Reißzieher, natezavnik, natezivnik, lesica; f. a. *Heber*.
 Ziehfarbe, die, (bei den Goldschmieden), pri-barvek† (*Sum.*).

Ziehgarn, f. Saugegarn.

Ziehgatter, das, neka rošetka v mlinu, ki vzdiguje vreteno navažniga kolesa.

Ziehgeld, das, für Kost und Erziehung eines Kindes, rejščina, rejšina, rodnina, nach *M. rejina* u. rejenčina, plačilo za zrejanje.

Ziehkind, das, ein Knabe, rejenec, rejsio; ein Mädchen, rejenka, rojka.

Ziehlinge, die, saubere Tischlerarbeiten das mit glatt zu schaben, nach *V. storgulja* u. strugla.

Ziehlopf, der, Schöpflopf, kupica.

Ziehkraft, die, vlečnost, poteznost, vlečna moč; f. a. Anziehungskraft.

Ziehleine, die, verv (s ktero se kaj vleče).

Ziehloch, das, Klingloch am Bienentröste, žrelo.

Ziehmaschine, die, etwa vlaka, navlaka, masina za vlečenje ali potegovanje.

Ziehmutter, die, f. Pflegemutter; (krušna mati).

Ziehochs, f. Zugochs.

Ziehpauster, das, in den Wassermühlen, ein Pauster, welches nach Befinden hoch oder nieder gehängt werden kann, vaga (*V.*).

Ziehpfers, f. Zugpfers.

Ziehplaster, das, f. Blasenplaster.

Ziehrad, das, in den Paustermühlen das Ziehpauster, damit zu heben, kolovrat (*V.*).

Ziehseil, der, Förderseil, im Bergbaue, vlačilo (*V.*).

Ziehseil, die, bei den Wachslichtmachern, eine Scheibe, durch deren Löcher die Wachslichte gezogen werden, etw. protogovavnica.

Ziehseil, das, womit die Schiffe gegen den Strom gezogen werden, verv, (nach *V. vlačuga* u. vlačugarska verv), nach *Gutsm.* vlečna verv; f. Schlepptau.

Ziehstange, die, Ziehstock, der, woran das vordere Paar Ochsen zieht, prednje oje.

Ziehstrid, der, vlačni konopee.

Ziehstrang, f. Strang.

Ziehung, die, vlečenje, vlačenje, potezanje; in der Lotterie, vzdiganje, poteg (*böhm.* im Wolke, tah = teg), nach *Jan.* vleka.

Ziehungssack, der, das Fosen, ždrebanje.

Ziehungssliste, die, listek vzdignjenih števil.

Ziehungstag, der, vzdigovanje, dan loterijskiga vzdigovanja; heute ist der Ziehungstag, darsi je vzdigovanje.

Ziehvater, f. Pflegevater.

Ziehweg, der, vlačugarska steza (*V.*).

Ziehweile, die, damit die Pausterröste in die Höhe zu ziehen, in den Paustermühlen, vreteno, kolo, vratno vreteno.

Ziehwerk, das, Ziehmaschine, vlačilo (*V.*), Streckwerk, f. dieses.

Ziehzange, die, iglarske klešče, kleše.

Ziehzug, das, vlačilo, vlačno orodje.

Ziel, das, das bestimmte Ende eines Raumes,

kraj, konec; bis ans Ziel gehen, iti do konca, do meje, do mejnika; ein Gegenstand, den zu erreichen man bestrebt ist, namen, odmen, cilj (in and. slav. *M. oelj*); cilj in konec, konec schlechtw.; das ist mein Ziel, na to merim, za to se poganjam, to hočem doseči, namerek (*Gutsm.*); ein Ziel setzen, mejo postaviti čemu, konec narediti, v okom priti, ustaviti; das Ziel überschreiten, mejo prestopiti; das Ziel des Lebens, konec življenja; Termin, Frist, f. diese; nach dem Ziele schießen, v tarčo streljati, f. Scheibe; sich zum Ziele legen, dragim uga-jati, ravnati, kakor drugi kele; einem das Ziel verrücken, komu podreti, uničiti namero (kar je nameril).

Ziehbüchse, f. Scheibenbüchse.

Zielen, v. n., nameriti, pomeriti, meriti, namérjati; nach etwas zielen, na kaj meriti, nameriti, pomeriti, namérjati, naklepati; in der Hitze auf etwas zielen, z gvoženjem na kaj namérjati; alles zielt dahin, vse je tje namérjeno; alles zielt dahin, daß —, vse je obenjeno, biže, leti, gleda na (*V.*) to, da — vse meri v to, da —; er zielt nach mir, trať mich aber nicht, na me je meril, namérjal, bil pomeril, pa me ni zadel; v. a., f. Zengen, Ziehen.

Zieler, der, merivec, namérjavec.

Zielgebung, die, dopuščenje, dopušenje odloga.

Zielmaß, das, ustanovljena mera.

Zielscheibe, die, tarča (f. Scheibe); einen zur Zielscheibe seines Wises machen, izbrati si koga za šalo etc., norčevati se s kom, (znasati se nad kom).

Zielschießen, das, streljanje v tarčo.

Zielslange, die, cilj, (nastavljene) drog, v kiteriga se meri.

Zielsatt, die, f. Schießstätte.

Zieltag, der, postavljeni dan.

Ziemen, v. n., spodobiti se, spodoben biti; einem ziemen, komu spodobiti se; es ziemt ihm nicht, ne spodobi se mu; f. übr. Geziemen.

Ziemer, der, Name des Krametsvogels, brinovka; bei den Fleischern, das Schwanzstück, der ober das hintere Ziemer, kos pri repu; der mittlere, srednji kos herba, srednji kos pri herbu, srednji herbtanec; der vordere, prednji kos herba, prednji kos pri herbu, prednji herbtanec; — jellenji herbot; Glied eines großen männlichen Thieres, žila, (poscalo); Ochsenziemer, volovska žila, bikovica (*M., poln.* und *böhm.* bykovee).

Ziemlich, adv., precej; ziemlich gut, precej dobro, (srednje dobrote). dosti dobro, še nekaj dobro, ni prenemarno, ni kar preslabo; f. a. Angehen (es geht an); ein wenig, nekoliko; beinahe, blizo; er wird ziemlich so alt sein, als ich, bo blizo tako star, ko jaz, ima blizo moje leta; adj., precej velik; ein ziemliches, nekolikšno (*V.*); er ist von ziemlich großer Größe, precej veliko po-stave je, precej velik je; sie ist von ziem-

licher Ehrlichkeit, precej poštena, dosti pravična je; der Weg ist so ziemlich, pot je srednja, še mi preslaba.

Biehammer, die, (Emberiza cia), mali sternad.

Biedrossel, die, f. Singdrossel u. Weindrossel.

Bier, die, f. Bierde.

Bieraffe, der, eine Person, die sich ziert, gizdalin, gizdaveo, weibl. gizdavka.

Bierath, der, f. Verzierung; lepota, lepota, lepotija, lepsava, okras †, kinó*, kar se napravi na čem zavolj lepsiga; f. a. Decoration.

Bierbar, adj., okinôljiv, kar se da olepsati.

Bierengel, f. Bieraffe.

Bierbett, f. Paradebett.

Bierbuchstabe, der, ozališana, lepota čerka.

Bierde, die, lepota, lepotija, lepotilo, kinó*, okras †, dika, gizada, im *Serb.* ures u. nakit, bei *Gutsm.* snaga; zur Bierde, zavolj lepsiga, olepsava.

Bierdelos, adj., prost, sam na sebi brez lepotije.

Bieren, v. n. u. a., lepotiti, ozališati, zalisiati, lišpati, kinóiti ober kinóati, krasiti, dióiti, olepsati, lepsati; f. a. Schmücken, Verzieren; (nach *Gutsm.*, snaziti); gezierte Schreibart, prisiljeno, terdo pisanje; sich zieren, sich gezwungen geben, sich aus übel verstandener Wohlstandigkeit weigern, er ziert sich, vede se, kakor kmotiška nevesta, pači se, sili se, prenavlja se; — braniti se, čeravno bi rad; f. Affectiren; delati se, kakor bi —, šemiti se.

Bierer, der, lepsaveo, zalisaveo.

Biererei, die, lišparija, kinóarija; affectirte Geberden und Weigerungen, pačenje, prenavljanje, (*Russ.* žemanstvo, žemantsja).

Biergarten, der, Biergärtner, f. Lustgarten, Lustgärtner.

Bierkunst, die, etwa olepsavavstvo, znanje, kaj zalisiati, umetnost v lepšanji.

Bierleder, das, bei den Riemern, welches auf den Schwanzriemen aufgestochen wird, herbtai jermen ober remen (V.).

Bierlich, adj., lep, mičen, čeden, zal, olikan, snažen (V. u. *Gutsm.*); eine zierliche Hand schreiben, lepo pisati.

Bierlichkeit, die, lepota, snažnost, zalost, berhkost, mičnost, čednost, šetnost*; er besitzt einen seltenen Fluß der Rede und eine ungemeine Bierlichkeit des Ausdruckes, nach V., ima posebno tekočo in lepo besedo, besede mu rade in lepo teko.

Bierlichthnerei, f. Biererei.

Bierling, der, prenavljavec.

Bierlos, f. Bierdelos.

Bierpflanze, die, sadica (ki se ima) zavolj lepsiga.

Bierpuppe, die, f. Bieraffe.

Bierung, f. Verzierung.

Bieselmaus, die, polh; — (*Mus citellus*), nach dem *Russ.* suslik.

Biffer, die, številka, gew. cifra (in all. slav. Mumba.).

Bifferbaß, f. Generalbaß.

Bifferblatt, das, gewöhnlich braucht man ura, nach dem *Ital.* (mostra) etwa kazavka, kazavica oder kazalo, (*Maßur.*), auch eifrenik, eifrenica.

Bifferbrief, der, pismo s ciframi (pisano).

Biffermäßig, adj., po številkah ali cifrah, cifra +.

Bifferschrift, die, pisanje s številkami ali ciframi, šifre, cifreno pisanje.

Bifferrn, v. n., pisati cifre, računati.

Bigarre, f. Cigarre.

Bigener, der, cigan; ein junger, cigane, ciganeček; als Bigener wohin kommen, priciganiti (se) kam, rokovnačar, plaščar, plašar, plašúr.

Bigenerin, die, ciganka.

Bigenerisch, adj., cigansk.

Bigenerknabe, der, ciganeček.

Bigenerkraut, das, f. Wilsenkrant; (*Lycopodium elevatum*), lesičjek; bei *Gutsm.* červivec (Y.).

Bigenerkunst, f. Chiromantie.

Bigenerlauch, der, medvedji česnik.

Bigenerleben, das, eiganjenje, eiganstvo.

Bigenermädchen, das, eigansko dekle.

Bigenern, v. a., eiganiti (se), vlačiti se.

Bigenersprache, die, eiganski jezik, eigansčina, eigansina.

Bigenervolk, das, cigani pl., verächtl. eiganska derhal.

Bigenerweib, das, ciganka.

Biforie, die, eikorija; f. Wegwarte.

Biforiendarre, die, susivnica za eikorijo.

Biforientaffee, der, kava iz eikorije.

Bilinder, f. Cylinder.

Bilken, v. n., schreien, wie junge Vögel, övkat.

Bille, die, Zille, ein langer Kahn auf der Donau, nekak dolg čoln.

Bimbel, die, nach V. zvonókulja; f. übr. Gymbel.

Bimbelblume, die, (alisma), žabnik (*Šum.*).

Bimbelsäckchen, f. Klingenbeutel.

Bimmer, das, Stube, hiša (besonders auf dem flachen Lande, wo man eine dolanja ob. dolnja und gorenja oder gornja hiša unterscheidet, bedeutet jedoch auch Haus überhaupt), stanica, izba (auch bei *Vuk*, böhm. u. *poln.* in 3. Kr. jedoch ist jisa Dachboden oder höchst. Wozenzimmer und auf dem Karst Speiskammer), das *serb.* soba ist fremd, im *Böhm.*, *Poln.* u. *Russ.* pokoj (Gemach); ein Schlafgemach oder auch für verschiedene Geräte, eummata u. kimnata, vergl. das *Russ.* komnata; nach *Zal.* čumna, gemauertes Zimmer, spavnicia oder spalnicia; das Bimmer hüten, bolan biti, ne smeti iz hiše; auf sein Bimmer gehen, v svojo izbo iti; im Pelzhandel, Zimmerfische, štirideset lesičjih mehov; ehtmals auch Baustoff, Balken.

Bimmer, in den Bfgn., tesarsak, cimpermansk*.

Zimmerart, die, tesarska sekira, cimra-
ka *; f. Vrt.
Zimmerarbeit, die, tesanje, tesarsko delo.
Zimmerblässe, die, bledost domosedca.
Zimmerbod, der, tesarski stol.
Zimmerdecke, die, strop hišni. izbni.
Zimmereinrichtung, die, oprava, pohišeje.
Zimmerer, der, f. Zimmermann.
Zimmerflöße, die, plavivnica za les; do-
voz tesarskiga lesa.
Zimmergeräth, das, tesarsko orodje; f.
a. **Zimmereinrichtung**.
Zimmergesell, der, tesarski hlapec, po-
magáč.
Zimmerhandwerk, das, tesarstvo, tesa-
rija, (cimpermanstvo).
Zimmerhauer, der, rudarski tesar.
Zimmerherr, der, (pod)najemnik kako
izbe.
Zimmerhieb, der, tesanje lesa v gozdu,
obrezovanje (V.).
Zimmerhof, der, tesališče, tesališce, tesar-
nica.
Zimmerholz, das, les za tesanje, tesarski
les, auch les schlektiv.
Zimmerjunge, der, tesarče, tesarček.
Zimmerkane, die, koča s tesarskim lesam
za kak rudnik.
Zimmerkunst, die, tesarija, tesarska umet-
nija.
Zimmerland, die, ein eingeflossenes Stück
Holz in der niedrigen Sprache der Zimmer-
leute, zabiti les.
Zimmerling, f. Zimmerhauer.
Zimmermaler, der, malar, ki izbe mala.
Zimmermann, der, tesar (böhm.). tesač,
bei *Gutm.* stonar. gen. cimperman *, im
Serb. dervodelja (Vuk), nach V. auch cim-
prar *.
Zimmermannskunst, die, tesarija, (cim-
prarija, cimpranje); diese Kunst verstehen,
tesati znati, na tesanje učen biti.
Zimmermannslade, die, truga *, shramba.
Zimmermannsstuhl, der, worauf sie das
Holz aus dem Groben beschneiden, stolica (V.).
Zimmermeister, der, tesarski mojster,
(cimpermanski mojster *).
Zimmern, v. a., stesati, obtesati, tesati,
cimprati *, (klandeati?); f. a. Behauen; po-
staviť, staviti, narediti (n. pr. suhoto le-
seno).
Zimmerplatz, der, f. Zimmerhof.
Zimmer Nagel, der, strešnik, moznik, klin
lesení.
Zimmerpolierer, der, prvi tesar, veliki
tesar.
Zimmerpußer, der, čistivec, voščivec izb.
Zimmerrand, der, pohišno kadilo.
Zimmerrecht, das, pravica do zidanja ali
stavljenja na svoji zemlji.
Zimmerreihe, die, versta izb zapored sto-
ječih.
Zimmerspan, der, tesarske terske pl., f.
a. Holzspan.
Zimmerspinne, die, hišni pajek.

Zimmersteiger, der, im Bergbaue, kdor
čuje nad rudarskimi tesarji.
Zimmerthür, die, hišne duri.
Zimmerung, die, tesanje, kar je tesarski-
ga dela pri čem.
Zimmerwerft, das, f. Schiffwerfte.
Zimmerwerk, das, tesarsko delo.
Zimmerwischer, f. Zimmerpußer.
Zinn(e), der, sladka skorjica, cimet, (russ.
korica).
Zinnbaum, der, cimetovo drevo, nach
V. drevo sladke skorje.
Zinnfarbig, adj., cimetove barve.
Zinngeruch, der, duh po cimetu.
Zinnloch, der, rajž s sladko skorjo.
Zinnmandel, die, mandelni s sladko
skorjico in cukram.
Zinnöl, das, olje iz sladke skorje.
Zinnrinde, die, sladka skorja (cime-
tova).
Zinnrose, die, roža cimetova.
Zinnwachs, das, cimetovi vosk.
Zinnwasser, das, cimetovica †.
Zinnlich, adj., verschämt und zurückhal-
tend und dabei doch zärtlich thuen, presi-
ljeno sramožljiv, sladkav, zopern, težak, ne-
vedoč, kako bi se vedel; von Männern,
mehkužen.
Zinnlichkeit, die, nepravda, pregnana
sramežljivost, mehkužnost.
Zinnern, v. n., dragoto delati, delati se
kakor bi se od vsaciga nič človek sra-
moval.
Zindel, der, Sengel, naj slabši, naj redkejši
tafet; Zindel oder Zingel, nek hrapav okunj.
Zin, der, (Zincum), cink oder cinek, (bei
Sum. čistec †); aus Zin, cinkov.
Zin, in Sßgn., cinkov.
Zinbutter, die, solnokisli cink.
Zinfe, die, ein zugespitztes Ding, rogelj; am
Hirschgeweihe, f. Ende; Hafe; rogelj; an
der Gabel, rogelj; ein Zahn am Rechen,
zob; die Spitze eines Berges, ert (rt) m.;
ein Blaseinstrument, nach *Gutm.* kriva ali
zavita trobenta, nach M. rožnica, rog (nach
dem Russ. rožek); f. a. Hornblatt.
Zinfern, v. n., zbadati, kakor se čuti ko
človeku zaspí noga.
Zinfenfläser, Zinfnist, der, kornetist *,
kdor trobi na zaviti rog.
Zinfern, das, cinkova ruda, cinkovica.
Zinfglas, das, cinkovo steklo.
Zinhhütte, die, cinkarnica †.
Zinfig, adj., zobčat.
Zinplatte, die, cinkova plošča, ploša.
Zinftabben, das, cinkova paličica.
Zinstuhl, Zinsfang, der, cinkojem †.
Zinweiß, das, cinkova beloba.
Zinn, das, (Stannum cassiterium), nach V.
n. *Gutm.* und im Serb. bei Vuk, kositer
gen. kositra oder kositera (in Kr. versteht
man jedoch unter kositer meist nur Blech,
bei Eisenblech), ein, (russ. olovo, welches
in andern Dial. Blei).
Zinn, in den Sßgn., kositern, kositren, ko-
siterjast, cinov.

Binnenbruch, der, znamenje kositrene rude.
Binnasche, die, žgani kositer.
Binnauflösung, die, razpuščen, raztopljeni kositer.
Binnbergwerk, das, rudnik kositreni ali na kositer.
Binnblättchen, f. Staniol.
Binnbutter, die, solnokisli kositer.
Binne, die, kresta (rig. Sahnenfamut), zobje pl., zobci na verh kake stene, neka zobatina branivna; Gipfel, Spitze, verh, ert; Binne des Tempels, verh tempeljna.
Binnen, adj., kositeren ober kositren, kositrast ober kositerjast, einast, cinov, in St. einjast.
Binnenförmig, adj., zobast (V.).
Binner, der, kositrar.
innern, adj., f. Binnen.
Binnerz, das, kositerna ruda, kositrenica, cinovica.
Binnseile, die, pila za kositernino.
Binnfisch, der, f. Weißfisch.
Binnengang, der, žila kositrene rude.
Binnegatter, das, kositrena mreža, rešetka.
Binngebirge, das, kositrene rude.
Binngeräth, Binnegeräth, das, kositreno, cinasto posodje in orodje.
Binngefäß, das, kositerna posoda.
Binngetränk, das, kositrena žlindra.
Binngefäß, der, kositrar, cinar.
Binngefäßerei, die, kositrarstvo, kositrarnica, kositrarija (Gutsm.).
Binngras, das, preslička.
Binngrube, die, rudnik, jama na kositer.
Binnhaltig, adj., kositernat, kar ima kositer v sebi.
Binnhammer, der, kladvo za kositrene piščali.
Binnhandel, der, kupčija s kositram, s kositernino.
Binnkall, der, Binnkrähe, die, f. Binnasche.
Binnkrämer, der, kdor kramari s kositernino.
Binnkrant, das, preslica, hoš.
Binnkristalle, pl., kositreni kristali.
Binnlöffel, der, kositrena, cinasta žlica.
Binnmutter, die, kositrarska maternica.
Binnob, der, (cinnabaris), cinober, gen. cinobra; (bei Sul. rumenica=rdečica, russ. kinovar).
Binnobererz, das, cinobrastra ruda, cinobrovica.
Binnobererz, adj., rdeč kot cinober.
Binnoberstufe, die, kos, gruda cinobrovica.
Binnosen, der, talivnica za kositer.
Binnoryd, das, kositreni okisanec.
Binnspanne, die, ponev s (raztopljenim) kositram.
Binnplatte, die, kositerna plošča, ploša.
Binnprobe, die, skušanje kositra.
Binnrand, der, Binngrube, kositrasti pesek.
Binnseife, f. Binnwäsche.
Binnspath, der, kositrasti žpat.
Binnstein, der, kositrenik †, cinovec †.

Binnstufe, die, gruda kositrene rude.
Binn tafel, f. Binnplatte.
Binnbitrol, das, žeplenokisli kositer.
Binnwaare, die, kositrenina, kositrena roba.
Binnwäsche, die, pravnica, kjer se kositer izpira, cinopravnica †.
Binnweiß, adj., bel kakor kositer, kositrast.
Binnwerk, das, kositreno orodje; f. a. Binnwaare.
Binnzeichen, das, znamenje na kositru.
Binnzug, der, liti kositer.
Binnzwitter, f. Binnfund.
Bins, der, jede Abgabe, dača, davek, davščina, davšina; f. Erbzin, Grundzin (kazen); Hauszin, Miethe, najemščina, najemšina oder najemnina, gostščina (V.); Pachtzin, zakupščina, zakupšina oder štantnina, u. dgl. mittelst Formation auf — schina, sina, — nina; Bins, Interessen von dargeliehener Geld, u. V. obresti, (bei Gutsm. Gewinn, Bucher), cinž*, sit*, interes*, kroat. kamata*, (in St. angebl. pridava); ein Haus in Bins nehmen, f. Mieten.
Binsacker, der, zakupna, najemna njiva, njiva v štantu ali zakupu.
Binsbar, adj., davku, kaznu podveržen, miten.
Binsbarkeit, die, obdačenost †, mitnost.
Binsbauer, der, kmet, ki dačo ali kazen plačuje.
Binsbuch, das, dačne bukve.
Binsci, das, jaje za kazen.
Binsen, pl., f. Interessen, Bins.
Binsen, v. n., Bins eintragen, nesti; ein Haus insel hoch, hiša veliko (najemščine) nese, zdaja; v. a., den Bins entrichten, dati, opravljati dačo, kazen, plačevati, kaznovati (Gutsm.), večevati (M.), na večo iti (M.).
Binsenbezug, der, dobivanje obresti.
Binsenvertrag, der, obrestna pogodba.
Binsenverzinsung, die, Binsenzinsen, obresti od obresti, obrestne obresti.
Binser, f. Binsbauer.
Binscrtrag, der, dohodek (od) obresti, dačo, kazna.
Binsfassion, die, napoved, fassija najemščine, najemšine.
Binsfällig, f. Binsbar.
Binsfrei, adj., vom Grundzinse frei, brez dačo, kazna, svoboden (in St. sloboden) od več, dačo gruntne; vom Withzinse frei, zastonj, brez najemščine, najemšine, indecl.; zinsfrei wohnen, zastonj gostovati, zastonj gostovanje imeti.
Binsfuß, der, obrestna mera, obrestno merilo.
Binsgans, die, gos za dačo.
Binsgeber, f. Binsbauer.
Binsgerste, die, dačni, za kazen dajani ječmen.
Binsgut, das, dači podveržena kmetija.
Binshafer, der, ovseni kazen.
Binshaus, das, hiša v najem dajana, ki nosi najemščino, najemšino.

Zinsherr, der, dačni gospod, nach (*M.*) večerni gospod.
Zinsmann, der, zur Miete wohnt, gostao, najemnik.
Zinspflichtig, *adj.*, dači, kaznu, najemščini podveržen.
Zinsregister, das, kazalo obresti, dače.
Zinsstag, der, dan, postavljen za plačilo dače, najemščine, najemšine, obresti i. d.
Zinsvertrag, der, dačna pogodba.
Zinsweizen, der, pšenični kazen.
Zinszahl, die, rimsko število, rimska števila, doba petnajstih let, indikcija.
Zinzerelle, f. Seidenschwanz.
Zionswächter, f. Rehermacher.
Ziper, die, cibora.
Zipergras, f. Niedgras.
Zipf, der, Kranzheit der Hühner, Phipps, pika.
Zipfel, der, inögemein, konec, konček, rogelj, rogliček, ušesce, čopek (*V.*); an einem Kleide, škric oder škere (*Gutsm.*), krajnik; bei allen vier Zipfeln fassen, prav varno delati s oim.
Zipfelicht, *adj.*, rogljast, čopast.
Zipfelig, *adj.*, rogljat, čopkast, s škricam.
Zipfelmütze, die, špicasta kapa.
Zipfelpelz, der, kocinasti kozuh.
Zippenbeere, die, Vogelbeere.
Zipperlein, das, f. Podagra und Chiragra, Gicht (prolin, in St. gebr.).
Zipperleinskrank, das, f. Geißfuß.
Zippen, v. n., vor Kälte zittern, dergotati (dergeöem).
Zipresse, die, cipresa.
Zipressenhain, der, cipresovec.
Zipressenholz, das, cipresov les, cipressovina.
Zirbelbaum, der, Russische oder Sibirische Zeder, Zemberbaum, Pinbaum, (woraus viel. das *poln.* u. *böhm.* limbra), Arbe, (*Pinus oembra*), sibirski cedar; der wälsche Zirbelbaum, (*Pinus pinea*), f. Finkenbaum.
Zirbelbrüße, die, pinelasta zleza v mozanilh.
Zirbelnuß, f. Pinie.
Zirent, die, (spanischer Hollunder), španski bezog.
Zirgelbaum, der, f. Bohnenbaum, Eisen.
Zirkammer, die, f. Gartenammer.
Zirke, f. Grille.
Zirkel, der, Umkreis, runde Figur, krog, okrog, kolobar, kolo (*Mad.*), obod oder obvod (*altsl.* beides); sich im Zirkel umbrehen, sukati se okrog, okoli; im Zirkel der Familie, med svojimi, v sred svoje rodovine; f. a. Kreis; ein Werkzeug, (circinus), šestilo (gebr. in Rt. und St. auch bei *Vuk* neben šestar, besonders in der Sprache der Wöttcher), nach *V.* auch osti *pl.*, (sonst Zischgabel), nach *Jambr.* kroat. okrožilo, krožilo (?), kolomer (*Medo.*); gew. eirkelj, oder eirklje *pl.*
Zirkelabschnitt, f. Kreisabschnitt.
Zirkelbogen, der, sloko (*V.*); f. Kreisbogen, del oboda.

Zirkelbrief, f. Umlauf.
Zirkeler, der, šestavec.
Zirkelfigur, die, krog, okrog.
Zirkelfläche, die, krožna plošča(d), planja.
Zirkelförmig, *adj.*, krožin, kolobaren; rund, okrogel, obel.
Zirkelgang, **Zirkellauf**, f. Kreislauf.
Zirkellinie, die, čerta krožnica, obodnica; zirkelmäßig, nach *V.* pošestilen, (po šestilu).
Zirkelmotte, die, neka vešča.
Zirkeln, v. n., f. Kreifen; v. a., okrožiti, krožiti, nach *Vuk* šestariti (etwa auch šestiliti), nach *M.* šestkati oder šestiti, meriti s šestilam; ocirkljati, cirkljati; *fig.* s preveliko natančnostjo in skerbnošjo delati.
Zirkelpunct, der, srednja pika, sreda; f. Mittelpunct.
Zirkelrund, *adj.*, popolnoma okrogel.
Zirkelrunde, die, popolna okroglost.
Zirkelschmied, der, kovač šestilar, cirk-ljar.
Zirkelschnitt, der, krožni urez.
Zirkeltanz, f. Kreistanz.
Zirkelwurm, f. Tollwurm.
Zirkammer, der, f. Zannammer.
Zirneiche, die, f. Zereiche.
Zirnenbaum, der, f. Zirbelbaum.
Zirpe, die, f. Hausgrille.
Zirpen, v. n., čivkati, cikati, čerčoti, čerčati, siskati (*V.*), cvičiti, peti, (čebljati, šestpati); anfangen, začivkati, počivkati, začerčati; zirpend wohin kommen, pričivkati; eine Zeit hindurch zirpen, prečerčati, prečirikati (*M.*).
Zirkelkraut, das, f. Hühnerdorn.
Zisch, der, sič, šepet.
Zischen, v. n., šepetati, čebljati, šematiti; über Jemand, nach *V.* šešati (opravljajo), nach *Zal.* žužnjati, (*Zischeler*, žužnja).
Zischelstimme, die, žužnjavi glas, šemat, šepet.
Zischen, v. n., wie das Wasser auf glühendem Eisen, overčati, (*Jambr.* skvičati); die Schlangen zischen, kače žvižgajo, sičijo, zvzdajo (*V.*, nach and. Dial. svistafo), pi-hajo; zu zischen anfangen, zasičati, zažvižgati; zischend wohin kommen, prisicati, pripsikati kam; die Ziper zischt, gad zvižga; Einem in das Ohr zischen, komu na uho zasčepati, šepetati; ich zische durch die Zähne, nach *V.* siskam, psikam (auch *kroat.*), nach *Gutsm.* psičati; f. a. Anzischen.
Zischen, das, sič(anjo), psikanje.
Zischer, der, psikavec, sičavec; f. a. Zisch-laut.
Zischerin, die, psikavka, sičavka.
Zischeule, f. Brandeule.
Zischlaut, der, Sibilant, nach dem *Poln.* (čerka), sičavka, oder v. psikavka.
Zischmanß, die, f. Zieselmanß.
Zischnatter, die, gad žvižgavec, sičavec.
Ziser, die, f. Zicher.
Ziserinchen, das, f. Bluthäusling.
Zisemanß, f. Zieselmanß.
Zisterne, die, kapnica; f. Cisterne.

Zitterzienser, der, Cistercijan; Zitterzienserin, cistercijanka.
Zitrone, die, eist*.
Zither, die, citre *pl.*, (in and. Dial. citara oder citra); auf der Zither spielen, citrati.
Zithermacher, der, citrar.
Zitherschläger, Zitherspieler, der, citravec, citrar (kann auch Zitherverfertiger bedeuten).
Zitherspielerin, die, citravka, citrarica.
Zitronen, das, i. Zitronenfink.
Zitronen, die, citrona, limona; f. Citrone u. ff.
Zitronenbaum, der, citrona, citronovo drevo.
Zitronenfink, der, (Linarius citrinella), laški konopnik, laška konoplišica.
Zitronenfrucht, das, melisa (lekarska).
Zitronenwald, der, citronov log.
Zitronenwasser, das, limonada.
Zitronenwein, der, vino z limono.
Zitronenlein, das, f. Bluthänfling.
Zitteraal, der, (Gymnotus electricus), tresavec (*poln.*), otripna jegulja, električna jegulja ali gololednica.
Zitteraffe, der, opica dergetulja.
Zitterangst, die, strah in trepet.
Zitterer, der, trepetać, trepetavec, dergetalo.
Zitteresche, Zitterespe, die, f. Zitterpappel.
Zitterfinger, der, treserostok † (*Sum.*).
Zitterfisch, der, (Silurus electricus), otripni, električni som; f. a. Zitterrochen.
Zitterfliege, die, muha tresavica.
Zittergold, f. Rauschgold.
Zittergras, das, (Briza), solzice Device Marije, rženka.
Zittergrün, f. Stahlgrün.
Zitterig, *adj.*, trepetav.
Zitterling, der, tresulja, dergetalo.
Zittermahl, das, Zitter, Zitterich, Entzündung auf der Haut, welche plötzlich entsteht, und eben so geschwinde vergeht, lässig (*Gutsm.* und in and. slav. Munda, nämlich: Flechte), nach *Zal.* plehi.
Zittern, v. n., tresti se. (mexiti se); auch Furcht, zittern, trepetati (trepečem), zderzniti se, zderzati se, dergetati (dergečem); zitternd, trepetljiv (*Gutsm.*), trepeč (*V.*), trepetaje, dergetaje, tresoč, nach dem *Böhm.* tresav; vor Kälte zittern, tresti se, dergetati od mraza, zderzati (*Ravn.*); mit dem Kopfe zitternd, tresoglav (*V.*); mit dem Kopfe, Scheweise zitternd, tresonog, tresorep; fürchten, bati se; zitternd wohin kommen, pri-tresti se kam, pri-trepetati; die Hand zittert ihm, roka se mu trese; die Fenster zittern vom Knalle, okna se stresajo (so se streslo) od pokanja (od poka); zitterndes Erdreich, tres, tresčina, mežine.
Zittern, das, tres(enje), (nach *V.* treslica u. tresica), derget(anje), trepet, trepetanje.
Zitternadel, die, tresulja, tresavka (*poln.*).
Zitterpappel, die, (Populus tremula), trepetljika, mighjač, jasika (mehr *kroat.*).
Zitterrochen, der, (Raja torpedo), ternjaka (*Sul.*), ternjak (*Sum.*), *russ.* gnjus.

Zitterrose, die, rumeni narcis.
Zitterstimme, die, tresoč glas.
Zittertaube, die, golob širokoropec.
Zitterweiss, f. Zitterfisch.
Zitterwurz, die, konjska kislica.
Zitwer, der, citvar, setvar.
Ziz, der, sehr feiner bunter Kattun, oie; f. a. Zize.
Zize, die, bradavica na sesci, auch sescik oder sescic, oizek (*V.*).
Zizen, v. n., cizati, sesati; f. Saugen; sich satt zizen, nasesati se.
Zizenförmig, *adj.*, cizast, seskast.
Zizenfrant, f. Kainföhl.
Zobel, der, (Mustela zibellina), nach dem *Russ.* u. bei *Sul.* sobol, nach *Vuk* zerdav; f. a. Zobelfell, *kroat.* u. *madj.*, njust.
Zobel, in *Žegn.*, sobolji.
Zobelbalg, der, sobolina, sobolovina.
Zobelfang, der, lov sobolov.
Zobelfänger, der, sobolar.
Zobelfell, das, sobolina, sobolovina, sobolova koža.
Zobelmaus, die, f. Lemming.
Zobelmühle, die, sobolovka.
Zobelpelzwerk, das, sobolovina.
Zobelthier, Zobelwiesel, f. Zobel.
Zober, der, öober, *gen.* čebra; eine kleine Gattung davon, polijač (*V.*), čebriča.
Zodiacallicht, das, zodiakalno sijanje; f. a. Nordlicht.
Zodiac(nä), der, f. Tierkreis.
Zose, die, hišna; f. a. Kammerjungfer.
Zögel, der, eagelj*.
Zögerer, der, obotavljavaec, oprezavec, odlašavec; langsame Arbeiter, mečkavec, zu-zamaza, ožaz (*Ravn.*), mečkalo, (žnut, žmik, *Zal.*); ein langsame Redner, zužnjavec, žežnjavec; f. a. Zauderer.
Zögern, v. n., odlašati, odkladati, odlagati, muditi se, cecati, mečkati, obotavljati se, oprezovati (*V.*), zatezati, ogrehati se (kakor kokoš); f. a. Zaudern.
Zögerung, die, zamuda, muhenje, oprezovanje, obotavljanje, odlašanje; ohne Zögerung, brez obotave (*V.*), brez obotavljanja, nemudno, nemudama, brez odloga, brez zamude.
Zögerungsziusen, *pl.*, zamudne obresti.
Zögling, der, männl. zrejencec (fl. vzrejencec), zrejanec (für vzrejanec), pičnik, nach *V.* rejenec (eig. Pflgekind, ebenjo hranjenec); weibl. zrejenska, zrejanka, rejenka.
Zoll, der, ein Längenmaß, palec, cola*; Zoll Erde, ped zemlje, nicht palec; nach Zollen, na palce; indirekte Abgabe, col*. mita*, *russ.* pošlina, *kroat.* u. *serb.* carina; Einfuhrzoll, vvoznina; Ausfuhrzoll, izvoznina; Durchfuhrzoll, prevoznina †; Brückenzoll, mostnina, mostovina; f. übr. Mauth; den Zoll verfahren, umakniti se colnii in ne plačati cola; einen Zoll anlegen, naznaniti kraj ali mesto, kjer se bo col jemal.
Zollabzüglerstation, die, privatna mitnica.
Zollamt, das, colnija †, *altst.* mitnica.

Bollämtilik, *adj.*, colnijsk.
Bollausaß, *der*, postavek, nastavek colni.
Bollausseher, *der*, colni nadglednik.
Bollausseßlung, *der*, colni izjemek.
Bollballen, *der*, colno bruno.
Bollbau, *f.* Bollhaus.
Bollbar, *adj.*, colu podverzen.
Bollbeamte, *der*, colnik, colni urednik, colnar (*Gutsn.*).
Bollbediente, *der*, colni(jaki) hlapec.
Bollbereiter, *der*, colni obhajač, stražnik.
Bollborgung, *die*, upanje cola.
Bolleinnehmer, *der*, colnar, mitar, harmonisar.
Bollen, *v. a.*, dati, dajati, opravit, opravliti col; Danf zollen, zahvaliti, hvaliti se; Achtung zollen, čislati, v čislili imeti, spoštovati koga; Bewunderung zollen, čuditi se komu; *f. a.* Darbringen.
Boller, *der*, kdor plačuje col; *f. a.* Böfner.
Bollerhöhung, *die*, povišanje cola.
Bollermäßigung, *die*, ponizanje cola.
Bollfrei, *adj.*, brez cola, cola prost, colu ne podverzen, brezcolen; Gedanken sind zollfrei, misli ne plačujejo nič, misli ne plačujejo cola, misli so svobodne (*in St. slodobne*).
Bollfreiheit, *die*, brezcolnost.
Bollgebühr, *die*, col.
Bollgerechtigkeit, *die*, pravica do cola.
Bollhaus, *das*, colnica, mitnica.
Bollig, *adj.*, einen Zoll lang, (en) paleo dolg.
Bolliegstätte, *die*, colno, colajsko skladišče, skladišče.
Bolllinie, *die*, colna poteza, colna čerta, linija.
Bollmaß, *das*, mera za palce, palčna mera, colna mera.
Bollmeister, *f.* Bolleinnehmer.
Böllner, *der*, colnar.
Bollordnung, *die*, postava za col, colna postava, colni red.
Bollpächter, *der*, zakupnik cola.
Bollpflicht, *die*, dolžnost, col plačati.
Bollpflichtig, *adj.*, colu podverzen.
Bollrechnung, *die*, račun od prejetiga cola.
Bollsaß, *f.* Bollausaß.
Bollschraufen, *der*, colna zavora.
Bollschreiber, *der*, colni pisar.
Bollstab, *der*, mera, dolgostna mera, poset, auch set (und beräst?).
Bollstadt, *die*, colno mesto.
Bollstätte, *die*, colnišče, colnišče.
Bollstock, *f.* Bollstab.
Bollstraße, *die*, colna cesta.
Bolltarif, *der*, colna tarifa (trifa).
Bollverfahren, *das*, colno ravnanje.
Bollwesen, *das*, colstvo, colne reci.
Bollzeichen, *das*, colno znamenje.
Bollzettel, *der*, colni listek.
Bone, *die*, pas zemlje; *f.* Erdstrich.
Bogenie, *die*, nauk od postanka živali.
Bographie, *die*, popis živali, živalstvo (popisano).
Boolarie, *f.* Thieranbuchtung.

Boolith, *der*, *f.* Thierstein.
Boolog, *der*, živinoznanec, živaloznanec, zoolog.
Boologie, *die*, nach V. živalski nauk, nauk od živali, živaloznanstvo, zoologija.
Boophagie, *die*, mesojedstvo.
Boophyten, *pl.*, (Thierpflanzen), živalake rastline.
Bootomie, *die*, paranje, razudba živali.
Bopf, *der*, Haaropf, kita, pletenica; zwei oder mehrere des Puges wegen auf dem Kopfe in einander gewickelte Böpfe bei den Frauenzimmer, nach V. in J. Kr. kosa (im russ. kosa, Bopf, während im Serb. Haare überhaupt), das Flechtwerkzeug in einer hölzernen großen Rabel bestehend hat nach V. in Reifnitz den Namen kosovnica; — verh. smrekov i. t.; Böpfchen, kitica; *f. a.* Pedanterei, Schendrian.
Bopfähnlich, *adj.*, kitast.
Bopfband, *das*, vpletek, vpletnik, vplet-njak, (*Maßur.*).
Böpfen, *v. a.*, kito splesti, spletati, plesti.
Bopfende, *das*, tanjši konec drevesa proti verhu.
Bopfsaar, *das*, dolgi lasje, lasje za kito.
Bopfholz, *das*, aus den Wipfeln der Bäume, versäeje, versäi *pl.*; Bopfholz und Asterschlach, versäeje in vejerve.
Böpfig, *adj.*, s kito.
Böpfisch, *f.* Pedantisch.
Bopflopf, *der*, glava s kito.
Bopflerche, *die*, *f.* Haubenlerche.
Bopfstange, *die*, an welcher die zwei vordern Ochsen ziehen, Ziehstock, prednje oje.
Bopfstärke, *die*, debelina hloda na tanjšem konci.
Bopfstroden, *adj.*, s posušenim verham, (suhoverh).
Born, *der*, jeza, serd, gnjev (*Rt. u. auch li. Kr.*); heftiger, togeta, ilta, *serb.* ljutost, jarost, serdišče (Wohein), im *Resian*. (nach *Caf*) um; in Born gerathen, kommen, razjeziti se, zjeziti se, ujeziti se, rasser-diti se, razgnjevati se; Ginen in Born bringen, erzürnen, koga razjeziti, raserditi, in heftigen Born bringen, razkačiti, razto-gotiti, jeziti, togotiti; Gines Born auf sich laden, kacija človeka jezo sebi (si) na glavo nakopati; seinen Born anlassen, jezo spustiti, zrohneti (nach V. zjezati se), ohladiti se nad ihm; aus Born, iz jeze; Je-mandes Born beschwichtigen, udobrihati (*poln.* udobruchać) oder udobrikati koga; sein Born hat sich gelegt, jeza ga je minila, mu je odlegla, udobrihal se je.
Bornauge, *das*, Bornblick, *der*, jezni pogled, serdito oko.
Bornblind, *adj.*, od jeze slep.
Bornentbraunt, *Bornentflammt*, *adj.*, jeze vnet, plameneo od jeze.
Bornerbittert, *adj.*, razkačen.
Bornfeuer, *das*, ogenj jeze.
Bornglut, *die*, goreča, živa jeza.
Bornig, *adj.*, jezen, razkačen, serdit, raserren; bornig werden, ujeziti se, razjeziti

se, razgajevati se; jorrig sein, jeziti se, gnjevati se, hstigt, togotiti, ihtiti se (mit Zudungen); jorrigter Mensch, jezen človek, jezna jeza, prava jeza, ihta.

Bornigel, der, broja mačka.

Bornigheit, die, serditost.

Bornlos, adj., brez jeze.

Bornmüthig, adj., togoten, serdit, razkaden; nach Gutsm. zloben (droben na zloben, klein u. zornmüthig).

Bornmüthige, der, togotnik, togotnež, jeza, jezovina; die, togotnica.

Bornmüthigkeit, die, togota, serditost, togotnost.

Bornrede, die, besede iz jeze, v jezi govorjene.

Bornruhe, die, šiba Božja.

Bornschait, die, kupica, časa jeze.

Bornschraubend, adj., pihaje, pihajoč od jeze.

Bornstinn, der, togotljivost, naglojeznost.

Bornstuch, f. Bornstinn.

Bornstüthig, adj., jezi podveržen.

Bornwuth, die, divjanje v jezi, od jeze, togota.

Bornwitternd, adj., tresoč se od gole jeze.

Bote, die, ein niedrig schmüßiger Ausdruck, kosmata, klafarska beseda; Boten vorbringen, reifen, kosmato govoriti, klafati, klobasati, nesramno, umazano govoriti, gerde burke, kvante in čenče * uganjati, debele, nespodobne šale.

Boten, Bote(n), v. n., f. Bote(n) reifen.

Botenlied, das, kosmata, klafarska, umazana, nesramna pesem, pleperica (St.).

Botenreißer, der, kvase, kvasac, klafac, kvantac, klobasac, klobasin.

Botenreißerei, die, klafarija, klobasanje.

Böttig, adj., kosmat, debel, nesramen.

Botte, die, eine Haarzotte, kosem, kosmič, kosmatina, kušter, koder; herabhängende Lappen an Kleidungsstücken, capa, cunj, candra, (Ofenzotten, nach Gutsm. prepečka, prepečnica).

Bottel, der, kosmatinica, kocinica.

Bottelbär, der, kosmati, kuštrasti medved.

Bottelig, adj., kuštrast, kodrast.

Bottelkopf, der, kosmate glave, kosmač.

Bottelmähne, die, kuštrasta griva.

Botteln, v. n., schwerfällig gehen, kocati, koracati, cepljati, lezti kakor polž.

Bottenfüßig, adj., kosmatonog.

Botticht, adj., kosmaat, kosmatinast, kuštrast, conjast, capast.

Böttig, adj., kocast, kosmat, kosmičat, kuštrav, kodrav; lumpyicht, conjast, capast, razdrapan, raztergan; zöttig machen, razkuštrati, kuštrati, razkodrati, razkosmati, razcunjati, raztergati.

3u, praep., die Richtung einer Bewegung nach einem Gegenstande bedeutend, k, h; somni zu mir, priditi k meni; zur Ruh, h kravi, nach Andern, k kravi (böhm. ke kravi); Ruß zu Etwas haben, veselje do česa imeti, auch k dem; dir zum Ruhen, tebi k pri-

du, v prid, tebi v korist oder na korist; zu allem Lachen, k vsemu smejeti se; zum Fenster hinaus, u. s. w., skozi okno (ven); zur Kirche, zur Messe, zur Stadt, zu Marthe, zu Gaste, zur Schule, zu Schiffe, zu Bette gehen, v cerkev, k maši, v mesto, v (na) terg, v gostje, v šolo, na barko, v posteljo (spat) iti, hoditi; zum Lische, zu Felde, zur Hochzeit, zu Boden, zur Verantwortung, zu Hülfe gehen, jest, na polje, na ženitvanje, na dno, na odgovor, na pomoč iti; zu Jemanden sprechen, v koga govoriti, s kom meniti se; zu Baume steigen, na drevo zlesti, splezati; sich zu Pferde setzen, na konja sestiti, konja zasedati, zajahtati; zu Stuhle gehen, k potrebi, zavolj seho iti; zu Grunde gehen, poginiti, giniti, ugonobiti se; zu Verge stehen, kvisko, po konci stati; von Haus zu Haus gehen, od hiše do hiše iti; Einem zu Leibe gehen, nad koga iti; Etwas zu Papiere bringen, kaj zapisati, zapisovati, pisati; sich zum Ziele liegen, k pokoju podati se, oleci se; zum Kreuze frieden, udati se, ponizati se; zu Marthe ziehen, za svet vprašati koga; zu Schaden kommen, škodo terpeti, škodovan, poškodovan biti, kvarjen biti; zu Ende gehen, proti koncu iti, koncu blizati se, dotehati, potekati; zu Heilide kommen, zrediti, obrediti se, popraviti se, odebeliti se; zu Etwas gewöhnt sein, česa vaje biti; zur Arbeit gewöhnt, dela vaje; zu Etwas ja sagen, kaj poterditi, pohvaliti, privoliti v kaj, prikimati k čemu; etwas zum Geburtstage, zum neuen Jahre schenken, kaj za vazeljo, za novo leto dati; einem etwas zu Gute halten, komu ne za zlo vzeti, ne zameriti, komu spregledati; was ist zu ihrem Befehle?, kaj zapoveste?, kaj bi radi?; zu dem Ende, za to, za tega voljo, zavolj tega; zur Schau herumtragen, kazati nositi, razkazovati; er ist bei ihm zu Besuch, prišel je v vas k njemu, prišel je pogledat k njemu, obiskal ga je; von — bis zu, od — do; von Kopf bis zu Fuß, od glave do nog; von Anfang bis zu Ende, od začetka do konca, od konca do kraja, od konca do konca, od kraja do kraja; zu ebener Erde, pri tleh; zu Lische sitzen, pri mizi sedeti; zu Hofe dienen, pri dvoru služiti; hier zu Lande, tukaj, pri nas; zur Hand sein, pri rokah biti; zu beiden Seiten, od obeh strani; einem zu den Füßen liegen, komu pred nogami, pred kom na tleh klečati; zu Ruthe sein, pri serci biti; zu Gaste bitten, na kosilo povabiti; zu Pferde sitzen, na konji sedeti; zur Seite, na strani; zu Boden fallen, na tla telebiti; zur Rechten sitzen, na desnici sedeti; zum Beispietle, na primer; ein Treffen zur See und zu Lande, boj na morji in na suhem; etwas mit zur Hälfte tragen, kaj na polovico s kom terpeti; zu Hausen, na kupe, na cente, kupama; zu Pulver stoßen, reiben, na droben prah stolci, zmeti; zu Bette liegen, v postelji biti; zu Wörz, v Gorici; zu

Wien, na Dunaji; zu Graz herumstreichen, po Gradci potepati so; etwas zu Gelde machen, kaj v denar spraviti, spravljati; zu Zwischenwässern, med Vodami, v Medvodah; zu Anfange, od začetka, iz perviga; zum Ueberflusse, od več; sich zu Tode grämen, od žalosti umreti; er hat sich zum schönsten bewußt, zahvalil se je kakor je nar bolje vedil in znal; zu Gesichte bekommen, viditi; zu Mittag, o poldne; zu Georgi, o svetem Jurji; zur Stunde, ob ti uri; zu der Zeit, ob tem časa; zur Unzeit, (ob nečasu V.), ne ob pravem času; zu Zeiten, v časih; zur Nachtzeit, po noči; zur Nacht essen, večerjati; zu Wasser und zu Lande reisen, po morji in po suhem hoditi; zu Deutsch, po nemško, auch nemški (Schlechtw.); die Elle zu drei Groschen, po tri groše vatek; zu Paaren, v. i. Paarweise, po dva, po parih, sparoma; zu Hunderten, po sto; das Pfund zu 32 Loth gerechnet, libra, (funt) po 32 lotov šteta (štet); zu halben Stunden blaubern, po pol ure blebetati; zu halben Nächten trinken, po cele pol noči piti; zur Noth, za potrebo, za silo; ein Gefäß zur Milch, posoda za mleko; zum Essen, za jed, (nicht gut: za jesti); zur Jausen, za malo južino; zum Lande hinaus jagen, iz dežele izgnati; zur Zeit Karls des Großen, za Karla Velikiga, pod Karlam Velikim; zur Zeit, za sedaj; Jemanden zu etwas wählen, ernennen, frönen, weihen, nehmen, machen, sich aufwerfen, bitten, verlangen, koga (za) kaj zvoliti, imenovati i. t. d.; zum Zengen nehmen, antreten, zum Beispiel, Muster nehmen, za pričo, zgled vzeti, na pričo poklicati, zapričati, koga; zum Beschluß, za sklep, na zadnje; zum Beschluß erheben, za sklep vzeti, razglasiti; das ist zum Todtflaen, pri tem bi clovek od smeha počil; 2 zu 4 verhält sich wie 6 zu 12, dve proti šterim se imate, ste kakor (se ima) šest proti dvanajstim; oft wird es im Slov. gar nicht übersetzt, z. B. zu etwas werden, f. Werden; zu Stein werden, okameneti; an einem zum Mörder werden, umoriti koga; zu Erde werden, spersteneti; zu Wasser werden, zvodneneti; zu sich nehmen, zaučiti, učiti kaj; zu Hause sein, doma biti; zum Theil, nekaj, nekoličko, po nekaj, deloma; zur Ader lassen, puščati, pušati; Herr zu Hohenau, Herzog zu Gottischee, König zu Jerusalem, das Schloß zu Braunfchweig u. f. w., Hohenavski gospod, Kočovski vojvoda, kralj Jeruzalemski, Brunsviški grad (f. a. Von); heut zu Tage, dan današnji; zu ganzen Tagen spielen, zu ganzen Nächten ausbleiben, cele dni igrati, cele noči zunaj, izdom ostati, ostanjati; zu Pferde kommen, prijezditi; zu Fuß kommen, po priti; zu Fuß gehen, po iti, hoditi; hundert Mann zu Pferde, zweihundert zu Fuß, sto konjikov, dve sto pešcov; zur Genüge haben, dovolj, dosti imeti; zum östern, večkrat; zur Ungebühr mit etwas groß thun, nespodobno bahati se, preveč bahati se; eine Zahlordnung bedeutend: zum

erslern, zum andern, zum dritten u. f. f., pervio, drugio, tretio, četertio, petio; zum letzten Male, zadnjio, poslednjio; zu guter Lezt, na zadnje; zu erst, zu lezt kommen, prvi, zadnji priti; zum wenigsten, vsaj, naj manj; zu Gott beten, Boga prositi, (k Bogu) moliti, serb. moliti se Boga; zur Nahzeit gehen, jest iti, h kosilu iti, kosit iti; er wächst mir zu Kopfe, premočen mi priha; er geht zu Ende, pojema; es ist zu Ende, poslo je, konec je tega, po njem je; zu Ende bringen, dokončati, dokonati (V., böh.) dognati; zu Stunde bringen, storiti, opraviti; zu Werke gehen, začeti; zu Werke richten, dodelati; Andern etwas zum Besten geben; f. Beste; ich habe ihm zum Bruder, zum Vater, zum Nachbar, zum Freunde, brat, oče, soaed, prijatel mi je; sich zu Tode trinten, izpiti se; zu einem führen, aufführen bei ihm, komu koga pripeljati; f. Vorstellen; zu Jemand Vertrauen u. dgl. haben, zapanje do koga imeti, komu zapaniti; der Bösewicht wird verborgen zum Schrecken der Menschen, hudobnež bo usahnil ljudem na strah (V.); der Arme hat nichts zum Essen, ubožec (revek) nima kaj jesti; Lesebuch zum Gebrauche, zum Unterrichte in Schulen, berilo v šolsko potrebo, berilo za naak po šolah; ade., im Gegensatze des offen, die Thür ist zu, duri so zaperto; geht nicht zu, duri se ne dajo zapreti, se ne zapirajo; zu machen, zapreti, zapirati; eine Beschleunigung bezeichnend (als interj.), zu!, le!, na!, mehrere, najto!; zu! zu!, le! le!; schlag zu!, le udari! (kroat.) adri! Glück zu!, Bog daj srečo!; nach dem Walde zu, proti gozda tje; gerade zu, na ravnost; gerade auf etwas zu, na ravnost proti čemu tje iti; da lief er auf mich zu, tedaj je proti meni sem tekal, jo proti meni ulil, jo je k meni napel itd.; auf etwas zureiten, proti čemu jezdit; bei dem insin. ist es im Sloven. unübersetzbar und darum ist die Anwendung solcher Infinitive dem Geiste der slovenischen Sprache gemäß eine weit beschranktere als im Deutschen; ich fürchte zu fallen, bojim se, da bi ne padel, bojim se, (da) bom padel; man zwang mich zu gehen, prisilili so me iti; die Ehre, ihn zu sehen, čast, viditi ga; zu essen geben, jesti dati komu; es ist Zeit zu gehen, čas je, da gremo; ohne zu wissen, ne vedoč; nach einem später fund zu gebenden Gesetze, po postavi, ki se bo poznej razglasila; zu wissen thun, na znanje dati (auch bei Vuk); es fängt an zu regnen, dož začinja (iti); er behauptet, es gesehen zu haben, pravi, de je vidil; ich fann nur her, dich zu sehen, prišel sim le, tebe vidit oder da tebe vidim; du hast keine Ursache dich zu besorgen, nimaš za kaj oder čemu (pri)tožiti se; zu theuer, predrag; zu groß, prevelik; zu viel, preveč; zu viel essen, preobjesti se; es wird dir zu viel sein, prisedalo ti bo; nur zu wahr, kar zlo res; da bi tako ne bilo res; zu große Kiste, zu viel Roth, nach Met. premraz, preblato,

ebenſo prelepota, predraginja; o, daſ iſt viel zu groß!, o to je zelo preveliko!; (er iſt zu ſpät in die Kirche gekommen, prišel je ſvečo gasit); er hätte eſ gar zu gerne, prav prav rad, kaj rad bi imel; in der Zuſammenſetzung mit thätigen Zeitwörtern, pri— (hinju—), do—, za (ver—); mit unübergehenden Zeitwörtern, mittelſt des beigeſetzten dalje, v eno mór, oder bleibt eſ auch ganz unüberſetzt.

Zuadern, v. a., durch Andern ausfüllen, zaorati, zaoravati; v. n., fortfahren zu adern, dalje orati; adere nur zu!, le orji!

Zuarbeiten, v. a., zadelati, v. n., dalje delati.

Zubaden, v. a., pripeči, zapeči.

Zuband, der, zaveza, priveza, naveza.

Zubau, der, prizidek.

Zubauen, v. a., verbanen, zazidati, zazidovati; hinzubauen, prizidati, pristaviti; v. n., dalje naprej zidati, staviti.

Zubehalten, v. a., zaperto imeti.

Zubehör, ſ. Zugehör.

Zubeißen, v. a., prigrizniti, jesti k čemu; v. n., anfangen zu beißen, ogrizniti, šavaniti, hlastniti; beiß zu!, le je!, le ugrizni!

Zuber, ſ. Zober.

Zubereithar, adj., pripravljiv.

Zubereiten, v. a., pripravljati, pripraviti, prigotoviti, pripraviti (*Gutm.*) kaj, se; daſ Jeder zubereiten, usnje izdelati, izdelovati; alleſ zubereiten, vse napraviti.

Zubereiten, daſ, pripravljanje.

Zubereiter, der, pripravljavec.

Zubereiterin, die, pripravljavka.

Zubereitung, die, priprava, pripravek, pripravljanje; die Zubereitung war mangelhaft, reč ni bila nič kaj prav pripravljena.

Zuberufen, v. a., poklicati, klicati k čemu.

Zubessern, v. a., priboljšati, zboljšati, boljšati, popraviti.

Zubesserung, die, poboljšek, priboljšek, poboljšanje, zboljšek, popravek.

Zubetten, v. n., von den Bienen, die Zellen der jungen Bienen aufschmieren, die ſich in Püppchen verwandeln wollen, zalotati, zalepiti, zadelati.

Zubiegen, v. a., zavihati, zapogniti, pripogniti, zagniti.

Zubieten, ſ. Bieten; biete nur zu!, le ponujaj! le dajaj!

Zubilden, v. a., omikati, mikati, izučiti, učiti za kaj.

Zubilligen, v. a., po pravici komu kaj priſoditi, nakloniti.

Zubinden, v. a., zavezati, zavezovati, vezati; v. n., dalje vezati, povezovati.

Zubinden, daſ, vezanje, zavezovanje.

Zubitten, v. n., bitte nur zu!, prosi, kolikor hočeſ!

Zublasen, v. n., dalje pihati; blaſe zu!, pihaj!, le pihaj! dokler ſe ti ljobi; v. a., durch Blaſen verſchließen, zapihniti, zapihati; einem etwaſ zublaſen, komu kaj pripihniti, s pihanjem ſpraviti kaj do njega,

zaſeptati, na tihem povedati; ſ. a. Zuſſſtern.

Zubläſer, der, podpihovavec.

Zubleiben, v. n., zapert biti, ostati.

Zubliſen, v. n., pomeſkniti komu z očmi; v. a. s pogledam naznaniti.

Zublinſeln, Zublinzen, v. n. u. a., z mezikanjem, pomeſkovanjem zamenje dati.

Zubrennen, v. n., dalje goreti; v. a., zžgati, zžigati, pripaliti, z žganjem zakriti; die Erze zubrennen, durch Röhren, rudo žgati.

Zubringen, v. a., einem etwaſ zubringen, komu kaj prinesti, prinaſati, donesti, donāſati; ein Heirathsgut zubringen, prinesti doto k hiſi. (*del prinesti Gutm.*); ſie hat ihm ein ſchönes Heirathsgut zugebracht, lepo reč je priženil; zugebrachte Rinder, otroci prejšnjiga zakona; die Nacht zubringen, nočiti, prenočiti; den Winter, ſ. Ueberwintern; die Zeit mit etwaſ zubringen, preživeti, prebiti, doprinese; ſie unnütz vergehen laſſen, čaſ s čim potratiti, trati; die Zeit gut zubringen, čaſ dobro oberniti, obračati; den ganzen Tag mit Leſen und Schreiben zubringen, ves ljobi dan prepiſati, prebrati auch celi dan piſati, brati; einem ein Glas zubringen, komu napiti, napijati; ich bringe eſ Dir zu, mazi ti Bog (*bei Gutm.* auch boiſti bog?); anſehen, ovaditi, ovajati; verſchaffen, dopeljevati komu kaj, zakladati ga s čim.

Zubringer, der, prinaſavec, donaſavec, donesece, prinesece, ovadnik, ovaduh; Unterhändler, meſetar, podvodnik; (*Kuppler*, im *Serb.*).

Zubringerin, die, donaſavka, meſetalja (*V.*), podvodnica.

Zubringung, die, donaſanje, dopeljevanje, ovajanje.

Zubrodeln, Zubroden, v. a., pridrobiti, nadrobiti, drobiti k čemu.

Zubrot, daſ, ſ. Zuſtreife.

Zubrüllen, v. n., tuloč poterđiti, privoliti.

Zubrüſten, v. a., mont., izbitti v kamnu luknjo, v ktero ſe sveder vtakne.

Zubühnen, v. a., einen Schaſt im Bergbaue, jamo zadelati (*V.*).

Zubündeln, v. a., culo zavezati.

Zubuße, die, pridatek, priveržek, dodatek, založlje, doplača, nač *V.* zaklada; ſie geben, zakladati.

Zubüßen, v. a., nač dem vorigen, pridati, dodati, zakladati.

Zubußſaden, der, navezilo, navezna nit.

Zubußgrube, die, jama na zgubo, za ktero je treba doplačevati.

Zubußzettel, der, doplačni liſt.

Zucht, die, am Pfluge, gredelj, plužna veviga (?); die Fortpflanzung eineſ Thiereſ, plemo, plod, rod; einen Bullen zur Zucht halten, bika za plemo imeti; ein Thier zur Zucht gehen laſſen, puſtiti, da gre po plemenu; daſ Großziehen, Wartung und Pflege, reja; Viehzucht, živinaſka reja; Schaſzucht, ovčarſtvo, ovčarija; Bienenzucht, čelarſtvo,

u. f. f., mittelst einer entsprechenden Formation; die junge Zucht, d. i. aufgezogene Thiere, mladiči, pl., mladi, mladei pl., mladina, prirejek, priplod, koj., prikroj; eine Zucht Schafe, čeda ovac; eine Zucht junger Hühner, gajezdo piščet, pišet; die Zucht der Kinder, strahovanje otrok; in guter Zucht haben, ostro imeti, deržati, strahovati, ne dati volje; f. a. Erziehung; gute Zucht unter den Soldaten halten, vojake v strahu in redu imeti; eine scharfe Zucht einführen, na tanko strahovati; der Zucht entwachsen sein, šibi odrasti, odrasli; sich der Zucht unterwerfen, strahu udati, udajati se; aus derselben kommen, nicht mehr unter ihr stehen, priti iz pod strahu, ne biti več v strahu, otročje hlače izuti; ein Kind Jemandens Zucht übergeben, otroka komu v rejo, v strah, v nauk dati; wo Zucht ist, da ist Ehre, šiba novo maso poje; f. a. Disciplin; Ehrhaftigkeit, Schamhaftigkeit, Sittsamkeit, sramožljivost, spodobnost, poštenost, zderžnost (Gutm.). lepe navade; er hat alle Zucht an den Nagel gehängt, ne ve kaj je sram, vsemu sramu se je odpovedal, (nach dem Poln. prodal je psu oči).

Zuchtamt, das, andere in Zucht zu halten, strahovavstvo.

Zuchtbene, die, böela ali čebela za plem, za rejo.

Zuchtbuchlein, das, bukvice lepiga obnašanja.

Zuchteisen, f. Zucht (am Pfluge).

Züchten, v. a., rediti.

Zuchente, die, raca za plem.

Zuchentwuhnt, adj., razvajan, razuzdan.

Züchter, der, rejec.

Zuchtfähig, adj., poboljšljiv.

Zuchtganß, die, gos za plem.

Zuchtgesch, das, postava za strahovanje in red.

Zuchtgewohnt, adj., strahu, reda vajan.

Zuchthahn, der, petelin za plem.

Zuchthaler, der, strahovavec.

Zuchthaus, das, kaznovavnica, pokorivnica, strahovavnica, ječa.

Zuchthauskirche, die, cerkev v kaznovavnici, ječi.

Zuchthäuser, der, jetnik, kaznjence, pokorjence.

Zuchthauswürdig, adj., xrel za ječo.

Zuchthengst, der, zrebec, žebec za plem, pastuh, celak.

Zuchthuhn, das, kokoš za plem.

Züchtig, adj., spodobniga, lepiga obnašanja, vedenja, sramekljiv oder sramožljiv (schamhaftig), čist (fensh), vzderžen, pošten.

Züchtigen, v. a., pokoriti, krotiti, krotičiti, strahovati, tepiti, ostro, v hudem imeti; mit Worten züchtigen, posvariti, svariti; okregati, pokregati, kregati, in and. M., karati; ein Kind mit der Ruthe züchtigen, otroka šeskat; Gott züchtigt die Menschen, Bog ljudi tepe; f. a. Strafen; Gott weiß, wenn er züchtigt, Bog uže ve, komu pérje lomi (Spr.).

Züchtigen, das, strahovanje.

Züchtiger, der, strahovavec, pokorivec.

Züchtigerin, die, strahovavka.

Züchtigkeit, die, sramekljivost, čistost, poštenost, zderžnost.

Züchtigth, adv., sramekljivo, pošteno, lepo.

Züchtigung, die, šiba, kazen, pokora, strahovanje; mit Worten, svarjenje, svarilo, kreganje; mit Ruthe, tepenje, šeskanje; die Züchtigungen müssen den Vergehungen angemessen sein, kakoršna je pregreha, takoršna bodi kazen, pokora.

Zuchtsalb, das, teko za plem, za rejo.

Zuchtlehre, f. Sittenlehre.

Züchtling, der, pokorjence, kaznjence; eine weibliche derlei Person, pokorjenka, kaznjenska.

Züchtlingsschule, die, šola kaznjencev.

Züchtlos, adj., malosramen (V.), razuzdan, samopašen, brezsrmen, brez strahu.

Zuchtlosigkeit, die, razuzdanost, samopašnost.

Zuchtmeister, der, strahovavec; f. a. Erzieh.

Zuchtmeisterin, die, strahovavka.

Zuchtmutter, die, plemenica.

Zuchtstoss, der, bik, junec za plem, za razplod, plemenjak.

Zuchtstetsche, die, bič, s katerim se kdo strahuje.

Zuchtpferd, f. Zuchthengst, u. Zuchstute.

Zuchtrind, das, goveda za plem, za rejo.

Zuchtruthe, die, šiba.

Zuchtsau, die, preslica, svinja za plem.

Zuchtschaf, das, ovca za plem.

Zuchtschule, die, strahovavnica.

Zuchstier, der, f. Zuchtstoss.

Zuchstute, die, kobila za plem, kobila za rejo.

Züchtung, die, reja, ravnanje.

Zuchtvieh, das, živina za plem, plemenska živina.

Zuchtwider, der, oven za plem.

Zuchtwillig, adj., poslušljiv, ubogljiv, voljan, kdor se da zrejati.

Zud!, int., smuk! fuk!

Zud, der, mik; seinen Zud thun, ne zganiti se, kar zmežiti se ne.

Zude, die, f. Pumpe.

Zuden, v. n., eine kurze geschwinde Bewegung machen, nach V. und Gutm. makniti (se); mehrere wiederholte, mikati (se), zganiti se, zmežiti, mežiti se, utripati, tripati, russ. dergat; v. a., die Achsel, auch mit den Achseln zuden, pleča zganiti, s pleči zmežati, migati, stiskati s pleči; das Schwert zuden, gewöhnlicher zuden, meč potegniti, zavihtiti.

Züden, f. Zuden (v. a.).

Zuder, der, (Saccharum), oaker, gen. cukra (auch böhm. u. poln., im Russ. sahar, serb. šećer zunächst aus dem türk.), bei Gutm. sladkor; Zuder fieden, oaker bariti; ein Gut Zuder, nach V. štala; f. übr. Gut;

Milchzucker, mlečni cukr; Rosenzucker, rožni cukr.

Zucker, in den Bissen, aus Zucker bereitet, zuckerfuß, ihn enthaltend, cukreni; zu seiner Bereitung, Aufbewahrung gehörig, cukrov, ihm ähnlich, cukrast.

Zuckerhörn, der, cukrov javor.

Zuckerarbeiter, der, cukrar, cukrinar.

Zuckerartig, adj., cukrast, cukrovit.

Zuckerbad, das, shramba za cukr.

Zuckerbäcker, der, slaščičar, sladničar, cukrar (V.).

Zuckerbäckerei, die, sladničarija.

Zuckerbäckerin, die, sladničarica, slaščičarica.

Zuckerbäckwerk, das, slaščica, cukreno pečenje.

Zuckerbaum, der, drevo s slaščicami.

Zuckerbild, das, podobščina, podobšina iz cukra narejena.

Zuckerbirle, die, černa breza.

Zuckerblatt, f. Frauenmilchze.

Zuckerbohne, die, cukrovka f.

Zuckerbraunwein, der, rum.

Zuckerbrecher, der, klešče za drobljenje cukra.

Zuckerbrod, das, mali kruhek.

Zuckerbüchse, Zuckerdose, die, cukrenica.

Zuckerchen, das, sladčica.

Zuckerdunst, f. Melasse.

Zuckereris, f. Gefrorenes.

Zuckererde, die, cukrarska perst.

Zuckererbsen, pl., cukernati grah.

Zuckerfabrik, die, cukrarnica.

Zuckerfaß, das, sod za cukr.

Zuckerfresser, der, kdor rad cukr liže; — rumenkasti plezav.

Zuckerfrucht, die, sladki sad, cukrasti, cukreni sad.

Zuckerghrung, die, vrenje cukra.

Zuckerghadene, das, cukreno pečenje (V.).

Zuckerghas, das, steklenica, sklenica za cukr.

Zuckerghast, f. Zuckerartig.

Zuckerghaltig, adj., kar ima kaj cukra v sebi.

Zuckerghandel, der, kupčija s cukram.

Zuckerghut, der, f. Gut.

Zuckerghonig, der, cukrasti med.

Zuckerghig, adj., cukernat.

Zuckerghaut, der, russ. ledeneo, kristallnati cukr.

Zuckerghartoffel, die, cukernati krompir.

Zuckerghind, das, sladko dete.

Zuckerghiste, die, skrinja za cukr.

Zuckerghorn, das, cukreno zerno, coll. zernje.

Zuckerghuchen, der, cukrena gibanica (Gutsm.).

Zuckerghleder, der, cukrolizeo.

Zuckerghlederin, die, cukrolizka.

Zuckerghlich, f. Süßlich.

Zuckerghlippe, die, sladke ustne.

Zuckerghmandeln, pl., pocukrani mandoljni.

Zuckerghmaul, das, cukrolizeo, polizeo.

Zuckerghmelde, die, povertna lebeda.

Zuckerghmelone, die, cukernata dinja.

Zuckerghmoorhirse, die, cukernati sirk.

Zuckerghmühle, die, mlin za cukr.

Zuckerghmund, der, presladko usta.

Zuckerghern, v. a., ocukrati, pocukrati, cukrati. (nach Gutsm. sladkoriti); f. a. Süß (machen).

Zuckerghern, adj., aus Zucker gemacht, cukren, iz cukra.

Zuckerghnascher, der, sladkosnedež.

Zuckerghpapier, das, popir za cukr, za zavijanje cukra.

Zuckerghpläschen, das, cukreni hlebček.

Zuckerghpreis, der, cena cukra.

Zuckerghpuppe, die, punica iz cukra.

Zuckerghrohr, das, cukrov teret, cukrova terstika, coll. cukrovo terstje.

Zuckerghrohrpflanzung, die, sajenje cukroviga terstja.

Zuckerghrübe, f. Zuckerghwurzel.

Zuckerghsaft, der, cukreni sok.

Zuckerghsauer, adj., cukrokisel f.

Zuckerghsäure, die, cukrova, deteljna kislina.

Zuckerghschachtel, die, cukrenica, škatla za cukr.

Zuckerghschote, f. Zuckergherbsen.

Zuckerghsieb, das, sito za cukr.

Zuckerghsieder, der, cukrar; f. a. Zuckerghbäder; kdor cukr vari ali kuha.

Zuckerghsiederei, die, Zuckerghfabrik, cukrarnica, cukrarija (Gutsm.).

Zuckerghstaude, f. Zuckerghrohr.

Zuckerghstoff, der, cukrovina, (nach Ravn. cukroba f.).

Zuckerghstreubüchse, f. Zuckerghbüchse.

Zuckerghsüß, adj., presladek, sladek kakor cukr.

Zuckerghtäfelchen, das, mali kruhek, sladčica.

Zuckerghtaune, die, neka jelka rjaviga lesa.

Zuckerghteig, der, cukernato testo.

Zuckerghvogel, f. Zuckerghfresser.

Zuckerghwaare, die, cukrenina, sladkarija, cukreno blago.

Zuckerghwasser, das, cukrena voda.

Zuckerghwein, der, cukernato, cukreno vino.

Zuckerghwerk, das, sladkarija, slaščica ober sladčica.

Zuckerghwidt, die, senožetni grahor.

Zuckerghworte, pl., sladke, medene besede pl.

Zuckerghwurzel, die, (Sium sisarum), koščica; nach Gutsm. sladki koren u. kuzmorka.

Zuckerghzange, die, klešče, kleše za cukr.

Zuckerghzahn, der, fig. sich den Zuckerghzahn anschlagen, ne jesti cukra, ker je predrag.

Zudeßung, die, zvijavica, nach V. mikanje, zlecenje, mikalica, meketanje, meketavica, božjast, terganje, kerči.

Zudemmen, v. a., sazejiti, jexiti, zadelati, zagradiiti; v. n., dalje jexiti, gradiiti.

Zudeßheit, das, povertna pérnica.

Zudeßen, a. v. mit einer Decke bedecken, zagerniti, zagrinjati, pogerniti, pogrinjati, odeti; mit einem Dessel, zakriti, zakrivati, pokriti, pokrivati; mit Umführung eines Körpers auf den andern, zaveziniti, povezniti,

vezniti; v. n., bede nur zu!, le pokrij!, po-grinaj.

Zubeiden, v. a., zajeziti.

Zudem, adv., k temu, še verh tega; f. úbr. Heberdieß.

Zudeufen, v. a., nameniti; zugebacht, namenjen; v. n., dalje misliti.

Zudichten, v. a., durch Dichtmachen verschließen, zagostiti; v. n., dichte nur zu!, le pes-mari.

Zudringen, v. a., prinajeti, najeti.

Zudonnern, v. n., germeti in germeti; v. a., zagermeti komu kaj.

Zudrang, der, pritisk; beim Zudrang des Volkes, kadar množica privre in pritisne.

Zudrängen, v. a. u. r., sich zudrängen, sich hinzu drängen, pririniti kaj, se, vrin-niti se.

Zudrehen, v. n., dalje sukati, verteti; drehe zu!, zaverti!, verti!, zasukni!, sukaj; v. a., durch Drehen verschließen, zasukati (in zamakniti), zaskerniti.

Zudreschen, v. a., primlatiti, v. n., v eno mer mlaiti.

Zudringen, v. n. u. r., siliti se, tlačiti se, vrvati se, tiščati, privraliti se, navaliti, privreti, ponujati se.

Zudringlich, adj., eigentlich sich mit Gewalt nähernd, tiščaven, tišaven (V.), tiščav, tišav; fig. sich wieder des andern Wils len in eine Sache mischend, vtikljiv, vrinljiv (V.), kdor se vrviva, vpleta, meša v kaj; er ist so zudringlich, tako tiščil, tiščil, tako silen, netečia, siten je, sitnost raz-treosa, neprilichen, nadležen; Streit mit Je-manden suchend, zdražljiv, nach V. zdrah-ljiv.

Zudringlichkeit, die, tiščanje, tišanje, sila, sitnost, sitnost; f. das Borige.

Zudrohen, f. Androhen.

Zudruden, v. n., v eno mer tiskati; v. a., f. Weidruden.

Zudrücken, v. n., fortfahren wasser zu drücken, le pritiskati, tiščati, tišati v eno mer; v. a., mit einem Drucke verschließen, zatisoniti; die Augen zudrücken, oči zatisoniti, zame-žati, zažmati, zažmeti (U. Kr. sim žmal Zal.); ich habe die ganze Nacht kein Auge zugebracht, vso noč nisim očesa zatisonil, nach Gutm. und M. stisonil; ein Auge zu-drücken, spregledati kaj.

Zuduffen, v. n., privonjati, pridisati kam, vedno disati.

Zudüngen, v. a., pognojiti do dobriga, ugnojiti.

Zudürfen, v. n., smeti k čemu, do česa.

Zuedenen, v. a., zasuti in poravniti.

Zuegen, v. a., zavlaciti, zavleči, zabra-nati; v. n., das Egen vollenden, doبرانati, dovlačiti, povleči; d. i. fortfahren zu Egen, vlačiti, branati (v eno mer).

Zueignen, v. a., sich etwas zu eignen, česa polastiti, lastiti se, kaj prilastiti si (V.), prisvojiti, usvojiti, svojiti si; widmen, de-diciren, posvetiti, pripisati, podariti, v last-nino dati, dariti; behaupten, daß jemand

etwas geschrieben habe, einem eine Schrift zu eignen, beilegen, komu bukve pripisati, pripisovati, razglasiti koga za lastnika kake reči; zu eignende Fürwörter, svojivne za-imena.

Zueigner, der, posvetivec, pripisovavec.

Zueignung, die, Widmung, pripis, prilastitev, posvečenje, izročenje; Anwendung des vorhergegangenen Vortrages auf den Zu-stand der Zuhörer, prilastitev.

Zueignungsbrief, der, Zueignungsschrift, die, posvetivno, posvečevavno pismo, pripis (V.).

Zueisen, v. n., prihiteti, hiteti, prihitevati k čemu, komu; eile nur zu!, hiti kakor hoče!

Zueisen, v. n., zamerzniti, zmerzniti.

Zuentbieten, v. a., einem einen Gruß, po-zdraviti koga, pozdrav(ljenje) komu po-slati.

Zuerben, v. a., še podedvati (k prejšnji dedini).

Zuerhalten, v. a., zaperto ohraniti; k čemu pridobiti.

Zuerkennen, v. a., prisoditi (Gutm u. V.), soditi, prisojati komu kaj; eine Strafe zu-erkennen, obsoditi, obsojati koga v kako kazen, izreči, storiti, skleniti sodbo, da mora kdo —; s sodbo odločiti kaj; die Todesstrafe zuerkennen, k smerti obsoditi.

Zuerkennen, das, Zuerkenntniß, das, Zu-erkennung, die, prisoda, prisodba, prisodek.

Zuerworben, v. a., k čemu osvojiti, pri-dobiti.

Zuerst, adv., vor allen andern, naj prvi, pred vsem, pred vsemi družimi, naj pred, prvo; er ist zuerst gekommen, on je naj prvi pri-šel; dieß muß zuerst geschehen, to mora (naj) prvo biti; das erste Mal, prvič, pervikrat, v prvo, naj pred, k prvemu; zuerst er-schaffen, pervostvarjen.

Zuerzählen, v. n., dalje, v eno mer pri-povedovati.

Zuessen, v. a., prigrizovati; Brot zum Fleische essen, kruh k mesu prigrizovati; v. n., fortfahren zu essen, jesti, le jesti.

Zufächeln, v. a., pahljati komu kaj (n. pr. hlado).

Zufahren, v. n., auf etwas zufahren, proti čemu voziti, k čemu pripeljati, peljati; hur-tig fahren, voziti, gnati; fahre zu!, vozil, poženil, na ravnost, naprej voziti; gleich zufahren, d. i. mit Ungeßam anfangen, za-leteti se, zagnati se na kaj, spustiti se, skočiti, šiniti na kaj, hlastniti po čem; ei-ner, der gleich zufährt, zaletel; blind zu-fahren, telebniti, telebati, slepo, neapamet-no ravnati; einer, der blind zufährt, tele-ban; v. a., pripeljati, pripeljevati, priva-žati, dopeljami, dopeljevati.

Zufahrt, die, privožnja, vožnja k čemu.

Zufall, der, so wie Ungefahr, prigodek, pri-goda, nagoda, naključie, naključek, na-ključie, namera, primér, primérlej, prime-rek; ein blinder Zufall, slepa sreča; durch einen Zufall wohin kommen, po sreči, po

naključbi kam priti; wenn es durch einen Zufall geschehen sollte, ako bi utegnilo biti, ako bi se primerilo, naključilo, pripetilo; durch einen ungünstigen Zufall, po nesreči; f. a. Schicksal; es war bloß ein Zufall, le primerilo, naključilo se je tako; eine unerwartete Veränderung der Gesundheit, prigoda, napadenje (V.); (accid.), pripadek.

Zusallen, v. n., der Deckel u. f. w., fällt zu, pokrov zapada, je zapadel, zahlopnil, zaklepnil (Zal.); nach M. zahlopiniti se; das ausgegrabene Loch fällt zu, die Augen fallen zu, posuti, ob. podsuti se, (weniger gut) skup pasti, skup padati, zatieniti se, zapreti se, zapirati se; von Ungefähr zu Theile werden, dobiti kaj, prislepiti se komu, zadeti koga, viell. auch pripasti komu; v. a. Anfallen; pasti k čemu, komu; das Loch im Sande ist zugefallen, luknja se je zasula; bei den Jägern, f. Zusliegen.

Zusällig, adj., naključen, prigoden, naključben, nepričakovan; zufälliger Weise, naključno, po naključbi; f. a. Unversehens; es ist zufälliger Weise geschehen, naključilo, pripetilo se je; (accid.), postransk; zufällige Eigenschaften, postranske lastnosti.

Zusälligkeit, die, naključnost, naključje, priključnost.

Zusallen, v. a., die Hände, roke skleniti, skup djati.

Zufegen, v. a., primesti, mesti k čemu; v. n., dalje pometati.

Zufellen, v. a., s pilo pripraviti.

Zufertigen, v. a., poslati, pošiljati, odpraviti, odpravljati.

Zufinden, v. a., zaperto najti.

Zuslattern, v. n., priferfrati, priferčati, priferfoleti.

Zuslechten, v. a., zaplesti, zapletati; v. n., v eno mer plesti.

Zusliden, v. a., zakerpati, zašiti, fig. mašiti.

Zusliegen, v. n., prileteti, leteti k čemu.

Zusliehen, v. a., pribežati, pribegniti, bežati k čemu, proti čemu.

Zusließen, v. a., auf einen zuschießen, proti komu teči, teči kam, priteči, pritekati; einem etwas zuschießen lassen, komu kaj nakloniti.

Zusflößen, v. a., priplaviti, doplaviti, plaviti kam.

Zusflucht, die, pribežališče, pribežališe, ubežišče, ubežiše (M. russ. neben pribežišče, pribežiše), zavod (?); seine Zuflucht zu jemanden nehmen, pribežati k komu; Zuflucht(s)ort vor Sturm und Regen, zavetje, zatekališče, zatekališe, zavetni kot o piši in nalivu.

Zusfluchten, v. n., pribežati h komu, bežati k čemu.

Zusfluchtsort, der, Zufluchtsstätte, die, pribežališče, pribežališe.

Zuslug, der, prilet.

Zusluß, der, eines flüssigen Körpers, pritek, pritekanje, dotok (auch für Nebenfluß); Zusluß von Menschen und Waaren, prihod ljudi

in blaga, obilnost, mnoštvo, stok; Zusluß an Mitteln, prihodek, pripomoček; einem alle Zuslüsse abschneiden, vse prihodke in pomočke komu pripreti, ustaviti, odreči, odverniti, zaprečiti; f. Hilfsmittel.

Zuslößtern, v. a., pošeptati, zašeptati.

Zusolge, die, po; f. Folge.

Zusördern, v. a., pripeljati, dopeljati.

Zusördermacht, der, ispravni saht.

Zusragen, v. n., poprašati, oglasiti se, dalje vprašati.

Zufrieden, adv., Jemanden zufrieden stellen, komu zadostiti, zadovoljiti komu (Fuk); komu ugoditi; f. a. Befriedigen; einen Jörnigen zufrieden sprechen, jezna potolaziti, udobrihati; sich über etwas zufrieden geben, dati potolaziti se, s čim dovoljin biti, za ljubo vzeti, jemati, imeti kaj, zadovoljevati s čim; laß mich zufrieden, pusti me z miram, ne nagajaj mi; adj., zadovoljin, dovoljin; mit Jemanden zufrieden sein, s kom zadovoljin biti; ich bin es zufrieden, s tem sim zadovoljin; wenn du zufrieden bist, če si voljan, če te je volja (eig. willig sein); f. a. Einwilligen; er ist mit Allem zufrieden, z vsem je zadovoljin, vse mu je prav, po volji.

Zufriedenheit, die, zadovoljnost, dovoljnost (mehr Sinlänglichkeit), zadovoljstvo (Fuk); zur allgemeinen Zufriedenheit, tako, da so ljudje sploh zadovoljni, da so vsi zadovoljni; mit Zufriedenheit etwas betrachten, zadovoljin gledati na kaj.

Zufrieren, v. n., zamerzniti, zamerzovati, premerzniti, primerzniti (anfrieren); zugefrorener Schnee, aren (ki derzi in se ne udira); das Zufrieren im Boden, daß sich die Erde hebt, srez.

Zufügen, v. a., storiti, delati, prizadjati, prizadevati; einen Schaden zufügen, škodo storiti, delati; f. a. Verursachen; — pridjati, dodjati.

Zufügung, die, eines Schadens, poškodovanje, škoda.

Zufuhr, die, privoz, privožnja, privazanje, dovoz, dovožnja, dovažanje, dopeljevanje, russ. podvoz; die Stadt hat viele Zufuhr an Getreide, v mesto se pripeljuje, dopeljuje, dovaža mnogo ali veliko žita, v mesto gre veliko žita; die Zufuhr abschneiden, dovoz zapreti, ustaviti, presekati, cesto zapreti.

Zuführen, v. a., auf Wagen oder Schiffen, voziti, privazati, dovažati, pripeljati oder dopeljati, dopeljevati; zu etwas leiten, peljati, pripeljati k čemu, komu; mont. raztegniti, razsiriti.

Zuführer, der, dovoznik, privoznik, dovažec.

Zuführung, f. Zufuhr.

Zufüllen, v. a., napolniti, zapolniti (V.). zasuti in izravniti; dazu füllen, priliti, prilivati, doliti, dopolniti.

Zug, der, insgemein, vlak, vlek (Gutm.), poteg, potegljaj; einen Zug thun, potegniti; guten Zug haben, dobro vleci; ein

Zug von Vögeln, veršelo (V.), trop, tropa, rajda, kita tičov; von Kranichen, ključ žerjavov; der Truppenzug oder einer Profession, nämł. der Marsch, hoja, hod; feierlicher, ob-hod; eine Anzahl hinter einander marschiren-der Personen, rajda oder rida, bei Soldaten, nach V. vlak; in Zügen marschiren, v vlakih iti, stopati, korakati; ein Paar Züge thun (im Rauchen), potegniti dva — trikrat; im Trinken, dušek, požirek; auch zduška und duška (St.); serb. nategljaj (Vuk); auf zwei Züge austrinken, na dva duška izpiti; Luftzug, Windzug, f. diese; Wanderung, preseljevanje, prehod; Zug für Zug, na tanko, od čerke do čerke, na dlako; Zug für Zug handeln, iz rok v roke, iz roke v roko kupčevati; in den letzten Zügen liegen, umirati, pojemati; in den Zügen liegend, umiraje, med smertjo, pojemaje, poslednji soplej, dihļej; Train, vlak, vozovlak †; eine Streitsache ist im Zuge, pravda že teče; es ist im Zuge, začelo se je, v delu je; der Zug der Truppen dauerte den ganzen Tag, ves dan so šli vojsčaki, vojsaki (skoz mesto); die Rolle mit ihrem Seile, schwere Sachen damit in die Höhe zu ziehen, škorpce, vlak; ein Zug mit der Feder, čerk, potez; Linie, čerta, poteza; in der Malerei, potegļej (V.); die Züge des Gesichtes, čerte v obrazu, nach V. auch raze v obļiji; Zug des Charakters, der Denkungsart, lastnost, lastnija, zname-nje (im Poln. ris); ein edler Zug, zname-nje blahtniga serca, delo, iz kteriga se razodova blago serce; in der Orgel, natega † (Sum.); f. Orgelregister; im gezogenen Glinttenlauf, ris, šleh; ein Zug Pferde, vprega konj; Ochsen, jarem volov; ein Abzug des Läutens einer Glocke u. dgl., premolkljej; Züge läuten, klenkati, umirajo-cim zvoniti; in der Lotterie, v. i. ein Hub, dvigļej, vzdigļej, zdvigļej; im Zuge gehen, nepretergama, brez preterga iti eno za drugim; Gebirgszug, pogorje.

Zugabe, die, pridaja, pridajanje, davek, dodavek oder dodatek, primeček, prikladek, priverček, poveršina, poverček, nadavek (Agi); etwas als Zugabe bekommen, kaj za pridav (V.) dobiti; beim Messen, Wägen, domerek, privaga; beim Zahlen, doplačilo; beim Metall, primes.

Zugassen, v. n., zijati na kaj.

Zugameise, die, mravļjincec selec.

Zugang, der, odperte vrata; freien Zugang zu jemanden haben, odperto pot h komu imei, h komu hoditi, smeti; Zugänge versperren, vse pota zapreti, pristop, prihod; f. a. Zuwachs; den Zugang verwehren, ne pustiti kam.

Zugangel, die, mehrere an einem Seile, n. V. nočni ternek, nastavni ternek.

Zugänglich, adj., pristopen, dostopen; er ist für Jederman zugänglich, vsak sme k njemu iti; prljuden je, rad se meni s komur bodi; f. a. Willfährig; vsak se mu sme pribļizati.

Zugänglichkeit, die, pristopnost, dohodnost, priljudnost.

Zuganker, der, mont. ein Stück Eisen, welches durch das Loch des horizontal eingemauerten Zugbandes gesteckt wird, ključ (V.), vlečni maček.

Zugarbeit, die, potegneno delo.

Zugarm, der, Hebearm, motoroga.

Zugattern, v. a., z rešetko zapreti.

Zugbaud, das, vez; russ. skoba; f. a. Zuganker; bei Wagenbefestigungen, frača.

Zugbaum, der, bei den Zugbrücken, vreteno, (nach dem Poln. žerjav, kobila).

Zugbiene, die, f. Weisel.

Zugbrücke, die, nach dem Russ. spodjemni most, etwa auch zapadni (Pot.), ob. vzdigļivi most, nach V. most na vago.

Züge, die, prevleka, povleka.

Zugeben, v. a., noch etwas freiwillig mitgeben, pridati, pridajati, privreči, namakniti, namikati, domakniti (še kak krajeer), pritegniti; einsehen, pripustiti, dopustiti, udati se; seinen Willen dazu geben, na voljo dati, dajati.

Zugebräu, das, privarek.

Zugebacht, adj., odmenjen, namenjen, pri-sojen.

Zugegen, adv., vpričo, naprīčo, zraven, nazo-ocen, prīsojoo; hier zugegen sein, tukaj biti; bei einer Handlung zugegen sein, pri čem biti; f. a. Gegenwärtig.

Zugehen, v. n., ab- und zugehen, prihajati ali odhajati; im Gehen eilen, podvizati (se), gēhe zu!, le hodi!, podvizaj se, hiti; die Thür geht zu, will nicht zugehen, duri se zapirajo, se ne zapirajo; geschēhen, erfol-gen, biti, zgoditi se, goditi se; wie ist es zugegangen?, kako je bilo, kako se je go-dilo?; es ging sehr hitzig zu, prav serdito, ognjeno, vroče je bilo, huda je bila, (hud boj je bil); Josef machte die Erfahrung, wie es im Dienstesverhältnisse zugeht, Jožef je skusil, kakošna je v službi, zugegangener Schade, škoda, ki se je komu zgodila; aus dem Erkenntnisse zugehende Rechte, pra-vice, ki jih komu sodba daje; es geht lu-stig zu, dobre volje so; es ging nicht na-türlich zu, ni bilo samo na sebi, (veliko divjanja in razsajanja je bilo); spizig zu-gehen, zaostren biti na konci; von der Wunde, skleniti se, zarasti se, zalepiti se.

Zugehör, das, pritiklina, priprava (Gutsm.).

Zugehören, v. n., das gehöret mir zu, to je moje; dir, to je tvoje; das steht ihm zu, to je njegovo i. t. d.; dem Nachbar zugehören, sosedomo biti; f. a. Zustehen.

Zugehörig, adj., das ist mir zugehörig, to je moje u. f. f.; der mir zugehörige Alter, moja njiva; wem ist es zugehörig?, čigavo je? (serb. čigovo); pristojin, spadajoo, gre-doo k čemu.

Zugeigen, v. n., gosti in gosti.

Zugeisen, das, bei den Wärfchern, natezilo, natezavnik.

Zügel, der, eigentlich Leisfel, vajet, povo-dec; f. Leisfel; häufig auch für Baum, uzo,

berzda, žvale (V); dem Pferde den Bügel schiefen lassen, konja spustiti; dem Pferde in den Bügel fallen, konja za berzdo popasti, (popadem); Jemanden in dem Bügel halten, koga v strahu imeti; f. a. Baum.

Bügelhand, die, levica.

Bügellos, adj., razuzdan, (odžvaljen), samopasen, (adv., samopas), svojevollen.

Bügellosigkeit, die, razuzdanost, samopasnost, delo razuzdanca, zanikerneža.

Bügeln, v. a., berzdati, uzdati, žvaliti; f. a. Bäumen, Bändigen.

Bügeloben, v. a., obljubiti, obetati.

Bügmüße, das, zelenje, prikuha, ki se je k mesu, f. a. Gemüße.

Bügnami, adv., imenovan, s priimkam.

Büngelode, die, mertvaški zvon.

Bügnischen, v. a., prigrizniti, prigrizovati, jesti k čemu.

Bügerz, f. Treiberz.

Bügelellen, v. a. u. r., pridružiti, družiti kaj, se, pritakniti se čemu, zediniti se, združiti se s čim; nach M. pripajdašiti, pritovaršiti, pridati; sich bügelellen, um zu helfen, pritegniti.

Bügeständniß, das, privoljenje.

Bügestede, das, pritiskljaj.

Bügestehen, v. a., bewilligen, dopustiti, dovoliti, privoliti; bügestanden, daß —, denimo, da —, pripustimo, da —; f. a. Gestehen, Zugeben.

Bügethan, adj., udan.

Bügewähr, die, (mont.), prepis kosa.

Bügewähren, v. a., prepisati v gruntnih bukvah kaj na koga, pripisati.

Bügewinnen, v. a., pridobiti k čez dobljenimu.

Bügfisch, der, der zu gewissen Zeiten des Jahres kommt und wieder abzieht, riba selivka, preselivna, prehodna riba.

Büggarn, das, f. Schleppeh, Streichgarn, nach M. die Wathe, vlak; russ. nevod.

Büggraben, der, odtok, odtočni jarek, russ. otvod (odvod).

Büghalen, der, bei den Böttchern, damit die Reifen auf das Faß anzuziehen, natezavnik.

Büghäspel, der, vlačno vreteno, s katerim se poteguje, vlačni iz česa.

Büghi, adv., es ist zugiht, sapa vleče, preprihava.

Büghschrede, die, kobilica selivka.

Bügießen, v. a., hinzu gießen, priliti, prilijati, doliti, dolijati ober dolivati; ein Loch mit etwas zugießen, luknji s čim zaliti, zalijati ober zalivati; v. n., gieß zu!, lij, le lij!.

Bügist, f. Mitgift.

Bügirren, v. a., zagruliti, gruliti komu kaj.

Bügitern, v. a., zakriziti, zamrežiti.

Bügrast, die, poteznost.

Büglanben, v. n., einem zuglauben, verjeti komu.

Bügleich, adv., ob enim, zraven česa, na enkrat, h krati (3. Kr.), s čim vred, vkup, mimo tega, poleg tega; serb. zajedno.

Bugleichen, v. a., zalikati, polikati, zavravnati, zadelati in poravnati ober poravniti.

Bugleichsein, das, sobitnost, sočasnost, verstanost, bivanje, bitje ob enem času.

Bugleider, das, vlačno usnje.

Bugleint, die, vlečna verv.

Bugleiter, der, vodnik.

Bugloch, das, den Fußzug zu befördern, düsek, oduška.

Buglust, die, preprih, nach V. ohlip, sapa, ki vleče ali piha skoz kako odperitino.

Buglustig, f. Zugicht.

Bugmannß, die, miß selivka.

Bugmesser, das, rezivnik.

Bugmittel, f. Zugpflaster.

Bugwagel, der, pregelj, (klin na ojesu), iglica).

Bugweß, das, f. Zuggarn, bei den Vogelstellern, nach V. velika mreža und zapadna mreža.

Bugweß, der, vozni, delavni, uprežni vol.

Bugpapier, f. Pöschpapier.

Bugpferd, das, vozni, uprežni konj.

Bugpflaster, das, mehurnik ober mehrjeevec; f. Wassenpflaster.

Bugraben, v. a., zagrebsti, zagrebati, zakopati, zakopavati, kopaje zadelati, zamašiti.

Bugrad, das, samotno kolo (Šum.).

Bugramme, die, große Ramme, welche mit Seilen gezogen wird, oven na vervi.

Bugrapsen, v. n., hlastniti po kaj.

Bugraupe, f. Projectionsraupe.

Bugrebe, die, Glasenträger, dobra, močra terta.

Bugrecht, das, f. Einstand(stecht); pravica više sodnije, jemati pritožbe proti nižim sodnijam.

Bugreisen, v. n., popasti, popadati, poprijeti, poprijemati se, prijeti, lotiti se, seči po kaj; greif zu!, primi!, sexi po —; zmi-kati.

Bugriff, der, popad, segljaj.

Bugrind, das, voczno govedo.

Bugring, der, oklep.

Bugrinsen, f. Anggrinsen.

Bugroß, f. Zugpferd.

Bugrunderichten, das, pokončevanje.

Bugsäge, die, velika žaga.

Bugschaft, der, vlačna golenica.

Bugschiff, das, vlečna ladja.

Bugschraube, die, spona (V.).

Bugseil, das, vlačna verv, s katero se kaj vleče.

Bugstange, die, vlečni drog.

Bugstiesel, der, škornji z vlačnimi golenicami.

Bugtau, das, f. Bugseil.

Bugtaube, die, golob seleo.

Bugthier, das, voczna žival, vprežna živina.

Bugthor, das, Bugthür, die, nach dem Russ. spodjemne vrata, vrata na vago (V.).

Buguden, f. Zusehen.

Bugürten, v. a., opasati in pas zapeti.

Buguß, der, priliv, prilitek.

Zugvieh, das, vozna, uprežna živina, svež (*Jarn.*).
Zugvogel, der, ptič selec, selivni tič.
Zugvoll, das, kočevarci.
Zugwagen, der, in der Schneidemühle, worauf der Sägestock ruht und fortgeschoben wird, voz.
Zugweise, adv., vlakama, trumama.
Zugwerk, das, vlačilo.
Zugwind, der, durch einen eingeschlossenen Ort zieht, ohlip (*V.*), preprih.
Zugwinde, die, vitel, (*gen. vitla*), s kterim se kaj vzdiguje, vinta.
Zugzehnt, der, poljska desetina, desetina v snopih.
Zuhaben, v. n., er will etwas zuhaben, hoče pridavek, primeček, priklado imeti, hoče kaj po verhu imeti; sein Haus immer zuhaben, hišo zmiraj, vselej, vedno zaperto imeti.
Zuhaden, v. a., obsekati, obtesati, da je prav.
Zuhäffeln, v. a., zapeti, zapenjati.
Zuhäffeln, v. a., zapenčkati, zapenčati, zapetljati, zapenkljati.
Zuhafen, v. a., zapeti, zapenjati s kljuko.
Zuhalten, v. a., imeti zaperto; seine Thüre zuhalten, hišo zaperto imeti, priderževati z roko; die Hand, pest stisniti; die Augen zuhalten, mežati, žmeriti (*M.*); sein Versprechen halten, mož beseda biti; v. n., mit einem zuhalten, pečati se s kom (po napönem).
Zuhaltung, die, in den französischen Schloßern, derzaj.
Zuhämmern, v. a., zatolči, zakovati.
Zuhängen, v. n., viseti proti čemu.
Zuhängen, v. a., obesiti na kaj in zastreti.
Zuharschen, v. n., zarasti se.
Zuhauen, v. a., zum Gebrauche vorbereiten, zu recht hauen, Bauholz zuhauen, les obtesati, obsekati, obrezati, obrezovati, obsekovati, tesati; v. n. le sekati; haue zu!, sekaj!; auf Jemanden zuhauen, koga mah-niti; haue zu!, mahni!
Zuheilen, v. a., pripeti, zašiti.
Zuheilen, v. n., zaceliti se, celiti se; die Wunde heilet zu, rana se celi, se je scelila, zacelila; v. a., sceliti, zaceliti, poceliti, celiti, zazdraviti (*Ravn.*); f. a. Heilen.
Zuheirathen, v. n., von einer Mannsperson, heirathen zu einem Hause, priženiti se kam, pristopiti; von einer Weisperson, primožiti se kam; die Zuheirath, pristopa (*V.*).
Zuhobeln, v. a., pooblati dobro.
Zuhorchen, v. a., poslušati, ašesa nastavljati, na ašesa vleči.
Zuhören, v. a., poslušati; Einem zuhören, koga poslušati.
Zuhörer, der, poslušavec.
Zuhörerin, die, poslušavka.
Zuhörerchaft, die, poslušavci, pl.
Zufüllen, v. a., odeti, odevati, zagerniti, zagrinjati, zagaliti, zakriti.
Zujagen, v. a., nagnati, naganjati, goniti,

gnati proti čemu, k čemu; v. n., derviti proti čemu.
Zujauhen, v. n., zaukati, ukati, vriškati komu, ki prihaja; v. a., einem Weisfall zujauchen, s vriskam poterđiti, pohvaliti.
Zujüngst, f. Zulest.
Zufahren, v. a., žvečiti s čim vred, k čemu.
Zufauf, der, prikup, dokup.
Zufaufen, v. a., prikupiti, dokupiti, dokupovati, h kupljenimu kupiti; v. n., laufe nur zu!, le kupaj, (dokler se ti zdi)!.
Zufehr, die, obernenje (obrat) k čemu.
Zufehren, v. a., einem etwas, proti komu kaj oberniti, obračati; einem den Rücken zufehren, komu herbet pokazati, oberniti; Einem das Gesicht zufehren, ozreti, ozirati se na koga; mit dem Besen, zamesti, s smetmi zagrebsti, napolniti.
Zufellen, v. a., zagozditi, gozditi (*V.*), s klinam zbiti, zabiti, (in andern Dial. zakliniti, bei Fuch zaklinöiti).
Zufettein, v. a., z verizico zapeti, pripeti, (etwa auch zaveriziti).
Zufensen, v. a., s betam zabiti, zatolči.
Zufitten, v. a., zaklejiti.
Zufammern, v. a., s skobo f speti, stisniti, gew. zaklanfati*.
Zufang, f. Accord.
Zufappen, v. n. u. a., zaškerniti, škerniti (*Jarn.*), zaklopniti, zaklopiti kaj, se.
Zufatschen, v. a., einem Weisfall zufatschen, komu zaploskati, ploskati na pohvalo.
Zuflehen, v. a., zalepiti, lepiti.
Zufleischen, v. a., zaklejiti, zalepiti; der Wahn fleischt die Augen zu, zmota človeku ne da viditi, ne da spoznati resnice.
Zuflethern, Zuflimmen, v. n., plezati, pri-lesti, zlesti, lesti, laziti kam, proti čemu.
Zuflinten, v. a., s kljuko zapreti, zapirati.
Zufnöpsen, v. a. u. n., zapeti, zapenjati ober zapinjati kaj, se.
Zufnöpsen, v. a., zavezati, zadergniti, zavozlati.
Zufochen, v. a., prikuhati.
Zufommen, v. n., zu etwas, an etwas kommen, priti, prihajati k čemu, h komu, dospeti, doiti, blizo priti, proti čemu iti; ich kann nicht zu kommen, ne morem blizo; zu kommen lassen, dati, nakloniti, dodeliti, privoščiti, privoščiti komu kaj, prepastiti komu; mir ist eine Nachricht von Dien zugekommen, dobil sim, prejel sim, prišlo mi je naznanilo z Dunaja; zufomme uns dein Reich, pridí k nam tvoje kraljestvo; dar-auf bin ich nicht zugekommen, to mi ni znan-no; der Pficht gemäß sein, mir kommt es zu, moja dolžnost je, meni se spodobi, mene veže, seinen Befugnissen gemäß sein, iti; ich fordere nicht mehr, als mir zukommt, nočem več, kakor kar mi (nach dem Serb. mo) gre, zunaaj tega, kar mi gre, nočem nič; die ihm zukommende Achtung, dolžno spoštovanje; die Sau ist zugekommen, svinja se je ubrejila.
Zufönnen, v. n., moči k čemu, do česa.
Zuforten, v. a., zamašiti.

Zufost, die, prijed (*Gutm.*), prigriz; f. Zugenüße.

Zufriegen, v. a., zapreti, napraviti, da se kaj zapre.

Zufunft, die, prihodnost, prihodnji časi, *pl.* (*böhm.* budoucnost, *poln.* potomnost = potemnost); für die Zufunft, prihodnjico, v prihodnje, za naprej, odslej; Zufunft des Herrn, Gospodov prihod.

Zufünftig, *adj.*, prihodnj, kar nastaja.

Zufunftfundi, *adj.*, vedoč prihodnje reči.

Zufunftforgen, die, skerb za prihodnost.

Zufuttschen, v. n., voziti, kočijaziti kam, proti čemu.

Zulächeln, v. n., einem zulächeln, komu nasmehljati, smehljati se; v. a., Jemanden Beifall zulächeln, smehljaje komu kaj potrditi, pohvaliti, nasmehljati se komu v znamenje pohvale.

Zulachen, v. n., zasmiejati, smejati se komu.

Zuladen, v. a., započatiti.

Zuladen, v. a., priložiti, prikladati k čemu.

Zulage, die, bei den Zimmerleuten die Verzimmerng auf der Erde, damit es dann zusammen gelegt werden kann, vezanje; der erste Anfang davon, zavlečenje (*V.*); an einer Befoldung u. f. f., priklad, pridavek, nameček, primeček, prilozek, priboljšek, doplačo; bei dem Fleischer, priklada.

Zulangen, v. n., bei Tische zulangen, zajeti, zajemati; nach etwas zulangen, soči, segati po kaj, za čim; lang genug sein, doseči, dosežati; die Stange langt nicht zu, drog ne doseže, ne dosega; genug zu etwas sein, zadosti biti, skezati; seine Befoldung langt zu einem solchen Aufwande nicht zu, njegov zaslužek ne skeza za tako potrato, ni zadosti za tako potrato, s plačo ne more shajati; v. a., einem etwas zulangen, komu kaj pomoliti, podati, moliti, podajati.

Zulanger, der, podajavec.

Zulänglich, *adj.*, zadosten, dovoljin; f. übr. hinlänglich; *adv.*, zadosti, dovolj.

Zulänglichkeit, die, zadostnost, dovoljnost.

Zulass, der, pripuščenje, pripušenje, dopuščenje, dopušenje; das, am Rheine, neka vinska mera.

Zulassen, v. a., verschlossen lassen, eine Büchse zulassen, škatlo zaperto pustiti, ne odpreti je; den Zugang verstellen, noter, k sebi, v kaj, k čemu, blizo pustiti, puščati, pušati; Jemanden in das Zimmer zulassen, koga v hišo pustiti; einen Dschen zulassen, belassen, junca pripustiti, pripuščati, pripušati; nicht hindern, dovoliti, privoliti, pustiti, puščati, pušati, pripustiti, dopustiti, ne braniti, ne kratiti; (bei *Gutm.* princehiti); f. a. Gestatten; der zulasende Wille Gottes, dopustivna, dopuščavna, dopušavna volja Božja; Gott läßt ein Unglück zu, Bog dopusti, dopušča, dopuša, pošlje, pošilja nesrečo; das läßt ihm nicht zu, an etwas anderes zu denken, to mu ne da na kaj družiga misliti.

Zulässig, *adj.*, dopusten (*V.*), pripustljiv (*Gutm.*), auch dopuſchen, dopuſen, kar se more, sme dopustiti.

Zulässigkeit, die, dopuſchenost, dopuſenost, dopustnost.

Zulassung, die, dopuſčenje, dopuſenje, dovoljenje.

Zulauf, der, pritek, privat, pritisk; es war bei der Feierlichkeit ein großer Zulauf von Menschen, velika množica ljudi je prišla, privrelo je kaj ljudi, kup ljudstva k temu praznovanju; ein Reiter hat vielen Zulauf, govornik ima dokaj poslušavcov, vse teče poslušat ga; f. a. Anlauf.

Zulaufen, v. n., anfangen zu laufen, steči, zagnati se, spustiti se v tek; wader laufen, loteti, teči, da je kaj; lauf zu!, teei!, le teei!; auf Jemanden zulaufen, proti komu piteči, teči; wo lauf ich zu, daſ wir einander treffen, kam potečem, kam naj tečem, do se snideva?; herbei laufen, skup teči; alles Volk lief zu, vse je skup teklo, derlo, vse je teklo tje, — k —; množica je navalila, pritisnila, privrela; spizig, in eine Spitze zulaufen, ſich auf eine Spitze endigen, ospičeno, ſilasto biti (proti koncu), ſpičasti konec imeti, zgubljati se v —.

Zulaufen, v. n., na uſesa vleči, poslušati.

Zulegebrot, das, nach *Gutm.* prikladnica, priklad.

Zulegen, v. a., etwas zulegen, z. B. mit Brettern, kaj zaloziti, zalagati, zadolati; einen Brief zulegen, pismo zaloziti; beifügen, dazu geben, z. B. Jemanden etwas zu seiner Befoldung zulegen, pridati, pridajati, prikladati; die Zimmerleute haben das Gedächtnis zugelegt, d. h. es auf der Erde zugerichtet, nach *V.* tesarji so zavlekli, zvezali hišo na tleh; einen Riſ, Strubenzug zulegen, bei den Markſcheidern, ihn auf das Papier vermittelft des Zulege-Compaſſes in einen Riſ bringen, zlagati; zugelegtes Riud, pridaje (*Medv.*); ſich anſchaffen, omisliti si; ſich ein Pferd zulegen, konja omisliti si, kupiti.

Zulehnen, v. a., die Thüre, pripreti, pripirati.

Zuleihen, v. a., priposoditi, k že posojenimu ſe posoditi kaj.

Zuleimen, v. a., zaklejiti, zalimati *.

Zuleiten, f. Zuführen.

Zulernen, v. a., z. B. die Pferde dem Thore zulernen, konje k vratam, proti vratam obrichten, obračati, zakreniti.

Zulernen, v. n. u. a., priučiti se, ſe učiti se, ſe naučiti se česa k temu, kar se ſe že zna.

Zuleßt, *adv.*, zum lezten Male, zadnjič, zadnjikrat, bei *Gutm.* k slednjimu; der Ordnung nach, ich gehe zuleßt, grem nar zadnji, (nar zadnja, nar zadnje); endlich, naposled (*V.*), zadnjič, poslednjič; zuleßt gab er doch nach, zadnjič, na zadnje, naposled je vendar jenjal; er wird zuleßt noch gar mit mir befehlen wollen, ſe zapoveduje naj mi (*V.*).

Zulispeln, v. a., šeptaje povedati komu kaj.
Zulp, der, sesalo, sesulja, culica.
Zulpen, v. a., culico sesati, sesuljo eizati.
Zum, li. zu dem, f. Zu.
Zumachen, v. a., ein Loch zumachen, luknjo zadelati, zakriti, zamašiti, (zašiti, durch Nähen) i. t. d.; die Thür u. s. w., verschließen, zapreti, zapirati, (serb. zatvoriti); einen Brief zumachen, zusammenlegen und versiegeln, pismo zložiti, skup djati, in zapečatiti; den Koff zumachen, d. i. zafnöpfen, sukno zapeti, zapenjati oder zapinjati; die Augen zumachen, zamežati.
Zumahl, conj., besonders, vorzüglich, zlasti, sosebno, posebno.
Zumast, das, pridavek, primerek, priveržek.
Zumauern, v. a., zazidati, zazidovati.
Zumeist, adv., najbolj, največ; f. a. Vorzüglich.
Zumengen, v. a., primešati.
Zumessen, v. a., einem das Getreide u. dgl. zumessen, komu žito odmeriti, odmerjati, nameriti, meriti; Einem etwas zumessen, zuschreiben, komu kaj primeriti, primérjati, pripisati; f. a. Bestimmen, Zuweisen.
Zumischen, v. a., primešati čemu česa.
Zumpel, der, capa, cunja viseča.
Zumpen, der, natresek.
Zumurmeln, v. a., zamermarati na koga, komu; der Bach murmelt die Weisheit zu, potok ti prišumljuje (pohvalo).
Zumüssen, v. n., morati k čemu; die Thür muß zu, duri se morajo zapreti.
Zumuthen, v. a., misliti (si) kaj od koga, prisoditi, prisojati komu kaj, hoteti, pričakovati kaj (zlasti težavniga, nepravdniga, nesposobniga) od koga; unterstieben, podtakniti, podtikati, pripisovati komu kaj.
Zumuthung, die, misel, prošnja, pričakovanje (čudno, nepravdno).
Zunächst, adv., najbliži, narblize, tik, tikama, poleg, najpred, največ, sosebno, na ravnost.
Zunabeln, v. a., z buciko zapeti.
Zunageln, v. a., zabiti, zabijati z žabljem.
Zunahen, v. n., približati, približevati se, bližati se.
Zunähen, v. a., zašiti, zašivati.
Zunäher, der, zašivač.
Zunahme, die, rasteenje, prirast, množenje; am besten jedoch zeitwörtlich, dann f. Zunehmen.
Zunächster, der, kozuharski pačuh.
Zunahme, der, priimek, imek; Peter, mit dem Zunamen der Große, Peter, imenovan Veliki.
Zunamen, v. a., (veralt.), priimek dati komu.
Zunafen, sich, v. r., die Form naset sich zu, in den Schmelzhütten, zacoklati se (V.).
Zünd, in der Bsg., netilni, vžigavni.
Zündbar, adj., vnetljiv, vpaljiv, kar se da vnetiti, vžgati.
Zündbarkeit, die, vnetljivost.

Zünden, v. a., vneti, vnamati se, vžgati, vžigati se, zapaliti se, prijeti se; v. a., zažgati, zažigati, zapaliti, vneti, zanetiti, netiti, vžgati, vžigati; f. a. Anzünden.
Zunder, der, vnetilo, vnemalo (V. J. Kr.), podnetek, podgorelica, vnemalce (Gutsm.), trod m. (Heuschwamm, auch böhm. u. serb. nach V. jedoch trot, wie im Russ. trat); fig. podžigljaj (V., bei Gutsm. podžigalnik); der Zunder des Hasses, podžigljaj, podnetljaj k sovraštvu.
Zünder, der, eine Person, zažigavec; ein Ding welches zündet, vžigalo.
Zunderbaum, f. Krummholzbaum.
Zunderbrenner, der, vnetilar (?).
Zunderbüchse, die, vnetilnica.
Zunderhaft, adj., vnetilu podoben.
Zunderschwamm, der, kresavna, vnetilna goba, trod oder trot, žvag (J. Kr.), oder zval.
Zündfaden, der, netilna, zapalna nit.
Zündholz, das, podnet.
Zündhölzchen, das, vžigavni klinček, vžigalica, biglica (St.).
Zündhütchen, das, kapica.
Zündkraf, die, netivnost.
Zündkraut, das, strelni prah, naprašnik (nach Vuk eigentlich soviel Pulver als auf einmal auf die Zündpfanne geht, ebenso podprashljaj); Zündkraut ausschütten, naprašiti, podprasiti.
Zündkugel, die, zažigavna, netilna kugla.
Zündlinie, die, zapalna črta.
Zündloch, das, zažiga (V.), vžigavna luknja, russ. zavravka.
Zündmaschine, die, samopal f.
Zündmaterie, die, netilna roba.
Zündmittel, das, netilo.
Zündpapier, f. Zündbñ.
Zündpfanne, die, prašnica, ponvica (Gutsm.), serb. nach Vuk prašnik.
Zündpulver, das, f. Zündkraut.
Zündpunkt, der, (punkt) netilnik f, vnetnik f.
Zündröhre, die, vnetilna troba, cevka; f. Zünder.
Zündröhre, die, zažigavni prot (V.), zažigavnik.
Zündschwamm, f. Zunderschwamm.
Zündstange, Zündstod, f. Zündröhre.
Zündstoff, der, netilna roba, snova.
Zündwurst, die, zapalnica.
Zündzeug, das, kresilo.
Zunehmen, v. n., vermehrt werden, rasti, pomnožiti, umnožiti, množiti se; im Guten zunehmen, v dobrem rasti, narasti se, čó dalje več bivati koga oder česa, (pribirati, V.), in andern Dial. pibiti, pribivati; die Krankheit nimmt zu, bolezen se hujša, bolezen se poprijema, huje prihaja, pritiska; die Zuschauer nehmen zu, gledavcov je čó dalje več, število njihno raste, se množi; der Tag nimmt zu, dan raste, se daljša; der zunehmende Tag, rasteči dan; fetter werden, zrediti, urediti, roditi se, odebeliti, debeliti se, (nase jemati); an Kraft, okre-

piti, okrepati, pokrepiti se, auch opomoci si, razmoci, razmagati se; bei zunehmenden Jahren, pri letih, pod starost; v. a., privzeti k čemu; im Striden zunehmen, d. i. die Raschen vermehren, zanko pribirati, pribirati, (V. u. poln.), böhm. pridati, pridajati.

Zunigen, v. a. u. r., nagniti, nakloniti kaj, se k čemu.

Zuniegend, f. Convergent.

Zunigung, die, nagnjenje; sich Jemandes Zunigung erwerben, prikupiti se komu; f. a. Reigung, Gewogenheit, Gunst.

Zunesteln, f. Zubinden.

Zunft, die, družba, srenja (*Gutsm.*), bratovščina, bratovština; Zunftung, in all. slaw. Wörterb. ceh * (a. *Vuk*, bei *Gutsm.* ceha); Körperchaft, skupščina, skupšina.

Zunftälteste, der, cehovni starešina.

Zunftaufnahme, die, sprejetje v ceh.

Zunftbrief, der, cehovno pismo.

Zunftbuch, das, cehovne knjige ali bukke.

Zunftfahne, die, cehovno bandero.

Zunftgeist, der, cehovni duh.

Zunftgemäß, adv., po cehu.

Zunftgenoss, der, družnik, tovarš, cehovnik †.

Zunftgesetz, das, cehovna postava.

Zunftglied, f. Zunftgenoss.

Zunfthaus, das, zbirališče, zbirališe ceha.

Zünftig, adj., družbin, cehov(en).

Zünftigen, v. a., vzeti v ceh.

Zunftlade, die, cehovna sklادница.

Zunftler, der, cehovnik.

Zunftmahl, das, cehovna gostija.

Zunftmäßig, adj., po cehu.

Zunftmeister, der, cehmojster (auch bei *Vuk* cehmajstor), bei *Gutsm.* cehmaister, *Zat.* veliki družbenik †.

Zunftrecht, das, cehovno pravstvo.

Zunftverfassung, die, cehovna uredba.

Zunftverwandte, der, socehovnik †.

Zunftweise, adv., po celih.

Zunftwesen, das, cehovstvo.

Zunftwidrig, adj., cehovnim postavam nasproten.

Zunftzwang, der, siljenje k cehu.

Zunge, die, jezik, *dim.* Zünglein, jeziček; am Gewehre, ternek, *Medv.*; einem Kinde die Zunge lösen, otroku jezik podrezati, podrezovati; die Zunge lösen, jezik odrezati, sprožiti, ogugati; eine schwere Zunge haben, težko govoriti; mit geläufiger Zunge sprechen, jezik, beseda mu gladko teče, govori, kakor bi rezal, gladka beseda; sein Herz auf der Zunge haben, kar misli, to govori; sreee na jeziku imeti; es liegt, schwebt mir auf der Zunge, na jeziku mi je; seine Zunge im Saume halten, jezik za zobmi derzati, berzdati; einen über die Zunge springen lassen, koga obrati, obrati; eine böse Zunge haben, obrekovati, gerditi koga, jezičen biti, opravlživ biti; in fremden Zungen sprechen, po tuje govoriti; er kann mit der Zunge nicht fort, jezik so mu zavaljuje; unter der Zunge befindlich, podjezičen; in

der Wage, jeziček, kazavka; die Zunge dreschen, jezik brusiti.

Züngeln, v. n., mit der Zunge spielen, jezičati, z jezikom gibati, igrati se; nach etwas, želiti česa.

Zungenader, die, jezična žila.

Zungenaloe, die, lopatika dvorednica.

Zungenantrag, der, jezični čerm.

Zungenband, das, podjezična uzdica ali žilica, podjezični vezek.

Zungenbein, das, podjezična kost.

Zungenblatt, f. Zapsenfrant.

Zungenblutader, die, jezična odvodnica.

Zungenbuchstabe, der, jezična čerka, jezičnica.

Zungendrescher, der, jezičnik.

Zungendrescheri, die, jezičnost, jezičkanje, brušenje jezika.

Zungendrescherin, die, jezičnica, jezikulja.

Zungenfehler, der, pomanjkanje, hiba na jeziku.

Zungendrüse, die, jezična žleza.

Zungenfertig, adj., zgovoren, komur beseda gladko teče, urniga jezika.

Zungenfertigkeit, die, gladka beseda.

Zungenfleisch, das, jezik, jezično meso.

Zungenfleischnerve, die, podjezična čutnica.

Zungenförmig, adj., jeziku podob.

Zungenfreund, der, prijatelj z jezikom, na jeziku.

Zungengeräusch, das, zlobodranje.

Zungengewandt, f. Zungenfertig.

Zungenhaut, die, jezična koža.

Zungenhehl, der, f. Maulhehl.

Zungenhonig, der, medene besede.

Zungenkrampf, der, jezični kerč.

Zungenkrant, das, f. Zapsenfrant, (*Russus hypoglossum*), kužnik.

Zungenkrebs, der, rak na jeziku, ovčie v gerlu, sajavec.

Zungenkunst, die, znanje, ljudi prepričati z besedo.

Zungenlähmung, die, jezični mertud.

Zungenlos, f. Stumm.

Zungenmuskel, der, jezična mišica.

Zungennerve, die, jezična čutnica.

Zungenriemchen, f. Zungenband.

Zungenrösche, die, pišcal, pišal z jezičkan.

Zungenrader, der, strugla (*V.*), dergulja za jezik.

Zungenrömer, der, bolečina na jeziku.

Zungenrömer, das, Zungenrömer, dlekanje, mlaskanje z jezikom.

Zungenrösche, die, konec jezika; sie heranehtreten, lazniti (*Medv.*).

Zungenstein, der, okameneli ribji zobje.

Zungenstunde, die, greh z jezikom.

Zungenvertiefung, die, slopa luknja.

Zungenwarze, die, bradavica jezična.

Zungenwerk, f. Maulwerk.

Zungenwurm, der, podjezični červ.

Zungenwurzel, die, koren jezika.

Zungenzweig, der, jezična veja.

- Büngler**, ber, lizavec, sladkosnedež; f. a. Schwäger.
- Bunichtemachen**, v. a., v nič spraviti; f. Vernichten.
- Buniden**, v. n., prikimati, pokimati, kimniti, kimati komu v pohvalo, ali za znamenje.
- Buniden**, das, prikim, kimanje.
- Bunieten**, v. a., zanetati*.
- Bunöthigen**, sich, v. r., sich einem zundthigen, vsiliti se komu, vrniti se po sili; v. a., povabiti koga k drugim povabljenam.
- Bunöthigung**, die, vsilovanje, vrvanje.
- Bünsler**, f. Lichtmotte.
- Buorden**, v. a., einen Jemanden zuordnen, komu koga pridružiti, odkazati, pridati za tovariša, v pomoč; der Zugeordnete, pridruženec.
- Bupaden**, v. a., založiti, zalagati, priložiti; v. n., terno popasti, dalje zlagati.
- Bupappen**, v. a., zapopati*; f. Bupfeistern.
- Bupassen**, f. Bupessen.
- Bupechen**, v. a., zasmoliti, prismoliti.
- Bupeitschen**, v. n., anfangen zu peitschen, prismakniti koga; peitsche zu!, tepi ga! le ga! udri ga! ulekní ga!
- Bupfühlen**, v. a., zakoliti.
- Bupfbar**, adj., razpuljiven, kar se da puki, cefrati.
- Bupfeifen**, v. n., zažvižgati, požvižgati, žvižgati komu; z žvižgam ali berlizgam naznaniti.
- Bupfen**, v. a., Bosse, Seide u. d. gl. zupfen, pukati, puliti, skubsti, cefrati (bei Gutm. kosmati, pipati, serb. činkati); ein wenig zupfen, poskubsti, popukati; noch einmal zupfen, preskubsti, precefrati; beim Zupfen verloren gehen, uskubsti se; Jemanden bei dem Nermel, Barte, Haare zupfen, za lase prijeti, potegniti, eukniti, pocukniti, eukati (verm. Deutsch), mikati; zupfe dich selbst bei der Nase, sam sebe za nos primi.
- Bupfer**, ber, pukavec, cefravec, pulivec.
- Bupferin**, die, cefravka.
- Bupflastern**, v. a., zamostiti, s tlakam zakriti.
- Bupflößen**, v. a., zakoliti.
- Bupfropfen**, v. a., zamašiti (z zamaškam).
- Bupfseide**, die, pukana, puljena svila (zida).
- Bupffel**, das, pukanje, cefranje, opulek.
- Bupflügen**, v. a., durch Pflügen eine Vertiefung ausfüllen, zaorati; das Pflügen beschließen, doorati, (v. n.); den Samen zupflügen, seme zaorati, podorati; v. n., dalje v eno mer orati.
- Bupichen**, v. a., zasmoliti.
- Bupilgern**, v. n., romati, potovati, (Božjopotovati Zalt.) proti čemu, k čemu.
- Buplappern**, v. a., zablebetati komu kaj; v. n., le še zloborati.
- Buplaken**, v. n., plötzlich zufahren, zaleteti se, telebiti, zatelebiti se, izblekniti kaj po neprevidnem.
- Buplumpen**, v. n., butiti, butoti kam.

- Buposten**, v. a., skladanice oddati, odšteti komu.
- Bupressen**, v. a., zatisniti, stisniti, stiskati.
- Buprügeln**, v. n. le še šekati koga.
- Buquellen**, v. n., zateci se, zaliti se, priteci, pritekati.
- Buquerien**, v. a., primešati, pritrepati.
- Buquettschen**, v. a., primečkati, zmečkati in zagatiti.
- Bur**, f. Bu der, f. Bu.
- Burammeln**, Burammen, v. a., zametati, zašariti, zapahnti.
- Burathen**, v. n. u. a., nasvetovati komu kaj.
- Burathehaltung**, die, dobro gospodarjenje.
- Buraunen**, v. a., na tihem komu kaj začebjati, povedati.
- Burauschen**, v. n., šumeti k čemu, proti čemu.
- Burechenbar**, adj., pripisljiv, prištevljiv, zamérljiv.
- Burechnen**, v. a., dazu rechnen, prišteti, prištevati, došteti, doštevati, prirajati, priračunati; imputiren, v krivico šteti komu, pripisati, pripisovati, (auch russ. u. poln.), zameriti, zamérjati komu kaj.
- Burechnung**, die, prištevnanje; Imputation, pripis, pripisovanje, zamera.
- Burechnungsfähig**, adj., in Bezug auf die Handlung, pripisovaven, zameriven; in Bezug auf die Person, odgovoren za svoje djanje, komur se more kaj pripisovati ali v krivico šteti, okrivljiv.
- Burechnungsfähigkeit**, die, lastnost, po kateri se komu kako delo more pripisovati, etwa pripisovavnost, prištevnost.
- Burecht**, adv., prav; sich zurecht machen, napraviti, napravljati se, pripraviti se k čemu; anziehen, obledi se; etwas zurecht machen, napraviti, napravljati kaj, poravnati, uravnati; sich zurecht finden, znajti se, zvediti se v kaj, najti glas kaki reči; zurecht helfen Jemanden, komu pomagati na pravo pot; zurecht bringen, urediti, v red spraviti, djati, popraviti; einen Kranken, ozdraviti; zurecht kommen, o pravem času priti; mit einem zurecht kommen, pogoditi se s kom; mit etwas, do dna, na konec priti čemu; zurecht legen, stellen, na svoje na pravo mesto djati, urediti, uravnati, kakor je prav; zurecht weissen, koga zavarniti, zavračati, posvariti, podučiti, komu pravo pot pokazati, prav napotiti ga; wie kommt er zurecht, kako se mu godi?
- Burechten**, v. a., prisoditi, prisojati.
- Burechtweiser**, ber, zavračavec, zavračnik, podučnik.
- Burechtweisung**, die, zavračanje, podučba.
- Burede**, die, prigovor, prigovarjanje, nagovarjanje, (primarenj Gutm.).
- Bureden**, v. a., prigovoriti, prigovarjati, komu k čemu, nagovarjati koga, ravnati koga k čemu.
- Bureden**, das, Buredung, die, prigovarjanje.
- Buregnen**, v. n., dečevati v obilnosti.

Zureibemörtel, *ber.* (*Šum.*) priterek.
Zureichen, *v. a.*, hinreichen, damit der andere es nehme, pomoliti, moliti, podati, podajati; *v. n.*, hinlänglich sein, skézati, zadosten biti.

Zureichend, *adj.*, zadosten, s čimur je mogoče shajati, dober; zureichender Grund, dober, terden izgovor.

Zureichendheit, *bie*, zadostnost.

Zureißen, *v. n.*, potovati proti čemu, kam.

Zureißen, *v. a.*, zabutati duri.

Zureiten, *v. n.*, dalje jezdit; reite zu!, jezdi!, le jezdi!: auf Jemanden zureiten, proti komu jezdit; *v. a.*, ein Pferd zureiten, abrichten, učiti konja v ježi, etwa auch ujezditi, *serb.* birati konja (*Vuk*, dressiren); ein zugerittenes Pferd, v ježi, nach *Zal.* v noši izurjen, izučen konj.

Zurennen, *v. n.*, vreti, pridirjati, dirjati k—.

Zurichten, *v. a.*, proti čemu obrniti, nameriti; zubereiten, narediti, narejati, napraviti, pripraviiti, pripravljati, zgotoviti, gotoviti; Einen übel zureichten, obdelati koga, udelati, razčesati, pobiti; beschmugen, verderben, onesnažiti, umazati, udelati, zdelati koga, se; *f. a.* Verunstalten.

Zurichten, *bas*, *Zurichtung*, *bie*, priprava, pripravljanje.

Zurichter, *ber.*, pripravljajo, pripravljavec.

Zurichterin, *bie*, pripravljavka.

Zuriechen, *v. n.*, poduhati kaj.

Zuriegeln, *v. a.*, zapahniti, pah, zapah zariniti.

Zürnen, *v. n.*, jeziti se, serditi se, seršati (nad koga, *Ravn.*), hudovati se, togotiti se, gnejvati se (in *Kt.* gbr.), bei M. kačiti se, gerditi se; auf Jemanden zürnen, na koga jeziti se, na koga hud, serdit, jezen biti, nad kom jeziti se, nach *V. u. Kroat.* jaditi se (bei *Vuk* flagen); anfangen zu zürnen, ujeziti se, razjeziti se; zürnend, jezen; gern zürnend, schmollend, nosav.

Zürren, *v. n.*, proti čemu kotati se, valiti se, zatotiti, takati se; rolle nur zu!, le valuckaj se; *v. a.*, Jemanden ein Faß u. dgl. zürren, proti komu sod zavaliti, priveliti, valiti.

Zurosten, *v. n.*, zarjevati; das Loth ist zurostet, luknja je zarjevala, se je po rji zalepila.

Zurück, *adv.*, nazaj, (zopet, wieder); zurück!, nazaj!, umakni se, obrni se!; in der Zusammensetzung mit nazaj und dem betreffenden Zeitworte, zuweilen auch mit der Vorsylbe zu—, und od—, za: z. B. zurücktreiben, zavrniti, zavračati; im Nachsichne zurückbleiben, v rasti zastati, zaostati, nach *Zal.* zastekleti, zasketati.

Zurückdangeln, *v. n.*, nazaj pogledovati.

Zurückbeben, *v. n.*, stresti in umakniti se.

Zurückbefehlen, *v. n.*, ukazati komu, da naj se verne.

Zurückbegeben, *sich*, *v. r.*, poverniti se, vračati se, nazaj podati se.

Zurückbegehren, *v. a.*, nazaj tirjati, iskati, hoteti.

Zurückbehalten, *v. a.*, zaderžati, prideržati, ne dati od sebe, utegniti si kaj od česa.

Zurückbekommen, *v. a.*, nazaj dobiti, zopet dobiti.

Zurückberufen, *Zurückbescheiden*, *v. a.*, nazaj poklicati.

Zurückbezahlen, *v. a.*, plačati, poverniti.

Zurückbiegen, *v. a.*, zavijati, zapogniti nazaj; zurückgebogen, *hil.* (*Medv.*).

Zurückbinden, *v. a.*, zadej privezati.

Zurückblasen, *v. n.*, trobiti komu, da naj se verne, nazaj, k vernitvi trobiti.

Zurückbleiben, *v. n.*, (zadej) ostati, ostajati, poostati, zaostati, zaostajati, ponuditi se, obiti; die Pflicht nicht erfüllen, zamuditi, zamujati.

Zurückblid, *ber.*, ozir.

Zurückbliden, *v. n.*, ozreti, ozirati se, ogledati se.

Zurückblissen, *v. n.*, odsvitati.

Zurückbrausen, *v. n.*, šumeč verniti se.

Zurückbringen, *v. a.*, nazaj prinesti, pripraviti.

Zurückdenken, *v. n.*, spomniti se, pomniti, misliti na pretečeno.

Zurückdrängen, *v. a.*, odbiti, odgnati, zavrniti, nazaj tiščati, tišati.

Zurückdrehen, *v. a.*, odmotati, odviti, odvijati, odsukati.

Zurückdürfen, *v. n.*, smeti nazaj (iti).

Zurückeilen, *v. n.*, hiteti nazaj.

Zurücken, *v. n.*, primakniti, primikati se; *v. a.*, primakniti, primikati.

Zurückerkhalten, *v. a.*, zopet dobiti, nazaj dobiti.

Zurückerklag, *ber.*, der Klage, zavračilo tožbe.

Zurückerobern, *v. a.*, zopet pod se spraviti, v novo preobiti.

Zurückfahren, *v. n.*, nazaj peljati ali voziti se; — od strahu zganiti se in odstopiti, odskočiti.

Zurückfahrt, *bie*, vožnja nazaj.

Zurückfallen, *v. n.*, nazaj pasti; auf den Rücken fallen, znak, vznak pasti; *f. a.* Seinsfallen.

Zurückfinden, *v. a.*, zopet najti.

Zurückfliegen, *v. n.*, nazaj leteti.

Zurückfliehen, *v. n.*, nazaj bežati.

Zurückfliehen, *v. n.*, nazaj teči.

Zurückfordern, *v. a.*, nazaj tirjati, hoteti.

Zurückführen, *v. a.*, nazaj peljati; in einen früheren Zustand, postaviti v poprejšnji stan; zurückführendes Zeitwort, povračni glagol; ins Gedächtnis zurückführen, spomniti; reduciren, in der Arithmetik, debeliti, (hingegen resolviren, drobiti), spreobniti, spreobračati, spremeniti v kaj.

Zurückgabe, *bie*, vračilo.

Zurückgang, *ber.*, hoja nazaj, vernitev.

Zurückgeben, *v. a.*, poverniti, verniti, vračati, nazaj dati, dajati.

Zurückgehen, v. n., nazaj iti, verniti se, poverniti se, povračati se; rückwärts gehen, ritinsko, navzrit iti; von Stufen, Heitathen, razdreti se (skujati se), odstopiti, razvreči se; es geht mit ihm zurück, peša, rakovo pot gre, kazi se, ne bo nič iz tega.

Zurückgehend, adj., nazaj gredoč.

Zurückgelangen, v. n., nazaj dospeti, priti.

Zurückgewinnen, v. a., nazaj dobiti (zagrano).

Zurückgezogen, adj., samoten.

Zurückglänzen, v. n., odsvitati, lesk odbijati.

Zurückgrüßen, v. a., odzdraviti (*Vuk*).

Zurückhaben, v. a., zopet imeti (zgubljeno).

Zurückhalten, v. n., odmevati.

Zurückhalten, v. a. u. n., zadržati, zadrževati, prideržati, priderževati, deržati; sein Urtheil oder mit dem Urtheil, ne povedati svoje misli, braniti se, tajiti, skrivati v sebi; ich bemerkte, was ihn zurückhielt, opazil sim, kaj ima za bregam.

Zurückhaltend, adj., zderžen; seine Meinung verbergend, zamolčljiv, skrit; kaltstimmig, merzel.

Zurückhaltung, die, zadrževanje, uderževanje, deržanje, skritost, molčanje, hladnost.

Zurückhängen, v. a., zadej obesiti.

Zurückhauen, v. a., odbiti, zopet udariti.

Zurückhelfen, v. n., nazaj pomagati.

Zurückholen, v. a., iti po kaj in nazaj pripraviti.

Zurückjagen, v. a., odgnati, odganjati, odpoditi.

Zurückkammen, v. a., nazaj počesati, proti zatilniku.

Zurückkauf, f. Rückkauf.

Zurückkehr, die, vernitev.

Zurückkehren, **Zurückkommen**, v. n., verniti se, poverniti, vračati se, povračati se; nazaj priti, iti; von seiner Meinung zurückkommen, misel opustiti, svoje menjenje premisliti; f. a. Herabkommen, Herunterkommen.

Zurückkehrend, adj., povračen.

Zurückklettern, v. n., plezati nazaj, na poprejšnje.

Zurückkommen, v. n., moči nazaj (iti).

Zurückkriechen, v. n., nazaj lesti.

Zurückkunft, die, vernitev, povračanje; gleich nach der Rückkunft, berz ko je prišel nazaj.

Zurücklassen, v. a., zapustiti, zapuščati, zapuštati, pustiti kje (in ne vzeti s sabo).

Zurücklaufen, v. n., nazaj tekati.

Zurücklegen, v. a., na stran djati, položiti, prihraniti, varovati; es hält jetzt schwer etwas zurückzulegen, zdaj se težko kaj prihrani, na stran dene; einen Weg zurücklegen, preiti, prehoditi, prevoziti; ein Lebensjahr zurücklegen, leto preživeti, spolniti; eine Befugniß, odreči se, odpovedati se pravico; eine Klage, zavrniti, zavračati tožbo.

Zurückliehen, v. a., odsloniti, nazaj nasloniti.

Zurücklenken, v. a., nazaj zakreniti, na prejšnje mesto.

Zurücklenkten, v. n., svetiti nazaj gredočimu.

Zurückliegen, v. n., dalje zad ležati, biti.

Zurückmögen, v. n., hoteti kam nazaj (iti).

Zurückmüssen, v. n., morati kam nazaj (iti).

Zurücknahme, die, Widerruf, preklic, oporeka.

Zurücknehmen, v. a., nazaj vzeti, jemati; sein Versprechen, sein Wort zurücknehmen, preklicati, oporeči (widerrufen), umakniti se, ne obstati, skujati se, svojo besedo anesti, ne mož besede ostati, umanjkat, (*vulg.* v mačko vroči se, *J. Kr.*).

Zurückpfeiffen, v. a., z bičem odpoditi nazaj.

Zurückprallen, v. n., odskočiti, odleteti, odbiti, odvivati se; vor Schrecken, odskočiti, hitro umakniti se od strahu.

Zurückprallen, das, odskok, odlet.

Zurückrechnen, v. a., nazaj računiti, odšteti, odštaviti.

Zurückreisen, v. n., nazaj potovati.

Zurückreißen, v. a., odtergati od —.

Zurückrechnen, v. n., dirjaje verniti se.

Zurückrollen, v. n., nazaj valiti se.

Zurückrudern, v. n., nazaj, na prejšnje mesto veslati.

Zurückrufen, v. a., nazaj, zopet poklicati, ins Gedächtniß, spomniti; ins Leben, zopet oživiti.

Zurückfagen, v. a., odgovoriti, odgovarjati, povedati komu za odgovor ali odzdravljenje.

Zurückschaffen, v. a., spraviti na prejšnje mesto.

Zurückschallen, v. n., razlegati se, odmevati, odbijati glas.

Zurückschauern, v. n., zgroziti se, groza biti koga.

Zurückschauen, v. n., ozreti, ozirati se.

Zurückschweilen, v. n., odsvitati, svetlobo odbijati.

Zurückschicken, v. a., nazaj poslati.

Zurückschieben, v. a., odriniti, odpahniti.

Zurückschiefen, v. n., zagnati se, šiniti kam nazaj, odstreliti.

Zurückschiffen, v. n., nazaj voziti se na ladji.

Zurückschlagen, v. a., odbiti, odbijati, odgnati, odpoditi; die Kermel, zavihati, vihati; v. n., nazaj stopiti.

Zurückschlagung, die, odboj.

Zurückschleichen, v. n., tiho nazaj lesti, vleči se.

Zurückschleppen, v. a., ejaziti, vlečiti nazaj, na prejšnje mesto.

Zurückschließen, v. a., sklepati nazaj.

Zurückschrauben, v. a., odšravfati.

Zurückschrecken, v. a., odstrašiti.

Zurückschreiben, v. a., odpisati, odpisavati.

Zurückschreiten, v. n., nazaj korakati.

Zurücksehen, v. n., ozreti, ozirati se,

pretočeno, storjeno pregledati, zaonirati se, zazirati se, (*Zal.*?).

zurücksehen, v. r., nazaj želeči se (*sl.*).

zurücksein, v. n., zaostati, odzadej biti, na nizki stopnji biti, zanemarjen, zapozujen; er ist noch nicht zurück, ni ga še nazaj.

zurücksenden, f. Zurückschicken.

zurücksetzen, v. a., nazaj postaviti, zad postaviti; f. a. Nachsetzen.

zurücksetzung, die, nazaj devanje, nazaj postavljenje, v nič devanje.

zurücksetzen, v. n., omahniti, zgraditi se, na poprejšnje mesto, na novo pogrezniti se.

zurücksinnen, f. Zurückdenken.

zurückspiegeln, v. a., kakor v zrcalu odbijati.

zurückspringen, v. n., odskočiti, odskakovati.

zurückstehen, v. a., nazaj vtakniti.

zurückstehen, v. n., stati za čim; f. a. Nachstehen, Abstehen.

zurückstehlen, sich, v. r., zmuzati se skrivaj odkod.

zurückstellen, v. a., postaviti na prejšnje mesto.

zurückstoß, der, odboj.

zurückstoßen, v. a., odbiti, odbijati, odriniti, odtisniti, nazaj pahiti; f. a. Abstoßen.

zurückstrafungsstrafe, die, odbijavnost, odbojnost.

zurückstrahlen, v. n., odbijati žarke.

zurückstun, v. a., djati na prejšnje mesto.

zurücktragen, v. a., nazaj nesti.

zurücktreiben, v. a., odpoditi, poditi, deriviti nazaj.

zurücktreten, v. n., odpoviti, odstopati, umakniti se na stran; vom Wasser, pasti, padati, uisihati, utekati se.

zurückwagen, sich, v. r., derzniti nazaj iti.

zurückwälzen, v. a., zavaliti na koga nazaj.

zurückweichen, v. n., umakniti, umikati se; f. a. Weichen.

zurückweisung, die, umik, umikanje, beg.

zurückweisen, v. a., odreci, odbiti komu kaj, zavrniti ga, odpraviti ga; f. Abweisen.

zurückwenden, v. a. u. r., nazaj obrniti, obrniti kaj, se.

zurückwerfen, v. a., zapoditi, zaderviti v beg, odbiti, odpoditi.

zurückwerfung, die, odboj.

zurückwurfswinkel, der, odbojni vogel.

zurückwinden, v. a., odviti, odvijati.

zurückwirken, v. n., nasprotno, odbojno delati, (nazajkovati, *Zal.*), russ. obratno dejstvovat, poln. oddziaływać (oddelovat).

zurückwollen, v. n., nazaj hoteti.

zurückzahlen, v. a., plačati, odplačati.

zurückzahlen, v. a., nazaj šteti, odšteti.

zurückzahlung, die, odplačilo.

zurückziehen, v. a. u. r., nazaj potegniti, vleči, nazaj vzeti, jemati; sich zurückziehen, umakniti se, auch umakniti (v. n.), odmakniti se, odstopiti; zurückgezogen, sam

za se, umaknjen; Zurückgezogenheit, samotnost, umakjenost (*Ravn. u. Zal.*).

Zurückzug, f. Rückzug.

Zurückwringen, v. a., primorati koga, da gre nazaj.

Zurubern, v. n., veslati proti čemu.

Zuruf, der, klic, zaklic, poklic na koga.

Zurufen, v. n. u. a., Einem zurufen, poklicati, klicati koga, vpiti na, v koga, zaklicati komu (na uho); er rief ihm die Worte zu, te besede mu je kričal; rufe nur zu!, le klič!; f. a. Herbeirufen.

Zurunden, Zurückenden, v. a., zokrogeliti, okrogeliti, oblititi, obrezati, da je okroglo; f. a. Arrondiren; den Feindober, versetzen stog.

Zurupfen, v. a., priskubsti.

Zurüsten, v. n. u. a., napraviti, napravljati kaj, se, ravnati, pripraviti, pripravljati, gotoviti, oborožiti, orožiti.

Zurüster, der, pripravljao.

Zurüstung, die, napravlanje, pripravlanje, naprava, priprava.

Zusäen, v. a., das Säen vollenden, dosejati, obsejati vse, dosevati.

Zusage, die, obet, obluba.

Zusagen, v. n. u. a., Einem etwas obljubiti komu kaj, obetati; f. Versprechen; das sagt mir zu, to mi je po volji, po godu, goditi, to mi tekne (od jedi); f. a. Gefallen.

Zusager, der, obljubnik.

Zusammen, adv., vkup, skup, vkupej, skupej; zusammensehen, in Rt. noch v gromadi stati (vergleiche das böhm. dohromady, u. poln. zgromadzony); v družbi, v družini, v tovaršii; in der Zusammenfügung mit Zeitwörtern wird es im Sloven. durch Verfügen des s-, z-, auch aa- (andeutend eine Anhäufung), oder durch Beifüg des Ad- verbius vkup, skup ausgedrückt.

Zusammenadern, v. a., zorati, v eno preorati.

Zusammenarbeiten, v. a., z delam skup spraviti; einen tüchtig, arg mitnehmen, zdelati, nabiti koga.

Zusammenbaden, v. n. speči se; v. a., speči, spekati, pripeči eno drugimu.

Zusammenballen, v. a., kepo narediti, v bale zvezati.

Zusammenbannen, v. a., spanati*, po zakletji skleniti.

Zusammenbauen, v. a., skup sozidati.

Zusammenbeben, v. n., trepetati, zganiti se, zgruditi se, zderzniti, zderzati se.

Zusammenbegeben, sich, v. r., sniti, ahajati se kam.

Zusammenbeißen, v. a., die Bähne, stisniti, stiskati zobe.

Zusammenbekommen, v. a., nabrati, skup spraviti.

Zusammenberufen, v. a., sklicati, sklicovati, vkup klicati.

Zusammenberufung, die, sklic, sklicanje, sklicovanje.

Zusammenbettein, v. a., naberačiti, priberačiti, zberačiti.

Zusammenbiegen, v. a., vkup zvihati.

- Zusammenbinden**, v. a., zvezati, pove-
zati (vezati eno k drugimu).
- Zusammenbitten**, v. a., zvbiti kam, pro-
siti, da bi se kje sošli.
- Zusammenblasen**, v. a., spihati, spihova-
vati, razpihati.
- Zusammenbleiben**, v. n., ostati vkup, v
tovaršii.
- Zusammenborgen**, v. a., na posodo je-
maje skup spraviti.
- Zusammenbohren**, v. a., zvertati.
- Zusammenbrauen**, v. a., skuhati.
- Zusammenbrechen**, v. a., podreti, podi-
rati, pregibati; v. n., podreti se,
zrušiti se, razdrobiti se, na kup pasti.
- Zusammenbrennen**, v. a., zgoreti.
- Zusammenbringen**, v. a., znesti, znositi,
znašati, nabrati, skup spraviti, D. Kr. zger-
niti, (*Böhm.* nagromaditi); ein Paar Leute,
d. i. entzweien, t. dieſes.
- Zusammenbroden**, v. a., zdrobiti, zmer-
viti skup.
- Zusammenbuchstabieren**, v. a., pozlogo-
vati, spismenkovati t.
- Zusammenenden**, v. a., misliti si kaj
skup kakor eno.
- Zusammenendrängen**, v. a., stlačiti, stis-
niti skup.
- Zusammenendrehen**, v. a., zviti, zvijati,
skup zviti, viti.
- Zusammenendreschen**, v. a., zmlatiti, pre-
mlatiti (auch fig.).
- Zusammenendrückbarkeit**, die, etova stis-
ljivost.
- Zusammenendruhen**, v. a., skup, s čim
vred natisniti.
- Zusammenendrücken**, v. a., stisniti, stiskati;
zwischen den Fingern, meljati (*Vuk*).
- Zusammenendürfen**, v. n., smeti skup (iti,
shajati se).
- Zusammenheften**, v. n., skup hiteti.
- Zusammenengen**, v. a., stlačiti na ozki
prostor.
- Zusammenessen**, v. a., pojesti vse skup.
- Zusammenfahren**, v. a., navoziti, nape-
ljati; v. n., vor Furcht zusammenfahren, zderg-
niti se, zganiti se od straha, stresniti se,
pretresniti se od straha, liniti (*Kr.*).
- Zusammenfallen**, v. n., na kup pasti,
zrušiti, podreti, spasti, na kup zlesti, lesti;
von einer Gefchwulst, splashniti, splashovati,
upadati; sich vereinigen, zediniti se, ster-
niti se, strinjati se.
- Zusammenfallen**, v. a., zgerbiti, zger-
bančiti, zgubiti; die Hände zusammenfallen,
roke skleniti, sklepati, stisniti.
- Zusammenfallen**, v. a., zložiti.
- Zusammenfangen**, v. a., poloviti, naloviti.
- Zusammenfassen**, v. a., objeti, poprijeti
vkup vzeti, obseči, posneti; recapituliren,
povzeti.
- Zusammenfegen**, v. a., zmesti, zmetati,
pomesti na kup.
- Zusammenfinden**, sich, v. r., sniti, sha-
jati se, skup priti po naključju.

- Zusammenflechten**, v. a., splesti, sple-
tati.
- Zusammenfliden**, v. a., skerpati, sker-
pucati.
- Zusammenfliegen**, v. n., zleteti skup.
- Zusammenfließen**, v. n., steči, stekati
se, zlititi, zlivati se.
- Zusammenflößen**, v. a., splaviti.
- Zusammenfluchen**, v. a., kleti, prekli-
jati, (da je strah in groza).
- Zusammenfluß**, der, stok, (zводи, sovo-
dno, *pl.* *Roen.*, — sovodnoje lommi auch
im eigen. Nam. vor, *Jer.*); von Menschen,
shod.
- Zusammenfordern**, v. a., stírjati, natir-
jati.
- Zusammenfrieren**, v. n., zmerzniti, pri-
merzniti eno k drugimu.
- Zusammenfügen**, v. a., stakniti, stikati,
zložiti, združiti, zvezati.
- Zusammenführen**, v. a., kam peljati in
združiti, speljati, zvoziti.
- Zusammenfüllen**, v. a., zlititi, napolniti
in sterniti.
- Zusammengatten**, v. a., tesno združiti.
- Zusammengeben**, v. a., zdati, zdavati,
zložiti, skladata; ein Brautpaar zusammenge-
ben, poročiti, poročati oder poracati (*St.*).
- Zusammengehen**, v. n., sniti, shajati se,
skup, v družbi iti, hoditi (in Kr. angeblich
v gromado iti); — skleniti se, zapretise,
— zmanjšati se, shujšati.
- Zusammengedören**, v. n., iti, spadati eno
k drugimu.
- Zusammengedörig**, *adj.*, skup gredoč.
- Zusammengeizen**, v. a., po skoposti zger-
niti, naskopariti.
- Zusammengerathen**, v. n., zadeti se eno
na drugo, naleteti (eno na drugo), spreli
se, sklati se.
- Zusammengießen**, v. a., zlititi, zlivati ob,
zlijati.
- Zusammenhaben**, v. a., nabrati imeti.
- Zusammenhaften**, v. a., sosekati oder se-
sekati, razsekati.
- Zusammenhalten**, der, etova zderžnost.
- Zusammenhalten**, v. n., deržati skup,
eden z drugim, edinih misli biti; vom Wein,
deržati; v. a., versegeln, primeriti, pri-
merjati; Gels, na kupu deržati, tiščati, ti-
šati, ne dati, ne razpustiti.
- Zusammenhämmern**, v. a., skovati.
- Zusammenhang**, der, stik, zveza, sklad;
ohne Zusammenhang reden, govoriti brez
glave in repa; kakor bi otrobe vezal, brez
vezanja, da se beseda ne vože, da se eno
druziga ne derži; einen Zusammenhang ha-
ben, stikati se, zlagati se, vezati se med
sabo, deržati se; im Zusammenhang mit—,
v zvezi s čim.
- Zusammenhängen**, v. n., vezati se med
sabo, skup deržati se, vjemati se; zusam-
menhängend, zvezin, zvezan, v zvezi, zacr-
žen, deržec se eno družiga.
- Zusammenhängen**, v. a., speti, obesiti
skup.

Zusammenhaßeln, v. a., zmotati.
Zusammenhauen, v. a., zmahati, pomahati, pobiti, posekati, razsekati, da je kaj, hudo omlatiti; *kirchlich* zusammenhauen, meso soseskati ober soseskati na drobno, razsekati.
Zusammenhäufen, v. a., nakopčiti, kopčiti, nakopiti, skupiti, kupiti, na kupo spraviti, spravljati, nagerniti, zgerniti.
Zusammenhäufung, f. *Aggrgat*.
Zusammenheften, v. a., sošiti, zvezati, speti.
Zusammenheilen, v. n., sočiti se, zarasti se, zrasti se, zgojiti se.
Zusammenhelfen, v. n., skup pomoči.
Zusammenhehen, v. a., nadražiti eniga na drugiga, dražbo delati.
Zusammenhocken, v. n., vkup čepeti; f. a. *Zusammenhaken*.
Zusammenholen, v. a., kam spravljati skup.
Zusammenjagen, v. a., zgnati, zganjati kam.
Zusammenjochen, v. a., zapreči, upreči v en jarem, zdergniti, če tudi ne gre vkup.
Zusammenkammen, v. a., sočesati, z glavnikom skup spraviti.
Zusammenkargen, f. *Zusammengeizen*.
Zusammenkaufen, v. a., nakupiti, kupiti.
Zusammenkehren, f. *Zusammenlegen*.
Zusammenketten, v. a., zveržiti, z lancam zvezati.
Zusammenkitten, v. a., sklejiti.
Zusammenklagen, der, skladni glas, soglasnost, soglasje, zloga.
Zusammenklappen, v. n., vjemati se, vezati se, skleniti.
Zusammenklauben, v. a., nabrati, nabirati, zbrati.
Zusammenkleben, v. a., klepiti, lepiti.
Zusammenkleistern, v. a., sklejiti, spo-pati *.
Zusammenklängen, v. n., skup, soglasno zveneti; v. a., terčiti (s kozarci).
Zusammenkluteten, v. a., zgnesti.
Zusammenknittern, v. a., zmečkati na kup.
Zusammenknöpfen, v. a., zapeti, zapenjati.
Zusammenknüpfen, v. a., speti, zvozlati.
Zusammenkochen, v. a., pokuhati v eno robo.
Zusammenkommen, v. n., sniti se (auch *altst.*), shajati se, skup priti, *verb.* sastati se, zbiti se (*Rasen*); *zufällig*, naleteti na koga, nameriti se na-nj, srečati ga; *sich versammeln*, zbrati, zbirati se; *versammelt*, zedinili, sterniti, strinjati; *zusammen*, f. *besse*.
Zusammenkoppeln, v. a., zvezati.
Zusammenkrachen, v. n., zgrezniti se, treščiti na kup, zahrščati in podreti se.
Zusammenkrachen, v. a., napraskati, nagrebati.
Zusammenkriechen, v. n., zgerbiti se, stisniti se, skerciti se, zlesti na kup.

Zusammenkriechen, v. a., naččkati, soččkati.
Zusammenkunft, die, shod, zbor, (nach *V. u. M.* snid?, *vergl. das altst. s'aitije*); *geheim*, verbačijige, nach *V.* stekališče, stekališče, zahod, zahajališče, zahajališče; *astr.* f. *Conjunction*.
Zusammenkunftsort, der, shajališče, shajališče, zbirališče, zbirališče.
Zusammenladen, v. a., povabiti kam v en kraj, naložiti na en voz, čola.
Zusammenlappern, *sich*, v. r., po malem nabrati se.
Zusammenlassen, v. n., pustiti vkup, da skup pridejo; *Thiere zur Zengung*, pripustiti, pripuščati, pripušati.
Zusammenlauf, der, stok, stekanje; f. a. *Anslauf*; gneča, vreva.
Zusammenlaufen, v. n., skup leteti, teči; vom *Wasser*, steči, stekati se, — vreti na eno mesto, skup priti, natepti se, nabrati se od vseh strani; *die Milch läuft zusammen*, f. *Gerinnen*; f. a. *Zusammenkommen*; von *nassen Farben*, zlititi, zlivati se; vom *Tuch*, uskočiti se, stisniti se, skerciti se.
Zusammenläuten, v. n., skup, vkup zvoniti, vabiti z zvonam kam.
Zusammenleben, das, družno življenje.
Zusammenlegen, v. a., (skup) zložiti, zlagati, skladati, skupej kam djati, na eno mesto; ein *Messer zusammenlegen*, nož zapreti; ein *Tuch zusammenlegen*, zložiti, v gube djati, zganiti (*Zal.*); *Geld*, f. *Zusammenstehen*.
Zusammenlegung, die, zložba, zlaganje, sklad.
Zusammenleinen, v. a., sklejiti, (da se derži), zlimati *.
Zusammenlesen, v. a., zbrati, zbirati, nabrati na kup, iz več bukev nabrati in postaviti (za svoje).
Zusammenliegen, v. a., skup ležati.
Zusammenlöden, v. a., zvabiti, vabiti na eno mesto.
Zusammenlöthen, v. a., zvariti, zlotati *.
Zusammenlügen, v. a., močno lagati, z lažmi skup spraviti.
Zusammenmachen, v. a., stakniti, skup spraviti.
Zusammenmahlen, v. a., somleti.
Zusammenmengen, *Zusammenmischen*, v. a., zmešati, mešati, mešanico narediti.
Zusammenmögen, v. n., hoteti skup (priti).
Zusammennadeln, v. a., sošiti (od *klo-buchärjev*).
Zusammennageln, v. a., zbiti, zbijati z žebli.
Zusammennähen, v. a., sošiti, sošivati.
Zusammennehmen, v. a., vkup vzeti, jemati; *pövezeti*, povzemati; *auszugsweise*, posneti, posnemati; v. r., *sich zusammennehmen*, vso moč, vse žile napeti, potruditi se, skerb imeti.
Zusammenorgereln, v. a., zorglati, zorgla-jem eklicati.

- Zusammenpaaren**, f. Paaren.
- Zusammenpacken**, v. a., skladati, zlagati vse na eno mesto; frine Sachen, pobrati svoje reči, narediti culo; f. a. Zusammenladen.
- Zusammenpassen**, v. n., vjemati se, prilagati se eno drugimu, priličen, ubran biti, streči se; f. a. Passen.
- Zusammenpeitschen**, v. a., z bičem zgnati, spokati kam.
- Zusammenpfarren**, v. a., v eno faro spraviti, djati.
- Zusammenpfeifen**, v. a., spiskati, zberlizgati (kam, na eno mesto).
- Zusammenperken**, v. a., zapreti, zgnati v en blav.
- Zusammenpfropfen**, v. a., stlačiti, natlačiti kam.
- Zusammenpihen**, v. a., prismoliti eno drugimu.
- Zusammenplanzen**, v. a., stepsti, nabalsati, nazlobodirati.
- Zusammenplündern**, v. a., naropati.
- Zusammenpressen**, v. a., stisniti, stiskati.
- Zusammenprügeln**, v. a., s palico zgnati, hudo otepsti.
- Zusammenquerlen**, v. a., zdergniti, zmetati skup.
- Zusammenraffen**, v. a., pobrati, pograbit; die Kräfte, moč povzeti si (nar. pes.), v naglici zgerniti, zgnati, stepsti; v. r., okrevati.
- Zusammenraßeln**, f. das Borige.
- Zusammenrauben**, f. Zusammenplündern.
- Zusammenrechnen**, v. a., zgrabit, zgrahbek narediti.
- Zusammenrechnen**, v. a., sošteti (zusammenzählen), zrajtati, zračuniti; mit Jemand, račun delati.
- Zusammenreiben**, v. a., streti, zmeti, zmleti.
- Zusammenreihen**, v. a., v eno versto djati.
- Zusammenreimen**, v. a., skup spraviti, da se vjema; ich kann es nicht zusammenreimen, ne razumem; v. n. u. r., f. Zusammenpassen.
- Zusammenreiten**, v. a., pojezditi; ein Pferd, zjezditi, spehati konja; einen Menschen, pojezditi, pojahati človeka; v. n., skup, v družbi jezditi.
- Zusammenrennen**, v. n., zdirjati, dirjati skup.
- Zusammenrinnen**, v. n., steči, stekati se; f. a. Gerinnen.
- Zusammenrichten**, v. a., skup spraviti.
- Zusammenrollen**, v. a., zviti, zvijati, (narediti zvitek).
- Zusammenrotten**, sich, v. r., zbrati, zbirati se v trope, skupiti se, spuntati se, hrup, zaroto delati.
- Zusammenrottung**, die, truma ljudi, pant, bibl. hrup, zarota.
- Zusammenrücken**, v. a. u. n., skup po-

- makniti kaj, se, blizo pomakniti se drug k drugimu.
- Zusammenrufen**, ber, sklic.
- Zusammenrufen**, v. a., sklicati, sklicovati, sozvati, zvbati.
- Zusammenrühren**, v. a., zmešati, mešati.
- Zusammenrunzeln**, v. a. u. r., zgerbiti kaj, se, zgerbančiti kaj, se, gerbiti, gerbančiti.
- Zusammenrütteln**, v. a., stresti, stesaje vkup spraviti.
- Zusammen säbeln**, v. a., posablati, sosekati.
- Zusammen sägen**, v. a., sožagati.
- Zusammen schaffen**, v. a., spraviti kam na eno mesto, skup.
- Zusammen scharen**, v. a., zgeraiti, zgerbati, nadergniti si, nagrabit, natlačiti; sammengescharre Dinge, soderga.
- Zusammen schandern**, v. n., od groz zlesti na kup, jeziti se.
- Zusammen schaukeln**, v. a., skidati, alopato zmetati.
- Zusammen schenken**, v. a., spokati skopej kam.
- Zusammen schichten**, v. v., das Holz, skladati, zlagati derva.
- Zusammen schicken**, sich, v. r., vdati u. vjemati se, zlagati se, pristati se, priliči se, ubran biti.
- Zusammen schieben**, v. a., poriniti, pomakniti kaj k čemu, na eno mesto.
- Zusammen schießen**, v. a., razstreljati, razdjati, razrušiti, razvaliti kaj s strelom s kanonami; Geld zusammen schießen, shžiti, skladati, zvreči, v sklad dati, skup dati denarje, sklad napraviti.
- Zusammen schlagen**, v. a., zbiti (skup), zbijati, skleniti; zerschlagen, razbiti, streti, einen gedruckten Bogen, u. dgl., zložiti, shgati; die Arme zusammen schlagen, prekižati, križem djati; affect. skleniti roki; die Hände, vor Freude, z rokami ploskati; aus Betrübniß, f. Ringen; v. n., boliti, telebiti kam na eno mesto, udarjati skup.
- Zusammen schleifen**, v. a., zbrusiti, -zvlačiti.
- Zusammen schleppen**, v. a., navleči, nvlačiti, zvlači, zvlačiti (kam, na eno mesto).
- Zusammen schlichten**, f. Zusammenlegen.
- Zusammen schleichen**, v. a., skup zapreti, prikleniti (eno k drugimu), skleniti.
- Zusammen schlingen**, v. a., spetljati.
- Zusammen schmelzen**, v. a., stopiti, sovreiti, stapljati, zeliti; v. n., stopiti se, raztopiti se, tajati se, zginiti, skopneti, deliti, poiti, umeti se, na kup zlesti, pozgubiti se, posušiti se, skeročiti se.
- Zusammen schmelingung**, die, stop(ljenje), stapljanje.
- Zusammen schmieden**, v. a., skovati, stiriti.
- Zusammen schmiegen**, sich, v. r., stinčiti se.
- Zusammen schmieren**, v. a., smazati, n-

mazati, pomazati, nakacati, načočkati, skerpiti, spalčiti.

Zusammenschneiden, v. a., zrezati, narezati kam.

Zusammenschnüren, v. a., zatogniti, zategovati, stesniti, zadergniti, zvezati, stiskati.

Zusammenschnurren, v. a., naberačiti, zberačiti.

Zusammenschreiben, f. **Zusammenschreiben**, v. a., spisati (v ene bukve, iz več bukev), dokaj napisati, napisariti.

Zusammenschreiber, ber, spisovavec.

Zusammenschrumphen, v. n., skerpiti se, zgerbiti se, sšikiti se (aus figa*), stiliti se, zvrpati se; f. a. **Eingehen**.

Zusammenschüren, v. a., zdergati skup.

Zusammenschuß, ber, sklad.

Zusammenschütteln, v. a., skup stresti, hudo okregati.

Zusammenschütten, v. a., zliti, zlivati.

Zusammenschwären, v. a., nablebetati, nažlobodati, da je kaj.

Zusammenschweißen, v. a., zvariti.

Zusammenschwarz, adj., sostavljen, zločljiv.

Zusammensehen, v. a., sostaviti, sostavljati, zložiti, zlagati, skladati; **Zusammengesetztes Wort**, zložena beseda; eine **Commission** **Zusammensehen**, sostaviti odbor, komisijo.

Zusammensetzung, die, sostava, sostavljanje, zložena beseda.

Zusammensetzen, v. a., spečatiti, pripečatiti (eno drugimu).

Zusammensingen, v. a., izpeti, speti, dokaj pesem peti.

Zusammensinken, v. n., zgruditi se, na kup pasti.

Zusammensitzen, v. n., skup, v družbi sedeti.

Zusammensollen, v. n., imeti stakniti se, sternači se, skup priti.

Zusammenspannen, v. a., v en jarem upreti.

Zusammensparen, v. a., prihraniti, privarovati.

Zusammenspeisen, v. a., skup obedovati, pri eni mizi.

Zusammensperren, v. a., skupaj zapreti, v eno izbo i. t.

Zusammenspiel, taš, igra v celotnosti.

Zusammenspielen, v. a., priigrati, nigrati, a igro vkup spraviti; v. n., skup igrati, pri eni igri.

Zusammenspinnen, v. a., pripresti, napesti, spresti, apredati, splesti, stlačiti.

Zusammenspringen, v. n., spopasti se, vjeti se.

Zusammensputen, v. a., zmotati skup.

Zusammensstellen, v. a., v en blev djati.

Zusammensumpfen, v. a., steptati, sphati.

Zusammensetzen, v. a., stekniti, stikati; die Köpfe **Zusammensetzen**, glave stikati,

skrivaj pogovarjati se, občljati, šeptati; v. n., skup tičati.

Zusammenstehen, v. a., nakrasti, prikrasti.

Zusammenstellen, v. a., sostaviti, sostavljati, primerjati eno drugimu; v. r., vkup stopiti, postaviti se.

Zusammenstellung, die, zlaganje, sostava, sostavljanje, primerjanje.

Zusammensternern, f. **Zusammenschießen** (Seld).

Zusammenstimmen, v. n., zlagati se, soglasen biti, prilagati se; bei **Instrumenten**, auch streci se; f. **Harmoniren**; die **Zeigenschaften stimmen zusammen**, pričevanja se vežejo, se vjemajo; wir **stimmen** darin **zusammen**, v tem imava eno misli; **rus.** soglasitsja, soglasatsja; v. a., ubrati, ubirati.

Zusammenstimmung, die, soglasje, ubiranje; f. a. **Einfluss**, **Harmonie**.

Zusammenstopfen, v. a., stlačiti, (skup) zmasiti, zgnjaviti.

Zusammenstopfeln, v. a., skerpiti, iz pobirkov skup spraviti, iz raznih knjig zgratiti.

Zusammenstoß, ber, udar ene reči ob (na) drugo, spor, spopad, sprijem; hier erfolgte der erste **Zusammenstoß** der Armeen, tukaj so se najprej spopadli, so udarili eden na drugega; f. a. **Collision**, **Conflict**.

Zusammenstoßen, v. a., stloči, stloči, zmeti; die Gläser oder mit den Gläsern (v. n.) **Zusammenstoßen**, terčiti; zwei Tische **Zusammenstoßen**, poriniti mizo k mizi, vkup pahniti; etwas in eins **Zusammenstoßen**, z. B. zwei Hölzer, spahniti; v. n., grenzen, mejiti, mejasiti, dotikati se, zadevati na—, deržati se; **Zusammentreffen**, srečati se, (**serb.** sastati se), sterniti, strinjati se, vkup terčiti, zadeti, naleteti na kaj, udariti eno ob (na) drugo, sprijeti se, spreti se, spopasti se, butiti na kaj.

Zusammenstreichen, v. a., zgeriniti na kup.

Zusammenströmen, v. n., stekati se.

Zusammenstücken, v. a., iz koscev zložiti, sostaviti.

Zusammenstumpfen, v. a., spalčiti.

Zusammenstürzen, v. n., zgruditi se, podreti se, posuti se, zverniti se, telebiti na tla, razpasti se, na kup pasti; v. a., razvaliti, povaliti, zverniti.

Zusammenzufinden, v. a., poiskati, nabrati iz vseh kotov.

Zusammenzuhan, v. a., vkup djati; f. a. **Zusammenbringen**.

Zusammenzuehen, ber, znos.

Zusammenzuehen, v. a., znosti, znositi, znašati; f. a. **Compiliren**; nanesti, nanositi, nanašati (na kup).

Zusammentreffen, v. n., sniti se, shajati se po naključju, skup zadeti, nameriti, naleteti na koga, srečati se, vkup priti; übereinstimmen, streči se, vjemati se, ve-

- zati se; der Zeit nach, ob enom, k kratu primeriti se.
- Zusammentreffen**, *das*, vkupna namera; durch Zusammentreffen der Umstände, po vkupnem naključnosti, stiku okoliščin, okoliščin, s tem da je več okoliščin, okoliščin vkup zadelo.
- Zusammentreten**, *v. a.*, vkup stopiti, so-stopiti se (*Zal.*), zbrati se, sostaviti se, sniti se, združiti se, pristopiti eden drugimu; *v. a.*, steptati, poteptati, uteptati, pohoditi; *f. a.* Berretren.
- Zusammentreiben**, *v. a.*, zgnati, zganjati, spoditi skup; *Geld*, vkup spraviti, dobiti od kodar si bodi.
- Zusammentrinken**, *v. n.*, piti skup; *v. a.*, popiti.
- Zusammentritt**, *der*, shod, zbor.
- Zusammentroffen**, *v. n.*, posušiti se, usušiti se (da je manjši).
- Zusammentrommeln**, *v. a.*, zbobnati, z bobnam sklicati, klicati.
- Zusammentropfen**, *v. n.*, skapati se, nakapati se.
- Zusammenverschwören**, *ſich*, *v. r.*, zagovoriti se s kom.
- Zusammenverstehen**, *ſich*, *v. r.*, pomeniti se, zmeniti se med sabo.
- Zusammenwachsen**, *v. n.*, zrasti se, zraščati, zrašati se (nach and. Dial. zrastati). v eno zrasti, prirasti eno drugimu.
- Zusammenwägen**, *v. a.*, zvaliti, skotati, privaliti na eno mesto.
- Zusammenweben**, *v. a.*, stkati.
- Zusammenwedseln**, *v. a.*, primenjariti, namenjati si (n. pr. drobiža).
- Zusammenwehen**, *v. a.*, napihati, spihati na kup.
- Zusammenweisen**, *v. a.*, zmotati.
- Zusammenwerfen**, *v. a.*, zvreči, zmetati, nametati na kup, metaje podreti, razvreči, prevreči, razmetati, razlučati; *Güter* zusammenwerfen, zediniti, vkup vzeti.
- Zusammenwischen**, *v. a.*, nabiti, našeškati, namazati koga, nakrišpati, da je kaj.
- Zusammenwickeln**, *v. a.*, zviti, zvijati, zmotati.
- Zusammenwinden**, *v. a.*, zviti v eno.
- Zusammenwirken**, *v. a.*, splesti, spletati (na statvah), *v. n.*, skup pritegniti.
- Zusammenwirren**, *v. a.*, zmežljati, skratovičiti.
- Zusammenwohnen**, *v. n.*, skup, v eni hiši stanovati.
- Zusammenwölben**, *v. a.*, sterniti z oblokom.
- Zusammenwollen**, *v. n.*, želeći skup (priti).
- Zusammenwuchern**, *v. a.*, po odertu skup zdergniti.
- Zusammenwuchs**, *der*, zrast.
- Zusammenwühlen**, *v. a.*, razriti, razkopati.
- Zusammenwürfeln**, *v. a.*, iz raznih koscev sostaviti, skup spraviti.
- Zusammenzählen**, *v. a.*, sošteti, soštovati, prišteti eno (k) drugimu.

- Zusammenzapfen**, *v. a.*, Banzhölzer, vezati.
- Zusammenziehen**, *v. a. u. r.*, skup potegniti, vleci, (*serb.* stegniti); eine Schlinge zusammenziehen, zadergniti, zategniti; einen Vortrag zusammenziehen, okrajšati, skrajšati; den Mund zusammenziehen, usta stisniti, stiskati; sich zusammenziehen, (trampfhaft), skorčiti se, stisniti se, korčiti se; *f. a.* Eingehen; die Truppen zusammenziehen, nabrati, zbrati vse vojake v eno vojsko, zediniti, skupiti, skup spraviti; *Summen* zusammenziehen, zračuniti, sošteti; die Stirne, zgerbiti, nach *Gutm.* zguzati u. nagerbati; es zieht sich ein Gewitter zusammen, hudo vreme se bliža, napravlja; zusammenziehen, oskrapel (*Rt.*), zagolten; *v. n.*, s kom seliti se, iti kam.
- Zusammenziehung**, *der*, stiskavka (mišica).
- Zusammenziehung**, *die*, zategovanje, kercenje, stisk(anje), skupljanje, okrajševanje.
- Zusammenziehungskraft**, *die*, stiskavnost, oskraplost, zagoltnost.
- Zusammenziffern**, *f.* Zusammenzählen.
- Zusammenzimmern**, *v. a.*, postaviti, ste-sati, soimprati *.
- Zusammenzwängen**, **Zusammenzwingen**, *v. a.*, s silo skup spraviti.
- Zusammenzwecken**, *f.* Zusammennageln.
- Zusamt**, *f.* Sammt.
- Zusanden**, *v. n.*, zasuti, zasipati se s peskam, zasariti se; *f. a.* Verstanden.
- Zusatz**, *der*, insgemein, pristavek, dostavek, prilog, priveržek, pridevek; bei flüssigen Dingen, Metallen, primes, nach *V.* primesa, etwa auch priliek.
- Zusatz**, *in Bzgg.*, dodatni, pristavljeni.
- Zusatzbier**, *das*, patoke.
- Zusatzfrage**, *die*, pristavljeno vprašanje.
- Zusatzrad**, *das*, pridatno kolo.
- Zusäuern**, *v. a.*, prikvasiti.
- Zusäuseln**, **Zusäusen**, *v. n.*, prišumljati, šumeti proti čemu.
- Zuschaun**, *v. a.*, einem etwas, komu kaj, nakloniti, prikloniti (*V.*) komu kaj, pripravi, podeliti kaj, pripomoči k čemu (skrivaj).
- Zuschauen**, *v. r.*, im Bergbau, sich betrie-nigen, sterniti se.
- Zuschärfen**, *v. a.*, zostriti, priostriti, ostriti, prišpičiti.
- Zuscharren**, *v. a.*, zakopati, zakopavati, zagrebsti, zagrebat, zasuti, zasipati.
- Zuschauen**, *v. n.*, gledati koga, na koga; beim Hochzeitsmahl (ungeladen), šeskat, prezati, guglati ali voglati, na prezalci biti, kobiličar (*St.*), zaplečnik (*Rt.*) biti.
- Zuschauer**, *der*, gledavec.
- Zuschauerin**, *die*, gledavka.
- Zuschauerraum**, *der*, prostor, predel za gledavce.
- Zuschaukeln**, *v. a.*, eine Grube, zakidati, zagrebsti jamo, zametati z lopato.
- Zuschiden**, *v. a.*, einem etwas, poslati, pošiljati komu kaj; ein Gastmahl zuschiden, (veralt.), zubereiten, gostje pripraviti, pri-

- pravljati; was mir Gott zuschickt, kar mi Bog umeni, umeri, kar Bog da.
- Zuschieben**, v. a., potisniti, pririniti, pririvati, nakloniti komu kaj; den Riegel zuschieben, zapahnuti; den Eid zuschieben, na prisegno goniti koga; die Schuld, f. Wälzen, (spahnuti na koga).
- Zuschießen**, v. a., zu einer Summe Geldes noch etwas dazuschießen, došteti, dodati, doplačati, pridati, pridavati, priložiti, prilagati.
- Zuschiffen**, v. n., jadriti kam, proti čemu, v. a., pripeljati, dovoziti, dovažati komu kaj na ladii.
- Zuschlag**, der, im Hüttenbaue, was zur Beförderung des Flusses der Erze denselben zugelegt wird, Verschlag, primes, nach V. primesa, (russ. primes u. podmes); wer das meiste bietet, dem soll der Zuschlag geschehen, kdor nar več ponudi, temu bode priterkniti (prirekli); wornach, priterk (V.), prisodba, prirok; Zuschlag des Getreides, zapertija, prepoved izvažati žito iz dežela; zu einer Steuer, prikklad, prikлада, prikkladek; Wiesen in Zuschlag legen, prepovedati pašo.
- Zuschlagen**, v. n., fortfahren zu schlagen, dalje točiti, nabijati; schlag nur zu!, le udari, le udrihaj!; wacker, hurtig schlagen, zlo tepsti, pretepati, biti; wohl bekommen, die Arznei hat mir nicht zugeschlagen, zdravilo mi ni dobro storilo, delo, teknilo; f. Anschlagen (v. n.); der Brand ist zugeschlagen, prisadilo se mu je, prisad se je prijel, pritaknil, je pristopil; v. a., die Thür zuschlagen, zuwerfen, duri zaderleščiti, zaloputniti, zaluskniti oder zaluščiti, zatresniti, zatresiti, (Gutm.), lopniti, tresniti, treščiti z durmi; ein Haß zuschlagen, sod zabiti, zabijati, začepiti; ein Buch, zapreti; eine Summe zu einer andern, prišteti, priračniti eno k drugimu; beim Verkauf, poskočiti s cenno; einen Deich zuschlagen, jez zaježiti (V.); in der Auction, einem zuschlagen, komu terkniti, priterkniti (V.), etwa auch prireči; im Hüttenbaue, zu dem Erze etwas zuschlagen, primesiti; Bretter, pribiti, pribijati.
- Zuschläger**, der, pribijač.
- Zuschlagmesser**, das, f. Messer (zum Zudrücken).
- Zuschlammern**, v. n., zablatiti se, zagleniti se; (f. a. Verstopfen).
- Zuschlängeln**, sich, v. r., vijugaje se, zvijsje se, v krivinah teči proti čemu.
- Zuschleifen**, v. a., ubrusiti, zbrusiti, da je špicasto; nabrusiti, ulikati, privleči kam na vlačah, — zapeljati.
- Zuschlemmen**, f. Verstopfen.
- Zuschleppen**, v. a., einem etwas, komu kaj privleči, navleči, navlačiti.
- Zuschließen**, v. a., mittelst eines Schlosses zumachen, zakleniti, zaklepati.
- Zuschlingen**, v. a., zadergniti.
- Zuschmeißen**, v. a., vreči, zabrusiti kaj pred koga; die Thüre zuschmeißen, duri za-

- terleščiti (V.), zaluščiti, zalušiti, zaloputniti oder zaloputiti.
- Zuschmieden**, v. a., skovati za kaj.
- Zuschmiegen**, sich, v. r., obleči, oblegati se, oprijemati se, privilegiati se.
- Zuschmieren**, v. a., zamazati, zamazovati.
- Zuschnallen**, v. a., zapeti, zapenjati.
- Zuschnappen**, v. n., das Schloß ist zugeschnappt, zahapniti, zahapati (V.), zahlopniti (M.), zaklepniti; der Fisch schnappt zu, šavniti, riba šavnje, kavaati, hlastati; v. a., die Dose u. f. w. zuschnappen, zadleskniti, zapreti, zakleniti.
- Zuschneiden**, v. n., rezati (v eno mēr); schneide zu!, reži!, le reži!; v. a., prirezati, prirezovati, rezati, krojiti, odrezati, odmeriti komu; svarišam zuschneiden, po malo dajati.
- Zuschneider**, der, krojač.
- Zuschneien**, v. n., zapasti, zamesti od snega.
- Zuschnitt**, der, prireza, prirezovanje, pri-kroj, kroj; fig. oblika, podoba.
- Zuschnühen**, v. a., zadergniti, zadergovati, zategniti.
- Zuschrauben**, v. n., fortfahren zu schrauben, viti, zavijati (Zal.), šravfati v eno mēr; schraube zu!, vij!, šravfaj!; v. a., zašravfati oder šravfati.
- Zuschreiben**, v. a., pripisati, pripisovati, zapisati, zapisovati k čemu, na račun, v lastnino zapisati, v gruntno bukke vpisati, na čije ime; Einem etwas schreiben, komu kaj pisati; sich selbst zuschreiben, sam sebi pripisati kaj; f. a. Beilegen, Widmen; v. n., schreibe nur zu!, le piši!
- Zuschreiben**, das, pripis, dopis.
- Zuschreiber**, der, pripisovavec.
- Zuschreiben**, v. n. u. a., einem, vpiti na koga, zavpiti, zakričati na koga, komu.
- Zuschrift**, die, ein Brief, pismo, list, pisanje; Dedication, pripis, posveta.
- Zuschreiten**, v. n., korakati proti čemu.
- Zuschüren**, v. a., Holz zuschüren, derva prikladati, koriti, netiti; einen Streit heftiger zu machen suchen, kariti, podkariti, podpihati, podpihovati.
- Zuschuß**, der, zu einer Summe, primeček, dodatek; der Zuschuß der Milch, pritok, pripust (pripuščenje).
- Zuschütten**, v. a., flüssige Dinge, dazugießen, priliti, prilijati; trockene Dinge, priseniti, prispiti, pritresti, pritresati; v. a., eine Grube, jamo zasuti, zasipati.
- Zuschwären**, v. n., gaojiti in zalepiti se, zagnojiti se; von den Augen, f. Triefäugig.
- Zuschwellen**, v. n., zateči, zatekati, oteči in zalepiti se.
- Zuschwimmen**, v. n., priplavati, plavati proti čemu.
- Zuschwören**, v. a., einem, priseči, prise-gati komu kaj, zakleti se, zarotiti se, rotiti se in obljubiti kaj.
- Zusehen**, v. n., jadрати proti čemu.
- Zusehen**, v. n., gledati; einem zusehen, gledati koga; bei der Arbeit, v roke gledati

komu; einer Sache zusehen, gledati kaj; sich zu!; glej!, pazi!, varuj se!, skrbeti, v skrobi imeti; da sich du zu!, to je (bodi) tvoja skrb!

Zusehend, Zusehends, Zusehens, adv., vidama, očitno, da je (bilo) znati.

Zuseher, der, gledavec.

Zusein, v. n., zaperto biti.

Zusenden, v. a., poslati, pošiljati.

Zusender, der, poslavec, pošiljavec.

Zusehen, v. a., näher sehen, pristaviti, pristavljati; hinzu thun, pridjati, pridevati, dodati, dodajati; bei Metallen, primesiti; zumachen, den Ofen zusehen, zastaviti, zastavljati peč, zasloniti peč; ein Loch, zadelati, zatakiniti; Welt zusehen, vtakniti v kaj, potrošiti po malem, dolagati, doplačevati iz svojiga premoženja, zgubo imeti pri čem; v. n., einem zusehen, starf in ihn bringen, pritiskati koga, nagnati, navirati (navreti), pestiti, navijati ga, nadlegovati, priganjati, siliti, nuditi, tlačiti, tišati v koga, glušiti (s prošnjami), do živiga iti komu; von Krankheiten, zdelati, shujšati; dem Feinde, napadati nanj hudo; einer Stadt, obleći mesto in zapreti, da od nikogar živca ne dobi; die Ehehe sehen zu, wenn sie vier Jahre alt werden, und seine Bäume mehr bekommen, ovce doravnavajo, so doravnale (V.).

Zusehig, adj., ovca, ki je doravnala.

Zusehern, v. a., einem, es ihm reichlich versprechen, terdno obljubiti, terdno obetati komu, zagotoviti; f. a. **Eiderstellen.**

Zusicherung, die, zagotovilo.

Zusiegeln, v. a., zapečatiti, pečatiti.

Zusinken, v. n., vkup pasti, skleniti se.

Zusichern, v. a., zasipiti, ob. Rr., zasipaliti.

Zuspeise, die, prijed ali prigrizek, kar se je k kruhu; nach V. pridavek (Zugabe); f. a. **Zugemüse.**

Zuspeisen, v. a., prigrizniti, prigrizovati kaj k čemu.

Zuspenden, f. Spenden.

Zusperren, v. a., zapreti, zapirati; ein weing, pripreti, pripirati; f. a. **Zuschließen.**

Zuspielen, v. a., po zvijači komu kaj pripraviti.

Zuspinnen, v. a., zapresti, zapredati, pripresti.

Zuspitzen, v. a., priostriti, poostriti (na konci), prišpiciti, ošpiciti, špiciti, zašiljiti (serb.).

Zuspiker, der, špicar.

Zusprache, die, tröstende Rede, prigovor, prigovarjanje, tolaženje; f. a. **Zuspruch.**

Zusprechen, v. a., einzuschließen suchen, prigovarjati, nagovarjati; Muth zusprechen, serčnost dajati, serco komu delati; *serb.* sloboditi koga; Trost zusprechen einem, tolažiti, tešiti koga, komu serce delati, lah-kati (V.); Einem etwas gerichtlich zuerkennen, zusprechen, prireči, prigovoriti, prisoditi (beides bei V.); v. n., Einem freundlich zusprechen, ihn freundlich anreden, ogo-

voriti koga, ogovarjati prijazno; einem Kranken zusprechen, bolnika tolažiti, mu prigovarjati; bei Jemand zusprechen, obiskati koga, oglasiti se pri kom, priti pogledat k njemu; der Ehehe zusprechen, dobro serkati ga, diši mu, piše ga, da je kaj; f. a. **Zafien, Zusagen.**

Zusprechen, v. n., zakaditi se, zaprašiti se proti čemu.

Zuspringen, v. n., hurtig laufen, podviziati (se, si), leteti, skakati; springe nur zu!, le skakaj!; herbei springen, priskočiti, priskakovati, prihiteti; als er fiel, sprang alles zu, kadar je padel, je vse skup letelo, teklo, skočilo, je vse priskočilo; das Schloß ist zugesprungen (u. dergl. elastische Körper), ključavnica (se) je zaskočila; f. a. **Zuschnappen.**

Zusprechen, v. a., pristerkniti.

Zuspruch, der, Aufmunterung, Trost, prigovarjanje, tolaženje, tolažba (uteha); Besuch auf kurze Zeit, pogovor, obisk, (oglas pri kom); gerichtlicher, prisodba; f. a. **Zu-lauf.**

Zuspünden, v. a., ein Faß, sod z veho zabiti, zabijati, zavešiti (Zal.). zavehati (M.), zapilikati, pilikati, začepiti (Vuk).

Zustampfen, v. a., zateptati.

Zustand, der, stan, v kterem je kaj; im Zustande einer Leidenschaft, in strasti, strasten; im Zustande der Trunkenheit, pijan, v pijanosti; der Nüchternheit, trezen, v treznosti; in welchem Zustande befindet er sich?, kako se mu godi, kaka je, biva z njim?; der Zustand seiner Gesundheit ist schlecht, slabiga zdravja je.

Zustandebringung, die, zversba, izpolnitev, spočenje.

Zuständig, adj., competent, pristojin (Gutem.), das ist mir, dir, uns u. f. w. zuständig, to je moje, tvoje, naše i. t. d.

Zuständigkeit, die, pristojnost.

Zuständigkeitsbehörde, die, pristojna gosposka.

Zustündlich, adj., zustündliches Zeitwort, neprehodni, neprehajavni glagol.

Zustehen, v. n., fortfahren zu stehen, bosti, vbdati v eno mör; wader stehen, bosti, da je kaj; v. a., ein Loch zustehen, d. i. zunähen, luknjo zašiti, zašitihati.

Zustehen, v. a., mit einer Stednadel, das Hemd zustehen, arajco zatakiniti, zapeti; ein Loch, zatakiniti, zatikati; Einem etwas zustehen, komu kaj vtisniti, vtakniti, na skrivnem dati, primakniti.

Zustehen, v. n., das ist, Jemandens Pflicht gemäß sein, einem zustehen, pristati, spodobiti se, iti, pravico imeti, pravica, dolžnost koga biti, spadati pod koga.

Zustellen, v. a., durch ein davor gestelltes Ding, zumachen, zastaviti, zastavljati, zasloniti, zaslanjati; den heißen Ofen zustellen, plavž podstaviti, fr., podstavljati (V.); Einem etwas zustellen, einhändigen, komu kaj izročiti oder vročiti (Gutem., russ. u. poln.), dati, odrajtati, opraviti; f. a. **U-**

- bergeben; *russ.* auch dostavit (im Sloven. mehr: zuprežen, ergänzen); Glauben zustellen, vero dati.
- Zustellung**, die, vroča, izročba, vročilo.
- Zustellungsgebühr**, die, vročnina.
- Zustellungschein**, der, vročilni list.
- Zustreben**, v. n., (veralt.), seine Güter sind Fremden zugestoben, njegovo premoženje je po smrti na tuje prišlo; daher zugestoben, po smrti na koga priti.
- Zustener**, f. Beistener.
- Zustimmen**, v. n., privoliti; f. Beistimmen.
- Zustimmung**, die, privoljenje.
- Zustossen**, v. a., zamašiti, mašiti, zaphati, zatuljhati.
- Zustoßen**, v. n., fortfahren zu stoßen, sovati, drezati, pahati v eno mór; stoße zu!, porini!, potisni!, pahn!, suni!, dregni!; — plöglích wiederfahren, pripetiti se, naključiti se, prigoditi se; es ist ihm ein Unglück zugestoßen, nesreča ga je zadela; v. a., durch Stoßen verschöpfen, zatolči, zabiti, zaphati, pahati proti čemu.
- Zustrahlen**, v. a., šarke odbijati.
- Zustreben**, v. n., prizadevati si priti kam; f. a. Streben.
- Zustreden**, f. Hinreden.
- Zustreichen**, v. n., fortfahren lebhaft zu streichen, mazati (v eno mór); streiche zu!, mazi, mazi!, le mazi!; v. a., durch einen eingestrichenen Körper ausfüllen, zalepiti, zamazati.
- Zustreuen**, v. a., prisuti, prisipati.
- Zustrom**, der, pritok, prival.
- Zuströmen**, v. n., s ovrkam teči proti čemu; einem entgegen strömen, komu naproti vreti, teči, pritekati.
- Zustürmen**, v. n., prihruti, privihrti proti čemu.
- Zustürzen**, v. a., s pokrovam pokriti.
- Zustutzen**, v. a., prizezati, prizezovati, pristrichi, pristrigati, priklestiti, škerati und oškernjicati (*Ravn.*); f. a. Stutzen; *fig.* pripraviti, obtesati, olikati; f. Abdrhten.
- Zutappen**, v. n., blump zugreifen, popasti, okorno, kakor pred štokleä.
- Zutasten**, f. Tasten.
- Zutath**, die, was zur Verfertigung einer Sache dazu gethan werden muß, priprava, pridavek, potrebnščina, priklad, bei *Met.* primos; f. a. Futter (bei Kleidern).
- Zuthätig**, f. Gefällig, Dienstfertig.
- Zutheilen**, v. a., einem etwas, udeliti, dodeliti, podeliti, določiti, odločiti komu kaj, odkazati, pridati, dati.
- Zutheilwerden**, v. n., v dol priti; f. Zu.
- Zuthulich**, *adj.*, f. Zuthätig.
- Zuthun**, v. a., zmachen, zapreti, zapirati; d. i. etwas hinzulegen, pridati, pridjati, pridajati, pridevati, priloziti; da muß man zuthun, tu je treba pomagati, pripomagati, potegniti se, pritegniti; zgethan, udan čemu, komu.
- Zuthun**, das, Wirtschung, prizadjanje, prizadevek, pripomoč; ohne mein Zuthun, brez mene.
- Zutrag**, der, f. Nutzen; primos, donos.

- Zutragen**, v. a., Jemanden etwas zutragen, komu nesti, nositi, prinesti, prinášati; einem etwas, skrivaj povedati, praviti; v. r., sich zutragen, primeriti se, zgoditi se, priključiti se, naključiti se; v. n., roditi.
- Zuträger**, der, donašavec; f. a. Angeber.
- Zuträgerin**, die, donašavka.
- Zutraglich**, *adj.*, tečen, zdrav, dober, pripomožen, koristlich, k pridn.
- Zutraglichkeit**, die, tečnost, koristnost.
- Zutrauen**, v. n., upati, zaupati (komu), zanašati se na koga zastran česa, verjeti, da kdo more ali hoče kaj; daß hätte ich ihm nicht zugetrant, tega bi ne bil od njega mislil; von einem etwas erwarten, nadjati se, pričakovati.
- Zutrauen**, daß, zaupanje, upanje.
- Zutraulich**, *adj.*, zaupliv, zaupen; f. Vertraulich, Vertraut.
- Zutraulichkeit**, die, zaupnost, zauplivost.
- Zutreffen**, v. n., zadeti, primeriti se, naključiti se; Peter sagte, es würde geschehen, und es traf richtig zu, Peter je rekel, tako bo, in naključilo, pripetilo, primerilo se je, in izpolnilo se je; f. a. Eintreffen; die Rechnung trifft nicht zu, račun (rajtenga) ne gre vkup; f. a. Uebereinstimmen.
- Zutreiben**, v. n., anfangen zu treiben, zagnati; fortfahren lebhaft zu treiben, gnati, goniti v eno mór; — *mont.* dobiti več srebra v plavilnici, kakor se je mislilo; v. a., prignati, priganjati kam, zagnati, gnati, goniti proti čemu; durch Schlagen, zabiti, zatolči.
- Zutreten**, v. n., hinzu treten, pristopiti, pristopati, bliziti se, pritakniti se, prisaditi se (vom Brand); anfangen, fortfahren lebhaft zu treten, tlačiti, stopati; v. a., ein Mantelwurfloch zutreten, kertino zatlačiti, pohoditi, zahoditi.
- Zutrieb**, der, prigon, *mont.* kar se srebra nad pričakovano mero dobi.
- Zutrinken**, v. n., napiti, napijati, nazdravljati, nazdraviti komu (V.); einem die Gesundheit zutrinken, na zdravje komu piti, na zdravilo piti; f. a. Toast; trinke nur zu!, le pij!
- Zutrinker**, der, napijavec.
- Zutrinkformel**, die, nach V. napitek, (napihnica), in Reizitz, dober čas.
- Zutritt**, der, pristop, približanje; freien Zutritt zu Jemanden haben, smeti h komu priti, vrata odperte imeti, (tebi so moje vrata zmirej odperte); er findet durch seine Geschäftlichkeit den Zutritt zum Könige, amtenost mu kraljeve vrata odpre, odpira, (mu jih je odperla); den Zutritt der Lust hindern, braniti, da sapa ne more do česa; Zutritt der Frechthigkeit, zamok.
- Zutrubeln**, v. a., zakapljati.
- Zutrubeln**, v. a., prisoditi, prisojati.
- Zuverlässig**, *adj.*, gotov, zanesljiv ober zanašljiv, avest (tren), f. a. Gewiß.
- Zuverlässigkeit**, die, gotovost, zanesljivost, zvestoba.

Zuversicht, die, zanašanje, upanje, svest f. terdno pričakovanje, terdno vera; mit **Zuversicht**, za terdno, popolnoma prepričan.

Zuversichtlich, *adj.*, ich hoffe zuversichtlich, v svesti sim si česa, oder nach Andern svest sim česa; zuversichtliche Hoffnung, terdno, živo upanje; zuversichtlich sprechen, zaapljivo govoriti, kakor bi že vedil za gotovo.

Zuvor, *adv.*, pred, prej, popred, poprej, pred tem; wie zuvor, spet, zopet; wie nie zuvor, da nikoli tega; in Verbindung mit Zeitwörtern, durch popred und des entspr. Zeitwortes oder mittelst Vorfylbe pre —.

Zuvorbedenken, *v. a.*, pomisliti popred, preden se stori.

Zuvorbestimmen, *v. a.*, popred, naprej ustanoviti.

Zuvörderst, *adv.*, narpred, najprej, pred vsem drugim.

Zuvorsehen, *v. n.*, prehiteti koga.

Zuvorfahren, *f.* Vorfahren.

Zuvorkommen, *v. n.*, eher kommen, als er, preiti, prehoditi, prehajati, prehiteti koga; d. i. eine Gefälligkeit erweisen, ehe man gebeten wird, komu naprej priti z dobrotami, prehiteti, nenadama priti, prevstreči komu, prestreči; daher: zuvorkommend, un-streßlich, dober, ponižen; einem im Kaufe zuvorkommen, prekupiti, po kupnji prevzeti.

Zuvorkommenheit, die, postreßlichkeit, prijaznost.

Zuvorkunft, die, prehitenje.

Zuvorlaufen, *v. n.*, preteči, pred kom teči.

Zuvorsagen, *f.* Vorhersagen.

Zuvorthun, *v. a.*, es einem zuvorthun, užugati koga, premagati koga v delu; *f.* Uebertreffen.

Zuwachs, der, am Getreide, Hen, Wein u. dgl., pri расте, pri rasek, nach V. dorašček, dorašek, (privekšek), umnožek, pridelek; vom Vieh, pri rejek, mladina; von der Anschwellung, naplavek, naplavina; *f. a.* Vergrößerung, Vermehrung; (*poln.* przybytek).

Zuwachsen, *v. n.*, v eno mór, dalje rasti; eine Wunde u. dgl. wächst zu, rana se zarašča, zaraša, so je zarasla; dem Landmanne wachsen die Feldfrüchte zu, wenn er sie nicht erst zu kaufen braucht, kmetu žito prirašča, priraša, rodi, raste; dadurch ist ihm ein großer Vortheil zugewachsen, s tem je mnogo dobil, od tega ima velik dobiček; *f. a.* Vermehren, (sich).

Zuwage, die, privaga, priveržek.

Zuwägen, *v. a.*, odmeriti, odvagati, odtehtati komu kaj.

Zuwallen, *v. n.*, iti, potovati proti čemu.

Zuwälzen, *v. a.*, privaliti, navaliti, zavaliti, valiti proti čemu, zavaliti pred kaj in zaloziti.

Zuwandeln, **Zuwandern**, *f.* Zuwallen.

Zuwanken, *v. n.*, opletaje iti proti čemu.

Zuwärmen, *v. a.*, prigreti, prigrevati.

Zuwarten, *v. a.*, počakati, čakati; *v. a.*,

Jemanden eine Summe zuwarten, čuvati, hraniti komu denar.

Zuwartung, die, počak, poček.

Zuwehen, *v. a.*, zatkati, pritikati.

Zuwegebringen, *v. a.*, storiti, učiniti, do-veršiti kaj.

Zuwehen, *v. a.*, einem, proti komu pri-pahljati, pahljati proti komu; etwas zuwehen, zasuti, zapihati, zamesti, (der Schnee wehet zu, снег zameta).

Zuweilen, *adv.*, včas, časi, včasih, časih, kdaj.

Zuweisen, *v. a.*, einem etwas zuweisen, zeigen, was er zu thun hat, odkazati, odkazovati kaj; wo er etwas zu bekommen hat, komu kaj pokazati, nakazati, nakazovati (*V.*); einem Jemanden zuweisen, ihn an ihn weisen, koga h komu napotiti, napotovati koga h komu.

Zuweisung, die, nakaz, odkaz, napotek f.

Zuweit, *adv.*, predaleč, predeleč.

Zuwenden, *v. a.*, obrniti, obračati proti komu, čemu; einem den Rücken zuwenden, komu herbet obrniti, komu herbet pokazati. (*v. stran*) obrniti se od koga; Einem etwas zuwenden, daſ er es bekomme, komu kaj nakloniti, naklanjati, dobiti, pri-skerbeti komu, pripraviti mu; *f. a.* Verschaffen.

Zuwerfen, *v. n.*, anfangen zu werfen, zaga-ti, zalocati; fortfahren wasser zu werfen, metati, lučati, da je kaj, v eno mór; *v. a.*, metati kam, proti čemu; die Thür zuwerfen, zuschlagen, zalociti, zalociti, auch zader-leſniti, zabrusiti dari, zaloputniti jih; eine Grube zuwerfen, jamo zometati, zometavati, zavaliti, zasuti; Einem etwas zuwerfen, ko-mu kaj vroči, metati, lučati; Blicke, po-gledovati na koga.

Zuwieſen, *v. a.*, zaviti, zavijati, zamotati.

Zuwider, *praep.*, zoper, nasproti, proti; dem Geſetze zuwider, postavi nasproten, zo-per postav; *adj.*, zopern, nasproten, (na-utisnen, čmern, nach *Gutm.* jedoch utis-nen); es ist mir zuwider, zoperno mi je; in seinem Thun und Lassen, dela mi vse nasproti, nasproti; die Eeife ist mir zu-wider, jed mi je zoperna; zuwiderlaufen, na-sproten biti, nasprotovati; zuwiderer Mensch, zgaga, žalta, bérša.

Zuwiechern, *v. n.*, zarezgetati komu.

Zuwink, der, pomig.

Zuwinken, *v. n. u. a.*, einem freundlich, komu prijazno migniti, pomigniti, pomigati, migati; einander, migati si drug drugimu; einem seinen Beifall zuwinken, prikimati komu, znamenje dati z roko.

Zuwintern, *v. n.*, zamerzniti; wenn alles überſchneit und zugewintert ist, kadar sneg vse zapade in zima vse zapre.

Zuwissenschaft, *v. a.*, na znanje dati, da-jati (auch bei *Vuk*), *ruſſ.* dat znan.

Zuwölben, *v. a.*, z oblokom pokriti, za-velbati; nach *Gutm.* zalokati.

Zuwort, das, narečje.

Zuwülfen, *v. a.*, zariti, zakopati.

Zuzählen, v. a., vor Jemandens Augen zählen, und übergeben, einem etwas zählen, komu kaj odšteti, našteti, šteti, odštevati, naštevati.

Zuzäunen, v. a., zagradiiti, graditi.

Zuzengen, v. a., opraviiti a čimur gre; zaroditi, roditi k poprejšnjimu.

Zuziehen, v. a., die Thür zuziehen, verschließen, duri zategniti, den Beutel zuziehen, mošnjo zaderniti; zusammenziehen, stisniti, stiskati; sich junges Vieh zuziehen, mlado živino prirediti, prirejati, rediti si; (plemeniti, ploditi, *M.*); das wird dir eine Krankheit zuziehen, to ti bo bolezen nakopalo, napravelo, navleklo (*rus.*), naklonilo, s tem si boš naredil, navlekel bolezen; das hat ihm den Tod zugezogen, to ga je spravilo pod zemljo, s tega sveta; sich ein Uebel zuziehen, kaj hudiga nakopati si, kaj hudiga nagnati, navleči si; sich Gängel zuziehen, nakopati, navleči; nagnati si opravke, prepri, skupiti si jo, napraviti si kaj; f. a. Verursachen; Jemand zu etwas beziehen, vzeti, privzeti, jemati, poklicati koga k čemu; im Allgem. potegniti, vleči k čemu; v. n., le vleči v eno mer, iti, hoditi proti čemu.

Zuziehung, die, privzetje; mit Zuziehung des Rathes, s koga svetam; ohne Jemandens Zuziehung, brez vsega sveta; mit Zuziehung der Männer, s pomočjo mož.

Zuzimmern, v. a., pritesati.

Zuzucht, die, junges zugezogenes Vieh, prireja, prirejek, mladina, priplodek (nach andern D.).

Zuzug, der, hod kam, proti čemu, vojaška pomoč.

Zwacissen, das, (steklarsko) kleße, kleße *pl.*

Zwaden, v. a., ščipniti, šipniti, ščipati, šipati, včipniti, včcenti; f. a. Reden.

Zwader, der, nagajivec.

Zwang, der, sila, siljenje, (pri)moranje, naja; unwiderstehlicher Zwang, nepremagljiva sila; die stete Bemühung den Urin u. dgl. zu lassen, tlačanje, tlačanje; der Zwang im gesellschaftlichen Leben, siljenje, prisiljenost, moranje; sich Zwang anthun, siliti se; der Zwang macht seine guten Menschen, siljenje ne dela dobrih ljudi; ich habe es bloß aus Zwang gethan, po sili, posiljen oder prisiljen, silama sim storil, (in ne dobre volje); Angewalt, boječnost, strah, stiska; mit Zwang, z gerdo, im Gegensatz zu z lepo (in Güte); Zwang (Befehl), ukaz, povelje.

Zwang, **Zwangsz**, in der Bsg., prisiljeni, posilni.

Zwanganleihe, die, nujni, posilni заем, prisiljeno posajilo.

Zwang(s)arbeit, die, prisiljeno delo.

Zwangbrief, der, (literae compulsoriales), prisilno pismo; f. a. Verdringung.

Zwang(s)kurs, der, posilni, prisilni kurs, prehod.

Zwangdiener, der, prisiljenec, tlačan, rabotnik.

Zwangdienst, der, prisiljeno delo, prisiljena služba, tlaka, rabota.

Zwange, die, eine Art Schraubenzwingen, spona.

Zwangeneinrichtung, die, posilna uredba.

Zwängen, v. a., siliti; einen Pfropf hinein zwingen, zamašek vsiliti, posiliti.

Zwanggestude, das, posiljena družina, tlačanje.

Zwangglaube, der, prisiljena vera.

Zwangherr, der, f. Zwingherr.

Zwanghuf, der, pretresso, ozko kopito.

Zwanghufig, adj., hrom, *rus.* zasečen.

Zwanglant, der, samoprodaja.

Zwanglos, adj., brez sile, prost, svoboden, in Et. sloboden; eine Zeitschrift in zwanglosen Heften, v prostih, nedoločnih zvezkih, ki niso natvezeni na čas in objem.

Zwangmühle, die, Baumühle, nujni mlin; mlin, v kteriga mora kmet žito nositi.

Zwangrecht, das, pravica do sile.

Zwangsjacke, die, kazenski jopič.

Zwangsmittel, das, sila, sredstvo, s čimur se kdo sili, mora.

Zwangspflicht, die, vollkommene Pflicht, officium perfectum), popolna dolžnost, sili podveržena dolžnost.

Zwangsschenke, die, etwa kerēma na sili, posilna kerēma, (ki mora jemati vino od koga in ne od družiga).

Zwangtrieb, f. Instinkt.

Zwangweise, adv., po sili, silama, posilno.

Zwanzig, num. card., dvajset; zwanzig Häuser, dvajset, dvajsetero hiš; alle zwanzig, vseh dvajset; Einer von den Zwanzigen, eden (izmed) dvajsetih; je zwanzig, po dvajset.

Zwanziger, das, dvajseterogolnik †.

Zwanziger, der, ein Mitglied von zwanzig Personen, dvajsetak (V.); zwanzig Jahre alt, etwa dvajsetletnik, weib. dvajsetletnica; eine Silbermünze von zwanzig Kreuzern, dvajsetica (*Gutsm.* u. V.).

Zwanzigerlei, adj., dvajseter.

Zwanzigfach, adj., dvajseteren.

Zwanzigfaltig, adj., dvajseternat, dvajseterogub, dvajseterostrok.

Zwanzigjährig, adj., dvajsetleten.

Zwanzigkreuzerstück, f. Zwanziger.

Zwanzigmal, adv., dvajsetkrat.

Zwanzigpfänder, der, dvajsetfuntnik.

Zwanzigpfündig, adj., dvajsetfunten.

Zwanzigste, adj., dvajseti.

Zwanzigstel, das, dvajsetina, dvajsetinka, dvajseti del.

Zwanzigtägig, adj., dvajsetndeven.

Zwanzigtausend, dvajset tisoč.

Zwar, conj., sicer, sic (Et.), zares, res je, da —; und zwar jezt mehr als jemals, in pa nikoli bolj, kakor ravno zdaj; zwar schmerzt es, res je, da boli, pa —; es tuih boli —; es ist zwar nicht schön, aber doch

wahr, ni kaj lepo, pa res je; und zwar: in to, in pa, namreč.

Zwed, *ber*, ein kleiner Nagel, metallener, zebelj, žeblić, žbica, cvek*; hölzerner, klin, klinec; *dim*, klinček; der Nagel in der Schießscheibe als Ziel, klinec; etwas Angestrebtes, ohne gerade der Endzweck oder letztes Ziel zu sein, namen, namemba, name-nek, namisel (?), konec, cilj; f. a. Ziel; zum Zwecke haben, meriti na kaj.

Zweddiclich, *adj.*, koristen, namenu primeren.

Zwede, *die*, f. **Zwed** (Nagel).

Zwedeinheit, *die*, edinnost ali zedinjenje namenov.

Zweden, *v. a.*, d. i. mit kleinen Nägeln befestigen, pribiti, pribijati z žeblići; *v. n.*, das zwecket dahin, to meri na to, to namerja tje, na to.

Zwedendniß, **Zwedfali**, f. *Dativ*.

Zwedenhölz, *das*, les za (čevljarske) klince.

Zwedlehre, *die*, nauk od namenov reči; f. *Teleologie*.

Zwedlos, *adj. u. adv.*, brez namena, zastonj, neprimeren, kar nima nikaciga namena, aboten, (v eno van, St.).

Zwedmäßig, *adj.*, pripraven, namenu primeren, koristen, kakor gre.

Zwedmäßigkeit, *die*, pripravnost, primérnost.

Zwedtauglich, f. **Zwedmäßig**.

Zwedvoll, *adj.*, velike namembe.

Zwedwidrig, *adj. u. adv.*, namenu nasproten, namenu nasproti, neprimeren, napčen, nepripraven.

Zwedwidrigkeit, *die*, neprimérnost, napaka.

Zween, f. **Zwei**.

Zwehle, f. **Duehle**.

Zwei, *num. card.*, dva; f. u. n., dve; *zwei* Kinder, dva otroka, dvoje otrok; (*zwei* Hel-den, *serb.* dvojica junakah); alle *Zwei*, oba, obe, oboje; zu *zwei*, po dva, po dve, po dvoje; je *zwei*, vsak po dva, po dve ali po dvoje (n. pr. dobiti); um *zwei* Uhr, ob dveh; wo sind denn die *zwei* Ochsen?, kje sta pa vola?; zu *zweien* etwas besähen, v spopolovini imeti; in der Zusammensetzung, u. allen slav. Munda. dvo —, im Slav. jedoch beliebter dva — oder dve —.

Zwei, *die*, dvojka.

Zwei, *das*, dva, dvoje; f. a. *Paar*.

Zweiarzig, *adj.*, dvorok, dverok, dvoramen.

Zweistig, *adj.*, dvevejin.

Zweistigig, *adj.*, dvook.

Zweibändig, *adj.*, prav, polnoroden.

Zweibeinig, *adj.*, dvonog.

Zweibergig, *adj.*, dvoeverh.

Zweiblatt, *das*, (Ophrys), dvolistnik, dvolist.

Zweiblätterig, *adj.*, dvolisten.

Zweibund, *der*, **Zweibündniß**, zveza med dvema.

Zweiburgig, *adj.*, dvograden.

Zweidenteln, *v. n.*, dvoumen biti.

Zweidentig, *adj.*, dvoumen, dveh pomenov, na dve strani, negotov, sumljiv, dvojig (in St. angebl. nevečen, sonst frastlos); er hat mich zweidentig angesehen, pogledal me je nekako, da nisim prav vedil, kaj hoče; na eno stran dober, na drugo ne.

Zweidentigkeit, *die*, dvoumje, dvoumaost, sumjivost, negotovost, beseda, ki se more razumeti na dve strani.

Zweidrählig, *adj.*, dveniten, v dva stromena (V.), v dve niti.

Zweidrittel, *das*, dve tretjini, (*gen.* dveh tretjin) *pl*.

Zweidunkel, f. **Zwielicht**.

Zweien, *v. a.*, razdvojiti.

Zweiter, *der*, dvojka, dvojkija; als Münze, dvojak, dvojača.

Zweiterlei, *adj.*, dvojin, dvoje sorte, dversten, različn (verschieden), *serb.* dvojak.

Zweiterleiheit, *die*, dvojnost, dververst-nost.

Zweifach, *adj.*, dvoj, dvakraten, dvogub, dvostrok (mehr, *kroat.*), dvojnati; das zweifache, dvojnina; zweifachen Herzens, v dva cepa (V.), omahliga serca.

Zweifadig, *adj.*, dveniten, v dve niti.

Zweifältig, f. **Zweifach**.

Zweifältigkeit, *die*, dvojnost, dververst-nost.

Zweifel, *der*, dvom, dvomba, negotovost (Ungewißheit), evibel*, dvoumljenje (*Vuk*), dvojba (*Vuk*), sumnja (V. u. *Vuk*); im Zweifel stehen, biti, ziheti, dvomiti, (im Volle a. dvojmiti *Jer.*), evibliti*, dvojit, sumnjati (argwöhnen); außer Zweifel setzen, poterditi, za terdno, za gotovo zvediti, ugotoviti, na gotovo postaviti; es ist kein Zweifel, ni dvomiti, gotovo je; ich habe keine geübte Zweifel, hudi dvo(j)mi me obhajajo; ohne Zweifel, etwa nedvomljivo, brez dvoma, zanesljivo (zuverlässig), tjede (anti je da), tjade.

Zweifeler, *die*, vedno dvoumljenje.

Zweif(e)ler, *der*, dvomljivec, dvojlvec, sumnjavec. nach M. dvomnož, cemavt, bei V. omahljivec.

Zweifelfrei, f. **Zweifelloß**.

Zweifelhast, *adj.*, dvomljiv, dvoumljiv, dvoumen, dvojen, dvojni, sumnji podveržen, negotov, sumljiv, dvomen (V. u. M.); es ist zweifelhaft, ne vemo, bo li kaj, ali ne; ich bin zweifelhaft, dvomim, dvoumim, sumnjam, dvojim, omahujem, pomišljam (se, si).

Zweifelhastigkeit, *die*, dvomljivost, dvoumljivost.

Zweifellehre, f. **Skepticismus**.

Zweifelloß, *adj.*, brez dvoma, dvombe, nedvomljiv, brez dvojbe, brez skerbi, brez sumnje, za gotovo, za terdno, nach *Guttm.* brez dvojenja.

Zweifeln, *v. n.*, dvomiti, (dvojmiti), dvo-umiti (*Vuk*, also im *serb.* Volle), dvojit (*kroat.* u. *altst.*), sumnjati (*Vuk*), bei V. auch cemati, nach *Guttm.* dimlovati (*hing.*

dimlati vermuthen), omahovati u. kinkati, gew. oviblati *, ne verjeti; f. a. Bezweifeln.
Zweifeln, das, dvomljenje, dvoumljenje (*Vuk*), sumnja(nje).
Zweifelfreich, *adj.*, ves dvomljiv, omahljiv, ves pola dvomov (dvojmov).
Zweifelsgrund, *der*, vzrok dvojbe.
Zweifelsohnt, *adv.*, za gotovo; f. Zweifellos.
Zweifelsucht, *die*, dvomljivost, dvoumljivost.
Zweifelseise, f. Skeptiker.
Zweiflügelig, *adj.*, dvokrilen, dvoperoten, z dvema slatutama.
Zweiflügler, *der*, dvoperotnik.
Zweifuß, *der*, dvonožec, dvoonožka.
Zweifüßig, *adj.*, dvonožen, dvonog ober dvenog.
Zweig, *der*, vejica, auch veja (*Alt*), sverž-i (*kroat.*), *serb.* grana; junger Zweig, mladica, mladica, poganjek (*V.*); belanbter, berstje, berstnata vejica, berstika; ein abgeplündert, abgerissener, odčesnik, klestina; Nebenweig, rozga; der in einem Jahre aufwächst, letnica, letna mladica, letni ters; *fig.* veja, odrastek ober odraslek; grüne Zweige bekommen, bersteti, listje dobivati; auf seinen grünen Zweig kommen, ne opomoi si; Zweig eines Berges, panoga, razrastek, odrastek, roka.
Zweigäugig, *adv.*, ščen, pol kraja sejati, križem sejati (*V.*).
Zweigbahn, *die*, roka, krilo železne ceste.
Zweigblatt, *das*, vejni list.
Zweigehört, *adv.*, dvorog.
Zweigefang, f. Duet.
Zweigefpann, *das*, dvoje vpreženih kónj, vol.
Zweigefirn, *das*, dvozevdje.
Zweigetheilt, *adj.*, dvojin.
Zweigicht, *adj.*, vejast, vejicast.
Zweigig, *adj.*, vejat, vejicat, košat.
Zweigipfelig, *adj.*, dvoverh.
Zweiglein, *das*, vejica, vejicica, mladica.
Zweigliederig, *adj.*, dveh členov, dvočlen.
Zweiglos, *adj.*, brez vejic, gol.
Zweigroschenstück, *das*, šestak.
Zweiguldenstück, *das*, dvaforintnik †, denar za dva goldinarja.
Zweihändig, *adj.*, dvorok, obojoročen, obojoročnik, obojoročnica (*V.*).
Zweihängig, *adv.*, na dve strani viseč, pataglav.
Zweihäutig, *adj.*, dvoglav, dvoglaven.
Zweihanig, *adj.*, von Wiesen, z dvema košnjama.
Zweihentelig, *adj.*, dvoročn, dvočolat.
zweihet, *die*, dvojanost.
zweihufig, *adj.*, dvekopiten.
zweihundert, *num.*, dve sto.
zweihundertel, *das*, dvestotin(k)a.
zweihundertjährig, *adj.*, dvestoleten.
zweihundertmal, *adv.*, dvestokrat.
zweihundertste, *adj.*, dvestotni.
zweijahr, *das*, dveletje.

Zweijährig, *adj.*, dveleten, dveh let, predlansak; zweijähriger Wein, predlansko, predstarno ober prestarno vino; zweijähriger Schößling, ostarelek.
Zweijochig, *adj.*, dvojarinen.
Zweilampf, *der*, boj med dvema, dvojoj, nach dem Russ. u. Poln. poodiaek.
Zweilämpfer, *der*, dvojojniki.
Zweilirsche, *die*, černi zimolez.
Zweilüpfig, *adj.*, dvoglav, dvoglaven; der, die Zweilüpfge, dvoglavec, dvoglavka.
Zweilörnig, *adj.*, dvožern.
Zweikreuzerstück, *das*, dvojača, (numl. auch 6 Kreuzerstück) denar po dva krajcarja.
Zweilant, *der*, dvoglasje.
weilebig, *adj.*, dvoživen, vodozem.
weilebig, *adj.*, dveh teles; der Zweileibige, dvotelesnik †, dvotelec † (*Pot.*).
Zweilicht, *das*, f. Zweilicht.
weimähdig, f. Zweihanig.
weimal, *adv.*, dvakrat, dvapota.
weimalig, *adj.*, dvakraten.
weimänneret, *die*, dvomoštvo.
weimännisch, *adj.*, za dva (človeka), zweimännischer Hobel, roglač, rogač.
weimaster, *der*, ladija dvojadrilnica †.
weimonatig, *adj.*, dveh meseov, dvameščen.
weinählig, *adj.*, dvenočen.
weinamig, *adj.*, z dvema imenama.
weihbrig, *adj.*, dvojh.
weipfünder, *der*, dvofantnik.
weipfündig, *adj.*, dvofanten.
weipunct, *der*, f. Doppelpunct.
weiräderig, *adj.*, na dve kolesi, (dvekolnica †).
weireich, *adj.*, dversten.
weiruderig, *adj.*, na dve vesli.
weisad, *der*, besaga *.
weisang, *der*, dvopev †.
weisartig, *adj.*, dvojosencen, dvojosencnik (*V.*).
weischaufler, *der*, jähriges Schaf, letnik, weibl. letnica, jarica.
weischerig, *adj.*, dveh striženj, kar se dvakrat strize.
weischichtig, *adj.*, dveplasten.
weischlich, *der*, Dyaliphus, dvacep (*V.*).
weischlig, *adj.*, dvocepen.
weischmelzig, *adj.*, pretopljen, prelit.
weischneide, *die*, bei d. Drechseln, dvojerzno železo (*V.*).
weischneider, *der*, rezalo na dve strani ostro.
weischneidig, *adj.*, dvojerzen, na dve plati ali strani oster.
weischürig, f. Zweihanig, Zweischerig (dvojostrizn *V.*).
zweiseitig, *adj.*, obojostan, za obe strani vezaven.
zweisilbig, *adj.*, dvozlog, dvozložen.
zweisinn, *der*, dvoumje.
zweisinnig, *adj.*, dvoumen, v dva cepa.
zweisig, *adj.*, za dva, z dvema sedalama.
Zweifpalt, *der*, f. Zweifpalt.

Zweispännig, *adj.*, dvepeden, dveh pedi.
Zweispännig, *adj.*, vom Wagen, z dvema (in St. angebl. dvojad); f. a. **Zweimännisch**.
Zweispiel, *das*, f. **Duell**.
Zweispitze, *die*, ein an beiden Enden zugespitzter Hammer, ostrovo, štamaračka(?).
Zweisprache, *die*, f. **Dialog**.
Zweistachelig, *adj.*, z dvema želama.
Zweistämmig, *adj.*, dvadeblat, dvojniga debela, po dvoje iz eniga debela, brez krajnika.
Zweistimmig, *adj.*, dvoglasen.
Zweistufig, *adj.*, z dvema nadstropjema.
Zweistündig, *adj.*, dveurin, dve uri terpeč.
Zweitägig, *adj.*, dvadanji (V).
Zweitglidig, *adv.*, dvadneven, vsaki drugi dan.
Zweitausend, *num.*, dva tisoč, dva tavitent.
Zweitausendste, *adj.*, dvatisočni.
Zweite, *num. ord.*, drugi; Gewohnheit ist die zweite Natur, navada ima železno srajco.
Zweiteil, f. Hälfte.
Zweitens, *adv.*, drugič, v drugo, auch za drugo, zopet.
Zweitgeboren, *adj.*, drugi rojen, drugorojen.
Zweiteil, f. Hälfte.
Zweitesser, *der*, amba, ambo.
Zweindzwanzigste, *n.*, dveindvajseti, serb. dvadesetdrugi.
Zweiweg, *der*, razpotje.
Zweiwiberei, *die*, dvoženstvo.
Zweiwöchentlich, *adv.*, vsaki drugi teden.
Zweiwuchs, f. Englisch(e Krankheit).
Zweiwüchsig, *adj.*, vom Getreide, neenake velikosti; von der Wolle, ne o pravem času strizena, nach V. beides dvojoräsen.
Zweizadig, *adj.*, z dvema rogljema.
Zweizahl, *die*, f. **Dualis**.
Zweizählig, *adj.*, dvozub.
Zweizeilig, *adj.*, dversten; zweizeilige Gerste, ploskovnjak (V).
Zweizünftig, *adj.*, z dvema rogljema.
Zweizünftig, *adj.*, dvojezičen, dvoičen (M.), neodkritoserčen; f. a. **Falsch**; na dve strani bije.
Zweizüngigkeit, *die*, dvojezičnost, (dvojeziče russ.).
Zwerch, *adv.*, prek, vprek, poprek; zwerch über etwas, prek česa; prek Kerke, prek Ljublanice; zwerch über das Feld, prek polja; f. a. **Quer**.
Zwerchart, *die*, f. **Querart**.
Zwerche, f. **Quere**.
Zwerchen, v. n., quer über das Holz hobeln, bei den Tischlern, po čez, vprek oblati.
Zwerchfell, *das*, (Diaphragma), prepona oder preponka (russ., auch poln.), nach V. prečna mrena, prečna opnica, bei Mašur. priserdje.
Zwerchfellentzündung, *die*, vnetica v, na preponi.
Zwerchflöte, *die*, f. **Querflöte**.
Zwerchhaus, f. **Querhaus**.

Zwerchmüßel, *der*, poprečna mišica.
Zwerchseife, *die*, f. **Querseife**.
Zwerchsaß, *der*, f. **Quersaß**.
Zwerchslud, **Zwerchweg**, f. **Querflud**, **Querweg**.
Zwerg, *der*, (Pygmaeus), pritlikovec, paglavec, nach V. paperk u. kejšek (Reisu.), kepes (Vuk), serb. auch manjo und maljenica, (in St. angebl. malek), bei **Gutsm.** auch patuljak (und magas aus **Jambr.**, welches jedoch in Ungarn hoch bedeutet), pašček (St. **Drobn.**).
Zwerg, in den Bsgn., von Bäumen und Gewächsen, nizek, pritličn, nach V. pritlikov.
Zwergaloe, *die*, lopatika nizka.
Zwergartig, *adj.*, pritlikast, kejšast (?).
Zwergbaum, *der*, pritlikovec, nach V. auch česerik (in 3. Kr., Zapfen).
Zwergbirle, *die*, nizka, pritlična breza.
Zwergbohne, f. **Franzbohne**.
Zwergbuche, f. **Weißbuche**.
Zwergdorf, *der*, monek manjši.
Zwergelhorn, f. **Palmeihörchen**.
Zwergeln, v. n., nizek, pritlikovec biti.
Zwergente, *die*, mala race.
Zwergerbse, *die*, nizki grah.
Zwergente, *die*, čuk.
Zwergfuß, *der*, noga pritlikovcova.
Zwerggestalt, *die*, majhena, nizka postava.
Zwerghaft, *adj.*, f. **Zwergartig**.
Zwerghase, *der*, majhen zajec.
Zwerghollunder, *der*, habat.
Zwerghuhn, *das*, mali bažant.
Zwergin, *die*, pritlikovka, paglovka.
Zwergkiefer, *die*, (Pinus Mughus), rušje, košutje.
Zwerglauch, *der*, nizki česen.
Zwergmandel, *die*, nizko mandeljno drevo.
Zwergmäßig, f. **Zwergartig**.
Zwergmaß, *die*, mala mäs.
Zwergmaße, *die*, nizka roža.
Zwergschritt, *der*, mali, drobni korak.
Zwergstein, f. **Tapstein**, **Trogstein**.
Zwergulme, *die*, nizki, pritlični brest.
Zwergweide, *die*, nizka verba.
Zwergwolf, f. **Schafal**.
Zwerfel, *pl.*, eine österreichische Wehlseife, svaiki.
Zwetsche, *die*, česplja, čespa; frische gestottet, sliva podolgasta in višnjeva, (perpio **Gutsm.**).
Zwetschen, in der Bsgn., čespljev, česopov.
Zwetschenbaum, *der*, česplja.
Zwetschenbranntwein, *der*, slivovec, slivovica (serb.).
Zwetschengarten, *der*, čespljevje, čespljev vert.
Zwetschenmisch, **Zwetschenbrei**, *das*, čespljevec, čezana, čespljenjak (**Gutsm.**).
Zwid, *der*, ein kleiner Nagel, f. **Zwed**; das Zwiden, šcip, šip, šcipanje, šipanje, šcipanje, šipanje.
Zwidbohrer, *der*, d. i. Zapfenbohrer, čepnik (V).

Zwidel, der, zaklinek; an Strümpfen, nach *Gutsm.* u. *M.* roža; an Hemden, golobec, serček (*Zal.*), kozica (*St.*).
Zwidelbart, der, f. **Ruebelbart**, **Schnanz**.
Zwiden, v. a., ščipniti, šipniti, vsčipniti, vsipniti, ščeniti, vseniti, ušipniti, ščipati, šipati; abzwiden, odščipniti, odšipniti; es zwidit mich im Leibe, po trebuhu me šiplje, ščiplje, trehub me boli, zavija, vije, vjeda, me kolje, phe, bode, červici; ein Leder aufzwiden, es mit Zwiden auf etwas befestigen, nabiti, nabijati z bčicami; ovik igрати.
Zwiden, das, ščipanje, šipanje; er hat das Zwiden, ščiplje ga, šiplje ga.
Zwider, der, eine Person, ščipavec, šipavec; inögemein ein Werkzeug, womit man zwidit, ščipavnica, šipavnica; das untere Stüd des Bergbohrers, pirje (*V.* pirje).
Zwiderin, die, ščipavka, šipavka.
Zwidern, v. n., migati, mežkati z očmi.
Zwidmühle, die, in dem Mühlenspiele, cigalica (*V.*), nach and. *M.*, dvojni mlin, dvojno pribežališče, pribežališe.
Zwidnagel, der, f. **Zwed**.
Zwidstein, der, bei den Mauern, klin.
Zwidzange, die, damit abzugwidern, ober auszuweichen, ščipavne klešče, šipavne klešče (*V.*).
Zwiedgeln, f. **Schielen**.
Zwiebad, der, u. dem *Russ.*, *Poln.* u. *Böhm.* suhar, nach *V.* prepečenec, u. sušenec.
Zwiebel, die, (*Bulbus*), čebula, čebulica, auch čebul, luk, bei *Gutsm.*, nach *Jambr.* čerleneč, (čerleni = rdeči luk); eine Zwiebel von Knoblauch, česnova glava.
Zwiebelapfel, der, čebular.
Zwiebelartig, adj., čebulast.
Zwiebelbau, der, ravnano čebulo, čebularstvo (auch Zwiebelhandel).
Zwiebelbauer, der, lukar, čebular (auch Zwiebelhändler).
Zwiebelbrut, die, mlada čebula.
Zwiebelgewächs, das, čebulasta rastlina.
Zwiebelhändler, der, čebular.
Zwiebelhaut, die, čebulja ob. čebulova koža.
Zwiebelland, das, čebulišče, čebuliše.
Zwiebelmaß, die, miš čebularica.
Zwiebeln, v. a., s čebulo začiniti, zalučiti, lučiti (*Vuk*), čebuliti; fig. pestiti koga, dati mu.
Zwiebelstengel, der, lukovo, čebulovo (čebulje) steblo.
Zwiebelsuppe, die, lukova, čebulja juha (župa).
Zwiebelwurzel, die, gomolj, gomoljica; f. a. **Zwiebel**.
Zwiebrachen, v. a., zum zweiten Male pšlagen, v drugo orati, sprašiti, prašiti, **Zwiebrachen**, das, praha.
Zwiebrache, die, im Weinbaue die dritte Gasse, tretja kop; auf Aedern, drugo oranje, (preorica *Vuk*).
Zwiesch, adj., dvojin.
Zwiesalter, der, metalj.
Zwielicht, das, somrak, kadar se noč in dan ločita.

Zwier, f. **Zweimahl**.
Zwiesel, der, ein Ast, welcher sich in zwei Theile theilet, kobila, kobalja, razsoha, rogovila, trabi, račvo *pl.* (*Vuk*), bei *M.* gače, vile *pl.*; ein solcher Zweig, der zur Hengabel taugt, nach *V.* vilnik; ein jedes gabelförmige Ding, rogovila, rogulja.
Zwieselarm, der, am Wagen, trabi, trabje, nach *Zal.* trablje.
Zwieselbeere, f. **Bogellirsche**.
Zwieseldorn, f. **Stechpalme**.
Zwieselig, adj., d. i. in zwei Theile gespalten, precepljen, fiberhaupt, roguljast, kobaljast.
Zwieseln, v. a., razdeliti na dva rogija, razsošiti (*Sum.*).
Zwieseltje, der, razpor, razdor, razpertija, razpertje, svada, svaja (*St.*), zdražba, nezloga, nezloznost (*Gutsm.*), neskladnost, nesprava, razpra, nesklad (*Gutsm.*), needinost.
Zwietracht, die, f. **Zwiespalt**.
Zwieträchig, adj., prepirljiv.
Zwietrachtgeist, der, prepirljivoost, svadljivost.
Zwietrachtsame, der, seme razpertije.
Zwiewuchß, der, f. **Englisch(e) Krankheit**.
Zwiewüchsig, f. **Zwiewüchsig**.
Zwillig, der, dvojšert (*M.*), cvilih*, nach *Sum.*, böhm. dvojtkanina (wehl geschwiebet).
Zwilligen, adj., dvojšerten (?), cvilihov.
Zwilligweber, der, cvilihar.
Zwilling, der, dvojič, dvojček, dvojče (eta), dvojek (*Gutsm.*), serb. blizanac, n. Ravn. bliznak, *altstl.* Zwillinge, blizanci; von Zwillingen entbunden werden, dvojčke imeti (n. Ravn. oblezniti se?); sie sind Zwillinge, sta dvojčka; in der Sternkunde, dvojčka.
Zwillingssäpfel, *pl.*, zraščeni, zrašeni jabelki.
Zwillingßbrüder, *pl.*, dvojčka oder dvojičci, dvojki.
Zwillingßgestirn, das, ozvezdje dvojčkov.
Zwillingßschwester, die, dvojka (*M.*).
Zwingbar, adj., kdor, kar se da prisiliti, siln.
Zwinge, die, zwei Stüde Holz damit zusammen zu zwingen, spona (*V.*), stiskavnica; f. a. **Schraube**.
Zwingen, das, die Beschläge der Messerschalen damit auszupressen und zu bilden, (Zelzna) spona.
Zwingelreis, der, der zweite Reis nach dem Bauche zu, bei den Weitzern, der das Gras am meisten zusammenhalten muß, drugi obroč.
Zwingen, v. a. u. r., prisiliti, posiliti, siliti, primorati, morati, prinuditi, nujati (*M.*), nuditi, prinujati, naviti, navijati, napletati, derviti; f. a. **Pressen**; sich zwingen, siliti se, posiliti se; zu etwas zwingen, k čemu prisiliti, siliti; etwas gezwungen thun, prisiljen kaj storiti, delati; die Noth zwang mich, sila me je gnala, prignala, priganjala; einen Pfropfen in die Poutreille zwingen, zamašek v steklenico pognati, siliti, zatlačiti, stlačiti, vtisniti; zwei Bretter zusammen zwingen, dvo dilji skup zgnati, gnati; eine

Stadt zur Uebergabe zwingen, mesto posiliti, prignati, priganjati, da se poda; ich kann es nicht zwingen, ne da se mi premoci, zvit; gezwungen, posiljen, prisiljen, primoran, prinujen; eine gezwungene Stellung, posiljeno, prisiljeno vedenje; gezwungenes Wesen, posiljenost, napetost; ein gezwungener Ausbruch, posiljena beseda; sich zwingen, ločiti se, siliti se; zwingend, naganjaven, priganjajoč.

Zwingen, das, siljenje, moranje, nuja.

Zwinger, der, der Platz zwischen der Stadtmauer und den Häusern, ograda, medzidje, prizidje (*Pot.*), zagradišče, zagradišce (*Gutsm.*); ein eingeschlossener Platz, in welchem die Jagdhunde aufbehalten werden, pasjica (*V.*), ograda za lovske pse; — bravnini stolp; eine Person, welche zwingt, silnik, prisilnik, moravec.

Zwingherr, **Zwingherrschcr**, der, silaik, samosilnik; f. a. Despot, Tyrann.

Zwingerherrsch, f. Despotisch.

Zwingschraube, f. Schraubenzwinge.

Wirl, der, bei den Kunstbrechclern, eine stählerne Spindel mit drei scharfen Spigen, das Holz, welches man drehen will, darein zu schlagen, nach *V.* vreteno, jekleno vreteno.

Wirlbohrer, der, eben daselbst, ein Werkzeug mit einer scharfen Spitze und zwei schneidenden Kanten, vorgebohrte Löcher damit zu erweitern, vretenóni sveder (*V.*).

Zwirn, der, konec, befund. konci *pl.* (*U. Rr.*), sukanec oder sukanik (*Gutsm.*), auch nit (mehr Fäden); ich bitte um Zwirn, nach *V.* podaj mi konca, sukanca, (mit Zwirn stricken, *serb.* končati).

Zwirnartig, *adj.*, koncu ali sukanu podobn, koncast.

Zwirnen, *adj.*, aus Zwirn verfertigt, končen, končnat, evirnát *.

Zwirnen, *v. a.*, zwei oder mehr Fäden zusammen drehen, posukati, sukati, niti sukati, (evirnati); *v. n.*, von Ragen, f. Spinnren.

Zwirner, der, sukač.

Zwirnerin, die, sukačica.

Zwirnfaden, der, nit, konec.

Zwirnspejel, der, motovilo za konce.

Zwirnsnäuel, der, klopkó konca oder koncov, klopkó sukanca.

Zwirnmühle, die, navijalo.

Zwirnråd, das, kolovrat, sukanik za sukanec.

Zwirnseide, die, sukana svila (*šida*).

Zwirnstern, der, zvezdica za konce.

Zwirnstrumpf, der, nogavica končena ali evirnata *.

Zwirnwidel, der, navitok.

Zwirnwinde, die, motovilo za sukanec.

Zwirnwurm, der, f. Fadewurm.

Zwischen, *praep.* med (mej); der Raum zwischen zwei Häusern, prostor med (dvema) hišama; zwischen mir und dir gibt es keinen Unterschied, med mano in (med) tabo ni razločka; er ging zwischen beiden, šel, hodil je med obema; sich zwischen zwei Stühlen niedersehen, med dvema stolama sest; zwei h krati loviti in nobeniga ne dobiti; ein Ort zwischen den Bergen, medgorje; die Zwischen den Schultern, medplečje; und tgl. *ššgn.*; zwischen die Räder kommen, med (pod) koleasa priti; etwas zwischen zwei Finger fassen, kaj med dva persta vzeti, stisniti; in der Mitte, vsred, v sredi, posred, vmes; zwischen den Zeilen lesen, med verstami ali redki brati; zwischen Thür und Angel, v stiski; zwischen heut und morgen, od danas do jutri, med današnjim in jutrišnjim dnevom; zwischen 15. August und 8. September, med šmarnimi masami; bei Zusammenfügungen mit Hauptwörtern, med—, oder vmesni als *adj.*

Zwischenact, der, prestanek, presledek med dvema djanjema.

Zwischenaugenbild, f. Augenbild.

Zwischenbalken, der, srednje bruno, gredda, srednji tram.

Zwischenbau, das, (*anat.*), medvezek.

Zwischenbau, der, vmesna stavba.

Zwischenbeiseid, der, vmesni odlok.

Zwischenfall, der, vmesni prigodek.

Zwischenfrage, die, medvprašanje †, vmesno, postransko vprašanje.

Zwischengefang, der, medpetje.

Zwischengeschäft, das, postransko opravilo.

Zwischenhandel, der, posrednja kupčija; f. a. Expeditionshandel.

Zwischenhändler, der, f. Speditent.

Zwischenknoten, der, vmesna kost; in Zusammenfügungen, medkostni.

Zwischenkunft, f. Tagzwischenkunft.

Zwischenlage, die, vmesna lega, plast.

Zwischenlicht, f. Zwielligt.

Zwischenlinie, die, vmesna čerta.

Zwischenmahl, das, mala jed med poglavnimi.

Zwischenmauer, die, medzidje, prezid (*Zal.*), vmesni zid, tin, pretin, stena (*ruß.* prostenok=prestenek).

Zwischenmittel, das, sredstvo vezavno.

Zwischenmüßel, der, mišica vmesna, medkostna.

Zwischenort, der, osredje.

Zwischenpfeiler, der, srednji steber.

Zwischenpunkt, der, (punkt) mejnik ali vmesnik, — vmesni clinek.

Zwischenraum, der, presledek (*V.*), presedje oder miedsedje, prostor med—, medprostorje †; ein ganz oder verhältnismäßig leerer Zwischenraum, praznota, praznina med, razstop (?); leichter Zwischenraum, prelegljch, spreumljch.

Zwischenraumig, *adj.*, z vmesnim prostoram ali presledkam.

Zwischenrede, die, medgovor, vmesno govorjenje, seganje v besedo.

Zwischenreden, *v. n.*, vmes govoriti, besedo presekati, preschavati, segati v besedo.

Zwischenreich, das, etiva medvladje, brezkralljevo †, brezkralljevstvo, medcesarstvo.

Zwischenrippenblutader, die, medreberna odvodnica.

Zusätze und Berichtigungen.

Dostavki in popravki.

Abblättern, sich, von Zweigen, Meisern smercati (gebr.).

Abdörrofen, f. Darre (nicht Dörrofen).

Abshof, der, odhodnina, odvoznina, tudi dača sploh.

Abweichen, v. n., physf., zastraniti (Vuk), zastranjati.

Abweichung, die, physf., zastranek f.

Adelstand, der, plemenstvo auszusprechen.

Ader, Raser im Holze, in St. angebl. jimra.

Aemlich, Amts-, uredoven, (analog. dem gebr. gladoven, vetroven) besser als uredsk oder ureden.

Aller, ves, gen. vsega, instr. vsem, gen. pl. vseh.

Alpenhase, der, planinski zajac.

Antilope, f. Gazelle.

Anzucht, f. Cloaf (nicht Kloafe).

Antrittsrede, die, nastopni govor, nastopnica (pridiga).

Artesisch, adj., artesischer Brunnen, arteški studenec.

Aufgabepostamt, prejemna pošta, nicht oddajna (Abgabepost).

Anfliegen, v. n., die Aften sollen zu Zermanns Ginficht anfliegen, spisi naj se izlože, razpolože, da jih lahko pregleda, kogar je volja.

Anflösung, ločnica ist zu tilgen.

Ansläufer eines Gebirges, razrastki, končine.

Anslüften, ein Faß, zduškati sod (U. Kr.).

Anschlag am Leibe, opahki po životu (Tolm.).

Baden, in einem Fette, praziti (St.).

Balcon, Orter, in St. angebl. oslica.

Baummeile, die, obmestje, okolica, ki spada pod mesto.

Basis, Base, chem., nach dem Russ. osnova; basisch, osnoven.

Batist, der, batist, tenica.

Baummeise, f. Schwanzmeise (nicht Sterzmeise).

Baumsecht, tokeo (U. Kr.), teskač (angeb. in St.).

Baustoff, f. Baummaterialien.

Behäbig, und gehäbig, blagoren (U. Kr.).

Beere, in St. a. bubika.

Beheizung, die, kurjava.

Beinahe, a. do maliga.

Belletage, f. Hauptstod (nicht Hauptgeschöß).

Bemasten, v. a., jaderniko (richtiger als jadrla) postaviti.

Bemessenheit, die, izmérjenost.

Benediction, f. Segen, Segnen, das, (nicht Segnung).

Berichtigungsbogen, f. Korrekturbogen.

Bettler, Bettlerin, in St. štero, šterkinja (iätero).

Beule, mozol (nicht mozul), bula (auch schwed.).

Bentelthier, mošnjarica.

Bewegung, gnoj wäre zu streichen.

Biegsam, a. ločni, —a, —o).

Bindsaden, der, vervca oder verpca (nicht vervica).

Blätterschwamm, der, (Agaricus L.), platnicarca, nach Dr. Bl. etwa von platnica Blatt, weil für das Genus kein Name im Volke existirt, dagegen mehrere Species-Namen z. B. karželj (Kaiserling, Agaricus caesareus); mušnica (Fliegenschwamm, Agaricus muscarius); sirovka (Reizler, Agaricus deliciosus); pečenka (Champignon, Agaricus campestris); mlecnica (Prätling, Agaricus ruber); golobica rudeca (rother Täubling, Agaricus integer), u. f. w.

Blöb, f. Bloß.

Bodhornblasen, schalmeiblasen, diplati.

Bognuthe, Boge, die, terta vinska k kola pripognjena.

Braunstein, f. Mangan (nicht Magnesia).

Brotsfrucht, krušni sadež, žito.

Bruch Eisen, železna starina.

Butt, f. Verbotten.

Capillargefäß, kapilarna cev, lasnica f.

Capillarität, kapilarnost, lasničnost f.

Consument, nach dem Russ. potrebovavec, potrebnik.

Continent, die abgefürzte Distinction, geog. und landw. auszulösen.

Contreband, der, kontraband, skrivaj pripejano ali prineseno blago.

Cremortartari, f. Weinstein (nicht Weinsteinrahm).

Culturland, obdelani svet, nach Vuk pitomina.

Curpfncher, mazac, stranski, brezoblastni zdravnik.

Curpufscherei, mazarija, brezoblastno ozdravljanje bolnikov.

Darleiber, richtiger zamodavec.
Dehnen, ſich, zlekčiti se (nicht zvlekniti se).
Diefuß, f. Triel.
Diluvium, (geol.), potopni nasip.
Diminutiv, f. Verkleinerungswort.
Direction, Director, etova ravnavstvo, ravnavec (oder ravnatelj).
Docht, vezih (Cirnij).
Dolce, nach Ravn. kobaljec.
Douceur, (die Verurteilung Sautheil auszulösen).

Edelmarder, kuna zlatica (angebl. in U. Kr.).

EGge, auf dem Karst, veja.
Ehrfurchtsvoll, adv., spoštljivo.
Einsattelung, die, (geogr.), presed, sedlo.
Elektromotor, elektrobudnik †.
Elendthier, f. (weg. des Unterschiedes) Reunthier.
Entführen, a. upeljati, upeljovati.
Entsumpfen, na suho djati, posušiti (močvirje).
Erbse, nakoljenec (Bel. Kr.).
Erdbeeren, smukavice (Rsl.).
Ergreifen, auf dem Karste ufatiti, fatiti (stati hvatiti).
Erz, poln. kruszec.
Erziehungshaus, rejenišče auszustreichen.
Erzittern, liniti (Kr.).
Erzlager, nahajališče, ležišče kake rude.
Etiaseel, f. Speisetafel.

Fadeldistel, kakt *.

Fahrbeständer, Fahrpächter, najmenik ali zakupnik prevoza, brodišča.

Färberbaum, wahrſch. richtiger ruj, rujevina, auf dem Karste, rij.

Fauna, Fauna, živalstvo kake dežele.

Feigblätter, Feigwarze, (condyloma), sramna bradovica.

Feldstecher, poljeko kukalce.

Feithenne, (Sedum Telephium), žmikelj, ožmikelj, zvanikelj.

Fieberwurzel, f. Aron (nicht Enzian).

Fingerbreit, f. Griffbreit (nicht Gießbreit).

Finne, eine Krankheit der Schweine, strogo (vergleiche das serb. stroka, eine Schaffkrankheit, Vuk).

Flecken, bei Kindern, rubadi (nicht rubodi).

Fleischfasse, mesarska dnarnica.

Flora, Flora, rastlinstvo kake dežele posebej.

Flußbett, pretoka (D. Kr.).

Freiſſehen, posamio, posebej biti, stati.

Fußeisen, poto (nicht pot).

Gardeſcumme, kloča.

Gebiet, f. Mühlgelbiet (nicht Mühlengerüst).
Gegenſeitigkeit, Reciprocität, nach and. fl. M. vzajemnost.

Gehent, obešek zavolj lepšiga.

Geizhals, in St. škertljivec, škripavec; geizig, škertljiv.

Gemarfung, svet (kake občine, fare i. t. d.).

Genette, (Viverra genetia), genetia, genetſka mačka.

Genoffenſchaft, (der Gewerbsl.), obertniška bratovščina.

Gerichtsbauk, sodišče, sodilišče (beides a. altſl.).

Gefcheidt, Klug, in St. faſt durchgehends, öden (in Kr. und Rt. hingegen reinlich; in Kr. drückt es in Bezug auf den Menſchen neben dem äußeren Anſtande auch die Moralität aus, z. B. öden mladeneč, ein ſittſamer und beſcheidener Jüngling, Jer.).

Getreidegins, in St. a. veränik.

Gewährleiſten, dober biti za kaj.

Gichtholz, kohlhika; f. Haubbaum.

Gleiße, Hundspeterſilie, (Aethusa Cynapium), mala trobelika, paſji peterſilj.

Göpel, vitel, gen. vitla (nicht vital).

Grillenkrank, kdor si domišljuje, da je bolan.

Grillenkrankheit, domišljena bolezen.

Groß, ſehr groß, in St. angebl. zel, zela, zelo (?).

Grünerde, zelena glina.

Gruß, ich bringe dir einen Gruß von deinem Bruder, brat te pozdravlja, (u. Cigal. u. And. unrichtig te pozdravi).

Haarschopf, in St. kečka (altſl., k'k, u. k'ka Haar).

Hager, ein dürrer, hagerer Menſch, suhor, Dimin. suhorčik, auch Spottname (U. Kr.).

Hadenpflügen, Haden, Ballenſtreifen, z oračo (V.) obdelovati, russ. z soho obdelovati.

Hasen, (portas), im russ. pristan f., im serb. bei Vuk hingegen m. g.

Hagebutte, auf dem Karste serbečka.

Hammerpinne, špičasti konec kladva, (nicht der breite und dicke Theil).

Haselnuß, leščnik iſt auszustreichen.

Haustlügler, žival kožnoperotna.

Haubenlerche, auf dem Karste, čufka.

Hanzahn, oklo (Ravn.) nicht okla.

Hebel, bei Vuk auch vag.

Herb, oskrapel (Kr.), ogaten, —na, —no, gebrauchl. in Kr., von unreifen Früchten.

Herunterdrücken, v. a., potisniti, potlačiti s česa.

Heulen, in St. angebl. zavivati.

Himmelsblatt, Noſtoč, nostok * (nicht rostok).

Hinſend, plantav (St.).

Hinſtürmen, vihrati tje, hruti.

Hochland, višava.

Hohlader, velika odvodnica (nicht privodnica).

Sohlspiegel, vboknjeno, skledičasto, jamičasto zercalo.

Sornhaßpel, motovilo s kljuko, z ročico.

Summer, riht. Summer.

Je, Mehr, je mehr, čim več (niht čem več; und darnach ist jeder instr. in čim zu besichtigen).

Judaßbaum, Griffelbaum, nach Sum. judašnik †, nach Sul. judi †.

Käsemaße, živi prah; der Schimmel davon, perš.

Klappermühle, die Verusung Mühle zu streichen.

Kleebaum, nagoj.

Kleinbild, f. Miniatur.

Kloß, ein unbehilflicher Mensch, teljega.

Knochenfüße, Beinfüße, žaga za kosti.

Knospengras, f. Schwertelried (f. Schwertriedel).

Kohl, vihvrot.

Kohlengasmesser, Anthracometer, merilo za ogljec, ogljecomér †.

Komtur, f. Comenthur.

Kraval, f. Anlauf.

Krebspflanze, f. Sonnenwende, (niht Samenwende).

Kupferwasser, medna, bakrena voda.

Kurkumi, kurkuma * dolga.

Längenthal, podolžna dolina, podolnica (eig. N.).

Langhaus, Langschiff, der Kirche, ladija.

Langschläfer, spanjuga (St.).

Lattich, serb. ločiga.

Lehnwort, ptujka, izposojenka (beseda).

Leichentammer, mertvašnica, merlišnica.

Leid, altsl. tega = toga (niht tega).

Leiche, auf dem Karst, skerl, m.

Lehtjährlig, v lanskem letu.

Lode, f. Kette.

Luftröhrenschwindsucht, gerlovica, sušica gerla.

Lutspiegelung, Fata Morgana, zračni privid, zračno slepilo, mamilo.

Magenbrei, f. Chymus (niht Chylus).

Maßducht, Segelducht, Maßbank, jamborna klop.

Maulwch, das, eine Thierseuche, bolezen v gobcu.

Mausadler, Mauseaar, f. Mäuschabicht (niht Wachtelsfall).

Meeresgebiet, pomorje (v širšem pomenu), t. j. ves proti kaeimu morja viseči svet.

Meerquappe, Krusquappe, (Gadus mustella), nach Sul. morska miš.

Mistwagenford, auf dem Karste, gertune pl.

Mitwelt, verstniki, sedanji, z nami živeči svet.

Morgenländer, etwa Jatrovec, bei Guts. jutrodeželnik.

Muden, Mudsen, auch zugniti.

Mundstodt machen, zamašiti komu usta, prepovedati govorjenje, (mertviga jezika).

Muth, pogum, mit dem altheutschen gomo = Mann in Verbindung.

Nachfrage und Angebot, iskanje in ponujanje, iskavei in ponujavei.

Nabe, adj., (Seite 1077), statt Nähe.

Nachnahme, etwa dovezema.

Nachnehmen, dovezeti, dovezemati.

Nährahmen, hlapec za šivanje.

Nebenwerber, f. Competent; sosnubač.

Nebenstod, Beistod, prizidek k nadstropju.

Nebenzug, Beizug, stranska čerka, mali vlak.

Nennwerth, etwa povedna vrednost.

Niemand, nikdor.

Noth, Wenn die Noth am größten, ist Gottes Hilfe am nächsten, kadar je nar večí sila, je Božja roka mila (U. Kr.).

Objectivglas, (leča) predmetnica.

Ochs, großer ungarischer, sek (U. Kr. u. St.).

Ocularglas, (leča) priročnica.

Oelmühle, oljenica (gebr.).

Ofenloch, bei großen Ofen, žvokno richtiger als žekno.

Onerös, f. a. Entgeltlich.

Opyerwillig, radodarn.

Ovallinic, jajčasta, jajčasto-oblá čerta.

Pachtader, v zakup, štant, arendo vzeta njiva.

Palbörner, užesnik.

Pan, Schäfergott Velos (Met.), niht velos.

Panaxtraut, Lastertraut, (Laserpitium), jelenovec, sil, silje.

Paternität, f. Waterschaft.

Pechscharre, f. Harzmesser.

Perückenstrauch, f. Smack.

Pfefferschwamm, Pfefferling, lesičica.

Pfeife, mit 2 Röhren und einigen Löchern mit einem gemeinschaftlichen Ausgange, frula.

Pfeifen, schreht, schrillend, fruliti.

Pfeilerbahn, konjeka železna cesta.

Plateau, f. Tafellaussatz (niht Tafelpfah), geogr. planota (visoke lege).

Platterbse, robačka (Karst).

Prioritätstheil, razredna sodba (od prednosti upnikov eniga pred drugim).

Promissarius, obetojemnik †.

Promittent, obetnik †.

Proportion, priljoge.

Punkt, in der Physik bei zusammengefügten Wörtern, etwa mittelst der Formation auf — nik ober — inee; z. B. Gestiropunkt, (punkt) zmerzlineo; bei Vert. zmeralin und zmer-

Männer- und Frauennamen.

Moške in ženske imena.

A.

Aaron, *m.* Aron.
 Abel, *m.* Abel.
 Abraham, *m.* Abraham, auch Abram.
 Achatus, Ahacij, Ahac.
 Achille, *m.* Ahil.
 Adalbert, *m.* Adalbert.
 Adam, *m.* Adam.
 Adelgunde, *f.* Adelgunda.
 Adelheid, *f.* Adelajda.
 Adolph, *m.* Adolf.
 Adrian, *m.* Adrijan.
 Adriane, *f.* Adrijana.
 Aegydus, *m.* In, Tiln, auch Tihl (D. Kr.),
 Egidij.
 Agathe, *f.* Agata.
 Agnes, Agnese, *f.* Neža, *dim.* Nežka und
 Nežica.
 Albert, Albrecht, *m.* Albert, Albrecht.
 Alexander, *m.* Aleksander, Škander.
 Alexandra, *f.* Aleksandra.
 Alexius, Alex, *m.* Aleš, Aleksij.
 Aloys, Aloysius, *m.* Alojzij, *gem.* Lojze,
 Lojzek.
 Aloysia, *f.* Alojzija, *gem.* Lojza, Lojzika.
 Alphonse, *m.* Alfonz.
 Amadeus, *m.* Amadej.
 Amalie, *f.* Amalija, *gem.* Malika.
 Ambrosius, *m.* Ambrož, Ambrozij.
 Anastasia, *f.* Anastazija.
 Anastasius, *m.* Anastazij, Anastaz.
 Andreas, *m.* Andrej, Andraš (M.), *dim.* An-
 drejček, Andrejček.
 Angelika, *f.* Angelika.
 Anna, *f.* Ana, *dim.* Anka, Ančika.
 Anselm, *m.* Anzelm.
 Anton, Antonius, *m.* Anton, *dim.* Tone, To-
 nek, Tonček, Tonček.
 Antonia, *f.* Antonija, Tona, *dim.* Tonka,
 Tončika.
 Apollonia, *f.* Apolonija, *gem.* Polona, *dim.*
 Polonka, Polončica.
 Arnold, *m.* Arnold.
 Arsenius, *m.* Arsenij.
 Athanasius, *m.* Atanazij, Atanaz.
 August, *m.* Avgust.
 Auguste, *f.* Avgusta.

Augustin, *m.* Avgustin, Avgustin.
 Augustine, *f.* Avgustina, Avgustinka.
 Aurelia, *f.* Avrelija.
 Aurelius, *m.* Avrelj, Avrel.

B.

Balderich, *m.* Balderik.
 Balduin, *m.* Balduin.
 Balthasar, *m.* Boltazar, Baltazar, *dim.* Bolte,
 Boltek.
 Barbara, *f.* Barbara, *gem.* Barba, *dim.* Barb-
 ka, Barbica.
 Barnabas, *m.* Barnaba.
 Bartholomäus, Barthel, *m.* Jernej, *dim.* Jer-
 nejco, Jernejčo, Jernejček, bei M. Arnek,
 Jernuša.
 Basilus, *m.* Bazilij, Bazilj.
 Beatrix, *f.* Beatrix.
 Benedict, *m.* Benedikt.
 Benjamin, *m.* Benjamin.
 Bernhard, *m.* Bernard.
 Bernhardine, *f.* Bernardina, Bernardinka.
 Bertha, *f.* Berta.
 Blanca, *f.* Blanka.
 Blasius, *m.* Blaž, *dim.* Blaže, Blažek.
 Boleslaus, *m.* Boleslav.
 Bonifaz, Bonifacius, *m.* Bonifacij.
 Brigitta, *f.* Brigita.
 Britius, *m.* Brie.
 Bruno, *m.* Brun, Brunon.

C.

Cäcilia, *f.* Cecilija, Cila, *gem.* Cilika.
 Cajetan, *m.* Kajetan.
 Charlotte, *f.* Karolina, Karolinka.
 Chrysostomus, *m.* Krizostom, Zlatoust.
 Christian, *m.* Kristijan.
 Christiane, *f.* Kristijana.
 Christine, *f.* Kristina.
 Christoph, *m.* Kristof (Kristofor).
 Christus, Kristus, Krist.
 Clara, *f.* Klara.

Claudia, *f.* Klavdija.
 Claudius, *m.* Klavdij.
 Clemens, *m.* Klemen, Klement.
 Clementine, *f.* Klementina.
 Colomanus, *m.* Koloman.
 Constantia, *f.* Konstancija, Konstanca.
 Konstantin, *m.* Konstantin, Konstantin.
 Constantius, *m.* Konstancij.
 Cosmas, *m.* Kozma.
 Cornelius, *m.* Kornelij.
 Crispin, *m.* Krispin, Krispin.
 Cyprjan, *m.* Criprijan.
 Cyrillus, *m.* Ciril.

D.

Damian, *m.* Damijan, *dim.* Damijanček.
 Daniel, *m.* Daniel, Danil.
 David, *m.* David.
 Demetrius, *m.* Demeter, *russ.* Dimitrij.
 Desideria, *f.* Deziderija.
 Desiderius, *m.* Deziderij.
 Dietrich, *m.* Ditrh.
 Diomedes, *m.* Diomed.
 Dionysia, *f.* Dionizija.
 Dionysius, *m.* Dioniz, Dionizij.
 Dominicus, *m.* Dominik.
 Dorothea, *f.* Doroteja, Rotija, Dora.

E.

Eberhard, *m.* Eberard, Eberhard.
 Edmund, *m.* Edmund.
 Edvard, *m.* Edvard.
 Eleonore, *f.* Eleonora, Lenora, Lenorka.
 Elias, *m.* Elija, Elijaš (*M.*).
 Elisabeth, *f.* Elizabeta, *gem.* Ošpeta, Špela, Liza.
 Emil(in)s, *m.* Emil, Emilij.
 Emilie, *f.* Emilija, Milika.
 Emerich, *m.* Emerik.
 Erasmus, *m.* Erazem.
 Erich, *m.* Erih.
 Ernest, *m.* Ernest.
 Esaias, *m.* Jesaja.
 Esther, *f.* Estra.
 Eucharinus, *m.* Evharij.
 Eudoxia, *f.* Evdoksija.
 Eugen, *m.* Evgen, Evgenij.
 Eulalie, *f.* Evalija.
 Euphrosine, *f.* Evfrozina.
 Eustachius, *m.* Evstahij.
 Eva, *f.* Eva.

F.

Fabian, *m.* Fabijan.
 Fabricius, *m.* Fabricij.
 Felicia, *f.* Felicija.

Felicitas, *f.* Felicita.
 Felix, *m.* Feliks.
 Ferdinand, *m.* Ferdinand, *dim.* Nande.
 Florentin, *m.* Florentin.
 Florian, *m.* Florijan, Ferjan.
 Franciška, *f.* Franciška, Franca.
 Franciscus, *m.* Stanj, *m.* Francišek, Franc.
 Friderice, *f.* Friderika.
 Friederich, *m.* Friz, *m.* Friderik.

G.

Gabriel, *m.* Gabriel.
 Gallus, *m.* Gol.
 Genovefa, *f.* Genovefa.
 Georg, *m.* Juri, Jurij, Jar, *dim.* Jarče, Jurček.
 Gerhard, *m.* Gerard, Gerhard.
 Gertraud, *f.* Jedert, Jera, *dim.* Jerica.
 Gervasius, *m.* Gervazij.
 Gottfried, *m.* Gotfrid, Bogomir †.
 Gotthard, *m.* Gotard.
 Gottlieb, *m.* Gotlib, Bogomil †.
 Gregor, *m.* Gregor, Gregorij, (*vulg.* Gropa, Grega).
 Griselde, *f.* Grizelda.
 Guido, *m.* Gvidon.
 Günther, *m.* Ginter.
 Gustav, *m.* Gustav.

H.

Hanuchen, *f.* Johanna.
 Hans, *f.* Johann.
 Hedwig, *f.* Jedviga, Hedviga.
 Heinrich, *m.* Henrik.
 Helene, *f.* Helena, Lena, Alenka, Lenka.
 Henrica, Henriette, *f.* Henrika.
 Hermolans, *m.* Ermolaj.
 Hermann, *m.* Herman, Armin.
 Hyacinth, *m.* Jacint.
 Hieronymus, *m.* Jeronim, Jerom, Hieronim.
 Hilarius, *m.* Hilarij.
 Iob, *m.* Job.
 Hugo, *m.* Hugon.
 Hypolyt, *m.* Ipolit, Hipolit.

I (der Selbstlaut).

Ida, *f.* Ida.
 Ignaz, *m.* Ignacij, Ignac, Nacc.
 Innocenz, *m.* Inocenci.
 Irenaus, *m.* Irenej.
 Irene, *f.* Irena.
 Isak, *m.* Izak.
 Isabella, *f.* Izabela.
 Isidor, *m.* Izidor.

J (der Mitleut)

Jakob, *m.* Jakop, Jakob, *gem.* Jaka.
 Jakobine, *f.* Jakobina.
 Jeremias, *m.* Jeremija.
 Joachim, *m.* Joahim.
 Jodocus, Joſt, Joſt, *m.* Joſt, (Jodok).
 Johann, *m.* Janez, Ivan (*mehr kroat.*), Jovan.
 Johanna, *f.* Johana, Ivanica (*kroat.*), Jovana.
 Joseph, *m.* Jožef, Jože, *dim.* Jožek.
 Josepha, *f.* Jozefa, Jozefina, Zefa.
 Jonas, *m.* Jona.
 Josua, *m.* Jozue, Jozve.
 Judas, *m.* Juda, Judaž, Judež.
 Judith, *f.* Judita.
 Julian, *m.* Julijan.
 Juliana, *f.* Julijana.
 Julie, *f.* Julija.
 Julius, *m.* Julij.
 Justinian, *m.* Justinijan.
 Justinus, *m.* Juſtin, Juſtin.
 Justus, *m.* Juſt.

K.

Kallistus, *m.* Kalist.
 Kamillus, *m.* Kamil, Kamilo.
 Karl, *m.* Karel, Karol, Karl.
 Karoline, *f.* Karolina.
 Kasimir, *m.* Kazimir.
 Kaspar, *m.* Gaſpar, Kaſper.
 Katharina, *f.* Katarina, Katra, Katreja (*M.*),
 Katrica, Katrinka.
 Kilian, *m.* Kilijan.
 Klothilde, *f.* Klotilda.
 Konrad, *m.* Konrad.
 Kunigunde, *f.* Kunigunda.
 Kunz, Kurt, *f.* Konrad.

L.

Lambrecht, *m.* Lamprecht, Lambrecht.
 Laura, *f.* Lavra.
 Laurentia, *f.* Lavrencija.
 Laurenzins, *m.* Lorenc, Lavrencij, Lovre.
 Lazarus, *m.* Lazar.
 Leander, *m.* Leander.
 Leo, *m.* Leon.
 Leonhard, *m.* Leonard, Lenart.
 Leonore, *f.* Eleonore.
 Leopold, *m.* Leopold, Polde.
 Leopoldine, *f.* Leopoldina, Polda.
 Lisette, *f.* Elisabeth.
 Lotte, *f.* Charlotte.
 Lothar, *m.* Lotar.
 Louis, *f.* Ludwig.
 Louise, *f.* Ludvika, Ludovika.
 Lucas, *m.* Luka, Lukež.
 Lucia, *f.* Lucija, Luca.
 Lucius, *m.* Lucij.

Lucretia, *f.* Lukrecija.
 Ludmilla, *f.* Ljudmila.
 Ludwig, *m.* Ludovik, Ljudovik (*russ.*).

M.

Magdalena, *f.* Magdalena.
 Makarius, *m.* Makar, Makarij.
 Malachias, *m.* Malakija.
 Marcelus, *m.* Marcel.
 Marcus, *m.* Marka, Marko, (*russ.* Mark).
 Margarethe, *f.* Margareta, Marjeta.
 Maria, *f.* Maric, *f.* Marija, *gew.* Mica, Micika,
 Mina *vulg.* auch Marusa, Marina, Micada.
 Martha, *f.* Marta.
 Martin, *m.* Martin.
 Mathias, *m.* Matija, Matic, Matice, Matiček.
 Mathilde, *f.* Matilda.
 Matthäus, *m.* Matej, *gew.* Matevž.
 Maurus, *m.* Maver.
 Maxenzius, *m.* Maksencij.
 Maximilian, *m.* Maksimiljan.
 Maximus, *m.* Maksim.
 Michael, *m.* Mihael, Mihel, Miha, Mihoc.
 Moriz, Mauritus, *m.* Mavricij, Moric.
 Moses, *m.* Mojzes, Mozes, *russ.* Moſeſ,
 serb. Mojsia.

N.

Narcissus, *m.* Nareis.
 Natalie, *f.* Natalja.
 Nathanael, *m.* Natanael.
 Nestor, *m.* Nestor.
 Nicephorus, *m.* Nicefor.
 Nicodemus, *m.* Nikodem.
 Nicolaus, *m.* Nikolaj, Miklavž, *russ.* Nikolaj.
 Noe, *m.* Noe.

O.

Octavia, *m.* Oktavija.
 Odilia, Otilie, *m.* Odilija.
 Olga, *f.* Olga.
 Olivia, *f.* Olivija.
 Otto, *m.* Oton.

P.

Paul, *m.* Pavel, *gen.* Pavla, *gew.* Pavle.
 Pauline, *f.* Pavlina, Pavlinka.
 Peter, *m.* Peter, *gen.* Petra, *verächtl.* Petron.
 Petronille, *f.* Petronila.
 Philaret, *m.* Filaret.
 Philibert, *m.* Filibert.
 Philipp, *m.* Filip, Lipe.

Philippine, *f.* Filipina.
Pius, *m.* Pij.
Prokop, *m.* Prokop.

R.

Rachel, *f.* Rahel, Rahela.
Raimund, *m.* Rajmund.
Raphael, *m.* Rafael.
Rebecca, *f.* Rebeka.
Regine, *f.* Regina.
Reinhard, *m.* Rajnard.
Reinhold, *m.* Rajnold.
Remigius, *m.* Remigij.
Richard, *m.* Rihard.
Robert, *m.* Robert.
Roderich, *m.* Rodrigo, *m.* Roderik.
Rokus, *m.* Rok.
Romannus, *m.* Roman.
Rosalie, *f.* Rozalija, Zalika.
Rosine, *f.* Rozina.
Rüdiger, *m.* Roger, Rožer.
Rudolph, *m.* Rudolf.
Ruprecht, *m.* Ruprecht.

S.

Sabbaš, *m.* Sava (*serb.*).
Salome, *f.* Salomeja, Saloma, Salomonija.
Salomo, *m.* Salomon.
Samuel, *m.* Samuel.
Sara, *f.* Sara.
Saul, *m.* Savel, *gen.* Savla.
Sebastian, *m.* Sebastijan, Baštjan, Boštjan.
Scraphine, *f.* Serafina.
Sidonia, *f.* Sidonija.
Siegfried, *m.* Sigfrid.
Sigismund, *m.* Sigmund, Žiga, *kroat.* Sišman.
Silvester, *m.* Silvester, *gen.* Bešter.
Simeon, *m.* Simeon.
Simon, *m.* Šimon, Šimen.
Simson, *m.* Samson.
Sirtus, *m.* Sikst.
Sophie, *f.* Sofija, Sofa oder Zofa, Sofika.
Stanislaus, *m.* Stanislav.
Stephan, *m.* Štefan, *dim.* Štefek.
Stephanie, *f.* Štefanija.
Susanne, *f.* Suzana, *kroat.* u. *russ.* Susana.

T.

Thaddäus, *m.* Tadej.
Tekla, *f.* Tekla.
Theobald, *m.* Teobald.

Theodor, *m.* Teodor, Todor.
Theodorich, *m.* Teodorik.
Theodosius, *m.* Teodozij.
Therese, *f.* Tereza, Reza, Rezika.
Thomas, *m.* Tomaž, Tomaže, Tomažek, *kroat.* Tomo.
Timotheus, *m.* Timotej.
Titus, *m.* Tit.
Tobias, *m.* Tobija.

U.

Ulrica, *f.* Ulrika.
Ulrich, *m.* Ulrik, *gen.* Urih, Urh.
Urban, *m.* Urban (Verban).
Ursula, *m.* Uršula, *gen.* Urša, Urška.
Ursin, *m.* Ursin.

V.

Valentin, *m.* Valentin, *gen.* Bolantin, Balant.
Valerius, *m.* Valerij.
Veit, *m.* Vid.
Veronica, *f.* Veronika.
Victor, *m.* Viktor.
Virginie, *f.* Virginija.
Vincenz, *m.* Vincenc, Vincencij, Cene.
Vitalis, *m.* Vital.

W.

Walther, *m.* Valter.
Wenzel, *m.* Venceslav, *böhm.* Vaclav.
Werner, *m.* Verner.
Walburgis, *f.* Valpurga.
Wilhelm, *m.* Vilhelm, Vilelm.
Wilhelmine, *f.* Vilhelmina.
Wilibald, *m.* Vilibald.
Wolfgang, *m.* Volbank, Volfgank, (Ulbank).

X.

Xaver, *m.* Ksaver, Ksaverij.

Z.

Zacharias, *m.* Zaharija, Caharija.
Zachäus, *m.* Zahej.
Zeno, *m.* Zenon.
Zoe, *f.* Zoa.

Verzeichnis

einiger

geschichtlicher Namen.

Spisek nekterih zgodovinskih imen.

Aceius, m. Akeij.
Aeneas, m. Enej (russ.), Enea, (Sylvius),
Enea Silvij.

Aeschines, m. Eskin.

Aeschylus, m. Eshil.

Aesopus, m. Ezop.

Agésilas, m. Agezilaj.

Ajar, m. Ajaks, Ajak.

Alarich, m. Alarik.

Alcibiades, m. Alcibiad.

Ancus Marcius, m. Ank Marcij.

Andronicus, m. Andronik.

Antiochus, m. Antioh.

Apelles, m. Apel.

Archelaus, m. Arhelaj.

Archimedes, m. Arhimed.

Ariosto, m. Ariost.

Aristophanes, m. Aristofan.

Aristoteles, m. Aristotel.

Atticus, m. Atik.

Aulus Gellius, m. Avel Gelij.

Aurelius Victor, m. Avrelij Viktor.

Ausonius, m. Avzonij.

Brutus, m. Brut.

Calvinus, m. Kalvin.

Cartesius, m. Kartezij.

Cato, m. Katon.

Catullus, m. Katul.

Celsus, m. Celz.

Cicero, m. Ciceron.

Claudius, m. Klavdij.

Columbus, m. Kolumb.

Confucius, m. Konfucij.

Copernicus, m. Kopernik.

Cornelius Nepos, m. Kornelij Nepot.

Crösus, m. Krez.

Curtius, m. Kuroj.

Cyrus, m. Cir, russ. Kir.

Damocles, m. Damokel.

Darius, m. Darij.

Demofritus, m. Demokrit.

Demosthenes, m. Demosten.

Dido, f. Didona.

Diogenes, m. Diogen.

Dionysius, m. Dionizij.

Ennius, m. Enij.

Epiturnus, m. Epikur.

Eulides, m. Evklid.

Euripides, m. Evripid.

Eusebius, m. Evzebij.

Eutropius, m. Evtropij.

Fabius, m. Fabij.

Florus, m. Flor.

Galenus, m. Galen.

Gallus, m. Gal.

Gotfried von Bouillon, Gotfrid Buljonski.

Grotius, m. Grocij.

Hesiod, m. Heziod.

Homerus, m. Homèr.

Hippocrates, m. Hipokrat.

Horatius, m. Horacij.

Isostrates, m. Izokrat.

Johanna, Jungfrau von Orleans, Jovana De-
vica orleanska.

Julius Caesar, Julij Cezar.

Juvenal, m. Juvenal.

Kambyzes, m. Kambiz.

Kallisthenes, m. Kalisten.

Krösus, m. Krez.

Ktesiphon, m. Ktesifon.

Lælius, m. Lelij.

Leonidas, m. Leonid.

Lepidus, m. Lepid.

Livius, m. Livij.

Lucanus, m. Lukan.

Luthurgus, m. Likurg.

Macrobius, m. Makrobij.

Manlius, m. Manlij.

Marcus Aurelius, m. Mark Avrelj.
 Marius, m. Marij.
 Martialis, m. Marcial.
 Mitridates, m. Mitridat.
 Mohammed, m. Mohamed, serb. Muhamed.

Nero, Neron.
 Ninus, Nin.

Octavius, m. Oktavij.
 Orpheus, m. Orfej.
 Ovidius, m. Ovidij, Ovid.

Parmenides, m. Parmenid.
 Pericles, m. Perikel, gen. Perikla.
 Perses, m. Persej.
 Persius, m. Persij.
 Phaedrus, m. Feder, gen. Fedra.
 Photinus, m. Focij.
 Pindarus, m. Pindar.
 Plato, m. Platon.
 Plautus, m. Plavt.
 Plinius, m. Plinij.
 Pompeius, m. Pompej.
 Praxiteles, m. Praksitel.
 Ptolemaeus, m. Ptolemej.
 Pythagoras, m. Pitagor.

Quintilian, m. Kvintilijan.

Romulus, m. Romul.

Callistus, m. Salastij.
 Scipio, m. Scipion.
 Seleucus, Selevk.
 Semiramis, f. Semiramida.
 Sesostris, Sesoster.
 Sokrates, m. Sokrat.
 Sophocles, m. Sofokel, Sofokles.
 Strabo, m. Strabon.

Tacitus, m. Tacit.
 Terentius, m. Terencij.
 Theodoricus, Teodorik.
 Theodosius, Teodozij.
 Thucydides, m. Tacidid, Takidid.
 Tiberius, m. Tiberij.
 Tyrtæus, m. Tirtelj.

Ulpianus, m. Ulpijan.

Valerius Flaccus, m. Valerij Flak.
 Velleius Paterculus, m. Velej Paterkul.
 Virgilius, m. Virgilij, Virgil.
 Vitellius, m. Vitelij.

Xenocrates, m. Ksenokrat.
 Xenophon, m. Ksenofon, Ksenofont.
 Xerxes, m. Kserks.

Zeno, m. Zenon.
 Ziska, m. Žižka.
 Zrinj Riklaš, m. Nokalaj, Miklavž Zrinjski.

Verzeichniß

einiger

geographischer Namen.

Spisek nekterih zemljepisnih imen.

W.

Wachen, Ahen, nach dem Böhm. Cahe pl.;
 Wachsen, — rin, Cašan, Cašanka; adj.,
 Caški, im Poln. Akvisgran.

War, (Sl.), Ara.
 Wachsen, Abhazija; Wchase, Abhaz; Wchaf-
 sin, Abhazinka.
 Wabissynien, Abisinija; Wabissynier, — rin, Abi-
 sinec, Abisinka; abissynisch, abisinak.

Abſtaſſ, (St.), Apačo *pl.*
 Abtey, (Rt.), Aboličo, Opatčo *pl.*
 Abſcher, der, Ahejec, Ahejic.
 Adamſberg, (Rr.), Vinkov Verh.
 Adamſthal, (Wäſren), Hamri *pl.*
 Adba, (ſl.), Ada.
 Adelman, (im Poſenſch.), Odolanov.
 Adelsberg, Poſtojna, Adelsberger, — erin,
 Poſtojnčan, Poſtojncanka; *adj.* Poſtojnsk,
 die gleichn. Ruine, Stari Grad.
 Adler, (ſl.), Orlica.
 Adlerſtoſeleſ, (Böhm.), Koſtelec nad Orlico.
 Adleſchig, (Rr.), Adleſöi.
 Admiralitäts-Inſeln, *pl.* otoki Admiralſtva.
 Admiranten, *pl.*, Admiranſki otoki.
 Adrianopol, Drenopolje, Jedrene, n. *genit.* Jed-
 dreneta (beides n. *Vuk*); Adrianopolitaner,
 — rin, Drenopoljec, Drenopoljka; *adj.*,
 Drenopoljsk.
 Adriatiſches Meer, Jadransko, Adriansko
 ali Terzaſko morje.
 Afghane, m. Afgan(ec); Afghaniſch, Afgansk.
 Afriach, (Rr.), Javorje.
 Afrika, Afrika; Afrikaner, — rin, Afrikanec,
 Afrikanka; afrianiſch, afrikansk.
 Ägäiſches Meer, Egejsko morje.
 Ägäte, *pl.*, Egatski, Egaſki otoki.
 Ägghd, St. (in Strm.), Sent II (pri Turjaku).
 Ägypten, Egipet, Egipt; Ägyptier, Egipcän;
 — rin, Egipcänka; ägyptiſch, egiptovsk.
 Agram, Zagreb; Agramer, Zagrebčan; — rin,
 Zagrebčanka; *adj.*, Zagrebſk.
 Äich, (Rr., Rt. u. St.), Dob; *adj.*, Dobsk.
 Äida, Böhmſch, Dob čeſki.
 Äinöb, (ſl.), Soteska.
 Äland, m. Äland, Älanſki otoci.
 Albanien, nach dem Serb. Arbanija, a. Ar-
 navtska, arnavſka dežela; Albaneſe, Arba-
 nas (*serb.*), Arnaut; — ferin, Arnautka,
 Arbanaskinja; albaneſiſch, arnavtsk, arba-
 naſk (*serb.*).
 Alberſdorf, (Rt.), Pinja.
 Albona, Labia; einer aus —, Labinjan; dazu
 gehörig, Labinsk.
 Alentejo, Alenteho.
 Aſſeſio, (Albanien), Ljeſ.
 Aſſetiſche Inſeln, Alevſki otoki.
 Alexandrien, Aleksandrija; Alexandriner, Ale-
 kſandrinec; — rin, Aleksandrinka; Alexan-
 driniſch, Aleksandrijsk.
 Algarbien, Algarbija; algarbiſch, algarbinsk.
 Algier, Alžér, Algir; Algierer, Alžerec; —
 rin, Alžérka; algeriſch, Alžérsk.
 Alm, (ſl.), Labina (*lat.* Albina).
 Almiſſa, Omiſ; Almiſſaer, Omiſan; — rin,
 Omiſanka, *adj.*, Omiſk.
 Alpen, *pl.*, Planine, Alpe; ein Ort in Rr.,
 Planina; Heilige Alpen, Sveta Planina.
 Alphenſ, (ſl.), Alfej.
 Aſſo Lendava, (Unterlimbach in Ung.), Doljnja
 Lendava.
 Alt, (Rt.), Aluta.
 Altai, Altajsko gore.
 Altenburg, Ungariſch, Ogarski Starigrad.
 Altdörfel, (in Strm.), Veſca.
 Altenlaß, (Rr.), Stara Loka.

Altſhammer, (Rr.), Stare Fužine.
 Althofen, (Rt.), Stari dvor.
 Altlag, (Rr.), Stari Log.
 Altona, Altona.
 Altopſiſ, (Rr.), Stara Oſlica.
 Altopſohl, (Ung.), Stari Zvolen.
 Altkadi, (Wäſr.), Staro Mesto.
 Altura, (ſſr.), Altur, Valtur.
 Alz, (ſl. in Baiern), n. dem lat. Heiſſa viel.
 Jelčica.
 Amazonenfluß, Amazonska reka.
 Amerika, Amerika; Amerikaner, Amerikanec;
 — rin, Amerikanka; amerikaniſch, ameri-
 kansk.
 Amſach, (Rt.), Jamlje, *pl.*
 Amſelſeld, Kosovo (*polje*).
 Amſterdam, Amſterdam; Amſterdamer, Am-
 ſterdamec; — rin, Amſterdamka; *adj.* Am-
 ſterdamsk.
 Anapa, Anapa; von, aus Anapa, Anapſk.
 Anatolien, Natolija.
 Ancona, Jakin (*Vuk*); Anconitaner, Jakinec;
 — rin, Jakinka; *adj.*, Jakinsk.
 Andaluſien, Andaluzija; Andaluſiſch, Andaluſk.
 Andamanen, Andamanſki otoci.
 Andeſ, Ande, *pl.*, Andſke gore.
 St. Andri, Sv. Andrej, Andraž, Štandrož.
 Angeliſchſe, der, Anglo-Sakſonec.
 Angoulême, Angulem.
 Anhalt, Anhalt, Anhaltſko, Anhalſko.
 Antignana, (ſſr.), Tinjana.
 Antignano, (ſſr.), Tinjan.
 Antillen, *pl.*, Antille, Antiljski otoci.
 Antiochia, Antiohija; aus Antiochien, Antio-
 hijsk.
 Antivari, Bar (*Vuk*); Antivarier, Baran; —
 rin, Baranka; *adj.*, Barsk.
 Antwerpen, Antverpa, Antverpija; aus Ant-
 werpen, Antverpsk.
 Apenninen, *pl.*, Apenine, Apeninske gore.
 Appenzel, Apencel.
 Apulien, Pulja (*Vuk*), Apulija; Apuliſch,
 Puljsk, Apuljsk.
 Aquileia, Oglej, Voglej; einer, eine aus Aquile-
 ja, Oglejčan, Oglejčanka; *adj.*, Oglejsk.
 Aquitanien, Akvitanija.
 Arabien, Arabija; Araber, Arabec, Arap
 (*Vuk*); — rin, Arabkinja, Arabčanka; ara-
 biſch, arabſk.
 Arad, Arad; *adj.*, Arađsk.
 Aral, (See), Aralsko morje (*russ.*).
 Ararat, Ararat (*gora*).
 Arbe, (Dalm.), Rab; dazu gehörig, Rabſk.
 Arch, (Rr.), Raka.
 Archangelſk, Archangelſk; aus —, Arhan-
 gelſki.
 Archipel, Arhipelag, Greſko morje.
 Ardennen, *pl.*, Ardensko gore.
 Arabien, Arkadija; Arabiſch, Arkadeſk.
 Armenien, Armenija; Armenier, Armenec;
 (nach *Vuk* Jerminen, Jermenka, *f.*), —
 rin, Armenka; armeniſch, armensk, jerm-
 ensk (*serb.*).
 Arnan, (Böhm.), Gostiano, *gen.* Gostinnaga.
 Arndorf, (Rt.), Varpa ves.
 Arneſeld, (in Strm.), Arvež.

Arnoldstein, (St.), Podkloster.
 Arragonien, Aragonija; Arragonier, Aragonec.
 Asja, (Sl.), Raša.
 Assegna, (Venet.), Ratenja.
 Asva, (Sl.), Orava; Asvaer, Oravski.
 Asien, Azija; Asiate, Azijane; Asiatin, Azijanka; asiatisch, azijatsk. (rig. azijansk).
 Asling, (Kr.), Jesenice *pl.*; einer aus —, Jesenican; *adj.*, Jesenisk.
 Asowsches Meer, Azovsko, nach *Saf.* Suroško morje.
 Asy, (Kr.), Zasp.
 Assyrien, Asirija; Assyter, Asirec. Asiröan; Asirijan; — rin, Asirjanka; Assyrisch, Asirsk.
 Astrachan, Astrahan.
 Asturien, Asturija; Asturisch, Astursk.
 Athen, Atene, *pl.*; Atherner, Ateneo. Atencan; — rin, Atenka, Atencanka; Athenienisch, Atenak.
 Aethiopien, Etiopija; Aethiopier, Etiop(ec); äthiopisch, etiopsk.
 Athos, Sveta gora (*Vuk*); ein Mönch vom Berge Athos, Svetogorec; *adj.*, Svetogorsk.
 Atlantischer Ocean, Atlantsko, Atlanško morje.
 Atlas, (Gora) Atlant.
 Aetna, Etna (gora).
 Attisch, *adj.*, Atisk.
 Auen, (Kr. u. St.), Log.
 Auerberg, (Kr.), Turjak.
 Augsburg, Avgsburg; — er, *adj.*, Avgsburisk.
 Augsdorf, (St.), Jugova (Vogelna) Ves.
 Aupe, (Sl.), Upa.
 Aurana, Vrana, *adj.*, Vransk.
 Aufsee, (böhm.), Avšava; Aufsa, Ort in Böhm. Ust.
 Aufschwib, Osvetim; von —, Osvetinsk.
 Auspitz, (Nähr.), Gostopeč.
 Aussee, (Nähr.), Usov.
 Auserer Teichen, (St.), Dolnje Pleso.
 Auffig an der Elbe, Ustje nad Labo.
 Austerlich, Slavkov (moravski); aus —, Slavkovsk.
 Australien, Avstralija; Australier, Avstralec; — rin, Avstralka; australisch, avstralsk.
 Austrasien, Avstrazija.
 Auvergne, Overnja.
 Auzza, (im Görz.), Ovče.
 Avignon, Avinjon.
 Avar, der, Ober. Avar; Avarisch, Avarsk, Obersk.
 Awatscha= Bai, Avačinski zatok.
 Azoren, *pl.*, Azorski otoci.
 Azzida, (Venet.), Azla.

B.

Babel, Babylon, Babilon; Babylonier, Babilonec, Babilonean; — rin, Babilonka; Babilonisch, Babilonsk.
 Badenberg, (Strm.), Babna Gora.
 Badensfeld, (Kr.), Babno Polje.
 Bač, (Banat), Bač; Bača, Bačka (dežela); slov. rig. Baška.

Badergebirge, (Steierm.), Pohorje.
 Badajoz, (Stadt in Spanien), Badahoz.
 Baden, Baden, Badensko; Stadt bei Wien, Baden. (Toplice dolno-avstr.).
 Baffinsbai, Bafnov zaliv.
 Bagonya, (Ung.), Bogojnina.
 Bahama-Inseln, Bahamski otoci.
 Baier, Bavarija, Parsko; Baier, Bavarec; — rin, Bavarka; bairisch, bavarisk.
 Baikal, (See), Bajkalsko jezero, auch Sveto morje.
 Baireuth, Bajrut, Barat.
 Batonner-Wald, Bakonjski les.
 Balcarca, *pl.*, Balearski otoci.
 Balkan, Balkan, Balkanske gore.
 Baltisches Meer, Baltisko. Vzhodnje morje.
 Banat, Banat, *adj.*, Banask.
 Barcelona, Barcelona.
 Baranver-Comitat, Baranjska županija.
 Barbana, (Zitr.), Barban.
 Barbiß, (Zitr.), Barbiß.
 Bärenberg, (Kr.), Medvedje Berdo.
 Bärndorf, (St.), Borovčice *pl.*, nach Andern Poročice.
 Bärenthal, (Strm.), Pari dol; (St.), Zaverh. Barß, Tekov.
 Bartsfeld, (Ung.), Bardejov.
 Barthelmä, (St. in Kr.), Sentjerne; Nachbarschaft, Soseska sv. Jerneja.
 Basovizza, (Kr. u. Zitr.), Bazovica.
 Baskire, der, Baskirec.
 Bafel, Bazel, Bazilea; Bafeler, Bazilejec, Bazilejo; *adj.*, Bazilejsk, Bazelsk.
 Batavien, Batavija; Batavier, Batavec.
 Battaglia, (Kästel. Görz), Batuje *pl.*
 Bautsch, (Nähr.), Budišov.
 Bauzin, Budisin; Bauzener, Budisinec; — rin, Budisinka; *adj.*, Budisinsk.
 Bayonne, Bajona.
 Bednine, der, Beduin(ec).
 Bega, (Nähr.), Begej (*Vuk*).
 Belgien, Belgija; Belgier, Belgijane; russ. Belgijec; Belgisch, belgisk.
 Belgrad, Belgrad, Beligrad; Belgrader, nach *Vuk* Belgradeo, etwa auch Belgrajan; — rin, Belgradka; *adj.*, Belgradsk, Belgrašk.
 Bellatincz, (Ung.), Belatinci, *pl.*
 Beluno, Belun(o).
 Belt, Belt.
 Beneschau u. Benssen, (Böhm.), Benešov.
 Bengalen, Bengalija; Bengaler, Bengalec; — rin, Bengalka; bengalisch, bengalsk.
 Benisch, (Schlef.), Benešov (sleski).
 Bent, (Kr.), Klopčec.
 Beroun, (Sl.), Berounka, im Oberlaufe Mäa; (St.), Beroun.
 Berberei, Barbarija, Berberija, Barbareska.
 Beregh, Bregi, *pl.*
 Brezina, (Sl.), Brezina.
 Berg, (in Kr.), ob Schigmaritz (Sigmarice), Gora; — Großberg, Veliki Verh.
 Bergamo, Bergam(o).
 Bergogna, (Görz.), Berginj.
 Bergreichenstein, (Böhm.), Kašperske Gore.
 Beringstraße, Beringova ozina, nach dem Russ. Beringov preliv.

Berlin, Berlin; Berliner, Berlinec, Berlinčan;
— rin, Berlinka; *adj.*, Berlinsk.
Bermuden, *pl.*, Bermudski. Bermuški otoci.
Bern, Berna, *adj.*, Běrnask.
Bersek, (*Sfr.*), Bersee; einer aus —, Ber-
sečan.
Beška, (*Sfr.* Insel), Baška.
Bešiden, *pl.*, Beskidi *pl.* (gore).
Bessarabien, Besarabija; bessarabisch, besarabsk.
Bethlehem, Betlehem.
Beuthen, (*Schles.*), Bitonj *m.*
Biala, (*Sl.* und *St.*), *poln.* Biała (= Bela).
Biela, (*Sl.* in Böhmen), Bilina.
Bieler-See, Bilesko jezero.
Bielitz, (*Schles.*), Bělsko.
Biglia, (*Rußl.*), Bilje.
Bigliana, (*Rußl.*), Beljan.
Bilin, (*Böhm.*), Bilina; *adj.*, Bilinsk.
Billigberg, (*Rt.*), Polník.
Billiggrah, (*Rt.*), Polhov Gradec; einer aus —,
Pograjc, Polhogradčan; *adj.*, Pograjsk,
Polhograšk.
Birma, Birma, Birmansko cesarstvo; Bir-
mane, Birmanec).
Birnbäum, (*Preuß.*), Medhod, (*poln.* Mię-
zychod); — er Wald, (*Rt.*), Hrušica.
Bišcava, Biskava.
Bischofswerder, (*Preußen*), Biskupce; *n. Šaf.*
Biskupice *pl.*
Bischoffslad, Skofja Loka; einer, eine aus —,
Ločan, Ločanka; *adj.*, Lošk.
Bischofsteiniz, Goršov Tin (na Českem).
Bischofswerth, Logovec.
Biscuz, (*Mähr.*), Bzenec.
Bistritz, (*Mähr.* u. Siebenbg.), Bistrica.
Blasendorf, (*Siebenbg.*), Blažovo.
Bleiberg, (*Rt.*), Plajberk, Bleiberg.
Bleiburg, (*Rt.*), Pliberk.
Bober, (*Sl.*), Bobrava.
Bocche di Cattaro, Boka Kotorska, oder *pl.*,
Boko Kotorske; einer aus —, Bokelj.
Bochnia, Bochnja; Bochnier, Bochnjane; *adj.*,
Bohensjk.
Bodenbach, Podmokli *pl.*
Bodensee, Konstansko, Bodensko jezero.
Bodenstadt, (*Mähr.*), Podstat.
Bogliuno, Boljun; einer, eine aus —, Bolju-
nec, — nka.
Böhmen, Česko, Česko (statt Čehsko), Böh-
me, Čeh; Böhmin, Česka (čenska); böh-
misch, česk, česk.
Böhmerwald, Sumava, ein Theil a. Česki les.
Bojansdorf, (*Rt.*), Bojanja Vas.
Bologna, Bolonja; *adj.*, Bolonjsk.
Boulogne, Bulonja.
Bömisch-Teipa, Česka Lipa.
Bomst, (im Posenisch), Babji Most.
Bordeaux, Bordo, (Bardgalia).
Borromeische Inseln, Boromejski otoci.
Borutto, (*Sfr.*), Borut; einer aus —, Boru-
čan.
Bosenberg, (*Rt.*), Hudi Verh.
Bosendorf, (*Rt.*), Huda Vas.
Bosenwinck, (*Strm.*), Hudi Kot.
Bosnien, Bosna; Bsenier, Bošnjak; — rin,
Bošnjakinja; bosnisch, bosensk.

Bosphorus, Bospor.
Botnischer Meerbusen, Botniški zaliv.
Bottonega, (*Sfr.*), Butonegla.
Bozen, nach dem *Ital.* Bolzan.
Brabant, Brabancija; *adj.*, Brabanšk.
Brahe, (*Sl.* im Posenisch), Berda.
Braila, Brajlov.
Brandenburg, Branibor (?), Bramburk (*böhm.*),
im *Altpoln.* angebl. Zgórec.
Brasilien, Brazilijska; Brasilier, Braziljanec; —
rin, Brazilijanka; brasiliisch, braziljsk.
Braunau, (*Böhm.*), Brunov.
Braunschweig, Brunsvik; *adj.*, Brunsvisk.
Brazza, (*Insel*), Brač; einer, eine von —, Bra-
čan, Bračanka; *adj.*, Brašk.
Brazzano, (*Rußl.*), Bracaa.
Bregenz, (*lat.* Brigantium), Bregenca, Breg-
nica (?).
Breisch, Breze *pl.*
Breisgau, Brizgava.
Breitenau, (*Rt.*), Zalag; einer aus —, Za-
lozan.
Breitenfaat, (*Rt.*), Širokoset.
Bremen, Brema.
Brenner, (Mons Brennus), Bren.
Brescia, Bresja.
Breslau, Vratislava; *adj.*, Vratislavsk.
Brešnit, (*Rt.*), Breznica.
Breslowitz, (*Rt.*), Brezovica.
Breth, Mittel, Ober, Unter, (im Görz.), Log
Srednji, Gorzji, Dolenji.
Breisch, (*Venet.*), Brešca.
Brieien, Brieß, (*Ung.*), Brezno.
Britannien, Britanija; Britte, Brittin, Bri-
tane, Britanka; brittisch, britansk.
Brigen, Briksna.
Brod, Brod (nemški, česki); *adj.*, Brodsk,
Brošk.
Brodby, Brodi *pl.*
Bromberg, (im Posenisch), Bidgošč.
Broß, (*Siebenb.*), Oraštija, Oraštje (*Šaf.*).
Brud, (an der Priitha, an der Mur), Brok
(na Litavi, na Muri).
Brüdl, (*Rt.*), Zamostec.
Brüdlein, (*Rt.*), Moste *pl.*
Brügge, Bruga, (*poln.*), Bruž.
Bründl, (*Rt.*), Brinje, Brinj, Studenec; in
der Grenze, Munjava.
Brundorf, (*Rt.*), Studenec; einer aus —,
Studenčan.
Brün, Berno; Brünner, Bernjan; *adj.*,
Bernsk.
Brüssel, Bruselj, Briselj, *adj.*, Bruseljsk.
Brür, Most (na Českem).
Brzezan, Brežano *pl.*
Buccari, Baker; einer, eine aus —, Bakran,
Bakranka; *adj.*, Bakersk.
Bucharei, Baharija.
Buchan, (*Böhm.*), Bohov.
Buchberg, (*Rt.*), Bukov Verh, Bukova Draga;
(in *Strm.*), Bukovec.
Buchdorf, (*Strm.*), Bukovei.
Büchel, (*Rt.*), Hrib, auch Gorica.
Büchelsdorf, (*Rt.*), Prigorica.
Budua, (*Dalm.*), Budva.

Budweis, Budejevice (česke), *pl.*; Budweiser, Budejevičan; *adj.*, Budejevišk.
 Budwis, Mährisch, Budejevice Moravske.
 Bug, (Sl.). Bug.
 Buje, (Štr.). Buje; einer, eine aus —, Buljež, Bulješka.
 Bufarest, Bukreš (Vuk); Bufarester, Bukrešan; *adj.* Bukrešk.
 Bufowina, Bukovina.
 Bufowis, Groß, Klein, (Kr.), Bukovica, Velika, Mala.
 Bulgarien, Bolgarska (dežela), Bolgarsko; Bulgare, Bulgarin, Bolgar, Bolgarka; bulgarisch, bolgarsk.
 Bunzlau, (Böhm.), Altv., Jung., Stara, Mlada Boleslav.
 Buräte, m. Barjat (*russ.*).
 Burgund, Burgundija; *adj.*, Burgundsk.
 Büschelsdorf, i. Benzone.
 Byzanz, Bizancija, Carigrad; Byzantinisch, Bizantinsk.

C.

Cadix, Kadix.
 Cagliari, Kaljari.
 Cairo, Kaira, Kahira; einer aus —, Kairan, Kairčan, *adj.*, Kairsk.
 Caifole, (Zuf.), Beli *pl.*
 Calabrien, Kalabrija; Kalabrese, Kalabrez; calabresisch, kalabersk, kalabresk.
 Calamotta, (Zufel Dalm.), Koločep.
 Calcedonien, Kaledonija.
 Californien, Kalifornija.
 Cambridge, Kambriž.
 Camenz, Kamenica.
 Camigna, (Küstl.), Kamnje.
 Canada, Kanada.
 Canale, (im Görz.), Kanal; Canale dei Morlacchi, Hervaško morje.
 Canarische Inseln, Kanarski otoki.
 Candia, Kandija.
 Candiole, (quarn. Zuf.), Kanjdoł.
 St. Camiliano, Sv. Kocjan, Skočan.
 Capodistria, Koper; einer, eine aus —, Koperec, Koperka. in ält. Schr. nach Volč. Kaverzan, — anka; *adj.*, Kopersk.
 Carasferia, (Maced.), Ber.
 Carcanze, (Štr.), Karkovec *pl.*
 Carešana, (Štr.), Karezan.
 Carlopago, Bag; einer aus —, Bažan, *adj.* Bašk.
 Carolinen, *pl.*, Karolinski otoki.
 Carthago, Kartagina; *adj.*, Kartaginsk.
 Caschierga, (Štr.), Kaščerga.
 Castelmudschia, Omišelj, *gen.* Omišlja.
 Castelnovo, (Štr.), Novigrad; einer aus —, Novograjec; ein anderes, Rakelj, *gen.* Raklja, (Dalm.), Novi, *gen.* Noviga.
 Castelvenere, (Štr.), Kostel.
 Castilien, Kastilija; *adj.*, Kastiljak.
 Castua, Kastav; einer, eine aus —, Kastavec, Kastavka; *adj.*, Kastavsk.
 Catalonien, Katalonija; *adj.*, Katalonsk.
 Catinara, (im Görz.), Ketnara.
 Cattaro, Kotor; einer, eine aus Cattaro, Kotorac, Kotorčan, Kotoraka; *adj.*, Kotorak.

Can, (Küstl.), Kal.
 Cayenne, Kajena.
 Cenevola, (Benet.), Čenebla.
 Cephalonia, Cefalonija.
 Cepvid, (Štr.), Čepič.
 Cernizza, (im Görz.), Černica, a. Černice *pl.*
 Ceronle, (Štr.), Cerovle *pl.*
 Cervignano, Cervinjan.
 Cetina, (Sl.), Cetina.
 Cetinje, Cetinje; *n. sing.*; einer, eine aus —, Cetinjec, Cetinjka; *adj.*, Cetinjsk.
 Chaldäa, Kaldeja; Chaldäer, Kaldeec; — rin, Kaldejka; chaldäisch, Kaldejsk.
 Champagne, Šampanja.
 Charvbidis, Karibda.
 Chartow, Harkov.
 Cherbune, (Štr.), Kerbune *pl.*
 Chersano, (Štr.), Keršan.
 Cherso, (Zufel), Cres, (andere schreiben Cres); einer aus —, Črešan; *adj.*, Čreški, (*kroat.* creski).
 Chemnitz, Kamenice *pl.*
 Chiapovano, (im Görz.), Čjapovan.
 China, n. d. Russ. Kitaj, jonš Kina; Chinese, Kitajec, Kitajic; Chinesein, Kitajka; chinesis, Kitajsk.
 Chios, Hio, Hios.
 Chiunghi, (Küstl. Zuf.), Čunski.
 Chiwa, Hiva (*russ.*).
 Chrechan, (Kroat.), Črečan.
 Christiania, Kristjanija.
 Chrudim, Hrudim; Chrudimer, Hrudimec; — rin, Hrudimka; *adj.*, Hrudimsk; Sl. Hrudimka.
 Chur, Kur.
 Cilli, (St.) Celje; einer, eine aus Cilli, Celjan, Celjanka; *adj.*, Celjsk; Burg, Stari Grad.
 Circassien, Čerkeška dežela; Circassier, Čerkes; — rin, Čerkesinja; *adj.*, čerkešk.
 Cisterna, (Štr.), Starna.
 Cividale, Stara Mesto, Čevdat.
 Clementis, (Kr.), Bukovšica.
 Clenoschiano, (Štr.), Klenošjak.
 Cleve, (am Rhein), Klivija (*poln.*).
 Clissa, Klis, nach Mažur. Kljā.
 Coblenz, Koblice (Mažur.), Sum. böhm. Koboleneč.
 Colmo, (Štr.), Hum (eig. Holm).
 Columbia, Kolambija.
 Comen, Komen (na Krasu).
 Como, Kom; *adj.*, Komsč.
 Constantinopel, Carigrad; Constantinopolitaner, Carigrajan, Carigracij; — rin, Carigrajan, Carigrakja; *adj.*, Carigrajsk.
 Coos-Strasse, Kukov preliv (*russ.*), Kukova ožina.
 Cordico, (Štr.), Križan.
 Cordillera, Kordiljerske gore.
 Corfa, Kerf; einer, eine von —, Kerfjan, Kerfjanka; *adj.*, Kerfsk.
 Corquale, (im Görz.), Lokva.
 Cormonē, Kormin.
 Corridico, (Štr.), Kringa; einer aus —, Križaneč.
 Corfisa, Korsika; Corfe, Korsikanec; *adj.*, Korsikanek.

Corte d'Isola, (Sfr.), Dvor.
 Cofano, (im Görz.), Kožana.
 Cošbana, (Rüßl.), Kožbana.
 Coşgliaco, (Sfr.), Koşljak; einer aus —, Koşljan.
 Covedo, (Sfr.), Hubod, Hudod.
 Cremona, Kremona.
 Čongrad, Congrad; *adj.*, Čongradsk.
 Cuba, Kuba.
 Cucheli, (Sfr.), Kučelj, Kukelj.
 Cuzola, Inſel, Korčula.
 Cyperu, Ciper, *gen.* Cipra.
 Čyrš, (Sl.), Kir (*russ.*).
 Čašlau, (Böhm.), Časlava.
 Čeming, (Szölnök), in Ung. Sinik (Goraji, Dolnji).
 Černical, (Sfr.), Černikal.
 Čeremoš, (Sl.), Čeremoš.
 Černowiß, Černovice *pl.*
 Čortkow, Čortkov.

D.

Dacien, Dacija, *russ.* Dakija, Dacija.
 Daghestan, Dagestan.
 Dalmatien, Dalmacija, Dalmatinska dežela;
 Dalmatin, Dalmatin(ec); — *rin*, Dalmatinka; dalmatinisch, dalmatinsk.
 Damašus, Damask, nach dem Serb. Demešek; einer, eine aus —, Damašcan, Damašcanka; Damašcener Klinge, serb. demeškinja (*Vuk*).
 Damiščach, (St.), Domačale *pl.*, (Domačeva).
 Dänemark, Danija (*russ.*); Däne, Danec, Danez; Dänin, Danezkinja, (*russ.* Datčanka); dänisch, dansk.
 Daniele, S. (Rüßl.), Štanjel.
 Danne, (Sfr.), Dano *pl.*
 Danzig, Gdansk; Danziger, Gdanščan; — *rin*, Gdanščanka; *adj.*, Gdansk.
 Dardaneellen, *pl.*, Dardanele *pl.*
 Darmstadt, Darmstadt.
 Darnar, (Slavon.), Podborje; einer aus —, Podborce.
 Dauiſches Gebirge, Daurske gore.
 Davisſtraße, Davisov preliv.
 Debreczyn, Debrecin.
 Decani Villa, (Sfr.), Paſja Vas.
 Deč, (Siebenb.), Deč.
 Delhi, Deli (*russ.*).
 Delphi, Delfi, *pl. m.*
 Deſna, (Sl.), Deſna.
 Deſſau, Deſava (*Sum.*).
 Deuſchau, (Kr.), Nemška Loka.
 Deuſchbrod, Nemški Brod.
 Deuſchgerentz, (Kr.), Nemški Rovt; Deuſch; *rit* im Görz. Nemške Rute.
 Deuſchland, Nemško, Nemčija, (*russ.* Germanija); Deuſcher, Nemec; Deuſche, Nemka, Nemkinja; deuiſch, nemšk; deuiſcher Bund, Nemška zaveza.
 Deuſchlandſberg, Lonč (na Štajarskem).
 Diaſovar, (Slavon.), Djakovo.
 Diemensland, Dimenova dežela.
 Dietmannsdorf, (Str.), Dedna Ves.

Dier, (St.), Dekše.
 Dignano, (Sfr.), Vodjan; einer aus —, Vodjanec.
 Dijon, Dižon.
 Dil, (Gebirge in Kroat.), Dil (vermutl. Del).
 Dillen, Dillen, (Ung.), Bela.
 Dirnbach, (Kr.), Sušica.
 Dnieper, (Sl.), Dneper, *gen.* Dnepra; vom Dnieper, Dneprovsk (*russ.*).
 Dniester, (Sl.), Dneſter, *gen.* Dneſtra; vom Dniester, Dneſtrovsk (*russ.*).
 Doberdo, (Görz.), Doberdob.
 Döbernitz, (Kr.), Dobernice *pl.*
 Döbrich, (Kr.), Dobrije *pl.*
 Dobrigno, (Zuf.), Dobrinj.
 Dobrona, (Ung.), Dobranjiva.
 Dobrouat, (Ung.), Dobrovnik (ogerski).
 Dobſchan, Dobšina.
 Domingo, (Inſel), otok sv. Dominika.
 Don, (Sl.), Don; *adj.*, Donsk.
 Donau, Donava, Donovo, nach dem Serb. Dunaj, Dunav und auch Danavo; zur Donau gehörig, Donavsk; längs der Donau wohnend, podonavsk; Donauthal, Podonavje (v ožem pomenu); Donaugebiet, Podonavje (v širšem pomenu); Anwohner der Donau, Podonavce, — *rin*, Podonavka.
 Donau, (ihre Windungen ins ſchwarze Meer heißen: Ustje Kilijsko, Salinsko, Šentjursko).
 Donatiberg, (Str.), Rogaška Gora.
 Donnerſberg, (in Böhmen), Milešovka.
 Dordogne, (Sl.), Dordonja.
 Dorn, (Kr.), Ternje; Großdorn, Veliki Tern.
 Dornegg, (Kr.), Ternovo.
 Dornil, Ternaj.
 Dorpat, Derpet, *gen.* Derpta (in alten ruſſ. Urkunden: Jurjev Livonskij).
 Drachenburg, (Strm.), Kozje.
 Dragoſicht, (Zuf.), Dragozetici.
 Draſebaz, (Sfr.), Dracevec.
 Drav, Drave, Drava; zur Drave gehörig, Dravsk; daran wohnend, liegend, podravsk; Draugebiet, Podravina, Podravje; ein Anwohner der Drav, Podravec; — *rin*, Podravka.
 Drauberg, Dravberk, Dravberg.
 Draule, (Kr.), Dravlje *pl. f.*
 Draun, (Sl.), Dravina.
 Drenchia, (Venet.), Dreka.
 Dreſden, nach dem Böhm. u. Ruthen. Draždano *pl.*, *poln.* Drezno; Drezdener, Draždane; — *rin*, Draždanka; *adj.*, Draždansk.
 Drohobycz, Drogobič.
 Droſendorf, (Deſtr.), Drozdovice *pl.*
 Dröſing, (Deſtr.), Strezenice *pl.*
 Dublin, Dublin.
 Ducaſteſki (Sfr.), Dvograje (*sing.* u. *fl.* Dvogradje).
 Devin, Devin oder Divin, auch Dovin.
 Dulcigno, (Alban.), Odsinj.
 Dvina, (Sl.), nach dem *Russ.* Zahodna Dvina.
 Duplach, (Ober, Unter) in Kr., Duplje Zgoranje, Spodnje.
 Durazzo, Drač; einer, eine aus Durazzo, Dračan, Dračanka.
 Dürnbach, (Kr.), Suſa Vas.

Düsseldorf, Diseldorf.
Dux, (Böhm.), Duheov.
Dvina, (Sl.), Severna Dvina.

E.

Eben, (Kr.), Ravne.
Ebenthal, (Kr.), Polom, in St., Žrelec.
Eberndorf, Doberla Ves (na Koroškem).
Eberstein, (St.), Svinec.
Ebriach, (St.), Obir, Obirsko.
Ebriachbach, (St.), Oviršica, Obiršica.
Ebro, (Sl. in Span.), Eber.
Edinburg, Edinborg.
Edling, (St.), Kazaze *pl.*
Eger, (St.), Heb, *adj.* Hebsk; (Sl.), Ogra.
Egg, Berdo, im Görz. Berda ob. Berde *pl.*
Ehrenhausen, (Strm.), Arnož.
Eibel, (Sl.), Ipel, *m.*
Eibenšpitz, (Währ.), Ivančice *pl.*
Eibersdorf, (Str.), Ivanjšovci, *pl.*
Eibischwald, (Strm.), Ivnic.
Einöd, (Kr.), Soteska.
Einsiedel, (Remete), Maišek.
Eijal, (Sl.), Izaka.
Eiscap, Ledeni nos (*russ. mys*).
Eisenach, Izenak (*Sum.*).
Eisenbrod, (Böhm.), Železni Brod.
Eisenburg, Železno mesto (*Safar.*); Eisen-
burger Comitatz, Železna županija.
Eisgrub, (Währ.), Lednica.
Eismeer, Ledeno morje, *russ.* Ledovito morje.
Eisnern, (Kr.), Železnike *pl. f.*, n. *And. pl. m.*
Elba, Elba (otok).
Elbe, (Fluß), Laba; an der Elbe wohnend,
liegend, Polabsk.
Elbing, Elblog (nach dem *Poln.*).
Elbogen, (Böhm.), Loket, *gen.* Lokta.
Eleninisch, Elevzinsk.
Elesch, (Ung.), Jalsöva.
Elsas, Alzacija; Elsässer, Alzas(*ee*).
Eltich, Jelsäva (na Ogerskem).
England, Anglija, Angleško; Engländer, An-
glež; — *rin.* Angleškinja; *englisch*, Anglešk.
Enns, (Sl.), Aniza.
Eperies, (Ung.), Prešov; *adj.*, Prešovsk.
Ephesus, Efez.
Epirus, Epir.
Erivan, Erivan (im *Russ. f.*).
Erlachstein, (Strm.), Jelsovec.
Erlas, (Sl.), Erlava ober Orlava.
Erlau, nach Vuk Jeger, *gen.* Jegra, *slovak.*
Jager.
Erzerum, Arzam (*russ.*).
Erzgebirge, Rudne gore, Rudogorje, (im
Poln. auch krasne gore von krasce Erz).
Eskimo, *m.* Eskimoe (*russ.*).
Eski Saghra, (Rumelien), Stara Zagorja.
Esfel, (Slav.), Osek; Esfeler, Osečan; — *rin.*
Osečanka; *adj.*, Osečk.
Esthland, Estlandija, Estonija (beides *russ.*).
Estländer, Estlandec, Estonec.
Etrurien, Etrurija.
Etsch, (Sl.), nach dem *Ital.* Adiza.

Euböa, Evbeja.
Eulan, (Eulan, (Preuß.), Hava, Jilava.
Eule, Jilovo (na Českem).
Eupatoria, Evpatorija.
Euphrat, Evfrat.
Europa, Evropa; Europäer, Evropejec, Ev-
ropljan; — *rin.* Evropejka, Evropljanka;
europäisch, evropejsk, (*rig.* evropsk).

F.

Faak, (St.), Blatčani, Blatani.
Faaker See, (St.), Blatsko jezero.
Fantiš, (Venet.), Fajda.
Faltenau, (Böhm.), Falknov.
Faltengebirge, (in Böhmen), Zaltmanske gore.
Färder-Inseln, Farejski otoci.
Fasana, (Str.), Fazan.
Fatra, Fatra (Velika, Mala).
Fehring, (Strm.), Bernik.
Feichting, (Kr.), Ober, Unter, Bitnje Zgornje,
Spodnje.
Feiffing, (Strm.), Vizinga.
Feistenberg, (in Strm.), Tolsti Verh.
Feistritz, überall Bistrica; Windisch Feistritz,
Slovenska Bistrica; (Sl.), Bistrica.
Feldkirchen, (St.), Terg.
Feldsberg, (Destr.), Valtice *pl.*
Felsengebirge, Kamneno gore.
Fetlach, (St.), Borovlje *pl.*
Fernig, (Kr.), Ober, Unter, Bernik (Zgor-
nji, Spodnji).
Ferrara, Ferara.
Feverland, Ognjena dežela.
Fianona, (Str.), Plomin; einer aus —, Plo-
minee; eine —, Plominka.
Fichtelgebirge, Smrečine *pl.*
Fingals-Höhle, Fingalova jama ali špilja.
Finland, Finlandija; Finländer, Finne, Fin-
nen, Cud, Čuhonec und Finlandec (*russ.*); fin-
nisch, finsk, čuhonsk (*russ.*).
Fischern, (Kr.), Ribče.
Fiumara, Fiumera, Rečina (pritok Senjske
Reke).
Fiume, (Sl.), Reka (Senjska); St. Reka;
in Fiume, na Reki, auch v Reki; Fiuma-
ner, Rečan; — *rin.* Rečanka; *adj.*, Rešk.
Flamänder, *m.* Flam, Flamec; *adj.*, Flamsk.
Flandern, Flandrija.
Flatan, (Preuß.), Zlotovo (*poln.*).
Flattitz, (St.), Blatnica.
Flednigg, Flddnigg, (Kr.), Smlednik.
Flitisch, Bovec.
Florenz, Florenca; Florentiner, Florenčan,
Florentinee.
Foltschan, Fokšane *pl.*
Fontainebleau, Fontenblo.
Forro, (in Ungarn), Forov.
Fort Opuz, Opuzen (*Mašur.*), Opuzina (*Saf.*).
Fosca, (Zuf.), Sveta Paška.
Foscolino, (Str.), Fuškolin.
Fragant, (St.), Draganče *pl.*
Fraun, (Währ.), Vranov.
Franken, Frankonija; Franke, Frank; fräntlich,
fransk.

Frankfurt, Frankfurt, Frankobrod (*Šum.*, v. muthl. neu).
 Frankfurt, Francosko, Francozovsko, nach dem *Russ.* Francija; Franzose, Francoz, Französin, Francozinja; franjösiš, francosk.
 Franz, Vransko (na Stajarskem).
 Franzensbad, Frančiškove kopeli (*böhm.* Františkovy Lázně).
 Franzdorf, (*Kr.*), Borovnica; einer aus —, Borovnican.
 Fraßlau, (*Eitm.*), Brazlovce *pl.*
 Frauenbach, (*Ung.*), Velika Banja (? *Drobn.*).
 Frauenberg, (*Böhm.*), Globoka.
 Fraenheim, (*Eitm.*), Frajham.
 Frankfurt, (im Posenj.), Ushova (*poln.*).
 Freiberg, (*Nähr.*), Pribor.
 Freiberg, (analog dem Nährungschen Freiburg = Pribor), Pribor, sonst Frajburg.
 Freistadt, Caglov (*Deſter.*); in *Schlf.* Frištak.
 Freistadt, Frajstak (na Slovaškem).
 Freithurn, (*Kr.*), Podbrežje.
 Freudenthal, (*Schlef.*), Bruntal; in *Kr.* Bistra.
 Freundschafts-Inseln, Prijateljski otoci.
 Friaul, Furlansko, Furlanija; Friauler, Furlan; — rin, Furlanka; friauliſch, Furlansk.
 Friedau, (*Eitm.*), Ormož, nach Andern Ormož.
 Friedlach, (*Kr.*), Vredle *pl.*
 Friedsch, (in *Kr.*), Breze *pl.*; (in *Eitm.*), Brezovje; (in *Kr.*), Breže *pl.*
 Friesland, Frieslandja, Frizija; Frieſe, Friz.
 Freimburg, f. Fraumburg.
 Frohnleiten, Ketina (*M.*).
 Fuchs-Inseln, Lisičji otoci.
 Fühnen, (Zufel), Fionija (*russ.*).
 Fünfsircher, nach dem *Serb.* Pečuh, auch Pecuj; Fünfsirchner, Pečujec; — rin, Pečujka; *adj.*, Pečujsk.
 Furth, (Baiern), Brod.
 Fuſchine, (*Kr.*), Fuſčine, (*Kroat.*), Fužine *pl.*

G.

Gabel, Jablonj.
 Gabeln, (*Kr.*), Lovanka Ves.
 Gablony, (*Böhm.*), Jablonec.
 Gacs, (*Ung.*), Galič.
 Gail, (*Sl.*), Zila; Gailiſch, Zilica; zum Gailfluß gehörig, Zilsk; Gailthal, Posilje, Zileka dolina.
 Gajach, (*Kr.*), Gaje *pl.*
 Galaz, Galác, *gen.* Galaca.
 Galignana, (*It.*), Gradišče, auch Gracišče.
 Galilaa, Galileja; Galiläer, Galilejec.
 Galitiſch, Galič.
 Galizien, Galicija; Galizier, Galician; — rin, Galicanka; galiziſch, galick.
 Gallapagos-Inseln, Galapaški otoci.
 Gallenberg, Rablenberg, Klein, (*Kr.*), Homec.
 Gallenstein, (*Kr.*), Pod Pečjo.
 Gallien, Galija; Gallier, Gal(ec); — rin, Galka; galliſch, galick.
 Gallipoli, Galipolje.
 St. Gallus, Sv. Gol.
 Gamliſch, (in *Eitm.*), Gomilica.
 Gams, (*Eitm.*), Karnik.
 Gamsenegg, (*Kr.*), Javornik.

Ganges, Gang (reka).
 Garda-See, Gardsko jezero.
 Gardensee, (*poln.*), Ślemno (*Šaf.*).
 Garonne, (*Sl.*), Garona.
 Gasconien, Gaskonja.
 Gava, Kijov, (*Nähr.*).
 Geldern, Geldrija.
 Gemonia, Glimona (na Beneškem).
 Genf, Zeneva oder Geneva; *adj.*, Zenevsk, genevsk.
 Gent, Gent, Gandava (*poln.*).
 Genna, Genova.
 Georg, Georgen, St., (*Kr.*), am Felde, Sent-jur; unter Weichſtein, Sveti Juri; auch Sentija; (*Eitm.*), Zdole *pl.*
 Georgenberg, (in *Böhm.*), Rip.
 Gerach, (*Deſt.*), Jerovš.
 Gereuth, (*Kr.*), Kovte *pl.*; (in *U. Kr.*), Laze *pl.*
 Gerlſenhalpe, Višošica.
 Germanien, Germanija.
 Geroldia, (*It.*), Gradina.
 Geſellſchafts-Inſeln, Družbinski otoci.
 Geſenke, (*Sebirge*), Jesenik, oder Jeseniki *pl.*
 Gewitſch, (*Nähr.*), Jeviško (mesto).
 Giadro, (*Sl.*), Jader.
 Gibraltar, Gibraltar.
 Gigenburg, (*Deſt.*), Dobrovno.
 Gimino, (*It.*), Zmaj.
 Giorgio, S. (*Venet.*), Bela.
 Ginnpana, (Zuf. Dalm.), Šipan.
 Gliniſch, (*Kr.*), Glinica.
 Gleiwitz, (*preuſ.* *Schlef.*), Gliwice *pl.*
 Gironde, (*Sl.*), Zirona.
 Glas, Kladsko; Glaſer Gebirge, Kladsko pogorje.
 Glogau, Glogova, (bei *Šum.* Glogov).
 Gmünd, (*Kr.*), Sovodenj.
 Gneſan, (*Kr.*), Kneževa.
 Gneſen, Gnezno.
 Godeſchitz, (*Kr.*), Godežice, *pl.*
 Göding, (*Nähr.*), Godonin.
 Gödöllö, Gedelov (na Ogerskem).
 Gölmitz, Gailce (na Ogerskem); nach Andern Gailca und Gelnica.
 Gönitz, Gerner (na Ogerskem).
 Goldküſte, Zlati Breg.
 Gonoviſch, (in *Eitm.*), Konjice *pl.*
 Gorenſchach, (*Kr.*), Gorenče *pl.* (Sv. Miklavž).
 Görinch, (in *Kr. u. Kr.*), Gorje *pl.*
 Görkau, (*Böhm.*), Jirkov.
 Görlitz, Zgorelec (*lužiſko*).
 Görtſchach, (*Kr.*), Goricane *pl.*; Ober —, Hrib.
 Götz, Gorica; Götz, Gorican; — rin, Goricanka; *adj.*, Goriſch.
 Gotthar, (*Bulg.*), Kostovo.
 Gothe, m. Got; gotiſch, gotsk.
 Gotthland, Gotlandija.
 Götiſch, (*Eitm.*), Gocava.
 Gottſchee, Kočevje (Kočevsko mesto); Gottſcher, Kočevar; *adj.*, Kočevarsk.
 Göttenitz, (*Kr.*), Gotnica, Gotenica.
 Göttingen, Gotinga.
 Grades, (*Kr.*), Gradec.
 Gradiſta, Gradišče, auch Gradiška; Gradiſauer, Gradišcan; *adj.*, Gradiſch.
 Grado, (*Käſtenl.*), Grad.

Grafenader, (Rt.), Knežja Njiva.
 Grafenbrunn, (Rt.), Knežak.
 Grasslinden, (Rt.), Knežja Lipa.
 Gran, (Rt.), Gron; (Stadt), Ostrogon (Vuk),
 nach dem Slovak. mehr Strigom; Graner,
 Ostrogonec; — rin, Ostrogonka; adj., Ostro-
 gonsk.
 Grazen, (Böhm.), Novi Gradi.
 Graubündten, Grizija, (ital. Paese de' Grigion).
 Gravosa, Gruž (Vuk).
 Graz, Gradeo (nemsški); Grazer, Gradčan,
 Gračan; adj., Grašk.
 Greutshach, (Rt.), Kerčanje pl.
 Griechenthal, Grecija (russ.), Gerška ali
 Greška dežela; Griech, nach dem Serb.
 Gerk, nach dem Russ. Grek; Griechin, Gre-
 kinja, Gerkinja; griechisch, gersk, grešk.
 Griffen, (Rt.), Grebin oder Grebenj.
 Grignana, (Rt.), Griznjana.
 Grobnico, (Rt.), Grobnik.
 Groningen, Groninga.
 Grönland, Grenlandija; Grönländer, Gren-
 landec.
 Großbritannien, Velika Britanija.
 Großlad, (Rt.), Velika Loka.
 Großlaschitz, Velike Lašce pl.
 Großsountag, Velika Nedla (= Velika Nedelja).
 Großwardein, Veliki Varadin; einer, eine von —,
 Velikovaradinec, — dinka; adj., Veliko-
 varadinsk.
 Grüble, (Rt.), Griblje pl.
 Gruskladerg, (in Strm.), Grnškovec.
 Grusen, Gruzija.
 Guadeloupe, Gvadelupa (otok).
 Guenna, Gviena.
 Guinea, Gvineja, Gineja.
 Güns, Kisek (Saf.).
 Gurk, (Rt.), Kerka; Gurker, adj., Keršk;
 Markt in Rt., Sv. Ema.
 Gurkfeld, Kerško (mesto); die Ruine, Stari Grad.
 Gurnitz, (Rt.), Podkernos.
 Guttarig, Kotarče pl.
 Guttendorf, (St.), Dobrovlje, (Gotovle) pl.
 Ghyngyös, Dindeš (na Ogerskem).

S.

Saag, Haga.
 Sabern, (Böhm.), Gabri pl.
 Sabzburg, Habsburg.
 Sald, (Böhm.), Bor.
 Saldenschaft, (im Gerg.), Ajdovščina, Ajdovšina.
 Salbenrain, (in Strm.), Nameje.
 Sasse, Hala.
 Samburg, Hamburg.
 Sana, Gana (na Moravskem), Ganaf, Ganak.
 Hannover, Hannover, Hanoversko; St. Ha-
 novera; Hannoveraner, Hanoverec.
 Sarlemer See, Harlemsko jezero.
 Sars, Hare.
 Saselbach, (U. Rt.), Leskovec; einer aus —,
 Leskovečan; (D. Rt.), Leskovica.
 Sebrüter, Hebrejec.
 Sebriden, pl., Hebride pl., Hebridski otoci.
 Sebrus, Ebro, (Rt. in Rumel.) Marica.

Seilenstein, (Strm.), Polzele pl; nach Kowl.
 Polzele.
 Sellaš, Helada.
 Serclanum, Herkulan.
 St. Hermagor, Sv. Mihor.
 Hermannstadt, Sibinj (Vuk); Hermannstädter,
 Sibinjan; — rin, Sibinjanka; adj., Sibinjsk.
 Serrengrund, (Ungarn), Spani Dolina.
 Serrenhut, Ohranov (Sum).
 Sessen, Hesija; Sesse, Hes. (poln. Hasija, Has).
 Sentschener, (Berg in Böhmen), Hejšovina.
 Sidentut, Raltenbrunn, (Ung.), Cajnkova.
 Sierische Inseln, Hierski otoki.
 Himmelberg, (Rt.), Sokova (Sokovna).
 Simmelfahrt-Inseln, Nebোধni otoki.
 Sindostan, Indostan, Indija.
 Sinterberg, (Rt.), Novi Lazi.
 Sinter-Indien, Zadoja Indija.
 Sirtenberg, (Rt.), Topolo.
 Sof, (Rt.), Dvor; (Mähr.), Dvorec pl.
 Söflern, (Rt.), Dvorska Vas.
 Söfflein, (Groß-), Velika Holovajna (na Oger-
 skem); in Strain, Predrov.
 Sohenau, (Destr.), Cagnov.
 Sobenegg, (Strm.), Vojnik.
 Sohenelbe, (Böhm.), Verhlabje.
 Sohenfurt, Viši Brod (na Českem).
 Sohenmann, Visoko Mito (na Českem).
 Sohenstadt, (Mähren), Zabreg.
 Soleichan, in Mähren, Holesov; in Böhmen,
 Holesovica.
 Holland, Holandija; Holländer, Holandec; —
 rin, Holandka; holländisch, holandsk, Ho-
 landsk.
 Holstein, Holstinija; Holsteinsch, Holstinsk.
 Hönigstein, (Rt.), Mirna Peč.
 Horn, (Destr.), Rogi pl.
 Hornbüchel, (Berg), Rog.
 Hörberg, (Strm.), Podsreda.
 Hotaulle, (Rt.), Hotavlje pl.
 Hotedersich, (Rt.), Hotedersica; einer, eine
 aus S —, Hotenec, Hotenka, adj., Hotensk.
 Hottentotte, m. Hotentot.
 Hohenplotz, (Schles.), Osoblaga.
 Gradiš, Ungarisch, Gradišce (na Moravskem).
 Hudsonsbai, Hudsonov Zaliv.
 Hühnerdorf, (Rt.), Kurja Vas.
 Hülben, (Rt.), Voklo.
 Hullein, (Mähr.), Gulin.
 Humshach, (Rt.), Kumec pl.
 Hunne, der, Hun.

S (I).

Idria, (St.), Idrija; einer, eine aus —, Idričan,
 Idričanka; adj., Idrišk; Unter —, Pri Fari;
 Idria di Bazza, Idrija pri Bači; (Rt.), Idrica.
 Jaggdorf, (Rt.), Iska Vas.
 Jiglan, Jiglava; einer aus —, Jiglavčan; adj.
 Jiglavsk.
 Jilau, Jlava (na Slovaškem).
 Jller, (Rt.), Ilera.
 Jllorien, Ilirija; Jllirier, Ilir; — rin, Ilir-
 ka; illyrisch, ilirsk.
 Zlmen-See, Ilmensko jezero.

Zmereti, Imeretija.
 Indien, Indija; *adj.*, indijansk.
 Indus, Ind (reka).
 Ingermannland, Ingermanlandija, Ingrija (*russ.*).
 Ingrowih, (Mähren), Jimramov.
 Inu, (Hl.), Ina oder In.
 Innergoris(a), (Kr.), Notranje Gorice *pl.*
 Innsbruck, Inspruk.
 Ipet, (Albanien), Peč, *f.*
 Ipoly-Sagh, (Ung.), Sagi *pl.*
 Ips, (Hl.), Ipuša.
 Ipsus, Ips.
 Irkutsk, Irkutsk.
 Irland, Irlandija, Irija; Irländer, Ire; —
 rin, Irka; irisch, irsk.
 Ischel, (Oberö.), nach dem *Lat.* Iskila.
 Iser, Izera.
 Iselad, (Kr.), Izlake *pl.*
 Iselaud, Izlandija, Islandija.
 Isola, (It.), Izla; — di Mezzo, Lopud (*Mašur.*).
 Isonzo, Soča; Isonzogebiet, Posočje.
 Istrien, Istra auch Istrija; Istrianer, Istrija-
 nec, Istran; — rin, Istrijanka; *adj.*, istersk.
 Italien, Italija. Laške dežele; Italiener, Ita-
 lijan(ec), Lah; — rin, Italijanka, Lahinja;
 italienisch, lašk, italijansk.

3 (J).

Jablanitz, (Kr.), Jablanica.
 Jablunkau, (Schles.), Jablunkov.
 Jassa, Jafa.
 Jägering, (Strm.), Gabernik.
 Jägerndorf, (Schles.), Kernov.
 Jahring, Jarenina (Stajarsko).
 Jakute, *m.* Jakut.
 Jamaila, Jamajka; *adj.*, Jamajek.
 Jamiano, (Rüstenl.), Jamjan.
 Jamniz, (Mähr.), Jamnica.
 Janina, Janina.
 Japan, Japonija (*russ.*); Japaner, Japonec;
 — rin, Japonka; japanisch, japonsk.
 Jasfa, (Kroat.), Jastrebarsko.
 Jaslo, Jaslo; *adj.*, Jaselsk.
 Jaslowitz, (Mähr.), Jaroslavice *pl.*
 Jassy, Jaš, (*russ.* Jassy *pl.*, *f.*); einer aus
 Jassy, Jašan; *adj.*, Jašk.
 Jauchen, (Kr.), Ihan.
 Jauernstein, (St.), Podjano.
 Jauerling, (Berg in Oestr.), Javornica.
 Jaunthal, (St.), Juneka dolina.
 Jazugien, Jazigija, Jasiška.
 Jena, Jena.
 Jenigisch, Jenisejsk; *adj.*, Jenisejsk.
 Jerusalem, Jeruzalem, nach andern Dial. Je-
 rusalim.
 Jeschken, (Berg in Böhmen), Ještěd.
 Jesenitz, (Kr.), Jesenice *pl.*
 Jeselskiz, Jesna reka (*Saf.*).
 Jicin, Jicin.
 Joachimsthal, (Böhm.), Jabimov.
 Jold, Dobravoda (na Slovaškem).
 Jonien, Jonija.

Josefsstadt, Jozefov (terdnjava na Českem).
 Josefthal, Munjava (*Mašur.*).
 Joß, Jasov (na Ogerskem).
 Judan, Judeja; Jude, Jud, nach andern D.
 Zid; Jüdin, Zidovka; jüdisch, judovsk, nach
 andern Dial. židovsk.
 Jülich, Julija.
 Jura, Jura.
 Jütland, Jutlandija.
 Juwanzen, (Strm.), Juvanci *pl.*

R.

Raaden, (Böhmen), Kadanj.
 Raffern, *pl.*, Rafri *pl.*; Rafferland, Rafrija.
 Raicr, (Kr.), Kovor.
 Ralenberg, gora Kalenberg, Holm (im Mit-
 telalter Chalmperg); *f.* a. Gassenberg.
 Rallandelen, (Bulgar.), Hietovo.
 Ralotscha, Koloča (na Ogerskem).
 Raltenfeld, (Kr.), Studeno; unter Weichfel-
 burg Merzlo Polje.
 Rantischadale, *m.* Kamčadal; — lin, Kamča-
 dalka.
 Raudia, Kandija.
 Raufcha, Kaniža.
 Raufcr, (Hl.), Kokra; Vorstadt in Rrainburg,
 Kokerke.
 Rapel, Kapla.
 Rapolna-Kerlas, (Ung.), Pokrivnica.
 Rapos, Kapušane *pl.* (na Ogerskem).
 Karaš, (Hl.), Karaš.
 Karavanen, *pl.*, Karavanke, Gristovci.
 Karfreid, (Caporetto, im Görz.), Koborid.
 Karisches Meer, Karako morje.
 Karlowitz, (in Kr.), Karlovica; in der serb. W.
 Grenze, Karlovec *pl.* (dolnji).
 Karlsbad, (Böhm.), Karlovi Vari *pl.*
 Karlsburg, nach dem *Roman.* Belgrad, also
 zum Unterschiede vom serb. Erdeljaki Belgrad.
 Karlsruhe, mesto „Karlsruhe“ imenovano,
 (bei Hieinger Karlov mir).
 Karlsbad, Karlovec (goraji); Karlsbader, Kar-
 lovecan; — rin, Karlovecanka; *adj.*, Karlovšk.
 Karnburg, (St.), Kernski grad.
 Karnervellach, (St.), Koroška Bela.
 Kärnthén, Koroško, Gorotan; Kärnthner, Ko-
 rošec; Kärnthnerin, Korošica; kärnthnerisch,
 korošk.
 Karpäthen, *pl.*, Karpati *pl.*, Karpatske gore.
 Karpfen, Karpona, (Ung.), Krupina.
 Karst, Kras, Kraševina; Karstner, Kraševce;
 — rin, Kraševka; *adj.*, kraševsk.
 Kasan, Kazan.
 Kaschan, (Ung.), Košice *pl.*; Kaschaner, Koši-
 can; *adj.*, Košišk.
 Kaspiisches Meer, Hvalinsko morje.
 Käsmarkt, (Ung.), Kežmarek.
 Kastreiniz, (Strm.), Kostivnica.
 Kattegat, Kategat.
 Kaukasien, Kavkazija; Kaukasus, (Gebirge),
 Kavkaz.
 Kerndorf, (Kr.), Mlaka.
 Kerischbach, (in Strm. unter W. Feistritz), Čreš-
 novce; (unter Radfersb.), Črešnjavec.

Rerschedorf, Rerschedtten, (beides in Kr.), Čes-
niece *pl.*
Rersich, Kerò; aus Rersich, Keröenak (*russ.*).
Rhorassan, Korazan (*russ.*).
Riacha, Kjahta.
Rirchdrauf, (Szepesvarallya), Podgradje, *n.*
sing (Ung.).
Rirchensaat, Papeževa ali cerkvena dežela.
Rirchdorf, Oberloitsch, (Kr.), Cirkovska Vas,
(Gorenji Logatec).
Rirchheim, Cirkina, Cirkno; *adj.*, Cirkljansk,
(Sl.) Cirknica.
Rirgise, *m.* Kirgiz.
Rjuprija, Rjupriisi, (Maced.), Velez, *m.* (Vuk).
Kladran, Kladrubi *pl.*
Klagenfurt, Celovec; Klagenfurter, Celovečan;
— *rin*, Celovečanka; *adj.*, Celoväk.
Klattau, Klatovi *pl.*; *adj.*, Klatovsk.
Klausenburg, Kolos (*Saf.*), Klus (*roman.*),
Kološvar (*magj.*).
Kleinasiien, Mala Azija, Natolija.
Klein-Schlatten, (Siebb.), Zlatna.
Kletsch, (Kr.), Kleče, *pl.*
Kletschach, (St.), Klečani *pl.*
Klindorf, (Kr.), Klinja Vas.
Klingenberg, (Böhm.), Zvikov.
Klosterbrud, Luka (= Loka, na Moravskem)
Kloster, (Kr.), Kovlerji, auch Skalojve.
Kolberg, (Preuß.), Kolobreg (*poln.*).
Kolin, Kolin.
Köln, Kolonija, Kolonja.
Kolomea, Kolomea; *adj.*, Kolomejsk.
Komaran, Komarov (na Českem).
Komorn, Komarno.
Komotan, Homotov oder Homutov.
Königgrätz, nach dem Böhm. u. Lat. Kra-
ljčni Gradee; Andere schreiben jedoch Kra-
ljevi Gradee.
Königinhof, eig. Kraljični dvor; gewöhnl. Kra-
ljevi Dvor; *adj.*, Kraljodvorsk.
Königjal, (Böhm.), Zbraslav.
Königsberg, Kraljevec (nach dem Poln. und
Böhm.); ein Berg in der Slovakei, Kraljeva
gola oder hola (nicht gora); Stadt in Schles.,
Klimkoviec *pl.*
Königsberg, (St. in Ung.), Nova Banja.
Königstadt, (Böhm.), Kraljično mestec (Kra-
love mestec).
Konitz, (Preuß.), Hohnice *pl.*; (Mähr.), Ko-
nice *pl.*
Kopenhagen, Kodanj; einer aus Kopenhagen,
Kodanjčan; *adj.*, Kodanjsek.
Kopreinitz, (Strm.), Koprivnik.
Kopreinitz, (Kroat. u. Strm.), Koprivnica.
Koralpe, Golovec.
Korbavien, (Mil.-Grenze), Kerbava.
Korinth, Korint.
Koschana, (Kr.), Košana.
Kosel, (in Schlesien), Kostec (*böhm.*), *poln.*
bingeg. Kožle, *n. sing.*
Kosetz, (Kr.), Koseze *pl.*
Kostreinitz, (Strm.), Kostreznica.
Kötsch, Hoičeje (Steierm.).
Kötschach, (St.), Kotoče; Kočani *pl.*
Kottbus, Kotvica (*poln.*).

Kragujewah, (Serb.), Kragujevec, *gen.* Kra-
gujevca.
Krain, Ober-, Unter-, Inner-, Kranjsko, Go-
rensko, Dolensko, Notranjsko; Krainer,
Kranjec, Gorenec, Doleneo, Notranjec; —
rin, Kranjica; frainisch, kranjsk.
Krainburg, Kranj, Kranjsko mesto.
Krajowa, (Wallach.), Kraljevo (*Vuk*).
Krautau, Krakov; einer, eine aus Krautau, Kra-
kovčan, Krakovčanka; *adj.*, Krakovsk.
Kranichsfeld, (in Strm.), Rače.
Krausfeld, (Kr.), Dolga Vas.
Krappling, (Strm.), Krapje.
Kragen, (Kr.), Krošnja.
Kremnitz, (Ung.), Kremnica.
Kremš, (Deutr.), Kremža.
Kremsier, (Mähr.), Kromeriz.
Kreta, Kreta, *russ.* Krit.
Krenz, (in Kroatien), Križevci *pl.*, Kreuzer,
Križevčan; *adj.*, Križevšk; heiligen Kreuz,
Sveti Križ.
Krenzen, (Strm.), Križi; (St.), Krajec.
Kroatien, Hervaško, Hrovaško, Hervatija,
Hrovatija; Kroat, Hervat; Kroatin, Herva-
tica; kroatisch, hervašk, hrovašk.
Kroben, (im Bosenisch.), Krobia.
Kromau, (Mähr.), Krumlov (moravski).
Kronau, (Kr.), Kranjska Gora.
Kronstadt, (in Siebenb.), Braşovo; (in Ruß-
land), Kronastat.
Kropp, (Kr.), Kropa; einer aus —, kropljan.
Krumau, (Böhm., Mähr. u. Deutr.), Krumlov.
Kruschewah, Kraljevec (na Serbekem)
Krum, Krim, *m.*
Kuhälpe, Kravnica.
Kulm, Hlumeo, (eig. slov. Holmeo).
Kunlsberg, (Strm.), Ham für Holm.
Kulpa, (Sl.), Kolpa; kroat. Kupa; Kulpathal,
Pokolpje; Anwohner der Kulpa, Pokolpec.
Kumanien, Kumanija.
Kummerberg, (in Strm.), Slamjak.
Kupferfluß, (im nördl. Amerika), Medna reka
(*russ.*).
Kurland, Kurlandija; *adj.*, Kurlandsk, Kur-
lanäk.
Kuschenitz, (Sl.), Kuščenica.
Küstenland, illyrisches, kroatisches, Primorje,
ilirsko, hervaško.
Küstrin, Kostřin.
Kuttenberg, (Böhm.), Kutna Gora.
Kuzeli, (Kroat.), Kuželj.
Kuzdublan, (Ung.), Kuzma.

R.

Raa, (Deutr.), Lava.
Raafeld, (Strm.), Poterna.
Raas, (Kr.), Lož, Lože.
Raas, Ledec (*Saf.*).
Racedämonien, Lacedemon; Lacedämonier, La-
cedemoreo; lacedämonisch, lacedemonsk.
Raß, (Kr. u. Strm.) überall Loka, Grefß,
Klein Velika, Mala etc.
Radoga-See, Ladoško jezero.
Rago Maggiore, Lago di Como, di Garda, di Lu-

gano, d'Iseo etc., Jezero Veliko, Komsko, Gardsko, Lugansko, Isejsko etc.

Zagosta, (Zufel), Lastovo (*Vuk*).

Zagunen, *pl.*, Lagune *pl.*

Zahn, (*Sl.*), Lana.

Zaibach, (Stadt), Ljubljana; Vorstädte: Gradišče, Kurja Vas, Predmestje; Kapucinar-sko, Karlovsko, Krakovsko, Sentpetersko, Poljansko, Ternojsko, Karolinsko; Zai-bacher, Ljubljanečan, Ljubljaneec; — rin, Ljubljanka; *adj.*, Ljubljansk; (*Sl.*), Ljubljaničan.

Za Rauche, wörtl. Rokav, (La Manš).

Zaudkraf, (*Kr.*), Kostanjevica.

Zangenlois, (*Deutr.*), Dolga Luža.

Zangenthon, (*Kr.*), Smuka.

Zängsee, (*Rärnth.*), Sentjursko jezero.

Zappland, Laplandija, Laponija (beides im *Russ.*); Saype, Zappländer, Laplandec, Laponec; — Zapplin, Laplandka; lappländisch, laplandsk, laponsk, (*russ.* auch laparsk).

Zaserbach, (*Kr.*), Loški Potok.

Zateiner, *m.* Latinec; latiniſch, latinsk.

Zatſchach, (*Kr.*), Ločani, Loče, *pl.*

Zausen, (*Kr. u. St.*), Ljubno.

Zausanne, Lozana.

Zauſch, Lužica oder Lužice *pl.*; Zauſcher, Lužičan, — rin, Lužičanka; *adj.*, lužisk.

Zavamiind, angebl. Labod, Labond.

Zavant-Thal, Labotska, Lavanska dolina; Flüß, Lobota, Labodnica (?).

Zazaretto, (*Str.*), Rižana (Lazret).

Zed, nach dem griech. (*Aulaz*), Lika od. Lik.

Zeibitz, Ljubica (na Slovaškem).

Zeibnitz, (*Strm.*), Lipnica.

Zeine, (*Sl.*), Lejna.

Zeipnik, (*Mähr.*), Lipnik.

Zeipsig, Lipsko, (*poln.* Lipsk); Zeipsiger, Lipsčan; *adj.*, Lipsk.

Zeitha, (*Sl.*), Litava; Zeithagebirge, Litavsko gore.

Zeitmeritz, Litomerice *pl.*; *adj.*, Litomerisk.

Zeitomiſchel, Litomiſlja; *adj.*, Litomiſelsk.

Zemberg, Levov; Zemberger, Levovčan; — rin, Levovka; *adj.*, Levovsk.

Zengensfeld, (*Kr.*), Dovje, viell. Dolje oder Divje.

Zeoben, (*Strm. u. Kr.*), Ljubno.

Zeoubart, (*Strm.*), Sv. Lenart.

Zeopoldſkirchen, (*St.*), Lipalja Ves.

Zeſhoſ, Lezb.

Zeſghier, *m.* Lezginec (*russ.*).

Zeſina, (Zufel), Hvar; einer von Zeſina, Hvaran; *adj.*, Hvarsk.

Zeſte, *m.* nach dem *Russ* Latſch; lettſch, latſk.

Zeuca, Zedſchauſ, Livka (na Ogerskem).

Zeutſch, Zeutſchach, (in *Strm.*), Luče *pl.*, Lucane.

Zeutſchan, Levoč oder Levoča; *adj.*, Levošk.

Zeuden, Lejden, Lugdan (*poln. u. böhm.*) holandski.

Zibanon, Libanon, Libanske gore.

Zicca, Lika; Ziccaner, Ličan; — rin, Ličan-ka; *adj.*, lišk.

Zichtenbach, (*Kr.*), Svetli Potok.

Zichtenegg, (*Strm.*), Podlehnik.

Zichtenwald, (*Strm.*), Sevnica.

Zieban, (*Mähr.*), Libava.

Ziebelſen, (Ungarn), Lubetova.

Ziegnitz, (*Schlef.*), Legnica.

Zieſing, (*Sl.* in *Strm.*), Lesnik.

Zille, Lilj (na Francoskem).

Zimbach, (in Ung.), Lendava; Flüß, Pretoka.

Zinden, (*Kr.*), Lipa.

Zinz, Linec, (*Semb.* ſchreibt Mlynec=Mlinca); *adj.*, Linšk.

Zipariſche Inſeln, Liparski otoci.

Ziptan, (Ung.), Liptov; *adj.*, Liptovsk.

Ziptſch, Lupča (na Ogerskem).

Ziſer, (*Sl.*), Jezera.

Ziſignano, (*Str.*), Ližſan, nach *And.* Luž-njan.

Ziſſa, (Zufel), Viſ; einer von Ziſſa, Viſan; *adj.*, Višk.

Ziſſabon, Lizbona; *adj.*, Lizbonsk.

Zitorale, f. Kiſtenland.

Zittau, (*Kr.*), Litija.

Zittan, (*Mähr.*), Litovel.

Zittſanen, Litva; Zittſauer, Litavec (*russ.*); — rin, Litovka; litſchaniſch, litovsk.

Riverpool, Liverpool.

Zivland, Zieſland, Livonija, Liſſlandija (beides *russ.*); Zivländer, Livonec, Liſſlandec; — ländiſch, livonsk.

Zivorno, Livoren, *gen.* Livorna; *adj.*, Livornesk.

Zöban, (Zauſ), Lubij.

Zoboffitz, (*Böhm.*), Lovosice *pl.*

Zocarnet-See, Lokarnsko jezero.

Zode(n)haus, (Ung.), Livka.

Zodomerien, Vladimiriya.

Zohe, (*Sl.*), Sleza.

Zoibach, (*Kr.*), Libuče (Gornje, Dolnje).

Zoibl, Ljabel (gora).

Zoize, (*Sl.*), Loara.

Zoiſch, (*Kr.*), Logatec; Zoiſcher, Logačan; *adj.*, Logašk.

Zotriſ, (im alten Griechenland), Lokrida.

Zombardel, Lombardija; lombardiſch, lombardsk, lombaršk.

Zondon, London, Zondener, Londonec; *adj.*, Londonsk.

Zonzano, (Kiſtenl.), Lončan.

Zoppinbach, (*St.*), Lipen.

St. Lorenzflüß, Reka sv. Lovrencija.

Zoſchitz, (*Mähr.*), Loſtice *pl.*

Zoiſſche, (*Kr.*), Lozice *pl.*

Zoſſon, (Ung.), Lučenec.

Zothringen, Lotaringija, Lorena; lothringiſch, lotarinsk, lorensk.

Zovrana, Lovran.

Zöwen, (Stadt), nach *Hicingen* Lovanija.

Zöwenberg, Levja gora.

Zozere, (*Sl.*), Lozera.

Zübed, nach dem *Böhm. u. Poln.* Bukovec, (*poln. u. Lubeka*, Ljubeka od. auch Ljubek).

Zublan, Lubovna (na Ogerskem).

Zucca, Luka; *adj.*, Lušk, Lukešk.

Zucenigo, (*Öſtr.*), Ločnik oder Lučnik.

Lucerner-See, Lucernsko jezero.

Ludiš, (Böhm.), Žoltice (Žlutice) *pl.*
 Lueg, (Kr.), Pred Jamo.
 Luggau, (Kr.), Lukav.
 Lugoš, Lugoš.
 Lufaußen, (Strm.), Lokaveo.
 Lundenburg, (in Rähren), Bretislav.
 Lurnfeld, (Kr.), Turje.
 Luschariberg, Sv. Višarje *pl.*
 Lušoniz, (Sl.), Lužnica (dotok Veltave).
 Lusitanien, Luzitanijs.
 Lussevera, (Venet.), Podberda, (Na berdi).
 Lussin grande, Lošinj (nach And. Ložinj) veliki; Lussin piccolo, Lošinj mali; einer von —, Lošinjan; *adj.*, veliko —, malo — lošinjsk.
 Lustthal, (Kr.), Dol.
 Luttenberg, (Strm.), Lotmerk, nach Andern Ljutomer (?).
 Lütich, (Leodium), Lutih, Litič.
 Luxemburg, Luksenburg.
 Lyon, Lion, Lugdun (francozki).

M.

Maas, (Sl.), Moza (auch *poln.*).
 Macedonia, Macedonija.
 Madeira, Madejra.
 Madonna del Monte, (Venet.), Stara Gora.
 Madrid, Madrid, *adj.*, Madridski, Madrišk.
 Ragdeburg, nach dem Böhm. Devin.
 Rageregg, (Kr.), Medgorek.
 Raglern, (Kr.), Medgorje.
 Raghar, *m.* Magjar, Madžar; Ragharin, Magjarka; magharisch, magjarsk, madžarsk.
 Rähren, Moravija, Moravsko, Rähre, Moravan, Moravec; Rährin, Moravka; mährisch, moravsk.
 Rährenberg, (Strm.), Marbeg.
 Mailand, (Milano), Milan; Mailänder, Milanec; — rin, Milanka; *adj.*, Milandsk.
 Main, (Sl.), nach dem *Poln.* Men, (u. *Sum.* Mogan).
 Mainz, Moguncija (im Böhm. Mohuc).
 Majorka, Majorka.
 Malaisie, *m.* Malajec.
 Malborget, (Kr.), Naborjet oder Malboret.
 Malgerna, (Kr.), Mala Gora.
 Malniz, (Kr.), Malnice *pl.*
 Malisch, (Sl.), Malša.
 Malta, Malta; *adj.*, Malteser, Maltansk.
 Mandschurei, Mandžurija; Mandšur, Mandžur.
 Mangert, (Berg), Babji Zob.
 Mannsburg, Groß, Klein (Kr.), Menges, Veliki, Mali; einer aus —, Mengesčan.
 Mantua, Mantova.
 Marburg, Marburg; *adj.* Marburšk.
 March, (Sl.), Morava.
 Marcin, St. (Kr., Kr. u. Strm.), Šmarje.
 Maria Glend, (Kr.), Podgorjani; Maria Gail, (Kr.), Sv. Maria na Zili; Maria Feld (Kr.), Sv. Devica Maria v Polji; Maria Hilf in der Wüste, (Strm.), Sv. Maria v Pušavi; Maria Loretto, (Kr.), Na Gorici; Maria am Main, (Kr.), Višpolje (Žitpolje?); Maria Schnee, (Strm.), Nova Cérkev; Maria Stauden, (St.), Sv. Devica Maria v Goši; Maria Stift, (Strm.), Sv. Maria na gori; Maria Thal, (Kr.), Dole; Maria Wörth, (Kr. und St.), Sv. Maria (Otok).
 Maria Kulm, Holm, (böhm. Chlum).
 Maria Ring, (in Strm.), Marija Reka.
 Maria Saal, (Kr.), Gospa Sveta.
 Maria Theresiopel, Sobotica; *adj.*, Sobotišk.
 Mariazell, Marijacelj, Mariin Celj.
 Maricabad, (Böhm.), Marijanske kopeli.
 Maricwerder, Kvidin (*poln.*).
 Marindorf, (Strm.), Lekje.
 Marmora-Meer, Belo morje (Šaf.), Marmorno morje.
 Marne, (Sl.), Marna.
 Marocco, Marok; maroccanisch, maroš, deutscher, marokansk.
 Maros, (Sl.), Moriš (Fuk).
 Maros-Basarhely, Moriški Novi Terg.
 Marzeffe, Marzilja; *adj.*, Marziljsk.
 Marsgebirge, (in Rähren), Zrebeče gore.
 Märten, Sanct, ebenso St. Martin beides in (Kr.), Smartno.
 Märtensbad, (Kr.), Martinjak.
 Masern, (Kr.), Gorčarice *pl.*, nach Andern Gerčarice.
 Masure, *m.* Mazur.
 Mafelgebirge, Makolske gore (na Štajarskem).
 Mauchigna, (Rüßl.), Mavhina.
 Maurbach, (Strm.), Morje.
 Munniz, (Kr.), Unec.
 Mautersdorf, (Kr.), Matenja Vas.
 Maure, *m.* Maver.
 Mecca, Meka; *adj.*, Mešk.
 Medien, Medija; medisch, medsk, russ. midsk.
 Medolino, (Str.), Medolin.
 Meisen, Mišnja, Mišenjsko (*Sum.*), nach Maſur. Mišnice *pl.*
 Meleza, Meleđa, (Zufel), Mijet.
 Melnik, Melnik.
 Remel, (in Brenß.), Klajpeda (*poln.*).
 Memhardtsdorf, Meunersdorf, (Ung.), Verbovo.
 Meran, Meran.
 Merleinsbrunn, (H. Kr.), Preska.
 Mernico, (Rüßl.), Mernik.
 Merseburg, Mezibor (*Sum.*).
 Meseritsch, Ball. (Mähr.), Mezirič Valaška; Groß —, Meziriče Veliko.
 Meseritz, (im Posen), Medreče.
 Metan, (Sl.), Metuja.
 Metlink, (Krain), Metlika.
 Metuniz, (Kr.), Motnika.
 Mexito, Mexito, Mehika; Mexicaner, Mehikanec; mexicanisch, mehikansk.
 Michael, Sanct, (Kr., Kr. u. Strm.), Šmihel, Sveti Mibel.
 Michan, (Kr.), Mihovo.
 Michelfelden, (Kr.), Velesovo.
 Mies, (böhm. Bergw.), Srebro.
 Mictan, Nitava (*poln.*), auch Mitava.
 Milet, Milet.
 Mincio, (Sl.), Minicio.
 Mintendorf, (Kr.), Mekine *pl.*

Minsk, Minsk, *adj.*, Minsk.
 Miß, (Rt.), Mořica.
 Mißling, (Hl.), Mislinja, Gradčica; Ort in Strm. Mislinje.
 Mitrowitz, Mitrovica.
 Mittagstisch, (Berg), Kepa.
 Mittelländisches Meer, Mittelmeer, Medzemeljsko morje, Srednje morje.
 Mittelwalde, (Schl.), Medibor.
 Mitterburg, Pifino, Pazin, *gen.* Pazina, einer, eine aus —, Pazinec, Pazinka; *adj.*, Pazinsk.
 Mitterdorf, (Rt.), Srednja Vas; bei Gottschee auch Stara Čerkev.
 Mittervellaß, (Rt.), Srednja Bela.
 Mößling, (Rt.), Moglice, od. Mohliče *pl.*
 Moka, Moka.
 Modena, Modena; dazu gehörig, Modensk.
 Modern, (Ung.), Modra.
 Modernsdorf, (Rt.), Modrinja Vas.
 Raggio, (Venet.), Moznica, Na Beli.
 Robacz, Mohač, *serb.* Muhač.
 Rohilew, Mogilev.
 Roßrit, (Rt.), Mokrice *pl.*
 Moldau, (Fluß in Böhmen), Veltava; *adj.*, Veltavsk; Moldauthein, Tin nad Veltavo; (Fluß in der Bukowina), Moldava; Doune — Fürstenthum, Moldavija; nach dem *Poln.* Multanska, nach dem *Serb.* Karabogdanska dežela; Moldauer, Moldavec; — rin, Moldavka, Multanka; moldauisch, moldavsk, multansk.
 Möll, (Hl. in Kärnten), Gornja Bela.
 Moluffen, Moluki, *pl.*
 Romorano, (Zitr.), Mutvorun.
 Rondelebott, (Zitr.), Bačve *pl.*
 Roudgebirge, Mesečne gore.
 Ronfalcone, Terzič.
 Rongolei, Mongolija; Mongole, Mongol(eo).
 Ronpaderno, (Zitr.), Baderna.
 Ronblanc, Monblan, Bela gora.
 Monte, (Zitr.), Šmarje; Insel, Verh.
 Monte Canino, Čanina.
 Monte maggiore, (in Zitr.), Učka (gora); im Ghr. Golovec; (Ort im Venet.), Brezja.
 Montenegro, Černa gora; Montenegriner, Černogorec; — rin, Černogorka; montenegri-nisch, černogorsk.
 Monte terzo, (im Venez.), Teremun.
 Montona, Motovun; *adj.*, Motovunsk, einer, eine aus —, Motovunec, Motovunka.
 Montpellier, Monpelje.
 Montpreis, (Strm.), Planina.
 Montreo, (Zitr.), Montrelj.
 Moos, (Rt.), Mlaka.
 Moosburg, (Rt.), Mozborg (nen Mozirje u. Blatni grad).
 Mora, (Hl. in Schl.), Moravica.
 Morauisch, (Krain), Moravec *pl.*
 Morchenstern, (Böhm.), Smerčovka.
 Morawinisch, Morдовsk (*russ.*).
 Morca, Moreja.
 Morgenländer, ber, jutrovec.
 Morlat, m. Morlak. (Vlah).
 Morischach, (Rt.), Morice *pl.*
 Mosel, (Hl.), Možela.

Mösel, (Rt.), Ober, Rieber, Mozel Gorenji, Dolenji.
 Mösten, Nizi Misija (*russ.*).
 Moskau, Moskva; Moskowiter, Moskvican; *adj.*, Moskovsk.
 Mötting, Metlika; einer aus —, Metlican; *adj.*, Metlišk.
 Möttnig, (Rt.), Motnik.
 Mrauen, (Rt.), Morava.
 Muggia, (Zitr.), Mile, Muje.
 Müglitz, (Mähr.), Mogaonica.
 Mühl, (Hl.), n. dem Latein. (Michela) und Böhm. Muhlja; *adj.*, Miheljsk.
 Mühlbach, (Szasz Sebes), Sebiša.
 Mühlhausen, (Böhm.), Milevsko.
 Mulbe, Mulda (reka).
 Mündchen, nach dem Böhm. Mnihov; Münchener, Mnihovec, Mnihovčan; *adj.*, Mnihovsk.
 Mühlengräß, (Böhm.), Gradišče Mnihovo.
 Munkacs, Munkač.
 Muntendorf, (U. Rt.), Kerška Vas.
 Münster, Monaster (*poln.*).
 Mur, (Hl.), Mara; Murgebiet, Pomurje; zur Mur gehörig, Mursk.
 Mured, (in Strm.), Čmarek.
 Murrinsel, Medmurje (*kroat.* Medjumurje).
 Mürz, (Hl.), Murica.
 Mußtan, (Zaus.), Mužakov (*šaf.*).
 Muttan, (Rt.), Muljava.

N.

Nadeis, Ratifone, (Hl.), Nediza.
 Nagysalu, Velka Ves.
 Nanking, Nankin.
 Narbonne, Narbona.
 Narenta, (Hl.), Neretva.
 Narona, Nerin.
 Naschitz, Nasice *pl.* (na Ogerskem).
 Nassaberg, (Böhm.), Nasaverki *pl.*
 Nasan, Nasov (*Sum.*), Nasava (*russ.*); nas-sauisch, nasovsk.
 Nasenfuss, (Rt.), Mokronog.
 Nauplia, Navplija.
 Nazareth, Nazaret; Nazareth, Nazarejee, Nazareneo; nazarethisch, Nazarensk, Nazarejsk.
 Neapel, Neapolj; Neapolitaner, Neapolitan(eo); *adj.*, Neapoljsk, Neapolitansk.
 Negan, (Strm.), Negova.
 Nebrung, turische, kurski haf; bei Danzig, nach dem *Poln.* Nereja.
 Neisse, (Hl.), Nisa.
 Nekar, (Hl.), Nekar.
 Neograd, Novigrad, Novograd (na Ogerskem).
 Nera, (Hl.), Nera.
 Neßethal, (Rt.), Koprivnik; einer aus —, Koprivnican.
 Neße, (Hl.), Noteč.
 Neubeck, Uj-Becke, (Banat.), Novi Bečej.
 Neuberg, (Rt.), Nova Gora.
 Neu-Britannien, Neu-Caledonien, etc. Nova Britanija, Nova Kaledonija itd.
 Neudegg, (Rt.), Mirna.
 Neuern, (Böhm.), Nira.
 Neufriesach, (Rt.), Laze.

Neuschatel, Neßsattel.

Neugedein, (Böhm.), Kdinja.

Neu-Gradiška, (Milit. Gr.), Nova Gradiška; Gradiškaner Regiment, Gradiški regiment.

Neuhäus, (in Böhmen), Henrikov Gradec; (in Steierm.), Dobernske Toplice.

Neuhäusel, Novi Zamki *pl.* (= Novi gradovi), (in R.), Suha.Neul, (Hl.), Nevlica; Ort in R., Nevlje *pl.*Neumarftil, (R.), Terzič, einer aus —, Terzičan; *adj.*, Terzišk.

Neuming, (R.), Noven.

Neuring, (Hl.), Mirna.

Neu-Sandec, Novi Sandec.

Neufach, Novi Sad; Neufäger, Novosadec, Novosojan; — rin, Novosadk(in)ja; *adj.*, Novosadsk.

Neufiedler See, Nežidersko jezero.

Neufohl, Banjska Bistrica; *adj.*, Banjsko-Bistrišk.

Neustadt, (Wiener), Novo Mesto (Dunajsko); Mährisch-Neustadt, Úněšov; eine poln. St. Vejherovo; eine andere, Vladislava.

Neustadt, (R.), Novo mesto; Neustadtl, Novomešćan; *adj.*, Novomešk; Neustadt an der Waag, Dolnje Novo Mesto, ob. Novo Mesto nad Vagom.Neu-Strelitz, Nove Strelice *pl.*

Neuthal, (R.), Spitalič.

Neutitschein, (Mähr.), Novi Jičín; *adj.*, Novo Jičinsk.

Neutra, (Hl. u. Stabl), Nitra.

Newport, (Njujork), Novi Jork.

Niederdorf, (R. u. Strm.), Dolenja Vas.

Niederlande, *pl.*, Nizka Zemlja, Nizkozemlje; *rus.* und *poln.* Niederlandi, *m. pl.*; niederländisch, nizkozemeljsk, niederlandsk.Nemen, (Hl.), Nemen, *m.*

Nemes, (Böhm.), Mimonj.

Niger, (Hl.), Niger.

Nikobaren, Nikobarski otoci.

Nikolsburg, (Mähr.), Mikulov.

Nil, Nil.

Nimis, (Venet.), Njeme *pl.*Ninive, Ninive *pl.*

Nischni Nowgorod, Nizki Novgorod.

Nissa, (in Serbien), Niš; einer aus Nissa, Nišan; *adj.*, Nišk.Nogai, *m.* Nogajec; nogaiisch, nogajsk.

Nona, (in Dalmatien), Nin.

Nordamerika, Severna Amerika; Nordamerikaner, Severno-amerikanec.

Nordsee, Severno ali Nemško morje.

Normann, *m.* Norman.

Norwegen, Norveģija; Norweger, Norvežec; norwegisch, norvešk.

Novacco, (Zitr. u. Gerg.), Novake *pl.*

Nowaja Zemlja, Nova Zemlja.

Nowgorod, Ruski Novgrad (Novgorod).

Nubien, Nubija.

Nürnberg, Norimberga, Norimberk; *adj.*, Norimbersk.

Nußdorf, bei Laibach, Orehek; unter Landstraß, Orehovica; unter Neustadt, Groß, Klein R., Veliki, Mali Orehek.

D.

Oberburg, (Strm.), Gornji Grad.

Oberfeld, (R.), Verhpolje, *n.*; bei Krainburg, Praprotna Polica.Oberlaibach, Verhnika; einer aus —, Verhnican; *adj.*, Verhnisk.

Ober-See, Gornje (Verhno) jezero.

Obertiefenbach, (R.), Brige.

Obersellach, (R.), Gornje Belani.

Oblat, (R.), Bloke *pl.*

Obrovazzo, Obrovec.

Ohotsk, Ohotsk, *adj.*, Ohotsk.Oedenburg, Sopronj (Vuk), nach Andern Sopron; Oedenburger, Sopronjec; — rin, Sopronjka; *adj.*, Sopronjsk.Oder, (Hl.), Odra; *adj.*, Odersk.

Oderberg, (Schlef.), Bogumín od. Bogunin.

Odrau, (Schlef.), Odri *pl.*Ofen, Budim (Vuk); Ofner, Budimec; — rin, Budinka; *adj.*, Budimsk.

Oglio, (Hl.), Oljo reka.

Olava, (Schlef.), Olava.

Oise, (Hl.), Oaza.

Olbersdorf, (Schlef.), Albrehtice *pl.*

Oldenburg, Oldenburg; oldenburgisch, oldenburgsk.

Olmutz, Olomuc (poln. Olomaniec); Olmüßer, Olomučan; *adj.*, Olomušk.

Oleś, (Schlef.), Olešnica.

Olša, (Hl.), Olešnica.

Olšach, (Rt.), Olše.

Olšchenk, (R.), Viševk.

Olšník, (Ung.), Sobota.

Onega-See, Oneško jezero.

Opčina, Opčina oder Občina.

Orto, (Zitr.), Portole.

Oplotnik, (in Strm.), Oplotnica.

Opava, (Hl.), Opava.

Opole, Opole *n. sing.* (Šum.).

Orel, Orel; aus Orel, Orlovsk.

Orenburg, Orenburg.

Orléans, Orlean.

Orne, (Hl.), Orna.

Orsera, (Zitr.), Oskoruš, Orsar.

Ortowa, Orschowa, Ršava (Vuk); *adj.*, Ršavsk.

Ortsburg, (Preuß.), Šitao.

Osceco, (Venet.), Osojan.

Osmanen, *pl.* Osmani *pl.*, Otomani.

Osoppo, (Venet.), Osouk.

Osp, Osp (v Istri).

Osegg, (Böhm.), Osek.

Ostegiano, (im Gerg.), Ozlen.

Osier, (Insel), Osor.

Ostach, Osoje, oder Osojane *pl.*; Ostiacher See, Osojansko jezero.

Ostra, Ungarisch, (Mähr.), Ostrog.

Österreich, schon bei Megiser, und nach dem Russ., Poln. u. Südslav. Avstrija, (böhm. Rakusy); Österreich, Avstrijanec; — rin, Avstrijanka; österreichisch, avstrijansk, avstrijsk.

Osterwitz, (Rt.), Ostrovica.

Ostiac, *m.* Ostjak.

Ost-Indien, Vzhodna Indija.

Ostrau, (Mähr.), Ostrava Moravská.
 Ostroschnowerda, (Kr.), Ostrožno Berdo.
 Otmanach, (Kr.), Temanje ob Otmanje *pl.*
 Ottochacz, Otočec; Ottochauer Regiment, Oto-
 ški regiment.
 Oxfort, Oksfort.

P.

Paaß, (Zitr.), Pas.
 Padua, Padova; Paduaner, Padovanez, *adj.*,
 Padovsk, Padovansk; (in Kr.), Padva.
 Pago, (Insel), Pag; *adj.*, Pašk.
 Padohof, (Strm.), Na Paki.
 Pakrac, (Kroat), Pakrac.
 Palästina, Palestina.
 Palermo, Palerem, *gen.* Palermo; *adj.*, Pa-
 lermisk.
 Panfeld, Ponsfeld, (Kr.), Dol.
 Pannonien, Panonija.
 Panschnowa, Pančovo.
 Paragnay, Paragvaj.
 Pardubitz, Pardubice *pl.*; *adj.*, Pardubišk.
 Parezjo, (Zitr.), Poreč.
 Paris, Pariz, (bei den Nordslaven Pariz);
 Pariser, Parizan; — rin, Parizanka; *adj.*,
 Parisk.
 Parma, Parma; *adj.*, Parmisk, Parmezansk.
 Parther, m. Part.
 Passarawitz, Požarevec; einer aus P —, Po-
 žarevcan.
 Passau, Pasov.
 Pastus, Pastuha (na Ogerskem).
 Pasing, (Strm.), Pacinje.
 Panguano, (Zitr.), Pomijan.
 Pavia, Pavijsa.
 Pechdorf, (Kr.), Smolena Vas.
 Pedena, (Zitr.), Pičan, Piščan.
 Peipus-See, Čudsko jezero.
 Peking, Peking.
 Pelsöcz, Pleševica *pl.*
 Peneus, Penej.
 Pergamus, Pergam.
 Perlat, Prelok (na Ogerskem).
 Bernau, Pernov.
 Persien, Persija; Perser, Persijan(ec); per-
 sisch, persijansk.
 Perserin, Prizren, Prizren.
 Peru, Peru, Peruvija.
 Perwichio, (Insel), Pervič.
 Pesano, (Zitr.), Pisak, Pesek.
 Pesnik, (Hl. in Strm.), Pesnica.
 Pest, Pešta; Pester, Peštan; — rin, Peštan-
 ka; *adj.*, Peštansk.
 St. Petersburg, Sanktpeterburg (*russ.*), neu
 Petrograd oder Petrovgrad.
 Peterswalde, (Böhmen), Petrovice, *pl. f.*
 Peterwardein, Petrovaradin; einer, eine aus —,
 Petrovaradinec, Petrovaradinka; *adj.*, Pe-
 trovaradinsk.
 Petrigna, Petrinja; *adj.*, Petrinjsk.
 Petchau, (Böhmen), Bečov.
 Petchsch, (Strm.), Pečica.
 Pettau, Ptuj, nach Andern, Optoj; Pettauer,
 Ptujčan; *adj.*, Ptujsk.

Peßen, (Berg), Peca.
 Pfalz, nach dem Lat. Palatinat.
 Pfefferkiste, Poprovi breg.
 Pfaumburg, (Böhm.), Primda.
 Pharsalus, Farsal.
 Philippinische Inseln, Filipinski otoci.
 Philippapel, (Fisch in Rumelien), Plovdivo;
 nach Drobn. Plovdin.
 Phönizien, Fenicija; Phönizier, Feničan; phö-
 nizisch, fenišk.
 Phrygien, Frigija.
 Piaccenza, Piacenza (eig. Placenza).
 Piansbühel, (Kr.), Pijava Gorica.
 Plave, (Hl.), Plava, (*lat.* Plavis).
 Pilsa, (in Strm.), Puhla.
 Pico, Pik.
 Piemont, Piemont; (Ort in Zürien), Zaveršje;
 Piemontese, Piemontez.
 Pilgram, Pelgrimov (na Českem).
 Pillna, (Bitterwasserquelle), Bilane *pl.*
 Pilsen, Pelzenj *f.*; *adj.*, Pelzenjsk oder Pel-
 zensk.
 Pinus, Pind.
 Pinguente, (Zitr.), Bolzet (Buzet).
 Pirano, (Zitr.), Piran.
 Piräus, Pirej.
 Piristina, Priština.
 Pirdorf, (in Strm.), Brezje n.
 Pirnitz, (Kr.), Pirnice *pl.*
 Pisa, Piza.
 Pischák, (Strm.), Pišec *pl.*
 Pischian, (Schweiz. in Ungarn), Peščani *pl.*
 Pisek, Pisek (eig. Pések). *adj.*, Pisečk.
 Platten, (Böhm.), Blatno.
 Plattensee, Balatin, Balatino jezero u. Ga-
 vanovo jezero (alle 3 bei Vuk), nach Saf.
 Blatno jezero.
 Plautsch, (Palocsa), Plavec.
 Plisse, (Hl.), Plisa.
 Pleishitz, Plešivec (na Ogerskem).
 Plethen, (im Bojenh.), Plešovo.
 Pleß, Pečina (*poln.*), bei Konecny: Pitžin.
 Plintenburg, Višegrad (na Ogerskem).
 Po, (Hl.), Pad.
 Podersam, (Böhm.), Podgorani *pl.*
 Podgoriach, (Kr.), Podgorje *pl.*
 Podiebrad, Podebradi *pl.*
 Podolien, Podolija; podolisch, podoljsk.
 Poit, (Ort u. Hl.), Pivka.
 Pola, (Zitr.), Polj; einer, eine aus —, Poljec,
 Poljka; *adj.*, Poljsk.
 Polen, Poljsko, Poljska dežela; Pole, Poljak;
 Polin, Poljakinja; polnisch, poljsk.
 Polland, (Kr.), Poljane *pl.*; einer aus —,
 Poljanec.
 Pollan, (in Strm.), Poljana.
 Polsteran, (in Strm.), Središče.
 Poltschach, (in Strm.), Poličane *pl.*
 Polzen, (Hl.), Pločnica.
 Polyneisien, Avstralija.
 Pommer, Pomorania; nach dem Poln. Po-
 morska, oder Pomorje; Pommer, Pomor-
 jan(ec); pommerisch, Pomoransk, Pomorsk.
 Ponigl, (Strm.), Ponkva für Ponikva.
 Pontafel, (Kr.), Potablo.
 Ponteacco, (Venet.), Petjak.

Borgnana, (Zitr.), Porajan.
 Borodjlo, (Ung.), Braslav.
 Portore, Kraljevica; einer von P —, Kraljevičan, *adj.*, Kraljevišk.
 Porto Rosa, (Zitr.), Piranski pristan (port).
 Portugal, Portugallia; Portugiese, Portugalec; portugiesisch, portugalsk.
 Pošega, Požega; einer aus P —, Požežan; *adj.*, Požešk.
 Požen, Poznanj, m. (nach dem Poln.); Posener, Poznanjec; *adj.*, Poznanjsk.
 Pösing, (Ung.), Pezinek.
 Postruf, (in Strm.), Kozjak.
 Potsdam, Potsdam; altböhml. Podstupim (*Saf.*).
 Povier, (Rüßl.), Povir.
 Prag, Praga, (im kroat. Prag, auch Zlatan Prag); die Bestandtheile Prags: Gradčani *pl.*, Mala strana, Staro mesto, Novo mesto, Karlin, Smihov und Višegrad; Prager, Pražan; Pragerin, Pražanka; *adj.*, Prašk.
 Prášberg, (Strm.), Moziče.
 Präwald, (Str.), Razderto.
 Prepotto, (Venet.), Prapotna.
 Premit, (Sl.), Primda.
 Preran, (Mähr.), Prerov.
 Prešburg, Požun (*Vuk*), bei den Slovaken, Prešporek; bei den Böhml. u. Poln. zuweilen, Vratislav und Bretislav; (viell. wäre slovenisch Požon oder Požonj zu schreiben); Prešburger, Požunec; — rin, Požunka; *adj.*, Požunsk.
 Prešnitz, (Böhm.), Priscenica.
 Preußen, Prusija; Preuße, Prus; preussisch, prusk.
 Privitz, Privija (Prividja).
 Prona, (Deutsch, Windisch), Pravno (nemško, slovensko).
 Prosecco, (Rüßl.), Prosek, Presek.
 Prosenico, (Venet.), Prosnid.
 Prošnitz, (Mähren), Prostejov.
 Pruth, (Sl.), Prut.
 Przemysl, Premiſel, *gen.* Premiſla (nach dem Ruth. als Sprache der eignen Bevölkerung), *adj.*, Premiſelsk.
 Pskow, Pskov; einer aus —, Pskovčan.
 Pudewitz, (im Posenſch.), Povediska *pl.* n.
 Puganz, (Ung.), Pukanec.
 Pulsgau, (Sl. u. Ort.), Poljskova.
 Purgitz, (Böhm.), Krivoklat.
 Purpurmeer, Škerlatno morje.
 Pusarnitz, (St.), Požarnica.
 Püschtin, (Pösteny), Peščani *pl.*
 Pustertal, Pustriška dolina (nach dem Lat.).
 Puštritz, (St.), Pustroica.
 Pyrenäen, Pireneje (planine), Pirenejske gore.

S.

Quarnaro, Kvarnerski zaliv; Quarnarischen Inseln, Kvarnerski oder Kvarnarški otoci.
 Quetz, (Sl.), Kviza.
 St. Quentin, Sen Kantén.
 Quieto, (Sl.), Kvieto hat keinen eig. slav. Namen, sondern wird nach Ortschaften, bei denen er vor-

beifließt, benannt: Buzetski potok, Motovunski potok, u. endlich Tarski potok.
 Quischna, Kumsko ob. Homsko.

R.

Raab, (Sl.), Raba; (Stadt in Ungarn), nach dem kroat. Gjur; nach den Slovaken Rab; *adj.*, Gjursk, Rabsk.
 Raabß, (Deſtr.), Rakusi *pl.*
 Raccolano, (Venet.), Roklan, Rakolan.
 Raccotile, (Zitr.), Rakotule *pl.*
 Raccozana, (Zitr.), Rakočana.
 Raczewi, Račkovin (na Ogerskim).
 Radersdorf, (Strm.), Radvenci (Nemški, Slovenski).
 Radfersburg, (Strm.), Radgona; *adj.*, Radgonsk.
 Radmannsdorf, (Str.), Radoljica.
 Radošna, Radošina.
 Ragusa, Dobrovnik; Ragusaner, Dobrovčan; — rin, Dobrovka; *adj.*, Dobrovšk, Ragusa vechia, Cavtat oder Captat.
 Raibel, (St.), Rabel.
 Ratonitz, Rakonice *pl.*; (im Prager Kreis), Rakovnik.
 Rann, Brežce *pl.*
 Ranziano, (im Görz.), Renče *pl.*
 Rappolstein, Rapolstin.
 Ratſchach, Radeče *pl.*, nach Aud. Radeče.
 Raſchwald, (Strm.), Razbor.
 Raſt, (Strm.), Raſenje.
 Raſtadt, Raſtat.
 Raſchendorf, (in Strm.), Rače.
 Ratſo, Ratkova (na Ogerskem).
 Ratteninſeln, Podganski otoci.
 Raudnitz, (Böhm.), Rovdnica.
 Raufchenbach, (Röcze), Revuca (na Ogerskem).
 Ravenna, Ravenna.
 Raygern, (Mähren), Rejgrad.
 Regen, (Sl.), Režna.
 Regensburg, nach dem Böhml. Režno, (andere Slaven ſchreiben, Ratisbona).
 Reggio, Redžio.
 Reichenau, (Böhm.), Rihnov.
 Reichenberg, (in Böhmen), Liberec; Reichenberger, Liberčan; *adj.*, Liberšk.
 Reichstadt, Zakopi *pl.*
 Rejšnitz, Ribnica; Rejšnitzer, Ribničan; — rin, Ribničanka; *adj.*, Ribnišk.
 Reitelstein, (Kr.), Repne *pl.*
 Reſia, (Venet.), Režija; Reſianer, Režijanec; — rin, Režijanka; *adj.*, Režijansk.
 Reſtuta, (Venet.), na Beli.
 Reuß, Rajs; (Sl.), Rajsa.
 Reval, Revel, Kolivanj (*Saf.*).
 Rhätische Alpen, Retske planine.
 Rhein, (Sl.), Ren; am Rhein liegend, Porensk.
 Rhoduß, Rod; *adj.*, Rodsk.
 Rhone, (Sl.), Rodan; *adj.*, Rodansk.
 Rhonitz, (Ungarn), Gronec.
 Richmond, Ričmond.
 Rieg, (u. Kr.), Kočevska Reka.

Riesenburg, (*poln.*), Prabuta.
 Riesengebirge, Kerkonoš *pl.*, Kerkonoške gore.
 Riešdorf, (Ruszkinoz), Ruskinovec *pl.*
 Rieth, (*Strm.*), Ročica.
 Riga, Riga; Rigaer, Rižan; — *rin*, Rižanka; *adj.*, Rišk.
 Rima-Sjombath, Rimavska Sobota, (Rima, Rimava).
 Rio nero, (*Sl.*), Černa voda; Rio bianco, Beli potok.
 Risan, (*Sl.*), Rižana; (Stadt in Dalmatien), Risan; einer aus R —, Rišanjan (*Vuk*); *adj.*, Rišanjsk.
 Rizmagna, (*Rußl.*), Riemanje *pl.*
 Rochlitz, (*Böhm.*), Roketnice *pl.*
 Rodda, (*Venet.*), Ronč.
 Rochelle, Roš-el-i.
 Rododendorf, (*Str.*), Radohova Vas.
 Rohitsch, Rogatec; Rohitscher, Rogočan; Rohitscher Sauerbrunn, Slatina (Rogaška).
 Rožycan, Rokicani *pl.*
 Rom, Rim; Römer, Rimljan, Rimec; — *rin*, Rimljanka, Rimka; römis, Rimek.
 Rombon, (Berg im Görz.), Veliki Verh.
 Römerbad, Laške Toplice.
 Römerstadt, (Nähren), Rimarov.
 Rosenau, (*Ung.*), Rožnov, u. Abd. Rožnava.
 Rosenberg, Rožen; in Schleien, Olesna.
 Roslegg, (*Str.*), Rožek.
 Roßwein, (*Sirm.*), Razvanje.
 Rothen Thurm-Paß, Červena veža (*slovak. Saf.*).
 Rothes Meer, Rdece morje.
 Rothwein, (*Sl.*), Radona.
 Röttbach, (*Sirm.*), Zreče *pl.*
 Rottenmann, (in Steierm.), nach alten Urk. V. Cerninjah.
 Roveredo, Rovered.
 Rovigno, Rovinj; einer aus R —, Rovinjav, *adj.*, Rovinjsk; Villa di R —, Rovinjsko selo.
 Rudolfswerth, f. Neustadt.
 Rumburg, (*Böhm.*), Rumburg; *adj.*, Rumbursk.
 Rügen, (Insel), Ružana (*Saf.*).
 Rumelien, Rumelija, Rumilija.
 Rußbach, (*Str.*), Blatnik.
 Rußland, Rusija, (im *Russ.*, heißt das ganze Reich Rossija; die einzelnen Theile aber meist Rus-1); Ruße, Rus (im *Russ.* Russkij čelovek u. Rossijanin); Rußin, Rusinja ob. Ruskinja; russisch, rusk.
 Ruß, Rušta.
 Rzeżow, Rešov; *adj.*, Rešovsk.

Saale, (*Sl.*), Zala.
 Saar, (*Sl.*), Sara; (Ortsname), Ždar (Nähr.).
 Saatz, Zatec, *gen.* Zateca; Saazer, Začan; *adj.*, Zatešk cer Zatek.
 Sabatberg, (*Str.*), Sveta Sobota; Bukovi Verh.
 Sabiner, m. Sabin(eo).
 Sabinocello, (Halbinsel), Pelješec.
 Sächsen, Saksenija; Sächs, Saksonec; im *Poln.* Sas; sächsisch, saksonsak.

Sachsensfeld, Žavec (Zalec?).
 Saisitz, (*Str.*), Zabaica; (in *Strm.*), Savi.
 Sagar, (*Str.*), Zagorje.
 Sahara, Sahara.
 Saidshitz, (*Böhm.*), Zaječice *pl.*
 Saisitz, (*Str.*), Zabaica.
 Saitrach, (*Str.*), Žiri *pl.*, Žir; einer aus —, Žirovec; Saitrachberg, Žirovski Verh.
 Sajo, (*Sl.* in *Ung.*), Slana.
 Salamis, (Insel), Salamina.
 Salcano, (*Görz.*), Solkan.
 Saldenhofen, (Steierm.), Vozenica.
 Salerno, Salerna.
 Salona, (Stadt), Solin; einer, eine aus S —, Solinec, Soliaka; *adj.*, Solinsk; (Fluß), Jader (*Mašur.*).
 Salvore, (*Str.*), Soudrija, Salvorija.
 Salza, (*Sl.*), Salica oder viell. Zalica.
 Salzburg, Salcburg (der Name stammt vom Salzfluß und nicht von Salz, darum ist Solni grad falsch); *adj.*, Salebursk.
 Salzammergut, okrajina „Salckamergut“ imenovana.
 Samaria, Samarija; Samariter, Samarijan, *gen.* Samaritanec; — *rin*, Samaritanka; *adj.*, Samaritansk.
 Samašco, (*Str.*), Zamašk; einer aus —, Zamašljan.
 Samburg, Smbor; *adj.*, Samborsk.
 Samojede, m. Samojed; — *din*, f. Samojedka.
 Sanct Georgen, Jurjevec (na Ogerskem); Sveti Jur (v Požunski županiji).
 Sandwich-Inseln, Sendvičevi otoci.
 Sann, (*Sl.*), Savina.
 Sanok, Sanok, *adj.*, Sanošk.
 Saufego, (Insel), Sušak.
 Saone, (*Sl.*), Sona.
 Saporoger, Zaporozec (= Zapražec).
 Saracene, m. Saracen.
 Sardinien, Sardinija, (nach dem *Ital.* Sardinija); Sarde, Sardinec; sardinisch, sardinsk.
 Sarsch, (*Str.*), Zarečlje.
 Sáros, (*Ung.*), Sáriš; *adj.*, Šarišk.
 Sartre, (*Sl.*), Sarta.
 Sarviz, (*Sl.*), Sarviz.
 Sauras, (*Str.*), Zavrac.
 Sauritsch, Zaveršje (Steierm.).
 Save, Savi, (*Sl.*), Sava, Buzgner, Bocheimer Dolinska, Bohinska Sava; Savegebiet, Posavje, Posavina; zur Save gehörig, Savsk; Anwohner der Save, Posavec, an der Save liegend, Posavsk.
 Savogna, (Rüstenl. u. Venet.), Zavodnja.
 Savoyen, Savoja; Savoyarde, Savojec, Savojard; savoyisch, savojisk.
 Saybusch, (Galiz.), Zivec.
 Sazawa, (*Sl.*), Sazava.
 Scardon, (Dalm.), Skradin; einer aus S —, Skradinjan; *adj.*, Skradinsk (*Vuk*).
 Seckendorf, (*Str.*), Salka Vas.
 Scharding, (*Sl.*), Sarnica.
 Schäßburg, nach dem *Rom.* Segisora, *magj.* Segesvar—Segesvar.
 Schellburne, (St. in England), Šelborn.
 Schelde, (*Sl.*), Skalda.

Schelimle, (Kr.), Želimlje.
 Schellen, (Selyk), Šelka (na Erdeljskem).
 Schemnitz, (Ung.), Šóavnicá.
 Scherendorf, (Kr.), Černeča Vas.
 Schern, (Strm.), Širje.
 Schildberg, (Mähr.), Silperk; (im Posenf.), Ostrešov.
 Schistowa, Siftowa, Svištov.
 Schladau, Slavkov (sleški).
 Schlaggenwald, Slavkov (česki).
 Schlan, Slani, *gen.* Slaniga (*adj. m. sing.*).
 Schlatt, Schlattendorf, i. Žalathna.
 Schleinitz, (Kr. u. Strm.), Slivnica.
 Schleien, Slezija, Slesko; Schleier, Slezak;
 — rin, Slezakinja; Schleiß, slesk.
 Schloßberg, (in Strm.), Gradiše; bei Gili, Zagrad.
 Schmögen, (Ung.), Smizane *pl.*
 Schmollitz, Smolnik (na Ogerskem).
 Schneeberg, Snežnik.
 Schneekoppe, (in Böh.), Snežka.
 Schönberg, (Mähr.), Šumberg.
 Schönbunn, (Kr.), Verdenec.
 Schöned, (Preuß.), Skarevo.
 Schonen, Skanija (*russ.*); aus Schonen, Skansk.
 Schönpas, (Görz.), Šeppas (t. j. sv. Pas).
 Schönstein, (in Strm.), Soštajn.
 Schöpsberg, (Sasvár), Šašin.
 Schottland, Škocija; Schotte, Škot; Schot:
 — rin, Škotinja; Schottisch, škotsk.
 Schrems, (Hl.), Skremelica.
 Schumla, Šumen (*bulg.*).
 Schütt, (Donau-Insel), Čalokez.
 Schüttenhofen, (Böhmen), Sušice *pl.*
 Schwaben, Švabija, Švabsko; Schwabe, Švab,
 Schwäbin, Švabkinja; Schwäbisch, švabsk.
 Schwarzan, (Hl.), Svratka, auch Švarcava.
 Schwarzenbach, (Kr.), Černa.
 Schwarzenberg, (Kr.), Černi Vrh; einer aus
 —, Černoversee; ein Alpe, Černi Perst,
 nach And. Černa perst.
 Schwarzes Meer, Černo morje.
 Schwarzfesteiz, (Böh.), Kostelee nad Čer-
 nimi lesi.
 Schwarzwald, Černi les.
 Schwarzwasser, Černa reka; (St. in Schleß.),
 Strumen.
 Schweden, Švedsko, Švedija; bei den Russ.
 und Poln. Švecija; Schwede, Šved; Schwed-
 eisch, švedsk.
 Schweidnitz, Svidnica.
 Schweinberg, (Kr.), Verh.
 Schweinbüchel, (Kr.), Svinja Gorica; (Blau-
 büchel, Sinja Gorica).
 Schweinfurth, (Baiern), Svinobrod.
 Schwetz, Švajca, Švajcarska (dežela), bei
 den Russ. u. Polen Švajcarija; Schweizer,
 Švajcar; — rin, Švajcarka; *adj.*, Švaj-
 carsk.
 Schwerin, Šverin, nach dem Poln. Skvirina.
 Schwetz, (Kr.), Zvirče *pl.*, a. Zversak.
 Schyl, (Hl.), Šil.
 Scoplari, (Krt.), Škopljak.
 Scuttari, Skader, (*gen.* Skadra); einer, eine

aus Sc —, Skadran, Skaderka; *adj.*, Ska-
 dersk.
 Scythie, m. Seit.
 Sebenico, Šibenik; einer, eine aus Sc —, Ši-
 beničan, Šibenčanka; *adj.*, Šibenisk.
 Seditz, (Bitterquelle), Sedlica.
 Seebach, bei Radmannsd., Mlino; bei Krain-
 burg, Zapogo *pl.*
 Seeburger Sattel, (Kr.), Jezerski Verh.
 Seedorf, (Kr.), Jezero.
 Seeland, Zelandija.
 Seelowitz, (Mähr.), Židlovice *pl.*
 Seine, (Hl.), Sena.
 Sefauer Diöcese, Sekovska škofija.
 Seifenberg, (Kr.), Žužemburg.
 Seibsdorf, (Strm.), Žiče *pl.*
 Seitz, (u. Kr.), Zelino *pl.*
 Selimno, Sliven (*bulg. Saf.*).
 Seltenheim, (Kt.), Zali.
 Seltshan, (Böh.), Sedláni *pl.*
 Selzach, (Kr.), Selce *pl.*
 Semlin, Zemun; Semliner, Zemunec; — rin,
 Zemunka; *adj.*, Zemunsk.
 Semendria, (Serb.), Smederevo.
 Semering, (Berg), Semernik.
 Senegambien, Senegambija.
 Senftenberg, Zlokomorov (Mazur.).
 Senoschütz, (Kr.), Senožec *pl.*
 Serbien, Serbija, Serbska dežela; Serbe,
 Serb, Serbljin; Serbin, Serbkinja; serbisch,
 serbek.
 Sereth, (Hl.), Seret.
 Servola, (Küstenl.), Škedna, auch Skeden.
 Sejana, (Küstenl.), Sežana.
 Seuge, (Kr.), Selce, *pl.*
 Sevilla, Sevilja.
 Sewastopol, Sevastopolj.
 Sgombich, (Insel), Zgombič.
 Siamese, m. Siamce.
 Sibirien, Sibirija, im Russ. Sibir f.; Sibi-
 rier, Sibirjak; sibirisch, sibirsk.
 Siebelburg, (in Kroat.), Zumberk.
 Sicilien, Sicilija; Sicilianer, Sicilianec; *adj.*,
 sicilijak, sicilijansk.
 Siebenbürgen, nach dem Serb. Erdelj m., (nach
 dem Poln. Sedmigrasko); Siebenbürger, Er-
 deljee; — rin, Erdeljka; siebenbürgisch,
 erdeljsk.
 Siegersdorf, (Kr.), Žiganja Vas.
 Silistria, Silistra, (bei Vuk, — auf Vaelik's
 böhm. Karte hingegen Drista).
 Sillain, (Zsolna in Ung.), Zilina.
 Sisel, Sisek, *gen.* Siska; einer aus Sisel,
 Sišcan; *adj.*, Sišk; nach dem Serb. Sisešk.
 Sissano, (Krt.), Sezan, Sisan.
 Sistani, (Küstenl.), Sostljan.
 Sittersdorf, (Kr.), Setara Vas.
 Siftowa, i. Schistowa.
 Sittich, (Kr.), Zatična.
 Stalis, (Strm.), Skale *pl.*
 Stalitz, Skalice.
 Standinavien, Skandinavija.
 Stotschan, (Schles.), Skočov.
 Stupi, (Ueßtsch in Macedon.), Skoplje, n.
sing. (Vuk).

Slavonien, Slavonija; einer, eine aus S —, Slavonec, Slavonka; slavonisch, slavonsk.
 Slave, nach dem Russ. Slavjan; nach dem Böhm. Slovan; nach dem Altst. Sloven; slavisch, slovansk, slavjansk.
 Slawotintzen, (Strm.), Slabinci pl.
 Slebitsch, (Kr.), Zlebič.
 Sleindorf, (Kr.), Slamna Vas.
 Slovene, Slovenec; Slovenin, Slovenka; slovenisch, slovensk.
 Sluin, Slunj; einer, eine aus Sluin, Slunjan, Slunjka; adj., Slunjek.
 Smolensk, Smolensk; einer aus S —, Smoljan; adj., Smolensk.
 Smirna, Smirna.
 Soderšich, (Kr.), Soderšica; einer aus —, Soderšican.
 Solothurn, Soloturn.
 Solta, (Zuf.), Maslinica (Saf.), Sulet (Drobn.), Solta.
 Somme, (Hl.), Soma.
 Sommerin, (Ungarn), Somorja.
 Somos, (Ung.), Drinov.
 Sonnegg, (Kr.), Senek.
 Sophia, (Bulgar.), auf Vuelik's böhm. Karte Sredec.
 Sossich, (Str.), Sosič.
 Sottl, (Hl.), Sotla.
 Sovignacco, (Str.), Sovinjak.
 Spalato, Spljet, Splet; adj., Spljetsk.
 Spanien, Spanija; Spanier, Spanjec, Spanjol; — rin, Spanka, Spanjolka; spanisch, špansk.
 Sparta, Sparta.
 Spier, (St.), Spira.
 Spitzbergen, russ. Spiebergen, (otok špičastih gor).
 Sporaden, Sporadi pl.
 Sprece, (Hl.), nach dem Wendischen Sprova. böhm. nach Sum. Spreva.
 Spremberg, (Pauz.), Grodek (= Gradek).
 Spuzza, (Alt.), Spuz.
 Staab, (Böhm.), Stod.
 Staak, (Drstr.), Stožec.
 Stadelndorf, (Steierm.), Imeno; (Kr.), Gumno.
 Stagno, Ston (in Dalmatien).
 Stainz, Šćavnica (Drt u. Hl. in Strm.).
 Stambul, Carigrad.
 Stampfen, Stopava (na Ogorskem).
 Stanislaw, Stanislavov, adj., Stanislavovsk.
 Stargard, (poln.), Starograd.
 Starfenbach, Jilemnica (na Českom).
 Stefelsdorf, (Istvanfalva Ung.), Stefanovei.
 Steier, (St. u. Hl. nach dem Lat.), Štira.
 Steiermark, Štajersko, Štajer, (russ. Štirija); Steierer, Štajerec; — rin, Štajerka; stierisch, štajersk oder štajarsk.
 Stein, (Kr.), Kamnik; einer aus —, Kamničan; (in Kr.), Kamen.
 Steinamanger, Ogarska Sobotica, nach dem Magj. Sombatel; nach dem Latein. Sabariza, (Safar. hat im Narodopis: Subotica und Kameneo).
 Steinbrüden, (Kr.), Zidani Most.
 Steinbüchel, (Kr.), Kamna Gorica; bei Stein, Zaprice.

Steine, (Hl.), Stenava; ebenso Stadt Steinau.
 Steiner-Alpen, Kamniške planine.
 Steinitz, (Mähren), Zidanice, pl.
 Steinwand, (Kr.), Postolica.
 Stiad, Stiaeco, (Rüsten.), Stijak.
 Stignano, (Str.), Stinica.
 Stodendorf, (Kr. unter Tschernembl), Planina; (unter Weirelsburg), Stojanski Verh.
 Stockholm, Stokholm.
 Stolpe, Stolpsko (poln. Slupsko).
 Stolvizza, (Venet.), Stolbica.
 Stopna, (Kr.), Stopno, gen. Stopnega.
 Storchnest, (im Posen'sch.), Osečno.
 Straßnitz, Stražnica.
 Straßburg, Stadt in Preußen, Brodnica (poln.); in Frankreich, Strasburg.
 Stregna, (Venet.), Strajna.
 Strigau, (Kroat.), Strigova.
 Strimon, Strymon, (Hl. in Macch.), Struma.
 Strohain, (Kr.), Strohinj.
 Struj, (Hl.), Strij.
 Stuhlweirzburg, Stolni Belgrad; Stuhlweirburger, Stohnobelgračan; — rin, Stohnobelgračanka; adj. Stohnobelgrašk.
 Sturia, (Kr.), Šturja (Sv. Jur).
 Stuttgart, Stutgart.
 Suchen, (U. Kr. bei Dbergras-Trava), Draga.
 Suczawa, (Hl. u. St.), Sučava.
 Südamerica, Južna Amerika.
 Sudeten, pl., Sudeti pl., Sudetake gore.
 Süder, Južno morje.
 Suez, Suec, Landenge von S — Sučska ožina.
 Sulau, (Schlef.), Salejevo.
 Sulm, (Hl.), Sulpa.
 Sulzbach, (Strm.), Sučava.
 Sund, Zund (russ.).
 Surant, Surane pl.
 Süßenberg, (Strm.), Sladka Gora.
 Süßenheim, (Strm.), Susem.
 Sušneqvijsa, (Str.), Sušnjevic.
 Swille, (Kr.), Zbilje u. Zeje.
 Swir, (Hl.), Svir.
 Syrakus, Sirakuz; adj., Sirakuzansk, Sirakusk.
 Syrien, Sirija; Syrer, Sirijane; — rin, Sirijanka; syrisch, sirsk, sirijansk.
 Syrjäne, m. Zirjanec (russ.).
 Syrmien, Srem; Syrmier, Sremec; — rin, Sremka; syrmisch, sremsk.
 Szalader Comitát, Zaladska županija.
 Szalatna, Slatina.
 Szecsch, Sečovec pl.
 Szecseny, Sečani pl.
 Szegedin, Segedin.
 Szeller, m. Sikulec.
 Szelnice, Silnica.
 Szent Miklós, Sv. Mikulaš.
 Sigeth, Siget (Vuk), slovak Syhot.
 Szinna, Sina.
 Szolnok, Solnok.
 Szobotist, Sobotišće.

Tabor, (Berg), Tabor; (Stadt in Böhmen), Tabor; adj., Taborisk.

Zafelberg, Mizna gora.
 Zagliamento, (ſl.), Taljment.
 Zaguſ, Tag.
 Zainach, (in ſt. u. Strm.), Tinje.
 Zajo, Zejo, (ſl.), Taho, Teho.
 Zauzberg, (ll. Kr.), Tanča Gora, Tanči Verh.
 Zapolčan, Topolčane *pl.*
 Zarento, Tarent.
 Zarento, (Venet.), Terčēt.
 Zarnopol, Tarnopol, eig. Ternopol.
 Zarnow, Tarnov, eigentl. Ternov.
 Zarbiſ, (ſt.), Terbiž.
 Zatarei, Tatarija; Zatar, Tatar; Zatarin, Tatar-
 tarka; tatariſch, tatarsk.
 Zatra, Tatra; auch Tatre *pl.*
 Zauten, (*pl.*), Ture (planine) *pl.*
 Zautien, Tavrija.
 Zauruſ, Taver (gora).
 Zauſ, Domažlice *pl.* (na Českem).
 Zecſő, Tačova (na Ogerskem).
 Zeheran, Teheran.
 Zeltſch, (Mähr.), Telő.
 Zemeſ, (ſl.), Tamiſ (Vuk); Zemeſcher Ba-
 nat, Tamiſki Banat.
 Zemeſwar, Tomiſvar (Vuk), einer, eine aus
 Z —, Tomiſvarec, Tomiſvarka; *adj.*, To-
 miſvarsk.
 Zepel, (ſl. in Böhmen), Tepla (= Topla).
 Zepliſ, (ſt. in Böhmen), Toplice *pl.* (Česke).
 Zerebeſ, Trebišov.
 Zereſ, (ſl.), Terek; *adj.*, Terešk.
 Zerglou, (Berg), Triglav.
 Zerſain, (ſt.), Terzin.
 Zerſatto, Tersat.
 Zervijo, (ſt.), Terbiž.
 Zeſchen, Teſin; Zeſchner, Teſinec; — rin,
 Teſinka; *adj.*, Teſinsk.
 Zeſchen, (in Böhmen), Decin; Zeſchner Wand-
 gebirge, Decínske Stene *pl.*
 Zhaja, (ſl.), Dija.
 Zheben, (in Ung.), Devin; (in Griech.) Tebe *pl.*
 Zheimiſ, (ſt.), Tajnice *pl.* (pri sv. Anj, pri
 Koziſu).
 Zheiſ, (ſl.), Tiſa; Zheiſgebiet, Potiſje (Vuk);
 an der Zheiſ liegend, potiſki (Vuk); Po-
 tiſka, Potiſka.
 Zhemſe, (ſl.), nach dem Poln. Tamiza, russ.
 Temza.
 Zhereſienſtadt, Terezin.
 Zhereſiopel, ſ. Maria Zhereſiopel.
 Zhereſovaſ, (ſlavon.), Suho Polje.
 Zhermopula, *pl.* Termopile *pl.*
 Zheſſalien, Teſalija, *adj.*, teſalijsk.
 Zheſſalonich, Solun; einer, eine aus —, So-
 lunec, Solunka, *adj.*, Solunsk.
 Zhibet, Tibet; *adj.*, Tibetansk.
 St. Zhomeſ, (Inſel), Otok sv. Tomaža.
 Zhorda, Torda.
 Zhorn, Torun; einer aus —, Torunčan; *adj.*,
 Torunsk.
 Zhoun, Togunj (Maſur.), *adj.*, Togunjsk.
 Zhracien, Tracijsa oder Trakija; Tracier, Trak;
 — rin, Trakinja; thraciſch, traſk.
 Zhuner See, Tuſko jezero.
 Zhurdofchin, (Ung.), Tverdoſin.
 Zhurgan, Turgovija.

Zhüringen, Taringija.
 Ziber, (ſl.), Tibera; Tevera.
 Zicino, Zeſſina (ſl.), Tičin.
 Zieſenthal, (ſt.), bei Gottiſcher, Verbovec;
 bei Reuſtadt, Globodol (Gorenji, Srednji,
 Dolenji).
 Zigriſ, (ſl.), Tiger.
 Ziiſit, Tiſka (Saf.).
 Zimaduſ, (ſl.), Timav.
 Zischnowitz, (Mähr.), Tiſnov.
 Ziffina, (Ung.), Tiſina.
 Zisjolcz, Tiſovec.
 Zitel, Titel.
 Zobitiſchan, (Mähr.), Tovačov.
 Zobelſt, Tobolsk, *adj.*, Tobolsk.
 Zodtes Meer, Mertvo morje; *adj.*, mertvo-
 morsk.
 Zolai, Tokaj; *adj.*, Tokajsk.
 Zolmein, Tomin, Tmin; Zolmeiner, Tominec;
 — rin, Tominka; *adj.*, tomiſk.
 Zolmezzo, angebl. Temenice *pl.*
 Zopliacco, Zupliacco, (ſt.), Tupljak.
 Zopliſch, (ſt.), Topoliče *pl.*
 Zopliž, (Reuſtadtler — Waraſſiner), Toplice
 (Novomeſke, Varaždinske) *pl.*
 Zopſchan, (Ung.), Topſina.
 Zornau, (Torna), Tarna, Turnja.
 Zorre, (ſl.), Per; (ſt. in ſt.), Tar.
 Zoſſana, Toſkana; aus Z —, toſkansk.
 Zoulon, Tulon.
 Zoulouſe, Tuluza.
 Zrauchenberg, (in Schlef.), Smogorjev.
 Zraiſſen, (ſl.), Tragiza (nach dem Lat.).
 Zrausalpiniſch, *adj.*, Zaplaninsk.
 Zrapejunt, Trebizond.
 Zrau, Trogir (v Dalmacii).
 Zraun, (ſl.), nach dem alt. Latein. Truna;
 etwa auch Travna.
 Zrautenau, (Böhm.), Trutnov.
 Zrebeln, (ſt.), Trebelevo.
 Zrebiſch, (Käſtenl.), Trebiő.
 Zreſſen, (ſt.), Trebno, gen. Trebnega.
 Zrennenberg, (ſt.), Dramlja.
 Zreutiſchin, Trenčín; *adj.*, Trenčinsk.
 Zrebiſo, Treviz, Treviž.
 Zriebau, Böhmiſch, Mähriſch, Trebova Če-
 ſka, Moravſka.
 Zrient, Trident; *adj.*, Tridentinski.
 Zrier, Trevir (nach dem Poln.), *adj.*, Trevirsk.
 Zrieſt, Terſt; Zrieſtiner, Teriāčan; — rin,
 Teriāčanka; in ſt. jeboch: Terſtjan, Terſt-
 janka; *adj.*, Teriāſk.
 Zriſail, (ſt.), Trebovlje *pl.*
 Zripoli, Tripoli; aus Z —, Tripoliſk.
 Zroſſin, (ſt.), Trebonje.
 Zroja, Troja; einer, eine aus Troja, Trojan,
 Trojanka; trojaniſch, Trojansk.
 Zrojana, (ſt.), Trojane *pl.*
 Zropan, Opaav; Zroppauer, Opavec; — rin,
 Opavka; *adj.*, Opavsk.
 Zrugillo, (in Spanien), Truhilo.
 Zſchailiſt, m. Sajkaſ.
 Zſchafathurn, Čakovec; einer, eine aus —, Ča-
 kovčan, Čakovčanka; *adj.*, Čakavsk.
 Zſcheſe, ſ. Böhme(n).
 Zſcherdün, Čerdin.

Tcheremisse, *m.* Čeremis (*russ.*).
 Tcheresse, *m.* Čerkos.
 Tcheremoschnis, (*Rt.*), Čermošnice *pl.*
 Tchernembl, (*Rt.*), Černomelj.
 Tchernusch, (*Rt.*), Černuše *pl.*
 Tcheischenze, *m.* Čečenec.
 Tschitsche, *m.* Čio; Tschitscherboden, Čičarija, (Čičevina).
 Tschubar, (*Kroat.*), Čaber.
 Tschultschisch, *adj.*, Čukotsk.
 Tschuwasche, *der.*, Čuvaš.
 Tübingen, Tübinga.
 Tuchein, (*Rt.*), Tuhinj.
 Tüchern, (*Strm.*), Teharje.
 Tüffer, Laško.
 Tunguse, *m.* Tungus.
 Turgan, Tergovo (*poln.*).
 Türfei, Türčija; Türfe, Turek, Türčin; Türtün, Turkinja; türkiš, türsk, *serb.* tursk.
 Turkomane, *m.* Turkomanec, *russ.* Turkmenec.
 Turocz, (*Sl.*), Turec; Turoczer Comitát, Turčanska županija.
 Tüch, (*Preuß.*), Tučno.
 Twer, Tver *f.*
 Twimberg, (*Rt.*), Teminje.
 Tybein, *t.* Duino.
 Tynnan, Ternava; Tynnauer, Ternavec; — rin, Ternavka; *adj.*, Ternavsk.
 Tyrol, Tirol, Tirolsko; Tyrol, Tirolec, Tyrolerin, Tirolka; tyrolisch, tirolsk.
 Tyrs, Tir.

U.

Ubine, Videm; einer, eine aus U —, Videmčan, Vidman, Vidmanka; *adj.*, Videmsk.
 Uivar, (*Gifling*), Novigrad.
 Ukraine, *russ.* Ukrajna (eig. Ukrajina); *ukrai-*nisch, ukrajinsk.
 Ulan, Ulan.
 Uspo, (*Insel Dalm.*), Olib.
 Ulrichsberg, (*Rt.*), Šenturska Gora.
 Umago, (*Str.*), Umag; einer aus —, Umažan.
 Umbrien, Umbrija.
 Ungarn, Ogerska (Ogrija), Ungar, Oger; Ungarin, Ogerka, Ogerkinja; bei *M.* Ogriča; ungariš, ogersk.
 Unna, (*Sl.*), Una; das Gebiet davon, Pounje; *adj.*, pounsk, unsk.
 Uruhestadt, (im Posenisch), Kargova.
 Unterberg, (*Rt.*), Unterbergcn, (*Rt.*), Pod goro.
 Untersemon, (*Rt.*), Dolenji Semen.
 Unz, (*Sl.*), Unec.
 Upsala, Upsala.
 Ural, Ural, *adj.*, Uralsk.
 Urem, (*Rt.*), Vrem a. Vreme.
 Uremeny, Vermin (na Ogerskem).
 Ustfengsbirge, (*Rt.*), Gorjanci *pl.*

V.

Valencia, Valencija.
 Valle, (*Str.*), Bal; Valle di Besca (*Insel*), Draga Baščanska.

Baillon, (*Insel*), Valun.
 Balmobrasa, (*Str.*), Mavraza.
 Balpo, (*Slavon.*), Valpovo.
 Baudale, *der.*, Vandal; vandališ, vandalsk.
 Barne, Varna.
 Beglia, (*Insel u. Stadi*), Kerk; einer, eine von B —, Kerčan, Kerčanka; *adj.*, Keršk.
 St. Beit, Šent Vid, Sv. Vid.
 Belben, (*Rt.*), Verba.
 Beldeš, Bled; Beldezer See, Blejsko (statt Bledsko) jezero.
 Bellach, (*Rt.*), Bela (Koroška); Obetz, Gornje Belani; Auier, Spodnja Bela.
 Bendee, Vandeja.
 Benedig, Benetke *pl.*, (auch Böhm. Benatky *f. pl.*, im *Serb.* hng. Mletci *pl. m.*); Benetianer, Benečan; — rin, Benečanka; venezianisch, beneš; das Venezianische, Beneško, Benečija.
 Benzoue, (*Benet.*), Venec, (Pašja Ves).
 Beprinaž, (*Str.*), Veprinac.
 Berbenico, Verbnik; einer, eine aus B —, Verbnican, Verbnicanka; *adj.*, verbniski, verbovski.
 Bereckli, Verčeli.
 Bercoflia, (*Görz.*), Verhovlje (*sing. n.*).
 Vereinigte Staaten, Zedinjene države (severnoamerikanske).
 Bermo, (*Str.*), Beram; einer aus —, Beramec.
 Beröje, Verovitica; einer, eine aus B —, Verovitičan, Verovitičanka; *adj.*, Verovitišk.
 Versailles, Versalje *pl.*
 Besub, Vezuvij, Vezuv.
 Beszprim, Vesprim.
 Biborg, Viborg.
 Bicenja, Vicenza.
 Bigann, Bigann, (*Rt.*), Begne *pl.*
 Bittring, (*Rt.*), Viktrin, Kloster.
 Bissak, Belak; einer, eine aus B —, Belacán, Belacanka; *adj.*, Belask.
 Villa de Cani, (*Str.*), Pasja Vas.
 Binkovec, Vinkovec *pl.*; einer aus B —, Vinkovčan; *adj.*, Vinkovsk.
 Bipuljano, (im Görz.), Vipuze *pl.*
 Virginien, Virginija; Virginier, Virginec, — rin, Virginka; virginiš, virginsk.
 Biš, Viška oder Viskova.
 Bissignano, (*Str.*), Vižinjan.
 Bogesen, *pl.*, Vogezi *pl.*, Vogeško gore.
 Bölferrmarkt, (*Rt.*), Velkovec; einer aus B —, Velkovčan; *adj.*, Velkovsk.
 Bolosla, (*Str.*), Volovsko.
 Borarlberg, Predarelsko (ante montem Aralam, pred goro Arel-sko).
 Borau, (im Strm.), Borova.
 Bormarkt, (*Rt.*), Predterg.
 Bornschloß, (U. Rt.), Predgrad.
 Bragna, (*Str.*), Vranja.

W.

Waag, (*Sl.*), Vag; Waag — Donau, Vagjunaj.
 Waal, (*Sl.*), Vala.

Wachstein, (Sfr.), Belaj.
 Wadowicer Kreiß, Vadoviska kresija.
 Wagnadt, (Schlef.), Bilovec.
 Waidhofen, (Oest.), Bidov.
 Waizen, (Ung.), Vacov, *adj.* Vacovsk.
 Waldenarf, (St.), Večna Ves.
 Wald, (St.), Rute auch Gozd.
 Waldenser, *m.* Valdenzec.
 Waldmündchen, (Böhmen), Muihov Nad Lesi.
 Wallachei, Valahija, nach dem *Serb.* Vlaška und Karavlaška; Wallach, Valah. (Vlah, Karavlah); wallachisch, valašk.
 Wallern, (Böhm.), Volari *pl.*
 Waltendorf, (U. St.), Balta Vas.
 Waräger, der, *russ.* Varjag.
 Warasdin, Warazdin; einer, eine aus W —, Warazdinec, Warazdinka; *adj.* Warazdinsk.
 Warfchau, Varšava; Warfchaner, Varšavec; Varšavljan; — ein, Varšavka; *adj.* Varšavsk.
 Wartenberg, (Schlesien), Cieov, nach Andern Sicov.
 Warthe, (St.), Varta.
 Washington, Vasington.
 Watsch, (St.), Wartischeden, Beč; bei Littai Vače *pl.*
 Weichsel, (St.), Visla; zur Weichsel gehörig, Viselsk; Weichselniederung, Zulave *pl.* (nach dem *Poln.*).
 Weichselburg, (St.), Višnja Gora.
 Weichselstein, (St.), Novi Dvor.
 Weidenau, (Schlef.), Vidnava.
 Weidenhof, (U. St.), Bedenj.
 Weisersdorf, (U. St.), Goriča Vas.
 Weimar, Vojmir (*Saf.*).
 Weindorf, (U. St.), Vinja Vas.
 Weinitz, (St.), Vinica; bei Reifn. Vinice *pl.*
 Weissach, (St.), Jesani *pl.*
 Weisses Meer, Belo morje.
 Weissenfels, (St.), Bela peč.
 Weistichen, (im Banat), Bela Cerkva; (im Währen), Granica; sonst Bela Cerkve.
 Weißwasser, (Böhm.), Bela; (Strm.), Bele Vode.
 Weitenstein, (Strm.), Vitanja, Vitanje.
 Weitra, (Oest.), Vitoraz.
 Weitzsch, (St.), Vič.
 Weitzschen, (in Strm.), Voličina.
 Wels, Veles.
 Welschberg, (St.), Beló Verb.
 Welwaru, (Böhm.), Velvari *pl.*
 Wende, Lantzer, *m.* Lužički Serb.
 Werthe, Versee, *gen.* Veršica; *adj.* Veršick ober viell. Veršk.
 Werth, (St.), Na jezgri (Sv. Maria).
 Wezer, Vezra, nach *Sum.* Visera.
 Weiseritz, (Böhm.), Bezdrážice *pl.*
 Weiznit, (St.), Besnica.
 Weßrimer Comitatz, Vesprimska županija.
 Westindien, Zahodna Indija.
 Westphalen, Vestfalija; Westphale, Vestfalec; — ein, Vestfalka, westphälisch, vestfalsk.
 Wißma, (St. u. St.), Vjazma (*russ.*).
 Wißka, Vjatka (*russ.*).
 Wißlica, (Salzbergwerf), Volička.
 Wien, Stadt, Dunaj; (*kroat.*, *serb.* u. *magi.* Beč, *böhm.*, *poln.* u. *ruth.* Videnj *f.*, *russ.*

Vena, in Wien, na Dunaji; Wiener, Dunajčan, nach *M.* Dunajec; Wienerin, Dunajčanka, Dunajka; *adj.* Dunajsk; Fluss, Videnj.
 Wiener Wald, Dunajski Log.
 Wieselburg, Mošonj (*Vuk*); aus W —, Mošonsk.
 Wight, (Insel), Vajt.
 Wigtadt, (Schlef.), Vitkov.
 Wildenschwert, (Böhm.), Ustje.
 Wilna, Vilna; aus W —, Vilensk.
 Windan, Vindava.
 Winde, der, Slovenec; windisch, slovensk.
 Windischbüchel, Slovenske gorice.
 Windischdorf, (St.), Slovenska Vas.
 Windischgratz, Slovenski Gradec, Slovenji Gradec.
 Windischlandberg, (Strm.), Podčetertek.
 Winkel, (St.), Kot.
 Winklern, (St.), Voglče; (in St.), Voglje *pl.*
 Wippach, (Str.), Vipava ob Ipava, auch Terg; einer, eine aus Wippach, Ipavec, Ipavka; *adj.* Ipavsk; Fluss, Vipava, Ipava, Ipavšica.
 Wischan, (Mähr.), Viškov.
 Wischberg, Višja Gora.
 Wisowitz, (St.), Bisovik, Bizovik.
 Wisowitz, (Mähr.), Vizovice *pl.*
 Wittchein, (Strm.), Svecina.
 Wittingau, (Böhmen), Trebonj.
 Wodein, *f.* Bohinj; Wodeiner See, Bohinj-sko jezero; — er Bellsch, Bohinjska Bela.
 Woditz, (St.), Vodice *pl.*
 Wodnian, (Böhm.), Vodnjani *pl.*
 Wogule, *m.* Vogel.
 Wolfbach, (St.), Voleji Potok; — Volče, (St.), Ovčja Ves.
 Wolfberg, Volšperg, Vošperg.
 Wolga, (St.), Volga; zu der Wolga gehörig, Volšk; an der Wolga liegend, povolšk, privolšk; Anwohner der Wolga, Volžan (*russ.*), Povolžan.
 Wolhynien, Volin (im *Russ. f.*, im *Poln. m.*); Wolhynier, Volinjec, Volinjak (*poln.*); wolhynisch, volinjak.
 Wolin, (Böhm.), Volinja.
 Wollnabach, (Strm.), Velenja, Veljuja; Wollan, Ort in Strm., Velenje.
 Wolmar, Volmar, *russ.* auch Livonski Vladimirec.
 Vologda, (St.), Vologda, *adj.*, im *Russ.* Vologodsk.
 Wolschach, (im Görtz.), Uče oder Vuče *pl.* (viell. Volče).
 Wörther See, Verbsko, tudi Celovško jezero.
 Wotawa, (St.), Otava (biserorodna reka na Českem).
 Wottschberg, (in Steiermark), Boč.
 Wreschen, (Pos.), Vresnja.
 Wresin, Wresin, (St.), Brezje n.
 Wronitz, (St.), Bruznice *pl.*
 Wuje, (St.), Buje *pl.*
 Würtemberg, Virmtenbersko.
 Würzburg, Virchburg.
 Wurzen, Podkoren(am); *adj.* Korensk; Wurzenet See, Korensko jezero; Wurzenet Save,

Dolinska ali Korenska Sava; Burzener Paß,
Koren (nach Anders Koran).
Butainowa, (Kr.), Butajnova.
Buttarai, (Kr.), Butoraj.

F.

Fazid, Zazid (na Isterskem).
Ferez, Heres.

J.

Jarmouth, Jarmut.
Jonne, (Fl.), Jona.
Jork, Jork.
Jisel, (Fl.), Isla.

3.

Bahnliste, Breg slonovih kosti.
Balader Comitatz, Zaladska županija.
Balathna, (Siebenb.), Zlatna.
Baluzs, (Ung.), Zaluzje.
Bamosz, Zamosz.
Bampelburg, (Prenß.), Sempolno.
Bante, (Insel), Zant.
Bara, Zader (*gen.* Zadra); einer, eine aus
Bara, Zadrán, Zaderka; *adj.*, Zadersk.
Bara Betchia, (Dalm.), Belgrad.
Bárskoje Selo, Carsko selo; *adj.*, Carsko-
selsk.
Barz, (Krain), Sorica.
Bator, Zator, *adj.*, Zatorsk.
Bauchen, (Kr.), Suha.
Bbirow, (Böhm.), Zbirov.
Bboro, (Ung.), Zborov.
Bbrucz, (Gränzfluß in Galizien, deutsch auch
Podhorze genannt), Zbruc.
Bdannek, (Mähr.), Zdounki *pl.*
Beben, (Ung.), Sabinov.
Bedliszdorf, (Kr.), Sedlice *pl.*
Beeland, (niederl. Insel), Zelandija.
Beier, (Fl. u. Ort), Sora.
Beiden, (Siebb.), Kotleja.
Beleno, (Berg in Ung.), Zelenov.
Bellniß, (Strm.), Selnica.

Bellsting, (Strm.), Čajakovci.
Belltschach, (Kr.), Selse.
Bemplin, nach dem Ruth. Zemno.
Bengg, Senj; Benger, Senjan; — rin, Sen-
janka; *adj.*, Senjsk.
Bentha, Senta.
Berbst, Serbisöc.
Bermagna, (Fl.), Zermanja (*serb.* Zrmanja).
Bhetena Rován, (Kr.), Cetena Rován; einer
aus —, Cetenec.
Bigenner, m. Cigan; — rin, Ciganka; *igen-*
nerisch, cigansk.
Bikli, f. Cilli.
Bipser Comitatz, Spiška, auch Sipuska žu-
panija.
Birke (im Bosens.), Serakov.
Birklach, (Kr.), Cirklje, Cerklje *pl.*
Birkniß, (Kr.), Cirknica; Birknißer See, Cirk-
nißko jezero.
Birona, (Insel in Dalm.), Dervenik.
Bittan, Zitava.
Bloczow, Zlocov; aus B —, Zlocovsk.
Bua, (Fl.), Cna.
Bnaim, Znojmo; aus Bnaim, Znojensk.
Zolkiew, Zolkiev; aus —, Zolkievsk.
Zoll, (Kr.), Podvelb(am).
Zollfeld, Salsfeld, (in Rärnthén), Gospesvet-
sko polje.
Zombor, Zombor.
Zoptenberg, Sobotka.
Zsabian, (Ung.), Zabjane *pl.*
Zsambokreth, (Ung.), Zabokreki *pl.*
Zsarnocz, (Ung.), Žarnovice *pl.*
Zsolna, (Ung.), Ziliana.
Zuri, (Insel), Zirija (*serb.* nach Šaf.)
Zürich, nach dem Poln. Tigur, (*russ.* Ciriš,
Kollar wollte Turice).
Zuydersee, Zejderzeja.
Zweibrücken, Dvamosci (*poln.*), Dva mosta;
einer aus B —, Dvomoščan; *adj.*, Dvomoš-
čansk.
Zweinitz, (Kr.), Svinica.
Zwettel, (Oest.), Svetla.
Zwischlern, (Kr.), Cvišlarji.
Zwischenwässern, (Kr. u. Kr.), Medvode, Med-
vodami.
Zwittan, (Fl.), Svitava; (St. in Mähr.), Svi-
tavo *pl.*

